VETERA ROMANORUM

ITINERARIA,

SIVE

ANTONINI AUGUSTI

ITINERARIUM,

ITINERARIUM HIEROSOLYMITANUM,

ET

HIEROCLIS GRAMMATICI SYNECDEMUS.

AUGUSTUS

VETERA ROMANORUM ITINERARIA,

SIVE

ANTONINI AUGUSTI ITINERARIUM,

CUM

INTEGRIS JOS. SIMLERI, HIERON. SURITAE, ET AND. SCHOTTI NOTIS.

ITINERARIUM HIEROSOLYMITANUM;

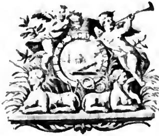
ET

HIEROCLIS GRAMMATICI SYNECDEMUS.

Curante

PETRO WESSELINGIO,

Qui & ſuas addidit adnotationes.

AMSTELAEDAMI,

Apud J. WETSTENIUM & G. SMITH.

MDCCXXXV.

SERENISSIMO CELSISSIMOQUE

PRINCIPI

GUILIELMO CAROLO

HENRICO FRISONI,

DEI GRATIA ARAUSIONENSIUM ET NASSOVIORUM PRINCIPI, GELRIAE, FRISIAE, GRONINGAE AGRORUMQUE ADJACENTIUM AC DRENTIAE GUBERNATORI ET MILITIAE SUPREMO PRAEFECTO, ILLUSTRIS FRISIORUM ACADEMIAE CURATORI HONORARIO MAGNIFICENTISSIMOQUE, &c. &c. &c.

AMPLIS-

AMPLISSIMIS OPTIMISQUE EJUSDEM ACADEMIAE CURATORIBUS,

D. HESSELO DOMINICO ERNESTO AB AYLVA,

TERRITORII WESTDONGERANI PRAEFECTO, PLURIMISQUE HONORIBUS ILLUSTRI, &c. &c.

D. DUCONI MARTENAE A BURMANIA,

AGRI WIMBRITZERANI PRAETORI, SUMMIS DIGNITATIS GRADIBUS EXCELLENTI, &c. &c.

D. MARTINO BLOCQ A SCHELTINGA,

PRAEFECTURA SCHOTERLANDICA AMPLISSIMISQUE MAGISTRATIBUS EGREGIE PERFUNCTO, &c. &c.

D. ULBONI SIXMAE AB ANDLA,

SUPREMAE FRISIORUM CURIAE PRAESIDI GRAVISSIMO INTEGERRIMOQUE, &c. &c.

P. WESSELINGIUS.

INDEX III.
RERUM QUARUNDAM,
QUAE NOTIS CONTINENTUR.

A.

Arela-

Caes

QUAE NOTIS CONTINENTUR.

QUAE NOTIS CONTINENTUR.

Mop-

N.

O.

P.

Palæſti-

INDEX IIII.
AUCTORUM,
QUI EXPLICANTUR ATQUE EMENDANTUR.

Con

INDEX AUCTORUM.

INDEX AUCTORUM.

Quin-

INDEX AUCTORUM.

F I N I S.

A D.

ADDENDA ET CORRIGENDA.

Pagina 44. 4. *lege* CARTHAGINE. 247. 1. FLEXO. 601. 4. NICOPOLIN.

In Notis.

P. 2. a 43. *lege* huc. 10. a 17. *legitur.* 17. b. 32. est Z & D. 20. b. 2. SVLLVCO. 21. a *versu penult.* adspirante litera. 25. a 7. *Carthaginem XXVII.* 27. a 14. *gestis L.* 7. 31. b. 11. Bilbilitanorum. 33. b. 9. Masculitano. 41. a *ult. Græcis.* 81. b. 16. quo. 82. a 2. *Luguidonem.* 85. a 32. *mansionem.* 88. b. 10. *huic.* 26. præcedenti. 89. b *ult. Blandinianum.* 96. b 36. millium passuum. 119. a 11. *inepte.* 128. a 3. doctissimi. 136. a 30. hac. 142. a 42. hac 150. a 1. Palæstina. 151. b. 1. *p.* 375. 152. b. 26. *videtur, gentile.* 168. b. 8. adde, Suspicionem egregie firmat Diodorus Siculus L. I. p. 43. ubi *ἱππικῶν* in hoc tractu distincte meminit. 185. b. 9. Urbi. 186. b. 2. adde, Tharse non alia est ac *Tarsa*, quo nomine vicum stadiis CL. a Samosatis Quadratus apud Stephanum in Ταρσὸς memorat; cujus si justa sint stadia in M. P. error erit. 187. b 22. Malala. 193. a 3. סין *Sin*, deleto ש 208. a 16. Adde, *Arauracos* rectum esse, Nicephorus L. VII. H. E. C. 14. ostendit, & Eusebius monachus in Actis S. Eustratii & Sociorum, quorum partem exscripsit Leo Allatius Dissert. de Simeon. Scriptis p. 83., etsi male ibi ὁ Ἀρμενογραφῶν. b *ult.* WESS. 214. a 4. *alibi*, & *error in.* 226. a 2. Dinogetiam. 251. b. 7. passus. 255. a 3. Adde, DVROMAGVM LEG. VII.] In quibusdam exemplaribus est *LEGAS.* Verum non dubium est mihi Legiones hic notari, quarum alæ in his oppidis castra habebant: etsi quidem ex Ala faciant Alamannicas Legiones. SIML. 287. a 6. cognitis, dicam. 328. b. 22. pæne. 368. b. 8. *Germaniarum.* 378. a 19. Divaeus. 415. a 14. Adde, ARIAM stabilire potest CVRATOR COLONIAE ARIENSIVM in lapide Doniano Clas. V. 50. 428. a *penult.* in. 429. a 26. Flavium. 29. FLAVIVM. 441. b. 18. *innumeri.* 466. a 1. oppidum. 483. b. 34. sequimur. 484. a 17. rescifcere. 496 a 25. vereor. 500. b. 27. dele WESS. 504. a *penult.* Francam. 516. b 19. Στρογγύλη· 525. b. 23. *νόσου.* 563. a 26. Βιμινάκιον κ.λ. aufer hæc omnia, addenda p. 565. a 22. 571. a 19. SVPRASCR. 610. b penult. *notos.* 643. 65. *αἰπῦ μᾶλ.* 662. b 32. *βλαπτόντων* potius, 665. a 18. posterius. 710. b. 37. *ἐπαρχίας* meminit: quam.

DEDICATIO.

Quae vobis offero consecroque, Princeps Serenissime Amplissimique Curatores, vetusta Romanorum Itineraria, multis fortasse non satis digna vestris videbuntur personis, etsi vestra plurimum ab eorum judicio discrepet sententia: minimae lucis radios in tenebris gratissimos esse, cumque densissimis vetus Geographia sit incincta, nihil opis, quo caligo illa dispelli disjicique possit, negligendum scitis. Saepenumero egregiam rerum etiam dispositionem & accuratissimum ordinem, qui inter Romanos domi militiaeque obtinebat, & stupenda magnitudinis victoris ejus populi opera demirati estis; quae singula, sicubi alias, in his praecipue eminent. Viae admirabili ausu & successu per vastissimi imperii provincias lapide & glarea munitae signantur, inque illis mansiones & mutationes, ubi aut interquiescere aut ad cursum vehicularem jumenta mutare, quibus festinato opus erat, poterant. Laudamus principum regumque curam, qui ditionis suae regiones in civium commodum viis, multo labore stratis, distinxere; qua re licet egregie de suis fuerint meriti, longissime tamen a Romanorum magnificentia absunt: quid enim illi par aut secundum hac in parte ostendi poterit? Persae quidem illis

in hoc genere exempla dedere; at quantula ad Romanam amplitudinem eorum industria? Hic ab urbe Roma per saxa, saltus, montes, gentes ac nationes barbaras in ultimam Germaniam, Galliam, Hispaniam & toto divisos orbe Britannos viae continuantur, illarumque compendia per easdem provincias describuntur: hic ab eadem urbe in remotissimas Orientis regiones atque intimam Africam qui sine periculo & recto itinere properari possit, monstratur: quae cum meritissimo praedicaveritis, haud facile quisquam peritior invenietur, qui vestram opinionem improbaverit: praesertim cum in Academia, quae vobis multo carissima est, & sub vestro patrocinio fuerint procurata, atque ab eo quidem, quem prolixo favore prosequimini ac nuper admodum publice orantem frequentes ad majora excitastis, quique hanc grati animi tabellam suspendere gestit. Accipite ergo, Princeps Celsissime Nobilissimique Curatores, hanc meae erga vos observantiae tesseram & patimini vobis persuaderi, votorum meorum eam esse summam, ut diutissime nobis salvi perennetis, quo vestris auspiciis res publica & literaria in optimum statum vertat. Franequerae Frisiorum Kal. Augusti CIƆIƆCCXXXIV.

BENE-

BENEVOLO LECTORI

S. D.

P. WESSELINGIUS.

ANTONINI ITINERARIUM, quod doctissimorum virorum curis & meo qualicunque labore nitidius prodit, necessitatem mihi, ne a tralaticio praefandi more dissentiam, imponit: prorsus enim in ipso limine atque operis introitu, priusquam ejus ductu provincias obire incipias, quid de auctore sentiam, quamque in eo vulgando viam fuerim ingressus, monendus es. De scriptore Itinerarii, ut ab eo ordiamur, si quaesiveris, variae & sibi discrepantes virorum praestantium opiniones sese offerent: videbis Julio Caesari, M. Antonio, Antonino Pio, Caracallae, Ammiano Marcellino, Marciano Heracleotae, Aethico atque aliis acceptum referri, sed conjecturis multo incertissimis. Et Caesari quidem Julio Felix Malleolus in *Dialog. de Nobilit.*, sine dubio ob Aethici praefixam Cosmographiae praefationem, quam postmodum examinabimus, adscripsit: Joan. Cuspinianum, ut idem faceret, vetus movit codex, *Itinerarium Julii Caesaris* in fronte gerens; cujus aetate cum sine controversia sit posterius, ex eadem praefatione eum repetitum esse titulum arbitrer: neque aliud opiner de Antonio, cui MSS. Blandinianus, Pithoeanus, Parisinus, Vossianus atque alii plures vindicant; par enim ra-

tio est. Antoninum Pium libello multi inscripsere, in eam opinionem *Antonini Augusti* nomine, quo codex Vaticanus & Regius Suritae superbiunt, impulsi; tum etiam, quod Jo. Annius Viterbiensis fragmentum dederit Itinerarii, *Antonini Pii* titulis ornatum, & Luitprandus *Adversar. C.* 172. Fuldae se vetustissimas membranas, *Antonino Pio* tributas, vidisse auctor sit: quae Adversaria, cum ex nugivendi impostoris Hieron. de Higuera incude prodierint, juxta atque Annium, satis utique a nobis confixum, aestimamus; MSS. audiendi forent, si in Antonini Imp. aetatem omnia convenirent, quod secus esse, parebit evidentissime. Pro Caracalla Hieron. Surita pugnavit, sollicitus propterea crebra *Diocletianopoleos*, *Maximianopoleos* & *Constantinopoleos* mentione: pugnat autem telo obtuso & quod facile eludas atque exeas; nam quod plura Britanniae itinera a vallo initium sumant, id nunquam effecerit, tametsi vallum Severi Imp. intelligas, ut Antonini Caracallae opera jussuve confectum credamus Itinerarium: tantum inde coegeris, non exsuperare id Severi Imp. aetatem. De Ammiano Marcellino Ph. Cluverio *L. II. Germ. Ant. C.* 5. suspicio nata est, quoniam is, plane uti Itinerarium, plerasque Galliarum urbes, quae capita nationum fuerunt, ipsarum nationum & gentium vocabulis appellare consuevit; qua re, etsi ad Ammiani aetatem demitti videatur, necdum tamen Itinerarii auctor erit: potuit enim alius sui temporis morem aeque observare ac Ammianus. Had. Junius *Bataviae* suae p. 263. Marcianum Itinerario auctorem dedit, qui, Stephano in Ἄμισσα teste, τὰ ἀπὸ Ῥώμης ἐπὶ τὰς ἐπισήμους πόλεις sive Itinerarium ab urbe Roma in nobilia oppida scripsit; quam conjecturam vir egregius sine dubio damnasset, si Marciani reliquias cum hoc Itinerario contendisset: diversum enim genus & discrepans utriusque institutum est. Restant Jul. Honorius atque Aethicus; quorum Honorio Julio Jo. Ger. Vossius *De Philolog. C.* 11. dare voluisse videtur ob veteres libros, in quibus exaratum fuisse profitetur, *Julio Honorio utriusque artis*; quae, cum incertum sit, utrum Cosmographiae, quae citra dubium hujus Julii est, an Itinerario fuerint praescripta; neque enim vir eruditissimus hunc scrupulum exemit, de sola dein Cosmographia & ejus codice Thuanaeo locutus; non satis valida videbuntur ad alia opinatos commovendos. Aethico praeter Jos. Simlerum Barthius & alii plures

plures contribuunt: & Barthius quidem *L. XLV. Adversar. C.* 13. Itinerarium partem Cosmographiae facit: generalem enim quandam orbis descriptionem primo Aethicum odornasse, dein finem operi Itinerario fecisse: cujus opinionis caussam si rogaveris, Cosmographiam illam accipies, similis argumenti libellum, & scriptores vetustos, qui eum Itinerarii auctorem appellavere: quae, quantumvis, prima fronte plausibilia videantur, talia tamen non sunt, quibus statim concedas: nam & Cosmographia Aethici in plerisque ab Itinerario discrepat; habet sane praecipuas provinciarum urbes, sed nec omnes, neque ulla fere M. P.; distinguunt praeterea utrumque libellum, licet iisdem in schedis inveniatur, studiosissime MSS., uti Pithoeanus & Parisiensis, cujus excerptis fuimus usi; neque huc usque ullus mihi innotuit codex, in quo Itinerarium Aethico fuerit transcriptum: laudat quidem vir ab eruditione & humanitate instructissimus Jo. Alb. Fabricius, sed fide Barthii, codicem, in quo *Antonini Aethici* fuerit nomen *L. I. Bibl. Latin. C.* 10.; ubi vero Barthius id fuerit professus, quamvis non ignorem eum *L. XLV. Adverf. C.* 13. Itinerarii scriptorem *Aethicum Antoninum* appellandum esse pæne decrevisse, saepe frustra quaesivi. Jam quod Flodoardus & Hugo Flaviniacensis Aethico Itinerarium adjudicarint, factum ex ea caussa cum N. Bergerio *L. III. Viar. Milit. C.* 6. autumo, quoniam in manu exaratis libris Aethici Cosmographiam excipere solebat; quae non infrequens errandi fuit occasio: memini sane beneficio viri clarissimi J. P. D'Orville manu scriptum versare codicem, qui *Itinerarium Antonini* fronte praeferebat, Aethici Cosmographiam & Notitias veteres aliaque complexum; fortasse ex alio transumptum, qui Itinerarium olim habuerat. Atque hae praecipuae intra hos ducentos annos virorum praestantium de Itinerarii scriptore conjecturae fuerunt: a quibus priusquam discessero, inserenda est J. Gothofredi sententia, quam ad *L.* 10. *C. Theod. de Metat.* dixit, ceteris, si certa foret, palmam praereptura: *Cujusmodi*, inquit, *togati seu mensores limitum ab Imperatoribus subinde missi fuerunt: & quidem sub hoc ipso Theodosio Juniore, ut ostendit Itinerarium Antonini vel Antonii Augusti, qui & ipse togatorum horum numero fuit; cujus manuscripto Regio haec quoque continentur: In quinto decimo anno regni Imperatoris Theodosii praecepit*

ille MISSIS suis provincias orbis terræ in longitudinem & latitudinem mensurari. Mox, Duodecim versus prædictorum MISSORUM de Imperatore Theodosio:

Hoc opus egregium, quo mundi summa tenetur;
Aequora quo montes, fluvii, freta, portus & urbes
Signantur: cunctis ut sit cognoscere promptum,
Quidquid ubique latet: Clemens genus, inclyta proles,
Ac per secla pius, totus quem vix capit orbis
Theudosius princeps venerando jussit ab ore
Confici, ter quinis aperit dum fascibus annum:
Supplices hoc famuli, dum scribit, pingit & alter,
Mensibus exiguis, veterum monumenta secuti,
In melius reparamus opus, culpamque priorem
Tollimus, ac totum breviter comprendimus orbem,
Sed tamen hæc tua nos docuit sapientia Princeps.

Si enim Antoninus è mensoribus fuerit, a Theodosio Imp. in provincias missis: si versus illi Itinerario fuerint præfixi, auctor & tempus libri, in hunc ordinem digesti, in obscuro non erunt: quo minus tamen in his secure acquiescam, pauca faciunt; nam Antoninum sive Antonium inter mensores fuisse Theodosii incertissima doctissimi viri conjectura est, & cui nullum in Regii MS. verbis præsidium: versus præterea aliud opus requirunt; neque enim in Itinerarium quadrabit,

Aequora quo montes, fluvii, freta, portus & urbes
Signantur; cunctis ut sit cognoscere promptum
Quidquid ubique latet. ——— ———

ea quippe frustra hic quæsiveris. Respiciunt, nisi me omnia fallant, *Codicem Missorum Theodosii*, non Itinerarium: id verba ipsa suadent & Cl. Salmasius, qui sæpius in *Plinianis Exercitationibus* eo Codice ad partes vocato, palam p. 58. asseverat, Theodosii Missos XV. ejus Imperatoris anno orbis Romani provincias metiri instituisse; quod ipsum evidendissime liqueret, si plura ex illis schedis Jac. Gothofredus excerpsisset; editas enim habemus, ut contendendi

dendi sit facultas, ab Emm. Schelstrateno *tom. II. Antiq. Ecclesiast. p.* 525. Quare cum nihil admodum nos juverit vir consultissimus, & multo, quam fuimus ante, incertiores nos dimiserit, videamus ecquid spei in illis sit scriptoribus, qui ante instauratas seculis superioribus literas vixere: horum paucissimi, quantum rescire licuit, Itinerarium suis in libris memoravere, nec minus tamen quam ceteri discordes. Primum sibi locum aetatis & meritorum praerogativa Flodoardus vindicabit, L. I. Histor. Rhemens. C. 1. *Aethicus*, inquit, *etiam in Cosmographia sic memorat: A Mediolano per Alpes Cottias Viennam M. P. M. CCCIX. Inde Durocortorum M. P. M. CCCXXXIII., quae fiunt Leugae CXXI. Item a Durocortoro Divodorum usque M. P. M. LXII. Item alio itinere a Durocortoro Divodorum usque M. P. M. LXXVIII. Item a Durocortoro Treveros usque Leugae XCIX. Item a Bagaco Nerviorum Durocortorum Rhemorum usque M. P. M. LIII.* Quae singula cum Itinerarium suis quaeque locis servet, non dubium est, quin Flodoardus auctorem ejus Aethicum fuerit arbitratus; nec alia Hugoni Flaviniacensi in Chron. Virdunensi, quod Labbeus *tom. I. Bibl. Nov.* inseruit, sententia, siquidem p. 79. *Has autem omnes*, ait, *conjectiones Aethicus in Cosmographia excludens in Itinerario mundi vocat eam Virodunum, ob virorum fortium industriam, longe lateque celebratam.* Diversam ab utroque amplexus est opinionem in Cameracensi Chronico L. I. C. 3. Baldericus, *Liber*, inquiens, *qui jubente Julio Caesare ex Senatus consulto a prudentissimis viris de Cosmographia inscribitur, ubi quidem totius orbis Romani universa famosa distinguit loca, Cameracum etiam intromittit, & quanto a Bagaco castro distet, id est, XVIII. millibus, evidenter ostendit.* Quem si audiveris, Itinerarii auctorem habebis longe nobilissimum. In alia omnia abit Chronographus Ferrariensis, nuper admodum a L. A. Muratorio *tom. VIII. Scriptor. Ital.* provulgatus: *Ante Christi*, ait p. 474., *nativitatem per annos XXX. & amplius decreto Senatus Romani in Europa, Asia, & Africa M. Antonii consulis Romani studio facta est divisio itinerum de distantiis, quae erant inter praecipuas civitates, imperio Romano subjectas, ut de ipsis distantiis omnibus per scripturas constaret: & ex iis scriptis confectus est codex, qui Itinerarium appella-*

pellatur, quem perlegi non semel, & reliqua, quæ ad Anton. Itin. p. 281. exscripta dedi. Atque hæc medii ævi, quos vocant, scriptores de Itinerario; quæ utique ad conturbanda omnia quam veritatem eruendam aptiora sunt. Ut videas tamen, quid eos in hos fluctus & præcipitia conjecerit, suus hic locus Præfationi, quam Cosmographiae præscripsit Aethicus, necessario esse debet: *Itaque Julius Caesar*, inquit, *bissextilis rationis inventor, divinis humanisque rebus singulariter instructus cum Consulatus sui fasces erigeret, ex senatus consulto censuit omnem orbem jam Romani nominis admetiri per prudentissimos & omni Philosophiæ munere donatos. Ergo a Julio Caesare & M. Antonio Consulibus orbis terrarum metiri cœpit, id est a Consulatu suprascripto usque ad Consulatum Augusti III. & Crassi, annis XXI. mensibus V. diebus IX. Zenodoxo omnis Oriens dimensus est, sicut inferius demonstratur. A Consulatu item Julii Caesaris & M. Antonii usque in Consulatum Augusti X. annis XXIX. mensibus VIII. diebus X. a Theodoto septemtrionalis pars dimensa est, ut evidenter ostenditur. A Consulatu similiter Caesaris usque in Consulatum Saturni & Cinnae a Polyclito meridiana pars dimensa est annis XXXII. mense I. diebus X., sicut definita monstratur. Ac sic omnis orbis terræ intra annos XXXII. a dimensoribus peragratus est, & de omni ejus continentia perlatum est ad Senatum.* Hactenus Aethicus; in cujus verborum sententiam si penetrare volueris, scitu fuerit opus, uno eodemque tempore mensores eos esse emissos, quod pulcre admonuit C. Barthius *L. XLV. Adversar. C.* 13., omnesque adeo annorum summas a Consulatu Caesaris & Antonii esse inchoandas: id res ipsa & finiti utrimque termini requirunt. Præterea scripsisse Aethicum videri, *usque ad Consulatum Augusti IV. & Crassi, annis XIIII., mensibus V. diebus IX.*; nam Barthius, qui Augusto in III. Consulatu Crassum collegam dedit, & Panvinio erroris dicam ob Messalam Corvinum Augusto in eo magistratu additum impegit, ipse coarguendus est: Onuphrium absolvunt Fasti veteres & tabula marmorea in Thesaur. p. CCXCIX. Deinde, *usque in Consulatum Augusti X., annis XX.*; numeri enim vitio librariorum uno pæne denario auctiores sunt. Tum, *usque in Consulatum Saturnini & Cinnae, annis XXV.*; qui Consules Anno

V. C.

v. c. ɪɔccxxxv. nomen dedere. Novi Barthium de Anno v. c. ɪɔccxlii. cogitasse ob Fastos Græcos, qui eo Coss. *Saturninum* & *Rubellium*, cui *Cinnae* fuisse cognomen suspicatur, edunt: at illi Coss. fuere suffecti, & *Rubellii* nomen manifesto vitiosum est, ex *REBILO* natum, sicuti compositis inter se Capitolini & Collotiani marmoris fragmentis egregie Panvinius ostendit: Caninio vero Rebilo *Cinnae* additum fuisse cognomentum, nemo præter Barthium dixit: Sentium autem Saturninum & Lucretium Cinnam eo, quem finivi, anno Consules processisse præter Fastos Hieronymus in Chron. attestabitur, cum Virgilium Sentio Saturnino & Lucretio Cinna Coss. Brundisii obiisse adfirmat. Denique, *ac sic omnis orbis terræ intra annos XXV. a dimensoribus peragratus est.* In quibus ita refingendis ipsam me assecutum esse veritatem, nemo, si Julio & M. Antonio Coss. Annum v. c. fuisse ɪɔccx. meminerit, inficias iverit. Jam cum Itinerarium Aethici plerumque jungeretur Cosmographiæ, sicuti nunc quoque connexum est in Pithœano codice, de quo N. Bergerius *L. III. Viar. Milit. C. 6.* & in Parisiensi, modo a priore is discrepet, quo usi fuimus, utique suspicio Flodoardo & Hugoni Flaviniacensi, Cosmographiam & Itinerarium ejusdem esse scriptoris fœtus, nasci potuit: & tanto quidem facilius, quod Hugo Flaviniacensis, cum Cosmographiæ partem *Itinerarium mundi* facit, in suo libro junctos eos libellos se habuisse significet. Ad hoc, cum Aethici Præfatio Julio Cæsare & M. Antonio Coss. orbis Romani dimensionem inchoatam fuisse referat, quid demirabimur, Baldericum Tornacensem Julio Cæsari Cosmographiam & junctum illi in MSS. Itinerarium tribuisse, aut Chronici Ferrariensis scriptorem M. id Antonio adscripsisse? præsertim cum Chronici ejus verba evidentissime Aethici Præfationem redoleant. Indidem porro *Antonii Augusti* titulum, quem Pithoeanus, Parisiensis noster, & Blandinianus MSS. ostentant, repetere soleo, in *Antonii Augustalis*, ut in Aegid. Schudii membranis, & *Antonini Augusti* nomina deinceps ab aliis commutatum, qui M. Antonium *Augusti* cognomine haud unquam insignem fuisse noverant: neque enim ulla veri specie se commendare potest N. Bergerii conjectura, qua Itinerarium ejusque prima initia in Julium Cæsarem & Augustum, qui vias publicas, oppida, colonias, mansiones mutationesque signari jusserint, rejicit; ita ta-

men, ut Antoninus Pius, aut alius ejus nominis, atque insecuti Imp. de suo ævo plura addiderint: Aethicus enim, quem fundum hujus opinationis vir doctus & Jo. Ger. Vossius *L. I. Hist. Lat. C.* 13. habuerunt, vereor, ut persuadere hoc possit. Ecquis enim crediderit, Plinium, scriptorem diligentissimum, præterire Zenodoxi, Polycliti & Theodoti mensorum operam voluisse, si quæ hac in re exstitisset? Et qui potuit Theodotus, homo Græcus, in intimam Germaniam, quam *septemtrionalem partem* Aethicus appellat, Romanorum armis nondum domitam, penetrare eamque mensurare? Non negavero, fuisse in Romanorum manibus Itineraria & tabulas, è quibus, ut apud Propertium est, *pictos ediscere mundos* potuere: at nostrum ad antiquissimam eam ætatem posse admoveri, non putem. Quid ergo, dices? Equidem Magno Constantino Itinerarium, quemadmodum manibus id nunc terimus, recentius esse autumavero: id ut agnoscerem, *Constantinopolis*, *Diocletianopolis*, *Maximianopolis* ipsaque *Heraclea*, quæ olim Perinthus erat, suis quæque locis intextæ, a me impetraverunt: ea quidem urbium nomina H. Surita a recentiore manu adjecta esse, sibi atque aliis persuasit; qui cum nullam Legionibus *Joviae* & *Herculeae*, a Diocletiano & Maximiano sine controversia dictis, & ejusdem nominis mansionibus litem moverit, nedum *Heracleae*, quod Perinthi cognomen ante Aurelianum notum haud fuisse patefeci, aut *Candidianae*, a Candidiano, Galerii Maximiani filio, appellatæ, consultius ab ea sibi opinione cavisset: præcipue quod plura seculi IV. indicia passim exstent atque emineant. Quem enim fugit, more tum receptissimum fuisse, ut per Gallias nationum nomina urbibus, quæ gentium erant capita, inderent, utque pro Augusta Rauracorum, *Rauracos*, pro Augusta Suessionum, *Suessiones*, pro Durocortoro Rhemorum, *Rhemos*, pro Augusta Taurinorum, *Taurinos*, sicuti sæpissime in Itinerario, dicerent? Recte propterea Ph. Cluverius *L. II. Germ. A. C.* 3. hoc ursit Ad hæc omnia accedit, pleraque urbium & mansionum nomina hic esse, ut Grammatici loquuntur, *monoptota*; quæ consuetudo etsi Constantino sit prior, post ejus tamen ætatem maxime invaluit, ut ex Consentio in *Arte p.* 2031. & ejus ævi scriptoribus colligas. Tametsi vero hodierna Itinerarii dispositio & structura non videatur ultra seculum quartum posse escendere, ejus initia atque origi-

originem antiquiora arbitrer: quod ut apparet, nihil necesse fuerit, ut Romanos in provinciis, quas occupaverant, vias lapidibus & glarea munivisse, ostendam; neque etiam, ut de cursu vehiculari multis agam: pervulgata ea omnia sunt. Id negligere non debeo Augusti generum Agrippam orbem terrarum, per sua spatia mensuratum, in tabula spectandum proposuisse apud Plinium *L. III. N H. C.* 2.; id enim argumento nobis est, Augusto principe terrarum quandam dimensionem fuisse institutam; quam rudem fuisse credibile est, siquidem plures ejus partes nondum satis essent exploratæ. Italia omnis in suas erat descripta vias: via Egnatia, qua per Macedoniam in Orientem pergebant, jam olim, sicuti Strabo L. VII. p. 322. ait, βεβηματισμένη κατὰ μίλιον καὶ κατεστηλωμένη per M. P. erat distincta & columellis milliaribus ornata: Aureliam, ne de aliis dicam, in Hispaniam versus continuarant. Multa tamen ad omnes Imperii plagas restabant, nondum in ordinem redacta. Sequentibus annis diligentior opera huic rei a Dionysio, Strabone, Mela, Plinioque est impensa; ut mirum non sit, Metium Pomposianum depictum orbem terræ in membrana, quod de eo Suetonius *Domitian C.* 10. refert, circumtulisse. Post dein Marinus Tyrius & Ptolemaeus ingenti ausu, licet successu non ubique felici, quod in tanta operis vastitate facile utrique condonabitur, ulterius sunt progressi. Qua in re haud parvo illis adjumento continuæ victoriarum accessiones domitæque a Romanis gentes & nationes fuerunt: totam pæne sub Domitiano penetraverant Britanniam: Trajanus fines Imperii in Daciam usque promoverat, & per Armeniam, Mesopotamiam Arabiamque victricia signa circumtulerat. Jamque adeo Aristides de Romanis jure asseverare potuit tom. I. p. 394. καὶ τὸ Ὁμήρῳ λεχθὲν,

Γαῖα δ' ἔτι ξυνὴ πάντων, ———

ὑμεῖς ἔργῳ ἐποιήσατε, καταμετρήσαντες μὲν πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, ζεύξαντες δὲ παντοδαπαῖς γεφύραις ποταμοὺς, καὶ ὄρη κόψαντες, ἱππήλατον γῆν εἶναι, σταθμοῖς τε τὰ ἔρημα ἀναπλήσαντες, καὶ διαίτῃ καὶ τάξει πάντα ἡμερώσαντες· *Et quod Homerus cecinit,*

Terra etiam communis erat, ———

id vos opere complevistis, terramque omnem dimensi pontibus variis fluvios junxistis, montesque excidistis, ut equitabilis fieret terra, & Jo-

& solitudines diversoriis replevistis, cunctaque diætæ atque ordinis beneficio mansuetiora fecistis. Revera enim ejus tempore, finibus Imperii longe latéque prolatis, mensurata omnia & in usum cursus vehicularis viæ mansionibus stabulisque distinctæ erant: quæ ut cognitiora essent, probabile fit, in tabulas quasdam fuisse relata: in commodum enim Legionum & cohortium, ex usu temporis nunc in hæc nunc illa loca commeantium, necessaria prorsus ea res fuit: & qui quæso ab Imp. Alexandro edici, quod de eo prodidit Lampridius C. 45., potuit: *Itinerum autem dies publice proponebantur, ita ut edictum penderet ante menses duos, in quo scriptum esset; illa die, illa hora ab urbe sum exiturus, &, si Dii voluerint, in prima mansione mansurus: deinde per ordinem mansiones, deinde stativæ, deinde ubi annona esset excipienda, & id quidem eo usque, quamdiu ad fines barbaricos veniretur.* Quo inquam modo hæc milites præmoneri potuerunt, nisi mansiones stativæque in membranis fuissent ante signatæ? Quo in genere Acholii opera Alexander Imp. uti potuit, *qui & itinera hujus principis scripsit*, Lampridio C. 64. teste; nimirum ut magnus Alexander suos βηματιστὰς sive itinerum mensores habuit; cujusmodi Bæton fuit, qui σταθμοὺς τῆς Ἀλεξάνδρου πορείας sive mansiones Alexandri itinerum apud Athenaeum *L. X. Deipnosoph. C.* 12. in literas retulit; ita Imp. Alexandro Acholius dedisse videtur, ut ejus itinera, quæ tamen partem vitæ Alexandri, nam & eam scripto consignasse Salmasius monuit, facerent, enarraret. Forte etiam Acholius ex metatorum fuit numero, qui agmen præcedentes locum castris legere solebant, sicuti Vegetius *L. II. R. M. C.* 7. docet, & fuse Jac. Gothofredus ad L. 4. *C. Theod. de Metator* Præterea ducibus itinera locorumque situs cognita esse debuerunt, ut sine periculo agmen ducere, atque ubi interquiescendum esset, scirent: studiose propterea Vegetius *L. III. R. M. C.* 6. exercitus præfecto præcipit, ne proficiscens patiatur incursum, *Primum itineraria omnia regionum, in quibus bellum geritur, plenissime debere habere perscripta: ita ut locorum intervalla non solum passuum numero, sed etiam viarum qualitates perdiscat: compendia, diverticula, montes, flumina, ad fidem descripta, consideret; usque eo, ut solertiores duces itinera provinciarum, in quibus necessitas geritur, non tantum adnotata, sed etiam picta habuisse.*

buisse.

buisse firmentur, ut non solum consilio mentis, verum adspectu oculorum viam profecturis eligerent. Quibus quæ hanc in rem dixi, egregie firmat, pariterque duplicis generis Itineraria, *adnotata* & *picta*, de quibus postmodum quæram, fuisse ostendit: hic negligi Ambrosius, ejusdem rei caussa a Jos. Simlero excitatus, non potest, Itinerariorum usum egregie adstruens Comment. *in Psalm. CXVIII.*; *Miles*, inquit, *qui ingreditur iter, viandi ordinem non ipse disponit sibi, nec pro arbitrio viam carpit, nec voluntaria captat compendia, ne recedat a signis; sed Itinerarium ab Imperatore accipit, & custodit illud*, & reliqua, quæ Simleri tibi Præfatio repræsentabit; quibus gemina in eundem Psalmum Hilarius commentatus est: apparet enim, in bellum ituris Itineraria, in quibus mansiones mutationesque erant notatæ, fuisse data. Quare cum ad cursum vehicularem atque expeditiones militares Itineraria fuerint necessaria; habuerintque Romani & itinerum mensores & Itineraria jam olim, fieri potuit, ut ex eorum numero nostrum fuerit; quod paullatim, sicuti in simili genere assolet, novis urbium titulis locupletatum est. Severi Imp. tempora & Caracallae ob plura Britanniæ itinera a vallo, ut bene H. Surita animadvertit, exsuperare non potest: nec multum infra Constantini M. ætatem demitti; quod rariora sint oppidorum cognomina, quæ tum invaluere: nusquam hic *Constantina*, quo cognomine Cirta, Numidiae urbs, a Constantino apud Victorem Schotti C. 40. condecorata est; nusquam *Nice* in Thracia, quod nomen Ostudizum Constantio principe, teste Hilario, induerat; nusquam *Constantia*, quo titulo Antaradus a Constantio fuit appellata, ut plura alia missa faciam. Quis vero ejus auctor cujusve jussu primum fuerit digestum, prorsus ignoro; ut nec alii, qui conjecturis indulgere, valido tibicine defectis, noluere: in quorum numerum & M. Velserum *L. III. Rer. Aug. p.* 214., & Guil. Burtonum *Comment. ad Itin. Britan. p. 6.* referrem, nisi uterque nimium Aethici Præfationi fidisset. Rectius instituit Th. Galeus, & ei pæne assensus Jo. Horsleus *L. III. Britan. Rom. C.* 2. Habes de Itinerarii auctore; quæ omnia ad *Itinerarium Maritimum* translata nolim: sunt sane ejus fragmenta, neque enim integrum ad nos devenit, egregia: cujuscemodi est, quo *portus & positiones navium* ab urbe Roma in Galliam describuntur, & reliqua: at his serior

ætas haud pauca aliunde adstruxit, ex Hispalensi Isidoro & poëtarum scholiis deprompta; novi Isidoro familiare admodum esse, ut aliorum verba transscribat & pro suis utatur; tamen ex illius & similium fontibus ea hausta esse, quoniam poëtarum fabulas illustrare aptiora sunt, nec insularum situm proprie spectant, quam hinc mutua sumpta arbitrari malim. Cum vero Vegetius inter *adnotata* & *picta* Itineraria distinguat, non alienum ab instituto sermone fuerit, si cujusmodi nostrum sit habendum, inquiramus. Et *pictum* quidem sine controversia illud est, quod è Peutingerorum schedis M. Velserus vulgavit: in eo compendia, diverticula, montes, flumina, rudiore licet opera, descripta cernimus, præstantissimo ævi veteris monumento & in plerisque Itinerarii nostri simillimo, unde & multam illi lucem adspergit & vicissim indidem recipit. Geminum olim & germanum versavit Guido Ravennas; ei enim Geographiam esse attribuendam, quam a Placido Porcherono & Jac. Gronovio editam lectitamus, doctissimo *Differt. Chorograph. Ital. medii ævi* scriptori *p. X.* accredo. Id si Peutingerorum Tabulam cum urbium enumerationibus, quas Ravennas ille passim orditur, contenderis & inter se comparaveris, perspicue cognosces: videbis enim pleraque omnia, quæ in Asia atque Africa ex Castorio Romanorum Cosmographo & Lolliano, in Europa ex Libanio & Aristarcho Græcorum philosophis, & Maximo sive Maximino & Marcomiro Gothorum philosopho, & nescio quibus aliis, excerpsisse sese adjurat, ex ejusmodi Tabula esse descripta, hominemque adeo ad fraudem obtegendam Geographos & scriptores, nunquam fortasse natos, esse commentum: quorum certe è numero est *Pentesileus*, quem L. IV. C. 4. Colchidem, Amazonum patriam, enarrasse adfirmat, deformatus, etsi impudenter, ex nobilissima femina, quæ apud Virgilium

> *Ducit Amazonidum lunatis agmina peltis*
> *Penthesilea furens.* ———

Nam quod ibidem Ptolemaeum regem & philosophum Roxolanorum patriam, per quam præter alia flumina transierit *fluvius maximus Vistula*, Oceano mergendus, exposuisse auctor est, id omnes ineptias superat. Quæ res etsi auctoritatem illi minuit, non efficiet tamen

tamen, uti Geographiæ ſtudioſis utilis eſſe deſinat: habet enim plurima ex integriore Tabula, quam quidem Peutingerorum eſt, derivata, præcipue in Africa, Hiſpania & Britannia. *Pictum* vero noſtrum cum non ſit, apertum eſt ex eorum genere eſſe, quæ *adnotata* Vegetius nuncupat: haud dubie quod viæ militares, urbes & manſiones, milliaque paſſuum, quibus diſtinguuntur, prorſus uti in noſtro, fuerint tantum *adnotata* & deſcripta: in quorum cenſum referri etiam Hieroſolymitanum oportet, hac in parte Antoniniano, ut vocant, ſimile; neque enim ullum inter id & noſtrum diſcrimen, ſi manſionum & mutationum nomina, ubique cum cura adpoſita, & majorem locorum catalogum, in noſtro neglectum, exceperis: quæ poſterior differentia ſitne a primo auctore an deinceps orta, non habeo adfirmare; licet nullus dubitem, quin plures manſiones & mutationes, quam Antoninianum nunc præfert, publicis in viis fuerint; Tabula atque Hieroſolymitanum illud Itinerarium id manifeſtant; nec aliud Romanorum conſuetudo, qua iter diurnum XX. M. P. habebatur legitimum, ut præter Ictorum fragmenta Vegetius *L. I. R. M. C. 9.* indicat, feret: & tamen ſæpe urbes manſioneſque XXX. XL. L. M. P. aut eo amplius disjungi obſervabis, præteritis, ubi ſtrigandum aut interquieſcendum fuerat, ſtationibus: ſed hæc cum ſparſim variis locis tetigerimus, miſſa faciemus, ubi addiderimus, noſtro Itinerario egregie ad fraudem inſtruendam eſſe uſum Anaſtaſium, ſeu quis alius auctor eſt *Epitomes Chron. Caſinenſium*, quam L. A. Muratorius *tom. II. Script. Ital. p.* 351. vulgavit: opes enim Caſinenſium ſuorum quo jure quave injuria ut adaugeret, Juſtinum I. prodidit, plurimas urbes S. Benedicto dono dediſſe, quas dein nunc ex hac nunc illa Itinerarii parte, in primis ex Africa, Sicilia, Sardinia, Epiro atque Aſia excerpit, ſed tanta ſtultitia atque impudentia, ut fines provinciarum paſſim migret, *portumque Veneris* mari Adriatico adſtruat, atque ex urbibus pro arbitrio villas & prædia ædificet: quæ ſi attenderint per Gallias Benedictini, homini ex aliis etiam rebus, a clariſſimo Muratorio productis, ſuſpectæ fidei haud multum in notiſſima lite de reliquiis S. Benedicti & Scholaſticæ tribuent. At hoc illi viderint; nos ad ea potius accingimur, quæ hanc Itinerarii editionem ſpectant: ubi ne vetuſtas & quæ noſtram anteceſſerunt, opeроſe

rose commemorem, otium mihi Schottus fecit, rectissime admonens, Aldinam, Juntinam & Lugdunensem, utpote ex eodem rivulo emanantes, corruptissimas esse: castigatior & omnium ante eam diem optima Christophori est Longolii, Parisiis anno CIↃIↃXII. provulgata; hanc excepit Josiae Simleri Basileae anno CIↃIↃ LXXV., ex Pithoeano & Aegidii Schudii MSS. procurata, & scholiis, haud sane spernendis, instructa; qua tamen multis de caussis potior ea est, quam And. Schottus initio superioris seculi Coloniæ Agrippinæ prodire jussit, complexa & ipsius animadversiones & præstantissimum H. Suritae commentarium. Omnia illa & Simleri & Suritae & Schotti bona fide retinuimus, id solum dolentes, doctissimi H. Suritae notas adfectas tantum in Schotti manus incidisse; quod commentarius ipse, haud raro interpolatus ac conturbatus, tibi clarissime ostendet. Fuisset ceteroqui si quis alius H. Surita ad instaurandum hoc Itinerarium multo aptissimus, quippe ab eruditione incredibili & egregio judicio paratus; præsertim si Tabulæ Peutingerorum, cujus ductus in his tenebris magni utique faciendus est, illi copia fuisset. Post Schottum rara est virorum doctorum in integrum Itinerarium opera: illud quidem P. Bertius suo Ptolemaeo anno CIↃIↃCXVIII. adjunxit, sed ex Schotti editione, cum ipsis librariorum peccatis, expressum; quod cum primo intuitu Ph. Cluverius non animadvertisset, acri atque acerba oratione Bertium *L. I. Sicil. Ant. C.* 7. ob unam alteramve vocem additam mutatamve, ac si ille ei rei præcipuus auctor esset, perstrinxit. Insertum dein est sub seculi superioris finem ab Emm. Schelstrateno *tom. II. Antiq. Eccles. p.* 569.; qui quamvis Simleri Schottique editionem versasse non videatur, solo usus Lugdunensi edito, bene tamen de eo, præbita omnibus MS. Vaticani, cujus vestigiis presse inhæret, tractandi usurpandique copia, meritus est. Etsi vero post Schottum nullius præcipua in totum Itinerarium opera fuerit collocata, non defuit tamen magnus eorum numerus, qui ferente occasione medicam illi manum admovere. Atque hic, ut egregios viros Abr. Ortelium, Car. a S. Paullo & Christ. Cellarium, qui singuli sæpius sua ope id dignati sunt, prætercam, maximopere prædicandum est Ph. Cluverii studium, quo in Germania, Italia vicinisque insulis haud paullo castigatius est factum; nec minus L. Holsteinii solers industria,

qua

qua diligentissime, quæ Cluverius in Italiæ itineribus admiserat, & perperam ab Ortelio fuerant posita, emendata sunt. Sperni quoque sedula Paulli Merulae cura non debet, quam in *Cosmographiæ* libris in Hispaniæ, Galliæ atque Italiæ itinera insumpsit; neque ea, quam Aegid. Schudius & Jos. Simlerus, etsi Schotto priores, ad itinera Alpina, Guillimanus ad Helvetica, P. Bertius & Menso Altingius ad Germanica adhibuerunt. Galliam Had. Valesius in *Notitia*, provinciæ Narbonensis partem atque ejus maritima Honorat. Bouche in *Chorographia & Histor. Provinc.*, opere egregio, alia ejusdem provinciæ Guil. Catellus in *Histor. Languedociæ*, quam vocant, Aquitaniam Arn. Oinehartus in *Vascon. Notitia* & Pet. Marca in *Benebarnensi Histor.* in clariore luce posuerunt. Hispaniæ itinera præter Ambros. Moralem idem Marca in *Marca Hispan.* & Rodericus Carus in *Hispalens. Antiq.*, Lusitanica A. Resendius & qui scholia ejus *Antiquitatibus* addidit, Vasconcellus, pluresque alii examinarunt. Britanniæ operam addixerunt Guil. Burtonus, Th. Galeus & nuper admodum in *Britan. Roman.* Jo. Horsleus. Quorum omnium & plurium aliorum scripta me consuluisse atque inde obscurioribus lucem accendere fuisse ingressum libens profiteor: neque enim sine hujusmodi ducibus in densioribus tenebris, quibus Itinerarium obseptum est, tuta via foret, vel sic tamen satis salebrosa & præcipitiis atque incilibus intercisa. Quo vero instituti nostri ratio exploratior sit, addere libet, secutum me esse studiosissime manu exaratorum librorum vestigia: restituisse ubique urbibus suos casus & inflexiones, quibus vim H. Surita fecerat, & quo Grammaticorum decretis melius responderent, accusandi casum impegerat: sustulisse asteriscos, qui in Schotti editione Regium Suritae MS ea parte mutilum esse innuebant; ut suspicio defectus, quæ multis inde nata est, tolleretur. Notas, prout res atque animus sese dabant, nunc productiores nunc breviores adjunxi: si quid mutandum videretur, in illis, ne quis in orationem insertis conjecturis in fraudem induceretur, tentavi: in illis itidem de virorum, multo me eruditiorum, opinionibus sententiam dixi libere, nulli, si petulantis ingenii unum atque alterum, qui acriorem censuram promeruerant, sepofueris, gravem futuram: multa præterea veterum scriptorum verba aut explicare aut constituere sum adnisus; qua in re sicuti etiam in finium regundorum judicio si præter opinionem aberraverim, æquiorum & ab humanitate non prorsus alienorum veniam

mihi promitto: nihil nisi veritatem sectatus sum; & sicubi teneri ea non potuit, verosimilia probavi, facile & læto animo passurus, si in alia omnia, ubi ita videbitur, concesseris. Ne quid autem in vitiosissimo libro sine manu exaratorum codicum auxilio molirer, præcipua cura fuit, ut MSS. mihi copia fieret; neque ea de spe decidi. Prædicare enim satis egregiam non possum operam, quam viri eruditione & humanitate spectabiles mihi præstiterunt: Celeb. P. Burmannus Vossiani codicis, quem dives Lugdunensis Bibliothecæ Gaza servat, apographum, atque excerpta ex N. Cusani schedis, a G. Mercatore ad Cambdenum missa atque ex hujus libro Londinii Anno CIↃIↃCXV. descripta, ex eadem Bibliotheca mecum communicavit; ex qua itidem in meos usus vir Cl. Fr. Oudendorpius quæ Is. Vossius editioni Schotti ex binis membranis, quas Parisienses certis indiciis suspicatus sum, alleverat, exscripta ad me transmisit: quibus cum plane similia sint, quæ D. Richardsonus in margines ejusdem editionis conjecerat, nunc in Collegio S. Petri apud Cantabrigienses asservatæ, è Vossiano exemplari transumpta fuisse, credibile fit: habui ea beneficio humanissimi Marklandi. Neque defuit mihi, omnibus promptissima, qui rei literariæ prodesse student, Jo. Albert. Fabricii opera; quippe rogatus ut ejus mihi libri potestatem faceret, cujus in Bibliotheca Latina meminerat, extemplo Lugdunensem editum, variantibus, quas vocant, lectionibus oppletum, ad me ablegavit. Præterea sæpe mihi succurrit variis ultro manu descriptis libris subministratis, vir Cl. J. Ph. D'Orville, &, qui in meliores nunc transcriptus est sedes, Herman. van de Wall, oraculorum divinorum, cum inter vivos ageret, apud Amstelodamenses interpres egregius: cui ceterisque omnibus plurima me debere, grata mente profiteri nunquam desinam; uti neque collegæ & amico meo Tib. Hemsterhusio, qui sub injusto onere fatiscentem sublevavit, & plurima, quæ in meis tanquam emblemata splendebunt, suppeditavit, ingratumque laborem perlegendorum, quæ formis descripta erant, ut ab operarum peccatis magis immunia essent, haud recusavit. Atque hæc de instituti ratione; in quibus tabulas fortasse scriptas desiderabis; quas etiam, si mei res fuisset arbitrii, addidissem, ex observationibus, passim in operis decursu factis, corrigendas: sed hæc aliud tempus aliamque occasionem exspectant. Tui reliqua sunt judicii; quod, ut honestum hominem decet, si reddideris, nihil reformidabo. sin, nihil morabor. Vale.

ITINE.

ITINERARIVM PROVINCIARVM OMNIUM IMPER. ANTONINI AVGVSTI.

ANTONINI AVG. ITINERARIVM.] *Vetustissimus Codex bibliotheca Philippi II. Regis Catholici* maritimas stationes *Itinerario prætulit terrestri : & in ea parte ita legitur :* IMPERATORIS ANTONINI AG. ITINERARIVM MARITIMVM. *In Itinerarii vero hoc meo exemplari nullum* Antonini *nomen exstat : neque titulus libelli : sed* freti Gaditani, Mauretaniæ, Africæ, *&* Hispaniæ *nomina descripta apparent. Postea vero quæ sequuntur* COLVMNAE HERCVLIS, *& reliqua, ex vetustissimo codice bibli. Regia transcripsimus. In Codice bibli. B. pervetusta manu ita legitur :* Incipit itinerarium provinciarum omnium Antonii Augusti : *atque item in C H. Long. ut ea sequi libuerit,* Antonini *nomine ex vetustissimo exemplari recepto : nam quæ in utroque verba leguntur ;* IN PRIMIS PROVINCIAE AFRICAE, *ea rejicienda censuimus, uti temere adposita : utpote quæ neque in Cod. bibli. Reg. legantur, & Auctori repugnent ; cum à Mauritania Tingitana, longe ab Africa Provincia regione semota Provincia, exordium sumitur. In Cod. Bibli. Neap. initium Itinerarii desideratur. Reliqua vero sic interpungenda arbitror.* Columnæ Herculis ad Tingim Mauritaniæ : id est, ubi. Bacuetes, Macenites barbari morantur. Per maritima loca Carthaginem usque M. P. XVIII. XLIX. *nam lib. Billi.* R. AD TINGI MAVRITANIA *habet, Bibli. Bland.* à Tingi Mauretaniæ, *quemadmodum in Hadriani Augusti nummis legi videmus : sed nos vetustissimi exemplaris lectionem libenter amplectamur. Suspicari enim libet depravatam eam lectionem esse : nam, ut apparet, mensura itinerum, non* à Tingi, *sed* ab exploratione *ducuntur : cum ab ea Tingim usque mox CLxxiv. M. P. numerentur. Isidorus tamen & Artemidorus, quos Plinius L. 5. C. 6. vetustos laudat auctores, à Tingi Canopum usque mensuras itinerum perduxere : Compendiaria forte via. cum hac Antonini, ex mansionum diverticulis, atque flexionibus, necessario multo longior fuerit. Numeri vero xviij. xxxix. in C. Bibli. Reg. leguntur : & in reliquis manu scriptis & excusis desiderantur : quibus* decies & octies centena & triginta novem millia *designari manifestum apparet : sed legendum videretur pro* XXXIX. XLIX. *ut ratio milliariorum summa universorum, quæ adponuntur, itinerum, constet : tot enim millia passuum continet. Plinii tamen vetustis exemplaribus L. 5. C. 6., Toletano præsertim melioris notæ adstipulante, legimus Polybium, & Eratosthenem, diligentissimos existimatos, ab Oceano ad Carthaginem magnam, XI. M. P. fecisse : cum qua summa Marcianus Capella itidem congruit. Jam, quod ad Herculis Columnas attinet, Plinius de ea re L. 3. C. 1.* Proxima autem, *inquit*, impositi montes coërcent claustra, Abila Africæ, Europæ Calpe, laborum Herculis metæ : quam ob causam indigenæ Columnas ejus Dei vocant, creduntque perfossas, exclusa antea, admisisse maria, & rerum naturæ mutasse faciem. *Pomponius Mela quam ob causam descriptionem totius orbis ab* Tingitana *Provincia sit exorsus refert.* Nunc, *inquit, L. 1. C. 4.* exactius oras, situsque dicturo, inde est commodissimum incipere, unde terras nostrum pelagus ingreditur : & ab iis potissimum quæ influenti dextra sunt : *Et paulo post. C. 5.* Hinc in nostrum mare pergentibus læva Hispania, Mauritania dextra est. *Eam rationem* Itinerarii *auctor secutus, à Mauritaniis Orbis terrarum Provincias incipit. Strabo verò & eum Plinius imitatus, ab Europa, justiore de causa.* Primum, *inquit Plinius L. 3. C. 1.* de

COLVMNAE HERCVLIS.

A TINGI MAVRETANIAE, ID EST, VBI BACVETES, ET MACENITES BARBARI MORANTVR,

Europa, altrice victoris omnium gentium populi, longeque terrarum pulcherrima: quam plerique merito, non tertiam portionem fecere, verum æquam, in duas partes ab amne Tanai ab Gaditanum fretum, universo orbe diviso. SVRITA.

ANT. AVG. ITIN.] Libelli titulum, quem ex Blandiniano codice Surita produxit, unus ex Christianissimi Regis MSS. quoque præfert. Eundem invenit in Pithoeano libro N. Bergerius, neque aliter Vossianus. Simlerus in Schudi schedis *Antonio Augustali* inscriptum animadvertit. Veteres, quos libello usos observavi, varie citant. Chronici Casinatis scriptori L. II. C. 52. *Itinerarium totius orbis* dicitur. Si Flodoardum consulas L. I. Hist. Rhemens. C. I. *Cosmographiæ* titulum auctoremque Æthicum habebit. Eodem nomine notus fuit Balderico L. I. Chron. Cameracensis C. 3. qui tamen Julio Cæsari tribuit. Abit hinc Hugo Flaviniacensis in Virdunensi Chronico, *Itinerarium* hoc *mundi* Æthico adscribens. Cum omnibus his dissidet Chronographus Ferrariensis, nuper à Cl. Muratorio tom. VIII. scriptorum Italiæ insertus. In eo est *Codex, qui Itinerarium appellatur*, quique M. Antonii Consulis jussu fuerit confectus. Quid aliud hinc colligas, quam de auctore inscriptioneque libelli hos omnes in incerto fuisse? Dicam alias hanc discordiam ex præfatione Æthici Cosmographiæ videri natam. Lubens vero reprehendi, quod Surita repulerat, Mauretaniæ, probantibus MSS lapidibusque. PROC. PROVINC. MAVRETANIAE TINGITANAE dabunt Marmora Oxoniensia p. 132. WESSELING.

BACVETES] *Ita legitur in Cod. Bibl. Reg. Ptolemæi libri* Βακουᾶται *legunt: & Bibl. Bl.* Baccavates: *CH. Long.* Baccanates: *nos vetustissimi exemplaris lectionem præferendam duximus: præsertim cum ad Græcam Ptolemæi proxime accedat.* SVR.

BACVETES] In duobus Parisiensibus libris *Bacavetes*, in tertio pariter ac Vaticano *Baccavates* invenitur. Verum barbaræ gentis nomen *Bacuates* fuisse existimaverim. Hac ducunt Ptolemæus Juliusque Honorius Jac. Gronovii p. 20. *Fluvius Malda —— inter Barbares & Vacuates vergit in mare.* Voluit enim *Malva* & *Bacuates.* In anonymo scriptore Generationum Adami, quem Cangius Paschali Chronico addidit, *Baccuates* appellantur, quare perperam in ipso Chronico Μακκουακοὶ, & in ejusdem generis libello Scaligeri *Macuaci.* Manifesta res est ex Labbei Bibliotheca tom. I. pag. 302. ubi ordine recensentur, *Mauri, Baccuates, Massenes, Gætuli, Afri, qui & Barbares.* Præfuisse his videtur memoratus in lapide Gruteriano p. MXXV. 7., quem correctiorem dedit Montfauconius Diar. Ital. C. 26. PRINCEPS GENTIVM BAQVATIVM. Scio Illust. Scaligerum ad Eusebium Baquates hos cum Bagaudis, pessimis post Diocletiani ætatem in Gallia latronibus, composuisse. Ego vero Ptolemæum ceterosque audire malim, qui Bacuates in Mauretania incoluisse tradiderunt. WESS.

ET MACENITES] *Desideratur ea vox in lib. Bi. Re. cum in Bl. & CH. Long. ita legatur. In Ptolemæi libris* Μακενῖται *legimus. Xiphilinus ex Dione in Severo*, Macenitas *ad inferiorem Mauritaniam collocat: & Atlantem montem in* Macenitide *esse, non longe ab Oceano docet.* SVR.

ET MACENITES] Credo depravate *Massenes* appellari in Labbeano Scriptore, cujus verba exscripsi. Synesius Epist. 129. Μακίτας in Africa agnoscit, qui Μακενῖται videri possent, ni à Mauretania longissime disjuncti ad Pentapolitanos pertinuissent. Jac. Gothofredus ad L. Unic. C. Th. de Satur. & Subafrens. Synesii *Macetas* in Mazaces commutavit, quos Græci in Africa non noverunt. Μάζικες ex Palladio in Chrysostomi vita p. 195. & aliunde noti sunt. Vide an Macetæ Μακέται iidem fuerint ac Βακάται, quos in Marmarica Ptolemæus habet. Firmat hanc opinionem Epiphanius τὴν Μακάτην Pentapoli ac Marmaricæ adjungens Hæresi LXVI. C. 83. WESS.

M. P. XVIIII. XLVIIII.] *Vetustissimo lib. Reg. ea nota ita describuntur.* MILIA PASSOS *xviij xxxviiij. reliquis omnibus desiderantur.* SVR.

M. P. XVIIII. XLVIIII.] Exulant quoque e nostris libris hi numeri. consummatos esse apparet ex itineribus, quæ subjiciuntur. Neque recte tamen illis inclusa putem CLXXIIII. M. P., quæ

TVR, PER MARITIMA LOCA CARTHAGINEM VSQVE. M. P. XVIII XLVIIII.
AB EXPLORATIONE, QVAE AD MERCVRIOS DI-

quæ inter explorationem & Tingin intersunt. Nulla eorum in itinere à Tingi ad urbem Carthaginem ratio esse potest. Hoc miror, N. Bergerium L. III. Viar. Milit. C. 46. negare fustinuisse XVIII. XLVIIII. M.P. æquare CIↃ IↃCCCXLIX. M. P. Eo homines sumus ingenio, ut ad res multo levissimas subinde adhærescamus. Rectius animadvertit, hos numeros nullo modo nasci ex M. P., quæ singulis urbibus mansionibusque adponuntur. Illa duntaxat CIↃ IↃCCXLV. dant, suntque argumento, aut numeros septem itinerum esse vitiatos, aut millia passuum, urbibus addita, non satis esse sana. Crediderim his illisque labem aliquam esse importatam. Hoc mihi persuaserunt veteres editiones scriptique libri passim in diversa abeuntes. Atque hinc decernere cum Bergerio nolim, inter primam mansionem Carthaginemque tantum CIↃ IↃCCXLV. M. P. interfuisse. WESS.

AB EXPLORATIONE] In exemplaribus duobus MSS. legitur *Baccavates* & *Macanites*: in Parisiensi *Baccanates* & *Macenites*: à Ptolemæo *Bacuata* & *Macanita* nominantur. Sed hoc levius est. Verum Exploratio Mercurii totum hunc locum obscurum & ambiguum facit. Promontorium Mercurii prope Carthaginem collocatur à Strabone, Ptolemæo, Mela, Plinio: sinum enim Carthaginiensem efficiunt duo promontoria, Apollinis unum versus occasum, in quo Utica, alterum Mercurii ad Orientem, in quo Clupea civitas. Atque hujus promontorii mentionem facere Antoninum quidam judicant, ut iter à Tingi usque ad hoc promontorium describat. Atque in Parisiensi exemplari & MSS. Pithœi legitur, *Ad Explorationem, quod Mercurius dicitur.* Sed huic lectioni repugnat particularis mansionum enumeratio: nam ea Carthaginem tantum perducitur: deinde alia itinera versus occasum ponuntur: post plura itinera ponitur iter à Carthagine Clupeam, quam diximus in promontorio sitam, sed Mercurii non fit mentio, & distantia ponitur LXXXV. M. P. hic autem CLXXIV. M. P. Deinde si hanc sententiam sequamur, nullum initium itineris ponitur ab Antonio, nam ponit Tingi usque CLXXIII. M. P. Sed unde initium sumat hoc iter non exprimit. In exemplari MSS. Ægidii Schudi & in Veneta editione legitur, *Ab Exploratione:* & postea, *A Mercurios Tingi M. P. CLXXIIII. mansionibus his.* Itaque Mercurii exploratio initium itineris ponitur in extrema Mauritania Tingitana ad Oceanum, ubi Baccavates & Macanites barbari habitant. Hanc lectionem si sequamur, nihil erit obscuritatis in hac enumeratione itineris, nisi quod dubitatur, quænam sit Mercurii exploratio, cujus nulla à Geographis mentio fit. Forte tamen specula hæc fuit in Atlante minore. nam Salam urbem, quæ primo loco hic enumeratur, Ptolemæus non longe ab Atlante minore ponit. SIMLERVS.

AB EXPLORATIONE] *In Re. lib.* AB EXPLORATION. QVOD MERCVRIOS DICITVR *legitur, & in reliquis manuscriptis & vulgatis libris* Quod Mercurios dicitur. *Mihi videtur legendum,* Quæ ad Mercurios dicitur, *ut sit, ab explorationis mansione, qua ad Mercuri dicebatur: id est, qua ad Mercurii Templum, aut promuntorium sita erat, quemadmodum* ad Martis *hoc itinerario proditur: nam infra in vetustissimo Regio exemplari* ad Mercuri *legitur. Constat enim duplicem unius itineris hac lectione fuisse mansionem*, ad Mercuri, *primam explorationis*, quæ ad Mercuri *dicebatur, ex qua initium itineris ducitur, per CLxxiiij. millia passuum Tingin usque: & alterius, qua tantum* ad Mercuri *vocatur, ex qua Tingin usque xviij. millia passuum numerantur, e qua explorationis mansioni nomen inditum fuisse, minime sit verisimile, cum ab exploratione ad Mercuri mansionem Tingi proximam CLVI. M. P. intersint. Ejus vero explorationis, qua in* Bacuetibus, *aut* Macenitis *hoc constitui videtur Itinerario, mentionem nullam apud vetustos auctores reperi: ut mihi primo aditu in ipso limine hæsitandum sit, nec quo me vertam, videam, & implicatus hæream, utpote cum turpe sit primam Itinerarii mansionem, quam celebrem & inlustrem esse oportebat, ignorare. Conjecturis igitur tantummodo ducemur ad suspicandum, in re, qua pro clarissima & maxime testata ab Itinerarii auctore proditur, ut forte eo loci* præfectura legionis militum exploratorum *constituta fuerit: quemadmodum in* Notitia Provinciarum Romani

DICITVR, TINGI VSQVE. M. P. CLXXIIII.
RVSADDER. M. P. CCCXVIII.
CAE-

ni Imperii *videmus ejusmodi Legionum præfecturas recenseri. Nisi velimus suspicari explerationis illius fama præclara celebrata Hannonis Pœnorum ducis monumentum aliquod in ea regione extitisse, de qua Pomponius Mela, L. 3. C. 9.* Dubium, *inquit*, aliquamdiu fuit, essetne ultra pelagus: caperetne terra circuitum: an exhausta anfractu, sine fine se Africa extenderet. Verum etsi Hanno Carthaginiensis exploratum missus à suis, cum per Oceani ostium exisset, magnam partem ejus circumvectus, non se mari, sed commeatu defecisse retulerat. *Plinius itidem eadem de re proditum reliquit*, Fuere, *inquit L. 5. C. 1.*, & Hannonis Carthaginiensium ducis commentarii, Punicis rebus florentissimis, explorare ambitum Africæ jussi, quem secuti plerique è Græcis, nostrisque, ad alia quædam fabulosa, & urbes multas ab eo conditas ibi prodidere, quarum memoria ulla, nec vestigium exstat. *Festus Avienus* de Ora Maritima, *cum urbes Europæ ad Gaditanum fretum recenset, mansionis* Mercurii *è regione in Africa meminit, ut forte ea mansio sit, quæ à Tingi xviij. M. P. abest.*

—— Porro in isto litore
Stetere crebra civitates antea
Phœnixque multos habuit hos pridem locos.
Inhospitales nunc harenas porrigit
Deserta tellus, orba cultorum sola
Squalent, jacentque Veneris abdito juge
Spectatur Herma cespitis Lybici procul.

Præterea cum minime tenuis scrupulus resideat, quod Mercurii mansio *hoc eodem itinere geminetur, valde suspicor legendum esse* AB EXPLORATIONE, QVÆ AD MERCVRI DVCITVR, TINGIN VSQVE M. P. CLXXIIII. *ut iter designetur in extrema ora ad Oceanum, ab ea exploratione, quæ ad Mercuri mansionem, Tingi proximam, ducebatur, & Tingin usque perducitur, & plures fuisse explorationes intelligamus: ut sit* Explorationem ducere, *quemadmodum ab eodem Itinerarii auctore* limitem ducere. *ut infra ad iter, quod limitem Tripolitanum per Turrem Tamalleni* à Tacapis Leptim magnam ducit.
SVR.

AB EXPLORATIONE] *Explorationem ducere*, quomodo *limitem vallumve ducere* usurpant, Latinum hominem unquam adhibuisse vix opiner. Is. Vossius ad Scylacem pag. 123 locum hunc explorationem appellatum fuisse censuit, quod latentia sub aquis saxa bolide sua nautica prænavigantes explorare cogerentur, ne naufragii periculum subirent. Eam ob rem Mercurio, hujus rei indici, saxum id sive promontorium fuisse dedicatum. Videri quoque Romanos promontorium Hermæam *ad Mercuri* cognominasse. Ego vero vellem vir doctissimus attendisset, hanc mansionem longissime à promontorio Hermæa fuisse disparatam. Illud Hispaniæ oris erat obversum: hæc Atlanti monti apposita. Quare, quæ de bolide scripta sunt, sibi habeat. Mihi arridet Simleri priorque Suritæ opinatio, fuisse ibi exploratores collocatos, eosque loco nomen fecisse. Plane uti urbs Ancal, quæ haud longe Sala fuit disjuncta, *Dar almorabetin*, quod vertunt *mansionem speculatorum*, nuncupata est, docente Nubiensi Geographo p. 77. Qui vero hujus *explorationis* præter Ravennatem meminerit, novi neminem.
WESS.

TINGI VSQVE] Hæ duæ voces absunt ab utroque Cæsaraugustano & Valentino.
SCHOTTVS.

TINGI VSQVE] Habent nostri omnes. Scripsi vero *Tingi* ob concordem librorum consensum. Hier. Surita, ut omnia Grammaticorum decretis accomodarentur, passim urbium mansionumque nomina, quæ sexto casu erant inflexa, in quartum mutavit. sed enim immerito. Constat urbium nomina Latinitate labente sexto casu, ac si essent indeclinabilia, fuisse prolata. Consentius in Arte p. 2030. *Interdum*, inquit, *efferuntur novo modo, & quasi monoptoto, ut Curibus, Tralibus, Turribus, Sulcis, Servitis, Ticavis.* Dabo in sequentibus exemplorum abunde. Vide interea loci Salmasii commentarios ad Trebellii Pollionis Claudium C. 12. & Fl. Vopisci Probum C. 18.
WESS.

TINGIN VSQVE M. P. CLXXIIII] *In li. Re. & Ll. & Long. idem milliariorum numerus congruit. cum in Neap. Cxxviij. perperam legatur.*

CAESAREA MAVRETANIAE.	M. P. CCCCXCIII.
SALDIS.	M. P. CCXVIII.
RVSSICCADE.	M. P. CCCXVIII.
	HIP-

tur. Illud tamen mirum videri debet, in omnibus exemplaribus, unico vetustissimo excepto, ineruditum, ne dicam ineptum aliquem virum, notas illas M. P. millia plus minus *fuisse interpretatum: cum confirmare hoc liquido possimus, vias eas certis, & constantibus lapidum dimensionibus fuisse demetatas: ut inepti ac stupidi ingenii sit*, plus minus *pro M. P. transferre.* SVR.

TINGI VSQVE M. P. CLXXIIII.] Nostrorum librorum excerpta *millia plus minus.* Idem codex Pithœanus ostendit N. Bergerio. Immo in eo & Parisiensi nostro satis antiqua manu appictum erat: *Nota quod M. P. M. significat millia plus minus.* Liber Vaticanus cum Regio Suritæ hic congruit. Deinceps vero quando omnium milliarium summa itineribus præponitur, semper fere *millia plus minus* edit. Equidem recte tradi putem, certam definitamque fuisse viarum mensuram, neque existimem tamen ignoratam fuisse veteribus illam formulam. Aliud edoctus sum à Gregorio M. L. 7. Ep. 6. *In territorio Lunensi milliario ab urbe eadem plus minus secundo.* Aliud quoque monet tabula marmorea, quam Fr. Blanchinus in Anastasii præfatione explicuit. In ea inest FND. PVBLICA. IN. INT. VIA. LATINA. M. PL. M. XI. pluraque alia ad hanc formam. Vix quoque putaverim, Romanos itinera ita dimetiri potuisse, ut inter urbes milliarium ratio semper conveniret, neque centeni passus aut deficerent, aut excederent. Urbes ipsi in Provinciis invenerunt. Fieri potuit, ut in dimensione inter hanc illamve urbem xxx. M. P. invenirentur, nec quicquam summæ superesset deessetve. Sed factum haud dubie sæpe est aliter. Centeni passus in Itinerario neglecti sunt. Quid si ergo, cum summatim passuum millia proponuntur, *plus minus* addiderint, ut centenos passus, qui spreti sunt, indicarent? Atque ea fortasse caussa est, quamobrem in melioris notæ codicibus, summæ, quæ itineri præponitur, *plus minusve* addatur, non item singulis mansionibus. N. Bergerius L. III. Viar. Milit. C. 10. aliud arbitratur. Animadverterat collecta passuum millia itineribusque præfixa sæpe plura minorave esse, quam itinera per urbes mansionesque divisa edant. Inde Itinerarii auctorem generali summæ *plus minusve* adfixisse. Mihi commentum non placet. Illa discrepantia librariis debetur, non auctori. WESS.

RVSADDER M. P. CCCXVIIJ] *Ita in Re. legimus. At in Bl.* Rusader *M. P. M. cccxxviiij. Ne.* Russadon millia plus minus CCXXVIIII. *atque iidem CH. Long. Tamen quod numerorum summa inter se conveniant, & recte subducantur, atque universali summa consentiant, vetustissimi codicis lectionem præferimus. Illud præterea admonendum duximus, in Toletana Bibliotheca codice Plinii, L. 5. C. 2.* Rusaddir oppidum, & portus *legi. Alterum Plinii exemplar*, rursus addit oppidum & portus. SVR.

CAESAREAM MAVRITANIAE M. P. CCCCXCIII.] *Reg. habet. Bland. vero* Cesare Mauretaniæ M. P. M. CCCCXXIII. *Neap.* Cesaree Maetenee millia plus minus CCCCXXIII. *CH. Long.* Cæsare Mauritaniæ mpm 423. *sed vetustissimi Cod. lectionem præferendam duxi: cum ejus ratio cum reliquis summis constet.* SVR.

CAESAREA MAVRETANIAE M. P. CCCCXCIII.] Vaticanus codex nihil hic cum Regio dissidet. Si vero ad calculos sedeas, passuumque millia colligas omnia, videbis XXI. M. deesse, quæ suo quæque loco ex MSS. addenda putem. WESS.

SALDIS M. P. CCXVIII.] *Lib. Blan.* Saldis *M. P. CCxviij. Bibli. Reg. & N.* Seldis M. P. XVIII. *Longolianum Blandinianı Codicis lectionem habet. Plinio L. 5. C. 2.* Salde *Colonia Augusti in Cæsariensi Mauritania: ut legendum videatur, plurium numero* Saldæ: *quemadmodum apud Ptolomæum* Σάλδαι κολώνια: *Marciano enim &* Saldæ *producuntur.* SVR.

SALDIS M. P. CCXVIII.] Uterque codex amplius CCXVIIII. & sic novenarium Romanos expressisse, VIIII. in amphitheatri ambitu Romæ observabis. SCHOTT.

SALDIS M. P. CCXVIII.] Unis passuum millibus iter ipsum minus est. SALDAS invenies apud Gruterum p. XIV. 9. Vide, si tanti putes, Probabilium meorum C. 24. WESS.

RVSICCADEM M. P. CCCXVIII.]

HIPPONE REGIO. M. P. CCXV.
CARTHAGINE. M. P. CXIII.

LITORA MANSIONIBVS HIS.

AD MERCVRIOS. M. P. CLXXIIII.

Re. Rusiccade M. P. CCCXVIII. *Bl.* Rusiccade M. P. XVII. *Neap.* Rusiccade M. P. M. CCXVII. *Lectio tamen vetustissimi lib. summa universali congruit. Ptolomæo Africæ Provincia* Ῥουσικάδα. *Plinius L.* 5. *C.* 3. Numidiæ *attribuit:* & Rusiccade *in vetustis codicibus legitur.* SVR.

RVSICCADE M. P. CCCXVIII.] Vaticanus habet CXVII. M. P. ceteri veteresque editiones cum Neapolitano Suritæ conspirant. Iter ipsum dat tantummodo CCXII. M. P. scripta Peutingeri Tabula CCXXVI. M. P. quæ cum in scriptis quoque reperiantur, ea hic substituenda arbitrer. WESS.

HIPPONEM REGIVM M. P. CCXV.] *Codex Reg. Neap. & Longolianus hunc numerum præferunt: Blandinianum vero exemplar,* CXV. SVR.

HIPPONE REGIO M. P. CCXV.] Cum Blandiniano nostri libri prioresque editiones consentiunt. Peutingerana Tabula CXIV. M. P. habet. Iter ipsum, quod suo loco leges, aliquot millibus auctius est. WESS.

CARTHAGINEM M. P. CXIII.] *Reg.* CXIII. *habet, numerum nempe summæ universali congruentem: at reliqua exemplaria* CXCIII. SVR.

CARTHAGINE M. P. CXIII.] Sic quoque in nostris. In schedis Vossii *Karthagini*, quæ tamen infra vulgatum servant. Vaticanus librarii socordia XCIII. M. P. Plura millia scripta tabula mansionesque, infra memoratæ, edunt. WESS.

LITORA MANSIONIBVS HIS] *In Reg.* Litorania mansionibus sic: *In Blandiniano & Longoliano desiderantur. in Nea. tamen* Mansionibus his *tantum legitur: cum tamen in* Maritimis stationibus *ejusdem Antonini* ab Hydrunte litoraria *legatur*, litoraria *scribendum duximus.* SVR.

LITORA MANSIONIBVS HIS] Mihi eadem non est confidentia. Et cur *litora* improbari hic debent? Ducit iter secundum litora Oceani Tingin, monetque vocem esse retinendam. Vossii liber vocem non agnoscit. WESS.

MANSIONIBVS HIS] Absunt hæ voces ab utroque scripto codice. SCHOTT.

MANSIONIBVS HIS] Nostri recte servant. Erant mansiones loca, amplis ædificiis instructa, in quibus omnes, qui cursu publico utebantur, *manere* sive pernoctare possent. Græci, μονὰς aut σταθμὸς appellant, ut Chrysostomus Epist. 9. & 126. Addita horrea & stabula erant, ut iter facientes annonæ & jumentorum copiam haberent. Præponebantur illis ex corpore curialium aliqui, qui ad omnia attenderent. *Præpositos mansionum* appellat L. 21. C. Th. de Decurionibus. Ut vero omnibus rite instruerentur, curare Rectores Provinciarum solebant, indicante Symmacho L. 11. Ep. 27. Distabant fere mansiones diei itinere, une *mansio* pro intervallo, quod uno die absolvi potest, poni solet. Inde in lapide, quem L. Pignorius Epist. 27. dedit, Martina venisse dicitur DE GALLIA PER MANSIONES L. Hinc quoque *geminatas mansiones* Lactantii de Mort. Persec. C. 45. Amp. Cuperus recte explicuit. Plura lege in Commentario Jac. Gothofredi ad L. 4. C. Th. de offi. Rect. Prov. & L. 9. de Annona & Tribut. WESS.

AD MERCVRI M. P. CLXXIIII.] *Reg.* ad Mercurios, *Bl. & Neap.* A Mercurius, & *Longolianum Bibl Re. lectionem præfert: nos vero uti supra monuimus,* Ad Mercuri *legendum credimus: nam paulo post in vetustissimo codice* Ad Mercuri *legitur. Explicat enim per singulas mansiones, iter illud, quod supra* ab exploratione, *à qua iter* ad Mercuri *proposuit*, Tingin usque *ducebatur, quod quidem totidem CLxxiiij M. P. confici videmus* Tingin usque. SVR.

AD MERCVRI M. P. CLXXIIII.] Scripti libri *ad Mercurios.* Vide hic Scholia Basiliensis editionis. SCHOTT.

AD MERC. M. P. CLXXIIII.] Mirus est librorum hic consensus. *ad Mercurios, ad Mercurius* præferunt. Rectene Hier. Surita prius mutaverit non affirmaverim. Quid si plures Hermæ inibi fuerint, indeque loco nomen venerit *ad Mercurios*? PAGANI PAGI MERCVRIALIS in lapide Africano apud Fabrettum ad Colum. Trajani p. 38. memorantur, sed hinc fuisse

SALACONIA.	M. P. XVI.
THAMVSIDA.	M. P. XXXII.
BANASA.	M. P. XXXII.
FRIGIDIS.	M. P. XXIIII.
LIX COL.	M. P. XVI.

TA-

fuiſſe non dixerim. WESS.

SALACONIA] Mela, Plinius & Ptolemæus oppidum Salam nominant, ſitum juxta ejuſdem nominis fluvium, & ſolitudinibus vicinum. Equidem dubito, an pro Salaconia legendum ſit Sala colonia. Sed Plinius hanc non numerat inter colonias. *Sellam* vel *Selam* hodie nominari ajunt. SIML.

SALACONIA] *In Reg. legitur* Salaconia M P XVI. *atque itidem in Ne. Blandinianum & Longolianum* Salacona *habent: cujus manſionis nullam apud auctores mentionem reperi.* SVR.

SALACONIA] Putem rem pervidiſſe Simlerum. Neque cohibere nos ab aſſenſu Plinius debet, eum Itinerarium poſt ejus ætatem ſcriptum & Salam miſſa colonia videatur. Mirum vero eſt librarios omnes in hanc lectionem conjuraſſe. *Villam Salaconiam* inveni in Anaſtaſio, cui Epitome Chron. Caſinenſis tribuitur, edita tom. II. ſcriptor. Italiæ. Sed ea hinc ſumpta eſt. Ineptius enim ille ſcriptor Juſtinum I. fingit, maximam Africæ partem Caſinenſi monaſterio donaſſe. Studioſe vero hinc urbium nomina excerpſit. Non diſſimile peccatum admiſſum infra eſt, pluribus MSS. *Rusadder Conalia* pro *Colonia* edentibus. Sala appoſita erat cognomini fluvio, quem Σάλαγγα Philoſtratus L. V. Apollonii Vit. C. 1. appellat. Scio Gottfrid. Olearium locum aliter accepiſſe. Sed verba relegenti apparebit, virum doctiſſimum aberraſſe. Prope mare erat teſte Mela L. III. C. 10. non proxime, ut multi volunt. neque enim eodem exſtructum eſt loco oppidum *Sale*. Nubienſis Geographus ſitum monſtrabit p. 77. *Urbs Sala nova appoſita eſt ad mare, at priſcis temporibus vocabatur Saleh, diſtabatque à mari duobus milliaribus, eratque ſita ad flumen Aſmir, quod Salam novam attingit.* WESS.

THAMVSIDAM M. P. XXXII.] *Reg.* Thamuſida, & XXXII. *numerum: Bland. & Longolianum* Thamuſida MPMXXXIII. *Ne.* Thamuſida mpmxxxii. *Ptolemæo inter mediterraneas urbes* Ταμουσίδα. SVR.

BANASA] Plinius hanc Valentiam cognominatam ſcribit, LXXV. M. P. à Lixo diſtantem. ſed ab Antonio hic tantum L. M. P. numerantur: apud Ptolemæum differentia longitudinis eſt XV. ſcrupulorum, latitudinis decem ſcrupulorum. Moletius *Fanzaram* hodie nominari ſcribit. Leo Africanus *Fanzaram* X. M. P. à *Sela* diſtare ſeribit. hic autem LXV. M. P. diſtantia ponitur, quare Moletio aſſentiri non poſſum. SIML.

BANASA] R. Bonaſa *habet. At Bl. & Lon.* Banaſe. *Nea.* Rauaſa: *In vetuſtis Plinii exemplaribus L. 5. C. 1. ab Lixo tertiam Auguſti Coloniam Lxxv* M P. Banaſam, Valentiam *cognominatam, legimus: & ſtatim, præter* Banaſam *coloniam à Lixo L. M. amnem* Subur *defluere magnificum & navigabilem. Ptolemæo* Βάνασσα. SVR.

FRIGIDIS.] Liber Notitiarum nominat *Friglas.* SIML.

FRIGIDIS] *R.* Frigidis MP. XXIIII. & *Bl.* Frigidis MP. XXXIIII. *atque item in reliquis exemplaribus: ſed vetuſtiſſimi exemplaris lectionem libenter agnoſcimus, quod certa ratione cum univerſa ſumma, quæ CLXXIIII. conficitur, conſentiat. Illud tamen advertendum occurrit, in* Notitia Provinciarum *ſub diſpoſitione Comitis Tingitaniæ inter limitaneos recenſeri Tribunum cohortis* Friglenſis Friglis, *ut forte in alterutro horum auctorum ſit mendum.* SVR.

FRIGIDIS] Ego ſecundum Itinerarium pronuntiaverim. *Frigidis* magno conſenſu libri præferunt. habet quoque Ravennas, quamquam Pſeudo-Anaſtaſius *Frigulien.* WESS.

LIX COLONIA] Ptolemæo *Lixa*, Melæ *Lixo*, Plinio *Lixos*. Strabo videtur Lixum cum Tingi confundere. Multa de hac ſcribit Plinius, qui coloniam à Claudio Cæſare factam tradit. Hanc Gerhardus Mercator hodie *Larach* nominari ait. Jacob. Caſtaldus *Lariſſam*, Moletius *Baſram* SIML.

LIX COLONIA] *In Reg.* VX. Colonia MPXVI. *Bl.* LIX. Col. MPM. XVI. *atque itidem in Neapolitano & Longoliano. Plinio,* L. 5.

TABERNIS.	M. P. XVI.
ZILI.	M. P. XIIII.
AD MERCVRI.	M. P. VI.
TINGI COLONIA.	M. P. XVIII.

A

L. 5. C. 1. consentientibus manuscriptis exemplaribus, Colonia à Claudio Cæsare facta Lixos. *Strabo L. 17. p. 825. auctor est Eratosthenem* Λίξον *appellavisse contra* Gades, *octingentorum stadiorum trajectu diremptum.' Ptolemaeo, & Stephano* Λίξα. SVR.

LIX COLONIA] Lixus quoque apud Silium est L. v. 400.

Audit Tartessos latis distermina terris:
Audit non parvo divisus gurgite Lixus.

Ego revocavi veterem scripturam *Lix Col.* ex MSS. & Ravennate. Ptolemæus, ut ex codice Coisliniano apparet, L. IV. C. 13. & L. VIII. scripsit Λίξ. Stephanus varie appellat. Λίγξ, Λύγξ, Λίξα eadem apud eum urbs est. Posita fuit ad amnem cognominem, quem *Luccos* nunc vocant; Nubiensi *Ulcos* dicitur. WESS.

TABERNIS] Tabernarum in Mauritania Tingitana meminit Notitiarum liber. SIML.

TABERNIS] *Manuscripta exemplaria & Longolianum* Tabernis M P X V I. *habent. Sub dispositione ejusdem Comitis Tingitaniæ Tribunus cohortis iij. hastatorum* Tabernis *recensetur.* SVR.

ZILI.] Ptolemæo *Zilia*, Straboni *Zelis*, Plinio Zilis, XXXII. M. P. à Lixo distans. noster tantum XXX. numerat. Moletius *Arzillam* nominari ait. Jac. Castaldus *Alzer.* Sed Zilia ad Oceanum ponitur veteribus, cum Alger ad Mediterraneum mare posita sit. SIML.

ZILI] *Cum vetustissimo exemplari Blandinianum & Longolianum conveniunt* Zili *legendo. At in Neapolitano* Sili. *Straboni L. 17. p. 827. exterius mare navigantibus à Linge* Zelis, *& Tiga urbes, & postea* septem fratrum monumenta. *Plinio L. 5. C. 1.* Zilis Regum ditioni exempta: & jura in Bæticam petere jussa. *Illud tamen admonere places in optimo Plinii manuscripto exemplari Toletano* Zuli *legi: atque item in duobus aliis vetustis manuscriptis:* SVR.

ZILI] Memorat Hub. Goltzius in Thesauro inscriptionem, in qua fuerit, COL. CONSTANTIA ZILI AVGVSTA. Servat nominis reliquias Arzila, Arabum articulo tantum aucta. WESS.

AD MERCVRI] In itinere à Tocolosida Tingi ponitur etiam *ad Mercurios* XVIII. M. P. à Tingi, sed illic in Parisiensi editione adnotatur, quædam exemplaria habere *Ad Mariot:* quam lectionem hic quoque retinere malim differentiæ caussa: est enim hic locus alius à *Mercurii exploratione*, cujus ab initio mentio facta est. SIML.

AD MERC.] *Ita in vetustissimo codice legitur: quod nobis lucem adhibuit, ut reliquis in locis eodem modo legendum arbitrati simus. Reliqua manuscripta, & Longolianum* ad Mercurios *habent.* SVR.

AD MERC.] Sic quoque Vaticanus, Vossianus & Parisienses libri. Fortasse vera est Suritæ suspicio. nam Simleri opinionem scripti libri improbant. Arbitratus supra est Surita, hanc mansionem eandem esse ac *Herma* Avieni, quod demiror. nihil enim commune *Herma* cum Mercurio habet. Festus vocem explicat.

post in occiduum diem
Sacrum superbas erigit cautes jugum.
Locum hunc vocavit Herma quondam Græcia:
Est Herma porro cespitum munitio,
Interfluumque altrinsecus munit locum.

plura dabit S. Bochartus L. 1. Chan. C. 37. WESS.

TINGI] Urbs notissima apud Geographos, à Claudio Cæsare Colonia facta est, & *Julia Traducta* appellata, ut Plinius tradit: à Lusitanis hodie *Tangiara* nominatur. SIML.

TINGI] *Bl.* Tingi Colonia *M. P. x. at reliqui manuscripti & Long.* XVIII. *præferunt: eamque secuti sumus, quod universæ summa apposite congruat.* SVR.

TINGI] De Tingi dicere supervacuum est post diligentem operam, quam illi impendit Seldenus ad Marmora Oxoniensia pag. 141. Hodierna Tangia unis passuum millibus veteri Tingi abest, Abulfeda teste. WESS.

A TINGI LITORIBVS NAVIGATVR VSQVE AD PORTVS DIVINOS.] *Re.* A Tingi coribus, *pro* à Tingi litoribus. *In Bl. ea voces* à Tingi litoribus *desiderantur: quod plerumque in eo exemplari lacunæ sint in iis versibus,* qui

A TINGI LITORIBVS NAVIGATVR VSQVE AD PORTVS DIVINOS.

AD SEPTEM FRATRES.	M. P. LX.
AD ABILEM.	M. P. XIIII.
AD AQVILAM MINOREM.	M. P. XIIII.

AD

qui milto describendi erant. in Longoliano à Tingi litoribus navigatur usque ad Portus divinos *legitur : nisi quod ea nomina sunt interversa. eandemque lectionem No. præfert, excepto quod* dimnos *pro* divinos *transcriptum est.* SVRITA.

AD SEPTEM FRATRES M. P. LX.] *Consentientibus in hanc lectionem exemplaribus manuscriptis, & Longoliano Henrici Stephani : id advertere licet*, Septem frattum (*quæ Strabo, L.* 17. p. 827. *vocat*) monumenta, & *quos* Septem Fratres *à simili altitudine appellari Pomponius, & Plinius* L. 5. C. 2. *tradunt, qui freto immineant, Abilæ monti juncti, certam ab Antonino mansionem, & Ptolomæo montem designari. Pomponius :* montes sunt alti, qui continenter & quasi de industria in ordinem expositi, ob numerum, septem, ob similitudinem, fratres vocantur. *Arcem eo loco constitutam Procopius libro* 1. *C.* 1. *de bello Vandalorum perhibet : prodit enim ad Gades, & alteram Herculis columnam* Septensem *arcem posuisse, ob septem adparentes in eo loco montes, & Libro* 2. *C.* 5. *arcem eam* Septum *vocatam tradit.* SVR.

AD SEPTEM FRATRES M. P. LX.] Forte olim *Septium.* Tu adi Procopium. SCHOTT.

AD SEPTEM FRATRES M. P. LX.] Procopio L. VI. de Aedif. Justin. C. 7. Φρέριον Σέπτον dicitur. *Septa* Isidoro Chron. Gothico aera DLXIX. atque ita posterioris aevi scriptores frequenter. Ptolemaeus Lucensis L. XIV. Hist. Eccl. C. 4. *Hujus etiam Pontificis tempore gens Saracenorum innumera in loco, qui dicitur Sarepta venit, & inde transfretantes de Africa, universam occupant Hispaniae regionem.* Sic edunt. verius MSS. *ad septa.* In Notitia Leonis Imp. inter Mauretaniae secundae urbes recensetur Βεπτὸν εἰς τὸ μέρος τῆς Ἱσπανίας. vertitur, *Benepota in parte Hispania.* utrumque male. scriptum fuerat Σέπτον *Benepota* urbs Mauretaniæ Cæsariensis fuit, ut ex Notitia Episcoporum Africæ novimus. vide quoque Isidorum L. XV. Origin. C. 1. WESS.

AD ABILEM M. P. XIIII.] *Recte in R. legimus. in Blandiniano verò*, Ad Abillem MP. XXIIII. *& item in Neap. At in Longoliano* Adabilem MPM. XXXIIII. *Ptolomæo* ἑπτὰ ἀδελφοὶ ὄρος: *& statim subdit in interno mari, quod Hibericum appellat*, Ἀβίλη στήλη. *Pli. in vetustis exemplaribus L.* 3. *C.* 1. utrinque impositi montes coercent claustra, Abila Africæ; Europæ Calpe, laborum Herculis metæ: quam ob causam indigenæ columnas ejus Dei vocant. SVR.

AD ABILEM] Apposite prorsus Festus Avienus in Ora Maritima.

Sunt pervia porro saxa prominentia
Abila atque Calpe. Calpe in Hispano solo,
Maurusiorum est Abila; namque Abila vocant
Gens Punicorum, mons quod altus barbaro est,
Id est Latino, dici ut auctor Plautus est.

Scripsi *pervia saxa* secutus Jan. Vlitii conjecturam, quem vide ad Nemesiani Cyneget. vers. 251. WESS.

AD AQVILAM MINOREM] In Parisiensi exemplari & MSS. Schudi duæ Aquilæ commemorantur, quarum Major distat à Minore XV. M. P. sed in exemplari Pithœi Major omittitur, atque ita melius numeri respondent summæ itineris Rusader usque. SIML.

AD AQVILAM MINOREM M. P. XIIII.] *Ita in R. legitur, at in Blandiniano & Longoliano* XXIIII. *habetur: & in Ne. eæ duæ mansiones* ad aquilam minorem, & majorem *prætermissæ sunt: totidemque* MP. XIIII. *in R.* ad majorem aquilam *adhibentur: & in Blandiniano* XXIIII. *Longolianum* XIIII. *habet. sed tanquam incuria erratum fuerit inter excudendum, emendatur* XXIIII. SVR.

AD AQVILAM MINOREM] Vaticanus in M. P. cum Blandiniano consentit. In N. Cusani schedis utraque *Aquila* non invenitur. Parisiensium codicum duo accedunt Regio Suritæ. Non auscultandum ergo est Simlero aquilarum

AD AQVILAM MAJOREM.	M. P. XIIII.
AD PROMVNTORIVM BARBARI.	M. P. XII.
TAENIA LONGA.	M. P. XXIIII.
COBVCLA.	M. P. XXIIII.
PARIETINA.	M. P. XXIIII.
PROMVNTORIVM.	M. P. XXV.

AD

alteram hinc exterminanti. Fortasse ab aquilæ signo mansionibus his nomina nata sunt. Non dissimili insignis illa fuit, de qua in Zachariæ Pontificis vita Anastasius Bibliothecarius, *Exarchus*, inquit, *usque ad Basilicam beati Christophori, positam in loco, qui vocatur ad Aquilam, quinquagesimo fere milliario à Ravennatium urbe*, & reliqua. WESS.

PROMVNTORIVM BARBARI] Hoc forte illud est, quod Ptolemæus *Oleastrum* vocat. Quod autem mox simpliciter *Promontorium* Antonius nominat, Ptolemæo est *Sestiarium*. SIML.

AD PROMONTORIVM M. P. XII.] *Ita habetur in R. & Longoliano: nisi quod Longolianum* XV. *legit. Bl. & Neap.* ad Promuntorium Barbari; M P. XV. *legitur*, *Sed ita in vetustissimo Regio distinctum apparet*, *ut initialibus majoribus literis post eam Promuntorii mansionem*, *ita adscriptum sit* Barbiti, *quod non negligendum fuit: tametsi suspicer* Barbari *legendum seorsum esse: ut eo loci Barbaror. eorum regionem initium sumere doceat*, *quos supra* Bacuetes & Maceni-tes *nominat: aut forte uti in Blandiniano*, & *Re.* ad Promuntorium Barbari, *nam Promuntorium quod* Cotes *appellarunt*, *extrema Mauritaniæ occidentem versus imminebat: quod Plinius L. 5. C. 1. Oceani extimum*, *à Græcis* Ampelusiam *cognominatum perhibet*. *Nunc nostri* Cabo de Espartel *vocant*. SVR.

PROMVNTORIVM BARBARI] Scripti libri & veteres per quintam vocalem in secunda syllaba *Promuntorium* à prominendo. V. Had. Turnebum L. XIII. Advers. C. 18. SCHOTT.

BARBARI] Quod Surita in Regio suo invenit BARBITI id mihi nusquam occurrit. Libri omnes *Barbari* vocabulum Promuntorio annectunt. Vide an appellatum ita sit à barbaris inibi incolentibus. Jul. Honorius in Mauretania *Barbares* locat, qui forte iidem ac *Beraberes*, quo nomine Mauretaniæ Tingitanæ incolas insignes fuisse ex Anonymo Andalusiano ostendit Ant. Pagi in Critica sua An. 707. WESS.

TAENIAM LONGAM M. P. XXIIII.] *Manuscripti omnes cum Longoliano* Tenia longa M. P. XXIIII. *habent: sed Ptolemæo* Ταινιόλογγα: *ut* Tæniam Longam *legendum videatur*. SVR.

TENIA LONGA] Recte Surita. Appellare Græci solent ταινίας *tænias* littorum tractus in mare procurrentes. Eustathius suo tempore φασκίας *fascias* vocari docet ad Dionysii Periegesin ℣. 64. In Themistii Orat. X. pag. 137. invenio λεπτὴν ταινίαν ἐς τὸ τέναγος καθήκουσαν καὶ τελευτῶσαν εἰς ὄχθον ὑψηλόν. *Tæniam exiguam ad paludes pertinentem & in editiorem collem desinentem*. Dio Chrysostomus Orat. V. p. 83. ejusmodi tænias brevibus, quæ periculis plenum navigantibus mare reddunt, conjungit: Βράχεα δὲ, inquit, καὶ διθάλαττα καὶ ταινίαι μακραὶ μέχρι πολλοῦ διήκουσαι παντάπασιν ἄπορον καὶ δύσκολον παρέχουσι τὸ πέλαγος. Plura ex Strabone, Athenæo & Stephano observaveram, quæ quoniam Melch. Guilandinus occupavit, adi ejus commentarium in Plinii aliquot capita p. CXI. nec Polybium neglige L. IV. 41., cujus indicium debeo Hemsterhusio nostro. WESS.

COBVDAM M. P. XXIIII.] *In Re.* Cubula *legitur*. *At in Blandiniano & Longoliano* Cobucla *scribitur: cui lectioni cum proximè accedat Ne. qui* Cobuda *habet*, *eam præferendam duxi*. SVR.

COBVCLA] *Cobucla* in nostris quoque obvium est. Solus Cusani *Coduba*. Nugator Anastasius in Epitome sua *Cobucle* habet. WESS.

PARIETINA] Neque hanc præteriit Anastasius. Ravennas eam memorat loco minus opportuno. *In qua Mauritania Gaditana*, inquit L. III. C. II., *plurimas civitates fuisse legimus*, *ex quibus aliquantas designare volumus*, *id est Parietina*, *quæ ad littus maris magni ponitur prope prædictum flumen Malba*, *longe à portu Sigense*. Eum Ptolemæus & Itinerarium erroris coargunt, *Malvam* flumen longius removentes. WESS.

AD SEX INSVLAS M. P. XII.] *Unum* exem-

AD SEX INSVLAS.	M. P. XII.
PROMVNTORIO CANNARVM.	M. P. XXX.
PROMVNTORIO RVSSADI.	M. P. L.
RVSSADDER COL.	M. P. XV.
AD TRES INSVLAS.	M. P. LXV.
FLVMEN MALVA.	M. P. XII.

FLV-

exemplar N. xxii. *habet : cum vetustissimum & Blandinianum & Longolianum* xii. *legant.* SVR.

AD SEX INSVLAS] Libri veteres *Ad insulas.* Forte è prima syllaba *in* factum est vi. SCHOTT.

AD SEX INSVLAS] Non ausim hoc sequi. Quamquam obscuriores sunt sex hae insulæ, probantibus eas libris eximere non sustineo. Plurima hinc eradenda forent, si aliorum silentium justa caussa esset. Mendax Anastasius semel iterumque has *sex insulas* commemoravit. Vossii liber xxii. M. P. apponit. WESS.

PROMVNTORIO CANNARVM] Credo postremam vocem esse ex Suritæ conjectura. Editiones pleræque *Cannar* aut *Canar.* scripti libri variant. Vaticanus prius approbat. Parisiensium duo *Camiar.*, tertius *Cann.* Cusani liber *Carnas.* Quid verius sit, in tam pertinaci veterum silentio profiteri non possum. WESS.

PROMVNTORIVM RVSADDI M. P. L.] *In vetustissimo* Rusaddi *tantum legitur, & in Bl.* Promuntorio Rusaddi M. P. L. *atque in No. & Longoliano.* SVR.

PROMVNTORIO RVSSADI] Fortasse huic promuntorio à sequenti urbe nomen est. Ptolemæus L. IV. C. 6. Ῥυσσάδιον ἄκρον *Russadium Promuntorium* ponit in interiore Libya ad Oceanum. Solo ergo nomine huic respondet. WESS.

RVSADDER] Parisiense exemplar habet *Conalia*, cum quo Manuscriptum exemplar consentit. Et Schudus legit *Colonia.* Ptolemæus *Russaderum* vocat. Plinius *Rusadir oppidum & portus.* Moletio *Melilla* vel *Molela.* Jac. Castaldo Arcadia. SIML.

RVSADDER COL. M. P. XV.] *Ita in R. omnium vetustissimo, ut sit* Rusadder Coloniam. *In Bl. interversis literis* Rusadder Conalia, *pro* Colonia, *atque item in Longoliano: nisi quod* Rusader *legitur: Verum cum in Ptolomai exemplaribus* Ῥυσσάδειρον *legatur, suspicor legi oportere* Ῥυσσάδιρ κολ. SVR.

RVSSADDER COL.] Ptolemæi scripturam mutare non ausim. Videtur productionem Græcam vocabulo appegisse. Codex Coislinianus Ῥυσάδειρον præfert. Anastasius *Russader cum fluvio Malna* pro *Malva* hinc hausit. *Rusadder* verum & ego putaverim. In Plinii MSS. L. V. C. 1. Rusaddir L. Holstenius invenit. *Conalia*, quod omnes fere libros invasit, quin recte Æg. Schudus mutaverit non est dubitandum. WESS.

FLVMEN MALVA] Plinio *Malvana fluvius navigabilis.* SIML.

FLVMEN MALVA M. P. XII.] *Consentiunt exemplaria omnia, mirumque in Plinii L.* 5. *C.* 2. *vetustis etiam manuscriptis*, Maluanæ fluvium navigabilem *haberi : cum Ptolomao itidem* Μαλοῦα *sit. Jam flumen* Malua *accusandi casu accipi certum est : quemadmodum Grammatici docent, à Sallustio in Historiis prodi*, inter læva mœnium, & dextrum flumen Turia: *tametsi non me prateris Priscianum aliter prodidisse. Praterea, quod in Antonino habetur, id flumen Mauritanias duas* dirimere, *id proprie verbum est Geographia auctoribus usurpatum, uti Pomponio, Aegaeum ab Ionio mari* dirimi *proditur : & eidem, in Vetusto exemplari, L.* 2. *C.* 3. in litore flexus Mecybernæus inter promuntoria dirimit Canastræum, & portum, qui copos dicitur: *Non* dividit, *ut Aldini praferunt libri. Idem Ptolomaus tradit : ad ejus enim, & Antonini tempora, ea Provincia, qua diu Regum nomina obtinuere, ut* Bogudiana extima *appellaretur*, *itemque* Bocchi, *qua postea* Cæsariensis, *savitia C. Casaris Germanici filii, in duas divisa fuerant, ut Plinius L.* 5. *C.* 1. *memorat : Dion item à Claudio Imperatore in* Tingitanam, *&* Cæsariensem *divisas tradit. A Sexto Ruso Breviarii Cap.* 4. *traditur postea tres Mauritanias ex duabus effectas*, Sitifensis *nomine addito, &* Tingitanam *Hispania contributam :* Cæsariensem *verò, &* Sitifensem *sub dispositione, ut à Notitia Romani*

Im-

FLVMEN MALVA DIRIMIT MAVRETANIAS DVAS. INCIPIT CAESARIENSIS.

LEMNIS.	M. P. XXII.
POPLETO FLVMEN.	M. P. XXX.
AD FRATRES.	M. P. VI.
ARTISIGA.	M. P. XXV.
PORTV CAECILI.	M. P. XII.
SIGA MVNICIP.	M. P. XV.

POR-

Imperii traditur, viri spectabilis vicarii Africa, Consulares Provincias contributas: Præsidialem verò Tingitaniam *sub dispositione spectabilis vicarii Hispaniarum.* SVR.

INCIPIT CAESARIENSIS] Aberat ab utroque MSS. vetere. SCHOTT.

LEMNIS M. P. XXII.] *In vetustissimo Codice* Lemnis *legitur, cum reliqui, & item Longolianus* Lemennis *scriptum præferant.* SVR.

LEMNIS] *Lemnis* Vaticanus liber & Epitome Anastasii comprobant. *Lemennis* est in Vossiano. WESS.

POPLETVM FLVMEN M. P. XXX.] *Ita in vetustissimo legitur exemplari* Popleto Flumen: *cum reliqua* Poleto flumen *scriptum præferant: diversorii utrumque nomen, à nemine, quod sciam, traditum: sicuti & innumera ejusdem modi in hoc Antonini Commentario reperiri est necesse. Jam illud admonendum judico, cùm in omnibus exemplaribus* flumen *legatur, consequens esse, nomina quæ in hoc Itinerario recensentur, accusandi, cum milliariorum numeri illis subdantur, apponi oportere, non auferendi casu: quemadmodum in omnibus codicibus sæpe adponuntur: quod inscitia librariorum, qui in summa earum rerum ignoratione, temporum vitio, versabantur, accidisse arbitror: alioqui* Popleto flumine *scribendum erat: quod ad reliquos hujus Itinerarii nominum casus præmonuisse hoc loco visum est: exceptis tamen his, quæ declinationi casuum non subduntur.* SVR.

POPLETO FLVMEN] Schottus in Valentino invenit *flumine.* Nostri *Popleto flumen.* Quæ vero Surita hic in medium attulit, ut aliis approbaret caussam mutatarum in urbium nominibus terminationum, ea non magni valoris sunt, & jam dudum reprehensa à Claud. Salmasio & Guil. Burtono. Supra diximus locorum nomina, ac si unius tantummodo casus essent, sæpe fuisse prolata. Fronto apud Consentium in Arte p. 2031. *Et illa vestra Athenæ Dorocorthoro.* Addit Grammaticus. *Apparet nominativo casu posuisse Dorocorthoro. sive igitur dicas hæc urbs, sive hic vicus, sive hoc oppidum, nominativi casus erit Dorocorthoro.* Simili modo *Sacerdos Ecclesiæ Vercellis* in vita Ambrosii C. 47. quæ Paullino tribuitur, & *Susis Metropolis regionis Elamitarum* apud Hieron. ad Daniel. C. 8. & *civitas Vercellis* in ejusdem Epist. 17. quod temere mutatum esse infra ostendam. Haud raro viris doctis, ut hic Hieron. Suritæ, neglecta Consentii observatio fraudi fuit. Exemplis nunc parco, daturus longe plurima suo quæque loco. Est in Peutingeri tabula mansio *Popleto* VIIII. M. P. à Thamugadi, prorsus alia atque hæc. WESS.

ARTISIGAM M. P. XXV.] *Ro.* Artisiga *habet: cum reliqua omnium exemplaria* Artisica *scriptum præferant.* SVR.

ARTISIGA] *Artisica* Vaticanus Parisiensesque libri ostentant: neque aliter invenit Anastasius. WESS.

SIGA MVNICIPIVM] Plinius scribit, Sigam exadverso Malacæ in Hispania Syphacis regiam fuisse. Idem Strabo asserit. Mela *parvam urbem* vocat. Moletio est *Seron*, Castaldo *Humain.* SIML.

SIGAM MVNICIP. M. P. X.] *In omnibus libris* municipii *nomen* Sigæ *adjicitur: cum Plinius L. 5. C. 2. oppidum ex adverso* Malacæ *in Hispania sita* Syphacis regiam *in Cæsariensi memoret, atque item Marcianus: Ptolomæus vero* Coloniam. *Dirutas à Romanis fuisse* Zamam, & Sigam *Strabo auctor est L. 17. p. 830.: & hanc eandem* Syphacis regiam *fuisse.* SVR.

SIGA MVNICIPIVM] In Periplo Scylacis Σίγη, πόλις ἐν τῷ ποταμῷ. Nunc *Aresgol* esse Mariana censet L. 11. Hist. Hisp. C. 23. WESS.

POR-

PORTV SIGENSI.	M. P. III.
CAMARATA.	M. P. XII.
AD SALSVM FLVMEN.	M. P. XII.
AD CRISPAS.	M. P. XXV.
GILVA COLONIA.	M. P. V.
CASTRA PVERORVM.	M. P. XXIII.
PORTVS DIVINOS.	M. P. XVIII.
PORTVM MAGNVM.	M. P. XXXVI.
QVIZA MVNICIP.	M. P. XL.

AR-

PORTV SIGENSI] *Portu Sigaeo* Valentinus. SCHOTT.

PORTV SIGENSI] *Portu Sigensi* habent nostri. Solus Vossianus *Signensi*. Ravennas L. V. C. 4. *Portum Sigense*. WESS.

AD SALSVM FLVMEN M. P. XII.] *Legitur in vetustissimo exemplari: cum reliqua* ad Salum flumen M. P. XV. *habeant: quare aestimandum viris doctis relinquo: praesertim cum in ea regione* Accapa fluminis *ostii Ptolemaeus meminerit.* SVR.

AD SALSVM FLVMEN] Omnes, quos videre licuit, *Ad Salum flumen xv. M. P.* nescio an postponi his debeat unus ille Regius Suritae codex. Est quidem in Plinii MSS. L. V. N. H. C. 1. *Salsum flumen*, verum hinc longissime remotum, Æthiopiam alluens. *Camarata*, quae praecedit, nusquam mihi occurrit, nisi in Anastasio, *Camaruta*, *Camarataque* appellante. WESS.

AD CRISPAS M. P. XXV.] *R. & N. hoc pacto scriptionem praeferunt, cum Bl. xxii. praeferat & Longolianum: sed milto xxv. numerum adjecit.* SVR.

AD CRISPAS] Caesar Augustanus. SCHOTT.

AD CRISPAS] Anastasius *Chrispas*, ceteri vulgatum servant. WESS.

GILVAM COLONIA M. P. V.] *R.* Silva Colonia M. P. V. *Bl.* Gilua Colonia M. P. VI. *Ne.* Cilua Colonia M. P. XI. & *Longolianum.* SVR.

GILVA COLONIA] Plinius *Gilvam* praeteriit, ejus, ut videtur, aetate nondum coloniam. Non diffitebor venisse mihi in mentem, Gilvam reddi debere Dioscoridi L. II. C. 71. scribendumque adeo esse: Ἕτερος δ' ἐν τῇ Γίλβῃ τῆς Μαυρουσιάδος εὑρίσκεται, ablegato, quod Sambucus amplexabatur, Λιβύῃ τῆς Μαυρουσιάδος. Nec ausim tamen hoc esse verum praestare, quantumvis vulgato melius. WESS.

CASTRA PVERORVM M. P. XXIII.] *Reg.* MPVI. *Bl.* XXIII. *Ne.* XXVI. *Longolianum* Gilua Colonia mpm. v. & *supra* Giluae *nomen milto* Silva *appositum.* SVR.

CASTRA PVERORVM] Scripti libri editique *Castra Puerum xxvj. M. P.* Solus Anastasius *Castra suorum.* WESS.

PORTVS DIVINOS] Ptolemaeo & Straboni *Deorum portus.* Distat autem à Siga DC stadiis, ut Strabo L. XVII. p. 829. tradit. Antoninus numerat XCVIII. M. P., quae faciunt stadia DCCLXXXIIII. Moletio est portus *Mazaga.* SIML.

PORTVS DIVINOS M. P. XVIII.] *Omnia exemplaria in illo milliarium numero consentiunt. Strabo post* Siga DC. *stadiis* Deorum portum *distare auctor est: Ptolomaeo item* Θεῶν λιμὴν *appellatur: ut forte in Antonini Itinerario utrobique* Portum Divinum, *non* Portus divinos *sit legendum.* SVR.

PORTVS DIVINOS] Suritae suspicionem adfirmat Ravennas L. III. C. 8. *Portum Divinum* & *portum Magnum* memorans. Accedunt quoque Vaticanus & Lugdunensis editio. WESS.

PORTVS MAGNVS] Hic cognomen à spatio accepit, ut Mela L. 1. C. 5. Scribit & Plinius L. V. C. 2. oppidum civium Romanorum. Ptolemaeo forte *Fretum magnum.* Masaquibir. SIML.

PORTVM MAGNVM] Vero prorsus simile est, Ptolemaei Πόρτον μάγνον eundem atque hunc esse. Vix tamen ipsius *portus Deorum* Θεῶν λιμὴν, nisi aberrasse eum à vero velis, componi cum *portu Divino* poterit. Ponitur enim inter Quizam & Arsenariam. WESS.

QVIZA] Ptolemaeo *Buiza.* Plinio *Quiza Xenitana peregrinorum oppidum.* Moletio est *Oranum.*

ARSENARIA.	M. P. XL.
CARTENNA COL.	M. P. XVIII.
LAR CASTELLVM.	M. P. XIIII.
CARTILI. .	M. P. XV.
	GV-

ranum. SIML.

QVIZA MVNICIP. XL.] *Ejusdem modi lectionem præferunt Blandinianum, Neapolitanum, & Longolianum exemplar: cum in Regio legatur* Quita: *quod nomen rejiciendum duximus: Plinii vetustis omnibus exemplaribus suffragantibus, in quibus ita legimus L. 5. C.* Quiza Xenitana peregrinorum Oppidum. *Ferdinandus Pintianus noster recte emendat in Ptolemæi Thesi Cæsariensis Mauritaniæ oppidum illud, quod* Βυίζα *legimus, unius tantum conversione literæ* Κυίζα *esse: Eundem enim situm inibi obtinere videmus juxta* Portum magnum & Arsenariam, *quo à Plinio & Antonino collocantur. Nam & in Ptolemæi vetusta versione Latina, qua Paulo II. Pont. Max. dedicata est, & Ulmæ, anno Mcccclxxxvi. excusa,* Cuisa Colonia *legitur: quod proximè ad* Quizam *accessit.* SVR.

QVIZA MVNICIP.] Verum vidit Pintianus. Ptolemæi codex Palatinus Κυίζα κολώνια. Scriptoribus Christianis fere *Quidia* solet appellari, unde Notitia inter Mauretaniæ Cæsariensis patres recenset *Tiberianum Quidiensem.* Victori tamen Vitensi L. V. Persec. Vand. C. 15. *Quiza*, nam quem editi libri *Cresconium Presbyterum Myzentinæ civitatis* nuncupant, is in pluribus neque infimæ notæ MSS. *Quizitanæ civitatis* dicitur, Theod. Ruinarto indice. Ego quare sperni id debeat, nihil caussæ exputare possum. WESS.

ARSENNARIA] Plinio *Arsennaria, Latinorum oppidum.* Ptolemæo *Arsenaria colonia.* Ponitur autem à Ptolemæo Deorum portus inter Arsenariam & Quizam, hodie *Arzen.* SIML.

ARSENARIAM M. P. XL.] *Ptolemæo item* Ἀρσεναρία κολώνια. *Plinius qui eam itidem* Quizæ *adnectit*, Latinorum oppidum *appellat: &* III. M. P. *à mari sejungit.* SVR.

ARSENARIA] In Mela L. II. C. 6. Manuscripti *Arsinna* præferunt, teste Is. Vossio. Notitia inter Mauretaniæ Cæsariensis Episcopos *Philonem Arsinnaritanum* habet. WESS.

CARTENNA] In Parisiensi editione legitur *Gorsenna.* Sed Ptolemæus, Mela, Plinius *Cartennam* vocant. Moletio est *Mustigam.* Castaldo *Mazzagran.* aliis *Carcello.* SIML.

CARTENNAS COL. M. P. XVIII.] *Legit R. cum reliqua exemplaria* Cartenna Colonia *præferant. Quin etiam Plinio, L. 5. C. 2. in vetustis manuscriptis* Cartenna Colonia. Augusto legio secunda. *Tamen cum à Ptolomæo* Καρτένναι *plurium numero prodantur, minimè negligendam vetustissimi exemplaris censuimus lectionem: quanquam in eo* Cartenas *simplici* n *transcriptum apparet. Martianus* Post Sigam in litore, *inquit*, quoque Cartenna. SVR.

CARTENNA COL.] Singularem numerum nostri omnes in hac colonia probant. Facit cum Ptolemæo Augustinus Epist. 93. Ed. Nov. *Nisi quisquis hoc audierit, Cartennas venerit, vel in vicinam Cartennensium, mundari omnino à delictis suis non poterit.* Ex hac colonia fuerunt Martyres *Cartennenses*, qui perperam in vetustissimo indice, quem Mabillonius vulgavit, IV. Non. Februarii *Carterienses* dicuntur. Victor *Cartennæ Mauritaniæ civitatis* Episcopus scriptis in Arianos libris ex Gennadio notus est. Martiani MSS., quorum excerptis utor, *Carnennæ, Carnennea.* unde *Cartennæ* refingendum arbitror. WESS.

LAR] Forte *Carepula* Ptolemæo, & Cartili eidem *Cartoma.* SIML.

LAR CASTELLVM M. P. XIIII.] *In Re.* Castelliar, *cum Bl.* Lar Castellum MPXXIIII. *præferat. & Ne.* Lar Castellum MPXXIII. *Longolianum*, Lar Castellum MPXX. SVR.

LAR CASTELLVM] Codex Christianissimi regis *Jar M. P. xxiiij.* ceteri in eundem passuum numerum conspirant, præter N. Cusani librum, qui *Lar* M. P. XXIII. Anastasius *Jear.* Ravennas recte *Lar Castellum.* Sallustius *oppidum Laris* memorat Jugurth. C. 90., quod aliud esse infra ostendam. WESS.

CARTILI M. P. XV.] *Ita habet R. At Bl. & Neap.* Cartili M. P. XII. *In Longoliano* Carcili MPXII. . SVR.

CARTILI] Vulgati scriptique codices magno consensu, *Cartili. M. P. xij.* WESS.

GVNVCVS] Ptolemæo *Lagnutum.* Plinio *Gunugi colonia.* Errat Moletius, qui Apollinis pro-

GVNVGVS.	M. P. XII.
CAESAREA COLONIA.	M. P. XII.
TIPASA COLONIA.	M. P. XVI.
CASAE CALVENTI.	M. P. XV.
ICOSIVM COLON.	M. P. XXXII.

RVSGV-

promontorium Gunugi dictum scribit Plinio, cum tamen Plinius post Gunugi ponat promontorium Apollinis, & in eodem Cæsaream oppidum. Est autem aliud hoc promontorium ab eo, quod Carthaginiensem sinum facit, & quoque Apollinis nomen habet. SIML.

GVNVGVS M P. XII.] *Ita in vetustissimo legimus codice. Blandinianum exemplar, & Longolianum* Gunucus *habent: & Neapolitanum* Camicus. *Codex Plinii Toletanus L. 5. C. 2.*, Gunigu; *& is quem Regium vocamus*, Gumugu, *Cæsaraugustanus* Gynugu: *& in alio item manuscripto*, Gumugii. *Parmæ excusus ante centum annos, nempe anno Mccccl xxx. ita habet.* Item Colonia ejusdem, deducta cohorte prætoria, Gunugii, promontorium Apollinis. *Ex vetustissimi tamen lectione nihil mutamus, præsertim Blandiniano, & reliquis exemplaribus ferme eandem obtinentibus*, G in C *versa. Ptolemæo, cum juxta Apollinis promuntorium & Cæsaream constituatur*, Κανουκὶς *videtur esse: ut forte legendum sit* Γουνυγὶς. SVR.

GVNVGVS] Variant libri, *Ganucus*, *Gunucus & Canucus* ostentantes. Ravennas recte L. V. C. 4. *Gunugus*. Notitia in Mauretania Cæsariensi *Auxilium Gunugitanum* agnoscit. Est quidem à Sirmondo *Gunagitanus*, sed Laudunensi codice refragante, uti Ruinartus monuit. WESS.

CAESAREAM COLONIAM M. P. XII.] *In vetustissimo codice Regio legitur* Cæsarea Colonia M. P. XII. *Reliqua* M P X X I I. *habent*. SVR.

CAESAREA COLONIA] Aberat Cæsarea Carthagine intervallo, quod vir expeditus xxx. dierum spatio absolvere poterat, teste Procopio L. II. Belli Vand. C. 5. Qua Tipasam iter erat, portam habebat *Tipasitanam*, cujus in Actis S. Marcianæ, à Bollando ix. Jan. magni operis editis, mentio est. Nunc Afris *Alger*. vide Leonclavii Pandect. Hist. Turc. C. 227. WESS.

TIPASAM COLONIAM M. P. XVI.] Tipasa Colonia M. P. XVI. *legitur in Regio, & Blandiniano, ac Longoliano In Ne.* Tipassa. *Plinii exemplaribus L. 5. C. 2.*, Oppidum novum & Latio dato, Tipasa. *Ptolemæi item* Τίπασα *& eodem modo apud Ammianum libro* XXIX. SVR.

TIPASA COLONIA] Hujus Coloniæ nomen varie scribitur. In Ammian. Marcellino ex scripto codice *Tipasa* publicatum est. Victori Vitensi L. V. Pers. Vand. C. 6. *Typasensis majoris Mauritaniæ civitas* dicitur. Optatus Milevitanus L. II. Schism. Donat. C. 18. *Thipasam Cæsariensis Mauritaniæ civitatem* appellat, quamquam recentior Lud. El. du Pin editio *Tipasa*, quod solum rectum esse Plinius & Ptolemæus ostendunt. WESS.

CASAE CALVENTI] A Ptolemæo inter Tipasam & Icosium ponitur *Via*. Moletio *Brisch*. SIML.

CASAS CALVENTI M. P. XV.] *In vetustissimo* Casæ Caluenti M. P. XV. *legitur, cum reliqua exemplaria & manuscripta, & excusa typis* Calbenti *habeant*. SVR.

CASAE CALVENTI] Nostri quoque *Calbenti*. Anastasius *Case Calbeati*. Non improbem Regii codicis scripturam: visum sæpe librariis est has literas invicem confundere. Fortasse *Casa Calventi* à possessore conditoreve nomen impetrarunt. *Casis Sabinæ*, quarum Episcopus in Collatione Carthaginiensi C. 198. occurrit, ex simili caussa nomen fuisse inditum arbitrer. Vide vero quam studiose P. Bertius, Simleri notas evolverit, illi ad Ptolemæi L. IV. C. 2. adscribens, ac si opinatus fuerit, inibi locandam esse mansionem Antonini *Ad Gallum gallinaceum* ubi Ptolemæi *Via* est. WESS.

ICOSIVM COL. M. P. XXXII.] *Vetusta exemplarea* Icosum *habent: atque item à Vespasiano Imperatore* Latio donatum Icosium *perhibet Plinius L. 5. C. 2., ex vetustis Toletano, & Cæsaraugustano exemplaribus: ut in excusis haud recte* Icosion *legatur. Marcianus item* Icosium *atque* Coloniam. *Solinus Cap. 25. qua ratione* Icosio *nomen impositum sit commemorat.* SVR.

ICOSIVM COLON.] Mira quadam metamorphosi ex Icosio urbem *Leosium* formavit Car. à S. Paullo, deceptus corrupta Sirmondi Africæ

RVSGVNIAE COLON. M. P. XV.
RVSVBBICARI. M. P. XXIIII.
CISI MVNICIP. M. P. XII.
RVSVCCVRO COL. M. P. XII.
IOMNIO

Africæ Notitia, in qua inerat *Victor Leositanus*. Urbi nomen & urbem Episcopo restituit Th. Ruinartus ex Laudunensi codice, *Icositanum Victorem* memorante. WESS.

RVSGVNIAE] Ptolemæo *Rustonium*, Plinio *Rusconia Colonia Augusti*. In Conciliis *Rusgoniensis* vel *Rugoniensis* Episcopus memoratur. Castaldo nunc *Bresca*. SIML.

RVSGVNIAS COL. M. P. XV.] *Codex vetustissimus Regius* Rusguniæ col. M. P. XV. *habet Blandinianum & Longolianum* Rungoniæ M. P. XV *Neapolitanum* Ringoniæ M P X V. *Plinii codex Toletanus, & tres alii manuscripti L. 5. C 2. facili conversione G litera in C*, Colonia Augusti Rusconiæ. *At in Parmensi typis excuso* Rusguniæ: *quæ nos res admonuit, ut vetustissimi exemplaris lectio praferenda aliis esset. Ptolomæo* Ρουσγόνιον *videtur esse: ut forte* Ρουγόνιον *legi oporteat, Marciano* Rusconiæ. *Illud advertendum in his regionibus* Thapsum, Zamam, & Achollam *Jugurthino, & Civili Cæsariano bello deletas à Strabone perhiberi.* SVR.

RVSGVNIAE COLON.] Excerpta codicum veterum *Rungoniæ*, neque aliter Anastasius. In Martiani scriptis libris *Rusgoniæ*. Ravennas recte *Rusgunia* L. v. C. 4. *Numerianus Rusgumiensis* Provinciæ Mauretaniæ Cæsariensis legatus adfuit Concilio Carthaginiensi sub Bonifacio. Varie vocem fuisse scriptam ostendit Steph. Baluzius ad Collat. Carth. C. 180. quem adi. WESS.

RVSVBBICARI M. P. XXIIII.] *In vetustissimo codice Regio* Rusub vicario M. P. XXIIII. *legitur. In Blandiniano & Longoliano* Rusubbicari M. P. XXIIII. *Neap.* Rusubicari. *In omnibus, quæ quidem viderim. Plinii exemplaribus vetustis L. 5. C. 2.* Rusicorum civitate honoratum à Claudio *legitur. Ptolomæo videtur esse* Ρουσιζίβας: *nam statim post* Rustonium *id oppidum admovetur. Ammianus libro* XXIX. C. 5. Subicarensis Castelli *meminit: ut forte eo loco* Rusubbicarense *castellum legendum esse videatur.* SVR.

RVSVBBICARI] Abiit in easdem cogitationes ad Ammianum Valesius, monetque in Africæ Notitia esse inter Mauretaniæ Cæsariensis Episcopos *Paullinum Rubicariensem*, corrupte pro *Rusubicariensi*, quod ut verum sit, fieri potest. Sed quid si melior sit Notitiæ scriptura, reddique Ammiano debeat *Rubicarense Castellum*, aut contra ex Ammiano in Notitia *Subicariensis*? Suspicatus hujuscemodi quid Th. Ruinartus est: neque ego video, quid hæc urgenti jure reponi possit. nam multa oppida & castella, aliis indicta, in Notitia atque Ammiano Marcellino inveniri nemo negabit. *Rusubbicari* hoc loco rectum est. Id nostri libri agnoscunt. Ravennas *Rusuzicarus*, Anastasius *Rusubiscarum*, male uterque. Notus ex Collationis C. 197. Constantius Episcopus *Rusubicariensis* est. WESS.

CISI MVNICIP. M. P. XII.] *Habet R. & Neap. Blandinianum vero & Longolianum* MPXV. *Ptolomæo videtur esse* Κίσσα. SVR.

CISI MVNICIP.] Tabula scripta *Cissi Municipio XII. M. P.* Ravennas *Cysi Mnnicipium.* In Anastasio invenies *Cusi*. Ptolemæi & Tabulæ scripturam constabiliunt Notitiæ Ecclesiasticæ. Ex Collatione Carthaginiensi C. 208. notus est *Flavosus Cissitanus* & ex Notitia Africæ *Reparatus Cissitanus* inter Mauretaniæ Cæsariensis patres. WESS.

RVSVCCVRO] *Rusoccora* Ptolemæo, Plinio *Rusucurium civitate honoratum à Claudio.* In Conciliis nominatur Episcopus Rusucunensis & Rusocuriensis & Rusuccuriensis. Moletio nunc *Giarbellus*. SIML.

RVSVCCVRVM COL. M. P. XII.] *Vetustissimum exemplar*, Ruscccuru Col. M. P. XII. *Blandinianum* Rusuccuro Colonia M. P. XII. *Neap.* Rusuccoro Colonia M. P. XII. *Longolianum* Rusuccuro Colonia M. P. XII. *Plinii Toletanum exemplar.* Rusicorum civitate honoratum à Claudio: *atque item tria alia vetusta exemplaria. Ptolomæo videtur esse* Ρουσουκκόρου: *nam statim, quemadmodum in Antonini Commentario, subsequitur* Ἰόμιον: *quorum omnium conlata scriptione* Rusuccurum *legendum visum est. Marciano* Ruscurius *est.* SVR.

RVSVCCVRO COL. M. P. XII.] Quæ Colo-

IOMNIO MVNIC. M. P. XVIII.
RVSAZIS MVNIC. M. P. XXXVIII.
SALDIS COLON. M. P. XXXV.
MV-

Colonia hic dicitur, in Actis S. Marcianæ Municipium est: *Erat beata Martyr Marciana civis Rusuccurstani Municipii:* sic enim recte Bollandus legit pro *Rusuccuritani*, quod codices offerebant. Neque insolens est, ut eadem urbs modo colonia modo municipium dicatur. Vide exempla ab Ill. Spanhemio congesta in Orbe Romano p. 91. In Plinio Harduinus *Rusucurum* dedit ex Parmensi editione. Ego vero perperam id factum arbitror. Monuit Lucas Holsteinius scriptos Plinii libros *Rusuccurum* & *Rusucurum* edere. Cur ergo dubitemus, probasse Plinium ac reliquisse *Rusuccurum*, quod Itinerarium cum Tabula Peutingeri ac Notitiis Ecclesiasticis confirmant? Pari modo in Ptolemæo scribendum existimem: codex enim Coislinianus Ῥουσουκόρου ostentat, manu nos ad Ῥουσόκκορου ducens, neque aliter à Martiano profectum esse MSS. ostendunt, *Rusucurrus* offerentes. Quid? Si credere licet conjecturæ Jac. Gronovii, viri Doctissimi, in Epist. ad Magliabequium, *Rusucoron* Livio L. xxx. C. 10. non ignorata fuit. Placuit illi, ubi nunc legitur: *Die segni navigatione absumpto, sub occasum solis in portum, Ruscinona Afri vocant, classe appulere.* Visum, inquam, illi est, *Rusucurona* venisse a Livio, additque, locum, qui Livio *Rusucuron* fuerit vocatus, posteriores variis modis extulisse videri. Sed enim, pace manium viri egregii dictum sit, Rusuccurum Plinii cum Livii verbis componi non potest. Portus, sive eum *Ruscinona* seu *Rusucurona* Afri appellarint, Uticam inter & Carthaginem fuit. Hoc rerum series apud Livium requirit. Classis hostium Uticam Carthagine petebat. Die segni navigatione consumpto ad portum Ruscinona appulit: postero die Romanos ad Uticam invadit. Taceo longius Rusuccurum Carthagine fuisse disparatum, nec segni navigatione unius diei eo potuisse perveniri. Wess.

IOMNIO] In alio exemplari *Ionium*. Sed a Ptolemæo quoque Iomnium vocatur. Moletio *Casson*. Siml.

IOMNIVM MVNIC. M. P. XVIII.] *Regium atque idem vetustissimum exemplar* Iomnio munic. M. P. XVIII. *Blandiniana Bibl.* Ionium municipium M. P. XVII. *Neap.* Lomnium municipium M. P. XVI. *Longolianum* Ionium municipium M. P. XVII. *& miniatulis litteris emendatur* Lomnium: *ut haud dubiè* Iomnium *legi oporteat, Ptolemæo adstipulante, uti supra docuimus.* Sur.

IOMNIO MVNIC.] Prorsus uti Suritæ libri, ita nostri variant: alii *Iomnium*, alii *Lomnio*, quod Ravennas agnoscit, cum Tabula *Lominio* præferat. Haud dubie rectum est *Iomnium*. Hinc fuisse videtur *Honoratus Episcopus Iommitensis* in Collatione C. 208. El. du Pin *Jonnitensis* refingens, quod Ionnium sit in Ptolemæo & Antonino, in errore versatur. Verum erit *Iomnitensis.* Wess.

RVSAZIS] Ptolemæo *Rusazus*, Plinio *Rusazus Colonia Augusti.* Moletio hodie *Carbona.* Siml.

RVSAZIS MVNIC. M. P. XXXVIII.] *Legitur in Regio: in Blandiniano & reliquis* Rusaxis municipium M. P. XXXVIII. *In Plinii manuscriptis omnibus L. 5. C. 2.* Rusazus Colonia Augusti: *& apud Martianum perperam* Rusarus *pro* Rusazus. *Ptolemæo item* Ῥούσαζος. Sur.

RVSAZIS MVNIC.] Ex Vaticano codice Schelstrate *Rusaxis*, quod in nostris quoque conspicitur, edidit. In Tabula est *Rusahu*, literis H & Z, ut solet in Tabula, confusis. *Rusaßim* habet Anastasius, Ravennas vero in Gronovii editione *Rusu vismune* pro *Rusazis Munic.* Huc refert Th. Ruinartus *Identum Rusaditanum* ex Notitia. Moris enim Afri est & D invicem permiscere. Wess.

SALDIS] Hanc Plinius coloniam ab Augusto factam scribit. Moletio est *Bugia.* Castaldo *Alger.* Gerardo Mercatori *Tadelis.* Siml.

SALDAS COLONIAM M. P. XXXV.] *In Reg.* Saldis Colonia M. P. XXV. *Reliqua exemplaria* XXXV. *quam lectionem, quod proximè ad summam* CCXVIII. M. P. *quæ à* Cæsarea Saldas usque *tributa supra fuere, accedat, amplectimur.* Sur.

SALDIS COLON.] Sita hæc colonia fuit in Mauretania, quam Sitifensem appellant. *Bugiam* nunc esse volunt, quam incertus Chronici Cassinensis scriptor, editus à Muratorio tom.

MVSLVBIO.	M. P. XXVII.
COBA MVNICIP.	M. P. XXVIII.
IGILGILI COLON.	M. P. XXXVIII.
PACCIANIS MATIDIAE.	M. P. XXXV.

CHVLLI

V. Script. Italiæ, anno MCLII. *Buceam nobilissimam urbem*, cujus rex iu urbe Constantina fuerit suspensus, vocat. WESS.

MVSVLVBIVM M. P. XXVII.] *In Re. legitur* Musulubio M. P. XXVII. *At in Blandiniano* Muslubio M. P. XXVII. *In Nea.* Muslubio M. P. XXVIII. *& item in Longoliano: sed in emendationibus xxvij. torrectum apparet.* SVR.

MVSLVBIO] In nostris est *Muslubio*, Cusani codex *Musiubio*. Vaticanus in passium quoque numero cum Regio Suritæ consentit. Tabula XXVI. M. P. Saldis disjungit, *Musiubio que Horrea* appellat. Ravennas, qui Tabulam exscribere adsuevit, *Musluvion Orea* L. V. C. 4. Unde apertum est fuisse in Tabula Peutingeri *Muslubio horrea*, indicarique eo loci horrea fiscalia, de quibus infra, constituta fuisse. Inter Sitifensis Mauretaniæ Episcopos Notitia numerat *Victorem Horrensem*, qui fortasse huc referendus. In MSS., quo usus est vir doctus, cujus olim Fabricii exemplar fuit, adscriptum erat: *hic XI. M. supersunt.* WESS.

COBA] Hæc in quibusdam exemplaribus ante Muslubium ponitur, in aliis id sequitur a Ptolemæo *Chobat* appellatur. SIMI.

COBA MVNICIP. M. P. XXVIII.] *Legitur in Regio, Blandiniano, & Longoliano: cum in Neapolitana Bibl. exemplari* Cobo *legatur: videndum, an Ptolemæo id oppidum sit, quod* Χῶβατ *scribitur.* SVR.

COBA MVNICIP.] *Coba* quoque nugator Anastasius cum Vaticano libro. Parisiensium unus Neapolitano exemplari consentit. *Cobo* Cusani schedæ. Ravennas & Tabula *Choba*. Si hinc fuerit *Maximus Covensis*, uti volunt, locum & dignitatem obtinens inter præsules Mauretaniæ Sitifensis in Notitia, verior erit Itinerarii scriptura. WESS.

IGILGILI COLONIA] Nomen hujus coloniæ alibi *Igigili* scribitur: a Plinio & Ptolemæo *Igilgili*. Ab hac Marcellinus denominat litus *Igilgitanum* in Sitifensi provincia. Moletio hodie *Gigeli*, vel *Gigeri*. SIMI.

IGILGILI COLON. M P. XXXVIII.] *Reg.* Igirgili Colon. M. P. XXVIII. *Blandinian.* Igilegili Colonia M. P. XXXVIIII. *& item Longolianum: excepto quod mutto* XXXVIII. *corrigitur. Neapolitanum* Igiligili mpm XXXVIII. *habet. Plinii Toletanum exemplar L. 5. C. 2.* Igilgi: *Cæsaraugustanum* Gilgili: *& duo alia manuscripta exemplaria* Gigili *& apud Marcianum* Igilgili: *atque item Ptolemæo in sinu Numidico* Ἰγιλγίλι. *Ammianus libro 29. C. 6.* Deseritur, *inquit*, ad Sitifensis Mauritaniæ litus, quod Igilgilitanum accolæ adpellant. SVR.

IGILGILI COLON.] *Igilgitanum* in Ammiano ex Geleni conjectura est, probata à Valesio ob *Domitianum Igilgitanum* ex Notitia. Ego Holsteinio Suritæque accesserim, *Igilgilitanum* amplexis. Huc ducunt scripti Antonini libri, quorum Vaticanus & Vossianus *Igilegili*, Parisiensium unus *Igiregili* præferunt. Tabula vero & Ravennas prorsus ut Ptolemæus *Igilgili*: neque aliud offert *Urbicosus Episcopus plebis Eguilguitana* in Collatione Carth. C. 121. WESS.

PACCIANAS MATTIDIAE M. P. XXXV.] *Re.* Paccianis Mattidiæ M. P. XXXV. *Blandinianum* Pacianis Matiduæ M. P. XXIIII. *In Neapolitano* Paccianis mandre mpm. XXIIII. *Longolianum vero* Paccianis Matidiæ MPM. XXIIII. Matidiæ *cujusdam magni nominis mentio fit ab Ælio Spartiano in Hadriani Cæsaris vita C. 5.* Post hæc, *inquit*, Antiochia digressus est ad inspiciendas reliquias Trajani: quas Tatianus, Plotina, & Mattidia deferebant. *In Notitia Provinciarum sub dispositione Comitis Tingitaniæ inter Limitaneos recensetur Tribunus cohortis* Pacatianensis Pacatiana: *adsentiente iisdem vetusto exemplari.* SVR.

PACCIANIS MATIDIAE] Mansionem hanc à Matidia nomen accepisse apparet, licet incerta sit caussa. Fieri potest, ut ob beneficium, ejus ope impetratum, hanc illi gratiam retulerint incolæ. Merita ejus in Afros exstitisse non inepte inde colligas, quod aliis locis nomen fecerit. *Rusubricari Matidie* in Cæsariensi Mauretania Tabula habet, hic vero mendose *Paccianis Matitie*. Fueritne hæc Marcianæ sororis Trajani filia an neptis constituere non

CHVLLI MVNIC.	M. P. LX.
RVSICCADE	M. P. L.
PARATIANIS.	M. P. XXV.
CVLVCITANIS.	M. P. XVIII.

TA-

non ausim. Utraque nota est ex lapide Reinesiano Classis tertiæ XVIII. & XIX. Anastasius hinc duas mansiones fecit *Pachanim*, *Matidian*, stolide donationem Justini Imp. augens. Recte tamen *Matidiam*, non *Mattidiam*, quod scripti & lapides improbant, scripsit. Id negligendum non est nostros omnes, præter Vossianum, qui XXXIIII. M., cum Tabula consentire in XXIIII. M. P. WESS.

CHVLLI MVNICIPIVM] Plinio *Cullu*: Ptolemæo *Cullu* & Collops Magnus. Moletio *Alcolo*. SIML.

CVLLI MVNIC. M. P. XXIIII.] *Habet R. Bl.* Chulli municipium M. P. LX. *& item Ne. Longolianum* Chuli municipium mpm LX. *Plinii cod. Teletanus in Numidia regione L. 5. C. 3.* oppida Chullurii siccade: *ut plane legendum indicet*, Oppida Chullu Rusiccade: *ex Cæsaraugustanis* Chulluru sichade, Culluru siccade, & Culluru sicade. *ut haud dubie* Chulli aut Chullu *legendum in Antonino videatur. Ptolemæo in Africa situ* Κολλόψ μέγας. ἡ Κόλλυ. *Solinus*, Dein Chullu, purpurario fuco, Tyriis velleribus comparata. *Cap.* 29. SVR.

CHVLLI MVNICIP.] Omnium librorum, quos vidimus, consensu *Culli*, *Chuli* aut *Chulli Municipium M. P. LX.* Tabula *Chullu* cum eodem passuum numero. Neque visum est his reluctari. Retulit ad hoc municipium Joan. Vaillantius tom. I. Col. p. 169. nummum, qui præfert una parte AEL. MVNICIP. COEL., quod eo indice erit, *Ælium Municipium Coelli*, seu *Coellitanum*: arbitratur præterea MVNICIPIVM T. AEL. HADRIAN. AVG. CIVILITANVM ex Gruteri lapide Thes. P. CCCLXII. I. hoc ipsum esse. Ego de utroque dubitaverim. *Civilitanos* sive *Cibilitanos* in Bætica habet Plinius L. IV. C. 22. A municipio, Cullu Plinii ævo dicto, quo modo Hadriani tempestate *Coellitanus* formari potuerit, non video. Rectius hinc fuisse dixeris *Victorem Cullitanum* in Collatione C. 126. neque audiendus est El. du Pin, illum *Culalitanis* transcribens. Χόλλη in Punicis Appiani occurrit p. 95., verum ea Acholla est, ut Jac. Gronovius ad Melam L. I. C. 7. animadvertit. Nunc *Celo* est, sive *Alcolo*, Arabum articulo addito. Vide quoque Salmasium ad Solinum p. 220. WESS.

RVSICCADE] Duæ sunt urbes hujus nominis in Africa: una in Mauritania, cujus Mela L. I. C. 5. meminit, *Rusicada & Siga parvæ urbes*. altera, cujus hic fit mentio, quam Mela & Ptolemæus in Africa minore, Plinius in Numidia recenset. SIML.

RVSICCADEM M. P. LX.] *R.* Rusiccadem MP. LX. *Bl. & Lon.* Rusiccade MP. L. *Ne.* Rusiccade M. P. L. SVR.

RVSICCADE] Nostris omnibus inest *Rusiccade M. P. L.*, neque aliter scripta Tabula, quæ coloniam fuisse addit. Liber Fabricii monet, MSS. addere, *hic IIII. M. supersunt*. Plinii tempore hanc dignitatem nondum tenuisse ex L. V. Hist. Nat. C. 3. apertum est. *Victorem Rusiccadensem* memorat Optatus L. I. C. 13. Reddam hanc urbem Augustini Epist. LXXXVII, *Neque de Rucatensi Episcopo*, inquit, *vestro*, *qui cum Firmo pactus perhibetur incolumitatem suorum*, sic Lovanienses ediderunt. Notarunt Benedictini in optimæ notæ manuscriptis aut *Rusicazensi* aut *Rusicatensi* obvium esse. An dubitabimus *Rusiccadensi* unice verum videri, scriptis libris huc ducentibus? alluebat urbem fluvius Tapsus, ut Vibius docet. In Mela nunc una tantum est *Rusiccade*. Nam quæ L. I. C. 5. Simleri ætate lectitabatur, recte inde ablegata est. Lege Is. Vossii commentarium. WESS.

PARATIANAS M. P. L.] *Re.* Paratianis M. P. L. *Bl.* Parationis MPXXV. *Ne.* Paramanus mpm. XXV. *Longolianum*, *Blandiniani lectionem præfert: & miniatulis literis* Paratianis *emendat*. SVR.

PARATIANIS] Verum esse putaverim mansionis nomen *Paratianis*, quantumvis Parisiensium librorum unus edat *Pavatianis* Ceteri cum ipsa Tabula conspirant, & XXV. M. P. Rusiccadem hinc removent, ut nimium Regio suo codici Hieron. Surita tribuisse videatur. WESS.

CVLLICITANIS] Vel *Cullitanis*. SIML.

CVLVCITANAS M. P. XXV.] *Habetur in Reg.*

TACATVA. M. P. XXII.
SVLLVCO. M. P. XXII.
HIPPONE REGIO COL. M. P. XXXII.
AD

Reg. Culucitanis MPXXV. *In Blandiniano* Culitanis MPXVIII. *& item in Lon. sed multo emendatum apparet* Cullicitanis: *quemadmodum in Neapolitan. legitur.* SVR.

CVLVCITANIS] Peritissimus harum rerum Ortelius hanc mansionem eandem censuit ac Ptolemaei *Collopem parvum.* Sed obstant Tabula & ordo hujus itineris. Praeponitur constanter Tacatuae, cui Κόλοψ μικρός à Ptolemaeo subjungitur. Confundi hanc a multis cum Culusitana merito aegre fert H. Norisius Animadversionibus in Garnerii notas. Certissimum est ex Notitiis Ecclesiasticis Culusitanam fuisse in Proconsulari provincia, cum hæc in media sit Numidia. Ravennati L. v. C. 4. *Culucia* dicitur. Peutingeri Tabula propius ad verum *Culucitani*; nostri omnes aut *Cullicitanis* aut *Culitianis*, sejunguntque à superiore XVIII M. P. Tabula XVI. M. P. WESS.

TACATVA] Vel *Jacata.* Ptolemaeo *Tatatia*, Plinio *Tacatua.* Moletio *Suchaicada.* SIML.

TACATVAM M. P. XVIII.] *Re.* Tacatua MPXVIII. *Bl.* Tacata M. P. XXII. *& item Ne. Longolianum vero* Tacata mpm XXII. *Plinii vetusta exemplaria L. 5. C. 3. in Numidiae descriptione*, At in ora Tacatua, Hipporegius. *Ptolemaeo Ταγατία.* SVR.

TACATVA] Variant scripti libri. Ex Vaticano Schelstrate *Taccata* dedit: in nostris aut *Tacatia* est aut *Tacata.* *Tacatra* Cusani codex. Rectius Tabula *Tacatua*, quae pariter ac scripti editique XXII. M. P. à Cullicitanis separat. Nihil contra hunc consensum Regius Suritae poterit, cujus XVIII. M. P. ex superiore mansione huc migrarunt. Imposuerunt huic urbi Episcopum Crescentium viri doctissimi L. Holsteinius & Harduinus ad Plinii L. v. C. 3., quem Africae Notitia *Tacaratensem* appellat, reprehensi propterea à Th. Ruinarto, urbem *Tacaratam* ex Collationis C. 121. in Numidia invenientes. SVR.

SVLLVCO] Vel *Sullucto.* SIML.

SVLLVCVM M. P. XXII.] *Habet Re. at Blandinianus* Sullucco M. P. XXII: *& item Lon. & multo* Sullucto *corrigitur. Neap.* Sullucio mpm XXII. SVR.

SVLLVCV] Praecipui nostrorum librorum *Sulluco*, unus Parisiensium *Sullucto.* Schedae Cusani *Sullucto.* Oppidum Africae maritimum Συλλέκτον *Sullectum*, ad quod Belisarius appulerit, describit Procopius L. I. Bel. Vand. C. 17. sed ejus nulla hic haberi ratio potest, siti infra Leptim & Adrumetum Tabula scripta *Sublucu.* an *sub lucum* voluit? ut à vicino luco nomen habeat. Verum id esse potest. Retinui tamen, quod codices dabant. WESS.

HIPPONE REGIO] Moletio *Bona.* SIML.

HIPPONEM REGIVM COL. M. P. XVIII.] *Re.* Hippone Regio col. M. P. XVIII. *& reliqui* M P. XXXII. *differunt.* SVR.

HIPPONE REGIO COL.] Summa concordia libri nostri *Hippone Regio* M. P. XXXII. Tabula unis passuum millibus summam adauget. Veteribus Graecis atque Latinis Ἵππων Βασιλικὸς, *Hippo Regius.* Silius Italicus L. III. 259.

Et antiquis dilectus regibus Hippo.

Seriore aetate Procopius L. II. Bel. Vand. C. 4. Ἱππωνρέγιον Victor vero Vitensis L. I. Pers. Vand. C. 3 *Civitas Hipporegium.* Aberat Carthagine itinere dierum decem, Procopio teste. Aeternum nomen urbi conciliavit Augustinus, qui in Leporii Libello Emendationum *Episcopus Hipponeretensis regionis*, postrema puto voce abundante, appellatur. Arabes ex Hippone *Bonam* fecerunt, quo nomine nunc est; Incertus Cassinensis Chronici auctor An. MCLIII. *Rex Rogerius cepit civitatem, quae quondam Ippone regium dicebatur.* Romualdus Salernitus praesul, eadem narrans, *Bonam* à Rogerio occupatam tradit. Imminet urbi mons excelsus, ferri metallis celebris, de quo Nubiensis p. 88 WESS.

AD DIANAM M. P. XXXII] *Habet Re. Blandinianum* ad Dianum MPMXXXII: *& item Longolianum, sed multo* ad Dianam *emendat.* SVR.

AD DIANAM] *Ad Dianam* verissimum est, atque ita Vaticanus & Parisienses libri, quorum unus XXII. M. P. tantummodo edit. Fuit

AD DIANAM.	M. P XXXII.
NALPOTES.	M. P. XL.
THABRACA.	M. P XXIIII.
HIPPONE ZARITO.	M. P. LX.

TV-

Fuit inibi Dianæ fanum, quod Tabula pictum ostendit, separatum Hippone xxx. M. P. Habet Collationis C. 198. *Fidentium Episcopum Dianensem*, qui utrum hinc fuerit, non satis est certum. Appositum hoc fanum viæ est publicæ, quod Diana viarum esset præses teste Augustino L. VII. Civ. D. C. 16. WESS.

NALPOTES M. P. XL.] *Statim ab diversorio* ad Dianam *vetusta exemplaria*, *& Longolianum hanc lectionem præferunt: uno excepto vetustissimo Regio: in quo* Tuniza MPXV. *ejus loco legitur: cum reliqua exemplaria post Hipponem* Diarrhytum Tuneizam *conlocent: vetustissimum verò ea parte* Tunizæ *loco* Tuna *habet: atque eâ ratione exemplariorum reliquorum consensum laudare placet.* SVR.

NALPOTES] Assentior codici Regio Suritæ, licet omnes libri, quorum nobis usus fuit, *Nalpotes* aut *Halpotes*, ut Vossianus, præferant. Moveor Ravennatis auctoritate, Dianam inter & Tabracam *Tunizam* locantis L. v. C. 5. Ad hoc, Tabula hoc loco *Tuniba xv. M. P.* offert, H & Z. folito more confusis. Quæ sequitur Hipponem Diarrhytum in Itinerario Tuniza, ea *Thinissa* sive *Tinissa* est, uti dicetur. Credo hujus esse mentionem in Usuardi Martyrologio VIII. Idus Novemb. *Toniza Africa natalis S. Felicis.* Paria leges in Martyrum indice Hieronymiano, quem Luc. d'Achery vulgavit. *Nalpotes*, quod hinc exturbare non ausus fui, unde in libros migraverit, quidve velit, juxta cum illis novi, qui ignorant. WESS.

THABRACAM] Plinio *Tabracha oppidum civium Romanorum.* Aliis *Tabraca.* Stephano & Polybio *Tabathra.* Moletio *Bugio.* SIML.

THABRACAM M. P. XXIIII.] Thabraca M. P. XXIIII. *Blan.* Thabraca M. P. XXX. *& item Longolianus. Neap.* Tabraca mpm xxx. *In Plinii exemplaribus omnibus L. 5. C. 3., corruptum id nomen habetur: Cum rectè Ptolemaei Græca exemplaria cum Antonini vetustis codicibus consentiant,* Θάβρακα *enim habent.* SVR.

THABRACA] Urbis vocabulum codicum plures adspirantelitera ornant: unus Parisiensium eam detrahit, non male. *Tabraca* satis mendose Peutingeri tabula, nec accuratior Martiani *Tabrachia*, quæ tamen ex scriptis est mutanda; *Tabracca* enim edunt. Urbi adjacebant silvæ, simiis fertiles, monente Juvenalis Scholiaste Sat. x. 194.

Et tales adspice rugas
Quales umbriferos ubi pandit Tabraca saltus.

In ea Gildonem, tyrannidem inter Afros occupantem, fuisse captum Claudianus L. I. Laud. Stilic. 357. docet.

Prædonem lembo profugum, ventisque repulsum
Suscepit merito fatalis Tabraca portu.

Vide quoque in Eutropium L. I. 410. WESS.

HIPPONE ZARYTO] Græcis Hippon Διάῤῥυτος propter aquarum irrigua. Hodie Biserta. SIML.

HIPPONEM ZARRHVTVM M. P. LX.] *Reg.* Ippone Zarito M P. LX. *& Bl.* Hippone Zarito M P. LX. *atque itidem Neapolitanus*, *& Longolianus. Plinius L. 5. C. 4. in Provincia, quæ propriè* Africa vocatur, Diarrhytum *dictum, propter aquarum irrigua tradit. Jam verò observatum à doctis viris video* Zarrhytum, *pro* Diarrhyto *in Anton. Itinerario reperiri, uti* Zeta *fit, quæ* diæta I *& apud Cyprianum & Pontium Paulinum pro* Diabolo Zabolus, *& in Hymno festi dedicationis Michaelis Archangeli, quem canit Ecclesia: & nos etiam addimus apud Isidorum, cum de* Ebuso *Insula fit mentio*, Zanium *pro* Dianio *Hispania oppido scriptum. Admonendum præterea cum hujus oppidi fiat ab Antonino mentio, videri apud Plinium in ea parte, qua hunc* Hipponem dirutum *vocatum docet*, Dilutum *legi debere: uti ab aliis emendatum apparet. tametsi in vetustis omnibus, quæ viderim, exemplaribus*, dirutum *legitur: neque rejiciendam eam dictionem puto, contra Pintianum.* SVR.

HIPPONE ZARITO] In aliis *Hippone Zarrhyto* editum video. Valentinus codex *Zarito.* Zarrhytum vero pro Diarrhytum Διαῤῥυτὸς propter aquarum irrigua. Æolica enim dialecto Z pro Δ. sic *Zeta* pro *Diæta* apud Jurisconsultorum

TVNIZA.	M. P. XX.
MEMBRONE.	M. P. X.
VTICA.	M. P. VI.
AD GALLVM GALLINACIVM.	M. P. XII.
CARTHAGINE.	M. P. XV.

ITER

rum filios & Plinium minorem L. v. Epist. 6. Et Zabulus, pro Diabulus apud Cyprianum. Ζάνυκτος pro Διάνυκτος, ζάπλυτος pro Διάπλυτος, & id genus alia. V. Turnebum L. xxiiii. Advers. C. 4. SCHOTT.

HIPPONE ZARITO] Suritæ judicium, amplexi *Hipponem Dilutum* in Plinio, merito improbavit Harduinus. *Diarrhytum* e Plinii calamo exiisse multis ante eum annis S. Bochartus L. 1. Can. C. 24 indicavit. Afris receptissima fuit literarum Z & D. permutatio. Augustino L. vii. de Bapt. C. Donatistas C. 35. in omnibus MSS., Benedictinis commonentibus, *Petrus ab Hippone Zarito* dicitur, quem Concilium sub Cypriano Carthaginiense *Petrum ab Hippone Diarrhyto* appellat. Arabes occupatam a se urbem *Benizert*, quam Nubiensis p. 88. à Tabarca, Tabraca est Latinorum, M. P. LXX. removet, nuncuparunt. WESS.

TVNIZA] Ptolemæo *Thinissa*. Item in Concilio Carthaginiensi *Tinisa*. Moletio nunc Tamacrati. SIML.

TVNIZAM M. P. xx.] *Hoc loco Re.* Tuna *habet, cum supra, uti monuimus,* Nalpotis *diversorii loco* Tuniza *adposuerit: manifesto, ut arbitror, librarii errato. Bl.* Tunciza M. P. XX. *& item Nea. Longolianus, & Aldinus, manifesto errato,* Iuneiza *habent. Ptolemæo* Ἱππὼν Διάῤῥυτος: *& statim subditur* Θινίσσα, *ut haud levis suspicio injecta sit, hanc* Tunizam *eam esse urbem, quæ Straboni* Τύνις *nomine, in Carthaginiensi sinu constituitur: quam Livius Libro 30. C. 9. ab Carthagine abesse ferme* XV. M. P. *docuit, quæ nunc* Tunez *appellatur: neque is numerus, quem longe Antonini numeri exsuperant, me ab ea deterruerit opinione: cum directum iter à Livio expositum appareat: & in hoc itinerario id sit advertendum, vias deflecti pro situ urbium, aut oppidorum, quibus Proconsules Provincias obire consueverant.* SVR.

TVNIZA] Tunetis situm, quem ex Livio H. Surita designavit, confirmat Polybius L. XIV. C. 10. Ὁ δὲ Τύνης ἀπέχει μὲν τῆς Καρχηδόνος ὡς ἑκατὸν εἴκοσι σταδίους. nam CXX. stadia æquant XV. M. P. Fuit ergo urbs proxima Carthaginem, idque haud obscure Polybius & Livius condocuerunt. Id vero falso dixeris de hac Tuniza, longeque pejus eam composueris cum Tunete. Tunes situs erat ultra Carthaginem, inter eam & Maxulam, ut ex scripta Tabula apertum est. Tuniza cis eam urbem. Peutingerana Tabula *Tunisa M. P. xx.* ab Hippone Diarrhyto separat, plane ut Itinerarium. Errarunt librarii in voce pingenda: pro *Tunisa* invenit Ravennas *Tunissa.* In libris nostris *Tuneiza* conspicitur. Ego verum mansionis nomen *Tinisa* fuisse arbitrer. Hoc dat Concilium Carthaginiense sub Cypriano, in quo *Venantius à Tinisa* sententiam de hæreticis denuo baptismi lavacro tingendis dixit. Scio in nuperrima St. Baluzii editione *Timisa* fuisse vulgatum, nec tamen certum utrum ex scriptis libris. Idem Lovanienses in Augustino L. VII. de Baptis. habent, sed libris veteribus renitentibus, uti Benedictini monuerunt. Notitia inter Proconsularis provinciæ Episcopos *Dalmatium Tinnisensem* recenset. Th. Ruinartus eum huic urbi non male imposuit. WESS.

MEMLONEM M. P. x.] *Bl.* Memlone M. P. X. *habet: cum reliqua* Membro M. P. X. *præferant exemplaria, & typis excusa. Jam vero quod Ptolemæus* Ἀπόλλωνος ἱερὸν *circa hæc loca conlocet, æstimandum an forte* Ad Apollinis *legendum sit, ut diversorium, juxta Apollinis fanum, indicet.* SVR.

MEMBRONE] Non accedo Suritæ. *Membrone* aut Membro, quod libri summo consensu præferunt, verissimum est, comprobaturque à Ravennate & Tabula, in qua errantis librarii vitio *Membione X. M. P.* Habet hujus urbis præsulem in Proconsulari Provincia Notitia *Bonifacium Membrositanum*: neque caussa erat, quamobrem Th. Ruinartus hæreret, *Memblositanus* ne an *Membresitanus* in Notitia fuisset, cum optimi coloris sit vulgatum. Nam quod ipse cum St. Baluzio in Proconsulari Provincia oppidum *Memblosam* collocavit, id ex corrupta

ITER AB TOCOLOSIDA TINGI.	M. P. CXLVIII. Sic
VOLVBILIS COL.	M. P. III.
AQVIS DACICIS.	M. P. XVI.
GILDA.	M. P. XII.
VOPISCIANIS.	M. P. XXIII.

TRE-

pta natum est Carth. Collatione, quæ cap. 133. *Theasium Episcopum plebis Memblositanæ* vocat, qui revera Membrositanæ multitudini præpositus fuit. Forte & huc pertinet *locus Memplonitanus*, sive *Memblotutanus*, cujus L. I. Mirac. S. Stephani cap. 5. & L. II. cap. 4. mentio est. De Membressa dicam alias. WESS.

VTICA M. P. VI.] Urbem hanc Catonis morte nobilitatam Appianus in Punicis p. 68. Carthagine LX. stadiorum intervallo disjungit: ἑξήκοντα σταδίους ἀπὸ Καρχηδόνος ἀφεστῶσα: minus ex vero, neque enim LX. stadia respondere possunt XXVII. M. P., quæ Tabula librique scripti inter utramque urbem interponunt. Augustus ejus incolas civitatis R. jure donavit, ut in Dione L. XLIX. p. 458. leges. Hinc MVNICIPIVM IVLIVM VTICENSE in nummis Joan. Vaillantii dicitur. Transiit deinde in jus coloniarum, quod miratum fuisse Hadrianum Imp. Gellius significat L XVI. Noct. At. cap. 13. Tabula *Uticam Coloniam* appellat. Juris Italici facta est a Severo & Antonino, ut ex L. ult. ff. de Censibus cognosces. WESS.

AD GALLVM GALLINACIVM] Hoc loco inter Uticam & Carthaginem à Plinio & Ptolemæo ponuntur *Castra Cornelia*, quorum etiam Mela & Cæsar meminere. SIML.

AD GALLVM GALLINACIVM] Non eadem sunt *Castra Cornelia* atque hæc mansio. Castra ea propius Uticam fuere. Cæsar L. II. B. C. cap. 24. *Abest directo itinere ab Utica paullo amplius passuum mille. Sed hoc itinere est fons, quo mare succedit: longe lateque is locus restagnat: quem si quis vitare voluerit, VI. millium circuitu in oppidum perveniet.* Videtur huic loco nomen esse inditum à signo galli gallinacei. Non dissimili ex caussa villa Cæsarum fluvio Tiberi imposita, juxta nonum lapidem Flaminiæ viæ, *Ad Gallinas* dicebatur. v. Plinium L. XV. cap. ult. & Suetonium in Galba cap. I. WESS.

ITEM AB PTOCOLOSIDA TINGI. M. P. CXLVIII.] *Sic Reg.* Item ab Ptolocosida Tingi M. P. CXLVIII. *In Blan. desiderantur tria prima verba, quod miniatulis litteris describenda relinquebantur: & pro reliquis hæc remanserunt* Tigin m p m VIII. *Sic in Nea. B.* Item abdo Colosida Tingi mille plus minus CLXVIII. Sic *in Longoliano interversis verbis:* Item AbdoColosida Tingi mpm VIII. *Ptolemæo in Mediterraneis Tingitanæ Provinciæ* Τοκολόσιδα: *nam hoc itinere, cum iter maritimum Carthaginem usque confectum esset, redit ad mediterranea Tingitaniæ.* SVR.

ITER AB TOCOLOSIDA TINGI] Eundem passuum numerum, quem in Neapolitano Surita invenit, Parisienses edunt, verum omnes *Tocolosida*, ut Ptolemæus, excepto Cusani, in quo inest DOCOLOSIDA. Mendose Ravennas L. III. cap. II. *Tocolosion.* ITEM, quod passim libri habent, ex ITER natum est, correxi id auctoritate codicis Fabricii. WESS.

VOLVBILIS COL.] Plinius *Volubile* oppidum à Banasa XXXV. M. P. & à Lixo quinquaginta M. distare scribit. Moletio *Fessa*. SIML.

VOLVBILIM COL. M. P. III.] *Reg.* Bolubilis col. M P. III. *Reliqua exemplaria* Volubilis & M P. IIII. *habent. Ptolemæo* Οὐολουβιλίς *inter mediterraneas Tingitanæ Provinciæ urbes. Plinius L. 5. C. I.* à Banasa Volubile *oppidum* XXXV. M. P. *numerat: & tantundem ab utroque mari distare confirmat.* SVR.

VOLVBILIS COL.] *Volubilis* est & apud Melam L. III. cap. 10. Qui *Fezam* esse opinantur, à vero aberrant. Plinius Volubile oppidum ab utroque mari, Atlantico & Mediterraneo, XXXV. M. P. distare ait. Id vero falso dixeris de *Feza*. V. Nubiensem p. 78. God. Henschenius Fezæ nomen Prudentio pocæ non ignotum fuisse censuit, qua de re alibi commodius. WESS.

GILDA] Ptolemæo *Silda*. SIML.

GILDAM M. P. III.] *Exemplaria omnia* Gildæ *nomen præferunt, ut apud Ptolemæum in mediterraneis Tingitaniæ Provinciæ* Γίλδα *sit legendum pro* Σίλδα. *Stephano* Γίλδα πόλις Λιβύης SVR.

VOPISCIANIS] *Vipotianis* vel *Viposcianis.* Ptolemæi *Pisciana* forte, quamvis hæc inter Vo-

TREMVLIS.	M. P XVIIII.
OPPIDO NOVO.	M. P. XII.
AD NOVAS.	M. P. XXXII.
AD MERCVRI.	M. P. XII.
TINGI COLONIA.	M. P. XVIII.
A CARTHAGINE CIRTA.	M. P. CCCXXI.
SITIFI.	M. P. C.
	CAE-

Volubilem & Sildam ab eo ponatur. Moletio *Rubea petra.* SIML.

VOPISCIANAS M. P. XVIII.] *Reg.* Vopiscianis M. P. XXIII. *Blandinianum exemplar & Longolianum* Vipotianis *habent: & in Neapolitan.* Viposcianis mpm XXIIII. *Placet vetustissimi exemplaris lectio quod a* Vopisco, Vopiscianæ aquæ, *sive ejusmodi quippiam, diversorio nomen dederit. Ab eo loco, ad diversorium, cui* Perdices *nomen fuit inditum, ab optimo exemplari destituti sumus: quod omnia in eo desiderentur: quare miniatis asteriscis loca ea includere placuit.* SVR.

VOPISCIANIS] Ex Vaticano codice Schelstrate *Vipocianis* vulgavit. *Viposcianim* in nugatore Anastasio invenio. Ceteri fere accedunt optimo Suritæ libro. *Priscianam* Ptolemæi situs hinc removet; recte eam If. Vossius cum Melæ *Prisciana* L. III. cap. 10. componendam existimavit. Asteriscos, indices defectus codicis Regii, quos H. Surita appingi jusserat, induxi ubique, ut erroris occasionem præciderem omnibus, hiatum mansionumque interitum indicari arbitratus. WESS.

TREMVLIS M. P. XVIIII.] *Blandinianum & Longolianum exemplar* Tremulis M. P. XVIIII. *præferunt: Neapolitan. verò* Tremulis mpm. XXVIII. SVR.

OPPIDO NOVO] Ptolemæo arbitror esse *Oppinum.* Recenset quidem *Oppidum novum* in Cæsariensi provincia. sed id, cujus hic est mentio, in Tingitana est. SIML.

OPPIDVM NOVVM M. P. XII.] *Omnia exemplaria* Oppido Novo M. P. XII. *habent. Plinio in descriptione Tingitanæ provinciæ L. 5. C.* 2. Oppidum Novum, *& Ptolemæo in mediterraneis ejusdem provinciæ, in Cæsariensi, nomine* Ὀππιδόνεον, *ut* Ὄππιδον νέον *legendum sit, & libro* 8. Oppidi *maximum diem designat, tanquam celeberrimæ urbis provinciæ Cæsariensis. Pintianus noster haud scio quam rectè,* Tipasam, *&* Oppidum Novum, *tanquam unam urbem accipi docet: ut* Tipasa, Novum *vocetur* Oppidum & Latio donatum. SVR.

OPPIDO NOVO] Conjecturam H. Suritæ, in Ptolemæo legentis Ὄππιδον νέον, Coislinianus codex, id manifesto præferens, adfirmat. Quod vero ex Plinio & Ptolemæo *oppidum novum* in Mauretania Tingitana locat, id invitis illis accidit. Uterque in Cæsariensi habet. Credo ipsum Suritam id dein animadvertisse, neque obscurum esse potest verba ejus relegenti. Abesse ergo ab hoc loco debet *Oppidum novum* Plinii & Ptolemæi, in alio itinere rectius infra advocandum. Ravennas in Tingitana L. III. cap. 11. *Oppido novo.* WESS.

AD MERCVRI] Jos. Simlerus *Ad Merios* edi jussit, idque in Parisiensium librorum uno scriptum exstat: sed vitiose, & contra reliquorum concordiam, *Ad Mercurios* offerentium. vide quæ ad hanc mansionem dicta antea sunt. WESS.

A CARTHAGINE CIRTA.] Passuum millia, quæ ex suis Surita dedit, nostri probant. Lugdunensis Simlerique editio CCCXXXII. M. P., quæ cum ipso itineris intervallo consentiunt: nec tuto tamen in his acquiescere poteris, Itinerarii codicibus secum invicem discordantibus. CIRCA pro CIRTA in plerisque libris est, neque aliter plures Sallustii & Martiani codices scribunt. WESS.

CAESAREA. M. P. CCCI.] Iter ipsum, si ad calculos sedere velis, plura tibi passuum millia dabit. Nec quicquam tamen libri mutant. Vossianus CCC. tantum habet. WESS.

VNVCA.] Quædam exemplaria *Vnaca* habent: alia *Utica.* Postea in aliis itineribus rursus Unucæ fit mentio, quæ XXI. M. P. Carthagine distat. Cum autem major sit Uticæ distantia juxta Ptolemæi numeros, malo hic Unucæ nomen servare. SIML.

VNVCAM M. P. XXII.] *Blandinianum*

Vnaca

CAESAREA. M. P. CCCI. Sic.

A CARTHAGINE.

VNVCA. M. P. XXII.
SICILIBRA. M. P. VII.
VALLIS. M. P. XV.
COR-

Vnaea. M. P. XXII. *& item Longolianum: sed multo supra id nomen corrigitur* Vtica XXII. *N.* Vinca vel Vtica mpm. XXIII. *Cum infra* Vnucæ *nomen non semel omnia retineant exemplaria, & ipsum vetustissimum tribus itineribus nihil mutandum: præsertim supra ab* Vtica *Carthaginem.* XXVII. M. P. *numerantur: ut videndum sit an pro* Vnicam, Vticam *sit legendum.* SVR.

VNVCA.] Doctissimus Surita secum ipse diffidet. Non est in *Uticam* commutanda, sed *Inucam*, quo modo Tabula legit, XX. M. P. Carthagine separans. Cardinalis Norisius Animadverſ. in Garnerium hanc in Ecclesiasticis scriptoribus *Uculam* appellari adfirmat: Estque *Procerii Uculensis* in Collatione C. 128. mentio. Præfert deinde *Inucam* ex Tabula scripta, eamque aliam esse atque *Uculam* vere monet. Vide vero ut vir perspicacissimus in Garnerii peccatis rusp andis hic hominem sese ostenderit. Inucam & Uculam distinguit. Uculam & Unucam eandem esse decernit. Et tamen Tabula Inucam ab Unuca nihil omnino discrepare manifestat. Ponitur inter *Pertusa* & *Sicilibbam*, plane ut alibi Itinerarium. Quare potius fuisset notasse, *Inucam* Unucæ videri præferendam ob Tabulam & *Valentinianum Inucensem Episcopum* ex Collatione C. 187. Putem hanc quoque urbem Anastasio Bibliothecario in Vita Silvestri esse restituendam. Constantinum M. ait huic pontifici dedisse, *Et transmarina infra partem Africae, Massam Vinitis in territorio Micaria præstantem solidos LXXX.* MSS. *vincis, inutis, territorio Inutano.* An fuit *Massam Inucis in territorio Inucano?* WESS.

SICILIBRA.] Hæc in Conciliorum libro *Silibba* nominatur. SIML.

SICILIBRAM M. P. VII.] *Bl.* Sicilibra M. P. VII. *N.* mpm. XXIII. *Longolianum* VII. *& multo emendatur* XXIII. *Alio itinere ab Hippone Regio Carthaginem* Sicilibræ *nomen vetustissimum etiam exemplar apponit: & ab ea* Unucam *in Blandiniano & reliquis exemplaribus* M. P. XIII. *adnumerantur. In Carthaginensi Concilio Prætextatus* Sicilibrensis *Episcopus subscribit: & in Carthaginensi D. Cypriano, præside Cornelio Pontif. Max. Satius* à Sicilibra, *non* Silippa *sententiam ferre merito videtur.* SVR.

SICILIBRA.] Conspirant in *Sicilibra* libri nostri. Unus Parisiensium VIII. M. P. ab Inuca separat, quæ in XIII. M. P. convertenda existimaverim. Tot enim alio itinere occurrunt, nec pauciora Tabula ostendit. Verum urbis nomen *Sicilibba* fuit, ut ex Ravennate, Tabula & Ecclesiasticis Scriptoribus in aperto est. *Quadratianus Episcopus plebis Sicilibbensis* notus est ex Collationis C. 198. neque aliter aut Augustinus, aut Carthaginiense Concilium sub Cypriano, quod perperam Surita præside Cornelio Pontifice M., qui jamdudum fatis concesserat, scribit celebratum, legunt. WESS.

VALLOS M. P. XV.] *Omnia, quæ viderim exemplaria hoc loco, & infra* Vallis *habent: & in eis vetustissimum exemplar: &* Vallos *significari apparet ex eo itinere quod ab Antonino infra à* Tuburbo *per* Vallos Tacapas *ducitur.* Vallos *autem* fossam *significare, de qua Plinius.* L. 5. C. 4. Ea, *inquit*, pars, quam Africam appellavimus, dividitur in duas provincias, veterem & novam, discretas fossa, inter Africanum sequentem & Reges, Thenas usque perducta: *ejusmodi enim fossa in Britannia ab Antonino, & aliis auctoribus* Vallum *appellatur:* Vallum *&* Vallos *dici satis ex Cæsaris Commentariis apparet.* SVR.

VALLIS.] *Vallis*, quod editi scriptique cum Tabula & Ravennate probant, justum est. Tabula in passuum numero dissentit, XI. M. tantummodo inter Sicilibbam & hanc mansionem interponens. Qui *Vallim* eam cum viro Docto ad Africae Notitiam appellant, aberrant à vero. *Vallium* nomen accepisse videtur, sive quod ad Vallum accubaret, seu aliunde. Est ejus mentio in Codice Theodosiano. Lex enim

D sep-

COREVA.	M. P. XX.
MVSTI.	M. P. XXVIII.
LARIBVS COLONIA.	M. P. XXX.
ALTIEVROS.	M. P. XVI.
ADMEDERA COLONIA.	M. P. XXXII.
	THE-

feptima de jure Fifci pro pofita dicitur *VI. Kal. Jul. Vatiis Conftantio & Juliano Coff.* Quod vero Luc. Holfteinius *Ullitanum* five *Villitanum* Numidiæ ex Notitia Epifcopum in *Vallitanum* commutet, id injuria fieri exiftimem. Valli in Proconfulari erant, non Numidia. Rectius cum Th. Ruinarto huc referes *Reftitutum Epifcopum plebis Vallitanæ*, qui Concilio Carthaginienfi fub Bonifacio fubfcripfit. WESS.

COREVA M. P. XX.] *Blandinianum*, Coreva *legatur: quo loco Re. & item reliqui codices* Corruva *habent: & à* Vallis *totidem*, XX. *M. P. numerantur.* SVR.

COREVA] Tabula adfpirationem addidit, eademque paffuum millia agnofcit. Anaftafius in Epitome *Corbam*, Ravennas L. III. C. 5. *Corebam* appellat, neque aliter in fcriptis noftris & editis libris. WESS.

MVSTI M. P. XXVIII.] *Ita legitur in manufcriptis exemplaribus: cum infra in R & reliquis* Coreva Mufti M. P. XXVI. *numerentur. Ejus oppidi nullam reperi mentionem à Geographis fieri. At Vibius Sequefter*, Bagrada, *inquit*, Africæ, juxta oppidum Mufti: ubi Regulus ferpentem longum P. CXX. exercitu adhibito interfecit. SVR.

MVSTI] Fuit hæc urbs in Proconfulari provincia. *Victorianus Epifcopus plebis Muftitana* eft in Collationis C. 121. cujus inibi quoque adverfarius memoratur *Felicianus Muftitanus*. Utrumque ad hanc urbem pertinere Cardinalis Norifius Animadverfionibus in Garnerium oftendit. Eft ceteroqui urbs cognominis in Numidia, cujus præful *Antonianus Muftitanus* in Notitia recenfetur. In Tabula mendofe *Mubfi* cum XXVII. M. P. vicini erant Muftitani Affuritanis, qua de re commodius alibi. WESS.

LARIBVS COLONIA] Supra pofuit *Lar Caftellum* prope Cartennam. Sed colonia, cujus hic meminit, alia eft à caftello. Nam hoc in Mauritania Cæfarienfi jacet, colonia autem in Numidia, & circiter DC. M. P. à Cæfarea diftat. Caftellum autem tantum LVI. M. P. Meminit hujus oppidi Salluftius in Jugurthino, ac fcribit Marium ibi ftipendium & commeatum locaffe. In Concilio Carthaginienfi, quod fub Cypriano convenit, nominatur *Hortenfius à Laribus* Epifcopus. SIML.

LARIBVM COLONIAM M. P. XXX.] *Exemplaria omnia* Laribus *habent, & numerum* XXX. M. P. *defcribunt. Ptolemaeo in mediterraneis Africæ provinciæ Cirtenfium urbibus Λαρὶς conftituitur: & in Carthaginenfi Concilio D. Cypriano affidente fententiam profert Hortenfianus* à Laribus. *At Procopius de Vandalorum bello L. 2. C. 23.* Laribi *oppidi mentionem facit.* SVR.

LARIBVS COLONIA] Imprudenter in Suritæ editione *Laribum* contra omnium librorum judicium correctum fuit. Procopium ἐν τῇ πόλει Λαρίβῳ fcribentem vocis productio fefellit. Eadem fraudi fuit multis in Victore Vitenfi L. II. perf. Vand. C. 6. namque ubi nunc legis: *Reor ego illas duas ollas, Siccenfem & Larenfem duas effe civitates, in quibus multitudo prima fuerat congregata*: ibi plures, illique optimæ notae, MSS. *Sicca Veneria & Laribus duas effe*, præferunt, quod ego verum putaverim. Simlerus *oppidum Laris* ex Salluftii Jugurth. C. 90. huc advocavit. Aberat id à Capfa paucorum itinere dierum. Tabula, quæ librarii peccato *Larabus* habet, fupra Capfam locat, fed alio itinere. Nec tamen ea *Capfa* Salluftii eft, fed provinciæ Byzacenæ, ut infra dicam. WESS.

ALTIEVROS M. P. XVI.] *Omnia in eo confentiunt, quæ vidi, exemplaria: neque alibi ejus five diverforii, five oppidi mentionem reperi.* SVR.

ALTIEVROS] Vaticanus codex cum Lugdunenfi & Simleri editionibus *Altieuros*. Tabula Peutingeri *Altuburos*. Unde aut *Altuburos* aut *Altiburos* cum H. Norifio hic recipiendum eft. Notitiæ non conveniunt. Carthaginienfis Collatio C. 128. inter Catholicos tranfcribit Bafilium Epifcopum *plebis Altibu-*

THEVESTE COLONIA.	M. P. XXV.
ALTABA.	M. P. XVIII.
IVSTI.	M. P. XVIII.
MERCIMERI.	M. P. XXIIII.
MACOMADIBVS.	M. P. XXIIII.

SI-

tiburitana. Africæ Notitia inter Proconsularis Provinciæ patres numerat *Vindemium Altuburitanum.* Wess.

ADMEDERA COLONIA] Ptolemæus *Ammadera.* In Concilio Africano *Ammadera.* Siml.

AMMEDERAM COLONIAM M. P. xxxii.] Ad Mederam *in Blandiniano legitur: & Neap. Longolianoque: sed milto in hoc additum* Almedera. *Ptolemao* Ἀμμαίδαρα: *In Carthaginiensi Concilio, cui D. Cyprianus præsedit, Felix* ab Ammeclera *sententiam tulisse perhibetur: uti ego arbitror, pro* Ammedera. *Orosius de rebus ab Arcadio, & Honorio gestis. L.* 7. *C.* 36. Ardalio *fluminis nomen esse perhibet, quod inter* Thebestem & Amederam *civitates fluit, ubi Mazezel Gildonem fratrem, divina victoria parta, profligarit.* Sur.

ADMEDERA COLONIA] Restitui in integrum, quod scripti editique dant, *Admedera.* Idem habet Tabula. Coloniam fuisse Hyginus de Limit. Constituend. p. 163. adfirmat: *Quibusdam coloniis postea constitutis, sicut in Africa Admederas, decumanus maximus & cardo maximus à civitate oritur.* Vulgo *Ammederam* fuisse appellatam colligas ex Ptolemæo, & Ecclesiasticis scriptoribus. *Speratus Episcopus plebis Ammederensis* est in Collationis C. 126. Wess.

THEBESTE COLONIA] In aliis exemplaribus *Thevesti*, vel *Thabeste:* similiter in Conciliorum subscriptionibus varie hoc nomen scribitur. Siml.

THEVESTE COLONIAM M. P. xxv.] *In omnibus exemplaribus* Thebeste *legitur: atque item infra in vetustissimo: sed cum idem, & Blandinianum, magna itidem vetustatis exemplar,* Thebeste *etiam habeat, & Ptolemao* Θεβέστη *sit, videtur* Theveste *legendum.* Sur.

THEVESTE COLONIA] *Thebeste* in nostris quoque conspicitur. *Colonia Thebestina* in Actis S. Crispinæ apud Th. Ruinartum p. 449. Τεβέστη Procopio. In Gruteri lapide p. dc. 10. ORIVNDI EX AFRICA. COL. THEVESTE. A Libero patre conditam volebant. Hieronymus Præfat. L. ii. Comment. ad Galatas. *Prætereo Thebas Liberi, quas in Africa condidit, quæ civitas nunc Thebestis dicitur.* Aberat Carthagine sex dierum itinere, ut apud Procopium L. ii. Bel. Vand. C. 21. leges. Wess.

ALTABA M. P. xviii.] Africæ Notitia *Avum Altabensem* habet. Sed is huic urbi Episcopus non fuit, quippe inter Mauretaniae Cæsariensis præsules locum obtinens. Hæc in Numidia fuit. Quare cognomines has urbes fuisse dicendum erit. Sequentem mansionem nusquam inveni. Wess.

MERCIMERI] *Marcemeni* vel *Mercimeri.* Siml.

MERCIMERI M. P. xxiv.] *Ita habet Bl. & Long. & in hoc milto additum* Marci Marcimeri. *Neapolitanum exemplar* Mancimem. Sur.

MERCIMERI] In Parisiensium uno & Vaticano *Marcimeri:* Anastasius in Epitome *Marcymanim.* Tabula mansionem hanc non habet. Ponit quidem in itinere à Theveste xxxxvii. m. p. *Flavia Marci*, sed ea alia atque hæc est. G. de l'Isle in Africæ Tabula, Optato Milevitano præfixa, *Marcimeni* mutat in *Maximiani*, quo nomine sedes Episcopalis in Africa fuit: jure vero hoc fieri, non sine caussa dubites. Quo enim teste cognoscemus, hic locum obtinuisse *Maximianum?* Taceo non absurde ex vita S. Fulgentii C. 29. collegisse Th. Ruinartum, Maximianensem Episcopatum haud longe disparatum fuisse à Ruspensi. Ego certi aliquid finire non ausim. Wess.

MACOMADIBVS] Et *Macomadibus* vel *Marcomadibus. Cassius à Macomadibus Episcopus* nominatur in Concilio Carthaginiensi. *Macomades* vero plures fuerunt in Africa. Prima, quae hic commemoratur, in Numidia liii. m. p. Cirta. Altera in Byzacena Provincia xvii. m. p. à Tenis: hujus meminit Plinius. Ptolomæus *Macodamani* appellat. Tertia in Tripolitana, ultra Leptim magnam, quam noster *Macomadibus Syrtis* nominat. Atque forte est *Machomaca villa* Ptolemæo. Hu-

SIGVS.	M. P. XXVIII.
CIRTA COLONIA.	M. P. XXV.
MILEVM.	M. P. XXV.
IDICRA.	M. P. XXV.

CVI-

jus meminit liber Notitiæ in Tripolitana Provincia. SIML.

MACOMADES M. P. XXIIII.] Macomadibus *exemplaria manuscripta præferunt: & Longolianum* Mocomadibus: *& milto emendat* Macomadibus. *Plinio L. V. C. 4. in excusis exemplaribus in* Bizacena *Africa regione*, Macomades: *in manuscriptis autem, interpunctis litteris, ejus nominis vestigia apparent manifesta. Ptolemæo in Situ Syrtis parua videtur esse* Μακόμαδα. *In Carthaginiensi Concilio tempore. Cornelii Papæ Cassii* a Macomadibus *sententia exstat.* SVR.

MACOMADIBVS] Recte Simlerus de tribus Macomadibus. Accurate de illis quoque disputavit H. Norisius in Animadversionibus in Garnerium. Hinc fuit *Pardalius Macomadiensis*, quem Notitia inter Numidas ponit. WESS.

SIGVS] Hæc etiam *Isigus* & *Esigus* nominatur ab Antonino. SIML.

SVGVS M. P. XXVIII.] Sigus *manuscripti codices: &* Sugus *legendum infra docebimus.* SVR.

SIGVS] Hoc loco omnes nostri libri *Sigus* approbant; Inferius vero uno itinere Vaticanus *Figus*, Parisiensium unus *Esigus* præfert, cum in alio sit *Esigeis*. In altero itinere denuo vulgatum comprobant. *Sigus* scripta Tabula adfirmat itidem. Si tamen liqueret, huic urbi Episcopum fuisse *Victorem Suggitanum*, quem Notitia commemorat, *Sugus* cum Surita & Ruinarto amplexarer. Sed enim quis hoc verum præstabit? *Cresconium Episcopum Siguitanum* ex Collatione Carthaginiensi C. 209. non ignoramus. Nec ea tamen nobis confidentia est, ut eum huic urbi præsedisse pro comperto habeamus. Id tuto adfirmaveris, alterum utrum huc videri referendum. WESS.

CIRTAM COLONIAM M. P. XXV.] *In eam lectionem manuscripta consentiunt exemplaria, & Græci item sine adspiratione* Cirtam *edunt, sed eam ob causam in hunc locum deducimus, ut Plinii testimonio appareat, eam urbem* Sittianorum *cognomine, ab Rusiccade* 48. M. P. *distare: quam Pomponius L. I. C. 6. procul à mari, ea tempestate* Sittianorum *coloniam, quondam Regum* Jubæ & Syphacis *domum, cum foret opulentissima. In Commentario Africani belli C.* 25. P. Sittius interim, & Rex Bogud conjunctis suis copiis, cognito Regis Jubæ egressu, propius ejus regnum copias suas admovere. Cirtamque oppidum ejus regni opulentissimum adorti, paucis diebus pugnando capiunt. *Egregiam in eo bello operam P. Sittium Cæsari navasse Dion lib.* 43. *p.* 242. *pluribus commemorat: ut forte cum* Sittianorum *gens ejus urbis civitatem in fidem cepisset*, Sittii *ejus patroni fuerint, more majorum.* SVR.

CIRTA COLONIA] *Cirta Sittianorum* dicta à militibus Sittianis, qui, postquam multa egregie pro partibus Cæsareanis sub P. Sittio in Africa gesserant, eo deducti sunt. Appianus L. IV. Bel. Civil. p. 996. Alio ornata nomine est Constantini M. tempore. Victor Schotti C. 40. *Cirtæque oppido, quod obsidione Alexandri ceciderat, reposito exornatoque, nomen Constantina inditum.* In Christianis scriptoribus post eam tempestatem frequentari hoc titulo adsuevit. Arabes *Cosantinam* appellant, vocabulo leviter deturpato. Nubiensis *Cosantinam* a *Mila* removet XVIII. M. P., ejusque situm describit p. 83. Hodiernæ urbis figuram in Amp. Cuperi notis ad Lactantii Mort. Persec. C. 44. expictam, atque alia eam illustrantia, videbis. WESS.

MILEVM] Ptolemæo forte *Miraum*. Hæc est, ut arbitor, civitas Milevitana, ubi Concilium contra Pelagianos est habitum: Etsi sunt, qui Melitæ habitum tradunt, quod mihi non probatur. *Pollianus à Mileo* interfuit Concilio Carthaginiensi. SIML.

MILEVM M. P. XXV.] *In Blandiniano, & Neapolitano legitur. Longolianum vero* Milleum *habet. Ptolemæus item in mediterranea regione inter* Ampsaga *flumen, &* Thabraca *oppidum, statim à Cirta Julia* Μόλεον *conlocat: ut forte Antonini* Mileum *sit. In Carthaginiensi Concilio, tempore Cornelii Pontificis, & Divi Cypriani, Pollianus à* Mileo *Episcopus sententiam protulit.* SVR.

MILEVM] Verum urbis nomen *Mileum* est, unde

CVICVLI.	M. P. XXV.
SITIFI.	M. P. XXV.
PERDICES.	M. P. XXV.
	CEL-

unde Milevitanus formatur. Nam Carolum à S. Paullo Mileum à Milevo discernentem diu est quod viri Doctissimi deserendum putaverint. Optatus, qui ab hac Milevitanus dici solet, L. I. Schis. Donat. C. 13. *Et homicida Purpurius Limatensis, qui interrogatus de filiis sororis suæ, quod eos in carcere Milei necasse diceretur.* Scripta Tabula *Mileu Colonia*, quomodo apud Augustinum L. VII. de Baptis. *Pollianus*, quem male Simlerus *Polliculum* appellat, *à Mileu* in plerisque MSS. nuncupatur. Collationi I. & VIII. Concilii Constantinopolitani II. adfuit *Restitutus Episcopus Ecclesiæ Mileon Provinciæ Numidiæ.* WESS.

IDICRA] Vel *Idicria* aut *Idicra* aut *Idicta*. Exemplaria namque in hoc nomine variant. SIML.

IDICRAM M. P. XXV.] *Habet Blandinianum & Longolianum: sed hoc* Idicriam *emendat. Neapolitanum vero exemplar, immane quantum ab ea lectione dissentit:* Liberia *enim in eo legitur.* SVR.

IDICRA] Idem in nostris libris dissidium est plerisque *Idrica* porrigentibus. *Idicra* tamen Vossii schedæ. Codex Vaticanus hoc loco *Perdices* habet, Idicra inferius hujus sedem occupante. Mihi *Idicra* verior est visa ob Notitias Ecclesiasticas. Famosus & scelerum notis insignitus *Felix* est *Idicrensis* Donatianæ factionis popularis in Optati L. II. Schism. C. 19. WESS.

CVICVLI.] *Civiculi* vel *Cuiculi:* atque sic etiam in Conciliorum libro notatur. SIML.

CVICVLI M. P. XXV.] *Habet Blandinianum exemplar. Longolianum* Civiculi: *& miniatis litteris emendatum* Ciuculi. SVR.

CVICVLI] Rectum est *Cuiculi*. In Carthaginiensi Concilio sub Cypriano pro hæreticis denuo tingendis sententiam dixit *Prudentianus à Cuiculi.* Adfuit quoque Collat. I. Concilii Constantinopolitani II. *Crescentius Reverendissimus Episcopus Cuiculi.* WESS.

SITIFI.] Procopius, *Sitifis metropolis Zabes regionis Mauritaniæ.* Ab hac civitate nomen accepit Sitifensis Mauritania, quæ proprium præsidem habuit sub dispositione Viri Spectabilis Vicarii Africæ. Hæc quibusdam videtur à Ptolemæo nominari *Sittici colonia*. Ego tamen malim id de Cirta Sittianorum colonia intelligere. Neque obstat, quod in secunda tabula Cirtam Juliam nominat: nam duarum Cirtarum Plinius meminit, quarum alteram, Siccam coloniam cognominatam, magis mediterraneam facit. Mela vero Cirtam Sittianorum coloniam procul à mari sitam fuisse tradit. Nomen accepit à P. Sittio, cujus meminere Sallustius in Conjuratione Catilinæ C. 21. Hirtius de bello Africo C. 36. Dio L. XLIII. p. 242. Appianus L. IV. de bellis Civilibus p. 996. SIML.

SITIFI M. P. XXV.] *A Ptolemæo* Σίτιφι κο-λώνια *Cæsariensi Mauritaniæ est attributa: quæ postea Sitifensi provinciæ nomen dedit: uti ex Rufo Festo, Ammiano, Notitia Romani Imperii, & Isidoro apparet. Procopius de bello Vandalico libro* II. C. 20. Zabem *regionem supra montem Aurasium, ad Mauritaniam pertinentem*, Sitiphin *metropolim obtinere memorat, Romanorum Imperio, nempe Constantinopolitano, tributariam.* SVR.

SITIFI] Recte Surita. Simlerus varie peccat. *Sitici coloniam* sumpsit ex corrupta Ptolomæi Tabula, quam Ptolomæum ignorasse Græca loquuntur. Duas Cirtas Plinium memorasse, secus est. Verba è L. V. C. 3. sunt: *Cirta, Sittianorum cognomine: & alia intus Sicca.* Colonia scilicet: designat enim *Siccam Veneriam*. Nimis secure P. Bertius ad Ptolemæi sui marginem similia adscripsit. WESS.

PERDICES M. P. XXV.] *Ex hoc loco vetustissimum exemplar Regium suæ integritati est restitutum: reliquaque in hac voce & numero consentiunt.* SVR.

PERDICES] Libri magna concordia *Perdices*, at inferius alio itinere pari consensu *Perdicibus*. Quare eos peccare dubium non est, qui cum viris doctis ad Africæ Notitiam & Collationem Carthaginiensem *Perdicem* appellitant. Hinc *plebs Perdicensis*, cujus Episcopum Silvanum in Collationis C. 121. habes, dicta est. WESS.

CELLAS.	M. P. XXVIII.
MACRI.	M. P. XXV.
ZABI.	M. P. XXV.
ARAS.	M. P. XXX.
TATILTI.	M P XVIII.
AVZA.	M. P. XLIIII.
RAPIDI.	M. P. XVI.

TIRI-

CELLAS M. P. XXVIII.] *Legitur in Re. Reliqui vere* XVIII. *habent.* SVR.

CELLAS] In passuum numero dissentiunt libri, aliis XXV. M., aliis XVIII. M. hanc à superiore mansione disjungentibus. Omnes tamen *Cellas* probant, damnatis, quæ priores editiones insederant, *Callis.* Est in Procopio L. II. Bel. Vand. C. 17. locus quem Romani Κάλλας Βιτάρας nominabant: sed is in Numidia erat, *Cellarum Veterum* nomine insignis. Plures per Africam *Cellæ* dispersæ erant, rusticis inhabitatæ. Ab his *Circumcelliones* titulum reportarunt. Augustinus L. I. cont. Cresconium C. 28. *Quis enim nescit hoc genus hominum in horrendis facinoribus inquietum, ab utilibus operibus otiosum, crudelissimum in mortibus alienis, vilissimum in suis, maxime in agris territans & victus sui caussa Cellas circumiens rusticanas, unde & Circumcellionum nomen accepit.* Ex his Cellis Episcopus fuit *Crescitursus Cellensis*, quem Notitia inter Mauretaniæ Sitifensis præsules numerat. WESS.

MACRI M. P. XXV.] *In unico N.* Matri *pro* Macri *legitur.* SVR.

MACRI] Rectum est *Macri.* Anastasius hinc *Macrim* formavit. Haud longe à desertis Mauretaniæ locis absfuit. Victor Tununensis sub Consulatu Zenonis Augusti: *Hunericus Vandalorum Rex persecutioni per totam Africam insistens, Tubunnis, Macri, Nippio, aliisque eremi partibus Catholicos relegat.* Huc refero *Ferocem Episcopum Macriensem*, qui Concilio Carthaginiensi III. subscripsit. vide & Collat. C. 206. WESS.

SABI M. P. XXV.] *Ita legitur in Re. cum reliqua* Zabi *habeant &* M. P. XXX. SVR.

ZABI] Libri omnes, quos inspicere datum est, *Zabi* M. P. XXX. Neque est cur hoc spernamus. *Zaben* regionem in Sitifensi Procopius L. II. B. V. C. 20. memorat, hinc forte dictam. Huic mansioni Episcopus præfuit *Felix Zabensis*, notus ex Optato L. II. Schis. D. C. 18. nam quin recte ex codice S. Germani Th. Ruinartus & El. du Pin in locum *Diabensis* id substituerint, dubium esse non potest. WESS.

ARAS M. P. XXX.] *R. legit, reliqua vere* M. P. XVIII. SVR.

ARAS] Nullus nostrorum codicum est, qui XXX. M. P. receperit: XVIII. M. omnes. *Donatus Episcopus Arensis*, qui traditores in sua plebe haberi negat, est in Collationis C. 201., & C. 208. *Secundus Arensis.* El. du Pin, utrumque Numidiæ adscribens, à vero longius recessit: alteruter ad Sitifensem referendus est. WESS.

TATILTI] *Tatilli* vel *Tatildi.* SIML.

TATILTI M. P. XVIII] *Cum optimo exemplari Regio consentit in hac lectione pervetustum Blandinianum. Quin & Longolianum eandem prafert, nisi quod* Tatilli *emendat, quemadmodum legitur in manuscripto Neapolitano.* SVR.

TATILTI] Parisienses, Vaticanus editique libri *Tatilli.* Idem in suis Anastasius invenit. Alibi hujus sequentiumque nomina mihi sese vix objecerunt. WESS.

AVZAM M. P. XLIIII.] Auza M. P. XLIIII. *habetur in R. cum reliqua praferant* XLVII. SVR.

AVZA] Unus Parisiensium *Auza M. P. XLVIII.* ceteri una passuum millia detrahunt. Videtur esse Taciti An. IV. C. 25. *Auzea*, ut Clar. Cellarius jam monuit. WESS.

RAPIDI M. P. XVI.] *Regium, & Blandinianum ac Longolianum: sed in hoc* XV. *emendatum: quemadmodum in Neap. legitur.* SVR.

RAPIDI] In eodem Parisiensi eodice XV. M. tantummodo. Nugator Anastasius *Raridem* legit. WESS.

TIRINADI M. P. XV.] *Habetur in R. Cum reliqua* Tiranadi *praferant.* SVR.

TIRINADI] Nostri fere *Tiranadi*, Vossianus *Tirada*, sed dein in *Tiranada* mutat. WESS.

CAPVT CILLANI] In libro Notitiarum men-

TIRINADI.	M. P. XXV.
CAPVT CILANI.	M. P. XXV.
SVFASAR.	M. P. XVI.
AQVIS.	M. P XVI.
CAESAREA.	M. P. XXV.
ITER A SITIFI SALDAS.	M. P. LXXIX. Sic.
HORREA.	M. P. XVIII.
	LES-

mentio fit *limitis Capntcellensis* in Mauritania Cæsariensi & in Africa. SIML.

CAPVT CILAM. M. P. xxv.] *Habet R. cum Blandinianum exemplar & Neapolitanum* caputcillam *habeant. Longolianum* Caput Cillani: *ut forte legendum sit* Caput Cilani: *aut æstimandum an caput fluminis designet: ut apud ipsum Antoninum* Caput Thyrsi: *& in Hispania descriptione*, caput Anæ. *In notitia præterea Romani Imperii sub dispositione viri spectabilis Comitis Africæ constituitur* Præpositus Limitis Caput Cellensis: *& item sub dispositione viri spectabilis, & Præsidis provinciæ Mauritanæ Cæsariensis.* SVR.

CAPVT CILANI] In Anastasii Epitome *Caput Cilani* invenio, eoque modo nostri codices. Si in Cæsariensi Mauretania fluvius *Cilanus* esset, non dubitarem Suritæ accedere. Ego eum nusquam reperi. *Limes Caputcillensis* & *Fortis Caputcillensis* in Notitia inter Mauretaniæ Cæsariensis Præsules *Caputcillam* videntur constabilire: neque enim a *Capite Cillani* recte id formaveris. Tutius arbitratus sum vulgatum retinere, quoad melior lux affulgescat. WESS.

SVFASAR] Forte *Succabar*: Plinio & Ptolemæo *Zuchabar*. Marcellino *Sugabarritanum municipium Transcellensi monti acclive.* SIML.

SVFASAR M. P. xvi.] *Habetur tantum in exemplari regio* Sufus *cum omnia exemplaria* Susasar *habeant: & eam præferendam lectionem esse minimè dubito. Cum in hoc ipso exemplari Regio infra* Susasar *habeatur.* SVR.

SVFASAR] Ex Vaticano Schelstrate dedit *Sufar*, infra vero *Sufasar*. *Sususar* liber N. Cusani. Ravennas L. III. C. 8 *Sufasa*, una litera demta. *Reparatus Episcopus plebis Sufasaritana*, qui in Collationis C. 135. Catholicis accensetur, *Sufasar* verissimum esse ostendit. Simleri suspiciones damnantur à Notitiis Ecclesiasticis, *Sufasaritanum* & *Sugabarritanum* Episcopos discernentibus. V. Collationis C. 135. & Th. Ruinartum ad Notit. Mauretaniæ Cæsariensis. WESS.

AQVAS M. P. xvi.] *Re.* Aquis M. P. XVI. *atque item Blandinianum & Longolianum: In Ne.* mpm. xv. *Forte balnea designat, quæ à Ptolemæo in mediterraneis Cæsariensis provinciæ ὕδατα θερμά. Nam solo* aquarum *nomine à Latinis* Calidæ, *aut* Balnea *designabantur. Hinc apud Ciceronem* pro Plancio C. 27. unus ex iis qui ad aquas venissent. Ex aquis Bibilitanorum *apud eundem Antoninum satis apparet Balnea designari: & pluribus aliis locis.* SVR.

AQVIS] Prorsus ad Suritæ mentem Ravennas L. III. C. 8. *Aquis Calidis. Aquensem* Episcopum Januarium ex Notitia huic mansioni imponunt. *Aquitaniam civitatem*, cujus metropolitanus Crescens cxx. Episcopis præfuisse dicitur in Victoris L. I. Pers. Vand. C. 7., eandem atque hanc St. Baluzius ad Collat. Carth. C. 135. opinabatur. Mihi ea non est confidentia. WESS.

HORREA] Veteres editiones & Parisienses libri *Orrea*. Vaticanus *Horrea M. P. XXVIII.* Videntur hæc & simili nomine mansiones ab horreis fiscalibus appellatæ. Passim per Africam sparsa erant horrea, in quæ annona inferebatur, Romam deportanda. Eorum non Ammianus tantum meminit L. XXVIII. C. 1. *Cum Africam Proconsule regeret, Carthaginiensibus victus inopia jam lassatis, ex horreis Romano populo destinatis frumentum dedit*: sed in legibus suis Imperatores. L. 16. C. Theod. de Susceptoribus ad Chilonem Africæ Proconsulem: *Frumenta, quæ horreis inferantur, pro insolationis modo illico apocharum cautionibus annotentur. Non autem oportet in horreis fiscalibus nisi fiscalia frumenta constitui.* & L. ult. Erant quoque, quibus horreorum & frumenti cura erat commissa. *Præpositos horreorum* appellat Lex 49. C. Th. de Decurionibus, sicuti mu-

nus

LESBI.	M. P. XVIII.
TVBVSVPTVS.	M. P. XXV.
SALDAS	M. P. XVIII.
ITER A LAMBESE SITIFI.	M. P. CII. Sic.
TADVTTI.	M. P. XVIII.
NOVA SPARSA.	M. P. XXXII.
GEMELLAS.	M. P. XXVII.

SITI-

nus ipsum *Præpositurani horreorum* L. 8. de Suscept. Præter hæc horrea, alia in provinciis erant, in quibus annona asservabatur, militibus dividenda, de quibus Freherus ad Ausonii Mosellam ў. 300. WESS.

LESBI M. P. XVIII.] Fuit in Mauretania Sitifensi, ut Notitia Africæ docet. Hic Episcopi partes egit *Romanus Lesvitanus* in Collationis C. 198. memoratus. Imprudenter ergo Car. à S. Paullo urbem *Lervitam* nobis obtrusit. WESS.

TVBVSVPTVS] *Tubusuttus* & *Tubusuptus* Ptolemæo Plinio & Ammiano oppidum Ferrato monti proximum. Præpositus *limitis Tubusubditani* sub dispositione V.S. Comitis Africæ limetaneé recensetur in libro Notitiarum. SIML.

TVBVSVPTVM M P. XXV.] *In optimo exemplari* Tubusuptus *legitur: Cum reliqua facili errato* Tubusuttus *retineant. Plinius in Mauritania Cæsariensis descriptione in manuscriptis exemplaribus L. 5. C. 2.* Intus, *inquit*, colonia Augusta, quæ item Succubar, item Tubusuptu. *Ptolemæo* Τυβέσυπ͞τ. *Ammianus libro* 29. *C.* 5. ad Tubusuptum progressus oppidum Ferrato contiguum monti. *In Notitia Provinciarum, sub dispositione Comitis Africæ, inter limitaneos recensetur Præpositus limitis* Tubusubditani: *in vetusto itidem exemplari.* SVR.

TVBVSVPTVS] Libri varie vocabulum scribunt. Vaticanus modo *Tubus juttus*, modo *Tubus vetus.* Parisienses *Tubusuttus.* Anastasius *Tubusuttam.* male omnes. Verum pervidit Surita. Collationi Carthaginiensi adfuit *Florentius Episcopus à Tubusuptu* C. 187. Ravennas L. III. C. 8. *Item super aliam partem, supra jam dictam civitatem Saidas, est civitas, quæ dicitur Tubusubrot.* Nostram intelligit. Ferrato monti appositam fuisse Tabula quoque indicat. Pertinet is à colonia Rusuccuro Saldas usque. Deest hæc civitas Martiano L. VI. p. 216., sed contra MSS. fidem: sic enim illi: *ceteraque civitates, atque Igilgitubusubtu*, &c. Dederat Capella *Igilgeli, Tubusubtu.* WESS.

ITEM A' LAMBESE SITIFI M. P. CII.] *Sic omnibus consentientibus exemplaribus. Ptolemæo inter Numidiæ nova, Africæ provinciæ, urbes* Λαμϐάσα λεγιὼν τρίτη σεϐάστη. *In Carthaginiensi Cornelii Papæ tempore Januarii à* Lambese *Episcopi extat sententia.* SVR.

ITER A' LAMBESE SITIFI] Vide hic stuporem Anastasii, qui *Alamresem* urbem nobis commentus est. Fuit *Lambese* in Numidia & coloniæ dignitate illustris. *Privatum veterem hæreticum in Lambesitana colonia damnatum* Cyprianus Epist. 55. notat. v. Probabilium meorum C. 24. WESS.

TADVTTI] *Taducii* vel *Tadutidum.* Ptolemæo forte *Thumudromum.* SIML.

TADVTTI M. P. XVIII.] *Regium exemplar habet: cum in reliquis* Taducii *legatur. At in eo itinere, quod à* Tamugadi Lamasbam *ducitur, idem exemplar* Tadutti *item retinet: cum reliqua* Tadudui *habeant: ut meritò Regii exemplaris lectio præferenda videatur. Illud præterea monendi ratio appetit, ut videant docti viri, an id oppidum, quod* Θεϐαῖς *Ptolemæo post* Lampæsam *in ea Thesi constituitur, cum hoc Antonini convenire possit.* SVR.

TADVTTI] Ex Vaticano dedit Schelstrate *Tadutti*, nec longe hinc abest Parisiensium unus, *Tadutii* edens. *Tadutu* liber Cusani. Tabula *Thadute* habet. *Thunudromum*, hoc verum coloniæ nomen, sive *Thyudrumense oppidum*, ut Plinio dicitur L. V. C. 4., ut cum hac mansione conveniat, non patiuntur numeri Ptolemæi. De *Thubuti* quoque dubitaverim. Propius ad eam accedit Tabulæ *Thaludeot.* WESS.

NOVAM SPARSAM M. P. XXXII.] *In Concilio Carthaginensi cui D. Cyprianus præsedit Rogatiani Episcopi à* Nova *extat sententia.* SVR.

NOVA SPARSA] Incertum est, præfueritne

SITIFI. M. P. XXV.

ITER A THEVESTE PER LAMBESEM SITIFI. M. P. CCXII. Sic.

TIMPHADI. M. P. XXII.
VEGESELA. M. P. XX.
MASCVLA. M P XVIII.
GLAVDI. M. P. XXII.

TA-

ritne huic *Rogatianus à Nova.* Varia per Africam & ipsam hanc Numidiam loca fuere, quibus *Nova Novarum*que inditum fuit cognomentum. Haud longe à Tevefte *Nova* in Tabula confpicitur, cui Rogatianus Epifcopus effe potuit. Ego in medio relinquo, certus hue fine alterius injuria transferri poffe *Felicem Nobafparfenfem*, quem Notitia inter Numidas tranfcribit. Wess.

GEMELLAS] Limitis *Gemellenfis* mentio fit in libro Notitiarum. Siml.

GEMELLAS M. P. XXVII.] *Reg* XXXVIII. *habet: reliqua omnia* XXVII. *quo numero fumma ratio conftat. In eodem Concilio Carthaginienfi Liclei à* Gemellis *Epifcopi fententia exftat: & in Notitia provinciarum fub difpofitione Comitis Africa recenfetur inter limitaneos Prapofitus Limitis* Gemellenfis. Sur.

GEMELLAS] Refert & Car. à S. Paullo Litteium Epifcopum ad has *Gemellas.* Luc. Holfteinius coloniam fuiffe ex nummo Ligorii, in quo inerat ÆLIA HADRIANA GEMELLINA, arbitratus eft. Mihi exploratum non eft, ad has an alteras Gemellas, de quibus in itinere à Telepte Tacapas, pertineat: nam alteras *Gemellas* ab his difcrepaffe, quod fubdubitare vifus eft ad Notitiam Africæ Th. Ruinartus, extra dubium effe debet. Illæ erant in Byzacio: hæ in finibus Numidiæ & Mauretaniæ Sitifenfis. In Indice Martyrum Hieronymiano, quem L. d'Achery publicavit, a. d. XI. Kal. Feb. mentio eft loci in Africa *Ad Gemellas*, de quo nihil certi finio, cum præter Gemellas, quas dixi, plures in Tabula occurrant. Wess.

LAMBESEM SITIFI. M. P. CCXII.] In Parifienfium uno M. P. CCXXII., librarii peccato. Una paffuum millia fummæ deficient, fi fingula numerare inftituas, fed ea explebimus. Wess.

TIMPHADI M. P. XXII.] *Habent vetufta exemplaria: cum in Regio legatur* Tinfadi. Sur.

TIMPHADI] *Tinfadi* dat quoque Vaticanus, Lugdunenfifque editio. Alii aut *Timphadi* aut *Timphadi.* Wess.

MEGESELA M. P. XXII.] *In regio habetur exemplari: cum reliqua* Vegefela *habeant.* Sur.

VEGESELA] *Vegefela*, ut in omnibus eft, quos confulere licuit, verum urbis nomen eft. Carthaginienfi Concilio fub Bonifacio pro Januario Mufculitano fubfcripfit *Januarius Epifcopus Vegefilitanus Provincia Numidia.* Ad hanc Numidiæ urbem referenda ex Paffione S. Marculi *poffeffio, cui Vegefela nomen eft.* Sic edidit Joan. Mabillonius in Analectis p. 182. Nov. Edit. Sed obloquitur codex Corbeienfis, *Vegefele*, tefte Ruinarto, porrigens. Quare laudem meritus eft El. du Pin, qui in repetita Paffionis ejus editione hoc expreffit. Wess.

MASCVLA M. P. XVIII.] *Regium* Mufcula M. P. XVIIII. *habet. Blandinianum, & Longolianum* Mafcula XVIII. *Neapolitanum* Maftula XVIIII. *Attamen cum in eodem Carthaginienfi Concilio Confeffor Clarus à* Mafcula *fententiam ferat, placet eam praferre dictionem: atque item numerum* XVIIII. *quod eo fumma univerfa ratio conftet.* Sur.

MASCVLA] Quin rectum fit *Mafcula*, dubitari non debet. XVIIII. M. P. in Vaticano quoque invenit Schelftrate, & nos in Voffii Cufanique fchedis. Celebris provinciæ Numidiæ urbs fuit. Ex ea originem habuit Archinimus, de quo Victor L. I. P. Vand. C. 15. *Sed nec quendam Archinimum nomine Mafculanum debeo praterire.* Id mireris *Mafculanum* appellari, cum Afri à Mafcula Mafculitanus formarint. Equidem, cum in MSS. plurimis *Mafculam* aut *Mafculan* legatur, Victorem putaverim urbis nomen fexto cafu pofuiffe, quomodo in Plauti Mercatore *hofpes Zacyntho* pro Zacynthio, fimiliaque alibi. Wess.

GLAVDI] *Claudi* vel *Cludi.* Siml.

GLAVDI M. P. XXII.] *Habet Regium exemplar:*

E

TAMVGADI.	M. P. XXII.
LAMBESE.	M. P. XIIII.
DIANA.	M. P. XXXIIII.
NOVA PETRA.	M. P. XIIII.
GEMELLAS.	M. P. XXII.
SITIFI.	M. P. XXV.
ITER A TVRRI CAESARIS CIRTA.	M. P. XL. Sic.
SIGVS.	M. P. XV.
CIR-	

plar: Blandinianum & Neapolitanum Claudi: *Longolianum* Cludi: *sed* Claudi *nomine miniaceo corrigitur.* SVR.

GLAVDI] Amplectuntur codices nostri cum prioribus editionibus *Claudi.* Fors fuit, ut à *Claudio* cognomentum mansioni advenerit. WESS.

TAMVGADI M. P. XXII.] *In Regio exemplari* Gamugadi *habetur: sed cum in reliquis* Tamugadi *legatur, & ipsum Regum exemplar in Itinere à* Lambese *Cirtam* Tamugadi *edat, haud dubiè id adponendum nomen. In Carthaginensi Concilio tempore Cornelii Papæ sententiam tulisse Novatum à* Tamugade *legimus. Procopius de Bello Vandalico libro* 2. *C.* 13. *urbem* Tamugadim *Maurusios ad solum vertisse memorat, ne hostibus statio esset ad expugnandum Aurasium montem, qui dierum iter decem à Carthagine distaret.* SVR.

TAMVGADI] Urbs hæc Augustino Ep. 204. N. E. *Thamugadis. Quod tales homines apud Thamugadem prius edicto admonendos putaveris. Thamugadi* est L. 2. C. Th. de Honorariis codicillis. Passio S. Mammarii in Analectis Joan. Mabillonii p. 178. *Tamugadi*, vide quæ notavit St. Baluzius ad Gesta de traditore Silvano L. II. Miscellaneorum p. 480. WESS.

DIANA] Eadem forte, quæ post *Diana Veteranorum* nominatur. Supra etiam post Hipponem Regium ponitur *Ad Dianam*, vel, ut alii legunt, *Addianum.* SIML.

DIANA M. P. XXXII.] *Regium exemplar* XXXII. *cum reliqua* XXXIIII. *habeant: sed cum numero* XXXII. *totius universæ summæ ratio appareat, eam amplectimur. Illud præterea advertendum in Neapolitan.* pro Diana Dama *legi.* SVR.

DIANA] Editi pariter ac manuscripti M. P. XXXIIII. solus Vaticanus unum aufert. Templum Dianæ huic mansioni nomen fecit, ut alias dicam. WESS.

NOVA PETRA] Castellum fuit, cujus situm adscribam ex Passione S. Marculi inter Analecta Mabillonii, p. 183. *At vero postquam exquisitum atque truculentum genus mortis invenit, statim eum secum ad Castellum Nova Petra, quod ardui montis præcipitio & nomine & vicinitate conjunctum est, sub artissima militum prosecutione perduxit.* Est quidem a Mabillonio *Nova Porta*, sed, ut rescripsi, inveni deinceps in Passionis editione, quam Optato El. du Pin adjunxit. Huc quoque refero *Petrenses* martyres, quorum in vetusto Carthaginiensi Calendario, p. 167. Analectorum eorundem, memoria consecrata est. Petra Palæstinæ & Petræ insulæ Italiæ, quas vir doctissimus Martyrum eorum caussa memorabat, nihil omnino ad Afros. WESS.

GEMELLAS M. P. XXII.] *Vox* Gemellas *in Regio deest exemplari, numero tamen* XXII. *adposito. Supra jam conlocata est.* SVR.

ITEM A TVRRI CAESARIS] *R.* It Turres Cæsaris *habet: Blandinianum vero & Neapolitanum* Item à Turris Cæsaris: *Longolianum* Iter à Turri Cæsaris. Turrium *nomine, suburbana priscis illis temporibus, aut prædia in Africa nuncupari, quemadmodum apud nostros Cæsar-Augustæ moris est, Livii testimonio didicimus: Libro enim* XXXIII. *C.* 48. *de Annibale*, Obversatus, *inquit*, eo die in foro avertendæ suspicionis causa, primis tenebris vestitu forensi, ad portam cum duobus comitibus ignaris consilii est egressus. Cum equi, quo in loco jussi erant, præsto fuissent, nocte via cita regionem quandam agri Vocani transgressus, postero die mane inter Achollam, & Thapsum ad suam turrim pervenit. SVR.

ITER A TVRRI CAESARIS] Malim credere *Turrim* hanc ad hostes arcendos fuis-

fe

CIRTA.	M. P. XXV.
ITER A TAMVGADI LAMASBAM.	M. P. LXII Sic.
TADVTTI.	M. P. XXVIII.
DIANA VETERANORVM.	M. P. XVI.
LAMASBA.	M. P. XVIII.
ITER A LAMASBA SITIFI.	M. P. LXII. Sic.
ZARAI.	M. P. XXV.

PER-

ſe exſtructam. Sparſæ enim hac fini per provincias locis opportunis turres erant. Ammianus L. XXVIII. C. 2. *At Valentinianus magna animo concipiens & utilia, Rhenum omnem à Rhætiarum exordio adusque fretalem Oceanum magnis molibus communiebat, castra extollens & castella, turresque assiduas per habiles locos & opportunos, qua Galliarum extenditur longitudo.* De Africæ turribus nullus dubitabis, ſi apud animum tuum *turrim regiam* Jugurthæ, apud Salluſtium C. 103. *turrimque Euphrantæ*, Strabonis L. XVII. p. 836. *turrim Tamalleni* infra in itinere à Tacapis Leptim, pluresque alias, paſſim in Tabula conſpicuas, conſideraveris. Vide tamen Gothofredum ad L. XIII. C. Th. de Operibus publicis t pæne prætericram *A turris* in noſtris eſſe. WESS.

SVGVS M. P. XV.] *Habet R. reliqua vero* Eſigus *& ſupra* Sigus*: neque vetuſtiſſimi exemplaris lectionem negligendam viſum eſt: præſertim cum infra in Itinere à Muſti Cirtam* Sugus *idem exemplar habeat: & reliqua* Sigus *: totidemque* M. P. XXV. *adnumerentur.* SVR.

SIGVS] Vaticanus *Figus* ſine paſſuum numero: in ceteris magna diſcrepantia. Rem ſupra declaravi. WESS.

A TAMVGADI LAMASBAM M. P. LXII.] *Habent exemplaria omnia.* Lamasbæ *fit mentio in Concilio Carthaginienſi, cui D. Cyprianus præfedit: in eo enim Puſillus à* Lamasba *ſententiam protulit.* SVR.

TAMVGADI] Simlerus cum Lugdunenſi editione LXXII. M. P. adnumerat, ſcriptis adverſantibus. Lamasba, Numidiæ urbs, Tabulæ eſt *Lamasbua.* Stupor Anaſtaſii ex ſequenti itinere *Alamaimam* exſculpſit. Urbis Epiſcopus in Collatione modo *Lamaszenſis* modo *Lamasbenſis* dicitur, ſolito exſcriptorum peccato. V. C. 128, & 187. WESS.

DVANA VETERANORVM. M P. XVI.] *In R. quam lectionem retinendam duximus, tum reliqua omnia* Diana veteranorum *præferant.* SVR.

DIANA VETERANORVM] Non aſſentior doctiſſimo Suritæ, *Duana* ex Regio ſuo probanti. Omnes alii *Diana.* Fuit inibi fanum Dianæ, in Tabula expictum Lambeſem inter & Lamasbam, ex quo *Ad Dianam* manſio ibidem dicitur. Supra *Diana* tantummodo appellabatur, hic *Veteranorum* additum nomen indicio eſt, veteranos eo loci aut incoluiſſe, aut in ſtationibus fuiſſe. Neque mirandum eſt, figuram templi Dianæ in Tabula, ſub Chriſtianis Imp. compoſita, conſpici. Certum enim eſt, ſuperſtitioſum fictorum numinum cultum ſatis diu in Africa floruiſſe. Lege, ſi videbitur, quæ de Cœleſti Afrorum dæmone, Salvianus ſcripſit L. VIII. Gubern. p. 163. WESS.

ZARAT M. P. XXV.] *Vetuſta exemplaria omnia, & Longoliani libri* Zarai *præferunt: pro qua dictione ego* Zarat *ſubſtituendam ſum arbitratus, Apulei loco admonitus. Is enim priore Apologia p. 289. adverſus Aemilianum accuſatorem hæc ſubdit.* Attamen parce, Aemiliane, paupertatem cuipiam objectare, qui nuper uſque agellum Zarathenſem, quem tibi unicum pater tuus reliquerat, ſolus uno aſello ad tempeſtivum himbrem triduo exarabas, *Et paulo poſt.* Neque hoc eo dixi, quo me patriæ meæ pœniteret, etſi adhuc Syphacis oppidani eſſemus: quo tamen victo ad Maſiniſſam regem conceſſimus munere populi, ac deinceps veteranorum militum novo conditi, ſplendidiſſima colonia fuimus: in qua colonia patrem habui loco Principis duumviralem, cunctis honoribus perfunctum. Cujus ego locum in ea repub exinde, ut participare curiam cœpi, nequaquam degener, pari ſpero honore & exiſtimatione tuear. Cur ergo illa protuli? ut mihi tu, Aemiliane, minus poſt hac ſuccenſeas, potius-

PERDICIBVS.	M. P. XII.
SITIFI.	M. P. XXV.
ITER A CALAMA RVSVCCVRO.	M. P. CCCXCIIII. Sic
AD RVBRAS.	M. P. XX.
AD ALBVLAS.	M. P. XXX.
AD DRACONES	M. P. XIIII.
AD REGIAS.	M. P. XXIIII.

TA-

que ut veniam impertias, si per negligentiam forte non elegi illud tuum Atticum Zarathe, ut in eo nascerer. SVR.

ZARAI] Non ausim spreta librorum omnium auctoritate *Zarat* recipere. *Zarai* sese mihi approbavit. Adsuit Collationi Carthaginiensi *Cresconius Episcopus plebis Zaraitensis*, in C. 128. relatus. Ne quid dissimulem tamen, *Zaras* Tabula præfert, sed ortum, ut ego quidem putem, ex *Zarai*, vitio scripturæ, quo modo *Taray* N. Cusani codex. *Zarathe* Apuleji eadem recte visa viris est doctis, quæ Ptolomæi in Mauretania *Zaratha*. Vaticanus liber passuum millia unis auget. WESS.

PERDICIBVS] Sic dant MSS., idque adeo contemnendum non erat: unus Parisiensium appinxit XV. M. P. WESS.

ITEM A CALAMA] *Gala*. Ptolemæo *Galapha*. SIML.

ITEM A CALA RVSVCCVRVM P. M. CCCXCIV.] *R*. Item à Calamaru Succurru M. P. CCXCIV. *Reliquorum tamen exemplarium lectionem retinemus, quod numeri singulares* CCCXVIII. *summam conficiant*. SVR.

ITER A CALAMA RVSVCCVRO] *Cala* miro consensu omnes nostri. Simlerus edi jussit *Calab*, haud scio unde; receptum id quoque est in Tabula Africæ G. de l'Isle. Mihi verior visa est codicis Regii scriptura. *Calama* Episcopo Possidio nobilis est: verum ea alia atque hæc est, Hipponi Regio proxima, ut ex Augustino L. XXII. Civ. D. C. 8. apertum est. Hæc in mediterraneis Mauretaniæ Cæsariensis posita fuit, putemque eam esse, quam in eadem Mauretania *Celamam Κελαμά* Ptolemæus appellat. Passuum millia plura dedit Surita, quam generalis summa postulabat. In notis scribere voluisse videtur CCCXCVIII. WESS.

AD RVBRAS] Hinc fuisse existimaverim *Sanctos Rubrenses*, quorum memoria consignata est a. d. XV. Kal. Feb. in vetustissimo Calendario Carthaginiensi. Multa Joan. Mabillonius, vir longe doctissimus, Analectorum suorum p. 167. congessit, ut, unde domo fuerint, constitueret, quæ, si hujus loci fuisset recordatus, haud dubie una litura induxisset. WESS.

AD ALBVLAS.] Mansionis quoque meminit Ravennas L. III. C. 8. Hinc dictum volunt *Tacanum* & *Albulensem*, quem Notitia Mauretaniæ Cæsariensis patribus annumerat. WESS.

AD DRACONES] *Ad Drachenos* vel *Dracones*. SIML.

AD DRACONOS M. P. XIV] *Omnia exemplaria* ad Draconos *habent: cum Reg.* ad Dracones *praferat: tamen cum alias Graco casu nomina aliqua edantur in hoc Itinerario, retinemus eam lectionem*. SVR.

AD DRACONES] Variant nostri quoque. *Drachones* Vaticanus. Parisiensium unus *Dracones*, quo modo Ravennas L. III. C. 9. Alii *Draconos*. Mihi *Ad Dracones* verius est visum. Forte è statua tabulave picta nomen ortum. Simile est in lapide 177. C. 2. Fabretti. LARTVS PVBLICVS POP. ROMANI AQVARIVS VETERIS CASTELLI VIAE LATINAE CONTRA DRACONES. WESS.

AD REGIAS.] Huic imposuit Th. Ruinartus Episcopum Victorem, quem Notitia inter Mauretaniæ Cæsariensis patres *Regiensem* appellat. WESS.

TASACCORA] Restitui hoc in integrum, expulso Suritæ *Tasagora*, obsecutus veteribus libris. Ravennas *Tasacora* & *Tasagora*, quorum posterius illi flumen est, per Cæsariensem Mauretaniam in mare excurrens. *Pæquarius Tasaccurensis* ex Notitia, quod dedimus, firmat. WESS.

CASTRA NOVA] Habet hæc *Castra* Ravennas L. III. C. 9. Sed in Tingitana, quam

inibi

TASACCORA.	M. P. XXV.
CASTRA NOVA.	M. P. XVIII.
BALLENE PRAESIDIO.	M. P. XX.
MINA.	M. P. XVI.
GADAVM CASTRA.	M. P. XXV.
VAGAL.	M. P. XVIII.
CASTELLVM TINGITII.	M. P. XVIII.

TI-

inibi cum Cæsarienſi fere confundit: nam quæ ipſi Mauretania Gaditana dicitur, ea revera Tingitana eſt. His præfuit *Caſtrii* Vitalis *Caſtranobenſis*, ut in Notitia appellatur. WESS.

BALLENE PRAESIDIO] *Ballene præſidium* vel *Pellena*. SIML.

BALLENE PRAESIDIO M. P. XX] *Reg.* Ballene præſidio M. P. XX. *& item Neap. Bland. vero* Ballene præſidio M. P. XXV. *Longolianum*, Ballene præſidio mpm. XV. *& milio emendat* XX. SVR.

BALLENE PRAESIDIO] Ex Vaticano Schelſtrate vulgavit *Ballene*. In Pariſienſibus exemplaribus *Pellena*. *Ballene Præſidio* Voſſii & Cuſani liber. Idem invenit exemplaris Fabriciani poſſeſſor primus in MSS. Mihi quid verius ſit, in aperto non eſt. Cogitandum eſt, utrum à *Bellene è principibus Mazicum*, de quo Ammianus L. XXIX. C. 5. præſidio huic nomen ſit datum. WESS.

MINA] Ptolemæo *Miniaria*. SIML.

MINA] Habet in Cæſarienſi Mauretania fluvium cognominem Ravennas L. III. C. 8. *Secundinus Epiſcopus plebis Minenſis provinciæ Mauritaniæ* ſubſcripſit Concilio Carth. ſub Bonifacio, ut Th. Ruinartus monuit: in Notitia eſt *Minnenſis*. WESS.

CADAVM] vel *Cadauni* caſtra. SIML.

GADAVM CASTRA M. P. XXV] *Legimus quemadmodum in R. habetur. Reliqua* Cadaum *habent*. SVR.

GADAVM CASTRA] Caſtrorum meminit Ravennas L. III. C. 9, ſed *Cadum* vocans. Anaſtaſio *Caddaum*: ceteri omnes *Cadaum*. Quid verius eſſe debeat, non facile dixerim. WESS.

VAGAL] Vel *Vagai*. In libro Conciliorum *Bigai*, & apud Auguſtinum *Bagai*. Aliud eſt *Vagenſe oppidum* apud Plinium. Ptolemæo *Vaga*. SIML.

VAGAL M. P. XVIII.] *Re.* Vaga: *reliqua* Vagal; *atque ita legendum apparet: ut id oppidum ſit quod in Cæſarienſi eſt Ptolemæo* Οὔαγαι: *&* Οὐαγαλ *forte corrigendum: nam aliud videtur Ptolemæo oppidum in Africa provincia inter* Myræum *&* Lares, Οὔαγα. *Silius Italicus lib.* 3. 259.

Tum Vaga, & antiquis dilectus regibus Hippo. SVR.

VAGAL] Libens ad Ptolemæi Οὔαγαι Bagaienſe Concilium referrem, cujus multo frequentiſſima mentio eſt in lite Donatiſtica, ni ex Auguſtino Concion. II. in Pſalmum XXXVI. oppidum *Bagai* in Numidia fuiſſe appareret: Idem facile colligas ex Procopio L. II. B. Vand. C. 19. urbem ait Βάγαιν haud longe ab Abiga fluvio, qui ex Auraſio monte defluit, fuiſſe. Uterque vero & mons & flumen in Numidia. L. Holſteinius id Concilium *Vagæ* conveniſſe cenſuit, ſed errans. Diverſa oppida fuiſſe *Bagai* & *Vaga* recte monuit H. Noriſius L. II. Hiſt. Pelag. C. 8. Auguſtinus enim. L. VI. de Baptiſmo Synodo Cypriani adſuiſſe oſtendit *Felicem à Bagai* C. 19. & *Liboſum à Vaga* C. 37. Hoc obiter. Redeo in viam. *Vagal* verum eſſe *Miggin Epiſcopus Vagalitanus* in Collatione Carth. C. 208. ſignificat. WESS.

CASTELLVM TINGITII] Caſtellum *Tingitii* vel *Tingiani*. Hoc forte id eſt, quod Marcellinus *Caſtellum Tingitanum* vocat. SIML.

CASTELLVM TINGITANVM.] *De* Tingitano Caſtello *Ammianus libro* 29. C. 5. Ad Tingitanum Caſtellum progreſſus per Ancorarium montem Mazices in unum collectos invaſit. SVR.

CASTELLVM TINGITII] *Tingitii* probant libri omnes. *Tingitanum*, quod Surita edi juſſit, nullus agnoſcit. Neque auſim ego *Tingitanum* Ammiani *Caſtellum* huc revocare. Longius noſtrum à Tingitana remotum eſt. Gennadius C. 78. *Voconium Caſtellani Mauritaniæ oppidi Epiſcopum* memorat, qui utrum huic an alii præfuerit, non finiverim. Ego, quod MSS. dabant, repellere nolui. WESS.

TIGAVDA MVNICIPIO.	M. P. XXII.
OPPIDO NOVO COL.	M. P. XXXII.
TIGAVA CASTRA.	M. P. II.
MALLIANA.	M. P. XVI.
SVFASAR.	M. P. XVIIII.
VELISCI.	M. P. XV.
TANARAMVSA CASTRA.	M. P. XVI.
TAMARICETO PRAESIDIO.	M. P. XVI.
RAPIDA CASTRA.	M. P. XVI.

RV-

TIGAVAS MVNIC. M. P. XXII.] *R.* Tigavas municipio M. P. XXII. *Bl.* Tigauta municipio M. P. XXII. *& emendat* Tigauda: *Ne.* Tagauda municipio mpm XXII. *Librarius Longolianus* Tigauda, *cum emendatione vocis* Tagauda. *Ptolemæo in Cæsariensi* Τίγαυα. SVR.

TIGAVDA MVNIC.] Miro consensu exemplaria *Tigauda Municipio.* Solus N. Cusani *Tigaudu.* Exploratum mihi nequaquam est, quid præstet. Amplexus tamen sum quod tot libri offerebant. WESS.

OPPIDO NOVO] Hoc aliud est, atque id quod supra habuimus. Meminit hujus Ptolemæus Pliniusque, cujus verba recte constituit Harduinus Emend. VI. ad L. V. C. 2. In Notitia urbis nostræ Episcopus *Benantius Oppidonebensis*, aut *Oppidonobensis*, quod in Halleri codice Ortelius vidit, dicitur. WESS.

TIGAVA CASTRA] Ammian. Marcellinus L. XXIX. C. 5. *Tigavias* nominat. Plinio *Tigava.* SIML.

TIVAGAS CASTRA M. P. II.] *Habet Re. Reliqui, quorum lectionem prosequimur*, Tigava. *Pl. L. 5. C. 2. tamen in Cæsariensi Mauritania Civitates* Timici, *&* Tigavæ: *quare vetustissimi exemplaris lectionem retinemus, plurium numero: præsertim vetustis codicibus in eam lectionem consentientibus.* SVR.

TIGAVA CASTRA] Hinc fuisse videtur *Palladius Tigabitanus*, cujus apud Augustinum Lib. de gestis cum Emerito C. I. mentio est. Ἐξέχοντες τῆ Θιγαβιτανῶν πόλεως, *Primores Civitatis Thigavensis* in Codice Canon. Eccles. Africanæ C. 97. In Parisiensi libro LI. M. P. sunt. WESS.

MALLIANA] Μαλλιάνα in Palatino Codice Ptolemæi. *Mallianensis* subdiaconus Victorinus notus est ex Augustini Epist. 236., in cujus extrema pagina leges: *Si & alios, quos illic novit esse, manifestaverit vobis, non solum in Malliana, sed & ipsa tota omnino provincia.* WESS.

SVFASAR] Constanter scripti atque editi XVIII. M. P. De urbe dictum ante est. WESS.

VELESCI] *Vilisci* sive *Velescum.* SIML.

VELISCI M P. XV.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum* Velisci M. P. XVI. *& item Longolianum: sed miniaceis litteris* Velesci *corrigit. Neapolitanum* Velesti M. P. XVI. SVR.

VELISCI] In nostris eadem discordia. *Velesci, Velisci M. P. xvj.* WESS.

TANARAMVSA] Post hanc mansionem ponitur in Schudi exemplari & Aldino *Tramaricitum præsidium* M. P. XVI., quod in aliis omittitur. Deinde *Rapida castra*, quæ in aliis ante *Viliscum* ponuntur. SIML.

TANARAMVSA CASTRA M. P. XVI.] *Reg. liber. Reliqua* Taranamusa castra. M. P. XVI. SVR.

TANARAMVSA CASTRA] Libri nostri probant *Tanaramusa*, neque aliter in suo invenit Anastasius. Car. à S. Paullo hinc fuisse arbitratus est Mauretaniæ Cæsariensis Episcopum, quem Notitia *Ternamunensem.* In easdem cogitationes abiit St. Baluzius, *Cernamunensem* Episcopum Sarmentium in Collat. C. 180. commutans in *Ternamunensem.* Vide quæ Vir doctus inibi notavit. WESS.

TAMARICETVM PRAESIDIVM M. P. XVI] *Reg.* Tamariceto præsidio M. P. XV. *In manuscriptis & Longoliano id desideratur nomen: cum Aldini excusi* Tramaticito præsidio M. P. XVI. *habeant.* SVR.

TAMARICETO PRAESIDIO] *Tamariceto præsidio* unus Parisiensium: alter præteriit, cumque eo Simlerus. Vaticanus, & Lugdunen-

se

RVSVCCVRO COLONIA.	M. P. XII.
ITER RVSVCCVRO SALDIS.	M. P. CVII. Sic.
TIGISI.	M. P. XII.
BIDIL MVNICIPIVM.	M. P. XXVII.
TVBVSVPTVS.	M. P. XL.
SALDIS COLONIA.	M. P. XXVIII.
ITER SALDIS IGILGILI.	M. P. CLIX. Sic.
AD OLIVAM.	M. P. XXX.
AD SAVA MVNICIPIO.	M. P. XXV.

SITI-

ſe exemplar ut Aldi liber. *Præſidium* hic caſtellum ipſumque locum adſignificat, in quo milites præſidio erant. Recte in Gloſſis. *Præſidium*, ὀχύρωμα. Cæſar. L. III. B. Civ. 45. *In his cum legio Cæſaris IX. præſidium quoddam occupaviſſet, & munire cæpiſſet.* Ubi Daviſium inſpice. *Rapida caſtra* cum ipſo hoc præſidio mihi ſe nuſquam objecerunt. Wess.

RVSVCCVRO COL. M. P. XVI.] Paſſus hi ſunt à Surita. Noſtri libri ſumma concordia XII. M. P.; Ego in integrum reſtitui. Wess.

ITEM RVSVCCVRO SALDAS M. P. CVII.] *Reg. hac in parte corruptè legit:* Item Rufuccur Saldis M. P. XXVIII. *Blandinianum* & *Neapolitanum* Item A Ruſuccuro Saldis M. P. CVI. Sic. *At univerſalis ſumma* CVII. *deducitur.* Svr.

ITER RVSVCCVRO SALDIS] Habent Codd. *à Ruſuccuro. Saldis* male mutatum eſt, ut ſupra obſervatum. Liber Vaticanus M. P. XCVII. Wess.

TIGISI] Ptolemæo *Tigis.* Siml.

TIGIS M P. XII.] *Habet Regium exemplar: cum alia* Tigiſi *habeant. Ptolemæo in Mauritania Cæſarienſi* Τίγις. Svr.

TIGISI] Ego *Tigiſi* præfero, probatum veteribus libris & editionibus. *Tigiſi*, quod in Vaticano erat, huc ducit. Tabula *Tigiſi* XII. M. Ruſuccuro ſeparat, vulgatumque ſtabilit. *Paſſitanus Tigiſitanus* eſt inter Mauretaniæ Cæſarienſis præſules in Notitia. Celebre quoque nomen reportavit ex controverſia Donatiſtica *Secundus Tigiſitanus.* Sed is Numidiae primas ea tempeſtate obtinebat, urbique *Tigiſi* præerat, quam Cananæi, Joſuæ arma fugientes, condiderant, teſte Procopio L. II. B. Vand. C. 10. Fallitur enim egregie Joan. Seldenus ad Marmora Oxonienſia p. 139. & de Dis Syris Prolegom. C. 2., quique eum magno numero ſequuntur, *Tigiſin* Procopii, Numidiæ urbem, cum *Tingi* confundentes. Wess.

BIDIL MVNICIPIVM M. P. XXVII.] *Re.* Bada municipium M. P. XXVII. *At Blandinianum & Neapolitanum exemplar, & Longolianum* Bidil municipium M. P. XXVII. *habent. Ptolemae videtur eſſe* Βάδα: *ſed placuit* Bidil *opponere.* Svr.

BIDIL MVNICIPIVM] *Bidil* libri quoque noſtri oſtentant: nec multum diſſidet *Bidi* in Cuſani ſchedis. Credo tamen vitioſum eſſe, & in *Bida* tranformandum. *Bidda Municip.* Ravennas. *Syda* mendoſe Tabula. *Bidenſem Epiſcopum* in Cæſarienſi Mauretania patribus Notitia annumerat. *Præpoſitum limitis Bidenſis* ſub diſpoſitione viri ſpectabilis Comitis Africæ Limitanei Imper. Occidentis Notitia ſiſtit, ubi G. Pancirollus hujus municipii oblitus non eſt. Wess.

AD OLIVAM] Habet quoque Tabula cum XXX. M. P., ſed quæ poni videntur inter *Rubα*, quod *Tubuſuptus* eſt, ut recte Ampl. Altingius in MSS. notis ad Tabulam, obſervavit, & Olivam, cum Saldis repeti deberent. Fuit in Sitifenſi Mauretania hæc manſio. *Lucium Olivenſem Epiſcopum* habes in Collat. Carth. C. 215. Videndum eſt, an hinc dictus ſit *fundus Olivetenſis*, ſic enim jubent MSS., non *Livetenſis*, apud Auguſtinum Epiſt. 105. Wess.

AD SAVA MVNIC.] A ſava : hoc in Conciliorum libro videtur nominari *Auſafa.* Siml.

AD SAVA MVNIC. M. P. XXV.] *Habet Reg. cum Blandinianum & Neapolitanum* à Sava municipio M. P. XXV. *retineat.* Σαυῦ *fluminis oſtii meminit Ptolemaus in Cæſarienſi: ſed oppidi nullam mentionem reperi.* Svr.

AD SAVA MVNICIPIO] Edunt libri quoque noſtri *A Sava*: unde Anaſtaſius in Epitome

SITIFI COLONIA.	M. P. XXIIII.
SATAFI.	M. P. XVI.
AD BASILICAM.	M. P. XVI.
AD FICVM.	M. P. XV.
IGILGILI.	M. P. XXXIII.
ITER A LAMBESE CIRTA.	M. P. LXXXIV. Sic.
TAMVGADI.	M. P. XIIII.
AD ROTAM.	M. P. XXX.

AD

tome sua *Asanum*, loco *Asavum*, formavit. *Ad Sava*, quod Tabula itidem probat, verum est. Th. Ruinartus aliique viri docti *Assafensem* ex Notitia Episcopum, & *plebem Assabensem* huic municipio transcribunt. Ego cum illis paria non fecerim. Si *Safensis* aut *Sabensis* utrobique lectitaretur, res foret alia: sic enim Afri ab ejusmodi mansionibus repetita vocabula inflectunt. *Ad Albulas*, *Albulensis*. *Ad rotam*, *Rotensis*. *Ad ficum*, *Ficensis*. non *Adficensis*. Municipium nomen habet à *Savo* flumine, ad quod appositum fuit. Simleri *Ansafa* ex Cypriano & Augustino ab aliis cum hoc municipio quoque compositum est; quam recte non dixerim. WESS.

SATIFI] In quibusdam exemplaribus se ordine sequuntur, in aliis *Ad Basilicam* interponitur. Ego dubito, an Sitifi colonia tantum ponenda sit, idque priore loco ante *Basilicam*. Nam alio itinere à Sitifi Saldas eadem, quæ hic, distantia ponitur M. P. LXXIX. *Satafi* autem prorsus omittendum: nam & alibi in primo itinere à Saldis Igilgilim distantia numeratur per Cobam & Muslubium XCIII. M. P. Hic autem CLIX. M. ponuntur. Etiamsi vero aliud iter sit, tamen nimia videtur distantia. SIML.

SATAFI M. P. XV.] *In Re.* M. P. XX. *sed Blandiniani, & Neapolitani sequimur lectionem, qui numerum* XVI. *apponunt. atque eo ratio summa apparet. Post* Sitifi *Coloniam in R. statim subditur* Satafi M. P. XVI. *At in Blandiniano & Neapolitano* Ad Basilicam M. P. XVI. *interjicitur inter* Sitifi Coloniam, & Satafi. SUR.

AD BASILICAM] In Parisiensium uno eadem est trajectio. Ceteri nihil dissident. Equidem hoc loco mansionum ordinem non moverim, nedum *Satafi* cum Simlero existimem inducendum. Fuisse hoc nomine in Sitifensi provincia urbem, *Festus Satafensis* in Notitia clamat. Aliud hic iter per loca mediterranea Igilgilim versus describitur. Tabula easdem mansiones, *Satafi* excepta, edit. Non ergo morari quemquam debet major locorum intercapedo, quæ Saldas inter & Igilgilim hoc itinere conspicitur. WESS.

AD BASILICAM] Aut hic aut in Tabula mansionum facta est transpositio. Tabula passuum millia servat, sed *Ad Basilicam* propius admovet Igilgili. *Ad ficum* longius disparat. Vossianus hanc mansionem præteriit. *Basilica* quæ fuerint, non est ut hic doceatur. WESS.

AD FICVM M. P. XV.] *Habent Regium, Blandinianum & Longolianum. At in Nea.* XVI. *habetur.* SUR.

AD FICVM] Tabula XV. M. P. tantum. *Felix Episcopus Ficensis* in Collationis Carth. C. 215. memoratur. Pertinere eum ad Mauretaniam Sitifensem ex Notitia in aperto est. WESS.

AD ROTAM] Vel *Rota*. Hæc à D. Augustino Cont. Cresconium L. III. *Rotaria* nominatur. SIML.

AD ROTAM] *Felix à Rotario* est apud Optatum L. I. Schis. Don. C. 14. Si verum vidit Simlerus, referendus ad hanc mansionem erit *Victor Episcopus Rotariensis*, qui Donatistis accensetur in Collat. Carth. C. 187. Ego amplio, & uberius lumen exspecto. WESS.

AD LACVM REGIVM] Nusquam invenire memini hunc lacum. *Quintianus Episcopus à Lacu dulce* est in Collationis C. 187. sed ubi fuerit incertum manet. El. du Pin cum ignotam ejus esse posituram professus esset, mutata sententia inter Proconsulares transcripsit, nulla addita caussa. In uno Parisiensi est *Ad Lacum regio.* WESS.

ITEM A MVSTI CIRTAM M. P. XXXII.] *Habent manuscripta exemplaria, & Longolianum,*

AD LACVM REGIVM.	M. P. XX.
CIRTA COLONIA.	M. P. XX.
ITER A MVSTI CIRTA.	M. P. CXCIX. Sic.
SICCA.	M. P. XXXII.
NARAGGARA.	M. P. XXX.
THAGVRA.	M. P. XX.
TIPASA.	M. P. XXXIV.

GA-

num. Eandem apparet esse hanc Siccam, qua ab Antonino paulo post Sicca Veneria *cognominatur: & Ptolemæo item inter Numidiae novæ urbes* Σίκκα Οὐενερία, *& libro* 8. Siccam Veneriam *ab Alexandria occasum versus horis* 2. *distare prodidit. Plinio L.* 5. *C.* 3. *etiam in Numidiæ descriptione, cum ab Rusiccade in mediterraneis* Cirtam Coloniam *collocat*, & alia, *inquit*, intus Sicca. *Procopius Lib.* 2. *C.* 24. *de bello Vandalorum* Siccam Veneriam *trium dierum iter à Carthagine distare prodit.* SVR.

SICCA] Non repetam, quæ de *Sicca* dixi in Probabilibus C. 3. Cur Veneria sit dicta, declarabunt Valerii Maximi verba L. II. C. 6. 15. *Sicca enim fanum est Veneris, in quod se Matronæ conferebant, atque inde procedentes ad quæstum, dotes corporis injuria contrahebant, honesta nimirum tam inhonesto vinculo conjugia junctura.* Vide Seldenum Synt. II. de Dis Syris C. 7. WESS.

NARAGGARA] Ptolemaeo *Narrangara.* SIML.

NARAGGARA M. P. xxx.] *Habent duo optima exemplaria, Reginm, & Blandi. In Ne. legitur* Nanragara: *& in Lon.* Narragara. *Ptolemæo item in Nova Numidiæ descriptione juxta Thevestē* Ναῤῥάγαρα, *quam male vertes in* Narangara: *cum potius* Naraggara *tradnci debeat: & item apud Livium lib.* 30. *C.* 29. *legendum*, Scipio haud procul Naraggara urbe, *non* Nargara, *quemadmodum Carolus Sigonius in veteribus libris reperiri tradit: & apud Polybium L.* 15. *C.* 5. πρὸς τὴν πόλιν Μαργαρὸν: *neque recte ab eo traditur hanc urbem à Ptolemæo* Ναργαρὸν *nominari: cum in Græcis libris, Colonensi & Parisiensi excusis,* Ναῤῥάγαρα *legi appareat. In vetustissimo præterea Titi Livii exemplari Cœnobii* Aulæ Dei *Carthusianorum ad Gallici ripas in Cæsar-augustano agro, his diebus exædificati, legitur* Scipio haud procul Naraggara urbem: *ut minime dubium sit, quin ita sit scribendum Græcis & Latinis exemplaribus contestantibus.* SVR.

NARAGGARA] Probant *Naraggaram* nostri quoque libri, nec aliter Tabula, nisi quod XII. M. P. Sicca separet. Notitia in Proconsularis provinciæ Episcopis *Maximinum Maraggaritanum* recenset. Eum non satis provide huc retulit Th. Ruinartus, incertus utrum vulgatum retineat, an *Naraggaritanum* amplexetur. In prius tandem inclinat ob Polybii Μαργαρὸν, quod vitiosum esse ex Livio recte Surita patefecit. Est sane non extra difficultatem, quod *Naraggara* locum in Numidia obtinuerit, *Maraggaritanus* vero Proconsularis provinciæ urbi præfuerit. Ego tamen *Naraggaritanum* in Notitia admiserim: urbs enim *Maraggarita*, unde Car. à S. Paullo repetebat, ejus auspiciis est condita. Subscripsit Synodicæ Epistolæ in Concilio Lateranensi sub Martino *Benenatus gratia Dei Episcopus Ecclesiæ Naraggaritanæ* inter Proconsularis provinciæ patres. Fuerit itaque oportet urbs cognominis in ea provincia, quod in Africa non fuisse insolens exempla confirmant. WESS.

THAGVRA] Vel *Thigura.* SIML.

TAGORA M. P. xx.] *R.* Tagora *habet. Blandinianum* Taigura: *& adspirationis nota adjecta est, ut esset* Thaigura, *aut* Thigura. *Neapolitanum* Thagura, *& Longolianum* Thigura: *Sed in ea scriptionis varietate, vetustissimi Regii exemplaris manum præferre visum est.* SVR.

THAGVRA] Locum hic dedi *Thagura*, jubentibus libris obsecutus. Tabula non longe abit, *Thacora* præferens. In Martyrologiis Rhabani & Romano Non. Decembris signatus est natalis Julii & sociorum in Africæ civitate *Thagura.* Usuardus *Thagora. Crispina Thagarensis* hanc patriam habuisse videtur, de qua pluribus Th. Ruinartus ad Acta sua Martyrum sinceriora p. 449. Adde S. Petiti L. III. Var. Observ. C. I. p. 55. WESS.

TIPASA] Hæc Numidiae urbs. Supra meminit

GASAVFVLA. M. P. XXXV.
SIGVS. M. P. XXXIII.
CIRTA. M. P. XXV.

ITER A CIRTA HIPPONE REGIO. M. P. XCIIII. Sic.

AQVIS TIBILITANIS. M. P. LIIII.
AD VILLAM SERVILIANAM. M. P. XV.
HIPPONE REGIO. M. P. XXV.

ITER AB HIPPONE REGIO CARTHAGINE. M. P. CCXVIII. Sic.

ONEL-

minit alterius Tipasæ, quæ tantum XVI. M. P. à Caesacca distat, Mauritaniæ oppidum Latio datum, cujus Plinius meminit. SIML.

TIPASAM M. P. XXXIII.] *R.* Tipasa XXIV. *habet, cum reliqua* XXXV. *retineant : &* XXXIV. *legendum apparuit, ut numerorum summa conveniant.* Tipasam *juxta* Juliam *Cæsaream conlocat Ptolemaeus, cujus Ammian. Marcell. lib.* 29. *C.* 5. *mentionem facit.* SVR.

TIPASA] Recte vidit Simlerus hanc *Tipasam* in Numidia fuisse. *Tipasensem* Episcopum in Numidia habet Africæ Notitia. Collationi I. Conc. Constant. II. adfuit *Firmus Religiosissimus Episcopus Tipason Africa provincia.* Ammiani *Tipasa* ad Mauretaniam pertinet, ut monitum suo loco. Pæne neglexeram, dissidere libros in passuum millibus. Scripti nostri XXXV. M. P. Lugdunense exemplar XXV. M., a quibus haud multum abest Tabula, Thaguram inter & Tipasam XXIII. M. P. interserens. WESS.

GASAVFVLAM M. P. XXXV.] *Re.* Gasaufula M. P. XXXV. *cum in manuscriptis, & excusis, quæ viderim, exemplaribus ejus diversorii nomen desideretur. At in Concilio Carthaginensi, cui præsedit D. Cyprianus, Sylvanum Martyrem à* Gauzafala, *ita enim legitur in excusis ejus Concilii libris, sententiam tulisse legimus.* SVR.

GASAVFVLA] Exulat è nostris libris *Gazaufula* XXXV. M. P. Suum tamen hic locum tueri potest. Habet Tabula scripta, cui *Gasaupala* dicitur. Ravennas vitiose *Gausaparas* L. III. C. 6. Procopius Γαζόφυλα appellat L. II. B. Vand. 15 Ὃς ἐστὶ ἐν χωρίῳ Γαζοφύλοις, δυοῖν μάλιστα ἡμέραιν ὁδῷ Κωνσταντίνης ἀπέχοντι. Recte de duorum dierum itinere a Constantina sive Cirta; neque enim longius est, quod Itinerarium interjecit. Sed *Gazophyla* in *Gazaufula* abire debent. Pari modo legitur in melioribus Cypriani & Augustini editionibus. WESS.

SVGVS M P. XXIII.] *Habet R. cum reliqui* Sigus M. P. XXXIII. *retinuerint : ut meritò prætulerimus vetustissimi exemplaris lectionem, quæ tam proxime cum summa convenit numerorum.* SVR.

SIGVS M. P. XXXIII.] Nostri constanter. Eadem in Tabula videbis. Contra hunc ego consensum non ibo. WESS.

AQVIS TIBILITANIS] Egregie hic Tabula consentit. Dictæ videntur à *Tibili*, quamquam ab ea urbe paullo remotiores. Nam El. du Pin *Tibilin* & *Aquas Tibilitanas*, duo diversa fuisse oppida negans, non est audiendus. Tabula manifesto distinguit. *Marinus ab Aquis Tibilitanis* est apud Optatum L. I. cont. Donat. C. 14. ubi vide à viro docto notata. Videntur ibi *Thermæ* fuisse, ut ex figura, quam Tabula expressit, colligas. WESS.

AD VILLAM SERVILIANAM M. P. XV.] *Habet R. at reliqui & manuscripti & excusi* ad Villam Serviliam. SVR.

AD VILLAM SERVILIANAM] Egregius hic est Regius Suritae codex. *Ad villam Servilianam* cum XV. M. P. Tabula quoque, sed ab Hippone XXX. M. P. Nobilissimæ gentis Serviliæ villam fuisse, cognomentum argumento est. WESS.

ITEM AB HIPPONE REGIO CARTHAGINEM M. P. CCXVIII.] *Habetur in Reg. quæ summa numerorum ratio constat : in reliquis* CCXXVIII. SVR.

ITER AB HIPPONE REGIO CARTHAGINE] Assentiuntur optimo Suritae libro Parisienses. Vaticanus CCXXVIII. sed perperam. Tabula ad summam, quam retinuimus, proxime accedit. WESS.

ONELLABA] Peutingeri scripta Tabula *Odia-*

ONELLABA.	M. P. L.
AD AQVAS.	M. P. XXV.
SIMITTV COLONIA.	M. P. V.
BVLLA REGIA.	M. P. VII.
NOVIS AQVILIANIS.	M. P. XXIIII.
VICO AVGVSTI.	M. P. XVI.
CLVACARIA.	M. P. XXX.

TV-

Odiana, quod Ampl. Altingius in *Ad Dianam* mutandum censuit: *Onellabam* componit cum *Onellana* Tabulæ, quod ego vehementer miror. *Onellana* VI. M. P. aberat ab *Uthica* sive *Uthina*, unde hæc amplius CLXXX. M. P. disparata fuit. Mihi dubium nullum est, quin *Odiana* eadem sit mansio, quæ *Onellaba*: numeri situsque plane conveniunt. Utrum vero rectius sit, qui possum constituere? WESS.

AD AQVAS] Tabula mire hic Itinerario consentit. Aquæ calidæ fuerunt, ut figura Tabulæ indicat. WESS.

SIMITV COL.] Ita etiam nominatur ab Augustino & in Conciliorum libro. Plinius vocat *Simituense oppidum civium Romanorum.* Ptolemaeus *Simischi.* SIML.

SIMITTV COL. M. P. V.] *Habetur in Regio & Blandiniane: in Neapolitano vero* Sumicto Colonia, *&* *Longoliano* Simitu. *Forte id oppidum Plinio L. 5. C. 4.*, Simittuense *nuncupatur: & Ptolemaeo inter nova Numidia oppida* Σιμίσθυ. SVR.

SIMITTV COLONIA] Ad Plinii *Simittuense oppidum* proxime venit *Simituensis Episcopus Adeodatus*, qui Concilio Carthaginiensi An. CCCCXIX sub Aurelio interfuit. Novimus *Adeodatum plebis Simidicensis* in Collat. C. 135. memorari, & à Joan. Garnerio cum hoc componi, sed perperam; nam *Simidica* & *Simitu* duo diversa oppida, duo quoque diversi *Adeodati* fuerunt, ut H. Norisius Animadv. in Garnerium ostendit. Recte huc refertur *Benenatus Episcopus plebis Simittensis* ex Collat. Carth. C. 126. In Tabula mendose *Sunitu Colonia.* WESS.

BVLLAM REGIAM M. P. VII.] *Apud Ptolemaeum haud recte* Βυλλαρία *pro* Βύλλα Ῥήγια: *nam libro viii.* Bullam Regiam *ab Alexandria occasum versus horis duabus distare prodidit: atque eidem Ptolemaeo alia videtur esse* Βυλλαμίνον *sub Carthagine, inter* Bragada *flumen, &* Tritonem. SVR.

BVLLA REGIA] Ptolemaei *Bullaria* in Numidia ponitur. *Bullam* vero *Regiam* in Proconsularem Notitia transfert. Verum Plinius L. V. C. 3. Numidiæ urbibus accenset. Idem ex Procopio L. I. B. Vand. C. 25. apparet. *Campos Bullenses* memorat Augustinus Epist. 65. Βύλλης πεδίον Procopius. *Therapium à Bulla*, qui Concilii Carth. sub Cypriano pars fuit, huc refert Ch. Cellarius. Mihi dubium est, ac pæne inclino in alteram *Bullam*, quam inter urbes suas Proconsularis provincia habebat. Hinc fuit Epigonius, qui in Concil. Carth. III. p. 501. Edit. Labbei perperam *Episcopus Bullensis regiensis* dicitur. WESS.

NOVIS AQVILIANIS] Vel *Novili Aquilianis.* SIML.

NOVAS AQVILIANAS M. P. XXIIII.] *Codex R.* Novis Aquitanis M. P. XXIIII: *alii manuscripti & Longolianus* Novis Aquilianis M. P. XXXIII. SVR.

NOVIS AQVILIANIS] Sine controversia rectum est *Novis Aquilianis*, quod in omnibus nostris inest, & Tabula confirmat. Ravennas L. III. C. 6. *Novis Aquis.* WESS.

VICO AVGVSTI] In libro Conciliorum *Vicus Caesaris.* SIML.

VICO AVGVSTI] Si vel maxime verum esset, quod Simlerus hic prodit, *Vicum Caesaris* & *Vicum Augusti* eundem fuisse, maneret tamen dubium, sitne hic *Vicus*, *Caesaris vicus*, cum alius eodem nomine infra sit inter Aquas regias & Adrumetum. Plura cum eo devenero. Habet hoc quoque loco Tabula cum XVI. M. P. WESS.

CLVACARIA.] *Avacaria* vel *Avicaria.* Ptolemaeus *Avitta.* SIML.

CLVACARIA M. P. XXX.] *Habet Regium exemplar; & reliqua* Avacaria: *& vetustissimi Regii lectionem retineri placet.* SVR.

CLVACARIA] Ego retinendam quoque cen-

TVBVRBO MINVS.	M. P. XV.
CIGISA.	M. P. XXVIII.
CARTHAGINE.	M. P. XVIII.
ITEM ALIO ITINERE AB HIPPONE REGIO CARTHA-NE.	M. P. CCXXVIII. Sic.
TAGASTE.	M. P. LIII.
NARAGGARA.	M. P. XXV.

SIC-

censui, quantumvis in nostris omnibus *Avaaria* legatur. Nam rectum esse, decurtata Tabulæ scriptura *Cluacar* indicio est. Ravennas vitiose *Chulcar*. WESS.

TVBVRBO MINVS] Ptolemaeo *Tobros*. Conciliorum libro *Tuburbo*. SIML.

TVBVRBO MINVS M. P. XV.] *Habet Regium exemplar*: *alia* M. P. XVI. *Plinio L.* 5. *C.* 4. Tuburbi & Uthinam colonias Africæ esse *in manuscriptis exemplaribus. Ptolemaeo* Θυβούρβω. *Duplex fuisse, cognomen ab Antonino additum satis indicat.* Minus *omnium exemplarium consensu, nisi* Mun. *legendum sit, ut* municipium *intelligas.* SVR.

TVBVRBO MINVS] Non est pro *Minus* legendum *Mun.*, ut *Municipium* intelligas. Certa atque explorata res est, duplex hoc nomine oppidum in Proconsulari fuisse, *majus* & *minus*. Utrumque in Tabula scripta exstat. Utriusque memoria in Ecclesiasticis notitiis est conservata. In Martyrum Indice Romano Notkerique a. d. III. Kal. Aug. in Africæ civitate *Tuburbo Lucernaria* passæ traduntur S. Virgines Maxima ejusque sociæ: utrum vero cum *majore minore*ve componi debeat, mihi non apparet. Quid? in Mauretania hoc nomine urbem fuisse oportet, si S. Perpetua & Felicitas in Mauretaniæ civitate *Tuburbitanorum* mortem pro religione obierint, sicuti Notkerus in Martyrologio suo Non. Martii scripsit. Sed enim hoc negitavit H Valesius ad earum Acta, pæneque persuasit Th. Ruinarto in Act. Sincer. Martyrum p. 90. Vide, si tanti est, Joan. Mabillonium ad Kalendarium Carthaginiense p. 165. Id negligere non debui. Tabulam non XV. M. P. sed XVI. à Cluacaria disparare, eundemque in Vaticano codice prioribusque editionibus conspici numerum. WESS.

CIGISAM M. P. XXVIII.] *In Reg.* Cigisæ *loco lacuna apparet, & numerus* XXVIII. *permansit. Blandinianum vero, & Neapolitanum exemplar & Longolianum* Cigisa M. P. XXXVIII. *habent.* SVR.

CIGISA] Cum hac vir doctus ad Africæ Notitiam comparavit *Ziggensem* Episcopum, qui dignitatem obtinet inter Proconsularis provinciæ patres. In eadem est *Cigisa*, a qua minus recte formaveris *Ziggensem*. *Sigisa* scriptum ostendit Vaticanus: Tabula *Cicisa*, nec amplius XVIII. M. P. Carthagine disjungit. Vossianus codex M. P. XXXVIII. dat. WESS.

ITEM ALIO ITINERE AB HIPPONE REGIO CARTHAGINEM M. P. CCXXVIII.] *In Re. vox* Carthaginem *deest: & summa numerorum est* CCVIII. *In Blandiniano & Longoliano omnia eodem modo leguntur. In Neap.* CCXXVI. SVR.

ITEM ALIO ITINERE AB HIPPONE REGIO CARTHAGINE] In nostris nullus hic dissensus. Lugdunensis editio hoc modo. *Ab Hippone Regio Carthagine hic usunt super M. P. CCXXVIII.* Satis, ut nemo ambiget, vitiose. Notatum in codice, unde deprompta ea sunt, fuerat, singulas mansiones, si P. M. numerentur, summam edere duobus millibus ampliorem, solenni in hoc librorum genere formula, *hic II. sunt super*. Et vere adscriptum id illi codici fuit; dant enim mansiones ejus singulæ CCXXX. M. P. Jam, credo, vides, unde vitium id inoleverit editioni Lugdunensi. WESS.

TAGASTE] Ita etiam in Conciliorum libro. Plinio *Tagestense oppidum*. SIML.

TAGASTE M. P. LIII.] *Habet Re. Reliqui* LIIII. *Ut Plinio L.* 5. *C.* 4. *inter oppida libera Africa provincia*, Tagastense oppidum *sit: non* Tagestense, *nec* Tagasense: *neque* Tagesense: *quemadmodum in Toletano exemplari legitur, & Cæsar augustano: nec* Tagecense, *uti in manuscripto alio. In Concilio* 7. *Carthaginiensi, Alypium Episcopum* Tagastensem *subscriptione decreta firmasse legimus.* SVR.

TA-

SICCA VENERIA.	M. P. XXXII.
MVSTI.	M. P. XXXIIII.
MEMBRESSA.	M. P. XXXV.
SICILIBBA.	M. P. XVII.
VNVCA.	M. P. XIII.
PERTVSA.	M. P. VII.
	CAR-

TAGASTE] Semper fere in nupera operum Augustini editione *Thagaste*. Urbs hæc cive Augustino nobilissima est: Ipse L. II. Confes. C. 3. patrem suum, *municipem Thagastensem, admodum tenuem*, laudat. Vide Samuelis Petiti L. III. Var. Lect. C. 1. p 48. WESS.

MEMBRESSA] Similiter Augustinus & Procopius. Liber Conciliorum *Membrassa*. Scribit autem Procopius oppidum hoc distare à Carthagine XXXVII. M. P. s. hic XIII. & s. plura numerantur. Arbitror autem numeros hic vitiosos esse, quandoquidem cum aliis locis nostri auctoris non consentiunt: supra enim inter Unucam & Sicilibram posuit VII. M., hic ponit XIII. P. M. SIML.

MEMBRESSAM M. P. XXXV.] *Regium, Blandinianum, & Neapolitanum exemplar habent* Membressa: *& Longolianum* Membrassam. *In Concilio Carthaginiensi, cujus sæpius fit mentio, sententiam protulit Confessor Lucius à* Membressa. *Et Procopius de Bello Vandalico lib. 2. C. 15.* Membressam *urbem* CCCL. *stad. à Carthagine distare predidit.* SVR.

MEMBRESSA] Non hoc loco, sed supra in numeris vitium est, ut ibi docui. Quid Simlerus in Procopio legerit, meum non est arbitrari. Hoc scio ejus CCCL. stadia accurate numeris Itinerarii, modo recte constituantur, respondere. Solet Procopius VII. stadia unis passuum millibus æquare. Ita L. I. B. Vand. C. 17. *Decimum*, sive lapidem decimum Carthagine abesse ait stadiis LXX. & L. I. B. Persici C. 15. *Ad Octavum* Satala disjungit stadiorum LVI. intervallo. Cum vero Membressa dispar ata Carthagine fuerit ad L. M. P., uti ex Tabula & Itinerario liquet, quid ultra ad Procopii stadia CCCL. adhærescimus? Urbs haud longe à Bagrada fluvio fuit posita, ut ex eodem Procopio cognoscimus. In Carthaginiensi Concilio sub Cypriano *Lucius à Membressa* pro hæreticis de integro Baptismi lavacro tingendis senteutiam dixit. Adverto quidem Joan. Fellum, virum egregium, *Membressa* damnata *Memblosam* præoptasse in Cypriano. Ego vero factum nollem. *Memblositanus* in Collatione Episcopus librarii peccato est natus, uti supra ostendi. Credidero hanc urbem Martyrologio Hieronymiano V. Idus Febr. esse reddendam. *Et ad Membras Ammonis, Aemiliani, Lassae, Didymi.* Sic in MSS. invenit Henschenius, ut leges ad IX. Januarii magni operis. Nec aliter vulgavit Luc. d'Achery, qui *Ad Mandras* corrigit. Ecquid verius putaveris, *Ad Membrasam Ammonis, Aemiliani? Membrasam* pro Membressa dixisse quosdam, ex Surita & Simlero videre licebit. WESS.

SICILIBBA M. P. XVII.] Sic priores editiones, & scripti quidam quos hic duces habui. WESS.

VNVCAM M. P. XIII.] *In exemplaribus manuscriptis Bl. & Neapolitano habetur: atque item in excuso Longoliano: cum hæc in Regio desiderentur.* SVR.

VNVCA] Nostrorum nullus hinc ablegavit. Tuetur quoque Tabula, in qua rectius *Inuca*, ut supra dixi. WESS.

PERTVSA] Alias *Percus.* SIML.

PERTVSAM M. P. VII.] *Re.* Pertusa M. P. VI. *B.* Percusa M. P. VII. *Ne.* Pertusa M. P. VII. *Longolianum* Percus mpm. VII. *&* Pertusa *corrigitur. In Hispaniarum provinciarum descriptione alterius* Pertusæ *fit ab Antonino mentio, quam ipsum retinere nomen indicavimus.* SVR.

PERTVSA] Rectum esse *Pertusa* libri Tabulaque clamant. Hujus Episcopum *Martialem Pertusensem* ex Concilii Bagaiensis Actis memorat Augustinus L. III. in Cresconium. Videtur autem huic mansioni nomen esse natum aut à petra, per quam tundendo via erat patefacta, aut à compitis pertusis. Horum meminit Persius Sat. IV. 28.

Qui quandoque jugum pertusa ad compita figit.

Ubi Scholiastes. *Compita sunt loca in quadriviis,*

CARTHAGINE.	M. P. XIIII.
ITER A THENIS THEVESTE.	M. P. CLXXV. Sic.
OVISEE.	M. P. XXV.
AMVDARSA.	M. P. XXV.
AVTENTI.	M. P. XXV.
SVFETVLA.	M. P. XXX.
VEGESELA.	M. P. XXX.
	ME-

viis, quasi turres, ubi sacrificia, finita agricultura, rustici celebrant. Merito pertusa, quia per omnes quatuor partes pateant. Petram pertusam ad viam Flaminiam egregie descripsit Procopius L. II. B. Goth. C. 11. Est præterea *Petra pertusa* in limitibus Virdunensis comitatus mentio in veteri libello, quem in Supplementis Rei Diplomaticæ p. 100. Joan. Mabillonius vulgavit. Quodcunque tandem elegeris, mihi persuasum est, ex simili caussa *villam pertusam* ad viam Lavicanam esse appellatam apud Anastasium Bibliothecarium in vita Gelasii Papæ. WESS.

ITEM A THENIS THEVESTE M. P. CLXXV.] *Habet Re. conflatque summa ratio: cum Blandinianum, & Neapolitanum falso* CLXX. *habeant: Aldinum* CLXXV. *Strabo circa parva Syrtis initium* Thenam *urbem statuit: Antoninus infra* Coloniam *cognominat. Ptolemaeo item juxta Syrtim parvam* Θαίναι. *Plinius L.* 5. *C.* 4. *in Africa descriptione* Thenæ, *inquit*, Macomades, Tacapæ. SVR.

ITER A THENIS THEVESTE] Coloniam *Thenas* fuisse ex tabella ahenea in Gruteri Thesauro p. CCCLXIII. apparet. A. DECURIONIBUS. COL. AELIAE. AVG. MERC. THAENIT. *Civitas Thenestina* est in Optato L. II. Schism. Donat. C. 18. modo ne *Thebestina* sit. Concilium *Thenitanum* laudat Ferrandus Breviarii sui Canone 79. Hoc addo, in uno Parisiensium librorum, cui Vossianus consentit, M. P. CLXX. esse, ceteros cum editis consentire. WESS.

OVISEE M. P. xxv.] *Habet Regium exemplar: Bland. & Lon.* Ovisce: *Ne.* Anisce. SVR.

OVISEE] In nostris aut *Ovisce* aut *Ovisca* conspicitur, nec quicquam adjungere possum. WESS.

AMVDARSA M. P. xxv.] *Habet Re. Bl.* Amurdasa *& item Neap. & Longolianus.* SVR.

AMVDARSA] *Amurdasa* in Pseudo-Anastasio & nostris omnibus est. Retinui tamen vulgatum ob *Libratum Amudarsensem*, quem Notitia Byzacenis annumerat. Esse *Amudarsam* in Ptolemaeo L. IV. C. 3. Car. à S. Paullo, eumque secuti plures viri docti tradiderunt. Mihi, nisi oculi parum prospexerint, inibi visa non est. WESS.

AVTENTI M. P. xxv.] *Habet Bl. Neap. & Longol. exemplar: at in optimo illo Regio id nomen, & ejus numeri desunt.* SVR.

AVTENTI] Fuit in Byzacena. *Optatus Episcopus Sanctæ Ecclesiæ Autentensis* cum patribus ejus provinciæ subscripsit Synodicæ Epistolæ in Lateranensi Concilio sub Martino. Huc referendum arbitrabatur J. Fellus, Oxoniensis Episcopus, *Saturninum ab Avitinis*, qui Carthaginiensi Synodo, cui Cyprianus præsedit, adfuit. Ego vero audacius id, pace viri præstantissimi dictum esto, putaverim, credideroque præfuisse eum urbi Avittinæ, notæ satis ex Ptolemaeo & Tabula, vicinæque Tuburbo majori. WESS.

SVFETVLA] Hæc in Conciliorum libro *Suficula* & *Sufecula* nominatur. SIML.

SVFETVLA] Non dubium est, quin Simlerus in corruptos inciderit libros. *Sufetula* Cypriano, Collationi Carthaginiensi, Victori Vitensi, aliisque omnibus recte dicitur. Vide Th. Ruinartum ad Notitiam. WESS.

VEGERSALA M. P. xxx.] *Habet Regium exemplar, & reliqua* Vegesela. SVR.

VEGESELA] Verum nomen est *Vegesela*, habentque scripta atque edita exemplaria. Id considerandum, sitne eadem atque illa, quam supra habuimus. Eruditissimus Norisius affirmantium partibus accedit in Animadversionibus in Garnerium, opinatus in finibus Byzacii Numidiæque fuisse positam. Negant Baluzius & El. du Pin V. C., quibus me comitem addere non recuso. Itineris hujus ordo nostram Vegeselam in Byzacena collocat: altera Numidiæ est, ut ad eam est monitum. Urbis situm confirmat egregie Collationis C. 133. Profite-

MENEGESEM.	M. P. XX.
THEVESTE	M. P. XX.
ITER AB AQVIS REGIS SVFIBVS.	M. P. XLIII. Sic.
MARAZANIS.	M. P. XV.
SVFIBVS.	M. P XXVIII.
ITER AB ASSVRIS THENAS.	M. P. CXCII.
TVCCA TEREBINTHINA.	M. P. XV.

SV-

fitetur enim Donatus Cillitanus Vegeſelam eſſe in ſua diœceſi. Epiſcopum vero Cillitanum in Byzacena fuiſſe ex Notitia conſtat, & alio loco oſtendetur. Wess.

MENEGESEM M. P. x.] *Id nomen, numerique in Regio deſiderantur: qua in Bland. & Long. habentur. In Neap.* Mengeſte mpm. xx. *Infra in omnibus exemplaribus ab Antonino* Meneggerii *fieri mentionem apparet.* Sur.

MENEGESEM] *Menegeſem* noſtri non improbant. Fortaſſe leve vitium voci importatum eſt: *Menephesem* in Byzacio Procopius ponit L. II. B. Vand. C. 23. Ἐλθόντες ἐς χωρίον Μενεφήσον, ὃ ἐστιν ἐν Βυζακίῳ. Si eandem eſſe aliunde liqueret, non dubitarem ita refingere. Nunc uberius lumen exſpectabo. Wess.

ITEM AB AQVIS REGIS SVFIBVS M. P. xx.] *Omnia exemplaria* Regis *habent pro* Regiis. *In Concilio 7. Carthaginenſi Maximianus* Aquæ regienſis *Epiſcopus ſubſcripſiſſe memoratur.* Sur.

ITER AB AQVIS REGIS SVFIBVS] *Regis* in noſtris itidem ineſt. Vaticanus errore librarii *Aquis reſis.* Verum videtur *Aquis regiis. Aquis regienſis civitas* dicitur Victori Vitenſi L. V. C. 5. *Liberatum Aquarum regiarum* Notitia Byzacenis patribus accenſet. Wess.

MARAZANIS] Apud Cyprianum nominatur *Marazana.* Siml.

MARAZANIA M. P. xv.] *Habet Regium exemplar. alia vere* Marazanis. Sur.

MARAZANIS] Sic quoque noſtri, quorum conſenſum ſequi placuit. Concilium *Marazanenſe* Fulgentius Ferrandus Breviarii Canone 44 memorat. Wess.

SVFIBVS] Vetuſtæ editiones & MSS. *A Suſibus* præferunt: male, credo. Referre huc ſolent Synodum *Suphetanam* in vita Fulgentii C. 29. & *Suſetanum* Epiſcopum ex Notitia. Wess.

ITEM AB ASSVRIS THENAS M. P. clvii.] *Ita habetur in Regio, conſentientibus ſtationum numeris: rejecto diverſorio* Septimuniciæ, *cui in reliquis* M. P. XX. *attribuuntur, vetuſtiſſimi illius libri lectionem retinendam judico. Reliqua exemplaria* M. P. CXCII. *habent: cum* M. P. CLXXXII. *numerum ſtationes illæ conficiant. Ad has Antonini Aſſuros attinere videtur oppidum illud, quod Ptolemaeo in nova Numidia eſt* Ἀσσοῦρος. *ſed nihil temere ſtatuo.* Sur.

ITER AB ASSVRIS THENAS] Non aſſentior Suritae, paſſuum numeros hic immutanti. Miro conſenſu omnes præferunt libri M. P. CXCII. Fateor ſummam eam juſto eſſe majorem; nec auſim tamen mutare, nedum *Septimuniciam* ex hoc itinere exterminare: prorſus enim neceſſaria eſt, ut oſtendetur. Putem ſcriptorem codicis Pariſienſis animadvertiſſe ſummam paſſuum ampliorem eſſe, quam oportebat, adſcribentem margini hujus itineris, *II. ſunt ſuper.* Rectius monuiſſet x. M. P. redundare. Ἀσσοῦρον Ptolemaei eandem atque noſtram eſſe, quantumvis Harduinus idem fuerit opinatus, mihi nondum perſuaſi. Ponitur inter Naraggaram & Siccam, unde hæc longiſſime fuit diſparata. *Confeſſor Victor ab Aſſuris* in Carthaginienſi Concilio ſub Cypriano, hinc eſt profectus. Id prætermittere non debui, ſcriptos vulgatosque libros oſtentare *Ab Aſſuras* præter Cuſani tamen, qui *Aſſura:* ſcripſit Cyprianus epiſtolam *plebi apud Aſſuras conſiſtenti*, quæ in nupera St. Baluzii editione eſt LXXV. unde colligas haud obſcure, formam vocabuli ab *Aſſuro* Ἀσσοῦρος Ptolemaei diſcrepare. Wess.

TVCCA TEREBINTHINA] Hæc forte eſt, quæ in Concilio *Tuccabori* nominatur. Siml.

TVCCAM TEREBENTHINAM M. P. xv.] *Re.* Tucca Terebent in M. P. XV. *Blan.* Tucca Terebenthina M. P. XVI. *Neap.* Tacca Terebentina M. P. XV. *Longol.* Tucca Terebentina m. p. m. xv. *Plinio L. 5. C. 2. oppidum* Tucca *impoſitum mari, & flumini Ampſaga in Cæſarienſi.*

Ptole-

SVFIBVS.	M. P. XXV.
SVFETVLA.	M. P. XXV.
NARA.	M. P. XV.
MADASSVMA.	M. P. XXV.
SEPTIMVNICIA.	M. P. XXV.
TABALTA.	M. P. XX.
MACOMADIBVS.	M. P. XV.
THENIS.	M. P. XVII.

ITER A TVBVRBO PER VALLOS TACAPAS M. P. CCCVIII. Sic.

VAL-

Ptolemaeus in eadem Caesariensi Tuccam *item conlocat: & duas alias in* Africa *provincia, unam inter urbes Numidiae novae: & alteram inter* Thabracam *urbem, &* Bagrada *fluvium. Dion libro* 48. *p.* 421. *Tuccae oppidi Numidiae, uti ego arbitror, meminit.* SVR.

TVCCA TEREBINTHINA] Urbes quatuor, Tuccae nomine insignes, Africa habuit, ut H. Norisius Animadverf. in Garnerium monuit. MVNICIPIVM LIBERVM THVGGA eft in lapide apud Sponium in Mifcellaneis, invento in monte, tx. milliaribus à Tuncte disfito. Illi praepofitus fuit *Pascasius Episcopus Tuggensis*, ex Collationis C. 187. notus. Sed ea nihil ad Tuccam utpote alio nomine & fitu. *Tuccaberi*, cujus Epifcopus Fortunatus Concilio Carthaginienfi fub Cypriano fubfcripfit, ad *Tuccam*, qua de agitur, retulit quoque Fellus, Simlerum fecutus. Ego incertum arbitror, nihil ceteroqui dubitans, quin à terebinthis, quas in Africa plures fuiffe Diofcorides L. I. C. 91. commonefecit, huic Tuccae cognomen venerit. Urbs fuit Proconfularis provinciae. Φερέμει Τύκκα Procopio L. VI. Aedif. C. 5. WESS.

SVFETVLA] *Sufetula* & *Nara* locorum ordo in exemplaribus variat. SIML.

SVFETVLAM M. P. XXV.] *Habent exemplaria omnia: quod oppidum ftatim* Sufibus *adjicitur. In Bland. vero* Nara *interjicitur inter* Sufibus, *&* Sufetulam. *Privatum à* Sufibus *in Concilio Carthaginenfi, Cypriano Praefide, fententiam tulisse legimus. In Concilio vero 7. Carthaginienfi Jucundus* Sufetulenfis *Epifcopus fubfcripfit.* SVR.

SVFETVLA] Excerpta noftra ordinem manfionum non movent. De utraque dictum fuo loco. WESS.

NARA] Hujus Epifcopum Notitia Africae inter Byzacenos patres *Victorem Narenfem* nuncupat. WESS.

MADARSVMA M. P. XXV.] *Reg.* Madarfuma *habet: Blandinianum* Mada fumma, *& paullo post unica dictione* Maduffama: *& Longolianum* Mada fumma: *Ne.* Mada fumina, *fed paulo poft in itinere à* Tuburbo *per* Vallos Tacapas *in optimo exemplari* Adarfuma *legitur: &* Madarfuma *retineri placet.* SVR.

MADASSVMA] Codex Vaticanus & quibus nos utimur, *Madasuma*, *Madasumma*, *Mandasumma* & *Madussama*, quod in Voffiano confpicitur. Prius in Anaftafii Epitome quoque obvium eft. A penultimo proxime abeft *Mandasumitanus Episcopus Primitianus* in Collatione C. 187. In Africae Notitia *Madassuma*, quam ftabilit Leonis Imp. Notitia, fed leviter corrupta. Μαδάσζυβα enim pro Μαδάσζυμα edit. Atque hoc verum arbitratus fum, locoque fuo reddidi. Urbs fuit provinciae Byzacenae. WESS.

SEPTIMVNICIA M. P. XXV.] Reftitui hanc, quam ejecerat Surita. Omnes libri retinendam fuadent, neque aliud fequens iter. Jufto brevius intervallum erit Madaffumam inter & Tabaltam, fi Septimuniciam exturbaveris. Et quanquam in excerptis noftris Vaticanoque fit libro *Septiminitia*, alterum tamen praetuli ob regium Suritae codicem, & concilium *Septimunicienfe*, quod Ferrandus Breviarii Canon. 56. & paffim memorat. WESS.

TABALTA] In libro Conciliorum *Thasbalte*. Hinc forte dictus eft limes *Tablatenfis* in libro Notitiarum, cujus praefectus erat fub difpofitione Comitis Africae. SIML.

TA-

VALLIS.	M: P. XVIII.
COREVA.	M. P. XX.
MVSTI.	M P. XXVI.
ASSVRAS.	M. P. XXX.
TVCCA TEREBINTHINA.	M. P. XII.
SVFIBVS.	M. P. XXV.
SVFETVLAM.	M. P. XXV.
NARA.	M. P. XV.
MADASSVMA.	M. P. XXXII.

SEP-

TABALTA M. P. xx.] *Habet Reg. post* Madarsuma: *cum reliqua* Septiminiciam *interjiciant, ut admonuimus, non admissam eo itinere in optimo exemplari. Bland. lib.* Thabalta. *Neap.* Tabalta. *Longolianum vere* Tubalia: *& mitte* Tabalia. *In eo Carthaginiensi Concilio, cui D. Cyprianus martyr praesedit, Adelphum à* Tasbalte *sive à* Thabalia *sententiam tulisse traditur. In Notitia praeterea Romani Imperii sub dispositione viri spectabilis Comitis Africae, Praepositus limitis Tablatensis memoratur: ut forte legendum sit* Tabaltensis. SVR.

TABALTA] Transiit in Simleri sententiam Episcopus Oxoniensis ad Cyprianum suum. Mihi ea nondum se approbavit. Malim cum aliis huic mansioni Episcopum dare *Innocentium Thebaltensem*, qui præter ceteros sectæ Donatistarum Episcopos adfuit Concilio Cabarsussitano Anni CCCXCIII. WESS.

THENAS M. P. XVII.] *Habent manuscripta exemplaria: cum infra* Thenis Colonia Macomades municipium M. P. XXVIII. *designentur.* SVR.

THENIS] Vitium his numeris inolevisse non dubitandum est, forte tamen amplioribus. Has Macomades Tabula scripta *minores* appellat, quod ad Syrtim minorem essent. Positæ erant in finibus Byzacii & Tripolitanæ provinciæ. Id ex hoc itinere & Plinio L. V. C. 4. colligitur. Nam Byzacii urbes recensens, *Ruspina*, inquit, *Thapsus. Inde Thenae, Macomades, Tacapae, Sabrata.* Ex illis enim Thenae in Byzacio, Tacapae in Tripolitana erant. Vide Animadversiones H. Norisii in Garnerium. WESS.

ITEM A TVBVRBO PER VALLOS TACAPAS M. P. CCCVIII.] *Habent Regium, & Blandinianum ac Longolianum, atque eam summam minores numeri liquido conficiunt. Neap. perperam habet* CCCXVIII. *Ptolemaeo in parva Syrtis situ pro* Κατὰ *legendum videtur* Τακάπαι *& apud Plinium item plurium numero L.* 5. C. 5. inde Thenae, Macomades, Tacapae. SVR.

ITER A TVBVRBO PER VALLOS TACAPAS] Pæne verum vidit Surita. Codices Ptolemaei Palatinus & Coislinianus Τακάπη, quod satis rectum est. Tabulæ *Tacape Colonia.* In Procopio Τάκαπα L. VI. Aedific. Justiniani C. 4. Itineris hujus initium est in Tuburbo minori. Quod ad passuum multitudinem attinet, eam libri nostri adprobant. Vir doctissimus Th. Galaeus in Commentario ad Iter Britanniarum p. 5. *Iter à Tuburbo per Vallos* legit, an ex scripto libro non addit: placuit tamen hoc ob Fabriciani libri consensum. WESS.

MVSTI] Præcepimus supra quædam. Mustitanos atque Assuritanos fuisse vicinos, nisi aliunde constaret, ex Augustino, qui frequens in illis est conjungendis, satis appareret. Pauca illius exscribam ex L. I. in Petilianum C. 15. *Ecce in Mustitana & Assuritana civitate supersunt adhuc in vita & in hac provincia, qui se disjunxerunt, & à quibus disjuncti sunt.* Sic ea legenda sunt. WESS.

TVCCA TEREBINTHINA] Passuum millia hic justo pauciora sunt. Simleri editio XX. M. præfert, qui numerus in uno Parisiensium est. Ceteri omnes XII. M., quæ in XV. M. P. ob prius iter commutanda videntur. WESS.

NARA] *Narai* plerique omnes libri. Addit Lugdunense & Simleri exemplar M. P. XVI. & scriptum Vossii; haud bene. WESS.

MADASSVMA] Credo in passuum millibus hic peccatum esse. Præcedens iter XXV. M. à Nara separat. Libri nihil adjuvant. WESS.

SEPTIMVNICIA. M. P. XXV.
TABALTA. M. P. XX.
CELLIS PICENTINIS. M. P. XXX.
TACAPIS. M P. XXX.

ITER A CARTHAGINE IN BYZANTIO SVFETVLA VSQVE. M. P. CLXXII. Sic.

VNVCA. M. P. XXII.

VAL-

SEPTIMVNICIA M. P. XXV.] *Habet Regium exemplar Blandinianum* Septiminitia: *& Neapol.* Septimuncia. *Longolianum* Septiminia: *& milito emendat* Septiminitia. SVR.

SEPTIMVNICIA] Rectum esse diximus, quod Surita vulgavit. In uno Parisiensium est *Septimunitia*, reliquis *Septiminitia* ostentantibus. WESS.

TABALTA M. P. XX.] *In Notitia provinciarum sub dispositione Comitis Africae inter limitaneos praepositos limitis* Tablatensis *recensetur.* SVR.

TABALTA] Est inter Mauretaniae Caesariensis Episcopos in Notitia *Tablensis*. Ad ejus urbem L. Holstenius *limitem Tablatensem* revocavit. G. Pancirollus in Itinerario nostro *Tablatam*, mansionem cursus publici, inesse tradit ad Notitiam Imp. Occidentis p. 106. Si invenerit in scripto aliquo libro, vero erit proxima Simleri Suritaeque opinatio. Sed nihil ille de manuscripto. WESS.

CELLIS PICENTINIS] Forte *Cellis Byzacenis*. In itinere à Carthagine Thenas *Cellae vicus* nominatur. Hæc forte est *Zella* Strabonis. SIML.

CELLAS PICENTINAS M. P. XXX.] *Regium habet, quod negligendum non erat*, Cerdis Picentinis. *Blandinianum*, Cellis Picentinis M. P. XXX. *Neap.* Cellis Pitencinis: *& Longolianum item*, Cellis Picentinis, *& milito emendatur* Pitencinis: *quare non vereamur pro* Cerdis, Cellas *substituere.* SVR.

CELLIS PICENTINIS] Assentior Suritae. *Cellis Picentinis* libri edunt. Simleri conjecturæ nullo sunt fultæ tibicine. Cur enim *Byzacenae* hæ *cellae*? Fuisse quidem videntur in Byzacii & Tripolitanae provinciæ finibus, nec ea tamen justa caussa est, quamobrem invitis codicibus obtrudas *Byzacenarum* nomen. Memini alias dicere, vicis & Cellis per Africam à possessoribus conditoribusque nomina esse indita. PICENTINI ex Thesauro Gruteri non sunt ignoti. Neque male his Episcopum dabis *Fortunium Cellensem*, qui inter Byzacenos Synodicae in Concilio Lateranensi sub Martino subscripsit. Nec remorabitur quemquam *Vici* titulus infra his *Cellis* appositus. Cui enim in rebus Ecclesiasticis callenti ignotum est, pagis, vicis & cellis apud Afros sæpe Episcopos fuisse præpositos. *Zella* Strabonis L. XVII. p. 831. utrum tuto componi cum *Cellis* his possint, dubium est: Geographus enim propius Thapso admovet. Id secure dixero, *Donatianum Episcopum plebis Zelensis* in Collationis C. 135 ad Zellam referri debere, neque adeo erroris immunem esse El. du Pin, negantem usquam Zellæ fieri mentionem, & *Zellensem* in *Telensem* Episcopum convertentem. Peccat quoque Quesnellus, qui Concilium *Zellense* in *Telense* mutavit. Sed hunc jam refutavit Pagi ann. CCCCXVIII. Criticae n. 64. WESS.

ITEM CARTHAGINE BYZACIO SVFETVLAM VSQVE M P. CLXXII.] *Sic Reg.* Item à Carthagine in Bizancio. *Blandinianum*, Item à Carthagine in Bizantio Sufetula usque M. P. CLXXII. *& eodem modo Neapolitanum, & Longolianum exemplar. Varro rerum rusticarum libro primo C. 45,* Bizacii oppidi *mentionem fecisse videtur, non regionis*, In Syria ad Garanda, & in Africa ad Byzatium item ex modio nasci centum: *Nam exemplar Bessarionis Cardinalis Niceni* ad Biratium *legit, & in altero Caesar-augustano* ad Byzatium: *& utrumque in bibliotheca exnobu* Aulae Dei, *Caesar-augustani servitoris asservatur: ut haud dubie* ad Byzacium *sit legendum: quemadmodum Petrus Victorius observavit. Strabo libro secundo à Getulis deinde Syntas, & Byzacios recenset, usque ad Carthaginiensem regionem. Plinius*, Libyphaenices, *inquit, L. 5. C. 4.*, vocantur, qui Byzacium incolunt. Ita appellatur regio CCL. M. P. circuitu, fertilitatis eximiæ, cum centesima fruge agricolis

VALLIS.	M. P. XXII.
COREVA.	M. P. XX.
MVSTI.	M. P. XXVI.
ASSVRAS.	M. P. XX.
TVCCA TEREBINTHINA.	M. P. XII.
SVFIBVS.	M. P. XXV.
SVFETVLA.	M. P. XXV.

ITER

colis fœnus reddente terra. *Et libro decimo septimo, capite quinto, in vetusto exemplari Caesar-augustano:* contra in Byzacio Africae illum centena & quinquagena fruge fertilem campum. *Ptolemaeo Libophoenicum à meridie* Βυζακὶνς χώρα *: etsi male* Βαζακὶνς *in excusis legitur: quin & oppidum ejusdem fermo nominis sub Adrumeto ab eodem statuitur* Βυζακίνα. *Marcianus Plinii verba transfert. A* Rufo *praeterea* Festo *inter sex Africae provincias* Byzacium *censetur, uti consularis provincia. Notitia praeterea Romani Imperii sub dispositione viri spectabilis vicarii Africae* Byzacium *&* Numidiam *Consulares provincias designat: praesidiales vero Tripolitani limitis regionem, & Mauritanias* Sitifensem, *&* Caesariensem. *Isidorus* L. XIV. Orig. C. 5. Byzacina, *inquit*, regio ex duobus nobilissimis oppidis nomen fortita est, ex quibus unum Adrumetum: *cujus me rei originem minime assequi plano confiteor.* SIR.

ITER A CARTHAGINE IN BYZANTIO SVFETVLA VSQVE] Addidi praepositionem ex MSS., quam non omittendam Salmasius dudum monuit. Erat Sufetula in Byzacio, sive, ut libri omnes, *Byzantio:* Veteres non improbasse hanc scripturam, ex Stephano adparet, qui Βυζάντιον, & veteri monumento, in quo inerat PER PROVINCIAS PROCONSVLAREM ET NVMIDIAM BYZANTIVM AC TRIPOLIM, quamquam nunc BYZACIVM editum est in Thesauro p. CCCLXI. & CCCLXIII., ut Illust. Scaliger ad Varronis à Surita productum locum commonefecit. Idem praeferunt vetustae P. Orosii editiones L. I. C. 2. Neque aliter reperies in L. I. §. 2. Cod. de Praef. Praet. Afr. Habet quoque Martianus Capella L. VI. p. 216., ut taceam de scriptis Plinii libris, de quibus Salmasius ad Solinum p. 226. Non erit ab instituto sermone alienum, si quaeratur, ecquae urbs tali fuerit nomine? Negavit vir magnus ad Solinum, haud obscure erroris arguens & Varronem & Stephanum. Ego vero cum his errare non inhonestum putaverim: tanto minus, quod Ptolemaeus numerum augeat, qui in Byzacio *Byzacinam* posuit. Nec spernenda hic Collatio Carthaginiensis, quae *Saturum Byzaciensem* memorat, utique urbis Episcopum. Addo PATRONVM COL. BYZACENAE ex Inscriptione Reinesii Clas. VI. 122. Quae tandem illa, cum plures in Byzacena provincia fuerint, nisi hoc nomen dignitatemque urbs gesserit? Ab ea toti provinciae nomen est impositum. WESS.

VNVCA M. P. XXII.] In Lugdunensi Simlerique editione passuum millia XX., nec plura in Tabula aut Vossii libro invenies. Unus Parisiensium librorum ob defectum duorum millium toti passuum summae apposuit *II. sunt minus.* WESS.

ASSVRAS] A Ptolemaeo ponitur *Assurus*. Sed id aliud oppidum est, nam in Numidia citra Carthaginem ad occasum ponitur. At hoc in Byzacena ultra Carthaginem. Plinius meminit L. V. C. 4. *Azuritani oppidi.* In Concilio Africano nominantur Episcopi *Victor ab Assuris* & *Felix ab Accura*, quae forte est Assura. SIML.

ASSVRAS] Bonum factum Simleri est, *Assurum* & *Assuras* discernentis. Sed *Felix ab Accura*, uti Augustino L. VI. de Baptis. contra Donatistas C. 40. dicitur, aliorsum pertinet. In Cypriano *ab Amaccura* legitur, unde viri egregii Fellus & Baluzius recte, *à Bamaccura* formarunt. Nota ea urbs est ex Collatione, cujus Cap. 126. inspice. In numeris aut hic aut superiore itinere error est admissus, nec ullus tamen in libris dissensus. WESS.

TVCCAM TEREB.] Simlerus & Lugdunenses XXII. M. P. adposuerunt, contra libros nostros. Vide superiora. WESS.

ITER A CARTHAGINE PER ADRVMETVM SVFETVLA VSQVE. M. P. CXC. Sic.

VINA.	M. P. XXXIII.
PVTPVT.	M. P. X.
HORREA CAELIA.	M. P. XXXII.
ADRVMETVM.	M. P. X.

VICO

PER ADRVMETVM SVFETVLAM VSQVE M. P. cxc Sic.] *In exemplari Regio pro* cxc. *interversis literis* ccx. *legitur. Blandinianum, Neapolitanum & Longolianum* cxc. *cujus summa ratio minoribus numeris congruit.* SVR.

PER ADRVMETVM SVFETVLA VSQVE] Nihil hic Vaticanus codex cum Regio Suritae discordat. ceteri vulgatum servant. WESS.

VINA M. P. xxxiii.] Vel *Viva.* SIML.

VINA M. P. xxxiii.] *Habent Regium, & Neapolitanum exemplar. Blandinianum & Longolianum* xxxii. *sed in Longoliano milte corrigitur* xxxiii. *Infra* Vina civitate *legitur, &* Putput xii. M. P. *numerantur. vide an ea sit, quæ Ptolemaeo* Κόυινα *colonia.* SVR.

VINA] Pertinuit ad Proconsularem provinciam. *Fructuosus Vinensis Episcopus* synodicæ illius regionis præsulum subscripsit in Concilio Lateranensi sub Martino: in Tabula *Vina vicus*, separaturque à *Pupput* millibus xviii. WESS.

PVTPVT] Vel *Pupput.* Liber Conciliorum *Pupput.* SIML.

PVTPVT M. P. x.] *Habet Regium exemplar. In reliquis* Putput *habetur. Infra* vici *cognomine ab Antonino censetur. At Marciano* L. VI. p. 216. *inter oppida recensetur.* Hic oppida, *inquit*, Puppup, Adrumetum, Leptis, Ruspinae, Thapsus: *qua nomina cum reliquis cum ex Plinii descriptione decerpta sint, ipse* Puppup *adjecit.* SVR.

PVTPVT] Excerpta nostrorum librorum *Puppnt*, quod Notitiæ Ecclesiasticæ adfirmant. Frequentissima enim illis *Episcopi Puppitani, plebis Puppitanae, Ecclesia Puppitensis* est mentio. Vide Ruinarto notata ad Notitiam Africae. In scripto Martiani libro est *Putpud. Pulpud*, quod Priscianus ex Livii L. CXIII. servavit, fortasse ad hoc exemplum est mutandum. Nam *Pulpn* Ravennatis ad *Pulpud* Livii stabiliendum nihili est: sua ille exscripsit ex Tabula, cujusmodi illa Peutingeri est. Ea vero *Pudput*, si sonum attendas, nihil omnino à Putput discrepans. WESS.

HORREA CAELIA M. P. xxxii.] *In Regio* Orrea Celia. *Blandinianum, & Longolianum*, Horrea caelia M. P. xxxiii. *Neap.* Horrea celia mpm. xxxiii. *sed numerus* M. P. xxxii. *appositus cum reliquis summam* cxc. *conficit. Infra vicum fuisse ex Antonino apparet. In Concilio Carthaginiensi* vii. *Hilarium Episcopum* Horreocaelensem *subscripsisse apparet: & item in Carthaginiensi, cui praefuit* D. *Cyprianus, sententiam tulit Tenax Episcopus ab* Horreis caeliae. Caelii *vero nomen, cum ae itidem scribi consuevisse, ex vetusto nummo videmus areo: cujus hac est inscriptio.*

IMP. CAES. D. CAEL. BALBINVS AVG.

LIBERALITAS

AVGVSTORVM.

SVR.

HORREA CAELIA] Horrea hæc, quæ in Byzacio fuerunt, à Caeliis nomen habent, quomodo HORREA AOTHENIANA, HORREA IABASIANA, aliaque in lapidibus, quorum epigrammata Gudius ex Ligorio excerpsit p. xvii. Est in Codice canonum Ecclesiae Africae Ἰλαριανὸς ἀπὸ Ὀρρεοκελίων C. 27. De Horreis dictum est alias. WESS.

ADRVMETVM] In veteri codice ubique scribitur cum adspiratione. Alii Adrumetum malunt. Urbs notissima ex scriptis veterum, hodie *Machomedia.* SIML.

ADRVMETVM M. P. x.] *Habent Regium & Blandinianum: male Neapolitanum* Hadrumetum, *& qui* Adrumentum *scribunt. Appiani libri* Punic. p. 29. Ἀδρύμητον: *Polybii* L. 15. C. 5. Ἀδρύμητος. *Ptolemaei* Ἀδρύμητ⊙. *Stepha.* Ἀδρύμης Ἀδρύμητ⊙ *omni genere deducit.* SVR.

ADRVMETVM] Parisienses libri semper *Hadrumetum.* In Vaticano Schelstrate & addita adspiratione & fine ea invenit. Male adjungi

VICO AVGVSTI.	M. P. XXV.
AQVIS REGIIS.	M. P. XXV.
MASCLIANIS.	M. P. XVIII.
SVFETVLA.	M. P. XXXVI.
ITER A TVSDRO THEVESTE.	M. P. CXCV. Sic. VI.

adjungi non dixerim ob Inscriptionem Thes. p. CCCLXII. COLONI COLONIAE CONCORDIAE VLPIAE TRAJANAE AVGVSTAE FRVGIFERAE HADRVMETINAE. In Cypriano Epist. 45. *de Hadrumetina Colonia* edidit Baluzius. Procopio L. II. B. Vand. C. 23. Ἀδρύμητος est: quare male L. VI. Aedif. Justiniani C 6. nunc legitur Ἀδράμυτος. Byzacii erat Metropolis, ut ibidem docet. Plura de variata vocis scriptura dabit Ch. Cellarius L. IV. C. 4. p. 134. WESS.

VICVM AVGVSTI M. P. XXV.] *In Concilio Africano D. Cypriano praeside, Januarius à* Vico Caesaris *sententiam fert.* SVR.

VICO AVGVSTI] Si certum foret *Vicum Caesaris* & *Augusti vicum* eundem fuisse, nota posthaec esset Episcopalis Januarii sedes, quam inter ignoratas Car. à S Paullo transcripsit. Nunc res secus habet. Vici per Africam frequentes fuere, à conditoribus possessoribusve appellati. Alium *Augusti vicum* supra habuimus. In Tabula *Vicus Aurelii*, *Vicus Valeriani*, *Avidu vicus*, pro *Avidii*, memorantur. *Vicus Ammoniae* est in Victore Vitensi L. I. Pers. Vand. C. 13., sine justa caussa in *Ammonii* à Th. Ruinarto mutatus. Quid ergo impediet, quo minus *Vicum Caesaris* in Africa fuisse agnoscamus? Nunquam certe laudavero suspicionem Felli, qui Januarium *Novae Caesaris*, quae in Numidia erat, imposuit, nedum Pamelii, *Vico Caesaris Juliam Caesaream* designari existimantis: aberat ab Aquis regiis XXXV. M. P. Vide itinera sequentia. WESS.

MASCLIANIS.] In Concilio Africano II. nominatur Numidius Epis. *Masclianitanus*. In quibusdam exemplaribus *Massylitanus* & *Maxulitanus*. SIML.

MASCLIANAS M. P. XVIII.] *Reg.* Maselianis. *& item Blandinianum & Neapolitanum. Longolianum* Masdianis: *& multo correctum* Maselianis. *In Concilio Carthaginensi Praeside D. Cypriano, Julianus* a Marcelliana, *sive* à Masdianis *sententiam tulisse fertur.* SVR.

MASCLIANIS] Non ex vero Surita arbitratus est, *Marcellianam* & *Masclianas* nihil discrepare. Traxit quidem in partes St. Baluzium ad Collationis C. 208. nec tamen is in nupera Cypriani editione quicquam mutavit, ullumve codicis dissensum adscripsit. Diversas esse urbes Marcellianam & Masclianas ex Collationis Cap. 133. & 208. Th. Ruinartus dudum ostendit. WESS.

SVFETVLAM M. P. XXXVII.] *Reg.* Sufetula M. P. XXXVI. *habet & Blandinianum, Neapolitanum, & Longolianum* M. P. XXXVI. *At cum paulo post Masclianis Sufetulam* M. P. XXXVII. *&* XXXVI. *numerentur, & eo numero rectè summa conficiatur*, M. P. XXXVII. *hoc loco adposuimus.* SVR.

SVFETVLA] Nostri pariter XXXVI. M. P. In itinere vero, quod hinc tertium est, unus Parisiensium XXXVI. M. in alio XXX. WESS.

TVSDRO] Vel *Tysdrum*, aut *Thysdrum*. Nam utroque modo à veteribus scribitur. SIML.

ITEM A TVSDRO THEVESTE M. P. CXCV.] *Sic R.* Item à Thusdrete M. P. CXLV. *Blandinianum* Item à Tustro Teveste MPM. CXCV. sic. *In Neap. aliquot versus desiderantur. Sallustii vetustissimum exemplar* Tisdrum *habet: Commentarii Africani* C. 76. Tisdram *pro* Tysdrum. *Et in fine ejus Commentarii*, Tysdritanos, *inquit*, propter humilitatem civitatis, certo numero frumenti multat: *Ptolemaeo* Θύσδρος, *& Regium exemplar* Thusdrum *etiam aspirat.* SVR.

ITER A TVSDRO THEVESTE] Edidit ex Vaticano codice, nostris approbantibus, Eman. à Schelstrate *à Tusdro Teveste M. P. CXCV.* Rectum id esse, multa docent. Concilium Teleptense sub Zosimo: *Etiam cum essemus Tusdrum, sicut mecum retelit memorialis auditio vestra.* Inscriptio in Britannia reperta, & Actis Philosophicis inserta à Rog. Galaeo V. C., AEMILIVS. CRISPINVS. PRAEF. EQ. NATVS. IN. PRO. AFRICA. DE. TVSDRO. Tertulliano ad Scapulam *Thisdrum* appel-

VICO AVGVSTI.	M.P. XXXI.
AQVIS REGIIS.	M. P. XXXV.
MASCLIANIS.	M. P. XVIII.
SVFETVLA.	M. P. XXXVI.
CILIO.	M. P. XXV.
MENEGGERE.	M. P. XXV.
THEVESTE.	M. P. XXV.

ITEM ALIO ITINERE A THEVESTE TVSDRVM. M. P. CLXXXV. Sic.

MENEGGERE.	M. P. XXV.
CILIO.	M. P. XXV.
SVFETVLA.	M. P. XXV.

MAS-

appellatur, male credo: *Ut Cincius*, inquit, *Severus, qui Thistri ipse dedit remedium, quomodo responderent Christiani, ut dimitti possent.* Alii *Tysdrum* malunt. Litem inter Tysdritanos & Adrumetinos de æde Minervae meminit Agennus de Controv. Agror. p. 74. Sallustii locus, quem Surita innuit, videtur in Jugurtha esse C. 63., ubi nunc *Tisidium* editur, neque absurde, uti in Probabilibus C. 3. ostendi. Addo disputatis, Tisidii videri apud Optatum L. II. Schis. Donat. C. 19. memoriam conservatam, quamquam *Tysedim* corrupte edunt. *Thirmidam*, quam Sallustio ibidem vindicavi, perperam sollicitari Priscianus L. VI. argumento est. *Ergo Capsa*, inquit, *& Thala oppidum & Thirmida similiter fœminina figurate neutris sunt conjuncta.* Sic habet editio anni DXXVIII., quæ nunc inter manus est, recte satis, modo unam literam detraxeris. Nam ex Sallustio ea oppidorum nomina esse deprompta, quisque videt. Sed è diverticulo in viam redeo. WESS.

AQVIS REGIIS M. P. XXXV.] Anctius hoc est intervallum millibus X., ut priora itinera indicant. *Aquis regiis*, sicut scribendum supra arbitrabamur, hoc loco unus Parisiensium aperte præfert. WESS.

CILIO M. P. XXV.] Sic libri præstantiores. *Cilicio*, quod Lugdunensis Editio & liber Parisiensis dat, vitio librarii debetur. Victor Tununensis post Consulatum Basilii V. C. anno III. *Stuzas tyrannus gentium multitudine ordinatā Solomoni Magistro militiæ & Patricio Africae Aeducique Romanae ducibus militiæ Cilio occurrit.* Fuit in Byzacio. Notitia ejus provinciæ Episcopis accenset *Fortunatianum Cilitanum.* WESS.

MENEGGERE] Supra *Menegesem* XX. M. P. à Theveste disjunxit. Videturque Surita suspicatus, prorsus esse eandem. Equidem non arbitror: nam & à Theveste longius dissita hæc mansio fuit, & à Sufetula. WESS.

ALIO ITINERE A THEVESTE TVSDRO] Totum hoc iter in quibusdam exemplaribus invertitur, A TVSDRO TEVESTE, mutato etiam ordine mansionum. SIML.

ITEM ALIO ITINERE A THEVESTE TVSDRVM M. P. CLXXXV.] *Codex Regius* CLXXV. *Blandinianum & Neapolitanum* CLXXXV. *& summa ratio* CLXXXV. *numerum conficit.* SVR.

ITEM ALIO ITINERE A THEVESTE TVSDRVM] In nostris quoque CLXXXV. M. P. Unus Parisiensium notavit, *III. sunt minus.* & tamen summam ille auget, Aquas regias contra verum Masclianis removens XXXVIII. M. P. WESS.

AQVIS REGIIS M. P. XVIII.] Sic recte Editiones Lugdunensis & Basiliensis. Surita XVII. M. apposuerat. Pejus Parisiensis, uti dictum est. WESS.

GERMANICIANAM M. P. XXIIII.] *Re. exemplar* Germaniciana M. P. XXIIII. *Blandinian. & Neapolitanum* Germaniciana mpm. XXII. *atque item Longolianum. In eodem Concilio Africano Jambus Episcopus* à Germaniciana *sententiam tulit.* SVR.

GERMANICIANA] Iverunt viri docti in diversas opiniones ob *Jambum à Germaniciana.* Oxoniensis Episcopus in Cypriano suo ad *Novam Germaniam*, Numidiae urbem, retulit.

Hoc

MASCLIANIS.	M. P. XXXVI.
AQVIS REGIIS.	M. P. XVIII.
GERMANICIANA.	M. P. XXIIII.
ELIAE.	M. P. XVI.
TVSDRO.	M. P. XVIII.
A SVFIBVS ADRVMETVM.	M. P. CVIII. Sic.
MARAZANIS.	M. P. XXVIII.
AQVIS REGIIS.	M. P. XX.
VICO AVGVSTI.	M. P. XXXV.
ADRVMETVM.	M. P. XXV.
A SVFETVLA CLYPEA.	M. P. CCXVI. Sic.

MAS-

Hoc Th. Ruinarto parum placet, decernitque in ea urbe Numidiae Episcopum egisse, unde *Germaniensis* in Notitia est. Ego vero hujus rationem expeto. Vero id simile esse vir doctus ait. Quidni ego veri opiner similius, Jambum hanc *Germanicianam*, ut Surita censuit, incoluisse? certe nominum concordia vix requirit aliud. Wess.

ELICES M. P. xvi.] *Regium exemplar* Elie M. P. XVI. *Blandinianum* Elices mpm. XIIII. *atque item Longolianum. Neapolitanum* Elites mpm. XIIII. *Vox* Elices *mire placet: ac Regium exemplar male affectum reor: quod Columella crebros sulcos aquarios à nonnullis* Elices *vocari, libro secundo* C. 8. *doceat, ut ejus rei ergo nomen diversorio inditum fuerit.* Sur.

ELIAE] Plus sæpe esse in uno, quam in turba, boni, Regius Suritae liber ostendit. Omnes conspirarunt in *Elices* aut *Aelices*, cum verum unice sit *Eliae* aut *Aeliae*. Illud probat Tabula Peutingeri, hoc Ravennas L. III C 5. Cum Tabula consentit Regius codex Notitiæque Ecclesiasticae. *Fascinulus plebis Eliensis* est in Collatione C. 126. Africae Notitia inter Byzacenos *Donatianum Eliensem* recenset. *Eliae* rescripsi, hos omnes audiendos ratus. Wess.

A SVFIBVS] Sic Edit. Ant. cum scriptis nostris, inducta vocula *item*: abest praeterea duobus sequentibus itineribus. Millia passuum adscribunt CIX Lugdunense & Simleri exemplar. Excerpta librorum Parisiensium vulgata retinent. Wess.

MAZARA M. P. xxviii] *Habet Regium exemplar. Blandinianum* Marazanis mpm. XXVIII. *Neapolitanum* Maratanis mpm. XVIII. *Longolianum*, Ab Arazanis mpm. XXVIII. *Visum tamen est vetustissimi exemplaris lectionem sequi.* Sur.

MARAZANIS] Non sequor hic Suritae judicium. *Marazanis*, quod omnes, praeter Cusani librum, qui *Marcitanis*, probant, verum esse superiora itinera vincunt. Nugator Anastasius hinc formavit *Marazanim*. Wess.

A SVFETVLA CLIPEA M. P. cccxvi.] Numerus hic falsus est, nam alibi à Carthagine Sufetulam ponuntur CLXXIII. M. P. & Clupea tantum LXXXV. M. P. à Carthagine distat: & quidem inter Carthaginem & Sufetulam posita est. Praeterea si mansionum numeri in hoc itinere in unam summam conjungantur, tantum CCXV. M. P. faciunt. Arbitror autem mansionum quoque numeros vitiosos esse, id quod perspicitur, si eos cum superioribus itineribus conferamus. Siml.

ITEM A SVFETVLA CLYPEAM M. P. CCXVI.] *Regium exemplar* Clypea: *Blandinianum item* Clypeam mpm. XXVI. *Neapolitanum & Longolianum* A Sufetula Clypea mpm. CCCXVI. *Exemplaria Plinii L.* 5. C. 4. Clypea *edunt. Ptolemaeo* Κλυπία. *Prima belli Punici primi praemium fuit: primaque, ut Florus est auctor L.* 2. C. 2. *à Punico litore, quasi arx, & specula procurrit. Liberum oppidum Plinio in promunterio Mercurii. Caesar belli civilis commentario secundo:* C. 23 appulit ad eum locum, qui appellatur Aquillaria. Hic locus abest à Clupeis XXII. M. P. habetque non incommodam stationem: & duobus eminentibus promuntoriis continetur. *Vetusta enim exemplaria* Clupeis *plurium numero habent, sed paulo post eadem &* excusa ad Clupeam *habent, ut verisimile non sit tribus versibus ejus nominis genus Caesarem* va-

MASCLIANIS.	M. P. XXXVI.
AQVIS REGIIS.	M. P. XVII.
VICO AVGVSTI.	XXXV.
ADRVMETVM.	M. P. XXV.
HORREA.	M. P. XVIII.
PVTPVT.	M. P. XXX.
CVRVBI.	M. P. XXVI.
VEL NEAPOLI.	M. P. XII.

CLY-

variasse: quod admonere libuit, propterea quod vetusti Antonini codices Clypeis *legunt.* SVR.

A SVFETVLA CLYPEA] Errorem esse in passuum millibus vere vidit Simlerus. Unus Parisiensium summam nimium auget, CCCXVII. M. P. apponens. Ceteri cum Suritae editione nihil dissident: visumque fuit eos sequi. Quæ plura disputat Simlerus, non magni sunt ponderis. Falsum enim est Clupeam fuisse mediam inter Carthaginem & Sufetulam. Posita hæc erat in Byzacio, diversisque itineribus inde aut Carthaginem aut Clupeam tendebant. Urbis nomen libri varie edunt. Duo Parisienses *Clipea.* Vaticanus & Tabula *Clipeis. Clypeis* Ravennas: ut pæne incertum sit, quid itinerarii auctor dederit. Neque multum hoc refert, cum ipsi veteres in numero vocis variarint. Eandem discordiam, quam in Caesare notavit Surita, invenies in Commentario belli Africani C. 2. & 3. Urbis Episcopum Notitiæ Ecclesiasticæ *Clipiensem* appellare amant. In Procopio L. II. B. Vand. C. 11. ἐν Κλυπίᾳ leges. Quæ indicio sunt, consensisse librarios in eam vocalem contra verum, quod *Clypeam* aut *Clupeam* desiderat. Caussam nominis exponit Silius L. III. 243.

Tunc qua Sitanio prætinxit litora muro,
In clypei speciem curvatis turribus Aspis.

ubi vide Cl. Drakenburgio notata. WESS.

AQVAS REGIAS M. P. XVII.] *Manuscripta tria exemplaria, atque item Longolianum* Aquis Regis M. P. XVII. *cum supra* Masclianis Aquas Regias XVIII. M. P. *numerentur.* SVR.

VICVM AVGVSTI M. P. XXXV] *Exemplaria manuscripta* M. P. XXXII. *cum eadem paulo antea bis*, Aquis Regiis Vicum Augusti M. P. XXXV. *connumerent: quam lectionem retinendam arbitror.* SVR.

PVTPVT M. P. XXX.] *Habetur in exemplaribus manuscriptis & Longoliano: cum supra ex* Putput vico Horrea Caelia XXXII. M. P. *designentur.* SVR.

CVRVBIM M P. XXVI.] *Regium exemplar* Curubi M. P. XXVI. *Blandinianum* Curubi M. P. XXVII. *& Neapolitanum item. At Longolianum* Curubi M. P. XXVII. vel Neapoli M. P. XII. *ut à* Putput *duo itinera designari videantur: Nam & Blandinianum statim subdit* vel Neapoli mpm. XII. *sed in Regio ea dictio*, vel *non habetur. Plinius, L. 5. C. 4.:* & liberum Clupea in promuntorio Mercurii. Item libera Curubis, Neapolis. *Ptolemaeo item ordine* Κούροβις *&* Νεάπολις *colonia.* SVR.

CVRVBI] Mutatos hic esse versus & Curubim male Neapoli, cum fuerit inter eam & Clupeam, præponi, monuit Ch. Cellarius V. C. L. IV. C. 4 p. 147. Suadent hoc Plinius & Ptolemaeus cum Itinerario maritimo. Jubet quoque Ravennas, qui L. V. C. 5. hoc ordine urbes enumerat: *Missua, Clypeis, Curubis, Neapolis, Pulpu.* Et, qui hoc prior est, Martianus L. VI. p. 216. Neque ego a viro egregio hic dissiderem, nisi MSS Suritae suspicionem confirmarent, duplex hic iter describi à Pupput, alterum per Curubim Clupeam, alterum per Neapolim. Nostri enim omnes, plane ut Longolianus & Blandinianus, *Vel Neapoli* M. P. XII. Idem in Lugdunensi exemplari expressum est. Atque hæc opinio ex Tabula confirmatur. Ea namque Pupput XII. M. P. Neapoli disjungit. Sola XXX. M. P., quæ sequens iter inter Clupeam & Curubim interjicit, morari possunt. Quid si vero hic distantia Neapolim inter & Clupeam, sequenti Clupeam inter & Curubim indicetur? Tabula XVI. M. P. Neapolim Clupea separat, quæ, qui tutum putaverit, mutare poterit. Urbs inter Proconsularis provinciæ alias celebris est exilio

CLYPEIS.	M. P. XX.
A CARTHAGINE CLYPEIS.	M. P. LXXXV. Sic.
MAXVLA PRATES.	M. P. X.
CASVLA.	M. P. XX.
CVRVBI.	M. P. XXV.
CLYPEIS.	M. P. XXX.
ITER A CARTHAGINE THENIS.	M. P. CCXVII.
INDE LEPTI MAGNA.	M. P. CCCCXXII.
INDE ALEXANDRIA.	M. P. DCCCCII.

A CAR-

ilio S. Cypriani, de quo Pontius in hujus Vita C. 12. adde Augustinum L. XXII. Civit. Dei C. 8. WESS.

CLYPEIS] Sic rescripsi, volentibus MSS. vetustisque editionibus. Anastasius in Epitome hinc *Cliperim* sibi finxit. WESS.

MAXVLA PRATES] Maxulae coloniae in sinu Carthaginiensi meminit Plinius. Item Ptolemaeus, qui Maxulam vocat, ut proximo itinere iterum Maxula ponitur ab Antonio. hic additur nomen *Prates*. qua de caussa ignorare me fateor. distantia non est eadem: nam à Carthagine ad Maxula Prates ponit X. M. P. ad Maxula XVIII. M. P. Forte igitur iter unum ducit per Maxulam civitatem maritimam, alterum per campos Maxulanorum, quos *Maxula prata* vocavit, ut *Pratis* vel *Prata* legatur. Nisi alia Maxula hoc nomine priori vicina fuerit. SIML.

MAXVLAM PRATES M. P. X.] *Habet Regium exemplar* Maxula M. P. X. *Bland.* Maxsula Prates M. P. X. *reliqui* Maxula prates mpm. X: *quid tamen illud* prates *sibi velit, assequi hactenus non potui. Paulo post* Maxulam civitatem *Antoninus cognominat, omnibus in id cognomen exemplaribus consentientibus. Plinius L.* 5. C. 4: Colonia Carthago, magnæ in vestigiis Carthaginis: Colonia Maxula. *In excusis haud recte,* Maxulla: *nam Toletanum* Maxilia *habet: & duo aque vetusta* Maxula. *Ptolemaeo* Μαζύλα *pro* Μαξύλα. SVR.

MAXVLA PRATES] Eadem nostri libri, quæ Suritae, præferunt. De voce addita non absurde disputat Simlerus. Sed quis vera præstabit? Id videor mihi vidisse, neque Suritam latuit, duas hoc nomine urbes fuisse, Carthagini vicinas. Diversum, quod inter eas & Carthaginem interponitur, intervallum huc ducit. Sed maxime Ptolemaeus. Locat Maxulam post Catadae fluvii ostia L. IV. C. 3. brevi vero post Maxulam veterem sub Carthagine ponit, & utrique diversam thesin appingit. Quando vero Maxulae veteris positura huic bene convenit, cogitandum est, sintne in *Prates* vocabuli *Veteris* reliquiæ? WESS.

CASVLA M. P. XX.] Haud scio an referri huc debeat inscriptio, quam ex antiquissimo Hilarii codice Vaticano Joan. Mabillonius L. V. Rei Diplom. p. 355. inseruit: *Contuli in nomine Domini Jesu Christi apud Kasulis constitutus anno xjv. Trasamundi regis.* Africae urbem indicari nulla est dubitandi caussa. sed & simili nomine alia in Byzacena fuit, ut ex Notitia apparet. WESS.

A CARTHAGINE THENIS.] Eandem prorsus distantiam ponit Plinius: ponuntur autem Thenae à Ptolemaeo ad Syrtim minorem. SIML.

A CARTHAGINE THENAS M. P. CCXVII.] *Regium exemplar* M. P. CCVIIII. *cum reliqua* M. P. CCXVII. *habeant: quam lectionem præferendam Plinii auctoritate video.* Ea pars, *inquit*, L. 5. C. 4. quam Africam appellavimus, dividitur in duas provincias, veterem, & novam: discretas fossa inter Africanum sequentem, & Reges, Thenas usque perducta: quod oppidum à Carthagine abest CCXVII. M. P. *Toletanum tamen, & tria alia manuscripta exemplaria* CCXVI. M. P. *habent.* SVR.

INDE LEPTIM MAGNAM M. P. CCCCXXII.] *Hæc lectio Bland. & Neapolitani, Longolianique fide fulcitur, quod Regium exemplar magno sit errore vitiatum: nam* M. P. CCXXIIII. *in eo legimus.* SVR.

INDE ALEXANDRIA] Lugdunense exemplar *In Alexandria.* atque ita plures è

scrip-

A CARTHAGINE.

MAXVLA CIVITATE.	M. P. XVIII.
VINA CIVITATE.	M. P. XXVIII.
PVTPVT VICVS.	M. P. X.
HORREA CAELIA VICVS.	M. P. XXX.
ADRVMETVM COLONIA.	M. P. XVIII.
LEPTIMINVS CIVITATE.	M. P. XVIII.

TVS-

scriptis libris. Mihi, quamquam defendi hoc potest, vulgatum placuit. Mansiones summam paullo ampliorem, si singulas obire velis, dabunt. Wess.

A CARTHAGINE MAXVLAM CIVITATEM M. P. XVIII.] *Vetusta exemplaria* Maxula civitate M. P. XVIII. *cum supra* X. M. P. à Carthagine Maxulam *connumeret: qua in re nihil occurrit animadversione dignum, praterquam à Ptolemaeo duas* Maxulas *recenseri, unam statim à Carthagine, post Catadae fluminis ostium, quam Plinius* coloniæ *cognomine decorat: alteram inter* Bragada *flumen, & Tritonem paludem, qua Μάξυλα παλαιά ab eo cognominatur: visusque est Antoninus* civitatis *cognomente hanc distinxisse: in utroque enim itinere, summa ratio satis constat.* Sur.

A CARTHAGINE MAXVLA CIVITATE] Ab hac urbe litus, Carthaginem proximum, Maxulitanum, uti Ortelius observavit, dicebatur. Victor Vitensis L. I. Pers. Vand. C. 5. *Qui dum, ut moris est, ad Maxulitanum littus exisset, quod lingula vulgi consuetudine appellatur. Lingulae* nomen acceperat, quod promuntorium esset, non excellens, sed molliter in planum devexum: Ea *linguas* vocabant, Festo teste: vide Savaronem ad Sidonii Epist. 2. L. 1. & Valesium ad Ammianum L. XIV. C. 8. Præterea Martyres *Massylitani* quorum in Africa celebris memoria, huc referendi ex Martyrologio Romano V. Idus April. Scio God. Henschenium in alia omnia abire, & Fezae, urbe Tingitanae nobilissima, pro religione mortem subiisse, existimare. Ego factum nollem. Prudentius, quem corrigit, Peristeph. IV. 45.

Ingeret Tingis sua Caffianum
Fessa, Massylum monumenta regum.

Prudentius, inquam, hac ope non indiget: *Festa Massylum monumenta regum*, quod libri omnes approbant, optimum est, dictumque, uti Virgilianum hoc:

Pauperis & tuguri congestum cespite culmen
Post aliquot mea regna videns mirabor aristas.

Et quis veterum *Fessae*, seu *Fezae* potius, meminit? Urbs ea sub Saracenis demum clarescere cœpit, & ab illis est condita, sicuti ostendit Bern. Aldrete L. III. Antiq. Hispaniae & Africae C. 7. & 8. Cui porro *Massyli* & *Massylitani* eodem numero sunt? Neque obesse debet, quod à Maxula nascatur *Maxulitanus*. Constat enim promiscue dixisse: nam ejusdem urbis præsul modo *Massylitanus*, modo *Ecclesia Maxulitanae* nuncupatur. Vide Collationis C. 112. & Mabillonium ad Kalendarium Carthag. p. 164. Analectorum. Wess.

PVTPVT VICVM M. P. XII.] Putput Vicus M. P. XII. *in manuscriptis & Longoliano legitur: cum supra à* Vina Putput M. P. X. *attribuantur.* Sur.

PVTPVT VICVS] In Lugdunensi editione *Pupput Vicus X. M. P.*, quod, Parisiensi & Vaticano volentibus, recipiendum censui. Wess.

HORREA CAELIA VICVM M. P. XXX.] *Eundem numerum apponunt vetusta exemplaria & excusum Longolianum: cum supra à* Putput Horrea Caelia XXXII. M. P. *numerentur.* Sur.

HORREA CAELIA VICVS] Accedunt his veteres libri, quorum excerptis utimur, præter Parisiensium unum, qui, detractis XX. M., sola XII. M. retinuit Wess.

ADRVMETVM COL. M. P. XVIII.] *Ita legitur in eisdem exemplaribus: cum supra ab* Horreis Caeliis X. M. P. *numerentur* Adrumetum usque. Sur.

ADRV-

TVSDRO COLONIA.	M. P. XXXIII.
VSVLA CIVITAS.	M. P. XXXII.
THENIS COLONIA.	M. P. XXVIII.
MACOMADIBVS MVNICIPIVM.	M. P. XXVIII.
CELLAS VICVS.	M. P. XXVI.
TACAPAS COLONIA.	M. P. XXX.
AGMA SIVE FVLGVRITA VILLA.	M. P. XXX.

GIT-

ADRVMETVM COLONIA] Eadem passuum millia editi & manu exarati servant. Coloniæ honores Hadrumeto dedit Trajanus, ut vetus lapis, cujus epigramma supra dedimus, indicio est. WESS.

LEPTIM MINOREM CIVITATEM M. P. XVIII.] *Reg.* Leptiminus civitas M. P. XVIII. *atque item Neapolitanum. Blandinianum exemplar* Leptiminus civitate M. P. XVIII. *Longolianum* Leptiminus civitate mpm. XXIIII. *& miniatulis litteris corrigitur* civitas XVIII. *Videtur* Leptim minorem *pro parva cognominare. Plinio L.* 5. C. 4. Leptis altera: *& Ptolemaeo* Λέπτις μικρά. SVR.

LEPTIMINVS CIVITATE] Restitui in integrum, quod omnes offerebant, *Leptiminus civitate.* Tabula habet *Lepte minus.* Videri hoc posset insolentius & Romani sermonis legibus adversum, nisi notum satis esset, optimos quosque sequius sæpe genus in urbium vocabulis ad prætermissam *oppidi* vocem retulisse: relege Sanctii Minervam L. IV. C. 4. p. 622. Hinc ortum paullatim, ut nomina urbium pleraque incerti haberentur generis, qua de re Consentius in Arte p. 2027. Cum vero more quodam novo, & quasi monoptoto, urbes earumque vocabula adhiberent, *Lepti minus* dixisse mirandum non est. Et ne arbitreris in Itinerariis tantummodo hos flosculos lectitari, ecce tibi *Demetrium à Leptiminus*, qui in Concilio, cui præses Cyprianus fuit, pro hæreticis de integro baptizandis sententiam dixit, & *Romanum Leptiminensem* ex Collat. C. 121. Leptis hæc *civitas libera & immunis* est Hirtio Belli Africani C. 7. In ea Præses Byzacenae aut Capsae sedem habebat. Justinianus L. 2. Cod. §. 1. de off. Praef. Praetor. *Dux vero Byzacenae provinciæ & in Capsa & in altera Lepte civitatibus interim sedeat.* Vide Salmasium ad Spartiani Severum C. 1. WESS.

TVSDRO COLONIA] Inter oppida libera Plinius L. V. C. 4. *Tusdritanum* numerat. Ptolemaeus Coloniæ titulum non addit. Unde consequitur, utriusque ætate Tusdrum colonos nondum fuisse deductos. Videndum est, utrum à Gordiano seniore, qui Tysdri Imperator est consalutatus Herodiano auctore L. VII. C. 6., Coloniae jura impetraverit? WESS.

VSVLAM CIVITATEM M. P. XXXII.] *Manuscripta & Longolianum* Vsula civitas M. P. XXXII. *Ut forte id oppidum sit, quod Ptolemaeo* Οὔζικα. SVR.

VSVLA CIVITAS] Sic vulgati & schedae scriptæ. ad Ptolemaei scripturam proxime accedit Tabula, in qua inest *Usilla mun.* Notitiis Ecclesiasticis visum est ab *Usula* non recedere. *Cassianus Usulensis* Concilio Carthaginiensi sub Grato adfuit. *Victorinus Usulensis* inter Byzacenos memoratur. Est tamen *plebs Usilensis* in Collat. C. 126. VSALLITANI, quos vetus inscriptio Thesauri p. DXII. Leptitanis jungit, aliorsum pertinere videntur. WESS.

THENIS COL.] In Parisiensium uno adscriptum erat, *II. sunt super.* Illene in alio libro XXVI. M. P. invenit? Coloniam fuisse supra observavimus ex veteri lapide. WESS.

MACOMADES MVNICIPIVM M. P. XXVIII] *Supra à* Macomadibus Thenas M. P. XVII. *omnia edunt exemplaria.* SVR.

MACOMADIBVS MVNICIPIVM] Lugdunense exemplar & Vossianus codex uno versu MACOMADIBUS, altero *Municipium XXVIII. M. P.*, quasi municipium Macomadibus aliud foret. haud bene. has *Macomades minores* esse, dictum est antea. WESS.

TACAPAS COLONIA M. P. XXX.] *Regium exemplar.* Theapas col. M. P. XXX. *Reliqua* Tacapas Colonia M. P. XXX. *supra à* Cellis Picentinis Tacapas M. P. XXX. *designavit.* SVR.

AGMA SIVE FVLGVRITAM VILLAM M. P. XXX.] *Reg.* Agma sine Fulgurita villa

GITTI MVNICIPIVM. M. P. XXV.
PONTE ZITA MVNICIPIVM. M. P. XXXV.
VILLA MAGNA, VILLA PRIVATA. M. P. XXX.
FISI-

M. P. XXV. *Bland.* Acma ſive Fulgurita villa M. P. *&* *Neapolitanum exemplar.* Acmaſine Fulgurita villa M. P. XXX. *&* *Longolianum* Acina, ſive Fulgarita villa XXX. *&* *miniaceis litteris* Acinaſine *correctum : forte Græcum nomen eſt:* Ἄγμα *pro fragmento, aut* Ἀκμὴ *pro incremento. Infra in itinere, quod à* Tacapis Leptim magnam *ducit* Agma *conlocat.* SVR.

AGMA SIVE FVLGURITA VILLA] In noſtris eadem eſt diſcordia. Ex Vaticano edidit Schelſtrate *Agma*: Voſſii *Ama*, *Acma* libri Pariſienſes habent cum Baſilienſi Lugdunenſique editionibus. an à confragoſo litore, in quo poſita hæc villa, id nominis accepit? Graecis ejuſcemodi loca Ἀγμοὺς appellari ex Heſychio notum eſt. Nicander Alexiphar. ℣. 388.

Κνώδαλα φυκιόεντας ἀεὶ περιβόσκεται ἀγμούς.

An vero à fulmine, quo villa iacta reculæque ejus infractæ fuerint, cognomentum ſortita eſt? Ἄγματα ἀμφορέων de *amphorarum fragmentis* ex veteri ſcriptore Suidas adfert. Hoc confirmari videtur ex *Fulguritae* titulo: Fulguritum enim id eſt, quod fulmine ictum, uti legitur in Feſti reliquiis. Tu, quid verius ſit, arbitraberis. Certi equidem nihil decreverim. Fieri quippe poteſt, ut Punicum hoc ſit vocabulum. Habet præterea Arabum ſermo, cui multa cum Poenis communia erant, quædam huc facile transferenda, quæ in re parum liquida attingere nolo. *Fulgurita* memoratur in ſcripta Tabula, XXV. M. P., uti hic, à Gitti. WESS.

GITTI MVNICIPIVM] Ptolemaeo *Gichtis.* Moletio hodie *Galſanacar.* SIML.

GITTI MVNICIPIVM M. P. XXV.] *Habet Regium exemplar : cum reliqua* Gitta municipium. *In Itinerario maritimo Blandinianum exemplar* Giti de Tripoli : *&* *in Neapolitano* Gitti: *nam in Regio hæc vox defecit: Ptolemaeo in Syrtis parva theſi* Γίχθις : *qua an eadem ſit æſtimandum.* SVR.

GITTI MVNICIPIVM] Non eſt cauſſa dubitandi, quin Ptolemaei illa urbs hæc ſit. In Coiſliniano codice Γιθὶς eſt, quod ad *Giti* vel *Gitti* prope accedit. Tabulae ſcriptæ dicitur *Gighti. Catulinus Epiſcopus plebis Gittenſis* eſt in Collationis C. 133., ubi El. du Pin non recte notat, *incertum eſſe, cujus ille ſit provinciæ.* Fuit in Tripolitana; Colonia enim Tacapitana prima in hoc itinere ejus provinciæ urbs eſt. WESS.

PONTE ZITA MVNICIPIVM] Hoc forte id oppidum eſt, quod Hirtius de bello Africano *Zettam* nominat. Ptolemaeo *Zetha extrema.* Moletio *Scala Ris.* SIML.

PONTEZINTA MVNICIPIVM M. P. XXXV.] *Habet Regium exemplar, reliqua vero* Pontezita. *Ptolemaeus juxta hæc loca* Ζεῦα ἄκρα *conlocat. Fuit quando ſuſpicatus ſum,* Pontem Uzitae *legendum. Nam de* Uzita *auctor Commentarii Africani C.* 41., *Dion libro* xliij p. 243. *&* *Ptolemaeus mentionem fecere.* SVR.

PONTE ZITA MVNICIPIVM] Non probo conjecturam Suritae. Uzita longe hinc diverſa remotaque fuit, ſita in Byzacena. Ex Commentario belli Africani perſpicue apparet haud longe Adrumeto, Ruſpina Leptique altera disjunctam fuiſſe: imo vero VI. M. P. à portu Leptis aberat. Audi ex C. 63. *Caeſar interim celeriter per nuncios in caſtris, quum opera circuiret, certior factus, quæ aberant à portu millia paſſuum VI., equo admiſſo, omiſſis omnibus rebus, celeriter pervenit Leptim.* Caſtra intelligit, quæ in campo proxime Uzitam erant locata, ut eſt C. 56. Huic Uzitae poſitioni aſſentitur Ptolemaeus L. IV. C. 3. inter urbes, quæ circa Adrumetum erant, Uzitam recenſens. *Zettam*, quam ex Comm. de bello Africano C. 68. huc Simlerus advocavit, hinc quoque removerim: Ordo enim Caeſaris itinerum in Byzacena & eam fuiſſe indicio eſt. Hoc, quo de agimus, municipium in Tripolitana locum & dignitatem obtinuit. In ſcripta Tabula *Liba Municipium* pro *Zita* eſt. Ravennas L. V. C. 5. habet ex Tabula *Zita*, neque aliter libri vetuſti. WESS.

VILLAM MAGNAM, VILLAM PRIVATAM M. P. XXX.] *Exemplaria manuſcripta, & Longolianum recto caſu edunt, & unicum diverſorium. Mihi veriſimile fit, ex duobus in*

unum

FISIDA VICVS. M. P. XXXI.
CASAS VILLA ANICIORVM. M. P. XXVI.
SABRATA COLONIA. M. P. XXX.

unum fuisse conflata: quod in hoc commentario non semel accidisse docebimus. SVR.

VILLA MAGNA, VILLA PRIVATA] Fuisse eo nomine *Villam* in Proconsulari docet *Cyprianus Episcopus Villae Magnensis*, qui Synodicæ præsulum provinciæ ejus subscripsit in Lateranensi Concilio sub Martino. In Collationis C. 133. *Augendus Episcopus plebis Villae Magnensis* Catholicis accensetur. Ex utra fuerit *Villa Magna* non est, quo certo cognoscas. WESS.

FISIDA] Vel *Pisida*. Forte *Pisidon* portus Ptolemaeo, quamvis hunc post *Sabratam* ponat. SIML.

FISIDA VICVM M. P. XXXI.] *Regium, Blandinianum, & Longolianum exemplar recto casu eundem numerum edunt; Neapolitanum* Fisida intus mpm. XXI. SVR.

FISIDA VICVS] Recto quoque casu in nostris libris hæc mansio expressa est. Tabula *Pisida municipium*, sed Ravennas *Fisidia*. Meminit Carthaginiensis Collatio *Ambibii Episcopi plebis Pisitensis* C. 133, quem huic fuisse præpositum, adfirmare non sustineo. Vide quæ disputarunt viri doctissimi St. Baluzius & El. du Pin ad Collationem. Simleri opinionem probavit Ch. Cellarius V. C. IV. Geog C. 3. WESS.

CASAS VILLAM ANICIORVM M. P. XXVI.] *Regium, & Neapolitanum exemplar edunt. Blandinianum, & Longolianum* Casa silla Aniciorum M. P. XXVII. *& in Longoliano milto* Casas villa Aniciorum mpm. XXVI. *corrigitur.* Anicia *gens ampla, & prapotens multis seculis fuit. Ausonius ad Probum.*

Qui vincit aevi injuriam
Stirpis novator Anniae:
Paribusque comit infulis

Aniciorum stemmata. *Aurelii Cassiodori variarum libro x. Ep. xj. Theodahadus Rex Maximo Domestico V. I.* Anitios quidem pæne principibus pares aetas prisca progenuit, quorum nominis dignitas ad te sanguinis fonte perducta, collectis viribus hilarior instaurata rutilavit. *Jornandis de Justiniano Imperatore de R. Get. Cap. ult:* Mathasuentam vero jugalem ejus fratri suo Germano patricio conjunxit Imperator, de quibus postumus patris Germani natus est filius, item Germanus: in quo coniuncta Aniciorum gens cum Amala stirpe spem adhuc utriusque generis Domino præstante promittit. SVR.

CASAS VILLA ANICIORVM] Gentis Aniciæ maximas atque invidendas fuisse opes Ammianus L. XVI. C. 8. &, quem ibi testem produxit H. Valesius, Zosimus L. VI. C. 7. egregie docuerunt. De gente ipsa post accuratam Th. Reinesii Epist. 69. ad Rupertum operam multa dicere supervacuum arbitror. WESS.

SABRATA COL.] Syrtim minorem tangit Plinio teste. Ptolemaeo *Sabathra* vocatur. hodie *Saxambes* Moletio. SIML.

SABRATAM COL. M. P. XXX.] *Regium exemplar* Sabrata col. M. P. XXX. *Blandinianum & manuscripta alia* Sabrata colonia M. P. XXVIII. *Plinius L. 5. C. 4.* Sabrata contingens Syrtim minorem: ad quam Numidiae & Africae ab Ampsaga longitudo DLXXX. M. P. Latitudo, qua cognitum est CC. *Et alio loco L. 5. C. 5.* Item Cydamum è regione Sabratae. *Ptolemaeo inter duas Syrtes Σαβαθρα: & alia juxta* Zetha *promunturium Σαβάθρα: atque hoc quod ad Syrtis minoris descriptionem pertinet, Antonini* coloniam *destinari arbitrer: & Σαβαθρα legendum non Σαβάθρα. Procopio libro adificiorum Justiniani VI. C. 4 Σαβάθρα. Silius lib. 3. 256.*

Sabrata, tum Tyrium vulgus. SVR.

SABRATA COL.] Priores editiones cum Vaticano & Vossiano libro *Sabrata Colonia M. P. XXVIII.* præferunt. Unus Parisiensium Regio Suritae libro accedit. *Sabratam* Notitiæ Ecclesiasticæ non improbant, *Sabratenum* & *Sabratensem* hinc formantes. Vide Th. Ruinartum ad Victorem Vitensem L. I. C. 7. Corruptissimus est in hac urbe Joan. Malala in Justiniano p. 197. Ἐν οἷς παρελήφθη ἡ παρ' αὐτοῖς λεγομένη Τρίπολις καὶ Λεπτιμαγὰ, καὶ Σαβαθρὰ καὶ τὸ Βιζάκιν. Intelligit, quod Edm. Chilmeadum non fugit, Leptim magnam, Sabratam & Byzacium, quas Maurusii occuparunt, victis expulsisque Afris, sive Vandalis potius. WESS.

VAX VILLA REPENTINA. M. P. XXVII.
OEEA COLONIA. M. P. XXVIII.
MEGRADI VILLA ANICIORVM. M. P. XXXV.
MIN-

VAX VILLAM REPENT. M. P. XXVII.] *Habet Regium exemplar. Reliqua omnia* Vax villa repentina M. P. XXVII. SVR.

VAX VILLA REPENTINA] Haud aliter excerpta librorum noſtrorum prioreſque editiones. Villa hæc à *Repentino*, ejus, ut putem, conditore cognomen eſt nacta. Eſt in monumento Gruteriano Theſ. p. CCCXC. 2. P. CLAVDII PALLANTI HONORAT. REPENTINI LEG. PR. PR. PROVINCIAE AFRICAE memoria conſignata. Ab eo aliove ejuſdem nominis ita dici potuit. WESS.

OEEA COL.] In Concilio Carthaginienſi ſub Cypriano nominatur *Natalis à Boia*. ubi legendum, *ab Oea*. SIML.

OEEAM COLONIAM M. P. XXVIII.] *Hæc in optimo exemplari deſunt. Blandinianum & Longolianum* Oeea M. P. XXVIII. *Neapolitanum* Doca colonia M. P. XXVIII. *Ego* Oeeam *legendum arbitror: ut ea ſit de qua Pomponius L. 1. C. 7.* Ultra eſt Oeea oppidum & Cynips fluvius: *Plinius*, litore inter duas Syrtes: Ibi, *inquit L. 5. C. 4.*, Civitas Oeenſis, Cynips fluvius, ac regio. *Nam ad hunc pertinere ex Ammiano libro xxviij. C. 6. conjicimus.* Leptitano, *inquit*, agro, & Oeenſi internecina populatione tranſcurſis: *ut apud Tacitum* Oeenſium *ſit legendum, libro 4. Hiſt. C. 50. non* Ophenſium. Mox, *ait*, Oeenſium Leptitanorumque diſcordias componit, quæ raptu frugum & pecorum inter agreſtes, modicis principiis jam per arma atque acies exercebantur. Nam populus Oeenſis multitudine inferior, Garamantas exciverat gentem indomitam, & inter accolas latrociniis fecundam. *Nam ex Ammiano conjici videtur* Leptitanorum & Oeenſium *agros fuiſſe confines. Rem eam, de qua à Tacito mentio ſit, commemorari à Plinio, plane mihi perſuaſum.* Ad Garamantas, *inquit L. 5. C. 5.*, iter inexplicabile adhuc fuit, latronibus gentis ejus puteos, qui ſunt non alte fodiendi ſi locorum notitia adſit, harenis operientibus. Proximo bello quod cum Oeenſibus geſſere initiis Veſpaſiani Imperatoris, compendium viæ quatridui deprehenſum eſt. *Facili certe errore ex* Oeenſium *voce, in Taciti Libro* Ofenſium *librarius tranſſcripſit: & poſtremo ex* OFENSIVM *ductum* OPHENSIVM. *Apuleius in Apologiis* Oeae & Oeenſium *ſæpe meminit. In Concilio Carthaginienſi, D. Cypriano præſide, Natalis à* Boea *memoratur: ego ab* Oeea *legendum arbitror. Silius eodem Africano catalogo L. 3. 257.*

——— Sarranaque Leptis:
Oeaque Trinacrios Afris permiſta colonos.

Nam quod apud Ptolemaeum lib. 4. C. 3. Ἑῶα *legitur, ego legendum arbitror* Ὀῖα: *conlocat enim in eadem regione juxta* Leptim magnam: *qua enim Ptolemaeo* Νεάπολις ἡ καὶ Τρίπολις *eſt, ea* magna Leptis *eſt. Nam Strabo libro quinto, & aliam quandam continuo eſſe* Neapolim, *quam* Leptim *vocant, auctor eſt: ut de* magna *intelligendum eſſe ſatis appareat, cum juxta* Syrtim majorem *collocetur, &* Cynipim *fluvium: & Ptolemaeus* Cynipis *oſtio adjungit* Neapolim, Tripolim *dictam. Solinus Cap. 27.* Achaei, *inquit*, Tripolim lingua ſua deſignant de trium urbium numero, Taphrae, Abrotani, Leptis magnae: *& Plinius L. 6. C. 4.* Oppida, *inquit* Neapolis, Taphra, Abrotanum, Leptis altera, quæ cognominatur Magna: *qua Ptolemaeus adjunxiſſe videtur nomine* Neapolis, & Tripolis. *Minime enim verſimile eſt, eum Ptolemaeus libro 8. inſignes urbes ex ſuis tabulis ſeligat, quibus noctis & diei longiſſima ſpatia definiat, & Leptis magnae meminerit, eam in regionum Africae deſcriptione prætermiſſam. Adde quod in vetuſta verſione, & ea quæ Roma anno M. D. VIII. elegantiſſimis typis excuſa eſt,* Neapolis quæ & Leptis *legitur: ut* Tripolis *pro* Lepti *ſit ſubſtituta.* SVR.

OEEA COLONIA] Recte conjecit verusque adeo vates Surita fuit. Codices Coiſlianus & Palatinus perſpicue edunt: Νεάπολις ἡ καὶ Λέπτις μεγάλη. Quid vero de Euſtathio dicemus, ad Dionyſii ℣. 205. ſcribente? Ὅτι μέσον τῶν Σύρτεων ἡ Νέα πόλις, ἡ καὶ Μεγάλη Λέπτις. Profecto, ſi ita reliquerit, aliud nihil, niſi egregie falſum eſſe. De Oeea poſt Suritam multa addere vix erit opus. In Vaticano codice *Occa* fuit. Unus Pariſienſium & Voſſianus

Occa

MINNA VILLA MARSI. M. P. XXVIIII.
LEPTIMAGNA COLONIA. XXVIIII.
SEGGERA. M. P. XX.
BER-

Oea, quomodo vulgatum Lugduni exemplar præfert. Urbis nomen paullo remotioris sæpe fraudi librariis fuit. Reddidit Apulejo id Salmasius ad Solinum p. 227. Isac. Vossius ad Catullum p. 139. Plinii Panegyrico C. 70. Restituta eadem urbs est Augustini Epist. 138. ab H. Valesio, MSS. undecim approbantibus, in quibus *Oeenses* leguntur, teste El. du Pin ad Collat. C. 133. Fuit etiam, qui Augustini Epistolae, quæ inter Hieronymianas 70. est Edit. Novae, *Oeeam* vindicaret, verum invito, sed & erroribus sese induente Martianaeo. *Oea*, inquit, *sive Tripolis non fuit oppidulum Judaeis & aliis gentibus refertum. Sed urbs Africae ampla, una ex illis, quæ teste Solino, faciebant Romanis.* Unde vero hæc? & quis Tripolim eandem atque Oeam sive Oeeam dixit? In Gervasio Tilberiensi Ot. Imp. p. 918. lego. *Dicitur Tripolitana à tribus civitatibus, quæ sunt Ouaja, Berete & Leptis magna.* imo *Oea*, *Sabrata & Leptis.* Præterea visum est viris egregiis S. Bocharto. Loydio & J. Gronovio, urbem hanc Ὀίαν in fragmento Callimachi apud Stephanum in Ἀσβύσται appellari.

Οὔατι Τρίτωνος ἐφ' ὕδασιν Ἀσβύσται.

Quod si ita est, non erit poeta ab errore immunis. Tritoni eam admovet, unde remota longius fuit. Malim tamen ego Callimachum erroris absolvere, & priorem versus vocem adjectivam esse, cujus vera sententia ex perditis pendebat, arbitrari. Vide S. Bocharti L. I. Chan. C. 24 p. 479. & de Solini verbis, vitiosius in Suritae nota editis, Salmasium. In Tabula est *Osa*. WESS.

MEGRADI VILLAM ANICIORVM M. P. XXX.] *Eadem recto casu in Regio exemplari habentur. Blandinianum* Megdil villa Anitiorum M. P. XXVI. *Neapolitanum* Megdil villa Anitiorum mpm. XXV. *Longolianum* Megdil villa Aniciorum milia plus minus XXVI. SUR.

MEGRADI VILLA ANICIORVM] Magna est in libris discordia. Lugduni *Megdia Ville Aniciorum*, Basiliae vero *Meidii villa Aniciorum* vulgatum est. Ex Vaticano Em. Schelstrate *Megdil*, quod in Parisiensi quoque codice fuit, edidit. Vossii liber *Megdi villa Aniciorum M. P. XXV.* Anastasius in Epitome *Meidil.* Notus ex Collationis C. 208. est *Liberalis Episcopus Mildiliensis*, quem *Meidiliensem* esse juberem, si qui liber addiceret. Fortasse, quæ & Hemsterhuisii nostri suspicio, ex Punico *Migdal*, *turrim* notante, hæc nata sunt. XXV. M. P. huic mansioni priores editiones scriptique nostri apponunt. WESS.

MINNAM VILLAM MARSI M. P. XXVIIII.] *Regium exemplar recto casu hunc numerum edit. Blandinianum* Minna villa Amarsi M. P. XXVIII. *atque Neapolitanum & Longolianum.* SUR.

MINNA VILLA MARSI] Lugdunenses ediderunt *Villa Amarum.* Libri, quorum nobis usura fuit, *Anarsi* aut *Amarsi M. P. XXVIII.* uti Vossii, aut *Amusi* cum schedis Cusani. *Minnensis* Episcopus est in Notitia, sed inter Mauretaniae Caesariensis præsules. WESS.

LEPTIM MAGNAM COL. M. P. XXXVIIII.] *Regi.* Lepti magna col. M. P. XXVIIII. *Blandinianum*, Lepti magna colonia XXIIII. *Neapolitanum* Leptimagna colonia mpm. XXIX. *Longolianum* Lepti magna colonia mpm. XXIIII. *& milito* XXIX. *corrigit.* SUR.

LEPTI MAGNA COL.] Non aliter nostri, neque Tabula scripta. Sequior aetas duo hæc vocabula in unum conflavit. Procopio L. VI. Aedif. Just. C. 4. Λεπτιμάγνα. & Belli Vandalici L. II. C. 21. Hinc *Victorinus Episcopus Leptimagnensis* in Concilio Cabarsussitano. *Civitas Leptimagnensis*, in qua Dux militum provinciæ Tripolitanae sedem habebat, dicitur in L. 2. §. 1. Cod. de Praef. Praet. Afr. Hieronymus *urbem semibarbaram, positam in solitudine* Lib. I. in Jovinianum appellat. *Leptimajus*, quod Salmasius ad Spartianum in Severi vita C. 1. memorat, nusquam inveni. Coloniae dignitate insignitam fuisse, etiam numi docent. Juris Italici facta est ab Imp. Severo & Antonino ut ex L. 8. §. ult. D. de Censibus cognoscimus. WESS.

SEGGERA] Vel *Soggera.* In Conciliorum libro *Segermis.* SIML.

SEGGERA M. P. XX.] *Habent optima exemplaria Regium & Blandinianum: Neapolitanum vero* Soggera mpm. XX. *& Longolianum cum* Seggera *prætulisset, milito* Soggera *emendat.* SUR.

SEGGERA] Vulgatum nostri probant. *Soggera*

BERGE.	M. P. XXIIII.
BASE.	M. P. XXV.
THEBVNTE.	M. P. XXX.
AVXIQVA.	M. P. XXX.
ANNESEL.	M. P. XXX.
AVZVI.	M. P. XVIII.
ASTIAGI.	M. P. XXV.
MACOMADIBVS SYRTIS.	M. P. XXX.

ISCI-

gera ſolus Cuſani liber. *Segermis*, cujus in Concilio Carthaginienſi ſub Cypriano memoria exſtat, in provincia Byzacena cenſebatur, ut ex Notitia apertum eſt. In Tabula XXX. M. P. a Lepti magna conſpicitur *Sigolin*, ſive *Subgoli*, ut Ravennas maluit. WESS.

BASE M. P. XXV.] *Habet Regium exemplar: cum* Sere *reliqua præferant.* SVR.

BASE] In excerptis librorum veterum prioribusque editionibus *Sere* obvium eſt. Huic, ſi certum eſſet manſionis nomen, libens Epiſcopum imponerem Proculum, quem Collatio Carthaginienſis C. 135. præpoſuit *plebi loci Serrenſis.* Scio viros eruditos hunc præſulem Mauretaniae patribus, quod Notitia inter eos *Sertenſem* nominat, annumeraviſſe. Verum Proculus *Sertenſis* non fuit; duos ejus urbis alios Collatio C. 187. & 201. conſervavit. Sin *Baſe* ex Suritae libro malueris, refer huc ex Notitia Imp. Occident. p. 104. *Praepoſitum limitis Bazenſis.* Manſionem anteriorem inveni nuſquam. Anaſtaſius in Epitome *Bertem* appellat. WESS.

THEBVNTE M. P. XXX.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum* Tabunte M. P. XXX. *Neapolitanum* Tabinite mpm. XXX. *&* *Longolianum* Tabunćte mpm. XXX. SVR.

THEBVNTE] Anteriores editiones & ſchedae noſtræ ſumma concordia *Tabunte.* WESS.

AVXIQVA M. P. XXX.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum* Auziqua M. P. XXX. *& Longolianum: ſed hoc milto* Auxiqua *corrigit. Neapolitanum* Auxiqua XXX. SVR.

AVXIQVA] Placet libris, quibus utimur, *Auziqua.* Simili fere nomine urbem hoc tractu laudat Lycophron ℣. 885.

Αὐσιγδα, Κινύφειος ἣν τέγξει ῥόος
Ναρμοῖς λιπάσι.

Auſigda, quam Cinnyphius rigans fluvius Aquis fœcundat.

Neque longe à Cinyphio flumine hæc disjunćta manſio fuit. Pariſienſe exemplar huic & ſequenti XXXII. M. P. adjungit. WESS.

ANNESEL M. P. XXX.] *Habent Regium & Blandinianum, ac Longolianum: Neapolitanum vero* Aneſel mpm. XXX. SVR.

ANNESEL] Ex Vaticano dedit Doćtiſſimus Schelſtrate *Annezel*, Voſſiano accedente: Pſeudo-Anaſtaſius in ſuis invenit libris *Annaſel.* WESS.

AVZVI.] Ptolemaeo *Azuis.* SIML.

AZIV M. P. XVIII.] *In exemplari Regio* Auxiu: *Blandinianum* Auzui mpm. XVIII. *& Neapolitanum* Anzin M. P. XVIII. *Longolianum* Auzui M. P. XVIII. *& miniaceis litteris corrigit* Auzin. *Forte Ptolemaeo inter duas Syrtes Ἄζυις.* SVR.

AVZVI] Libri, quos vidimus, *Auzui.* WESS.

STIXGI M. P. XXV.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum* Aſtiagi mpm. XXV. *atque item Long. Neap. vere* Aſciagi M. P. XXV. SVR.

ASTIAGI] Omnes miro conſenſu *Aſtiagi.* An Cyri avum maternum Aſtyagem huic manſioni nomen feciſſe opinati ſunt? WESS.

MACOMADIBVS SYRTIS] Ptolemaeo *Macoma villa* ad Syrtim magnam. Libro Notitiarum in Tripolitana provincia, *Limes Macomadienſis.* SIML.

MACOMADES SYRTIS M. P. XXX.] *Regium exemplar* Macomadibus Syrtis M. P. XXX: *cum reliqua* Macomadibus Syrtis mpm. XX. *præferant. Ptolemaeus in Syrtis parva theſi Μακόδαμα collocat juxta* Tritonem. SVR.

MACOMADIBVS SYRTIS] Scripta Peutingeri Tabula *Macomada.* In Ptolemaeo vocabulum corruptiſſimum eſt. *Καλαμαίκυλα κώμη* editi prae ſe ferunt. Quia tamen codex Palati-

ISCINA.	M. P. XXX.
TRAMARICIOLO.	M. P. XXXI.
AVBEREO.	M. P. XXV.
DICDICA.	XXIIII.
TVGVLVS.	M. P. XXIIII.
BANADEDARI.	M. P. XXV.
ANABVCIS.	M. P. XXV.
TINIODIRI.	M. P. XXV.

BO-

latinus *Μάκκμα* ostendit, non verebor affirmare, in Ptolemaeo fuisse olim *Μακόμαδα*. Ravennas L. V. C. 6, *Macumades majores* appellat. Atque hæc tertia est ejusdem nominis urbs, in his itineribus obvia. passuum millia xx. libri tantummodo habent. WESS.

SCINA M. P. xxx.] *Habet Reg. exemplar. Bland. & Long.* Iscina mpm. xxxiiii. *Neapolitanum* Istina mpm. xxxiiii. SVR.

ISCINA] Eorum librorum, quos usurpavimus, nullus est, quin *Iscina* offerat. In M. P. differentia major est. Parisiensium unus cum Vaticano & Lugdunensi exemplari xxxiii. M. Simlerus M. P. xxxiiii. dedit, cui comitem liber Fabricii se addit. Putem *Iscina* verum mansionis esse nomen. Nam Ravennas L. V. C. 6. *Isina* habet ex Tabula, quæ nunc vitiose *Stina* edit. In primis suspicionem auget Ptolemaeus, in quo *Ἴσκινα* L. IV. C. 3. invenies. Hoc ergo revocavi. WESS.

TRAMARICIOLO] Vel *Tramaricio*. SIML.

TRAMARICIVM M. P. xxxi.] *Reg. exemplar* Tramaricio M. P. xxxi. *Bland.* Tramaricioio mpm. xxxi. *& Neap.* Tramariciano mpm. xxxi. *In Long.* Tramaritio mpm. xxxi. *& milto corrigitur* Tramaritiono. SVR.

TRAMARICIOLO] Et hoc restitui, ob librorum concordiam. *Tramaricioio*, quod Fabricii adscriptum est libro & in aliis invenitur, hinc natum est. WESS.

AVBEREVM M. P. xxv.] *Regium exemplar* Aubereo M. P. xxv. *Bland.* Aubureo M. P. xxv. *Neap.* Ambureo mpm. xxv. *Long.* Aubureo mpm. xxv. *& milto* Ambureo *emendat.* SVR.

AVBEREO] In uno Parisiensium *Anbureo*. Credo hoc verum esse. Memorat Collatio C. 121. *Donatum Episcopum Ecclesiæ Anburensis* sive *Amburensis*, quem cur hinc ablegemus, nihil est caussæ. Non ignoro viros egregios St. Baluzium, Joan. Garnetium, H. Norisium, *Anburensem* hunc mutasse in *Amporensem*, atque ex Tripolitana in Numidiam transtulisse: verum omnes invita Collatione. WESS.

DIGDICA] Vel *Dictica*, *Dicdica*. In Conciliis *Doctitorum Episcopus*. SIML.

DIGDICA M. P. xxiiii.] *Habet exemplar Reg. Bland.* Dicdica mpm. xxiiii. *& Long. sed hoc* Dictica *milto emendat. Neap.* Dictica mpm. xxiiii. SVR.

DICDICA] Conspirant editi scriptique in *Dicdica*. Idem habet Ravennas L. V. C. 6. *Digida Municipium* Tabula. *Diodica*, quam in Anastasii Epitome invenies, ex *Dicdica* orta est. WESS.

TVGVLVS M. P. xxiiii.] *Regium habet exemplar: & reliqua* Tuculus. SVR.

TVGVLVS] *Tuculus* etiam nostri. Rectum videtur *Tagulis* ex Tabula, nam & ita Ptolemaeus, nisi quod adspirationem addiderit. Corrigendus Ravennas, cui *Tragulis* dicitur. WESS.

BANADEDARI M. P. xxv.] *In Regio legimus exemplari, atque item in Blandiniano: nisi quod duobus distinguitur nominibus* Bana dedari: *in Neapolit.* Banadredana mpm. xxv. *& miniaceis literis* Benadeeladri *emendat.* SVR.

BANADEDARI] Fuerunt hoc loco Arae, quæ nomen ex Philaenis fratribus traxere, de quibus Sallustius Jugurt. C. 79. aliique. Habet eas heic Tabula, xxx. M. P. à superiore mansione disjungens. Credidero easdem designari, & si *Bamadedari* legeretur, paene affirmarem vocem esse Punicam, *aras cursorum*, ipsorumque adeo Philaenorum fratrum, indicantem. Possem alia in hoc genere proferre, si conjecturas perdere vellem. Nunc manus abstinere potius erit, & aliunde auxilium exspectare. WESS.

ANABVCIS] Agnoscit Ravennas & Tabula, eadem passuum millia annectens. WESS.

TINIODIRI] Vel *Timoridi*, *Tiniodiri*. SIML.

BOREO.	M. P. XII.
TINCI AVSARI.	M. P. XXIIII.
ATTICI.	M. P. XXV.
CHAROTVS.	M. P. XXV.
CAMINOS.	M. P. XXII.

BE-

TINIODIRI M. P. xxv.] *Habetur in Regio exemplari. In Blandiniano, & Neapolitano* Tinioridi mpm. x x v. *Longolianum* Timoridi. Svr.

TINIODIRI] In nostris par discordia. *Timoridi*, *Tinioridi*, quod ex altero natum est, præferunt. Wess.

BOREO] Promontorium hoc Syrtim majorem includere scribit Plinius. hodie vocatur *Caput Teiones*. Siml.

BOREVM M. P. x ii.] *Regium* Bareo. *In reliquis* Boreo. Borion *promunterium designat. Plinius L.* 5. *C.* 4 Promuntorium, *inquit*, quod majorem includit, (*de Syrtibus enim agitur*) Borion appellatur. Ultra Cyrenaica provincia. *Ptolemaeus item* Βορεῖον ἄκρον τέλος τῆς Σύρτιος. *At Procopius* Borii urbis *meminit* περὶ τῶν κτισμάτων *libro* 6. *C.* 2. & Pentapoleos *ultimam esse versus Occidentem Solem*; & *eam urbem* Maurusiis *barbaris proximam constituit*. Svr.

BOREO] Judaei haud longe ab hac urbe templum habebant, à Salomone, ut rumor erat, conditum, quod Justinianus, ipsis ad Christianorum sacra traductis, in Basilicam cultus melioris convertit, Procopio indice. Judaeos in hoc terrarum angulo incoluisse ex Tabula cognoscimus, quæ circa Iscinam mansionem habet a Judaeis appellatam. Sed hac de re forte pluribus alias. Fuit hinc Ario addictus *Sentianus Borei* Episcopus, pars Synodi Nicenae I., de quo J. Gothofredus ad Philostorgium L. I. C. 8. In Vaticano codice Em. Schelstrate *Boreum* invenit. Wess.

TINCI AVSARI] *Ausurianorum* meminit Synesius. Siml.

TINCAVSARI M. P. x x i i i i.] *Regium exemplar* Tincausari m. p. x x i i i. *cum reliqua* Tinciausari m. p. x x i i i i. *edant*. Svr.

TINCI AVSARI] Frequens est in scriptoribus Seculi IV. *Ausurianorum*, Tripolitanam provinciam, Pentapolim atque Aegyptum divexantium, mentio. Synesius in Epistolis & Catastasi, mala hinc orta sæpe deplorat. Ammiano L. XXVIII. C. 6. *Austuriani* dicuntur. *Auxorianos* appellat Philostorgius L. XI. H. Ecc. C. 8. ubi Gothofredum vide. Omnes nostri libri *Tinci ausari*. Wess.

ATTICI M. P. x x v.] *In Regio, Blandiniano, & Longoliano legimus. At in Neapelitano* Autrici mpm. x x v. Svr.

CHOROTVM M. P. x x v.] *Habet Regium exemplar* Chorotus. *Blandinianum & Longolianum* Carotus. *Neapolitanum* Carodius. Svr.

CHAROTVS] Editi scriptique nostri libri *Carothus* præferunt. Pseudo-Anastasius *Canothum* habet. Wess.

CAMINOS M. P. x x i i.] *Habetur in manuscriptis, Blandiniano, & Neapolitana bibliotheca exemplaribus, & excuso Longoliano, cum in Regio* Chaminos m. p. x x i i. *legatur*. Svr.

BERONICE] *Berenice* Plinio, quondam Hesperidum vocata. Distat, eodem auctore, à Lepti c c c l x x x v. m. p. Sed hic longe major distantia ponitur, quoniam Plinius rectam distantiam annotat. Antonius vero iter terrestre, qua longo ambitu circumeunda est Syrtis major. hodie *Bernicho* dicitur. Siml.

BERONICEM M. P. x x x.] *Omnia eadem auferendi casu* Beronice m. p. x x x. *Straboni, Ptolemaeo, & Stephano, Graecis auctoribus* Βερενίκη: *& Plinii quoque manuscriptis exemplaribus*, Berenice, *inquit L.* 5. *C.* 5., *in Cyrenaica regionis descriptione*, quæ & Pentapolitana regio, in Syrtis extimo cornu est: quondam vocata Hesperidum. *abesse à Lepti* c c c i x x v. m. p. *perhibet, quæ directis itineribus, & non mansionum certarum diverticulis, credibile est connumerari. Ptolemaeus idem illi tribuit cognomentum in* Pentapolitana *regione*. Βερενίκη ἡ καὶ Ἑσπερίδες, *& item Stephanus*. Svr.

BERONICE] Nobilissimam hanc urbem, à Ptolemaei uxore Bernice nuncupatam, Βερενίκην appellat Procopius L. VI de Aedif Justiniani C. 2. *Bernicide* in Tabula leges, pro *Berenicide*, quod Silius Italicus L. III. ℣. 249. adfirmabit.

Ad-

BERONICE.	M. P. XXX.
ADRIANE.	M. P. XXVIII.
TEVCHIRA.	M. P. XVIII.
PTOLEMAIS.	M. P. XXVI.
SEMEROS.	M. P. XXXII.
LASAMICES.	M. P. XXV.

CY-

Adfuit undosa cretus Berenicide miles.

Et Lucanus L. IX. 524.

Nam quidquid pulvere sicco
Separat ardentem tepida Berenicida Lepti.

Vide ibi Oudendorpium. WESS.

ADRIANE M. P. XXVIII.] *Habent ea exemplaria, quæ à me conferuntur.* SVR.

ADRIANE] Haud plura vir doctus in veteri libro invenit, qui excerpta editioni Lugdunensi Alb. Fabricii adscripsit. Eadem ex Vaticano publicavit Schelstrate, Tabula consentiente. *Hadrianopolis* Ravennati & Tabulae dicitur; unde colligas cum Salmasio ex earum civitatum fuisse numero, quas Hadrianus, quantumvis titulos in operibus haud amaret, magno numero *Hadrianopoles* appellavit. Vide Spartianum in ejus vita C. 20. Nec mutandum tamen mansionis hujus nomen, quam Ἀδριανὴ Hierocles iisdem vocavit. WESS.

TEVCHIRA] Eadem Arsinoë quoque dicta. distat Plinio à Berenice XLIII. M. P. noster Antonius XLVI. numerat. Hodie *Tochara* nominatur. SIML.

TEVCHIRAM M. P. XVIII.] *Reg.* Theucira M. P. XVIII. *habet, atque item Blandinianum: Neap.* Thecira mpm. XVIII. *Longolianum* Theucira mpm. XVIII. *& supra* Therira *corrigit. Straboni L. 17. p. 837.* à Berenice *est urbs* Teuchira, *quam* Arsinoen *vocant.* Arsinoen Teuchiram *cognominatam,* à Berenice XLIII. M. P. *distare, manuscriptis exemplaribus consentientibus, Plinius auctor est, L. 5. C. 5. A Ptolemaeo itidem appellatur* Ἀρσινόη ἡ καὶ Τεύχειρα. *Stephano* Δεύτερα πόλις Πενταπόλεως Λιβύης, ἡ πρότερον Τεύχειρα, *quamvis perperam in Aldino libro* Ταύχειρα *legitur.* SVR.

TEVCHIRA] Non est in Stephano Ταύχειρα improbandum. Invenies idem in Χεῤῥόνησος: habet quoque Herodotus L. IV. C. 171. &, quod rixam præcidet omnem, vetus monumentum Th. Reinesii Clas. VIII. 84. GN. VATINIO. L. F. VENANTO. N. TAVCHEIRA. EX AF. VETERANO. Quare non male Tabula *Tauchira col.*, sed XXV. M. P. ab Adriane separans. Plerisque scriptoribus numeri est multitudinis, ut Herodoto, Lycophroni ℣. 877. Synesio inter Epistolas Græcanicas, nam reliqua ejus nunc inter manus non sunt, p. 220. 239. Munivit novis operibus urbem Justinianus, teste Procopio L. V. de Aedif. Justin. C. 2. ubi vitiose Τόλχειρα appellatur, quamquam mendosius in Paschali Chronico p. 35. Ταυχειρά. *Praepositus limitis Teuchitani* est in Notitia Imp. Occid. p. 119, qui verius *limitis Teuchirani* diceretur. WESS.

PTOLEMAIS] Antiquo nomine *Barce*, Plinio XXII. M. P. à Teuchira. hodie *Tolemeta.* WESS.

PTOLEMAIDEM M. P. XXVI.] *In eum numerum manuscripta consentiunt recte* Ptolemaidis *casu exemplaria: cum Plinius L. 5. C. 5. ab* Teuchira Ptolemaidem Barcem nuncupatam XXII. P. M. *abesse tradat. Longolianum* XXV. M. P. *numerat: &* XXVI. mpm. *emendat: à Ptolemaeo* ἐπίσημος *cognominatur hac Cyrenaica Ptolemais.* SVR.

PTOLEMAIS] Condita Ptolemais fuit, non ubi Barce sita erat, sed Barces portus. Recte Ch. Cellarius L. IV. Geogr. C. 2. ex Scylace id animadvertit. Addo Barcen post conditam Ptolemaidem superstitem fuisse. Distinguitur à Ptolemaide in Ptolemaei L. IV. C. 4. Diversos præterea Episcopos habuerunt. In Niceno I. Concilio Arianis sese annumerasse leguntur *Zopyrus Barces* & *Secundus Ptolemaidis.* WESS.

SEMEROS] Ptolemaeo forte *Zemisthus.* SIML.

SEMEROS] Lugduni & Basileae mansioni huic XXXIII. M. P. apposuerunt. Vulgata adfirmantur codicis Vaticani & Parisiensis auctoritate. WESS.

LASAMICES M. P. XXV.] *Habet Regium exem-*

CYRENE.	M. P XXV.
LIMNIADE.	M. P. XXI.
DARNIS.	M. P. XXIIII.
HIPPON.	M. P. XXVIII.
	MI-

exemplar, *&* *infra* M. P. XXVI. *Blandinianum* Lasamices mpm. XXVI. *cum infra* Lasamicos mpm. XXV. *praeferat*. *Neapolitanum item hoc loco* Lasamices mpm. XXVI. *&* *infra* Lasanmicos mpm. XXV. SUR.

LASAMICES] Adjungunt excerpta, quibus utimur, utrobique XXVI. M. P., licet infra *Lasamicos* edant. WESS.

CYRENEM M. P. XXV.] *In Regio exemplari* Cirene M. P. XXV. *&* *in Blandiniano* Cyrine M. P. XXV. *Graeci numero singulari proferunt*, *&* *item Latini auctores*, *&* *plenius plurium numero Cicero pro Plancio C.* 5. Desiderarunt te *inquit*, oculi mei cum esses Cyrenis: *&* *doctissimus Poeta Catullus:*

Laserpiciferis jacet Cyrenis.

SUR.

CYRENE] Eodem numero utitur in voce Obsequens C. 28. *Locustarum ingentia agmina in Africa, à vento in mare dejecta, fluctibusque ejecta, odore intolerabili Cyrenis mortiferi vaporis gravem pestilentiam fecerunt pecori.* Sic ea Julii legenda arbitrer. Mitto Lucanum, Vitruvium, Virgilium atque alios, quibus *Cyrenae* placuerunt. Vide vero an haec urbs reddenda sit vexatissimo Gratii versui 507.

Nec saevos miratur equos terrena Cyrene.

Vulgo *Syene* editur, quam urbem cum Cyrene à librariis fuisse permixtam alibi ostendam ex Rufino de Vitis Patrum C. 1. Hoc si probaveris, non erit, ut anxie Syenensium equos, nemini veterum memoratos, anquiras. Cyrene ob equos eorumque studium celeberrima est. Pindaro Ode IV. Pythior. Εὔιππος Κυράνα dicitur, & εὐάρματος πόλις ἐν ἀργινόεντι μαστῷ, *urbs curribus praestans in albicante ubere terra posita*. Recte inde Gratio *terrena Cyrene*, quippe campestris & in feracissimo atque uberrimo Libyae agro à Batto condita. Κᾶπον Ἀφροδίτας, seu *hortum Veneris* propterea idem Pindarus appellat. Nec quemquam morabitur syllabae modulus, quam ancipitem esse Graeci poetae ostendunt, eosque secuti Catullus & Virgilius. Vide Vossium ad Catul. p. 17. Una earum urbium fuit, è quibus Pentapoli nomen est natum. Isidorus L. XIV. Origin. C. 5. *Pentapolis Graeca lingua à quinque urbibus nuncupata est, id est, Berenice, Ceutria, Apollonia, Ptolemais: ex quibus Ptolemais & Berenice à regibus nominata sunt.* Tu lege cum viris doctis *Teuchira* pro Ceutria, & *Cyrenen* adde ex Plinio L. V. C. 5. *Ceutria* MSS. in Martiano Capella L. VI. p. 217. itidem praeferunt, hinc adjuvandi. Plura dabit Illust. Spanhemius ad Callimachi Hymn. in Apollin. ℣. 94. WESS.

LIMNIADEM M. P. XXI.] *Habet Regium exemplar* Limniade M. P. XXI. *&* *item Bland. Neap.* Liminde mpm. XXVI. *&* *Long.* Limnide mpm. XXI. SUR.

LIMNIADE] Geographiae Sacrae Auctor *Lemandum* hic substituit. Non constitui in re incerta illi obloqui, malo tamen eam urbem *Lemnadum* appellare cum Theophilo Alexandrino Epist. Paschali I. *Ut sciatis*, inquit, *pro sanctis & beatis Episcopis, qui in Domino dormierunt, ordinatos esse in Lemnado pro Herene Nasteam.* Propius id a *Limniade* abest, quamquam recte Car. à S. Paullo censuisse dubium existimo. *Limnide* nostri omnes praeter Cusani, qui *Lamniade*, praeferunt. Pseudo-Anastasius Regio Suritae libro assentitur, *Limniademque* hinc hausit. Credo mansionem à palude aliqua palustrive loco *Limnadem* fuisse cognominatam, quam vocem varie dein scriptitarunt librarii. WESS.

DARNIS] Alias *Dardanis*. Ptol. *Darnis*. SIML.

DARNIDEM M. P. XXIIII.] *Regium & Blandinianum, ac Longolianum exemplar* Darnis M. P. XXIIII. *Neapolitanum* Darius mpm. XXIIII *Ptolemaeo culpa librariorum* Δάρδανις *pro* Δαρνίς, *&* *statim* κατὰ τὴν ἀπὸ Δαρδάνιδος μεσημβρίαν ἐκβαλλομένην *pro* Δαρνίδος. *Supra enim in ipsis excusis* μεχρὶ Δαρνίδος πόλεως ἐφεξῆς *legitur: & in designatione Marmaricae* κατὰ τὴν ἀνατεθειμένην διὰ Δάρνεως πόλεως γραμμήν. *Adde quod in vetusta versione latina, cujus supra men-*

MICHERA SIVE HELENE.	M. P. XXX.
BADRIN.	M. P. XXV.
AVSVFAL.	M. P. XX.
CATABATHMON.	M. P. XXV.

ALE-

mentionem fecimus, Darnis *legitur: & in excusa Romae anno M. D. VIII.* Darnis *al.* Dardanis. *Ammianus:* Et Arsinoe eadem, quæ Teuchira: & Darnis, & Berenice: quam Hesperidas appellant *lib*, 22. *C.* 16. SVR.

DARNIS] Urbem hanc serior ætas videtur *Darnen* Δάρνην appellasse. Joan. Moschus in Prato Spirituali C. 119. Θεόδωρ⊗ ὁ ἱερώτατ⊗ ἐπίσκοπ⊗ τῆς πόλεως Δάρνης τῆς ἐν Λιβύῃ. Vertit Ambr. Camaldulensis *Darnae civitatis*, atque hinc non sine ratione dubites, sitne in Hierocle loco Δάρνης legendum Δάρνη an Δαρνίς. Vide H. Valesium ad Ammianum L. XXII. C. 16. ubi hanc urbem Synesio restituit. Codex Vaticanus huic XXIIII. M. P. adjungit, sequenti vero M. P. XXVIII. WESS.

MICHERAM SIVE HELENEM M. P. XXX.] *Reg.* Michera sive Elene M. P. XXX: *& infra* Mecira. *Bland.* Mecira sive Helen mpm. XXX. *& Longolianus. Neap.* Mechira Helen M. P. XXX. SVR.

MICHERA SIVE HELENE] Excerpta librorum, quæ inter manus sunt, *Mecyra sive Helem, Belen, aut Helen*, quomodo editiones priores. In Tabula *Meciris* leges. WESS.

BADRIN] Vel *Batris* aut *Baradris*. In Concilio Carthaginiensi nominatur *Dativus à Badis*, ubi quædam exemplaria habent *Badris*. Forte est *Batrachus portus* Ptolemaeo, hodie *Trabechie*. SIML.

BADRIN M. P. XXV.] *Habent Regium & Blandinianum exemplar & Longolianum: sed hoc milso* Baradim *corrigit. Neapolitanum vero* Baradin mpm. XXV. SVR.

BADRIN] *Badensis* Episcopus apud Cyprianum hinc ablegandus est: *Vadis* aut *Badae*, quarum urbium hæc à Ravennate in Tingitana ponitur, illa inter Numidiae oppida recensetur, præfuit. *Badrim* est in Vaticano & Fabricii exemplari. Ceteri *Batrin*; *Barradin* Cusani schedae. WESS.

CATABATHMON.] Catabathmos oppidum & vallis repente convexa, finis est Cyrenaicae. Quod autem hic post Catabathmon ponitur Alexandria, idque addito IX. M. P. numero, manifestum est mendum: ex Plinio enim L. V. C. 6. constat Alexandriam à Cyrenis distare itinere terrestri DXXV M. P. à Catabathmo CLXXXVI. M. Videtur autem inscriptio hujus itineris mendosa, in qua ponitur *iter à Leptimagna Alexandriam DCCCCII*, cum tamen mansiones positæ Catabathmon usque hanc summam conficiant. Quia vero à Catabathmo incipiunt fines Alexandriae, utroque loco pro *Alexandria* ponendum putarem *Catabathmos fines Alexandriae*. SIML.

CATABATHMON M. P. XXV.] *In numero omnia conveniunt exemplaria. Sallust. Jugurth. C.* 19. Catabathmon Aegyptum ab Africa dividere *tradit: ut* provincia Africa, *& tertia orbis portio intelligatur. Pompon. L.* 1. *C.* 7. A promuntorio Metagonio ad aras Philaenorum, regionem eam proprie nomen Africae usurpare *docet, & C.* 8. ad Catabathmon Cyrenaicam provinciam pertinere: *& item de tertia orbis parte accipi vult.* Asiae, *inquit C.* 9. prima pars Aegyptus inter Catabathmon & Arabas ab hoc litore penitus immissa. *Verum auctor Commentarii belli Alexandrini perhibet praedicari, partem* Alexandriae *dimidiam Africae esse: & hoc Itinerarium infra* à *Catabathmo fines Alexandriae constituit. Pomponius* In litore, *inquit*, Alexandria Africae contermina. *Plinio L.* 5. *C.* 5., finem Cyrenaicum Catabathmon appellari oppidum, & vallem repente convexam *certum est.* SVR.

CATABATHMON] Nihil certius est observatione Simleri. Alexandria à Catabathmo longissime fuit disjuncta. Procopius L. VI. Aedific. Justiniani C. 2. Pentapolim XX. dierum itinere Alexandria removet, quod ridiculum foret, si urbs ea IX. tantum millibus passuum Catabathmo esset disparata. prætereo quæ Strabo L. XVII. p. 798. de maritimo itinere à Catabathmo Parætonium atque inde Alexandriam memorat; sola Plinii auctoritas falsi arguit Itinerarii scripturam, cui auxilium nullum ex libris scriptis oritur WESS.

ALEXANDRIA.	M. P. VIIII.

ITEM ALIO ITINERE A PTOLEMAIDA IN ALEXANDRIAM.

SEMEROS.	M. P. XXXIII.
LASAMICES.	M. P. XXV.
CYRENE.	M. P. XXV.

FINES MARMARIAE.

LIMNIADE.	M. P. XXI.
DARNIS.	M. P. XXIIII.

HIP-

ALEXANDRIAM M. P. VIIII.] Alexandria M. P. IX. *exemplar Blandinianum*, & *Longolianum* Alexandriae M. P. VIIII. *Neapolitanum.* Alexandriae mpm. VIII. SUR.

ALEXANDRIA] *Alexandriae* vocabulum ex ſede ſua parum tempeſtive huc viciniæ migravit. Deeſt fini ſequentis itineris, unde abeſſe non poteſt. Nunquam Itinerarii ſcriptor urbem, quo iter eſt, negligere ſolet. Et ſi negligeret, daret ſe turpiter. Neque enim præteriri ea urbs poteſt, quæ iter terminat. Scio H. Suritam exiſtimaſſe eandem eſſe *Caportim*, ultimam ejus itineris manſionem, atque Alexandriam. Sed & id novi magnum eſſe in ea re peccatum. Equidem, ſi à libris diſcedere animus eſſet, ablatam hinc Alexandriam proximo itineri ſubjicerem. Nunc nihil movere potius arbitror. WESS.

ITEM ALIO ITINERE A PTOLEMAIDE ALEXANDRIAM] *Reg.* Item alio itinere Ptolemaida in Alexandria. *Blandin.* Item alio itinere ab Tholomaida in Alexandriam. *Nealitanum* Item alio itinere a Phtolomaida in Alexandriam. *Longolianum exemplar*, Item alio itinere ab Ptolomaida in Alexandriam: *neque ulla manſionum ſumma appoſita apparet.* SUR.

ITEM ALIO ITINERE A PTOLEMAIDA IN ALEXANDRIAM] Reſtitui loco ſuo præpoſitionem, à Surita expulſam ejectamque. Timuiſſe vir doctiſſimus videtur, ne particula in Grammaticorum præcepta incurreret. Sed facile ſcriptorem aetatis ſuæ conſuetudo, quam & antiquiſſimi probarunt, excuſabit. Notum eſt Plautinum, ne alia accumulem, ex Bacchidibus Act. II. 1. *Herilis patria ſalve, quam ego biennio, poſtquam hinc in Epheſum abii, te conſpicio lubens.* Id mireris, conjuraſſe libros in *ab* & *a Ptolemaida.* an ex Ptolomaide fecerunt *Ptolemaidam*, uti ex Narbone Narbonam, Aſcalone Aſcalonam? *Ptolemaida* hac terminatione eſt in Martiano p. 217. L. VI., ubi H. Grotius videndus. *Ptolomaide* caſu recto quoſdam dixiſſe monuit Salmaſius ad Fl. Vopiſci Probum C. 17. WESS.

SEMEROS M. P. XXXIII.] *Hæc deſunt in Reg. Blandinian.* Semeros mpm. XXXIII. & *item Neap. ac Longolianum: cum ſupra* à Ptolemaide Semeros M. P. XXXII. *deſinantur.* SUR.

FINES MARMARIAE.] Poſt Cyrenem in exemplari manuſcripto interponitur *Fines Sarmatae.* In impreſſo *Fines Samariae*, aut *Armariae*, pro quo ponendum *Fines Marmaricae.* Sed ſi Ptolemaeum ſequamur, Darnis finis erit Cyrenaicae & initium Marmaricae: itaque poſt Limnidem ſive Limniadem & Darnim rectius hoc interponi poſſet. Ac fieri poteſt, ut hæc notatio finium Marmaricae & Alexandriae ex margine irrepſerit, cum nuſquam alibi provinciarum limites notet, niſi Mauritaniae utriuſque. Porro qui hic ponuntur fines, ita accipiendi ſunt, quod hoc loco fines Marmaricae & poſtea Alexandriae incipiant. SIML.

FINES MARMARIAE] *In Regio*, Finis Marmariae. *In Blandiniano & Neapolitan* Fines Armariae. *Longolianum* Fines Samariae, & *milto* Armariae. *Strabo gentem mari propinquam, & quæ ad Aegyptum pertineat, uſque ad Cyrenem*, Marmaridas *eſſe auctor eſt: cui* fines *à Ptolemaeo deſignantur, qui ſatis appoſitè huic itinerario congruunt. Nam à* Darnide *urbe linea protenta, Pentapolis ab Oriente parte* Marmaricae *finitur: atque hoc loco inter Cyrenem & Limniadem Marmariae fines ab Antonino aſſignantur:* A Paraetonii *fermo regione ad Syrtim uſque* majo-

HIPPON.	M. P. XXVIII.
PAPI.	M. P. XXIIII.
PANIVROS.	M. P. XXX.
MICHERA.	M. P. XX.
IVCVNDIV.	M. P. XL.
GEREATIS.	M. P. XXXII.
CATABATHMON.	M. P. XXXV.

FINES ALEXANDRIAE.

GERAS.	M. P. XVIII.

ZI-

majorem porrigi Marmaridas *Plinius L.* 4. *C.* 5. *asserit: Gentem* Nomadum Lybiae *esse*, *Pausanias in Atticis C.* 7. *auctor est.* Svr.

FINES MARMARIAE] Exulant ex Vaticano codice voces Fines Marmariae, unde quodammodo Simleri suspicio constabilitur. Quia tamen ceteri mordicus retinent, nihil caussae video, quamobrem exterminari debeant. Wess.

HIPPON M. P. XXVIII.] *Habet uti supra* à Darnide *Reginm*, *cum reliqua* XXVIIII. *hoc loco praeferant, quae supra* XXVIII *definierant.* Svr.

PAPI M. P. XXIIII.] *Regium* XIIII. *habet. Reliqua vero* XXIIII. *quorum consensu dncimur.* Svr.

PAPI] Fuit eum opinarer in *Papi* latere urbem Ἄπιν *Apin*, cujus meminit Polybius Excerp. CXV. verum re pressius examinata, opinionem repudiavi. *Apis* non longe Paraetonio fuit, ut videas ex Scylace p. 106. Edit. Gronovii. Wess.

PANIVROS M. P. XXX.] Ptol. & Straboni *Paliurus.* Siml.

PANIVROS M. P. XXX.] *Habent manuscripta*, *& Longolianum. Straboni L.* 17. *p.* 838. Paliurus vicus: *& Ptolemaeo in* Marmaricae *situ* Παλίουρος, *ut forte ea sit, quae hoc loco* Paniuros. Svr.

PANIVROS] Habet Tabula hoc loco *Paliuris*, adeoque recte viri docti censuerunt *Paliuros* hic videri legendum. Meminit loci Lucanus, sed vocis similitudine deceptus *Palinuri* nomen imposuit L. IX. 42.

> *Et hinc placidis alto delabitur undis*
> *In litus, Palinure, tuum: neque enim aequore tantum*
> *Ausonio monumenta tenes: portusque quietos*
> *Testatur Libye Phrygio placuisse magistro.*

An à Macedonibus nomen repetemus? Suidas urbis Macedoniae Παλιούρας *Paliurae* mentionem fecit in Ἀντίπατρος, nisi tamen ibi vitium sit. Wess.

MICHERAM M. P. XX.] *Reg. cum supra* Michera *sive* Elene *signasset*, *hoc loco* Micera *habet. Blandinianum* Mecira. *Neapolitanum* Metira. *atque item Longolianum.* Svr.

IVCVNDIV.] *Lucundui.* Ptolemaeo forte *Leucae Camini.* Siml.

IVCVNDIV M. P. XL.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum* Lucundiu M. P. XL. *Neapolitanum* Lacundiu M. P. XL. *Longolianum* Lucundui M. P. XL. Svr.

IVCVNDIV] Omnes fere nostri *Lucundiu* praeferunt. In Anastasio *Vicundium* invenio, quod ad Regii exemplaris lectionem proxime accedit. *Secundinus Episcopus Jucundianensis* memoratur in Collatione C. 180. Sed ille Afer fuit. Λευκαὶ Κάμινοι Ptolemaei in Marmarica mediterranea ponuntur: hoc vero iter secundum litus maris ducit. Adeo pronum & in aperto est dicere quae non sit, quam quae tandem sit profiteri. Wess.

GEREATIS] Vel *Gertatis.* Siml.

GEREATIS M. P. XXXII.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum* Geriatis mpm. XXXII. *& item Longolianum: & multo* Cereatis *emendat. Neapolitanum*, *quod proximè ad Regium accedit*, Cereatis mpm. XXXII. Svr.

GEREATIS] Libro Fabricii vir doctus *Gertatis* adscripsit. ceteri vulgatum servant, nisi quod plures apposuerint XXXIII. M. P. Wess.

GERAS.] Ptolemaeo *Zygris villa.* Siml.

GER-

ZIGILIS.	M. P. XXXII.
ARISTEV.	M. P. XX.
THABRASTA.	M. P. XXXII.
PARAETONIO.	M. P. XXVI.

EV-

GERAS M. P. XVIII.] *Manuscripta exemplaria habent & Longolianum.* Geras *oppidum circiter* L. *stadia à* Pelusio *situm Nicephorus Callistus libro* 13. *C.* 17. *Ecclesiastica historia asserit. Ptolemaeo juxta Pythis promontorium* Γεῤῥας γόνυ. SUR.

GERAS] Parvum oppidum *Geras*, de quo Sozomenus L. VIII. H. Eccl. C. 19., & ex eo Nicephorus, cum hac mansione componi non potest. longissime hinc abest, VIII. M. P. Pelusio, ut ex Tabula novimus, disjunctum. De eo ad Hieroclis Συνέκδημον plura. Mihi hujus mansionis nomen alibi nondum occurrit. WESS.

ZIGILIS] *Zatilis.* Ptol. *Zagylis villa.* SIML.

ZIGILIS M. P. XXXII.] *Habet Regium exemplar. At manuscripta & Longolianum* Zatilis mpm. XXXIII. *forte Ptolemaeo* Ζαγυλὶς κώμη. SUR.

ZIGILIS] *Zatilis* Vir quoque doctus adscripsit Fabricii libro. Lugdunense exemplar *Zacilis* edit. Unde *Zagylis* levi opera feceris. Μάξιμος Ζαγύλεως est in Jure Graeco-Romano p. 190. Corruptum urbis nomen exstat in Breviario Liberati C. 18. *Igitur Petrus Moggus ab Abbate Amone & Joanne Episcopo Magileos & ab Abbatibus monachorum inferioris Aegypti bella passus est.* Lege *Zagyleos.* WESS.

ARISTEV M. P. XX.] *Regio, Blandiniano, & Longoliano assentientibus. At Neapolitanum habet* Aristeia mpm. XX. SUR.

ARISTEV] Verum est *Aristeu*, seu potius *Aristaeu.* Credo enim ab Aristaeo, Cyrenes filio, huic mansioni nomen esse inditum. Solebant vitiose id nominis una vocali scribere, uti exemplis, cumulate congestis, Thom. Munkerus ad Hyginum fabulatorem C. 161. ostendit. Dicitur autem *Aristeu* more Aegyptio pro Ἀριστέως κώμη, habetque in hoc genere multa Itinerarium, ut *Niciu*, *Isiu*, *Ibiu*, aliaque, de quibus suo loco. WESS.

THABRASTA M. P. XXXII.] *In Regio legimus exemplari: Reliqua* Tanabastra M. P. XXII. *sed in Longoliano milte corrigitur* Thanabristra. SUR.

THABRASTA] Variant libri nostri editique: *Tanabrasta* & *Tarabastra Thanobestra* offerre solent. Haud scio an hujus mentio servata sit in Vibio Sequestre. *Cinibs Arabiae, in quo plurima genera gemmarum inveniuntur, & camelis portantur in oppidum Tybrestrum.* Est in Vibii libris non minor discordia. *Tibrestum* inveni in d'Orviliano. alii *Thibrestum* aut *Thibrestrum* ostentant. Utcumque fuerit, male *Cinibs*, ut in melioribus dicitur libris, *Arabiae* fluvius à Vibio perhibetur. WESS.

PARAETONIO.] *Paraconio* vel *Paracomo.* Legendum Paraetonio, quamvis altera lectio habeatur in manuscripto exemplari. Constat enim ex Ptol. Strabone, Mela, Paraetonium hoc loco situm esse. SIML.

PARAETONIVM M. P. XXVI.] *Regium* Parecomo M. P. XXVI. *Blandinianum & Longolianum* Paracomo mpm. XXVI. *Neapolitan.* Paraconio mpm. XXVI. *quod ad* Paraetonio *proximè videtur accedere. Nam* Paraetonium *urbem esse, & ingentem portum Strabo L.* 17. *p.* 798. *auctor est.* Mensura, *inquit Plinius L.* 5. *C.* 6. à Catabathmo ad Paraetonium LXXXVI. M. P. *Sed hoc iter diverticulis mansionum ducitur. In Ptolemaei exemplaribus* Παραιτόνιον. *At Stephan.* Παραιτόνιον, πόλις πλησίον Ἀλεξανδρείας, ἡ Ἀμμωνίας καλεῖται. SUR.

PARAETONIO] Pari discordia libri nostri. Unus Parisiensium *Paraecomo.* Vaticano inerat *Parecomo.* Exemplari Fabricii adscriptum à viro est docto *Paraconio.* Recte hinc Simlerus & Surita *Paraetonium* extuderunt, conjecturam stabiliente Cusani libro, qui *Paretonio* edit. Tabula *Pretonio.* WESS.

EVTHICV.] Vel *Futicu.* forte *Leuce acte* Ptolemaeo. SIML.

EVTHICV M. P. XL.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum* Euticu mpm. XL. *Neapolitanum*, Eutitii M. P. XL. *& post* Tanabastra *adjicitur: Longolianum item post* Tanabastra, *milte* Euticu XL. *& statim*, à Paraconio Futicu mpm. XL. SUR.

Eu-

EVTHICV. M. P. XL.
PHAEDONE. M. P. XXVI.
CAPORTIS. M. P. XVI.

ITER, QVOD LIMITEM TRIPOLITANVM PER TVRREM TAMALLENI A TACAPIS LEPTI MAGNA DVCIT M. P. DCV. Sic.

A TA-

EVTHICV] Forte in variata vocabuli scriptura latitat portus *Phoenicus*, de quo Strabo L. XVII. p. 799. WESS.

PHAEDONE.] *Dedone* vel *Pedone*. Meminit Srabo *insulae Pedoniae* intet Paraetonium & Alexandriam. SIML.

PHAEDONEM M. P. XXVI.] *Regium exemplar* Phedone M. P. XXVI. *reliqua vero* Pedone mpm. XXVI. SUR.

PHAEDONE] Excerpta librorum, quorum nobis usura fuit, *Pedone*, quod sono ab insula Pedonia non longe recedit. An insulæ, quod mansioni huic objaceret, hoc cognomentum est impositum? Notus alioqui Phaedon est Eliensis, cujus nomen Plato divino illi Dialogo inscripsit. Si verum servavit Regius codex, à Phaedone diceres locum appellatum. Sed hæ conjecturæ sunt. WESS.

CAPORTIS.] Post hoc nomen Schudius ponit Plinthinem & Chersonesum minorem, inde Alexandriam. Numerat à *Caporti* Alexandriam LXII. M. P. à Paraetonio autem Caportim Antonius ponit LXXXII. M. P., Sed si Paraetonium ab Alexandria distat C. M. P., ut Plinius scribit, *Caportis*, quæcumque tandem illa sit, nam neque Ptolemaeus neque Strabo meminere, tantum XVIII. M. P. Alexandria aberit. Itaque nihil interponendum, sed Alexandriae nomen cum eodem numero apponendum erit. SIML.

CAPORTIM M. P. XVI.] *Summo consensu* Caportis *in omnibus, qua conferimus, legitur exemplaribus. Sed cum hac mansione iter, quod* Alexandriam *ducebatur, finiri videamus, eum locum designari arbitror, quo Alexandriam conditam ferunt, in Africae parte* ab ostio Canopico XII. M. P. *ut auctor est Plinius L. 5. C. 10., qui in omnibus manuscriptis exemplaribus* Erapotes *nominatur. Strabo L. 17. p. 792., & ab eo Stephanus, Alexandriam prius* Rhacoten *cognominatam ferunt: atque haud scio quàm recte Pintianus noster* Rhacotem *in Plinii libris substituat, & vetustorum exempiarium, qua ad Antonini exemplaria proxime accedunt, lectionem interrumpat.* SUR.

CAPORTIS] Laudem meritus egregiam est Pintianus ob Plinii locum restitutum. *Rhacotis* est quoque in Taciti Hist. L. IV. C. 84. Pausania Eliac. Prior. C. 21. & Clementis Alexandrini Protreptico p. 31., ambigendumque adeo non est de rei veritate. Debuit iter hoc finiri urbe Alexandria, sed ea dudum in alium locum migravit, uti supra dictum est. Præterea numeri Pliniani L. V. C. 6. ferre hic Alexandriam nequeunt: Paraetonium, ut Simlerus monuit, C. M. P. Alexandria disjungunt, quod falsum erit, si *Caportis* ac *Alexandria* eadem sit. Scio Harduinum CC. M. P. in Plinio suo scribi jussisse, sed Plinio invito. Numeri, quos C. 5. & 6. finivit, damnant auctiorem illam summam. Jugulat eandem Tabula, non longe, si itineris anfractus consideres, à Plinio C. M. P. recedens. Reliquum est, ut, quæ *Caportis* fuerit, quæramus. Tabula *Tapostri* XXV. M. P. Alexandria separat. Vidit Ampl. Altingius id scribentium peccato ex *Taphostri* esse natum, idemque paullo turpiore flagitio in *Caportim* abiisse. Erat hoc loco oppidum, in quo Osiris ferebatur sepulchrum habuisse. Dictum inde Ταφόσιρις Synesio Epistola inter Græcanicas quarta. Ταφόσιρις Dioscoridi L. III. C. 27. Ταπόσιρις Straboni L. XVII. p. 799. Aberat id Alexandria itinere unius diei, testimonium perhibente Procopio L. VI. Aedif. Justin. C. 1. Amplius vero intervallum cum non sit, quod Alexandriam inter & Taposirim sive Taphosirim interposuit Tabula, integrum hoc iter additis ALEXANDRIA M. P. XXV. videri poterit. WESS.

ITER QVOD LIMITEM TRIPOLITANVM PER TVRRIM TAMALLENI &c.] *Hic* Limes Tripolitanus Thamallensis *videtur cognominari à Notitia provinciarum Romani Imperii: cujus auctor* Marianus Scotus *fuisse perhibetur. Nam sub dispositione viri spectabilis Comitis Africae inter Limitaneos recensetur Prapositus* Limitis Thamallensis; *neque* Tripolitani Limitis *sit mentio.* SUR.

K ITER

A TACAPIS AD AQVAS.	M. P. XVIII.
AGARIABAS.	M. P. XXX.
TVRRE TAMALLENI.	M. P. XXX.
AD TEMPLVM.	M. P. XII.
BEREZEOS.	M. P. XXX.
AVSILINDI.	M. P. XXXII.

AGMA

ITER QVOD LIMITEM TRIPOLITANVM PER TVRRIM TAMALLENI &c.] Est hujus limitis in L. 133. C. Theod. de Decurion. mentio; meminit enim *Sylvani Ducis & Correctoris limitis Tripolitani.* Huc referebam *Decurionem limitis*, quo de Publicola Vir Illust. Epist. ad Augustinum 46. novæ Edit. *In Arzugibus*, scribit, *ut audivi, Decurioni, qui limiti praeest, vel Tribuno solent jurare barbari, jurantes per daemones suos.* Erant Arzuges in Tripolitana. Quoniam tamen *Arzuges per longum Africae limitem generaliter vocabantur*, uti apud Orosium lego L. I. C. 3., potuit & alii provinciæ limes, de quo in Epistola, prætendi. Ducit hoc iter secundum Tripolitanum limitem à Tacapis Leptim magnam: Initium est in Tacapitana urbe. Non sequar ergo judicium viri egregii Th. Galaei, in Commeot. ad Itee Britanniae p. 5. legentis ITER QVOD A LIMITE TRIPOLITANO, &c. Erit, hoc recepto, duplex itineris principium, jungeturque limes Tripolitanus Tacapis. quod à vero recedit. Si quid hic movendum, impensius probem: ITER QVOD LIMITE TRIPOLITANO--DVCIT. Præterea numeri hic expressi, paullo ampliores sunt, quam ex itinere, per mansiones diviso, colliguntur. WESS.

A TACAPIS AD AQVAS M. P. XVIII.] *Habent Regium & Neapolitanum: Blandinianum & Longolianum* XVIIII. *cum infra* ab aquis Tacapinis Tacapas *omnia exemplaria* XVIII. *contineant. Ea enim aqua eadem, qua* Tacapinae *vocantur, esse videntur.* SVR.

A TACAPIS AD AQVAS] Nostri omnes apponunt huic loco XVIII. M. P. *Aquae* hæ *Tacapitanae* sunt, quarum Tabulæ, quæ XVI. M. P. Tacapis separavit, figura aquas calidas balneaque inibi fuisse monet. WESS.

AGARIAVAS.] Vel *Agarlavas.* Hirtius de Bello Africano meminit *Agar* oppidi, & in libro Conciliorum *Agrae* mentio. SIML.

AGARIABAS M. P. XXX.] *Habet Regium exemplar: Blandinianum* Agariavas mpm. XXX. *Neapolitanum* à Gorlanis mpm. XXX. *Longolianum* A Gariavas mpm. XXX. SVR.

AGARIABAS] Quod Simlerus ex Hirtio C. 67. & 76. memorat oppidum *Agar*, Byzacenae provinciæ fuit, ut ipse Hirtius & Notitia docent. *Agram* frustra in Africa quæsivi, Exemplaria, quæ inter manus sunt, *Agar lavas* aut *Agarlauis.* In Tabula eodem fere situ est *Augarmi.* WESS.

TVRRE TAMALLENI.] In libro Notitiarum *Thamallensis limitis* mentio fit. In exemplari Parisiensi male legitur, *Turreta Malleni.* SIML.

TVRRE TAMALLENI] Occurrit in Collatione Carthag. C. 126. *Sabratius Episcopus plebis Turre Tamallumensis.* Notitia vero inter Byzacenos ponit *Habet Deum Tamallumensem.* Unde haud male St. Baluzius opinatus est, eandem utrobique urbem indicari. Quod vero addit, non aliam esse *Turrem Tamalleni*, id vero non putem simile. Locatur enim hæc *Turris* in Tripolitana versus Leptim M. Equidem probabile semper habui, Eugeoium Carthaginiensem Episcopum, quem Notitia Africae *Tamalleni* exulasse tradit, in hanc *Turrim Tamalleni* fuisse relegatum. Victor Vitensis, ut quodammodo odoratus est Theod. Ruinartus, id L. V. Pers. Vand. C. 11. persuadet. Auctor enim est, Antonium, saevissimum hominem, fuisse *in quadam civitate, proxima eremo, qua Tripolitanae provincia vicinatur.* Addit dein, regem Hunericum, probe gnarum crudelitatis Antonii, jussisse ut eo Eugenius relegaretur, *in ipsis eremi partibus*, haud obscure ad *Turrem Tamalleni*, seu ut in Notitia est, *Tamallenum* nos ducens. Cum vero *Habet Deus* similiter relegatus sit in civitatem, in qua Antonius ille fuerat, ut Victor refert C. 12., an dubitabimus pro *Civitate Tamallumensi Tamallenensem* inibi refingere? Error ortus fuit, quod

Ha-

AGMA.	M. P. XXII.
AVGEMMI.	M. P. XXX.
TABALATI.	M. P. XXX.
THEBELAMI.	M. P. XXV.
TILLABARI.	M. P. XX.
ADAVGMAGDVM.	M. P. XXX.

TA-

Habet Deus Episcopnm egerit *Tamallumae* in Byzacio. Ea fraudi fuit librariis, adesse hoc loco oportere arbitratis. WESS.

BEREZEOS.] *Bizerentanus limes* invenitur in libro Notitiarum. SIML.

BEREZEOS M. P. XXX.] *Habetur in manuscriptis Bland. & Neap. exemplaribns: & excuso Long. cum Reg.* Adzereos M. P. XXX. SVR.

BEREZEOS] Commodius cum Pancirollo ex *Bezereos*, quod in exemplari Lugdunensi & aliis est, *limitem Bizerentanum* fotmaveris. Vide Notit. Imp. Occid. p. 119. WESS.

AVSILINDI.] Vel *Anxilindi.* SIML.

AVSILINDI M. P. XXXII.] *Deest in Regio hoc diversorium. Blandinianum* Ausilnidi mpm. XXXII. *Neapolitanum* Asilmidi mpm. XXXII. *Longolianum* Ausilindi mpm. XXII. & *milto corrigitur* Asiliundi mpm. XXXII. SVR.

AVSILINDI] Quod de mansione hac dicam, nihil est aliud, quam mirifice libros discrepare. *Ausilinidi* est in Vaticano. Codex Parisiens. *Ausilimdi.* Lugduni vulgarunt *Ausilendi. Ausilundi* Vossianus edit. WESS.

AGMA M. P. XXII.] *Augina* vel *Agina.* Liber Conciliorum *Aggiva.* SIML.

AGMA M. P. XXII.] *Reginm exemplar* Agma M. P. XXX. *Blandiniannm* Augma mpm. XXII. *Neapolitannm* Augina mpmp. XXII. *Longoliannm* Agina mpm. XXII. & *milto* Augina. SVR.

AGMA] Non temere dixerim, quid verius sit. *Augma* vir doctus libro Fabricii adscripserat, estque in Vossiano. *Quintus ab Aggya* in Concilio sub Cypriano sententiam dixit. An hinc fuerit, qui cognoscam? WESS.

AVGEMMI M. P. XXX.] *Reginm* Auzemmi M. P. XXX. *Blandinianum* Augemmi mpm. XXX. *Neap.* Augemi mpm. XXX. *Longolianum facili errore ex* Augemmi, Augemini M. P. XXX. SVR.

TABALATI.] In libro Notitiarum mentio fit *limitis Tablatensis*; de quo dubito an a *Tabal* Byzacenae vel *Tablata* Tripolitanae provinciae urbe nomen habeat. SIML.

TABALATI M. P. XXX.] *In Regio, Neapolitano, & Longoliano. At Blandinianum* Thabalati mpm. XXX. *In Notitia provinciarum inter Limitaneos, Praepositus* Limitis Tablatensis *sub dispositione viri spectabilis Comitis Africae.* SVR.

TABALATI] In superioribus Surita Simlerusque *Tablatensem limitem* ad Tabaltam, urbem Macomadibus & Cellis Picentinis vicinam, retulerunt: alterum utrum haud dubie cum vero discordat. *Tambaia* ut hic cum G. de l'Isle legatur, nulla caussa est. WESS.

THEBELAMI.] In Notitiarum libro *Thamalloma.* SIML.

THEBELAMI M. P. XXV.] *Halet Regium exemplar, cum in reliquis* Themelami *legatur.* SVR.

THEBELAMI] Vaticanus & Parisiensis cum editionibus vetustis *Themelami* præferunt. Hinc Præpositum *limitis Thamallomensis* appellatum opinarer, ni aliunde apertum esset Thamallomam in Byzacii fuisse finibus. WESS.

TILLIBARI.] Notitiarum liber *Tillibarensia Castra.* SIML.

TILLABARI M. P. XX.] *Praferunt manuscripta exemplaria, & libri Longeliani. In notitia provinciarum sub dispositione Comitis Africae, inter limitaneos Praepositus limitis secundanorum in castris* Tillibarensibus *recensetur.* SVR.

TILLABARI] Eadem Notitia Præpositum *limitis Tillibarensis* sub dispositione V. S. Ducis provinciæ Tripolitanae ponit p. 119. Quare imprudenter G. de l'Isle hoc loco *Tibari* scribendum censuit. WESS.

ADAVGMAGDVM M. P. XXX.] *Habetur in manuscriptis Blandiniano & Neapolitano, Longolianoque: cum in Regio* Adamadum M. P. XXX. *legatur.* SVR.

ADAVGMAGDVM] In Parisiensi est *Ad Aumandum. Ad Aumaudum* Lugdunense exemplar, alia aliter. WESS.

TABVNAGDI.	M. P. XXV.
TRAMVSDVSIM.	M. P. XXV.
TAMASCALTIN.	M. P. XXX.
THENTEOS.	M. P. XXX.
AVRV.	M. P. XXX.
VINAZA.	M. P. XXXII.
THALALATI.	M. P. XVI.

THE-

TABVNAGDI.] *Trabunacti* vel *Trabimagdi.* SIML.

TABVNAGDI M. P. XXV.] *Habet Blandinianum exemplar, & Longolianum. At Regium* Tabuinati M. P. XXV. *Neap.* Thrabunacti mpm. XXX. SVR.

TABVNAGDI] Omnes nostri aut *Thrabunacti* aut *Thrabunasdi.* Parisiensis præterea codex hanc mansionem postponit sequenti, quod in Lugdunensi quoque est exemplari. ceteri ordinem servant. WESS.

THRAMVSDVSIM M. P. XXV.] *Blandinianum. At Longolianum* Tramisdusim mpm. XXV. *Regium* Tharama M. P. XXV. *In Neapolitan. deest hac mansio.* SVR.

THAMASCALTIN M. P. XXX.] *Habet Blandinianum: & in Regio desideratur. Neap.* Thamastaltim mpm. XXX: *& Longolianum* Thamus caltin mpm. XXX. *& milto corrigitur* Tamascaltim. SVR.

TAMASCALTIN] *Thamascaltin* libri nostri, Cusani *Thamuschaltin.* WESS.

THENTHOS.] *Thenteos* vel *Teutheos. Teuchitanus limes* liber Notit. SIML.

THENTEOS M. P. XXX.] *Habetur in Blandiniano, & Neapolitan. Regium* THENTEOS M. P. XXV. *Longolianum* Theuteos mpm. XXX. SVR.

THENTEOS] De *Teuchitano limite*, quem Simlerus huc vocavit, diximus ad Teuchiram. *Thenteos* in omnibus legitur nostris. *Thinteos* Anastasius. WESS.

AVRV M. P. XXX.] Liber Parisiensis *Auri M. P. XXX. Auri* inest quoque Lugdunensi exemplari: ceteri vulgatum tuentur. WESS.

VINAZA M. P. XXXII.] *Habent Blandinianum, Neapolitanum, & Longolianum exemplar. Regium* M. P. XXXV. SVR.

VINAZA] *Triginta quinque millia* præter edit. Lugd. habet codex Parisien. & Vatic. WESS.

THALALATI.] Hinc *Talalatensis limes* in Notitiarum libro. SIML.

THALALATI M. P. XVI.] *Regium* THALATATI M. P. XV. *& reliqua* Talilati mpm. XVI. SVR.

THALALATI] Magno consensu excerpta nostra cum vetustis editionibus *Talalati*, quod verissimum esse, ostendit Notit. Imp. Occid. p. 119. WESS.

THENADASSA M. P. XXVI.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum* Tena dassa mpm. XV. *Neapolitanum* Tenadassa mpm. XXV. *& Longolianum* Tenadassa mpm. XV. *& milite* XXV. SVR.

MESPHE M. P. XXX.] *Regium habet exemplar: cum reliqua* Mespe mpm. XXX. *praferant.* SVR.

MESPHE] *Mesfe* præferunt libri. Stupor Anastasii in Epitome Chronici Casinensis hinc fecit *Morpen villam circa Alexandriam*, pæne dicerem esse Punicum Hebraeumque *Mitipho speculam* notans. WESS.

TELEPTE.] Hæc fuit Metropolis Byzacenae provinciæ: In Concilio Milevitano *Donatianus Teleptensis primus*, seu primæ sedis Episcopus ex Byzacena provincia subscripsit. Hic tamen in libro Conciliorum perperam *Telepiensis*, *Tibulensis* vel *Tebestensis* nominatur. Sed in Concilio Carthaginiensi Honorio XII. Cos. idem *Donatianus Teleptensis prima sedis Episcopus provincia Byzacenae* nominatur. SIML.

A TELEPTE TACAPA M. P. CXLII.] *Habetur in exemplari Regio. Reliqua praferunt* A celepte mpm. CLII. *prater Neapolitanum, in quo summa mansionum deficit. Sed cum singularum mansionum numeros summa recte colligat Regius & Blandinianus, Regii lectio praferenda erat. In Concilio Carthaginiensi, cui D. Cypr. prasedit, Julianus à* Telepte *sententiam tulisse traditur.* SVR.

A TELEPTE TACAPAS] Erat Telepte in extre-

THENADASSA.	M. P. XXVI.
MESPHE.	M. P. XXX.
LEPTIMAGNA.	M. P. XL.
A TELEPTE TACAPAS.	M. P. CXLII. Sic.
GEMELLAS.	M. P. XXII.
GREMELLAS.	M. P. XXV.
CAPSE.	M. P. XXIIII.

extrema Byzacii parte, ut Procopius L. VI. Aedif. Justin. C. 6. monuit. Mentio urbis est in Vita Fulgentii Ruspensis C. 1. Verba, uti legi debent, adscribo. *Sed possessionibus suis ex parte per auctoritatem regiam repetitis Byzacium perrexerunt. Ibique Telepte civitate unus eorum nomine Claudius ex conjuge nomine Maria, Christiana scilicet & honesta femina, istum, cui tanta gloria debebatur, feliciter genuit.* Quod vero Simlerus obiter Teleptensem urbem fuisse Byzacii Metropolim monuit, id argumentis stabilire conatus est Samuel Petitus L. III. Observ. Var. C. 1. p. 5. verum non bene firmis. Nam quod *Donatianus prima sedis Episcopus*, seu, ut in Photii Cod. LII. verissime Christ. Justellus legi oportere docuit, Δονατιανὸς Τελεπτήνης τῆς πρώτης θρόνου Βυζακίνης ἐπαρχίας, dicitur, id Metropolitanum cum non facit. *Prima* enim *sedes* à metropoli apud Afros diversa erat, dicebaturque *prima sedis* Episcopus, qui inter ejusdem provinciæ alios senior erat. Ad hoc, Adrumetum Byzacii metropolis erat, ut supra ex Procopio observavimus. Plura hoc de negotio notarum angustiæ non capiunt. Tu vide de Byzacii metropoli primisque per Africam sedibus erudite disputantem H. Norisium L. I. Hist. Pelag. C. 23. & L. II. C. 7. Ceterum CXLII. M. P., quæ Surita ex Regio addidit, ex vetustis editionibus & MSS. augentur X. M. P. WESS.

GEMELLAS M. P. XXXII.] *Habent Regium, Blandinianum, & Longolianum exemplar. Male in Neapolitano* mpm. XXV. *In Notitia provinciarum Romani Imperii Præpositus limitis* Gemellensis *recensetur sub dispositione viri spectabilis Comitis Africae.* SUR.

GEMELLAS] Incertum est, *limitem Gemellensem* ab hac mansione appellari. *Burcaton Episcopus Gemellensis* est in Collatione C. 206. Plerique omnes eum inter Mauretaniae Sitifensis patres transcribunt, non tuto satis. Obliti videntur harum *Gemellarum* in Byzacio, quibus cur praeesse non potuerit, quid tandem obstat? Vide, quæ ad alteras Gemellas diximus supra. Tabula hanc mansionem XX. M. P. separavit Telepte. WESS.

GREMELLAS M. P. XXV.] *Habent Regium, Blandinianum, & Longolianum exemplar. In Neapolitano perperam* Gremellas mpm. XXXIIII. SUR.

GREMELLAS] Assentiuntur Regio Blandinianoque libris qua editi, qua scripti. Tabula Peutingeri haud levem movet suspicionem, supervacuas has esse *Gremellas* & ex *Gemellis* natas. Iter Capsam usque ita ordinat. *Telepte XX. M. P. Vico Gemellas. XXIIII. M. P. Capsa colonia.* Interponitque adeo Capsam inter & Gemellas XXIIII. P. M., exterminatis Gremellis cum XXV. M. P. Equidem, si libri addicerent, easdem ejicerem. Nunc obscurum est, uter peccarit, auctorne Tabulae an Itinerarii? WESS.

CAPSE M. P. XXIIII.] *Regium exemplar* Capsae M. P. XXIIII. *Blandinianum* Capse mpm. XXIIII. *Neapolitanum* Capse mpm. XXXV. *Longolianum* Capse mpm. XXIIII. & *milito* XXXIIII. *An Capsa sit, æstimandum: oppidum magnum, atque valens inter ingentes solitudines, ut auctor est Sallustius Jugurth. C. 89. cujus conditor Hercules Libys memeratur. Certè in eodem Carthaginiensi Con. Donatulus à* Capse *recensetur.* SUR.

CAPSE] Capsa hæc longe alia est atque illa, de qua Sallustius. Sita nostra in medio fuit Byzacio, loco fertili & irriguo. Geographus Nubiensis Climate III. p. 86. *Urbs Capsa pulchra est, habet moenia & fluvium excurrentem, cujus aqua præstantior est aqua Castiliae: habet etiam intra se fontem, qui vocatur Altarmed.* Altera supra Numidiam erat posita inter ingentes solitudines, locaque vasta, inculta, egentia aquæ & infesta serpentibus. Ad hoc, Capsen-

THASARTE.	M. P. XXXV.
AQVAS TACAPITANAS.	M. P. XVIII.
TACAPAS.	M. P. XVII.

S A R D I N I A E.

ITER SARDINIAE A PORTV TIBVLIS CARALIS. M. P. CCLII. Sic.

TV-

fenses vicinum amnem non habebant, una modo, atque ea intra oppidum, jugi aqua, cetera pluvia utebantur, ut est apud Sallustium. Mitto alia, quæ apud S. Bochartum L. I. Chan. C. 24. legi velim. Wess.

THASARTE.] *Tasarte* vel *Tasarde*. Siml.

THASARTE M. P. XXXV.] *Habet Regium exemplar, Blandinianum, & Longolianum* Tasarte mpm. XXVIII. Sur.

THASARTE] Excerpta nostra adspirationem vocabulo detrahunt. Tabula plane ut Regius Suritae *Thasarte*. Wess.

AQVAS TACAPINAS M. P. XVIII.] *Habent Blandinianum & Longolianum: cum Regium exemplar* Aquas Tacapitanas M. P. XVIII. *praeferat. Neapolitanum* Aquas Tacapinas mpm. XXVIII. Sur.

AQVAS TACAPITANAS] *Aquis* his magno consensu libri apponunt XXVIII. M. P., putemque veriora. Tabula inter Thasarte & Aquas interponit *Silesvam*, ab illa XII. M. P. ab his vero XIX. M. disjunctam. Differentia exigua est, forte ex diverticulo Silesvam versus nata. Scripsi *Aquas Tacapitanas*, motus Regii codicis auctoritate & Vaticani, ex quo Schelstrate vulgavit *Aquasta Capitanas*. Ad hunc modum Episcopus *Tacapitanus* est in Notitia, & *plebs Tacapitana* in Collat. Carth. C. 133. Wess.

TACAPAS M. P. XVIII.] *Habent Regium, Blandinianum, & Longolianum exemplar. Neapolitanum haud recte* mpm. XVI. *supra enim à* Tacapis ad Aquas XVIII. M. P. *designantur.* Sur.

SARDINIA.] *Initialibus litteris habetur in Regio exemplari post* Tacapas: *quæ dictio in reliquis deficit, mihi videtur* Sardiniae *legendum: quemadmodum in eodem Regio codice* CORSICAE: SICILIAE *legitur in Blandiniano, atque in Regio.* Sur.

SARDINIAE] Abest à libris nostris SARDINIA. Si retinendam hoc loco censueris, brevi post abundare videbitur, nec tamen est, qui ibi rejecerit. Wess.

ITER SARDINIAE A PORTV TIBVLIS CARALIM M. P. CCLII. Sic.] *Regium exemplar* Iter Sardinie ad portu Tibolas Caralis M. P. CCXLII. *Blandinianum, & Neapolitanum* Iter Sardiniae à portu Tibulas Caralis M. P. CCLV. Sic. *Longolianum* Iter Sardiniae à portu Tibulas Caradis mpm. CCXXV. Sic. Caralis *singulari numero praeferimus versu Claudiani, in fine de bello Gildonico:*

Tenditur in longum Caralis.

Strabo libro 5. *p.* 224. Ἀξιόλογοι δ' Κάραλις, καὶ Σύλχοι. *Et in Ptolemaei excusis exemplaribus* Κάραλις πόλις καὶ Ἄκρα. *Autor Comment. belli Africani C. ult. plurium numero produxisse videtur.* Et post diem, *inquit*, tertium Caraleis in Sardiniam pervenit. *Ptolemaeo* Τίβυλα. Tibularii, *sive ut in Ptolemaeo legimus*, Τιβυλάτιοι, *oram insulæ tenent, quæ ad Septentriones vergit.* Sur.

ITER SARDINIAE A PORTV TIBVLIS CARALIS] Non erat cur Surita singularem numerum in *Caralis* præferret. Numero plurium Livio adhiberi solet, nec aliter Priscianus extremo L. II. aut Consentius in Arte p. 2031. Ita si sumas, *Caralis* sine scrupulo retineri hic poterit. Ego vero subvereor, ne urbis nomen, solito in his itineribus more, tanquam casus haberet nullos sit usurpatum. Non aliter expeditur ultimi itineris titulus, *A Caralis Noram:* neque etiam hoc Sulpicii L. II. C. 55. *Lucifer à Carnalis Sardiniae.* ubi male *Carnalis* pro *Caralis* editur, quamquam Κάραλις & apud Procopium L. II. Belli Gothici C. 13. & alibi legitur. Libro Fabricii vir doctus M. P. CCLV. adscripsit. alii CCLXV. Wess.

TV-

TVRVBLO MINORE.	M. P. XVIII.
ELEPHANTARIA.	M. P. XV.
LONGONES.	M. P. XII.
VLBIA.	M. P. XXXVIII.
COCLEARIA.	M. P. XV.
PORTV LVGVIDONIS.	M. P. XII.
	FANO

TVRVBVLO MINORE] Plinio *Turris Lybisonis*. Ptol. *Turris Byssonit*. SIML.

TVRVBLVM MINOREM M. P. XVIII.] *Regium* Turublo minore M. P. XVIII. *Blandinianum*, *Neapolitanum*, *&* *Longolian*. Turobole minore mpm. XIIII. *sed hoc milito corrigitur* Turobolemnore. SVR.

TVRVBLO MINORE] Non ausim *Turrim Lybisonis*, pro quo male in Ptolemaeo *Byssonis*, ut ex Libro ejus VIII. apparet, cum *Turubulo* confundere: haud longe à Turri hac afuisse ex Ptolemaeo colligitur. Edit. Lug. & Baf. cum Vaticano XIIII. M. P. præferunt, nec plura Vossianus habet. WESS.

LONGONES M. P. XII.] *Regium* Longone P. M. XII. *At reliqua* Longones mpm. XII. SVR.

LONGONES] Anastasius in Epitome hinc nobis est commentus *villam Longon*. WESS.

OLBIA M. P. XXXVIII.] Ptol. *Olbia civitas maritima*. SIML.

OLBIAM M. P. XXXVIII.] *Regium* Ulbia M. P. XXXVIII. *reliqua* Ulbia mpm. XXVIII. *Cicero*, *cum Q. ejus frater* PROCOS. *Sardiniae praesideret*, *ad eum scribens L.* 2. *Ep.* 3., A te, *inquit*, post illam Olbiensem epistolam nullas litteras accepi. *Et alia Epistola*: Sed quosdam venisse tamen Olbia dicebant, qui te unicè laudarent. *A Plinio recenseri eo loco L.* 3. *C.* 7. *quo* Bosenses *memorantur*, *mihi fit verisimile*, *ac potius* Bosenses *fuisse praetermissos*, *parvam civitatem*, *quam* Olbienses. *Exemplar enim Toletanum* Bicienses *habet*, *&* *alia* Vitenses *aut* Vicenses. *Claudiani quoque versus* 519. *de bello Gildonico corrigendus*:

Pars adit antiqua ductos Carthagine Sulcos:
Partem littoreo complectitur Olbia muro:

Pro illo Obuia: *quod Mariangelus Accursius non animadvertit*, *cum recte ex manuscriptis exemplaribus* Sulcos *emendavit ex parte*, *qua excusi* muros *praetulerant*. *Pausanias in Phocicis C.* 17., *è Thespiensibus & Attica Iolao duce manus quasdam transmigrasse*, *qua* Olbiam *munierint*, *perhibet*: *&* Orgillem *etiam dictam*. *Stephanus inter plures Olbias* Ἕκτη, *inquit*, Σαρδὸς. *Ptolemaeo* Ὀλβιανὸς λιμήν. SVR.

VLBIA] Singulari concordia libri *Ulbia*; quidam XXVIII. M. P. ut Vossianus, tantum addunt. *Ulbienses* urbis hujus incolas appellat P. Orosius L. I. C. 2. *Ex quibus Sardinia habet à meridie contra Numidiam Caralitanos: contra Corsicam insulam, hoc est, septentrionem versus habet Ulbienses*. de situ paria tradit Livius L. XXVII. C. 6. WESS.

COCLEARIA.] Vel *Godearia*. SIML.

COCLEARIA M. P. XV.] *Habent manuscripta exemplaria*: *Longolianum vero* Goderia mpm. XV. SVR.

COCLEARIA] Vulgatum Anastasius cum MSS. probat. Fieri potuit, ut à cochleis, quas hic alebant, nomen loco sit inditum. *Coclearia* sive *Cochlearia* hac significatione habes in Varrone L. III. de R. R. C. 14. Jam vero ex Dioscoride L. II. C. 11. novimus, laudatissimas è Sardinia cochleas fuisse asportatas. WESS.

PORTV LIGVIDONIS.] Vel *Liquidonis*. SIML.

PORTUM LVGVIDONIS M. P. XII.] Portu Luguidonis M. P. XII. *habent manuscripta*: *&* *Longolianum* Portu lignidonis mpm. XII. *Ii populi videntur esse qui Ptolemaeo* Λουκουιδωνήσιοι *cognominantur*: *ut* Λουγουιδωνήσιοι *forte sit legendum*. *Hodie nomen retinere videntur*: *nam regionem & promuntorium vocant* Lugodor. SVR.

PORTV LVGVIDONIS] De portu ejusque urbe videndus Cluverius in Sardinia Antiqua p. 494. Anastasius *Portum Guidonis*, quomodo & Vossii liber, nobis obtrudit. WESS.

FA-

FANO CARISI.	M. P. XV.
VINIOLIS.	M. P. XV.
SVLCIS.	M. P. XXXV.
PORTICENSES.	M. P. XXIIII.
SARCOPOS.	M. P. XX.
FERRARIA.	M. P. XX.
CARALIS.	M. P. XIII.

ALIO ITINERE AB VLBIA CARALIS. M. P. CLXXIII. Sic. CA-

FANVM CARISI M. P. xv.] *Regium* Fano Carisi M. P. XV. *Reliqua* Fano Carisi mpm. xxv. Svr.

FANO CARISI] *Fanum Causi* sive *Canusi* malebat Cluverius, ductus in eam suspicionem à Ptolemaeo, cui *Canusitani* in Sardinia memorantur. Mihi, pace viri egregii dixero, non justa ea caussa videtur. Oppidum *Causum* in Sardinia nemo invenit: & si à gente fanum id dictum fuit, utique *Canusitanum* appellari oportuit. Carisii, T. & P., in rebus Augusti saepe occurrunt; ab his horumve gentilibus *Fanum* hoc videtur appellatum, aut, quod impensius probem, à *Cariusiis*, quorum Ptolemaeus meminit. Nunc *Fani* loco nomen esse volunt. In numeris libri nostri observant, ut xxv. M. apponant. Nec tuto tamen illis fidas, nimis saepenumero vitiatis. Wess.

VINEOLAS M. P. xv.] *Regium* Viniolis M. P. XV. *Bland. & Neap.* Viniolis mpm xII. *Long.* Viniolis mpm. xII. *&* *milto corrigitur* Viniolis. Svr.

SVLCIS] Schudius legit *Suficis portus*: meminit autem *Supicii portus* Ptolemaeus. Etsi enim *Solci portus* & *Sulchense* vel *Solchense* promontorium in Sardinia sunt, tamen non sunt in itinere à Tibulis Caralis. Siml.

SVLCOS M. P. xxxv.] *Omnia manuscripta cum Longoliano* Sulfis M. P. XXXV. *Stephanus cum Claudiano* Σύλχοι πόλις ἐν Σαρδοῖ, Καρχηδονίων κτίσμα. *Pausanias in Phocicis C.* 17. *refert Poenos urbes duas in Sardinia muniisse* Carnalin *&* Syllos, *pro* Caralin *&* Sulcos. *tametsi, ut video, sunt, qui vulgata lectioni adsentiantur: Auctor Commentarii belli Africani Cap. ult.* Ibi Sulcitanos quod Nasidium ejusque classem receperant, copiisque juverant, HS CM. multat, & pro decumis octavas pendere jubet. Sulcitani *Ptolemaeo maxime ad meridiem vergunt.* Svr.

SVLCIS] Non est spernenda eruditissimi Schudii conjectura. Oppidum *Sulcis* sive *Sulcense* in australi insulae latere erat, longe hinc diversum. Probavit eandem Cluverius, in ea parte dissentiens, qua *Sulpici*, invenerat enim Σολπίκιος in Vaticano Ptolemaeo, *portuenses* scribendum censuit. Vide eum p. 495. Wess.

PORTICENSES M. P. xxIIII.] *Regium* Portiensfes M. P. XXIIII. *Reliqua vero* Porticensfes mpm. xxIIII. Svr.

SARCAPOS] Vel *Scarcapos*. Siml.

SARCOPOS M. P. xx.] *Habet Regium exemplar: & reliqua* Sarcapos mpm. xx. *forte ea civitas est, quae Ptolemaeo* Χαραπηνοί. Svr.

SARCOPOS] Supersunt nominis reliquiae in amne *Sarabos*. Excerpta librorum & Anastasius Sarcapos edunt: neque multum abit Ravennas L. V. C. 26. cum suo *Sarpach*. Wess.

FERRARIA M. P. xx.] *Omnia in eam lectionem consentiunt exemplaria, Regio dempto: in quo* Ferralia *legitur.* Svr.

FERRARIA] A fodinis & officinis dictum esse dudum monuit Ch. Cellarius. Erat enim ferri ferax Sardinia. Rutilius, a viro doctissimo non praeteritus, L. I. Itin. 351.

Occurrit chalybum memorabilis Ilva metallis,
Qua nil uberius Norica gleba tulit.
Non Biturix largo potior strictura camino:
Nec quae Sardoo cespite massa fluit.

Servat nominis vestigia promontorium Sardiniae *Ferratum*. Wess.

ALIO ITINERE AB OLBIA CARALIM M. P. CLXXIII. Sic.] *Regio exemplari* M. P. CLXXII. *Blaudiniano* CLXXIII. *numerorumque ratio summa congruit. In Neapolitano totum hoc deficit iter. Longolianum* Alio Itinere à Bublia Garallis mpm. CLXXXIII. *&* CLXXIII. *corrigitur.* Svr.

ALIO

CAPUT THYRSI.	M. P. XL.
SORABILE.	M. P. XLVI.
BIORA.	M. P. XLV.
CARALIS.	M. P. XLII.
A TIBULIS CARALIS	M. P. CCXIII. Sic.
GEMELLAS.	M. P. XXV.
LUGDONEC.	M. P. XXV.

HA-

ALIO ITINERE AB VLBIA CARALIS.] Abeſt hoc quoque iter à Vaticano libro. In numeris error manifeſtus eſt, nec facile tamen ſine meliorum codicum auxilio eximendus. vide Ph. Cluverium Sard. A. p. 499. Wess.

CAPUT THYRSI] *Thyrſi* fluminis meminit Ptolemaeus. Siml.

CAPUT THYRSI M. P. XL.] *Reg.* Caput Tirſi M. P. XLIIII. *Bland. & Long.* Caput Tyrſi mpm. XL. Fontem *fluvii Thyrſi deſignari arbitror, non* Oſtium: *tametſi Ptolemaeus* Oſtii *meminit: nam* Oſtia, capita *etiam vocabantur, & Caeſar L. 4. B. G. C. 10. Rhenum multis capitibus in Oceanum influere tradidit. Supra mentio ſit* Capitis Anae fluminis, *quo ab Antonino* fontem *ipſum intelligi liquet. Apud Pauſaniam in Phocicis C. 17.,* Thorſum *fluvium Inſulam mediam praeterfluere legimus; uti ego arbitror, pro* Thyrſo. Sur.

CAPUT THYRSI] Iter hoc per loca mediterranea Carales ducit, ſicuti praecedens ſecundum litus. Unde omnino *Caput Thyrſi* fontem hic notare debet, ut apud Statium L. III. Silvar. 5. 21. *Caput haud penetrabile Nili*, fontes Nili. Ceteroqui non adeo inſolens eſt, ut *caput fluvii* ejus oſtium ſit. *Capita Sari fluminis*, plane ut apud Caeſarem *multa Rheni capita*, Livio L. XXXIII. 41. oſtia ſunt Sari. Imo Virgilianum verſum Georg. IV. 319.

Triſtis ad extremi ſacrum caput adſtitit amnis,

nihil moratus veteres interpretes de oſtio accipit Lambinus ad Horat. L. I. Od. 1., quam recte nunc non dixero. Wess.

SORABILE] Hæc forte Ptolemaei eſt *Saralapis*, ſed tum ante Thyrſum ponenda eſt. Siml.

SORABILE M. P. XLVI.] *Habent Blandinianum ac Longolianum exemplar: quo numero ſumma ratio conſtat: in Regio* Sorabile M. P. XLV. *in Neapolitano hoc iter defecit. Ptolemaeo Σαρα-λαπὶς in mediterraneis: nec mihi conſtat, an idem ſit.* Sur.

SORABILE] Ravennas L. V. C. 26. *Sariapis* habet, pro *Saralapis*. Si *Sorabile*, quod in Anaſtaſio quoque ſervatur, a *Saralapi* nil diſcrepet, oportet alterutum in vitio adhæreſcere. Quid ſi manſio ſit, Ptolemaeo ignota? Codex Palatinus Σάργιλα πόλις habet, ſuſpicionemque auget. Wess.

BIORA.] Ptol. *Bioëa portus.* Siml.

BIORAM M. P. XLV.] *Habent Regium & Blandinianum, & Longolianum exemplar. forte ea deſignatur ſtatio, quæ Ptolemaeo* Βιόεια λιμὴν, *ut ſit ſcribendum* Βιόρα. Sur.

BIORA] Ptolemaei codices non conſentiunt in portus illius vocabulo, qua de videndus eſt Cluverius S. A. p. 491. *Biora*, quam libri probant, non temere mutaverim. Videtur eſſe Punicum vocabulum, *puteum* ſignificans. Neque abſurda videri debent Punica locorum in Sardinia nomina. Quis enim paullo rerum antiquarum peritior ignorat, Carthaginienſes hanc ſuo imperio ſubjectam habuiſſe. Vide S. Bochartum L. I. Chan. C. 31. Sur.

A TIBULIS CARALIM M. P. CCXIII.] *Habent Blandinianum, Neapolitanum, & Longolianum exemplar: cum in Regio* CXIII. *male præferatur.* Sur.

GEMELLAS M. P. XXV.] *Habent Regium & Blandinianum, ac Longolianum exemplar. In Neapolitano perperam* mpm. XII. Sur.

LUGUDONEC.] Vel *Liquidonis*. Ptolemaeus inter Sardiniae populos nominat *Liquidoneſios*, qui in editione Moletii *Luci Idoneſii* nominantur. Hodie pars Sardiniae, quæ Africam ſpectat, *Caput Lugudori* nominatur, ſicuti altera à Carali nomen habet. Siml.

LUGDONEC M. P. XXV.] *Regium* Luguinec M. P. XXV. *Blandinianum* Lugdonec mpm. XXV. *Neapolitanum* Lugudonec mpm. XXIIII. *Longolianum* Lugdonec mpm. XXV. *& milto corrigit*

HAFA.	M. P. XXIIII.
MOLARIA.	M. P. XXIIII.
AD MEDIAS.	M. P. XII.
FORO TRAIANI.	M. P. XV.
OTHOCA.	M. P. XVI.
AQVIS NEAPOLITANIS.	M. P. XXXVI.
CARALIS.	M. P. XXXVI.

A PORTV TIBVLIS PER COMPENDIVM VLBIA. M. P. XVI.

ITER

rigit Lugudonec. *Forte legendum erat* Luguidonem CIV. M. P. XXV. *ut*, Lugui donem civitatem *designet: à qua & portus Luguidonis & Luguidonesii regio Ptolemaeo.* SVR.

LVGDONEC] Vero arbitror simillimam Suritae conjecturam. Ex diversa vocis scriptura vix certe aliud extuderis: haud recte tamen promontorium *Lugudor* huc refertur. Urbs erat mediterranea, eo fere loci posita, ubi nunc *Loconi* non longe à sinu, quem *Liaslo* vocitant, conspicitur. WESS.

NAFA M. P. XXIIII.] *Et manuscripta & Longolianum in id nomen consentiunt.* SVR.

HAFA] Editum à Schotto est HAFA. Surita vero in notis, uti vides, NAFA expressit, quod & Lugduni ediderunt, prius libri probant. WESS.

MOLARIA M. P. XXIIII.] *Habet Bland. In Reg. pro ea mansione lacuna extat, & numerus* XXIIII. *tantum superest. Neap.* Molaria mpm. XXIII. *&* XXIIII. *corrigitur.* SVR.

MOLARIA] In Anastasii Epitome *Molazia*, quod vulgato præposuerim nunquam. WESS.

AD MEDIAS.] *Mediae* in Aldino exemplari & Schudii commemorantur: in aliis omittuntur. Sed ni ponantur numeri mansionum non respondent distantiæ à Tibulis Caralim, quæ hic ponitur. SIML.

AD MEDIAS] Abest hæc mansio à Suritae editione, ejusque loco asterisci sunt relicti, additis XII. M. P. Nostri codices retinent, quare restituendam arbitratus sum. Credo præterea aut hic XV. M. P. aut in sequenti mansione XII. M. esse scribenda: hæc enim inter *Molariam* & *Forum Trajani* media fuit. WESS.

FORO TRAIANI.] Quædam exemplaria *Trojani forum* appellant. SIML.

FORVM TRAIANI M. P. XV.] *Post* Molaria *altera in Regio lacuna exstat; & mansionis nomen deficit, ac tantum numerus* M. P. XII. *apparet. Blandinianum continenti ductu* Foro Trajani mpm. XV. *habet: atque item Longolianum. In Neapolitano nulla etiam lacuna* Foro Traiani mpm. XV: *& miniaceis notis* XXV. *corrigit: Procopius L. 6. C. 7. de Ædificiis Justiniani mentionem facit urbis, quam Rom.* Trajani præsidium *vocarint, ut in exemplari Græco pro* Φοςὸν, Φςέςιον *legatur.* SVR.

FORO TRAIANI] Rectum est *Forum Trajani*, quod & Anastasius agnoscit. Procopii Φςέςιον Τςαιανοῦ dudum viri docti ad hunc modum mutarunt. Est tamen in Notitia Africae inter Sardos Episcopos *Martinianus de Foru Trojani* in Editione Ruinarti, quamquam alii *de Foro Trajani.* WESS.

OTHOCA M. P. XV.] *Omnia in eam mansionis vocem & numerum exemplaria consentiunt, & infra altera mansione.* SVR.

OTHOCA] *Othoca* in Ravennate invenitur L. V. C. 26. WESS.

AQVIS NEAPOLITANIS] *Aquis Mapollinis* vel *Niapollinis.* Arbitror nomen hoc mendosum esse, & legendum *Aquis Neapolitanis*, quarum etiam Ptolemaeus meminit. Commemorantur autem Neapolitani à Plinio inter populos Sardiniae: proximo itinere similiter post *Othocam* Neapolis ponitur, quamvis minore distantia, quam *Neapolitanae Aquae.* SIMI.

AQVAS NEAPOLITANAS M. P. XXXVI.] *In Reg exemplari* aquis Neapolitanis M. P. XXXVI. *tum reliqua ex certa, & minime dubia scriptura adeò detorserint, ut nisi ope Regii exemplaris corrigi minimè posset*, Aquis *enim* Niapollinis mpm. XXXVI. *habent. Neapolis enim urbis, & Neapolitanorum regionis Ptolemaeus, & Plinius L.* 3. 13. *meminere: ac à Ptolemaeo itidem* Neapolitanarum aquarum *fit mentio.* ὕδατα Νεαπολιτανά: *ut*

ITER A TIBVLIS SVLCIS.	M. P. CCLX. Sic.
VINIOLIS.	M. P. XII.
ERVCIO.	M. P. XXIIII.
AD HERCVLEM.	M. P. XXII.
AD TVRREM.	M. P. XVIII.
NVRE.	M. P. XVII.
CARBIA.	M. P. XVI.
BOSA.	M. P. XXV.

COR-

ut exemplo ea res sit, quantis tenebris, in hoc præsertim Itinerario, inscientia librariorum offundamur: atque aliis locis indicabimus. SVR.

AQVIS NEAPOLITANIS] Videntur aquæ salubres & calidæ fuisse. Ravennati *Aquae Neapolitanorum* dicuntur. WESS.

VLBIA M. P. XVI.] Nisi numeri vitio sint fœdati, oportet primum iter miris anfractibus fuerit circumductum. Id LXXXIII. M. P. Tibulas inter & Olbiam ponit, seu, quod aliæ editiones dant, intervallum LXVIIII. M. P. Credemusne quo gressu non admodum citato facile una perveniri poterat die, eodem, si aliam viam insisteres, vix tribus quitum fuisse tendi? WESS.

VINEOLAS M. P. XXII.] *Regium exemplar* Aviniolas M. P. XXV. *Blandinianum, &* *Neapolitanum* Viniolis mpm. XII. *Longolianum* Viniolis mpm. XXII: *sed numero* XII. *ratio universa summa congruit.* SVR.

ERVCIO] Vel *Erurio*. Ptolemaeo videtur esse *Ericenum*. SIML.

ERVCIVM M. P. XXIIII.] *Regium, & Blandinianum* Erucio M. P. XXIIII. *legunt. Neapolitanum* Eputio M. P. XXIIII. *in Longoliano* Erucio mpm. XXIIII. *&* *milito* Epution *corrigit. Aestimandum an id oppidum sit, quod Ptolemaeo inter urbes mediterraneas* Ἐρίκινον *appellatur.* SVR.

AD HERCVLEM] Ptolemaeo *Herculis portus*. SIML.

AD HERCVLEM M. P. XXII.] *Regium* Ab Ercule M. P. XXII. *Reliqua* Ad Herculem mpm. XXII. *Ptol.* Ἡρακλέους λιμὴν *prope* Noram *urbem.* SVR.

AD HERCVLEM.] Fuerit ne templum an statua Herculis, unde nomen huic mansioni, qua finietur ratione? Cultum olim in Sardinia Herculem fuisse eo credibilius est, quod Sardorum multi genus ab eo repetebant. Sardum insulæ conditorem Hercule prognatum fuisse, constans erant fama. Silius L. XII. 361.

> *Mox Libyci, Sardus, generoso sanguine fidens*
> *Herculis, ex sese mutavit nomina terra.*

Adde Pausaniam in Phocicis C. 17. WESS.

AD TVRREM] In hujus vicinia dicitur situm esse oppidum, *Sasser* hodie dictum. SIML.

AD TVRREM M. P. XVIII.] *In ejus mansionis numerum omnia consentiunt exemplaria. Vide an colonia* Sardiniae *sit, quam unam appellat Plinius lib. 3. Sect. 13. qua* ad Turrim Lybisonis *vocaretur. Ptolemaeo* Πύργος βίσσωνος πόλις. *Hodie* Turritani *celebres.* SVR.

AD TVRREM M. P. XVIII.] Haud scio an huc pertineat, quod in Martyrologio Hieronymi Prid. Kal. Jul. legitur. *Turribus Sardiniae Crescentiani, Memmii.* Male profecto sibi & Sanctis consuluit, qui editioni D'Achery adscripsit: *Lege Caralibus.* Prius in indice Martyrum Usuardi & Romano itidem obvium est. *Turribus* habet Consentius in Arte p. 2030. WESS.

NORAM M. P. XVII.] Nure mpm. XVII. *legitur in manuscriptis, & Longoliano: & paullo post ter* Nura. *Plinio lib. 3. Sect. 13.* Norenses: *& Ptolemaeo* Νῶρα πόλις. *Pausanias in Phocicis C. 17. auctor est, post Aristaeum Hiberos ex Hispania in Sardiniam transmisisse,* Norace *duce: à quo novam urbem* Noram *appellarint.* SVR.

NVRE] Nisi altera fuerit in Sardinia *Nora*, cujus tamen nulla usquam mentio, vitiosissimum hoc erit. *Nora*, de qua deinceps, propius Sulcos & Carales fuit admota. Phil. Cluverius in locum *Nure*, ut in MSS. est, *Gurulem* substituit, eum vide S. A. p. 497. WESS.

BOSAM M. P. XXV.] *Eadem exemplaria recto casu* Bosa XXV. *Ptolemaeo* Βῶσα. *Hodie urbs Sardiniae id nomen retinet.* SVR.

CORNOS.	M. P. XVIII.
THARROS.	M. P. XVIII.
OTHOCA.	M. P. XII.
NEAPOLI.	M. P. XVIII.
METALLA.	M. P. XXX.
SVLCIS.	M. P. XXX.
ITER A SVLCIS NVRA:	M. P. LXVIIII.

TE-

BOSA] Anastasius *Osam* habet: dicerem eum *Osaeam* Ptolemaei cogitasse, nisi in aperto esset, omnia illum ex Itinerario excerpsisse. WESS.

CORNOS] Vel *Carnosa*. Ptolemaeo *Cornos*, mediterraneum oppidum. Moletio hodie *Galea*. SIML.

CORNOS M. P. XVIII. *Habet Regium exemplar & Blandinianum: Neapolitanum vero* Carnos XVIII. *Longolianum* Carnosa mpm. XVIII. *& milito* Carnos *corrigitur. Ptolemaeo* Κόρν@ *&* Κορνόζιοι. SVR.

CORNOS] Ravennas L. V. C. 26. *Comi*, credo pro *Corni*. Certe Anastasius simili peccato *Comnos*. Urbs olim satis ampla fuit, ut Livius L. XXIII. C. 40. indicat, *ad urbem, nomine Cornum, caput ejus regionis, confugit.*

THARROS] Vel *Tarbos*. Ptolem. *Tarre*. SIML.

THARROS M. P. XVIII.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum* Tharbos mpm. XVIII. *Neapolitanum* Tharphos mpm. XVIII. *Longolian.* Tharbos mpm. XVIII. *& milito* Tharphos *emendat. vide an sit, qua Ptolemaeo* Ταῤῥαι πόλις. SVR.

THARROS] Eadem libris nostris discordia inest. *Tharpos* aut *Tharbos* praeferunt. rectius Ravennas *Tarri*. WESS.

OTHOCA.] Forte *Osaea* Ptolem. SIML.

OTHOCA] Urbis, quam Ptolemaeus Ὀσαία vocat, vestigia inter Bosam & Neapolim in *Oseo* supersunt, estque adeo non omnino spernenda Simleri opinatio. WESS.

METALLA M. P. XXX.] Mansioni huic nomen esse videtur ab argenti metallis, quibus olim Sardinia abundabat. Sidonius Carm. VII. 49.

Sardinia argentum, naves Hispania defert.

Nubiensis Geographus Climat. IV. p. 167. *In hac insula Sardinia inveniuntur fodinae argenti optimi, quod in multas Romanorum regiones distrahitur.* Ne vero metalla haec frequenti aurilegulorum copia paullatim exhaurirentur, vetant Imp. Valentinianus, Valens & Gratianus L. 6. & 9. Cod. Theod. de Metallis aliunde metallarios in Sardiniam transportari. WESS.

SVLCIS M. P. XXX.] Sic dant MSS. observavit Consentius in Arte p. 2030. *Sulcis* ac si unius esset casus efferri. Carthaginiensibus originem urbs debet, condita in parte insulae maxime australi. S. Bochartus ex hoc urbis situ nomen repetit, ut ex L. I. Chan. C. 31. videbis. Nunc diruta urbs est, olim ampla & Episcoporum sedes, ut ex Notitia Africae notum est. Ex situ & quadam vocis similitudine *Palma di Solo* hac tempestate nuncupari ferunt. Vide God. Henschenium ad Kal. April. magni operis Sanctorum. WESS.

A SVLCIS NVRA M. P. LXIX.] Ptolemaeo *Nora*, unde Plinio *Norenses*. SIML.

ITEM A SVLCIS NORAM M. P. LXVIIII] *Regium* M. P. XC. *cum duabus mansionibus in eo descriptis summa numeri* LXVIII. *ducatur. Blandinianum* LXVIII. *& ab librario eodem* LXIX. *corrigitur. Neapolitano hoc defecit iter. Longolian-* LXVIII. & LXVIIII. *emendat.* SVR.

ITER A SVLCIS NVRA] Reddidi fidenter Itinerario, quod scripti omnes approbabant. detraxit Suritae editio summae generali sequentique mansioni una passuum millia. *Noram* alii appellant, eratque Caralibus vicina. Ravennas L. V. C. 26. *Juxta suprascriptam civitatem Caralis est civitas, quae dicitur Nora praesidium.* Urbi aeternum decus peperisset, si certum foret, Ignatium Antiochenum Episcopum inibi primam vidisse lucem. Abiit in has cogitationes Wilh. Ern. Tentzelius Exercit. III. Part. I. p. 47. Neque eas rejicere ausus fuit Joan. Ern. Grabius tom. II. Spicil. Patrum. Movit eos Abulpharagius Ignatium *Nuranienfem* Dynast: VII. p. 119. appellans. Equidem nihil.

TEGULA.	M. P. XXXIIII.
NURA.	M. P. XXXV.
ITER A CARALIS NURA.	M. P. XXXII.

CORSICAE.

A MARIANA PALAS.	M. P. CXXV.
ALERIA.	M. P. XL.
PRAESIDIO.	M. P. XXX.
PORTU FAVONI.	M. P. XXX.

PA-

nihil diffiderem, si vel unus esset, qui præter Arabem Noram Ignatio patrium solum fuisse doceret. Non diffitebor, venisse sæpe mihi in mentem, *Alnurani* scriptoris Arabis tantundem esse atque *Ignatium*, seu vocis ejus interpretamentum. Viderint peritiores. Mihi enim in his peregrinari nunc non licet. WESS.

TEGULAM M. P. XXXIIII.] *Habet Regium exemplar. Recto casu Blandinianum & Long.* Tegula mpm. XXXIIII. SUR.

NORAM M. P. XXXV.] *Regium, Blandinianum, & Longolianum* Nura mpm. XXXV. SUR.

A CARALI NORAM M. P. XXXII.] *Regium* A Caralis Nura M. P. XXXII. *Blandinianum* Item A caralis Num. mpm. XXII. *In Neapolitano* A Sulcis mpm. XXII. *Longolianum* Iter à Caralis Num. milia plus minus. XXII. SUR.

ITER A CARALIS NURA] Scripsi ITER A CARALIS NURA, quod hoc velle viderentur veteres libri. ITER vir doctus exemplari Fabricii adscripsit. ceteri solenni peccato ITEM: habent iidem XXII. M. P. WESS.

MARIANA.] *Miriana*. rectius *Mariana*. nam à Ptolemaeo in Corsica ponitur *Marianum promontorium* & civitas. Plinius scribit, in Corsicam Marianam coloniam à Mario deductam esse. SIML.

A MARIANA PLALAS M. P. CXXV.] *Regium exemplar* a Marianas plenas M. P. CXXVI: *cum ipsius exemplaris mansionem numeri* CXXV. *conficiant. Bland.* a Mirrana Palmas mpm. CXXVI *& ejusdem librarii manu* a Mirraniana *apparet correctio. Neap.* a Nurnuana Palmas milia plus minus CXXV. *Long.* Amiriana Palmas milia plus minus CXXV. *Plinius l. 3. 12. Coloniam* Marianam *à C. Mario deductam ait*, Aleriam *à Dictatore Sylla*. Aleriam *à Lucio Cornelio Scipione deletam, Florus auctor est.* SUR.

A MARIANA PALAS] Mirificis hic libri omnes obsiti vitiis sunt. In nostris eadem discordia, quæ in Suritae codicibus. Ravennas L. V. C. 27. *Martinianis*, sed corrupte. Vide Melam L. II. C. 7. urbis parietinæ supersunt, nomenque retinent. WESS.

ALERIA.] Plinius *Aleriam coloniam* a Sulla dictatore deductam scribit. Ptolemaeus *Valeriam* nominat. nunc *Leria* nuncupatur. SIML.

ALERIA] In numeris hic error erit, si Aleriae ruinæ à Mariana XXV. M. P. remotæ sint, ut Ph. Cluverius affirmat. Aleriam primo Punico bello L. Cornelius Scipio cepit & evertit. vetustissima inscriptio a Sirmondo & Hier. Aleandro explicita: HEC CEPIT CORSICA ALERIAQUE URBE. Vide Florum L. II. C. I. & quæ ibi viri docti. WESS.

PRAESIDIO.] Praesidiarii milites stationem hic habuerunt, ut Corsorum rapinas prohiberent: Nam qui insulae montana incolebant, vitam latrociniis sustentabant, ipsisque adeo feris sæpe crudeliores erant, ut Strabo L. V. p. 224. affirmat. WESS.

PORTU FAVONI] Vel *Navoni*. Hic forte est *Philonii portus* Ptolemaeo. Molctio hodie *Phavona*, locus desolatus. SIML.

PORTUM FAVONI M. P. XXX.] *Regium exemplar* Portu Faboni M. P. XXX. *Bland.* Portu Navoni mpm. XXX. *Neap.* Portu navem mpm. XXX. *Long. Blandiniani lectionem praefert, & milite correctionem* Naveni, *pro* Navoni. *Ptolemaeus* Φιλωνίυ λιμὴν, *ut in alterutro erratum sit.* SUR.

PORTU FAVONI] Ex Vaticano codice Em. Schelstrate *portu Pavoni* vulgavit. *Navoni* aliis inest. Unde haud male *Favoni*, cujus nominis vestigia superant, factum videtur. WESS.

PALAS] Vel *Palmas*. A Ptolemaeo Palla civi-

PALAS. M. P. XXV.

SICILIAE.

A TRAJECTO LILYBAEO. M. P. CCLVIII. Sic.
MESSANA. M. P. XII.
TA-

civitas in meridionali latere Corsicae ponitur. *Polo* hodie dicitur, Moletio auctore. SIML.

PLALAS M. P. XXV.] *In Regio legimus exemplari. Blandinianum* mpm. XXV: *& item Neapolitanum & Longolianum: in qua diversitate Regii exemplaris lectionem retinendam existimavimus. Ptolemaeo in meridionalis lateris descriptione* Πάλλα πόλις. SVR.

PALAS] Exulat hæc mansio ex Vaticano. *Palas* vir doctus adscripsit Fabricii libro, atque ita Vossianus ostentat. Supra omnes fere *Palmas*. Ex hoc codicum dissensu suspicatus est olim *Pallas* fuisse Phil. Cluverius, quem vide in Corsica Antiqua p. 506. *Palas* utrobique retinendum censui, quoad è libris major lux oriatur. WESS.

A TRAJECTV LILYBAEVM M. P. CCLVIII. Sic.] *Regium* Trajecto Lillibei M. P. CCLV. *Blandinianum* A Traecto Lilibeo mpm. CCLVII. Sic. *& item Neapolitanum & Longolianum: Sed singulares numeri recte* M. P. CCLVIII. *summam conficiunt: Infra in hoc itinerario* Trajectum Siciliae *vocat. Auctor Commentarii belli Alexandrini* Fretum Gaditanum *vocavit*. Legiones, *inquit* C. 56., quas in Africam ducturus erat, *&* auxilia mittit ad Trajectum. *Strabonis locum lib. 6. p. 266. vitio non carere arbitror, qui ex Posidonio à Messana Libyleum per Valeriam* quinque & XXX. M. *interesse scribit*. SVR.

A TRAJECTO LILYBAEO] Justissima est Suritae de Strabonis loco suspicio. Longe enim plura M. P. inter Messanam & Lilybaeum intersunt. Palmerius σλέ CIↃXXXV. refinxit, quo pacto numeri justo ampliores fiunt. Est enim iter illud CCXL. circitur millium passuum. Probabilior Ph. Cluverii conjectura est, supplentis in Strabone defectum hoc modo σλέ, CCXXXV. M. P. qua in re præeuntem habuit Simlerum, ut inferius videbis. Præterea per *Trajectum* fretum intelligi non debet: Id tam late non patebat. Locus indicatur, quo fretum trajicientes appellebant. Italiae itinera ad columnam Rheginam finiuntur. Huic in adverso litore opposita erat *Speculatrix turris*, de qua Strabo L. III. p. 171., ad quam, qui fretum tramittebant, cursum dirigebant. Vide Cluverium L. I. Siciliae Antiq. p. 80. Ceterum *Trajecto*, quod omnes insedit libros, ex serioris ævi Latinitate est. Nobilem Belgii urbem, pari modo appellatam, infra videbimus. WESS.

MESSANAM M. P. XII.] *Habent manuscripta, & Longolianum eadem recte. Strabo L. 6. p. 267.* Messanam *à* Rhegio stadia LX. *distare, & à* Columella *multo minus confirmat. Plinius etiam L. 3. C. 8.* XII. M. P. *in longitudinem Siciliensi freto tribuit: & in latitudinem* MCCCCC. P. *juxta columnam Rhegiam*. SVR.

TAMARICIVM SIVE PALMAS M. P. XX.] *Hi versus in Regio exemplari ita inversi & depravati sunt, ut veram, & germanam nobis lectionem patefaciant. Ita enim legitur,* Tavaricios sive Palpæ Tauromae. ——— ———
——— ——— Mas ——— M. P. XX ———
— — — — Nium Naxo — —
In Bland. vero, Tamaricio palmax mpm. XX. Per Tauromenium Naxo mpm. XV. *& correctum eadem manu* Naxum. *Neapolitanum habet* Tamaritio palmax M. P. XX. Per Tauromanium Naxum milia plus minus XV. *In vetustis Ciceronis & Plinii exemplaribus* Tauromenium, *non* Taurominium *legimus. Strabonis item, Ptolemaei & Stephani libris* Ταυρομένιον *& Prisciano libro 2.* Ταυρομενίτης *à* Tauromenio. *Plinius lib. 3. t4.*, Colonia Tauromenium, quæ antea Naxos. *ut, qui possint disjungi* Tauromenium *&* Naxos, *non videam, & vetustissimi exemplaris lectio praeferenda videatur, in qua prepositio* et *nusquam apparet*, Naxum *&* Megaram *Strabo L. 6. p. 267. sua aetate deletas perhibet*. SVR.

TAMARICIO PALMAS] Imprudens Suritae factum est, quo *sive* huic loco inculcavit. Secutus hoc Bertius est in Itinerarii hujus editione, quam Ptolemaeo adjunxit. Ph. Cluverius

TAMARICIO PALMAS. M. P. XX.
PER TAVROMENIVM NAXO. M. P XV.
ACIO. M. P. XXIIII.
CATINA. M. P. IX.
CA-

rius, ratus hanc immutationem à Bertio ortam esse, eum propterea haud incastigatum dimisit L. I. Sicil. An. C. 7. Sed si quid hic peccatum est, peccatum Suritae aut Schotti, quos duces Bertius habuit, imprudentia est. MSS. Parisiensis *Tamarucias Palmax:* ceteri *Tamaritio palmax* aut *Spalmax* offerunt, & *Palmas*, ut Vossii & Cusani schedae. Pseudo-Anastasius in Epitome *Tautaricopalma*. Scribam *Tamaritio Palmas*, non *Palmarum*, ut Simlerus, quod nusquam vidi, donec aliunde aliud veniat subsidium: A Tamarice & Palmis locum esse nominatum, non absurdum putem. Ex passuum intervallo ad *Nisi* amnis flucnta fuisse deprehenditur. WESS.

PER TAVROMENIVM NAXO] Urbs Naxos in Sicilia, Graecorum colonia, à Dionysio eversa est. Postea in vicino colle Tauro Tauromenium exstruxit Andromachus Timaei pater, Diodoro auctore. Quare hic libenter legerim, *Tauromenium, quae antea Naxos*. Plinius & alii *Taurominium* vocant, nunc *Taormina* dicitur. SIML.

PER TAVROMENIVM NAXO] Praepositionem, quam Surita induxerat, revocavimus ex MSS. Videtur indicari iter hoc per Tauromenium duxisse Naxum. Certum quidem est Naxo eversa Tauromenium in Tauro monte ab exulibus duce Andromacho fuisse exaedificatam. Sed eodem prorsus loco, quo Naxos fuerat, conditam fuisse, quantumvis Plinius Tauromenium antea Naxon dictam tradat, non liquet. Strabo L. VI. p. 266. Tauromenium inter & Messanam XXX. M. P. interponit; neque plura Th. Fazellus Decad. I. L. 1. C. 1. Quinque millia, quae summam exsuperant, Naxi situm innuunt, proxime *fluvium frigidum*, *Acesinem* Thucydidi, Plinio *Asinem* dictum. Vide Cluverium L. I. C. 7. WESS.

ACIO] Rectius *Acis*, arx prope Catinam, hodie fere nomen servans, *Jacis* dicta. Est etiam Acis fluvius, qui hodie *Frigidus* dicitur, auctore Aretio. Alii *Acilium* nominant. SIML.

ACYM M. P. XXIIII.] *Omnia* Acio M. P. XXIIII. *Hodie videtur esse* Jaci, *ut à fluvio nomen sumpserit. Silius: L. XIV. 221.*

Quique per Aetneos Acis petit aequora fines.

SUR.

ACIO] *Acio* nostri quoque probant. Anastasius in suis codicibus idem invenit, hinc *Acyum* formans. Videntur *Acin* fluvium in *Acium* commutasse. WESS.

CATANAM M. P. VIIII.] *Omnia habent* Catina mpm. VIIII. *cum* Catana *legendum sit Graecorum auctorum libris constantibus. Inde in vetustis nummis* ΚΑΤΑΝΑΙΩΝ: *& Ciceroni* Catanensis *in manuscriptis. Posidonius apud Strabonem L. 6. p.* 266. à Catana Tauromenium XXXII. M. P. *definit, totidemque hoc Antonini itinerario designantur.* SUR.

CATINA] Non temere damnem *Catina*. Salmasius ad Solinum p. 78. omnes ita Latinos scriptitasse profitetur, quod quamvis decernere non ausim, plures tamen hoc probasse scio. Ausonius in Clar. Urbib. XI.

Quis Catinam sileat, quis quadruplices Syracusas.

Nec aliter Cicero L. IV. in Verrem C. 23. aut Orosius L. V. C. 13. qui L. II. C. 14. incolas *Catinenses* appellat, ut vetusti libri arguunt. Justino *Catinienses* sunt L. IV. C. 4. Sed MSS. invitis. Optimus codex Bibliothecae Franequeranae semper *Cathanenses:* alter notae non optimae *Cathenienses*. *Catinenses* sunt & apud Juvenalem Sat. VIII. 16., cujus Scholiastem audiamus. *Catina oppidum Siciliae usque ad probra dissolutum notatur, unde & Bibaculus*.

Osce senex, Catinaeque puer, Cumana meretrix.

Sic ea citra dubium legenda sunt, estque prona satis & in aperto ad hanc immutationem via ex Festo in *Oscum*. WESS.
CA-

CAPITONIANA.	M. P. XXIIII.
GELASIVM PHILOSOPHIANIS.	M. P. XXI.
PETILIANIS.	M. P. XXVII.
AGRIGENTVM.	M. P. XXVIII.
CENA.	M. P. XVIII.
ALLAVA.	M. P. XII.
AD AQVAS.	M. P. XII.
AD FLVVIVM LANARIVM.	M. P. XXIIII.

MA-

CAPITONIANA] *Capitina* Ciceroni. *Capytium* Ptolemaeo. SIML.

CAPITONIANAS M. P. XXIIII.] *Regium* Capitonianib. M. P. XXIIII. *reliqua* Capitonia mpm. XXIIII. *Sed cum eadem infra* Capitonianis Catanam mpm. XXIIII. *praeferant*, Capitonianas *legendum visum est. De* Capitinis *Cicero in Verrem. L.* 3. *C.* 43. SVR.

CAPITONIANA] *Capitonia* noſtri libri. *Capitonianis* verum eſt confirmaturque à Regio Suritae codice & itinere, quod deinceps habebimus. Agnoſcit præterea nugator Anaſtaſius. Fortaſſe à CAPITONIANO, quo nomine aliquem habes apud Gruterum Theſ. p. CIↃCXXX. Mihi tamen alibi viſa nunquam eſt hæc manſio. Nam *Capytium* Ptolemaei aliud erat. Vide de eo Ph. Cluverium L. II. S. A. C. 8. WESS.

GELASIVM PHILOSOPHIANIS.] Lego *Gela ſive Philoſophianis*. Nam poſtea in itinere à Catina Agrigentum, poſt Capitonia ſimiliter Philoſophianis pari diſtantia ponitur. Cur autem Gela ita nominetur, rationem reddere non poſſum. SIML.

GELAM SIVE PHILOSOPHIANAS M. P. XXI.] *Regium exemplar* Gela ſive Fivoſo fianis M. P. XXI. *Reliqua verò* Gelaſium Philoſophianis mpm. XXI. *Ptolemaeo in Mediterraneis* Γέλα. *Silius L. XIV.* 218.

Venit ab amne trahens nomen Gela: *& item Claudianus*. L. 2. Rapt. Proſ. ℣. 58.

— Nomenque Gelam qui præbuit urbi, SVR.

GELASIVM PHILOSOPHIANIS] Simleri conjectura venerat in mentem viro docto, qui Fabricii exemplar cum ſcripto libro compoſuit. Sed ea non una premitur difficultate. *Gela* urbs hinc longe afuit, poſita in ora maritima. Forte verior eſt Cluverii ſententia, legentis GELENSIVM PHILOSOPHIANIS. Locum obſervat ad Gelae fontes fuiſſe inque Gelenſium poteſtate L. II. S. A. C. 10. Placuit interea à libris non diſcedere. Quod Schottus ediderat *Selam ſive Sophianas*, credo operarum eſſe peccatum. WESS.

PETILIANAS M. P. XXVII.] *Regium exemplar* Patilianis M. P. XXVII. *cum reliqua* Petilianis mpm. XXVII. *praeferant*. SVR.

PETILIANIS] Videtur hinc nomen eſſe manſioni à *Petiliis*. M. Petilii equitis R. in Sicilia negotiantis memoria ſupereſt in Ciceronis L. II. Verr. 29. WESS.

CENA] Nuſquam, niſi fraudem facit memoria, id mihi lectum eſt. Situs indicio eſt, eo fuiſſe loci, ubi nunc *Siculiana* conſpicitur. *Gena* invenio in Anaſtaſio & *Allana*, utrumque male. forte κρηνὴ aut κρηναὶ dicta eſt manſio. WESS.

ALLAVA] Diodorus in excerptis L. XXXVI. ποταμὸν Ἄλβαν *flumen Albam* memorat, qui niſi ſit *Alabon* circa Megaridem, acceſſerim Cluverio *Albam* heic loci fuiſſe arbitrato. Heracleae mentio, quam brevi poſt injicit Diodorus, huc magis quam ad Alabonem Megarenſium ducit. X. M. P. aut huic, aut certe ſequenti manſioni adjicienda ſunt: nam XL. M. P. Agrigentum inter & Aquas erant. WESS.

AD AQVAS] Quas hic ſimpliciter *Aquas* nominat, has proximo itinere vocat *Aquas Larodas*, hodie *Xacca* dicuntur. SIML.

AD FLVVIVM LANARIVM M. P. XXIIII.] *Habent Blandinianum*, *Neapolitanum & Longolianum*. *Regium vero* Ad Fluvium lanaricum M. P. XXIII. *& numeri* XXIIII. *ſummae ratio apparet*. SVR.

AD FLVVIVM LANARIVM] Conſpirant in *Fluvio Lanario* retinendo libri cum Anaſtaſio. Viſum tamen Ph. Cluverio eſt, eum in *Apiarium* commutare: eundem eſſe monet ac Selinuntem & ab apio eſſe *apiarium*. Equidem

MAZARIS.	M. P. X.
LILYBAEVM.	M. P. XII.
ALIO ITINERE A LILYBAEO MESSANA.	M. P. CCC. Sic
AQVIS LARODIS.	M. P. XLVI.
AGRIGENTO.	M. P. XL.
CALVISIANA.	M. P. XL.
HYBLE.	M. P. XXIIII.
ACRIS.	M. P. XVIII.

SY-

dem *apiatum* & *apiacum* hinc formari novi, non illud. Quid si à *lanariis*, quod ejus aqua in fullonia sua uterentur, sit dictus? posses de *herba lanaria* cogitare, nisi eam in saxosis & asperis locis nasci Plinius L. XIX. C. 3. traderet. Hoc tamen divinare est. Tu si Cluverium sequi constitueris, eum adi L. I. S. A. C. 18. WESS.

MAZARAM M. P. X.] *In omnibus legitur* Mazaris mpm. X. *Ptolemaeo* Μαζάρα πόλ. ἐμβολαί· *Stephano* Μαζάρα φρούριον Σελινουντίων. *Urbs enim Siciliae* Σελινοῦς *è qua, eodem auctore, cives* Selinuntii *nuncupantur.* SVR.

MAZARIS] *Mazara* nomen in nostra tempora servat. Munivit eam comes Rogerius anno CIↃLXXIII. & duobus post annis ab Afris occupatam felicissime recuperavit, teste Gaufr. Malaterra L. III. Hist. Sic. C 9. cognomen inde *Vallis Mazariae* accepit, cujus jam mentio est in Epist. Fratris Conradi anno CIↃCCLIV. WESS.

ALIO ITINERE &c. M. P. CCC.] *In Regio* CCXXVI. *& reliqua* CCCXXXVI: *& inde evenit, quod mansionis ejus numerum, qui a* Messana Tyndaridem M. P. XXXVI. *designat, qui seorsim connumerandus est, cum universa summa interseruerint.* SVR.

ALIO ITINERE A LILYBAEO MESSANA] In Vaticano & Vossiano & Parisiensi codice eadem CCCXXXVI. M. P. leguntur, quamquam hujus oræ appictum est, *hic sunt* XXX. *minus.* WESS.

AQVAS LARODES M. P. XLVI.] *Regium* Aquis Larodes M. P. XLVI. *Blandinianum, & Neapolitanum* Aquis larodis mpm. XLVI. *Longolianum* Aquis lorodis mpm. XLVI. *& milto* larodis *corrigitur.* SVR.

AQVIS LARODIS] *Aquis Larodis* præferunt omnes. Anastasius *Aquis Lorodis.* Tabula appellat *Aquas Labodes*, neque aliter Ravennas L. V. C. 23. In hoc dissensu libros nostros sequi placuit. *Thermae colonia* Plinio L. III. C. 8. nunc *Sciacca*, teste Fazello, dicitur. WESS.

CALVISIANA] Non procul afuit à mari hæc mansio, à CALVISIIS, uti probabile est, appellata. Habet eam Tabula, sed XLIIII. M. ab Agrigento. WESS.

HYBLAM M. P. XXIIII.] *Regium & Blandinianum* Hible mpm. XXIIII. *Neapolitanum* Nible mpm. XXIIII. *Longolianum* Hible mpm. XXIIII: *& milto* XIIII. *corrigitur.* Megaram *primo* Hyblam *dictam, Strabo auctor est, & cum* Megarae *nomen defecisset*, Hyblae *permansisse. propter Hyblaei mellis praestantiam. Stephanus item* ἔστι ἐν Σικελίᾳ ἡ πρότερον Ὕβλη ἀπὸ Ὕβλωνος Βασιλέως. *Ptolemaeus Megaram ab Hybla disjungit, tamqnam diversa oppida: quod sit altera* Megara, *quam* Augustam *esse arbitrantur.* SVR.

HYBLE] Tres in Sicilia *Hyblae* fuerunt, ut Stephanus docet: Major prope Centuripas & Symaethum amnem. Parva, quæ Galeotis ac Megara dicta est: minor *Hera*, sive, ut Cluverius legendum censet, *Heraea.* Atque hæc nostra est. reliquæ enim à situ hujus longius sunt remotæ. In Tabula atque Anastasio *Nible*, sed paullo rectius alii *Hible* aut *Hyble*, ut Vossianus. WESS.

ACRIS.] Vel *Agris.* Ptolemaeo *Acreae.* Plinio *Acrenses.* hodie *Clara mons* dicitur. SIML.

ACRAS M. P. XVIII.] *Manuscripta & Longolianum* Agris XVIII. *Ego* Acras *reponendum existimo: Livius libro* 24. *C.* 36. Eques levi certamine initio cum Hippocrate Acras perfugit. *Ptolemaeo* Ἄκραι: *Stephanus*, Ἄκραι τῶν Συρακουσίων κτίσμα. *Ab hac statione Blandia-*

SYRACVSIS. M. P. XXIIII.
CATINA. M. P. XLIIII.
TAVROMENIO. M. P. XXXII.
MESSANA. M. P. XXXII.
A MESSANA TYNDARIDE. M P. XXXVI.
ITER A LILYBAEO PER MARITIMA LOCA TYNDARIDE VSQVE. M. P. CCVIII. Sic.
DRE-

num, & Longolianum exemplar iter à Messana Tyndaridem mpm. XXXVI. *male interferunt: & in Regio & in Neapolitano seorsim confecto itinere proponitur.* Tyndaridis *vestigia, quæ nunc* Tendaro *nuncupantur, contemplari contigit otiose, & considerare ineunte Februario mense anni MDLI. cum* Messana Panhormum *secundum litus iter facerem. Ciceroni* Tyndaris. *Plinius L. 2. C. 92.* dimidiam Tyndarida abruptam, & quidquid ab Italia deerat, *confirmat, & Strabo exiguum esse oppidulum. Ptolemaeo* Τυνδάριον. *Posidonius apud Strabonem à* Mylis Tyndaridem XXV. M. P. *enumerat.* SVR.

ACRIS] Editiore loco Acrae erant positæ, unde & nomen. Silius Italicus L. XIV. 207.

Non Thapsos, non è tumulis glacialibus Acrae Defuerunt.

Agris in Tabula omnibusque est libris. Fuit ubi nunc Cœnobium *S. Maria d'Arcia*, quod contra Fazellum ostendit Cluverius L. II. S. A. C. 10. WESS.

MESSANA M. P. XXXII.] Urbem egregie descripsit Nic. Specialis L. I. Hist. Sic. C. 17. Habet etiam huc referenda Gaufr. Malaterra L. II. Hist. S. C. 2., sed qui risum omnibus debet, quando urbem à *Messe* dictam fuisse persuadere conatur. WESS.

MESSANA TYNDARIDE.] In Tabula *Tindareo* cum iisdem M. P. *Tyndaris* & *Tyndarium* appellabatur. *Tyndarides* numero multitudinis dicitur in Agnelli Pontificali libro vita S. Felicis C. 5. *paucis ibidem moratus pervenit Tindarides*, nisi si *Tindaride*, ut hic est, scripserit. Margini codicis Parisiensis appictum conspicitur, *XVIII. supersunt.* Est sane spacium inter Messanam & Tyndaridem paullo amplius in his Itinerariis expressum. Sed tot millia abundare falsum est. WESS.

ITEM A LILYBAEO PER MARITIMA LOCA TYNDARIDEM VSQVE M. P. CCXXVIII.] *Omnia exemplaria manuscripta & Longolianum uno consensu* M. P. CCVIII. *legunt: cum singulares numeri summam* CCXXVIII. *conficiant.* SVR.

ITER A LILYBAEO PER MARITIMA LOCA TYNDARIDE VSQVE] In Vaticano, Parisiensi, Vossiano aliisque libris M. P. CCVIII. Ea suo loco restitui, quantumvis singulares numeri summam edant majorem. Non pauci eorum vitiis sunt inquinati, ut ex Tabula ad cognoscendum facile est. WESS.

DREPANVM M. P. XVIII.] *Regium, & reliqua exemplaria,* Drepanis, *auferendi casu produnt. Virgilius.* Æneid. 3. 707.

Hinc Drepani me portus, & illætabilis ora Accipit. ———

Plinii exemp. manuscriptis L. 3. C. 8. Drepana. *Silius: L. 14. ŷ. 269.*

Sidonia & Drepane.

Ptolemaeo Δρέπανον. *Stephanus* Drepanam *Siciliensem à* Drepano *urbe Libyae distinguit. Livius libro* XXVIII. *C. 41.* ab Drepano & Eryce: *in libris Caroli Sigonii annotationibus correctis, & in antiquis calamo exaratis.* SVR.

DREPANIS] Livii meliores libri *Drepanis*. τὰ Δρέπανα Polybius L. I. C. 41. & 55. Stephanus, Δρέπανα οὐδετέρως, πόλις Σικελίας. hodie *Trapano*, quo fere modo seculo IX. urbis nomen extulit Agnellus l. c. *Drapani lustrat portus, Siculas attingit oras.* XVIII. M. P. Tabula habet. WESS.

AQVAS SEGESTANAS SIVE PINTIANAS M. P. XIIII.] *Regium exemplar* Aquis Segestanis *sive* Picianis M. P. XIIII. *Reliqua vero* Pintianis. *Plin. L. 3. C. 8.* Pintienses *recenset: & Ptolemaeo* Πίντια *; ut fortè in Actis ne 5. C. 83.*

DREPANIS.	M. P. XVIII.
AQVIS SEGESTANIS, SIVE PINTIANIS.	M. P. XIIII.
PARTHENICO.	M. P. XII.
HYCCARA.	M. P. VIII.
PANORMO.	M. P. XVI.
SOLVNTO.	M. P. XII.

THER-

C. 83. *in Verrem* Pintia *sit legendum, pro* Plutia. SUR.

AQVIS SEGESTANIS, SIVE PINTIANIS] Pulchre & erudite Hier. Surita Ciceroni urbem reddidit *Phintiam*, sic enim scribi debet. Cluverius idem opinatus est L. I. S. A. C. 17. oblitus credo Suritam præivisse. Vide Graevium ad L. III. in Verrem C. 83. Huc tamen haud recte ea urbs revocatur, utpote in alio insulæ latere collocata. *Aquae Segestanae*, ab urbe Segesta, quæ & Aegesta, nomen habent. Laudat eas Strabo L. VI. Geogr. p. 275. &, quem ibi testem citavit Xylander, Diodorus L. IV. p. 231. Sunt calidæ & sulphureæ, & si refrixerint, potabiles, quod usu se expertum esse Thom. Fazellus Dec. I. L. 7. C. 4. profitetur. Unde *Pintianae* dicantur, apertum vix est. WESS.

PARTHENICVM M. P. XII.] *Regium exemplar* Partenico M. P. XII. *In reliquis verò* Parthenico mpm. XII. *cujus mansionis sive oppidi mansionem nullam reperi, cum hodie nomen regionis exstat, qua* Parthenico *appellatur, ea via, qua ex castro, quod ad mare à* Panhormo *appellant*, Drepanam *iter fit*. SUR.

PARTHENICO] Meminit Parthenici Gaufr. Malaterra L. III. Hist. Sic. C. 20. *Sicilienses ergo milites suos, quibus jam impertierat possessiones insula, quantum subjugaverat, apud Partheniеum & Cortitutum dimittens, Jaconsibus infestos fieri praecepit.* WESS.

HICCARA M. P. VIII.] *Reg.* Hicariis M. P. VIII. *Reliqua verò* Hiccara mpm. VIII. *Nunc eadem Parthenico Drepanam via*, Vicari *nomen retinere videtur. Pausanias in Corinthiacis C.* 2., ab Hiccaris (*ita legendum arbitror, non* Hyccaris) *Siciliae id oppidum esse, Corinthum Laidem deductam, à Niciae militibus captam fuisse, memorat*. SUR.

HYCCARA] Peccat doctissimus Surita: *Hyccara*, ut libri nostri, aut *Hyccaron* omnes urbem appellant, numis approbantibus. Vide Cluverium L. II. S. A. C. 2. WESS.

PANHORMVM M. P. XVI.] *Manuscripta & Longolianum exemplar* Panormo M. P. XVI. *Joviano Pontano rectè videtur* Panhormus *aspirari, quòd videatur dicta à navium applicatione: & in ea urbe ab* Hadriani *temporibus refert extare lapidis inscriptionem, in quo scriptum apparet* REIPVBLICAE PANHORMIT. *mihi certè lapis commonstratus fuit in ea urbe, cujus inscriptione* Panhormus *aspirabatur: neque memor sum an sit is lapis, cujus Pontanus meminit.* SUR.

PANORMO] Adspirationem voci negant MSS., qui *Panormo*. Sponius in Miscellan. p. 176. sex dedit lapides, quibus PANHORMITANI insunt. In numo gentis Domitiae apud Ursinum PANHORMITANORVM leges. Paruta vero & Vaillantius, qui eundem in Coloniis tom. 1. p. 37. expressit, adspirationem non habent. Ex Latinis multi addunt, de quibus Cluverius L. II. S. C. 3. Urbem egregie descripsit Hugo Falcandus, scriptor sui aevi prudens, in Præfatione Histor. Sicul. Passuum millibus infra Hyccaris disjungitur XVIII. paullo verius. WESS.

SOLVNTO] Plinio *Solus*, hodie *Castel Solanto*. SIML.

SOLVNTVM M. P. XII.] *Regium, & Blandinianum* Solunto mpm. XII. *Neapolitanum* Solumo mpm. XII. *& item Longolianum. Sed* Solucto *corrigitur. Plinio lib.* 3. 14., oppida Panhormum, Solus, Himera cum fluvio, Cephaloedis. *Videntur ab eo oppido Ciceroni in Verrem L.* 3. *C.* 43. *esse* Soluntini, *tametsi in vulgatis* Solentini *legimus. Hodie ferme ad hac milliaria nomen retinet, &* Solanto *nuncupatur oppidulum, quod mari alluitur.* Coephaloedis, *&* Alesae *mansiones in Regio desunt, & lacuna sine numeris mansit: Reliqua verò* Aleso M. P. XXVIII. *praferunt.* Alesae *Cicero meminit in Verrem L.* 3. *C.* 83. *Et lib.* 13. Epist. 32. *Acilio, qui procos.* Sici-

THERMIS.	M. P. XII.
CEPHALODO.	M. P. XXIIII.
HALESO.	M. P. XXVIII.
CALACTE.	M. P. XXVI.
A CALACTE SOLVSAPRE.	M. P. VIIII.
AGATINNO.	M. P. XX.
	TYN-

Siciliae praeerat, *M. & C. Clodios*, *Archagathum & Philonem commendat*, *quos in* Alesina *civitate tam lauta*, *quàm nobili*, *conjunctissimos habebat*, *& hospitio*, *& familiaritate*. SVR.

THERMIS M. P. XXII.] Thermas intellige Himerenses, de quibus præter Cluverium erudite disputavit Cl. Drakenburgius ad Silium L. XIV. 232. Hugo Falcandus Panormo propius Thermas admovit, quam factum ab Itinerario est. *Mattheus autem Boneilus*, inquit p. 278. editionis novæ, *ita re gesta*, *reversus in Siciliam jam Thermas pervenerat*, *quod oppidum ab urbe Panormo XX. millibus distat*. Sed ejus milliaria videntur productiora. WESS.

CEPHALOEDIO] Scripti libri omnes *Cefalodo* aut *Cephalodo*. Hinc, quod vides, formavi. Graeci Latinique *Cephaloedim* & *Cephaloedium* pro arbitrio appellant. Urbem desolatam instauravit Rex Siciliae Rogerius, ut Romualdus Salernitanus in Chronico auctor est A CIↃCLIII. Hinc *nova mœnia Cephaludi* dicuntur Hug. Falcando. Ex *Cephaludio* voce decurtata nunc *Cephalu* superest. In passuum millibus Tabula consentit. WESS.

HALESO M. P. XXVIII.] Sic est in Vaticano & Parisiensi exemplari. *Halesa* Tabula cum XVIII. M. P. Flumen Halesus appositam sibi cognominem fere urbem habet. de flumine Columella L. X. 268.

Et quæ Sicanii flores legistis Halesi.

ΑΛΑΙΣΟΣ sæpe dicitur in veteri tabula, quæ in ruderibus urbis Halesae inventa fuit, apud Gruterum Thes. p. CCXII. numeri X. M. P. justo auctiores sunt, ut ex scripta Tabula cognoscimus & ruderibus urbis ad Tusam, quæ XVIII. M. P. Cephaloedio distant, docente Ph. Cluverio L. II. A. S. C. 4. WESS.

CALACTE M. P. XXVI.] Vel *Galeate*. Ptol. *Calacta*. Hinc forte dicti sunt Plinio *Calatini*. SIML.

CALATAM M. P. XXVI.] *Reginm exemplar* Caleate M. P. XXVI. *Reliqua* Galeate mpm. XXVI. *Ciceroni* Calacta *in Verrem L.* 3. *C.* 43. *& Epistola* 37. *ad eundem Acilium*, *Hippiam Philoxeni F.* Calactinum (*ita enim legendum apparet*, *non* Calatinum) *hospitem*, *& necessarium commendat*. *Ptolemaeo quoque* Κάλακτα. SVR.

CALACTE] Nostri libri *Galeate*, male. Rectius Tabula *Calacte* M. P. XII. In numis Parutae ΚΑΛΑΚΤΙΝΩΝ & ΚΑΛΑΚΤΙΝΩΝ. In Cicerone refingendo verus Surita vates fuit, vellemque Ph. Cluverium, eum eadem moliretur, Suritae aliquam habuisse rationem. Rectius ille monuit, numeros esse & hic vitiosos, atque ex Tabula in XII. M. P. abire oportere. *Galatinos* Plinii L. III. C. 8., plane uti Simlerus, hinc dictos opinatus est Harduinus, at cum *Galeate* sit vitiosissimum, non dubitandum est, quin *Galatini* aliunde sint dicti. *Calatinos*, quos ex Verrinis Ciceronis in Galatinorum auxilium Jesuita adesse jussit, *Calactini* sunt. WESS.

A ÇALACTE SOLVSAPRE M. P. VIII.] Hoc forte est *Alontium*, quod à Ptolemaeo inter Calactam & Agathyrnum ponitur, à Plinio *Aluntium* dictum. SIML.

A CALACTA SOLVSAPRE M. P. IX.] *Hæc in Regio desunt*, *nulla relicta lacuna*, *Blandinianum*, *& Neapolitanum* A Caliate solusupre mpm. IX. *Longolianum* à Galeate Solusupra mpm. VIIII. *& milto* Solusapre *corrigitur*. SVR.

A CALACTE SOLVSAPRE] Desunt quoque libro Vaticano. Habent vero Parisiensis, Vossianus & quem vir doctus usurpavit, cui Fabricii exemplari differentias ejus adscribere visum fuit. Anastasius *Acusapre* legit. Cluverius fuisse putat ad ostium Furiani fluminis. Pæne putem *Solusapre* in diverticulo fuisse, notarique intervallum ad eam mansionem, mox vero ad Agathyrnum numeros intercapedinem indicare, quæ inter Calactam & Agathyrnum interposita erat. sic certe mutatione opus

TYNDARIDE. M. P. XXVIIII.

ITER A THERMIS CATINA. M. P. XCI. Sic.

ENNA. M. P. LII.

AGVRIO. M. P. III.

CENTVRIPA. M. P. XII.

AETNA. M. P. XII.

CA-

opus esset nulla. Vide tamen Ph. Cluverium L. II. S. A. C. 5. Wess.

AGATINNO M. P. xx.]. *Agatinne* vel *Agantinno.* Plinio & Straboni *Agathyrsum.* Ptolemaeo *Agathyrium.* Siml.

AGATHYRNVM M. P. xxvi.] *Regium exemplar* Agatinno M. P. xxvi. *Blandinianum & Neapolitanum* Agantinno mpm. xx. *Longolianum* Agantino mpm. xx. *Plinius L.* 3. *C.* 8. Agathirnum, Tyndaris colonia, oppidum Mylae. *Silius* L. XIV. 280. Agathyrna manus: *ut Ptolemaeo sit* Ἀγάθυρνον *non* Ἀγάθυρσον. *Strabo L.* 6. *p.* 266. *ex Posidonio* Tyndaride Agathyrsum xxx. M. P. *confici memorat.* Sur.

AGATINNO] Tabula cum libris nostris *Agatinno*. solus Cusani *Agantinno.* Rectum haud dubie *Agathyrno* est. Fortasse in vocis pronuntiatione, uti fieri amat, variatum fuit, cum Tabula & Itinerarium vulgarentur. Innumeris indiciis auctores utriusque, quicunque tandem fuerint, vulgi magis quam doctiorum consuetudinem amplexatos, perspicimus. Quam vero illa varia & mutabilis in vocabulorum sit sono, maxime si sint propria, quis est, qui ignoratum habeat? Wess.

TYNDARIDEM M. P. xxvIIII.] *Regium exemplar auferendi casu.* M. P. xxvIIII.] *qui numerus proxime ad Posidonii milliaria accedit. reliqua* Tindaride mpm. xxvIII. Sur.

TYNDARIDE] Excerpta librorum, quorum nobis usura fuit, xxvIII. M. P. Tabula Regio exemplari accedit, eosdem numeros servans. Una passuum millia à plerisque per socordiam videntur neglecta, cum vulgo xxvIIII. non xxIx. scriberetur. Wess.

ENNAM M. P. LII.] *Auferendi casu Regium, Blandinianum, & Longolianum exemplar preferunt. Neapolitanum* Cima mpm. LII. *Celeberrimum Siciliae oppidum, Ciceronis, & T. Livii descriptione.* Sur.

ENNA] *Enna* etiam nostri. *Henna* veteribus placuit. Vide N. Heinsium ad Claudianum L. I. Rapt. Proserp. 122., &, qui multa de urbe erudite accumulavit, Spanhemium ad Callimachi H. in Cererem ỷ. 15. Sita erat in media insula, quamobrem *umbilicus Siciliae* nominabatur. Wess.

AGVRIO M. P. III.] Plinio *Agyrium.* Ptol. *Agurium.* hodie *San Philippus Agirionis.* Siml.

AGVRIVM M. P. III.] *Regium & Blandinianum, & Longelianum* Augurio mpm. III. *Neapolitanum* Augerio mpm. III. *Ciceroni* Agyrium & Agyrinenses L. 3. *in Verrem C.* 27. *Plinio* Agyrini, *Ptolemaeo* Ἀγύριον. Sur.

AGVRIO] Passuum millia justo sunt minora: addi debuerant x. M. Namque hodie xIII. M. P. inter eas urbes fere numerant. Wess.

CENTVRIPA M. P. xII.] *In exemplaribus manuscriptis, & Longoliano. Ciceroni lib.* 4. *Verrem C.* 23., *plurium numero*, ut Centuripis, civitate totius Siciliae multo maxima & locupletissima, omne argentum conquireret. *Straboni item numero plurali* Κεντόριπαι. *Ptolemaeo* Κεντουριπῖναι. Sur.

CENTVRIPA] In numero & genere hujus urbis veteres in diversa abierunt. Graeci cum plerisque Latinis numero multitudinis sequioreque genere efferunt. *Centuripae* apud Silium ex Heinsii emendatione L. XIIII. 203. dicuntur. Atque ita Scribonius Largus C. 43. *Antidotus Apulei Celsi praeceptoris, quam quotannis componebat, & genere quodam pulchre mittebat Centuripas, unde ortus erat, quia in Sicilia plurimi sunt rabiosi canes.* Auctor Itinerarii genus neutrum videtur probasse. Wess.

AETNA M. P. xvIII.] Mons Aethna notissimus est; ejusdem nominis oppidum propinquum Centuripis Straboni, Plinio & Ptolemaeo commemoratur. Siml.

ETNAM M. P. xII.] *In Reg.* Etha mpm. xII. *Alia vero* Ethna mpm. xvIII: *cum minime adspirandum videatur. Ciceroni L.* 3. *Verr.* *C.* 18.

CATINA.	M. P. XII.
ITER A CATINA AGRIGENTVM MANSIONIBVS NVNC INSTITVTIS.	M. P. XCI. Sic.
CAPITONIANIS.	M. P. XXIIII.
PHILOSOPHIANIS.	M. P. XXI.
CALLONIANIS.	M. P. XXI.
CORCONIANIS.	M. P. XII.
	AGRI-

C. 18. Ennenses, *&* Etnenses *distinguuntur: atque item Plinio: ut diversa sint oppida, quemadmodum & in hoc Itinerario apparet. Praeterea Cicero maximam partem agri* Etnensis Centuripinos *possidere L.* 2. *C.* 45. *docet: ut plane hujus* Etnae *ager intelligi debeat: quod* Agurini *inter* Centuripinos, *&* Ennenses *interessent: &* Centuripini *continentem agrum cum* Etnensibus *haberent, tametsi paullo post* Centuripinos *in omnibus fere finibus possessiones habere tradit. Strabo L. 6. p.* 268. *cum* Ennae *mentionem fecisset, exile oppidum* Etnam *vocatum* Centuripis *vicinum*, Aetnam *mentem consensuros excipere tradit, atque eo primum montis ascensum inchoare. Ptolemaeo non recte* Αἰτναὶ *ut arbitror pro* Ἐτνὲ. *Stephanus* Etnam *prope Catanam Siciliae urbem esse memorat ab Hierone conditam, ut satis appareat* Ennam *multo fuisse vetustiorem.* SVR.

AETNA] Quod Surita scribi hic jusserat, *Etna*, mutavi vetustis libris auctoribus. *Aethna* Parisiensis codex perspicue scribit. Vaticanus, & quem vir doctus, cujus olim Fabricii liber fuit, vidit, *Athena*, *Atna*. Factum a Surita imprudentius est, quod Ciceroni *Etnenses* & Ptolemaeo Ἐτνὴν obtruserit, cum tamen recte uterque scripserit, uti ex Diodoro, Strabone, Ptolemaeo aliisque exploratissimum est. Numi ΑΙΤΝΑΙΩΝ in Thes. Fridericiano Cap. V. sect. 4. Christ. Sigis. Liebe inveniuntur. WESS.

ITEM A CATANA AGRIGENTVM &c. M. P. XCI. Sic.] *In manuscriptis & Longoliano* XCII. *& tamen numerorum ratio summam xci. conficit.* SVR.

CALLONIANIS M. P. XXI.] Ita libri omnes, non *Gallonianas*, quas Suritae editio praefert. Ph. Cluverius L. II. S. A. C. 10. dictum hunc arbitratur locum ab oppido *Caulonia*: Ego vero cum ejus urbis situs sit incertus & prorsus dubius, praetereaque & *Caulonia* Caulonianus aut Colonianus, uti *caupo copa*, *aulla olla* dant, formetur, pronior in eam partem sum, quae à CALLONIO, quicunque fuerit, repetit. Non ignoratum id nominis neque inauditum Romanis auribus fuisse, lapides vetusti loquuntur. Vide Thesaurum Gruteri p. DCCCLXIII. WESS.

CORCONIANIS] Vel *Corcovianis*. videtur esse *Cotyrga* apud Ptolemaeum. SIML.

SOSCONIANAS M. P. XII.] *Regium exemplar* Sosconianis M. P. XII. *Blandinianum* Gorconianis mpm. XII. *Neapolitanum* Corconianis mpm. XII. *& Longolianum* Gorcovianis mpm. XII. *Regii exemplaris lectionem retinendam judico, si fortè vera ab ea erui poterit.* SVR.

CORCONIANIS] Miro consensu *Corconianis* libri omnes, vereorque ut his par sit Regius Suritae. Mihi tutius visum est hoc amplecti. In Anastasii Epitome est *Cornoviana*. Nusquam has mansiones in aliorum scriptis occurrere, demirandum non est, cum sero videantur institutae. Atque id, nisi fallor, auctor innuit ipse initio hujus itineris. WESS.

SYRACVSAS M. P. CXXXVII.] *In Regio* CXXXVI. *At in reliquis* CXXXVII: *cujus summae singularibus numeris apparet ratio.* SVR.

DAEDALIVM M. P. XVIII.] *Regium, Neapolitanum, & Longolianum* Dedalio mpm. XVIII. *Blandinianum* Beta dalio mpm. XVIII. *videtur à* Daedalo *nomen sumpsisse, de quo Solinus C.* 5. Inter quos Daedalus, *in quis*, fabricae artis magister, principem urbium Syracusas habet. SVR.

DAEDALIO] Situs indicat fuisse in Ecnomo monte: nec tamen ausim adfirmare idem esse ac Phalaridis Castellum sive Phalarium cum Cluverio. à Daedalo, cujus plura in hoc tractu opera, nomen est. WESS.

PLINTIS.] Plinio *Phyntienses*. Ptolemaeo forte *Pintia*. SIML.

PLINTIS M. P. V.] *Habet Regium exemplar, atque item Longolianum: Blandinianum, pri-*

AGRIGENTVM. M. P. XIII.

ITER AB AGRIGENTO PER MARITIMA LOCA SYRACVSIS. M. P. CXXXVII. Sic.

DAEDALIO. M. P. XVIII.

PLINTIS. M. P. V.

REFVGIO CHALIS. M. P. XVIII.

PLAGA CALVISIANIS. M. P. VIII.

PLA-

primo Plentis mpm. v. *ac postea inducta litera, e* Plintis. *Neapolitanum* Pluttis mpm. v. Svr.

PLINTIS] Nostris quoque omnibus *Plintis* inest. Solus Anastasius *Plineis* habet. Erudita est Ph. Cluverii conjectura *Phintiis* legentis. Verum quidem est, Ptolemaeum Φινθίαν in Siciliae mediterraneis locasse: Cum tamen Diodorus, ex Siculis ortus, in Eclogis L. XX. παραθαλάσσιον *maritimam* esse profiteatur, forte verum vir doctissimus vidit. Eum adi L. I. S. A. C. 16. Wess.

CHALIS M. P. xviii.] *Habet Regium exemplar. Biandinianum & Longelianum* Refugio Calis mpm. xviii. *Neapolitanum* Refugioculis mpm. xviii. *Ego arbitror voce* Refugii *stationem designari, qua fida navibus mansio designabatur: & jam antiquitus eam dictionem continenti scriptione reliquae adjunctam: ut in hoc ipso itinere* Apolline, Refugii *vox adjicitur, atque eas dictiones in margine adnotandas misso visum est: ut sincera vetustissimi exemplaris lectio remaneat.* Svr.

CHALIS] De *refugio* haud gravate Suritae assentior. Videntur fidæ stationes ita appellatæ, πρὸς τὸ τοὺς χειμαζομένους ἔχειν ἐν αὐταῖς καταφυγάς. *quod refugii naufragis ventoque agitatis inibi locus esset*, quæ Theophili L. II. ad Autolycum C. C. 21. verba sunt. Atque ita, quamquam sententia tralata, Cicero L. II. Offic. C. 8. *portum* & *refugium* conjungit, Dominusque Christus τῶν χειμαζομένων καταφύγιον appellatur à S. Thecla apud Basilium Seleuciensem L. I. Vitae ejus p. 102 De voce addita major oritur difficultas: libri nostri eam recipiendam monent. Anastasius *Refugiodialis* scripsit, quo ad *Dianae* amnem, de quo Solinus C. 11. duceremur, ni paullo is hinc esset remotior. *Gelis* Cluverius verum arbitratur mansionis cognomen, eamque stationem in litore fuisse haud longe à *Gela* urbe. Wess.

CALVISIANIS M. P. viii.] *Habetur in Regio exemplari: cum Blandinianum continenter* plaga Caluisianis mpm. viii. *habeat: Neapolitanum* Plaga Clausianis mpm viii. *& Longolianum* plaga Caluisianis mpm. viii. *& misso corrigitur* Clausianis: *similique ratione arbitror designari in eis litoribus malefidas stationes in ea, & reliquis dictionibus, quibus nos* Plagia *misso*, plagae *loco, adjecimus Isidori loco admonitis Etymologiarum libro xiii. C.* 16. Pelagus, *inquit*, est latitudo maris sine litore, & portu, Graeco nomine ἀπὸ τῶν πλαγίων, hoc est à latitudine dictus: unde & Plagia, eo quod sit importuosa. Pelagus *enim altum significat Virgilio: ut* pelagus tenuere rates: *atque inde pisces* pelagii *à litoralibus distinguuntur.* Svr.

CALVISIANIS] Summa concordia libri nostri *plaga*, nihil Anastasio dissidente. Fuit cum suspicarer, vocem notare tractum maritimum, quomodo *Oceani plagas* Seneca in Hippolyto ℣. 931. & Agennus de Limit. Agr. p. 55. *plagas silvarum* dixerunt: Accedebant Graeci, πλάκα terram planam & aequam, sæpe etiam in mare prominentem appellantes. Σικανῶν πλάκας plana Siciliae litora Lycophron Alexandra ℣. 870. Ἄκραν πλάκα Σουνίου Sophocles in Ajace M. ℣. 1240. verum hoc repudio. Satis ex hoc itinere, &, quod in fine habebis, maritimo, esse discrimen inter *refugium*, *plagam*, sive *plagiam* & *portum* apparet. Si *plagam* tractum maritimum accipias, ea differentia non erit aperta. Fortasse itaque verius est, quod Surita dedit, amplexique sunt Ph. Cluverius & N. Bergerius. *Plagia* stationem male fidam notat, Servio Aeneid. II. 23. auctore, nisi si *pelagiam*, quod novissima editio præfert, scripserit. Certe à pelago *plagiam* Isidorus repetit, ut alias ostendam. Recentior aetas vocis usum non refugit. *Plagia Barcinonensis* est in Chronico A. CIƆCCLXIX, quod Marcae Hispanicae

PLAGA MESOPOTAMIO.	M. P. XII.
PLAGA HEREO SIVE CYMBAE.	M. P. XXIIII.
REFVGIVM APOLLINE.	M. P. XX.
PLAGA SYRACVSIS.	M. P. XXXII.
ITER AB AGRIGENTO LILYBAEO.	M. P. CLXXV. Sic.
PICINIANIS.	M. P. IX.
COMICIANIS.	M. P. XXIIII.
PETRINE.	M. P. IIII.
PIRI-	

nicae adjunxit St. Baluzius. *Litora plagiosa*, ad quæ periculum eſt, ne naves frangantur, ſemel atque iterum N. Specialis L. IV. Hiſt. Sicul. C. 5. pariter ac *plagias Catanenſium* uſurpavit. Putem, vocabulum hoc fuiſſe nauticum, & eorum potiſſimum uſu tritum. Id negligere non debui, Vaticanum codicem *refugii* & *plagae* voces non agnoſcere. Wess.

PLAGA MESOPOTAMIO] A duobus fluviis, quos inter media erat, dicta eſt. Habet hæc ora Hippatin & Oanum amnes, Dianae etiam fluvium: Inter hos fuiſſe videtur. Codex Vaticanus, ut hoc addam, *Meſopotamum* tantummodo offert. Anaſtaſius *plaga Meſopotami*. Wess.

HEREO, SIVE CYMBA M. P. XXIIII.] *In Reg.* Hereo *tantum legitur: in Blandiniano* Plagereo ſive Cymbae mpm. XXIIII. *Neapol.* Plagero ſin Cibae mpm. XXIIII. *Longol.* Plaga reo ſive Cymbae mpm. XXIIII: *&* *milto corrigitur*. Sur.

HEREO SIVE CYMBAE] Multum me & alios hæc ſtatio exercuit. Cluverius L. II. S. A. C. 10. ex corruptiſſimis his vocabulis extudit *Plagia Heraeae ſive Hyblae*. Hybla minor in Stephano Ἥρα dicitur; id vocabuli motus Itinerarii ſcriptura in Ἡραῖα, *Heraea* mutat, ſtationemque ab Hybla minore, ad cujus vicinum littus erat, cognominatam decernit. Sed cum ſtationis nomen ſit depravatiſſimum, forte parum prudenter Stephanum, quod & L. Holſteinius advertit, mutatum ivit. Eſt præterea paullo audacius ex *Cymba* vel *Cyba* Hyblam eruere, quod tamen ferendum eſſet, ſi cetera convenirent: ad hoc, opus eſt, ut numeris X. M. detrahantur, ſi obtineat Cluverii opinio, ipſo fatente. S. Bochartus, ut veriverbium *Hyblae* ex Phœnicum fontibus hauriret, in Cluverii ſententiam pedibus ivit L. I. Chan. C. 29. p. 548. Hebraeis *Hebel* ſive *Chebel*, Phœnicibus *Hibla* funis eſt, hereditaſque fune menſorio diviſa: adſignificavit deinde regionem tractumque terrae: Hanc vir multo doctiſſimus veram eſſe aſſeverat Hyblae originationem: Hyblam enim in Antonino *plagam* explicari. Vide eum p. 531. Equidem non obloquar illis, quæ de voce Hebraea ſcripſit: ſunt enim certiſſima: Quod vero inde cogit, infirmiſſimum mihi videtur & prorſus dubium: tanto magis, quod *plaga* Hyblam, modo ea vera vocabuli ſit lectio, ejuſque originem vocis non explicet, ut neque *Calviſiana* aut *Syracuſas*, quibus itidem annectitur. Mitto nunc, quæ de *plaga* ſive *plagia* alias diſputata ſunt, & huic ſententiae contra eunt. Hyblam Graecae originis ſemper arbitratus ſum, & ab ὕλη repetendam, quomodo ἀβὼ pro ἀὼ Lacones, ἀβέλιος pro ἀέλιος, ἀβηδόνα pro ἀηδόνα Cretenſes dixerunt. Sed hæc alius ſunt loci. redeamus in viam. In Vaticano codice *Ereo* invenit Em. Schelſtrate. Anaſtaſius legit *Plaga Reo.mocymbi*. Fuit hic viciniæ urbs *Motyca* ſive *Motya*, indeque cognomentum ſortitus fluvius *Motycanus*. An ergo ῥέος Μοτυκανοῦ aut Μοτυκανός, *Reos Motycani* pro *amne Motycano* depravatiſſimis his vocibus originem dedit? ſuperior ſtatio Graeci ſermonis fortaſſe hanc defendet, ſed viderint peritiores. Wess.

REFVGIVM APOLLINE.] Videtur huic eſſe natum nomen ab Apolline Libyſtino, quem eximia religione colebant apud Pachynum Siciliae promontorium, teſte Macrobio L. I. Satur. C. 17. Anaſtaſius appellat *refugium Apolinis*. Wess.

AB AGRIGENTO LILYBAEO M P. CLXXV.] Numeros milliarium in hoc itinere eſſe corruptos colligit inde Ph. Cluverius, quod ſingulares manſiones tantummodo edant ſummam CLXV. Credo feſtinaſſe virum diligentiſſimum, cum ea ſcriberet, nec oculis uſum fuiſſe admo-

PIRINA. M. P. XXIIII.
PANORMO. M. P. XXIIII.
HYCCARIS. M. P. XVIII.
LOGARICO. M. P. XXIIII.
AD OLIVAM. M. P. XXIIII.
LILYBAEVM. M. P. XXIIII.

ITER AB HYCCARIS PER MARITIMA LOCA DREPANIS VSQVE. M. P. XLVI. Sic.

PARTHENICO. M. P. XII.
AD AQVAS PERTICIANENSES. M. P. XVI.
DRE-

modum perſpicacibus. Wess.

. PHTIANAS M. P. VIIII.] *Regium* Pthianis P. M. VIIII. *Blandinianum* Pitianis mpm. VIIII. *Neapolitan.* Pitunanis mpm. VIIII. *Longolianum* Pitianis mpm. VIIII. *& milto* Pitininianis. *Cum Ptol. ſit*, Φθινθία, *forte* Phthinthianas *legendum eſſet.* Svr.

PICINIANIS] Lugduni & Baſileae ediderunt *Picinianis*, quomodo ſchedae Pariſienſes, a quibus proxime abſunt Voſſii eum ſuo *Pitinianis*. Anaſtaſii *Pytamana* hinc natum eſt, duabus in unum literam conflatis. *Pitianis* vir doctus adſcripſit libro Fabricii: prius ob codicum conſenſum recepi. Manſio in mediterraneis inſulæ fuit, mihi pariter ac ſequens ignorata. Wess.

PETRINE.] Ptol. meminit *Petrae* oppidi. Plinius *Petrinorum*. Siml.

PETRINAS M. P. IIII.] *Regium* Petrine M. P. IIIII. *& item Neapolitanum*, *& Longolianum: Blandinianum* Petrinae mpm. IIII. *Ego* Petrinas *legendum ſuſpicor: ut ſint aqua à* Petra *oppido nuncupata: nam Ptolemaeo eſt* Πέτρα. Svr.

PETRINE] *Petrine* noſtri omnes dant. Anaſtaſius tamen *Petrina*. Ab urbe *Petra* incolæ *Petrini* dicti ſunt Ciceroni L. III. in Verrem C. 39. Ab eadem manſio hæc nomen eſt nacta. *Stagnum Petrenſe*, quod tamen ignotum hoc eſt tempore, Solinus C. II. memorat: Aquas Petrinas, quantum recordor, nemo. Wess.

PYRAMA M. P. XXIIII.] *Regium* Pirama M. P. XXIIII. *Blandinianum* Pirma mpm. XXIIII. *Neapolitanum* Pirima XXIIII. *Longolianum* Pirma: *& milto* Pirima. Svr.

PIRINA] *Pirina* editi & ſcripti libri cum Anaſtaſio probandum eſſe ſuadent: in Pariſienſi & Voſſiano *Pirma*, quod ex priore ortum eſt, conſpicitur: locus, ſitus & nomen obſcuriſſima ſunt. Wess.

HICCARA M. P. XVIII.] *Habent manu ſcripta & Longolianum: cum ſupra ab* Hiccaris Panhormum XVI. M. P. *eadem definiant.* Svr.

HYCCARIS] Eoſdem numeros codicum noſtrorum excerpta confirmant, idque recte, ut ſupra eſt monitum: ſcribunt eadem *Hyccaris*. Wess.

LONGARICVM M. P. XIIII.] *Regium* Longarico M. P. XXIIII. *& reliqua* Locarico mpm. XXIIII. Svr.

LOGARICO] Nullus librorum eſt, quibus utimur, quin *Logarico* aut *Locarico* repræſentet. Anaſtaſius vocem mutilavit, *Logaria* ſcribens. Recte monitum à Ph. Cluverio eſt, hanc fuiſſe manſionem in mediterraneis, haud procul ab *Aquis Segeſtanis* ſejunctam. Wess.

AD OLIVAM.] *Eliva* corruptiſſime Anaſtaſius legit. Fuiſſe circa Salemum urbem videtur, cujus ager hac quoque tempeſtate olearum longe feraciſſimus eſt, obſervante Cluverio L. II. S. A. C. 12. Wess.

AD AQVAS PERTICIANENSES.] Vel *Particianas.* Illud quoque obiter annotandum eſt, à Strabone quarundam Siciliae civitatum diſtantias annotari, quæ tamen cum dimenſione Antonii noſtri non conveniunt, idque ob hanc cauſſam, quod Strabo navigationis circuitum, noſter vero terreſtris itineris ſpacia annotat. Attamen in diſtantia Agathyrſi & Aleſi dubito an mendum ſit. Præterea numerus ſtadiorum à Meſſana Lilybaeum per viam Valeriam mendoſus eſt apud Strabonem, ponuntur enim milliaria XXXV. cum ſint CCXXXV. ut ex ipſo Strabone & noſtro auctore colligitur. Siml.

N AD

DREPANIS. M. P. XVIII.

I T A L I A E.

ITER, QVOD A MEDIOLANO PER PICENVM ET CAMPANIAM AD COLVMNAM, ID EST, TRAJECTVM SICILIAE DVCIT. M. P. DCCCCLVI. Sic.

A MEDIOLANO LAVDE CIVITAS. M. P. XVI.

PLACENTIA CIVITAS. M. P. XXIIII.

FI-

AD AQVAS PERTICIANENSES M. P. XVI.] *Habet Blandinianum exemplar. Regium* ad aquas perdicianenses M. P. XV. *Neapolitanum* ad aquas perticianenses mpm. XIII. *Longolian.* ad aquas Perticianenses. mpm. XVI. *& milto* XIII. *corrigitur.* SVR.

AD AQVAS PERTICIANENSES] *Aquas Perticianenses* nostri libri receperunt, dissidente tamen Anastasio, cui *Aqua Porticana* placuit. In locis mari proximis fuisse, ex capite itineris cognoscitur. Qua vero in parte sint oræ maritimæ, quodve nunc gerant nomen, ad finiendum haud facile est. Cluverius quædam L. II. A. S. C. 2. in medium attulit, quibus, si ita animo allubescat, utere; mihi dubia sunt. WESS.

AD COLVMNAM] Hanc Plinius L. 3. C. 8. vocat *Columnam Rhegiam*, & juxta eam fretum latitudinem M. D. passuum habere scribit. Meminit etiam illius Strabo, qui στηλίδα L. 6. p. 257. appellat. SIML.

AD COLVMNAM ID EST TRAJECTVM SICILIAE DVCIT M. P. DCCCCLVI.] *In Regio verba* ad columnam *non habentur, quemadmodum in Blandiniano, & Longoliano leguntur. In Neapolitano* ad Coloniam. *Cicero de* Columna Rhegia *pro Sestio C. 8. Strabo L. 3. p. 171. Rheginos* Columellam turrem *exilem super freto pro confinio locavisse tradit: cui è regione turris apposita erat, quam Pelori nuncupabant. Distare ab urbe Rhegio ferunt* XII. M. P. *cum dimidio. Mela lib. 2. 4 in Bruttio promuntorio* Columnam Rhegiam, Rhegium, & Scyllam *statuit. Plinius lib. 3. C. 5. a Sinu Paestano trajectum ad* Columnam Rhegiam C. M. P. *designat. Numerorum summa in Reg. perversa est: habet enim* DCCCCS. *qua nota librarius defectum Numeri significasse videtur. reliqua* DCCCCLVI. *habent.* SVR.

AD COLVMNAM] Ciceronis in Sextiana C. 8. de Gabinio verba sunt: *Olim ne Scyllaeo illo aris alieni in freto ad columnam adhaeresceret, in tribunatus portum perfugerat.* Intelligit haud dubie columnam Maeniam. An vero per dilogiam jocularem, facta Scyllaei mentione, ad columnam Rheginam respexerit, uti Turnebus L. XX. Advers. C. 3. & Manutius ad Ciceronem arbitrati sunt, non temere dixerim. Columna Rhegina in ipso non fuit freto, sed ad fretum. Strabo L. III p. 171. Καθάπερ οἱ Ῥηγῖνοι τὴν στηλίδα ἔθεντο τὴν ἐπὶ τῷ πορθμῷ κειμένην πυργίον τι. quæ vertenda fuerant, *Sicuti Rhegini columellam posuerunt ad fretum, turricula instar.* Idem innuit Plinius L. III. C. 5. *Dein columna Rhegia, Fretum Siculum, ac duo diversa promontoria.* Appianus L. V. Bel. Civil. *p.* 1157. στηλίδα appellat, & à freto distinguit. Non eorum ignarus sum, quæ de Authari Longobardorum rege Paullus Diaconus L. III. C. 33. scripsit. *Et quia ibidem intra maris undas columna quadam esse posita dicitur, usque ad eam equo sedens accessisse, eamque de hasta sua cuspide tetigisse, dicens: Usque hic erunt Longobardorum fines.* Sed cum ille ex rumore, ad se perlato, loquatur, narratioque ipsa satis sit suspecta, ut Camillus Peregrinus Dissert. de Ducatu Benevent. animadvertit, ipsius auctoritate parum moveor: Ceteroqui absurdum videri non debet, columnam, quæ Plinii ævo in litore erat, Paulli Warnefridi aut regis Autharis ætate aquis fuisse cinctam, si quidem maritima loca his frequentissime obnoxia immutationibus sunt. WESS.

M. P. DCCCCLVI.] Ita omnes libri. Si vero summam ad singulas mansiones exigas sedulo, eam V. M. P. ampliorem invenies. WESS.

A MEDIOLANO LAVDEM CIVITATEM M. P. XVI.] *Regium* XV. *Reliqua.* XVI. SVR.

A MEDIOLANO LAVDE] Nostri libri XVI.

FIDENTIOLA VICUS.	M. P. XXIIII.
PARMA CIVITAS.	M. P. XV.
REGIO CIVITAS.	M. P. XVIII.
MUTINA CIVITAS.	M. P. XVII.
BONONIA CIVITAS.	M. P. XXV.

FO-

XVI. M. P. addunt, totidem Tabula. Obesse his videtur numeris auctor itineris Romani, quod insertum est Biblioth. Novæ Labbei p. 357. *Fuit*, dicitur inibi, *in civitate Mediolanensi, distatque à civitate Laudensi per XX. M.* paria Radevicus L. II. C. 27. habet. sed ea *Laus nova* est, quæ à veteri IV. M. P. fere abest. Condita Laus Pompeja à Bojis est, instaurata dein à Pompejo Strabone, ut ex Plinio L. III. C. 21. & urbis cognomine colligas. WESS.

PLACENTIA] Præcipua urbs erat Aemiliae. Procopius L. III. Bel. Goth. C. 13. πρώτη μὲν ἐστιν Αἰμιλίων τῆς χώρας, ὀχύρωμα ἰσχυρὸν ἔχουσα. πρὸς δὲ τῷ ποταμῷ Ἠριδανῷ κεῖται. *Urbium Aemiliae princeps, validis cincta operibus, ad Eridanum posita.* Coloniam fuisse, jusque Municipii accepisse aliunde notum est. In MSS. Parisiensi *Placennacium*. *Placentiacium* vero in Lugdunensi exemplari appellatur, ubi ultima vocabuli pars, CIVITATEM notans, fraudi librariis fuit. *Placentia civitas* fuit in schedis, quibus usus est vir doctus, cujus antea Fabricii liber fuit, & Vossianis, sed Cusani *Placentiacium*. WESS.

FIDENTIOLAM VICUM M. P. XXIIII.] *In hoc itinerario ab* Arimino Dertonam Fidentiae *fit mentio, cui à* Parma XXV. M. P. *tribuuntur. Ptolemaeus Placentiam*, Fidentiam, *Brixellum, Parmam & Regium Lepidi in Gallia Togata recenset. Plinio lib. 3. C. 15. item in octava regione* Fidentini *collocantur: quare ab Antonino hic vicus seorsim à* Fidentia *recensetur: cujus apud veteres auctores nullam reperi mentionem fieri.* SUR.

FIDENTIOLA VICUS] *Fidentiolam* eandem atque Fidentiam Cluverius & Cellarius arbitrantur, quemadmodum *Florentia* Itinerarii *Florentiola* est Tabulae. Cum tamen *Florentia* respectu alterius Florentiae *Florentiola* dicatur, non omnino absonum est Fidentiolam a Fidentia discernere: In primis cum Itinerarii auctor præiverit. Fidentiam ipse pariter ac Tabula XXV. M. P. Placentia sejungit. at Fidentiolam tantummodo XIIII. M. Fuit præterea Fidentia ampla satis civitas, cum Fidentiola Vicus tantum dicatur. WESS.

PARMA CIV.] *Parme civitas* scripti libri. COL. IVL. AVG. PARM. est in Lapide Gruteri V. pag. CCCCXCII. Recentior aetas *Chrysopolis* titulum addidit. Donizo in Vita Machtildis L. I. Cap. 10.

Chrysopolis dudum Graecorum dicitur usu,
Aurea sub lingua sonat hac urbs esse Latina,
Scilicet urbs Parma.

Consentit Donizoni Ravennas L. IV. C. 33. uti Leibnitius & Muratorius V. C. monuerunt. Atque hæc *Julia Chrysopolis* est in Actis S. Domini, quæ Ph. Cluverium adeo torsit L. I. Ital. A. C. 27. WESS.

REGIO CIVITAS.] Veteres pro arbitratu *Regium Lepidi*, *Regium Lepidum* appellavere. Seriori aetati *Regium* placuit. Monuit Ph. Cluverius *Forum Lepidi* olim fuisse dictum Festi Grammatici auctoritate: quare miror Cellarium nescire se, quo is auctore id fecerit, profitentem. An *Aemiliae* quoque nomen gesserit, Cl. Muratorius disquirit ad Donizonem L. II. C. 7. WESS.

MUTINAM M. P. XVII.] Tabula M. P. XVIII. atque ita auctor semel atque iterum inferius. Cusani liber *Mutinatium*, & mox *Bononiatium*, ubi *tium* ex *Civ.* natum est. WESS.

BONONIA.] Duæ civitates hujus nominis ab Antonio hoc itinere ponuntur, quarum prior, quæ post Mutinam ponitur, notissima est, & adhuc nomen servat: altera, quam post Sernicum (Aeserniam) nominat, videtur esse Bovianum Samnitum, *Boianum* Ptolemaeo dictum. SIML.

BONONIA CIVITAS] Certa hæc viri doctissimi sunt. Romani Bononiam coloniam deduxerunt Manlio Vulsone & Fulvio Nobiliore Coss.

N 2

FORO CORNELI CIVITAS.	M. P. XXIIII.
FAVENTIA CIVITAS.	M. P. X.
CAESENA CIVITAS.	M. P. XXIIII.
ARIMINVM CIVITAS.	M. P. XX.
PISAVRO CIVITAS.	M. P. XXIIII.
SENOGALLIA CIVITAS.	M. P. XXVI.
VLTRA ANCONAM.	M. P. IIII.

AN-

Coss. Auxit ornavitque eandem Augustus. Vide Caes. Malvasiae Marmora Felsinea Sect. III. C. 4. WESS.

FORO CORNELI.] Sic libri. Φορεκορνήλιος simili modo Procopio dicitur L. II. Belli Goth. C. 19. Incolae FOROCORNELIENSES in veteri monumento, quod notis in Ital. Ant. Cluverii p. 15. L. Holsteinius inseruit, plane vero ut hic vetustus lapis Sponii Miscel. p. 185. IIIIII VIRO FORO CORNELI. WESS.

FAVENTIAM CIV. M. P. X.] *Procopius de Bello Gothorum libro 3. C. 3.* Faventiam *Aemiliae urbem à Ravenna stad. cxx. disjunctam prodit.* SVR.

CAESENAM CIV. M. P. XXIIII.] *Procopius libro primo de bello Gothorum C. 1.* Caesenam *à Ravenna stad. ccc. abesse prodit.* SVR.

CAESENA CIVITAS] Procopius Caesenam φρούριον *castellum* appellare solet, quod mirum accedit Ph. Cluverio, quia πόλις *urbs* Agathiae & *Civitas* Itinerarii auctori dicitur. Putem Procopii aetate multum de veteri urbis splendore fuisse detritum, & castellum tantummodo fuisse. Certe Anastasius in Vita Zachariae Papae *Caesenae castrum* nuncupat, & *Cesenatense*, *Cesinacense* ac *Caesenate castrum*, quorum pleraque vitiosa sunt. Dicam alias plura. WESS.

ARIMINVM CIV. M. P. XX.] *Strabo* Placentia Ariminum *stad.* M. CCC. *assignat. Cicero* Philip. XII. C. 9. *Flaminiam Mutinam usque perduxit. Et StraboL. 5. p.* 217. Hic ille, *inquit*, Scaurus est, qui per Pisas & Lunam usque Sabatios viam stravit Aemiliam: & hinc per Dertonam. *Alia verò est* Aemilia, *quae Flaminiam excipit: eodem enim in Consulatu M. Lepidus, & C. Flaminius collegae fuerunt. Victores autem Ligurum stravere hic quidem* Flaminiam *è Roma per Tusciam, & Umbriam usque Ariminum; alter reliquam porro usque* Bononiam: *& ex ea in* Aquileiam *prope Alpium radices, ducto per gyrum circa paludes opere.* SVR.

ARIMINVM CIVITAS] De Strabonis CIↃCCC stadiis, quibus Placentia Arimino disjungitur videndus est Casaubonus L. V. p. 217. WESS.

SENOGALLIA CIVITAS] Libri vetusti *Senegallia* edunt. *Ager Senigalliensis* memoratur à Frontino de Coloniis p. 143. quem tamen alibi *Senogalliensem* appellat. *Senegalia* est in Ravennate L. IV. C. 31. In Cusani codice solito sibi more *Senegallitium*. Vocabuli originem enarrat Guntherus Ligur. L. V.

Magna tamen Princeps & sole Caesare digna
Castra movens, per eam quae nunc Senogallia fertur.
Quod Senones illam Galli tenuisse putantur,
Cum premerent trepidam peregrino milite Romam.

Paria leges, ut alios missos faciam, in Paulli Diaconi L. II. Hist. Longobard. C. 22. WESS.

VLTRA ANEONAM M. P. IIII. ANCONAM M. P. XXVI.] *Hac in Regio exemplari leguntur. In Blandiniane* Vltra Alconane milia plus minus quatuor M. P. XXVI. *Neapolitanum* Vltra Alconam milia plus minus quatuor mpm. XXVI. *Longolianum* Vltra Alconam M. P. IIII. milia M. P. XXVI. *ut meritò Regii exemplaris lectio praeferatur: tametsi ea mansio* vltra Aneonam *mihi incognita sit. Neque tamen* vltra Anconam *legendum video: cum statim ab ea* Anconam XXVI. M. P. *recenseantur. Anconam inter Italicas Gallicasque gentes quasi terminum interesse Pomponius perhibet: & Plinio lib. 3. C. 14. ab* Ancona, Gallica ora incipit, Togatae Galliae *cognomine.* SVR.

VLTRA ANCONAM] Codices, quibus usi sumus, *Vltra Anconam M. P. M. IIII. M. P. M. XXVI.*

ANCONAM.	M. P. XXVI.
POTENTIA CIVITAS.	M. P. XVI.
CASTELLO FIRMANO.	M. P. XX.
TROENTO CIVITAS.	M. P. XXVI.
CASTRO CIVITAS.	M. P. XII.
ATERNO CIVITAS.	M. P. XXIIII.

IN-

M. XXVI. Ex Vaticano Schelstrate publicavit *Vtra Anconam M. P. IIII. M. P. XXVI.* Editi partim hoc, partim illud sunt amplexi. Liquet ex hac codicum concordia, exulare *Anconam*, quam optimus Suritae liber servavit, neglectam haud dubie, quod ejus paullo ante facta fuerat mentio. Deinde cognoscimus, *Vltra Anconam* rectum videri, maleque adeo virum doctissimum *Ultra Anconam* recepisse. Dicta ita est, quod Potentia Senogalliam profecturis ultra Anconam occureret. Vide & inferius dicta. WESS.

POTENTIAM CIV. M. P. XVI.] Potentiae *urbis in* Piceno *meminere Cicero de Har. R. C. ult. & Livius libro* XXIX. *C.* 44. *Vellejus, Pomponius, & Plinius. Altera in* Lucanis, *de qua mox hac ipsa in via, & Ptolemaeus.* Pollentia *verò in Liguribus Ptolemaeo, & carmine Claudiani celebrata prope* Astam *Coloniam.* SVR.

POTENTIA CIVITAS] *Potentiae*, nunc penitus desolatæ, vestigia supersunt mille & paullo amplius passibus à Recahatensi portu ut L. Holsteinius notis in Cluverii Ital. Antiq. p. 135. docuit. WESS.

CASTELLVM FIRMANVM M. P. XX.] *Plinius lib.* 3. *C. C.* 13. Castellum Firmanorum *meminit: est enim diversum oppidum à Firmo: cujus postea ab Antonino fit mentio.* Firmi *Cn. Pomponius meminit in Epistola ad Domitium, ut in Castri Truentini dictione infra exponitur, & item Vellejus.* SVR.

CASTELLO FIRMANO] Castellum hoc Firmanorum navale fuit, ut Strabo L. V. p. 241. testificatus est. *Castrum nomine & natura Firmum* habes apud Luitprandum L. I. C. 9., verum id oppidum videtur esse Firmum. *Castello Firmano* MSS. omnes. WESS.

TRVENTVM CIVITAS M. P. XXVI.] *Regium exemplar* Troento M. P. XVI. *Reliqua* Troento M. P. XXVI. *Plinii lib.* 3. *sect.* 18. *manuscriptis exemplaribus* Truentum cum amne, *unde apud Ptolemaeum Τρυεντοῦ fluminis ostium in regione Picenorum legendum.* SVR.

TROENTO CIVITAS] *Troento* etiam nostri libri, quos duces secuti sumus. Videtur urbis nomen inclinante Imperio ita pronuntiatum. Julius Frontinus de Coloniis p. 125. *Troento finitur, sicut supra diximus de agro Teatino.* Hinc *ager Troentinus* apud eundem p. 118. & *Vitalis Episcopus Troentinas ex Picena regione* in Gestis Acacii p. 436. novæ editionis Sirmondi, uti L. Holsteinius dudum vidit. WESS.

CASTRVM CIV. M. P. XII] *Habent Blandinianum, Neapolitanum & Longolianum. In Regio idem numerus apponitur sine civitatis cognomento. Ptolemaeo juxta sinum Hadriaticum in Picenis primum* Castrum *recensetur. Vellejus initio primi belli Punici* Firmum & Castrum *Colonis occupata tradit.* SVR.

CASTRO CIV.] Simlerus & Lugdunenses *Castro novo* dederunt, sed libris vetustis invitis; *Castro civitas* in suo vir doctus invenit, cujus Fabricii fuit olim exemplar. Vaticanus & Parisiensis *Castro* tantum, quomodo & veteres appellare solent: *Castrocium* Cusani & Vossii schedae. *Castro* tamen *novo* Tabula præfert. Hinc *ager Castranus* apud Frontinum de Coloniis p. 121. WESS.

ATERNVM CIV. M. P. XXIV.] *Regium exemplar* Aterno vicus M. P. XXII. *Blandinianum cum Longoliano.* Aternos civitas mpm. XXIIII. *Neapolitanum*, Aternotium mpm. XXIIII. *Strabo L.* 5. *p.* 241. Aternum oppidum *cum flumine ejusdem meminit* Piceno *vicinum memorat. Plinius & Ptolemaeus* Aterni amnis *fecere mentionem.* SVR.

ATERNO CIVITAS] *Aternocium* schedae Parisienses edunt & Vossianae, natum inscitia librarii ex *Aterno civ.* Nomen habet à vicino fluvio. Vibius Sequester, *Aternus Hadriae decurrent per Marsos, ubi & Ostia civitas.* Sic edunt. Ergone *Ostia civitas* eo loci est? Ego aut *civitatis* vocabulum, quod vetustus Cl.

INTERPROMIVM VICVS. M. P. XXV.
SVLMONE CIVITAS. M. P XXIX.
AVFIDENA CIVITAS. M. P. XXIIII.
SERNI CIVITAS. M. P XXVIII.
BOVIANVM CIVITAS. M. P. XVIII.

SV-

D'Orvillii liber ignorat, induxerim, aut certe *ubi ad ostia civitas* rescripserim, ut Vibius doceat, ad Aterni fluminis ostium cognominem esse civitatem. *Ostia Eterni* habet Tabula. Fluvius hic Paulli Warnefridi aetate *Piscarius*, unde natum est, quod nunc gerit nomen, appellabatur, ut ex L. II. Gest. Longob. C. 19. liquet. WESS.

ITER PROMIVM VICVS M. P. XXV.] *In Regio tribus dictionibus* Iter Promium vicus, & XXV. *adiungit Blandinianum item cum prima litera miniacea* Iter promium vicus mpm. XXV. *Neapolitanum etiam, quasi alterius via initium esset*, Item prominu vicus mpm. XXV. *Longolianum etiam miniaceis verbis, quasi alterius via iter designatur: ut forte mansio significetur, qua iter* Promium vicum *versus flectebatur*. SVR.

INTERPROMIVM VICVS] *Promium* ille vicus originem suam debet H. Suritae, aliis ignoratus: verum vici nomen fuit *Interpromium*, ut Cluverius jam animadvertit. In Tabula vitiose *Inter primum* legitur, quod in Actis S. Comitii sese invenisse testatur Lucius Camarra in Teate antiquo L. I. C. 4. *Civitatem Interpromium* appellant Acta S. Valentini & Damiani C. 2., edita XVI. Martii magni operis Sanctorum. Positum fuit in Marrucinorum regione ad Aternum flumen. Vide notas L. Holsteinii ad Cluverii Ital. Ant. p. 143. WESS.

SVLMONEM CIV. M. P. XXIX.] *Regium exemplar* M. P. XXVIII. *habet, reliqua vero* XXIX. SVR.

SVLMONE CIVITAS] Eadem XXVIII. M. P. constantissime libri vetusti servant. Urbi famam nunquam intermorituram Ovidius peperit. *Salmona Sermonaque* nunc vocitant: *Selmo* et *in Selmone* est in Chronico Vulturnensi L. II haud longe ab initio: *Sulmonecium* Vossi. & Cusani liber. WESS.

AVFIDENA CIVITAS.] *Aufidentia* fuit in schedis, quas inspexit vir doctus, qui exemplari Fabricii usus est; *Aufidentia civitate* Vossianae dant: minus recte. Fuit Aufidena ad Sagrum flumen. *Aufidena muro ducta* inter urbes Samnii est in Frontino de Coloniis p. 125. WESS.

AESERNIAM CIV. M. P. XXVIII.] *In exemplari Regio* Serni. CIV. M. P. XVIII. *Bland.* Serni civitas M. P. XXVIII. *Neapolitanum* Sernicium mpm. XXVIII. *Longolianum* Servi civitas mpm. XXVIII. *Hac oppidorum nomina apposite ex Plinii descriptione corriguntur: cum ab eo iisdem conjungantur in quarta Italiae regione.* Colonia, *inquit lib.* 3. *c.* 12. Bovianum vetus, & alterum cognomine undecumanorum, Aufidenates, Aesernini. *Ptolemaeus* Caracenis *qui sub* Ferentanis *erant*, Aufidenam *attribuit, ac statim in Samnio ab eo substituitur.* Βυίανον, & Αἰσερνία. *Haud recte in Strabonis libris excusis in fine* 5. Βοίανον, Ἐσερνία: *pro* Βοΐανον, Αἰσερνία. *Livius libro* 9. C. 31. *caput fuisse* Bovianum Pentrorum Samnitium *refert: & longe ditissimum, atque opulentissimum armis virisque.* SVR.

SERNI CIVITAS] Mira hic in libris discordia. Parisiensis codex *Pernicium*, *Sernicium* in Lugdunensi Basiliensique editionibus est, Vossiano comprobante: *Serni civitas* Vaticanus atque is, cujus excerpta sunt in libro Fabricii. Hinc reliqua omnia sunt nata. Quantumvis enim *Aesernia* verum urbis sit nomen, variarunt tamen in vocis scriptione veteres. *Esernim* in Plinio suo Harduinus vulgari iussit. In Tabula *Esernie*. Medii aevi scriptores *Iserniam* appellarunt. Chronicon Vulturnense p. 390. *Et hoc quoque tempore tam ingens terra motus per universam Beneventi factus est regionem, ut Isernia tota fere à fundamentis corrueret.* Paullo aliter Paullus Warnefridi L. II. Gest. Longobar. C. 20. *In hac sunt urbes Teate, Aufidena, Hisernia & antiquitate consumpta Samnium, à qua tota provincia nominatur.* Retinet simile nomen hac tempestate, docetque non temere esse damnandum, quod truncatum Itinerarii auctor exhibet, fortasse communi usu olim tritum. WESS.

BO-

SVPER THAMARI FLVVIVM. M. P. XVI.
AD EQVVM TVTICVM. M. P. XXII.
AD MATREM MAGNAM. M. P. XVI.
IN HONORATIANVM. M. P. XX.

BOVIANVM] *Bononia civitas* vel *Bononiatium* in excerptis codicum, quorum nobis usura fuit, legitur. Surita, qui præter solitum hic tacet, an *Bovianum* in Regio suo invenerit, an conjectura ductus id rescripserit, incertum est. Rectum id haud dubie est, dudumque observatum à Simlero. Samnii erat oppidum, Coloniae dein juribus amplificatum. *Bobianus oppidum* Frontino de Colon. p. 125., haud recte. In veteri monumento Thesauri p. CCCCIV. CVR. R. P. BOVIAN. Servavit hoc nomen sub Longobardis. Erchempertus Histor. Longobar. C. 48. edit. Ekhardi. *Per idem tempus Iserniam, Suessulam uno mense, castrum Bovianum eodem anno capta Ismaelitae combusserunt.* WESS.

SVPER THAMARI FLVVIVM M. P. XVI.] *Regium exemplar.* Super mari fluvium M. P. XVI. *Blandinianum & Neapolitanum* super-Thamari fluvium mpm. XVI. *Longolianum.* Super Thamarin fluvium mpm. XVI. SVR.

SVPER THAMARI FLVVIVM] Tamarus supra Beneventum Calori miscetur, nomenque in nostra tempora retinet. *Fluvius Thamari* dicitur quemadmodum *flumen Himellae* apud Virgilium Aeneid. VII. 714. WESS.

AD EQVOTVTICVM M. P. XXII.] *Regium* Ad Equum Tuticum M. P. XXI. *Blandinianum* Ad Equum Tuticum mpm. XXIII. *Neapolitanum* Ad Equum Tutium mpm. XXII. *Long.* Ad Equum Tuticum mpm. XXII. *& mihi* Tutium *emendat, & infra eadem exemplaria, Regium Blandinianum* Equotuticum *habent, atque ita scribendum: Oppidulum vocat Horatius L. 1. Eclog. 5. ỳ. 87.*, quod versu dicere non est. *At hoc ipso Itinerario, quasi justi oppidi ratio habetur, diversis itineribus ad eum deductis. Cicero libro Epistolarum ad Atticum 6. Epist. 1. de litteris* Equotutico, *& Brundisio datis memorat. Suspicor Ptolemaeo esse quod* Τρίνκγο *cognominatur, inter eas urbes, quæ in Samnio sub Pelignis cum Boviano, & Aesernia connumerantur.* SVR.

AD EQVVM TVTICVM] Non recte Surita scriptos libros hic deseruit. oppidulum *Equus Tuticus* dicebatur. *Ad Equum Tutuum* nostri quoque libri. Vetus Scholiastes Horatii *Equum Tutium*, Cruquii vero *Equotutium* appellat. In Servio Aeneid. VIII. 9. *Aequum Iuticum* invenio, ad quem modum Tabula *Aequo Iutico*: Ab equo cum oppido nomen sit, his moveri non debemus. Liber Parisiensis XXI. M. apponit. Quod vulgo vero arbitrantur, hoc esse *oppidulum, quod dicere non est versu* apud Horatium, ratio itineris non patitur Id enim extra Campaniam fuit, in qua tamen Equus Tuticus: *Villa Trevici* in Campaniae finibus fuit posita: XXIV. M. P. ab ea oppidulum id aberat, adeoque in Apulia. Vide Horatium. WESS.

AD MATREM MAGNAM] Forte à magna Deum matre, quæ hic templum habebat, mansioni nomen est indictum. Magna mater, ut hic, in eleganti monumento dicitur Thesaur. p. CIↃLXV. 8.

MAGNAE. MATRI.
LVCILLA.
AVG.

Magna Deum mater, materque ferarum apud Lucretium, sed hæc alterius loci sunt. WESS.

IN HONORATIANVM M. P. XX.] *In Regio exemplari hoc loco lacuna apparet cum numero* M. P. XX. *Reliqua verò uno consensu* In Honoratianum mpm. XX. *habent.* SVR.

IN HONORATIANVM] Haud aliter libri nostri. Opinabar cum primum Itinerario huic intenderem, *In Horatianum* verius esse, mansionemque ab Horatii prædio nomen accepisse. Sed dubium & prorsus incertum hoc est. Villa Horatii in Sabinis fuit, eaque unica poetae. Hinc. L. II. Ode 18.

Nil supra
Deos lacesso, nec potentem amicum
Largiora flagito,
Satis beatus unicis Sabinis.

WESS.

VENVSIVM CIVITAS.	M. P. XXVIII.
OPINO.	M. P. XV.
AD FLVVIVM BRADANVM.	M. P. XXIX.
POTENTIA.	M. P. XXIIII.
ACIDIOS.	M. P. XXIIII.
GRVMENTO.	M P. XXVIII.
SEMVNCLA.	M. P. XXVII.

NE-

VENVSIAM CIV. M. P. XXVIII.] *In Regio item urbis nomen non apponitur: sed numerus* M. P. XVIII. *Bland.* Venusium civitas mpm. XXVIII. *Neapolit.* Venusunitium mpm. XXVIII. *Longolianum*, Venusium civitas mpm. XXVIII. *& emendat* XXVIIII. *In Plinii manuscriptis exemplaribus lib.* 3. *cap.* 11. Venusia *legimus, non* Venusium: *& in excusis Strabonis & Ptolemaei item* Οὐενουσία. SVR.

VENVSIVM CIVITAS] *Venusium* probant nostri libri: alio itinere *Venusia* & mox denuo *Venusio* editur. Venusium dicitur Cruquii Scholiastae L. II. Eclog. I. 35. *Venusium autem oppidum est, ubi natus est Horatius.* WESS.

OPINO M. P. XV.] *Deest item hujus mansionis nomen in exemplari Regio, & numerus* M. P. XV. *mansit. In reliquis uno consensu* Opino mpm. XV. SVR.

OPINO] Eandem distantiam magno consensu nostri codices & editi probant. Est tamen vitiosa, nam alio itinere XLIV. M. Venusiam Opino auctor separat. In Isleana Italiae tabula prius intervallum receptum est, mirante viro doctissimo, cui debemus Dissertationem Chorographicam Italiae medii aevi, editam tomo X. Scriptorum Italiae, & nescire se profitente, unde tantum sit discrimen. Isleus secure secutus hujus est itineris intervallum. Quae vera sit intercapedo inter eas urbes, cum de Opini situ lis sit, constitutum non habeo. WESS.

AD FLVVIVM BRADANVM M. P. XXVIII.] *In Regio legitur & numerus* XXVIII. *Blandinianum, & Neapolitanum* ad fluvium Bradan mpm. XXVIII. *Longolianum* Bradant *habet, &* Bradan *milto corrigit.* SVR.

AD FLVVIVM BRADANVM] A plerisque Suritae schedis nostrae nihil abeunt. Vera est Regii codicis scriptura, quantumvis *juxta Bradam flumen* Guil. Appulus L. III. de Norman. circa finem dixerit. Quare Ph. Cluverii conjectura, *Bradanum* refingentis L. IV. Ital. Ant. C. 14. certissima quidem est, sed serior, mentio hujus fluvii non infrequens est in aevi medii scriptoribus. Alexander Abbas Telesinus L. I. de rebus Rogerii C. 13. *Comes igitur Rogerius movens se ad fluvium Bradanum, ubi Vadus Petrosus dicitur, castra figi praecepit:* illi adde Romualdum Salernitanum ad An. CIↃCXVI. In testamento Imp. Friderici II., quod insertum Chronico Siciliae, edito ab Edmundo Martene Thes. Anecd. tom. III. p. 14. *flumen Brandanum* vitiose appellatur. WESS.

POTENTIA.] Haec Lucaniae est. Frontinus de Coloniis p. 109. *Praefecturam* fuisse tradit. WESS.

ACIDOS M. P. XXIIII.] Mihi lecta nusquam, quod quidem rescifcam, haec est mansio. In Tabula inter Grumentum & Potentiam est *Anxia*, quae propius Potentiam fuit admota, nunc *Anzi* M. P. IX. circiter ab illa urbe Phil. Cluverius L. IV. Ital. Ant. C. 14. *Acidios* in *Acirin*, quo nomine in hoc tractu fluvius fuit, ex Strabone & Plinio notus, commutandum censet. Fortasse *Acetura* est, nunc quoque media inter Potentiam & Grumentum. WESS.

GRVMENTVM M. P. XXVIII.] *In Regio* Grumento M. P. XVIII. *Blandinianum & Longolianum* Grumento mpm. XXV. *Neapolitanum* Crumento mpm. XXVIII. *Plinio Lib.* 3. *cap.* 11. *in mediterraneis Lucanorum* Grumentini: *& libro* 4. *C.* 6. *de vinis Italiae longinquis, Lucanaque antecedentibus, Thurinis.* Omnium verò eorum maximè illustria Messallae potu, & salute Lagariana, non procul Grumento nascentia. *Ptolemaeo quoque in mediterraneis Lucanorum* Ποτεντία *&* Γρούμεντον. SVR.

GRVMENTO] Situm Grumentum fuit ad Aciris & Sorae confluentes. Acta S. Laberii Martyris. *Ductus extra civitatem Grumentinam in loco, ubi connectuntur duo flumina Acer & Sora,*

NERVLO.	M. P. XVI.
SVMMVRANO.	M. P. XVI.
CAPRASIS.	M. P. XXI.
CONSENTIA.	M. P. XXVIII.
AD FLVVIVM SABBATVM.	M. P. XVIII.
AD TVRRIS.	M. P. XVIII.

AD

Sora. Debeo hoc diligentissimo L. Holsteinio, cujus vide notas in Ital. Ant. Cluverii p. 289. Wess.

SEMVNCLAM M. P. XXVII.] *Regium exemplar* Semucla M. P. XVII. *Blandinianum* Semucla mpm. XXVII. *Neapolitanum* Semunda XXVII. *Longolianum* Semuncla mpm. XXV. *&* Semunda *milto corrigitur.* Sur.

SEMVNCLA] *Semunclo* Parisien. liber. *Semunda* Cusani codex: *Semuncla* fuit in schedis, quas vidit vir doctus, cujus antea Fabricii exemplar fuit. Ph. Cluverius *Semium fluvium* corrigit. Videtur sane *Siris* in Tabula Peutingeri *Semus* appellari. Nec tamen inde tuto hanc vocem huc transtuleris, cum utrobique situs diversus sit. Equidem, aliunde subsidium sperans, nihil finiverim. Wess.

NERVLO M. P. XVI.] Oppidum hoc, ex Livio L. IX. C. 20. notum, *Nerulos* dicitur in Tabula. Numeri indicant, monente quoque Holsteinio, inibi fuisse ubi nunc *la Rotonda.* Wess.

SVMMVRANVM M. P. XVI.] *Regium exemplar* Summurano M. P. XVI. *atque item Blandinianum & Longolianum. Neap. vero* Suminorano mpm. XVI. *cum infra eadem exemplaria in numero à se dissentiant. Non longè à* Summurano, *Syphei oppidi, cujus Livius L. 30. C. 19. meminit, vestigia conspici Gabriel Barrius Franciscanus Calaber confirmat, & ex ejus ruinis* Summuranum *oppidum constructum conjicit, atque id* Sybarim *fluvium praterfluere.* Sur.

SVMMVRANO] Dictum est *Summuranum* pro *sub Murano.* Fuit mansio oppido MVRANO vicina. Oppidi mentio est in lapide Thesauri Gruteriani p. CL. 7., qui plane ad Itinerarii mentem Cosentia XLIX. M. P. removet. Wess.

CAPRASAS M. P. XXI.] *In manuscriptis & Longoliano* Caprasis mpm. XXI. *legitur. Antonini* Caprasas *Tarsium oppidum esse idem Gabriel Barrius contendit, inter* Isaurum, *&* Crathim *amnes.* Sur.

CAPRASIS] Accedunt schedæ nostræ. In Tabula est *Caprasia.* Ph. Cluverius *Caprasis* sive *Caprasiis* præfert L. IV. Ital. Ant. C. 15., quoniam eo numero Plinius L. III. C. 16. appellet: memorat sane *ostium Caprasiae*, sed neque illo numero, nec hujus situs. Erat hoc nomine Padi ostium, quo de agit. Wess.

CONSENTIA M. P. XXVIII.] In veteri lapide milliario, de quo paullo ante, COSENTIA dicitur, atque ita Jornandi Rer. Get. C. 30., unde & id cognoscas Basentinum amnem urbi fuisse vicinum. Caput erat Bruttiorum, teste Strabone L. VI. p. 256. Wess.

AD FLVVIVM SABBATVM M. P. XVIII.] *Regium exemplar* Ad fluvium Sabutum M. P. XXVIII. *Blandinianum* Ad fluvium Sabbt. mpm. XVIII. *Neapolitanum* Ad flumen Sabbatum mpm. XVIII. *Longolianum* ad fluvium Sabbatum mpm. XVIII. *& milto* Sabbatium *corrigitur.* Sur.

SABBATVM] Nostri quoque. Cluverius tertiam vocabuli literam geminandam negat, quod vulgo nunc *Savato* dicatur, quæ an satis valida sit caussa, viderint alii: arbitratur præterea *flumen Batum* Plinii L. III. C 5 in *Sabatum* esse convertendum: neque ego, si codices adducerent, spernerem: nam vocabulum non esse satis sanum, scripti libri & vetustæ editiones videntur monere. Harduinus in illis *Baletum* offendit. Exemplar Parisiense An. CIↃIↃXI. *Balethum* edit: ne dicam, *Bati* alibi memoriam vix superesse. Fluvii *Sabbati* meminit Chronicon Casinense L. I. C. 18. verum is Samnii est, ut Angelus de Nuce commonefecit. Wess.

AD TVRRES M. P. XVIII.] *Habent Regium, Blandinianum, & Longolianum exemplar. In Neapolitano ea mansio cum numero, & , quod sequitur* Ad fluvium Angitulam, *defecit. Idem Gabriel Barrius hanc mansionem eo pago esse contendit, qui in agro Nicastrensi* Blasium *cognominatur.* Sur.

O AD

AD FLVVIVM ANGITVLAM.	M. P. XIII.
NICOTERAM.	M. P. XXV.
AD MALLIAS.	M. P. XXIIII.
AD COLVMNAM.	M. P. XIIII.

ITER AB VRBE APPIA VIA RECTO ITINERE AD COLVM-

AD TVRRIS] Ex Vaticano & Cusani libro duæ hæ mansiones exulant. Reliqui recte servant. Mansio hæc suum olim habuit Episcopum, ut ex Gregorii Magni L. II. Epist. 38. & XI. Ep. 18. apparet. Vidit hoc quoque L. Holsteinius in Notis ad Ital. Ant. Cluverii, quamquam aliud arbitratur de *Turritana Ecclesia* ad Car. à S. Paullo, eam ad Thurios non satis consulto referens. Fuit circa *Amatum* fluvium, ubi nunc *Maida*, ut ex intervallo colligitur. Vide eum ad Ital. A. p. 295. Wess.

AD FLVVIVM ANGITVLAM M. P. XIII.] *Regium & Longolianum* Ad fluvium Angitula mpm. XIII. *Blandinianum* Ad fluvium Angitulam mpm. XIII. *Oppidum hodie* Angitulam *vocari satis constat: & ejusdem nominis fluvium esse navigiorum capacem.* Crissam *urbem olim Phocensium fuisse* Angitulam *prope* Hipponium, *è Crotonis regione, ex Lycophrone in Cassandra Barrius contendit.* Svr.

AD FLVVIVM ANGITVLAM] Barrii sententiam & alii amplexi sunt, fortasse non satis prudenter. Verba poetae ℣. 1070. sunt.

> Ἀντὶ ᾗ Κρίσσης ἄγαν
> Κροτωνιᾶτιν ἀντίπορθμον αὔλακα
> Βοῶν ἀροτρεύσουσιν ὀλκαίῳ πτερῷ
> *Pro Crissae vero finibus*
> *Crotoniam oppositam terram*
> *Sulcatrice boum arabunt penna.*

Non indicat Crissam in Italia fuisse, sed in opposita continente Graecia. Nota est Crissa Phocidis: ejus loco araturos significat Crotonis agros. Ego in Lycophronis versibus nihil invenio aliud, sicuti neque Canterus. Wess.

NICOTERA] Distantia inter duo loca primum ponitur XXV. M. P. posteriori loco XIV. M. P. atque ita habent tam impressi quam manuscripti libri. Ego posteriore loco etiam XXIV. M. P. scribenda puto: alioqui summa totius itineris non constabit. Siml.

NICOTERAM M. P. XXV.] *In omnibus nostris exemplaribus* Nicotera mpm. XXV. *legitur. Locrorum Medamam vetustam urbem fuisse idem Barrius confirmat, de qua Strabo libro 6. p.* 256. Svr.

NICOTERAM] *Massae Nicoteranae* meminit Gregorius M. L. V. Ep. 50., Rufino Vibonensi inscripta. *Nicotrum* dicitur Gaufr. Malaterrae L. III. Hist. Sic. C. 8. Numeri, qui sollicitum habuerunt Simlerum, in nostris libris sibi constant. Non est *Medama*, sed erevit ex ejus ruinis. Wess.

AD MALLIAS M. P. XXIIII.] *In manuscriptis & Longoliano legitur.* Svr.

AD MALLIAS] Hanc *Ad Mallias* mansionem fuisse L. Holsteinius opinatur supra Bagnaram haud procul ab eo loco, qui nunc *li Passi* dicitur. Wess.

AD COLVMNAM M. P. XXIIII.] *In Regio* P. M. XIII: *reliqua vero* mpm. XIIII. Svr.

AD COLVMNAM] Sicuti hic itinera ad columnam terminantur, ita quoque in lapidibus apud Gruterum p. CL. 6. 7., in quorum altero AD COLVMELLAM, altero vero AD FRETVM AD STATVAM. In Ravennate L. V. C. 2. *Civitas Columna Regia.* at L. IV. C. 32. *Columna Rhegia.* unde pæne improbem Cluverii conjecturam, *Columnam Rhegiam* in Plinio damnantis, ac *Rheginam* substituentis. Fuit ad ripam dexteram fluvii, qui *la Catona* dicitur, unde nunc in Siciliam usitatus est trajectus, ut L. Holsteinius scribit in notis ad Ital. Ant. Cluverii p. 301. Wess.

ITEM AB VRBE APPIA VIA RECTO ITINERE AD COLVMNAM M. P. CCCCLV.] *Regium exemplar hujusmodi titulum prafert, & summam mansionum* CCCCLX. *Blandinianum confecto superiori itinere* Appiam *habet, & subdit:* Item ab urbe recto itinere ad Columnam mpm. CCCCLV. Sic. *Neap.* Iter ab urbe recto itinere ad columnam mpm. CCCCLV. Sic. *Longol.* Iter ab urbe Appia recto itinere ad columnam mpm. CCCC. LV. Sic. *Censor* Appius, *ut Frontinus L. 1. de Aq. duct. auctor est, viam Appiam a por-*

LVMNAM.	M. P. CCCCLV. Sic.
ARICIA.	M. P. XVI.
TRIBVS TABERNIS.	M. P. XVII.
APPI FORO.	M. P. X.
TARRACINA.	M. P. XVIII.

FVN-

à porta Capena Capuam usque tantum munivit: Strabo vero, qui etate Augusti, & Tiberii commentabatur, Brundisium usque suo tempore peragratam tradit. Tacitus itidem via Appiae, Brundisium usque, Annal. 2. 30. *meminit.* Protulit, *inquit*, libellos vecordes adeo ut consultaverit Libo, an habiturus foret opes, quis viam Appiam Brundisium usque pecunia operiret. SVR.

ITER AB VRBE APPIA VIA RECTO ITINERE AD COLVMNAM] Viam Appiam primo Capuam usque fuisse munitam certissimum est. Vide præter alios Diodorum L. xx. p. 773. ubi ad Capuam intervallum viæ stadiorum plusquam millium, διέτεινε σταδίων πλειόνων ἢ χιλίων, fuisse adfirmat, quod & hoc itinere comprobatur. In numeris nostri libri consentiunt, nec tamen aequant spatia mansionum, ut conferenti patebit. WESS.

ARICIAM M. P. XV.] *Regium* atricia M. P. XVI. *Blandinianum* atricia mpm. XVI. *Reliqua* atritia mpm. XVI. *In Ptolemaei, & Stephani Bizantii libris* λατίνων Ἀρίκια, *sive* Ἀρικεια. *Strabo lib.* 5. *p.* 239. μετὰ δὲ τὸ Ἀλβανον Ἀρικια ἐστι πόλις ἐπὶ τῇ ὁδῷ τῇ Ἀππίᾳ· στάδιοι δ' εἰσὶν ἐκ τῆς Ῥώμης ρξ. *In Horatii vetustis exemplaribus L.* 1. *Eclog.* 5. *ỳ.* 1.

Egressum magna me excepit Aricia Roma. SVR.

ARICIA] Ariciam XVI. M. P. Itinerarium Hierosolymitanum Roma quoque separat. Nec plura agnoscit Scholiastes Lucani, nuper ab Oudendorpio vulgatus, L. VI. 75. *Inclusus*, inquit, *tantum loci occupavit, ut sedecim millia teneret. Tantum enim Aricia distat à Roma.* In Strabone fuisse videtur ἑκατὸν εἴκοσι, ut Cluverius & Holsteinius jam monuerunt: Tot enim stadia Dionysius Halicar. & Philostratus inter utramque urbem interponunt. WESS.

TRES TABERNAS M. P. XVII.] *Manuscripta, & Longol. auferendi casu*, Tribus Tabernis. *Cicero ad Atticum lib.* 2. *epistol.* 12. Emerseram, *inquit*, commode ex Antio in Appiam ad Tres tabernas ipsis Cerealibus. *Et D. Lucas in Actis Apost. C.* 28. Et inde cum audissent fratres, occurrerunt nobis usque ad Appii forum ac Tres Tabernas. SVR.

TRIBVS TABERNIS] Non est obscura harum Tabernarum memoria. Refert Victor in Epitome Severum Caesarem ab Herculio Maximiano *Romae ad tres tabernas* fuisse extinctum. Videri possent prima fronte diversæ ob *Romae* additam vocem. Sed si Zosimum adeas L. II. C. 10. non Romae, verum ad *tres tabernas* eum occisum animadvertes. Id dubium est, quæ illæ *tabernae?* Illustris Scaliger ad Eusebium n. MMCCCXXIII. eo inclinat, ut in agro Ravennate quærendas arbitretur, quod plures Severum Ravennae occisum memorent. Non esse tamen audiendum virum maximum Anonymus Valesii docebit, *in villa publica Appiae via tricesimo milliario* custoditum ac dein contrucidatum referens. Fuit ergo *villa* illa *publica* III. M. P. à Tabernis, nam quod Valesius opinatur, *tres Tabernas* XXX. M. P. Roma disjunctas fuisse, id secus est. Tabula, qua nititur, omnium consensu vitiosa est in intervallo inter Bovillas & Ariciam. WESS.

APPI FORVM M. P. XVIII.] *Regium* M. P. X. *Reliqua* XVIII. *Cicero eodem ad Atticum libro Epist. II.* Ab Appii foro hora 4. dederam aliam paulo ante à Tribus Tabernis. *Horatius* Aricia forum Appii *venisse scripsit.* SVR.

APPI FORO] Libri nostri *Api foro M. P. XVIII.* Verior tamen videtur X. M summa, quam Regius habet Suritae codex. Tabula totidem agnoscit, quamquam *Appii forum* est omissum. Vidit & hoc Cluverius, ex conjectura X. M. P. refingens. Est autem tanto ea melior, quod ex columnis, nunc etiam exstantibus, manifestum fiat, forum hoc inter XLII. & XLIII. lapidem fuisse, testificante L. Holsteinio Not. ad Cluverii Italiam p. 219. WESS.

TARRACINAM M. P. XXVIII.] Tarracina M. P. XXVIII. *habet Regium exemplar:*

 Blan-

FVNDIS.	M. P. XVI.
FORMIS.	M. P. XIII.
MINTVRNIS.	M. P. IX.
SINVESSA.	M. P. IX.
	CA-

Blandinianum ; & Neapolitanum Terracina XVIII. MPM. *Longolianum* Terracina mpm. XVII. *Sed Stephano Ταῤῥακίνα. Livius libro* 4. C. 59. Anxur fuit, quæ nunc Tarracinae sunt, urbs prona in paludes. *Ptolemaeo item plurium numero Ταῤῥακίνη. Panvinius Onufrius diligens vetustatis perscrutator ab* Appi foro *ex Antonini itinerario, ante Tarracinam* Privernum *adjecit: quod oppidum, neque in vetustis, neque excusis legi. Idem in librum Fastorum* 2. *vetusta inscriptionis monumentum profert*, CVR. R. P. TERRACINENS. SVR.

TARRACINA] Credo Onuphrium de suo *Privernum*, quod Itineraria ignorant, esse admensum. Vide Romam ejus p. 106 WESS.

FVNDOS M. P. XVI.] *Habent Blandinianum & Neapolitanum exemplar, & Longolianum auferendi casu: & eodem casu Regium exemplar* M. P. XIIII. SVR.

FVNDIS] Codicis Regii scriptura à vera distantia non longe abest, quæ XIII. M. P. fuit, ut ex alio itinere & Tabula ac Hierosolym. Itiner. liquidum est. WESS.

FORMIAS M. P. XIV.] *Regium* Formis M. P. XIIII. *Reliqua* Formis mpm. XIII. *Cicero*, Ita se gerant, *inquit ad* Q. *Fratrem libro Epistolarum primo Epist. I.* 6., in istis Asiaticis itineribus, ut si iter Appia via faceres: neve interesse quicquam putent, utrum Tralleis', an Formias venerint. SVR.

FORMIS] Hoc spernendum non est. vetus inscriptio in Montfauconii Diar. Ital. p. 390. AELIVS MAXIMVS FORMIS. Quod tamen pro *Formiis* positum. Vide Thesaur. p. CCXCI. 2. WESS.

MINTVRNAS M. P. IX.] *Habent Blandinianum exemplar, & Neapolitanum auferendi casu. Longolianum*, Minturnis XIIII. *& corrigitur* IX. *In Regio defecere, nulla lacuna relicta: cum postea idem exemplar à Tarracina Beneventum* Formiis Minturnas M. P. IX. *assignet. Ad ostium Liris amnis, circa Vestinum, ac Falernum agrum* Minturnae colonia *Livio lib.* 10. *Cap.* 21. *Inde Horatio*, Minturnae palustreis *lib.* 1. *Epist.* 5. ℣. 4. SVR.

MINTVRNIS] Novem M. P., quæ huic & sequenti mansioni apponuntur, bene habent. Eadem interponit Itiner. Hierosolymitanum, & Strabo L. V. p. 233. WESS.

SINVESSAM M. P. IX.] *Regium exemplar* Sinuessa M. P. XIIII. *In Reliquis* Sinuessa M. P. IX. *Infra de* Sinuessa, *ut forte hoc loco* Suessa *legendum esset in* Campanorum *mediterraneis à Ptolemaeo commemorata.* SVR.

CAPVA M. P. XXVI.] Aberat hæc urbs a Vulturno III. M. P., si verum tradidit Asconius, cum nova illi fluvio sit proxima. Veteris reliquiæ supersunt in vico, quem *S. Maria di Capoa* appellitant, uti ostendit Camillus Peregrinus in eleganti dissertatione *dell' antico sito di Capua.* Exusta ea est anno DCCCXLII, conditaque ejus loco ad Vulturnum nova est post XII. circiter annos. Vide Joan. Abbatis Casinensis Chronicon. C. 2. & eruditissimum dissertationis de Ital. Geographia Medii ævi p. CCLXXII. auctorem. WESS.

NOLA M. P. XXI.] Brevius facit intervallum Episcopus urbis hujus Paullinus Carm. ad Cytherium.

Ab urbe Capua, qua loco sedit meas
Bis dena distat millia.

Longe vero plus detrahit spatio, quod Romam inter & Nolam erat. Verba adscribam ex Natal. III. S. Felicis ℣. 64.

Roma Petro Paulloque potens rarescere gaudet
Hujus honore die, portaque ex ore Capenae
Millia profundens ad amica moenia Nolae
Dimittit duodena decem per millia denso
Agmine, confertis longe latet Appia turbis.

Itinerar. Hierosolym. a Capua Romam numerat CXXXVI. M. P. totidem fere iter hoc. Si accesserint millia passuum, quæ Capua Nolam disjungunt, major cum Paullino discordia nascetur: Nec illa tamen quamtumvis *quindena decem* legeris, prorsus sopietur. Haud equidem dubitem de mendo, quod illis inoleverit versibus. WESS.

NVCERIAM M. P. XVI.] *Regium* Nuceria

CAPVA. M. P. XXVI.
NOLA. M. P. XXI.
NVCERIA. M. P. XVI.
IN MEDIO SALERNO AD TANARVM. M. P. XXV.
AD

ria M. P. XV. *Reliqua* XVI.. *Panvinius Onufrius ex Antonino inter Nolam & Nuceriam* Neapolim *adjungit. Cum Antoninus postea iter seorsim à Tarracina Neapolim ducat. Hac* Nuceria, Picentinorum *Ptolemaeo est: cum alia tres ab eo auctore recenseantur. Prima in* Gallia Togata, *& secunda in* Umbrorum *regione, & tertia* Apulorum, *qua &* Luceria *in Livii exemplaribus. Plinius lib.* 3. 9. alluente vero Sarno amne ager Nucerinus, & IX. M. P. à mari ipsa Nuceria. SVR.

IN MEDIO FALERNO.] Quidam *Salerno* legunt, sed male. Alii *per medium Falernum.* Indicat enim viam transire per Falernum agrum Campaniae. SIML.

IN MEDIO FALERNO AD TANARVM M. P. XXV.] *In Reg. post* Nuceriae *mansionem* ad Tanarum M. P. XXVIII. *Bland. vero & Leng.* In medio Falerno ad Tanatum mpm. XXV. *Neap.* In medio Falerno ad Tanatum mpm. XXV. *Mirum certè est in regione, qua vix ullum reperitur, ut est apud poetam*, sine nomine saxum, *nullam hujus, sive oppidi, sive fluminis à tot auctoribus fieri mentionem: ut jure merito hic à viris doctis locus sit expendendus. Neque tamen verebor indicare, quod in primis celatum decreveram, tametsi hac ad aliquam conjecturam faciendam fortasse pertinere possunt. Suspicor enim* Acerras *oppidum hac ab Antonino designari mansione, quod à Strabone libro* 6. Acerrarum imperium, *& ejusdem nominis Colonia*, Nolae, *&* Nuceriae *bis adjungantur. Livius item lib.* 27. C. 23. Nucerinos & Acerranos querentes ubi habitarent non esse, Acerris ex parte incensis, Nuceria deleta, Romam Fulvius ad Senatum misit: Acerranis permissum, ut ædificarent, quæ incensa erant. Nucerini Atellam, quia id maluerant, Atellanis Calatiam migrare jussis, traducti. *Arbitrabar ex eo in errorem librarios inductos, quod ex dictione* Acerras, *more suo, auferendi casu* Acerris *scripsissent: & cum ab alio earum regionum forte non ignaro*, in medio Falerno *locum designari contigisset in libri margine, ut locum patefaceret, quo via, qua Rhegium ducebat per Bruttios, & Lucanos, & Samnium in Campania*, Appiae *adjungebatur, (cujus Strabo libro* VI. *mentionem facit continenti scriptione)* In medio Falerno Acerrarum *descripserint: ac postea vigente inscientia librariorum*, In medio Falerno ad Tanarum *emendatum sit. Aldini libri* ad Canaram *habent. Praterea illud observandum videtur, plures in hoc Itinerario recenseri mansiones, quibus* In medio *nomen sit inditum: ut ad mediam itineris stationem pervenisse, inter duo celebria oppida indicarent: quod inibi mansio constituta esset, deficiente oppido, aut vico: sed si id significatur, in sequenti mansione* ad Calorem XXV. M. P. *assignanda erant: non* XXIIII. *ut media pars esset itineris nempe* M. P. L. SVR.

IN MEDIO SALERNO AD TANARVM] Nostrorum librorum excerpta *in medio Salerno*, quod ego recipiendum arbitratus sum. Falerni agri, circa Capuam Vulturnumque flumen, ratio hic haberi potest nulla. Nec *Salernum* sine difficultate est. Aberat VIII. M. P. Nuceria, ut Tabula docet, hodiernaque distantia. Non ergo proprie *in medio Nuceriae & ad Tanarum* erat positum. Credo voluisse scriptorem, Salerno iter fuisse ad Tanarum, quæ mansio *in medio* erat spatio inter Nuceriam & Marcelliana. Salernum veteribus Romanis ignoratum non fuit. Quod vero nunc in ora est maritima, id recte Ph. Cluverius sedem migrasse animadvertit. Novum Salernum opus est Arichis Longobardi. Erchempertus Historiae Longobardicae C. 3. *Francorum territus metu inter Lucaniam & Nuceriam urbem munitissimam & praecelsam in modum tutissimi castri idem Arichis opere mirifico munivit & nova fabrica reparavit. Qua civitas propter mare contiguum, quod Salum appellatur & ob rivum, qui dicitur Lirinus, ex duobus corruptis vocabulis Salernum appellabatur.* Inepta quidem hæc originatio est, jamque explosa à doctissimo auctore Dissertat. Chorograph. Italiae medii ævi p. CCLXXI., firmat tamen Caroli M. ætate Salernum fuisse instauratum. Quæ Surita de *Acerrarum imperio* ex Strabone notat, non bene capio.

AD CALOREM.	M. P. XXIIII.
IN MARCELLIANA.	M. P. XXV.
CAESARIANA.	M. P. XXI.
NERVLO.	M. P. XXXVI.
SVMMVRANO.	M. P. XIIII.
CAPRASIS.	M. P. XXI.
CONSENTIA.	M. P. XXVIII.
AD SABBATVM FLVVIVM.	M. P. XVIII.

· AD

eapio. *Acerrarum* meminit Geographus L. V. p. 247., & 249. WESS.

AD TANARVM.] Alii *Thamarum* vel *Canarum*. SIML.

AD TANARVM] Sigonius edendum curavit, *Ad Tanarum ad Sarnum flumen*. SCHOTT.

AD TANARVM] *Lanarum* nostræ schedæ. *Falerne ad Tanarum* liber Fabricii. In Frontino de Coloniis p. 137. memoratur *Tamirum oppidum*, quod Imp. Hadrianus censuerit. Eruditissimus Wilh. Goesius id eum hac mansione composuit, haud puto bene. Mansio enim hæc ad fluvium fuit. In Frontino *Camerium* fortasse verius erit. Fluminis nomen erat *Tanager* Vibio Sequestre auctore. Meminit ejusdem Paulinus Natal. III. Felicis ℣. 60.

Quique
Ufentem Sarnumque bibunt, qui sicca Tanagri,
Quique colunt rigui felicia culta Galesi.

WESS.

AD CALOREM M. P. XXIIII.] *Et manuscripta, & Longolianum habent. Fluvium designari certum est: & hoc sæpe in Itinerario hoc usu venit, ut sine cognomento dictionis* fluminis, *nomina ipsorum fluminum apponantur. Ut* Gallicum fluvium *pro* ad Gallicum fluvium & Caput Thyrsi. *Livius libro* 24. 14. Et ad Beneventum velut ex composito, parte altera Anno ex Bruttiis cum magna peditum equitumque manu, altera Ti. Grachus ab Luceria accessit: qui primo oppidum intravit. Deinde ut Annonem III. M. ferme ab urbe ad Calorem fluvium castra posuisse, & inde agrum populari audivit, &c. *Et libro* 25. *C.* 17. Sunt qui in agro Beneventano prope Calorem fluvium ostendant à castris cum lictoribus, ae tribus servis lavandi causa progressum. *Et paullo post.* Si illis, qui ad Calorem fluvium interfectum memorant, credere velis, eapitis tantum Gracchi hostes potiti sunt. *Vibius Sequester*, Beneventi *oppido junctum tradit fluvium* Calorem. SVR.

AD CALOREM] Et hic *flumen* addit codex Caesaraugustanus. SCHOTT.

AD CALOREM] Quae de *Calore* agri Beneventani fluvio H. Surita attulit, nihil ad hunc Dionysium. Sumus in Lucania, longe à Benevento. Est quidem inibi amnis, quem *il Calore* nunc vocitant, in Silarum influens, nec commode tamen sedem hic tuetur. Monuit egregius L. Holsteinius inter Marcelliana, quæ *Polla* est, & Nuceriam LI. M. P. à Cluverio esse inventa: totidem antiquissimus lapis apud Gruterum p. CL. 6. *Poltae* repertus interponit. Qua ergo ratione *Ad Calorem M. P. XXIIII.* hic se defendent? Holsteinius ad Ital. Antiq. Cluverii p. 285. omnia tollenda arbitratur. Videri certe possunt ex superioribus nata: Codex Vaticanus anteriorem mansionem *ad Canarum*, hanc ad *Codorum* appellat, manu pæne nos ad ejuscemodi suspicionem ducens. WESS.

IN MARCELLIANA M. P. XXV.] *Reg. exemplar* In Marcelliana M. P. XXV. *Reliqua vero* In Marcelliana mpm. XXV. SVR.

IN MARCELLIANA] A Marcello nomen accepit. Nunc *Polla* est, ut ante dictum. Vide Holsteinium in Ital. A. p. 292. WESS.

CAESARIANA M. P. XXI.] Vir doctissimus, quem tantum quod laudabam, ibi locat, ubi nunc *Casal nove*: Convenit in eum locum intervallum. Vide p. 293. WESS.

NERVLVM M. P. XXXVI.] *In Regio* Nerulo M. P. XXIII. *Blandinianum* Nerulo mpm. XXXVI. *Neapolitanum* Nerulompm. XXXIIII. *Longolianum* Nerulo mpm. XXXVI. *& XXXIIII. corrigitur.* SVR.

NE-

AD TVRRES. M. P. XVIII.
VIBONA. M. P. XXI.
NICOTERA. M. P. XVIII.
AD MALLIAS. M. P. XXIIII.
AD COLVMNAM. M. P. XIIII.
A CAPVA BENEVENTO. M. P. XXXIII.
ITER A CAPVA EQVO TVTICO, VBI CAMPANIA LIMITEM HABET. M. P. LIII. Sic.
CAVDIS. M. P. XXI.
BENE-

NERVLO] Nostri libri XXXIII. M. P. *Nerulo* adjungunt. Vulgatum verius videtur. WESS.

SVMMVRANVM M. P. XIIII.] *Regium auferendi casu* M. P. XIII. *& Longolian. Blandinianum verò & Neapolitanum eodem casu* mpm. XIV. *cum supra* Nerulo Summuranum XVI. M. P. *assignentur.* SVR.

SVMMVRANO] Sedecim illa millia respondent Lapidi milliario Gruteri p. CL. 6., Marcelliana inter & Muranum LXXIIII. M. P. ponenti, unde & veriora opiner. WESS.

AD SABBATVM FLVVIVM M. P. XVIII.] *Regium exemplar* Ad Sabutum fluvium M. P. XV. *Bland.* Ad Subbaium fluvium mpm. XIX. *Neapol.* Ad fluvium Sabatu mpm. XVIII. *& Long. libri* Ad Sabbatum fluvium M. P. M. XIX. *& mito.* XVIII. *corrigitur. Supra* Consentia *ad* fluvium Sabbatum *eadem* XVIII. mpm. *designantur.* SVR.

VIBONEM M. P. XXI.] *Regium exemplar* Vinpbai *& numerus milliarium deficit. Blandinianum* Vibona XXI. *atque item Neapolitanum & Longolianum exemplar. Superiori itinere ad fluvium* Angitulam *deflexit: & hoc recta via* Vibonem *ducit. Strabo post* Consentiam, Hipponium *esse Locrorum ædificium, quod Bruttiis obtinentibus Romani eripuerint, & mutato deinde nomine* Οὐίβωνα Οὐαλέντιαν *adpellarint. Plinius lib.* 3. 10. *item* Hippo, *quod nunc* Vibonem Valentiam *adpellamus: ut corrigendus sit Ptolemaei locus* Οὐίων Οὐαλέντια *&* Οὐίβων Οὐαλέντια *legendum.* SVR.

VIBONA] Vibona libris vetustis probatur, neque refragantur Tabula & Ravennas, qui *Vibona Valentia.* Mansionum spatia bene habent. Lapis, de quo antea, Cosentiam Valentia disjungit LVII. M. P. alter vero Locros Valentia removet XXXXV. A BIBONA AD LOCROS MILLIARIA XXXXV. estque argumento codicum scripturam non esse deferendam. WESS.

NICOTERAM M. P. XVIII.] *In Regio recte casu, suo more, & numeri desunt. Reliqua* M. P. XVIII. SVR.

AD MALLIAS M. P. XXIIII.] *Hac etiam mansione in Regio numeri desunt. Reliqua* XIIII. *Cum superiori itinere* Nicotera ad Mallias M. P. XXIV. *designantur.* SVR.

AD COLVMNAM M. P. XIIII.] *In Regio* M. P. XVIIII. *manifeste errato: cum supra* M. P. XIIII. à Malliis ad Columnam *omnia definierint exemplaria: & reliqua in eum numerum hoc loco consentiant.* SVR.

A CAPVA BENEVENTVM M. P. XXXIII.] *Regium*, XXIII. *Blandinianum* XXXIIII.; *& reliqua* XXXIII. SVR.

A CAPVA BENEVENTO] In numeris libri nostri consentiunt, nisi quod uni Parisiensium adscriptum est: *uno minus.* Nihil dissentit Itin. Hierosolym. *Beneventum* colonia fuit, *concordiae* nomine, ut Frontinus docuit. Vetustus lapis inter Gudianos p. XCIII. 4. COLONIA JVLIA CONCORDIA AVG. FELIX BENEVENTVM DEVOTA MAJESTATI AVGG. WESS.

VBI CAMPANIA LIMITEM HABET] *Non habentur in Reg. exemplari: & in reliquis apponuntur.* SVR.

VBI CAMPANIA LIMITEM HABET] *Ubi Campania limitem habuit M. P. LIV.* ita Sigonius. SCHOTT.

VBI CAMPANIA LIMITEM HABET] Nostræ schedae cum Suritae libris consentiunt. Terminatam fuisse Campaniam ad Equum Tuticum verum est. *Trivicum*, quod Equo Tutico haud longe aberat, *in finibus Campaniae* positum erat, Schol. Horatii L. I. Eclog. V. 79. docente. Ponit & hic *finem Apuliae & Campaniae* Itiner.

BENEVENTO. M. P. XI.
EQVO TVTICO. M. P. XXI.
AB EQVO TVTICO PER ROSCIANVM REGIO. M. P. CCCCLXXVIII. Sic.
SENTIANVM. M. P. XXXIII.
BALEIANVM. M. P. XXIIII.
VE-

Itiner. quoque Hierosolymitanum. Vide Camil. Peregrinum Differt. II. de Ducatu Beneventano. Wess.

CAVDIVM M. P. XXI.] *Manuscripta* Caudis mpm. XXI. *Longolianum* Claudiis M. P. M. XXI. *&* *milito* Caudis. *Livio L.* 9. 1. Caudium: *unde* Caudini *populi &* Caudini *Lentulorum cognomen, ob res bene ad* Caudium *gestas. Ptolemaeo* Καύδιον. Svr.

CAVDIS] *Caudis* est in omnibus fere. *Claudiis* Itiner. Hierosolym. tui *Claudis* libri Cusani accedit. Simile peccatum in Frontino de Colon. p. 137. admissum est. *Claudium oppidum, muro ductum. Iter populo debetur per pedes L. à Caesare Augusto coloniae Beneventanae cum territorio suo est adjudicata.* Caudium esse debere ex alio Frontini loco & lapide Gudiano, quo de ante, apparet. IN TERRITORIO SVO QVOD CINGIT ETIAM CAVDINORVM CIVITATEM MVRO TENVS. Sic ibi Beneventani. Retinui quod libri dabant. Medio enim aevo hoc numero scriptores usi sunt: Leo Ostiensis L. I. Chr. Casin. C. 18. *Casale in Caudis.* & L. 2. C. 8. *In Valle de Caudis.* Fuisse Caudium, ubi nunc Arpadium conspicitur, egregie demonstravit L. Holsteinius in notis ad Ital. A. Clüverii p. 267. Idem haud obscure colligitur ex his Alexandri Abbatis L. III. de Reb. Gest. Rogerii C. 33. *Post hac quoque gradiens Vallem Caudinam expetit, ejus cupiens qualiter se haberent oppida videre, Arpadium scilicet montemque Sartium.* Wess.

AB EQVOTVTICO PER ROSCIANVM] *Regium* per Ruscianum: *&* *in eodem itinere* Roscianum: *Reliqua* per Roscianum. *Nunc* Rossanum *esse arbitratur Gabriel Barrius Calaber, qui sui situs, ut Plinii verbis utar, diligentissimus auctor merito est aestimandus. Is ex Procopio libro* 3. *C.* 28. *de bello Gothorum juxta* Lambulam *vallem, augustumque aditum ad litus* Russia *esse promuntorium Thuriorum, memorat. Atque eadem prodidisse Agathiam libro* 4. *Valerianum praterea Episcopum* Rossanensem *interfuisse Synodo Constantinopolitana* VI. *sub Agathone.* Svr.

AB EQVOTVTICO PER ROSCIANVM] Procopio L. III. C. 28. Ρουσκία est τῶν Θουρίων ἐπίνειον *Thuriorum navale.* at C. 30. *castellum* Ρουσκιανὸν Φρούριον appellat. *Rossana* est Guiliel. Appulo L. II. de Normannis non longe à fine.

Ducemque salutat
Partibus in Calabris, hinc ad loca cetera transit.
Tunc Rossana potens, Cosentia fortis in armis,
Tum quoque dives opum Geracia subditur illi.

Munitum fuisse à Rogerio testis est Gaufr. Malaterra L. III. Hist. Sicul. C. 1. *Dux vero à Sicilia in Calabriam veniens, apud Russanum ejusdem provincia urbem dolentibus urbicolis castellum firmavit.* Servat hoc nomen in nostra usque tempora. Sigonius, quod Schottus monendum duxit, *per Ruscia Rhegium* habet. Wess.

RHEGIVM M. P. CCCCLXXVIII.] *Manuscripta & Longolianum*, Regio M. P. M. CCCCLXXVIII. *sed adspirandam esse* Rhegii *dictionem, etymi ratio docet ex Strabone cum* ἀπὸ τοῦ ῥαγῆναι, *id est ab avellendo, nomen inditum urbi sit. Inde Plinius L.* 3. *C.* 8. Ab hoc, *inquit*, dehiscendi argumento, RHEGIVM Graeci nomen dedere oppido, in margine Italiae sito. Svr.

REGIO] Nimia sollicitudo est Suritae. *Rhegium* & *Regium* Latini dixere. Lapis Milliarius Gruteri p. CL. 6. VIAM FECEI AB REGIO AD CAPVAM. Guil. etiam Appulus *urbem Reginam* saepe appellat. De vocis origine Straboni nihil certi constitit, ut ex L. VI. p. 258. patet. Urbem hanc *Rhegium Junii ad discrimen Regii Lepidi in Gallia Cisalpina* appellari Pandulphus Collenutius L. I. Hist. Neapol. p. 7. affirmat. Male, si ita scripserit. Ῥήγιον Ἰούλιον Ptolemaeo dicitur, *urbs* vero *Regio Julii* Ravennati L. V. C. 1. Hinc MVNICIPES RHEGINI

VENVSIA.	M. P. XII.
AD PINVM.	M. P. XII.
YPINVM.	M. P. XXXII.
CAELIANVM.	M. P. XL.
HERACLEA.	M. P. XXVIII.
AD VICENSIMVM.	M. P. XXIIII.

TV-

GINI IVLI in Thesauro p. CLXXIV. Titulum habent ab Augusto, qui urbi exhaustæ ex classe supplementum dedit, uti ex Strabone Ch. Cellarius jam monuit. Pæne omiseram, oræ codicis Parisini appictum esse, *hic VI. sunt super.* Quod falsum esse mansionum numeros obeunti apparebit: plura enim M. P. edunt. WESS.

SENTIANVM M. P. XXXIII.] *Regium* Sentianum M. P. XXXII. *Reliqua* Sentianum M. P. M. XXXIII. SVR.

VELLEIANVM M. P. XXIIII.] *Regium exemplar* Beleianum M. P. XXXIIII. *Reliqua* Baleianum mpm. XXIIII. *Mihi* Velleianum *aptius scribere placet: quod harum mansionum* Sentianum, Velleianum, Caelianum, *uti prædiorum, aut prætoriorum nomina ab ipsis dominis sumpta esse videantur.* SVR.

BALEIANVM] Magnus librorum in hujus nomine mansionis est dissensus. Editi vetustiores cum Vossiano *Baleianum.* *Baleianum* ex Vaticano Schelstrate publicavit, natum librarii peccato ex priore. *Basaianum* Parisienses præferunt schedae. *Velleianum* fieri potest, ut genuinum sit. Ego, in re dubia, quod potiores libri dabant, amplectendum censui. WESS.

AD PINVM M. P. XII.] Sic omnes libri. XXII. M. P., quæ Surita adjecit, fuerintne in libris dicere non habeo. Nomen locus accepit ab ingenti aliqua pinu, quæ viæ adposita erat. Simili modo *Ad Pirum* XII. M. P. ab Herdonia in Tabula, pluraque alia. WESS.

YPINVM] Vel *Opinum.* SIML.

YPINVM M. P. XXXII.] *Regium* Ipnum M. P. XII. *Bland.* Ypinum M. P. M. XXXII. *Neap.* Ympinum mpm. XXXII. *Long.* Ypinum mpm. XXXII. *& multo* Inpinum, *ut ex varia dictionis scriptura veram elicere minime possim.* SVR.

YPINVM] *Opinum* in suo indice Sigonius scripsit, Schotto monitore. *Impinum*, *Ipinum* & *Ypnum* in editis scriptisque libris conspicitur. Verum nomen est *Opinum*, quod cum *Upinum* scriberetur, varias mutationes subiit. In numeris summa codicum est concordia, nec dubium tamen est, quin vitio sint deturpati. Venusiam inter & Opinum hac tempestate XX. M. P. tantummodo enumerari Ph. Cluverius L. IV. Ital. A. C. 12. tradit. WESS.

CAELIANVM M. P. XL.] *Ptolemæo in mediterraneis Apulorum Peucetiorum, juxta Venusiam* Κέλια. *neque affirmare ausim an ad hanc* Caelianam *mansionem quicquam pertineat.* SVR.

CAELIANVM] Unus Parisiensium *Celianum.* *Cigliano* nunc vocitant. *Celia* Ptolemaei, unde *Celinus ager* Frontino de Colon. p. 127., haud longe à Botunto fuit. Ravennas L. IV. C. 35. *Juxta civitatem, quam prædiximus, Botuntos, est civitas, quæ dicitur Celia.* Vide Holsteinium p. 276. in Ital. A. Cluverii. WESS.

HERACLEAM M. P. XXVIII.] *Uno consensu legitur in manuscriptis, & Longoliano. Livius* Heracleae Tarentinorum coloniae *meminit libro viii. C. 24. Plinius lib. 3. C. 11.* Sirin *antea vocitatam inter* Sirin & Acirin *amnes: eadem haud dubie est* Heraclea, *quæ ab Antonino* Vicensimo *adjungitur, & Straboni libro VI. p. 246.* Γεωγραφικῶν *post* Lagariam *paululum supra mare collocatur.* Heraclea *enim urbs vertendum ab interprete erat, non una dictione* Heracleopolis. SVR.

HERACLEA] Vera est Suritae de Strabonis loco sententia; Ph. Cluverius eandem amplexatus est L. IV, Ital. An. C. 14, ubi de Heraclea disputat. WESS.

AD VICENSIMVM M. P. XXIV.] *Regium* ad Vicesimum M. P. XXIV. *Blandinianum* Ad Vincensimum mpm. XXIV. *Neapolitanum* Ad Vicensinum mpm. XXIV. *Longolianum* ad Vincesimum mpm. XXIV. *Gabriel Barrius* Vicenumum *appellat ex Antonino oppidum, quod nunc* Trebisatium *vocetur: ut in ea nomenclatura parum satis fiat.* SVR.

AD VICENSIMVM] Vigesimum lapidem à Thuriis intelligere oportet. Phil. Cluverius hoc situ oppidum *La Mendolata* habet: nec erat

 tamen

TVRIOS.	M. P. XX.
ROSCIANVM.	M. P. XII.
PATERNVM.	M. P. XXVII.
METO.	M. P. XXXII.
TACINA.	M. P XXIIII.
SCYLACIS.	M. P. XXII.
COCINTO.	M. P. XXII.

SVC-

tamen cur *Ad Vicesimum* scriptum vellet. placuit hæc vocis scriptio multis. In veteri tabella Thesaur. p. CCIV. FRVMENTI PARTEM VICENSVMAM invenies. *Leges Vicensimae*, de quibus A. Ofilius scripsit, memorantur Pomponio O J. §. 44. Neque ignoti sunt Aemilii Macri libri *ad legem Vicensimam hereditatum*, ut vulgo non recte appellantur. WESS.

THVRIOS M. P. XII.] *In omnibus* Turios *legitur. Stephanus oppidum Italiae* Thurios, Thurias, & Thurium *cognominari tradit, ac* Thnriam. SVR.

TVRIOS] Adspirationem nostræ quoque schedae voci demunt, quamquam male. plura alio itinere. WESS.

PATERNVM M. P. XXVII.] *Habent manuscripta & Longolianum. Idem Barrius urbem* Crimissam, Paternum *dictum asserit: & nunc* Cirum *dici: qua post vastationem regionis, à Poenis Cretensibus & Mauris inlatam, in* Bryaticum *translata sit, & Abundantium* Paternensem *Episcopum Synodo Constantinopolitanae 6. interfuisse sub Agathone Papa.* SVR.

PATERNVM] Barrio assensi sunt Cluverius, Holsteinius atque alii. Visum tamen aliud est Isleo, quem sequitur vir doctus, qui Dissert. Chorograph. Italiae medii ævi congessit, ob Strabonem L. VI. p. 254. Ego ex Geographo *Crimisam* & *Chonen* diversas fuisse animadverto. At Paternum eo non fuisse situ, quo Crimisa, indidem cognoscere haud quivi. WESS.

METO M. P. XXXII.] *Legitur in Regio, Blandiniano & Longoliano. In Neapolitano vero* Meto mpm. XXII. SVR.

METO] Nihil dissident nostri libri. Legendum cum Cluverio est *Neeto*, quo nomine fluvius *Neaethus*, cujus originationem pete ex Schol. Theocriti Idyl. IV. 24. nunc est. WESS.

TACINA] Vel *Ticina*. Forte *Lacinium* SIML.

TACINA M P. XXIV.] *In manuscriptis & Longoliano habetur.* SVR.

TACINA] Videtur esse fluvius *Targines*, Plinio L. III. C. 10. memoratus. Est hoc tractu nostro quoque tempore amnis, quem *Tacina* appellant. WESS.

SCYLACIS M. P. XXII.] *Scylacio* Sigonius. Vulgati *Scilacio*, & mox *Cocinto*, *Cocyntho* Sigon. SCHOTT.

SCYLACIS] Quod editum vides, in libris nostris priscisque editionibus est receptum. *Scyllacium* intellige, de quo Cassiodorus L. XII. Variar. Ep. 15. *Scyllacium prima urbium Bruttiorum, quam Trojae destructor Ulysses creditur condidisse.* & dein: *Civitas supra Adriaticum sinum constituta in modum botryonis pendet in collibus; non quod difficili adscensione turgescat, sed ut voluptuose campos virentes & caerula maris terga respiciat.* Gaufr. Malaterra *Castrum Scillacium* nuncupare solet. Vide ejus L. I. Hist. Sicul. C. 33. WESS.

COCINTHVM M. P. XXII.] *Regium exemplar* Cocinto M. P. XII. *Blandinianum & Neapolitanum* Cocinto mpm. XXII. *Longolian.* Cocurio mpm XXII. *Plinius lib. 3. 6. de Italiae figura inquit*, ubi à medio excursu Cocinthos vocatur, per sinus lunatos duo cornua emittens: Leucopetram dextra, Lacinium sinistra. *Neque satis mihi liquet, an hac Antonini mansione promuntorium designetur, quod Plinius lib. 3. 15. perhibet longissimum Italiae esse aliquos existimavisse. Sed cum juxta* Scyllacium Cocinthus *ab Antonino conlocetur, verisimile fit, mansionem juxta id promuntorium designari. Ovid. lib. 15. Transformationum.* ℣. 703.

Scyllaeaque litora fertur.
Linquit Iapygiam, levibusque Amphyssia remis
Saxa fugit dextra prærupta Cocinthia parte,
Zephyriumque legit, Caulonaque Nariciamque
Evincitque fretum, Siculique angusta Pelori.

SVR.

CO-

SVCCEIANO. M. P. XX.
SVBSICIVO. M. P. XXIIII.
ALTANVM. M. P. XX.
HIPPORVM. M. P. XXIIII.
DECASTADIVM. M. P. XXII.
REGIO. M. P. XX.

AB EQVOTVTICO HYDRVNTO AD TRAJECTVM. M. P. CCXXXV. Sic. ECAS.

COCINTO] De mansione recte Surita. Cluverius oppidum *Caecinum* esse Itinerarii *Cocintum* arbitrabatur, reprehensus propterea ab Holsteinio p. 303. *Cocinto*, quod libri præ se ferunt, revocandum existimavimus. Nunc *Stilo* esse putatur, quo nomine Romualdo Salernitano jam notum fuit, ut ex Chronico An. ꟾↃCCCCLXXXI. liquet. De Ovidii versibus vide If. Vossium ad Melam L. II. C. 4. WESS.

SVCCEIANO M. P. XX.] Abest hæc mansio ab editione Lugdunensi, sicuti sequens à Basileen. Libri nostri habent, nec defuit illi, quem vir doctus consuluit, cujus olim Fabricii fuit exemplar. *Sutteianum* Cusani codex vocat. WESS.

SVBSICIVVM M. P. XXIV.] *Regium exemplar* Subsicivo M. P. XXIV. *Blandinianum & Longolianum* Subscicivo M. P. XXIV. *Neapolitanum* Subcicino M. P. XX. Belisortum *oppidum esse Barrius affirmat. Nomen autem Ciceroni admodum usitatum* Subsiciva, *inquit Isidorus*, sunt propriè, quæ sutor de materia præcidens, quasi supervacua abjicit. Inde & subsicivi agri, quos in pertica divisos recusant, quasi steriles, vel palustres. *Inde Plinius vetustiorum exemplarium summo consensu* Subsicivisque temporibus ista curamus, id est nocturnis: ne quis vestrum putet his cessatum horis. Subsicandi, *pro* Subsecandi, *verbo, veteres usos fuisse certum est. De* Subsecivorum *generibus, ita enim in illis legitur libris, non* Subsicivorum, *Siculus Flaccus de conditionibus agrorum: atque idem perhibet*, Domitianum *finem Subsecivorum statuisse: & Aggenus Urbicus, per totam Italiam* Subseciva *possidentibus donavisse, edictoque hoc universis notum fecisse:* Subsecivorum *verò eam esse conditionem factam, quod silva, & loca aspera in assignationem non venerint. De iisdem Julius Frontinus de limitibus agrorum. Argutè videtur Appulejus* Subsicivi *voce uti Apologia priore p.* 294. Pythagoram, *inquit*, Zoroastri sectatorem, similiterque Magiae peritum arbitrati, eum memoria prodiderunt, cum animadvertisset proxime Metapontum in litore Italiae suæ, quam subsicivam Graeciae fecerat &c. SVR.

SVBSICIVO] *Subsicivo* nostris quoque inest, quo modo codex Memmianus in Suetonii Domitiano C. 9. *Subcisiva* fuse explicata dederunt Salmasius in Solinum p. 480. & Wilelm. Goesius in Antiq. Agr. C. 12. WESS.

ALTANVM M. P. XX.] *In manuscriptis & Longol. legitur. Nunc* Suretum *vocari idem asserit Barrius.* SVR.

ALTANVM] *Altinum* unus Parisiensium codicum. WESS.

HIPPORVM M. P. XXIIII.] *Omnia habent, quæ à nobis conferuntur exemplaria.* Felum *pagum esse idem memorat Barrius.* SVR.

HIPPORVM] Libri aut *Hypporum*, aut *Hiprorum* appellant. Forte quod *sub montibus* esset mansio, ὑπ' ὀρῶν appellata est, quæ Cluverii quoque sententia est. WESS.

DECASTADIVM M. P. XXII.] *In eisdem legimus exemplaribus: nec video qua ratione permotus Barrius* Decalstidium *vocet. Straboni in commemoratione Regum Alexandriae*, Ἐκ τῶ Σπιάδων. SVR.

DECASTADIVM] Locus esse creditur, qui hodie incolis *Castitio* dicitur. Passuum millia XX. huc incidunt. Nec ita tamen dictus est mansionum, in quarum medio hic locatur, respectu: ab utraque longius fuit disparatus. WESS.

M. P. CCXXXV. Sic.] *Reg. exemplar* M. P. CCLV. *Reliqua* CCXXXV. SVR.

AB EQVOTVTICO HYDRVNTO AD TRAJECTVM] Summam nimis adauget Vaticanus liber: CCLXXXXV. M. P. ex eo Em. Schelstrate vulgavit. *Trajectum* ex Hydruntino portu in Sasonis insulam, quo de Strabo L. VI. p. 281.

EGAS.	M. P. XVIII.
ERDONIAS.	M. P. XVIIII.
CANVSIO.	M. P. XXVI.
RVBOS.	M. P. XXIII.

BV-

p. 281. aut, quem *brevissimum in Graeciam transitum* Plinius appellat L. III. C. 11. ad Apollinatum oppidum, intelligit. Wess.

EEAS M. P. XVIII.] *Habet Regium exemplar. Reliqua* Efeas mpm. XVIII. Sur.

ECAS] Vitiosissimi in urbis hujus nomine libri sunt. *Efcas* edunt, pro *Ecas*, quod ex *Aecas* degeneravit. *Aecani* incolae dicuntur Plinio L. III. C. 11. *Aecas* habet Hierosolym. Itiner. *Ecas* Ravennas L. IV. C. 35. Nunc *Troja* dici solet, ut egregie L. Holsteinius ex Cuniferio in vita S. Secundini p. 272. condocefecit. Assentitur Romualdus Salernitanus Chronici An. CIƆXIII. *Hic in Apuliae finibus readificavit civitatem diu dirutam, nuncupavitque eam Trojam, qua antiquitus Ecana vocabatur. Ecas* vetustis libris inter sese compositis, reformavi. Vide Gronovium ad Livium L. XXIV. C. 20. Wess.

ERDONIAS M. P. XVIIII.] *Regium* XVIII. *In reliquis vero* XVIIII. *Livio lib.* 24 *C.* 20. Ardoneae *nuncupantur. Plinio lib.* 3. *C.* 11. *in vett. exemplaribus* Herdonenses *pro* Erdonienses: *& male in excusis* Hordonienses. *Ptolemaeo in mediterraneis Apulorum Dauniorum* Ἐρδώνια. *Strabo libro vi. p.* 282. *Brundisio Romam tendentibus duas vias fuisse*, una, *inquit*, mulis vectabilis per Peucetios, *qui Poediculi vocantur, & Daunios & Samnites usque Beneventum, in qua via urbs est* Egnatia, *post eam* Caelia, *&* Neritum *&* Causium, *&* Erdonia. *Legendum enim* Neritum *arbitror, unde Plinio*, Neritini; *non* Netium. Sur.

ERDONIAS] Credo verius ex Strabone Harduinum Plinio L. III. C. 11. restituisse *Netinos*. Nam *Neretini*, quos eodem capite memorat, in Salentinis erant. *Ardoneas*, si modo Livius ita scripserit, vero nomine alias appellare solitus, nihil ab Herdonia discrepare bene monuit Surita; Cluverius, cui aliud est visum, notam Holsteinii commeritus est. *Ardona* Jul. Frontino p. 126. de Colon. dicitur, quo etiam nomine nunc inter amnes Cerbarum & Carapellam censetur. Wess.

CANVSIO M. P. XXVI.] Nota satis urbs est, quam medio aevo *Canusiam* vocarunt. Vide veterem libellum Vulturnensi Chronico insertum de *Canusia civitate* p. 449. *Canusium* tamen Leo Ostiensis in Casinensi Chronic. L. I. C. 60. Dissitum est XXV. stadiis à Cannis, quinque vero dierum itinere à Brundisio, Procopio auctore L. III. Bel. Goth. C. 18. Wess.

RVBOS M. P. XXIII.] Ruborum *nomen in Regio deest, & numerus* M. P. XXIII. *adponitur. In reliquis integra lectio mansit. Plin. L.* 3. *C.* 11. Rubustinos *populos recenset, qui in exemplari Toletano* Rubisini *cognominantur. Horatius* Canusio *se* Rubos *venisse ostendit Satyr.* 5. *ꝟ.* 94. *lib.* 1. *Sermonum.*

Inde Rubos fessi pervenimus, utpote longum
Carpentes iter, & factum corruptius imbri.

Quo loco miror, qui venerit in mentem Dionysio Lambino, *egregio eius auctoris commentatori, affirmare, eam urbem esse* Campaniae, *praesertim Poeta ipso attestante* Canusio, *quod* Dauniorum Apulorum *oppidum erat*, Rubos *pervenisse, & qui antea praedixerat*,

Incipit ex illo montes Appulia notos
Ostentare mihi, quos torret Atabulus. —

Sur.

RVBOS] Esse notat Bollandus ad vitam Laurentii Sipontini, editam die VII. Jan. qui *Rubos* cum *Rufris* Virgilii & *Rufrio* Livii idem esse oppidum existiment: His ut neque accedit, ita nec obloquitur. Rectius L. Holsteinius in Ital. A. Cluverii p. 271. Rufrium & Rufras distinguit: hae in Campania erant: illud in Hirpinis. *Rubustini* in Apulia incolebant, inibique eos collocat Frontinus de Colon. p. 127. *Civitas Rubi* & *Rubensis* Episcopus memoratur in Chronico Lupi Protospatae An. CIƆLXXXII. Wess.

BVDRVNTVM M. P. XI.] *Et hujus itidem mansionis nomen in Regio deest exemplari numero* XI. *superstite. Blandinianum habet* Budruntus mpm. XI. *Neapolitanum exemplar* Bruduntos mpm XI. Et *Longolianum* Bruduntus mpm. XI. *& milito corrigitur* Bruduntus. *Plinius lib.* 3. *c.* 11.

BVTVNTVS.	M. P. XI.
BARIVM.	M. P. XII.
TVRRIBVS.	M. P. XXI.
EGNATIAE.	M. P. XVI.

SPE-

c. 11. Butuntinenses *nominat*, *manuscriptis constantibus exemplaribus.* SVR.

BVTVNTVS] Eadem discordia in schedis nostris conspicitur. Verum est *Butuntos*, quod Tabula servavit. Itiner. Hierosolym. *Botontones* cum eadem distantia. *Butuntum* Lupus Protospata An. CIↃX. appellitat: corruptum nomen est in Güil. Appulo L. III. de Norman. circa finem.

Legatus ab urbe
Forte Betontina fictes deferre jubetur
Rumores.

Butontina vel *Botontina*, ut apud Frontinum de Colon. p. 127. est, scripserat. Meminit quoque Joan. Cinnamus L. IV. Gest. Comnen. p. 159. Συσκευάμενοι τοίνυν ἐκ Βάρεως ἐς Βουτοῦντον ἦλθον, ἡμέρας ὁδὸν ἀνδρὶ ἀνολοφορῦντι διέχουσαν. Vertit Tollius. *Habita ergo deliberatione, Bari sunt Butolam profecti, iter unius diei, viro armato distantem*, satis negligenter. Βουτοῦντον venit à Cinnamo. WESS.

BARIVM M. P. XII.] *In Regio deest nomen mansionis: & numerus* XII. *permansit. In Blandiniano* Varia mpm. XII. *& in libri margine eadem manu* Baria. *Neapolitanum* Varia M. P. M. XII. *& Longolianum* Vbaria M. P. M. XII. *& multo* Varia. *Horatius*, Rubis *profectus*, *inquit:*

Postea tempestas melior, via peior, adusque
Bari moenia piscosi

Plinio L. 3. *C.* 11. Barion oppidum juxta Egnatiam, quod nunc ad maris litus Bari vocatur. *Tacitus An. xvj.* C. 9. Silanus tanquam *Naxum* deveheretur, Ostia amotus, post municipio Apuliae, cui nomen est *Barium*, clauditur. *Strabo à Brundisio* Barium DCC. *stadiorum spatium designat: & commune diversorium vocat, & navigantibus & terrestre iter facientibus. Ptolemaeo item Apulorum Peucetiorum* Ἐγνάτια, Βάριον. *Miror Jovianum Pontanum doctissimum veterum originum & antiquitatis assertorem* Baroli *voce*, *pro* Barii *usum fuisse in proœmio, in libros* de Fortuna *à se compositos: cum Gonsalui Ferdinandi Magni res in Apulia gestas miris extollit laudibus.* SVR.

BARIVM] Ego vero demiror, non advertisse Suritam, *Barolum*, de quo Pontanus, non esse *Barium*. Inclusit sese Barulo Magnus Consalvus, quo Nemorium Ducem ludificaretur, Gallosque viribus auctus invaderet & Regno Neapolitano exigeret. De ea ita Jovius in Consalvi vita L I. p. 237. *Urbs Barolum ab Heraclio Imp. ædificata fuisse fertur, idque facile indicat anea pedestris ejus statua, quæ in foro erecta conspicitur. Portum habet jacta mole manu factum, sed justa classis minime capacem. Barlettam* nunc vocitant. In libris nostris *Varia*, *Vauia.* Idem in suis invenit Simlerus, notans, *Varia*, forte *Barium*, quod verissimum est. *Barra* vir doctus libro Fabricii adscripsit. Nata hæc est discrepantia, quod collapso imperio urbs *Bari* & *Vari*, ut ex Erchemperto aliisque ad demonstrandum est facile, diceretur. *Barium*, verba sunt Scholiastae Cruquiani ad L. I. Eclog. V. Horatii, *civitas est Apuliae. Alia autem est, quæ Grammatico Theoclisto dicta est* Baris. Alia omnia invenies in scholiis, quæ Acroni tribuuntur. *Barium* Graecis Latinisque recentioribus *Baris* sæpissime est. Fieri tamen potest, ut Cruquii enarrator verum tradiderit. Est enim *Baris* in Calabria, quam *Verotum* suo tempore nuncupari Strabo L. VI. p. 281. docet. WESS.

TVRRES M. P. XXI.] *Hæc item mansio in Regio deest exemplari. In reliquis tamen* Turribus mpm. XXI. SVR.

TVRRIBVS] Habet hoc situ Tabula *Turrim Caesaris.* Iter vero Hierosolym. *Turres Julianas* & *Aurelianas.* Vide Phil. Cluverii Ital. An. L. IV. C. 11. WESS.

EGNATIAM M. P. XVI.] *Desunt in Regio: Blandinianum* Egnatiae mpm. XVI: *& item Longolianum: sed* Egnatia *corrigitur. Neapolitanum* Egnatia mpm. XXI. SVR.

EGNATIAE] *Egnatiae* etiam nostri. *Gnatia* Tabula, quam Ravennas imitatur. Horatius.

Dehinc Gnatia lymphis
Iratis exstructa dedit risusque jocosque.

SPELVNCAS.	M. P. XX.
BRVNDISIVM.	M. P. XVIIII.
LIPIAS.	M. P . XXV.
HYDRVNTO.	M. P. XXV.

A BRVN-

Parietinæ supersunt haud longe Monopoli, quæ ex ejus ruinis crevit. WESS.

SPELVNCAS M. P. XX.] *Eadem habent exemplaria: sed in Regia desunt.* SVR.

SPELVNCAS] *Speluncas* Tabula & Itiner. Hierosolymitanum additis XXI. M. P. agnoscunt. Credo numeros illos veriores esse, quos inferius Itinerarii auctor quoque addit. WESS.

BRVNDISIVM M. P. XVIIII.] *Habent Blandinianum & Neapolitanum: In Regio* Brundisium M. P. XXIII. *Longolianum* Brundusium mpm. XVIIII. SVR.

BRVNDISIVM] Alio itinere adposita sunt VIII. M. P. In Tabula & Itin. Hierosolym. magnus est dissensus. Positione, quæ ad semicirculi figuram accederet, fuisse videtur. Lucano inde *Curvum Brundisium* L. V. 406.

Curvique tenens Minoia tecta
Brundisii, clausas ventis brumalibus undas
Invenit.

Brundisium, quod vetustis libris receptum fuit, bonum atque rectum esse, docuit N. Heinsius ad Silium Italicum L. VIII. 576. WESS.

LVPIAS M. P. XXV.] *Manuscripta cum Longoliano* Lipias mpm. XXV. Thurios *urbem prius* Sybarim *dictam Plutarchus, & Stephanus Byzantius prodidere: atque idem Stephanus perhibet* Copias *dictam in voce* Θύριοι, *cum legendum eo loco sit* Λύπιαι, *& item in Strabonis Geographia libro 6. p.* 263. *& Pausania in Eliacis* C. 19. *ac praeterea Latinis auctoribus, Mela Pomponio, Plinio, atque hoc ipso Antonini Itinerario: in quo duæ tanquam diversa mansiones* Thurii *&* Lupiae *recensentur. Plinius hujus stationis mentionem fecisse videtur lib.* 3. C. 11. Portus, *inquit*, Tarentinus, statio militum Lupiae: *ita enim legendum arbitror, non* Lupin. *Illud etiam huic Itinerario cum Plinio rectè congruit, quod* Brundisium ab Hydrunto L. M. P. *constituitur. Ptolemaeo etiam adjunguntur* Ὕδρυς Λύπιαι, *ita enim legendum, non* Λύσπιαι, *&* Βρεντέσιον *in* Calabriae *regione juxta pelagus Jonium, &* Θύριον *in sinu* Tarentino *seponitur.* SVR.

LIPIAS] Stephanum Strabonis auctoritate bene defendit Berkelius. Neque improbem ejus & Holsteinii conjecturam in Aristophanis scholiis ad Nebulas. Id mireris, eundem Criticum ỷ. 331. monere, Thurios à Pausania Anthiam appellari. *Παυσανίας δὲ Ἄνθειαν αὐτὴν καλεῖ.* Fefellit Grammaticum urbs *Thuria* in mediterraneis Messeniae, quam Pausanias ab Homero Anthiam vocatam plures existimare tradit in Messenic. C. 31. Quod vero Lupiam Pausanias in Eliac. Poster. C. 19 Sybarim olim fuisse credidit, in eo error est. Positus urbium earum rem manifestat. COPIAE, ut hoc addam, titulum Romani Thuriorum coloniae indidisse videntur, ob opes mercaturamque. Ita COL. COPIAE. CLAVD. AVG. LVGDVNENSIS meminit inscriptio Thesauri p. XXX. 2. Retulit & Thurios Augusti numum qui altera parte navim prætoriam & COPIA ostentat, Tristanus, dissentiente Joan. Vaillantio in Coloniis p. 4. cui & ego accesserim. Fabrica rudior numi cum Hispanicis convenit. Verum in viam atque adeo ad Lupias, quas *Lipias* vetusti libri appellant; Non longe hinc abit Gregorius M. L. V. Ep. 21. *Quia igitur Ecclesias Brundusii Lippias atque Gallipoli, obeuntibus earum pontificibus, omnino destitutas agnovimus.* Ad veterem morem Paullinus Nolanus Carm. XXX. 82.

Te per Hydruntem Lupiasque vectum
Innubae fratum simul & sororum
Ambient, uno dominum canentes
Ore catervae.

Schottus, quod negligere non debui, *aliôs Lypias M. P. XXI. legere*, admonet: Simlerus vero: *Mela Lubias vocat, Strabo & Ptol. Luspiam.* WESS.

HYDRVNTVM M. P. XXV.] *Magno consensu exemplariorum hi numeri designantur, qui cum Plinianis rectè conveniunt lib. 3. Sect.* 16. Brundisium, *inquit*, L. M. P. ab Hydrunte in primis Italiae portu nobile ac velut certiore transitu; sicuti longiore excipiente Illyrica urbe Dyrrhachio CCXX. M. P. trajectu. *Idem auctor:* & Hydruntum XVIIII. M. P. ad discrimen Ionii & Adriatici maris, ex adverso Apolloniae oppidi: latitudine intercurrentis freti L. M. non amplius. Hoc intervallum pedestri con-

A BRVNDISIO TARENTVM AD LITVS. M. P. XLIIII.
• A BARIO PER COMPENDIVM TARENTVM. M. P. LX.
A BENEVENTO HYDRVNTVM. M. P. CLXV. Sic.
ECLA-

continuare transitu pontibus jactis primum Pyrrhus rex excogitavit: post eum M. Varro, cum classibus Pompeii Piratico bello præesset. Vtrumque aliæ impediere curæ. SVR.

BRVNDVSIO TARENTVM] Distantiam harum duarum urbium noster auctor ponit XLIV. M. P. Plinius XXXII. M. P. Strabo iter diei. SIML.

A BRVNDISIO TARENTVM AD LITVS M. P. XL.] *Ex corruptis exemplaribus videor mihi non inepte hujus itineris, & ejus quod subsequitur, lectionem concinnasse. Regium exemplar* A Brundisio Tarentum aditus M. P. LX. à Varis per compendium Tarentum M. P. LX. *In Blandiniano* A Brundisio Tarentum ad latus mpm. XLIV. A Vani à per compendium mpm. CLXV. Sic. Tarentum M. P. M. LX. Ecdano mpm. XXV: *& reliqua mansiones, usque Hydruntem: qua in Regio, quod in sequenti itinere* à Benevento Tarentum *repetuntur, tanquam supervacua à librario sunt prætermissæ. In Neapolitano itidem legitur, atque in Blandiniano: & in omnibus titulus itineris deest* à Benevento Hydruntem: *qui necessario adponendus erat: quod ex ultima* Hydruntis *mansione manifestum adparet, qui error inde emanasse videtur, quod hæ mansiones, & sequentis itineris* A Benevento Tarentum *eadem sunt: una* Blerae *mansione dempta, quæ in hoc itinere* Benevento Hydruntum *non adponitur. Præterea quod in Regio* A Brundisio Tarentum aditus M. P. LX. *legitur, suspicor* ad litus *legendum esse, ex Strabonis loco. Nam cum* Brundisio *Romam iter facientibus duas vias proposuit, primam, quam in voce* Erdonias *expojui*, altera, *inquit idem auctor*, per Tarentum paulisper ad lævam, & si, quanta est unius diei, circuitionem feceris, via Appia offertur plaustris commodior. In ea est urbs Uria, & Venusio: hæc quidem à Tarento, atque Brundisio media; illa vero in Samnitum, & Lucanorum confinibus: coeuntque ambæ ad Beneventum, atque Campaniam ex Brundisio. Hinc jam Romam usque via vocatur Appia. *Plinius, lib. 3. Sect* 16. Latitudo, *inquit*, peninsulæ à Tarento Brundisium terreno itinere XXXV. M. patet: multoque brevius à portu Sasina. *Ut forte hoc innui ab Antonino videatur, Si* Brundisio Tarentum *iter facias* ad litus XLIIII. M. P. *confici: nam terrestri itinere, qua fauces peninsula arctantur, necesse esse breviorem confici viam.* SVR.

A BRVNDISIO TARENTVM AD LITVS] Nostri quoque libri *ad latus*. Putem Suritam verum pervidisse, intelligique litus, quod cum cura descripsit Procopius L. III. Bel. Goth. C. 28. Aberat Tarentum Hydrunte duorum dierum itinere, eodem Auctore C. 24. Quo situ Tarentum nunc sit, discere licebit. ex Jovio in vita Magni Consalvi L. I. p. 231. WESS.

A BARIO PER COMPENDIVM.] *A Vania*. Malim hic pro *Vania* Barium substituere. SIML.

A BARIO PER COMPENDIVM TARENTVM] Alii legunt *à Vania*. Sigonius ITER A NANIA. SCHOTT.

A BARIO PER COMPENDIVM TARENTVM] Nostris quoque libris *à Vania* probatur. Harduinus ad Plinium L. III. C. 11. *Varia* emendat, intelligitque oppidum de quo Plinius: *Oppida per continentem à Tarento, Varia cui cognomen Apulae.* Sed cum Plinii *Varia* sit dubiæ positionis, visaque Cluverio in *Uriam* commutanda, eum non audio, tantoque minus, quod *Varia*, si ita scripserit, tam longe Tarento non videatur fuisse disjuncta. *Barium* aut *Baris*, quod in Regio Suritae fuit, verum & ego putem: Solitos fuisse librarios *Vari*, *Bari* scribere, dictum ante est. WESS.

A BENEVENTO HYDRVNTVM.] Vulg. *Iter ab Equotutico Hydruntum* M. P. CLVII. *Sic. Aevilano* M. P. XV. Sigonii liber & supra A BENEVENTO habet. SCHOTT.

A BENEVENTO HYDRVNTVM] Exulant e libris vetustis *à Benevento Hydruntum*. *Ab Equo tutico* & Simlerus edidit. Verum ea inscriptio manifesto falsa est. Neque enim Equus Tuticus XXV. M. P. ab Eclano dissitus fuit: Ne nunc dicam, MSS. caput hoc itineris repudiare. In uno Parisiensium sic lectitatur. *A Vania per compendium* P. P. M. CLXV. *Sic. Tarentum M. P. M. LX. Eclano &c.* reliquis missis factis,

ECLANO.	M. P. XV.
SVB ROMVLA.	M. P. XXI.
PONTE AVFIDI.	M. P. XXII.
VENVSIO.	M. P. XVIII.
AD SILVIANVM.	M. P. XX.
SVB LVPATIA.	M. P. XXI.
CANALES.	M. P. XIII.
HYDRVNTO.	M. P. XXV.
ITER A BENEVENTO TARENTVM.	M. P. CLIIII. Sic.
ECLANO.	M. P. XV.
SVB ROMVLA.	M. P. XXI.
	PON-

factis. Neque aliud in schedis inventum, quas libri Fabriciani possessor usurpavit. Ut adeo probabilis sit Suritae suspicio, omissum esse itineris titulum, quod hæc itinera sibi similia essent. Jussi caput hoc itineris alio exprimi charactere, ut additum esse appareret. Wess.

AECLANVM M. P. xxv.] *Regium insequenti itinere, quod iisdem una dempta conficitur mansionibus*, Benevento Aeclanum mpm. xvi. *numerat. Reliqua exemplaria hoc itinere* Eclano mpm. xxv. *habent. Plinius lib.* 3. 16. Beneventum Hirpinis *attribuit: & statim etiam* Aeculanos. *Ptolemaeus* Beneventum Samnitibus, *qui sunt sub* Pelignis, *attribuit:* & Hirpinis *oppidum* Ἀκύλανον: *ut ab* Aeculano *oppido* Aeclanum *sit dictum: ut in ipso hoc Itinerario ex* Asculo Asclo. Svr.

ECLANO] Hirpinis *Aeculanum* contribuit Appianus L. I. Bel. Civil. p. 643. Apuliae Frontinus de Colon. p. 126. *Eclanum* MSS. nostri appellant, unde *Eclanensis*, apud Frontinum. Quo situ fuerit disputatur. Cluverius eumque secutus Camillus Peregrinus Differt. II. de Ducatu Beneventano *Frequentum* esse putant. L. Holsteinius in Ital. Ant. Cluverii p. 273. in Frequenti finibus prope *Mirabellam* locat, ubi etiamnum parietinæ restant. Addit medio ævo *Quinto decimum* fuisse dictum, eversumque à Constantino Imp. An. DCLXIX. Verissimum prius est. *Quinto decimum* appellaverunt, quod XV. M. P. Benevento abesset, unde Frequentum XII. tantum P. M. distat. In posteriore peccatum est. Constat ex Chronico Beneventano An. DCCCLV. *Quinto decimum* adhuc superstes fuisse. Docuit hoc me H. Norisius L. I. Hist. Pelag. C. 18. Scripsi ergo his motus, vetustorumque librorum auctoritate & Tabulae XV. M. P. Wess.

SVB ROMVLAM M. P. XXI.] *Insequenti itinere Reg.* Sub Romula M. P. XXII. *Bland. Neap. & Long. hoc itinere* Sub Romula mpm. XXI. *Livius lib.* 10. C. 17. Romuleae *urbis Samnitum mentionem facit. Stephano* Ῥωμυλία, *quam* Samnio *attribuit. Alterius* Romulae *urbis, sive ea statio erat, meminit auctor hujus Itinerarii itinere ab* Aquileia Siscium per Liburniam: *forte mansionis nomen est* sub Romulam, *ut in hoc Itinerario* sub Anagniam, *quod iter sub ea oppida fieret.* Svr.

SVB ROMVLA] Dicta haud dubie mansio est, quod *sub Romulea* esset *urbe*. *Sub Romula* quoque Tabula, verum cum XVI. M. P. Ravennas vitiose L. IV. C. 35. *Submurula* scribit. Vaticanus & Parisiensium unus XXI. M. P. habent: infra vero summam uno augent. Wess.

PONTEM AVFIDI M. P. XXII.] *Reg. exemplar insequenti itinere* Fonte Aufidi M. P. XXII. *Reliqua* Pontaufido mpm. XXII. *nisi quod in Long.* Ponte *multo corrigitur*. Aufidus *Plinio lib.* 3. *Sect.* 16. ex Hirpinis montibus, Canusium præfluens. Svr.

PONTE AVFIDI] Pontis hujus conditorem mihi ostendit vetus auctor vitæ S. Sabini, editus IX. Feb. magni operis Sanctorum, C. 5. *Sed cum ad pontem, qui a Trajano Augusto constructus super fluenta est Aufidi venisset.* Vide vero an hinc constabiliri possit Marcellini Ammiani L. XXIV. C. 3. locus. *Trajanus fertur aliquoties jurando dicta consuesse firmare: Sic in provinciarum speciem reductam videam Daciam. Sic pontibus Histrum & Aufidum superem.* Sic in vetustis esse schedis Pithoeus & Valesius common-

PONTE AVFIDI.	M. P. XXII.
VENVSIA.	M. P. XVIII.
SILVIVM.	M. P. XX.
BLERA.	M. P. XIII.
SVB LVPATIA.	M. P. XIIII.
CANALES.	M. P. XIII.
TARENTO.	M. P. XX.
ITER A TARRACINA BENEVENTO.	M. P. CXIII. Sic.
FVNDIS.	M. P. XIII.
FORMIS.	M. P. XIII.
MINTVRNIS.	M. P. IX.
TEANO.	M. P. XVIII.

ALI-

monefecerunt. Scio viros multo doctissimos *Euphratem* substituisse: Sed ea quidem vis est. Fateor quoque Aufidnm non esse fluvium ad Histrum; nec tamen è minimis erat, quem Horatius passim *violentum, acrem, late sonantem* appellat. Equidem scriptos Ammiani libros sequar, cum pontem in Aufido ab Trajano factum esse, certum sit. Wess.

VENVSIAM M. P. XVIII.] *Regium in sequenti itinere à* Fonte Aufidi Venusia M. P. XVIIII. *Blandinianum* Venusto mpm. XVIII. *cum in sequenti itinere* Venusia mpm. XVIIII. *praeferat, atque eodem modo Longolianum. Neapolitanum* Venustae mpm. XVIII. *& in sequenti itinere* Venusida mpm. XVIIII. Sur.

VENVSIO] In libris inest *Venusto*, pro *Venusio*. Venusiam Venusiumque olim enuntiasse, dictum ante est. Wess.

AD SILVIANVM M. P. XX.] *Habent Blandinianum, Neapolitannm, & Longolianum, cum eadem exemplaria & Regium in sequenti itinere post* Venusiam Silvium mpm. XX. *conlocent.* Sur.

AD SILVIANVM] Eadem sine dubio mansio est. In Tabula *Silutum*, quod vitio librarii ex *Silvio* natum est: mentio *Silvii* apud Strabonem est L. VI. p. 283. frustra Palmerio mutante. Holsteinius inibi fuisse censet, ubi nunc *il Gorgolione*. Wess.

SVBLVPATIA M. P. XXI.] *Bland. Neap. & Long.* Sublupantia mpm. XXI: *sed in Long.* Sublaptantia *corrigitur. In sequenti itinere Reg.* Sublupatia: *& reliqua exemplaria* Sub lapatia *habent: ni forte* Sub Luparia *sit legendum.* Sur.

SVB LVPATIA] Non erat hic quicquam immutandum. *Sub Lupacia* Tabula Ravennasque agnoscunt. *Lupacia*, si viro doctissimo, quem modo testem advocavi, credis, fuit ubi civitas Episcopalis *Altamura*. Sub Lupacia est *Jescia*. MSS. Vossianus *sub Lupantia*. Wess.

ITER A BENEVENTO.] Surita nulla M. P. addiderat: restitui è Vaticano, quamquam mansionibus non omnino respondentia, propiora tamen, quam, quae Lugd. & Basileae dederunt, CL. M. P. Wess.

BLERAM M. P. XIII.] *Habent Regium, & Blandinianum: Neapolitanum* Pera mpm. XIII. *Long.* Blera mpm. XIII: *& mihi corrigitur* Plera. *Plinius in Tuscis* Bleranos *recenset. Ptolemaeus itidem in Tuscis alterius* Blerae *meminit: cujus etiam à Strabone mentio fieri videtur, libro v. p. 226. tametsi corrupte* Βλῆρα *legitur, ut ex alieno loco in hanc Antonini paginam fort e* Blera *desilierit.* Sur.

BLERA] *Plera* plerique libri. *Blera* adscripsit libro Fabricii vir doctus, idque habet Ravennas L. IV. C. 35. unde corruit Suritae opinatio. Est qnidem *Blera* in Tuscis notior, saepe memorata scriptoribus, qui collapso Imperio scripserunt, ut Gregorio M. L. X. Ep. 50. & Anastasio Bibliothecario in Gregorio II. & Zacharia: nec propterea hinc tamen exterminanda. Nunc *Gravina* dicitur, utex itinerum intervallis collegit L. Holsteinius p. 281. in I. A. Cluverii. Non ergo abundat ex Holsteinii opinione, sicuti doctissimus auctor Differt. Chorograph. Italiae medii aevi p. CCXCVIII. profitetur. Wess.

TARENTVM M. P. XX.] *Regium* M. P. XIIII: *& reliqua* XX. Sur.

TARENTO] Adauget passuum millia duobus codex Vaticanus. Putem plura deesse ob intercapedinem, quae Tarentum inter & Hydruntum intercedit. Wess.

TEANVM M. P. XVIII.] *Omnia* Theano. mpm.

ALIFAS.	M. P. XVII.
TELESIA.	M. P. XXV.
BENEVENTO.	M. P. XVIII.
ITER A TARRACINA NEAPOLI.	M. P. LXXXVII. Sic.
SINVESSA.	M. P. XLIIII.
LITERNO.	M. P. XXIIII.
CVMIS.	M. P. VI.

PV-

mpm. XVIII. *habent exemplaria. Hoc* Teanum *est* Sidicinum, *alterum* Apulorum *Straboni, & Plinio. Utrumque sine adspiratione ex vetustis manuscriptis libris, Græcis & Latinis. Strabo* Teanum Sidicinum *Capuae pene aequat, & in via Appia collocat, & à* Sidicinis *dictum docet, qui ex Oscorum gente Campana superstites erant.* Sidicinum *Ptol.* Campaniae *attribuit: alterum mediterraneis* Apulorum Dauniorum. *Infra hoc ipsum* Teanum *ab Antonino* Venafro *adjungitur: quod oppidum Campaniae à Ptolemaeo attribuitur.* SVR.

TEANO] *Theano* nostri codices. Eo modo *Theanensis civitas* Erchemperto. *Teanum* haud dubie verum est. *Teanum Syricinum* vitiose Frontino de Colon. p. 140. Aevi medii scriptores simpliciter quoque, ut optimi olim, Teanum. Vide Leonem Ostiensem L. III. Casin. Chron C. 16. *Teano Scedicino* Tabula. WESS.

ALIFAS M. P. XVII.] *Reg.* Alivas M. P. XVII. *Reliqua* Alifas: *neque hoc adspiratur nomen aut Græcis aut Latinis auctoribus. At in ejus loci inscriptionibus* Allifae, *geminata liquida scribitur, & numero multitudinis.* SVR.

ALIFAS] *Alifas* ex usu recentiore dixisse videntur. CVR. AQVAE DVCENDAE ALLIFIS est apud Gruterum p. CCCCXVII. Oppidum satis amoenum fuit. Alexander Abbas L. III. Gest. Rogerii C. 18. *Posthac venit Alifam, ut videret eam, qua visa, de ipsius amœnitate loci, lympharumque circumcurrentium magna abundantia fertur valde sibi complacuisse.* &c. Cusani liber XIIII. M. addit. WESS.

TELESIAM M. P. XXV.] *Regium* Telesia M. P. XXV. *& Neapolitanum: Blandinianum & Longolianum* Thelesia mpm. XXV. Telesia *Livio libr. 24. C. 20. inter Samnii oppida: & item Ptolemaeo. Strabo* Telesiam Venafro *adjungit.* SVR.

TELESIA] Nomen retinet, nec videtur tamen Telesia eodem esse situ, quo olim. Anonymus scriptor Casinensis à Camillo Peregrino vulgatus sect. XV. *Telesis nova secus primariam in planitie sui cognominis construitur.* Locum quoque observavit eruditus auctor Dissert. Chorograph. Italiae medii ævi p. CCLXXXIII. Idem Anonymus Sect. XXII. *Telesiam* appellat: In Cusani schedis M. P. XIII. WESS.

BENEVENTVM M. P. XVIII.] *Regium* M. P. XVII. *Infra in eodem exemplari* XVIII. *numerique* Alifis *&* Telesiae *assignati congruunt. Reliqua verò* mpm. XVIII. *habent, atque eo numero hujus itineris summa ratio constat.* SVR.

SINVESSAM M. P. XLIV.] *Habetur in manuscriptis exemplaribus & Long. In agro* Vestino, *Falernum agrum contingente*, Sinuessa colonia *à Romanis deducta, ubi Sinope Græca urbs condita fuisse dicebatur, Liv. lib. 10. C. 21. auctor est: & Plinius ab Minturnis, Lyri amne litus Campanum legens*, Oppidum, *inquit, L. 3. C. 5.* Sinuessa extremum in adjecto Latio, quam quidam Sinopem dixere vocitatam. *Ut in Ptolemaei libris in maritimis Campaniae, post Lyris fluminis ostium*, Σινόεσσα *sit legendum, non* Σινύεσσα, *quod ideo mihi fit verisimile, quòd in ejus descriptionibus* Sinuessae *nulla fuerit mentio facta. Tacitus libro xii. C. 66.* In tanta mole curarum Claudius valetudine adversa corripitur: refovendisque viribus mollicie cœli, & salubritate aquarum Sinuessam pergit. SVR.

CVMAS M. P. VI.] *Procopius libro 1. de bello Gothorum C. 14.* Cumas a Neapoli CXXVIII. *stad. abesse perhibet.* SVR.

CVMIS] Procopii stadia cum Itinerario non bene conveniunt. Æquare VII. Stadia unis passuum millibus solet, ut ad Africae itinera p. 45. observatum est. VI. M. P. MSS. Cumis apponunt, priores editiones III. M. tantum. WESS.

A NEAPOLI NVCERIAM CONSTANTIAM M. P. XXXVII.] *Regium exemplar* A Neapoli Noceria Constantia M. P. XXXVII *Blandinianum* A neapoli nuceria constant. MPM. XXIIII. *Neapolitanum* Incapoli Nuceria Constantia mpm. XXIIII., *atque eodem pacto in Longoliano. Hanc* Nuceriam *arbitror eam esse,*

cujus

PVTEOLIS. M. P. III.
NEAPOLI. M. P. X.
A NEAPOLI NVCERIA CONSTANTIA. M. P. XXXVII.
A LITERNO MISENO. M. P. XII. Sic.
CVMIS. M. P. VI.
BAIS. M. P. III.
MISENO. M. P. III.
ITER AB VRBE MEDIOLANO. M. P. DXXVIII.
INDE

cujus supra mentio facta est, cui forte Constantiae *cognomen inditum sit: quod supra hoc Itinerario adjectum non sit, cum* Nuceriae *fit mentio; quod in* Heraclea Thraciae, Perinthi *cognomine, hoc ipse evenit Itinerario.* SUR.

A NEAPOLI NVCERIA CONSTANTIA] *Nuceria* hoc cognomine insignis est, ut ab aliis ejusdem nominis urbibus per Italiam discerneretur, olim *Alfaterna* dicta. Colonia fuit, deducta ab Augusto. Frontinus de Colon. p. 106. *Nuceria Constantia, muro ducta colonia, deducta jussu Augusti.* Eam haud præteriit Ravennas L. IV. C. 34. Tabula Neapoli XXXII. M. P. disjungit. MSS. nostri XXIIII. M. P. WESS.

A LITERNO MISENVM M. P. XII.] *In Regio* à litore Nomium M. P. *& numeri desunt: & ejus itineris mansionum nomina. In Blandiniano* à Lintirno mpm. XXXI. Miseno mpm. XII. Sic: Cumis mpm. VI. Bais mpm. III. Miseno mpm. III. *atque itidem eodem ordine in Neapolitano & Longoliano exemplaribus. Livius lib.* 39. *C.* 53. *meminit loci, exilio Scipionis Africani, & sepultura nobilis. Ptolemaeo item Λίτερνον.* SUR.

A LITERNO.] Pro *Literno* Sigonius *Linterno* edidit. Hic Scipio Africanus condi voluit mortuus, addito elogio de patrio solo, quo excesserat: INGRATA PATRIA *cineres non habebis meos.* Scriptor de Vir. Illust. SCHOTT.

A LITERNO MISENO] *Literno* est in libris vetustis, idque verum est. Vide N. Heinsium ad Silium L. VI. 654. Nunc *Patria* dicitur, quo nomine quoque censita fuit medio ævo. Leo Ostensis L. II. Chron. Casin. C. 86. *Curtes & terras in finibus Liburiae loco Porano prope lacum Patriae.* Liburia pars est Campaniae, qua de egregie disputat auctor Differt. Chorograph. Ital. medii ævi p. CCCII. WESS.

A LITERNO MISENVM] Sigonii liber, *Iter à Neapoli Misenum M. P. LXXIX.*

Nuceria Constantia M. P. M. XXIII.
Linterno M. P. M. XXXI.
Cumis M. P. M. VI.
Baiis M. P. M. III.
Misenum M. P. M. III.
Iter ab urbe Mediolanum M. P. M. CDXXXVIII. Sic. SCHOTT.

A LITERNO MISENO] Eodem edit modo exemplar Lugdunense, nisi quod *Cumis* III. M. P. adjunxerit, & *Miseno XII. M. P. Sic.* addiderit post *à Linterno.* MSS. nostri cum Sigonii libro consentiunt in passuum millibus, quæ Cumis apposita sunt, sed *Miseno XII. M. P. Sic,* constanter tuentur. Recte Simlerus & Surita itineris hujus caput constituerunt. WESS.

MISENVM M. P. III.] *Straboni proximum* Cumis *constituitur* Misenum *promuntorium. Plinius lib.* 3. *C.* 5. Liternum, Cumas Chalcidensium, Misenum portui Baiarum *adjungit, qua hoc itinere aeque adnectuntur. Tacitus de Tiberio Caesare Annal.* 6. *C.* 50. Mutatisque sæpius locis, tandem apud promuntorium Miseni consedit in villa, cui L. Lucullus quondam dominus. *Ut stationem Antoninus eam designet, non oppidum.* SUR.

MISENO] Villa Luculli Misenensis sive Miseno vicina fuit, nunquam Misenum dicta. Vide Phaedrum L. II. fab. 5. Præstat itaque ipsam intelligere urbem. WESS.

AB VRBE MEDIOLANVM &c.] *Reg. exemplar* M. P. CCCCXXXIII: *cui hac in parte fidem minime habendam vides in his summis reconcinnandis, quòd complures in eo desint mansiones. Blandinianum & reliqua* Item ab urbe Mediolano mpm. DXXVIII. SUR.

ITER AB VRBE MEDIOLANO] Consentiunt in M. P. nostri libri, quantumvis minus bene se habeant. Summæ huic XCVII M. P., quæ abesse deberent, inclusa sunt. Neque

 enim

INDE AQVILEIA. M. P. CCLX.
INDE SIRMIO. M. P. CCCCI.
INDE NICOMEDIA. M. P. DCCCXV.
INDE ANTIOCHIA. M. P. DCLXXXII.
INDE ALEXANDRIA. M. P DCCCII.
INDE IN AEGYPTO HIERASYCAMINOS VSQVE. M. P. DCCLXII.

AB VRBE.

ROSTRATA VILLA. M. P. XXIIII.
VTRI-

enim ad intervallum, quod Romam Mediolano disparat, pertinere poterit *iter Arimino Ravennam, inde Concordiam Aquileamque.* Augetur suspicio mihi, has inscriptiones paullatim additas esse; nam scriptor ipse hæc summæ inseruisset nunquam. WESS.

INDE AQVILEIAM M. P. CCLXX.] *Reg.* Inde Aquileia M. P. CCLX. *Bland.* mpm. CCLXX. *Neap* mpm. CLXX. *Long.* CCLXX. *& milto corrigitur* DXX. *sed Regii exemplaris summa cum numeris mansionum congruit, miliario uno minus.* SVR.

INDE SIRMIO.] Cusani MSS. *inde Firmo.* simili peccato *Firmum* & *Firmitana civitas* pro *Sirmio* in Novella XI. WESS.

INDE NICOMEDIAM M. P. DCCCXV.] *Regium* DCCLXXXII. *Reliqua* DCCCCXV. SVR.

INDE ANTIOCHIAM M. P. DCLXXXII.] *Reg.* DCCLV. *Bland. & Long.* DCLXXXII. *In Neapolitano pratermissa fuit hac mansio.* SVR.

INDE AEGYPTO HIERASYCAMINON VSQVE M. P. DCCLXII.] *Reg.* Inde egipto Ierasicaminos usque OCCCLXIII. *Reliqua* Inde in Aegypto Hierasycaminos usque mpm. DCCLXII. SVR.

INDE IN AEGYPTO] Ita volentibus libris scripsi. Præpositionem Surita neglexerat. WESS.

ROSTRATAM VILLAM M. P. XXIIII.] *Reg.* Rostrata villa mpm. XXXIII. *Reliqua* mpm. XXIIII. *Hujus mansionis nullam reperi fieri mentionem.* SVR.

ROSTRATA VILLA] Nec lecta mihi est: Dicta videtur à prægrandibus animalium rostris, quibus instructa erat: Solebant beati illi Romani villas suas excolere *rebus vetustate ac raritate notabilibus, qualia sunt Capreis immanium belluarum ferarumque membra pragrandia, qua dicuntur Gigantum ossa & arma Heroum*, quæ de Augusti elegantia Suetonii verba sunt. C. 72. WESS.

OCRICOLOS CIV. M. P. XV.] *Reg.* Ocricoli CIV. M. P. XXI. *Reliqua* Utriculi civitas mpm. XXV. *Plin. in exemplari Toletano L. 3. C. 14.*, Ocricolo, & Ocricolani: *in Strabonis libris excusis* Ὀκρικλῶν, *Ptolem.* Ὀκρίκολον. *Stephanus item* Ὀκρίκολα πόλις Τυῤῥηνίας. SVR.

VTRICVLI CIVITAS] Schedae nostræ *Utriculi. Ocriculis* Sigonius vulgavit: male vero *Utriculis* vulgo legi Schottus monet: Est haud dubie vera, quam Surita & Sigonius amplexi sunt scriptura: Sed altera illa medio ævo fuit probata. Gregorius M. L. XIII. Dialog. 12. *Fulgentius, qui Utriculensi Ecclesia praerat.* Vertit Zacharias ἐκκλησίας τῆς Οὐτρικούλης. Idatius An. XIX. Honorii Imp. *Heracitanus movens exercitum de Africa adversus Honorium, Utricule in Italia in conflictu superatus effugit.* Itiner. Hierosolym. XLIIII. M. Ocriculos Roma separat. Rudera describit Pighius Herc. Prodic. p. 277. WESS.

NARNIAM CIV. M. P. XII.] *Plinius lib.* 3. 19. Narniensium *oppidum vocat, &* Nequinum *antea vocatum perhibet: Et* CCCLI. *stad. ab urbe Roma abesse Procopius auctor est, de bello Gothorum lib.* 1. *C.* 17. SVR.

NARNIA CIVITAS] In passuum numeris consentit Itinerarium, quod dixi. Situm describit Procopius l. c. Κεῖται μὲν γὰρ ἐν ὑψηλῷ ὄρει. ποταμὸς δὲ Νάρνος ἐς τοῦ ὄρους παραρρεῖ τὸν πρόποδα, ὃς καὶ τὴν ἐπωνυμίαν τῇ πόλει παρέσχεν. *Insides editiori monti cujus radices Nar amnis alluit, unde & suum urbs nomen hausit.* WESS.

INTERAMNIAM CIV. M. P. VIII.] *Omnia*

VTRICVLI CIVITAS.	M. P. XXV.
NARNIA CIVITAS.	M. P. XII.
INTERAMNIA CIVITAS.	M. P. VIII.
SPOLITIO CIVITAS	M. P. XVIII.
FORO FLAMINII VICVS.	M. P. XVIII.
HELVILLO VICVS.	M. P. XXVII.
CALLE VICVS.	M. P. XXIII.

FO-

Omnia exemplaria Interamnia *habent, non* Interamna. *In Strabonis libris* Ἰντεράμνα. *Ptolemaei vero* Ἰντεράμνια. *Tacitus Hist.* 2. *C.* 64. Vitata Flaminiæ viæ celebritate devertêre Interamnam, atque ibi interfici jussit: longum interfectori visum, in itinere, ac taberna projectum jugulavit, *Et Hist.* 3. *C.* 63. Pars Narniae, pars Interamnae subsistere jussi: *in Hispania* Interamnium *& Grace, & Latine.* Svr.

INTERAMNIA CIVITAS] *Interamnensium civitas in finibus Spoletinis* dicitur Anastasio Biblioth. in Zacharia.. Fuerunr aliæ hoc nomine ob situm in Italia civitates, de quibus vide Ang. de Nuce ad Chron. Casin. L. IV. C. 32. *Interamno* Sigonium vulgasse cum in aliis libris *Interamna* sit, Schottus monet, & pro *Spoleto* alios *Spoletio* XIII. edere. Wess.

SPOLETIVM CIV. M. P. XVIII.] *Regium exemplar* Spoletio CIV. M. P. XVIII. *Blandinianum* Spolitio civit. mpm. XVIII. *Neapolitanum* Spolitio. *Strabo lib.* 5. p. 228. ἐκ τῶν Ὀκρικόλων εἰς Ἀρίμινον Ἰντεράμνα ἐστὶ, καὶ Σπολίτιον: *& in Ptolemaei item libris* Σπωλήτιον. Svr.

SPOLETIO CIVITAS] Vetusti nostri libri & Itin. Hierosf. *Spolitio.* Σπωλίτιον Straboni & Procopio L. III. Bel. Goth. C. 12. dicitur. In Strabone vitiosum puto, non Procopio, cujus ætate receptum id fuisse videtur. Wess.

FORVM FLAMINIVM VICVM M. P. XVIII.] *Regium* Foro Flaminis vicus mp. XVIII. *Reliqua* Foro Flaminis vicus mpm. XIX. Svr.

FORO FLAMINIS VICVS] Sic etiam nostræ schedæ. Fabricii tamen libro vir doctus adscripsit *Foro Flaminii.* Pæne putem *vici* titulum aliunde huc migrasse, neque enim *vicus* sed *civitas* fuit. Itin. Hierosolym. *Civitas Foro Flamini.* Non ignoro Ph Cluverium L. II. Ital. Ant C. 7. p. 631. existimasse, *Civitatis* vocem hinc tollendam & in *mansionem* aut *mutationem* convertendam: verum & id scio, meruisse eum censoriam L. Holsteinii virgulam p. 93. Fuit illo animadvertente civitas Episcopalis, estque in Act. IV. Sextae Synodi Decentii Episc. τῆς ἁγίας ἐκκλησίας Φοροφλαμινίου mentio. Addo PATRONVM CIVITATIS FORO FLAM. ex Thesauro p. CCCXLVII. unde & id cognoscimus *Foro Flaminii* rectissimum esse. Wess.

HELVILLVM VICVM M. P. XXVII.] *In Reg. exemplari prætermissa est hac mansio. In Blandiniano legitur* Helvillo vicus mpm. XXVII. *& in Neapolitano* Nelvillo vicus mpm. XXVII. *& in Longoliano* Helvillo vicus mpm. XIX. *&* Nelvillo *corrigitur.* Svr.

HELVILLO VICVS] Habent hoc situ Tabula *Halvillum*, Itiner. Hierosol. *Herbelloni.* Tyro in Notis *Helvillum* appellat: nunc *Sigillo* esse Cluverius arbitratur. Wess.

CALLEM VICVM M. P. XXXIII.] *In Regio* Cale vicus M. P. XXIII. *& infra* ad Galem, *& in Blandiniano, & Longoliano* Calle vicus M. P. M. XXIII. *& Neapolit.* Galle vicus mpm. XXVII. *Mihi legendum videtur* Callem vicum, *ut à silvestri calle pastorum vicus nomen acceperit. Varro de re rustica L.* 2. C. 10. qui in callibus versentur, & per calles silvestres longinquos solent comitari in æstiva, & hyberna. *Cicero pro Sestio: C.* 5. Atque æstatem integram nactus, Italiae calles, & pastorum stabula prædari cœpisset. *Nostri* Canadas *vocant. Inde Provincia, vetere ex more* Calles *decernebantur, Tacito, & Suetonio auctoribus. Infra* Ad Callem *eidem ab* Helvillo *mansioni* M. P. XIIII. *tribuuntur.* Svr.

CALLE VICVS] Vulgati hic numeri meliores sunt, ut Holsteinius p. 86. docuit. Urbs Episcopo subjecta fuit: nam in fragm. VII. operis historici Hilarii p. 1342. *Graecianus Episcopus à Calle*, ut vir doctissimus quoque vidit, memoratur. *Callium*, seu, ut in MSS. est, *Callis* Anastasio Biblioth. in Stephano III. p. 171. dicitur. Wess.

FORO SEMPRONII. M. P. XVIII.
FANO FORTVNAE. M. P. XVI.
PISAVRO. M. P. VIII.
ARIMINO. M. P. XXIIII.
AB ARIMINO RECTO ITINERE RAVENNA. M. P. XXXIII.
INDE NAVIGANTVR SEPTEM MARIA ALTINVM VSQVE.
INDE IN CONCORDIAM. M. P. XXXI.
AQVILEIA. M. P. XXXI.
ITEM AB ARIMINO CAESENA CIVITAS. M. P. XX.
FAVENTIA CIVITAS. M. P. XXIIII.
FO-

FORO SEMPRONII.] Recte schedæ, planeque ut Thes. p. CCCXXII. 2. SACERDOS DIVAE PLOTINAE HIC ET FORO SEMPRONII. Colonia fuit, si fides lapidi Gudiano p. 11. 4. COLONI COLONIAE FORO SEMPRONIENS. TITIANI FLAVIANI. Passuum millia confirmantur Martyrologio Hieronymi, ubi IV. Non Febr. *Foro Simfronii, via Flaminia, milliario ab urbe CLXXIV.*, quibus gemina germanaque index Martyrum Rhabani præfert. WESS.

FANO FORTVNAE.] Assentiuntur vetustis libris lapides Thes. p. CCCCLXXV. 7. COLONIA JVLIA FANO FORTVNAE. et CATINIVS MARCELLVS FANO FORT. in Diar. Ital. Montfauconii C. 26. p. 389. *Colenia Julia Fanestris* Vitruvio L. V. C. 1. Labentis Imperii scriptores *Fanum*, ut Anastasius in Stephano III. appellant. Φανὸς est Procopio L. III. Bel. Goth. C. 11. WESS.

PISAVRVM M. P. VIII.] *In Regio deest hac mansio post* Fanum Fortunae, *& statim* Aquileiae *adjungitur.* SVR.

AB ARIMINO R. I. RAVENNAM] Tres hi versus in Schudii exemplari non habentur, sed in altero manuscripto & in impressis exemplaribus leguntur. Sunt autem interpositi recte enumerationi mansionum ab Arimino Mediolanum, indicantes rectum & proximum iter ab Arimino Aquileam. SIML.

RECTO ITINERE RAVENNAM] *Jordanus sive Jornandes de reb. Get. C. 29. de Ravenna:* Trino siquidem urbs ipsa vocabulo gloriatur, tregeminaque positione exsultat, id est, prima Ravenna, ultima classis, media Caesarea. *Nam classem ccl. navium ad Ostia* Padi *tutissima antea recipi mansione, Dione referente, idem auctor perhibet.* SVR.

AB ARIMINO RECTO ITINERE RAVENNA] *Classis* Ravennae suburbium erat, teste Procopio L. II. B. Goth. C. 29: vitiosus in ea voce est Anastasius in Gregorio II. *Rex Longobardorum Luitprandus generali motione facta Ravennam progressus est, atque illam obsedit per dies aliquot, & castrum pervadens classes captas abstulit plures.* Tu scribe *Classe capta*, & vide Paul. Diaconum L. VI. Gest. Longobar. C. 49. Aberat Ravenna ab urbe Roma CC. M. P. auctore Luitprando L. II. C. 13. Arimino vero itinere unius diei, si verum Procopius scripsit L. II. Goth C. 10. WESS.

INDE NAVIGANTVR SEPTEM MARIA ALTINVM VSQVE.] *Regium* Inde navigatur Septimaria Altinum usque. *Reliqua* Inde navigantur VII. maria Alzinum usque. *Plinius de Pado lib. 3. C. 16.* Nec alius amnium tam brevi spatio majoris incrementi est. Urgetur quippe aquarum mole & in profundum agitur gravis terræ, quamquam diductus in flumina, & fossas, inter Ravennam, Altinumque per CXX. M. P. tamen quia largius venit, septem maria dictus facere. *Jornandes de Pado*, ab Augusto, *inquit*, Imperatore altissima fossa demissus, qui septima sui parte mediam influit civitatem. SVR.

INDE NAVIGANTVR SEPTEM MARIA ALTINVM VSQVE] Paludes intellige. quos Padus facit. Herodianus L. VIII. C. 7. *Διαβὰς τὰ τενάγη, ἅτε ὑπὸ Ἠριδανοῦ ποταμοῦ πληρούμενα καὶ τῶν περικειμένων ἑλῶν, ἑπτὰ στόμασιν ἐς θάλατταν ἐκχεῖται· ὅθεν καὶ τῇ φωνῇ καλοῦσιν οἱ ἐπιχώριοι* ΕΠΤΑ ΠΕΛΑΓΗ *τὴν λίμνην ἐκείνην.*

Trans-

FORO CORNELII CIVITAS.	M. P. X.
BONONIA CIVITAS.	M. P. XXIIII.
MVTINA CIVITAS.	M. P. XXV.
REGIO CIVITAS.	M. P. XVIII.
PARMA CIVITAS.	M. P. XVIIII.
FIDENTIOLA VICVS.	M. P. XX.
PLACENTIA CIVITAS.	M. P. XXIV.
LAVDE CIVITAS.	M. P. XXIV.
MEDIOLANVM CIVITAS.	M. P. XVI.
BERGOMO CIVITAS.	M. P. XXXIII.
BRIXIA CIVITAS.	M. P. XVIII.
SIRMIONE MANSIO.	M. P. XXII.

VE-

Transmissis paludibus, in quas fluvius Eridanus ac vicina exundant stagna, sic ut per ora septem in mare praecipitentur. Hinc indigenae patria lingua Septem Maria paludem illam appellant. Magnus Casaubonus aliud egit, cum VII. hæc maria ad Timavum referret. Vide eum ad Strabonem L. V. p. 214. WESS.

ALTINVM VSQVE] Altinum olim ampla & amoena urbs fuit. Martialis L. IV. Epig. 25.

Aemula Bajanis Altini litora villis.

nunc campus est, parietinasque ad ostium Silis ostendit. Vide Laur. Pignorii *Origini di Padoa* C. 16. WESS.

AQVILEIA.] Scripti libri *Aquilegia*, ex more seriore tempore recepto. Ita *Aquilegiensis Synodus* apud Anastasium. *Venetiae Aquileja civitas exstitit caput, pro qua nunc Forum Julii habetur*, inquit Paullus Warnefridi L. II. Gest. Longob. C. 14. WESS.

ITEM AB ARIMINO CAESENAM] *Hac mansio cum reliquis, usque ad* Joviam, *desunt in Regio exemplari.* SVR.

MEDIOLANVM CIV.] *Mediolanium* sex syllabis alii nominant & scribunt. Sigonius hic subjicit: ITER A MEDIOLANO *Aquileam M. P. M. CCLXX.* SCHOTT.

MEDIOLANVM CIVITAS] Sigonius hanc itineris inscriptionem sumpsit ex superiobus. MSS. hoc non habent loco, nedum *Mediolanium*, quod Græcis quibusdam haud displicuit. Ad laudem urbis nihil majus dici potuit hoc Ausoniano.

Et Mediolani mira omnia. Copia rerum,
Innumeræ cultæque domus, facunda virorum
Ingenia & mores læti.

Quæ de vocis originatione vulgo etiam veteres tradidere, pleraque inepta sunt. G. Becani *Meiland* non omnino Βεκκεσέληνον videtur. WESS.

BERGOMO.] Ex Vaticano *Bergame* Em. Schelstrate vulgavit, redolens barbaræ ætatis scripturam. *Vergome* Itin. H., quo de alias. Medio ævo non *Bergamum* tantum sed & *Pergamum* & *Pergama* vocitabant: Anonymus auctor de laudibus Berengarii Augusti circa L. III. princip.

Pingue solum interea regum dum lustrat uterque,
Pergami adveniunt urbem.

& belli scriptor, quod Mediolanenses Comensibus fecerunt, ℣. 205.

Cum quibus & veniunt cum Brixia Pergama.

WESS.

BRIXIA CIV. M. P. XVIII.] Ita Simlerus & Surita ediderunt, assentiturque Fabriciani libri margo: nostri tamen omnes XXXVIII. M. P. præferunt, summam justa auctiorem. Verior est Itin. H. XXXII. M. P. intercapedo. De urbis origine & antiquitatibus Oct. Rubeus in *Memoriis*, quas vocat, *Brixianis* p. 16. &c. consuli poterit. WESS.

SIRMIONEM MANSIONEM M. P. XX.] *In Blandiniano & Neapolitano exemplaribus, & Longolianis libris* Sermione mansio M. P. XXII. *Videndum an ad* Sirmionem insulam *ea mansio sit lacus* Benaci, *quem ager Veronensis attingit;*

cum-

VERONA CIVITAS.	M. P. XXXIII.
VICENTIA CIVITAS.	M. P. XXXIII.
PATAVIS CIVITAS.	M. P. XXVII.
ALTINVM CIVITAS.	M. P. XXXIII.
CONCORDIA CIVITAS.	M. P . XXXI.
AQVILEIA CIVITAS.	M. P. XXXI.
FLVVIO FRIGIDO.	M. P. XXXVI.

LON-

cum hoc Itinerario Verona *eam consequatur mansionem. Celeberrima ea est insula, Catulli doctissimo poëta illustrata carminibus.* Svr.

SIRMIONE.] *Mansio* omnes libri, quorum nobis usura fuit: serior ætas *Sermionem*, unde *Sermione* nunc superat, appellavit: Sic vetus Carolomanni charta, de qua auctor Differ. Chorogr. Ital. p. CXLVII. Wess.

VERONA CIV.] Ditmaro Mersburgensi *Berna civitas* dicitur extremo L. III. Chron. Luitprandus L. II. C. 16. Brixia L. millibus Veronam separat, sed solent ejus milliaria esse productiora. Quo fuerit statu seculo IX. ex barbara urbis descriptione, quam Mabillonius Analectis p. 409. Ed. N. inseruit, cognoscere licet. Wess.

VICETIA CIV. M. P. XXXIII.] *In Blandiniano* Vicentia: *cum* Vicetia *scribendum viri docti doceant. Tacitus Hist.* 3. *C.* 8. Possessa ipso transitu Vicetia, quod per se parum, etenim modicæ municipio vires, magni momenti locum obtinuit. Svr.

VICETIA.] Male quidam *Vincentiam* vel *Vicentiam* scribunt. Schott.

VICENTIA.] Sic plerique nostrorum librorum: Cusani MSS. *Vicentiatinm*, solito sibi more: placuit veteribus Latinis & Græcis *Vicetia*, labentis vero Imperii scriptoribus *Vincentia* & *Vicentia*: Lotharius Augustus in Lege, nuper edita tom I. part. II. Script. Ital. p. 153. *In Vincentia de Patavi, de Tarvisio, de Feltrii.* Wess.

PATAVIS.] Hoc Tabula & MSS. præferunt. Itin. H. *Patavi*, ut in Lotharii I. Lege; putem alterum hinc esse natum. In numeris peccatum inest. Tabula XXII. M., uno minus Itin. H. edit. Municipii dignationem atque amplitudinem egregie exsecutus est Laur. Pignorius in *Originibus Patavinis* C. 16. totoque opere. Wess.

FLVVIO FRIGIDO.] Prope hunc fluvium Theodosius Eugenium Arbogastem vicit, ut Nicephorus & Claudianus scribunt, etsi quidam apud Claudianum *frigidi* nomen pro adjectivo falso acceperunt. Quidam ajunt hodie *Vipao* nominari, quod nomen étiam est proximæ mansioni *Longatico.* Siml.

FLVVIUM FRIGIDVM M. P. XXXVI.] *Hujus fluvii mentio fit à Claudiano poeta, in Tertium Honorii Consulatum* ℣ 99.

> Alpinæ rubuere nives: & Frigidus amnis
> Mutatis fumavit aquis ——

Sed & Socrates Scholasticus Historia Ecclesiastica libro v. C. 25. *cum eam rem divinitus gestam commemorat, & ejus etiam* fluminis *nomen apposuit.* Γίνεται οὖν συμβολὴ περὶ τὸν ποταμὸν τὸν καλούμενον Φρίγιδον. *Atque item Nicephorus Callistus ex Socrate Historiam decerpens.* Svr.

FLVVIO FRIGIDO.] Nomen fluvio aqua frigida fecit: ψυχρὸν ὕδωρ αὐτοῦ τὴν ἐπωνυμίαν ποιοῦντος de eo Philostorgius ait L. XI. H. E. C. 2. Fluvium hunc Aquileia XXX. M. P. diversum esse Sigonius L. IX. Imp. Occid. p. 152. auctor est. Wess.

LONGATICVM MANSIONEM M. P. XXII.] *In Blandiniano & Longoliano*, Longatico mansio mpm. XXII. *Neapolitanum* Longatico mansio mpm. XVII. Svr.

LONGATICO.] Erat hæc mansio trans Julias Alpes, uti ex scripta Tabula & Itin. Hier. apparet. Quod vero Ph. Cluverius L. I. I. A. C. 2. adfirmat, Itinerarii auctorem Panoniæ initium ad *Longaticum mansionem* fecisse, id hic incassum quæras. Wess.

HEMONA CIV.] In MSS. *Hennona* aut *Hennonia.* Rectius *Aemona*: ita enim legitur in veteri inscriptione Lubianae seu Laubaci, quæ Carniolae caput hodie est, & putatur fuisse Aemona. M. TITIO M. F. CL. TI. BARBIO TITIANO DECVRIONI AEMONAE Ↄ. LEG. II. &c. Siml.

AENO-

LONGATICO MANSIO.	M. P. XXII.
HEMONA CIVITAS.	M. P. XVIII.
ADRANTE MANSIO.	M. P. XXV.
CELEIA CIVITAS.	M P XXIIII.
RAGONDONE.	M. P. XVIII.
PATAVIONE CIVITAS.	M. P. XVIII.

AQVA

AENNONIAM CIV. M. P. XVIII.] *In eisdem exemplaribus* Hennoniam. *Plinius L.* 3. *C.* 21. *in Liburnis qui generatim ejus atate Illyricum nuncupabantur,* Aenoniam *civitatem recenset. Ptolemaeo item in Liburniae, & Illyridis maritima ora* Ἀνώνα. SVR.

HEMONA.] Verissima est Simleri opinio, quamquam in vocis scriptura dissidium non leve est. PETILIVS C. F. CLA. PAVLLVS EMONA invenitur in Thes. p. DLVI. 5. FLAVIVS LVCANVS EMONA in Diar. Ital. Montfauconii C. 26. p. 388. atque id in Tabula & Itin. H. conspicitur. Notkero *Emmonia, qua est civitas Carniae provincia,* dicitur in Martyrol. a. d. v. Kal. Sept. Alii *Hemonam* nuncupant, ut Capitolinus in Maximinis C. 21., ubi Casauboni nota negligenda non est: huc libri nostri quoque ducunt, *Hennomacium* aut *Hennonia civitas* exporrigentes. Opiner hinc fuisse Antonium monachum, cui Epist. XI. Hieronymi Ed. N. inscripta est: vidit enim Martianaeus in MSS. optimae notæ: *incipit ad Antenium monachum Hemonae:* ipse quidem *Hermonae*, quamquam nulla addita caussa, id esse ait. Sequens epistola *Virginibus Hermonensibus* data est, quibus si monachus iste obtrectarit, eas *Hemonenses* fuisse putavero: nam ab Hermone monte dictas esse Erasmo nondum credimus. In M. P., ut hoc addam, error inolevit: Tabula cum Itin. Hier. a Longatico M. P. circiter XXIII. separat. Vide de urbe W. Lazium L. V. Chorogr. Austriae p. 41. WESS.

ADRANTE.] Habent mansionem reliqua Itineraria, sed in numeris cum nostro dissidentia. WESS.

CELEIAM CIV. M. P. XXIIII.] *Urbem Graeci esse referunt in Noricis.* SVR.

CELEIA.] Falsum habuerunt Suritam, qui illi ea persuaserunt: Celeia nomen servat, Comitatu cognomine illustris. Subscripsit Gradensi Concilio An. IↃLXXIX. *Joannes Episcopus S. Ecclesia Celeianae:* subscripsit etiam *Marcianus S. E. Petenensis*, quem ego *Petavionensem* fuisse arbitror. Celeia in literatis lapidibus CL. CEL. sive CLAVDIA CELEIA dici assolet: nam Ursatus, qui in Monum. Patavin. CL. in COLONIAM immutabat, falsus est, uti Fabrettus C. II. Inscript. p. 105. animadvertit. Numeri & hic vitiosi videntur ob Tabulae & Itin. H. dissensum. WESS.

RAGONDONE.] Inest MSS. nostris *Ragundone*. Tabula in M. P. egregie consentiens *Ragandone*, Itin. H. *Ragindone* scribit. Ph. Cluverius iu Norico C. 5. inibi stetisse, ubi monasterium est *Seitz*, arbitratur. WESS.

PATAVIONE.] Hæc in antiquis inscriptionibus POETOVIO nominatur; hodie *Pettau*. SIML.

POETOVIONEM CIV. M. P. XVIII.] *Blandinianum* Patavione civit. mpm. XVIII: *atque item in Neapolitano & Longoliano: Lego tamen* Poetovionem. *Tacitus initio libri* 3. *Histor.* Petovionem (*ita enim in vetusto exemplari legitur*) in hiberna XIII. legionis convenerant. Illic agitavere, placeretne obstrui Pannoniae alpes, an ire cominus, & certare pro Italia constantius foret. *Ammianus lib. xiiii. C.* II. Venit Petobionem oppidum Noricorum: *cujus plurima infra in hoc Itinerario fit mentio. Ptolemaei libros depravatos arbitror in dictione hujus oppidi, &* Ποτοβίον *legendum pro* Παταυίον *in superiore* Pannonia. SVR.

PATAVIONE.] Assentior Suritae Ptolemaeum emendanti. Lib. enim VIII., ubi in editis Βατταβίον, codex Palatinus Ποτυίον, Coislinianus Πεταυίον ostendit: hinc si Πεταυίον aut Παταυίον formaveris, nonten non male habebit. Hoc loco MSS. nostri *Patavione*, infra vero aliquoties *Petavione* & *Poetovione*: ego cum vetustis dissidere nolui, tanto minus quod utrumque fuerit probatum. POETOVIO est in Thes. p. IↃXXX. 8. Fabrettus C. III. Inscrip. 54. mutilum lapidem, cui inerat C. F. VLPIA PETAVIONE, dedit, idque præter Tabulam & Itin. H. amplexus Ambrosius est Epist. 40. *Ille igitur statim à Francis, a Saxonum gente in Sicilia, Siscias, Petavione victus est:* idem Benedictini

R expres-

AQVA VIVA.	M. P. XX.
IOVIA.	M. P. XVIII.
LENTVLIS.	M. P. XXXII.
SEROTA.	M. P. XXXII.
MARINIANIS.	M. P. XX.
VEREIS.	M. P. XXII.
	MVR-

expresserunt in Epistola Concilii Aquileiensis, quæ inter Ambrosianas locum obtinet: hoc Prisco quoque placuit in Excerptis Hoeschelii p. 43. ἀπὸ Παταβίωνος τῆς ἐν Νωρίκῳ πόλεως. Male Athanasius Apol. ad Constantinum p. 296. τὴν Πετοβίωνα appellat: male quoque in versione Catalogi S. E. Hieronymi Βικτωρῖνος Πιταβίωνος ἐπίσκοπος, pessime vero in ejusdem ad Vigilantium Epist. *Victorinus Pictabionensis*, Martianaeo nihil immutante, dicitur. WESS.

AQVA VIVA.] Restitui hoc ex MSS. Tabula & Itin. H. *Aquaviam* & *Aquavia* Simlerus & Surita dederant. Dicta mansio videtur, quod *vivis frueretur aquis*, ut Ausonii verba huc transferam. *Viculus aqua viva* in Diplom. regis Aistulfi, Nonantulano Abbati dato, & *Aqua viva* XXXII. M. P. ab urbe Roma in Itiner. Hieros. ex simili caussa nomen habent. WESS.

JOVIA.] Lugduni *Lovia* vulgarunt: sed alterum MSS. & Itin. H agnoscunt. Dicta videtur a Diocletiano Jovio, qui cum collega Maximiano Herculeo *alarum & cohortium castra toto Rheni & Istri & Euphratis limite restituit*, teste Eumenio Orat. pro instaurandis Scholis C. 18. Forte etiam cohortes legionis *Joviae* hic in statione fuerunt: quid porro miramur mansionem hanc ita dici, cum his Imp. respublica *simul Herculea diceretur & Jovia*, ut turpiter blandiens Mamertinus ait Paneg. I. in Maximianum C. 13. Ceterùm inter hanc & sequentem mansionem Lugdunense exemplar & scripti quidam HIC SINISTRA interponunt, indicantes, uti puto, iter in partem sinistram flecti. WESS.

LENTVLOS M. P. XXXII.] *In Regio ex* Jovia, *qua superior est mansio, & hac mansione, unum videtur conflatum nomen* Siniotalentulis. SVR.

SEROTA M. P. XXXII.] *Habetur in tribus, præter Regium, exemplaribus, in quo* Sirota M. P. XXXI. *legitur.* SVR.

SEROTA.] Amplectimur hoc ob librorum concordiam & Itin. H., quod & eadem M. P. edit. Tabula Regio Suritae assentitur. WESS.

MARINIANAS M. P. XX.] *Regium* Marianis M. P. XX. *Reliqua* Marinianis. SVR.

MARINIANIS.] *Maurianis* Itin. H., sed Tabula cum Ravennate nostrum probant. *Marinianam* in Valeria provincia Notit. Imp. Occid. ponit, sed ea alia est. WESS.

VEREOS M. P. XXII.] *Regium* Vericis M. P. XXII. *In reliquis* Vereis mpm. XXII. SVR.

VEREIS.] Librorum nostrorum excerpta & Itin. H. agnoscunt. Ravennas L. IV. C. 19. *Borevis*, sed Tabula, quam exscribere solet, *Berebis*. Puto non male M. Altingium notis MSS. in Tabulam arbitrari, Ptolemaei esse Βέρβις. M. P. XVIIII. Tabula, XVIII. Itin. H. a proxima mansione disjungunt. WESS.

MVRSAM CIV. M. P. XXVI.] *Regium* Marsa CIV. M. P. XXVII. *Blandinianum* Mursa civit. mpm. XXVI, & *Longolianum*. *In Neapolitano* Marsatium mpm. XXVI. *Ptolemaeo, quemadmodum in hoc Itinerario*, Κίβαλις, Μυρσέλλα & Μαρσώνια *adjunguntur inter urbes* Pannoniae, *qua sunt sub* Danubio. *Eutropius L.* 10. *C.* 6. Magnentium *Imp. apud* Mursam *profligatum acie ac pene captum auctor est, sed eam Socrates Historia Eccl. lib.* 2. *cap.* xxxii. Galliarum *presidium esse docet, & ab ea Lugdunum tridui iter esse auctor est.* Marsoniae *vero*, & Mursae *fit mentio in Notitia provinciarum sub dispositione Ducis Pannoniae II.* Ripariensis, *sive* Saviae. *Stephanus alterius* Mursae *meminit*, Μύρσα πόλις Ἰωνίας κτίσμα Ἀδριανοῦ. SVR.

MVRSA.] P. AEL. P. F. SERGIA MAGNVS D. MVRSA EX PANNONIA INFERIORE est in lapide Britannico Thes. p. MVII. 3. & L. II. Britanniae Romanae p. 192. n. 48. nec alia est Stephani *Mursa*: nam pro Ἰωνίας legendum Παννονίας cum Ill. Scaligero & Salmasio ad Spartiani Adrian. C. 20. Restitutum id quoque Stephano est ex Vossiano codice a Ber-

MVRSA CIVITAS.	M. P. XXVI.
CIBALAS CIVITAS.	M. P. XXIIII.
VLMOS VICVS.	M. P. XXIIII.
SIRMI CIVITAS.	M. P. XXVI.
BASSIANIS CIVITAS.	M. P. XVIII.
TAVRVNO CLASSIS.	M. P. XXX.

SIN-

Berkelio. Socrates, &, qui paria scripsit, Sozomenus L. IV. H. E. C. 13. in errore sunt, sicuti Scaliger ad Euseb. n. MMCCCLXVI. ostendit, & Ezech. Spanhemius ad Juliani Orat. I. p. 230. *Mursella*, quam Surita ex Ptolemaeo advocavit, a Mursa diversa est, ut ex Itin. H. constat; eadem vero *Μοῦρσα Mursia Colonia:* sic enim præter Ptolemaeum uterque Victor, & auctor opusculi de Mediolani situ p. 224. tom I. part. 2. Script. Ital., quamquam male ibi *Nursia*. Parietinas urbis Comes Marsilius Danubii sui tom II. pag. 49. describit. WESS.

CIBALAS CIV. M. P. XXIIII.] *Regium* M. P. XXIII. *Reliqua* Cibulas M. P. M. XXIIII. *Ammianus libro XXX. C. 7.* Natus apud Cibalas Pannoniae oppidum Gratianus major, ignobili stirpe. SVR.

CIBALAS.] Libri nostri *Cibulascium* pro *Cibalas civ.*, sed vulgatum rectum est. Græcis Κίβαλις; hinc Libanio Orat. XIII. p. 413. Valentinianus & Valens fratres dicuntur, ἐκ πόλις ἡ Κίβαλις. Jac. Gothofredus in Philostorgium L. VIII. C. 16. Cibalin in Tabula *ad Labores* nominari arbitratur ob dubium & ardui *laboris* certamen, quod eam ad urbem inter Constantinum & Licinium pugnatum fuit; mihi commentum non placet: vetat loci intervallum, quod inter *Mursam* & *ad Labores* XII. M. P. est, cum Mursam inter & Cibalim XXII. M. interfuerint. Nec videtur vir doctus advertisse in Tabula *Cibalis* nomen esse præteritum, servatis urbis insignibus, quæ post *Pont. Ulcae* sive *Ponte Hulcae* conspiciuntur. Erat enim *Hiulcae* palus urbi vicina, uti ipse ex Zosimo & Victoris Epitome commonefecit. WESS.

VLMOS VICVM M. P. XXIIII.] *Regium* M. P. XXII. *Reliqua* mpm. XXIIII. SVR.

VLMOS.] Ita & nostri codices: veriores tamen numeri videntur Regii libri ob Itin. H. & itinera, quæ inferius XXII. M. P. probant. WESS.

SIRMIVM CIV. M. P. XXVI.] Sirmiensem *urbem, & castellum* Sisciam *in ea via sitas prodit Strabo, quæ ex* Pannonia *in Italiam ducebat: ut jam antiquitus hac via constituta & constrata fuerit.* SVR.

SIRMI CIV.] *Sirmicium* Vossii & Cusani schedae: notissima urbs est prope Savum & Bacuntium posita. NATIONE PANNONIVS DOMV FLAVIA SIRMIO est in Gudii lapide p. CXLVI. & *Flavia Augusta Sirmium* in Notit. Imp. Occid. dicitur, unde à gente Flavia beneficiis ornatam fuisse apertum est; forte coloniam eo deduxerunt; est sane DEC. COL. SIRMIENS. in monumento Danubii Pannonici tom. II. p. 105. Taurunо sive Belgrado duorum dierum itinere aberat, Imp. Constantino teste de Adminis. Imp. C. 40. Ruinas ejus depinxit Comes Marsilius p. 45. WESS.

BASIANAS CIV. M. P. XVIII.] *Regium* Bassianis civitas M. P. XVIII. *Reliqua* Basinianis civit. mpm. XVIII: *Sed quod Ptolemaeo* Βασσιάνα *sint, ego* Basianas *legendum arbitror.* SVR.

BASSIANIS.] Cusani MSS. *Basinianiscium*, ceteri *Basinianis*. Ego ob Tabulam, Itin. H. & Ravennatem Regii codicis scripturam recepi; Βασσιάνα Ptolemaei Coislinianus quoque scriptus, ut dubitandum non sit de rei veritate. WESS.

TAVRVNVM CLASSIS M. P. XXX.] *Regium* Taurono lassis M. P. XXX. *Blandinianum & Longolianum* Taurono classis. *In Neapolitano* Taurinio classis mpm. XXX. *Plinius de Pannonia L. 3. C. 25.* Alter amnis Bacuntius in Saum Sirmio oppido influit: ubi civitas Sirmiensium, & Amantinorum. Inde XLV. M. P. Taurunum, ubi Danubio miscetur Saus. *Arrianus de rebus ab Alexandro Magno gestis libro VIII.* (*Hist. Indic. C. 4.*) *memoriæ prodidit, Danubio* Savum *apud Paeonas immiscere, locumque, ubi hae duo flumina confunduntur,* Taurunum *vocari. At in hoc Itinerario* XLVIII. M. P. *designantur: quo id signi-*

SINGIDVNO CASTRA. M. P. IIII.
AVREO MONTE.. M. P. XXIIII.
AB AVREO MONTE
VINCEIA. M. P. VI.
MARGO. M. P. VIII.
ET

gnificari videmus, eo loci Classi, *qua Danubio navigaret, stationem esse constitutam: & ita legendum esse* Taurunum classis, *uti in sequenti mansione* Singidunum castra. *Ptolemaeo* Ταυρῦνον *pro* Ταυρῶνον. *In notitia Provinciarum apparet, Praefectes* Classium *in his locis praefuisse: ut Praefectus Classis prima Flaviae Augustae* Sirmii. *Praefectus classis Istricae* Mursae. *Vulgo* Belgradum, *&* Albam Graecam *esse agnoscunt in* Moesia *superiore vel* Bosna. SVR.

SINGIDVNVM CASTRA M. P. IIII.] *Regium* Singidlino castra M. P. IIII. *Reliqua* Singiduno M. P. IIII. *Apud Ptolemaeum in superiore Mysia inter mediterraneas urbes juxta* Danubium flumen Σιγιδῦνον *pro* Σιγηδῦνον. Moesia *enim provincia Pannoniae adjuncta, ad Pontum usque cum Danubio decurrens, à confluente* Danubii & Savi *ad Taurunum incipit, ut Plinius auctor est. In notitia Provinciarum sub dispositione viri spectabilis Ducis* Moesiae *prima Praefectura legionis iiii. Flaviae* Singiduno. *Nicephorus Callistus libro viiii C. 12. de* Ursatio Singidonis, *&* Valente Mursiae, *Pannoniorum Episcopis, in* Sardicensi Concilio, *pluribus aliis locis mentionem facit. Is enim fuère, qui adversus magnum illum* Osium Cordubensem Episcopum *summis concertationibus dimicavere: quos Athanasius super formula fidei in* Sirmio *composita suis perculit epistolis. Idem auctor lib. xiiii. perhibet* Longobardos, *&* Abares *oram eam, qua ad* Singidonem *&* Sirmium *est, incoluisse. Et lib. xviii.* Abares *bis in id quod vocatur* Macrontichos *expeditione facta*, Singidonem *&* Anchialum, *Gratiamque omnem, atque urbes, & castella expugnasse.* SVR.

SINGIDVNO.] Procopius L. III. G. B. C. 33. πόλιν Σιγγιδόνα appellat, quamquam regius codex Σιγίδόνων, credo pro Σιγίδόνων. Theodoreto L. II. H. E. C. 8. vitiose Συγγιδόνον dicitur: de urbis situ Theophylactus Simocatta L. VII. H. M. C. 11. τὴν γὰρ Σιγγηδόνα δύο ποταμοὶ ἀγκαλίζονται, ὅ τε Σάος καὶ Δράος, *Singidunum duobus fluminibus Savo & Dravo incingitur*: verum errat: a Savo haud longe afuit, longe vero a Dravo. L. Holsteinius nunc *Zenderin* esse censet. Vide & Danubii Pannon. Tom. II. p. 9. Comitis Marsilii. WESS.

AVREVM MONTEM M. P. XXIIII.] *Hac mansio deest in exemplari Regio. In reliquis* Aureo monte M. P. XXIIII. *Oppidi nomen esse ex Eutropio adparet, ut in mansione* Almi *infra commonstrabimus, & idem perhibet L. 9. C. 13.* Carinum *Imp. inter* Viminacium *atque* Aureum montem *victum. Infra in hoc Itinerario* Aurei montis *fit mentio, & in Notitia Provinciarum, sub dispositione Ducis provincia Pannoniae secunda* Ripariensis sive Saviae, *Praefectus legionis vi. Herculeae cohortis v. partis superioris* Aureo monte. SVR.

AVREO MONTE.] Nomen mansioni venit ab *Aureo monte*, cui apposita erat. Probum Imp. eum montem vineis consevisse ex Victoris Epitome & Eutropio notum est: alius *Aurei montis* descriptionem pete ex Theophylacto L. VII. H. M. C. 8. Quae vero XXXIIII. M. P. Vossii & Cusani schedae addunt, ea nimia esse aliunde apparet. WESS.

AB AVREO MONTE VINCEIAM M P. VI.] *Reg. continuo versu* Abaureomontevinceia. P. M. VI. *Bland. & Neap. separatim* Ab Aureo monte Vinceia: *& Longol. sed hoc* Viceia *emendat: ac monet, ut caveant, an* Vienna *legendum sit.* SVR.

VINCEIA.] Alii *Vinea.* SIML.

VINCEIA.] *Vinea* nostri non agnoscunt: si genuinum esset, posses de *Vineis*, quibus *Aureum montem* Probus Imp. vestivit, non absurde cogitare. *Vinceio* Itin. H. WESS.

MARCO.] Liber Notit. *Margum* nominat. SIML.

MARGVM M. P. VIII.] *Regium* Margo M. P. VIII. *Reliqua* Marco mpm. VIII. *Paulò post hoc ipso itinere* Horrea Margi. *Eutropius in Diocletiano L. 9. C. 13.* postea, *inquit*, Carinum omni odio, & detestatione viventem, apud Margum ingenti praelio vicit, proditum ab exer-

ET LEG.	M. P. VIII.
TVRIOS.	M. P. XX.
INDEVMINACO.	M. P. X.
VIMINACIO.	M. P. XXIIII.
	MV-

exercitu suo, quem fortiorem habebat: certè desertum inter Viminacium atque Aureum montem. *In Notitia Provinciarum sub dispositione Ducis Moesia prima Auxilium* Margense Margo: *& Prafectura militum contra* Margum *in Castris Augusto Flavianensibus, & Prafectura Classis* Stradensis, *&* Germensis Margo. Svr.

MARGO.] Alluebatur urbs a cognomine fluvio, quem Tabula memorat. Situm bene descripserunt Priscus & Jornandes: illius in Excerpt. Hoesch. p. 49. hæc sunt: Καὶ παραγίνονται ἐς Μάργον· ἡ δὲ πόλις τῶν ἐν Ἰλλυριοῖς Μυσῶν πρὸς τῷ Ἴστρῳ κειμένη ποταμῷ, ἄντικρυ Κωνσταντίας φρουρίου κατὰ τὴν ἑτέραν ὄχθην. *Margum perveniunt, qua Mysorum in Illyrico urbs est, posita ad Danubium, è regione castelli Constantiae, quod adversam ripam insidet.* Μυσῶν *Priscum* reliquisse manifestum est, jamque à Cantoclaro animadversum. Jornandes de Reb. Get. C. 58. *Qui tunc*, inquit, *cum Mundone conflictum paraverat ad civitatem Margo plano, qua inter Danubium Martianumque flumina adjacebat.* An *plani* cognomen accepit, quod in planitie esset? Scribe vero *Danubium Margumque* ex Ambrosiano codice & Marcellino Comite, cujus verba brevi post exscribam. Wess.

ETLEG M. P. VIII.] *Habetur in Regio. Blandinianum & Longolianum* Ethlegh M. P. VIII. *In Neapolitano* Ethdoch mpm. VIII. *Ego arbitrabar legionis stationem hoc loco designari: sed cum apud Ptolemaeum inter urbes Danubio propinquas* Ἔπηγα *recenseri videam, astimandum judico.* Svr.

ETLEG] In Vaticano *Hotleg*, Vossianus *Ethleg*, Cusani *Eluleth*, alii aliter, sunt enim hæc vitiosissima: Dicam quid mihi videatur, qui vero meliora conjecerit, eum vatem perhibebo optimum. In corruptissima voce latere arbitror *Leg. VII. Claudiam*, quæ in his locis stationem habuit, ut Notitia Imp. Occid. docet; nam Ἔπηγα sive Ἔπηζα, ut editur, Ptolemaei nihil ad hanc vocem, estque sine dubio *Aegeta*, de qua suo loco. Quod vero sequitur *Turios*, quia ab optimo libro abest, hinc exulare debere judico: reliqua, ut verba compendifaciam, ita ordino.

MARGO M. P. VIII. CL. LEG. VII.
INDE VIMINACIO M. P. X.
MVNICIPIO M. P. XVIII.

Tabula & Itin. H. fecerunt, ut verum hoc esse opinarer: ponunt Margum inter & Viminacium M. P. X. neque parum adjuvit suspicantem perversus librariorum mos, sæpius ex legionum nominibus urbes & mansiones condentium. Wess.

TVRIOS.] Vel *Dorium*. Ptol. & Notit. *Tricornium* vocare videntur. Siml.

TVRIOS M. P. XX.] *In Regio deest hac mansio, qua habetur in reliquis.* Svr.

TVRIOS.] Recte deesse puto: nam *Tricornium*, de quo Simlerus, inter Singidunum & Aureum montem fuit, ut ex Itin. H. liquidum est. Wess.

INDEVMINACVM M. P. X.] *Regium exemplar* Inde Minacio M. P. X. *Blandinianum & Longolianum* Inde Euminaco mpm. X. *Neapolitanum* Inde Emminaco mpm. X. Svr.

INDEVMINACO.] Librorum nostrorum excerpta a Suritae codicibus non dissentiunt, nisi quod Vaticanus *Euminiaco* præferat. *Viminacio* in his occultari non est dubium. Wess.

VIMINACIVM M. P. XXIIII.] *Regium* Viminacio M. P. XXIIII. *cum infra in eodem* Viminacio *legatur. Blandinianum & Longolianum* Viminatio mpm. XXIIII. *Neapolitanum* Viminacio mpm. XVIII: *&* Municipii *mansionem* Viminacio *antetulit, qua ratio & in Longoliano adnotatur. Ptolemaeo* Οὐιμινάκιον λεγιών. *Forte legendum hoc Itinerario* Viminacium municipium M. P. XXIIII: *videntur enim ex una mansione dua facta: neque versimile est nomen* Municipii *nudum fuisse adpositum, civitatis nomine pratermisso, atque ideo atro asterisco signavimus: tametsi in manuscriptis, & Longolianis libris* Municipium M. P. XVIII. *seorsim legatur. Aelius Spartianus auctor est in Vita Severi C. 10., cum* Severus *contra* Albinum *expeditionem urgeret, in itinere apud* Viminacium Bassianum *filium*

MVNICIPIO.	M. P. XVIII.
IDIMO.	M. P. XXVII.
HORREO MARGI.	M. P. XVI.
POMPEIS.	M. P. XXXIII.
NAISSO.	M. P. XXIIII.

RE-

maiorem, adposito Aurelii Antoni nomine, Caesarem adpellasse. SVR.

VIMINACIO.] Celebris hæc urbs est, Coloniæ Jure a Gordiano Imp. donata, unde in ejus numis COL. VIM. P. M. S. AN. I., & in aliis, AN II. III. IV. quibus notatur, ut vere contra Harduini ineptias viri docti iverunt, COLONIAM VIMINACIVM esse *provinciae Moesiae superioris*, & numos An. I. &c. esse procusos. Theophylactus L. VIII. H. M. C. 12. Βιμινάκιον esse νῆσον περὶ τὰ ῥεῖθρα τοῦ Ἴστρου perhibet. Similia leges in Nicephoro L. XVIII. H. E. C. 37. & in Histor. Miscel. L. XVIII. adde Procopium L. IV. Aedif. Justin. C. 5. WESS.

MVNICIPIO.] Non sequor judicium Suritae, hanc mansionem ex sua sede migrantis. Habent hoc loco *Municipium* cum iisdem P. M. Tabula & Itin. H. unde vero mansioni tale nomen, qualeve municipium hoc sit, cum ignarissimis juxta scio. Ceterum iter hinc a fluvio recedit in mediterranea. WESS.

IDINO.] Alias *Iduno*. SIML.

IDIMVM M. P. XXVII.] *Regium* Idimo M. P. XXVII. *Blandinianum & Longolianum* Idimo mpm. XXV. *sed in Longoliano* XXVI. *corrigitur. In Neapolitano* mpm. XVI. SVR.

IDIMO.] *Iduno M. P. XXVI.* N. Cusani exemplar: Vossianum ceteraque nostra cum Blandiniano conspirant. Forte veriora sunt M. P. XXVI. Cusani libri ob Itiner. Hierosf. consensum. WESS.

HORREO.] Ptol. simpliciter *Horrea* nominat. SIML.

HORREA MARGI M. P. XXI.] *Regium* Orreo Margi M. P. XVI. *Reliqua* Horreo Margi M. P. XXI. *Ptolemaeo inter urbes à Danubio semotas* Ὄῤῥεα. SVR.

HORREO MARGI.] Sic MSS. nostri, & recte. *Scutaria Horreo Margensis* est in Notit. Imp. Orien. Sirmondus in Marcellini Comitis Chron. An. IↃV. *Horreo Margo*, pro quo *Horrea Margi*, emendat, publicavit; at Panvinius, Schonhovius & Scaliger, *commisso juxta Margum plano oppido, multis suorum militibus in conflictum perditis & in Margo flumine enecatis*: atque hoc probavero ob Jornandem, quem paria scripsisse supra vidimus. Ὀῤῥέμαργος est in Hieroclis Synecdemo, hinc emendando: positum *horreum* ad Margum fuit flumen, remotius tamen ab Istro quam oppidum Margum: nemo ergo obsecundabit Salmasio *Horreum Margi* in *Marci* commutanti & a Marco Imp. conditum arbitrato ad Vopisci Carinum C. 18. Ceterum M. P. Suritae Regius codex veriora dedit, ut ex Tabula & Itin. H. perspicuum est. Vulgatis peccatum inesse Chr. Cellarius L. II. C. 8. p. 579. jam suspicatus est: ego meliora recepi. WESS.

POMPEIOS M. P. XXIII.] *Regium* Pompeis XXIIII. *Blandinianum & Neapolitanum* Pompeis mpm. XXXIIII *atque item in Longoliano: sed* XXIII. *emendat.* SVR.

POMPEIS.] *Praesidium* fuisse ex Tabula novimus. Videtur nescio qui Pompeius ejus auctor, unde & Tabulae *Pompei* præstat. WESS.

NAISSVM M. P. XXIIII.] *Habet Regium exemplar, Blandinianum* Naisso mpm. XXIIII. *Neapolitanum* Naissa XXIIII. *Longolianum* Naisso XXIIIII *&* Naissa *corrigitur. Georgius Cedrenus de rebellione in Pannonia à Bulgaris facta, pagina* DCXV. *Ναΐσσου meminit. Et Ptolemaeo inter Dardaniae urbes* Ναϊσσός *recensetur, forte pro* Ναΐσσος: *cui adjunguntur* Ulpianum *&* Scupi: *& Cedrenus Naisso* Scupas *adjungit, quam primariam Bulgariae urbem esse asserit.* SVR.

NAISSO.] Certa est Suritae in Ptolemaeo conjectura: plane enim in Coisliniano & duobus Palatinis, teste Scaligero ad Eusebium, legitur Ναΐσσος. Patria M. fuit Constantini: aberat a Danubio V. dierum itinere Prisco in Excerpt. p. 25. testificante. Scribunt autem *Naisum* & *Naissum* veteres, qua de re viri docti ad Stephan. & Valesius ad Ammianum L. XXI. C. 10. dicam alias plura. WESS.

REMISIANA M. P. XXV.] *Praeferunt manuscri-*

REMISIANA.	M. P. XXV.
TVRRIBVS.	M. P. XVIII.
MELDIA.	M. P. XXX.
SERDICA.	M. P. XXIIII.
BVRBVRACA.	M. P. XVIII.

HE-

nuscripta exemplaria & libri Longoliani Remissiana. SVR.

RÊMISIANA.] Sic excerpta librorum vetustorum. Hierocli *Ῥεμεσίανα*, Procopio L. IV. Aedif. Justin. C. 1. *Ῥεμισίανα*, qui tamen C. 4. *χώραν Ῥεμεσιανησίαν* appellat: Tabulae in M. P. pæne consentienti *Romesiana* dicitur: Chalcedonensi Concilio *Diogenianus Epis. Remessianensis Daciae mediterraneae* subscripsit. Ex his non absurde opinaberis, vulgatam vocabuli scripturam vero esse proximam: Certe A. Pagi Criticæ An. CCCXCVI. 6. non persuadet *Romatiana* hic præstare: quantumvis enim Martyrum indices Nicetae sedem Episcopalem ita appellitent, vereor tamen ut ceteris omnibus prævaleant. WESS.

TVRRIM M. P. XXVIII.] *Regium* Turribus M. P. XVIII. *Blandinianum* Turris mpm. XXVII. *Neapolitanum* Turris mpm. XXVIII. *Longolianum* Turris mpm. XXVIII: & XXV. *corrigitur. Forte id oppidum est, cujus Procopius libro de bello Gothorum iiii. C. 14. mentionem facit, perhibet enim Justinianum Imperatorem missis ad* Antas & Sclavinos *legatis, maxime hortatum fuisse, unum ut omnes incolerent locum, & veterem præcipue urbem* Turrim *cognominatam, supra Istrum sitam, & à Trajano quondam exædificatam, sed id temporis barbarorum direptione penitus destitutam.* SVR.

TVRRIBVS.] Hoc ex Regio Suritae libens amplexus sum, motus libri dignitate & Itin. H. ac Tabulæ consensu; vulgo MSS. XXVIII. M. addunt, sed X. Itin. H., pariter ac dictus Suritae codex, detrahit. *Turris* Procopii huc non pertinet, trans Istrum posita. Hæ in Dacia mediterranea fuere. Passim per provincias turres erant sparsæ ad hostium incursiones compescendas. Thucydides L. III. C. 51. *ἐχρῆτο δ' αὐτῇ πύργον ἐνοικοδομήσαντες οἱ Μεγαρεῖς φρουρίῳ*, &, qui propius ab Itinerarii ætate afuerunt, Imp. Valentianus & Valens L. XIII. Cod. Theod. de Oper. Publ. ad Tautomerem Ducem Daciae ripensis, *in limite*, inquiunt, *gravitati tuæ commisso, præter eas* TVRRES, *quas refici oportet, si forte indigeant refectione,* TVRRES *administrationis tempore quotannis locis opportunis exstrue*: ubi doctiss. Gothofredus Antonini *turrium* oblitus non est. Vid. & supra p. 35. WESS.

MELDIA M. P. XXX.] *Habetur in Regio. Reliqua* Melipia XXX. SVR.

MELDIA.] In vetustis editionibus & MSS. excerptis, quibus utimur, *Melipia*. Verior est Regii codicis scriptura, probata Itin. H. & Tabulæ, quæ *Meldiis* tamen. WESS.

SERDICA.] Vel *Serdicta* vel *Sardica*. SIML.

SERDICAM M. P. XXIIII.] *in Regio & Blandiniano legitur* Serdica mpm. XXIIII. *In Neapolitano* Serdica mpm. XXXIIII. *Longelianum* XXIIII. & XXX. *corrigit. Eutropius Maximianum Galerium Imp. in Dacia haud longe à* Serdica *natum auctor est. Ammianus de* Serdica, *libro xxxi. C.* 16. per nemorosa, & devia trans Philippopolim, exindeque Serdicam aliam Macedoniae urbem. *Ptolemaeo Σαρδικὴ inter Mediterraneis* Thraciae *urbes. Suidas* Serdicem Daciae *urbem memorat.* SVR.

SERDICA.] Ammiani locum, de quo Surita, vitiosum esse, Valesius docuit. SERDICA a Serdis Thraciae gente, qua de Dio L. LI. p. 529, recte dicitur. plures apud Joan. Vaillantium numi ΣΕΡΔΙΚΑ ΟΥΛΠΙΑC vocabulis inscripti sunt: solet alioqui *Σαρδικὴ* Græcis appellari, Athanasio etiam Apol. contra Arianos p. 154. *Σαρδῶν πόλις*. Nunc *Triaditzam* vocitant, Leunclavio Pand. Turc. C. 104. docente. Vide Gisb. Cuperum ad Lactant. Mort. Pers. p. 206. 207. WESS.

BVRBVRACA.] Alias *Bagarata* vel *Bagaracta*. SIML.

BVRBVRACA M. P. XVIII.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum* Bagaracta mpm. XVIII. *Neapolitanum* Bagaraca XVIII. *Longolianum* Bagaracta mpm. XVIII. & Bagaraca *corrigitur.* SVR.

BVRBVRACA.] Nullus nostrorum codicum

hoc

HELICE.	M. P. XXI.
LISSAS.	M. P. XXI.
BESSAPARA.	M. P. XXII.
PHILIPPOPOLI.	M. P. XXII.
CELLIS.	M. P. XXX.
OPIZO.	M. P. XX.
ASSO.	M. P. XVIII.

SVB-

hoc agnoscit. Vossianus *Ragaraca*, Cusani *Bagarica: Bagaracta* margo exemplaris Fabriciani. *Buragara* Itin. H. Quid horum verius sit, alius ostendet. WESS.

HELICEM M. P. XXI.] *Regium* Elice mp. XXII. *Reliqua* Helice mpm. XXI. SVR.

HELICE.] *Iliga* in Itin. H. dicitur. Forsan ab *Helice* cognomentum impetravit: nota sunt Senecae hæc de Thracia Hercul. Oet. 1539.

Durior terris Helices nivosæ.

sequens mansio æque mihi obscura est. WESS.

LISSAS M. P. XXXI.] *Omnia habent exemplaria.* SVR.

BESSAPARA M. P. XXII.] *Regium* Belsusara mpm. XXII. *Blandinianum, & Longolianum* Bassapara M. P. M. XXII. *In Neapolitano deest hac statio. Procopio in fine libri* IV. περὶ τῶν κτισμάτων *inter Castella Thraciae* Βισύπαρον *&* Βεσσαπαρὰν *connumerat.* SVR.

BESSAPARA.] *Basapare* Itin. H. Refert huc J. Gothofredus L. XXX. Cod. Th. & L. XXI. C. Just. de Decurion., quæ *Bessae* dicuntur datæ: sane Constantem Imp. An. CCCXL., quo leges illæ editæ sunt, in Thracia egisse ac Dacia ex L. XX. Cod. J. ejusdem tit., quæ Naissum in subscriptione habet, non male colligas: nec certum tamen est, *Bessam* eandem atque hanc esse: a *Bessis* credo nomen accepisse: *Para* in Thracum sermone aliquid adsignificasse, unde urbes castellave nominari possent, ex variis vocabulis, hoc productione adauctis, apud Procopium videtur patere. WESS.

PHILIPPOPOLIM M. P. XXII.] *Plinius L.* 4. C. 11., oppidum sub Rhodope Poneropolis antea, mox à conditore Philippopolis: nunc à situ Trimontium dictum. *Mirum tamen Ptolemaeum addere, &* Hadrianopolim *nuncupatam, cum vel hoc ipso Itinerario diversa oppida sint. Ammianus libro xxii. C.* 2. Edixit iter in Thracias, motisque properè signis, emensa declivitate Succorum Philippopolim petiit, Eumolpiada veterem. *Idem asseritur in Breviario Rufi Festi. Stephanus* Macedoniae *attribuit.* SVR.

PHILIPPOPOLI.] *Pulpudenam* ante fuisse dictam Jornandes in Regn. Success. adfirmat. Ill. Scaliger corruptissimam eam vocem ob Suidam in *Dulonpolis* commutavit: verum Suidas hoc cognomine Philippopolin fuisse non dicit, egregie tamen Πονηροπόλεως titulum in Δούλων πόλις enarrans. Jornandes Sextum Rufum secutus *Eumolpiada* scripsisse videtur, ut Lindenbrogius ad Ammian. monuit: præter hæc nomina Δάτε quoque habuit, si fidem meretur Collectio Geographica MSS., cujus verba Holsteinius ad Stephani Φιλιππόπολις exscripsit: forte meliore jure de Philippis hoc pronuntiasset, ut ex Appiano L. IV. B. C. p. 1040. notum est. Nunc *Philibe* dicitur auctore Leunclavio Pand. Turc. C. 33., qui tamen cum addit, Philippopolis primum conditorem Philippum Imp. fuisse, in errorem incidit, quem vitasset, si pro conditore instauratorem posuisset. Vide Ezech. Spanhemium Dissert. XI. de V. & P. Numis. p. 254, & Scaligerum ad Euseb. n. MMCCLXIII. WESS.

CELLAS M. P. XXX.] *Regium* Cellis M. P. XXXI. *& reliqua* Gillis mpm. XXX. SVR.

CELLIS.] Librorum excerpta, quorum nobis usura fuit, cum vetustis editionibus *Cillis*. *Cillio* cum iisdem M. P. Itin. H. WESS.

OPIZVM M. P. XX.] *Regium* Pizo M. P. XVIII. *Reliqua* Opzo mpm. XX. SVR.

OPIZO.] Scripta Tabula *Piho*, solito errore pro *Pizo*, uti in Regio Suritae est. Mihi dubium non est, quin huc referri subscriptio L. ult. de Primicer., & L. ult. de Honor. codicil. Cod. Theod. debeat: data posterior est *X. Kal. Octo. Piso*, prior *X. Kal. Oct. Topiso*. Si utrobique *Piso* aut *Opiso* legeris, salva res erit: nam *Topiro*, quod consultiss. Gothofredo placuit, à scripturæ vestigiis longius abit. WESS.

AS-

SVBZVPARA.	M. P. XX.
BVRDIPTA.	M. P. XXII.
HADRIANOPOLI.	M. P. XXIIII.
OSTVDIZO.	M. P. XVIII.
BVRTVDIZO.	M. P. XVIII.
BERGVLE.	M. P. XVIII.
DRIZIPARA.	M. P. XIIII.

IZI-

ASSVM M. P. XVIII.] Ruso *habet Regium exemplar. Reliqua* Asso mpm. XVIII. *Flacilli Episcopi* Assi *civitatis fit mentio in Chalcedonensi Concilio, forte ab* Asso *urbe* Phrygiae *minoris, seu* Troadis. SVR.

ASSO.] *Arsum* sive *Arzum* Tabulæ dicitur. Ἄρζος Ptolemaeo & Procopio L. IV. Aedif. Justin. C. 11. WESS.

SVBSVPARA.] *Saccarana*, alias *Saranara*, vel *Sazanara.* SIML.

SVBSVPARA M. P. XX.] *Reg.* Subzupara M. P. XVIII. *Bland.* Sazanara mpm. XX. *Neap.* Sacanara mpm. XX. *Longol.* Saranara mpm. XX. *&* Sararana mpm. XVIII. *corrigitur.* SVR.

SVBZVPARA.] Peutingeri Tabula hoc loco *Castris rubris M. P. XVIIII.* Itin. H. *Castozobra M. P. XVIII.* habent. Procopius *Arzo Castra Zarba* adjungit, quæ Itinerarium nostrum inferius *Castra Jarba* appellat. Puto ea sub pravissimis vocabulis, quæ MSS. dant, latere: Vossianus *Sanazara*, Cusani *Saganara*, Vatic. *Basannara.* XVIII. M. P., quæ Regius Suritae præfert, ob Tabulam & Itin. H. meliora videntur. WESS.

BVRDIPTAM M. P. XXII.] *Reg.* Burdicta M. P. XXII. *Bland.* Burdipta mpm. XXII. *Neap.* Burtippa mpm. XXII. *Longolianum* Burdepta mpm. XXII. *&* Burdipa *corrigitur.* SVR.

BVRDIPTA] Invenio in Procopio extremo L. IV. Aedif. Justiniani Thraciae castellum *Burdepte*, quod ad Longoliani exemplaris *Burdepta* proxime accedit. WESS.

HADRIANOPOLIM M. P. XXIIII.] *Habens manuscripta & Longolianum: nisi quod in hoc* XXI. *corrigitur. Ammianus libro xiiii. C. 11.* urbem Hemimontanam, Uscudamam antea nuncupatam: *quod nomen depravatum apparet in Breviario Rufi Festi.* SVR.

HADRIANOPOLI] Cusani schedæ XXXIII. M. P. apponunt, atque ita fere alio itinere infra, nec recte tamen. Aberat Constantinopoli V. dierum itinere Procopio indice L. III. B. G. 40. Plura alias dicam. WESS.

OSTVDIZO.] Vel *Hostodizo.* SIML.

OSTVDIZVM M. P. XVIII.] *Regium* Ostrudo M. P. XVIII: *Et infra in itinere* A Dyrrhachio Byzantium *in eodem Regio* Ostidizo *legitur. Blandinianum & Longolianum hoc loco* Osiudizo *legunt: & Neapolitanum* Osindizo. *Infra itinere supradicto* ab Hadrianopoli Ostudizum XVIIII. M. P. *constituuntur, & dein* M. P. XXXIII. SVR.

OSTVDIZO.] Nisi Hilarius foret, quænam hæc sit mansio, in obscuro esset: is Operis Historici fragmento VIII. p. 1346. recentius nomen indicavit: *Cum consedissent*, inquit, *Episcopi mansionis Nicaeae, quæ antehac Ustudiza vocabatur, in provincia Thracia:* Sic edunt: mallem *mansione Nicae*, ut in Hier. Itin. est, quamvis x. fragmento ejusdem operis, *Nicaea Thraciae* vocetur. Est enim Νίκη τῆς Θρᾴκης, ubi Ariani novam suæ fidei professionem vulgarunt, apud Basilium M. Epist. CCXLIV. Nov. Edit. De ea plura ad Itin. H. proferemus. WESS.

BVRTVDIZVM M. P. XVIII.] *Infra* Burdidizum M. P. XVIIII. SVR.

BVRTVDIZO] Videtur eadem esse ac Βουρτούδιγζι Procopii L. IV. Aedif. Justin. C. 11. *Burtadizi* est in L. 9. C. de Except. *Burtodixi* vero in L. 28. de Pactis, quæ hinc adjuvandæ. WESS.

BERGVLAS M. P. XVIII.] *Regium* Burgule P. M. XVIII. *Blandinianum & Longolianum* Burgulae M. P. XVIII. *Neapolitanum* Begulae mpm. XVIII. *Ptolemaeo* Βεργοῦλε. *Georgius Cedrenus Compend. p.* 266. Theodosium *Magnum de filii nomine* Arcadiopolim *cognominasse auctor est, quæ antea* Bergulion *adpellaretur.* SVR.

DRIZIPARA.] *Drusipara* vel *Drusipera.* SIML.

DRIZIPARA M. P. XIIII.] *Habet Regium exemplar: & reliqua* Deizipala mpm. XIIII.

S *nisi*

IZIRALLO.	M. P. XVI.
HERACLEA.	M. P. XVIII.
CENOPHRVRIO.	M. P. XVIII.
MELANTIADA.	M. P. XXVIII.
BYZANTIO,	

QVAE

nisi quod in Longoliano mpm. XVIII. *corrigitur. Ptolemaeo* Δρουσιπάρα. *Suidae* Δριζιπάρος πόλις τῆς Θρᾳκῆς. *Infra eadem mansiones obeuntur Itinere Dyrrhachio* Byzantium & Drusiparum *legitur.* SVR.

DRIZIPARA.] Nostri MSS. idem quod Suritae edunt. Τὰ Δριζίπερα Theophylactus Simocat. L. VI. H. M. C. 5. Acta S. Alexandri, à Bollando XIII. Maji magni operis publicata, *Drusipara.* In Notitia Leonis Imp. inter Europæ provinciæ Episc. ὁ Δριζιπάρων ἤτοι Μεσήνης, unde *Mesenem* deinceps dictam fuisse apparet. Histor. Miscella L. XVII. bis *Diriperam* vitiose vocat. Itin. H. *Drizupara* XVII. P. M. a *Virgolis* seu Bergule removet, quare rectius infra XVI. M. Driziparis adduntur. WESS.

IZIRALLO.] Alias *Tirallum.* SIML.

IZIRALLO M. P. XVI.] *Habent Regium & Blandinianum exemplar. Neapolitanum* Iziralla mpm. XXI. *Longolianum* Iziralo mpm. XVI. SVR.

IZIRALLO.] Sic MSS. hoc loco: infra vero *Tirallo* aut *Thirallo.* Itin. Hier. *Tunorullo*, Tabula *Syrallo:* Ex his nasci debet *Turulus* aut *Zurullum.* Suidas Τζουρουλὸς· πόλις Θρᾳκική. Theophylactus L. VI. C. 5. Τζουρουλὸν Heracleae vicinam facit: *Zurullum castrum* Histor. Miscel. scriptori appellatur, Procopio L. III. B. G. C. 38. Τζουρουλὸν ἐν Θρᾴκῃ φρούριον. Jam quia Nicetas Chon. Annal. p. 248. 309. *Mesenem*, quæ Drizipara, & *Zurulon* vicina oppida statuit, conjectura satis probabilis videbitur. In P. M. error inolevit: Itin. H. XVII. addit, ego unum adjunxerim. Putem præterea inter hanc & superiorem *campum* fuisse *serenum*, in quo Licinius Maximinum superavit. Audiamus Lactantium Mort. P. C. 45. *Cum ille, accepta in deditionem Perintho, aliquantum moratus, processit ad mansionem milliia XVIII. Nec enim poterat ulterius, Licinio jam secundam mansionem tenente, distantem millibus totidem.* Prima mansio XVIII. P. M. a Perintho hæc est: cum vero totidem M. ab ea disparata fuerit, quam Licinius tenebat, apparet *Drizipara* esse & XVIII. restituenda, tantoque magis, quod locus prælii Nicomedia CLX. P. M. abesset, ut C. 47. Lactantius docet: fac proxime mansionem secundam ab Heraclea fuisse depugnatum, quod haud obscure a Lactantio indicatur, habebis CLX. P. M. ad Nicomediam. WESS.

HERACLEAM M. P. XVIII.] *Regium* M. P. XVII. & *reliqua* XVIII. *Hac est altera* Heraclea, *quæ* Perinthus *cognominabatur in* Propontide: *cujus Thracia urbes inter mediterraneas infra ab Antonino fit mentio, cum ejus cognomine inter* Izirallum & Coenophrurion. *Pomponius L.* 2. *C.* 2. in Bosphoro Byzantium; in Propontide Selymbria, Perinthos, Bithynis. *In Regio item infra* Heraclea *legitur, non* Heraclia. SVR.

HERACLEA.] Nostri *Heraclia*, de qua alias. Vide interea Lindenbrogium & Valesium ad Ammian. L. XX. C. 2. WESS.

COENOPHRVRION M. P. XVIII.] *Regium* Cenofrurio M. P. XVIII. & *item reliqua. Flavius Vopiscus in* Aureliani *vita C.* 35. mansionis *nomen* Coenophrurio *attribuit.* Sed cum iter faceret apud Coenophrurion mansionem, quæ est inter Heracliam & Byzantium, malitia Notarii sui & manu Mucaporis interemptus est. *Eutropius L.* 9. *C.* 9. Interfectus, *inquit*, est itineris medio, quod inter Constantinopolim & Heracliam est, stratæ veteris. Locus Coenophrurion adpellatur: *In quo illud advertendum, viam hanc veterem* stratam *ab Eutropio vocari. Georgius Cedrenus:* ἀνῃρέθη δὲ ὑπὸ στρατιωτῶν μεταξὺ Ἡρακλείας, καὶ Βυζαντίου ἐν τῷ καλουμένῳ Καινοφρουρίῳ. *ut interpres non rectè* Novum castrum *verterit, cum alioqui, si vertendum esset, rectius* commune præsidium *nuncupasset. Suidas* Φρούριον τὸ πολίχνιον λέγεται. SVR.

CENOPHRVRIO.] MSS. *Cenofrurio.* Hieronymus in Chron. *Cenophrurium.* Græcis Καινὸν Φρούριον, ut Cedreno Compend. p. 213. & Paeanio. Malela p. 399. vitiose Κενὸν φρούριον. Salmasius ad Aurelianum Vopisci C. 35. a Plutarcho Καινὸν φρούριον itidem vocari ait, qua in

re

QVAE ET CONSTANTINOPOLI. M. P. XVIII.
CHALCEDONIA.
TRAIECTVS IN BITHYNIAM. M. P. IIII.
PANTICHIO. M. P. XV.
LI-

re memoria falsus est: Καινῆ quidem φρουρᾶς in Pompejo meminit, sed quod in Ponto proxime Armeniam erat; vereor quoque vehementer, ut ea, quae ibidem de Polybio commentatus est, vera sint: at ea tangere nunc animus non est. WESS.

MELANTIADA M. P. XXVIII.] *Regium* Melantrada M. P. XVIII. *Blandinianum & Longolianum* Melanciada M. P. XXVIII. *Ammianus libro xxxi. C.* 11. *de Valente*, Ipse ad Melantiada Villam Caesarianam profectus: *& postea*, E Melantiade signa commovit. *Suidas etiam quot stadiis Byzantio distet, retulit, quae minime cum his milliariis congruunt. Libet integrum Suidae locum adponere.* Μελαντιὰς ἡ νῦν παρὰ πολλοῖς λεγομένη Μελιτιὰς κώμη τῆς Θρᾴκης δύο καὶ ἑκατὸν σταδίους διεστῶσα τοῦ Βυζαντίου παραῤῥεῖ δ' αὐτὴν Ἀθύρας ποταμός. SVR.

MELANTIADA.] Suidae locus ex Agathia L. V. p. 158. decerptus est, uti Valesius ad Ammian. jam monuit: Agathias Stad. CXL. Constantinopoli abesse tradit, non CII., uti Suidas: neutra numeros Itinerarii aequant. *Melantiadam* Marcellinus Comes appellat, quomodo *Olympiadam* Rufinus L. X. Recognit. Clementis C. 21. WESS.

BYZANTIVM M. P. XVIII.] *Hoc loco licebit perpendere Regii exemplaris integram vetustate fidem.* Nam Byzantio M. P. XVIII. *in eo legitur: cum in Blandinianum, ante cccc. circiter annos descriptum, & reliqua exemplaria turpis menda irrepserit ex eo, quod in margine fuerat adnotatum. Ita enim in eis legitur.* Bizantio, qui & Constantinopoli mpm. XVIII. *Nam si Antonini commentationi, aut ejus administris, hoc est attribuendum* Itinerarium, *qui potuit* Constantinopolis *mentio fieri? Simile, & multo turpius erratum in eodem* Byzantio *in Egesippi opus irrepsit, cum libro iii. cap. 5. Constantinopolim Byzantiorum urbem quartam inter urbes reliquas constituit: Cum ipse vicinus Apostolicorum temporum fuerit, ut D. Hieronymus est auctor. Satis enim constat Justini Philosophi & Martyris aetate vixisse.* SVR.

BYZANTIO.] Vossianus & margo Fabriciani exemplaris *Byzantio, quae & Constantinopoli.* Mendum hic esse non putavero: est enim Itinerarii auctor Constantinopoli recentior, ut alias dicam. Hegesippi libros *de excidio urbis Hieros.* titulum mentiri in confesso est. Vide Gronovium Observat. in Script. Eccl. C. 1. & Mabillonium Itin. Ital. p. 14. WESS.

CHALCEDONIAM M. P. IIII.] *In Regio* Calcedonia M. P. XXIIII. *At reliqua* Calcedonia trajectus in Bithinia mpm. IIII. *atque ideo propter consensum horum exemplariorum visum fuit in margine miniaceis litteris adnotare. Nam quod vetustiorum librorum lectionem retinemus, qui* Chalcedoniam, *non* Chalcedonem *edunt, vulgati Herodeti libri cogunt L.* 4 85., *in quibus* Χαλκηδονία *legitur, & aliorum recentiorum, nempe Isidori, & Anselmi. Plinius L.* 5. *C. ult.* Chalcedonem *septem tantum stadiis distare à* Byzantio *memorat, & libro viii cap. xv.* Itaque omnis captura Byzantii est magna Chalcedonis penuria, M. P. medii interfluentis Euripi: *ita enim in manuscriptis exemplaribus legitur non* D. P. *ut forte* VIII. stadiis *distare scripserit*, non VII. SVR.

CHALCEDONIA.] Plerique MSS. *Calcedonia.* Excerpta Valesii de Constantino M. p. 714. *Chalcedonam*, Jornandes Get. C. 10. *Chalcedoniam* vocitant: de vocabuli varia scriptione Cellarium & quos ille testes citavit L. III. G. A. C. 8. vide. Id addamus, recte quidem Suritam in posteriore Plinii loco veteres libros secutum videri, nec propterea tamen alterius numeros debuisse mutare: non enim utrobique de iisdem Bospori angustiis agitur. Vide P. Gyllii Bospor. Thr. L. 1. C. 3. WESS.

PANTICHIVM M. P. XV.] *Regium* Panticio M. P. XV. *Reliqua* Pantico M. P. XV. *Sed infra in Regio exemplari* Pantecio: *& Blandiniano* Panthario: *sed ego* Pantichium *lego, ex Sozomeno libro vii. cap. xxi & Nicephoro Callisto libro xii. cap. xlix. qui* Pantichium *oppidum parvum, non longe à Calchedone situm tradunt: lib. xiii. item Nicephorus perhibet Eutropium ex Cypro abductum*

LIBYSSA.	M. P. XXIIII.
NICOMEDIA.	M. P. XXII.
A CONSTANTINOPOLI VSQVE ANTIOCHIA.	M. P. DCCXVI.
ITEM LIBO.	M. P. XXI.
	NI-

ductum apud Pantichium, ubi judicum concilium consederat, Aureliano praefecto, aliisque inlustribus viris causam ejus cognoscentibus, gravium criminum reum peractum, capitis supplicium subiisse. Dionysius Byzantius cum post Cyaneas insulas *juxta continentem* Bithyniae *ad* Bosporum *promuntorium* Coracesium *constituisset, statim prosentum litus adjecit, cui nomen fuerit* Pantichion, *ab substructione fossarum, omne id oppidum ambientium: sed nihil ad hoc Antonini* Pantichium *attinere videtur. Nam hujus ad* Propontidem *siti vestigia exstare traduntur.* SVR.

PANTICHIO.] Petrum Gyllium credo Surita ob oculos habuit, qui & hoc ait & verba Dionysii Byzantii nobis servavit L. III. Bosp. Thraciae C. 4. Eum vidisse operæ erit pretium. WESS.

LIBYSSAM M. P. XXIIII.] *Habent omnia exemplaria sic,* Libissa M. P. XXIIII. Libyssam *exiguum* Bithyniae *vicum esse juxta mare Plutarchus in T. Quinctii Flaminis vita prodit, morte Annibalis celebrem. Plinius L. 5. C. 32.* Fuit & Libyssa oppidum, ubi nunc Annibalis tantum tumulus. *Ammianus lib. xxii. C. 9.* Prætercursa Chalcedone, & Libyssa, ubi sepultus est Annibal Poenus, inde Nicomediam venit. *Livius rei gestæ auctor oppidi nomen omisit.* SVR.

LIBYSSA.] Celebris est sepulcro Hannibalis. Libanius in Vita sua p. 28. Καὶ κατὰ ταύτην γε τὴν πορείαν ἐν Λιβύσσῃ· σταθμὸς δὲ ἡ Λίβυσσα, τάφῳ τε καὶ λόγῳ τῷ περὶ τοῦ κειμένου κοσμούμενος. indicat Libyssam sepulcro & fama magni Hannibalis sane quam illustrem fuisse; nam interpres aliorsum hæc transtulit. Plura ad Itin. Hieros. V. Salmasium ad Solin. p. 617. WESS.

NICOMEDIAM M. P. XXII.] *Post urbis* Nicomediae *stationem, qua iter* Sirmio *constitutum finitur, in Blandiniano, & Longoliano legitur* à Constantinopoli usque Antiochia mpm. DCCXVI: *In Neapolitano vere* A Constantinopoli usque ad Antiochiam M. P. M. DCLXXVI: *quorum verborum nulla in Regio extant vestigia: quæ tamen in margine apposuimus: tametsi minimè convenire apparet cum ea summa, quæ hoc Itinerarie constituitur* Nicomedia Antiochiam usque. SVR.

NICOMEDIA.] Multo pulcherrimam hanc urbem fuisse veteres prodiderunt. Athenaeus L. I. Deipnos. C. 17. τὴν περικαλλῆ vocat. Libanius exquisitis verbis urbis elegantiam expingit, modo τὸ τῆς οἰκουμένης βόστρυχον, modo τὸν τῆς ἑσπέρας ἁπάσης ὀφθαλμόν, modo τὴν τῆς γῆς ἀγλαΐαν in Lament. Nicomediae p. 205. & 206. appellitans. Bithyniae Metropolin fuisse Dio Chrysostom. Orat. XXXVIII. p. 477. & Ill. Spanhemius Dissert. IX. de Vsu & P. Numis. p. 633. docent. Plinius cum fine L. V. Nicomediam Chalcedone LXII. M. P. & D. separat, non multum cum Itinerario discordat. WESS.

A CONSTANTINOPOLI.] Recte exulant hæc e Vaticano: ceteri mordicus retinent: sunt sane inepta & merito a Surita notata. Ego a ceteris nota discerni jussi. WESS.

ITEM LIBO M. P. XXI.] *Habet Regium exemplar: & reliqua* Item Libo mpm. XXI. Eriboli *stationis in conspectu Nicomediae Dion meminit, sive ex Dione Xiphilinus in* Macrino *Imp., ut hæc esse minime videri possit, tam longinquo dissita. Ante Nicomediam Ptolemaeo est* Olbia. SVR.

LIBO.] Mansionem hanc *Liba* Cedrenum, *Libium* Miscel. Histor. vocitare, Ortelius & Holsteinius docuerunt. Cum Itinerario Libanius Vitæ suæ p. 24. conspirat, οἱ συνήγοροι δὲ ἡμῖν μέχρις Λίβου μετ' ἐμοῦ· *Advocati Libum usque nos prosecuti sunt. Item* abest a Vaticano. WESS.

NICAEAM M. P. XXIII.] *Reg. Bland. & Long.* Nicia M. P. XXIII. *Neap.* Nicea mpm. XXIII. *Quod ex Plin. L. 5. C. 32. patet, duplicem esse* Bithyniae *provincia* Niceam: *alteram à Prusa ab Annibale sub Olympo conditam* XXV. P. M. *interveniente Ascanio lacu, deinde item* Nicaeam *in ultimo Ascanio sinu: cum manuscripta exem-*

NICAEA.	M. P. XXIII.
ORIENS MEDIO.	M. P. XVI.
TOTTAIO.	M. P. XXVIII.
DABLIS.	M. P. XXVIII.
COENON GALLICANON.	M. P. XXIIII.

DA-

exemplaria perpendo, mendosus mihi locus videtur: qui ex iisdem manuscriptis à viris doctis excutiendus est, & eruendus. Ammianus libro XXVI. C. 1. *in Bithynia* Nicaeam *matrem urbium esse prodit.* SVR.

NICAEA.] Suritam Harduinus ad Plinii locum laudat ob geminam ex Plinio Nicaeam designatam: vellem ejusdem monitis obsecutus in Plinii verba paullo accuratius inquisivisset: profecto aut error aut vitium illis inest; quis enim in Bithynia duplicem Nicaeam invenit? Adi Cellarium L. III. C. 3. MSS. *Niceam Niciam*que ex barbari moris consuetudine appellant: sæpe *Niceam* in Balderici Hist. Hierosl. & Gervasii Otiis Imp. similisque farinæ scriptoribus leges. Dio Chrys. principio Orat. XXXIX. Nicaeam nulli celeberrimarum urbium fortitudinis & amplitudinus gloria cedere ait: κατά τε ἰσχὺν καὶ μέγεθος οὐδεμιᾶς ἐλάττω τῶν ὁποίποτε ἐνδόξων. WESS.

ORIENS MEDIO M. P. XVI.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum* Moedo Orientis M. P. XVI. *Neapolitanum* Medio mpm. XVI. *Longolianum* Medo Orientis mpm. XVI. *&* Media *in eo corrigitur. Regii lectionem adponere visum est.* SVR.

ORIENS MEDIO.] Nostrorum librorum excerpta *Moedo Orientis* vel *Orientes*. Itin. H. *Mido*. Quid horum verius sit, expiscari nondum quivi. Simlerus adscripsit: *Moedo vel Medio Orientis, alias Media*, quo nihil adjuvamur. WESS.

TOTTAIO.] Alias *Toctavium* vel *Toctaium*. In Concilio Chalcedon. mentio fit *Tacteensis* Episcopi. SIML.

COTYAEIVM M. P. XXVIII.] Tottaio *una consensu legitur in manuscriptis. In Longol.* Toteaio mpm. XXVIII. *Strabo libro xii. inter alias Phrygiae Epicteti urbes* Κοτυάειον *recenset, & Hermolaus ex oppidis*, Cotion Cera, Iconium, aut Contion, *ut in vetustis Plinii exemplaribus L. 5. C. 32. legitur*, Cotiaion, Cerane, Iconium *emendat. Ptolemaeus inter magna Phrygiae urbes item* Κοτυάειον. *Georgius Cedrenus de Leone dictatore contra Durum expeditionem capessente* ἐξελθὼν οὖν καὶ κατὰ τὸ τῆς Φρυγίας ὀνομαζόμενον Κοτυάειον *&c. Ut non dubitem* Cotyaeium *reponere.* SVR.

TOTTAIO.] Sic magno consensu MSS. Solus Cusani *Tintaio*. Itin. H. *Tutaio*. Placuit libris obsequi, nam Cotyaei non potest hic esse ratio: Sumus enim in Bithynia, non Phrygia: ceteroqui convenientius fuisset Τατταῖον, unde Sal Τατταῖον è Phrygia apud Dioscoridem L. V. C. 126., de quo plura Strabo L. XI. p. 568. *Tottaium* rectum esse Ortelius & J. Gothofredus ad L. 119. C. Th. de Decurion. viderunt. *Claudiopolis*, ajunt Impp., *Prusiadis ac Tottai & Vortdis oppidorum sive mansionum per Bithyniam, curiales.* Hierocli Ρεγεταταῖος dicitur; solet enim priorem vocabuli partem vicis locisque obscurioribus præfigere: forte Ptolemaei Πατταῖον hinc immutandum est; ego, si MSS. addicerent, fidenter refingerem. WESS.

DABLIM M. P. XXVIII.] *Habent Regium, Blandinianum, & Longolianum. In Neapolitano* mpm. XXXVIII. *Ptol. in Bithynia* Δαβλέις. SVR.

DABLIS.] Hoc vetustioribus libris inest, & cum Ptolemaeo convenit. Vossianus XVIII. M. P. apponit, Tabula XXIII. WESS.

COENVM GALLICANVM.] Hæc forte est *Gallica* Ptolemaeo. Ac in Concilio Constantinop. mentio fit Gregorii Episcopi *Gallicanae provinciae Bithyniae.* SIML.

COENON GALLICANON.] *Regium* Cenon Gallicanon M. P. XXIIII. *Blandinianum, & Neapolitanum*, Cenon Gallicanon mpm. XVIII. *Longolianum* Coenum Gallicanum mpm. XVIII. *Plutarchus in Pompeii vita, arcem quandam in qua Mitridatis arcana monumenta reperta fuerant*, Coenon *nuncupatam refert. Ammianus* stationem *esse tradit, libro xiiii. C.* 11. Cum Bithyniam, *inquit*, introisset, in statione, quæ Coenos Gallicanos appellatur, absumpta est vi febrium repentina. SVR.

 COE-

DADASTANA.	M. P. XXI.
IVLIOPOLIM.	M. P. XXVI.
LAGANEOS.	M. P. XXIIII.
MINIZO.	M. P XXIII.
MANEGORDO.	M. P. XXVIII.

AN-

COENON GALLIC.] Ptolemaei Κάϊνον propior Nicomediam fuit. Καινὸν φρέριον Plutarchi, ut ante diximus, in Ponti & Armeniae fuit finibus: Plerique MSS. M. P. XVIII. apponunt. WESS.

DADASTANAM M. P. XXI.] *In manuscriptis & Longoliano* Dabastana mpm. XXI. *Ptolemaeo statim post* Dableis, *eadem serie, qua in hoc Itinerario*, Δαδαςάνα Ἰουλίυ πόλις. *Ammianus libro XXV. C.* 10. Hinc quoque Iovianum celeri gradu praescriptus vitae finiendae dies exegit: Cum enim venisset Dadastanam, qui locus Bithyniam distinguit & Galatas, exanimatus inventus est nocte. *Libro XXVI. C.* 8. Arintheum lectissimum ducem occursurum hostibus misit: qui ubi Dadastanam tetigit, in qua statione periisse diximus Iovianum: *&c.* SVR.

DADASTANA.] Vossianae schedae *Dabastana*: τὰ Δαδάςανα Graecorum multi vocant. Sozomenus cum Itiner. ad viam militarem apponit L. VI. H. E. C. 6. χωρίον τῆς Βιθυνίας καὶ ὁδός. Zonarae σταθμὸς sive mansio est in Ioviano, sed prima ab Ancyra, qua in re graviter erravit. WESS.

JVLIOPOLIM.] Haec *Gordii vicus* olim nominata fuit, deinde *Juliopolis*, postea *Justinianopolis*: meminerunt hujus Strabo, Plinius, Ptolemaeus. SIML.

JVLIOPOLIM M. P. XXVI.] *Habent Regium, & Blandinianum. In Neapolitano vero* Liliopolim mpm. XXVI. *Et in Longoliano* Juliopolim mpm. XXVI: *&* Leliopolim *corrigitur. Plinio L.* 5. *C. ult. interiore Bithynia* Juliopolitae. *Ejus vero sororis filius Plinius itidem Secundus, ad Trajanum scribens L.* 10. *Epist.* 81. Juliopolitanos *in capite Bithyniae esse perhibet, quorum civitas perexigua erat.* SVR.

JVLIOPOLIM.] Gemina hoc nomine in Bithynia urbs fuit: ea quae *Gordiu come* ante appellabatur, de qua Strabo L. XII. p. 574 & Plinius L. V. C. 35. circa Olympum montem fuit, neque adeo cum hoc componenda. Juliopolim, quam *in capite Bithyniae* Plinius alter locat, Cellarius L. III. C. 8. p. 300. in Olympene ponit, quod equidem factum nollem: *Caput provinciae* variae accipi potest, & quidni Juliopolis respectu Galatiae *in capite Bithyniae* dici poterit, cum *Massilia in capite Galliarum sita* in Actis S. Victoris C. 1. apud T. Ruinartum tradatur. Taceo Juliopolim eodem situ, quo Itiner., Ptolemaeum ponere & Procopium L. V. Aedif. C. 4, qui addit, X. M. abesse à fluvio, quem Siberim indigenae appellant. WESS.

LAGANEOS M. P. XXIIII.] *Habet Regium exemplar. In reliquis* Baganeos mpm. XXIIII. SVR.

LAGANEOS.] Hoc verius est praestatque nostrorum MSS. vocabulo *Baganeos*. Tabula *Lagania*: Itin. H. dempta principe litera *Agannia*, servatis tamen iisdem M. P. Videndum est, sitne Ptolemaei Λαγάνια Γ & Τ confusis. WESS.

MINIZO M. P. XXIII.] *Habet Regium exempl. Bland & reliqua* Mizino mpm. XXIIII. SVR.

MINIZO.] Schedae Vossii *Mitino*, *Mizano* Cusani, aliae aliter, neque enim opus est his immorari. *Mnizos* ut Itin. H., verum videtur. Urbis praesul in Notitia Patriarch. Constantinop. inter Galatiae Episcopos ὁ Μνίζυ, in Notitia vero Leonis Imp. ὁ Μίζζυ dicitur: non est mansionis infrequens mentio in legum Romanarum subscriptionibus. Consulatur Cellarius L. III. C. 4 p. 178. WESS.

MANEGORDVM M. P. XXVIII.] Manegordo M. P. XXVIII. *habet Regium exemplar. Blandinianum, & Longolianum* Manezordo mpm. XVIII. *Neapolitanum* Menezaido mpm. XXIIII. SVR.

MANEGORDO.] Longoliano exemplari assentitur Vossianum: reliqui editi & scripti *Manezardo* aut *Manezordo*. Vide an olim fuerit MAN. GORDO, loco MANSIO GORDIO. *Gordium* Strabonis aetate vicus erat exiguus, neque adeo mansionis titulo indignus, quamquam, si amplissimus fuisset, eum non refugisset, quip-

ANCYRA.	M. P. XXIIII.
CORBEVNCA.	M. P. XX.
ROSOLOGIACO.	M. P. XII.
ASPONA.	M. P. XXXI.

PAR-

quippe & urbibus dari solitum. Fuisse Gordium non longe Ancyra diversum ex Arriano L. II. Exp. Alex. C. 4. certum atque exploratum est. Scio quæ Vossius & Berkelius post Stephanum de Gordii situ fuerint commentati, sed ea non probaverim. Mihi hæc conjectura non prorsus spernenda est visa; sin aliis, una litura Gordio poterit satisfieri. WESS.

ANCYRAM M. P. XXIIII.] *Eadem milliaria assignantur in omnibus exemplaribus, & cum sit* Ancyra Galatiae *Plinio L. 5. C. 32. & Ptolemaeo in* Tectosagibus, *& T. Livio urbs imprimis nobilis, Claudiani versus merito sunt corrigendi, in Eutropium libro II. ℣. 97.*

Jamque iter in gremio pacis solemne parabant
Ad muros Ancyra tuos:

non Amphisa, *ut legitur in vulgatis: & eodem libro: ℣. 415.*

——— Byzantia robur
Fregit luxuries, Ancyranique triumphi: *& non* Amphyrani.

SUR.

ANCYRA.] Prima & maxima Galatarum urbs Libanio Orat. Apologet. p. 599. dicitur, idemque Epist. XX. earum, quas tom. III. Anecdor. J. Ch. Wolfius publicavit, Ἱερᾶς Ἀγκύρας titulo ornat: verba adscribo: Ἐγώ, εἰ τῆ Ἱερᾶς Ἀγκύρας πρέπει τὸ εἰς αὐτῇ τοῦτ' ἀκοῦσαι, ἣ ποτ᾽ ἐμοῦ ὡς Ἀθήνας Ὅμηρος. *Illi sunt incolæ sacræ anchoræ: convenit enim isti urbi idem audire elogium, quo Athenas Homerus decoravit:* sic vertuntur: ego *Sacram anchoram* ex versione exulare mallem. Ancyra enim intelligitur, quam dignam esse Libanius ΙΕΡΑΣ titulo, quo aliæ urbes ob sacra ornatæ sunt, indicat. Homeri versus, quem frustra vir doctus quæsivit, est Odyss. A. 322. Cetera, quæ Ancyram illustravere, fuse exsecutus est Ez. Spanhemius Epist. I. ad Morellium & Turnefortius Epist. XXI. WESS.

CORBENEVNCA M. P. XX.] *Habetur in Regio. In Blandiniano* Curbeunca mpm. XX: *& item in Longoliano. In Neapolitano* Curbemica mpm. XX. *Ptolemaeo in* Tectosagis Galatiae Κόρβεουντος: *& infra* Gorbeus *appellari videtur.* SUR.

CORBEVNCA.] Hoc in scriptis atque editis invenitur, neque libuit contra eos ire, præsertim cum & Strabo & Ptolemaeus & Itin. H. assentiantur. Quod in Ptolemaeo obvium est ex casu patrio videtur formatum: rectus est Κορβεοῦς, sive ut Strabo maluit L. XII. p. 568. Γορβεοῦς, quomodo *Gorbeus* infra scribitur. WESS.

ROSOLOGIACO.] *Rosolatice* vel *Rosolaciaco* aut *Resociaco.* SIML.

ROSOLOGIACVM M. P. XII.] *Regium* Rosalatiaco M. P. XII. *Blandinianum* Rosolatico mpm. XI. *Neapolitanum* Rosolaciaco mpm. XI. *In Longoliano* Rosolatico mpm. XI: *& corrigitur* Rosolatiaco. *Infra omnia exemplaria* Orsologiaco *habent: &* Rosologiacum *legendum arbitror: præsertim quod Ptolemaeo in eadem Tectosagum regione* Ῥωσολόγια *recensetur.* SUR.

ROSOLOGIACO.] Suritae suspicionem firmat Itin. H., sed leviter vitiatum, *Roselodiaco* præferens. Nostri MSS. cum Suritae libris concordant. *Orsologiaco*, quod infra in libris est, peccati suspicionem movet: nam & in Ptolemaei codice Coislin. Ὀρσολογία est, neque aliter vetus Ptolemaei interpres legit. WESS.

ASPONA M. P. XXXI.] *Regium* Spona M. P. XXXI. *Blandinianum & Longolianum* Aspona mpm. XXXIII. *Neapolitanum* Aspono mpm. XXXIII. *Ammianum libro* XXV. C. 10. *de hac* statione *agere apparet.* Post quæ ut videbatur expedire dispofita, apud Aspuna, Galatiae municipium breve, Gallicani milites visi Principi. *Nicephorus lib. xiiii. C. 39. Eccl. historia Palladium Episcopum tradit Helenopoli urbe Bithyniae* Aspunam *translatum.* SUR.

ASPONA.] Satis hoc rectum est, quamquam apud Socratem, unde Nicephorus suos hortulos rigavit, εἰς Ἀσπῶνα invenitur. Itin. H. *Arpona* cum iisdem M. P., scribit. Notitia Leonis Imp. Galatiae Episcop. τὸν Ἀσπώνης annumerat,

sub-

PARNASSO.	M. P. XXIIII.
OZZALA.	M. P. XVII.
NITAZI.	M. P. XVIII.
COLONIAM ARCHELAIDA.	M. P. XXVII.
NANTIANVLVS.	M. P. XXV.
SASIMA.	M. P. XXIIII.

AN-

ſubſcribitque *Carterius Epiſc. ab Aſpona* decreto Orientalium præſulum Serdicae in fragm. III. Hiſt. Hilarii. WESS.

PARNASO.] Vel *Parnaſſo*. Forte *Pereneſſus* Ptolemaeo. SIML.

PARNASSVM M. P. XXIIII.] *Regium* Parnaſſo mp. XXIIII. *Blandinianum & Longolianum* Parnaſo mpm. XXIIII. *Neapolitanum* Parnaſo mpm. XXIIII. SVR.

PARNASO.] Librorum noſtrum excerpta *Parnaſo*, cui Hieroclis Παρνασὸς conſentit & *Pancratius Epiſc. à Pernaſo* in eodem Hilarii fragmento. At Gregorius Nazianzenus Epiſt. 164. Παρνασσὸν, cumque eo Polybius, ſed male ab Urſino habitus, ut ad Itin. H. oſtendetur, appellat. V. Gothofredum ad Philoſtorgium L. II. C. 5. WESS.

OZZALA M. P. XVII.] *Regium* Azala M. P. XVII. *Blandinianum & Longolianum* Ozzala mpm. XVII. *Neapolitanum* Ozala mpm. XVII. SVR.

OZZALA.] Eſt apud Gregorium Nazian. Epiſt. 12. & 163. Ὀζιζαλεὺς gentile nomen, dubium an huc referendum. WESS.

NITAZI M. P. XVIII.] *Habetur in manuſcriptis & Longoliano: ſed in hoc* Hitazi *corrigitur.* SVR.

NITAZI] Cogitaveram de *Nyſſa*, quo Parnaſſo iter fuiſſe inferius videbitur. Sed cum ibi paullo melius ſcribatur, & Itin. H. *Nitalis*, Ravennas L. II. C. 17. *Nitazo* edant, nihil decernere velim. Ortelius codicem citat, qui *Hitazum* habuerit. WESS.

COL. ARCHELAIDA.] *Colonia Marcillida*, alii *Arcelaidam*, rectius, ut opinor, vocant. Meminit autem Ptolem. *Archilaidis* in Cappadocia. SIML.

COLONIAM ARCHELAIDA M. P. XXVII.] *In Reg. legitur* Coloniam marcilaida M. P. XXVII. *In Blandiniano, & reliquis*, Colonia marcilada mpm. XXVIII *Et ſatis apparet* Coloniam Archelaidem *ſubſtitui debere. Plinius* *L. 6. C. 3.* Cappadocia, *inquit*, intus habet Coloniam Claudii Caeſaris Archelaidem, quam præfluit Halys. *Ptolemaeo in Præfectura Cappadociae Garſaurena* Ἀρχελαΐς. SVR.

COL. ARCHEL.] Habet H. Golzius in Theſ. Claudii Imp. numum, in quo COL. CAES. ARCHELAIS inerat. Forte urbs ab Archelao, cui, Ariarathe expulſo, Cappadociae regnum M. Antonius contribuit, nomen indepta eſt: Dio L. XLIX. p. 469. WESS.

NANTIANVLVM M. P. XXV.] *Regium* Nantianulus M. P. XXV. *Blandinianum, & Longolianum* Nandianullus mpm. XXV. *In Neapolitano ea ſtatio prætermiſſa eſt.* SVR.

NANTIANVLVS.] Noſtri libri *Nandianullus*. Itin. H., ſi parum adjuvetur, ad verum nos ducet: dat *Anathiango*, quod eſt A NAZIANZO. Erat, ut eſt apud Suidam in Γρηγόριος, σταθμὸς Καππαδοκίας *manſio Cappadociae*. Scriptor vitæ Gregorii in ſecunda Cappadocia locat cum Hierocle, qua de re alias commodius. WESS.

SASIMA.] Notiſſima urbs Epiſcopatu Gregorii eſt Nazianzeni, quam tamen ipſe, ut Aſcram olim Heſiodus, perpetuis ſtigmatum notis eo carmine inuſſit, quo vitæ ſuæ viciſſitudines miſeratus eſt. Verſus exſcribam, ſunt enim notabiles.

Σταθμός τις ἔστιν ἐν μέσῃ λεωφόρῳ
Τῆς Καππαδοκῶν, ὃς σχίζετ' εἰς τριττὴν ὁδόν,
Ἄνυδρος, ἄχλους, οὐδ' ὅλως ἐλεύθερος,
Δεινῶς ἀπευκτὸν καὶ στενὸν κωμύδριον.
Κόνις τὰ πάντα καὶ ψόφοι σὺν ἅρμασι,
Θρῆνοι, στεναγμοί, πράκτορες, στρέβλαι, πέδαι,
Λαὸς δ' ὅσοι ξένοι τε καὶ πλανώμενοι·
Αὕτη ΣΑΣΙΜΩΝ τῶν ἐμῶν ἐκκλησία.

Dicit eſſe Cappadociae manſionem, appoſitam viæ militari, quæ inibi in tria diverticula ſcindatur, miſerabilem, aqua vacuam, plenam pulveris, ſtrepitus, lacrymarum, gemitus, publicanorum & carnificinæ: incolas vix liberos eſſe,

ANDABALIS.	M. P. XVI.
TYANA.	M. P. XVI.
FAUSTINOPOLIM.	M. P. XVIII.
PODANDO.	M. P. XVI.
NAMSUCRONE.	M. P. XXVII.
AEGEAS.	M. P. XXI.

CA-

esse, certe peregrinos atque errabundos. Equidem, nisi si *Pondandus*, quo de mox, fuerit, locum infeliciorem haud novi. WESS.

ANDABALIS M. P. XVI.] *Regium* Audabalis M. P. XVI: *& reliqua* Andabalis mpm. XVI. SUR.

ANDABALIS.] Est apud Ptolemaeum in Tyanitide *Bazis*: hinc natum hoc esse Menso Altingius notis manuscriptis in Tabulam arbitratur: scriptum enim *ad Vasis* à librariis fuisse ineptientibus: Equidem accedere non ausim. *Bazis* Ptolemaei ultra Tyana fuisse videtur. Itiner. H. *Andavilis*, Tabula *Addavalis*, Ravennas *Ambavalis* præferunt. *Villam* ibi fuisse ad Itin. H. videbimus: verum voci plus inest, quod quid sit non expedio. WESS.

TYANA.] Plerique MSS. *Tiana*, quod solum verum esse ad Juliani Caesares Not. CLXV. ob numum, qui ΤΙΑΝΕΩΝ præferebat, Ezech. Spanhemius arbitratus est: Ego alterum non repudiaverim, præsertim cum Harduinus & Vaillantius plures memorent numos, quibus ΤΥΑΝΕΩΝ placebat: Habet in veteri numo urbs ΙΕΡΑC titulum, quo Philostratum respexisse extremo L. VIII. Vitæ Apollonii Cl. Olearius arbitrabatur, jure an injuria ad Itin. H. inquiretur. WESS.

FAUSTINOPOLIM M. P. XVIII.] *Uno consensu in manuscriptis legitur exemplaribus & in sequenti item statione* Podando. SUR.

FAUSTINOPOLIM.] Fuit Cappadociae secundæ urbs: Hierocles Tyanis jungit, Itin. vero H. XII. M. P. inde separat. WESS.

PODANDO.] Zonaras in Zimisce τὸ Ποδανδὸν, pariterque in Basilio Macedone Cedrenus, ut Ortelius jam monuit. In vita Basilii Imp., à Constantino Porphyrogenneta scripta, C. 36. Ποδαντὸς, satis perverse. Quæ commoda habuerit operæ erit ex Basilio M. Epist. 74. nuperrimæ Edit. cognoscere. Ὅταν δὲ Ποδανδὸν εἴπω τὸν Καιάδαν με οἴου λέγειν, τὸν Λακωνικόν, ἢ εἴπου τῆς οἰκουμένης εἶδες βάραθρον αὐτοφυὲς, ἃ δὴ καὶ χαρώνειά τινες ἀπονομάζουσιν αὐτομάτως ἐξῆλθεν, ἀέρα νοσοποιὸν ἀναπνέοντα. Τοιοῦτό τι οἰκῶς νόμισον καὶ τὸ Ποδανδοῦ κακόν. *Cum PODANDUM dico, puta Laconicum me Ceadam memorare, aut voraginem si quam nostri nativam, aut Charonia, quæ vocant, pestilentem aërem exhalantia. Hujuscemodi simile existima PODANDI malum.* Jussit Valens Imp., secta in duas Cappadocia, plures ex Caesariensibus huc commigrare, maximo ipsorum & Basilii dolore, ut ex hujus Epist. 75. liquidum est. WESS.

NANPIRORONEM M. P. XXVII.] *Regium exemplar auferendi casu habet: Reliqua* Nam succone mpm. XXVII. *Forte* fluvium Chlorum *designat. Plinius L. 5. C. 27.* Sinus Issicus, oppidum Issos, inde Alexandria, flumen Chlorus, oppidum Aegae liberum. SUR.

NAMSUCRONE.] Ita omnes nostri libri cum prioribus editis. In Itin. H. *Mansuerine.* Latet in vocabulo *Mopsucrene*, ut ad Ammianum L. XXI. C. 5. Valesius monuit: scio aliud visum Ch. Cellario; sed ea de re ad Itin. H. WESS.

AEGAS M. P. XXI.] *Regium exemplar* Aegeas M. P. XI. *Reliqua* Egeas mpm. XXI. *Ex Plinii præcedenti loco* Aegas *legendum. Ptolemaeo juxta Issum* Αἰγαὶ *inter urbes* Pisidiae Ciliciae. *In Concilio Niceno Tarcondimantus Episcopus* Aegetanus *subscribit: atque idem in Antiocheno cognominatur* Aegeates *Provinciæ Ciliciae.* SUR.

AEGEAS.] Hoc amplecti ob Regii libri dignitatem, quamvis nostri *Egeas*, non sum veritus. Serenus Sammonicus ℣. 5.

Qui colis Aegaeas, qui Pergama, quique Epidaurum.

Neque aliter in Tacito An. XIII. C. 8., ut Cl. Burmannus monuit, & Hierocle, cui Αἰγεαί dicuntur. Ceteroqui Αἰγαὶ τῆς Κιλίκων apud Basilium Seleuciensem L. II. Vitæ S. Theclæ p. 130. & 204. Αἰγαὶ κατὰ Συρίαν apud Aristotelem de Ventis p. 133. Gentile urbis nomen varium est:

Scho-

CATABOLO.	M. P. XXIIII.
BAIS.	M. P. XVI.
ALEXANDRIA.	M. P. XVI.
PAGRIS.	M. P. XVI.

AN-

Scholiastes quidem Gregorii ad Steliteut. I. p. 65., cujus indicium debeo Hemsterhusio nostro, videtur certi aliquid constituere voluisse: Καὶ πάλιν, inquit, Αἰγαῖος, Αἰγαιάτης. ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῆς ἐν Κιλικίᾳ Αἰγῶν, Αἰγαῖος ὁ πολίτης· ἐπὶ δὲ τῆς ἐν Μακεδονίᾳ Αἰγῶν, Αἰγαιάτης· ἐπὶ δὲ τῆς ἐν τῇ Ἀκτῇ Αἰγαιεύς· nec hæc tamen certi sunt usus. Αἰγαῖοι de Aegis Ciliciae sunt apud Dionem Chrys. Tars. II. p. 416. ΑΙΓΕΩΝ in numis apud Vaillantium & Norisium, quomodo Dio Tars. I. p. 409. atque ita *Patrophilus Episc. Ecclesia Aegensis* apud Facundum Hermian. L. IV. p 373. ΑΙΓΕΑΙΩΝ itidem in numis, ab Hieroclis Αἰγαὶ Αἰγεὺς huc quoque refert L. Holsteinius, quod ceteroqui Aegarum prope Magnesiam est, ut ex Suida in Πόλλης liquet. Scio L. Th. Gronovium ad Marm. Basin C. 32. Aegas Aeolicas Αἰγάιας & cives Αἰγαιεῖς appellasse, atque ita vetustos scriptores reformasse: verum hæc mihi nimia confidentia videtur. Τῆμνος καὶ Αἰγαιεῖς Xenophon Hellen. L. IV. p. 419. ἐξ Αἰγῶν τῆς Αἰολίας, ut recte Saracenus, Dioscorides L. I. C 25. Ceterum Gregorii Scholiastes ἀκτὴν Μαγνησιάδα, ut amicus noster vidit, in qua Aegae Aeolicae, intelligit. WESS.

CATABOLO.] Forte *Castabala.* SIML.

CATABOLON M. P. XXIIII.] *Regium, Blandinianum, & Longol* Catabolo M. P. XXIIII. *Neap.* Catabulo M. P. XXIIII. *Forte ea statio dicta. Cassiodorus Variarum libro iii. ad Festum.* 10. Atque ideo magnitudini tuæ, præsenti admonitione declaramus, ut marmora, quæ de domo Pinciana constat esse deposita, ad Ravennatem urbem per Catabolenses vestra ordinatione dirigantur. SUR.

CATABOLO.] Sic & nostri, aut *Catabulo.* Simlerus *Castabala* intelligi pulcre vidit, approbavitque Cellario L. III. C 6. p. 259. Nam quæ Surita de *Catabolensibus* narrat, ea alienissima sunt. Catabolenses jumentis frumenta in horrea atque inde in pistrinum devehebant, aliaque onera portabant, ut ad L. IV. C. Th. de Pistor. & Catabolen. Gothofredus monuit. Urbem hanc Curtius *Castabalum*, unde hic *Castabalo* malim, L. III. C. 7. appellat. Episcopus τῆς Κασταβάλων memoratur Chrysostomo Epist. 204. Edit. Nov. ἡ Κασταβάλη est Joan. Malalae tom. II. p. 40. WESS.

BAIS M. P. XVI.] *Habetur in manuscriptis & Lengeliano.* SUR.

BAIS.] BAIAE Itin. H. Videtur nomen mansioni à calidis venisse aquis: ita quippe ab illis Campaniae omnes calentes aquas dixere, uti Scaliger & Broukhusius ad Tibullum L. III. 5. 3. docuerunt. Habent & hoc loco *Baias* Arabum Geographi in Golii notis ad Alfergan. p. 272. WESS.

ALEXANDRIAM M. P. XVI.] *Omnia auferendi casu* M. P. M. XVI. *Ptolemaeus item uti Plinius L. 5. C. 27., collocat* Alexandriam *apud* Issum *&* Ciliciae *portas. In Concilio Niceno,* Alexandria minor *cognominatur Provincia Ciliciae: ejusque urbis Episcopus Hesychius subscribit.* SUR.

ALEXANDRIA.] In numis ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΑ ΚΑΤ ΙCCON, plane uti apud Ptolemaeum. *Alexandria Scabiosa* in Itin. H., de qua suo loco. Arabes XII. M., sive IV. Parasangis eam Pagris disjungunt, ut vir clarissimus mihique amicissimus A. Schultens in egregio indice, Saladini vitæ juncto, ostendit. WESS.

PACRIS.] Alias *Pagrae.* SIML.

PAGRAS M. P. XVI.] *Regium* Pagris M. P. XVI. *Reliqua* Pacris mpm. XVI. *Strabo L. 16. p. 751. oppidum esse* Pagras Antiochensis *agri munitissimum juxta* Amani *transcensum ex Amanitibus portis in Syriam, & Antiochiae campum* Pagris *subjacere. Plinius L. 5. C. 23. inter oppida, qua* Coele Syria *habet*, Pagras *recenset. Ptolemaeo in* Pieria Syriae *regione* Παγραί. SUR.

PAGRIS.] *Pacris* nostris MSS. probatur: vera est Regii libri scriptura. τὸ Παγρὰς Cedrenus in Comp. p. 540. hinc natum est Arabum *Bagras*, quod IV. parasangis Antiochia disparant. Forte nomen mansioni natum est a gigante *Pagra*, quem in hoc tractu cœlesti igne conflagrasse auctor est J. Malala tom. I. p. 257. WESS.

AN-

ANTIOCHIA.	M. P. XVI.
PLATANOS.	M. P. XXV.
CATHELA.	M. P. XXIIII.
LAVDICIA.	M. P. XVI.

GA-

ANTIOCHIAM M. P. xxv.] *Desunt in Regio exemplari cum ultima stationis mansio sit ejus itineris qua* Nicomedia *in hoc Itinerario proposita fuerat. Reliqua* Antiochia mpm. xxv. *Hac est* Antiochia, *qua ad* Orontem *fluvium.* Sur.

ANTIOCHIA.] *Asiae Metropolin* Libanius Antioch. p. 369. appellat. Fuisse longitudine xxx. stadiorum & ad utramque viæ partem porticus habuisse ex Dione Chrysost. Orat. XLVII. p. 527. novimus: quæ vero ille parcius de porticibus, ea copiose pariter ac diserte exsecutus Libanius est dicta Orat. p. 372., a quo & hoe discimus p. 339. afuisse a mari cxx. stadiis, sicuti etiam è Strabone L. XVI. p. 751. Unde nimius videri poterit Procopius, eam inter & Seleuciam stadia cxxx. L. II. Belli Pers. C. 11. interponens. Plura non capiunt notarum angustiæ: nec prætereundum tamen, videri hic in M. P. commissum. Arabes IV. parasangis, quæ XVI. M. P. respondent, a superiore removent: nec plura M. P. Itin. H. agnoscit: totidem quoque Lugdun. exemplar & Fabriciani libri margo porrigit: atque his obloqui non est visum: denique & hoe animadvertendum est, Antiochiam xxxvi. mansionibus Alexandria separari in Athanasii Apol. Cont. Arian. p. 148., nec plures Itiner. hoc admittere. Wess.

PLATANOS M. P. xxv.] *Habent manuscripta, & Longolianum exemplar. Tamen cum ea hujus* Itinerarii *ratio pracipua sit, ut* Provinciarum *oppida illustria, qua proconsules obire consueverant, perlustrarentur, mihi injecta suspicio est,* Palton *oppidum designari, quod à Plinio & Ptolemaeo inter hac ipsa Itinerarii oppida interiicitur.* Hinc, *inquit Plin. L.* 5. C. 20. rursus Syria desinente Phœnice, oppida Carne, Balanea, Paltos, Gabale, promuntorium, in quo Laodicea libera. *Ptolemaeo item Syriae Coeles,* Λαοδικεία, Γάβαλα, Πάλτος, Βαλαναῖαι. *Straboni itidem libro xvi. adjunguntur. Quin & in Epistola Lentuli ad Ciceronem L.* 12. *Ep.* 13. Castra habet ante oppidum Laodiceam posita: & partem muri demolitus est, & castra oppido conjunxit. Cassius noster cum x. legionibus, & cohortibus xx. auxiliariis, & quatuor millibus equitum, à M. P. XX. castra habet posita Παλτοῖ. *Tametsi numerus* XX. M. P. *cum Itinerariis numeris minimè convenire videatur: quod* Platanis Laodiceam XL. M. P. *numerentur. Sed hoc accidere poterat, ut directo per compendium itinere,* Palto Laodiceam XX. M. P. *interessent: & consuetis à proconsulibus itineribus, si ad aliam mansionem divertendum esset,* XL. *interjacerent. Librariorum certe inscitia, qua satis hoc itinerario perspici potest, accidisse verisimile est, ex* Palto, Platano, *& inde* Platanos *dictionem fuisse conflatam.* Sur.

PLATANOS.] Quæ Surita hic disputavit, indicta vellem: sunt enim erroris plena, & à Norisio Disser. V. de Epoch. p. 529. confixa. Paltos inter Gabala & Balaneas erat, XX. M. a Laudicia, ut ex Tabula & Cicerone liquet: idem ex Homil. Clement. XIII. C. 1. apertissimum est. Platanus vero inter Antiochiam & Laudiciam, ubi præter Itin. H. ipsi Arabes, a Cl. Schultens in indice producti, locant. Puto ejus esse mentionem in Victoris Tununen. Chron. sub Cons. Cethegi V. C. *Flavianus*, inquit, *Antiochenus in possessionem Platani vocabulo, relicto throno, secedit.* Procopius L. V. Aedif. C. 5. suburbium Antiochenum, cui nomen *Platanon*, sed in via, quæ Ciliciam versus ducit, memorat. Nominis caussa non est in obscuro. Polybius L. V. C. 68. inter Porphyreonem & Sidonem *Platanum* habet, quam Josephus L. XVI. A. J. C. 11. 2. & L. I. B. J. C. 27. *Platanen* vocitat: putem male: nam priore loco Vaticanus codex ad *Platanum* Πλατάνῳ ducit. Wess.

CATHELA.] Vel *Bacatella.* Siml.

CATHELA. M. P. XXIIII.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum & Longolianum* mpm. XXIIII. *Neapolitanum* Catela mpm. XIIII. Sur.

CATHELA.] *Catela* Itin. H. & MSS. nostri. Quod Simlerus habet & Ortelius probavit, ex Ptolemaei versione excerptum est, sed multum

hinc

GABALA.	M. P. XVIII.
BALANEA.	M. P. XXVII.
ANTARADO.	M. P. XXIIII.
ARCAS.	M. P. XXXII.
TRIPOLI.	M. P. XVIII.
BYBLO.	M. P. XXXVI.

BE-

hinc diffidens. Ravennas L. II. C. 15. hujus loco *Ponte* legit: an ergo καθ' ἕλη, quod ad paludem mansio esset? WESS.

LAVDICIA.] Sic Basileae & Lugduni vulgarunt, MSS. quibusdam accedentibus & Tabula Peutingeri. *Laudicia* est in Francii codice Philip. IX. 2. Ciceronis, semperque ita Isidorus L. XV. Orig. C 1. in MS. bonæ notæ Groningano: imo ΛΑΥΔΙΚΕΩΝ numus Wildianus, de quo Hemsterhusius noster ad Pollucem L. IX. 84. Incolæ, ut ab aliis discernerentur, *Λαοδικεῖς πρὸς Ἀντιόχειαν* & *Σεπτήμιοι* a Septimio Severo dicebantur. Vide Ezech. Spanhemium Dissert. XIII. de V. & P. numis. p. 608. Urbis, cujus commodissum portum Appianus L. IV. B. C. p. 1001. laudat, parietinas egregie descripsit auctor Gest. Tancredi. 144. WESS.

GABALA.] Urbis dignitatem cogitare expinxit H Norisius Diss. III. Epoch. C. 3. p. 293. In numeris videtur vitium esse. Arabes XII. M. P. a Laodicea disjungunt, ut in Indice Cl. Schultens docuit: nec plura agnoscit Wil. Tyrius L. VII. C. 17. Itin. Hieros. M. P. XIIII. WESS.

BALANEA M. P. XXVII.] *Regium* Balanea M. P. XIIII. *Blandinianum* Balanea mpm. XXVII. *Neapolitanum* M. P. M XXVIII. *Longolianum* mpm. XXVII. & XXVIII. *corrigitur. Strabo in* Aradiorum *regione* Paltum & Balanaea *collocat. Ptolemaeo in* Coele Syria *Βαλαναῖαι. Stephanus Βαλανέαι πόλις Φοινίκης. In Concilio Niceno inter Episcopos provinciæ* Syriae Coeles *subscripsit Euphration* Balaneorum *Episcopus.* SVR.

BALANEA.] *Βαλανέαι* Athanasio Apol. de fuga p. 321. & J. Malalae in Justiniano p. 183. *Βαλανεῶται* Homil. Clementinae XIII. C. 1. Non dubito, quin numeros vitium fœdaverit. Parisiensi MSS. XXIIII. M. P. insunt, recepta etiam à Lugdunensibus & Basileensibus: eadem Arabes in egregio Indice viri Cl. probant. Tabula XVI. apponit. WESS.

ANTARADON M. P. XXIIII.] *Regium* Antare M. P. XXIII. *Reliqua* Antardo mpm. XXIIII. *Plinius ex vetustis exemplaribus L. 5. C. 20.* Contraque Arados septem stadiorum oppidum, & insula cc. p. à continente distans. *Strabo item libro xvi. p. 753.* Aradon *in petra à à mari circumfusa septem fere stadiorum ambitu sitam perhibet. Ut quæ à Plinio* contra Aradon *dicta sit, Græci* Antaradon *appellarint. Ptolemaeo in Cassiotide Syriae Ἀντάραδος.* SVR.

ANTARADO.] Aradum insulam, quæ tota sit civitas, quæque contra se positum habeat oppidum Antaradum Hieronymus in Ezech. C. XXVII. memorat. Aberat ab insula stadiis circiter XXX. si Homil. Clement. XII. C. 12. fides, nam Strabo XX. tantum interponit L. XVI. p. 753. Vide Cotelerium ad Recognit. Clement L. VII. C. 12. Antaradum Constantius Imp. a sese instauratam *Constantiam* appellavit, teste Theophane ad An. ejus X. Hinc Atticus *Aradiae Constantiae* Episc. subscripsit Epistolae præsulum Phoenices maritimæ ad Leonem August., unde & Arado id cognominis fuisse colligas. In Ephesini I. Concilii Actis est *Μουσαῖος Ἀράδου καὶ Ἀνταράδου*, non satis curate. *Tortosam* deinceps fuisse dictam ex W. Tyrio L. VII. C. 17. novimus. WESS.

ARCAS M. P. XXXII.] *Habent manuscripta exemplaria. Longolianum* Aicas mpm. XXXII: & XXII. *emendat. Plinio L. 5. C. 18. in* Decapolitana *regione* Arca. *Ptolemaeo in Phoenices mediterraneis Ἄρκαι: sed postea plurium numero dictam à Stephano Byzantio admonemur. Ἄρκαι πόλις Φοινίκης ἡ νῦν Ἄρκαι καλουμένη.* SVR.

ARCAS.] Stephani *Arcae* urbem tribus Ascher designant, & perverse cum hac urbe componuntur, ut H. Relandus L. III. Palaest. p. 576. animadvertit. Ὀρκαί hæ, non sine peccato, Hierocli dicuntur. Urbis posituram non inepte descripsit auctor Gest. Tancredi C. 105. Quæ vero Cusani MS. XXII. M. P. apponit, ea ab aliis & Itin. H. jugulantur. WESS.

TRIPOLIM M. P. XVIII.] *Nominis causam* Pom-

BERYTO.	M. P. XXIIII.
SIDONA.	M. P. XXX.
TYRO.	M. P. XXIIII.
PTOLEMAIDAM.	M. P. XXXII.
SYCAMINA.	M. P. XXIIII.

CAE-

Pomponius reddit L. I. C. 12., Ab ea, *inquit*, ad promuntorium Euprosopon duo sunt oppida, Byblos & *Botrys*. Ultra tria fuerunt singulis inter se stadiis distantia. Locus ex numero Tripolis dicitur. *Plin.* Tyrios, Sidonios & Aradios *obtinuisse memorat*. SUR.

TRIPOLI.] Accubabat radicibus Libani montis, ad mare pertinentibus, docente J. Phoca C. 4. Portu incincta fuit satis bono, & quia re nautica florebat, a Caracalla Imp. ΝΑΥΑΡΧΙΔΟϹ titulo decorata est: testis rarus est Gazae Wildianae numus, cujus Cl. Hemsterhusius mihi copiam fecit, quique una parte laureatum Imp. caput & ΑΥΤ. Κ. Μ. ΑΥΡ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟϹ, altera vero navim velis impulsam ac ΤΡΙΠΟΛ. ΝΑΥΑΡΧ. ΛΑΦ. præfert. Joan. Vaillantius similem vidisse non videtur, neque enim inter *Navarchides* Tripolim recenset. De æra ceterisque disputat H. Norisius Diss. II. de Epoch. C. 4. p. 98. WESS.

BYBLON M. P. XXXVI.] *Reg.* XXXII. *&* *reliqua* XXXVI. SUR.

BYBLO.] Βυβλὶς Theophani p. 192. & Prisciano Perieg. ỳ. 854, sed contra veteres libros. Joan. Phocas C. 5. Ζεβελὶν, quod ex Arabum sermone natum, appellat. *Gebel* Hebræis dici monuit Hieronymus. XXXII M. P. veriora ob Tabulam videntur. WESS.

BERYTUM M. P. XXXIIII.] *Habent Blandinianum, Neapolitanum, & Longolianum. Reg. vero* XXIIII. SUR.

BERYTO.] In M. P. commissum est. Tabula XVI. M. inter hanc & Byblum interponit, non ex vero. Arabes, uti Schultens noster commonefecit, XVIII. milliaria huic dant intervallo, quæ nisi fallor, XXIIII. M. P., quot Regius Suritae Cu'anique liber cum vetustioribus editionibus receperunt, respondent: illa revocare libuit & de urbe nihil addere. WESS.

SIDONEM M. P. XXX.] *Pomponius, L. I. C.* 12., antequam à Persis caperetur maritimarum urbium maximam fuisse in Phoenice perhibet Sidonem: *à Beryto* CCCC *fere stadiis abesse Strabo auctor est.* SUR.

SIDONA.] Ita editi & scripti. Videtur esse sextus casus: sic enim *Vibon Vibona*, *Ancon Ancona*, *Ascalon Ascalona*, *Narbo Narbona*, *Barcino Barcinona*, aliæque obviæ sunt. Strabonis stadia circiter CCCC. L. XVI. p. 756. nimia videntur: cum Antonino non multum Itin. H. dissidet; majus est discrimen in Tabula, quæ XX. M. P. De urbe ejusque portu in Leucippes Amoribus Achil. Tatius Princ. L. I. adeundus est. WESS.

TYRUM M. P. XXIIII.] *Habetur in manuscriptis, & Longoliano: Strabo L.* 16. *p.* 757. *perhibet* Tyrum *à Sidone* CC *stadiis distare.* SUR.

TYRO.] Haud multum abit a calculo Strabonis Lexicographus Arabs, sex parasangas, quarum singulæ stadiorum XXX., inter Tyrum & Sidonem interponens in Indice Cl. Schultens. WESS.

PTOLEMAIDA M. P. XXXII.] *Regium* XXII. *Reliqua vero* XXXII. Acco *dicta*, *praclara urbs Phoenices*, *Plinio*, *Straboni*, *Stephano*, *& Suidae: qua postea* Ptolemais *Claudii Caesaris. Inde* Acconis *nomen ad hac usque tempora diminavit.* SUR.

PTOLEMAIDAM.] Hoc MSS. probant. *Ptolemaida* casu primo est in Wilh. Tyrio L. X. C. 6. *E Thebaida & omni Aegypto* Hieronym. in Ezech. C. XXX. Vide supra p. 70. In spatio Antoninus, Itin. H. & Tabula conspirant: Abulfeda ex Alazizio XII. M. P. Tyro disjungit, non sine errore. WESS.

SUCAMINON M. P. XXIIII.] *Manuscripta & Longolianum* Sicamina mpm. XXIIII. *Straboni L.* 16. *p.* 758. *plurium numero* Συκαμίνων πόλις; *ut forte Græca inflexione sit casus* Sycaminon *in hoc Itinerario: idque significetur in dictione* Sycamina. *Plinius L.* 5. *C.* 19. in Phoenice Dorum, Sycaminon, promuntorium Carmelum. *Ptolemaeo* Πτολεμαΐς, Συκάμινον. *Stephano* Συκάμινον. SUR.

SYCAMINA.] Ab arboribus ejusdem nominis,

CAESAREA. M. P. XX.
BETARO. M. P. XVIII.
DIOSPOLI. M. P. XXII.
IAMNIA. M. P. XII.
AS-

minis, quarum lætus in Palestina proventus, nomen est Hieronymus in Amosi C. VII. *Quidam ita edisserunt, ut sycamina velint appellari genus arborum, quæ Palaestinae nascuntur in campestribus & agrestes ferunt ficus, quæ, si non vellicentur, amarissimas cariculas faciunt, & a culicibus corrumpuntur.* Eusebius in Onomast. Ἥφα appellari auctor est, atque hinc Arabum *Chaipha* a viris doctis cum Sycaminis componitur, verum illis, ut puto, invitis: nam *Chaipha* suum II. dierum itinere a Caesarea removent. Vide Cl. Relandi Palaestin. p. 819. WESS.

CAESAREAM M. P. XX] *Hæc* Caesarea Palaestinae *videtur, quæ Ptolemaeo* Stratonis *est cognomento, de qua Plinius L.* 5. *C.* 13., Stratonis Turris eadem Caesarea, ab Herode rege condita: nunc Colonia prima Flavia à Vespasiano Imperatore deducta. *Ammianus inter Palaestinae urbes lib. xiiii. C. 8. recenset: quam ad honorem* Octaviani *Principis Herodem adificasse tradit. Nicephorus Callistus libro* x. C. 30. *urbem fuisse Phoenices, quæ antiquissimum nomen habuerit* Dan, *appellatione ab ipso* Dan, *ex Patriarchae Jacob filiis uno, assumpta: & longo deinde tempore* Herodis *filium Philippum Caesari gratificaturum, de suo, atque illius nomine Philippi Caesaream cognominavisse. Græcos, propterea quod in ea Dei* Panis *statuam conlocavissent*, Paneadem *vocasse.* SVR.

CAESAREA.] Nicephori Caesarea huc male refertur, neque vera sunt, quæ de Panis simulacro habet, secure transsumpta ex Philostorgio L. VII. H. E. C. 3. Hæc *Turris Stratonis* olim mutato nomine ab Herode M. Caesarea est dicta, unde Καισάρειαν τὴν Στράτωνος appellat Homil. Clement. I. C. 15. Μεγίστη τῆς Παλαιστίνης, ἀρίστη τε τῷ αὐτόθι μεγέθει, καὶ νόμοις καὶ ἐπιτηδεύμασι, καὶ προγόνων κατὰ πόλεμον ἀρίστοις dicitur ab Apollonio Tyan. Epist. XI. WESS.

BETHARO.] Vel *Betarum* vel *Bedora.* SIML.

BETARO M. P. XVIII.] *Habet Rig. exemplar, & Neapolitanum. Blandinianum vero & Longolianum* Betaro M. P. XVIIII. *Similitudine litterarum & regionis propinquitate, ad hanc fictionem eruendam duci non ineptum est; videtur id oppidum esse, quod Ptolemaeo inter urbes* Judaeae *ab occidua Jordanis parte conlocatur, nomine* Βηδάρω. SVR.

BETARO.] Itiner. H. *Bettar.* H. Relando, Viro Cl., visa est convenire cum Bether sive Bitter, clade Judaeorum sub Hadriano Imp. notissima urbe. Vide Palaestin. ejus p. 740. Mihi nomine quidem non situ respondere videtur: clare enim Eusebius Betheram illam non longe Hierosolymis fuisse disjunctam L. IV. H. E. C. 6. ait. Enimvero non recte id de ea, quæ sub manum est, dixeris, vere autem de Bethoron sive Bethoro, quæ haud multum inde afuit, XII. circiter M., teste Eusebio. Vir doctus Fabricii exemplari adscripsit XVIIII. M. P. WESS.

DIOSPOLIM M. P. XXII.] *Hanc* Diospolim Palaestinae, *ex Stephano esse arbitror. Plinius vero*, Hinc, *inquit L.* 5. *C.* 20., Syria desinente Phoenice, oppida Carne, Balanea, Paltos, Gabale promuntorium, in quo Laodicea libera, Diospolis, Heraclea. SVR.

DIOSPOLI.] Plinii Diospolis extra Palaestinam est, & prorsus alia atque hæc, uti Cl. Relandus Palaestin. p. 419. monuit: nostra Lydda est. Theodoretus L. I. H. E. C. 5. *Λύδδα δὲ ἦν, ἡ νῦν καλουμένη Διόσπολις. Lydda nunc Diospolis est.* WESS.

IAMNIAM M. P. XII.] *Regium* Iamia M. P. XII. *Blandinianum* Iamnia mpm. XII. *Neapolitanum* Lamina mpm. XII. *Et Longolanum* Lannia mpm. XII. *Ptolemaeo, Stephano, & Suidae* Ἰάμνεια. *In Plinii exemplaribus manuscriptis L.* 5. *C.* 15. amnes duo: *unde in pervulgatis* Iamnes duæ. SVR.

JAMNIA.] *Jamna* Fabriciani exemplaris margo: Vossii schedae *Jamnia*, vere. Consulatur Palaestina Cl. Relandi p. 833. Hinc, quod pæne prætereram, Thmuin usque easdem mansiones Josephus L. IV. B. J. C. ult. memorat. WESS.

ASCALONEM M. P. XX.] Ascalo *sacris litteris clara. Plinius L.* 5. *C.* 13., In Regione Sama-

ASCALONA.	M. P. XX.
GAZA.	M. P. XVI.
RAPHIA.	M. P. XXII.
RHINOCORVRA.	M. P. XXII.

OS-

Samaria oppidum *inquit*, Ascalo liberum. *Strabo L.* 16. *p.* 759. Iamniam, Azoto, & Ascalone *cc. fere stadiis distare auctor est. Pomponius in Palaestina* Ascalonem *non minorem* Gaza *esse prodit. Ptolemaeo in Judaea* Ἀσκάλων *Stephano* Ἀσκάλων πόλις Συρίας πρὸς τῇ Ἰουδαίᾳ. *Isidorus Palaestinam Provinciam* Philistim *urbem metropolim habuisse, tunc* Ascalonem *dictam*. SVR.

ASCALONA.] Liber Parisinus *Ascalonia*. Ἀσκαλώνιον non citra usum fuisse Stephanus testificatur. *Ascalonam* vocat Ambrosius Epist. 40. Strabonis CC. stadia paullo sunt XX. M. P. ampliora, nec quicquam tamen MSS. mutant. WESS.

GAZA.] Arabes apud Golium in Alfergan. p. 142. tribus parasangis Ascalone removent, quae XVI. M. P. non aequant. Quaerunt viri docti, qui ἔρημος *deserta* Actor. VIII. 26., praesertim cum Lucae aetate incolarum frequentia celebraretur, dici potuerit? ut hinc se expediret, arripuit Ant. Gallandus in literis ad H. Relandum, ex Hesychio ἔρημος, ἀφύλακτος, eaque ita dici *loca* ait, *quae non munita praesidio carent, nec opus habent:* ego vero vellem a viro erudito haec esse consilabilita: nam Hesychii verba parum juvant, utpote Homerum Iliad. E. 140. explicantia. Scio ἐρήμους eas urbes saepe dici, quae praesidiariis militibus vacuae erant, quum maxime illis opus esset. Thucydides II. 90. φοβηθεὶς περὶ τῷ χωρίῳ ἐρήμῳ ὄντι. & V. 75. τοὺς Ἐπιδαυρίους πανδημεὶ ἐσβαλεῖν ἐς τὴν Ἀργείαν, ὡς ἐρήμου οὔσης. Xenophon Hellen. V. p. 449. οἱ δ' αὖ Θηβαῖοι δείσαντες περὶ τῆς πόλεως, ὅτι ἐρήμη ἦν· scio quoque homines ἐρήμους, qui praesidio destituuntur, recte appellari: Demosthenes in Aristocrat. p. 404. de Simone & Bianore, ἐρήμων δὲ ὄντων ἐκείνων, & plenius brevi post, τῶν μὲν ἐρήμων ὄντων βοηθῶν· sed haec nihil prosunt viri eruditi commento: praeterea, si vel maxime vocabulum adsignificaret illud, insolens tamen in Lucae oratione erit, cum nulla belli aut insidiarum praecesserit mentio. Quare si Lucae verba Gazam tangunt, non viam, dixerim potius alteram in hoc vicinia fuisse Gazam, quae tum temporis in ruinis erat: sane Diodorus L. XIX. bis παλαιὰν Γάζαν, & Dexippus apud Syncellum Παλαίγαζαν memorat: ea vero, pariter ut Palaetyrus aliam Tyrum, Palaebyblus Byblum, Palaepaphos Paphum, Palaegambrium Gambrium apud Xenophontem Hellen. III. p75., aliam Gazam ponere videtur. WESS.

RAPA.] Lego *Raphia*. SIML.

RAPHIAM M. P. XX.] *Regium* Rafia M. P. XXII. *& reliqua* Rapa M. P. XXII. *Livius libro xxxv. C.* 13. Antiochus rex ea hyeme Raphiae in Phoenice, Ptolemaeo Regi Aegypti filia in matrimonium data. *Post* Gazam *est* Raphia, *inquit Strabo, ubi Ptolemaeus cum Antiocho magno praelium commisit. Plinius oppida* Rhinocolura, *& intus* Raphea, Gaza. *Ptolemaeus item* Ῥαφία, Γάζα. *Stephanus Syriae urbem esse asserit.* SVR.

RAPHIA.] In plerisque libris *Rapa* est pro Raphia, quae venientibus ex Aegypto prima occurrebat, Josepho L. IV. B. J. C. ult., &, qui eo antiquior, Polybio L. V. C. 80. testibus. Portum habuit vadosum, de quo Diodorus L. XX. p. 804. WESS.

RINOCOLVRA.] Vel *Rinocurura*, vel *Rinocorubra*. Strabo & Plinius Rinocoluram appellant. SIML.

RHINOCORVRAM M. P. XXII.] *Regium, & Longolianum* Rinocorura, *Blandinianum* Rinocorubra M. P. XXII. *Neapolitanum* Rinocorubra M. P. XXIIII. *Livius libro xlv. C.* 11. Circa Rhinocolura Ptolemaei legatis agentibus gratias. *Straboni* Ῥινοκόλουρα, *quod oppidum* Phoeniciae *ad Aegyptum attribuit. Plinii vetusta exemplaria L.* 5. *C.* 13. Rinocolura. *In Ptolemaei libris* Ῥινοκόρουρα. *Strabo L.* 16. *p.* 759. Rhinocolura *ab iis dicta tradit, qui* Rhinas *habitavere. Nam Aethiopum quendam Aegyptum invadentem memorat, non interitu, sed nasi mutilatione maleficia ulcisci solitum: at propter oris deformitatem peccare deinceps non auderent: & in his locis habitavisse. Seneca libro iii.* de Ira, *Cap.* 20. *Regem Persarum totius populi nares recidisse in Syria auctor est: & inde Rhinocolura loci nomen inditum.* Stepha-

OSTRACENA.	M. P. XXVI.
CASSIO.	M. P. XXVI.
PENTASCHOENO.	M. P. XX.
PELVSIO.	M. P. XX.
HERACLEVS.	M. P. XXII.

TA-

Stephanus dicta ἀπὸ τῶν ἐκτετμημένων ἐκεῖ τὸ παλαιὸν ἀνθρώπων, τὰς ῥῖνας ἠκρωτηριασμένων, οὕτω κεκλημένη. τὸ ἐθνικὸν Ῥινοκορουραῖος, καὶ Ῥινοκορουρίτης. SVR.

RINOCORVRA.] Strabonis locus in mendo est, consenseruntque in eo ex Stephani adscriptis a Surita verbis refingendo viri egregii L. Holsteinius ad Stephan., H. Aldrichius ad Joseph. L. I. B. J. C. 14., §. 2., H. Relandus Palaestin. p. 435. neque mirandum hoc est, cum ex Stephano via in aperto sit. In libris nostris *Rinocorabra*, aut, ut Cusani schedae, *Rinocorabia*: τὰ Ῥινοκόρουρα Josephus, *Rinocoruram* Hieronymus in Esaj. C. XXVII. nuncupat. Epiphanius in vocabulo explicando ridiculus est Haeres. LXVI. C. 83. & a Petavio notatus. WESS.

OSTRACENAM M. P. XXVI.] *Regium, & Neapolitanum* Ostracena M. P. XXVI. *Blandinianum & Longolianum* Ostracena mpm. XXIIII. *Plinius L.* 5. C. 12. templum Jovis Casii, tumulus Magni Pompeii, Ostracine. *Ptolemaeo in Aegypto juxta emersum Serbonidis lacus* Ὀστρακίνη *prope* Rhinocorura. SVR.

OSTRACENE.] Mansionem aqua carentem σταθμὸν ἄνυδρον Josephus extremo L. IV. B. J. appellat. Plinius eo loco, quem Surita signavit, LXV. M. P. Pelusio disjungit, pæneque adeo cum Itinerario consentit. Prorsus convenit Martianus Capella L. VI. p. 219., uti Harduinus quoque vidit, *Ostracine*, inquiens, *Arabia finitur a Pelusio LXVI. M. P.*, qui cum Plinium exscribere soleat, forte ejus ætate idem in Naturali Historia intervallum fuit. Paria sentit Salmasius in Solinum p. 401. WESS.

CASSIVM M. P. XXVI.] *Oppidum* Cassium *designatur. Ammianus L.* 22. C. 16. In Augustamnica Aegypti provincia, & Cassium ubi Pompeii sepulcrum est Magni, & Ostracine, & Rhinocorura. *Stephanus itidem montem, & Aegypti urbem esse juxta Pelusium memorat. Nam si mansionem ad montem, aut templum* Cassii Jovis *designaret* ad Cassium *mansio ea proderetur.* SVR.

CASSIO.] Casii Jovis templum intelligendum esse Josephus testis L. IV. B. J. ult., easdem enim has mansiones recensens, πρὸς τῷ Κασίῳ Διὸς ἱερῷ Vespasianum castra metatum fuisse tradit: nec tamen urbem hic cognominem fuisse negavero ob Diodorum L. XX. p. 804, qui Nilo haud longe afuisse portu bono destitutam tradit: meminit ejusdem Vitruvius L. VIII. C. 8. *Item Paraetonio, & quo iter est ad Hammonem & Cassio ad Aegyptum, lacus sunt palustres.* ubi obiter adverte eundem in urbium nominibus casum, quo libelli hujus auctor delectatus est. male vero Cassium geminata sibilante litera scribi Salmasius ad Spartani Hadrian. C. 14. monuit. WESS.

PENTASCHOENON M. P. X.] *Omnia legunt* Pentascinon mpm. XX: *sed ea stationis mansio cognominata videtur à* Schoenorum *mensura Aegyptia; lx. enim stadiis* Schoenos *conficitur Herodoto L.* 3. C. 6. *In Plinii vetustis libris & pervulgatis L.* 5. C. 9., *legitur* Schoenum stadia triginta patere, *cui accedit Ptolemaeus lib. Geographiae primo, xi. & xii. cap. Inde Ptolemaeo juxta* Syenem *alterius stationis nomen inditum* Δωδεκάσχοινος. *tanquam justi oppidi meminisse videtur. gentile nomen deducens Stephanus in dictione* Μαγδωλός. τὸ ἐθνικὸν Μαγδωλίτης, διὰ τὸν Αἰγύπτιον τύπον, Κανωβίτης, Διολιβίτης, Πενταχοινίτης. *Et pro* Διολιβίτης *arbitror legendum* Διοσπολίτης· *& Strabo* Schoeni *mensuram apud Aegyptios variasse ex Artemidoro docet libro xvii. p.* 804. *qui tricenum etiam stadiorum* Schoenum *fecerat.* SVR.

PENTASCHOENON.] Quinque schoeni aequant XX. M. P. Schoenus enim vulgo IV. M. absolvebat, unde Epiphanius Haeres. XIX. C. 4. longitudinem schoenorum XXIV. facere ait XCVI. M. P., & spatium VI. schoenorum M. P. XXIV. Consentit his Hero de Mensuris apud Benedictinos tom. I. Analect. Græc. p. 315. ὁ Σχοῖνος ἔχει μίλια Δ, σταδίους Λ. Dat autem Hero unis M. P. stadia VII. & S. WESS.

PE-

TANIS.	M. P. XXII.
THMVIS.	M. P. XXII.
CYNO.	M. P. XXV.
TAVA.	M. P. XXX.
	AN-

PELVSIVM M. P. XX.] *Pomponius L. I. C. 9.* Pelusium Arabiae ipsas oras secare *auctor est* SVR.

PELVSIO.] *Claustra Aegypti* Livio L. XLV. 11. Κλεὶς τῆς Αἰγύπτου Suidae. Hieronymus in Ezech. C. XXX. portum ait habere tutissimum, Poetamque *Pelasiacam* appellare *lentem*, non quod ibi genus id leguminis gignatur vel maxime, sed quod è Thebaide omnique Aegypto per Nili rivum eo plurimum deferatur. Vide Taubman. Georg. I. 228. WESS.

HERACLEVS.] Hæc videtur esse *Heraclea parva* in Sethroite nomo Ptolem. SIML.

HERACLEVS M. P. XXII.] *In manuscriptis & Longoliano. Plinius L. 5. C. 9.*, ab iis oppida Mercurii, Alabastron, Canum, & supra dictum Herculis. *Strabo L. 17. p. 812.* Post Arsinoiticam Heracleoticamque præfecturam est Herculis urbs. SVR.

HERACLEVS.] Bonum hoc est. Ἡρακλέους in Notit. Leonis Imp. Solet πόλις in hoc multisque aliis per Aegyptum reticeri. Quæ vero Surita hic congessit, ad Herculis urbem magnam pertinent. WESS.

TANIM M. P. XXII.] *Habet Regium exemplar, & reliqua* Thanis mpm. XXII. *Plinio L. 5. C. 9.* Tanitis nomos juxta Pelusium. *Straboni item* Tanitica præfectura, *& Tanis maxima urbs in Tanitico Nili ostio. Ptolemaeo* Τανίτης *nomos & Metropolis* Τάνις, *Stephanus* Τάνις, πόλις μεγάλη Αἰγύπτου. SVR.

TANIS.] Nostri libri vocabulum adspiratione adaugent. Hieronymus in Esaj. C. XIX. Aegypti Metropolim facit ex Psalmo LXXVIII. 12., secutus Græcos interpretes. WESS.

THMVIS.] *Thumuis*. Ptolem. & aliis *Thmuis*. SIML.

THMVIN M. P. XXII.] *Regium* Tumuis P. M. XXII. *Blandinianum* Thumius mpm. XXII. *Neap.* Thiminis mpm. XXII. *Longolianum* Thumius mpm. XXII. *Ptolemaeo metropolis* Θμοῦις *juxta* Mendesium nomon. *Aristides item in oratione Aegypta p. 610.* Thmuim *urbem praefectura Mendesiae attribuit. Stephanus* Θμοῦις Αἰγύπτου. *Et Suidas* Θμοῦις ὄνομα θηλυκόν. *Ammianus libro xxii. C. 16.* Exceptis minoribus multis, Athribi, & Oxyryncho, & Thmui, & Memphi maximis urbibus nitet. SVR.

THMVIS.] Aegyptiis hoc vocabulum hircum significat, auctore Hieronymo: eundem *Mendetem* appellitabant, de quo & flagitioso ejus cultu Herodotus L. II. 46. Vossian. & Cusani MSS. *Thumuis*; *Thmuin* vir doctus Fabriciano exemplari adscripsit. WESS.

CYNO.] Straboni & Plinio *Cynopolis*. SIML.

CYNON M. P. XXV.] Cino M. P. XXV. *habet Regium exemplar. Blandinianum & Longolianum*, chino mpm. XXV. *Neapolitanum* cumo mpm. XXX. *Plinius de* Cynopolite nomo. *Strabo Heracleotico adjungit* Cynopoliten nomon. *Ptolemaeo ab occidua parte fluminis* nomos, *& metropolis* Κύνων, *id est*, canum: *& eo casu in hoc Itinerario: subaudiendum est stationis nomen.* SVR.

CYNO.] Solennis hæc urbium Aegyptiarum terminatio: docuit Eusebius in Esaj. C. XXX. fuisse illi nationi in more positum, ut ab animalibus, quæ venerabantur, urbibus nomina inderent, λέγει δὲ Λεόντων πόλιν Λεοντώ, λέγει δὲ τῶ Κυνὸς πόλιν Κυνώ. Paria his Hieronymus L. II. in Jovinian. p. 202. scripsit: quare emendanda sunt, quæ ad Esaj. C. XLVI. notavit. *Nam & pleraque oppida eorum ex bestiis & jumentis habent nomina*, Κυνῶν *a cane*, Λέων *a leone*, Θμοῦις *lingua Aegyptia ab hirco*, Λύκων *a lupo*. Fuit enim, ut MSS. indicant, Κυνώ, Λεοντώ, Λυκώ· nec debuisset ea Martianaeus contemptim habere & soli margini appingere. Ceterum Aegyptus aliam hoc nomine habuit, quæ in Meletii Breviario apud Athanas. Apol. Cont. Arian. p. 187. ἡ ἄνω Κυνώ *superior Cyno* dicitur. WESS.

TAVAM M. P. XXX.] *Habet Regium exemplar. Et reliqua* Tafa mpm. XXX. *Ptolemaeo metropolis* Ταῦα. *Et Stephanus* Ταῦα πόλις Αἰγύπτου. SVR.

TAVA.] Novit urbem Hierocles. Ιωάννης

ANDRO.	M. P. XII.
NITHINE.	M. P. XII.
HERMVPOLI.	M. P. XXIIII.
CHEREV.	M. P. XXIIII.
ALEXANDRIA.	M. P. XX.

CHE-

Taüa subscripsit Action. I. Concilii Chalcedonensis. WESS.

ANDRON M. P. XII.] *Manuscripta, & Longolianum* Andro mpm. XII. *cum plurium numero casus sit intelligendus, ut* stationem *subaudias: Plurium numero, id est,* Virorum; *Ptolemaeo* Ἀνδρωπολίτης *nomos & metropolis* Ἄνδρων. SVR.

ANDRO.] Hoc solum verum est. Notitia Imp. Orient. sub dispositione V. S. Comitis rei militaris per Aegyptum habet *Legion. III. Diocletianam Thebaidos Andro*, ubi G. Pancirolus Itinerarii oblitus non est: vellem me quoque docuisset, quid *Thebaides* hoc loco esset: nam quæ de Thebaeorum militum Legione notavit, ea aliorsum pertinent: puto indicari, Legionem illam III. Thebaidis provinciæ præsidiariam fuisse, unde sub Duce Thebaidos in eadem Notitia memoratur, nunc vero *Andro* stationem habuisse: ceterum *Zoilus Episcopus Andro* est in Athanasii Epist. ad Antiochen. p. 776. WESS.

NITHINE.] Vel *Nichine*. In libro Notit. *Naithu*, vel *Nurethine*. SIML.

NITINE M. P. XII.] *Habet Regium exemplar: Blandinianum* Nithine mpm. XII. *Neapolitanum* Nrethine mpm. XII. *Longolianum* Nithine mpm. XII. & Nirethine *corrigitur Quid eligere possim non video: nisi praferendam esse vetustissimi exemplaris lectionem propter sexcentos annos. Et plane haereo an* Nιτr nomos, *& metropolis Ptolemaei sit, an* Naithu *Notitia provinciarum. Nam provincia* Augustamnicae *Aegypti cohors prima sagittariorum* Naithu *recensetur.* SVR.

NITHINE.] Hæc mihi nusquam lecta: quæ Simlerus habet, in Augustamnica fuerunt, nec commode huc transferuntur. Cogitaveram de *Nitria*, sed ea propior Alexandriam fuit, XL. fere M. P. inde disparata, si verum tradit Rufinus de Vitis Patr. C. 21. *Plinthine* apud Strabonem L. XVII p. 799. & Athenaeum L. I. Deipn. ult. legitur, sono non multum hinc recedens. Pseudo-Anastasius in Epitome *Nitrinem* hinc sumpsit; unde deliberandum est, venerine a *Nitro*, quo Aegypti hunc tractum abundasse ex Sozomeno L. VI. H. E. C. 31. novimus, huic mansioni cognomen: quod vero Ortelius eandem ac *Niciu* facit, id ipso mansionum ordine satis superque confutatur. WESS.

HIERAPOLIS.] Forte *Hermupolis parva*. SIML.

HERMVPOLIM M. P. XXIIII.] *Regium* Hermupoli M. P. XXIIII. *Blandinianum, & Longolianum* Hieropoli mp. XX. *& in Neapolitano* Nieropoli M. P. XXIIII. *& Regii exemplaris veram, ac germanam lectionem agnosco: Librariorum enim errore ex* Hermupoli Hieropolis *correctum est, quod viderint ejus urbis ter nomen eodem itinere repeti: Quod si animadvertissent iter Antiochia Alexandriam propositum, in ipsius Alexandriae stationem confici, & aliud iter Alexandria ab auctore* Hierasycaminon *propositum suscipi, & rursus per aliquot stationes jam peractas progredi, uti* Cercu. Hermupoli & Andron, *colligerent duas esse* Hermupoles. *Qua de causa apposite cum itinerum mansiones finiantur, neque titulus novi itineris apponitur, lineis miniaceis itinera proposita, & constituta inclusimus. Alioqui si perpetua serie itinera ducerentur, necesse erat mansiones ejusdem nominis geminari: ut* Cercu, Hermupolis, & Andron: *cum eadem sint. Stephanus auctor est Herodianum duas* Hermupolis *in Aegypto collocare,* magnam, *&* parvam: *& alias praeterea ipse adjungit. Sed duarum & à Ptolemaeo, & hoc Itinerario mentio fit. Nam ab occidua Nili parte juxta litus esse* Alexandrinorum nomon *asserit: quibus adjungitur* Ἑρμούπολις μικρά. *Et rursus ab eodem auctore ab occidua fluminis parte subjungitur* Ἑρμοπολίτης *nomos, &* Ἑρμούπολις Μεγάλη. *Ut minime dubium sit hanc Antonini* Hermupolim, *quæ ad litus videtur accedere,* parvam *esse: quæ mox alio itinere recensetur: & ea* magna *postea* Hermupolis *adjungitur. In Calcedonensi Concilio Esaia* Epis-

CHEREV.	M. P. XXIIII.
HERMVPOLI.	M. P. XX.
ANDRO.	M. P. XXI.
NICIV.	M. P. XXXI.
	LE-

Episcopus Hermupolis minoris *civitatis subscripsisse fertur.* Svr.

HERMVPOLI.] Plerique omnes libri *Hierapolis* solus divinus est Suritae Regius. Hæc in Alexandrino agro erat: quæ caussa est, quamobrem Agathammon urbis hujus Episcopus ἐν τῇ Ἀλεξανδρείων χώρᾳ fuisse dicatur in Breviario Meletii apud Athanasium Apol. contra Arianos p. 188., ubi Benedictinos vide. Wess.

CHEREV.] Vel *Cercesura.* Siml.

CERCV M. P. xxIIII.] *Regium* Cheteu M. P. xx. *Blandinianum* Chercu M. P. xxIIII. *& Longolianum: sed hoc* Cherchu mp. xxIIII. *emendat. Neapolitanum* Chereu mpm. xx. *& inter* Chercu & Alexandriam *iterum* Heropolim *interjicit. Ego legendum arbitror* Cercu: *ut ex eo nomine* Cynocephali *Aegyptiorum numinis statio designetur: præsertim cum statim ab* Alexandriae *mansione in Regio* Cerey *legatur, quod proxime ad* Cercu *nomen accedere videtur.* Svr.

CHEREV] Nostris libris *Chercu* inest, Cusani tamen schedae *Chocu*; at *Chereum* nugator Anastasius in Epitome. Verum esse, quod amplexi sumus, Ortelius eumque secutus Th. de Pinedo ad Stephani Χαιρέου suspicati sunt. Erat hæc prima mansio quæ Alexandria profecturis sese objiciebat, teste Athanasio in Vita S. Antonii. Verba appono ex Evagrii versione p. 860. Edit. Benedictin. *Egreditur enim ad primam mansionem Alexandriae, que appellatur Chereu cum supra dicto Nestorio.* Unius diei itinere τὴν Χαιρέου Alexandria Gregorius Nazianz. Orat. xxI. p. 391. removet: atque hos audire & ex Neapolitano libro ac Anastasio vocem refingere placuit. Wess.

ALEXANDRIAM M. P. xx.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum & Longolianum* Alexandria mpm. xx. *Neapolitanum* Alexanxandria mpm. xxIIII. Svr.

ALEXANDRIA.] De nobilissima urbe tacere decreveram: nunc, mutata sententia, pauca excerpo. Philo in Flaccum p. 988. μεγαλόπολιν ἢ πολύπολιν appellat, priori usus titulo, quod revera μεγίστη καὶ εὐδοξοτάτη *maxima celeberrimaque* esset urbs, ut in Legat. ad Cajum p. 1017. dicit; qui locus, quod obiter moneo, e mala distinctione laborat & male factus est Latinus: posteriore vero, quoniam πέντε μοῖραι τῆς πόλεως εἰσιν, ἐπώνυμοι τῶν πρώτων στοιχείων τῆς ἐγγραμμάτου φωνῆς, *quinque erant urbis regiones, denominata a primoribus literis.* De spatio, quod urbs occupavit, notus est Strabonis L. XVII. p. 793. & Josephi L. II. B. J. C. 16. §. 4. ac Stephani dissensus. Wess.

CERCV M. P. xxIIII.] *Regium* Cerey M. P. xvIIII. *Blandinianum, & Neapolitanum* Chercu mpm. xxIV. *Hanc mansionem* Alexandria *denuo obit, ut iter* Hierasycaminon *prosequatur.* Svr.

HERMVPOLIM M. P. xx.] *Regium* Hermupoli P. M. xx. *Blandinianum & reliqua* Hieropoli mpm. xx. *librariorum errore: quem nos, patefecisse arbitramur.* Svr.

HERMVPOLI.] In P. M. commissum esse, ad percipiendum facile est, si anteriora considerentur. Quæ annexa sunt præcedenti mansioni hic sedem figere debueraut & vicissim: è libris nullum est auxilium. Wess.

ANDRON M. P. xxI.] *Regium* M. P. xxI. *& item reliqua: neque mirari quempiam oportet, plura supra ex* Andron *mansione* Alexandriam *milliaria interfuisse, atque ex hoc Itinerario* Alexandria Andron *stationem colligi apparet, quod alterius mansionis diverticulo superius iter peractum sit.* Svr.

NICIV.] Straboni *Niciae vicus.* Siml.

NICIV M. P. xxxI.] *Habetur in manuscriptis exemplaribus, & Longoliano. Ptolemaea, ab exortu ad magnum* Nili flumen *nomos & metropolis* Νικίου. *Straboni* Νικίου κώμη *& Suidas* Νικίου κώμη περὶ Αἴγυπτον. Svr.

NICIV.] Cusani schedae *Nicium M. P. XXI., Nycium* Anastasius, satis perverse. Νικίου Hierocles & Stephanus. Non est ergo cur verear in Meletii Breviario p. 187. Ἡρακλείδης ἐκ Νικίου, & Palladii Histor. Lausiaca C. 41. κατὰ τὴν ὁδὸν πλησίον Νικίου τῆς πόλεως scribere, damnato Νικιοῦς, quod utrobique lectitatur: neque

LETVS.	M. P. XXVIII.
MEMPHI.	M. P. XX.
PEME.	M. P. XX.
ISIV.	M. P. XX.
CENE.	M. P. XX.

TA-

etiam cur mihi præ illo *urbs Nithium* in Theophili Paſchali III. arrideat. Quæramus nunc, quo olim fuerit nomine? Ptolemaeus eam in Proſopite nomo locat, ipſam vero inſulam Proſopitidem Niciu hanc urbem ſive vicum inſediſſe auctor eſt Scholiaſtes Thucydidis L. I. 109. Προσωπῖτις ἐκαλεῖτο ἡ νῦν Νικίου· νῆσος δ' ἦν τότε, ἐπυρώθη ὑπὸ Μεγαβάζου: eadem itaque Proſopitis ac Niciu. Hinc vero & ex Herodoto L. II. C. 65. Heſychio ſuccurre, ſcribenti Προσωπίτιον, τῆς νῆσος ἐν Αἰγύπτῳ. WESS.

LETVS.] Alias *Latos*, unde Latopolites nomos & Latonae civitas Ptolem. In libro Notit. *Latos.* SIML.

LETVS M. P. XXIX.] *Regium* Letus M. P. XXVIII. *Reliqua vero* Letus mpm. XXVIII. *Apparet etiam* Stationis *manſionem ſubaudiendam eſſe. Ptolemaeus* Ἀνταιοπολίτης *nomos, &* Ἀνταίου πόλις. *Stephanus* Ἀνταίου πόλις, πόλις Αἰγύπτου. ἐπὶ δὲ μοίρᾳ Μεμφίδος, καθ' ἣν αἱ Πυραμίδες Ἀνταίου ἱερόν. SVR.

LETVS.] Codicum excerpta, quorum nobis uſus eſt, M. P. XXVIII. cum prioribus editionibus. Cuſani liber *Lenis* mendoſe ſcribit. Rectum eſt vulgatum. Ἰουλιὰν ἐκ Λατοῦς eſt in Meletii Breviario p. 187. Quæ Simlerus habet ex Ptolemaeo Latino hauſta ſunt, nec ſatis cogitate *Lato* Notitiae Imp. Orient. huc translata eſt, aliorſum pertinens, uti ſuo loco Surita docuit. Peccavit & in hac urbe ad Stephani Ἀνταίου cautiſſimus ceteroqui L. Holſteinius: nam Λατοῦς, ut Theodoretus Sermon. III. Therap. p. 51. appellat, originatio eſt a *Lato* piſce, Λάτων inde πόλις dicta: ſed ea longiſſime hinc aberat, uti videbitur. WESS.

PEME.] Alias *Pene.* Forte *Ptolemais* apud Ptolem. SIML.

PEME M. P. XX.] *In manuſcriptis & Longoliano habetur. Videtur ex Stephano legi oportere* Pempte, *ait enim* Πέμπτη πόλις Αἰγύπτου. SVR.

PEME.] Si *Pemptes* Stephani exploratus eſſet ſitus, de Suritae conjectura conſtitui quid poſſet. *Peamu* in Notitia Imp. O. p. 212. invenio, quod cum in Thebaide fuiſſe videatur, cum hac manſione componere non auſim: exſpectemus ergo aliunde uberiorem lucem. WESS.

ISVI.] Alias *Uſui.* In libro Notit. *Iſui.* SIML.

ISIV M. P. XX.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum & Neapolitanum* Vſiu mpm. XX. *Longolianum emendat* Uſius. *Plinius L. 5. C. 10.* Iſidis *oppidum: ſed juxta Nili oſtia; ut hoc mediterraneum eſſe non poſſit. Stephanus,* Ἴσιον πόλις Αἰγύπτου ἀπὸ Ἴσιδος. SVR.

ISIV.] Non mihi dubium eſt, quin in Notit. Imp. O. *Iſiu* ſit legendum, quamquam male cum hac manſione compoſitum: Fuit enim in Thebaide, ut Notitia docet. Videtur hoc loco Iſidis templum, cujuſmodi in Delta Peutingeri Tabula tria habet, fuiſſe: appoſita vero viæ militari Iſidis templa erant, quod ipſa peregre abeuntium habebatur patrona, qua de re Cl. Ever. Otto C. 8. de tutela viarum. WESS.

CENE.] *Coeno* vel *Coene*, alias *Othune.* SIML.

CENE M. P. XX.] *Habent Regium, & Blandinianum. Et Neapolitanum* Etheme mpm. XX. *Longolianum* Cene mpm. XX. *&* Othene *corrigit. Ptolemaeo juxta* Chenobſciam Καινὴ πόλις. *quam minime affirmare auſim hujus ſtationis eſſe.* SVR.

CENE.] Nimium feſtinans Suritae notas Salmaſius evolvit, ad Solinum p. 321. ſcribens, divinaſſe eum Καινὴ πόλις. Ipſe *Coene* pro *Coeno*, i. e. *Cyno*, ſcriptum arbitratur: certe *Cyno* hic refingendum, quod vehementer demiror. Illa enim in adverſa Nili ripa poſita fuit *Cyno*, teſtibus Strabone & Ptolemaeo, quos ipſe vir doctiſſimus excitavit, ut Cynopolim vicinam Oxyryncho faceret: mihi vulgatum non diſplicet: videtur manſio Καινὴ aut Κοινὴ dicta. Ceterum *Otheme* Cuſani ſchedæ porrigebant, cum in Voſſian. *Caeene* eſſet. WESS.

TICANONA.] *Icanona* vel *Itacana.* Forte *Co* Ptolemaei. SIML.

TA-

TACONA.	M. P. XX.
OXYRYNCHO.	M. P. XXIIII.
IBIV.	M. P. XXX.
HERMOPOLI.	M. P. XXIIII.
CVSIS.	M. P. XXIIII.
LYCO.	M. P. XXXV.
	APOL.

TACONA M. P. XX.] *Habet Regium exemplar. Blaudinianum & Longol.* Icacona mpm. XX. *Neapolitano* Icatona mpm. XX. SVR.

TACONA.] *Icacona* plerique omnes MSS. solus Vossianus *Ticacona*: quid horum præstet, non temere dixero. Salmasius in Solin. p. 321. *Itacona* præoptat, nulla addita caussa.. Insula *Co* non longe hinc afuit. WESS.

OXYRYNCHON M. P. XXIIII.] *In omnibus exemplaribus: cujus urbis, & ejus nominis ratio, apud omnes fere auctores apparet.* SVR.

OXYRYNCHO.] Fuit in ea Aegypti parte, quam Arcadiam serior ætas appellitavit. In Notitia Imp. Leonis ὁ Ὀξύρυγχος μητρόπολις, vertiturque *Xyrinchus*, satis ridicule. Urbs fuit amplissima & celeberrima, quippe quæ præter monasteria complura, XII. templa vidit, in quibus sacris operarentur cives, auctore Rufino de Vit. Patrum C. 5. De pisce cognomine provulgata sunt omnia. WESS.

IBIV M. P. XXX.] *In omnibus legitur: neque ejus mansionis reperi fieri mentionem. Tamen apud Platonem in Phaedro p. 274. Socrates se audivisse memorat, circa* Naucratin *Aegypti priscorum quendam deorum fuisse, cui dicata esset avis, quam* Ibim *vocarent: deo autem ipsi nomen* Teuth. *Hunc Mercurium fuisse, Cicero, & Eusebius sunt auctores. Strabo L. 17. p. 812. Aegyptios ex avibus* Ibim, *& accipitrem colere memorat: Plinius item Aegyptios* Ibes *suas invocare contra serpentum adventum prodit.* SVR.

IBIV.] Mihi nusquam lecta hæc mansio est: putem vitio exscriptorum ex Stephano in Ἰζεῖον emigrasse. Προπεμπτέον, inquit, ὡς Ἰρεῖον καὶ Νεμεζεῖον, καὶ τὸ ὅπη μὴ τῆς χρονικῆς τοῦ Δ. ἐφύλαξαν τεχνικῶν· non enim videtur Ἰρεῖον canoni, quem Stephanus ponit, bene respondere, nisi velis ab Ἶρις Ἴριδος repetere, de qua culta non bene constat: sane si Ἰβεῖον scripseris, salva res erit. Refer huc Cl. Ever. Ottonis C. 3. de Diis Vialibus verba: *mansio Aegyptiaca Ibis dicitur in Itinerario Antonini, quia hoc animal, Isidi sacrum, viatoribus ad serpentes fugandos proderat*: sunt enim in rem nostram accommodata. *Ibiu* tamen MSS., nisi quod Cusani liber *Ibium M. P. XXV.* Est quidem in Evagrio L. I. H. E. C. 7. *Ibis*, sed non alia atque Oasis magna, uti Cujacius L. XX. Observ. C. 30. ex Notit. Imper. Orient. liquido ostendit: quare ferenda non est Gundlingii confidentia, hoc negare ausi in Dissert. de Nestorianismo C. 15. WESS.

HERMVPOLIM M. P. XXIIII.] *In manuscriptis & Longoliano legimus, atque hæc Ptolemaeo* Ἑρμούπολις μεγάλη. *Ammianus lib. 22. C. 16.* Igitur Thebais multas inter urbes, clariores aliis, Hermopolim habet, & Copton. SVR.

HERMOPOLI.] Ita MSS. præferunt, quorum Cusani XXIII. M. P. adjungit: patrocinatur veteribus schedis Augustinus L. VIII. de C. D. C. 26. *Hic enim*, inquiens, *Hermes major, i. e. Mercurius, quem dicit avum suum fuisse, in Hermopoli, hoc est in sui nominis civitate, esse perhibetur.* WESS.

CHVSIS.] *Cussa* in Notit. libro. *Custodiae* Ptolem. SIML.

CHVSIS M. P. XXIIII.] *In manuscriptis & Longoliano legimus. Forte eam stationem designat liber Notitia provinciarum, sub dispositione viri spectabilis Ducis Thebaidos.* Legio, *inquit*, secunda Flavia constantia Thebaeorum Cussa. *Manuscriptum exemplar Bibliotheca* Aulae Dei, Cusas: *ut* Chusis *appareat legendum esse: quemadmodum Gentilia nomina Aegyptia in is desinentia deducantur, Stephanus docet in voce* Πτεβίβις. SVR.

CVSIS.] Suritam hoc loco audiendum non esse. *Achilles* docet *Cusarum* præsul, Ἀχιλλεὺς ἐν Κούσαις ex Meletii Breviario p. 187. bene ergo *Cusis* Vaticanus, quem sequimur. Ptolemaei Φυλακαὶ *Custodiae* in hac vicinia fuerunt, nec tamen eædem quæ *Cusae*. WESS.

LYCON M. P. XXXV.] *Regium* Lico M. P. XXXV. *Et reliqua* Lico M. P. XXXII. *Plinius L.*

V 3 5. C.

APOLLONOS MINORIS.	M. P. XVIII.
HISORIS.	M. P. XXVIII.
PTOLEMAIDA.	M. P. XXII.
ABYDO.	M. P. XXII.

DIOS-

5. C. 9. *de Praefectura* Lycopolite*: atque itidem Ptolemaeus, & Λύκων urbs.* Svr.

LYCO.] Scripti libri *Lico*, quamquam paullo verius *Lyco* vetustiores editiones. Apophthegmata patrum tom. I. Mon. Graec. Cotelerii p. 404. *καὶ ὠδεύσαμεν εἰς τὴν Λυκώ·* atque ad hanc formam vir eximius J. Alb. Fabricius L. IV. B. G. 26. p. 92. quod apud Suidam legis *Παῦλος Αἰγύπτιος ἐκ τῆς Λύκων* immutavit: sed cum *Λυκὼ* & *λύκων πόλις*, uti *Κυνὼ* & *κυνῶν πόλις*, diceretur, equidem haud scio an medicina sit supervacua. Wess.

APOLLONOS MINORIS M. P. XVIII.] *Regium exemplar* Apollinos minoris M. P. XVIII. *Blandinianum & Longolianum* Apollinos minores M. P. XVII. *Neapolitanum* Apollinos minor mpm. XVII. *Ptolemaeo juxta* Copton *Ἀπόλλωνος μικρός: & hoc ipso itinere in Regio exemplari* Apollonos superiores. Svr.

APOLLONOS.] Vossianus *Apollinos minores M. P. XVII.* ceteri Suritae libris accedunt. Verum videtur, quod expressum est. Hierocli *Ἀπόλλων μικρός* dicitur. *Apollonos superioris* est in Notit. Imp. Or., prorsus ad eandem formam: atque ita *Apollonis fatus* habes in Capella L. I. p. 10. & *Apolloni copulatam* p. 3. in bonae notae MSS. Wess.

HYSOPIS.] Alias *Hisoris*. Forte Hypsele Ptolem. Siml.

HISORIS M. P. XXVIII.] *Habet Blandinianum, nam in Regio hujus mansionis nomen desideratur. Neapolitanum* Nisopis mpm. XXVIII. *Longolianum* Hisoris mpm. XXVIIII *&* Hisopis *emendat. De urbe* Busiri *Strabo, & de* Busirite nomo: *quod inhospitalitatem loci posteri calumniarentur: &* Busiris *oppidi juxta* Nili *ostia Plinius L. 5. C. 10. meminit: nihilque ad hanc mansionem pertinere videntur. Neque Ptolemaei* Busirites nomos, *aut metropolis* Busiris: *Vicus vero, cujus Plinius meminit, multo minus, libro xxxvi. C. 12. de Pyramidibus agens.* Reliquae, *inquit*, tres, quae orbem terrarum implevere fama, sane conspicuae undique à navigantibus, sitae sunt in parte Africae monte saxeo, sterilique inter Memphim oppidum, & quod appellari diximus Delta: à Nilo minus IIII. M. P. à Memphi VII vico apposito, quem vocant Busirim: in quo sunt assueti scandere illas. *Tot enim* M. P. *à Memphi ad hanc interjacent mansionem, ut nihil ad eum vicum attinere possit.* Svr.

HISORIS.] *Hisopis* excerpta codicum nostrorum. *Hisoris* videri posset inflexum ex *Hosiris* sive Osiris, ut in veteri lapide apud Sponium Miscellan. p. 103.

MVTILIA
ALBANA
HOSIRI ET
FORTVNAE.

Scio Sponio *Hosirim* in numinibus ignotis visum esse recipiendum, nec satis tamen cogitate, uti a Fabretto C. VIII. Inscr. p. 488. est animadversum: cum tamen MSS. in vocabulo scribendo varient, forte verior erit Simleri conjectura, Ortelio non improbata. Wess.

PTOLEMAIDA M. P. XXII.] *Habent manuscripta. Longolianum* mpm. XXXII. *Strabo* Ptolemaida *urbem omnium maximam, quae in* Thebaide *sunt, &* Memphi *non minorem commemorat: & Ptolemaeo* statio, *& praeterea alia Πτολεμαΐς Ἑρμίου, quae hoc Itinerario designari videtur: nam & Ptolemaeo quoque illi* Ἄβυδος *subjungitur quemadmodum ab Antonino.* Svr.

PTOLEMAIDA.] Vossian. *Ptolemaidam*, non omnino male, uti supra p. 149. est observatum. Wess.

ABYDVS.] Libro Notit. *Abocedo.* Siml.

ABYDVM M. P. XXII.] *Habent omnia exemplaria. Strabo L. 17. p. 813.* Abydum *olim urbem maximam videri fuisse, secundam post* Thebas, *& sua aetate in parvam habitationem redactam; Plinius L. 5. C. 9.* Mox Veneris oppidum, & iterum Jovis ac Tentyris: infra quod Abydus, Memnonis regia, & Osiris templo inclitum. VII. M. D. P. in Libyam remotum à flumine. *Plutarchus comment. de Iside & Osiride* Abydi *Aegyptiorum proceres humari consuevisse auctor est: atque inibi verum* Osiridis *esse sepul-*

DIOSPOLI. M. P. XXVIII.
TENTYRA. M. P. XXVII.
CONTRA COPTO. M. P. XII.
PAPA. M. P. VIII.
HER-

ſepulcrum. Ptolemaeo eedem quo Antoninus ordine Ἄβυδος. Διόσπολις μικρά. Τέντυρα. SVR.

ABYDO.] Simlerus in animo hæc Notitiæ Imp. Or. habuit: *Ala octava Abydum Abotedo.* In Expoſitione fidei Epiphanii p. 1093. τὰ ἐν Ἀβυδῷ, ac ſi Ἄβυδις rectus eſſet caſus. D. Petavius in veteri codice Ἀβύδῃ, quod nihilo melius eſt, invenit: putem Ἄβυδον πόλιν apud Athenaeum L. XV. C. 7. in Ἄβυδον eſſe commutandam: nam quæ de Memnone ibidem adduntur, Abydum videntur requirere, veterem ejus regiam. WESS.

DIOSPOLIM M. P. XXVIII.] *In manuſcriptis noſtris, & Longolidno legitur: ſatiſque ex Ptolemaeo apparet eſſe hanc parvam* Dioſpolim. *Item Strabo*, poſt Abydum eſt parva Dioſpolis, poſtea Tentyra urbs. *Plinius de praefecturis L.* 5. C. 9. Tentyrite, & Dioſpolite: & *de* magna Dioſpoli, *inquit*; Et Dioſpolis magna, eadem Thebae, portarum centum nobilis fama. *Stephanus* Dioſpolis magnæ *in* Thebaide Aegypti *meminit: & in Aegypto quatuor alias eſſe parvas.* SVR.

TENTYRAM M. P. XXVII.] *Habent manuſcripta, & Longolianum. Stephan.* Τεντυρίς, & Τέντυρα, & *Ptolemaeo* Τέντυρα. SVR.

TENTYRA.] Cuſani liber XXVIII. P. M. a Dioſpoli disjungit, *Tbentira* cum ceteris appellitans. Juvenalis Sat XV 33.

> *Inter finitimos, vetus atque antiqua ſimultas*
> *Immortale odium & nunquam ſanabile vulnus*
> *Ardet adhuc, Ombos & Tentyra.*

ubi cave *finitimos* ſtrictiſſime accipias: ſic ſalſa dixerit Juvenalis; intererant enim inter Ombos & Tentyra alia oppida & nomi, ut ex Itinerario apparet, & fuſe ſatis oſtendit Salmaſius in Solin. p. 318. Fere tamen in iiſdem finibus, quamvis Nilo interfluente disjuncti, incoluerunt. Hierocli vitioſe Τέντρυα dicuntur: numus Hadriani in Theſaur. Fredericiano C. X. §. 9. ΤΕΝΤΥΡιτῶν L. IA. praefert. Ruinas urbis luſtravit P. Lucas Itin. Aegypt. p. 130. WESS.

CONTRA COPTON M. P. XII.] *Regium* Contra Copto M. P. XII. & *Neapolitanum. Blandinianum* Contra Copto mpm. XI. *Longolianum* Contra Codto mpm. XII & XIL *corrigit. Sape in his praefecturis Aegyptiis manſiones in hunc recenſentur modum, ut apparet.* SVR.

CONTRA COPTO.] Sic libri, quorum Cuſani XXVII. M. P. adjungit. *Copto* eſt in Notit. Imp. Or. Κοπτώ in Plutarcho de Iſ. & Oſir., verum hac de re alias. WESS.

PAPA.] *Pampanis* Ptolem., *Ripampane* libro Notit. SIML.

PAPA M. P. VIII.] *Habent manuſcripti libri, & Longolianus. Forte legendum erat* Pappa: & *& in Ptolemaei Geographia poſt* Tentyriten nomon *vicus mediterraneus* Πάπανις, *non* Πάμπανις. SVR.

PAPA.] Cuſani ſchedæ M. P. XI. *Pampanis* Ptolemaei citra dubium eadem eſt ac Notitiæ *Ripampane:* nam teſte Pancirolo MSS. *Pampanae* edunt. Jam ſi ab hac nihil Papa diſcrepaverit, oportet ejus nomen longe ſit depravatiſſimum, quod pæne opiner. Viſus tamen eſt Salmaſius in Solin. p. 318. in Juvenali hujus manſionis ſibi inveniſſe nomen: nam ubi poſt ingenioſam Merceri conjecturam Sat. XV. 75. legebatur:

> *Terga fuga celeri praeſtant inſtantibus Ombis*
> *Qui vicina colunt umbroſa Tentyra palma.*

ibi verſatili uſus ingenio, *Palma* radicitus exciſa, reſtituit:

> *Qui vicina colunt umbroſæ Tentyra Pampa.*

Equidem lætus hoc amplecterer, ſi aliunde liqueret, *Pampanem* Ptolemaei & Notitiæ, cauda decurtata, *Pampam* fuiſſe nuncupatam: *Pappa* enim, qua inibi ex Itinerario nititur, conjectanti Suritae accepta eſt ferenda. Foret praeterea & hoc commonſtrandum, nullam proxime Tentyra *umbroſam* fuiſſe *palmam:* quæ cum fruſtra quæram, pace magni viri, Tentyra *umbroſa palma vicina*, præſertim cum lætus in hoc tractu palmarum fuerit proventus, donec aliud edocear, putavero. WESS.

HER-

HERMVNTHI.	M. P. XXX.
LATO.	M. P. XXIIII.
APOLLONOS SVPERIORIS.	M. P. XXXII.
CONTRA THMVIS.	M. P. XXIIII.
CONTRA OMBOS.	M. P. XXIIII.

CON-

HERMVNTHIN M. P. xxx.] *Regium* Hermunti M. P. xxx: *& Blandinianum* Hefmunti mpm. xxx. *atque item Neapolitanum. Longolianum* Hefimunti mpm. xxx. *Strabo post Thebas*, Hermontim magnam *esse, in qua Apollo & Jupiter colerentur: Plinius L. 5. C. 9. inter alias praefecturas* Hermonthiten *recenses: sed in manuscriptis* Hermotiten *legitur. Ptolemaeo, eodem quo Antoninus ordine,* 'Ερμωνθίς. *Λατῶν πόλις, εἶτα πόλις μεγάλη 'Απόλλωνος. In Notitia provinciarum sub dispositione viri spectabilis Comitis rei militaris per Aegyptum Cohor. iiii.* Hermunthi, *& sub dispositione viri spectabilis Ducis Thebaidos Legio ii. Valentiniana* Hermunthi. SVR.

HERMVNTHI.] MSS. nostri Blandiniano assentiuntur; Cusani tamen liber VIII. tantum M. P. apponit. Urbs hæc in Aegyptiaca Aristidis p. 568. 'Ερμωνθίς, in Actis S. Pachomii C. 11. 'Ερμωθίς, litera una detracta, dicitur: credo ita olim fuisse in Meletii Breviario p. 187. ubi nunc Κάλης ἐν 'Ερμώθῃ lectitatur; invenerunt enim Benedictini in MSS. 'Ερμώθει, quod à vero propius abest. Est inter numos Wildianos qui una parte caput Hadriani & AYT. KAIC. TPAI. AΔPIAN. ostendit, cum in altera insit EPMON. L. IA., unde 'Ερμωνθίς non prorsus ineptum videbitur. Harduinus alium vidit, qui EPMΩNΘIC præferebat. Arabibus *Armant* dicitur, Golio monitore ad Alferg. p. 103., cui P. Lucas, qui ejus parietinas descripsit, L. V. Itin. Agypt. p. 119. jungi poterit. WESS.

LATON M. P. xxiiii.] *Manuscripta, & Longolianum* Lato M. P. xxiiiii *sed* Laton *numero plurium Graeca inflectione legendum, ut* urbem *subaudias. Strabo L. 17. p.* 812. Latopolitanos, Latum *piscem colere tradit.* Latopoliten nomon *Plinius L. 5. C. 9. quoque commemorat. In Notitia Provinciarum, sub dispositione viri spectabilis Ducis Thebaidos Equites Sagitarii indigena* Lato. SVR.

LATO.] Non assentior Suritae. Λατῶ typus urbium est Aegyptius. Passim quidem Λάτων dicitur, uti in Actis S. Pachomii C. 9. ἐκκλησία Λάτων, & μονὴ Παχοῦμ, εἶτα ἐν τῇ ἐνορίᾳ τῆς πόλεως Λάτων, & Λάτων πόλις apud Stephanum in 'Αγκυρῶν, quam Salmasius, ut Holsteinii notæ indicant, in Λατοῦς πόλιν non satis justa caussa mutabat. Λάτθων vitiose Hierocli dicitur. Nec tamen hæc efficient, ut *Lato*, quomodo in Notitia & Theodoreto Therap. p. 51., damnandum sit. Formatum est, ut Αοντώ, 'Αρνού, atque alia plura. Quo nomine Arabibus sit nota, docebit Golius ad Alferg. p. 103. WESS.

APOLLONOS SVPERIORIS M. P. xxxii.] *Regium* Apollonos superiores M. P. xxxii. *Blandinianum* Apollonino superiore mpm. xxxii. *Neapolitanum* Apollinos superior mpm. xxxii. *Longolianum Blandiniani lectionem refert: &* Apollinos *emendat.* Superiorem *dictam Apollinis urbem, quam* magnam *Ptolemaeus cognominat, manifeste apparet: & item in Notitia provinciarum: nam sub dispositione viri spectabilis Ducis Thebaidos* Legio *recensetur* II. Trajana Apollonos superioris. SVR.

APOLLONOS.] *Apolline superiore* excerpta nostra, haud bene, sicuti Notitia ostendit. Hierocli est 'Απολλωνιάς. WESS.

CONTRA THMVIN M. P. xxiii.] *Regium* Contra Vmuis M. P. xxiiii. *Blandinianum* Contra tumuis mpm. xxiiii. *& item Longolianum. At in Neapolitano proximo ad veram lectionem*, Contra Thmuis mpm. xxiiii: *Nam celeberrima urbis* Thmuis *supra fit mentio.* SVR.

CONTRA THMVIS.] Vossianae schedæ *contra Tmmius: Tumuis* aliæ. *Thmnis* correxit vir doctus, qui Fabriciano exemplari fuit usus: ego vero *Thmuin* in hoc tractu non invenio: Debuit in adversa Nili ripa, ut Ombi, Syene, sedem habuisse: nulla enim Thmuis, de qua supra, hic esse ratio potest. Fallor aut nostra est in Notit. Imp. Or., quæ sub dispositione V. S. ducis Thebaidis *alam primam Hibcrorum Thmoi* constituit. WESS.

CONTRA OMBOS.] Vel *Ambos*. Ptolem. enim *Ombos*, liber Notit. *Ambos* nominat. SIML.

CON-

CONTRA SYENE.	M. P. XXIII.
PAREMBOLE.	M. P. XVI.
TZITZI.	M. P. II.
TAPHIS.	M. P. XIIII.
TALMIS.	M. P. VIII.

TVT-

CONTRA OMBOS M. P. XXIIII.] *Habent Regium & Blandimianum. Neapolitanum vero* Contra Orobos mpm. XXIIII. *Longolianum* Contra Ovilio mpm. XXIIII. *&* Orobos *corrigitur. Plinius L. 5. C. 9.* Ombitis præfecturæ *meminit. Ptolemaeo juxta Syenem non recte* Ὀμβοί *pro* Ὄμβοι. *Nam in Ptolemaei libris Ulmae excusis anno* MCCCCLXXXVI. *recte interpres* Ombi *vertit. In Notitia provinciarum sub dispositione viri spectabilis Ducis Thebaidos, Equites promoti indigena* Leg. IIII. Diocletianae Ambo, *pro* Ombo, *aut certe* Ombis. SVR.

CONTRA OMBOS.] Sæpe hujus urbis nomini vim librarii fecerunt: Juvenali Sat. XV. 75. *Omnes*, Stephano Ὄλβοι, Hierocli Ὄμβοι, Theophilo Paschali I. *Omboei* ingesserunt, sed Juvenali Mercerus, Stephano Berkelius auxilium tulerunt. *Contra Orobes* est in Cusani schedis. WESS.

CONTRA SYENEM.] *Suenae*, alias *Syene*. SIML.

CONTRA SYENEM M. P. XXIIII.] *Manuscripta* Suenem *& infra* Siene. *Plinius L. 2. C. 73.*, Syene, *inquit*, oppidum, quod est supra Alexandriam V. M. stadiorum. SVR.

CONTRA SYENE.] *Suene* est in MSS. nostris. Σοήνη, Græcos LXX. interpretes secuti, Origenes & Athanasius appellare solent, uti Benedictini ad Hist. Arian. ad Monachos p. 387. monuerunt: nec aliter Eusebius & Hieronymus in Onomastico, sicuti in Probabilibus ostendere memini. Σοήνη Olympiodoro apud Photium C. LXXX. dicitur. Rufinus in voce vitiosus est Vit. Patr. C. I. *Cum gens*, inquit, *Aethiopum Romanum militem circa Cyrenem, qua prima est ex Aethiopiae partibus Thebaidis civitas, incursaret*: nemo enim ambiget, quin *Syenem* voluerit: *Syrenem* simili peccato MSS. Martiani Capellae L. VI. p. 227. ostentant: plura infra dicam. WESS.

PAREMBOLEM M. P. XVI.] *Regium* Patrembole M. P. XVI. *Blandinianum* Parempopolem mpm. XVI: *& corrigit* Parempoli. *Satis apparet ex Castrorum metatione mansionis nomen desumptum. Certe Strabo L. 17. p. 819. ad Syenem tres Romanorum cohortes collocatas præsidii causa memorat: &* Claustrum *Rom. imperii habitam paulo post indicabitur. In eadem provinciarum Notitia sub dispositione viri spectabilis Comitis rei militaris per Aegyptum* Leg. II. Traiana Parembole. SVR.

PAREMBOLE.] Plinius L. V. C. 9. in Syenes peninsula *castra* ponit sed latere Arabiae, unde alia esse debent. Hinc esse potuit Μαξίμιανὸς πρεσβύτερος τῆς Παρεμβολῆς in Meletii Breviario p. 188. WESS.

TZITZI M. P. II.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum, & Longolianum* Tzitzi mpm. II. *Neapolitanum* Izita mpm. II. SVR.

TZITZI.] Regio Suritae accedit Vaticanus, ceteri eum editis *Iziizi* aut *Izyzi*. Quid horum verius sit, prorsus ignoro. WESS.

TAPHIS.] Vel *Tasis*. Ptolemaeo *Tasitia*. SIML.

TAPHIS M. P. XIIII.] *Regium* Taris mp. XIIII. *cum in eodem paulo post* Contra Thafis *legatur. Blandinianum & Longolianum* Tafis mpm. XIIII. SVR.

TAPHIS.] Nostri libri *Tafis*. Ταφὶς dicitur Olympiodoro in Photii Biblioth. C. LXXX. p. 194. Quare minor Ch. Cellarium L. IV. G. A. C. I. p. 88. vocis scripturam incertam esse scribentem: fefellit credo virum optimum operarum error, quo *Tabis* in Suritae editione brevi post scribebatur. Ptolemaeus in Aegypti Aethiopiaeque finibus Ταφὶς locat, quæ forsan ΤΑΦΙΣ est, librariorum imprudentia in ΤΑΘΙΣ mutata. WESS.

TALMIS M. P. VIII.] *Habet Blandinianum, Neapolitanum, & Longolianum. In Regio* Thalmis. SVR.

TALMIS.] Meminit ejus Olympiodorus, φυλάρχους καὶ προφήτας τῶν ἐν τῇ Τάλμει βαρβάρων, *principes & vates barbarorum, qui circa Talmin sunt*, recensens, ut Cl. Cellarius jam monuit. WESS.

TVTZIS.	M. P. XX.
PSELCIS.	M. P. XII
CORTE.	M. P. IIII.
HIERA SYCAMINO.	M. P. IIII.
ITER A PELVSIO MEMPHI.	M. P. CXXII. Sic.
DAPHNO.	M. P. XVI.

TA-

TVTZIS M. P. XX.] *Regium, Blandinianum, & Longolianum habent. Neapolitanum* Tusis mpm. XX. SVR.

TVTZIS.] Neque hæc mihi lecta mansio est: cogitaveram de *Gypso* ex L. ult. C. de Poenis: verum ea Aethiopiae in Arabico sinu insula fuit. Habet eam Ptolemaeus, sed male, ut sæpe, descriptus: Γυψίτης νῆσος in ejus libris est. Veram scripturam invenit vetus interpres, *Gypsitis* legens; nec multum abit Coislinianí MS. Γυψίτης νῆσος. Plura qui volet, consulat magni Cujacii L. XX. Observ. C. 31. & L. VIII. C. 27. WESS.

PSELCIS.] Vel *Pselchis*, sic enim Plinius: altero modo Ptolemaeus nominat. SIML.

PSELCIM M. P. XII.] *Habent manuscripta exemplaria, & Longolianum. Plinio libro vi. ca. xxviii. in manuscripto Toletano* Spelcin *pro* Pselcin: *alia manuscripta Plinii exemplaria* Spelgin. *Ptolemaeo in regione Metacomsi ab occidua fluminis parte* Ψέλχις. *Strabo libro xvii. p. 820. de rebus à P. Petronio in Aegypto gestis, cujus & Plinius meminit, Aethiopicam urbem esse perhibet:* Πρῶτον μὲν τάγχεται αὐτοὺς εἰς Ψελχὴν πόλιν Αἰθιοπικήν; *pro* Ψελχήν. *Eandem enim esse, de qua Plinius mentionem facit, apparet, quod, uti* Primin *oppidum ordine* Pselci *adjunxit Plinius, ita postea itidem Strabo eadem oppida conjunxit* ἐκ δὲ Ψέλχης ἦκεν εἰς Πρῆμνιν ἐρυμνὴν πόλιν. *Aristidis Rhetoris libris vulgati in eadem oratione* Aegyptia p. 512. *scribitur* Ψέλχις *In Notitia Provinciarum sub dispositione Ducis Thebaidos, Ala Germanorum* Pescla *legitur, fortasse pro* Pselcis *quamvis in vetusto libro, quemadmodum in vulgatis* Pesela *legitur In Concilio Chalcedonensi Johannes Episcopus* Pselcis *civitatis subscripsisse fertur.* SVR.

PSELCIS.] Tabula *Pselci*. In Actis Concilii Chalced. tom. VIII Conc. Gener. p. 94. conspicitur Joannes Ψιγχάων, qui pag. 587. Ψόγχως dicitur. L. Holstenius ex corruptissimis vocabulis *Oxyrynchum* eruit: qui vero Suritae persuaserunt Joannem Pselcis fuisse Episcopum, illi aliud inibi legerunt. WESS.

CORTE.] Vel *Coste*. Forte *Dodecaschœnum* Ptol. SIML.

CORTE M. P. IIII.] *In manuscriptis & Longoliano.* SVR.

CORTE.] *Coste* exemplar Lugdunense, obnitentibus MSS, edit. De ea Agatharcides, uti Cellarius quoque vidit, p. 22. inter Geog. minor. Ἔστι τῆς Αἰθιόπων χώρας, Κορτία πρώτη. *Post Elephantinam terra Aethiopum Cortia prima:* vult credo Agatharcides, *Cortiam* primam esse Aethiopum urbem venientibus ex Aegypto: quare vereor, ut recte vir doctissimus Olympiodori urbem Πρίμμα cum Cortia composuerit. *Prima* ex Aethiopia in Thebaidem venientibus occurrebat prima, unde & nomen habuit, si fidem capit Olympiodorus p. 194. Bibl. Photii: ego pæne arbitrer, Plinii *Primin*, quæ Strabonis est *Premnis*, paullatim in *Primam* esse versam. WESS.

HIERAM SYCAMINON M. P. IIII.] *In manuscriptis, & Longoliano* Hierasicamino mpm. IIII. *Ultimam hanc mansionem ad* Aethiopas usque, *Itinerarium imperii Romani ultra Syenem promovit. Plinius libro vi. C. 29. Neronis exploratores* à Syene Hieran Sycaminon LIIII. M. P. renunciavisse, *autor est. Ptolemaeo ab exortiva parte Arabum, qui Adei appellantur, juxta Cataracten minorem* Ἱερὰ συκάμινος. SVR.

HIERA SICAMINO.] Sic & nostri MSS. Erat ultimus versus Aethiopiam terminus. Philostratus L. VI. V. A. C. 2. Ἀφικόμενος δὲ ἐπὶ τὰ Αἰθιόπων τε καὶ Αἰγυπτίων ὅρια, Συκάμινον δὲ αὐτὰ ὀνομάζουσι. *Cum ad Aethiopum Aegyptiorumque venisset confinia, quæ Sycaminon appellant:* sic ille sine *Hieras* addito titulo. In uno Parisiensium librorum notabatur, *XI. minus sunt.* WESS.

ITEM A PELVSIO MEMPHIM M. P. CXXII.] *Regium* CXXIII. & *Neapolitanum: Blandinianum, & Longolianum* CXXIIII: *cum singulares numeri, qui certiores visi sunt, summam*

TACASARTA.	M. P. XVIII.
THOV.	M. P. XXIIII.
SCENAS VETERANORVM.	M. P. XXVI.
HELIV.	M. P. XIIII.
MEMPHI.	M. P. XXIIII.

ITER

mam CXXII. M. P. *conficiant.* In Auguftamnica, *inquit Ammianus* L. XXII. C. 16. oppidum Pelufium eft nobile, quod Peleus Achillis pater dicitur condidiffe, luftrari deorum monitu juffus in lacu qui ejufdem civitatis alluit mœnia, cum poft interfectum fratrem nomine Phocum horrendis furiarum imaginibus raptaretur. *Cum Arabia inter* Nilum *jaceat, & Arabicum* finum, *in extremis ejus partibus fitum effe* Pelufium *Strabo commonftrat.* SVR.

ITER A PELVSIO.] Mirus eft librorum in probandis CXXIII. M. P. confenfus. Herodotus L. II. C. 7. a mediterraneo mari Heliopolin ftadiorum mille & quingentorum intervallo fummovet, noftrique adeo numeros multis parafangis exfuperat, quod mihi mirum accidit, præfertim cum ipfo auctore L. II. C. 158. a Cafio monte, qui Aegyptum Syriamque difterminat, ftadia tantum mille fint in finum Arabicum, nec Strabone L. I. p. 35. difcordante. WESS.

DAPHNEM M. P. XVI.] *In omnibus* mpm. XVI. *auferendi cafu legitur. Stephanus ἔοι ϰ̀ ἄλλη cum de* Daphne *agitur, πλησίον Πηλουσίου.* SVR.

DAPHNO.] Ita editi & fcripti. Videtur ex Daphon Δαφνῶν ortum, quamquam & ex Aegyptiorum more, hanc vocalem in locorum nominibus amantium, repeti poteft. Herodoto L. II. C. 30. Δάφνῃσι Πηλουσίῃσι. Græci interpretes frequenter Τάφνας eam urbem appellant, quæ Hebraeis eft *Taphnes* & *Magdolo* jungitur Jerem. XLIV. 1. Eandem vero atque hanc effe non improbabilis eft Bocharti L. IV. Phal. C. 27., &c, quem præuntem habuit, Junii ad Efaj. C. XXX. 4. opinatio. WESS.

TACASARTA.] *Tacafaris* libro Notit. SIML.

TACASARTA M. P. XVIII.] *Habent præter Reg. exemplaria reliqua: & in eo* M. P. XVI. SVR.

TACASARTA.] Lugdunenfe & fcriptum Voffii exemplar *Tacafafia.* Notit. Imp. Or. *alam II. Aegyptiorum Tacafiri* habet, non *Tacafari.* WESS.

THOV M. P. XXIIII.] *Regium exemplar* Chou M. P. XIIII. *& reliqua* Thou M. P. XIIII. *Ptolemaeo* Τοῦμ *μεσογαῖος. In Notitia provinciarum fub difpofitione v. f. Comitis rei militaris per Aegyptum provinciæ* Auguftamnicae *Cohors prima Auguftae Pannoniorum* Touh. *Forte* Thou. SVR.

THOV.] Τοῦμ Ptolemaei longiffime hinc difparatum fuit, Ombis vicinum. In Notitia Pancirolus *Tohu*, in notis *Thou* vulgavit. Videndum eft, an manfioni inditum cognomen fit à Mercurio, quem Aegyptii Θωὺθ vel Θὼθ appellabant, quo de Eufebius L. II. Præp. Ev. C. 9. XIIII. M. P. Parifinum fcriptum & Lugdunenfe exemplar præferunt. WESS.

SCENAS VETERANORVM M. P. XXVI.] *Habent manufcripta & Longolianum exemplar. In Notitia fub difpofitione ejufdem Comitis, Equites Sarraceni Thamudeni* Scenis veteranorum. SVR.

HELIV M. P. XIIII.] *Regium* mp. XXIIII *& reliqua* XIIII. *Plinius L. 5. C. 9. de* Heliopolite nomo. Heliopolis Arabiae *Strabo meminit, L. 17. p. 807. & ante eam* Eudoxi *fpeculam fitam, quemadmodum ante Gnidum, ad quam ille cœleftium motus obfervaret: & in* Heliopoli *Mnevim Deum ab Aegyptiis coli. Hujus Tacitus item meminiffe videtur lib. 6. C. 28. cum avem Phoenicem in Aegyptum veniffe prodit. Ptolemaeo & nomos, & urbi* Ἡλίου *metropolis: & altera in Coele-Syria, cujus infra ab Antonino mentio fit. Stephano plures ejus nominis urbes memorantur.* SVR.

HELIV.] MSS. noftri *Helius* exporrigunt, quod defendi Meletii auctoritate in Breviario p. 187. poffet, ubi ἐν Ἡλίῳ, nifi fi & ibi commiffum fit, quod putem: fimili peccato Νικίυς loco Νικίου fupra habuimus. Exemplar Lugdun. & codex Parif. XVII. addunt. plura infra dicam. WESS.

ITER PER PARTEM ARABICAM TRANS NILVM.

CONTRA PSELCIS.	M. P. XI.
CONTRA TALMIS.	M. P. XXIIII.
CONTRA TAPHIS.	M. P. X.
PHILAS.	M. P. XXIIII.
SYENE.	M. P. III.

OM-

ITER PER PARTEM.] Contra morem consummata M. P., & quo iter est, omissa sunt. Mox *contra Pselos M. P. X.* excerpta nostra: XI. tamen M. P. margo Fabriciani libri dat. WESS.

CONTRA PSELCIM M. P. XI.] *Regium* Contra Selcis M. P. X. *& reliqua* contra Pselos mpm. XI. SVR.

CONTRA TALMIS M. P. XXIIII.] *Regium exemplar.* XIIII. *& reliqua* XXIIII. SVR.

CONTRA TALMIS.] Si sani sunt numeri, oportet hæc mansio non plane è regione Talmidis fuerit, sed paullo supra eam Pselcin versus. In mansionum sequentium intervallo aut error est, aut in Olympiodoro, qui Talmidem disjunctam fuisse ἀπὸ Φιλῶν διεστήκασι ἡμερῶν πέντε, *spatio dierum V. à Philis.* p. 194. Bib. Photii affirmat. Schotti hæc male vertentis negligentiam castigavit Th. Reinesius L. II. Var. Lect. C. 5. WESS.

PHILAS M. P. XXIIII.] *Strabo libro primo perhibet* Philas *Aethiopum & Aegyptiorum commune domicilium esse, & libro ultimo p.* 818. *se cum Cornelio Gallo ex* Syene *plaustro* Philas *venisse, per campum valde planum centum stadiorum spacio. Seneca Quaestionum naturalium libro iiii.* C. 2. Philae, insula est aspera, & undique prærupta, duobus in unum coituris amnibus cingitur, qui Nilo mutantur & ejus nomen ferunt. Urbs totam complectitur. Hanc Nilus, magnus magis, quam violentus, egressus Aethiopiam, arenasque, per quas iter ad commercia Indici maris est, prælabitur. *Procopium de bello Persico libro primo* C. 19. Philis *Diocletiani tempore nomen inditum prodidisse, mirum mihi videtur.* SVR.

FILAS.] Hoc offerunt editi priores & MSS., neque hilum dissentit Notitia Imp. Or., quæ *Legio I. Maximiana Filis*, male tamen & ex barbari temporis usu. Lucanus Philas ab Arabum populis semovisse, sive Aegypti terminum fuisse, qua trans Nilum Arabiae adjacet, auctor est: puto hanc esse sententiam versus 312. L. X.

Qua dirimunt Arabum populis Aegyptia rura
Regni claustra Philae.

Servii verba ad Aeneid. VI. 154 ex Senecae libro de ritu & sacris Aegyptiorum excerpta de Philarum originatione, ab H. Grotio jam indicata, digna sunt, quæ relegantur. Aliam nominis caussam Scholiastes Lucani, à Cl. Oudendorpio nuper cum publico communicatus, adfert. Jam quod Seneca ait Philas *totam insulam complecti*, id nihil cum Aristide discordat in Orat. Aegyptiaca p. 577. WESS.

SYENEM M. P. III.] *Regium* Siena P. M. III. *Reliqua* Siene mpm. III. *Plinius L.* 5. C. 9. *videtur à* Philis Syenem IIII. M. P. *interjectum designare.* Ditionis, *inquit*, Aegypti esse incipit à fine Aethiopiae Syene: ita vocatur peninsula M. P. ambitu: in qua Castra sunt latere Arabiae: & ex adverso insulæ iiii. Philae DC. M. P. à Nili fissura, unde appellari diximus Delta. *Tacitus Ann.* 2. C. 61. *Elephantinem & Syenem* Claustra *olim Romani imperii appellat, quod ejus atate ad* mare rubrum *patebat.* SVR.

SYENE.] Non est ab errore Plinius immunis, cum Philas *ex adverso* Syenes ponit: erant enim in eadem Nili parte Orientali. Contra Syenen Elephantine erat, sicuti, qui loca lustravit, Aristides testatur p. 579. Nec Surita, absolvi potest, à Plinio *interjectum IIII. M. P.* Philas inter & Syenen designari arbitratus: Plinii, quod Salmasius in Solinum p. 311. bene monuit, sententia est: Philas insulam in ambitu IV. M. P. habere. Ceterum Syenae in præsidio erant Romani milites, quorum φρούριον habes apud Aristidem p. 577. Orat. Aegypt. Hinc ipsam Hieronymus in Ezech. C. XXIX. *castrum Romanae ditioni subditum* appellat. Quod vero ad intervallum attinet, quo in Itinerario à Philis disjungitur, id justo contractius visum est Cl. Cellario L. IV. G. A. C. 1. Maluit XII. M. P.

appo-

OMBOS.	M. P. XXX.
CONTRA APOLLONOS.	M. P. XL.
CONTRA LATO.	M. P. XL.
THEBAS.	M. P. XL.
VICO APOLLONOS.	M. P. XXII.
COPTON.	M. P. XXII.
	CHE-

apponere ob Strabonis C. ſtadia. At vero in alia omnia abiit non minore inſtructus eruditione J. Maſſon Vitae Ariſtidis Sect. VI. 3., Strabonis *ἑκατὸν σταδίους* in *εἴκοσι* abire jubens, confuſis inter ſeſe K. & P. librariorum vitio: ſic pæne numeris Antonini ratio conſtaret, XX. ſtadiis III. M. P. fere æquantibus. Nec tuta tamen hæc mihi via videtur: contra enim Heliodorus venit initio L. VIII. Aethiop., ubi de Philis Συήνης ζ, inquit, *καὶ Ἐλεφαντίνης ἑκατόν που τοῖς μεταξὺ σταδίοις διείργεται*, *a Syene & Elephantine C. circiter ſtadiis diſtant.* Maneat ergo Straboni auctoritas illibata & veri ſimilitudo doctiſſimi Cellarii conjecturæ. WESS.

OMBOS.] Voſſianae ſchedæ *Ambos*, ad quem modum Not. Imp. Orien., ut ſupra Simlerus commonefecit. WESS.

CONTRA APOLLONOS M. P. XL.] *Id eſt, ex adverſo urbis magna Apollonis, quam* ſuperioris Apollinis *ſupra cognominavit. Hujus manſionis in Notitia provinciarum ſit mentio. Nam ſub diſpoſitione v. ſ. Ducis Thebaidos in his, quæ de minore laterculo emittuntur, Ala prima Francorum* contra Apollinos *legitur in vetuſto exemplari. tametſi in vulgatis* Apollonos *tantum legitur.* SUR.

CONTRA LATON M. P. XL.] Contra Lato mp. XL. *Habetur in Regio, & Blandiniano, ac Longoliano. Neapolitanum* Contra Latos mpm. XL. *Ego* contra Laton *legendum arbitror, id eſt, ex adverſo urbis Latorum, de qua ſupra ſit mentio. Ex eodem laterculo Notitia provinciarum, Ala vii. Herculia voluntaria* Contra Lato. SUR.

THEBAS M P. XL.] *Deſunt in Regio. Et in reliquis* Thebas mpm. XL. *Strabo poſt* Apollinis urbem Thebas *recenſet, quæ ejus ætate* Dioſpolis *vocaretur. Plinius L. 5. C. 9. itidem* Thebas *urbem eſſe*, Dioſpolim magnam, *&* Thebarum nomon. *Pauſanias in Arcadicis C. 33.* Thebas Aegyptias, *urbem Homeri carminibus decantatam, fama portarum centum nobilem, adeo deletas fuiſſe aſſerit, ut nec permediocres privati hominis fortunas adæquarent. Sed Ammianus de Thebis Aegyptiis L. 22 C. 16.*, Hecatompylas, *ait*, Thebas nemo non novit. SUR.

THEBAS.] Ne quid de hac dicam, magni Bocharti fecit diligentia L. IV. Phal. C. 27. Nec præterire tamen poſſum, Itinerarii numeros haud parum conturbari ab Herodoto, quippe Thebas L. II. C. 9. ab Elephantine, quam contra Syenem fuiſſe diximus, ſtadiis IↃCCCXX., ſive, ut in Mediceo MS. Gronovius invenit, CIↃIↃCCC. ſeparante, Heliopolin vero a Thebis intervallo ſtadiorum quatuor millium octingentorum & ſexaginta. utraque ſumma, ſi Mediceum codicem ſequamur, M. P. Antonini longiſſime exſuperat. Equidem qui hæc expediam non video, ceteroqui non ignarus, Herodoteam fidem in Aegypti rebus explicandis labare Ariſtidi Orat. Aegypt. p. 577. atque alibi fuiſſe viſam. Vide & Iſ. Voſſium ad Melae L. I. C. 9. WESS.

VICVM APOLLONOS M. P. XXII.] *Regium* Vico Pallonos M. P. VI. *In reliquis* Vico Apollinos M. P. XXII. *Ptolemaeus* Apollinis parvæ *urbi ſtatim adjungit* Κοπτὸν. SUR.

VICO APOLLINIS.] Diverſus hic vicus eſt ab *Apollinis urbe parva*: ejus eſt ſitus inter Lyco & Ptolemaidem. Quia tamen Strabo diſertis verbis L XVI. p. 815. *καὶ τῆς Κόπτου*, ait, *οὐ πολὺ ἀφέστηκεν ἡ καλουμένη Ἀπόλλωνος πόλις*, credamus hanc eſſe Apollinis eam urbem aut certe illi vicinum vicum in orientali Nili ripa, neque inficiemur alteram in oppoſita fluvii parte fuiſſe, loco, quo dixi: Habet enim Stephanus ex Apione. Vide & Ch. Cellarii L. IV. G. A. C. 1. p. 82. WESS

COPTON.] Cuſani liber *Copton XXXII. M. P.*, ceteris vulgatos numeros probantibus. Ἰνδικὸν καὶ Ἀράβιον ἐμπόριον τὴν Κόπτον, *Indorum atque Arabum emporium* Ariſtides Orat. Aegypt. p. 611. eſſe dicit. Everſam eſſe a Diocletiano Zonaras memorat. Vinum, quod circa eam urbem proveniebat, laudat Athenaeus

CHENOBOSCIO.	M. P. XL.
THOMV.	M. P. L.
PANO.	M. P. IIII.
SELINO.	M. P. XVI.
ANTEV.	M. P. XVI.
MVTHI.	M. P. VIII.
	ISIV.

L. I. C. 25. Κοπτὼ in veteri Notitia Ecclesiastica, quam Car. à S. Paullo vulgavit, pro Κοπτὼ, ut apud Plutarchum esse observavimus, dicitur. Wess.

CHENOBOSCION M. P. XL.] *Regium* Conoboscio M. P. L. *In reliquis* Cenobosio M. P. XL. *Ptolemaeo* Χηνοβοσκία. *Sed cum Stephanus ex Alexandro in primo Aegyptiacorum* Χηνοβοσκίον *proferat, & cum vetustis exemplaribus consentiat*, Chenoboscion *legimus. Ex Laterculo minore Ducis Thebaidos in Notitia provinciarum Ala Neptunia* Chenoboscio. Svr.

CHENOBOSCIO.] *Cenobosio* nostri praeferunt. Χηνοβοσία & Χηνοβοσίαι simili forma sunt apud Hesych. & Polluc. L. IX. 16. L. Holsteinius in Alexandri apud Stephanum verbis Χηνοβοσκία emendat, atque ita S. Pachomii Vita C. 1. Αὐτὸς ὁρμήσας εἰς τὴν ἄνω Θηβαΐδα ἦλθεν εἰς ἐκκλησίαν κώμης καλουμένης Χηνοβοσκία, *profectus in superiorem Thebaida devenit ad ecclesiam vici Chenobescia dicti*: habet tamen in sua versione Dionysius Exiguus *Chenoboscion*, haud scio an in Graecis repertum. Eadem Vita C. 10. modo τὰ Χηνοβόσκια, modo ἐν Χηνοβοσκίᾳ, ut utroque numero videantur usurpasse. Ab anserum pascuis nomen urbi venisse apertissimum est; negat quidem Alexander apud Stephanum ejuscemodi illic pascua esse: at nunquam antea fuisse, qui credemus? praesertim cum inter solennes gentis fuerint victimas, teste Herodoto L. II. C. 45. & suae Isidis studiosissimi fuerint Aegyptii, cui sacri erant anseres: hinc Philippus in Epigrammate, quod ad Suidae Κεγχρείτης Kusterus vulgavit, illi par anserum aquaticorum offert.

Καὶ πίλιον χηνῶν ζεῦγος ἐνυδροβίων· Wess.

THOMV.] *Thomo* vel *Thmois*. Liber Notit. *Thmoi*. Siml.

THOMV M. P. L.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum* Thomo mpm. L. *& item reliqua.* Svr.

THOMV.] Vossianus MS. & margo exemplaris Fabriciani *Thomo M. P. L.*, reliquis editum probantibus. Quae sit non facile dixero. Wess.

PANO.] Ptol. *Panos*. Liber Not. *Peamu*. Siml.

PANV M. P. IIII.] *Manuscripta & Longolianum* Pano mpm. IIII. *Plinius L. 5. C. 9.* dein Ptolemais & Panopolis. Panopolites nomos *Ptolemaeo, & metropolis* Πανόπολις. Svr.

PANO.] Hoc recepi ob veteres libros & Aegyptiorum morem, quo de ante: πόλιν τὴν καλουμένην Πανὸς appellat Vita S. Pachomii C. 1. Apud Suidam in Παμπρέπιος leges, ἐκ Πανὸς ὁρμώμενος τῆς ἐν Αἰγύπτῳ. Eadem est ac *Chemmis*, Diodoro teste L. I. p. 11., nec multo aliter Arabes appellitant, uti duumviri egregii Golius ad Alfergan. p. 102. & Alb. Schultens in Indice Bohadini Historiae annexo ad *Thebaidos* vocem docuerunt. Ceterum Suidae excerpta in Παμπρέπιος & ἐλαίας τῆς Πανὸς in Vita Pachomii C. 7. argumento sunt, Th. de Pinedo Stephani verba Πανὸς, πόλις Αἰγύπτου sine justa caussa explevisse inculcato vocabulo, Πανὸς πόλις, πόλις Αἰγύπτου. Wess.

SELINO.] Forte *Selili* in libro Notit. Siml.

SELINON M. P. XVI.] *Manuscripta & Longolianum* Selino mpm. XVI. Svr.

SELINO.] Simleri suspicio Pancirolo quoque blandita est. Mihi non liquet. Videtur mansio ab apio dicta. Wess.

ANTEV M. P. XVI.] *Habent Regium, Blandinianum, & Longolianum. Neapolitanum* Antheu mpm. XVI. *Ptolemaeo Antaeopolites nomos, & metropolis* Ἀνταίου *mediterranea.* Svr.

ANTEV.] Videri posset in Ptolemaeo Ἀνταίου fuisse ob Hieroclis & Notititiae Leonis Imp. conspirationem atque concordiam: Νόμος Ἀνταιοπολίτης est in Athanasii Apol. contra Arianos p. 183. & Μακάριος Ἀνταίου in Action I. Concilii Ephesini I. sed hi omnes ex Ptolemaeo sunt corrigendi. Ab Antaeo, de quo in Herculis laboribus poetae, loco nomen est. Venit enim ille in Aegyptum ab Osiride evocatus, ut ex Diodoro Siculo Cellarius L. IV. C. 1. p. 79. ostendit. Wess.

MV-

ISIV.	M. P. XXIIII.
HIERACON.	M. P. XX.
PESLA.	M. P. XXVIII.
ANTINOV.	M. P. XXIIII.
PEOS ARTEMIDOS.	M. P. VIII.

MV-

MVTHY M. P. VIII.] *Regium* Muti M. P. VIII. *Ptolemaeum & Longolianum* Muthi mpm. VIII. *Neapolitanum* Mithu mpm. VIII. *Ex eodem Laterculo minore Ducis Thebaidos, Cohors scutata civium Romanorum* Mutheos. SVR.

MVTHI.] Cusani schedæ *Muthu M. P. VIII.*, cum ceteri *Muthi* mordicus retineant. G. Pancirolus ad Notitiæ Imp. Orient. locum, quem Surita tetigit, hanc mansionem non præteriit. WESS.

ISIV.] Huc pertinet ex Not. Imp. Or. *Ala IV. Britonum Isui*, ubi *Isiu* esse scribendum, nulla est dubitationis caussa. Vidit & hoc Pancirolus. WESS.

HIERACON M. P. XX.] Urbem *aut* vicum *subaudiamus oportet, ut sit* Ἱεράκων. *Aegyptios sacerdotes* Martem & Venerem *per duos utriusque sexus accipitres subindicasse ferunt in Hieroglyphicis. Strabo praeterea ex avium genere eos* Accipitrem *atque* Ibim *coluisse auctor est, ut supra dixi.* SVR.

HIERACON.] Est apud Strabonem L. XVII. p. 817. Ἱεράκων πόλις τὸν ἱέρακα τιμῶσα, *Hieracon urbs, ubi accipiter colitur*; sed ea longe gentium hinc afuit. Apollinis urbi magnæ vicina. Credo latere hujus nomen in his Notitiæ Imp. Or., *Cohors prima Lusitanorum Theraco*: nam proxime Mutheos mansioni jungitur, & sæpe *hi* & *th.* a librariis confunduntur Scio Pancirolum *Thericum* L. I. C. de Defensor. *Theraco* stabiliendo arcessivisse: sed frustra; neque enim Imp. Valentinianus & Valens in primo suo Consulatu, cujus in ea lege mentio est, in Aegyptum penetraverunt: ille in Thracia atque Italia egit, hic in Asia minore & Syria. Verum hæc loci alterius sunt Hieroglyphica, de quibus Surita, Horapollo L. I. C. 8. exponit. WESS.

PESLA.] Liber Notit. *Pescla.* Ptol. *Passalus.* SIML.

PESLA M. P. XXVIII.] *In manuscriptis & Longoliano legimus. Ptolemaeo post* Antaeopolitem *nomon deinde* Πασσάλων, *qua de re nihil statuere possum.* SVR.

PESLA.] Cum Simlero consentit Pancirolus. Ego vero modestiam Suritae amplector, & *Passalon* Ptolemaei cum Pesla nunquam permiscebo: major enim Peslae ab Antaeu urbe distantia est, quam ut *Passalon* Geographi esse queat. De Notitiæ *Pescla* nihil obloquor. WESS.

ANTINON M. P. XXIIII.] *In Regio* Antenuo M. P. XXIII. *Blandinianum, & Longolianum* Antenou mpm. XXIIII. *Neapolitanum* Anthenou mpm. XXIIII. *Ptolemaeo* Antinoites nomos: *& ejusdem metropolis* Ἀντινόου. *Stephano* Ἀντινόεια, πόλις Αἰγύπτου, Ἀντινόου παιδὸς. *Pausanias in Arcadicis. Sed plura de eo Xiphilinus ex Dione. Ammianus* Antinoon *appellat oppidum, lib. XXII. C. 16.* Igitur Thebais multas inter urbes clariores aliis Hermopolim habet, & Copton, & Antinoon, quam Hadrianus in honorem Antinoi ephebi condidit sui. SVR.

ANTINOV.] Schedæ Vossianae *Antenon*: Cusani *Anthinon.* Vatican. *Antenou*: *Antinou* margo libri Fabriciani, verissime; neque aliter MSS. Ammiani. Idem probavit Origenes L. III in Celsum p. 132., καὶ ζῶς εἰς αὐτὸν ἐν Ἀντινόου πόλει, alibi tamen Ἀντινόου πόλιν vocitans. Placuit & Palladio Histor. Lausiac. C. 81., ἐν Ἀντινόου τῆς Θηβαΐδος. Aegyptium morem sequitur Joan. Moschus Prati Spirit. C. 37., urbemque *Antino* πόλιν Ἀντινόου appellat, & qui eo meritis atque ætate præstantior est, Theodoretus L. IV. H. E. C. 18. Plura si desideres, operæ feceris pretium, ubi Casauboni & Salmasii notas in Spartiani Hadrian. C. 14. & 20. adiveris. Rudera urbis lustravit P. Lucas L. V. Itin. Aegypt. p. 59. WESS.

PEOS ARTEMIDOS.] *Pensa Temidos* vel *Pensartemidos.* Liber Notit. *Peis Artemidos.* SIML.

PEOS ARTEMIDOS M. P. VIII.] *Regium* Peos Artemidos M. P. VIII *Blandinianum, & Longolianum* Peusartemidos mpm. VIII. *Neapolitanum* Pensarthemidos mpm. VIII. *Quare legendum* Peos Artemidos, *duplici dictione arbitror: ut oppidum ex Dianae antro cognomen sumpse-*

MVSAE.	M. P. XXXIIII.
HIPPONON.	M. P. XXX.
ALYI.	M P. XVI.
THIMONEPSI.	M. P. XVI.
APHRODITO.	M. P. XXIIII.
	SCE-

sumpserit. Suidas enim σπῆλαιον, σπήλαιον *speleon interpretatur. Ex minore Laterculo ducis Thebaidos Ala II. Hispanorum* Pois Artemidos. Sur.

PEVS ARTEMIDOS.] Hoc fuit in schedis, quas Fabriciani exemplaris possessor versavit, nec longe Parisinae abeunt, *Peus Artemidos* edentes: Vossianae *Pensar temidos*, Cusani *Pons Artemidos*, Vaticanae *Peus Arsemidos*. Libuit hæc enotare, ut periti habeant, quo ad verum ducantur. *Peos Artemidos*, quod Surita extudit, non omnino spernerem, si πέος Græcis *antrum* esset, quod longe secus est. Σπέος speluncam notat, alterum vero eam partem, qua viri sumus: id Aristophanis verba a Suida, qui Suritam decepit, producta docent: hoc vero qui Dianae tribui possit equidem non video. Scio Aegyptios in Diis suis αἰγιπόπολεις numerasse, nec eos tamen inter Diana locum obtinuit, si qua Horapollini L. I. C. 13. fides est; ceteroqui prorsus insolens non est, ut ab hominum membris nomina locis veniant, sicuti Γραὸς γόνυ in Thebanorum finibus apud Xenophontem Hellen. L. V. p. 449. indicio est. G. Panciroli *Polis Artemidos* minus placet, quippe longius a vestigiis veteris scripturæ recedens. *Pons Artemidos* ex Cusani MSS., ni Notitia & Regius Suritae contra venirent, defendi posset: utriusque vocabula πόνς aut πόντος Ἀρτέμιδος requirere & *Dianae herbam* innuere videntur. Si *Peus* verius sit, dabit πηὺς Ἀρτέμιδος: sunt autem πηοὶ Hesychio συγγενεῖς, ἀναγκαῖοι. Oppianus Cyneg. L. III. 242.

Οὐχ ἑτάρος, πηός τε μολὼν, οὐκ οἶδεν ὁμαίμους.

Sed hæc in conjecturis deputo, quarum quæ verior sit, viderint peritiores. Wess.

MVSON M. P. XXXIIII.] *Regium* Muse M. P. XXXIIII: *& item Neapol. Bland. vero & Longol.* Musae mpm. XXXIIII. *In Notitia Provinciarum Provinciae* Augustamnicae, *Cohors II. Thracum* Muson. Sur.

MVSAE.] Hoc revocandum duximus ob conspirantem librorum concordiam. Notitia patrium casum, Itinerarium rectum usurpavit. Pancirolus *Mursam* ex L. XLVI. C. Th. de Decurion. cum *Musis* his composuit, parum prudenter aut perite, quippe Pannoniae urbem. Wess.

HIPPONON.] Non male Ortelius ex Not. Imp. Or. huc retulit *Alam Aprianam Hippone*. an Ἱππῶνες sive equorum stabula mansioni nomen indiderunt? Wess.

ALYI.] Liber Notit. *Aiy*. Siml.

ALYI M. P. XVI.] *Regium* Alii M. P. XVI. *& item Blandinianum. Neapolitanum* Alyi M. P. XVI. *Longolianum* Alii mpm. XVI. *&* Alyi *emendat. In Notitia Provinciarum, in Provincia Auflamnica, Cohors II. Itureorum* Aiy. *Suspicor apud Ptolemaeum ante* Babylonem *in finibus Arabiae, &* Aphroditopolis, *quae in Graecis deest libris, & in versis in Latinam linguam* Onii *cum asterisco legitur, esse hanc, qua in Antonino* Alyi *legitur. Nam & in excuso Ulmæ anno cccc. lxxxvi.* Onii *legitur: & inter easdem urbes, quæ in hoc Itinerario recensentur.* Sur.

ALYI.] Bonum Simleri Suritaeque factum est, quo Notit. Imp. Or. *Aiy* & nostri *Alyi* inter sese composuerunt: eadem enim mansio est, quamquam quæ verior sit scriptura ambiguum. Nollem vero Ὀνίου sive *Oniae templum* suspicatus esset Surita: id enim infra Aphroditopolin atque Heliopolin circa Bubasticum fluvium fuit, de quo Cellarius L. IV. G. A. C. I. p. 34. Wess.

TIMONEPSI.] Lib. Notit. *Tenenuti*. Siml.

THIMONEPSI M. P. XVI.] *Habetur in Regio, & Neapolitano. Blandiniano & Longoliano* Timonepsi mpm. XVI. *Ex minore laterculo Comitis rei militaris per Aegyptum Ala prima Tingitana* Thinunepsi. *Et in vetusto exemplari* Thiminepsi. Sur.

TIMONEPSI.] Rectissime Surita. Nam *Thenuti* Notitiae, quod Simlerus advocavit, aliud est, nec quicquam cum hoc commune habet. Wess.

APHRODITEN M. P. XXIIII.] *Manuscripta*

SCENAS MANDRAS.	M. P. XX.
BABYLONIA.	M. P. XII.
HELIV.	M. P. XII.
SCENAS VETERANORVM.	M. P. XVIII.
VICO JVDAEORVM.	M. P. XII.
	THOV.

scripta & Longolianum exemplar, Afrodito: & *Regium* M. P. XXIIII: *Plinius L.* 5. *C.* 9. Aphroditopoliten *nomen recenset*, & *juxta ostia Nili* Aphroditen. *Ptolemaeo & nomos &* Ἀφροδίτης πόλις: & *in finibus* Arabiae & Aphroditopoleos *Babylonem adjungit*. *Straboni item* Aphroditopolitanus nomos, & *urbs ejusdem nominis in* Arabia. *In Notitia Provinciarum, in Augustamnica sub Comite rei militaris per Aegyptum Cohors iiii. Juthungorum* Aphrodito. SVR.

APHRODITO.] Fuit hæc urbs in orientali parte insulæ Heracleoticæ. Hieronymus in Vita Hilarionis *Aphroditon*, nisi si error sit, quod pæne arbitrer, appellat: *Inde egrediens post triduum venit ad oppidum Aphroditon.* In Hierocle Ἀφροδιτώ est. WESS.

SCENAS MANDRAS M. P. XX.] *Habent manuscripta exemplaria & Longolianum. Ex minore laterculo Comitis rei militaris per Aegyptum Ala vii. Sarmatarum* Scenis Mandrorum: & *Scenis Veteranorum Ala v. Rhetorum, ut certe legi oporteret* Scenas Mandrorum *in hoc Itinerario.* SVR.

SCENAS MANDRAS.] Subscripsit *Petrus Scinerum Maudrorum Episcop.* Aegyptiorum præsulum Epistolæ, Leoni Aug. inscriptæ, ubi in versione peccatum est. WESS.

BABYLONIAM M. P. XII.] *Regium* Babilonia M. P. XVI. *Reliqua auferendi casu* M. P. XII. *Strabo* Babylonios, *qui sunt juxta* Memphim, *recenset. Ptolemaeo juxta* Heliopolim & Heroum *urbem*, *qua hoc Itinere ab Antonino recensentur*, Βαβυλών. *Alterius Persarum urbis juxta Mesopotamiam, omnium, quas sol unquam aspexit, ut Pausanias ait Arcad. C.* 33. *maxime, ejus auctoris atate nihil reliquum haberi commemoratur. Profertur &* Babylon, & Babylonia. *Livius libro xxxviii. C.* 17 Macedones qui Alexandriam in Aegypto, qui Seleuciam, ac Babyloniam, quique alias sparsas per orbem terrarum colonias habent. *Plinius L.* 5. *C.* 26. Babylonem *urbem*, Chaldaicarum *gentium caput vocat*, & *partis* Mesopotamiae & Assyriae *regionem* Babyloniam *appellatam tradit. Sub dispositione Comitis rei familiaris per Aegyptum in Notitia Provinciarum Legio xiii. Gem.* Babylonia. *In Sacris Scripturis &* Babylon & Babylonia. SVR.

BABYLONIA.] Cusani schedæ *Babilonia M. P. XXII.* Vaticanæ nulla M. P. agnoscunt, reliquæ XII. Hieronymo & Athanasio, huic Histor. Arian. ad Monachos p. 387., illi in Vita Hilarionis *Babylon* dicitur: nec aliter Petrus Apostolus Epist. I. C. 5, 13., nam hanc eum intellexisse, liquido mihi ostendisse visus est Joan. Pearsonius Differt. de Succession. Rom. Pontif. C. 8. Conditam fuisse a Sesostri Diodorus, a Cambyse Josephus refert: cum utroque dissentit Camp. Vitringa in Esaj. C. XIX. p. 533., Nabuchodonosori urbis originem acceptam ferens erudita, sed parum certa, conjectura. Sæpe *Babyloniam Aegyptiam* scriptores rerum Hierosolymitanarum, *Alkahiram* intelligentes, memorant. Vide Jac. de Vitriaco L. III. Hist. Orient. C. 7. WESS.

HELIV M. P. XII.] *In manuscriptis, & Longoliano. Ptolemaeo* Μητρόπολις Ἡλίου· καὶ ἐν μεθορίῳ Ἀραβίας, καὶ Ἀφροδιτοπόλεως Βαβυλών. Ἡλίου πόλις: *quam hoc loco ab Antonino designari arbitror.* SVR.

HELIV.] Cusani schedæ XXII. M. P. addunt: Videtur in intervallo, quo sequens mansio hinc disjungitur, aut hic, aut supra fuisse commissum: hoc loco libri pæne concordant, non item supra. De urbe nihil addam, nisi Strabonis ætate jam πανέρημον fuisse & præter veteris magnificentiæ vestigia plura obeliscos habuisse: eosdem inibi Arabes observarunt, uti ex Indice Cl. Schultens in *Misra* cognoscere licebit. WESS.

SCENAS VETERANORVM M. P. XVIII.] *Regium* M. P. XXII. *Reliqua* M. P. XVIII. *cum supra in itinere* à Pelusio Memphim, *à* Scenis Veteranorum *ad* Heliu urbem XIIII. M. P. *connumerentur.* SVR.

VICO JVDAEORVM.] Liber Notit. *castra Judaeorum.* SIML.

Y VICVM

THOV. M. P. XII.
HERO. M. P. XXIIII.
SERAPIV. M. P. XVIII.
CLISMO. M. P. L.
ITER A SERAPIO PELVSIO. M. P. LX. Sic THAV-

VICVM JVDAEORVM M. P. XII.] *Regium* M. P. XXII. *Reliqua* M. P. XII. *In Notitia Provinciarum* Auguſtamnicae *provincia recenſetur Cohors prima Epireorum* Caſtris Judaeorum. SVR.

VICO JVDAEORVM.] Non auſim finire *caſtra Judaeorum* & hunc *vicum* nihil diſcrepaſſe. Hoc novi Judaeorum incredibilem multitudinem per Aegyptum fuiſſe diſperſam. Philo enim in Flaccum p. 971. ſua ætate decies centena millia in Aegypto incoluiſſe auctor eſt, cui numero haud levis acceſſio facta fuiſſe gentis & ſacrorum metropoli everſa videtur: neque miror ſub Trajano in Aegypto vicinaque Libya res novas, quamquam maximo ſuo malo, fuiſſe architectatos. Haeſerunt ibidem ſub Chriſtianis Imp., quare Valentinianus & Valens de *corpore Judaeorum & Samaritanorum* per Aegyptum L. 18. Cod. Th. de Navicul., & Arcadius & Honorius L. 2. de his, qui ad Eccleſ. quædam decernunt. Juſtiniano principe in vicina Libya circa Boreon longe plurimos habitaſſe ſupra dictum eſt: eodem Imp. inſulam Arabici ſinus Jotaben, non longe ab Aila diſparatam, obtinebant, ut eſt in Procopii L. I. B. Perſ. C. 19. unde nemini mirum accidet, *vicum Judaeorum* in Aegypti fuiſſe provincia. WESS.

THOV M. P. XII.] *Ptolemaeus* Θοῦμ *Mediterraneam, & poſtea* Ombos *collocat. In eadem* Auguſtamnica *Aegypti provincia, in plures enim poſtea Aegyptus redacta fuit provincias, ut Ammianus eſt auctor L. 22. C. 16, Cohors recenſetur prima Auguſta Pannoniorum* Thou. SVR.

THOV.] Quæ Surita hic adſcripſit, ea ſupra jam enotaverat. Cauſſa repetitionis parum neceſſariæ quæ fuerit, non apparet. WESS.

HEROON M. P. XXIIII.] *Manuſcripta* Hero M. P. XXIIII. *Longolianum* Hiero mpm. XXIIII. *Strabonis libro XVII. p.* 805. *in Arabici ſinus receſſu* Arſinoae *proxima eſt* Ἡρώων πόλις. *Ptolemaeo* Ἡρώων πόλις, *per quam & Babylonem* Trajanus amnis *fluit, & ad* Heroum urbem, *Arabiam Petraeam, & Arabici ſinus receſſum protendi. Stephano vocatur* Ἡρῶ SVR.

HERO.] Veteribus libris reniti non libuit. *Hero* Stephani ſeſe auctoritate & Aegyptiorum conſuetudine tuebitur. Ἡρώων πόλιν, ne alios memorem, Græci Interpretes Geneſ. XLVI. 28. appellant. Sita urbs ſupra intimum ſinum fuit Arabicum, quem propterea κόλπον Ἡρώων Theophraſtus L. III. H. Plant. C. 8. vocat. WESS.

SERAPIO.] Vel *Serapio.* Ptolemaeus eodem fere loco ponit Arſinoën. SIML.

SERAPIV M. P. XVIII.] *Oppidum, aut ſtationem deſignare videtur: cujus nullam reperi ſuri mentionem.* SVR.

SERAPIV.] *Seraphin* MSS. Cuſani, quo fere modo Lugduni publicarunt: rectius *Serapiu* ceteri libri. Habet Peutingeri Tabula *Serapeum* intra Delta. Templum Serapidis fuiſſe videtur: tale Σεράπιον Alexandrinae urbis in aedem cultus Chriſtiani converſum deſcribit Sozomenus L. VII. H. E. C. 15. aliud circa Memphin habet Strabo L. XVII. p. 807. WESS.

LYSMO.] Ptolemaeo *Clyſma.* SIML.

CLVSMON M. P. L.] *Regium* Cliſmo M. P. L. *in Blandiniano* Lyſmo mpm. L. *Reliqui libri* Liſmo mpm. L. *Ptolemaeo verſus Arabicum ſinum*, Ἀρσινόη, Κλύσμα φρούριον. *ut* Clyſmo *præſidium Romanorum munitum fuerit.* SVR.

CLISMO.] Libri noſtri *Lyſmo.* Viſum eſt optimi libri veſtigia legere, utpote ad *Clyſma* proxime accedentia. Κάστρον τὸ Κλύσματος Epiphanius Haereſ. LXVI. C. 1. appellat, portumque habuiſſe docet, unde per Arabicum ſinum in Indiam iter erat: circa Clyſma vaſta erant deſertaque loca; τὰ ἔρημα περὶ τὸ Κλύσμα, in quæ Dracontius fuerit relegatus, Athanaſius nuncupat Hiſt. Arian ad Monachos p. 387. Quia vero ſinui accubabat, inde ejus pars *Clyſmatis* cognomen indepta eſt Philoſtorgio L. III. H. Eccleſ. C. 6. teſte, idque apud Arabes in noſtra tempora ſervat, uti præter Golium ad Alfergan. p. 144. Alb. Schultens ad *Ailam*

THAVBASIO.	M. P. VIII.
SILE.	M. P. XXVIII.
MAGDOLO.	M. P. XII.
PELVSIO.	M. P. XII.
ITER A COPTO BERONICEM VSQVE.	M. P. CCVIII. V. C.

Ailam sui Indicis ostendit: jam quod Arabes ab eodem producti memorant, Pharaonem haud multo à Clysmate submersum videri, id Eusebio & Cosmae Indopleustae pariter placuisse nuper in Probabilibus patefeci. Plura si voles, S. Bochartum L. II. Phal. C. 18. & H. Valesium ad Philostorgium adi. WESS.

ITER A SERAPIO.] Hoc MSS præferunt, quos deferere non placuit: paullo ante *Serapiu* malebant. WESS.

THAVBASIO.] Liber Notit. *Thaupasteos.* SIML.

THAVBASION M. P. VIII.] *Regium exemplar* Thausasion M. P. VIII. *Blandinianum & Longolianum* Thaubasio M. P. VIII. *Neapolitanum* Taubasio M. P. VIII. *In Notitia Provinciarum, in provincia* Augustamnica *Ala II. Ulpia Afrorum* Thaubasteos. SVR.

THAVBASIO.] Non dubito, quin Notitiæ *Thaubasteos* prorsus idem atque hoc sit: sumus enim in provincia Augustamnica, in qua Notitia id posuit: neque ambigo, quin *castrum Theubatum* recte huc ex Hilarionis vita Ortelius retulerit: Verba adscribam, uti in MSS lecta sunt. *Perrexit post triduum ad castrum Theubasten, ut videret Dracontium Episcopum & confessorem, qui ibi exulabat.* Liquet hinc primo *Thaubasio* Antonini in *Thaubasto* esse mutandum, & Martianaeum non satis prudenter, damnata MSS. auctoritate, *Theubatum* retinuisse. Deinde vero *Thaubasium* è regione Clysmatis fuisse situm: nam Dracontius de quo Hieronymus in hac Hilarionis vita, ille est, quem supra ex Athanasio in deserta, quæ circa Clysma sunt, relegatum docuimus. Denique G. Pancirolum sane quam negligenter *Thebesten*, celebrem Numidiae urbem, cum Notitiæ *Thaubasteos* contendisse. WESS.

SILE M. P. XXVIII.] *Habent manuscripta & Longolianum. Ex minore Laterculo Comitis rei militaris per Aegyptum Ala prima Aegyptiorum* Sellae. SVR.

SILE.] G. Pancirolus in Notitia *Syllae* ex hoc loco refingit, male, ut apparet, scribens: ego vero aliter sentio, & *Selae* cum hic tum in Notitia præfero: movet me Ἀλύπιος ἐπίσκοπος Σέλης ἐπαρχίας Αὐγουσταμνικῆς, *Alypius Ep. Selae provinciæ Augustamnicae*, qui Concilio Ephesino I. adfuit. WESS.

MAGDOLON M. P. XII.] *Regium exemplar* Magdalo mp. XII. *& reliqua* Magdolo M. P. XII. *Stephanus* Μαγδωλὸς πόλις Αἰγύπτου, Ἐργασταῖος πτερυγίζει. SVR.

MAGDOLO.] Urbis hujus Jerem. XLIV. 1., uti Bochartus monuit, mentio est. Credo & huc referri debere ex Ezech. XXIX. 10. ממגדל סונה ועד גבול כוש, *a Magdolo Syenem & terminos Aethiopiae usque:* sic enim vertenda ea esse arbitror. Græci Interpretes LXX., quemadmodum ex Eusebio in Μάγδωλος cognoscimus, recte dederant ἀπὸ Μαγδώλου ἕως Σοήνης, etsi nunc vulgo aliter legitur. Scio Jano Vlitio ad Gratii Cyneget. ℣. 507. hoc parum placuisse: verum nisi ita acceperis, sententia orationis non bene sibi constabit. Docetur enim, Aegyptum universam fore vastam & desolatam: jam verte, *a turri Syenes Aethiopiam usque*, & multum gravitati sententiæ deteretur: non sum ignarus, Hebræis כוש, *Cusch*, etiam Arabiæ partem, Aegypto vicinam, adsignificare: sed eam si intellexeris, quid tandem fiet particulis ועד. καὶ ἕως *& usque:* illæ, nisi ego falsus sum, indicio sunt, deficere in priore membro עד *usque*, perfectamque esse sententiam, *a Magdolo usque Syenem & usque fines Aethiopiae.* Idem dixero de C. XXX. 6. ejusdem prophetæ. Verum hæc loci alterius sunt: agamus, quod instat. WESS.

ITEM A COPTO BERONICEM VSQVE M. P. CCVIII.] *Habet Regium exemplar. Reliqua* M. P. CCLVIII: *quæ lectio cum numeris, qui à Plinio in hoc eodem itinere assignantur, mire in vulgatis libris convenit.* Inde, *inquit*, Berenice oppidum: ubi portus rubri maris, à Copto CCLVIII. M. P. *Mihique ex eo magna est suspicio à librario Regii exemplaris incuria*

V. C. REGIVS.

PENICONON.	M. P. XXIIII.
DIDIME.	M. P. XXIIII.
AFRODITO.	M. P. XX.
COMPASI.	M. P. XXII.
IOVIS.	M. P. XXIII.
ARISTONIS.	M. P. XXX.
PHALAGRO.	M. P. XXX.
	APOL-

quadam notam L. *fuisse prætermissam: ut in eo legendum esset* M. P. CCLVIII. *Sed cum nec singulares Regii exemplaris numeri ejus conveniant summæ, nec reliquorum exemplarium conveniant cum eorum summa numeri, & hujus itineris à* Copto Berenicem, *ex quo oppido Indiae, & Arabiae merces Romanum imperium & urbem Romam complere quotannis consueverant, & Plinius singilatim descripserit, ratione hydreumatum exposita, &* XII. *die confici iter illud ostendat, & Antoninus* XI. *mansionibus peragat, quibus sua nomina indidit; visum est exemplarium* Antonini *numeros committere, & locum Plinii L. 6. C. 23. integrum adponere vetustiorum librorum lectione explorata.* Digna res, nullo anno minus H S. D. imperii nostri exhauriente India, & merces remittente, quæ apud nos centuplicato veneant. Duo millia passuum ab Alexandria abest oppidum Juliopolis. Inde navigant Nilo Coptum CCC. M. P. qui cursus Etesiis flatibus peragitur XII. diebus. A Copto Camelis itur aquationum ratione mansionibus dispositis. Prima appellatur hydreuma XXXII. M. Secunda in monte diei itinere. Tertia in altero hydreumate à Copto XCV. Deinde in monte. Mox ad hydreuma Apollinis à Copto CLXXXIIII. P. M. Rursus in monte. Mox ad novum hydreuma à Copto CCXXXIIII M. P. Est & aliud hydreuma vetus, Troglodyticum nominatur: ubi præsidium excubat diverticulo II. M. Distat à novo hydreumate IIII. M. P. Inde Berenice oppidum: ubi portus rubri maris à Copto CCLVIII. M. P. Sed quia major pars itineris conficitur noctibus propter æstus, & stativis dies absumuntur, totum à Copto Berenicem iter XII. die peragitur. *Strabo L. 17. p. 815. Arabicas, & Indicas merces in* Muris portum, *quem* rubri maris *Plinius appellat, & postea Camelis* Coptum Thebaicam *transmitti asserit: atque inde* Alexandriam *per* Nili *fossam. Et item Plinius alio loco* Copton *Indicarum, Arabicarumque mercium* Nilo *proximum* Emporium *appellat. Aristides præterea in oratione illa Aegyptia p. 611,* Copton Indorum, & Arabum Emporium *adpellat: quare celeberrimi hujus itineris mansionum numeris ex præpositis Antonini exemplaribus explicatis, minime dubium reor, quin veram Plinii summam* CCLVIII. M. P. *conficiant: tametsi in vetusto exemplari Toletano* CCLVII. M. P. *legitur, & in tribus aliis, qua in Bibliotheca cœnobii* Aulae Dei *asservantur,* CCLIIII. SVR.

ITER A COPTO.] Excerpta librorum nostrorum, quibus Salmasiani libri accedunt, *Item a Copto Berenicem M. P. CCLVIII.* In Parisiensi MS., quoniam consummata M. P. dant CCLXI., adscribitur, *III. sunt super*, idque Salmasius in suis invenit. Vide eum in Solinum p. 834., ubi cum Plinio & Tabula hoc iter componit. *Iter* margo Fabriciani exemplaris præfert. WESS.

PENICONON.] *Peniconicenon.* Liber Notit. *Phenisone.* SIML.

PENICONON] *Ex exemplaribus apparet lectionis discrepantia. In Notitia Provinciarum ex laterculo minore Ala viii. Palmyrenorum* Phenicone: *& in vetusto exemplari Aulae Dei* Foenitionis. SVR.

PENICONON.] *Penicouiconon* nostri & Salmasii libri. Fecit hinc Labbeus ad Olympiodorum *Phoeniconicenon*, quod quid sit non bene capio. Felicius Salmasius Φοινικῶν κώμη explicat: sed quid si Φοινικωνὸς, uti Αἰζωνὸς & Αὐαὸς, ex secundo casu formarint? Habet in Thebaide urbem Φοινικῶνα *Phoeniconem* Olympiodorus, sed Talmidi & Tapidi vicinam; unde hanc esse non dixero. Vide Photium Cod. LXXX p. 194. Mansio à palmis dicta est, quibus universa Aegyptus & in primis Thebais abundabat, uti Ezech. Spanhemius Diss. VI. de U. & P. Nu-

APOLLONOS.	M P. XXIIII.
CABALSI.	M. P. XXIIII.
CENON YDREVMA.	M. P. XXVII.
BERONICEN.	M. P. XVIII.

ITEM A COPTO BERONICEM. M. P. CCLVIII. Sic VV. CC. BLANDINIANVS, NEAPOLITANVS, & EXCVSVS LONGOLIANVS.

POE-

P. Numif. p. 344. condocefecit. Habet aliam Phoenicônem in Arabia proxime finum Nonnofus apud Photium Cod. III. & Procopius L. I. B. Perf. C. 19. imo Cofmas Indopleuftes eo loci Ifraelitas ex Arabico finu in continentem efcendiffe adfirmat L. V. p. 195. Wess.

DIDIME.] Tabula *Didymos* appellat & *Aphrodito* poftponit. Διδύμη verum nomen videtur. Wess.

ARISTONIS.] Arbitratur Salmafius hoc titulo manfionem fuiffe ornatam ab eo *Aristone*, quem Ptolemaeus exploratum finum Arabicum apud Diodorum Siculum ablegaffe legitur. Tabula hoc loco *Xeron* habet, forte ob cœli folique ficcitatem. Wess.

PHALAGRO] *Strabo in libro ultimo juxta* Arabicum finum, *&* Heroum urbem Φαχωελοπολίτης νομός, καὶ πόλις Φαχωελόπολις: *quam nihil ad hanc pertinere existimo: nam ex recensione mansionum hujus itineris, quæ à Plinio commemorantur, satis apparet, nullius oppidi in eo mentionem fieri.* Sur.

PHALAGRO.] Tabula fcripta *Philacon*, quod merito verius effe Salmafius fufpicatus eft: Φυλάκων κώμη aut σταθμὸς videtur appellata. Habet Agatharcides Φυλακὴν in Aegypto p. 22. fed ea alia eft. Wess.

CENON DIDREVMA.] Ita legitur in impreffis & manufcriptis exemplaribus. Sed Plinium fecutus Hydreuma feci: funt autem *Compasi* & *Apollonos* Hydreumata. Siml.

CENON YDREVMA] *Videtur* Coenon *legendum. De* hydreumatis *nomine præter ea, quæ Plinius exposuit, &* aquationum *nomine vertit, Ptolemaeus Geographiae libro primo capite x.* ἐκ ἐνδεχόμενον ὄντα μόνον ἀλλὰ καὶ ἀναγκαῖον διὰ τοὺς τῶν Ὑδρευμάτων ἀπόχας: *quod vetustus interpres vertit*, ob adaquandi diverfiones: *quamvis in excusis Ulmae* adiquandi *pro* adaquandi *legitur: in quo aliqui ex recentioribus sunt decepti: & aptius vertissent*, ob aquationum diftantias. Sur.

CENON HYDREVMA.] Vetufti libri *Caenon Didreuma*, & *Cenon hydreuma*. Non male ergo Surita, præfertim cum in Tabula infit *Cenonnydroma*: veriffimum tamen eft *Caenon hydreuma* Καινὸν ὕδρευμα, quia Plinius *novum hydreuma* five *hydreum*, ut in MSS. eft, appellat: Quin vero Plinii *hydreum* ὑδρεῖον probum fit, nulla eft dubitandi cauffa: nec tamen ob Harduini allatam rationem, qua *hydreum* locum aquationis, *hydreuma* ipfam aquationem effe ait: certum enim eft ὕδρευμα pro ipfo aquationis loco a Ptolemaeo atque aliis effe ufurpatum: potuiffetque Harduinus ex Salmafio in Solinum p. 834., quem cum ea commentaretur ob oculos habuiffe apertiffimum eft, nifi feftinatio curam exemiffet, folidiora condifcere. Wess.

BERONICEN M. P. XVIII.] *Strabo in sinu* Arabico, *&* Troglodytica *regione* Bereniccem *constituit: atque iisdem Plinius L.* 2. *C.* 73. Troglodytarum *urbem adpellat, & Stephanus ex ejus nominis urbibus, tertiam in* Troglodytice *regione statuit. Justiniani ætate* mare rubrum *in finibus Palaestinae, qui ad id pertinent mare, Romanorum ditionem diremisse Procopius de bello Persico libro primo C.* 19. *auctor est.* Sur.

BERONICEN.] Vaticanus *Veronicen*. Ableganda vero hinc eft *Beronice* Troglodytarum urbs, qua de Surita. Plinius hanc, &, quæ in Troglodytice fuit, ftudiofe diftinxit L. VI. C. 29. Eam, de qua fermo eft, Epiphanius Haeref. LXVI. C. 1. memorat, indidemque merces ex India advectas per Thebaidem reliquamque Aegyptum divendi. Arabibus *Kosair* audit apud Golium ad Alferg. p. 145., cui jungi poffunt Stukii fcholia ad Periplum maris Eryth. p. 4. Ceterum *Pernicide portum* pro *Berenicide*, de qua terminatione vide fupra p. 66., Tabula appellat, Βερνίκη Epiphanius, Βερνίκη Arrianus in Periplo. Wess.

ITEM A COPTO.] Reliqui has manfio-

 nes,

POENICONICONON.	*M. P. XXVII.*
DIDIME.	*M. P. XXIIII.*
AFRODITO.	*M. P. XX.*
COMPASI.	*M. P. XXII.*
IOVIS.	*M. P. XXXIII.*
ARISTONIS.	*M. P. XXV.*
FALACRO.	*M. P. XXV.*
APOLLONOS.	*M. P. XXIII.*
CABALSI.	*M. P. XXVII.*
CENONDIDREVMA.	*M. P. XXVII.*
BREONICEM. *	*M. P. XVIII.*

ITER

nes, Suritae voluntati obsecutus, ut codicum discrepantiæ liquidius dignoscerentur, & tanto quidem magis, quod & nostri his assentirentur libri. WESS.

ITEM THRACIAE] *Refert se hujus Itinerarii auctor ad suum in provinciis obeundis certum, & constitutum ordinem. Nam posteaquam illud* Alexandria *iter ab occidua* Nili *parte ultra* Syenem Hierasycaminon *usque absolvit, & postea ex adverso magni fluminis, Arabiam versus è regione peregit, ad celeberrimumque se iter* Copto Berenicem *contulit, quo viam Romani ad Indias, & Arabicas merces exportandas patefecerant, rursus ad Thraciae provinciæ regiones lustrandas convertit, quum superiore itinere* Sirmio Nicomediam *penetraverat: & à* Cabyle *Thraciae urbe* Hadrianopolim *iter instituit.* SVR.

ITEM THRACIAE.] Deficiunt hæc verba in MSS. veteribusque editis: sunt quoque inepta, sicuti quæ sequuntur indicant. Visum ergo est ea inducere atque delere. WESS.

A CABYLE.] Scripti libri *Cabile. Cabilis* Tabula Peutingerana. Καβύλη Harpocrationi, Suidae atque aliis. Demosthenes Philippica IV. p. 78. Thraciae oppida Δρογγίλον καὶ Καβύλην καὶ Μάστειραν connectit, & περὶ τὸν ἐν Χεῤῥον. p. 60., ubi scholiastes monet, loca esse obscura circa Strymonem atque Amphipolin, quod certe in Cabyle verum non est. Situs ejus cognoscitur ex Tabula scripta & Ravennate, a quibus in intima Thracia, circiter CX. M. P. à Philippopoli collocatur. Ravennas præterea L. IV. C. 7. eam Marcianopoli pæne adjungit. Recte ergo Suidas κατὰ μέσον τῆς Θρᾴκης *in media Thracia* positam fuisse ait: hinc porro cognoscimus, non sine ratione viros doctos Strabonis *Calyben* eandem atque hanc esse arbitrari: figit eam supra Byzantium L. VII. p. 320, qui situs prorsus convenit. Videntur quidem gentilia nomina *Calyben* & *Cabylen* diversas facere urbes, siquidem a *Calybe* Καλυβίται & Καλυβεῖς, a *Cabyle* Καβυληνοὶ apud Stephanum formantur: neque tamen adeo prægnans validaque hæc ratio videtur, ut gemina oppida credamus; multum enim in his sibi indulserunt veteres, suntque *Cabyletae* a *Cabyle* apud Plinium L. IV. C. 11. ex Harduini sive potius Th. de Pinedo emendatione. Jam non indigna Cabyle fuerat, cui locus in Geographia sacra à Car. à S. Paullo assignaretur ob hæc ex fragmento III. Oper. Histor. Hilarii p. 1326. *Severus Episcopus à Cabula opto vos in Domino bene valere.* Quod autem Schurtzfleischius in Notit. Bibl. Vinariensis p. 273. Cabylen & Philippopolin eandem facit, id enimvero, ne nunc alia adferam, Itinerario & Tabula fit invitis. Ceterum MSS. atque editi LXXIX. M. P. annectunt, solo Cusani una millia detrahente: vir doctus Fabricii exemplari adscripsit *forte* LXXXIX. WESS.

M. P. LXXVIII.] *In Regio male* CCV. *pro* LXXVIII: *trium mansionum numeris inter se concinentibus.* SVR.

ORVDISZA AD BVRGVM M. P. XXX.] *Regium* Orodista ad Burgum M. P. XXX. *Blandinianum & Lengelianum* Orudisza mpm. XXX. *Neapolitanum* Crudisza ad Burgum mpm. XXX. SVR.

ORVDISZA.] Hanc ego mansionem legere non memini. *Burgi* vocabulum ostendit castello vicinam fuisse, quod labente Imperio *burgum* appellare adsueverunt. Vide Vegetium L. IV. R. M. C. 10. Ortelius in Thesauro auctor est, *esse qui suspicetur Aphrodisia legendum*, quo nihil

ITER THRACIAE.

A CABYLE PER COMPENDIVM HADRIANOPOLIM VSQVE.	M. P. LXXVIII. Sic.
ORVDISZA AD BVRGVM.	M. P. XXX.
IN MEDIO.	M. P XXV.
HADRIANOPOLI.	M. P. XXIII.
A PLOTINOPOLI HERACLEA.	M. P. XCII. Sic.
TRAIANOPOLI.	M. P. XXII.
APRIS.	M. P. XXIII.

RE-

nihil adjuvamur: Aphrodiſiadem ſive Aphrodiſia, ut Agathias & Tabula haud bene vocant, infra habebimus, ſed in Cherſonneſo Thraciae, nec magno intervallo a Callipoli diverſam: illius autem nulla poteſt eſſe ratio in intima Thracia conſtitutis. WESS.

IN MEDIO.] Si certum atque exploratum foret, manſionem hanc ita eſſe nuncupatam, quod media Orudiſzam inter & Hadrianopolim eſſet, citra dubium Suritae eſſet ſententia: jam vero & aliarum potuit eſſe *media.* Margo Fabriciani libri XXXIIII. Hadrianopoli adponit, Cuſani vero ſchedæ M. P. XXIIII., quæ ad Suritae conjecturam proxime accedunt. WESS.

HADRIANOPOLIM M. P. XXIII.] *Habent exemplaria, cum legendum videatur* M. P. XXV. *Nam ex ſuperiore manſione* In medio M. P. XXX. *conjicitur ab* Orudiſza Hadrianopolim L. M. P. *abeſſe: &* In medio ad XXV. M. P. *conſtitutam fuiſſe eam manſionem, ut ſæpe videmus in hoc Itinerario.* SVR.

HADRIANOPOLI.] Urbem hanc ab Oreste, *poſtquam ſe apud tria flumina circa Hebrum purificaverat*, Oreſteam dictam fuiſſe Lampridius in Elagabalo C. 7. refert. Habet tria flumina circa Hadrianopolim Nicetas Choniates in Manuele Comneno L. VI. p. 33. Edit. Baſil., quæ, ſi acquieſcere liceat in Lampridii narratione, ea eſſe potuerunt: ut ut eſt, ſcriptoribus rerum Conſtantinopolitanarum nihil magis ſolenne eſt, quam Oreſtiadis nomen Hadrianopoli imponere: Nicetas in Andronico Comneno p. 139. καὶ γεγονὼς κατὰ τὴν Ὀρεστιάδα, εἴτη δ' ἂν ἄλλως Ἀδριανούπολιν. In ſequentibus Oreſtiadem atque Hadrianopolin frequentiſſime permiſcet: Nicephoro Gregorae adeo Oreſtiadis nomen commodum atque elegans eſt viſum, ut altero rarius utatur, nec quicquam diſſentit Laonicus Chalcocondyles L. I. R. T. p. 20., nec Joan. Tzetzes, neque auctor Vitae Athanaſii, Patriarchae Conſtantinop., quorum verba excerpſit Leo Allatius ad Georgium Acropolitam C. 13. WESS

A PLOTINOPOLI HERACLEAM M. P. XCII.] *Utraque Thraciae urbs, &* Plotinopolis *nomen urbi ab Hadriano Imperatore ex* Plotinae *Trajani uxoris nomine inditum fuiſſe videtur; & eadem videtur eſſe mediterranea* Heraclea, *de qua ſupra ab Antonino mentio; altera nempe ab* Heraclea Perintho *Propontidis, de qua infra meminit Antoninus.* SVR.

PLOTINOPOLI.] Trajanusne an Hadrianus urbem condiderit cum exploratum non ſit, vero videtur ſimilius a Trajano originem & uxoris cognomen accepiſſe: *Heracleam* hanc fuiſſe aliam unde Surita noverit, equidem non perſpicio: nam ea, quam ſupra habuimus, haud dubie Perinthus eſt. Juſtinianus Plotinopolin inſtauravit, Procopio L. IV. Aedif. Juſtin. C. 11. auctore: numi ΠΛΩΤΕΙΝΟΠΟΛΙΤΩΝ titulum ſæpe præferunt. Aberat urbs, ſi Tabula fidem capit, nam in Antonino contractius eſt intervallum, XXIIII. M. P. ab Hadrianopoli. WESS.

TRAIANOPOLIM M. P. XXII.] *Altera* Traianopolis *ab ea, quæ in Cilicia* Selinus *antea dicta fuit: ut Xiphilinus meminit ex Dione: quo loco* Traianus *diem obiit.* SVR.

APROS M. P. XXII.] *Regium* Apris M. P. XXIII. *Reliqua* M. P. XXXIII. Apros *Colonia Plinio L. 4. C. 11. quam à* Philippis CLXXXVIII. M. P. *abeſſe tradit, & Ptolemaeo* Ἄπροι, *&* Perinthum Heracleam *adjungit Ammianus libro xxvii. C. 4. Stephano* Ἄπρος θηλυκῶς πόλις Θρᾴκης. SVR.

APRIS.

RESISTO. M. P. XXII.
HERACLEA. M. P. XXV.

ITER A SEBASTIA COCVSO PER MELITENAM. M. P. CCXCIII. Sic.

BLANDOS. M. P. XXIIII.
EV-

APRIS.] Nicetæ Ἄπρως in Balduino p. 305. Coloniæ dignitatem temporibus Antonini Pii ex Ligoriano numo, cui inerat COL. APROS. TITIA. AELIA. HADRIANA. ANTONINA. AVGVSTA., L. Holsteinius obtinuisse ad Stephanum arbitrabatur, sed oblitus loci Pliniani, in quo colonia est. Verius dixeris, a Claudio Imp. coloniam esse factam: habet enim Sponius Miscell. p. 173. lapidem, inscriptum COL. CL. APREN., *colonia Claudia Aprensi.* Cedreni commentum, quo ab Apro Cari socero, rectius Numeriani dixisset, urbis nomen & originem repetit, explosit Ch. Cellarius L. II. G. A. C. 15. WESS.

RESISTON M. P. XXII.] *Regium* Resisto M. P. XXII. *Reliqua* M. P. XXXII. *& Plinii L. 4. C. 11. excusa exemplaria totidem* M. P. Apris Resiston *connumerant, sed in tribus vetustis* XXII. M. P. *designantur, & in Toletano pessime affectus est hic locus. Infra omnia excusa exemplaria* ab Apris Resiston XXVI. M. P. *attribuunt. Ptolemaeus* Βισάνθη ἢ Ῥαίδεστον. *Cum Plinius L. 4. C. 11.* Bisanthem Macrontichos *dictam doceat: quae à* Propontide *ad* Melanem *sinum inter duo maria porrectis muris procurrentem excludit* Cherrhonesum. *Et Procopio item, de adificiis Justiniani L. 4. C. 9., oppidum maritimum ad navigandum* Hellespontum *peridoneum situm habens* Ῥαίδεστος. *Stephanus urbem Macedoniae* Bisanthem *juxta* Thraciam *apponit. Suidae* Ῥαίδεστος πόλις. SVR.

RESISTO.] Nostri MSS. XXXII. addunt: ego Regium Suritae sequor. Scio quid in Plinio Harduinus tentarit, sed ei satis suo loco faciemus. Rectius ille animadvertit, non ex vero Pintianum Plinii & Itinerarii *Resistum* cum Rhaedesto composuisse: Rhaedestus veterum est Bisanthe. Ptolemaeus Βισάνθη ἤτοι Ῥαίδεστον. Hæc extra militarem viam ad Propontidem erat posita: inde χωρίον ἐπὶ θαλάττῃ Xenophonti L. VII. Exp. Cyri p. 313., & Ῥαίδεστον παράλιον Nicetae in Balduino p. 302., & παραθαλαττίδιον in Isacio Angelo III. p. 222. Jam vero Bisanthen Plinius a Resisto distinguit. Quare male Pintianum suum secutus est Surita, & Suritam alii. Resistus in Thracia mediterranea, nec tamen admodum celebris, fuit. WESS.

HERACLEAM M. P. XXV.] *Regium exemplar* Eraclea M. P. XXV. *Blandinianum & Neapolitanum* Heraclea M. P. XV. *Longelianum* XVI. *sed harum mansionum numeri ex Regio collocati veram summa* XCII. M. P. *rationem conficere videntur. Adhac Procopius* Rhaedeston *ab* Heraclea *itinere diei abesse perhibet, eodem Commentario.* SVR.

HERACLEA.] Magno consensu XV. M. P. librorum nostrorum excerpta addunt, quæ X. M. P. augenda esse apparet. In Parisiensi libro margo exterior ostentat, *respice, XI. sunt super.* WESS.

ITEM A SEBASTIA COCVSON PER MELITENEM M. P. CCXCIII.] *Consentiunt exemplaria Reg. & Blandinianum, ac Longelianum. In Neapolitano* CCCXCIII. *Ex* Thracia *provincia in* Cappadociam *trans fretum transilit. Plinius L. 6. C. 3. in* Cappadociae *regione* Colopena Sebastiam, *&* Sebastopolim *recenset: & Ptolemaeus in* Cappadocia *inter mediterraneas* Ponti Polemoniaci. Cocusos *hoc Itinerario tanquam celebre oppidum proponitur: cujus apud Geographos auctores nullam reperio fieri mentionem. Ex his vero qui historiam Ecclesiasticam concinnavere, apparet, oppidulum fuisse* Armeniae *Arcadii Imperatoris tempore, in Imperii Romani finibus, ad os Ponti in solitudine vasta situm, quo D. Johannes Chrysostomus in exilium projectus est, qui ad* Constantium *presbyterum hac scripsit:* Septuaginta diebus in itinere consumptis, aliquando tandem Cucusum pervenimus: locum totius orbis, propter solitudinem gravissimum. *Et in eadem Epistola.* Quandoquidem & nos tertium jam annum in exilio agentes, in fame, peste, bellis, continuis obsidionibus, solitudine incredibili, morte quotidiana, ensibus Isauricis, non mediocriter animos adjicit, & consolatur affectionis vestræ abundantia, & con-

EVSPOENA.	M. P. XXVIII.
ARANIS.	M. P. XXIIII.
AD PRAETORIVM.	M. P. XXVIII.
PISONOS.	M. P. XXXII.
MELITENA.	M. P. XXXII.

AR-

constantia, & fiduciæ stabilitas. *Vide Nicephorum lib. xiii. In Chalcedonensi Concilio Domnus Episcopus* Cocusi *civitatis subscripsisse traditur.* SVR.

ITER A SEBASTIA.] Hoc vir doctus, qui Fabricii exemplar versavit, in MSS. reperit: ceteri *a Sebastia:* saltus qui hic fit in Armeniam, mihi pæne persuadet, itinera, quæ præcesserunt, infra fuisse ponenda, ubi ex Pannonia in Thraciam pergitur: neque enim commode hæc connectuntur. Ceterum *Sebastiam* in Armenia prima Hierocles habet ac Procopius L. III. Aedif. C. 4., ubi à Justiniano novis moenibus ornatam fuisse addit: sed quod ille instauravit, id Tartarorum princeps Timur, incolis crudeli supplicio excarnificatis, evertit, referente Duca Hist. Byzant. C. 15. Arabes eam *Siwâs* vocant & III. mansionibus a Melitene disjungunt apud Golium in Alferg. p. 266. WESS.

BLANDOS.] Nusquam hanc inveni, ut nec plures alias, in remotissima hac orientis parte positas. WESS.

EVSPOENA.] Ptolemaeo *Phuphena*. SIML.

EVSPOENAM M. P. XXVIII.] *Regium* Euspena M. P. XXVIII. *Blandinianum* Euspoena M. P. XXV. *Neapolitanum* Euspena mpm. XXVIII. *Long.* Euspoena mpm. XXV: *&* XXVIII. *corrigitur. Ptolemaeo* Οὐασπάπα *oppidum recensetur: quod* Armeniae *attribuitur: neque ad hanc pertinere regionem potest; qua adhuc Cappadociae est ante* Melitenem. SVR.

EVSPOENA.] Jam in Armeniam minorem devenimus, neque adeo, si cetera convenirent, Ptolemaei aut *Phuphenam* aut *Vaesapam* adspernarer: verum nimium est in vocabulis discrimen. WESS.

ARANIS.] Ptolemæo L. V. C. 7. Ἄραυα, sive, ut MS. Coislinianus, Ἀράνα. WESS.

AD PRAETORIVM.] Alias *à Praetorio*, meminit hujus liber Notitiarum. SIML.

AD PRAETORIVM M. P. XXVIII.] *Habent Regium exemplar, & Neap. Bland.* ad Pretorium M. P. XXV. *& Long.* A Praetorio M. P. XXV: *&* XXVIII. *corrigitur.* SVR.

AD PRAETORIVM.] Ex Vaticano Schelstrate *ad Praetorium* vulgavit: ceteri variant. In Notitia Imp. Or., quam Simlerus citat, mansionem hanc legere non memini: est quidem sub dispositione Viri Spectabilis Ducis Armeniae *Ala prima Praeteria nuper constituta*; utrum vero in hac mansione qui finivero? *Praetorium* in provinciis habitationi præsidis erat paratum; si vero is *palatium* incoleret, *pratorium vel suscipiendis conservandisque speciebus publicis, horreorum vice, vel alia necessaria rei deputabatur*, ut Imp. Leo decernit L. 14. C. de Of. Rect. Provinc. Est apud Rodericum Carum L. III. Antiq. Hispal. C. 57. in veteri marmore PRAETORIVM IN VRBE MVNDA, QVO PATRES OB REMP. ADMINIST. CONVEN. Plura dicam alias. Tu vero vide Jac. Perizonium Dissert. II. §. 21. de Praetorio. WESS.

PISONOS M. P. XXXII.] *Regium* Pisonos M. P. XXII. *& reliqua exemplaria* mpm. XXXII. SVR.

MELITENA.] Hic in MS. exemplari & in impressis codicibus perperam legitur *Macelena* vel *Malecena*, cum in ipsa itineris inscriptione scribatur, id *per Melitenam Cocusum* ducere. SIML.

MELITENEM M. P. XXXII.] *Regium* Meletena M. P. XXII. *Blandinianum* Malecena M. P. XXXII. *Neapolitanum* Macelena mpm. XXXII. *Longolianum Blandiniani lectionem praefert, quòd plerumque in eo exemplari usu venit, &* Masselena *miniaceis litteris corrigitur. Plinius Regionis* Melitenae *meminit:* Cappadociae, *inquit L. 6. C. 3.*, pars prætenta Armeniae majori Melitene vocatur: & Melitae urbis, à qua Melitene dicta sit, *ab eo fit mentio. In* Colopena *vero* Sebastiam, *&* Sebastopolim. Hæc parva sed paria supra dictis. Reliqua sui parte *Melitam* à Semiramide conditam haud procul

 Euphra-

ARCAS.	M. P. XXVI.
DANDAXINA.	M. P. XXIIII.
OSDARA.	M. P. XXIIII.
PTANDARI.	M. P. XXIIII.
COCVSO.	M. P. XXXVIII.

ITER A SEBASTIA COCVSO PER CAESAREAM. M. P. CCLVIII. Sic.

SCA-

Euphrate: & de Melitene regione, *qua prolata sunt, paulo post: sed in vetustis exemplaribus, cum* Melitae *urbis ab eo mentio fit, littera adeo sunt implicata, ut vix elicias* Melitemne, *an* Melitenam *vocet. Strabo Amauum ad Euphratem & Melitinam usque progredi, ad quam Comagena Cappadociae adiacet, auctor est: ex quo loco Stephanus* Melitenem *urbem, non regionem intellexit & verba Strabonis profert. Ammianus libro xix. C. 8.* Exinde Melitinam minoris Armeniae oppidum venimus. *Ptolemaeus &* Melitenae *regionis ad* Euphratem *meminit, & in eadem regione* Melitinae urbis. *In Notitia Provinciarum sub dispositione viri spectabilis Ducis Armeniae* Præfectus Leg. XII. Fulmineae Melitene *recensetur. Justinianus praterea Novel.* 31. *in Armeniae distributione tertiam* Armeniam *instituit eam, quae prius secunda dicebatur, in qua principatum teneret* Melitene. Ἀρχαία πόλις ἐπίσημος ἐν καλῷ τε γῆς καὶ ἀέρος κειμένη καὶ οὐδὲ πόῤῥω διεστῶσα τῶν τοῦ Εὐφράτου ῥευμάτων. *Procopius de bello Persico libro primo C.* 17., Armeniae minoris *Metropolim esse* Melitenem *tradit, urbem quidem dignissimam, deinde* Samosata, *& post* Hierapolim; *&* περὶ τῶν Κτισμάτων *L.* 1. *C.* 7. *in urbe Armeniae Melitena quondam Legionem xii. fuisse constitutam perhibet. In Concilio Chalcedonensi Constantinus Episcopus* Melitenae *civitatis metropolis Armeniae scribendo interfuit. Et Nicephorus Callistus libro xi. Ecclesiastica historia Concilium* Tyanae *coactum memorat, cui interfuit Otresius* Melitinae *Episcopus.* Svr.

MELITENA.] *Matelena Matilena*que libri nostri edunt, quod à Simlero & Surita recte correctum est. Stephani errorem tetigit quoque Salmasius in Solin. p. 444. & Pinedo ad Stephan., sed qui ipse in errorem sese induit, cum Ortelium notat, *Melitenem* urbem agnoscentem: nihil enim certius illius opinione. In Plinio Martianus Capella L. VI. p. 222. *Melitam* videtur legisse. Plura postmodum differemus. Wess.

ARCAS M. P. xxv.] *Habent exemplaria manuscripta, & Longolianum: alterius ejus nominis urbis* Phoenices *regionis apud auctores Geographos celebris supra fit in hoc* Itinerario *mentio.* Svr.

ARCAS.] Habet Hierocles *Arcas* in Armenia secunda, quam tertiam esset jussit Justinianus Novell. xxxi. C. 1., ubi & *Arcas Melitenae* subesse vult. Vide etiam infra. Wess.

DANDAXINA.] Alias *Dandacena.* Siml.

DANDAXINA M. P. xxiiii.] *Regium* Dandanixa m. p. xxiiii: *& reliqua* Dandaxnia mpm. xxiiii., *& infra eadem variant exemplaria.* Svr.

PTANDARI.] Vel *Pandari* vel *Tandari.* A Ptolemaeo *Tanadaris* ponitur in præfectura Cataonica: distantiarum tamen ratio non bene congruit. Siml.

PTANDARI M. P. xxiiii.] *Regium* Ptandaria m. p. xxiiii. *& infra* Tandari, *&* Ptandari. *Blandinianum* Pandari, *& postea* Ptandari, *&* Ptandaris: *Neapolitanum* Pandari, *& paulo post* Ptandari: *& item in Longoliano, ut haud dubie* Ptandari *sit legendum. Forte ea est, quae Ptolemaeo in Praefectura Cataoniae provincia Armeniae* Τανάδαρις *appellatur. Nam infra à* Sebastia Cocuson *per compendium ab Antonino* Comanis, & Ptandari *adjunguntur* xxiiii. m. p. Svr.

PTANDARI.] Nostri omnes *Pandari.* Τανάδαρις Ptolemaei, ut recte Simlerus, ob distantiæ differentiam huc pertinere non potest, nisi Geographum errasse velis. In veteri Notitia Metropolitanorum, edita a Car. a S. Paullo, Caesareae Cappadociae adjungitur ὁ Τανδρῦ, sed neque ille hic locum tuebitur: sunt enim ibi conturbata omnia, & multi Ephesino præsuli subjecti perverse in dioecesin Caesariensis transduntur: ὁ Ἀντάνδρου ibi verum est. Ego hanc & quæ præcesserunt, nondum inveni. Ὄρσαγα non longe a Melitene Ptolemaeus ponit,

SCANATU.	M. P. XXVIII.
MALANDARA.	M. P. XXX.
ARMAXA.	M. P. XXVIII.
EULEPA.	M. P. XXIIII.
CAESAREA.	M. P. XVI.
	AR-

nit, poteſtque cum *Osdara* contendi: *Opus* tamen Palatin. & Coiſlin. MSS. edunt. WESS.

COCUSON M. P. XXXVIII.] *Regium* Cocuſo M. P. XXVIII: *& infra idem exemplar* Ptandari Cocuſon M. P. XXXVIII. *numerat. Blandinianum* Cocuſo M. P. XXXVIII. *& Neapolitanum: Longelianum* M. P. XXVIII: *corrigit* XXVIII. SUR.

COCUSO.] *Civitatulam Cappadociae, nomine Cucuſam* appellant Notkerus & Uſuardus in Martyrum indice VII. Id. Junii. Cappadociae περὶ τὰ ἐρημα τοῦ Ταύρου *circa deſerta Tauri montis loca* adſcribit Athanaſius Apol. de fuga p. 322. & Hiſtor. Arian. ad Monachos p. 348. Joan. Chryſoſtomus τὸ ἐρημότατον χωρίον τῆς Ἀρμενίας Epiſt. 119. & πάσης τῆς καθ' ἡμᾶς οἰκουμένης ἐρημότατον χωρίον Epiſt. 87. appellat. Quod vero Armeniae Cocuſum contribuerit, quam Cappadociae Athanaſius eſſe ajebat, factum inde eſt, quod Armeniae II. ſit attributa, cum olim Cappadociae fuiſſet, teſte Theodoreto L. II. H. E. C. 5. Ceterum Κωκουσὸν Graeci nuncupare ſolent, quamquam Κουκουσὸν in Vaticano Chryſtomi MSS. Benedictini invenerunt. Vide Epiſt. 84. & N. Bergerum L. III. Viar. Milit. C. 44. WESS.

M. P. CCLVIII.] Sic libri omnes; nec tamen ſingularum manſionum numeri reſpondent, neque id ſane præter ſolitum. WESS.

SACANATA.] Alias *Scanatus*. SIML.

SCANATUM M. P. XXVIII.] *Regium* Scanatu M. P. XXV: *& reliqua* Sacanatu M. P. XXVII. SUR.

SCANATU.] Noſtri omnes *Sacanatu*: Cuſani tamen liber alio itinere *Scanatus*, quod & Ortelius in ſuo invenit, edit. Mihi alibi viſa non eſt. WESS.

MALANDARA M. P. XXX.] *Habent manuſcripta & Longolianum: cum infra eadem &* Merandara *&* Maiandara *præferant diverſis itineribus. Forte Ptolemaei eſt* Μάρδαρα *in mediterraneis* Ponti Cappadociae *provincia*. SUR.

MALANDARA.] *Malandera* Cuſani ſchedæ. Μάνδαρα Ptolemaei ut hæc ſit, diſtantia non feret. WESS.

ARMAXA M. P. XXVIII.] *Regium* Ermata M. P. XXVIII: *& reliqua* Armaxa mpm. XXVIII: *& infra ſemper* Armaxa. SUR.

ARMAXA.] In Tabula eſt *Armaha*. Forte Ptolemaei eſt Ἀρμαξα. WESS.

EULEPA.] Æque ignorantiæ tenebris obcœcata luce claritatis hæc manſio caret quam precedens: *Eulexa* dicitur in Cuſani MSS. infra. WESS.

CAESAREAM M. P. XVI.] *Habent auferendi caſu manuſcripta, & Leng. exemplar. Hac eſſe* Mazaca *videtur Strabonis*, Cappadociae *metropolis: & Plinio L. 6. C. 3. ſub monte* Argaeo Mazaca *recenſetur*, Quæ nunc, *inquit*, Caeſarea nominatur. *Nicephorus Calliſtus L. 10. eſt auctor, Claudium Caeſarem appellatione mutata, nomine ſuo cohoneſtaviſſe. Ptolemaeus in Præfectura Ciliciae*, Cappadociae *provincia*, Μαζάκα ἡ Καισάρεια. SUR.

CAESAREA.] Procul vero eſt Nicephorus. Rectius a Tiberio Caeſaream cognomen accepiſſe Suidas in Τιβέριος tradidit. Urbs erat ampla, Argaeo monti accubans: unde Philoſtrato L. II. Vit. Soph. C. 13. Καισάρεια ἡ Καππαδοκῶν ὄρει Ἀργαίῳ πρόσοικος, & Palladio in Chryſoſtomi vita p. 77. Καισάρεια ἡ πρὸς τῷ Ἀργαίῳ dicitur, prorſus ut in numis ΚΑΙΣΑΡΕΩΝ. ΤΩΝ ΠΡΟΣ ΑΡΓΑΙΩι. Diceres hunc ſimilemve montem in animo fuiſſe Morelli, vertentis hæc Libanii tom. II. p. 412. Ἀλλὰ μὴ στέργε τὴν δοκοῦσαν φιλανθρωπίαν Φιλίππου περὶ τοὺς ἁλόντας Ἀθηναίους, οἳ Ἀργαῖον κατῆγον, *quando Argaeum appulerunt*: ſed quidquid ille cogitarit, egregie falſus eſt; neque enim loci nomen ſed viri eſt, quem Athenienſes in regnum deduxerunt, qua de re Mauſſacus ad Harpocrationem. De cetero Caeſarea ante *Mazaca*, *Maxima* perperam Ptolemaeo Lucenſi L. VI. H. E. C. 4., vocabatur. Hieronymus Quæſt. in Geneſ. C. X. *Moſoch Cappadoces, unde & urbs uſque hodie apud eos Mazeca*, *Mazaca* de-

ARTAXATA.	M. P. XXIIII.
CODVZABALA.	M. P. XVIII.
COMANA.	M. P. XXIIII.
PTANDARI.	M. P. XXIIII.
COCVSO.	M. P. XXXVIII.

ITER A SEBASTIA COCVSO PER COMPENDIVM. M. P. CCVI. Sic.

TO-

derat ipse, *dicitur:* solus quod sciam Xenophon Ephesius L. III. Ephesiacon *Μάζακον, πόλιν τῆς Καππαδοκίας μεγάλην καὶ καλὴν* numero singulari appellat. Parietinas urbis, motu terræ disjectæ, Nicephorus Bryennius L. II. Comment. C. 3. memorat. WESS.

ARTAXATA M. P. XXIIII.] *Regium & Bland. habent. Neap.* Artaxata mpm. XXVIII. *Long.* mpm. XXIIII: *& corrigit* XXVIII. *Urbs celebri fama majoris Armeniae, quam* Araxis *praeterlabitur.* SVR.

ARTAXATA.] XXVII. M. P. Cusani MSS. aliique apponunt: Regio tamen Suritae consentit margo Fabriciani exemplaris. *Artaxata* Armeniae majoris nihil ad hanc urbem, quippe longissime inde disparatam. Tabula Peutingerana in hoc itinere LIII. M. P. a Comanis Cappadociae *Arasaxa* habet: ea hæc est, agnita quoque Ptolemaeo L. V. C. 7. Infra enim optimus Suritae codex *Arasaxa*, ceteris *Artaxata* probantibus, edit. WESS.

CODVZABALA.] Vel *Coduzalaba.* SIML.

CODVZABALA. M. P. XVIII.] *Regium* Coduxsaba M. P. XVIII. *& paulo post in eo exemplari* Coduzabala. *Bland.* Coduzalaba mp. XVIIII. *& infra* Coduzalbabla. *Neapolitanum* Coduzabala mpm. XVIII. *Longolianum* Coduzalaba mpm. XIX: *&* Coduzabala *corrigitur, quam dictionem praeferendam existimavimus.* SVR.

CODVZABALA.] E libro Cusani *Coduzabala M. P. XXIX.* excerptum est, ex ceteris XVIII. M. P. Vaticanus praeterea *Coduzalababla:* inferius vero Vossian. *Codozabala*, Cusani schedæ *Codolaba.* In Tabula *In cilissa* invenitur, quæ nihil est celebratior. WESS.

COMANA M. P. XXIIII.] *Habent manuscripta & Longolianum exemplar. Hac est* Comana Cappadociae *cognominata, praefectura Cataoniae Armeniae, provincia Cappadociae. Vtraque* Dianae *Tauricae sacra, ut pluribus refert Strabo.* Comana *plurium numero protulisse auctor Commentarii Alexandrini videtur; cum de utraque urbe mentio fit, de Pontica hac proferuntur. C.* 35. Nam ex Ponto à Comanis jugum editum silvestre est pertinens in Armeniam minorem, quo Cappadocia finitur ab Armenia. *Hujus vero Comanae Antonius hoc pacto C.* 66. Magnisque itineribus per Cappadociam confectis, biduum Mazacae commoratus, venit Comana vetustissimum, & sanctissimum Bellonae templum, quod tanta religione colitur, ut sacerdos ejus Deae majestate, imperio & potentia secundus à rege consensu gentis illius habeatur: Id homini nobilissimo Nicomedi Bithynio adjudicavit, qui regio Cappadocum genere ortus, propter adversam fortunam majorum suorum, mutationemque generis, jure minime dubio, vetustate tamen intermisso, sacerdotium id repetebat. *De ea regni controversia plura apud Strabonem. Dion L.* 35. *p.* 5. *plurium etiam dictione duas esse urbes Cappadociae non procul inter se distantes memorat: & utramque gladium habere, quem verum Iphigeniae esse arbitrarentur. Procopius de bello Persico libro primo C.* 17., *perhibet* Orestem *locis plurimis obitis, cum in* Ponto *constitisset, montem praeruptum contemplasse, ad cujus radices* Iris *fluvius praeterflueret: & eum locum ab oraculo sibi designatum existimasse, & eo loco urbem clarissimam cum* Dianae templo *exaedificavisse, quam* Comanam *ab excisa in eodem loco sibi* coma *nuncupavisset. At postmodum cum praesensisset, non rite oraculi mentem eruisse, errabundum locum quendam in Cappadocia, alteri, qui in* Tauris *erat, maxime similem, reperisse. Nam ibi &* Taurus *mons erat, & fluvius* Sarus: *ac rursus urbem nobilem eo situ condidisse, & templa duo, alterum* Dianae, *Iphigeniae vero sorori alterum, qua postea Christiani in sua templa instaurarint, nulla aedificiorum penitus parte immutata: Eamque itidem urbem* Comanam *adpellavisse ab excisa rursus coma, cum morbo omni*no

TONOSA.	M. P. L.
ARIARATHIA.	M. P. L.
CODVZABALA.	M. P. XX.
COMANA.	M. P. XXIIII.
PTANDARI.	M. P. XXIIII.
COCVSO.	M. P. XXXVIII.

ITER AB ARABISSO PER COMPENDIVM SATALAM.
M. P. CCLXVIII. Sic.

TO-

no liberatus esset. Suidas cum Κομάνα *urbem commemorat*, Ἔνθα, *inquit*, ὁ Χρυσόστομος ἐξέφη πρῶτον. Svr.

COMANA.] Hæc χρυσῆ dicebatur, ut a Pontica discerneretur, Procopio & Justiniano Novella xxxi. auctoribus. Ponticam *Iris* alluebat, quem fluvium Gregorius Nyssenus in vita S. Macrinae p. 182. egregie descripsit. Wess.

TONOSA.] Forte Ptolemaei *Horsa* vel *Horosa.* Siml.

TONOSA M. P. L.] *Regium*, & *Neapolitanum* Tonosa: *Blandinianum* Tosona mpm. L. & *Longolianum: sed sequenti itinere* Tonosa *praferunt.* Svr.

TONOSA.] In Ptolemaeo Ὄρσα est; *Horsa*, quam urbem Simlerus hanc esse conjicit, Palatini & Coisliniani MSS. scripturæ Ὄρσα respondet: ego nostram esse non temere dixero. Wess.

TRIARITHIA.] Vel *Triarachia* vel *Ariarathia*, quod magis probatur. Ptolemaeus in præfectura Sargarausena *Ariarathirae* meminit. Siml.

ARIARATHIAM M. P. L.] *Regium exemplar* Ariarathia M. P. L. *Blandinianum* Triarithia M. P. L. *Neapolitanum* Triatrachia mpm. L. *Longolianum Blandiniani lectionem prafert*, & Triatrachia *emendat. Ptolemaeo in prafectura Cappadociae provincia* Sargarausena Ἀριαράθεια: *Ab* Ariarathe *tamen Rege nomen sumpsisse*, *Stephanus prodit:* Ἀριαράθεια πόλις πλησίον Καππαδοκίας, ἀπὸ Ἀριαράθου (*ita enim legendum est*) Καππαδοκίας βασιλεύσαντος γαμβροῦ Ἀντιόχου. Svr.

ARIARATHIA.] Ptolemaeo in Palatino & Coislin. MSS. Ἀριαράθειρα, ad quam formam in Liberati Diaconi Breviario C. 13. *Acacius Episcopus Ariarathirensis* appellatur: putem utrumque vitiosum esse. Regia fuit Ariarathae & Archelai, Cappadociae regum. Vide Constantinum Imp. L. I. Them. II. & Novel. xxxi. Wess.

ITEM AB ARABISSO M. P. CCCLXVIII.] *Regium* Ab Arabiso M. P. CCLXVIII. *Et infra in eodem exemplari &* Arabisso, & Babarisso, & Arabisso: *cum de uno, atque eodem oppido mentio fieri videatur. Blandinianum optimum item exemplar, & hoc loco, & infra semper* Arabisson *retinet: atque item in Neapolitano eadem constantia: quod admonendum duxi, quod varie in auctoribus id nomen descriptum reperiatur. Ptolemaeo in* Chalybonitide Syriae *provincia juxta Euphratem* Βαρβάρισσος. *Stephanus* Βαρβάλισσος φρούριον τὸ ἐν τετειχισμένον. *In Concilio Chalcedonensi Adelius Episcopus* Arabissi *civitatis*, & *in Concilio Constantinopolitano primo Otulus* Arabissensis *Episcopus scripsisse feruntur. In Notitia Provinciarum sub dispositione v. s. Ducis Syriae & Euphratensis in Augusto Euphratensi Equites Dalmatae Illyriciani* Barbarisso: *ita enim legitur in manuscripto exemplari: non* Barbalisso, *quemadmodum in excusis. Nicephorus libro xiii. Adelphium* Arabissi *Episcopum apud* Cocusum *visione divina admonitum Johannem Chrysostomum excepisse tradit. Et eodem commemorat libro, cum ei adversarii inviderent, quod* Cucusi *maneret*, Arabissum *abductum esse.* Svr.

ITER AB ARABISSO.] In passuum multitudine Vaticanus auctoritati Regii libri non est diversus. Noli vero opinari, quod Surita adcredidisse videtur, Arabissum & Barbarissum sive Barbalissum idem fuisse oppidum: hoc in Syria Euphratensi, XL. stadiis ab Obbane, Euphrati apposita, sedem occupabat, uti apud Procopium L. II. B. Pers. C. 12. legitur. Arabissus in Armenia erat, haud multum a Sebastia. Cocuso adjungitur a Joan. Chrysostomo Epist. 131. Malchus in Excerptis Hoeschelii p. 134. non longe Theodosiopoli, de qua Pro-

 copius

TONOSA.	M. P. XXVIII.
ZOANA.	M. P. XXV.
GVNDVSA.	M. P. XXIII.
EVMEIS.	M. P. XXX.
ZARA.	M. P. XVIII.
DAGOLASSO.	M. P. XX.

NI-

copius L. III. Aedif. Justiniani C. 5., summovet: id vero male, quod in Malcho *'Αῤῥαβήνσων ἱππεκληρώμενον χωρίον* vulgarunt, cui simillimo peccato in Leonis Imp. Notitia Episcopus *ὁ 'Αῤῥαβίζου* perscriptus est. Vide & Gothofredum ad Philostorg. L. IV. C. 5. WESS.

TONOSA M. P. XXVIII.] *Regium* Tosano M. P. XXVIII. *interversis, ut apparet, litteris. Reliqua* Tonosa XXVIII. SVR.

ZOANA M. P. XXV.] *Habent manuscripta, & Longolianum: sed in hoc* XVI. *corrigitur.* SVR.

GVNDOSA.] Ptolemaeo *Godasa.* SIML.

GVNDVSA M. P. XXIII.] *Habet Regium exemplar. Reliqua* Gundosa M. P. XXIIII. *Sed si* XXIII. *numeres, summa ratio constabit. Ptolemaeo in Armenia minore Γοδάσα.* SVR.

GVNDVSA.] Sic & Vaticanus. Simleri Suritaeque sententia non displicuit consultissimo Geographiae professori Ortelio. *Zoanae* XVIII. M. P. Cusani MSS. adnectit. WESS.

EVMEIS.] Alias *Camisa.* SIML.

EVMEIS.] Non ferent M. P., quæ hic conspiciuntur, ut sit Camisa, quæ infra Sebastiam inter & Zaram interest: Ego *Eumeis* non movero. WESS.

ZARA.] Vel *Sara.* Ptolemaeo *Saurania.* SIML.

ZARAM M. P. XVIII.] *Manuscripta, & Longolianum* Sara mpm. XVIII. *habent, cum eadem infra uno consensu* Zara *praeferant.* SVR.

ZARA.] Simlero accedit in Ptolemaeo suo Bertius, ut semper, cum incertissima tamen sit conjectura, & Ponti Polemoniaci urbs huc tranferri non possit. WESS.

DAGALASSO.] Forte *Dagona* Ptol. SIML.

DAGALASSON M. P. XX.] *Regium* Tagalasso M. P. XX. *& infra idem exemplar* Dagolasso: *Blandinianum, & Longolianum* Dagalasso M. P. XX. *Neapolitanum* Dagalaso mpm. XX. SVR.

DAGALASSO.] In vetustis exemplaribus & scripto Parisiensi *Degalasse*, unde forte *Megalasso* præstabit, quod Tabula XXXV. M. P. Nicopoli removet. *Dagalasso* tamen Vaticanus. WESS.

NICOPOLIM M. P. XXIIII.] *Consentiunt in hanc lectionem auferendi casu manuscripta, & Longolianum exemplar: oppidum celebre* Armeniae minoris, *quod Pompejus bello Mithridatico condidisse fertur, eo loco, quo Mithridatem vicerat: ut à Strabone, & Dione memoria proditur: Eamque urbem mutilatis, aut ætate confectis militibus habitandam tradidit. Auctor Commentarii Alexandrini belli* C. 36. Magnis, *inquit*, & continuis itineribus confectis, cum adventaret ad Nicopolim, quod oppidum in Armenia minore positum est, plano ipsum loco, montibus tamen altis, ab duobus lateribus objectis, satis magno intervallo ab oppido remotis, castra posuit, longe à Nicopoli, circiter M. P. VII. SVR.

NICOPOLI.] In minore Armenia Appianus itidem locat in Mithridat. p. 403. Justinianus ejus mœnia instauravit, indice Procopio L. III. Aedif. C. 4. Notitia Hieroclis cum Novella XXXI. in Armenia prima ponit. WESS.

OLITTO EVLARIZA.] Vel *Olito Euria-liza*, vel *Oloto Edariza.* Hanc arbitror esse, quam Ptolemaeus *Calsiorissam* vocat. SIML.

CLOTOEDARISAM M. P. XXIIII.] *Regium exemplar* Olotoaelariza M. P. XIIII. *& infra in eodem exemplari à Nicopoli* Clotedariza M. P. XXIIII. *& alio itinere ab eadem Nicopoli Satalam*, Olotoedarizam M. P. XXIIII. *Blandinianum vero exemplar hoc loco* Oluto eulanza mp. XXIIII. *habet: & aliis itineribus à Nicopoli* Olote dariza M. P. XXIIII. *& à Nicopoli Satalam* Olotoedariza M. P. XXIIII. *In Neapolitano hoc itinere* Oluto Eularizo mpm. XXIIII. *& à Caesarea Satalam à Nicopoli* Olotedariza mpm. XXIIII. *Et itinere à Nicopoli Satalam* Oleto edariza mpm. XXIIII. *Visum est adeo perexiguè & minutatim hac exponere, ut appareat, non absque ratione* Clotoedarizae *nomen praeponendum*

NICOPOLI.	M. P. XXIIII.
OLOTOEDARIZA.	M. P. XXIIII.
AD DRACONES.	M. P. XXVI.
AZA.	M. P. XXIIII.
SATALA LEG. XV. APOLLINARIS.	M. P. XXVI.

A GER-

dum esse, exemplarium lectione conlata; & videant viri docti, an id oppidum sit, quod à Ptolemaeo in Armenia minore, versus montanam regionem Καλπέρασσα *appellatur: qua in vetusta versione* Catiorissa. *Nomina etenim sunt adeo obscura & barbara appellationis, ut ex ipso nomine conjectura sit facienda.* SUR.

OLOTOEDARIZA.] Hoc sumus amplexi quoniam pluribus libris probatur, licet de scripturae veritate addubitemus. Nostris MSS. non minor est in voce scribenda pugna quam Suritae libris fuit. Tabula in hac vicinia *Oleoberda XXI. M. P.* a Nicopoli & *Caleorissa XV. M. P.* a mansione, quam diximus, agnoscit, quarum posterior Ptolemaei Καλπέρασσα, prior Σελεοβόρεια esse videtur. Procopius hoc in tractu *Lutararizon* L. III. Aedif. C. 4. memorat: hanc esse non dixero. Plura deinde proferemus. WESS.

AD DRACONES M. P. XXV.] *Regium* Andracones M. P. XXV. *& itinere à Caesarea Satalam infra à Cletoedariza* Dracontes M. P. XXVI. *Blandinianum* ad Dracones M. P. XXVI. *Neapolitanum* mpm. XVII. *& Longolianum* mpm. XVI. *&* XXVII. *emendat. Strabo ultra Damascum montes duos collocat, qui* Trachones *appellantur.* SUR.

AD DRACONES.] Strabonis *Trachones* longissime hinc in Syriam amandandi sunt. Hæc inter Nicopolin & Satalam mansio fuit, *Draconis* Tabulæ nuncupata. Forte cognomen nacta est ex simili caussa, qua ea, quam habuimus p. 36. WESS.

AZAM M. P. XXIIII.] *Hac mansio in Regio deest exemplari: & infra in eodem* Aia. *Reliqua in hoc itinere* Aza M. P. XXXIII. *habent. Plinius L. 6. C. 9.*, Oppida celebrantur in minore, (*de minore enim Armenia agitur*) Caesarea, Aza, Nicopolis. SUR.

AZA.] Sic optimi libri; qui vero inferioris sunt conditionis, *Haza* præoptant. *Hassis* Tabula, separatque a Satala XXV. M. P. WESS.

SATALA LEG.] In impressis exemplaribus habetur *Satala leg. M. P. M. XV. Apellinas M. P. M. XXVI.* Verum nos locum restituimus ex MS. codice, cum quo consentit liber Notit., nisi quod in MS. pro *Apollinaris* legitur *Apollinaris.* SIML.

SATALAM LEG. XV. APOLLINAR. M. P. XXV.] Satalae, *qua Armeniae minoris urbs erat, juxta montana regionis Euphratensis, Ptolemaeus mentionem fecit: & Xiphilinus ex Dione* Satalae *&* Elegiae *urbium* Armeniae *meminit: & in Chalcedonensi Concilio Anatolius Episcopus civitatis* Satalorum *subscripsit. Stephano* Σάταλα. πόλις Ἀρμενίας, ὡς Ἀλέξανδρος ἐν Ἀσίᾳ. Legionis *vero hujus in vetusta inscriptione Barcinonensi insignis cujusdam Legati L. Caecilii Optati* > LEG. VII. G. FEL. ET > LEG. XV. APOLLIN. *Et Dion libro* LV. *p.* 646. XV. *Legionem ab* Apolline *cognominatam in* Cappadocia *commemorat.* SUR.

SATALA.] Certissima est Simleri conjectura, quæ & erudito viro, qui Fabricii exemplar versavit, in mentem venit. Rem citra dubium facit *Praefectura Legionis XV. Apollinaris Satalae* ex Notit. Imp. Or., & vetus inscriptio Massiliae reperta, editaque ab Honorato Bouche L. II. Chorograph. Provinciae C. 1.

Τ. ΠΟΡΚΙΩ. ΠΡΟΚΛΟΥ. ΑΙΛΙΑΝΟΥ
ΕΞΟΧΟΤΑΤΟΥ. ΑΝΔΡΟΣ. ΚΑΙ ΠΡΟ
ΦΗΤΟΥ. ΥΙΩ. ΚΥΡΕΙΝΑ ΚΟΡΝΗΑ.
ΙΑΝΩ. ΙΕΡΕΙ. ΛΕΥΚΟΘΕΑΣ ΧΙΛΙ
ΑΡΧΩ ΛΕΓ. ΙΕ. ΑΠΟΛΛΙΑΡ. Χ. ΙΑ.
ΧΟΟΡΤ. Θ. ΒΑΤΑΟΝΩΝ. κ. λ.

Vertit vir doctus & *Janum* hinc Massiliae cultum fuisse ostendit: *T. Porcio Procli Aeliani amplissimi viri & propheta filio. Custodi coronarum* JANI, *sacerdoti Leucothea, tribuno Leg. XV. praefecto cohortis VIII. Batavorum* &c. verum negligenter: *Janus* originem suam debet distractæ ΚΟΡΝΗΛΙΑΝΟΥ voci cum ipsis *coronis*: ex tribu ΚΥΡΕΙΝΑ extusus est earum *custos*; Legionis autem titulus ob vitiatum vocabulum est præ-

A GERMANICIA PER DOLICHEN & ZEVGMA EDISSAM VSQVE. M. P. LXXXVII. Sic.

SICO BASILISSES. M. P. XX.

DOLICHE. M. P. X.

ZEV-

prӕteritus. Sed hӕc peccata tot bonis vir ille pensavit, ut facile ea omnibus excuset: potuisset etiam vitare, si Gruterum in consilium adhibere voluisset Thes. p. CCCCLVIII. ego ad Satalam reditum facio, quam Procopius in humili solo pluribus incinctam fuisse collibus refert L. III. Aedif. C. 4. ἐν ὑπτίῳ, inquiens, ἐν χθαμαλῷ κεῖται, λόφοις πολλοῖς ἀμφ' αὐτὴν ἐπανεστῶσι ὑποκειμένη paria habet L. I. B. Pers. C. 15., verum hoc loco Σάταλα vocitans, quam priore τὰ Σάταλα nominaverat. Jam proxime ad Simleri conjecturam Cusani liber *Satalologii Apollinaris M. P. XXVI.* prӕferebat. Wess.

A GERMANICIA.] *Ptolemaeo inter urbes mediterraneas* Comagenes Syriae *provinciae, quae à Septentrionibus sumunt initium*, Γερμανίκεια. *Stephano ex Quadrato tertio Parthicarum rerum, urbs* Euphratensis *provinciae* Γερμανίκεια. *In Chalcedonensi Concilio Johannes* Germaniciae *civitatis Episcopus subscribit: & in Niceno Salomon.* Sur.

A GERMANICIA.] Sita urbs fuit in Syriae, Ciliciae & Cappadociae finibus, & proxime quidem Taurum montem, uti Theodoretus L. II. H. E. C. 25. & L. IV. Haeret. Fab. C. 2. prodit. Credo vitiosum esse nomen in Origenis ad Martyres Protrept p. 207. Παῦλος μὲ λεγέτω, ἐι κτ̀ ἄνθρωπον ἐθηριομάχησα ἐν Ἐφέσῳ ἡμεῖς δὲ, εἰ κτ̀ ἄνθρωπον ἀνῃρέθην ἐν Γερμανίᾳ. Habuit hӕc *Germania* viros egregios D. Huetium & J. R. Wetstenium exercitos. Tu si Γερμανικείᾳ aut Γερμανικίᾳ scripseris & rerum Origenis non omnino fueris rudis, meӕ opinioni non eris alienus. ΚΑΙCΑΡΕΙΑΝ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΝ numi, de quibus H. Norisius extrema Dissert. II. Epoch. Syrom., appellare solent. Wess.

SICOS BASILISSES M. P. XX.] *Regium habet exemplar.* Sicos Basilisse M. P. XX: & *infra* Sico Basilisses. *Blandinianum* Sicos basilisces, & *postea* Sico basilisces. *Longolianum* Sicos basiliscos & *Neapolitanum* Sicos basilices, & Sicos basilicos. *Lego* Sycos basilisses. Sur.

SICO BASILISSES.] Forte a ficubus, ob uberem earum proventum, nomen mansioni venit. Συκοβασίλεια inter ficorum species Athenaeus L. III. Deipnos. C. 4. habet. Wess.

DOLICHEN M. P. X.] *In Regio perperam supra à Germanica* per Dolium, & *hac mansione* Bolica M. P. X. *habetur. In Blandiniano à Germanicia* per Dolicum, & *mansio* Dolica *legitur: & in reliquis. Ptolemaeo in eadem* Comagene *juxta* Catamana, & Germaniciam Δολιχή: *quae non rectè videtur apud Stephanum* Dolichene *proferri, una dictione: cum dictio* Δολιχὴ *sit proposita, ἔστι δὲ καὶ Δολιχηνὴ πόλις τῆς Κομμαγηνῆς. οἱ δὲ ἐπιχώριοι, Δολιχηνοὶ λέγονται. In Concilio Niceno Archelaus Episcopus* Dolichenus, *provinciae* Syriae Coeles *subscripsisse traditur. Et Divinus Eusebius apud Nicephorum libro xii. C. 5. ut* Dolicheni *Episcopum haberent*, Marim *concessisse traditur.* Sur.

DOLICHE.] *Dolica* etiam nostri libri & paullo ante *Dolicum.* Diceres labente imperio nomen variasse; nam Cedrenus in Anno V. Constantini Copronymi Γερμανίκειαν παρέλαβε καὶ ἐπεστράτευσε Δουλιχίᾳ καὶ Ἀσσυρίᾳ. Similia alibi legit Miscellae auctor, L. XXII. scribens: *In his Constantinus Germaniciam cepit, aciem dirigens contra Syriam & Dulichium.* Dolichen intelligi res clamat ipsa. Ἀσσυρία Cedreni vitiosa est & ex Miscella in Συρίαν commutanda. In Jure Graeco Romano Leunclavii p. 190. Τιμόθεος Δολιχῆς, voce leviter deturpata, Episcopus fuisse dicitur. De Jove Dolicheno videndi Holsteinius ad Stephanum & Th. Reinesius Inscript. Clas. I. 15. Addam ex Historia Provinciae Honor. Bouche L. II. C. 1. lapidis inscriptionem circa Massiliam ex mari extracti:

DEO. DOLICHENIO
OCT. PATERNVS. EX. IVSSV. EIVS
PRO. SALVTE. SVA. ET. SVORVM.

Ceterum numeri aut hic aut infra sunt vitiosi. Wess.

ZEV-

ZEVGMA. M. P. XII.
BEMMARIS. M. P. XX.
EDISSA. M P. XXV.
ITER

ZEVGMA M. P. XII.] *Habent omnia exemplaria. Plinius L. 5. C. 24.*, Zeugma LXXII. M. P. à Samosatis transitu Euphratis nobile. *Dio enim libro xl. p. 143. id exposuisse videtur: perhibet enim id nomen inditum ab expeditione Alexandri, quòd eo loci* Euphratem *trajecisset. Stephanus*: Ζεῦγμα πόλις Συρίας ἐπὶ τῷ Εὐφράτῃ, ὃν Ἀλέξανδρος ζεύξας ἁλύσει διαβιβάσαι τὸ στρατόπεδον. Svr.

ZEVGMA.] *Zeuma* præferunt libri plerique, quomodo in Grotiana Capellae editione L. VI. p. 219. *Latitudo autem a Seleucia ad oppidum Eufratis Zeuma*: idem in multis Lucani MSS. L. VIII. 237. invenitur. A Baccho fluvium hic ponte junctum fuisse Pausanias adfirmat L. X. C. 29. additque Ζεῦγμά τε ὠνομάσθη πόλις, καθότι ἐζεύχθη τῇ γεφύρᾳ ὁ Εὐφράτης, *urbs Zeugmatis nomen esse factum, quod Euphrates ibi ponte sit junctus*: de auctore pontis alii aliter. Wess.

BEMMARIM M. P. XX.] *In Regio, Blandiniano, & Longoliano* Bemmaris M. P. XX. *Neapol.* Benemaris M. P. XX. *Suspicor id oppidum esse, quod Ptolemaeo inter urbes ad Euphratem sitas* Βηθαμμαρία *appellatur: nam nobile oppidum fuisse ex hoc itinerario conjici potest.* Svr.

BEMMARIS.] Dubium admodum est, eademne hæc sit ac Ptolemaei *Bethammaria*; licet enim nomine conveniant, situ tamen dissident. Hæc fuit in Cyrrhestica, inibique eam agnoscit Tabula, cum nostra trans Euphratem sedem situmque habuerit. Vide & Cellarium L. III. G. A. C. 12. p. 431. Putem esse אמורין *Amurin*, quam urbem Dionysius in Dissert. Assemani de Monophysitis hic loci agnoscit: nec obesse opinioni debet, quod auctius nostrum sit vocabulum: norunt enim qui Syrorum sermonem callent, nihil in illo solenne magis esse, quam ut בית *Beth* urbium vocabulis præfigatur & cum illis coalescat, & vicissim detrahatur. Wess.

EDISSAM M. P. XXV.] *Manuscripta & Longolianum* Edissam *habent. Ptolemaeo in Mesopotamia* Ἔδεσσα; *& Stephano Syrtae, cui nomen inditum perhibet*, διὰ τὴν τῶν ὑδάτων ῥύμην οὕτω κληθεῖσαν ἀπὸ τῆς ἐν Μακεδονίᾳ. *Plinius L. 5. C. 24, quondam* Antiochiam *dictam, &* Callirrhoen *à fonte nominatam. Strabo L. 16. p. 748. quattuor schœnorum spatio trans Euphratem* Edessam *celeberrimam Mesopotamiae urbem habitari. Nam* Mesopotamiae *pars magna Romano Imperio paruit: atque item magna à Pompeio Magno Tigrani condonata est: ut* Parthici *Imperii fines fuerint Strabonis etate*, Euphrates, *& Regio ultra Euphratem, & cis Euphratem Romani, & Arabum Phylarchi usque in Babyloniam regionem dominarentur.* Svr.

EDISSA.] Ubi Scirtus, fluvius violentus, quippe XXV. rivis, ut in Chron. Edesseno legitur, auctus, illabitur: indigenis *Daisan*, quo pariter ac *Scirti* titulo *saltator* indicatur, dicitur. Syri & Arabes urbem hanc *Orrhoam* & *Rhoam* vocitant, nomine, ut Golio ad Alferg. p. 244. visum est, ex *Callirrhoe* decurtato, nisi si tamen verior est Dionysii Patriarchae sententia, a conditore *Orrhoe* ita dictam arbitrati: auctor enim est in Biblioth. Orient. Assemani tom. I. p. 388. Orrhoen Heviae filium anno Abrahami CIↃIↃCCCLXXX. Edessae regnasse, ac ejus de nomine urbem *Orrhoam* esse nuncupatam: unde consequitur, vetustius Edessae cognomentum esse, utpote a Macedonibus urbi inditum ante Orrhoam natum. Procopius L. I. B. Pers. C. 17. cum Dionysio pæne consentit; nam *Osroenem* à rege *Osroe* nomen traxisse adfirmat: prorsus autem credibile fit, ab urbe *Orrhoa* regionem illam id cognominis impetrasse. Ceterum floruit urbs virorum ingenio & doctrina excellentium copia, qui præter cetera id studebant, ut suo sermone quam purissimo uterentur, unde Abulpharaius Hist. Dynast. p. 16. inter dialectos Aramaeas principatum Edesseno & Carreno contribuit. Jam quo intervallo Carris afuerit, Gilo Parisiensis L. III. Exped. Hierosol. his numeris docebit:

Nomine corrupto qua nunc Rhohasia dicta,
Temporis antiqui possedit nomen Edissa:
Hac secus Assyrias jacet ad sex millia Carras.

Oportet tamen illa VI. M. P. productissima feceris, ut respondeant VI. parasangis, quas scriptor Arabs apud Cl. Schultens, & diei itineri, quod Abulpheda apud Assemanum tomi III. parte II. Bibl. Or. p. 755. inter eas esse asseverat. Vide quoque Theodoretum Hist. Rel. C. 8. Wess.

ITER A GERMANICIA PER SAMOSATA EDISSA. M. P. LXX. Sic.

IN CATABANA.	M. P. XV.
NISVS.	M. P. XVI.
THARSE.	M. P. XIIII.
SAMOSATA LEG. VII.	M. P. XIII.
EDIS-	

IN CATABANA M. P. XV.] *Regium* Incatabana M. P. XIII. *& reliqua* In Catava M. P. XV. *quo mansionis hujus numero summa ratio constat* M. P. LXX. *cum in Regio perperam* XC. *legatur. Ptolemaeo in Syria juxta* Germaniciam Καταμαγνα: *ut forte* Καταβανα *sit legendum.* SVR.

IN CATABANA.] Ego Ptolemaei Καταμαγνα cum Surita mutavero: neque enim insolens est, ut M & B librariis permisceantur. WESS.

ISSVM M. P. XVI.] *Regium exemplar & Neapolitanum* Nisus M. P. XVI. *Blandinianum, & Longolianum* Nisus M. P XIII.: *sed in Longoliano* XVI. *corrigitur: quo numero summe* LXX. M. P. *ratio constat. Ego* Issum *legendum contenderim, ut oppidum nobile sit* Pisidiae Ciliciae, *quod apud Alexander Darium devicerit.* Πόλις, *inquit Stephanus,* μεταξὺ Συρίας καὶ Κιλικίας, ἐν ᾗ Ἀλέξανδρος Δαρεῖον ἐνίκησεν· ἣ ἐκλήθη διὰ τοῦτο Νικόπολις ἀπ' αὐτοῦ, *& ab ea sinus* Issicus. *Strabo libro xiiii. p. 673. nullam* Issum *usque & ejus mare breviorem viam esse ex* Amiso, *quam per ipsam Tarsum, quae Antonini Itinerario statim subditur: neque ex Tarso Issum usque propiorem, quam in* Cydnum: *qui fluvius* Tarsum *mediam abluit. Strabo praeterea oram Issici sinus à* Solis, *&* Tarso *prosequitur: cum* Tarsos *in mediterraneis regionis, quae propria* Cilicia *dicitur, à Ptolemaeo constituatur: quae pluribus egimus, ut ostenderemus* Issum, *pro* Nisu *legi oportere.* SVR.

NISVS.] Hoc ob librorum veterum concordiam spernere non sustinui: nam Issi, de qua urbe Surita cogitabat, nulla hic haberi ratio potest: iter est per Syriam Commagenem in Mesopotamiam: longissime vero hinc absunt Issus & Tarsus. Sola distantia, quae Issum inter & Zeugma est, rem dubio eximit: vide de ea disputantem Casaubonum ad Strabon. L. XVI. p. 749. WESS.

THARSE.] Et hoc revocandum censuimus. Fuit quidem Tarsus loco opportunissimo posita, ut paene Isauros, Cilices, Cappadocos & Syros conjungere videretur, Basilio M. Epist. 34. docente, nec tamen adeo Euphrati vicina, ut foret, si hic locum tueretur. Quae vero *Nisus & Tharse*, quave fuerint dignitate, perpensum neque exploratum habeo. WESS.

SAMOSATA LEG. VII. M. P. XIII.] *Habet exemplar Regium: Blandinianum* Samosata LEG. IIII. M. P. XII. *Neapolitanum* Samosata legiu mpm. *Longolianum* Samosata Leg. VI. P. M. XII. *&* XIII. *corrigitur. Plinius L. 5. C. 24.* Inde Comagenes caput Samosata: *& Strabo regni caput fuisse:* Samosatis *ad Euphratem* legionem *impositam*, ex Ptolemaeo *apparet.* Comagena, *inquit Ammianus lib. xiiii. C. 8.*, nunc Euphratensis, clementer adsurgit Hieropoli, vetere Nino, & Samosata civitatibus. *A* Samosatis, *latere Syriae* Marsyam *amnem influere, Plinius auctor est.* SVR.

SAMOSATA.] Merito Lucianus in scito elegantique libro, quo historiae recte scribendae praecepta dictavit, ab insulso quodam scriptore patriam suam Samosata cum ipsa arce & moenibus ex Commagene in Mesopotamiam fuisse transportatam stomachatur: quid enim magis inepte magisque stolide fieri potuit? *Μεγάλην τε καὶ πολυάνθρωπον πόλιν, Σαμόσατα κηλυφθῆν* habes in Orat. Parent. in Julian. Libanii C. 108. *Samosatum, oppidum forte* Fulcherio Carnotensi Hist. Franc. Hierosol. petentium C. 6. Quid Arabes de ea memorent, principes in eorum literatura viri Golius ad Alferg. p. 263. & Alb. Schultens in Indice, Historiae Saladini adjuncto, commonefecerunt. Jam quae Legio hic in statione fuerit, MSS. ambiguum faciunt. Leg IV., quam Blandin. & Neapol. porrigunt, satis convenire videtur: Fuit enim, ut Dio testis est L. LV. p. 645, in Syria *Legio IV. Scythica*, inibique eandem Notitia Imp. Or. ostendit. Fortasse tamen *Leg. XVI.* primitus huic urbi adscripta fuit: nam & apud Gruterum p. CCCCVII. 2. est LEG. LEG. XVI. FL. F. SAMOSATE, & apud Roder. Carum L. III. Ant. Hispal. C. 40. in veteri monumento TRIB. LATICLA. SYRIAE. LEG. XVI. FLAV., & Notitia his in locis *praefecturam Legionis XVI. Flaviae Firmae* agnoscit. WESS.

EDISSA M. P. XII.] Videtur in his numeris quid esse commissum. Strabonis IV. schoeni,

EDISSA.	M. P. XII.
ITER AB ANTIOCHIA EMESA.	M. P. CXXXIII. Sic.
NIACCABA.	M. P. XXV.
CAPERTVRI.	M. P. XXIIII.
APAMIA.	M. P. XX.
LARISSA.	M. P. XVI.

EPI-

ni, quibus urbem a fluvio disjungit, extensius spatium desiderant: ad hoc Fulcherius Carnotensis Exped. Hieros. C. 6. Edessam XX. circiter milliaribus ab eodem Euphrate separat: denique Syrus auctor libri *Caussae Caussarum* in Bibl. Orient. Assemani tom. I. p. 462. urbem positam esse ait כריש מצעת *in principio medii intervalli*, quod maximos fluvios Euphratem & Tigrin inter est: hoc enim vero perridiculum foret, si XII. tantum M. P. urbs ab Euphrate distaret. Partem horum H. Norisius quoque animadvertit Diss. II. de Epoch. p. 108. WESS.

EMESAM M. P. CXXXIII.] Emesa M. P. CXXXIII. *habet Reg. exemplar: & reliqua* Hemesa M. P. CXXXIIII. *sed unicuique sua numerorum ratio in summa constat. Regii exemplaris semper lectionem præferendam duximus.* SUR.

NIACCABA M. P. XXV.] *Habet Regium exemplar: sed in reliquis* Niaccuba P. M. XXVI. *legitur.* SUR.

NIACCABA.] Mansionem hanc cum nusquam legerim & nescio quid Orientis præ se ferat, visum est Virum Cl. Alb. Schultens adire & ex Arabum copiis auxilium arcessere: is, quæ ejus erga me humanitas est, rescripsit, invenisse se simili nomine mansionem sed situ diversissimam, quippe Meccam inter & Medinam: præterea ניאק עקאב sive *Niaccâba verticem jugorum* adsignificare: quod sane quam accommodatum huic loco videri poterit: nam & sequens mansio a *montibus* nuncupationem traxit. WESS.

CAPERTVRI M. P. XXIIII.] *Habent manuscripta, & Longolianum.* SUR.

CAPERTVRI.] Prorsus hoc Syriacum est כפר טורי, *pagum montanum* indicans: solet כפר in compositione nominum, oppida vicosque significantium, frequens esse apud Hebraeos, Syros atque Arabes. Vide H. Relandi Palaestin, p. 682. WESS.

APAMIAM M. P. XX.] *Eadem auferendi casu. Plinius, cum Zeugma prodidisset* LXXII. M. P. à Samosatis *transitu Euphratis nobile, subdit L. 5. C. 24.*, Ex adverso Apamiam Seleucus, idem utriusque Conditor, ponte junxerat. *Straboni item ad* Orontem *locatur, qui quatuor celeberrimas urbes earum regionum commemorat,* Antiochiam *apud Daphnem*, Seleuciam *in Pieria, &* Apamiam *ac* Laodiceam, *quas Seleucus Nicanor condidit: Antiochiam ab ejus patre dictam, &* Apamiam *ab ejus uxore, &* Laodiceam *à matre cognominatam.* SUR.

APAMIA.] Quam Plinius Apamiam L. V. C. 24. habet, ea in Mesopotamia fuit; nostræ capite priore meminerat. Posita ad Orontem fuit, quem & *Axium* vocitarunt, unde Sozomenus L. VI. H. E. C. 15., pariter ac numi, *Axio* urbem adponit. Arabes fluvium consimili nomine nuncupant, quod sua sibi insita vi *rebellem* & *refractarium* notat. Hoc vero in Orontem qua ratione conveniat, scire si discupias, recte feceris ubi Golium ad Alferg. p. 127. & Alb. Schultens in Indice, ubi de *Oronte*, adieris. Pristina urbis cognomina dabit Joan. Malala, quamquam ab errore non immunis, part. I. p. 259. Quod vero prætereundum non est, intervallum, quo ab Antiochena civitate separatur, confirmat Theodoretus Epist. 119.: memorat suum monasterium LXXV. M. P. ab Antiochia positum fuisse, III. vero ab Apamia: id autem sive ultra Apamiam sive ejus dextra sinistrave parte situm habuerit, non magna in intercapedine erit differentia. WESS.

LARISSAM M. P. XVI.] *Habent eadem auferendi casu. Strabo itidem* Larissam Apamiae *vicinam statuit, & Plinius* Arethusae. *Ptolemaeo in* Cassiotide *ad Orontem* Λάρισσα. SUR.

LARISSA.] In passuum multitudine cum Tabula nullum est dissidium. Larissam, Apamiam & Arethusam tanquam vicina oppida conjunxit & Zosimus L. I. C. 52. Apud Suidam in Δομνῖνος, fuisse ἀπὸ Λαοδικείας καὶ Λαρίσσης πόλεως Συρίας Domninus fertur, quod non injuria aliter Suidae interpres accepit: neque enim eadem oppida sunt. WESS.

EPIPHANIA.	M. P. XVI.
ARETHVSA.	M. P. XVI.
EMESA.	M. P. XVI.
ITER AB ARABISSO MVZANA.	M. P. XLVIII. Sic
IN MEDIO.	M. P. XXII.
MVZANA.	M. P XXVI.
ITER A GERMANICIA EDISSA.	M. P. LXXXIIII. Sic
SICOBASILISSES.	M. P. XV.
	DO-

EPIPHANIAM M. P. XVI.] *Plinius L.* 5. *C.* 24., Epiphania, & Antiochia, quæ ad Euphratem vocantur. SVR.

EPIPHANIA.] Plinii *Epiphania* hinc abesse debet, quippe ad Euphratem posita: hanc alluebat Orontes teste Evagrio L. III. H. E. C. 34. Rectius huc referuntur *Epiphanenses* ex Plinii L. V. C. 23. Ἐπιφάνειαν τὴν κατ' Ἀπάμειαν τῆς Συρίας, quod urbes non multum inter se distarent, Theophanes Chron. p. 364. vocitat. Arabes Larissa dimidio diei & Emesa totius intervallo disjungunt. Vide Alb. Schultens in *Hamata* & *Sjaizaro*, quarum hæc Larissa, illa Epiphania gentis ejus scriptoribus est. WESS.

ARETHVSAM M. P. XVI.] *Regium* Aretusam XVI. *Reliqua* Arethusa M. P. VI. *Plinius L.* 6. *C.* 28., juxta flumen, per quod Euphratem emergere putant, fuerunt, *inquit*, & Graeca oppida Arethusa, Larissa, Chalcis, deleta variis bellis. Arethusios *populos Syriae recenset L.* 5. *C.* 23., *cum* Beroeensibus, *&* Epiphanensibus. *Strabo lacus mentionem facit, qui juxta* Apamiam, *&* Arethusam *effunditur. Et* Arethusam, Sampsicerami *cognominat. Stephanus item* Arethusae Syriae *urbis meminit. In Concilio Niceno Eustathius Episcopus* Arethusius *subscribit.* SVR.

ARETHVSA.] Denno cum Surita dissentire cogor: nam Arethusa, qua de Plinius L. VI. C. 28. in Arabia fuit, & ipsius temporibus jam desolata atque eversa. Hujus fata descripsit H. Norisius Dissert. III. de Epochis C. 7. Tabula Peutingerana XX. M. P. ab Epiphania removet. WESS.

EMESAM M. P. XVI.] *Regium* Emesa M. P. XVI. *In reliquis* Hemesa M. P. XVI. *Ptolemaeo juxta* Apamiam Ἔμισσα *in Syria, ab exortiva parte* Orontis: *&* *Stephano in Phoenice* Ἔμισα. *Ammianus* L. XIV. C. 8. Emissam, *&* Damascum *priscis seculis conditas memorat.* SVR.

EMESA.] Urbem hanc extra Syriae fines collocare videtur Libanius, ἐν τοῖς ὁμόροις τῇ Συρίᾳ tom. II. p. 413. verum parum sanus iste locus est; nam quæ de Imp. imagine disjecta inibi memorat, in Edessam conveniunt, non Emesam, uti ex Orat. XII. p. 400. apertissimum est. Aberat Emesa ab urbe Palmyrenorum LXXX. M. P., modo verum docuerit Palladius in Chrysostomi Vita p. 194. Incolae EMI:HNOI sunt in raro Gazae Wildianae numo, qui prima fronte AYT. TI. AIΛ. AΔPIANO: cum laureato capite, altera parte EMICHNΩN & aquilam rostro sertum tenentem globoque innixam, addita litera E., quinti anni indice, præfert. *Emesam*, *Emessam* & *Emissam* urbem multis appellari ostendit Salmasius ad Aurelianum Vopisci C. 25. WESS.

ITER AB ARABISSO.] Vereor vehementer, modo tamen sanum sit itineris caput, ut hæc suo loco sint posita: fieret vastus ex Syria in Armeniam saltus. Equidem, si de *Muzana* certi quid constaret, *Barbalissum* mallem, præsertim cum Surita in libris MSS. invenerit hoc nomen. Solent præterea non librarii tantum sed & viri docti has confundere mansiones; nam cum Antonino Placentino Itiner. sui C. 47. visum esset scribere: *Inde venimus Carram, ubi natus fuit Abraham: & inde venimus in civitatem Barbarissum, ubi requiescit S. Bacchus: inde venimus in civitatem Suram, per quam mediam descendit Euphrates:* D. Papebrochius tom. II. Maji p. XVII. ea fine animadversione tramittenda non arbitratus, *ex his*, inquit, *Bacchus secundum Latina Acta apud Mombritium, Barbaryssi capite plexus dicitur: hac autem videtur esse Arabissus sub Metropoli Melitena.* & mox deinde: *indicant autem magnam ignorantiam Auctoris, qui ex Carra Mesopotamiae in Arabis-* *sum*

DOLICHE.	M. P. XV.
ZEVGMA.	M. P. XIIII.
CANNABA.	M. P. XIII.
IN MEDIO.	M. P. XII.
EDISSA.	M. P. XV.
ITER A CYRRO EDISSA.	M. P. XCII.
CILIZA SIVE VRMAGIGANTI.	M. P. XII.

ABA-

sum Armeniae descendens, spatio Leucarum circiter C., rursus ab Arabisso revolat Suram, pari omnino intervallo. Tu vide quae alio loco diximus. WESS.

MVZANA M. P. XXVI.] *Cum mansioni in medio* XXII. M. P. *constituit, totidem* Muzanae *tribui debere videntur.* SVR.

SYCO BASILISSES M. P. XV.] *Habet Regium exemplar, cum supra à* Germanicia *ad hanc mansionem* M. P. XX. *numerentur. Blandinianum* mp. XII. *cum supra item* XX. *adnotasset. Reliqua* M. P. XV. SVR.

CANNABA.] Alias *Canna.* SIML.

CANNABA M. P. XIII.] *Habent Regium, Blandinianum, & Longolianum. Neapolitanum* Cannaba mpm XIIII. SVR.

CANNABA.] Et hic obhaereo. Βαράβη locatur a Ptolemaeo in Mesopotamia ad Euphratem, & situ discrepat: nec sani hic numeri sunt, magno discrimine a ceteris itineribus dissidentes. WESS.

ITER A CYRRO.] Post hoc iter *a Germanicia Edissam* aliud ponitur absque titulo & numeris, ideo illud omisi; nomina tamen mansionum eodem ordine, quo ponuntur, hic adscripsi: *Cilizasi, Veurnia, Gigando, Abarraza, Zymna, Bemmari, Canna, Bathenas, Meri, Edissa.* Arbitror autem hic describi iter à Cyrro Edissam. SIML.

ITEM A CYRRHO EDISSAM M. P. XCII.] *Regium* Item à Cirro Edissam M. P. XCII. *Blandinianum & Longolianum* Iter à Cirzo Edissa: *& desunt numeri summa, & omnium hujus itineris mansionum. Neapol. hic etiam deficit titulo, & numeri omnium mansionum, qua in omnibus desunt excusis exemplaribus: qui nobis beneficio Regis exemplaris nunc primum restituuntur: atque ideo omnes numeri mansionum milito describentur: summa asterisco addito: quod numeri ab eo adpositi summam* CII. M. P. *conficiant, non* XCII., *ut in eo legitur.* SVR.

A CYRRO.] Aberat haec urbs *duabus Mansionibus* ὁδοῦ σαθμοῖς Antiochia, XXXV. vero Epheso, Theodoreto Hist. Religiosae C. 2 & Epist. 145. teste, cui Κύῤῥος & Κυῤῥηστὴς geminata canina Epist. 115. & 119., quamquam in ejus libris perpetuum non est, uti nec in Strabone. Urbs fere deserta & paucis incolis erat frequentata, ἔρημος οὖσα καὶ ὀλίγους οἰκήτορας ἔχουσα, ut est in Epist. Theodoreti 32. sita erat in regione montibus obsita, quorum alii nudi, alii arboribus frugiferis vestiti, & quaquaversum M. P. XL. patente, Epist. 42. suberant urbi ejusque Episcopo IDCCC. Ecclesiae sive paroeciae, Epist. 113. MSS. *Cirro* & *Cyrro*, quomodo *Theoderetus Cyrri Episcopus* apud Facundum Hermianensem L. V. p. 397., ubi J. Sirmondus videndus est. WESS.

CILIZA SIVE ARMA GIGANTON M. P. XXII.] *Regium* Ciliza sive Vrma giganti M. P. XII. *Reliqua exemplaria ex una mansione tres conflaverunt: in quo errato mirum in medum ope Regii exemplaris eruimur. Blandinianum hoc modo* Zilizasi M. P. Vturnia M. P. Gugando M. P. *Neapolitanum* Celizasi, Veturnia, Giganto: *Longelianum* Vturnia al. Veturnia, Gigando. *Nihil tamen amplius constituere possumus, quam ex una mansione tres fuisse à librariis adornatas, neque affirmare quippiam ausim, tametsi videatur Graca compositione* Arma Giganton, *pro curru Gigantum accipi posse, ut Celiza mansio eo etiam cognomine insigniretur. Strabo ad hac* Gindaron *urbem in Cyrrhestica regione collocat. Plinius L. 5. C. 23. in Coele Syriae*, Cyrrhum *recenset, unde* Cyrrhestica *regio. Stephano* Κύῤῥος, πόλις Συρίας, *unde civis* Κυῤῥηστης, *& regio* Κυῤῥηστική· *inde Andronicus* Cyrrhestes, *qui, ut auctor est Vitruvius, exemplum conlocavit Athenis turrem marmoream octagonon, & in singulis lateribus octagoni singulorum ventorum imagines exsculptas contra suos cujusque flatus designavit.* SVR.

CILISSA.] Laudem Regius Suritae liber meretur

ABARARA.	M. P. X.
ZEVGMA.	M. P. XXII.
BEMMARI CANNA.	M. P. XL.
BATHNAS MARI.	M. P. VIII.
EDISSA.	M. P. X.
ITER A NICOPOLI EDISSA.	M. P. CXXXVII. Sic.
ALIARIA.	M. P. XIII.
GERBEDISSO.	M. P. XV.
	DO-

retur ob castius servatas mansiones: putaveram Κύλιστας μίλιτίας hinc appellari in Epist. 13. Theodoreti: sed illæ Κίλισται sunt, paullo vitiosius scriptæ. Quæ vero Surita ἀπὸ τοῦ ἀμμάθου τῶν Γιγάντων suspicatur, ea incertissima sunt: potius ex variata librorum scriptura *turmam* aut *urnam* extunderes: nec hæc tamen constituere ausim. Id mihi satis liquet *Gigantum* hic aliquam fuisse memoriam. Syri de illis ad Antiochiam oppressis multa nugantur, uti Joan. Malala tom. I. p. 257. Libanius in historia vitæ suæ p. 33. locum prælii, quo Gigantes fuerant exusti, μετὰ τὸν πρῶτον τῶν σταθμῶν *post primam ab urbe Antiochena mansionem* signavit, pæneque Cyrrhum nos duxit: ut ut est, haud parum hinc adjuvari Cl. P. Burmanni suspicio potest, qua Jovis ΚΑΤΑΙΒΑΤΟΥ in Cyrrhestarum numis titulum a Gigantum, fulmine exustorum, occidione repetebat in Jove Fulgur. C. XI. WESS.

ABARARA M. P. X.] *Regium habet. Blandinianum* Abartarae M. P. *Neapolitanum* Aberara: *& Longolianum* Abar·aza mpm. SVR.

BEMMARI CANNA M. P. XL.] *Habet Regium exemplar. Supra* Bemmaris *mentio facta est: in reliquis dua mansiones sunt*, Bemmari mpm. Canna M. P. M. *sine miliarium numero. Videtur iter ita designari, ut* Bemmarim Canaba, *iter ducatur, ut statim* Bathnas Mari. *supra*, Zeugma Cannaba, *& infra*, Zeugma, Canaba, In medio Edissa. SVR.

BEMMARI CANNA.] In Parisiensi libro erat *Canna Bemmari:* puto indicari iter per *Canabam* esse *Bemmarim*, si tamen *Canaba* eadem quæ *Canna* sit. WESS.

BATHNAS MARI M. P. VIII.] *Regium* Athenas Mari M. P. VIII. *& in reliquis dua item mansiones facta* Bathenas mpm. Meri mpm. *Ammianus harum videtur* Bathnarum *mentionem fecisse libro xxiii. C. 2.* Denique cum exercitu, & Scytharum auxiliis, Euphrate navali ponte transmisso, venit ad Batnas municipium Osdroenae. *Nam postea* Carras *eundem Julianum properasse tradit. Xiphilinus ex Dione Trajanum* Nisibi Batnisque *captis*, Parthicum *cognominatum memorat. Stephanus item* Βάτναι, πόλις τῆς Ὀσροηνῆς *pro* Ὀσδροηνῆς. *In Concilio Chalcedonensi Abramus* Bathnensis *Episcopus subscribit. Procopius* ἀπὸ τῶν Κτισμάτων *L. 2. C. 8. præsidium quod in* Bathnis *erat, muro carens ac desertum, firmissimis mœnibus à Justiniano circundatum tradit: tametsi*, Batuis *pro* Bathnis *versis interpres.* SVR.

BATHNAS MARI.] Fortasse illud *Mari* ex *Muni* i. e. *municipio*, quo titulo urbem Ammianus L. XIV. C. 3., eoque loco, quem Surita produxit, cohonestare solet, creatum est. Procopius *Batnem*, parvam urbem, unius diei itinere Edessa removet, Βάτνην, πόλισμα βραχὺ καὶ λόγου οὐδενὸς ἄξιον, ἡμέρας ὁδῷ Ἐδέσσης διέχον L. II. B. Pers. C. 12., unde exploratum & pæne ante oculos expositum est, in M. P. insequentis urbis mendam inolevisse: infra quidem paullo amplius est spatium, nec diei tamen intervallum peræquans. Syri בטנן דסרוג sive a conditore seu etiam a regione, appellitant, Arabes vero simpliciter *Sarug*: nec prorsus tamen apud hos prius nomen exolevit; Muhamedem enim, quem Albategnium vulgus vocat, modo *Alcharani*, a Carris, ut Abulpharaius Hist. Dynast. p. 191., modo *Albatani*, a *Batna* nuncupant. Josua Stylites in Chronico castelli civitatisque nomine eam dignatur. Vide omnino Assemanum Bibl. Orient. tom. I. p. 285. WESS.

ITEM A NICOPOLI] *Eadem* Nicopolis *videtur Armeniae minoris, cuius supra mentionem facit itinere ab* Arabisso Satalam per compendium. SVR.

ITER A NICOPOLI.] Ex Vaticano codice Em. Schelstrate M. P. CLXVIII. apposuit. Haud vero bene itineris hujus caput in Armenia

DOLICHE.	M. P. XX.
ZEVGMA.	M. P. XXIIII.
CANNABA.	M. P. XXV.
IN MEDIO.	M. P. XXII.
EDISSA.	M. P. XVIII.
ITER A CALECOME EDISSA.	M. P. LXXXV. Sic.
BATHNAS.	M. P. XXIIII.
HIERAPOLI.	M. P. XXI.

THI-

nia quæritur: longius illa Nicopolis hinc dissidet, quam ut ejus hic ratio esse possit. Putavero eam esse, quam Strabo L. XIV. p. 676. ad sinum Issicum collocat: hinc enim brevis in Commagenem est transitus. Vide & Ch. Cellarium L. III. G. A. C. 6. p. 260. Wess.

ALIARIA.] Vicus videtur fuisse Commagenes, quem uti & insequentem legere alibi non memini. Wess.

CANNABA M. P. xxv.] *Manuscripta, & Longolianum* Canaba, *cum supra* Cannaba *praetulerint.* Svr.

IN MEDIO M. P. xxii.] *Reg.* xxv. *cum supra* xxi. *praferas* à Cannaba *reliqua habent* m. p. xxii. Svr.

ITEM A CALLECOME] *Regium* à Callecoae, *& infra* Callicome Lariflam. *Reliqua* à Callecomo, *& infra* à Callicome. *Apud Eutropium L. 9. C. 24., ubi legitur in Diocletiano,* inter Callicinum, Carrasque congressus, *forte legendum*, inter Callecomem Carrasque congressus. *Praterea videtur hujus mansionis mentionem Ammianus fecisse libro xxiii. C. 3.* Mandabatur eis, ut si fieri potius posset, Regi sociarentur Arsaci: cumque eo per Corduenam, & Moxoenam Chiliocomo vberi Mediae tractu, partibusque aliis præstricto cursu vastatis, apud Assyrios adhuc agenti sibi occurrerent: *& libro xxiiii. C. ultimo.* Vtrum nos per Assyriam reverti censerent, an per radices montium lenius gradientes Chiliocomum prope Corduenam sitam ex improviso vastare. Svr.

ITER A CALLE COMA.] Sic nostri libri præter Cusani exemplar, quod *Cale conia:* verum puto fuit Καλὴ κώμη. Doctissimus Surita hic multa temere atque injuria mutat. *Callinicum*, sic enim scripsit Eutropius, verissimum est, nec cum hac mansione comparandum: Erat juxta Euphratem in Mesopotamia: Libanius apud Magistrum Thomam in σταθμὸς. σταθμὸς ἐπὶ τῷ Εὐφράτῃ, Καλλίνικος ὄνομα. Theodoretus Hist. Relig. C. 26. κατὰ τὴν Καλλίνικον, φρούριον δὲ αὐτὸ μέγιστον. Habet ibidem Procopius L. II. Aedif. C. 7. & Ammian. L. XXIII. C. 3., ubi negligenda non sunt, quæ Valesius adscripsit. Jam de *Chiliocomo* Ammiani magis Suritae opinionem demiror: itane vero *uber Mediae tractus*, Marcellini verba agnoscis, levi opera in Syriam transferetur? Videtur hæc *Cale Come* inter Chalcidem & Hierapolin fuisse. Wess.

BATHNAS.] Hæc quibusdam videtur *Ballata* Ptolemaei esse. Siml.

BATHNAS.] Βάτναι Juliano Epist. 27., ex qua etiam illud perspicimus inter Beroeam & Hierapolin sitam fuisse: atque inibi Tabula habet, xviii. m. ab Hierapoli. Vicus erat amœnus, cyparissorum vestitu spectatores proritans. Nomen Imperator barbarum esse ait, quod verum ego arbitrer. בתנה *Batana* sive *Bathna* Arabum sermone terrenum molle atque uber adsignificat atque ex commodo huc refertur: præstabit tamen ex בטן, quod alteram *Batnen* ea litera Syri scriptitent, repetere. Est ergo gemina hoc cognomine in itinere eodem mansio, in Syria altera, altera in Mesopotamia: Lindenbrogium, qui utramque confuderat, Valesius ad Ammian. L. xxiii. C. a. erroris convicit. Wess.

HIERAPOLIM M. P. xxi.] *Hac mansio, & dua proxime sequentes, in exemplari desunt Regio, quas asteriscis inclusimus: & in reliquis cum eisdem numeris habentur. Plinius L. 5. C. 23. in Coele Syriae* Bambycem *statuit, qua* Hierapolis *sit vocata. Ammianus libro xiiii. C. 8.* Hierapolim, *cum vetere Nino & Samosatis*, Comagenae Euphratensi *attribuit. Et libro xxiii. C. a. de Juliano* Hierapolin *solitis itineribus venisse, capacissimam urbem. Ptolemaeo in* Cyrrhestica Ἱερόπολις. Svr.

HIERAPOLI.] Non longe ab Euphrate aberat; οὐ πολλὸν ἀπὸ τοῦ Εὐφρήτεω ποταμοῦ Lucianus de

THILATICOMVM.	M. P. X.
BATHNAS.	M. P. XV.
EDISSA.	M. P. XV.
ITER A CARRIS HIERAPOLI.	M. P. LXXXIII. Sic.
BATHNAS.	M. P. XXX.
THILATICOMVM.	M. P. XXII.

HIE-

de Dea Syria dicit. Tabula a Zeugmate M. P. XXIV. disjungit. Plinius *Syris Magog* vocari prodit, quod in *Mabog*, quo nomine Syri appellant, commutandum esse, haud dubia est Thom. Hyde ad itin. Peritsol p. 42. conjectura. Strabo Edessae illi titulum haud ex vero imposuit, ut idem vir doctus animadvertit. Arabes *Manbesjum* nuncupant, quo de non protrita docentem Alb. Schultens in Indice adi. WESS.

THILATICOMVM M. P. X.] *Infra in Regio* Tillati comum. *Reliqua* Thillati comum M. P. X. *In Notitia Provinciarum sub dispositione v. s. Ducis Osrhoënae de minore Laterculo Ala vii. Valeria praelectorum* Thillacamae: *& in vetusto* Thillacama. SUR.

THILATICOMVM.] Cusani liber *Tila comum M. P. XXIV.*, qui si veri sint numeri circa Zeugma fuerit, necesse est: nam Tabula Hierapolin inter & Zeugma XXIV. M. P. interponit. Habet in Cyrrhestica Theodoretus Hist. Rel. C. 22. *Τίλιμα κώμην*, quam cum hac componere non ausim: puto in Mesopotamia fuisse trans flumen, & a *Thillacama* Notitiæ nihil differre: agnoscit quoque patriarcha Jacobitarum Dionysius in Chronico suo hic loci pagum תלא דכום *Tela de cum* sive *Telacum*, quem merito Assemanus Bibl. Orient. tom. II. p. 106, eundem atque hunc arbitratus est. Videtur monti fuisse appositus ob primam vocabuli partem, montem significantem, & ejuscemodi situs urbibus præponi solitam: exempla coacervavit idem Assemanus Bib. O. Tom. III. part. II. p. 785. WESS.

BATHNAS.] Hæc videtur esse *Bithias* Ptolemaei. Est autem hoc loco mendum in nostris exemplaribus; ejusdem enim urbis distantia a Thilaticomo uno loco XV. M. P., in altero XXII. M. P. ponitur. Major numerus magis probatur Schudio: eodem modo est in distantia Thilaticomi & Hierapolis, quæ uno loco XXXI. M. P., altero XXI. ponitur. Item a Dolicha Zeugma uno loco XII. M. P., altero XXIV. ponuntur. At si Ptolemaei numeros sequamur, major etiam erit distantia, quam XXIV. M. P. SIML.

BATHAS M. P. XV.] *Habet Blandinianum, ut à* Bathnis *distinguere videatur: & in sequenti à Carris Hierapolim itinere item* Pathas. *Neap. utraque mansione* Bathnas. *Longolianum utroque itinere Blandiniani lectionem præfert: quam nos amplectimur: tametsi* à Carris, *quod statim sequitur iter, in Reg.* Bthnas *legitur.* SUR.

BATHNAS.] Sic Cusani MSS. Vidit Ch. Cellarius eo modo esse scribendum, & erat prona ad hanc opinionem & in aperto ex superioribus itineribus via, L. III. G. A. C. 15. p. 725. WESS.

ITEM A CARRIS] Carrae *M. Crassi & P. filii clade nobilis. Ammianus libro xxiii. C. 3.* Moestus exinde digressus, venit cursu propero Carras, antiquum oppidum, Crassorum & Romani exercitus ærumnis insigne: unde duæ ducentes Persidem viæ regiæ distinguuntur: Laeva per Adiabenam & Tigridem; dextera per Assyrios & Euphratem. SUR.

ITER A CARRIS.] Celeberrima urbs & Abrahami mora & Crassi internecione in Graecorum libris *Κάῤῥαι*, *Κάῤῥαι* & *Κάῤῥα*, ut conductis exemplis Cotelerius ad Homil. Clementinam V. C. 23. ostendit, dici assolet. Incolae in numo Wildiano ΦΙΛΟΡΩΜΑΙΟΙ vocantur: præfert autem is prima fronte caput Antonini & ..... ΟΝΙΝΟC, altera ΚΑΡΡΗΝΩΝ ΦΙΛΟΡΩΜΑ... cum crescente luna, cujus studiosissimos fuisse ex Caracalla Spartiani C. 7. novimus: est & ejus mentio in Homilia Jacobi Episc. Sarugensis, quam excerptam Bibl. Orient. tom. I. p. 327. Assemanus inseruit: *Decepit* Diabolus, inquit, *Haran per Besin & Beelscemin & Bar Nemre, & Marin canum, perque Taratam & Gadlat Deas:* sic Syriaca Assemanus vertit, arbitratus Jacobum *bebesin* בבסין scripsisse, *besin* autem Syris *vilem & con-*

tem-

HIERAPOLI.	M. P. XXXI.
ITER A CYRRHO EMESA.	M. P. CLI. Sic.
MINNIZA.	M. P. XX.
BEROA.	M. P. XXII.
	CHAL-

temptum innuere: ego vero Lunam indicari opinor; nam nisi mihi fraudem fecit Castellus, סמך etiam Lunam adsignificat. Lunam ergo Jacobus principe loco ponit, quippe Carrenorum sospitam ac tutelarem Deam: qui sequitur *Beelscemin* Jupiter est: nam Βεελσάμην παρὰ Φοίνιξι κύριος οὐρανοῦ ἐστι, Ζεὺς δὲ παρ᾽ Ἕλλησι, ut Philo Byblius apud Eusebium L. I. Præp. Evan. p. 34. ait. *Bar nemre*, quasi *tigridum* filium dicas, potest esse Bacchus: *Mari*, sive *dominus, canum* Anubis, *Tarata*, quæ Latinis est *janitrix*, Jana, nisi si tamen תרעתא *Targata* sit Atergatis, Syrorum cultu nobilis Dea, & *Gadlat textrix* Minerva, lanificii præses: nec certo tamen hæc finiverim, cum vetus superstitio varios sibi multifariam Deos imposuerit. Ceterum cur *Philoromaei* Carreni dici voluerint, ex illis, quæ copiose congessit Ezech. Spanhemius Diss. VIII. de V. & P. numis. p. 469. & Vaillantius tom. I. Colon. p. 179., facile est ad cognoscendum. XXX. M. P. Batnas & Carras inter Tabula quoque ponit, tamen *Batnis*, sed vitiose, scribens. WESS.

THILATICOMVM.] Schedæ Cusani *Tilacomum M. P XXXII.* Totidem Tabula *Batnas* inter & *Thiar* hoc ipso itinere interponit. Vide quæ paullo ante disputavimus. WESS.

MINNIZA.] Alias *Minica* & *Minniniza* in itinere a Dolicha Serianem. SIML.

MINNIZAM M. P. XX.] *Regium* Minnigram M. P. XX. *& sequenti itinere* Nunnisa, *Blandinianum cum reliquis* Miniccam M. P. XX. *& paulo post* Minniza, *quam veram lectionem arbitramur*. SUR.

MINNIZA.] Nostris in libris similis est discordia: *Minnacum*, *Miniacum*, *Minicam* edunt. Habet in hoc tractu Theodoretus Hist. Relig C. 25. κώμην Νιμουζῶν καλουμένην, quæ forte nostra est. Nam *Minizus*, cujus Episc. Leucadius Concilio Chalcedonensi adsuit, quamque huc L. Holsteinius referre sustinuit in Not. ad Georg. S., longe hinc diversa est. Vide a nobis p. 142. animadversa. WESS.

BEROAM M. P. XXII.] *Regium* Beroa M. P. XXII. *& item Blandinianum. Neapolitanum vero* Beroa mpm. XXV. *Plinius* L. 5. C. 23. *in Coele Syria* Beroenses, *cum Arethusiis, & Epiphanensibus recenset. Ptolemaeo juxta* Cyrrhum Βέῤῥοια. *Melius apud Stephanum in voce* Βέροια, *qui urbem esse Syriae, &* Beroam *etiam dici asserit.* Λέγεται, *inquit*, καὶ Βεῤῥοία. *Apud auctores rerum in Ecclesia gestarum* Beroea *Syriae cognominatur: Celebris est enim altera* Thraciae *juxta Thessalonicam: de qua supra, & postea fit mentio: quare manuscriptorum Itinerarii exemplarium rationem habendam duximus.* SUR.

BEROA.] Media Antiochiam inter & Hierapolin erat bidui ab utraque itinere, teste Procopio L. II. B. Pers. C. 7., ubi & recte Βέῤῥοιαν vocat; est enim ΒΕΡΟΙΑΙΩΝ in Wildianis aliorumque numis. Probe ergo Suidas in Μάρις, ἀπὸ Βεῤῥοίας τῆς ἐν Συρίᾳ πόλεως: probe quoque Athanasius Κύρος ὁ ἐν Βεῤῥοίᾳ τῆς Συρίας Hist. Arian. ad Monach. p. 347., non item Apol. de Fuga p. 321., ubi de eodem Cyro: idem vitium est in Galeno L. II. de Aliment. facult. p. 328. Probe denique Libanius tom II. p. 448. καὶ τῶν ἐν τάφοις ἐν Βεῤῥοίᾳ τὸ χρῆμα τῶν λόγων ἀλλ᾽ οὐκ ἴσον ἤδη κακείνη. id vero male, quod χρῆμα τῶν ἀλόγων scribere neglexerint, cum tamen bestiarii, qui ursos pardosque Beroea arcessiverant, quorumque ante meminerat, id postularent. Haud longe urbs Cyrrho afuit, unde Theodoretus Epist. 75. inter caussas amoris, quo Clericos Beroeenses prosequebatur, τῆς πόλεως τὴν γειτονίαν annumerat. Vicinam vero Chalcidem qui spectaverit, Hieronymus in Malchi Vita indicat: *Perveni tandem ad Eremum Chalcidos, quæ inter Emmas & Beroëam magis ad austrum sita est.* Sic enim locus ex MS. refingendus est, uti & Rosweidus animadvertit, firmaturque is ejus situs egregie a Tabula. *Emmas*, de quibus in Probabilibus quædam ex Hieronymo observare memini, a Chalcide XX. M. aberant. Theodoretus Hist Relig. C. 7. eum aliis *Immas* appellat, & κώμην μεγίστην καὶ πολυάνθρωπον. Ceterum Beroeam nunc *Aleppo* vocitant, unde in Jure Graeco-Romano p. 292. Εὐστάθιος ἐπίσκοπος τῆς μεγάλης Βεῤῥοίας, ἤτοι τοῦ Χαλέπ. Ex Cedreno, Zonara & Niceta paria conduxit Ch. Cellarius. WESS.

CHALCIDA.	M. P. XVIII.
ARRA.	M. P. XX.
CAPPAREAS.	M. P. XXIII.
EPIPHANIA.	M. P. XVI.
ARETHVSA.	M. P. XVI.
EMESA.	M. P. XVI.
ITER A DOLICHE SERIANE.	M. P. CXXXVIII. Sic.
HANVNEA.	M. P. XXV.
CYRRHO.	M. P. XXIIII.
MINNIZA.	M. P. XXIIII.
BEROA.	M. P. XX.

CHALCIDA M. P XVIII.] *Habent manuscripta & Longolianum. Plinio L. 5. C. 23. in Coele Syria* Chalcidem *recenset*, ad Belum *cognominatam: unde Regio* Chalcidene *fertilissima Syriae. Straboni L. 16. p. 753.* Chalcis *tanquam Marsyae arx in montana regione, quam* Ituraei, *&* Arabes *malefici omnes attinebant. Ptolemaeo item in Syria provincia* Χαλκὶς, *& Chalcidica regio.* SVR.

CHALCIDA.] In M. P. MSS. consentiunt: Tabula XXIX. M. addit. Conturbat horum numerorum rationes Procopius L. II. B. Pers. C. 12. ἐπειδὴ ἐς Χαλκίδα πόλιν ἀφίκετο, Βεῤῥοίας πόλεως τέτρασι καὶ ὀγδοήκοντα σταδίοις διέχουσαν. *Ut Chalcidem venit, qua Beroea LXXXIV. stadiis abest:* Ea enim stadia ex Procopii consuetudine non ultra XII. M. P. exæquabunt: pæne arbitrer in Procopio esse peccatum, & C. stadia fuisse ab ejus librariis præterita. Certe bidui iter, quod inter Beroeam & Antiochiam interposuit, amplius XII. M. P. spatium inter Beroeam & Chalcida postulare videtur. Jam quæ Surita ex Strabone enotat, ad aliam Chalcidem, Libano vicinam, pertinent. Fuit enim in Syria gemina hoe nomine urbs, uti H. Norisius Diss. III. de Epoch. p. 318. & Had. Relandus L. I. Palaest. C. 48. docuerunt. Novi in alia omnia ire Ch. Cellarium L. III. G A. C. 12. p. 432., sed, me quidem judice, validiora Norisii Relandique sunt argumenta, quam ut infringi facile possint. WESS.

ARRAM M. P. XX.] *Habent manuscripta, & Longolianum. Ptolemaeo inter urbes & vicos Arabiae mediterranea* Ἄῤῥα *vicus, & Stephano in Illyride* Ἄῤῥα. SVR.

ARRA.] De hac & insequente mihi nihil innotuit aliud, quam vestigia vocabuli, vicum Syris notantis, de quo antea, in postrema superesse. WESS.

CAPPAREAS M. P. XXIII.] *Regium* Capareas M. P. XXIIII. *Blandinianum* Cappareas M. P. XXIII. *Neapolitanum* Cappareas mpm. XXIIII. *Longolianum* Cappareas mpm. XXIII. *& corrigit* XXIIII. SVR.

ITEM A DOLICHE] *Regium* Item à Dolica Seriana Anunea M. P. CXXVIII. *Blandinianum* Item à Dolica Serian M. P. M. CXXXVIII. Hanunea Cyrrho M. P. XXIIII. *Neapolitanum eandem præfert lectionem: sed* Haminea *habet: & illi tamquam mansioni* mpm. XXV. *adjicit: & eiusdem modi in Longoliano exemplari. In v. c. Notitia Provinciarum v. s. Ducis Syriae & Euphratensis Syriae, Equites scutarii Illyriciani* Seriane. *Vulgati non recte* Syrianae: *sed quid* Anunea *sibi velit, non assequor. Necesse est, ut in pluribus aliis hujus Itinerarii, ignorantiam nostram confiteri. Simile quidem videtur esse paulo post* A Seriane Scythopolim Occara. SVR.

HANVNEA.] Restituimus hoc in pristinum locum, secuti edita scriptaque exemplaria. M. P. XXV. Vaticano libro desunt, vidit autem in MSS. vir doctus, qui Fabricianum exemplar versavit. Tabula hanc quoque agnoscit, in numeris tantum & scriptura dissidens; *Dolica* enim præfert *M. P. XXVIII. Channunia M. P. XX. Cyrro:* unde exploratum habemus, mansionis nomen Dolichen inter & Cyrrum fuisse. Ptolemaeus *Chaoniam*, quam merito Ch. Cellarius cum hac composuit L. III. G. A. C. 12. p. 405., huc viciniæ locat. WESS.

CYRRHO.] Cirro vel Cyrro. Ptolem. *Cibros.* SIML.

CYRRO.] *Cibron* Simlerus ex Latina Ptolemaei versione, pro quo Κύῤῥος ipse reliquit, hausit: tamen Κύβῤος Coislinian. codex, sed perperam. WESS.

CHAL-

CHALCIDA.	*M. P. XV.*
ANDRONA.	M. P. XXVII.
SERIANE.	M. P. XVIII.
ITER A CALECOME LARISSA.	M. P. LXXIX. Sic.
CHALCIDA.	M. P. XVIII.
TEMMELISO.	M. P. XX.
APAMIA.	M. P. XXV.
LARISSA.	M. P. XVI.
ITER AB EVMARI NEAPOLI.	M. P. CCXXVII. Sic.

GE-

CHALCIDA M. P. xv.] *Habet Regium exemplar: quæ mansio in reliquis deest exemplaribus.* SVR.

CHALCIDA.] Nullus librorum, quorum excerptis utimur, hoc loco urbem agnoscit: respuit eandem summa M. P., capiti itineris præfixa: tamen retinui, motus dignitate & præstantia Regii codicis, sed nota insignitam. WESS.

ANDRONAM M. P. XXVII.] *Regium* Androna M. P. XVII. *Blandinianum* Androna M. P. XXIIII. *Neapolitanum* Androna mpm. XXVII. *quo numero summa* CXXVIII. M. P. *constat. Longolianum* XXIIII: *&* XXVII. *corrigit. In Notitia Provinciarum sub dispositione v. s. Ducis Arabiae de minore laterculo cohors iii. Alpinorum apud* Arnona: *& in vetusto exemplari* ..... SVR.

ANDRONA.] XXIV. M. P. margo Fabriciani exemplaris: in ceteris nulla est pugna. Quæ Surita adscripsit, eorum situs non competit: nam Notitiæ *apud Arnona* de Arnone fluvio in mortuum, quod vocant, mare sese exonerante accipiendum est, uti Pancirolus bene monuit: inibi φρέελα σραλιωτικὰ variis locis erant dispersa, uti Eusebius in Ἀρνῶν nos docuit. Nostræ urbis nomen & vestigia superare videntur in *Andreen* vel *Andrene*, oppido desolato, quod Angli Anno CIƆIƆCXCI. Palmyrae rudera inspecturi haud longe Aleppo sive Beroea lustraverunt. WESS.

SERIANE.] Vir doctus Fabricii libro appinxit XVIII. M. P., quæ & in Vaticano insunt. Serianem eo loci positam fuisse, ubi parietinas veteris urbis, *Ejree* indigenæ vocant, iidem Angli visitarunt, suspicio est Edm. Halley Observat. in Palmyr. Inscript. insertis Epitomæ Actor. Philosoph. tom. III. part II. §. 40. Petrus de la Valle in hoc terræ tractu urbem vidit, cui *Seriae* nomen adhærebat. WESS.

ITER A CALLICOME.] Alias *Cassicome.* SIML.

ITEM CALLICOME LARISSAM M. P. LXXVIIII.] *Habet Regium exemplar: & reliqua* LXXVIIII. *Sed vertor Regii exemplaris lectio: in quo in hoc itinere, uti supra* Apamia Larissam XIV. M. P. *constituuntur: & in reliquis non rectè* XV. SVR.

TEMMELIZO.] Alias *Telmelissus.* SIML.

TEMMELISON M. P. XX.] *Regium exemplar* Temmelisso M. P. XX. *& in reliquis* Temmeliso mpm. XX. *Videtur esse id oppidum quod Ptolemaeo juxta* Apamiam Θελμινισσὸς *vocatur. Sozomenus L. 6. H. E. C. 34.* Telmisum vicum, *Pauli in* Coele Syria, *egregii Catholicæ fidei propugnatoris, patriam fuisse prodit, qui multis in locis multa monachorum cœnobia instituit.* SVR.

TEMMELISO.] In Tabula *Teumesso* M. P. XXIIX. ab Apamia. In Theodoreti Histor. Relig. C. 26. non multum a Beroea invenio Τελάνισσον κώμην *vicum Telanissum*, proximum vico *Teledan.* Est in Tabula *Teleda* in hac vicinia, ut forte Tabulæ *Teumessum* & Itinerarii *Temmelisum* a Theodoreti *Telanisso* nihil discrepent. Strabo L. XVI. p. 753. Θέμελλα in his oris habet. WESS.

LARISSA.] Recte Vaticanus XVI. M. P., quæ & Tabula probat, adponit. WESS.

ITEM A BEMMARI NEAPOLIM M. P. CCXXVII.] *In Regio* M. P. CCX. *Cum numeri mansionum* M. P. CCXXVII. *conficiant. Blandinianum* M. P. CCXXVII. *Neapolitanum* CCXXVIII. *Longolianum* CCXXVII. *& corrigit* CCXXVIII. SVR.

ITER AB EVMARI.] Placuit hoc in integrum restituere ex MSS. Vaticano & margine Fabriciani libri: Ceteri aut *a boumari* aut *ab yeumari* edunt. Suritae eadem visa est ac *Bem-*

 maris:

GERODA.	M. P. XL.
THELSEAE.	M. P. XVI.
DAMASCO.	M. P. XXIIII.
AERE.	M. P. XXXII.
NEVE.	M. P. XXX.
CAPITOLIADA.	M. P. XXXVI.

GA-

maris, quam prope Zeugma ad Euphratem vidimus, quod mihi parum videtur probabile: major enim inter Zeugma & Damascum locorum intercapedo fuit. Sitne vero hæc *Euaris* sive *Euaria* Notitiæ Imp. Or., an alia, constitutum non habeo. WESS.

GERODA M. P. XL.] *Habent eadem, Neapolitano exemplari excepto: in quo* Cheroda mpm. XL. *legitur.* SVR.

Thelseas M. P. XVI.] *Regium* Thelsee M. P. XVI. *Reliqua* Thelseae M. P. XVI. *In Notitia Provinciarum sub dispositione Ducis Phoenices in vetusto exemplari equites Saraceni* Thelseae: *at in excusis* Thalseae: *ut legendum sit* Thelseis. SVR.

THELSEAE.] Vir eximius Menso Altingius notis MSS. in Tabulam hanc mansionem cum *Teleda* Tabulæ comparavit, non recte, uti ego quidem puto. *Teledan* Τελεδᾶν vicus fuit celeberrimus ad pedem altissimi montis, quem indigenæ *Coryphen* vocabant, haud multum a Beroea, uti à Theodoreto Hist. Relig. C. 2. docemur. Hæc Damasco vicina fuit, & in pictura Notitiæ Imp. Or., ostendente insignia ducis Phoenices, *Thelsea* dicitur. Ammianus in hac vicinia *Celsen* habet L. XIV. C. 7., quam H. Valesius cum *Thelsea* contulit. WESS.

DAMASCO.] Urbem *ὡς ἀληθῶς τῆς ἑῴας ἁπάσης ὀφθαλμὸν Orientis universi oculum* Julianus Epist. 24. nuncupat. Nominis Damasci originationem ex fabulis explicat Damascius apud Photium Cod. CCXLII. p. 1061. Libet & hoc addere, esse inter Wildianos egregium numum, cujus uni paginæ ΑΥΡΗΛΙΟϹ ΚΑΙϹΑΡ cum juvenili capite inest, alteri vero ΔΑΜΑϹΚΗΝΩΝ ΜΗΤΡΟΠ. ΧΡΥϹΟΡΟ. & fluvius Chrysorrhoas leniter decumbens, dextraque spicas & sinistra cornu ubertatis tenens. WESS.

AERE.] Sic nostri libri præter Vaticanum, qui *Ere*. Scripta Tabula hoc situ *Aenos* habet, quod Relando L. II. Palaest. C. 9. prorsus idem est visum. Forte referri huc ex Notitia Imp. Or. *Ala prima Phoenicum Renae* debet. WESS.

NEVE.] Non ignota urbs est in Ecclesiasticis Notitiis. *Nevi* dicitur Gervasio Tilberiensi tom. II. Script. Brunswic. p. 760., nec aliter Notitia vetus Caroli à S. Paullo appellat. Bostris, urbi Metropoli, suberat. Vide Jac. Rensferdii Exerc. de Angulo Arabiae §. 4. & H. Relandum L. III. Palaest. p. 909. Putem ejus vitiosum esse nomen in Notit. Imp. Or., ubi *ala prima Alemannorum Neiae* collocatur. WESS.

CAPITOLIADA M. P. XXXVI.] *Regium* Capitolida M. P. XXXVI. *Reliqua* Capitoliada M. P. XXXVI. *Ptolemaeo in Coele Syria* Καπιτωλιάς. *Et in Concilio Niceno Antiochus* Capitoliadis *Episcopus subscribit* SVR.

CAPITOLIADA] Tabula *Capitoliade*, uti lapis in Gruteri Thes. p. XLV. 13.

L. DOMITIVS VALERIANVS
DOMO CAPITOLIADE STIP. XVIII.

Nam CAPITOLIA DE STIP., quod in nuperrima editione relictum fuit, absurdum est & dudum ab Holsteino ad Stephanum correctum. Numis ΚΑΠΙΤΩ. ΙΕΡ. ΑϹ. ΑΥ., id est, *Capitoliensium urbis sacra, asylos, suisque legibus utens*. Vide H. Norisium Diss. III. de Epochis C. 14. & Ezech. Spanhemium Orb. Rom. p. 405. WESS.

GADARAM M. P. XVI.] *Habent manuscripta & Longolianum. Plinius L. 5. C. 18. juxta Scythopolim* Gadara *subjungit*, Hieromice *praefluente: ita enim habetur in omnibus mss exemplaribus, non* Gaddara. *Ptolemaeo post Capitoliada* Ἴδαζα *&* Γάδαρα. *In Chalcedonensi Concilio subscripsit Johannes* Gadarae *civitatis* Palaestinae secundæ *Episcopus*. SVR.

GADARA.] Urbs munita & præter ceteras egregie firma fuit, Polybio L. V. C. 70. auctore. Balinea Gadarenorum etiam Origenes in Joan.

GADARA. M. P. XVI.
SCYTHOPOLI. M. P. XVI.
IN MEDIO. M. P. X.
NEAPOLI. M. P. VII.

ITER A SERIANE SCYTHOPOLI OCCORA. M. P. CCCXVIII. Sic.

SALAMINIADA. M. P. XXXII.

EME-

Joan. p. 131. laudat: cetera ex Norisio & Relandi Palaestina peti poterunt. Wess

SCYTHOPOLIM M. P. XVI.] *Plinius L. 5. C. 18. in Decapolitana regione, qua latere Syriae Judaeae adjungitur*, Scythopolim, *antea* Nysam *appellatam refert à Libero patre sepulta ibi nutrice*, Scythis *deductis. Strabo* Scythopolim *Galileae proximam facit, & Stephanus* Palaestinae *esse urbem. Ptolemaeo in Coele Syria* Σκυθόπολις. *Ammianus libro xix. C. 12. urbem Palaestinae inter Antiochiam Alexandriamque mediam esse asserit.* Sur.

SCYTHOPOLI.] Incolarum in numo Thesauri Fridericiani C. x. §. 10. ΝΥϹΑΙΕΩΝ ΤΩΝ ΚΑΙ ϹΚΥΘΟΠΟΛΙΤΩΝ mentio est. Arabibus *Baisan* est, ex quo forte Stephani Βαισὰν creatum, separaturque XVIII. M. P. Tiberiade, ut Index Alb. Schultens testificatur. Wess.

IN MEDIO M. P. X.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum & Longolianum* M. P. XII. *In Neapolitano desunt duae ultimae mansiones hujus itineris & totum iter sequens.* Sur.

IN MEDIO.] Margo Fabriciani libri XII. M. P., quae vero propiora videntur ob XXI. M. P., quae Scythopolin inter & Neapolin Itin. Hieros. interposuit. Wess.

NEAPOLIM M. P. VII.] *Habent Regium, Blandinianum, & Longolianum. Ptolemaeo in Samaria* Νεάπολις: *& Ammiano inter celebres Palastinae urbes, ut infra ejus verbis indicabimus in* Eleutheropoli. Sur.

NEAPOLI.] Eandem esse ac *Sichem*, in confesso est. Situm signavit Damascius apud Photium p. 1055. Ὁ Μαρῖνος γένος ἦν ἀπὸ τῆς ἐν Παλαιστίνῃ Νέας πόλεως πρὸς ὄρει κατῳκισμένης, τῷ Ἀργαρίζῳ καλουμένῳ· *Marinus Palaestinus erat, domo Neapoli, quae monti, quem Har Garizim nuncupant, accubat.* Wess.

A SER. SCYTH. OCCORA.] In impressis codicibus & MSS. *Occora* cum Scythopoli conjungitur: nos tamen ut primam mansionem post Serianem separatim posuimus. Videtur autem esse *Occora*, quam Ptolemaeus *Coaram* vocat, Chalcidices civitas. Siml.

SCYTHOPOLIM OCCARA M. P. CCCXVIII.] *Regium* Scitopoli Occara, *& summa numeri desunt. In Blandiniano & Longeliano* Scytopoli occora M. P. CCCXVIIII *cujus summa ratio constat. Eam vero dictionem* Occara *supra admonuimus, atque nobis ignotam & abstrusam esse, atque illam superioris itineris* à Doliche Serianem Anunea. *Nam cum in hoc itinerario usu veniat, ut itinera designentur nomine alicujus celebris urbis, per quam iter ducebatur, inter ejus mansiones semper interponitur: quod in his dictionibus minime accidisse videmus.* Sur.

A SER. SCYT. OCCORA M. P. CCCXVIII.] Sic Vaticanus & exemplar Fabricii ex viri docti nota. Cusani schedae x. summae detrahunt. MS. Parisiensis margini allitum ostendit, *Respice, XXV. M. minus sunt*, quod qui adscripsit, majorem in suis libris defectum animadvertit, quam nunc quidem conspicimus. *Occora*, cujus rationem nullam Suritae editio habuit, visa fuit restituenda, nec probandum tamen Simleri propositum, quippe a libris vetustis damnatum. Putem indicari iter per mansionem, *Occora* dictam, pergere. Tabula *Ocurura* habet in viae diverticulo XXV. M. P. a Laodicia. In Notitia Imp. O. sub Duce Phoenices equites Mauri *Otthարae* locantur: fortasse alterutra nostra est. Wess.

SALAMINIADA.] *Salaminiada* vel *Salamidiade*: haec forte *Tolmidessa* Ptolemaei. Siml.

SALAMINIADA M. P. XXXII.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum* Salmidiade M. P. XXXII. *& item Longolianum, sed* XXXIII. *Forte id oppidum est, quod juxta* Damascum *Ptolemaeo* Σαμούλις *vocatur: ut in alterutro horum auctorum ipsis erratum.* Sur.

 SA-

EMESA.	M. P. XVIII.
LAVDICIA.	M. P. XVIII.
LYBO.	M. P. XXXII.
HELIOPOLI.	M. P. XXXII.
ABILA.	M. P. XXXVIII.
DAMASCO.	M. P. XVIII.
AERE.	M. P. XXXII.
NEVE.	M. P. XXX.
CAPITOLIADA.	M. P. XXXVI.
GADARA.	M. P. XVI.
SCYTHOPOLI.	M. P. XVI.

ITER

SALAMINIADA.] Margo libri Fabriciani *Salamidiade*, ceteris vulgato acquiescentibus. Eam esse, quæ in Notit. Leonis Imp. inter Phoenices urbes Σαλάμιας dicitur, Relando Palaest. L. I. C. 35 p. 217. credimus. Arabes simili nomine urbem in ditione Emisena locant, ut ex Indice Cl. Schultens in *Salamia* constat: sane Leonis Imp. Σαλάμιας Emesae subjecta fuit: vitiosissime enim in editis Ἔδεσσα μητρόπολις Phoenices Libano vicinæ dicitur. WESS.

LAODICIAM M. P. XVIII.] *Supra itinere* Antiochia Alexandriam Laodiceae *juxta* Gabalam *mentio facta est, inter maritimas urbes* Syriae Coeles: *hac vero altera est juxta* Emesam *ab exortiva parte* Orontis *fluminis, qua Ptolemaeo* Καβίωσα Λαοδίκεια *cognominatur.* SVR.

LAVDICIA.] Ita vetusti libri, nec aliter Capitolinus in Vero C. 7. *Egit Verus hiemem Laudiciae*, ubi Salmasium vide & quæ p. 148. disputavimus. Hæc ad Libanum fuit: inde Straboni L. XVI. p. 755. *Λαοδίκεια ἡ πρὸς Λιβάνῳ*, & numis ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ ΠΡΟ . ΛΙΒΑΝΩ apud Vaillantium. In Tabula *Laudicia Scabiosa* pro *Cabiosa*. WESS.

LYBON M. P. XXXII.] *Regium* Libo M. P. XXXII. *Blandinianum & Longolianum* Lybo M. P. XXXII. *In Notitia Provinciarum sub dispositione v. s. Ducis Palaestinae de minore laterculo*, cohors II. Gratiana Iehybo: *& in vetusto codice* Iehibo; *& sub dispositione ducis Arabiae de minore laterculo, Ala ii Constantiana* Libonae: *& in vetusto exemplari*, Libone. SVR.

LYBO.] Quamvis doctissimi Suritae auctoritatem reverear, adduci tamen non possum, ut, quæ ex Notit. Imp. Or. enotata sunt, huc pertinere eredam: sumus in Phoenice, qua cum nihil commune est illis mansionibus. Quæ vero sit alii dixerint. WESS.

HELIOPOLIM M. P. XXXII.] *Ptolemaeus* Heliopolim & Abilam *adjungit, quemadmodum in hoc apparet Itinerario, in Coele Syria, &* Abilam Lysaniae *cognominat. Plinius* Orontem *amnem juxta* Heliopolim *inter* Libanum & Antilibanum *nasci perhibet. Stephanus duas recenset* Abilas, *unam ad* Jordanem *fluvium, & alteram Phoenices, cujus regionis & alia* Heliopolis *recensetur.* SVR.

HELIOPOLI.] Vaticanus *Heliupoli*, Graeco more. Sozomeno ἡ πρὸς τῷ Λιβάνῳ Ἡλιούπολις L. V. H. E. C. 10. Adde Damascium in Photii Biblioth. p. 1047. Arabes apud V. Cl. Alb. Schultens in *Baalbeccho* Indicis III. dierum intervallo Damasco removent, & egregia plura de ea produnt. Urbis parietinas lustravit H. Maundrel p. 172. Itineris sui. WESS.

ABILA.] *Abela* vel *Abelia*. Ptolemaeo *Abela cognomine Lysaniae.* SIML.

ABILA.] Plures hoc nomine urbes Syria & Palaestina viderunt. Nostra ad Libanum erat apposita, olim Lysaniae, de quo Lucas Evang. C. III, 1. Tabula in M. P. egregie consentit. WESS.

AERE M P. XXXII.] *Habent Regium, Blandinianum & Longolianum.* SVR.

NEVE M. P. XXX.] *Et in hanc lectionem eadem consentiunt exemplaria.* SVR.

GADARA M. P. XVI.] *Regium* Cadara M. P. XX. *cum supra* à Capitoliade Gadara M. P. XVI. *adjecisset. Blandinianum & Longolianum* Gadata M. P. XVI. SVR.

ITEM A CAESAREA ELEVTHEROPOLIM M. P. LXXVII.] *Regium* LXXVIII. *cum numeri mansionum ejus exemplaris* LXXVII. M. P. *summam conficiant. Reliqua* LXXVII. *Hac* est

ITER A CAESAREA ELEVTHEROPOLIM.	M. P. LXXVII. Sic.
BETARO.	M. P. XXXI.
DIOSPOLI.	M. P. XXVIII.
ELEVTHEROPOLIM.	M. P. XVIII.
ITER A DAMASCO EMESA.	M. P. CLII. Sic.
ABILA.	M. P. XXXVIII.
HELIOPOLI.	M. P. XXXII.
CONNA.	M. P. XXXII.
LAVDICIA.	M. P. XXXII.
EMESA.	M. P. XVIII.
ITER A NEAPOLI ASCALONA.	M. P. LXXIII. Sic.
	AELIA.

est Caesarea Palaestinae, de qua supra itinere Antiochia Alexandriam *fit mentio.* SVR.

BETARO.] Vel *Betocro* vel *Bettaron.* SIML.

BETARON M. P. XXXI.] *Habent auferendi casu eadem exemplaria, & Neapolitanum: cum superiore* Antiochia Alexandriam *itinere* à Caesarea Betaron XVIII. M. P. *designentur, &* Betaro Diospolim XXII. *tanta numerorum discrepantia: qua in se nihil statuere possum, cum minime constet qua parte lateat error; ac satis ducimus exemplarium lectionem cum fide patefacere.* SVR.

BETARO.] In M. P., quæ MSS. tuentur, non dubium est vitium. Mihi saniora videntur & veriora ob Hieros. Itin. consensum, quæ alio itinere habuimus. WESS.

DIOSPOLI] Hanc Antoninus Placentinus Itin. C. 30. olim Azotum ait esse dictam, gravi errore ductus, nec injuria a D. Papebrochio propterea notatus. WESS.

ELEVTHEROPOLIM M. P. XVIII.] *Hujus urbis apud Ammianum mentionem fieri reperio. Nam libro XIIII. C. 8. ita inquit.* Syriarum est Palaestina, per intervalla magna protenta, cultis abundans terris & nitidis: & civitates habens quasdam egregias, nullam nulli cedentem: sed sibi vicissim, velut ad perpendiculum æmulas. Caesaream, quam ad honorem Octaviani principis exædificavit Herodes: & Heleutheropolim, & Neapolim. *Theophilus* Eleutheropolis *Episcopus Palaestinae lectus, quod non ex animi sententia juraverat, se aliam Ecclesiam non esse suscepturum,* Castabelenorum *Antistes factus est, ut Nicephorus libro VIIII. C. 45. est auctor, qui libro XII. C. 48. eam urbem* Celam *& antea* Ceilam *appellatam fuisse, ubi* Abacuc *inventus sit, memorat.* SVR.

ELEVTHEROPOLI.] Et hic M. P. in vitio adhærent. H. Relandus L. II. Palest. p. 420. a librariis summæ X. M. P. substracta esse arbitratur. Quæ vero Nicephorus habet, ea ex Sozomeno L. VII. H. E. C. 29., quem tamen non intellexit, excerpenda duxit: nunquam is Eleutheropolin *Ceilae* nomine insignem fuisse censuit: & qui posset? cum *Ceila* vicus fuerit ad orientem plagam Eleutheropoleos, Eusebio atque Hieronymo testibus. Vidit Nicephori peccatum & coarguit H. Valesius. WESS.

ITEM A DAMASCO EMESAM M. P. CLII.] *Hujus summa numeri in Regio desunt exemplari: cum reliquis eadem constet summa* CLII. M. P., *cum qua numeri mansionum Regii exemplaris congruunt.* SVR.

ABILA.] *Abalia* exemplar Lugdunense & margo libri Fabriciani. Numeri hac & sequenti mansione non respondent superioribus itineribus, nec ullum tamen ex MSS. auxilium oritur. WESS.

HELIOPOLI.] *Helenopoli,* rectius *Heliopoli,* sicuti in itinere à Seriane Scythopolin. SIML.

CONNA] Alias *Sanna.* Ptolemaeo *Saana,* Straboni *Sinna.* SIML.

CONNA M. P. XXXII.] *Habent manuscripta & Longolianum.* SVR.

CONNA] In Ptolemaeo Γάανα editum est, pro quo Palatinus codex Γάσανα, Coislinianus Σάανα. Quod si bene fundata & certa esset Γάανα, non adeo perverse cum *Conna* conjungeretur, nunc dubia omnia. Σιννᾶν *Sinnan* Strabonis L. XVI. p. 755. in Libano fuit prædonum receptaculum. Habuimus alio itinere hoc situ *Libe*, quod aeque tenebris obcœcatum est. WESS.

A NEAPOLI.] Via hæc ex Eusebio in Αὐζῶν nota

AELIA.	M. P. XXX.
ELEVTHEROPOLI.	M. P. XX.
ASCALONA.	M. P. XXIIII.
ITER A CLAVDIOPOLI ANCYRA	M. P. CXXXIIII. Sic.
CRATIA.	M. P. XXIIII.
CARVS VICVS.	M. P. XXX.
LEGNA.	M. P. XXIIII.

CREN-

nota est : *ὁδὸν τὴν ἄγουσαν ἐπ' Αἰλίαν ἀπὸ Νέας πόλεως* appellat. WESS.

AELIAM M. P. XXX.] *Xiphilinus ex Dione Hadrianum urbem* Hierosolymam, *quæ eversa fuerat, Coloniam deduxisse, atque* Aeliam Capitolinam *appellavisse refert: at quo in loco templum* Dei *fuerat, alterum* Jovi *exædificandum curavisse. Eadem & Cassiodorus in Chronico, & D. Hieronymus alibi. Ptolemaeo in Judaea ab occidua parte* Jordanis *Ἱεροσόλυμα, ἡ νῦν καλουμένη Αἰλία Καπιτωλία.* SVR.

AELIA.] In M. P. Itiner. Hierof. amplius est, XL. M. P. has inter urbes interponens. Scriptor anonymus de locis Hierosol., quem Leo Allatius Symmictis inseruit, urbem in ambitu habere V. M. P. ait p. 96. *Γυρίζει τὸ κάστρον τῆς ἁγίας Ἱερουσαλὴμ μίλια ε.*, quæ millia, si singulis VII. stadia tribueris, proxime aberunt a stadiis XXXIII., quibus Josephus L. V. B. J. C. 4. §. 3. universum urbis spatium complexus est. WESS.

ASCALONA.] Ita libri MSS. *Ascalonam* Wilh. Tyrius L. XI. Hist. Hierof. C. 3., vocitat, scriptor quidem ætatis serioris, sed qui ducem habere potuit Ambrosium, uti alias dictum est. WESS.

ITEM A CLAVDIOPOLI ANCYRAM M. P. CXXXIIII.] *Regium* M. P. CXXX. *Reliqua* CXXXIIII. *Vertit se Itinerarium à Palaestina in* Galatiam. *Nam hac* Claudiopolis *Galatiae videtur esse in* Trogmis *Ptolemaeo: altera ab ea quæ in* Bithynia *ab eodem constituitur: quæ &* Bithynium *cognominabatur: Plinio L. 5. C. ult. item* Bithynion *cognominatum. Hujus* Bithyniae Claudiopolis *fit à Xiphilino ex Dione mentio, cum* Antinoum *eo loci natum memorat: tametsi* Cithynide *pro* Bythinio *perperam in Hadriani vita legitur. Nam Pausanias auctor est L. 8. C. 9.* Bithynion *supra* Sangarium *patriam* Antinoi *fuisse: tametsi* Bithynia *corrupte legitur: quod ex Stephano apparet in voce Βιθύνιον. Fuit item duplex* Ancyra, *Phrygiae altera, cujus supra in hoc Itinerario facta est mentio, & altera à Ptolemaeo constituitur in* Tectosagibus Galatiae, *quam* Metropolim *cognominat, quæ Strabonis ætate in* Tectosagibus, Castelli *nomine, censetur: ejusdem nominis quo urbs* Ancyra *circa Blandum* Phrygiae *oppidum. Plinius itidem duplicis* Ancyrae *meminit: &* Phrygiae, *&* Galatiae *nationis* Tectosagum. *In Chalcedonensi Concilio Eusebius* Ancyrae Galatiae *Episcopum subscripsit.* SVR.

ITER A CLAVDIOPOLI] Non recte Surita Claudiopolin Ptolemaei, obscuram in Trocmis urbem, itineris hujus caput facit Claudiopolis enim Bithyniae, ut ex *Cratia*, quam sibi ea provincia adscriptam vidit, initium huic itineri dat: male præterea Ancyram, quorsum hoc iter ducit, distinguit ab ea, quam eo itinere, quo Constantinopoli in Aegyptum pergebatur, habuimus, quippe eandem, Galatiae metropolin. Id vero bene, quod Bithynion vindicavit: disputavit de ea Antinoi catamiti patria pluribus Lambecius L. II. Bibl. Vindob. p. 683., sed sero nimis sibi Xiphilini & Pausaniae locos, pristinæ integritati restitutos, contribuens. Vide & Ezech. Spanhemium Diss. XI. de V. & P. Numis. p. 332. WESS.

CRATIAM M. P. XXIIII.] *Regium exemplar auferendi casu* Cratia. *In Blandiniano* Gratia M. P. XXIIII. *In Neapolitano desunt omnes hujus itineris mansiones. Longolianum* Gratia mpm. XXIIII. *&* Gernia XVI. *corrigitur. In Chalcedonensi concilio Genethlius Episcopus* Cratiae *civitatis subscribit.* SVR.

CRATIA.] Excerpta MSS., quorum nobis usus est, *Gratia*, sed verus est Regius Suritae. Hierocles in provincia Honoriade, *Κλαυδιόπολις, Κρατία*. Dicta quoque Flaviopolis est a Vespasiano aut ejus filiis, unde numus Thes. Fridericiani C. IX. §. 20. ΚΡΗΤΙΕΩΝ ΦΛΑ-

OYIO-

CRENTIVS.	M. P. XXXII.
ANCYRAM.	M. P. XXIIII.
ITER A PESINVNTE ANCYRA.	M. P. XCIX. Sic.
GERMA.	M. P. XVI.
VINDIA.	M. P. XXIIII.
PAPIRA.	M. P. XXXII.
ANCYRA.	M. P. XXVII.
ITER A TAVIA CAESAREAM VSQVE.	M. P. CIX. Sic.

THER-

ΠΟντολιτῶν. Alios dabit Vaillantius. Wess.

CARVM VICVM M. P. XXX.] *In Regio* Carus vicus M. P. XXX. *Blandinianum & Longelianum* Garus vicus M. P. XXX. Sur.

CARVS VICVS.] *Garus vicus* nostri quoque libri; ego alibi eum legere non memini, ut neque insequentem, nisi si *Legna* sit *Laganía*, de qua supra. Verum obstant numeri. *Malus* Μάλῳ *Vicus* XLIV. M. P. ab Ancyra ad Halyn flumen est in Actis S. Theodoti C. 1., unde *Carus Vicus* Regii MS. verior videtur. Wess.

CRENTIVS.] Vel *Grentius*. Siml.

CRENTIVS M. P. XXXII.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum & Longolianum* Grentius M. P. XXXII. Sur.

CRENTIVS.] MSS. nostrorum excerpta *Grentius*, quamquam in Parisiensi *Gennas*, edunt. Wess.

ITER A PESSINVNTE.] Hoc iter in MS. inscribitur *a Claudiopoli Ancyram*: prius vero *a Claudiopoli Ancyram* inscriptum deest. Sed ego hic impressos libros secutus sum. Siml.

ITEM A PESINVNTE ANCYRAM M. P. XCVIII.] *Regium exemplar* Item à Pesinunto Ancyra M. P. XCVIIII. *Bland. & Longelianum* A Persinonto M. P. XCVIIII. *Ptolemaee in* Tolistobogis *Paphlagoniae Galatiae provincia interius ad occidentem* Πεσσινοῦς. *Plinio etiam L.* 5. *C.* 32. Tolistobogorum Pesinus. *Ammianus libro* XXII. *C.* 9. Per Nicaeam venit ad Gallograeciae fines; unde dextrorsus itinere declinato, Pessinunta convertit. *Et paulo post*, Quidam enim figmento Deae coelitus lapso, ἀπὸ τοῦ πεσεῖν, quod cadere nos dicimus, urbem asseruere cognominatam. *Idem perhibet lib.* 26. *C.* 9. Pessinunta *olim Phrygiae provincia fuisse, sua vero aetate* Galatiae. Sur.

ITER A PESSINVNTE.] Plerique libri *Persinunte* aut *Possinunto*. Videntur hoc ad eam formam excudisse, qua ex Ὑδροῦς *Hydruntum*, Ὀποῦς *Opuntum*, Σελινοῦς *Selinuntum*, Σιποῦς *Sipuntum*, aliaque, de quibus Ph. Cluverius L. IV. Ital. A. p. 1243., formarunt; tamen *Pessinunte* Fabricianum exemplar ostendit. Numi ΠΕCCΙΝΟΥΝΤΙΩΝ, quamquam utriusque linguae scriptores modo simplici modo gemina sibilante litera efferunt, scribunt. Wess.

GERMA.] Ptolemaeo *Terma colonia*. Siml.

GERMAM M. P. XVI.] *Habent manuscripta & Longelianum exemplar. Ptolemaeo in* Tolistobogis Γέρμα Κολώνια. *Est &* Γέρμη *urbs Hellespontia, qua* sacra *a Ptolemaeo cognominatur: de qua infra.* Sur.

GERMA.] Hierocles in Galatia Salutari Γερμίαν ponit. Retulerunt huc, neque injuria, Harduinus & Vaillantius Commodi Imp. numum, qui COL. AVG. F. GERMENORUM inscriptus est. Vide hunc tom. I. Colon. p. 213. *Terma* male editur in plerisque Latinis Ptolemaei Tabulis, atque id Simlero fraudi fuit. Wess.

VINDIAM M. P. XXIIII.] *Regium* Vinda M. P. XXIIII. *& infra* Vindiam. *Blandinianum item* Vinda M. P. XXIIII. *& infra* Vindia: *atque eodem pacto in Longeliano. Neapolitanum utraque mansione* Vinda. *Ptolemaeo post* Germam, *&* Pesinuntem Οὐίνδια. Sur.

PAPYRAM M. P. XXXII.] *Regium* Papira M. P. XXXII. *& Neapolit. Blandin. & Longol.* Papyra. Papyrii *Castelli Isauriae meminit Marcellinus Comes Ind.* XI. Dinamio, & Sifidio COS. Sur.

PAPIRA.] Retulit huc, sed addubitans, Ortelius ex Evagrio L. III. H. E. C. 27. τὸ λεγόμενον Παπυρίου φρούριον, *Papirii castellum*, in quo Verina Aug. diem obiit; verum id in Isauria fuisse, Comitis Marcellini locus, quem Surita excerpsit, indicio est. Hanc ego *Papiram* nusquam inveni. Wess.

ITEM A TAVIA CAESAREAM VSQVE M. P. CIX.] *In Regio summa numeri desunt;*

THERMA.	M. P. XVIIII.
SOANDA.	* M. P. XVIII.
SACOENA.	M. P. XXXII.
OCHRAS.	M. P. XVI.
CAESAREA.	M. P. XXIIII.
ITER A DORILAO ANCYRA.	M. P. CXLI. Sic.
ARCELAIO.	M. P. XXX.
GERMA.	M. P. XX.
VINDIA.	M. P. XXXII.

PA-

sunt: & in reliquis apponuntur, constante numerorum mansionum summa. Strabo in Galatia Tavium Emporium: *& Plinius in Galatia L.* 5. *C.* 32. Tavium Trogmorum *recenset: & item Ptolemaeo in Trogmis Galatiae* Ταούιον, *Stephano in dictione* Ἄγκυρα, τὴν δὲ Ταουίαν, ἀπὸ τοῦ ἱερῶς ἄρχοντος. *In Niceno Concilio Dicasius* Taviensis *Episcopus Galatiae provinciae subscripsit.* Svr.

ITER A TAVIA.] Graecorum multi Ταβίαν vocitant. Suidas Τάβεια, ὄνομα πόλεως. Petrus Siculus in Hist. Manichaeorum p. 55. Sergium ortum refert ἐκ τῶν μερῶν Ταβίας τῆς πόλεως. Raderus, qui eum librum Latino sermoni tradidit, nescio qua re ductus *ex locis Tiliae civitati vicinis* vertit. Vide & Photium L. I. Cont. Manich. p. 95. Futilis vero & nugivendus scriptor Actorum S. Meletii C. 1. τὴν Ταβιανῶν μητρόπολιν τῆς Γαλατίας nuncupat, cum tamen nemo ignoret, eam metropoli Ancyrae fuisse subditam. Erat urbs in Trocmis: male ergo Memnon in Tolistobogiis locat apud Photium Cod. CCXXIV. C. 20. Ἐδέσμευον δὲ πόλεις, Τρογμοὶ μὲν Ἄγκυραν, Τολιστοβόγιοι δὲ Ταβίαν, Τεκτόσαγες δὲ Πεσσινοῦντα. fortasse tamen, quod & Turnefortius observavit Epist. XXI. p. 178., error librariis, Tolistobogios in Trocmorum locum & vicissim ponentibus, debetur. Straboni L. XXII. p. 567. in MSS. Ταουΐα dicebatur, neque caussa erat, cur magnus Casaubonus id commutaret. Wess.

THERMA M. P. XVIII.] *Regium* Terma M. P. VIII. *Blandinianum* Therma M. P. XIX. *Neapolitanum* Therma mp. XVIII. *Longolianum* Therma mpm. XIX. & XVIII. *corrigitur.* Svr.

THERMA.] Plerique omnes nostri libri XVIII. M. P. adponunt. XIX. tamen M. P. margo libri Fabriciani. Ἐλπίδιος μονῆς Θέρμων, *Elpidius mansionis Thermensis* Episcopus adfuit Chalcedonensi Concilio. Θέρμα in Cappadocia II. Hierocles novit: Notitia Leonis Aug. τῶν βασιλικῶν Θέρμων in eadem commeminit provincia. In Gregorii Nazianzeni Epist. 77. mentio est τῶν Ξανξαρίδος θέρμων, quae utrum eadem sint, qui dixerim? Wess.

SOANDA.] Forte *castellum Suenda* est, quod in Cappadocia memorat Frontinus L. III. Stratag. C. 2. §. 9., ubi Cl. F. Oudendorpius hujus loci oblitus non est. Strabo appellat Σόανδον L. XIV. p. 663. Scio Ortelium Geographi *Soandum* in Armenia minore locasse, sed ejus opinionis error ex facili discutietur, modo magni scriptoris verba considerentur: dicit ex Carapassa Lycaoniae iter esse ad oppidulum Garsaura, in ipsis Cappadocum finibus positum: tum ita pergit; ἐντεῦθεν δ' εἰς Μάζακα τὴν μητρόπολιν τῶν Καππαδόκων διὰ Σοάνδου καὶ Σαδακόρων. *inde vero ad Mazaca primariam Cappadociae urbem per Soandum & Sadacora:* quae quis tandem non viderit in Cappadocia *Soandum* constituere? Wess.

SACOENA M. P. XXXII.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum* Saconna M. P. XXXII. *Neapolitanum* Sacomia M. P. XXXII. *Longolianum* Sacona mpm. XXXII. Svr.

SACOENA.] *Saconna* libri nostri. *Sadacora* Strabonis in hac vicinia fuerunt; nam eadem fuisse dicere non ausim. Wess.

OCHRAS M. P. XVI.] *Regium* Acras M. P. XVI: *& reliqua* Ochras XVI. Svr.

CAESAREAM M. P. XXIIII.] *Regium* M. P. XXIIII *& reliqua* XXIIII. *quibus summa* M. P. CVIIII. *conficitur. Plinii L.* 5. *C.* 27. *videtur esse* Pisidarum Solymorum *colonia* Caesarea, *eadem* Antiochia: *& Stephano* Antiochia Pisidiae. Svr.

CAE-

PAPIRA.	M. P. XXXII.
ANCYRA.	M. P. XXVII.
ITER AB ANCYRA TAVIAM.	M. P. CXVI. Sic.
BOLELASGVS.	M. P. XXIIII.
SARMALIVS.	M. P. XXIIII.
ECOBROGIS.	M. P. XX.
ADAPERA.	M. P. XXIIII.
TAVIA.	M. P. XXIIII.
ITER A TAVIA SEBASTIAM.	M. P. CLXI. Sic.

COR-

CAESAREA.] Puto Suritam hic falsum esse, intelligendamque Cappadociae Caesaream; & partim quidem quod ex urbe Tavia militaris via Caesaream pergeret, uti ex Tabula Peutingeri apertum atque exploratum est; partim vero ob *Therma* & *Soanda*, quæ Cappadociae fuisse contributa ostendimus. WESS.

ITEM A DORILAO.] *Regium* Adorilao: *&* M. P. CXII. *pro* CXLI. *Reliqua* Dorilao, & CXLIS *sed Longolianum* CLI. *corrigit. Strabo Phrygiae Epicteto* Δορύλαιον *urbem attribuit. Ptolemaeo inter Magnae Phrygiae urbes* Δορύλειον. *Stephano* Δορυλάειον, πόλις Φρυγίας, ὃ καὶ Δορύλαιον Δημοσθένης φησι. SVR.

ITER A DORILAO.] Sic codices plerique. Vaticanus *Dorilaci.* Urbs erat in finibus Phrygiae, qua Galatiam versus pertinent. Galenus L. I. de Aliment. facult. p. 312. περὶ Δορύλαιον, ἣ ἐστι μὲν ἐσχάτη τῆς Ἀσιανῆς Φρυγίας πόλις· *Et Dorylaeum*, sic enim scripsit, quod & Is. Vossius ad Catullum p 107. vidit, *qua postrema Phrygiae Asiaticae urbs est:* multis post seculis collapsam urbem Manuel Comnenus, teste Niceta L. VI. Rer. Gest. ejus Imp., instauravit, novisque operibus munivit. WESS.

ARCELAIO M. P. XXX.] *Uno consensu legitur in manuscriptis & Longoliano exemplaribus. Ptolemaeo in Praefectura Garsauriae Cappadociae provincia* Ἀρχελαΐς: *qua mihi nihil ad hanc Antonini mansionem pertinere videtur: cum hoc itinere ab Dorilaeo Phrygiae urbe Ancyram usque* Germa *&* Vindia *Galatiae oppida recenseantur.* SVR.

ARCELAIO.] Hoc & nostris probatur MSS. Tabula hoc situ habet *Mideo.* Hierocles post Dorylaeum in Phrygia Salutari Δῆμος Ἀνγεκλεινα memorat, quæ utrum nostra sit, incertum arbitror. WESS.

VINDIAM M. P. XXXII.] *Habent manuscripta & Longolianum exemplar: cum eadem uno consensu supra à Germa Vindiam* XXIIII. M. P. *constituant, & utroque itinere suarum mansionum summa constent.* SVR.

BOLEGASGVS.] Vel *Belegalgus* vel *Oligasius.* SIML.

BOLELASGVM M. P. XXIIII.] *Habet Regium exemplar. Bland. & Long.* Bolegalgus M. P. XXII. *Neapolitanum* Bolegasgus M. P. XXIIII. SVR.

BOLEGASGVS.] *Bolegalgus* Cusani schedæ. Vocabulum videtur nescio quid Gallicum sonare. WESS.

SARMALIVM M. P. XXIIII.] *In hanc lectionem eadem exemplaria conveniunt. In* Tectosagibus *Galatiae provincia, quorum Ptolemaeus* Ancyram *metropolim constituit, ab eodem inter urbes eorum* Σαρμαλία *recensetur.* SVR.

SARMALIVS.] Obsecuti sumus MSS., hoc porrigentibus, in ceteris H. Suritae accedentes. WESS.

EVBRODIM M. P. XX.] *Regium exemplar* Eubrogis, *& reliqua* Ecobrogis M. P. XX. SVR.

ECOBROGIS.] Conspirant veteres libri in voce ita scribenda. Tabula *Eccobriga* vocat, idque verius videtur. *Briga* Gallicum est, & solenne in compositione vocabulorum, urbes ad pontes & flumina appositas indicantium. Vide G. Buchanani L. II. Rer. Scotic. p. 61. WESS.

AD APERA.] Ita vocibus duabus vetustæ editiones. Quid præstet, dicere non possum; sunt enim pleræque hæ mansiones densissimis ignorantiæ tenebris involutæ. WESS.

TAVIA.] Vel *Tavio*, vel *Tadia*. Ptolem. *Tanium.* SIML.

COR-

CORNIASPA.	M. P. XXI.
PARDOSENA.	M. P. XXV.
SIBORA.	M. P. XXV.
AGRIANE.	M. P. XX.
SIMOS.	M. P. XXX.
SEBASTIA.	M. P. XL.

ITER A TAVIA PER SEBASTOPOLIM SEBASTIAM VSQVE. M. P. CLXVI. Sic.

MO-

CORNIASPA M. P. XXI.] *Habent eadem, Neapolitano excepto, in quo* M. P. XXXI. *legitur.* SVR.

CORNIASPA.] Fuit in finibus Galatiae & Cappadociae: nam cum Eunomius occaſionem ſtomachandi arriperet ex eo, quod Baſilius M. Galatae ſibi nomen indidiſſet, id ſine juſta cauſſa fieri Gregorius Nyſſenus patefecit, ſiquidem Eunomius in utriuſque regionis confinio domicilium habeat L. I. in Eunom. p. 307. εἶτα, inquiens, τοῦ μεθορίου τῶν πατρίδων τὴν οἴκησιν ἔχοντα ἐν ἀνωνύμῳ τινὶ τῆς ΚΟΡΝΙΑΣΠΙΝΗΣ ἐσχατιᾷ, εἰ ἀντὶ τοῦ Ὀλτισηρέως Γαλάτην ὠνόμασεν· *Cum in finibus utriusque regionis ſedem habeat in obſcuro atque extremo Corniaſpines agro, pro Oltiſerenſi Galatam ſi appellat.* Eunomii patria erat *Oltiſeris*, Corniaſpae ſubjecta, Galatiaeque proxima: hinc Baſilius Galatam appellavit Eunomium, quod tamen Cappadocis titulum ſibi laudi adſcribens indignabatur: putem eum in animo atque oculis habuiſſe ex Epiſt. ad Galat. C. 3. 1. Ὦ ἀνόητοι Γαλάται, quo Paullus tanquam *regionis quadam proprietate* Galatas *pulſavit*, ut Hieronymus ait: hoc gentis convitium ut effugeret, Cappadox haberi maluit, oblitus credo veteris epigrammatis:

> Καππαδόκην ποτ' ἔχιδνα κακὴ δάκεν· ἀλλὰ καὶ αὐτὴ
> Κάτθανε γευσαμένη αἵματος ἰοβόλου·

ſententia, ſi numeris adſtringatur, hæc erit:

> *Cappadocem morſu mala vipera laſit, at illa*
> *Guſtato occubuit ſanguine Cappadocis.*

WESS.

PARDOSENA M. P. XXV.] *Habet Regium exemplar: cum reliqua* Portoſena *edunt.* SVR.

PARDOSENA.] Priſcæ editionum & MSS. ſchedæ *Parboſena*. Baſilius M. Ep. 278. Καρζόγανα & Ἀπλάγανα in Cappadocia memorat: priora, ſi ſonum vocis ſequaris, non male concinunt: nec tamen noſtra eſſe adfirmavero. WESS.

SIBORA.] Cogitaveram de oppido, quod *Ibora* vocant: De eo Gregorius Nyſſenus Orat. in XL. Martyr. p. 212. Ἔστι τις πολίχνη γείτων, Ἴβωρα καλοῦσιν αὐτήν· ἐν δὲ ταύτῃ κατὰ τὴν συνήθη Ῥωμαίοις νόμον κατάλογος στρατιωτῶν διεγράφετο. Vertit Gretſerus: *Non procul abeſt parva civitas, quam Iboram vocant: in hac enim ex recepta Romanorum conſuetudine cenſus inſtituerentur.* Non ſatis curate. Κατάλογος στρατιωτῶν eſt *numerus militum*. Sed cum hæc urbs in Ponto fuerit, ut Novella XXVIII. docet, & ea, quæ viri doctiſſimi H. Valeſius ad Sozomeni H. E. L. VI. C. 30., & Roſweidus ad Palladii Hiſt. Lauſ. C. 86. conduxerunt, nihil conſtituere velim. WESS.

AGRIANE M. P. XX.] *Regium* M. P. XXV: *& reliqua* M. P. XX. *quo numero ſumma ratio conſtat.* SVR.

SIMOS.] *Smos.* Ptolemaei *Sina.* SIML.

SIMOS M. P. XXX.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum* Sinos, *Neapolitanum* Simos. *Longolianum* Synos. SVR.

SIMOS.] Lugduni *Smes* vulgarunt, quod & MSS. agnoſcunt. *Sina*, quam ex Ptolemaeo Simlerus advocavit, Latinis debetur tabulis. Graeca Σίουα *Siva* offerunt, quod bonum eſſe Tabula Peutingeri monſtat: ea enim, prorſus ut Ptolemaeus, *Siva*, *Campe*, *Mazaca*. Ego banc & præcedentem adhuc quæro. WESS.

SEBASTIAM VSQVE M. P. CLXVI.] *Regium* CXLVI: *& reliqua* CLXVI. SVR.

MOGARO.] Liber Notit. *Mochera.* SIML.

MOGARO.] Doctiſſimo Simlero non aſſentior: *Mochora*, ſic dicitur in Panciroli editione, in Armenia ſedem habuit, cum noſtram Cappadocia ſibi adſcriptam, ſicuti itineris ordo evin-

MOGARO. M. P. XXX.
DARANO. M. P. XXIIII.
SEBASTOPOLI. M. P. XL.
VERISA. M. P. XXIIII.
PHIARASI. M. P. XII.
SEBASTIA. M. P. XXXVI.

ITER AB ANCYRA PER NYSSAM CAESAREAM VSQVE. M. P. CXCVIII. Sic.

GORBEVS. M. P. XXIIII.

OR-

evincit, viderit. *Mogarissus* vicus Cappadociae est in Vita S. Theodosii Abbatis C. 1. in magno opere XI. Januar. WESS.

DARANO.] Vel *Dorana.* SIML.

DARANON M. P. XXIIII.] *Habet Blandinianum exemplar: & in Regio deest hac mansio, quam ideo asteriscis signavimus. Neapolitanum* Dorano M. P. XV. *Longol.* Darano M. P. XXXI. & XXIIII. *corrigitur.* SVR.

DARANO.] Obscurissimum mansionis est nomen. Fuit quidem Cappadocum io finibus *Dobara*, quondam Tyanensi præsuli subdita, postea Mucisso sive Justinianopoli, sicuti Euphranta Tyanensium Episc. Collat. V. Concilii Constantinopolitani II. p. 96. docet, nec hæc tamen esse poterit, quippe Nazianzo & Tyanis vicina. Cusani & Vossii schedis *Dorano M. P. XXIV.* inerat. WESS.

SEBASTOPOLIM M. P. XL.] *Habent Regium, Blandinianum, & Longolianum. Neapolitanum* Sarascopolim M. P. XXIII. *Ptolemaeo juxta fontes* Lyci *amnis* Sebastopolis, *& altera ejusdem nominis in eadem* Cappadocia *in mediterraneis* Ponti Galatiae. *Plinio L. 6. C. 3., ut supra retulimus, in* Calopena Cappadociae *regione* Sebastia & Sebastopolis, & *Castellum* Sebastopolis *ad* Absilarum *gentem.* SVR.

SEBASTOPOLI.] Memorat Gregorius Nyssenus in Vita S. Macrinae p. 202. virum quendam militarem copiarumque præfectum, quæ in statione erant ἐν πολίχνῃ τινὶ τῶν κατὰ τὸν Πόντον, ἡ ΣΕΒΑΣΤΟΠΟΛΙΣ ὄνομα, *in exiguo Ponti oppido, cui Sebastopolis est nomen:* egregie vero Gregorii πολίχνῃ respondet Plinii *parvo* oppido. Lycum fluvium, unde haud multum aberat, cum cura descripsit idem Gregorius in cognominis sibi Thaumaturgi Vita p. 557. WESS.

VIRISAM M. P. XXIIII.] *Regium* Virisa M. P. XXXIIII. & *idem exemplar infra* Verisa M. P. XXIIII. *ab eadem Sebastopoli: ut haud dubio sit legendum* M. P. XXIIII. *qui numerus recte summam* M. P. CLVI. *conficit. Blandinianum* Verisa M. P. XXIIII. *Neapolitanum* Verisa M. P. M. XXII. & *Longolianum* Verisa mpm. XXIIII. & Virisa *corrigitur.* SVR.

VERISA.] Concordia MSS. fecit, ut hoc probaremus. *Thomas Berissae Episcopus* Collat. I. Concilii Constantinop. II. & Collat. VII. *civitatis Berissorum* dicitur. Notitia Patriarchatus Constantinopolitani inter Armeniae Episc. τῆς Βηρίσσης, & Notitia Leonis Aug. τῆς Καρίσσης, sed vitiose, annumerat. Basilius M. Epistola ult. vetustæ editionis, neque enim recentata inter manus est, Itinerarii scripturam firmabit: διήρπασάν τινες, inquit, ἐν Βηρίσσῃ τῶν τὰ δημόσια πιστευμένων, frumentum Dorothei *diripuerunt illi, qui Verisis publica vectigalia curabant.* WESS.

PHIARASI M. P. XII.] *Manuscripta & Longolianum habent exemplar: cum eadem infra à* Virisa XII. M. P. Siara *adjungant: ut utra dictio sit praeferenda non videam in tanto exemplarium consensu primo unius itineris, ac post modum alterius. Forte* Phiara *legendum ex Ptolemaei* Φιάρᾳ *in Praefectura* Sargarausena *Cappadociae provincia.* SVR.

PHIARASI.] Scripti libri *Fiarasi*, unde natum deinde est *Siara. Phiara* Ptolemaei hinc non disjunxero: nam *Sargarausena* ejus in Cappadocia præfectura postea Armeniae fuit contributa, ut Ariarathia manifestat. WESS.

ITEM AB ANCYRA PER NYSSAM M. P. CXCVIII.] *Regium* CXCVIII. *cum in eo exemplari mansionum numeri summam* M. P. CXCVIII. *conficiant. Blandinianum & Longolianum* CXCVIII: *In Neapolitano* XXVIII. SVR.

GORBEVS.] Vel *Grorbeus.* Ptol. *Corbeuntus* dicitur. SIML.

GORBEVM M. P. XXIIII.] Gorbeus *ha-*

bet

ORSOLOGIACO.	M. P. XVIII.
ASPONA.	M. P. XX.
PARNASSO.	M. P. XXII.
NYSSAM.	M. P. XXIIII.
OSIANA.	M. P. XXXII.
SACCASENA.	M. P. XXVIII.
CAESAREA.	M. P. XXX.
ITER A CAESAREA SATALA.	M. P. CCCXXIIII. Sic.
EVLEPA.	M. P. XVI.
ARMAXA.	M. P. XXIIII.
MARANDARA.	M. P. XXVIII.
SCANATVS.	M. P. XXXVIII.

SEBA-

bet Regium exemplar. Blandinianum & Neapolitanum Grorbeus M. P. XXIIII. *atque item Long. sed in hoc* Corbeus *corrigitur. Supra pagina* CXLIII. *itinere* Nicomedia Antiochiam *hac mansio* Corbeneunca *nominatur: &* Corbeuntis *Ptolemaei in Tectosagibus Galatiae mentionem fecimus. Illud etiam advertendum eo loco ab Ancyra* M. P. XX. *designari, cum hoc itinere* XXIIII. *apponantur: neque dubium sit eandem esse mansionem, cum tres itidem eam hoc itinere sequantur, atque in illo: nempe* Rosologiacum, *quod* Orsologiacum *omnia hoc loco cognominant exemplaria, &* Aspona *&* Parnassus: *tam discrepantibus numeris, ut librariorum stupor atque inertia non coarguatur modo, sed identidem indicetur.* SVR.

ORSOLOGIACO.] Ptolemaeo *Orsologia.* SIML.

NYSSAM M. P. XXIV.] *Strabo lib.* 14. *p.* 650. Nyssam *juxta Tralleis statuit, &* Nyssam *ad mediterranea pertinere. Plinio L.* 5. *C.* 29. *item* Nyssa *&* Trallis: *& Ptolemaeo inter urbes* Lydiae, *&* Maeoniae, *juxta* Trapezopolim. Aphrodisium, *&* Trallis, & Magnesiam *ad* Maeandrum *conlocatur. Nicephorus Callistus Cappadociae attribuit, & Gregorii ejus civitatis Episcopi celebris fama, & insignia vigent monumenta.* SVR.

NYSSAM.] MSS. *Nisam.* Recte vero Nicephorus cum Notitiis Ecclesiasticis urbem Cappadociae contribuit: nam Strabonis & Plinii *Nysa* longo terrarum tractu hinc fuit disparata. Vide If. Casaubonum ad Gregorii Nysseni Epist. p. 115. WESS.

OSIANAM M. P. XXXII.] *Regium* Asiana M. P. XXXII. *& reliqua* Osiana M. P. XXXII. SVR.

SACCASENA M. P. XXVIII.] *Habet Regium exemplar. Neapolitanum item* Saccasena, *sed* M. P. XXXIII. *Blandinianum, & Longolianum* Siccasena M. P. XXVIII. *& hoc* Accasena *corrigit, &* M. P. XXXIII. SVR.

SACCASENA.] Excerpta nostrorum librorum secum invicem in mansionis vocabulo scribendo dissident. Forte *Saccasena* & *Accasena* dicta fuit; neque enim insolens est, ut voces a vocali litera inchoatæ sibilantem sibi præfigant. Vide S. Bochartum L. I. Can. C. 35. p. 626., ubi hujus non obliviscitur. WESS.

ITEM A CAESAREA SATALAM M. P. CCCXX.] *Regium exemplar habet: sed quod neque mansionum numeris ejus exemplaris summa respondeat, neque ad aliorum summas numeri congruant, asteriscis signavimus: & numeros Regii exemplaris adponemus mansionibus, & reliquos indicabimus: quod plures mansiones repetantur, quæ in superioribus sunt conlocata, numeris minime, ut oportebat, congruentibus.* SVR.

ITER A CAESAREA.] Formis & manu descripti libri M. P. CCCXXIV. offerunt, quæ restitui, quod singularum mansionum numeris melius convenirent, oportere existimavimus. WESS.

EVLEPA.] Vel *Eulapa.* SIML.

EVLEPAM M. P. XVI.] *Habet Regium exemplar, cum postea* Eulapa *Caesaream in eo* mpm. XXVI. *designentur. Blandinianum* XIII. *quod facili lapsu ex* XVI. *corrumpitur. Neapolitanum* M. P. XVI. *Longolianum* XIII. *&* XVI. *corrigitur.* SVR.

EVLEPA.] Est in Cusani schedis *Eulexa*, quod quamvis iisdem tenebris involutum sit, signi-

SEBASTIA.	M. P. XXVIII.
CAMISA.	M. P. XXVII.
ZARA.	M. P. XXVII.
DAGOLASSO.	M. P. XX.
NICOPOLI.	M. P. XXIIII.
OLOTOEDARIZA.	M. P. XXIIII.
DRACONTES.	M. P. XXVI.
AZA.	M. P. XXIIII.
SATALA.	M. P. XXVI.

ITER A SATALA MELITENAM PER RIPAM SAMOSATA VSQVE. M. P. CCCXLI. Sic.

SVISSA.	M. P. XVII.

ARAV-

significandum tamen duximus, ut, si qua aliunde lux oboriatur, auxilio esse queat. WESS.

ARMAXA.] Vel *Armaca.* SIML.

MARANDARA.] Vel *Malandara.* SIML.

MARANDARA M. P. XXVIIII.] *Habent manuscripta & Longolianum: cum supra itinere Sebastia Cocuson per Caesaream* Malandara *praeferant.* SVR.

SCANATVS M. P. XXXVIII.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum* Scanatus M. P. XXXVIIII. *Neapolitanum* Sanatus mpm. XXXIX. *Longolianum* Scanatus M. P. XXXIX. & Sanatus M. P. XXXVIII. *corrigitur.* SVR.

CAMISA.] In scripta Peutingeri Tabula *Comassa M. P. XXIII.* à Sebastia conspicitur. Strabo L. XII. Georg. p. 560. in minore Armenia ἔρυμα ἀρχαῖον τὰ Κάμισα, νῦν κατεσπασμένον, *vetus castellum Camisa, nunc disjectum* recenset, quod hoc esse & denuo instauratum videtur: quamquam & a veteri castello mansio potuit appellari. WESS.

ZARAM M. P. XXVII.] *Regium exemplar* Zara M. P. XXVII. *Blandinianum* Zara M. P. XVIII. & *Neapolitanum* Zaro M. P. XVIII. *Longolianum* Zara mpm. XVIII. & Zora *corrigitur. Supra & ejus mansionis fit mentio, cui exemplaria eo loco* Sarae *nomen indiderant.* SVR.

DRACONTES M. P. XXVI.] *Habet Regium exemplar, & Neapolitanum. Blandinianum* Dracontes M. P. XXVII. & *Longolianum: sed hoc* XXVI. *corrigitur: & supra pagina* CLXXXIV. Clotoedariza ad Dracones XXVI. M. P. *designantur.* SVR.

AZA.] *Haia* vel *Haza.* SIML.

AZAM M. P. XXIIII.] *Regium* Aia M. P. XXIIII. & *reliqua* Haia M. P. XXIIII. & *supra ex eisdem exemplaribus, & Plinii, & Ptolemaei auctoritate eruimus* Azam *legendum esse: ut hic locus inter complures alios manifeste indicet inertiam librariorum.* SVR.

ITEM A SATALA MILITENEM] *Regium* CCCXXIII. *cum ejus exemplaris mansionum numeri* M. P. CCCXLI. *conficiant. Blandinianum* M. P. CCCXLII. *Neapolitani & Longoliani summa* CCCXLI. *recte cum Regii exemplaris numeris mansionum conveniunt: per ripam vero* Euphratis *iter hoc peragitur, & ab urbe* Satala Moeoniae, *ex confiniis* Mysiae, Lydiae, & Phrygiae Samosata, Syriae *urbem ad* Euphratem, *sitam, deducitur.* SVR.

ITER A SATALA.] Satalam Maeoniae fuisse urbem, inaudire non memini. Socrates L. II. H. E. C. 42. eam in Macedoniam transtulit, verum turpi errore, quem & H. Valesius discussit. Quid porro ad hoc iter *confinia Mysiae, Lydiae & Phrygiae?* Alibi haud dubie Surita occupatus fuit, cum hæc in literas referret, modo tamen ipse scripserit. Videor enim observasse, multa passim in his notis esse luxata & manca, quæ sane, si vivo eas in vulgus emittere datum fuisset, sinceriora prodiissent. Ducit hoc iter per Armeniam & Commagenen secundum Euphratis ripam Samosata usque. WESS.

SVISA.] Vel *Soissa.* Liber Notit. *Suissa.* SIML.

SVISSAM M. P. XVII.] *Regium* Suisa M. P. XVII. *atque item reliqua: sed postea itinere à Nicopoli Satalam* Soissam *praeferunt. In Notitia Provinciarum sub dispositione Ducis Armeniae de minore laterculo Ala prima Vlpia Dacorum* Suissae. *Manuscriptum etiam* Suissa. SVR.

ARA-

ARAVRACOS.	M. P. XVIII.
CARSAGIS.	M. P. XXIIII.
SINERVAS.	M. P. XXVIII.
ANALIBA.	M. P. XXVIII.
ZIMARA.	M. P. XVI.

TEV-

ARASAVCOS ET ASAVRACOS.] Hæc duo nomina, tanquam duæ mansiones diversæ, in MSS. ponuntur: sed ego pro utroque *Arauracos* reponendum puto, sicuti etiam ponitur in itinere a Nicopoli Satalam; alioqui si bis ponatur, summa itineris XXXVIII. M. P. justo major erit. Mentio autem fit *Arauracae* in Libro Notitiarum. SIML.

ARAVRACOS M. P. XXVIII.] *Regium habet exemplar. Blandinianum* Arasaucos *& infra* Arauracos M. P. XXVIII. *& Neapolitanum Longolianum* Asaraucos M. P. XXVIII. *In Notitia Provinciarum sub dispositione Ducis Armeniae de minore laterculo cohors Miliaria Bosperiana* Arauracae: 5. *Cod.* Arauraca. SVR.

ARAVRACOS.] Et hic, ut sæpe alibi, se bonæ fidei esse Regius MS. ostendit, verumque adeo vatem Simlerum facit. Nostri libri *Asauracos M. P. XXVIII.* & tum *Arasaucos M. P. XXVIII.* Videtur librarius hæc conjunxisse, ut variantium librorum rationem haberet. *Atauracae* Notitia Imp. Or. Panciroli præfert, sed quæ vir doctus ad eam notat, illa unius assis non sunt. WESS.

CARSAGIS.] *Sarsagis* vel *Carsat.* Ptol. *Corsabia.* SIML.

CARSAGIM M. P. XXIV.] Carsagis *habet Regium exemplar: & reliqua* Sarsagis M. P. XXIV. SVR.

SINERVAS M. P. XXVIII.] *In hanc lectionem mire conveniunt manuscripta, & Long. exemplar.* SVR.

SINERVAS.] Ptolemaeus ad Euphratem hoc tractu apponit Σίνηρα *Sinera*, quæ Palatino & Coislin. MSS. Σίνιβερ dicitur. Hæcne an alia sit, haudquaquam finivero. WESS.

ANALIBA.] *Anabila.* Ptol. *Analibla.* Liber Notit. *Analiba.* SIML.

ANALIBAM M. P. XXVIII.] *Regium* Aneliba M. P. XXVIII. *& reliqua* Analiba M. P. XXVIII. *Ptolemaei juxta montana regionis Euphratensis* Ἀναλίβα. *In Notitia provinciarum sub dispositione ejusdem Ducis Armeniae Cohors* 4. *Rhetorum* Analibae, *& in eodem vetusto exemplari* Analiba. SVR.

ANALIBA.] Ptolemaei Palatinus codex Ἀνάλιβλα, non ex vero: vulgatum enim probæ monetæ est. Tabula *Analibam XV. M. P.* a Zimara removet. WESS.

ZIMARAM M. P. XVI.] *Manuscripta, & Longolianum* Zimara M. P. XVI. *Plinius de Euphrate L.* 5. *C.* 24, Domitius Corbulo in monte Aba, Licinius Mutianus sub radicibus montis, quem Capothen appellant, supra Ziminam XII. M. P. *& paulò post:* Dascusa abest à Zimira LXXV. M. P. Zimiram *enim & Zimira Toletanum Plinii exemplar, & tria alia pervetusta, quæ in Bibliotheca Coenobii* Aulae Dei *asservantur, habent. Neque aliter apud Ptolemaeum inter urbes, quæ ad Euphratem fluvium sunt:* Zimara *enim habet: quod Pintianus noster, aut non animadvertit, aut fortè neglexit. Nam qui in Plinio* Simyram, *ex* Zimira *emendavit, Stephani auctoritate motus videtur.* Σίμυρ⊕, *inquit,* πόλις Συρίας. Ἰφθ⊕ ζ Σίμυρ⊕ ἀυτήν φησι: *sed satis docemur Plinii & Antonini vetustis exemplaribus, & Ptolemaei auctoritate* Zimaram *non* Simyram *legi in Plinii Geographia oportere.* SVR.

ZIMARA.] Solida instaurati Pliniani loci laus Suritae debetur; Restituerunt eundem Salmasius in Solin. p. 441. & Harduinus Emend. LII. ad L. V. Plinii, sed neuter Suritam commeminisse voluit. WESS.

TEVCILAM M. P. XVI.] *Regium* Theycira *habet. Blandinianum & Longelianum* Teucila M. P. XVI. *Neapolitanum* Leutila M. P. XIV. SVR.

SABVS.] Liber Notitiarum *Sabu.* SIML.

SABVS M. P. XXVIII.] *Habent Regium, & Neapolitanum exemplar. Blandinianum* Sabus M. P. XXIX. *& Longelianum: Sed in hoc* Sabus M. P. XXVIII. *corrigitur.* SVR.

SABVS.] *Saba* Tabula, M. P. XVIII, a Dascusa separans. Notitiae verba sunt, *Equites Sagittarii Sabu*, quamquam in præfixa pictura *Sabbu.* SIML.

DAS-

TEVCILA.	M. P XVI.
SABVS.	M. P. XXVIII.
DASCVSA.	M. P. XVI.
CIACA.	M. P. XXXII.
MELITENA.	M. P. XVIII.

MIA-

DASCVSA.] Ptolemaeo *Dascuta*. Plinio & libro Notit. *Dascusa*. SIML.

DASCVSAM M. P. XVI.] Dascusa M. P. XXV. *habent manuscripta, & Longelianum exemplar. Supra Plinii auctoritate explicavimus* Dascusam *à Zimara lxxv.* M. P. *distare: hoc Itinerario* M. P. LXXVI. *intersunt. Ergo apud Ptolemaeum inter urbes ad Euphratem sitas juxta* Zimaram *male* Δασκοῦσα *pro* Δασκοῦσα *leges. In Notitia Provinciarum sub dispositione ejusdem ducis Armeniae de minore laterculo Ala Auriana* Dascusae. *Vetustum exemplar* Dascusa. SVR.

DASCVSA.] Nullus MSS. nostrorum XXV. M. P. agnoscit. Surita vero egregie peccavit, cum LXXVI. M. P. hoc Itinerarium Zimaram inter & Dascusam interponere arbitratus est: putem festinanti oculo usum in summam contulisse XVI. M. P., quae Zimaram ab Analiba separant: id bonum est factum, quo Ptolemaeo sinceriorem vocem, quam Palatinus codex approbat, reddidit. Corrupta eadem est in Orosio L. I. C. 2. *Deinde a septentrione, i. e. a civitate Dacusa, qua in confinio Cappadociae & Armeniae est:* sic Fabricii Marcodurani editio, cum in antiqua Coloniensi sit *Dascuta* & Otiis Imperial. Gervasii Tilberiensis *Dacusa:* unde nemo dubitaverit, *Dascusa* verum esse. Ortelius mecum sentit, qui tamen, cum Plinii atque Orosii *Dascusam* ab Itinerarii ac Ptolemaei ejusdem nominis urbe distinguit, audiendus non est: nam si Plinii atque Orosii eadem sit, discrepare a nostra non potest, si quidem Pliniani numeri hanc nec ullam aliam indicant. Ponitur quidem ab Orosio in Cappadociae atque Armeniae confinio, a Ptolemaeo vero in ipsa Armenia: neque id tamen efficiet, ut diversae urbes habeantur; exploratissimum enim est, plures Cappadociae urbes, a Plinio memoratas, Armeniae deinceps fuisse contributas. Nunc *Arsyngam*, modo vera scripserit Ismael Bullialdus ad Ducae Hist. Byzant. C. 15., vocitant. WESS.

CIACAM M. P. XXXII.] *Habet Regium exemplar. Reliqua* Chiaca M. P. XXXII. *Forte ea est, quae à Ptolemaeo in* Melitene *regione ad Euphratem* Κιακὶς *vocatur: quare praeferenda videtur Regii exemplaris lectio, ut* Ciacam, *non* Chiacam *adponamus.* SVR.

CIACA.] Nostri codices *Chiaca*, neque aliter Notitia Imp. Orientis, in qua sub dispositione V. S. Ducis Armeniae *Ala I. Augusta colonorum Chiacae.* Tabula *Craca*, haud dubie pro *Ciaca*, ut pulchre animadvertit Salmasius in Solin. p. 441., numerat autem Tabula a Dascusa M. P. XLV., quae veriora arbitrer ob ea, quae postmodum differentur. WESS.

MELITENA.] Ita vetustae schedae. *Melitinam* Ammianus L. XIX. C. 8. nuncupat. *Otrejus Episcopus Melitinae* est apud Facundum Hermianensem L. IV. p. 379. & *Acaius Melitinensis* apud eundem L. XI. p. 556. τὴν τ̃ Ἀρμενίων περιφανῆ μητρόπολιν Cyrillus in Vita Euthymii, quam Benedictini publicarunt, p. 6. vocat; neque sane immerito *illustris* Cyrillo appellatur, si quidem seculo XI. nulla major aut civium frequentia celebrior in Antiochena dioecesi esset, quippe quae LVI. cultui divino consecratas aedes, & sexaginta millia virorum, armis tractandis aptorum, intra suum ambitum videbat, sicuti Michael Taneos Episcopus in Vita Joannis Abdonis Patriarchae Jacobitarum, quam Arabum sermone conscriptam Bibl. Orient. tom. II. p. 149. Assemanus inseruit, auctor est. Passuum millia, ut ad ea deveniamus, corrupta sunt. Tabula XXVIII. M. addit, quae ego amplectenda censeo. Plinius enim L. V. C. 24. *Melitenen Cappadociae LXXIV. M. P.* a Dascusa semovet; ea vero Tabulae numeris tantummodo unis passuum millibus auctiora sunt. Scio Salmasium atque Harduinum LXIII. tantum M. P. in Tabula Dascusam inter & Melitenem computasse: sed uterque rationem male confecit, ut consuetudinem Tabulae consideranti perspicuum est. Hinc vero Harduini propositum, quo in Plinio XXIV. M. P. ex MSS. quibusdam refinxit, improbandum esse cognoscitur.

MIASENA.	M. P. XII.
LACOTENA.	M. P. XXVIII.
PERRE.	M. P. XXVI.
SAMOSATA.	M. P. XXIIII.
ITER A CAESAREA MELITENA.	M. P. CCXXVIII. Sic.
ARTAXATA.	M. P. XXIIII.
CODVZALABA.	M. P. XXIIII.
COMANA.	M. P. XXVI.
SIRICIS.	M. P. XXIIII.
PTANDARIS.	M. P. XVI.
ARABISSO.	M. P. XII.

OS-

tur. Cetera de Melitene ex Procopio L. III. Aedit. C. 4 & Golio ad Alferg. p. 264. peti poterunt. Wess.

MIASENA.] Vel *Mesena.* Siml.

MIASENA M. P. XII.] *Habet Regium exemplar & infra idem exemplar à Melitene* Messena *totidem* XII. M. P. *Blandinianum hoc loco* Miasena M. P. XI. *& infra à Melitene* Mesena M. P. XII. *Neapolitanum* Maisena M. P. XII. *Longolianum* Miasena mpm. XI. *&* Maisena M. P. M. XII. *corrigit.* Svr.

MIASENA.] MSS. Cusani *Maiscua M. P. XII.* Fabricii exemplari vir doctus XI. M. P. adscripsit. Wess.

LACOTENA.] Vel *Hocotina*, *Locotena.* Siml.

LACOTENAM M. P. XXVIII.] *Regium* Lacotina M. P. XXVIII. *& infra itinere Melitene Samosata* Tacoten. *Reliqua* Hacotina M. P. XXVIIII *& postea* Locotena. *Ammianus Marcellinus libro XXI. C.* 11. A Cappadocia ipse per *Melitenam* minoris Armeniae oppidum, & *Lacotena*, & *Samosata*, transmisso Euphrate, Aedessam venit. Svr.

LACOTENA.] *Hacotina* Vossii schedae. *Lacabenam* inter septem urbes, Melitenae vicinas atque ejus Episc. subjectas, Georgius Bar-Hebraeus, quem vulgo Abulpharaium vocitant, in Syriaco Chron, unde multa Assemanus excerpsit tom. II. Bibl. Orient. p. 260., numerat: considerandum autem est, sitne hæc nostra: nam & *Arcas*, quas supra circa Melitenem vidimus, & *Claudiam*, quam Tabula habet, illi adjungit. *Lacabenae* Episcopos in Diss. de Monophysitis idem Assemanus recensuit. Wess.

PERRE M. P. XXVI.] *Habetur in manuscriptis, & Longoliano: & infra in eisdem* Perre. Svr.

PERRE.] Hierocli in provincia Euphratesia, quam eandem ac Commagenen esse ex Procopio L. I. B. P. C. 17. novimus, *Ζεῦγμα*, *Γερμανικία*, *Πέῤῥη*. Subscripsit Chalcedonensi Concilio *'Αζιμιάνος 'Επίσκοπος Πέῤῥης*, estque multo frequentissima ejus mentio in Actione XIV. ejusdem Concilii, ubi Synodi Antiochenae, in qua gradu fuerat dejectus, acta repetuntur. Ex veteri Syriaco codice Commentariorum S. Ephraimi in V. T. notam diligentissimus Assemanus tom. I Bibl. Orient. p. 63. exscripsit, qua פארין כרינתא עתיקתא, *Pharin*, sive Perre, *urbs antiqua* dicitur. Wess.

ITEM A CAESAREA MELITENEM. M. P. CCXLII.] *Regium* M. P. CCXXII: *cum ejus exemplaris singulares mansionum numeri summam conficiant* M. P. CCXLII. *Reliqua* M. P. CCXXVIII. *minime congruentibus singularibus numeris cum ea summa.* Svr.

ITER A CAESAREA.] Magno consensu manu & formis descripti libri M. P. CCXXVIII. apponunt, quæ in integrum restituenda duximus: licet singulares mansionum numeri summam efficiant majorem; neque enim hoc insolens est. Wess.

COMANA M. P. XVI.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum & Neapolitanum* M. P. XXVI. *Longolianum* M. P. XXVII. Svr.

SIRICIM M. P. XXIIII.] Siricis *habent manuscripta exemplaria. Longolianum* Syricis. Svr.

SIRICIS.] Hanc mansionem alibi legere non

OSDARA.	M. P. XXVIII.
DANDEXENA.	M. P. XXIIII.
ARCAS.	M. P. XXII.
MELITENEM.	M. P. XXVIII.
ITER A CAESAREA ANAZARBO.	M. P. CCXI. Sic.
ARASAXA.	M. P. XXIIII.
CODVZABALA.	M. P. XXIIII.
COMANA.	M. P. XXIIII.
SIRICIS.	M. P. XXIIII.
COCVSO.	M. P. XXIIII.
LARANDA.	M. P. XVIII.

BA-

non memini. Sunt autem numeri aut hoc loco aut infra fœdati. Libracii pro arbitrio numeros modo amplioces modo minores sæpe in hoc libello fecerunt. Ceterum Vossianus codex atque alii *Comanis M. P. XXVI.* & *Arabisso XXII. M. P.* apponunt. WESS.

ARABISSVM M. P. XII.] *Regium exemplar* Acabiso M. P. XII. *& reliqua* Arabisso M. P. XXII. SVR.

OSDORA M. P. XXVIII.] *Habet Regium exemplar: & in reliquis* Osdara M. P. XXIX. *& supra in Regio* Osdara. SVR.

DANDEXENA M. P. XXIIII.] *Regium* Dadexena M. P. XXIIII. *cum supra* Dandanixa *in eo exemplari legatur: & infra* Dandexena. *Blandinianum hoc loco* Dandexena *habet, & item Neapolitanum.* SVR.

ARCAS M. P. XXII.] *Habent manuscripta, & Longolianum: & cum supra Arcis Dandaxina* M. P. XXIIII. *signentur: & à Melitene Arcas* M. P. XXVI: *& hoc itinere* M. P. XXVIII. *tribuuntur; adeo sibi non constans librarii.* SVR.

ARCAS.] Bar Hebraeus ערקא Accas intec VII. Episcopatus circa Melitenem numerat, suaque ætate procsus desolatas fuisse tradit in Cl. Assemani Bibl. Orientali tom. II. p. 260. WESS.

ITER A CAESAREA.] Magna concordia CCXI. M. P. vetusti codices porrigunt, quæ spernece non placuit. WESS.

ANAZARBVM M. P. CCXII.] *In Regio* CLXXVIIII. *Blandinianum* CCXI: *cum mansionum ejus exemplaris numeri* M. P. CCXII. *conficiant. Neapolitanum, & Longolianum Blandiniani lectionem praferunt: quam, quòd in Regio adeo sit depravata, asteriscis signandam visum est.* SVR.

ARTAXATA M. P. XXIIII.] *Regium* Arasaxa M. P. CLXXVIIII. *itineris totius summam repetens: atque ideo numerum mansionis signavimus. Reliqua vero exemplaria* Areaxata M. P. XXIIII. *praferunt: & quod superiore itinere quatuor mansionibus continuit, qua hoc itinere repetuntur, in eodem Regio Caesarea* Artaxata M. P. XXIIII. *signentur,* Artaxata *legimus, tametsi apud Ptolemaeum in Murianis praefectura Armeniae oppidis, idem nomen, quod Regium observat exemplar, permaneat,* 'Αρσαμίζα. SVR.

ARTAXATA.] *Arasaxa* verum videri, supra a nobis est observatum. WESS.

CODVZABALA M. P. XXIIII.] *In Regio hac mansio deest: quam ideo asteriscis signamus; quod reliqua praferant exemplaria. qui libri etiam* Coduzabala. SVR.

LARANDA M. P. XVIII.] *Regium exemplar* Larando M. P. XVIII. *Et item Neapolitanum & Longelianum: sed in hoc* Lacanda *corrigitur. Blandinianum* Laranda M. P. XVIII. *Strabo Antipatri Derbensis pirata oppida fuisse* Laranda *&* Isaura *memerat. Ptolemaeo in praefectura Ciliciae contributa Cappadociae* Λάρανδα. *Stephanus* Λάρανδα πόλις Λυκαονίας. *Ammianus libro xiiii. C. 2. de* Isauris *agens, qui in Lycaoniam Isauriae adnexam hostilem in modum grassantes se contulerant,* Venere, *inquit,* prope oppidum Laranda. *In Concilio Nicaeo Paulus* Larandensis *Episcopus Isauriae provincia subscribit: & Eusebius Ecclesiastica Historia lib. vi. cap. xx.* Larandis *Euelpim praepositum fuisse memorat.* SVR.

LARANDA.] In Lycaonia Hierocles, processus uti Stephanus, Λάρανδα. Diodorus Siculus L. XIIX. p. 605. in Pisidia locat, quod nihil nocebit, cum confines hæ regiones fuerint. Jungit illi Ptolemaeus Ὄλβασα, cui cognominem aliam habet L. V. C. 8. Ea vero cum

varie

BADIMO.	M. P. XVIII.
PRAETORIO.	M. P. XXII.
FLAVIADA.	M. P. XXII.
ANAZARBO.	M. P. XVIII.
ITER A SEBASTIA COCVSO.	M. P. CCVI. Sic.
IN MEDIO.	M. P. XXV.
TONOSA.	M. P. XXV.
IN MEDIO.	M. P. XXV.
ARIARATHIA.	M. P. XXV.
CODVZABALA.	M. P. XX.
COMANA.	M. P. XXIIII.
PTANDARI.	M. P. XXIIII.

CO-

varie a viris, eruditionis gloria illustribus, sit tentata, videamus cui tandem accedendum sit. Verba Geographi sunt: ΚΗΤΙΔΟΣ ἡ Ὄλβασα. ΔΑΛΑΣΙΔΟΣ ἡ Νήκικα. Salmasius in Solin. p. 437. hinc Ὄλβα, Σαγαλασσίδος procudit, ut Σαγαλασσὶς regionis in Cilicia cognomen sit, a *Sagalasso* Pisidarum urbe creatum. Equidem de *Olba* facile illi assentior ob Hieroclem, qui inter Isauriae urbes Διοκαισάρειαν & Ὄλβην, haud aliter ac nunc Ptolemaeus, ponit: ad hoc Basilius Seleuciensis L. II. Mirac. S. Theclae C. 8. Olbam ait vicinam esse Seleuciae Isaurorum: Ἀρυγέστων πόλις, ἡ ὀνομάζεται Ὄλβα. Nec tamen Σαγαλασσίδος recepero, sed Λαλασίδος, pro quo Θαλασσίδος in Coislin. MS. est, ex vetere Ptolemaei versione. Accedit numus, quem commodissime in hanc rem produxit Joan. Masson Vitæ Aristidis Sect. II., præferens ΑΡΧΙΕΡΕΟΣ ΟΛΒΗΝΩΝ ΚΑΙ ΛΑΛΑΣ ..ΚΕΝΝΑΤΩ ΔΥΝΑCΤΟΥ. Reliquum est ΚΗΤΙΔΟΣ vocabulum, quod doctissimo Massono vitiosum & in ΚΕΝΝΑΤΙΔΟΣ transformandum ob illum atque alium videbatur numum, cui inerat ΑΔΡΙΑ. ΔΙΟΚΕCΑΡΕΩΝ ΜΗΤ. ΚΕΝΝΑΤΩ. Verum, pace viri præstantissimi dixero, Κητίδος Ptolemaei nulla eget medicina. Testem dabo locupletem Basilium Seleuciensem, qui L. I. Vitæ S. Theclae p. 120. Calycadnum, quem Calydnum vocat, emergere ἐκ τῆς τῆς ΚΗΤΙΔΟΣ μυχαιτάτων χωρίων, *ex intimis Cetidis recessibus* auctor est, prætereaque τῆς Κωλιδίων γειτονῶν commeminit L. II. Mirac. S. Theclae C. 3. Atque hæc etsi extrinsecus non tamen intempestive, acerrimum Ti. Hemstethusii judicium secutus, videor hoc loco monuisse: nunc ad propositum redeo. WESS.

BADIMO.] Vossianus MS. *Baldimo*. Quid horum verius sit, dicere non habeo. WESS.

FLAVIADA M P. XXII.] *Habent manuscripta, & Longelianum. Ptolemaeo in Characine regione Ciliciae provincia* Φλαυιόπολις. *Nicephorus Callistus libro xiii.* Ex Episcopatu autem Flaviadis, quæ sub Anazarbes metropoli est, Nicephorus Phocas Episcopum ejus Eustratium transferens, Antiochiae Patriarcham fecit: cum quidem Episcopatum tum ab Anazarbe divulsum Patriarchatul Antiocheno *univisset*. SUR.

FLAVIADA.] Habet hanc Hierocles sub metropoli Ciliciae II. Anazarbo arcteque illi Εἰρηνόπολιν jungit. quam Basilius Seleuciensis L. II. Mirac. Theclae. C. 4. τὴν ἱερὰν Εἰρηνούπολιν appellat. Verum de ea loco commodiore. WESS.

ANAZARBUM M. P. XVIII.] *Plinius, cum finem antiquum Ciliciae* Melam *amnem constituisset*, intus autem, *inquit*, dicendi Anazarbeni, qui nunc Caesaraugustani: *tametsi vetusta exemplaria*, qui nunc Caesarea Augusta *habent: quem locum uti corruptum expendendum arbitrer: forte item legendum erat* Ἀναζάρβαι, qui nunc Diocaesarea, Augustani Castabla: *nam Ptolemaeus in Bryelices Ciliciae provincia*, Augustam *urbem post mediterraneas Ciliciae Selsnitidis regionis recenset. Suidas* Diocaesaream *in Cilicia dictam, & à conditore* Azarba *nuncupatam: quod itidem perhibet Stephanus. Ptolemaei igitur* Diocaesarea *erat* Anazarbus, *in* Selinitide *Ciliciae provincia mediterranea regione: ac mirum est non adjecisse*

Ana-

COCVSO.	M. P. XXXVIII.
ITER A NICOPOLI ARABISSO.	M. P. CCXXVI. Sic.
DAGALASSO.	M. P. XXIIII.
ZARA.	M. P. XX.
CAMISA.	M. P. XVIII.
SEBASTIA.	M. P. XXIIII.
IN MEDIO.	M. P. XXV.
ARIARATHIA.	M. P. XXV.
CODVZABALA.	M. P. XX.
COMANA.	M. P. XXIIII.
PTANDARI.	M. P. XXIIII.
ARABISSO.	M. P. XXII.

ITER

Anazarbum *nuncupatam: cum ſtatim* Caeſaream *recenſeat, qua apud* Anazarbum *eſſet: cum* Anazarbi *mentio facta non ſit. Ammianus libro xiiii. C.* 8. Et Anazarbus, *inquit*, auctoris vocabulum referens. Svr.

ANAZARBO.] Fefellit Suritam Suidas. Anazarbus & Diocaeſarea diſtinctiſſimæ urbes fuerunt, ſicuti ad Ammianum H. Valeſius oſtendit. Grammaticus ſua ex antiquo excerpſit ſcriptore, qui cum Joan. Malala extremo L. X. Chronogr. paria facit: ille enim urbem primo Scynta Σκύνδα, pro quo Suidas Κύινδαν, dein *Ciſcum*, poſtea ſub Caeſare Julio *Diocaeſaream*, ſub Nerva Imp. *Nervam* ac mox a conditore *Anazarbum* appellatam perhibet. Propior vero eſt Stephanus, a *Zarbo* monte, quo de ad eum L. Holſteinius, vocabuli originationem repetens; ſi qua tamen in his rebus auctoritas Syris atque Arabibus eſſet, urbem *Indarbe* עין דרבי & *Ainzarba* appellantibus, *fons Zarbus* gloriam inditi oppido nominis monti dubiam poſſet facere: ſed uti ille ignotus eſt, ita auctor Vitae Opplani Coryco monti urbem adjungit: ἡ δὲ Ἀνάζαρβος πόλει ὑπὸ τὴν ἐπαρχίαν τῆς Κιλικίας πλησιοχωρεῖ δὲ τῷ Κώρυκῳ. Aberat ab Aegis Ciliciae, modo fidere liceat Actis S. Thalelaei C. 1., à Bolandi ſociis correctis, ſtadiorum 10. ſpatio: [illegible] ἐν τῇ Ἀναζάρβῳ πόλει, ἣ ἀπέχει ἀπὸ τῆς Αἰγαίων πόλεως σταδίους πεντήκοντα. Plura vide in Ezech. Spanhemii Or. Romano p. 410. Wess.

COCVSVM M. P. CCVI.] *In Regio* CLXVII *qui numerus non ſumma itineris, ſed prima manſioni attribuitur, ut duplex erratum ſit: & reliqua* CCVI. *cujus ſumma ratio apparet.* Svr.

ITER A SEBASTIA.] In CCVI. M. P. noſtri libri conſpirant. Pariſienſium unus in margine oſtendit, *Reſpice XXVII. ſuperſunt*, quod tamen, ſi ſingulas manſiones obieris, falſum eſſe reperies. Wess.

TONOSA.] *Toſano.* Hæc ſupra nominata fuit *Tonoſa*. Ptolemaeo *Horoſa*. Siml.

TONOSA.] *Toſano* a noſtris MSS. ignoratur. Vide ante dicta. Wess.

ITEM A NICOPOLI ARABISSON M. P. CCXXVI.] *Regium in ſumma numerorum itineris hujus* XXVI. *tantum retinuit: &* CC. *deſunt. In reliquis* CCXXVI: *& ſumma ratio conſtat. Supra pagina* CLXXXIII. *itinere ab* Arabiſſo *per compendium* Satalam, *mentio hujus* Nicopolis *celebris urbis* Armeniae minoris *facta eſt.* Svr.

ITER A NICOPOLI.] Recepi numeros, quos MSS. magna concordia dabant. Vaticanus *ab Arabiſſo*, non recte. Quod autem Acta II. & III. S. Blaſii Nicopolin Sebaſtiamque vicinas faciunt C. 1., his verbis uſa: *Jam namque & in Nicopoli, qua non longe a Sebaſtea diſtabat, cognitus erat*: id, ſi ad vivum reſeces, procul vero invenietur. Bene ergo Bollandus, Tabula teſte excitata, hoc nota atque obelo confixit. Wess.

SEBASTIAM M. P. XXIIIII.] *Regium* mille paſſuum XXIII: *& reliqua* M. P. XXIIIII. Svr.

COMANA M. P. XXIIII.] *Regium* XVIII: *& reliqua habent* M. P. XXIIII. *& ſupra* Coduzalabis Comana M. P. XXIIII. Svr.

PTANDARI M. P. XXIIII.] *Hae manſio in Regio deeſt exemplari: qua habetur in reliquis.* Svr.

PTANDARI.] Plerique MSS. hoc loco *Candari*, brevi vero poſt in itinere à *Cocuſo*, *Tandari.* Wess.

ITER A SEBASTOPOLI CAESAREAM VSQVE. M. P. CCXVII. Sic.

VERISA.	M. P. XXIIII.
SIARA.	M. P. XII.
SEBASTIA.	M. P. XXXVI.
SCANATVS.	M. P. XXVIII.
MALANDARA.	M. P. XXXVIII.
ARMAXA.	M. P. XXVIII.
EVLEPA.	M. P. XXIIII.
CAESAREA.	M. P. XXVI.
ITER A COCVSO ARABISSO.	M. P. LII.
PTANDARI.	M. P. XXVIII.
ARABISSO.	M. P. XXIIII.
ITER A COCVSO MELITENAM.	M. P. CLIII. Sic.

PTAN-

CAESAREAM VSQVE M. P. CCXVII.] *Regium* CCVII: *& reliqua* CCXVII: *cum tamen numeri conficiant summam* CCXVI: *neque tamen id corrigitur, quòd alibi subesse possit error: in tanto exemplarium consensu qua,* CCXVII. *praeferunt.* SVR.

VERISAM M. P. XXIIII.] *Habent manuscripta, & Longolianum: cum supra eadem* Virisam *praetulerint.* SVR.

SIARAM M. P. XII.] *Habent Regium, & Blandinianum exemplar: cum supra omnia* Fiarasi *praeferunt. Neapolitanum* Siriara M. P. XXII. *Longolianum* Siara M. P. XIII *&* XXII. *corrigit.* SVR.

SIARA.] XXII. M. P. schedae Cusani, reliquis Regio assentientibus. WESS.

SEBASTIA M. P. XXXVI.] *Regium* M. P. VI. *manifesto errore. Blandinianum* M. P. XXXIII. *Neapolitanum* M. P. XXXVI., *& Longolianum.* XXXIII., *& corrigitur* XXXVI., *quam veram lectionem arbitror: supra enim* Fiarasi Sebastiam M. P. XXXVI. *constituuntur.* SVR.

SEBASTIA.] Margo Fabriciani exemplaris *XXXIII. M. P.* WESS.

SCANATVS M. P. XXVIII.] *Regium* M. P. XVIII. *Blandinianum* Scariatus M. P. XXXVIII. *Neapolitanum* Scanatus M. P. XXVIII. SVR.

SCANATVS.] XXIX. M. P. Cusani codex. WESS.

MAIANDARA M. P. XXXVIII.] *Regium* Maiandara M. P. XXXVIII. *& item Blandinianum. Neapolitanum* Maiandera M. P. XXXVIII. *Longolianum* Maiandara M. P. XXXIX: *&* XXXVIII. *corrigitur. Sed eadem supra* Malandara, *&* Marandara *praetulere.* SVR.

MALANDARA.] Sic MS. Parisinus, quem, quod & supra ita scriberetur, sequi placuit. Vossii & Cusani schedae XXXIX. M. P. adjungunt. WESS.

ARMAXA.] *Armaca.* Haec supra mominata est *Armaxa.* SIML.

ARABISSON M. P. XXIIII.] *Habent manuscripta exemplaria miro librariorum stupore, & inertia: qui hac ipsa pagina Ptandari Arabisson* XXII. *&* XXIIII. M. P. *&* XII. M. P. *praeferant.* SVR.

ITEM A COCVSO MELITENEM M. P. CXLII.] *Regium* M. P. CXL. *Blandinianum* M. P. CXLII: *cum tamen summam conficiant mansiones ejus exemplaris* CLII. *Neapolitanum* CLIII. *Longolianum* CLII. *& corrigitur* CLIII. SVR.

ITER A COCVSO MELITENAM.] Vossianus M. P. CLIIII. Cusani MSS. M. P. CLIII., reliqui CXLII. Cusani schedas sequimur. WESS.

PTANDARI.] In Vossii & Cusani MSS. XXIX. M. P. & vetustioribus editionibus insunt: consentiunt tamen editis Vaticanus & margo Fabriciani exemplaris. WESS.

ARABISSON M. P. XII.] *Habet Regium exemplar: quo numero summa hujus itineris fiet* CXLII. M. P. *Reliqua* XXII: *& fiet* CLII. SVR.

ARABISSO.] Omnes MSS., etiam illi qui capiti itineris CXLII. M. P. apposuerunt, XXII. annec-

PTANDARI.	M. P. XXVIII.
ARABISSO.	M. P. XXII.
ASDARA.	M. P. XXVIII.
DANDEXENA.	M. P. XXIIII.
ARCAS.	M. P. XXII.
MELITENA.	M. P. XXVIII.
ITER A MELITENA SAMOSATA.	M. P. XCI. Sic.
MESSENA.	M. P. XII.
LACOTENA.	M. P. XXVIII.
PERRE.	M. P. XXVII.
SAMOSATA.	M. P. XXIIII.
ITER A NICOPOLI SATALAM.	M. P. CXXII. Sic.
OLOTOEDARIZA.	M. P. XXIIII.
CARSAT.	M. P. XXIIII.

ARAV-

annectunt; neque visum fuit, contra hunc consensum niti. WESS.

ASDARAM M. P. XXVIII.] Asdara *habent manuscripta & Longolianum: cum supra* Osdara, *&* Osdora *praeferant.* SUR.

DANDEXENA M. P. XXIIII.] *Regium habet exemplar: cum supra* Dandanixa *&* Dandexena *praeferat. Hoc tamen loco Blandinianum & Longolianum* Dandecenea M. P. XXIIII. *habent, & hoc* Dandecena *corrigitur. Neapolitanum item* Dandecena M. P. XXIIII. SUR.

DANDEXENA.] *Dandecena*, *Daudacena* & *Dandecenca* libri parum consentientes edunt. WESS.

ITEM A MELITENE SAMOSATA M. P. XCI.] *Supra quattuor ea mansiones* à Melitene Samosata *exponuntur eodem ordine, itinere* A Satala Melitenem *per ripam Danubii Samosata usque, ut supervacaneum iter videri possit, nisi eo significetur à Proconsule Samosatis eo itinere stativis esse permanendum. Discrepant tamen exemplaria; nam quae hic* Massena *Regio exemplari vocatur, & aliis exemplaribus* Mesena, Miasena *illo itinere nuncupatur: & quae* Tacoten *Regio exemplari hoc itinere, & aliis* Lacotena, *ille itinere* Laeotina, *&* Lacotena *legitur: & ab ea ad* Perre *mansionem* M. P. XXVI. *assignantur, quemadmodum hoc itinere in Regio legitur exemplari, non* M. P. XXVII., *ut reliqua praeferunt exemplaria.* SUR.

MESSENA.] *Mesena* constanter hoc loco MSS. *Lacotenae* Cusani schedae XVIII. M. P. adscribunt. WESS.

OLOTOEDARIZAM M. P. XXIIII.] *Habet Regium exemplar: & Blandinianum* Olotoedariza M. P. XXIIII. *Neapolitanum* Oletoedariza M. P. XXIIII. *Longolianum* Olotho Edariza XXIIII: *quod in mansionis nomine toties repetito admonere libuit: praesertim cum in Notitia Provinciarum sub dispositione Ducis Armeniae in Ponto, Praefectura Legionis primae Ponticae Ala Rizena, & Ala* Daleariza *recensentur: quod secius in excusis legitur: ut forte* Alam Daleariza *legendum esset, in hoc Itinerario: quod* Alarum stationes *in eo itidem recenseantur, ut infra adparet.* SUR.

OLOTOEDARIZA.] Prorsus mihi persuadeo, eundem locum in Notitia Imp. Or. indicari, licet Suritae conjectura procul vero videatur: recenserentur enim alae duae & altera quidem sine cognomine. Audiamus G. Pancirolum de vetustis Notitiae codicibus differentem: *In manuscriptis, quos mendosos puto, pro una duae ponuntur, videlicet, Ala Rizena & Ala Daleariza. Vetustus codex legit, Aleadeariza:* Ex his non inepte cogas *Alam Dalearizam* ex Notitia esse exturbandam: in *Aleadeariza* vero castelli sive mansionis, qua de agitur, latere cognomen. Quodnam autem verius sit nomen, finire in tam densis horum locorum tenebris non ausim. WESS.

CARSAT.] Haec in alio itinere *Sarsaga* nominatur. SIML.

CARSAT M. P. XXXIIII.] *Regium* Carsai M. P. XXXIII. *& reliqua* Carsat M. P. XXIIII. *neque*

ARAVRACOS.	M. P. XXIIII.
SVISSA.	M. P. XXIIII.
SATALA.	M. P. XXVI.
ITER A TRAPEZVNTE SATALAM	M. P. CXXXV. Sic.
AD VICENSIMVM.	M. P. XX.
ZIGANA.	M. P. XXXII.

OR-

neque si quid ad hanc mansionem pertineat Ptolemaei Χάραξ *inter montana Armeniae minoris, in quibus* Satala *recensetur, affirmare ausim.* SVR.

CARSAT.] Sine dubio *Carsagis* est, quam hoc situ supra vidimus: videtur *Carsat* e vocabulo decurtate scripto esse natum. Sequentium mansionum numeri illis, quos alibi habuimus, non consentiunt, nec ullum tamen è libris MSS. auxilium venit. WESS.

SVISSAM M. P. XXIIII.] *Regium* Soissa M. P. XXVIII: *cum reliqua* Soissa M. P. XXIIII. *praferant.* Suissae *supra praefertur nomen.* SVR.

SATALAM M. P. XXVI.] *Habent manuscripta, & Longol. Regio dempto, quod* M. P. XXVII. *habet.* SVR.

ITEM A TRAPEZVNTE SATALAM M. P. CXXV.] *Regium* Item à Trapezunta Satala M. P. CXXX. *Blandinianum* Item à Trapezunta Satalam M. P. CXXXII. *cum mansionum ejus exemplaris numeri summam conficiant* M. P. CXXXV., *facili librariorum lapsu ex* II. V. *transcribendi, & ex* V. II. *Neap.* CXXXV. *& Longol.* CXXXII. *&* CXXXV. *corrigit. Plinio L. 6. C. 4.* Trapezus, *in Themiscyrenae regionis populis*, oppidum liberum, vasto monte clausum, ultra quod gens Armenochalybes, & Major Armenia XXX. M. P. distans. *Ita enim in vetustis legimus summo consensu exemplaribus; & in ora ante* Trapezunta *flumen* Pyxites. *Ptolemaeo inter urbes Ponti Cappadociae. Tacitus Hist.* 3. *C.* 47. Trapezuntem vetustam admodum civitatem, à Graecis in extremo Ponticae orae conditam subitus irrupit. *Stephanus* Sinopensium *coloniam esse perhibet.* SVR.

ITER A TRAPEZVNTE.] *Trapezunta* scriptus Vossianus, cum prioribus editis, sed margo Fabriciani libri *Trapezunte.* Zosimus L. I. C. 33. *πόλιν μεγάλην καὶ πολυάνθρωπον*, magnam & celebrem esse urbem ait. Xenophon extremo L. IV. Exped. Cyri in Colchorum agro sitam ac Sinopensium esse coloniam prodit; Strabo vero Colchis finitimam facit, Procopio L. IV. B. Goth. C. 2. invito, sed parum considerante, Colchorum fines latius olim patuisse. Quo nunc sit statu docebit Turnefortius Epist. XVII. p. 102. WESS.

AD VICENSIMVM.] *Ad Vicissimum* vel *Vincensimum.* SIML.

AB VICENSIMVM M. P. XX.] *Habet Regium exemplar. Longolianum* Vincesimum. SVR.

AD VICENSIMVM.] Cusani schedae cum margine Fabriciani libri *Ad vicesimum. Ad Vicissimum* fuit in Vaticano. Vide quae alias p. 113. disputavimus. WESS.

ZIGANAM M. P. XXXII.] *Regium* Zigana M. P. XXIII *& reliqua* M. P. XXXII. *In Notitia Provinciarum, sub dispositione Ducis Armeniae de minore laterculo Cohors ii. Valentiana* Ziganne. SVR.

ZIGANA.] Peutingerana Tabula hoc loco *Frigidarium.* Fuit uterque mansionis locus in Armenia, quam frigidissimam esse & perpetuis paene nivibus obrutam, neque ver neque autumnum nosse, viti omni carere, & plane *δυσχείμερον* egregie describit Gregor. Nyssenus Orat. in XL. Martyr. p. 107. WESS.

THIAM M. P. XXIIII.] *Regium* Tiga M. P. XXIIII. *& reliqua* Thia mp. XXIIII. *In Notitia sub eodem Duce Ala prima Felix Theodosiana* Pithiae: *& in vetusto item exemplari: ut nihil sit asserendum, an ad hanc pertineat mansionem.* SVR.

SEDIS SCAPI FONTI M. P. XVII.] *Regium* Sedis Scapi Fonti M. P. XVIII. *Blandinianum* Sidissa fiponti M. P. XVIII *& reliqua* Sedissa siponti M. P. XVII. SVR.

SEDISSA FIPONTI.] Nostri codices cum prioribus editionibus *Sedissa fiponte*, aut *Sedissafiponti.* Nihil mihi dubium est, quin vocabulo vitium adhaeserit; venerunt quoque plures mihi in mentem conjecturae, quas in re admodum

THIA. M. P. XXIIII.
SEDISSCAPIFONTI. M. P. XVII.
DOMANA. M. P. XXIIII.
SATALA. M. P. XVIII.

ITER PER RIPAM A VIMINACIO NICOMEDIAM. XII. M. P. LXXII. Sic.

CVPPIS. M. P. XXIIII.

NO-

dum ambigua atque obscura perdere velle quid proderit? Wess.

DAMANAM M. P. XXIIII.] Domana M. P. XXIIII. *habent manuscripta exemplaria; & item Longolianum: sed Pomana corrigitur. Ptolemaeo item juxta Satalam Δόμανα. In Notitia, sub dispositione ejusdem Armeniae ducis, Equites Sagitarii* Domanae. Sur.

SATALAM M. P. XVIII.] *Regium* M. P. XXVIII: *& item Neapolitanum, & Blandinianum* M. P. XVIII. *atque item Longolianum, sed* XXVIII. *corrigitur.* Sur.

ITEM PER RIPAM VIMINACIO NICOMEDIAM XII. M. P. LXXII.] *Habet Regium exemplar: Blandinianum* M.P.M.I. Mille CXXXI. *Neapolitanum* mpm. CCXXXII. *Longolianum* M. P. M. MCXXXI: & MCCXXXII. *corrigitur: Sed cum illa notae* XII. *Regii exemplaris à librariis non intelligerentur, quae* bis & decies centena M. P. *significant, quemadmodum in vetustis exemplaribus manifeste apparet, numeri minime legitimi sunt adpositi. Peractis igitur & confectis itineribus provinciarum* Syriae, Armeniae, Cappadociae, & Ponti, *quae à Procos. obiri consueverant, in Mysiam superiorem transgreditur, ut eam cum* Scythia, Thraciam *post modum deflectens, patefaciat, ac rursus* Nicomediae *sistat: à* Viminacio *initium sumens, cujus supra in itinere* Sirmio Nicomediam *mentio facta est. Celebre enim adparet fuisse oppidum ad Danubii ripas situm. Nam supra ex Ptolemaeo in ea urbe Legionem constitutam indicavimus, & ex Notitia Provinciarum, sub dispositione Ducis Moesiae primae, Praefectura Classis Istriae eo collocata est: & cuneus praeterea Equitum promotorum: & praefectura legionis vii. Claudiae.* Sur.

ITER PER RIPAM] In uno librorum vetustorum legitur, *M. P. M. mille CXXXII.*, pro quo Lugduni & Basileae publicarunt, *M. P. M. CXXXII.*, nihil hac parte Vaticano & Fabriciano discordantibus. MS. Cusani *M. P. CCXXXII.* praeferebat; ceteri, quod optimae notae Regius, ostendebant, idque retinuimus, quamvis in numeris error sit manifestus, a Bergerio quoque animadversus L. III. Viar. Milit. C. 42. Quod vero Simlerus huic itineri Europae praescripserat nomen, id nusquam inventum delevimus. Erat hoc iter celebre, sed eo, quod per Thraciae mediterranea ducebat, multo longius. Meminit ejus Lactantius Mort. Persec. C. 17. *Sic*, inquiens, *aestate transacta, per circuitum ripae Istricae Nicomediam venit, morbo jam gravi insurgente*, ita enim cum viro erudito lego. Novi quae de *ripa striga* H. Dodwellus disputavit, sed ea magis erudita, quam vera, praesertim si ad Lactantii verba appingantur, existimavero: nam *ripam* eum *Istricam* innuisse, hoc iter dubio eximit. Wess.

PER RIPAM DANVBII.] Nomen *Danubii* in MSS. & Aldino codice non habetur: sed etsi non scribatur, omnino subintelligendum est. Siml.

CVPPAS M. P. XXIIII.] *Manuscripta & Longolianum* Cuppae M. P. XXIIII. *Hujus mansionis in Notitia Provinciarum fit mentio, sub dispositione ejusdem Ducis Moesiae primae. Nam cuneus Equitum Dalmatarum recensetur* Cuppis. Sur.

CVPPIS.] Vossianus *Cupe*, quo fere modo Tabula, *Vico Cupe XXIV. M. P.* à Viminacio scribens. Vaticanus *Cuppis M. P. XXIIII.*, quod ob Notitiae consensum secuti sumus. Procopius L. IV. Aedif. Justiniani C. 6. Viminacio profectis occurrere, ἐγγύτατα φρούρια τῷ Ἴστρῳ κείμενα Πικνούς τε καὶ Κούπους καὶ Νοβάς, *tria castella Picnos, Cupos & Novas, apposita Istri ripae*, commemorat. Wess.

NOVAS.	M. P. XXIIII.
TALIA.	M. P. XII.
EGETA.	M. P. XXI.
AQVIS.	M. P. XVI.
	DOR-

NOVAS M. P XXIIII.] *Binarum* Novarum *fit hoc itinere & in eadem Notitia provinciarum, sub dispositione ejusdem ducis, mentio, hujus mansionis, qua nullo cognomento censetur, & alterius ejusdem nominis cognomento* Leg. I. Ital., *cujus hoc itinere mansio collocatur. De hac mansione in Notitia* Auxiliares, *inquit*, Novenses ad Novas: *& Præfectura militum exploratorum* Novis. *Ptolemaeo* Νοῦαι *inter urbes ad Danubium sitas, ut mihi verisimile sit* Nouas legionis primæ Italicae *subindicari. Jornandes in rerum Geticarum libro cap. xviii.* Post cujus, *inquit*, decessum Cniva exercitum dividens in duas partes, nonnullos ad vastandam Moesiam dirigit: sciens eam, negligentibus Principibus, defensoribus destitutam. Ipse vero cum LXX. millibus ad Eustesium id est Novas conscendit. SVR.

NOVAS.] Tabula *XII. M. P. a Cuppis* separat, ab insecuta vero mansione *M. P. XXV.*, unde non est improbabilis Ch. Cellarii L. II. G. A. C. 8. p. 575. suspicio, versus numerorum aut hic aut in Tabula esse commutatos arbitrati. *Novae* hæ eædem sunt ac Procopii; sed Jornandis *Novae* ad hoc castellum non pertinent, verum eas *Novas*, quas infra habebimus. Suadet hoc *Nicopolis* & *Jatrum* flumen, quorum meminerat ante. Putem præterea in verbis *ad Eustesium id est Novas* mendæ aliquid inesse: Codex Ambrosianus *Eoscesium* legit, unde considerandum offero, fueritne olim *ad Oescum, Uteu & Novas?* nam Cluverio, qui & hunc locum tetigit L. III. G. A C. 43., legenti *Neustetium* & *Ciabrum*, adstipulari non possum. Qui enim verum esse præstabit, *urbem, quam NOVAS Romani, Gethes has oras obsidentes appellasse Neustas?* quibus inquam indicibus, quo teste probatur? WESS.

TALIA.] Liber Notitiæ *Taliata.* SIML.

TALIA M. P. XII.] *Regium* M. P. XXIII: *& reliqua* M. P. XII. *Forte ea est mansio, qua in Notitia Provinciarum, sub dispositione Ducis Moesia prima recensetur. Nam inter auxiliares auxilium numeratur* Taliatense Taliata: *& inter Legiones, Præfectus militum exploratorum* Taliatae. SVR.

TALIA.] Conspirant in hanc vocem MSS., & verum tamen est *Taliata.* Tabulæ *Faliatis*, vitio exscriptorum. Forsan hinc TALLIATES fuerunt, quorum memoria in lapidibus est Gruteri p. LV. 8. 9. Scio Marq. Freherum Orig. Palat. p. II. C. 9. in alia omnia abire, nominisque ejus vestigia in arce & vico *Dellendorf*, quem prope lapides eruti fuerunt, quærere: sed quid si milites *Taliates* inibi in statione fuerint, ac MARTI AC GENIO TALLIATIVM ædem dedicaverint? id sane verum esse potest, nec quicquam habet a moribus militum alienum. WESS.

AEGETAM M. P. XXI.] *Regium* Egeta M. P. XXI: *& reliqua* Ageta M. P. XXI. *Sub dispositione Ducis Dacia Ripensis in Notitia Provinciarum, cuneus Equitum scutariorum* Aegetae: *& inter legiones, Præfectura Leg. xiii. Gem.* Aegetae, *& præfectura classis Istrica* Aegetae. *In vetusto exemplari Notitia &* Egete *&* Agete *legitur.* SVR.

EGETA.] *Ageta* Vossianus ceterique cum editis; alterum tamen retinui, reveritus auctoritatem Regii MS. & Tabulae, quæ *Egeta M. P. XX. a Taliatis.* Ptolemaeo ΕΤΗΤΑ errore exscribentium pro ΕΓΗΤΑ, uti pulchre Ch. Cellarius vidit, dicitur. Hanc vero inter & sequentem celebris Trajani Imp. pons, si fidem Procopius meretur L. IV. Aedif. C. 6., in Danubio fuit. Vide tamen Comitis Marsilii Danubium tom. II. p. 25. WESS.

AQVAS M. P. XVI.] *Regium* Equis M. P. XVI. *& reliqua* Aquis. SVR.

AQVIS.] Procopio πολίχνιον, Ἀκυὶς ὄνομα, Theophylacto Simocattae Ἀκὶς, Justiniano August. Novel. XI. *in Aquis, qua est provincia Daciae ripensis.* Hierocles mire in his vitiosus: Ῥαζαρία Μηλεγόπολις, Βωνωνία, Ἀκυΐνες: venerat ab eo Ῥατιαρία, Βονωνία, Ἀκυὶς, uti ex parte vidit H. Valesius ad Ammiani L. XXXI. C. 11. Habet in Thesauro lapides Gruterus in Dacia prope Albam erutos, qui DECVR. COL. AQ., *Decurionem colonia Aquensis* exhibent, ut p. XII. 8. & XXIII. 10, qui huc sane commodius quam ad *Aequum* in Dalmatia referentur.

DORTICO.	M. P. X.
BONONIA.	M. P. XVII.
RATIARIA LEG. XIV. GEMINA.	M. P. XVIII.
ALMO.	M. P. XVIII.
	CE-

tur, nisi si in Dacia trans Istrum hoc nomine colonia fuerit, quod pæne opiner. WESS.

DORTICON M. P. X.] *Ptolemaei inter mediterraneas urbes ad Danubium sitas* Δορτικόν. *Et sub dispositione Ducis Daciae Ripensis cunens Equitum Dalmatarum Divitensium* Dortico. SUR.

DORTICO.] Procopius ὃ Δορτικὸν ἐπικαλούμενον φρούριον, *castellum, cui Dortico nomen est.* Tabula *Dortico XXIIII.* M. P. a mansione *Ad aquas* separat. WESS.

BONONIAM M. P. XVI.] *Regium* Bononia M. P. XVIIII *& reliqua* XVII. *Ammianus libro xxxi. C.* 11. Dum hæc aguntur in Thraciis, Gratianus docto litteris patruo, qua industria superaverit Alemannos, pedestri itinere præmissis impedimentis & sarcinis, ipse cum expeditiore militum manu permeato Danubio, delatus Bononiam, Sirmium introiit. *Et libro xxi. C.* 9. Bononiam à Sirmio disparatam XVIII. M. P. *asserit. Et sub dispositione Ducis Daciae Ripensis in Notitia provinciarum, cunens Equitum Dalmatarum Forenium (ita enim in vetusto legitur exemplari)* Bononiae: *& pluries fit ejus mentio sub dispositione Ducis provincia Pannoniae secunda Ripariensis, sive Saviae.* SUR.

BONONIA.] Quæ Surita ex Ammiano enotavit, ea ad aliam pertinent *Bononiam*, quam *itinere a Taurnno in Gallias* videbimus. Hujus meminere Procopius L. IV. Aedif. C. 6. Theophylactus atque Hierocles. WESS.

RATIARIA.] Ptol. *Rhaetiaria Mysorum.* In quibusdam exemplaribus ex libro Notitiæ, ut arbitror, additum est, *Legionem Geminam XIV.* hic castra habuisse, quod tamen in nostro MS. non habetur. SIML.

RATIARIAM LEG. XIIII. GEMINA M. P. XVIII.] *Regium exemplar* Ratiaria M. P. XIIII. GG. milia M. P. XVIII. *pro* Ratiaria LEG. XIIII. gemina M. P. XVIII. *in eo praeterea nota* GG. *Geminam in hoc Itinerario significat. Blandinianum* Ratiaria Leg. XIIII. M. P. XVIII. *Ptolemaeo juxta Dorticon* Ῥαιταρία Μυσῶν. *Et in Notitia provinciarum sub dispositione Ducis Daciae Ripensis inter Legiones, Praefectura Legionis* XIII. Geminae Ratiariae: *ut in alterutro erratum sit in numero legionis* XIII. *aut* XIIII. *& praefectura Classis* Ratiariensis. SUR.

RATIARIA.] Celebris urbs fuit & provinciæ Metropolis, fortasse etiam Colonia, modo huc tuto referatur lapis ex Danubio Pannonico Com. Marsilii tom. II. p. 129., qui AVGVSTAL. COL. RAT. inscriptus est. Justinianus Imp. collapsam longa temporum injuria instauravit apud Procopium L. IV. Aedif. C. 6. In L. 21. C. de Pign. *Retiaria*, & L. 5. C. Inter alios acta *Retria* dicitur. Ῥατιαρία vero Theophylacto: Verba adscribo ex L. I. H. M. C. 8. οἱ δ' ἀμφὶ τὸν Χαγᾶνον τὰ τε Σκυθῶν καὶ Μυσῶν τὰς παραλίους ἐλυμήναντο πάλεις, ἄλλας τε πόλεις πολλάς, τὴν τε Ῥατιαρίαν καὶ Βονωνίαν, καὶ Ἀκὶς, καὶ Δορόστολον, καὶ Ζαλδαπὰ, καὶ τὰ Πανιασὸν, καὶ Μαρκιανόπολιν· Vertit hæc Auctor Histor. Miscellae L. XVII. *Anno V. Imp. Mauritii Chajanus Avarum fœdere dissoluto Mysiam & Scythiam atrociter expugnavit, subvertens Ratiarnam, & Bononiam, & Aquas, & Dorostolum, & Zandapa, & Martianopolim*, non sine peccatis, sed quæ ex Graecis facile corrigas: indidem emendari debent, quæ in Excerptis ex Theophylacto tom. I. Script. Byzant. p. 178. apud Labbeum leguntur. Jam, ut ad Legionem XIV. pergamus, scire licet eam Vossiano libro deesse, non item reliquis: putem vero ex Notitia *Leg. XIII. Gem.* hic in statione fuisse, & ex veteri lapide, quem exscriptum dedit ad Lactantium Mort. Persec. C. 36. Amp. Cuperus: Habet enim ΧΕΙΛΙΑΡΧΟΝ ΕΝ ΔΑΚΙΑ ΛΗΓΙΩΝΟϹ ΙΓ. ΓΕΜΙΝΗϹ. Novimus præterea ex Dione & literatis monumentis, de quibus infra dicetur commodius, *Leg. XIV. Gem.* in Pannonia fuisse superiore. WESS.

ALMVM M. P. XVIII.] Almo M. P. XVIII. *habent manuscripta exemplaria, & Langoliani libri. Eutropius de Probo Imperatore L. 9. C.* 11. Opere, *inquit*, militari Almum montem apud Sirmium, & Aureum apud Moesiam superiorem vineis conseuit, & provincialibus colen-

CEBRO.	M. P. XVIII.
AVGVSTIS.	M. P. XVIII.
VÅRIANA.	M. P. XII.
VALERIANA.	*M. P. XII.*
OESCO LEG. V. MAC.	M. P. XII.
	VTO.

das dedit. *Ut oppidi utrumque nomen sit; ut supra de* Aureo monte *admonuimus. In Notitia sub eodem duce Daciae Ripensis, cuneus Equitum Stablesianorum* Almo. SVR.

ALMO.] Oppidum, sive *castellum* potius, fuisse, ex Procopio L. IV. Aedif. C. 6. exploratissimum est: nec *Almus* tamen *Mons* cum hoc recte componitur, quippe Sirmio vicinus. WESS.

CEBRO.] Meminit hujus Notitia. Est autem *Cebrus* fluvii nomen, qui in Danubium incidit, quem Ptol. *Cyabrum* vocat. SIML.

CEBRVM M. P. XVIII.] *Regium & Blandinianum* Cebro M. P. XVIII. *Neapolitanum* Crebro M. P. XVIII. *Longolianum* Cebro M. P. XVIII. *&* Crebro *corrigitur. In Notitia sub ejusdem Ducis dispositione cuneus scutariorum* Cebro *recensetur.* SVR.

CEBRO.] Appositum fuit castellum Cebro fluvio. Ὀχυρώματα ἐν Κίβρῳ instaurasse dicitur Justinianus Procopio L. IV. C. 6. *Crebro* non recte data fertur L. 30. C. de Transact. WESS.

AVGVSTAM M. P. XVIII.] *Manuscripta & Longolianum* Augustis M. P. XVIII. *Ptolemaeus inter nobiliores Daciae urbes* Praetoriae Augustae, *&* Augustae *meminit, ut* Augustae *sit legendum. In Notitia sub dispositione ejusdem Ducis in pervulgatis libris cuneus Equitum Dalmatarum* Augustae. *Sed in vetusto exemplari non legitur nisi cuneus Equitum Dalmatarum* Divitensium: *& reliqua desunt.* SVR.

AVGVSTIS.] Sic calamo & formis descripti libri, neque lulum dissidet Tabula. Meminit urbis Procopius eo loco, quem sæpius citavimus. Αὐγοῦστα ὠνομάζετο ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις ἡ πόλις, addidique vetus nomen illi durare, quantumvis novis operibus a Justiniano sit munita. *Pratoria Augusta*, cujus in Dacia trans Istrum Ptolemaeus meminit, ab hoc aliena est: Procopius, quod pæne præterieram, Αὐγύστας scripsisse videtur. WESS.

VARIANAM M. P. XII.] *Manuscripta & Longolianum* Variana M. P. XII. *In Notitia provinciarum, sub eodem Duce, cuneus Equitum Dalmatarum Varina: & inter Legiones, praefectus Leg. 5. Macedonicae Variniana.* SVR.

VARIANA.] In Notitia error est, hinc emendandus: est enim verum, quod hic habemus, castelli sive urbis cognomen. Procopius Βαριάνα πόλιν vocat. WESS.

VALERIANAM M. P. XII.] *Hac mansio in Regio exemplari* Varianam *suo ordine consequitur, qua in reliquis non habetur; ut mihi verisimile sit, eam inscitia librarii irrepsisse. cum in margine libri è regione* Varianae, Valerianam *pro* Variana *scribi oportere adnotasset, quam nos miniaceis designavimus litteris.* SVR.

VALERIANA.] Licet nullam hujus in MSS. & editis mentionem invenerim, dedi tamen hoc dignitati Regii MS., ut ceteris, quamvis nota inusta, adjungeretur. Movit me intervallum XXXI. M. P., quod Tabula Augustas inter & Vton interserit: id enim, si hæc eximatur, non aequabitur; ut vero confidentius reciperem, Procopius fecit L. IV. Aedif C. 6., Varianae Valerianam annectens, ἐν μέρει καὶ Βαλεριάνας, ἔρυμα ἀτείχιστον ἤδη ἔχουσαν, ἐτειχίσατο. *Praterea Valerianam, munitionibus nudatam, communivit.* Est & hujus *Valerianae* mentio in Actis S. Potiti C. 2., quam nusquam reperire se Bollandus queritur. WESS.

OESCO.] In Aldino codice additur, *Legi Mag.* Legendum autem erat *Legio I. Macedonica.* in MSS. nihil additum est. SIML.

OESCON LEG. MAC. M. P. XII.] *Regium* Oesco Leg. Ac. M. P. XII. *Sed Regium exemplar vestigia nobis reliquit,* Mac. *scribendum esse: ut* Legionem Macedonicam *indicari minime dubium sit: quod ex Notitia provinciarum liquido apparet. Ptolemaeus in Daciae provincia situ Danubii fluminis conversionem juxta* Οἶσκος *indicavit. Praterea inter urbes Mysiae inferioris juxta Danubium sitas* Οἶσκος Τριβαλλῶν *conlocatur. In Notitia Provinciarum, sub Duce Ripensis Daciae inter auxiliares copias, auxilium Mariensium* Oesco. *Et inter legionarios Praefectura* Leg.

VTO.	M. P. XIIII.
SECVRISCA.	M. P. XII.
DIMO.	M. P. XII.
NOVAS LEG. I. ITAL.	M. P. XVII.

SCAI-

Leg. 5. Macedonicae Oesco, *qui locus satis indicat pro luxata dictione* Ac *Regii exemplaris* Mac *legendum esse.* SVR.

OESCO.] Plerique libri *Oesco legi Mag. M. P. M. XII.* Verum nobis servavit Vaticanus, ex quo Em. Schelstrate vulgavit, *Oesto Leg. V. Mag. M. P. XII.*, quo *Leg. Macedonica*, quam hic in statione fuisse, ex Notitia nullum dubium est, indicatur. TRIB. LEG. V. MAC. IN MOESIA memoratur in Thes. p. CCCCLXXXI. 1. Ceterum Oesci meminit quoque Jornandes R. Get. C. 50. Verba, ut obiter illis medear, adscribam: *Emnedzar & Uzindar consanguinei ejus in Dacia ripensi. Uto & Iscalmus qui ea potiti sunt.* Vulcanius in aliis esse libris admonet *Hislo Aliveque*, quæ ceteris saniora non sunt. Codex Ambrosianus, modo parum adjuvetur, Jornandis sententiam nobis sinceram præstabit: ille, *ut Dethisco almoque potiti sunt*, quod erit, *in Dacia ripensi Vto & Isco Almoque potiti sunt*, nisi tamen *Oesco* malueris, quamquam Ἴσκος Procopio quoque dicitur. Rudera supersunt ad fluvium *Isker*, ubi is Danubio conjungitur. Vide Danubium Pannonic. Com. Marsilii tom. II. p. 35. WESS.

VTO.] Meminit *Uti* oppidi Liber Notit.; id situm fuit ad confluentes *Uti* fluvii & Danubii. SIML.

VTON M. P. XIIII.] *Regium* Uto M. P. XIIII. *& reliqua* Uto M. P. XIIII. *In Notitia provinciarum sub Duce Ripensis Daciae cuneus Equitum Constantianorum* Uto. SVR.

VTO.] Utum amnem in ripensi Dacia Marcellinus Comes sub Coss. Ardaburii & Calippii A. CCCCXLVII. habet; hinc castello nomen. Procopius παλαιὸν ἔρυμα, ὅπερ ΟΥΤΟΣ ὀνόμαστο L. IV. Aedif. C. 6. WESS.

SECVRISCA.] Vel *Sesurista.* Meminit *Securiscae* Lib. Notit. SIML.

SECVRISCAM M. P. XII.] *Habent manuscripta & Longolianum: in Notitia Provinciarum sub dispositione Ducis Moesiae secunda, cuneus Equitum scutariorum* Securiscae. *Procopius L. 4. C. 7. de aedificiis Justiniani cum ad Mysos pervenisset, qui Illyriis regionem vicinam obtinebant, post regionem, quam* Burgum *vocabant, Justinianum* Securiscam *Castellum aedificasse, idque novum fecisse, perhibet; ut renovatum, & instauratum fuisse intelligi debeat.* SVR.

SECVRISCA.] Tabula *Securispa*, longioreque intervallo ab Uto, sive ut ibidem vitiose scribitur, *Vio* disjungit. Κούρισκα Theophylacto L. VII. H. M. C. 2., non bene. WESS.

DIMON M. P. XII.] Dimo M. P. XII *Habent manuscripta exemplaria. Longolianum* Dino M. P. XII. *Et mansio perperam in Notitia Provinciarum, ut ego arbitror, appellatur* Duno. *Nam post cuneum Equitum scutariorum Securiscae, statim subdit cuneum Equitum* Solentium Duno. *In vulgatis* Solensium Duno *legitur.* SVR.

DIMO.] Ita constanter MSS., *Dinio* tamen Tabula cum iisdem fere M. P. Procopius fine libri IV. Aedif. Justiniani inter ea castella, quæ flumini Istro vicina atque apposita fuerunt, ΑΙΜΩ ponit, quod ego ΔΙΜΩ esse arbitror. WESS.

NOVAS.] Vel *Nonas.* Meminit autem *Novae* Ptolemaeus. Quædam autem exemplaria hic ponunt *legionem I. Italicam*, etsi in plerisque hoc depravate scribitur. Ptolemaeus eandem post Durostorum ponit. SIML.

NOVAS LEG. I. ITAL. M. P. XVII.] *Regium habet exemplar tum numero* XVI. *Blandinianum* Novas Legihal M. P. XVII. *Neapolitanum* Notus legihal M. P. XVII. *Longolianum* Nonas legihal M. P. M. XVII: *&* Notus *corrigitur. Satis supra constitit ex hoc Itinerario, & provinciarum Notitia duplicem esse mansionem* Novarum *nomine: & hanc* leg. I. Italicae *cognomento à prima mansione distingui. In eadem Notitia sub dispositione Ducis Moesiae secunda inter legionarios Ripariensis Praefectura legionis primae Italica* Novis. *Et continuo, Praefectura Ripae* legionis primae Italicae *cohortis v. pedatura superioris* Novis. SVR.

NOVAS.] Excerpta MSS., quibus utimur, adponunt *Legihal.*, unde viri docti *Leg. I. Italic.* recte formarunt. Has *Novas* Jornandes Rer.

SCAIDAVA.	M. P. XVIII.
TRIMAMMIO.	M. P. VII.
SEXANTAPRISTIS.	M. P. VII.
TIGRA.	M P. IX.
APPIARIA.	M. P. XIII.
	TRANS-

Get. C. 18., uti supra indicatum est, commemorat. Marcellino Comiti *Novensis Moesiae civitas* An. CCCCLXXXVII. dicitur: Prisco Excerpt. Hoeschelii p. 25. Νοβῶν τῆς Θρᾳκίων nomine veniunt; accuratius eas describit Theophylactus L. VII. H. M. C. 2. Wess.

SCAIDAVA.] Vel *Sacidava.* Lib. Notit. *Sacidava.* Siml.

SCAIDAVAM M. P. XVIII.] *Regium & reliqua exemplaria* Scaidava M. P. XVIII. Sucidavae *alterius mansionis infra fiet mentio.* Sur.

SCAIDAVA.] Procopius L. IV. Aedif. C. ult. Σκέδαβα & Νόβαι Istro apponit. *Sacidava*, uti Simlerus non bene scribit, aliorsum pertinet. Wess.

TRIMAMMIO.] *Triamannio* vel *Trimanio.* Ptol. *Trimanium.* Siml.

TRIMAMMION M. P. XII.] *Regium* Trimammio M. P. VII. *Blandinianum* Triamannio M. P. VII. *Neapolitanum* Triammanuo mpm. VII. & *Long.* Triamamnio mpm. VII. *Ptolemaeo juxta Danubium in Mysia provincia* Τριμάμμιον. *In Notitia provinciarum inter auxiliares Ducis Moesiae secunda Milites Constantini* Trimammio. Sur.

TRIMAMMIO.] Ptolemaei Coislin. MS. Τριμάμιον, sed corrigendus ille ex Itinerario est. Tabula *Trimamio.* Wess.

SEXANTAPRISTIS.] *Sextantapristis* vel *Sexaginta Priste.* Forte *Tiristra* Ptolemaei. Siml.

EXANTAPRISTIN M. P. VII.] *Regium* Sexantapristis M. P. VII. *Blandinianum* Sexanta pristis M. P. XII. *Neapolitanum* Sexan prisos M. P. XII. *Longolianum* Saxanta pistis mpm. XIII & prisos *corrigitur, pro* pristis. *Sed Graca compositione nomen ducendum videtur, quod vetustis exemplaribus admonemur Itinerariis. In Notitia Provinciarum sub Duce Moesiae secunda cuneus equitum Armigerorum* Sexaginta pristæ: & *inter legionarios Riparienses ejusdem Ducis, Praefectus Ripae Leg. I. Italicae, Cohortis v. pedatura inferioris* LX. prista. *Hoc mihi persuadeo, quod in Nicephori Callisti Historia interpres* Ἐξανταπριστῶν *legisse videtur: tametsi, ratus prapositionem* ἐκ & ἐξ *geminari*, Antapristena *male vertit. Libro enim XIIII. C. 39. Ex Apamea, inquit*, Asiae Philippus Eudoxiopolim missus est: cui vetus nomen Salambria fuit: Polycarpus ex Antapristena Mysiae urbe. *Ab inmani piscium magnitudine, quos in Danubio gigni Plinius auctor est, uti marientem, quem protelis boum extrahi memorat; an à navigiorum numero, & classe nomen invenerit id oppidum, res videtur explicatu difficilis.* Sur.

SEXANTAPRISTIS] Ita MSS. nostri. Nicephorus, quem excitavit Surita, suos hortulos ex Socrate L. VII. H. E. C. 36. rigavit; ibi vero Πολύκαρπος ἀπὸ Σεξανταπρίστων τῆς Μυσίας, quo hæc lectio firmatur. Procopio L. IV. Aedif. C. ult. Ἐξεντάπριστα. Tabulæ *Pristis*, unde omnino mihi persuadeo, Ptolemaei ΤΙΡΙΣΤΗΝ ex ΠΡΙΣΤΗ esse ortam, neque enim rarum aut insolens est, ut ex divulsis conjunctisque literis errores commissi propagentur. Wess.

TIGRA.] Liber Notit. *Tegra.* Siml.

TIGRAM M. P. VIIII.] *Manuscripta habent exemplaria, & Longolianum.* Tegra *in Notitia provinciarum vocatur. Nam* Exantapristi, & Appiariae *adjunguntur, sub Duce Moesiae secunda, cuneus Equitum secundorum armigerorum* Tegrae, & *cuneus Equitum scutariorum* Appiariae. Sur.

TIGRA.] Procopius quoque Τίγρα L. IV. C. ult. de Aedif. Justiniani, quamquam male C. 7. Τίγρας, ubi castello, cui Ἰάτρων est nomen, jungitur. In Tabula *Latrum VIIII. M. P.* a Novis disjungitur, habetque Notitia Imp. Orient. *cuneum equitum scutariorum Latris* sub dispositione V. S. Ducis Moesiae II. Credo utrobique esse commissum, & Tabulæ pariter ac Notitiæ ex Procopio esse subveniendum. Theophylactus Ἰάτρων urbem prope *Novas* non præteriit L. VII. H. M. C. 2. Wess.

APPIARIAM M. P. XIIII.] *Regium* Appiaria M. P. XIIII. *Reliqua* M. P. XIII. *In Notitia Provinciarum, inter auxiliares Ducis Moesiae*

TRANSMARISCAM. M. P. XVI.
CANDIDIANA. M. P. XIII.
TEGLICIO. M. P. XII.
DOROSTORO LEG. XI. CL. M. P. XII.

SV-

siae secundae, *Milites tertii Nauclarii* Appiariae *recensentur*. SUR.

APPIARIA.] Habet eam Procopius. Hierocles Marcianopoli metropoli subjicit. *Lupicianus Appiariae Episc.*, Λουπικιανὸς Ἀππιαρίας est in Epist. Joan. Chrysostomi ad Innocentium apud Palladium Vit. Chrysost. p. 13. Vide V. C. Ant. Schultingium ad L. 3. C. Hermog. de *Deposito*. WESS.

TRANSMARISCAM M. P. XVI.] *Habent Regium*, *Blandinianum & Longolianum exemplar*. *Neapolitanum vero* M. P. XVIII. *Ptolemaeo juxta Danubium* Τρισμαρίσκη. *Inter eosdem auxiliares Ducis Moesiae secunda*, *Milites Novenses* Transmariscae, *& inter legionarios Riparienses*, *Praefectus Leg. xi. Claudiae*, *Cohortis v. pedatura superioris* Transmaricae: *& praefectus Ripae Leg. xi. Cl. Cohortis v. pedatura inferioris* Transmariscae *recensentur*. SUR.

TRANSMARISCAM] Mire vitiatum hoc nomen, sicuti in barbaris fieri amat, passim conspicitur. Procopius L. IV. Aedif C. 7. modo Τρισμαργέρκας ὀχύρωμα, modo Τρισμαρίσκας appellat. In Notitia Leonis Aug. Episc. urbis ὁ Τρισμαρίσκων dicitur. Tabula paullo melius *Trasmarisca XIII. M. P.* ab Appiaria. WESS.

CANDIDIANAM M. P. XIII.] *Habet auferendi casu Regium exemplar*, *& Neapolitanum*: *Blandinianum* M. P. XIIII. *& Longolianum*, *sed* XIII. *corrigitur*. *In Notitia Provinciarum sub Duce Moesiae secunda inter auxiliares copias*, *Milites primi Moesiaci* Candidianae. SUR.

CANDIDIANA.] Procopio Καν̣διδιανὰ A *Candidiano* Galerii Maximiani filio nomen hanc mansionem traxisse, Toinardus ad Lactantium Mort. Persec. C. 20. arbitratur. WESS.

TEGLICIO.] *Teclicio*. Liber Notit. *Teglitium*. SUR.

TEGLICIVM M. P. XII.] *Regium* Teglicio M. P. XII. *Blandinianum* Teclicio M. P. XII. *Neapolitanum* Teditio M. P. XII. *Longolianum* Teclitio M. P. XII: *&* Teditio *corrigitur*. *Sub eodem Duce Moesiae auxiliares milites Moesiaci* Teglicio. SUR.

TEGLICIO.] Tabula *Tegulicio*: nostri vero libri aut *Teditio* aut *Teclitio*. WESS.

DOROSTORO LEG. XXI. CL.] Ptolemaeus hic *Leg. I. Ital.* ponit. SIML.

DOROSTORON LEG. XI. CL. M. P. XII.] *Regium exemplar* Doros coro LEG. XX. CL. M. P. XII. *Bland.* Dorosdoro Leg. XXI. CL. M. P. XII. *Neapol.* Dorostoro Leg. XXI. CL. mp. XII. *Longolianum notam* CL. *in* 50. *vertit*: *& pro* Dorosdoro, Dorostero *corrigit*. *Ptolemaeus legionem primam Italicam* Dorostoro *conlocat*, *Antonini Itinerario*, *&* Scoto *Notitia Provinciarum auctore*, *repugnantibus*. *In* Mysia *enim inferiore conlocatur inter urbes juxta Danubium* Δουρόστολον λεγιὼν πρώτη Ἰταλική. *In Notitia vero Provinciarum inter Legionarios Riparienses*, *Praefectus Leg.xi. Claudiae* Dorostoro. *Ammiano libro xxvii. C. 4. in Mysia* Dorostorus. SUR.

DOROSTORO.] Excerpta, quibus utimur, *Leg. XXI. Cl.*, quod perpulchre Surita correxit: nam praeter Notitiam Dio diserte *Leg. XI. Claudiam* in Moesia inferiore attinuisse refert: nec quemquam hic Ptolemaeus morari debet, si quidem legiones *ex usu temporis huc illuc mearent*, *gliscerent numero & aliquando minuerentur*, sicuti Tacitus An. IV. C. 5. memoriae tradidit. Ut vero ad Dorostorum venismus, observandum est, Graecos literam liquidam, Latinos caninam in voce, saepissime corrupta, adamasse. Theophylacto L. I. H. M. C. 8. Δορόστολον, & L. VI. 6. Δορόστολον, quo a Drisiperis XX. castris pervenitur. Δωρόστολον in Actis Maximi & Dadae C. 2. In Menaeis XXV. Maji Ῥοδόστολον τῆς Μυσίας. Medio aevo Δρίστρα *Dristra* appellabatur. Zonaras in Leone Philosopho ἐν Δοροστόλῳ, τοῦτο δ' ἡ Δρίστρα ἐστί. Atque haec è Graecis abunde erunt. Latinos testes excitemus. Jornandes Rer. Get. C. 43. *Aetius Moesiorum stirpe progenitus in Dorostena civitate*. Notkerus in Martyrum indice a. d. VIII. Kal. Junii, *apud Moesiam civitate Dorostoro*, & a. d. VI. Kal. Jun., *In Moesiae civitate Dorostorensi*. Vide vero impudentissimam Bivarii confidentiam, scribentis ad Fl. Dextri Chron. An. CLXVIII. *Idque ex eo satis convincitur*, *quod*

tota

SVCIDAVA.	M. P. XVIII.
AXIOPOLI.	M. P. XII.
CAPIDAVA.	M. P. XVIII.
CARSO.	M. P. XVIII.
CIO.	M. P. X.

BI-

tota Mysia sive Moesia nulla sit urbs sive oppidum, cui Dorostorus nomen. Nimirum tali auxilio atque istis defensoribus nugacissimæ pessimi impostoris Hieron. de Higuera fabulæ egebant. Wess.

SVCIDAVAM M. P. XVIII.] Sucidava M. P. XVIII. *Ptolemaeo inter easdem urbes* Mysiae *inferioris juxta Danubium sitas* Σουκίδαυα. *Et in Notitia Provinciarum sub dispositione Ducis Moesiae secunda cuneus Equitum Stablesianorum*, Sucidavae, & *sub Duce Daciae Ripensis inter legionarios, Praefectus Leg. v. Macedonicae* Sucidavae. Svr.

SVCIDAVA.] Procopius Dorostolo jungit Σουκίδαβα L. IV. Aedif. C. 7. nec Tabula præteriit, longiore tamen a Dorostoro intervallo. Wess.

AXIOPOLIM M. P. XII.] *Regium* Axiopoli M. P. XII. *Blandinianum* Axiupoli M. P. XII: & *Neapolitanum* Auxiupoli M. P. XII. & *Longolianum* Anxiopoli. *Ptolemaeus post* Sucidavam Ἀξιόπολις & *conversionem Danubii juxta* Oescum, & Axiopolim *designat:* & *ab* Axiopoli *Danubium deinceps, usque ad Ostia* Istrum *dici perhibet. In Notitia Provinciarum sub Duce Scythiae inter auxiliares, Milites superventores* Axiupoli: & *inter Legionarios Riparienses, Praefectus Ripae Leg. II. Herculiae, Cohortis v. pedatura inferioris* Axiupoli. Svr.

AXIVPOLI.] Ita veteres libri, Graecorum morem imitati. *Auxiopoli* tamen Vossianae schedæ, ad quam formam Martyr. Catalogus, cui Hieronymi nomen præscriptum est, VII. Id. Maji in recentata Edm. Martene editione *in Auxopoli: Axiopoli* ille habet, quem D'Achery inseruit Spicilegio. Quem vero vir industrius ex hac Moesiae urbe *Axiopolum* Martyrem creavit, illum populares ejusdem sectæ haud temere

Aethereos inter proceres, sanctumque senatum

recipient. Jam quod in Procopio extremo L. IV. legis Ἀξίοπα, Καρσοῦ, id ego Ἀξιόπολιν putavero. Wess.

CAPIDAVAM M. P. XVIII.] *Hujus oppidi ab auctore Notitiae provinciarum fit mentio: nam sub dispositione Ducis Scythiae cuneus equitum Solentium* Capidavae *recensetur.* Svr.

CAPIDAVA.] Tabula *Calidava* cum iisdem M. P.; probum tamen est vulgatum: nam & Hierocles & Constantinus Porphyr. Imp. Καπίδαβα agnoscunt. Wess.

CARSO.] Alias *Carro.* Ptol. & Notit. liber *Carsum.* Siml.

CARSON M. P. XVIII.] *Regium exemplar* Garso M. P. XVIII. *Blandinianum* Carro M. P. XVIII. & *item Longolianum, sed* Carso *corrigitur. Neapolitanum* Carso. *Ptolemaeo inter easdem ad Danubium sitas urbes juxta* Axiopolim Κάρσιμ. *In Notitia Provinciarum sub Duce Scythiae inter auxiliares copias Milites Scythici* Carso. Svr.

CARSO.] Imp. Constantinus L. II. Them. 2. Κάρκος, Τζούρμις, quod ab Ans. Banduri neglectum fuisse demiror, præsertim cum Hierocles, quem Imp. inibi excerpsit, Κάρσος recte legat. Pertinet huc Procopii Καρσώ. Wess.

CION M. P. X] *Hujus mansionis sive oppidi in eadem Notitia Provinciarum sub Duce Scythiae fit mentio: recensetur enim cuneus equitum Stablesianorum* Cio. Svr.

CIO.] Fuit cum huc referrem ex Frag. III. Oper. Histor. Hilarii *Valentem è Dacia Ripensi de Scio*, qui Sardicensi Concilio scribendo adfuit: nunc L. Holsteinio *de Isco* legenti adstipulor. *Iscus* enim sive *Oescus* in Dacia ripensi fuit. Wess.

BIROA.] Vel *Beroe.* Lib. Notit. *Bireum.* Siml.

BIROEN M. P. XVXII.] *Regium* Biroe M. P. XVIII. *Blandinianum* Biroe M. P. XIII. *Neapolitanum* Biroe M. P. XIIII. *Longolianum* Beroe M. P. XIII. & XIIII. *corrigitur. In Notitia Provinciarum sub eadem dispositione Ducis Scythiae, cuneus Equitum Stablesianorum* Bireo: & *in vetusto exemplari*, & *in vulgatis libris.* Svr.

BIROE.] Sic MSS. nostri. Tabula *Bereo*, haud scio an verius. Wess.

TROS-

BIROE.	M. P. XVIII.
TROSMIS LEG. I. IOVIA.	M. P. XVIII.

S C Y T H I A.

ARRVBIO.	M. P. IX.
DINIGVTTIA.	M. P. IX.

NO-

TROSMIN LEG. I. IOVIA M. P. XVIII.] *Regium exemplar* Tromis LEG. I. Iovia M. P. XIII. *Blandinianum* Trosmis leg. I. id est, Iovia M. P. XVIII. *atque item in Neapolitano. Longolianum* Trosmis Leg. 50. id est Iovia M. P. XVIII. *Ptolemaeo inter easdem urbes Mysiae inferioris juxta Danubium sitas* Τρόσμις, *ut* Τρόσμις *legendum videatur: in eam lectionem consentientibus Itinerarii hujus auctore & Notitia Provinciarum. Nam sub Duce Scythiae inter auxiliares recensentur Milites secundi Constantini Trosmis: & inter Legionarios Riparienses Praefectus Leg. II. Herculeanae cohortis v. pedatura inferioris* Trosmis. SVR.

TROSMIS.] Procopio extremo L. IV. Aedif. Τρόσμις. Ptolemaeo egregie succurrit Surita; est enim in Coislin. MSS. Τρόσμις. Hierocli Τρόσμις dicitur. Vide N. Heinsium ad Ovidium L. IV. Pont. IX. 79. De legione in libris magna est discordia. Dexire rem gessit, qui occasionem viro docto praebuit, ut margini Fabriciani exemplaris allinere posset, *Trosmis Leg. I. Jovia M. P. XVIII.* Nam Leg. I. Joviam in his oris hiberna habuisse, Notitia Imp. perspicue docet: dat quidem illa *Leg. II. Herculeam* hinc mansioni, nec id tamen Itinerario nocebit, si quidem ex usu temporis, ut dictum alias est, in Legionum stationibus & hibernis saepe variatum fuit. Vellem vero ad Legiones *Joviam* & *Herculeam* Surita animum advertisset; nunquam sane *Constantinopoleos* & *Maximianopoleos* & *Diocletianopoleos* mentio in hoc libello ipsum fuisset morata. WESS.

SCYTHIA.] *Habet Regium exemplar ante* Arrubit *mansionem: & in reliquis exemplaribus* Scythica *legitur: neque fines videntur designari* Scythiae, *&* Thraciae, *sed enim locum in Itinerario* Scythiae *regioni attribui: nam & superiores plures, & inferiores mansiones* Scythiae *provincia in Notitia provinciarum contribuuntur.* SVR.

SCYTHIA.] Nostri *Scythica* & forte melius; ut Legionis I. Joviae sit cognomen: ita *Leg. IV. Scythicam* esse dictam ex lapidibus literatis novimus. SCYTHIA tanto magis displicet, quod jam diu per eam Itinerarium nos circumduxerit. WESS.

ARRVBIO.] Vel *Arabio*. Liber Notit. *Arubio*. SIML.

ARRVBIVM M. P. VIIII.] *Regium* Arrubio M. P. XVIII. *Blandinianum* Arrubio M. P. VIIII. *Neapolitanum* Arubio VIIII. *& Longolianum* Arabio VIIII. *In Notitia provinciarum sub Duce Scythiae, cuneus Equitum Catafractariorum* Arubio. SVR.

ARRVBIO.] *Arabio* Cusani schedae. Tabula *Arubio* cum iisdem M. P. Memorant hoc in tractu veteres *Abritum*, ubi Decius Imp. pugnando periit. Jornandes R. G. C. 18. *Venientque abrupto, Moesiae civitatem, circumseptus a Gothis & ipse extinguitur*; bene Ambrosianus MS. *ad Abrittum, Moesiae civitatem.* Paria leges in Chronico Hieronymi & Dexippo apud Syncellum p. p. 376. Scio Zosimum L. I. C. 23. rem circa Tanain a Decio infeliciter gestam memorare: sed is in errore est. Periit Decius in Moesia, ubi illud oppidum, aliud tamen ac *Arubium*, ut alias oportunius differemus. WESS.

DINIGVTTIA.] Vel *Dimiguthia*. Ptol. *Dinogethia*. Liber Notit. *Dirigothia*. SIML.

DINIGVTTIAM M. P. VIIII.] *Regium* Tuniguttia M. P. VIIII. *Blandinianum* Diniguttia M. P. VIIII. *Neapolitanum* Dimiguttia VIII. *Longolianum* Dangutia mpm. VIIII. *&* Dimiguttia *corrigitur. Ptolemaeo inter easdem ad Danubium sitas urbes* Διωγέτια: *& de flexionibus Danubii agens, in situ Daciae provincia,* ἀπὸ δὲ ἀνατολῶν τοῦ τε ἐντεῦθεν Ἴστρου ποταμοῦ μέχρι τῆς κατὰ Διωγέτειαν πόλιν ἐπιστροφῆς. *In Notitia Provinciarum sub Duce Scythiae inter auxiliares, Milites Scythici* Dirigothia *in vetusto exemplari, quemadmodum in vulgatis legitur.* SVR.

NO-

NOVIODVNO LEG. II. HERCVLEA.	M. P. XX.
AEGYSO.	M. P. XXIIII.
SALSOVIA.	M. P. XVII.
SALMORVDE.	M. P. IX.
VALLE DOMITIANA.	M. P. XVII.
	AD

NOVIODVNVM LEG. II. HERCVLEA. M.P.xx.] *Ptolemaeo item post* Dinogatiam Νοουΐδουνον. *Ammianus libro xxvii. C.* 5. Noviodunum navibus ad transmittendum amnem connexis, perrupto barbarico, continuatis itineribus, longius agentes Grutungos bellicosam gentem adgressus est. *In Notitia Provinciarum post stationem Scythicorum militum primi Constantini* Novioduno. *Et praefectus Leg. I. Iovia* Novioduno. *Et Praefectus Ripae legionis I. Ioviae, Coh. v. pedaturae superioris* Novioduno. *Qua in re id est animadvertendum*, Legionem Ioviam, *qua in hoc Itinerario* secunda *cognominatur*, *in Notitia* primam *esse: & eam* Novioduno *attribui*, *qua in Itinerario* Trosmi *adsignatur: & legionem* Herculeam, *qua Novioduno in Itinerario conlocatur*, *in Notitia* Trosmis *conlocari.* Svr.

NOVIODVNO.] Νοϐιοδουνος Hierocli, pro quo verius Imp. Constantinus L. II. Them. 2. Νοϐιοδουνος. Procopio Νοουιδουνω extremo L. IV. Aedif. *Neveduno* Hieronymo Martyrol. a. d. XVI. Kal. Jun. *Leviduno* Notkero. *Nebioduni* in L. I. C. Th. de Vest. Oloveris. Vocabulum est mere Germanicum *Neudun* sive *Nudun*, ut bene monuit Ph. Cluverius L. III. G A. C. 43.; nec credidero tamen, quod ibidem arbitratur, *Novam civitatem* Jornandi dici R. G. C. 5. Verba addam, ut, si queam, luce aliqua circumfundam: *Sclavini a civitate Nova & Sclavino Rumunense & lacu, qui appellatur Mussianus, usque ad Danastrum & in Boream Viscla tenus commorantur.* Quid in his *Sclavinum Rumunense* sit, haud temere quisquam finiverit; facit praeterea MS. optimae notae Ambrosianus, ut mendi suspectum sit: ille enim; *Scaveni ad civitatem novi & unense, & lacu, qui Mursianus:* hinc, nisi fallor & hujus animi frustra sum, formari debet *a Civitate Nova & Utense*, quam utramque vicinam esse, ex superioribus non ignotum est: ut ut autem est, *nova civitas* nulla hic alia est ac *Provinciae Moesiae*, quam eodem titulo exornatam videbis apud Eugippium Vita S. Severini C. 45. Ceterum *Leg. II. Herculeq M. P. XX.* vetusti libri. Wess.

AEGYSSON M. P. XXIIII.] *Regium* Egiso M. P. XXIIII. *Blandinianum* Aegyso M. P. XXII. *Neapolitanum* Egyso M. P. XXIIII. *Longolianum* Aegyso M. P. XIIII. *In Notitia Provinciarum sub Duce Scythiae, cuneus equitum armigerorum* Aegysso. Svr.

AEGYSSO.] *Aegiso M. P. XXIIII.* Cusani codex & priores editi: reliquis *Egiso* inest. Φρούριον, ὅπερ Αἴγισον ὀνομάζουσι Procopius L. IV. Aedit. C. 7. Vide N. Heinsium ad Ovidii L. 1. Pont. VIII, 13. Wess.

SALSOVIAM M. P. XVII.] *Manuscripta & Longolianum* Salsovia M. P. XVII. *Ejus mansionis fit in Notitia Provinciarum sub eodem duce Scythiae mentio. Nam milites Quinti Constantini* Salsovia *recensentur.* Svr.

SALMORVDE.] *Halmyris* est. Procopius L. IV. Aedif. C. 7. Καὶ ἄλλο δὲ φρούριον Σκυθίας ἐν ὑστάτῳ κεῖται, Ἀλμυρίς ὄνομα: *& aliud castellum in extrema Scythia positum, nomine Halmyris.* Huc relegatus fuit a Theodosio Imp. Eunomius Philostorgio teste L. X. H. E. C. 6., quo loco Itinerarii J. Gothofredus oblitus non est: hoc vero male, quod *Salmorudem* in *Halmyridem* convertendam consuerit. Dicunt pro arbitrio *Exantaprista* & *Sexantaprista*, *Halmydessum* & *Salmydessum*, *Accasenam* & *Saccasenam*; & vetitum erit in *Salmyride?* Vide & H. Valesium ad Philostorgii locum. Pejus autem arbitratus est, in Tabula pro *Halmyria* sive *Halmyride* potius, *Salsoviam* legi: eam enim multo diversissimam esse, qui dubitemus? Vide quoque Vitam S. Epicteti & Astionis C. 6. Wess.

AD SALICES.] Oppidum fuit Scythiae, ex laeto salicum atque uberi semine appellatum. Ammianus L. XXXI. C. 7. *Universos regens ex communi sententia Richomeres Profuturo sociatur & Traiano, tendentibus prope oppidum SALICES.* Vide & Valesium. Nihil ergo opus Vossii auxilio, arbitrati ad Peripl. Ponti Euxini p. 159. *ad Stoma M. P. XXVI.* hic esse refingendum: quam-

AD SALICES.	M. P. XXVI.
HISTORIO.	M. P. XXV.
TOMOS.	M. P. XXXVI.
CALLATIS.	M. P. XXX.
	TI-

quamvis enim Tabula id habeat, vetat tamen diſtantia inter eam manſionem & Iſtropolim, ut hic recipiatur: ne nunc dicam, omnes Itinerarii manſiones in Tabula haud reperiri. WESS.

HISTORIO.] Vel *Hiſtros.* Ptol. *Iſtropolis.* Straboni *Iſtros.* SIML.

ISTRUM M. P. XXV.] *Mirum èſt quam depravatum & detortum ſit hoc nomen in vetuſtis exemplaribus ex communi, & percognito, ut complura in hoc auctore ejusmodi corrupta merito ſuſpicemur, quibus medela adhiberi non poſſit. Regium exemplar* Storio XXV. *habet: & reliqua* Historio M. P. XXV. *cum manifeſto appareat* Iſtrum *urbem eſſe Myſiae inferioris, poſt* Iſtri *oſtium, quod* Hieron *appellarunt &* Pieron *premuntorium. Strabo libro vii. p.* 319. *à ſacro Iſtri oſtio perhibet, dextrorſum habenti litus perpetuum occurrere oppidulum* Iſtri *nomine ad ſtad. D. a Mileſiis adificatum: atque inde* Tomos *oppidulum alterum, ad cel. ſtadia eſſe ſitum. Dehinc urbem* Calatim *ad cclxxx. ſtadia ab Heraclienſibus coloniam deductam. Plinius L.* 4. *C.* 11. *in deſcriptione Thraciae prodit, altero latere à Pontico litore incipiens, ubi* Iſter *amnis immergitur, vel pulcherrimas in ea parte urbes habere* Iſtropolim Mileſiorum, Tomos Calatimque, *qua antea* Cerbatis *vocaretur. Ptolemaeo item poſt* Hieron Iſtri oſtium *adjunguntur* Ἱερὸς, Τομοὶ, Καλλατὶς. *ut idem ſervatus ſit manſionum ordo hoc Antonini Itinerario: quod ab omni errato liberum eſſet, ſi fides exemplarium nobis conſtitiſſet: cum Principum opibus, & induſtria ipſarum civitatum via illa in Provinciis ſubſternerentur: ac lapidibus certa, & conſtantes dimenſiones conſtituerentur. Hac eo prolixius, quam fortaſſe par erat, adnotavimus, quod videam virum doctiſſimum* Ferdinandum Pintianum, *& qui Graecam litteraturam primus ex Italia in Hiſpanias advexit, in Annotationibus in quartum Plinii librum hac prodidiſſe.* Nam auctori, qui Antonini nomine vulgo circumfertur, quantum fidei haberi debeat, alio loco commodius diſputabitur. *At mihi ejus operi ea fides videtur adhibenda, ut ſi id à Pintiano noſtro recte fuiſſet extuſſum, fortaſſe inter nonnulla ejus libelli commoda, qua vir tanta doctrina praditus reportaſſet (ut leviter hoc à me tangatur) nunquam* Pintiani *nomen ipſe ſibi uſurpaſſet: falſo perſuaſus,* Pintiam Vaccaeorum *urbem, eo loci ſitam, quo nunc celeberrima Hiſpaniae urbs* Vallifoleti *nomine, cujus ſolum, tanquam patria, carum illi fuit.* SUR.

HISTORIO.] Conjuraverunt in voce ita ſcribenda MSS. *Iſtro* aut *Hiſtro* verum videtur: aliud tamen Iſ. Voſſio ad Peripl. p. 157. placuit ob Tabulam Peutingeri, quæ *Hiſtriopoli.* Verum cum urbs *Iſtros*, *Hiſtros* & *Iſtropolis* fuerit veteribus dicta, cur ultimum ſolum arbitrabimur eſſe ſincerum? Jornandes Succeſ. Regn. p. 83. Edit. Vulcan. *Similiter & capiens civitates, qua litori Pontico inharebant, id eſt Apolloniam, Galatam, Parthenopolin & Tomos Iſtri.* Scribe ex Eutropio L. VI. C. 10. *Callatim, Tomos* & *Iſtrum.* WESS.

TOMOS.] Urbs Ovidii exilio famoſa Sozomeno L. VI. H. E. C. 21. μητρόπολις Τόμις, πόλις μεγάλη καὶ εὐδαίμων παράλιος dicitur. *Theotimus Tomitanus Scythiae* eſt apud Facundum Hermianenſem L. VIII. p. 480., non bene. WESS.

CALATIS.] *Callatis.* Ptol. & Straboni, qui hanc CCLXXX. ſtadiis a Tomis diſtare ſcribit, *Calatis.* SIML.

CALATIM M. P. XXX.] *Manuſcripta* Callacis M. P. XXX. *Longolianum* Calacis M. P. XXX: *ſed quamvis Ptolemaeo* Καλλατὶς *ſit, tamen ex his qua ex Strabone & Plinio protulimus, placuit* Calatin *praferri: cum praſertim Pomponii Melae & Stephani auctoritas accedat. Pomponius L.* 2. *C.* 2., in litoribus Iſtro proxima eſt Iſtropolis, deinde à Mileſiis deducta Calatis, *& in vetuſto exemplari* Calathius *legitur. Stephano* Κάλατις, πολίχνιον ἐν τῇ παραλίᾳ τοῦ Πόντου. SUR.

CALLATIS.] In numo, quem Goltzius inter Aſiae inſulas Tab. III. exhibet, ΚΑΛΑΤΙΑΣ, plures tamen alii apud Vaillantium ΚΑΛΛΑΤΙΑΝΩΝ. Male ergo apud Diodorum L. XIX. p. 713. & L. XX. p. 764. Καλλαντιανοί. Utamur occa-

TIMOGITTIA.	M. P. XVIII.
DIONYSOPOLI.	M. P. XXIIII.
ODISSO.	M. P. XXIIII.
MARCIANOPOLI.	M. P. XVIII.

SOA-

occasione atque urbem hanc reddamus Appiani Illyr. circa finem: Ἔθνη, inquit, ἐστὶν Ἑλληνίδες ἐξ πόλεις, Μυσοῖς πάροικοι, Ἴστρος τε καὶ Διονυσιόπολις καὶ Ὀδησσὸς, καὶ Μεσημβρία ἐξ ἧς ἐν Ῥώμῃ ἐκ Καλαπίδος μετήνεγκε τὸν μέγαν Ἀπόλλωνα, τὸν ἀνακείμενον ἐν Παλατίῳ· vertit P. Candidus. *Quo in loco IV. Graecorum urbes, Mysiis finitime, sita sunt. Istros videlicet, Dionysiopolis, Odyssus, & Mesembria. Deinde Romam ex Gallia magnum illum Apollinem, qui in Palatio situs est, adduxit.* Diceres hinc Candidum aliter legisse; nisi malis, eum τὸ ἐξ *sex* vitiosum arbitratum, quod IV. tantum urbes recenserentur, quo tamen judicio falsus est. Primo enim constabit, *Apolloniam* excidisse: nam ex ea Lucullus, quo de ibi Appianus, colosseam Apollinis imaginem sustulit Romamque asportavit: si addubites, Strabonem adi L. VII. p. 319. Hinc deinde consequitur, verba ἐκ Καλαπίδος, e quibus ridicule Candidus *Galliam* fecit, ex glossa esse atque adeo inducenda. Jam cum inter Graecas hujus oræ urbes *Callatis* excelluerit, & glossæ, quicunque fuerit, auctor in Appiano eam invenisse videatur, credo scriptum fuisse primitus, *Μεσημβρία καὶ Καλλατὶς, καὶ Ἀπολλωνία· ἐξ ἧς ἐν Ῥώμῃ μετήνεγκε κ. λ.* Ceterum Tabula M. P. XXXIIII a Tomis disjungit, quod spatium cum Strabonis CCLXXX. stadiis paullo melius convenit. WESS.

TIMOGITIAM M. P. XVIII.] *Regium* Timogitia M. P. XVII. *Reliqua* Timogittia M. P. XVIII. Dionysopolim M. P. XXIII. *Ptolemaeo item post* Calatin Dionysopolis. *Plinius L. 4. C. 11.* Tomis & Calati *adjungit* Heracleam, & Bizonem, *terra hiatu raptam*, & *tunc habere* Dionysiopolim, Crunos *antea dictam*, *quam* Zyras *amnis alluit*. SVR.

TIMOGITTIA.] In Tabula est *Trissa XXIIII. M. P.* a præcedenti mansione. *Promontorium Tiristris* in hac vicinia Mela habet, idque Ptolemaeo Τιρισρία dicitur, quamquam Coislin. MSS. Τιρισροῖς: unde non injusta suspicio est, Ptolemaeo ex Mela veterem scripturam esse reddendam. Atque hæc Is. Vossium perpulisse videntur, ut *Tiristriam* pro *Timogittia* scribendam decerneret ad Peripl. p. 159. Equidem invitus cum vir Doctissimo dissentio, nec possum tamen, quin quæ mihi liquida non sunt, indicem: & primo quidem *Tiristriae* scriptura est dubia & mendi pæne manifesta: deinde intervallum Tabulae non respondet: ad hoc Ravennas Itinerario ex parte aliqua fucurrit; nam L. IV. C. 6. urbes hujus tractus recensens, *Dionysopolis*, inquit, *Bizoi*, *Timum*, *Tirissa*, *Callatis*: cogere enim hinc licet, reperisse eum in Tabula, Peutingeranae simili, mansionem, cujus vocabuli initium esset *Timum*: huic autem cum *Tiristria* commune nihil est. Tutetur ergo se *Timogittia*, donec aliis vectibus de gradu proruatur. WESS.

DIONYSOPOLI] Crunos Κρουνὸς Strabo vocitat, quod nomen mutavit, postquam Bacchi ad eam appulsa imago est, Stephano & Auctore Peripli Ponti Euxini p. 159. testibus. WESS.

VDISSO.] Straboni, Plinio & Ptolemaeo *Odessus*. SIML.

ODISSON M. P. XXIIII.] *Regium* Odisso M. P. XXIIII. *Reliqua* Vdisso M. P. XXIIII. *Pomponio L. II. C. 2. in vetusto exemplari*, Vrbes Dionysopolis, Odessos, Messembria, Anchialis. *Ptolemaeo* Ὀδησσὸς: & *Stephano* Ὀδησσός. *Plinius L. 4. C. 11.*, in ora à Dionysopoli est Odessus Milesiorum: & *item Strabo* Odessum Milesiorum Coloniam *recenset*. *Ammianus libro xxii. C. 8.* Et Istros quondam potentissima civitas, & Tomi, & Apollonia, & Anchialos, & Odissos: *Et libro xxvii. C. 9. ejus iterum meminit. Nicephori interpres libro xvi. C. 38. de Vitaliano Tyranno adversus Anastasium agens, non recte vertisse videtur*, Thraciam ab Vlyssopoli, & Anchialo vastatam; *nam magis apposite vertisset*, ab Odisso urbe, & Anchialo. SVR.

VDISSO.] Sic MSS. *Udisitanam Moesiae civitatem* Jornandes appellat R. G. C. 20. τὴν Ὀδυσσηνῶν πόλιν Priscus in Excerpt. p. 35. Coislin. Ptolemaei MS. Ὀδησσὸν, & Theophylactus L. VII. H. M. C. 2., quod verum esse, plures

apud

SOATRIS. M. P. XXVI.
ANCHIALIS. M. P. XXIIII.
DEBELCO. M. P. XXIIII.
SA-

apud Vaillantium numi, ΟΔΗΣΣΕΙΤΩΝ inscripti, testificantur Diodorus extremo L. XX. μεταξὺ Ἀπολλωνίας καὶ Γαλατίας sitam ait, neque aliter Strabonis Epitome L. VII. Scribe vero Καλλατίας ex Ptolemaeo, aut certe Καλατίδος cum Valesio ad Ammian. L. XXVII. C. 4. WESS.

MARCIANOPOLIM M. P. XVIII.] *Ammianus libro xxvii C.* 4. Dein Mysia ubi Marcianopolis est, à sorore Trajani principis ita cognominata. *Pistus* Marcianopolitanus *Episcopus Mysiae provinciae in Nicaeno concilio subscripsisse traditur.* SVR.

MARCIANOPOLI.] Urbs a Ponti latere in Thraciae mediterranea erat reducta, uti egregii viri L. Holsteinius & Ch. Cellarius monuerunt. Tabula eorum sententiam & Theophylactus L. VII. H. M. C. 2. adfirmant. De urbis origine & nomine videndus est Jornandes R. G. C. 16. Episcopus *Marciopolitanus* non recte Facundo dicitur Hermianensi L. IV. p. 379. WESS.

SOATRIS.] Vel *Soatrix.* SIML.

SOATRIM M. P. XXVI.] *Regium* Scatrix M. P. XVII: *reliqua* Soatrix M. P. XXVII. SVR.

SOATRIS.] *Lavacris* scribi posse arbitrabar: fuerunt enim *calidarum aquarum lavacra* in Anchiali agro. Sed obest intervallum: οὐ πολλῷ ἄποθεν τῆς πόλεως Procopius L. IV. Aedif. C. 7. ea locat. In Tabula *Aquis calidis* M. P. XII ab Anchialo. Jornandes *XV. milliario Anchialitanae civitatis* fuisse R. G. C. 16. refert: unde aut in Jornande aut Tabula error inolevit. WESS.

ANCHIALEM M. P. XXIIII.] *Regium* Anchilis M. P. XXIIII: *Blandinianum* Ancialis M. P. XXIIII: *& Neapolitanum ac Longolianum eodem numero* Anialis; *ex Pomponio supra* Anchialis. *Post* Mesembriam, *inquit Strabo*, Ἀγχιάλη πολίχνιον Ἀπολλωνιατῶν, καὶ αὕτη ἡ Ἀπολλωνία, *& paulo post*, ἐν δὲ τῷ μεταξὺ ἐστι Θυνιὰς τῶν Ἀπολλωνιατῶν χώρα, Ἀγχιάλη. *Plinius L.* 4 *C.* 11. nunc in ora Mesembria, Anchialum, ubi Messa fuerat. *Ptolemaeus* Mesembriam *Mysiae urbem esse tradit, & ab ea statim* Ἀγχίαλος Thraciae *attribuitur: tamen in eo inter versa Graeca exemplaria arbitror, quo* Anchialon Mesembriam *dictam perhibet: cum id potius tribuendum esset, auctore Strabone*, Apolloniae, *qua* Anchialo *in Geographia Ptolemaei statim succedit; & advertendum ea verba ἥτις εἴρηται, in vetusta Ptolemaei versione, minime legi. Ammianus libro xxvii. C.* 4. Post hanc Hemimontus Hadrianopolim habet, quae dicebatur Vscudama, & Anchialon, civitates magnas. *Et alio loco*, Anchialos capta, & tempore eodem Nicopolis: quam indicium victoriae contra Dacos Trajanus condidit Imperator. *Jornandis* Nam ibi, *inquit* de R. G. C. 20, ad radices Haemi montis mari vicinam Anchialos civitatem adgressi mox adeunt, urbem quam dudum Sardanapalus Rex Parthorum inter limbum maris, & Haemi radices conlocasset. SVR.

ANCHIALIS.] Hoc in MSS. est aut *Ancialis*, quod & Tabulae placuit. *Timotheus ab Anchilo* pro *Anchialo* est in fragm. Histor. III. Hilarii p. 1326. In verbis Ptolemaei, de quibus Surita, L. III. C. 11. μετὰ τὴν Μεσημβρίαν τῆς Μυσίας, ἥτις εἴρηται, Ἀγχίαλος, nihil est commutandum. Fraudi fuit viro egregio neglecta distinctio: ἥτις εἴρηται ad Mesembriam referri oportet, de qua C. 10. dixerat. WESS.

DEBELTO.] *Debelio. Develtus* Plinio & Ptolemaeo. SIML.

DEBELCON M. P. XXIIII.] *Regium* Debelco M. P. XXIIII. *Reliqua* Debelco M. P. XXIIII. *mihi tamen Regii exemplaris lectio proxime ad veram ac germanam accedere videtur. Plinius in Thraciae descriptione*, Develcon cum stagno, quod nunc Deulcum vocatur veteranorum: Develcon *enim in exemplari Biblioth. Toletanae, & in tribus aliis, quae in coenobio* Aulae Dei *asservantur, legitur. Ptolemaeo inter mediterraneas Thraciae urbes* Δεβελτὸς Κολωνία. *Apud Suidam* Δίβαλτος, *&* Δίβελτος *urbs Thraciae.* SVR.

DEBELCO.] Excerpta nostra *Debelco. Debellio* est in L. 17. C. Postlim. Ammianus L. XXXI. 8. & 12. *Dibaltum* appellat. Chalcedonensi Concilio adfuit Ἰωβῖνος Διβέλτου, quem vetus ejus Synodi versio *Develtanae civitatis* fuisse tradit. τὸ Δίβελτον habes extremo L. III. de

SADAME.	M. P. XVIII.
TARPODIZO.	M. P. XVIII.
OSTVDIZO.	M. P. XXXII.
BVRTVDIZO.	M. P. XVIII.
BERGVLE.	M. P. XVIII.
DRIZIPARA.	M. P. XIIII.
IZIRALLO.	M. P. XVI.
HERACLEA.	M. P. XVIII.
CENOPHRVRIO.	M. P. XVIII.
MELANTIADA.	M. P. XXVII.
BYZANTIO.	M. P. XVIII.

PAN-

de Reb. Alexii Comneni Nicetae Choniatae. Ex his liquet in vocis ſono fuiſſe variatum, qui tamen ex numis, de quibus Ez. Spanhemius Diſſert. XIII. de V. & P. Num. p. 640. DEVLTVM eſſe debuerat. Vide & Leuclavium Pand. Turc. C. 39. WESS.

SADAMEM. P. XVIII.] *Habent manuſcripta & Longolianum.* SVR.

SADAME.] Hanc manſionem niſi in Ravennate legere non recordor. WESS.

TARPODIZON M. P. XXVIII.] *Regium* Tariodiz. M. P. XVIII. *Blandinianum* Tarpodizo M. P. XVIII. *Neapolitanum* Tapatizo mpm. XVIII. *Longolianum* Tarpadizo mpm. XVIII. & Tarpatiſo *corrigitur. Manſiones ſequentes Nicomediam uſque recenſentur eodem ordine ſupra pagina* CXXXVII. *tametſi in hoc itinere* Coenofrurii *manſio deeſt in Regio exemplari: &* Melantiadi XXVII. M. P. *in Regio attribuuntur: atque item in Neapolitano: & Blandiniano* XVIII. *atque in Longoliano, ſed* XVII. *corrigitur: & ſuperiore itinere Sirmio Nicomediam à Coenofrurio* Melantiada M. P. XXVIII. *tribuuntur: & reliqui manſionum numeri utriuſque itineris inter ſe congruunt.* SVR.

TARPODIZO.] Cuſani ſchedæ *Taxatizo.* Ravennas L. IV. C. 6. *Tarpudiſon, Debellion, Sadanna, Trupudiſon:* ubi penultima manſio eſt *Sadame.* WESS.

BVRTVDIZO.] Alias de hac manſione diſputavimus p. 137. Quia vero hoc genus exemplis conſtat & maxime illuminatur, lubet ex Actis S. Alexandri C. 3., etſi complufcula, exſcribere. *In locum quendam venerunt, Borsiam nomine. Quæſivit autem præſes ab ejus loci hominibus, quanam via compendioſius ad Europolitanam provinciam pervenire poſſent: illi responderunt, compendioſius iter futurum, ſi tranſeuntes per montes in campum quendam deſcenderent in eum locum, qui dicebatur BVRTODEXIVM. Cum enim Tiberianus multos Chriſtianos in urbe Adrianopoli eſſe audiviſſet, deflexit de via publica, ne in urbem illam ingrederetur: cum igitur eam urbem a dextra & caſtrum a ſiniſtra reliquiſſet, tranſiit per montes illos & venit in BVRTODEXION.* Hæc credo urbis verum nomen & ſitum ſatis indicant: quod ſi Græca haberemus, nam hæc e Lipomanni verſione ſunt, forte & alia hinc condiſceremus. WESS.

DRIZIPARA.] *Driſipala* vel *Druſipara.* SIML.

DRIZIPARA.] In Cedreni Mauritio An. X. leges: εἶτα εἰς τὸ Δριζὶν περᾷ cum hac verſione, *inde Drizinem trajicit.* Habet Cedrenus hæc ex Theophylacto L. VI. C. 5., qui αὐτὸς τὸ Δριζίπερα, quod propterea Cedreno, cujus librarii vocem diſtraxerunt, reddendum eſt, uti Pagius in Critica An. DC. n. V. quoque animadvertit. Plura ſupra conduxi, ut urbem illuſtrarem. Addo ex Actis Alexandri C. 3., ſitam urbem fuiſſe ad Erginam flumen. *Celeriter,* inquiunt, *ad locum pervenit, qui Druzipera vocabatur: ſedit vero in ſublimi quodam loco ultra fluvium Erginam ad orientem ſolem converſus.* Meminerunt fluvii Apollonius Rhodius, Mela & Plinius: nunc demum cognoſcimus, quod eos præteriiſſe Ch. Cellarium L. II. G. A. C. 15. p. 1316. dolebat, quam urbem Thraciae alluerit. WESS.

IZIRALLO.] *Zorulon* eſſe atque XVIII. M. P. addi oportere ſupra p. 138. conjectura ducti exiſtimabamus: non aberraſſe nos indicio erunt

Acta

PANTICHIO.	M. P. XV.
LIBYSSA.	M. P. XXIIII.
NICOMEDIA.	M. P. XXII.
A BEROA HADRIANOPOLIM.	M. P. LXXXVII. Sic.
CASTRA IARBA.	M. P. XXX.
BVRDIPTA.	M. P. XXV.
HADRIANOPOLIM.	M. P. XXXII.

G A L L I A.

ITER DE PANNONIIS IN GALLIAS PER MEDITERRANEA LOCA. ID EST A SIRMIO PER SOPIANAS TREVEROS VSQE.

A SIRMIO LAVRIACO. M. P. CCCCXXXVII.

AV-

Acta S. Alexandri C. 3. *Ejus mater*, inquiunt, *cum properanter ad eum locum venisset, qui ZOROLVS dicebatur, quarens à militibus Tiberiani, ubinam, inquit, est filius meus? Tum illi unus è militibus respondit: sententia hodie filio tuo decreta est in loco quodam, qui appellatur DRYZIPERA; distat autem hinc locus ille, ut opinor, fere DECEM ET OCTO milliaribus.* Wess.

A BEROA HADRIANOPOLIM.] MSS. *Beroa.* Urbs fuit Thraciae. Ammianus L. XXVII. C. 4. *Inter quas prima ex fronte, qua Illyriis est confinis, Thracia speciali nomine appellatur, quam Philippopolis, Eumolpias vetus, & Beroea, ampla civitates, exornant.* Βεϱὸν dicitur Hierocli, non bene: rectius Βεϱόη Theophylacto L. II. H. M. C. 16. & Georg. Acropolitae Hist. Constantinop. C. 56., ex quo & hoc edocemur, haud multum Hadrianopoli fuisse disparatam; quod ipsum facile colligas ex Niceta Chon. L. III. Rer. Isaaci Angeli, ubi Beroes ter quaterque commeminit. Jornandes R. G. C. 18. Philippopolim & Beroam haud multum disjunctas indicat. Ammianus L. XXXI. C. 11. Beroeam & Nicopolin jungit. Atque hæc enotare placuit, ut urbem, nullo suo merito neglectiorem, uberiore luce circumdarem. Et quamvis ex his situs non sit obscurus, propius tamen eum signemus. Tabula LII. M. P. a Cabyle, a Philippopoli vero M. P. LXIII. semovet. Acta vero Alexandri C. 2. hos illi terminos assignant: *Postea vero ad castrum quoddam, cui nomen est Carasura, quod XL. Milliaribus ab urbe Philippi, & XVIII. distabat a Beroea, Alexander & Tiberianus pervenerunt.* Est *Carasura* in Itin. Hieros., ab *Azzo* sive *Arzo* M. P. XI. dissita. Jam vero fluvius *Arzus*, de quo opportunius alibi, trajiciendus erat, ut Beroam pervenires. Eadem Acta C. 3. *Celeriter, inquit, illum comprehendite, & in urbem Beroeam abducite. Ceperunt igitur illum milites & ad fluvium quendam venerunt, cui nomen erat Arzon.* Fuit ergo Beroa M. P. VII. ultra Arzum. Wess.

CASTRA JARBA.] Vel *Jabar* aut *Larba.* Siml.

CASTRA JARBA M. P. XXX.] *In Regio legitur exemplari, & Blandiniano. In Longoliani libris* Castra Jabar, *à Procopio vero in fine libri IV.* περὶ τ̃ Κλιμάτων, *inter Thracias castella* Καρρόζαρβα *recensetur.* Sur.

CASTRA JARBA.] *Jarba* Vossii schedæ. Videntur esse Καστρίζαρβα Procopii, ut bene Surita: plura alias diximus. Wess.

BVRDIPTA.] *Burdixta M. P. XV.* Cusani schedæ. In M. P., quibus Hadrianopolis hinc disjungitur, aut hic aut supra p. 137. error est. Wess.

GALLIA] *Hoc lemma in uno tantum Regio exemplari legitur.* Sur.

GALLIA.] Exulat *Gallia* è nostris libris, videturque alieno loco posita: neque enim in *Gallia* versamur: tamen delere nolui, reveritus Regii MS. auctoritatem. Wess.

A SIRMIO LAVRIACVM M. P. CCCCXXXVII.] *Regium* CCCCXXXIIII. *Reliqua, & Longolianum* M. P. CCCCXXXVII; *sed in hoc* XXXIX. *corrigitur.* Sur.

AV-

AVGVSTA VINDELIC.	M. P. CCXVI.
AD FINES.	M. P. CXXXVI.
AD TREVEROS.	M. P. CCXXXI.
VLMOS.	M. P. XXVI.
CIBALIS.	M. P. XXIIII.
MVRSA.	M. P. XXII.
ANTIANIS.	M. P. XXIIII.
SOPIANIS.	M. P. XXX.

LI-

AVGVSTAM VINDELIC M. P. CCXVI.] *Hujus itineris titulus deest in exemplari Regio. Blandinianum & Neapolitanum* Augusta Vindeleus, *& postea* Vindelic. Svr.

AVGVSTAM VINDEL.] Excerpta MSS., uti Vossiani, *Augusta Vindo leg. M. P. CCXVI.*, aut etiam *Vindeleg*, voce juncta. Margo Fabriciani libri *Augustam Vindelicorum M. P. CCXVI.* Wess.

AD FINES] *Eos* fines *intelligo, qui* Rhetos *ea via à* Germanis *dirimunt.* Svr.

AD TREVEROS M. P. CCXXXI.] *Habet Blandinianum exemplar: & deest in Regio hujus etiam itineris titulus. In Neapol.* M. P. CCXXXVI: *& in Longoliano* M. P. CCXXXII. *&* CCXXXI. *corrigitur.* Treveros *Ammianus libro xv. C.* 11. *domicilium principum clarum cognominat.* Svr.

VLMOS.] *Ilez.* Cibalis vel Civalis, *Ciabo.* Mursa, *Ezech* vel *Muroviza.* Antianis, *Baranuwer.* Siml.

ANTIANAS M. P. XXIIII.] *Regium* Antianis M. P. XXIIII. *& in reliquis: & itidem infra* Antianis: *ut suspicio mihi injiciatur non recte in Notitia Provinciarum sub Duce Pannoniae prima & Norici legi, Tribunus cohortis* Arrianis, *pro* Antianis *in vetusto & vulgatis libris.* Svr.

ANTIANIS.] *Antiana* habet scripta Peutingeri Tabula. Quæ Surita ad Notit. Imp. Occid. notat, ea longe meliora sunt observatis G. Pancitoli, ab *Arrianis*, sic editur, hæreticis mansioni nomen venisse docentibus. Wess.

SOPIANIS.] *Suppianis. Zeeblak.* Siml.

SOPIANIS.] Omnibus nostris *Suppianis* inerat. Vulgatum Ammianus L. XXVIII. C. 1. probat: *Maximinus*, inquit, *apud SOPIANAS, Valeriae oppidum, obscurissime natus est.* Wess.

LIMVSA.] Sic vetusti libri; qui vero præter eos memoraverit, neminem novi. Wess.

SILICENIS.] *Cilicenis. Zepd.* Valco. *Voltz.* Siml.

SILACENAS M. P. XVI.] *Regium* Silacenis M. P. XVI. *& reliqua* Silicenis M. P. XVI. Svr.

VALCVM M. P. XXVIII.] *Regium* M. P. XXIII. *& reliqua* XXVIII. *nunc* VValko *appellari ferunt.* Svr.

VALCO.] *Balcum* nugator Anastasius in Epitoma. Non potest esse *Valcowar* ad Danubium, ubi Valdaso jungitur: obstat enim itineris ordo, ut vere monuit Ch. Cellarius L. II G. A. C. 8. p. 565. Wess.

MOGETIANA.] Vel *Mageriana.* Siml.

MOGETIANAM M. P. XXX.] *Mogetiana* Cusani schedæ. *Mogentiana*, quæ infra occurrunt, eadem esse videntur. Est quidem in intervallo discrimen, quod auctius est, quoniam per aliam mansionem iter circumducitur. Wess.

SABARIA.] *Stein am Anger.* Siml.

SABARIAM M. P. XXXVI.] *Regium & Neapolitanum* Sabaria M. P. XXXVI. *Blandinianum* M. P. XXXII. *& Longolianum, sed in hoc* XXVI. *corrigitur Plinius L.* 3. *C.* 24. In Norico, Colonia D. Claudii Sabaria, & oppido Scarabantia Julia habitantur. *Ptolemaeo in Pannoniae superioris situ Σαυαρία, Σκαραβαντία. Ammianus libro* 30. C. 5. Nullaque sede idonea potiri, præter Sabariam, poterat: quamvis eo invalidam tempore, assiduisque malis afflictam. Svr.

SABARIA.] Patria fuit Martini Turonensis, quippe *apud Sabariam Pannoniae orti*, uti est L. 1. Mirac. Martini C. 3. Gregorii Turonensis. Meminit etiam urbis Annalium Bertinianorum auctor A. DCCCV. *Cappanus princeps Hunnorum postulans sibi locum dari ad habitandum inter Sabariam & Carnantum.* Annales Pithoeani de eadem re *inter Sariam & Caruentum*, quorum hoc rectius, illud vero ex Bertinianis instaurandum est, MIL. LEG. II ADIVTR. FRVM. DO-

MO,

LIMVSA.	M. P. XXII.
SILACENIS.	M. P. XVI.
VALCO.	M. P. XXVIII.
MOGETIANA.	M. P. XXX.
SABARIA.	M. P. XXXVI.
SCARABANTIA.	M. P. XXXIIII.
MVTENO.	M. P. XII.
VINDOBONA.	M. P. XXII.

CO-

MO. SAVARIA est in Gudiano lapide p. CLXXXVIII. 1., at in veteri Epitaphio, quod Viennae inventum a Sirmondo ad Alcimi Aviti Ep. 77. publicatum est, *Sabbaria Pannoniae ortus*. CL. SAVARIA a Claudio Imp. in veteri monumento Fabretti C. V. 86. dicitur. Fuisse, ubi nunc est *Stein am Auger*, post Wolfg. Lazium L. I. Rer. Vien. C. 3. plerique arbitrantur; nec Ph. Cluverio tamen persuadere potuerunt, arbitrato distantiam requirere, ut *Sarvar* sit, ipso Guntii Arrabonisque confluente cinctum *Vindeliciae p.* 26. WESS.

SCARABANTIA.] *Scapring.* SIML.

SCARABANTIAM M. P. XXXIIII.] *Regium* M. P. XXXIIII. *& Neapolitanum. Blandinianum* M. P. XXXVII. *Longol.* M. P. XXXVIII. *& corrigitur* M. P. XXXIIII. *Infra à Sabaria* Scarabantiam M. P. XXXIIII. SVR.

SCARABANTIA.] Tabula in M. P. non multum discordat, XXXIII. M. a Sabaria separans. *Civitas Scarabetensis*, non satis recte, in Actis Quirini C. 4. apud Ruinartum p. 499. Credo & hujus memoriam superesse in lacera inscriptione, quam Sabariae inveniam Danubii sui tom. II. p. 103. Comes Marsilius inferuit:

M. FORTVNATVS.... V....
AVGV...M. SCARB....

nam quae temporis injuria deficiunt, ea expleri hoc possunt modo:

M. FORTVNATVS. *M. F.* V*I. VIR*
AVG*VSTAL*. M. SCARAB*ANTIAE*

Erit sane hoc additamentum probabilius illo, quod in Danubio Pannonico publicatum est: *Marcus Fortunatus singularis Augusti Municipio Siscia:* neque enim *SISCIAE* ullum in ipso lapide vestigium est. WESS.

MVTENO.] *Brug an der Leita.* SIML.

MVTENVM M. P. XII.] *Regium* Muteno M. P. XII. *& reliqua* Moteno M. P. XII. SVR.

MVTENO.] *Motene* MSS. nostri. *Myrtono* Lazius L. I. Rer. Viennensium C. 3. ex Itinerario citat, haud scio quem librum secutus. Nunc *Muzon* est, vetus castellum, si vera tradidit Cluverius Vindel. C. 5.; nam Lazius *Marcium* appellari auctor est. WESS.

VINDOMONO.] Vel Vindobona. Liber Notit. *Vindomana*, alii *Vindomona*. Ptol. *Juliobona. Wien in Ostenreich.* SIML.

VINDOBONAM M. P. XXII.] *Regium & Blandinianum* Vindomona M. P. XXII. *Neapolitanum* Vindemana mpm. XXII. *Longolianum* Vindomana M. P. XXXII. *&* XXII. *corrigitur. Infra* Vindebona. *Nicephorus Callistus libro* 3. *C.* 31. *auctor est, M. Aurelium Philosophum* Vendobonae *discessisse: & ejus auctoris interpres è Graeco in Latinum sermonem, nonnullos eam urbem* Viennam *esse contendere. Similis error exemplaria Notitia provinciarum invasit: Nam sub dispositione Ducis Pannoniae prima & Norici Ripensis in vetusto exemplari, atque atque in vulgatis legitur, Praefectus Leg. x.* Vindomanae, *& praefectus classis Istricae Carnunnnto, sive* Vindomanae, *à Carnunto translata, pro* Vindobonae. SVR.

VINDOBONA.] Vossii Cusanique MSS. *Vindomana*, alii *Vindemona*, quod in Caesareo MS. Lambecius itidem reperit. Pseudo-Anastasius *Vindomona*. Agathemerus L. II. Geogr. C. 8. Ὀυινδόβονα, Jornandes *Vindominam* Rer. Get. C. 50. appellat, alii vero aliter, ut exemplis bene multis Cluverius ostendit. Jam quod verius nobilissimae urbis cognomen sit, magnum certamen apud eruditos est. Leunclavio Pand. Turcic. C. 224. *VINDONIANA* ubique videtur appellanda; verum non injuria

 con-

COMAGENIS.	M. P. XXIIII.
CETIO.	M. P. XXIIII.
ARLAPE.	M. P. XXII.
LOCO FELICIS.	M. P. XXVI.
	LAV-

contra eum venit Cluverius, & post Cluverium Lambecius, qui tamen L. II. Bibl. Vindob. C. 2. VINDOBONAM omnibus scriptoribus, qui urbis meminere, inculcans, nimius videri poterit: VINDOMANAM non improbaverim, tot testibus firmatam, arbitratus, quæ & Cluverii sententia, in vocis sono fuisse variatum. WESS.

COMAGENIS.] *Collenberg.* SIML.

COMAGENAS M. P. XXIIII.] *Hujus oppidi sub eodem Duce Pannoniae primæ in Notitia Provinciarum fit mentio ita:* Equites promoti Comagenis. SVR.

COMAGENIS.] *Oppidum, quod Commagenis appellatur* apud Eugippium in Vita S. Severini C. I. Caroli M. ævo ex magna parte vastatum fuisse videtur: Romualdus enim Salernitanus Chron. p. 152. Carolum refert *direptis pene omnibus Hunnorum opibus, per Comagenos transeuntem ferro & igni cuncta vastasse.* Annales Reuberi An. IↃCCXCI. *Pulsis igitur Hunnorum præsidiis ac destructis munitionibus, quarum una super Cambium fluvium, altera juxta Comagenos civitatem in monte Cumeberg, vallo firmissime erat exstructa.* Vide & Wolfg. Lazium L. I. Rer. Vien. C. 6. Ceterum hoc loco mansionum ordo videtur inversus & Cetium Comagenis præponendum: suadet hoc Tabula Peutingerana; suadet ipse locorum situs, ut bene monuit Lambecius L. II. Bib. Vindob. p. 37., qui tamen, si Ph. Cluverio, quem sub oculis habebat, hanc observationem acceptam retulisset, laudem commeritus fuerat solidiorem. Fuit, Cluverio indice, ubi *Langen laber* nunc est. WESS.

CETIO.] *Kerweig.* SIML.

CETIVM M. P. XXIIII.] *Regium & Blandinianum* Cetio M. P. XXIIII. *Neapolitanum* Cretio M. P. XXIIII. *Longolianum* Celio M. P. XXIV. *&* Cretio *corrigitur. Infra in Regio* Cerio. SVR.

CETIO.] *Cretio* Cusani schedæ: vulgatum non esse mutandum, inscriptio Lambacensis Monasterii docet: P. AEL. FLAVI. DEC. ET. FLAMINIS. AEL. CETIENSIVM, sic enim Lambecius in lapide invenit, non ALCETIENSIVM, quod Gruterus Thes. p. CCCXLV. 8., nec AL. CETIENSIVM, quod Lazius L. II. R. Viennen. C. 2. habet: merito itaque Lambecius L. II. Bib. Vindob. p. 662. corrigit alteram Gruterianam p. DXVII. P. AELIVS. RVFINVS. DEC. ET. IIVIR. I. D. AEL. CETIENS. PERFICI. C. Quod vero eam explicat de *decurione & duumviro juri dicundo coloniæ Aeliae Cetiensis*, id mihi certum non videtur. Municipii dignitatem, non coloniæ, literati lapides urbi contribuunt Thes. p. CCCCLXIX. 8.

M. SEXTIO. VETTONIANO. AED.
M. AEL. CET. AN. LXX.

Gudium & hoc loco M. ALCET. recipientem, nemo temere sequetur, præsertim cum Fabrettus C. III. 57. Inscript. lapidem dederit, cui inscriptum est, M. VLPIO. VRSINO. NATIONE. NORICO. AELIO. CETIO. Fuit municipium ad montem *Kalenberg.* WESS.

ARLAPE.] *Erla by Bachlarn.* SIML.

ARLAPE M. P. XII.] *Sub eodem Duce Pannoniae, Equites Dalmatae* Arlape, *& Præfectus classis* Arlapensis *&* Marginensis. SVR.

ARLAPE.] Schottus *Ariape*, operarum peccato, vulgavit: Lambecius ut corruptæ voci succurreret, ex MS. Caesareo *Arlape* restituit, quam priores editiones agnoscunt omnes. Superant vocis nominisque vestigia in torrente *Erlap*, sicuti post Wolf. Lazium L. I. Rer. Vien. C. 3. Cluverius commonefecit. Est autem in M. P. error, quippe justo amplioribus a Vindobona ad hanc mansionem, eodem monitore. Tabula *Arelate* vocitat, nec aliter lex quædam Valentiniani, qua de Gothofredus in Chronogr. Cod. Theodosiani p. 70. 71. WESS.

LOCO FELICES.] Vel *Laco felice.* Liber Notitiarum *Lacus Felicis. Nideron Vaulzee.* SIML.

LACVM FELICIS M. P. XXVI.] *Regium* Loco Felicis M. P. XXVI. *Blandinianum* Locofelices M. P. XXVI. *Neapolitanum* Loco felicis M. P. XXVI. *Longolianum Blandiniani lectionem præ-*

LAVRIACO.	M. P. XX.
OVILABIS.	M. P. XXVI.
LACIACO.	M. P. XXXII.
JOVAVI.	M. P. XXVIIII.

BI-

præfert: & Loco felicis *corrigit. In Notitia Provinciarum sub Duce Pannoniae prima, Norici Equites sagittarii* Lacu felicis. SVR.

LOCO FELICIS.] Nostri MSS. *Loco felices.* Retinui quod in Regio erat, licet dubiæ scripturæ. *Locum* sive *lacum* hunc a Sextilio Felice, de cujus rebus in Norico gestis Tacitus L. III. H. C. 5., Lambecius L. II. Bib. Vindob. p. 656. nomen invenisse censet. WESS.

LAVRIACO.] *Lorch by Ens.* SIML.

LAVRIACVM M. P. XX.] *Regium* Lauriaco M. P. XX. *atque item Blandinianum. In Neapolitano* Lauriaco M. P. XXXII. *Sub eodem Duce Pannoniae prima, Præfectus Leg.* II. Lauriaco & *Præfectus classis* Lauriacensis. Lauriaci *mentionem à Procopio factam arbitror lib. 3. de Bello Gothorum, c. 35. tametsi interpres* Lauream *à Romanis vocatum vertit.* SVR.

LAVRIACO.] Defendit hanc scripturam, auctori Vitae S. Ruperti C. I. non spretam, Ph. Cluverius contra Velserum, qui tamen, ut ex ejus notis ad Eugippium C. 18. apparet, non prorsus rejecit. LAVREACENSES MILITES sunt in Thes. p. CLXIV. 3. Nomen urbs habuit a Laurone, qui mediam urbem olim alluebat, Lambecio L. II. Bib. Vindob. p. 634. teste. Coloniae jura habuisse ex veteri lapide, quo *Colonia Aureliana Laureacensis* dicebatur, Ph. Cluverius Norici sui p. 23 adfirmat: nec sine justa caussa tamen Ch. Cellarius de lapide isto addubitat, fassus parum se scire, unde sit. Puto Cluverium secutum esse M. Velserum L. III. Rer. Boic. p. 90, ubi inscriptionis ejus meminit, nullo, unde venerit, signato loco. Lambecius ex Thes. p. CCCCLXXXIV. 3. repetit, ubi PATRONVS ET MVNICEPS COL. AVG. LAVR. memoratur, obiterque Ph. Cluverium tangit, qui *Aurelianam* appellaverit, quæ *Augusta* erat. Ego vero hunc lapidem ad *Lauro Lavinum* pertinere arbitrer, ipsa inscriptionis sententia id postulante. *Lauriacum* ab Hunnis seculo VI. solo æquatum fuisse videtur, suntque in hanc rem præsignia Agapeti II. in literis ad Geroldum Lauriacensem verba. Ceterum *Laureata* Procopii, qua de Surita, referri huc non quita est, quippe in Dalmatia circa Salonas posita. WESS.

OVILABIS.] *Lambach.* SIML.

OVILABIM M. P. XXVI.] *Regium* Ovilavis M. P. XXVI. *Blandinianum* Ovilabis M. P. XXVI. *Neapolitanum* Ovilabis M. P. XXVIII. SVR.

OVILABIS.] Lapis Monasterii Lambacensis Thes. p. CCCXLV. 8. ITEM. DEC. ET. IIVIR. ET. PONTIF. COLONIAE. AVRELIANAE. ANTONINIANAE OVIL. Coloniam fuisse certum atque exploratum hinc est; non vero fuisse eo situ, quo monasterium illud: neque enim distantia passuumque numeri patiuntur. Certiora urbis vestigia & nominis in oppido *Wels* superfunt, uti fuse Lambecius L. II. Bib. Vindob. p. 655. docet, non multum ab ejus sententia dissidente Ph. Cluverio Vindel. p. 29. WESS.

JACIACO.] Vel *Laciaco*, vel *Laviaco. Asfach.* SIML.

JOVIACVM M. P. XXXII.] *Regium* Laciano M. P. XXXII. & *infra* Laciato & Laciano & Joviaco. *Bland.* Jaciaco M. P. XXXII. & *infra* Joviaco. & *Neapolitanum* Jatiaco M. P. XXXII. *Longolianum* Jaciaco: & *infra* Joviacus: *quare* Joviacum *lego. In Notitia sub eodem Duce Pannoniae prima Præfectus secunda Italicae militum Liburnariorum* Joviaco. SVR.

LACIACO.] Hoc plerisque MSS. probatum arripere placuit, quod Tabula eodem situ *Laciacis* præferat. Cluverio nostri temporis *Gemunde* est. WESS.

JOVAVI.] In Notit. libro *Juvavia. Saltzburg.* SIML.

JOVAVIM M. P. XXVIIII.] *Regium* Jovavi M. P. XXVIIII. *Blandinianum* Jovavi M. P. XXVIII. & Jovavi *eadem videtur manu corrigi. Neapolitanum* Jovani M. P. XVIII. *Longolianum* Juvani & Jovani *corrigitur. In Notitia Provinciarum sub Duce ejusdem Pannoniae prima & Norici, Præfectus leg.* I. *Noricorum militum Liburnariorum cohort.* 5. *partis superioris ad* Juvense.

BIDAIO.	M. P. XXXIII.
PONTE AENI.	M. P. XVIII.
ISINISCA.	M. P. XX.
AMBRE.	M. P. XXXII.
AVGVSTA VINDELIC.	M. P. XXVII.
	ROS-

vense. Saltzburgum *urbem esse, sunt qui affirment.* SVR.

JOVAVI.] Eos inter, qui *Saltzburgum* esse perhibent, multo antiquissimus est Eginhartus in Testam. Caroli M. scribens: *Juvavum qua & Saltzburg:* sic enim recte emendavi, consentiente MS. Eginharti Caesareo ut Lambecius docuit, Ph. Cluverius Vindel. p. 28. Coloniae olim juribus illustrem fuisse ex veteri inscriptione in Pighii Hercule Prodic. p. 145. COL. HADR. IVVAV. novimus. Nomen urbs indepta est ab amne *Juvavo*, quo de Vita S. Ruperti C. 1. *Exiit inde ad Juvavum fluvium, ubi olim Juvavia civitas fuit:* scio in Canisii editione aliter ea legi; sed rectius alterum è MSS. amplexi Bollandi socii sunt. Habet eundem fluvium Tabula. Facile ergo carebimus originatione, a paucis rejecta, quam Metellus in Quirinalibus p. 146. apud Canisium respicit:

Urbs praeclara patet, quam digne Julius optet
Caesar, juvamen ut foret;
Aut obex omni rebus dubiis regioni
Cui nomen est JVVAVIVM.

WESS.

BIDAIO.] Vel *Badaio.* Ptol. *Bedacum. Dietmanig*, vel, ut alii, *Burckhusen.* SIML.

BIDAIVM M. P. XXXIIII.] *Regium* Lidavo M. P. XXXIII. *& infra idem exemplar* Bidatio. *Blandinianum* Bidaio M. P. XXXIII. *Neapolitanum* Bodaio M. P. XX. *Longolianum item* Bidaio. SVR.

BIDAIO.] Ita potior librorum pars. Vossianus *Badaio M. P XXXII.*, cujus numeri Tabulæ accedunt, *BEDAIO*, & multo melius, præferenti. nam in lapide CXLIIX. Clas. I. Reinesii lectitatur:

BEDAIO AVG.
ET ALOVNIS
SACR.
C. CATIVS
SECVNDIANVS.

Bedaius ille locale numen fuit, uti vir eruditissimus ostendit. Fuit *Bedaium*, ubi locum occupavit *Bämburg* ad *Alazum* fluvium, Reinesio Cluverioque consentientibus. WESS.

PONTE AENI.] *Oetingen.* SIML.

PONTEM OENI M. P. XVIII.] *Regium* Ponte Eni M. P. XVIII. *Blandinianum* Ponte Ceni M. P. XVIII *Neapolitanum* Ponte Aeni M P. XXXII. *Longolianum* Pontefeni: *& corrigitur* Ponteſieni. Oenum *flumen Rhaetos, Noricosque interfluere, Tacitus Hist.* 3. *C.* 5. *auctor est, atque idem perhibetur à Ptolemaeo in descriptione Rhaetiae, & Vindeliciae. Strabo cum Segesticae urbis in plano sita meminit,* παρ' ἣν ὁ Ὄινος αὐτὸς συῤῥεῖ ποταμὸς, ἐκδιδοὺς εἰς τὸν Ἴστρον: *ut mirari satis soleam celeberrimi hujus fluminis à Plinio mentionem non fieri: quod librariorum culpa ferendum esse acceptum mihi persuadeo, cum tot fluminum ejus Provinciae ab eo facta sit mentio. Hujus mansionis sive oppidi in Notitia Provinciarum mentionem fieri video: Nam sub dispositione Ducis Provinciae Rhaetiae primae & secundae, recensentur Equites Stablesiani juniores* Ponte Oeni, *nunc* Febianis. *Arrianus Historiae Indic. C.* 4. *de fluviis agens,* Danubium *influentibus,* Oenum *se vidisse ac* Savum *memorat.* SVR.

PONTE AENI.] Sic MSS. Tabula *Ad Enum M. P. XIII.* a Bedaio. Cluverio Noric. p. 17. est *Alten Hohenauw* vel circa. Cum Simlero tamen faciunt Aventinus & Velserus L. III. Rer. August p. 215. WESS.

ISINISCA.] *Isem ein Markt in nider Peyren an der Iser.* SIML.

ISINISCAM M. P. XX] *Regium* Isinisca M. P. XII. *sed infra à* Ponte Oeni *ad hanc mansionem totidem* XX. M. P. *tribuuntur. Blandinianum & Longolianum* Isinisca M. P. XX. *Neapolitanum* Isinisca mpm. XXVII. SVR.

ISINISCA.] Videtur ab *Isi* amne, quem nunc *Iser* appellant, dicta. Plerique eruditi consentiunt *Monachium*, splendidam Ducis Bavariae sedem videri, & in numeris esse commissum, quos tamen magno consensu MSS. tuentur. WESS.

AM

ROSTRO NEMAVIAE.	M. P. XXV.
CAMPODVNO.	M. P. XXXV.
VEMANIA.	M. P. XV.
BRIGANTIA.	M. P. XXIIII.
ARBORE FELICI.	M. P. XX.

AD

AMBRA.] *Brug an der Amber.* SIML.

AMBRE M. P. XXXII.] *Habent Regium, Blandinianum & Longolianum: & infra in Regio* Ambrahae. *Alii* Ambram *vocant oppidum, quod nunc* Amper *appellant in Vindelicis.* SVR.

AMBRE.] Vaticanus M. P. XXIII., margo Fabriciani libri M. P. XXXII. Favent Simlero ejusque opinioni Aventinus, Cluverius & Velserus L. III. Rer. August. p. 215. WESS.

AVGVSTA VINDEL.] Seu *Vindelegorum. Augspurg.* SIML.

AVGVSTA VINDEL.] *Vinde* Vossianus, Parisinus *Vindelic.*, quomodo editiones vetustiores. M. Velserus L. III. Rer. August. p. 215. schedas produxit, quibus *Vindelicis* inerat: habebimus & nos infra in MS. Vossiano. Annales Bertiniani An. ıↄCCCXXXII. *Augustburg super Lech* vocant. Cetera, quæ urbis dignitatem illustravere cum cura executus est M. Velserus L. III. Rer Augustan. WESS.

ROSTRO NEMAVIAE.] Vel *Rostro Nemaniae. Memmingen.* SIML.

ROSTRVM NEMAVIAE M. P. XXV.] *Regium & duo reliqua manuscripta exemplaria* Rostro Nemaviae, *& statim* Nemaviae *fit mentio post* Campodunum: *tametsi* Vemania *legitur in eadem & in Notitia Provinciarum* Vimanianis. SVR.

ROSTRO NEMAVIAE.] Schedæ Vossianæ *Rostronae Maviae M. P. XV.* Cusani *Rostro Nimanie*, unde *Nimaniam* nugator Anastasius in Epitome fecit: ceteri MSS. cum Regio fere consentiunt. *Memmingam* nunc dici Cluverius non diffitetur. WESS.

CAMPODVNO.] Vel *Cambodunum.* Ptol. & Lib. Notit. *Cambodunum. Kempten.* SIML.

CAMPODVNVM M. P. XXXV.] *Regium* Campoduno M. P. XXXV. *Blandinianum* Campoduno mp. XXXII. *Neapolit.* Campaduno M. P. XXXII. *& Longolianum* Campodum mpm. XXXII. *Strabo Vindelicorum oppida esse* Βριγάντιον *&* Καμπόδουνον *libro iiii perhibet: & Ptolemaeo in* Vindelicis Καμβόδουνον. *In Notitia Provinciarum sub dispositione Ducis Rhaetiae prima & secunda Praefectus Legionis iii. Italicae pro parte media praetendentis a* Vimania *Cassiliacum usque* Cambiduno. Campidunum *esse alterum oppidum ferunt, diversum a* Campoduno Vindelicorum. SVR.

CAMPODVNO.] *Campidona* in Vita S. Magni C. 8. *Venerunt itaque post aliquot dies ad locum, qui vocatur CAMPIDONA, ubi repererunt oppidum valde formosum, sed in toto desertum.* adde & C. 21. *Kempten* esse viri docti concordant. XXXII. M. Vossian. adscribit. WESS.

VEMANIA.] Vel *Veniana.* Ptol. *Viana.* Liber. Not. *Viniania. Wangen.* SIML.

VEMANIA.] *Veniania* Vossianus; ceteri cum editis *Vaemania* aut *Vemania.* Notitia Imp. Occid. in Panciroli editione *Vimania:* Tabula vero *Vemania*, quod, *Nimavia* Suritae inducta, recepimus. Margini exemplaris Fabricii adscripta sunt M. P. XII. WESS.

BRIGANTIA.] Vel *Brigandia. Bregentz.* SIML.

BRIGANTIAM M. P XXIIII.] *Regium, & Neapolitanum* Brigancia M. P. XXIIII. *Blandinianum & Longolianum* Brigandia M. P. XXIIII, *sed in hoc* Brigantia *corrigitur. Ptolemaeo, sicuti Straboni, ad Rheni fluminis caput* Βριγάντιον. *In Notitia Provinciarum sub Duce Rhaetiarum, Praefectus numeri Barbaricorum* Confluentibus, *sive* Bracantiae. *De lacu* Brigantiae in Rhaetiis, *vide Ammianum Marcellinum libro xv. cap.* 4. SVR.

BRIGANTIA.] Vita S. Magni C. 6. *Brigantium*; non bene. *Locum laudabilem fore infra Germaniae terminos situm in Alamannia circa Rhenum fluvium, oppidumque olim dirutum, quod Brigantium nuncupant.* Rectius C. 17. *Arripientes iter juxta lacum Brigantinum usque ad locum, qui dicitur Brigantia.* SVR.

ARBORE FELICE.] *Arbon* ad lacum Brigantinum oppidum. SIML.

ARBOREM FELICEM M. P. XX.] *Regium* Arbore Felici M. P. XX: *& item reliqua. Ammianus libro xxxi. C.* 31. Gratianus exinde digres-

Gg 3

AD FINES.	M. P. XX.
VINDONISSA LEVGAS.	M. P. XXX.
ARTALBINNO.	M. P. XXIII.
	MON-

digressus per castra, quibus Felicis arboris nomen est, & per inauratum, ad opitulandum oppressæ parti, porrectis itineribus ire tendebat. *Eam mansionem in Notitia Provinciarum sub Duce Rhaetiarum, hac recensione intelligi arbitror: Tribunus Cohortis Herculeae Pannoniorum* Arbore. *Nomen Germanica lingua retinere perhibent cum arce in* Rhaetia prima. SVR.

ARBORE FELICI.] *Felici* Vaticanus, & margo Fabriciani libri. In Vita S. Magni C. 9. *castrum Arbonense*, C. 13. *oppidum Arbonense*. Vide de eo Franc. Guillimannum L. I. Rer. Helvet. p. 94. WESS.

AD FINES.] *Pfin an der Thur.* SIML.

AD FINES.] Solent ita fine gentis addito cognomine loqui. Livius L. XXXVIII. 15. *Consul, quia nulla legatio ad fines præsto fuit, prædatum in agros misit:* intelligit *fines Pisidiae.* Quorum vero hi *fines* fuerint, obscurum est. Surita Rhaetorum & Germanorum fines supra finivit: sed cum in Helvetiis versemur, ea opinio fidem non capit. *Tulingorum*, qui agros inter Brigantinum lacum & Rhenum incoluerunt, *fines* Menso Altingius MSS. in Tabulam notis fuisse adcredidit. Forte *fines*, qui Rhaetiam a Maxima Sequanorum separabant, intelligendi sunt: certe Notitia Imp. Occid. *Vindonissam* in hac provincia, *Arborem Felicem* in illa locat: Beatus Rhenanus L. III. Rer. German. p. 135. non longe ab hac sententia abest. Ceterum Ch. Cellarius L. II. G. A. C. 3. p. 280. post hanc mansionem *Vitodurum*, quod sequens iter tuetur, excidisse arbitratur. MSS. nihil mutant, nec propterea tamen minus probabilis erit viri eruditi sententia: sane sequentis urbis numeri, si *Vitodurum* recipere nolis, adaugendi sunt. WESS.

VINDONIS LEVGAS.] Ita habet MS. & Aldinum exemplar. Indicatur autem *Vindonissa*, quam liber Provinciarum Galliae *castrum Vindonense* nominat: hodie *Windisch* dicitur, quondam oppidum, nunc exiguus vicus ad trajectum Ursæ fluvii. *Leugas* sæpe in Antonino pro *Legione* ponitur errore librorum: numerus tamen Legionis hic omissus est: sed Tacitus L. IV. H. C. 70 Legionem XXI. Vindonissae stativa habuisse indicat. SIML.

VINDONISSAM LEG. M. P. XXX.] *Regium* Vindonissa Leugas XXX. *Blandinianum* Vindones leugas M. P. XXX: *& infra in eodem* Vindonissa. *Neapolitanum* Vindonas mpm. XXX. *Longolianum* Vindones Leg. mpm. XXX. *Tacitus Hist.* 4. *C.* 60. Cohortium, alarum, legionum hiberna subversa, cremataque iis tantum relictis, quæ Mogontiaci, ac Vindonissae sita sunt. *Oppidum fuisse Helvetiorum adparet, nunc pagus.* SVR.

VINDONISSA.] Schedæ nostræ *Vindonas Leugas.* Sequor Regium Suritae Legionem XXI. Vindonissae stativa habuisse ex Tacito Simlerus vere docuit: idem vetus lapis, quem vir eruditus nuper Amoenit. Literar. tom. VII. p. 52. inseruit, in his locis repertus testificabitur:

. . . CLAVDIO PIMNO
MEDICO LEG. XXI.
CLAVDIAE QVIETAE EIVS
ATTICVS PATRONVS.

nec exploratum tamen est, eam hoc loco indicari. Quin longe vero est similius, monere auctorem voluisse, ab hac urbe *Leugis* locorum spatia sese dimensum esse: atque hoc docere Vaticanum codicem credo, cum in capite hujus itineris, quod monere ibi neglexi, sic scribit. *AD TREVEROS LEVGAS N. M. P. CCXXXI.* Jam vero *Leugis* usos fuisse in Gallia, dubio vacat, & commodiore occasione exemplis confirmabitur: imo ab hac ipsa urbe & Vitoduro, sicuti sequens iter ostendit. Dolendum itaque est, numerum Leugarum cum M. P. conjunctarum per librariorum negligentiam atque inscitiam toto hoc itinere intercidisse. Vide N. Bergerium L. III. Viar. Milit. C. 37. & de Vindonissa Guillimannum L. I. Rer. Helvet. C. 3. WESS.

ARIALBINO.] Vel *Artalbino.* Quidam existimant esse oppidum Sequanorum *Mulhusen.* Schudius inter Arialbinum & Vindones ponit *Augustam Rauracum*, & post Arialbinum *Urunctis*,

MONTE BRISIACO. M. P. XXX.
ARGENTORATO. M. P. XXXVIII.

cis, quo ordine hæc loca in ſequenti itinere ponuntur. SIML.

ARTALBINNVM M. P. XXIIII.] *Regium* Atrialbino M. P. XXIIII. *Blandinianum* Arialbinno M. P. XXIIII. *Neapolitanum* Arialbimo M. P. XXXIIII. *Longelianum* Arialbimio mpm. XXVII & XXIIII. *corrigitur: & infra* Artalbinio: *excepto Regio, in quo infra ea manſio deeſt.* SVR.

ARIALBINO.] Sic omnes noſtri libri. Tabula *Arialbinnum*. Quo fuerit ſitu viris doctis non convenit. *Mulhuſa* Sequanorum eſſe non poterit: neque enim iter tanto ſpatio à Rheno recedit. *Baſileam* nunc ejus ſedem tenere Cluverius L. II. Germ. A. C. 5. acriter pugnat, nec potuit tamen hanc ſententiam aut Valeſio aut Cellario perſuadere: uterque potiſſimum urget, *Baſileam* Theodoſii M. ætate eo nomine fuiſſe inſignitam: Theodoſio vero Itinerarium ac Tabulam eſſe recentiora, adeoque *Baſileam*, non *Artalbinnum* debüiſſe memorari. Nec tanti tamen hoc eſt, ut aliquem de ſententia depellere poſſit. Sit enim Theodoſio Itinerarium recentius, quod ego usquequaque verum non arbitror. Fac tamen ita eſſe, propterea ne vetuſtius loci nomen nominari haud potuit? ſane *Uſtradizum*, quam manſionem Baſilius M. Ammianus atque alii *Nicen* vocant, id præter ſolitum non eſſe, argumento eſt. Tabulæ *Malatis*, quam ſequenti itinere *Bononiam* Itinerarium, Idatius & Ammianus nuncupant, idem adfirmat. Quamvis autem Ph. Cluverius intortum id telum facile exire atque eludere poſſit, vereor tamen ut cauſſam, quam mox ipſe deſerit, vincat. Vicum eſſe ait CIƆCCL. paſſibus infra Baſileam, cui *Klilben* nomen ſit: inde nobis ſtupenda transformatione *Artalbinum* exſtruit. Atqui ſitus ejus tota regione diverſus ultra Rhenum eſt, prætereaque *Klybe* & tractus circa eum *an der Klybe* appellatur. Docuit hoc me vir egregius Rud. Wetſtenius in Diſſert. de *Urſula & XI. M. Virg*, cujus ſi de manſione ſententiam requiris, verba accipe. *Ego verum nomen*, inquit, *putaverim* ARTALBINNVM, *atque hoc abjecta, quod frequentiſſimum, adſpiratione pro* Hart-halbinne. *Inter* Auguſtam *enim* Raurac. & Cambetem *interjacet ſilva, cujus nomen adhuc hodie* die HART. *Ingreſſus ejus prope Auguſtam eſt, exitus non procul a Cambete. Intermedio tractu videtur locus aliquis fuiſſe, qui vocaretur* Hart halb-inne, *quod nunc diceremus* in der halben Hart. *Ubicunque autem praciſe fuerit locus ille, procul a Baſilea diſtare non potuit.* Hæc ille. WESS.

MONTE BRISIACO.] *Briſach* oppidum ad Rhenum, quod tamen quidam olim ab altero latere fluvii ſitum fuiſſe exiſtimant. SIML.

MONTEM BRISIACVM M. P. XXX.] *Ab eo monte* Brisgaviam *regionem vicinam ab Almannis nuncupatam ferunt.* SVR.

MONTE BRISIACO.] Simlerus Beatum Rhenanum L. III. Rer. Germ. p. 153., cui Ph. Cluverius L. III. Germ. A. C. 4. multa reſcripſit, in oculis habuiſſe videtur. *Briſiaci* data eſt L. 8. Cod. Theod. *de privil. eorum, qui in ſacro Palat.* WESS.

ARGENTORATO.] *Strasburg.* SIML.

ARGENTORATVM M. P. XXXVIII.] *In Regio deeſt hujus manſionis titulus: & in Blandiniano, & Longeliano* Argentorata M. P. XXXVIII. *In Neapolitano* Argentorato mpm. XXXVIII. *Ptolemaeo in* Vangionibus, Ἀργεντόρατον *Ammianus libro xv. C.* 11. Dein prima Germania, ubi præter alia municipia Mogontiacus eſt, & Vangiones, & Nemetes, & Argentoratus, Barbaricis cladibus nota. Argentoratenſe *enim prælium, à Caeſare Juliano devictum, & ab eodem auctore libro xvi. C.* 12. *deſcriptum adparet: cujus belli diſcrimen his verbis elevat Ammianus. Libro enim xvii. C.* 1 *ita predidit:* Quod utrimque metu perfidiam frænante fecerunt hoc memorabili bello, comparando quidem Punicis, & Teutonicis: ſed diſpendio rei Romanae peracto leviſſimo, ut fauſtus Caeſar exultabat, & felix. *Hoc oppidum arbitrer ab Auſonio* Vici *nomine, initio carminis Moſellae deſignari.*

Tranſieram celerem nebuloſo flumine Navam,
Addita miratus veteri nova mœnia vico.
Aequavit Latias ubi quondam Gallia Cannas
Infletæque jacent inopes ſuper arva catervæ.

SVR.

TABERNIS.	M. P. XIIII.
DECEM PAGIS.	M. P. XX.
DIVODORO.	M. P. XX.
* * *	M. P. XII.
TREVEROS.	M. P. XVI.

ITER

ARGENTORATO.] Vetus Notitia *Civitas Argentoratensium hoc est Stratisburgo.* Ausonii versus aliorsum spectant:

Addita miratus veteri nova moenia vico

Bingium designant, uti Freherus ad Mosellam & Ph. Cluverius L. II. Germ. Ant. C. 11., explosa Scaligeri sententia, docuerunt. Wess.

TABERNIS.] *Zabern*, sedes Episc. Argentoratensis. Siml.

TABERNAS M. P. XIIII.] *Neapolitanum exemplar* M. P. XIIII. *& reliqua* XIIII. *Videndum an Rhenanae ea Taberna sint, quarum Ausonius in Mosellae carminis initio meminit.*

Praetereo arentem sitientibus undique terris
Dumnissum, riguasque perenni fonte Tabernas:
Aruaque Sauromatum nuper metata colonis:
Et tandem primis Belgarum conspicor oris
Nivomagum, divi castra inclyta Constantini.

Infra in Itinere, à Mediolano per Alpes Penninas: Moguntiacum, Argentoratum, Salison, Tabernae, & Noviomagus *adjunguntur*, *ut* Tres illæ Tabernae *sint*, *Ammiano libro xvi. C.* 11. *memorata*: Conversus, *inquit*, hinc Julianus ad reparandas Tres Tabernas, munimentum ita cognominatum, haud ita dudum obstinatione subversum hostili, quo ædificato constabat, ad intima Galliarum, ut consueverant, adire Germanos arceri, & opus spe celerius consummavit, & victum defensoribus ibi locandis, ex barbaricis messibus, non sine discriminis metu collectum militis manu, condidit in usus anni totius. Sur.

TABERNIS.] *Tabernae* hoc loco atque apud Ammianum intelligendæ sunt *Alsaticae*, non *Rhenanae*, sicuti contra Cluverium D. Petavius ad Juliani Imp. Epist. ad Athenienses & H Valesius ad Ammian. L. XVI. C. 2. ostenderunt. Iter hic a Rheno deflectit in mediterranea, ut ex Tabula locorumque positura apparet. Meminit & harum Tabernarum Nithardus L. III. p. 471. *Iter per Tullensem urbem accelerans Elizazam ad Zabarnam introiit.* Eliaazam appellans, quam *Alsatiam* alii, qua de re Ulr. Obrechtus Prodromi Rer. Alsatic. C. 6. Wess.

DECEMPAGIS.] MS. liber habet *Decem plagis*: sed magis placet altera lectio, hodie vocatur *Duose in Lotringen.* Siml.

DECEM PAGIS.] Horum meminit Ammianus L. XVI. C. 2. In M. P. videtur esse vitium ob hæc Paulli Warnefridi de Episcop. Metens. non longe a principio. *Igitur exinde hostes, dum ad oppidum, quod appellatur Decempagos, quod a Metensi urbe XXX. M. P. abest, pervenissent.* In Tabula spatium paullo amplius est, nec usquequaque tamen conspirans. Wess.

DIVODORO.] *Mets.* Siml.

DIVODVRVM M. P. XX.] *In Regio* Divodora P. M. XXXVIII. *Reliqua* Divodoro M. P. XX. *Tacitus Hist. I. C.* 63. Divoduri Mediomatricum *oppidi meminit: & Ptolemaeus item in* Mediomatricibus *collocat* Διουόδουρον. *A* Divodoro *mansione in exemplari Regio duarum mansionum lacuna extant, sine nominibus, & prima* M. P. XII. *attribuuntur, quam nos asteriscis, & litteris miniaceis signavimus: & ultima mansioni qua Trevirorum est urbis, qua in reliquis exemplaribus* Divodorum *consequitur* M. P. XVI. *tribuuntur. Blandinianum* M. P. XIII. *praefert, & Neapolitanum* XVI. *Longolianum* XIII. *&* XXVI. *corrigit.* Sur.

DIVODORO.] Labente Imp. *Metis* dicebatur: unde in Gestis Aldrici p. 3. *in civitate Mediomatricis, quæ alio nomine Mettis vocatur.* Atque hinc cantilenæ Ecclesiasticæ, quoniam Drogo Episc. in suam Metensem Ecclesiam usumque publicum recepisset, inde vero ad alios essent propagatæ, *Met* aut *Mette* dici cœptæ sunt, uti Monachus S. Galli L. I. Vitæ Caroli M. C. 11. docet. In Chronico Episc. Metensium, quod D'ACHERY publicavit, leges: *Dividunum itaque nuncupata est, quasi Divum, id est, Deorum nomen.* & post pauca: *Mediomatricis*

ITER PER RIPAM PANNONIAE A TAVRVNO IN GALLIAS AD LEG. XXX. VSQVE.

A TAVRVNO LAVRIACVM.	M. P. DLXXXVII.
INDE AVGVSTA VINDELICVM.	M. P. CCXXII.
ARGENTORATO.	M. P. CCCXXII.
AD LEG. XXX.	M. P. R.

A LAV-

diomatricus quoque vocatur a circumpositarum urbium situ. Habet namque Treviros Metropolin ab Aquilone: Tullum a meridie: Virdunum ab occidente: inter quas flores quasi media mater. Addit dein alias ineptias, quibus exscribendis, ne operam abutar, parco. WESS.

TREVEROS] In libris nostris nulla hiatus sunt vestigia; omnes *Divodore* statim *Treveros M. P. XVI.* subjiciunt. Dedimus tamen hoc Regio codici, ut vacuum mansionis spatium asteriscis signaremus, servatis XII. M. P. Fecimus autem eo promptiores, quod amplius omnino intervallum Divodurum inter & Treveros intercedat, quam vulgo libri porrigunt. Tabula *Caranuscam* & *Ricciacum* inter Divodurum & Treveros ponit: alterutra, forsan & utraque, mansio excidisse videtur. Vide hac de re differentem Dav. Blondellum in Pleniore Geneal. Francicae Assertione p. 114. Ausonius in Claris Urbib.

Trevericaeque urbis solium, qua proxima Rheno,
Pacis ut in dia gremio secura quiescit:
Imperii vires quod alit, quod vestit & armat.

nimirum variæ illic erant fabricæ, quarum *Triverorum scutaria*, *Trivererum ballistaria*, *moneta, argentaria* in Notit. Imp. Occid. memorantur. *Excellentissima Treverorum urbs* Salviano L. VI. Gub. Dei p. 113. dicitur. WESS.

A TAVRVNO.] MSS. habent *Ad Aurino.* Sed cum initium itineris hic ponatur, non *AD*, sed *A* vel *Ab* scribendum erat. Arbitror ex veteri scriptura *A Taurino* factum esse *ad Aurino. Taurunum* autem vel *Taurinum* oppidum est Pannoniae, quod hodie *Griechischen Wyssenburg* nominatur. SIML.

A TAVRVNO LAVRIACVM M. P. D. LXXXVII.] *In Regio* Ad Tarino Lauricano M. P. D. LXXXVII. *In Blandiniano* A Daurino Lauraco M. P. DLXXXVII. *Neapolitanum* A Daurino Lauriaco M. P. D. LXXXVII. *Longolianum* Ab Aurino Lauricum mpm. D. LXXXVIIII & D. LXXXVII. *corrigit. Plinius L. 3. C. 25.* Alter amnis Bacuncius Saum Sirmio oppido influit: ubi civitas Sirmensium, & Amantinorum. Inde XLV. M. P. Taurunum: ubi Danubio miscetur Saus. *Ptolemaeo in Pannonia inferiore* Ταύρουνον. *In Notitia Provinciarum sub dispositione Ducis provinciæ Pannoniae ii. Ripariensis, Equites promoti* Tauruno: *& Auxilia Ascarii* Tauruno, *sive* Marsonia. SVR.

A TAVRVNO.] Pulchre viri docti hoc reformarunt, abiitque in easdem cogitationes vir doctus, cujus olim Fabricii fuit exemplar. Libri nostri *A Dauruno*, quamquam Vatican. *Ad Aurent.* WESS.

INDE AVGVSTAM VINDELICVM M. P. CCXXII.] *In Regio* M. P. XL: *& reliqua* CCXXII. SVR.

ARGENTORATVM M. P. CCCXXII.] *Fœde Regium in his numeris depravatum reperitur: nam* M. P. XXXVIII. *habet: reliqua* CCCXXII. *praferunt.* SVR.

AD LEG. XXX. M. P. R] *Hic titulus deest in Regio; & Blandinianum* Ad lec XXX. M. P. X. *habet. Neapolitanum multo pejus* Ad lech M. P. XXX. *Longolianum* Adlec mpm. XXX. *ut in omnibus summa mansionum numerus, quae* Argentorato ad Leg. XXX. *exponuntur, desit. Neque id mirum videri debet, cum hoc itinere, praeter morem, aliud interjectum iter videamus.* SVR.

AD LEG. XXX. M. P. R.] Sic quidam è scriptis nostris. Litera canina addita a librario est, ut moneret *Respiciendum* esse: animum haud dubie ille advertit, M. P. hic fuisse omissa. Simlerus Basileae expressit *Ad Leg. M. P. CXL.* 30. *sic*, nec tamen, an MSS. duces haberet, docere voluit; neque adeo tutum opinamur, illius vestigia legere. Quod vero Surita admonet, aliud hic iter esse insertum, id secus est. Ducunt mansiones profecturum per Danubii ri-

pam.

A LAVRINO.	M. P. XXV.
RITTI.	M. P. XXXIII.
IN MEDIO ACIMINCI.	M. P. CXIII. Sic.
CVSI.	M. P. XXXIII.

BO-

pam. *In medio Aciminci M. P. CXIII.*, quod virum eruditum in hanc sententiam impulit, vitiosum est, uti videbitur. Wess.

AD LAVRINVM M. P. xxv.] *Regium* A laurino M. P. xxv. *Blandinianum* A laurino M. P. xxvi. *Neapolitanum* Ad laurino mpm. xxv. *Longolianum* A laurino M. P. xxvi. *&* xxv. *corrigitur.* Sur.

A LAVRINO.] Excerpta librorum nostrorum in hanc lectionem conspirant, quamvis falsissimam. Scribendum est *a Taurino*: iter enim, quod summatim auctor descripserat, a capite orditur, ut in Africae itineribus & eo, quo Roma in Aegyptum pergitur. Recte ergo Simlerus *A Daurino Ritti M. P. XXXIII.* vulgavit: præsertim cum Tabula a Tauruno *Rittium M. P. XXIII.* numeret, nulla *Laurini* mentione facta. natus error est, ut sæpe, ex similitudine literarum L. & T. in Longobardico scribendi more. Wess.

RITTI.] Ptol. *Rithium* vocat. Lib. Notit. *Ricti. Salankaemen.* Siml.

RITTI M. P. xxxiii.] *Regium* Ritti mp. xxxii. *Blandinianum & Neapolitanum* Ritti M. P. xxxii *Longolianum* Ritti M. P. xxx: *&* xxxiii. *corrigitur. Sunt qui & Rhittium scribant. Ptolemaee inter urbes Pannoniae inferioris sub Danubio* Ῥίτιον. *In Notitia provinciarum sub duce Pannoniae secunda, quam Riparienjem cognominat, sive Saviae Equites Dalmatae* Ricti. Sur.

RITTI.] In M. P. error implicatus videtur. Tabulæ xxiii. M. P. veriora sunt. *Salankemen* nunc duci Lazius quoque opinatus est. Forte tamen *Petri Varadini* situs melius respondebit, uti & M. Altingio visum fuit. Wess.

ACVMINCVM] Vel *Acimincum. Camerz.* Siml.

IN MEDIO ACIMINCI M. P. cxiii.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum initialibus literis miniaceis* in medio: *& statim subdit* Aciminci M. P. M. cxii. Sic. *Neapolitanum* In medio Acummniti mpm. cxii. Sic. *Longolianum* In medio A Tiainci mpm. cxii. Sic. *Videtur hoc iter seorsim numeris* cxiii. *designari, qui summa ferendi sunt accepti itineris a* Tauruno Lauriacum: *ut præcipua earum sex mansionum ratio haberi posset: quare earum titulus miniaceis descriptus est litteris, ne summam numerorum universi itineris à* Tauruno-Lauriacum *confundat, summam illam* cxiii. *introrsum redigendo. Præterea animadvertendum, duo oppida fermè ejus nominis à Ptolemaeo, Antonino, & Marcellino Ammiano, atque Scoto, qui Notitiam Provinciarum concinnasse fertur, in eadem Pannonia inferiori ad Danubium utrumque recenseri, quæ distingui oporteat. Ea sunt* Acimincum, *quod &* Acumincum *vocant, &* Acincum. *Ptolemaeo inter urbes easdem Pannoniae* Ἀκύμινκον, *quod* Acincum *esse intelligimus: &* Ἀκούμινκον λεγεὼν, *quod juxta* Rittium *collocat, quemadmodum & hoc adjunguntur Itinerario: Ammianus libro xix. C.* ii. Proinde vallo prope Acumincum locato, celsoque aggere in speciem tribunalis erecto, naves vehentes quosdam legionarios expeditos, alveum fluminis proximum ripis observare sunt jussæ. *De* Acinco *vero libro xxx. C.* 5. Valentinianus Acincum prope castra commovit: navigiisque ad repentinum casum conjunctis & contabulato celeri studio ponte per partem aliam transit in Quados. *De* Aciminco *Scotus sub dispositione v. s. Ducis provincia Pannoniae Ripariensis, sive Saviae, cuneus Equitum Constantium* Aciminci, *& Equites Sagittarii* Aciminci. *Sub dispositione vero v. s. Ducis provincia Valeriae Ripensis* Acinci *fit mentio hoc pacto:* Auxilia vigilum contra Acinco trans in Barbarico: *& item Præfectus leg. ii. Adjutricis tertiæ partis superioris* Acinco: *ut nulli dubium sit, quin &* Acimincum, *&* Acincum *diversa ejusdem regionis oppida hoc Itinerario recenseantur: ne quis pro uno, atque eodem accipiat oppido.* Sur.

IN MEDIO.] *Aciminci* quoque Vaticanus. Aliud hic iter describi verum non est. Vitium est in M. P. Tabula a Rittio *Acunum*, ita enim perperam scribit, M. P. vii. inde Cusum M. P. xl. numerat. Simlerus Basileae vulgavit, *In medio,*

BONONIA.	M. P. XVI.
CVCCI.	M. P. XVI.
CORNACO.	M. P. XVI.
TEVTIBVRGO.	M. P. XVI.
MVRSA.	M. P. XVI.
AD NOVAS ET AVREO MONTE ANTIANIS.	M. P. XXIIII.

AL-

medio Aciminci M. P. XXV., nihil de MSS. monens: nostri in *CXII. M. P.* consentiunt. *Acimincum* & *Acincum* diversa Pannoniae fuisse oppida, clarius est quam cum sudum est maxime. Habet de illis quædam Lambecius L. II. Bib. Vindob. p. 677., sed erroribus fœdata. WESS.

CVSI.] *Sere* vel *Cudolasi.* SIML.

CVSI M. P. XXXIII.] *Regium* Cusi M. P. XXXII. *& reliqua* M. P. XXXIII: *quo numero in eisdem exemplaribus recte constat ratio summa* CXIII. M. P. *In Notitia Provinciarum sub Duce Pannoniae Secunda Equites Dalmatæ* Cusi. SVR.

CVSI.] Mentio hujus est in milliario lapide, quem in Danubio Pannonico Tab. XLVII. Comes Marsilius provulgavit.

IMP. CAES.
MARCO
AVRELIO
CLAVDIO. PIO
FELICI INVICTO
A MALATA
CVS... P.
XVI.

Fuit in lapide CVSVM M. P., quod perspicue ex alio apparet, in quo ultimæ vocis literæ, quæ hic deficiunt, in sese implicatæ conspiciuntur. *Cusi* amnis ultra Danubium Tacitus An. II. C. 63. mentionem fecit, sed is, si *Waga* sit, ut Ph. Cluverius L. III. G. A. C. 31. & Ch. Cellarius L. II. Geog A. C. 5. p. 586. censuerunt, nihil ad hanc mansionem. Ceteroqui non inepte diceretur, nomen *Cusi* loco venisse, quod ostio illius amnis objaceret. WESS.

BONONIA.] *Boumonster.* SIML.

BONONIA.] Bononiae hujus meminere Notit. Imp. Occid. & Ammianus L. XXXI. C. 11. & L. XXI. C. 9. ubi milliario XIX. a Sirmio disparatam dicit. Idatius Coss. Constantio & Maximiano *castra facta* refert *in Sarmatia contra Acinco & Bononia*, estque eorum castrorum in Notitia memoria. Tabula *Bononiam* non habet, sed ejus loco *Milatis* XVI. M. P. a Cuso, pro quo *Malatis* Ravennas L. IV. C. 20., quod verum est: nam & Tabulæ editio, quæ Velseri operibus indita est, id præfert & literati lapides, de quibus paullo ante. Videtur hinc patere, *Bononiae* nomen recentius esse ac in *Malatae* locum successisse. WESS.

CVCCI.] *Coroska* vel *Curuska.* SIML.

CVCCI M. P. XVI.] *Regium* Cuicoi M. P. XVI. *Blandinianum & Longolianum* Cucci M. P. XVI. *Neapolitanum* Cucti M. P. XVI. *In eadem Notitia sub eodem duce, cuneus Equitum prometorum* Cuccis, *& Equites Sagittarii* Cuccis. SVR.

CVCCI.] *Cuccio* Tabula cum iisdem M. P., Ravennas *Cutio.* Menso Altingius *Baranswar* nunc esse existimat. WESS.

CORNACO.] *Zata.* SIML.

CORNACVM M. P. XVI.] *Ptolemaeus item, atque hujus Itinerarii auctor* Κόρνακον, *&* Τάρβοοιρον *adjungit. In Notitia sub eodem duce, Equites Dalmatae* Cornaco. SVR.

TEVTIBVRGO.] Vel *Teutiburgie.* Prius in Ptolemaeo & Notitia est. *Erdeuvud.* SIML.

TEVTIBVRGIVM M. P. XVI.] *Regium* Theutiburgo M. P. XVI: *& reliqua* Teutiburgio mp. XVI. *In Notitia provinciarum sub Duce Pannoniae secunda Ripariensis, Equites promoti* Teutiburgio *& cuneus equitum Dalmatarum* Teutiborgio, *& Praefectus Leg. ii. Herculeae* Teutiburgio. SVR.

TEVTIBVRGO.] Hoc rectum mihi visum est ob Regii codicis dignitatem & Notitiam, quæ inter insignia Ducis Pannoniae 1. *Teutibergus.* In Tabula *Tithoburgo*, non bene. Natum mansioni nomen est, quod *Teutones* inibi in statione fuissent. WESS.

MVRSAM M. P. XVI.] *Hac mansio in Regio desideratur, & in reliquis præfertur exemplaribus.* SVR.

MVRSA.] Recedit iter a Danubio ad Dravum. Tabula, quæ ripam Danubii legit, *Mursam* hoc loco non habet. WESS.

AD NOVAS ET AVREVM MONTEM M. P. XXIII.] *Regium exemplar* Ad Novas & Au-

ALTINO IN MEDIO LVGIONE. M. P. XXV.
AD STATVAS IN MEDIO ALISCA AD LATVS RIPA ALTA. M. P. XXVIIII.
LVS-

Aureo monte Antianis M. P. XXIIII: *& item in reliquis legitur exemplaribus. In Notitia sub Duce Pannoniae secunda Riparienfis, Equites Dalmatae* Novis, *& Praefectus Leg. vi. Herculeae cohortis v. partis superioris* Aureo monte. SVR.

AD NOVAS ET.] Noſtri omnes cum editis, *Ad novas* & *aureo monte Antianis M. P. XXIIII.*, quod repudiare non placuit. Puto indicari a *Murſa* per manſiones *Ad novas* & *Aureum montem* iter eſſe *Antiana*. Regii codicis exſcriptor *Antianis* intempeſtive repetiit; nam XXIIII M. P. Murſam inter & hanc ſuperius iter tantummodo interpoſuit. Ceterum *Aureus mons* longe diverſus eſt ab eo, quem p. 132. explicuimus. WESS.

ANTIANIS M. P. XXIIII.] *In Regio exemplari* Antianis M. P. XXIIII: *quae manſio in reliquis deeſt exemplaribus: fortaſſe quod librarii arbitrarentur dictionem hanc* Antianis *geminari: & certe ita eſſe, veriſimile mihi apparet: & delendum eſſe ex ſuperiore titulo, ut ſit* ad Novas, & Aureum montem M. P. XXIIII. Antianas M. P. XXIIII. *& manſio quae in reliquis deſideratur miniaceis adſcribitur litteris. De* Antianis *ſupra à me habita mentio eſt.* SVR.

ALTINVM.] *Boſok. Legione* vel *Lugione. Butha.* SIML.

ALTINVM IN MEDIO LEG. M. P. XXV.] *In Regio* Altino in medio Lagione M. P. XV. *Reliqua* Altino in medio Legione M. P. XXV. *In Notitia ſub Duce Provinciae Valeriae Ripenſis, cuneus Equitum Fortenſium* Altino. SVR.

ALTINO IN MEDIO.] Voſſianus *Altinum in dio Legione.* Rectum videtur *Lugione*, quod ex Simlero recepimus. *Zugione* Tabula, ab Antianis XII. M. P. remotum, unde recte hic *in medio* locatur. Ptolemaeo Αὐγίνον dicitur. WESS.

AD STATVAS] *Congruunt & nomina, & numeri in exemplaribus Regio, & Neapolitano: Blandimianum & Longolianum* M. P. XXXVIII. *Hoc titulo quid auctor indicet ex his verbis* In medio *ſatis apparet: id eſt, in medio itinere, ex una ad alteram manſionem, inſignem aliquam relinqui ſtationem: quando & ad latus itineris eadem ratione* Ripa alta *cenſetur. In Notitia Provinciarum ſub Duce Valeriae Ripenſis, Equites Dalmatae* ad ſtatuas, *& auxilia Urſarenſia pone Navata, nunc* ad ſtatuas. *Sub eodem in vetuſto exemplari, praefectus Leg. ii. adjutricis cohortis partis ſuperioris* Aliſcae: *quae dictio* Aliſcae *in excuſo deeſt exemplari. Tribunus Cohortis* Aliſcae: *ita enim & in vetuſto legitur exemplari. Et cuneus Equitum Stableſianorum* Ripa alta, *nunc* Conraduza: *Et Equites Dalmatae* Ripa alta. SVR.

AD STATVAS.] Ch. Cellarius, ſi coloſſeae intelligantur ſtatuae, ad *Coloczam* urbem referri poſſe admonet; quia vero in adverſa ripa eſt, ſedem potuiſſe mutare addit L. II. G. A. C. 8. p. 559. mihi perquam dubium hoc atque incertum videtur. WESS.

ALISCA.] Liber Notit. *Aleſca. Anyavara.* Ripa alta. *Tholna.* SIML.

RIPA ALTA.] Meminit Tabula XXII. M. P. a Lugione Dedit Imp. Valentinianus *Ripae altae* L. 4. C. Theod. de Reparat. Apellat., ſed ea ad Rhenum in Germania quaerenda eſt, ubi Valentinianus An. CCCLXIX., quo legem dictavit, verſabatur. Habet ibi Notitia *Ripam altam*, creduntur que veſtigia ſupereſſe in *Altrip* ad Luterae confluentes. Nominis cauſſa eſt in aperto, repetita a loci ſitu, qui cum & alibi conſimilis eſſe poſſit, mirandum non eſt in Gallia, Britannia atque aliis in provinciis loca itidem ab *alta ripa* appellari. WESS.

LVSSVNIO.] Ptolem. & liber Notit. *Luſſonium. Pax.* SIML.

LVSSVNIVM M. P. XVIII.] *Habent manuſcripta* Luſſunio M. P. XVIII. *Longolianum* Luſſimio M. P. XVIII. *Ptolemaeo inter urbes, quae ſub Danubii ripa ſita erant,* Λουσσόνιον. *Sub Duce Valeriae Ripenſis, cuneus Equitum Conſtantianorum* Luſſonio, *nunc* Intercisa: *& Equites Dalmatae* Luſſonio. *Et praefectus Leg. ii. Adjutricis* Luſſonio. SVR.

ANAMASCIA.] Lib. Notit. *Adnamantia*, mendoſe, ut arbitror. Nunc *Atmax.* SIML.

AN-

LVSSVNIO. M. P. XVIII.
ANNAMATIA IN MEDIO INTERCISA. M. P. XXIIII.
VETVSSALINA IN MEDIO MATRICA. M. P. XXVI.
CAMPONA IN MEDIO ACINCO LEG. II. ADIVT. M.P.XXIII.
AD

ANNAMATIAM IN MEDIO INTERCISA M. P. XXIIII.] *Habet Regium auferendi casu: & reliqua* Anamatia &c. *Plinio, in vetustis exemplaribus Bibliot. Toletanae, in descriptione Pannoniae, L.* 3. *C.* 25. Ammantes: *in aliis* Amanti. *In Notitia provinciarum sub Duce Valeriae Ripensis Equites Dalmatae* Adnamantia *in vetusto exemplari: & in excuso*, Ad Nammantia. *De* Intercisa *vero, qua* in medio *itineris conlocatur, sub eodem Duce, prater mansionem supra* Lussunio *memoratam, Equites sagittarii* Intercisae. *Forte hac mansio* Danubio *flumine alluebatur, ut inde nomen invenerit, quo usus est Ausonius poëta*, Arelatem *celebrans; Ait enim:*

Præcipitis Rhodani sic intercisa fluentis,
Ut mediam facias navali ponte plateam.

SVR.

ANNAMATIA.] Sic & Tabula, quæ Lussonio, sive ut vitiose scriptum in ea est, *Lusione* M. P. XV. disjungit. Est in fragmento III. operis Histor. Hilarii p. 1323. *Eulalius ab Amantiae:* sed is ex Illyrico, ut commodiore loco dicetur, fuit. WESS.

INTERCISA.] *Rachzkewy*. Vetus Salinas, Ptolemaeo *Salinum*. Nunc *Adom*. SIML.

VETVSSALINAM IN MEDIO MATRICA M. P. XVI.] *Regium* Vetussalina &c. *Reliqua* Vetussalinas &c. *Sub eodem Duce Valeriae Equites Dalmatae* Vetussalinae. *Vetustum exemplar* Vetusalinae. *Et* Matricae *mansionis sub eodem duce, Equites promoti* Matricae. SVR.

VETVS SALINA.] Sic mansio videtur appellata: nostri libri *Salinas*. Ptolemaei *Salinum* huc omnino pertinet. Tabula *Vetusavo* M. P. XXII. ab Annamatia. Hodiernus situs non tuto finitur; nam, quemadmodum Virgilius in simili caussa,

Hac tunc nomina erant, nunc sunt sine nomine terra. WESS.

MATRICA.] *Thoten*. SIML.

IN MEDIO MATRICA.] *Matrice* Imp. Notitia. Usus hoc loco fuit Chiffletius, ut *Mediomatricorum* etymon explicaret, sed intempestive, uti egregie Dav. Blondellus in Pleniore Assertione G. F. p. 116. demonstravit. WESS.

CAMPONA.] *Cepel*. Aquincum vel *Acincum*; utroque enim modo Antonino scribitur, & posterior lectio in libro Notit. habetur. Altera Ptolemaei & veterum inscriptionum auctoritate confirmatur. Volunt autem *Acincum* esse *Budam, Offen*. SIML.

CAMPONAM IN MEDIO ACINCVM LEG I. ADIVT. M. P. XXIII.] *Regium* Campona in medio Aquinquo Leg. I. Adiut. M. P. XX. *Blandinianum* Campania in medio aquinquo Legione ii. Adiut. M. P. XXIII: *atque item Longolianum. Veram tamen lectionem praeferri Regii exemplaris debere ex Notitia Provinciarum docemur. Nam sub Duce Valeriae Ripensis, Equites Dalmatae* Camponae *censentur: & de* Acinco *sub eodem Duce: quod supra expositum est.* Legionem *praeterea* I. Adiutricem *ex Regio exemplari praeferri debere apparet, quod etsi* Legionis secundæ adiutricis *sub eodem Duce in Notitia fit mentio, & Aelius Spartianus in* Hadriani *Caesaris vita C.* 2., *Hadrianum perhibeat creatum Tribunum Leg. II. Adiut.* Primæ *itidem, in eadem Notitia fit mentio: ut statim indicabitur. De* Acinco *supra admonuimus, quod ad hunc locum attinere potuit.* SVR.

AQVINCO.] MSS. *Aquinquo Leg. II. Adjutr.* Tabula *Aquinco*. Acincum appellat præter Idatium & Ammianum Sidonius in Panegyrico ad Majorianum ℣. 107.

Fertur Pannoniae, qua Martia pollet ACINCVS
Illyricum rexisse solum cum tractibus Istri
Hujus avus. ——

Neque aliter Socrates, licet in situ egregie errans, L. IV. H. E. C. 31. ἐν Ἀκίνκῳ πόλει τῆς Ἰταλίας. Vide Th. Reinesium L. II. V. L. C. 15. Quod vero ad Legionem attinet, metuo vehementer, ut solius Regii auctoritas libri ceteris omnibus prævaleat, in primis Notitia Imp. Occid. sese illis adjungente, quæ *praefectum Leg. II. Adjutricis Acinco.* Fuisse Acincum

 ubi

AD LACVM FELICIS IN MEDIO CRVMERO. M. P. XXVI.
AZAO IN MEDIO BREGETIONE LEG. I. ADIVT. M. P. XVIII.
AD MVRES ET AD STATVAS IN MEDIO ARRABONA M. P. XXX.

QVA-

ubi nunc *Buda* est *vetus*, haud longe a nova, Comes Marsilius Danubii Pannonici tom. II. p. 3. censuit quoque. Denique negligere non debui, hunc Itinerarii locum a P. Pithoeo L. II. Subcesiv. C. 1. tractatum atque emendatum fuisse. WESS.

LACO FELICIS.] Alius hic est lacus a *Laco felice*, cujus in superiore itinere mentio facta est. *Visegrad* Hungaris, Germanis *Blindenburg*. SIML.

AD LACVM EELICIS IN MEDIO CRVMEROS M. P. XXVI.] *Regium* A lacum felicis in medio Crumero M. P. XXVI. *Blandinianum* A laco felicis in medio M. P. XXXIII. Crumero Azo in medio &c. *Neapolitanum item*, & *Longolianum: ut verior Regii lectio adpareat. Mansionis* ad Lacum felicis, *sive* Lacum felicem *legas, supra mentio facta est. Infra* Crumeri *oppidi, sive stationis in hoc Itinerario mentio fit, quo itinere castra constituta esse perhibet* Crumero. *Et in Notitia provinciarum sub Duce Valeriae Ripensis, Equites promoti* Crumero. SVR.

AD LACVM FELICIS.] MSS. nostri magna concordia, *a laco felicis in medio M. P. XXXIII. Crumero.* Placuit nobis Regium Suritae sequi, quod ceteri mansionem, quæ hic in medio fuisse dicitur, nimis officiose alio transtulerint. Esse autem *Lacum Felicis* alium ac *locum* sive *lacum*, quem superius iter agnoscit, dubium esse non potest. WESS.

CRVMERO ASAO.] *Comorn* insula. SIML.

AZAON IN MEDIO BREGETIO LEG. I. ADIVT. M. P. XVIII.] *Regium* Azao in medio Bregetione LEG. Adiut. M. P. XVIII. *Reliqua sumpto ultimo verbo superioris mansionis* Crumero Azao in medio Bregetione Leg. I. Adiut. M. P. XVIII. *Ptolemaeo in Pannonia superiori*, Βρεγαίτιον, *& eo loco stationem* legionis primæ adiutricis *constitutam, locatamque fuisse sub dispositione Ducis Valeriae Ripensis apparet. Praefectus enim* Leg. I. Adjutricis *cohortis v. partis superioris* Bregetione *censetur.* SVR.

AZAO IN MEDIO.] Plerique omnes nostri MSS. *Leg. I. Adjut.* præferunt, ut Bregetione illam in stativis fuisse, dubitandum non sit. Est famosa Bregetio morte Valentiniani I., quem Idatius in Fastis An. CCCLXXV. in *castello Virgitione* mortuum tradit. Ammiano L. XXX. C. 5. *Bregitio*, Tabulæ *Brigantio*, Socrati L. IV. H. E. C. 31. Φρούριον, ᾧ στρατοπεδία Βεργετίων dicitur. De *Azao* nihil recognovi. WESS.

AD MVROS.] *Summereyn.* SIML.

AD MVRES ET AD STATVAS] *Regium & Blandinianum praferunt. Neapolitanum* Ad muros. *Longolianum* Ad mures: & muro *corrigit: Suspicor stationem eam, qua sub Duce Pannoniae prima & Norici Ripensis Equites promoti ad Mauros censentur*, ad Mures, *aut* muros *corrigi oportere.* SVR.

AD MVROS.] Wolfg. Lazius L. I. Rer. Viennens. C. 3. *villam Murocinctam* Ammiani extremo L. XXX. eandem atque hanc mansionem esse vult, parum animadvertens villam eam, Ammiano teste, a Bregetione *centesimo lapide* afuisse. Vide & Cellarium L. II. G. A. C. 8. p. 568., ubi Lazium non præteriit. WESS.

ARRABONA.] Vel *Rabona. Rab.* SIML.

IN MEDIO ARRABONA] *Regium* Arabona. *Reliqua* A drabona. *In Notitia Provinciarum sub Duce Pannoniae prima, & Norici Ripensis, Equites promoti* Arrabonae. *Et praefectus Legionis x. & xiiii. Geminae militum Liburnariorum* Arrabonae. SVR.

ARRABONA.] *Adrabona* Cusani & Vossii schedæ, quæ cum Vaticanis *ad mures* quoque edunt. Tabula a Bregetione ad Arrabonem fluvium XXX. M. P. pariter ut Itinerarium numerat. Fluvii præter alios poeta Saxo Annal. Caroli M. An. 1ↃCCXCI. meminit:

> ——— ——— *Ad ostia donec*
> *Perveniens Arrabonis, qua fertur in undas*
> *Danubii.* ———

Ptolemaeo variis locis Ναρβὼν dicitur, merito indignante atque opem ferente Cluverio. Rudera veteris castelli accurate descripsit Comes Mar-

QVADRATIS IN MEDIO PLEXO. M. P. XXII.
GERVLATA IN MEDIO CARNVNTO. M. P. XXX.
LEG. XIIII. GEMINA.

AEQVI-

Marsilius Danubii tom II. p. 3. WESS.

FLEXO.] *Posonium*, *Presburg*. SIML.

QVADRATVM IN MEDIO FLEXVM M. P. XXII.] *Regium* Quadratis in medio flexu M. P. XXII. *&* *reliqua* Quadratis in medio flexo. *Ego tamen* Quadratum *legendum arbitror. Nam infra in Regio* Quadrati *fit mentio: & in Blandiniano* Quadrata *ea statio nuncupatur, praesertim Notitia Provinciarum adstipulante. Sub Duce enim Pannoniae primae & Norici Ripensis Equites Mauri* Quadrato *recensentur.* Flexi *vero nomen oppidi esse, qua Danubius cursum vertit, & ob eam causam stationi vocabulum inditum appareat ex Ptolemaeo, inter urbes ad Danubium sitas* Φλέξον. *Sub eodem Duce in Notitia Provinciarum cuneus Equitum Dalmatarum* Flexo: *& Equites promoti* Flexo. SVR.

QVADRATIS.] Hoc MSS. dant. Tabula ab Arrabone *ad flexum* M. P. XXIII. habet. *Quadrata* inibi fuisse censet Ph. Cluverius, ubi vicus *Wisselburg*. *Flexum* vero *Owar*, quorsum a Posonio amnis flexum agit. Cum Simlero stat Wolfg. Lazius L. I. Rer. Vien. C. 4. WESS.

GERVLATA.] *Heimburg*, *Wolfstal*. SIML.

GERVLATA IN MEDIO CARNVNTVM M P. XXX.] *Regium* Cerula in medio Carnuntio M. P. XXX. *Blandinianum* Gerulanta in medio Carnunto M. P. XX. *&* *reliqua* M. P. XXX. *In Notitia Provinciarum sub Duce Pannoniae primae & Norici Ripensis Equites sagittarii* Gerulatae. Carnuntum *celebre fuisse Pannoniae oppidum inter urbes ad Danubium sitas adparet: & Joanni Cuspiniano* Petronellam *hodie vocari in Austria inferiori, ut viro docto, & sua regionis diligentissime auctori fidem habendam esse videt. Mihi certe id oppidum, quod Ptolemaeo inter easdem ad Danubium sitas urbes superioris Pannoniae* Καρνοῦς *vocatur. Ammianus libro* XXX. *C.* 5. Illyridi *attribuit.* Cumque exinde, *inquit*, Carnuntum Illyriorum oppidum introisset, desertum quidem nunc, & squalens, sed ductori exercitus perquam opportunum. *In Notitia Provinciarum sub eodem Duce Pannoniae primae, Praefectus leg. xiiii. Geminae militum Liburnariorum cohortis partis superioris* Carnunto. *Et Praefectus Classis Istricae*, Carnunto, *sive* Vindobonam *à* Carnunto *translata.* SVR.

GERVLATA.] Tabula *Gerulatis* a mansione *ad flexum XVI. M. P.* Vestigia pristini nominis superesse in *Cherlburg* post Lazium L. I. R. Viennens. C. 3. arbitratur Ph. Cluverius. WESS.

CARNVNTO.] *Sant Peternel.* SIML.

CARNVNTO.] *Carnuntum* Livius L. XLIII. C. 1., alii *Carnetum* aut *Carnuutum* vocitant, ut M. Antoninus fine L. II. *de Reb. suis* τῷ ἐν Καρνούντῳ eum nota Th. Gatakeri, & in Thes. p. CIↃXXXII. 2.

S. D. M.
SAVINIVS VALENTI
NVS MIL. LEG. X. GEM.
OPT. VIX. ANN. XXX
MIL. AN. XIII. NATVS
CARNVNTO.

De situ major lis est. Wolfg. Lazius multis persuasit L. I. R. Vien. C. 3. *Petronellam* nunc dici; contra hos venit Ph. Cluverius Vindelic. p. 21., Carnuntique situm figit, ubi *Hamburg* nunc est; & favet illi Plinius L. IV. C. 12. haud obscure contra confluentes Mari ac Danubii fuisse indicans. Lambecius utrique patrocinatur, Carnuntumque omnem eum ripae Danubianae tractum, qui arcem *Haimburg* & vicum *S. Petronellae* disjungit, olim insedisse pertendit L. II. B. Vindob. p. 998. WESS.

LEGIO XIIII. GEMINA] *In Regio*, Leg XXX. G. G. *Blandinianum* Legio XIIII. Gemina. *Neapolitanum* Leg. XIIII. G. G. Gemina. *Satis ergo adparet ex his, qua ex Antonino, & Notitia proximus, non recte apud Ptolemaeum in horum oppidorum situ* legionem XIIII. *&* legionem X. *interjectas* Germanicas, *pro* Geminis *cognominari. Nam in commemoratione Legionum à Dione libro lv. p. 646. facta, nulla* Germanicae *cognomento censetur: & quam ob causam* Geminarum *nomen sint consecuta, explicat.* SVR.

LEG. XIV. GEM.] Non dubium est, quin recte Surita Ptolemaeo suppetias tulerit: nam quod

AEQVINOCTIO ET ALA NOVA IN MEDIO VINDOBONA. M. P. XXVIII.

LEG. X. GEM.

COMAGENIS.	M. P. XX.
CETIO.	M. P. XXX.
ARLAPE.	M. P. XX.
LOCO FELICIS.	M. P. XXV.

LAV-

quod Lazius L. I. R. V. C. 16. Legioni XIV. & *Geminae* & *Germanicae* cognomina indidit, approbavirque Lambecio L. II. B. Vind. p. 38., id fine teste fecit: quare merito posterior p. 1003. prolata tegula, quam Carnunti invenerat, inscripta *LEG. XIIII. GEM.*, Lazii sententiam explosit. Est & in Danubio Pannonico Comitis Marsilii monumentum, *Petronellae* repertum, in quo C. ANTONIVS VALENTINVS VET. LEG. XIIII. GEM. murum a fundamentis restituisse dicitur. Vide praeterea Gruterum Thes. p. CIↃXXVIII. 2. WESS.

AEQVINOCTIO.] *Vischmund. Ala nova. Ebersdorf.* SIML.

AEQVINOCTIVM &c.] *In Regio*, Equinoctio Vindobona M. P. XXXVII. *Blandinianum*, *& Neapolitanum* Aequinoctio & Alanova in medio Vindobona M. P. XXVIII. *In Longoliano* alia nova *pro* Ala nova. *In Notitia Provinciarum sub Duce Norici Ripensis*, *Equites Dalmatae* Ala nova, *Equites Dalmatae* Aequinoctiae: *ita enim & in vetusto legitur*, *non* Aequinoctio: *quam dictionem*, *tot consentientibus Antonini vetustis exemplaribus*, *retinendam arbitramur.* SVR.

AEQVINOCTIO.] In plerisque libris *Equinoctio & ala nova in medio Vindobona M. P. XXVIII. Leg. X. Gem.* inest. Superest in nostra tempora eo loci, quem Simlerus signavit, agger Romanus, in Danubio Pannon. C. Marsilii tom. II. p. 4. descriptus. WESS.

VINDEBONA.] Superiori itinere *Vindomona* vel *Vindemana* nominatur. SIML.

LEG. X. GEM.] Habent hanc Legionem Vindobonae Ptolemaeus cum Notitia Imp. Occid. Eandem lapides Viennae in Austria eruti apud W. Lazium L. I. R. V. C. 6. ostentant, male tamen exscripti, ut is, in quo L. QVIRINALIS MAXIMVS TRIB. MILIT. LEG. X. GERM. fuisse dicitur: Rectius Gruterus Thes. p. XI. 4. WESS.

COMAGENAS &c.] *Has mansiones* Lauriacum usque *numeris Regii exemplaris recensuimus*, *quae supra pagina* CCXXXIV. *eodem ordine*, *diversis tamen numeris adposita sunt.*

In Blandiniano hoc pacto signantur.		*In Neapolitano.*	
Comagenis	M. P. XXX.	*Comagenis*	M. P. XXX.
Cecio	M. P. XXX.	*Cecio*	M. P. XXX.
Arlape	M. P. XX.	*Arlape*	M. P. XX.
Loco Felicis	M. P. XXII.	*Loco Felicis*	M. P. XXV.
Lauriaco	M. P. XX.	*Lauriaco*	M. P. XX.
			LEG. III.

In Regio vero Leg. III. *post numeros adjicitur: cujus modum*, *quo ad fieri potest*, *prosequimur. Hac* Leg. III. *in Notitia sub Duce Rhaetiarum* Italica *cognominatur.* SVR.

COMAGENIS.] Est in vetustis libris, quibus utimur, idem discrimen eademque varietas: plerique tamen Neapolitano Suritae accedunt. WESS.

LAVRIACO.] Schedae Parisienses *Legiu:* unde de *Leg. IV.* suspicio alicui nasci posset, nec illi tamen locus est dandus. *Legio IV. Scythica* in Syria egit, ut ex Dione alias ostendimus: *Legionis III.* in Norico saepe lapides meminere, sicuti ille, quem *Lauingae* in Dioecesi Augustana repertum M. Velserus p. 406. inter monumenta agri Augustani vulgavit,

APOLLINI. GRANNO
M. VLPIVS. SECVNDVS
T. LEG. III. ITAL. ARAM
CVM. SIGNO. ARGENTEO
V. S. L. M.

Apollo Grannus, cui sacratus lapis, a Velsero & nunc nuper ab Ekhardo est explicatus: hoc addo, Dionem in Excerpt. Valesii p. 753. Ἀπόλλωνος τοῦ Γράννου meminisse, Valesium vero titulum ejus mendi suspectum habuisse, atque adeo mutasse. WESS.

OVI-

LAVRIACO.	M. P. XX. LEG. III.
OVILABIS.	M. P. XVI.
IOVIACO.	M. P. XXVII.
STANACO.	M. P. XVIII.
BOIODORO.	M. P. XX.
QVINTIANIS.	M. P. XXIIII.
AVGVSTIS.	M. P. XX.

RE-

OVILABIM M. P. XVI.] *Manuscripta & Longolianum summo consensu* Ovilatus *praeferunt, cum supra* Ovilavis, *&* Ovilabis *descripserint: & in eo postea permaneant, quamobrem nihil mutari oportet. Illud tamen non omiserim, quod à me supra praetermissum fuit, proximo ad hujus stationis nomen illam accedere, quae in Notitia provinciarum sub Duce provinciae Valeriae Ripensis Equites Dalmatae* Odiabo *recensentur: nam quae sequuntur mansiones* Vindeliciae *attribuuntur.* SVR.

OVILABIS.] Plerique omnes MSS. *Ovilatus*, quod scribentium vitio ex vulgato natum videtur. WESS.

JOVIACO.] *Lovieco* est in Vaticano & Cusani libro: alterum firmat Notitia I. Occid., cum sub dispositione V. S. Ducis Pannoniae I. & Norici Ripensis *Praefectum Leg. II. Italicae militum Liburnariorum JOVIACO* habet. *Stanacum* nusquam invenio. WESS.

STANACVM M. P. XVIII.] *Regium* Stanago M. P. XVIII. *Reliqua* Stanaco M. P. XVIII. SVR.

BOLODERO.] Vel *Bolodoro*. Ptolemaeo *Bojodurum*. *Boyter*, vel, ut alii, *Baffauw*. SIML.

BOIODORVM M. P. XX.] *Regium* Boiodoro M. P. XX. *Blandinianum* Bolodoro M. P. XX. *Neapolitanum* Bolodero M. P. XX. *& Longolianum* Bolodoro: *sed* Bolodero *corrigitur. Ptolemaeus* Βοιόδουρον *in* Vindelicia *ad Danubium flumen statuit. In Notitia Provinciarum sub Duce Norici Ripensis Tribunus cohortis* Boiodoro *recensetur.* SVR.

BOJODORO.] Nostri *Bolodero* aut *Bolodoro*; solus Suritae Regius verus fuit. Tabula simili peccato *Bolodurum* appellat. Situm signavit oppidi Eugippius in Vita S. Severini C. 22. *Basilicae*, inquiens, *extra muros oppidi Batavini in loco nomine Boitro trans Enum flumen constituta:* sic Velserus provulgavit; alii *Bojotro*, quod a vero propius abest. *Batavinum oppidum* est *Passau*, unde *Bojodorum* videtur esse *Instat.* WESS.

QVINTIANIS.] *Kuntzen.* SIML.

QVINTIANAS M. P. XXIIII.] *Manuscripta & Longolianum* Quintianis M. P. XXIIII. *cujus mansionis in eadem Notitia sub Duce Rhaetiae primae, & secundae, praefectus alae primae Flaviae Rhaetorum* Quintanis *recensetur: ut legendum adpareat* Quintianis. SVR.

QVINTIANIS.] Putem veriorem esse Notitiae scripturam & Latini sermonis consuetudini melius respondere: firmat eandem Eugippius Vitae S. Severini C. 15. *Quintanis appellabatur secundarum Retiarum municipium super ripam Danubii situm, huic ex alia parte parvus fluvius Quintana nomine propinquabat.* Coloniam fuisse, ex lapide, *COL. AVGVSTA QVINCTANORVM* inscripto, quem se vidisse testificatur Panvinius Imp. Rom. p. 117., & ex Nervae numo apud Goltzium L. Holsteinius ad Geogr. Sacram opinatus est, & ante eum Aventinus & Lazius. Ego vero cum Velsero ad Eugippium C. 15. dubitavero: certi sane nihil constituero, nisi uberior & lapidis & numi notitia venerit: neque patiar huc referri *Zoticum a Quintiano*, qui inter Episcopos, qui de caussa Donati cognoverunt, sedisse dicitur apud Optatum L. I. Schism. Donatist. C. 23. *Italus* enim fuit, uti Optatus adfirmat: nostrum autem municipium in Rhaetis est. *Kuntzen* nunc dici viris eruditis mecum convenit. WESS.

AVGVSTIS.] *Augustana. Azelburg.* SIML.

AVGVSTAS M. P. XX.] *Tametsi in omnibus manuscriptis, & Longoliano* Augustis *legitur, fortasse* Augustanarum *nomen hac mansio sortita est. Nam sub eodem Duce Equites Stablesiani seniores* Augustanis *recensentur: aut certe in alterutro horum auctorum erratum est.* SVR.

AVGVSTIS.] Sequitur Simlerus Aventinum L. II. An. Boicor. p. 58., nec dissentit M. Velserus L. III. Rer. August. p. 215. Cluverio tamen

REGINO.	M. P. XXIIII.
ABVSINA.	M. P. XX.
VALLATO.	M. P. XVIII.
SVMMVNTORIO.	M. P. XVI.
AVGVSTA VINDELICVM.	M. P. XX.
GVNTIA.	M. P. XXII.
CELIO MONTE.	M. P. XVI.
CAMPODVNO.	M. P. XIIII.

VE-

tamen est *Gaisting*, XI. M. P. a Regino, quo facto in numeris foret commissum. WESS.

REGIO.] Liber Notit. *Castra Regina. Roking* vel *Regensburg*. SIML.

REGIVM M. P. XXIIII.] *In Regio* Regino M. P. XXIIII. *& in reliquis* Regio M. P. XXIIII. *Mihi certe erratum videtur in Notitia provinciarum sub Duce Rhaetiarum. Legitur enim, Praefectus Leg. iii Italicae partis superioris castra* Regina, *nunc* Vallato: *ex hoc etenim loco, & fide vetustissimi exemplaris*, Regino *legerem*, *non* Regina SVR.

REGINO.] Laudem commeritus est Regius MS, cui soli verum urbis nomen, quod plerique alii in *Regio* converterunt, debetur: consentit Tabula. Aventinus L. II. An. Boic. p. 58. *Rokingam* nunc esse adfirmat, merito a Ph. Cluverio atque aliis, *Regensburg* a vicino amne *Regen*, nunc dici arbitratis, desertus. Annales Reuberi An. IↃCCXCI. *Ipse autem cum dimissis copiis REGINVM, quod nunc Reganesburg vocatur, venisset*: Saxo poeta L. II. p. 141. Edit. Leibnit.

Rex autem veniens REGINVM, quod Reganesburg
Nunc vocitant.

Ratisbonae nomen recentius est, dictum ita, si fidem capit Guntherus L. I. Ligur.

Quod bona sit ratibus, vel quod consuerit in illa
Ponere nauta rates.

WESS.

ABVSINA.] *Abensperg*. SIML.

ABVSINAM M P. XX.] *Regium* Ausina M. P. XX. *& reliqua veram retinuerunt lectionem*, Abusina *enim praferunt. Sub eodem Rhaetiarum Duce Tribunus Cohortis ii.* Abusina. SVR.

ABVSINA.] Tabula *Arusena M. P XXII.* a Regino, mendose. *Abusinum* esse *Abensperg*, patriam suam urbem Aventinus L. II. A. B. p. 58. Cluverio approbavit. M. tamen Altingius ex intervallo *Abensdorff* praefert. WESS.

VALLATVM.] *Veilenbach. Summuntorium* vel *Surmontorium*. Liber Notit. *Submontorium. Hochenwart.* SIML.

VALLATVM M. P. XVIII.] *Supra de Praefecto Leg. iii.* Regina, *& postea* Vallato: *ala ii. Valeriae singularis* Vallato. SVR.

SVMMVNTORIVM M. P. XVI.] *Regium* Summunturio M. P. XVI. *Blandinianum* Summuntorio M. P. XVI. *Neapolitanum* Summuntorio M. P. XVI. *& item Longolianum. In Notitia Provinciarum sub eodem Rhaetiarum Duce, Equites Stablesiani iuniores* Submuntorio: *& Praefectus Leg. iii. Italicae partis superioris deputata Ripa prima* Submuntorio. SVR.

GVNTIA.] *Guntzburg*. SIML.

GVNTIAM M. P. XXII.] *Et* Guntiae *mansionis sub eodem Rhaetiarum Duce fit mentio, quando Praefectus militum Ursariensium* Guntiae *recensetur. In Panegyrica oratione Maximiano Augusto dicta C. 2.* A ponte, *inquit*, Rheni, usque ad Danubii transitum Guntiensem devastata, atque exhausta penitus Alemannia. *Nunc in Rhaetia prima oppidum esse* Guntzburg *ferunt, ubi olim Danubii traiectus erat, & nunc pontem eo loco constratum esse*. SVR.

GVNTIA.] In situ viri docti consentiunt. Livineius ad Panegyricum dubia quaedam movit, quae dudum sunt dissipata. Est & eius memoria in lapide Britannico apud Galeum ad Itiner. Anton. p. 32.

I. O. M. TANARO
T. ELVPIVS. GALER.
PRAESENS. GVNTIA
PRI. LEG. XX. V. V.
COMMODO. ET
LATERANO
COSS.
V. S. L. M.

Refert

VEMANIA.	M. P. XV.
BRIGANTIA.	M. P. XIIII.
ARBORE FELICI.	M. P. XX.
FINIBVS.	M. P. XX.
VITVDVRO.	M. P. XXII. LEG.
VINDONISSA.	M. P. XXIIII. LEG.
RAVRACIS.	M. P. XXVII. LEG.

AR-

Refert quidem Galeus ad Cambriae *Gunetham* hunc lapidem, haud dubie, quod tres literæ in *GVNTIA* inter sese sint implicatæ; verum ipsi literarum ductus obstant, *Guntiamque* requirunt, ut pulchre monuerunt viri eruditi in Britannia Romana L. II. C. 3. p. 315. Wess.

CELIO MONTO.] *Kelmuntz.* Siml.

CAELIVM MONTEM M. P.] *Regium* Celio montem M. P. XVI: *& reliqua* Celio monte mpm. M. P. XVI. *Hujus stationis fieri mentio videtur in Notitia Provinciarum: quod sub Duce Rhaetiarum Tribunus cohortis iii. Herculeae Pannoniorum* Caelio *recensetur. Reliqua mansiones usque ad* Finium *mansionem supra recensuimus: numerique fide exemplarium hoc Itinere inter eas congruunt mansiones.* Sur.

FINES M. P. XX.] *Supra mentio mansionis hujus cognomento* ad Fines, *facta est. Illud tamen obiter occurrit, si & hoc ad aliquam conjecturam faciendam pertinet, arbitrari me in eo, quod sub eodem Duce Rhaetiarum fertur, censeri Praefectum Leg. iii. Italicae transvectioni speciorum deputata* Foetibus: *ut forte* Finibus *sit legendum.* Sur.

VITODORO.] *Winterthur*, agri Tigurini oppidum. Siml.

VITVDORVM M. P. XXII. Leg.] *Regium* Vituboro M. P. XXII. Leg. *sed in reliquis* Vitudoro M. P. XXII. Leg. *Oppidum notum ferunt esse in* Tauriacis. Sur.

VITODORO.] MVRVM. VITODVRENSEM. A. SOLO. INSTAVRARVNT. CVRANTE. AVRELIO. PROCVLO Impp. Diocletianus & Maximianus, ut in veteri monumento est, quod L. I. Rer. Helvet. C. 3. Fr. Guillimannus publicavit. *Vinterturum* Hermanno Contracto An. ↄↄccccxix. dicitur. Quod vero post numeros additur *Leg.*, id & Vaticanus agnoscit, & *Leugas* notat, sicuti egregiis rerum documentis N. Bergerius L. III. Viar. Milit. C. 37. demonstravit. Leugarum in Galliis usus erat, apponique earum numerus M. P. solebat, uti ex hoc itinere variisque aliis per Gallias liquidissimum est: sæpe tamen a librariis sunt prætéritæ, supervacaneas arbitratis. Complectebatur autem Leuga CIↃ IↃ. passu, estque Leugae ad M. P. ratio sesquialtera ut Leuga M. P. contineat, eorumque dimidium. Jornandes R. Get. C. 36. *Convenitur itaque in campos Catalaunicos, qui & Mauritii nominantur, C. Leugas, ut Galli vocant, in longum tenentes, & LXX. in latum. Leuga autem Gallica* CIↃ IↃ. *passuum quantitate metitur.* Ipsi literati lapides Leugas in Galliis sistunt, ut milliaris in Hist. Acad. Inscript. tom. II. p. 379. *AB AVGVSTA SVESS. LEVG. VII.*, & alius *L. I.*, cujus notam de *Lapide I.* male Sponius Miscel. p. 274. accepit. Plura Barthius ad Rutilii Itinerarium L. II. v. 8. cum Cl. P. Burmanni nota. Wess.

VINDONISSA.] Hanc superiore itinere *Vindones* nominant. Siml.

VINDONISSAM M. P. XXIIII. Leg.] *Habet Regium auferendi casu: Blandinianum* Vindonissa XXIIII: *neque* Legio *adjicitur: atque item in Longoliano. Neapolitanum* Vindonissa M. P. XXIIII. *Supra* Legionem Vindonissae *constitutam in pagina* CCXXXVIII. *indicavimus.* Sur.

RAVRACOS M. P. XXVII.] *Hac mansio, & quæ subsequitur, in Regio desunt. In reliquis* Rauracis M. P. XXVII. *Videtur* Augusta Rauracorum *in Belgio designari*, Germaniae, *quæ superior vocabatur, ab* Obrinco *flumine meridiem versus: ut sit eadem, quæ* Augusta Rauracorum, *de qua infra.* Sur.

RAVRACIS.] Huic & sequenti addidi è Vaticano *Leg.* Eadem vero urbs est Augusta *Rauracorum* & *Raurati*: solent enim in Galliis gentis nomen urbi, quæ ejus est caput, impo-

Ii 2 nere;

ARTALBINNO.	M. P. XXVII. LEG.
VRVNCIS.	M. P. XXII. LEVGAS. X.
MONTE BRISIACO.	M. P. XXII. LEVGAS. XV.
HELVETO.	M. P. XXVIII. LEG. XIX.
ARGENTORATO.	M. P. XXVIIII. LEG. VIIII.

BROCO-

nere; neque opus est ut exempla adferam, quorum abunde est in hoc libello. Ammianum tamen L XV. C. 11. audi: *Apud Sequanos Bisentios videmus & Rauraces, aliis potiores oppidis multis.* Fuit ubi haud longe Basilea vicus est *Augst*, quo de Guillimannus L. III. Rer. Helvet. C. 11. Ph. Cluverius *Augustam* Juliani tempore jam in ruinis fuisse parum firmo usus argumento opinatur. Numi Juliani, Joviani, Valentiniani, Valentis & Gratiani, qui inibi magno numero eruuntur, post eum principem Augustam durasse indicio sunt, ut Rud. Wetstenius in Differt. *de Vrsula & XI. M. Virginum* ostendit, ratus praeterea ad initia Seculi V. eam incolumem perstitisse. Ceterum, quod & alias monui, in Suritae nota quaedam turbata sunt, & forte ab aliena manu inculcata. WESS.

ARTALBINNO.] Hoc recepimus: sunt libri veteres & hic vitiosi, quorum Vossianus *Astalbino M. P. XVII.*, alii *Arialbinno* praeferunt. Vide alibi dicta. WESS.

VRVNCIM M. P. XXII. LEG. X.] *In Regio* Vruncis Leugas X. *In reliquis* Vruncis M. P. XXII. SVR.

VRVNCIS.] Ph. Cluverius L. III. Germ. Ant. C. 4. inibi fuisse existimat, ubi haud multum monte Brisiaco *Zaunzen* conspicitur: addit pristini vocabuli vestigia in illo vico durare, adeoque sonum vocis requirere, ut hic *Vtuncis* legatur: sequitur Cluverium J. C. Spenerus L. IV. Notit. Germ. A. C. 2. Ego de situ nullam quidem litem movebo, nec solidam tamen arbitrabor aut justam innovandi vocabuli caussam, qua viri docti utuntur. In locorum nominibus longa dies multa mutat, neque tutum est ex recentioribus vetera refingere. Quae vero adscriptae sunt *X. Leugae*, ex M. P. XXII. non conveniunt, suntque propterea cum Bergerio in XV. mutandae. WESS.

MONTEM BRISIACVM M. P. XXII. LEG. XV.] *Regium huic mansioni, cujus fit supra mentio, numerum* M. P. *non adponit: & pro* Leg. XV. Leugas XV. *adjicit. Blandinianum* M. P. XXII. *Neapolitanum* M. P. XXIII: & *Longolianum* XXII: & XXIII. *corrigit.* SVR.

MONTE BRISIACO.] *Leugas* ex Regio MS. & hic restituimus, qua voce si quod dubium restaret in illis, quae ante disputavimus, tollitur prorsus. WESS.

ELCEBVM M. P. XXVIII. LEG. XVIII.] *In Regio* Elveto & *infra* Elbeio. *Blandinianum & Longolianum* Helveto M. P. XXVIII: *neque* Legio *adjicitur: & in Neapolitano deest hac mansio. Ptolemaei in* Tribocis *Germaniae superioris* Ἔλκηβος, *ad hanc mansionem pertinet. In Dionis recensione* Legionum Imperii Romani *nulla* XVIII. & XVIIII. *Legionis fit mentio.* SVR.

HELVETO.] Fecerunt schedae veteres, ut hoc reciperem. *Elcebum*, si MSS. addixissent, cupidissime amplexus essem. Scio Had. Valesium ex Hieron. Suritae scriptis codicibus *Elcebum* memorare, quod ego incassum quaero, arbitratus Valesium festinante oculo illius notas percucurrisse. *Seleftadium* esse aut circa Beatus Rhenanus L. III. Rer. Germ. p. 157. adfirmat, *Helveto* insuper in *Elcebo* converso. Contra vero eum Ph. Cluverius L. II. G. A. C. 11. ivit, pertendens *Ellum* vicum Helveti sedem occupare. Ego arbiter finium regundorum inter eos sedere nolim: prorsus tamen mira mihi accidit ratio, qua Cluverius usus est: Itinerarii *Helvetum* & Tabulae *Helelum* in *Helvelum* ex Ptolemaeo, hujus vero Ἔλκηβος in Ἐλέβηλος ex Tabula & Itinerario transformat. Atqui nemo unus est, qui *Helvelum* appellaverit. Hoc si mihi sumpsero, quidvis tandem ex veteribus extundere pro arbitrio potero. WESS.

ARGENTORATVM M. P. XXVIIII. LEG. VIII.] *In Regio* Leg. VIIIII *qua in reliquis exemplaribus non adjicitur: &* M. P. *numeri interea congruunt. Ego vero* LEG. VIII. *adposui ex Ptolemaeo, quia eam* Argentorato *adjicit* ΛΕΓΙΩΝ Η ΣΕΒΑΣΤΗ. *Dio praeterea L.* 55. *p.* 646.

in

BROCOMAGO.	M. P. XX.
CONCORDIA.	M. P. XVIII.
NOVIOMAGO.	M. P. XX.
BINGIO.	M. P. XXV.

AN-

in numero Legionum Imperii Romani *Legionem* Octavam Augustam *in Germania superiore recenset: cui* Argentoratum *attribuitur*. SVR.

ARGENTORATO.] Non debuerant *Leg. VIIII.* Regii mutari; neque de Legione mentio fit. Ipsæ illæ *Leugae* numero denario sunt decurtatæ, si M. P. hic posita certa sint: nam XXVIIII. M. P. Leugas XVIIII. fere æquant. WESS.

BROCOMAGO.] *Braumadt*. SIML.

BROCOMAGVM M. P. XX.] *Regium* Brocomagno M. P XX. *Blandinianum & Longolianum* Brocomago M. P. XX. XX. *Neapolitanum* Brocomaco mpm XX. *Ptolemaeo itidem post Argentoratum in* Tribocis Βρευκόμαγος *conlocatur. Ammianus libro xvi. C.* 2. Audiens itaque Argentoratum, Brocomagum (*ita enim lego, non* Brotomagum) Tabernas, Salisonem, Nemetas, Vangiones, & Moguntiacum civitates barbaros possidentes, territoria eorum habitare: nam ipsa oppida, ut circumdata retibus lustra declinant, primam omnium Brocomagum occupavit. SVR.

BROCOMAGO.] Vossii schedæ *Broce maco*, Tabulæ *Brocomacus* pæne consentiente: *Brumad* eodem esse loco plerique omnes agnoscunt, unde in numeris peccatum inolevisse apparet. Laurishamense Chron. *Brouchmagat in Elisatia* vocitat, Had. Valesio in Notit. Galliae observante. WESS.

CONCORDIA.] *Kocbersperg*. SIML.

CONCORDIAM M. P. XVIII.] *Manuscripta* Concordiam M. P. XVIII. *Longolianum* M. P. XX. & XVIII. *corrigitur*. Concordia *hac, ut arbitror, in* Tribocis *erat: Ammianus libro xvi. C.* 12. *hujus stationis meminit*. Dum hæc aguntur Rex Chonodomarius reperta copia discedendi, lapsus per funerum strues cum satellitibus paucis, celeritate rapida properabat ad castra, quæ prope Tribuncos, & Concordiam munimenta Romana fixit intrepidus. *Apparet enim munimentum illud ad Rheni ripas situm fuisse*. SVR.

CONCORDIA.] Simlerus *Concordiae* situm ex Ptolemaeo sumpsit, Valesio in Notit. Gal. non improbatum. Ph. Cluverius in omnia alia abiit, *Drusenheim* nunc dici pertendens. WESS.

NOVIOMAGVM.] *Speyr*. SIML.

NOVIOMAGVM M. P. XX.] *Manuscripta, & Longolianum* Noviomago M. P. XX. *Ptolemaeo plura hujus nominis oppida constituuntur: ut in* Biturigibus, *juxta* Belgicam, *& in* Nemetibus, *& in* Tricastinis *item. Hac mihi videtur urbs esse* Nemetum, *Germaniae superioris, provinciae Galliae Belgicae, cujus Ausonius Gallus in* Mosellae *carminis initio meminit:*

Et tandem primis Belgarum conspicor oris
Nivomagum, divi castra inclyta Constantini.
SVR.

NOVIOMAGO.] *Spiram* ejus sedem insidere nulla controversia est. Vide Freherum L. II. Orig. Palatin. C. 5. Male vero Surita huc advocavit Ausonii versus, Noviomagum, quod circa Treveros infra habebimus, designantes. Consule Freherum ad Mosellam. WESS.

BINGIO.] *Bingen*. Omittuntur hic inter Noviomagum & Bingium *Bormitomagus, Baucenia & Mogontiacum*, quæ postea in itinere a Mediolano per Alpes Cottias Moguntiacum commemorantur: Quod si non interponantur hoc loco, major distantia Bingii a Noviomago ponenda erit. SIML.

BINGIVM M. P. XXV.] *Numeri in exemplaribus congruunt: oppidum infra* Magontiacum *ad Rheni ripas. Tacitus Hist.* 4. *C.* 70. Tutor Treveris comitantibus, vitato Magontiaco, Bingium concessit, fidens loco, quia pontem Navae fluminis abruperat. *Non celabo tamen vetusti exemplaris Cornelii Taciti lectionem, quamquam* Andreas Alciatus *vulgata adstipulatur, Ausonii carmine Mosellae confisus, cujus supra meminimus: ita enim in exemplari, quod in Coenobio Carthusianorum* Aulae Dei *asservatur, legimus*. Tutor Treveris comitantibus, vitato Magontiaco concessit, fidens loco; & quia pontem vis fluminis abruperat. *Mihi maxime placet Alciati lectio; quam si pro vera agnoscimus, Ausonius* Bingio Navam *trajecit. Ammianus*

 xviii.

ANTVNNACO. M. P. XVII.
BAVDOBRICA. M. P. XVIIII.
BONNA. M. P. XXII.
COLONIA AGRIPPINA. LEG.
DVRNOMAGO. LEG. VII. ALA.
BV-

xviii. C. 2. Et civitates occupatæ sunt VII. Castra Herculis, Quadriburgum, Tricesimae, Nivesio, Bonna, Antunnacum, & Bingio. *In Notitia Provinciarum sub v. s. Duce Moguntiacensi, Praefectus militum* Bingensium, Bingio. Svr.

BINGIO.] Assentior Simlero, in numeris hic peccatum agnoscenti: forte ipsæ intermediæ mansiones cum suis M. P. exciderunt, quod & Ph. Cluverio L. II. G. A. C. 14. visum fuit. Jam si Ausonius Bingio Navam trajecit, ut A. Surita hoc loco commentatur, qui poterit versus

Addita miratus veteri nova mœnia vico

de Argentorato accipi? Wess.

ANTVNNACO] *Antonaco* vel *Anturnaco. Andernach.* Siml.

ANTVNNACO.] Cusani schedæ *Autonnaco*, Vaticanae *Antunago*, Parisinae *Anturnaco*. Decretum Childeberti regis inter Capitul. Reg. Franc. p. 18. *Ita Deo propitiante Antonaco Kal. Mart. Anno XX. regni nostri convenit.* Annales Bertiniani An. ↀCCCLIX. *Inde ad colloquium fratris sui Ludoici regis in insula Rheni inter Antunacum & Confluentes properat. Anturnaco*, quod in MSS. quibusdam inest, ad recentiorem vocis sonum propius accedit, quo *castellum Anternacum* Annal. Fuldenses appellant. Wess.

BAVDOBRICA.] Liber Notit. *Bodobrica. Bopparten.* Siml.

BAVDOBRICAM M. P. XVIIII.] *Regium exemplar* Boudobrica. *Blandinianum, & Neapolitanum* Boudobrica M. P. XVIII. *Longolianum* Baudobrica mpm. XVIIIII. *Sub eodem Duce Moguntiacensi Praefectus militum Ballistariorum* Bodobrica *recensetur. Infra Blandinianum, Neapolitanum & Longolianum* Baudobica *praferunt, nam in Regio desunt illa mansiones.* Svr.

BAVDOBRICA.] Vossii MSS. *Baudobrica*, margo Fabriciani exemplaris *Bodobriga*. Videtur Baudobrica veram sedem in hoc itinere migrasse: Tabula eam locat inter Bingium & Confluentes, neque alium ejus situm signavit Notitia Imp. Occid., adeoque ante Antunnacum. Quod si vero *Boppartum* sit, ut viri docti observant, tueri locum suum non poterit, locanda ante Confluentes & Antunnacum. Vide Cl. Cellarium L. II. G. A. C. 3. p. 321. Wess.

BONNA.] *Bon.* Siml.

BONNAM M. P. XXII.] *Tacitus Hist.* 4. C. 19. Scripsit Herennio Gallo Leg. I. legato, qui Bonnam obtinebat, ut arceret transitu Batavos. *Et eodem lib. C.* 62. Postquam desertis Bonnensibus castris, altera se Legio miscuerat. *Et item eodem lib. C.* 70. Legiones à Novesio, Bonnaque, in Treveros, ut supra memoravimus, traductæ. *Ptolemaeo post Agrippinensem Coloniam Bόννα. Ammiano item inter vii. urbes, uti supra meminimus*, Bonna. Svr.

BONNA.] Distantia, quæ Antunnacum inter & Bonnam millium circiter XVIII. est, *Baudobricam* hinc auferendum suadet. Wess.

COLONIA ARGIPPINA.] *Coln.* Siml.

COLONIAM AGRIPPINAM LEG.] *Tacitus libro xii. C.* 27. Sed Agrippina quo vim suam sociis quoque nationibus ostentaret, in oppidum Vbiorum, in quo genita erat, veteranos Coloniam deduci imperat, cui nomen inditum ex vocabulo ipsius. *Et de moribus Germanorum C.* 28. Vbii, *inquit*, quanquam Romana Colonia esse meruerint, ac libentius Agrippinenses, conditoris sui nomine vocentur, origine erubescunt. *&c. forte leg.* non erubescunt. Svr.

COLONIA.] Assentior doctissimo Bergerio L. III. Viar. Milit. C. 37. *LEG.* de *Leugis* interpretanti. *Legiones* intelligi non possunt, siquidem tot Legiones quot *LEG.* infra recensentur, in Germania non fuerint: ad hoc Legio VII. in Moesia superiore fuit, V. in Dacia, IX. in Hispania, VI. vel in Britannia vel Judaea, X. vero vel in Pannonia superiore vel Moesia, uti ex Dione Cassio L. LV. p. 645. & literatis lapidibus facile est ad commonstrandum. Numeri *Leugarum* librariorum, qui fœdissimis hoc iter maculis infuscarunt, culpa deficiunt. De Taciti loco, quem Surita negandi

vocu-

BVRVNCO. LEG. V. ALA.
NOVESIO. LEG. V. ALA.
GELDVBA. LEG. IX. ALA.
CALONE. LEG. IX. ALA.
VETERIS. LEG. VII. ALA.
CAS-

vocula auget, veriora scripsere Gruterus & Gronovius. Wess.

DVRNOMAGVM LEG. VII. ALA] *Regium* Durnomago &c. *Reliqua* Durnomago. Sur.

DVRNOMAGO.] *Durmagen* Ph. Cluverius esse admonet, quod si verum est, denuo negligentiæ librariorum specimen exstat: postponi enim Burunco debuerat. *ALA*, quæ additur, hic stativa habuisse videtur, nec tamen Legionis VII., quippe quæ in Moesia, non Germania, attinuit: præterea Ala I. II. III. quartave sæpe in Notitia ac literatis lapidibus conspicitur, vix vero Ala Legionis VII. aut Legionis cujuscunque. Quod autem Wolfg. Lazius L. I. Rer. Vienn. C. 6. hunc in modum commentatur: *Itaque Antonini Itinerarium post Bonnae & Coloniae Agrippinae enumerationem non Decimae duntaxat ALAVDAE, sed Quintae praterea & Nona ALAVDARVM eodem in Rheni limite mentionem facit*, id, ut pluribus confutetur, non indiget. Quis enim unquam ALAVDAE cognomen Legionibus, præter V., inditum inaudivit? Wess.

BVRVNGO.] *Burith*, vicus prope Novesium, quod hodie est *Nüß*. Siml.

BVRVNGO.] Vossianus *Burungo*, Vaticanus *Alaburungo LEG. V.*, adscita è priore versu *Ala*. nunc *Wuringen* dicitur Ph. Cluverio, & qui cum secutus est, Had. Valesio in Notit. Galliae. Wess.

NOVESIVM LEG. V. ALA] *Regium* Novensio Leg. VII. ala. *Blandinianum* Venensio Leg. V. ala. *Neapolitanum* Novensio leg. V. ala. *Longolianum Blandiniani praefert lectionem, &* Novesio *corrigitur. Infra eadem uno consensu* Novesium *praferunt. Tacito prater locum, quem proposuimus eodem libro Hist.* 4. *C.* 33. Aliis, *in quit*, à Novesio, aliis à Maguntiaco universas copias advenisse credentibus: *Et item* C. 62., Legio XIII. cum auxiliis simul deditis à Novesio in Coloniam Treverorum transgredi jubetur. *In Ammiani vulgatis, uti supra advertimus*, Nivesium. Sur.

NOVESIO.] *Nevensio* MSS. plerique. Vaticanus *Alanevenice LEG. V. Ala*, pari peccato, quo paullo ante. *Castellum Novesium* veteres Annales appellant, *Nussiam* Caesarius Heisterbachensis L. I. Hist. Memorab. C. 40. *In civitate Nussia, qua quinque milliaribus distat a Colonia civitate magna.* Ubi V. milliaria longe productiora illis sunt, quorum in hoc libello usus est. Infra XVI. M. P. a Novesio Colonia semovetur, quod intervallum paullo est contractius. Caesarii milliaria M. P. IV. fere peræquant. Wess.

GELDVBA.] *Gelb am Rhein.* Siml.

GELDVBAM LEG. VIII. ALA] *Regium* Gerduba Leg. VII. Ala: *& reliqua* Gelduba Leg. VIIII. ala. *Tacitus Hist.* 4. 26. Nec ausi ad hostem pergere, loco, Gelduba nomen est, castra fecere. *Et eodem libro*, Mox adlatis Geldubam in castra nuntiis. *Et item* C. 35. Cohortes Geldubam perrexere, manentibus, ut fuerant, castris. *Et item* C. 36. Vocula Geldubam, atque inde Novesium concessit. Civilis capit Geldubam mox haud procul Novesio: equestri prælio prospere certavit. Sur.

GELDVBA.] Plinio L. XIX. N. H. C. 15. *Gelduba castellum Rheno impositum.* De situ Cluverius cum Simlero consentit. Est & *Geldubae* mentio in Usuardi & Rhabani Martyrologio a. d. XIII. Kal. Jan., sed quæ in Thracia fuisse perhibetur. Wess.

CALONE.] *Gellern.* Siml.

CALONE LEG. VIIII.] Ala Colone *habet Regium exemplar, sed infra* Calone *in itinere à* Lugduno Argentoratum. *In Blandiniano & Longoliano* Calone Leg. VIIII. Ala. *In Neapolitano deest hac mansio, cujus mentionem alibi non reperio.* Sur.

COLONE.] *Golone* Simleri editio repræsentat, *Colone* Vossii exemplar, Vaticanum *Calleno Veteris Leg. XXI.* Nunc vicus est *Kalenhusen*, monitore Ph. Cluverio L. II. G. A. C. 18. Wess.

VETERA.] *Berk*, vel, ut alii, *Santen*. Siml.

VE-

CASTRA LEG. XXX. VLPIA.	
BVRGINACIO.	LEG. VI ALA.
HARENACIO.	LEG. X. ALA.
ITER A LAVRIACO VELDIDENA.	M. P. CCLXVI. Sic.
OVILABIS.	M. P. XX.
LACIACO.	M. P. XXXII.
IOVAVI.	M. P. XXVIII.

BI-

VETERA] *Magna in R. hujus mansionis diversitas à reliquis exemplaribus. In eo enim ita legitur*, Ala Veteris Leg. VII. Ala Ge: G. XXX. Vlpia, *Blandinianum* Veteris Leg. XXI. Castra Vlpia Leg. XXX. *& eam praferunt lectionem Neapolitanum exemplar, & Longolianum. Sed arbitror ex una duplicem mansionem factam* Castrorum Vlpiorum *nomine, cum* Vlpiorum Castrorum *mentionem fieri non videam, sed* Vlpiae legionis XXX. *à Ptolemaeo ad* Vetera *constitutae:* Castrorum *enim nomen* Veteribus *subauditur. Tacitus Hist. 4. C. 21.* Mittitque legatos ad duas legiones, quae priore acie pulsae, in Vetera castra concesserant. *Et eodem infra libro*, Interim Civilis Vetera circumsedit: *Res enim in Belgic gesta à Tacito memoratur. Ptolemaeus sub* Batavoduro *Galliae Belgicae* Οὐέτερα, ἐν ᾗ λεγιὼν Λ. Οὐλπία: *quare ex omnium exemplarium lectione hanc concinnandam, quae praefertur, duxi: neque permittendum, ut ex una statione, duae conflentur.* SVR.

VETERIS.] Libri omnes, quorum nobis usura fuit, *Veteris Leg. XXI. Castra Ulpia XXX.* è Vaticano tamen Em. Schelstrate publicavit, *Castra Leg. XXX. Ulpia.* Ego partim Regium Suritae, partim Vaticanum sequor: nam Regii *Leg. VII.*, seu Leugae fere intervallum aequant, quod nunc inter Calonem & Vetera intercedit. *Santen* occupare Veterum sedem plerique agnoscunt. Vide Pighii Hercul. Prodic. p. 24. & in primis Mens. Altingium in Notit. Germ. Inf., qui tamen cum *Unetvicesimanes* in Veteribus tetendisse ex Itinerario adfirmabat, non satis ad dignitatem Regii libri ejusque cum ceteris omnibus dissensum animum advertisse videtur. WESS.

CASTRA LEG. XXX. VLPIA.] Ita ex Vaticano, cui optimus Suritae liber paene accedit, rescripsi. Legionem XXX. Ulpiam fuisse dictam, citra dubium est; idem de castris vix apparet. Castra haec eadem esse ac *Coloniam Trajanam* Pighius Herc. Prodic. p. 34. ex ea potissimum caussa contendit, quod alio itinere inter Vetera & Colon. Trajanam nulla M. P. interponantur: verum hanc difficultatem Tabula, ut suo loco ostendetur, tollit; id vero bene, quod Veteribus Castra haec vicina faciat. Ph. Cluverius Coloniam Trajanam & Castra Leg. XXX. eadem quoque arbitratus est, & quoniam opinioni Ptolemaeus officeret, illi manum infert violentam, ut vel invitus in hanc sententiam abeat. Sed ea vis est, auctoritate veterum librorum satis confutata. Ch. Cellarius ordinem hujus itineris urget, quo Burginacium *castra Leg. XXX.* statim insequitur, sicut infra alio itinere *Coloniam Trajanam*, quod parum profecto juvabit, cum duae sequentes mansiones, uti dicetur, hinc abesse debeant. Largimur Coloniam Trajanam esse vicum *Kellen*: at castra Leg. XXX. alia esse & Veteribus vicina secuti Ptolemaeum & Itinerarium adsentimur Amp. Altingio. Hoc & monumenta Veteribus & circa eruta, quae Pighius & Altingius habent, adfirmant: hoc ipse situs vici *Kellen*, qui nihil, quod castra referat, nullaque Leg. XXX. vestigia servat, constabilit. WESS.

BVRGINACIO.] Vel *Burcinacium. Kranenburg.* SIML.

BVRGINACIVM LEG. VI. ALA] *Regium* Burginnacio Leg. VII. Ala. *Blandinianum* Burcinatio Leg. VI. *Neapolitanum & Longolianum* Burtinatio Leg. VI. Ala: *cujus mansionis nullam mentionem reperio.* Alaribus *Legionem equitatum designari certum est.* SVR.

BVRGINACIO.] Aut aliunde additae hae duae sunt mansiones, aut, quod credibilius, lacerum hic Itinerarium est. Nam cum itineris caput, illud a Tauruno ad Leg. XXX. tendere praeferat, planum atque ante oculos expositum est, mansiones has huic loco esse alienas. Vidit & hoc Ph. Cluverius L. II. G. A. C. 36.

Do

BIDAIO.	M. P. XXXIII.
PONTE AENI.	M. P. XVIII.
ISINISCA.	M. P. XX.
AMBRE.	M. P. XXXII.
AD PONTES TESSENIOS.	M. P. XL.
PARTHANO.	M. P. XX.

VEL-

De utraque inferius, ubi recurrunt, commodius dicetur. De *alis* vero *alaribusque*, si cognoscere plura aveas, consule Nob. Radbod. Schelium ad Hygin. p. 64. WESS.

ARENACIVM.] *Arnheym am Rheyn.* SIML.

HARENACIVM LEG. X] *Regium exemplar* Arenacio. *Reliqua* Aranatio Leg. x. Ala. *Infra iterum fit mentio* Arenacii, *&* Burginacii. *Tacitus Hist.* 5. *C.* 20. Tantumque belli superfuit, ut præsidia cohortium, alarum, legionum modicis vicis quadripartita Civilis invaserit, decimam legionem Arenacii, secundam Batavoduri, & Grinnes Vadamque cohortium alarumque castra. Arenacium *vero earum regionum periti inter* Agrippinensem Coloniam, & Trajectum *urbes, quibus diœceses Episcopales attributa sunt, ultra* Novesium *Rheno adjacentem constituunt.* SVR.

VELDIDENAM M. P. CCLXVI.] *In Regio hujus summa numerus deest: & in reliquis constans permanet. Totius hujus itineris, præter tres ultimas mansiones, ratio eodem constat ordine, itinere à* Lauriaco Augustam Vindelicum. *Neque* Veldidenae, *nobilis in hoc Itinerario mansionis, mentionem ullam reperire potui.* SVR.

VELDIDENA.] Nominis supersunt vestigia in Præmonstratensi cœnobio *Wilden*, non longe ab urbe Oenipontana, uti post Simlerum & Cluverium ostendit Lambecius L. II. Bibl. Vindob. p. 718. WESS.

OVILABIS.] Vossii schedæ *Ovilauis M. P. XX.*, quem numerum cum & ceteri MSS. retineant, placuit restituere, quamvis supra intervallum paullo minus fuerit adjunctum. WESS.

LACIACO.] Et hoc ex vetustis libris admisimus. WESS.

ISINISCA.] MSS. aliqui *Isinisco*, cum supra *Isinisca* probassent. WESS.

PONTES TESSENII.] *Schosteren.* SIML.

AD PONTES TERSENINOS M.P. XL.] *In Regio* Ad Ponte Tesseninos M. P. XL. *In Blandiniano* Ad Pontes feninos M. P. XL. *In Neapolitano* Ad Pontes tesfemos mpm. XL. *Longolianum* Ad potestes fenins mpm. XL. *&* Ad Pontes tessonios *corrigit. Mansionis est nomen mihi incognitum.* SVR.

AD PONTES.] Vossianus pontes hos *Tessenios*, plerique alii *Tesfenios* aut *Tesfennies* appellant. *Tessenios* ex Vossiano recepimus, quod vocis vestigia supersunt in vico *Tiessen* ad *Ambram*, uti Cluverius observavit, rejecta Aventini sententia, cui Simlerus accessit: neque longe abit ab hac scriptura Regius MS. WESS.

PARTHANO.] *Parsenkirch.* SIML.

PARTHANVM M. P. XX.] *Hæc mansio in Regio deest exemplari. Reliqua* Parthano M. P. XX. *præferunt.* SVR.

PARTHANO.] Sequitur Simlerum Cluverius Vindel. p. 16. & bene monet, numeros hic esse depravatos, quibus nullum tamen è MSS. auxilium nascitur. Quod vero addit, verum mansionis nomen videri *Parrodunum*, quoniam Notitia Imp. Occid. in Rhaetia sub dispositione V. S. Comitis ejus provinciæ *Tribunum cohortis primæ Herculeæ Rhætorum Parroduno* statuat, id mihi multo incertissimum videtur; præsertim cum Tabula Itinerario adsentiatur, quamvis *Tarteno* non sine librarii errore scribens. Idem dixero de *Carroduno* Ptolemaei, quam urbem Ph. Cluverius, &, qui vestigia ejus legit, Ch. Cellarius L. II. G. A. C. 7. p. 526., *Parrodunum* esse jubet atque adeo hanc ipsam: nam, ut de MSS. editionibusque taceam, Καῤῥόδουνον L. II. C. 15. & 16. probantibus, Ptolemaeus *Carrodunum* in Pannonia superiore locat; *Parrodunum* Notitiæ in Rhaetiis fuit circa *Piniana*: mox enim post *Parrodunum* sub eodem V. S. Comite Rhaetiae I. & II. ponitur *Tribunus cohortis quintæ Valeriæ Frigum Pinianis.* Jam Φανιάνα Geographus L. II. C. 12. in Rhaetis agnoscit, neque dubium Ph. Cluverio est, quin ea Notitiæ *Pi-*

 NIA-

VELDIDENA.	M. P. XXIII.

ITER A LAVRIACO PER MEDIVM AVGVSTA VINDELICVM SIVE BRIGANTIA. M. P. CCCXI. Sic.

OVILABIS.	M. P. XXVI.
LACIACO.	M. P. XXXII.
JOVAVI.	M. P. XXVIII.
BIDAIO.	M. P. XXXIII.
PONTE AENI.	M. P. XVIII.
ISINISCA.	M. P. XX.
AMBRE.	M. P. XXXII.
AVGVSTA VINDELICVM.	M. P. XXXVII.
ROSTRO NEMAVIAE.	M. P. XXV.
CAMPODVNO.	M. P. XXXII.

VE-

NIANA fint. Sequitur ergo fitu nomineque diverfa fuiffe *Parrodunum* & *Carrodunum*. WESS.

VELDIDENA.] *Wilten, ein Klofter bei Insburg.* SIML.

VELDIDENAM M. P. XXIII.] *Regium* M. P. XXIII. *Blandinianum* M. P. XXII. *Neapolitanum* M. P. XXIII. *Longolianum* XXII. *&* XXIII. *corrigitur.* SUR.

PER MEDIVM AVGVSTA VINDELIC. VSQVE BRIGANTIAM M. P. CCCXI.] *In Regio* Per medium Augufta Vindelicum fuive Britantia M. P. Sic: *& fumma numerus non habetur. Blandinianum* per medium Augufta Vindelicum five Brigantia M. P. CCCXI. Sic: *& reliqua eandem praeferunt lectionem. Mihi fatis fieri vera lectioni videtur, fi pro* Suive *quod in Regio legitur* usque *legas, &* Brigantiam: *nam ad eam manfionem iter perducit: Praeterea manfiones omnes hujus itineris fupra recenfentur.* SUR.

SIVE BRIGANTIA.] Sic omnes & formis & manu defcripti libri, contra quorum confenfum non fuit vifum reniti. Pergit quidem *usque Brigantiam* iter, fed ea refingendi non eft valida cauffa. Puto voluiffe Itinerarii auctorem oftendere, *per medium* iter effe *Auguftam Vindelicum* five etiam *Brigantiam*, licet quae manfio illa fit, per cujus *medium* tendendum erat, nunc in obscuro fit. WESS.

OVILABIS.] Vaticanus addit *M. P. XXXVI.* & mox *Ambre M. P. XXXIII.* Voffii vero & Cufani fchedae *Campoduno M. P. XXXIII.* & *Brigantia M. P. XIIII.* WESS.

ITER A PONTE AENI.] Addit Parifienfis MS., *refpice*, *XVIIII. fuperfunt*: & abundant revera in MSS. atque editis. Schottusne mutaverit numeros an Surita, an duces habuerint fcriptos libros, prorfus dubium atque incertum eft. Mihi religio fuit, a MSS. recedere. WESS.

TVRO.] MSS. M. P. XLIII. apponunt, non XLIIII. Quae fit, dixerint alii, neque enim in tenebris tuta via eft. WESS.

JOVISVRA.] Vaticanus cum Cufani fchedis *Lovifura*. Vir doctus Fabriciano exemplari *Jovis ara* appinxit, admonetque *Jovis aram* videri: atque hanc ego amplecterer, fi qua aliunde cognofceremus, hoc nomine manfionem his in oris fuiffe. *Arae Seftianae* apud Melam L. III. C. 1. &

> *Saxa vocant Itali, mediis quae in fluctibus, Aras*

apud Poetam Aen. I. 113. indicio funt, non effe infolens atque inufitatum, ut *ara* locis nomina faciant. WESS.

CASTRA.] Omnes annectunt M. P. LXII., non XLII., quae Schottus expreffit. Sunt in his tractibus *caftra Regina* & *caftra Batava*, fed neutra in cenfum venire poffunt, fi haec ad fontes Juvavi, ut M. Velferus in Vindeliciae delineatione fub finem L. I. Rer. Auguftan. fecit, adponantur. WESS.

VELDIDENAM M. P. XC.] *In Regio deeft* fum-

VEMANIA.	M. P. XV.
BRIGANTIA.	M. P. XXIIII.
ITER A PONTE AENI AD CASTRA.	M. P. CL. Sic.
TVRO.	M. P. XLIII.
JOVISVRA.	M. P. LXIIII.
AD CASTRA.	M. P. LXII.
ITER A PONTE AENI VELDIDENA.	M. P. XC. Sic.
ALBIANO.	M. P. XXXVIII.
MASCIACO.	M. P. XXVI.
VELDIDENA..	M. P. XXVI.
ITER AB HEMONA PER SISCIAM SIRMI VSQVE	M. P. CCCXI. Sic.
PRAETORIO LATOVICORVM.	M. P. XXXIIII.
NOVIODVNO.	M. P. XXXI.

QVA-

ſumma numerus: & in reliquis M. P. XC. SVR.

ALBIANCVM M. P. XXXVIII.] *Regium* Albiancon M. P. XXVIII. *Blandinianum* Albiano M. P. XXVIIII. *& item Longolianum: Neapolitanum* Albiano M. P. XXXVIIII: *quo numero ſumma ratio conſtat.* SVR.

ALBIANO.] Hoc ſcripti & editi probant. Videtur manſio ad Aenum fuiſſe flumen. WESS.

MASCIACO.] Et hoc ex MSS. atque impreſſis libris libuit inſtaurare. Solus Cuſani codex *Maſſiaio M. P. XXVII.*; nullus autem *Mastiacum*, quod Schottus in hoc iter inculcaverat. Circa Aenum fuiſſe, ratio itineris perſuadet; tamen facile non eſt, veros illi terminos circumſcribere. WESS.

VELDIDENA.] Plures librorum XVI. M. P. adſcribunt: vulgatos numeros cum edito Lugdunenſi Vaticanus approbat. WESS.

AB AEMONA] *Plinius L. 3. C. 25. in* Pannonia *coloniae* Aemonam, *&* Siſciam *memorat. Ptolemaeo inter Pannoniam, & Italiam, ejusdem Pannoniae ſub Norico* Ἠμῶνα. *In Concilio Aquileienſi Maximus* Aemonenſis *Epiſcopus ſubſcripſit.* Siſciae *vero celeberrima urbis Dion lib. xlix p. 472. meminit.; quam Tiberius Caeſar obſidione expugnavit, quamque* Colops *fluvius, &* Savus *ambiunt, Strabo de ea lib. vii. p. 314.* Ἐγγὺς δὲ τῆς Σεγεστικῆς ἐστὶ καὶ ἡ Σίσκια φρούριον, καὶ Σίρμιον ἐν ὁδῷ κείμενα τῇ εἰς Ἰταλίαν. *Plinius l. c.* Colapis, *inquit*, in Saum influens juxta Siſciam, gemino alveo inſulam ibi efficit, quæ Segeſtica appellatur. *In Notitia Provinciarum ſub Duce Pannoniae ſecunda Riparienſis, Praefectus claſſis primæ Pannoniae Servitii Claſſis Aegetenſium, ſecunda Pannoniae, nunc* Siſciae: *& Tribunus Cohortis iii. Alpinorum* Siſciae. SVR.

HEMONA.] MSS. *Hemonia, Henonia, Henona.* Vide quæ pag. 129. appoſita ſunt. WESS.

SISCIA.] Hæc in MSS. aliquando nominatur *Siſoia.* SIML.

PRAETORIO LATVMVICORVM.] Vel Praetorio *Lato vicorum.* Ptolemaeus ſimpliciter *Praetorium* nominat. Moletius hodie *Predanich* nominari ſcribit. SIML.

PRAETORIVM LATOVICORVM M. P. XXXIIII.] *Regium* M. P. XXXI: *& reliqua* Latovicorum M. P. XXXIIII. *Plinio L. 3. C. 25. in vetuſtis, & vulgatis exemplaribus*, Latovici. *Ptolemaeo inter urbes ſuperioris* Pannoniae *procul à Danubio ſitas*, Πραιτώριον *&* Λατόβικοι *in eadem* Pannonia *ad meridiem ſub* Norico *ſtatuuntur.* SVR.

PRAETORIO.] Voſſii ſchedæ *Praetorio Latum vicorum*, Cuſani *Praeterio Latovicorum*, quod probum eſt. Tabula *ad Protonium M. P. XXXII.* ab Emona, non bene. WESS.

NOVIODVNVM M. P. XXXI.] *Ptolemaeo inter eaſdem Pannoniae ſuperioris urbes* Νοουιόδουνον. SVR.

NOVI DVNO.] Tabula *Novio. dum* M. P. XXXII. a ſuperiore manſione. Data eſt Lex 4. C. de Fiſci debitor. *Novioduno*; verum ea urbs in Scythia fuit, ubi & eam vidimus: nam

QVADRATA.	M. P. XXVIII.
SISCIA.	M. P. XXVIIII.
VARIANIS.	M. P. XXIII.
MENNEIANIS.	M. P. XXVI.
INICERO.	M. P. XXVIII.
SED MANSIO AVGVSTI IN PRAETORIO EST.	
PICENTINO.	M. P. XXV.
LEVCONO.	M. P. XXVI.
CIRTISA.	M. P. XII.

CI-

Valens Imp., qui legem jussit, Coss. Valentiniano N. P. & Victore eo in tractu versatus fuit, ut ex Ammiano manifestum est. Hoc *Noviodunum* fuisse videtur ad confluentes Gurciae & Savi. WESS.

QVADRATA.] Vaticanus, Vossianus cum prioribus editionibus hoc præferunt, quibus resistere non placuit, & tanto quidem minus quod Tabula, quæ inter ea & Noviodunum M. P. XXIIII. tantum interponit, consentiat. *Castra* videntur fuisse, quæ *quadrata* Romanos probasse, nemo ignorat. WESS.

SISCIAM M. P. XXVIIII.] *Hac mansio deest in Regio exemplari: In reliquis congruunt numeri.* SVR.

SISCIA.] In itineris capite *Sisoia* Vossiano MS., qui nihil hic peccavit, dicebatur. Bersiniani Annales IↃCCCCXII. *Scissiam civitatem* appellant. *Constantinus Episcopus Sciscianensis* est apud Ambrosium in Aquileensi Concilio, nihil Benedictinis mutantibus. Meminit Sisciae Dio L. LV. p. 651. *Καὶ τῷ Τιβερίῳ τῷ τε Μεσσαλίνῳ ἐν Σισκίᾳ ἐγχειμασάντων*, ad quæ Dionis Palmerius Exercitat. p. 263. hæc notat. *Vertit Xylander* Sisciae commorantur: *Vellem nos docuisset, ubi terrarum ea regio jaceat, qua ab omnibus Geographis ignoratur. Mendum est, sed quid reponendum sit ignoro.* Libuit mihi hæc excerpere nullo doctissimum virum insectandi carpendive studio, sed ut appareat, quam prona magnis etiam viris errandi via sit, ubi aciem ingenii non intenderint. Athanasio Apol. contra Arianos p. 123. atque alibi *Σισκία* provinciæ nomen est, sine dubio male, uti commodiore loco ostendam. Posita urbs erat ad insulam Segesticam, durantque nominis reliquiæ in *Sisak.* WESS.

VARIANIS.] Hanc & sequentem nusquam legere memini: utraque Romanum nomen habet: hæc a Varo aut Vario: altera, si verior Regii libri scriptura sit, a MANNEIO, quo nomine plures in Thesauro Gruteriano supersunt. WESS.

MENNEIANAS M. P. XXVI.] *In Regio* Manneanis M. P. XXVI: *& in reliquis* Menneianis M. P. XXVI. SVR.

INCERO.] Alias *Inicerum.* SIML.

INICERVM M. P. XXVIII.] *Regium* Incero M. P. XXVIII: *& infra in eodem* Nicero. *Blandinianum* Incero, *& infra* Indicero. *Neapolitanum* Incero, *& infra* Lineero. *Longolianum* Incero, *& infra* Inicero. SVR.

INICERO.] Omnes hoc loco *Incero*, at infra *Inicero*, quo fit, ut, quænam verior sit lectio, in ambiguo maneat. WESS.

SED MANSIO AVGVSTI.] In Vossiano legitur: *Sed mansio Augusti in Praetorio est Pecentino*; Cusani liber edit, *sed mansio Augusti in Praetorio Picentino*, ut indicetur praetorium hoc *Picentini* fuisse, non *Iniceri.* Erant in urbibus ad aggerem publicum positis & Palatia & Praetoria: in Palatio Augusti, si itineris ductus ita ferret, manere solebant, Praetoriis ad usus judicum destinatis: nec constans tamen consuetudo fuit, præsertim si a via militari remotiores essent civitates, sicuti L. 2. C. Th. Ne quis in Palatiis argumento est. *Ordinarii*, inquiunt Imp., *in remotis ab aggere publico civitatibus, si Praetoria non sunt, motu legis adempto, qua de Palatiis lata est, in ædibus, etiamsi Palatii nomine nuncupentur, commanendi habeant facultatem.* Ubi vide doctissimum ejus Codicis interpretem Jac. Gothofredum. WESS.

PICENTINO.] Neque hanc neque sequentem qui præter Itinerarium commemoraverit novi. WESS.

CIR.

CIBALAS.	M. P. XXII.
VLMOS.	M. P. XXII.
SIRMI.	M. P. XXVI.

ITER A VINDOBONA POETOVIONE. M. P. CLXXXIV. Sic.

AQVIS.	M. P. XXVIII.
SCARABANTIA.	M. P. XXXI.
SABARIA.	M. P. XXXIIII.
ARRABONE.	M. P. XX.
ALICANO.	M. P. XL.

IN

CIRTISA.] Vel *Certiſſa.* SIML.

CIRTISAM M. P. XXI.] *Deeſt hæc manſio in exemplari Regio: Et in Blandiniano & Longoliano* Cirtiſa M. P. XII. *& hoc* Ciroſa XV. *corrigit. In Neapolitano* Ciroſo mpm. XV. *Ptolemaeo inter urbes Pannoniae inferioris ſub Danubio ſitas Κίρπαρα.* SVR.

CIRTISA.] Cuſani MS. *Ciroſa* M. P. XV., qui cum, ſi numeros ſpectes, Vaticanus, Voſſianus priscæque editiones pulchre conſentiunt: XII. tamen M. P. in margine Fabriciani libri conſpiciuntur. Tabulæ *Certis*, *Certiſſa* Ravennati L. IV. C. 19. dicitur. WESS.

VLMOS M. P. XXII.] *Supra* Vlmis Cibalas M. P. XXIIII. *tribuuntur: at hoc itinere* M. P. XXII. SVR.

SIRMI.] *Sirmi* conſtanter fere noſtri libri, quomodo Lex unica C. Th. De frumento Carthag. dicitur *Sirmi* data: appingunt præterea Voſſii & Cuſani ſchedæ M. P. XXIII., anteriori vero Voſſianus MS. M. P. XXXII. cum vetuſtis editis, ſed contra veniente & vulgatos numeros adfirmante Vaticano. Ad hoc Pariſinus monet, *Reſpice & hic XVIIII. ſuperſunt*, quod a vero non longe abeſſe, ſi ad calculos ſedeas, reperies. WESS.

ITER A VINDOBONA.] Vide ut librarii omnia ſibi in hoc libello permiſerint, qui in Voſſiano *Vindolbono*, in Vaticano a *Vindobono*, in aliis aliter ſcribere ſuſtinuerint. Adeo paſſim mutant quadrata rotundis nihil penſi habentes. WESS.

AQVIS.] Wolfg. Lazius Styriae oppidum *Furſtenveld* eſſe arbitrabatur. Rectius Ph. Cluverius inibi locat, ubi vulgari aquarum calidarum vocabulo *Baden*, XVIII. circiter M. P. a Vienna, nunc frequentantur. Eſt ergo in numeris commiſſum. WESS.

ARRABONAM M. P. XX.] *Regium* Arrabone M. P. XVIII: *& ſtatim* Arrabona. *Reliqua* Arrabone M. P. XXI *& poſtea* Arrabona. *Supra de ea manſione mentio facta eſt.* SVR.

ARRABONE.] Non eſt, quod Surita opinabatur, eadem atque illa manſio, quam ſupra habuimus: illa Danubio, ubi Arrabo illi jungitur, erat adpoſita: hæc in mediterraneis ſedem habuit, notans Arrabonis hoc loco trajectum fuiſſe. WESS.

ALICANVM IN MEDIO CVRTA M. P. XL] *In Regio duæ ex una manſione concinnantur, hoc modo:* Alicano M. P. XL. in medio Cuurtavione M. P. XXXII *& reliqua ad manſionem* Salle *in eo deſiderantur exemplari, nulla lacuna relicta. Blandinianum* Alicano M. P. XL. In medio Curta poetavione M P. XXXI: *& eodem modo in Neapolitano, & Longoliano, ſed poſt* Alicanum, *ſeu* Hilicanum, *ut ſtatim adſcribitur,* in medio Curtam *oppidum relinqui, in hoc Itinerario inſtituto more deſignatur: quemadmodum ex pluribus manſionibus ſupra adparet. Ptolemaeo in inferiore* Pannonia, *prima inter urbes, quæ ſub* Danubio *ſunt*, Κύρτα *conlocatur.* SVR.

ALICANO.] Omnes MSS. miro quodam conſenſu *Alicano M. P. XL.*, quem ſpernere non auſus fui. Ductus itineris eo loci fuiſſe ſuadet, ubi *Rakelſpurg* conſpicitur, Ph. Cluverio monente. Quod vero vir doctiſſimus *Racliтanum* verum manſionis eſſe nomen pertendit, id mihi probabile non videtur: nam quamvis infra diverſimodis ſcribatur, ea prægnans cauſſa non eſt, ut ex recentiore nomine novum aliud contra veterum librorum voluntatem effingatur, præſertim cum bella diu continuata, gentiumque migrationes multa in his rebus mutarint. WESS.

IN MEDIO CVRTA.

POETOVIONE.	M. P. XXXI.
ITER A POETOVIONE CARNVNTO.	M. P. CLXXIIII. Sic.
HALICANO.	M. P. XXXI.
SALLE.	M. P. XXX.
SABARIA.	M. P. XXXI.
SCARABANTIA.	M. P. XXXIIII.
CARNVNTO.	M. P. XXXVIII.
A SABARIA BREGETIONE.	M. P. CII. Sic.
BASSIANA.	M. P. XVIII.
MVRSELLA.	M. P. XXXIIII.

AR-

IN MEDIO CVRTA.] Hæc magna librorum concordia præponuntur Poetovioni. Ptolemaei Κύρζα, *Curta* hæc esse nullo potest modo: ponit eam ad Danubium inter Arrabonis confluentes & Bregetionem. Hanc non longe a Poetovione disjunctam alibi offendisse non memini. Scio *Curtas* Κόρτας ævi recentioris scriptores de tentoriis principumque aulis adhibuisse; verum is vocis usus Itinerario est posterior. WESS.

POETOVIONE.] MSS. hanc lectionem, literatis lapidibus non ignoratam, hoc probant loco: est in Thesauro p. IↃCCLXVI. 2.

C. CAESIVS
C.F. PAPIRIA
INGENVVS
POETOVIONE.

Supra p. 129. *Patavione* præoptaverunt, ubi vide. WESS.

ITER A POETAVIONE.] CLXIIII. M. P., quæ in Suritae editione insunt, nusquam inveni. MSS. M. P. CLXXIIII., quæ restituimus, præferunt. WESS.

HILICANVM M. P. XXXI.] *Hæc mansio in Regio deest exemplari: Blandinianum & Longolianum* Hilicano M. P. XXXI: *cum supra* Alicanum *prætulerint. Neapolitanum* Helicanum M. P. XXXI. SVR.

HALICANO.] Hoc ex Vaticano & Parisiensi libro, cum quibus Lugdunensis editus conspirat, amplexati sumus. Ceteri *Hælicano*, *Haeclicano*, *Hilicano* ostentant. WESS.

SALLE M. P. XXX.] *Habet Regium exemplar: & item Neapolitanum: Blandinianum vero & Longolianum* Selle M. P. XXX. *& in Longoliano* Solie *corrigitur. Ptolemaeo in Pannonia superiore inter urbes à Danubio remotas prima memoratur* Σάλα. SVR.

SALLE.] Meminit oppidi Ravennas L. IV. C. 19. *Salla*, *Aravena*, *Savaria*. Fuit, modo recte omnia dimensus Ph. Cluverius fuerit, ubi nunc *Fuslenveld* locum occupat. WESS.

SABARIA.] Est in libris turpissima discordia. *Savavia*, *Sauavia*, *Sattaria*, *Sauciva*, quod Simlerus secutus est, *Savaivia*, ut Lugduni vulgarunt, passim offerunt. Recte Surita hinc *Sabariam* formavit, neque neglexit, quamvis serior, in Norico p. 27. Ph. Cluverius. Vetus sed lacera inscriptio in Diar. Italic. C. XXVI. p. 338. Montfauconii: POSTVMIVS FLORENTINVS SAVARIA. IVLIVS RESTITVTVS SAVARIA. Plura alibi produximus. WESS.

BASSIANAM M. P. XVIII.] *Ptolemaeo inter urbes* Pannoniae *inferioris sub Danubio sitas* Βασίανα. *In Notitia Provinciarum sub Duce Pannoniae secundæ Ripariensis recensetur Tribunus Cohortis I. Thracum civium Romanorum caput* Basensis. SVR.

BASSIANA.] Ptolemaei urbs cognominis hæc esse non poterit, quippe supra p. 131. inter Sirmium & Taurunum interposita. Hanc nondum inveni: nam *Caput Basensis* Notitiæ ipso nomine aliam sese prodit. WESS.

MVRSELLAM M. P. XXXIIII.] *Consentiunt exemplaria in hunc numerum: & Ptolemaeo item inter urbes ad Danubium sitas*, Μουρσέλλα. *In Notitia* Marsoniae *&* Mursae *fit mentio, non tamen* Mursellae. SVR.

MVRSELLA.] Est *Mursella*, sive *Mursa minor*,

ARRABONA.	M. P. XX.
BREGETIONE.	M. P. XXX.
A SABARIA ACINCO.	M. P. CLXVIII. Sic.
MESTRIANIS.	M. P. XXX.
MOGENTIANIS.	M. P. XXV.
CAESARIANA.	M. P. XXX.
OSONIBVS.	M. P. XXVIIII.
FLORIANA.	M. P. XXVI.
ACINCO.	M. P. XXX.

A SO-

minor, in Hierof. Itinerario, fed x. M. P. circiter a Murfa majore diverfa, atque adeo longe alia: fcio Jac. Gothofredum ad L. I. Cod. Theod. De Judaeis, quæ *Murgillo* perhibetur data, illam H. Itinerarii eandem atque hanc fuiffe arbitratum; fed haud dubie vir eruditus alibi fuit occupatus, cum ita cenferet. Equidem noftram adhuc quæro, nifi fi Ptolemaei *Μυρσέλλαι*, quam L. II. C. 15. in hac vicinia habet, hanc effe velis, quod mihi non improbabile fuit vifum. WESS.

BREGETIONEM M. P. XXX.] *Regium* Brecentione M. P. XXX. *Blandinianum & Longolianum* Bregetione M. P. XXX. *Neapolitanum* Bregione. *Ptolemaeo in fuperiore Pannonia inter urbes juxta Danubium fitas* Βρεγαίτιον. *Ammianus de Valentiniani Imperatoris morte libro XXX. C. 5.* Impigre motus peragrata fluminis ripa, castrisque præfidio competenti munitis, atque castellis, Bregetionem pervenit. *Supra mentio facta eft, ex Notitia Provinciarum fub Duce Valeriae Ripenfis Praefecti Leg. I. Adjut. cohortis v. partis fuperioris* Bregetione. SUR.

M. P. CLXVIII.] *Regium* M. P. CLVIII. *Blandinianum* M. P. CLXVIII. *Neapolitanum* M. P. CLXVIIII: & *Longolianum* CLXVIII: & CLXVIIII: *fed cum in nullo fui numeri fumma congruant, Blandiniani, quæ ad veram proxime accedere videtur, prætulimus: neque noftri judicii erit, quippiam in ea varietate adferre, quod ubi lateat error, non conftet.* SUR.

M. P. CLXVIII.] Hos numeros margo Fabriciani exemplaris oftendit adfcriptos: ceteri fummam unis millibus auctiorem faciunt; imo Parifinus notat, *Refpice, hic duo fuperfunt.* WESS.

MESTRIANIS.] Nomen eft MESTRIO, quicunque demum fuerit: Thefaurus Gruterianus plures habet; cetera denfis obfita tenebris funt. WESS.

MOGENTIANIS.] Neque hanc, nifi in Itinerario, usquam legere memini. Bertius cum Ptolemaei *Magniana*, nullo ufus argumento, componit. Adduntur præterea in quibusdam MSS. & Lugdunenfi exemplari M. P. XXXV., aliis ut Vaticano & Margine Fabriciani libri vulgatos numeros recipientibus. WESS.

CAESARIANAM M. P. XXX.] *Habet Regium auferendi cafu: & Blandinianum & Neapolitanum* Caefarea M. P. XXX. *Longolianum* Caefaria M. P. XXX. SUR.

CAESARIANA.] Dedimus hoc Regio codici, ne quid mutaretur: nam *Caefarea* noftris MSS. & editis vetuftioribus probatur. WESS.

OSONIBVS M. P. XXVIIII.] *Habet Regium exemplar: & reliqua* M. P. XXVIII. SUR.

OSONIBVS.] Omnes fine diffenfu M. P. XXVIII. Quæ nunc fit, in tam pertinaci omnium de *Ofonibus* filentio quis temere finiet. WESS.

FLORIANAM M. P. XXVI.] *Regium habet auferendi cafu: & reliqua item* Floriana M. P. XXVIII. *Mihi fufpicio injecta eft, hanc effe manfionem, quæ in Notitia provinciarum* Florentia *cognominatur. Nam fub Duce Provinciæ Valeriae Ripenfis, Equites fagittarii Altino, nunc in Burgo contra* Florentiam *recenfentur: & item præfectus Claffis Iftricae* Florentiae; *atque* Florianam, *&* Florianae *legendum effe.* SUR.

FLORIANA.] Incertiffima eft Suritae opinio: neque enim nobis conftat, fueritne manfio Danubio adpofita. Et fi liqueret, quo argumento probabitur, Notitiam Imp. Occid. ex Itinerario effe juvandam? Wolfg. Lazii de hac manfione ineptias Ch. Cellarius excuffit L. II. A. C. 8. p. 566. WESS.

A SO-

A SOPIANIS ACINCO.	M. P. CXXXV. Sic.
PONTE SOCIORVM.	M. P. XXV.
VALLE CARINIANA.	M. P. XXX.
CORSIO SIVE HERCVL.	M. P. XXX.
JASVLONIBVS.	M. P. XXV.
ACINCO.	M. P. XXV.
ITER A SOPIANIS BREGETIONE.	M. P. C. Sic.
JOVIA.	M. P. XXXII.
GVRTIANA.	M. P. XXV.

HER-

A SOPIANIS ACINCVM M. P. CXXX.] *In Regio* CXXV: *& reliqua* CXXXV. *& tamen in Regio ultima* Acinci *mansio deest, & reliquorum inter se numeri congruunt, ac recte summam* M. P. CXXXV. *conficiunt: ut merito ea sit praeferenda. De* Sopianis *Ammianum arbitror loqui, libro xxviii. C. 1.* Maximus, *inquit*, regens quondam Romae vicariam præfecturam, apud Sopianum, Valeriae oppidum, obscurissime natus est patre tabulario præsidialis officii orto à posteritate Carporum, quos antiquis excitos sedibus Diocletianus transtulit in Pannoniam. SVR.

A SOPIANIS.] In MSS. *a Sopianas* inest, & *Aquinquo* aut *Acinquo*, de quo utroque supra suo loco dictum est. WESS.

PONTE SOCIORVM.] Haud scio an in amne factus fuerit; quem vulgus Carassium vocat, famoso Ludovici regis morte. Vide N. Isthuanfii L. VIII. Hist. Hungar. p. 82. & 87. WESS.

GORSIVM SIVE HERCVLEVM M. P. XXV.] *In Regio* Gorsio sive Erculi M. P. XX: *& in Blandiniano* Corsio sive Hercul. M. P. XXX. *& eandem lectionem praeferunt libri Longoliani. In Neapolitano exemplari* Gursio sive Hercul. M. P. XXX. *legitur.* SVR.

GORSIO.] Vossianus, *Cursio sive Hercul.* Vaticanus, *Gorcio sive Hercul:* alii, *Corsio sive Hercul.* è quibus mansionem ab Hercule fuisse nominatam satis apparet. Habet Notitia Imp. Occid. in Provincia Valeria *Auxilia Herculensia ad Herculem.* WESS.

JASVLONIBVS.] MSS. atque editi *Lasulonibus. Jassilliones* in Laevini Torrentii codice Ortelius invenit. Vulgatum est in margine Fabriciani exemplaris. WESS.

BREGETIONEM M. P. C.] *In Regio* M. P. CX: *& in eo mansiones* Herculia *&* Floriana *desunt. Reliqua* M. P. C. *& numeri cum summa congruunt.* SVR.

JOVIAM M. P. XXXII.] *Hujus mansionis mentio fit in Notitia Provinciarum sub Duce Valeriae Ripensis: nam Tribunus cohortis* Joviae *recensetur.* SVR.

JOVIA.] Vaticanus cum Lugdunensi edito *Levia: Jovia* melior est, a Diocletiano Jovio, ut simile vero est, nuncupata. Cognominem mansionem habuimus p. 130., ubi vide. WESS.

GVRTIANA.] *Gustiana* Lugduni vulgarunt: *Gurtiana* MSS. Est apud Ptolemaeum *Curta*, quam nostram esse voluit Wolfg. Lazius, parum attendens ad locorum intercapedinem, quæ utramque disjungit. *Curtam* Geographus L. II. C. 16. Danubio circa Bregetionem apponit: hæc in mediterraneis fuit. Vidit hoc quoque Ch. Cellarius L. II. C. A. C. 8. p. 566. WESS.

HERCVLIA.] Mihi dubium non est, quin mansio nomen invenerit aut a Maximiano *Herculeo*, aut e militibus *Legionis VI. Herculeae*, quam in his oris hiberna habuisse ex Notitia Imp. Occid. cognovimus. WESS.

DE ITALIA PER ISTRIAM IN DALMATIAS] *Hunc titulum manuscripta & Longolianum exemplar, confecto itinere à* Sopianis Bregetionem *praeferunt, qui mihi in alienum irrepsisse locum videtur. Itinera enim quinque, quæ ordine consequuntur, intra Pannonias perducì videmus: & sextum à Sirmio in Liburniam, & Illyrici maritima Salonas perducitur: & hæc itinera nihil ad Dalmatias pertinent, cujus regiones ad mare Adriaticum spectant: &* Pannoniae *ad Septentriones vergunt. Certe eo loco melius, ni fallor, conveniret, quo Iter ab* Aquileia per Istriam *extra*

HERCVLIA.	M. P. XX.
FLORIANA.	M. P. XV.
BREGETIONE.	M. P. VIII.

DE ITALIA PER ISTRIAM IN DALMATIAS.

ITER A SISCIA MVRSA.	M. P. CXXXIIII. Sic.
VARIANIS.	M. P. XXIIII.
AQVIS BALISSIS.	M. P. XXXI.
INICERO.	M. P. XXV.
STRAVIANIS.	M. P. XXIIII.
MVRSA.	M. P. XXX.
A POETOVIONE SISCIA.	M. P. C. Sic.
AQVAVIVA.	M. P. XVIIII.

PYR-

tra mare Salonas *dirigitur: atque ideo in eum rejecimus locum.* SVR.

DE ITALIA.] Hæc Simlerus quoque induxit. Mihi, quantumvis alieniſſima huic loco ſint, quod MSS. ea omnes offerrent, exprimenda viſa ſunt, ut ſpecimen negligentiæ librariorum exſtaret. Quas autem *Dalmatias* MSS. vocant, eas *Delmatias* antiquiores dixiſſent. Eſt PR. PR. PROVINCIAE DELMAT. in lapide apud Rod. Carum L. III. Ant. Hiſpal. C. 36., unde Gruteriana inſcriptio p. CCLVI. 2., quæ eadem, corrigenda eſt. Plura ex literatis monumentis Urſatus L. I. Monum. Patavin. C. 7. p. 270., vel potius, unde is ſua hauſit, L. Pignorius Epiſt. Symbol. 27. coacervavit. Graecis ſæpenumero idem in vocabulo ſonus placuit. ΔΕΛΜΑΤΙΑ & ΔΕΛΜΑΤΟΙ in codice Xiphilini Coisliniano leguntur. ΔΕΛΜΑΤΙΑΝ plures habent libri in Paulli 2. Timoth. C. IV. 10. Neque aliter olim fuit in Appiani Illyric. p. 6. *Καὶ συνήλασεν ὁμοίως ἐς πόλιν Δελμίνιον· ὅθεν ἄρα καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῖς ἐς Δαλματίας, οἷα Δαλμάτας ἐτράπη·* manifeſtum enim ex verborum ordine & ſententia eſt, priore loco *Δελμάτας* Appianum ſcripſiſſe. Hæc vero Appiani verba cum Stephanus in *Δάλμιον* reſpexerit, parum ſane prudenter Th. Pinedo Graeca ſcriptoris verba antiquitatem nobis invidiſſe, quæ a D. Hoeſchelio Auguſtae Vindelicorum provulgata legere atque evolvere licet, aſſeverat. WESS.

VARIANAS M. P. XXIIII.] *Regium* M. P. XXII. *reliqua* XXIIII: *quo numero recte ſumma* CXXXIIII. *conficitur, qua in Regio, ut in reliquis, præfertur.* SVR.

VARIANIS.] Supra M. P. XXIII. a Siſcia disjungebantur. Caſtra Variana a *VARIO* dicta Ch. Cellarius fuiſſe putat L. II. G. A. C. 8. p. 566. Quod ut verum eſſe poteſt, incertum tamen eſt, a *VARIO*ne an *VARO* ſint appellata. WESS.

AQVAS BALISSAS M. P. XXXI.] *Regium* Aquis Baliſſis M. P. XXXI. *Blandinianum* Aquis Baliſſis M. P. XXX. *Neapolit.* Aquis Baliſſis M. P. XXX. *&* *Longolianum* Aquis Baſillis M. P. XXX. *&* Baſiſſis *corrigitur.* SVR.

AQVIS.] Cuſani ſchedæ *aquis Baſiſſis.* Forte *Baſillis*, quod Longolianus agnoſcit, præſtat, ut *aqua* a *BASILLO* ſive *BASILLA*, quo titulo plures in literatis lapidibus, ſint nomen nactæ. WESS.

STRAVIANIS.] Hanc, ſi Itinerarium excipias, qui memoraverit, vix quemquam novis atque hoc illi cum pluribus aliis Pannoniae mediterraneae locis commune eſt: quod fit, ut in cœca noctis caligine erremus. WESS.

SISCIAM M. P. CX.] *Habet Regium exemplar: & tum numeri manſionum ejus, quos adpoſuimus, ſummam* M. P CXX. *conficiunt: & in reliquis* M. P. C. *legitur, neque eorum ratio conſtat.* SVR.

A POETOVIONE.] Omnes libri, quorum excerptis utimur, pariter ac priores editiones M. P. C., quem numerum ſequi libuit. WESS.

AQVAVIVAM M. P. XXXVIIII.] *Regium exemplar habet auferendi caſu: & reliqua* Aqua-

PYRRI.	M. P. XXX.
DAVTONIA.	M. P. XXIIII.
SISCIA.	M. P. XXVII.
A SABARIA VINDOBONA.	M. P. LXXXVIII. Sic.
SCARABANTIA.	M. P. XXXIIII.
MVTENO.	M. P. XVIII.
VINDOBONA.	M. P. XXXVI.
ITER AB ACINCO CRVMEROQVE CASTRA CONSTITVTA SINCIO.	M. P. XLII. Sic.
VLCISIA CASTRA.	M. P. VIIII.
CIRPI MANSIO.	M. P. XII.
AD HERCVLEM CASTRA.	M. P. XII.
SALVA MANSIO.	M. P. IX.
ITER A SIRMIO CARNVNTO.	M. P. CCCXI. Sic.

VL-

viva M. P. XVIII. *In reliquis mansionibus omnium congruunt numeri.* Svr.

AQVA VIVA.] Pari omnes consensu M. P. XVIIII. apponunt, nec longe ea absunt a XX. M. P., quibus alio itinere p. 130. distantiam Poetovionis & Aquae vivæ finivit. Wess.

PYRRI.] Ita MSS. plerique. Vossianus tamen *Pirri:* unde a Pyrrhone, celeberrimo Epiri rege, seu alio quovis, an *piro* mansio cognomen acceperit, dubium est. Habet Tabula scripta XL. fere M. P. ab Aqua viva *Piretis*, pro quo Itiner. Hierof. *Peritur*, quod forte cum hoc componi oportet. Wess.

DAVTONIAM M. P. XXIIII.] *Regium exemplar habet auferendi casu: & in reliquis* Dautona *legitur. In Ptolemaei libris in superiore Pannonia, inter urbes ab Danubio remotas* Ἀνδαυτόνιον *memorantur: qua forte* Δαυτόνια *est.* Svr.

DAVTONA.] Sic formis & manu scripti libri; sequor tamen Regium. Ptolemaei Ἀνδαυτόνιον Wolfg. Lazius huc quoque retulit, sed dubia, uti mihi quidem videtur, conjectura: nam & nimia opus est mutatione, & dissident in vocabulo MSS.; Coislinianus enim Ἀνδαυτόνιον præfert. Wess.

M. P. LXXXVI.] *Habet Regium exemplar, & Neapolitanum. Blandinianum* LXXXVIIII. *quod* Muteno XVIIII. M. P. *tribuit: & item Longolianum, sed* XVIII. *corrigit. Hæ quatuor mansiones ordine eodem p.* CCXXXIII. *à* Sirmio Lauriacum *diversis numeris interjiciuntur.* Svr.

ITER AB ACINCO &c.] *In Regio*, Iter ab Acino Cruneroque castra constituta sunt M. P. XLIIII *cum ejus exemplaris numeri summam conficiant* XLII. M. P. *Blandinianum* Iter à Bicinco Crumeroque castra constituta. Sintio M. P. XLII. *Neapolitanum*, Item abicinquo crumeroque castra constituta sentio M. P. XLII. *Et Longolianum* Iter à Cinco Crumeroque castra constituta Scintio mpm. XLII. *Mihi his titulus prave inscriptus videtur; præsertim quod mansionis* Solvae *nomen desit, quo iter ab Acinco perducitur, & Crumeri item mansio, per quam iter dirigi innititur, inter reliquas non recenseatur; cujus supra ad Lacum felicis in medio constituti pag.* CCXLVI. *mentio facta est: atque ea regione* Crumeri castra *constituta esse, satis hoc itinere adparet, quòd* Vlcisiae, *&* ad Herculem castrorum *nomen adjicitur.* Svr.

ITER AB ACINQVO.] Excerpta MSS., quibus utimur, maxima concordia juxta ac vetustæ editiones edunt: *Iter ab Icinquo Crumeroque castra constituta Sincio.* Hinc Simlerus *ab Acinquo* sive *Acinco* non male procudit. Cetera mutare non sustineo, veritus ne quid ex audacia in veritatem committam. Fieri quidem potuit, ut primæ mansionis locum occuparint *Castra constituta Sincio*, numeris negligentia exscriptorum deperditis: potuit etiam, ut *Castra constituta Sincio* fini itineris cum suis M. P. auferrentur. Sed quis hæc, nisi aliunde certiora cognoscamus, decernere ausit? Wess.

ULCISIA CASTRA.] Haud scio, quid Suritam Schottumve impulerit, ut *Ulcisiam* nobis con-

VLMO.	M. P. XXVI.
CIBALIS.	M. P. XXIIII.
MVRSA.	M. P. XXII.
ANTIANIS.	M. P. XXIIII.
SOPIANIS.	M. P. XXX.
PONTE MANSVETINA.	M. P. XXV.
TRICCIANA.	M. P. XXX.
CIMBRIANIS.	M. P. XXV.
CRISPIANA.	M. P. XXV.
ARRABONA.	M. P. XXV.
FLEXO.	M. P. XXV.
CARNVNTO.	M. P. XXX.
ITER A SIRMIO SALONAS.	M. P. CCLXXVI. Sic.

BV-

contra venientibus MSS., obtruderent. Licet enim alibi lecta non sint, nihil erat, cur displicerent. WESS.

CIRPIN MANSIO M. P. XII.] *Ptolemaeo inter urbes Pannoniae inferioris ad Danubium sitas Σαλλέα Καρπὶς: pro Σαλλύα, uti ego arbitror, Κιρπὶς.* Cirpis *in Notitia Provinciarum sub Duce Valeriae Ripensis fit hoc modo mentio. Equites Dalmatae* Cirpi. *Auxilia Fortentia* Cirpi. Solvae *item sub eodem Duce, cuneus equitum scutariorum* Solyae. *& equites Mauri* Solva. *Plinius inter Noricorum urbes* Solvense *oppidum commemorat. Lib.* 3. C. 24. SVR.

CIRPI.] Pulchre a Surita Ptolemaei *Καρπὶς* immutatam arbitror: eamdem enim atque hanc esse, ordo itineris persuadet. Eruditissimus Ch. Cellarius L. II. C. 8. p. 559. cum Ptolemaei *Carpi Carporum vicum*, quo de Ammianus L. XXVII. C. 5., composuit, quod factum nollem. Eundem vicum G. Pancirolus ad Notitiam Imp. Occid. ab hac mansione nihil differe censuit. Atqui *Carporum vicus* in Moesia fuit, uti ex Ammiano & J. Capitolino in Balbino C. 16. facile colligas; *Carpi* vero Ptolemaei & *Cirpi* Itiner. ac Notitiae in inferiore Pannonia, sive Provincia Valeria; igitur situ diversissima. WESS.

AD HERCVLEM CASTRA M. P. XII.] *Mansionis* ad Herculem *in Notitia provinciarum sub eodem Duce Valeriae Ripensis fit mentio: nam Equites Dalmatae* ad Herculem, *& auxilia* Herculanensia ad Herculem *recensentur.* SVR.

SALVA MANSIO.] Ita Basileae Simlerus exprimi jussit, neque hilum Vossii Cusanique schedae dissident. Rectum autem esse, locuples testis Ptolemaeus est, qui ante *Carpin* sive *Cirpin Σαλῦα, Salva.* Merito igitur Th. Reinesius Cl. I. Inscript. p. 33. *Salvam* Itinerario ac Notitiae restituendam censuit: namque *Solvense oppidum* Plinii, quod passim huc pertinere ajunt, aliud est. Hoc in Norico fuit, Plinio testificante, superantque in nostra tempora nominis vestigia in agro, quem *das Solfeld* vocant, inter *montem S. Helenae* & *Clangfurt.* *Salva* vero in Pannonia, non longe a Danubio. Vide Lambecium L. II. Bib. Caesar. p. 677. Jam si *Salwar* reliquias *Salvae*, ut Lazius opinabatur, servat, oportet AEDILE SALVAE scribas in Thes. p. IↃCCCCII. 2. cum eruditissimo Reinesio.

PONTE MANSVETINA.] Restituimus hoc ex MSS., magna conspiratione id probantibus. *Pontem Mansuetianum*, quem Schotti editio dabat, nusquam ostendimus. Supra hoc fere situ *Pontem Sociorum* vidimus. WESS.

TRICCIANA.] *Tricciana* Vossii MSS., alii *Tricliana*, ut Lugdunense exemplar. Vulgatum secutus est Simlerus, nec discrepat margo Fabriciani libri. WESS.

CIMBRIANIS.] A *Cimbris* mansionem nomen fuisse indeptam non improbabilis Wolfg. Lazii suspicio est. WESS.

ITER A SIRMIO SALONAS M. P. CCLXXVI.] *Regium* M. P. CCLXXXIIII: *& reliqua* CCLXXVI. SVR.

BV-

BVDALIA.	M. P. VIII.
SPANETA.	M. P. VIII.
VLMOS.	M. P. X.
CIBALIS.	M. P. XXII.
CIRTISA.	M. P. XXIIII.
VRBATE.	M. P. XXV.
SERVITTI.	M. P. XXIIII.
AD LADIOS.	M. P. XXIIII.

AEMA-

BVDALIAM M. P. VIII.] *Manuscripta, & Longolianum auferendi casu. Eutropius L. 9. C. 4. Decium Imperatorem è Pannonia inferiore* Budaliae *natum perhibet: tametsi* Bubaliae *legitur. Idem erratum Chronicon D. Hieronymi occupavit, cum prodit Decium è Pannonia inferiore* Eudaliae *natum. In vetustissimo D. Laurentii ejusdem Chronici exemplari, quod ego cum vulgatis contuli*, Burdali *legitur.* SVR.

BVDALIA.] Certa est præstantissimi Suritae conjectura, quam Eutropii MSS. & Graecus interpres stabiliunt. In Hieronymi Chronico Ill. Scaliger & Miraeus *Budaliae* vulgarunt. *Vicus* fuit *Sirmiensium*, veluti Victor testificatur. WESS.

SPANETAM M. P. VIII.] *Habent Regium & Neapolitanum exemplar, auferendi casu. Blandinianum & Longolianum* Hispaneta M. P. VIII: *sed in hoc* Spaneta *corrigitur.* SVR.

SPANETA.] *Hispaneta* Vaticanus & vetustæ editiones. Tabula gravi errore *Ulmospaneta*, binis mansionibus in unam conflatis. Rectius Itin. Hierosolym. *Spaneta* M. P. VIII. a *Vidulia*, quæ Budalia est. Verum nomen videtur *Hispaneta*, quod in *Spaneta* abiit: æque uti ex *Hispania* & *Hispano Spaniam* & *Spanum* finxerunt: exemplorum abunde dabit Joan. Rhodius in Lexico Scriboniano, quibus, si quæ necessitas foret, præter alia plura hoc Sisennae jungi posset ex Nonii Marcelli Cap. penult. *Galli materibus, Spani lanceis configunt:* ita enim Mercerus recte refinxit: nam *Suevi*, quos vulgo probant, & *Suavi* Jani Vlitii ad Gratii Cyneg. ℣. 118. a veterum librorum scriptura, in qua *Sani*, longius abeunt: neque jam dico, *Lanceam* uti Hispanicum verbum sic & telum fuisse ex Varronis auctoritate apud Gellium L. XV. N. A. C. 30., ad alia enim properamus. WESS.

CIRTISA.] *Cirtisa* est in libro Parisino & vetustioribus editionibus: idem in Ravennate legi, ante monuimus. WESS.

URBATE M. P. XXV.] *In manuscriptis & Longoliano exemplari legitur.* SVR.

URBATE.] A Tabula scripta & Vaticano hoc probatur: reliqui cum priscis editis *Urbatae.* WESS.

SERVITTI.] Vel *Serunti*. Liber Notit. *Servitium.* SIML.

SERVITIVM M. P. XXIIII.] *Regium & Blandinianum* Servitti M. P. XXIIII. *Neapolitanum* Servitei M. P. XXIIII. *Longolianum* Serunti M. P. XXIIIII *& in eo* Servitei *corrigitur.* SVR.

SERVITTI.] *Servitei* Cusani schedæ, Vaticanae *Servitti*, Parisienses *Servito.* Tabula *Servitio M. P. XXIII. ab Urbate*, assentiturque, si numeros respicias, Vaticanus. Id dubium est, sitne Notitiæ Imp. Occid. *Servitium* idem atque nostrum? Vir Cl. Cellarius L. II. Geog. A. C. 8. p. 566. ex ea caussa negat, quoniam *Classis* inibi fuisse dicatur, sedemque adeo ad *Savum* habuerit, cum hoc ad Dalmatiae fines pertinuerit. Mihi, pace manium ejus dictum sit, aliud videtur. *Servitium* Tabulæ sine controversia nostrum est: id flumini *Savo* assidebat. Circa *Servitium* via militaris in bina diverticula scinditur, quorum alterum in Dalmatiam tendit, estque prima ejus a *Servitio* mansio *Ad fines*. *Fines* vero alii cum intelligi nisi Dalmatiae non possint, apertum est, *Servitium* extra Dalmatiam fuisse. Ceterum *Servitti* ex veteri more, de quo Pierius Valerianus ad Aen. I. 251., pro *Servitii* scriptum est: quare imprudenter *Servittium* in Schotti editione formarunt. WESS.

AD LADIOS M. P. XXIIII.] *In Regio & Blandiniano exemplari legitur, & Longoliano. Neapolitanum* Ad Latlios M. P. XXIIII. SVR.

AD LADIOS.] Hanc mansionem legere non

AEMATE.	M. P. XIX.
LEVSABA.	M. P. XIII.
SARNADE.	M. P. XVIII.
SILVIAE.	M. P. XXIIII.
PELVA.	M. P. XVIII.
AEQVO.	M. P. XVII.
SALONAS.	M. P. XXI.

DE

non recordor. Nam LADESTINI, qui inter milites Dalmatas apud Gruterum p. IↃLXXIII. 1. memorantur, ab insula *Ladesta*, sive *Ladesto*, de qua Stephanus, nomen habent. Neque huc referri *Latium* potest, quod in Illyrico Xenocrates *de Alimento ex Aquatil.* C. 19. habet: maritimum enim est, non, ut hoc, in mediterraneis. Audiamus Xenocratem. *φέρει δ' ὅμοίως τούτοις ὁ Ἰόνιος κόλπος κατ' Ἰλλυρίδα καὶ Σαλώνας καὶ Λάτιον.* Vertit Rosarius: *His similes Jonium mare juxta Illyrida, Hetruriam, Salonas & Latium producit.* At quis unquam audivit sinum Jonium Hetruriam & Latium alluere? nunquam id Xenocrati in mentem venit, non ignaro, quodnam Tyrrhenum esset mare, ut ex C. 2. apparet. Putem aut *Λάδεστον* eum scripsisse, aut certe *Ἄκτιον*, cujus C. 26. commeminit. WESS.

AEMATE M. P. XVIIII.] *Regium* Aemate M. P. XVIII. *Blandinianum & Longolianum* Aemate M. P. XVIIII. *Neapolitanum* Emate M. P. XVIIII. SVR.

AEMATE.] Vatic. *Emate M. P. XXVIII.* In Tabula pariter & Ravennate L. IV. C. 19. *Lamatis.* Nominis vestigia in *Imatz* durare videntur. WESS.

LEVSABAM M. P. XIII.] *Habent Regium exemplar, Blandinianum & Neapolitanum* Leusava M. P. XIII: *Longolianum* Lausana M. P. XIII. SVR.

LEVZABA.] Cusani MSS. *Leusana M. P. XIV.* Alii *Leusava.* Tabula vulgato assentitur, sed I. M. P. tantum adnectens. WESS.

SARNADE.] Nemo unus *Sarnadam* a Schotto expressam obtulit, sed *Sarnade* aut *Sarnadae.* Tabula *Sarnte*, longiore tamen a præcedenti intervallo. WESS.

SILVIA.] Hæc forte est Ptolemaei *Salvia.* SIML.

SILVIA.] Sic MSS. aut *Silviae: Salviam* Ptolemaei eandem atque hanc esse, nondum apparet: tutum sane non est, contra omnes MSS. *Salviam* ex Simleri conjectura cum Schotto Suritave in hoc iter importare. WESS.

PELVA.] Et hoc ex libris instauravimus, *Pelvim* Suritae valere jubentes: neque enim nostri arbitrii est, locorum nomina, licet barbara, ad notiora Latinorum vocabula conformare. WESS.

AEQVVM M. P. XVII.] *Regium* Equo M. P. XVII. *Reliqua veram retinent lectionem,* Aequo *enim praeferunt: ut sit oppidum, quod inter urbes Dalmatiae mediterraneas* Coloniæ *cognomento est* Ἀικῶον Κολώνια *Ptolemaeo.* SVR.

AEQVO.] Est & hujus coloniæ in lapide memoria Thes. p. CCCLXXXII. 4.

P. CELSENIO CONSTANTI
DECVR. COL. DALMATIAE
CL. AEQVO.

Ad hoc, testatur Ligorius tabellam aheneam, inventam Aequi in Dalmatia, inscriptamque his fuisse verbis:

VI.VIR. AVGVSTALIS. D. D.
QVINQVEN. II.
AEQVANT. IIII.VIR.

Vide Gudii Inscript. p. XXV. 4. Verum AEQVANT., nisi si in voce vitium sit, hinc formari non potuit. Præterea DEC. COL. AQVENS., sive, ut Thes. p. XXX. 3. dicitur, AEQVENS., qui a Th. Reinesii Clas. XIII. Inscript. 45. & Ch. Cellario huc refertur, ad Daciam pertinet, uti alibi diximus. Vide & Thes. p. XII. 8. WESS.

SALONAS M. P. XXI.] *Hac mansio in Regio deest exemplari. Reliqua in numero itidem conveniunt. Plinius Lib.* 3. C. 22. *ex vetustis exemplaribus, in* Liburniae *descriptione,* Salona Colonia ab Iader CXII. M. P. *tametsi in Toletanae bibliotheca exemplari* CCXII. *legitur. Ex inscriptione item vetusti lapidis dedicationis ara,*

ex

DE ITALIA PER ISTRIAM IN DALMATIAS.

ITER AB AQVILEIA PER ISTRIAM EXTRA MARE SALONAS. M. P. CXCVIII. Sic.

FONTE TIMAVI. M. P. XII.

TERGESTE. M. P. XII.

NIN-

ex Salonis *Patavium advecti, numero singulari.*

SIS. VOLENS. PROPITIVS. MIHI.
COLLEGISQ. IVLIAE.
SALONAE.

Caesari plurium numero Salonae, *libro iii. de Bello Civili C.* 8. Hoc confecto negotio à Salonis ad Orici portum, stationes, litoraque omnia longe lateque classibus occupavit. *Auctori Commentarii Alexandrini C.* 43. Salona. Adeo, *inquit*, est à barbaris contemptus, ut Salonam se recipiens in oppidum maritimum, quod cives Romani, fortissimi fidissimique incolebant, in agmine dimicare sit coactus. *Notum est Lucani carmen, lib. iiii. vers.* 405.

> Quà maris Hadriaci longas ferit unda Salonas,
> Et tepidum in molles Zephyros excurrit Iader.

Ptolemaeo in Illyridis *ora maritima* Σάλωναι Κολώνια. *Stephanus diversum oppidum* Salonam *à* Salonis *commemorat:* Σάλωνα πόλις Ἰλλυρίας, τὸ ἐθνικὸν Σαλωνίτης, ἔστι καὶ Σαλῶναι πόλις Δαλματίας, ὧν Σαλωνεὺς τὸ ἐθνικόν. SVR.

SALONAS.] In monumentis literatis apud Gudium p. XXVIII. 8. COL. IVL. MART. SALONA & p. VIII. 2. ac Thes. p. XXXII. 12. dicitur. Σάλωνες Procopio L. I. B. G. C. 16. Σαλώνη Appiano Illyr. p. 6. Σάλωναι Xenocrati: atque hoc vulgo receptum fuisse testis Hieronymus est Epist. ad Marcellam p. 705. Nov. Edit. *Unde &*, inquiens, *sape interpretes varians, cujus rei exemplum nos in lingua nostra habere possumus, Athenas, Thebas, SALONAS.* Nec discordant, quae ad Jerem. II. 12. commentarus est. Vide alia apud Ch. Cellarium L. II. G. A. C. 18. p. 615. Urbs eversa est a Gothis, suntque hac de re insignia scriptoris S. Domnii Vitae verba C. ult. *Postea vero Gothorum irruptione diruptis funditusque eversis Salonis, concives ad proximas insulas confugerant; ac deinde reversi in Diocletiani edificio, quod tribus ferme millibus a Salonis distat, SPALATVM appellatum, sedem sibi posuerunt.* Longe tamen alia Imp. Constantinus Porphyrogennetus De Administ. Imp. C. 30. refert, etiam visa vero similia Joan. Lucio L. I. Regni Dalmat. C. 9. WESS.

IN DALMATIAS.] Diximus ante de institiis his verbis Id negligendum non erat, plures Dalmatias illis indicari, pariter ut in Notitia Imp. Occid. & Cassiodoro Senatore L. VII. 24. atque alibi. Quia tamen I. & II. Dalmatia, quod sciam, nusquam memorantur, non male Joan. Lucius L. I. Reg. Dalm. 6. censuit, Dalmatias quosdam dixisse, quod commodissime in *maritimam* & *mediterraneam*, utramque montibus disjungentibus, dividerentur. WESS.

ITER AB AQVILEIA.] *Huic titulo praetulimus, ea qua supra in alienum locum effluxerant:* De Italia per Istriam in Dalmatias, *ea ratione, quam commemoravimus.* SVR.

M. P. CXCVIII..] *Regium* Iter ab Aquileia per Istriam Salonas M. P. CI. *Librarii manifesto errore, quod arbitratus sit, hoc iter ab* Aquileia Polam *perduci: cum maritimum trajectum sinus* Liburnici, *qui ab Antonino interjicitur, tanquam aliud subsequi iter videret. Blandinianum & Longolianum* Iter ab Aquileia per Histriam extra mare Salonas M. P. CXCVIII. *Neapolitanum* CXCVIIII. *Plinius* Aquileiam Coloniam XII. M. P. *à mari sitam perhibet.* SVR.

M. P. CXCVIII.] Vatic. Cusanique liber cum vetustis editis unis M. P. summam adaugent. WESS.

FONTEM TIMAVI M. P. XII.] *In hunc numerum consentiunt exemplaria: & infra Regium* Ab Aquileia ad Timavi fontem XII. M. P. *tribuit: & reliqua* XVI. M. P. Timavi *hunc* fontem *à Strabone L. 5. p.* 215., *& Virgilii carmine Æneid. I. ℣.* 249. *explicari plane video: cum* Timavum portum, *&* Lacum, *miro decore memo-*

NINGVM. M. P. XXVIII.
PARENTIVM. M. P. XVIII.
POLAM. M. P. XXXI.
TRA-

memorabilem describit: septemque fluviatilis aquae fontes, mare statim irrumpentes, lato & profundo fluvio: è quibus reliquos, uno duntaxat excepto, salsas habere aquas Polybium asserere: locumque ipsum maris fontem, *&* matrem *ab indigenis cognominari. Virgilius novem celebrat* ora, *unde* vasto cum murmure montis

It mare præruptum & pelago premit arva sonanti.

Huic rationi omnino adversus, & repugnans, Pomponius: Interfluit, *inquit*, Timavus, novem capitibus exsurgens, uno ostio emissus. *Plinius tamen* Ostia Timavi *appellat.* Sur.

FONTE TIMAVI.] *Ponte Timavi* est in Parisinis schedis, & Basileensi editione, & forte verius. Virgilius, quod Surita opinatus est, haud sane Melae Pomponio adversatur: ejus quippe *ora novem* eadem sunt atque hujus *capita novem*, sicuti L. Pignorius Orig. Patavin. C. 13. ostendit. Wess.

TERGESTE M. P. XII.] *Pomponio L.* 2. *C.* 4. Tergeste intimo in sinu Hadriae situm finit Illyricum. *Plinius Lib.* 3. *C.* 18. *ex pervulgatis libris*, Tergeste Coloniam XXIII. M. P. ab Aquileia distare *tradit: & hoc Itinerario* XXIIII. M. P. *distat: ut plane legendum in Plinio arbitrer* XXIIII: *vetusta certe exemplaria* XXXIII. *praferunt. Strabo libro v.* Tergeste *castellum ab Aquileia* CLXXX. *stadia distare tradit.* Sur.

TERGESTE.] Non assentior doctissimo Suritae, numeros Plinianos augenti: si quid enim in Plinio peccati est, utique etiam in Strabone, cujus stadia CLXXX. rationibus Plinianis melius respondent, quam Itinerario. Meminit urbis præter alios Appianus parum honeste habitus Illyr. p. 9. Ἀκυληΐαν δ' ἐπέδραμον καὶ Τεργεστὸν, Ῥωμαίων ἄποικον ἐσκύλευσαν· vertit Candidus: *Aquileiam quoque excurrere & Torgium Roman. Coloniam depradati sunt.* Tu mecum Τέργεστον refinge, quod & in Vaticano codice reperiri ex versione Steph. Gradii, quam suo Dalmatiae & Croatiae Regno adjunctam voluit J. Lucius, manifestum habemus. Urbis nomen recentior ætas paullatim mutavit, *Trigestum*, *Tregestum*, *Triestumque* formans. *Severus Episc. S. Ecclesiae Triestinae* actis Synodi Gradensis scribendo adfuit, estque indicio nomen, quo nunc est, satis antiquum videri. Wass.

NINGVM.] Vel *Mingum*. Hodie *Mugia*. Siml.

NINGVM.] Vatic. *Higum*. Alibi mihi obvium fuisse non succurrit: incidit autem distantia in oppidum, quod *Humago* vocant. Wess.

PARENTIVM M. P. XVIII.] *Regium* Parentium M. P. XVIIII. *Reliqua* Parentium M. P. XVIII. *Plinius lib.* 3. *C.* 19., Oppida Istriae civium Ro. Aegida, Parentium. *Ptolemaeo item juxta* Polam *in Istria* Παρέντιον. Sur.

PARENTIVM.] Urbis hujus præsul Gradensi concilio interfuit, neque infrequens ejus mentio est in Andreae Danduli Chron. L. V. C. 5. & VI. C. 9., ubi *Istriae civitatem* nuncupat, in qua & nominis vestigia servat. Wess.

POLAM M. P. XXXI.] *Strabo libro viii. usque ad* Polam *Istriae urbem sua atate Imperatores Italiae terminos promovisse auctor est: qui ab intimo sinu stadiorum circiter octingentorum sint. Plinius Lib.* 3. *C.* 19. *in pervulgatis libris*, Parentium, Pola, quæ nunc Pietas Julia, quondam à Colchis condita, abest à Tergeste, C. M. P. *sed in vetustis* Nesactium *oppidum à Tergeste, non* Polam C. M. P. *distare videtur.* Sur.

POLA.] Numeri Pliniani videntur corrupti & in L. M. P. mutandi. A Colchis conditam esse Callimachus noto Epigram. adfirmat:

Οἱ μὲν ἐπ' Ἰλλυρικοῖο πόρου χάσσαντες ἐρετμὰ,
Λᾶα παρὰ ξανθῆς Ἁρμονίης ὄφιος
Ἄστυρον ἐκτίσσαντο· τὸ μὲν φυγάδων τις ἐνίσποι
Γραικὸς, ἀτὰρ κείνων γλῶσσ' ὀνόμηνε ΠΟΛΑΣ.

Qui postquam Illyrici tetigerunt literis oras,
Serpentis flava qua lapis Harmonies,
Moenia fundarunt, Grajus qua nomine possit
Exulum, at illorum sermo vocare POLAS.

Sic ea numeris adstringebam, non ignarus Cel. R. Bentleio ultimam secundi versus vocem pravam fuisse visam, atque in ὄφιος commutandam, ut Callimachus per ὄφιος λᾶα lapidem

TRAJECTVS SINVS LIBVRNICI JADER VSQVE STADIA. CCCCL.

BLANDONA. M. P. XX.
ARAVSA. M. P. XX.
PRAETORIO. M. P. XXX.
TRAGVRIO. M. P. XVI.
SALONAS. M. P. XIII.

AB AQVILEIA PER LIBVRNIAM SISCIAM M. P. CCXIII.

Sic. FON-

pidem sepulchralem designaret: constat ea quidem ratione sententia, nec tamen vulgatis melior; præsertim cum fabulentur Harmoniam in serpentem lapideam abiisse, & in his locis durasse. Nonnus L. XLIV. Dionys. 117.

Ἁρμονίη κ) Κάδμος ἀμειβομένοιο τοκῆος
Λαϊνέην ἤμελλον ἔχειν ὀφιώδεα μορφήν.

& L. XLVI. 366.

——— ——— εἰς χρόνος ἴσχων
Ὤπασε πηγνυμένοιο ἔχειν ὀφιώδεα μορφήν·

Verum in viam atque adeo ad Polam, cui Cusani MS. M. P. XXI. non recte addit. WESS.

JADER.] Nunc *Zara*. SIML.

JADER.] *Jaderam* alii appellant: Coloniam Augustus deduxisse videtur, unde *Parens Coloniae* in monumento, quod inibi superare Joan. Lucius L. I. Reg. Dalmat. C. 5. auctor est, dicitur:

IMP. CAES. D. F. AVG.
PARENS. COLONIAE. MVRVM
ET. TVRRIS. CIRCVMDEDIT.

Plinius Jaderam ab Salona Colonia abesse ait in Harduini editione L. III. C. 22. M. P. CXII. In aliis, ut vetere Parisiensi, M. P. CCXXXIX. In MS. Vaticano, cujus J. Lucius meminit, M. P. LXXXXII. Ex qua discordia pæne suspicer LXXXXIX. M. P. olim fuisse, consensisseque adeo Plinium Tabulæ atque Itinerario. WESS.

STADIA CCCCL.] *Omnia exemplaria in hunc stadiorum numerum trajectus sinus* Liburnici *consentiunt.* Stadiis *Graci, ac Latini auctores navigationum mensuras definiunt. Marcus Cicero unus nobis, ut illi Cato, sit pro centum millibus. Ad Tironem scribens Epist.* 2. Tertio die abs te ad Alyzlam accesseramus. Is locus citra Leucadem stadia CXX. *Ac post navigans Leucadem tenuit, atque inde Actium: Inde Corcyram navigavit:* Et à portu, *inquit, Epist.* 9. Corcyraeorum ad Cassiopen stadia CXX. processimus. *Ea ratione in Itinerario maritimo Antonini navigationes* stadiis *peragi traduntur.* SVR.

STADIA.] Accedo Suritae. Sidonius Apollinaris L. II. Ep. 2. *Ipse autem secundum MENSVRAS, quas ferunt, NAVTICAS in decem & septem stadia procedit.* Vide ibi Savaronem. WESS.

BLANDONA.] Ptol. *Flavona*, vel potius *Blanona*. SIML.

BLANDONAM M. P. XX.] *Manuscripta & Longolianum* Blondona M. P. XX. *Ptolemaeo inter urbes* Liburniae *in* Illyrico Βλανόνα. *Praeterea mihi in mentem venerat, eandem esse* Blandenonam, *apud Ciceronem ad Q. Fratrem. L.* 2. *Epist.* 15. A. D. IIII. Non. Jun. quo die Romam veni, accepi tuas litteras, datas Placentiae: deinde alteras postridie, datas Blandenonae: *ut Illyrico Q. Frater Caesaris Legatus, ee praeesset tempore.* Illyricum *enim cum Galliis Caesar consulari imperio obtinuit: ac fieri posse arbitrabar, ut ex* Parentio, *Istriae oppido civium Romanorum, quod à* Blandenona LI. M. P. *aberat, librarii in* Placentiam *verterint: Neque me ab ea opinione divellere poterat vetustorum librorum consensus, in quibus etsi* Placentiae *legitur*, Blandenonae *tamen nomen retinent; sed plurimum Caroli Sigonii, & Dionysii Lambini auctoritati tribuendum video, qui apud Ciceronem pro* Blandenonae, *Laude Nonis legendum arbitrantur.* SVR.

BLANDONA.] Habet hoc situ XX M. P. ab Jadera Tabula *Sardena*, quæ *Scardona* est: parum abest, quin hanc nostram esse existimem.

FONTE TIMAVI.	M P. XII.
AVESICA.	M. P. XII.
AD MALVM.	M. P. XVIIII.
AD TITVLOS.	M. P. XVII.
THARSATICO.	M. P. XVII.
AD TVRRES.	M. P. XX.
SENIA.	M. P. XX.

AVEN-

mem. De ea sic Plinius L. III. C. 22. *Liburniae finis & initium Dalmatiae Scardona, in amne eo, XXII. M. P. a mari. Dein Tariotarum antiqua regio:* ubi omnino *Autariatarum* refingendum est; nam *Deottariotarum*, quod Dalecampius ex MSS. producit, & *Dein Aut Tariatarum*, ut in Vaticano Joan. Lucius L. I. Reg. Dalm. C. 2. reperit, id citra dubium faciunt. WESS.

ARAVSA.] Ptol. *Arauzona.* nunc *Suonigra.* SIML.

ARAVSAM M. P. XX.] *Ptolemaeo inter urbes Liburniae mediterraneas, in qua regione* Blanonam *conlocat*, Ἀραυζῶνα, *forte pro* Ἀραῦσα. SVR.

PRAETORIO.] In Istria circaque Praetoria fuisse plura Cassiodorus Senator L. XII. Var. E. 22., scripta provincialibus Istriae, his verbis edocet. *Praeteria longe lateque lucentia, in margaritarum speciem putes esse disposita; ut hinc appareat, qualia fuerint illius provinciae majorum judicia, quam tantis fabricis constat ornatam.* WESS.

TRAGVRIVM M. P. XVI.] *Regium* Tragurio M. P. XV: & *Reliqua* XVI. *Plinius Lib.* 3. C. 22. *inter urbes Liburniae* Tragurium civium Romanorum, marmore notum, recenset. Tragurium *inter nobiliores ejus sinus insulas Strabo commemorat: & Ptolemaeus inter eas, qua Dalmatiae adjacent, insulam & urbem.* SVR.

TRAGVRIO.] Urbem hanc ab Attila fuisse occupatam And. Dandulus L. V. Chron. C. 5. prodit. Meminit ejus Polybius Leg. CXXIV. Τέτραγούριον vocat Imp. Constantinus De Adminïst. Imp. C. 29., additque in insula esse, quæ angustissima cervice continenti cohæret. Adde Sponium Itiner. tom. I. p. 71. WESS.

SISCIAM M. P. CCXIII.] *In Regio summa numerus deest. Blandinianum & Longolianum* M. P. CCXIIII. *Neapolitanum* CXIII. SVR.

AB AQVILEIA.] MSS. CCXIII. M. P. præferunt: notat præterea Parisinus, *R. hic III. supersunt.* WESS.

AVESICA.] Alias *Anesica*; hodie, ut quidam volunt, *Scenasechie.* SIML.

AVESICA.] Cusani MSS. *A Vesica. Anesica* Abr. Ortelius in Torrentii codice reperit. WESS.

AD MALVM M. P. XVIIII.] *Regium* XIIII. *Blandinianum & Longolianum* XVIIII. *Neapolitanum* XVIII. SVR.

AD MALVM.] M. P. XVIII. Cusani & Vaticaane schedæ. Vide de hac & superiore Ph. Cluverium L. I. Ital. A. C. 20. WESS.

AD TITVLOS M. P. XVII.] *Regium* XII. & *reliqua* XVII. SVR.

TARSATICO.] Hujus Ptolemaeus etiam meminit, atque, ut quidam volunt, *Arsia* est, Plinio dicta, finis Italiae. Nunc *S. Maria de Trausiarch.* SIML.

THARSATICVM M. P. XVII.] *Regium* Tarratico M. P. XVII. & *reliqua* Tharsatico M. P. XVII. *Ptolemaeo in Illyridis ora maritima* Ταρσατική. SVR.

TARSATICO.] Tabula *Tarsatica*, ut Ptolemaeus & Plinius. *Tarsaticam Liburniae civitatem* Annales Reuberi, Bertiniani & Pithoei An. CIƆCCXCIX., *Tarsaricum* & *Tarsaricam* vitiose Dandulus L. VII. Chron. C. 13. 15. appellat. Nunc *Tersatz* sive *Fiume.* Rudera vetusti operis, in hujus vicinia superantis, describit Comes Marsilius tom. II. Danubii Pannon. p. 75. WESS.

AD TVRRES.] Habet hanc & sequentem in numeris concordans Tabula. De *turribus* diximus p. 135. WESS.

SENIAM M. P. XX.] *Regium* Senia M. P. XXIIII. & *reliqua* M. P. XX. *Ptolemaeo item inter easdem urbes* Σένια. SVR.

SENIA.] Neque eam Plinius præteriit. Est in Thes. p. CCCLXXII. 7. lapis, qui SENIAE

 & PLEB.

AVENDONE.	M. P. XVIII.
ARVPIO.	M. P. X.
BIBIVM.	M. P. X.
ROMVLA.	M. P. X.
QVADRATA.	M. P. XIIII.
AD FINES.	M. P. XIIII.
SISCIA.	M. P. XXI.

ITER AB AVGVSTA VINDELICVM VERONA. M. P. CCLXXII. Sic.

ABV-

& PLEB. SENIENSIVM meminit. Servat ejus vestigia *Segna*. WESS.

AVENDONE.] Alias *Vendum*. SIML.

AVENDONEM M. P. XVIII.] *Regium* M. P. VII. *&* *reliqua* XVIII. SVR.

AVENDONE.] Straboni L. VII. p. 314. Ὀυενδ⊙-, sive ut in MSS. est, Ὀυενδῶ: unde *A Vendone* hic scribendum & in Tabula, quæ eam XX. M. P. Senia disjungit, foret, ni Ἀυενδῶ] in Appiani Illyr. p. 9. vulgato quodammodo succurrerent. WESS.

AVRVPIO.] Vel *Arupium*, *Aursperg*. SIML.

ARVPIO] Straboni Ἀρέπιν⊙-. Appiano Illyr. p 9. Ἀυρυπινοί δ', οἱ πλεῖςοι κ̀ μαχιμώτατοι τῶνδε τ̃ Ἰαπόδων εἰσὶν, ἐκ τ̃ κωμῶν ἐς τὸ ἄςυ ἀνῳκίσαντο. *Aurupini, qui horum Japodum numero & fortitudine excellunt, ex vicis in urbem migrarunt.* Indicat urbem genti fuisse cognominem, quare Ἀρυπινοί præfero. WESS.

BIBIVM.] Vel *Bibilis* vel *Bilbilis*. *Billigraz*. SIML.

BIBIVM.] Sic omnes MSS. nostri. *Bibilin* Simleri nusquam offendi, nec bonam credo. Fuit hoc loco *bivium*, via sese secante in bina diverticula, quorum alterum in Dalmatiam, ut in Tabula, alterum in Pannoniam, quod hoc est, pergebat. Vide Tabulam, quæ licet *bivium* non habeat, verum me suspicari ostendet. WESS.

QVADRATA.] *Quadranta* vel *Quadrata*, ut supra in Itinere ab *Hemona Sirmium*. SIML.

QVADRATVM XIIII.] *In Regio, Blandiniano, & Longoliano* Quadrata: *& in Neapolitano* Quadrantia. *Sed cum supra eadem bis summo consensu* Quadratum *præferant, & exemplaria Notitia provinciarum eam obtineant dictionem,* Quadrati *nomen retinendum judico. Neque quemquam moverit, quod supra in itinere ab Aemona per Sisciam Sirmium* Quadrata Sisciam M. P. XXVIIII. *adsignentur, & hoc* XXXV. M. *numerentur: cum illud directo itinere, nullo in medio oppido relicto, confici videatur: & in hoc itinere ad mansionem, quæ ad Fines erat, deflexerit.* SVR.

VERONAM M. P. CCLXX.] *Regium* CCLXXII: *& reliqua* CCLXXII. SVR.

ITER AB AVGVSTA.] Cusani MSS. & Lugdunense exemplar *A Baucia Vindelicum Verona*, pessime WESS.

ABVZACO.] *Fussen*. SIML.

ABVZACVM M. P. XXXVI.] *Regium* Abuzam M. P. XXXVI. *Blandinianum & Longolianum* Abuaaco M. P. XXXVI. *Neapolitanum* Abuzato M. P. XXXVI. Abusiacum *oppidum esse Rhaetiae primæ perhibetur.* SVR.

ABVZACO.] Ptolemaeo Ἀβυδίακον, Tabulæ *Avodiaco*, quod discrimen ex solenni literarum D & Z permutatione natum est. Consentit Itinerario Vita S. Magni C. 28. *Invenerunt ambo sarcophagum optimum lapideum, a quodam duce antiquis temporibus nomine* Abuzaco *constructum, qui & ipsum castrum construxit, & a suo nomine similiter* Abuzacum *vocavit.* Est & *Vinum de Apozaco* ex Donatione Dagoberti in Chron. Augustano Part. II. C. I. Nunc *Fussen* esse viris doctis convenit. WESS.

PARTHANVM M. P. XXX.] *Nunc* Bartenkirch *in Vindelicis esse traditur.* SVR.

VELDIDENAM M. P. XXX.] *Deest hæc mansio in exemplari Regio. Supra* Parthano Veldidenam M. P. XXIII. *adsignantur & hoc itinere* XXX: *tanta est itinerum diversitas.* SVR.

VELDIDENA] Visi sunt numeri ab Augusta ad hanc usque urbem Lambecio L. II. Bib. Caesar. p. 719. pravi ob milliarium lapidem, qui ante Praemonstratensium monasterium *Wilden*, ubi olim Veldidena, superat, & Imp. Septimium Severum VIAS. ET. PONTES. REST. AB. AVG. MIL. PAS. CX. docet apud Pighium

ABVZACO.	M. P. XXXVI.
PARTHANO.	M. P. XXX.
VELDIDENA.	M. P. XXX.
VIPITENO.	M. P. XXXVI.
SVBLAVIONE.	M. P. XXXII.
ENDIDAE.	M. P. XXIIII.
TRIDENTO.	M. P. XXIIII.
AD PALATIVM.	M. P. XXIIII.
VERONA.	M. P. XXXVI.

ITER

Pighium Herc. Prodic. p. 168. atque huic ego accederem, modo certum esset, lapidem eo situ semper fuisse. WESS.

VIPITENO.] *Stertzingen* vel *am Lug*, vicus juxta Pirenaeum montem, *den Brenner*. SIML.

VIPITENO.] Cusani MSS. *Vipeteno*, Tab. *Vepiteno*. De situ cum Simlero nihil litis est Ph. Cluverio. WESS.

SVBLAVIONE.] *Brixen*. SIML.

SVBLAVIONE.] Sic etiam Tabula, quamquam XXXV. M. P. apponens. Recte vero Ph. Cluverius L. I. Ital. A. p. 122. *sub Savione* scriptum primitus fuisse opinatur: atque hoc postulat *Ingenuinus de Sabione* toties Paullo Diacono, Andreae Dandulo & Landulpho Sagaci memoratus; in primis autem Diploma Conradi II., vulgatum in Metrop. Salisburgensi, quo Imp. se tradidisse testatur Brixinensi Ecclesiæ *Comitatum quondam Welfoni commissum, ab eo scilicet termino, quo usque longissime porrigitur in valle Enana cum Clausa SVB SAVIONE.* Nunc *Säben* appellari, unde in Carm. de Episc. Sabionensibus, publicato a Mabillonio Analect. p. 347. Nov. Ed.

Hæc sedes vallis Noricanae dicta Sebana,
Ingenuinus habens primo quam rexerat almus.

Plura vide in Commentario Historico de Ingenuino ad V. Januar. magni operis Sanctorum. WESS.

ENDIDE.] *Endideium*, *Innye*. Germanis *Neumarkt*. SIML.

ENDIDAS M. P. XXIIII.] *Adponimus, quod in Regio recto casu* Endidae *legatur. In reliquis* Endide M. P. XXIIII. SVR.

ENDIDAE.] Plerique MSS. *Endide*; tamen *Endidei* Lugduni vulgarunt. Distantia ut circa *Bolzanum* fuisse credamus facit. WESS.

TRIDENTO.] *Trient*. SIML.

TRIDENTVM M. P. XXIIII.] *Strabo*, Lepontios, & Tridentinos, & Stonos, *qui Italiam tenerent, superioribus annis latrocinari memorat. Plinius L. 3. C. 16. ab iis* Tridentinas Alpes *cognominat, Rhaeticumque oppidum appellat. Ptolemaeus* Cenomanis *attribuit. Ammianus libro XVI. C. 10. de Constantio*, Tricesimo postquam ingressus est die, IIII. K. Jun. ab urbe profectus, per Tridentum iter in Illyricum festinavit. SVR.

AD PALATIVM.] *Palazo*, vicus dirutus. SIML.

AD PALATIVM M. P. XXIIII.] *Dion libro liii. p. 480. inter honores Augusto decretos, perhibet, ut ante ipsius domum* in Palatio *lauri statuerentur. Nam Imperatoris ædes* Palatium *cognominabantur: non quod ita constitutum decreto esset, sed quod in* Palatio *Caesar habitaret; ibique prætorium ejus sisteretur: & multum splendoris domus ejus ab eo monte acciperet, propterea quod in eo quondam Romulus inhabitasset. Nam etsi alibi Imperator domicilium suum conlocaret, tamen id quoque* Palatii *nomen obtinuit. Inde Mediolani, Ravennae & Aquileiae, atque aliis in locis, Caesarum domus* Palatia *cognominabantur: & Claudianus Poëta de consulatu* VI. *Honorii* ℣. 409., *conquerens Romae urbis nomine, quod Honorius Ravennae diu commoraretur, inquit:*

Cur mea quæ cunctis tribuere palatia nomen,
Neglecto squaleat senio. ——
SVR.

VERONA.] *Dieterichs Bern.* SIML.

VIAM

ITER AB AQVILEIA LAVRIACO.	M. P. CCLXXII. Sic.
VIAM BELOIO.	M. P. XXX.
LARICE.	M. P. XXIIII.
SANTICO.	M. P. XXVII.
VIRVNO.	M. P. XXX.
CANDALICAS.	M. P. XX.
MONATE.	M. P. XXX.
SABATINCA.	M. P. XVIII.
GABROMAGO.	M. P. XXX.

TV-

VIAM BELOIO.] Forte *Belunum*. SIML.

VIAM BELOIO M. P. XXX.] *Regium* Viam Bellono M. P. XXX. *Blandinianum & Longolianum* Beloio, *Neapolitanum* Viam Boloro M. P. XXX. *Suspicor* Viam Beluno *esse legendum, quod Plinius lib.* 3. *C.* 19 *juxta Opitergium*, Belunum *inter Venetorum oppida*, *& Ptolemaeus in Venetiae regionis mediterraneis* Βελοῦνον *conlocet. Laurentii* Belunensis *Episcopi Paulus Diaconus meminit libro de gestis Longobardorum* III. *Cap.* 27. SVR.

VIAM BELOIO.] Quid hoc sit non expedio. Regii quidem libri *BELLONO* haud multum a *Beluno* abest; nec situs tamen feret, ut hoc sit. Fuit enim *Belunum* supra Feltriam qua Tridentum pergitur. Est apud Jornandem Rer. Get. C. 42., quod prima fronte huc pertinere diceres: *Nam Leo papa per se ad eam accedit in Acroventu Mambolejo:* nam *Mamboleio* & *Viam Beloio* pæne vicina sunt: si vero animum intenderis, aliud esse agnosces; quippe in Venetum finibus, *ubi Mincius amnis commeantium frequentatione transitur*, ut Jornandes ait: & tanto quidem magis, quod optimæ notæ Ambrosianus MS. *in agro Venetum Ambuleje* præferat. WESS.

LARICEM M. P. XXIIII.] *Regium* Lacire M. P. XXIIII. *Blandinianum & Longolianum* Larice M. P. XXIIII. *Neapolitanum* Larico M. P. XXIIII. SVR.

LARICE.] Ab arbore cognomine mansio dicta est. Habet Vitruvius L. II. Architect. C. 9. circa Alpes *Castellum Larignum*, ab eadem arbore nuncupatum, quod tamen hic fuisse non dixerim. *Larix Alpibus est propria arbor, abieti, pino & picea affinis, cortice quam pinea asperiore, frondibus pinguioribus, mollioribus & magis densis, quas tamen autumno amittit, proceritate cognatas arbores aequans, sæpe etiam superans*, sic Josias Simlerus in Comment. de Alpibus p. 127., ubi & Plinii aliorumque veterum de arbore ea opiniones examinat. Cluverius *Laricem* nostram Germanis *Lorch* ejusdem arboris patrio nomine appellari monet. WESS.

SANCTICVM M. P. XXVII.] *Regium* Sanctico M. P. XXIIII. *Reliqua* Sanctico M. P. XXVIII *Ptolemaeo in Noricis* Σάντικον. SVR.

SANCTICO.] Vestigia nominis in *Sanek* ad *Sanam* amnem durant. WESS.

VIRVNO.] *Brunek*. SIML.

VIRVNDVM M. P. XXX.] *Regium* Virundo M. P. XXX. *& reliqua* Viruno M. P. XXX. *Plinius lib.* 3. *C.* 24. In Norico Rhaetis junguntur Norici Oppida eorum Virunum *&c. Ptolemaeus in Norico* Οὐιροῦνον. *Suidas, de* Virunio *Norici urbe, nomen a viro uno deducit*. SVR.

VIRVNO.] Colonia fuit a Claudio Imp. deducta: Hinc Thesauri p. IDLXIX. 7. NAT. NORICVS. COL. C. VIRVNO., quod de *COLONIA CLAVDIA VIRVNO* explicandum esse, ex lapidibus, quos Fabrettus Inscript. C. II. 244. 245. exscripsit, manifestum habemus. Nunc, si Ph. Cluverio fidimus, *Volmark* Carinthiae oppidum in ejus veteri sede est. WESS.

CANDALICAS.] Vel *Candilacas*. Liber Notitiæ *Canabica*. Vetus inscriptio *CONDOLLICA*. hodie ad *S. Vitum* nominatur. SIML.

CANDALICAS M. P. XX.] *Habent Regium exemplar & Neapolitanum. Blandinianum* Candolicas M. P. XX. *& Longolianum itidem: sed hoc* Candalicas *corrigit*. SVR.

CANDALICAS.] *Candilacas* margo libri Fabriciani. Quæ de *Canabica* Notitiæ Simlerus opinatur, incerta sunt. *CONDOLLICAM* in veterum monumentis nondum vidi. WESS.

MONA-

TVTATIONE. M. P. XX.
OVILABIS. M. P. XX.
LAVRIACO. M. P. XXVI.

A BRIGANTIA PER LACVM MEDIOLANVM VSQVE. M. P. CXXXVIII. Sic.

CVRIA. M. P. L.
TINNETIONE. M. P. XX.
MVRO. M. P. XV.
SVMMO LACV. M. P. XX.
CO-

MONATE M. P. XXX.] *Placet vetustissimi Regii exemplaris lectionem retinere, in quo hac praefertur: cum reliqua* Montana *expouant.* SVR.

MONATE.] *Montana* MSS. excerpta, quibus utimur: ea si vera est scriptura, a situ mansio nomen invenit. WESS.

SABATINCAM M. P. XVIII.] *Habent manuscripta auferendi casu. Longolianum* Sabatinca M. P. XVIII. SVR.

SABATINCA.] Hanc Ph. Cluverius repperisse sibi visus est in vico obscuri nominis *Sunobeudkirch.* WESS.

GABROMAGVM M. P. XXX.] *Regium* Gabromago M. P. XXX. *& reliqua* Gabrumago M. P. XXX. SVR.

GABROMAGO.] *Gabrumago* Vaticanus cum priscis editionibus. Regio libro Tabula consentit. WESS.

TVTATIONEM M. P. XX.] *Hac mansio in Regio deest exemplari: qua praefertur in reliquis.* SVR.

TVTATIONE.] Tabula *Tutastione*, in M. P. fere concordans. De hoc & qui praecessit loco nihil temere finivero, utpote temporum multa injuria obscurato. Vide tamen Ph. Cluverium Vindel. p. 30. WESS.

LAVRIACVM M. P. XXVI.] *Regium* XXVII. *& reliqua* XXVI. *qui verior adparet numerus: nam supra pagina* CCXXXV. Lauriaco Ovilabim M. P. XXVI. *constituuntur.* SVR.

MEDIOLANVM VSQVE CXXXVIII.] *in Regio & Neapolitano, in quibus summa numerorum ratio constat. Blandinianum* M. P. CXXXVIIII. *Longolianum* CXXXVIIII. *&* CXXXVIII. *corrigit.* SVR.

CVRIA.] *Chur.* SIML.

CVRIAM M. P. XXXXX.] *Id oppidum Paullus Diaconus, libro sexto de gestis Longobardorum C. 21.* Coriam *videtur cognominare, & Rhetorum civitatem appellat. Notum id oppidum est, supra quod* Inalpini Rhaeti, *quos* Grisones *nuncupant, imminent.* SVR.

CVRIA.] *Coriam* Nalgodus quoque in S. Majoli Vita C. 2. vocat: *Aliquando Romam devotione solita proficiscens, transitis Alpibus, CORIAM civitatem ingreditur.* Tabula *Curia.* Ceterum *inter omnes scriptores antiquos nullum esse, qui Curiae mentionem fecerit, praeter unum Antoninum* Aegid. Schudius in Rhaet. Alpinae Descript. C. 15. p. 51. adfirmat. WESS.

TINNETIONE.] *Tinzen.* SIML.

TINNETIONE.] Rhaeticum nomen *Tinnezon* veteri melius quam Germanum *Tinzen* respondet. Vide eundem Aeg. Schudium Rhaet. Alp. Descript. C. 29. WESS.

MVRO.] *Castelmur in Bergell.* SIML.

MVRO.] Est oppidum *Mur* in Praegalliae valle, prope quod ruinae arcis apparent, a qua nobilis & clara *Castro murorum* familia nomen habet, Schudio & Simlero Comment. de Alpibus p. 104. auctoribus. WESS.

SVMMO LACO.] *La riva. Zu oberst am Chumer See.* SIML.

SVMMO LACO.] Sic veteres libri ex consuetudine Latinitatis infimae, cujus apud Gregor. Turonensem & similis farinae scriptores plura sunt indicia: imo in Ligoriano lapide apud Gudium p. LXXXIV. 3. MAGISTER VICI LACI TECTI RESTITVTI memoratur, qui si bonae fidei est, quid fiet P. Victore, *Vicum Laci tecti* in Regione urbis XII. & *Vicum Laci restituti* in Regione XIV. ponente! sed haec alius sunt loci; hanc mansionem *Vicum Summolacanum* appellant acta S. Fidelis & sociorum, ut L. Holsteinius me docuit. Forte & CIVIS SVMMOLOCENENSIS ex Clas. VIII. 55. Inscriptionum Th. Reinesii huc est referendus, sed male habitus. WESS.

COMO. M. P. XV.
MEDIOLANO. M. P. XVIII.

ALIO ITINERE A BRIGANTIA COMVM M.P. CXCV. Sic.

CVRIA M. P. L.
TARVESEDE. M. P. LX.
CLAVENNA. M. P. XV.
AD LACVM COMACENVM. M. P. X.

PER

COMO.] *Chum.* Siml.

COMO.] Labente Latinitate hoc casu ac si alium haberet nullum efferebant. Cassiodorus Senator L. XI. Var. Ep. 4. *Dum multis itineribus Como civitas expetatur.* Et dein: *merito ergo Como nomen accepit, quæ tantis lætatur compta muneribus.* Sub Longobardis & Germanis *Cumarum Cumæque* nomine appellabatur: hinc auctor Vitae S. Abundii C. 1., ut ab ejusdem nominis urbe distingueretur, *Divina*, inquit, *gratia providente transfretavit, Cumamque adiit, non Sibyllini aut marini litoris, sed quam vicinia grati & piscosi lacus inundat & amœnat.* Vide & Muratorium Ant. Estens. Part. I. C. 25. Wess.

MEDIOLANO.] *Meyland.* In his duobus itineribus numeri diversi sunt, quibus longitudo lacus Larii, quem *Comacenum* vocat, indicatur. Uno enim loco XV., altero XL. M. P. ponit. Schudius in suo exemplari utrobique XXXV. M. P. posuit. Siml.

MEDIOLANO.] M. P. XVIII. justo sunt minora. Tabula XXXV. M. P. addit, quæ spatium nimis adaugent. Videtur denarii nota hic periisse. Mabillonius Itin. Ital. p. 215. XXV. M. P. ait Mediolano abesse. Wess.

TARVESDE.] *Splügen.* Siml.

TARVESEDE M. P. LX.] *Habent manuscripta, & Longolianum.* Sur.

TARVESDE.] Tabula *Tarvessedo*, pari fere distantia. Quo situ fuerit, non convenit rerum Rhaeticarum peritis. Aeg. Schudius, *villam, qua S. Jacobus* dicitur in Rhaet. Alpin. Descript. C. 30., *Spelugam* sive *Splügen* plerique alii esse arbitrantur: Quia tamen Speluga a Curia Rhaetorum M. P. XXXVI. a Clavenna autem M. P. XXXVII. semota est, ut Simlerus Comment. de Alpibus p. 104. intervallum dimetitur, verior fortasse erit Aut. Guleri & Ph. Cluverii sententia, *Madesen* ejus sedem occupare. Consule Joan. Jac. Scheuchzerum Hist. Nat. Helvet. Part. I. p. 215. Wess.

CLAVENA.] *Clæfen.* Siml.

CLAVENNA.] Tabula M. P. XX. addit: Est hujus mentio in Paulli Diaconi L. VI. Gest. Longob. C. 21. *Quo comperto Ausprandus fugit Clavennam.* In situ Clavennae figendo Simlero Schudius adsentitur Rhaet. Alpin. Descript. C. 30. Wess.

AD LACVM COMACENVM M. P. X.] *Regium* Ad Lacum Comanicum M. P. X. *Reliqua* ad lacum Comacenum. *Hoc cognomento* Lacum Larium *appellari, à* Como *oppido, quemadmodum hodie mos est, mirum videtur. Praeterea à* Como Comense *ducitur à Plinio L. 2. C. 103.* In Comensi, *inquit*, juxta Larium Lacum fons largus, horis singulis semper intumescit ac residet: *& ipse à Tranquillo*, Novocomensis *appellatur, in vita, si modo Suetonii ea est.* Sur.

LACVM COMACENVM.] In Regio MS. *Comanicum* loco *Comacinum* videtur scriptum. Ex Como *Comacinum* & *Comacenum* formabant, ac si rectum *Comacum* esset, ut pulchre observavit præstantissimus Th. Reinesius Epist. ad Daumium XXX. *Insula Comacina* est apud Paullum Warnefridi L. VI. Hist. Longob. C. 21. *Rupes Comacinas*, quæ lacui Lario imminebant, habes in Ambrosii Epist. L V.; nam Joan. Fred. Gronovius in *Comagenas* Observ. in Eccl. script. C. 25. mutans, audiendus non est. *Magistri Comacini*, sive fabri cæmentarii, & *Comacinorum* mentio est in L. 144. & 145. regis Rotharis, quæ Goldasti editionis IX. & X. est L. I. C. 9. *Portam* urbis Mediolanensis *Comacinam* in Reb. Laudens. O. Morena memorat. Wess.

COMVM VSQVE M. P. LX.] Firmat hos numeros Cato apud Servium Georg. II. 159. *Larius est lacus vicinus Alpibus, qui juxta Catonem in Originibus per sexaginta extenditur millia.* Nunc quidem paullo ejus est spatium amplius, quod partim fluctibus ripas alludentibus atque absorbentibus, partim etiam M. P., quibus veteres metiebantur, nostris aliquanto minoribus tribuendum est. Vide quoque Ph. Clu-

PER LACVM COMVM VSQVE. M. P. LX.

ITER AB AQVILEIA PER COMPENDIVM VELDIDENA. M. P. CCXV. Sic.

AD TRICENSIMVM.	M. P. XXX.
JVLIA CARNICO.	M. P. XXX.
LONCIO.	M. P. XXII.
AGVNTO.	M. P. XVIII.

LIT-

Cluverium L. I. Ital. A. p. 411. WESS.

AD TRICENSIMVM] *Legitur in Regio, uti supra* Ad Vicensimum. *In reliquis* ad Tricesimum. SVR.

AD TRICENSIMVM.] In obsoletis schedis & lapidibus literatis sæpe ita reperies, ut Thes. p. ƆƆCCCV. 8. CONIVGI. PIISSIM. OPTIME. DE. SE. MERITAE. QVAE. ANNVM. TRICENSIM. AGENS. DECESSIT. Locus veteris nominis vestigia servat. WESS.

JVLIVM CARNICVM.] *Zuglio.* SIML.

JVLIAM CARNICO M. P. XXX.] *In Reg. exemplari deest hac mansio. In reliquis* Julia Carnico *legitur, mansione mihi penitus ignota: nisi* Forum Julium *in* Carnorum *mediterraneis celebre oppidum sit: &* Julium Carnicum *legat. Nam è* Carnis *gentile nomen* Carnicum *deduci, Plinius, non minus insignis artis Grammaticae, quam natura magister, nos docere potest.* Sanè, *inquit*, ex Alpibus Carnicis placidior. *Hic ipse auctor* Julienses Carnorum *recenset, L.* 3. *C.* 19. SVR.

JVLIA CARNICO.] Sic MSS. Ptolemaeo Ἰούλιον Καρνικόν. Surita non bene *Forum Julium* & *Julium Carnicum* permiscet: diversa fuisse oppida testis Plinius est, qui memoratis *Juliensibus Carnorum* subjungit *Foro Juliensis:* idem perspicue Paullus Diaconus L. VI. Hist. Longob. C. 51. manifestat: *Advenuns anteriore*, inquit, *tempore Fidentius Episcopus de Castro Julienſi cum voluntate superiorum Ducum intra Foro Juliani Castri muros habitavit.* Castrum Juliense illi Julium Carnicum est, cujus Episcopus *Juliensis* dici adsuevit: *Maxentius* enim *Sanctae Ecclesiae Juliensis* Synodo Gradensi scribendo adfuit. Pugnat quidem Palladius L. I. Rer. Foro Jul. ut vincat Juliensem & Foro Juliensem esse eundem, sed frustra: Nam Paullus Warnefridi, Foro Julio ortus, aliud docet, & Julio Carnico everso Episcopum Forum Julium commigrasse ostendit. Atque hoc meritissimo ursit H. Norisius Dissert. Hist. de Synodo V. C. 4., recte praeterea monens, *Forum Julium* non esse *Utinum*, quod eidem Palladio L. IV. Rer. Foro Jul. fuerat visum, sed *Cividal di Friuli* ad Natisonem amnem. Adi etiam Monumenta Vet. Antii p. 378. Phil. a Torre. WESS.

LONCIO.] Liber Notitiae *Lencia. Luntz.* SIML.

LONCIVM M. P. XXII.] *In Regio* Longo M. P. XXII. *Blandinianum* Loncio M. P. XII. *& item Longolianum: sed in hoc* XXI. *corrigitur. In Neapolitano* Loncio M. P. XXII. SVR.

LONCIO.] Fuit haud multum a Dravi fontibus. *Lencia* Notitiæ, quam Simlerus arcessivit, omnium fere consensu *Lintz* est, nobile Austriae superioris oppidum: ut adeo *Loncium* & *Lencia* sono parum differant, situ plurimum. WESS.

AGVNTVM M. P. XVIII.] *Regium & Blandinianum* Agunto M. P. XVIII. *Neapolitanum* M. P. XVII. *Longolianum* M. P. XVIII. *&* XVII. *corrigitur. Plinio L.* 3. *C.* 24. *inter* Noricorum *oppida recensetur* Aguntum: *& Ptolemaeo item in* Norico Ἄγουντον. SVR.

AGVNTO.] Colli imposita urbs fuit. Fortunatus L. IV. de S. Martino.

Per Dravum itur iter, qua se castella supinant,
Heic montana sedens in colle superbit Aguntus.

Aventinus L. II. Ann. Boicor. p. 62. lapidem Agunti repertum inseruit, cui inerat: C. TREBONIVS. IIVIR. ET. PRAEF. I. D. CIVITATIS. AGOVNT., quem si bene exscriptum liqueret, diceres *Agountum* verum urbis nomen videri. Fuisse creditur, ubi *Innichen* conspicitur in Tirolensi Comitatu oppidulum. Consule Th. Reinesium Cl. I. Inscript. 14. WESS.

LIT-

LITTAMO.	M. P. XXIII.
SEBATO.	M. P. XXIII.
VIPITENO.	M. P. XXXIII.
VELDIDENA.	M. P. XXXVI.
AB OPITERGIO TRIDENTO.	M. P. CX. Sic.
AD CEPASIAS.	M. P. XXVIII.
FELTRIA.	M. P. XXVIII.
AVSVGO.	M. P. XXX.

TRI-

LITTAMVM M. P. XXIII.] *In Regio & Blandiniano auferendi casu legitur. Neapolitano* Littamo M. P. XXIIII. *Longoliano* M. P. XXIII. *& XXIIII. corrigitur.* SVR.

LITTAMO.] Ph. Cluverius L. I. Ital. A. p. 123. *Lutach* ejus locum insidere censet; quod autem addit LITIACVM vel LITACVM verum urbis vocabulum esse, id unde probaturus sit, non video: neque enim recentius nomen justam veteris mutandi caussam præbet. WESS.

SEBATO.] Vel *Sabatinca*. Nominatur etiam *Sabiona* in Vita S. Ingenuini, Brixenum quondam caput & Episcopi sedes, sicuti & *Sublavio*: hodie *Brixen* nominatur. & ad *Sublavionis* differentiam *Brixina* minor dicitur. SIML.

SEBATO.] *Sabatinca* haud sane bene a Simlero cum *Sebato* componitur, quippe longius hinc remota: de *Sabione* deinde viderimus. Wolfg. Lazius, quem Lambecius L. II. Bib. Caesar. p. 692. sequitur, ex *Sebato Suatium* sive *Schwatz*, vicum in valle Aenana, metallis celebrem & egregie descriptum a Pighio Hercul. Prodic. p. 149. facit: at huic itineris ordo adversus est. Quod si enim Vipitenum sit *Sterzingen* ad Utium amnem, *Littamum* vero *Lutach*, apparet intempestive & prorsus perverse *Suatium* inter ea interponi. Vidit hæc vir multo doctissimus Th. Reinesius L. II. Var. Lect. C. 16., urgetque *Sebatum*, seu uti refingendum existimat, *Sebanum*, esse Sabionem *Saben*, sede Episcopi olim nobilem. Quæ opinio, quin, si non vera, vero certe affinis sit, dubium esse nequit. Habuimus enim *Sublavione*, sive ut scribi oportebat, *Sub Savione* supra hoc situ. Vidimus etiam *Sebaÿum* nihil discrepare a *Savione*: id solum obstare videtur, quod *Sebatum* MSS. constanter edant, & *Sebani* nomen Itinerario sit recentius, ex *Sabione* paullatim formatum. WESS.

VIPITENVM M. P. XXXIII.] *In Regio* M. P. XXXIIII. *& in reliquis* M. P. XXXIII. SVR.

VELDIDENAM M. P. XXXVI.] *In Regio* XXVI. *& reliquis* XXXVI. SVR.

AB OPITERGIO TRIDENTVM M. P. CX.] *In Regio* Ab Opitergio Tridento M. P. CVIII. *In Blandiniano & Longoliano duo hæc verba* ab Opitergio *desunt*, *& Longolianus* Vterzo *tantum corrigit, ac* Tridento M. P. CX. *præferunt: quo numero recte summa conficitur.* SVR.

AB OPITERGIO.] Simlerus Basileae, A BVRGIO TRIDENTO. M. P. CX. publicavit, secutus, puto, quamquam tacet, scriptos libros. Nostri contra eunt: namque schedæ Cusani *Ab Utergio*, Vaticanae *Ab Ubitergio*, quomodo Fredegarius in Chronico: margo Fabriciani exemplaris *Ab Opitergio*. Situm urbis signavit Paullus Diaconus L. IV. Hist. Longob. C. 47. *Opitergium quoque civitatem inter Tarvisium & Foro Julii positam pari modo expugnavit.* WESS.

AD CEPASIAS M. P. XXVIII.] *In Regio*, Ad Cerasias M. P. XXXIIII. *In reliquis* ad Cepasias M. P. XXVIII. SVR.

AD CEPASIAS.] Ph. Cluverius *Plasburg* in Plavis ripa esse docet, & *ad Ceplasias* corrigit, quod factum nollem. Videtur à CEPASIIS, quo nomine noti ex Cicerone fratres sunt, dicta mansio. WESS.

FELTRIAM M. P. XXVIII.] *Urbs Caesaris carmine, ut Pe. Bembus in historia auctor esse voluit, non nota tantum, sed etiam* nimio rigore damnata. *Fontei* Feltrini *Episcopi Paulus Diaconus libro de gestis Longobardorum* III. *meminit.* SVR.

FELTRIA.] Ita literati quoque lapides. Est tamen in Diar. Ital. C. 26. Montfauconii MAGIVS STATVTVS FELTRIS. WESS.

AV-

TRIDENTO.	M. P. XXIIII.
ITER AB AQVILEIA BONONIAM.	M. P. CCXVI. Sic.
CONCORDIA.	M. P. XXXI.
ALTINO.	M. P. XXXI.
PATAVIS.	M. P. XXXII.
ATESTE.	M. P. XXV.
ANNEIANO.	M. P. XX.
VICO VARIANO.	M. P. XVIII.
VICO SERNINO.	M. P. XX.

MV-

AVSVGVM M. P. XXX.] *In Regio* Ausuco M. P. XXX. *& in reliquis* Ausugo. SVR.

AVSVGO.] Refert huc probabili conjectura Ph. Cluverius *Alsucam* Paulli Warnefridi L. III. Rer. Longob. C. 30. Tamen si citra omne dubium fuerit inscriptio ex Ligorii schedis petita a Gudio p. IX. I., vulgatum non erit sollicitandum:

IOVI. OPTIMO. MAXIMO
SACRVM
L. VIBIVS. L. F. PVR. SABI
NVS. VI. VIR. AVGVSTAL.
PATRONVS AVSVGANEI
H. V.

Videntur enim *AVSVGANEI* ab *Ausugo* formati: nunc *Alsiaga* dicitur. WESS.

CONCORDIAM M. P. XXXI.] *Regium* XXXV. *reliqua vero* XXXI. SVR.

CONCORDIA.] Totidem M. P. & supra adposuit. Inscripti lapides *JVLIAM CONCORDIAM* vocant, qua de accurate disputantem Ph. a Torre Monum. Vet. Antii p. 344. adi. Hoc vero prætereundum non est, Auctorem Chronici Ferrariensis, provulgati tom. VIII. Script. Ital. p. 474. exscripsisse hoc iter. *Ex iis*, inquit, *scriptus & confectus est Codex, qui Itinerarium appellatur, quem perlegi non semel. In ultima parte ejus operis inveni rubricam de spatio & dimensione facta ab Aquilegia usque Bononiam, quæ sic stabat, ut vidi: Ab Aquilegia usque Bononiam sunt CCXV. millia passuum. Ab Aquilegia Concordiam M. P. XXXI.* &c. Jam quod *in ultima parte* Itinerarii hæc sese reperisse dicit, id mihi certo videtur esse argumento, aut codicem eum decurtatum, aut ordinem itinerum fuisse perturbatum. WESS.

ALTINVM M. P. XXXI.] *In Regio deest hæc mansio: & reliqua* Altino M. P. XXXI. SVR.

ALTINO.] Tabula M. P. XXX. addit. *Altinum* Chron. Ferrariense, quod ab Attila eversum ruinas & nominis vestigia ad Silis ostium ostendere Pignorius Origin. Patav. C. 13. docet. WESS.

PATAVIVM M. P. XXXII.] *Regium* Patavis M. P. XXII. *& reliqua* M. P. XXXII. *Supra pag.* CXXVIII. Patavio Altinum M. P. XXXIII. *constituuntur.* SVR.

PATAVIS.] Ita magno consensu MSS., quem spernere non libuit, pro *Patavii*, ut infra *Pistoris*, pro *Pistoriis*, ubi vide. WESS.

ATESTE.] Auctor Chronici Ferrar. *Ad Estum* M. P. XV., & mox *Ab Este*, vocabulo ad recentiorem pronuntiationem inflexo. *Adestum* Ravennas quoque L. IV. C. 31. WESS.

ANEIACO.] Vel *Avetiano*, hodie *Mont Agnano*. SIML.

ANNEIANVM M. P. XX.] *Regium* Aneiano M. P. XX. *Blandinianum* Aneiano M. P. XX. *& infra* Anneiano. *Neapolitanum* Aneiano, *& infra* Antiano. *Longolianum* Anetiano I *& infra* Anneiano. SVR.

ANNEIANO.] MSS. nostri *Aneiano*. Chronicon Ferrar. *Mejanum*. De situ nulla lis est Ph. Cluverio cum Simlero. WESS.

VICVM VARIANVM M. P. XVIII.] *Regium & Blandinianum* Vico Variano M. P. XVIII. *Neapolitanum* M. P. XVII. *Longolianum* Vieo Fervino M. P. XX. *&* Servino *corrigit*. SVR.

VICO VARIANO.] *Vicum Varianum* Auctor Chronici, qui a Ferraria V. M. P. semotum esse adfirmat. *Vigo*, haud procul oppido *Legnano*, ex Ph. Cluverii sententia erit. Cusani codex M. P. XVII. adponit. WESS.

VICO SERVINO.] Vel *Fervino*. SIML.

MVTINA.	M. P. XXIII.
BONONIA.	M. P. XVIII.
A VERONA BONONIA.	M. P. CV. Sic.
HOSTILIA.	M. P. XXX.
COLICARIA.	M. P. XXV.
MVTINA.	M. P. XXV.
BONONIA.	M. P. XXV.
A VERCELLIS LAVDE.	M. P. LXX. Sic.
LAVMELLO.	M. P. XXV.

TI-

VICO SERNINO.] Ita Vaticanae aliæque obsoletæ schedæ; margo tamen Fabriciani libri *Fornino*. Auctor Chron. Ferrar. *A Vico Variano Sermidum M. P. XX. A Sermido Mutinam M. P. XXIV.*, quæ verior fortasse scriptura est, nisi si Chronici scriptor ex *Sermone*, quod recentius *Vici* hujus nomen, *Sermidum* formaverit. Vide Ph. Cluverium L. I. Ital. A. p. 282. WESS.

MVTINAM M. P. XXIII.] *Regium* XIII. *& reliqua* XXIII. SVR.

MVTINA.] *Motina* Vaticanus & Cusani MS., sicuti rudibus seculis solebant. *Strata Motinensis* pari sono est apud Donizonem atque alios. WESS.

BONONIAM M. P. XVIII.] *Manuscripta & Longolianum* M. P. XVIII. *cum consequenti itinere in eisdem* à Mutina Bononiam M. P. XXV. *numerentur.* SVR.

BONONIA M. P. XVIII.] Vir doctus Fabricii exemplari *Forte XXV.* adscripsit, & recte: nam variis itineribus hoc intervallo hæ urbes sejunguntur ab Antonino & Tabula, nec dissidet nostri temporis intercapedo. Verum quidem est, observationibus egregiorum virorum Riccioli, Grimaldi & Cassini paullo amplius spatium, quod urbes disjungeret, fuisse animadversum, quo de Memoriae, quæ dicuntur, Academiae R. S. An. CIƆIƆCCII. p. 17. cujus differentiæ ea caussa fuit, quod intervallum non ab utriusque urbis porta, sicuti Romani solebant, sed ab eo Bononiensis Mutinensisque urbis loco, ubi observationi intenti erant, fuerint permensi, quemadmodum Delisle in iisdem Memoriis Anni CIƆIƆCCXXV. p. 56. observavit. WESS.

HOSTILIAM M. P. XXX.] *Hostilia Veronensium vici Tacitus Hist.* 3. *C.* 9. *meminit.* Mox Caecinna inter Hostiliam vicum Veronensium, & paludes Cercari fluminis (*ita enim in vetusto legitur exemplari, non* Tartari) castra permuniit. *Et eodem libro C.* 4. Abrupto ponte Hostiliam rursus, inde Cremonam pergunt: *Et item eodem libro*, quorum indicio noscitur, VI. Vitellianas legiones, omnemque exercitum, qui Hostiliae egerat, eo ipso die XXX. M. P. emensum, comperta suorum clade, in prælium accingi, ac jam affore. *Hodie nomen servat.* SVR.

COLICARIAM M. P. XXV.] *In Regio* Colicaria M. P. XXV: *& in Blandiniano. Neapolit. vero* Colocaria M. P. XXX. *Longolianum* Colicaria M. P. XXX: *&* Colocaria *corrigitur: forte* Calcariam *legendum est: cujus nominis mansionis ad* Massiliam *fit infra mentio.* SVR.

COLICARIA.] Hoc MSS. probant. Situm ejus Ph. Cluverius invenit in vico, medio Hostiliam inter & Mutinam, *Rocaglia.* WESS.

A VERCELLIS LAVDEM M. P. LXX.] *In Regio* M. P. LX. *& tamen numeri ejus mansionum* LXX. M. P. *summam conficiunt. In Blandiniano* M. P. LXX: *nec numeri, qui in eo exemplari præferuntur, summam eam conficiunt. Idem in Longoliano evenit. In Neapolitano* M. P. LX. SVR.

VERCELLIS.] LXX. M. P. plerique scripti libri apponunt. Vir doctus in Fabriciano exemplari LX. M. P ex conjectura refinxit, quæ in sua editione Simlerus expressit, & à Cusani schedis legitima agnoscuntur. *Vercellum* Guntherus Ligurini L. II. & ejusdem ætatis alii appellant. WESS.

LAVMELLVM M. P. XXV.] *In Regio, Blandiniano, & Longoliano* Laumello M. P. XXV. *In Neapolitano deest hac mansio. Ptolemaeus in Libycis, qui sunt sub* Insubribus Vercellis, *Λαύμελλον adjungit, pro Λαόμελλον. Ammianus libro* XV. C.

TICINO.	M. P. XXII.
LAVDE.	M. P. XXIII.
A CREMONA BONONIA.	M. P. CXII. Sic.
BRIXELLO.	M. P. XXX.
REGIO.	M. P. XL.
MVTINA.	M. P. XXVII.
BONONIA.	M. P. XXV.
ITER A FAVENTIA LVCAM.	M. P CXX. Sic.
IN CASTELLO.	M. P. XXV.

AN-

xv. C. 8. Comitatu parvo ſuſcepto Cal. Dec. egreſſus eſt: deductusque ab Augnſto adusque locum duabus columnis inſignem, qui Laumellum interjacet, & Ticinum. SVR.

LAVMELLO.] Eadem M. P. in Tabula inſunt. *Lomellum maximum & antiquum caſtrum* dicitur Anonymo ſcriptori *de Laudibus Papiae* C. XII. *Laumellina* Morenae in Reb. Laudens. p. 813. Ed. Leibnitii. Nomen in noſtra tempora ſervat. WESS.

TICINO.] Hodie, *Papia*, *Pavey*. Ponuntur a Laumello Papiam M. P. XXII. ab aliis XVII., idque rectius. SIML.

TICINO.] Numeris ratio conſtat, ut ex Tabula & hodierno intervallo apparet. De *Papiae* cognomine lis eſt. Sigonius, nam Anonymi de Laud. Papiae C. 21. ineptias tangere ſupervacaneum eſt, L. I. Reg. Ital. A. IↃXC. a Francorum duce *Papio* repetit, qui cum obſcuriſſimus ſit & cauſſa inditi nominis non appareat, malim a *Papia* tribu, in qua Ticinenſes cenſebantur, Longobardos eum titulum formaſſe cum Fontanino in Disquiſitione, qua de corpore S. Auguſtini, Ticini reperto, diſputavit, cenſere. Vidotur quidem huic opinioni obſtare Serm. XXV. Auguſtini, quo *Papienſes Ravennatibus* & *Mediolanenſibus* junguntur. Verum ea Oratio Hipponenſium doctore eſt indigna, illique a plano quodam ſubjecta, ut dictionis barbaries argumento eſt. WESS.

LAVDE.] XIII. M. P. MSS. atque editi præferunt, quod verius eſt intervallum. Urbem Mediolanenſes circa A. CIↃCXI. everterunt: inſtaurari everſam juſſit Fridericus I., ſed paucorum millium a priſtina ſede diſtantia, qua de re J. Ant. Saxius ad Morenam p. 1009. Edit. Nov. WESS.

BRIXELLVM M. P. XXX.] *Regium* Brixello M. P. XXX. *&* *reliqua* Brixello M. P. XXX. *Sunt qui* Brixillum *ſcribendum cenſeant. In Plinii vetuſtis libris L.* 3. *Sect.* 20., Bruxillum *legitur. In Taciti item exemplari vetuſto, libro Hiſt.* 2. C. 39. Brixellum, *&* *Ptolemaeo in Gallia Togata* Βρίξιλλον.. SVR.

BRIXELLO.] *Brixellus civitas ſuper Padi marginem ſita* Paullo L. III. Geſt. Longob. C. 18. *Brixillum oppidum* Sidonio L. I. Ep. 5. pariter ac Ambroſio Epiſt. 35. *Nempe*, inquit, *de Benonienſi veniens urbe a tergo Claternam, ipſam Benoniam, Mutinam, Regium derelinquebas: In dextra erat Brixillum; a fronte Placentia, veterem nobilitatem ipſo adhuc nomine ſenans.* Tum poſt pauca: *Tot igitur ſemirutarum urbium cadavera terrarumque ſub eodem adſpectu funera nonne te admonent:* quæ egregie nobis, qua fortuna conditioneque urbes hæ Ambroſii tempeſtate fuerint, ante oculos ponunt. Donizo L. I. Vit. Machtildis C. 3. *Birſellum* corrupte vocat. WESS.

MVTINAM M. P. XXVII.] *Regium* M. P. XVIII., *&* à Cremona Bononiam M. P. LXXXVIII. *Blandiniano* M. P. XXVI. *cum ſummam* M. P. XCII. *adpenat, neque eam conficiat, uno dempto milliario: quare legendum adparet* M. P. XXVII *quemadmodum in Neapolitano legitur, que numero ſumma ratio conſtat.* SVR.

MVTINA.] De M. P. nimis auctis vide ſupra p. 99. WESS.

LVCAM M. P. CXX.] *In Regio* M. P. CXV: *& tamen manſionum numeri ejus exemplaris ſummam* M. P. CXX. *conficiunt, & reliqua* M. P. CXX. *numeris manſionum inter ſe congruentibus.* SVR.

IN CASTELLO.] *Caſtellenſe municipium* Frontinus de Colon. p. 121. memorat, quod cum hoc *caſtello* componit Cl. Goeſius, haud

ANNEIANO.	M. P. XXV.
FLORENTIA.	M P. XX.
PISTORIS.	M. P. XXV.
LVCA.	M. P. XXV.
ITER A PARMA LVCAM.	M. P. C.

VIA CLODIA.

ITER A LVCA ROMAM PER CLODIAM. M. P. CCXXXVIII.

Sic.

PIS-

ſane bene. In Piceno enim illud municipium fuit, ſicuti alias dictum eſt. WESS.

ANNEIANO.] Non patitur itineris ordo, ut idem hoc ſit atque illud, quod Itinere ab Aquileia Bononiam vidimus. Ph. Cluverius pravum arbitratus nolentibus libris obtrudit *In Apennino M. P. V.*, quod equidem ego improbavero: non diffitebor in numeris eſſe commiſſum: ut vero manſionis titulum innoves, cauſſa nulla eſt; neque enim inſolitum eſt, ut caſtella oppidaque eodem ſint nomine. Eum vide L. I. A Ital. p. 291. WESS.

FLORENTIAM M. P. XX.] *In manuſcriptis, & Longoliane* Forentia M. P. XX: *ſed in Longoliane* Florentia *corrigitur. Tot vetuſtos auctores* Florentiae *urbis mentionem feciſſe videmus, ut mirum videri debeat, eam rem in dubitationem veniſſe. Ptolemaeo inter mediterraneas Tuſcorum urbes* Φλωρεντία. *Procopius praterea de bello Gothorum libro III. C. 5. & Suidas ejus mentionem fecere, & dubitationem omnem, vetuſtiſſimum exemplar v. librorum Cornelii Taciti, à Philippo Beroalde juniore in lucem editum, ſuſtulit: cujus libro primo, C. 79.* Auditaeque, *inquit*, municipiorum Coloniarumque legationes, orantibus Florentinis, ne Clanis ſolito alveo demotus, in amnem Arnum transferretur, idque ipſis perniciem adferret. *Agathias libro primo*, Florentiam & Centum cellas *parva Tuſciae oppida eſſe memorat. Vetuſti praterea ipſi lapides teſtantur, quorum inſcriptiones* Petrus Victorius, *noſtra atatis vir doctiſſimus, & mihi ſumme carus, expoſuit.* SVR.

FLORENTIA] *F. rentia* Vaticanus & pauci alii, male. Vulgo eam a Gothis everſam & circa Caroli M. ætatem reſtitutam fuiſſe ferunt, verum injuria. Ρεπάρατος ἐλάχιστος ἐπίσκοπος τῆς ἁγίας ἐκκλησίας Φλωρεντίνης, qui Synodo Romanae ſub Agathone interfuit, aliud monet. Vide tom. XVI. Conciliorum Labbei p. 149. & eruditum auctorem Diſſert. Chorograph. Ital. p. CCCIII. WESS.

PISTORIS.] *Piſtores* plerique libri pro *Piſtoris*, quod Tabula pro *Piſtoriis* poſuit: idem invenio in Decreto Ludovici Auguſti, ubi *Piſa*, *Luca*, *Piſtoris & Lunis* conjunguntur, apud Camillum Peregrinum Hiſtor. Princip. Longob. p. 265. tom. II. Scriptor. Ital. & in veteri monumento, quod Diar. Ital. C. 26. p. 386. Montfanconius inſeruit; nam qui in Diario C. VIBIVS VERVS PISTORIO ortus dicitur, is PISTORIS in lapide ipſo originem repetebat, ſi L. Holſteinius Annot. in Cluverii Ital. p. 38., & Caeſar Malvaſia Marmor. Felſin. Sect. V. C. 8. recte ſuis uſi oculis ſunt. WESS.

ITER A PERME LACA.] Ita habet MS. Impreſſum exemplar *Iter per me Lacum*. Legendum arbitror, *a Parma Lucam M. P. C.* SIMI.

ITER A PARMA.] Sic Surita publicari juſſit, de ſuis MSS. hic tacens. Cuſani ſchedæ, *item a Perme Luca*; Vaticanae, *item a Perme Laca:* margo Fabriciani libri, *Iter a Perme Locum via Clodia M. P. M. C.*, unde vir doctus *a Parma Lucam via Clodia M. P. C.* procudit, recte, ſi *viam Clodiam* inde ſuſtuleris, quippe ſequenti itineri præponendam aliorum MSS. auctoritate, & auctoris conſuetudine, ſæpe capiti itineris viam, qua pergendum eſt, præfigentis. Novi *Parmam* in Actis S. Domnini *viae Clodiae* apponi, ſed ea *Clodia* veterum eſt *Aemilia*, uti egregie Muratorius ad Donizonem L. I. Vit. Machtildis C. 18. & Diſſert. Chronogr. auctor p. LI. condocuerunt. Viam vero Aemiliam a Parma Lucam fuiſſe perductam, huc usque probatum non vidi; quamvis non ignorem

PISTORIS.	M. P. XXV.
FLORENTIA.	M. P. XXV.
AD FINES SIVE CASAS CAESARIANAS.	M. P. XXV.
ARRETIO.	M. P. XXV.
AD STATVAS.	M. P. XXV.
CLVSIO.	M. P. XII.

VVL-

rem eruditas Differt. Chorographicae suspiciones, quas è manuscriptis confirmari vellem. Quod ad Lucam attinet, COLONIA LVCENSIVM dicitur in Sponii Miscel. p. 168., nec is tamen lapis rem confessam redderet, nisi aliunde coloniam fuisse liqueret: est enim futilis, nec dignus, qui inter vetusta monumenta locum tueatur. Ecquis enim ferat DIVO TIBERIO CLAVDIO QVARTO EIVS AN. NERONI INVICTO PATRI PATRIAE SEMPE AVGVSTO? WESS.

VIA CLODIA] *Hac via* Flaminiae *adjungebatur, quod Nasonis carmine apparet, primo de Ponto libro*, 8. ℣. 43.

Nec quos pomiferis positos in collibus hortos
Spectat Flaminiae Claudia juncta viae.
SVR.

VIA CLODIA.] Vatic. *Via Clodia Romana*, quam postremam vocem ceteri libri damnant, viam huic itineri præmittentes, quod & Suritae MSS. fecisse suspicor: notasset enim, si quod fuisset discrimen. Via ipsa negotium facessit. Ph. Cluverius expulsæ *viam Cassiam* substituit L. I. Ital. A. p. 269., Holsteinio consentiente in Cluverii Ital. A. p. 77. Movit utrumque, quod *Cassia* per mediam Hetruriam duxerit. Verum ea non satis gravis est caussa, quam ob rem invitis libris *Cassiam viam* inculcemus: nam & *Clodiam* per Hetruriam perrexisse locuples testis est Marcellinus Comes An. IↃ XXXVIII. referens per *Clodiae aggerem & annonariam Tusciam Vitigem esse profectum*, & in primis scripta Peutingeri Tabula, quæ circa mansionem *Ad Rubras* ductum *Viae Clodiae* è Flaminia emittit, pergentem *Ad sextum*, ubi *Cassia* ex ea discedit *Vejos* versus, cum ipsa per *Careias Forum Clodii* tendat. Mecum sentit Cl. Burmannus ad Ovid. I. Pont. 8., & in Addendis, ubi & doctissimum Polenum testem excitat, qui ad Frontini Aquaeduct. 11.71. *Clodiam* egregie explicuerit. WESS.

PER CLODIAM M. P. CCXXXVIII.] *Habent manuscripta & Longolianum: in Regio duarum mansionum primarum numeri desunt.* SVR.

AD FINES.] *S. Cassano.* SIML.

AD FINES.] L. Holsteinius in Cluver. Ital. A. p. 72. distantiam incidere ait in nobile oppidum S. Joannis, ubi etiam nunc Episcoporum Arretini & Faesulani confinium est. WESS.

ARRETIVM M. P. XX.] *In Regio* Adretio M. P. XXV. *quo satis indicat* Arretium *scribendum. Blandinianum item exemplar pervetustum* Arretio M. P. XXV. *Ptolemaeo* Ἀῤῥήτιον. *Livius lib. x. C.* 37. Vulsinios, Perusiam, & Arretium, tres validissimas urbes, Etruriae capita *appellat. Strabo L.* V. *p.* 226. *ab* Arretio *Romam* CIↃ. *stadia interesse, &* Clusio DCCC. *memorat.* SVR.

AD STATVAS.] Tabula hoc situ *Ad novas* habet, unde Ph. Cluverius verum nomen *Ad statuas novas* fuisse, haud male censuit. Eo loci stetisse, ubi via, quæ Sena Perusium ducit, Cassiam, seu Clodiam potius, intersecat, L. Holsteinius p. 71. in Ital. A. Cluverii monet. WESS.

CLVSIO.] Plinius *Clusinos veteres & novos* L. III. C. 5. memorat, nomine non re & loco diversos colonos, ut pulchre L. Holstelnius contra quidem venit Harduinus Emend. XXXVI. Pliniani ejus libri, applaudente auctore Differt. Chorogr. p. CCX., sed teste non bonæ fidei producto: nam fragmentum Antonini, quo potissimum nititur & ex quo Livium emendat, futile est atque in Annii Viterbiensis incude procusum. Verum hoc commodius ad illa fragmenta agemus. WESS.

VVLSINIS.	M. P. XXX.
FORVM CASSI.	M. P. XXVIII.
SVTRIO.	M. P. XI.
BACCANAS.	M. P. XII.
ROMA.	M. P. XXI.
ITER A ROMA FORO CLODI.	M. P. XXXII.
ITER AB ARIMINO DERTONAM.	M. P. CCXXIX. Sic.
CVRVA CAESENA.	M. P. XX.
	FO-

VVLSINIOS M. P. XXX.] *Manuscripta & Longolianum* Vulſinis M. P. XXX. *ut ſatis appareat, oppidum plurium numero veteres protuliſſe. Ptolemaeo tamen* Ὀυολσίνιον. *Capitolini lapides* Vulſinios, & Vulſinienſes *edunt. Plinius Lib.* 3. *C.* 52. Qualiter cum Vulſinii, oppidum Tuſcorum opulentiſſimum, totum concrematum eſt fulmine. SVR.

VVLSINIS.] Sic MSS. pro *Vulſiniis*, ut Juvenal. Sat. III. 191. *Aut poſitis nemoroſa inter juga Vulſiniis. Volſinis* Tabula, *Bulſinis* Ravennas: durant nominis reliquiæ in *Bolſena*. Vide Leand. Alberti Ital. Deſcript. p. 106. WESS.

FORO CASSI.] *Guaido.* SIML.

FORO CASSI.] Forte hoc *Forum* Jul. Obſequenti Prodig. C. 73. reſtituendum eſt, ubi *Eſis forum* edunt, quomodo *Forum Veaſii* in Aethico pro *Caſſii Foro* legitur. Rudera hujus deſcribit L. Holſteinius in Cluverii Ital. A. p. 64. WESS.

BACCANAS.] *Tacanas* vel *Pacanas*. SIML.

BACCANAS M. P. XII.] *Habent Regium & Blandinianum & Longolianum. In Neapolitano* Dactanas M. P. XII. SVR.

BACCANAS.] Cuſani ſchedæ *Dacanas*, ceteris vulgatum retinentibus. Nominis veſtigia ſuperant, ut Ph. Cluverius bene monuit, in eo tamen aberrans, quod Itinerarii numeros mutaverit, quippe Tabulæ probatos & ab Holſteinio p. 64. defenſos. *Fundum Baccanas*, ſed ad Appiam viam, Anaſtaſius Bibliothecarius in Marci Pontificis Vita memorat. WESS.

ITER A ROMA.] Hoc loco in Scudii exemplari hæc interponuntur: *Ab Arimino recto itinere Aquileiam M. P. CLXXXXII. Sic. Ravenna M. P. XXXII. Inde navigantur &c.* Ceterum hoc iter ſupra interpoſitum fuit itineri ab Vrbe Mediolanum, uti eo loco annotavimus. SIML.

ITER A ROMA.] *Foro Clodii* omnes libri. Tabula *Foro Clodo*. FORO CLAVDIENSES MVNICIP. ſunt in lapide Ligoriano apud Gudium p. LXXXVII. 6. Plinius L. III. C. 5. *Novem pagi, Præfectura Claudia Foro Clodii*. Vide vero, ut fucum nobis facere adniſus ſit fragmentorum Antonini architectus, ex Plinianis verbis *Foro novem paganorum Claudii* fabricans. WESS.

ITER AB ARIMINO.] Germani milites *Rumelen* vocant. SIML.

DERTONAM M. P. CCXXVIIII.] *In Regio* CCXXVIII. *Blandinianum* CCXXVIIII: *In Neapolitano* XXVIIII. *ut ſatis adpareat à librario* CC. *numerum omiſſum fuiſſe. In Longoliano item* CCXXVIIII. *Supra mentio facta de* Aemilia via, *quæ à* Scauro Dertonam usque *perducta eſt.* SVR.

CVRVAM CAESENAM.] *Regium* Curva Cueſena M. P. XX. *Blandinianum* Curva Caeſena M. P. XX. *In Neapolitano* Caraa Ceſena M. P. XX: & *Longolianum* Curva Ceſena XX. *Supra pagina* C. Caeſenae *cognomento Civitatis eſt ab Antonino mentio, neque quò ſpectet* Curvae *cognomentum, aſſequi poſſum.* SVR.

CVRVA CAESENA.] Sic & Tabula appellat, & Agnellus in Pontificali Ravennate Vita S. Felicis C. 3. *Inſtet, quæ Curva vocatur, Caeſena.* Cauſſam nominis viri eruditi in tenebris latere ajunt: quid ſi a ſitu *curva* ſit dicta, pariter ac Brundiſium, quo de Lucanus L. V. 406.

—— *Curvique tenens Minoia tecta*
Brundiſi. —— ——

Firmat ſuſpicionem meam Sidonius Epiſt. 8. L. I. *Et tu*, inquiens, *hæc iſta Caeſenatis furni potius quam oppidi verna deblateras*? nam quin *furnus* ille *Caeſenas* recte *curvus* dicatur, quis dubitet? Eſt apud Gudium inſcriptio p. LXXXVIII. 2. in

FORO LIVI.	M. P. XIII.
FAVENTIA.	M. P. X.
FORO CORNELI.	M. P. X.
CLATERNA.	M. P. XIII.
BONONIA.	M. P. X.
MVTINA.	M. P. XXV.
REGIO.	M. P. XVIII.
TANNETO.	M. P. X.
PARMA.	M. P. IX.

FI-

2. in qua RAVENNATI CAEREVIANI CAESENATI Trajano optimo Principi dedicasse quiddam dicuntur; quæ si genuina fuerit, jam *Ravennates* & *Caesenates* noverimus, ne de *Caereviani*, vix ante Longobardorum tempora cognitis: dicam, antiquissimus fane, a quo *Cerviam* recensitam recordor, Agnellus est loco, quo dixi. WESS.

FORO LIVII.] *Furlin.* SIML.

FORO LIVII.] Sic. Car. Sigonius. Vulgati male *Foro Julii.* SCHOT.

FORO LIVI.] *Foro Julii* Cusaoi MSS., præter verum. Incolæ *Livienses* Agnello dicuntur in Vita S. Felicis C. 3. *Livienses accola insistent in litore curvo: Bedente vetere amne castra Faventina scrutentur: post Lacherunm portum & Eridani ora Corneliensis acies lustret; Coriandri campos & loca omnia circa phalanges armata:* sic videtur locus distinguendus: *Bedentem veterem amnem*, uti scribere debuit, appellat, qui Plinio *Bedesis*, *Bidens* recentioribus. *Lachernus portus* videtur *Saternus* esse, quo nomine circa Coroelii Forum fluvius est. WESS.

FORVM CORNELII.] *Imola.* SIML.

FORO CORNELI.] Audiamus Paullum Warnefridi L. II. Gest. Longob. C. 18. ubi de Aemilia: *Hac locupletibus urbibus decoratur Placentia scilicet Parmaque Regio & Bononia Corneliique Foro, cujus castrum Imolas appellatur.* Agnellus In Vita Petri Chrysologi C. 1. *Imolae* nomeo Petri ejus ætate vetustius facit, aliaque addit parum probabilia, quæ tangere nolo. WESS.

CLATERNA.] *Castel S. Petro.* SIML.

CLATERNA.] *Glacerina* vulgati. Sigonius *Claterna.* SCHOT.

CLATERNA.] Parisinus codex *Clacerna*, Vatic. *Calcerina*; *Clacerina* in Lugdunensi editione inest. Oppidum Ambrosii ævo jam desolatum fuit, ut ex verbis, quæ supra dedimus, apparet. Nominis vestigia in *Quaderna* manent. WESS.

TANNETVM M. P. x.] *Habent Regium, Blandinianum, & Longolianum. In Neapolitano* Tanetum M. P. X. *Livius* Tanetum *vicum* Pado *propinquum vocat libro xxi. C. 24. & libro xxx. C. 19.; ejus meminit Plinius lib. 3. C. 15. in Regione* VIII. *Italiae*, Saltusque Galliani, qui cogoominantur Aquinates, Tanniiani. *Ita enim in pervetustis exemplaribus Toletano, & Caesaraugustano legitur. Ptolemaeo inter urbes Galliae Togatae* Τάνητον; *& Polybio libro iii. C. 40.* Τάνητος κώμη. *Mihi in mentem venit in Ciceronis ad Atticum libro 1. Epist. 19. ubi legitur* Syllanorum hominum possessiones confirmabam; Volaterranos & Artemitanos, quorum agrum Sulla publicarat, in sua possessione retinebam: *legendum esse*, Volaterranos, ac Tannetanos. SVR.

TANNETO.] Nomen, quod sub Longobardis, ut ex Paullo L. II. Gest. Longob. C. 2. & Landulpho Sagace in eadem historia liquet, retinuit, ne nunc quidem exolevit. *Tannetanos* Ciceroni a Suriia inculcatos pauci credo probabunt: *Artemitanos* Jac. Gronovius, haud male defendit: quamquam id obstare viri doctissimi sententiæ videtur, quod *Artemita* Graecum insulæ sit nomen, quam *Dianium* aut *Artemisiam* Latini appellant. Quare si quid in Cicerone sit novandum, *Armenitanos* præferrem ab *Armenita* fluvio, quem in Hetruria Tabula habet, dictos, quomodo *Lambrani* apud Suetonium Caes. C. 9. accolæ *Lambri.* WESS.

FI-

FIDENTIA.	M. P. XV.
FLORENTIA.	M. P. X.
PLACENTIA.	M. P. XV.
COMILLOMAGO.	M. P. XXV.
IRIA.	M. P. XVI.
DERTONA.	M. P. X.

ITER

FIDENTIA.] *Fidentiola. Borg S. Dionysio.* SIML.

FIDENTIA.] Fideotiolam supra ἐπισημειωτικῶς appellavit. De hac Pighius Hercul. Prodic. p. 237. SCHOT.

FIDENTIA.] In numeris nullus Tabulæ atque Itin. H. cum Antonino dissensus est. De *Fidentiola* p. 127. disputatum est. WESS.

FLORENTIAM M. P. X.] *Manuscripta, & Longolianum* Florentia M. P. X. *Nec tamen video, quem locum hic obtinere possit: cum à Fidentia, & Parma* Florentiam versus, *retro iter agatur; ab eo quod* Dertonam *propositum hoc itinere fuit: ac suspicor ex margine libri irrepsisse, cum ab aliquo* Fidentia *in* Florentiam *verteretur: ac postea utrique locum datum. A Plinio in octava regione* Faventini, & Fidentini *recensentur & praeterea* Fluentini, *in praefluenti Arno appositi. A Ptolemaeo, uti supra monuimus*, Florentia, Tuscis *attributa, inter urbes* Galliae Togatae Φιδέντια *juxta* Placentiam, *& prope* Caesenam Φαυέντια *commemorantur: quare asterisco eam mansionem signavi.* SVR.

FLORENTIA.] Surita audiendus non est. Habet *Florentiam* hoc situ Tabula: eam vero aliam esse atque illam in Hetruria, non est, uti admoneatur. *Florentiolam* Ravennas vocat L. IV. C. 33. & Luitprandus L. II. C. 17. *Duodecim longe a Placentia milliariis juxta Florentiolam bellum parant:* ubi nolim vim quisquam fecerit M. P., quæ & Tabula adprobat, ob Luitprandum: sunt enim ejus milliaria, quod & alias monui, Itinerarii M. P. productiora. Vide de *Florentiola* veterem quoque Chartam Hildeprandi tom. II. Annal. Benedict. Mabillonii p. 705. Jam si hæc Florentia a *S. Florentio*, cujus ibi Basilica vetus, sit dicta, manifesto apparebit Itinerarium rebus Christianis esse recentius: visum ita erudito scriptori Chorographiae Ital. med. ævi p. CXXI., sed mihi dubium est: quod vero ibidem adnectitur, *Florentiolam olim Fidentiolam esse dictam*, nusquam legere aut audire memini. Neque verum puto. Vide supra p. 99. Nunc *Fiorenzola*. WESS.

CVMILLO MAGNO.] Alias *Cumilo mago*, vel *Cumillum. Cigomol* juxta Versam fluvium. SIML.

COMILLOMAGVM M. P. XXV.] *In Regio* Comillomago M. P. XXVI. *Blandinianum* Cum illo mago M. P. XXV. *In Neapolitano* Cum illo mago M. P. XXVI: *&* XXV. *corrigit. Longolianum* Cumilo mago M. P. XXV. SVR.

COMILLOMAGO.] Sigon. *Camillomago:* in editis *Camillo magno.* SCHOT.

COMILLOMAGO.] Excerpta MSS. varie scribunt: *Cumillomago, Conullomago, Cumillomagno.* Tabula *Cameliomagus* & *Comelimagus:* Haud scio an huc pertineat *Camellum castrum*, in cujus turri Gunderberga occlusa a rege marito fertur apud Fredegarium C. 51. WESS.

IRIAM M. P. XVI.] *Regium, Blandinianum, & Longolianum* Iria M. P. XVI. *Neapolitanum* Iria M. P. XXV. *Plinius Lib. 3. C. 7.*, ad Padum amnem omnia nobilibus oppidis nitent, Libarna, Dertona colonia, Iria. *Ptolemaeo in* Taurinis Εἰρία. SVR.

IRIA.] Fuit circa cognominem fluvium, quem *Iram* & *Hyram* recentiores appellant. Jornandes Rer. Get. C. 45. *Dertonae juxta fluvium Ira cognomento occiditur:* in quibus *Dertonae* est in agro Dertonensi, ut recte Ph. Cluverius. Audi Histor. Miscellae scriptorem L. XVI. *Majorianus apud Ravennam invadit imperium, quod cum prope annos IV. obtinuisset, haud procul a Dertonensi civitate juxta Iram fluvium occisus est:* adde Comitem Marcellinum An. CCCCLXI. *Veghiera* nunc vocant. WESS.

DERTONAM M. P. X.] *Strabo medio inter* Placentiam, *&* Genuam *itinere* Dertonam *constituit: ab utraque* CCC stad. *distantem.* SVR.

DERTONA.] *Terdonam* recentior ætas nuncupavit. Otho Frisingensis L. II. Gest. Friderici I. C. 17. urbem ejusque situm descripsit, &, qui hujus vestigia premere solet, Gunthe-

rus

ITER A LVCA PISAS. M. P. XII.

ITER A LVCA LVNAE. M. P. XXXIII.

V I A A V R E L I A.

A ROMA PER TVSCIAM ET ALPES MARITIMAS ARELATVM VSQVE. M. P. DCCXCVI. Sic. LO-

rus Ligur. L. II. Vide vero & confidera utrumnam hæc poetæ,

Nam licet urbs Ligurum spatio breviore locorum
Dissideat, medius Ticini gurges utramque
Separat, & geminos interfecat unda tumultus.
At qua turrigeram spectat TERDONA *Papiam,*
Omnia plana jacent: non hic mons, silva, vel amnis;

Perpende inquam utrum ea his Othonis respondeant: *Papiensibus conquerentibus plus se a Terdona quam Mediolano molestari: eo quod quamvis civitas Papia in sinu quidem Mediolanensium posita, robur tamen comitatus sui ultra Ticinum fluvium habeat, isti nullo montis seu fluminis objectu expositum*: animadvertis puto, Guntherum Papiae fedem migrasse & ultra Ticinum transtulisse, fecus ac Frisingensis episcopus voluerat, & præterea ab utroque nullam Padi habitam esse rationem. Wess.

PISAS M. P. XII.] *In Regio* M. P. X. *Blandinianum & Longolianum* M. P. XII. *Neapolitanum* M. P. XV. Svr.

PISIS.] Luitprandi ætate *Tusciae provincia caput* erat, ficuti L. III. C. 4. profitetur. Benjamin Tudelensis Itiner. p. 10. a Luca IV. parasangis femovet: verum non satis certum est, tribusne an quatuor M. P. parasangas suas fuerit mensus homo Judaeus. XV. M. P. adponunt obfoletæ Cusani schedæ. Wess.

LVNAM M. P. XXXIII.] *Neapolitanum* XXIII. *Reliqua* M. P. XXXIII. *Plinius lib.* 3. 4. primum Etruriae oppidum Luna, portu nobile, colonia Luca. *Strabo & urbem, & portum* Lunae *esse Graecis memorabiles: inter* Lunam *item & Pisas Macrae tractum esse, quo Tusciae atque Liguriae termino plerique scriptores usi sint: ut apposite hoc Itinerario hæc itinera singularia à* Luca Pisas *& à* Luca Lunam *interjiciantur*. Svr.

LVNA.] *Lunae* Vaticanus, *Lune* more feculi sui Cusani MSS., quod priores editi probarunt; Tabula *Lunae*, ut patrio casu nomen urbis exulisse videantur. Nunc in ruinis est, nec tamen a Normannis desolata, uti L. Holsteinius & Harduinus tradiderunt, qua de re egregie auctor Differt. Chorogr. p. CCII. Wess.

VIA AVRELIA] Viam Aureliam *ad inferum mare fuisse, Cicero docet. Ait enim in Antonium Philipp. xii. C.* 9. Tres viæ sunt ad Mutinam: à supero mari Flaminia, ab infero Aurelia, media Cassia. Svr.

VIA AVRELIA.] Ducebat via Aurelia profecturum per maritima Hetruriae loca *Forum Aurelii* usque, unde producta ad Alpes maritimas atque inde per Galliam in Hispaniam: de maritimis Alpibus testantur Eutropii allata a Panvinio in Roma p. 117. & ex eo a Bergerio verba: *Hetruriae per Aureliam usque ad Alpes maritimas ingentes agri sunt, hique fertiles & silvosi*; quæ tamen in Eutropio incassum quæsiveris, quippe Vopisci in Aureliano C. 47. Eandem porro in Galliam fuisse continuatam, & nomen, quo Provinciales vulgo vocant, & monumenta, inibi reperta, argumento sunt: de utrisque accurate N. Bergerius L. III. Viar. Milit. C. 28. Wess.

PER TVSCIAM.] Primum esse Itinerarii auctorem, qui *Tusciam* dixerit, Rhodius ad Scribonium observat: Paganinus vero Gaudentius Obferv. ad Antiq. Etruscas C. 4. *Tusciam nec in Plinio reperiri, nec in ullo scriptore, qui vixerit ante Constantinum* pertendit: fequeretur ergo Constantino recentiorem esse Itinerarii scriptorem. At *Tusciam* Florus habet L. I. C. 5. Eandem in Scribonio Largo invenies Compos. 146.; neque ignorata fuit Varroni L. IV. L. L. p. 10., ut Rhodius & Dukerus, viri celeberrimi, monuerunt. Novi Rhodium *in Thuscis* apud Scribonium, & Scaligerum in Varrone *Tusci* refingere, fed inviiis MSS. Vaticanis, qui

LORIA. M. P. XII.
AD TVRRES. M. P. X.
PYRGOS. M. P. XII.
CAS-

omnes *Tusciam*, Rhodio teste, probant. Literaria monumenta sub Philippis Thes. p. CCCCLXXIV. 3. offerunt CONSVLAREM TVSCIAE, sub Severo CORRECTOREM TVSCIAE apud Gudium p. XCIX. 1., principe M. Aurelio Antonino p. CXXXVII. 5.; Ti. Claudio Augusto p. CXXVII. 2., quibus tamen Ligorianis lapidibus non admodum fido. Certius pro *Tuscia* Marci Imp. temporibus testimonium præbebit Scaevola Leg. 41. §. 2. D. de Legat. & Fideicom. III., ubi *Tusciam* atque *Umbriam* conjungit. Satis itaque certum est *Tusciae* vocabulum non admodum recens esse, quod tamen Latinitate labente magis est frequentatum. *Tuscias* Constantino Imp. memorat Athanasius Apol. contra Arianos p. 123., & alii, quos coacervavit Cluverius L. II. Ital. A. C. 1. Reddit & hanc Alexandro Tralliano L. I. p. 29. Ed Steph. Jac. Goupylus cum ἐν Τυρκίᾳ legeretur, & eo potissimum colore, quod *Turcia* Alexandri ævo esset ignota. Tu vero alia cognosces ex Menandri Excerptis Hoeschelii p. 86. 87. WESS.

ET ALPES MARITIMAS] Alpium maritimarum *mentio apud Ptolemaeum, & nationes* Alpium maritimarum *in jus Latii translatas auctor est Tacitus, qui Hist.* 2. C. 12. Maritimas, *inquit*, tum Alpes tenebat procurator Marius Maturus. Is concita gente, nec deest juventus, arcere provinciæ finibus Othonianos intendit. *In* Georgio *oppido Delphinatus in via militari, qua Mediolanum ducit, prope* Druentiam *amnem sito, quod ab* Ambruno *metropoli* XVI. M. P. *abest, Cippum cum hac inscriptione, in aversa ejus parte, vidi, anno M. D. L. cum Romam iter haberem.*

PIO PRINCIPI
..... INVICTO
RESTITVTORI ORBIS
PROVIDENTISSIMO
RETRO PRINCIPVM
..... & OMNES
FORTISSIMO
NANIVS RVF. KARVS. V. F. PROC. II.
PRAEFECTVS ALPIVM MARITIMAR.
DEVOTVS NVMINI MAIESTATIQVE
EIVS. SVR.

ARELATVM VSQVE DCCXCI.] *In Regio* Arelatum usque DCCXCV; *& reliqua* Arelatum usque M. P. DCCXCVI. *& omnia eadem in hujus itineris fine* Arelate: *fuit rectus casus priscis auctoribus* Arelas. *Straboni non recte in vulgatis exemplaribus* Ἀρελάται *pro* Ἀρελάτε. *Item à Pomponio, Tranquillo, & Ammiano* Arelate. *A Festo Avieno, ut arbitror, non recte pro* Arelatum, *Arelatus* illic civitas attollitur, *Theline* vocata, sub priore sæculo, Graio incolente. *Ptolemaeo* Ἀρελᾶται Κολώνια. *Ausonius Gallus* Clar. Urb. VIII. ℣. 1.

Pande duplex Arelate tuos blanda hospita portus:
Gallula Roma Arelas, quam Narbo Martius, & quam
Accolit Alpinis opulenta Vienna colonis.

Duplicem *enim urbem* Arelate *Ausonius, eam ob causam, in fine carminis* Mosellae *adpellat.*

—— Duplicemque per urbem
Qui meat, & dextræ Rhodanus dat nomina ripæ.

Et epist. quadam ad Paulinum:

Vtque duplex Arelas, Alpinæ tecta Viennæ. SVR.

ARELATVM.] Placuit ætatis posterioris scriptoribus *Arelatus:* nam ne quid de Ptolemaeo dicam, sic est in L. 13. C. de Apellat. τῶν Ἀρελάτῳ Athanasius Hist. Arian. p. 361., Hilarius Fragm. V. Operis Histor. p. 1331. *Vincentius, qui cum ceteris missus fuerat Arelatum:* neque aliter Sulpicius L. II. Hist. S. C. 55. aut Suidas in Φαβωρῖνος, aut Idatius, pluresque alii, vocare solent. WESS.

LORIVM M. P. XII.] *Omnia exemplaria* Loria *praeferunt; ego* Lorium *legendum arbitror. Julius Capitolinus* C. 2. *Antoninum Pium* Lori *educatum refert in* via Aurelia, *ubi palatium extruxit*, cujus, *inquit*, hodie reliquiæ manent: *& apud* Lorium *alienatum in febri. Eutropius L.* 8. C. 4. *eadem attribuit milliariæ; nam obiisse apud* Lorios *villam suam, milliario ab urbe* XII. *auctor est.* SVR.

LO-

CASTRO NOVO.	M. P. VIII.
CENTVM CELLIS.	M. P. V.
MARTHA.	M. P. X.
FORVM AVRELI.	M. P. XIIII.

CO-

LORIA.] Hoc & MSS. nostri ostentant, a Salmasio ad Capitolinum in *Lorio* versum ex Tabula: mihi res adhuc dubia: *Lorium* enim, *Lorios* & *Loris* locum appellari multorum testimoniis Ph. Cluverius vicit. Rudera descripsit L. Holsteinius in Cluver. Ital. A. p. 43. Wess.

PYRGOS M. P. XII.] *Habet Regium & Longolianum, atque infra itidem à* Turrium *mansione* XII. M. P. *assignantur. Blandinianum* Pyrgos XI. M. P. *& Longolianum, sed* XII. *corrigit: & infra* XII. M. P. *praeferunt. Rutilius Numatianus* Ostiensi *portu solvens, ita in Itinerario prosequitur, lib.* I. ý. 223.

Alsia praelegitur tellus, Pyrgique recedunt,
Nunc villae grandes, oppida parva prius.

Strabo à Pyrgis Ostiam CCL. stadia *constituit.* Svr.

CASTRVM NOVVM M. P. VIII.] *Manuscripta habent, & Longolianum.* Castri novi *coloniae maritimae Livius L.* 36. *C.* 3. *meminit anno v. c.* DLVIIII. *Plinius L.* 3. *C.* 5. Castrum novum *&* Pyrgos *in Tuscis adjungit: atque item Ptolemaeus. Castrum hoc,* Inui Castrum *dictum ejusdem Rutilii carmine ibidem conjicimus; nam illi* Centum cellas *adjungit* ý. 227.

Stringimus *** & fluctu, & tempore Castrum,
Index semiruti porta vetusta loci.

De Castro Inui Servius ad illud Virg. vi. Aen. ý. 776.

Pometios, Castrumque Inui ——

Svr.

CENTVM CELLAS M. P. V.] Id (*inquit Plinius minor ad Cornelianum scribens*) loco nomen est: *qui cum urbi adeo vicinus esset, satis videtur lib.* VI. *Ep.* 31. *indicare, nedum oppidi, sed ne vici quidem nomen fuisse id temporis adsecutum.* Villam *fuisse pulcherrimam viridissimis agris cinctam describit, qua litori immineret; cujus in sinu portus, velut* Amphitheatrum, *sinistrum brachium firmissimo opere munitum esset, dextrum illo ipso tempore construeretur.* In ore, *inquit*, insula adsurgit, quae illatum vento mare adiacens frangat, tutumque ab utroque latere decursum navibus praestet. *Eo se evocatum in consilium à Trajano Caesare scribit. Rutilius Claudius ex Castro Inui* ý. 237.

Ad centum, *inquit*, Cellas forti defleximus Austro,
Tranquilla puppes in statione sedent.

Strabo in ea regione Regis villam *commemorat, quae* Malaeoti *Pelasgi regia fuerit, quae an ad* Centum cellas *pertineat, mihi dubium est: uti pro certo adfirmant* Centum cellarum *ruinas, civitatis nunc cognomento* Veteris *adificiis contineri. Huc Diogenem praefectum, cum parte militum Roma egressum contendisse auctor est rerum à Gothis gestarum Iohannes Magnus lib. xiiii. cap. vii. Infra* Itinerario *quoque* maritimo, *à Castro Novo* Centum cellas V. M. P. *adsignantur.* Svr.

CENTVM CELLIS.] Ita MSS. & Paulinus de Martiani periculis:

Longinquiorem portum ab urbe adlabitur,
Cui Centum cellis nomen est.

Procopius L. II. Bel. Goth. C. 7. σταδίοις ἑγδοήκοντα καὶ διακοσίοις *stadiis CCLXXX.* Roma disjungit, quae L. Holsteinio in CCCLXXI. visum est mutare, quod ea XLVII. M. P. aequent; recte, si Procopius VIII. stadiis singula M. P. dimetiretur: at supra probatum dedimus, VII. stadia in ejus libris unis M. P. paria esse: Vide itaque utrum numero rotundo sit usus. Wess.

MARTHAM M. P. X.] *In Regio* Marta M. P. X. *Reliqua* Martha M. P. X. Martham *fluvium ab Antonino constitui ferunt à* Marthae *lacu cognominatum.* Svr.

FORVM AVRELI M. P. XIIII.] *Habet Regium exemplar & Neapolitanum: Blandinianum* M. P. XIII *atque item Longolianum, sed hoc* XIIII, *corrigit.* Svr.

COSAM.	M. P. XXV.
AD LACVM APRILEM.	M. P. XXII.
SALEBRONE.	M. P. XII.
MANLIANA.	M. P. VIIII.
POPVLONIO.	M. P. XII.
VADIS VOLATERRIS.	M. P. XXV.

AD

COSSAM M. P. xxv.] *Manuscripta & Longolianum* M. P. XXV. *Plinio L. 3. C. 5.* Portusque Telamon, Cossa Volcientium à populo Romano deducta. *Strabo à* Populonio Cossam DCCC. *tribuit stadia: & alios* DC. *assignare perhibet. Ptolemaeo in maritimis Tuscorum* Τελάμων. Ὄσσαι. Κόσσαι*: & vetustus interpres* Osae fluminis ostia *vertit : & mox* Cosse. *Stephano* Κόσσα πόλις Ὀυέτρων, ἐν τῷ μεσογείῳ. SVR.

COSAM.] Veteres libri una sibilante scribunt, uti Virgilius Æneid. X. 168.

Quique urbem liquere Cosas, —

& Rutilius L. I. 286. cum nota Burmanni. WESS.

AD LACVM APRILEM M. P. xxii.] *In manuscriptis & Longoliano legitur. Ab* Prile amne *lacus hic nomen sumpsisse videtur. Plinius post vada* Volaterrana, *&* Populonium, Hinc, *inquit*, amnes Prille, mox Vmbro navigiorum capax: *Tametsi Plinii vetusta exemplaria non satis eam vocem* prille *exprimunt, sed* Pile. *In* Itinerario *tamen* maritimo *Antonini hujus lacus fit mentio. Ab* Alminia portum Telamonis, fluvium Vmbronem, Lacum Aprilem. A lacu Aprile in Alma flumen. SVR.

AD LACVM APRILEM.] Constanter hoc MSS. defendunt; nec tamen est, qui lacum ita nominaverit: Ciceroni enim *Prelius* Milon. C. 27., Plinio *amnes Prille* dicuntur. Vide Ph. Cluverium L. II. Ital. A p. 475. WESS.

SALEPRONE.] Vel *Salumbronis.* In fragmentis Originum Marci Catonis scribitur, Italiam olim *Sale Vmbronis* dictam. SIML.

SALEBRONEM M. P. xii.] *Regium* Salebronem M. P. XII. *Neapolitanum* Salebronem M. P. XII. *In Blandiniano* Sale prone M. P. XII: *& item Longolianum : sed* Salebrone *corrigit. Mihi Plinii locum, & Itinerarium* maritimum *perpendenti, nihil certius ac verius videtur, quam* ad Vmbronem *legendum: qui fluvius non modo navigiorum capax à Plinio memoratur, sed ab eo Vmbriae tractum nomen accepisse. Neque me fugit virum utique doctum Panvinium Onuphrium* Saepronem, *inter hujus Itinerarii mansiones edidisse : & Volaterranum* Salebronem. *Neque verisimile est* Vmbronis *fluminis hoc itinere mentionem non fieri. Cicero ad Q. Fratrem epistolarum libro II. Epist.* 6. Labronis *stationis, sive portus meminit:* Erat autem, *inquit*, iturus, ut ajebat, A. D. III. Id. April. ut, aut Labrone, aut Pisis conscenderet; *ut forte* Vmbrone *legendum sit, quòd ad ejus fluminis ostium recte naves conscenderentur, ut Rutilius in Itinerario suo docet lib. I.* 337.

Tangimus Vmbronem, non est ignobile flumen,
Quod tuto trepidas excipit ore rates.
Tam facilis pronis semper patet alveus undis
In pontum quoties sæva procella ruit.

In fragmento Itinerarii hujus, quod in fine librorum Longolianorum adpositum est, in Tiberino itinere Salenumbronis *mansionis fit mentio.* SVR.

SALEBRONEM.] *Saleprone* MSS. nostrorum excerpta. De *Umbrone* ne cum Surita cogitemus, Tabula facit, quæ post Vmbronem fluvium *Saleborna M. P. XII.*, & Ravennas L. IV. C. 32., ubi *Hasta, Umbrone, Salembro, Malliana.* Ph. Cluverius L. II. Ital. A. p. 475. amnem fuisse adfirmat, summaque audacia in Plinio L. III. C. 4. pro vulgatis, *Hinc amnes Prille, mox Umbro*, substituit: *Hinc Salebro cum lacu Prile; mox Vmbro.* At quis eum docuit *Salebronem* fuisse fluvium? quos scriptos libros habet auctores? Putem *amnis Prile* Plinium scripsisse, & *lacum* intellexisse, in quem fluvius cognominis influebat. Quæ Simlerus ex Catonis Originibus habet Annii nugas redolent. WESS.

MANLIANA M. P. viiii.] *Ptolemaeus in mediterraneis* Tuscorum Μανλίανα. SVR.

MANLIANA.] *Maniliana* Tabula cum iisdem

AD HERCVLEM.	M. P. XVIII.
PISAE.	M. P. XII.
PAPIRIANA.	M. P. XI.
LVNAE.	M. P. XII.
BOACEAS.	M. P. XII.

BO-

dem M. P. Ravennas, ficuti vidimus, *Malliana.* Ptolemaei Manliana, utpote in mediterraneis, nisi si in earum positione error sit, hic referri non possunt. WESS.

POPVLONIO.] *Populeniam* & *Populonium* vocant, qua de re F. Oudendorpius ad Frontinum L. I. Stratag. C. 2. A Graecis direptum fuisse Annales Reuberi tradunt IↃCCCIX. *In Tuscia Populenium, maritima, a Graecis, qui ὀρόβιοι vocantur, depraedata est.* Portum urbis ferior aetas *S. Severae* nuncupavit: Walterus in Translat. S. Monicae C. 3. *Inde applicuimus ad portum S. Severae circa Populonium.* WESS.

VADIS.] *Volaterris* M. P. XXII. Sigonius *Volaterranis* M. P. XXV. SCHOT.

VADIS VOLATERRIS.] Id Cusani, Parisinis, & schedis, quas vir doctus versavit, cujus Fabricianum fuit exemplar, cum M. P. XXII. inest: veteres editi accedunt, sed XXV. M. P. probantes. Tabula *Vadis Volateris* M. P. X., errore in numeris manifesto. Forte, quae *Volaterrana* prius, *Volaterra* deinde appellarunt *vada.* WESS.

AD HERCVLEM M. P. XVIII.] *Habent Regium & Blandinianum. In Neapolitano* M. P. XI. *Longolianum* M. P. XVIII. *&* XI. *corrigit. Ptolemaeo inter* Lunae *promuntorium, &* Arni *fluminis ostium* Ἡρακλέους ἱερόν. SVR.

AD HERCVLEM.] XI. M. P. scriptus Cusani liber; XVII. M. P. pristinae editiones. Ph. Cluverius & Ch. Cellarius, viri doctissimi, *portum Herculis Labronis* fuisse putant, & eo quidem situ, quem celeberrimus portus *Liburni* obtinet. Habet sane Itiner. Maritimum pari intervallo *portum Pisanum*, estque apud Ciceronem L. II. Q. Fratr. Ep. 6. *Labronis* mentio. Vereor tamen vehementer, ut recte haec conjungantur: nam Cicero tantum dicit, *ut aut Labrone aut Pisis conscenderet*, nihil de Hercule addens; liquet quidem *Labronem* ad mare fuisse, non autem hanc esse mansionem: jam cum *Salebronem* in hac ora viderimus, prorsus mihi persuadeo, eam Ciceronem designasse. Deinde adduci non possum, ut credam, *Liburni*, tanquam sua aetate jam clari, Zosimum L. V. C. 20. meminisse: quae enim de navibus *Liburnicis*, ab urbe Italiae, ut ait, dictis, memorat, ea sine controversia foedis erroribus sunt obsita, quae & Appianum L. II. Bel. C. p. 743. inspicienti confessa erunt: ad hoc, si *Liburnum* seculo V. nobilitatum fuit, quae tandem caussa est, quamobrem nulla ejus, nisi sera, fit mentio? Scio in Ptolemaei Latinis Tabulis & versione conspicuum esse; sed & male illic collocatum & a Graecis abesse novi. Fuerit ergo *ad Herculem* ubi portus *Liburni* est, multo tamen id nomen recentius, & ex *Liburno* formatum. Vide L. Alberti Ital. Descript. p. 40. WESS.

PAPIRIANA M. P. XI.] *Legitur in Regio exemplari, & Blandiniano. In Neapolitano* Papiriana M. P. XII. *Longoliano* XI. *&* XII. *corrigit. Inter Lunam & Pisas Strabo, quod supra admonuimus,* Macrae *tractum interjacere memorat, quo Tusciae, atque Liguriae termino plerique scriptores sunt usi. In hoc tamen Itinerario* Papiriana *inter Pisas & Lunam interponuntur. Atque haud scio an* Papirianae fossae *sint, quas Ptolemaeus inter mediterraneas* Tuscorum *urbes conlocat: sed cum itinera haec ad certas mansiones deflectere soleant, neque semper directis viis peragerentur, forte eas* fossas *designat: &* Papirianas *ea ratione legendum erat, ut* fossae *subaudirentur.* SVR.

PAPIRIANA.] *Fossis Papirianis* Tabula: unde male a Ptolemaeo in mediterranea translatae sunt. XII. M. P. Cusani MSS. WESS.

LVNAE.] *Tunc* M. P. XXVII. Cusani schedae, quibus Parisinae cum vetustioribus editis accedunt, sed XII. M. P. amplexae. WESS.

BOACEAS.] Vel *Boacta.* Ptolemaeus *Boacti* fluvii meminit. SIML.

BOACEAS M. P. XII.] *In Regio* Boacias M. P. XII. *& reliquis* Boaceas. SVR.

BOACEAS.] *Boacias* scriptus Cusani liber. *Boactes* Ptolemaei est, uti post Simlerum plenius a Cluverio assertum est L. II. A. p. 73. WESS.

 BO-

BODETIA.	M. P. XXVII.
TEGOLATA.	M. P. XII.
DELPHINIS.	M. P. XXI.
GENVA.	M. P. XII.
LIBANVM.	M. P. XXXVI.
DERTONA.	M. P. XXXV.
AQVIS.	M. P. XXVIII.

CRI-

BODETIAM M. P. XXVII.] *Habet Regium exemplar. Blandinianum & Longolianum* Bodecia M. P. XXVII. *Neapolitanum* Bodecia M. P. XXI. SVR.

BODETIA.] Neapolitano MS. assentitur Cusani. Tabula *ad Monilia* præfert: unde Ph. Cluverius L. I. Ital. A. p. 72. *Monelia* hoc loco refingit, Holsteinio probante & rem certissimam esse adfirmante. Non ausim tantis viris obloqui, neque etiam a MSS. recedere. Diffiteri tamen non possum, ortam mihi esse suspicionem, *Bodetiam* eandem videri ac *Βονδελίαν* Ptolemaei, quam *Fossis Papirianis* adjungit: Est ea quidem in mediterraneis, sed cum Geographus in *Papirianis fossis* erraverit, potuit & in *Bondeliae* situ peccatum esse. Viderint peritiores. WESS.

TECOLATAE.] Vel *Tecolata*. Ptolemaeo *Tegulia*. SIML.

TEGVLATAM M. P. XII.] *Regium* Tegolata M. P. XII. *& infra hoc ipso itinere, in hoc exemplari, altera occurret ejusdem nominis mansio. In reliquis utrobique* Tecolata *legitur*. SVR.

TECOLATE.] Sic vulgo. Sigonius *Tecolata*. SCHOT.

TEGOLATA.] *Tecolata* & *Tozelato* MSS. præbent. Est Tigulia Plinii L. III. C. 5. Nunc in ruinis, quas *Tegresa* vocant, jacet, III. M. P. a Segesta Tiguliorum, sive *Sestri*: neque enim audiendus est Cluverius, qui Tiguliam *Sestri* esse jussit, ut bene L. Holsteinius in Cluverium Ital. A. p. 10. animadvertit. WESS.

DELPHINOS M. P. XXI.] *In Regio* Delfinis M. P. XXIII: *& in reliquis* Delphinis M. P. XXI. *Plinio L. 3. C. 4. in* Liguria, portus Delphini. *In Itinerario* Maritimo *Antonini, à portu Veneris* portum Delphini *conlocat, qui hodie nomen pene retinet*. SVR.

DELPHINIS.] *Portum Dalfini* Chronic. Pisanum CIƆLXXII. Rectius Walterus in Translat. S. Monicae C. I. die IV. Maji Act. Sanctorum. WESS.

GENVA.] Margo Fabriciani libri *Gentia*. Medio ævo *Januam*, de quo & *Genuae* nomine egregie ineptit Jac. Auria principio L. X. Annal. Genuens. Caffari, appellabant. WESS.

LIBANVM M. P. XXXVI.] *In Regio* Libanum M. P. XXXV. *& in reliquis* Libanum M. P. XXXVI. SVR.

LIBANVM.] Ita vulgo. Sigonius *Liburna*, & mox *Derthona* cum H. spiritu. SCHOT.

LIBANVM.] *Libarnum*, quod Tabula M. P. XXVI., veriore a Genua distantia, habet, rectum est. Plinio & Ptolemaeo *Libarna*, quo modo vetus lapis Diar. Ital. C. 26. Montfauconii T. BILLIENVS DEXTER LIBARNA. T. VETVLEIVS PRIMVS LIBARNA. Sozomenus hanc, aut certe Dertonam, videtur *Λιβερῶνα πόλιν τῆς Λιγυρίας* L. IX. H. Eccl. C. 12. appellare: nam Verona, quam Henr. Valesius malebat, esse non potest ob ea, quæ Sozomenus addit. WESS.

AQVIS.] Tabula *Aquis Tatelis* XXVII. M. P. a Dertona, unde *aquas Statiellas* intelligi oportet: eas autem, ut nunc *Acqui*, ita *Aquas* aut *Aquis*, neglecto *Statiellarum* cognomine, sæpe appellaverunt. *De Aquis, de Genua* est in Capitulari Lothari I. Imp., edito a Cl. Muratorio inter additamenta Legum Longobardicarum. *Aquas* Luitprando L. II. C. 11., XL. fere milliaribus a Papia abesse, at L. IV. C. 2. L. milliariis, dicuntur. WESS.

CRIXIA.] Nunc *Crosera*. *Canalico*, nunc *Caralupo*. SIML.

CANALICO.] Tabula *Crixia M. P. XXII.* ab Aquis & *Calanico M. P. XX.* De utriusque situ, cum nusquam alii memorarint, consulendus est Ph. Cluverius L. I. Ital. A. p. 83. WESS.

VA-

CRIXIA.	M. P. XX.
CANALICO.	M. P. X.
VADIS SABBATIS.	M. P. XII.
PULLOPICE.	M. P. XII.
ALBINGAUNO.	M. P. VIII.
LUCO BORMANI.	M. P. XV.
COSTA BALENAE.	M. P. XVI.

AL-

VADIS SABBATIS.] Vel *Vada Sabata. Savona.* SIML.

VADA SABATIA M. P. XII.] *Plinio lib.* 3, 5. *in* Liguria portus Vadorum Sabatium: *ita enim in vetustis legitur exemplaribus, & in vulgatis* portus vadum sabatium. *Ptolemaeo inter mediterraneas urbes Liguriae* Σάβαζα. *Strabo L.* 4. *p.* 210. ad Genuam Liguftinum emporium, & Sabatia vada nuncupata: quæ paludes funt. Apeninus quidem à Genua, Alpes vero à Sabatiis initium capiunt. Inter Genuam vero & Sabatios idem CCLX. *stadia intereße perhibet: sed hoc directe itinere, non mansionum diversionibus. Hac vada intelligi voluit D. Brutus ad Ciceronem scribens lib. II. Ep.* 13. Conftitit, *inquit*, nusquam prius, quam ad Vada veniret: quem locum volo tibi effe notum. Jacet inter Apeninum & Alpes, impeditiffimus ad iter faciendum. SUR.

VADIS SABBATIS.] Straboni Σαββάτων Οὐαδα. Intervallum quod in eo eft, nihil M. P. nocere debet Itinerarii, uti Cafaubonus volebat. Ducit enim hæc itineris pars non fecundum litus fed per Apeninum Dertonam, Aquas Statiellas, ficuti poft Cluverium Palmerius animadvertit. *Vada* vero hæc *Savonam* effe Simlero Ph. Cluverius affentitur, merito contra veniente L. Holfteinio in Cluver. p. 8. Diverfa enim effe & fitus & Caffari Annal. Genuens. L. VI. p. 485. produnt. *Et seta*, inquiunt, *die vastantes a ponte Lavagnolae, qua est prope Savonam, usque ad Vadum.* Tum poft pauca: *Et nocte illa iverunt in Vado: die crastina de Vado redeuntes versus Savonam usque ad portas civitatis.* Maneat itaque *Vadorum* fitus in *Vadi* five *Vai.* WESS.

POLLUPICE.] Sive *Lollupice. Final.* SIML.

PULLOPICEM M. P. XII.] *In Regio* Pullopice M. P. XII. *Blandinianum* Pullupice M. P. XII. SUR.

PULLOPICE.] *Pollupice* vetufti noftri libri edunt. *Finale* nunc effe, virorum doctorum confenfione conftat. *Finalis* Annales Caffarii An. CIↃCC. meminerunt, & *castri*, *quod dicitur Fine, ultra V. milliaria disterminati ab Alba* p. 455. WESS.

ALBINGAUNUM M. P. VIII.] *In Regio* Abingaulo M. P. VIII. *& reliqua* Abbingauno M. P. VIII. *& Longolianum* XIX. *Strabo post* Sabatia CCCLXX. Albigaunum *esse oppidum refert, cujus incolæ* Ligures Ingauni *appellentur. In vetustis Plinii exemplaribus* Album Ingaunum *appellatur. In vetusto codice Taciti Hist.* 2. 15. Vitelliani retro Antipolim, Narbonenfis Galliae municipium, Othoniani Albigaunum interioris Liguriae, revertere. *Neque aliter in Ptolemaei libris quam* Ἀλβίγαυνον. SUR.

ALBINGAUNO.] *Finarium* five Finale XV. M. *Albingauno* Auctor Itineris Romani, quod Labbeus Bibliothecæ Novæ inferuit, removet. Seculo IX. *Albeganum* dicebatur, ut ex Lotharii I. Capitulari liquidum eft; Annalibus Genuenf. *Albingana.* WESS.

LOCO BORMANI.] Vel *Locobormanium* aut *Locobaui.* SIML.

LUCUM BORMANI M. P. XV.] *In Regio* Luco Bormaci M. P. XV. *Reliqua*, Loco Bormani M. P. XV. Bormanici *oppidi, longissime ab hac mansione distantis, utpote in* Tectofagibus *meminit Plin. L.* 3. *C.* 4. SUR.

LUCO BORMANI.] Cufani MSS. *Locobormam*, Tabula *Luco Boramni*, Ravennas *Luco Vermauis. Bermanus*, cujus hoc loco lucus fuit, Dei localis cognomentum eft, Germanorum fermonem redolens. WESS.

COSTA BALENAE.] *Costa Bellene* plerique MSS., neque aliter Tabula: Ravennas *Costa Ballenis.* Fuit ad portum Mauricii, ubi nunc *Costa Rainera*, Holfteinio indice. WESS.

AL-

ALBINTIMILIO.	M. P. XVI.
LVMONE.	M. P. X.
ALPE SVMMA.	M. P. VI.
HVCVSQVE ITALIA.	
AB HINC GALLIA.	
CEMNELO.	M. P. VIIII.

VA-

ALBINTIMILIVM M. P. XVI.] *In Regio exemplari deest hæc mansio. Blandinianum* Albintimilio M. P. XIV. *Neapolitanum* Albinte milio M. P. XVI. *Longolianum* Albinte millio M. P. XVI. *In vulgatis Plinii exemplaribus oppidum* Albium Intemelium, *quæ in Toletanae Bibliothecae exemplari, & aliis vetustis desiderantur. Tacitus Hist.* 2. 13. Vertit iras in municipium Albintimilium: *& in vetusto* Albintimum. *Ptolemaeo item corrupte* Ἀλβιντίμιον. *Strabo lib. iiii. p.* 202. *ex* Albingauno *ad Monoeci portum stadia cccclxxx. tribuit: quo in medio urbem ingentem esse* Albium Intemelium, *cujus habitatores* Intemelii *vocentur: atque inde conjicere, quod è* Sabbatiis Alpes *primordia sumunt.* Alpiam *enim prioribus seculis* Albiam *vocari: & cum Ligures partim* Ingauni *partim* Intemelii: *eorum colonias ad mare deductas, unam quidem* Albium Intemelium, *quasi* Alpium, *alteram vero* Albigaunum *vocari. Qua ratione* Albigaunum *scribendum erat, &* Albium Intemilium. *Sed quoniam de* Intemiliis *necessario mentio facta est, cujus nationis M. Cælius Rufus, in epist. ad Cicer. meminit, libet Taciti locum, fœde depravatum, corrigere. Ita enim in Agricolae vita C. 7. legitur:* Sequens annus gravi vulnere animum domumque ejus afflixit. Nam classis Othoniana licenter vaga, dum in Templo, Liguriae pars est, hostiliter populatur, matrem Agricolae in prædiis suis interfecit. Intemelios *enim pro* in Templo *legendum esse adparet ex eo loco, cujus supra fit mentio, & ex Hist.* 2. *ejusdem Taciti.* SVR.

ALBINTIMILIO.] Meritissimo Ch. Colerus Suritae in Taciti Agricola emendationem laudavit: quod vero *Intemelios* a se primo Tacito redditos arbitratur, id mihi indicio est, fugiente oculo ea, quæ Surita scripsit, ab eo relecta esse. M. SABINVS FAB. ALBINTIMILI EVOC. AVG. SALVT. est in Sponii Miscellan. p. 155. at in Gudianis è Ligorio inscriptionibus p. CLXXXIII. 9. SEX. SENTIVS SEX. F. POMPTINA LOLLIANVS INTEMEL. AL. MIL. COH. X., quasi urbs *Intemelium Albium* esset. Ἰωάννης ἐλάχιστος ἐπίσκοπος τῆς ἁγίας ἐκκλησίας Βιντιμιλίου memoratur in Concil. Constantinop. III. p. 149. tom. XVI. Concil. G. L., urbis vocabulo jam tum ad hodiernum sonum inflexo. WESS.

LVMONE.] Nulli alii hæc dicta est, quod rescissere quivi; nec numeris parum sanis ulla auxilii spes è MSS. est. WESS.

ALPEM SVMMAM M. P. VI.] *Non video qua ratione hoc itinere, quod ab Onuphrio Panvino editum est,* Alpes summas *legatur. Summus enim locus* Alpium maritimarum, *quo iter hoc dirigebatur, intelligitur: uti diversis in locis Antoninus* summum Penninum, *&* summum Pyrenaeum *appellat. Manuscripta & Longolianum* Alpe summa M. P. VI. *Cæsar* summas Alpes *adpellat* Alpium *culmina libri iii. initio:* Qui à finibus Allobrogum & Lacu Lemano & flumine Rhodano ad summas Alpes pertinent. SVR.

ALPE SVMMA.] *Alpem maritimam* intelligendam esse è Tabula citra dubium est. Apposita sunt Simleri verba Comment. de Alpib. p. 87. *Porro Alpis summa non ita accipitur Antonio, uti plerique summas Alpes apud Caesarem interpretantur; nempe proprium & peculiare nomen jugi, ita dicti, quod summum sit inter Alpes, uti Rhenanus existimasse videtur. Sed summum Alpis est cacumen ejus montis, per quem iter describit. Sunt autem hodie in omnibus Alpibus, per quas frequentius iter fit, hospitia & Xenodochia quædam pro viatoribus exstructa, quæ tamen, quia ignobilia sunt, nullo proprio nomine annotari poterant, ideoque Antonius summum Alpis pro vertice & mansione in vertice exstructa ponit.* WESS.

HVCVSQVE ITALIA] *Hæc in Regio non adponuntur.* SVR.

VSQVE HVC ITALIA.] Agnoscunt vetusti libri & manu & formis descripti, & recte, ut dicetur. WESS.

CEMENELVM M. P. VIIII.] *Neapol.* Comenelo M. P. XIIII. *& reliqua* Comenelo

VARVM FLVMINE.	M. P. VI.
ANTIPOLI.	M. P. X.
AD HORREA,	M. P. XII.
FORVM JVLI.	M. P. XVIII.

FO-

lo M. P. VIIII. *Plinio Lib.* 3. §. 7. oppidum Vediantiorum civitatis Cemelion, portus Herculis Monoeci, Liguftina ora. *In Toletano vero* Gemellino. *Ptolemaeo in Vediantiis* Κεμενέλεον. SVR.

CEMENELO.] Ponitur hoc oppidum in Gallia contra Plinii & Ptolemaei, Italiae tribuentium, fententiam: verum hi *Varo* flumine Italiam terminant, non *Alpe fumma*, uti Itinerarium. In eadem Gallia ab Ufuardo & veteri Provinc. Notitia agnofcitur, ficuti Ph. Cluverius in Ital. A. & Sirmondus Præfat. ad Homil. S. Valeriani docuerunt. Addo Acta S. Pontii C. 15. tom. II. Mifcel. Baluzii. *Fines Italiae tranfiens urbem fub Alpium jugo procul fitam petiit nomine Cimelam.* Jam verum effe urbis, quod Antoninus dat, cognomen, teftis eft Sponii lapis Mifcel. p. 109., quo C. PATERNVS CEMENELENSIS continetur. Plura offert Honoratus Bouche L. III. Hift. Provinc. C. 2. §. 3. WESS.

VARVM FLVMEN M. P. VI.] Varum flumen *Italiam à* Narbonenfi *provincia dirimit, unde Plinius lib.* 3 §. 6. *univerfa Italiae ambitum ab eo flumine ad* Arfiam *defignat. Ptolemaeus item Narbonenfem provinciam ad Oftia Vari determinat. Inde Caefar L.* 1. *Bel. Civil. C.* 37. *iter* ab Legionibus *ex Hifpania factum ad* Varum flumen, *atque ibi reliquam partem exercitus effe dimiffam tradit. Strabo ex Hifpaniae, & Galliae confiniis, quibus Pompeii tropaea conftituta erant, ad* Antipolim, *&* Varum flumen *milliaria numerat, & medium effe inter* Antipolim & Nicaeam. SVR.

VARVM FLVMINE.] Sic volunt MSS. Lucanus L. I. 404.

Finis & Hefperiae promoto limite Varus.

ex quo fuos hortulos Vibius Sequefter rigavit, *Varus*, inquiens, *hic nunc Galliam ab Italia dividit, ante Rubicon*; verum imperite. Rubicon ad fuperum mare Italiam & Cifalpinam Galliam terminat, Varus ad inferum. V. Cluverium L. I. Ital. A. C. 2. WESS.

ANTIPOLIM M. P. X.] *Plinio L.* 3. *C.* 4. oppidum Latinum Antipolis: *& quare Latinum vocet, ex Strabone difcimus. Ait enim, quod cum* Antipolis *in Narbonenfi Gallia fita fit*, Nicaea *in Italica regione*, Nicaeam *in Maffilienfium jure permanere, & in ea provincia exiftere*: Antipolim *vero intra Italicas connumerari: & cum Maffilienfibus judicio contendentem, ab eorum imperio liberam factam. Tacitus Hift.* 2. 15. Antipolim Narbonenfis Galliae Municipium *adpellat.* SVR.

ANTIPOLI.] Tabula idem intervallum agnofcit. Videtur utrique Strabo obftare L. IV. p. 184., Antipolin ftadiis LX. Varo removens, nec facit tamen: funt inter Varum atque Antipolin Leugae Provinciales II. & s., quarum fingulæ III. M. P. Strabonis æquant, IV. vero M. P. Itinerarii, ut exemplis bene multis Hon. Bouche L. III. Hift. Provinc. C. 2. patefecit. Stadia Strabonis LX. M. P. VII. & s. non excedunt, eftque eorum par ratio ad Leugas II. & s., quæ M. P. X. Itinerarii. Antipolis in *Antibes* perdurat. WESS.

AD HORREA.] Accedit Tabula. Labbeus & Samfonius *Napoule*, H. Bouche L. III. Hift. Provinc. C. 4. p. 148. *Graffe* effe arbitratur. De *Horreis* fæpe dictum eft. WESS.

FORVM JVLI M. P. XVIII.] *In Regio* Forum Juli M. P. XVII. *reliqua* M. P. XVIII. *Strabo navale Caefaris Augufti*, Forum Juli *vocatum, & inter* Olbiam *&* Antipolim *conftructum effe. Plinius lib.* 3. *C.* 4. Forum Julii Octavianorum colonia, quæ Pacenfis appellatur; & Claffica. SVR.

FORVM JVLI.] XVII. M. P. Regii MS. Tabula adfirmat. CIVITAS FOROIVLIENSIVM eft in lapide apud H. Bouche L. IV. Chorogr. Provinc. C. 2. p. 247. *Furiolana* Monacho S. Galli L. II. Geft. Caroli M. C. 27. *Urbem Furiolanam, quam, qui fibi fcioli videntur, Forum Julienfe nuncupant.* Annales Caffari Genuenf. *nundinas & mercatum Fori Julii* celebrant p. 332. Strabo inter Maffiliam & Forum Julii ftadia 1600. intereffe ait, quæ fane

 non

FORVM VOCONI.	M. P. XXIIII.
MATAVONIO.	M. P. XII.
AD TVRREM.	M. P. XIIII.
TEGVLATA.	M. P. XVI.
AQVIS SEXTIS.	M. P. XVI.

MAS-

non respondebunt, nisi si, quod paullo ante diximus, observetur. WESS.

FORVM VOCONII.] Vel *Vocona*: mendose tamen, ut videtur. Distantia ejus a Foro Julii in uno exemplari ponitur XII. M. P., in altero, quod emendatius videtur, XXIIII. M. P. Sic etiam inter *Varum* & *Cemenelum* ponuntur VI. M., ubi rectius XI. M. P. ponerentur: & inter Varum atque Antipolin X. M. P., quibus addenda V. sunt. SIML.

FORVM VOCONI M. P. XII.] *Plancus Ciceroni lib. X. Ep. 17.* Forum Voconii à Foro Julii quattuor & viginti M. P. abesse *prodit, & is numerus mendo non vacat: cum* XII. *tantum* M. P. *hoc Itinerario adsignentur.* SVR.

FORVM VOCONI.] *Voconia* liber Parisinus. Tabula XVII. a Foro Julii separat. Planci locum non mutavero. Simlerus enim XXIIII. M. P. in MSS. invenit, quæ epistolæ numeros adfirmant. Videtur hoc Forum fuisse, ubi *Luc* est in Provincia aut *Le Canet* non longe a *ponte Argentei.* Vide Honorat. Bouche de hac re egregie disputantem L. III. Hist. Provinc. C. 4. WESS.

MAVTOVONIVM M. P. XII.] *Regium* Matabonio M. P. XII. *Blandinianum* Mauta vonio M. P. XII. *& Longolianum: Neapolitanum* Mauto M. P. XII. SVR.

MATAVONIO.] *MAVTOVONIO* codex Parisiensis cum Lugdunensi editio. *Maittavono* Simlerus Basileae provulgavit; Tabula *Matavone*, è quibus inter sese comparatis Amp. M. Altingius notis MSS. in Tabulam *Matarone* & *Mataronio* format, persuasus in *Torone*, oppido ad ripam dextram Argentei fluminis, nominis locique reliquias durare. Mihi non videtur hæc tuta via, præsertim cum mansionis situs sit dubius. Hon. Bouche *Cabasse* esse censet ob hunc lapidem, inibi repertum:

IMP. CAES. FL. VAL.
CONSTANTINO. P. F. AVG.
DIVI. MAXIMIANI. AVG.
NEPOTI. DIVI. CONSTANTINI. AVG. FILIO
XXXIIII.

Repetit XXXIIII. M. P. a Foro Julii, non male, si cetera responderent: atqui inter Forum illud & Matavonium M. P. sunt XXXVI. Itaque ampliabimus. WESS.

AD TVRREM.] Similiter Tabula, sed XVII. M. P. additis. Est in hoc tractu vicus *Turves*, situ sonoque satis conveniens. Insignite vero Savaro ad Sidonium peccat L. II. Ep. I. p. 95. *Aturensium civitatem* cum hac mansione componens. Hoc si non est toto cœlo, certe tota est errare provincia. WESS.

TEGVLATA.] *Tecolata*: hæc alia est a superiore, quam *Tiguliam* Ptolemaeo & Plinio esse diximus in Liguria; hæc vero Galliae Narbonensis oppidum est, quod hodie *S. Maximini* nomen habet SIML.

TEGVLATA.] Novit & hanc Tabula: Ravennas bis *Tegulitiam* nominat. Oppidum autem *S. Maximini* esse non potest, quoniam ab Aurelia via id longius semotum est. Labbeo *Tretz*, quod pari distantia a priore mansione & sequenti abest, Boucheo illi proximum *Peigiere* placet. Ut ut est, urbs *S. Maximini* olim satis ampla fuit, servatque in templo Divae Magdalenae lapidem inscriptum:

SVAE COLLACTANEAE
FECIT. L. THEMATILLA
ET. L. VAL. CERTVS. L. VALERIO
LVCINO. FILIO. PIENTISSIMO
FECERVNT.

Hon. Bouche, qui L. IV. Chorog. Prov. C. 2. p. 213. eum exscripsit, opinatos plerosque auctor est, quod ductus literarum essent parum eleganres & penitus implicati, omnia Hebraea esse & magnum aliquod arcanum, S. Maximini manu his involucris reconditum, complecti, seque ægre hominum stultitiam & superstitionem discussisse. Adde Thes. p. 13C IX. II. & hinc corrige. WESS.

AQVAS

MASSILIA.	M. P. XVIII.
CALCARIA.	M. P. XIIII.
FOSSIS MARIANIS.	M. P. XXXIV.
ARELATE.	M. P. XXXIII.

ALI-

AQVAS SEXTIAS M. P. XVI.] *Reg. exemplar* Aquis Sextis M. P. XVI. *Blandinianum & Longolianum* Aquis Sextis M. P. XV. *Neapolitanum* Aquis M. P. XVII. *Strabo à Pompeii tropais, Hispaniae & Galliae confiniis, ad* Aquas Calidas, *quas* Sextias *nominant, prope Massiliam* LIII. M. P. *numerat. Plinius Lib.* 3. C. 4. Salyorum *oppidum esse, qui perperam* Salices *Ptolemaeo cognominantur. Epitome Liviana libri lxi.* C. Sextius Procos. victa Salviorum gente coloniam Aquas Sextias condidit, ob aquarum copiam, & calidis & frigidis fontibus atque à nomine suo ita adpellatas. *Strabo cum de* Sextii *colonia ab eo mentio fit, partem* calidarum *earum aquarum, in* frigidas *permutatam perhibet.* SVR.

AQVIS SEXTIS.] Hoc MSS. & vetera monumenta probant apud Fabrettum C. v. 322. SEVIRO. AVG. IN. PROVINCIA. NARBONENSI. COLONIA. AQVIS. SEXTIS. & in Pontific. Arelat. Petri Saxii p. 115. Ed. Menk. P. SEXTIVS. FLORVS. IIIIII. AVG. COL. IVL. AQVIS. ET. COL. AREL. Cusani liber M. P. XVII., Tabula XV. adponit. WESS.

MASSILIA.] Vel *Massalia.* SIML.

MASSILIA.] *Massaliam* per primam vocalem, Graecorum more, libri quidam. Sigonius *Massiliam.* SCHOT.

MASSILIA.] Ita constanter scripti codices. *Μασσαλίων ἱερὴν πόλιν*, ob sacra Apollinis, Dianae & Minervae credo, Oppianus L. III. Halieut. ℣. 544. appellat. Situm urbis expinxit Eumenius Paneg. ad Constantinum Aug. C. 19. WESS.

CALCARIA.] Vel *Calcana.* Schudio *Cabanna.* SIML.

CALCARIAM M. P. XIIII.] Calcariae, à calce *dicta: lex Jurisconsulti Vlpiani* VIII. *de pœnis.* In *Calcariam* quoque vel *Sulphurariam* damnari solent: sed hæ metalli sunt magis. SVR.

CALCARIA.] Verum id est & Tabulæ ac Ravennati probatum. A *calce*, ut bene Surita, nomen est, uti & *calcariis fornacibus* apud Plinium L. XVII. C. 9. & *calcariensibus*, quos cura excoquendæ calcis tangebat, Leg. 37. C. Theod. de Decurion. Nunc *Carry* esse volunt, ubi ad suam usque ætatem calcarias fornaces fuisse H. Bouche L. III. H. P. C. 4. observat. WESS.

FOSSAS MARIANAS M. P. XXXIIII.] *Plinio, ex vetusto exemplari Toletano, lib.* 3. 4. Ultra, fossæ ex Rhodano, C. Marii opere & nomine insigne stagnum. SVR.

FOSSIS MARIANIS.] Duxit has *Fossas* Marius ex Rhodano per campum lapideum, *la Crau*, usque ad oppidum, a fossis dictum, *Foz*, superantque earum vestigia circa *Galejon*, quemadmodum erudita dissertatione Honor. Bouche L. III. Hist. Prov. C. 5. p. 164. &c. probavit, & ex eo Harduinus Emen. XXV. ad Plinianum L. III. WESS.

ARELATE M. P. XXXIII.] *In Regio* Arelate M. P. XIII. *Reliqua* Arelate M. P. XXXIII. *Strabo pari intervallo distare* Arelate à Massilia, *atque* Narbonem *à promuntorio Veneris Pyreneæ.* SVR.

ARELATE.] In Sponii Miscel. p. 165. COL. IVL. PATERNA ARELATE. Est & in Gruteri Thes. p. CLIX. 8. lapis, in quo MAMILLARIA videtur nuncupari, cujus tituli caussam ignorare se fassus est Ill. Scaliger Lect. Auson. L. II. C. 30. At Pet. Saxius Pontific. Arelaten. princ. a *Mammis*, quoniam ab Arelatensium agris opem fidemque, ut ait, Gallia acceperit, derivat: addit ex eadem caussa *Thelinen* a Graecorum θηλὴ Avieno fuisse appellatam, quam opinionem approbavit Hon. Bouche L. IV. Chorogr. Prov. C. 4. §. 1. Hoc demum est, ut ingenue agam, acutum cernere! Verius Pet. Marca L. I. Hist. Bearn. C. 13. §. 14. vocabulum MAMILLARIA distrahendum & MA. MILIARIA, quemamodum & lapis præfert, legendum censuit; qui tamen cum de *MATRE Arelate*, unde *miliaria*, uti ex urbe Roma, per Gallias initium ordirentur, accepit, multo inferior est Th. Reinesio, L. III. Var. Lect. C. 16. certiora docente, quem vide. WESS.

ALITER A ROMA COSAM.	M. P. LXI. Sic.
CAREIAS.	M. P. XV.
AQVIS APOLLINARIS.	M. P. XVIIII.
TARQVINIOS.	M. P. XII.
COSAM.	M. P. XV.
ITER A ROMA PER PORTVM CENTVM CELLIS.	M. P. LXVIIII. Sic.
IN PORTVM.	M. P. XVIIII.
FREGENAS.	M. P. IX.

AL-

ALITER A ROMA.] Cusani MSS. *Al iter a Roma.* Lugdunensis editus *A Litera Romacoso:* an *aliud iter a Roma* voluerunt? *Coso* in plerisque libris legitur. WESS.

CAERE M. P. XV.] *Mirum est quam detortum, ac depravatum nomen librarii ex pervulgato & noto reddiderint. In Regio* Caretas *legitur: & in Blandiniano & Longoliano* Cereias. *Neapolitanum* Cereiar. *Livio, Plinio, Straboni, Ptolemaeo, & Stephano* Caere. *Ab eo institutum esse, sacra* caerimonias *vocari, quia* Caerites *ea infracto reip. statu perinde ac florente coluerint, Valerius Maximus lib.* I. *C.* I. *auctor est. Plinius lib.* 3. 5. *à mari intus* IIII. M. P. SVR.

CERETVS.] Alii rectius *Cere.* SCHOT.

CAREIAS.] *Cereias* MSS. nostri. *Careias*, quod dedimus, in Tabula est, neque multum abeunt codices Suritae. *Caere* ut sit, situs non patitur. Illud haud dubie oppidum est, quod *Careas* Frontinus L. II. Aquæduct. p. 240. Ed. Keuchen. vocat. *Alsietinae conceptionis modus* ——— —— *cum ex latu Alsietino & deinde circa CAREAS ex Sabatino* &c. Sedem habuit, ubi nunc *Galera*, sicuti docuit L. Holsteinius in Cluv. Ital A. p. 44. WESS.

AQVIS APOLLINARIS.] Sic MSS. Tabula *Aquas Apollinaris.* Ph. Cluverius eas cum Caeretanis confudit, notatus propterea ab Holsteinio. Nunc *Stilianas* vocitant. WESS.

TARQVINIOS M. P. XII.] *In Regio,* Tarquinius M. P. XIII *& in reliquis* Tarquinios M. P. XIII Tarquinii *urbs Livio, & Plinio lib.* 3. 5. populi Tarquinienses. *Dionysius Halicarnassens L.* 3. *p.* 184 florentissimam Etruriae urbem *adpellat, in qua* Damaratus Corinthius *domicilium constituit.* SVR.

TARQVINIOS.] *La Tarquinia* sive *La Turchina* veteris cognominis reliquias servat. WESS.

ITER A ROMA PER PORTVM CENTVMCELLAS] *Hic* portus *à Claudio Imperatore extructus est: qui* Augusti *in Itinerario* portuum *& positionum ab hoc eodem auctore cognominatur. De eo* portu, *quem* Ostiensem *Tranquillus adpellat, plura à Dione libro lx. p.* 772. *referuntur, quem perfecisse, magnitudine animi, & potentia Romana dignum; quod loca circum ostia Tiberis, neque tuta navibus adpellendis essent, neque portus opportunos haberent. Plinius libro xxxvi. C.* 9. D. Claudius aliquot per annos asservatam, qua Caius Caesar importaverat omnibus quæ unquam in mari visæ sunt, mirabiliorem, turribus Puteolano ex pulvere exædificatis, perductam Ostiam, portus gratia, mersit. *Longius ab urbe portum quam Ostiam distare hoc ipso itinere admonemur, quo ab urbe in portum* XVIIII. M. P. *adsignantur & statim subdit* urbem ab Ostia XVI. M. P. *distare. Rutilius Numatianus ejus in itinerario meminit lib.* I. *ỳ.* 155.

Pande precor gemino placatum Castore portum,
Temperet æquoream dux Cytherea viam.

Procopius portum *ab urbe Roma* CXXVI. stadiis *abesse memorat, & decursum fluminis ad portum describit, qui dextro brachio fluminis adjungebatur: & urbem eo loco à priscis Romanis constructam, & muro pravalido munitam, cui à portu ipso illi proximo nomen inditum fuerit, quem* portum *hic Antoninus designat: nam ab eodem Procopio traditur ad lavam ex altera parte, qua in mare Tiberis altero brachio influit, urbem* Ostiam *adjacere, & eam fluminis ripa fuisse contiguam. Hac de Bello Gothorum libro* I. *C.* 26. *ab eo traduntur.* SVR.

CEN-

ALSIO.	M. P. IX.
AD TVRRES.	M. P. IIII.
PYRGOS.	M. P. XII.
CASTRO NOVO.	M. P. VIII.
CENTVM CELLIS.	M. P. VIII.
AB VRBE OSTIS.	M. P. XVI.
LAVRENTO.	M. P. XVI.
LANVVIO.	M. P. XVI.

PRAE-

CENTVM CELLAS M. P. LXVIIII.] *Hac mansionum summa deest in Regio, sed numerorum ejus ratio cum ea congruit. In Blandiniano & Longoliano* LXVIIII. *& in Neapolitano* LXVIII. Centum cellarum *nomen recentius erat, quàm ut à Plinio recenseri posset: cujus nec à Ptolemaeo fit mentio.* SVR.

CENTVM CELLIS.] *Portus Trajani* inibi conditus a Plinio Seniore haud dubie commemorari non potuit. De *Centumcellis* dubites non immerito: videtur enim vetustius & ex re ipsa sumptum nomen; quæ quoque caussa est, quam ob rem id in vulgus abierit, nomine *portus Trajani* paullatim obliterato. WESS.

IN PORTVM M. P. XVIIII.] *Strabo libro* V. *p.* 226. *à* Pyrgis Ostiam CCLX. *definit: & in medio* Alsium *interjacere, &* Fregenas: *etiamsi bis corrupte in editis quibusdam* Ἄλλιον *pro* Ἄλσιον *legitur. Designat praeterea à* Cossa *oppido supra mare sito*, Ostiam *navigantibus exigua oppida occurrere*, Graviscas, Pyrgos, Alsium, & Fregenas. SVR.

IN PORTVM.] VIIII. M. P. addit non sine peccato Parisinus MS. Procopii stadia CXXVI. accurate respondent M. P. XVIII., quæ in Tabula insunt. *Portum*, *portum urbis*, *portum Augusti* appellant, ut Ammianus L. XIX. C. 10. cum Lindebrogii nota & Acta Martyrii Ignatii, ubi Usserium vide. De Rutilii versibus, a Surita paullo ante productis, consule P. Burmanni commentaria. WESS.

FREGENAS M. P. VIIII.] *Plinius lib.* 3. 8. *in* Tuscis, *qui* Tyrrheni *dicebantur*, Alsium & Fregenas *adjungit. Livius L.* 36. *C.* 3. Fregenas *maritimum oppidum adpellat.* SVR.

FREGENIS.] Coloniae dignitate insignes fuisse docet Cluverius. MVNIC. FREGENATES sunt in lapide Ligoriano apud Gudium p. CLXXXVI. 6., &, quod miraberis, Neptunus FREGINVS p. XLI. 2.

NEPTVNO SEVERIANO
FREGINO
S. P. Q.
FREGEN.....

WESS.

ALSIO.] Est in ejus veteri sede villa sive castellum Ursinae gentis *Palo.* WESS.

CENTVM CELLIS.] Sic alii legunt, sed non recte. Terminus enim viæ. SCHOT.

AB VRBE LAVINIVM.] Ita Sigonius, additis M. P. LXVIII. Sed errat calculus, nisi legas XLVIII. IDEM.

AB VRBE OSTIS.] Hoc malunt MSS. aut *Hostis*, quibus Tabula adstipulatur: *Ostia* enim recentiore ævo, vocis originationem secuti, plurium numero pronuntiabant, ut exemplis bene multis Ph. Cluverius L. III. I. A. C. 13. commonstravit. Urbem XVI. M. P. Roma afuisse, testis Eutropius est L. I. C. 5. & scholiastes Lucani, nuper a F. Oudendorpio è MSS. erutus, L. VI. 76. hæc notans. *A Roma dicit Ostiam civitatem; & ipsa enim tantum abesset, nisi Tiberis torqueretur: quia si per flexus torquetur XXIV. M. sunt, recto itinere XVI.* Quæ vero C. Sigonius addebat *Lavinium M. P. LXVIII.*, ea ex conjectura nata fuisse suspicor; absunt enim a libris. WESS.

LAVRENTVM M. P. X.] *Plinius ab* Ostia *statim* Laurentum *subjungit. Strabo Aeneam cum Anchise patre, & Ascanio filio* Laurentum *appulisse memoria esse proditum, auctor est: atque idem prodit Dionysius Halicarnassens.* SVR.

LAVRENTO.] XVI. M. P. magno consensu, cui obviam ire non libuit, MSS. apponunt. *S. Lorenzo*, ac si a *S. Laurentio* nomen esset, nunc vocant. WESS.

LAVINIO.] Vel *Lanuvio.* SIML.

LANVVIVM M. P. XVI.] *Regium* Lanuviones M. P. XVI. *Blandinianum*, *& Longolianum* Lanuvio M. P. XVI. *Neapolitanum* Loniano M. P.

 XV.

PRAENESTINA.

AB VRBE BENEVENTO VSQVE M. P. CLXXXVIII. Sic.

GABIOS.	M. P. XII.
PRAENESTE.	M. P. XI.
SVB ANAGNIAE.	M. P. XXIIII.
FERENTINO.	M. P. VIII.

FRV-

xv. *pessime in Aldino* Lavinium. Svr.

LANVVIO.] Hoc MSS., præter eum, quem Fabriciani exemplaris possessor versavit, agnoscunt: *Lavinio* Simlerus & Lugdunensis dederunt; atque hoc solum verum esse Paullus Merula pugnat Cosmogr. Part. II. L. IV. p. 825. ex Tabula, quæ ab Urbe per Ostiam & Laurentum viam Lavinium usque continuat. Permutari sæpe a librariis Lavinium & Lanuvium Ph. Cluverius L. III. I. A. p. 935. & N. Heinsius Ovidii L. VI. Fast. ℣. 60. docuerunt; possetque adeo suspicio non injusta esse, idem & hoc loco evenisse. Quia tamen plerique omnes MSS. in *Lanuvio* conspirant, & Tabula non idem omnino iter persequitur, nolim quicquam mutari; in primis cum Lavinii ab Urbe distantia non conveniat: aberat enim stadiis CL., Appiano L. II. B. C. p. 725. auctore, quæ XVI. M. P., si ea ab Urbe repetas, sunt auctiora; sin, ut sane fieri oportebit, anteriorum mansionum numeros in summam addas, longe spatio signato erunt minora. Putem indicari iter Roma Lanuvium, ut paullo ante Roma Ostiam & Roma Laurentum, nec negavero M. P. justo esse minora. Wess.

VIA PRAENESTINA.] Ejus initium a porta est Esquilina, quam Procopius propterea L. I. B. G. C. 19. *Praenestinam* appellat. *CVR. VIAE PRAENESTINAE* est in Thes. p. CCCCXXXVII. 2. v. Jos. Mar. Suaresium L. I. Praenest. A. C. 19. Wess.

GABIOS.] *Gabrios* vel *Glabrios*. Lego *Gabios*. Gabiorum enim urbs, cujus plerique veterum meminere, ad viam Praenestinam sita fuit, non longe a Roma, ut Dionysius Halicar. scribit: sed ipsius ætate desolata fuit, relictis tantum aliquot tabernis in usum iter agentium. Siml.

GABIOS M. P. XII.] *Dionysius* Gabios, via Praenestina *ad centesimum ab urbe stadium collocat libro iiij. p. 252. & XCVI.* stadia XII, milliarium *conficiunt. Strabo itidem L. v. p. 238. Praenestina via inter Latinam & Valeriam* Gabios *locat, ab Vrbe, & Praeneste ex aequo stadiis centum distantes, qua si vera dimensio, Praenestina urbi* XII. M. P. *applicanda erant, aut* ab Vrbe, Gabios XI. M. P. *ut ex aequo distarent.* Svr.

GABIIS.] Ita Sigonius. Male alii *Gabriae*. Schot.

GABIOS.] Vaticanus hoc amplectitur, ceteri *Gabrios*, quod margo Fabriciani libri in *Gabios* mutat. Tabula XI. M. P. addit, nec plura Praenestinae urbi, egregieque adeo Straboni adstipulatur. Wess.

PRAENESTE.] Hieronymus in Martyrum Indice, quem L. d'Achery Spicilegio inseruit, & Notkerus a. d. XV. Kal. Sept. XXXIII. M. P. ab urbe separant, intervallum X. M. P. intempestive augentes. Sita urbs erat in monte *Aventino*, sive, uti in veteri MS. Vibii Sequestri Suaresius invenit, *Apennino*, aut *Arentino*, ut Joan. Boccatius 1 nobilitarunt eam præter alia fortes de quibus Cicero. Procopio in MS. Boico *Πενεστίνη* dicitur, ad quem modum Anastasio Bibliothecario & multis aliis *Penestre*; unde nunc *Palestrina*. Vide Jos. Mar. Suaresium L. I. Praenest. A. C. 3. Wess.

SVB ANAGNIAM M. P. XXIIII.] *In Regio* Sub Anagnie M. P. XXIIII. *In Blandiniano, & Longoliano* Sub Anagniae M. P. XXIIII. *In Neapolitano* Sub Anagnie M. P. XXIII. *ut legendum sit* sub Anagniam, *uti supra* Sub Romulam: *aut utrobique* Sub Romulae, Sub Anagniae. Svr.

SVB ANAGNIE.] Sic alii. Sigonius *Anagnia*. Schot.

SVB ANAGNIAE.] Hoc Parisinis inest schedis; aliæ sui temporis more modoque *Sub Anagnie*. Dicta mansio est, quod *Sub Anagniam* esset: *Compitum Anagninum*, Livio L. XXVII. C. 4. non ignotum, Tabula hoc situ habet. Wess.

FE-

FRVSINONE.	M. P. VII.
FREGELLANO.	M. P. XIIII.
FABRATERIA.	M. P. III.
AQVINO.	M. P. VIII.
CASINO.	M. P. VII.
VENAFRO.	M. P. XVI.

TEA-

FERENTINO.] In integrum hanc mansionem ex MSS. & editis restituimus, a Surita neglectam. WESS.

FRVSINONE.] Vel *Frusione.* SIML.

FRVSINONE.] Vaticanus *Ferentino M. P. VIII. Fabrateria M. P. III. Frusinone M. P. VII. Fregellano M. P. XIIII.*, non bene. Est in lapide apud Gudium p. IX. 6. *A. AGNEIVS. L.F. OVF. NIGER II.VIR COLON. FRVSIN.* Juvenalis Sat. III. 224.

——— — optima Sorae
Aut Fabrateriae domus, aut Frusinone paratur.

De civitate Frisilone, unde nostro tempore *Frusfilone*, habes in Hormisda Anastasii. WESS.

FREGELLANVM M. P. XIIII.] *In Regio* Fregellano M. P. XXIIII. *& infra* Frusinone Fregellanum M. P. XV. *designat. Livius lib.* 8. 22. Fregellas, Sidicinorum *agrum*, *ac deinde* Volscorum, *coloniam deductam auctor est. Plinius lib.* 3. 9. *cum* Fabraternis *&* Ficolensibus Fregellanos *recenset. Hoc loco oppidum, aut prædium significari videtur.* SVR.

FREGELLANO.] Ita alii. Sigonius *Fregellis.* SCHOT.

FREGELLANO.] MSS. hoc probant Sigonii *Fregellis* conjecturæ debetur, ut multa. Diversorium aut prædium in agro Fregellano indicatur. WESS.

FABRATERIAS.] Alii ita. Sigonius vero *Fabrateria.* SCHOT.

FABRATERIA.] A Simlero est *Fabraterias.* Lugduni dederunt *Fabrateria* M. P. XIII., sed invitis MSS. Servat nominis locique reliquias *Falvatera.* WESS.

AQVINO.] Silio Italico *ingens Aquinum* L. VIII. 405 Ciceroni *municipium frequens* Philip. II. C. 42. PATRONVM MVN. AQVINAT. leges in lapide apud Gudium p. XXXVII. 7. Nunc præter rudera ingentia & veterem Basilicam paucæ superant casæ, de quibus Angelus de Nuce ad S. Benedicti vitam C. 16. Porro in Tabula eadem M. P. insunt. WESS.

CASINO.] Alias *Castlino.* SIML.

CASINO.] *Castrum Casinum* Gregorius M. appellat in Vita S. Benedicti, atque hunc in modum C. 8. describit: *Castrum namque, quod Casinum dicitur, in excelsi mentis latere situm est; qui videlicet mons distensi sinu hoc idem castrum recipit, sed per III. M. in altum se subrigens, velut ad aera cacumen tendit.* Apparet hinc *Casinum* non fuisse, ubi nunc celeberrimum in summo monte Benedictinorum est monasterium, sed in montis ejus decliviore latere, quo antiquæ urbis superbas reliquias conspici Ang. de Nuce ad Gregorii M. locum testatur. Quare jure eos reprehendit, qui Casinum in montis verticem imposuerunt, nec recte tamen Ph. Cluverium illis accensens, ut ex ejus L. III. Ital. A. p. 1042. cuivis manifestum erit. Quod autem Gregorius M. Apollinem in montis cacumine Benedicti tempestate cultum fuisse prodit, id lapide Ligoriano, modo bonæ fidei sit, Casini, ut fertur, reperto, comprobabitur apud Gudium p. XXIV. 2.

APOLLINI. INVICTO. MITHRAE
SACRVM
T. AVFIDIVS T.F. STEL. PRINCEPS
PATRONVS MVNIC. ET. COLON.
CASIN. MVNIC. IIII.VIR QVINQ.
D.D. KAL. AVG. VINOMALO ET
OPILIONE COS.

Consules *Vincomalus*, hoc enim verum ejus nomen, & Opilio magistratu insignes fuere An. CCCCLIII. Habet & id monumentum alia prorsus notabilia, quæ hujus loci non est excutere. WESS.

VENAFRO.] Vulturno flumini appositum est, Erchempertoque Hist. Longob. C. 29. Edit. Ekhardi *Castrum Benafranum* dicitur: pari modo *Benafranos Comites* reperies L. II. Chron. Casin.

TEANO.	M. P. XVIII.
ALIFAS.	M. P. XVII.
TELESIA.	M. P. XXV.
BENEVENTO.	M. P. XVIII.

L A V I C A N A.

AB VRBE BENEVENTO VSQVE.	M. P. CLXX. Sic.
AD QVINTANAS.	M. P. XV.
AD PICTAS.	M. P. X.

COM-

Casin. C. 37. *Civitatem Benafranam* in Chron. Vulturnensi p. 376. *Urbem Benafro* p. 377. *Venabri* data est lex 22. C. Theod. de Cursu Publ. WESS.

TEANVM M. P. XVIII.] *Manuscripta & Longolianum* Theano: *& supra* Teanum *scribendum esse monuimus. Et hoc idem est* Sidicinum. SVR.

THEANO.] Sic quidam libri: veteres lapides absque spiritu, ut dixi supra, & *Allifas*, geminata liquida, Inscript. Italiae. SCHOT.

ALIFAS.] *Alifas* Lugduni vulgatum est, Parisiensi MS. non vetante. Est autem *Alifas* ex usu recentioris aevi. Leo Ostiensis L. I. Chron. Casin. C. 36. *Inde Alifas pertransiens per Telesiam venit ad Civitatem, quae nominatur S. Agathae*; quibus gemina sunt in Chron. Longobardico apud Camillum Peregrinum p. 268. Vide supra p. 122. WESS.

LAVICANA] *Strabo* Lavicanam *viam à porta* Exquilina *ducit, a qua &* Praenestinam *exordium sumere tradit: ad* Pictas *vero, &* Latinam *viam finiri: à* Labicis *dictam populis ferunt, qui &* Laviei *vocantur. Nam in vetustis exemplaribus Graecis & Latinis utrumque scriptum video.* SVR.

BENEVENTVM VSQVE M. P. CLXX.] *In Regio deest hic summa numerus: In Blandiniano* DXX. *facili occasione erroris ex* CL. *&* D. *arrepta. In Neapolitano* CLXX. *In Longoliano* DXX. *&* CLXX. *restituit.* SVR.

AD QVINTANAS.M. P. XV.] Ad quietis *legendum arbitror, dum locum illum T. Livii respicio, libro* 4. C. 41. Cum haec agerentur, jam, *inquit*, consul via Lavicana ad fanum Quietis erat, eo missa plaustra jumentaque alia ab urbe exercitum affectum praelio, ac via nocturna excepere. *paulo post*, in urbem est ingressus Consul. SVR.

AD QVINTANAS.] Mutari quidpiam Tabula vetat. Fuit olim hoc situ *Labicum*, unde viae nomen, XV. M. P. sive CXX. stadiis ab urbe, ut Strabo L. V. p. 237. auctor est: atque hinc Labicani *QVINTANENSES* in lapide, quem R. Fabrettus Diss. III. de Aquaeduct. p. 1773. Ed. Graevii publicavit:

D. M.
PARTHENIO ARCARIO
REIPVBLICAE
LAVICANORVM
QVINTANENSIVM

Huc quoque refert vir eruditus *PRAEDIA QVINTANENSIA*, quorum meminit inscriptio, ab ipso vulgata, Inscript. C. VII. p. 450. WESS.

AD PICTAS M. P. X.] *Strabo*, ἐπὶ τὰς Πίκτας: *quas ab urbe Roma* CC. *distare stadiis tradit libro v. p.* 237. *Forte* Pyctas *legendum, id est*, pugiles, *Graeca voce latinis auctoribus usurpata: ut locum designet, quo pugiles exercerentur: & in Strabone* ἐπὶ τὰς Πύκτας, *legendum.* SVR.

AD PICTAS.] Strabo stadiis CCX. *Pictas* ab Urbe semovet, quae cum M. P. XXVI. aequent, levis unorum millium differentia est. Vt autem quid in eo aut Itinerario mutes, nihil necesse est: videntur enim *picte taberna* loconomen fecisse. *Massam Pictas in territorio Gabinensi* Anastasius in S. Silvestro describit, quae si non eaedem, certe haud longe afuerunt. Tabula *Pactas*, non recte. WESS.

FERENTINVM M. P. VIII.] *Livius L.* 4. C. 56. Ferentinum Hernicis *à Romanis donatum, & Volscis ademptum tradit.* Ferentum *vero oppidum* Apuliae. *Horatius lib. iii. Oda iv.* & arvum

Pin-

COMPITVM. M. P. XV.
FERENTINO. M. P. VIII.
FRVSINONE. M. P. VII.
FREGELLANO. M. P. XIIII.
BENEVENTO MANSIONIBVS, QVIBVS ET IN PRAENESTINA. M. P. CI.

LATINA.

AB VRBE AD DECIMVM. M. P. X.
ROBORARIA. M. P. VI.
AD PICTAS. M. P. XVII.
COM-

Pingue tenent humilis Ferenti.

Et lib. I. epist. xvii. ℣. 8.

Si lædit caupona, Ferentinum ire jubebo.

Tacitus Hist. 2. 50. & Tranquillus Othoni originem fuisse è municipio Ferentino *in Othon. C. 1. tradunt.* SVR.

FERENTINO.] Numeris ratio constat. Scholiastes Horatii ad Epist. a Surita citatam: *Ferentinum, oppidum Campaniae, alii municipium volunt via Labicanae ad XLVIII. lapidem:* immo milliarius lapis XLVII. in oppido Ferentino durat, eo è vicinia tralatus, uti bene L. Holsteinius in Ital. A. Cluverii p. 203. suspicatur. In Ligoriano lapide apud Gudium p. CXXXVII. 1. est PATRONVS MVNIC. FERENTINATI NOVANI, qui cum RICCINATIS HELVIANIS p. XCIX. 1. illis adjungendus est, de quibus supra p. 287. WESS.

FREGELLANO.] Restitui hoc in pristinum locum è MSS. & editis, neglectum a Surita. WESS.

MANSIONIBVS QVIBVS ET IN PRAENESTINA M. P. CI.] *In manuscriptis, & Longoliano* M. P. CI. *cum tamen ex superiori itinere ex* Fregellano Beneventum *mansionum numeri* CXII. M. P. *conficiant, non* CI. SVR.

AB VRBE AD DECIMVM.] Alii *ab urbe Beneventum* scribunt, & *ad Decimum* primam mansionem faciunt, x. M. ab urbe distantem. SIML.

AB VRBE AD DECIMVM.] Sic editi plerique: Sigonius ita: *Ab Urbe Compitum M. P. XLV. Ad Decimum M. P. X. Roboraria,* ut in editis olim. SCHOT.

AB VRBE.] Præter morem neglectus est itineris finis, & summa M. P., quibus iter absolvitur; nam quæ Simlerus & Sigonius notarunt, in MSS. nusquam mihi obvia fuerunt, uti neque Suritae, nam notare non neglexisset, si quid ejusmodi reperisset. Prima mansio est *Ad Decimum*, ut ex Tabula liquet. Simili modo *Ad Ennatum* Alexandriae Severus & Julianus Halicarn. consedisse dicuntur in Liberati Breviario C. 19., quod parum intellectum mirificas nobis emendationes peperit: vulgo *ad Laborem* malunt, quam vocem A. Pagi Criticae suæ IϽXIX. 18. ex Glossario Cangii *vexillum* notare admonet: Basnagius vero Præfat. Canisian. C. 3. §. 26. *ad Labranum* refingit & *Labranda* Cariae & Jovem *Labrandeum* in auxilium advocat. Sed *ad Ennatum* solum rectum est, ut è Leontio de Sectis Actione V. liquet, nonumque lapidem indicat; uti ἐν ἐννάτῳ Ἀλεξανδρείας apud Anastasium Sinaitam Hodegi C. 26. vicum ad XVIII. lapidem urbis Alexandriae. WESS.

ROBORARIA.] Excerpta MSS. nostrorum III. M. P. cum editis vetustioribus adponunt: margo tamen Fabriciani exemplaris VI. M. Sequor plurium consensum, situ hodierno comprobatum: *Burghetto* enim est, teste L. Holsteinio in Ital. A. Cluverii p. 197. WESS.

PICTAS.] Parisienses schedæ XVIII., quæ si Roboraria sit *Burghetto*, omnino in XIV. cum Holsteinio p. 193. mutanda sunt. WESS.

COMPITVM M. P. XV.] *Onuphrius Panvinus hanc viam non* Compitum *tantum usque, sed etiam* Canusium *ex Antonino deducit: & mansiones, quas* Compito *adnectit, sunt, quæ* in

COMPITVM. M. P. XV.

INTRAT IN LAVICANAM.
SALARIA.

AB VRBE ADRIAE VSQVE. M. P. CLVI. Sic.
ERETO. M. P. XVIII.
VICO NOVO. M. P. XIIII.
REATE. M. P. XVI.
CV-

in Praenestina *sub* Anagnia *jam recensentur: neque assequi possum, qua ratione id fiat.* SVR.

AD COMPITVM.] Fecit hoc Panvinius in Roma sua p. CXXI., haud dubie ex ea caussa, quod Prænestina hic viæ Latinæ jungeretur, unde *Compitum* & *Anagninum* quidem, uti antea dictum est, quod circa Anagniam ea conjunctio fieret, appellabatur. WESS.

INTRAT IN LAVICANAM.] Car. Sigonius sic edidit: *Iter Lavicana & Salaria. Ab Urbe Hadriam usque M. P. M. CLVI. Hereto. M. P. L.* (sed ut numerus constet, lege XVIII.) *Viconovo* &c. SCHOT.

INTRAT IN LAVICANAM.] Male Sigonius; neque enim via Lavicana Adriam iter erat, quippe quæ a porta Esquilina Pictas pergebat, ubi Latinæ jungebatur: Salaria vero a porta Collina inchoabatur, sicuti Strabo L. V. p. 228. docuit. Putem voces *INTRAT IN LAVICANAM* sedem suam migrasse & scriptas olim fuisse post *Pictas*, ubi Latina in Lavicanam incurrebat, eodem Strabone L. V. p. 237. auctore. WESS.

HADRIAM M. P. CLVI.] *In Regio* Adria M. P. CLVI. *& Neapolitan. Blandinian. vero* Atriae usque M. P. CLIII. *& Longol. Sed hoc* CLVI. *corrigit.* SVR.

ADRIAE VSQVE.] Hoc arripui, quod nostri *Adriae* & *Adrie.* CLIII. M. P. in MSS. vir doctus invenit, qui Fabriciano exemplari ejus differentias adscripsit. WESS.

FRETO.] Alias *Ereto*, & rectius: ita enim etiam Strabo & Virgilius nominant. SIML.

ERETVM M. P. XVIII.] *Virgilii carmine celebre oppidum lib. vii.* ℣. 711.

— Postquam in partem data Roma Sabinis
Vna ingens Amiterna cohors, priscique Quirites
Ereti manus omnis.

Strabo, Viam Salariam *non magna longitudinis constratam fuisse, in quam &* Nomentana *incideret via apud* Eretum Sabinorum *vicum, supra* Tiberim *jacentem: & ex porta* Collina *inchoare. Livius libro xxvi. C.* 11. Caelius, *inquit*, Romam euntem ab Ereto, divertisse eo Annibalem tradit: iterque ejus ab Reate Cutiliisque, & ab Amiterno orditur. *Dionysius, & Stephanus* Sabinorum *urbem esse affirmant.* SVR.

ERETO.] *Freto* Cusani schedæ. Aberat stadiis CXL., quæ fere M. P. XVIII. æquant, ab urbe, Dionysio Halicarn. testificante L. XI. A. R. p. 867. Videtur his quidem obstare, quod L. III. p. 137. de praelio Romanos inter & Sabinos περὶ Ἤρητον *circa Eretum* Tulli regis ætate pugnato, stadio CVII. ab urbe, refert. Sed frustra ea urget, ut M. P. corrupta hoc loco Cluverius evincat; neque enim officient, si cum L. Holsteinio notaveris, praelium ubi commissum sit signasse Dionysium L. III., non *Ereti* situm. Vide ejus notas p. 105. WESS.

VICO NOVO.] *Vici novi* memoria in Chron. est Farfensi p. 377., & in Diplomate p. 375., qui idemne an alius sit, nondum decrevi. *Forum novum* in hac vicinia invenio in Actis S. Anthimi & sociorum C. 2. *S. Maximus*, inquiunt, *positus est in via Salaria milliario ab urbe Roma XXX.* tum post pauca: *Bassus autem in eodem loco permanens ubi positus erat, Maximus Martyr, hortabatur populum credentium, ut sanctorum passione gauderent potius, quam lugerent. Factum est autem, ut convenirent populi in locum, qui appellatur FORVM NOVVM, ubi fiebant sacrificia Libero Patri & Cereri.* Situs hujus *Fori* non male *Vico novo* respondet; nam qui præter Acta *Forum novum* hoc tractu collocaverit, neminem recordor. Tabula *ad Novas* cum iisdem M. P., nec diffidet in sequenti. WESS.

CVTILIAS M. P. XVIII.] *In Regio* M. P. VIII. *& in reliquis* M. P. XVIII. *subaudiendum est* aquas. *De* Cutiliis *Seneca Quaestionum Natura-*

CVTILIAS.	M. P. VIII.
INTEROCRIO.	M. P. VI.
FALACRINO.	M. P. XVI.
VICO BADIES.	M. P. IX.
AD CENTESIMVM.	M. P. X.
ASCLO.	M. P. XII.

CAS-

ralium libro iii. C. 25. Ipse ad Cutilias natantem insulam vidi, *& statim*, Cutiliarum insula & arbores, & herbas nutrit. *Plinius Lib.* 11. *C.* 95. Et apud Cutilias aquas opaca silva, quæ nunquam die ac noctu eodem loco visitur. *Et lib.* 3. *cap.* 12. In agro Reatino Cutiliae lacum, in quo fluctuetur insula, Italiae umbilicum esse M. Varro tradit. *In vetustis Plinii exemplaribus* Cutiniae *legitur. Straboni libro v.* κατὰ τὰ ἐν Κοτινοκλίαις ψυχρὰ ὕδατα *pro* Κοτυλίαις. *Vide Festum, & Varronem lib. iiii. de ling. Lat.* SVR.

CVTILIAS.] *Catilias* alii male. Sigonius *Cotilias, Interocrea, Falacrino.* De hoc oppido Turnebus L. VI. C. 6. Adverſ., ut & de altero illo Steph. Pighius Herc. Prodic. p. 277. SCHOT.

CVTILIAS.] Egregius est Regius Suritae MS. & ad verum nos proxime ducit; neque enim *Aquae Cutiliae* XVIII. M. P. a Reatina civitate absunt, sed VIIII., ut bene spatium finivit Tabula. Sequamur ergo Regium. WESS.

INTEROCRIVM M. P. VI.] *In Regio* M. P. XVI. *& in reliquis* M. P. VI. *Strabo eodem libro*, Interocream *vicum*, Reati *finitimum*, *recenset: & plurium numero leguntur apud eum* Ἰντεροκρέαι. SVR.

INTEROCRIO.] Membranae antiquiores cum Tabula hoc uno se amplectuntur. Venit loco nomen, quod inter montium angustias sedem obtineret. *Ocrem* enim *antiqui montem confragosum appellabant*, Festo auctore. Tabulæ VII. M. P. veriora sunt. WESS.

FALACRINVM M. P. XVI.] *In Regio* Filacrino M. P. XVI: *& in reliquis* Falacrino *legitur.* SVR.

FALACRINO.] *Vicum modicum, cui nomen est Falacrine*, in quo Vespasianus natus sit, Suetonius in ejus Vita C. I. vocat. *Falacrinis* Tabula. De hodierno nomine Maphaeus Vegius in Vita Bernardini Senensis C. 5. *Tum eodem die*, inquit, *declinante jam sole, inde egressus est, profecturus in Civitatem Ducalem, antiquam, ut opinor, Phalacrinam, quam in Samnio esse, ultra Reate, vico modico sitam atque in ea Vespasianum natum legimus.* Vide quoque L. Holsteinium in Ital. A. C. p. 118. WESS.

VICO BADIES.] Vel *vicus Badius*. SIML.

VICVMBADIES M. P. VIIII.] Vicobadies M. P. VIIII. *habent Regium & Blandinianum exemplar. In Neapolitano* Vicobadies M. P. VIII. *In Longoliano* vico Badies M. P. VIIII: *&* VIII. *corrigit. Apparet vicum esse cum cognomento, quod ita luxatum est, ut vulneri mederi non possim.* SVR.

VICO BADIES.] Cusani membranæ *Vico Baides M. P. VIII.* Merula Cosmograph. Part. II. L. IV. p. 951. *Vico Martis* corrigit ex Tabula, quæ *ad Martis* habet XVI. M. P. à *Falacrinis*. At distantia vetat & titulus ipse, nam *Ad Martis* templum indicat. Simleri *vicus Badius* forte præstat, ut a *badio* colore sit vico nomen; quamquam hoc divinare est. In situm inquirit Ph. Cluverius L. II. I. A. p. 742. WESS.

AD CENTESIMVM M. P. X.] *Mansionem hanc* ad Centesimum *nuncupatam apparet, quod* C. *milliario ab urbe distaret: & tamen mansionum numeri quos in itinere recensuimus*, M. P. CVII. *conficiunt.* SVR.

AD CENTESIMVM.] Illis omnibus, quæ dixi, emendatis, calculus non male constabit. L. Holsteinium in I. A. C. p. 117. vide. WESS.

ASCLVM M. P. XII.] Asclo M. P. XII. *habet Regium exemplar, & Blandinianum* Osclo M. P. XII, *Neapolitanum usitato errore* Asdo M. P. XII. *& Longolianum* Osclo, *&* Asdo *corrigit. Infra etiam* Asclo *legitur, &* Asculum *esse coloniam* Piceni *nobilissimam adparet ex Plinio lib.* 3. *C.* 13., *quam Ptolemaeus in mediterraneis* Picenorum *constituit. Caesar commentario primo belli civilis C.* 15. Asculum Picenum *cognominat.* SVR.

ASCLO.] Sic alii. Sigonius *Asculo* tribus syl-

CASTRO TRVENTINO.	M. P. XX.
CASTRO NOVO.	M. P. XII.
ADRIAE.	M. P. XV.

V A L E R I A.

AB VRBE ADRIAE VSQVE. M. P. CXLVIII. Sic.

TI-

ſyllabis, quot & hodie oppidum nominatur. SCHOT.

ASCLO.] Τὸ Ἄσκλον τὸ Πικηνὸν Strabo L. V. p. 241., atque hinc *Aſclum* pro *Aſculo.* WESS.

CASTRO TVENTINO.] Vel *caſtrum Truentinum.* Ptolemaeus, Strabo, Plinius *Truentum* vocant. SIML.

CASTRVM TRVENTINVM M. P. XX.] *In Regio* Truentino: *& in reliquis* Tuentino *legitur. Plinio lib.* 3. C. 13. *videtur eſſe in* Piceno, Truentum *cum amne, quod ſolum* Liburnorum *in Italia reliquum eſſet: & Ptolemaeo in Picenorum regione* Κάστρον*: quod à* Truento *flumine* Truentinum *ſit dictum: Cn. Pompejus Procoſ. ad L. Domitium Procoſ. lib.* 8. *Attic. Epiſt.* 12. Nam illa cauſa, quam mihi Vitulius ſcribit, levis eſt, te præterea moratum eſſe, quòd audieris Caeſarem Firmo progreſſum in Caſtrum Truentinum veniſſe. SVR.

CASTRO TRVENTINO.] Male quidam *Tuentino.* SCHOT.

CASTRO.] *Tuentino* etiam noſtri libri. *Caſtrum Truentinum* recte Pompejus. Truentum eſſe M. P., quibus a *Caſtro novo* ſemovetur, indicio ſunt. Vide ſupra p. 101. WESS.

HADRIAM M. P. XV.] *In Regio* Adrie M. P. XV. *Reliqua* Hadriae: *& in Neapolitane numerus* M. *deeſt: & in Longoliano* XIIII. Hadriam Tuſcorum *coloniam, & ab ea* Hadriaticum *mare vocaſſe Italicas gentes, atque itidem Graecos Livius libro v. C.* 32. *auctor eſt. Pomponius Mela lib.* 2. *cap.* 4. Caſtelli *nomen* Hadriae *attribuit.* Caſtella autem, Firmum, Hadria, Truentinum. Atriam *dictam, & ab ea* Atriaticum *mare ante appellatum, quod poſtea* Adriacum *lib.* 3. *C.* 16. *Plinius prodit: & à mari* VII. M. *abeſſe lib.* 3. *cap.* 13. *Ptolemaeus inter mediterraneas* Picenorum *urbes recenſet. Jovianus Pontanus ſequente D aſpirari A in his dictionibus, quæ è Graece ducta ſint, docet: ut pote* Hadriam *maſculini generis pro ſinu maris, & feminini pro oppido, & quæ ab his fiunt,* Hadriaticum, Hadriaeum, *& adjicere potuit ex Stephano* Hadrianum *adjectivum, ut Horatio lib. I. Oda xvi.*

—— Sive flamma
Sive mari libet Hadriano.

Itemque Hadrianum *proprium nomen. Quod ſi id adeo certum eſt, aſpiratum fuiſſe, non video qua ratione reliqua non aſpirentur. Nam* Hadriam, *tanquam alteram* Hadriani *patriam fuiſſe Spartianus auctor eſt.* In patria, *inquit C.* 19., ſua Quinquennalis, & item Hadriae Quinquennalis, quaſi in alia patria, & Athenis Archon fuit. SVR.

ADRIAE.] Placet hoc MSS., quorum quidam vocem ſpiritu aſperant, ut Cuſani, alii *Adrie*, uti Vaticanus. Ceterum confudit doctiſſimus H. Surita *Adriam* coloniam Piceni, qua de Plinius L. III. C. 13., & *Adriam* Thuſcorum coloniam, ſitam inter Padum & Atheſis oſtia: ab hac Plinius & ante eum Livius Adriatici maris titulum repetunt: tamen in nominis, quo vulgo ſinus ille notus eſt, origine Paullus Diaconus L. II. C. 19. conſentit; nam de Piceni urbibus agens, *& vetuſtate*, inquit, *conſumpta Adria, quæ Adriatico pelago nomen dedit.* WESS.

VALERIA] *Strabo* Valeriam viam à Tiburtinis *initium capere, &* Marſos *&* Corfinium Pelignorum *oppidum ducere.* SVR.

ADRIAE VSQVE.] Vaticanus ita jubet, nec diſcordant ceteri, quamquam *Adrie*, vitioſo temporis ſui more, præferunt. WESS.

TIBVR M. P. XX.] *Manuſcripta & Longolianum* Tiburi M. P. XX. *Martialis carmine ad* Fauſtinum *L.* 4. *Ep.* 57. *ſatis conſtat,* Tibur *ab urbe* XX. M. P. *diſtare:*

Tu colis Argivi regnum, Fauſtine, coloni
Quo te bis decimus ducit ab urbe lapis.

Nam Tibur *deſignaſſe conſtat, quod ab* Hercule

✱ *Stra-*

TIBVRI.	M. P. XX.
CARSEOLOS.	M. P. XXII.
ALBA FVCENTIA.	M. P. XXV.
CERFENNIA.	M. P. XXIII.
	COR-

Strabo, *& idem poëta*, Herculeum *adpellant. Horatius L. 2. Od.* 6. *item* Argeo colono *positum* Tibur *cecinit: quem* Argivum *Martialis vocat*, *ut apud Procopium de bello Gothorum libro* 2. *C.* 4., CLX. stad. *ab Vrbe distare prodendum esset*, *non* CL. *quemadmodum in vulgatis legitur.* SVR.

TIBVRI.] Sic alii. Rectius *Tibure.* SCHOT.

TIBVRI.] Rectam MSS. scripturam Suetonius adfirmabit in Calig. C. 8. *Cn. Lentulus Gaetulicus Tiburi genitum scribit*, & Servius Aen. IV. 224. *Sic Horatius: Romae Tibur amem*, *ventosus Tibure Romam*, *pro Tiburi.* In Procopio πεδίως τετταράκοντα καὶ ἑκατὸν invenies, quae pro ejus consuetudine M. P. XX. peraequant. WESS.

CARSEOLOS M. P. XXXI.] *In Regio* Tarsiolos M. P. XXII. *& reliqua* Cassiolos M. P. XXII. *Livius libro. x.* Carseolos *coloniam in agrum* Aequicolarum *deductam perhibet: Plinio L.* 3. *Sect.* 17. Carseolani *item* Aequiculanorum. *Strabo in* Valeria *via conlocat* Carseolos *&* Albam. *Ptolemaeo item in* Aequiculis Καρσίολοι. *Ovidius singulari numero protulit libro Fastorum* 4. ℣. 683.

Frigida Carseolis, nec olivis apta ferendis
Terra, sed ad segetes ingeniosus ager. SVR.

CASSIOLAS.] Ita vulgo. Sigonius *Carseolos.* SCHOT.

CARSEOLOS.] *Cassioles* excerpta MSS., quibus utimur. Videtur autem in M. P. error esse, quae justissima quidem L. Holsteinius in Ital. A. C. p. 164., ubi parietinas Carseolanas describit, esse pertendit: verum ex R. Fabretti Dissert. II. Aquaeduct. p. 1723. satis patet, M. P. XXXVIII. Carseolos ab urbe afuisse; nam lapides milliarii & alia, quae ibidem in medium sunt allata, rem confessam faciunt. WESS.

ALBA TVCENTIA.] Vel *Alba Tucennia.* SIML.

ALBAM FVCENTIAM M. P. XXV.] *Auferendi casu manuscripta*, *& Longolianum* Alba Tucentia: *& in Longoliano* XXII. M. P. *&* XXV. *corrigitur. Hac* Alba *ad* Fucinum *lacum cognomine distingui videtur ab alia ejusdem nominis: unde Varroni de lingua Latina gentilia nomina etiam distinguuntur. Erant enim &* Albani, *&* Albenses. *Strabo in mediterraneis inter* Latinas *urbes situm esse* Albam, Marsis *finitimam*, *in excelso locatam saxo*, *ac prope* Fucinum *esse* lacum. *Plinio L.* 3. *Sect.* 17. Alba *ad* Fucinum lacum: *quorum auctorum consensu mihi pro* Tucentiam, Fucentiam *legendum videtur*, *quod ad* Fucinum lacum *& in* Fucentibus *esset.* Fucentes *enim* Marsicum *populum fuisse*, *ex eodem adparet Plinio; unde Ptolemaei locum etiam emendandum existimo in* Marsis *interversione litterarum corruptum: legitur enim ex duobus Marsorum oppidis* Carseolis *vicinis* Ἀλφαβούκηλις *pro* Ἄλβα Φουκέντις, *uti ego conjectans suspicor. Nam verisimile non est* Albam, *celebre oppidum*, *à Ptolemaeo fuisse praetermissum. Quare non vereor hac Ptolemaei auctoritate subnixus*, Fucentiam, *pro* Tucentiam *in Antonino restituere: cum facili lapsu librarii ex* F, T *duxerint: quamquam magis placeret* Albam Fucentum *adponere. Alteram*, *ut Livius est auctor*, *sub* Albano *monte Ascanius condidit*, *qua ab situ porrecta in dorso urbis* Longa Alba *est adpellata.* SVR.

ALBA FVCENTIA.] Ita Sigonius, & M. P. XXII. SCHOT.

ALBA FVCENTIA.] *Tucentia M. P. XXV.* Cusani codex: *Tucenna* Parisinus, *Tucensia* Vaticanus: error ortus est ex similitudine T & F in MSS. *CVR. R. P. ALB. FVC.* est in Gudiano lapide p. CXXII. 3. WESS.

CERFENNIA.] Vel *Cervennia.* SIML.

CERFINNIAM M. P. XXIII.] *In Regio* Cerfinnia M. P. XIII. *Blandinianum* Cervennia M. P. XXIII. *Neapolitanum* Cerfenina M. P. XXIII. *In Longoliano* Cervennia M. P. XXIII. *&* Cerfennia *corrigis.* SVR.

CERFENNIA.] Commatis hoc est probi. *Cervennia*, *Cersemua*, ut solent librarii aberrare, in quibusdam est membranis; quod dedimus habent Parisinae & vetusti lapides. Fuisse volunt prope *collem Armelum*, ubi parietinae in-

CORFINIO.	M. P. XVII.
INTERBROMIO.	M. P. XI.
TEATE MARRVCINO.	M. P. XVII.
ADRIAE.	M. P. XIIII.

FLAMINIA.

AB VRBE PER PICENVM ANCONAM ET INDE BRVNDISIVM. M. P. DCXXVII. Sic.

VTRI,

gentes durant. V. Camarram Teat. Antiq. L. I. C. 5. WESS.

CORFINIO.] XXVIII. M. P. Sigonius. SCHOT.

CORFINIO.] Celebre olim oppidum gentisque Pelignorum caput, nunc adeo obſcurum eſt, ut ſitus controverſiam ſubierit. *Valvam*, unde Valvenſis ſeu Balbenſis Comitatus in finibus Sabinorum & Aequicolarum, medio ævo fuiſſe L. Holſteinius in Ortel. p. 27. adfirmavit. Contra ea venit eruditus Auctor Diſſert. Chorogr. Ital. p. CCL., & partim quidem Ravennatis auctoritate motus, qui *Valvam* a Corfinio diſtinxit; partim Sigeberti Gemblacenſis, a quo An. IↃCCCCLXX. Corfinium adhuc ſuperſtes deſcribitur. Mihi, quod ejus pace dictum ſit, ea omnia ad Holſteinium expugnandum non ſatis valida ſunt viſa: nam Ravennati non tuto fiditur, ſolito ex Tabula, cujuſcemodi illa Peutingerana eſt, nomina locorum excerpere, & ſubinde è ſuo alia addere eaque erroribus induere; ut certe ea ſunt, quæ L. IV. C. 31. de *Balba*, ipſo doctiſſimo viro arbitro, perſcripſit. Sigebertus, quæ de Lucia Virgine prodidit, hauſiſſe videtur è libello, quo Sancti erant comprehenſi, quos Theodoricus Metenſium præſul in Italia repererat: eum itaque conſulamus editum tom. II. Spicilegii d'Achery p. 137. Nov. Edit. *Ea in Corfinio, qua vetus olim civitas fuerat, nunc tota diruta, quieſcebat.* Quæ Sigeberti ævo Corfinium dudum in ruinis fuiſſe manifeſtant. Quod ſi ergo nihil aliud officiat, neque enim Acta Valentini, C. 2. Corfinium in Valvenſi Comitatu locantia, oberunt, L. Holſteinii opinio facile ſeſe tuebitur. WESS.

TEATE MARRVCINVM M. P. XVII.] *Ab hoc oppido* Teatini *Plinio L. 3. C. 12.* Marrucinorum: *& Ptolemaeo item in mediterraneis* Marruncinorum *Τεατία pro Τεάτε: & apud Strabonem etiam corrupte Τεγεάτε* Marrucinorum *metropolis. Statius Papinius ad Marcellum, de* Veſuvii *conflagratione, L. IV. Silvar. 4. ẏ. 85.*

> —— Necdum letale minari
> Ceſſat apex: procul iſta tuis Tifata, Teate,
> Nec Marrucinos agat hæc inſania montes.

SVR.

THEA MARRVCINO.] Male vulgo. Alii *Teate Marrucicorum.* Livii Epitoma L. LXXIII. *Aſinii Maruccinorum prætoris*, hoc eſt στρατηγοῦ, meminit, & Catullus, *Marrucine Aſine.* Vide Giſanium in Lucret. Indic. p. 438. SCHOT.

TEATE.] Vaticanus *Theae Marrutino*, Pariſienſis *Thee Marrucine*; Simlerus *Thee Marracino* publicavit. Tabula *Tea nomarrucinoceios*, unde Ravennas L. IV. C. 35. procudit, *Teano Marrucion cegios.* Rectum ſine dubio eſt *Teate Marrutino*, quo de Camarra L. I. Teat. A. C. 3. Strabonis Τεγεάτε in Τεάτε ex MSS. mutari oportet, ut L. Holſteinius in Epiſt. ad Camarram, quam hic L. I. C. 2. habet, docuit. Diſtantia, quæ inter Teate & Cerfenniam eſt, lapide milliario, quem ſub Teate effoderunt, apud Camarram p. 73. adfirmatur:

> TI. CLAVDIVS
> CAISAR
> AVG. GER. PONT. MAX.
> TRIB. POT. VIII. IMP. XVI
> COS. IIII. P.P. CENSOR
> ... IAM CLAVDIAM VALER...
> A CERFENNIA OSTIA ATE...
> MVNIT IDEMQVE
> PONTES FECIT
> XLIII.

WESS.

AN-

VTRICVLI.	M. P. XLVII.
NARNIAE.	M. P. XII.
AD MARTIS.	M. P. XVII.
MEVANIAE.	M. P. XVI.
NVCERIAE.	M. P. XVIII.

DV-

ANCONAM ET INDE.] Hæc tria verba absunt a Sigoniano. SCHOT.

VTRICOLI.] Alias *Ocriculum*. SIML.

OCRICOLOS M. P. XLVII.] *In Regio* Ocriculi M. P. XLIIII: *& reliquis* Vtriculi M. P. XLVII. *Strabo* Ocriculos *in Flamina via collocat: & Ptolemaeo in* Vilumbris 'Οκρικλον. *Supra pagina* CXXIIII. *ab urbe* Ocricolos *per* rostratam villam M. P. XLVIII. *designantur. Stephano ex Dionysio* 'Οκρικλα. SVR.

VTRICVLI.] Ita MSS., sui temporis consuetudinem secuti, qua & *castrum Utriculum* Anastasius in Hadriano I., atque alii, quos p. 125. excitavi, vocant. M. P. XL IIII., quæ in Regio Surita offendit, Itiner. Hierof. rata esse jubet: nihil tamen mutavero, Servio confisus, qui Aen. VII. 517. *In LX.*, inquit, *Flaminiae est civitas Narnia, in montibus posita, quibus subest Nar fluvius.* Immo Procopii L. I. B. G. C. 17. stadiis CCCL., quibus Narniam ab Urbe semovet, centum alia addenda suspicor, ne his discrepet. WESS.

AD MARTIS.] Hinc fuisse volunt VICANOS VICI MARTIS Thes. p. MXXIX. 5. & VICANOS VICI MARTIS TVDERT. p. MXXXII. 1. Numeris vici hujus vitium inolevit, quod bene eluit L. Holsteinius in Cluverii Ital. A. p. 97., IV. M. detractis: quod vero vir ceteroqui accuratissimus *Fanestres* vici incolas à Fano Martis apud auctorem de Limitib. agrorum appellatos autumavit, metuo ut verum perviderit. Verba, quibus in opinionem impulsus est, sunt Edit. Goes. p. 58. *Ut Tudertini, qui apud principes egerunt, ut Fanestres incolæ, si essent alienigenæ, qui intra territorium incolerent, honoribus fungi in colonia non deberent. Sed Fanestres hoc postea impetraverunt*: quæ Tudertinis Fanestres adjungentia prima fronte *Fanum* hoc *Martis* in Tudertinorum finibus innuere videntur: si tamen penitius consideraveris luxata & mutila reperies. Ne longum faciam, ea fodes expende, quæ p. 71. perscripta sunt: *Sed quædam colonia aut beneficio conditorum perceperunt, ut Tudertini, aut postea apud principes egerunt, ut Fanestres; ut incolæ etiamsi essent alienigenæ, qui intra territorium colerent, honoribus fungi in colonia deberent. Hoc Fanestres nuper impetraverunt: Tudertini autem beneficio habent conditorum.* Viden coloniam Fanestrem, sive *Col. Juliam Fano Fortunæ* designari & priorem locum ex hoc esse reformandum? WESS.

NARNIAM M. P. XII.] *Livius libro x. c.* 10. Nequinum Vmbriae oppidum, quo colonia adversus Vmbros missa fuit, postea Narniam à flumine appellatam. *Plinius item* Narniam Nequinum *appellatum fuisse auctor est.* SVR.

VEMANIAE.] Rectius *Mevania*. SIML.

MEVANIAM M. P. XVI.] Nevaniae *interversis litteris legitur in manuscriptis exemplaribus, & Longoliano. Strabo* Mevaniae *meminit, etsi corrupte* in Vmbria Meovaniae *legitur. Plinio lib.* 3. *C.* 14. in Vmbris Mevanienses. *Ptolemaeo item* in Vilumbris Μηούανια. SVR.

MEVANIAE.] *Vemaniae, Vemanie, Vamame* excerpta MSS. Quod secuti sumus, rectum justumque est. Plinii vetusti codices manu & formis descripti *Mevanionenses* & *Mevianates*; unde Ph. Cluverius *Mevaniolenses*, sequente Harduino, fecit. *MEVANIOLAE* enim in Thes. p. CCCCLXXXIII. 7. mentio est. WESS.

NVCERIAM M. P. XVIII.] *Supra quattuor recenseri à Ptolemaeo* Nucerias *mentio facta est. Hæ* Vmbrorum *esse adparet: Plinio lib.* 3. *c.* 14. in Vmbris Nucerini, cognomine Favonienses. SVR.

NVCERIAE.] Hoc aut *Nucerie*, quod & in veteri Charta, *Investituram* vocant, Chron. Casauriensis A. IↃCCCLXXIIII. inest, MSS. edunt. Tabula *Camellariae* cognomen illi appingit; eoque motus Ph. Cluverius Plinii *Nucerinos Camelianos* in *Camellarios* transmutat. Equidem L. Holsteinio assentiri malo, nihil in Plinio moventi ob *Camelianum*, quod proxime Nuceriam in antiquis donationibus monasterii

DVBIOS.	M. P. VIII.
PROLAQVE.	M. P. VIII.
SEPTEMPEDA.	M. P. XV.
TREA.	M. P. IX.
AVXIMO.	M. P. XVIII.
ANCONA.	M. P. XII.
NVMANA.	M. P. VIII.

PO-

terii Farfensis invenit: & quamvis frustra id *Camelianum* in Farfensi Chron., multas ejuscemodi donationes complexo, quæsiverim, nec indidem eruere auctor Diff. Chorogr. Ital. potuerit, nunquam tamen viri eruditi fidem labefactabo: potuit enim alias vidisse. De M. P. vide Cluverii Ital. A. L. II. p. 631. WESS.

DVBIOS M. P. VIII.] *Strabo lib. v. p. 227. in Vmbria, vicanas quasdam habitationes esse perhibet, potius viæ gratia, quam ullo civili cœtu congregatas, quarum mihi instar sunt in hoc itinere* Dubii, Prolaque, *&* Trea: *quarum apud alios auctores nullam mentionem reperi.* SVR.

DVBIOS.] Refert huc Wil. Goesius ex Frontino de Colon. p. 105. *Dunos municipium* & *Divinos* p. 137. WESS.

PROLAQVEVM M. P. VIII.] *Regium exemplar, Blandinianum, & Neapolitanum* Prolaque M. P. VIII. *Neque aliter in Longoliano legitur: adeo summo consensu in eam vocem conveniunt. Videntur librarii ex* Prolaqueo *auferendi, suo more, casu,* Prolaque *duxisse, &* Prolaqueum *scribendum, ut* Sublaqueum, *cui oppido tres nobiles amœnitate lacus, quos* Anio *defert in* Tiberim, *nomen, ut Plinius ait lib. 3. C. 12. dedere. Tacitus libro xiiii. C. 22.* Nam quia discumbentis Neronis apud Simbruina stagna, cui Sublaqueum nomen est, ictæ dapes, mensaque disjecta erat, *&c. ut* Prolaqueum *si oppidum,* ante lacum *adpositum, quemadmodum* Sublaqueum, *quod* sub Lacus *situm esset.* SVR.

PROLAQVE.] Ita Vaticanus: ceteri *Proloque.* Ph. Cluverius oppidum esse vult in valle Apennini a lacu, cui assidebat, dictum: Ego a monte mansionem id nominis accepisse ex Actis S. Severini & Victorini C. 1. edoctus sum: *Eumque dictis*, inquiunt, *faciens vale se de tugurio eliminat, silvas petit vicini montis, quem dicunt Prolacem.* WESS.

SEPTEMPEDAM M. P. XV.] *Habet Regium exemplar auferendi casu. Blandinianum & Longolianum* M. P. XVI. *Neapolitanum* M. P. XVII. *Plinio lib. 3. c. 13.* Septempedani *in Piceno; Ptolemaeo in mediterraneis Picenorum* Σεπτέμπεδα. *Hyginus de modis agrorum, de* Septimpeda *oppido iter populo non deberi prodit, & ejus agrum ea lege contineri, qua & ager* Cingulanus. SVR.

SEPTEMPEDA.] Municipium fuit, unde *FLAM. FERON. MVNICIPI. SEPTEMPED.* in Thesauro p. CCCVIII. 3. *Septempedum oppidum* Frontino Colon. p. 143., rectius Actis S. Severini & Victorini C. 1. *Picentinae accola provinciae, qua vadosus FLVSOR praterfluit SEPTEMPEDAM:* quæ, etsi pauca, egregia sunt: nam & *Flusorem* Tabulæ, *de quo nomine nihil certi dici posse* Ch. Cellarius L. II. G. A. C. 9. p. 754. adfirmabat, stabiliunt; prætereaque fluvium ostendunt, qui *Sanseverinum*, id nunc Septempedae nomen ab Episcopo Severino, alluebat, cujus in nomine falsus est Ph. Cluverius L. II. I. A. p. 738. WESS.

TREA.] Ptolemaeo *Trajana.* SIML.

TREA.] Hinc *Treensis ager* Frontino Colon. p. 125. Verum tamen *Treia* est, ut ex veteri epigrammate Thes. p. CCCCXLVI. viri docti monuerunt, ubi *ORDO ET PLEBS TREIENSIS PATRONO MVNICIPI.* Rudera municipii in sinistra ripa amnis, quem Potentiam vocant, signavit L. Holsteinius in Cluv. Ital. A. p. 136. WESS.

AVXIMVM M. P. XVIII.] *Plinio lib. 3. c. 13.*, ab Ancona intus Auximates. *Procopius lib. 2. bel. Goth. C. 13. minime cum* XII. *milliarium convenire videtur, qua* Auximo Anconam *tribuuntur, cum perhibet* Anconam ab Auximo LXXX. stadiis *summum distare, quod forte eo discrepat, quod iter Antonini fere non directo tramite, sed diverticulo aliquo duceretur.* Auximum *praterea idem Procopius eodem libro* II. *belli Gothici c. 23. in agro* Piceno *urbem Romanos* metropolim *vocasse, & ab Ionio sinu stad. ad sum-*

POTENTIA.	M. P. X.
CASTELLO FIRMANO.	M. P. XII.
CASTRO TRVENTINO.	M. P. XXIIII.
CASTRO NOVO.	M. P. XII.
HADRIAE.	M. P. XV.
OSTIA ATERNI.	M. P. XVI.
ANGVLO.	M. P. X.
ORTONA.	M. P. XI.
ANXANO.	M. P. XIII.

HIS-

ſummum LXXX. *diſtare*, *&* *in edito colle ſitam*, *ut nullum à planicie aditum haberet*. SVR.

AVXIMVM.] Pariſienſis MS. *Auxininm.* Procopii ſtadia LXXX. non male convenient, ſi nnis M. P. ſeptem dederis. *DECVR. COLON. AVX.* eſt in Ligoriano lapide apud Gudium p. CXXXII. 9. WESS.

ANCONA.] Situm & nominis cauſſam habet Procopius L. II. B. G. C. 13. ὁ δὲ Ἀγκὼν οὗτος πέτρα τίς ἐστιν ἐγκάμπιος, ἀφ' ἧς δὴ καὶ τὴν προσηγορίαν εἴληφε ταύτην. Ἀγκῶνι γὰρ ἐπὶ πλεῖστον ἐμφερής ἐστιν. *Eſt Ancona rupes angulata*, *inflexoque cubito ſimillima*, *qua & nominis cauſſa.* Adde Magiſtrum Boncampagnum de Anconae Obſidione C. 3. WESS.

NVMANAM M. P. VIII.] *Mela Pomponius L. 2. C. 4.* Numanam, Potentiam, Claternam *recenſet. Plinio lib. 3. c. 13. in era* Cluana, Potentia, Numana à Siculis condita. *Ptolemaeo juxta Adriaticnm ſinum* Ποτέντια, Νύμανα. *In manſione* Potentiae *deeſt numerus* x. *in Regio exemplari.* SVR.

NVMANA.] Municipium fuit, unde MVNICIP. NVMANAT. in Theſ. p. CCCCXLVI. 5. & IIII.VIR QVINQ. NVMAN. apud Gudium p. XXVII. 8. Vulgus *Humanam* vocat, quo nomine Seculo IX. non ignota fuit: eſt enim *Coſmas Epiſc. Humanae* in Romana Synodo A. IↃCCCCXXVII., & *Humanatium patrimenium* in pluribus MSS. Anaſtaſii in Zacharia Pontifice. WESS.

POTENTIA.] *IIII.VIR. COLON. POTENT. ET. PATRONVS* inſcriptus eſt lapidi Ligoriano apud Gudium p. CLXXIX. 1. unde coloniam fuiſſe, ni aliunde liqueret, colligeres. WESS.

CASTELLVM FIRMANVM M. P. XII.] *Regium & Neapolitanum* Caſtello Firmano M. P. XII. *Blandinianum* Caſtello Firmano M. P. XXII. *& item Longolianum*, *ſed* XII. *corrigit.* SVR.

HOSTIA AETERNI.] Rectius *Aterni*, SIML.

OSTIÁ ATERNI M. P. XVI.] *In Regio* Oſtia Aetenni M. P. XVI. *In Blandiniano* Hoſtia æterni M. P. XVI. *Neapol.* Oſtia eterni M. P. XV. *In Longeliano* Hoſtia Aterni M. P. XVI., *&* XV. *corrigitnr. Livins* Oſtiorum Aterni *flnminis meminit*, *& Ptolemaeus in* Marrucinis Oſtium Aterni *fluminis conlocat. Nam ex* Ancona Piceni *oppido rurſus hoc iter retro per* Marrucinos, Pelignos, *&* Ferentanos, *&* Apulos, *&* Peucetios *in* Ionium *pelagus &* Calabros Brundiſium usque *perducitur* : *& ob eam cauſam*, Anconae *manſionem miniaceis litteris deſcripſimus.* SVR.

OSTIA] *Aterni* perſpicue Vaticanus. Vide quæ ad p. 101. diſputata ſunt. WESS.

ANGVLVM M. P. X.] Angelum *in manuſcriptis & Longoliano legitur. Plinio lib. 3. c.* 12. Veſtinorum Angulani: *& Ptolemaeo item in* Veſtinis Ἄγγλος. SVR.

ANGELVM XV.] Sigonius *Angulo X.* SCHOT.

ANGVLO.] *Angelo* plerique omnes MSS. Quod ſi oppidum ſit *Sant Angelo*, oportet locum & ſedem mutaverit, quod & Cluverio viſum. WESS.

ORTONAM M. P. XI.] *Hac* Urbs Latina *Livio*, *Dionyſio*, *& Plinio lib.* 3. *cap.* 12. SVR.

ORTONA.] PATRONVS COL. ORTONAE, & II.VIR. COL. ORTONAE AVG. eſt in Sponii Miſcel. p. 174. Servat in noſtra usque tempora nominis priſtini veſtigia. WESS.

AVXANO.] Vel *Auzono*, vel *Auzano*. hodie *Agnone.* SIML.

ANXANVM M. P. XIII.] *Regium & Blandinianum* Auxano M. P. XIII. *Neapol.* Auxona M. P. XIII. *Longeliannm* Auzano M. P. XIII. *&* Auxona *corrigit. Plinio lib.* 3. *cap.* 12. Aternus

HISTONIOS.	M. P. XXV.
VSCOSIO.	M. P. XV.
ARENIO.	M. P. XIIII.
CORNELI.	M. P. XXVI.
PONTE LONGO.	M. P. XXX.
SIPVNTO.	M. P. XXX.
SALINIS.	M. P. XV.
AVFIDENA.	M. P. XL.

RE-

nus amnis. Intus Anxani cognomento Frentani: *& Ptolemaeo in* Frentanorum *mediterraneis* Αγξανον. SVR.

ANXANO.] Excerpta MSS. *Auxona* aut *'Auxano.* Gentili nomine *Anxanenses*, non, ut apud Plinium legitur, *Anxanos*, Ph. Cluverius L. IV. I. A. p. 1207. fuisse decernit. Tu mecum audi egregium Gudii lapidem p. CXLI. 9. *PATRONVS CIVITATIS SVPER AEQVANORVM. ITEM PATRONVS CIVITATIS ANXATIVM FRENTANORVM ET PELTVINATIVM VESTIN.* Unde liquidissimum est, ab *Anxano* ANXATES esse formatos, seu potius ab *Anxa*: nam quod Harduinus Plinio adscripsit, *Anxanos* ab *Anxano* eum fecisse, ut *ab Anxa, qua Callipolis in Salentinis, eo cognomine discriminarentur*, id hoc lapide non esse perpetui usus ostenditur. *PELTVINATES* sunt in Plinii L. III. C. 12. WESS.

HISTONIVM M. P. XXV.] *Regium & Blandinianum* Histonios M. P. XXV. *Neapolitanum* Histonias M. P. XXV. *In Longoliano* Histonios M. P. XXV. *&* Histonias *corrigitur. Plinio lib.* 3. *cap.* 12. *in Ferentanis* Histonium, Buca, Ortona *& item in eadem regione Ptolemaeo* Ἰστόνιον. *In vetusta, ut ferunt, inscriptione*: PLEBS VNIVERSA MVNICIPVM HISTONIENSIVM STATVAM AERE CONLATO DECREVIT. SVR.

HISTONIOS.] Sic vulgo. *Histonio* Sigonius. SCHOT.

HISTONIOS.] Hoc Vaticanae & Parisinae schedæ præferunt, aliæ *Histonias*, Tabula *Istonium.* Variatum fuisse in vocabuli numero, testis Frontinus est p. 126. ubi *Istoniis colonia*: stetisse vero ubi nunc *Guasto d'Amone* plerorumque consensione constat. WESS.

VSCOSIVM M. P. XV.] *Neapolit.* Vscosio M. P. XV. *& reliqua* Vscosio. SVR.

VSCOSIO.] *Usceso* MS. Parisinus, aliis in vulgato probando concordantibus: Ego de mansione hac, sitne rectum ejus nomen an vitiosum, constituere non possum; quamquam de M. P. non immerito ambigitur. WESS.

ARENIVM M. P. XIIII.] *In Neapolitano & reliquis* Arenio M. P. XIIII. *Plinio*, juxta Teanum Apulorum Larinum: *& Ptolemaeo in* Ferentanis Anxano *adjunctum* Ἀγγεῖον: *quod haud scio, an ad hanc mansionem pertineat, in tanta librariorum inscitia.* SVR.

ARENIO.] *Municipium* esse *Larinas*, quo de Cicero pro Cluentio C. 5., dubium esse non patitur Tabula, quæ hoc situ locat. WESS.

CORNELI,] Vel *Forum Corneli.* SIML.

CORNELI M. P. XXVI.] *In Regio* XVI. *& in reliquis* XXVI. SVR.

CORNELI.] *Carneli M. P. XXVI.* Vaticanus. Quid sit non temere finivero; nam *Corneli Forum*, quod Jos. Simlerus adfert, nemo hoc loco novit. Tabula *Teanum Appulum*, sed paullo propius *Larinum*, hic agnoscit. Forte à *Cornelio* vicus aut taberna nomen accepit. WESS.

PONTE LONGO.] In numeris puto peccatum esse; neque enim tanta locorum est a Larino ad Sipuntum intercapedo, ut ex Tabula apparet. WESS.

SIPONTO.] Alias *Sipus.* SIML.

SIPVNTVM M. P. XXX.] *Regium & Blandinianum* Sipunto. *Neapolitanum & Longolianum* Sipinto. *Strabo creditum fuisse* Sipontem *ædificium esse Diomedis, qua à Græcis* Σηποῦς *sit nuncupata, dictam* ἀπὸ τῶν ἐκκυματιζομένων σηπιῶν. *Livius* Sipontum *in agrum, qui fuerat Arpinorum, coloniam deductam libro* xxxiiii. C. 45. *perhibet. Plinio* L. 3. C. 11., *& in vetustis exemplaribus* Sipontum. *Ptolemaei libris in* Apulorum Dauniorum *regione* Σιπιῦς, *& Stephani* Σιπιῦς πόλις Δαυνίων. SVR.

SI-

RESPA.	M. P. XXIII.
BARIVM.	M. P. XIII.
ARNESTO.	M. P. XXII.
GNATIAE.	M. P. XV.
SPELVNCIS.	M. P. XXI.
BRVNDISIVM.	M. P. XVIII.
AB HELVILLO ANCONAM.	M. P. L. Sic.

AD

SIPONTO.] Alii *Syponto* legunt. SCHOT.

SIPVNTO.] Mela L. II. C. 4. *Extra Sipuntum est, vel ut Graji dixere, Sipus.* Sita urbs ad Garganum erat. Lucanus L. V. ℣. 377.

——— ——— ——— & subdita Sipus
Montibus; Ausoniam qua torquens frugifer oram
Dalmatico Boreae, Calabroque obnoxius Austro
Apulus Hadriacas exit Garganus in undas.

Duravit eo loci ad tempora usque Manfredi, qui, quod aëre ob vicinas paludes perflaretur male sano, portuque careret bono, civibus II. inde M. P. locum assignavit, quem urbi, quam *Manfredoniam* vocarunt, sedem optarent. Sic Ricordanus Malespina Histor. Florent. C. 148. WESS.

SALINIS.] Videndum an sit *Salapia.* SIML.

SALINIS.] Salinas hoc tractu Tabula ostentat, vimque illis fieri prohibet. *Torre Salina* videtur vocis reliquias servare. WESS.

AVFIDENAM M. P. XL.] *Plinius lib. 3. c. 12.* Aufidenates *Samnitibus attribuit.* SVR.

AVFIDENA.] Ita formis & manu scripti libri, at perverse: neque enim *Aufidena* in Samnitibus hunc locum potest occupare. *Aufidus* est, ut pulchre monuit Merula Cosmogr. Part. II. L. IV. C. 23., quem & Tabula agnoscit & Ravennas, *Aufidum* tamen scribens. WESS.

RESPAM M. P. XXIIII.] *In Regio* M. P. XXIIII. *& in reliquis* M. P. XXIII. SVR.

RESPA.] De numeris nullum in excerptis MSS. dissidium. Qui vero praeter Itiner. *Respam* memorarit, nondum recognovi. WESS.

ARNESTVM M. P. XXII.] *In Regio* Ernesto M. P. XXII. *In Blandiniano* Arnesto M. P. XXII. *Neapolitano* Arneste M. P. XXII. *Longoliano* Arnesto M. P. XXXI. *&* Arneste *corrigitur.* *Ptolemaeo in Apulis* 'Αρνέστος, *forte pro* 'Αρνέστ, *aut in alterutro error est librarii. Supra pag.* CXVII. *inter* Barium & Egnatiam Turrium *mansionem constituit.* SVR.

ARNESTO.] Sic alii. *Apenestae* Sigonius. SCHOT.

ARNESTO.] Vaticanus hoc probavit; at *Arneste* Parisiensis. Sigonius *Apenestae* conjectura ductus ex Ptolemaeo hic inculcavit. Surita, ut vides, aliam ingressus est viam. Mihi neutra facilis aut plana videtur: nam Ptolemaeus *Apenestas* Sipunto & Gargano adjungit, atque adeo longe longeque hinc separat. Quae sit viderint alii; mihi nusquam occurrit. WESS.

GNATIAE.] Vel *Egnatiae.* *Ananzo* hodie. SIML.

GNATIAM M. P. XV.] *In manuscriptis, & Longoliano* Gnatiae *legitur: Cum supra eadem exemplaria* Egnatiae *nomen praetulerint: utroque enim modo adparet nuncupatam. Horatius Satyra v. lib. 1. ℣. 97.*

——— Via pejor adusque
Bari moenia piscosi. Dehinc Gnatia, Lymphis
Iratis extructa, dedit risusque jocosque.

Pomponio lib. II. C. 4. in vetusto exemplari; post Barium, & Gnatia, & Ennio cive nobiles Rudiae. SVR.

SPELVNCAS M. P. XXI.] *In omnibus* Speluncis M. P. XXI: *cum supra ab* Egnatia Speluncas M. P. XX. *constituantur, &* Speluncis Brundisium M. P. XVIIII. *hoc vero itinere* M. P. XVIII. SVR.

AB HELVILLO ANCONAM M. P. L.] *Praferunt eadem exemplaria: & tamen mansionum numeri summam* LX. M. P. *conficiunt.* Helvilli *cognomento* vici, *supra mentio facta est.* SVR.

AD CALEM. M. P. XIIII.
AD PIRVM. M. P. VIII.
SENOGALLIA. M. P. VIII.
AD AESIM. M. P. XII.
ANCONA. M. P. VIII.

A SEPTEMPEDA CASTRO TRVENTINO. M. P. LXXIV. Sic.

VRBE SALVIA. M. P. XII.
FIRMVM. M. P. XVIII.
AS-

AD CALLEM.] Vel *Cales. Caglio.* SIML.

AD CALLEM M. P. XIIII.] *In Regio* ad Calem: *atque hac lectione cum superiori eorundem exemplarium conlata, recte constat, & supra* Callem vicum *scribi oportere & hoc itinere* Ad Callem, *tametsi illo superiori itinere*, ab Helvillo ad Callem XXIII. M. P. *constituantur*, *hoc* XIIII. SVR.

AD CALEM.] Memini supra p. 125. quædam notare. Id addo, *Cale* & *Calem* Regii libri, Tabulæ & Itin. Hierof. præstare. Servius Aen. VII. 728. *Cales civitas est Campaniae: nam in Flaminia quae est, CALE dicitur.* WESS.

AD PIRVM.] *Ad pirum Filumeni* Tabula. A *piro* insigni, quam *Filumenus*, sive *Philumenus*, destituerat & panxerat, nomen mansioni natum est. WESS.

SENIGALLIA.] Rectius *Senogallia.* SIML.

SENOGALLIAM M. P. XVIII.] *In Regio* VIII. *& in reliquis* XVIII. SVR.

SENOGALLIA.] *Senii gallia*, *Semicallia*, *Semigallia* MSS., satis inepte. *Senigalia* est in L. 16. C. Theod. Operib. Public. VIII. M. P. è Regio arripuimus ob Tabulæ consensum. WESS.

AD HESIM.] Vel Ad *Hesum.* Malim *ad Aesim.* Id enim fluvii nomen est Straboni, Plinio, Ptolemaeo, Melae, Silio. SIML.

AD AESIM M. P. XII.] *In Regio* Adesim M. P. XI. *In Blandiniano* Ad Haesim M. P. XII. *& Neapolitano* Ad Hesum, *& Longeliano* Ad Hesim. *Strabo* Aesim *libro* 5. *fluvium inter* Anconam *labi*, *&* Senogalliam: *& factum fuisse antea limitem Italiae*, *& Galliae*, *ac rursus* Rubiconem *amnem*, *& navigabilem fluvium esse: ex quo Piceni longitudo initium sumat. Plinio lib.* 3. *c.* 14. in ora Ambrorum Aesis, Senogallia. *Ptolemaeus in* Senonibus *ostium* Aesis *&* Senam Gallicam *statuit: etsi* Ἄσιν *non recte legitur.* SVR.

AD HESIM.] Ita vulgati. Sigonius *ad Aesim M. P. XVIII.* SCHOT.

AD AESIM.] Vaticano hoc inerat: alii *ad Hesum*, *ad Hesin*, ex barbari more seculi: sæpe ita *Hesinus Comitatus* in Farfensi & Casauriensi Chronicis. *Esis* Anastasio Bibliothecario dicitur in Stephano III. p. 171. Edit. Mediolan., estque eidem restituenda in Hadriano p. 182. ubi plures MSS., *Et occupare fecit*, sermo est de Desiderio Longobardorum rege, *fines civitatum Senogalliensis*, *Esis*, *Montesferrati*, *Urbini*, *Eugubii & caeterarum civitatum:* nam ex Stephani vita apertum est & hanc Longobardis ereptam Pontifici Francos dono dedisse. WESS.

M. P. LXXIV. Sic.] Simlerus LXXIII. M. P. vulgavit, MSS. nostris vetantibus & in M. P. LXXIV. acquiescentibus. WESS.

VRBEM SALVIAM M. P. XII.] *In Regio* Vrbe Salvia M. P. XII. *& in reliquis* Vrbe Salvia M. P. XII. *Vrbis* Salviae *Plinius lib.* 3. *C.* 13. *meminit in quinta Italiae regione*, *quae Piceno attribuitur: & Ptolemaeo in Mediterraneis* Picenorum Οὐρβα Σαλουία. *Procopio libro de bello Gothico* 2. *C.* 16. *in vulgatis*, *in Latinum versis sermonem*, Vrbisalia *vocatur*, *pro* Vrbe, *ut opinor*, Salvia, *quam ab* Alarico *deletam fuisse prodit.* SVR.

VRBE SALVIA.] In Procopio est Οὐρβισαλία, voce, ut videtur, jam tum ad vulgarem sonum detorta. Apud R. Fabrettum, prorsus ut hic, C. x. Inscript. p. 709. *DECVR. VRBE SALVIA.* At in Montfauconii Diar. It. C. 26. T. RAESIVS SALVIANVS VRBISAL., pro *VRBISAL*, aut certe *VRBESAL.* Ager *urbis Salviensis* est in Frontino de Colon. p. 118. WESS.

ASCLVM M. P. XXIIII.] *Praferunt manuscripta pro* Asculum. *Plinio L.* 3. *C.* 13. supra Castellum Firmanorum colonia Asculum. *Ptolemaeo* Ἄσκλον, *& item ab eo* Firmum, *&* Asculum

ASCLO. M. P. XXIIII.

CASTRO TRVENTINO. M. P. XX.

ITER QVOD DVCIT A DYRRHACHIO PER MACEDONIAM ET THRACIAM BYZANTIVM VSQVE.

A BRVNDISIO TRAIECTVS DYRRHACHIVM VSQVE, STAD. NVM. I. CCCC.

A DYRRHACHIO BYZANTIVM. M. P. DCCLIIII. Sic.

CLO-culum *adjunguntur. Stephano ex primo Dionysii historiarum libro* Ἄκελος. SVR.

A DYRRHACHIO.] Vaticanus & Parisinus, secuti sui temporis morem, *Duratio:* sic enim Seculo IX. & deinceps appellabant. Vide Gaufredum Malaterra L. III. H. Sicul. C. 26. WESS.

TRAJECTVS DYRRACHIVM.] In Itinerario Maritimo tantum CIↃ. stadia ponuntur. Strabo scribit trajectum e Brundisio in Epidamnum esse mille & octingentorum stadiorum. Plinius CCXX. M. P. ponit, quæ sunt stadia CIↃIↃCCLX. SIML.

STADIA ñ. I. CCCC.] *In Regio hac nota* ñ. *habetur: & in Blaudiniano & Neapolitano Stadia* ICCCC. *& eam prætermitti notam non visum est: quod, ut adparet infra, numeri nota sit: ut legatur* stadia numero MCCCC. *tametsi ea in* Itinerario maritimo *usus non sit, sed in Blandiniano postea adjicitur.* SVR.

STAD. NVM. I. CCCC.] Ita Vaticanus: Parisiensis MS. *Stad. I. CCCC.* Sine dubio in his vitium inhæret, quod Strabo, ut recte N. Bergerius L. III. V. Milit. C. 47., eluet: habet enim L. VI. p. 283. stadia CIↃIↃCCC., Plinioque consentit: nam hujus CCXXV. M. P., quæ Harduinus L. III. C. II. jure è melioribus MSS. recepit, peræquant Strabonis stadia. WESS.

A DYRRHACHIO BYZANTIVM M. P. DCCLIIII.] *In Regio* M. P. DCCCLIIII: *& in reliquis* M. P. DCCLIIII. *Hac* via *est quæ à M. Tullio Cicerone designatur in oratione de Provinciis consularibus C.* 2. Ita enim, *inquit*, via illa nostra, quæ per Macedoniam usque ad Hellespontum militaris. *Plinius lib.* 4. *C.* II. *de Byzantio*, Abest, *inquit*, à Dyrrhachio IↃCCXI. M. P. tantum patet longitudo terrarum inter Adriaticum mare & Propontidem. *Nec mirum eum numerum cum hac Antonini summa non convenire: cum Itinerarium hoc non recto itinere, sed stativis mansionibus diverticula sequatur. Hanc viam* Egnatiam *fuisse adpellatam Strabo auctor est: cujus egregia descriptio cum Antonini mansionibus mirum in modum congruit. Priorem viæ partem ex* Candavia *nomen adipisci & montem esse Illyrici. Seneca in epistola* 31. Non per Poeninum, Graiumve montem, nec per deserta Candaviae: *& Caesar commentario iii. C.* 79. *Belli civilis perhibet*, Pompejum per Candaviam iter in Macedoniam expeditum habuisse. *Ergo per* Lychnidum *urbem, &* Pylonis *locum, quem in ipsa via Illyricum & Macedoniam disterminare Strabo perhibet, per* Heracleam, Aedessam, & Pellam, *atque* Thessalonicam *iter, ut idem est auctor, agebatur: & à Dyrrhachio Polybium* CCLXVII. *miliaria constituisse: quæ ratio cum hujus itineris miliaribus congruere non potest, quæ* CCLXXX. M. P. *à Dyrrhachio Thessalonicam usque conficiunt: quod in obeundis provinciis, ut sæpius admonuimus, Proconsules suas prosequerentur mansiones.* SVR.

DYRRHACHIO.] Urbem celeberrimam multis descripsit Palmerius L. I. Vet. Græc. C. 19. Addo Guilielmi Appuli ex L. IV. versus:

Dyrrhachium obsedit: quondam fuit urbs opulenta
Magnaque, præcipue tegulosis obsita muris:
Rex Epirotarum dicier hanc Epiduarum
Pyrrhus præcepit.

Et post pauca:

Destructam spatio post composuere minori
Zetus & Amphion, & præcepere vocari
Dyrrhachium.

Quæ unde Guilielmus hauserit, quærere non libet; sunt enim inepta: quis enim credat, si parum in his calleat, *Epidamnum* aut *Epidaurum*, alterutrum dedisse videtur, & testis Eustathius est in Iliad. B. p. 217. Edit. Basil., quam-

 quam

CLODIANA.	M. P. XLIII.
SCAMPIS.	M. P. XX.
TRES TABERNAS.	M. P. XXVIII.
LIGNIDO.	M. P. XXVII.
NICIA.	M. P. XXXIIII.
HE-	

quam non admodum locuples, Dyrrachio *Epidauri* fuiſſe nomen; quis, inquam, crediderit hoc cognominis a Pyrrho accepiſſe, aut deſtructam dein Zethi atque Amphionis cura fuiſſe excitatam urbem? WESS.

CLODIANAS M. P. XLIII.] *In Regio* Clodiana M. P. XXXIII. *In reliquis* Clodiana M. P. XLIII. *Tamen cum poſtea eadem* Clodianis *edant*, Clodianas *ſcribendum duximus, ut forte* aquas *ſubaudiri oporteat.* SVR.

CLODIANA.] Sic Tabula, ſed XXXI. M. P. a Dyrrhachio. Quæ ſit, in dubio eſt; Ampl. Menſo Altingius ad Candaviam montem & *Clodianas Pylas* vero nomine fuiſſe in notis MSS. ad Tabulam cenſuit: immo *Pylonem* Polybio apud Strabonem L. VII. p. 323. vocari: quæ mihi parum certa viſa ſunt: nam *Candaviam* Itin. Hieroſ. M. P. XXXVII. a *Clodianis* locat; Strabo vero Pylonem poſt Lychnidum, finemque eſſe Illyrici & Macedoniae. Palmerius aliam ingreſſus viam *Clodianas tabernas* intelligit, æque dubias atque incertas. WESS.

SCAMPIM M. P. XX.] *In Regio, Blandiniano & Longoliano* Scampis M. P. XX. *Ptolemaeo in Mediterraneis* Macedoniae *Eordetarum* Σκαμπεῖς. SVR.

SCAMPIS.] *Scambis* Cuſani & Pariſinus MS. Rectius Tabula *SCAMPIS* cum iisdem M. P. *Hiscampis* Itiner. H., hinc adjuvandum: Hierocli Σκάμπα, quamquam Imp. Conſtantinus L. II. Them. 9. Σκάμπα in ejus Synecdemo reperit: è quibus non injuria cogas, *Scampis* ſextum eſſe caſum, eoque deceptum videri Ptolemaeum, Σκάμπεις formantem: tanto magis, quod Latini ſibi in hoc caſu conſtent. Sic in Suggeſtionis II. Exemplo ad Hormisdam tom. X. Conciliorum G. p. 515. Germanus & Joannes Epiſcopi, *Scampis nobis poſitis, poſt miſſas hora cœnatoria Stephanus & Leontius VV. CC. ab Imperatore miſſi in occurſum nobis venerunt:* & Dioſcorus Diaconus Suggeſtione ſua p. 521. *Quid in Aulone ſit actum, quid Scampis, quid Lignidi fuerit ſubſecutum anteriore ſignificatione ſuggeſſi.* Etſi autem ita Latini velint, tamen Σκαμπίαν Malchus in Excerpt. Hoeſch. appellat, nec tantum p. 65. ἐκέλευσε δὲ αὐτὸς περιμεῖναι ἐν Καρπίᾳ, quem locum acri uſus ingenio Henr. Valeſius inſtauravit, ſed & alio poſtmodum adferendo. WESS.

TRES TABERNAS M. P. XXVIII.] *In Regio* M. P. XXIIII. *& in reliquis. De* Tribus *aliis* Tabernis *ſupra mentionem fecimus, fuiſſe munimentum exædificatum ad arcendas Germanorum excurſiones in intima Galliarum. De his nullam reperi mensionem.* SVR.

TRES TABERNAS.] Itiner. Hieroſ. *In Tabernas* M. P. XXVII. a *Scampina civitate*, ut in Exemplo Suggeſtionis paullo ante producto dicitur. Fuerunt *Tabernae* hæ ad montem *Candaviam*, ut ex eodem Itinerario liquet: putem Exemplum Suggeſtionis in his *Tabernis* eſſe ſcriptum; *Iſtam*, inquiunt Epiſcopi, *epiſtolam ante XXX. M. P. a Lignido fecimus.* WESS.

LYCHNIDVM M. P. XXVII.] *Hujus urbis ſupra ex Strabone mentio facta eſt. Livius eam in* Daſſaretiis Macedoniae *conlocat libro* 27. C. 27. *Ptolemaeo item in* Daſſaretiis Λυχνιδὸς, *rectius apud Stephanum* Λυχνίδος, *quam* Illyridis *urbem eſſe perhibet: & quam Herodianus* Lychnitum *adpellat.* SVR.

LIGNIDO.] Malunt ita univerſi codices & Tabula, nec aliter Exempla Suggeſtionum tom. X. Concil. G. L. p. 516., quæ & incolas *Lignidonenſes* appellant. Urbs erat celebris & lacui cognomini in munito loco aſſidens. Malcho παλαιόπλουτος καὶ εὐδαίμων πόλις dicitur, qui præterea p. 64 hæc habet. Καὶ αὐτὸς μὲν τὴν Λυχνιδὸν ἐπελθὼν ἀπεκρούσθη ἐπὶ ὀχυροῦ κειμένην καὶ πηγῶν ὕδατι πλήρη, καὶ σίτου πλεονάζοντος. Ἀναστὰς δὲ ἐκεῖθεν, τήν τε Καρπίαν αἱρεῖ, ἣν ὤκησαν αὐτὴν πάλαι ἐκλελοιπότων· καὶ ἐξ αὐτῆς ὁρμώμενος Ἐπίδαμνον λαμβάνει· quæ ſi recte expenderis & ad iter hoc examinaveris, non dubium erit, τὴν Καρπίαν debere Σκαμπίαν eſſe ſive *Scampinam* urbem. Quod vero Lychnidum ab Imp. Juſtiniano *Juſtinianam* fuiſſe dictam & patrio ejus ſolo

HERACLEA.	M. P. XI.
CELLIS.	M. P. XXXIIII.
EDESSA.	M. P. XXVIII.
PELLA.	M. P. XXVIII.
THES-	

ſolo vicinam arbitrantur, id mihi vero non videtur ſimile: nam Procopius L. IV. Aedif. C. 1. *Juſtinianam I.* in Dardania locat, & Imperator Novel. XI. non longe a Dacia mediterranea removet: atqui Dardania amplo terrarum tractu hinc diviſa fuit, ut ex Malchi Excerpt. p. 66. apertiſſimum eſt. Verum hoc ad Hieroclem commodius agemus. WESS.

NICIAM M. P. XXXIIII.] *In Regio* Nicia M. P. XXIIII. *& in reliquis* M. P. XXXIIII. Nicaeae Illyridis *fit à Stephano mentio.* SUR.

HERACLEAM M. P. XI.] *Hanc* Heracleam *urbem eſſe* Macedoniae, *cognomento* Sinticen *adparet. Caeſar commentario* 3. *belli civilis C.* 79. Acceſſit etiam improviſo alind incommodum, quod Domitius, qui dies complures caſtris Scipionis caſtra conlata habuiſſet, rei frumentariae cauſa ab eo diſceſſerat, & Heracleam Sinticam, quæ eſt ſubjecta Candaviae, iter fecerat. *Livius libro. xlii. C.* 51. Heracleam ex Sintiis *adpellat, & Plinius lib.* 4 *C.* 10. Heracleam Sinticam: *Ptolemaeo* Ἡράκλεια Σιντική. SUR.

HERACLEA.] Excerpta MSS. *Heraclia.* H. Surita Heracleam Sinticam non ſine gravi errore hanc eſſe juſſit, quippe longiſſime hinc in Biſaltarum fines remotam, ut præter Tabulam Livius L. XLV. C. 29. docet. Tu Heracleam in Lynceſtide intellige ex Strabone L. VII. p. 323., quam modo Heracleam Pelagoniae, modo Lynceſtidum appellant. Concilio Conſtantinopolitano ſub Juſtiniano *Benignum Heracleae Pelagoniae* ſcribendo adſuiſſe, ſubſcriptio teſtatur: male vero in Conſtituto Vigilii, edito a Baronio An. DLIII. *Heracleae Paphlagoniae* dicitur, ſicuti præter H. Noriſium Differt. de Synodo V. J. Sirmondus ad Facundum Hermianenſem L. VIII. C. 3. commonefecit. *Dionyſius Heracleae Lynceſtidum* Concilii Chalcedonenſis pars fuit. Nimirum Heraclea hæc in confinio Pelagoniae & Lynceſtidis erat poſita, quam ob cauſſam nunc huic nunc illi contribuitur. Πελαγονία Hierocli dicitur, Nicetæ Choniatae & aliis; Immo Livio L. XLV. C. 29. & Dexippo, qui IV. Macedoniae caput faciunt; nam Schurzfleiſchius V. C. ad eam ſine cauſſa adhæſit Biblioth. Vinarienſ. p. 75. WESS.

CELLAS M. P. XXXIIII.] *In Regio* M. P. XXIIII. *& in aliis* Cellis M. P. XXXIIII. SUR.

CELLIS.] Habet eas Tabula & Itiner. Hieroſol., ſed ampliore ab Heraclea intervallo. WESS.

AEDESSAM M. P. XXVIII.] *In Regio* Edeſſa M. P. XXVIII. *In Blandiniano* Cediſſa M. P. XXVIII. *& item in Longoliano, &* Ediſſam *corrigit. Strabo in hac via, uti ſupra memoravimus,* Aedeſſae *meminit. Ptolemaeo* Αἴδεσσα, *item* Macedonica. SUR.

EDESSA.] Sic veteres membranæ, & Livius L. XLV. C. 29. Ἔδεσσα Malchus Excerpt. p. 64. & eo antiquior Dexippus apud Syncellum Chronogr. p. 268. appellat, ſed prave. Vide Iſ. Voſſium ad Melam L. II. C. 3. & Ezech. Spanhemium Differt. II. V. & P. N. p. 128. WESS.

PELLA.] Maxima urbium Macedoniae, μεγίστη τῶν ἐν Μακεδονίᾳ πόλεων Xenophonti L. V. Hellen. p. 433. Recte ergo Manilius L. I. 768.

Atque Aſiae gentes & Magno maxima Pella:

quamquam & ejus tituli alia poteſt eſſe ratio ob natales Alexandri, qua de re vir doctus in nuperis Obſerv. Miſcellan. p. 102. Quid ergo Aphthonius ſibi vult, cum Pellam terræ Macedonum contemptiſſimam urbem Progymnaſmat. p. 56. vocat? Πέλλα ἡ τῆς Μακεδόνων γῆς τὸ φαυλότατον. Quid Libanius in Vituperatione Philippi p. 104. Τί γὰρ ἄν τις εἴποι περὶ αὐτοῦ καλόν· τίνι παιδείᾳ; βάρβαρος ἦν· τὸ τῆς πόλεως μέγεθος; καὶ τί φαυλότερον τῆς Πέλλης; adeone vilis & contemptui Rhetorum obnoxia urbs fuit? an ſecuti principem ſunt oratorem, qui, cum Orat. pro Corona p. 146. non ſine quadam loligine Pellam χωρίον ἄδοξον καὶ μικρὸν, cujusmodi ad Athenas compoſita videri poterat, appellaſſet, amplum campum aperuit, in quo Philippum convitiis lacera uri excurrere atque exſultare poſſent.

Re-

THESSALONICA.	M. P. XXVII.
MELLISSVRGIN.	M. P. XX.
APOLLONIA.	M. P. XVII.
AMPHIPOLI.	M. P. XXX.
PHILIPPIS.	M. P. XXXIII.
	NEA-

Retinuit Pella ex veteri ſplendore Dionis Chryſoſtomi & Luciani tempeſtate nihil niſi nomen. Vide Ezech. Spanhemium Diſſert. IX. V. & Præſt. N. p. 654. WESS.

THESSALONICAM M. P. XXVII.] *In Regio* M. P. XXVIIII *& in reliquis* M. P. XXVII. *Plinius lib.* 4. C. 10. *à Dyrrachio Theſſalonicam* CXIIII. M. P. *enumerat, vetuſtis exemplaribus adſentientibus: & hoc Itinerario* CCLXXX. *numerantur ob flexus manſionum itineris militaris.* SVR.

THESSALONICA.] Μήτηρ πάσης Μακεδονίης *Macedoniae metropolis* Antipatro L. I. Anthol. C. 26. Luciano in Aſino μεγίστη τῶν ἐν Μακεδονίᾳ πόλις. Situm urbis Joan. Cameniata egregie exſecutus eſt in Excidio Theſſalon. inter Symmicta Allatii C. 2. WESS.

MELLISVRGIN M. P. XX.] *Apud Suidam nudum nomen* Μελισσουργίς. SVR.

MELLISVRGIN.] Hoc MSS. edunt. Tabula *Meliſſirgiu* cum iisdem M. P. pro *Meliſſurgin: locum mellificum* ex Columella L. IX. R. R. C. 3. vertere poſſis; nam a mellificii ſtudio manſio nomen indepta videtur. Suidae Μελισσουργὶς poeticum eſt, nec urbem, ſed apem indicans. WESS.

APOLLONIAM M. P. XVII.] *Hac* Macedonica Apollonia *eſt, quam ab* Amphipoli *unius diei itinere diſtare Livius perhibet, libro xlv. C.* 28. Macedonicam *hanc recenſet Plinius lib.* 4. C. 10. *cujus incolæ* Macrobii *cognominarentur. Ptolemaeus* Mygdoniae *cognomen attribuit, ab altera item* Macedoniae *diſtinguens, quam* Taulantiis *attribuit, cujus infra Antoninus meminit.* SVR.

APOLLONIA.] Idem ſitus Apolloniae tribuitur Actor. Apoſtol. C. XVII. 1. Poſita in Mygdonia aut circa fuit: Plinius L. IV. C. 10. *Et regio Mygdoniae ſubjacens, in qua recedentes a mari Apollonia, Arethuſa:* nam Plinii Apollonia, cujus incolæ *Macrobii*, in Atho monte fuit, ubi ante Acroathon oppidum, quo de paria Pomponius L. II. C. 2. Tabula unis M. P. auctior eſt. WESS.

AMPHIPOLI.] Poſita fuit ad Strymonem, Athenienſium colonia: olim Ἐννέα Ὁδοὶ, teſtibus Herodoto L. VII. 114. & Thucydide L. I. 100. & IV. 102. Harpocration tamen diſtinguit, & τόπον eſſe περὶ τὴν Ἀμφίπολιν, ſed Aeſchinis Fals. Legat. p. 32. non bene percepta ſententia; Orator enim recens & vetuſtius urbis nomen, quo Acamantis ætate nota erat, apponit. Poſt Perſea debellatum caput fuit primæ Maceconiæ, quam qui Dexippus apud Syncellum p. 268. deſcribat, operæ erit conſiderare: Ὧν τὸ πρῶτον τὰ μεταξὺ Νέσσου ποταμοῦ καὶ Στρυμόνος, καὶ ἔτι τὰ πρὸς ἀνατολὴν τοῦ Νέσσου Ἐρύμην, καὶ ἔτι τὰ πρὸς Ἄβδηρα καὶ Μαρώνειαν καὶ Αἶνον πόλεις· πρὸς δυσμὰς δὲ τοῦ Στρυμόνος Βισαλτία πᾶσα μετὰ τῆς ἐν Σιντικῇ Ἡρακλείας. in quibus pleraque omnia expedita ſunt, modo τὴν Ἐρύμην excipias, quæ Salmaſium & Schurzfleiſchium Notit. Biblioth. Vinarien. p. 71. habuit exercitos. Si & mihi ſententiæ dictio eſſet, ἐρύματα legerem, ut *caſtella* indicentur; ejusque opinionis fundum è Livio darem L. XLV. C. 29. *Unam*, inquit, *fore & primam partem, quod agri inter Strymonem & Neſſum amnem ſit; acceſſurum huic parti trans Neſſum, ad orientem verſum, qua Perſeus tenuiſſet vicos, CASTELLA, oppida præter Aenum & Maroneam & Abdera:* perſpicue enim τὰ πρὸς ἀνατολὴν τοῦ Νέσσου ἐρύματα enarrat. WESS.

PHILIPPOS M. P. XXXIII.] *Plinius L.* 4. C. 11. *abeſſe à Dyrrhachio* CCCXXV. M. P. *perhibet, &* Thraciae *attribuit. Ptolemaeus vero* Macedoniae. SVR.

PHILIPPIS.] Urbis ſitum Appianus L. IV. B. C. p. 1040. deſcribit: in numis *COL. AVG. PHILIP.* apud J. Vaillantium tom. I. Colon. p. 109. WESS.

NEAPOLIM M. P. XII.] *Dion libro xlvii. p.* 397, Symbolum *montem inter* Neapolim *&* Pluilippos *ſtatuit, quorum* Neapolis *ad mare è regione* Thaſi *ſita eſt:* Philippi *vero in planicie, inter*

NEAPOLI.	M. P. XII.
ACONTISMA.	M. P. VIIII.
TOPIRO.	M. P. XVII.
COSINTO.	M. P. XIII.
PORSVLIS, QVAE MODO MAXIMIANOPOLIS.	M. P. XXIII.

BREN-

inter montes. Plinius Lib. 4. C. 11. item Neapolis Thraciae *meminit.* Sur.

NEAPOLI.] Itinerarium H. IX. addit, quibus nostra veriora videntur ob Appiani consensionem: is enim L. IV. B. C. p. 1041. Cassium & Brutum in collibus, stadiis XVIII. a Philippis remotis, castra fuisse metatos, ipsa autem castra LXX. stadiis Neapoli afuisse auctor est; quod intervallum proxime ad XII. M. P. accedit. Wess.

ACONTISMA M. P. VIIII.] *Regium* M. P. VIII. *& reliqua* M. P. VIIII. *Ammianus libro xxvii. C. 4. de Thraciarum regionibus agens:* Ex angulo, *inquit*, orientali Macedonicis jungitur collimitiis per arctas præcipitesque vias, quæ cognominantur Acontisma: cui proxima Arethusa convallis & statio, in qua visitur Euripidis sepulchrum, tragœdiarum scriptoris. *Et rursus lib. xxvi. C. 7.* Pariaque deinde metuens, obstruxit tres aditus angustissimos, per quos provinciæ tentantur Arctoae, unum per Ripensem Daciam, alterum per Succos notissimum, tertium per Macedonas quem adpellant Acontisma. Sur.

ACONTISMA.] Habent Itineraria omnia cum Hierocle. Wess.

TOPIRIM M. P. XVII.] *In Regio, Blandiniano, & Longoliano* Topiro M. P. XVII. *Plinius à* Philippis Scotusam & Topirim *recenset in* Thracia *provincia. Ptolemaeo* Τοπειρός. *In Concilio Chalcedenensi Eusebius* Topiris *civitatis Episcopus subscripsit: atque ea Macedoniae attribuitur. Procopius L. 4. C. 11.* ἀπὸ τῆς Κπερμάτων, *urbem vetustam nomine* Τόπηρος, *in* Rhodope *constitutam, perhibet, cujus muros, cum à* Sclavinis *barbaris capta esset, Justinianus majorem in altitudinem eduxerit, ut tumulum imminentem superaret.* Sur.

TOPIRO.] Ita & Tabula. Procopio L. III. B. G. C. 38. Πρώτη μὲ Θρᾳκῶν καὶ παραλίων *prima Thraciae urbium maritimarum*, distareque Constantinopoli itinere XII. dierum perhibetur. Wess.

COSINTHO.] Vel *Casinta.* Siml.

COSINTVM M. P. XIII.] *In Regio* Cosinto M. P. XIII. *& Blandiniano* Cosinto M. P. XIIII. *In Neapolitano* Casinto M. P. XIII. *Longolianum* Cosinto mp. XIIII. *&* Casinto *corrigit.* Sur.

COSINTO.] Tabula *Consinto*, quam vocem in recentioris Graeciae Thraciaeque Tabulis itidem invenias, sed secure ex Peutingerana transumptam. Fluvius est, aut mansio circa flumen, cui Κόσινθος in Abderitarum regione nomen est apud Aelianum L. XV. Hist. Anim. C. 25. Wess.

PYRSOALIM M. P. XXIII.] *In Regio* Portulis M. P. XXIII. *In Blandiniano* Porsulis, quod modo Maximianopolis M. P. XXIII. *& eodem modo in Neapolitano, & Longoliano. Infra exemplaria* Pyrsoalim *edunt, & ea verba* Porsulis *adjecta in alienum devenerunt locum ex studiosi alicujus nota: quando* Maximianus *Imperator, à quo urbi inditum nomen adparet, cum* Diocletiano *imperium obtinuit, & ejuravit. Propter auctoritatem tamen pervetusti exemplaris Blandiniani, miniaceis litteris ea verba signavimus, ut aliena esse indicentur, nec Antonini Itinerario tribuenda. Ammianus libro xxvii. C. 4.* Rhodope huic annexa Maximianopolim habet, & Maroneam, & Aenum: post quam conditam, & relictam Aeneas Italiam auspiciorum prosperitate perpetua, post diuturnos occupavit labores. Sur.

PORSVLIS.] Hoc universi codices & Tabula probant. A Vaticano absunt, *quod modo Maximianopolis*; ceteri mordicus tenent: neque caussa est, cur inducantur; manifestis enim indiciis jam ante cognovimus, Itinerarium, ut nunc a nobis teritur, Diocletiano & Maximiano videri posterius. Habet Maximianopolin in provincia Rhodope Hierocles. Acta vero S. Glyceriae C. 1. Trajanopolin & Maximianopolin vicinas faciunt, notantibus Bollandi sociis a. d. XIII. Maji, esse & ejus apud Appianum mentionem, sed Ammianum haud dubie cogitantibus. Wess.

BRENDICE.	M. P. XXI.
MILOLITO.	M. P. XII.
TIMPORO.	M. P. XVI.
TRAIANOPOLI.	M. P. IX.
DYMIS.	M. P. XVI.
ZERVIS.	M. P. XXIIII.
PLOTINOPOLIM.	M. P. XXIIII.
HADRIANOPOLIM.	M. P. XXI.
OSTVDIZO.	M. P. XVIIII.

BVR-

BRENDICE.] Vel *Brizize.* SIML.

BRENDICEM M. P. XXI.] *Manuscripta, & Longolianum exemplar* Brendice M. P. XXI. *& infra eadem* Brizice M. P. XX. à Pyrsoali. SVR.

BRENDICE.] Tabula *Brendici* XX. M. P. a Porsulis. Itinerarium H. *Beroxica* cum iisdem M. P.; qui consensus ut ea veriora putem efficit. Urbem & regionem Βενικὴν in Thracia Ptolemaeus & Stephanus in Βένα noverunt: ea ne sit, an a Diana, que Thracibus Βένδις Strabone & Hesychio auctoribus dicebatur, nomen mansio acceperit, finire non ausim. WESS.

MILOLITO.] *Micolita* Tabulæ M. P. XII., Itiner. H. *Melalico* M. P. XV., quæ ex XII. nata videntur: horum quodnam verius sit, non temere dixero. WESS.

TIMPORVM M. P. XVI.] *In Regio* Timero M. P. XVI. *In Blandiniano* Timporo M. P. XVI. *Neapolitanum* Timpiri M. P. XVI. *Longelianum* Timporo M. P. XVI. *&* Tompiri *corrigit. Infra* Imparae *mentio fit inter has mansiones.* SVR.

TIMPORO.] *Timpiro* MS. Parisinus. Itin. H. *Adunipara M. P. XV. S.* a Melalico, quod ex *Ad Timpara* pro *Tempyra* ortum est: assentior enim Cl. Cellario L. II. G. A. C. 15. p. 1325. *Tempyro* corrigenti. Meminit ejus præter Ovidium Livius L. XXXVIII. C. 41. *Aliae*, inquiens, *angustia circa Tempyra, hoc loco nomen est, nec minus confragosa.* WESS.

DYMEM M. P. XVI.] *Manuscripta, & Longolianum* Dimis M. P. XVI. *Et supra item* Dimis *edunt. Ptolemaee in Thracia provincia post* Drusiparam Δύμη. SVR.

DIMIS.] *Dymis* rectius Tabula, Itin. Hier. *Demas* M. P. XIII. a Trajanopoli. WESS.

ZERVIS.] Vel *Zerne.* SIML.

ZERVIM M. P. XXIIII.] *In manuscriptis & Longeliano* Zervis M. P. XXIIII. SVR.

ZERVIS.] Sic MSS. excerpta. Ex *Zerne* Jos. Simleri Ortelius *Thernem* format, quam Stephanus Thraciae urbem facit. Tabula *Zirinis* præfert, in quo vocabulo Menso Altingius vetus Trajanopoleos nomen latere suspicatus est. Mihi Tabulæ quidem scriptura videtur verior esse, nec quicquam tamen cum Trajanopoli commune habere: vetat enim situs in utroque Itinerario signatus; esse autem *Zirjniam*, cujus ex Theopompo Stephanus meminit, *Ζειρηνία, πόλις Θρᾴκης.* Quæ sequuntur urbes in anterioribus satis superque tractatæ sunt. WESS.

OSTVDIZVM M. P. XVIIII.] *In Regio* Ostidizo M. P. XVIIII. *& supra* Ostudizon M. P. XVIII. ab Hadrianopoli. *In Blandiniano* Hostridizo M. P. XVIIII. *In Neapolitano* Hostridizo M. P. XXI: *& in Longoliano* Hostridizo M. P. XVIIII. *Nec veremur nimio fastidio variam exemplarium lectionem indicare, in tam abstrusis, & reconditis nominibus, si vera lectio erui possit.* SVR.

BVRDIDIZVM M. P. XVIIII.] *Supra* Burtudizon M. P. XVIII. *& hoc itinere manuscripta & Longolianum* Burdidizo M. P. XVIIII. *praferunt.* IDEM.

BERGVLAS M. P. XVII.] *Eadem* Bergulae M. P. XVII: *cum supra à* Burtudizo Bergulas XVIII. M. P. *adsignentur.* IDEM.

DRVSIPARVM M. P. XVI.] *Supra* Drizaparam M. P. XIIII. *In hoc itinere Regium* Drusiparo M. P. XVI *Blandinianum* Druzibaro M. P. XVI. *Neapolitanum* Druzibaro M. P. XVII. *Lon-*

BVRDIDIZO. M. P. XVIIII.
BERGVLAE. M. P. XVII.
DRVSIPARO. M. P. XVI.
TIRALLO. M. P. XVI.
PERINTHO HERACLEA. M. P. XVIII.
CENOPHRVRIO. M. P. XVIII.
MELANTIADA. M. P. XXVII.
BYZANTIO, QVAE CONSTANTINOPOLIS. M. P. XVIIII.

ITER A BRVNDISIO SIVE AB HYDRVNTE. TRAJECTVS AVLONAM STADIA NVM. I.

IN-

Longolianum Druzibalo M. P. XVI. *&* Druzibaro *corrigit, in fine libri.* IDEM.

TIRALLVM M. P. XVI.] *In manuscriptis & Longoliano* Tirallo M. P. XVI. *& supra* Izirallon *adscripsimus.* IDEM.

PERINTHERAS.] Vel *Perinthus*, quæ etiam *Heraclea* nominatur alibi a nostro auctore. SIML.

PERINTHVM HERAC. M. P. XVIII.] *Supra p.* CXXXVIII. *Heraclea sine* Perinthi *cognomento censetur, cum eadem sit: quod huic itineri adjectum videtur, quod in eo alterius* Heracleae, *nempe* Macedonicae *mentio fiat. Ammianus libro xxii. C.* 8. Et civitatem, quam Hercules conditam Perinthi comitis sui memoriæ dedicavit. *Stephanus* Perinthum *non ab Herculis comite, sed à* Perintho Epidaurio, *qui cum Oreste militaverat, cognominatam perhibet. Ptolemaeo* Πέρινθος, ἤτοι Ἡράκλεια. SVR.

PERINTHO HERACLEA.] Vaticanus *Perintherai*, Parisinus *Perintho Erac*: quod secuti sumus, Henr. Valesius in suo MS. inveniri ad Ammianum L. XXII. C. 2. adscripsit. Ἡράκλεια, ἡ πρὶν Πέρινθος ὀνομαζομένη Sozomeno L. III. H. E. C. 5. *Perinthus, quam Heracleam posteritas dixit* Ammiano L. XXVII. C. 4. A quo vero *Heracleae* cognomen acceperit, ad finiendum non est facile. Si ἤτοι Ἡράκλεια Ptolemaei esset, aut numi ΗΡΑΚΛΕΩΤΑΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΤΑΝ ad Perinthum, ut Vaillantius voluit, pertinerent, Trajano Imp. nomen illud antiquius foret. Verum prius dubium est, posterius autem falsum, ut Ezech. Spanhemius Diss. IX. V. & P. N. p. 578. ostendit. Ergone Constantinopolitanis Impp., quæ viri Illustris sententia est, titulum eum acceptum ferre debet, atque in primis Constantino M., sicuti Jac. Pontanus ad Theophylactum L. I. C. 11. decrevit? neutrum probavero; nam Lactantius Mort. Persec. C. 45. Constantino vetustius esse, fidem mihi fecit. In numis ultima Perinthiorum & Perinthi mentio est, quantum rescíscere quivi, sub Gallieno: oportet ergo è successoribus ejus, sive Aureliano sive Maximiano Herculio, novo nomine fuerit ornata. WESS.

BYZANTIVM M. P. XVIIII.] *In Regio* Byzantio M. P. XXVIIII. *In reliquis* Byzantium, quæ Constantinopolis M. P. XVIIII. *qua ut adjecta videantur, miniaceis litteris designavimus.* SVR.

BYZANTIO M. P. XVIII.] Ita Vaticanus, omissis, *qua Constantinopolis*: alii servant. WESS.

ITER A BRVNDISIO.] Duo hic trajectus indicantur, ideoque in Schudii exemplari utrique separatim numerus stadiorum appositus est; *A Brundisio Aulonam MCC. Ab Hidrunte Aulonam M. Ab Aulona Amphipolin. M. P. DCCXCI.* SIML.

AVLONEM STAD. NMR. I.] *Regium* Aulona Stad. I. *Blandinian.* Aulonam stadia NMR. Mille. *In Neapolitano & Longoliano* Aulonam numero CC. *ex nota enim* ∞., *qua mille denotat,* CC. M. P. *edit librariorum inscitia. Hujus stationis Ptolemaeus mentionem fecit in ora* Macedoniae *maritima, juxta* Apolloniam, *& urbis, ac navalis nomine decorat.* Αὐλὼν πόλις, ἐπίνειον· *ut qui ex oppidi nomine,* Aulorum *regionem verterint, nimis inepte fecerint. Neque adeo male vetustus interpres, qui* Aulonem civitatem navalem *vertit. Stephanus cum plures ejus nominis urbes recenseat, hujus ab eo mentio non fit. In* Itinerario maritimo *Antonini, ejus stationis meminit.* Sunt, *inquit,* super Acroceraunia, &

. INDE PER LOCA MARITIMA IN EPIRVM ET THESSALIAM ET MACEDONIAM. Sic.

AD ACROCERAVNIA.	M. P. XXXIII.
PHOENICE.	M. P. XLI.
BVTROTO.	M. P. LVI.

CLY-

relinquit Aulonam in dextro interius. *Alterius* Aulonis *prope* Tarentum *Horatius meminit carminum lib. ii. ad Septimium Ode 6. Strabo libro vi. p. 283. &c. trajectus in Italiam è Gracia tres esse tradit*, Tarentum, Brundisium & Rhegium. *Tamen* Tarentinum *&* Hydruntinum *eundem ferme fuisse adparet. Vnde Plinius ab* Hydrunte *in Graciam trajectum breviorem esse tradit*; *à* Brundisio *vero longiorem illum quidem, sed certiorem.* SVR.

STAD. NVM. I.] Excerpta MSS. sibi non constant: Vaticanus *NVM. mille.* in aliis *N. ill. CC. MILLE*, aut *n. m. Comille.* Simlerus *num. CC. mille* vulgavit; è quibus quid verum sit, difficulter eruas. Si Schudiani MS. certiorem notitiam nobis Simlerus impertivisset, ab ejus sententia probanda non longe abessem, quamquam stadiorum numeri neque in eo sunt sani. Plinius L. III. C. 11. Hydruntum inter & Apolloniatum oppidum, ubi brevissimus in Graeciam trajectus, non amplius L. M. P., sive stadia CCCC., esse adfirmat. Procopius vero L. I. B. Vand. C. 1. sinum circa Hydruntum stadiis IↃCCC. patere auctor est, insigni a Plinio, cui ego accesserim, dissensione. Vide quoque N. Bergerium L. III. Viar. M. C. 47., ubi sane miraberis, virum doctum *Num.* 1. ita accepisse, ac si unum tantummodo stadium indicaretur. Jam ut ad *Aulonem* veniamus, multo frequentissima ejus est mentio in Roberti Guiscardi rebus gestis: *Avelonam* appellant Gaufredus Malaterra L. III. C. 24. & Romualdus Salernitanus An. CIↃLXXXI., *Velonam* Anonymus Barensis An. CIↃCVIII., a quo *Valona*, quo nomine nunc est, Leunclavio Pand. Turc. C. 126. auctore, non longe recedit. WESS.

INDE PER LOCA.] Desunt M. P. in summam redacta, quibus iter absolvitur. N. Bergerius L. III. Viar. M. C. 48. conjectura usus rescribit: *Iter per loca maritima ab Aulone in Epirum & Thessaliam & Macedoniam Mellifurgin M. P. DCCLIII.*, non male: mallem tamen integra reliquisset, *Inde per loca maritima in Epirum*: nam ab Aulone iter inchoari anteriora docent. WESS.

AD ACROCERAVNIA M. P. XXXIII.] *In Regio* Ad Acroceraunia M. P. XXXIII: *ut sit* ad Acroceraunia *ex* Aulonis *statione. In reliquis* Acroceraunia M. P. XXXIII. *Hi montes* Ceraunii *nuncupantur, quos Horatius L. 1. Od. 3.* infames scopulos, Acroceraunia *vocat. Strabo intra* Ceraunios *montes portum esse amplissimum, cui* Panhormi *nomen erat: quem hac statione Itinerarii designari arbitror.* SVR.

AD ACROCERAVNIA.] *Ad* plerique MSS. ignorant. Tabula *Acroceraunia* cum iisdem M. P. ab Aulone. Virgilius Aen. III. 505.

Provehimur pelago vicina Ceraunia juxta,
Unde iter Italiam, cursusque brevissimus undis. WESS.

PHOENICEM M. P. XLI.] *Urbs est* Epiri *Polybio libro II. C. 5. Livius libro xxix. C. 12.* Phœnice, *inquit*, urbs est Epiri. *Strabo*, τὸ ἐν τῷ Βυθρωτὸν ἡ Φοινίκη. *Ptolemaeus mediterraneis Epiri adscribit.* SVR.

PHOENICE.] Sic Parisinus: alii *Poenice* & *Phenice.* Tabula in M. P. consentit. Positam urbem in locis palustribus fuisse, stagnantibusque aquis circumdatam Procopio L. IV. Aedif. C. 1. credimus. Est & ejus apud Polybium Leg. CXXVII. mentio. WESS.

BVTROTVM M. P. LVI.] *Exemplaria manuscripta Antonini non aspirant: & Caesaris, Ciceronis, ac Plinii L. 4. C. 1. vetustis exemplaribus, caret aspiratione* Butrotum. *In Strabonis, Ptolemaei, & Stephani aspiratur. Strabo in* portus *ore conditum esse, & Romanis frequens accolis juxta* Posidium. *Caesar libro iii. de bello civili C. 16.* Erat autem ad Butrotum oppositum Corcyrae. SVR.

BVTROTO.] *Rutharete M. P. LVI.* Tabula Peutingerana. *Celsam Buthroti arcem* Virgilius

CLYCIS LIMEN.	M. P. XXX.
ACTIA NICOPOLI.	M. P. XX.
ACHELOV FLVVIVM.	M. P. XXV.
EVENO.	M. P. XX.
DELPHI.	M. P. XL.

PHO-

lius Aen. III. 292., ubi Servius *positam in saxo, quod mari cingitur*, dicit. Numi vocabulum adspirant, ut in Vaillantii Coloniis tom. I. p. 14., ubi AVGVSTVS BVTHR. Tamen BYΤΡΩΤΙΝΩΝ est in Thes. Britan. tom. II. p. 101., quem cum N. Haymius ad *Buthrotum*, amnem haud procul ab urbe Locris, retulit, non satis expendisse videtur discordiam MSS. Livii L. XXIX. C. 7. & quæ ibi Gronovius. WESS.

. CLYCIS LIMEN M. P. xxx.] *In Regio* Clicis limen M. P. XXX. *In Blaudiniano* Clycis limen M. P. XXX. *& Neapolitano* Clitis limen M. P. L. *In Longoliano* Clycis limen M. P. XXX: *&* L. *corrigit*. SVR.

GLYCIS LIMEN.] Hoc verum mansionis nomen: *Clicis* Tabula & MSS. nostri, quorum Parisinus & Cusani L. M. P. addunt: illa XXI. M. Γλυκὺς Λιμὴν Straboni & Dioni Cassio L. L. p. 487., qui Acherontem fluvium, in hunc portum influentem, & aquam ei dulcem & nomen facere addit. WESS.

ACTIA NICOPOLI.] Vel *Actianopolis*: est autem apud Actium Epiri oppidum, propter victoriam Augusti nominatum Nicopolis. SIML.

ACTIAM NICOPOLIM M. P. xx.] *In Regio* Ctia Nicopoli M. P. XX. *In Blandiniano* Actia Nicopoli M. P. XX. *& Neapol.* Acivam popolim M. P. XX. *& Longoliano* Actianopoli M. P. XX. *Veteres*, ut Nicopolim *hanc à reliquis distinguerent*, τὴν πρὸς Ἀκτίῳ *vocabant: nam Augustus* Actium *urbem* Nicopolim *cognominatam condidit: & Stephanus docet* Actiam *urbem, &* Actium *dici, cum Tacitus libro Annalium II. C.* 53. *tradit*, Germanicum consulatus honorem iniisse apud urbem Achaiae Nicopolim: Acarnaniae *legendum videtur, non* Achaiae. *Nam Plinius lib.* 4. *c.* 1. Acarnaniae, *inquit*, quæ antea Curetis vocabatur, oppida, Heraclia, Echinus, & in ore ipso colonia Augusti Actium, cum templo Apollinis nobili, ac civitate libera Nicopolitana. *Stephanus* Nicopolim *hanc* Epiri *cognominat*. Acarnaniam *vero* Epiro *contineri certum est*. SVR.

ACTIA NICOPOLI.] Cusani MS. *Acuniani popolim*, Parisiensis *Accianinopoli. Nicopolin apud Actium* Suetonius Aug. C. 18. Augustus, ut frequentissime habitaretur, *Anactorios, Ambraciotas* & *Aetolos* eo traduxit, Pausania Eliac. I. C. 23. & Phocic. C. 38. & Antipatro, cujus epigramma vide in Holsteinii notis ad Stephani ΝΙΚΟΠΟΛΙΣ, testibus: incolas ingenuitatis ac libertatis suæ summos fuisse ostentatores & singulos, ut ille apud Horatium, *Liber, liber sum*, exclamasse, colligas, ex his Epicteti apud Arrianum L. IV. C. 1. Οὕτω καὶ Νικοπολῖται ἐπιβοᾷν εἰώθασι· Νὴ τὴν Καίσαρος τύχην ἐλεύθεροί ἐσμεν. De Taciti loco, quem Surita mendi manifestum habuit, vide meliora docentes Muretum & Lipsium. WESS.

ACHELOV.] Sic plerique MSS. Vaticanus *Achelau Fluviuize*. Homero κρείων Ἀχελώϊος Iliad. φ. 194. ubi Eustathius p. 1316. Edit. Basil. monere haud neglexit, adeo olim celebrem fuisse, ut pro quavis aqua poni cœptus fuerit: adde Turnebum L. XXX. Advers. C. 39. WESS.

EVVENNO.] *Evenus* fluvius. SIML.

EVENVM M. P. xx.] Evenum *fluvium Strabo L.* 7. *p.* 327. Lycormam *vocatum perhibet, &* Acheloum *&* Evenum *in mare fluere: illum quidem per* Acarnaniam *delabi, &* Evenum *per* Aetoliam. *Plinius lib.* 4. *c.* 1. Acheloum *à Pindo fluere, &* Acarnaniam *ab* Aetolia *dirimere. Ptolemaeo in* Achaia *ostium statuitur* Εὐηνοῦ. SVR.

EVENO.] *Euveno* aut *Euvenno* scripti codices, prave. Lucanus L. VI. 365.

Et Meleagream maculatus sanguine Nessi
Evenos Calydona secat.

Strabo L. X. p. 459. Evenum ab Actio promontorio stadiis IↃCLXX. semovet. WESS.

PHOCIDE.	M. P. XL.
THESPIAS.	M. P. XL.
MEGARA.	M. P. XL.
ELEVSINA.	M. P. XIII.
ATHENIS.	M. P. XIII.
	ORO-

PHOCIDE.] Hoc quid ſit, dicere non poſſum: ſuſpicor tamen Phocidis fines indicari. Pauſanias L. X. C. 3. Φωκικῶν inter urbes Phocidis annumerat, ſed male in ea voce a librariis habitus, ut Sylburgius & Palmerius viderunt: nihil ergo ea ad hanc manſionem. WESS.

TESTIAS.] Vel *Theſpiae.* SIML.

THESPIAS M. P. XL.] *Adeo inverſum fuerat à librariis hoc nomen, ut vix reſtitui in veram lectionem potuerit, cum tam illuſtribus, & memorabilibus manſionibus* Achaiae *totum hoc peragatur iter. In Regio etenim exemplari* Eſtias M. P. XL. *& in Blandiniano & Longoliano* Teſtias *legitur. Neapolitanum* Theſtias *habet. Ea ſunt* Theſpiae, *qua propter Praxitelis* Cupidinem, *ut Verri Cicero inſultat, viſebantur: quorum verborum memor Plinius, inſita illa non vulgari doctrina,* Ejusdem, *inquit L.* 36. C. 5. eſt & Cupido objectus à Cicerone Verri; ille, propter quem Theſpiae viſebantur: nunc in Octaviae ſcholis poſitus. *Donum illud Glycerium* Theſpienſibus *conſecraſſe Strabo auctor eſt: ac nonnullos idcirco prius in id oppidum conſcendiſſe,* Cupidinem *ipſum contemplaturos, infra* Heliconem *montem ſitum: cum alioqui ſpectatu foret indignum. Primum à ſede ſua à Cajo Imperatore amotum, & Romam advectum, & à Claudio remiſſum, Neronem iterum reportaſſe Romam Pauſanias auctor eſt Boeotic. C. 28. atque ibi igne fuiſſe conſumptum.* SVR.

THESPIAS.] *Theſtias* & *Teſpias* MSS.; unde verum viderunt viri docti. Circa Heliconem Theſpiae fuerunt; αὐτὸς τῷ Ἑλικῶνι Strabo, οὐχ ἑκὰς τοῦ Ἑλικῶνος Conon C. 24. WESS.

MEGARA.] Stadiis CCX. Procopius L. I. Bel. Vand. C. 1. Athenis diſparat, pæne Tabula cum ſuis XXIX. M. P. conſpirante, & Dione Chryſoſtomo, qui unius diei itinere Megaris Athenas perveniri poſſe ſcribit Orat. VI. p. 87. WESS.

ELEVSINAM M. P. XIII.] *In Regio* Eleuſina M. P. XIII. *& in reliquis* Eleuſia M. P. XIII. *Pomponius, cum* Eleuſinem *item, atque hoc itinerario,* Athenis *adjungat, rectum caſum* Eleuſin *ducit.* In Attide, *inquit L.* 2. C. 3. Eleuſin Cereri conſecrata, & clariores, quam ut indicari egeant, Athenae. *In Plinii vetuſtis exemplaribus L.* 4. C. 7., in Hellade Megara, Eleuſin. *Strabo* εἶτ' Ἐλευσὶν πόλις. *Ptolemaeo item in Attica* Ἐλευσὶν. *Pauſanias in Phocicis* Ἐλευσῖνα. SVR.

ELEVSINA.] *Eleuſia* noſtris MSS. probatur. Viae, qua hinc Megara iter eſt, meminit Pauſanias Attic. C. 39. Sponius Athenis XII. M. P. removet Itiner. tom II. p. 218. WESS.

ATHENIS.] De Athenis ſilere melius eſt, quod de Carthagine Salluſtius, quam parum dicere. Tantum de ejus ambitu obſervabo, Dionem Chryſoſtomum Orat. VI. p. 87. ſtadiis CC. eum metiri, & dimidiatam Babylonis amplitudinem occupare Athenas, τὸ ἥμισυ ἔχειν Ἀθήνας Βαβυλῶνος; in quibus, ſi Herodotum ſequitur, qui L. I. C. 178. Babylonis circuitum ſtadiis CCCCLXXX. finivit, error erit: forte Strabonem, a quo Babylon ſtadiis CCCLXXXV. L. XVI. p. 738. circumſcribitur, aut alium in animo habuit. Utcunque fuerit, ampliores Athenae Roma fuerunt, cujus ſub initium Seculi V. ὑπῆρχε καὶ ἰσὸς μιλίων ἀριθμὸν ὤν, *ambitus M. P. XXI. erat,* Olympiodoro apud Photium Cod. LXXX. p. 198. teſte. WESS.

OROPO.] Vel *Orope.* SIML.

OROPVM M. P. XLIIII.] Oropum *confinio Boeotiae adnectit Plinius L.* 4. C. 7. Oropium *agrum medium inter* Atticam, *&* Tanagreos *tenuiſſe Boeotios Pauſanias Attic. C.* 34. *perhibet: nam cum diu Athenienſes de eo dimicaſſent, non ante potitos eſſe, quam à Philippo Rege, cum Thebas expugnaſſet, receperunt. Complures annos ſuper ea re contendiſſe adparet: unde Ammian. lib.* XXX. *C.* 4. Et Calliſtratus, *inquit*, quem nobilem illam

OROPO.	M. P. XLIIII.
THEBIS.	M. P. XXXVI.
CHALCIDE.	M. P. XXIIII.
OPVNTE.	M. P. XLVIII.
DEMETRIADE.	M. P. XIIII.

LA-

lam super Oropo causam; qui locus in Euboea est, perorantem, idem Demosthenes, Academia cum Platone relicta, sectatus est; *ut mirum sit* Euboeae *eum locum Ammianum attribuere. Multo posterior fuit illa trium sapientiae procerum ab Athenis Romam legatio super eadem controversia: de qua Plinius lib. 7. cap. xxx. Et quibus Coss. ea legatio, & Carneades Romam venerit, Cicero à Pomponio Attico sciscitatur L. XII. Ep.* 23. Hæc nunc quæro, *inquit*, quæ causa, fuerit. De Oropo opinor; sed certum nescio. *At ipse explicat libro de Oratore* 2. *C.* 32. *de* Carneadis, Critolai, & Diogenis *legatione, qui ab Athenienfibus legati Romam venerant.* SVR.

OROPO.] *Aropo* nostri. Dicaearchus diei itinere Athenis videtur separare; nec licet tamen inquinatioribus ejus verbis fidere, de quibus Salmas. in Solin. p. 103. Urbs erat *ad mare* ἐπὶ θαλάσσης, Pausanias Attic. C. 34. & Thucydides L. VIII. C. 95. Nunc *Ropo* II. M. P. à mari, Sponio teste Itiner. tom. II. p. 243. WESS.

THEBAS M. P. XXXVI.] *In Regio, & Neapolitano* Thebis M. P. XXXVI. *In Blandiniano* M. P. XXXIII. *& item in Longoliano, sed* XXXVI. *corrigitur. Ha* Baeotiae *sunt* Thebae, *quas, cum sibi quondam* Graeciae *principatum vindicarent, Pausanias ad arcem jam unam, sua aetate, & non ita multos incolas redactam, vix dum vetus nomen servare, auctor est in Arcadicis C.* 33., *qui Antonini Imperatoris, Antonini Pii filii imperio, id opus commentabatur.* SVR.

THEBIS.] XXXVI. Cusani codex. *Thebas*, quas Thucydides L. II. C. 5. stadiis LXX. Plataeis semovet, *frigoribus hiemis intolerabiliter horrere* Columella L. I. R. R. C. 4. tradit, & circa Trajani tempora fere desertas fuisse Dio Orat. VII. p. 123. Ab urbe non longe aberat locus, quem Γεραὰς appellant. Stephanus in Τάναγρα. τὴν δὲ Γεραίαν ἔνιοι λέγουσι τὸ νῦν τὸ Θηβαικὸν καλούμενον ἔθνος. Vide vero, ecquid hinc auxilii oriatur his Xenophontis L. V. Hellen. p. 449. οἱ δὲ Θηβαῖοι ἐπελθόντες ἀντιπαρῆσαν ἐπὶ Γεραὰς τεῖχος, & Polyaeni, rem eandem narrantis, L. II. C. 1. οἱ δὲ κατέλαβον τὸν λόφον ὑπὲρ τὸ ἄστυ ὃν ὀνομάζουσι καλούμενον Γραὸς στῆθος. alter uter sine controversia vitio deformatus; imo vero uterque, si qua Stephano fides; cujus auctoritatem & Polyaeni vestigia secutus Γεραιὰς ἔθνος & ἔθνος scribebam, Ti. Hemsterhusio, amico nostro, consentiente. Hoc obiter; nunc denuo in viam. WESS.

CHALCIDE.] Χαλκὶς ἡ ἐν Εὐβοίᾳ Aeneae Tact. C. 4. Sita erat loco commodo non longe a Boeotia, quo de Demosthenes in Aristocratem p. 422. Livius L. XXVIII. C. 7. *Nam & ipsa Chalcis, quamquam ejusdem insulæ urbs est, tamen adeo arcto interscinditur freto, ut ponte continenti jungatur, terraque aditum faciliorem quam mari habeat.* Atque ea caussa videtur, quare & hoc itinere adeatur. De ponte, quo continenti adhærebat, præter Strabonem Procopius L. IV. Fabric. Justiniani C. 3. & Is. Vossius ad Melam L. II. C. 7. Sponius a Thebis Chalcidem usque M. P. XXV. aut XXVI. numerabat p. 265. Itiner. WESS.

OPVNTE.] Excerpta MSS. ita recte. *Opunte* Vaticanus. Locridis metropolis erat a mari stadiis circiter XV. a navali vero LX. apud Strabonem L. IX. p. 425. Livius aliter L. XXVIII. C. 6. *Classemque inde ad Cynum, emporium id est Opuntiorum urbis, mille passuum a mari sita, trajecit*: an fuit *M. P. II. a mari sita?* WESS.

DEMETRIADEM M. P. XIIII.] Demetrias *hæc, oppidum* Pagasae *antea dictum Plinius L.* 4. *C.* 8. *cradit in Thessalia provincia: & Ptolemaeo, ac Stephano* Thessaliae Phthiotidis; *atque item* Larissa Cremaste: *quæ hoc Itinerario* Demetriadi *subjungitur. Livius libro xlii. C.* 56. Larissa, quæ Cremaste dicitur, oppugnata. SVR.

DEMETRIADE.] Cusani MS. *Demetride M. P. XIV.*

LARISSA.	M. P. XLIIII.
DIO.	M. P. XXIIII.
BEROEA.	M. P. XVII.
THESSALONICA.	M. P. LI.
MELLISSVRGIN.	M. P. XXI.

ITER

P. XIV. Fuit loco oportuno in Thessalia posita. Philippus Macedonum rex eam propterea atque in Euboea Chalcidem & Corinthum Graeciae compedes appellabat, Livius L. XXXII. C. 37. Est in Thes. Britan. tom. II. p. 104. numus inscriptus ΔΗΜΗΤΡΙΩΝ ΤΗΣ ΙΕΡ., quem Nic. Haymius ad Sicyonem refert, Demetriada, ut Plutarcho & Diodoro testibus constat, a Poliorcete Demetrio appellatam: mihi aut Demetrii, ubi Δημήτριος πύργος Strabo L. IX. p. 435. habet, aut certe hac in urbe, nobili & regum Macedonum quondam sede, cusus videtur; nam Sicyoni haud diu is titulus duravit & cum Demetrio exolevit: at ΔΗΜΗΤΡΙΩΝ seu potius ΔΗΜΗΤΡΙΕΩΝ sub Augusto numi meminerunt, mode recte vir doctus p. 176. ejusdem Thesauri conjecerit. WESS.

LARISSA.] Theophrastus *Λάρισσαν τὴν ἐν Θετταλίᾳ* L.V. Causs. Plant. C. 20. *Λάρισσαν, πόλιν τῶν πρώτων ἐν Θετταλοῖς* Philostratus L.II. Vit. Sophist. C. 1. Ea enim intelligitur, ad Peneum apposita, non *Cremaste*, quippe quae infra Demetriadem in Phthiotide. WESS.

DIVM M. P. XXIIII.] *In Manuscriptis, & Longoliano* Dio M. P. XXIIII. *Ptolemaeo in sinu Thermaico post Aliacmonis fluminis ostium* Δῖον Κολώνια. *Stephano* Dion *urbs &* Euboeae, *&* Macedoniae *recensetur.* SVR.

DIO.] *Urbem sicut non magnam, ita exornatam publicis locis & multitudine statuarum, munitamque egregie* Livius L. XLV. C. 7. vocat. Aberat haud longe a Baphyra fluvio, quo de praeter Livium Archestratus apud Athenaeum L. VII. C. 22. cum egregia Casauboni animadversione, & monte Olympo, Thucydide L. IV. C. 78. teste. Macedones ibidem certamen Olympicum edidisse Stephanus & ante eum Dio Chrysostomus Orat. II. p. 18. tradidere. WESS.

PVCLATA.] Vel *Pudata.* Forte *Pidna*, quam *Platam* nominari Moletius tradit. SIML.

PVDAIAM M. P. XVIII.] *In Regio* Pudaia M. P. XVIIII. *& in Blandiniano, & Longoliano* Pudata M. P. XVIIII. *Neapolitano* Puclata M. P. XVIIII. *Forte ea est, quae a Ptolemaeo in Thraciae mediterraneis* Παυταλία *vocatur.* SVR.

PVDAIA.] Hoc licet pravum retinuimus, quod a vero haud procul abesset: aliae *Puclata* aut *Pudata.* Videtur esse *Pydna*, ad quam Aemilius Paullus Perseum debellavit. Fuerunt enim Pydna & Beroea vicinae, ut ex Thucydide L. I. C. 61. colligas. In excerptis Strabonis L. VII. p. 330. invenio, Πύδνα, ἣ νῦν Κίτρον καλεῖται, quae Strabonis esse persuasus Palmerius dubitat è Livione L. XLII. C. 51. *Citum* refingat, an vicissim ex Strabone auxilium ferat Livio, Exercitat. p. 302. Mihi neutro opus videtur, cum Strabonis ea non sint, sed recentioris Graeculi; quod virum doctum non fuisse odoratum demiror; praesertim cum auctarium Thematibus Constantini additum, quo utitur, id pane juberet. Gemina habes in scholiis ad Demosthenis Olynthiac. I. p. 3. & 4., licet eorum auctor sibi non constet. *Pautalia*, quam H. Surita cogitavit, longe longeque hinc remota fuit, ut postmodum ostendam. WESS.

BOEREAM M. P. XVII.] *Ptolemaeo juxta* Aedessam *Macedoniae* Βέῤῥοια. SVR.

BEROEA.] *Belia* & *Berea* plerique MSS. Βέῤῥοια ἡ κατὰ Μακεδονίαν L. VII. Constit. Apostol. C. 46., ut ab altera Thraciae & Syriae distinguatur. Apposita erat ad Bermium montem, pro quo *Boram* Livius L. XLV. C. 29., cis flumen Axium, quem *Bardarium* recentior aetas appellavit, ut ex Epitoma Strabonis L. VII. p. 330. & Georg. Acropolita C. 70. cum nota Allatii cognoscas. Scribunt autem Βέῤῥοιαν & Βέῤοιαν, qua de differentia vide Wassium ad Thucydidem L. I. C. 61. & Schurzfleichium Biblioth. Vinarien. Notit. p. 74. WESS.

THESSALONICA.] Excerpta MSS. quasi de

ITEM RECTO ITINERE AB HYDRVNTE AVLONAM. STAD. I.

INDE PER MACEDONIAM VSQVE CONSTANTINOPOLIM. M. P. DCCLVI. Sic.

APOLLONIA.	M. P. XXV.
AD NOVAS.	M. P. XXIIII.
CLODIANIS.	M. P. XXV.
SCAMPIS.	M. P. XXII.
TRIBVS TABERNIS.	M. P. XXX.
LIGNIDO.	M. P. XXVII.

SCIR-

de compacto *Thessalia* aut *Thesalia*. Est praeterea in Vaticano *Melisurgin*, rectius quam quidem ante. Quas autem è Schudii schedis expressit binas mansiones Simlerus, illae è codicibus vetustis exulant. Wess.

MELISVRGIN.] Post hanc in Schudii exemplari additur *Apollonia* versus Thraciam Mygdoniorum *M. P. XVII.* & *Amphipoli M. P. XXX.* Ponuntur autem haec duo loca priori quoque itinere pari distantia. Siml.

INDE PER MACEDONIAM] *Hac in Regio habentur, & in reliquis adduntur usque* Constantinopolim M. P. IↃCCLVI *qua verba, tanquam aliena ab Antonini opere, communibus characteribus describuntur.* Sur.

ITEM RECTO] Cusani liber, *Iter rectum ab Hidrunto Aulonam*, non omnino male. Porro *stadia mille* Vaticanus, &, quod idem, *stadia* Ī. Parisinus: notum enim est lineolam numeris impositam totidem millia indicare, saepeque neglectam multa conturbasse, ut in Plinio L. VII. C. 56. *Anticlides in Aegypto invenisse quendam nomine Menona tradit, XV. annis ante Phoroneum, antiquissimum Graciae regem: idque monumentis approbare conatur. E diverso Epigenes apud Babylonios IↃCCXX. annorum observationes siderum coctilibus laterculis inscriptas docet, gravis auctor in primis: qui minimum, Berosus & Critodemus, CCCCLXXX. annorum. Ex quo apparet aeternus literarum usus.* Omnis in hoc loco, quem Harduinus & Jac. Perizonius Orig. Babyl. C. 2. examinaverunt, difficultas ex neglecta transversa illa linea, millenarium numerum indicante, nata est: neque dubito, quin $\overline{XV}$. *annis ante Phoroneum*, h. e. XV. M. annorum Anticlides voluerit. Ni enim ea sit sententia, nihil opus erat, ut tanto eum mendacio Babylonii superarent: Praeterea *aeternus literarum usus* hoc videtur requirere. Wess.

APOLLONIA.] Duae Apolloniae in hoc itinere commemorantur, quarum prior Taulantiorum, altera Mygdoniorum. Siml.

APOLLONIAM M. P. XXV.] *Hac item Macedoniae provincia est* Apollonia VII. M. P. *à mari recedens, uti Plinius lib. 3. C. 23. est auctor, quam* Taulantiorum *regioni Ptolemaeum attribuere memoravimus, Macedoniae provinciae, Stephanus* Illyridi *attribuit.* Sur.

APOLLONIA.] Sita erat prope Aoum flumen. Herodotus L. IX. C. 91. Ἀπολλωνίῃ τῇ ἐν τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ, Dioscorides L. I. Mat. Med. C. 100. τὴν πρὸς Ἐπιδάμνῳ, Auctor Geopon. L. XV. 7. τὴν κατὰ Δυῤῥάχιον, licet duorum circiter dierum itinere Dyrrachio abesset, appellant: plura de urbe Palmerius L. I. Vet. Graec. C. 27. coacervavit. Wess.

AD NOVAS.] *Novas tabernas* mansioni nomen fecisse, credibile fit. Wess.

CLODIANIS.] *Clodiana* supra habuimus: hinc discimus, viam a Dyrrachio & alteram ab Apollonia ad Clodiana sese conjunxisse. Vid. Palm. L. I. V. G. C. 25. Wess.

SCAMPIM M. P. XXII.] *Manuscripta, & Longolianum* Scampis M. P. XXII. *cum supra pagina* CCCXVIII. *à Clodianis* Scampim XX. *tantum* M. P. *numerentur.* Sur.

TRES TABERNAS M. P. XXX.] *Eadem praferunt, cum eadem pagina à* Scampi Tres Tabernas XXVIII. M. P. *tribuantur.* Sur.

LYCHNIDVM M. P. XXVII.] *In Regio* M. P. XXVIII. *& in reliquis* M. P. XXVII. *totidem supra à* Tribus Tabernis Lychnidum *constituuntur.* Sur.

SCIRTIANA.	M. P. XXVII.
CASTRA.	M. P. XV.
HERACLEA.	M. P. XII.
CELLIS.	M. P. XXXIII.
EDESSA.	M. P. XXXIII.
DIOCLETIANOPOLIS.	M. P. XXX.
THESSALONICA.	M. P. XXVIIII.
APOLLONIA.	M. P. XXXVI.

AM-

SCIRTIANA] Vel *Scintiana* vel *Sirtiana*. SIML.

SCIRTIANAM M. P. XXVII.] *In Regio* Scirtiana M. P. XXVII. *& in Neapolitano* Sciciana M. P. XXVII. *Blandinianum & Longelianum* Sirtiana M. P. XXIIII: *sed in hoc* XXVII. *corrigitur.* SUR.

SCIRTIANA] MS. Cusani *Scitiana M. P. XXVII.* Haud scio unde cognomen duxerit, utrum a gente Illyrici, quam Σκιρτῶνας Ptolemaeus, *Scirtiaros* Plinius L. III. N. H. C. 22. vocat, an a *Scirte* quodam. *T. CARTORIVS SCIRTVS* est apud Gruterum p. IↃCCCCCLIX. WESS.

CASTRA M. P. XV.] *In Regio* M. P. VI. *& in reliquis* M. P. XV. SUR.

CASTRA] Saepe in Livio reperies, Romanos bellis Macedonicis *castra* in his oris esse metatos: ab illis loco nomen. WESS.

CELLAS M. P. XXXIII.] *In Neapolitano exemplari* Cellis M. P. XXIII. *& tamen supra itinere à Dyrrhachio Byzantium, ab* Heraclea Sintice Cellas M. P. XXXIIII. *adsignantur.*

DICAEOPOLIM M. P. XXX.] *In Regio, & Blandiniano* Dioclitianopolis M. P. XXX. *& in Neapolitano* Diodianopolis M. P. XXX. *In Longoliano* Diocletianopolis M. P. XXX. *& miniaceis litteris corrigitur* Diodranopolis. *Cum tamen omnino quodvis potius nomen, quam urbis* Diocletiani, *huic mansioni conveniat, sicuti & de* Maximiano *supra, & hac ipsa pagina indicatur: Mihi* Dicaeopolim *proponere placuit, asterisco adposito: quod apud Suidam* Δικαιόπολις *fiat mentio: & quamvis addatur apud eum auctorem in* Θρᾳκῆ πλησίον Ἀβδήρων, *fieri tamen potest, ut* Macedoniae *pars ea sit, aut* Thraciae *contributa. Illud etiam persuadet, quod apud Plinium ex* Macedonia *provincia, medio flexu literis*, Thessalonica, *qua hoc itinere huic mansioni adjungitur, recensetur: & statim idem auctor Lib. 4. C. 10. inter oppida* Thermaici *sinus primam* Dicaeam *adplicat: & Ptolemaeus in eodem sinu* Thermaico, Thessalonicam *commemorat. Praeterea cum* Dicaeae Macedoniae *à Ptolemaeo mentio non fiat, & juxta* Heracleam Sinticem Παροικόπολις *meminerit, mihi maxime fit verisimile, librariorum culpa id esse nomen detortum, ac depravatum: & ejus loco* Δικαιόπολιν *substituendum. Praterea Procopius Lib. 4. Cap. 3.* περὶ τῶν Κτισμάτων, Diocletianopolim Thessaliae *attribuit, non* Macedoniae, *aut* Thraciae: *utcunque tamen acciderit, merito* Diocletianopolis *ex hoc Itinerario posthac extrudetur. Stephanus Dicaeae, urbis Thraciae, meminit.* SUR.

DIOCLETIANOPOLIS] Cusani schedae *Diadonopolis*, Parisinae *Diocliamopolis*, Vaticanae *Dioclitianopolis*: verum est, quod amplexi sumus. Nam quod Surita disputat, ἄῤῥητον ἄμεινον· neque enim Dicaea sive *Dicaeopolis* haec esse poterit, quippe inter Maroneam & Abdera ad Bistonidem lacum accubans, Herodoto L. VII. C. 109. auctore: nedum ΠΑΡΟΙΚΟΠΟΛΙΣ Ptolemaei, ex ΠΑΡΘΙΚΟΠΟΛΙΣ corrupta, sicuti Hierocles, *Parthicopolin* Heracleae, plane ad Ptolemaei mentem, jungens, & *Jonas a Macedonia de Parthicopoli* in fragmento II. Operis Histor. Hilarii p. 1239. ostendunt: multo minus Diocletiani nomen officiet: cum citra dubium sit ex *Jovia* & *Herculea* legione, quam utramque a Diocletiano & Maximiano appellatam, (ἐγνωκότων γὰρ, inquit Zosimus L. III. C. 30., ταῦτα ὀνόματα, ὡς ἀπὸ Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ τεθέντα, φερόντων τὰς τούτων ἐπωνυμίας) suo loco habuimus, Itinerarium, sicuti nunc est, illo recentius esse. Id solum dubium est, quaenam haec Diocletianopolis? Hierocles pariter ac Procopius hoc nomine urbem in Thessalia habet, cujus nulla

hic

AMPHIPOLI. M. P. XXXII.
PHILIPPIS. M. P. XXXII.
ACONTISMA. M. P. XXI.
OTOPISO. M. P. XVIII.
STABVLO DIOMEDIS. M. P. XXII.
IMPARA SIVE PYRSOALI NVNC MAXIMIANOPOLI M. P. XVIII.
BRICIZE. M. P. XX.
TRAIA-

hic poteſt eſſe ratio, utpote longius ab Edeſſa & Theſſalonica ſemotae: memorat alteram Hierocles in Thracia ſub Philippopoli, quæ ſi noſtra ſit, oportet iter in Thraciam deflectat, & poſt deinde in Macedoniam ſe vertat. Si cui tamen ad credendum id difficile videatur, præſtabit Itinerario fidem addicere & tertiam hoc cognomine urbem in Macedonia fuiſſe arbitrari: *infinita* illa *cupiditas ædificandi*, qua Diocletianus tenebatur, quamque Lactantius Mort. Perſ. C. 7. notavit, haud invalidum huic opinioni robur addet. WESS.

OTOPISO] Hæc manſio ſuperiore itinere nominatur *Topinio*, a Ptolemaeo *Topiris*. SIML.

OTOPISVM M. P. XVIIII.] *In Regio exemplari legitur* Atopiſo M. P. XVIII. *In Blandiniano, & Longoliano* Otopiſio M. P. XVIII. *In Neapolitano* Otopiſo M. P. XVIII. SUR.

OTOPISO.] *Otopiſio* Pariſinus. *Topiro* rectum eſt. Diceres huc referri oportere ex L. ult. C. Theod. de Primicer. *X. Kal. Oct. Topiſo*: ſed cum *Otopiſo* ſit pravum, non injuria id alíorſum transtulimus. Vid. ſupra p. 137. WESS.

STABVLVM DIOMEDIS M. P. XXII.] *Pomponius lib. ii. c.* 2. Tum Sthenas fluvius, & ripis ejus adjacens Maronia. Regio ulterior Diomedem tulit, immanibus equis mandendos ſolitum objectare advenas, & eiſdem ab Hercule objectum. Turris, quam Diomedis vocant, ſignum fabulæ remanet. *Plinius Lib.* 4. *cap.* 11. *in* Thracia *provincia oppidum fuiſſe* Tyridam (*ita enim in vetuſtis legitur exemplaribus non* Tindam) Diomedis *equorum ſtabulis dirum perhibet. Solinus Polyhiſt. C.* 10. Tyrida, *inquit*, oppidum fuit, equorum Diomedis ſtabulum: ſed ceſſit ævo, ſolumque turris veſtigium adhuc durat: *qua manſio nunc hoc indicari Itinerario videtur, à Pomponio & Solino* Turris *vocata*. SUR.

STABVLO DIOMEDIS] *Ad Stabulodio* Itiner. H., quod quid ſit, ad percipiendum nihil habet difficile. Seneca Herc. Oet. ℣. 1538.

Thraciae ſi quis Rhodopes alumnus,
Durior terris Helices nivoſa,
Spargit humano STABVLVM cruore.

Tyrida & ſtabulatos in ea Diomedis equos Capella quoque L. VI. p. 212. memorat: plura ad Itiner. Hieroſ. WESS.

IMPARAM SIVE PYRSAOLIM M. P. XVIII.] *In Regio evaneſcentibus litteris* In I.. A.. ſive Pirſoali M. P. XVIII. *In Blandiniano* Inípara ſive Pyrſoalii nunc Maximianopoli M. P. XVIII. *Neapolitano* Juraparo ſive Pyrſoalii nunc Maximianopoli M. P. XVIII: *& in Longoliano* Impara ſive Pyrſoalii nunc Maximianopoli M. P. XVIII. *Supra duæ manſiones ab Antonino repoſita ſunt, itinere* à Dyrrhachio Byzantium, Pyrſoalis, & Timporum: *videturque hoc itinere à Stabulo Diomedis* Imparae (*ſive Timporum ea eſt*) & Pyrſoalis, *quaſi aqua diſtantia, manſio proponi. In reliquis, excepto Regio, illa verba* Pyrſoali *adduntur*, nunc Maximianopolim, *quæ tanquam aliena diſtinguuntur.* SUR.

IMPARA SIVE.] MSS. nihil hoc loco vitioſius eſt; nam Cuſani, *Impara ſive Pyrſo, alii nunc Maximianopoli:* Vaticanus, *Inipora ſive Pirſoali M. P. XVIII.*, ſine Maximianopolis mentione ulla: nec melius ceteri. Putem ita conſtitui atque ordinari debere, *Perſulis, nunc Maximianopoli M. P. XVIII*, ut *Impara* ex ſede ſua exulet, colacanda inter Bricizen & Trajanopolin: ſi quid enim video, *Tempyra* indicat, pro quo *Timpore* in anterioribus eo loco habuimus, & in Hieroſ. Itiner. *Adunimpara*, cui ſi præpoſitionem detraxeris, pæne ſimili nomine videbitur. WESS.

BRICIZEM M. P. XX.] *Regium & Blandinianum*

TRAIANOPOLI.	M. P. XXXVII.
CYPSALA.	M. P. XXVIIII.
SIRACELLA.	M. P. XXX.
APRIS.	M. P. XXI.
RESISTO.	M. P. XXVI.
HERACLEA.	M. P. XXVI.
CENOPHRVRIO.	M. P. XXIIII.
MELANTIADA.	M. P. XXVIII.
BYZANTIO.	M. P. XVIIII.

DE

num Bricize M. P. XX. *In Neapolitano* Brixice M. P. XX. *Longolianum* Brizice M. P. XX. *&* Brinice *corrigitur. Supra eadem* Brendicem *summo consensu ediderunt.* SVR.

TRAJANOPOLIM M. P. XXXVII.] *In Regio auferendi casu, & Neapolitano : Blandinianum & Longolianum* Trajanopoli M. P. XXXIIII. *sed in hoc* XXXVII. *corrigitur.* SVR.

CYPSELA.] *Gipsala.* Ptolemaeo & Plinio *Cypsela.* SIML.

CYPSELAM M. P. XXVIIII.] *In Regio, fugientibus litteris*, Gij. Ala M. P. XXVIIII. *In Blandiniano* Gipsala, modo Cipsala M. P. XXVIIII. *Neapolitanum* Gipsala modo Cypsala M. P. XXVIIII. *& Longolianum* Cipsala M. P. XVIIII. *Straboni L. 7. p. 322. in vulgatis* Cypselus, *cum perhibet ex* Apollonia *in* Macedoniam, Egnatiam *viam in Orientem protendi, quam per millia passuum dimensi fuerant : & per lapideas columellas, usque* Cypselum, *&* Hebrum *amnem* M. P. IↃXXXV. *Stephanus namque* ἔτι καὶ Κύψελα πόλις Θρᾴκης, πλησίον τοῦ Ἕβρου ποταμοῦ. *Pomponio Mela L. 2. C. 2. in vetusto exemplari*, & Bisaltae Samiorum, & ingens aliquando Gipsela. *Plinius lib. 4 C. 11. in Thracia provincia*, Circa quem locum fluvius Melas, à quo sinus appellatur. Oppida Cypsela, Bisanthe. *Ptolemaeo in mediterraneis Thraciae* Κύψελα. SVR.

CYPSALA.] Membranae Cusani *Cypsala*, Vaticanae *Gypsala*, aliæ *Hypsala.* Servius Aen. I. 321. MSS. scripturam firmabit, *Est autem*, inquit de Hebro, *in Thracia ante muros Cypsalae civitatis.* Situm urbis inter amnes Melana & Hebrum signavit Livius L. XXXVIII. C. 40. *Apros*, ut vicinam urbem, Nicephorus Gregoras L. VII. C. 11. illi adjungit. Vide Leunclavii Pand. Turcic. C. 31. & Wassii Addenda in Thucydidem p. 671. WESS.

SIRACELLA.] Alias *Syrascele* vel *Syracolla.* SIML.

SYRACELLAM M. P. XXX.] *In Regio* Siracella M. P. XXX. *& infra* Sirascele: *In Blandiniano* Syracella M. P. XXIII *& infra* Syrascaele: *Neapolitano* Siracolla M. P. XXV. *Longolianum* Siracollam M. P. XXXVII. SVR.

SIRACELLA.] Cusani liber M. P. XXV., quæ proxime absunt à M. P. XXVI., quæ Itiner. H. probat. Ego mansionem hanc, si Itineraria & Ravennatem exceperis, alibi legere non memini. WESS.

APRIS.] Plinius etiam L. IV. C. 11. meminit hujus coloniæ atque eam a Philippis M. P. CLXXXVIII. distare scribit: hic autem paullo plura numerantur. SIML.

RESISTO.] Plinius *Resista* nominat & ab *Apro* XXXII. M. P. distare ait. SIML.

RESISTON M. P. XXVI.] Resisto M. P. XXVI. *praferunt manuscripta & Longolianum, cum supra pag.* CLXXVII. ab Apris Resiston *ex Plinio L. 4. C. 11. & exemplaribus Regio, & Blandiniano* XXII. M. P. *tribuantur. A* Resisto *vero* Heracleam Perinthum M. P. XXV. *& hoc itinere* M. P. XXVI. *omnia praferunt exemplaria.* SVR.

RESISTO.] MSS. in Plinio L. IV. C. 11. Resiston XXII. M. P. Apris semovent, ut Harduinus observavit; qui tamen cum addit, *forte pro XXV. nam ab Apro Resiston distare XXVI. mill. pass. auctor est Antoninus*, non recte excussisse hunc libellum videtur: perspicue enim Regius Suritae codex p. 176. M. P. XXII. Resiston atque Apros disjungit. Serventur itaque Pliniani numeri, atque hæc potius XXVI. ex Plinio & altero Itiner. loco refingantur. WESS.

COENOPHRVRION M. P. XXIIII.] *Eadem*

DE THRACIA IN ASIAM.

A TRAJANOPOLI CALLIPOLIM AD TRAJECTVM ASIAE.

M. P. CXXIX. Sic.

A TRAJANOPOLI DYMIS.	M. P. XII.
SIRASELLE.	M. P. XXXVIII.
APRIS.	M. P. XXI.
APHRODISIADE.	M. P. XXXIIII.
CALLIPOLI.	M. P. XXIIII.
A CALLIPOLI TRAJECTVS IN ASIAM LAMPSACVM VSQVE.	STADIA. LX.

INDE

dem exemplaria hac milliaria praferunt, cum supra ab Heraclea Perintho Coenophrurion XVIII. *tantum* M. P. *adsignentur.* Svr.

MELANTIADA M. P. XXVIII.] *In Regio* XXIIII. *Reliqua* M. P. XXVIII. *& supra à* Coenophrurio Melantiada M. P. XXVII. Svr.

BYZANTIVM M. P. XVIIII.] *In Regio* M. P. XXIIII. *Blandinianum & Longolianum* M. P. XVIIII. *& in Neapolitano* M. P. XVIII. *Supra à Melantiada Byzantium* M. P. XVIIII. *Confecto hoc itinere in Blandiniano legitur*, ab Aulona usque Constantinopolim M. P. DLIII. *& in Neapolitano* M. P. DCCLVII *& Longolianum Blandiniani lectionem prafert, sed* DCCLVI. *corrigit, qua in Regio non habentur, ac tanquam adjectitia, & inepte à librariis repetita, rejiciuntur.* Svr.

BYZANTIO.] Itineri huic excerpta MSS. quasi conjuratorum addunt: Ab *Aulona usque Constantinopolim M. P. IϽCCLVI.*, quæ & Basileae Simleri jussu expressa sunt. Surita inepte & præter morem repetita fuisse, bene monuit. Wess.

A TRAJANOPOLI.] In Schudii exemplari legitur, *A Trajanopoli ad Callipolim, ad Trajectum Asiae Lampsacum usque & inde Laodiceam M. P. CCCCLXXII.* Siml.

A TRAJANOPOLI.] Nostra excerpta cum editis nulla in parte dissident; neque ulla mutandi caussa est. Wess.

APHRODISIADEM M. P. XXXIIII.] *Regium & Neapolitanum* M. P. XXXIIII. *Blandinianum* XXVIII. *& Longolianum* XXIIII. *Ptolemaeo in Thracia cum* Cypsela & Apris Ἀφροδισιάς. *Stephano in Thracia* Ἀφροδίτης πόλις. *Procopius L. 4. C. 10.* περὶ τῶν Κτισμάτων, *perhibet Justinianum, ut Cherronesi incolas tutiores redderet, urbem* Aphrodisiadem *vallo munitissime, cum majore ex parte antea muris careret, circumdedisse.* Svr.

APHRODISIADE.] In scripto Cusani *Afrosiade*, additis M. P. XXXIII. Tabula *Aphrodisia*, quo modo Agathias L. V. p. 155., prave puto. In Thes. Britannico tom. II. p. 93. numus est ΑΦΡΟΔΕΙϹΙΕΩΝ & ΚΟΡϹΥΜΟϹ fluvius; qui cum nusquam alibi sit lectus, dubium est, ad hanc, an ad cognominem in Caria aut Cilicia pertineat; mihi Cariae Aphrodisias ob Plinium haud displicet: *Cariam enim fluvios circumfluere Maeandrum & Orsinum* prodidit L. V. C. 29., quorum *ORSINVS*, quem *Mossinum* veteres editi appellant, videtur esse numi hujus ΚΟΡϹΥΜΟϹ *CORSYMVS*; & tanto probabilius, quod in fluminis nomine Pliniani MSS. secum invicem dissideant. Wess.

CALLIPOLIM M. P. XXIIII.] *Regium* M. P. XXXIIII. *& reliqua* XXIIII. Svr.

CALLIPOLI.] Non longe Sesto fuit remota, & quamlibet ab elegantia & pulchritudine nomen habeat, nulla tamen re ceteris præcelluit. Agathias L. V. p. 155. Οὐ πόῤῥω δὲ Σηστοῦ, Sestum descripserat, καὶ ἑτέρα τις κεῖται πολίχνιον. ἐλάχιστον μὲν καὶ ἀκαλλὲς, καὶ οὐδὲν ὅτιοῦν ἐπίσημον ἔχον, ΚΑΛΛΙΠΟΛΙϹ δὲ ὅμως ὀνομαζόμενον. Recentiores rerum Constantinopolitanarum scriptores Καλλιούπολιν appellare solent, ut Nicephorus Gregoras L. II. C. 5. Nicetas Choniates L. VII. Imp. Is. Angeli, Ducas Hist. Byzant. C. 4. aliique. Historiam urbis & hodiernum situm cum cura exsecutus est Turnefortius Epist. XI. p. 177. Wess.

A CALLIPOLI TRAJECTVM IN ASIAM LAMPSACVM VSQVE STAD. LX.] *Habet Regium exemplar. Reliqua* A Callipoli Trajectum stad. LXX. *Strabo L. 13. p. 589.*

INDE ABYDO.	M. P. XXIIII.
DARDANO.	M. P. IX.
ILIO.	M. P. XII.
TROAS.	M. P. XVI.

Callipolim *à* Lampſaco *non amplius* XL. ſtadiis *abeſſe auctor eſt.* Europa *tamen ab* Aſia *ſeptem ſtadiis dirimebatur. Plinius lib.* 3. *c.* 11. Et Helleſpontus ſeptem, ut diximus, ſtadiis Europam ab Aſia dividens, quattuor illinc inter ſe contrarias urbes habet: in Europa Callipolin & Seſton; in Aſia Lampſacum & Abydon. *Strabo ad promuntorium juxta* Dardanum, *ſeptem item ſtadiorum mare* Aſiam *ab* Europa *dirimere tradit, à Xerxe ponte conſtratum.* Lampſacum, *unde nomen invenerit Pomponius memorat, extremo libro primo:* Lampſacum Phocaeis appellantibus nomen ex eo traxit, quod conſulentibus, in quasnam terras potiſſimum tenderent, reſponſum erat, ubi primum fulſiſſet, ibi ſedem capeſſere. SVR.

TRAJECTVS IN ASIAM.] Sic Cuſani ſchedæ, quibus parere placuit. Numeri corrupti, ut è MSS. nullum auxilium, ita ex illis, quæ Surita adſcripſit, ſanitatem recipere poſſunt. De Lampſaco vide Scholia Apollonii Rhodii L. I. Argon. 933. & Waſſium ad Thucydidem L. VI. 59. WESS.

ABIBO.] Rectius *Abide.* SIML.

INDE ABYDVM M. P. XXIIII.] *In Regio,* Abido M. P. XXIIII. *& in reliquis,* Inde Abydo M. P. XXIIII. *Strabo L.* 13. *p.* 589. Lampſacum *inſignem ſua atate urbem, qua optimum habebat portum ab Abydo* CLXX. *diſtare ſtadia tradit: quod ſpatium* XXIIII. *milliaria non aquat. Ex* Abydi *anguſtiis ad* Aeſepum *flumen, &* Cyzicenum *agrum ad Propontidem Troadis regionem pertinere, idem memoria prodit.* SVR.

ABYDO.] Vaticanus *Ab yro,* ceteri *Abido. Avido* Tabula cum eodem a Lampſaco intervallo. Capella VII. ſtadiis ad Abydum patere Helleſpontum memorat L. VI. p. 212. Xenophon ὁ πλεῖον ὀκτὼ σταδίων L. IV. Hellen. p. 418. ſed Capellae adſtipulatur Herodotus L. IV. C. 85. & VII. C. 34. Vide Waſſium in Thucydidem L. VIII. C. 61. WESS.

DARDANVM M. P. VIIII.] *Livius libro* xxxvii. *C.* 9. In portum, quem vocant Achaeorum, claſſem primum advertit: inde Ilium aſcendit, ſacrificioque Minervae facto, legationes finitimas ab Elaeunte, & Dardano & Raetheo, tradentes in fidem civitates ſuas, benigne audivit. *Poſt Abydum* Dardanum *promuntorium eſſe, & urbem* Dardanum *lxx. ſtadiis ab* Abydo, *quo L. Sylla, & Mithridates convenerint, Strabo L.* 13. *p.* 595. *memorat: & Plutarchus in Sylla congreſſos fuiſſe* Dardani Troadis *perhibet. Plinio lib.* 5 *c.* 30. *à* Rhoeteo Dardanium *oppidum parvum abeſſe ſtadiis lxx. tradit. Ptolemaeo in Helleſponte* Abydus, *&* Δάρδανον *collocantur. Stephano* Δάρδανος πόλις Τρῳάδος, *ἡ πρότερον Τευκρίς.* SVR.

DARDANO.] Δάρδανον, ἥτις δὴ Ἀβύδῳ ὁμουρός ἐστι, *quae Abydo confinis eſt* Herodotus L. VII. C. 43. Tabula VIIII. M. P. ſemovet Abydo. WESS.

ILIVM M. P. XII.] *Strabo L.* 13. *p.* 593. Ilienſium *urbem* xxx. *fere ſtadiis diſtare ab eo loco, quo* vetus Ilium *ab* Ilo *conditum fuerat, ſuperius ad orientem,* Idam *&* Dardanum *verſus memorat, juxta vicum, qui ejus atate,* Ilienſium *dicebatur. De hac urbe plura ab eo ſcitu admodum digna referuntur, quam* novi Ilii *cognomine diſtinguit.* SVR.

ILIO.] Strabo L. XIII. p. 591. Ilium Abydo ſtadiis centum circiter & LXX. disjungit, numeros Itinerarii egregie firmans. Urbis fata & calamitates Ariſtides Rhodiaca tom. II. p. 369. Appianus Mithridat. p. 346. Tzetzes in Lycophron. ℣. 69. pluresque alii deſcribunt. WESS.

TROADEM M. P. XVI.] *Livius* Alexandriam Troadem *adpellat libro xxxvii. C.* 35. *Strabo poſt Alexandri Magni obitum ejus urbis curam à Lyſimacho ſuſceptam, qua jam ab* Antigono *habita erat, &* Antigoniam *nuncupatam perhibet; & coloniam Romanam deductam inter inſignes urbes ſua atate haberi. Plinius lib.* 5. *C.* 30., Ipſaque Troas, Antigonia dicta, nunc Alexandria, colonia Romana. *Ptolemaeo* Ἀλεξάνδρεια Τρῳὰς *minoris* Phrygiae *Aſia provincia, ſeu* Troadis. *Nicephorus Calliſtus plura ſcitu digna*

ANTANDRO.	M. P. XXXV.
ADRAMVTTIO.	M. P. XXXI.
PERGAMO.	M. P. LIII.
GERME.	M. P. XXV.
	THYA-

gua commemorat de Silvano Troadis *Episcopo.* SVR.

TROAS.] *Alexandria Troas M. P. XVI.* Tabulæ: numi urbem COL. AVG. TROAD., & qui Caracallae honori sunt dati, COL. AVG. TROA. ALEX., ac COL. AVG. ANTONINIAN. ALEXAN. vocant. Præter eos Goltzius in Thesauro alium memorat, inscriptum *COL. TROAS ANTIGONIA ALEXAND. LEG. XXI.*, quem tamen Vaillantius tom. I. Colon. p. 161. falsi arguit, quod sub Augusto Legio XXI. nulla fuerit; quæ ratio tum valeret, si Goltzius sub Augusto procusum fuisse decrevisset. *Troadem* multis illustrarunt excellenti eruditione viri Usserius ad Act. Ignatii & Spanhemius Hym. Callimachi in Cerer. ✝. 135. Ceterum hinc ad Pergamum versus per easdem urbes iter Xenophon continuavit L. VII. Exped. Cyri p. 331. WESS.

ANTANDRVM M. P. XXXV.] *Hac urbs sub Ida monte in* Mysia Aeolidis *Stephano: & Ptolemaeo extra Aeolidem in minore* Phrygia. *Plinio L. 5. C. 30.* in litore Antandros, Edonis prius vocata. SVR.

ANTANDRO.] Nominis caussas adferibit Mela L. I. C. 18., quibus alias addit Servius Aeneid. III. 6.

——— *Classemque sub ipsa*
Antandro, & Phrygiae molimur montibus Idae,

qui poëtæ versus clara luce è Thucydide L. IV. C. 52. circumfundi poterit. Cusani & Parisienses membranæ *A Tandro* M. P. XXV. WESS.

ADRAMYTTIVM M. P. XXXI.] *Strabo L. 13. p. 607.* Adramyttium *Atheniensium fuisse coloniam, qua & portum haberet, & navale, & bello Mithridatico magna calamitate affectam memorat. Ab ea* Adramyttenus *sinus dictus, cuius pars est* Elaiticus. *Ptolemaeo* Ἀδραμύττιον. *nam cum* τ, *aut* δ *id nomen describi, Stephanus admonet.* SVR.

ADRAMVTTIO.] *Hadrainto* M. P. XXI. Cusani liber, alii *Hadramitio.* Hierocles Ἀδραμύττιον ἡ ποτὲ Λυρνησσός, dissentiente Strabone & Homeri Lyrnesum stadiis LXXX. Adramuttio removente L. XIII. p. 612. Alii Homeri Iliad. A. 366. *Theben* esse volunt, ut scholiorum auctor & Diaconus in Aspid. Hesiodi ✝. 49., quam cum poetarum princeps Ἱερὴν πόλιν Ἠετίωνος appellet, nihil sane caussæ erat, quamobrem Jos. Barnesius Euripidis Andromach. ✝. 1.

Ἀσιάτιδος γῆς σχῆμα, Θηβαία πόλις,

de evanida & menti tantum infixa Asiæ gloria acciperet. Ceterum in *Adramyttii* nomine sibi non constant scriptores, qua de re viri Clariss. Dukerus Thucydid. L. V. C. 1. & Wassius L. VIII. C. 108. Nunc *Edrimit*, si Leunclavio Pand. Turc. C. 23. fides, aut *Landrymyti*, ut Bullialdus in Ducae Hist. Byzant. C. 17. vocitant. WESS.

PERGAMO.] Mysiae urbs erat, Herodiano tamen L. IV. C. 8. Πέργαμος τῆς Ἀσίας, proconsularem Asiam, quam sæpe Asiam simpliciter appellari ex Aristidis Orat. de Concordia tom. II p. 301. novimus, intelligenti. Θρόνος τοῦ Σατανᾶ Apocal. II. 13. in urbe fuisse dicitur, cujus tituli caussam egregie exsecutus in Comment. Camp. Vitringa est. Vide Ezech. Spanhemii Epist. IV. ad Morellium & Joan. Masson in Vit. Aristidis. WESS.

GERME.] Vel *Gerine* vel *Gerre.* SIML.

GERMAM M. P. XXX.] *Hæc* Germa *est cognomento* sacra: *Ptolemaeo inter Mediterraneas* Mysiae *minoris in* Hellesponto ἱερὰ Γέρμη, *altera ab ea, cui colonia cognomen tribuit, in* Tolistobogiis, *cujus supra ab Antonino fit mentio, itinere à* Pessinunte Ancyram. *Stephano* Hellespontia *cognominatur, & ab Herodiano* Asiæ *attributa.* SVR.

GERME.] Ita Cusani codex atque alii. Tabula *Gerame* M. P. XXV. a Pergamo. Est hæc alia ac ἱερὰ Γέρμη, *sacra Germe:* locatur enim a Ptolemaeo in Mysia minore, qua ad Hellespontum vergit; a Stephano vero πλησίον τῆς Κυζικοῦ

THYATIRA.	M. P. XXXIII.
SARDIS.	M. P. XXXIII.
PHILADELPHIA.	M. P. XXVIII.
TRIPOLI.	M. P. XXXIII.

HIE-

Κυζικῶ *proxime Cyzicum:* neutrum in hanc cadit. *Germis* Antonium à Macedonianis contrucidatum refert Marcellinus Chron. A. CCCCXXIX., sed neque illæ Germae cum nostra componi possunt, ut ex Socrate L. IV. H. E. C. 11., ubi de eadem cæde agit, perspicuum est. Fuit itaque mansio obscurior. Γέρμη Phrygiae apud Stephanum non longe abit a Tabulæ *Gerame*, nec tamen esse finivero. WESS.

THYATIRA M. P. XXXI.] *Et femineo, & neutro genere profertur. Livius libro XXXVII. C. 21.* Inde per Thyatira Sardeis *rediit. Item Plutarchus in Sylla, Appianus. Ptolemaeus inter urbes Asia provincia, Lydia & Maoniae,* Thyatiris, *cognomen* Metropolis *tribuit.* SUR.

THYATIRA.] Tabula prave *Tyatum*, sed in M. P. egregie consentiens. Lapides urbem ΛΑΜΠΡΟΤΑΤΗΝ ΘΥΑΤΕΙΡΗΝΩΝ ΠΟΛΙΝ vocant; incolæ præter *Tyrimnum* ΤΥΡΙΜΝΟΝ aut ΤΥΡΙΜΝΑΝ Deum Dianam colebant *Boritenen* ΒΟΡΕΙΤΗΝΗΝ, ut ex numo, quem L. Holsteinius ad Stephan. produxit, & binis aliis Thesauri Britan. tom. II. p. 107. apparet. Ecquod ergo dubium esse potest, refingi epigramma Græcum, quod Smithus Notit. VII. Eccles. p. 20. inseruit,

ΑΓΑΘΗ ΤΥΧΗ
ΑΡΤΕΜΙΔΙ ΟΡΕΙΤΙΝ.
ΠΑΤΡΙΔΙ ΓΛΑΥΚΩΝ ΕΥΜ
ΔΟΝΤΟΣ ΑΝΕΘΗΚ.

& ΒΟΡΕΙΤΗΝΗ scribi oportere; præsertim cum Sponius tom. I. Itin. p. 391. ΟΡΕΙΤ... legerit: cetera inscriptionis, modo integram esse liqueret, una alterave litera additis, a sanitate non multum afuerint. Pergamo milliar. XLVIII. Smithus removet. plura ad Hieroclem. WESS.

SARDEIS M. P. XXXIII.] *In Regio deest numerus milliarium. In Blandiniano & Longoliano* M. P. XXXIII. *Neapolitano* M. P. XXXVI. SUR.

SARDIS.] Sic MSS. Cusani codex *Sardis M. P. XXXVI.*, quæ & in Tabula, licet urbis nomen perierit, conspiciuntur. Herodotus τὰς Σάρδις L. I. C. 15. passimque alibi: *Croesi regia Sardis* Horatius L. I. Ep. II. 2. *Oppidum Sardis* Servius Georg. I. 56. Thucydidis tamen scholia Σάρδεις de urbe, Σάρδις de civibus dici monent. Urbem sub Tmolo positam interluisse Pactolum nemo ignorat: Homeri tempore Ὕδη *Hyde* dicebatur, si Leandro apud Stephan. & Scholiastae Iliad. Υ. 385. fidere liceat: posterior sibi certe non constat, quando Iliad. Ε. 44. eandem Poetae Τάρνην *Tarnen* appellari adfirmat. Aberat Thyatiris diei itinere, ut Acta S. Carpi C. 2. & Wehlerus L. III. Itin. p. 265., ubi & parietinas ejus describit, trium vero dierum intervallo Epheso, quemamodum Xenophon L. III. Hellen. p. 381. & Herodotus L. V. C. 5. observarunt. WESS.

PHILADELPHIA.] *PHILADELPHEA* in marmorea basi, commentario Theod. Laur. Gronovii explicita, quem Cap. 22. vide. Φιλαδελφία ἡ ἐν Λυδίᾳ Dioscoridi L. V. C. 131. Nunc, ut pleræque per Asiam minorem, in ruinis est: diutissime tamen Turcarum potentiæ restitit; nam cum per centum circiter annos, vicinis urbibus jam domitis, Turcis obstitisset, seque, Graecorum Impp. alia agentibus, strenue defendisset, demum a Bajazethe, quem *fulmen* populares vocant, occupata est, Duca Histor. Byzant. C. 4. auctore: addit Laonic. Chalcocondyles L. II. Emmanuelem Imp. victori Turcae in subjuganda urbe auxilio fuisse; nec captam tamen Bajazethes solo æquavit, licet ita visum Thom. Smitho Notit. VII. Eccles. p. 33. Nam ex Duca C. 17. & 18. apertum est, post Turcae capitivitatem & mortem superstitem floruisse. Putem a Timure gravissime fuisse afflictam, & cives, quod solvendo non essent, dirum in modum excarnificatos, ob ea, quæ apud Ducam C. 22. leguntur. WESS.

TRIPOLIM M. P. XXXIII.] *In Regio* M. P. XXXIII. *& in reliquis* M. P. XXXIII. *Ptolemaeo. Inter urbes Lydiae & Maeoniae cum* Thyatiris Sardis, (*quam Horatius* Croesi regiam *cogno-*

HIERAPOLI. M. P. XII.
LAVDICIA. M. P. VI.

ITER DE DALMATIA IN MACEDONIAM, ID EST, SALONIS DYRRHACHIVM. M. P. CCCIII. Sic.

PONTE TILVRI. M. P. XVI.

TRO-

nominat) Philadelphiam *&* Tripolim *conlocat.* SVR.

TRIPOLI.] XXXVIII. M. P. Philadelphia disjungitur in Tabula. Credo hanc esse è Thesaur. p. CIↃLXXX. 3. ACIAC ΤΡΙΠΟΛΙΝ ΠΟΛΙΝ ΑΓΝΗΝ. Apposita erat Maeandro, unde numi ΤΡΙΠΟΛΕΙΤΩΝ ΜΑΙΑΝΔΡΟC apud Vaillantium. *Κόμμοδος Τριπόλεως τῆς Λυδίας* in Act. V. Concilii Ephesini I., sed Cariae a Ptolemaeo contribuitur. WESS.

HIERAPOLIM M. P. XII.] *Plinius lib.* 5. *C.* 29. Hierapolitarum *meminit, qui conventui* Cybiratico Phrygiae *contribuebantur: quo &* Laodicia, *qua hoc itinere* Hierapolim *prope contingit: Strabo item in ea regione cum* Magnesia *&* Myunte Hierapolis *mentionem fecit. Stephanus hujus urbis meminit.* SVR.

HIERAPOLI.] Phrygiae ad Maeandrum urbs erat; unde ΜΕΝΑΝΔΡΟC ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΗC ΠΡΟC ΜΑΙΑΝΔΡΟΝ ΠΟΤΑΜΟΝ in lapide, quem L. Holsteinius ad Stephan. exscripsit: in alio apud Smithum Notit. VII. Eccles. p. 37. ΧΡΥCΟΠΟΛΙC ΙΕΡΑΠΟΛΙC, & titulo plane superbo, ΑCΙΔΟC ΕΥΡΩΠΗC ΠΡΟΦΕΡΕCΤΑΤΟΝ ΟΥΔΑC ΑΠΑΝΤΩΝ, quo urbibus Asiæ atque Europæ præstare omnibus dicitur. Philostratus L. II. Vit. Soph. C. 24. urbibus Asiæ, quæ maxime florent, annumerat, *κα-ταλυτία δ' αὐτη*, inquit, *τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν ὅσαι ἐπανθέουσι*. Colebant Apollinem Archegeten, quo de Spanhemius Hymn. Callimachi in Apollin. ℣. 57, incolæ, ut ex lapide Smithi, cui inerat ΑΠΟΛΛΩΝΙ ΑΡΧΗΓ., apparet. Refer ergo huc numum Thesaur. Britan. tom. II. p. 111., cujus una pars ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΩΝ, altera circa radiati Apollinis caput ΑΡΧΗΓΕΤΗC inscripta est. WESS.

LAODICIAM M. P. VI.] *Ptolemaeo hac est Λαοδικία ad* Lycum *fluvium. Strabo auctor est* Caprum *&* Lycum *fluvios in Maeandrum influere: & quod* Laodicea Lyco *proxima sit, ab eo nomen sumpsisse. Plinius Lib.* 5. *C.* 29. *impositam esse* Lyco *flumini, latera alluentibus* Asopo & Carpo. *Inter ejus nominis urbes, hanc* Lydiae *Stephanus Antiochum condidisse perhibet, Stratonices filium.* SVR.

LAVDICIA.] Sic MSS., quod quare spernendum non sit, diximus ante. Tabula *Laudicium Pylicum*, pro *Laudicia epi Lycum*, ut L. Holsteinius ad Stephan. voluit, aut *peri Lycon*; nam Ravennas L. II. C. 18. *Laoditia perillicon* ex simili Tabula exscripsit. Sita fuit in Cariae & Phrygiæ finibus; unde Philostrato L. I. Vit. Soph. C. 25. *Λαοδίκεια ἡ ἐν Καρίᾳ, ποταμῷ ἐπώνυμος Λύκῳ* dicitur, qui tamen paullo ante suam ætatem in Phrygia fuisse §. 7. addit. Cives, ut ab aliis ejusdem nominis discernerentur, a vicino flumine sese appellabant, uti in lapide Gudiano p. CCCXXXIII. 15.

ΕΝΘΑΔ
Ε ΚΕΙΤΑΙ
ΤΡΥΦΩΝ
ΛΑΔΙΚΥC (sic)
ΤΗC ΠΡΟC
ΛΥΚΟΝ

& apud Diogenem Laert. L. IX. 116. *Ἀντίοχος Λαοδικεὺς ἀπὸ Λύκου*, cui geminum est è lapide Holsteinii ad Stephan. *POPVLVS LAODICENSIS AF LYCO*

ITER DE DALMATIA.] Sic jubet Cusani MS. Quod vero additur *in Macedoniam*, id non injuria ceteris accessit: Dyrrhachium enim post Persea debellatum Macedoniae fuit transcriptum. Dio L. XLI. p. 197. *Τὸ δὲ Δυῤῥάχιον ἐν τῇ γῇ τῇ πρότερον μὲν Ἰλλυριῶν τῶν Παρθινῶν, νῦν δὲ καὶ τότε γε τῇδε Μακεδονίᾳ νενομισμένῃ, κεῖται.* *Dyrrhachium in regione, qua ante Illyriorum Parthinorum erat, nunc, ut isto tempore, Macedonia censetur, situm erat.* WESS.

M. P. CCCIII.] *In Regio* M. P. CCCVI. *& reliqua* M. P. CCCIII. *cujus summa ratio constat.* SVR.

PONTEM TILVRI M. P. XVI.] *In Regio* M. P. II. *& in reliquis* M. P. XVI. SVR.

TRONO.	M. P. XII.
BILVBIO.	M. P. XIII.
AVFVSTIANIS.	M. P. XVIII.
NARONA.	M. P. XXV.
DALLVNTO.	M. P. XXV.
LEVSINIO.	M. P. XL.
ANDARBA.	M. P. XXVIIII.
SALLVNTO.	M. P. XVIII.

ALA-

PONTE TILVRI.] Tabula *Tilurio M. P. XVI.* Salonis removet: Ravennas L. IV. C. 16. *Tilurion, Ponteluri.* Tilurio flumini, aliunde vix cognito, pons impositus fuit: censuit quidem Joan. Lucius L. I. Reg. Dalmat. C. 4. Tilurium Stephani *Nestum* esse; an vero aliis hoc sit approbaturus nescio: mihi sane Stephanus Illyridis fines latissime propagasse & Thraciae fluvium intellexisse videtur. Wess.

BILVDIVM M. P. XII.] *In Regio* Bilubium M. P. XIII. *& in reliquis* Biludium. Svr.

BILVBIO.] Regii MS. lectio præferenda est ob Tabulæ *Billubio M. P. XXII.* a Tiluri ponte. Plinio videtur *Tribulium* dici L. III. C. 22. *In hoc tractu sunt Burnum, Andetrium, Tribulium, nobilitata populi Romani præliis castella.* Præcedentem mansionem nusquam inveni. Wess.

AVFVSTIANAS M. P. XVIII.] *In Regio* Ausaustinianis, *& in reliquis* Ausustianis. *Vide an legendum sit* Ad Faustinianas, *aut* ad Fustianas. Svr.

AVFVSTIANIS.] Tabula *Ad Fusciana,* quod ego verius esse putem, quantumvis cum Itinerario Ravennas faciat. Wess.

NARONAM M. P. XXV.] *In Regio* Naronia M. P. XXV. *Blandinianum* Harona M. P. XXV. *Neapolitanum* Narona M. P. XXX. *Longolianum* Arona M. P. XXV. *&* Narona M. P. XXX. *corrigit. Plinio L. 3. C. 22.* Narona Colonia tertii conventus, à Salona LXXXII. M. P., apposita cognominis sui fluvio, à mari XX. M. P. *Ita enim in Cæsaraugustano legitur exemplari, & in Toletano* à Salona LXXV. M. P. *distare, & aliud item Caesaraugustanum exemplar* M. P. LXXX. *Ex hoc vero itinere à* Salonis LXXXIIII. M. P. *ducuntur. Ptolemaeo in Dalmatiae mediterraneis* Ναρβωνὰ Κολώνια *pro* Ναρωνὰ. Svr.

NARONA.] Laudo H. Suritam, Ptolemaeo succurrentem. MSS. Palatini Ναρβῶνα ἐπίσημος κολωνία, Ill. Scaligero teste; nec aliter Coislinianus codex: unde Ναρῶνα probum videtur. Scaliger quidem ad Eusebium n. MMCCXCVIII. Plinio, Ptolemaeo & Itinerariis *Narbonam* restituit, sed, quod Salmasius observare ad Fl. Vopisci Carum C. 4. haud neglexit, obstant conjecturæ veteres membranæ, & *Naro fluvius magnus, pulcher & pisculentus,* uti Catoni apud Nonium p. 151. Ed. Sedan. dicitur: officit prætera Titi Imp. numus in Goltzii Thes. COL. NARONA inscriptus. Ceterum Tabula M. P. XXVI. adponit, Cusani autem liber XXX. M. Wess.

DALLVNTO.] *Dilunto* est in Tabula, quæ & *Leusinio* agnoscit. Nescio an posteriori lucem adferre possit Imp. Constantinus de Administ. Imper. C. 29.; auctor est Λαῦ præcipitem & præruptum locum significare; inde vero Λαυσαῖος *Lauseos* in Illyrico cognomen duxisse, quod præcipitia incolerent. Wess.

ANDARBA.] Ravennas *Auderba*, Tabula *Sanderva*, quæ, ut perspicuum est, ex *Andarba* originem acceperunt. *Sallunto* in eadem inest, sed bis repetitum. Wess.

ALATAM M. P. XVII.] *Hæc videtur esse, qua in* Illyride *inter mediterraneas* Dalmatiae *urbes recensetur à Ptolemaeo* Ἄλατα. Svr.

ALATA.] Tabula *Nalata*, rectius *Aleta* Ravennas; ex quo etiam vero fit simillimum, Ptolemaei eandem atque hanc esse mansionem: nam nominis differentia, quæ Ch. Cellarium L. II. G. A. C. 8. p. 619. ab assensu cohibuit, Ravennatis scriptura tollitur. Wess.

BIRZIMINIO.] Forte *Rhizana* Ptolemaei; Plinio *Rizinium*. Siml.

BIRZIMINIVM M. P. X.] *Omnia conveniunt in hanc lectionem exemplaria.* Svr.

BIRZIMINIO.] In Tabula *Bersumno* est cum pari X. M. intervallo. Ravennas *Burzumi* præfert, nec alium novi, qui commemoratione digna-

ALATA.	M. P. XVII.
BIRZIMINIO.	M. P. X.
CINNA.	M. P. XVIII.
SCODRA.	M. P. XII.
DYRRHACHIO.	M. P. L.

DE ITALIA IN GALLIAS.

A MEDIOLANO ARELATE PER ALPES COTTIAS. M. P. CCCCXI. Sic:

TI-

dignatus fuerit: nam Simleri conjecturam Tabula evertit, *Rizinium* hinc distinguens & ad mare apponens, hoc in mediterraneis sedem occupante. *Berbolimbum* Dalmatiae emporium Sophronius in Vit. Hilarionis habet: Εἰς Βερβίλιμβον ἐμπόριον τῆς Δαλματίας κατάιρει· at neque illud huc referri poterit, utpote mari proximum; & præterea, quæ non injusta H. Rosweidi suspicio est, turpi errore a Sophronio ex Hieronymi *brevi lembo*, quo Hilarionem in Dalmatiam transfretasse prodit, nec addicentibus auspiciis exstructum. Vid. ad illam Vitam C. 34. WESS.

CINNAM M. P. XVIII.] *Manuscripta & Longolianum* Cinna M. P. XVIII. *Ptolemaeo in eadem* Illyridis *provincia inter mediterraneas urbes* Dalmatiae Κίννα. SUR.

CINNA.] Tabula *Sinna*. Est apud Optatum Milevitanum L. I. Schis. Don. Cap. 23. *Florianus a Sinna*, qui præter ceteros in caussa Donatistarum judex sederit: nec huic tamen urbi episcopus fuit, siquidem *Italis*, ut diserte Optatus, fuit annumeratus. Tabula XVI. tantum M. P. addit. WESS.

SCODRAM M. P. XII.] *Plinius L. 3. C. 22.* Amnis Drilo, superque eum oppidum civium Romanorum Scodra, à mari XVIII. M. P. *Ptolemaeo in eadem regione* Σκόδρα. SUR.

SCODRA.] Eam Gentius sibi ceperat, velut regni totius arcem, & quod Labeatium gentis munitissima longe esset & difficilis aditu, Livius L. XLIV. C. 31. Romani colonis eam locupletarunt, si fides numo Ligoriano, quem L. Holsteinius in Ortel. Thes. p. 171. exscripsit, præferenti *COL. CLAVDIA AVGVSTA SCODRA*. Nunc *Scutari*, ubi ad pontem in veteri lapide REIP. SCODR. memoria durat apud Gruterum Thes. p. CLXIII. 1. WESS.

PER ALPES COTTIAS M. P. CCCCXI.] *In Regio* per Alpes Gottias, *& numeri summæ desunt. Blandinianum* per Alpes Pontias M. P. CCCCXI. *& Neapolitanum*, per Alpes pontias M. P. CCCCXV. *& Longolianum* per Alpes pontias M. P. CCCCXI. *&* XV. *corrigit. Aliud iter per Alpes maritimas Arelato usque supra processit: nunc* per Cottias *iter eo peragitur. Ammianus libro XV. C.* 10. Aggeribus cedit Alpium Cottiarum: quas rex Cottius perdomitis Galliis, solus in angustiis latens, inviaque locorum asperitate confisus, lenito tandem timore in amicitiam Octaviani receptus principis, molibus magnis exstruxit, ad vicem memorabilis muneris compendiarias, & viantibus opportunas: medias inter alias Alpes vetustas. *Et paulo post*: Et licet hæc, quam diximus, via media sit, & compendiaria, magisque celebris, tamen etiam aliæ multo antea temporibus sunt constructæ diversis. Thebanus Hercules ad Geryonem exstinguendum, ut relatum est, & Tauriscum lenius gradiens, prope maritimas composuit Alpes. SUR.

PER ALPES COTTIAS] *Pontias Alpes* Vaticanus & in sua editione Simlerus. *Cottiae* Alpes Galliam ab Italia separabant. Sozomenus L. IX. H. E. C. 11. μέχρι τῆς μεταξὺ Ἰταλίας καὶ Γαλατίας ὅρων, ἃς Κοττίας Ἄλπεις Ῥωμαῖοι καλοῦσιν· Labente ætate *Gottiae* sermonis quodam vitio, ut infra in Regio *Guttio*, videntur dictæ scriptæve: hinc certe enata Bonincontro Morigiæ, ut in Chron. Modoëtiensi p. 1066. de Theodorico scriberet, occasio: *Hic ordinavit, ut Italia Gothia diceretur, quia ipse Gothus erat: unde usque hodie Alpes, in quibus Terdona, Bobium, Janua, Sagona, Albingana, Aquis, Gothiae Alpes nominantur.* Vid. Jos. Simlerum in Comm. de Alp. p. 89. WESS.

COT-

TICINVM.	M. P. XXII.
LAVMELLVM.	M. P. XXII.
COTTIAE.	M. P. XXIII.
CARBANTIA.	M. P. XII.
RIGOMAGO.	M. P. XII.
QVADRATIS.	M. P. XV.

TAV-

COTTIAS M. P. XXIII.] *In Regio* Guttie M. P. XII. *In Blandiniano* Cottiae M. P. XXIII. *& in Neapolitano* Cottiae M. P. XXIII. *Strabo libro iiii. p.* 179. Cottii *oppidi mentionem fecit in hac regione.* SVR.

COTTIAE.] Hoc è MSS. ob Tabulæ & Itin. Hier. conſenſionem reſtitui. Tabula ſolemne urbis inſigne addit, cum *mutatio* tantum in Itiner. H. ſit: equidem urbem fuiſſe non temere credam: nam *Cottium* nullo auctore Strabonis interpres architectatus eſt: πρὸς τὴν Κοττίου, ut bene magnus Caſaubonus, eſt πρὸς τὴν Κοττίου γῆν· Nunc vico inſigni nomen eſt *Cezo.* WESS.

CARBANTIAM M. P. XII.] *In Regio* Carbantia M. P. XII. *In Blandiniano* Garantiae M. P. XXII. *Neapolitano* Carcantiae M. P. XII. *& Longoliano* Carantiae M. P. XXII. *&* Carcantiae XII. *corrigit.* SVR.

CARBANTIA.] Dedimus hoc optimo Suritae codici, ut vulgatum amplecteremur; licet in dubio maneat, hoccine an *Scarcantiae M. P. XII.*, ut Cuſani, an *Carcantiae*, quod in aliis eſt, verius ſit. Situm ſignavit Ph. Cluverius ad Padi Seſſitisque confluentes, ubi *la Grangia*; qui locus cum à Cottiis M. P. VII. ſit remotus, oportet numeri vitio ſint fœdati. WESS.

RIGOMAGO.] *Rigemagenſis pagus* eſt in Abbonis Teſtamento, ætate Caroli M. ſcripto. *Rigomagenſium civitatem* Notit. Provinc. Galliæ novit, qua de commodiore loco. *Trino*, oppidum Pado appoſitum, Cluverio L. I. Ital. A. p. 234.; rectius *Rincum* Auctori Diſſert. Chorogr. Ital. p. CXIX. WESS.

QVADRATAS M. P. XV.] *In Regio* Quadrato M. P. XIII. *& infra* Quadratis. *In Blandiniano* Quadratis M. P. XXV. *In Neapolitano* Quadratis M. P. XXV. *& Longolianum* M. P. XX. *&* XV. *corrigit.* SVR.

QVADRATIS.] Tabula M. P. XXIII. Rigomago ſeparat; unde ſuſpicio eſt, alteram denarii notam è Regio MS. excidiſſe, tamen Vaticanae & Cuſani ſchedæ M. P. XV. Ravennati L. IV. C. 30. *Quadrata mumum*, quo utrum *munimentum*, an aliud indicaverit, non ſatis explorate cognoſco; habet ibidem *Quadratam Padam*, pro quo multo verius Tabula *Quadrata ad Padum.* Vide Diſſert. Chorogr. Ital. p. CIX. WESS.

TAVRINOS M. P. XXIII.] *In Regio* M. P. XXIIII. *& reliqua* XXIII. *Livius libro xxi. C.* 38. Taurini, Galliæ proxima gens in Italia. *Plinius lib.* 3. *C.* 17., *in regione Tranſpadana* Coloniae ab Alpium radicibus Auguſta Taurinorum, antiqua Ligurum ſtirpe, inde navigabili Pado. *Ptolemaeus* Taurinos *ſub* Salaſſiis *conlocat: quorum primam* Auguſtam Taurinorum *recenſet.* SVR.

TAVRINIS.] *Auguſta Taurinorum* Tabula, Ravennas *Civitas, qua dicitur Staurinis.* CVR. REIPVBLIC. AVGVSTAN. TAVRIN. eſt in Brixianis Memor. p. 104. Oct. Rubei. Induit annis labentibus urbis gentile nomen, quod *Auguſtae Trevirorum*, *Auguſtae Sueſſonum* pluribusque aliis per Gallias eveniſſe notiſſimum eſt. *Taurinum* habet Chron. Novalicienſe L. V. C. 3. WESS.

FINES.] Nomen finium ſæpe occurrit: hoc autem loco ſignificare videtur *fines* inter Alpes Cottias & Taurinas. SIML.

FINES.] Cuſani MS. X. M. P. ſummam auget. Hieroſ. Itin. XVI. M. P., ſed Tabula XVIII. *Fines* regni Cottii fuiſſe videntur; niſi malis Italiae eſſe terminum, quoniam XII. ab hinc M. P. Hieroſ. Itin. *inde incipit Italia* adſcribit. WESS.

REGVSIONE.] Vel *Seguſione*, ac forte ita rectius: nam eodem modo ab Ammiano appellatur; a Ptolemaeo *Seguſium*: hodie *Suſa*, oppidum Pedomontanæ regionis. SIML.

SEGVSIONEM M. P. XXXIII.] *In Regio auferendi caſu: & in reliquis* Reguſione M. P. XXXIII. *Plinius lib.* 3. C. 17. *in* Tranſpadana *regione oppida* Vibi forum, *&* Seguſionem *commemo-*

TAVRINIS.	M. P. XXIII.
FINES.	M. P. XVIII.
SEGVSIONE.	M. P. XXXIII.
AD MARTIS.	M. P. XVI.
BRIGANTIONE.	M. P. XVIII.
RAME.	M. P. XVIIII.

EBV-

memorat. Ptolemaeo in Grajis Alpibus Σεγόσιον: *quod mirum videri debet, cum hoc iter per* Cottias *ducatur; & Ammianus refert* Cottiarum Alpium Segusionem *oppidum initium esse, libro xv. C.* 10. *Idem perhibet* Cottii *reguli sepulcrum* Segusione *esse, mœnibus proximum. Nazarius in Panegyrica oratione, Constantino dicata, C.* 17. Differamus, *inquit*, parumper Italicas expeditiones, quibus Segusiensium civitatem, quæ superatis Alpibus Italiæ claustrum objicit, cum vi & virtute, velut januam belli refregisses; inde per objectas acies, per exercitus obvios, usque ad Romana mœnia inoffensus victoriarum impetus percurrit. SVR.

SEGVSIONE.] *Regusione* Parisinus MS. CIVITAS SEGVSINA, & ORDO SPLENDIDISS. CIVITATIS SECVSINAE in Sponii Miscel. p. 159. ac p. 199. *Civitas Secusina* pari modo Chron. Novaliciensi L. I. C. 3. *Segusium urbem* vocat Gregorius Turonensis L. IV. C. 39.; hinc paullatim formatum est *Siosium* & *Seusium*, ut apud Fredegarium C. 45. & ejus supplementum: *usque ad Clusas, qua cognominantur, in valle Seusiana*: ad quod exemplum *canes Seusii* pro *Segusianis* in Leg. Salicis tit. VI. §. 1. *Si quis canem Seusium furaverit*; & Bojoaricis tit. XIX. §. 1. *Si quis canem Seucem, quem Leitihunt vocant, furaverit.* Non ignoro in alia omnia discedere Cangium in Glossar. & Jan. Vlitium ad Gratium ỳ. 220.; quia tamen Bojoaricae leges vocem esse peregrinam innuunt, & Xenophon Venat. C. 3. *Egusias* sive *Segusias* canes a Gallica gente dictas esse admonet, horum auctoritate non moveor: præsertim cum *Seusium* a Segusio nihil differre, idque in Gallia fuisse ex Itin. H. & Notit. Provinc. clarescat. Adde Had. Valesii Notitiam Gal., a meis partibus stantem. Porro in M. P. vitium esse suspicor; Tabula XXII. M. P., quæ binis aliis Itin. H. adauget, adnectit. WESS.

AD MARTIS M. P. XVI.] *Hujus stationis eodem loco mentionem fecisse videtur Ammianus, cum de* Cottiis Alpibus *agitur.* A summitate, *inquit*, hujus Italici clivi planicies adusque stationem, nomine Martis, per VII. extenditur milliaria. *Infra ejusdem fit mentio: & alio itinere* Fanum Martis, *qua alia videtur esse mansio: & Aelius Spartianus in Pertinace C.* 1. villæ Martis *in Apennino mentionem fecit, in qua natum fuisse* Pertinacem *perhibet.* SVR.

AD MARTIS.] Consentit Itin. H., Tabula unis M. P. auctior est. Ph. Cluverius oppidum *Orsi*, Hon. Bouche *Oulx* fani hujus sedem occupare censet. WESS.

BRIGANTIONE.] *Brigantium* Ptolemaeus. Est autem Galliae oppidum apud Caturiges, aliud à Brigantia, hodie *Brianzon* dictum. SIML.

BRIGANTIONEM M. P. XXIIII.] *In Regio* Brizantione M. P. XVIII: *& infra* Brigantione; *& in reliquis* Brigantione M. P. XXIIII. *Strabo eodem libro* 4. *p.* 179. *quo* Cottii *meminit*, Brigantii vici *mentionem facit. Ptolemaeo juxta* Segusium Βριγάντιον. *Ammianus de via Alpium Cottiarum L. XV. C.* 10. Vnde, *inquit*, declive quidem iter, sed expeditius ad usque Castellum Virgantiam patet. SVR.

BRIGANTIONE.] Sequor Regium Suritae, quod ejus numeri haud longe absint a M. P. XIX. Tabulæ & Itiner. Hierosf. Est in Sponii Miscel. p. 60. OB HONORES. II. VIRAT. ET. FLAMIN. BENE. GESTOS. PATRON. COOP. A. R. BRIG.; alios dabit lapides Honor. Bouche L. IV. Hist. Provinc. C. 3. p. 281. *Pagum Brigantinum*, hinc appellatum, sæpe memorat Testamentum Abbonis. WESS.

RAME.] Vel *Roama*, vel *Rosana*: hodie *porta Rosans.* SIML.

RAME M. P. XVIIII.] *In Regio* Rame M. P. XII. *& in reliquis* M. P. XVIIII. SVR.

RAME.] Plerique MSS. *Rame*, more olim inter librarios recepto, pro *Ramae*. *Rama* Tabula cum iisdem M. P.: in Abbonis Testamen-

EBVRODVNO.	M. P. XVIII.
CATVRIGAS.	M. P. XVII.
VAPINCVM.	M. P. XII.
ALABONTE.	M. P. XVIII.
SEGVSTERONE.	M. P. XVI.

ALAV-

to *Roma.* Durant nominis veſtigia inter Brigantionem & Eburodunum. WESS.

EBVRODVNO.] Vel *Ebroduno:* hodie *Ambrun.* SIML.

EBVRODVNVM M. P. XVIIII.] *In Regio* Eburoduno M. P. XVIII. *In Blandiniano, & Neapolitano* Eburuduno M. P. XVIIII. *Longolianum* Ebruduno M. P. XVIIII. *Strabo L.* 4. *p.* 179. ἐις Ἐπιβρεγδυνον κώμην. *Ptolemaeo in* Caturigibus Ἐβρεγδυνον. *Plinius auctor eſt*, Galbam *Imperatorem Narbonenſi provincia adjeciſſe ex Inalpinis gentibus* Ebroduntios. SVR.

EBVRODVNO.] *Ebredunenſem urbem* Gregor. Turonenſis L. IV. H. F. C. 39. *Ebredunenſem pagum* Teſtamentum Abbonis: nec aliter Acta S. Vincentii C. 3. *Donec*, ajunt, *juxta civitatem Ebredunenſem pervenerunt: At ubi prope mures civitatis ejusdem, qua ponitur in capite Alpium maritimarum, pervenit*; recte vero *in capite Alpium maritimarum*; ejus quippe provinciæ metropolis erat. Strabonis Ἐπιβρεγόδυνον κώμην If. Caſaubonus in ἐπ᾽ Ἐβρόδυνον πόλιν mutat, qua ratione ἐις, quæ præfigitur particula, foret inducenda: putem librarium in MSS. inveniſſe Ἐπρόδυνον & Ἐβρεγδυνον, & utramque lectionem conjunxiſſe. Κώμην non moverim, licet urbs ab aliis nuncupetur; potuit ex vico ampliore in urbem excreſcere. WESS.

CATVRIGAS.] *Caturrigas* Vaticanus, *Catorigas* Hieroſ. Itin.; nunc voce aliter inflexa *Chorges*, ubi Sponius Miſcel. p. 161. hoc epigramma eruit:

F. INV. AVG. II.
COS. PROCOS.
CIVIT. CATVR.

Disjungitur ab Ebroduno in Itin. Romano Cardinalis Oſtienſis, quod Labbeus Bibl. Nov. inſeruit p. 557., Leucis IV.; dat autem M. P. III., ſed quæ Itinerarii mill. paſſ. ampliora ſunt, uni Leucae p. 354. WESS.

VAPINCVM.] Vel *Vapingum. Gap.* SIML.

VAPINCVM M. P. XII.] *Habent Blandinianum & Longolianum. In Neapolitano* Vapingum M. P. XII. *Urbs illo tempore, & poſtero celebris: infra enim Antoninus ſummam milliarium à* Mediolano Vapincum *deſignat, & A*quenſi *metropoli* Vapincenſis *Eccleſia addicitur.* SVR.

VAPINCVM.] Pariſinus MS., vocis ſono ad recentiorem deflexo, *Gapincum:* III. Leucis ab urbe ſuperiore Itin. Rom. Cardinalis Oſtienſis disjungit; cum noſtro ſtat Itin. H. WESS.

ALAPVNTE.] Vel *Alamontis. Tallard.* SIML.

ALABONTEM M. P. XVIII.] *Blandinianum & Longolianum* Alabonte M. P. XVIII. *& Neapolitanum* Alabunte M. P. XVIII. *Infra eadem exemplaria* Alamonte *edunt.* SVR.

ALABONTE.] Ita & Vaticanus. In manſionis ſitu nomineque hodierno Had. Valeſius Notit. Galliae Simlero adſtipulatur. Credo veriora edoceri nos poſſe ex his Cardinalis Oſtienſis. *Fuit in monaſterio Alamoni, & diſtat a civitate Vapincenſi IV. Leucis; in ſero fuit in civitate Ciſtericenſi, ſeu de Ciſteren & diſtat a loco Alamoni IV. Leucis.* Nam barbari hujus ſcriptoris *Alamoni* cum *Alamonte*, ut inferius ſcribitur, non male congruit; nunc *Alamon* dicitur. Vide & Honor. Bouche L. III. H. P. C. 3. §. 3. *Tallard*, quo de Simlerus cogitabat, videor mihi inveniſſe in his Teſtamenti Abbonis: *Simili namque modo in pago Vapincenſe corte mea Talarno una cum libertos noſtros* & reliqua; neque enim animus eſt verborum eas ſordes exſcribere. WESS.

SEGOSTERONE.] Vel *Secuſterone. Siſteron.* SIML.

SEGVSTERONEM M. P. XVI.] *In Regio* Seguſterone M. P. XVI: *& in reliquis* Secuſterone M. P. XVI. SVR.

SEGVSTERONE.] *Setuſiterone* Vaticanus, *Secuſterone* alii. *Civitas Segeſterorum* in Notit. Provinc. Galliae dicitur. *Pagum Sigeſtericum* habet

ALAVNIO.	M. P. XXIIII.
CATVIACA.	M. P. XVI.
APTA JVLIA.	M. P. XV.
FINES.	M. P. XVI.
CABELLIONE.	M. P. XII.
GLANO.	M. P. XVI.

ER-

habet Teſtam. Abbonis tom. II. part. II. p. 753. Script. Ital. WESS.

ALAVNIO.] Ita & Tabula, additis tamen M. P. XIII. *Mane* ex M. P. intervallo nunc eſſe Hon. Bouche L. III. Hiſt. Prov. C. §. 3. arbitratur. WESS.

CATOLVCAM M. P. XVI.] *In Regio* Catviaca M. P. XIII. *& in reliquis* Catoluca M. P. XVI. SVR.

CATVIACA.] Ex Regio MS. hoc recipiendum duxi, quoniam in Tabula *Catviacia M. P. XVI.* ineſt. *Ceireſte* erit, ſi Hon. Bouche omnia recte dimenſus fuerit. WESS.

AVIA.] Rectius *Apta Julia.* SIML.

APTA JVLIAM M. P. XV.] *In Regio* Apta Julia M. P. XII: *& in reliquis* Avia Julia M. P. XV. *Plinius in Narbonenſis provinciæ deſcriptione* Aptae Juliae Vulgientium *meminit. Infra aliquot harum manſionum fit mentio.* SVR.

APTA JVLIA.] *Avia Dulia* aut *Julia* MSS., quibus utimur, excerpta: at ſolus divinus eſt Regius Suritae. Coloniam hanc *Aptam* Sidonius L. IX. Ep. 9. appellat, ubi Sirmondus lapidem exſcripſit, qui *JVL. C. F. TERTVLIN. FLAM. COL. APTA* ſiſtit; neque ſane erat, cur Had. Valeſius eum fictum opinaretur, nam & in hoc Sponii Miſcel. p. 164. *Colonia* inſcribitur:

IIII. VIRO. COL. JVL. APT.
ORDO APTENSIVM.

Vide plures in Hon. Bouche L. IV. Hiſt. Prov. C. 2. p. 221. WESS.

FINES.] Hic locus inter Aptam Juliam & Cabellionem videtur indicare *Fines* Vulgientium & Salyorum. SIML.

FINES M. P. XV.] *In Regio* M. P. X. *& in reliquis* M. P. XVI. SVR.

FINES.] Rectius *fines* Vulgientium & Cavarum intelliges; *Apta* enim *Julia* Vulgientium eſt, Cavarum *Cabellio*. Intervallum ducit ad *Oppede*, ubi nunc quoque limites Provinciæ & Comitatus Venaſcenſis ſunt. WESS.

CABELLIONEM M. P. XII.] *In Regio, & Blandiniano* M. P. XII. *Neapolitanum* M. P. XVI. *Longolianum* XII. *&* XVI. *corrigit. Strabo lib. iiii. p.* 185. *à* Maſſilia *itineris initio capto, & ducto per Alpes & Rhodanum uſque ad* Druentiam *amnem, per ſtadia D. Salyes incolere: ubi navigio ad oppidum* Cabellionem *trajicitur. Itidem perhibet p.* 192. *inter* Dubim *atque* Ararim, *gentem* Aeduorum *incolere, oppidum ad* Ararim Cabellionem *inhabitantium: ubi corrupte legitur* Cabyllinum. *Plinius lib.* 3. *C.* 4. *item in* Volcis Tectoſagibus, Cabellionis *meminit. Ptolemaeo* Καβελλίων Κολώνια: *& inepte vertunt* Cabelliorum Colonia. *Non rectè in Caeſaris Commentario vii. belli Gallici C.* 42., *legitur* Cabillonum. M. Ariſtium Tribunum militum iter ad Legionem facientem fide data ex oppido Cabillono educunt. *Et ejus Commentarii fine. Stephanus* Καβελλίων *ex Artemidoro urbem eſſe* Maſſilienſium. *In Panegyrica oratione, Flavienſium nomine, Conſtantino perorata,* Cabillonenſis portus ad Ararim fluvium *fit mentio.* SVR.

CABELLIONE.] Cuſani MS. XVI. M. P. addit; at XII. M. a Tabula probantur. *Cavaillon* Provinciales vocitant. Quæ vero Surita huic adſcripſit, ea perturbata admodum ſunt, & Cabellionem ac Cabillunum confundunt. Cabellio flumini Druentiae aſſidet, & in Notit. Provinc. Galliae *civitas Cabellicorum* dicitur. Cabillunum erat in Lugdunenſi I. ad Ararim, *caſtrumque Cabillonenſe* eidem Notitiæ appellatur, nunc *Challon* omnium conſenſu. Plura cum eo devenerimus. WESS.

CLANVM.] Hoc Schudius omittendum putat, & inter *Ernaginum*, quod Straboni eſt *Urgernum*, Taraſconem ponit. SIML.

GLANVM M. P. XVI.] *In Regio* Glano M. P. XVI. *& in Blandiniano & Neapolitano* Clano M. P. XVI. *Longolianum* Clavo M. P. XVI. *Plinius lib.* 3. *c.* 4. Forum Voconii, Glanum Livii,

ERNAGINO. M. P. XII.
ARELATE. M. P. VII.

ITER A MEDIOLANO PER ALPES GRAIAS VIENNA. M. P. CCCVIII. Sic.

NOVARIA. M. P. XXXIII.
VERCELLIS. M. P. XVI.
EPO-

vii. *Ptolemaeo* Γλανὸν *in* Salyis. Svr.

GLANVM.] MSS nostri *Clano*. Tabula xii. m. p. a Cabellione removet, ostenditque multo apertissime, Schudium temere *Glanum* inducendum censuisse. Rectius viri docti L. Holsteinius, Is. Vossius & Jac. Gronovius ex Mela L. II. C. 5. *Glanum*, quod Barbarus imprudenter importaverat, ejecerunt. Ubi fuerit, magnum certamen est. Had. Valesius Notit. Gall. *Lansac* ad Rhodanum ejus sedem occupasse pertendit: at huic distantia, quae signatur, obest; Menso Altingius Comm. MS. in Tab. Peutingeranam *Maillane* eodem esse situ voluit, probabiliore conjectura, nec certa tamen; nam S. Remigii oppidum, *S. Remy*, eodem nunc esse loco, egregie commonstravit Honor. Bouche L. III. Hist. Provinc. C. 3. §. 3. Wess.

ERNAGINVM M. P. xii.] *In Regio* Ernagino m. p. xii. *Blandinianum* Ernegino m. p. xii. *Neapolitanum* Ervagino m. p. xii. *Longolianum* Ernegino m. p. xii. *&* Ernagino *corrigitur. Ptolemaeo cum* Glano, *&* Arelate, *&* Aquis Sextiis Ἐρνάγινον. Svr.

ERNAGINO.] *Ernagina* scripta Tabula: hinc fuerunt *Ernaginenses*, de quibus Thes. Grut. p. cccclxiii. 4.

M. FRVNTONI EVPOR.
IIIIIIVIR. AVG. COL. IVLIAE
AVG. AQVIS. SEXTIS. NAVICVLAR.
MAR. AREL. CVRAT. EIVSD. CORP.
PATRONO. NAVTAR. DRVENTI
CORVM. ET. VTRICVLARIORVM
CORP. ERNAGINENSIVM
IVLIA. NICE. VXOR
CONIVGI. KARISSIMO.

Had. Valesius nominis vestigia in *Eragnac* invenit. Sed contra venit Hon. Bouche, multisque vincere connititur aut *S. Gabriel*, ubi lapis hic erutus est, aut *Maillane*, illi vicinum, videri. Quod vero *Urgernum*, seu *Ugernum* potius, Strabonis L. IV. p. 178. Jos. Simlerus cum hac mansione comparavit, non laudo. Erat *Ugernum*, quo de ad Itin. Hieros., Arelate inter & Nemausum, sicuti Tabula docet. De *Ernagine* Thom. Reinesium quoque Clas. XI. 64. Inscript. adi. Wess.

ARELATE.] Vaticanus m. p. viii. appingit, Hieros. Itin. non improbata. Wess.

PER ALPES GRAIAS] *Supra ex Ammiano*, Alpes Graias *ab Hercule Thebano dictas ostendimus. Plinius* Grajis Alpibus *Herculem transisse memorat. Idem traditur ab Aemilio Probo in Annibale, C. 3. sive is Corn. Nepos est.* Svr.

ALPES GRAJAS.] Porrigebantur hae Alpes juxta Tarantasiam & Salassorum gentem. Vide Aeg. Schudium in Rhaetia C. 32. Wess.

NOVARIAM M. P. xxxiii.] *In Regio* m. p. xxxii. *&* *in Blandiniano* xxiii. *In Neapolitano* xxxiii. *&* *Longol.* xxiii. *&* xxxiii. *corrigitur: eoque numero summa ratio constat.* Svr.

NOVARIA.] Assidet urbs cognomini fluvio, ut Tabula docet: nunc eum *Gogna* vocant. Otho Frisingensis *civitatem non magnam, sed ex quo ab Imp. Henrico olim eversa reaedificari coepit, novo muro & vallo non modico munitam* suo tempore fuisse prodit L. II. Gest. Frid. C. 15. Tacitus L. I. Hist. 70. Transpadanae regionis municipiis annumerat; poterit tamen coloniae titulo superbire, si fidelis est Ligoriana apud Gudium p. 1. 5. inscriptio:

JOVI. JVNONI. MINERVAE
TVT. NOVARIAE
M. AQVILLIVS. Q.F. FLORVS
TI. CLAVDIVS. TI.F. DRVSVS
. II. VIR. COL. NOVA
RIENS. AVGVST.

poterit etiam nobilissimis duumviris se jactare; modo ne aliunde, quod vereor vehementer, adsciti

EPOREDIA.	M. P. XXXIII.
VITRICIVM.	M. P. XXI.
AVGVSTA PRAETORIA.	M. P. XXV.
AREBRIGIVM.	M. P. XXV.
BERGINTRVM.	M. P. XXIIII.

DA-

adsciti sint; verum ea disquisitio non hujus est loci. Wess.

VERCELLIS.] Sic & Tabula. Hieronymus Epist. 17. *Vercellis Ligurum civitas haud procul a radicibus Alpium sita, olim potens, nunc raro est habitatore semiruta:* edidit quidem Martianaeus *Vercellas*, sed contra MSS. fidem, qui *Vercellis* aut *Vergellenorum*; prius ego verius putavero ob consuetudinem ejus temporis, quam sæpe indicavimus. Adstipulantur Paullinus Vitæ Ambrosii C. 47. *Honoratus etiam sacerdos Ecclesiae Vercellis cum in superioribus se ad quiescendum compesuisset:* Annales Bertin. An. IↃCCCI. *Quibus obviam mittens inter Vercellis & Eporediam:* denique ne longum faciam Manipulus Flor. C. 178. *Urbs bona Vercellis, Aquis, Alba senex, Eporeia.* Plura hoc genus Munckerus ad Hyginum fabulatorem C. 15. Wess.

EPHOREDIA.] Vel, ut plerumque scribitur, *Eporedia* aut etiam *Eboredia. Liverey.* Siml.

EPORAEDIAM M. P. VIIII.] *D. Brutus Ciceroni L. XI. Ep.* 23. VIII. K. Jun. Eporaedia. *Strabo L.* 4. *p.* 205. *Romanam coloniam fuisse docet: & Plinius lib.* 4. *C. xvii. Sibyllinis libris à populo Romano condi jussam. Ptolemaeo in* Salassis *cum* Augusta Praetoria Ἐπορεδία. *Meminit & inter colonias Paterculus extr. lib. I.* Sur.

EPOREDIA.] Cusani MS. *Ephoredia.* Medii ævi scriptores *Hipporegiae, Eporegiae, Iporeiae*, variantibusque aliis ejusdem vocabuli titulis urbem cohonestarunt. Lepidum & joculare est, quod in Vita Conradi Salici Wipponis An. CIↃXXVII. reperitur: *Rex Chunradus in Ipo, regia civitate, natalem Domini celebravit.* Ceterum coloniam olim fuisse Vellejus L. I. C. 15. docet, ut bene H. Surita. Wess.

VITRICIVM M. P. XXI.] *Neapolitanum* Vitricum: *& in reliquis* Vitricium. Sur.

VITRICIVM.] Vaticanus *Vitridium*, Tabula *Vtrico M. P. XXI.* ab Eporedia; *Bitricium* tamen Ravennas, Itinerarii scripturam adfirmans. *Vereggio* sive *Verezo* ad Duriam flumen nominis obscuras reliquas retinere Ph. Cluverius L. I. Ital. A. p. 97. & alii censent. Wess.

AVGVSTAM PRAETORIAM M. P. XXV.] *Plinius L.* 3. *C.* 4. *patere Italiam* longitudine ab Alpino fine Praetoriae Augustae, per urbem Capuamque cursu meante, Rhegium oppidum in humero ejus situm, à quo veluti cervicis incipit flexus, decies centena, & XX. M. P. *perhibet: & eam item* Salassorum *regioni tribuit.* Dein, *inquit lib.* 3. *C.* 17. Salassorum Augusta Praetoria juxta geminas Alpium fauces Graias, atque Penninas: *fuit & urbs altera ejusdem nominis, inter nobiliores* Daciae *urbes.* Sur.

AVGVSTA PRAETORIA.] A prætorianis militibus, quos eo Augustus deduxerat, cognomen duxit, Dione indice L. LIII. p. 588. Labente Imperio *Augusta*, ut in Fredegarii Chron. C. 45., dicebatur; unde nomen, quo nunc est, paullatim formarunt: *Augustam* tamen *Praetoriam* in Divionensi Chron. An. IↃCCXCI. reperio, sed ex vetustiore aliquo excerptam. Wess.

AREBRIGIVM.] Vel *Areburicum*, vel *Ereburicum*: hodie *Burg de la Duila.* Siml.

AREBRIGIVM M. P. XXV.] *Habet Regium exemplar. In Blandiniano* Ereburicum: *& Neapolitano* Areburicum. *Longolianum* Ereburicum, *&* Areburicum *corrigit: & sequenti itinere cum Regio convenientia* Arebrigium *praeferunt Blandinianum, & Longolianum: ut dubium non sit, quin ita sit scribendum.* Sur.

AREBRIGIVM.] Hoc verius videtur ob Tabulam auctorem. Si *Are* veteri Celtarum sermone *ad*, uti volunt, notarit; *Arebrigium* tantundem erit atque *ad pontem*, quo in Salassorum valle Duriam transibant. Vid. Ph. Cluverium L. I. Ital. A. C. 13. Wess.

BERGINTRVM.] Vel *Bergitrum. Sentron.* Siml.

BERGINTRVM M. P. XXIIII.] *In Regio* Bergintum *& in sequenti itinere* Bergintrum. *Reliqua hoc itinere* Bergintrum *praeferunt.* Sur.

BERGINTRVM.] Vaticanus *Bencintrum*, quem Tabula deserit, vulgatum firmans, & ab Arebrigio M. P. XXXIII. semovens. Wess.

DARANTASIA.	M. P. XVIIII.
OBLIMVM.	M. P. XIII.
AD PVBLICANOS.	M. P. III.
MANTALA.	M. P. XVI.
LEMINCVM.	M. P. XVI.
LABISCONE.	M. P. XIIII.
AVGVSTVM.	M. P. XIIII.
BERGVSIA.	M. P. XVI.
VIENNA.	M. P. XX.

ITER A MEDIOLANO PER ALPES GRAIAS ARGENTORATO. M. P. DLXXVI. Sic.

TICI-

DARANTASIA.] Vel *Tarantasia. Moustier.* Siml.

DARANTASIAM M. P. XVIIII.] *In Regio* M. P. XVIIII. *& eo numero summa ratio constat. In reliquis* M. P. XVIII. *atque item insequenti itinere.* Sur.

DARANTASIA.] *Tarantasia* Ennodio in Vita Epiphanii p. 1020. *Dum ergo*, inquit, *Ticinum remearet antistes, ut Tarantasiam venis, sic enim vocitatur oppidum, Alpibus vicinum. Cendronum oppidum in valle Tarentasiensi* in Actis Jacobi Episcopi Tarentasiensis C. 2., non male; erat enim gentis Centronum, olim *Forum Claudii*; quorsum pertinere puto inscriptionem, quam ex Simleri Comment. de Alp. p. 30. Gruterus Thesauro p. CCLXXXIV. 5. inseruit. *Darentasia* est ex usu temporis recentioris; unde & *pagus & vallis Darentasiensis* in Testamento Abbonis. Wess.

OBLIMVM M. P. XIII.] *In Regio habetur: & in reliquis* Bilumum M. P. XIII. Sur.

OBLIMVM.] Excerpta MSS. *Bilumnum* & *Belumnum.* Tabula *Oblionna*, *Obelonon* Ravennas; quid verius sit, non temere finivero. Situs incidere videtur in *Conflans.* Aliter Simlerus, qui *Bilumnum* probavit, Comment. de Alp. p. 19. Wess.

AD PVBLICANOS M. P. III.] *Habet Regium exemplar: & reliqua*, ad Puplicanos M. P. III. *sed in Longeliano* Ad Publicanos *corrigitur.* Sur.

AD PVBLICANOS.] Nihil diffidet cum Itiner. Tabula. Videtur proxime pontem & *Confluentes* fuisse mansio, a *Publicanis*, quorum ibi sedes erat, ut portoria exigerent, appellata: nam & apud Romanos *in pontibus quibusdam pro transitu dabatur*, ut Seneca ait Constant. Sapient. C. 14. Wess.

MANTANAM M. P. XVI.] *In Regio* Mantana M. P. XVI. *quo numero summa ratio constat. In Blandiniano* Mantala M. P. XIII. *Neapolitano* Mantalia M. P. XVI. *Longeliano* Mantala M. P. XIII. *&* XVI. *corrigit.* Sur.

MANTALA.] Probat hoc Cusani MS., cui cum Tabula & Ravennas adstipulentur, reniti nolui. Wess.

LEMNICVM.] Ravennati *Levinum*, verum vetante Tabula, quæ pulchre Antonino consentit. Sunt qui *Camberiacum* esse jubeant. M. Altingio circa Rhodani flexum inter fana *Petri* & *Genisii* locatur. Wess.

LABISCONEM M. P. XIIII.] *In Regio* M. P. VI: *& in reliquis* M. P. XIIII. Sur.

LABISCONE.] *Lavisone* in Tabula & Ravennate, quod idem. Wess.

AVGVSTVM.] Hanc & sequentem Tabula videtur in unam conflare; Ravennas recte L. IV. C. 26. distinguit, *Augustun*, *Birgusia.* Porcheronius utriusque vestigia invenit in *Hoste* & *Burgoin.* Wess.

VIENNA.] *Saxeis constructam in valle Viennam* Theodulphus appellat. Caput erat provinciæ cognominis, unde inter ἐπισήμους μητροπόλεις *illustres* Galliæ *metropoles* prima nominatur L. V. H. E. C. 1. Eusebii. Vide P. Marca Diss. de Primat. §. 112. & Had. Valesii Notit. Wess.

M. P. DLXXVI.] *In Regio* DL. *& tamen in eo duæ mansiones hujus itineris desunt. In Blandiniano* DLXXVI. *In Neapolitano* DLXXVII: *& Longeliano* DLXXVI. *&* DLXXVII. *corrigit.* Sur.

M. P. IↃLXXVI.] Parisinus MS. unis M. P. summam auget, admonens præterea *R. LXVIII. hic minus sunt*: nec tot tamen M. P. in eo, quamlibet

TICINVM.	M. P. XXII.
LAVMELLVM.	M. P. XXII.
VERCELLAS.	M. P. XXVI.
EPOREDIA.	M. P. XXXIII.
VITRICIVM.	M. P. XXI.
AVGVSTA PRAETORIA.	M. P. XXV.
AREBRIGIVM.	M. P. XXV.
BERGINTRVM.	M. P. XXIIII.
DARANTASIA.	M. P. XVIII.
CASVARIA.	M. P. XXIIII.
BAVTAS.	M. P. XVIII.
CENAVA.	M. P. XXV.

EQVES-

libet *Cenabum* cum M. P. suis prætereat, deficiunt. WESS.

AREBRIGIVM M. P. XXV.] *Hæc mansio deest in exemplari Regio & in Neapolitano. In Blandiniano* Arebrigium M. P. XXV: *& item in Longoliano.* SVR.

BERGINTRVM M P. XXIIII.] *Habet Regium exemplar, & Neapolitanum. In Blandiniano* Bergitrum M. P. XXIIII. *cum supra* Bergintrum *pratulerit. In Longoliano quod supra* Bergintrum M. P. XXIIII. *pratulit, hoc itinere* Bergitrum M. P. XXIIII. *habet.* SVR.

DARANTASIAM M. P. XVIII.] *Deest hæc mansio in Regio, qua in reliquis eodem numero præfertur exemplaribus: quem superiori retinuerunt itinere.* SVR.

CAVARIA.] Ciceroni forte *Civaro* in Allobrogum finibus L. X. Fam. Epist. 24. ad Plancum. Alii *Casuariam* vocant: hodie *Solame in Freusigni.* SIML.

CASVARIAM M. P. XXIIII.] *In Regio* Causuaria M. P. XVIIII. *In Blandiniano* Cavaria M. P. XXIIII. *Neapolitano* Casuaria M. P. XXIIII. *In Longoliano* Canaria M. P. XXIIII. *& in emendationibus*, Cavaria *corrigitur.* SVR.

CASVARIA.] Ita Vaticanus; *Casuaria* Cusani liber, alii *Cavaria. Civerone* vel *Civrone*, unde ad Ciceronem Plancus scribit, vereor, ut recte cum hac componatur; si, quod Hon. Bouche L. II. Hist. Provin. Sect. II. p. 452. ex Boissiei libro de Delphinatus miraculis ejusdemque ad se literis observavit, *Civron* ad Isaram in Sabaudia fit. WESS.

BAVTAS M. P. XVIII.] *In Regio* Bautas M. P. XXX. *In Blandiniano* Bautas M. P. XVIII. *Neapolitanum* Bautas M. P. XVII. *& Longolianum* Bautas M. P. XVIII. *&* XVII. *corrigit.* SVR.

BAVTAS.] M. P. XVII. in Cusani schedis inveniuntur. Ch. Cluverius L. II. Germ. A. C. 4. *Bautas* hinc exulare jubet, *Genevam* substituens. Mihi non eadem confidentia est; prohibent enim MSS. & *Cenava* sive Geneva, ex Regio codice suo loco reddita. De numeris alia res est, quibus vitium haud dubium inolevit, uti distantia Tarantasiam inter & Genevam ostendit. Nunc *Benam* vocant, si Simlero Comment. de Alpib. p. 33. fides. WESS.

CENABVM M. P. XXV.] *In Regio* Cenava M. P. XXV. *quæ mansio in reliquis non habetur. Infra* Canabi *mansionem in itinere* ab Augustoduno Lutetiam Parisiorum *omnia præferunt: & utroque itinere* Cenabum *legendum videtur: quod oppidum est, quod in vii. belli Gallici Commentario, & Hirciano, perperam* Genabum, *pro* Cenabum *præfertur: quod miror viros magni nominis, & litteratura, qui nobis egregias emendationes ediderunt, non animadvertisse. Locos explicemus, Commentario vii. initio.* Carnutes Cotuato & Conetoduno ducibus, desperatis hominibus, Cenabum signo dato concurrunt: *Vrsini & Manutii codices eo loco* Genabin *habent, Glareani tamen & aliorum* Genabum. *Eodem postea libro C.* 11. Ipse ut quam primum iter faceret, Cenabum Carnutum proficiscitur; *& codices omnes eo loco habent* Genabum. *Item eodem libro:* præstare omnes perferre acerbitates, quam non civibus Romanis, qui Cenabi perfidia Gallo-

EQVESTRIBVS.	M. P. XVII.
LACV LAVSONIO.	M. P. XX.
VRBA.	M. P. XVIII.
ARIORICA.	M. P. XXIIII.
VISONTIONE.	M. P. XVI.

VELA-

rum interissent, parentarent. *Et hoc loco exemplaria edita ponunt* Genabi. *Hircius in Commentario Gallico C.* 5. In oppido Carnutum Cenabo castra ponit. *Ita enim in vetustis legitur exemplaribus. Strabo libro iv. p.* 191. *cum de* Ligeri *fluvio ageret* πρὸς ᾗ ὄντα πόλιν Γήναβον, τὸ τῶν Καρνούτων ἐμπορεῖον. *quo in loco, quis non videat* Κήναβον *esse legendum: à Ptolemaeo certe in* Carnutibus Κήναβον *constituitur. Nam qui ex emendatoribus indicat initio lib. vii. Commentariorum belli Gallici vitiose apud Orosium* Genapum *pro* Genabum *legi, rectius admonuisset, si pro* Cenapo Cenabum *legendum doceret. Nam in vulgatis Orosii, qui Venetiis anno* M D. *excusi sunt*, Cenapo *legitur, non* Genapo. SVR.

CENAVA.] Hoc, parum a vero recedens, ex Regio MS. recipiendum duximus: *Geneva* est, quam *Gennavam* Tabula scribit; variarunt enim in urbis cognomine, *Genavam*, *Jenuam*, *Janubam* appellantes; qua de re J. Sirmondus ad Caroli Calvi Capital. tit. XXIX. §. 5. Quæ vero H. Surita de *Cenabo* disputat huic loco alienissima sunt; illa quippe in Carnutibus erat ad Ligerim, nunc *Aurelianorum* nomine illustris. Aegidius in Carolino.

Obvius advenient urbem, cui Genabus olim
Nomen erat, noto quod deinde recessit ab usu;
Diversumque illi nunc Aurelianis habetur.

tamen Suritae consentit G. Henschenius, cum *territorium Genuavense in provincia Burgundia*, de quo Eginhardus in Transl. SS. Marcellini &c. C. 9., ad Genabum tom. I. Junii p. 204. retulit. WESS.

EQVESTRIM M. P. XVII.] *In Regio* Equestribus M. P. XXVII. *Blandiniano* Equestribus M. P. XVII. *Neapol.* equestribus M. P. XVI. *Longol.* M. P. XVII. *&* XVI. *corrigit. Plinio Lib.* 4. *C.* 17. coloniæ, Equestris, & Rauriaca. *Ptolemaeo in Sequanis* Ἐκυέστρις. SVR.

EQVESTRIBVS.] Sic MSS. jubent. *Coloniam Equestrem* esse dubio caret, estque frequens ejus mentio in lapidibus, quorum titulos Historiæ Genevensi Sponius adjunxit. In Tabula XII. M. P. Geneva disjungitur, quod verius est intervallum & hic restituendum, uti pulchre Ch. Cellarius & auctor Disser. de Equest. Colonia, quæ recentatæ Histor. Genevensi inserta est, docuerunt. Notitiæ Provin. *Civitas Equestrium Neiodunum* audit; nunc *Nion.* WESS.

LACVM LAVSONIVM M. P. XX.] *In Regio* Laco Lausonio M. P. XXX. *Blandinianum* Lacu Lausinio M. P. XX. *Neapolitanum* Lacu Lausonio M. P. XX. *Et Longelianum, quod Blandiniani ferme vestigiis procedit*, Lacu Lausimo. *Hodie vestigia antiqui nominis remanent; Lacus enim* Lusanae *dicitur; nam idem est, qui* Lemanus. SVR.

LAVSONIO.] *Laco Lausonio* plerique libri: tamen *lacu* Cusani codex. Guillimannus *Lausunum* Antonini Itiner. L. I. Rer. Helv. C. 3. dici adfirmat, mihi nusquam inventum. *Lausana* intelligitur ad lacum Lemanum XX. M. P. ab Equestri Colonia; nam XII. M. Tabulæ sine controversia in mendo sunt. WESS.

VRBAM M. P. XVIII.] *Regium*, Vrba M. P. XXI. *In Blandiniano* Vrba M. P. XVIII: *atque item in reliquis, vetus oppidum & satis cognitum Helvetiorum.* SVR.

VRBA.] Non est *Urbae* infrequens memoria in Francorum Germanorumque rebus. Annales Bertiniani An. IƆCCCLXXVII. *Urbam ultra Juram* vocant: Signatius Odilo in Adelheidis Aug. Vita C. 13. *Dehinc GENEVENSIVM adiit urbem; inde LAVSONIAM venit: quibus in locis ab rege & episcopis, suis videlicet nepotibus, honorabiliter suscepta, devenit in vicum, qui vocatur VRBA.* Plura dabunt Guillimannus L. I. R. H. C. 3. & Had. Valesii Notitia. WESS.

ARIORICAM M. P. XXIIII.] *In Regio* Areorica M. P. XV. *& in reliquis* Ariorica M. P. XXIIII. SVR.

ARIORICA.] Tabula *Abiolica.* Pontem Arlinum *Pont Arley* ad Dubim flumen Guilliman-

VELATVDVRO. M. P. XXII.
EPAMANTADVRVM. M. P. XII.
GRAMATO. *M. P. XVIIII.*
LARGA. M. P. XXV.
VRVNCIS. M. P. XVIII.
MON-

mannus esse decernit. *Urba* & *Pons Arlis* junguntur in Divionensi Chronico An. IↃLXXXVII. Wess.

VISONTIONEM M. P. XVI.] *In manuscriptis, & Longol.* Visontione M. P. XVI. *Caesar lib.* 1. *belli Gallici C.* 38. Cum tridui viam processisset, nunciatum est ei, Ariovistum cum suis omnibus copiis ad occupandam Visontionem, quod est oppidum maximum Seqnaporum, contendere. *Ptolemaeo in* Sequanis 'Ουέσοντιον. *Ammianus libro* XV. C. 11. Apud Sequanos Visontios vidimus: *nam non rectè in vulgatis* Bisontios: *& libro xvi.* Vbi in unum congregatum exercitum Vesuntii jusserat opperiri praesentiam suam: *& lib. xx. C.* 10. *eadem depravatione, vulgare nomen sequentes*, Besantionem Viennam hyematurus abcessit. Svr.

VISONTIONE.] *Municipalem scholam apud Visontionem* Ausonius Paneg. p. 713. memorat: *MVN. VISONTIVM* ex Galbae numo Goltzius in Thes.; *Bissancion, villa partis Burgundiae* in Capitul. Caroli M. p. 378. *Chrysopolin* serior aetas nominavit, unde Gunthero L. V. Ligurini *placida Chrysopolis*; cujus tituli quae sit caussa, lis anceps, & varie inter Chiffletios & Had. Valesium disputata est. Putem neque a Byzantio, aureo numo, neque a Crispo, Constantini M. filio, *Crispolim* & *Crysopolim* fuisse dictam, sed *Chrysopoleos* titulum ab elegantia & opum locuplete copia esse promeritam; prorsus ut Parma & Hierapolis, quam utramque hoc cognomine se jactasse, ostensum alias est. Wess.

VELATVDVRVM M. P. XXII.] *In Regio* Vetatuduro M. P. XIIII. *Blandinianum & Longolianum* Velatudoro M. P. XXII, *Neapolitanum* Velatudero M. P. XXII. Svr.

VELATVDVRO.] Vaticanus *Velatndaro*, quam ego mansionem alibi invenire non memini. Est in Tabulis Vesontionem inter & Epamantadurum *Veleret*; quod nostrumne sit, finire non ausim. Wess.

EPAMANTADVRVM M. P. XII.] *Hec mansio in Regio pro* Gramati *mansione praefertur, quae in eo deest exemplari: legitur enim* Epamantaduru M. P. XII. *& in reliquis deest exemplaribus: & cum utramque adponere oporteat, hanc miniaceis litteris signamus: neque enim de nihilo videtur, in optimo exemplari fuisse adpositam, & reliqua* Gramato M. P. XVIIII. *summo consensu interiicere. Infra in reliquis exemplaribus* Epamanduoduri *fit in hoc Itinerario mentio, ut supra monuimus, totidemque milliaria ab eo* Vesontionem, *atque hoc itinere adplicantur.* Svr.

EPAMANTADVRVM.] Abest a nostris libris; rectum tamen, licet paullo mendosius scriptum, aliud iter & Tabula monstrant: huic *Epomanduo*, quod ex *Epamanduoduro*, ut infra legitur, contractum videtur, durant nominis pristini obscura vestigia in *Manduere*, uti bene Guil. Catellus L. II. Hist. Langued. C. 10. observavit. Wess.

GRAMATO.] Tabula inter Largam & superiorem mansionem intervallum M. P. XVI. interjicit; quod si verum fuerit, oportet *Gramatum* hinc expellatur; tantoque magis, quoniam optimus manuscriptorum id ignorat, & locorum intercapedo Epamanduodurum inter & Largam Gramatum cum M. P. XVIIII. capere non potest. Wess.

LARGAM M. P. XXV.] *In Regio* Larga M. P. XXIIIII *& in reliquis* Larga M. P. XXV. Svr.

LARGA.] In Tabula Peutingerana, sicuti diximus, inest. *Larg* in Ferretensis Comitatus agro nominis vestigia servat. Wess.

VRVNCIM M. P. XVIII.] *Regium* Virincis M. P. XXV. *Blandinianum* Vtirencis M. P. XVIII. *Neapolitanum* Vtirentis M. P. XVIII. *& Longolianum* Vtirensis M. P. XVIII. *Supra pagina* CCLII. *hujus mansionis fit mentio: cujus certiora vestigia retinentur in exemplari Regio.* Svr.

MONTE BRISIACO. M. P. XXIIII.
HELVETO. M. P. XXV.
ARGENTORATO. M. P. XXX.

ITER A MEDIOLANO PER ALPES PENNINAS MAGONTIACVM. M. P. CCCCXIX. Sic.

NOVARIA. M. P. XXXIII.
VERCELLAS. M. P. XVI.
EPO-

MONTE BRISIACO.] Vel *Monte Blusiaco*, ut supra in itineribus è Pannoniis in Gallias. SIML.

MONTEM BRISIACVM M. P. XXIIII.] *Regium itidem sua in hac mansione observat vestigia: nam* Monte Obrisiaco M. P. XV. *legitur. In reliquis* Monte Blusiaco M. P. XXIIII. *Supra ab* Vrunci *ad montem* Brisiacum M. P. XXII. *adsignantur.* SVR.

MONTE BRISIACO.] *Brusiaco* Vaticanus, ceteri longe mendosius *Blusiaco* legunt. De eo & *Helveto* ante p. 252. observata videantur. WESS.

ELCEBVM M. P. XXV.] *In Regio* Elveto M. P. XXV: *& in reliquis* Helveto M. P. XX. *Supra à* Monte Brisiaco *ad* Elcebum M. P. XXVIII. *constituuntur.* SVR.

ARGENTORATVM M. P. XXX.] *In Regio* M. P. XX. *& in reliquis* M. P. XXX. *Supra* Helveto Argentoratum XXVIIII. M. P. *adsignantur.* SVR.

PER ALPES PENNINAS] *In Regio*, Penianas: *& in reliquis* Apenninas: *& quare* Penninas *scribendum arbitremur, statim explicabimus.* SVR.

M. P. CCCCXVIIII.] *In Regio* M. CCCCXVI. *& in reliquis* M. P. CCCCXVIIII. SVR.

ALPES PENNINAS.] Dedit ita Basileae Simlerus, habetque adstipulatores MSS. Nostri *Penninas* praeter Cusani schedas, quibus *Apenninae* insunt, amplectuntur: dubites tamen, an aliud voluerint, quandoquidem *Alpes tiu* vel *tid* praemittunt & in *Apennino* mox acquiescunt. De Peninis Alpibus plura Simlerus Comment. de Alpibus p. 96. WESS.

SVMMVM PENNINVM M. P.] *In Regio* Summo Penino M. P. XXV: *&* Summo Apennino M. P. XXV. *in Blandiniano & Longoliano, nam in Neapolitano hac deest mansio: quorum exemplarium vestigiis apparet*, Penninas *in eo scriptum* Alpes, *non* Poeninas *quemadmodum scribendum esset; si eorum auctorum opinioni accedatur, qui eas* Alpes, *Annibale transcensas*, Poeninas *arbitrantur fuisse cognominatas. Livius libro xxi. C.* 38. Miror, *inquit*, ambigi, quanam Annibal Alpes transierit & vulgo credere Pennino, atque inde nomen & jugo Alpium inditum, transgressum. *Et paulo post.* Neque hercule montibus his ab transitu Poenorum ullo Veragri, incolae jugi ejus, norunt nomen inditum, sed ab eo, quem in summo sacratum vertice Penninum montani adpellant. *Vt maxime verisimile videatur hujus Itinerarii auctorem* Veragrorum *incolarum opinioni adsentiri, & non Plinii, aut aliorum auctorum, qui vulgari sunt adsensi: quando in hoc Itinerario summi ejus jugi, quem* Penninum *vocatum in vertice sacravere, mansio conlocata videtur. Plinius alterius opinionis adsertor*, Juxta geminas, *inquit lib. 3. C. 17.*, Alpium fauces, (*de Salassorum Augusta Pratoria ab eo fit mentio*) Grajas, atque Poeninas. His Poenos, Grajis Herculem transisse memorant. *Polybius per* Taurinos *Annibalem transisse perhibet, cui Livius adsentiri videtur. Ammianus libro xv. C.* 11. Quae Annibal doctus à perfugis, ut erat expeditae mentis, & callidae, Taurinis ducentibus accolis, per Tricastinos, & oram Vocontiorum extremam ad saltus Tricorios venit. *Hac juga intellexisse Caesarem adparet L. 3. B. G. C. 1., cum perhibet se Servium Galbam cum leg. xii. & parte equitatus in* Nantuates Veragros & Sedunos *misisse, qui finibus Allobrogum, & lacu Lemano & flumine Rhodano ad* summas Alpes *pertinebant. Antoninus enim diverso itinere* Alpium *nempe Maritimarum*, summae Alpis *meminit: quemadmodum ter etiam ab eo conscribitur in transitu* Pyrenaei, *tribus itineribus longe distantibus*, summum Pyrenaeum *nuncupando. Tacitus itinera hac* Cottiarum Penninarum *&* Grajarum Alpium

EPOREDIA.	M. P. XXXIII.
VITRICIO.	M. P. XXI.
AVGVSTA PRAETORIA.	M. P. XXV.
SVMMO PENINO.	M. P. XXV.
OCTODVRO.	M. P. XXV.
TARNAIAS.	M. P. XII.
PENNE LOCOS.	M. P. XIII.

VIBIS-

Alpium *aptè distinxit: libro enim* 1. *Histor. C.* 61. Ingens, *inquit*, viribus, opibusque Vitellius, duos duces, duo itinera bello destinavit. Fabius Valens allicere, vel si abnuerent, vastare Gallias, & Cottianis Alpibus Italiam irrumpere; Caecina propiore transitu Penninis jugis digredi jussus. *Et paullo post C.* 70., In Alpe Graja ipse paululum cunctatus, num Rhaeticis jugis in Noricum flecteret, sed reputans Noricos in certa victoriæ præmia casuros, Pennino itinere subsignanum militem, & grave Legionum agmen hibernis adhuc nivibus traduxit. SVR.

SVMMO PENINO.] Abest a Cusani MS., ceteri *Apenino*. Rectum & justum est, quod secuti sumus: nec discrepat multum Tabulæ *summo Pennino*. Dicta mansio in summo monte est a Deo *Penino*, cujus Livius & vetus hæc inscriptio apud Gudium p. LIV. 6. meminit:

LVCIVS LVCILLVS
DEO PENINO
OPTIMO
MAXIMO
DONVM DEDIT.

Nunc *montem S. Bernhardi majorem* vocant, quo de non protrita Jo. Jac. Scheuchzerus in Hist. Helv. Nat. part. I. p. 200. conduxit. WESS.

OCTODVRO.] Vel *Octodoro. Martinach in Wallis.* SIML.

OCTODVRVM M. P. XXV.] *In Regio* Octoduro M. P. XXV. *In Blandiniano & Longoliano* Octodoro M. P. XXV: *& in Neapolitano* Octudero M. P. XXV. *Caesar initio libri iii. belli Gallici, de Servio Galba, qui Inalpines domuit, agens*, Constituit, *inquit*, cohortes duas in Nantuatibus conlocare, & ipse, cum reliquis ejus legionis cohortibus, in vico Veragrorum, qui appellatur Octodurus (*ita in pervetusto exemplari Commentariorum legitur*) hiemare: qui vicus positus in valle non magna adjecta planicie, altissimis montibus undique continetur. *Plinius lib.* 3. *c.* 20. *de Inalpinis*, sunt præterea Latio donati incolæ, ut Octodurenses. SVR.

OCTODVRO.] In Actis S. Mauricii, quæ XI. Febr. magni operis ab Antwerpiensibus vulgata sunt, *Octodorense oppidum*, in Passione vero Agaunensium apud Ruinartum Act. Sincer. p. 275. *Octodorum* vocatur. *Martinach* esse nemo addubitat. WESS.

TARNADAS.] *Mauritzen in Wallis:* nominatur etiam *Agaunum*. SIML.

TARNADAS M. P. XII.] *In Regio* Tarnajas M. P. XII. *& in reliquis* Tarnadas M. P. XII. SVR.

TARNAIAS.] *Agaunum* sive *S. Mauritii* oppidum est: ejus enim Acta *Agaunum XII. M. P. spatio ab Octodero* disjungunt. Situs ab Eucherio in Martyr. Agaunens. Histor. C. 3. ita signatur: *Acaunus LX. ferme millibus a Genavensi urbe abest; XIV. vero M. P. distat a capite Lemani lacus, quem influit Rhodanus.* Id mirabere, *Agaunum* sive *Acaunum* a Christianis scriptoribus vocitari, nulla prioris cognominis mentione facta: addi præterea vocem esse Celticae originis. Ergone gemino fuit nomine? Greg. Turonensis, qui primus Martyrum Agauuensium L. I. Glor. Mart. C. 75. commeminit, nec longissime ab tempore scriptæ Tabulæ, in qua *Tarnaias* cum iisdem M. P., remotus fuit, *Agaunum* tantum habet. Unde probabilius videbitur, *Agauni* titulum recentioris esse ævi, mansioni cum maxime impositum, ubi ea valuere, quæ de Thebaea legione, a Maximiano Herculeo post plures decimationes contrucidata, vulgo rumor differebat. WESS.

PENNE LOCVS.] Forte *Neuenstad* ad lacum Lemanum. SIML.

PENNE LOCOS M. P. XIII.] *Legitur in Regio*

VIBISCO.	M. P. VIIII.
BROMAGO.	M. P. IX.
MINNODVNVM.	M. P. VI.
AVENTICVM HELVETIORVM.	M. P. XIII.

PE-

Regio & in Blandiniano, & Neapol. Penne locus M. P. XIII. *In Longol.* Penne locus M. P. XXI. & XIII. *corrigitur.* SVR.

PENNE LOCOS.] Tabula *Penno lucos*; at Cusani MS. *Penne locos*, quicum pæne consentit Ravennatis *Penno locus*. Forte tamen verior est Tabulæ scriptura; ut a *luco*, Deo Penino sacrato, mansio hæc ad pedem Alpium Peninarum cognomen duxerit. De situ nulla lis Simlerum inter & Guillimannum est L. I. Rer. Helv. C. 3. WESS.

BIBISCVM.] *Vivis*, oppidum ad lacum Lemanum. SIML.

BIBISCO.] Ità MSS.; Tabula proxime ad hodiernum nomen *Viviſco*. WESS.

BRAMAGVM.] Vel *Bromagum. Romont.* WESS.

BROMAGVM M. P. VIIII.] *In Regio* Vromago M. P. VIIII. *Blandiniano* Boromago M. P. VIIII. *& in Neapolitano* Bramago M. P. VIIII. *Longolianum Blandiniani lectionem præfert. Mihi hæc mansio diversa videtur à* Breucomago, *cujus supra in hoc Itinerario fit mentio, cujus in* Tribocis *Ptolemaeus meminit.* SVR.

BROMAGO.] *Broniago* Vaticanus, quod ex *Bromago*, sicuti Cusani liber edit, originem accepit. Quo situ fuerit, non convenit. Guillimannus in vico *Bromasim* proxime oppidum *Rue* reliquias veteris nominis invenit: Ph. Cluverius L. II. Germ. Ant. C. 4. in *Bro* ad lacum cognominem: ego Guillimanno accessero. WESS.

MINIDVNVM.] *Milden.* SIML.

MINNIDVNVM M. P. VI.] *In Regio* Minnodunum M. P. XII. *In Blandiniano* Minnidunum M. P. XII. *Neapolit.* Mimiodunum M. P. VI. & *Longol.* Mini Dunum M. P. VI. SVR.

MINNODVNVM.] Hoc placuit tnam præter Regium Vaticanus & Cusani codex ita malunt; nec Tabulæ *Minodum* aliud desiderat. M. P. VI., quæ & Tabula addit, Ph. Cluverius in XIV. M. commutat: atque ita fieri oportebit, si *Bromagus* sit *Bro.* nobis tali augmento non opus est. WESS.

AVENTICVLVM.] Vel *Aventicum. Wifflisburg.* SIML.

AVENTICVM HELVETIORVM M. P. XIII.] *In Regio* Adenticulum Elvetiorum M. P. XIIII. & *in Blandiniano & Longoliano* Aventiculum helvetiorum M. P. XIII. *In Neapolitano* Aventiculum M. P. XIII. *dictione* Helvetiorum *relicta. Mihi dubium non est* Aventicum *legendum esse, oppidum, quod Ptolemaeus sub* Helvetiis, *in* Sequanis *conlocat, &* Ἀυάντικον *legitur: nam etsi in Sequanis à Ptolemaeo constituatur, id satis indicat* Helvetios Sequanorum *jurisdictioni contribui. Tacitus certe libro I. Hist. C. 68. agens de Helvetiis à Cæcina Vitellioque devictis,* Multa, *inquit*, hominum millia cæsa, multa sub corona venundata. Cumque direptis omnibus Aventicum, gentis caput, justo agmine peteretur, missi qui dederent civitatem. *Ammianus L. 5. C. 11.* Alpes Grajae & Poeninae, exceptis obscurioribus, habent & Aventicum desertam quidem civitatem, sed non ignobilem quoque demonstrant. SVR.

AVENTICVM.] Excerpta MSS. *Aventiculum Helvetiorum*; Tabula *Aventicum Heletiorum*. Vulgatum probum esse præter Tacitum vetus lapis Guillimanni L. I. Rer. Helvet. C. 9. ostendit; *COLONIA* quippe in eo *PIA FLAVIA CONSTANS EMERITA AVENTICVM HELVETIORVM* dicitur. De situ plerique omnes consentiunt, durantque haud obscura veteris cognominis indicia in *Avanches*, pro quo Germani, quod Wivilo Comes urbem ex parietinis excitaverit, *Wifflisburg* usurpant: quæ cum confessa sint, tamen viro cuidam docto contra ea venire libuit, & Aventicum Helvetiorum in *Elutiorum* convertere atque ex Helvetiis in *liberum*, quem vocant, *Comitatum* oppidumque *Antre* transportare, in singulari Differt., quæ Amstelodami hoc seculo provulgata fuit: inibi fuisse ait auri metalla: ab illis *Aventicum Elutiorum* appellari. Hic vero non injuria quæsiveris, ubinam Aventicum *Elutiorum* dicatur? Vetustissimi Taciti & Itinerariorum codices cum literatis lapidibus *Helvetiis* contribuunt,

PETINESCA.	M. P. XIII.
SALODURO.	M. P. X.
AUGUSTA RAURACUM.	M. P. XXII.

CAM-

buunt, uti vides. Non ignoramus, varie in corruptissima Provinciarum Notitia scribi; nec quicquam tamen Helvetiis obsunt melioris notæ MSS., ut Vaticanus, quem Em. Schelstrate expressit, & alius, qui a Sirmondo fuit tritus: uterque enim in Maxima Sequanorum *Civitas Elvitiorum Aventicus.* Et qui tandem illi *Elutii?* an, quia Plinius L. XXXIV. C. 16. in aurariis metallis *elutia* memorat, continuo gentis inde nomen formabitur? saltem *elutia* dubiæ admodum scripturæ & ab Harduino confixa firmasset, ut ne *Elutii*, ejusdem agnati, funditus interirent. Quanta porro confidentia est, urbem ab omnibus Helvetiae genti adscriptam ex levi conjectura in Burgundiæ veteris agros transferre? Plura si caperent notarum angustiæ, dandus etiam locus foret Harduino, Ammiani *Aventicum* in Alpes transferibenti, Emend. XXXI. ad Plinianum L. III.; quod sane ex lacera ejus oratione, quam Salmasius Epist. 6. ad Puteanum instaurare adnititur, haud commode fiet. Verum omnia hæc cum cura, ut conjicio, Wildius excussit in Apolog. pro Aventico, quam frustra quæsitam videre mihi non contigit; nec spernenda est opera, qua Aventico vindicias paravit eruditus auctor Dissert. Historicarum anno VI. vertentis sæculi Parisiis in publicum emissarum. WESS.

PETINESCA.] Vel *Praenestica* vel *Pireuestica. Buren.* SIML.

PENESTICAM M. P. XIII.] *Hæc mansio in Regio deest exemplari. In Blaudiniano legitur* Penestica M. P. XXII. *& in Neapolitano* Petinesta M. P. XIII. *Longol. præfert* Prenestica M. P. XIII. *&* Petinesca *corrigitur. Sed Blandinianum exemplar mihi Regii instar erit; ea est ejus vetustas, & scriptionis integritas.* SUR.

PETINESCA.] Hoc ceteris præoptavimus; nam & Tabula *Petenesca XIV. M. P.* ab Aventico. Guillimannus adstipulatur Simlero in *Buren* intervallum incidere. Ph. Cluverio *Biel* ad ripam Urbae nunc esse, Mensoni Altingio *Aarberg* placet. Adeo in his consentire difficile est. WESS.

SALOTURUM.] Vel *Salodurum. Solothurn.* SIML.

SALODURUM M. P. IX.] *Habet Regium exemplar: & in reliquis* Saloturum M. P. X. *legitur. Ad flumen* Arulam *in* Helvetiis *notum oppidum.* SUR.

SALODURUM.] *Soloturum* MS. Parisinus. *In civitate Solodoro* legitur in Hagiologio, quod Labbeus tom. II. Bibl. Novæ inseruit, prid. Kal. Octob.; *juxta Ararium flumen, non longe a castro Solodoro* Notkerus Martyrol. Kal. Septembris. Rectius Eucherius in Histor. Agaunensium C. 6. *Salodorum castrum est supra Arulam flumen, neque longe a Rheno positum.* WESS.

AUGUSTA RAUR.] *Augst.* SIML.

AUGUSTAM RAURACUM M. P. XXII.] *Regium, & Blaudinianum* Rauracum: *at vetusta inscriptio, cujus statim fit mentio, oppidum ipsum* Rauricam *vocat, si recte id nomen descriptum est: Haud procul à* Basilea *ejus ruina visuntur. Plinius, nec quisquam ex vetustioribus, quod sciam*, Augustae *cognomen tribuit*, Inde, *inquit Lib. 4. C. 12.*, Ostia Istri. Ortus hic in Germaniæ jugis montis Abnobæ, ex adverso Raurici Galliæ oppidi, multis ultra Alpes milibus. *Et postea* coloniam Rauricam *vocat, deductam nempe à L. Munatio Planco, ut vetus inscriptio, quam Cajetae visam perhibent, docet. Hæc verba legi in ejus fine feruntur:* COLONIAS DEDUXIT LUGDUNUM ET RAURICAM. *Ptolemaeus* Augustae *tribuit cognomentum, quem Antonini Pii imperium consecutum fuisse credimus. Ammianus tanto ætate posterior*, Rauracum *vocat id oppidum; libro enim xiiii. C. 10. ait*, Ubi prope Rauracum ventum est, ad supercilia fluminis Rheni, resistente multitudine Alemana, pontem suspendere navium compage Romani vi nimia nitebantur. *In vetustis Commentariorum Cæsaris exemplaribus* Rauracum *oppidum &* Rauraci *populi vocantur L. I. B. Gal. C. 5. & in Plinianis* Rauricum *oppidum &* Raureci *pop. legitur. Ptolemaeo* Ῥαυρακῶν Αὐγοῦστα. SUR.

AUGUSTA.] *Rauracum* loco Rauracorum omnes MSS., quorum unus etiam *Austa. COL. AUGUSTA RAURACOR.* ex Tiberii numo in Thesauro suo Goltzius habet. Vide quæ ad p. 252. adscripta sunt. WESS.

CAMBETE.] Vel *Caribete. Kempt.* SIML.

CAMBETE.	M. P. XII.
STABVLIS.	M. P. VI.
ARGENTOVARIA.	M. P. XVIII.
HELVETO.	M. P. VI.
ARGENTORATO.	M. P. XII.
SALETIONE.	M. P. VII.

TA-

CAMBETEM M. P. XII.] *Regium exemplar* Cambedeme M. P. XII. *Blandinianum* Cambete M. P. XII. *Neapolitanum* Caribete M. P. XII. *Longolianum Blandiniani lectionem praefert, & Caribete corrigitur. Nunc pagum esse ad* Rhenum *pertinentem* Caempis *nomine, ferunt.* SVR.

CAMBETE.] Sic Vaticanus, *Caribete* alii; etiam is, quem Seculo IX. scriptum Jo. Georg. Ekhardus Differt. de Apolline Granno C. 13. a se versatum tradit. Natum *Caribete* ex vulgaio, quod Tabula firmat, videtur. *Kembs* esse passim agnoscitur. Soli docto viro, quem excitavi, aliud incidit: quippe *Caribete* sive *Cariabete* a *Cambete* distinguit: hoc illi *Kembs* est, illud vicus *Gerersprtsen* ad silvae initium, quae *die Hart* audit. Credo si attendisset ad Tabulae atque Itinerarii consensum, illi conjecturae vale fuisse dicturum. WESS.

STABVLIS.] Alii haec *Stabula* praeterierunt: in Ravennate quidem L. IV. C. 16. *Stafulon* legitur, quod tamen ordo, quo collocatur, hinc removet; neque Ph. Cluverio L. II. Germ. Ant. C. 8. se approbare potuerunt, *Saleibus* in *Stabulorum* locum substituenti: fuisse enim in magno *saltu*, qui Basileam inter & Colmariam vulgari vocabulo *die Hart* appellatur: sed ea ratio, ut mollissime dicam, infirma est; fuerit enim in eo *saltu*, proptereane mansionis titulus erit refingendus? adeone *stabulorum* in viis militaribus ignoratus est usus? quorum fabricis ad publicam peregre abeuntium commoditatem Imp. Valentinianus & Valens Leg. 16. & 17. Cod. Th de Oper. Publ. consuluerunt. Et si de jumentorum *stabulis*, quibus in vehiculatione utebantur, intelligere nolis, insolensne in viis est diversorium, quod *stabulum* Hieronymus Lucae X, 34. appellat, & ante eum plures: inde Optatus Milevitanus L. VI. Schism. Donat. C. 4. Paullum Apost. *stabularium*, respiciens ad Lucae verba; inde Ambrosius Orat. de Obitu Theod. Helenam, Constantini matrem, *stabulariam* ter quaterque, quod in *stabulo* aut nata fuisset, aut ejus curam egisset, appellat. Vide plura a viris doctis Petronio Sat. C. 6. apposita. *Stabulorum* vestigia Cl. Ekhardus invenisse sibi in *Staffelsfelden* visus est. WESS.

ARGANTONARIA.] Vel *Argentuaria. Colmar.* SIML.

ARGENTOVARIAM M. P. XVIII.] *In Regio, & Neapolitano* Argentovaria M. P. XVIII. *Blandinianum* Arganto*v*aria M. P. XVIII. *Longolianum Blandiniani praefert lectionem. In Ptolemaei libris, in* Tribocis Ἀργεντουάρια. *Ad vicum redactum id oppidum ferunt in* Germania *prima.* SVR.

ARGENTOVARIA.] *Argentoraria* codex Parisinus; reliqui cum Tabula vulgatum malunt. Hieronymo in Chron. *Argentuaria*, Ammiano L. XXXI. C. 10. *Argentaria.* Celebre urbis est nomen ex praelio, quo circa eam Alemannos Imp. Gratianus contudit. Lis autem de situ & hodierno nomine est, his *Colmariam*, illis *Horburg* esse pugnantibus. Jo. Georg. Ekhardus nominis vestigia in *Ober-Herken* & *Nieder-Herken* durare censet. Ut ut est, peccat Ravennas L. IV. C. 26., cum *Argentariam* nunc *Stratisburgum* dici tradit, & ante eum Nithardus L. III. p. 471. Edit. Pith. WESS.

ELCEBVM M. P. VI.] *In Regio* Elbeium M. P. XVI. *In Blandiniano, & Longoliano* Helvetum M. P. VI. *nam in Neap. deest hac mansio.* SVR.

HELVETVM.] Sequor MSS.; quorum aliqui, ut Ekhardi & Cusani, mansionem silentio praetervecti sunt: abest quoque ab editione Simleriana. WESS.

SALETIONE.] Vel *Salisso. Seltz.* SIML.

SALETIONEM M. P. VII.] *In Regio* Salentione M. P. XIII. *& in Blandiniano, & Longoliano* Saletione M. P. VII. *Neapolitano* Salitione M. P. VII. *In Notitia Provinciarum sub Maguntiacensi duce, Praefectus militum Pacensium* Saletione: *nomen* Salts *retinet, ad Rhenum, infra Argentoratum.* SVR.

SA-

TABERNIS.	M. P. XIII.
NOVIOMAGO.	M. P. XI.
BORBITOMAGO.	M. P. XIIII.
BAVCONICA.	M. P. XIII.
MAGVNTIACO.	M. P. XI.

A ME-

SALETIONE.] *Castrum, quod dicitur, Sels* Reginoni An. IↃCCLXXXVIII., estque adeo de situ, egregie a Frehero L. II. Orig. Palat. C. 16. constituto, nulla controversia: secus in M. P. est, quorum XIII. Regii codicis vulgatis quidem auctiora sunt, nec explent tamen intervallum, quod Argentoratum & Saletionem distinguit. Tabulæ XXV. M. P. a vero proxime absunt. Vid. Ph. Cluverium L. II. G. A. C. 12. WESS.

TABERNAS M. P. XII.] *Hæc mansio deest in Regio exemplari: & in reliquis* Tabernis M. P. XIII. *legitur. Has Tres Tabernas esse, quarum Ammianus in rebus à Juliano gestis libris XVI, & XVII meminerit, supra admonuimus.* SVR.

TABERNIS.] A Vaticano M. P. X., XI. M. P. a Tabula adduntur. Sunt hæ Rhenanae *Tabernae*, quarum in Notit. Imp. Occid. sub Duce Mogontiacensi memoria est: nam Marcellini *Tabernas* in Alsaticas competere, alias monuimus. WESS.

BORBITOMAGVM M. P. XIIII.] *In Regio* Borbitomago M. P. XIIII. *In Blandiniano* Bornittomago M. P. XIIII. *In Neapolitano* Bornuto mago M. P. XIIII. *& Longoliano* Bormitago M. P. XIIII. *Recte tamen in Regio præferri, Ptolemæi libri docent: legitur enim in Vangionibus* Βοϱβητόμαγος. SVR.

BORBITOMAGO.] Excerpta MSS. cum Ekhardiano *Bormitomago*; Tabula *Borgetomagi* XIII. M. a Noviomago. Caput erat Vangionum; evenitque illi, quod senescente Imperio & Latinitate pluribus aliis, ut gentili nomine insigniretur: hinc *Vangiones* in Ammiano, Notit. Imp. Occid. & pluribus aliis urbis titulum & nomen præferunt. Ex *Borbitomago* tamen sive *Bormitomago* formata est *Bormatia*, ut in Vita Ruperti Episcopi C. 1., & *Wormatia*. Marq. Freherum L. II. O. P. C. 13. adi. WESS.

BAVCONICAM M. P. XIII.] *In Regio* Bauconica M. P. XIII. *& in reliquis* Bouconia M. P. XIII. SVR.

BAVCONICA.] *Bonconia* Tabula, sed *Bouconia* nostri & Cl. Ekhardi MSS., quod ex *Bonconia* originem accepisse videtur. Fuisse Ph. Cluverius ait, ubi *Oppenheimium* locum occupavit, M. Altingius, ubi *Alsheim*; quod posterius si verum fuerit, fœdata mendo M. P. erunt. WESS.

MAGONTIACVM M. P. XI.] *In Regio* Maguntiaco M. P. XIII. *& in reliquis* Mogontiacum M. P. XI. *Ptolemæo in inferiori* Germania *post* Agrippinensem, Bonnam, *&* Legionem Trajanam, Μοϰοντιαϰόν. *Ammianus* primam Germaniam *vocat. Nam libro XV. C. 11.* Dein, *inquit*, prima Germania, ubi præter alia municipia Moguntiacus est, & Vangiones, & Nemetes, & Argentoratus, barbaricis cladibus nota. SVR.

MAGVNTIACO.] Urbis nobilissimæ nomen varie admodum effertur: Parisinus *Moguntiaco*, Vaticanus *Mocontiacum*, *Mogontiaco* Not. Imp. Occid., Tacitus & Hieronymus *Magontiacum*, *Magontia* Notit. Provin.: nec minor de vocis origine dissensio intercedit, qua de Serarius L. I. Rer. Mogunt. C. 4. Ego cum illis facerem, qui a flumine, cui urbs quodammodo assidet, repetunt; si *Moenum* antiquissima ætate *Mogum* fuisse appellatum liqueret: est quidem in eleganti dissertatione a J. G. Ekhardo ad *Mogum* sive *Mogonum* veteribus Romanis pariter ac Germanis restituendum allatus lapis, ita inscriptus:

APOLLINI GRAN
NO. MOGOVNO
Q. LICINIVS. TRIO
D. S. D.

qui tamen, cum in dubio sit, qui genus, unde domo Q. Licinius fuerit, non videtur rem conficere: adde, aliis provinciis simili cognomine deos in honore fuisse; vix certe dubitem, ejusdem generis hunc lapidis Cambdenlani pronuntiare:

A MEDIOLANO PER ALPES COTTIAS VIENNAM. M. P. CCCCIX.

INDE DVROCORTORO.	M. P. CCCXXX.
QVAE FIVNT LEVGAE.	CCXX.
INDE GESSORIACO.	M. P. CLXXIIII. Sic.
QVAE FIVNT LEVGAE.	CXVI.
TICINVM.	M. P. XXII.
LAVMELLO.	M. P. XXII.
RIGOMAGO.	M. P. XXXVI.
QVADRATIS.	M. P. XVI.
TAVRINIS.	M. P. XXI.
AD FINES.	M. P. XVI.

SE-

DEO
MOVNO CAD
INVENTVS DO
V. S.

neque alium putavero *DEVM MOGONT. CAD.* in Britan. Roman. L. II. C. 3. p. 235. aut *DEVM MOGONT. VITAE REST.*, quem Gordonus in Itiner. Septentrion. p. 98. expressit. Jam cum *Cadeni* ex Britannis fuerint, eorumque numen *MOGON* & *MOVNVS*, me quidem judice, Apollo *MOGOVNVS* Mogi in Germania fluminis nomen nihil juvabit. Liceat ergo de Maguntiaci vera originatione ampliare. WESS.

INDE DVROCORTORVM &c.] *In Regio* Inde Durocontoro CCCXXX. que fiunt Leg. CCXX. *In Blandiniano*, Inde Duro cortoro M. P. CCCXXXII. quæ fiunt Leugas CCXXI. *Neapolit.* Induro Cortoro M. P. CCCXXXII. quæ fiunt Leg. M. P. CCXXI. *Longolianum* Inde Durocor dorum M. P. CCCXXXII. quæ fiunt Leugæ CCXXI. *Quorum si scripturam conferas, satis manifesto olcios ex nota* Legionum, Leugas *vertisse librariorum inscitiam, & ex singulis itineribus bina concinnasse: de* Durocortoro, *ita enim scribendum arbitramur, suo loco explicabitur.* SVR.

INDE DVROCORTORO.] H. Surita solito sibi errore, quo ex *Leugis*, quibus in Gallia locorum spatia fuisse mensos ad pag. 251. ostensum est, *Legiones* conscripsit, tenetur. *Leugas* plerique omnes libri probant, tantummodo in earum numero dissidentes. Flodoardus L. I. Hist. Rhemens. C. 1. sic exscripsit: *Inde Durocortorum M. P. CCCXXXIII., qua fiunt Leugae CCXXI.* MS. Thuaneus, quem N. Bergerius L. III. V. M. C. 26. consuluit, *inde Durocortoro M. P. CCCXXXIII., qua fiunt Leugas CCXXXI.* Vaticanus, *M. P. CCCXXXIII., qua fiunt Leugae CCXVI.* Parisinus, *inde Durocortore* M. P. CCCXVI., *qua fiunt Leugae CCXVI.* In tanto dissidio Regium codicem, cujus Leugæ summam M. P. rotundant, sequimur. WESS.

INDE GESSORIACVM &c.] *In Regio* Gessoriaco M. P. CXXIIII. que fiunt Leg. CXX. *Bland.* Inde Gessoriaco M. P. CLXXIIII. quæ fiunt leugas CXVI. Sic. *Neapolitanum* Inde Soforiaco M. P. CLXXIIIII que fiunt Leg. CXVI. Sic. *& in Longoliano*, Inde Gesoriaco M. P. CLXXIIII. quæ fiunt Leugae CXVI. Sic. *simili errore, atque in proximi itineris titulo.* SVR.

INDE GESSORIACO.] Codex Thuaneus & alii Longoliano assentiuntur; nec nobis, siquidem Leugarum summa M. P. numerum peræquat, cum illis dissentire libuit. WESS.

TICINVM M. P. XXII.] *Bona pars hujus itineris supra explicatur, à* Mediolano *per Alpes Cottias*, Arelate *usque.* SVR.

TAVRINOS M. P. XXI.] *Manuscripta & Longolianum* Taurinis M. P. XXI. *praferunt: cum supra* Quadratis Taurinos M. P. XXIII. *adscripserint.* SVR.

AD FINES M. P. XVI.] *Eadem praferunt, cum supra* Taurinis ad Fines M. P. XVIII. *adjecerint.* SVR.

SEGVSIONEM M. P. XXIIII.] *Eadem praferunt exemplaria, cum supra à* Finibus Segusionem M. P. XXXIII. *apposuimus.* SVR.

SEGVSIONE.] In Parisiensi MS. & Basileense edito *Regusione* conspicitur. WESS.

BRI-

SEGVSIONE.	M. P. XXIIII.
AD MARTIS.	M. P. XVI.
BRIGANTIONE.	M. P. XVIIII.
RAME.	M. P. XVIII.
EBVRODVNO.	M. P. XVII.
CATVRIGAS.	M. P. XVI.
VAPINCO.	M. P. XII.
MONTE SELEVCO.	M. P. XXIIII.
LVCO.	M. P. XXVI.
DEA VOCONTIORVM.	M. P. XII.

AV-

BRIGANTIONEM M. P. XVIIII.] *Eadem edunt, & supra ex mansione* ad Martis Brigantionem M. P. XXVIII. *adducitur.* SVR.

RAME M. P. XVIII.] *Consensu exemplarium, quæ supra à* Brigantione Rame M. P. XVIIII. *proferunt. Hoc loco Blandinianum, Neapolitanum, & Longolianum* Roame *edunt, non* Rame, *uti supra & Regium* Rame *retinet.* SVR.

RAME.] Recte ita Vaticanus; ceteri cum Simleriana editione *Roame.* WESS.

EBVRODVNVM M. P. XVII.] M. P. XVII. *manuscripta edunt, & Longolianum, cum supra* Rame Eburodunum M. P. XVIIII. *pratulerint.* SVR.

EBVRODVNO.] Consenserunt in *Ebreduno* amplectendo vetusti libri, nec aliter Francofurdiense Caroli M. Capitul. An. ɔɔCCXCIV. *De Tarentasia & Ebreduno sive Aquis legatio facta est ad sedem Apostolicam.* Vide alibi de urbe hac notata. WESS.

MONTE SELEVCO.] Hic addita sunt XXIII. M. P., sed X. redundare videntur; sicut & in proximo numero distantiae Luci a monte Seleuco. SIML.

MONTE SELEVCO.] Schedæ Cusani M. P. XXXIII., quæ Simlerus exprimi quoque jusserat. Celebri nomine mansio est ea clade, qua ab Imp. Constantio ad eam Magnentius fuit debellatus. Auctor Histor. Tripart. L. V. C. 10. *Sequentibus Constantii militibus circa Montem Seleucum facta congressione venit in Lugdunensem urbem.* Socrati & Sozomeno loci hujus nomen mendosissimum ostentantibus subsidio ad Sidonii Apollin. L. V. Ep. 6. Jac. Sirmondus venit: idem Paschali Chron. restituendum est, quod p. 292. ἐν Μόντῳ Σελεύκῳ, & Theophanis Chronogr. p. 37., ubi συμβάλλει τῷ Σελεύκῳ non minore vitio quam negligentia editur; nam Vaticanus & Barberin. MS. ἐν Μόντῳ Σελεύκῳ perspicue legunt. Nunc *Monsaleon* vocare adsueverunt. WESS.

LVCVM M. P. XXVI.] *In Regio,* Luco M. P. XXVI: *& in reliquis* M. P. XXVI. *Plinius L.* 3. *Sect.* 5., Vocontiorum civitatis fœderatæ duo capita, Vasio & Lucus Augusti. *Ptolemaeus* Vasionis *meminit, & non* Luci. *Inepte praterea, quisquis vertit,* 'Οὐασίων, Vasiorum, *& non* Vasion, *ut oppidi sit nomen, non nationis.* SVR.

LVCO.] Tacitus L. I. Hist. C. 66. *Lucum, Vocontiorum municipium* vocat; durantque in nostram ætatem non obscura nominis vestigia. WESS.

DEAM VOCONTIORVM M. P. XII.] *Manuscripta, & Longolianum* Bocontiorum: *sed cum* V *scribimus ex libris Plinii, & Ptolemaei.* SVR.

DEA VOCONTIORVM.] *Dea Bocontorum* Vaticanus; Tabula *Ad Deam Bocontiorum* M. P. XII. a Luco; atque ita fere in vetusto epigrammate Sponii Miscellan. p. 164. CVRAT. AD. DEAM. AVG. VOC. Paullus Diaconus L. III. H. Long. C. 8. *urbem Diensem* appellat; *Zaban,* inquit, *per Diensem descendens urbem, usque Valentiam venit:* quia vero Gregorii Turonensis, rem eandem L. IV. C. 39. memorantis, veterrimi MSS. *per Virduneniem* legunt; inde Hadr. Valesio in Notit. Gal. suspicio incidit, duplici cognomine usam fuisse urbem, Gallico *Virduni*, Latino *Deas Vocontiorum:* quod mihi parum probabile accidit; cum enim simili nomine in Galliis alia sit, Gregorius hanc nota addita distinguere debuisset: adde, Paullum & alios Gregorii MSS. *Deensem* probare, præterea que Romualdum Salernitanum, licet men-

 dose

AVGVSTA.	M. P. XXIII.
VALENTIA.	M. P. XXII.
VRSOLIS.	M. P. XXII.
VIENNA.	M. P. XXVI.
LVGDVNO.	M. P. XXIII.
	AVT

dose, *Dersen urbem* Chron. p. 116. scribere; ipsum denique Gregorium de Glor. Confess. C. 70. WESS.

AVGVSTAM M. P. XXIII.] *Regium*, & *Blandinianum* Augusta M. P. XXIII. *Neapolitanum* XXII. *Longolianum item* XXIII. *etsi* XXII. *corrigit. Hac* Alba Augusta *Ptolemaeo videtur esse, quam juxta* Vocontios *statuit.* SVR.

AVGVSTA.] Tabula *Augustum* M. P. XIII. a Dea Vocontiorum. Videtur esse *Aouste* sive *Hoste*, de qua ad Itin. Hieros. WESS.

VALENTIAM M. P. XXII.] *Plinius* Valentiam *Galliae Narbonensis* Cavarum *agro*, & Viennam Allobrogum *attribuit. Ptolemaeus eam in* Segalaunis *statuit. Ammianus libro xv. C.* 11. In Narbonensi Elusa & Narbo, & Tolosa, & principatum urbium tenent: Viennensis civitatum exultat decore multarum: quibus potiores sunt Vienna ipsa, & Arelate, & Valentia: quibus Massilia jungitur. *In vulgatis enim Ammiani libris* clusa *corrupte legitur pro* Elusa: *cujus Claudianus mentionem fecit in Rufinum:* & *ab* Elusa, Elusates *Caesari in vetustis exemplaribus, non* Flustates, *qua dictione viri docti Galli usi sunt; nomine in vulgus usurpato. Plinio in Aquitania* Ausci, & Elusates *recensentur: nunc* Foxenses. SVR.

VALENTIA.] Ambrosius *Valentiam Gallorum* Ep. 27., ut ab ejusdem nominis aliis secerneret, appellat. Tabula & Itin. H. in M. P. fere consentiunt. WESS.

VRSOLIM M. P. XXII.] *Hac mansio deest in exemplari Regio.* SVR.

VRSOLIS.] Vel *Urseole*: ita Simlerus. Nostri vulgatum malunt. Valesius *Roussillon* in Delfinatu inter Valentiam & Viennam non longe a Rhodano esse decernit. WESS.

LVGDVNVM M. P. XXIII.] *Diversa via consulares ab Italia* Lugdunum *ducebantur, uti ex Strabone L. 4. p.* 208. *perdiscimus; perhibet enim, ubi ex Italia supra conscenderis, viam in exteriorem Galliam, & ad Septentriones esse, & per* Salassos Lugdunum *ducere. Eam vero bipertito dirigi: & alteram prolixiorem, plaustro permeabilem, per* Centrones *porrigi; alteram vero rectam, & angustam, compendiariamque per* Penninum: Lugdunum *vero in medio, instar arcis situm esse, cum ibi amnium confluentes sint, & partibus omnibus propinquius accedat. Ob eam propterea causam Agrippam ex eo loco vias fuisse partitum; nam quae per* Cemmenos *montes ducebantur, usque ad* Santones, & Aquitaniam *pertinuisse: alteram ad* Rhenum; *tertiam ad* Oceanum, & Bellovacos, & Ambianos: *quartam in agrum* Narbonensem, *litusque* Massiliense, *perduxisse.* SVR.

LVGDVNO.] *Tudunum* vitiosissime Vaticanus. De nobilissimae urbis veriverbio magna lis est: posteriorem vocabuli partem veteribus Gallis montem notasse, non dubium est: Clitophon apud Plutarchum de Flumin. Δοῦνον τὸ ἐξέχον patrio gentis sermone significasse; clarius Annal. Bertin. An. ↀCCCXXXIX. *Dunos* Frisiorum populo *aggeres arenarum*, mari oppositos obices, esse scribit. Sed haec commodius alibi reddemus; vide interea Savaronem ad Sidon. L. I. Ep. 8. & P. Marca Dissert. de Primat. C. 109. WESS.

AVT PER COMPENDIVM &c. M. P. XV. LEG. X.] *Hac mansio est unica in Regio, & in Blandiniano duae facta, hoc pacto* Aut per compendium M. P. XVI. Asa Paulini. M. P. XV. Leugas X. *In Neapolitano item, & Longoliano duae exponuntur mansiones: sed pro ea voce* Leugas, Leg. *praferunt. Praterea* Assa *adscripsimus non* Asa, *cujus nominis nulla exponitur significatio. De* Assis *apud Ciceronem L. 3. ad Q. Fratrem Ep.* 1. In balneariis assa in alterum apodyterii angulum promovi. *Miniaceis vero literis* Compendii *numerum descripsimus, ne cum superiori in summa ratione geminetur: alterutrum enim ex illis itineribus proponitur suscipiendum, diverticulo* Lugdunum, *aut per* Compendium assa Paullini. SVR.

AVT PER COMPENDIVM.] Nostri codices Blandiniano adstipulantur, M. P. XVI. addentes,

AVT PER COMPENDIVM.	M. P. XVI.
ASA PAVLINI.	M. P. XV. LEVGAS X.
LVNNA.	M. P. XV. LEVGAS X.
MATISCONE.	M. P. XV. LEVGAS X.
TINVRTIVM.	M. P. XIX. LEVGAS XIIII.

CA-

dentes. Indicatur Vienna breviore via Lugdunum posse perveniri, ut apud Plinium L. V. C. 5. *compendium via quatriduo deprehensum est*; & Ovidium Metam. III. 234.

Tardius exierant, sed per compendia montis
Anticipata via est. ——— ——

ac Statium Thebaid. II. 497.

——— —— *qua calle latenti*
Praecelerant, densaque legunt compendia silvae.

Viennam autem XVI. M. P. Lugduno disjunctam fuisse Seneca de Morte Claudii testis erit: *Lugduni natus est; Marci municipem vides: quod tibi narro ad sextum decimum lapidem a Vienna natus est.* WESS.

ASA PAVLLINI.] *Asapauli* aut *Asapullini* scripti libri. *Assa* Ciceronis nihil adjuvant mansionem; erant in balineis, ubi sudabant; unde Glossae veteres *Assa cella*, ἀφιδρωτήριον. *Asa* hæc *Paullini* deinceps *Ansa* fuit nuncupata; unde *Ansa villula* in Diplom. Caroli Crassi L. II. Miscel. p. 151. Baluzii, duratque hoc titulo non longe ab Arari & Lugduno: quare, si Latinæ originis sit vocabulum, videndum est, ecquid auxilii ex his Varronianis apud Macrobium L. III. Satur. C. 2. adipisci possit: *Inde Varro L. V. Divinarum dicit* aras *primum* asas *dictas, quod esset necessarium a sacrificantibus eas teneri*; ansis *autem teneri solere vasa quis dubitet?* Hoc porro notandum venit, primæ post Lugdunum versus interiorem Galliam mansioni præter M. P. *Leugas* affigi: consueverant enim ab ea urbe *non millenis passibus, sed Leugis itinera metiri*, sicuti Ammianus L. XV. C. 11. tradidit; atque hinc in Peutingerana Tabula, *Lugduno caput Galliarum; usque hic Leugas.* WESS.

LVNNA.] Vel *Luna*. Forte *Clunia*. *Clugni*. SIML.

LVNNA.] Abest hæc cum sequenti a Vaticano. Tabula *Ludna M. P. XVI.* a Lugduno. Situm, quem Jos. Simlerus illi posuit, notum satis Cluniacum aversatur, ut bene Valesius in Notit., arbitratus ipse nunc Bellunijocum *Beaujeu* videri. Alii, quos inter M. Altingius, in hodierno *Lurcey* vel *Lurcy* quærunt. WESS.

MATISCONEM M. P. XV. LEG. X.] *Manuscripta & Lengol.* Matiscone M. P. XV. Leg. X. *Caesar in fine Commentarii vii. C. 90. belli Gallici, Q. T. Ciceronem, & P. Sulpicium* Cabellione & Matiscone *in Aeduis ad Ararim, rei frumentaria causa, conlocat.* SVR.

MATISCONE.] Franci, qui sub prima secundave regum suorum familia res gestas scriptis mandarunt, *Matiscensem urbem*, *Matascense oppidum*, *castrum Matescanum*, aliisque mendosioribus nominibus signaverunt: exempla vel trimodio admetiri possem, ni talia desiderantibus Valesius abunde fecisset satis. Hoc moneo, Jos. Simlerum male Matisconem Tinurtio postposuisse. WESS.

TINVRTIVM M. P. XVIIII. LEG. XIII.] *In Regio* Leg. X. *In Blandiniano* Leg. XIII. & *in Neapol.* Leg. XIIII. *Longolianum* Leg. XIII. *praefert*, & XIIII. *corrigitur. Apud Spartianum in Severi vita C.* 11. *Multis, inquit, interim* varie gestis in Gallia, primo apud Tinurtium contra Albinum felicissime pugnavit Severus. SVR.

TINVRTIVM.] *Tenurcio* Tabula. *Castrum Ternocium* in Martyrum indice, cujus Hieronymus auctor fertur, a. d. XVII. Kal. Octob., pro quo Notkerus mendosissime *in territorio Cabillonensi castro Nertio*. Gregorius Turonensis L. I. Glor. Martyr. C. 54. *Castrum Trinorciense, XL. a Cavillonensi, urbe milliario*, sed numeris alterum tantum & contra verum auctis, quod Valesius commonefacere haud neglexit. Nunc *Tornus* ad Ararim, nullo dissidente; quare aut imperite versatus est in describendo prælio, quo Severus Albinum prostravit, aut, quod credere malim, mutilatus est Spartianus: *Primo apud Tinurtium felicissime pugnasse Severum* ait,

cum

CABILLONO.	M. P XXI. LEVGAS XIIII.
AVGVSTODVNVM.	M. P. XXXIII. LEVGAS XXII.
SIDOLOVCVM.	M. P. XXVII. LEVGAS XVIII.
ABALLONE.	M. P. XXIIII. LEVGAS XVI.

AV-

cum multa alia varie in Galliis fuissent gesta: innuit dein prope Rhodanum fuisse decertatum: unde magnus If. Casaubonus, *ex sequenti Spartiani narratione colligi posse a Rhodano propius quam Arari Tinurtium afuisse.* Cumque *primi* ad hoc oppidum prælii meminisset, nullius dein alterius mentionem injicit; quæ profecto scopæ dissolutæ sunt, & verum dissipantes; præsertim ubi ex Dione & Herodiano L. III. C. 7. decretoriam pugnam ad Lugdunum fuisse commissam noveris. Itaque scribere Spartianus debuit: *prime apud Tinurtium contra Albinum feliciſſime pugnavit Severus*; deinde apud Lugdunum. *Quum quidem ingens*, &c. qua ratione & cum locorum positura & rerum gestarum ordine ipsi bene conveniet. Mecum sentit Ill. P. de Marca Diss. de Primat. C. 110. WESS.

CABILVMNO.] Vel *Cabilonum. Chalon.* SIML.

CABILLONO.] Hoc placuit: nam *Cabillionem* Suritæ nemo hoc loco probaverit. Obsoleti libri *Gapilunno*, *Cabilumne*, *Gabillune*, & paullo inferius *Cavillono* ac *Cavillune* edunt: quod amplexi sumus, in Ambrosio est Epist. 27. *Jusseram eum deduci Cabillonum & vivum exuri*; & Sidonio L. IV. Ep. 25., ubi plura Savaro. Atque huc magna eorum pars, quæ supra p. 345. ad Cabellionem H. Surita conduxit, fuerat referenda. WESS.

AVGVSTODVNVM M. P. XXXIII. LEG. XXII.] *In Regio* Augustodunum M. P. XXXIIII. Leg. XX..... *Blandinianum*, *& Neapol.* M. P. XXXIII. Leg. XXII. *Longol.* M. P. XXXIII. Leg. XXII. *& Legio* XXXIII. *corrigitur. Pomponius Mela L. 2. C. 3. in Aeduis opulentiſſimam urbem recenset* Augustodunum. *Ptolemaeus in* Aeduis Galliae Lugdunensis Augustodunum *&* Cabellionem *conlocat. Ammianus libro 15. C. 11.* Lugdunensem ornat & Cabellion, & Senones, & Bituriges, & mœnium Augustoduni magnitudo vetusta. *Et libro xvi. C. 2.* Comperit Augustoduni civitatis antiquæ muros spatiosi quidem ambitus, sed carie vetustatis invali-dos, barbarorum impetu repentino insessos. SVR.

AVGVSTODVNO.] Quia *dunum* veteri Gallorum dialecto montem notabat, inde Florus Lugdunensis Epist. ad Moduinum hujus urbis præsulem,

Salve Sancte parens; Christi venerande sacerdos,
Augusti montis pastor in arce potens.

& Herricus L. I. Vit. S. Germani C. 3.

Augustidunum demum concepta vocari,
Augusti montem transfert quod Celtica lingua.

Quoniam vero in Aeduis erat, hinc *civitas, qua olim Edua, nunc autem Augustidunus vocatur* in Vita S. Eligii C. 35., & *urbs Aedua* in vetustis Diplomat., cujusmodi Joan. Munier Part. II. Hist. Augustod. p. 193. 122. plura habet. Ceterum Vaticanus *Leugas XII.* adnectit, non bene; estque in Parisiensi libro *Autunno*, voce ad sonum recentiorem deflexa. WESS.

SIDOLOVCVM M. P. XXVII. LEG. XVIII.] *In Regio* Leg XXX: *In Blandiniano*, *& Longoliane* Leg XVIII. *Neapolitanum* Leg. XXVIIII. SVR.

SIDOLVCVM.] *Sideleucum* urbem nominat, sed depravate excuditur, Ammianus Marcellinus L. XVI. C. 2. De Augustoduno & Tricassibus Campaniae seu *Trecis*, patria sua, disputat Pithoeus J. C. doctiſſimus L. II. Adverſ. C. 1. SCHOT.

SIDOLOVCVM.] *Sidolocum* MS. unus. Martyrol. Hieronymi a. d. VIII. Kal. Octob. *In Augustidune civitate, vico Sediloco, natalis sanctorum Andecii, Tyrsi.* Amulo in Epist. ad Theoboldum: *Nam & in Augustodunensi territorio, quod Sedelocus vocatur*, &c. Vid. Steph. Baluzium ad Epist. 80. Lupi, & Valesium ad Ammian. L. XVI. C. 2. nunc *Saulieu.* WESS.

ABALLONEM M. P. XXIIII. LEG. XVI.] *In Regio* Abollone M. P. XXIIII. Leg. XVI. Blan-

AVTESIODORVM.	M. P. XXXIII. LEVGAS XXII.
EBVROBRICA.	M. P. XVIII. LEVGAS XII.
TRICASIS.	M. P. XXXIII. LEVGAS XXII.
ARCIACA.	M. P. XVIII. LEVGAS XII.
DVROCATELAVNOS.	M. P. XXXIII. LEVGAS XXII.

DV-

Blandinianum Aballone M. P. XXVII. Leugas XVI. *Neapolit. Regii exemplaris præfert lectionem. Longolianum* Aballone XXVII. Leg. XVI. SVR.

ABALLONE.] *Aballione* Cusani MS. Venantius Fortunatus in Vita S. Germani C. 1. *Deinde cum Avallone castro puer scholis excurreret*: hinc pagum *Avalensem* aliaque formarunt, de quibus præter Valesium in Notit. St. Baluzius ad Lupi Epist. 28. *Avalen* veteris nominis reliquias servat. WESS.

AVTHESIODORVM.] Vel *Autesiodorum* vel *Antisiodorum*. SIML.

AVTESIODORVM M. P. XXXIII. Leg. XXII.] *In Regio* M. P. XXIII. *& in Blandin.* Autesiodor. M. P. XXXIII. Leug. XXII. *Neap.* Autisiodoro M. P. XXXIII. Leg. XXII. *Longol.* Atisiodorum M. P. XXXIII. Leg. XXII. *Sed tanti est apud nos Regii, & Blandiniani exemplarium consensus, ut non vereamur reliquis omnibus anteponere. Ammianus libro* 16. *C.* 2. Percurso eodem itinere, Autosidorum *pervenit*. SVR.

AVTESIODORVM.] Hoc & Vaticano probatur: *Autesiodero* est in Parisino, quomodo Fredegarius Chron. C. 58., nec bene tamen: *Dorum* & *Durum* in compositione verborum, quæ urbes notant, fluviis appositas esse indicat. *Dur* veteri Celtarum & Britannorum sermone, uti Giraldus Cambrensis L. I. Itin. Cambriae C. 8. admonuit, *aqua* erat. Adde Buchananum L. II. Rer. Scot. p. 64. Aliter Herricus L. I. Vitae S. Germani C. 1.

Ex augmentatis verso cognomine muris,
Sive sequax usus dicas Autissiodorum;
Seu mutilare velis & dixeris Altiodorum,
Nomine diverso res est cumulatior una.

sed hujus ineptias Valesius in sua Galliæ Notitia explosit. WESS.

EBVROBRINCAM M. P. XVIII. LEG. XII.] *In Regio auferendi casu* M. P. XXIII. Leg. XII. *Blandinianum* Eburobrica M. P. XVIII. Leug. XII. *Neapolitanum & Longolianum* Eburobrica M. P. XVIII. Leg. XII. *fortè legendum erat* Eburobrivam: *ut postea in* Samarobrivae *mansione indicabitur*. SVR.

EBVROBRICA.] Ita MSS., quorum Parisinus non bene Leugas XI. addit; Tabula *Eburobriga*, quod prorsus idem est. *Brica* enim & *Briga* veteri Celtarum dialecto *pontem*, & in compositione urbem, ponti appositam, notavit, qua de re Buchananus L. II. R. S. p. 61. & Ph. Cluverius L. I. G. V. C. 7. *Brignon* Eburobrigae, quæ male πόλις Ἀιβυρόβριγα in Phlegontis de Longaev. libro C. 1. dicitur, vestigia servare creditur. WESS.

TRICASES M. P. XXXIII. LEG. XXII.] *In Regio* Tricasis M. P. XXII. *& Legionis nota, ejusque numeri fuere deleti. In Blandiniano* Tricasis M. P. XXXIII. Leug. XXII. *Neapolitanum & Longolianum* Tricasis M. P. XXXIII. Leg. XXII. *In Plinii exemplaribus* Tricasses, *&* Trecasses. *Ptolemaeo sub* Parisiis Τρικάσσιοι. *Ammianus libro* 16. *C.* 2. Per multa discrimina venerat Tricassas. *Vide Pet. Pithoeum Adversar. Subsec. lib.* 2, *cap.* 1. SVR.

TRICASIS.] Gentis nomen, consueto in Galliis more, urbi est impositum: Sidonius L. VI. Ep. 4. *Quem nunc Tricassibus degere fama divulgat*; & L. VII. C. 13. *Lugdunum nuper a Tricassibus venit.* Tabula *Augustobonam*, quæ non alia, hoc loco habet. Vide Bergerium L. III. V. M. C. 39. WESS.

ARTIACAM M. P. XVIII. LEG. XIII.] *Habet Regium auferendi casu & item Neapolitanum: Blandinianum & Longolianum* Arciaca. SVR.

ARCIACA.] Franci scriptores ita vocare malunt. Auctor Collect. Histor. apud Canisium L. IV. C. 65. *Sigebertus cum exercitu Arciaca residens.* Plura Valesius in Notit. Gall. Nunc *Arci sur Aube.* WESS.

Z z

DVRO-

DVROCORTORO.	M. P. XXVII. LEVGAS XVIII.
SVESSONAS.	M. P. XXXVII. LEVGAS XXV.
NOVIOMAGO.	M. P. XXVII. LEVGAS XVIII.
AMBIANIS.	M. P. XXXIIII. LEVGAS XXIII.

PON-

DVROCATELAVNOS.] *Durocaralaunos* MS. unus. *Catalaunos* alii vocant, ut Eutropius L. IX. C. 9. *Superavit in Gallia Tetricum apud Catalaunos.* unde ergo illud *Dure?* Vir egregius Ch. Cellarius L. II. G. A. C. 3. p. 392. additamentum hoc a librariis ex sequenti *Durocortoro* retractum fuisse suspicatur; neque ego intercederem, nisi & MSS. suspicioni officerent, & *durum* sæpe partem titulorum urbis per Galliam & circa faceret. Nunc *Chalons* vocare adsueverunt. Wess.

DVROCORTORVM M. P. XXVII. Leg. XVIII.] *In Regio* Durocortoro M. P. XXVII. *& Legionis nota intercidit, & ex numero* Legionis III. *numerus remansit. In Blandiniano* Durocordoro, M. P. XXVII. Leug. XVIII. *In Neapolitano deest hac mansio: & Longolianum Blandiniani lectionem prafert. Infra* Durocortoro, *&* Durocordoro, *&* Durotorcoro. *Ego legendum arbitror* Durocortorum. *In Caesaris Commentario belli Gallici vi. 44. vetusto exemplari*, Tali modo vastatis regionibus, exercitum Caesar duarum cohortium damno, Datocortorum Remorum reducit. *Strabo libro iv. p.* 194. *de* Remis *agens*, καὶ ἡ Μητρόπολις αὐτῶν Δυρικόρτορα. *Ptolemaeo Remorum urbs* Δυρικόρτορα. Syr.

DVROCORTORO.] Nihil ad hoc stabiliendum aptius est Frontonis verbis, quæ Consentius Artis p. 2031. servavit: *Et illa vestra Athena Dorocorthoro*; quibus hæc Grammaticus addit: *apparet nominative casu posuisse Dorocorthoro: sive igitur dicas hac urbs, sive hic vicus, sive hoc oppidum, nominativi casus erit Dorocorthoro.* Ceterum è Simleri edito & Cusani MS. vox exulat. Wess.

SVESSONAS M. P. XXXVII. Leg. XXV.] *In Regio* Sivessonas: *& deest numerus milliarium &* Leg. XXV. *mansit. In Blandiniano & Longol.* Sucssonas XXXVII. Leg. XXV. *Neapol.* Suessionis M. P. XXXVI. Leg. XXV. *Caesaris Commentario* 2. *belli Gallici C.* 3. Suessones *& in vetustis exemplaribus* Suvessiones. *Straboni* Σουεσσίωνες. *Plinii vetusti libri* Suessiones. *Apud Ptolemaeum corrupte*, Οὐέσσωνες *pro* Σουέσσωνες *legitur.* Syr.

SVESSONAS.] *Suessionis* Parisinus; atque ita incertus auctor Vitæ S. Medardi C. 1. *Contra rex Suessionis eum deferendum disponit*; & C. 2. *Exinde Suessionis relatus.* Codex vero Cusani, *Suessonas M. P. XXXVI.*, quo modo in Lucano viri eruditi scribunt L. I. 324.

——— *Longisque leves Suessones in armis.*

ubi tamen Flodoardus L. I. H. Remens. C. 2. *Axones* legit, sicuti & poëtæ vers. 426.

Et docilis rector rostrati Belga covini.

unde colligas, non esse ex Gryphii ingenio, quæ Cl. Oudendorpli suspicio, natam *rostrati covini* scripturam; sed ea alius sunt loci. Infra *Augustam Suessonum* auctor appellat. Wess.

NOVIOMAGVM M. P. XXVII. Leg. XVIII.] *In Regio*, Novomago M. P. . . . . VII Leg. XVIII. *& in reliquis*, Noviomago M. P. XXVII. Legio XVIII. *Plura hujus nominis oppida esse advertimus, & hoc videtur juxta* Belgium *à Ptolemaeo in* Bellocassis, Vadicassiis *apud eum cognominatis, vocari* Νοιόμαγος. Syr.

NOVIOMAGO.] *Noviomus* plerisque medii ævi scriptoribus, unde *Noyon* formatum, dicitur: tamen *Noviomagus* Venantio Fortunato in Vit. S. Medardi, & *castellum Noviomagum* anonymo vitæ ejusdem Medardi scriptori. Situm accurate exsecutus est Radbodus in vita Medardi C. 3. *Ipsa inter geminos rivulos constitutus est Noviomus; ab oriente Galliola, ab occidente Margareta circumluitur; quos ambos tertius suscipit, qui Versa nominatur, & sic pariter confluentes non longe a mœnibus illius in Isaram, qui magni est nominis, delabuntur.* Vide Mabillon. L. IV. R. D. p. 305. Wess.

AMBIANOS M. P. XXXIIII. Leg. XXIII.] *In Regio* Leg. XIIII. *& in reliquis* XXIII. *Caesar L.* 2. *Bel. Gal. C.* 15. Ambianos Morinis *adnectit, quorum fines* Nervii *attingebant, & item*

PONTIBVS. M. P. XXXVI. LEVGAS XXIV.
GESSORIACO. M. P. XXXIX. LEVGAS XXVI.
ITER A CAVILLONO TREVEROS.
ITER A DVROCORTORO DIVODVRVM VSQVE M. P. LXII. Sic.

BA-

item Strabo L. 4. p. 194. Ambianos Morinis *propinquos adjungit, & Suessiones. Ptolemaeus post* Bellovacos *in Gallia Belgica* Ambianos *statuit.* Svr.

AMBIANIS.] Sic scribunt obsoleti libri; nec aliud scriptoribus rerum Francicarum placuit: Chron. Turonense inter Normannica Duchenii p. 36. *Normanni Franciam pervagantes Ambianis, Atrebatis, Corbeiam, Cameracum, Taruennam destruunt*: aliud Chron. p. 5. *Ille vero Bellovacum, & ita Ambianis perrexit.* Sigebertus An. CCCLXXXII. *Civitatem, quam Antoninus, Sommonobriam ab adjacente flumine appellavit, Gratianus, mutato nomine, Ambianis, ab ambitu fluminum fecit vocari*; qui, si ea scripserit, absunt enim a Miraei editione, in nominis originatione egregie est falsus; sed hoc alias agemus. Tu, si hæc exempla non abunde videantur, Th. Reinesii Ep. 72. ad Daumium inspice. Wess.

PONTES M. P. XXXVI. Leg. XXIIII.] *In Regio* Pontibus M. P. XXXVI. Leg. XXIII. *In Blandiniano, & Longol.* Pontibus M. P. XXXVI. Leg. XXIIII. *Neapol.* Pontibus M. P. XXXI. Leg. XXIIII. Svr.

PONTIBVS.] Fuere *pontes* hi non longe ab ostio Alteiae; creduntur que nomen quoque *pago Pontivo* fecisse, vetante tamen Valesio in Notit. Gall.; a *ponte* observat *Pontinum* debuisse dici; quod uti verum est, ita constat *Pontium Ponticumque* esse appellatum, neque senescente Latinitate analogiæ justam semper rationem fuisse habitam. Wess.

GESSORIACVM M. P. XXXVIIII. Leg. XV.] *In Regio* Cesoricia. M. P. XXX.....III. Leg. XV. *Blandinianum* Gesoriaco M. P. XXXVIIII. Leg. XXVI. *& item Neapolitanum & Longolianum. Hac mansio ad extremos, ut Poeta inquit,* hominum Morinos *refertur. Mela Pomponius L.* 3. C. 2. Pertinentque, *inquit*, ad ultimos Galliarum gentium Morinos, nec portu, quem Gessoriacum vocant, quicquam notius habent. *Suetonius in* Claudio C. 17. *de expeditione Britannica*, quare a Massilia Gessoriacum usque pedestri itinere confecto inde transmisit. *Ptolemaeus post Sequanae fluminis ostia adjungit* "Ικιον Ἄκρον. & Γησσοριακόν, ἐπίνειον Μορινῶν. *Praeterea, quod in vulgatis Plinii legitur L. 4. C. 16.* Oromanasci juncti pago, qui Gessoriacus vocatur, *in vetustis exemplaribus*, pago qui Gersiacus vocatur, *habetur: Nunc* Audomari fanum *id solum obtinere ferunt, non* Bononiam, *ad mare sitam, cujus Ammianus libro xx. meminit. Lege Turnebum Adversar. lib. 8. cap. xxi.* Svr.

GESSORIACO.] Non recte Gessoriacum a Bononia distingui, nunc satis constat; neque enim Tabula tantum *Gesoriacum, quod nunc Bononia*, & Anonymus Valesii scriptor de Constantino. *ad patrem*, inquit, *Constantium venit apud Bononiam, quam Galli prius Gesoriacum vocabant*: idem ex Eumenii Panegyricis rectissime ostendit Hen. Valesius. Habet ea urbs Phari veteris reliquias, quas Carolus M. ad usum navigantium instaurasse dicitur in Annal. Reuberi, Bertinianis, Rheginone & aliis An. IↃCCCXI., atque haud ita pridem egregie descripsit Montfauconius in Comment. Acad. Inscript. tom. IX. p. 293. Fuisse ibidem *Itium* sive *Iccium* portum, non dubitavero; vide Guil. Somneri Cap. 8. de eo portu: nam ad eam disputationem notarum augustiæ descendere me vetant. Id præterire non debeo, restitutas in suum esse locum *Leugas XXVI.*, quod XV. Regii MS. nullo pacto M. P. XXXVIIII. quadrarent. Adde N. Bergerium L. III. V. M. C. 37. paria monentem. Wess.

ITEM A CABELLIONE TREVEROS.] *In manuscriptis & Longol. peraeque non adponuntur itineris hujus numeri.* Svr.

ITER A CAVILLONO.] Ita MSS. malunt, æque tamen ac Suritae codices, truncati. Periit ergo totum hoc iter. Wess.

DIVODVRVM VSQVE M. P. LXII.] *In Regio* M. P. LXXIIII. *cum ejus mansionum numeri* LXIII. M. P. *summam conficiant. In reliquis*

BASILIA. M. P. X.
AXVENNA. M. P. XII.
VIRODVNVM. M. P. XVII.
FINES. M. P. VIIII.
IBLIODVRVM. M. P. VI.
DIVODVRVM. M. P. VIII.

ALIO ITINERE A DVROCORTORO DIVODVRVM VSQVE. M. P. LXXXVII. Sic.

FANO MINERVAE. M. P. XIIII.

ARIO-

quis M. P. LXII. *constante numerorum summa*. SVR.

ITER A DVROCORTORO.] Verba hæc Flodoardus L. I. H. Rhem. C. I. exscripsit. WESS.

BASILIA.] Vicum, cui *alba ripa* cognomen, Valesius esse jubet; Ph. Cluverius L. II. G. A. C. 9. fluvium *Vesle* facit, reclamante N. Bergerio L. III. C. 39. & ignoti situs esse asseverante: mihi Valesii conjectura non displicet. WESS.

AXVENNA.] Vel *Axona*. SIML.

AXVENNA.] Vaticanus *Aruena*, quod scribentis peccato ex vulgato natum est; Tabula non dissimili errore *Auxenna* & Parisinus *Auxuenna*. Fluvius est *Axonna*, Caesari, scriptoribus Vitæ S. Medardi & Annal. Bertinian. An. IↃCCCLXXIX. non præteritus, ejusque trajectus ad oppidum S. Manechildis, si verum Valesius vidit; nam N. Bergerio L. III. V. M. C. 39. *Neufchatel* est. WESS.

VIRODVNVM.] Vel *Verodunum*. SIML.

VIRODVNVM.] Ita MSS. *Viredunum* Paullo in Epist. ad Desiderium Cadurcensem: *Viridunum* Annal. Pithoeanis & Bertinianis; Venantio Fortunato L. III. Carm. 29.

Urbs Vereduna, brevi quamvis claudaris in orbe.

Probum tamen vulgatum esse, Hugo Flaviniacensis in Chron. Virdun. tom. I. Bibl. Nov. Labbei p. 79. testis erit: *Has autem omnes*, inquit, *conjectiones Aethicus in Cosmographia excludens in Itinerario mundi vocat eam VIRODVNVM, ob virorum fortium industriam, longe lateque celebratam*: respicit enim hunc, quem in manibus habemus, locum. Non me quidem fugit, Had. Valesium in egregia Galliæ suæ Notitia *Verodunum* præoptare, & a *Verunis*, quos editi quidam Plinii L. IV. C. 17. memorant, repetere: cum tamen MSS., Harduino teste, *Verunos* ignorent, ejus auctoritate non moveor; nam Tabulæ *Vironum*, quod ad *Verunum*, *Verunosque* constituendos, vir doctissimus excitaverat, mendosum est & cum Viroduno nihil habet commune: ponitur M. P. XXI. a Bagaco Nerviorum; quod intervallum *Verbinum* requirere alias commonstrabo. WESS.

FINES.] Videntur hic indicari *fines* Mediomatricorum. SIML.

FINES.] *Fines* Virodunensis Comitatus in Testam. Volfaudi Comitis, quod Baluzius L. IV. Miscel. p. 404. & 410. vulgavit, reperio; nec hos tamen indicari asseveravero. De *Ibliodoro* viderint alii. WESS.

IBLIODVRVM M. P. VI.] *In Regio* Ibliodorum M. P. VI. *&* *in reliquis* Ibliodurum M. P. VI. SVR.

DIVODVRVM M. P. VII.] *In Regio* M. P. VIII. *&* *in reliquis* M. P. VIII. *qua* LXII. M. P. *conficiunt*. Mediomatricum *urbi Ptolemaeo* Διουόδουρον. SVR.

ALIO ITINERE.] Item hæc Flodoardus L. I. H. R. C. I. inseruit, sed summam unis millibus augens, ut in Simleri edito & scripto Cusani. Vaticanus tantum M. P. LXXXVI., quibus & singulæ mansiones respondent. WESS.

FANO MINERVAE.] *Foro Minervae* Parisinae & Cusani membranæ: Tabula *Tanomia*; quam vocem Paullus Merula L. III. part. II. Cosmog. p. 486. ex *Fano Minervae* suspicatur esse corruptam; neque sane injuria, ut ordo innuit. Quo situ fuerit, harum rerum peritis non convenit. Merulae *Bajones* aut circa, M. Altingio vicus agri Rhemensis *Vadenay*, N. Bergerio L. III. V. M. C. 39. celebris pagus *Suippa* est. Componant alii has lites: Ego arbitrium finium regundorum non fecerim. WESS.

ARIO-

ARIOLA.	M. P. XVI.
CATVRIGIS.	M. P. IX.
NASIVM.	M. P. IX.
TVLLVM.	M. P. XVI.
SCARPONNA.	M. P. X.
DIVODVRVM.	M. P. XII.

ITER A DVROCORTORO TREVEROS VSQVE LEVGAS XCVIIII.

VVNGO VICVS.	LEVGAS XXII.

EPO-

ARIOLA.] Nusquam hanc legisse memini. Sequentem Tabula *Caturices*, & MSS. *Gaturriges* & *Caturriges* vocant. WESS.

NASIVM.] Vel *Nassium. Nancy.* SIML.

NASIVM M. P. VIIII.] *Ptolemaeo in* Leucis, Τέλλον & Νάσιον. *Hodie* Tulleuses *dicti: cui civitati Episcopi sedes est constituta, in Lotharingia. Infra in hoc ipso Itin. auctor* Tullum Leucorum *cognominat.* SVR.

NASIVM.] Non est *Nanceium*, ut pulchre H. Valesius vidit. Obstant & itineris ordo & Chron. Divionense, a L. D'Achery publicatum, p. 366. Ed. N.; ibi quippe *Nasio castrum ad Ornam fluvium situm* Theodoricus rex Francorum occupasse perhibetur: atqui Nanceium *Morta* fluvio assidet. Cum vero ad *Ornae* ripas vici sint *Petit Nanci* & *Grand Nanci*, alter uter *Nasium* fuisse, Valesio videtur. WESS.

TVLLVM.] Leucorum erat metropolis; unde Bertinianis Annal. IↃCCCLIX. *Tullum Leucorum*, Wiberto vero in Vita Leonis IX. C. 2. *Leuca urbs* dicitur. WESS.

SCARPONNA.] *Scarpouna* plerisque MSS., neque aliter Paullo Warnefridi de Meten. Episc. non longe a principio; pauca inde, huic loco prorsus idonea, tibi delibabo: *Igitur*, inquit, *audientes Hunni, qui duodecimo exinde milliario situm castrum, quod Scarponna dicitur, obsidebant, Metensis urbis moenia corruisse:* nec Tabula aut Ammian. L. XXVII. C. 2. dissentiunt: tamen a *Scarpona* Annal. Bertin. An. IↃCCCLXX. *Scarponise* formant, Servat nominis reliquias & multa vetustatis argumenta, de quibus in Itiner. P. Divaeus, *Charpeigne* ad Mosellam. WESS.

A DVROCORTORO TREVEROS VSQVE] *In Regio nulli numeri hujus itineris mansionum designantur: & in reliquis inepte attribuuntur, numeris Leg. computatis, ac si mansionum essent. In Bland.* Triveros usque Leug. CXCVIII. Sic. *In Neap.* Treveros usque Leg. CXVIIII. Sic. *In Long.* Triveros usque Leug. CXCVIII. Sic & XCVIIII. *corrigitur. Nec nova res est in hoc Itiner. in aliquo itinere mansionibus numeros non adponi, ubi legiones sitae erant: quod adparet in pagina* CCLIV. SVR.

A DVROCORTORO.] Neque haec praetermittenda censuit Flodoardus L. I. H. R. C. 1. Doctissimus H. Surita solens peccat, cum Legiones nobis obtrudit, Leugarumque summam inducit. Ego eas è MSS. & Flodoardo in suum locum revocavi. WESS.

VVNGO.] *Yungo* vicus. SIML.

VVNGO VICVS.] Sic Parisinus codex. Vaticanus *Dongo vicus.* Habuit hic vicus plures exercitos: Ph. Cluverius L. II. G. A. C. 14. *Longo* praefert; *Yongo* N. Bergerius, praetoriumque *Tonnum, le palais d'Tonne* esse decernit L. III. V. M. C. 39. Verum nimia ea est medicina, praesertim cum vicus hic non sit affectus: Flodoardus enim L. III. H. Rhem. C. 10. *municium Vongum*, & L. II. C. 18. *pagum Vougensem* memorat, sicuti J. Sirmondus in Capitul. Caroli p. 63. probe monuit. Jam cum in Vita S. Vedasti C. 2. *Vungise pagus prope Reguliacam villam circa florigeras Axonnae ripas* fuisse ab Alcuino scribatur, recte omnino Valesius in *Vonsi* sive *Vouzi* ejus situm quaesivit. WESS.

EPOISSIO.] Liber Notit. *Epuso. Ipsch, Ivois.* SIML.

SEPOISSVM VICVM LEG. XXVII.] *In Regio* Vico Sepoisso Leg. XXII. *In Bland. & Longol.* Epoissio vicus Leg. XXII. *In Neapol.* Epoissius vicus Leg. XXII. SVR.

EPOIS-

EPOISSO. LEVGAS XXII.
OROLAVNO VICVS. LEVGAS XX.
ANDETHANNAE VICVS. LEVGAS XX.
TREVEROS CIVITAS. LEVGAS XV.

AB AVGVSTODVNO LVTICIA PARISIORVM M. P. CLXXXVII. Sic.

ALISINCVM. M. P. XXII.

DE-

EPOISSO.] Ita Vaticanus, quod quoniam a Notitiæ Imp. Occid. & Regii MS. lectione proxime abest, sequi placuit; neque morari quemque sibilans litera, quam manuscriptus ille præponit, debet; sæpe enim ea & vocabulis præfigitur & aufertur; hic tamen omnes libri in ea delenda conspirant. *Castrum Eposium* Gregorio Turonensi L. VIII. Hist. Franc. C. 15. & Rhabano in Martyrum indice III. Id. Augusti. *Ivosium* vero *castrum* in Vita S. Magnerici C. 2. De situ nemo Simlero discordat. WESS.

OROLAVNO.] *Arle*. SIML.

OROLAVNO VICVS.] Oppidum Luxemburgici est Ducatus montanum *Arlon*; quo nomine jam innotuerat seculo IX., ut Annales Bertiniani An. ƆCCCLXX. & Charta divisionis regnii Lotharii apud Valesium loquuntur. WESS.

ANDETHANALE.] *Echternach*. SIML.

ANDETHANALE VICVM LEG. XV.] *In Regio* Vicus Vandetannaie Leg. XV. *Bland.* Andethannale vicus Leug. XX. *& Neap. In Longol.* Andetamnale vicus Leug. XX. SVR.

ANDETHANNAE VICVS.] Ita ex vestigiis Regii MS. est refingendum; addique ex Vaticano & aliis schedis Leugæ XX. oportet. Vicum *Andethannam* fuisse appellatum, locuples testis est Sulpicius Severus Dialog. III. C. 15. *haud longe*, inquiens, *a vico, cui nomen est Andethanna*; eumque secutus ducem Venantius Fortunatus L. IV. Vitæ Martini:

Inde iter emensum per vasta silentia ducens,
Progressis sociis ubi se Andethanna propinquat.

quod tamen nomen paucis a Sulpicii multoque paucioribus a Venantii obitu seculis mutavit; jam enim seculo VII. *Epternacus, sita super fluvio Sura* dicitur in Diplom., quo Irmina S. Willibrordo ejus partem tradidit; & *coenobium, cui antiquum Aternacus hæsit vocabulum* in Vita S. Amelbergae C. 2. Ceterum cum vir eruditus in Gundlingianis suis part. III. p. 246. *Andethannam* & *Antunnacum* inter se componit, errat gravissime: sunt enim situ & nominibus diversissima. *Anthabet* vero Paulli Warnefridi L. I. G. Longob. C. 13. *Andethannam* esse, atque ita primis Longobardorum temporibus fuisse nuncupatam, eundem sibi atque aliis persuasisse, vehementer demiror; sola enim mentio regionis *Vurcanthaib*, ut in Ambrosiano est MS., sedem pristinam Burgundionum indicantis, & longe longeque hinc semotæ, illam opinionem jugulat. *Anthaib* aut *Andhabet Antarum* sedem indicare, atque adeo partem hodiernæ Poloniæ, equidem non dubitem. WESS.

ASILINCVM.] Vel *Alisincum*. Videndum an sit *Alexia*. SIML.

ALISINCVM. M. P. XXII.] *Habet Regium exemplar: Bland. & Long.* Asilincum M. P. XXII. *Neapol.* Alsinicum M. P. XXII. SVR.

ALISINCVM.] Sequimur optimum Suritae codicem, quamquam dubii verane ejus an aliorum sit scriptura: Parisinus *Asilincum*, Vaticanus *Asilinicum*. Tabula *Aquis Nisinei*; quod forte verius. Situs incidit in *Anisi*: nam quod de *Alexia* sive *Alesia* Caesaris Simlerus suspicatur, id ipsa locorum positio, sicuti Had. Valesius dudum commonefecit, subruit. WESS.

DECETIA.] Vel Decisia. *Decise*. SIML.

DECETIA.] MSS. Parisiensis & Cusani *Dececia*; quam urbem Caesaris L. VII. B. G. C. 33. F. Ursinus, eruditorum plaudente cavea, restituit. Satius ergo fuisset, si manum hinc abstinuisset auctor Dissert. Historicarum, quæ Parisiis vertentis seculi An. VI. provulgatæ sunt. WESS.

NEVERNVM.] Vel *Nivernum*. In exemplari Schudii *Belea* ponitur inter Nevernum & Condate: alia exemplaria id post Condate & Bridoburum ponunt. SIML.

NE-

DECETIA.	M. P. XXIIII.
NEVIRNVM.	M. P. XVI.
CONDATE.	M. P. XXIV.
BRIVODVRVM.	M. P. XVI.
BELCA.	M. P. XV.
CENABVM.	M. P. XXII.

SA-

NEVIRNVM M. P. XVI.] *Habet Regium exempl. Bland.* Nivernum M. P. XVI. *Neapol.* Nevurnum M. P. XV. *Longol.* Nivernium M. P. XVI. SVR.

NEVIRNVM.] Membranæ Cusani *Nevurnum*, Parisinae *Neivirnum. Noviodunum* est oppidum Aeduorum in Caesaris L. VII. B. G. 55., ut viri egregii J. Scaliger & H. Valesius vicerunt. Serior ætas *Nivernis* nomine usa est, ut Charta regni inter Caroli M. filios partiaria An. ꟾↃCCCVI. *Et de civitate Nivernis, qua sita est super fluvium Ligerim:* dicta autem ita est a cognominis sui fluvio in Ligerim influente. WESS.

CONDATE M. P. XXIIII.] *In Regio* M. P. XXIII: *& in reliquis* M. P. XXIIII. *Ptolemaeo in* Rhedonibus ad Ligerim Κονδάτε. *Severus Sulpitius de translatione corporis S. Martini auctor est, apud* Condatensem *diœcesis suæ vicum, excessisse è vita.* SVR.

CONDATE.] Neutrum *Condate* ex Suritae commentario huc referri poterit: prius post deinde suo loco habebimus; posterius in Turonum finibus est, longe hinc diversum. Hoc ad Autissiodorensem diœcesim pertinet, confluentibus Ligeris & Noiani aquis accubans, & nomine *Cosne sur Loire* notum. *Conada* Annal. Bertiniani, a Valesio haud neglecti, An. ꟾↃCCCLXVIII. vocant, Ceterum ad hoc attendi oportet, esse pluribus in Galliis & Britannia mansionibus hoc nomen; eas vero ad fluminum confluentes plerasque assidere; adeoque a vero non alienum videri, quod præter Valesium plures arbitrati sunt, *Condate* veteri Celtarum sermone fluviorum conjunctiones confluentesque adsignificasse. WESS.

BRIDOBORVM.] Vel *Bribodorum*, vel *Briodorum. Briare.* SIML.

BRIVODVRVM.] Tabulæ consensio fecit, ut ceteris hoc præferrem: MS. Parisinus *Bribodorum*, quod proxime a vulgato abest; Vaticanus & Cusani codex *Bridoborum*, non bene. *Briva* in vocis compositione facile agnoscitur; estque eadem ac *Briga*: cum autem Celtis *Dur* idem atque aqua sit, patet Ligeris hoc loco trajectum, uti nunc est, & olim fuisse. WESS.

BELCA.] Ita plerique MSS. cum scripta Tabula, numeros itidem probante. *Belea* in Simleri edito conspicitur. WESS.

CANABVM.] Forte *Genabum.* SIML.

CENABVM.] Codices, quos quidem noverim, universi *Canabum*: quod dedimus è Suritae conjectura est, ita cum de Geneva p. 349. ageretur & hoc loco & in Caesaris Commentariis refingentis: firmat hanc suspicionem Tabulæ *Cenabo*, & Strabonis L. IV. p. 191. Κήναβον; nam Γένναβον, ut vulgo legitur, a Xylandro venit: nec quicquam his omnibus Ptolemaeus discordat; tamen Caesaris Græcus interpres L. VII. B. G. C. 3. Γέναβον πόλιν, & Jul. Celsus *Genabin oppidum*; ut uterque in Caesaris Commentario VII. *Genabum* legisse videatur. De vero ejus situ non minus certamen est. Aimonius, Hugo Floriacensis, Scaliger, Valesius & plures eruditione præstantes viri *Aurelianos* esse censuerunt. Contra eos venit auctor Differt. Historicarum, de quibus in superioribus dicere memini, pugnatque acriter *Cenabum* esse *Gien* ad Ligerim; quod ipsum multis ante eum annis Paradino Burgund. Antiq. p. 183. fuerat visum. Commode vero in nuperis Academ. Inscript. Commentariis tom. IX. p. 376. Genabi sive Cenabi patrocinium professus est Vir Cl. Lancelotus, atque ex signatis in hoc Itiner. intervallis nullam, nisi Aurelianos, esse posse ostendit; totidem enim Leugas nostro quoque tempore inter Aurelianos & Brivodurum, interque eandem & Parisios intercedere, quod Itiner. offert. Sequitur ergo, negligentissimos librarios non priore tantum sed & hoc itinere M. P. præterisse, Leugis retentis, prætereaque M. P. summam imperite itineri præscripsisse. WESS.

SA-

SALIOCLITA. M. P. XXIIII.
LVTICIA. M. P. XXIIII.

CAPVT GERMANIARVM.

A LVGDVNO ARGENTORATVM M. P. CCCXXV. Sic.

AL-

SALJOCLITA.] Vel *Solioclita.* Post hanc in Schudii exemplari tres mansiones ponuntur, quarum nomina sunt omissa: numeri distantiarum hi annotantur, M. P. XV., M. P. XXII., M. P. XXIII. SIML.

SALIOCLITA.] Excerpta MSS., quorum nobis usura est, nullum hiatum, uti neque Tabula, licet *Saliocita* ex ea exulet, agnoscunt, *Saclas* est, qua transibant olim Cenabo Lutetiam profecturi, Lanceloto indice. WESS.

LVTITIA.] Ita plerumque scribitur in MS. nostro, quamvis impressa exemplaria *Lutetiam* usitato more nominent. SIML.

LVTICIAM M. P. XXXIII.] *Exemplaria manuscripta hoc itinere, & aliis* Luticiam *semper praferunt. Ptolemaei libris* Παρισίων Λουκοτεκία, *quemadmodum & hoc cognominatur Itinerario. Ammianus libro* 15. *C.* 11. Parisiorum Castellum *adpellat, Julianus vere Augustus in Misopogone p.* 304. Ὀνομάζουσι δὲ οὕτως οἱ Κέλτοι τῶν Παρισίων τὴν πολιχνήν: *cum Caesar* oppidi *cognomento decoret: & vetusta Commentarii 7. C. 58. exemplaria* Lutetiam *edunt.* SVR.

A LVGDVNO CAPITE GERMANIARVM, ARGENTORATVM] *In Regio* A Lugdunum caput Germaniarum Argentoratum M. P. CCCXXV. *Hoc iter à* Lugduno Batavorum *oppido ducitur, quod ut à* Lugduno, *à quo* Lugdunensis Gallia *nomen accepit, distingueret, à* Germaniæ capite *duci auctor commonstrat. Nam ita* caput Germaniarum *hoc loco accipi* Lugdunum *video, quemadmodum Plinius lib.* 3. C. 3. Segobrienses *caput* Celtiberiæ *nuncupavit, id est in superiore Celtiberia parte sitam eorum urbem. Id enim hic titulus itineris indicare videtur, iter ipsum à* Lugduno Argentoratum *duci, quo Germania superior pars initium sumit. Nam Ptolemaeus regionem ab* Obrinco *flumine, alio nomine* Mosellæ *nuncupato, meridiem versus dici* Germaniam superiorem *testatur: in qua ab eodem* Obrinco Nemetum *civitates initium capiant: & ab eis in* Vangionibus Borbetomagus *&* Argentoratum *conlocantur;* Vangiones *enim* Germani *populi numerantur,* Tullensibus *&* Metensibus *finitimi: Ptolemaeo* Λουγδουνον Βαταύων. SVR.

CAPVT GERMANIARVM.] Sic è Vaticano, qui *CAPVT GERMANIARVM a Lugdune,* scripsi; neque aliud ceteri voluisse videntur, cum singulari consensu *Caput Germanicaum,* quamquam Lugduno postponentes, præferunt, non sane facturi, si Lugdunum Germaniarum esse caput, docere voluissent. Capita regionum & provinciarum principes earum urbes sunt: eo modo *Antiochia caput Syriae* Claudiano L. II. Eutrop. 571., & κεφαλὴ καὶ μήτηρ πόλεων τῶν ὑπὸ τὴν Ἑω κειμένων Chrysostomo Homil. III. ad Antioch. p. 36. Ed. N. Emerita *Lusitanorum caput oppidorum* Prudentio Peristeph. IV. 37. Larissa *caput Thessaliae* Livio L. XLII. C. 47. Corduba *caput provincia* Auctori Bel. Hisp. C. 3., aliæque aliis urbes, quarum exempla Savaro comportavit ad Sidonium L. IV. Ep. 25. Hoc sensu Lugdunum Batavorum Germaniarum caput nunquam fuit: non me quidem fugit eundem Savaronem ad Sidon. L. V. Ep. 8. *Lugdunensem Germaniam,* cujus Apollinaris ea epistola meminit, ab hac Lugdunensi urbe dictam arbitrari: sed ea erroris plena opinio est. *Lugdunensem Germaniam,* ut bene J. Sirmondus, Burgundiam Sidonius appellat, quod Burgundi originis essent Germanicæ, & Lugdunum illi regioni caput esset. *Caput Germaniarum* hoc loco, sicuti Had. Junius Bataviae suæ p. 264. dudum monuit, earum est initium; quemadmodum Massilia *in capite Galliarum* Actis S. Victoris C. 2., & Juliopolitani *in capite Bithyniae* Plinio L. X. Ep. 81. & Gades *in capite Baeticae* Solino C. 23. fuisse traduntur. Si tamen MSS. plurium consensus quem moveat, ut *a Lugduno caput Germaniarum* altero meiius existimet, cum eo equidem pugnare nolim: poterit Tabula scripta, quæ ex Provincia egressa *Lugdunum caput Galliarum* offert, sese tueri: nec alia tamen è verbis sententia exsurget. Utcunque ceciderit, facile carebi-

ALBINIANIS.	M. P. X.
TRAJECTO.	M. P. XVII.
MANNARITIO.	M. P. XV.
CARVONE.	M. P. XXII.
HARENATIO.	M. P. XXII.

BVR-

rebimus Pontani in Discept. Chorograph. C. 38. invento, *A Lugduno, Caput Germaniarum Argentoratum*, & altero P. Bertii L. I. German. p. 209. *A Lugduno, ad caput Germaniarum Argentoratum:* uterque Argentoratum Germaniarum caput faciunt, quo titulo & dignitate ea urbs nunquam se jactare potuit. WESS.

LVGDVNVM.] *Leiden. Albinianis* vel *Albimanis. Alfen.* SIML.

ALBINIANAS M. P. X.] *In Regio* Albanianis M. P. X. *& in reliquis* Albinianis M. P. X. Albinianae *nota in eo tractu esse possunt iis, qui medias esse videant, inter* Lugdunum, *&* Trajectum urbem *dictam, quòd eo loci veteris* Rheni *trajectus esset inferior, in Batavis.* SVR.

ALBINIANIS.] Ita nostri; tamen incertum est, hoccine an Regii MS. *Albanianis* verius sit: Tabulæ *Albamanis* posterius firmat, quippe ex *Albaniauis* ortum. Non ignoramus, quæ de Albino & Alpheno Had. Junius Batav. p. 268. fuerit suspicatus; nec item J. Car. Spenerum L. VI. Notit. German. C. 5. pronuntiasse, certum videri ab *Albino*, quem Commodus ad Frisios compescendos apud Capitolin. in Albino C. 6. misit, castra hæc *Albiniana* nomen traxisse: sed hæ meræ & dubiæ sunt suspiciones: æque enim ab *ALBANIO*, quicunque fuerit, ac Albino dici potuerint. Cl. certe Spenerus, si ab Ampl. Altingii, quem ob oculos habebat, modestia exemplum sumpsisset, multo navigasset cautius. WESS.

TRAJECTVM.] *Utrecht.* SIML.

TRAJECTO.] Antiquissima hæc amœnissimæ urbis mentio est. *Castrum Trajectum, vicum Trajectum, urbem Trajectum* vetera Diplomata apud Hedam appellant: *Vetus* quoque *Trajectum*, ut Annal. Bertin. An. IↃCCCXXXIV. *Trajectum, antiqua civitas* Ludgero in vita Gregorii Trajectini; *urbs, quæ dicitur Trecht* Willibaldo & Otholono in Histor. Bonifacii: unde colligas, *Trajectum* in patrii sermonis *Trecht* fuisse inflexum; cum autem *vetus Trajectum* vulgo vocaretur, priore vocabulo suæ linguæ consuetudine verso, *Oldtrecht*, &, liquida, ut in multis fieri assolet, extrita, *Utrecht* Belgæ appellarunt. Esse vero satis id vetustum Annal. Bertiniani An. IↃCCCLXX. ostendunt, Ludovico ex Lotharii regno *Coloniam, Treveris, Utrecht, Basulam* aliasque urbes cessisse tradentes. Vid. Willibrord. Bosschaerts Differt. XVI. de Fris. Apostol. WESS.

MANARICIO.] *Maurik.* SIML.

MANNARITIO.] Sic veterrimi MSS. De situ à Simlero nihil Ph. Cluverius L. II. G. A. C. 36. diffidet, reclamante M. Altingio, cui, quod nihil ruderum Romanorum eo loci, quem uterque signaverant, duret; multa vero eruantur circa Wiltaburg Vechtamque, placuit X. M. P. spatio detractis Mannaritii sedem ibidem figere; quæ mihi non satis prægnans videtur, ut contra omnium librorum consensum quippiam mutatum velim, caussa. WESS.

CARVONE.] *Grassen an der Maas.* SIML.

CARVONEM M. P. XXII.] *In Regio* Carvone M. P. XVI. *Blandinianum & Longolianum* Carvone M. P. XXII. *Neapolitanum* Carnone M. P. XXV. *Gregorius Turonensis libro ii. C. 9.* Hostes onusti præda Rhenum transiere &c. & multis Francorum ad Carbonariam ferro peremptis: *& haud scio an ad hanc pertineat mansionem.* SVR.

CARVONE.] Quæ H. Surita de *Carbonaria Silva* adfert, ea Carvonem illustrare apta non sunt: ea enim silva longissime hinc fuit inter Mosam Scaldimque disjuncta. Cluverius nominis quadam similitudine allicefactus Jos. Simlero assentitur & *Gravam* ad Mosam esse decernit. Cum tamen hoc iter secundum Rheni ripam ducat, difficilis & nimius is saltus est ad Mosam, ut post M. Altingium Ch. Cellarius animadvertit. Verius Altingius circa *Rawyk* Carvonis vestigia quæsivit: sunt fateor numeri justo ampliores; nec longe tamen a vero aberunt, si Regii MS. XVI. M. P. recipiantur. WESS.

HARENACIVM] *Supra hujus & sequentis* man-

BVRGINATIO.	M. P. VI.
COLONIA TRAJANA.	M. P. V.
VETERIBVS.	M. P. I.
CALONE.	M. P. XVIII.
NOVESIAE.	M. P. XVIII.
COLONIA AGRIPPINA.	M. P. XVI.
BONNA.	M. P. XI.

mansionis nomina describuntur, pag. CCLVI. *nullis adjectis numeris, sed* Legionum *stationis, quæ iis in locis erant constituta.* Herenacium *hujus itineris maunscripti libri aspirant.* SVR.

HARENATIO.] Cusani codex XII. tantum M. P. addit, & cum Simleri edito & scripto Parisino *Herenatio* præfert, Tabula *Arenatio* edente. Nominis & situs non magna differentia plures impulit, ut *Arnhemum*, nobilem Geldriæ urbem, esse existimarent. Vid. Cluverium L. II. G. A. C. 36. Verum his manifesto Itineraria obstant, quorum scripta Tabula X. M. P. Noviomago, XI. vero M. P., prorsus ut hoc itinere, a Colonia Trajana removet; quare, cum ea Colonia sit *Kellen*, apertum est, medium fere spatium inter Trajanam coloniam & Noviomagum olim occupasse, & X. circiter M. P. ab Arnhemo afuisse. Vici *Aert* & *Herwert* non multum, quod Amp. Altingius in Notit. Batav. admonuit, dissonant. WESS.

BVRGINATIO.] Jos. Simlerus in superioribus *Cranenburg* esse ajebat, quem itineris ordo satis confutat. Ph. Cluverio Quadriburgum Ammiani L. XVIII. C. 2. & Burginatium idem est, situm extra Batavorum insulam ad lævam Vahalis ripam. Mihi Ampl. Altingii probabilior visa est sententia, Burginatium in principio Batavorum insulæ, ubi a Schenkio dictum munimentum, quærentis. Quod vero Quadriburgium & Burginatium idem esse largitur; quin etiam rem eandem notare: hoc enim veteri Germanorum sermone *Waterburg*, ex quo *Quadriburgium* formarint, significare; id equidem acutum nimis atque arcessitum putavero. Oportet enim eodem tempore *Quadriburgii* & *Burginatii* nominibus locus fuerit insignis, quorum alterum Ammianus, alterum Itineraria servarint; quod an vincere vir Ampl. possit, haud sane scio: nam quæ probabilis variati nominis caussa? esset utique aliqua, si a turribus munitique loci natura Quadriburgii cognomen duceretur; quomodo Justinianus natale solum τειχισάμενος κατὰ τὸ τετράγωνον σχῆμα, καὶ γωνίᾳ ἑκάστῃ πύργον ἐνθέμενος, Τετραπυργίαν εἶναί τε καὶ καλεῖσθαι πεποίηκε apud Procopium L. IV. de Fabr. C. 1. Atque hinc in ipsa Pannonia *Quadriburgium* Notit. Imp. Occid. novit. Itaque tutius erit *Burginatium* & *Quadriburgium* distinguere. WESS.

COLONIAM TRAJANAM M. P. V.] *Ptolemaeus* Legionis Trajanæ *meminit, & inter* Bonnam & Maguntiacum *constituit.* Vlpium *vero* Trajanum *arcem suo nomine constituisse, haud longe à* Moeno Rhenoque *fluminibus ferunt, quæ* Trajani arx *appellata sit.* SVR.

COLONIA TRAJANA.] MS. Parisinus *Colonia Trojana*, male. Solis Itinerariis memoria hujus coloniæ debetur; nam *munimentum, quod in Alamannorum solo conditum Trajanus suo nomine voluit appellari* apud Ammian. L. XVII. C. 1., quodque huic comparavit Lindenbrogius, aliud est, ut *Alamannorum solum*, a quo longius absumus, ostendit. Nominis vestigia, ut alias dictum est, in *Coln* sive *Kellen* perdurant. Quod vero in Gundlingianis suis part. III. p. 245. vir doctus suspicatur, *coloniam* hanc Longobardorum ætate *Golandiam* ex Paulli Diaconi L. I. Rer. Longob. C. 13. fuisse appellatam, id veterrimi codices, qui *Rugulandiam* & *Rugulandiam* præferunt, manu nos ad Rugios eorumque sedem ducentes, abunde confutabunt. WESS.

VETERA M. P. I.] *Habet Regium exemplar, & in reliquis deest numeri nota. Supra* Vetera castra *cognominantur, & hoc loco tantum* Vetera: *quemadmodum apud Ptolemaeum à* Batavoduro *Οὐέτερα in inferiore* Germania. SVR.

VETERIBVS M. P.] Ita sine M. P. numero vetusti libri; idem de suis Pighius prædicat Herc. Prodicii p. 24. *Nec in ullis*, inquit, *exemplaribus, quæ plura antiqua vidi, inter Vetera & Vlpia vel Coloniam Trajanam situs aliam distantiam*

ANTVNNACO.	M. P. XVII.
CONFLVENTIBVS.	M. P. IX.
VINCO.	M. P. XXVI.
NOVIOMAGO.	M. P. XXXVII.
TREVEROS.	M. P. XIII.
DIVODVRVM.	M. P. XXXIIII.

PON-

tiam annotatam invenio, quam M. P. M, id est, milliare plus minus. Hinc vero cogit, Trajanum coloniam suam & castra huic juncta Veteribus ad unius milliaris spatium vicina constituisse; cui sententiae ex Regio Suritae qualecunque robur accedit; nec validum tamen: infringitur enim a Tabula, quae Coloniam Trajanam XL. M. P. a Veteribus disterminat, gravi quidem peccato, sed facile, modo observetur, ex XV., ductu dextro literae V. in planum inclinato, nata esse XL. M. P., eluendo: atque hoc situs, qui *Coln* & *Santen* disjungit, ut Ph. Cluverius L. II. G. A. p. 91. & M. Altingius itidem viderunt, expostulat. WESS.

CALONEM M. P. XVIIII.] *Supra hujus mansionis mentio facta est, in qua* Leg. VIIII. *& ala, constituta sunt.* SUR.

NOVESIAE.] Hoc Simlerus edidit & a vetustis MSS., qui mox *Coloniae Agrippinae*, *Bonnae*, praeter Vaticanum tamen, in quo *Bonna*, probatur. WESS.

ANTVNNACVM M. P. XVII.] *Vide Ammianum L. 18. C. 18.* SUR.

CONFLVENTES M. P. VIIII.] *In Regio* Confluentibus M. P. VIII: *& in reliquis* Confluentibus M. P. VIIII. *Hi* Confluentes *sunt fluminum* Rheni, & Mosellae. *Ammianus lib. xvi. C.* 3. Ad recuperandam ire placuit Agrippinam, ante Caesaris in Gallias adventum excisam: per quos tractus, nec civitas ulla visitur, nec castellum: nisi qnod apud Confluentes, locum ita cognominatnm, ubi amnis Mosella confunditur Rheno, Rigodulum oppidum est, & una prope ipsam Coloniam turris. *In Notitia Provinciarum sub dispositione Ducis Maguntiacensis, Praefectus militum defensorum* Confluentibus. SUR.

CONFLVENTIBVS.] Venantius Fortunatus L. X. Carm. 9. de navigio suo:

Tum venio, qua se duo flumina conflua jungunt,
Hinc Rhenus spumans, inde Mosella ferax. WESS.

VINCVM M. P. XXVI.] *Manuscripta & Long.* Vinco M. P. XXVI. *& mihi res dubia est, an* Vico *legi debeat, & sit* Vicus Julius, *cujus in Notitia Provinciarum fit mentio sub Dispositione ejusdem Ducis. Ita enim in ea recensetur: Praefectus militum Andereciancrum* Vico Julio. SUR.

VINCO.] Ordo itineris *Bingio* requirit, estque ita a Ph. Cluverio & aliis emendatum. Nam *Vicus Julius*, quem Surita ex Notitia Imp. Occid. advocavit, ante Noviomagum Nemetum ponendus est; & *Vinci* reliquias, a Frehero ad Ausonii Mosellam ℣. 454. in *Winneberg* quaesitas, superiora itinera non ferent. WESS.

NOVIOMAGVM M. P. XXXVII.] *In Regio auferendi casu* M. P. XXXVII. *& in Neapol. Blandinianum & Longolianum* M. P. XXIIII. *Hic* Noviomagus, *regionis* Nemetum *est.* SUR.

NOVIOMAGO.] Non recte hoc ab H. Surita in Nemetibus est quaesitum; id, quod in Treveris erat, intelligitur, veteris cognominis reliquias ad Mosellam in *Neumagen* servans. Ausonius Mosel. ℣. 11.

Nivomagum, divi castra inclyta Constantini.

Plura hoc titulo oppida fuisse notissimum est, fere signis additis distincta, uti *Neomagum in Batua* apud Rheginonem An. IↃCCCVI.; ubi jocularis est error nuperi commentatoris, *Batuam* ex Gallorum sermone de navi explicantis: cogitasset, quae ad An. IↃCCCLXXXV. adscripsit, & hujus errati fuisset immunis. WESS.

DIVODVRVM M. P. XXXIIII.] *In Regio* Divodorum M. P. XXIIII. *& reliqua* Divodorum M. P. XXXIIII. SUR.

 PON-

PONTE SARVIX.	M. P. XXIIII.
ARGENTORATO.	M. P. XXII.
A TREVERIS AGRIPPINA.	LEVGAS LXVI.
BEDA VICVS.	LEVGAS XII.
AVSAVA VICVS.	LEVGAS XII.
	EGO-

PONTE SARVIX.] Vel *Sarnix*, *Sarbrugen*. SIML.

PONTEM SARVIX M. P. XXIIII.] *Manuscripta* ponte Sarvix M. P. XXIIII. *& in Longeliano* Ponte Sarnix M. P. XXIIII: *cujus mansionis rationem assequi non possum in tanto exemplarium consensu.* SVR.

PONTE SARVIX.] Conjuraverunt in mendosa voce librarii. Rectum est, Tabula indice, *Ponte Saravi:* flumen enim, cui *die Sahr* nomen est, cum Ausonio Itineraria *Saravum*, alii *Saram* & *Sarram* vocant. Vid. præter Illust. Scaligerum Freherum ad Mosel. ℣. 367. Tabula, quæ ampliores numeros edit, hos vitiosos esse docet. WESS.

ARGENTORATVM M. P. XXII.] *In Regio & Neap.* M. P. XXII. *Blandin. & Longol.* M. P. XXV: *sed in hoc* XXII. *corrigitur.* SVR.

A TREVERIS AGRIPPINAM LEG. XVI.] *In Regio*, A Treveros Agrippina Leg. LXVI. *In Blandiniano*, A Treveris Agrippinam Leug. LXVI. Sic. *& in Neapolitano*, A Treveros Agrippina in Leg. LXVII. Sic. *In Longol.* à Treveris Agrippinam Leg. XVIII. Sic. *ut numerum legionis Agrippinae constituta, qua* XVI. *erat, ut infra apparet, in numerum summa hujus itineris converterint: quasi* mansionibus *numeri adderentur*, *non* legionibus: *quare nos & titulum itineris, & legionum numeros ex eisdem exemplaribus concinnavimus.* SVR.

A TREVERIS AGRIPPINA.] H. Surita a proposito non deflectit; ego *Leugas* revocavi; licet productius ita spatium fiat, quod Treveros & Agrippinam sejungit; neque enim a MSS. dissentire animus est. Ph. Cluverius L. II. G. A. p. 65. in *Leugarum* locum *M. P.* substituit: recte quidem, si distantiæ habeatur ratio; sed cum plurima in hoc libello turpissime sint fœdata; credibile fit, notas M. P. a librariis fuisse neglectas, & Leugas in eorum locum migrasse, Leugis ipsis, quæ M. P. fuerant postponendæ, præteritis: habebimus ipso hoc itinere exemplum, suspicionem eam adfirmans. WESS.

BEDAM VICVM LEG. XII.] *In Regio* Leda Leg. XII. vicus *legitur*, *in reliquis* Beda vicus Leg. XII. SVR.

BEDA VICVS.] Dictus hinc *pagus* est *Bedensis* in Testam. Willebrordi; *Pagus Pedonis* Histor. Trevirens. in Spicil. D'Achery p. 208. N. E., pro quo male *pagus Hedonis* Gest. Trevirens. C. 26., quæ Leibnitius tom. I. Access. Histor. dedit. *Bedagowa* Annal. Bertin. An. IↃCCCLXXX. Nunc in *Bidburg* vestigia durant. WESS.

AVSAVA VICVM LEG. XII.] *In Regio* Ausaba Leg. XII. vicus. *& in Bland. & Longol.* Ausava vicus Leg. VII. *Neapolit.* Ausava vicus. Leg. VIII. SVR.

AVSAVA.] *Ausana* Simlerus, nec diffident Cusani membranæ, quæ & Leug. VII. addunt: ceteri *Ausava* cum Tabula, M. XII. probante. Prius M. Altingius præfert, ut ab *Hausen*, voce Germanorum, junctas domos notante, repetatur; quod sane quam dubium est. Cluverio est *Pallescheid*, Ekhardo Dissert. de Apolline Granno vicus *Oes*, opinione non spernenda. WESS.

EGORIGIO VICVS.] Tabula *Igorigio* M. P. XII. Ph. Cluverius situm ejus in *Ruid* quæsisivit; Altingius in *Jonkeraid*: Ekhardus, ut *Kerpen* sit, sine caussa *Egoripium* emendat. Huc refero lapidem, quem Crombachius Woringae infra Coloniam effossum tradit.

IN. H. D. D.
DEAE REGIN.
VICANI SE
GORIGIENSES

ut vicus *Egorigium* & *Segerigium*, ut *Epoissum* & *Sepoissum*, pluraque hujus generis, sit dictus. WESS.

MARCOMAGO VICVS.] Vel *Mariomagum vicus*. Post Marcomagum deest nomen mansionis. Schudius *Areburicum vicum*, *Arnberg*, reponit. SIML.

MARCOMAGVM LEG. XII.] *In Regio* Marcomago Leg. VIII. *In Bland.* Marcomago vicus M. P. LVIII. Leg. XXVIII. *Et Neapolit. & Lon-*

EGORIGIO VICVS. LEVGAS XII.
MARCOMAGO VICVS. LEVGAS VIII.
BELGICA VICVS. LEVGAS VIII.
TOLBIACO VICVS SVPERNORVM. LEVGAS X.
AGRIPPINA CIVITAS. LEVGAS XVI.

ITER

& Longol. librarii ex ea mansione duas commenti sunt, unam Marcomago vicus Leg LVIII. *Alteram sine nomine mansionis lacunam vacuam relinquunt, & adjiciunt ei*, Leg. XXVIII. *In hac mansione destituimur à Regio exemplari: in quo reliqua omnia hujus Itinerarii desunt: in qua re magna jactura facta est.* Svr.

MARCOMAGO VICVS.] Numeros Regii MS., quod & Tabulæ VIII. inessent, retinendos censuimus: ceteris in libris magna varietas est. Vaticanus *Marcomago vicus M. P. LVII.*, alii *Marcomago vicus Leg. LVIII.* & statim alio versu, nulla præposita mansione, *Leug.* sive *Leg. XXVIII.*; quæ mihi differentia nata videtur, quod primitus M. P. & Leugae hoc itinere essent signata: nam nihil hic deesse, Tabula argumento est numeros post hanc mansionem servans, sed nominibus cassos. Censet autem Ph. Cluverius L. II. G. A. p. 85. Marcomagum & Marcodurum Taciti L. IV. Hist. C. 28. eundem esse vicum; cumque hic ad Ruram nunc *Duren* appelletur, in eo Marcomagi situm figit: neque obest illi diversa vocis productio; nam *magum* & *durum* in ejusdemodi compositionibus rem eandem, oppidaque fluviis apposita indicare. Mihi, ut libere dicam, hæc non videntur vera: ut enim taceam, Tulpiacum hac ratione pæne præteriri, cui probabitur, eadem tempestate duplici nomine urbem fuisse? quis porro est, qui Marcodurum Marcomagi nomine ornaverit? non est ejus in Francorum rebus obscura memoria; nec tamen, nisi truncata voce, appellare solent, ut Saxo poëta Annal. Caroli M. An. IↃCCLXXV.

Quippe duces, omnisque simul delecta juventus
Ad DVRIAM vicum properant.

mitto alia, quæ in Mabillonii L. VI. R. Dipl. p. 495. & L. IV. p. 281. obvia sunt. Verius ergo *Marmageu* sive *Marcmageu*, cum ob nominis similitudinem tum situm putatur. Wess.

BELGICA.] Vel *Belgia. Bullingen.* Siml.

BELGICAM Leg. VIII.] *Blandinianum & Neapolitanum* Belgica Leg. VIII. *& Longol.* Belgia Leg. VIII. Svr.

BELGICA.] Vaticanus *Vicus Belgica Leugas VIII.*, ceteri *vici* nomen spreverunt. De situ disputantem vide Ph. Cluverium L. II. G. A. C. 7. mihi non omnia sunt liquida. Wess.

TOLPIA SVPENORVM.] Vel *Tolbiaco vicus supernorum. Zulg.* Siml.

TOLBIACVM VICVM SVPENORVM Leg. X.] *In Blandiniano* Tolbiaco vicus Supenorum Leug. X. *& in Neapolitano* Tolpiaco vicus Supemorum Leg. X. *& in Longoliano* Tolbiaco vicus Supernorum Leg. X. Tolbiaci *mentio fit à Tacito libro 4. Histor. C. 79.* Tolbiaci, *inquit*, in finibus Agrippinensium agebat. Svr.

TOLBIACO.] *Vicus Supenorum* Vaticanus; Parisini *vicus Supernorum*; unde Colerus ad Taciti citatum a Surita locum *Gugernorum vicus* legit: videamus quam commode. Tacitus *Tulpiacum* in finibus Agrippinensium locat: *Gugernos* vero infra Geldubam, quæ Ubiorum postrema, L. IV. H. C. 26. Non potest ergo *Tulpiacum* Gugernorum esse, utpote in Ubiis positum. Accedit Plinius, qui L. IV. C. 17. *Gubernos*, sic est in Harduini & vetere Parisina editione, inter *Ubios* & *Batavos* agnoscit. Ergone Tolbiaco *vicus Ubiorum* cum Cluverio erit refingendum? qua quidem ratione suæ genti vicus relinquitur; sed nimium receditur a MSS. vestigiis. Itaque *vicus supernorum* meliusne sit vide; ut innuatur *superuos infernosque* caussa situs fuisse Ubios; quomodo *supernates* & *infernates* in Italia Vitruvius L. II. C. 10. habet. Ceterum Tolbiaci celeberrima in rebus Francorum veterum memoria est: exempla Valesius in Notit. Gal. habet, facile aliis accumulanda, si quæ necessitas foret. Id potius moneamus, Taciti MSS. *Gugernos* & *Cugernos* edere; posterius autem verum videri & Plinio reddendum ob lapidem Edinburgensem, qui *COH. I. CVGERNOR.* in Britannia Roman.

 L. II.

ITER A TREVERIS ARGENTORATO. M. P. CXXIX. Sic.

BAVDOBRICA.	M. P. XVIII.
SALISSONE.	M. P XXII.
BINGIO.	M. P. XXIII.
MAGONTIACO.	M. P. XII.
BORBITOMAGO.	M. P. XVIII.
NOVIOMAGO.	M. P. XVIII.
ARGENTORATO.	M. P. XVIII.

ITER

L. II. C. 3. p. 203. inscriptus est. WESS.

M. P. CXXVIIII. Sic.] *In Blaudiniano* M. P. CXXVIII. *& in Neapolitano* M. P. CXXVII. *& in Longoliano* M. P. CXVIIII. *&* CXXVIII. *corrigit, cum numeri ipsarum mansionum Blandiniani exemplaris summam conficiant* M. P. CXXVIIII. SVR.

BAVDOBRICA.] Vaticanus *Baudo brigra.* Habuimus p. 254. aliam hoc nomine, quam vulgo eandem existimant; sed vetat itineris ordo: illa, quæ Tabulæ *Bontebrice* dicitur, M. P. XVIII. Bingio aberat; nec hæc esse poterit, nisi si per ambages & varios anfractus hoc iter ducere proficiscentem velis; quis enim, qui Treveris Bingium cogitet, sine necessitate Confluentes adibit? Videtur ergo in mediterraneis fuisse. Sitne vero corruptum ejus nomen, quod Cl. Cellario L. II. Geogr. Ant. C. 3. p. 320. visum fuit, quoniam credibile non sit, in tractu haud amplissimo duas fuisse Baudobricas, exploratum nondum habeo. Constat ex variis Itinerarii locis insolens non esse, ut in vicinia simili nomine mansiones inveniantur. WESS.

SALISSONEM M. P. XXII.] *Blandinianum, & Neapolitanum* Salissone M. P. XXII. *& Longolianum* M. P. XXI. *Ammianus libro xvi. C. 2.* Audiens itaque Argentoratum, Brotomagum, Tabernas, Salisonem, Nemetas, & Vangiones, & Magontiacum civitates barbaros possidentes, territoria eorum habitare &c. SVR.

SALISSONE.] *Saliso* Ammiani in Alsatia fuit, nihil, ut dictum alias, a Saletione discrepans. Hanc Ph. Cluverius L. II. G. A. p. 57. in *Vesaliam* mutat, & *Oberwesel* esse decernit. Ego vero corrigendi illam pruriginem, a MSS. damnatam, non fero; tanto minus quod hæc in mediterraneis fuerit, atque alia a signato Cluveriano loco. WESS.

BINGIVM M. P. XXIII.] *Blandinianum* Bingio M. P. XXIII. *Neapolitanum* M. P. XXII. *Longolianum* M. P. XXIII. *&* XXII. *corrigit.* SVR.

BINGIO.] Simlerus *Vingio M. P. XXIII.* Basileae edidit. MS. Parisinus & Cusani *Vingio* M. P. XXII. WESS.

BORBITOMAGO.] *Brotomagum* a Surita venerat, contra veteres libros. Vaticanus M. P. XVII. apposuit. WESS.

ARGENTORATO.] Membranæ Cusani & quibus Simlerus usus est M. P. XVIIII. WESS.

A COLONIA TRAJANA.] *Trajani* Basileensis editus cum scriptis Vaticano & Cusani. *Trajana* tamen Parisinus. In M. P. nulla est differentia, quamtumvis justa sit inferior summa. Ampl. Altingius in Notit. Bataviae p. 124. CXXI. M. in LXXI. a negligente librario versa arbitratur. Forte & hic, quod ante, commiserunt, & Leugarum summam & numeros mansionibus reliquerunt, M. P., ut supervacaneis, præteritis. WESS.

MEDIOLANO.] Vicus juxta *Mosam. Metler.* SIML.

MEDIOLANVM M. P. VIII.] *Plures hujus nominis urbes terra* Galliæ *reperimus, præter celebrem illam* Transpadanæ *regionis urbem, quam* Insubres *condidere: Nam* Mediolani Aulercorum, *&* Mediolani Santonum *urbium infra fiet ab Antonino mentio. Hac cui cognomentum non adjicitur, inter* Germaniæ *urbes à Ptolemaeo commemoratur.* SVR.

MEDIOLANO.] Cluverio vicus est *Moyland* VI. circiter M. P. a Colonia Trajana, conjectura, si nominum spectes similitudinem, non spernenda. De Ptolemaei *Mediolano* Notit. Batav. p. 94. Altingii vide. WESS.

SABVLONIBVS.] *Sambek* vicus. SIML.

SABLONIBVS.] Ita MSS. E re ipsa nomen indi-

ITER A COLONIA TRAJANA COLONIAM AGRIPPINAM. M. P. LXXI. Sic.

MEDIOLANO	M. P. VIII.
SABLONIBVS.	M. P. VIII.
MEDERIACVM.	M. P. X.
TEVDVRVM.	M. P. IX.
CORIOVALLVM.	M. P. VII.
JVLIACVM.	M. P. XII.
TIBERIACVM.	M. P. VIII.
	COLO-

inditum est: a jejuno sabulone, pro quo *Sablonem* dixerunt. Althelmus Laud. Virgin. ℣. 171.

Squalidus ut sablo spreti sub cespite ruris.

De situ lis est: Ph. Cluverius eum *int' sand*, prope oppidum *Straelen*, M. Altingius in *Sandhof* invenit. Wess.

MEDERIACO.] *Mierle*. Theudurum, *Tuderen by Sittart, vicus.* Siml.

MEDERIACVM M. P. x.] *Habet exemplar Blandinianum. Neapolitanum* Mederiacum M. P. X. *Longolianum* Mederiacum M. P. X. & Mederiaco *corrigitur.* Sur.

THEVDVRVM.] In hujus sede figenda plerique omnes Simlero assentiuntur. Barthius tamen L. XLVI. Adv. C. 1. *Theudurum* & *Duriam*, non sine errore eandem censet: *Marcodurum* enim sive *Duria* longius hinc abest, situm ad Ruram supra Juliacum tenens. *Mederiacum*, quod præcessit, Cluverio vicus est *Swalm.* Wess.

CORIOVALLVM.] *Falkenburg*. Siml.

CORIOVALLVM M. P. VII.] *Habent Blandinianum, & Longolianum. Neapolitanum* M. P. VI. Sur.

CORIOVALLVM.] Tabula *Cortovallio*. De situ cum Simlero eadem sentit Ph. Cluverius: Wendelinus ad Leg. Salic. *Drelenborg* Coriovalli locum possidere arbitratur; ab utroque diversus abit M. Altingius, ejusque situm in valle haud multum a Trajecto ad Mosam, ubi vicus est *Keyer*, figit, nec male pro suis rationibus. Quia vero numeri omnium consensu sunt pravi, malui discordantes eas opiniones adscribere, quam quidquam finire. Wess.

JVLIACVM M. P. XII.] *Ammianus libro xvii. C. 2.* Remos Severus, magister equitum per Agrippinam petens, & Juliacum. Vbiorum *hoc oppidum est.* Sur.

JVLIACVM.] Vaticanus sexto casu effert: numeros Tabula firmat; quamquam alio itinere x. M. signentur. Eginharto in Translat. S. Marcellini C. 6. *Juliacus, antiquum municipium, a vico Aquensi VIII. Leucarum spatio disparatum.* Id dubium est, unde nomen illi adhæserit: Ph. Cluverio a Julia Agrippina, Neronis matre, L. II. Germ. A. C. 17. repetit: Gobelinus Persona a Julio Caesare Cosmod. Aetate VI. p. 171. *Idem Julius*, inquit, *cum in partibus Galliarum esset, præsidium quoddam fecit, quod a nomine suo Juliacum dictum est, & a vulgo corrupto nomine Gulche dicitur, situm inter Coloniam & Aquisgranum*; quæ habere potuit ex Witekindo Corbeiensi L. II. princ. *Est autem locus ille*, dixerat de Aquisgrano, *proximus Julo, a conditore Caesare Julio cognominato:* nam *Julum*, si tamen sanum est vocabulum, appellat, quod Juliacum alii: sed hæc evolvi ita non possunt, ut ad certum deveniant. Wess.

TIBERIACVM M. P. VIII.] *Videtur* Forum Tiberii *designare, cujus Ptolemaeus meminit, ut* Helvetiorum *urbis, quæ Rhenum attingit.* Sur.

TIBERIACVM.] Non satis caute H. Surita ingenii viribus usus est, cum *Forum Tiberii* ex Helvetiis in Ubios transtulit: illud *forum* multis idem ac *Cæsaris forum* sive *Keyserstuhl* videtur, quamquam invito Guillimanno, quem L. I. R. H. C. 3. vide. Tiberiacum eo putatur fuisse situ, quo *Berchem*; imo vero ex *Berchem* nova quadam metamorphosi Romanos *Tiberiacum* formasse Ph. Cluverius conjectat; quod an aliis sit persuasurus, nescio; mihi non placet: *Tiberiaci* enim nomen manifesto, ut *Juliacum* ad Julium

COLONIA AGRIPPINA. M. P. X.

ITER A PORTV GESSORIACENSI BAGACVM VSQVE. M. P. LXXXIII. Sic.

TARVENNA.	M. P. XVIII.
CASTELLO.	M. P. VIIII.
VIROVIACVM.	M. P. XVI.
TVRNACVM.	M. P. XVI.
PONTE SCALDIS.	M. P. XII.

BAGA-

Julium Juliamve, ad Tiberium, quicuoque fuerit, ducit. Porro *Tibenacum* vitio errantis calami Cusani codex. WESS.

ITER A PORTV GESSORIACENSI.] *Blandinianum & Longolianum exemplar*, Gesoriensi. *Neapolitanum*, Gesorigensi; *ut haud dubie à* Gessoriaco, Gessoriacensi, *sit scribendum: atque hic idem auctor in Itinerario maritimo* Gesoriageosem portum *inscribet*. SVR.

ITER A PORTV.] Vaticanus, *Item a portu Gesorigensi*, neque aliter Parisinus: Cusani membranæ, *Gesoriensi*: pejus Simleri editus, *a portu Gesorigensi*. Verum & justum est, quod sequimur. WESS.

TARVENNAM M. P. XVIII.] Tarvenna *habet Blandinianum, & Longolianum. In Neapolitano* Tarvenne. *Ptolemaeo in* Morinis *mediterraneis* Ταρουάννα. *Nunc nomen retinet.* SVR.

TARVENNA.] Tabulæ *Tervauna*: ActisS. Scaribergae C. 1. *Morinorum metropolis Teruanna: Urbs Tarueuna* in Vit. Wandregisli C. 3.; *urbs Taruvannica* Act. S. Treverici C. 1. Nunc in ruinis jacet, a Carolo V. An. CIↃIↃLIII. excisa, qua de re Thuanus priocipio L. XII.; ejus autem veterem posituram atque opera, quibus ab Imp. Carolo fuit circumdata, expicta nuper monachi Benedictini dederunt in Itiner., quod Literarium inscripserunt, tom. II. p. 181. WESS.

CASTELLVM M. P. VIII.] *Ptolemaeo in* Menapiis *post* Mosam *fluvium* Κάστελλον. *Ammianus libro xvii. C. 2.* Retento milite, circumvallare disposuit Castellum oppidum, quod Mosa fluvius præterlambit. *Nunc* Casleti *nomen retinere ferunt.* SVR.

CASTELLO.] Ptolemaei *Castellum* aliud est, situm io Menapiis ad Mosam; Ammiani verba, a Surita itidem producta, nihil juvant; voces enim *Castellum oppidum*, *quod* è MSS. exulant, & malo exemplo a Castello sunt inculcatæ. Hoc in Morinis fuit, a Gulielmo Britone, ut præter Valesium in Notit. Gall. Ch. Cellarius admonuit, L. IX. 403. descriptum:

Mox subduntur ei sola formidine, summo
Moenia Casselli pendentia vertice montis.

Mont Cassel vocant. WESS.

VIROVIACVM M. P. XVI.] *Nunc* Vuerviacum *super* Lysam *esse traditur.* SVR.

VIROVIACVM.] Tabula *Virovino*, oon ex vero. Labentibus aoois *Wervi* appellarunt, unde Guilielmus fuit, cujus famosum inter Caroli Booi, Flaodrorum Comitis, percussores nomeo est. Gualterus in Caroli Vita C. 6. *Guillielmum Viroviacensem* vocat, addeos C. 13. *Viroviacum* a præfecto Cortraceosi fuisse occupatum, atque ita, *ut nec stipes in loco remaneret*, desolatum: Galbertus vero in ejusdem Comitis Vita C. 3. *Willelmum ex Wervi*; pessime vero Joan. Iperius in Chron. S. Bertini C. 41. ex uno binos facit, *Wilermum & Werweke*, verius *Willelmum ex Werveke* appellaturus. WESS.

TORNACVM.] Audoenus *Tornacensem urbem, quæ quondam extitit civitas regalis* L. II. Vitæ S. Eligii, ob Clodionem, Merovaeum, Childericumque Francorum reges, quos inibi sedem habuisse Annales loquuntur, vocat; ut bene Jo. Jac. Chiffletius io Anastas. Childerici C. 20. WESS.

PONTEM SCALDIS M. P. XII.] *Blandinianum* Pontis Caldis M. P. XII. *Neapolitanum* Pontis caldis M. P. XVI. *Longolianum* Pontis Scaldis M. P. XII. & XVI. *corrigitur. Caesar Commentario belli Gallici vi. C. 33.* Scaldem fluvium in Mosam influere *memorat: &* Valentianas *oppidum, stationem hanc* Pontis *obtinere ferunt.* SVR.

PONTE SCALDIS.] Sic Cusani MS., additis XVI. M. P.; ceteri *Ponti Scaldis*: Tabula *Pontes*

BAGACVM. M. P. XII.
A CASTELLO PER COMPENDIVM TVRNACVM VSQVE. M. P. XXXVIII. Sic.
MINARIACVM. M. P. XI.
TVRNACVM. M. P. XXVII.
A CASTELLO COLONIA. M. P. CLXXII. Sic.
MINARIACVM. M. P. XI.
NEMETACVM. M. P. XVIIII.
CAMARACVM. M. P. XIIII.
BA-

Pontes Caldis M. P. XII., vulgato adstipulata. Est in Diplom. Childerici Francorum regis apud Chiffletium *telonei de ponte super flumen Scalt* mentio; qui pons hiccine sit an alius Tornaci non temere finivero. Nunc *Escaupont*. Wess.

BAGACVM.] Vel *Bajatum*, *Bavacum*. *Bavay*. Siml.

BAGACVM M. P. XII.] Baiacum *appellatur hoc oppidum in exemplari Blandiniano; & Longoliano. Et paulo post in Blandiniano* Bagacum *scribitur*, & Baiacum *corrigitur*, & *iterum* Bagacum *prafert*, & *in Neapolitano semper* Bagacum: *videtur id oppidum esse*, *quod Ptolemaei exemplaribus in* Nerviis *adpellatur* Βάγακον, & *vetustus interpres* Vasacum *vertit*; *ut non dubitem*, *quin* Bagacum *sit legendum*. Bavacum *esse in Hannonia*, *sunt qui suspicentur*. Sur.

BAGACVM.] *Bacaco Nervio*, pro *Nerviorum* Tabula: Tyro in Notis *Nervius Basiatum*, gentile nomen ex consueto sibi more metropoli præponens: Acta S. Liborii L. II. C. 8. *Castellum*, *quod Bavaca nominatur*. Esse vero Bavacum Hannoniae præter itineris ordinem Circi veteris reliquiæ, ingentium ædificiorum fundamenta, magnificorumque aquæ ductuum vestigia & plura Romanorum Imp. numismata probant, quæ sua ætate circa An. cIɔIɔcxxx. eruta testificatur Bollandus ad XV. Januarii magni operis & Wendelinus ad Salic. Leges p. 72. Wess.

MINARIACVM M. P. X.] *Oppidum* Minorem villam *super* Lysam *nuncupatam esse arbitrantur*. Sur.

MINARIACVM.] *Mariacum* est in Parisino MS.; vulgus *Merghem* vocitat, Franci *Merville*; quam vocem Had. Valesius ex *Minariaco villa*, non *minore villa*, conflatam arbitratur. Wess.

A CASTELLO COLONIAM.] Coloniam Agrippinam *designari*, *ipsius itineris mansionibus indicatur*. Sur.

NEMETACVM.] Quærendum an sit *Nemetocerna Atrebatum*. Siml.

NEMETACVM M P. XVIIII.] *Praferunt manuscripta & Longolianum*; & *in Blandiniano*, *postquam bis* Nemetacum *pratulit*, Menetacum *prafert*: & Menetacum *quidam vocant*, & Maym *vel* Menym *esse in agro* Insulano *credunt*. Sur.

NEMETACVM.] *Nemetocenna* ex Comment. VIII. B. G. C. 47. a multis cum hac componitur, probabili conjectura. Suritae vero opinionem *Meninum* idem atque Nemetacum arbitrati, merito in Notit. Gall. Had. Valesius explosit: non enim ordo, ut id huc referatur, feret. Nemetaci situs incidit in *Atrebates* sive *Arras*: movit quidem huic positioni dubium ex Notit. Imp. Occid., *Prafectum Laetorum Batavorum Nemetacensium Atrebatis Belgicae II.* memorante, idem Valesius; sed id facile tolletur, modo, quod Ch. Cellarius L. II. G. A. C. 3. p. 383. pulchre vidit, moris Gallici, quo gentile nomen præcipuæ urbi indebatur, habeatur ratio: mirum quippe nihil erit, si *Nemetacenses* Atrebatis, utpote gentis metropoli, imponantur. Reddenda & hæc urbs Ptolemaeo L. II. C. 9; ubi enim vulgo legitur in Atrebatiis Ὀριγιακὸν, ibi MS. Palatinus Μεζιακὸν præfert, in Νεμετακὸν transformandum. Wess.

CAMARACVM.] Parisiensis codex M. P. XIII. annectit. Balderieus L. I. Chron. Camerac. C. 3. *Cameracum* in suo Itiner. MS. invenisse videtur: en tibi hominis verba. *Liber namque*, *qui jubente Julio Caesare ex senatus consulto prudentissimis viris de Cosmographia inscribitur*, *ubi quidem totius orbis Romani universa loca famosa distinguit*, *Cameracum etiam* intro-

BAGACVM.	M. P. XVIII.
VODGORIACVM.	M. P. XII.
GEMINIACVM.	M. P. X.
PERNICIACVM.	M. P. XXII.
ADVACA TONGRORVM.	M. P. XIV.
CORIOVALLVM.	M. P. XVI.
JVLIACVM.	M. P. XVIII.
COLONIA.	M. P. XVIII.
ITER A TARVENNA TVRNACVM	M. P. XLIX. Sic.
NEMETACVM.	M. P. XXII.
TVRNACVM.	M. P. XXVII.

ITER

intromittit & quanto a Bagaco castro distet, id est, XVIII. M. P., evidenter ostendit. WESS.

VODGORIACVM.] Ex Vaticano *Dodgoriacum* editur: Tabula *Vogo Dorgiaco* cum eadem XII. M. distantia. *Vaudre* esse putatur. WESS.

GEMINIACVM.] Tabula *Geminico vico M. P. XVI.*, quæ si, *Gemblacum* sit, quod tamen *Gemmelaus* vetustioribus appellatur, uti Sigeberto in Vita Guiberti, monasterii conditoris, C. 1., nondum spatium explent. Vid. Ph. Cluverium L. II. Germ A. C. 21. *Gominiacum* hoc in tractu habet Hist. Marcelli papæ L. II. C. 3., hinc corrigenda. WESS.

PERNICIACVM.] Vel *Perticiacum*. Forte *Præsidienses* Not Imp. Occid. SIML.

PERNICIACVM.] Notitiæ *Præsidienses* hinc dictos esse, non apparet. Ph. Cluverius *Perviciacum*, Divacus *Perviacum* refingit, ut *Pervis* sit VI M. P. a Gemblaco, audaci conjectura & damnabili: Tabula Peutingerorum *Pernaco M. P. XLIII.*, spatium præter verum adaugens. Est inter Gemblacum & Aduacam Tongrorum vicus, quem *Montenaken* nominant, cum hujus situ non male conveniens; qui, si olim, quod Altingius suspicatur, *Bergenaken* fuerit appellatus, *Pernacum*, manifestissime ostendet: at hæc mihi divinatio videtur. WESS.

ADVAGA TVNGRORVM.] Vel *Aduaca Tungrorum*. Advacum metropolis Tungrorum, *Tungeren*. Numerus passuum XIV. justo longe minor esse videtur. SIML.

ADVACAM TONGRORVM M. P. XIIII.] *In Blandiniano* Advaca Tongrorum M. P. XIIII. *& item in Longoliano. In Neapolitano* Advagantogrorum M. P XIIII. *Ptolemaeus* Tungris *civitatem attribuit*, Ἀτουάτουκον. *Nihil ad hanc mansionem pertinere videtur* Atuatuca *Castellum, quod à Caesare Commentario vi. C. 32. perhibetur esse in mediis* Eburonum *finibus, ubi Titurius Sabinus atque Aurunculeius Cotta, hiemandi causa considentes, in eodem castello occiderunt. Ammianus* Tungrorum *civitatem* Tungros *vocat. Lib. enim xv. C. 11.* At nunc numerantur provinciæ per omnem ambitum Galliarum: secunda Germania, prima ab occidentali exordiens cardine, Agrippina & Tungris munita, civitatibus amplis, & copiosis. SVR.

ADVACA TONGRORVM.] Vero simillima est doctorum virorum Cluverii, Valesii & aliorum sententia, *Atuatucam* Caesaris in Eburonum finibus hanc esse; namque Eburonum mentio officere nihil debet, siquidem Caesar Tungros illis contribuisse videtur, Tungris ceteroqui præteritis: atque hoc Ἀτουάτουκον, id verum est, Ptolemaei adfirmat. Ex *Atuatuca* dein *Atuaca* sive *Aduaca* contracta est; quæ quia Tongrorum primaria urbs & caput erat, gentis dein, more per Gallias recepto, nobilitari & vocari nomine cœpta est; quo etiamnum nota est, quantumvis multum de vetere splendore deperierit. Jam quod Hub. Thomas Comment. de Tungris p. 108. Aduacam ex hoc Itinerario *Aduaticum Tungrorum*, & monasterium *Tungerlo* in ejus sede esse decernit; id enimvero, ut mollissime dicam, a vero abhorret; pervertitur enim urbis nomen, & ex Tungris non admodum felici opera in Aduaticos transportatur. Ceterum plerique vetustiorum librorum in hac appellanda sibi discordant;

Vati-

ITER A TARVENNA DVROCORTORO. M. P. CIII. Sic.

NEMETACVM.	M. P. XXII.
CAMARACVM.	M. P. XIV.
AVGVSTA VEROMANDORVM.	M. P. XVIII.
CONTRA AGINNVM.	M. P. XIII.
AVGVSTA SVESSONVM.	M. P. XIII.
FINES.	M. P. XIII.
DVROCORTORO.	M. P. XII.

ITER PER COMPENDIVM A NEMETACO SAMAROBRIVAM. M. P. XVI.

A SA-

Vaticanus *Ad vaga Tongorum*, aliis *Advacat ungrorum* & *Advangantogrorum*: Tabula *Atuaca.* Wess.

JVLIACVM M. P. XVIII.] *Habent manuscripta & Longolianum, cum supra à* Coriovallo Juliacum M. P. XII. *assignentur.* Svr.

ITER A TARVENNA.] Hæc in MS. exemplari *Taverna* appellatur. Siml.

CAMARACVM.] Cusani liber *Samaracum* cum M. P. XIII., quæ & alij agnoscunt. Wess.

AVGVSTAM VEROMANDORVM M. P. XVIII.] *Ptolemaeus* Augustæ Veromandorum *meminit; quæ natio perperam scribitur in ejus exemplaribus: vocantur enim* 'Ρομάνδυες *pro* Οὐερομάνδυες. Svr.

AVGVSTA VEROMANDORVM.] E Vaticano Em. Schelstrate vulgavit *Augusta vere Mandorum:* Tabula *Augusta viro Muduon.* Veromanduorum, ut apud Caesarem, rectius est: tamen serior ætas *Viromandos* & *Virmandos* appellitavit. Acta Valerii & Rufini C. 1. *Audita famositate Quintini VIRMANDORVM Augustam aggredi cupiens:* Annal. Bertin. An. ƆCCCCXLII. *Augustam VIROMANDORVM, quæ beati Quintini corpore insignitur.* Atque hinc apparet, *Fanum S. Quintini*, sicuti præter Claud. Hemeraeum L. I. August. Veromand. C. 12. Had. Valesius in Notit. Gall. ex illis Annal. & Sigeberto ac Gregorio Turonensi L. I. Glor. Martyr. C. 73. observavit, Augustae hujus locum insidere; non autem vicum *Vermand*, de quo Ph. Cluverius cogitaverat.

CONTRA AGINNVM.] Vel *Contraginnum.* Liber Notit. *Noviomagum* nominat oppidum *Contraginnensium.* Siml.

CONTRA AGINNVM M. P. XIII.] *Ptolemaeus Nitiobrigum urbem* Ἄγιννον *recenset: videtur hæc mansio è regione* Aginni, *celebris oppidi, opposita: cujus urbis postea fit hoc Itinerario mentio. Auson. Paulino Epist. 24. ℣. 79.*

> Santonus ut sibi Burdigalam, mox jungit Aginnum
> Illa sibi, & populos Aquitanica rura colentes.

Posteriores Agennum *vocavere, & Archiepiscopatui Burdigalensi* Agennensis *Ecclesia subjicitur.* Svr.

CONTRA AGINNVM.] Vaticanus *Contra agnum:* Parisinus *Contra aginnum*; ad quod illustrandum nihil Aginnum facit, ab H. Surita excitatum; quippe amplissimo terrarum intervallo hinc remotum. Erat Contra Aginnum in Veromandorum finibus atque adeo in Belgica II., ubi & Notit. Imp. Occid. agnoscit. Distantia ad *Culnacum* sive *Channy* ad Isaram ducit, ubi præter Had. Valesium P. Merula L. III. Cosmogr. part II. p. 364. ejus vestigia invenit, paucis tamen, opinor, fidem facturus, *Contaunium*, ut propius à vulgari castelli vocabulo absit, hoc loco legendum esse: reclamant enim MSS. Itiner. & Notitia. Wess.

AVGVSTAM SVESSONVM M. P. XII.] *Male in Ptolemaei libris,* Οὐεσσονῶν *pro* Σουεσσονῶν. Svr.

FINES.] Indicantur *fines* Suessonum & Rhemorum. Siml.

FINES.] Celebrata hoc loco Synodus fuit, cujus actis, a Sirmondo editis, præscriptum erat: *Synodus, quæ fuit acta in loco, qui dicitur Finibus, Rhemensis parœcia. Fines* in confinio pagi Suessonici & Rhemensis nominis pristini reliquias servat, ut bene N. Bergerius L. III. Viar. Mil. C. 29. monuit. Wess.

SAMARABRIVA.] Vel *Samara briva. Amiens.* Siml.

A SAMAROBRIVA SVESSONAS VSQVE M. P. LXXXIX. Sic.

CVRMILIACA.	M. P. XII
CAESAROMAGO.	M. P. XIII.
LITANOBRIGA.	M. P. XVIII.
AVGVSTOMAGO.	M. P. IIII.
SVESSONAS.	M. P. XXII.

ITER A BAGACO NERVIORVM DVROCORTORO REMORVM VSQVE. M. P. LIII. Sic.

DV-

SAMAROBRIVAM M. P. XVI.] *In Blandiniano, & reliquis* Samarabrivas. *In vetustis Commentariorum libris Caesaris belli Gallici libro v. C.* 24. Subductis navibus, concilioque Gallorum Samarobrivae peracto: & Crassum Samarobrivae praeficit. *& eodem lib. C.* 53. *ipse cum III.* Legionibus circum Samarobrivam trinis hibernis hiemare constituit: *ut mirer novos horum librorum emendatores* Samarobriva, *&* Samarobrivam *legere, cum tot ante annos in lib. epist. Cicer. ex P. Victorii doctissimi viri editione* Samarobrivam *legatur. Nam in Epistola ad Trebatium ita legitur in vetustis exemplaribus L.* 7. *Ep.* 12. O castra praeclara? quid tu fecisses, si te Tarentum, & non Samarobrivam misissem? *Praeterea Strabo libro vii. p.* 319. *auctor est*, briam *Thracio sermone* urbem *appellari: & Stephanus in* Mesembriae *dictione, ex Strabone, idem refert: atque item in voce* Brutobria: *Ut* bria; *& apud Caesarem, ac Ciceronem* briva *& vetusta Hispanorum lingua* briga *idem significent: ut* Lacobriga, Nemetobriga, Segobriga, Mirobriga, Arcobriga, Juliobriga, *&* Augustobriga. *Ptolemaeo in* Ambianis Σαμαρόβριγα. SVR.

SAMAROBRIVA.] Excerpta MSS. *Samarobrivas.* Tabula *Sammarobriva.* Vetus Chron. inter Normannica Duchenii p. 3. *Sammarobriva Ambibianorum civitas*; Annal. Bertin. An. IↃCCCXLIV. Ragenarius *Samarobrica Ambianorum episcopus*, & item An. IↃCCCLIII. *Samamarobrica Ambianorum civitas.* Sigeberto *Sommonobria*, quod autem addit, hoc nomine ab Antonino Pio, *Ambianorum* vero a Gratiano fuisse cohonestatam, nemini facile persuadebit: alterum enim diu ante Antoninum natum, quod ad eam *Samara* ponte transiretur, alterum ex consueto Gallorum more, quod Ambianorum gentis caput esset, impetravit. Vide Ph. Cluverium L. II. Germ. A. C. 52. & de *briva briga*ve L. I. C. 7. WESS.

A SAMAROBRIVAS.] Ita MSS., quorum Parisinus & Cusani *Suessionem usque*, Vaticanus vulgatum firmat. Videtur sibilans litera ex sequenti voce Samarobrivae adhaesisse. Paene vero praterieram, Hub. Thomam Comment. de Tungris p. 137. & Pancirolum in Notit. Imp. Occid. Samarobrivam & Cameracum eandem esse arbitrari, quod posterius Italis *Samberey* appellitetur; quae sane pluma levior ratio est, & doctis indigna. WESS.

CVRMILIACAM M. P. XII.] Curmiliaca M. P. XII. *in Blandiniano: Neapolitano* M. P. XI. *& Longoliano* XII. *&* XI. *corrigit.* SVR.

CVRMILIACA.] *Carmiliaca M. P. XI.* Simlerus Basileae dedit, cui, si M. P. exceperis, nostri codices obloquuntur. Merulae est *Corbei*, aliis *Cormeilet*. verisimiliore conjectura, inter Ambianorum & Bellovacorum oppida. WESS.

CAESAROMAGVM M. P. XIII.] *Ptolemaeus meminit* Caesaromagi *in* Bellovacis. SVR.

CAESAROMAGO.] Tabula *Cafaromago* M. P. XXII. a Samarobriva; unde in numeris vitium insedisse arbitreris. Caesar L. II. B. G. C. 13. *Bratuspantum* praecipuum Bellovacorum oppidum esse perhibet; quod cum deinceps haud alibi memoretur, & Ptolemaeus *Caesaromagum* ejusdem gentis primam urbem nominet; non injuria viri eruditi, Caesaromagum & Bratuspantum idem existimant, nunc *Bellovacorum* nomine insignitum. WESS.

LITANOBRIGA.] Vel *Latinobriga.* SIML.

LITANOBRIGAM M. P. XVIII.] *Blandinianum* Litanobrige M. P. XVIII. *& in Neapolitano* Latanobrige M. P. XVIII. *Longolianum* Litanobrige, *&* Latanobrige *corrigit.* SVR.

LITANOBRIGA.] *Latanobriga* codex Parisinus. Ph. Cluverius Vernolium ad Isaram, *Verneuil*, in ejus sede ponit, neque hilum diffidet Had. Valesii Notitia Gall.; aliter tamen Mabil-

DVRONVM.	M. P. XII.
VERBINVM.	M. P. X.
CATVSIACVM.	M. P. VI.
MINATICVM.	M. P. VII.
MVENNA.	M. P. XVIII.
DVROCORTORO.	M. P. X.

ITER A CAROCOTINO AVGVSTOBONAM M.P.CLIII. Sic. JV-

Mabillonius L. IV. R. D. p. 337., quem vide. WESS.

AVGVSTOMAGO.] Oppidum maximum Sylvanectorum. Ptolemaeo *Ratomagus*, sed mendose, ut arbitror. SIML.

AVGVSTOMAGVM M. P. IIII.] *In Blandiniano* M. P. IIII. *Neapolitano* M. P. III. *& in Longoliano* IIII. *&* III. *corrigit.* SVR.

AVGVSTOMAGO.] *Augustamago* Parisinus. Cusani MS. III. M. P. appingit. Solet hæc urbs in Notitiis Ecclesiasticis *civitas Silvanectum* appellari, cujus obscura vestigia in *Senlis* perdurant. Ceterum Ptolemaeum in hac urbe corruptum esse, Simlero Cluverius assentitur L. II. Germ. A. C. 25. Verba Geographi ex Coisliniano MS. hæc sunt: ὑπὸ δὲ τούτους Συβάνεκτοι, ὧν πόλις ἀπ' ἀνατολῶν τοῦ Σηκοανᾶ ποταμοῦ Ρατόμαγος: ubi *Subanecti* videntur iidem qui *Silvanectes*, & *Ulmanetes* Plinii ex Harduini editione; jam si *Ulbanectes* in Antonino invenirentur, quod diserte Harduinus Emend. CXI. ad L. IV. Plinii adfirmat, non equidem vererer, Ptolemaeo *Sylvanectas*, & Plinio *Ulbanectes* restituere; verum illi nusquam sunt. Tamen Ptolemaeum eam gentem descripsisse, cujus primariam urbem examinamus, non dubitem: hinc consequens videtur, *Rhatomagum* in *Augustomagum* cum Cluverio esse mutandum; idque fidenter amplecterer, si Augustomagi nomen Ptolemaeo vetustius esse liqueret: nunc, donec istud comprobetur, exspectabimus. WESS.

SVESSONAS.] Jos. Simlerus M. P. XII. addidit, quæ X. M. P. in libris nostris augentur: quia tamen XXII. M. P. non explent spatium, quod Augustam Suessonum ab Augustomago separat, propterea Ph. Cluverius L. III. Germ. A. C. 25. XXXVI. M. P. adposuit. WESS.

ITER A BAGACO.] Cusani MS. *Iter ab Agaco Nervlorum.* Flodoardus L. I. Hist. Rhem. C. I. *ab Agracco*, quod Georg. Colvenerius recte emendavit. WESS.

DVRONVM.] Servare nominis reliquias *Doran*, vicus Tirasii, creditur; qui cum M. P. XXII. a Bagaco distet, numeris X. M. P. deesse videntur. WESS.

VERBINVM.] Tabula *Vironum*, hinc adjuvanda: nam Had. Valesius in Notit. Gall. *Vironum* Tabulæ cum Veroduno confundens ipso itineris ductu confutatur. Oppidum, nostro tempore *Vervin* appellatum, præter obsidiones feralis *Ligae* tempore sæpius toleratas pacificatio illuminat, qua inter Henricum IV. & Philippum II. pax coaluit. Numeri X. M. justo minores sunt. WESS.

CATVSIACVM.] N. Bergerius L. III. Viar. Mil. C. 39. *Chaoux*, haud longe infra Monticornetum esse ait. Divaeus *Carisiacum*, sed contra libros, legit. WESS.

MINATICVM.] Tabula *Ninttcaci* XIII. M. P. a Verbino, è quo Menso Altingius notis in Tab. MS. *Nintiaci* format; cui quamvis hodiernum nomen *Nizi le Comte* favere videatur, nihil tamen finio. WESS.

MVENNAM M. P. XVIII.] *In Regio, & Longoliano* Muenna M. P. XVIII. *Neapolitano* Avennia M P. VIII. SVR.

. MVENNA.] Cusani codex VIII. M. P., Tabula IX. addit & *Auxennam* appellat: quod verius est & ab *Axuenna*, de quo ante, proxime remotum. Vid. Velserum in Tabulam. Ceterum in Suritae nota *Regii* libri intempestiva mentio est, quippe ex quo omnia hæc exularunt. WESS.

ITER A CAROCOTINO] *Habet Blandinianum. Neapolitanum* A Caracobino; *Longolianum* à Corocotino, *&* Caracotino *corrigitur. Neque hujus oppidi mentionem reperio.* SVR.

ITER A CAROCOTINO.] *Caracotino* est in editis & Parisinis schedis. Quo loci *Carocotinum* fuerit, in ambiguo est: P. Merula L. III. Part. II. Cosmogr. C. 30. id cum Ptolemaei *Crociatono* & Tabulæ *Crouciaconno*, quod, ut

JVLIOBONA.	M. P. X.
LOTVM.	M. P. VI.
LATOMAGO.	M. P. XIII.
RITVMAGO.	M. P. IX.
PETROMANTALVM.	M. P. XVI.

LV-

Crevecoeur esse possit, incredibili audacia in *Cruciacordo* pervertit, composuit; quem fatis superque distantia, quæ in Tabula inter Crouciaconnum & Juliobonam interest confutat. Ph. Cluverius Had. Valesio approbavit, *Carocotinum* esse *Crotoy* ad ostium Samarae & quidem in ea fluvii ripa, quæ egredientibus dextra est: in quam cogitationem nominum non magna dissimilitudine virum eruditum impulsum fuisse existimo: atque hoc facile pateret, si cetera convenirent. Jam si Carocotinum eo loci fuerit, oportet *Juliobona Deppa* sit; neque id Cluverius negaverit: hoc vero nec numeri, nimis angusti, nec veterum testimonia ferent. Itaque illis assentiri malo, qui Carocotinum ad Sequanae æstuaria in *Portu Gratiae*, *Havre de Grace*, aut circa quærunt. WESS.

JVLIOBONAM M. P. X.] *Hujus oppidi ab amne* Sequana *ad* Octanum *in* Caletibus Lugdunensis *provincia Ptolemaeus meminit.* SVR.

JVLIOBONA.] Videtur esse *Ilebonne* sive *Lilebonne*; & partim quidem ob distantiam, quæ a numeris non longe abit; partim ob vetustiores scriptores, quibus id cum Juliobona componere libuit. Ordericus Vitalis L. XII., etiam a Valesio productus, Caesarem refert, *munitionem construxisse, quam Juliam bonam vocarit, sed barbara locutio Illebonam corrupto nomine vocet:* addo Chron. Fontanellense C. 10., quod Erinhardum, monasterii præpositum, circa An. IƆCCXXXVII. basilicam Archangelo Michaeli exædificasse refert, *allatis petris de Juliobona, castro quondam nobilitissimo, & firmissimo:* dein post pauca: *hac namque civitas fertur, ædificata fuisse a Gajo Julio Imp. Romanorum ante adventum Domini, dum Gallias vastando circuiret.* Taceo Ptolemaeum huic positioni sese accomodare. WESS.

LOTVM.] Vel *Lojum* aut *Lolium.* SIML.

LOTVM M. P. VI.] *Habet Blandinianum exemplar. Neapolitanum* Lolium M. P. VI. *In Longoliano* Lotum M. P. VI. *&* Lolium *corrigitur.* SVR.

LOTVM.] MS. Parisinus *Lolium*; nec est, qui præterea meminerit. WESS.

LATOMAGVM M. P. XIII.] *Blandinianum* Latomago M. P. XIII. *Neapolitanum* M. P. XIII. *Longolianum* M. P. XIII. *&* XIIII. *corrigit.* SVR.

LATOMAGO] Et hanc apud alios frustra quæsivi: sola Peutingerorum Tabula ejus videtur commeminisse: habet *Rattumagum* & post eam *Ritumagum* M. P. VIII. Quia vero Rotomagum priore indicatur, propterea M. Altingius Itinerarii versus mutatos ab imprudente exscriptore arbitratur, & *Ritumagum* Tabulæ in *Lotomagum* vertit, alteri ex altero succurrens. Mihi periculosum hoc videtur; præsertim cum in *Ritumago* Tabula & Itinerarii MSS. singulari concordia conspirent. Forte ergo potius fuerit, hanc *Latomagi* urbem ex Tabula *Rotomagum* arbitrari, quam *Rotum* & *Rotumam* recentiores vocitarunt: hoc Annal. Bertin. An. IƆCCCXLI. dabunt; illud Acta S. Richardi, a Bollando VII. Febr. magni operis publicata, p. 76. *Et tentoria fixerunt in ripa fluminis, quod nuncupatur Sigonna, juxta urbem, quæ vocatur Rotum*; quibus gemina sunt in Willibaldi vita C. 5. apud Canisium: est autem *Sigonna* his scriptoribus Sequana. WESS.

Inter hoc & *Petromantalium* in Schudii exemplari interponitur *Caesarotium* vel *Cesortium*, *Gesors.* SIML.

ROTOMAGVM M.P. VIIII.] *Manuscripta, & Longolianum* Ritumago M. P. VIIII. *& paulo post eadem* Rotomago *praferunt. Ptolemaeo in* Nerviis, *una cum* Bagano, *quod* Bagacum *esse arbitramur*, Ῥατόμαγος: *& in* Belliocassis *ad* Sequanam *est*, *& altera ejus nominis urbs*, *quam esse arbitramur mansionem hanc.* SVR.

RITVMAGO.] Tabula cum Itiner. editis & scriptis libris hoc amplectitur; neque quicquam inter Petromantalum interponit; ut adeo non injuria denuo suspicari liceat, Aegid. Schudii codicem recentiore manu fuisse interpolatum. Distantia in Veliocassium oppidum *Lion* vide-

LVTITIA.	M. P. XVIII.
MECLETO.	M. P. XVIII.
CONDATE.	M. P. XV.
AGREDICVM.	M. P. XIII.
CLANVM.	M. P. XVII.
AVGVSTOBONA.	M. P. XVI.

ITER

videtur incidere; ne enim Rotomagum fit, Tabula facit. Wess.

PETROMANTALVM.] Infra *Petromantalium*: Tabula *Petrum viaco* M. P. XII. a superiore. Nomen urbi adhæsit a petra, cui accubat. Vulgo *Mante*. Wess.

LVTITIAM M. P. XVIII.] *Blandinianum habet. Neapolitanum* M. P. XVIII. *Longolianum* M. P. XVIII. & XVIII. *corrigitur*. Svr.

LVTITIA.] *Luteria* exemplar Fabricianum: alii *Lutitia*. Numeri videntur ex alio itinere x. M. P. augendi. Wess.

MECLETO.] Vel *Methete* vel *Medeto*. *Metiosedum*. Siml.

METHETVM M. P. XVIII.] *Ex Blandiniano, & Longoliano. Neapolitanum* Medeto M. P. XVIII. Svr.

MECLETO.] Sic MS. Parisinus: *Medeto* Cusani codex, natum ex priore: sæpe enim evenit ut *c* & *l* in unam coalitæ *d* formarint, multaque conturbarint: ita Lib. Subnotat. in Julianum C. 4. Marii Mercatoris: *Quis scenicus turpio, vel durio, vel sannio professa licentia turpitudinis publice ista proferret?* ubi Garnerius miris modis æstuat, nec aliud ex *durione* nisi *Curionem*, nequissimum frugalissimi patris filium, de quo Valer. Maximus L. IX. C. 1., eruit. Tu si *clurio* aut *cluria* legeris, plana omnia videbis: *cluria* & *clura* est πίθηκος in Glossis; inde vero notissimum in omnes corpore atque animo pravos convicium est, ut *simii clurinumque pecus* appellentur: sin autem hoc nolueris, *durionem* hominem *duri oris* & γελωτοποιὸν, qui in scena se objicere alaparum contumeliis adsueverat, intellige, & de literis *cl* & *d* confusis P. Leopardum L. X. Emend. C. 25. vide. Nos eo, unde digressi sumus, redeamus. *Metheto* Fabriciano exemplari adscriptum est; *Meteglo* Tabula: ex qua turpi codicum discordia punctum omne auferet vulgata lectio; nam *Mecledonense castrum* apud Gregor. Turonensem L. VI. C. 31. & *Mecledonensis episcopus*: *Mecledone episcopum ordinare* in Epist. Leonis Senonensis ad Childebertum regem, ad eam quam proxime accedunt. Est autem *Melodunum*, *Melun*, Senonum oppidum in Sequanae insula, de quo Caesar L. VII. B. G. C. 58. *Metiosedum* ejusdem Comment. C. 61., quod Jos. Simlerus & Ill. Scaliger a *Meloduno* non distinxerunt, diversum hinc fuit, in *Meudon* quærendum. Vid. Had. Valesii Notit. Gall. Wess.

CONDATE M. P. XII.] *Habet Blandinianum exemplar. Neapolitanum* M. P. XV. *In Longoliano* M. P. XII. & XV. *corrigitur*. Svr.

CONDATE.] Tabula cum pluribus manuscriptorum M. P. XV. addit, nec libuit illis discordare. Fuit ad confluentes Sequanae & Jonnae, ubi *Monstereau Fautyonne*, si Valesii conjecturæ fides est. Wess.

AGREDICVM.] In Schudii exemplari *Agendicum*. Siml.

AGEDINCVM M. P. XIII.] *Manuscripta & Longolianum* Agredicum M. P. XIII. *ego* Agedincum *legendum contenderim*, *varia exemplarium scriptura permotus. Nam in fine vi. Commentarii belli Gallici, & in vii. C. 10. in vetustis exemplaribus* Agedinci, Agentinci, & Agednicum *legitur. Ptolemaeo in Senonibus* Ἀγήδικον. Svr.

AGREDICVM.] Ita veteres libri, pro *Agedince*. Tabula minus corrupte *Agetincum*. Annal. Bertin. An. IↃCCCLIX. *Agedincum Senonum*. Nunc *Senones*, *Sens*, gentili nomine. Wess.

CLANVM M. P. XVII.] *Supra* Glani *seu* Clani (*utrumque enim nomen illo itinere in vetustis habetur exemplaribus*) *fit mentio*, *quod in* Salyis Galliae Narbonensis *recensetur: quod longe ab hoc itinere distare video. Manuscripta & Longolianum hoc loco* Clanum *praferunt*. Svr.

CLANVM.] Vere Surita; neque enim eadem esse oppida possunt. Quo nunc sit nomine, apertum non est. Wess.

AVGVSTOBONAM M. P. XVI.] *Uno consensu*

ITER A ROTOMAGO LVTITIAM VSQVE. M. P. LXXVII. Sic.

VGGADE.	M. P. IX.
MEDIOLANO AVLERCORVM.	M. P. XIIII.
DVROCASIS.	M. P. XVII.
DIODVRO.	M. P. XXII.
LVTITIA.	M. P. XV.

ITER A CAESAROMAGO LVTITIAM VSQVE. M. P. XLVI. Sic.

PETROMANTALVM.	M. P. XVII.
BRIVAISARAE.	M. P. XIV.
LVTITIAM.	M. P. XV.

ITER A JVLIOBONA MEDIOLANVM. M. P. XXXIIII.

ITER

sensu praferunt exemplaria vetusta & Longel. Augustobona M. P. XVI. *Ptolemaeus* Tricasiorum *urbem Gallia Lugdunensis* Augustobonam *recensēt, tametsi in Gracis & latinis libris pervulgatis non recte* 'Αυγυςόμαγα *legitur: quod à vetusto interprete est animadversum.* SVR.

AVGVSTOBONAM.] Assentior Suritae Ptolemaeum emendanti; & tanto magis, quod Palatinus MS. 'Αυγυςόβωνα, Coislin. 'Αυτυςόβωνα præferat. Scio Had. Valesium *Augustomanam* Ptolemaei probasse, & ea quidem ratione, qua Latini veteres *manum* bonumque pro eodem ponebant: at de *mano*, priscæ Latinitatis vocabulo, Ptolemaeum cogitasse aut Gallos adeo elegantes fuisse, ut eandem urbem Augustobonam & Augustomanam ex ea caussa appellarint, cras credam. Supra *Tricasses* sive *Tricasis* Itinerarii auctor appellavit. WESS.

ITER A ROTOMAGO.] Cusani schedæ M. P. LXXII. addunt; ceteræ cum vetustioribus editionibus M. P. LXXVII., quæ restituimus. WESS.

VGGADE.] Alibi hanc legere non memini. Videtur ad Sequanam fuisse, ubi *Pont de Larche.* WESS.

MEDIOLANO.] Tabula *Mediolano Auntercorum, l & t* confusis. Oppidum fuit *Aulercorum Eburovicum*, ut recte Caesari L. III. B. G. C. 17. dicuntur; male L. VII. C. 75. *Aulerci Eburones*, sicuti a Valesio jam pridem est animadversum. Ammianus L. XV. C. 11. *Mediolanum* simpliciter appellat, in secunda Lugdunensi positum: Notitiæ vero Ecclesiasticæ *civitatem Ebreicorum* aut *Ebroicas*, unde *Evreux* suos natales accepit. WESS.

DVROCASIS.] Cusani codex M. P. XXII. addit, recte Tabulæ numeris respondentia; mentio ejus est in lapidibus Ligorianis apud Gudium p. CLIII. 2.

DIS MANIBVS
T. AVIDIO. T. F. BLOSSO
DVROGASES
VETERANO. EX. COH. VII.

ibidem p. CLXXIV. 2.

DIS MANIBVS
L. LONGINO. L. F. MACERO
DVROCAS.
PRAEFECTO. PRAETOR.

paullatim urbis vocabnlum contraxerunt, & *Durcasinum castrum, Drocasque*, unde *Dreux*, formarunt. WESS.

DIODVRO.] Simlerus & Lugdunenses *Diuduro* dederunt, sed MSS. invitis. Alibi eam invenire non memini. WESS.

PETROMANTALVM M. P. XVII.] *Praferunt eadem: cum supra Lutetiam* Petromantalo M. P. XVIII. *adsignentur.* SVR.

BRIVA ISARAE.] Vel *Briga Isarae. Pontoyse.* SIML.

BRIVANISARE M. P. XIIII.] *Summo consensu praferunt exemplaria: sed in Blandiniano distinctum est, ut dua adpareant dictiones, ut videatur* Brivam *oppidum esse cognomento* Isaræ *flumi-*

ITER A JVLIOBONA DVROCASIS. M. P. LXXVIII. Sic.

BREVIODORVM.	M. P. XVII.
NOVIOMAGO.	M. P. XVII.
CONDATE.	M. P. XXIIII.
DVROCASIS.	M. P. X.

ITER AB ANDEMATVNNO TVLLO LEVCORVM VSQVE. M. P. XLIII. Sic.

MOSA.	M. P. XII.
SOLIMARIACA.	M. P. XVI.
TVLLVM.	M. P. XV.

ITER

fluminis. Gregorius namque Turonensis Episcopus lib. vii. C. 10. magno incendio Basilicam B. Martini apud Brivam *vicum ab imminenti hoste conflagratam fuisse perhibet: & apud* Brivatensem *vicum* Avitum *mortuum fuisse delatum: & Bri*vatensis *Diœcesis ab eo fit mentio.* SVR.

BRIVA ISARAE.] Ita vetustiores libri, aut *Isara.* De situ nemo litem Simlero movet: Isaram serior ætas *Hisam Esiamque* nuncupavit; hinc Chron. inter Duchenii Normannica p. 5. *Castrum statuunt super Hisam in loco, qui dicitur ad Pontem Isarae, quod Alteranno committunt custodiendum:* ubi *Isarae pons* non alius est ac *Briva Isarae.* Quam vero è Turonensi Gregorio *Brivam* Surita memorat, ea in Avernis fuit, de qua Savaronem ad Sidonii Carm. ult. adi. WESS.

ITER A JVLIOBONA.] Parisinus numerum auget, M. P. LXXXVIII. exporrigens: est quoque, qui moneat, *R. hic X. minus.* WESS.

BREVIODORVM.] Vel *Brigadorum.* SIML.

BREVIODORVM.] Tabula *Brevodure* M. P. XVIII. a Juliobona. Videtur ad Sequanam, ibidem ponte junctum, fuisse. WESS.

NOVIOMAGO.] Hujus qui meminerit, neminem novi. Tabula, quæ idem iter prosequitur, ejus loco Mediolanum Aulercorum habet. Cogitaveram de Noviomago Vadicassium, cujus cum dubius sit situs, arbitrium aliis integrum relinquo. WESS.

CONDATE.] Habet etiam Tabula X. M. P. a Durocasibus, & XII. a Mediolano Aulercorum; videturque *Condé* esse, circa ripam amnis *Honi.* WESS.

AB ANTEMATVNO] *Blandinianum & Longolianum exemplar* Antematuno *præferunt, & Neapolitanum* Andematimio. *Ptolemæo in* Lingonibus Ἀνδομάτουνον. SVR.

ITER AB ANDEMATVNNO.] Parisinus *Andemantunno*, nec Vaticanus aut Tabula dissident. Lingonum caput erat; unde in Notit. Ecclesiast. *civitas Lingonum.* Creditur in hoc lapide ejus esse memoria:

TI. CLAVDIVS. DRVSI. F.
CAES. AVG. GER
MANIC. PONT. MAX.
TRIB. POTEST. II. IMP.
III. P.P. COS. II. DE
SIGNAT. III.
AND. M. P. XXII.

nam *AND.* versus ultimi Andematunnum ducit, pariter ut in Thes. p. CLIII. 5. similis columna, in Lingonum urbe reperta. Vide Trivultinas, quas vocant, memorias An. CIↃIↃCCIV. Septemb. mense. WESS.

MOSAM M. P. XII.] *Mansionem ad* Mosam *fluvium designat: ut supra* Evenum, *& infra in citeriore Hispaniæ provincia* Gallicum; *ut sit* ad Evenum, *&* ad Gallicum flumen. SVR.

MOSA.] Lugduni M. P. XIII., a nostris libris damnata, apposuerunt. Intelligitur vicus *Mosa* pagi Bassiniaci, a fontibus Mosae, quibus est vicinus, dictus, *Meuse en Bassigni.* Vita Eustasii Luxoviensis C. I. *Venit ad quendam virum, nomine Gundoenum, qui eo tempore ad villam, quam Mosam vocant ob amnem in loco fluentem, morabatur;* quibus gemina sunt, quæ Had. Valesius ex Salabergae Vita exscripsit. WESS.

SOLIMARIACA.] *Salimariaca* editus Lugdunen. & veterum librorum aliqui. Alii scriptores, quantum recordor, prætereunt. WESS.

ITER AB ANDEMATVNNO CAMBATEM. M. P. CII. Sic.
VARCIA M. P. XVI.
VESONTIONE. M. P. XXIIII.
EPAMANDVODVRO. M. P XXXI.
CAMBATE. M. P. XXXI.
ITER AB ALAVNA CONDATE. M. P. LXXVII. Sic.
COSEDIAE. M. P. XX.
FANO

VARCIA.] Habet hanc Tabula, sed X. M. P. ab Andematunno. Altingius situm Varciae invenit in *Vercur*, vico ad Ararim. WESS.

EPAMANDVODVRVM M. P. XXXI.] Epamanduoduro *legitur in manuscriptis & Longol. Supra itinere à* Mediolano *per alpes Grajas* Argentoratum, *ex Regio exemplari* Epamantadurum *adjecimus mansionem, quæ in reliquis libris deerat, & vetustis, & pervulgatis eadem quæ illo itinere à* Vesontione Epamantadurum XXXI. M. P. *adsignantur.* SVR.

EPAMANDVODVRO.] Lugduni M. P. XXXIII. addiderunt, sed vetustis libris & Tabula invitis. Suritae nota non convenit illis, quæ supra notaverat. WESS.

CAMBATE.] Ita hoc loco MSS.: est quoque in Tabula *Cambete M. P. XXVIII.* ab Epamanduodoro: M. Altingius diversam & prorsus aliam a ripensi, quam ante habuimus, esse censet: Tabula haud dubie illi favere videtur; sed vitio magis exscriptoris quam consulto: is Arialbinum & Cambetem intempestive duplicavit, & a Rheno in mediterranea transtulit: atque hoc, ut taceam, non esse simile vero, in XIII. M. spatio binas Cambetes & Arialbina fuisse, numerus M. P. utrobique Arialbino & Cambeti additus confirmat. De utraque mansione alias egimus. WESS.

ALAVNA.] Forte est *Laudunum. Laon.* SIML.

ITER AB ALAVNA.] Hoc, *Alannio* Suritae, unde venerat, ablegato, restituimus, editis scriptisque libris obsecuti. Simleri Laudunum, quod numi & scriptores medii ævi *LVGDVNVM CLOATVM*, quo de Jac. Sirmondus ad Capitul. Carol. p. 46., vocant, perperam cum hac comparatur, ut Had. Valesius jam docuit: fuit enim in Aremoricis, &, si vir eruditus verum vidit, ubi nunc *Kemper Corentin.* Est & in Tabula *Alanna*, verum alia atque hæc; nisi si ordo itinerum, quod suspicor, ibi sit perturbatus. WESS.

COSEDIAE.] *Consedie* vel *Cosedia. Cusiacum.* SIML.

COSEDIAS M. P. XX.] *In Blandiniano & Longol.* Cosediae M. P. XX. *& in Neapol.* Consediae. SVR.

COSEDIAE.] Plerique librorum *Cosedie*; Cusani tamen *Consedie*. *Henbont* Valesio. WESS.

FANVM MARTIS M. P. XXXII.] *Supra alia mansio designari videtur, quæ* Ad Martis *vocatur.* SVR.

FANO MARTIS.] Sæpe pagi *Fano Martensis* in rebus Francicis mentio fit; sed id fanum isque pagus longius hinc semotus fuit; locatur enim *pagus Fano Martensis ad fluvium Helpra* in Diplom. apud Henschenium ad XXV. Martii magni operis Sanctor., prætereaque Folcuinus in Gest. Abbat. Lobeiensium C. I. Spicilegii D'Achery p. 731. Hannoniam a flumine alluente *Hanan* pagum Fanomartensem appellari ait. Valesio in Notit. Gall. hoc *Martis Fanum* vicus est *le Temple*. Tabulæ *Fano Martis* quoque inest. WESS.

FINES.] Indicantur *Rhedonum fines.* WESS.

CONDATE.] Rhedonum caput erat, Ptolemaeo non ignotum: serior ætas *Rhedones*, unde *Rennes* nunc superest, appellavit. Rhedones præter alios Plinius habet L. IV. C. 18., illisque *Diablindos*, qui Caesari *Diablintes*, jungit; de quibus cum magna lis Sampsonem inter & Had. Valesium fuerit, liceat hoc præter viam mihi observare, *Diablintes* seriore tempore in pago fuisse Cenomanico: id liquidissimo traditur in Actis Pontific. Cenomanen., quæ Analectis inseruit Mabillonius, C. I. nec hoc tantum, sed & *oppidum Diablentis juxta ripam Aroënae fluvioli* fuisse in Testam. Bertichramni p. 263. Analect. Edit. Nov., quibus ejus situs signatur. WESS.

ITER DE ITALIA IN HISPANIAS.] Hæc verba, quod ex editis & manuscriptis exula-

FANO MARTIS. M. P. XXXII.
AD FINES. M. P. XXVII.
CONDATE. M. P. XXIX.

DE ITALIA IN HISPANIAS.

A MEDIOLANO VAPINCVM TRANS ALPES COTTIAS, MANSIONIBVS SVPRA SCRIPTIS. M. P. CCLV. INDE AD GALLECIAM AD LEG. VII. GEMINAM. M. P. DCCCCLXXV. Sic. ALA-

exularent, inducenda existimavimus. Wess.

M. P. CCLV.] *Recte in hunc numerum summa exemplaria consentiunt, & numeri mansionum, quæ pagina* CCCXXXIX, *à* Mediolano *per Alpes Cottias* Vapincum *usque ducuntur: quibus à Mediolano totidem* CCLV. M. P. *confici reperies.* Sur.

GALLITIAS.] Vel *Galetiam* vel *Gallaetiam.* Siml.

INDE AD GALLECIAM] *Habet exemplar Blandinianum. In Neapolitano à* Condate *mansione ad eam dictionem* Geminam *desunt tituli partes. Habet enim* Condate M. P. XVIIII. Geminam M. P. CCCCLXXV. Sic. *In exemplari Hieronymi Pauli Barcinonensis, viri doctissimi, qui libello, quem edidit* de fluminibus, & montibus Hispaniarum, *hac earum provinciarum itinera adnexuit, cujus posthac rationem ducemus,* Inde Gallias Leg. VII. Geminam M. P. DCCCCLXXV. Sic. *Longol.* Inde ad Galletiam ad leugas VII. Geminam M. P. DCCCCLXXV. *In* Galleciam *vero usque citerioris Hispaniæ regionem perduci in ultimis terris sitam, cum ad finem hujus itineris pervenerimus, indicabitur. Illud tamen interea admonere aequum videtur, Strabonem L. 3. p. 160. duas vias proposuisse, quibus itinera in interiores Hispaniarum regiones perducerentur à* Pyrenæis *montibus, &* Pompeii Magni tropæis. *Initio unam eandem fuisse viam, sed primo mari proximam, quæ in* Bæticam *duceret, & eandem à mari longinquam reddi, præsertim ubi ad Occasum spectet. Idem docet viam eam à* Pompejanis monumentis Tarraconem *perduci, & inde litus legendo* Dertosam, Saguntum, Setabim *perduci, ac deinde sensim à mari discedere, &* Castalonem *perduci, & in intimas atque ultimas regiones penetrare. Ea via ab Antonino postea perlustrabitur. Hæc autem quæ primum proposita est,* Tarraconensem *provinciam prope omnem, quà longinquior est, dimetitur, quæ ab* Tarracone Ilerdam *deflectens, ad* Astures *usque perducitur.* Sur.

INDE AD GALLECIAM.] Membranæ Cusani *Gallias*, alii *Galetias* aut *Galliciam*, quorum postremum medii ævi scriptoribus placuit. Poeta Saxo Annal. Caroli M.

Ex quibus unus erat Hadefonsus nomine dictus,
Qui rex Asturiae Galliciaeque fuit.

& eo antiquior Martinus Dumiensis in Epitaphio:

Pannoniis genitus, transcendens aequora vasta,
Galliciae in gremium divinis nutibus actus:

Wess.

AD LEG. VII. GEM.] *Ad Leugas VII. Geminam* Lugduni vulgarunt; MSS. tamen plerique *ad Leg. VII. Geminam*, quæ Ptolemaeo ΛΕΓΕΩΝ Ζ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ, solito ejus in libris peccato, sed quod Resendius Epist. ad Kebedum p. 216. Vasaeus Chron. Hisp. An. CVI. atque alii eluerunt. Est VII. hujus Legionis in monumentis Hispanicis frequens memoria, ut in Thes. p. CCLX. 1.; quæ cum hic castra haberet, evenit, prorsus ut ad Rhenum & Danubium, ut in urbem ea excrescerent: atque huc referunt Tertulliani ad Scapulam verba: *nam & nunc a præside Legionis & a præside Mauretaniæ vexatur hoc nomen, sed gladio tenus:* me tamen invito; vix enim induci possum, ut credam Tertullianum, per *Legionem*, nullo addito titulo positam, VII. in Gallaecia voluisse intelligere; præsertim cum in Africa Legio non deesset, quæ a lectoribus accipi posset: nam Lambesae in Numidia Legio III. Augusta tendebat, a Ptolemaeo L. 4. C. 3. & Dione Cassio L. LV. p. 645. memorata. Equidem

ALAMONTE.	M. P. XVII.
REGVSTVRONE.	M. P. XVI.
ALAVNIO.	M. P. XXIIII.
APTA JVLIA.	M. P. XXVIII.
CABELLIONE.	M. P. XXII.
ARELATE.	M. P. XXX.
NEMAVSVM.	M. P. XVIIII.

AM-

Præsidem Legionis ejus præfectum sive præpositum, & legionis quidem in Africa militantis, à Tertulliano designatum, quamquam titulo paullo insolentiore, putavero: simili sententia Imp., qui res humanas administrat, *rebus humanis præses* Senecae Consol. Polyb. C. 31. dicitur; & de se Pompejus apud Lucanum L. II. 538:

——— ——— *Jamjam me præside Roma*
Supplicium, poenamque petas. ———

WESS.

ALAMONTEM M. P. XVII.] *Manuscripta & Longol. & Hieron. Pauli* Alamonte M. P. XVII. *cum supra pag.* CCCXLII. Alabontem *præferant: & à* Vapinco M. P. XVIII. *adsignentur.* SVR.

REGVSTVRONEM M. P. XVI] *Habent manuscripta & Longolianum auferendi casu. Exemplar Hier. Pauli* Regustorone M. P. XVI. *Supra* Segusteronem *legitur.* SVR.

NEMAVSVM M. P. VIIII.] *Habent manuscripta, & Longolianum. Exemplar Hier. Pauli* M. P. XXVIIII. Nemausum *Plinius L. 3. C. 4. & Ptolemaeus* Volcis Arecomicis *contribuunt.* SVR.

NEMAVSVM.] Coloniam fuisse nemo dubitat: singularis tamen titulus est, quo in vetere monumento, ex Ligorianis schedis hausto, ornatur apud Gudium p. XL. 2. *COL. ARICOM. NEMAVS. VOLCA. AVG. NEPT.*, i. e. *Colonia Aricomicorum Nemausus Volcarum Augusta Neptunia*, quod epigramma si fidele est, oportet ordo verborum sit mutatus: fuit enim Volcarum Arecomicorum metropolis. Ceterum Parisinus M. P. XVIII. addit. WESS.

AMBRVSSVM M. P. XV.] *Oppidum insigne, & tamen priscis Geographis non commemoratum.* SVR.

AMBRVSSVM.] Habent reliqua Itineraria, quorum Hierosf. *Ambrosio M. P. XV.*, Tabula *Ambrusium.* Had. Valesius, nominis quadam conformatione inductus, *S. Ambres* esse jussit; cui tamen situs obest: nam Nemauso Montispessulanum profecturi *S. Ambres* non adeunt, estque adeo extra militarem aggerem. Guil. Catellus L. II. Hist. Langued. C. ult. distantiam incidere ait in *Lunel le Vieil*, Altingius in *fanum S. Omierei.* WESS.

SEXTATIONE M. P. XV.] Sextatione *legitur in manuscriptis & vulgatis, & hoc, & sequenti itinere, præter Blandinianum, in quo postea* Sextantione *legitur.* SVR.

SEXTATIONE.] Rectius infra *Sextantione.* Theodulphus Paraenesi ad Judic. ỳ. 132.

Inde Nemausiacas sensim properamus ad arces,
Quo spatiosa urbs est, resque operosa satis:
Hinc Madalona habuit lavam, Sextantio dextram;
Hic scabris podiis cingitur, illa mari.

ubi *podia scabra* saxa sunt, quibus Sextantio erat incinctus. *Sostantione* est in Itin. Hierosf., vocabulo vitiosiore, sed proxime ad *Soustantien*, quo nomine nunc vicus est in agro Montispessulano, accedente: hinc *Sustantionensis* Comitatus, de quo præter Catellum vide Pet. de Marca L. II. Conc. Sacerd. & Imp. C. 3. §. 3. accurate disputantem. WESS.

FORVM DOMITI M. P. XV.] Forum *id esse videtur cui Neronis cognomentum Ptolemaeus attribuit: ex gente enim* Domitia *dua familiæ celebres claruerunt* Calvinorum, *&* Aenobarborum, *à qua genus ducebat Nero Imperator. Sueton. in Nerone C. 1.* SVR.

FORO DOMITI.] Plures MSS. cum Lugdunensi edito *Foro Domini*, turpi vitio. *Fori* hujus positio dubia est: non est *Forum Neronis*, quod, quamquam non longe hinc fuerit diversum, a *Luteva* disjungi non potest ob hæc Plinii L. III. C. 4. *Lutevani, qui & Foroneronienses:* habet Ptolemaeus aliud *Neronis forum* cis Rho-

AMBRVSSVM.	M. P. XV.
SEXTATIONE.	M. P. XV.
FORO DOMITI.	M. P. XV.
ARAVRA SIVE CESERONE.	M. P. XVIII.
BETERRAS.	M. P. XII.
NARBONE.	M. P. XVI.
SALSVLIS.	M. P. XXX.

AD

Rhodanum, quod huc nisi vanissima opera transferri haud quitum est. Guil. Catellus, quoniam *mutatio* in Itin. Hierof. dicitur, obscurum fuisse vicum, cujus memoria interciderit, existimat; quæ tamen ratio parum firma est; nam & oppidis *mutationem* id Itiner. sæpe præponit. Valesius ex intervallo Frontiniacum *Frontignac*, vino suo illustre, ad stagnum maritimum esse decernit; cui & nos, donec certiora producantur, accedemus. Wess.

ARAVRAM SIVE CESERONEM M. P. XVIII.] *Hoc loco duæ mansiones, æqua distantia, proponuntur,* Araura, *sive est* Arauris *fluvius, aut* Cesero. *Strabo L. 4. p.* 182. Atacem *fluvium ex* Cemmeno *monte in mare deferri, &* Obrim, *&* Araurim *memorat. Pomponius lib.* 2. *C.* 5., ex Cebennis demissum Araurim juxta Agatham, & secundum Bleterras Obrim fluere *perhibet: ut apud Plinium lib.* 3. *C.* 4. *ex Pomponio legendum sit* Arauris *non* Araris: *quamvis in vetustis Plinii exemplaribus* Araris *legitur:* Araurii fluminis *ostium Ptolemaeus juxta* Agatham *urbem constituit:* Ceseronis *mansionis infra fit, sequenti itinere, ab Antonino mentio. Plinius L.* 3. *C.* 4. *in* Volcis Tectosagibus Cesseronem, *&* Carpentoracte *constituit urbes: & in eadem regione Ptolemaeo* Κεσσερώ. Sur.

ARAVRA.] Non ex vero Surita duas esse mansiones arbitratur: Cesero eadem ac Araura est, ita dicta, quod *Arauri* fluvio esset adposita. Vita S. Tiberii: *Et subito apparuerunt juxta fluvium, qui dicitur Araur, in vico, qui vocatur, Ceseri.* Nunc a S. Tiberio *S. Vberi* nuncupant. Id vero bene, quod Plinio *Araurim* restituerit; quod idem factum deinceps est ab If. Vossio ad Melam L. II. C. 5. & Harduino atque aliis. In Strabone Xylander Ἀραυρίῳ, fluvii nomine syllaba auctiore, edidit. Wess.

BETERRAS M. P. XII.] *Habent manuscripta & vulgati libri. Straboni libro iiii. p.* 184. Βιλτήρα πόλις. *Plinii vetustis omnibus exemplaribus lib. C.* 4. Beterrae Septimanorum. *Ptolemaeo in* Volcis Tectosagis, Βαιτίραι. Sur.

BETERRAS.] *Beteras* Vaticanus; in quo urbis cognomine scribendo multifariam variatur: SEPT. BAETERR. est in lapide Thes. p. CCLXXII. 10. Strabonis vetus & verior lectio fuit ΒΑΙΤΕΡΑ; Stephano ΒΑΙΤΑΡΡΑ: Theodulpho Paraen. ℣. 135. *Beterre* sive *Beterris* dicitur:

Linquimus & nosmet tecta Beterris habent.

Apollinari Sidonio L. IX. Ep. 10. *Biterrensis urbs*; numis autem ΒΗΤΗΡΡΑ; quamquam de numis lis est ob Harduini, ad Syriæ urbem transferentis, dissensum: fecero equidem cum illis, qui hic procusos censuerunt: nam & rudior numorum forma, & figuræ, Hispanicis persimiles, id postulant; nec propterea tamen omnibus *Beterras* inculcavero; dissederunt enim in syllabæ primæ sono. Vid. Holstenium ad Stephan. & Thesaur. Fridericianum C. 5. Wess.

NARBONE.] XVI. M. P., seu parasangis IV. a Beterrensi urbe Benjamin Judaeus Itiner. p. 4. semovet. Theodulphus Paraenes. ℣. 137.

Mox sedes Narbona tuas, urbemque decoram
Tangimus. ———

Vide Sidonii Apollin. Carmen, cui *Narbonem* inscripsit. Wess.

SALSVLAS M. P. XXX.] *Strabo L.* 4. *p.* 182. *juxta* Ruscinonem, *lacum esse, & agrum, quem alluit, paululum supra mare, salinis refertum, &* κεστρεῖς ὀρυκτοὺς ἔχει, *mugiles fossiles habet, cujus rei Aelianus ex Polybio mentionem fecit. Is lacus à Pomponio Mela L.* 2. *C.* 5. *& Antonino Salsula cognominatur; ac celebre nomen retinet.* Sur.

SALSVLIS.] *Salsas* senescentis Latinitatis Diplomata appellant; nec alio nunc temporis noiæ

AD STABVLVM.	M. P. XLVIII.
AD PYRENAEVM.	M. P. XVI.
JVNCARIA.	M. P. XVI.
GERVNDA.	M. P. XXVII.
BARCINONE.	M. P. LXVI.
STABVLO NOVO.	M. P. LI.

TAR-

notæ nomine sunt. Polybii de fossilibus piscibus verba servavit Athenaeus L. VIII. Deipn. C. 2. Nonium quoque adi Hispan. C. 92. Wess.

AD STABVLVM M. P. XLVIII.] *Manuscripta, & vulgata praeferunt: quæ si vera est dimensio, apparet non recto itinere* Saltum Pyrenaei *petere, sed alio iter deflecti, neque ea via* Ruscinonem *perduci: qua urbs in sequenti additur itinere.* Sur.

AD STABVLVM.] Numeri M. P. nimii sunt; neque enim tantum est Narbonem inter & Pyrenaeum intervallum. P. de Marca L. I. Marcae Hispan. C. 11. hoc *Stabulum* eo fuisse situ, quo *Beulou*, pertendit; is autem locus M. P. XXVIII. a *Salsulis* abest. Wess.

AD PYRENAEVM.] Mansio ea est, quæ sequenti itinere *Summi Pyrenaei* titulo, quod in montis illius summo vertice esset, nobilis est. *Portum* nostra ætate vocant, a priore mansione V. tantum M. P. diversum, quæ propterea P. Marca in suam sedem restituenda existimat. Wess.

JVNCARIAM M. P. XVI.] *Strabo L. 3. p. 160. cum* Emporiarum *urbis, &* Emporiensis *portus mentionem fecisset, interiorem agrum, cum aliarum rerum, tum etiam* sparti *feracem habere memorat: qui vero inutilior esset, ac tenuis,* juncum *producere: ut etiam* Juncarium campum *appellent. Ptolemaeus in* Indigetibus *populis, qui primi transcensa Pyrenaeo adeuntur,* Decianam, *&* Iuncariam *constituit: exstatque ejusdem nominis oppidum.* Sur.

JVNCARIA.] Est utique in campo juncario ejusdem nominis oppidum, sed V. M. P. *summo Pyrenaeo* semotum. Distantia, quæ hic signata est, incidit in *Ficarias, Figuerre*, ut idem P. Marca L. II. M. H. C. 19. ostendit. Fuit simili nomine *in regno Septimaniae, territorio Magalonensi, locus Juncarias vocatus*, ubi Arnusti Narbonensis Archiepiscopi tempore An. IↃCCCIX. synodum celebratum fuisse acta docent. Wess.

GERVNDAM M. P. XXVII.] *Bland. & Longol.* M. P. XXVII. *sed hoc* XVII. *corrigitur. Neap. & Hier. Pauli* M. P. XVII. Indigetum *celebre oppidum est, quod nomen retinet.* Sur.

GERVNDA.] XVII. M. P. Cusani codex itidem addit: tamen Tabula vulgatos numeros mavult. Vid. Nonii Hispan. C. 89. Wess.

BARCINONEM M. P. LXVI.] *In Bland.* Barcenone M. P. LXVI. *Neapol.* Barcenona M. P. LXVII. *Hier. Pauli* Barcinone M. P. LXVII. *Longol.* Barcenone M. P. LXVI. & LXVII. *corrigitur. Exstant complures lapides vetusti ea in urbe, quibus* Barcinonenses *describunt. In maritimis Rufi Festi*, Barcilonum amœna sedes ditium, *legimus: Vrbs est* Laletanorum, *qui male in Ptolemmaei libris, in maritima & mediterranea regione* Λαιῆται, *pro* Λαλητανοὶ *describuntur.* Sur.

BARCINONE.] Membranaceus Cusani liber M. P. LXXVII., reliquis LXVII. M. P. amplexis, adponit. Qui labente Imperio scripserunt, varie urbis titulum extulerunt: *Praetextatus ab Spaniis de Barcilona* est in Hilarii Fragm. Histor. p. 1292., neque Idatius in Chron. An. XXII. Honorii Imp. dissentit: urbs,

Quam Barchinonam prisci dixere Latini,

Ermoldo Nigello L. I. Gest. Ludovici Pii; urbs, *Barcinona cui nomen* Saxoni poëtæ Annal. Caroli M. An. IↃCCXCVII. ἀπὸ τῆς Βαρκινῶνος Olympiodoro apud Photium Cod. LXXX. p. 187. mitto alia, quæ mihi in mundo sunt. In literatis lapidibus ornari his titulis solet: *COL. F. I. A. P. BARCIN.*, i. e., ut bene P. Marca L. II. M. H. C. 14., *Colonia Faventia Julia Augusta Pia Barcino*; sic enim plene legitur in monumento apud Gudium p. XXVI. 5. & LVI. 1. Wess.

TARRACONE.] *DOMO TARACONE*, sculptoris opinor peccato, est in lapide apud Gudium p. C. 9. Quæ vero urbis originem & dignationem spectant, ex Nonio Hispan. C. 85. & il-

TARRACONE.	M. P. XXIIII.
ILERDA.	M. P. LXII.
TOLOVS.	M. P. XXXII.
PERTVSA.	M. P. XVIII.
OSCA.	M. P. XVIIII.

CAE-

& illustris Parisiensium episcopi Marca Hispan. L. II. C. 10. peti possunt. WESS.

ILERDA.] Strabo L. III. p. 161. Ilerdam Tarracone stadiis CCCCLX. semovet; quod intervallum non male numeris Itinerarii congruet, si quæ de Strabonis stadiis alias dixi, observentur. Situm egregie expinxit Lucanus L. IV. 11.

Colle tumet medico, lenique excrevit in altum
Pingue solum tumulo: super hunc fundata vetusta
Surgit Ilerda manu; placidis prælabitur undis
Hesperios inter Sicoris non ultimus amnes.

Ausonii tempore in *dejectis juga per scruposa ruinis*, ut ex Epist. ad Paullinum liquet, fuit; quia tamen Ludovicus Imp. illam evertisse ab Anonymo vitæ ejus scriptore p. 346. Edit. Pithoeanae traditur, in aperto est, eam deinde fuisse instauratam. WESS.

TOLOVM M. P. XXXII.] *Manuscripta, & vulgata exemplaria* Tolous M. P. XXXII. *praferunt: & cum totum hoc iter per celebres & maxime notas urbes peragatur, hæc mansio, quæ inter* Ilerdam, *&* Pertusam *constituitur, & in* Ilergetibus *ab Antonino conlocatur, mihi incognita est. Neque media itineris via, oppidum exstare video, quod huic applicare mansioni certo audeam, præter* Montionem *fertilis agri, & aprici situs, oppidum, prope* Cingæ *ripas situm, cui collis imminet, à quo nomen sumpsisse videtur, conventibus Regnorum Aragoniae, & Valentini, & Principatus Catalonia celebrem sedem.* Ilerda Montionem *nunc Leuca nostra vi. aut vii. adsignantur, quæ* XXXII. M. P. *aut aquant, aut superant.* SVR.

TOLOVS.] Ita cum priscis editionibus membranacei codices. Situm ejus Surita approbavit P. de Marca L. II. M. H. C. ult. WESS.

PERTVSA.] Vel *Percula.* SIML.

PERTVSAM M. P. XVIII.] *Nomen id oppidum retinet ad* Canadris *fluvii ripas situm: itinere quo* Montione Oscam *perducitur: Apud Ptolemæum forte* Bergusia, *pro* Pertusa. SVR.

PERTVSA.] Cusani & Parisinae schedæ *Percula* edunt; ceteræ *Dertusam* aut *Pertusa.* Sitne vero eadem ac *Bergusia* Ptolemaei, in dubio est: nam & positionis incertæ ea Geographi est *Bergusia*, & Bergusiorum seu Bargusiorum fuit caput: si itaque *Pertusa* verum mansionis sit nomen, Bergusia esse non poterit, quippe a Bergusiis dicta; cum *Pertusarum* longe alia sit originatio, ut ad Africæ Itiner. p. 45. patefactum est. Illustri Parisiensium episcopo *Bergusia* eadem ac *Balbastrum* est, *Pertusa* vero *Antillon.* WESS.

OSCAM M. P. XVIIII.] *Celebris hac* Ilergetum *urbs: qua in vetustis nummis* Vrbs victrix *cognominatur: & ejus nomen à Livio toties est repetitum in Triumphis, qui ex devictis Hispaniarum nationibus deportabantur: in quorum speliis, & signati, &* Oscensis *argenti fit mentio. Praterea Plutarchus auctor est, Sertorium eam urbem delegisse, in quam filii Principum virorum, Hispaniarum obsides, studiorum specie, accitis disciplinarum magistris, mitterentur.* SVR.

OSCA.] Sertorium *Osæ* suorum fraude fuisse oppressum receptissima multorum est opinio, ex Velleio L. II. C. 30. & Strabone L. III. p. 161. derivata: ille *Sertorium Etoscæ inter cœnam interemtum* memorat; hic ἐν Ἰλέρδᾳ ἢ Ὀσκῃ. Velleio *Oscæ* Cl. Puteanus & Straboni ἐν Ὄσκῃ, eruditorum plaudente cavea, restituit. Visum tamen P. Marcae est L. II. M. H. C. 26. Paterculi patrocinium profiteri, & *Etoscæ* tueri, in Strabone vero ἐν Ἰλέσκῃ refingere; quod merito demireberis; neque enim utrumque verum esse poterit. Fac *Ileoscam* urbem paullo ante a Strabone recte commemorari, propereane, ubi de Sertorii nece agitur, recipienda erit? adde Ἰλέσκην a vestigiis pristinæ scripturæ nimium quantum recedere. Ego Puteani partibus accessero; præsertim cum Plutarchus innuat, Sertorium Oscae vita fuisse ever-

CAESARAVGVSTA. M. P. XLVI.
CASCANTO. M. P. L.
CA-

everſum & privatum. Ceterum Strabonis ſtadia IↃXL. a M. P. Itiner. proxime abſunt. Wess.

CAESARAVGVSTAM M. P. XLVI.] *Manuſcripta & Longol.* Caeſarea Auguſta M. P. XLVI. *in Bland. infra* Caeſarauguſta. *Hier. Pauli excuſi libri* Caeſareae Auguſtae M. P. XLVIII. *& arbitror non ex vetuſtis libris, ſed de ſuo, duo milliaria adjeciſſe: ut* Leugis *noſtris aequa milliarium menſura conſtitueretur, qua mihi minime videtur à veteribus libris detorquenda. Jam vero* Caeſarauguſtam *ſcribendum eſſe, vetuſti nummi teſtantur: & Aurelii Prudentii carmen in hymno, de martyribus Caeſarauguſtanis:*

Caeſarauguſtam vocitamus urbem.

Ex compluribus nummis inſcriptiones adponemus. In nummis aneis Auguſti *duobus* vexillum *erectum haſta in baſe adfixa viſitur, quod ſignum erat deducenda colonia, ut ſecunda in M. Antonium Philippica Cicero docet, his verbis C. 40.* Vt vexillum tolleres, & aratrum circumduceres? *In uno eorum adparet* Auguſti *effigies, & hic titulus* DIVI F. *deeſt enim intertrimento nummi nomen* AVGVSTVS: *& in averſa nummi parte, qua* Vexillum *propoſitum eſt*, CAESARAVGVSTA L. CASSIO. CN. FEN. IIVIR. *& in altero circum* Auguſti *effigiem* AVGVSTVS DIVI F. *& averſa parte vexilli*, CAESARAVGVSTA M. POR. CN. FAD. IIVIR. *qua nomina* duumvirorum *in aliis etiam nummis leguntur, qua civica corona ſunt circumplexa. In aliis majoris nota nummis* AVGVSTVS DIVI F. *& averſa parte, qua aratrum deducenda colonia circumducitur, tauro & vacca ſub jugum miſſis, ut Varro auctor eſt, & ab* urbando urbium *nomen coloniis inditum, qui mos ab* urbis Romae *aratro circumducto deductus fuit*, CAESARAVGVSTA. Q. LVTATIO M. FABIO II. AVGVSTVS DIVI F. COS. XI. DES. XII. ET CAESARAVGVSTA. C. ALIARIO. T. VERRIO IIVIR. IMP. AVGVSTVS. XIV.
CAESARAVGVSTA. M. PORCI. CN. FAD. IIVIR. IMP. AVGVSTVS TRIB. POTES X....

Numantiam à Caeſarauguſta CCC. *ſtadiis abeſſe Strabo perhibet L. 3. p. 162.* Svr.

CASCANTVM M. P. L.] *In manuſcriptis & Longol.* Caſcanto M. P. L. *& male in Hier. Pauli libris* M. P. XXVIIII. *Plinius regionis* Veſcitaniae *Latinorum veterum recenſet lib. 3. C. 3.* Caſcantenſes. *Ptolemaeo item; nam in* Vaſconibus Βασκόντον *libri vulgati edunt, pro* Κασκόντον. *Vetuſtus interpres* Caſtontum *vertit. In Tiberii Caeſaris nummo.* TI. CAESAR DIVI AVG. F. AVGVSTVS. *& in averſa parte ſupra tauri effigiem* MVNICIP. *& infra* CASCANTVM. *Hodie nomen retinet.* Svr.

CASCANTO.] Verum fuiſſe vatem Suritam Palatinus codex, Κάσκαντον præferens, teſtimonio eſt. *Caſcantenſes, Calagurітanos, Virgilienſes & Tricienſes* jungit Hilarus Pontifex in Epiſt. ad Aſcanium. Wess.

CALAGVRRIM M. P. XXVIIII.] *Blandinianum* Calagorra M. P. XXVIIII. *& item Longolianum. In Neapolitano* Calagurra M. P. XXVIII. *& Hieron. Pauli* Calagurrae M. P. XXVIIII. *Strabo L. 3. p. 161.* Vaſconum *urbem* Calagurim *commemorat. Plinio duplices* Calagurritani, *qui* Naſſici *cognominabantur & ad* Ilergetes *pertinebant, &* Fibularenſes *ex* Calagurri Vaſconum *urbe: qua hoc itinere conlocatur. Utra earum nobilis ſit Fabio Quintiliano alumno, neminem arbitror affirmare poſſe. Divus Hieronymus ex Euſebii chronico:* Quintilianus Hiſpania Calagurritanus, primus Romæ publicam ſcholam tenuit, & ſalarium è fiſco accepit, & claruit: *Vigilantium in adverſarii odium idem Hieron. propter nomen viculi*, mutum Quintilianum *adpellat. Auſonius in commemoratione Rhetorum Burdigalenſium, ita inquit:*

Primus Burdigalæ columen dicêre Minervi,
Alter Rhetoricæ Quintiliane togæ:
Adferat usque licet Fabium Calagurris alumnum,
Non ſit Burdigalæ dum cathedra inferior.

Paulinus eidem Auſonio,

Mon-

CALAGVRRA. M. P. XXIX.
VERELA. M. P. XVIII.
TRI-

Montanamque mihi Calagorrim, & Bilbilim acutis
Pendentem scopulis, collemque jacentis Ilerdæ
Exprobras, velut his habitem laris exul & urbis.

Hanc Itinerarii urbem innuit Aurelius Prudentius Peri Steph. II. ỳ. 537. quandó hac Calagurris *ad* Iberum *sita est in Vasconibus*; Nos Vasco Hiberus dividit Binis remotos Alpibus Trans Cottianorum juga, Trans & Pyrenas ninguidos. *Festus Avienus in Jambis:* Hiberus inde manat amnis, & locos Fecundat. unda. Plurimi ab ipso ferunt Dictos Hiberos, non ab illo flumine, Quod inquietos Vasconas prælabitur. *Recte ergo Prudentius* Hiberum Vasconem *adpellat, quod* Vascones *praterlabitur: sed ab Antonio Nebrissensi non recte, dum ea carmina explicat, Hiberum in Vasconibus oriri proditur; oritur enim, ut manifeste compertum est, & Strabo ac Plinius testantur, haud procul oppido* Juliobriga *in* Cantabris; *& per medios* Autrigonas *delapsus*, Berones *ac* Vascones *permeans*, Aedetanos *ab* Ilergetibus *dirimit, atque* Ilergaones *praterfluens in mare eorum regione devolvitur: neque vidit* Calagurrim *innui, quam alibi Prudentius* suam *vocat. Alterius urbis* Calagurritani *à Caesare primo belli civilis Commentario C. 60. memorantur, quos* Oscensibus *contributos fuisse tradit, & Plinius* Nassicos *cognominatos: hos enim ad eum ad* Ilerdam *legatos misisse, seseque imperata facturos fuisse pollicitos memorat:* Hos, *inquit*, Tarraconenses, & Lacetani, & Ausetani, & paucis post diebus Ilergauones, (*ita enim legendum, ut suo indicabitur loco*) qui flumen Hiberum attingunt, insequuntur. *Apparet enim de regionibus* Ilerdæ *urbi vicinis Caesarem agere: & hanc* Calagurrim, *cujus hodie nulla exstare scimus vestigia, in* Ilergetibus *esse sitam. Alteram enim, qua hoc itinere recensetur, tam longo terrarum spatio dissitam, verisimile non est, ex aliena regione* Oscensibus *fuisse contributam: &* Oscenses, *ac* Calagurritanos *tanquam viciniores, se imperata facturos Caesari fuisse pollicitos; quos* Tarraconenses, Lacetani, Ausetani, & Ilergaones *insequerentur, populi adeo vicini, ut eorum regiones intra xl. milliare contineantur: &* Fibularenses Calagurritani *ultra xx. & c. milliare distent. Hanc* Calagurrim Juliae *cognomine decoratam fuisse veteres nummi testantur; fortasse ex eo, quod eorum opera & industria, Caesari in* Ilerdensi *obsidione perutilis fuerit. In aereo nummo effigies adparet, ore probo, quod mihi videtur juvenis esse* Augusti, *cum hac inscriptione* NASSICA: *in aversa verò parte* tauri *effigies, qua insigne videtur esse municipiorum cum hac supra tauri effigiem inscriptione*, CALAG. *& infra ejus pedes* IVLIA. Municipii *nomen obtinuisse in omnibus fere nummis exponitur, qui arei sunt. In eorum uno, cui juvenis facies inest*, MVN. CAL. IIVIR. *& in aversa parte supra tauri effigiem.* Q. ATONI, *& infra* L. FABI. *In alio cum* Augusti *imagine* AVGVSTVS MV. CAL. IVLIA: *& in aversa parte, supra tauri effigiem*, L. BAEB. PRISCO. C. CRAV. BROC. IIVIR. *& in alio cum effigie* Augusti IMP. AVGVST. PATER PATRIAE: *& averso nummo, supra Tauri effigiem*, L. VALENTINO. L. NOVO. IIVIR. M. CAL. I. *In alio cum Augusti effigie* MVN. CAL. IVL. *& aversa nummi parte, supra tauri effigiem* IIVIR. L. CRAVIO: *& infra alterius duumviri nomen est intercisum. In Tiberii Caesaris nummo, circum ejus effigiem* TI. CAESAR DIVI AVG. F. AVGVSTVS: *& aversa parte supra supra tauri effigiem* C. CELERE. M. C. I. CRECTO IIVIR. SVR.

CALAGVRRA.] Ita aut *Calagorra* MSS.; *Silvanus episcopus Calagurae in ultima parte nostra provincia constitutus* in Epist. Ascanii ceterorumque Tarraconensis provinciæ ad Hilarum papam. Jam quæ Surita hic accumulavit, non omnia pro bonis ducenda sunt. *Calagurris* enim, cujus incolæ *Fibularenses* Plinio dicuntur, non hæc, sed *Loharre* XII. M. P. ab Osca est: altera cognomento *Nassica* cujusque a Surita numi sunt exscripti, nostra est in Vasconum finibus Ibero flumini adposita. Patriam Quinctiliani Fibularensium Calagurrim Nonius Hispan. C. 81. & Oinehartus Not. Vascon. C. 7., sed quam perverse Ibero adstruunt, fecerunt. Vid. P. de Marca L. II. M. H. C. 28. WESS.

VERELA.] Vel *Veraza*, vel *Verada*. SIML.

VARIAM M. P. XVIII.] *In Blandiniano*, Verala M. P. XVIII. *item Longoliano. In Neapolitano* Verela M. P. XVIII. *& Hieronymi Pauli* libri

D d d

TRITIVM.	M. P. XVIII.
LIBIA.	M. P. XVIII.
SEGASAMVNCLO.	M. P. VII.
VIROVESCA.	M. P. XI.
SEGESAMONE.	M. P. XLVII.

LA-

libri Verelæ M. P. XXVIII. *sed ea haud dubie* Varia *oppidum est. Strabo L.* 3. *p.* 162. *è regione septentrionis* Berones *Celtiberis proximos, & Cantabris Coniscis habitare memorat: & ipsos è Gallica transmigratione ortos: horum urbem esse* Variam *ad Hiberi transitum sitam. Plin. lib.* 3. §. 3. Hiberus amnis navigabili commercio dives, ortus in Cantabris, haud procul oppido Juliobriga CCCCL. M. P. fluens: navium per CCLX. M. P. à Varia oppido capax. *Ptolemaeo in* Beronibus, *qui infra* Autrigones *sunt*, Οὐαρία. *Exstat vicus juxta* Logroniam, *in* Variæ *urbis vestigiis, qui nomen retinuit, ac* Varearn *nuncupant.* SVR.

VERELA.] Cusani MS. *Verola*, *Verala* in aliis & Lugdunensi edito est, aut etiam *Verela.* XVIII. M. P. margo Fabriciani exemplaris ostendit. Utut autem Ambrosii Moralis & H. Suritae conjectura probabilis est, non tamen *Variam* invitis libris ingerere sustinui. WESS.

ARITIO.] Ptolemaeus *Tritium Tuboricum.* Plinius *Tritium.* SIML.

TRITIVM M. P. XVIII.] *In Blandiniano, & reliquis* Aritio M. P. XVIII. *Mela Pomponio lib.* 3. I. *duplex* Tritium. *Plinius lib.* 3. 3. *in* Autrigonum *x. civitatibus* Tritium, & Virovescam *constituit*; & *Ptolemaeo in* Beronibus Τρίτιον Μέταλλον *est: idem haud dubie quo hoc iter ducitur; nam cum* Varia *in ea regione conjungit.* Tuboricum *verò à Ptolemaeo in* Vardulis *memoratur. Nunc juxta* Naiaram *urbem hoc* Tritium *nomen retinet, in vici formam redactum. Alterius* Tritii, *hoc est*, Tuborici, *quod à Plinio in* Autrigonibus *constituitur, & Ptolemaeo in* Vardulis, *infra fiet hoc Itinerario mentio.* SVR.

TRITIVM.] Omnes fere *Aritio*, præter Parisinas schedas, *Tritium* porrigentes. Harduinus ad Plinii L. III. C. 3. Suritam tetigit, ob designatum *Tritii* situm prope *Najaram*, non advertens eum de *Tritio* non agere, quod XI. M. P. Virovesca distabat, sed de *Tritio Metallo*, quod μέταλλον perverse appellat. Justiore titulo Oihenartus Notit. Vascon. C. 2. eundem Suritam taxavit, ob *Tritium Tuboricum* sive *Tobolicum* Devae flumini accubans & Plinii *Tritium* confusum & pro eodem habitum: longius *Tobolicum* Virovesca aberat. Vid. ejus Notit. p. 6. & 7. WESS.

OLBIAM M. P. XVIII.] *In Blandiniano* Lybia M. P. XVIII. *Neapolitano* Libia M. P. XVIII. & *item Longoliano. Hieron. Pauli libri* Lybiæ M. P. XVIII. *Dubium mihi non est, eam designari urbem, quæ in Ptolemaei libris in* Beronibus Ὄλβια *cognominatur, atque una cum* Varia, & Tritio *in ea regione constituitur: quemadmodum hoc itinere adjunguntur*: & *apud utrumque auctorem* Olbiam *legendum esse, cum apud Stephanum quinta inter plures ejusdem nominis urbes* Olbia Iberica *recenseatur.* SVR.

LIBIA.] Et hoc restituendum duxi ob singularem MSS. concordiam, hoc aut *Lybia Libyave* amplexorum. Fuit in hoc quidem tractu *Olbia*, sed hanc esse, ni meliores libri succurrant, non temere dixero. WESS.

SAGASAMVNCLO.] Vel *Sagasamunde*, Ptolemaeo *Segisamunclum.* SIML.

SEGESAMVNCLVM M. P. VII.] *In Blandiniano* Segasa munclo M. P. VII. *Neapolitano* Segasa munde M. P. VII. *Hieron. Pauli libris* Sagasamundo M. P. VII. & *Longoliano* Segasamundo M. P. VII. & Sagasamundo *corrigit. Ptolemaeo in* Autrigonibus, *qui supra* Berones *pertinent*, & *mediam eorum regionem* Hiberus *amnis scindit*, Σεγισαμούγκουλον. SVR.

SEGASAMVNCLO.] Ita optimi librorum, unde *Segasamundum*, quod in aliis legitur, ortum & originem nactum est. Addiderunt Lugduni M. P. VI. Basileae VII. M., quæ margo Fabriciani exemplaris & Vaticanus laudant. WESS.

VEROVESCA.] Vel *Veronesca.* Plinio *Virovesca*, Ptolemaeo *Virvesca* vel *Virdubesca*: vulgo *Briviesca.* SIML.

VIROVESCAM M. P. XI.] *Manuscripta & Longolianum* Veronesca M. P. XI. *Hieronymi Pauli libri* Verovescæ M. P. XI. *In exemplaribus Plinii vetustis* Virovesca *in* Autrigonibus. *Ptole-*

LACOBRIGA.	M. P. XXX.
CAMALA.	M. P. XXIIII.
LANCE.	M. P. XXIX.
AD LEG. VII. GEMINAM.	M. P. IX.

ITER

Ptolemaeo itidem in Autrigonibus, *Βιρουέσκα in vulgatis libris, & in vetusto exemplari Georgii Vallae Placentini, quod ex Bibliotheca Jani Lascaris, & ab ea Didaci Hurtadi Mendozae ad Regiam D. Laurentii pervenit* Οὐιρουέσκα, *& vetustus interpres* Virdubescam *vertit: Hodie in* Riogiae *regione oppidum nomen retinens.* SUR.

VIROVESCA.] Plerique veterum MSS. *Veronesca.* Refert huc Ligorius *VORVESCASENSEM SPECVLATOREM*, ex lapide inter Gudianos p. CXLVII. 5., pariterque admonet, urbem *Vorvescam* fuisse dictam; qua in re ratio eum fugit. Ptolemaei membranacei codices Palatin. & Coislin. Οὐιρουέσκα. WESS.

SEGESAMONEM M. P. XLVII.] *Plinius L. 3. C. 3. in* Turmodigis Segisamonenses *&* Segisama Julienses *conlocat: primi satis videntur à* Segisamone *oppido ducti. Ptolemaeus* Segisamonis *non meminit, &* Segisamam Juliam *in* Vaccaeis *recensot.* SUR.

SEGESAMONE.] Dissentit a Surita Harduinus, *Segisamonenses* Plinii a Flori *Segisama* L. IV. C. 12. repetens, me tamen invito: a *Segisama* Flori *Segisama Julienses* dici potuere: nunquam *Segisamonenses.* WESS.

LACOBRIGAM M. P. XXX.] *Manuscripta exemplaria, & excusi Hieronymi Pauli, & Longoliani libri* Juliobrica M. P. XXX. *Plinii vetustis exemplaribus L. 3. C. 3. in* Vaccaeorum *civitatibus* Lacobrigenses *leguntur: & Ptolemaeo item in* Vaccaeis, *apud vetustum, & recentiores interpretes: quod nomen in Graecis deest exemplaribus.* SUR.

LACOBRIGA.] Sic omnes MSS. nostri. Infra longe contractius intervallum Segisamonem & Lacobrigam distinguit. Habet Goltzius in Thesaur. numum, *MVN. LACCOBRIGA* inscriptum & huc fortasse referendum. WESS.

CAMALAM M. P. XXIII.] *Manuscripta & Longolianum* Camala M. P. XIIII. *& Hieron. Pauli libri* Camale M. P. XXIIII. *Cum ex Vaccaeis iter in* Astures *ducatur, forte hac mansio ea est, quae Ptolemaeo in regione* Asturum, *quam ad orientem solem* Cantabri *tenuere* Καμάρικα *nuncupatur.* SUR.

LANCIA.] Vel *Lance* vel *Lauce.* SIML.

LANCIAM M. P. XXVIIII.] *Manuscripta & Longolianum* Lance M. P. XXVIIII. *& Hieronymi Pauli libri* Lauce M. P. XXIX. *Plinius L. 3. C. 3. inter* Asturum XII. *populos* Lancienses *commemorat: & apud Ptolemaeum non recte, ut arbitror, in ea regione* Asturum, *qua &* Legio VII. Gem. *recensetur,* Λαγκίατοι, *pro* Λαγκία. *Dion libro liii. p. 589. auctor est, T. Carisium, Augusti legatum,* Lanciam, *maximam Asturiae urbem, desertam occupavisse.* SUR.

LANCE.] Ita MSS., quibus utimur, excerpta. *Lanciam*, quam Florus L. IV. C. 12. *validissimam civitatem* appellat, intelligi probabile est: adde P. Orosium L. VI. C. 21. WESS.

AD LEG. VII. GEMINAM M. P. VIII.] *Etsi a Ptolemaeo in* Asturum *regione* Legio VII. *conlocetur, mirum videri non debet, supra ab Antonino hoc itinere, in* Gallecia *eam constitutam fuisse. Nam quamvis priscis temporibus Hispania in* citeriorem, *&* ulteriorem provinciam *divisa sint, &* ulteriori Baetica & Lusitania *fuerint attributa; postea in sex fuisse distributas provincias, legimus in Breviario Rufi Festi C. 5. Valenti Imperatori dicato.* Ac per omnes Hispanias VI. sunt nunc provinciae. Tarraconensis, Carthaginiensis, Lusitania, Gallicia, Baetica, Insulae Baleares. Trans fretum etiam in solo terrae Africae provincia Hispaniarum est, quae Tingitana Mauritania cognominatur. Ex iis Baetica & Lusitania Consulares, caeterae Praesidiales sunt. *Scotus auctor Notitiae Provinciarum sub dispositione viri spectabilis vicarii Hispaniarum*, Consulares Baeticae, Lusitaniae, Galleciae. Praesidiales Tarraconensis, Carthaginiensis, Tingitanae, Insularum Balearium. *Paulus Orosius Libro vi. C. 21.* Caesar parum in Hispania per CC. annos actum intelligens, si Cantabros atque Astures, duas fortissimas gentes Hispaniae, suis uti legibus sineret, aperuit Jani portas, atque in Hispanias ipse cum exercitu profectus est. Cantabri *&* Astures Galleciae *provinciae portio sunt: qua extentum* Pyrenaei *ju-*

ITER AB ARELATE NARBONE.	M. P. CI.
INDE TARRACONEM.	M. P. CCXXXIIII.
INDE CARTHAGINE SPARTARIA.	M. P. CCCLX.
INDE CASTVLONE.	M. P. CCCIII. Sic.
NEMAVSVM.	M. P. XIIII.
AMBRVSSVM.	M. P. XV.
SEXTANTIONEM.	M. P. XV.
FORO DOMITI.	M. P. XV.
CESERONE.	M. P. XVIII.

BETER-

gum, haud procul secundo Oceano, sub septentrione deducitur. Eam vero Gallecia provinciam adeo finium termines promovisse adparet, ut Paulus Orosius Numantiam, *celebrem olim* Pelendonum *regionis citerioris Hispania urbem, in capite Gallecia sitam, ultimam* Celtiberorum *faciat. Recte igitur hoc Itinerarium* Legionem *in* Gallecia, *& Scotus idem auctor Notitia provinciarum in eadem provincia* Præfectum Leg. VII. Geminæ Legione *constituit. Illud praterea minime erit omittendum, exstare auctores, qui ante cccc. annos id prodiderint, urbi huic antea* Floris *nomen inditum fuisse.* SVR.

LEGION. VII.] De *Floris* cognomine Legionensi urbi imposito quæ H. Surita habet, sumpta ex veteri libro sunt, cui *Itacio* apud Hispanos nomen est: partem ejus Garf. de Loaisa ad Lucense Concilium tom. II. Concil. Hispan. p. 304. provulgavit: *Legio, quam*, inquit, *condiderunt Romana legiones, qua antiquitus FLOS fuit vocata:* at his, nisi gravioris ponderis accedat auctoritas, fidem non adstringimus. WESS.

ITEM AB ARELATE NARBONEM M. P. CI.] *Praferunt manuscripta exemplaria, & vulgati libri Longol. & Hieron. Pauli: cum eadem mansiones, qua supra constituta sunt, repetantur: neque iidem adsignentur numeri, & tamen cum summa hujus ratione congruant.* SVR.

INDE TARRACONEM. M. P. CCXXXIIII.] *Rursus ex* Narbone Tarraconem *iter ducitur, ut aliquot mansiones, qua superiori itinere, dum mare sequitur, pratermissa sunt, ex* Volcarum Tectosagum *regione Narbonensis provincia, & ex* Indigetibus & Laletanis *citerioris Hispania obeantur.* SVR.

INDE CARTHAGINEM SPARTARIAM M. P. CCCLX.] *In eosdem numeros consentiunt manuscripta, & vulgata exemplaria.* Tarracone *vero juxta mare sinistrorsum iter ducebatur: qua pracipue iter ad* Bæticam *dirigi consueverat, ut supra ex Strabone advertimus: per* Dertosam, Saguntum, Setabum *urbem, & ut idem perhibet Strabo, sensim à mari discedens* Spartario *campo se insinuat. Antea enim medium per* Spartarium, *atque* Egelestam *urbem, nunc* Inhiestam *in* Manciæ *regione vocant, via ipsa & longinqua, & aspera peragebatur: atate vero Strabonis ad mare conversa, atque eodem pertendens,* Castulonem *&* Obulconem *ducebatur. Hac itidem via, qua nunc proponitur, scriptores prodidisse, Caesarem à Roma* Obulconem *in castra* VII. *&* XX. *die pervenisse Strabo L. 3. p. 160. commemorat. Nam postquam Roma egressus fuerat,* Saguntum *xvii. die &* XXVII. *in conspectum suorum, & hostium omnium, opinione citius, adventasse memorant. Tranquillus C. 56. ab Urbe in Hispaniam ulteriorem iiii. & xx. die pervenisse scribit: qui dierum numerus Straboni non repugnat, quod* Obulco *intra ulteriorem provinciam longius distaret.* Spartarium *vero eum* campum Carthagini *nomen indidisse adparet: Plinius* Spartariorum Hispaniæ *meminit. Isidorus libro xv. C. 1.* Afri sub Annibale maritima Hispaniæ occupantes, Carthaginem Spartariam construxerunt: qua mox à Romanis capta, & colonia facta, nomen etiam provinciæ dedit. Nunc autem à Gothis subversa, atque in desolationem redacta est. *Neque ab Antonino tantum, aut Isidoro* Carthagini novæ, Spartariæ *cognomentum adjicitur, sed ab ipso etiam Plinio libro xxxi. C. 8.* Nunc, *inquit*, è scombro pisce laudatissimum in Carthaginis Spartariæ cetariis: Sociorum id appellatur, singulis millibus nummum permutantibus congios pæne binos. SVR.

INDE CARTHAGINEM.] Parisinus codex notat

BETERRIS.	M. P. XII.
NARBONE.	M. P. XII.
AD VIGESIMVM.	M. P. XX.
COMBVSTA.	M P. XIIII.
RVSCIONE.	M. P. VI.
AD CENTVRIONES.	M. P. XX.
SVMMO PYRENAEO.	M. P. V.
JVNCARIA.	M. P. XVI.
CINNIANA.	M. P. XV.
	AQVIS

notat, R., *hic X. minus sunt.* Ceterum quæ doctissimus Surita de Caesaris itinere commentatur, ea, si, quæ de Sagunto sunt interposita, exceperis, vera putavero. Straboni nihil discordat Appianus L. II. B. C. p. 804., ut magnus Casaubonus ad Sueton. commonefecit; ubi jure optimo Histor. Miscel. L. VI. auctorem quoque correxit, qui cum sua ex Orosio L. VI. C. 16. exscripserit, eadem illi medicina debetur. Hinc autem consequens est, Suetonii dies XXIIII. non esse mutandos, quos sua qualicunque auctoritate Celsus p. 210. Edit. Græv. adfirmat. WESS.

INDE CASTVLONEM M. P. CCCIII. Sic.] *Quod* Castulo *ultima urbi esset* Oretanorum, *insigni fama nobilitata, cujus fines* Bæticam *attingerent, Plinius lib. 3. C. 3. longitudinem citerioris Hispaniæ ad finem* Castulonis à Pyrenæo *ducit,* & DCVII. M. P. *adsignat:* & Bæticæ *longitudinem ab eodem* Castulonis *fine ducit, ut suo loco indicabitur.* SVR.

INDE CASTVLONEM.] Margo veteris libri R., *hic C. minus sunt:* estque profecto summa M. P. minor numeris, quas singulæ mansiones adscriptos habent, nec tanto tamen. WESS.

NEMAVSVM M. P. XIIII.] *Habent manuscripta exemplaria* & *Hieron. Pauli libri: Longol.* M. P. XIII. & XIIII. *corrigit: cum superiori itinere* Arelate Nemausum *eadem exemplaria* M. P. XVIIII. & XXIIII. adsignent. SVR.

AD. VICESIMVM.] Videtur fuisse in litore *Leucata*, de quo Mela L. II. C. 5., ubi Birra amnis *Sigean* alluit, nobilis ex prælio, quo Carolus Martellus An. IↃCCXXXVII. victos in Hispaniam Saracenos redire compulit. Vid. Adrevaldum L. I. Mirac. Benedicti C. 14. WESS.

COMBVSTA.] Nominis caussa ad divinandum non est difficilis: incidit intervallum in *Ripas altas, Rives altes*, vicum ubere proventu generosioris vini celebrem. WESS.

RVSTIONE.] Vel *Ruscione. Ruscino* Plinio & Ptolemaeo: hodie *Rusillon.* SIML.

RVSCINONEM M. P. VI.] *Urbis hujus apud auctores Graecos,* & *Latinos in primis celebris, exstant vestigia haud procul oppido* Perpiniano, *juxta turrim, quæ ejus nomen retinet: vocant enim* Turrim Rossilionis. SVR.

RVSCIONE.] Universi, quos quidem noverim, codices, cum Tabula scripta ita malunt. Nomen Ruscino a fluvio, cui assidebat, habet, pariter ut Illiberis, de quo utroque Polybius L. VIII. C. 2. Seculo IX. & X., ut ex Carolorum Calvi & Simplicis Diplomat. apparet, *castellum* & *castrum Russilio* dicebatur. WESS.

AD CENTVRIONES.] Tabula *Ad Centenarium*, quod cum de lapide C. accipi non possit, nostrum verius videtur. Numeri, ut P. Marca L. I. M. H. C. 11. observavit, ad Ceretum, *Ceret*, ducunt. WESS.

CINNIANAM M. P. XV.] *Cum ex* Indigetibus *iter* Barcinonem, Laletanorum *urbem, ducatur, necessario per* Ausetanos, & Lacetanos *est iter peragendum:* & *in* Lacetanis, (*qui falso in Ptolemaei libris* Ἰακκητανοὶ *cognominantur*) Kinna *recenseatur, videtur proxime ad hanc mansionis vocem accedere: de qua nihil temere affirmari ausim.* SVR.

CINNIANA.] Mendose Tabula *Cenuana*, hinc & ex Ravennate L. IV. C. 42. adjuvanda: nunc *Cervianum* est non procul a rivo, cui ex *Cinniana* cognomen *Cigniana* adhæret. De Ptolemaei *Kίννα Cinna* lis est; Parisiensium doctissimus præsul L. II. M. H. C. 24. eam

AQVIS VOCONIS.	M. P. XXIIII.
SECERRAS.	M. P. XV.
PRAETORIO.	M. P. XV.
BARCINONE.	M. P. XVII.
FINES.	M. P. XX.
ANTISTIANA.	M. P. XVII.
PALFVRIANA.	M. P. XIII.

TAR-

Kinnae esse jubet; quod oppidum hoc in tractu Polybius L. III. C. 76. & Livius L. XXI. C. 20. celebrant: neque enim credibile fieri, a Ptolemaeo esse præteritum. At enim quoniam multo incertissimum est, duraveritne id oppidum in Ptolemaei ætatem, Liviusque a Polybio abeat, *Scissum* appellans, haud sane scio an Geographi *Cinnae* injuria & vis inferatur: utique si MSS. addicentibus Harduinus Plinii *Cincenses* L. III. C. 3. in *Cinnenses* mutaverit, *Cinna* loco movenda non est. WESS.

AQVAS VOCONIAS M. P. XXIIII.] *In Blandiniano & Longol.* Aquis Voconis M. P. XXIIII. *& in Neapolit.* M. P. XIIII. *atque eodem numero in libris Hieron. Pauli. Plinius L. 3. C. 3.* Aquicaldenses *connumerat, & in* Ausetanis *Ptolemaeo*, Ὕδατα θερμά: *quae haud scio an ad hanc pertineant mansionem. Hodie vulgus* Caldes Aquas *vocat, quae vox* aquas Calidas *significat.* SVR.

AQVIS VOCONIS.] Ita pro *Voconiis* MSS. & Ravennas L. IV. C. 42. M. P. XIV., quæ Simlerus adposuit, & a Neapolitano & aliis probantur, veriora sunt. Nunc *Caldes de Malavella*, ubi thermarum & magnitudinis Romæ plura vestigia durare P. de Marca L. II. M. H. C. 21. auctor est. WESS.

SECERRAS M. P. XV.] *In* Lacetanis *Ptolemaeo* Ἀκκίρις, *quae haud scio an ad hanc pertineat mansionem.* SVR.

SECERRAS.] Ravennas L. IV. C. 42. *Seterras*, & L. V. C. 3. *Seterram.* Strabo L. III. p. 160. post campum Juncarium Βετίρρων commeminit, quæ, si Ravennati in his rebus fides esset, non male cum *Seterris* Casaubonus contulisset: sed *Secerras* universi libri præoptant; incurruntque Geographi *Veteres* in vicum *Viderras*, *Secerrae* vero, intervallo ita requirente, in *San Caleni*, sive oppidum *S. Chelidonii.* WESS.

PRAETORIO.] Habet & Ravennas, quam post Barcinonem. Fuit ad *la Roca*, ubi ingentes antiquissimi prætorii parietinæ superant, teste P. Marca L. II. M. H. C. 20. De *pratoriis* autem disperse variis locis dictum est. WESS.

FINES.] Laletaniae *fines* intellige. Distantia competit in *Marserellum* ad Rubricatum: addit autem XV. M. P. Vaticanus. WESS.

ANTISTIANAM M. P. XVII.] *In Blandiniano* M. P. XXVII. *& in Longeliano, sed* XVI. *corrigit: & in Neapol. & libris Hieron. Pauli* M. P. XVII. *qui numerus recte summam* CCXXXIIII. M. P. *conficit, quae* Narbone Tarraconem *usque propenuntur.* SVR.

ANTISTIANA.] XVII. M. P. Vatican. & Cusani MS. adponit. Creditur esse *Villa franca* in Pinetensi campo. WESS.

PALFVRIANA.] Ravennas modo *Palturiam* modo *Palturianam*, haud dubio scribentis peccato, appellat. Duxit nomen mansio a Palfurio, quo notus ille *Sura* fuit, de quo Suetonius in Domitian. C. 13. & Scholiastes Juvenalis Sat. IV. 53. Nunc *Vandrell* dici volunt. WESS.

OLEASTRVM M. P. XXI.] *Praferunt manuscripti & libri vulgati. Strabonis libro 3. p. 159.* Πλησίον δ' ὅπολεις εἰσὶ, Χεῤῥονησός τε καὶ Ὀλέαστρον καὶ Καρταλίας. SVR.

OLEASTRVM.] Is. Casaubonus de Strabonis verbis, *veteres*, inquit, Ὀλέαστρον *cum Plinio non uno loco.* Est certe in Baetica conventuque Gaditano *Oleastro* Plinii L. III. C. 1., unde *Oleastrense plumbum* L. XXXV. C. 17.; habet ibidem Mela L. III. C. 1. *lucum Oleastrum appellatum:* nec is tamen *Oleaster* Strabonis esse poterit, quippe qui ab Ibero non multum semotus fuit, uti neque Geographi noster: hic enim cis Iberum fuit ante Dertosam; Strabonis vero trans id flumen post Dertosam. Intervallum ducere videtur ad oppidum *Cambrils.* WESS.

TRAJA

TARRACONE	M. P. XVII.
OLEASTRVM.	M. P. XXI.
TRAJA CAPITA.	M. P. XXIIII.
DERTOSA.	M. P. XVII.
INTIBILI.	M. P. XXVII.
ILDVM.	M. P. XXIIII.

SE-

TRAJA CAPITA.] *Vel Trajana Capita.* SIML.

TRAJA CAPITA M. P. XXIIII.] *Habent Blandinianum & Neapolitanum, Hieron. Pauli libri* Traja capita M. P. XXIIII. *Longolianum* Trajane capite M. P. XXIIII. *quod ex conjectura videtur correctum. Sed cum hac mansio necessario ad* Ilergaones *pertineat, quorum regione* Dertosa *continetur, & in ea à Ptolemaeo Τιαριοῦλια recenseatur & à Plinio lib.* 3. *C.* 3. Teari, *qui* Julienses: *videndum an* Tiara *aut* Teara capita *sit legendum.* SVR.

TRAJA CAPITA.] Ravennas plus semel *Trea capita* appellat; unde prona & in aperto ad refingenda *Tria capita* via est: fierique potuit, ut mansio a *tribus capitibus* cognomen traxerit, quod ibi ficta pictave conspicerentur; quo modo *ad capita bubula, caput Minervae, caput bovis, caput Gorgonis, caput Africae* varia urbis Romanae loca ex Suetonio August. C. 5. & Victore de Region. Urb. cognominata novimus. H. Suritae conjectura non inelegans est, calculumque Ch. Cellarii L. II. G. A. C. 1. p. 140. promeruit, nec mea tamen certior. WESS.

DERDOSA.] Vel *Dertosa.* SIML.

DERTOSAM M. P. XVII.] *Blandinianum* Derdosa M. P. XVII. *Neapolitanum* Tertosa M. P. XXVII. & *Hieron. Pauli* Dertosae M. P. XVII. *Longolianum* Derdosa M. P. XVII. & Pertosa *corrigit. Strabo L.* 3. *p.* 159. ἐπ' αὐτῇ δὲ τῇ διαβάσει τοῦ Ἴβηρος Δέρτωσα κατοικία. *Plinio lib.* 3. *C.* 3. *celeberrimi civium Romanorum* Dertosani, *non* Dertusani, *quemadmodum in vulgatis libris legitur. Vetustus lapis exstat* Dertosae. P. VALERIO DIONYSIO VI. VIR. AVG. CVI ORD. DERTOSAI. OB. MERITA EIVS. AED. HONORES. DECREVIT. P. VAL. PARDVS. LIB. VI. VIR. AVG. PATRONO. OPTIMO. *Suetonius in Galba C.* 10. Ac subinde Alexandrina navis Dertosam adpulit armis onusta, sine gubernatore, sine nauta, ac vectore ullo. *Exstant vetusti nummi cum hac inscriptione.* TI. CAESAR DIVI AVG. F. AVGVSTVS. *Et in aversa parte infra carinam navis,* DERT. ILERGAONIA. SVR.

DERTOSA.] Ita è Vaticano Em. Schelstrate, ceteri *Derdosa. Ilergaonia* in nummis dicta est, quod Ilergaonum gentis esset caput; nam Jo. Vaillantius tom. I. Colon. p. 77. *Ilergaoniam* a Dertosa distinguens, merito spretus est; uti quoque Harduinus, impudenti confidentia Straboni oppedere & coloniam fuisse negitare ausus; cujus flatus meritissimo N. Haymius ex eleganti numo *COL. DERTOSA* inscripto Thes. Britan. tom. II. p. 169. compressit. *Dertusam in ripa Iberi fluminis sitam* Annales Reuberi An. CIƆCCCIX. & frustra a Ludovico Caroli M. F. obsessam tradunt. WESS.

INTIBILI M. P. XXVII.] *Manuscripta exemplaria, & vulgati libri* Intibili *praeferunt,* Indibilis, Suessetanorum ducis *à Livio libro xxv. C.* 34. & Ilergetum reguli *apud Polybium, & Livium libro xxix. C.* 2. *mentionem fieri reperi. Livius* Incibilis urbis, *meminit libri xxiii. fine.* Iliturgi obsidione liberato, ad Incibili oppugnandum Punici exercitus traducti: *vetustissimus codex* Intibili *habet: & Jul. Frontinus Stratag. libro* 2. *cap. iii.* Cn. Scipio in Hispania adversus Annonem, ad oppidum Intibilim, cum animadvertisset Punicam aciem directam. *Quam lectionem edunt vetusti duo libri, ut vetustissimi T. Livii exemplaris, & aliorum, & Itinerarii hujus merito sit praeferenda lectio.* SVR.

INTIBILI.] Hoc singulari concordia MSS. & Ravennas L. V. C. 3. praeferunt: ut jure optimo viri eruditi H. Suritam secuti in Livio & Frontino receperint. Situm inveniunt in oppido *San Matthaeo.* WESS.

ILDVM.] Servavit & hanc mansionem Ravennas, *Hildum* & *Ildum* nuncupans. Quae sequitur *Sepelaci,* ea *Sepalaci* ac *Sebelaci* veterrimis membranis dicitur. Simlerus, quod paene praeterieram, adscripserat: *Ildum,* vel *Ilduni. Sepelaci,* vel *Sepe lacus:* quo nomine in hac

ora

SEPELACI.	M. P. XXIIII.
SAGVNTVM.	M. P. XXII.
VALENTIA.	M. P. XVI.
SVCRONEM.	M. P. XX.
AD STATVAS.	M. P. XXII.
AD TVRRES.	M. P. VIIII.
	ADEL-

ora lacum, ut neque alteram mansionem, nondum inveni. WESS.

SECVNTVM.] Vel *Sacundum. Saguntum.* SIML.

SAGVNTVM.] Nobilitata fide sua & clade urbs in *jugo clementer crescente*, uti Silius ait, posita erat: nec dum interciderat Gregorii Turonensis ætate, ut ex ejus libro de Glor. Confess. C. 12. liquet; nunc in ruinis jacet, ipso *Murviedro* nomine veteres disjectasque parietinas ostentans. Vid. Nonium Hisp. C. 70. & P. Marca L. II. M. H. C. 7. WESS.

VALENTIAM M. P. XVI.] *Mirum est* Valentiae *urbis à Strabone mentionem non fieri, cum* Cherronesi, Oleastri, Dertosae ad Iberi *transitum &* Setabis *meminerit: & celeberrima ea urbi bello* Sertoriano *fuerit, prælio quo Cn. Pompejus juxta eam urbem* Herennium, *atque* Perpernam, *magnos* Sertorii, *ut Plutarchus est auctor, duces devicit: quod prælium Cicero* Turiense *adpellat, quod inter læva mœnium, & dextrum flumen* Turia, *ut Sallustius in historiis perhibet, commissum sit; Plinius lib. 3. C. 3. regionis* Aedetaniae Valentiam *coloniam* III. M. P. *à mari remotam commemorat: & Ptolemaeus* Contestaniorum *mediterraneis attribuit. Exstant nummi altera parte Mercurii, ut apparet, capite, cum hac inscriptione* C. LVCIEN. C. MVN. L. Q. *& altera* Cornucopiæ *figura fulmine transverso, & infra cornu* VALENTIAI *& hanc designari potius libet credere, quam eam, de qua in Epitome Liviana libri lv. fit mentio; qua traditur* Junium Brutum COS. *in Hispania iis, qui sub Viriato militaverant, agros & oppidum dedisse, quod* Valentia *vocatum sit: cum ejusdem nominis oppidum in Lusitania prope Tagi ripas exstet.* SVR.

VALENTIA.] H. Suritam non addicentibus auspiciis alteram Valentiam Tago flumini adstruentem notarunt Nonius Hispan. C. 69. & P. Marca. Id quæritur, quo auctore hæc fuerit instaurata? Parisiensium doctissimus præsul, quod Valentiae nulla in Strabone sint vestigia, memorent autem Mela Pliniusque; sub Tiberio in integrum, colonia insuper deducta, fuisse restitutam arbitratur. Obstant tamen numi, C. I. V. & Divi Julii atque Augusti nomine inscripti; qui si *coloniam Juliam Valentiam*, quæ Jo. Vaillantii tom. I. Colon. p. 4. & 12. sententia est, sistant, oportet Augusto principe è ruinis excitata fuerit. WESS.

SVCRONEM M. P. XX.] Fluvium *non* oppidum *ab Antonino designari arbitror, quod* oppidum *Plinii ætate deletum fuisse adparet.* Sucro, *inquit lib. 3. C. 3.*, fluvius, & quondam oppidum, Contestaniæ finis. *Cicero pro Corn. Balbo C. 2. Sucronense prælium in Hispania sub Pompejo gestum ait: Vide Ascon. in Scaurianam. Apud Strabonem L. 3. p. 159., &* urbis *&* fluminis *fit mentio, apud Ptolemaeum nulla oppidi mentio, cum in* Contestanis Sucronis fluminis *ostia statuit. C. Julium Caesarem calum ad* Sucronem *interfisse Seneca in libro quinto de beneficiis C. 24. commemorat.* SVR.

SVCRONEM.] Mallem credere mansionem hanc *Sucronis* nomine insignem fuisse, quod ad parietinas urbis cognominis, ubi nunc vicus *Cullera*, esset. WESS.

AD STATVAS M. P. XXII.] *Habent manuscripta, & Longolianum. In libris Hieron. Pauli* M. P. XXIIII. SVR.

AD STATVAS.] MS. Vaticanus M. P. XXXII. adscribit, ceteris intra vulgatos numeros manentibus. WESS.

AD TVRRES.] Habet has *turres* Ravennas. Cui usui fuerint, ex Livio L. XXII. C. 19. licebit cognoscere: *multas*, inquit, *& locis altis positas turres Hispania habet, quibus & speculis & propugnaculis adversus latrones utuntur.* Plura alias diximus. WESS.

ADELLO.] Vel *Ad ellum.* SIML.

ADELLVM M. P. XXIIII.] *Manuscripta exemplaria, & Hieron. Pauli itinerarium typis excusum,* Adello M. P. XXIIII. *Longolianum* Adel-

ADELLO.	M. P. XXIIII.
ASPIS.	M. P. XXIIII.
ILICI.	M. P. XXIIII.
THIAR.	M. P. XXVII.
CARTHAGINE SPARTARIA.	M. P. XXV.
ELIOCROCA.	M. P. XLIIII.
AD MORVM.	M. P. XXIIII.
BASTI.	M. P. XXVI.

AC-

Adello M. P. XXIII. & XXIIII. *corrigitur.* SVR.

ADELLO.] Ravennati bis *Edelle*: nec alium qui praeterea memoraverit novi. WESS.

ASPIDA M. P. XXIIII.] *Manuscripta exemplaria & vulgati libri* Aspis M. P. XXIIII. *Ptolemaeo in mediterraneis* Contestanorum Ἴασπις, *quam cum* Ilici *adjungat, uti in hoc Itinerario adjungitur, eandem esse arbitror.* SVR.

ASPIS.] Prorsus vero est similis Suritae conjectura. *Aspe* vetusti nominis non obscura vestigia servat, Ilici tamen propior quam numeri volunt. WESS.

ILICIM M. P. XXIIII.] *Vetusti, & Hier. Pauli ac Longoliani libri* Ilici M. P. XXIIII. *Plinii exemplar Toletanum & pervetus Caesaraugustanum lib.* 3. C. 3.; colonia immunis Ilicis, *unde* Ilicitanus Sinus *Ptolemaeo in* Contestanis, Ἰλικίας. *In Concilio Toletano iv. v. vi. viii. xi. & xii.* Ilicitanus *qui &* Dotanae *Ecclesia Episcopus subscribit.* SVR.

ILICI.] Plinius ad flumen *Tader* appofuisse videtur. Hispanis quo situ fuerit non bene convenit: non paucis est *Alicante*, portu celeberrimo nobilis; aliis *Origuela*, fluvio, quem *Seguram* vocant, assidens, quos inter Garf. Loaisa ad Concilium Lucense: certior eorum tamen opinio est, quibus *Elche* placet. Vid. Pet. de Marca L. II. M. H. C. 6 WESS.

THIAR M. P. XXVII.] *Praeferunt manuscripta exemplaria, & vulgati Hieron. Pauli, & Longoliani libri: de qua mansione vestigium nullum reperi.* SVR.

THIAR.] Sic & MSS. nostrorum excerpta; neque ego invenire memini, nisi in lutulento Fl. Dextri Chron. An. CCCLIII., ubi eadem esse dicitur ac *Baga* prope Carthaginem, & Tamayo, qui *Thyar, urbem Ilercaonum Tarraconensis Hispania* in Elogio S. Anatoliae appellat; quod tamen Elogium adeo absurdum atque ineptum Bollandi sociis est visum, ut vix a risu temperarint tom. II. Julii p. 676. magni operis. WESS.

CARTHAGINE.] Ravennati *Carthago Partaria*, Vaticano non longe abeunte. Praeter eos, quos supra Surita testes adhibuit, *Carthaginem Spartariam* Idatius in Chron. & Gregorius Turonens. Glor. Confess. C. 12. vocat. Polyaeno L. VIII. Stratag. C. 16. πόλις Φοίνισσα. neque erat, ut de eo titulo solliciti forent: dicitur ita a conditoribus, ut *Ebusus Phoenissa* Silio L. III. 362. Appiani de urbe hac errores excussit S. Bochartus L. I. Chan. C. 35. WESS.

ELIOCROCAM M. P. XLIIII.] *In Blandiniano* Eliocroca M. P. XXIIII. *& in Neapolitano* Eliocroca M. P. XLVIII. *Hieron. Pauli libri* Helicrote XLVIII. *praeferunt & Longoliani* Eliocroca XLIIII. *&* Eliocraca XLVIII. *corrigitur. In concilio Eliberritano Successi Episcopi* Eliocrocensis *fit mentio.* SVR.

ELIOCROCA.] Membranaceus Cusani liber *Eliocroca* M. P. XLVIII., reliquis vulgatos numeros firmantibus: tamen Lugduni & Basileae *Eliocrota* dederunt; quorum auctoritate commoti Mendoza & Garf. Loaisa *Successum Eliocrotensem* esse jusserunt, licet MSS. *Eliocrocensem* praeferrent, & in Urgellitano Successi presbyter *Liberalis de Eliocroca* diceretur; quod factum nollem. Nunc *Lorcha* est; nam Fr. Bivarii levis & desultoria est sententia, qua eam in agro Vallisoletano ad Fl. Dextri Chron. p. 109. transfert: quid enim fingi magis ineptum potest, quam sibi & aliis persuadere velle, in *Valladolid* latere *vallem Aeliciam* sive *Elii*, eamque quod *Eliocroca* ex *Elio* quid trahere videatur, ab *Eliocroca* nihil omnino discrepare? WESS.

BASTI M. P. XXVI.] *Habet Blandinianum* exem-

ACCI.	M. P. XXVI.
ACATVCCI.	M. P. XXVIII.
VINIOLIS.	M. P. XXVIII.
MENTESA BASTIA.	M. P. XX.
CASTVLONE.	M. P. XXV.
ITER A CORDVBA CASTVLONE.	M. P. XCVIIII. Sic.
CALPVRNIANA.	M. P. XXV.

VRCA-

exemplar, & liber Hier. Pauli. In Neapol. M. P. XVI. *& in Longol.* XXVI. *&* XVI. *corrigitur. Oppidum hoc* Bastitanis *nomen tribuisse videtur: quos &* Bastulos *esse Strabo L. 3. p. 156. perhibet: cum à Plinio, & Ptolemaeo distinguantur.* SVR.

BASTI.] Olim suum sibi episcopum, Toletano subditum, habuit, ut ex Lucensi Concilio An. ɪↄʟxɪx. clarat. Fuisse creditur, ubi *Baza* est. WESS.

ACCI M. P. xxv.] *Plinius L. 3. C. 3. Carthaginem convenire ex colonia* Accitana Gemellenses *perhibet: & Ptolemaeus* Bastitanis tribuit *Accis.* SVR.

ACCI.] Colonia *Juliae Gemellae* titulo superba fuit, uti in Thes. p. CCLXXI. 6.

COL. JVL. GEM. ACCITANA.

nunc *Guadix*, vocabulo a Mauris indito. Plura Gonzales ad Concil. Illiberitan. tom. I. Concil. Hispan. p. 296. WESS.

ACATVCCI M. P. xxviii.] *Habent Blandinianum exemplar, & libri Pauli, & Longoliani. In Neapolitano* Acatuci M. P. XXVIII. *Plinio L. 3. C. 3.* Tucci vetus *Bastitania vergentis ad mare; & in Astigitano conventu* Tucci, *quae cognominabatur* Augusta Gemella. *Ptolemaeo vero in Turdulis Tucci: ut mihi diversa hac videatur mansio Antonini.* SVR.

ACATVCCI.] Plures MSS. cum vetustis editis *Accatucci*; tamen *Acatucci* margo Fabriciani exemplaris. Habet *Accatucci* Fl. Dextri Chron. An. XCV. in Baetica, sed hinc ab ejus auctore *Higuerra* sumptum. WESS.

VINIOLIS.] Plinius L. III. C. 1. *Castra Vinaria* memorat *Bastitaniae vergentis ad mare*, quæ Fr. Bivarius ad Luitprandi Chron. p. 443. cum his *Viniolis* composuit: nec eadem esse tamen poterunt; *castra* enim haud multum a mari aberant, cum hæc mansio in mediterraneis sedem sibi vindicet. Forsan huc *Vineae*, quarum presbyter Titus Concilio Illiberitano adfuit, pertinent; atque hoc citra dubium foret, si *a Viniolis*, uti Gonzales corrigit, MSS. darent; quod tamen secus est. WESS.

MONTE SEBASTIANI.] Vel *Mente Sabastiani*: forte legendum *Mentesa Bastitanorum*: meminit autem *Mentesanorum* Plinius, qui & *Oretani* & *Bastuli* dicantur. SIML.

MENTESAM BASTIA M. P. xx.] *Cum Plinio lib. 3. C. 3. duplices sint* Mentesani, *qui* Oretani, *& qui* Mentesani Bastuli, *videntur hac mansione* Mentesani Bastulorum *designari.* Mentesæ Oretanorum *à Ptolemaeo fit mentio.* SVR.

MENTESA BASTIA.] MSS. plerique *Mente Sabastiam*, aut *Sebastia*, uti Caesaraugustanus, quemadmodum Schottus monuit. Meritissimo autem hæc mendosa visa sunt Mendozae ad Illiberit. Concil. p. 298; nec tamen, quod substituit, *Mentesa & Basti* probare possum; nam *Basti* suo loco habuimus, & prorsus in hoc libello insolens est duarum, quæ multis M. P. diversæ sint, mansionum connexio. Fuit *Mentesa* non longe Castulone ac Iliturgi, ut ex Livio L. XXVI. C. 17. constat, disjuncta, & quidem in Bastitania; unde alterutra Simleri aut Suritae opinio videtur probanda. Vasaeus, Resendius, Mendoxa *Monteio* esse decernunt, Garf. Loaisa ad Concil. Lucense p. 310. sibi non liquere pronuntiante. WESS.

CASTVLONEM M. P. xxv.] *In Blandiniano, & Longoliano* Castulone M. P. XXV. *Neapol. & Hier. Pauli libri* M. P. XXII. Castulo *celeberrima, & vetustissima Hispaniae citerioris urbs, quam* Parnassiam *Silius L. 3. ỷ. 391. quasi* Castaliam *cognominat. Apud Strabonem lib. iii. p. 166. saepe nomen corruptum est.* Καστάλων *pro* Κασταλῶν. *Stephano* Καστάλων μεγίστη πόλις Ὠρησίας, *pro* Ὠρητανίας. *Idem Strabo* Bæticæ *terminos ad ortum usque* Castulonem *veteres constituisse memorat. Hac* saltui Castulonensi *nomen tribuit*,

VRCAONE. M. P. XX.
ILITVRGIS. M. P. XXXIIII.
CASTVLONE. M. P. XX.
ALIO ITINERE A CORDVBA CASTVLONE. M. P. LXXVIII. Sic.
EPORA. M. P. XXVIII.
VCIENSE. M. P. XVIII.
CAS-

tribuit, *& eum esse arbitror*, *qui* Portus S. Stephani *vulgo nuncupatur*, *qua hac Antonini via* Castulonem, *& inde in* Bæticam *provinciam dirigebatur. Caesar Commentario belli civilis primo* C. 38., *M. Terentium Varronem*, *Pompeji legatum*, *Hispania Batica regiones tenuisse*, *à* saltu Castulonensi, *ad* Anam. *C. Asinius Pollio Ciceroni indicat* saltum Castulonensem *semper suos tenuisse tabellarios*. SVR.

CASTVLONE.] Cusani codex M. P. XXII. addit, assentientibus aliis & scriptis & editis. Urbem hanc Appianus Iberic. p. 457. *Κάστακα* appellat; nam de Castulone esse accipienda, quæ ibidem habet, è Livio L. XXVIII. C. 19. & 20. in aperto est: ipsene vero an librarii ita dederint, non satis explorate novi. Stephanus in Appiano non aliter invenit, uti ejus *Κάσταξ* argumento est. *Ὠρεταvίας*, quod Suritae notam fœdabat, correxi. WESS.

M. P. XCVIIII.] *Manuscripta & Longolianum praferunt* : *& Hieron. Pauli libri* M. P. XCVIII. SVR.

CALPVRNIANAM M. P. XXV.] *Ptolemaeo in* Turdulis *Batica provincia Καλπουρνιανά*. SVR.

VIRCAONE.] Vel *Virgao*. SIML.

VRGAONEM M. P. XX.] *Blandinianum exemplar* Vircaone M. P. XX. *Neapol. & Hieron. Pauli* Virgaone M. P. XX. *In Longoliano* Vircaone M. P. XX. *&* Virgaone *corrigitur. Plinio lib.* 3. C. 1. *in vetustis exemplaribus*, Vrgao, quæ Alba. Argionam Vrgaonem *esse ferunt ex inscriptione vetusti lapidis*, *in quo* MVNICIPIVM ALBENSE VRGAVONENSE D.D. *legitur*. SVR.

VRCAONE.] *Vircaone* plerique omnes MSS.; *Vrcaone* tamen Parisinus. WESS.

ILITVRGI M. P. XXXIIII.] *In Blandiniano*, *& reliquis* Iliturgis M. P. XXXIIII. *In vetustis Plinii exemplaribus lib.* 3. C. 1. *simplici* I Ilimurgi, *quod* Forum Julium. *Ptolemaei libris non recte in mediterraneis* Turdulorum *Ἰλίεργις*. *Livius libro xxviii.* C. 19. maxime insignes civitates Hispaniarum & magnitudine, *inquit*, & noxa Iliturgi & Castulo erant. *Et locus ille*, *qui à Prisciano laudatur libro vi.* Inveniuntur, *inquit*, & barbara in I. Livius XXIII. ab V. C. Iliturgi oppidum expugnabatur. SVR.

ILITVRGIS.] Ita nostri. Notat personatus Luitprandus, sive falsarius potius Higuerra, Adversar. p. 510. in pluribus Livii MSS. una liquida vocabulum scribi; ego quamquam homini fidere non soleo, de MSS. quibusdam non negavero. *Ἰλιουργίαν* Appian. Iber. p. 457. appellat. Fuisse ferunt, ubi *Anduiar el vejo*. Vid. præter Ambr. Moralem ad Eulogii Toletani Apologetic. Roder. Carum L. III. Antiquit. Hispalensium C. 33. WESS.

EPORAM M. P. XXVIII.] *In eam lectionem & manuscripti*, *& vulgati libri conveniunt. Plinius lib.* 3. C. 1. Mox Epora fœderatorum: *ita enim legendum arbitror*, *non* Ripepora: *recensuerat enim oppida circa fluvium* Bætim, *& mox ad ripam alia. In Ptolemaei libris in* Turdulorum *regione non rectè legitur* Ἔβορα *pro* Ἔπορα: *cum* Ebora Lusitaniæ *provincia oppidum fuerit. Exstat lapis in oppido* Montoro, *quod* VII. *leugis à* Corduba *distat ad* Bætim *fluvium*, *qui urbis vestigia patefecit*, *cum hac inscriptione*.

RES. PVB. EPORENSIS
EX DECRETO ORDINIS

SVR.

EPORA.] Plinii locum recte ab H. Surita constitutum arbitror, nec alia est Rod. Cari L. III. Ant. Hispal. C. 22. sententia. In Thesaur. Gruteri p. CV. II. *ORDO MVN. EPOR.* ex lapide *Montori* reperto memoratur. WESS.

VCIENSE.] Vel *Uticense* vel *Veiense*. SIML.

VCIENSE M. P. XVIII.] *In Manuscriptis*, *& Hieron. Pauli* Vciense M. P. XVIII. *Longolianum* Vticense M. P. XVIII. SVR.

CASTVLONE.	M. P. XXXII.
ITER A CASTVLONE MALACAM.	M. P. CCXCI. Sic.
TVGIA.	M. P. XXXV.
FRAXINVM.	M. P. XVI.
HACTARA.	M. P. XXIIII.
ACCI.	M. P. XXXII.
ALBA.	M. P. XXXII.
VRCI.	M. P. XXIIII.

TV-

VCIENSE.] Sic MSS. aut *Vtienfe*: utrum verius fit, finire non poffum. Wess.

TVGIAM M. P. XXXV.] *In manufcriptis, & Longoliano* Tugia M. P. XXXV: *& in libris Hieron. Pauli* Turgie M. P. XXXV. *Forte oppidum id eft, quod à Ptolemaeo in Mediterraneis* Turdulorum Ὀρύγια *cognominatur*. Sur.

TVGIA.] Ea *Tugia* eft, unde *Tugienfis faltus*, ex quo Bætis originem fumit apud Plinium L. III. C. I. Wess.

FRAXINVM.] Dicta manfio eft, quod *ad fraxinum* effet appofita; quomodo *ad morum* paullo ante, & fimiles aliæ. Wess.

HACTARAM M. P. XXIIII.] *Blandinianum* Hactara M. P. XXIIII. *Neapolitanum* Hactarum M. P. XXIIII *& Hieron. Pauli. In Longoliano* Hactara, *&* Hactaram *corrigit*. Sur.

HACTARA.] Confentiunt in hoc MSS.; A. Ortelius *Lacurim* Ptolemaei effe conjectat. Wess.

ALBAM M. P. XXXII.] *Forte eadem eft, quæ hoc Itinerario fupra* Vrgaon *cognominatur; cui* Albæ *cognomentum fuiffe Plinius docuit: municipiumque* Albenfe *&* Vrgauonenfe *fuiffe vetuftus indicat lapis. Neque mirum eft, duobus ufum fuiffe nominibus hujus Itinerarii auctorem: quod fupra animadvertimus in* Heraclea Perintho, *quam fine cognomine ftatuit, & poft alio itinere cognomen adjecit: tametfi nihil in hac re ftatuam*. Sur.

ALBA.] Quamvis infolitum non fit, ut eadem urbs diverfimodis appelletur; præfertim fi quod recentius nomen fit indepta; tamen probabile mihi non videtur, *Albam* hanc eandem atque *Urgaonem* effe: obftat intervallum, quod longe amplius eft M. P., quæ Caftulonem & Urgaonem diftinguunt. Quæ fit, feliciores invenient. Wess.

VRCI.] Vel *Urgi*. Plinio *Urci*. Siml.

VRCI M. P. XXIIII.] *Habent Neapolitanum exemplar, & Hieron. Pauli. In Blandiniano* Vrgi M. P. XXIIII: *& hoc* Vrfi *corrigit. Plinius lib. 3. C. 3.* in Baftulis oppida oræ proxima, Vrci, adfcriptumque Bæticæ Barea. *Ptolemaeo poft* Bæticæ *finem in* Baftetanorum *maritimis* Οὔρκη: *tametfi* Οὔρκὴ *legendum arbitror. Item in Plinio lib. 3. C. 1. Mox* à fine Vrcitano citerior: *non* Vrgitano, *aut* Murgitano: *ut paule poft*. Sur.

VRCI.] *Virgi* Lugduni vulgarunt: *Urti* in Cufani fchedis, in Vatican. *Urgi*. Plinianum *Urci* in Tarraconenfi pofitum quo minus noftrum videatur, ipfa diftantia vetabit: fumus enim in Bætica. Ufuardus *Indaletium Urci* Idib. Mart. pro religione Chriftiana occubuiffe tradit; hiccine an in Pliniano incertum eft. P. de Marca L. II. M. H. C. 3. *Urci* Itinerarii oppido refpondere ait in Granatenfi regno, cui *Orche* nomen hæret. Wess.

TVRANIANAM M. P. XVI.] *In Blandiniano* Turaniana M. P. XVI. *& item Longoliano. In Neapolitano* Turramana M. P. XVI. *& in libris Hieron. Pauli.* Turranianæ M. P. XVI. *Forte villam* Turanii Gracculæ *defignat: aut ejus familiæ: quem natum juxta fretum* Gaditanum *Plinius perhibet*. Sur.

MVRGI M. P. XXI.] *Plinius L. 3. C. 1.* Murgi Bæticæ *finem effe tradit. Ptolemaeo in* Turdulorum *mediterraneis* Μοῦργις. Sur.

MVRGI.] Plinii *Murgi*, cum Bæticæ finis fuerit, qui tandem hoc effe poterit? Penitius in Bæticam penetravimus, quam ut ejus effe ratio poffit. Rectius convenit Ptolemaei *Murgi*, nunc *Murga*. Wess.

SEXITANVM M. P. XXXVIII.] *Manufcripta, & vulgati libri* Saxetanum M. P. XXXVIII. *A* Sexi *oppido* Sexitanum Prætorium, *aut prædium dictum arbitror. Plinii manufcripti libri L. 3. C. 1.*, dein Menoba cum fluvio, Sexi firmum cogno-

TVRANIANA.	M. P. XVI.
MVRGI.	M. P. XII.
SAXETANVM.	M. P. XXXVIII.
CAVICLVM.	M. P. XVI.
MENOBA.	M. P. XXXIIII.
MALACA.	M. P. XII.
ITER A MALACA GADIS.	M. P. CXLV. Sic.
SIVEL.	M. P. XXI.
	CIL-

cognomine Julium, Sex, Abdera, Murgis Bæticæ finis. *Ptolemaeo post* Malacam & Menobam in Bastulis Σίξ. *Straboni L. 3. p.* 156. τ̃ Ἐξιτανῶν πόλις, *idem enim est, atque latine* Sexitanorum: *è qua salsamentaria præcipuum nomen adepta fuerint: ac post* Abderam *statuit. Ab interprete tamen Strabonis rectius* Sexitanorum urbs *versa esset.* SVR.

SAXETANVM.] Probabilis est Suritae conjectura; nec tamen necesse erit, ut *Sexitanum* refingas; alterum enim probum esse Martialis L. VII. 77. ostendit:

Cum Saxetani ponatur cauda lacerti.

Vide If. Casaubonum in Athen. L. III. C. 33. & S. Bochartum L. I. Chan. C. 34. WESS.

CAVICLVM.] Vel *Cavidum.* SIML.

CAVICLVM M. P. XVI.] *Blandinianum exemplar & Hieron. Pauli libri* Caviclum M. P. XVI. *Neapol. & Longol.* Cavidum M. P. XVI. SVR.

MENOBA.] Sic Plinius. *Menova.* Porro inter hanc & Caviclum in Schudii exemplari interponuntur *Abdera M. P. X. & Selamina M. P. X.* SIML.

MENOBAM M. P. XXXIIII.] *Plinius, ut memoravimus*, Menobæ *cum fluvio meminit: quem navigabilem esse perhibet: & Ptolemaeo in eodem tractu inter* Malacam, *&* Sex, *Μάινοβα in* Bastulorum *regione: ut corrigendus videatur Stephani locus, apud quem legitur Μαινόβωρα πόλις Μασσιηνῶν.* SVR.

MENOBA.] Quod Simlerus ex Aeg. Schudii codice adfert, nulli nostrorum ratum habent; vereorque vehementer, ne aliunde huc migraverit. Fuere quidem in hac ora *Abdera* & *Salambina*; sed si *Saxetanum* a *Sexi Firmo*, quæ non injusta suspicio est, nomen duxerit, illique vicinum fuerit, locum binæ illæ urbes tueri hic nullo modo poterunt, quippe ante *Sex*, uti è Plinio liquido clarum est, positæ. *Menobam*, cui Cusani MS. M. P. XXVIII. adnectit, nunc *Torres* dici volunt. Ceterum de Stephani verbis, de quibus Surita, If. Vossius ad Melae L. II. C. 6. veriora docuit. WESS.

ITER A MALACA GADIS M. P. CXLV.] *Strabo L. 3. p. 156. in hoc interni maris litore, primarium exstare oppidum* Malacam *memorat; quod eodem à* Calpe, *atque Gades, intervallo disjungi perhibet, ac* Phœnices *civitatis formam retinuisse. Plinio lib. 3. C. 1.* Malaca cum fluvio fœderatorum: *& Sigam oppidum ex adverso* Malacæ, *in Hispania sita, statuit: neque recte in vulgatis adspiratur: cum in vetustis libris adspiratione careat. Ptolemaeo itidem Μαλάκα: & Stephano Μαλάκη. Auctor Commentarii Alexandrini C.* 64. Ipse omnibus rebus celeriter correptis, Malacam contendit. Malacæ *portus Festus Avienus meminit in Maritimis.*

Et rursus inde si petat quisquam pede
Tartesiorum litus exsuperet viam
Vix luce quarta. Si quis ad nostrum mare
Malacæque portum semitam tetenderit,
In quinque Soles est iter.

Et idem flumen *ejusdem nominis cum urbe memorat.*

Hos propter mox jugum Barbetium est
Malacaque flumen, urbe cum cognomine.
SVR.

SIVEL.] Plinius *Suel.* SIML.

SIVEL M. P. XXI.] *Praferunt manuscripta exemplaria, & libri Hieron. Pauli & Longoliani. Plinio L. 3. C. 1. in vetustis exemplaribus* Siuel, Malaca; *ideo nihil ex hac scriptura mutandum*

 existi-

CILNIANA. M. P. XXIIII.
BARBARIANA. M. P. XXXIIII.
CALPE CARTEIAM. M. P. X.

POR-

existimaverim: tametsi in Ptolemaei libris Σύελ *legitur.* Sur.

SIVEL.] *Suel*, quomodo Ravennas L. IV. C. 42.. verius est ob lapidem *Fuengirolae*, quæ ejus locum insidet, repertum apud Bernh. Aldrete L. I. Orig. Ling. Castellan. C. 2.

NEPTVNO. AVG. SACRVM
L. JVNIVS. PVTEOLANVS
VI. VIR. AVGVSTALIS
IN MVNICIPIO SVELITANO.

Wess.

CILNIANA.] Vel *Cilmana*, vel *Cilviaca*, vel *Silviaca*: forte *Silvia* Livii L. XXVIII. C. 12. Siml.

CILNIANA.] *Cilviaca* Cusani liber. *Silvia* seu *Silpia* Livii dubii pariter situs & scripturæ est; Polybius enim, quem in primis sequi solet, L. XI. C. 18. Ἤλιγγαν appellat. Ego huic a *CILNIIS* nomen venisse putavero. Wess.

BARBARIANA.] Credo in hac voce *Barbesulam* sive *Barbesul* latere. Movet me Ravennas L. IV. C. 42. & ceteri hanc oram describentes; movent quoque editiones vetustæ post Belonem exhibentes: *Barbesul M. P. XXXIII. Calpe M. P. X. Tartheiam M. P. X.*; quæ quamquam suum locum non teneant, indicio tamen sunt, *Barbesul* ex hoc itinere exulare non debere. Mecum sentit Joan. Conduit in egregia Differt. de vero Carteiae situ, cujus epitomen dedit H. Jones Part. II. vol. v. Actor. Philosoph.; situm *Barbesulae* in *Marbella*, cujus etiam titulus ex *Barbesula* sit natus, Is. Vossius ad Melae L. II. C. 6. invenit: ego vero Jo. Conduit assentior, urbis ejus parietinas in orientali ripa fluminis, cui *Guadiaro* nomen, & IV. Leug. a Gibraltare reperienti: inibi frustum marmoris eruit, cui MM. BARBESVLANI inerant. Obstant quidem huic positioni Ptolemaeus & Marcianus Heracleota, Barbesulae situm Carteiam inter & Transductam figentes, sed perperam, uti in confesso apud omnes est. Wess.

CARPE CARCEIA.] Vel *Carpe Carcenia*, vel *Calpe Carttia*. Dubito, tamen an hæc mansio omittenda sit, cum post Belonem ponantur *Barbesul*, quam Plinius vocat *Barbesulam*, *Calpe* & *Tarteia*, quæ est *Carteia*, a Græcis dicta *Tartessos*: etsi tria hæc nomina tantum in Aldino legantur. Siml.

CALPE CARTEIAM M. P. X.] *Blandinianum* Carpe carceiam M. P. X. *In Neapolitano* Carpe Caritiam M. P. X. *Hieron. Pauli* Carpe Carciæ M. P. X. *Longol.* Carpe Carcenia M. P. X. *Sed satis indicant* Calpe Carteiam *legendum esse: ut significet, non recta iter ex* Siuel Carteiam *deduci, sed paululum ad* Calpem, *montem in totius orbis descriptione insignem, deflecti.* Carteia *enim ad fretum, Oceanum versus, sita est, urbe memorabilis & Græcis, & Latinis auctoribus. Livius libro xxviii.* C. 30., ad Carteiam classe accessit. Vrbs ea in ora Oceani sita est, ubi primum è faucibus angustis panditur mare. *Plinius L.* 3. C. 1. Fretum, *inquit*, ex Atlantico mari, Carteia, Tartessos a Græcis dicta, mons Calpe. *Ptolemaeo item adjunguntur* Καρτηΐα, Κάλπη ὄρος, καὶ στήλη τῆς ἐντὸς θαλάσσης. *Cicero libro epistolarum ad Atticum xii. Ep.* 44. Sed quid est, quæso? Philotimus ne, Carteiæ Pompejum teneri: *Et libro xv. Ep.* 20. Pompejnm Carteiæ receptnm scribis. *Auctor Commentarii Hispaniensis C.* 32. Carteiam à Cordnba abesse M. P. CLXX. *perhibet.* Sur.

CARPE CARCEIAM.] Universi ad hunc fere modum codices scribunt. *Calpe Carteiam* vere emendari, dubio caret. Id merito quæsiveris unane an binæ mansiones indicentur? Doctissimus Jo. Conduit *Carteiam ad Calpen* esse censet, atque ita appellari, quo distinguatur ab altera Carteia, cujns Livius L. XXI. C. 5. commeminit; nec multum hinc abest Ch. Cellarins L. II. G. A. C. 1. p. 90.; quorum opinioni officere videtur, quod Carteiam a Calpe Marcianus stadiis L. semoveat, & vetustæ Itinerarii editiones, quamvis, uti monitum est, loco non suo, *Calpe M. P. X. Tarteia*, sive Carteia, *M. P. X.* ponant. Jam vero *Calpen* hoc tractu urbem fuisse, Strabo L. III. p. 160., frustra Casaubono & Bocharto, viris egregiis, renitentibus, testis est: testis etiam

Nic.

PORTV ALBO. M. P. VI.
MELLARIA. M. P. XII.
BELONE CLAVDIA. M. P. VI.
BE-

Nic. Damascenus, ad quem Excerpt. p. 72. Had. Valesius videndus est: testis denique Tzetzes Chiliad. VIII. 217.

Καὶ Κάλπη πόλις, ἥτις ποτ' ἐστὶ Καρτηΐα.

&, qui omnem dubitandi caussam aufert, numus, C. I. CALPE signatus, de quo Ezech. Spanhemius Differt. XIII. V. & P. Num. p. 600. Ad hoc, si urbes disjungas singulis sua M. P. assignans, & summæ generali ratio constabit, & paullo melius hoc iter respondebit illis, quæ Strabo L. III. p. 165. de intervallo a Malaca ad Calpem & hinc ad Gades tradit. Ceterum de situ Carteiae Hispanis magnum certamen est: Marianae L. I. C. 2. videtur *Tariffa*, Amb. Morali & Nonio Hisp. C. 11. *Algezira*, Rod. Caro L. III. Ant. Hisp. C. 74. *Torre de Carthagena*. Ego Jo. Conduit sequor, cui *Rocadillo* est: hoc spatium, quod in Comment. Bel. Hispan. C. 32. Cordubam & Carteiam separat, hoc rudera & numi, caput turritum & *CARTEIAM* præferentes, atque eo in loco eruti, postulant. WESS.

PORTVM ALBVM M. P. VI.] Promuntorii Albi Africæ *ad fretum Plin. meminit, sed* Portus Albi Hispaniæ *ad eum trajectum, non video mentionem fieri.* SVR.

MELLARIAM M. P. XI.] *Strabo in freto L. 3. p.* 140. Mellariam, *optima habere salsamenta perhibet, & ab ea* Belonem *urbem, & fluvium conlocat. Pomponius Mela L. 2. C. 6.:* atque unde nos sumus cingente freto (*ita enim legit Hermolaus Barbarus, castigatione minime frivola, ut Pintianus noster prodit*) Mellaria & Belo, & Bæsippo. *Plinius lib.* 3. *C.* 1. Quindecim M. P. in longitudinem, quas diximus, fauces Oceani patent: V. M. in latitudinem a vico Mellaria Hispaniæ, ad promuntorium Africæ Album, auctore Turanio Graccula juxta genito. *Et postea vetustis exemplaribus omnibus* Oppidum Belon, Mellaria, *non* oppida, *paulo enim antea vici nomen* Mellariæ *attribuerat.* Mellariæ oppidi *in interiore* Turdulorum *regione postea fit ab Antonino mentio. Ptolemaeo* Βαιλων, ποτ. Ἐκβολαί. Βαιλὼν πόλις, *& in* Bastulorum, *cognomento Pœnorum, maritimis, corrupte,* Μενραλία, *pro* Μελλαρία. SVR.

MELLARIA.] A *melle* nomen ducit, ut inferius ostendetur, hodieque præstantissimum mel in his oris colligitur. Nunc *Beier de la miel*, itidem a melle appellatum, esse volunt. Vid. R. Carum L. III. Ant. Hispal. C. 58. Quia tamen is locus a freto, cui Mellaria assidebat, aliquot M. P. est disjunctus, accedo J. Conduit, Mellariae situm in *Val del Vaca*, ita tamen, ut major ejus pars jam fluctibus sit hausta, invenienti: patet enim nostro ibi tempore fretum in latitudinem V. M. P. haud paullo ampliorem. Olim celebris hinc in Africam trajectus erat, unde Plutarcho in Sertor. περαιῶσαι περὶ Μελλαρίαν. WESS.

BELONEM CLAVDIAM M. P. VI.] *In Blandiniano* Belone Claudia M. P. VI. *Neapolitanum & Longolianum* Bellone Claudia M. P. VI. *Hieron. Pauli* Belonæ Claudiæ M. P. VI. *cujus cognomentis mentionem non reperi factam. Vide Stephanum in voce* Βῆλος *de etymo ejus urbis, &* Mellariæ, *quæ ab eo adpellatur* Μηλάρια. SVR.

BELONE CLAVDIA.] Lugduni *Glaudia*, quod in Caesaraugustano Schottus itidem offendit, vulgarunt. Rectum & verum *Claudia* est, quo titulo videtur ornata a cognomine Imp.; nominis pristini vestigia freto adjacens *Balania* servat, nunc quoque VI. M. P. a *Val del Vaca*, ubi olim Mellaria, si tamen omnia recte dimensus est Jo. Conduit, disjuncta. Falsus itaque Marcianus est, cum in Periplo Belonem a Mellaria CXL. aut C. stadiis semovet. WESS.

CALPE.] *Barbesul M. P. XXXIIII. Calpe M. P. X. Tartheiam M. P. X.* hæc aberant a scripto Caesaraugustano. SCHOT.

CALPE.] Exulant quoque è nostris omnibus: tamen Lugduni & Basileae retinuerunt: credo cum anteriora essent mendis fœdata, in vetustas editiones, quamquam loco non suo, ex aliis MSS. migrasse. WESS.

BAESIPPONEM M. P. XII.] *Pomponius lib.* 2. *C.* 6. Mellariam Belonem, & Bæsipponem usque ad Junonis promuntorium oram freti occupare *docet: Plinio lib.* 3. *C.* 1. portus Besippo, *& ab*

BESIPPONE.	M. P. XII.
MERGABLO.	M. P. VI.
AD HERCVLEM.	M P XII.
GADIS.	M. P. XII.

ITER

& ab eodem Plinio & Ptolemaeo lib. 2. *C.* 4., Bæsippo *inter urbes* Turdetanorum, *&* Turdulorum, *qui interius* Lusitaniam *versus pertinent*, *recensetur.* SVR.

BESIPPONE.] *Belippone* Vatican., vitio scribentis, ut *Resippene* MS. Cusani. Ravennas L. IV. C. 43. *Item super fretum septem suas civitates, id est, Bepsipon*; ubi *Baesippon* esse scribendum vere Ch. Cellarius L. II. G. A. C. 1. p. 88. animadvertit: nollem vero ab eo additum: *cujus nomen ridicule* ἑπτάπολιν, *septem civitates interpretatur*: neque enim Ravennas Bæsipponis veriverbium enarrat, sed consueto sibi more fretum Herculeum *fretum septem*, ut *Septe* & *Septe Gaditanum* passim, a *septem fratribus* urbeque *Septa* in adversa continente, plane uti Justiniano Leg. 2. C. de O. Præfect. P. A. §. 2. *trajectus, qui Septa dicitur*, appellat. Ruinæ urbis ad promontorium *Trafalgar*, *Aguas de Mecca* Hispani vocant, nunc, teste Jo. Conduit, perdurant. WESS.

MERGABLO.] Vel *Mercablo*, vel *Mercallo*: forte *Macelica*, *nobilis urbs Hispania*, capta a M. Marcello, ut Livius L. XLV. C 4. refert. SIML.

MERGABLVM M. P. VI.] *In Blandiniano*, *& Longoliano* Mergablo M. P. VII: *sed in hoc* Mercallo *corrigitur*: *& in Neapolitano*, *& libris Hieron. Pauli* Mercallo M. P. VI. *legitur.* SVR.

MERGABLO.] *Mercallo* MS. Cusani, *Mercablo* Vatican.; *Marcolicam* Livii esse non dixero: ea enim & incertissimi situs & scripturæ est diversissimæ. WESS.

AD HERCVLEM M. P. XII.] *Pomponius Mela*, *nunc omnium optime*, Gades, *inquit*, *L.* 3. C. 6., fretum attingit, eoque angusto spatio, & veluti à flumine a continenti abscissa, qua terris propior est, pæne rectam ripam agit: qua Oceanum spectat, duobus promuntoriis evecta in altum medium latus abducit: & fert in altero cornu ejusdem nominis urbem opulentam, in altero templum Aegyptii Herculis, conditoribus, religione, vetustate illustre. Tyrii constituere. Cur sanctum sit, ossa ejus ibi sita efficiunt. Annorum quis manet ab Iliaca tempestate principia sunt; opes tempus aluit. *Longitudinem insula designari ex Polybio docet Plinius, totidem* M. P. *qua ab* Hercule Gades *hoc tribuuntur Itinerario*: *Suetonius in Caesare C.* 7. Quæstori, *inquit*, ulterior Hispania obvenit: ubi cum mandato P. R. jure dicundo conventus circumiret, Gadesque venisset, animadversa apud Herculis templum Magni Alexandri imagine, ingemuit. *Sed & ipse Caesar Commentario II. belli civilis C.* 18. Naves longas X. Gaditanis ut facerent, imperavit: complures praeterea Hispali faciendas curavit. pecuniam omnem, omniaque ornamenta, ex fano Herculis, in oppidum Gades contulit. *Id* fanum *ab urbe* XII. M. P. *constitutum fuisse, uti in hoc itinere adsignantur, Strabo auctor est L.* 3. *p.* 169.: *quo ex loco maxime continenti adjungebatur Insula, ad stadii latitudinem, medio interjacento pelago semota. Templum enim ab urbe* XII. M. P. *abesse memorari, ut quantum certaminum, tantum & milliariorum conficerent. Majus enim ferme tanto templum fuisse, quanta insula erat longitudo.* SVR.

AD HERCVLEM.] Herculis templum omnem olim insulæ ambitum, cui a S. Petro nomen est, ut è Philostrato L. V. Vit. Apol. C. 5. apertum est, occupavit. Originem suam Tyriis debere in confesso est; nam si quod dubium esset, egregie Hen. Valesius in Excerpt. Peiresciana p. 110. explicuit, quamquam immerito Arrianum L. II. Exp. Alex. C. 16., ubi Jac. Gronovium vide, dubitantibus accensens. Sacra & templi ceremonias dignitatemque fuse exsecutus est Jo. Baptista Suarezius L. III. Antiq. Gaditan.; quod vero C. 1. ejus libri adfirmat, propterea XII. M. P. afuisse Gadibus templum, ut, qui peregre venerant ad id invisuri, secum inter ambulandum XII. Herculis labores venerabundi revolverent, non ex Strabone aliove veterum, sed ex receptis in Hispania ceremoniis & ambarvalibus sumptum videtur; nec credo ulli probabit, quantumvis sedulitate nimia L. I. C. 4. connitatur, Herculem ali-

quem

ITER A GADIBVS CORDVBA, M. P. CCXCV. Sic.
AD PONTEM. M. P. XII.
PORTV GADITANO. M. P. XIIII.
ASTA. M. P. XVI.
VGIA.

quem cognomine *Thasu* a Tyriis fuisse cultum: Herodoti enim L. II. C. 4. verba, quibus utitur, eum Latina & satis negligenter relegisse ostendunt; *Thasii* quippe Herculis commeminit. Wess.

GADIS M. P. XII.] Bæticæ *longitudinem, uti Caesar, quod supra monuimus, à saltu* Castulonensi *ad* Anam *determinat, Plinius L. 3. C. 2. à* Castulonis *oppidi fine* Gades *perducit, & ut summo conjunctu vetusta produnt exemplaria*, M. P. CCL. *adsignat, non, quemadmodum in vulgatis legitur*, CCCCLXXV. *Strabo L. 3 p.* 168. Gades *à* Calpe DCCL. *stadiis abesse perhibet: aut, ut alii prodidere*, DCCC. *Plinius L. 4. C. 23. oppidum fuisse civium Romanorum quod appellaretur* Augusta urbs Iulia Gaditana *ab eo latere, quo Hispaniam spectat, passibus fere* C. *Alteram insulam fuisse longam* III. M. P. *in qua prius oppidum* Gadium *fuerit; idem memorat Plinius, & vocatam ab Ephoro & Philistide* Erythiam, *à Timaeo & Sileno* Aphrodisiadem: *ab indigenis* Iunonis: *& majorem Timaeum*, Cotinussam *apud eos vocatam prodidisse; Romanos* Tartesson *appellasse, Poenos* Gadir; *ita Punica lingua* sepem *significante. Hinc cecinit Festus Avienus de ora maritima:*

Hic Gadir urbs est, dicta Tartessus prius
Hic sunt columnæ pertinacis Herculis.

Et alio loco:

——— ——— Gadir hic est oppidum.
Nam Punicorum lingua conseptum locum
Gadir vocabat, ipsa Tartessus prius
Cognominata est, multa & opulens civitas
Aevo vetusto. Nunc egena, nunc brevis,
Nunc destituta, nunc ruinarum agger est.
Nos hoc locorum, præter Herculaneam
Solemnitatem, vidimus miri nihil:
At vis in illis tanta, vel tantum decus
Aetate prisca, sub fide rerum fuit,
Rex ut superbus, omniumque præpotens;
Quos gens habebat forte tum Maurusia,
Octaviano principi acceptissimus,
Et litterarum semper in studio Juba
Interfluoque separatus æquore

Inlustriorem semet urbis istius
Duumviratu crederet.

Sur.

GADIS.] Insulæ opes, variatam fortunam, conditores & alia memorabilia Suarezius L. I. Ant. Gadit. C. 2. & seq descripsit. Ex lapide Gruteriano p. CCCLVIII. 4., quem & Suarezius C. 4. inseruit:

M. ANTONIO M. F.
GAL. SYRIACO IIVIR.
MVN. AVG. GAD.
D. D.

ex lapide inquam egregie firmatur, quod Plinius de Gadibus ait. Id vero mireris ad cognomen M. Antonii hujus offendisse Amb. Moralem & Suarezium: hunc *GALLOSVRIACO* formasse, illum *GARISIACO*: cum tamen *GAL.* tribum *Galeriam*, in qua *Antonius Syriacus* censebatur, notet. Wess.

AD PONTEM.] Nunc *la puente de Suaso*, nomine nobilis viri, cui reges Hispani insulam dederant, modo verum Suarezius L. I. A. G. C. 16. tradiderit. Wess.

PORTVM GADITANVM M. P. XIIII.] Portus Gaditani *à Pomponio fit mentio L.* 3. C. 1. Turduli, *inquit*, & Bastuli habitant In proximo sinu portus est, quem Gaditanum, & lucus, quem Oleastrum appellant. Sur.

PORTV GADITANO.] Describitur ab eodem Suarezio L. I. Ant. Gad. C. 9., estque in nostra tempora navium stationibus celeberrimus. *Puerto Real.* Wess.

ASTAM M. P. XVI.] *Manuscripta exemplaria, & vulgati libri, hanc dictionem adspirant. Livius libro xxviii.* Astæ *meminit. Strabo* Astam, *&* Nebrissam *ad* Aestuaria Bætis *conlocat. Mela Pomponius L.* 3. C. 1. Tum castellum Chollar in litore (*ita enim in vetusto legitur exemplari non* Ebora) & procul à litore, Asta colonia: *& forte pro* Chollar Colobona *sit legendum. Plinius lib.* 3. *C.* 1. inter Aestuaria Bætis oppidum Nebrissa cognomine Veneria, & Colobona coloniæ, Asta, quæ Regia dicitur,

VGIA.	M. P. XXVII.
ORIPPO.	M. P. XXIIII.
HISPALI.	M. P. IX.
BASILIPPO.	M. P. XXI.

CA-

Ptolemaeo in Turdetanis ἢ κζ' Ἀσὶς ἔγχυσις Baetis *fluminis, & postea oppidum* Ἀστά. *In Commentario Hispaniensi C.* 36. Astae *fit mentio, & C.* 26. *A Babii. C. Flavii, & A. Trebelii equitum Romanorum* Astensium, *qui argento prope tecti equites, ad Caesarem transfugerunt. De* Aestuariis Astensium, *plura apud Strabonem lib.* 3. *p.* 140. SVR.

ASTA.] Nostri quoque libri adspiratione ornant, non Ravennas L. IV. C. 43. Campus desertus, haud multum a *Xeres*, veteris nominis indicia retinet, ut Rod. Carus L. III. Ant. Hispal. C. 23. fuse ostendit. WESS.

VGIAM M. P. XXVII.] *In Blandiniano, & Longoliano* Vgia M. P. XXVII. *&* in *Neapolitano* M. P. XXVI. *Hieron. Pauli.* Vgie M. P. XXVI. *Ptolemaeo inter* Nebrissam, *&* Astam, Οὔγια. SVR.

VGIA.] Eadem esse videtur ac *Urgia, cognominata castrum Julium* Plinii L. III. C. 1. *Las Cabesas* vulgus ejus ruinas, de quibus Rod. Carus L. III. Ant. Hisp. C. 31., appellat. WESS.

ORIPPONEM M. P. XXIIII.] *In Blandiniano* Orippo M. P. XXIIII: *& Hieron. Pauli ac Longoliani libri. In Neapolitano* Orippo M. P. XXVI. *Exstat apud me nummus vetustissima nota, cujus altera parte effigies humani capitis visitur, sine nomine, ante os uva adposita: & in aversa parte* Apis *bos genibus flexis, quasi adorans, cauda sursum detorta versus crescentis Lunae ortum: & infra* Orippo: *cujus hieroglyphica imaginis ratio apud Plinium libro viii. pluribus explicatur. Ammianus libro xii. C.* 15. Apin Lunae *dedicatum, qui diversis notarum figuris exprimeretur.* SVR.

ORIPPO.] Eundem numum R. Carus L. III. Ant. H. C. 20. expressit. Hoc vero negligendum non est, ab eodem Caro hanc urbem auspicato fuisse Plinio restitutam: namque ubi legebatur L. III. C. 1. *Vergentum, quod Julii genitor, Hippo, Caurasiarum*, id egregia opera refinxit, *Vergentum, quod Julii genius, Orippo, Caura, Siarum:* habet quidem paria Harduinus; laudem tamen abstulisset, si sua R. Caro, quem ob oculos habebat, accepta tulisset. Nostra tempestate *Dos Hermanas*, locum vitibus abundantem, unde uvae, numo inscriptae, liquida caussa est, vocare adsueverunt. WESS.

HISPALI.] Nobilissimam urbem in Clar. Urb. Carm. IX. Ausonius luculente descripsit:

Clara mihi post has memorabere nomen Iberum
Hispalis, aequoreus quam praeter labitur amnis &c.

Notum est, Ill. Scaligerum ad *Emeritam* hos versus retulisse: at obstant magni viri sententiae MSS. resque ipsa: neque enim de Emerita verum erit,

Submittit cui tota suos Hispania fasces:

quod Hispali unice convenit, quam *matrem ac metropolin Hispaniae* Act. S. Lauriani tom. II. B. N. Labbei p. 411. nuncupant: dignior praeterea *Baetis* est, ut *aequorei amnis* titulum ferat, quam *Anas*, ut è Philostrato L. V. A. C. 6. & Silio L. III. 392., cui *celebre Oceano atque alternis aestibus Hispal*, cognoscere licet. Atque horum partim El. Vinetus & Jac. Gothofredus ad Leg. 5. C. Th. de Sponsal. ursit; partim Rod. Carus L. II. A. H. C. 18., qui cetera, quae urbis originem & dignitatem illuminaverunt, accurate L. I. & II. earum Antiquit. exsecutus est. WESS.

BASILIPPONEM M. P. XXI] *In Blandiniano, & Hieron. Pauli, & Longolii libris* Basilippo M. P. XIIII. *Suspicor* Baesipponem *oppidum esse, quod Plinius* Gaditano *conventui attribuit: & Ptolemaeo in* Turdetanis *recensetur* Βαισίππω. SVR.

BASILIPPO.] Suritae suspicio a vero recedit, & ipso locorum situ confutatur: *Baesippo* mari proxima & Gaditani conventus fuit, cum Basilippo Hispalensi, ut Ilipa ejusdem conventus indicio est, fuerit adscripta. Venerat mihi in mentem *Ventisponte oppidum* ex Comment. Bel. Hispan. C. 27. huc pertinere, & ejusdem *Carrucam* ad Carulam, situs ratione ita jubente: postquam vero Rod. Carum L. III. A. H. C. 48. paria arbitrari & *Ventisponte* ex Basilippone

CARVLA.	M. P. XXIIII.
ILIPA.	M. P. XVIII.
OSTIPPO.	M. P. XIIII.
	BAR-

pone ortum esse docere animadverti, haud parum in ea opinione præsidii nactus videor. Vulgo *Cantiliana* dicitur. Wess.

CARVLAM M. P. XXIIII.] *In Blandiniano, & Hieron. Pauli, & Longol. libris* Carula M. P. XXIIII. *In Neapol.* Carula M. P. XXI. Karulæ *oppidi fit mentio in Concilio Eliberritano: cui* Lamponianus de Karula presbyter *subscribit, sed cum in manuscriptis Plinii exemplaribus lib. 3. C. 1. uno consensu legatur* Carbula, *non* Carbulo, *suspicari cœpi forte legendum esse* Carula. Sur.

CARVLA.] Non est Plinii *Carbula*, quippe conventus Cordubensis & longius hinc remota; nedum in *Carulam* abire Carbula debet; vetant numi *CARBVLA* insignes in Thes. Fridericiano C. v. §. 16. & Antiq. Hispal. Rod. Cari L. III. C. 49., in quarum L. I. C. 20. & alii, quibus *CARVLA* inerat, memorantur. *Carrucam* ex Comment. Bel. Hispan. C. 27. huc pertinere monitum ante est. Ecquis vero Fr. Bivarii audaciam sine ulla caussa *Lamponium de Carula*, qui Illiberitano Concil. adfuit, *Caldubae* ad Dextri Chron. An. CCC. p. 323. imponentis ferat? Wess.

ILIPAM M. P. XVIII.] *In Blandiniano, Hieron. Pauli, & Longol. libris* Ilipa M. P. XVIII. *In Neapol.* Hippa M. P. XXIIII. *In locis ad* Ilipam *pertinentibus maximam vim argenti esse Strabo admonet. Plinius lib. 3. C. 1.* Hispalensi *conventui attribuit* Ilipam, *cognomine* Italicam. *Ptolemaee in mediterraneis* Turdulorum, Ἰλίπουλα Μεγάλα, *& in* Turdetanis Ἰλίπουλα, *nam quæ in eisdem* Turdetanis *ab eodem juxta Hispalim* Λαῖπα Μεγάλη *cognominatur, oppidi nomen esse videtur, quod in Commentario Alexandrino C. 57. corruptum legimus:* Interim L. Titius, qui eo tempore Trib. mil. legionis vernaculæ fuerat, nunciat fama legionem XXX. quam Q. Cassius legatus simul ducebat, cum ad oppidum Leptim castra haberet &c. *ut apud oppidum* Læpem *sit legendum. In libris recens excusis* Ilurgim *oppidum adponunt de suo.* Sur.

ILIPA.] *Italicae* cognomine Ilipam fuisse usam magnus Casaubonus ad Strabonem itidem censuit, notatus propterea a Rod. Caro L. III. H. A. C. 11. Harduinus huc ex Inscriptionum Thesauro p. CCCL. 5. ILIENSES ILIPONENSES retulit, quod ut recte fecerit, satis vereor: in numis enim, quos R. Carus habet, incolæ *ILIPENSES* dicuntur; præterea que fieri poterit, ut ILIPONENSES in Astigitano fuerint conventu ob reliqua ejusdem inscriptionis. Ilipa, de cujus vero cognomine alias quæremus, nunc est *Pennaflor*. Ceterum verba Comment. Bel. Alexand. C. 57. examinavit R. Carus L. III. A. H. C. 35. abiitque in eas cogitationes, ut pro *Lepti* scribendam esse *Baetin* censuerit: hoc enim nomine in Bætica urbem fuisse non dubitat; movetur autem Strabonis L. III. p. 141. & Appiani Iber p. 149. auctoritate; in primis tamen Fl. Dextri & M. Maximi, qui *Baetin* urbem non multum ab Hispali locant. Foret utique hæc commodissima conjectura, modo constabiliri posset; nam quæ vir doctissimus advocavit, robur & fidem opinioni conciliare vix poterunt. Quis enim Dextri & Maximi Chronicis, ex nugivendi Hieronymi Romani de Higuerra, impostoris Jesuitæ, ingenio procusis, ut D. Papebrochius tom. VII. Maji p. 393. & Cardinalis de Aguirre tom. II. Concil. Hispan. Dissert. III. ostenderunt, fidem addixerit? nec quicquam Appiani Βαιτίκη, utpote in *Baetulam* ob Livium L. XXVIII. C. 13. commutanda, proderit. Unus Strabo viro erudito favet; cujus tamen verba cum aliis omnibus mendi sint manifesta, metuo ut rem conficere apta sint: vix certe erit, qui urbis *Baetis* præter eum meminerit. Mihi Glandorpii *Ilipam* Commentario illi reddentis sententia verior semper est visa; neque alia est Ptolemaei Λαῖπα. Wess.

OSTIPPONEM M. P. XIIII.] *Plinius lib. 3. C. 1.* Astigitano *conventui* Ostipponem *oppidum liberum attribuit.* Sur.

OSTIPPO.] Harduinus Livii L. XXVIII. C. 22. & Appiani Iber. p. 458. *Astapam* cum Ostippone componit, haud scio an male. Stephanus sane Ἀστάπαιος, quamquam patria in gentis sede enormiter peccans, ex Appiano citat, cui cum & Livius consentiat, aliud oppidum arbi-

BARBA.	M. P. XX.
ANTIQVARIA.	M. P XXIIII.
ANGELLAS.	M. P. XXIII.
IPAGRO	M. P. XX.
VLIA.	M. P. X.
CORDVBA.	M. P. XVIII.

ITER

arbitreris; neque enim ad credendum facile erit, & Astapam & Olipponem eandem urbem videri dictam. WESS.

BARBAM M. P. XX.] *In Concilio Eliberritano* Barbæ *oppidi fit mentio: interfuisse enim legitur* Ianuarius Barbæ *presbyter*. SVR.

BARBA. Vide, ut omnia sibi licere arbitretur Fr Bivarius: quia *Barba* parum placebat, *Januarius* jubetur *Bartesulae* esse presbyter ad Fl. Dextri Chron p. 324; quæ, malum, hæc novandi prurigo! saltem caussam dixisset aliquam. Gonzales ad Illiberit. Synod. p. 320. *Barbam* recte defendit. WESS.

ANTIQVARIAM M. P. XXIIII.] *Hujus oppidi nomen apud Geographos non reperitur, & ex monumentis, qua apud* Antiquariam, *cognomento* verem, *reperiuntur*; Singiliam *cognominatam fuisse, ex fluvii nomine, adparet.* SVR.

ANTIQVARIA] *Anticaria* plures MSS. Plinianum *Singili* sive *SINGILENSIVM MVNICIPIVM*, ut in literatis monumentis est, videri, Hispanorum plerisque placet. Vid. Nonii Hispan C. 26. WESS.

ANGELLAS.] Vel *Angellas*, SIML.

ANGELLAS M. P. XXIII.] *Habent manuscripta exemplaria & excusi libri Hieron. Pauli & Longol.* SVR.

IPAGRVM M. P. XX.] *In manuscriptis, & excusis* Ipagro M. P. XX. *In Concilio Eliberritano* Ipagrensis *Episcopi fit mentio, vel ut in veteribus libris* Epagrensis, *nam editi Concil. libri* Bigarrensis. *Mentio & in legibus Wisigothicis.* SVR.

IPAGRO] Pro *In Pagro*, quod in vulgatis reperies, Caesaraug. *Ipagro* habet SCHOTT.

IPAGRO.] *In Pagro* Parisinus codex, *Ipacgro* Vatican.; alii verius vulgatum amplectuntur. H. Suritae de *Epagrensi episcopo*, qui Illiberit. Concilio subscripsit, sententia non sane spernenda foret, si quæ in aliis Hispaniæ Synodis ejus esset mentio: atqui nulla *Epagrensis*, frequentissima vero *Agabrensis* in illis memoria est: unde ego doctissimi Suritae conjecturam non verebor opinioni Mendozae, cui *Egabrensis* aut *Agabrensis* placuit, postponere. Erat *Egabrum* Bæticæ oppidum, cui nunc *Cabra* nomen est Vid. Ambros. Moralem ad Eulogii Toletani L. III. Memor. Sanctor. C. 14. WESS.

VLIAM M. P. X.] *Manuscripta* Vlia M. P. X. *praferunt. Apud Strabonem lib. III p.* 141 *non recte* Ἰκλία, *pro* Οὐλία *legitur: & Comment, Alexandrino C.* 61. Celerique itinere Vllam contendit. *& paulo post*, Namque Vlla in edito monte posita est. Et quam proxime potest Vllam, castra castris confert, *& Hispaniensi item Commentario C.* 4. Vllam *pro* Vliam. *Vulgati Plinii libri, contra vetustiorum exemplarium fidem* Vliam *praferunt: cum ejus nominis in aliis, qua consulimus, nulla vestigia reperiantur. Ptolemaeo in mediterraneis* Turdulorum Οὐλία. *Apud Dionem iisdem*, Vlla *pro* Vlia, *libro xliii. p.* 259. *legitur. Visuntur in oppido* Monte maiore *elegantissima veterum lapidum monumenta, qua fatis indicant, eo loco* Vliæ *ruinas contineri. Extat apud me vetustissima nota nummus, in quo turpissima viri effigies cusa est, supra Luna crescentis astrum, & ante ei spica sine inscriptione, ex aversa vero parte olearum ramusculi expressi sunt, cum hac inscriptione* Vlia. SVR.

VLIA] Numum, quo de H. Surita, Ant. Augustinus Dialog VIII. expressit. SPLENDIDISSIMVS ORDO REIP. VLIENSIVM in lapide, quem è Tarraconensis episcopi schedis Gruterus p. CCLXXI dedit, legitur. WESS.

ITER AB HISPALI.] Hoc iter in MSS. non habetur. SIML.

ABVCCVLA.] Vel *Obucula*, ut Plinius nominat. SIML.

OBVCVLAM M. P. XLII.] *In Blandiniano* Abuccula M. P. XLII. *& in Neapolitano* Abuceculo M. P. XLIII. *Hieron. Pauli* Abiculæ M. P. XLIII. *& in Longoliano* Abuccula M. P. XLII. *&* XLIII. *corrigitur. Plinii exemplaria in hoc nomine depravata videntur. Ptolemaeo* Ὀβούκλα.

Apud

ITER AB HISPALI CORDUBAM.	M. P. XCIII. Sic.
OBUCULA.	M. P. XLII.
ASTIGI.	M. P. XVI.
AD ARAS.	M. P. XVI.
CORDUBA.	M. P. XXIIII.
AB HISPALI ITALICAM.	M. P. VI.

ITER

Apud auctorem Commentarii Alexandrini C. 57. Obuculæ *fit mentio.* SUR.

OBUCULA.] Ita Vaticanus; ceteri, quos inter Caesaraugustanus, ut Schottus monuit, *Abuccula*, aut, uti Cusani membranæ, *Abaicula M. P. XLIII.* Plinio L. III. C. 1. *Obulcula*, unde proxime recessit Appiani Iber. p. 496. Ὀβόλκολα: tamen in Parisiensi An. CIↃIↃXI. Pliniana editione *Obucula*. Nunc, Rod. Caro L. I. Ant Hispal. C. 19 teste, *El Castillo de la Monclova* vocant. Quod vero Lud. Nonius Hispan. suæ C. 20. Jos. Simlerum taxat ob *Obuculam* Plinii huc advocatam, id pessime illi cessit, coarguendo ob *Obuculam* & *Obulconem*, diversissimas urbes, inter sese confusas. WESS.

ASTIGI.] Mela Pomponius *inter clarissimas Bætica urbes* numerat; *Augustam Firmam* appellatam Plinius L. III. C. 1. addit; neque aliter vetera monumenta, de quibus Nonius Hispan. C. 18. *Ecyam* nostro tempore dici Hispani scriptores consentiunt. WESS.

AD ARAS M. P. XV.] *Habent Blandinianum, & Longolianum exemplar: sed in hoc* XII *corrigitur. Neap & Hieron. Pauli libri* M. P. XII. *vide infra in voce* Celti *pagina* CCCCXIV. SUR.

AD ARAS.] H. Surita inferius in Plinio L. III. C. 1. *Arae* legit, & has intelligit, nec satis tamen, ut ego putem, cogitate: neque enim *Aræ* hæ in Hispalensi conventu, quem Plinius eo loci describit, fuerunt, ponuntur inter Astigitanam coloniam & Cordubam, adscriptæque adeo alterutri, Astigitano aut Cordubensi, conventui fuerunt, quod bene Rod. Carus L. III. Ant. Hispal. C. 5. animadvertit, præterea Pliniani MSS. *Aruam* inibi offerunt, non ignoratam vetustis marmoribus, cujuscemodi Gruterianum illud p. CCCCLXXVI., ORDINEM MUNICIPII FLAVII ARVENSIS sistens. Nostra hæc mansio ab *aris*, ad quas erat adposita, nomen duxit. WESS.

CORDUBAM M. P. XXIIII.] *Habent Blandinianum, & Longolianum. In Neapolitano & libris Hieron. Pauli deest hæc mansio.* SUR.

AB HISPALI ITALICAM M. P. VI.] *Habet Blandinianum exemplar. In Neapolitano & libris Hieron. Pauli* M. P. XI. *& in Longoliano* M. P. XVI. *&* XI. *corrigitur. In vetusto exemplari historia* Lucæ, Tydensis Episcopi, *in limitatione, quæ circumfertur, diœcesium Hispaniarum provinciarum hæc leguntur:* Inveni in Chronicis, quod Italica est Hispalis antiqua, unde populata fuit hæc Hispalis, quæ nunc est. *Jam vero, uti ridicula res esset, adferere* Hispalim, *ex ruinis* Italicensibus *conditam; ita certo affirmare possum eum pagum, qui vetus Hispalis cognominatur, italicam esse, Imperatorum* Trajani *&* Hadriani *patriam: quæ in limitatione agrorum à Ferdinando rege, qui eam à Mauris expugnavit, facta, nomen* Talcæ *retinet. Pe. Crinitus* Silium Italicum *ab* Italica *urbe, unde cognomen reportaverit, genus deduxisse temere credidit: nam* Italicensis *cognominari debuisset: quod ab auctore Commentarii Alexandrini C.* 52. *docemur. ibi.* T. Vasius, & L. Mergilio simili confidentia Plancum municipem suum adjuvant: erant enim omnes Italicenses. *Apud Gellium L.* 16. *C.* 13. *D. Hadrianus in oratione, quam de* Italicensibus, *unde ipse ortus fuit, in senatu habuit, peritissime disseruit: mirarique se ostendit, quod & ipsi* Italicenses, *& quædam item alia municipia antiqua, in quibus* Uticenses *numerat, cum suis moribus legibusque uti possent, in jus coloniarum mutari gestiverint. Qui Commentario II. C* 20. *belli civilis ex eo*, Cum itinere converso sese in Italiam venturum promisisset, Italicam *reposuerunt, recte conjectura usi sunt; sed video postea in libris nuper excusis* Ilipam Italicam *correctum, satis audacter ex Plinii verbis, L.* 3. *C* 1., Menoba, Ilipa, cognomine Italica. SUR.

ITALICAM.] Situm bene finivit H. Surita: occupat enim ejus sedem *Sevilla la Vieja*, qua de R. Carus L. III A. H C. 12, ubi & ægre fert, Silium Italicum, virum consularem, urbi a doctissimo Surita eripi, acriterque pugnat C.

ITER AB HISPALI EMERITAM. M. P. CLXII. Sic.
CARMONE. M. P. XXII.
OBVCULA. M. P. XX.
ASTIGI. M. P. XV.
CELTI. M. P. XXVII.

17., ne inulto id fiat: nec tamen L. RVFIVS PRIMVS ITALICVS & VALERIA ITALICA, quos è vetustis monumentis eruit, ab *Italica* recte *Italicos* formari probant; neque enim constat, utrumque aut alterum utrum ex Italica fuisse: majus robur verbis Spartiani inest in Hadrian. C. 12., quæ, quod ad hanc disputationem post elegantem Ch. Cellarii dissertationem descendere animus non sit, nihil nos morabuntur. Id prætereundum non est, exulare hoc iter ex Simleri editione; Lugdunensem quidem habere, sed sine M. P., quæ tamen in Cusani membranaceo codice XI. sunt; in Vaticano vero & margine Fabriciani exemplaris VI. M. WESS.

AB HISPALI EMERITAM M. P. CXLII.] *In quam lectionem manuscripta exemplaria, & vulgati libri consentiunt: cum clxv. forte legendum esset: quam summam numeri mansionem conficiunt: acciditque plerumque ut ex nota* V. II. *fiat, & ex* II. V. SUR.

AB HISPALI.] M. P. CLXV. præfert Lugdunensis editus; Vaticanus CLXI., quibus una millia addit Fabriciani libri margo: caussa hujus est dissensus ex numeris, qui singulis adduntur mansionibus, in quibus veteres libri non concordant. WESS.

CARMONEM M. P. XXII.] *Caesar Comm. II. belli civilis C.* 19. Carmonenses longe firmissimam totius provinciæ civitatem *adpellat*; *Auctor Commentarii Alexandrini C.* 57. Ibi eum diem, ut quid ageretur perspiceret moratus, Carmonem contendit. *Libet ejusdem auctoris depravatum locum corrigere. Ita enim legendum apud eum est C.* 64 Lepidus eodem tempore, Marcellusque Cordubam cum suis; Cassius proficiscitur Carmonem. Sub idem tempus, Trebonius procos. ad provinciam detinendam venit. *Interversa enim verba sunt. Nam cum legeretur, uti supra, eodem commentario* Carbonem *pro* Carmonem, *& statim provinciae mentio fieret*, Narbonem *reposuerunt: De ulteriore enim Hispania provincia agitur: non de* Gallia *provincia. Paulo enim post ita subdit*; ne se Trebonio, & Lepido, & Marcello committeret, *& in commentario Hispaniensi C.* 7. *Trebonii procos. fit mentio*, Duæ, *inquit*, fuerunt vernaculæ, quæ à Trebonio transfugerant. Carmo, *ut ex superioribus adparet*, *Cassii partes prosequebatur. Apud Ptolemaeum in* Turdetanis, *in vulgatis libris duplici errore*, Χαρμονία *legitur, pro* Κάρμων. *Est apud me vetustissima nota nummus, qui altera parte viri effigiem praefert, pessime calatam, & in aversa inter duas spicas* Carmo: *quod fertilissimum ejus oppidi agrum denotat.* SUR.

CARMONE.] Numum expictum dedit Ant. Augustinus Dialog. VIII.; cetera, quæ Surita congessit, mirum in modum illis consentiunt, quæ Amb. Morales Eulogii Toletani L. II. Memorial. Sanctor. C. 6 adscripsit. Carmonem Appian. Iber. p. 449. Καρμώνην & p. 453. Καρμῶνα appellat. Vide Rod. Carum L. III. Ant. Hisp. C. 41. WESS.

CELTI M. P. XXVII.] *In Plinii manuscripto exemplari Toletano lib.* 3. *C.* 1. oppida Hispalensis conventus Celtiarana, Caniama acua Ilipa cognomine illa Italica. *alterum ex Caesaraugustanis exemplaribus vetustis.* Oppida Hispalensis conventus Celtiaria exatini Vacamaria Acira Ilipa cognomine Ilpa Italica. *In altero vero pervetusto*, Oppida Hispalensis conventus Celtiaria Vacaniana æria Ilipa cognomine Ilpa Italica, *& in alio manuscripto*, Celtiara exatini vaccamaria æria Illipa cognomine Ilpa Italica. *Ex horum exemplarium collatione suspicor legendum esse* Celti, Aræ: *ut hoc Antonini oppidum sit, & ea mansio, quae supra* ad Aras *ab eodem Antonino vocatur. Praeterea illud conjici videtur*, Ilipam *non fuisse cognomento* Italicam, *sed* Ilpam, *aut aliud quippiam simile, &* Italicam *diversum esse oppidum ab* Ilipa. SUR.

CELTI.] Plinii verba erudito & bene magno commentario R. Carus L. III. A. H. ornavit, emendata hoc modo: *Oppida Hispalensis conventus, Celsica, Axati, Arua, Canama, Arucci, Menoba, Aria, Ilipa cognomine magna, Italica.*

REGIANA. M. P. XLIIII.
EMERITA. M. P. XXVII.
ITER A CORDVBA EMERITAM. M. P. CXLIIII. Sic.
MELLARIA. M. P. LII.
AR-

lica. Vid. Cap. 2. usque ad 20. Harduino aliter visum; refingit enim: *Celti, Arua, Canama, Evia, Ilipa cognomine Ilia, Italica.* Quas doctissimorum virorum conjecturas si inter sese comparaveris adhibuerisque MSS. differentias, videbis nimium fuisse Rod. Carum, in alteram partem peccasse Harduinum. Facile *Celti, Arua, Axati, Canama, Evia* è vestigiis codicum Suritae & Harduini eruuntur: certe *Axati* sive *MVNICIPIVM FLAVIVM AXATITANVM*, ut in Thes. p. CCCCXXXII. 7. est, exulare hinc non potest: infererem praeterea *Ariam* ante *Eviam*, si certa atque explorata esset numi, ARIAM praeferentis, de quo deinceps, scriptura. Quae restant Pliniana, *Ilipam cognomine Ilpam* fuisse ostendunt, non *Iliam*; nam *ILIPONENSES ILIENSES*, quos Harduinus ad *Iliam* firmandam advocaverat, aliorsum pertinere diximus. Ceterum prius quam hinc abeo, observari oportet, Ravennatem L. IV. C. 44. *Celtum* appellare, & in margine Fabriciani exemplaris *Celsi M. P. XXVII.* esse, cum alii M. P. XXXVII. tueantur. WESS.

REGIANAM M. P. XLIIII.] *In libris Hieronymi Pauli* Reginae M. P. XXIIII. *& in reliquis* Regiana M. P. XLIIII. *In Plinii vetustis exemplaribus L. 3. C. 1.*, Gaditani conventus civium Romanorum Regina, Latinorum Regia. *Ptolemaeo in* Turdetanis Ῥηγῖνα. SVR.

REGIANA.] Ita veteres libri; Ravennas *Regina*, & verius: pertinet huc Ptolemaei Ῥήγινα, non Plinii, quippe conventus Gaditani. Habet R. Carus L. III. A. H. C. 71. lapidem in urbe *Ellerena* repertum:

D. M. S.
L. RVFIVS. PRIMVS. ITALICVS
D. REGINENSIS AN. XXXX.

& alium, cui *RESP. REGINENSIVM* inscripta est: uterque ad hanc *Reginam*, quae *Ville de Reyna*, non multum ab urbe, ubi lapides effossi, nunc dicitur, teste R. Caro, referri debet. WESS.

EMERITAM M. P. XXVII.] *Dion. libro liii. p. 589. perhibet, Augustum, bello Cantabrico confecto, emeritos milites exauctoravisse, & urbem in* Lusitania *condere jussisse, quae* Augusta Emerita *cognominaretur.* Hygenus *Augusti libertus, quem & Hyginum vocant, auctor est p. 154. de limit. constit. D. Augustum in* Beturiae Emerita *jugera quadringena dedisse. Extant complures nummi cum ejus urbis nomine, in quibus vetustissima notae effigies Augusti cum corona radiata visitur, & hac inscriptione,* DIVVS AVGVSTVS PATER, *& aversa parte, supra urbis portam, cui gemina sunt turres addita, in porta lateribus* AVGVSTA EMERITA. SVR.

EMERITA.] M. P. XXIIII. Lugdunensis editus, nec plura scriptus Vaticanus: XXVII. M. P. adscripta Fabricii sunt libro. Emeritam *Lusitanorum caput oppidorum* Prudentius dicit: COL. EMERITENSIS in Thes. p. XIII. 16. & numis. Vid. Nonii Hisp. C. 31. WESS.

ITER A CORDVBA.] Hoc quoque iter in MSS. & Aldino codice non habetur. SIML.

ITER.] *Iter a Corduba Emeritam M. P. CXLIIII. Sic. Mellaria M. P. LII. Artigi M. P. XXXVI., Metellinum M. P. XXXII. Emeritam M. P. XXIII. ITER ab Olisipone Emeritam.* Magnus hiatus in editis plerisque, ut fit, dum eadem nomina iterantur. Nos ex fide MS. Caesaraug. adscripsimus. SCHOT.

MELLARIA M. P. LII.] *Plinius L. 3. C. 4.* Altera, *inquit*, Beturia, quam dicimus Turdulorum, & conventus Cordubensis habet oppida non non ignobilia Arsam, Mellariam. SVR.

MELLARIA.] Nomen a *melle* duxit, plane ut Cordubae vicinus mons *Pinna mellaria.* Eulogius Toletanus L. III. Memor. Sanct. C. 11. *In eo loco, qui ex eo, quia antiquitus congestos in illa celsiore rupe apum industria favos majores nostri viderunt, Pinna mellaria vocatus est.* Huc referunt ORDINEM MELLARIENSEM ex Thes. p. CCCXXI. 10. monumento, prope Cordubam invento: hodie *Fuente de la Ovejuna.* WESS.

AR-

ARTIGI.	M. P. XXXVI.
METELLINVM.	M. P. XXXII.
EMERITA.	M. P. XXIIII.
ITER AB OLISIPONE EMERITAM.	M. P. CXLI. Sic.
EQVABONA.	M. P. XII.
	CA-

ARTIGI M. P. XXXVI.] *In Blandiniano* Artigi M. P. XXXIII *& in Neapolitano* Artigi M. P. XXXVI. *In libris Hieronymi Pauli desunt hujus itineris mansiones. In Longoliano* Artigi M. P. XXXIII., *&* XXXVI. *corrigitur: sed cum numero* M. P. XXXVI. *recte summa conficiatur, eam lectionem prætulimus. Ptolemaeo mediterraneis* Turdulorum Ἄρτιγις, *nec dubitarem in Plinio legere in* Celticis Beturiæ, *pro* Lastigi, Artigi, *Ptolemaei & Antonini fretus auctoritate.* SVR.

ARTIGI.] Abiit in easdem, quas Surita, cogitationes II. Vossius ad Melae L. II. C. 6., & *Lastigi* Plinii in *Artigi* sive *Astigi*, idem enim esse vult, commutat. Neutrum esse audiendum numus, quem R. Carus L. III. A. H. C. 61. dedit, LASTIGI præferens, ostendit. Fuit in Caesaraug. *Astigi*, ut Schottus in præcedentibus monuit; nostri & Ravennas L. IV. C 44. intercedunt. WESS.

METELLINVM M. P. XXXII.] *Manuscripta* Metellinum M. P. XXXII *& in Longol.* Metellinum M. P. XXXII. *&* XXXIII. *corrigitur. Plinius L. 4. C. 22* coloniæ, Augusta Emerita, Anæ fluvio adposita, Metallinensis, Pacensis, Norbensis: *ita enim in manuscriptis, & vulgatis legitur, ut in alterutro sit mendum.* SVR.

METELLINVM.] Ita excerpta MSS.; Ravennas *Metelion* L. IV. C. 44 Si urbi a Metello venerit cognomen, in Plinio peccatum erit. *Medelin* ad Anam. WESS.

ITER AB OLISIPPONE EMERITAM M. P. CLXI.] *Blandinianum exemplar*, ab Olisyppone Emeritam M. P. CLXI. *Neapolitanum* ab Olisippone Emeritam M. P. CLXXVII. *In Longoliano* M. P. CLXI. *&* CLXXVII. *corrigitur. In M. Varronis vetusto exemplari libro II. C. 1. rerum rusticarum, Bessarionis Cardinalis Niceni*, In fœtura res incredibilis est in Hispania, sed est vera, quod in Lusitania ad Oceanum ea regione, ubi est oppidum Olisipo, monte Tagro, quædam è vento certo tempore concipiunt equæ. *In altero ejusdem auctoris exemplari* ubi est oppidum Olisippo, ... monte Tagro *legitur. At apud Columellam libro vii. C. 27.* Cum sit, *inquit*, notissimum etiam in Sacro monte Hispaniæ, qui procurrit in occidentem juxta Oceanum, frequenter equas, sine coitu ventum pertulisse, fœtumque educasse. *Mirum tamen est* Olisiponis *a Columella, Hispano auctore, mentionem factam non esse, cujus Varro meminerit, & advertendum, an apud Varronem legendum sit* monte Sacro *pro* Tagro, *cujus montis nullam reperimus mentionem, & Columella satis indicat*, Sacrum promotorium *intelligi, cum eum montem procurrere in occidentem juxta Oceanum perhibet: cui adstipulari videtur Plinius L. 4. C. 32.* Ab Ana, *inquit*, ad Sacrum Lusitani: oppida memorabilia à Tago in ora Olisipo, equarum è Favonio vento conceptu nobile. *Et alio loco L. 8. C. 42.* Constat in Lusitania, circa Olisiponem oppidum, & Tagum amnem equas Favonio flante obversas animalem concipere spiritum, idque partum fieri, & gigni pernicissimum. *In Toletano, & duobus aliis vetustis Plinii exemplaribus:* Oppida memorabilia à Tago in ora Olisippo, equarum è Favonio vento conceptu nobile. *In alio aeque vetusto*, Olisipo legitur, *quemadmodum vetusta exemplaria scribi oportere testantur, & ab* Andrea Resendio, *insignis litteratura viro, & egregio vetustatis assertore, ac vindice est restitutum Comm. in Vincentii vitam carm. à se conscriptam. Vicina Tago flumini opulentissima cæteris oppida esse Strabo libro iii. p. 153. auctor est: & Augusti ætate, ut* Lusitanorum *pars maxima* Gallaici *vocitarentur, effectum esse Ptolemaeo perperam duabus dictionibus* Ὀλι❀ Ἰππων. SVR.

OLISIPPONE.] Vatican. *Olishippone*, Cusani schedæ *Olissippone*, Lugdun. editus *Olis in pone*. ΟΛΙΟΣΕΙΠΩΝ Palat. & Coislin. Ptolemaei codices. Capellæ L. VI. p. 202. in pluribus MSS. *Olisipone illic oppidum ab Ulysse conditum ferunt:* Isidoro in scripto Groningano L. XV. C. 1. *Olispara ab Ulysse condita est*, pro *Olisipona*; quod vero mirere, in Libel. precum Marcellini & Faustini p. 142. Ed. Sirmon. *Potamius Odyssipona*

CATOBRIGA.	M. P. XII.
CICILIANA.	M. P. VIII.
MALCECA.	M. P. XVI.
SALACIA.	M. P. XII.

EBO-

sipenae civitatis episcopus fuisse traditur. Ceterum prona & in aperto via viris eruditis ad Varronem è Columella emendandum fuit. At quis est, qui *Sacrum* montem Olisipponi junxerit? Fuit utique eo nomine Lusitaniae promontorium, sed multis M. P. hinc diversum; quod recte A. Resendius L. I. Ant. Lusit. p. 56. ursit, neque oblitus est Salmasius, ut *Artabrum* montem Varroni inculcare posset in Solin. p. 196. Verum Artabri dictumque ab illis promontorium non sine errore hic ponuntur. Sive ergo *Sacro* sive *Artabro* monte legas, non erit a peccato liber doctissimus togatorum; nisi si dicas, nunquam eum arcte Olisipponi montem junxisse, sed in eadem Lusitania & montem, miro equarum conceptu nobilem, & Olisipponem esse condocuisse. Quare cum in Scaligeri & Suritae conjectura minor sit mutatio, & de promontorio *Sacro* gemina Varronianis Columella docuerit, horum opinioni accessero. Id monendum restat, A. Resendium M. P. CCIII., Vasconcellum vero, qui illius Antiq. Lusitan. scholiis auxit, M. P. CCXII. adponere. Vide L. II. A. L. p. 176. & 248. WESS.

EQVABONAM M. P. XII.] *Blandinianum exemplar* Equabona, *In Neapolitano* Aqua bona M. P. XVI. *Longolianum* Equa bona; *&* XVI. *corrigitur.* SUR.

EQVABONA.] *Equa bona M. P. XVI.* Cusani MS. *Couna* nunc dici Varrerius auctor est. WESS.

CATOBRIGAM M. P. XII.] *In Blandiniano, Neapolitano, & Longoliano* Catobrica M. P. XII. *cujus oppidi mentionem nullam reperi. Ptolemaeo in* Vettoonibus Κοτταιόβριγα. SUR.

CATOBRIGA.] Pertinet huc Ptolemaei Καιόβριξ in Turdetanis, pro quo Καιτόβριξ minus bene in Marciani Periplo. Referunt & huc FAVSTVM CORNELIANVM VETERANVM ORIVNDVM CAEBRIXEN. MVNIC. ex Ligoriano lapide apud Gudium p. CLXXVIII. 7.; qui tamen cum *Caebrixensi municipio* haud bene hoc loco quadrabit; nisi forte velis, Ptolemaeo & Itinerario ex illo monumento auxilium ferri oportere, quod ego necesse esse ut credam, nondum adducor. Verius A. Resendius L. IV. Ant. Lusitan. p. 210. *Catobrigam* in *Cetobrigam* mutat, & a *Setubal* non multum removet: firmat enim viri docti conjecturam Ravennas L. IV. C. 43., *Cetobriccam* appellans. WESS.

CICILIANA.] Vel *Caeciliana*, vel *Ciliana.* SIML.

CAECILIANA M. P. VIII.] *In Blandiniano* Ciciliana M. P. VIII. *& in Longoliano, &* Ciliana *corrigit. Neapolitanum* Ciliana M. P. VIII. *Plinius L. 4. C. 22.*, Norbae Caesareae contributa esse Castra Julia, & Castra Caecilia *commemorat: & Ptolemaeo post* Norbam Caesaream Ἀυαυλαῖα & Καικιλία, Μίκαιον: *qua de re nihil constituere ausim.* SUR.

CICILIANA.] Nostri libri *Ciciliana*; tamen Cusani schedae *Ciliana*, unde proxime abest Ravennatis *Celiana*: quae veterum codicum discordia facit, ut citra dubium non sit eorum opinatio, qui *castra* Caecilium Metellum hic metatum fuisse suspicabantur. Resendius M. P. XII. adjungit. WESS.

MALCECAM M. P. XVI.] *In Blandiniano* Malceca M. P. XVI. *& in Neapolitano* Malececa M. P. XXVI. *In Longoliano* Malceca M. P. XVI. *&* Malececca M. P. XXVI. *corrigitur.* SUR.

MALCECA.] Cusani scriptus *Malcetea* M. P. XXVI., quem numerum ceteri non improbant. Ravennati videtur esse *Malbiflo* L. IV. C. 34. Vasconcellus M. P. VIII. tantum addit. WESS.

SALACIAM M. P. XII.] *Pomponio* in Sacro promuntorio Lacobriga, & in Magno Ebora; *& statim subdit:* sinus interfunt, & est in proximo Salacia, in altero Olisipo, & Tagi ostium. *Plinius L. 4. C. 22. post* Olisiponem *à Tago* Salaciam *recenset, cognominatam* urbem Imperatoriam. *Ptolemaeo ab occasu juxta Oceanum in* Turdetanis Lusitaniae *provincia* Σαλακία: *ut forte nomen urbi inditum sit à* Salacia, *quam gentes Oceani sororem, & terra filiam esse confinxerunt.* SUR.

SALACIA.] *MVNICIPI SALACIENS.* est in Thes. p. XIII. 16., in L. Holsteinii vero Not. in Ortel. EX PROVINCIA LVSITA-

 NIA

EBORA.	M. P. XLIIII.
AD ADRVM FLVMEN.	M. P. VIIII.
DIPONE.	M. P. XII.
EVANDRIANA.	M. P. XVII.
EMERITA.	M. P. IX.
ITER A SALACIA OSSONOBA.	M. P. XVI.
ITER AB OLISIPONE EMERITAM.	M. P. CXLV. Sic.
ARITIO PRAETORIO.	M. P. XXXVIII.

ABEL-

NIA SALACENSIS, non sine librarii peccato, ut opinor. Hodie *Alcacer de Sal*, si Lusitani non fallunt. WESS.

EBORAM M. P. XLIIII.] *Plinius L.* 4. *C.* 22. *inter oppida veteris* Latii Eboram *memorat, quod item* liberalitas Julia *cognominaretur: & Ptolemaeo in regione, qua proprie* Lusitania *dicebatur*, Ἔβορα. *Vetusti tamen lapides exstant, qui* Eboram *praeferunt, inter quos ex Andrea Resendii monumentis ille satis cognitus, xii. ab urbe lapide, via* Salaciensi, *qua statim ab Antonino proponitur, cum hac inscriptione,*

IMP. CAES.
MAXI
MIANO
PIO FELI
CI AVG. EBO
RA. M. P.
XII.

SVR.

AD ADRVM.] *Atrum flumen* Vaticanus. A. Resendius, quod hoc cognomine Lusitaniae ora flumen nullum habeat, *Ad Anam flumen M. P. LX.* legit: quae mihi suspicio periculi plena videtur, praesertim cum hoc tractu flumina, in Anam influentia, non deficiant: obstant praeterea universi libri. Viderint itaque Lusitani, quo nomine nunc sit. WESS.

DIPONE.] In Parisiensi exemplari ponitur inter *Adrum* & *Evandrianam*, sed in MS. & Aldino codice omittitur. SIML.

DIPONEM M. P. XII.] *In Blandiniano* Dipone M. P. XII. *In Neapolitano, & Longol.* Dippone M. P. XII. *A Plinio L.* 4. *C.* 22. *recensetur municipium civium Romanorum* felicitas Julia *cognominatum, alterum nempe ab eo, quod in ora descriptum ab eo est: & mihi verisimile fit, id oppidum hac mansione designari, ut mendum in alterutro horum auctorum sit.* SVR.

DIPONE.] Sic Vatican.; deficit in Parisino & eo, quem Fabriciani libri possessor olim versavit. *Bippone* ex aberrantis librarii calamo est in Ravennate L. IV. C. 44. Plinii locus, quem Surita tetigit, nihil cum hac mansione commune habet: ejus enim *Felicitas Julia* est Olisippo; & ne censeas, aliud hic municipium aliamque adeo *Felicitatem Juliam* fuisse, Plinius disertissimis verbis *municipium unum civium Romanorum* Lusitaniam vidisse profitetur. WESS.

EVANDRIANAM M. P. XVII.] *Ptolemaeo in regione populorum, qui* Lusitani *cognominantur*, Ἀυγοῦστα Ἠμέριτα. Ἐυανδρία. SVR.

EVANDRIANA.] Ravennas L. IV. C. 44. *Augusta Merita, cujus proxima est civitas, qua dicitur Evandria:* unde colligas, *Evandrianam* esse appellatam, quod non multum ab ea urbe abesset. WESS.

ITER A SALACIA.] Numeri flagitiosissime hic vitiati sunt: interest enim inter has urbes supra CXVI. M. P. spatium, ut A. Resendius L. III. Ant. Lusit. p. 182. monuit. WESS.

OSSOBONA.] In MS. *Bona. Ossobona* Plinius; Ptolem. *Ossonaba*; nunc *Silvas.* SIML.

OSSOBONAM M. P. XVI.] *In Blandiniano* Ossobona M. P. XVI. *In Neapolitano à* Salacia Bona M. P. XVI. *In Longoliano* Ossobona. *In Plinii manuscriptis exemplaribus, & vulgatis libris L.* 4. *C.* 22., Oppida Ossonoba, Balsa, Myrtilis: *& Ptolemaeo itidem adjunguntur* Βάλσα, Ὀσσόνοβα, *post* Anae *fluminis ostia, in regione* Turdetanorum. SVR.

OSSOBONA.] Ita MSS., quibus utimur, excerpta: hodie *Estombar* seu *Stombar*. In veteri divisione provinc. Hispan., quam ad Lucense Concilium Garf. de Loaisa vulgavit, *Exonoba* & *Oxonoba* dicitur, Rasi vero Mauro *Exubana*, unde, quod in vulgi usu est, paullatim detortum est. Vide R. Carum L. III. A. H. C. 75. WESS.

ARI-

ABELTERIO. M. P. XXVIII.
MATVSARO. M. P. XXIIII.
AD SEPTEM ARAS. M. P. VIII.
BVDVA. M. P. XII.
PLAGIARIA. M. P. XII.
EMERITA. M. P. XXX.
ITEM ALIO ITINERE AB OLISIPONE EMERITAM. M. P. CCXX. Sic.
JERABRICA. M. P. XXX.
SCA-

ARITIVM PRAETORIVM M. P. XXVIII] *Ptolemaeo in regione eorum populorum, qui Lusitani proprie cognominabantur*, Ἀρίτιον. SVR.

ARITIO PRAETORIO.] Ravennas *Aretio pratorion*: indicari *pratorium*, quod proxime *Aritium* erat, opinor. WESS.

ABELTERIO.] Vel *Ab Elteri* vel *Abelitrium*. SIML.

ABELTERIM M. P. XXVIII.] *In Blandiniano* Abelteri M. P. XXVIII. *&* *Neapolitano* Abelterio M. P. XXVIII. *In Longoliano* Abelteri M. P. XXVIII. *&* Abelitrio *corrigitur: cujus mansionis, & reliquarum hujus itineris ad* Emeritam, *nullam reperio mentionem*. SVR.

ABELTERIO.] Sic Vaticanae & Cusani membranæ, quibus Ravennatis *Abelterion* pæne consentit: *Abelteri* juncta separataque voce scriptorum alii. Jac. Vasconcellus scholiis in L. III. Ant. Lusitan. Resendii p. 249. *Elteri* legit & *Matusaro* postponit, nulla, nisi quod animo ita placuerit, prolata caussa. *Alter* hodie dici Jac. Delgada Ortelium docuit. WESS.

MATVSARO.] Vel *Metrisarum*. SIML.

MATVSARONEM M. P. XXIIII.] *In manuscriptis & Longoliano*, Matusaro M. P. XXIIII. *sed in hoc* Manisaro *corrigitur*. SVR.

MATVSARO.] Schottus ex Caesaraug. MS. *Matusam* produxit, Ortelius *Manisarum* ex alio. *Matussaria* Ravennati. WESS.

BVDVA.] Ptolemaeo *Burdua*. SIML.

BVDVA.] Nominis mansionisque vestigia A. Resendius in fano Virginis matris, ad *Botuam* nuncupato, M. P. XII. ab oppido *Campi majoris* invenit. *Burdua* Ptolemaei non alia videtur ac *MVN. BVRDOVA*, cujus è Tiberii numo in Thes. suo meminit Hub. Goltzius. WESS.

PLAGIARIA.] Vel *Plagia*. SIML.

PLAGIARIAM M. P. XII.] *In Blandiniano* Plagiari M. P. XII., *& sequenti itinere* Plagiaria. *In Neapolitano* Plagiam M. P. VIIII. *& sequenti itinere itidem præfertur* Plagiaria. *Longolianum* Plagiari M. P. XII. *&* VIIII. *corrigitur: & in eodem mox* Plagiaria *legitur*. SVR.

PLAGIARIA.] *Plagia* liber Cusani cum M. P. IX.; tamen vulgatum alii malunt, nec multum disconvenit *Plagearia* Ravennatis: ruinas hujus inter Emeritam & Olisipponem ex literis Jac. Delgada durare monuit Ortelius. WESS.

AB OLISIPPONE.] Pro *Olisippone*, quod quidam ediderunt, Caesaraug. codex diserte *OLISSIPONE*, quot fere literis scribendum è marmoribus & antiquis monumentis contendit L. A. Resendius Eborensis Lusitanus, homo eruditissimus, libris Antiq. Lusitan. & Notis ad Vincentium Martyrem, a se versibus conscriptum. SCHOTT.

GERABRICA.] Vel *Jerabrica*. Ptolemaeo *Arabriga*. SIML.

HIERABRIGAM M. P. XXX.] *In Blandiniano, Neapolitano & Longoliano* Gerabrica M. P. XXX. *& sequenti itinere* Jerabrica *eadem praferunt: Hieron. Pauli libri* Lerabrica. *Arbitror hoc oppidum designari à Plinio L. 4. C. 22. corrupta voce*, Axabritensium, *& legendum* Hierabrigensium: *atque idem esse, quod Ptolemaeo* Scalabi *adjungitur, quemadmodum hoc ipso Itinerario, &* Ἀράβριγα *vocatur. Vetusta Plinii exemplaria* Taxabricenses *praferunt*. SVR.

JERABRICA.] Plures manu exaratorum *Gerabrica*, Ravennas *Perbrica*. *Jerabrica* Vatican., *Jerobrica* Caesaraug., ut Schottus monuit: quod sequimur, infra quoque in MSS. inest. Ceterum in Plinio *Arabricenses* ex Ptolemaeo & Gruteri inscriptionum Thes. p. CLXII. 3. bene recepti sunt. Equidem & hic in *Arabricam* pronior essem, præsertim cum *Jerabri*-

 cae

SCALABIN.	M. P. XXXII.
TVBVCCI.	M. P. XXXII.
FRAXINVM.	M. P. XXXII.
MVNDOBRIGA.	M. P. XXX.
AD SEPTEM ARAS.	M. P. XIIII.
PLAGIARIA.	M. P. XX.
EMERITA.	M. P. XXX.

ITER AB OLISIPONE BRACARAM AVGVSTAM. M. P. CCXLIIII. Sic.

JE-

cas aut *Hierabricas* in obſcuro memoria ſit, ſi per MSS. liceret. Nunc *Alanqueram*, quam ex *Alan Kerke*, templo Alanorum, quos hoc in tractu incoluiſſe conſtat, natam arbitrantur, eſſe volunt. WESS.

SCALABIN M. P. XXXII.] *In Blandiniano & Longoliano* Scallabin M. P. XXXII. *& in Neapolitano* Scalabin M. P. XXXII. *Plinius L.* 4. *C.* 22. *quintam* Scalabin *coloniam* Luſitaniæ *provincia recenſet, qua* Præſidium Julium *vocaretur: & in Ptolemaeo erratum arbitror in nomine* Σκαλαβίσκος, *pro* Σκάλαβις κολ., *qua nota* coloniam *eſſe deſignaret.* SVR.

SCALABIN.] Suritae probabilem περὶ τ̃ Σκαλαβίσκου conjecturam, nulla eum mentione dignatus, arripuit Harduinus. Solent autem plerique MSS. liquidam in hujus coloniæ vocabulo geminare, pariter atque Idatius ſub Chron. finem: *Sunierics Scallabin obtinet civitatem.* Aliter Iſidorus de Vir. Illuſt. C. 44. *Joannes Gerundenſis Eccleſia epiſcopus nativitate Gothus provincia Luſitania Scalabi natus:* hodie a S. Irene, cujus reliquias amplecti creditur, *Santaren* appellari præter Hier. Oſorium initio L. I. Rer. Emmanuelis A. Reſendius in Vita S. Aegidii teſtis eſt. WESS.

TVBVCCI.] Ptolemaeo *Tacabis.* SIML.

TVBVCCI M. P. XXXII.] *Habent Blandinianum exemplar & Neapolitanum* Tabucci. *In Longoliano* Tubuci. *Ptolemaeo poſt* Aradrigam *&* Scalabin, *interverſis litteris, neque enim dubito quin idem oppidum ſit,* Τάκυβις *pro* Τάβυκις. SVR.

MVNTOBRICA.] Vel *Mundobrica.* SIML.

MVNDOBRIGAM M. P. XXX.] *In Blandiniano, & Longol.* Mundobrica M. P. XXX. *& in Neapolitano* Montobrica M. P. XXX. *Auctor Commentarii Alexandrini* C. 48. Nec multo poſt cum in Luſitania Medobrigam oppidum, montemque Herminium expugnaſſet, quo Medobrigenſes confugerant: ibique Imperator eſſet appellatus, iterum ſeſtertiis c. milites donavit. *Plinio L.* 4. *C.* 22. *inter* Luſitaniæ *provincia populos, in vetuſtis exemplaribus*, Medubrigenſes, qui Plumbarii. *Ptolemaeo inter* Celticos Luſitaniæ *provincia* Μειόβριγα. *Florianus Ocampius mihi ſæpe confirmavit, in deſcriptione Pontis Alcantarenſis, inter populos, qui ſtipe conlata opus pontis perfecerunt, & Imperatori* Trajano *dicaverunt*, Meidubrigenſes *recenſeri.* SVR.

MVNDOBRIGA.] *Meidobriga* aut *Medobriga* Surita voluiſſe videtur, qua in re adſtipulatorem habet A. Reſendium L. I. Ant. Luſit. p. 59. Pontis Alcantarenſis inſcriptionem, *MEIDOBRIGENSES* memorantem, Theſ. p. CLXII. Gruterus inſeruit. WESS.

AD VII. ARAS.] Cuſani MSS. M. P. XXIV. apponit. WESS.

BRACARAM AVGVSTAM M. P. CCXLIIII.] *In manuſcriptis & Longoliano* Bragaram Auguſtam. *Hieronymi Pauli libri* Bracharam Auguſtam. *Id oppidum* Callaicorum, *cognomento* Bracarum, *citerioris erat provincia: ut Plinius inter ſeptem ejus conventus* Bracarum *commemorat, &* Bracarum *oppidum* Auguſtam *memorat L.* 4. *C.* 20. *Ptolemaeo inter* Callaicos Bracaros *primaria conſtituitur* Βρακάρα Αὐγούστα: *qui populi inter* Dorium, *&* Minium *amnes, continentur, regionis citerioris provincia.* SVR.

BRACARAM.] Plerique librorum *Bragaram*, Vaticanus tamen vulgatum probat. *Bracaram Auguſtam*, cujus veſtigia in *Braga* perdurant, ſæpe literati lapides offerunt. WESS.

SELLIVM M. P. XXXII.] *In Blandiniano* Cellium M. P. XXXII. *& item in Longoliano: ſed* Cellum *corrigitur. In Neapolitano & Hieron.*

Pauli

JERABRICA.	M. P. XXX.
SCALABIN.	M. P. XXXII.
SELLIVM.	M. P. XXXII.
CONEMBRICA.	M. P. XXXIIII.
EMINIO.	M. P. X.
TALABRICA.	M. P. XL.
LANGOBRICA.	M. P. XVIII.
CALEM.	M. P. XIII.

BRA-

Pauli exemplaribus Sellium M. P. XXXII. *Ptolemaeo inter urbes regionis, quae proprie* Lusitania *cognominatur, ejusdem provinciae* Σέλλιον. SVR.

CONEMBRICAM M. P. XXXIIII.] *Manuscripta & Longol. exemplar* Conembrica. *Hier. Pauli libri* Cœmbricæ. *Vetusta Plinii L. 4. C. 21. exemplaria* Cinumbrigam *edunt.* SVR.

CONEMBRICA.] Idatius extremo Chron. *Conimbricam* appellat, Phlegon Trallianus de Longaev. C. I. πόλιν Κονιμβριγανσίαν· *Vetus Condexa* Lusitanorum consensu in ejus esse sede creditur. WESS.

EMENIO.] Vel *Eminio* vel *Aeminio.* SIML.

AEMINIVM M. P. X.] *Manuscripta & Long.* Eminio M. P. X. *Hieron. Pauli libri*, Eminii X. *In vetustis Plinii exemplaribus L. 4. C. 21.* Oppidum & flumen Eumenium, *atque idem* Aeminium *ab* Minio *distinguit.* Ab Minio, *inquit*, quem supra diximus, CC. M. P. ut auctor est Varro, abest Aeminius, quem alibi quidam intelligunt, & Limaeam vocant, oblivionis antiquis dictus, & multum fabulosus. *Ptolemaeo in eadem regione Lusitanorum, cujus populi Lusitaniae provinciae nomen sunt sortiti,* Ἀιμίνιον. SVR.

AEMINIO.] Una vocali in MSS. è more senescentis & pravae Latinitatis scribitur. In Concilio ad Lucum *Eminium* sive *Eminio* Conimbricensi sedi subjicitur: Toletano Concil. III. *Posidonius Eminiensis* adfuit. Nunc *Agueda* oppido atque amni nomen est. Numeri, quod probe Jac. Vasconcellus ad Resendii Ant Lusit. p. 245 docuit, transpositi sunt: Aeminio XL. M. P. annectenda sunt; tantum enim intervalli est inter Conimbricam & Aeminium; X. vero M. P. danda sunt Talabricae, quae tali intervallo ab Aeminio disjungitur. WESS.

TALABRICAM M. P. XL.] *Plinio L. 4. C. 21. ejusdem* Lusitaniae *provinciae* oppidum Talabrica: cui oppidum *& flumen* Eumenium *adjungit. Ptolemaeo in eadem Lusitanorum regione* Ταλάβριγα. SVR.

TALABRICA.] Appian. Iber. p. 501. πόλιν Ταλάβριγα. Hodie, Vasconcello auctore, *Aveiro*, sed aliis apud Ortelium vetantibus. *Talobrica* est in Cusani schedis. WESS.

LANGOBRIGAM M. P. XVIII.] *Manuscripta & vulgati Hieron. Pauli & Longol. libri* Langobrica M. P. XVIII. *Pomponio Melae L. 3. C. 1.*, & cui oblivionis nomen est, Limia. Flexus ipse Lambriacam urbem amplexus *&c. ut forte* Langobrigam *sit legendum. Vetustum exemplar* Libriacam *habet.* SVR.

LANGOBRICA.] Melae *Lambriaca* non potest esse *Langobrica*; fuit enim illa cum fluvio, qui eam amplectebatur, ultra Durium, cis quod flumen haec est. Rectius huc referre posse videor ex Plutarchi Sertorio Λαγκοβρίτας, seu potius Λαγκοβρίνας, quos sola siti domari potuisse, quod ex uno intra urbem fonte biberent, refert: ἐν γὰρ ἦν αὐτοῖς φρέαρ ἐν τῇ πόλει. *Langreivam* Jac. Delgada apud Ortelium esse ait. WESS.

CALLEM M. P. XIII.] *Eadem* Calem M. P. XIII. *praeferunt: ego, quemadmodum in aliquot supra mansionibus* Callem *reponendum censeo, ut pastoriciam saltuum* Callem *designet.* SVR.

CALEM.] Ita MSS. jubent, nec aliter Sallustius apud Servium Aen. VII. 728., nam pro *Galsia* in Virgiliano commentatore *Gallaeciam* cum If. Vossio esse legendam, Perperna, qui hoc oppidum cepisse commemoratur, ex bello Sertoriano notissimus, liquidissimo ostendit: firmat eandem scripturam Idatius in Chron. An. II. Imp. Marciani, ubi *locus, qui portu Cale dicitur*, & An. III. Majoriani *castrum portu Cale.* Videtur autem duplex hoc nomine portus fuisse: in Concilio enim Lucensi *Portu Cale castrum antiquum* Conimbricensi episcopo subjicitur, distinguuntur que ab eodem *Portu Calenses in castro*

BRACARA.	M. P. XXXV.
ITER A BRACARA ASTVRICAM	M. P. CCXLVII. Sic.
SALACIA.	M. P. XX.
PRAESIDIO.	M. P. XXVI.
CALADVNO.	M. P. XXVI.
AD AQVAS.	M. P. XVIII.
PINETVM.	M. P. XX.
ROBORETVM.	M. P. XXXVI.
	COM-

castro novo. Ab eo portu prope collem, Durio flumini imminentem, toti regioni *Portugalliae* cognomen natum esse præter A. Resendium vere H. Osorius initio L. I. Rer. Emman. observavit. Quod vero Surita *Callem* præoptat, vocemque Latinæ originis autumavit, in ea re error est, ut bene If. Vossius ad Melae L. II. C. 6. advertit. Est hoc oppidum in Lusitanis antiquissimum, Calaicisque sive Callaicis nomen peperit. Nunc *Puerto*, aut, ut nostrates malunt, *Port a port.* WESS.

ITER A BRACARA.] Vaticanus M. P. CCXLIV., sed quæ, uti neque vulgata, mansionum numeros non peræquant. WESS.

SALACIAM M. P. XX.] *In Bland.* Salacia M. P. XX. *& in Neapolitano & Longoliano* Salatia M. P. XX. *In libris Hieron. Pauli* Salanæ M. P. XX. *Hoc oppidum citerioris est provinciæ diversum à* Salacia Lusitaniæ *oppido, cujus supra mentio facta est.* SVR.

CALADVNVM M. P. XXVI.] *In Bland. & Longol.* Caladuno M. P. XXVI. *& in Neapol. & in libris Hieron. Pauli* Caladuno M. P. XVI. *Ptolemaeo in* Bracaris, *juxta* Bracaram Augustam Καλάδουνον. SVR.

CALADVNO.] XVI. M. P. Cusani cum schedis Vaticanis præferunt. Videtur ejusdem esse originis vocabulum, cujus *Calo: dunum*, vocis productio, facit, ut hanc Callaicorum sedem in colle excellente fuisse arbitremur. WESS.

AD AQVAS M. P. XVIII.] *Hæ* aquæ *non designantur ullo cognomento, quemadmodum aliæ earum regionum à Ptolem.* Cilinorum Quintiæ, Lææ, & Quacernorum. *De* Celeniis *sequenti itinere fit mentio.* SVR.

AD AQVAS.] Videndum est, *Flavianae aquæ* sint, quas in Bracarum conventu fuisse monumentum in Fabretti C. IX. Inscript. 119. indicio est.

C. CERAECIO
C. F. QVIR.
FVSCO AQVIFL.
EX. CONVENTV
BRACAR.

Aquiflaviensis Ecclesiæ Idatius An. IV. Imp. Majoriani meminit. WESS.

PINETVM M. P. XX.] *In Bland.* Penitum M. P. XX. *Neapol. exemplar, & Hieron. Pauli* Pinetum M. P. XX. *& item Longol. Ptolemaeo in* Callaicis Bracaris *inter* Caladunum *&* Compluticam, Πίνητον, *pro* Πίνητον. SVR.

PINETVM.] Margo Fabriciani exemplaris *Penitum*, quod & in Caesaraug. fuisse Schotto credimus. Alii vulgatum, quod & verius arbitrer, præferunt. Utraque mansio, hæc & quæ sequitur, quod silvæ ejusdem nominis esset propinqua, cognomen sortita videtur. Glossæ, *roboretum*, δρυμὼν, ὁ δρυμός. WESS.

COMPLEVTICA.] Vel *Complutica.* SIML.

COMPLEVTICAM M. P. XXVIIII.] *In manuscriptis* Compleutica M. P. XXVIIII. *Libri Hieron. Pauli* Compleuticæ M. P. XXV: *& Long.* Compleutica M. P. XXXIIII. *&* XXIX. *corrigitur.* SVR.

COMPLEVTICA.] *Complentica*, scribentis peccato, schedæ Cusani. *Compludo* nominis vetusti indicia, Amb. Morale teste, servat. WESS.

VENIATIA.] Vel *Vernatia*, vel *Venatia.* SIML.

VENIATIAM M. P. XXV.] *In Bland. & Neapol.* Veniatia M. P. XXV. *Libri Hieron. Pauli* Venianæ M. P. XXV. *& Longol.* Veniatia M. P. XXV. *cujus mansionis nullam reperio fieri mentionem.* SVR.

PETAVONIVM.] Ptolem. *Petavonium Superatiorum.* SIMI.

PETAVONIVM M. P. XXVIII.] *Manuscripta, & libri vulgati Hieron. Pauli & Longolii præfe-*

COMPLEVTICA. M. P. XXIX.
VENIATIA. M. P. XXV.
PETAVONIVM. M. P. XXVIII.
ARGENTIOLVM. M. P. XV.
ASTVRICA. M. P. XIIII.

ITER PER LOCA MARITIMA A BRACARA ASTVRICAM. M. P. CCVII.

AQVIS CELENIS STAD. CLXV.
VICO.

praferunt. Ptolemaeo in regione Συμεγήνων Πεζωόνιον. *In Notisia Scoti Provinciarum, in provincia Hispania* Callecia, *Tribunus cohortis ii. Flavia Pacatiana* Pætaonio *reconsetur: & in exemplari Cœnobii* Aulæ Dei *vetusto* Petonio *legitur.* SVR.

PETAVONIVM.] *Petavonum* Lugduni vulgarunt præter MSS., quibus utimur, & Caesaraugustani, de quo Schottus, auctoritatem. *Vauenza* nunc dicitur, si Amb. Moralis non fallit. WESS.

ARGENTIOLVM.] Ptolemaeo *Argenteola.* SIML.

ARGENTIOLVM M. P. XV.] *In Neapolitano* Argentiolium M. P. XV. *& in reliquis* Argentiolum. *Ptolemaeo inter urbes* Asturiæ Ἀργεντίολα. SVR.

ARGENTIOLVM.] Habet de hoc oppido aliqua Fr. Bivarius in Dextri Chron. p. 333., quibus, qui volet, utatur. WESS.

ASTVRICAM M. P. XIIII.] *Plinius L. 3. C. 3., uti is qui res Hispanienses penitus callueras, quod Caesaris res in Hispania procurasset, in Asturum regione* Asturicam, urbem magnificam, *egregio testimonio conlocat.* SVR.

ASTVRICA.] *COL. ASTVRICA AMAKVR. AVGVSTA* in numo Ligoriano, quo de Holsteinius in Ortelii Thesaur. Fuit *Asturica* in gente Ἀμακῶν, sicuti Ptolemaeo dicitur; nec inde tamen *AMAKVR.* numi recte repetetur: putem in eo exscribendo peccatum esse. Urbem hodie majore sacerdotum copia quam civium frequentia celebriorem esse, ad Lucense Concilium Garſ. de Loaisa adscripsit. WESS.

M. P. CCVII.] *Neapolitanum* CCVI. *Bland. & vulgati* CCVII. SVR.

ITER PER LOCA.] Non sunt in hanc summam addita IↃCXC. stadia, quæ tamen negligi non oportuerat. WESS.

AQVIS CELENIS.] Vel *Cilenis*, vel *Selinis.* Sunt autem *Cileni* populi citerioris Hispaniæ apud Plinium, prope conventum Bracarum: forte *Aqua Lea* Ptolemaeo. SIML.

AQVAS CELENIAS STAD. CLXV.] *In Blandiniano* Aquis Celenis stad. CLXV. *& item in Longeliano. In Neapolitano insigni depravatione* Aquis Colonis stadia M. P. LXXX. *libri Hieron. Pauli* Aquis Celenis CXLV. stad. Cilenorum *Plinius L. 4. C. 20. meminit post* Celticos *cognomine* Præsa, *& à* Cilenis *conventum* Bracarum *statuit. Ptolemaeo in regione* Κιλινῶν, *Caporis finitima*, Aquas Calidas *conlocat: ut ha sint, qua ab Antonino* Celeniæ *nuncupantur.* SVR.

AQVIS CELENIS.] Cusani MS. CXLV. stadia appingit, quæ, uti vulgata, inferiora minoraque sunt intervallo, quod deinde has *Aquas* & Bracaram disjunget. Nomen *aqua* ab ejusdem cognominis urbe habent, quæ, cum neglectior vulgo ejus memoria sit, paullisper nos morabitur. Habuit sub Christianis suum sibi episcopum: est enim *Ortigius episcopus, qui Caelenis fuerat ordinatus* in Idatii Chron. An. V. Honorii Imp., *Exsuperantius de Gallicia Lucensis conventus Municipii Celenis* in Concilio Toletano I. *Coelenes* in Ovetensi Synodo appellatur: quare notanda C. a S. Paullo negligentia est, qui urbis nullam rationem habuit. Vide vero an in aliam partem peccaverit vir ceteroqui multo eruditissimus Th. Reinesius, dum L. I. Var. Lect. C. 25. *Aquas Celini* Plinio inculcare nititur: nam qui egregio scriptori sunt *Aequesilici* L. III. N. H. C. 3. *è quibus prater ipses Bracaros Vibali, Celerini, Gallaeci, Aequesilici, Querquerni citra fastidium nominentur*, eos ipse *Aqua Celines* esse jubet, quoniam ad *Aquas Celinas* accolerent. Ego factum nollem. *Aequesilici*, sive, ut pulchre Harduinus ex Thes. p. CCXLV. 2., *EQVAESI LIMICI*, Bracarum erant conventus, *Celeni* vero conventus Lucensis, ut præter Concilium Toletanum I. ipse Plinius L. IV. C. 20. testificatur: ad hoc, an *Aqua Celini* gentile nomen efficere queunt? Quod

VICO SPACORVM.	STAD. CXCV.
AD DVOS PONTES.	STAD. CL.
GRANDIMIRO.	STAD. CLXXX.
TRIGVNDO.	M. P. XXII.
BRIGANTIVM.	M. P. XXX.
CARANICO.	M. P. XVIII.
LVCO AVGVSTI.	M. P. XIIII.

TI-

Quod autem *Orenso* in sede *Aquarum Celinarum* passim esse perhibent, id ut jure fiat, cur verear, post deinde ostendam. WESS.

VICVS SPACORVM.] Vel *Sparcorum.* SIML.

VICUM SPACORVM STAD. CXCV.] *In Blandiniano* Vico Spacorum stadia CXCV. *In Neapolitano* Vico Spacorum stadia M.P.XXII. *Hier. Pauli libri* Vico Spacorum stadia CXCV. *& in Longol.* Vico Spacorum stadia CXCV. SVR.

GRANDI MIRO.] Ptolemaeo *Glandomirum.* SIML.

GRANDIMIRVM STAD. CLXXX.] *In Blandiniano* Grandimiro stadia CLXXX. *In Neapolitano*, Grandimuro stadia M. P. XVIII. *Hier. Pauli libri* Grandimuro stad. LXXX. *Longoliano* Grandimiro stadia CLXXXI & Grandimuro LXXX. *corrigitur. Ptolemaeo in* Callaicis Lucensibus Γλανδόμιρον. SVR.

GRANDIMIRO.] *Brandimuro* Cusani MS. Ravennas L. IV. C. 43. *Glandimarium*, idque ad Ptolemaei scripturam propius. Nunc *Mondannedo* erit, si Hispani scriptores bene omnia dimensi fuerint. WESS.

TRIGVNDO.] Ptol. *Turriga.* SIML.

TRIGVNDVM M. P. XXII.] *In Blandiniano, & excusis Hieron. Pauli & Longol.* Trigundo M. P. XXII. *& in Neapolitano* Triginido M. P. XVIII. SVR.

BRIGANTIVM.] Ptolemaeus *Flavium Brigantium.* Nunc *Compostella.* SIML.

BRIGANTIVM M. P. XXX.] *Habent Blandinianum & excusi, qui à nobis conferuntur, & in Neapolitano* Brigantium M. P. XXII. *Ptolemaeo* Callaicorum Lucensium *in magno portu* Φλαούιον Βριγάντιον, *cujus oppidi à Plinio non fit mentio, fortasse quod* Domitiani *imperio deducta fuerit* colonia, *à quo gentis* Flaviae *cognomentum sumpserit: tametsi* Flaviobrigae coloniae *in* Vardulis *meminit L. 4. C. 4., quam Ptolemaeus* Autrigonibus *attribuit, qua à* Vespasiano patre, aut Tito filio *deduci potuit. Orosius L. 1. C. 2.* Secundus, *inquit*, angulus Circium intendit, ubi Brigantia Galleciae civitas altissimum Pharum & inter pauca memorandi operis ad speculam Britanniae erigit. *Mela* Turrim Augusti *titulo memorabilem memorat. Scotus auctor Notitia provinciarum* Brigantiam *itidem cognominat: nam in provincia* Gallecia *recensetur Tribunus cohortis Celtibera* Brigantiae, *& tunc* Iuliobriga. SVR.

BRIGANTIVM.] *Brigantia* Ravennati; Dioni L. XXXVII. p. 61. Βριγάντιον πόλις Καλλαικίας, qui cum Caesarem navibus ad eam urbem devenisse tradit, argumento est, haud quaquam in ejus sede *Compostellam*, quippe a mari remotiorem, durare. *La Corunna*, portu naviumque statione celebris, Nonio Hisp. C. 54. atque aliis esse creditur. WESS.

CARANICVM M. P. XVIII.] *In Blandiniano, & libris Hieron. Pauli & Longoliano* Caranico M. P. XVIII. *In Neapolitano* Caranice M. P. XII. SVR.

LVGO AVGVSTI.] Vel *Luco Augusti.* Pomponio Melae *Augusti turris.* Nunc *Oluca* vel *Lugo.* SIML.

LVCVM AVGVSTI M. P. XIIII.] *In Blandiniano* Luco Augusti M. P. XIIII. *Neapolitanum* Lugo Augusta M. P. XX. *& libri Hieron. Pauli* Luco Augusti M. P. XVII. *Longolianum* M. P. XIIII. *& XVII. corrigit. Plinius L. 4. C. 20. conventum* Lucensem *à flumine* Navilubione *constituit, ut manifeste* Lucus Augusti *conventui praefuerit. Ptolemaeo duplex* Lucus Augusti *in regione* Caepororum *juxta* Iriam Flaviam, *& in Asturia* Lucus Asturum. *In eadem Notitia Tribunus cohortis* Lucensis Luco. SVR.

LVCO AVG.] *Civitas Luco* in Concilio, quod Suevorum tempore in ea celebratum urbe est, dicitur. Idatius in Chron. *Lucum* appellare solet. Erat sub Suevis regibus amplissima dignitate, & sedes post Bracaram metropolita-

na.

TIMALINO. M. P. XXII.
PONTE NEVIAE. M. P. XII.
VTTARI. M. P XX.
BERGIDO. M. P. XVI.
ASTVRICA. M. P. L.
ITER DE ESVRI PACE JVLIA. M. P. CCLXIIII. Sic.
BAL-

na. *Turris Augusti titulo memorabilis* apud Melam L. III. C. I. fitne, quod Jos. Simlerus sibi persuasit, Lucus hic, multo incertissimum est. Wess.

TIMALINO.] Forte *Talamine* Ptolemaei. Siml.

TIMALINVM M. P. XXII.] *Manuscripta & Hieron. Pauli libri* Timalino M. P. XXII. *Longolianum* M. P. XXII. *&* XXIIII. *corrigit. Ptolemaeo in regione* Σευρῶν, *qua* Asturiae *fines attingit*, Ταλαμίνη, *ut forte idem oppidum ab Antonino designetur.* Svr.

PONTE NOVIE.] Alias *Neviae.* Siml.

PONTEM NEVIAE M. P. XII.] *Manuscripta* Ponte Nevie M. P. XII. *& Hieron. Pauli libri* Ponte noniae, *& desunt mansionis numeri. Longoliani* Ponte Neviae M. P. XII. *&* Noviae *corrigitur. Melae Pomponio* Naebis. *Ptolemaeus in* Gallaicis Bracaris, Νήβιος *fluminis ostia conlocat.* Svr.

PONTE NEVIAE.] Cusani schedae *Ponte Novio*, unde de *ponte novo* suspicio incidere posset, ni reliqui MSS. obstarent. *Novium* oppidum in Artabris Ptolemaeus habet, quod ex parili caussa, cum & Geographi numeri vetent, nihil juvare potest. *Ponte Nartia* est in Ravennate L. IV. C. 45. post *Lucum Augusti*, quem alium esse post dein ostendam. Certior conjectura est de *Nebi*, inter Celadum & Minium fluente, apud Melam L. III. C. I., *Nebioque* Ptolemaei, & ponte in eo facto. Wess.

VTARI.] Vel *Vccari*, vel *Vittari.* Siml.

VTTARIM M. P. XX.] *In Blandiniano hoc itinere* Vttari M. P. XX. *& alio item* Vttaris. *Neapol.* Vtari M. P. XX. *& postea* Vttaris*: & in excusis eodem ferme modo.* Svr.

VTTARI.] *Ettari* Vaticanus; ceteri vulgatum malunt. Ego nusquam invenire potui. Wess.

BERGIDVM M. P. XVI.] *In Bland.* Bergido *& postea* Belgido M. P. XVI. *& Neapol.* Borzido *& post* Belgido; & *Hieron. Pauli libris* Borgido, *& post* Bergido: *Longol.* Bergido M. P. XVI. *&* Borzido *corrigit*, *& post* Belgido *praefert. Ptolemaeo in* Asturia *interversis litteris*, Βήρδιγον Φλαούιον: *sed in exemplari Georgii Vallae Placentini*, Βέργιδον Φλαούιον. Svr.

BERGIDO.] *Bergido* Cusani MS. In Lucensi Concilio, plane uti hic, *Bergido*, cujus praesul Asturicae subjicitur. Fuit in Galliciae finibus: Auctor Vitae Fructuosi Bracarensis Episcopi C. I. *Demum egrediens iterum inter Bergidensis territorii & Gallaeciae fines aedificavit monasterium Visumense*: quod monasterium, uti Tamajus monuit, prope Gallaeciae oppidum *Villa franca* durat. In Gruteriano inscriptionum Thes. p. CCCCLXXXVIII. 2. *C. VAL. ARABINVS FLAVIANI F. BERGIDO F.* memoratur: ubi singularis litera *F.* Bergido addita, *Flavii* titulum innuit. Wess.

ITER DE ESTRI PACEM JVLIAM M. P. CCLXIIII.] *Praefert Bland. & postea* ab Esuri, *non* ab Estri, *alio itinere profert. In Neapol.* Item de Esuri Pace Julia M. P. CCLXVII. *In libris Hieron. Pauli* Item de Asturica Pace Juliam M. P. CCLVII. *In Longol.* Iter de Estri Pace Julia M. P. CLXIIII. *&* Esupi *pro* Estri *corrigit*, *&* CLXVII. *& infra*, ab Esuri. *Cum totum hoc iter in* Lusitania *provincia constituatur, & Mela auctor sit L.* 3. *C.* I, Lusitaniam, qua prominet, bis in se recepto mari, in tria promuntoria dispergi, & Anae proximum, quia lata sede procurrens paullatim se, ac sua latera fastigat, cuneum dici, & in eo esse Myrtilim, Balsam, & Ossonobam, *& hoc itinere prima mansio* Balsae *sit*, *oppidi ejus* Estris *aut* Esuris *nullam neque alibi*, *neque hoc itinerario mentionem factam*, *mirum est: ut locus mihi dignus sit visus*, *qui asterisco signetur.* Svr.

ITER DE ESVRI.] Sic quidquid est librorum, praeter Fabriciani exemplaris marginem, in qua *Estri*; nec multum vulgatae lectioni discordat Ravennas *Besurin* L. IV. C. 43. praeferens: horum vero quid verius sit & quae-

 nam

BALSA.	M. P. XXIIII.
OSSONOBA.	M. P. XVI.
ARANNI.	M. P. LX.
RARAPIA.	M. P. XXXII.
EBORA.	M. P. XLIIII.
SERPA.	M. P. XIII.

FI-

nam hæc urbs, in obscuro reconditum hæret. A. Resendio *Esuris* placet, situmque Epist. ad Vasaeum p. 132. ita figit: *Esuris*, ait, *oppidum est in Bætica ad Marianos pertinens montes, quod deformato paullatim nomine dici cœpit Exeriz, deinde Xeriz, Badajosæ urbi attributum, a qua vix XV. M. P. abest.* Resendio assentitur doctissimus Hispalensium Antiquitatum scriptor. Neque ego dissentirem, si itineris ordo pateretur: at enim si Balsa sit hodierna *Tavilla*, Ossonoba *Estombar*, Serpa *Serpe*, Arucei *Aroche*, uti decernunt, qui potest esse verum, Esurim ab urbe *Xeriz de Badajos* nihil discrepare? ne addam, intervallum multo majus esse, quam itinere hoc terminatur, inter *Xeriz* & *Tavilla*. Is. Vossius ad Melae L. III. C. 1. de *Aestuaria*, quamquam animi sui sententiam obscurius declaravit, aliquid jecit. Mihi sane circa Anæ fluvii æstuaria mansio hæc quærenda videtur: & si in *Xeriz* vestigia vocabuli Esuris lateant, posses hic *Xeres de Guadiana* advocare: verum id peritiores viderint: quod si tamen inde itineris initium ordiamur, non male per Lusitaniæ maritima decurret. Wess.

BALSAM M. P. XXIIII.] *Præter Melam Plinius item tria eadem oppida adjungit, ita enim subdit L. 4. C. 22.:* promuntorium Sacrum, & alterum cuneus. oppida Ossonoba, Balsa, Myrtilis. *Ptolem. post Ana fluminis ostia in* Turdetanis, Balsam Ossonobae *item adnectit.* Svr.

BALSA.] Marciano Heracleoæ τὰ Ἴβαλσα. A. Resendius L. IV. Ant. Lusit. p. 196. *Tavillam*, præcipuam Algarbiae civitatem, esse ait. Wess.

OSSONOBA.] Marcianus stadiis CCC. aut CCCXL. Balsa removet; qui numeri si bene habent, in his graviter erit commissum. Wess.

ARANNIM M. P. LX.] *In manuscriptis & excusis* Aranni M. P. LX. *ac dubius sum, an id oppidum designetur, quod in regione eorum populorum, qui proprie* Lusitani *cognominantur, à Ptolemaeo* Ἀραῦδις *appellatur.* Svr.

ARANNI.] Ad judicium Suritae meam sententiam adscribo; pertinent ergo huc *Aranditani* apud Plinium L. IV. C. 22. Ravennas tamen *Arani* L. IV. C. 43. Wess.

RARAPIA.] Alias *Rarapta*. In hoc itinere ab Esuri ad Pacem Juliam Schudius XVIII. M. P. ab Ebora Pacem Juliam ponit. In nostris exemplaribus interponuntur *Serpa*, *Fines*, *Aracium*, quæ ab illo ponuntur pro alio itinere ab Esuri Pacem Juliam. Siml.

RARAPIAM M. P. XXXII.] *Habet Blandinianum auferendi casu. In Neapol.* Rapta M. P. XXXV. *Hieron. Pauli libri* Raptæ M. P. XXXV. *& Longoliani* Rapia M. P. XXXII. *&* XXXV. *corrigitur.* Svr.

RARAPIA.] Vulgati *Painaria*, Caesaraug. *Rarapi.* Schott.

RARAPIA.] Vaticanus *Sarapia*, Cusani MS. *Rapta* M. P. XXV., pro quibus numeris margo Fabriciani exemplaris M. P. XXXII. adscripta ostendit, cum priores editi & plures scriptorum M. P. XXXV. malint. Quænam autem hæc mansio sit, juxta cum ignarissimis novi: Ravennas inter Arani & Eboram interserit *Salaciam*, quæ, si in ejus ordine mansionum acquiescere liceret, non male quadraret. Wess.

EBORA.] Lusitaniæ urbs, cognomine *Liberalitatis Juliae* celebris apud Plinium & in vetustis lapidum inscriptionibus. Lugduni M. P. XLVIII. apposuerunt, damnata a plerisque MSS. Wess.

SERPA.] Superesse eam volunt in Anæ ripa Bætica. FABIA PRISCA SERPENSIS est in veteri monumento apud Rod. Carum L. III. Ant. Hispal. C. 71. Imo Jo. Clericus Bibl. Select. tom. IX. p. 127. numum, Punicis literis inscriptum & *Serpam*, sicuti suspicatur, indicantem inseruit; de quo tamen dubia admodum res mihi visa est: habet enim literam Punicam nondum certo cognitam; præstereaque *Vau* Punicum, cujus vir eruditus nullam habuit rationem, voci, quam Serpam putat, sine justa sententia præponitur, quodque additur vocabulum, adeo obscurum atque ignoratum est,

FINES. M. P. XX.
ARVCCI. M. P. XXII.
PACE JVLIA. M. P. XXX.

ITEM ALIO ITINERE A BRACARA ASTVRICAM. M. P. CCXII. Sic.

SALANIANA. M. P. XXI.

AQVIS

est, ut hactenus ex reliquiis Punici sermonis & toto Oriente nihil extundi potuerit, quo ejus vis cognoscatur. Jam quod ad Serpam in Baetica Anae ripa positam attinet, ea haec esse non poterit ob locorum intercapedinem itinerisque ductum. Wess.

FINES.] Rod. Carus L. III. Ant. Hispal. C. 72. Fines hos incidere ait in *Paymogo*, primum Castiliae locum: quod equidem verum esse non opinor: ductus enim itineris obstat: nam quamvis variis ambagibus per Lusitaniae oram maritimam & loca mediterranea pergatur, fieri tamen vix poterit, ut ex Lusitania trans Anam in Baeticam, & ex ea dein rursus in Lusitaniam reditus fiat: praesertim eum via haec militaris sit, in qua munienda Romani compendium sectabantur. Wess.

ARVCCI M. P. XXII.] *Habet Blandinianum exemplar. Neapol.* Aruca M. P. XXV. *Hier. Pauli lib.* Arucae M. P. XXV. *&* *Longol.* Arruci M. P. XXII. *Ptol. extra Lusitaniam*, *in* Celticis Baeticae *provincia*, Ἀροῦκι, *ut ab hoc oppido longo terrarum spatio distet.* Svr.

ARVCCI.] *Aruca* M. P. XXV. Cusani liber, a quo tamen ceteri abeunt. Est hac etiamnum tempestate in Baetica *Villa de Aroche*, plurima caseae vetustatis vestigia servans, interque ea lapides, quibus *RESP. ARVCITANA* insculpta est, de qua R. Carus L. III. A. H. C. 6. Est & vicus *Moura*, quem *NOVAM CIVITATEM ARVCCITANAM* olim fuisse idem Carus L. A. H. C. 72. ob monumentum indidem erutum pertendit. At neutra urbs, nisi hoc itinere omnia velis esse perturbatissima, cum hoc oppido poterit componi, ut itineris ordinem obeunti perspicuum est. Wess.

PACEM JVLIAM M. P. XXX.] *Plinius L. 2. C. 22.* Pacensis coloniae *meminit: &* Pacensis conventus Lusitaniae, *qui à* Pace Julia *nomen accepit. Ptolemaeo juxta Sacrum promuntorium, in mediterraneis* Turdetanorum Lusitaniae *provincia*, Παξ Ἰουλία, Ἰουλία Μυρτιλίς. *Nunc* Begiae *oppido ejus vestigia observari perhibent.* Svr.

PACE JVLIA.] Situm urbis H. Surita bene finivit, quem & cippus, *Bejae* effossus, ex Thes. inscriptionum p. CCLXI. 9. firmat.

L. AELIO. AVRELIO. COMMODO
IMP. CAES. AELI. HADRIANI
ANTONINI. PII. P.P. FILIO
COL. PAX. IVLIA. D. D.
C. PETRONIO. MATERNO
C. IVLIO. IVLIANO. II.VIR.

Hoc quaesitum anxie est, eademne *Pax Julia* ac *Pax* sit *Augusta*? Disputarunt Hispani in utramque partem, aliis Pacem Augustam in *Badajos* reperientibus, uti Tarapha, Mariana atque illis, quos Lud. Nonius Hispan. C. 33. memorat; aliis pro *Beja* pugnantibus, quibus & ego ob eruditam A. Resendii ad Vasaeum Epistolam super ea lite accesserim. Novi Fr. Bivarium in Fl. Dextri Chron. p. 127. Resendii argumentis M. Maximum & Dextrum opponere, quorum auctoritate, utpote futilium & nihili scriptorum, nemo prudens in illam partem impelletur. Vide & Ch. Cellarium L. II. G. A. C. 1. p. 77. Wess.

M. P. CCXII.] *Habet Blandinianum. Neapolitanum & libri Hier. Pauli.* CCXV. *in Longolianis libris* M. P. CCXII. *&* CCXV. *corrigitur.* Svr.

M. P. CCXII.] Cusani schedae & cum vetustis editis aliae M. P. CCXV. praeferunt. Wess.

SALANIANA.] Vel *Salaviana.* Siml.

SALANIANAM M. P. XXI.] *Habet Blandinianum auferendi casu. Neapolitanum* Salamana M. P. XI. *& Hieron. Pauli* Salmane M. P. XI. *In Longolianis* Salaviana M. P. XXI. *&* XI. *corrigitur.* Svr.

SALANIANA.] Scriptus Cusani liber *Salmana* M. P. XI. Ravennas L. IV. C. 45. *Salamana.* Wess.

AQVIS ORIGINIS.	M. P. XXVIII.
AQVIS QVERQVENNIS.	M. P. XIIII.
GEMINAS.	M. P. XIII.
SALIENTIBVS.	M. P. XVIII.
PRAESIDIO.	M. P. VIII.
NEMETOBRIGA.	M. P. XIII.
FORO.	M. P. XIX.

GE-

AQVIS ORIGINIS.] Vel *Aquis Ogirinis*. SIML.

AQVAS ORIGINES M. P. XXVIII.] *In Bland.* Aquis Originis M. P. XXVIII. *& Longoliano, sed* XVIII. *corrigitur &* Ogirinis. *In Neapol.* Aquis Ogirinis M. P. XVIII. *Hæ Aquæ à regione cognomentum sumpsisse videntur, ut proxima, quæ eis adjunguntur,* Querquennæ, *&* Originum, *qui Cantabris misti erant, à Plinio fit mentio.* SVR.

AQVIS ORIGINIS.] Ravennas *Aquis Ocerensis.* Quæ H. Surita de *Originum* gente adfert, ea dubia sunt; & si certa forent, nobis prodesse nihil possent. Plinius L. IV. C. 20. *Orgenomescos è Cantabris* laudat, quos *Origenos mistos Cantabris* viri eruditi, sed invitis MSS., ut Harduinus observavit, esse jusserunt. Fac tamen certam esse conjecturam, non poterunt hæ *Aquæ* esse *Origenorum*: neque enim in Cantabris sed Bracarum conventu, cui *Querquernos* adscriptos fuisse Plinius docet, sumus. XVIII. M. P. addit Cusani codex. WESS.

AQVAS QVERQVENNAS M. P. XIIII.] *In Blandiniano & Longoliano* Aquis Querquennis M. P. XIIII. *In Neapolitano* Aquis Quennis M. P. XIIII. *& in libris Hieron. Pauli* Aquis quernis M. P. XIIII. *Plinio L. 3. C. 3. inter civitates, quæ conventui* Bracarum *attribuebantur, in vetustis exemplaribus* Querquenni, *aut* Querquerni *recensentur. Ptolemaeo in* Quacernorum *regione* ὕδατα Κουακέρνων. SVR.

AQVIS QVERQVENNIS.] Ravennas *Aquis Cercenis. QVARQVERNI* sunt in Gruteri Thes. p. CCXLV. 2. WESS.

GEMINAS M. P. XIII.] *Habet Blandinianum; in reliquis* M. P. XVI. SVR.

SALIENTIBVS.] Ita universi cum Ravennate libri. *Salientes* sunt aquarum scaturigines, quæ ex fontibus ductæ tubulis ac fistulis emittuntur. Vitruvius L. VIII. C. 3. *Ibi enim ex hujusmodi locis & fontibus & in Astu & ad portum Piræum ducti sunt salientes.* & C. 7. *Ita in medio ponuntur fistulæ in omnes lacus & salientes.* Frontinus *aquas salientes* appellat de Aquæduct. p. 225. *Eodem anno Agrippa ductus Appiæ, Anienis, Martiæ pene dilapsos restituit, & singulari cura compluribus salientibus aquis instruxit urbem.* Scio Rob. Keuchenium *aquarum* vocem, tanquam abundantem & superfluam, damnare: sed illam facile defenderit Columella L. I. R. R. C. 2. *Tum rivos*, inquiens, *decurrentes in prata & hortos & salicta vivæ aquæ salientes demittant*, & πηγὴ ὕδατος ἁλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον ex Joannis Evangelio C. IV. 14. Mansio itaque quod *salientibus* ejusmodi esset vicina, nomen est indepta. WESS.

PRAESIDIVM M. P. VIII.] *Habet Blandinianum auferendi casu, & Longelianum. In Neapolitano* Præsidio M. P. XVIIII. *& in libris Hieron. Pauli.* Præsidio XVIII. SVR.

PRAESIDIO.] Scriptus Cusani & Vaticanus XVIII. M. P. addit. Censet autem Rod. Carus L. III. Ant. Hispal. C. 66. *præsidium* hoc idem atque illud esse, quod infra eo itinere, quo ab *ostio Anæ* pergitur, obvium est: male, si quid video: illud enim ad flumen fuit Anam haud longe ab ostio ejus; hoc vero longissime ab Ana diversum in Bracarum conventu aut Asturum confinio. WESS.

NEMETOBRICA.] Vel *Nemetoborica*. SIML.

NEMETOBRIGAM M. P. XIII.] *Manuscripta, & vulgati Hieron. Pauli & Longol. libri* Nemotobrica M. P. XIII. *Ptolemaeo post* Asturicam Augustam *in Tiburorum regione* Νεμετόβριγα. SVR.

NEMETOBRICA.] Sic librorum, quibus utimur, excerpta, neque hilum Ravennas L. IV. C. 45. repugnat: tamen R. Caro. L. III. A. H. C. 66. Nemetobricam hanc in *Nertobrigam* commutare atque ex hoc tractu in Bæturiam, ubi Plinius eo nomine urbem L. III. C. 1. locat, transportare, libuit: quod, si non est toto cœlo errare, certe longissimo terrarum tractu erit. *Nemetobrica* Ptolemaei & Ravennatis auctoritate sese facile tuebitur. WESS.

FO-

GEMESTARIO.	M. P. XVIII.
BERGIDO.	M. P. X.
INTERAMNIO FLAVIO.	M. P. XX.
ASTVRICA.	M P. XXX.
ITER A BRACARA ASTVRICAM.	M. P. CCCXCIX. Sic.
LIMIA.	M. P. XIX.
TVDE.	M. P. XXIIII.
BVR-	

FORO.] Ptolemaeo *Foro Egurrerum.* Siml.

FORVM M. P. XVIIII.] *Ptolemaeo statim à Nemetobriga* Φόρ☉ Ἠγύῤῥων. Svr.

FORO.] Ravennas *Foro Gigurnion*, voce leviter vitiata, sed quæ ad Plinium & Ptolemaeum adjuvandum facem præferet. In Plinio L. III. C. 3. leges: *in his sunt Cigurri & Pasici*, nec dissident MSS., ut Harduinus testatur; qui tamen *Egurros* ob Ptolemaeum præoptat. Mihi longe alia mens est, arbitrorque a Plinio *Gigurros* & Ptolemaeo ΓΙΓΟΥΡΡΩΝ, φόρ☉ ΓΙΓΟΥΡΡΩΝ venisse, inde vero, coalitis duabus prioribus literis ΗΓΟΥΡΡΩΝ originem accepisse: atque hoc Ravennas mihi persuasit, & maxime *T. SALVIVS ANTIDIANVS VI.VIR AVGVSTALIS IN FORO GIGVRROR. PVBL.* ex veteri epigrammate, quod Ligorius a Jo. Bapt. Viglialona se accepisse apud Gudium p. XCIV. profitetur, quædam etiam de Ptolemaeo corrigendo adscribens, sed quæ, quod male excerpta sint, sine hac nota vix intelligas. Wess.

GEMESTARIO.] Ravennati *Genistaria*, quasi a *genistis* mansio cognomen duxisset. Wess.

BELGIDO.] Vel *Bergido.* Ptolemaeo *Bergidum Flavium.* Siml.

INTER EPACONIO FLVVIO.] Vel *Inter Fraconio Flavio.* Ptolemaeo *Interamnium Fluvium*, & ita proximo itinere mendose nominatur. Siml.

INTERAMNIVM FLVVIVM M. P. XX.] *Ptolemaeo inter* Asturiæ *urbes* Ἰντεράμνιον, & Ἰντεράμνιον Φλαύιον. Svr.

INTERAMNIO.] *Intere Paconio fluvio* Cusani membranæ, margo Fabriciani libri *Iter eragonio*, unde & ex altero itinere vir doctus recte *Interamnio* procudit. Vulgatum habet Vaticanus & Ravennas *Interamnum.* Situm urbis Amb. Morales in *Fuente en Calada* invenit, repugnante Fr. Bivario ad Dextri Chron. p. 250. ac bene satis *Benaventum* inter amnes *Ezlam* & *Orbigum* ex locorum intervallis Interamnii sedem occupare ostendente. Ceterum Phlegonti Tralliano de Longaev. C. 1. vitiose Αυστ...νίας πόλις Ἰντεραμνησία dicitur. Wess.

LIMIAM M. P. XVIIII.] *Neapol.* XXIX. *& reliqua* M. P. XVIIII. *Strabo L. III. p.* 153. Lethem *amnem à plerisque* Limæam *nuncupatam perhibet. Pomponius L.* 3. C. 1. Minius, & cui oblivionis cognomen est, Limia. *Plinius, ut supra mentio facta est*, Aeminium *fluvium* Limæam *vocatam perhibet*, oblivionis *antiquis dictum, multumque fabulosum. Ptolemaeus in* Gallaicis Bracaris *coulocas* ostia Λιμίου, *ut hac mansio ad* Limiam *fluvium sit, non oppidum.* Svr.

LIMIA.] Vaticanus XVIII. M. P. annectit: Ravennas *Limeam* vocat. Quod vero Ch. Cellarius L. II. A. G. C. 1. p. 103. Ptolemaei φόρον Λιμικῶν cum hac componit, id haud injuria fieri suspicor. Wess.

TVDEM M. P. XXIIII.] *In manuscriptis & Longolianis libris* Tude M. P. XXXIIII. *In Hieron. Pauli libris* Tude M. P. XXIX. *Silius lib. iii. ℣. 366. in catalogo urbium Hispaniæ.*

Et quos nunc Gravios, violato nomine Grajum
Oeneæ misere domus, Aetolaque Tyde.

Inde Plinius L. 20. *C.* 4. Heleni, Gravii, Castellum Tyde, Græcorum sobolis omnia. *Ptolemaei vulgatis in libris non recte* Γρουίων Τοῦδαι *pro* Γρουίων Τοῦδη. Svr.

TVDE.] Silius a Diomede in Tydei patris memoriam conditam fuisse indicat L. XVI. 369.

Ipsum Aetola, vago Diomedi condita, Tyde
Miserat. ———

ubi operæ sane pretium feceris, si Cl. Drakenborgii notas relegeris. Posita urbs proxime Minium est: Translatio Fructuosi in vasto Sanctorum opere XVI. April. *Usque ad flumen*

Minii,

BVRBIDA.	M. P. XVI.
TVROQVA.	M. P. XVI.
AQVIS CELINIS.	M. P. XXIV.
PRIA.	M. P. XII.
ASSECONIA.	M. P. XXIII.
BREVIS.	M. P. XII
MARTIAE.	M. P. XX.
LVCO AVGVSTI.	M. P. XVI.
TIMALINO.	M. P. XXII.
PONTE NEVIAE.	M. P. XII.
VTTARIS.	M. P. XX.

BER-

Minii, quod fecus Tudam defluit; quibus dein Hugo Compoftellanus, ejus Translationis auctor, addit, *fluvium illum Portugalienfem terram a Gallaecia difterminare.* Servat Tude priftini nominis veftigia. Wess.

BVRBIDA.] Alias *Bibala*. Siml.

BVRBIDAM M. P. XVI.] *In Blandiniano* Burbida *fine numeris manfionis, & ideo afterifcis fignavimus. In Neapol.* Burbada M. P. XVI. *libri Hieron. Pauli* Burbade XVI. *& Longol.* Burbida M. P. XXVI. *&* Burbula XVI. *corrigitur.* Svr.

BVRBIDA.] Cufani codex *Burbada* M. P. XVI., quos numeros reliqui omnes probant. Wess.

TVROCA.] *Turoqua*, vel *Turrige*. Siml.

TVROQVAM M. P. XVI.] *In Blandiniano, & Neapolitano* Turoqua M. P. XVI. *libri Hieron. Pauli* Turoque XVI. *& in Longoliano* Turoca M. P. XXIII. Svr.

TVROQVA.] Cufani MS. *Turequa*, Ravennas *Turaqua* L. IV. C. 43., & juxta quidem Oceanum. Wess.

AQVIS CELINIS.] Ravennas L. IV. C. 43. *Quecelinis*, voce intempeftive decurtata, rectius *Aquis Cilenis* C. 45. Vulgo nunc *Orenfe* dici, nomine a Suevis indito, fed ex *Warmfee*, voce Germanica & lacum calidum notante, paullatim corrupto, opinantur. Vid. Nonium Hifp. C. 54. & Bern. Aldrete L. II. Ant. Hifpan. C. 2. Ego vero dubito: nam mari proximæ fuiffe videntur hæ aquæ ob ftadia CLXV., quibus fupra a Bracara disjunguntur; folet enim auctor intervallum, quod navigando tramittitur, ftadiis metiri, ut p. 272. eft admonitum: atque hunc aquarum earum fitum illius Itineris caput, *per maritima loca* proficifcentem duci indicans, firmat. Eft præterea major intercapedo inter *Iriam* & *Orenfe*, quam quæ XII. M. P. abfolvi queat: ad quæ accedit, *Auriam*, quam *Orenfe* effe agnofcunt, a *Celenis* & *Aquis calidis* in Ovetenfi Concilio tom. III. Concil. Hifpan. p. 159. diftingui. Pauca inde tibi delibabo: *Omnes igitur epifcopi ordinati feu in fubfcriptis fedibus ordinandi, i. e. in Bracara, in Tude, in Dumio, in Conimbria, in Aquis calidis, in Vafeo, in Lamego, in Celenes, in Portugale, in Aurienfe.* Itaque alibi *aquæ* hæ quærantur: poffintne vero circa *pontem veterem, Ponte Vedra*, inveniri, alii viderint. Wess.

PRIA.] Ptol. *Iria Flavia*. Siml.

PRIA.] Confpirant excerpta noftra in hanc vocem. Verius Ravennati L. IV. C. 45. *Iria:* intelligitur enim *Iria Flavia. CONCILII IRIENSIS* eft in Thef. p. CCCV. 8. mentio. Habuit olim fuum fibi præfulem, eftque ejus non obfcura in Synodis Hifpanicis memoria: nunc ejus luminibus officit Compoftella. Sita fuit, ubi *El Padron*, de qua Nonius Hifpan. C. 52. Wess.

ASSECOMA.] Vel *Affeconia*. Siml.

ASSERONIAM M. P. XXIII.] *In Blandiniano* Afferonia M. P. XXIII. *& in Neapolitano & Longol.* Affeconia M. P. XXIII. *libri Hieron. Pauli* Affeconia M. P. XXII. Svr.

ASSECONIA.] Hoc recepimus ob confenfum plerorumque codicum, quibus ex Schotti indicio Caefarauguftanus addi poterit. Hinc autem *Affecoma* Lugdunenfis & Bafileenfis editionis facile nafci potuit. Ravennas *Affegonion*, cui pæne fimilis eft *Affegonia* Vaticani. Wess.

BREVIM M. P. XII.] *Manufcripta, & excufi libri* Brevis M. P. XII. Svr.

BREVIS.] Habet quoque Ravennas L. IV. C. 45. Wess.

MARTIAE.] Ita Vaticanus & ex Schotti teftimonio Caefarauguftanus: ceteri *Martie*, foli-

BERGIDO. M. P. XVI.
INTERAMNIO FLAVIO. M. P. XX.
ASTVRICA. M. P. XXX.

ITER AB ESVRI PER COMPENDIVM PACE JVLIA. M. P. LXXVI. Sic.

MYRTILI. M. P. XL.
PACE JVLIA. M. P. XXXVI.

ITER AB OSTIO FLVMINIS ANAE EMERITAM VSQVE. M. P. CCCXIII. Sic.

PRAESIDIO. M. P. XXIII.
AD RVBRAS. M. P. XXVII.
ONOBA. M. P. XXVIII.
ILI-

folito recentioris ævi amanuenfibus more. Ravennas *ponte Nartia*, qui huc, ut ex ordine manfionum liquet, pertinet, & quid de Martia arbitrandum fit, indicat. WESS.

TIMALANO.] Supra *Timalinum* nominavit. SIML.

TIMALINO.] Recte ita Lugduni publicarunt; nec multum abit Vaticani *Tinialino*. WESS.

PONTE NEVIE.] Supra *Ponte Nevie*. SIML.

PONTE NEVIAE.] Credo Jof. Simlerum *Fonte Neviae*, ut in Lugdunenfi edito eft, fcribere voluiffe. *Ponts Naeviae* Vaticanus, Cufani liber *Ponte Novie*. WESS.

ITER AB ESVRI PER COMP.] *Manufcripta exemplaria, & Longoliani libri, ut fupra monuimus*, ab Efuri *praferunt: & Hieron. Pauli libri*, ab Afturica. SVR.

ITER AB ESVRI.] Hoc iter Vaticanus fubjecit illi, quo fupra Pacem Juliam de Efuri pergebatur. WESS.

MYRTILI.] *Miftili* Lugduni dederunt, fed fatis negligenter, ut multa. Urbem habent Mela L. III. C. I. & Plinius L. IV. C. 22. Idatio in MSS. *Martyli* ad An. XVI. Theodofii II. appellatur. Nunc *Mertola* effe creditur fluvio Anae impofita, plurimisque antiqui operis monumentis referta: de ea Refendius L. IV. Ant. Lufit. p. 196. WESS.

M. P. CCCXIII.] *Habet Blandinianum & Longolianum*, fed CCCXIIII. *corrigit. Neapolitanum & Hieron. Pauli libri* CCCXIIII. SVR.

AB OSTIO FLVMINIS.] Lugduni & Bafileae *fluminis Ani*, quod & Cufani libro ineft, vulgarunt. *Ane* ex Vaticano Em. Schelftrate. Vide vero ridiculi capitis commentum in Luitprandi Adverfariis num. CXXXII.; notat auctor fe Fuldae in vetuftiffimo Antonini Pii codice reperiffe margini adfcriptum, *agi hic de flumine parvo Ana, qui influit in Baetim, non procul Baetatia: & hunc ingreffum vocari oftium, quia illic clauditur & abfconditur, ut qui per oftium intrat in domum, quo fe abdit.* Habes ergo novum Anam & egregiam de ejus oftio fabulam, quam ut minutiffimis ictibus configam, cum Adverfaria Luitprandi impudenti falfario Hieron. de Higuerra debeantur, nihil neceffe erit. Verius dixeris, ad Anae oftium præfidiarios milites in ftatione fuiffe, & cum Rod. Caro L. III. Ant. Hifpal. C. 23. de *Ayamonte*, ipfo fitu multisque veftigiis antiquitatem ultimam monftrante, cogitaveris. WESS.

PRAESIDIVM M. P. XXII.] *In Blandiniano, & Longol.* Praefidio M. P. XXIII. *& in hoc* XXXIII. *corrigitur. Neapolitanum* M. P. XXXIII. *& Hieron. Pauli libri* M. P. XXXIII. SVR.

PRAESIDIO.] Cufani MS. M. P. XXXI. apponit: fedem habuit, R. Caro auctore, ubi *Alcaria* aut *Puebla de Guzman* videntur. WESS.

AD RVBRAS M. P. XXVII.] *In Blandiniano* M. P. XVII. *& in Longoliano, Neapolitanum & libri Hieron. Pauli* M. P. XXVII. *qui numeri proximè fummæ conveniunt.* SVR.

AD RVBRAS.] Superfunt nominis quædam reliquiæ in *Cabezis rubiis*; dictæ funt a folo, quod in hac vicinia eft, rubicundi coloris, tefte R. Caro; qui præterea tradit, effe inibi parietinas templi DEI ENDOVELLICI aliorumque ædificiorum. Vaticanus M. P. XXVII., alii XVII. addunt. WESS.

ONOBAM M. P. XXVIII.] *Plinio L. 3. C. 1. a flu-*

ILIPA.	M. P. XXX.
TVCCI.	M. P. XII.
ITALICA.	M. P. XVIII.
MONTE MARIORVM.	M. P. XLVI.
CVRICA.	M. P. XLIX.
CONTRIBVTA.	M. P. XXIIII.
PERCEIANA.	M. P. XX.
EMERITA.	M. P. XXIIII.

ITER

à flumine Ana *litore Oceani*, *in vetustis etiam exemplaribus*, *oppidum* Ossonoba, Asturia *cognominatum*: *quo loco forte* Onoba *legendum esset eo cognomine*, *aut* Lusturiæ, *ut vulgati libri praeferunt*, *sive* Listuriæ, *ex Ptolemaeo*: *ut ab* Onoba *cognomento* Martialium, *item Batica provincia*, *distinguas*. *Ptolemaeo L.* 2. *C.* 4. *itidem in mediterraneis* Turdulorum *Batica provincia* 'Ονόβα: *& post* Anæ *fluminis ostium in* Turdetanis, *ejusdem Batica*, 'Ονόβα Αἰστυρία: *sed hac Antonini mediterranea videtur esse*, *qua à Ptolemaeo* Ilipulæ magnæ *adjungitur*: *& in ea regione* Turdulorum Tucci *recensentur*. Onobam *Strabo L.* 3. *p.* 143. *cum* Asta, & Nebrissa *conjungit*, *ut ea sit*, *cui à Plinio cognomen* Martialium *tribuitur*. SVR.

ONOBA.] Justa est H. Suritae de Plinii *Ossonoba* suspicio, non improbata Rod Caro atque Harduioo: ante quos natos Parisiis An. CIↃIↃXI. *Onobam* in Plinio dudum publicarunt. *Asturicae*, qui in Plinianis MSS. additur, titulus, sicuti & Ptolemae *Αἰστυρίας*, in 'Αἰστυρίαν *Aesturiam* convertendus est cum Is. Vossio ad Melae L. III. C. I., a quo Harduinus nihil dissentit, laudem promeriturus, si Vossio sua accepta tulisset. Situs Onobae urbi *Gibraleon* ad amnem *Odiel*, qui Plinii *Luxia* est, convenit. Vid. R. Carum L. III. A. H. C. 75. WESS.

ILIPA.] *Ilipula.* SIML.

ILIPA.] Oportet hæc alia sit atque ea, quam supra habuimus: illa LXX. circiter M. P. supra Hispalim erat, hæc infra eam. R. Carus locorum intervalla dimensus, nostram incidere ait in *Nieblam*: docet præterea *Nieblam* in numis *ELEPLAM* & *ILIPLAM* vocari, atque id in Itinerario fuisse olim L. III. Ant. Hispan. C. 81. MSS. nihil mutant; Ravennas *Hilipam* appellat. WESS.

TVCCI.] Ptolemaeo *Ptucci.* SIML.

TVCCI.] *Ptucci*, quod è Ptolemaeo adfert Simlerus, mendosum est. De situ dubia omnia sunt. Non potest esse *Tucci vetus*, quod in Bastitania vergente ad mare Plinianae veteres editiones L. III. C. I. ponunt: vetant enim situs & MSS., qui *Tuati vetus*, Harduino auctore: neque etiam *Tucci*, *qua cognominatur Augusta Gemella*, quippe conventus Astigitani; quam quo jure Cl. Cellarius Cordubam inter & Castulonem locarit, non perspicio. Quod si quæ fides Fl. Dextri Chron. An. CCCI. esset, Tucci in Baetica haberemus: *Tucci*, inquit, *in Hispania Batica*, *qua & Tocina dicitur*: cogitandumque adeo cum R. Caro L. III. Ant. C. 10. de *Tucilla* foret: sed cum Chronicon illud fidem decoxerit, in ejus testimonio acquiescere non audeo. WESS.

MONTE MARIORVM.] Ptol. *Mons Marianus*: nunc *Sierra Morena.* SIML.

MONTEM ARIORVM M. P. XLVI.] *In Blandiniano* Mootem Ariorum M. P. XLVI. *In Neapolitano* Monte Mariolo M. P. XLVI. *& item in libris Hieron. Pauli. Longoliani libri* Monte Mariorum, *&* Mariolo *corrigitur*. *Plinio post* Ossonobam Listuriam, Hareni montes, *in Toletano exemplari*, *& Caesaraugustano*: *in alio vero* Arenei. *Ptolemaeo L.* 2. C. 4. Bæticæ *mons celebris fama Μαριανός.* SVR.

MONTE MARIORVM.] *Monte Mariole* Cusani codex; Luitprandi Adversaria è binis MSS. *Monte Marielo* proferunt: ceteri *Monte Mariorum* aut *Ariorum*. Puto Jos. Simlerum montem Marianum, cujus apud Ptolemaeum memoria est, recte huc advocasse: meminit ejusdem Tzetzes Chiliad. VIII. 217.

Ὄρος δὲ τὸ Μαριανὸν, τίς σοι τὰ πάντα φράσει;

Neque aliter in Plinio scripserim L. III. C. I.; in verbis eoim, *interfluentes Luxia*, *Vrium*, *Ariani montes*, facile fieri potuit, ut præcedens vocabulum *Marianis* montibus priorem lite-

ITER AB EMERITA CAESARAVGVSTAM. M. P. DCXXXII.

	Sic.
AD SORORES.	M. P. XXVI.
CASTRIS CELICIS.	M. P. XX.
TVRMVLOS.	M. P. XX.
RVSTICIANA.	M. P. XXII.
CAPARA.	M. P. XXII.
	CE-

literam auferret: ne dicam *PROC. MONTIS MARIANI* ex lapide apud R. Carum L. I. Ant. Hispal. C. 20. ita jubere. Non quidem ignoro eundem virum doctum *montes Ariorum* ab *Aria* urbe, quam & Plinio L. III. C. 1., ut supra dictum est, reddere conabatur, dictos suspicari L. III. A. H. C. 9., & in hanc finem numum proferre *CVMB. ARIA* inscriptum: quia tamen numismatis inscriptio obscura atque ambigua est, vereor ut valida satis sit ad urbem, ceteris omnibus indictam, eruendam. Wess.

CVRIGA.] Sic Vaticanus. Plinius in Celticis Hispalensis conventus L. III. C. 1. *Veultuniacum, quæ & Turiga nunc est*, atque ita universi MSS., si verum dixit Rod. Carus L. III. Ant. Hispal. C. 70., pronus propterea in eam partem, quæ *Turiga* hic præoptat. Ego *Curigam* retineo, quam & in Plinio Harduini & Ravennate L. IV. C. 44. reperio: videtur quoque Ptolemaei Κυργία cum doctissimo Plinii editore Jesuita in Κύργια, ut nostra sit, mutanda. Nunc *La Calera*, Caro teste, nuncupatur. Wess.

CONTRIBVTAM M. P. XXIIII.] *Plinio L. 3. C. 1. in* Celticis Bæticæ *provincia* Contributa Julia: *& Ptolemaeo in* Turdetanis. Sur.

CONTRIBVTAM M. P. XXIIII.] De hodierno situ Contributæ lis Hispanis est; Tamayus ad oppidum *Medina de las Torres* varia ait eruta monumenta, quibus *JVLIA CONTRIBVTA* erat insculpta. Rod. vero Caro L. III. A. H C. 70. nunc est *Fuente de Cantos*, aut certe illi vicinum *Bartolome de Villar*. Wess.

PERCEIANAM M. P. XX.] *In Blandiniano, & Longoliano* Perceiana M. P. XX. *In Neapolitano* Perteiana M. P. XX. *& in libris Hieron. Pauli* Perteiane. Sur.

PERCEIANA.] Ravennati L. IV. C. 44. *Pergolena*. Siml.

CASTRA CAECILIA M. P. XX.] *In Blandiniano* Castris Celicis M. P. XX. *atque itidem in Neapolitano, & Longoliano. In libris Hieron. Pauli* Castris Celestris XX. *Plinius L. 4. C. 22.* Emeritensibus *contributa fuisse* Castra Julia, & Castra Cæcilia *perhibet*. Sur.

CASTRIS CELICIS.] In castris ita scribendis conspirans consensus est MSS. Forte *Castra Caecilia* eadem sunt, licet certo non constet. Ravennas tantum *castris*. Creduntur fuisse, ubi *Carceres*. Vid. Bivarium in Dextri Chron. p. 179., qui puto non persuadebit, Ptolemaei *Liciniana* eadem esse, atque hinc instauranda. Wess.

TVRMVLOS.] Ravennas L. IV. C. 45. *Turmulum* & *Bustiana*, qua sequentem indicat. Jac. Delgada *Tumulos* emendat, neque dissentit Ch. Cellarius: forte *Rocha frida*, quæ nunc eorum locum occupat, Delgadam in eam sententiam impulit. Wess.

RVSTICIANAM M. P. XXII.] *Ptolemaeo in regione, proprie* Lusitania *dicta*, Ῥουστικάνα. Sur.

CAPPARAM M. P. XXII.] *Manuscripta, & Longolianum exemplar* Capara M. P. XXII. *Hieron. Pauli libri* Capara XXII. *Ptolemaeo in veteribus* Κάπαρα. *Exstare serebat Florianus Ocampius vetustum lapidem in hac via, quam vulgo* Argenteam *vocant, cum hac inscriptione.*

IMP. CAES. VESPASIAN.
AVG. PONT. MAX. TR. P. II.
IMP. VII. COS. III. DESIG. IIII.
PP. VIAM. A. CAPPARA. VRBE.
AD. EMERITAM. VSQ. AVG.
IMPENSA. SVA. RESTITVIT.
LXIII.

Sur.

CAPARA.] Sic MSS. excerpta: est quoque *CAPARA* in lapide, cujus epigramma Surita habet, in Thes. p. CLIV. 3. & M. P LXXIII. item in alio p. CCLXVII 1. *ORDO SPLENDIDISS. CAPARITANORVM*. In Plinio L. IV. C. 22. sunt *Caperenses*. Durant nominis vestigia inter Alcantaram & Coriam. Wess.

CECILIONICO.	M. P. XXII.
AD LIPPOS.	M. P. XII.
SENTICE.	M. P. XII.
SALMATICE.	M. P. XXIIII.
SIBARIAM.	M. P. XXI.
OCELLODVRI.	M. P. XXI.
ÁLBVCELLA.	M. P. XXII.

AMAL-

CECILIO VICO.] In MSS. dublum est, utrum legendum sit *Cecilio vico* vel *Cecilionico*. Videndum est, an sit *Ceciliana*, cujus meotio est in Itinere ab Olisippone Emeritam. SIML.

CAECILIONEM M. P. XXII.] *In Blandiniano, & Longoliano* Cecilioni M. P. XXII. *& in hoc* Cecilionico *corrigitur. In Neapolitano, & libris Hieron. Pauli*, Cecilionico. *Ptolemaeo, uti supra monuimus, in regione, proprie* Lusitania *dicta, in vulgatis* Κιικιλία Μέμιον: *& in exemplari Georgii Valla Placentini* Καικιλία Γεμέλλινον. *& vetustus interpres* Cecilia Gemillina *vertit: ut forte in hoc Itinerario* Cæciliam Gem. *scribendum esset, & ex duabus dictionibus* Cecilioni *ductum*. SVR.

CECÍLIONICO.] Hoc Vaticanus & Cusani codex amplectuntur: facile inde *Cecilio vico* effinxeris, nec vincere tamen id unice verum esse poteris. *Ceciliana*, quam mansionem supra habuimus, cum hac componi non debet, quippe in Lusitania ad Oceanum vergente sita. Καικιλία Γεμέλλινον Coislin. quoque codex: eademne atque hæc sit, qui cognoscam? WESS.

SENTICEM M. P. XII.] *In Blandiniano* Sentice M. P. XII. *& in Neapolitano* Sentice M. P. XV. *& in libris Hieron. Pauli. Longoliani* Seotice M. P. XII: *&* XV. *corrigitur. Ptolemaeo in* Vaccæis, Σέντικα. *Cum tamen hoc iter per* Vettones *ducat* Salmaoticam *usque, non video qua ratione* Vaccæorum *oppidum interjici possit, nisi mansionum causa flexuosum iter ducatur, &* Sentica *in confiniis* Vaccæorum *constituta fuerit: quam Florianus Ocampius non verebatur affirmare, oppidum esse* Zamoram *patriam suam*. SVR.

SENTICE.] Si Ptolemaei *Sentice* sit *Zamora*, Durio flumini accubans, ut passim Hispani tradunt, alia oportet atque hæc sit: neque enim ad Durium deveoimus. Habet hoc loco *Senticen* Ravennas, qui *Lippos* vitiose *Appos* vocat. WESS.

SALMANTICAM M. P. XXIIII.] *In manuscriptis, & Longoliano* Salmatice M. P. XXIIII. *& in Hieron. Pauli libris, ex emendatione, uti ego arbitror*, Salmantice M. P. XXIIII. *Julius Frontinus de limitibus agrorum p.* 38. Sicut in Lusitaoia, *inquit*, Salmaticensibus. *Ptolemaeo in* Vettonum *regione* Lusitaniæ *provincia* Σαλμάντικα. *Tamen exstat vetustus lapis in Ecclesia Sancti* Pelagii *ipsius urbis Salmantica, quam vidimus, cum hac inscriptione.*

D. M. S.
L. IVLIO CAPITONI
SALMANTIC.
ANN. LXX.
IVLIA RVSTICILLA
SOROR.
PIENTISSIMA
F. C.
H. S. E. S. T. T. L.

SVR.

SALMATICE.] Omnes libri ita præferunt; nec aliter Plutarchus de Virtut. Mulier., urbem hanc πόλιν μεγάλην Σαλμαντικὴν appellans: tamen Polyaeno, qui Plutarchum exscripsit, L. VII. Stratag. C. 48. πόλις μεγάλη Σαλμαντίς. WESS.

SIBARIM.] Vel *Sibariam* vel *Saboram*. SIMB.

SIBARIAM M. P. XXI.] *Habent Bland. exemplar, & Longol. In Neapol.* Sibarim M. P. XXI: *Lib. Hier. Pauli* Sibarum *præferunt*. SVR.

SIBARIAM.] Hoc vir doctus adscripsit Fabricii exemplari: alii *Sibarim* aut *Sabariam*; Ravennas *Sebarium*. Videtur hinc fuisse *Januarius episcopus Sibariensis*, qui Illiberitanæ Synodo scribendo adfuit. Non quidem deesse in Hispanis novi, qui *Sibariam* nusquam in Hispania fuisse opinentur, quos jure optimo ex hoc loco Gonzales confutavit. Addere potuisset, *Sibariam* sive *Sabariam* in Isidori Chron. Gothico Aera IↃCVIII. memorari: *Leovigildus*, inquit, *subegit Aregenses; cepit Sibariam: Crespida ab eo devicta est:* ubi *Orospeda* sine dubio legendum est: hoc enim nomine montem in his oris Strabo

AMALLOBRICA.	M. P. XXVII.
SEPTIMANCA.	M. P. XXIV.
NIVARIA.	M. P. XXII.
CAVCA.	M. P. XXII.
SEGOVIA.	M. P. XXVIIII.
MIACVM.	M. P. XXIIII.

TI-

Strabo & Abbas Biclarienſis habent ; idem Abbas ad An. VII. Juſtini II. *Leovigildus Sabariam ingreſſus, Sabos vaſtat, & provinciam ipſam in ſuam redegit ditionem:* ſitne Abbatis *Sabaria* & Iſidori *Sibaria* eadem atque hæc, non temere finivero. Videntur enim provinciam fuiſſe indicare; quamquam & ea ab urbe cognomen ducere potuerit. Ut ut eſt, nihil opus erit ad epiſcopi Januarii ſedam conſtituendam nugis Higuerræ ex Luitprandi Adverſariis num. CCXXVI., a quibus, quod obiter moneo, non bene ſibi cavit Amp. Cuperus ad Lactantium Mort. Perſecut. C. 16. Wess.

OCELODORI.] Val *Ocelodurum.* Siml.

OCELLVM DVRI M. P. XXI.] *In Blandiniano & Longoliano* Ocalo duri. *Neapolitanum* Ocalodori M. P. XXI. *& in libris Hieron. Pauli* Ocelo Durii M. P. XXI. *Plinio L. 4. C. 22. in vulgatis* Ocelenſes, *qui &* Lancienſes *attinent; & in quibusdam exemplaribus* Occlenſes Lacienſes *legitur. Ptolemaeo in* Vettonibus Ὄκελλον *pro* Ὄκελλος, *ita enim* Ocallus Durii *amnis appellari videtur: quemadmodum à doctiſſimo poeta* Sirmium Inſularum Ocellus, *& Cicero, villulas ſuas*, Ocellos Italiæ *adpellat: feruntque ejus veſtigia ad* Durii *ripas conſpici juxta* Fermoſel. Sur.

OCELODVRI.] Cuſani membranæ *Ocelodori*, Ravennas *Ocelodorum.* Appellari autem hanc manſionem, quomodo *peninſularum inſularumque ocellus Sirmio* dicitur Catullo, non exiſtimavero: obſtant MSS. & vocabuli compoſitio, in qua *Durum* ſive *Dorum* Celticam originem ſapit: dictum enim alias eſt, urbium nominibus adjunctum *durum*, eas fluminibus eſſe appoſitas, adſignificare. Wess.

ALBVCELLAM M. P. XXII.] *In Blandiniano & Neapolitano*, Albucela M. P. XXIII. *libri Hieron. Pauli*, Albucela M. P. XXII. *Longoliani libri* Albucellam M. P. XXII. *Ptolemaeo in Vaccaeis* Ἀλβόκελα. *ut hoc loco ſatis deſignari videantur fines citerioris, & ulterioris Hiſpaniae: quando* Ocellus Vettonibus *populis* Luſitaniæ *provinciae, &* Albucella, *citerioris provinciae Vaccais ſint attributi.* Sur.

AMALLOBRIGAM M. P. XXVII.] *In Blandiniano, & Longoliano* Amallobrica M. P. XXVII: *& in hoc* XXII. *corrigitur. In Neapolitano* Amalobrica M. P. XXII. *& in libris Hieron. Pauli* Amalobricæ M. P. XXII. *cujus manſionis nullam reperi fieri mentionem.* Sur.

SEPTIMANCA.] *Simancam*, nominis quadam ſimilitudina ducti Merula atque alii eſſe adfirmant. Wess.

CAVCA.] Sita Tagum inter & Durium, quamquam huic vicinior, fuit, teſte Appiano Iber. p. 478.: illuſtrarunt urbem Theodoſiii M. natales, ut Zoſimus L. IV. C. 24., de cujus verbis Ch. Cellarius L. II. G. A. C. 1. p. 117., docet. Ravennas *Nibariam* & *Caucam* conjungit L. IV. C. 44., Montanus vero Epiſt. ad Theoribium *municipia Segobiam, Brittablum & Caucam*; quorum alterum Morales & Garſias *Litabrum, oppidum munitum opulentumque*, quo de Livius L. XXXV. C. 22., probabili opinione eſſe arbitrantur. Wess.

SECOVIA.] Alias *Segovia* vel *Segobia.* Siml.

SEGOVIAM M. P. XXVIII.] *Manuſcripta exemplaria & libri vulgati*, Secovia M. P. XXVIIII. *facili permutatione littera G. in C. Habeo vetuſtiſſimum nummum areum, qui ex altera parte caput decora facie juvenis praefert, cum his litteris, à ſiniſtra C. & dextra I: & averſa parte viri effigies cum haſta, celeri impetu equo velociter currentis, & infra* Segovia; *à Plinio & Ptolemaeo in* Arevacis Segoviæ *fit mentio.* Sur.

SEGOVIA.] Similem numum Ant. Auguſtinus inſeruit Dialog. VIII., ſed literis C. & L., quibus coloniam Latinam indicari exiſtimat, inſignem. Plura Nonius Hiſp. C. 60. Wess.

MIACVM M. P. XXIIII.] *Praeferunt Blandinianum exemplar, & libri Longoliani. In Neapolitano, & libris Hieron. Pauli.* M. P. XXVIIII. Sur.

MIACVM.] Cuſani MS. M. P. XXIX. adjungit. Wess.

TITVLCIA.	M. P. XXIIII.
COMPLVTVM.	M. P. XXX.
ARRIACA.	M. P. XXII.
CESADA.	M. P. XXIIII.
SEGONTIA.	M. P. XXVI.
	ARCO-

TITVLCIAM M. P. XXIIII.] *Ptolemaeo in* Carpetaois, Τιτύλκια, *non* Τιτυάκια: *nam vetus interpres* Titulciam *vertit. Error natus ex similitudine literarum initialium* Α *&* Λ. SVR.

TITVLCIA.] Ita Caesaraug. De Compluto autem Amb. Morales Cordubensis libro de Ivido & Pastore Martyribus. SCHOT.

TITVLCIA.] Raveonas L. IV. C. 44. *civitas Complutum, cujus affinalis civitas, qua dicitur Titultia*. Creditur fuisse, ubi *Bajeuna* prope regium viridarium *Aranjuez*. Vide. Fr. Bivarium ad Fl. Dextri Chroo. p. 360. WESS.

COMPLVTVM.] Vel *Complotum*. SIML.

ARRIACA.] Vel *Attiaca*. SIML.

ARRIACAM M. P. XXII.] *Ptolemaeo esse arbitror in eadem* Carpetaoorum *regione, juxta* Complutum, Κάσγκα. SVR.

ARRIACA.] Ptolemaei *Caracca* recte huc refertur: Ravennas L. IV. C. 44. *Juxta civitatem Complutum est civitas, qua dicitur Caraca*. Nunc *Guadalaiara* io ejus est sede. WESS.

CESADA.] Sic Vaticanus, Ptolemaeo adstipulatus. Ravennati L. IV. C. 43. mendose *Cesara: Hintam* hodie esse ex intervallo colligitur. WESS.

SEGONTIA.] *Segentia XXIII.* vulgata itinerum editio Florentiae anno CIƆIƆXXVI. SCHOTT.

SEGONTIA.] Editus Lugdunensis cum Vaticaoo & Cusani libro M. P. XXIII. Lud. Nonius Hispan. C. 74. Ptolemaei *Segebricam* eandem atque hanc fuisse decernit, male, ut ego quidem putem: nam ne quid de nominis differentia proferam, diserte eas distinguit Raveonas L. IV. 43. & 44.; & quis est, qui *caput Celtiberiae Segobrigensis* ex Plinio igooret? WESS.

ARCOBRIGA.] MSS. plerique *Arcobrica* cum Ravennate: tamen Vaticanus *Arcobuga* & sequenti itinere *Arcobriga*. Servat vetusti nominis reliquias in Arragoniæ confinio *Arces*, uti ad Lucense Concilium G. de Loaisa docuit. WESS.

AQVAE BILBITANORVM.] Vel *Bilbilitanorum*. Bilbilis enim est *Bilbis* Ptolemaeo. SIML.

BILBILIM M. P. XXIIII.] *In vetustis exemplaribus à* Bilbilitanis Aquis Bilbilim *hic milliarium numerus adponitur: nec quemquam moveat, quod multo majus spatium horum milliariorum sit, quam itineris, quod ab* Aquis Bilbitanis, *quibus eadem significatione Mauri* Alhamæ *nomen indidere*, Huermedam *vicum ducitur, in quo* Bilbilitanæ *ruina visuntur; neque enim verisimile adparet, ut iter vulgari hac nostra via duceretur, qua montium fauces crepidinesque adeo arctantur, ut pene expeditis equo vehentibus aditus non sit. Ac mihi persuasum est sinistrorsum ab* aquis Bilbilitanis *iter deflexisse, qua veredi liberius commearent. Strabo libro iii. p.* 162. Celtiberorum *pracipuas urbes* Segobrigam (*ita enim legendum, non* Segobrida) *&* Bilbilim *in primis recenses, inter quas Sertorius, & Metellus pralio memorabili conflixerint, quod itidem ab Appiano memoria proditum est: cujus auctoritate & Plinii, qui* Segobrigenses *in capite* Celtiberiæ *constituis; & Ptolemaei, qui* Segobrigam *inter* Celtiberiæ *urbes recenset, satis superque Floriani Ocampii error convincitur, qui* Segorbium *oppidum in* Aedetanis *situm, nominis adfinitate*, Segobrigam *esse adseverarit: cujus situs, etsi adhuc mihi incognitus est, pro certo tamen adfirmare possem, ab* Albarrazino *urbe, secundum Tagi ripas, vix* XX. M. P. *abesse.* Bilbili *vero*, Augustae *cognomentum à* Caesare Augusto *inditum, sicuti & insignibus aliis urbibus, cum Hispaniarum provincias bello Cantabrico adiit, existime; quod innumeris veterum numismatum inscriptionibus adparet, & Martialis ejus oppidi civis carmen testatur, quod obiter corrigemus, fœde depravatum: id enim ejusmodi est L. X. Epig.* 103.

Municipes Augusta mihi quos Bilbilis acri
Moote creat, rapidis quos Salo cingit aquis.

Pro acri *namque, vox* agri *legitur, & lemma epigrammatis ad* Bilbilitanos agros *inditum est, quasi*

ARCOBRIGA.	M. P. XXIII.
AQVAE BILBITANORVM.	M. P. XVI.
BILBILI.	M. P. XXIV.
NERTOBRIGA.	M. P. XXI.
SEGONTIA.	M. P. XIIII.

CAE-

quasi Municipes agri *dici ore latino possit, pro* municipales, *cum ab eodem auctore* municipalis urbs *vocetur, & municipalium rubigo dentium. Jam vero quam ineptus sensus eliceretur, si a Poeta* Agrico monte creati *dicerentur, qui adeo asperrimis crepidinibus est circumcisus & confragosus, ut Paulinus, ad Ausonium scribens;* Bilbilim acutis scopulis pendentem *recte prodiderit. Ne cui novum & longe petitum videatur, quod Martialis* acrem montem *vocarit, cum à summo Poeta* acer equus *dictus sit, eum advertere velim ab ejusdem atatis poeta, Papinio Statio, id nomen usurpatum fuisse, cum in Catalogo urbium Bæotia, Thebaid. VII.* ℣. 345.

——— Et Hyampolin acri
Subnixam scopulo ———

cecinit. Quod ab Homero Ἰλιαδ. β. Ὑάμπολιν ἀμφινέμοντο *editur* ℣. 521. Sᴠʀ.

AQVAE BILBITAN.] Omnes, quos quidem noverim, *Aqua Bilbitanorum.* Nunc *Alhama*, voce Arabum, aquas calidas significante, vocant, ut bene Surita. Vide B. Aldrete L. II. Ant. Hispan. C. 2.; Cusani membranæ ᴍ. ᴘ. xᴠ. adscribunt. Wᴇss.

NERTOBRIGAM M. P. xxɪ.] *In Blandiniano* Nitobrica ᴍ. ᴘ. xxɪ. *& sequenti itinere* Nertobrica. *In Neapolitano item* Nitobrica ᴍ. ᴘ. xɪ. *& sequenti itinere* Nestobrica ᴍ. ᴘ. xxɪɪ. *lib. Hieron. Pauli* Nitobrica xɪ. *& infra* Nertobrica xxɪ. *Ptolemaeo in* Celtiberis, Νερτόβριγα, Βίλβις. Sᴠʀ.

NERTOBRICA.] Ita Ravennas & sequenti itinere MSS., qui hic *Nitobrica*: Vaticanus *Niterbriga* & dein *Nertobriga.* Hinc fuerunt Νεργόβριγες, de quibus Appianus Iber. p. 475. & 477.; sunt enim cum Casaubono ad Polybii ex Suida fragmenta p. 1532. in Νερτόβριγες commutandi: habet quidem Suidas in μεγαλαυχεῖν ex Appiano Νεργόβριγαι, ficuti a Cl. Cellario L. II. G. A. C. 1. p. 128. est animadversum; nec tamen aliud *inde* collegeris, quam vetus id esse mendum: Ptolemaeus enim cum Floro L. II. C. 17. & Cl. Dukeri nota, pariterque Itinerarium & Ravennas *Nertobrigam* stabiliunt. Nunc *Almunia* erit, si Fr. Bivario in Fl. Dextri Chron. p. 355. fides. Wᴇss.

SEGONTIAM M. P. xɪɪɪɪ.] *In Blandiniano & Neapolitano* Secontia ᴍ. ᴘ. xᴠɪɪɪɪ. *& sequenti itinere* ᴍ. ᴘ. xɪɪɪɪ. *quem numerum praeferendum arbitramur, mansionum habita ratione, quod* Nertobrigam Riclam *hodie appellatam esse existimemus. In libris Hieron. Pauli* Segontiæ xɪx. *Longoliani libri* Secontia ᴍ. ᴘ. xxᴠɪɪɪɪ. *&* xᴠɪɪɪɪ. *corrigitur. Plinius plures hujus nominis urbes fuisse adserit, & cum hoc itinere duæ recenseantur, primam* Arevacam *urbem esse arbitror, de qua Plinius L.* 3. *C.* 3. Arevacis, *inquit*, nomen dedit fluvius Areva. Horum sex populi, Seguntia, & Vxama: quæ nomina crebro aliis in locis usurpantur; præterea Segovia, & Nova Augusta, Termes ipsaque Clunia, Celtiberiæ finis. *Eadem urbes à Ptolemaeo in* Arevacis *recensentur, tametsi* Segontiae *nomen eum cognomento corruptum videtur, legitur enim* Σεγοντία Λαῦκα. *Exstat in ea* Arevacum *regione urbs, qua* Segontiæ *nomen retinet, in qua* Segontinæ *Ecclesia sedes præsidet, sed à vetere* Segontia *eo translatam nomen accepisse arbitror, & vetustam eo loco sitam fuisse, quae nunc* Medina Zelim *cognomine visitur, in qua vetustatis vestigia adparent, & in* Segontina *urbe nulla. Huc accedit, quod in vetusto exemplari* Etymologiarum Isidori *libro* xv. *cum Hispania urbes recensentur, &* Saguntì *fit ab eo mentio, in ipsa narrationis serie hac verba adjecta leguntur:* Saguntum ipsa est Mitina Zilim juxta Segonciam. *Hujus vero* Segontiæ xᴠɪ. ᴍ. ᴘ. *à* Caesaraugusta *hoc itinere constituta, neminem Geographum auctorem mentionem fecisse video: nam in Bætica Plinius ejus nominis urbem conlocat, & qua à Ptolemaeo* Peramicæ *cognomento* Segoncia, *in* Vardulis *recensetur, ea longe regionum tractu ab hac* Segontia *dissita est. Eam tamen ego esse arbitror, qua à Livio memoratur in* Celtiberis *libro* xxxiiii. *c.* 19.

 hoc

CAESARAVGVSTA.	M. P. XVI.

ALIO ITINERE AB EMERITA CAESARAVGVSTAM. M. P. CCCXLIX. Sic.

LACIPEA.	M. P. XX.
LEVCIANA.	M. P. XXIV.
AVGVSTOBRICA.	M. P. XII.
TOLETVM.	M. P. LV.
TITVLCIAM.	M. P. XXIIII.
COMPLVTVM.	M. P. XXX.
ARRIACA.	M. P. XXII.
CESADA.	M. P. XXIIII.
SEGONTIA.	M. P. XXVI.
ARCOBRIGA.	M. P. XXIII.
AQVAE BILBITANORVM.	M. P. XVI.

BIL-

hoc modo. Deinde, *inquit*, audito Segontiæ Celtiberûm omnes ſarcinas impedimentaque relicta, eo pergit ducere ad oppugnandum. Posteaquam nulla moventur re, perſoluto ſtipendio non ſuis modo, ſed etiam Prætorianis militibus, relictoque omni exercitu in caſtris Prætorianis, ipſe cum VII. cohortibus ad Hiberum eſt regreſſus. Ea tam exigua manu oppida aliquot cepit. Defecere ad eum Sedetani, Auſetani, Sueſſetani. *Cum ad* Hiberum *regreſſum dixit*, *ex* Celtiberum *regione exceſſiſſe indicat: nam* Celtiberos *nulla* Hiberum *parte attingere ſatis conſtat: & hac* Segontia *in confinio* Celtiberûm, *&* Sedetanorum, *ſeu* Aedetanorum (*iidem enim populi ſunt*) *ſita eſt. Vt mihi videantur* Ruedæ *oppido ad Salonis ripas, hujus* Segontiæ *veſtigia contineri: atque ad eum uſque locum* Celtiberûm *regionem pertinuiſſe.* SVR.

SECONTIA.] Placet hoc Vaticano. Jo. Franc. Andrez hujus Segontiæ veſtigia haud longe *Rueda* in *Epila* invenit. WESS.

M. P. CCCXLVIIII.] *Legitur in Blandiniano. In Neapolitano, & libris Hieronymi Pauli* CCCXLVIII. *Longoliani libri* CCCXLVIII. *&* CCCXLVIIII. *corrigunt.* SVR.

M. P. CCCXLVIIII.] Vaticanae Cuſanique ſchedæ CCCXLVIII. M. P.; ſummam unis M. P. auxit ex MS. ſuo vir doctus, qui Fabricii exemplar uſurpavit. WESS.

CAESAREA AVGVSTA.] Lege perpetuo *Caeſarauguſta* per ὑψιλόν, una dictione penteſyllaba, è lapidibus antiquis, numis, Aurelio Prudentio & H. Suritae notis, qui domo Caeſarauguſta docti viri fuerunt, ut & Ant. Auguſtinus J. C. egregius & Archiepiſcopus Tarraconenſis, Jo. Verzoza, poeta Græce doctiſſimus, Hieron. Blancus hiſtoricus, Jo. Coſta J. C. & Orator, aliique. SCHOT.

LACIPEAM M. P. XX.] *In Blandiniano, & Longoliano* Lacipea M. P. XX. *Neapolitanum* Lacipea M. P. XV. *& Hieron. Pauli libri* Lacipea M. P. XX. SVR.

LACIPEA.] Memorat hanc Ravennas L. IV. C. 44. Adverſaria, quæ Luitprandi nomen mentiuntur, de hoc itinere §. 50. hæc habent: *Via Antonini Emerita Auguſta Caeſarauguſtam ſic: Caſtra Julia, vel Trogilium, poſterius nomen retinent Mauri, M. P. M. XVII. Lacippeam M. P. M. XX. nunc Madrigaleum. Laucianam M. P. M. XXIIII. Villare Pedroſi Mauriet.* quæ, quod ex cerebro inepti impoſtoris ſint nata, nihil curamus. WESS.

LEVCIANAM M. P. XXIIII.] *Manuſcripta, & vulgati libri* Leuciana M. P. XXIIII. *quam eam eſſe adparet, qua Ptolemaeo juxta* Auguſtam Emeritam, *in regione* Luſitanorum *Aeuulava vocatur: in qua voce mendum ineſſe arbitror: nam vetus interpres* Lucinniana *vertit, ut merito vetus Itinerarii lectio ſit retinenda.* SVR.

LEVCIANA.] Cuſani MS. *Lauciana.* Ptolemaei Coislinianus codex *Aeuvianu* præfert, idque verum arbitrer & a gente *Licinia* dictum. WESS.

AVGVSTOBRIGA M. P. XII.] *Manuſcripta,*

BILBILI. M. P. XXIIII.
NERTOBRIGA. M. P. XXI.
SEGONTIA. M. P. XIIII.
CAESARAVGVSTA. M. P. XVI.

ITER AB ASTVRICA CAESARAVGVSTAM. M. P. CCCCXCVII. Sic.

BETVNIA. M. P. XX.
BRIGECIO. M. P. XX.
VICO AQVARIO. M. P. XXXII.
OCELODVRI. M. P. XII.
TITVLCIAM MANSIONIBVS SVPRA SCRIPTIS. M. P. CXCIIII.
CAESARAVGVSTAM MANSIONIBVS SVPRA SCRIPTIS. M. P. CCXV.

ITER AB ASTVRICA PER CANTABRIAM CAESARAVGVSTA. M. P. CCCI. Sic.

BRI-

scripta, *&* *Longeliani libri* Augustobrica M. P. XII. *praferunt Hieron. Pauli* Augustobricæ M. P. XXII. *Plinio L.* 4. C. 22. *in* Lusitania *Provincia* Augustobrigenses, *qua urbe in* Vettonibus *ejusdem provincia à Ptolemaeo recensetur.* SVR.

AVGVSTOBRICA.] Hoc MSS. placet. Refert huc Ch. Cellarius L. II. G. A. C. 1. p. 74. lapidem milliarium Thesaur. p. CIV. 9.; sed qui alteram Augustobricam, quam sequenti itinere habebimus, ut è Suritae ad eam commentario apparebit, complectitur. Hæc fuisse videtur, ubi *Puente de Arcobispo*, quamquam Hispanis nondum convenit. WESS.

TOLETVM.] Quo statu seculo IX. fuerit Ovetensis Concilii Acta tom. III. Concil. Hisp. p. 159. ostendunt: *Toletus quippe in ambitu habet V. vel VI. M. P., cujus civitatis ambitus humane artificio actus destructus est, quia valuit dissipari a gentibus.* WESS.

COMPLVTVM.] Distantia hanc inter & Toletum bene habet. Ildephonsus in Asturio Toletano: *Nam cum sedis sua sacerdotio fungeretur, divina dicitur revelatione commonitus Complutensi sepultos municipio, quod ab urbe ejus ferme LX. milliario situm est, Dei Martyres perscrutari.* WESS.

ARCOBRICA.] Vel *Arcobrica*, ut superiore itinere. SIMI.

NERTOBRICA.] Superiore itinere *Nurobrica*: alibi *Nasobrica*. SIMI.

M. P. CCCCXCVII.] *Habet Blandinianum exemplar. In Neapolitano & Hieron. Pauli libris* CCCCLXXVI. *&* *Longelianis* CCCCXCVII. *&* CCCCLXXVI. *corrigitur.* SVR.

BETANICA.] Vel *Betunia.* SIMI.

BETVNIAM M. P. XX.] *In Blandiniano, & Longoliani libris* Betunia M. P. XX. *Neapolitanum* Botimia M. P. *&* *in libris Hieron.* Botunia M. P. XX. *Ptolemaeo Βεδύνια*, *à qua* Bedunesios *populos deducit.* SVR.

BETVNIA.] Cusani codex *Betunie*, sed Vaticanus plane ad Ptolemaei mentem *Bedunia.* WESS.

BRICIO.] Vel *Bricico.* SIMI.

BRIGECIVM M. P. XX.] *In Blandiniano* Bricico M. P. XX. *&* *sequenti itinere* Brigeco: *In Neapolitano* Britico M. P. XX. *&* *paulò post item* Brigeco, *quod in vulgatis accidit libris: ut dubium non sit, quin* Brigecium *sit legendum, nam Ptolemaeo post legionem vii. statim subditur, Βεργυανιτων Βεργυσανων.* SVR.

BRIGECIO.] *Briceco* Vatic., *Brigetio* Cusani MS., *Bricico* margo Fabriciani exemplaris. Ravennas L. IV. C. 45. *Brigition*, unde H. Suritae conjectura confirmatur. WESS.

VICO AQVARIO.] Ita jubent obsoletæ membranæ, neque est cur *Aquarum vico* postponatur: *Uco aquarum* tamen Ravennas. WESS.

OCELODVRI.] *Ocello duri M. P. XII.* Florentina editio. SCHOTT.

OCELODVRI.] Nostri codices cum aliis editis aut M. P. XXII. aut XXI. addunt. WESS.

PER CANTABRIAM.] Pergit hoc iter per Vac-

BRIGECIO.	M. P. XL.
INTERCATIA.	M. P. XX.
TELA.	M. P. XXII.
PINTIAM.	M. P. XXIIII.

RAV-

Vaccaeos, Arevacos & Celtiberos, nec usquam Cantabros attingit; qui ergo per *Cantabriam?* Thom. Reinesius, qui ad hanc difficultatem animum advertit, *per Celtiberiam* L. I. V. L. C. 25. refingit: obstant quidem & repugnant emendationi omnes, quos quidem viderim, libri; nec ea tamen valida est ad illam convellendam caussa: nam & alibi Cantabria locum Celtiberiæ invasit; ut apud Strabonem L. III. p. 153. de Minio: Ποσειδώνιος δὲ ἐκ Καντάβρων καὶ αὐτὸν ῥεῖν φησί, ubi omnino ἐκ Κελτιβήρων legi oportet; & partim quidem, quod res ipsa ita velit, partim etiam Geographus, qui paullo ante Oblivionis amnem ex Celtiberis profluere dixerat. Si cui tamen hoc parum placuerit, dicendum illi cum Pet. de Marca L. I. Hist. Benehar. C. 21. erit, Cantabros ab Agrippa devictos in plana fuisse deductos, atque hæc loca insedisse: prius ex Dione L. LIV. p. 605. conficitur; posterius locorum positio non improbabile reddit. Aliam rationem iniit Arnal. Oinehartus Notit. Vascon. C. 5., Cantabriæque fines longius deinceps prolatos auguratur: qui tamen cum vincere non possit, eas gentes, quas dixi, illis inclusas fuisse, malim in Thom. Reinesii conjectura acquiescere. WESS.

INTERCATIAM M. P. XX.] *Manuscripta exemplaria, & Longoliani libri* Intercatia M. P. XX. *In Hieron. Pauli libris* Intercatiæ M. P. XXII. *Plinius L. 3. C. 3. in* XVIII. Vaccæorum *civitatibus* Intercatienses *commemorat. Ptolemaeo duplex* Intercatia; *prima* Ornacorum *populorum, quam juxta* Beduniam, *&* Brigaecium *collocat, & hanc esse proculdubio adparet; & altera Vaccaorum. Strabo auctor est, cum Polybius* Vaccæorum *&* Celtiberorum *urbes recenseat, cum aliis civitatibus* Segisamam, *&* Intercatiam *collegisse. De hac* Vaccæorum *urbe mentio fieri videtur in Epitoma Liviana libri* XLVIII. Vaccæos, Cantabros, & alias adhuc incognitas nationes in Hispania subegit. Ibi P. Cornelius Africanus Scipio Aemilianus, L. Pauli F., Africani nepos, sed adoptivus, provocatorem barbarum Tr. mil. occidit: & in expugnatione Intercatiæ urbis majus etiam periculum adiit. *Ita enim in manuscriptis legitur & imperitia librariorum ex* Intercatiæ, Intercaptæ urbis *deduxerunt. Inde Plinianum illud lib.* XXXVII. C. 1. Est apud auctores, & Intercatiensem illum, cujus patrem Scipio Aemilianus ex provocatione interfecerat, pugnæ ejus effigie signasse, vulgato stylo, plerumque incommodum valere aliquid: non enim hoc fuisse acturum eum, si Scipio à patre ejus interemptus esset. *Insignis levitas & inscitia alicujus Ferdinandi Pintiani discipuli eum in errorem induxit, cum in Annotationibus in Plinii tertium librum, monet* Intercatenses, *non* Intercatienses *scribendum, ex monumento ut ipse ait antiquissimo, quod usque in hodiernum diem legitur* Cluniæ. *In eo enim monumento, quod nos vidimus, ejusmodi est inscriptio, quæ minime animadversa fuit, in radice turris Ecclesiæ* D. Mariæ, *cognomento* de Rebilla, *extra* Cluniam *oppidum*

ATTVAE. BOV
AE. BOV. F.
INTERCATIENSI
AN. XXXII.
AIVS. ATONIVS
VXO. S. F. C.

SVR.

TELAM M. P. XXII.] *In hanc lectionem & manuscripta exemplaria, & vulgati Hieronymi Pauli & Longoliani libri consentiunt. Eam urbem suspicor designari, quæ à Ptolemaeo in* Vaccæis Γέλλα *cognominatur; plerumque enim usu venit, ut* T. *pro* Γ. *& è converso permutentur: quod in eodem accidit Ptolemaeo: nam in regione* Capetanorum Ἐπίλεσα *legitur, pro* Ἐγέλεσα. *Adde quod & vetus Ptolemaei Interpres,* Pellam *vertit, non* Gellam. SVR.

TELA.] Ptolemaeum, prorsus uti Surita, emendat Fr. Bivarius in Fl. Dextri Chron. p. 319. me, quominus sine hæsitatione corrigentibus accedam, Ravennas cohibet, qui L. IV. C. 45. *Gelam* in hac ora agnoscit. WESS.

PIN-

RAVDA CLVNIAM. M. P. XXVI.
VASAMAM. M. P. XXIIII.
· VOLV-

PINTIAM M. P. XXIIII.] *In Bland.* Pintiam M. P. XXIIII. *& Hieron. Pauli, & Longoliani libri. In Neapolitano* Pinteam M. P. XXIIII. *Hac* Vaccæorum Pintia *est Ptolemæo, quam ex itinere hoc, quod* Cantabriam *attingere positum est, diversa regione contineri, quam* Vallisoleti *oppidum, necessario videtur, & dextrorsus* Vallem oleti, *per aliquot milliaria derelinqui. Multo enim plura milliaria* Vallem oleti & Raudam (*ea enim* Aranda *ad* Durii *ripas est*) *intersunt, quam hoc itinere proposita videntur* Pintia Raudam: *tametsi numeri mansionis* Raudæ *intermissi sunt. Altera* Pintia *Ptol. in* Gallaicis Lucensibus *constituta est, atque hæc mihi potius videtur oppido* Pennafieli *convenire.* SVR.

PINTIA.] Hispanorum plerique H. Suritam deserunt, & *Vallisoletum* Pintiæ sedem occupare arbitrantur. Vide Marianam L. X. C. 7. & L. Nonium Hispan. C. 56. WESS.

RAVDA CLVNIA.] In Schudii exemplari duæ mansiones sunt *Rauda M. P. XI. Clunia XVI.* Utriusque Ptolemaeus meminit. Cluniae Plinius, *finem Celtiberia* vocans, a qua *Cluniensis conventus* nomen habet. SIML.

RAVDAM **] *In Bland. exemplari, & Long. libris* Rauda cluniam M. P. XXVI. *legitur. In Neapol.* Rauda dumia M. P. XXVI. *& in Hieron. Paulli libris* Rauda Cluniæ M. P. XVI. *& manifestè adparet inscitia librariorum, ex duabus mansionibus, unam conflatam.* Raudæ *enim Ptol. in* Vaccæis *meminit, qua nunc* Aranda *cognominatur, quam* Raudam *vocatam* Regum Legionensium *tempore constare video: nam in vetusto exemplari rerum à* Legionensibus Regibus *gestarum, sine auctoris nomine, hæc legimus in rebus gestis à* Rammiro *Rege* Legionensi, *qui* Caesaraugustam *à Sarracenis vi expugnavit,* Tunc temporis populavit Rodericus Comes Amaiam. Didacus etiam Comes populavit Burgis per jussionem Regis. Populavit etiam Munio Muniæ Raudam, & Gondisalvus tollit Exomam, & Gundisalvus Ferdinandi Axeam, Duniam & S. Stephanum. *Ea vero* Dunia *corruptè scribitur, pro* Clunia. *Neque verisimile erat,* Cluniam, *celeberrimam ac primariam Hispaniarum urbem, & cui tot civitatum conventus attributus fuit, hoc Itiner. fuisse prætermissam: cum reliqua omnes urbes, cui conventus fuere attributi, hoc Itinerario recenseantur, & obeantur.* Juridici *enim* conventus *universæ* Hispaniæ citerioris vii. *à Plinio commemorantur L. 3. C. 3.* Tarraconensis, Carthaginiensis, Caesaraugustanus, Cluniensis, Asturicensis, Lucensis, & Bracarensis. Vlterior *itidem provincia in totidem conventus dividitur. Nam quattuor* Bæticæ *fuere attributi,* Gaditanus, Cordubensis, Astigitanus, & Hispalensis, *& Lusitania iii.* Emeritensis, Pacensis, & Scalabitanus: *neque ulla harum civitatum hoc Itiner. prætermissa, tametsi Antonini Pii Augusti imperio earum Provinciarum veterem formam mutatam fuisse videamus.* Cluniæ *Sueton. & Plut. in* Galbæ *vita meminere. Dion lib. xxxviiii. p.* 129. *auctor est* Metellum Nepotem Cluniam *oppugnantem à* Vaccæis *fuisse devictum, & urbis fuisse potitos. Nummi extant in numeri, cum ejus urbis inscriptione, & iiii. virorum nominibus, qui quotannis urbis administrationi admovebantur, quam ego à* Germanis *aut primis* Gothorum *incursionibus una cum* Numantia, *&* Augustobriga, Arevacum *urbibus, deletam fuisse existimo.* SVR.

RAVDA CLVNIAM.] Ita excerpta codicum. Putem indicari, *Raudam* esse transeundam, quo *Cluniam* perveniatur: neque enim insolens in Itinerario hoc est. Cluniæ distincta mentio est in Oxomensis & Aucensis episcopatus divisione, quam ad Lucense Concilium G. de Loaisa p. 308. vulgavit: pauca tibi inde exscribam; *Et sicut aqua ipsa currit & labitur in Arandam, aqua, qua discurrit per Cluniam usque ad Pennam de Aranda, donec labitur in fluvium Dorium, & omnes villa ex hac parte fluminis Aranda.* Nunc Cluniam *Crunna del Conde* esse ferunt, quem situm vehementer vereor, ut ea, quæ excerpsi, firmare possint. WESS.

VASAMA.] Vel *Vesana*, vel *Vana.* SIML.

VXAMAM M. P. XXIIII.] *In Blandiniano* Vasanam M. P. XXIIII. *& in Neapol.* Vasaniam M. P. XXIIII. *Hieron. Pauli libri* Vasaniam M. P. XXIIII. *Longol. libri* Vasaniam M. P. XXIII. *&* Vesaviam *corrigitur. Ex ipso itinere satis constat* Vxamam *legendum, qua in* Arevacis *à Plinio L. 3. C. 3., & Ptolemæo constitur: cujus hodie vestigia exstant & parietina ad* Castellum Castri *cognomento, quod* Osmæ *imminte;*

VOLVCE.	M. P. XXV.
NVMANTIA.	M. P. XXV.
AVGVSTOBRIGA.	M. P. XXIII.
TVRIASSONE.	M. P. XVII.
	CA-

minet: & cum plures ejusdem nominis Vxamæ *fuerint, ut Plinius testatur, à Ptolemaeo cognomentum huic adjicitur* Οὔξαμα Ἀργάελαι. Vxamam *à Cn.* Pompejo *fuisse eversam, Orosius auctor est.* Svr.

VASAMAM.] Turpissima hic veteres libros invasit discordia; quod secuti sumus in edito Basiliensi & Vaticano inest: Fabriciano exemplari, cui Caesaraug. Schotti assentitur, adscriptum est, *Vasanam M. P. XXIIII.* Cusani schedæ *Vasaniam M. P. XXXIV.* præferunt, *Vanam* M. P. XIIII. Lugdunensis editio. Videntur olim MSS. *Vsamam* habuisse pro *Vxama*, indeque omnis illa dein nata differitas. Simile peccatum ex Silio L. III. 384. felicissime N. Heinsius eluit. Wess.

VOLVCEM M. P. XXV.] *In Blaud.* Voluce M. P. XXV. *& Neapol.* Voluce M. P. XV. *Hieron. Pauli libri*, Volunæ M. P. XV. *& in Longol.* Voluce M. P. XXV. *& XV. corrigitur: mihi haud dubiè id oppidum est, quod Ptolemaeo in* Arevacis Οὐίλουκα *scribitur: & itidem ex milliariis dimensionibus, quæ* Vxama Numantiam *numerantur*, Canatannaciorem *oppidum esse adfirmare possumus.* Svr.

NVMANTIAM M. P. XXV.] *Manuscripta exemplaria, & vulgati libri, in hunc numerum rectè consentiunt. Plinius L. 3. C. 3.* Numantinos, Pelendonibus Celtiberorum *populis attribuit: in quorum regione* Durius, *amnis ex maximis Hispaniæ, ortus juxta collem, in quo sita erat, delabitur: & in eo nulla ejus cadaveris reliquiæ visuntur. Ptolemaeus* Numantiam Arevacis *attribuit. Strabo L. 3. p.* 162. Numantiam *à* Caesaraugusta *abesse ad stadia ɪɔccc. perhibet; quorum ratio, cum numeris harum mansionum conferenda non est, quod via hæc per diverticula quadam mansionum ducerentur, quod sæpè admonuimus.* Svr.

NVMANTIA.] Celeberrimam urbem instauraſſe Galbam ferunt ob Seguini numum, qui *GALBAM IMP.* & *RESTIT. NVM.* præfert; nec citra dubium tamen ea est conjectura, siquidem & *NVM.* aliud adsignificare possit, quo de Ezech. Spanhemius Differt. XIII. de V. & P. Numis. p. 625. De Numantiæ situ non minor est controversia, qua post bene longam disputationem examinata, Bern. Aldrete L. I. Ant. Hispan. C. 6. &c. rudera & parietinas urbis quærenda *Soria* circave esse, nec longe a Durii fontibus, decernit. Jam quod Strabonem spectat, si cum Casaubono ἀπὸ ὀκτακοσίους legeris, ejus verba rationem M. P. non conturbabunt. Wess.

AVGVSTOBRIGAM M. P. XXIII.] *In Blandiniano* Augustobriga M. P. XXIII. *In Neapolitano* Augustobrica M. P. XXIIII. *& in Hieron. Pauli libris*, Augustobricæ M. P. XXIIII. *Longoliani libri* Augustobrica M. P. XXIII. *sed* XXIIII. *corrigitur. Blandiniani lectio meritò præferenda est, quod eo numero rectè itineris summa* M. P. CCCI. *conficiatur. Hæc autem* Augustobriga *est, quæ a Ptolemaeo in* Pelendonibus *constituitur, cujus ruina in oppido* Muro VIII. M. P. *supra urbem* Agredam *visuntur in via hac consulari, in qua lapides vidimus anno M. D. xlvii. nomen urbis ejus suis milliariis præferentes: qui indicant initia milliarium ab* Augustobriga *duci* Numantiam *versus, quamvis iter ab Antonino ab Asturica* Caesaraugustam *ducatur. Ad* II. *Milliaria, à vico, qui* Murus *appellatur,* Numantiam *versus, in media via erecto lapido, hæc legitur inscriptio:*

.....CAESAR....
....TRAIANVS....
PONT. MA.
TR. POT. PP.
CIT. AB
M. P. II.

In Ecclesia vici, quem Pozo *vocant, ante fores Ecclesiæ, dejectus lapis visitur, cum hac inscriptione:*

..CAESAR
CLV.....
PONTIFE.....
P. XXX......
... A AVGVSTOBRIGA
M. VIIII.

Supra

CARAVI. M. P. XVIII.
CAESARAVGVSTA. M. P. XXXVII.

ITER A TVRIASSONE CAESARAVGVSTA M. P. LVI Sic.

BALSIONE. M. P. XX.

AL-

Supra vicum Pozo *cognominatum*, *Numantiam versus*, *in media via erectus lapis cum hac inscriptione :*

IMP. CAESAR NER
VA TRAJANVS
AVG. GER. PONT. MAX.
TRIB. POT. PP. COS. III.
FECIT. AB. AVGVSTOB.
M. P. X.

SVR.

AVGVSTOBRIGA.] Membranaceus Cusani liber *Augustoduca M. P. XXIV.*, ceteri vulgatum retinentes M. P. XXVII. adponunt. In ejus situ Surita, Amb. Morales atque alii concordant. Vid. B. Aldrete L. I. A. H. C. 7. WESS.

TVRIASONEM M. P. XVII.] *In Blandiniano, & Hieron. Pauli libris* Turiassone M. P. XVII. *& in Neapolit.* Turiasone M. P. XVII. *Longoliani libri* Turiassone M. P. XIIII. *&* XVII. *corrigitur. Vrbs celebris, nomen retinens, quam Plinius L. 3. C. 3* Vasconum *regioni attribuere videtur.* Oscenses regionis Vascitaniæ (*ita enim legendum*, *non* Vescitaniæ) Turiasonenses, Latinorum veterum Cascantenses; Cascantum *enim*, *ut supra monuimus*, *ad* Vascones *item pertinet. A Ptolemaeo verò* Turiaso *in* Celtiberum *regione constituitur. Reperiuntur complures nummi anei, qui nomen* Turiasonis *praferunt: sed hi magis insignes: in quodam visitur capitis fœmina effigies cum hac inscriptione* SILBIS: *ut numinis alicujus nomen esse videatur: in aversa parte viri equitantis imago, protenta dextera, habitu, qui in statuis, ut Quintilianus inquit,* pacificatoris *esse solet, & infra equi pedes* TVRIASO. *in alio* Augusti *facies, cum hac inscriptione,* IMP. AVGVSTVS P.P. *& in aversa parte, in media area* coronæ civicæ *hæ litera, qua municipium fuisse docent,* MVN. *& infra eas litteras* TVRIASO. SVR.

TVRIASSONE.] Universi hoc amplectuntur libri, quamquam in M. P. non satis concordes: margo enim Fabriciani libri XIV. M. ostentat, cum reliqui XVII. M. præoptent. Ravennas *Turiasson*, Usuardus prid. Idus Novembr. *civitas Tirassona.* Idatius An. XXV. Theodosii Imp. *Basilius ob testimonium egregii ausus sui congregatis Bacaudis in Ecclesia Tyrtassone fœderatos occidit:* ubi Bacaudæ illi dicuntur, qui arma, ut se suaque contra magistratuum violentiam tuerentur, induerant, ut ex Salviano L. V. de Gubern. Dei. p. 191. notum est. Orti sub Diocletiano in Gallia & per agros vicosque spargi cœpti sunt. Κατ' ἀγροὺς τε καὶ κατὰ κώμας, inquit Eusebius Orat. de laud. Constantini p. 647. ξιφηφορεῖν τὰς γεωπόνους· καὶ μᾶλλον τῶν αὐτοῖς γεωργίας ὀργάνων τὰς ἐνόπλους κεκτῆσθαι παρασκευάς. Inde tanquam contagio Hispaniam invasit; quare *Bacaudas Tarraconenses*, & *Bacaudas Aracellitanos* idem Idatius memorat. Verum in viam. Nunc *Tarazona*, nomine paullum immutato, dicitur. Vid. Nonium Hisp. C. 76. WESS.

CARAVI M. P. XVIII.] *Prafert Bland. exemplar. In Neapolitano* Caravia M. P. XVIII. *& in Hieron. Pauli libris* Caraviæ XVIII. *Longoliani* Caravi M. P. XVIIII. *&* Caravia *corrigitur: cujus mansionis vestigia nulla reperio.* SVR.

CARAVI.] *Caravia* editus Basiliensis & scriptus Cusani, ceteri *Caravi M. P. XVIII.* Credo eam esse, quam Appianus Iber. p. 468. Κάραβιν πόλιν, ἡ Ῥωμαίων ἦν φίλη, *urbem Carabin, Romanis amicam*, appellat. WESS.

CAESARAVGVSTAM M. P. XXXVII.] *In Blandiniano & Longoliano auferendi casu* M. P. XXXVII. *& in Neapolitano* M. P. XXVIII. *In Hieron. Pauli libris* Caesaraugustae M. P. XXXVII.

SVR.

BALSIONEM M. P. XX.] *Blandiniano* Balsione M. P. XX. *& infra* Bellisone. *& in Neapolitano* Belsione M. P. XX. *& infra* Bellisono. *In Hieron. Pauli libris hoc iter non habetur, & infra* Bellisono, *sed* Balsionis *nomen proximè mihi videtur accedere ad nomen oppidi* Βέλσινον, *quod primum juxta* Turiasonem *in* Celtiberis *à Ptolemaeo constituitur, ut dubium non sit, quin idem videatur.* SVR.

BALSIONE.] Ravennas L. IV. C 43. *Juxta Caesaraugustam ponitur civitas, qua dicitur Belsione:* unde arbitrer in Ptolemaeo Βελσινὸν

olim

ALLOBONE. M. P. XX.
CAESARAVGVSTA. M. P. XVI.

PER LVSITANIAM AB EMERITA CAESARAVGVSTA. M. P. CCCCLVIII. Sic.

CONTOSOLIA. M. P. XII.
MIROBRIGA. M. P. XXXVI.
SISALONE. M. P. XIII.
CAR-

olim fuisse. Nunc *Boria* erit, si Bivarius ad Dextri Chron. p. 285. non fallit. Wess.

ALABOVE.] Vel *Alabena*, vel *Alena*. Siml.

ALLOBONEM M. P. xx.] *In manuscriptis* Allobone M. P. XX. *In Longol.* Allone. *Si milliaria numeres, qua* Allobone Caesaraugustam *numerantur, nulli dubium erit, quin id oppidum sit, quod* Alagonem *dicimus: cujus Ecclesia, cum Archidiacono* Caesaraugustano *attributa sit, in vetustis ejus dignitatis monumentis reperitur nuncupari* Alavonensis Archidiaconus*pro* Alobonensis; *familiari enim errore mutantur B in V. & contra. Praterea idem oppidum esse arbitror, quod ultimum in* Vasconum *regione in vulgatis libris à Ptolemaeo* Ἀλλαυῶνα *nuncupatur: & si ex nomine conjectura capienda sit, ut mihi persuasum est, opera pretium erit novisse,* Vasconum *fines ad eum usque locum pretendi: cum* Caesaraugusta Aedetanorum *regionis primaria sit, qui* mare internum *attingunt: quemadmodum &* Vascones Oceano *alluuntur.* Svr.

CONTOSOLIAM M. P. xii.] *Manuscripta exemplaria & vulgati libri* Contosolia M. P. XII. *cujus mansionis nullam reperi mentionem fieri.* Svr.

MIROBRIGAM M. P. xxxvi.] *In Blandiniano* Mirobrica M. P. XXXVI. *In Neapolitano* Mirobrica M. P. XVI. *In Hieron. Pauli libris* Mirtobricæ M. P. XXVI. *& in Longolianis* Mirobrica M. P. XXXV. *& XXVI. corrigitur. Plinius L. 3. C. 1.* Mirobrigam *conventus* Cordubensis *recenset, & alteram ad Oceanum* Lusitaniæ, *& in eadem* Lusitania Mirobrigenses, *qui* Celtici *cognomantur. Ptolemaeo item in* Celticis *Lusitania* Μιρόβριγα *recensetur, & altera in* Oretanis, *quam ego hoc itinere adpositam crederem.* Svr.

MIROBRIGA.] Ita Vaticanus. Cusani MS. *Merobrica M. P. XXVI.* Μιρόβριγα Palat. & Coislin. Ptolemaei codex. *ORDO MEROBRIG.* & *MIROBRIGENSIVM MVN.* in Gruterianis inscriptionibus p. LXXVI. & CCLVII. leguntur, nec tamen, ad quam pertineat Mirobrigam, promptum est indicare. Wess.

SISAPONEM M. P. xiii.] *Manuscripta exemplaria & libri vulgati* Sisalone M. P. XIII. *Plinio L. 3. C. 1. in* Celticis Beturiæ *regionis* Alpesa Seppone, *in vetustis exemplaribus: &* Sisapona *corrigitur à quibusdam, non sine ejusdem auctoris exposita ratione: libro enim xxxiii. C. 7.* Sisaponensem *regionem* Bæticæ *attribuit, cum de Minio agitur. Referam integrum locum, quòd Ciceroni Philippica secunda C. 19. magnam lucem adhibeat: Ita enim inquit:* Sed neutro ex loco invehitur ad nos, nec fere aliunde quam ex Hispania: celeberrimum ex Sisaponensi regione in Bætica miniario metallo vectigalibus P. R., nullius rei diligentiori custodia. Non licet id ibi perficere, excoquique. Romam perfertur vena signata, ad dena millia fere pondo annua. Romæ autem lavatur, in vendendo pretio statuta lege, ne modum excederet LXX. M. libras. Sed adulteratur multis modis, unde præda societati. *Et paulo inferius,* Sisaponensibus autem miniariis suæ venæ harena sine argento excoquitur. *Eam societatis pradam objicit Cicero M. Antonio cum inquit:* Quid erat in terris ubi in tuo pedem poneres, præter unum Misenum, quem tu cum sociis, tamquam Sisaponem, tenebas? *De his* Sisaponensium miniariis *locutum fuisse Vitruvium adparet:* Quæ autem, *inquit libro vii. C. 9.* in Ephesiorum metallis fuerunt officinæ, nunc trajectæ sunt ideo Romam, quod id genus venæ postea est inventum Hispaniæ regionibus, quibus metallis glebæ portantur & per publicanos Romæ curantur. Eæ autem officinæ sunt inter ædem Floræ, & Quirini. *Strabo in locis ad* Ilipam *spectantibus maximam vim esse argenti nec non ad* Sisaponem *refert: & utrumque his temporibus manifestè adparuit, argentariis ditissimis ad* Guallalcanalem *effossis, & argenti vivi effossionibus ex* Sisaponensibus *secturis, quibus* Almadeni *hodie nomen inditum est, societati* Fuggerorum ad-

CARCVVIVM.	M. P. XX.
AD TVRRES.	M. P. XXVI.
MARIANA.	M. P. XXIIII.
LAMINI.	M. P. XXX.
ALCES.	M. P. XL.
VICO CVMINARIO.	M. P. XXIIII.

TITVL-

addictis, ex quarum locatione ingentes summa comparantur: quod argentum vivum innumeris rebus ad usum sit expeditum; nam neque argentum, neque as, sine eo potest recte inaurari. Ptolemaeo non in Bætica, *sed in* Oretanorum *regione citerioris provincia* Σισαπώνη *constituitur: quorum fines* Beticam *attingunt: ut mirum non sit à Plinio* Sisaponensem *regionem in* Bætica *conlocari.* Sur.

SISALONE.] Summo consensu omnes MSS., a quibus dissentire non placuit, id præferunt. Non quidem elegantia Suritae conjecturam, sed certa veritas destituit: verus enim Sisaponis situs in obscuro est. Scio Plinii & Strabonis Sisaponem quæri, ubi *Almadenum* est, nec ferre tamen itineris ductus poterit, ut cum hac mansione componatur; nedum ut *Saepo*, quam Plinius in Celticis Bæturiæ locat, eadem ac Sisapo sit: distinguitur enim ab eodem Plinio a Sisapone, estque Sæponis situs non male fixus a R. Caro L. III. Ant. Hispal. C. 63., quem vide. Si cui tamen *Sisapone* hoc loco placuerit, arripienda erit Σισαπώνη Ptolemaei in Oretanis & a Pliniana & Strabonis disjungenda. Ciceronis de Sisapone verba Surita de Hispaniensi recte accepit, penitius tamen in Oratoris sententiam mihi penetrasse visus est Turnebus L. X. Adverf. C. 12. Wess.

LARCVRIM M. P. xx.] *Manuscripta, & libri vulgati, quorum conlatione utimur,* Carcuvium M. P. XX. *praferunt: & ego* Larcurim *legendum arbitror, & apud Ptolemaeum in* Oretanis Λαρκουρὶς *pro* Λακουρὶς. *In vetusti inscriptione lapidis* Malagone *in eadem* Oretanorum *regione legi* P. CORN. LARCVRITANVM: *ut hunc Antonini locum corrigere non dubitem: nam hodie nomen retinet &* Alarcos *vocatur. Ptolemaeo in Carpetanorum regione recensetur* Ἰλαρκουρίς. Sur.

CARCVVIVM.] Hoc omnibus iisdem libris, quorum excerptis utimur, probatur. Sitne *Larcuris* sive *Lacuris* Ptolemaei, quæ Suritae suspicio, an ejusdem Geographi *Ilarcuris*, de qua Cellarius L. II. G. A. C. I. p. 123. cogitabat, non finivero. Potuit enim ex earum numero mansionum esse, quas alii ob ignobilitatem prætererunt: atque hoc a vero non prorsus alienum erit, si *Caracuel*, ut Jo. Mariana tradidit, Carcuvii reliquias & nomen retineat. Wess.

LAMINIVM M. P. xxx.] *In* Carpetanis *nobile quondam oppidum* Laminium *à Ptolemaeo conlocatur; unde Plinio L. 3. C. 3.* Laminitani *populi citerioris provincia cum* Egelestanis *&* Ilercitanis *recensentur, & libro 36. C. 22.* cotes Laminitanæ *ex Hispania citeriore, vetustis etiam exemplaribus refragantibus, in quibus* Flaminitanæ *legitur.* Laminiobrensis *Episcopi in subscriptionibus Episcoporum Hispaniarum provinciarum fit mentio.* Sur.

LAMINI.] Sic Parisinus & margo Fabriciani exemplaris; ceteri *Lamim* cum Ravennate L. IV. C. 44. Schottus *La mancha* ab Hispanis censeri monuit. Vid. Fr. Bivarium ad Fl. Dextri Chron. p. 126. Wess.

ALCES M. P. xl.] *Praferunt manuscripta exemplaria, & vulgati libri, neque quidquam, quod ad hanc mansionem pertineat, reperio.* Sur.

ALCES.] Assentior Abram. Ortelio, *Alcen urbem*, quam Gracchus apud Livium L. XL. C. 48. & 49. expugnat, esse arbitrato. Wess.

VICVM COMINARIVM M. P. xxiiii.] Vico Cominario M. P. XXIIII. *praferunt eadem exemplaria, & vulgati libri.* Cuminarium vicum *legendum existimant, quod exstare adserant oppidulum in hujus vici vestigiis, in cujus agro* cuminum *latissime proveniat.* Sur.

VICO CVMINARIO.] Cumini lætus in Carpetanis fuit proventus; Plinius L. XIX. C. 8. *Cuminum in Carpetania nostri orbis maxime laudatur.* Vico hinc nomen venisse credibile sit, præsertim cum *Sancta Cruz de la Zarza*, quæ vici locum occupare dicitur, etiamnum uber-

TITVLCIAM.	M. P. XVIII.
CAESARAVGVSTAM MANSIONIBVS SVPRA SCRIPTIS.	M. P. CCXV.
ITER A LAMINIO TOLETVM.	M. P. XCV. Sic.
MVRVM.	M. P. XXVII.
CONSABRO.	M. P. XXVIII.
TOLETVM.	M. P. XL.
ITEM A LAMINIO ALIO ITINERE CAESARAVGVSTAM.	M. P. CCXLIX. Sic.
CAPVT FLVMINIS ANAE.	M. P. VII.
LIBISOSIA.	M. P. XIIII.
PA-	

uberrimo cumini proventu fit celebris. Ceterum *Cominario vico* MSS. præter Patifinum, cui non difplicet vulgatum. Wess.

LIMINIVM.] Vel *Lamenium.* Siml.

ITER A LAMINIO.] *A Limio* fchedæ Cufani, at mox *Laminio*, quod reliquis probatur. Wess.

MVRVM.] Alias *Aurum.* Siml.

MVRVM M. P. XXVII.] Sic MSS.; tamen Lugduni M. P. VII., Bafileae M. P. VII. 17. appofuerunt. Ravennati L. IV. C. 44. *Moroin.* Forte, modo ne *Morum* ex Ravennate fcribi debeat, *muri* vocabulo arx & propugnaculum indicatur, ut in Horatiano, *hic murus aheneus esto*, & Pifoniana Ciceronis C. 4. *propugnacula murique tranquillitatis atque otii*; quo ufu Graecis τεῖχος pervulgatum eft. Oppianus L. V. Hal. 45.

Ἐυμφέες βασιλῆες, Ὀλύμπια τείχεα γαίης.

fed de eo commodiore loco ad Hieroclem. Wess.

CONSABRVM M. P. XXVIII.] *In manuscriptis exemplaribus* Confabro M. P. XXVIII. *Hieron. Pauli libri* Confabrum M. P. XXVIII. *& Longol.* Confobro *praferunt. Plin. L. 3. C. 3.* Confaburenfes *cum* Baftitanis *&* Dionenfibus *recenfet. Permanent nominis veftigia, juxta ejus oppidi ruinas:* Confuegra *enim nuncupatur.* Svr.

CONSABRO.] Vaticanus *Confabro M. P. XXIIII.*, fed a ceteris deftitutus, quippe vulgatos numeros amplexis. *Confabron* pro *Confaburo* Ravennas quoque: cives atque urbis incolas *Confaburenfes* P. Scriverius Frontino L. IV. Stratag. C. V, 22. felici opera reftituit. Wess.

TOLETVM.] Lugduni & Bafileae M. P. XLIIII. adjunxerunt, non improbata Vaticano & Parifino MSS.; notat tamen pofterioris margo *hic IV. fuperesse.* Wess.

CAPVT FLVMINIS ANAE M. P. VII.] *Edunt eadem exemplaria, & vulgati libri; quæ milliaria fatis indicant* Laminitanæ urbis *folum. Plin. non minus mirabili eloquentia* Anæ fluminis *ortum, & curfum, quam ipfe admirandus eft, expofuit*, Siquidem, *inquit L. 3. C. 1.*, Bæticæ latere Septentrionali prætenditur Lufitania, amne Ana difcreta. Ortus hic Laminitano agro citerioris Hifpaniæ, & modo fe in ftagna fundens, modo in anguftias reforbens, aut in totum cuniculis condens, & fæpius nafci gaudens, in Atlanticum Oceanum effunditur. *Cui tantum hoc itinere tributum eft, ut & caput amnis, & ejus curfus indicentur.* Svr.

LIBISOSIA.] Vel *Libofia.* Siml.

LIBISOSAM M. P. XIIII.] *In Bland.* Libofofia M. P. XIIII. *& in Neapol.* Libifofia M. P. XIIII. *& in Hieron. Pauli libris* Libifonæ M. P. XIIII. *& in Longol.* Libofia M. P. XIIII. *Plin. L. 3. C. 3. in vetuftis etiam exemplaribus inter populos, qui* Carthaginem *convenerant*, Libifofona *cognomine* Foro auguftana *commemoratur. Ptolemaeus in* Oretanis *proximo ad veri nominis fcripturam accedit* Λιβισώσα *pro* Λιβισωσία, *quemadmodum vir magni ingenii, & infignis eruditionis, Frias Albornozius fcribendum ex vetufto monumento admonuit: hodieque ejus ruinas extare in oppiduli agro, quod* Lebazuza *cognominatur.* Svr.

LIBISOSIA.] Ita MSS., præter eum, quo priftinus libri Fabriciani poffeffor ufus eft, *Libofofia* præferentem. Ravennati *Libinofa.* CO-

LO-

PARIETINIS.	M. P. XXII.
SALTICI.	M. P. XV.
AD PVTEA.	M. P. XXXII.
VALEPONGA.	M. P XL.
VRBIACA.	M. P. XX.
ALBONICA.	M. P. XXV.
AGIRIA.	M. P. VI.
CARAE.	M. P. XX.
SERMONE.	M. P. VIIII.

CAE-

LONIA LIBISOSANORVM fuit in monumento, de quo Surita. Vid. Gruterianum Thesaur. p. CCLX. 3. WESS.

SALTICI M. P. XV.] *Habet Bland. exemplar & Neapol.* Saltici M. P. XII. *Hieron. Pauli libri* Saltici M. P. XVI. & *Longoliani* Saltici M. P. XV. & XVI. *corrigitur. Idem videtur oppidum esse, quod à Ptolemaeo in* Oretanis *juxta* Libisosam *Σάλικα nuncupatur; ut in alterutro mendum irrepserit.* SUR.

SILTICI.] Cusani codex *Saltici M. P. XVI.*, ceteri uno minus. Adversaria Luitprandi §. 34. in castigatioribus Antonini exemplaribus *Saltiga* legi produnt. Puto Higuerram ex Ptolemaeo hausisse, qui tali nomine in Bastitanis urbem locat. WESS.

AD PVTEAL M. P. XXXII.] *In Blandiniano exemplari, & Longolianis libris* Ad putea M. P. XXXII. *In Neapolitano* A putea M. P. XVI. *& in Hieron. Pauli libris*, A puteæ M. P. XXXII. *quare* ad Puteal *substitui.* SUR.

AD PVTEA.] Universi, quos quidem noverim, hoc edunt MSS., neque caussam reperire possum, quamobrem *ad Puteal* Surita maluerit; nam Adversariorum Luitprandi fictorem & *ad Putealia* scribentem locumque fabulis replentem nihil moror; existimavitne *putea* Latinis esse ignota? quorum exempla apud Nonium & in jurisconsultorum fragmentis durant plurima: Ravennas L. IV. C. 44. *puteis altis.* WESS.

VALEPONGAM M. P. XL.] *In Blandiniano, & Longoliano* Valeponga M. P. XL. *& in Neapolitano* Valebtniga M. P. XXXII. *Hieron. Pauli libris* Valle longe XL. SUR.

VALEPONGA.] Conspirant in voce ita scribenda MSS.; *Vallem longam* Adversaria Luitprandiana ex Hieron. Paulli, ut suspicor, libro. Abram. Ortelius *Vallisne Ibana* sit, cujus ea a Pithoeano Ludovici Pii vitæ scriptore p. 350. natura perhibetur, ut in profundo posita hinc inde præruptis montibus cingatur, quærit. Mihi non liquet. WESS.

VRBIACA.] XXV. M. P. cum Vaticano Lugdunensis editus adscribit, ceteri XX. M. Fortasse *oppidum* est *Hispanum*, *Urbicua nomine* apud Livium L. XL. C. 16. WESS.

ALBONICA.] *Allaboricum* M. P. XXV. ficta illa Adversaria, haud scio è quo fonte: nostrà certe libri repugnant. WESS.

AGIRIA.] Eadem Adversaria *Argiriam*. Vaticanus M. P. XII. cum Lugdunensi libro: alii VI. M. P. WESS.

CARAS M. P. XX.] *In Blandiniano, & Longolianis libris, & Hieron. Pauli* Care M. P. XX. *& in Neapol.* Care M. P. XVI. SUR.

CARAE.] Probant hoc vetusti codices: tamen Adversariorum falsarius *Carenas* vel *Callete M. P. XX.*, quod sibi cum reliquo nugarum apparatu habeat. WESS.

SERMONE.] Vel *Cervione.* SIML.

SERMONEM M. P. VIIII.] *In Blandiniano* Sermone M. P. VIIII. *& in Neapolitano* Sermone M. P. XX, *Hieron. Pauli libri* Serinone M. P. XXIX. *& Longoliani* Sermonem M. P. XIIII. & XXVIIII. *corrigitur. Ego suspicor hujus mansionis nomen corruptum fuisse, &* Ad molem *legendum esse: exstat enim* Moles *hoc itinere vetusti & magnifici operis supra* Caesaraugustam, *ad* XVIII. M. P. *quæ oppido nomen dedit, ad* Orbæ *amnis ripas, cujus substructionibus & munitione ac mole vastissimorum lapidum, fons incredibili magnitudine*, rivo dare nomen idoneus, *ut est apud poetam*, *ab* Orba *amne disjungitur, ne ejus inundationibus obrui possit, cujus fontis aquæ* Caesaraugustanum *agrum rigant.* SUR.

SER-

CAESARAVGVSTA. M. P. XIX.

ITER AB ASTVRICA TARRACONE. M. P. CCCCLXXXVI.

Sic.

VALLATA. M. P. XVI.

INTERAMNIO. M. P. XIII.

PA-

SERMONE.] Vaticanae & Cuſani ſchedæ *Sermone M. P. XXVIIII.*, margo Fabriciani codicis *Sermona:* unde apparet, H. Suritae conjecturam, quam in ſuum quoque Theſaurum Ortelius tranſtulit, a MSS. damnari; ne dicam, nimiam atque audaciorem hanc videri operam: proptereane *ad molem* erit ſcribendum, quia magnifici & vetuſti operis *moles* haud multum a Caeſarauguſta abeſt? WESS.

CAESARAVGVSTAM M. P. XVIIII.] *In Blandiniano* M. P. XXXVIII. *& Neapolitano* M. P. XVIIII. *Hieron. Pauli libri* M. P. XVIII. *& Longoliani* M. P. XXXVIII. *&* XVIII. *corrigitur: mihi præferenda viſa eſt Neapolitani exemplaris lectio, tametſi cum ſumma numeris non congruit.* SVR.

CAESARAVGVSTA.] Vatican. Pariſinus & Cuſani MSS. cum editis prioribus M. P. XXVIII. addunt, margo Fabriciani exemplaris XXXVIII. M. P.; quo fit, ut vera diſtaotia in obſcuro maneat. WESS.

ASTORICA.] Vel *Aſturica*, utroque enim modo io MS. legitur. SIML.

VALLATA.] In Dextri Chron. An. CCLV. *Vallata Urbicua* eſt mentio. Puto impoſtorem ex Livio *Urbicuam* ſumpſiſſe, aut certe ab *Urbico* flumioe, quod Iſidorus Chron. Gothici Aera CCCCXCI. M. P. XVI. ab Aſturica ſeparat, & vitioſe in Rer. Getic. C. 44. Jornandis *flumen Urbium* audit, formaſſe. Ut ut eſt, neque enim refert, ſitus Vallatæ perhibetur in *Vannezam* incidere. WESS.

PALANTIAM M. P. XIIII.] *Plinius L. 3. C. 3.* in Vaccæorum civitatibus Palantinos *recenſet: ita enim in vetuſtis exemplaribus legitur, non* Pallantinis. *Ptolemaeo item in* Vaccæis, Palantia. *Julius Frontinus de limitib. agrorum p.* 38. Sicut in Luſitania Salmanticeoſibus, aut in Hiſpania citeriore Palatinis: *pro* Palantinis. *Ab ea urbe* Palantini campi *Oroſio dicti, tametſi in vetuſto codice* Palentini *legitur, qui item* Gothici *nuncupati, quæ nunc* regio Camporum *dicta. Apud Strabonem corruptè legitur* Arvactorum *oppidum eſſe, pro* Vaccæorum. τῇ δ' Ἀρουακτῶν ἐστ καὶ Σίγκδα πόλις, καὶ Παλλαντία: *nam ſtatim ab eodem auctore* Vaccæorum *fit mentio.* SVR.

PALANTIA.] Appiano Παλλαντία πόλις, ἡ μεγίστη Οὐακκαίων Iber. p. 511. Recentior ætas *Palentiam* appellavit; unde Idatio An. I. Majoriani *civitas Palentia*, Ildephonſo Toletano in Montano & Conantio *Eccleſia Palentina ſedet.* Adde Concili Ovetenſis decreta tom. III. Coocil. Hiſpan. p. 159. & Ravennatem L. IV. C. 44. WESS.

VIMINACIVM M. P. XXXI.] *In manuſcriptis, & vulgatis* Viminatio M. P. XXXI. *Ptolemaeo item in* Vaccæis Οὐιμινάκιον. SVR.

VIMINATIO.] Ravennas *Biminatium.* A. Schottus notat alios *Viminacio*, ſed verius *Viminatio*, ſcribere. WESS.

LACOBRIGAM M. P. XV.] *In manuſcriptis, & vulgatis* Lacobrica M. P. X. *& infra in eiſdem* M. P. XV. *Plinio L. 3. C. 3. in* Vaccæorum *civitatibus* XVIII. *nominantur* Intercatienſes, Palantini, Lacobrigenſes, Caucenſes; *& Ptolemaeo item in* Vaccæorum *regione* Λακόβριγα. SVR.

LACOBRIGA.] Vocis originationem eoarrat Feſtus, *Lacobriga*, inquiens, *nomen compoſitum a lacu & Briga Hiſpania oppido:* dubites tamen, utrum *Brigam* in Hiſpania oppidum eſſe, an Hiſpaois idem atque oppidum ſignificare velit, quod poſterius dubio caret. Plura alibi animadverſa ſunt. WESS.

DEOBRIGAM M. P. XV.] *In Blandiniano* Deſſobrica M. P. XV. *& infra* Deobrica. *In Neapolitano* Deſobrica M. P. XV. *& infra* Deobrica. *In libris Hieron. Pauli* Dertobricæ M. P. XV. *& infra itidem præfertur* Deobrica. *Ptolemaeo in* Autrigonibus Δηόβριγα. *Sed illud advertendum, hanc manſionem in alienum locum emigraſſe, ſi Ptolemaeo fides habenda eſt; cui maximam eſſe tribuendam nemo inficias ierit. Nam cum* Deobriga *hoc itinere* Lacobrigæ *ſuccedat*, Vaccæorum *oppido: &* Deobricula, *quæ poſtea* Segiſamonem *conſequitur, à Ptolemaeo* Murbogis *tribuatur, qui* Turmodigi *Plinio nominantur, & ſub*

Vac-

PALANTIA	M. P. XIV.
VIMINACIO.	M. P. XXXI.
LACOBRIGA.	M. P. XV.
DESSOBRIGA.	M. P. XV.
SEGISAMONE.	M. P. XV.
DEOBRIGVLA.	M. P. XV.

TRI-

Vaccæis *&* Cantabris *ad Occidentem pertinent*, *&* *ultra eos item ad Occidentem vergant* Autrigones, *in quorum regione à Ptolemaeo* Deobriga *constituitur*, *manifeste consequens est*, Deobrigam *extra suum locum in alienum esse substitutam. Adde quod ex eodem Antonino id verum esse liquido admonemur. Nam in itinere, quod infra proponitur, ex* Hispaniis in Aquitaniam, ab Asturica Burdigalam, *non* Deobriculam *modo* Deobriga *consequitur*, *sed* Tritium *&* Virovescam, *quæ* Autrigonum *itidem urbs est: quare ego contenderim* Deobrigam *hoc itinere ab hoc loco amoliendam*, *&* *post* Virovescam *substituendam necessariò: quamobrem asteriscis id signavimus.* Sur.

DESSOBRIGA.] Ita Vaticanus: ceteri *Dessobrica.* Quæ vero H. Surita disputat pro *Deobriga*, mihi talia non videntur, ut mansionum ordinem convellere apta sint: nam cum supra Lacobrigam & Legisamonem XXX. M. P. intervallo auctor diviserit, non sane male *Dessobriga* cum XV. M. inter utramque interponetur. Fateor nusquam esse Dessobrigæ mentionem: sed quam multa ex hoc libello essent exterminanda, si quod pondus illi caussæ inesset. Retineatur ergo Dessobriga, donec magis legitima vi de sede proruatur. Wess.

SEGISAMONEM M. P. XV.] *Manuscripta*, *&* *vulgati libri* Legisamone *hoc loco*, *&* *infra alio itinere praferunt. Plinius L.* 3. *C.* 3. *in* Turmodigis, *qui ab oriente* Vaccæos *attingunt*, Sigisamonenses, *&* Segisamajulienses *connumerat.* Segisama *verò* Julia *à Ptolemaeo in* Vaccæis *collocatur: &* *in* Murbogis, *quos eosdem esse agnoscimus, qui* Turmodigi *Plinio*, *corrupto* Σεπισάμον *pro* Σεγισάμων *legitur*, Γ, *in* T *conversa*, *&* μ, *in* ν, *quod ut ita evenerit credam*, *efficit*, *quod* Deobriculæ *eodem pacto conjungitur*, *atque hoc Itinerario* Segisamon Deobriculæ: *&* *vetustus interpres* Egisamum *aut* Aegisamum *vertit*, *ut nulli dubium esse possit*, *quin* Σεγισάμων *sit legendum*; *alioqui* Segisamonis *à Ptolemaeo facta mentio non erit*, *cujus &* *Plinius &* *Antoninus meminerint*; Deobricula *verò in* Murbogis, *Ptolemaeo* Δεοβριγύλα *nominatur*, *&* *in vetusto exemplari Blandiniano* Deobricula M. P. XV. *In Neapolitano* Deobrica M. P. XXI: *&* *in libris Hieron. Pauli* Deobricæ M. P. XXI. *Longol. lib.* Deobricula M. P. XV. *&* Deobrica *corrigitur.* Sur.

SEGISAMONE.] *Legisamone* etiam nostri MSS; verius Ravennas *Segisamone.* Fuit urbs in *Murbogis*, unde, credo, *equi Murbogii* Gratio Cyneg. 514. sunt dicti:

> *——— —— At tibi contra*
> *Callacis lustratur equis scruposa Pyrene.*
> *Non tamen Hispano Martem tentare minacem*
> *Ausim: Murbogii vix ora tenacia ferro*
> *Concedunt. —— ———*

Sic enim lego; nam *Murcibii*, qui nunc In Gratio obvii sunt, nusquam lecti aut auditi; *equi Murbogii*, ubi de Hispanis sermo est, non extra oleam memorari videntur: præsertim cum Silius L. III. 384. de Uxamensibus, qui a Murbogis non longe diversi erant, gemina, sicuti Jan. Vlitius monere haud neglexit, tradiderit:

> *At non Sarmaticos attollens Uxama muros*
> *Tam levibus persultat equis: hinc venit in arma*
> *Haud aevi fragilis sonipes, crudoque vigore*
> *Asper frena pati, aut jussis parere magistri.*

tamen, si quid præstabilius alii eruerint, pro *Murbogiis* non pugnabo. Wess.

DEOBRICA.] Vel *Deobrigua.* Ptolemaeo *Deobrica:* alia enim est *Deobrigula* Ptolemaei, quod distantiarum ratio ostendit. Siml.

DEOBRIGVLA.] Ita Vaticanus: *Deobrica* M. P. XXI. Cusani liber: alii *Deobricula.* Omnino nulla alia est ac Ptolemaei *Deobrigula:* numeri quidem ejus obstant; verum in confesso est, multiplicem illis errorem, & maxime in rebus Hispanicis, inolevisse. Wess.

TRITIVM.	M. P. XXI.
VIROVESCA.	M. P. XI.
ATILIANA.	M. P. XXX.
BARBARIANA.	M. P. XXXII.
GRACCVRRIS.	M. P. XXXII.

BAL-

TRITIVM M. P. XXI.] *Supra monuimus duplex fuisse* Tritium Metali *cognomine, quod in* Beronibus *cum* Varia *à Ptolemaeo conlocatur, & item ab Antonino: alterius* Tuborici *cognomine Plinius, ut memoravimus, in* Autrigonibus *cum* Virovesca *adjuncti, meminit; qua oppida item adjunguntur hoc itinere: & à Ptolemaeo* Βιρουέσκα *pro* Ὀυιρουΐσκα Autrigonibus *attribuitur, &* Tritium Tuboricum Vardulis: *quod mirum videri non debet, quod earum regionum continentes termini sunt: ab interprete antique Geographia Ptolemaei* Virdubesca *vertitur. In vetustis exemplaribus Antonini, & libris vulgatis hoc loco,* Virovenna *praefertur, cum infra in eisdem* Virovesca *legatur. Ab hac mansione, uti supra admonuimus,* Deobrigam *libenter adnecterem, quod asteriscis miniaciis designavimus.* SVR.

TRITIVM.] Diversum ab illo esse, quod supra habuimus, ex distantia, qua *Virovesca* hinc separatur, apertum est. Puto esse Tritium, Autrigonum oppidum, quo de Plinius L. III. N. H. C. 3. Vide Arn. Oinehartum L. I. Not. Vascon. C. 2. WESS.

VIROVESCA.] *Virovenna* & editi & scripti edunt, turpiter in mendum conspirantes. WESS.

ATILIANA M. P. XXX.] *Vetusta exemplaria, & libri vulgati* Atiliana M. P. XXX. *praferunt: ac mihi venit in mentem oppidum designari, cujus juxta* Sadavam *exstare visuntur monumenta praclara, ac magnifica sepulcrorum* Atiliæ *gentis: ipsa enim familia sua quasi ornamenta & monumenta servare consueverunt, & ad usum, ut Cicero inquit, si quis ejusdem generis occidisset, & ad memoriam laudum domesticarum, & ad nobilitatem suam illustrandam. Sepulcrorum praterea sanctitas, uti itidem docet Cicero, in ipso solo est: & sepulcra fieri sanctiora vetustate. Exstat enim grandis moles, extructa quadrato lapide & opere magnifico, atque hexastylo, maxime digno, quod hac pagina depingeretur: in quo ha inscriptiones incisa sunt:*

C. ATILIO, L. F. QVIRINA. GENIALI
ATILIA. FESTA. AVO.
L. ATILIO C. F. QVIRINA. FESTO
ATILIA. FESTA. PATRI. OPTIMO.
ATILIA. L. F. FESTA. ET SIBI
SE. VIVA. FECIT.

Vt mirum non sit ad hac monumenta oppidum constructum, aut mansionem fuisse & Atiliana monumenta *esse nuncupata.* SVR.

BARBARIANA M. P. XXXII.] *Habent Blandinianum exemplar & Longoliani libri. In Neapolitano* M. P. XXXI. *libri Hieron. Pauli* Barbarianæ M. P. XXXII. SVR.

BARBARIANA.] Nostri Blandiniano assentiuntur. Nunc *Araviana* erit, modo verum scripserit Jo. Mariana. WESS.

CRACCVRIS.] Vel *Grachuris.* SIML.

GRACCVRRIM M. P. XXXII.] *In Blandiniano exemplari* Craccaris M. P. XXXII. *& Neapolit.* Cracculis M. P. XXXXII. *Hieron. Pauli libri* Craculis M. P. XXXII. *& Longoliani* Craccuris M. P. XXXII. *&* Croaculis *corrigitur. Plinius L. 3. C. 3. Latinorum veterum* Cascantenses, Ergavicenses, & Graccuritanos Caesaraugustanum *conventum adire perhibet. Ptolemaeo* Vasconum *regione* Γράκουρις. *A* Tiberio Graccho, *Gracchorum parente, Hispaniensi lingua nomen compositum fuisse ex Epitoma Liviana xli. adparet.* Ti. *inquit,* Sempronius Gracchus proconsule Celtiberos victos in deditionem accepit: monumentumque operum suorum Graccurrim oppidum in Hispania constituit. Graccurrim *verò scribi debere, complures arei nummi testantur, & ex pluribus, qui à me amicis, vetustatis amatoribus, condonati sunt, unus remansit, cum hac inscriptione:* TI. CAESAR DIVI AVG. F. AVGVSTVS. *& in aversa parte* tauri *effigies visitur, qua municipiis addi solet, & inter tauri cornua* Deltoton *hac figura:*

Qua figura mitra est, qua victima mactanda ornabantur. Festus in Insulæ *& Virgil. Georg. lib. III. ℣. 487. de hostia:* Lanea dum nivea

BALSIONE.	M. P. XXVIII.
CAESARAVGVSTA.	M. P. XXXVI.
GALLICVM.	M. P. XV.
BORTINAE.	M. P. XVIII.
OSCAM.	M. P. XII.
CAVM.	M. P. XXIX.
	MEN-

vea circundatur infula vitta. *&c. & infra tauri pedes*, GRACCVRRIS. *Strabo perhibet, Polybium prodere* CCC. *Celtiberorum urbes à* Ti. Graccho *esse subversas, quod ritu comico in Ti. Gracchi gratiam dictum intelligi vult ab auctore, qui* turres, urbes *adpellaris, ut in triumphalibus pompis fieri consuevisset. Meritò ergo in ipso conspectu* Celtiberiæ, *&* Turiasonis, *celeberrimæ urbis ejus regionis, ea monumenta extra* Celtiberiam *constituta sunt in* Vasconum *regione, ad ipsa regionum confinia, quam urbem Festus Pompejus* Graccurrim Hiberæ regionis urbem *primo* denominatam *docet* Ilurci. SVR.

GRACCVRIS.] *Vox Vasconica lingua, Gracchi urbem significat; quod enim Navarri & Vascones IRI, id ceteri Vascones, qui Varduliam incolunt, VRI dicunt*, quæ Oineharti verba ex ejus Notitia Vasconiæ L. I. C. 13. exscribere libuit. Quo situ fuerit, diversitas tradentium ambiguum facit; plerique Hispanorum *Agredam* in Arragoniæ finibus ab ea distinguendam non putant, sed invito Oineharto, qui *Alfari* aut circa quærit Notit. Vasoon. L. I. C. 7. & L. II. C. 2. Ceterum & nostra MSS. excerpta in urbis nomine scribendo variant: Cusani *Graoculis*, Parisinus *Graeculis*, alii *Craccuris*, *Cracuris*: numum autem, de quo Surita, parili modo Augustinus Dialogo VIII. explicat. WESS.

BALSIONE.] MSS. nostri *Belisseno* aut *Bellisono*, qua de re in superioribus dictum est. WESS.

GALLICVM M. P. XV.] *Praferunt & vetusta exemplaria, & vulgati libri.* Ad Gallicum flumen *eam mansionem fuisse eo loco, qua nunc oppidum* Zuera *constitutum est, ipsa res & milliarium summa admonent: in cujus oppidi agro, vetustorum pavimentorum vestigia visuntur. Is fluvius nomen retinuit, qui* Gallego *nominatur, cui jure merito vetustas* Gallici *cognomentum tribuit, quod summo transcenso Pyrenao supra oppidum, cui* Salientis *nomen inditum est, in terra ipsa* Gallia *oritur.* SVR.

GALLICVM.] De hoc fluvio quæ P. de Marca L. I. Marcae Hispan. C. 13. notaverit, vide. WESS.

BORTINE.] Vel *Burtina* aut *Bostina*. SIML.

BORTINAM M. P. XVIII.] *In Blandiniano* Bortinæ M. P. XVIII. *& in Neapolitano* Bostinæ M. P. XVIII. *& in libris Hieronymi Pauli* Bostine XVIII. *Longeliani* Bortinæ M. P. XVIII. *Ptolemaeo in* Ilergetibus *juxta* Oscam *urbem, quemadmodum hoc continetur Itinerario, Bugina. & via eruta substructiones visuntur, magno errore doctissimi cujusdam viri, qui* Barbastri *residens, anno* MDXLVII. *cum Philippus principum maximus, & tum Juventutis princeps, Conventibus horum regnorum* Montione *prasideret*, Burtinam Barbastrum *esse, sibi persuaserat.* SVR.

BOSTINAE.] Ita Florentiae dederunt. Caesaraug. *Bortina*. Forte quod in Longobardicis aut Gothicis literis R ut S scriberetur. SCHOTT.

BORTINAE.] Cusani membranæ *Bostine*, ceteri *Bortine*, pro *Bortina*. Abram. Ortelius huc *Faustum* sive *Faustinum Burtnisannum* refert, cujus Victor Vitensis L. I. Pers. Vand. C. 11. meminit, fieri potuisse arbitratus, ut hæc urbs ad Africæ diœcesim pertinuerit: mihi a vero alienissimum videtur, urbem Hispaniæ Tarraconensis Africæ episcopalibus insertam fuisse sedibus, neque ullum dari posse exemplum existimem: mitto non conspirare Victoris codices, dubiumque adeo esse, *Buronitanus*ne an *Burtinitanus* fuerit Faustinus, qua de re Theod. Ruinartum vide. WESS.

CAVM M. P. XVIIII.] *Prafert Blandinianum exemplar. In Neapol.* Caum M. P. XXIX. *& Hieron. Pauli libris* Caum M. P. XXVIIII. *atque in Longolianis*, Caum M. P. XVIIII. *&* Caum M. P. XXVIIII. *corrigitur: cujus mansionis nulla in reliquis auctoribus vestigia reperi, nec* Mendiculeiæ, *qua eam consequitur.* SVR.

CAVM.] Excerpta MSS. magno consensu XXIX. M. P. adjungunt, quæ quod facerent, ut Itinerario melius cum Strabone conveniret,

MENDICVLEIA.	M. P. XIX.
ILERDA.	M. P. XXII.
AD NOVAS.	M. P. XVIII.
AD SEPTIMVM DECIMVM.	M. P. XIII.
TARRACONEM.	M. P. XVII.

ITER A CAESARAVGVSTA BENEHARNO. M. P. CXII. Sic.

FORO GALLORVM.	M. P. XXX.
EBELLINO.	M. P. XXII.
SVMMO PYRENAEO.	M. P. XXIIII.
FORO LIGNEO.	M. P. V.

ASPA-

Ilerdam ɪɔxʟ. ſtadiis ab Oſca ſemovente L. III. p. 161., repudiare non libuit. Wess.

MENDICVLEIA.] *Mediculeiam* editus Lugdunenſis & ſcriptus Pariſinus præferunt. Μενδικουλῆα a Ptolemaeo, ſed in Luſitaniæ mediterraneis, memoratur, eſtque adeo ab hac multum diverſa. Wess.

ILERDAM M. P. XXII.] *Præfert Blandinianum exemplar auferendi caſu. In Neapolitano* M. P. XXVI. *& in libris Hieron. Pauli* Ilerdæ M. P. XXVI. Svr.

ILERDA.] Cuſani ſchedæ M. P. XXVI. edunt, reliquis a Blandiniano nihil diſſentientibus. Wess.

TARRACONEM M. P. XVII.] *In Blandiniano* M. P. XVII. *& in Neapolitano & Hieron. Pauli libris* Tarracone M. P. XVIII. *& in Longolianis* M. P. XVII. *&* XVIII. *corrigitur: cum haud dubiè* M. P. XVII. *ſit legendum, quando præcedens manſio indicat, ad eam* Tarracone XVII. M. P. *intereſſe.* Svr.

TARRACONE.] Membranaceus Cuſani liber M. P. XVIII., quæ merito ab aliis, XVII. M. amplexis, ſpernuntur. Wess.

FORVM GALLORVM M. P. XXX.] *Cum hoc iter recta* Caeſarauguſta Beneharnum *ducatur, itinere ad dextram* Oſcam *verſus relicto; manifeſtè adparet, oppidum nunc* Gurream *nuncupatum ad* Gallici *fluminis ripas*, Forum *fuiſſe* Gallorum. Svr.

EBELLINVM M. P. XXII.] *Eadem conjectura mihi perſuadeo* Ebellinum *oppidum*, Aierbii *nunc nuncupati oppidi ſolo fuiſſe conſtitutum, ac mirum, videtur hoc itinere* Jaccæ urbis, *ut adparet vetuſta, nullam fieri mentionem, cum recta ea regione hoc iter ad* Pyrenæi ſaltum *ducatur: & Plinius* Jacetanorum Vaſconum *regione meminerit: ita enim legendum non* Lacetanos: *quorum regio, magna populorum frequentia inſignis, ad Pyrenæi radices verſus Orientem ſolem longo terrarum ſpatio continetur, &* Ilergetes *magnum terrarum tractum inter* Vaſcones, *quibus* Jacca urbs *continebatur, &* Jacetanos *occupent: Ptolemaeo etenim in* Vaſconum *regione* Ἰακκὰ *conlocatur.* Svr.

EBELLINO.] Vaticanus *Ebelino*, *Ebellano* alii. Quæ vero H. Surita de *Jacetanis* diſputat, vereor ut omnibus probaverit: ſi in Plinio, utique in Caeſare etiam & Livio & Dione Caſſio *Lacetani* in *Jacetanos* erunt convertendi; par enim cauſſa eſt. Equidem recte huic conatui ſeſe oppoſuiſſe Arn. Oinehartum L. I. Not. Vaſcon. C. 7. & Harduinum Emend. XX. in Plinii L. III. arbitrer: quamquam vicinos, ſi non eosdem, Jacetanos Strabonis & Lacetanos aliorum haud negavero. Vid. P. de Marca L. II. M. H. C. 26. Wess.

SVMMVM PYRENAEVM M. P. XXIIII.] Ad D. Chriſtinae *in vetuſtis rerum Aragonenſium monumentis hoc itinere* Pyrenaei ſaltus, Summus portus *nuncupatur.* Svr.

SVMMO PYRENAEO.] H. Suritae in figendo manſionis hujus ſitu aſſentitur P. de Marca L. I. M. H. C. 13. Wess.

FORVM LIGNEVM M. P. V.] *Blandiniano, & Hieron. Pauli & Longol. libris*, Foro ligneo M. P. V. *& in Neapolitano* Foro ligneo M. P. XX. Svr.

ASPALLVCAM M. P. VII.] *In Blandiniano, & libris Longolianis*, Aſpalluca M. P. VII. *& in Neapolitano* Aſpa Luca M. P. VII. *& in libris Hieron. Pauli* Aſpaluca VII. *Extant veſtigia nominis hujus manſionis trans Pyrenæum in* Aquitaniæ *oppido, quod incolæ & noſtri* Aſpam *vocant*

ASPALVCA.	M. P. VII.
ILVRONE.	M. P. XII.
BENEHARNVM.	M. P. XII.

DE HISPANIA IN AQVITANIAM.

AB ASTVRICA BVRDIGALAM.	M. P. CCCCXXI. Sic.
VALLATA.	M. P. XVI.
INTERAMNIO.	M. P. XIII.
PALANTIA.	M. P. XIIII.
VIMINACIO.	M. P. XXXI.

LA-

cant, *à quo ipsa* Pyrenæorum *juga in ea regione* Aspæ saltus ac montes *nuncupantur*. *Rodericus Antistes Toletanus* de rebus gestis in Hispania, Aspæ & Secolæ *meminit libro quarto*, *capite decimo*. Svr.

ASPALLVCA.] *Aspalluga* Vaticanus, ceteri *Aspa luca*: Schottus ex Caesaraugust. *Aspilluco* adfert, ex quo *Aspa luco*, ut *lucus* in valle *Aspa* indicetur, facile formaveris. Distantia incidit in pagum ejus vallis *Acous*, de quo P. de Marca L. I. Hist. Beneharn. C. 12. Wess.

ILVRONEM M. P. XII.] *In Blandiniano*, *& Longolianis libris* Ilurone M. P. XII. *Hieron. Pauli* Iluronæ XII. *& in Neapolitano exemplari* Nurone M. P. XII. *Hujus itidem oppidi nominis vestigia mansere oppido*, *quod* Oloronem *nominamus*. Svr.

ILVRONE.] *Holorona civitas* in Actis S. Luperii C. 3.; Ill. Scaliger *Eluronum* ad Ausonii Epist. XI. appellat, & *Oloronenses* Sidonio jam notos fuisse addit, minus ex vero, ut existimo: meminit is quidem *Olarionensium lepusculorum* L. VIII. Ep. 6., qui, quod Savaro & Sirmundus, & post eos P. de Marca, observaverunt, insulæ fuerunt sinus Aquitanici, quæ Plinio *Uliarus*, vulgoque *Oleron*, uberi eorum animalium fœtura celebris, audit: tamen Scaligerum D. Papebrochius ad vitam Lupercii tom. V. Junii p. 354. sequitur. Wess.

BENEHARNVM M. P. XII.] *In manuscriptis exemplaribus*, *& in Longolianis libris nomen hujus oppidi adspiratur*: *& ea regio* Beneharni *nomen magno terrarum tractu retinet*, *quæ Principibus* Beneharnensibus *subjiciebatur*: *oppidi vero nomen apud auctores*, *hoc excepto loco*, *nullum exstare video*, *nisi apud Gregorium Turonensem*. *Libro enim ix. C. 20. apud eum auctorem ita legitur*: De civitatibus vero hoc est Burdegala, Lemovica, Cadurco, Benarno & Begorra, quas Gailesuindam germanam dominæ Brunihildis tam in dote, quam in morgonegiba, hoc est, matutinali dono, in Franciam venientem, certum est adquisisse &c. Svr.

BENEHARNVM.] Sic MSS. nostrorum excerpta: *Urbs Bearna* Gregorio Turonensi L. IX. C. 7. cujus episcopus *Galactorius de Benarno* Agathensi Concilio An. ꟾↃVI. subscripsit: *Comitatus Benearnensis* est in privilegio monasterii Mariae de Alaon, quod tom. III. Concil. Hispan. p. 153. insertum est. Vide præterea Capitul. Reg. Franc. Baluzii p. 14., ubi omnia eadem inveties, quæ ex Turonensi Gregorio H. Surita excerpsit. Quo situ Beneharnum fuerit, diu disputatum fuit. Ill. Scaliger *Ortesium* ejus veterem sedem occupasse multis persuaserat, valuitque ea opinio, donec P. de Marca ex antiquitatibus Ecclesiasticis atque hoc Itinerario nullam aliam esse posse ac *Lascurrim* sive *Lascar* L. I. Hist. Beneharn. C. 11. demonstravit, cui & ego post Arn. Oinehartum L. III. Vascon. C. ult. & Valesium Notit. Galliæ accesserim, probata insuper ejusdem Marcae conjectura, qua Plinio L. IV. C. 19. *Venearnos* ex *Veneamis* restituit, *Benearnosque* ab egregio scriptore haud neglectos ostendit. Wess.

BVRDICALA.] Ita habet MS. codex: *impressi libri Burdigala & Burdegala*. Siml.

BVRDIGALAM.] Sic Caesaraug. & veteres omnes per tertiam vocalem: quidam etiam per C *Burdicalam*. Schott.

PERALANCIA.] Ptolemaeo *Palancia*. Siml.

PALANTIA.] Ita recte Vaticanus: ceteri *Peralancia* præter Parisinum, cui *iter peralancia* inest, ac si *iter per Lanciam* voluisset, sed

 frustra:

LACOBRIGA.	M. P. XV.
SEGISAMONE.	M. P. XV.
DEOBRIGVLA.	M. P. XV.
TRITIVM.	M. P. XXI.
VIROVESCA.	M. P. XI.
VINDELEIA.	M. P. XII.
DEOBRIGA.	M. P. XIIII.
BELEIA.	M. P. XV.
SVISSATIO.	M. P. VII.
	TVL-

frustra: verum enim vulgatum est. Superiori mansioni liber Cusani XXX. M. P. addit. WESS.

LEGISAMONE.] Vel *Segisamone.* SIML.

DEOBRIGVLA.] Plures veterum librorum *Theobrigula* vel *Teobricula*, ut Vaticanus; quæ diversitas ex simili *Deobrigula* & *Teobrigula* sono videtur enata. WESS.

VINDELEIA.] Vel *Vinde Legia.* Forte *Vindelia* Ptolem. SIML.

VINDELEIAM M. P. XII.] *In manuscriptis* Vindeleia, *&* *in Hieron. Pauli libris* Vindeleiæ M. P. XII. *&* *in Longolianis* Vindelegia M. P. XII. *Ptolemaeo in* Autrigonibus *una cum* Deobriga, Οὐινδέλεια. SVR.

DEOBRIGA.] Fr. Bivarius in Dextri Chron. p. 302. *Deobrigam* in Navarræ regno, ubi nunc *Tafalla* aut circa, fuisse decernit: quod ego, si *Araceli* sit *Araciel* inter Coreliam & Pharum, ut Surita auctor est, sive *Huarte Araquil*, quæ Oineharti sententia, falsissimum arbitrer: obstabit enim situs & intervalli ratio: mitto nunc longe ampliorem hic distantiam Deobricam inter & Pompelonem poni, quam qua Pompelo & Tafalla dividuntur. WESS.

BELEIAM M. P. XV.] *Manuscripta exemplaria & vulgati libri Longoliani* Beleia M. P. XV. *praeferunt: in libris Hieron. Pauli* Beleæ M. P. XV. *Ptolemaeo in* Caristis, *qui finitimi* Autrigonibus *sunt*, Οὐελία. SVR.

BELEIA.] Ptolemaei MS. Coislinianus Ὀυίλεια, quod a *Beleia* propius abest. In Ravennate est *Belegia* L. IV. C. 45. WESS.

SVISSATIVM M. P. VII.] *In manuscriptis* Suissatio M. P. XII. *&* *in libris Hieron. Pauli* Suisatio M. P. VII. *&* *in Longolianis* Suissatio M. P. XIII. *&* Duissatio VII. *corrigitur. Mihi dubium non est, quin id oppidum sit, quod Ptolemaeo in eisdem* Caristis *una cum oppido* Velia *constituitur*, Συεσσάτιον. SVR.

SVISSATIO.] Vaticanus & Cusani liber *Suessatio*; unde libens Ptolemaeo Συεσσάτιον restituerem: *Seustatio* Ravennas. WESS.

TVLLONIVM M. P. VII.] *In Blandiniano* Tullonio M. P. VII. *&* *in Neapolitano* Tullonio M. P. VII. *atque itidem in libris Hieron. Pauli. Longoliani* Tullonio M. P. VII. *&* VI. *corrigitur. A Ptolemaeo in* Vardulis, *quemadmodum hoc ipso Itinerario, adjunguntur* Τουλλόνιον *&* Ἄλβα. Tullonium *enim vertit antiquus interpres, non* Tulonium. SVR.

ALBA.] Habet & Ptolemaeus Vardulis adscriptam *Albam*, ex qua *Albanenses* apud Plinium in Cluniensi conventu L. III. N. H. C. 3. Situm ejus quærit P. de Marca L. I. Hist. Beneharn. C. 20. WESS.

ARACAELIM M. P. XXI.] *In Bland.* Aracæli M. P. XXI. *&* *in Neapol.* Arocoli M. P. XXI. *Hieron. Pauli lib.* Aracoli M. P. XXI. *&* *Longol.* Araceli M. P. XXI. *&* Aracoli *corrigitur. Plinius L.* 3. *C.* 3. Arocelitanos stipendiarios Caesaraugustano conventui *attribuit. Forte ea regione sitebatur, qua nunc in* Navarræ *regno oppidum* Araciel, *inter* Coreliam, *&* Pharum. SVR.

ARACELI.] Hoc nostra MSS. excerpta præferunt. Videtur esse *Aracillum* sive *Aracilum* Flori L. IV. C. 22. & Orosii L. VI. C. 21.; huc quoque refero *Bacaudas Aracellitanos* ex Idatii Chron. An. XIX. Theodosii. Quo nunc sit nomine vide apud Arn. Oinehartum L. II. N. V. C. 2. WESS.

ALANTONEM M. P. XVI.] *In manuscriptis & vulgatis* Alantone M. P. XVI., *cujus mansionis vestigia nulla reperi, cum* Pompelon *tam prope eam consequatur, quam Strabo itidem, atque Plinius ac Ptolemaeus, in regione* Vasconum *collocat, ac veluti* Pompeiopolim *dictam perhibet: Plinius L.* 3. *C.* 3. Pompeium Magnum trophæis suis,

TVLLONIO.	M. P. VII.
ALBA.	M. P. XII.
ARACELI.	M. P. XXI.
ALANTONE.	M. P. XVI.
POMPELONE.	M. P. VIII.
TVRISSA.	M. P. XXII.
SVMMO PYRENAEO.	M. P. XVIII.
IMO PYRENAEO.	M. P. V.
CARASA.	M. P. XII.
AQVIS TARBELLICIS.	M. P. XXXIX.

MOS-

ſuis, quæ ſtatuebat in Pyrenæo, DCCCLXXVI. oppida ab Alpibus ad fines Hiſpaniæ ulterioris in ditionem a ſe redacta, teſtatum fuiſſe *perhibet: quæ verba iterum ab eodem auctore libro vii. repetuntur.* SVR.

POMPELONE.] Vel *Pampalone.* SIML.

POMPELONE.] Iſidoro Chron. Goth. Aera IↃIIII. *Pamphilona*, Annal. Reuberi An. IↃCCLXXVIII. *Pompelo Navarrorum oppidum*, *Pampalona* auctori vitæ Ludovici Pii p. 354. appellatur. In fragmento libri, quem *Itacium* Hiſpani vocant, vulgato ad Lucenſe Concilium a Garſ. de Loaiſa, leges: *Aſtures & Vaſcones in finibus Cantabriæ crebro rebellantes edomuit; civitatem, quæ Cartna vocabatur, & Pampilonem ampliavit, quam Wambae lunam vocavit:* hinc vero hauſit Lucas Tudenſis commentum, quod L. Nonius Hiſpan. C. 80. exploſit. Incolæ *PAMPELONENSES* dicuntur in Theſ. p. CCCCLV. II. lapidibus,

CN. POMPEIO CN. FIL. GAL.
POMPAELONENSI. IIVIR. FLAM.
P. H. C.

adde p. CCCXXV. I. & Arn. Oinehartum L. II. Not. Vaſc. C. 2. ac Ch. Cellarium L. II. G. A. C. I. p. 109. WESS.

TVRISSAM M. P. XXII.] *In manuſcriptis* Turiſſa M. P. XXII. *& in Hieron. Pauli libris* Turiſiæ M. P. XXII. *Longol.* Turiſſa M. P. XXV. *&* XXII. *corrigitur. Plinio L. 3. C. 3. in vulgatis* Iturisenſes *recenſentur, cum vetuſta exemplaria* Lurſenſes *præferant, & eos* Ilumberitani *conſequantur: Ptolemaeo primaria regionis* Vaſcitaniæ *Tru[gion] conſtituitur.* SVR.

TVRISSA.] Ita etiam noſtri libri. *Iturissam* Melae L. III. C. I.; quam Megrada alluebat, eandem Oinehartus eſſe arbitratur, & ad *Vidaſſonem*, hunc enim Megradam ſtatuit, circa vicum S. Stephani Lerlnenſis quærendam L. I. Not. Vaſcon. C. 7. & L. II. C. 2.; verum, ſi *imus Pyrenæus* ſit hoc tempore *S. Ivan de pied de puerto*, uti plerisque omnibus placet, falſum id erit: longius enim iter eo modo ad occaſum deflectit: quare P. de Marca adſtipulor, Melae *Iturissam* ab hac diſtinguenti, illamque Toloſam in Ipuſcoa, hanc vicum *Subiri* opinato L. I. Marcae Hiſp. C. 13. WESS.

SVMMO PYRENAEO.] Hæc celſior viæ militaris pars eſt, reſpondetque illi loco, cui *Burguete* nomen inditum eſt, eodem illuſtri Marca indice. WESS.

IMVM PYRENAEVM M. P. V.] *Manuſcripta exemplaria & libri pervulgati*, Imo Pyrenæo M. P. V. *præferunt: quæ manſio juſti oppidi nomen ſuſtinuiſſe videtur Concilio Toletano viii., cum* Donus *Epiſcopus* Imopyrenæus *ſubſcripſiſſe in eo traditur. Nunc oppidum eſſe* D. Joannis *nomine clarum videtur*, pedis portus *cognomento.* SVR.

IMO PYRENAEO.] H. Suritam hoc loco fefellit depravata Concilii Toletani editio, ut P. Marca recte obſervavit. *Donum Dei Impuritanus Epiſcopus* in ea Synodo Garſ. de Loaiſa vulgavit, quod veriſſimum eſt. WESS.

CARASA.] *Garis* in Navarræ regno nunc in hujus loco eſſe Marca L. I. Hiſt. Beneharn. C. 11. oſtendit. WESS.

AQVIS TEREBELLICIS.] Vel *Tarbellicis.* SIML.

AQVAS TARBELLICAS M. P. XXXVIIII.] *In Bland.* aquis Terrebellicis M. P. XXXVIIII. *& in Neapolitano* Aquis Terrebellicis M. P. XVIIII. *Libri Hieron. Pauli* Aquis Terrebellicis M. P. XIX.

MOSCONNVM.	M. P. XVI.
SEGOSA.	M. P. XII.
LOSA.	M. P. XII.
BOIOS.	M. P. VII.
BVRDIGALAM.	M. P. XVI.

ITER AB AQVIS TARBELLICIS BVRDIGALAM. M. P. LXIV. Sic.

COEQVOSA.	M. P. XVI.
TELLONVM.	M. P. XVIII.

SALO-

M. P. XIX. *& Longoliani* Aquis Terebelicis M. P. XXXVIIII *&* XVIIII. *corrigitur. Strabo L.* 4. *p.* 190. Tarbellos, Narbonensem *sinum incolere perhibet, & eorum* aurarias *celebrat. Plinius L.* 4. *C.* 19. *in* Aquitania Tarbellos, quattuor signanorum *cognomine, recenset. Idem auctor de* Aquis Tarbellicis, *libro* XXXI. *C.* 2. Emicant, *inquit*, benigne, passimque in plurimis terris alibi frigidæ, alibi calidæ, alibi junctæ, sicut in Tarbellis, Aquitanica gente, & in Pyrenæis montibus, tenui intervallo discernente. Tarbellos *Ptolemaeus ad* Pyrenæum *usque pertinere memorat, & eorum ab eo urbs* Aquarum Augustarum *nomine celebratur.* SVR.

AQVIS.] Cusani MS. *Aquis Terebellicis* M. P. XIX., ceteri *Terbellicis*, *Trebellicis* & *Terrebellicis.* Tabula Peutingerorum *Aquis*, apposita balineorum figura. Ausonius *Aquas Tarbellas*, auctor vitæ Ludovici Pii p. 354. *villam Aquas* vocat; unde nostra tempestate Gallis *Aqs* sive *Acs*, Vasconibus *Daqs* superest, ut Ill. Scaliger L. I. Lect. Auson. C. 6. egregie docuit. Vide Oineharium L. III. N. V. C. 9. WESS.

MOSCONNVM.] Vel *Moscennium.* SIML.

MOSCONNVM M. P. XVI.] *Praferunt Blandinianum exemplar, & libri Longoliani. In Neapolitano* Mostomium M. P. XVI. *& in libris Hieron. Pauli*, Mosconum XVI. SVR.

SEGESA.] Alias *Segusa.* Boios, alias *Bosos.* SIML.

BOIOS M. P. VII.] *Habet Blandinianum exemplar. Neapolitanum* Bosos M. P. XII. *Hieron. Pauli libri* Bosos M. P. VII. *& Longoliani* Boios M. P. VII. *&* Bosos *corrigitur.* SVR.

BOIOS.] *Bosos* Cusani & Parisinus MS.; tamen vulgatum recte vetustiores editi & scriptorum alii probant. Paullinus Ep. IV. ad Ausonium ℣. 241.

— *Placeat reticere nitentem Burdigalam, & piceos malis describere* BOIOS.

Durant nominis vestigia in vico *Buch.* De anterioribus mansionibus nihil mihi innotuit. WESS.

TELVNNVM] Alias *Tolonum.* SIML.

TELONNVM.] Ita Vaticanus & Fabriciani exemplaris margo; Cusani schedæ *Thelominum* & mox *Saloniaco.* WESS.

SALAMOCVM.] Alias *Salomacum.* SIML.

BENEHARNVM.] Cusani MS. M. P. XVIII., ceteri unis millibus summam augent, quæ tamen justo intervallo inferior est: sunt enim Beneharnum inter & Aquas Tarbellicas M. P. XXXIII., ut P. de Marca L. I. Hist. Beneharn. C. 11. & Arn. Oinehartus L. III. Not. Vascon. C. ult. docuerunt. WESS.

AQVAS CONVENARVM M. P. VIII.] *In Blandiniano, & Neapolitano* Aquis Convenarum M. P. VIII. *In libris Longolianis* M. P. VIII. *&* XVIII. *corrigitur. Strabo L.* 4. *p.* 190. *harum* aquarum, *&* Lugduni, Convenarum *urbis, mentionem fecit, &* Onesiorum aquas calidas *vocat.* SVR.

AQVIS CONVENARVM.] Convenæ unde nomen duxerint Hieronymus L. I. in Vigilantium ostendet: *Nimirum respondet generi suo, ut qui de latronum & convenarum natus est semine, quos Cn. Pompejus, edomita Hispania & ad triumphum redire festinans, in Pyrenai jugis deposuit & in unum oppidum congregavit, unde & Convenarum urbs nomen accepit.* Refert ad has *aquas*, pariter ut Surita, P. de Marca Strabonis L. IV. p. 190. τὰ τῶν Ὀνησιῶν θερμὰ, neque ego refragor, quod vero L. I. Hist. Beneharn. C. 9. in Ὀνησιῶν vocabulo mendum esse suspicatur, & propterea Ἀκυιτανῶν refingit, id factum

SALOMACO.	M. P. XII.
BVRDIGALA.	M. P. XVIII.

ITER AB AQVIS TARBELLICIS TOLOSAM. M. P. CXXX.
Sic.

BENEHARNVM.	M. P. XVIIII.
OPPIDO NOVO.	M. P. XVIII.
AQVIS CONVENARVM.	M. P. VIII.
LVGDVNVM.	M. P. XVI.
CALAGORRIS.	M. P. XXVI.

AQVIS

factum nollem: quis enim *aquas* has *Aquenſium* nomine honeſtavit? nam quod nunc *des eaux d'Encauſſe* dicuntur, id, ſi vel maxime *Encauſſe* ab *Aquenſibus* eſſet ortum, non eſt argumento, Strabonis ætate eo nomine fuiſſe: mitto, ne citra dubium quidem eſſe, *Aquas Convenarum* illo noſtra tempeſtate titulo nobiles videri; ipſe mihi hujus rei auctor eſt vir illuſtris L. I. Marcae Hiſpan. C. 22., ubi *Aquas Convenarum* hodie *Capvert* appellari prodit. WESS.

LVGDVNVM.] *Lugdunum Convenarum.* SIML.

LVGVDVNVM M. P. XVI.] *Præferunt manuſcripta exemplaria, quæ lectio mihi placet, ut id oppidum à* Lugduno Lugdunenſis Galliæ, *quæ à Ptolemaeo* Ἐπίσημος Μητρόπολις *nuncupatur, diſtinguamus. Ejus, ut ſupra monuimus, & Con*venarum *regionis, &* Lugduni *oppidi Strabo meminit. Plinius L. 4. C. 19.*, in oppidum contributos Convenas *memorat, & Ptolemaeus, regionis nomine vitiato; in fine enim* Aquitaniæ *provincia ita legitur,* Συνάπτοντες δὲ τῇ Πυρήνῃ Κονουέναι καὶ πόλις Λουγδοῦνον, αὐτ Κονουένοι. SVR.

LVGVDVNVM.] Pariſinus MS. & margo Fabriciani libri hoc præferunt; *Lugdunum* Vaticanus & alii cum ſcripti tum editi, quod & verius arbitrer cum Ant. Pagi Critices An. CCCCVI.; nam *Convenarum* additus titulus ab altero Galliæ Lugduno ſatis eam diſtinguebat. Hieronymo *Convenarum urbs*, Gregorio Turonenſi L. I. Mirac. C. 105. *Convenienſis urbs*, & L. VII. Hiſtor. C. 34. *Convena*; verba apponam, quoniam ſitum & naturam urbis ſignant: *Igitur Gundobaldus cum audiſſet ſibi exercitum propinquare, Garonnam cum Sagittario epiſcopo, Mummolo & Bladaſte ducibus atque Waddone, tranſivit, CONVENAS petentes: eſt enim urbs in cacumine montis ſita, nullique monti contigua; fons magnus ad radicem montis erumpens, circumdatus turre tutiſſima; ad quem per cuniculum deſcendentes ex urbe latenter latices hauriunt*: quæ omnia oppido *S. Bertrandi*, quod in ejus ſede eſſe fertur, probe conveniunt, ſervanti nunc quoque in portarum una hoc veteris inſcriptionis fragmentum:

IMP. XXVI. COS.
V. P. P.
CIVITAS. CONVEN.

primi, quod ſciam, vulgarunt Benedictini in Itinerario, cui *Literarii* titulum præſcripſerunt, tom. II. p. 14.; dein vir doctus, qui tamen editum fuiſſe ignorabat, tom. III. Hiſtor. Acad. Inſcript. p. 438. Referunt autem ad Auguſtum aut Tiberium Imp., in quorum neutrum quadrat: neuter enim in V. Conſulatu Imp. XXVI. ſalutatus eſt. Ego Claudio Imp. hoc monumentum dedicatum fuiſſe exiſtimo, quem literati lapides & numi V. conſulem indicant Imp. XXIIII. & XXV, XXVI, & XXVII. conſalutatum fuiſſe. WESS.

CALAGORGIS.] Vel *Calagorre.* Libro Provinc. *Bogorra.* SIML.

CALAGORRIS.] Hoc è Vaticano, licet ceteris omnibus *Calagorgis* ineſſet, recipiendum duxi; movit me Hieronymus, qui Vigilantium omni contumeliarum genere inurens, *iſte caupo Calagurritanus*, inquit, *& in perverſum propter nomen viculi mutus Quinctilianus, miſcet aquam vino, & de artificio priſtino ſua venena perfidiæ Catholicæ fidei ſociare conatur*: innuit enim Vigilantium ex hoc vico *Calagorri*, dum eum *cauponem Calagurritanum* nuncupat, eſſe ortum: nam eodem libro illum ex *Convenarum*

AQVIS SICCIS. M P. XVI.
VERNOSOLE. M. P. XV.
TOLOSA. M. P. XV.

DE AQVITANIA IN GALLIAS.

ITER A BVRDIGALA AVGVSTODVNVM. M. P. CCLXXIV.

Sic.

BLAVIO. M. P. XVIIII.

TAM-

gente & *Gallia hostem vernaculum* dixerat; *mutum* præterea *Quinctilianum*, quod, sicuti rhetor præstantissimus ex Hispanica Calagurri originem duceret, ipse cognomine in Galliis vico natus ad disertissimum rhetorem mutus & infans atque elinguis esset. Vide egregiam de Vigilantii patria dissertationem inter opuscula P. de Marca p. 373. & Pagi Critic. An. CCCCVI.; nunc *Caseres* appellari perhibent. Wess.

AQVIS SICCIS. Servant *Seches* pristini nominis obscura vestigia: mox *Vernosole M. P. XII.* Cusani MS. Wess.

TOLOSA.] Ausonius Clar. Urb. XII.

Non unquam altricem nostri reticebo Tolosam,
Coctilibus muris quam circuit ambitus ingens,
Perque latus pulchro prælabitur amne Garumna.

Plura de urbe ejusque fatis & dignitate Guil. Catellus L. II. Hist Langued. C. 2. & seq. coacervavit. Wess.

DE AQVITANIA IN GALLIAS.] Aquitaniæ provinciæ *nomen extra Gallias censeri, Rufi Festi Breviario & ab auctore Notitiæ provinciarum Romani imperii admonemur. A Rufo Festo XVIII. provinciæ cum Aquitania & Britannia provinciis numerantur & in Notitia XVII.* Viennenses, Narbonenses, Belgicæ, & Lugdunenses Galliæ *nuncupantur & præter eas* Aquitania prima, & Aquitania secunda *cognominantur*. Sur.

M. P. CCLXXIIII.] *In Blandiniano* M. P. LXXIIII. *& in Neapolitano* M. P. CCLXIIII. *Longolianum exemplar, quod ferme Blandiniani vestigiis insistere videtur*, M. P. LXXIIII. *&* CCLXIIII. *corrigitur: quam summam mansionum numeri superant.* Sur.

ITER A BVRDIGALA.] Cusani codex non sane pulchre M. P. CCLXIV. addit. Wess.

BLANVTO.] Vel *Blavio*. Siml.

BLAVVTVM M. P. XVIII.] *In Bland.* Blavuio M. P. XVIIII. *& in Neap.* Blauto M. P. XVIIII. *Longol. libris* Blaunto M. P. XVIIII. Sur.

BLAVIO.] Alii *Flavio*: sed *Blavio* legendum docet doctissimus Scaliger L. II. Auson. Lection. C. 6., & mox pro *Novioregum* reponit *pago Novero* vel potius *Noverto* ibidem C. 10. Schott.

BLAVIO] Hoc præfero: nostrorum plerique *Blauto*, quod inde natales accepit; tamen rectius *Blavia* Peutingerorum Tabulæ dicitur, Ausonio Epist. 10. *militaris Blavia*, Gregorio Turonensi Glor. Confess. C. 46. *Blavinse castellum super litus amnis Garomnæ; castrum Blavit super alveum Garonnæ* in Testam. Bertichramni p. 259. Analect. Mabillonii Nov. Edit. Nunc *Blaye*. Wess.

TAMNVM.] Tabula *Lamnum*, quo nostrum melius erit, si, quod ferunt, vestigia mansionis in vico *Talmone* perdurent; tamen M. P. XXII. Tabulæ præstant & spatium, quod Blavium & Tamnum dividit, melius absolvunt. Wess.

NOVIOREGVM M. P. XII.] *Præferunt manuscripta exemplaria, & libr. Longol.; quam lectionem minime rejiciendam arbitror, tametsi id oppidum designari arbitror, quod Ptolemæo in Biturigibus, qui Vibisci cognominabantur, Νοιόμαγος nominatur una cum* Burdigala. Sur.

NOVIOREGVM.] *Noviomagus* Vibiscorum non bene cum hac componitur: videtur enim Novioregum extra Vibiscorum fines in Santonibus fuisse. Ill Scaliger *Noverum* malebat, quo de Ausonius Epist. XXIV. 95.

Totque mea in Novero sibi proxima prædia pago.

quam magni viri conjecturam MSS. nihil juvant,

TAMNVM.	M. P. XVI.
NOVIOREGVM.	M. P. XII.
MEDIOLANVM SANTONVM.	M. P. XV.
AVNEDONNACVM.	M. P. XVI.
RAVRANVM.	M. P. XX.
LIMONVM.	M. P. XXI.
	FINES.

vant, vulgatum mordicus retinentes. *Royan* esse *creditur.* Wess.

MEDIOLANVM SANTONVM M. P. xv.] *Strabo L. 4. p.* 190. Mediolanum Santonum *urbem ad Oceanum vergentem inter* Aquitanas *maxima ex parte arenosam, & agro tenui ex milio alimoniam captare, auctor est. Ptolemaeus itidem* Santonum *urbem Μεδιολάνιον recenset.* Svr.

MEDIOLANVM SANTONVM.] Ausonio Epist. VIII, 3. *urbs Santonica*, Tyroni in Notis *Sanctonus*, atque item Ausonio Epist. XXIV, 78.

Santonus ut sibi Burdigalam, mox jungit Aginnum
Illa sibi. ——— ——

nam quod Ch. Cellarius L. II. G. A. C. 2. p. 186. *Santonum* eo versu incolam Mediolani, non urbem indicare putat, Tyronis auctoritate facile confutatur. De urbe ita & gente Marcianus p. 47. Edit. Hudsoni: Ἐντεῦθεν παροικοῦσι Σάντονες. ὧν πόλις Μεδιολάνιον, ἐπὶ θαλάσσῃ κείμενοι παρ' τὸν Γαρούμναν ποταμόν· sic lege: Berkelius aliam ingressus est viam ad Stephanum, sed quæ ipso locorum situ plurimum aberrat. Nunc *Saintes*, solo gentis nomine, ut moris in Galliis est. Wess.

AVNEDONNACVM M. P. xvi.] *In Blandiniano* Aunedunnacam M. P. XVI. *& in Neapolitano*, Aundonacum M. P. XVI. *In Longol. libris* Anedonacum M. P. XVI. Svr.

AVNEDONNACVM.] Cusani MS. *Avedonnacum*, ad quem proxime accedit Tabulæ *Avedonnaco. Aunay* est. Wess.

RAVRANVM.] Tabula *Rarauna:* nostrum præstat. Paullinus Epist. IV. ad Auson. ℣. 249.

Vel quia Pictonicis tibi fertile rus viret arvis,
Rauranum Ausonias tibi devexisse curules
Conquerar. ——— ——

Rom vel *Raum* veteris vocabuli reliquias servat. Wess.

LOMOVNVM.] *Limonum Pictonum* Ptolemaeo. Siml.

LIMONVM M. P. xxi.] *In Bland. & libris Longol.* Lomonum M. P. XXI. *& in Neapolitano* Lamounum M. P. XXI. *Hujus oppidi nomen in Commentario Gallico A. Hirtii ter detortum, ac depravatum apparet: quod à nemine animadversum fuisse ad hanc diem, quod sciam, ope manuscriptorum exemplarium, mirum videri debet. Ita enim legendum est: C.* 26. C. Caninius legatus, cum magnam multitudinem hostium in fines Pictonum litteris nuntiisque Duracii cognovisset, qui perpetua amicitia manserat Romanorum, quod pars quædam civitatis ejus defecisset, ad oppidum Limonum contendit. *Et paulo post:* quo cum adventaret, atque ex capitivis certius cognosceret, multis hominum millibus à Dumnaco duce Andium Duracium clausum, Limonum oppugnari *&c. Et paulo inferius:* Rursus ad obsidendum Limonum redit. *Quibus in locis in vulgatis libris, pro ea voce* Limonum, Lemovicum *legitur: cum vetusta exemplaria & vetusti libri Florentiæ excusi* Lemonum, *&* Lunonem, *aut* Limonem *præferant. Meminit ejus oppidi Ptolemaeus; nam ab eo in* Pictonibus, *Alμανον collocatur: &* Pictavium *esse à posteris dictum, Christophorus Longolius est auctor, & doctissimus, & omnium, quos priora secula ante mille &* CC. *annos tulerunt, eloquentissimus. Oratione enim priore suarum defensionum, ita inquit.* Tenebar tum quidem adhuc, earum quæ dicendi, disputandique rationem traderent, disciplinarum studio: verum arbitratus me nullum non exilem ex earum cognitione fructum esse percepturum, nisi juris etiam vestri prudentia animum excolerem, contuli me Limonum Pictonum, Aquitaniæ urbem, neque studiosæ juventutis multitudine incelebrem, neque Pontificii civilisque juris interpretum doctrina inter eas quidem gentes ignobilem. *Et alibi eadem, & posteriore* perduellionis *Oratione* Lemoni *fit ab eo mentio.* Svr.

FINES.	M. P XXI.
ARGANTOMAGO.	M. P. XXI.
ERNODORVM.	M. P. XXVII.
AVARICVM.	M. P. XIII.
TINCONCIVM.	M. P. XX.
DECCIDAE.	M. P. XXII.
ALISINCVM.	M. P. XIV.
AVGVSTODVNVM.	M. P. XXII.

ITER

LIMONVM.] Cusani membranæ *Lomeunum*, Vaticanae *Lemonum*, Parisinae *Limounum*, Tabula scripta *Lemuno*; ex qua scripturæ differentia verum satis pellucet. Esse vero *Limonem* seu *Limonum* potius Hirtio restituendum, Sabellicus, Ciacconius, Scaliger in Scaligeran. I. p. 66. atque alii viderunt. Majus de situ certamen fuit. Ill. Scaligero urbs est parva in Pictavensi agro, cui *Limons* cognomen hæret: alii gentis caput *Peictiers* arbitrantur, ducemque habent Tyronem sive Magnonem in Notis, *Pictavus*, *Limonum* scribentem; atque hoc itineris ordo & ductus postulare videntur, ut Cl. Cellarius L. II. G. A. C. 2. p. 187. jam animadvertit. Contra quidem venit in Galliæ Notit. Had. Valesius, sed telo admodum infirmo: *Augustoritum* ait a Ptolemaeo in hac gente principe loco poni, adeoque gentis Pictonum caput videri; at oblitus vir egregius est, non esse illi Geographo insolitum, urbes obscuriores nobilioribus præponere, ne statutum sibi progressum interturbaret; sic, ut exemplo defungar, in Biturigibus Vibiscis Burdigalam Noviomago postponit: nec quisquam tamen Noviomagum antecelluisse Burdigalam,

——— — *Sic turribus altis*

Arduam, ut aërias intrent fastigia nubes,

quæ Ausonii verba Clar. Urb. XIV., opinabitur. Vidit hoc quoque M. Altingius ad Tabulam. Wess.

FINES.] Pictonum *fines* indicari puto. Wess.

ARGANTOMAGO.] Ita Parisinus; ceteri *Agrantomago*, quod & in suo Jos. Simlerus reperit, notans, *Agrantomago vel Argantomago*, *ut sequenti itinere*. Tabula vulgato consentit. Annal. Reuberi & Saxo Leibnitii An. DCCCLXVI. *castrum Argentomagum*, Regino vero *Argentomum* appellat; neque adeo injuria suspicaberis, Reginonis ætate non multum afuisse Francos ab hodierno urbis cognomine. Wess.

ERNODORVM.] In vita S. Ambrosii Cadurcensis, quam Labbeus Biblioth. Nov. inseruit, p. 349. *Ernotrum* appellatur, *Reversusque est*, inquit scriptor ejus, *ad urbem Bituricam; cumque Ernotre vice advenisset, contigit eum dormire in Domino*. Alia ejusdem Ambrosii vita habet, *in page Biturico in vico Ernotensi*. Nunc ab illo Ambrosio *Saint Ambroit sur Arnon* vocitant. Wess.

AVARICVM.] Caesari Comment. B. G. VII. C. 13. *oppidum Avaricum, quod erat maximum munitissimumque in finibus Biturigum atque agri fertilissima regione*, Biturigibus ipsis C. 15. ejusdem Commentarii *pulcherrima prope totius Galliæ urbs, quæ & præsidio & ornamento sit civitati*, dicitur: Tyroni *Biturex Avaricum*, *Biturica civitas* Annalibus Reuberi & scriptori vitæ Ambrosii Cadurcensis, *urbs Biturigæ* Gregorio Turonensi Glor. Confess. C. 70., *Biturigæ* Ammiano L. XV. C. 11.; quod nomen celeberrimæ ex Jurisconsultorum doctrina urbi, quamquam in *Bourges* paullatim deflexum, hodiernum hæret. Wess.

TINCONCIVM.] Tabula Peutingerorum *Tincollo*. Nomen & situs respondent oppido *Sancoin*. Wess.

DECIDE.] Alias *Decisia*, vel *Decetia*. Siml.

DECCIDAS M. P. XXII.] *In Blandiniano* Deccidæ M. P. XXII. *& in Neapolitano*, Decude M. P. XXII. *Longoliani libri*, Decide M. P. XXII. *&* Decude *corrigitur*. Sur.

DECCIDAE.] Hoc, quantumvis vitiosum, retinuimus. Cusani liber *Decude*, Tabula *Degena*. Verum est *Decetia*, de qua superius abunde dictum. Wess.

ALI-

ITER DE AQVITANIA IN GALLIAS.

ITER A BVRDIGALA ARGANTOMAGVM. M. P. CXCVII.

	Sic.
SIRIONE.	M. P. XV.
VSSVBIVM.	M. P. XX.
FINES.	M. P. XXIIII.
AGINNVM.	M. P. XV.
EXCISVM.	M. P. XIII.
TRAJECTVS.	M. P. XXI.
VESVNNA.	M. P. XVIII.
	FINES.

ALISINCVM.] Ita magno consensu libri veteres hoc loco, qui p. 366. sibi parum constabant. WESS.

ITER DE AQVITANIA.] *Itineris* vocem Parisinus codex addit, nec caussa est, quamobrem rejectanea sit censenda. WESS.

SIRIONE.] Tabula *Serione* M. P. X. a Burdigala, Itiner. H. cum vulgato non dissidet, Leugis tamen XVI. ab eadem urbe semovens. De vero situ non minor inter doctos lis intercedit. Abr. Ortelio, cui M. Altingius accedit, *Rious* est ad Garumnæ ripam: Had. Valesio *Barsac* ad Sirionis & Garumnæ confluentes; atque hoc verius existimaverim. WESS.

VSSVBIVM M. P. XX.] *Habet Blandinianum exemplar, & libri Longoliani. In Neapolitano exemplari* Vsubium M. P. XX. *legitur.* SVR.

VSSVBIVM.] Sic plerique MSS.; tamen Parisinus *Vsubium*; Tabula *Vesubio* atque eadem M. P. præfert. *La Reole* in dextra Garumnæ ripa nunc esse perhibetur. WESS.

FINES.] Videntur Vibiscorum & Nitiobrigum esse *fines*, qui male ex Cusani libro exulant: habent ceteri cum scripta Tabula. WESS.

AGINNVM.] H. Surita M. P. XII. apposuit, cum vetustiores editi & scripti XV. M. P. offerant; ea ego, quod & Tabulæ probentur & summam generalem rotundent, restituenda esse duxi. Ausonius Epist. XXIV.

Santonus ut sibi Burdigalam, mox jungit Aginnum
Illa sibi. ———

Agimum mendose vocatur & scribitur in Histor. Collect., edita in Canisianis Lection. Antiq p. 224. WESS.

EXCISVM.] Haud aliter Tabula, in numero M. P. itidem conspirans: tamen XVI. M. P. Parisinus & Cusani MSS.; durant nominis obscura vestigia in *Eixse*, Abbatia vetere, si Had. Valesii Notitia Galliæ non fallit. WESS.

TRAVECTVS.] Vel *Trajectus.* SIML.

TRAJECTVM M. P. XXI.] *In Blandiniano* Travectus M. P. XXI. *legitur. Neapolitanum & libri Longoliani*, Trajectus M. P. XXI. Trajectus *hic* Ligeris *amnis videtur.* SVR.

TRAJECTVS.] Excerpta MSS., quibus utimur, magno consensu *Travectus*, prætereaque Cusani codex M. P. XI. edit. Credo scribentium peccato *Travectum* ex *Trajectu* esse natum, quomodo eorundem negligentia in Ciceronis Orat. post reditum ad Quirit. C. 8. *parva navicula pravectus in Africam*, cum *trajectus* ab Oratore venisset, scribi in MSS. cœptum est. WESS.

VESVNNA.] Ptolemaeus *Vessuna.* SIML.

VESVNNAM M. P. XVIII.] *In Blandiniano, & libris Longolianis*, Vesunna M. P. XVIII. *& in Neapolitano*, Vesunnam M. P. XVIII. *Ptolemaeo* Petrocoriorum *urbs* Οὐέσουνα. SVR.

VESVNNA.] Peutingerorum Tabula *Vesonna*, haud magno discrimine. Quod nostri libri præoptarunt, est in Thesauri lapide p. CV. 1.

TVTELAE AVG.
VESVNNAE
SECVNDVS SOTER
D. S. D.

sic enim ultima, in Thesauro inscriptionum mendosiora, cum Savarone & Sirmundo ad Sidonium legi oportet. Incolæ Sidonio L. VIII. Epist. 11. *Vesunnici* dicuntur. Auctor autem Collect. Histor. in Canisii Lect. Antiq. p. 224.

 urbem

FINES.	M. P. XXI.
AVGVSTORITVM.	M. P. XXVIII.
ARGANTOMAGO.	M. P. XXI.
ITER AB AGINNO LVGDVNVM.	M. P. LXV. Sic.
LACTVRA.	M P. XV.
CLIMBERRVM.	M. P. XV.
	BEL-

urbem *Petrocors* & *Petrocoricam*, unde, voce, ut fieri amat, vitiata, *Perigueux* superest, appellat: quin ne de hodierno situ dubium restet, vulgus arcem urbis Petrocoricæ *Vesune* vocare adsuevit, ut ad Apollinarem doctissimus Savaro adscripsit. WESS.

FINES] Habet hos Tabula, sed XIV. M. P. a Vesunna, totidemque ab Augustorito: desunt autem Cusani & Parisiensi MSS. Putem *fines* Petrocoriorum indicari. WESS.

AVGVSTORITVM M. P. XXVIII.] *Legitur in Blandiniano, & vetusta manu* Augustoretum *corrigitur. In Neapolitano* Augustorium M. P. XXI. *& statim* Augustoritum XXVIII. Finium *mansione prætermissa: & Longoliani libri* Fines Augustoricum M. P. XXI. *&* Augustoretum M. P. XXVIII. *præferunt, Ptolemæo una cum* Limono *in* Pictonibus Αὐγουστόριτον. SVR.

AVGVSTORITVM.] MS. Parisinus *Augustoricum M. P. XXI.*, corrigiturque *Augustoritum M. P. XXVIII.* Situs ob opinionum differitatem dubius est: plerique Lemovicum urbem *Limoges* esse jubent; Altingius oppidum *Dorat*, quod ex ultima Augustoriti syllaba durare opinatur, conjectura non sane plausibili. WESS.

ARGANTOMAGO.] Em. Schelstrate ex Vaticano *Augustomago*, quod vitiosissimum est, vulgavit: Silvanectum enim Augustomagus multis hinc millibus diversus est: *Argentomago* schedæ Parisinæ. WESS.

M. P. LXV.] *Præferunt manuscripta exemplaria, & libri Longoliani, nec ullius mansionum numeri cum summa conveniunt.* SVR.

LACTVRAM M. P. XV.] *In Blandiniano & libris Longolianis* Lactura M. P. XV.: *& in Neapol.* Jactura M. P. XV. SVR.

LACTVRA.] In Tabula *Lactora* inest: *Lactoram* invenio in veteri Hagiologio tom. II. Bib. Nov. Labbei, pro *Lactora*; LACTORATES incolæ Thes. p. XXXI. 2.

PRO. SALVTE. ET. INCO
LVMITATE. DOMVS. DI
VINAE. R.P. LACTORAT.
TAVROP. FECIT.

Nunc *Leyture* in excellente rupe. Vid. Arn. Oinehartum L. III. Notit. Vascon. C. 10. WESS.

CLEMBERTVM.] Vel *Climberrum.* SIML.

CLIMBERRVM M. P. XV.] *Præfert Blandinianum exemplar. In Neapolitano* Climbrum M. P. XV. *Longoliani libri*, Climberrum M. P. XV. *&* Climbrum *corrigitur.* SVR.

CLIMBERRVM] Parisinae & Cusani membranæ *Climbrum*, Vaticanae *Cliniberrum*, quod è vulgato, litera M. in duas secta, natum est: Tabula *Cliberre.* Ausciorum urbs fuit, quam Melae Pomponio auspiciis addicentibus If. Vossius L. III. C. 2. restituit. *In Auscis Climberrum.* Eadem est atque Augusta Ausciorum Ptolemaei, unde gentili nomine, quod in hoc terrarum tractu solenne fuit, in urbis cognomen degenerante, *Ausch* natales atque originem accepit. Vid. præter Valesii Notitiam Galliæ Ch. Cellarium L. II. G. A. C. 2. p. 182. WESS.

BELSINVM M. P. XV.] *In Blandiniano* Belsino M. P. XV. *& in Neapolitano* Belsino M. P. X. *Longoliani libri* Belsino M. P. XV. *&* X. *corrigitur.* SVR.

BELSINO.] Lugduni & Basileae *Bersino*, & hic quidem M. P. X., illic XII. M. adjunxerunt. Nostri constanter *Belsino*; Tabulæ *Basino M. P. XV.* neutris assentitur. WESS.

LVGDVNVM.] *Convenarum* intelligi Lugdunum ut multis declaretur, non est necesse. WESS.

ITER BRITANNIARVM.] Britannia *nondum in formam Provincia redacta, cum ipsi* Albion *nomen fuisset, Insulæ omnes versus Septentrionem* Britanniæ *vocabantur, uti Plinius L. 4. C. 16. commemorat. Eo more apud Valerium Catullum in Caesarem Epigr. 30.*

Hunc

BELSINO.	M. P. XV.
LVGDVNVM.	M. P. XXIII.

ITER BRITANNIARVM.

A GESSORIACO DE GALLIIS RITVPIS IN PORTV BRITANNIARVM. STADIA NVMERO CCCCL.

A LI-

Hunc Galliæ timent, timent Britanniæ.

At Britannia *Insula subacta, in ea Provincia tres a Ruso Festo numerantur*, Maxima Caesariensis, Britannia prima *&* Britannia secunda, *quas* Britanniarum *nomine hoc Antonini loco intelligi, dubium mihi est, tametsi verisimile sit, eo jam tempore in aliquot provincias fuisse divisam. Posteriore verò tempore auctor* Notitiæ Provinciarum *quinque provincias* Britanniæ *numerat:* Maximam Caesariensem, Valentinam, Britanniam primam, Britanniam secundam, *&* Flaviam Caesariensem. *Plinius ratione miliarium longitudinis & latitudinis* Britanniam *dimetitur, & non Provinciarum: & Ptolemaeus laterum ejus insulæ dimensiones colligit.* Svr.

ITER BRITANNIARVM.] Rob. Talbot, qui Henrico VIII. rege hanc Itinerarii partem illustrare est agressus, *itineris* vocabulum proscripsit, *Itinerarii* substituto: olim enim *IT.* aut *ITINER.* fuisse; inde indoctum amanuensem *ITER* fecisse; a qua sententia non multum abit Wilhel. Burtonus principio Commentarii sui in Britan hæc itinera. Equidem si id in libris esset, non pro rejiculo haberem; nunc quidquid est MSS. illi conjecturæ obviam venit, *iterque* mordicus tuetur; quo titulo auctor, quicunque fuerit, se ad Britanniarum itinera recensenda accingi indicare volunt. Wess.

A GESSORIACO DE GALLIIS RITVPAS.] *In Blandiniano* Agessoriam de Galliis Ritupis. *In Neapolitano* à Gessoriaco de Galliis Ritupis: *& in Longol. libris*, à Gessoria de Galliis Ritupis. *Ptolem. in* Atrebatiis [illegible] Rutupiarum portus Britanniæ *Ammianus libro xx C. 1. meminit:* Adulta, *inquit*, hieme dux ante dictus Bononiam venit: quæsitisque navigiis & omni imposito milite observato flatu secundo ventorum, ad Rutupias, sitas ex adverso, defertur, petitqne Londinum. *Auctor Notitiæ Provinciarum sub dispositione v. s. Comitis litoris Saxonici per* Britanniam *præpositum Leg. II. Augusta* Rutupis *recenset. In Itinerario maritimo, in Regio exemplari, quod integrum extat, & mihi instar est complurium, & in Blandiniano* portus Ritupius *vocatur: ut non dubitem* Ritupas *scribere, non* Rutupas. Svr.

A GESSORIACO.] Celeberiimus hinc in Britanniam & contra trajectus sub Imp. fuit. Vide Olympiodorum apud Photium Cod. LXXX. p. 182., &, qui eum æmulatur, Zosimum L. VII C. 2. *Ritupis* pro *Rutupiis* MSS. omnes: sed huic *Cantiorum*, non *Atrebatiorum*, ut perperam Surita, portui aliud tempus erit. Wess.

STADIA NVM. CCCCL.] *Manuscripta exemplaria & vulgati libri* Stadia numero CCCCL. *Caesar Commentario VI. C.* 21 ipse cum omnibus copiis in Morinos proficiscitur, quod inde erat brevissimus in Britanniam trajectus. *Plinius L. 4. C. 16. de Britannia*, Hæc, *inquit*, abest à Gessoriaco, Morinonum gentis litore proximo trajectu L. M. *Ex quibus verbis, & hac Antonini itinerarii stadiorum ratione, visus est mihi Beda, initio historiæ Ecclesiasticæ, sententiam concinnasse: cujus verba adponam, quòd hujus Itinerarii auctoritas, ab eo aperte laudari videatur:* Habet, *inquit*, à meridie Galliam Belgicam, cujus proximum litus transmeantibus aperit civitas, quæ dicitur Ruthubi portus; qui portus à gente Anglorum nunc corruptè Reptacestir vocatur, interposito mari à Gessoriaco Morinorum gentis litore, proximo trajectu milliarium quinquaginta, sive, ut quidam scripsere, stadiorum quadrigentorum quinquaginta. *Strabo libro* IV. *p.* 190. *Caesarem perhibet, cum ad* Itium *navali usus esset, & initio tenebris classem ascendisset, postridie hora circiter quarta stadia ccc. ac xx. emensum applicuisse. In itinerario ad portum* Ritupium CCCCL. stadia *assignantur.* Svr.

STADIA NVMERO.] Cum Itinerario amicissime conspirat Dio L. XXXIX p. 127. Ἡ δὲ δὴ χώρα αὕτη ἀπέχει μὲν τῆς ἠπείρου τῆς Κελτικῆς κατὰ Μορινοὺς σταδίους πεντήκοντα καὶ τετρακοσίους, τὸ συντομώτατον.

A LIMITE, ID EST, A VALLO PRAETORIO VSQVE. M. P. CLVI.

A BREMENIO CORSTOPITVM. M. P. XX.

VINDOMORA. M. P. IX.

VI-

μάχιον· Habuit quidem summus in his literis If. Casaubonus ad Strabonis L. IV. p. 199. Dionis numeros mendi suspectos, quos Itinerarium & Beda facile defenderint. Wess.

A LIMITE ID EST A VALLO.] *Cum Spartianus in Hadriani vita C.* 11. *auctor sit, murum Hadrianum* in Britannia *per* LXXX. M. P. *primum duxisse, qui Romanos à Barbaris divideret, &* Valli *nomine magna munitionum mole à* Septimio Severo *longius productum fuisse; dubium erit, quis limes hoc Itinerario designetur? Ac mihi magis fit versimile* Severi Vallum *intelligi: quod si ita esse donemus, auctor hujus Itinerarii ætate Imperatoris* Antonini Bassiani Severi F. *opus hoc composuisse tradetur: & Imperatoris hujus* Antonini *titulus erit, non* Antonini Pii. *Nam adeo singillatim hoc Itinerario* à Vallo *itinera ducuntur & ex aliis urbibus ad* Vallum, *ut verisimile non sit* Valli Hadriani *fieri mentionem, sed* Severi: *atque eam ob causam auctor hujus Itinerarii* Antonini Augusti Severi F. *nomine opus edidisse videtur. Julius tamen Capitolinus in vita* Pii *Anton. C.* 5. Antoninum Pium *auctor est* Britannos *per Lollium Vrbicum vicisse, alio muro cespiticio, submotis barbaris, ducto. De Vallo Xiphilinus ex Dione hoc prodit in* Severo, *Britannorum mores describens:* Οἰκοῦσι δὲ οἱ μὲν Μαιάται πρὸς αὐτῷ τῷ διατειχίσματι, ὃ τὴν νῆσον διχῇ τέμνει. *Eum itidem murum à* Severo *erectum atque constructum fuisse, idem Spartianus in Severo C.* 18. *auctor est.* Britanniam, *inquit*, quod maximum ejus imperii decus est, muro per transversam Insulam ducto, utrioque ad finem Oceani munivit, unde & Britannici nomen accepit. *Aurelius Victor in Epitoma historia Augusta, & Eutropius libro vii. C.* 19. *in Severo*, Vallum per XXXII. M. P. à mari ad mare deduxisse, *ut Spartianus, auctores sunt, si numeri mendo non carent. Nam Eusebius in libello Temporum ita prodit:* Severus in Britannos transfert bellum: ubi, ut receptas provincias ab incursione barbarica faceret securiores, vallum per CXXXII. M. P. à mari ad mare duxit. *Orosius, L.* 7. *C.* 17. *ut Cassiodorum omittam, hoc prodidit.* Severus victor in Britanniam, defectu pæne omnium sociorum trahitur: magnis gravibusque præliis sæpè gestis receptam partem Insulæ à ceteris indomitis gentibus vallo distinguendam putavit. Itaque magnam fossam, firmissimumque vallum, crebris insuper turribus munitum per CXXXII. M. P. à mari ad mare duxit: ibique apud oppidum Eboracum morbo obiit. *In Notitia Provinciarum Tribuni cohortium per lineam* Valli *recensentur. Eo Vallo* Picti, *& regiones reliqua, quibus* Scotiæ *regnum continetur, excludebantur.* Sur.

A LIMITE ID EST.] Guil. Camdenus illa *ID EST A VALLO*, tamquam ex glossemate hic inculcata, obelo confixit: non enim *vallo* Bremenium, primam itineris mansionem, accubare. In alia omnia abit Th. Galeus, Antoninum scripsisse opinatus *A LIMITE IN VALLO*; certe *in vallo* huic scriptori idem esse ac *per vallum:* habere quippe p. 244. *Altino in medio Lugiene* & *Ad statuas in medio Alisca*, pluraque alia. Nec ea tamen, si quid in his video, rem conficient: tantum innuunt, eas mansiones *in medio* esse itineris ac transeundas. Itaque cum MSS. hic conspirent, nihil temere mutavero: videtur enim *vallum* loco *limitis* fuisse, uti apud poëtam:

Saxum antiquum, ingens, campo qui forte jacebat
Limes agro positus, litem ut discerneret arvis.

Jam quod Camdenus & ejus vestigiis inhærens Burtonus urserunt, primam itineris stationem aliquot M. P. a vallo fuisse disparatam, id fatemur: at verba *a limite i. e. a vallo* non strictissime sunt accipienda, ut pulchre nuper vidit vir doctissimus L. I. Britan. Roman. C. 7., sed latiore sensu: Bremenium a vallo non multum aberat in solo barbarico posita, inde *a limite i. e. a vallo* itineris initium ducitur. Wess.

A BREMENIO CORSTOPILVM M. P. XX.] *Habent Blandinianum exemplar, & libri Longoliani. In Neapolitano* Abremenio Constropitum

VINOVIA. M. P. XIX.
CATARACTONI. M. P. XXII.
ISVRIVM. M. P. XXIIII.
EBV-

pitum xx. Bremenium *oppidum in* Valli limite *deligi, tamquam certum locum, ex quo iter hoc ducitur* Corstopilum *usque, ratio ipsa docet. Ptolemaeo in* Otadenis, *qui ad Meridiem vergunt*, Βρεμένιον. Corstopili *verò oppidi, sive mansionis prima, neque apud veteres auctores, aut recentiores, ullam mentionem reperi.* SVR.

A BREMENIO.] Jos. Simlerus *Bremenio* Basileae vulgavit, ex Vossii autem codice *Bramaenio* a Thom. Galeo citatur; ubi nolim arbitreris eum Vossii MS. indicari, quo in superioribus saepe usi sumus: nam ab eo omnia haec, ut alia multa, absunt. Puto virum doctissimum ab Is. Vossio editionem H. Suritae mutuam habuisse, cui variantes, quae dicuntur, allitae erant, quaeque ex Lugdunensi Bibliotheca nobiscum communicatae sunt. Vulgatum est in Vaticanis, Parisinis & Cusani membranis, est quoque in Ravennate L. V. C. 31., & his omnibus vetustiore, Ptolemaeo, & quae dubium omne auferet, in veteri ara, cujus epigramma post Camdeni Burtoni Galeique operam nuper accuratissime L. II. Brit. Roman. C. 3. §. 95. a Jo. Horsley descriptum libet apponere:

D. R. S.
DVPL. N. EXPLOR.
BREMEN. ARAM
INSTITVERVNT
N. EIVS. C. CAEP.
CHARITINO TRIB.
V. S. L. M.

Hoc itaque, praeterita eruditissimi Galei suspicione, quippe robustiore fulcro destituta, retineamus. Fuit autem *Bremenium* ubi *Reichester* in Northumbria; quo loco & ara olim eruta fuit. WESS.

CORSTOPITVM.] Ita nostri praeter Cusani librum, cui *Corseepitum* placet: *Corstopilum* Lugduni quoque dederunt; in suis *Corisopito* & *Coriosopito* Th. Galeus esse adfirmat, praetereaque *Coriosopitenses* ex Gallia loco nomen fecisse; quod sane, cum alia in Britanniis exempla non desint, a veri specie non abludit. *Corbridge* in ejus esse sede creditur. WESS.

VINDOMORAM M. P. VIIII.] *Manuscripta exemplaria, & libri Longoliani in hanc conveniunt, auferendi casu lectionem, cujus mansionis nullam reperi mentionem.* SVR.

VINDOMORA.] Excerpta MSS., quorum nobis usura est, nihil discordant: tamen *V. M. P.* Th. Galeus ex alio adfert, & *Delande* nunc esse decernit: at Thomae filius Rog. Galeus Vindomorae situm in *Ebchester*, quod inter & Corstopitum IX. M. P. intersunt, figit. Vid. Epitom. Actor. Philosoph. tom. V. part. II. p. 51. H. Jones. WESS.

VICONIA.] Vel *Vinovia.* Ptolemaeo *Vinovium Brigantum.* SIML.

VINOVIAM M. P. XVIIII.] *In Blandiniano, & reliquis* Vinovia M. P. XVIIII. *Ptolemaeo inter civitates* Brigantium Οὐίνουιον. SVR.

VINOVIA.] *Vinonia* est in Parisino & Cusani MSS., verum mendose. Numeri jubent, ut situs in *Binchester*, sicuti a doctissimo Rog. Galeo ostensum est, quaeratur. WESS.

CATARACTONEM M. P. XXII.] *In Blandiniano* Cataractoni M. P. XXII. *atque eodem pacto in libris Longolianis. In Neapolitano* Cataractorii M. P. XXII. *Ptolemaeo itidem in* Brigantibus *juxta* Vinnovium *collocatur* Καταῤῥάκτιον. *Beda in fine libri II. Ecclesiastica Historia* Cataractae *meminit: &* Cataractonis vici *libro iii. capite xiiii.* SVR.

CATARACTONI.] Ita nostri omnes pro *Cataractonis*; nam *Cataractonium* verum esse ex Ravennate L. V. C. 31. novimus. Nobilem olim & amplam fuisse urbem, non injuria ex Ptolemaeo, qui ejus & L. II. Syntax. M. C. 6. & L. VIII. Geograph. p. 224. atque alibi commeminit, quamquam in positione figenda aberrans, Guil. Burtonus & post eum Th. Galeus collegerunt. Nunc *Cataract* sive *Catarick* ad Salonis amnem esse jubent. Ceterum Bedae verba huc quoque transtulit Burtonus Comment. p. 53., sed Th. Galeo invito, quem vide. WESS.

ISVRIVM M. P. XXIIII.] *Praeferunt manuscripta exemplaria, & Longoliani libri: & infra sequenti itinere* Isuriam. *Ptolemaeo in eisdem* Brigantibus Ἰσούριον. SVR.

EBVRACVM. LEG. VI. VICTRIX.	M. P. XVII.
DERVENTIONE.	M. P. VII.
DELGOVITIA.	M. P. XIII.
PRAETORIO.	M. P. XXV.

ITER A VALLO AD PORTVM RITVPIS M.P.CCCCLXXXI.

Sic.

A BLA-

ISVRIVM.] Brigantum fuit oppidum, unde alio itinere *Isubrigantum* pro *Isurio Brigantum* appellatur. Quod vero suspicantur, *Brigantum civitatem*, quæ numerosissima totius provinciæ perhibebatur, quamque Cerealis aggressus fertur in Agricolæ Vita C. 17., hanc urbem esse, id vereor, ut tenere possint: liquidissimum enim est, gentem ipsam a Tacito intelligi. *Aldborough* ejus locum occupat. Wess.

EBORACVM LEG. VICTRIX M. P. XVII.] *In Blandiniano* M. P. XIIII. *& in sequenti itinere*, M. P. XVII. *qui numerus recte hujus itineris mansionum summam conficit. In Neapolitano* M. P. XVII. *& in libris Longolianis* XIIII. *&* XII. *corrigitur, & sequenti itinere* M. P. XVII. *ab* Isurio Eboracum *adponuntur. Ptolemaeo in* Brigantum *regione*, Ἐβόρακον, *& illi itidem adjungitur* Λεγεὼν Ζ. Νικηφόρος. Sur.

EBVRACVM LEG. VI.] Parisinus MS. *Eburacum M. P. M. VI. Victrix M. P. M. XVII.*, nec aliter Cusani, quæ Th. Galeus ita declarat; *Eburacum municipium sexta Victricis, Mil. pass. XVII.*; ego vero vereor, ut vir egregius attenderit ad eorum MSS. perpetuam pæne consuetudinem, qua pro M. P. ponere M. P. M. id est, *millia plus minus* solent, & exemplo stabiliri possit, *Eburacum municipium VI. Victricis* fuisse dictum. Legio VI. Victrix hic in statione erat, unde in Severi apud Goltzium nummo *COL. EBORACVM LEG. VI. VICTRIX.*, cui Ptolemaeus assentitur: egit quidem Eboraci *Legio IX. Victrix*, ut ex lapide, inibi reperto, quemque in Probabilibus explicitum dedi, apparet; sed ejus ad urbem temporaria videtur fuisse belli occasione mora. Wess.

DERVENTONEM M. P. VII.] *In Notitia Provinciarum sub dispositione Ducis Britanniarum Praefectus numeri* Derventiensis Derventione. Sur.

DERVENTIONEM.] Mansio ad cognominem fuit fluvium, quem hoc loco tramittebant. Meminit & Derventionis in vita S. Cuthberti C. 8. Beda, sed is præter nomen commune nihil cum hac statione habet. Wess.

DELGOVITIAM M. P. XIII.] *In Blandiniano exemplari & libris Longolianis* Delgovitia M. P. XIII *& in Neapolitano* Delgnitia M. P. XII. *cujus mansionis &* Prætorii, *quo hoc iter deducitur, nullam reperi fieri mentionem.* Sur.

DELGOVITIA.] Nostri conspirant in voce ita formanda. Intervallum ad *Godmundingham*, quo de Beda L. II. H. E. C. 13., aut potius *Wighten* nos ducit. Wess.

PRAETORIO M. P. XXV.] Ita constanter MSS. excerpta. Th. Galeus ex Bentleiano & Oxoniensi codice M. P XXII. produxit. Quo *Pratorium*, nam cui bono atque usui fuerit ut quæratur, cum alias ea de re actum abunde sit, nihil erit opus, quo, inquam, situ fuerit, controvertitur: plerisque Camdenum secutis est *Patrington*; quo loco cum nec indicia viæ militaris nec Romanæ magnitudinis conspiciantur, aliam L. II. Brit. Rom. C. 2. p. 405. vir doctus ingressus est viam, invenitque *Pratorii* hujus solum, si XXII. M. P. sint justa, in *Broughton*, sin, non longe ab ejus vicinia. Wess.

ITER A VALLO.] Vallum intelligit Severianum, quod spatio M. P. LXXXII., sic enim in Eutropii, Victoris, Chronici Eusebiani, Orosii & aliorum locis, quæ ad præcedens iter H. Surita exscripsit, legi oportere Guil. Burtonus Comment. p. 104. Th. Galeus, atque alii monuerunt, insulam secabat, cujusque vestigia egregie L. I. Britan. Roman C. 8 designata sunt. Sumitur autem *a vallo* itineris initium prorsus ut priore itinere; nam prima mansio paullo ultra vallum fuit. Wess.

ABLATO BVLGIO.] Vel *A Blato Bulgio.* Liber Notit. *Aballata.* Siml.

A BLATO BVLGIO.] Multa de mansionis nomine Th. Galeus in medium protulit, quæ, quod in conjectura deputentur, apud eum legi malim. Id enimvero negligendum non est, videri viro erudito primitus ab auctore venisse, *A Bla-*

A BLATO BULGIO CASTRA EXPLORATORUM. M. P. XII.
LUGUVALLO. M. P. XII.
VOREDA. M. P. XIIII.
BROVONACIS. M. P. XIII.
VERTERIS. M. P. XIII.
LAVA-

A Blato Bulgio castra exploratorum ad Luguvallum M. P. XII., adeoque *castra exploratorum* nihil omnino a *Blato Bulgio* discrepasse: at huic opinioni MSS. refragantur, *castra a Blato Bulgio* distinguentia: neque erit, quamobrem confundas, si cum erudito Britanniæ Romanæ scriptore L. I. C. 7. Blatum Bulgium ultra vallum in *Middleby* quæsivaris. *Aballaba*, quam ex Notitia Imp. Occid. Simlerus huc advocavit, longissime hinc diversa fuit. Wess.

CASTRA EXPLORATORUM.] Cusani MS. X. M. P. adscribit, quæ ad *Netherby*, locum castris his oportunum, ducunt. Erant hic in statione *exploratores*, quorum semper quidem in Romana militia usus fuit, sed sero in certos numeros descriptorum. Origo Imper. debetur, cum finibus longe longeque prolatis perpetua castra in limitibus figi cœpta sunt: tum ut consilia barbarorum male quietorum explorarent, adhibiti sunt. Atque hinc Notitia Imp. Occid. Magistro equitum Galliarum dat *exploratores*, & Comiti littoris Saxonici per Britanniam pariter ac Duci Britanniarum *Præfectum numeri exploratorum*, cujus *numeri* in aræ inscriptione, de qua ante, mirum itaque non est mentionem fieri. Hinc quoque in Thesaur. p. CCCCLVIII. I. ΠΡΑΙΦΕΚΤ. ΕΞΠΛΩΡ. ΓΕΡΜΑΝΙΚ. laudari videas, & in Africa *exploratienis* mansionem, ab his exploratoribus, ut suo loco dictum est, appellatam. Videntur autem singulæ Legiones suos sibi exploratores habuisse; certe *EXPLORATOR LEG. VI.* est in Thes. lapide p. XCI. 4. Jam quot numero fuerint, ad finiendum non est facile: Zosimus quidem L. III. C. 14. χιλίους κατασκόπους CIↃ. *exploratores* & C. 16. CIↃIↃ. commemorat; ex quo tamen nihil certi constitueris; dubium enim est, fuerintne illi milites hoc titulo insignes, an quod exploratum essent cum Luciliano missi ita appellati. Ceterum ut *castra exploratorum* hoc loco habes, ita *exploratores castrorum*, qui sane alius generis exploratores, apud Plinium L. XXXVI. C. 19. Vide quoque Pancirolum Notit. Imp. Orient. C. 154. & Occid. C. 89. Wess.

LUGUVALLO.] Alias *Luguvallium*, ut in sequentibus itineribus. Siml.

LUGUVALLO.] *Lunguvallo* Cusani MS., ceteri in vulgato acquiescunt. *Luguvallio* Galeus expressit, qui & XV. M. in Oxoniensi libro invenit. Bedæ *Lugubalia* in Vita S. Cuthberti C. 8. *Venit ad Lugubaliam civitatem, quæ a populis Anglorum corrupte Luel vocatur, ut alloqueretur reginam.* Nunc *Carlisle*, olim *Carleol*, ut in Chron. Saxon. An. CIↃXCII., vocant. Vide Camdeni Britan. p. 537. Edit. Frankof. Wess.

VOREDAM M. P. XIIII.] *In Bland.* Voreda M. P. XIIII. *atque item in aliis.* Sur.

VOREDA.] Distantia ducit ad *Old Penreth*. *Bereda* Ravennati. Wess.

BROVONACIS.] Liber Notit. *Braveniaco*. Siml.

BROVONACIM M. P. XIII.] *In manuscriptis & libris Longolianis* Brovonacis M. P. XIII. *In Notitia provinciarum sub eodem duce Britanniarum Præfectus numeri defensorum* Bravoniaco, *qui locus ad hanc mansionem pertinere videtur.* Sur.

BROVONACIS.] Nostri MSS. consentiunt in hac voce: Th. Galeus è suis profert *Brocenaco* & *Brecovonacis*. De situ, ut assolet, horum rerum periti discordant. *Kendale* sive *Candalia* ad fluvium *Can* Galeo non displicet; sed cum extra viam militarem sit, & numeri obstent, accesserim viro docto, qui in Britan. Roman. C. 2. L. III. *Kirbythure*, ubi Romani operis vestigia visuntur, esse decernit. Wess.

VERTERIM M. P. XIII.] *In Blandiniano* Verteris M. P. XIII. *& in Neapolitano* Verteris M. P. XX. *Longoliani libri* Verteris M. P. XIII. *&* XX. *corrigitur. Sub dispositione ejusdem Ducis Britanniarum Præfectus numeri Directorum* Verteris: *ita enim in vetusto exemplari meo legitur, non* veterum; *quemadmodum in vulgatis praefertur.* Sur.

VERTERIS.] Codex Cusani M. P. XX. mansioni apponit. *Valteris* Ravennas L. V. C. 31. *Brugh under Stanemore.* Wess.

LAVATRIS.	M. P. XIIII.
CATARACTONI.	M. P. XIII.
ISVRIVM.	M. P. XXIIII.
EBVRACVM.	M. P. XVII.
CALCARIA.	M. P. IX.
CAMBODVNO.	M. P. XX.
MAMVCIO.	M. P. XVIII.

CON-

LAVATRIM M. P. XIIII.] *In manuscriptis exemplaribus, & Longolianis libris* Lavatris M. P. XIIII. *In eadem Notitia Profectus numeri exploratorum* Lavatres. SVR.

LAVATRIS.] Numeri ducunt ad *Bowes*, non longe a *Greta* fluvio. Ravennas *Lavaris*. WESS.

CATARACTONE.] Ptolemaeus *Caturactonium*. SIML.

CATARACTONEM M.P. XIII.] *In Blandiniano* Cataractone M. P. XIII: *& in Neapolitano* M. P. XVI. *In Longolianis libris*, M. P. XIII. *&* XVI. *corrigitur: & infra in Blandiniano* Cataractone Lavatrim M. P. XVIII. *tribuuntur*. SVR.

CATARACTONI.] Parisinus *Cataractone* & Cusani MS., qui præterea M. P. XXVI. annectit. Veriora sunt M. P. XVIII., quæ alio itinere hanc & superiorem mansionem distinguunt: tantum enim inter *Bowes* & *Cataract* intervalli eruditus Britanniæ Romanæ scriptor dimensus est. WESS.

ISVRIA.] *Esuriam* Cusani MS., reliqui *Isuriam*. WESS.

EBVRACVM.] Vel *Eboracum*. Calcaria, vel *Cacaria*. SIML.

CALCARIA.] *Cacaria* Oxoniensis & editus Lugdunensis. Verum & rectum vulgatum est. Beda L. IV. Hist. Eccl. C. 23. *Sed illa post non multum tempus facti monasterii secessit ad civitatem CALCARIAM, quæ a gente Anglorum Kalcacester appellatur, ibique mansionem sibi instituit*. Nomen habuit a *calce*, quæ ibi copiose effoditur, & *calcariis* fornacibus, ut illa prope Massiliam p. 229. Nunc *Tadcaster*. WESS.

CAMBODVNO.] Forte *Camulodunum* Ptolemaei & Taciti. SIML.

CAMVLODVNVM M. P. XX.] Camboduno *præferunt manuscripti, & Longoliani libri.* Camboduni *in* Britanniarum *regionibus, neque à* *Ptolemaeo, neque ab auctore Notitia fit mentio. Ptolemaeo in* Brigantibus Καμουλόδουνον, *& in* Trinovantibus, Καμουδόλανον. Trinovantium Camuloduni *Tacitus meminit, libro xiiii. & recens* Coloniam *deductam fuisse.* SVR.

CAMBODVNO.] *Campoduno* est in Vaticanis schedis, unde haud longe abest Beda L. II. Hist. Eccl. C. 14. *Attamen in Campodono, ubi tunc etiam villa regia erat, fecit basilicam, quam postmodum pagani, a quibus Eduinus rex occisus est, cum tota eadem villa succenderunt.* Recte vero huc refertur Ptolemaei *Camulodunum*, non Taciti, de quo alias. *Almonbury* aut *Gretland*, neque enim extra disputationem res est, esse volunt. WESS.

MAMMVCIO.] Vel *Manucio*. SIML.

MAMVCIVM M. P. XVIII.] *In Blandiniano* Mamucio M. P. XVIII. *& in Neapolitano* Mamutio M. P. XVIII. *& in libris Longolianis* Manutio M. P. XVIII. SVR.

MAMVCIO.] *Manutio* Vaticanus, *Mamutio* Parif.; prius verum arbitrantur docti Britanni, ut cum *Manchester*, quod in ejus solo fuisse ferunt, rectius conveniat. WESS.

CONDATE M. P. XVIII.] *Præferunt manuscripta exemplaria, & libri Longoliani: mansionis nomen à nullo, quod sciam, auctorum proditum. Fortasse colonia Gallorum, qua à* Condate Redonum *oppido, sit deducta.* SVR.

CONDATE.] Hoc nomine in Galliis mansiones habuimus, estque a multis animadversum, Celtarum veteri sermone locum aquis confluentibus accubantem notare. Hoc Condate *Congleton* nunc dici plures adfirmant, quibus se tamen opponit Britanniæ Romanæ illustrator; neque enim eo viam militarem pergere, nedum indicia magnitudinis Romanæ ibidem visenda reperiri. *Norwich* illi est. Th. Galeus hanc aræ inscriptionem hujus esse loci censet:

D. M.

CONDATE.	M. P. XVIII.
DEVA LEUG. XX. VICTRIX.	M. P. XX.
BOVIO.	M. P. X.
MEDIOLANO.	M. P. XX.
RUTUNIO.	M. P. XII.
VROCONIO.	M. P. XI.
VXACONA.	M. P. XI.

PEN-

D. M.
CONDATI
ATTONIUS
QVINTIANUS
MEN. EX CC IMP.

Quod equidem miror; viri enim nomen est *CONDATUS*, cui id monumentum dedicatum fuit. WESS.

DEVAM LEG XX. VICTRIX M. P. XX.] *Ex Blandiniano adposuimus: prafert enim* Deva leg XX. vici M. P. XX. *In Neapolitano* Deva legi XXIII. ci. M. P. XX. *& in Longolianis libris* Deva Leug. XX. vici M. P. XX. *Ptolemaeo in* Texalorum *regione*, Δηοῦανα, *&* in Cornaviis, Δηούανα καὶ Λεγιὼν Κ Νικηφόρος. *ut eadem sit, qua hoc itinere constituitur, & in alterutro nomine error sit librariorum: Sed cum in nomine* Deva *exemplaria manuscripta Antonini cum vulgatis conveniant, non id rejecimus.* SUR.

DEVA LEG.] Basileae *Deva Leg. XXIII. CI. M. P. XX.*, quod & Cusani membranae edunt, Lugduni *Deva Leg. XX. vici M. P. XX.*, cui Parisinus MS. adstipulatur, publicarunt: unde perspicuum est, ex posteriore scriptura priorem videri ortam. Quod sequimur justum & rectum esse ex Getae apud Goltzium numo, *COL. DEVANA LEG. XX. VICTRIX* inscripto, colligas. Videtur ea *legio* sua hic hiberna habuisse, unde & *PRI. LEG. XX. V. V.* in monumento, quod p. 250. exscriptum dedimus, hic loci eruto, conspicitur. *Chester* est. WESS.

BOVIO.] Vel *Bonio*. SIML.

BOVIUM M. P. X.] *Manuscripta, & Longoliani libri* Bovio M. P. X. SUR.

BOVIO.] Ita omnes nostri. *Bovium* & hodiernum *Banger* nihil omnino discrepare plerique opinati sunt; sed quod longius *Cestria* absit, & caecae vetustatis indicia desint, ampliandum censuero cum Britanniae Roman. editore, donec certo *Bovii* finiri aliunde situs queat: ille circa *Stretton* quaesivit. WESS.

MEDIOLANUM M. P. XX.] *Ptolemaeus in* Ordovicibus Mediolanum *urbem conlocat.* SUR.

MEDIOLANO.] Non minor de hac urbe controversia intercedit. Th. Galeus *Meidvod*, nominis quadam conformatione ductus, esse conjicit: at vir doctus, quo teste toties utor, prope *Draiten* locat, conjectura non prorsus spernenda. WESS.

RUTUNIUM M. P. XII.] *In Blandiniano exemplari, & libris Longolianis* Rutunio M. P. XII. *& in Neapolitano* Rutimio M. P. XII. SUR.

RUTUNIO.] Videtur ad amnem *Rodan*, in quo Rutunii quaedam vestigia sunt, prope *Wem* fuisse: durant quippe inibi ad militarem aggerem vetusti operis parietinae. WESS.

VRIOCONIA.] Vel *Viroconium*. SIML.

VIROCONIUM M. P. XI.] *In manuscriptis* Vrioconio M. P. XI. *& in Longol.* Vriconio M. P. XI. *infra* Viroconio, *quam lectionem praetulimus, quod à Ptolemaeo in* Cornaviis *juxta* Leg. XX. victricem, Οὐιροκόνιον *statuatur.* SUR.

VRIOCONIO.] Parisinus *Vrioconico M. P. XI.*, quicum ceteri dissident. Ravennas L. V. C. 31. *Viriconion*, quod ex *Viroconio* Ptolemaei scribentis peccato ortum habet. *Wrexeter* nunc ejus locum occupare concors plerorumque est sententia. WESS.

VXACONAM M. P. XI.] *In Blandiniano* Vxacona M. P. XI. *& in Neapolitano* Vsoccona M. P. XI. *& in libris Longolianis* Vsocona: *& nulli numeri ei mansioni adjiciuntur.* SUR.

VXACONA.] Membranaceus Cusani liber *Vsacona M. P. XI.*, Parisiensis *Vsoccona*. De situ denuo in diversa abitur; *Okenyate* Camdenum secuti Burtonus, Galeus atque alii esse perhibent, in Britannia vero Romana L. III. C. 2. ad torrentem circa *Sheriff Hales* ejus sedes invenitur. Arbitri finium regundorum hos inter alii

PENNOCRVCIO.	M. P. XII.
ETOCETO.	M. P. XII.
MANDVESSEDO.	M. P. XVI.
VENONIS.	M. P XII.
BENNAVENNA.	M. P. XVII.
LACTODORO.	M. P. XII.

MA-

alii sedeant; mihi diffidentium opiniones adscripsisse abunde est. WESS.

PENNOCRVCIVM M. P. XII.] *In Blandiniano* Pennocrucio M. P. XII. *& in Neapolitano* Penno crutio M. P. XII. *Longoliani libri* Peunocrutio *praferunt.* SVR.

PENNOCRVCIO.] Creditur mansionis hujus & nominis vestigia servare amnis *Penk*, & vicus illi assidens *Penkridge*: ita certe Camdenus, Burtonus & qui Britan. Romanam nobis exornavit, sibi persuaserunt: ab illis tamen Th. Galeus Comment. in Itiner. p. 57. recedit, quem vide. WESS.

ETOCETVM M. P. XI.] *In Blandiniano* Etoreto M. P. XII. *& in Longolianis libris. In Neapolitano* Eroceto M. P. XII. SVR.

ETOCETO.] E Vaticanis schedis Em. Schelstrate *Otoceto M. P. XII.*, *Lectocetum* Ravennas L. V. C. 31., quod Th. Galeus, aut certe *Eroceto*, ob vasta *ericeta*, quae hic incipiant, verum mansionis nomen arbitratur. Posterius nusquam obvium est; nam Suritae ex Neapolisano MS. *Eroceto* sine controversia ex vulgata depravatum est prius cum ex scriptore, pessime habito, sit haustum, vereor vehementer, ut tuto recipiatur. Utcunque ceciderit, *Etocetum* inveniunt in *Wall* prope *Litchfield*, ubi vetusti operis rudera durare perhibentur. WESS.

MANDVESSEDVM M. P. VII.] *In Blandiniano* M. P. XVI. *In Neapolitano*, M. P. XVI. *In Longolianis* M. P. VI. *&* XVI. *corrigitur.* SVR.

MANDVESSEDO.] Membranaceus Cusani liber M. P. XIV., ceteri XVI., quae & plurium auctoritate & intervallo moti, quod *Etocetum* & *Mancester* in agro Warwicensi, ea enim Romanorum veterumque Britannorum *Manduessedum*, disjungit, revocavimus. Ninius, si magni viri Jac. Usserii Antiq. Eccl. Britan. C. 5. conjecturae sua veritas constat, *Cair Maunguid* vel *Manchuid* appellat. WESS.

VENONIS.] Consentiunt Britanni mansionem hanc in *Cleycester* quaerendam videri; quo loco bini militares aggeres, hic & qua *Linda* Londinium pergebatur, se jungebant. Addit Cl. Stukeleius Itin. Curios. p. 104. solum in hac vicinia totius insulae celsissimum esse, atque ex eo quaquaversum fluvios & fontibus spargi. WESS.

BNENAVENTA.] Vel *Bannaventa.* SIML.

BENNAVENNAM M. P. XVII.] *In Blandiniano auferendi casu* Bennavenna M. P. XVII. *& in Neapolitano*, Benaventa M. P. XVII. *In libris Longolianis* Bennavenna M. P. XVII. *&* Benaventa *corrigitur.* SVR.

BENNAVENNA.] *Banaventa* scriptus Cusani, quod propius abest a *Bannavanto*, cui postmodum suus erit locus. Sunt qui *Wedon*, quam Vita S. Werburgae C. 3. *Wedunam* vocat, esse credant: alii ad amnem *Avon* quaerunt: propterea que aut *Benavona*, ut Stukeleius, aut *Penavenna*, uti Galeus, emendant, quo *caput* ejus fluvii notet: sed hae metae incertaeque sunt suspiciones; praesertim cum urbis situs in ambiguo haereas: nuper enim Britan. Romanae conditor L. III. C. 2. locum illi & sedem prope *Daventry* assignavit. WESS.

LACTORODO.] Vel *Lactodoro*, ut in sequentibus. SIML.

LACTODORVM M. P. XII.] *In Blandiniano* Lactodoro M. P. XII. *& in libris Longolianis. In exemplari Neapol.* Lactodrodo M. P. XII. SVR.

LACTODORO.] *Pactodrodi* Cusani liber. Ego vulgatum probavero, quod clara Celtici Britannique sermonis indicia praeferat: alias diximus, *dorum durumve* in compositione nominum, urbes pagosve notantium, indicio esse, ad amnes vadaque accubare: tamen Th. Galeus *Lactorodo* praeoptat. De situ iterum diversa omnia. Plures *Stony-Streatfort*, Britannia Romana *Towcester*, pro quo olim *Torcester* sive *Dorcester* dixerint, esse perhibet, nec male pro instituta ratione. WESS.

MA-

MAGIOVINTO.	M. P. XVII.
DVROCOBRIVIS.	M. P. XII.
VEROLAMIO.	M. P. XII.
SVLLONIACIS.	M. P. IX.
LONDINIO.	M. P. XII.

NO-

MAGIOVINTVM M. P. XVII.] *In Blandiniano* Magiovinto M. P. XVII. *& in Neapolitano* Maginto M. P. XVII. *libri Longeliani utramque lectionem proponunt.* SVR.

MAGIOVINTO.] Hæc & superior ex Vaticano exulat: Cusani MS. *Magnito M. P. XVII.*; *Maginto M. P. XVII.* 12. Simlerus Basileae vulgavit. *Magiovinnio* infra duobus locis habebis. Quæ nunc sit, in tanta opinantium discordia, ad finiendum difficile est. Camdeno primum *Dunstable*, dein *Ashwel* est visa: Galeo prior Camdeni placet sententia. Contra utrumque Britanniæ Romanæ scriptor venit, arbitratus mansiones esse loco motas atque hanc sequenti postponendam, licet MSS. alia omnia jubeant. WESS.

DVROCOBRIVIS.] Infra *Durocobrius*. *Hertford* erit ad viæ militaris diverticulum ex Th. Galei sententia: illic plures aquæ, quas & nomen complectitur, confluunt; alii ejus in *Redburna*, qua de Gul. Burtonus Comment. p. 146., posituram reperiunt. WESS.

VEROLAMIVM M. P. XII.] *In Blandiniano* Verolamio M. P. XII. *& in Neapolitano* Velolamio M. P. XII. *Longoliani libri Blandinianam lectionem adponunt, &* Velovanio *corrigunt. Ptolemaeo in* Catyeuchlanis, Οὐερολάνιον. *Beda Historia Ecclesiastica libro primo cap. VII. passum fuisse Beatum Albinum die x. Kal. Jul. juxta civitatem* Verolamium *perhibet.* SVR.

VEROLAMIO.] *Velolamio* Parisinus & Cusani MSS.; Tacito An. XIV. C. 33 *municipium Verolamium*; unde *Cair Municip.* Ninio dicitur in Antiq. Britan. Eccles. Usserii C. 5 Fuit concordi omnium sententia proxime S. Albani urbem, quæ ex ejus ruinis accrevit. Audi Westmonasteriensem: *Quod civitas nomine censetur bifarie, hac ratio: Ab alveo enim, qui Varlame dicitur, & ad orientalem civitatis plagam defluit, Varlameceſtria: a via autem regia, qua Watlingestrete nuncupatur, & ad partem civitatis jacet occidentalem Watlingeceſtria nominatur.* Adde quæ ex Actis S. Albani idem Usserius C. 7. p. 79. &c. excerpsit. Caput *Verolamium* gentis Catuellanorum fuit: habes Κατυελλανὲς in Dionis L. LX. p. 779., habuit quoque Ptolemaeus, licet pessime nunc Κατυευχλανοὶ vocentur: bonum vero factum, quo vir doctus Jurinus eos ex veteri lapide, cujus tale epigramma, asseruit:

CIVITATE CAT
VVELLAVN
ORVM. T. OIS
EDIO.

Vide Epitom. Act. Philosoph. tom. V. part. 2. p. 42., & cui correctiorem monumenti inscriptionem debemus, Jo. Horsley L. II. Britan. Rom. C. 3 §. 27. WESS.

SVLLONIACIS.] Vel *Sulloniaca.* SIML.

SVLLONIACIM M. P. VIIII.] *In Blandiniano* Sulloniacis M. P. VIIII. *& in Longolianis libris, At in exemplari Neapolitano* M. P. X. SVR.

SVLLONIACIS.] Ita MSS. excerpta, M. P. X. in Cusani libro appositis. Sedem ejus plerique figunt ad *Brockley Hills*, ubi urnæ sepulchrales, numi & alia priscæ vetustatis argumenta eruta perhibentur. WESS.

LONGIDINIO.] Vel *Londinio*, ita namque frequentius scribitur. SIML.

LONDINIVM M. P. XII.] *In Blandiniano* Londinio M. P. XII. *& in Neapolitano* Longidinio M. P. XII. *& in Longolianis* Londonio M. P. XII. *In Taciti manuscripto exemplari libro* XIII. *C. 33. & in Aldinis libris:* At Suetonius mira constantia medios inter hostes Londinium perrexit; *à Ptolemaeo in* Cantiis Λονδίνιον, *cognomento quidem Colonia non insigne, sed copia negotiatorum, & commeatuum maxime celebre. Ammianus libro xx. C. 1. Ad* Rutupias, sitas ex adverso defertur, petitque Londinum. *Et libro xxvii. C. 8.* tendensque ad Londinium vetus oppidum, quod Augustam posteritas adpellavit. *Et libro xxviii. C. 3.* ab Augusta profectus, quam veteres adpellavere Lundinium. *Ea enim* nomi-

NOVIOMAGO.	M. P. X.
VAGNIACIS.	M. P. XVIII.
DVROBRIVIS.	M. P. VIIII.
DVROLEVO.	M. P. XIII.
DVROVERNO.	M. P. XII.
AD PORTVM RITVPIS.	M. P. XII.

ITER

nominis scriptura diversitas, in uno ejus historia volumine vulgate reperitur. SVR.

LONDINIO.] *Londunio* Vaticanus, ceteri *Longidinio*, perperam. Huic nobilissimæ urbi, quod de Roma Martialis,

Terrarum Dea, gentiumque Roma,
Cui par est nihil, nihil secundum.

& quod de eadem Marcianus,

Ἄστρον τι κοινὸν τῆς ὅλης οἰκουμένης.

quæque alii in Athenas & Byzantium laudis prodigi congesserunt, rectissime convenire Guil. Burtonus, haud dubitando in metropolin studio, profitetur. WESS.

NOVIOMAGVM M. P. X.] *Ptolemaeo in Regnis*, Cantiis *finitimis*, Νοιόμαγος. SVR.

NOVIOMAGO.] Marinus Tyrius *Noviomagi* hujus situm non recte finiverat, reprehensus propterea a Ptolemaeo L. I. Geograph. C. 15. Καὶ Λονδίνιν τῆς Βρεττανίας Νοιόμαγον οἴεται νοτιωτέραν μιλίοις ξθ', βορειοτέραν αὐτῆς ἀλλὰ τῆς κλιμάτων ἀποφαίνει· *Cum Noviomagum Londinio Britannia M. P. LIX. dixisset australiorem, magis tamen ad Boream per climata removet.* Quantumvis autem Geographus certiorem illi locum signarit, necdum tamen citra controversiam situs est: varii enim diversis in locis quæsiverunt, quorum omnium discordes sententias ex Burtoni Comentar. p. 176. & Britan. Rom. L. III. C. 2. petere licebit. Vulgatior ea est, quæ in *Woodcote* Noviomagi sedem vestigat. WESS.

VAGNIACIS.] Vaticanus *Bagniacis M. P. XVIIII.* Idem quod anteriori & huic evenit: est enim ejus positio multo incertissima. Th. Galeus numeros ad XXX. M. P. adaugens *Maidston* esse jubet, nec dissentit Camdenum secutus Burtonus. In Britannia Romana *Northfleet* ejus locum occupat. WESS.

DVROBRIVIM M. P. VIIII.] *In Blandiniano* Duroprovis M. P. VIIII. *& proximis duobus itineribus* Durobrius, *&* Durobrivis *praefert idem exemplar. In exemplari Neapolitano* Durobrovis M. P. VIIII. *& paulo post*, Dubobrius *& in Longolianis libris* Duropronis M. P. VIIII. *& sequentibus itineribus* Dubobrius, *&* Durobrivis. SVR.

DVROBRIVIS.] *Durobrovis* Vaticanus & Cusani MS.; alii *Duroprovis*: Ravennas L. V. C. 31. *Durobrabis. Rechester*, quam *Durobrivas* in veteri quadam Charta appellatam se vidisse Rob. Talbot apud Burtonum Comment. p. 179. testificatur. WESS.

DVROLEVO.] *XIII. M. P.*, quæ Surita expressit, a Vaticano & Parisino probantur. XVI. sunt in Lugdunensi edito & Basiliensi, e quo tamen & XIII. M. in aliis fuisse perspicue videas. *Lenham* Camdenus atque alii interpretantur, tumque transpositis numeris, ut huic XII. sequenti XVI. addantur, erit opus: *Milton* in Britannia Romana. WESS.

DVROVARNO.] Vel *Droverno*, vel *Duroverno, Durarvenno.* Ptolemaeus *Darvernum*: hodie *Dover*. SIML.

DVROVERNVM M. P. XII.] *In Blandiniano* Duroverno M. P. XII. *& sequentibus itineribus* Duravenno. *In Neapolitano* Durarverno M. P. XII. *& infra* Durarveno. *In Longolianis libris* Duroverno M. P. XII. *& infra* Durarvenno. *Id oppidum esse videtur, quod in Cantiis medium inter* Londinium, *&* Rutupias, *à Ptolemaeo* Δαρύερνον *nominatur: nam vetustus interpres* Darvernum *vertit. Beda libro Ecclesiastica Historia ii. cap. iii. Civitatem* Doroverni *nominat, & à* Cantio *distare* M. P. *ferme* XXIIII. *ad Occidentem.* Cantuariam *esse in* Cantio *arbitrantur, qui res gestas earum Provinciarum investigavere.* SVR.

DVROVERNO.] *Durorverno* est in plerisque editis & scriptis. Ravennas L. V. C. 31. *Duroverno Cantiacorum.* Beda L. I. Hist. Eccl. C. 25. *Doroverneusem civitatem imperii totius metropolim*, & C. 33. *regiam civitatem* appellat; quæ cum totius Anglorum ad Christianam reli-

ITER A LONDINIO AD PORTVM DVBRIS. M. P. LXVI. Sic.

DVROBRIVIS.	M. P. XXVII.
DVROVERNO.	M. P. XXV.
AD PORTVM DVBRIS.	M. P. XIIII.

ITER A LONDINIO AD PORTVM LEMANIS. M. P. LXVIII. Sic.

DVROBRIVIS.	M. P. XXVII.
DVROVERNO.	M P. XXV.
AD PORTVM LEMANIS.	M. P. XVI.

ITER

religionem traductæ gentis esset metropolis, novæ etiam Ecclesiæ, in isto regno fundatæ, caput & metropolis constituta est. Vid. Guil. Beveregium in Cod. Canon. C. IV. §. 17. *Canterbury.* Wess.

AD PORTVM RITVPIS.] *Civitas, quæ dicitur Rutubi portus* Orosio L. I. C. 2. *Rutupiæ* Ammiano, quarum litus ostreis abundasse,

— ——— *Rutupinoque edita fundo*
Ostrea ——— —

apud Juvenalem Satyr. IV. 148. clamant. *Rutupias* autem sive *Ritupias* numero multitudinis propterea appellabant, quod binæ hic essent arces, ad portum appositæ, quarum ad Septentrionem vergentem *Regulbium*, cujus nominis reliquiæ in *Reculver* durant, Notitia Imp. Occid. nuncupat, ut Joan. Battely in Antiq. Rutupinis, ante hos XXII. annos Oxonii vulgatis, condocefecit. *Rishborough.* Wess.

DVBOBRVS.] Superiore itinere *Durobrovis*, sequenti *Durobrius:* idem enim locus indicari videtur, cum ubique par sit distantia a Doroverno. Siml.

DVROBRIVIS.] Plerique MSS. *Durobrius* aut *Durobrus*, vitio amanuensium; mox quoque *Durarverno* Oxoniensis liber & Vaticanus *Durabrueno.* Wess.

ITER AD PORTVM DVBRIS.] Abest hoc iter a Parisino & Th. Galei MSS.; habent editi vetustiores & scripti Vaticanus, Oxoniensis & alii. Quare miror, Galeum id damnare & ab imperito aliquo assutum arbitrari. Wess.

AD PORTVM DVBRIS M. P. XIIII.] *Hujus oppidi in Notitia Provintiarum fit mentio: nam sub dispositione Comitis litoris Saxonici, Præpositus militum Tungritanorum* Dubris, *recensetur.* Sur.

DVBRIS.] *Dover* esse situs & nominis conformatio indicant: notabit autem portus cognomen *duas rupes* seu *colles* in vetusto Britannorum sermone, si *Dwy* duo, *Bre* & *Bryn* in illo collis fuerit, ut a Th. Galeo edocemur: nam Guil. Somnerus, cujus nobis sententiam vir Reverendus Edmundus Gibson in *Nominum locorum explicatione*, Chron. Saxonico adjuncta, exposuit, in alia omnia abit. Wess.

A LONDINIO AD PORTVM.] *Limanis M. P. LXVI.* est in membranaceo Cusani MS., nec numeros improbat Parisinus. Wess.

DVROVERNO.] *Durarverno M. P. XV.* MS. Cusani. Wess.

PORTVM LEMANIS.] Forte *portus novus* Ptolemaei. Siml.

AD PORTVM LEMANIS M. P. XVI.] *In eadem Notitia sub dispositione Comitis ejusdem Præpositus numeri Turnacensium* Lemannis, *& in vetusto item exemplari.* Sur.

AD PORT. LEMANIS.] In vita S. Cadroës, quæ VI. Martis magni operis Sanctorum Act. edita est, C. 2. *In portum usque, qui LIMEN dicitur, deduxit.* Fuisse videtur ad ostium amnis ejusdem cognominis: habet enim Ravennas L. V. C. 31. inter Britanniæ fluvios *Lemanam*, referturque in Chron. Saxon. An. IϽCCCXCIII appulsos esse Danos ad ostium Limenæ, *Limine mund*, cum CCL. navibus: esse autem illud ostium circa orientalem Cantii partem, ad orientem magnæ ejus silvæ, quæ *Andred* appelletur, atque ex illa fluvium decurrere. Quoniam vero ejus amnis alveus dudum evanuit, dubius ejus portus ac disputationibus obnoxius est: plerisque *Lime* circa *West Hyth* veteris nominis reliquias servare videtur, sed invito doctissimo Somnero,

 qui

ITER A LONDINIO LVGVVALLIO AD VALLVM. M. P. CCCCXLIII. Sic.

CAESAROMAGO.	M. P. XXVIII.
COLONIA.	M. P. XXIIII.
VILLA FAVSTINI.	M. P. XXXV.
ICIANOS.	M. P. XVIII.
CAMBORICO.	M. P. XXXV.
DVROLIPONTE.	M. P. XXV.

DV-

qui longo verborum ambitu in *Nominum locorum explicatione* Reverendi Gibsoni non alium portus fuisse locum atque eum, quem *New-Romney* vocitant, vincere conatur. Ceterum *Lemavio* est in Peutingerorum Tabula, & *Ad pontem Lemanis*, vitio operarum, in Suritae seu Schotti editione, quam supine admodum P. Bertius secutus est. WESS.

LVGVVALLVM AD VALLVM.] *A Londinio hoc iter* Luguvallum *duci* Vallum *versus indicatur: supra enim à* Vallo Luguvallum *diverticulo* Castrorum exploratorum XXIIII. M. P. *designantur.* SVR.

LVGVVALLIO AD VALLVM.] Supra *ad vallum* Luguvallio non adscribebatur; quæ caussa fuisse videtur, quam ob rem Th. Galeus duplex hoc cognomine oppidum in Britannia fuisse suspicaretur, quorum alterum *a vallo* paullo abesset, alterum alliderent. Sed cum ad credendum sit difficile, in spatio non bene magno ejusdem nominis binas fuisse urbes, accesserim Britanniæ Romanæ scriptori L. I. C. 7. eandem ac superiorem arbitrato: dici autem *ad vallum*, quod in ejus vicinia esset posita. WESS.

CAESAROMAGO.] Tabula *Baremaci*, librarii peccato, ut M. Velserus monuit. Simili nomine in Galliis urbem videmus, a Caesare haud dubie appellatam: hanc fuisse volunt ubi *Chelmsford* aut certe quo loco *Writtle* conspicitur. WESS.

COLONIAM M. P. XXIIII.] *Ptolemaeo in* Damniis Κολανία, *qua haud scio, an huic mansioni sit attribuenda.* SVR.

COLONIA.] Arelatensi Concilio An. CCCXIV. præter alios è Britannis adfuisse fertur *Adelfius Episcopus de civitate Colonia Londinensium.* Jac. Vsserius Antiq. Britan. C. 5. & 8. eam *Coloniam* huc refert, & *Colchestriam* esse opinatur, quam Ninius in Catalogo Urbium Britan. *Cair Colun* sive *Colen*, i. e. *civitas Colonia*, vocet. Posterius citra dubium est; est enim urbs ea ad flumen *Colne* apposita, atque ab eodem id nominis sortita: at quare tandem *Colonia Londinensium?* cujus si qua ratio tituli posset reddi, equidem magni viri sententiæ adstipularer. Jam vero in diversa abeunt harum rerum periti; Seldenus in Origin. Alexandrin. p. 118. Concilii subscriptionem vitii arguit, proque *Londinensium Colonia* Camalodunensium, quæ sane celebrior, substituit: Galeus vero *Coloniam Londi* pro *Lindi*, quam urbem coloniæ juribus & dignitate fuisse auctam è Ravennate discimus, amplectitur. Nos in re adeo incerta atque dubia ampliabimus, illis accedentes, qui *Coloniam*, de qua agimus, *Colchester* esse jubent: nam quamvis Camalodunum coloniis fuerit adscripta, difficulter impetrabis, ut *coloniam* simpliciter hoc loco dici credamus. Ceterum Κολανία Ptolemaei, qua de Surita, alia est & longissime hinc remota. WESS.

VILLA FAVSTINI.] Faustini villam Bajanam festivo carmine Martialis L. III. Epig. 58. descripsit. Potuit idem, quis enim eruditissimo Th. Galeo id negaverit? in Britannia aliam habere. Nunc *Edmunsbury* aut *Dunmow*, ut in Britannia Romana, erit. Lugduni & Basileae M. P. XXXV. appofuerunt. WESS.

ICIANOS.] Hæc & quæ sequitur ex Vaticano exulat. Forte ab *Icenis*, quorum regina Baudicea æternum sibi nomen ingentibus ausis condidit, loco nomen venit. *Ickburrow* R. Talbotus & cum eo plures, nominis quadam similitudine impulsi, nunc dici credunt. *Chesterford* Britan Roman. WESS.

CAMBORICVM M. P. XXXV.] *In Blandiniano, & Neapolitano* Camborico M. P. XXXV. *In Longolianis libris* Camboritum M. P. XXXV. SVR.

CAM-

DVROBRIVAS.	M. P. XXXV.
CAVSENNIS.	M. P. XXX.
LINDO.	M. P. XXVI.
SEGELOCI.	M. P. XIIII.
DANO.	M. P XXI.
LEGEOLIO.	M. P. XVI.
EBVRACO.	M. P. XXI.

ISV-

CAMBORICO.] Notat hoc vocubulum *Cami trajectum*, si Camdenus, Burtonus, Galeus atque alii non fallunt: *Camus* autem Cantabrigiam alluit; quæ caussa est, quare plures *Camboricum* a Cantabrigia haud distinguant: tamen Britanniæ Roman. Scriptor L. III. C. 2. locorum intervalla cum cura dimensus *Icklingham*, ubi *Cami* quoque *trajectus* fuit, esse jubet. Wess.

DVROLIPONTE.] *Huntingtonia* aut *Godmanchestria* plures hanc mansionem quæsiverunt, proni etiam ad nomen corrigendum; Camdenus *Durosiponte*, ut *pontem* notet *aquæ Ousæ*, Galeus *Duroliphante* corrigit, ac si a lepra, quam Britannos *Oliphant* vocasse ait, venerit: esse enim ad oppidum *Godmanchester* fontem ad lepram eluendam efficacissimum. Sed hæc a MSS. damnantur, & multa ponunt, quæ testibus probanda fuerant: unde enim edocebimur, oppidum primitus *Germanchester* a *Germes*, quo lepram vitiliginemque significabant, fuisse dictum? unde veteres Britannos Romanorum ævo eum morbum *Oliphant* appellasse? unde denique hanc mansionem inibi fuisse? certe Britan. Roman. eruditus auctor *Durolipontem* Cantabrigiæ collocat. Cusani MS. M. P. XVIII. annectit. Wess.

DVROBRIVAS.] *Dorneford* Camdeno, qui manifesta ibi urbis disjectæ ac prostratæ vestigia vidit: Galeo *Brig Casterton*, sed V. M. P. ab intervallo decisis; in Romana vero Britan. situs illi signatur circa *Caster*. Aliam simili titulo suo habuimus loco. Wess.

CAVSENNIS.] *Gausennis* Simlerus Basileae expressit, quod nusquam invenimus. *Gosennis* aut *Gauvennis* Galeus emendat, quo *Nottingham*, in excellenti rupe locatum, esse queat; *Cevennas* enim & *Gauvennas* montium juga veteri Britannorum dialecto notasse pariter ac Celtarum: mihi, cum de mansionis situ res nondum sit finita, nihil mutandum videtur; auctor enim Britanniæ Romanæ L. III. C. 2. *Ancaster* esse ait, atque huic quidem M. P. XXXVI., sequenti XX. contribuit; quo facto accuratissime distantiam suis locis respondere. Wess.

LINDVM M. P. XXVI.] *Ptolemaeo in* Damniis, *Λίνδον & alterum in* Coritavis. Svr.

LINDO.] Ravennas *Lindum Coloniam* L. V. C. 31. vocat, præbetque occasionem haud ineleganti Thom. Galei conjecturæ, qua in Arelatensis Concilii subscriptione pro *Colonia Londinensium* hanc substituit. *Civitas Lindocolina* Bedæ L. II. Hist. Eccl. C. 16. Nunc *Lincoln*, agri *Lincolniensis* oppidum primarium, *Lindi* reliquias servat. Wess.

SEGELOCIM M. P. XIIII.] *In Blandiniano* Segeloci M. P. XIIII. *& in Neapolitano* Segiloci M. P. XIIII. *&* XXIIII. *corrigitur: & infra in eisdem* Agelocum *nominat*. Svr.

SEGELOCI.] *Ageloco* infra. *Littleborough* ut esse putetur distantia facit; ubi Th. Galeus urnam è rubra argilla & numum Domitiani facie inscriptum offendisse se perhibet. Wess.

DANVM M. P. XXI.] *Apud Ptolemaeum in* Durotrigibus, *Δούνιον, fortè pro Δάνον: nam auctor Notitia Provinciarum huic mansionis nomini adsentit: legitur enim sub Duce Britanniarum Præfectus Equitum Crispianorum* Dano. Svr.

DANO.] Ninius *Cair Daun* in Antiq. Britan. Vsserii C. 5.; hodie omnium consensu *Dancaster* sive *Doncaster*. Wess.

LEGEOLIVM M. P. XVI.] *In Blandiniano* Legeolio M. P. XVI. *& in Neapolitano* Legeolio M. P. XV. *In Longoliano* Legeolio M. P. XVI., *&* XXV. *corrigitur, & infra in eisdem* Lagecium *cognominatur*. Svr.

LEGEOLIO.] Alias *Lagetium* in itinere ab Eburaco Londinum. Siml.

LEGEOLIO.] Cusani & Parisinus MSS. M. P. XV. a Dano separant. *Castleford*, ubi magna numorum scrutorumque copia eruitur. Wess.

ISVBRIGANTVM.	M. P. XVII.
CATARACTONI.	M. P. XXIIII.
LAVATRIS.	M. P. XVIII.
VERTERIS.	M. P. XIII.
BROCAVO.	M. P. XX.
LVGVVALLIO.	M P. XXII.
ITER A LONDINIO LINDO.	M. P. CLVI. Sic.
VEROLAMI.	M. P. XXI.
DVROCOBRIVIS.	M. P. XII.
MAGIOVINIO.	M. P. XII.
LACTODORO.	M. P. XVI.

ISAN-

ISVRIBRIGANTVM.] *Isurium Brigantum* Ptolemaeus. SIML.

ISVBRIGANTVM M. P. XVII.] *In Blandiniano* Isubriganium M. P. XVII. *& in Neapolitano* Isubriganiium M. P. XVI. *Longoliani libri Blandiniani lectionem praeferunt, &* XXVI. *corrigitur.* SVR.

ISVRIBRIGANTVM.] Decurtate pro *Isurio Brigantum*, ut alias diximus. WESS.

CATARACTONI.] *Caractoni* Cusani & Parisiensis MSS. WESS.

LAVATRIX.] Superius *Lavatris.* Idem Liber Notit. SIML.

BROCAVO.] Liber Notitiar. *Brocavicum.* SIML.

BROCAVO.] *Brocovo* Lugduni & Basileae vulgarunt, MSS. non probantibus *Brougham Castle* ut nominis ita & situs vestigia retinet. WESS.

VEROLAMVM M. P XXI.] *In Blandiniano* Verolami M. P. XXI. *& postea* Virolamo: *& item in libris Longolianis. In Neapolitano* Verolami, *&* Verolamo. SVR.

DVROCOBRIVIS.] Hoc ex Oxoniensi libro recipimus. Nostri *Durocobrius* & *Durocobrias*, uti Vaticanus. WESS.

MAGIOVINNIO.] Supra *Maginto.* Liber Notit. *Magis.* SIML.

ISANAVANTIA] Vel *Isannavaria.* SIML.

ISANNAVATIA M. P. XII.] *Praeferunt Blandinianum exemplar, & Longoliani libri. In Neapolitano* Isanavantia M P. XII. SVR.

ISANNAVATIA.] Vaticanus *Isannautia*, Cusani *Isannavantia*, alii *Isanavenna*; mirum est in vitia haec conjurasse librarios: posterius propius a *Bonnavenna*, quod mansionis verum cognomen est, abest. WESS.

TRIPONTIVM M. P XXII.] *Ptolemaeo in* Selgovis Τεμμόντιον. *quod haud scio, an ad hanc pertineat mansionem.* SVR.

TRIPONTIO.] Huc referunt in Thesauro inscriptionum Gruteriano p. XCIII. 5., nihil diffidente Th. Galeo,

NYMPHIS
N. BRITTON.
TRIPVTIEN.
SVB. CVRA
M. VLPI
MALCHI
>. LEG. XXII.
PR. P.F.

numerum enim *Brittonum Triputiensem*, seu *Tripontiensem* potius, indicari censent, haud scio, an injuria. *Dowbridge* prope *Lilburno* ex Galei sententia erit, quam vir eruditus in Britannia Romana deserit, & *Bugby* nunc dici pertendit. Τεμμόντιον Ptolemaei, quod in *Selgovis* erat, longe hinc dissitum fuit. WESS.

RATIS.] Ptolemaeo Ῥάγαι & in Palatino MS. Ἐργίτων unde Ῥάτων recte formaveris. Creditur id nominis indepta, quod passim hoc in tractu

Neglectis urenda filix innascitur agris:

Celtico enim sermone Ῥάτις *filicem*, ex quo Britannis *Rhedyn*, adsignificabat, Dioscoride auctore L. IV. C. 18. Nunc *Leicester*, ubi vetusti operis & Romanis lateribus compacti parietinae visuntur. Vid Th. Galeum Coment. p. 100. *Ratas* Parisinus & Simlerus. WESS.

VERO-

ISANNAVATIA.	M. P. XII.
TRIPONTIO.	M. P. XII.
VENNONIS.	M. P. VIIII.
RATIS.	M. P. XII.
VEROMETO.	M. P. XIII.
MARGIDVNO.	M. P. XIII.
AD PONTEM.	M. P. VII.
CROCOCALANO.	M. P. VII.
LINDO.	M. P. XII.
ITER A REGNO LONDINIO.	M. P. XCVI. Sic.

CLAV-

VEROMETO.] Vel *Vernemeto*. SIML.

VEROMETVM M. P. XIII.] *In manuscriptis, & Longolianis* Verometo M. P. XIII. *& infra in eisdem* Vernemeto. SVR.

VEROMETO.] Infra *Vernemeto*; quod, si altero fuerit verius, Venantii Fortunati L. I. Carm. 9. verbis explicari poterit:

Nomine Vernemetis voluit vocitare vetustas,
Quod quasi fanum ingens Gallia lingua refert.

At in dubio est: Th. Galeus *Guern* Britannis *alnum* notasse observat; hinc *Vernemetum*, ut a *dumis dumetum* videri formatum: prorsus ac si veteres Britanni sui sermonis vocabula ad Romanam consuetudinem ordinassent. Positio *Verometi* seu *Vernemeti* in Romana Britannia circa *Willoughby* fuisse dicitur: alii *Barrow* praeoptant. WESS.

MARGIDVNVM M. P. XXIII.] Margiduni *infra fit mentio*, & Mariduni. SVR.

MARGIDVNO.] A *marga*, qua in Britannia agros laetificasse ex Plinio L. XVII. N. H. C. 6. & aliunde novimus, ac *duno* nomen loco venit. Fuit, si Britan. Rom. scriptorem sequaris, non multum ab *East Bridgefort*: nam alii aliter. WESS.

AD PONTEM.] Hic in Libro Notit *Aelii pons* vocatur. SIML.

AD PONTEM.] *Pons Aelii*, de quo Jos. Simlerus, ad *valli* lineam fuit, ut ex Occid. Imp. Notitia liquet, estque adeo longe longeque hinc semotus. *Southwell* in hujus mansionis loco ab erudito Britan. Rom. scriptore collocatur: Th. Galeo visa est *East Bridgefort*. WESS.

CROCOLANA.] Vel *Crorolana*. SIML.

CROCOCALANVM M. P. VII.] *In manuscriptis, & Longolianis* Crococalani, *& infra* Crococalano: *& à* Lindo *ad eam mansionem* XIIII. M. P. *adjiciuntur*. SVR.

CROCOCALANO.] *Croc, Croco, Crocar* variorum apud Britannos fluviorum, ut Th. Galeus recte commonefecit, sunt nomina: unde a vero non abhorret, ex ejusmodi olim rivo mansioni nomen factum. Nunc *Collingham*, aut *Brugh* non longe inde. WESS.

ITER A REGNO LONDINIVM.] Regni *oppidi mentionem fieri non reperi. At regionis* Regnorum, *qui* Atrebatibus *&* Cantiis *finitimi erant*, *Ptolemaeus meminit: quorum urbs erat* Noviomagus, *cujus supra fit hoc Itinerario mentio: quam urbem hoc itinere intelligi arbitror*. SVR.

ITER A REGNO LONDVNIO M. P. CXV.] Ita Vaticanus & Lugdunensis editus: ceteri P. M. XCVI. Urbem hanc in *Regnis* & gentis caput fuisse recte dixeris. Vulgo *Ringwood*, nominis quadam conformatione impulsi, nostra tempestate appellari censent; sed cum nec via militaris eo pergat, & Romanae magnitudinis nulla ibi argumenta conspiciantur, non sine certa ratione hanc opinationem Britan. Roman auctor missam fecit. Fuit quidem *Ringwood* in *Regnis*, nec aliud tamen ac *silvam Regnorum* notat. Itaque *Chichester* ob aggerem militarem & distantiam cum eodem docto viro statuamus: quod oppidum Romana olim statione insignitum fuisse, lapis, ante hos x. annos ibidem repertus, indicio esse poterit; inerat illi:

CLAVSENTVM.	M. P. XX.
VENTA BELGARVM.	M. P. X.
CALLEVA ATREBATVM.	M. P. XXII.
PONTIBVS.	M. P. XXII.
LONDINIO.	M. P. XXII.

ITER AB EBVRACO LONDINIVM. M. P. CCXXVII. Sic.

LAGECIO.	M. P. XXI.
DANO.	M. P. XVI.
AGELOCO.	M. P. XXI.
LINDO.	M. P. XIIII.
CROCOCALANO.	M. P. XIIII.

MAR-

NEPTVNO. ET. MINERVAE
pro. SALVTE. DOM*us* DIVINAE
AVCTORITA*te* *Tib.* CLAVD.
C*o*GIDVBNI. R. LEGA. AVG. IN. BRIT.
*Colle*GIVM. FABROR. *et.* QVI. IN. EO
Honorati D. S. D. DONANTE AREAM
P*u*DENTE. PVDENTINI. FIL.

Ita inſcriptionem vir eruditiſſimus Rog. Galeus explevit, referendam arbitratus ad *Cogidunum regem*, de quo Tacitus Vit. Agricolæ C. 14.; at regem Legatum quoque Auguſti in provincia fuiſſe, & ſimile usquam eſſe exemplum, merito dubitavit Jo. Wardus: præterea *DOMVS DIVINA*, quam monumenta ante Antoninorum ætatem ignorare, recte animadvertit Galeus, ad ſeriora tempora nos ducit. Mihi, vetat enim notarum anguſtia longiorem ſermonem, *Claudius* ille *Gidubnus* ſive *Cogidubnus* provincialis, civitate donatus, aut libertinus fuiſſe videtur, & quidem domo *Regnus*, atque adeo ex hac ipſa civitate: ſolitariam literam *R.*, quæ Claudii hujus cognomini additur, ſi id notare velis, ut ego poſſe putem, reliqua ſine difficultate decurrent. WESS.

CLAVSENTVM.] Intervallum ducit ad *Old Southampton*, ubi multa caſcæ vetuſtatis indicia durare doctiſſimus Stukeleius Itin. Curios. p. 185. teſtis eſt. WESS.

VENTAM BELGARVM M. P. X.] *In hoc Itinerario trium hujus nominis oppidorum fit mentio, & item apud Ptolemaeum duplicis* Venæ, *cui de hac in* Belgis, *qui* Dobunis *ſunt finitimi*, Οὐέν-τα. SVR.

VENTA BELGARVM.] Cur *Belgæ* inter Britannos & *Atrebates* memorentur, Caeſar Coment. B. Gal. V. C. 12. docebit. *Britanniæ pars interior ab iis incolitur, qui, præda ac belli inferendi cauſſa, ex Belgis tranſierant, qui omnes fere iis nominibus civitatum appellantur, quibus orti ex civitatibus eo pervenerunt, & bello illato ibi remanſerunt, atque agros colere cœperunt: Ex Belgis* ait, ſic enim cum Jo. Daviſio lego: neque enim ex *Belgio* tantum, ſed & illi, qui Belgis erant contributi, ut Atrebates & alii, in Britaniam conceſſerunt. Horum vero Belgarum caput *Venta* fuit, nunc *Winchester*, cujus epiſcopum *Wentanum*, ſicuti urbem *Wentam*, Osbernus in Vita S. Elphegi C. 2. atque alii appellant. WESS.

CALLEVAM ATREBATVM M. P. XXII.] *In manuſcriptis, & Longolianis* Galleva, *& infra eodem conſenſu* Calleva. *De* Atrebatibus Britannicis *populis fit à Ptolemaeo mentio: & corruptè in recentioribus Græcis libris, & in Latinum verſis, eorum urbs nominatur* Ναλκῦα, *pro* Καλκῦα: *nam à vetuſto interprete* Caleva *vertitur non* Nalcua. SVR.

CALLEVA ATREBATVM.] *Gelleva M. P. XXII* Lugdunenſis editus; *Galleva* Vaticanus atque alii. Infra *Calleva:* Ravennas L. V. C. 1. *Caleba Atrebatum.* De ſitu, ut ſolet, lis intercedit. Thom. Galeus numeris in XXXVI. mutatis *Henly* eſſe ait, cujus urbis pars *Ancastle* nominetur: itaque in Ptolemaeo, quem Surita recte emendavit, Ἀγκαλῦα vel Ἀγκαλλῦα ſcribi debere; cui ego aſſentiri non poſſum. *Ancastle ex caſtello* quid trahit, & cum Ptolemaei Καλκῦα nihil habet commune: quin, ſi Ptolemaeus ad eam formam eſt fingendus, utique & Itinerarium, cujus tamen MSS. aliorſum ducunt. Mihi vero ſimillima videtur viri docti L. III.

MARGIDVNO.	M. P. XIIII.
VERNEMETO.	M. P. XII.
RATIS.	M. P. XII.
VENNONIS.	M. P. XII.
BANNAVANTO.	M. P. XVIII.
MAGIOVINIO.	M. P. XXVIII.
DVROCOBRIVIS.	M. P. XII.
VEROLAMIO.	M. P. XII.
LONDINIO.	M. P. XXI.

ITER A VENTA ICENORVM LONDINIO. M. P. CXXVIII. Sic.

SI-

III. Brit. Rom. C. 2. p. 458. sententia, qua *Calleva* est *Silchester*: eo intervallum hujus & aliorum itinerum accurate ducit; ibidem Romanorum manifesta in numis, munimentis aliisque rebus vestigia durant. WESS.

PONTIBVS.] *Pontibus* his Tamesis circa *Old Windsor* junctus fuit, sicuti ex M. P. distantia colligitur. WESS.

ITER AB EBORACO LONDINIVM] *In Blandiniano*, Iter ab Vburaco: *& in Neapol.* ab Eburaco. *Longoliani Blandinianam lectionem praferunt, &* Eburaco *corrigunt.* SVR.

ITER AB EBVRACO.] Vaticanus mendose *ab Eruraco*, unde editi Lugdunensis *a Beruraco* proxime abest. WESS.

AGELOCO.] Vel *Segeloco.* SIML.

AGELOCO.] Sibilantem literam aut promiscuus usus aut librariorum socordia vocis principio abstulit: ceteroqui inusitatum non est, ut vocabulis modo, adsit modo deficiat. Ita *Almydessum* & *Salmydessum*, *Accasenam* & *Saccasenam*, *Epoissum Sepoissum*, *Agalassum Sagalassum*, aliaque ejus generis disperse suis locis vidimus: sic pro *Alpibus* Lycophron Alexand. ℣. 1361.

Καὶ Σαλπίων βεβῶσαν ὀχθηρῶν πάγων.

WESS.

CROCOCALANO.] Cusani MS. *Crococalano M. P. XIV.*; Vaticanus *Crococalone.* Mox *Margitudo* idem Cusani liber, quæ deficit in Lugdunensi. WESS.

MARGIDVNVM M. P. XIIII.] *In Blandiniano deest hac mansio, qua ideo asteriscis signatur; supra* Margiduni *fit mentio. In Neapolitano* Margitudis M. P. XIIII. *& item in libris Longolianis.* SVR.

BANNAVANTVM M. P. XVIIII.] *In Blandiniano* Bannavanto M. P. XVIIII. *& in Neapol.* Bennavento M. P. XVIIII. *& item in libris Longolianis.* SVR.

BANNAVANTO.] Parisinus *Bennavento*, quod ad *Beneventum* accedit proxime. Supra *Bennavenna*, *Isanavatia*, ubi de reliquis itidem actum est. WESS.

ITER A VENTA ICENORVM.] *Manuscripta & Longoliani libri* Icinorum. *Supra* Ventæ Belgarum *mentio facta est, cujus & Ptolemaeus meminit; altera* Icenorum *hoc Itinerario nominatur, & à Ptolemaeo secunda* Venta Simenorum *urbi constituitur, qui forte* Ἴκενοι *sunt, non* Σίμενοι, *cum satis constet prapotentem* Icenorum *nationem fuisse. Tacitus libro xii. C.* 31. quod primi Iceni abnuere, valida gens, nec præliis concussi, quia societatem nostram volentes accesserant. *Et paulo post:* Ceterum clade Icenorum compositi, qui bellum inter & pacem dubitabant. *Nec credibile fuerit, cùm ejus gentis à Tacito, & Antonino mentio sit facta, à Ptolemaeo fuisse pratermissam; qui tam singillatim regionum, urbium, oppidorum, fluminum, portuum, astuariorum, ac promuntoriorum* Britanniæ *mentionem fecerit.* SVR.

A VENTA ICENORVM.] Membranaceus Cusani codex *Iter a Venta Icierum M. P. CXXXVIII.*; Vaticanus *Ventacinorum*, cui Ravennatis *Venta Cenomum* non multum est dissimilis. Nunc *Caster* ad amnem *Wentsar*, in quo *Venta* vestigia videas, non longe a *Norwich.* Ptolemaei Σιμένους in Ἰκένους esse mutandos, recte H. Surita conjecit: Palatinus codex suspicionem adfirmat, Ἰμένους scribens. WESS.

SITO-

SITOMAGO.	M. P. XXXII.
COMBRETONIO.	M. P. XXII.
AD ANSAM.	M. P. XV.
CAMVLODVNO.	M. P. VI.
CANONIO.	M. P. VIIII.
CAESAROMAGO.	M. P. XII.
DVROLITO.	M. P. XVI.
LONDINIO.	M. P. XV.

ITER

SITOMAGVM M. P. XXXII.] *In Blandiniano* Sitomago M. P. XXXII. *& in Neapolitano* Sitomago M. P. XXXII. *Longoliani libri Blandiniani lectionem praeferunt*, *&* Sitimago *corrigitur.* Svr.

SITOMAGO.] *Situmago M. P. XXXIII.* schedae Parisienses: Basileae Lugdunique una millia summae abstulerunt. Tabula *Sinomagi. Wulpit.* Wess.

COMBRETOVIO.] Vel *Combretonio.* Siml.

CAMBRETOVIVM M. P. XXII.] *In Blandiniano* Cambretovio M. P. XXII. *& in Neapolitano* Compretovio M. P. XXII. *In libris Longolianis* Cambretonio M. P. XXII. Svr.

COMBRETONIO.] Excerpta MSS. *Combretovio* aut *Compretovio.* Intervallum incidit in *Stretford* ad fluvium *Breton*, qui vocabuli partem facit, & *Combretonium* praestare ostendit: Tabulae *Convetroni* idem postulat. Wess.

AD ANSAM.] Sic quoque Tabula: tamen *ad Pansam* Th. Galeus emendat, quod in hac vicinia fluvius *Pant*, qui *Pansa* olim fuerit, decurrat. Wil. Burtonus Comment. p. 232. *ad Arcam* malebat, ob arcam sepulchralem, COCCILLI M. inscriptam, & heic loci repertam. Mihi neutro opus videtur, cum a signo, ut pluribus in hoc libello, mansioni nomen venire potuerit. *Witham* esse volunt, aut *Barklow*, quae Galei sententia. Wess.

CAMVLODVNO.] *Candodinio* Cusani MS., sed perperam: *Camuloduno* M. P. V. a praecendereti Tabula; Ravennas L. V. C. 31. *Camulodulo Colonia.* Haec celebris est colonia, quam Baudicea, odio Romanorum, haud sane injusto, exscindere aggressa est. *CENSITOR CIVIVM ROMANORVM COLONIAE VICTRICENSIS QVAE EST IN BRITANNIA CAMALODVNI* est in Thes. lapide p. CCCCXXXIX. 5. Nunc *Maldon* post egregii rerum Britannicarum exploratoris Guil. Camdeni disputationem plerique dici censent, & nominis similitudine & loci positura impulsi: tamen Th. Galeus *Walden* mavult. Vide L. III. Brit. Rom. C. 2. p. 446. Wess.

CANONIO.] *Caunonio M. P. VIII.* Peutingerorum Tabula. Multifariam pro diversa quisque instituti ratione sedem ejus quaerunt. Camdenus in *Chelmsford*, Galeus in *Canfield*, Britan. Roman. auctor ubi *Fambridge.*

Tantum aevi longinqua valet mutare vetustas,

ut ipsa urbium mansionumque, celebriorum ante, rudera vix certo reperias! Wess.

DVROLITO.] Monuit Camdenus ultimam vocabuli partem *Leam* innuere, atque adeo *aquam* fluminis *Leae.* Itaque Dorolitum fuisse, ubi *Leiton* aut *Leiton Stone* V. M. P. a Londinio conspicitur. Quare opus est, ut cum Th. Galeo huic M. P. XXVI., sequenti V. addamus, quo distantia conveniat. Wess.

ITER A CLANOVENTA] *Habet Blandinianum*, *& in Neapolitano* Clamoventa. *In Longolianis libris Blandiniani lectio praefertur*, *&* Clamoventa *corrigitur. In Notitia Provinciarum sub dispositione Ducis* Britanniarum, *Tribunus Cohortis primae Morinorum* Glamibanta *recensetur*, *in vulgatis*, *& in vetusto exemplari*, Glamubanta: *ac fortè* Clanoventa *legendum erat.* Svr.

ITER A CLANOVENTA.] Sic nostri: *Glanoventa* Th. Galeus, Simlerus *Clamoventa* publicavit. Parit autem haud parum difficultatis hoc iter, quoniam ejus caput obscurius est, & complures mansiones, vix alibi obvias, complectitur: Galeus adeo ad id offendit, ut ab imperito aliquo ceteris annexum fuisse suspicaretur; quem tamen meritissimo cum MSS. retineant, eruditus Britanniae Romanae scriptor L. III. C. 2. sequendum negavit. Legam ejus vestigia, & mansiones, cum cura ab eo vestigatas, signabo. Haec *Lanchester* in Durhamensi di-

ITER A CLANOVENTA MEDIOLANO.	M. P. CL. Sic.
GALAVA.	M. P. XVIII.
ALONE.	M. P. XII.
GALACVM.	M. P. XIX.
BREMETONACI.	M. P. XXVII.

COC-

si ditione est, loco commodo & munito posita. Wess.

GALAVAM M. P. XVIII.] *In manuscriptis & Longolianis libris* Galava *legitur, cum* Callevæ *supra & sequentibus itineribus, exemplarium consensu sit mentio.* Sur.

GALAVA.] Ita omnes, quos noverim: tamen *Gallana* Camdenus: *Old town* erit, si numeros X. M. P. auxeris, ad *Alonwater*. Wess.

ALONE.] Ptolemaeus *Alauna*; Liber Notit. *Alione.* Siml.

ALONEM M. P. XII.] *Manuscripta, & Longoliani libri* Alone M. P. XII. *Fortè id oppidum est, cujus auctor Notitia Provinciarum meminit: nam Trib. cohortis iii Nerviorum* Alione *recensetur.* Sur.

ALONE.] Ptolemaei *Alauna*, quæ in Damniis erat, in Scotiæ est quærenda finibus. Notitiæ Imp. Occid. *Alione* huc pertinet, estque magno omnium consensu *Whitley Castle*, ubi lapis erutus, qui *cohortem III. Nerviorum*, quam Notitia heic locat, inscriptam habuit. Epigramma hoc est:

IMP. CAES. LV . . . .
BICI ADIA . . . .
MAX. FIL. DIVI. ANTONINI.
SARM. NEP. DIVI. ANTONINI. PRON.
DIVI. HADR. ABNEP. DIVI. TRAIAN.
PARTH. ET. DIVI. NERVAE. ADNEP.
M. AVR. ANTONINO. PIO
FEL. AVG. . . . .
TR. POT. X... IMP . . COS. IIII. P.P.
PRO. PIETATE. AED. E. VOTO
COMMVNI CVRANTE
LEG. AVG.
COH. III. NERVIO
RVM G. R. POS.

Apertum est, ad Caracallum pertinere ejusque majestati esse sacratum: quæ deficiunt, in his rebus callentes facile explebunt; & nuper egregie in Britannia Roman. L. II. C. 5. §. 113. curata res est. Id improbavero, quod pro *DIVI TRAIANI PARTH. ET. DIVI. NERVAE ADNEPOTE*, qui solennis Caracalli in literatis lapidibus, ut Thes. p. CCLXIX. CCLXXI. & in Gudian. Inscript. p. XCI. 8., titulus est, emendetur *DIVI TRAIAN. PARTH., FIL. DIVI NERVAE, ADNEPOT.* Debuerat sane Caracallus *Trajani adnepos, Nervaque trinepos*, si Jurisconsultorum responsis obtemperare voluissent, appellari: cum tamen nusquam id fiat, forte non injuria colligas, *trinepotis* vocabulum, etsi juris peritis tritum atque usitatum, nondum in publicum usum & monumenta fuisse receptum. Mecum sentit, quod nunc video & lætor, Jo. Wardus In Epist. p. 350. Wess.

GALACVM.] Ptolemaeo *Calagum Brigantum.* Siml.

GALLACVM M. P. XVIIII.] *Præferunt manuscripta: & libri Longoliani* Gallacum M. P. XVIIII. *Ptolemaeo inter urbes* Brigantum Κάλατον *fortè ad hanc mansionem pertinet.* Sur.

GALLACVM.] Recte Κάλατον, pro quo & Κάλαγον legitur, Ptolemaei huc refertur. Camdeno eumque secutis est *Whellep Castle*, quod quia numeri non ferunt, utpote amplius spatium desiderantes, in Brit. Roman. mansionis situs in *Appleby* figitur. Vaticanus M. P. VIIII. Wess.

BREMETONACIM M. P. XXVII.] *In Blandiniano* Bremetonaci M. P. XXVII. *& in Neapolitano* Bremetonti M. P. XXVII. *In Longolianis* Bremetonaci M. P. XXVII. *&* XXIIII. *corrigitur. In Notitia Provinciarum sub Duce* Britanniarum *cuneus armaturarum* Bremetenraco *recensetur, ut haud sciam, an ad hanc pertineat mansionem.* Sur.

BREMETONACI.] Vaticanus *Bremetomaci.* Consentiunt esse *Overborough*, ubi *præter nomen, numi, lapides insculpti & pavimenta tessellata Romanam stationem figunt*, ut præstantissimi Th. Galei verbis utar è Comment. p. 119. Wess.

COCCIO.	M. P. XX.
MANCVNIO.	M. P. XVII.
CONDATE.	M. P. XVIII.
MEDIOLANO.	M. P. XVIII.
ITER A SEGONCIO DEVAM.	M. P. LXXIIII. Sic.
CONOVIO.	M. P. XXIV.
VARIS.	M. P XIX.
DEVA.	M. P. XXXII.

ITER PER MVRIDONVM VIROCONIVM. M. P. CCLXXXVI. Sic:

VIN-

COCCIVM M. P. XXV.] Coccio *praferunt manuscripta exemplaria, & libri Longoliani* Goccio. SVR.

COCCIO.] Nec ullum de hac dissidium: *Ribchester* enim nostro tempore dici, & plures Romanæ superstitionis indidem effodi reliquias, passim agnoscitur. WESS.

MANCVNIO.] Supra in itinere *ad portum Ritupis, Mammucio* vel *Manucio.* SIML.

MANCVNIO.] Vaticanus *Mancocunio*, Cusani MS. *Mancunio M. P. XXVII.* Vide alibi dicta. WESS.

ITER A SEGVNCIO DEVAM] *In Blandiniano* à Seguncio. *In Neapolitano* à Seguntro. *In libris Longolianis* Segontio: *cujus oppidi mentionem nullam reperio. Caesari belli Gallici Commentario v. C.* 21. ex Britanniæ *civitatibus memorantur* Segontiaci. SVR.

ITER A SEGONTIO.] Universi MSS. M. P. LXXIIII. aut unis amplius: tamen Galeus M. P. LXXXIII. & Burtonus, haud scio qua de caussa. *Segontium*, sive *Seguntium*, ut in Ravennate & Parisino est, prima fronte in *Segontiacis*, de quibus Caesar, fuisse videtur; sed illi Trinobantibus vicini ab hoc oppido remotiores fuerunt. Nunc *Caernarven* est ad flumen *Segont*, unde in Monam trajecisse, est enim hic commodissimus & brevissimus transitus, Suetonius Paullinus videtur. Adi Tacitum An. XIV. C. 29. WESS.

CONOVIO.] Intervallum pertingit ad flumen *Conway*, ubi rudera urbis, ut Th. Galeus ostendit, *Caer Rhyn*; de quibus, quod de Populonia Rutilius, non injuria dixeris:

Agnosci nequeunt avi monumenta prioris,
Grandia consumpsit mœnia tempus edax:
Sola manent interceptis vestigia muris:
Ruderibus latis tecta sepulta jacent.
Non indignemur mortalia corpora solvi;
Cernimus exemplis oppida posse mori.

WESS.

VARIS.] Vaticanus *M. P. XVIII.* a superiore disjungit. *Bodvary* est ad rivum *Cluyd.* Oportet tamen, quo distantia respondeat, ut numeris bina addantur millia. WESS.

DEVA.] Numeri justo sunt ampliores, quæ caussa est, quare X. M. P. Galeus & Britan. Roman. auctor amputent. WESS.

ITER A MVRIDVNO.] In Schudii exemplari, *A Caleva per Muridunum Viroconium*; atque ita rectius legitur. Nam *Muridunum* vel *Moridunum* in medio hoc itinere ponitur. SIML.

ITER A MVRIDONO VIROCONIVM.] *Supra* Margiduni *fit mentio bis, qua mansio haud scio an ad hanc pertineat: & ubique* Muridonum *sit legendum: nam à Ptolemaeo post* Trinobantes *in* Demetis *Magidunos: & infra hoc Itinerario manuscripta & vulgati libri* Moriduno *praferunt.* SVR.

ITER A CALLEVA MVRIDVNO VRIOCONIVM.] Sic edidit Galeus, monetque esse in Bentleiano M. P. CCLXXXVI., quibus, quod numeris singularum mansionum rectius conveniant, suum locum dedimus. In nostris *Iter a Muriduno Viroconiorum M. P. CLXXVI.*, Vaticano excepto, qui *Conriduno* hic & in ipso itinere, sed male: alterutra scriptura aut Schudiani MS. aut Galei proba videtur; utraque iter esse a Calleva per Muridunum Viroconium indicat, nec multum interest, quam seligas: quamquam Schudiani exemplaris lectio consuetudini Itinerarii paullo melius respondet. Vide p. 204. 205. & 258. 259. Itaque non opus erit, ut bi-

VINDOMI.	M. P. XV.
VENTA BELGARVM.	M. P. XXI.
BRIGE.	M. P. XI.
SORBIODVNI.	M. P. IX.
VINDOGLADIA.	M. P. XII.
DVRNOVARIA.	M. P. VIII.
MVRIDVNO.	M. P. XXXVI.
ISCA DVMNVNIORVM.	M. P. XV.

LEV-

ut bina itinera hic in unum confusa esse fateamur, cum Burtono & Galeo. Callevam esse *Silchester* ex Britannia Romana supra adscripsimus. WESS.

VINDONII.] Vel *Vindomi.* SIML.

VINDOMI.] Excerpta MSS. in hac voce conspirant. *Farnham* ad amnem *Wey*, in militaris aggeris diverticulo. WESS.

BRIGE.] Vel *Brage.* SIML.

BRAGE M. P. XI.] *In Blandiniano* Brage M. P. XI. *& infra* Brige: *in Neapolitano utroque itinere* Brige. *In Longol.* Brage *& sequenti itinere* Brige. *Ptolem. in* Coritavorum *Regione* Ῥάγα, *ut haud sciam an hanc mansionem respiciat. Beda lib. iii. Ecclesiastica Historia*, in loco, qui dicitur Brige. *Et paulo post*, Maxime in Brige, & in Cale, & in Andilegum monasterio. VR.

BRIGE.] Sic nostri. Nunc *Broughton* ex Galei sententia, quam auctor Roman. Britan. amplectitur, mutatis tamen M. P., atque huic IX., sequenti XI. M. assignatis, quo intervalli ratio constet. WESS.

SORBIODVNI.] A *Sorbis*, quorum hic lætissimus proventus, nomen est. *Old Sarum. Sorviodumi* plerique scriptorum. WESS.

VINDOGLADIAM M. P. XII.] *In manuscriptis exemplaribus & in Longolianis libris* Vindogladia M. P. XII. *& infra in eisdem* Vindocladia. SVR.

VINDOGLADIA.] Ravennas L. V. C. 31. *Bindogladia. Cranburn* M. P. intercapedo esse jubet. WESS.

DVRNOVARIA M. P. VIII.] *Praferunt manuscripta, & Longoliani libri, & infra* Durnonovaria. SVR.

DVRNOVARIA.] Omnium consensu *Dorchester* est, ubi plurimæ operum Romanorum parietinæ, de quibus Stukeleius Itin. Curios. p. 153., superant: ara quoque indidem, quæ vel sola Romanorum opus testetur, ante hos duos annos eruta est, his vocibus inscripta.

I. O. M.
ET. NVMINIB. AVG.
M. VARIVS SEVERVS
B. COS.
ARAM. CVM
CANCELLIS
D. S. P.

In numeris M. P., quibus a Vindogladia disjungitur, difficultas est; sunt enim justo minores. Quadrabunt, ut in Roman. Britan. L. III. C. 2. p. 461. ostensum est, si huic sequentis mansionis & vicissim jungantur. WESS.

MVRIDVNO.] *Conriduno* Vaticanus, uti diximus. *Moriduno* Ravennas, quod Th. Galeus præfert, ut *collem maritimum* notare ac *Seaton* esse queat. *Eggerton* in Britan. Roman. ejus locum occupat, quod *Seaton* a via militari absit. WESS.

SCADVM NVNNIORVM.] In ultimo itinere *Iscadum Nunniorum*: forte *Isca Dumnoniorum*, uti Ptolemaeus vocat. SIML.

ISCADVM NVNIORVM M. P. XV.] *Habet Blandinianum exemplar, & in Neapolitano* Scadum Inminorum M. P. XV. *In Longolianis* Scadum Inunciorum M. P. XV. *&* Mumiorum *corrigitur: & ultimo itinere Blandiniani & alii libri* Iscadum Nuniorum: *quam lectionem præferendam esse arbitror.* Ἰσχαλὶς *urbis, in* Belgis, *apud Ptolemaeum fit mentio.* SVR.

ISCA DVMNVNIORVM.] Cusani liber *Scarlum Nunniorum*, Vaticanus *Scadum Nenniorum*; quod equimur, è Blandiniano est. *Exeter* plerique esse decreverunt, quod oppidum ad ripam fluvii *Ex* sive *Iscae*, ut ajunt, sedet. Quia vero nulla militaris via eo pergit, propterea in Britan.

LEVCARO. M. P. XV.
NIDO. M. P. XV.
BOMIO. M. P. XV.
ISCAE LEG. II. AVGVSTA. M. P. XXVII.
BVRRIO. M. P. IX.
GOBANNIO. M. P. XII.
MAGNIS. M. P. XXII.
BRAVINIO. M. P. XXIIII.
VIROCONIO. M. P. XXVII.

ITER AB ISCA CALLEVA. M. P. CIX. Sic.

BVR-

tan. Roman. L. III. C. 2. p. 463. variis de caussis circa *Chiselborongh* ejus positura figitur. WESS.

LEVCARO.] *Loghor* ad fluvium cognominem Camdenus atque alii interpretantur: prope *Glassenbnry* Jo. Horsley ob signata hoc loco M. P. collocat, quod & mihi probabilius videtur: neque enim caussa est, cur iter hoc in duo secetur, ut diximus: præsertim cum Ravennas *Meridnnnm* a nostro non distinguat, sed, prorsus ut hic, circa Iscam Dumnoniorum illi sedem figat L. V. C. 31. *Item*, inquit, *juxta suprascriptam civitatem Scadamorum est civitas, qua dicitur Moriduno.* WESS.

NIDO.] Mansio hæc sequenti postponitur in Britan. Romana, invitis MSS., qui, quantum reciscere potui, hunc ordinem servant. Itaque, si vir doctissimus spatia recte dimensus est, hæc proxime *Axbridge*, sequens circa *Pertbury* fuerit oportet. WESS.

ISCA LEG. AVGVST.] Vel *Iscalegia Augusti*: emendo ex Ptolemaeo *Isca leg. II. Augusta.* Ponit enim Ptolemaeus prope Iscam leg II., sic tamen, ut amborum loca semisse unius gradus longitudinis distent, & quadrante, quoad latitudinem: quæ distantiam faciunt circiter XXXV. M. P.: hic tamen major ponitnr distantia inter Iscam Dumnoniorum & Leg. II. August. SIML.

ISCAM LEG II. AVG. M. P. XXXVII.] *In Blandiniano* Iscæleia Augusti M. P. XXVII. *& in Neapolitano* Iscalegi Augusti M. P. XXVIII. *& in Longolianis libris* Iscelegie Augusti M. P. XXVII. *& pro dictione* Augusti, legi *corrigit*, *&* XXVIII. M. P. Legionem II. Augustam *eo loco constitutam indicat, quod & à Ptolemaeo definitur, tametsi tanquam duo sint oppida, numeri longitudinis, & latitudinis utrique inepte attribuantur.* Ἴσκα Λεγιὼν δευτέρα Σεβαστή. *Praterea* Legio II. Augusta *in* Britanniis *ab auctore Notitia Provinciarum recensetur, sub Comite litoris Saxonici per* Britanniam *hoc modo: Prapositus* Legionis II. Augustæ Rutupis. SVR.

ISCAE LEG. II. AVGVST.] Cusani MS. *Isca legi Augusti*, Vaticanus *Isca elegii Augusta*, unde verissime viri docti *Isca*, aut *Iscae Leg. II. Augusta.* Isca *Silnrum* est, quam perperam Ptolemaeus cum Isca Dumnoniorum permiscuit, non longe ab illa Leg. II. Augustam ponens. Vid. Jac. Usserium Antiq. Eccles. Britan. C. 5. p. 42. Nunc *Caerleon* ad flumen *Usk*, in quo nominis *Iscae* reliquiæ exstant. Hic vero *Leg. II. Augustam* olim in statione fuisse, lapis in vicinia erutus testis est. En tibi ejus titulum:

D. M. IVL. IVLIANVS.
MIL. LEG. II. AVG. STIP.
XVIII. ANNOR. XL.
HIC. SITVS. EST.
CVRA. AGENTE
AMANDA
CONIVGE.

Alios Jo. Horsleius L. II. Britan. Roman. C. 3., unde & hic excerptus, p. 320. dabit. WESS.

BVRRIO.] IX. M. P. Jo. Horsley ad *Usk* perducunt. Th. Galeo est *Brubege.* WESS.

GOBANNIO.] Ravennas L. V. C. 31. capite amputato *Bannio*, quod *Aber Gavenny* ad flumen *Gavenny* esse consentiunt. WESS.

MAGNIM M. P. XII.] *In Bland. & reliquis* Magnis M. P. XXII. *Sub Duce* Britanniarum *in Notitia Provinciarum, Præfectus numeri Pacensium* Magnis *recensetur, tametsi in manuscripto & vulgatis* Magis *legitur: nam infra in eis per lineam* Valli, *Tribunus cohortis II. Dalmatarum* Magnis *legitur.* SVR.

MA-

BVRRIO.	M. P. IX.
BLESTIO.	M. P. XI.
ARICONIO.	M. P. XI.
CLEVO.	M. P. XV.
DVROCORNOVIO.	M. P. XIIII.
SPINIS.	M. P. XV.
CALLEVA.	M. P. XV.

ITEM ALIO ITINERE AB ISCA CALLEVA. M. P. CIII. Sic.

VENTA SILVRVM.	M. P. IX.

ABO-

MAGIS.] Sic quoque Ravennas. *Old Radnor* passim in ejus solo statuitur; sed cum nulla vestigia inibi stationis Romanæ reperiantur, nec eo militaris agger pergat, assentior viro erudito, quo duce ex his tenebris toties emersimus, circa *Kenchester* ejus sedem vestiganti. *Magis* & *Magnis* Notitiæ Imp. Occid. aliorsum pertinent; hæc vallo assidebat; illa a Lavatris & Verteribus, ut ex stationum ordine, quem Notitia observare solet, cuivis apertum est, haud longe aberat. Wess.

BRAVINIO.] Vel *Bravenio*. Siml.

BRAVINIO.] Hæc & quæ sequitur, turpi librariorum negligentia, ex Vaticano exulant: Cusani MS. *Bravinco*; alii *Bravenio*. Nostra ætate *Ludlow*, commodissimo circa confluentes amnium *Teme* & *Cerne* loco. Wess.

AB ISCA.] Isca Silurum, qua de ante intelligitur. Numeri summam, quam singulæ mansiones præ se ferunt, exsuperant. Wess.

BLESTIO.] Cusani membranæ *Blestio*, quod passim in agri Herefordiensis finibus *Old-town* esse asseveratur; nec convenit tamen distantia, cui *Monmouth* melius respondebit. Wess.

ARICONIO.] Ager, qui inter amnes *Doier* & *Wye* interest, atque *Archinfield* appellatur, videtur ex *Ariconio* quid trahere. Itaque prope *Rosse* in eo agro, numeris huc ducentibus, in Britan. Roman. collocatur: tamen Galeo & quotquot superiorem *Old-town* interpretantur, *Kenchester* placet. Wess.

CLEVO.] Ravennati L. V. C. 31. *Gleben Colonia*, qui cum conspirat vetusti lapidis fragmentum ad Aquas solis:

DEC. COLONIAE. GLEV.
VIXIT. ANN. LXXXQVI.

Igitur lapidis scriptura, cui Ravennas fere paria facit, verior est. Nunc *Gloucester*, quam a nescio quo *Glevo* ripæ fluvii Sabrinæ appositam monachi fabulantur. Wess.

DVROCORNOVIO.] Si Ptolemaei & Ravennatis *Corinium* prorsus idem sit, non injuria Th. Galeus *Durocornio* emendat. *Cirencester* ad amnem *Churn*, qui *Durocornovii* partem facit; quæ urbs cum a præcedente XVIII. circiter M. absit, ea ex Vaticano restituenda duxi, XIIII., quæ in aliis insunt, spretis. Wess.

SPINIS.] Forte nomen a *spinis* est, quibus viciniæ ager vestitus erat, aut, quod plures haberet, ut poetæ verbis utar,

——— — *Spinos jam pruna ferentes.*

servat pristini nominis reliquias *Speen* circa *Newbury*; quam cum M. P. XXXV. a superiore distinguant, numeri citra dubium sunt augendi. Wess.

ISCA.] Eadem est, quæ superioris itineris. Wess.

VENTAM SILVRVM M. P. VIIII.] *Trium* Ventarum *hoc Itinerario mentionem fieri admonuimus: &* Belgarum, *&* Icinorum *supra mentio facta est, atque hæc tertia* Silurum *regioni attribuitur. Tacite libro xii. in vetusto exemplari C. 2.* Silurum gens non atrocitate, non clementia mutabatur, quin bellum exerceret. *Et in Agricola vita C. 11., Silures ex Hiberis veteribus colonos in Britanniam trajecisse conjicit.* Silurum, *inquit*, colorati vultus, & torti plerumque crines, & positi contra Hispaniam, Hiberos veteres trajecisse, easque sedes occupavisse, fidem faciunt. *Et in eodem libro C. 17.* Sustinuit quoque molem Julius Frontinus; vir magnus, quantum licebat: validamque, & pugnacem Silurum gentem subegit. *Ptolemaeus ultimos, versus occasum populos* Demetas *statuit: ac post eos magis ad exortum Σίλυρας.* Sur.

ABONE.	M. P. IX.
TRAIECTVS.	M. P. IX.
AQVIS SOLIS.	M. P. VI.
VERLVCIONE.	M. P. XV.
CVNETIONE.	M. P. XX.
SPINIS.	M. P. XV.
CALLEVA.	M. P. XV.

ITER A CALLEVA ISCA DVMNVNIORVM. M. P. CXXXVI.

Sic.

VINDOMI.	M. P. XV.
VENTA BELGARVM.	M. P. XXI.
BRIGE.	M. P. XI.
SORBIODVNI.	M. P. VIII.
VINDOGLADIA.	M. P. XII.
DVRNONOVARIA.	M. P. VIII.
MVRIDVNO.	M. P. XXXVI.
ISCA DVMNVNIORVM.	M. P. XV.

VENTA SILVRVM.] Veteris nominis tenacissima est, quamquam de splendore veteri longa dies plurimum detrivit. *Caer Gwent*, i. e. *urbs Venta*, dicitur: *Caer* enim & *Cair* urbem sive castellum Britannis notabat. Vide Giral. Cambrensem L. I. Itin. Cambriae C. 5. Wess.

ABONE.] Ordinem hoc loco mansionum eruditissimus Th. Galeus commutatum suspicatur, primoque *Trajectum* tum *Abonem* debuisse poni: trajici enim Sabrinam: cui suspicioni Jo. Horsley accedere recusat, quod *Trajectus* mox ad Avonem esse potuerit. Mihi conjectura spernenda non videtur: *Abone* cum hujus viciniæ fluvio *Avone* egregie convenit, argumentoque est, quod & alibi tetigimus, tenacius vetera nomina fluviis hærere: illum autem a sua nominis mansione abstrahere parum tutum videtur. Itaque si *Trajectus* præponatur, ad *Oldbury* aut *Aunsbury* figatur: *Abonem* vero *Hanbam* ad *Avonem* fluvium dicamus. Wess.

AQVIS SOLIS.] Ptolemaeo Ὕδατα θερμά. Solinus Polyhist. C. 22. *fontes* in Britannia *calidos* memorat, *opiparo excultos apparatu; quibus fontibus præsul sit Minerva, in cujus æde perpetui ignes nunquam canescant in favillas, sed ubi ignis tabuerit vertere in globos saxeos*; quos fontes ab his aquis distinguendos non putant: ut adeo & Minervae & Soli aquæ fuerint sacratæ. Vide Guil. Burtoni Comment. p. 260. Imo facile reperias, qui Βαδίζα Polybii apud Stephan. huc referant, impulsi, ut liquet, recentiore aquarum nomine *Bath*: quod ipsum si Britannis Polybii ætate usitatum fuisse commonstrarent, nondum rem tenerent: neque enim usquam a Polybio scriptum accepimus, in ea urbe calidarum aquarum balinea fuisse. *Bathonia* prava Latinitate Osbernus in Vita S. Elphegi C. 1. appellat. Wess.

VERLVCIONE.] Oppidum *Westbury*, prope quod magnam vim numismatum Romanorum erutam constat, Th. Galeus interpretatur: quoniam vero id extra militarem viam est, quam D. Stukeleius Itin. Curios. p. 133. persequitur, *Hedington* alii præferunt: si tamen id longius ab Aquis Solis, propius a sequenti absit, Jo. Horsleio assentior *Leckham* eligenti. Vid. L. III. Brit. Rom. C. 2. p. 471. Wess.

CVNETIONE.] *Marlborough* ad amnem *Kennet*, quem Saxones *Kynetan*, propius a Cunetionis sono recedentes, appellabant. Hinc vero Romanus agger *Spinas* pergit, ut de situ dubitandum non sit. Wess.

A CALLEVA ISCAM.] Totum hoc supra itinere *a Calleva per Muridunum Viroconium* reddidimus. Wess.

DVRNONOVARIA.] Vel *Durnovaria*. Siml.

DVRNOVARIA.] M. P. IX. addit Jos. Simlerus, quibus nostri MSS. una millia auferunt, *Durnonovaria* scribentes. Wess.

IMPE-

IMPERATORIS ANTONINI AVGVSTI
ITINERARIUM MARITIMVM.
VT NAVIGANS QVAE LITTORA TENENS NOSSE DEBEAT, AVT QVAE AMBIRE, INCIPIENS A GADIBVS VEL EXTREMA AFRICA, PERDOCET FELICITER.

INCIPIT QVAE LOCA TANGERE DEBEAS, CVM NAVIGARE COEPERIS EX PROVINCIA ACHAIA PER SICILIAM AD AFRICAM VSQVE. I. E.

IMPERATORIS ANTONI AVG.] *Hujus Itinerarii Maritimi titulus ex vetustissimo codice Regia Bibliotheca Divi Laurentii descriptus est. Nam in Blandiniano ita legitur*; Itinerarium Maritimum. Quæ loca rangere debeas cum navigare cæperis ex provincia Achaia per Lisiam ad Africam usque: *Et in Longolianis libris eodem pacto*, & per Siciliam *corrigit. In Neapolitanò eadem præfertur lectio: nisi quod* per Siciliam *legitur*, *non* per Siliam. SVR.

IMPERATORIS ANTONINI.] Absunt hæc ab editis nostris & scriptis: Parisiensis & Cusani uterque, his enim in ultima hac parte tantummodo uti possumus, Neapolitano adstipulantur. Retinebimus tamen ex præstantissimo MS. excerpta, licet Itinerario huic aliena: neque enim, quod verba præ se ferunt, *maritimi* hujus *itineris* a Gadibus & ultima Africa initium est. WESS.

VT NAVIGANS QVAE LITORA TENENS NOSSE DEBEAT] *Id est, à cursu desistens, qua litora nosse debeat. Lentulus Ciceroni, epistolarum libro xii. Epist.* 15. Novissimè Corycum se contulit, & clauso portu se tenere cœpit. *Vsitata & quotidiana, atque solemnes, ut ita explicem, navigationes hoc Itinerario Maritimo tantum proponuntur; haud aliter, atque regia & consulares, ac militares via Terrestri Itinerario. Scientia enim & usus nauticarum rerum maxime constat, ut vada, portus, insulasque noris, & situs litorum & oppidorum: ut aditum facilem habeas, quod vasto, & aperto mari, raris portubus, summa fit difficultas navigandi: ut pro loci natura, ac vi tempestatum aptiores, & accommodatiores appulsus deligantur. Ob eam rem litora, stationes, ac portus ita gubernatores notos habere oportet, ac duces loca ipsa, quibus castra metanda sunt.* SVR.

QVAE LITORA TENENS.] Mallem *tenere*, quamquam ne sic quidem expedita satis oratio est. *Tenere*, verbum ex nautarum usu depromtum, indicat, quod aliis *appellere* & *portus subire*. Virgilius Aen. IX. 98.

Immo ubi defuncta finem portusque tenebunt Ausonios.

ubi Servius: *Nautico usus est verbo, cum de navibus diceret.* Ovidius Metam. III. 690.

—— —— —— —— Excute, dicens
Corde metum, Diamque tene. ——

Lucanus Pharsal. VIII. 464.

Nec tenuit gratum nocturno lumine montem.

Præter ceteros Servius eo delectatus est Aen. III. 1. *Qui relinquens*, inquit, *Ilium Idam tenuit: inde Antandrum, juxta quam factis navigiis, Thraciam tenuit. Mox prodigiis territus Delum tenuit.* &c. WESS.

AVT QVAE AMBIRE.] *Hoc est circumire. Festus Pompejus.* SVR.

QVAE LOCA TANGERE DEBEAS] *Hoc est, cum ad terram perveneris, ut tuto eam attingas, & tutius capere possis. Vulgo verba nautica, ab optimis auctoribus usurpata antiquitus, retinentur.* Tangere *enim* terram: &, Capere terram,

AB ISTMO NAVPACTVM VSQVE PROVINCIAE ACHAIAE STADIA DCCL.

A NAVPACTO OXEAS PROVINCIAE EPIRI VETERIS STADIA CCCC.

AB OXEIS NICOPOLI PROVINCIAE SVPRASCRIPTAE STADIA DCC.

A NICOPOLI BVTHROTO PROVINCIAE SVPRASCRIPTAE STADIA D.

A BV-

ram, *aut* portum *dicitur. Caesar Commentario iv. belli Gallici C.* 23., Ipse hora circiter diei iv. cum primis navibus Britanniam attigit: *& Commentario iii. C. 6. belli civilis:* Impositis, ut supra demonstratum est, legionibus VII. postridie terram attigit Græcorum. *Id est enim cum navis ad terram adpellitur: nam* Capere terram *est, ut è navi egredi possis. Caesar Commentario iv. C.* 36. Sed ex his onerariæ duæ eosdem, quos reliquæ portus capere non potuerunt: Et paulo infra delatæ sunt. *Et Commentario v. C.* 8. Tum rursus æstus commutationem secutus, remis contendit, ut eam partem Insulæ caperet, qua optimum esse egressum superiore æstate cognoverat. SVR.

QVAE LOCA TANGERE DEBEAS.] *Litus, loca, portum tangere* passim illi dicuntur, qui naves appellunt. Virgilius Aen. IV. 658.

——— Si litora tantum
Nunquam Dardaniæ tetigissent nostra carinæ.

Et Georgic. I. 303.

Cen pressa cum jam portum tetigere carinæ.

Ovidius Metam. III. 634.

Pene metum, fremens, & quos contingere portus
Ede velis. ———

Lucanus Pharsal. VIII. 465.

Infimaque Aegypti pugnaci litora velo
Vix tetigit.

Mitto reliqua. V. Savaron. in Sidonium L. I. Ep. 10. WESS.

AFRICAM VSQVE I. E.] *In regio exemplari* Africam usque I. O: *quas notas pro* I. E. *arbitror esse adpositas, ut significent,* id est, *qua in reliquis manuscriptis, aut vulgatis non habentur.* SVR.

I. E.] Absunt ab editis & scriptis membranis hæ literæ. WESS.

NAVPACTVM VSQVE PROVINCIAE ACHAIAE] *Tametsi Plinius inter oppida* Aetoliæ *in* Corinthiaco *sinu* Naupactum *recenset; Ptolemaeus eam regionem* Achaiæ *attribuit.* SVR.

PROVINCIAE ACHAIAE.] Revera *Naupactus*, de qua Palmerius L. IV. G. A. C. 21. & Waſſe in Thucydidem L. IV. C. 76., *Aetoliæ* fuit, quæ veteris Graeciæ pars Romanorum more *Achaia* contribuitur. Græciam enim, eversa Achæorum republica, *Achaiam* vocarunt, sicuti ex Pausania Achaicor. C. 16. & Suida in Ἀχαΐα constat. WESS.

A NAVPACTO OXEAS] *Praferunt manuscripta exemplaria, & libri Longoliani: & infra inter* Insulas *recensetur* Propaxos, Paxos, Oxia. Oxiarum *Insularum fit à Strabone mentio lib. viii. p.* 351. *quas*, Thoas *ab Homero cognominatas perhibit*, Θοὰς δ᾽ εἴρηκε τὰς Ὀξείας. *Interpres etiam novus G. Xylander parum adposite proprium earum Insularum nomen in Latinum sermonem convertit*, *&* acutas *cognominat. Plinio L. 4. C. 12. in vulgatis*, Taphias, Oxiæ, Prino essa, *cum in vetustis exempl. summo consensu*, Saphiasis, Arnoxia, Prinessa *legatur.* SVR.

OXEAS.] *Exeas* alter Cusani MS., perperam. Sitæ in ore erant sinus Corinthii, non longe ab Acheloi ostiis. *Acutas* quoque vertit Stanislaus Warschewickius in Heliodori Aethiop. L. V. p. 230 De vetere novaque Epiro oportunior ad Hieroclem dicendi locus erit. WESS.

PROVINCIAE EPIRI VETERIS] *Fortè* veterem Epirum *vocat regiones eas, quæ sub* Epiri *nomine Pyrrhi Epirotarum regis continebantur.* SVR.

SASSIONIS INSVLAM.] Rectius *Sassionis* vel *Sasonis.* SIML.

SASONIS INSVLAM.] *In Regio* Sassonis, *& in Blandiniano* Sessionis, *& in Neapolitano* Sessionis, *& Longoliani lib.* Sessiones, *&* Sessionis *praferunt. Strabo libro vi. p.* 217. *à* Brundisio *ad* Sasonem *Insulam* CCCC. *stadia interesse*, *& me-*

A BVTHROTO SASONIS INSVLAM PROVINCIAE SVPRA SCRIPTAE SVPER AROCERAVNIA, ET RELINQVIT AVLONAM IN DEXTRO INTERIVS STADIA D.
A SASONIS INSVLA TRAIECTVS HYDRVNTO PROVINCIAE CALABRIAE STADIA CCCC.
AB HYDRVNTO LITORARIA LEVCAS PROVINCIAE SVPRA SCRIPTAE STADIA CCC.
A LEVCIS CROTONA PROVINCIAE STADIA DCCC.
A CRO-

& mediam inter Epirum *&* Brundisium *interjacere adseris. Plinius in fine libri iii. perhibet* Sasonis *Insulam ab* Orico M. M. P. *piratica statione notam esse. Ptolemaeo* Ionio *pelago inter Insulas, qua Macedoniae adjacent*, Σασὼ. *Lucanus lib.* v. ℣. 650.

Non humilem Sasona vadis.

Et Silius L. VII. ℣. 475.

Hadriaci fugite infaustas Sasonis harenas.

Et IX. lib. ℣. 468.

Expavit sonitus tremefacto litore Sason.

Hodie nomen retinet. SVR.

SASONIS.] *Sessionis* nostri, quorum Parisinus tamen secundæ literæ *a* imponit, quartam vero & quintam adscriptis punctis delendas notat. WESS.

IN DEXTRO INTERIVS STAD. D.] *Praefert Regium exemplar: cum reliqua manuscripta, & Longoliani libri* stad. C. *adscribant.* SVR.

STADIA IↃ.] Codices scripti *stadia C.*, quæ quod intervallum, quod Sasonem & Buthrotum distinguit, explere apta non sint, sprevimus. De Aulone supra p. 324. WESS.

TRAIECTVS HYDRVNTVM] *Strabo auctor est eos, qui rectum navigando cursum tenere nequeant, à* Sasone *ad* Hydruntem *laevorsum iter facere.* SVR.

A SASONIS INSVLA.] Recte hoc loco usus est magni nominis Geographus Delisle in Memoriis, quas vocant, Acad. Reg. Scient. An. CIↃIↃCCXIV. p. 184., quo vinceret, male vulgo ampliore maris intercapedine Hydruntem atque hanc insulam disjungi: nostro enim mensuræ nauticæ consentiunt; adstipulatur etiam Plinius L. III. C. 11. dum Apolloniatium urbem M. P. L. Hydrunte semovet, & Scylax, qui a Cerauniis montibus, a quibus insula paullum remotior, stadiis IↃ. separat: præter ceteros vero Strabo L. VI. p. 281. ab Hydrunte, non Brundisio, ut perperam Surita, ad Sasonem stad. CCCC. numerans. WESS.

AB HYDRVNTE.] Strabo medium tantum numerum stadiorum ab Hydrunte Leucada ponit, nempe CL. SIML.

LEVCAS PROV. S.S.] *Cum stationem hanc* Leucarum Calabriæ *provinciæ supra scriptæ attribuat, mihi omnino incognita est; nisi* ad Leucam *forte legendum sit, &* Leucopetram *promunterium intelligat:* Leucadis Insulæ, *ante* Epirum *sitæ, apud Suidam sit mentio; quæ ad hanc stationem nihil attinet. Nam quod à Strabone perhibetur libr. vi. p.* 281. *ex* Leucis *ad* Hydruntem *parvam urbem, stadia cl. distare, oppidum* Leucas Epiri, *& promuntorium* Leucates *ad* Trajectum *intelligi arbitror: & hanc stationem litore* Calabriæ, Crotonem *versus, designari, quod stationibus ipsis indicatur.* SVR.

AB HYDRVNTE.] Verba Strabonis H. Surita relegisse non videtur: neque enim aberrare potuisset. Τὰ Λευκὰ parvum oppidulum, πολίχνιον, stadiis LXXX. Tarento, CL. Hydrunte semovet, & citra controversiam in Calabria collocat; nec diffidet Lucanus Pharsal. V. 375.

—— —— —— *Quas avius Hydrus*
Antiquusque Taras, secretaque litora Leucae.

a quo præterea discimus, *Leucas* haud male dici. WESS.

A LEVCIS CROTONEM PROV. STADIA DCCC.] *Praefert Regium exemplar, & in reliquis stadia* DCCCC. SVR.

A LEVCIS CROTONA.] Strabo longiore circuitu navigantem circumducit, & stadia circiter IↃCCCCXL. Leucas inter & Crotonem L. VI. p. 262. & seq. interponit; cujus diffe-

 ren-

A CROTONA NAVS PROVINCIAE STADIA C.
A NAVS STILIDA PROVINCIAE SVPRA SCRIPTAE STADIA DC.
AB STILIDA ZEPHYRIO PROVINCIAE STADIA CCCC.
A ZEPHYRIO RHEGIO CIVITAS PROVINCIAE SVPRA SCRIPTAE STADIA CCCCXC.
A RHE-

rentiæ ea ratio eſt, quod Geographus curvos ſinus Tarentini anfractus fuerit admenſus: tamen alter Cuſani ſtadia IↃCCCC. addit, & ad Strabonem proxime accedit. De Crotone, cujus nos vicinia paullum morabitur, vacuum non eſt diſſerere: Ariſtoteles Θαυμ. Ἀκυσ. C. 123. Philoćteten, Troja reducem, habitaſſe refert *τὰ καλέμβρα Μαλακὰ τῆς Κροτωνιάδος, ἅ φασιν ἀπέχειν ἑκατὸν εἴκοσι σαδίους, καὶ ἀναθεῖναι τὰ τόξα τὰ Ἡράκλεια αὐτὸν εἰς τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Ἀλίου. Malaca, quæ vocentur, agri Crotonienſis, ab urbe ſtadiis CXX. remota: prætereaque perhiberi Herculis ſagittas in templo Apollinis Alii dedicaſſe.* Mirum eſt, Ph. Cluverium, cujus ceteroqui inſignis fuit diligentia, hujus urbis rationem non habuiſſe: comes ejus & amicus L. Holſteinius ad Stephan. haud præteriit, Μάκαλλα corrigens. Mihi cum eo hac in parte parum convenit, cujus cauſſa ut appareat, Stephanum audiamus: Μάκελλα πόλις Ἰταλίας. κέκληται ἀπὸ τοῦ μαλακισθῆναι ἐν αὐτῇ Φιλοκτήτην· ubi vides, opinor, ultima prioribus male apta connexaque eſſe, neque immerito Th Pinedo *concoquere ſe poſſe hujus nominis etymologiam* negare: *neſcire enim, quid habeant ſimile* Μάκελλα *&* μαλακισθῆναι. Rem inſpiciamus. Stephanus, ut in confeſſo eſt, urbem ex Lycophronis Alexand. ℣. 927.

Ἐς δ' αὖ Μακίλλας σηκὸν ἔγχωροι μέγαν
Ὑπὲρ τάφου δείμαντες, αἰανῆ θεὸν
Λοιβαῖσι κυδανοῦσι ———

urbis vero veriverbium ex ſcholiis hauſit, quibus Grammatici poetæ tenebras depellere anniſi erant: unde colligo legiſſe eos Μαλακοῖς, quod & in Ariſtotele vidimus: mutata dein ea voce in Μακέλλοις, ut Tzetzes & Seldeni MS. & Stephani quidam codices legunt, manſit tamen in commentario τὸ μαλακισθῆναι, quod noſter ſecure exſcripſit. Nimirum ferebant Philoćteten in ea urbe pæne fuiſſe effeminatum: id enim μαλακισθῆναι ſæpe, unde μαλακοὶ & μαλακία de cinædis: inde urbi cognomen veniſſe, contraria prorſus ratione atque apud Herodotum L. IX. C. 121. φιλέει γὰρ ἐκ τῶν μαλακῶν χώρων μαλακοὺς γίνεσθαι. Atque hoc firmabit Thucydidis enarrator L. I. C. 12. Καὶ Φιλοκτήτης διὰ τὴν Πάριδος θάνατον θήλειαν νόσον νοσήσας, καὶ μὴ φέρων τὴν αἰσχύνην, ἀπελθὼν ἐκ τῆς πατρίδος ἔκτισε πόλιν, ἣν διὰ τὸ πάθος Μαλαχίας ἐκάλεσε. nam quam Μαλακίας, ſic enim malim, appellat, eam in Lycophrone, ut Ariſtotele, Μαλακὰ, legebant, quamque is θήλειαν νόσον, id τὸ μαλακισθῆναι Stephano. Tametſi vero pro Μαλακοῖς hæc faciant plurimum & Græcorum ſententiam in luce ponant, Μάκελλα tamen veriora & ab ipſa urbis origine & poſitione repetita videri poſſunt: a vallo, quo munita erat, non male derivabitur: Μάκελα, μάκελλα & μάκελλος ſunt apud Heſychium φραγμὸς, δρύφακτοι, a quibus & *Macella*, urbi Siculae, nomen eſt natum. Reſtat templum Apollinis Ἀλίου apud Ariſtotelem, quod omnino Ἀλαίου nuncupari debuerat. Tzetzes in Lycophron. ℣. 911. Καὶ παυσθεὶς τῆς ἄλης, Ἀλαίου Ἀπόλλωνος ἱερὸν κτίζει, ᾧ καὶ τὸ τόξον αὐτοῦ ἀνέθετο· quibus paria Etymologus, ut Ti. Hemſterhuſius, amicus & collega meus, mihi oſtendit, qui & Ἑλληνίας Ἀθηνᾶς ἱερὸν, cujus Philoſophus eodem loco meminit, in Ἑλλασίας ex eodem Lexicographo p. 298. ſcribi oportere egregie docuit. Hæc Crotonis occaſione. Nunc in viam. WESS.

A CROTONA NAVS.] In MS. *Navis.* Schudius exiſtimat Lacinium intelligendum Junonis templum; ut ſit *Naus* poſitum pro Græco Νάος; quaſi ob celebritatem templi κατ' ἐξοχὴν Νάος dićtum fuerit. Idem pro *Stilida* Scylaceum legendum putat. Uterque autem locus ex Strabone & aliis Geographis notus eſt. Quamvis enim *Columnam Rheginam* Strabo ςυλίδα nominet; tamen de illa hic non fit mentio: hæc enim Rhegio proxima, longius a Crotone & La-

A RHEGIO TRAIECTVS IN SICILIAM CIVITAS MESSANA STADIA LXX.
A MESSANA TAVROMENIO CIVITAS PROVINCIAE SVPRA SCRIPTAE STADIA CCII.
A TAVROMENIO CATINA CIVITAS PROVINCIAE SVPRA SCRIPTAE STADIA CCC.
A CA-

Lacinio distat. Neque *Laus* fluvius intelligi potest, qui ex adverso Crotonis mare ingreditur. SIML.

NAVS PROV. STAD. C.] *Manuscripta exemplaria, & Longoliani libri in hanc consentiunt lectionem: cujus statio mihi penitus recondita est, & inaudita.* SVR.

A CROTONA NAVS.] Diu hæc me exercuerunt, nec tamen, in quibus acquiescerem, invenire potui. *Naus* de templo Laciniæ, licet Strabo L. VI. p. 262. id Crotone stad. CL. removeat, non omnino spernendum duxero. *Stilidam* in oppido *Stilo*, quod in hac ora Grimoaldus Salernitanus Chron. p. 166. atque alii agnoscunt, vestigabam: Sed cum id recentioris ætatis sit cognomentum, animo, ut probarem, allubescere non potuit. Itaque, donec certiora dies produxerit, Schudii sententiam amplectar, obiterque Diodoro Siculo L. XIII. p. 135. medebor: perduxerat Athenienses, in Siciliam cogitantes, a Crotone præter Junonis Laciniæ templum ad promontorium Dioscuriadem: tum pergit; μεθ᾽ ἣ ἔπλεον τά τε κυλλήριον Σκυλλήτιον καὶ Λοκροὺς παρήμειψαν· sic quippe lego: nam Τεσκυλλήτιον *Tescyletium* nihili est. Intelligit *Scylaceum*, quod *Scylletion* ante appellabant. Vid. Strabonem L. VI. p. 261. WESS.

A NAVS STILIDA] *Et hac itidem* Stilidis *statio mihi incognita est, cum longo tractu Orientem versus à* Columella Rhegia *distet: Cedrenus in ejus maris tractu insulæ mentionem facit* Columnæ *cognomento, quæ ad hanc stationem minimè pertinere videtur, pagina* ccccLXXIX. SVR.

AB STILIDA ZEPHYRIUM STAD. CCCC.] *Habet Regium exemplar. In Blandiniano & in libris Longol. stad.* CCCCXX. *& in Neapol.* CCCXX. *Strabo L. 6. p.* 259. Zephyrium *Locrensis agri promontorium, portum habere navigantibus ab occasu, ventis commodum, & ob eam causam nomen fuisse fortitum perhibet.* SVR.

AB STILIDA.] Stadia CCCXX. Lugduni, Basileæ CCCXX. 420. apposuere. Cusani alter CCCCXX. prætereaque *Zephiro* aut *Ziphyro* scribunt. WESS.

STADIA CCCCXC.] *Habet Regium exemplar: cum reliqua, & Longeliani libri* CCCCXX. *præferunt.* SVR.

STADIA CCCCXC.] Nostri libri cum editis stadia CCCCXX.; tamen Regii MS. numeros veriores arbitrer; rectius enim Straboni L. VI. p. 259. conveniunt, Locros, erant autem non longe a Zephyrio, Rhegio stadiis IↃC. separanti. WESS.

A RHEGIO TRAJECTVS.] De stadiorum numero, quibus fretum pateat, inter veteres dissidium est; nec tamen, qui LXX. stadiorum intervallum fecerit, facile reperies. Plinius ad Columnam, ubi brevissimus est trajectus, CIↃ IↃ. passibus metitur: Servius, quem Isidorus L. III. Origin. C. 18. sequitur, III. M. P., Strabo stadiis VII., Agathemerus L. I. C. 5. XI., pluribus alii, de quibus Ph. Cluverius L. I. Sic. Ant. C. 5. Vide vero, sitne intempestiva *Rhegii* In his Capellæ L. VI. p. 205. mentio. *Terracina*, inquit, *prius insula, nunc juncta Rhegium, quæ ab Sicilia continensi separata, atque in compensatione connexa telluris in insulam religata.* Quid enim Rhegium ad Terracinam? Ego, cum MSS. *juncta* vel *conjuncta regioni* legant, tentabam; *prius insula, nunc juncta regioni, cujus Sicilia continensi separata;* sic enim prono alveo oratio decurret: posses ceteroqui, *juncta regioni. Rhegium, quæ Sicilia continenti* &c. prius tamen malim. WESS.

TAVROMENIVM CIV. PROV. S. S. STAD. CCII.] *Habent Regium exemplar, & in Bland. & Neapol. & libris Longol.* Stad. CCL. SVR.

A MESSANA.] Amplius est iter, quod terra absolvitur. Vide Strabonem L. VI. p. 266. & supra p. 87. Ceterum nostri quoque stadia CCL. WESS.

A CATINA] IↃCC. tantum stadia Cusani

 MS.;

A CATINA SYRACVSAS CIVITAS PROVINCIAE SVPRA SCRIPTAE STADIA DCCC.

A SYRACVSIS PACHYNO PROVINCIAE SVPRA SCRIPTAE STADIA CCCC.

A PACHYNO AGRIGENTVM CIVITAS PROVINCIAE STADIA CCCC.

AB AGRIGENTO LILYBAEVM CIVITAS PROVINCIAE SVPRA SCRIPTAE STADIA DCCL.

A LILYBAEO INSVLA, QVAE APPELLATVR MARITIMA PROVINCIAE SVPRA SCRIPTAE STADIA CCC.

A MARITIMA INSVLA TRAIECTVS IN AFRICAM, ID EST, STADIA DCCC.

SI AEGIMVRVM INSVLAM VOLVERIS PROVINCIAE SVPRA SCRIPTAE STADIA DCCCC.

SI

MS.; Simlerus utrumque numerum majorem & minorem adſcripſit. WESS.

A PACHYNO AGRIGENTVM.] *Hac ſtatio in Regio tantum exemplari legitur, qua in omnibus, qua viderim, manuſcriptis exemplaribus, & vulgatis libris deeſt: atque ideo diverſis eam litteris diſtinximus.* SVR.

A PACHYNO.] Neque noſtri habent. Agathemerus L. I. C. 5. a Pachyno Lilybæum ſtadia CIƆIƆC. eſſe ſcribit. WESS.

STAD. DCCL.] *In ſtatione ab* Agrigento Lilybæum *in Regio exemplari* DCCL. *ſtadia adſignantur: & in manuſcriptis reliquis, & Longolianis* CCL. *neque à Regii exemplaris lectione deflectendi ratio viſa eſt.* SVR.

AB AGRIGENTO.] *Agragento ſtadia* CCL., quæ contra verum editis vetuſtioribus etiam inſunt, Cuſani MS. & Pariſinus. WESS.

MARITIMA.] Forte eſt *Hieroneſus* Plinio & Ptolemaeo dicta, quam Moletius hodie *Maretamo* vocari ſcribit. SIML.

QVAE APPELLATVR MARITIMA.] *Mirum videri debet, jam hoc tempore* Inſulæ *hujus vetuſtum nomen fuiſſe commutatum, qua continenti a* Lilybæo *promuntori &* Drepanitano *portu proxima, in conſpectu ipſo eſt, & nunc* Maretamo *adpellatur.* SVR.

QVAE VOCATVR MARITIMA.] Utique veterum *Hiera* eſt. S. Bochartus L. I. Phaleg. C. 27. vocabulum *Maritimæ*, ut multa, ex Orientis provinciis arceſſit: neminem enim dicere poſſe, cum tot inſulæ ſint in mari & maritimæ omnes, quamobrem una præter ceteras *Maritima* vocetur: quæ ratio ſi valeret, nullæ deberent eſſe, nunquam certe ἀπὸ τ πόντε appellari, inſulæ *Pontiæ*; quas tamen plures novimus. Numeri, ſi trajectus Carthaginem intelligatur, ut ſequentia innuunt, juſto ſunt minores: quod ſi enim ſtadia CIƆ IƆ. Lilybæum & Carthaginem diſtinguant, hi & ſequentes adaugendi ſunt. Vidit & hoc Ph. Cluverius L. II. Sic. Ant. C. 15. WESS.

TRAIECTVS IN AFRICAM, ID EST STAD. DCCC.] *Habet Regium exemplar & reliqua*, ſtadia DCCCC. SVR.

STADIA IƆCCC.] Noſtri codices IƆCCCC. ſtadia probant. WESS.

EGIMVRVS.] In MS. libro legitur, *& ſi Gurumum*: in impreſſo, *ſi & Gumurum.* Emendo *Si Aegimurum.* Eſt autem inſula Aegimurus ante Carthaginem ſita, nota ex Strabone, Livio, Ptolemaeo & aliis. SIML.

SI AEGIMVRVM INSVLAM.] *In Reg.* Si Egimurum, *& in Blandiniano* ſi & Gumurum, *& in Neapolitano* Si & Gurumum: *ut Livium, & reliquos Hiſtoriarum auctores omittam*, Aegimuri Inſulæ *Strabo, Plinius, & Ptolemaeus mentionem fecere. Ea juxta continentem Africa ſita eſt. Ptolemaeo & Stephano* Αἰγίμορος. SVR.

SI AEGIMVRVM.] Optime viri docti locum reſtituerunt. Cuſani MS. alter *ſi & Gurrinium*, alter *ſi ei Gumurrum.* De inſula Livius L. XXX. C. 24. ubi triginta fere millibus Carthagine abeſſe tradit. WESS.

SI

SI MISSVAM CIVITATEM PROVINCIAE STADIA M.
A MISSVA CARPOS STADIA CCC.
A CARPIS CARTHAGINE STADIA CL.
SI AVTEM NON CARTHAGINE, SED SVPERIVS AD LIBYAM VERSVS VOLVERIS ADPLICARE, DEBES VENIRE DE SICILIA AB INSVLA MARITIMA IN PROMVNTORIVM MERCVRI STADIA DCC.
SI CLYPEA STADIA DCC.
SI CVRVBI STADIA DCCCC.
SI NEAPOLIM STADIA MC.
SI ADRVMETO STADIA MDXL.
ITER A PORTV AVGVSTI VRBIS TRAIECTVS IN AFRICAM CARTHAGINEM . STADIA VCCL.
A LI-

SI MISSVAM.] Ita habet MS.; impressa exemplaria *Missanam.* Plinius etiam *Missuam*; *Nisuam* Ptolemaeus. SIML.

SI MISSVAM ctv.] *In manuscriptis exemplis* Missuam *legitur: & in Longolianis* Si Missanam, *cujus stationis, &* Carporum *mentionem nullam factam reperi.* SVR.

SI MISSVAM.] *Misua* Plinio L. V. C. 4. & Tabulæ Peutingeranæ: *Missuensis* Episcopus est in Notitia Africæ. Erat circa Clupeam, & Carthaginienses ea tanquam navali utebantur, teste Procopio L. II. Belli Vand. C. 14. WESS.

A MISSVA CARPOS.] *Corpus* & *Carpus* MSS., prætereaque stadia ccc. Plinius *Carpos* L. V. C. 4. memorat: Ptolemaeo Κάρπις dicitur. Optatus Milevitanus L. II. Schism. Donat. C. 18. *Episcopis vestris jubentibus & præsentibus supra altare Catholici diaconi occisi sunt; similiter & apud Carpos.* WESS.

AB INSVLA MARITIMA.] Usus his in rem suam est Delisle Memor. Acad. Reg. Scient. An. cIↄIↄccxIv. p. 182. ad coarguendos eos, qui Siciliam in tabulis Geographicis ab Africa longissime disjungunt: nec male: vellem tamen attendissent, insulam a continente Siciliæ ccc. circiter stadiis fuisse semotam, atque ea in summam addidisset. WESS.

IN PROMVNTORIVM MERCVRI ST. DCC.] *Livius libro xxix. C. 27.* Jam terram cernebant. Haud ita multo post gubernator Scipioni ait, non plus v. M. P. Africam abesse: Mercurii promuntorium se cernere. SVR.

SI CLYPEA.] Agathemerus a Lilybæo *Clupeam* stadiis cIↄIↄc. L. I. C. 5. removet, quæ nulla ratione, licet ab insula Maritima, ut oportet, trajectum intelligas, cum his concordare possunt. De *Curubi* dictum alias est. WESS.

SI NEAPOLIM.] MSS. vel *Si Rineopoli* vel *Sine Neapoli*, sed omnes *stad. num. mille C.*, ut in editis vetustioribus. c. stadia, quæ Surita neglexit, addidimus: nec ea tamen æquare intervallum poterunt, quod in Thucydide L. VII. C. 50. reperitur: Καὶ αὐτόθεν παραπλεύσαντες ἐς Νέαν πόλιν, Καρχηδονιακὸν ἐμπόριον, ὅθεν ἐς Σικελίαν ἐλάχιστον δυοῖν ἡμερῶν καὶ νυκτὸς πλοῦς ἀπέχει· *hinc prætervecti Neapolin appulsi sunt, unde minimum duorum dierum & unius noctis in Siciliam navigatio est:* Si enim diei & noctis navigatio stadiorum sit mille, ut apud Ptolemaeum L. I. Geogr. C. 9., apparet cIↄ. Iↄ. stadiorum intervallum a Thucydide Neapolim inter & Siciliam poni: jam si a *Maritima* trajectus sit, c. stadia in Itinerario deficient. WESS.

SI ADRVMETVM ST. cIↄ. L.] *Habet Regium exemplar. In Blandiniano, & Longolianis libris*, stad. mille D. XL. *& in Neapolitano Ī.* D. LX. SVR.

SI ADRVMETVM.] In uno Cusani *stad.* cIↄ Iↄ LX., in altero, *stadia ī. mille* IↄXL, quæ posteriora cum editi priores receperint, revocanda censuit tantoque magis, quod terrestri itinere Neapolim inter atque Adrumetum plus L. M. P. intersit. Vide supra p. 56. WESS.

ITEM A PORTV AVG. VRBIS.] *Et* urbis

A LILYBAEO DE SICILIA IN CARTHAGINEM STADIA M. D.
A CARALIS SARDINIAE TRAJECTVS IN PORTVM AVGVSTI STADIA III.
A CARALIS TRAJECTVS IN AFRICAM CARTHAGINEM STADIA M. D.
A CARALIS GALATAM VSQVE INSULAM STADIA DCCCCXC.
A GA-

bis Augustæ, & portus Augusti *nomina recentiora videntur, quam ut à Plinio, & Ptolemaeo commemorentur: urbs* Agosta *nuncupatur.* Sur.

ITER A PORTV.] Sic Parisinus, quem sequi placuit: alter vero Cusani *item a Roma portu Aug. urbis*, ac si *a Roma* voluisset. Portum hunc XVIII. M. ab urbe dissitum egregie describit Philostorgius L. XII. H. E. C. 3. ubi de Alarico, ὁ δ᾽ οὗτος, inquit, καταλαμβάνει τὸν Πόρτον, μέγιστον δ᾽ οὗτος νεώριον Ῥώμης, λιμέσι τρισὶ περιλαμβανόμενος, καὶ εἰς πόλεως μικρᾶς παρατεινόμενος μέγεθος· *is confestim Portum occupat, qui cum maximum Romæ navale sit, tribus portubus incingitur & ad parvæ urbis magnitudinem accedit.* Hæc eo excerpsi, ut cum *Portus* hujus pictura, quam Tabula Peutingerana ostentat, componi possint. Facile ibi, si oculos intenderis, tres portus distinxeris, nec caussa apparebit, quare Ph. Cluverius L. III. Ital. Ant. C. 3. sinistra de Tabulæ auctore suspicetur. Wess.

A LILYBAEO.] Strabo L. VI. p. 267. Itinerario assentitur: Ἔστι δὲ καὶ ἀπὸ Λιλυβαίου τὸ συντομώτατον δίαρμα ἐπὶ Λιβύην χίλιοι καὶ πεντακόσιοι πρὸς Καρχηδόνα: *Brevissimus a Lilybæo in Africam trajectus ad Carthaginem stadiorum est* CIↃ IↃ. Addit fuisse quendam tam insigni oculorum acie, ut è promontorii specula numerum navium, Carthagine solventium, accurate enarraret: quæ tamen res haud leve dubium habet: Plinius enim de hoc *Strabone*, id homini nomen fuisse M. Varro prodidit, paria L. VII. C. 21. referens, è Cicerone CXXXV. M. P. pervidisse auctor est; quæ millia ne mille quidem & centum stadia rotundant. Hoc vero, ut è medio viri præclari tollant, præcipue quod alibi, & ex eo Capella L. VI. p. 208. Lilybæum in CLXXX. M. P. Mercurii promontorium spectare adfirmet, scripsisse illum censuerunt M. P. CLXXXV., quæ a stadiis CIↃ. & IↃ. proxime absunt. Atque hanc viam ingressus est Ph. Cluverius L. II. Sicil. Ant. C. 1. p. 235., & Jac. Perizonius in Aelian. L. XI. V. H. C. 13.; quæ tamen plana atque expedita omnia haud efficit: longius enim Carthago a Mercurii promontorio, quam V. M. P. spatio, remota fuit: ad hoc, Cicero conjecturæ virorum præstantium se opponit L. IV. Q. A. C. 25. *At ille nescio qui*, inquit, *qui in scholis nominari solet, mille & octingenta stadia quod abesset videbat*: illa vero stadia utramque & Strabonis & Plinii summam multo exsuperant. Quid ergo? mutabimusne *octingenta* Ciceronis in *quingenta*. Sic sane res erit confecta, quamquam opera audaciore & nodum secante. Quid si *octoginta* cum Harduino scribamus? qua ratione Plinio cum Cicerone, quem testem excitaverat, conveniet egregie, eritque mutatio minima. Itaque hoc malim, tantoque magis, quod Pliniani libri & Solinus C. 1. in ea M. P. conspirent. Neque ea propter Plinius sibi ipse adversabitur, qui narrationi Ciceronem inscripserit; cujus utique sententia bona fide repræsentanda erat. Varro vero, nam Cicero, quantum recordor, de navibus tacet, a veritate non aberit, si non ipsi Carthagini junctum portum, sed alium in Mercurii promontorio, cujusmodi fuisse diximus, intellexerit; namque eum *Strabonem* adeo fuisse Lynceum, ut promontorii objectu, quod è Lilybæo prospectanti in oculos incurrebat, visus ejus nihil præpediretur, cras fortasse credam. Wess.

A CARALIS SARDIANA.] Rectius *Sardinia*. Siml.

A CARALIS SARDINIAE.] In Suritæ editione *A Caralis de Sardinia*. Ego Simlerum sequor, quod alter MS. Cusani *a Caralis Sardinia*, levi discrimine, edat, alter *Sardania. Caralis* de cujus insulæque ab Italia distantia alius

A GALATA TABRACAM IN AFRICAM STADIA CCC.
INTER CORSICAM ET SARDINIAM FRETVM GALLICVM STADIA XC.

DE HISPANIIS.

A BELONE TRAJECTVS IN TINGIN MAVRITANIAE STADIA CCXX.

A CAR-

alius erit dicendi locus, monoptoton est scriptori, qua de re p. 78. & 85. Hoc addo, videri urbis nomen in vitio esse apud Dionem L. XLVIII. p. 428. Καὶ μετὰ τοῦτο ἐκλιπόντος αὐτοῦ τὴν νῆσον, κατέσχε τὰ μὲν ἄλλα ὁμολογίᾳ, τὴν δὲ ΑΡΑΔΙΝ πολιορκίᾳ. *Insulam*, Lucio *cedente*, *occupavit*, *deditione cetera*, *Aradin autem expugnatione*; quod ut suspicer, facit altum ejus in insulæ urbibus silentium, & quod omnia, quæ de *Aradi* prædicantur, in hanc recte quadrent, prætereaque, si majoribus literis scribas, ΑΡΑΔΙΝ & ΚΑΡΑΛΙΝ parum differre videas. Scio summum virum S. Bochartum L. I. Phal. C. 32. *Aleriam*, quæ & *Caralis* dicta fuerit, urbem Corsicæ, intelligere: verum ea nihil ad Sardiniam, quam Dio a Mena, Pompeii liberto, inibi vexatam prodit. Palmerius, quod his in chartam relatis animadverto, mecum sentit Exercit. p. 255. WESS.

TRAJECTVS IN AFRICAM.] Neque hunc locum sibi negligendum duxit Delisle in monumentis Acad. Reg. Scient. An. CIↃ IↃCCXIV. p. 183., quo Africam vulgo intervallo ampliore, sed perperam, a Sardinia & Caralitana urbe disjungi comprobaret: quod quamquam illi negandum haud sit, tamen in confesso est, plerosque veterum in hujus intercapedinis amplitudine cum nostro dissentire: Strabo utique L. V. p. 225 a Sardinia brevissimum in Africam cursum CCC. M. facit; Plinius L. III. C. 6. Africam a Caralitano promontorio ducentis millibus removet; ut adeo & hic verum sit, quod de Geographis Strabo L. VI. p. 285. μάλιστα περὶ τῶν διαστημάτων οὐχ ὁμολογοῦσι πρὸς ἀλλήλους. Prius vero quam hinc abeo, observandum est, Cusani codicum alterum stadia IↃCCCCXXXV., alterum XXV. supra nongenta præ se ferre eaque Galatæ subjicere. WESS.

A GALATA.] Vel *Calata*, insula vicina Numidiæ. SIML.

GALATAM VSQVE INSVLAM STAD. DCCCCXC.] *Habet Regium exemplar. In Blandiniano* stad. DCCCCXXV. *& in Neapolitano* stadia DCCCCXXXV. *Longoliani libri*, Calatham usque Insulam stad. DCCCCXV. *Credo ex correctione, quod à Ptolemaeo inter Insulas Africa juxta continentem* Καλάθη *connumeretur. Infra* à Caralis *ad* Galatam *Insulam hic idem auctor* stadia DCCXX. *adsignat. Plinius L. 5. C. 7. inter adjacentes Sicilia*, Galata, Lopadusa. *Fine item libri xxxv.* Ex Galata, *inquit*, Insula, & circa Clupeam Africæ scorpiones necat. SVR.

A GALATA TABRACAM ST. CCC.] *Eadem* stadia *infra* à Tabraca ad Galatam *connumerantur: neque in his exemplaribus* Tabracæ *nomen adspiratur: Pontanus tamen C. in* Tabraca fluvio *adspirat. Plinio* oppidum Tabracha, *civium Romanorum*, *& Ptolemaeo* Θαβράκα Κολώνια.

A GALATA.] Martianus Capella L. VI. p. 207. Sardiniam a Caralitano promontorio habere *Ficariam Galatamque* memorat; qua in re a Plinii sui vestigiis recessit, qui L. III. C. 8. Ficariam illi promontorio, non alteram, admovet: & prudenter; nam Galatam propius continentem Numidiæ fuisse vel ex hoc loco apparet. De *Tabraca* vide p. 21. WASS.

INTER CORSICAM.] MSS. nostri *stadia XX.*; Lugdunensis & Basileensis editio, quas duces Surita habuit, *stad. XC.*; utrique male: illi spatium nimis artant, hi producunt. Stadiis LX. Scholiastes Comici in Acharnens. ℣. 112. utramque insulam disjungit, secutus, puto, Strabonem L. V. p. 223., Plinius octo fere M. P. L. III. C. 7., ubi & fretum, quod cur *Gallicum* vocetur, nondum perspicio, *Taphros* sive fossas nominari auctor est. Vid. Ph. Cluverium Corsic. Ant. p. 507. WESS.

A BELONE.] *Regium exemplar* Stadia DCCLX.] *In Blandiniano, & Neapolitano, & Longolianis libris* CCXX. *Ego arbitror legendum esse* CCXL, *ex Plinio L. 5. C. 1., qui* Tingim *abesse a* Belone *oppido*, Bæticæ *proximo*, *trajectu* XXX. M. P. *perhibet.* SVR.

A BEL-

A CARTHAGINE SPARTARIA TRAJECTVS CAESAREA MAVRITANIAE STADIA III.

DE GALLIIS.

A PORTV GESSORIACENSI AD PORTVM RITVPIVM STADIA CCCCL.

DE ISTRIA.

A POLA JADER IN DALMATIAS STADIA CCCCL.

DE

A BELONE.] Blandiniano & nostri se adjungunt, quamquam *in Tingi Mauritania* aut *Mauritaniam* scribentes. H. Suritae conjectura prima specie blanditur, venitque Is. Casaubono in mentem ad Strabonem: nec citra dubium tamen est: Solinus enim Polyh. C. 24. & Capella L. VI. p. 215. ex Plinio, cujus uterque sectam atque iostituta, ut notissimum, sequi adsuevit, M. P. XXXIII. Belonem Tingi separat. Ceterum hic trajectus, licet alibi fretum angustius esset, maxime frequentabatur: *αὐτόθεν*, inquit Strabo L. III. p. 104., *οἱ διάπλοι μάλιστα εἰσὶν εἰς Τίγγιν τῆς Μαυρουσίας*. De *Belone* plura alibi memoravimus. WESS.

A CARTHAGINE SPARTARIA.] *In manuscriptis exemplaribus, & Longolianis libris* stad. $\overline{III}$. id est tria millia. *At Plinius L. 3. C. 3.* Carthago, *inquit*, nova colonia, cujus a promuntorio, quod Saturni vocatur, Caesaream Mauritaniæ urbem CLXXXVII. M. P. *Vetustis exemplaribus in eam sententiam congruentibus.* SVR.

A CARTAHGINE.] Parisinus *Caesarea Mauritaniae $\overline{III}$ tria millia.* Plinii M. P., quibus hæc stadia taoto sunt auctiora, verior ut bene habeant. Certe Strabonis L. III. p. 156. a Calpe Carthaginem usque stad. CIↃCIↃCC., sive CIↃCIↃCIↃ. Polybii, difficulter cum rationibus Plinianis, quantumvis a Carthagine in Mauritaniam cursus directus fuerit, conciliabuntur. WESS.

A PORTV GESSORIAGENSI.] Lego, *A portu Gessoriacensi de Galliis*; nisi quis malit hoc, *de Galliis*, separatim tituli loco ponere. SIML.

GESSORIACENSI.] *Gessorigiacensi* est io Parisino & Cusani altero MS. *De Galliis*, ut *De Hispaniis*, *De Istria*, videtur tituli vicem fungi. WESS.

AD PORTVM RITVPIVMSTAD. CCCCL.] *In Regio* Stad. DCCCCL. *& in reliquis stad.* CCCCL. *& superiore Itinerario terrestri, eadem trajectus* CCCCL. *stad. constituta sunt. Ad ea, quæ eo loco de* Ritupiis *animadversa sunt, id licebit ad hanc adjicere stationem, nomen gentile* Ritupiarum, *quod hic* Ritupium *est*, Ritupioum, *aut* Rutupinum *ab Ausonio poëta deductum fuisse carmine, quod Aquileia urbis laudi tribuit.*

——— Sed magis illud
Emioet, extremo quod te sub tempore legit,
Solveret exacto cui justa piacula bello
Maximus, armigeri quondam sub imagine lixæ.
Felix, quæ tanti spectatrix læta triumphi,
Puoisti Ausonio Rutupinum Marte latronem.

SVR.

A POLA JADER.] In Schudii exemplari ponuntur MCCL. Plinius ponit CLX. M. P., quæ faciunt MCCLXXX. stadia. In eodem exemplari ponitur, *Ancona Jader in Dalmatias. Stadia MD.*, quæ navigatio in aliis exemplaribus non habetur. SIML.

A POLA JADER. IN DALM. ST. CCCCL.] *In Regio* Denistria A Pola Derinde Stad. CCCL. *& reliqua, quam prætulimus lectionem, proferunt. supra trajectus sinus* Liburnici Jader *usque* stadia CCCCL. *adsignavit. Plinius L. 3. C. 21.* Rursus in continente Colonia Jader, quæ à Pola CLX. M. P. abest: *quam lectionem vetusta etiam exemplaria edunt.* SVR.

A POLA.] Cusani MS. alter stadia $\overline{I}$. DL., quibus Lugdunensis editus adstipulatur. Josias Simlerus *stadia mille CCCCL.* 1500. Basileae vulgavit. Quod sequimur, est in Parisiensi & supra p. 272., licet minus cum Plioio conspirans. WESS.

AB ANCONA JADER.] *In Regio exemplari* Stad. DCCCL. *In Blandiniano, Neapolitano & libris*

DE ITALIA.

AB ANCONA JADER IN DALMATIAS STADIA DCCCL.
AB ATERNO SALONAS IN DALMATIAS STADIA M. D.
A BRUNDISIO DE CALABRIA SIVE AB HYDRUNTE AVLONE STADIA M.
A BRUNDISIO DYRRHACHI IN MACEDONIA STADIA M. CCCC.
A SALONA SIPUNTE STADIA M. D.

ITINERARIUM PORTUUM VEL POSITIONUM NAVIUM AB URBE ARELATUM USQUE.

A POR-

bris Longolianis ſtad Ī. D. *Plinius L.* 3. C. 19. Polam ab Ancona *trajectu* CXX M. P. *abeſſe*, *auctor eſt.* Sur.

AB ANCONA.] Noſtri conſtanter *ſtad.* Ī. *D.*, aut *mille D.*; Plinius Harduini, nec MSS. invitis, inter Anconam & Polam M. P. CXXX. ſtatuit. Wess.

AB ATERNO SALONAS] *Plinius L.* 3. C. 4. *ab* Aterni *amnis oſtio in* Adriaticum *mare influentis ad* Tiberina *oſtia Italiæ menſuram colligit* : & *L.* 3. C. 22. Salonis *colonia ad* Iader. Sur.

A BRUNDISIO ETC. AVLONEM] *Supra pag.* CCCXXIII. *recto itinere ab* Hydrunte Aulonem *eadem* ſtadia mille *adſignantur.* Sur.

A BRUNDISIO DYRRHACHIUM.] *Supra pagina* CCCXVII. *à* Brundiſio *trajectus* Dyrrhachium *usque eadem adſignat* Ī. CCCC. ſtadia. Sur.

A SALONA SIPONTE STADIA D.] Rectius ſtadia MD. Siml.

A SALONA SIPONTE.] *A Salonas Siponte* plerique libri; unde, quod exprimi juſſimus, quodque a prioribus editis probatur, formatur facillime: ceteroqui nec *Salonas*, uti nec *Siponte*, hic ſcriptor averſatur. Vid. p. 270. & 314. Wess.

ITINERAR. PORTUS.] Hæc paullo aliter in Schudii exemplari leguntur; idque hoc modo: *Itinerarium portus* & *poſitionum navium ab urbe usque ad oſtia Rhodani in Gallias* & *Arelatum.*

Ab urbe Roma usque ad portum Auguſti M. P. XIX.
A portu Auguſti Fregenas M. P. VIIII.
A Fregenis Alſium M. P. VIII.
Ab Alſio ad Turres M. P. IIII.
A Turribus Pyrgos M. P. XII.

Siml.

ITINERARIUM.] Cum Schudii illo MS. omnes libri diſcordant; neque injuſta eſt ſuſpicio, librarium, quicunque fuerit, ignotis maritimi hujus itineris locorum nominibus offenſum ea, quæ Joſ. Simlerus excerpſit, ex p. 300. huc tranſtuliſſe. Wess.

VEL POSITIONUM NAVIUM.] *Videtur* poſitionum *nomine* ſtationes *intelligere, quæ portuum tutam manſionem non aſſequuntur,* & *tamen litoribus præſtant. Caeſar Commentario iii. C.* 8. *belli civilis.* Hoc confecto negotio, à Salonis ad Orici portum ſtationes, litoraque omnia longe lateque claſſibus occupavit. *Iſidorus item in* ſtationes, portus, & litorá *diſtinguit,* & *hoc Itinerario in* portus, poſitiones, plagia: *ut mihi dubium non ſit, quin* poſitiones *pro ſtationibus* & plagia, *pro litoribus uſurpentur. De* plagiis, *ſupra ex Iſidoro,* & *vulgo* playas *adpellamus: Græcis* Ναύσταθμον. Sur.

POSITIONUM.] Aſſentior Suritae. *Poſitio navium* videtur eſſe ναύσταθμον, ubi nautæ velis tonſisque poſitis navem in tuto poſitam habent, ut apud Thucydidem L. III. C. 6. ναύσταθμον ᾗ μᾶλλον ἦν αὐτοῖς πλοῖαν καὶ ἀγχοῦ ἡ Μαλέα. Credo ad Græcorum exemplum nautas *poſitionem navium* formaſſe: nam qui præter hunc ita ſit locutus, nunc quidem nemo occurrit. *Poſitio loci, caſtrorum, cœli, ponere carinas* apud Curtium L. X. C. 1. nihil ad hunc rhombum. Ut vero Iſidorus, ita Imp. Honorius & Theodoſius L. 2. C. Theod. de *Litor.* & *Itin. cuſtod.* loca, mari vicina, in *ſtationes, portus* & *litora* dividunt. Vid. N. Bergerium L. IV. Viar. Mil. C. 48. Wess.

ARELATUM USQUE.] *Regium exemplar.* Ab urbe Arelatum usque ad portu Auguſti Pirgos Poſio M. P. XXVIII. *In reliquis* Ab urbe Arelato usque ad Portum Auguſti M. P. XXXVIII.

A PORTV AVGVSTI PYRGOS POSITIO.	M. P. XXXVIII.
A PYRGIS PANAPIONE POSITIO.	M. P. III.
A PANAPIONE CASTRO NOVO POSITIO.	M. P. VII.
A CASTRO NOVO CENTVM CELLIS POSITIO.	M. P. V.
A CENTVM CELLIS ALGAS POSITIO.	M. P. III.
AB ALGIS RAPINIO POSITIO.	M. P. III.
A RAPINIO GRAVISCAS POSITIO.	M. P. VI.

A GRA-

Videtur mansio prima ab urbe *ad* portum *deesse, quam supra designat pag.* CCC. *&* XVIIII. M. P. *numerat, & à* portu Pyrgos XXXIIII. M. P. SVR.

A VRBE.] MSS. nostri *Ab urbe Arelato usque ad portum Augusti M. P. XXXVIII.*, nec aliter priscæ editiones, pessime: paullo quidem melior MS. Regii scriptura est, nec satis tamen sana. sine dubio hic omissa est prima mansio: fuisse videtur: *Ab urbe Arelatum usque: Ab urbe ad portum Augusti M. P. XIX. A portu Augusti Pyrgos &c.*; quæ cum amanuensis exscriberet, festinantes oculos in postrema conjecit, mediaque adeo transiluit. Ph. Cluverius L. III. Ital. Ant. C. 3. p. 876. ex Itinerar. Maritimo citat, *Ab urbe Arelatum usque: Ad portum Augusti M. P. XVIII.*; quæ si è MS. fuissent hausta, nonnillis suum locum assignare vererer. Sed nihil ille de scripto codice, sumpsisseque potuit, quamquam numeris emendatis, ex Simleri nota. WESS.

A PYRGIS PANAPIONEM] Panapione *legitur in manuscriptis, & Longolianis libris, quæ mansio mihi incognita est.* SVR.

PANAPIONE.] In hanc vocem MSS. conspirant. Tabula a Pyrgis VI. M. P. separat, & *Punicum*, quod & Ravennas inter *Pyrgos* & *Castrum novum* L. IV. C. 32. & L. V. C. 2. ex simili Tabula collocat, appellat. Ph. Cluverius L. II. Ital. Ant. C. 2. p. 497. *Panapione* ex *Punicum positio* errore librariorum natum esse suspicatur: fuisse autem *Punicum* ubi *Santa Marinella*, statione seu positione navium etiamnum nobilis. WESS.

A PANAPIONE.] Si *Punicum* sit *Santa Marinella* numeri hic sunt transpositi, ut bene Cluverius advertit: III. M. P. superioris stationis huic apponi oportuerat, & vicissim. WESS.

CASTRVM NOVVM &c.] *Regium exemplar, & Blandinianum, & Longoliani libri*, M. P. VII. *præferunt & in Neapolitano* VIII. SVR.

CENTVM CELLAS M. P. V.] *Totidem supra à* Castro novo Centum Cellas M. P. *constituuntur terrestri Itinerario.* SVR.

ALGAS POSITIO.] Ab *alga*, qua omne hoc litus oppletum conspici L. Holsteinius adfirmat, nomen est, manetque in *Valle d'Aliga*. WESS.

AB ALGIS RAPINIVM] *In Regio* Rapinio, *& in Blandiniano* à Rapinio Graviscas: *ut* Rapinium *legendum sit, non* Rapionium, *quemadmodum in Neapolitano exemplari, & libris Longolianis præfertur.* Algæ *&* Rapinium *mansiones mihi incognitæ sunt.* SVR.

RAPINIO.] MSS. plerique *Rapionis* aut *Rapioni* & mox *Rapionio*. Ph. Cluverius ex hac discordia *Minione* refingit, præsertim quod nulla commodior inter Centum cellas & Martam statio sit L. II. Ital. Ant. C. 2. p. 483., invito tamen L. Holsteinio ad Cluver. Ital. p. 33., cui & ego accedo: licet enim hoc nusquam occurrat, propterea abjici non debet; ne dicam nimiam esse inter vocabula differitatem. Fuit autem non longe ab ostiis Minionis, quæ forte, quod vadosa & soli forent suspecti, vitabant. Rutilius L. I. 279.

Paullisper litus fugimus Minione vadosum,
Suspecto trepidant ostia parva solo.

Quo versu *crepitant* olim in Observat. L. II. C. 30. corrigebam, quod post egregiam Celeb. P. Burmanni animadversionem nunc quidem defendere nolim, licet non dubitem, quin aquæ satis eleganter *crepitare* dicantur. Cur, quæso, id damnaverimus, ubi *crepulæ aquæ* illæsæ abeunt? Avienus Ora Marit. 572.

Præterque vasti gurgitis crepulas aquas.

præsertim cum & *crepare* ferantur. Horatius Epod. XIV. 47.

—— — Montibus altis
Levis crepante lympha desilit pede.

ne-

A GRAVISCIS MALTANO POSITIO.	M. P. III.
A MALTANO QVINTIANO POSITIO.	M. P. III.
A QVINTIANO REGAS POSITIO.	M. P. VI.
A REGIS ARMINE FLVVIUS HABET POSITIONEM.	M. P. III.
AB ARMINE PORTVM HERCVLIS.	M. P. XXV.
A PORTV HERCVLIS IN CETARIA DOMITIANA POSITIO.	M. P. VIIII.
IN CETARIA DOMITIANA POSITIO.	M. P. III.

A DO-

neque enim dubium esse potest, qui *crepante pede* aqua, leni suo lapsu sonitum ciens, indicetur, sive, ut L. III. Od. 13., *loquax*:

—— *Unde loquaces*
Lympha desiliunt tua.

Imo, si hæc omnia nusquam forent, Virgilius idoneus auctor locutioni fuerit Aen. XI. 297.

—— *Ceu saxa morantur*
Cum rapidos amnis, fit clauso gurgite murmur,
Vicinaque fremunt ripæ crepitantibus undis.

Videndum itaque erit, præstentne in Quinctiliani Declam. XIII. C. 3. *crepitantes inter radiantes calculos aquæ*: solent quippe lapillis illisæ suavi murmure vicina replere: ego certe *crepitantes* inter ejusmodi calculos *aquas* sæpe numero videre & mirari memini. Atque hæc hactenus. Χαιρέτω δ' ἕκαστος οἷς ἥδεται, sicuti Longinus ait. WESS.

GRAVISCAS.] Strabo L. V. p. 226. hinc Pyrgos usque paullo minus stadiis CLXXX. numerat. WESS.

A MALTANO QVINTIANVM] *In manuscriptis, & Longolianis* Quintiana: *sed cum statim* Quintiano *in regio legatur, videtur* Quintianum *legendum. utraque statio mihi est incognita.* SVR.

MALTANO.] Sic aut *Maltana* MSS.; natum videtur ex *Martano*, quod ex fluvio *Marta*, sive vicus seu mansio ad eum fuerit, cognomen traxit. Flumen illud a Graviscis Tabula M. P. VII. separat. WESS.

REGAS.] Est, ut pridem Merula & Cluverius animadverterunt, *Regis villa*, de qua Strabo L. V. p. 225. Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ τόπος ἐστὶ καλούμενος Ῥέγις ὄυιλλα· ἱστορεῖται δὲ γενέσθαι τοῦτο βασίλειον Μαλαιώτου Πελασγοῦ. *Inter* Cosam & Graviscas *Regis est villa, quam narrant olim fuisse regiam Malaeoti Pelasgi.* MSS. paullo ante *Quinctiana*, mox *A Regas.* WESS.

ARNINE FLV.] Hic in MS. codice *Armine* & *Harnine* legitur. Forte fluvius *Martha* hodie dictus. SIML.

ARNINE FLVVIUS HABET POSIT. M. P. I. III.] *Hæ notæ in Regio præferuntur, cum reliqua tantum* M. P. III. *adponant.* SVR.

ARMINE.] Hoc ex Simleri MS. præoptavimus, quippe propius accedens ad Tabulæ *Armenita.* Ph. Cluverius quidem *Armenia*, quoniam MSS. *Armine* hoc loco, legit: sed nulla persuasibili caussa: habet *Armentam* Ravennas L. IV. C. 32. & L. V. C. 2., firmatque, quod alias suspicabamur, ex simili se Tabula, cujusmodi Peutingerana, pleraque omnia excerpsisse: in ea enim *Armenita* literam I. superne inscriptam ostendit, quæ exolescens oculos Ravennatis fugisse, & pro *Armenita Armentam* nobis peperisse videtur. Ab hoc *Armenitanos* Ciceronem formasse p. 287. conjecimus. MSS. nostri *Arnine* aut *Arnino fluvius habet positionem M. P. III.*, quæ, Regii codicis inductis notis, restituimus. WESS.

PORTVS HERCVLIS.] *Portum Cosanum* Livius L. XXII. C. 11. & L. XXX. C. 39. appellat, cui ab *Hercule* etiamnum cognomen hæret. Abest XXV. M. P., quæ Surita dedit, ab Armenita: tamen MSS. nostri XXX. M. WESS.

IN CETARIAS DOMITIANAS] *In Regio* Incidria Domitiana Posio M. P. III. *Reliqua ex voce* Domitiana *alteram mansionem confecerunt,* à portu Herculis, in Cetaria, ab incetaria Dentiliana, à Domitiana Altimiana fluvius: *nec visum est à vetustissimi exemplaris lectione deflectere.* SVR.

IN CETARIA.] Pulchre in *Cetarias*, seu *in Cetaria Domitiana*, quorsum scripti libri du-

A DOMITIANIS ALMINA FLVVIUS HABET POSITIONEM. M. P. VIIII.
AB ALMINA PORTVS TELÂMONIS M. P.
A PORTV TELAMONIS VMBRONIS FLVVIVS. M. P. XII.
A PORTV TELAMONIS LACV APRILE. M. P. XVIII.
A LACV APRILE IN ALMA FLVMEN HABET POSITIONEM. M P. XVIII.
AB ALMA FLVMINE SCABRIS PORTVS. M. P. VI.
AB

cunt, H. Surita emendavit. Horatius L. II. Serm. V. 44.

Plures annabunt thynni & cetaria crescent.

ubi Scholiastes Cruquii: *Cetaria loca sunt juxta lacum, ubi cete, thynni & alii pisces capti saliuntur*; mallem *aluntur*: in his enim cetariis undique extractos pisces saginabant: Glossæ *Cetarius*, Βιβαρίτης, sive qui *vivarii* talis curam gerit. Erant hæc Domitiana Cetaria ad Orbitellensem lacum, cujus ostio vestigia & rudera maxima cetariorum ac piscinarum ex vivo lapide sectarum imminent, ut L. Holsteinius in Ital. Ant. Cluverii p. 31. docet. Ceterum MSS. cum editis vetustioribus sic legunt: *A portu Herculis incitaria portus M. P. VIIII. Ab Incitaria Domitiana positio M. P. III. A Domitiana Almiania fluvium*: ut tria distincta & diversa loca signentur: *In Cetaria portus*, *In Cetaria Domitiana positio*, & *Almiania fluvius*. Nunc ab Herculis portu ad S. Stephani portum, ubi *Cetariorum portus*, M. P. XIII. sunt, inde ad emissarium lacus Orbitellensis M. P. III., quæ propterea L. Holsteinius restituenda judicat. Wess.

A DOMITIANA ALMIANIAM.] Nullus hic additus est numerus. In Schudii exemplari ita legitur: *A Domitiana, qua est ad Almianam fluvium, ad portum Telamonis M. P. XII.* Siml.

AB ALMINA PORTVM TELAMONIS] *In Regio una mansione comprehenduntur & Portus Telamonis & fluvius Vmbro & lacus Aprilis. In Blandiniano hoc pacto legitur:* Ab Almiania portus Telamonis M. P. *nec numeri mansionis adponuntur.* à portu Telamonis lacu Aprili positio M. P. XIII. *&* Vmbronis *fluvii nulla fit in eo exemplari mentio. In Neapolitano* Ab Alimania portus Talamonis M. P. *neque numeri mansionis adponuntur:* A portu Talamonis Vmbronis M. P. XII. A portu Talamonis lacu Aprili, M. P. XVIII. *Supra* Vmbronis *fluvii*, *& lacus* Aprilis *mentionem fecimus, dum* Salebronis *vocem in* Vmbronis *vertendam esse arbitraremur: & Plinii verba hoc loco repetenda videntur L. 3. C. 5.:* Hinc amnes Prille, mox Vmbro navigiorum capax: & ab eo tractus Vmbriæ portusque. Telamon *Ptolemaeo* Τελαμὼν *promunterium*, *& Plutarchus in* Mario, *in* Portum Etruriæ Telamonem *delatum, descensione facta, ad pileum serves vocasse. Stephanus urbem esse ad* Tyrrhenum *mare auctor est.* Sur.

ALMINA.] Ex Regio MS. hoc retinemus, utpote vero propius: nostri *Almiania* vel *Almiana. Albinia* Tabulæ ac Ravennati, unde *Albegna* nunc durat. Numeri M. P. in omnibus deficiunt. Wess.

AB ALMINA PORTVS TELAM.] H. Surita Regio codici nimium tribuens sic ex eo publicavit: *Ab Almina portum Telamonis, fluvium Vmbrenis Lacu Aprile positio M. P. XVIII.*; qua ratione tres stationes in unam constipavit. Nos presse MSS. inhærebimus, has stationes distinguentibus. Aberat portus Telamonis ab urbe Roma stadiis ↃↃCCC., si Diodorus Siculus L. IV. p. 259. non fallit. Wess.

VMBRONIS FLVVIVS.] Sic bene Regius MS.; ceteri *a portu Talamonis Umbronis.* Rutilius L. I. 337. Wess.

Tangimus Vmbrenem, non est ignobile flumen,
Quod tuto trepidas excipit ore rates.

De *Salebrone* & *lacu Prile* vide p. 392. mox pro *A portu Telamonis* oportuerat scribi, *Ab Vmbrone fluvio.* Wess.

ALMA FLVMEN.] *Alnos* flumen unus Cusani. In numeris vitium est; sunt enim inter fauces lacus Prilis & Almæ ostium M. P. VII., quæ Ph. Cluverius L. II. Ital. Ant. C. 2. p. 475. restituenda putat. Wess.

SCAPRIS.] Vel *Scabris*, nam utroque modo in MSS. legitur. Siml.
SCA-

AB SCABRIS FALESIA PORTVS. M. P. XVIII.
A FALESIA POPVLONIO PORTVS. M. P. XIII.
A POPVLONIO VADIS PORTVS. M. P. XXX.
A VADIS PORTV PISANO. M. P. XVIII.
A PORTV PISANO PISIS FLVVIVS. M. P. IX.
A PISIS LVNA FLVVIVS MACRA. M. P. XXX.
A LVNA SEGESTA POSITIO. M. P. XXX.
A SE-

SCABRIS.] Ita Parisinus & Cusani alter, qui & M. P. III., alter *Scapris* cum Lugdunensi edito. Puto a loci scabritie nomen esse, ad quem modum *scabra saxa* alibi in Theodulpho vidimus. Fuit in dextra parte promontorii, quod *Trojanum* vocant. WESS.

FALESIA.] Vel *Faleria* vel *Falisca*. In impressis exemplaribus *Falesta:* in Schudli exemplari inter Faleriam & Populonium ponitur *Trajani portus*. SIML.

AB SCABRIS FALESIAM PORTVS M. P. XVIII.] *In Regio* Ab Scabris Falesia, *& in Blandiniano* ab Scabris Falesta. *Neapolitanum exemplar Blandiniani lectionem praefert: ut non dubitem in Rutilii Itinerario* Falesia, *non* Faleria, *illo versu legere lib. I.* 371.

Lassatum cohibet vicina Falesia cursum;
Quamquam vix medium Phaebus haberet iter.

SVR.

FALESIA.] Sic nostri. Quod vero Rutilii *Faleriam* ad hanc formam mutent, nihil forte necesse erit: notissimum enim est, liquidas eas invicem locum commutare, & *Valesios* fuisse, qui *Valerii* deinceps, idque in *Furiis* & *Fusiis* itidem obtinuisse, qua de re Macrobius L. III. Saturn. C. 2., nunc quoque *porto Farese* & *Falese* vocari. Jam quod *Faliscas* Simleri spectat, ea ex lutulentis Annii fontibus, ut *Trajani portus* codicis Schudiani ex Ptolemaeo, haustae sunt. WESS.

A POPVLONIO VADA.] Vada *hac* Volaterrana. SVR.

VADA.] Rutilius L. I. 453.

In Volaterranum vero Vada nomine tractum
Ingressus dubii tramitis alta lego.

De *Vadis* his supra p. 292. WESS.

A VADIS PORTVM PISANVM.] Pisani portus *nulla apud vetustos auctores fit mentio, cum in* Pisanorum, *&* Genuensium *rebus, super* Sardiniae *insulae imperio, & postea in expeditionibus* Aragonensium regum *maritimis, quibus id regnum sibi adseruêre, maximè frequens mentio fiat* Pisani portus. SVR.

PORTV PISANO.] Destituit hic H. Suritam memoria. Rutilius L. II. 12.

Tandem nimbosa maris obsidione solutis,
Pisano portu contigit alta sequi.

Numeros Cluverius XXIII. M. P. esse debere monet. Fuit ad Arni ostia. WESS.

PISIS FLVVIVS.] Pisarum fluvium vocat amnem *Auserem*, qui Pisas praeterfluit. SIML.

FLVVIVS MACRA.] *Plinio, lib.* 3. §. 7. Flumen Macra, Liguriae finis: *& paulò inferius*, patet ora Liguriae inter amnes Varum & Macram CCXI. M. P. SVR.

LVNA FLVVIVS MACRA.] Lucanus L. II. Pharsal. 426.

——— *Nullasque vado qui Macra moratus*
Alnos, vicinae procurrit in aequora Lunae.

Itaque Macra prope Lunam fuit, cujus fluvii ostium satis olim navigiorum capax erat, ut certis, nunc quoque permanentibus indiciis, L. Holsteinius in Cluverii Ital. Ant. p. 27. collegit. Scribonius Largus Composit. 163. *portum Lunae* appellat, quem Servius Aen. VIII. 720. *in confinio Liguriae & Tusciae esse* ait. WESS.

A LVNA SEGESTE.] Alii *Segestem* post Veneris portum ponunt: inter portum Veneris & Delphini. SIML.

A LVNA SEGESTAM] *In Regio exemplari* A Luna Regesta, *& statim* Segesta: *Blandinianum exemplar, & Neapolitanum, & libri Lengol.* Segeste, *praeferunt. Plinio lib.* 3. §. 7. portus Delphini, Tigulia, intus Segesta Tigullorum. SVR.

A SEGESTA PORTVM VENERIS.	M. P. XXX.
A PORTV VENERIS PORTVS DELPHINI.	M. P. XVIII.
A PORTV DELPHINI GENVA PORTVS.	M. P. XVI.
A GENVA VADIS PORTVS.	M. P XXX.
A VADIS SABATIIS ALBINGAVNVM PORTVS.	M. P. XVIII.

AB

A LVNA SEGESTE.] Confusus hoc loco, quod recte Ph. Cluverius L. II. Ital. Ant. C. 2. p. 458. observavit, portuum & positionum est ordo: oportuerat scribi *A Luna Portum Veneris M. P. V.*; est enim is portus in dextro latere sinus Lunensis, cujus in Translatione S. Monicæ C. 1. mentio exstat & Annal. Bertinianis An. ɪɔcccl. Wess.

A SEGESTA PORTVM VENERIS] *Quod hac mansio in Regio exemplari præfertur, & in reliquis manuscriptis exemplaribus, & vulgatis libris deest, aliis describitur litteris.* Veneris portus *idem, qui Liviæ, Straboni, & Plinio*, Lunensis *videtur, tametsi hoc Itinerario hic portus manifeste* Ligurum *regioni attribuitur: & Plinius lib. 3. §. 8. primum Etruriæ oppidum* Lunam, *portu nobile, recensuit. Et si* Segesta Liguriæ *regioni attribuitur, necessario* Veneris portus *eidem contribuetur: Cum hoc Itinerario à* Luna Segestam xxx. m. p. *& totidem à* Segesta *in* portum Veneris, Genuam *versus numerentur. In Græcis Ptolemæi libris* Veneris portus *non legitur.* Sur.

A SEGESTA PORTVM VENERIS.] Oportuerat *A Portu Veneris Segesta posita M. P. XXX. Castrum Segesteri* appellatur in Caffari Annal. Genuens. Ao. ᴄɪɔᴄᴄxxvɪɪ. p. 444. & 450. Ceterum è MSS. nostris hæc exulant. Wess.

PORTVM DELPHINI.] *Hujus portus fit à Plinio lib. 3. §. 7. mentio.* Sur.

A PORTV VENERIS PORTVM DELPHINI.] Imo *A Segesta portum Delphini.* Annales Caffari An. ᴄɪɔᴄᴄxxɪɪɪ. p. 432. *Castrum Delphinum* vocant. Vid. supra p. 294. Wess.

GENVA PORTVS.] Cusani MS. unus *M. P. XII.*, Simlerus xvɪɪɪ. addit. Wess.

A GENVA VADIS.] Hæc sunt *Vada Sabatia*, ideoque proximo versu pro *Vadis Suadis* legendum est *Sabatiis.* Siml.

GENVA VADIS.] H. Surita *A Genua Vada Sabatia* vulgavit, quod, quia ex MS. haustum a se fuisse reticuit, induximus. *Vada* simpliciter Imp. Lotharius I. in Constitut., quæ tom. I. part. II. Script. Ital. p. 153. inserta est: *In Taurinis conveniant de Vighintimilio, de Albegano, de Vadis, de Alba:* atque ita sæpe Genuens. Annal. Caffari. Vid. p. 295. Wess.

A VADIS SAB. ALBING.] *A Vadis Suadis Albingano* universi, quos noverim, codices, haud dubie ex vitiosiore labentis Latinitatis pronuntiatione. Wess.

PORTVM MAVRICI.] m. p. xxv. MSS. & vetustiores editi addunt, quæ revocavimus. Frequens hujus portus in Annal. Genuens. Caffari mentio est. Vid. An. ᴄɪɔᴄᴄɪv. p. 388. atque alibi. Auctor. Itin. Romani, quod Labbeus Bibl. Nov. inseruit tom. I. p. 354. *Albengam* sive Albingaunum a Mauricii portu xx. m. distare asseverat; sed ea millia Itinerarii m. p. sunt productiora, ut dictum alias. Wess.

TAVIA FLVVIVS M. P. xɪɪ.] *In Regio legitur exemplari: quod* Fluvii *nomen in vetustis exemplaribus, & vulgatis libris non habetur, atque ideo aliis designatur litteris, quod à nullo auctore memoratum, in integrum hoc restituatur Itinerario, ope vetustissimi exemplaris.* Tabiæ Castelli *in ea regione, celebre nomen est: quod forte à fluvio vicino nomen accipit: &* portus Maurici *nomen in* portum Morisi *versum est.* Sur.

TAVIA FLVVIVS.] Abest fluvius hic è MSS. nostris. Castrum illi vicinum & ejusdem nominis Annal. Caffari An. ᴄɪɔᴄᴄɪɪɪ. p. 387. memorant: *Qui cum partem de præda illa recuperasset, & venisset Tabiam, quidam latrones de Tabia* &c. Quia vero inter Taviam & portum Mauricii XII. circiter m. p. intersunt haud fane male L. Holsteinius in Cluverii Ital. Antiq. p. 8. nostra sic ordinat. *Ab Albingauno Portum Maurici M. P. XXV.*, quomodo MSS. & editi, tum *A portu Maurici Tavia fluvius M. P. XII.* Nunc *Taggia.* Wess.

VIGINTI MILIO PLAGIAM.] Legendum est *A portu Maurici Albintemelium*, seu *Vigintimilium plagiam.* Siml.

ALBINTIMILIO PLAGIA M. P. xɪɪ.] *Hæc mansio & in Regio deest exemplari, & in reliquis lacera circumfertur: nam in Blandiniano,*

A Vin-

AB ALBINGAVNO PORTVM MAVRICI TAVIA FLVVIVS. M. P. XXV.
A VINTIMILIO PLAGIA. M. P. XII.
A VINTIMILIO HERCVLE MONOECI PORTVS. M. P. XVI.
AB HERCVLE MONOECI AVISIONE PORTVS. M. P. XXII.
AB

A Vindimilia plagia M. P. XII. *legitur: & in Neapolitano* A viginti milia plagiam M. P. XII. *Longoliani libri Blandiniani lectionem praferunt, & pro* Vindimilia, Viginti milia *corrigunt. Ex his qua superius adnotata de* Albintimilio *scribimus satis adparet legendum esse*, A portu Maurici Albintimilium plagia M. P. XII: *& ideo asteriscis signatur ea mansio.* SVR.

A VINTIMILIO.] MSS. *Vigintimilia*, *Vintimilio*, *Vindimilia*, quæ omnia ex senescentis & pravæ Latinitatis tempore sunt. *Vighintimilium* vidimus paullo ante in Lotharii I. decreto: *Victimilium* est in Gest. Trevirens. Leibnitii C. 28. Quod dedimus, satis vetustum videri alibi commemoravimus; nec credam tamen Seculo V. jam receptum fuisse, quantumvis monachus Olivetanus in Vita S. Ampelii C. 1. id habeat, eamque ætatem mentiatur. De *plagia* jam ante disputavimus p. 96., quibus nunc addimus; *Plagiam* ex *pelagia* videri contractam. Columella rustico præcipiens, qui vivarium & stabula, in quæ aquatile pecus induceret, ordinari oporteat, litorum differentiam cognitam esse debere L. VIII. R. R. C. 16. docet: limosam regionem planum educare piscem; arenosos gurgites, planos quidem non pessime, sed *PELAGIOS* melius pascere: rursus optime saxosum mare sui nominis piscis nutrire. Hinc colligo, *Pelagiam* esse stationem præruptam & gurgitibus vorticosam, maleque adeo fidam: a pelago autem esse, Isidorus L. XIII. Orig. C. 14. testabitur, cujus è MS. Groningano verba sunt: *Pelagus autem est latitudo maris sine litore & portu, Graco nomine* ἀπὸ τοῦ ΠΙΛΑΓΙΑ, *hoc est, altitudine dictum: unde & PILAGIA, eo quod sint importuosa:* quæ, si in eorum principio *altitudo maris*, & dein πιλαγία & *pelagia* legatur, vulgatis mihi præstare videntur. Jam in Itinerario scribi æquum fuisse *A Tavia Vigintimilio*, seu Albintimilio potius, apertum est. WESS.

A VIGINTIMILIO HERCLEMANICO.] Lege *A Vigintimilio*, sive *Abintimilio*, *Herculis Monoeci portum*. SIML.

HERCVLEM MONOECI.] *Ex perversa litterarum scriptura nemo non viderit, mansionem hanc esse restitutam: nam in exemplari Regio* à Vintimilio Elelemanico portus M. P. XVI. *legitur: & in sequenti mansione* Ab Eclemanico Avisone. *In Blandiniano*, Herdemannico *&* Herchemunnico. *In Neapolitano*, Herdemannico, *&* Herdomannico: *In Longolianis libris* Herclemannico, *&* Hercolianico. *Strab. L. 4 p. 202. ab* Albingauno *ad* Monœci *portum stad.* CCCCLXXX. *numerat: quo in medio urbem esse ingentem* Albium Intemelium: *&* Monœcum *portus stationem quandam esse, non magnarum, neque multarum navium capacem, qua templum* Herculis *haberet, cognomento Monœcu, quod in eo solus inhabitet. Plin. L.* 3. 7. Portus Herculis Monœci: *& item Tacito Hist.* 3. 42. Fabius Valens è sinu Pisano sævitia maris, aut adversante vento, portum Herculis Monœci depellitur. *Ammianus libro xv. C.* 10. Thebanum Herculem Monœci arcem & portum, ad perennem sui memoriam consecrasse, *auctor est. Ptolemaeo vicini portus duo in* Ligustina *ora statuuntur, unus* Herculis *& alter* Monœci. SVR.

HERCVLIS MONOECI PORTVS.] Egregie viri doctissimi Simlerus & Surita hunc locum restituerunt. MSS. nostri *Erdemannico* aut *Herclemannico portus.* Ptolemaeum, qui portum *Herculis* & *Herculis Monœci* distinxit, erroris Ph. Cluverius L. I. Ital. Ant. C. 8. & Honorat. Bouche L. III. Hist. Provinc. C. 5. coarguerunt. Nunc *Mourguez* sive *Monaco*, unde *castrum Monacum* in Annal. Genuens. Caffari p. 444.; quod vocabulum cum a *monachis* non multum, si sonum spectes, discordet; inde antiquissimi ditionis ejus reguli insignibus suis monachum Benedictinum ex casside umibilico tenus emicantem imposuerunt, dextra gladium atque altera fasciam, cui inerat *DEO IVVANTE*, præferentem. Meritissimo vero is principatus inter antiquissimos referetur, si ab Othone I. Grimoaldo, qui Saracenos inde expulerat, ita fuerit condonatus, ut nulli, nisi soli Deo, ratio-

AB AVISIONE ANAONE PORTVS. M. P. IV.
AB ANAONE AD OLIVVLAM PORTVS. M. P. XII.
AB OLIVVLA NICIA PLAGIA. M. P. V.
A NICIA ANTIPOLI PORTVS. M. P. XVI.
AB ANTIPOLI LERO ET LERINVS INSVLAE. M. P. XI.
A LE-

tionem redderet. Vide H. Bouche L. VIII. Hist. Provinc. Sect. VIII. p. 897. Wess.

VISIONE PORTVS.] Lego *Ab Herculis Monoeci portu ad Visionis portum.* Siml.

AVISIONEM.] *In Regio* Avisone, *& in reliquis* Avisione. *Numeri mansionis in Regio exemplari deleti sunt.* Sur.

AVISIONE PORTVS.] Sic nostri omnes: tamen mox *A Visione.* Ph. Cluverius L. I. Ital. A. C. 8. *Avisione* & *Anaone* ejusdem loci, sed vitiata esse nomina auguratur, quem MSS. satis confutant. Est hoc tempore haud multum a portu *des Malles* pagus, quem indigenæ *Eze*, catalogus vero villarum & pagorum episcopatus Nicaeensis *Ysionem* appellat: hunc cum *Avisione* rectissime componit Honor. Bouche L. III. Hist. Provinc. C. 5.; obsunt quidem m. p., quæ IV. circiter sunt a portu Herculis: verum ea restituenda hoc loco esse non ipse tantum sed & L. Holsteinius, qui in eandem sententiam descendit, ad Ital. Ant. Cluverii p. 5. decrevit. Wess.

ANAONE.] Vel *Naone.* Siml.

AB ANAONE AD OLIVVLAM.] *In Regio* Olibula *&* Alinbola, *& in Blandiniano* Olivula. *Neapolitanum exemplar* Olivilam. *Forte* ad Olbiam *legendum: inter quam &* Antipolim *Strabo L. 4. p. 184. navale Cæsaris Augusti*, Forum Iulii *nuncupatum*, *statuit. Ptolemaeus inter* Citharisten *promuntorium &* Argentii *fluvii ostium*, Olbiam *collocat. Stephanus inter urbes hujus nominis primam* Ligustinam *commemorat.* Ligustinas *enim* Stoechades *ipsas insulas, idem auctor cognominat.* Sur.

ANAONE.] Sic Cusani alter, alter vero & Parisiensis *Naone.* Portus est S. Hospicii, quem vulgus *le port de Saint Sospier* appellat. Wess.

AD OLIVVLA.] Ita Cusani alter & Parisinus. Videtur esse *Villa Franca*, seu potius *Mons Olivi*; cujus incolæ, urbe eversa, Villam Francam migrarunt circa An. CIↃCCLI., ut Bouche observat. Sane illo tempore Villam Brancam pro Olivula haberi fuisse cœptam Amelius, Gregorii XI. iter describens, testis est: *Cum hilaritate*, inquit, *nimia Villam Francam seu portum Olivæ intravimus.* m. p., quod & L. Holsteinius advertit, nimia sunt. III. m. ad spatium absolvendum sufficiunt. Wess.

NICIA PLAGIA.] *Portus Nicaeensis* episcopus Arelatensi Concilio sub Constantino m. adfuit. Inter Villam vero Francam & Nicæam terrestri itinere II. m. p. intersunt, ut adeo anfractus litorum ratio habeatur in m. p. auctioribus. Wess.

LERO ET LERINVS.] In MS. codice habetur *Libero Ederinus:* in impresso *Joro* & *Jorino:* utrumque mendose. *Lero* & *Lerinus* insulæ hic significantur. Siml.

LERO, ET LERINA INSVLAE.] *In In Regio exemplari. Strabo L. 4. p. 184. post* Stœchadas Planasiam, *&* Leronem *statuit*, *colonias habentes*, *& in Lerone* Fanum Ἡρῷον, *& è regione* Antipolim *adjacere. Plinio L. 3. C. 11.* Lero, & Lerina adversum Antipolim. *Ptoelmaeo sub* Varo *flumine Λερώνη.* Sur.

LERO ET LERINVS.] Omnes nostri *Libero Ederinus*, at mox *A Lero & Lerino* vel *Lerine.* Pulcherrime viri docti, *Leronem* & *Lerinum* inde formarunt. Strabo L. IV. p. 189. Μετὰ δὲ τὰς Στοιχάδας ἡ Πλανασία καὶ Λήρων, ἔχουσαι κατοικίας· ἐν δὲ τῇ Λήρωνι καὶ ἡρῷόν ἐστι τοῦ Λήρωνος; quæ eo exscripsi, quod Suritae nota male hic sit habita. Is. Casaubonus dubitat, an in Plinio *Lero*, *qua & Lerina* scribat, quoniam Strabo unius meminisse videtur: & meritissimo nihil adfirmat; diversæ enim fuerunt. Ennodius Vit. Epiphanii Ticinensis p. 1008. Ed. Venet. *Medianas insulas*, *Stœchadas*, *Lerum*, *ipsamque nutricem summorum montium planam Lerinum adiit.* Imo Strabo utriusque meminit: nam quam *Planasiam* appellat, ea *Lerinus* est, plana quippe, ut Ennodius indicat & Caesarius Arelatensis Homil. XX. *Insula*, ait, *Lerinensis*, *quæ tum parvula & plana esse videatur*, *innumerabiles tamen mentes ad cælum misisse cognoscitur:* &, cujus oxymoron uterque æmulatus est, Sidonius Eucharistico ad Faustum ℣. 110.

— *Quan-*

A LERO ET LERINO FORO JVLI PORTVS. M. P. XXIV.
A FORO JVLI SINVS SAMBRACITANVS PLAGIA. M. P. XXV.
A SINU SAMBRACITANO HERACLIA CACCABARIA PORBARIA PORTVS. M. P. XVI.
AB HERACLIA CACCABARIA ALCONIS. M. P. XII.
AB ALCONIS POMPONIANIS PORTVS. M. P. XXX.
A POMPONIANIS TELONE MARTIO PORTVS. M. P. XV.
A TE-

——— *Quantos illa insula plana*
Miserit in cœlum montes. ———

Lero est *S. Margaritae*, Lerinus *S. Honorati* insula. Vide H. Bouche L. I. H. P. C. 7., ubi de utraque egregie. WESS.

FORO JVLI.] Vetustiores editi M. P. XXVII., Parisinus, cui Cusani alter assentitur, M. P. XXVIII. WESS.

SINVS SAMBRACITANVS.] Vel *Samblacitanus.* SIML.

SINVS SAMBRACITANVS.] *In Regio exemplari legitur, &* Sambracitano *in sequenti item mansione: & in Blandiniano* Sambracitanus, *& in joquenti mansione* Sabricitano: *In exemplari Neapolitano* Samblacitanus, *&* Samblacitano: *In Longolianis libris*, Sambracitanus, *& insequenti mansione* Sambracitano, *&* Samblacetano *corrigitur. Sinus nomen ad hanc diem mihi inauditum.* SVR.

SAMBRACITANVS.] MSS. *Sabracitanus, Sambracitanus* & *Samblacitanus.* Est ejus mentio in vetustis Foro-Juliensis Ecclesiæ chartis, quæ sinum *Gambracitanum* circa An. Iͻcccc. a Comite Provinciæ Gulielmo I. dono datum ferunt Giballino de Grimaldis, Grimaldi, primi Principis Herculis Monœci, filio. Vid. Hon. Bouche L. VIII. Hist. Prov. Sect. VIII. Dici postmodum sinus Grimaldi, *Golfe de Grimaut*, cœptus est. Ceterum ad hunc sinum, si eidem viro docto L. III. H. P. C. 6. accedimus, fuit *Fraxinetum*, è quo Saracenos vicina omnia infesta habuisse novimus, & eo quidem loco, quem *Frainet* vulgo vocant, quique spinarum & fraxinorum etiamnum densissima silva horret. Sane si veteri chartæ monasterii S. Victoris apud Massilienses & Pontifici Gregorio VII., quorum verba vir eruditus exscripsit, fidere liceat, in Foro-Juliensi Episcopatu *Fraxinetum* fuerit oportet. Luitprandus L. I. C. 1. *Fraxinetum in confinio Italicorum provincialiumque* statuens non oberit huic positioni. Vide tamen virum eruditissimum, cui Chorographicam Ital. med. ævi Dissert. debemus, p. CVI. in diversa abeuntem & circa Villam Francam *Fraxinetum* quærentem. WESS.

HERACLEA CACCABARIA.] Portus est S. Tropetis, *Saint Tropez.* Quod vero H. Bouche L. III. H. P. C. 5. Heracleam hanc amplam olim fuisse urbem ex *Caccabaria* titulo colligit, paucis approbabit: ait quidem cacabum esse tripodem: tripode in sacris, præcipue cum oracula sciscitarentur, fuisse usos; videri ergo oraculum hic fuisse Herculis; quæ omnia sine teste dicuntur, quædam ejus etiam generis sunt, ut falsis merito annumerentur. Had. Valesius Notit. Galliæ p. 217. *Perdicariam* appellat, sine dubio, quod perdix κακκάβη & κάκκαβος Græcis. Mihi non liquet. WESS.

ALCONIS.] Savaro Sidonii L. VIII. Ep. 12. *portum Alingonis* cum hoc componit, eundem arbitratus; qua in re error erit, si Apollinaris ille portus nunc *Lengo* in Vasatum diœcesi ad Garumnam sit, ut Jac. Sirmondus docet. Hunc *Cavalaire* H. Bouche esse jubet. WESS.

POMPONIANAS.] *Habet Regium exemplar: & reliqua* Pompeianis, *& libri item Longoliani. Forte* Pomponianam *legendum, ut stationem ad secundam* Stœchadum *Insulam designet, quarum insularum hoc Itinerario maritimo mentionem non fieri mirum videri debet, cum* Leronis, *&* Lerinæ *mentio fiat. Plinius ejus ita meminit: L. 3. C. 5.* Tres Stœchades à vicinis Massiliensibus dictæ propter ordinem, quas item nominant vocabulis singulis Prote, & Mese, quæ & Pompeiana vocatur, tertia Hypæa. *Strabo L. 4. p. 184. tres digna satis amplitudine esse, sed duas perexiguas. Hinc Ptolemaeo item* v. Stœchades, *Stephano vero tres.* SVR.

POMPONIANIS.] Nostri *Pompeianis.* Insulam intelligi cum Surita opinatur H. Bouche L. I. H. P. C. 7., quibus ego accedere non possum: insulam si vellet auctor, addidisset id vocabuli, ut in Lero & Lerino: imo quod maxime officit,

A TELONE MARTIO TAVRENTO PORTVS.	M. P. XII.
A TAVRENTO CARSICIS PORTVS.	M. P. XII.
A CARSICIS CITHARISTA PORTVS.	M. P. XVIII.
A CITHARISTA PORTV AEMINES POSITIO.	M. P. VI.
A PORTV AEMINES IMMADRAS POSITIO.	M. P. XII.

AB

cit, debent viri docti, ut certe Boucheus fecit, *Pomponianam* eandem ac *Proten* facere, ut *Porqueyroles* esse possit: nam *Portecroz*, quæ *Mese* Plinii, Boucheo fatente, nullo modo ob longiorem intercapedinem hic locum habere poterit. Atqui Plinius diserte *Mesen* eandem esse ac *Pomponianam* adfirmat, & cum eo Capella, ut deinde ostendam. Malim itaque portum hunc circa *Olbiam* cum Samsonio collocare. WESS.

TELONEM.] Post *Telonem* Citharista portus ponendus est. SIML.

TELONE MARTIO.] Hæc antiquissima portus ejus censetur memoria: non multum hinc abest Notitia Imp. Occid., quæ p. 65. *Procuratorem baphii Telonensis Galliarum*, ubi sine caussa Pancirolus *Tollonensis* corrigit, memorat: *Pagus Tolonensis*, hinc dictus, est in Testam. Abbonis tom. II. part. II. Script. Ital. p. 750. Nec videtur tamen prorsus ignotus fuisse Romanis ævi prioris: plane enim mihi persuadeo *Telonem* hinc dictum apud Lucanum L. III. 592. & Silium L. XIV. 443., sicuti egregie nuper conjecit Cl. Oudendorpius, & ante eum Hon. Bouche L. IV. H. P. C. 3. p. 337. *Toulon.* WESS.

TAVRENTVM.] *In manuscriptis, & Longolianis libris* Taurento. *Caesaris Commentario II. C. 4. belli civilis videtur esse* Taurenta Castellum. Nacti, *inquit*, idoneum ventum ex portu (*Massiliensi scilicet*) exeunt, & Taurenta, quod est Castellum Massiliensium, ad Nasidium perveniunt. *Strabo L. 4. p. 184.* τὸ δὲ Ταυρέντιον, καὶ τὴν Ὀλβίαν, καὶ Ἀντίπολιν, καὶ Νίκαιαν. *Ptolemaeo* Ταυροέντιον. SVR.

TAVRENTO.] *Tauroënta* in Caesare Ciacconius corrigit, atque ita vulgo edunt. Ταυροέντιον quoque Strabo: alterum ex Xylandri emendatione esse Casaubonus docuit. Videtur fuisse ad sinum Telonensem, ubi nunc bini portus, *le bras de S. George*, & *l'Evescat*: alteruter Hon. Bouche L. III. C. 5. p. 159. videtur esse Tauroentum, posterior præcipue. WESS.

CARSICIS.] Ph. Cluverius in Alpium Maritimarum Tabula ordinem portuum mutat, & Citharistam præponit, nulla justa caussa. Idem est ac portus S. Nazarii, quem vulgus *Cenary* vocat. Durant obscura quædam nominis vestigia io proximo promontorio, quod *Sissiech* sive *Cerciech* appellant. WESS.

CITHARISTA.] *Plinio L. 3. C. 4. promuntorium* Citharista *& item Ptolemaeo juxta* Taurentum. SVR.

CITHARISTA.] Plerique omnes *Ciotat* esse consentiunt, oppidum recens, ne anno quidem CIↃCC., ut H. Bouche observat, conditum. Videtur fuisse navale urbis *Ceireste*. *Citharistam in territorio Arelatensi* Zosimus papa in Epist. apud Saxium Pontif. Arelat. p. 135. memorat, qui an idem sit portus vehementer dubito. WESS.

PORTVS AEMINES.] *In Regio* Hemines, *&* Aemines: *& in Blandiniano* Mines, *& in Neapolitano, & in libris Longolianis.* SVR.

AEMINIS.] Nostri *Emines, mines, minus.* Is. Vossius ad Melam L. V. C. 2. nunc *Pormino* dici adfirmat. H. Bouche *Cassis*, qui *Ema* inter pagos Massiliensis diœcesis in vetustis chartis appellatur, esse arbitratur L. IV. Chorograph. Provinc. C. 4. p. 334. WESS.

IMMADRAS.] *In Regio* Inmadras, *&* Immadris, *& in Blandiniano* In matras, *&* In matris, *& item in Neapolitano: & in libris Longolianis* Imatras *&* Immatris. SVR.

IMMADRAS.] *In matras* & mox *In matris* nostri. Coosentiunt esse *Maire* insulam M. P. XII. a priore dissitam. WESS.

MASSILIAM GRAECORVM.] *Plinius L. 3. C. 4. eodem cognomine quo Antonini hoc Itinerarium*, Massiliam *cohonestat*: At in ora Massilia, Græcorum, *inquit*, Phocæensium fœderata. *Quam meritò jure id acciderit, nullius testimonio uti verius possumus, quam ipsorum Graecorum. Princeps Rhodiorum legationis, oratione in Senatu Romæ habita, apud Livium libro xxxvii.* Massilienses, *inquit*, quos, si natura insita, velut

AB IMMADRIS MASSILIA GRAECORVM PORTVS. M. P. XII.
A MASSILIA GRAECORVM INCARO POSITIO. M. P. XII.
AB INCARO DILIS POSITIO. M. P. VIII.
A DILIS FOSSIS MARIANIS PORTVS. M. P. XX.
A FOSSIS AD GRADVM MASSILITANORVM FLVVIVS RHODANVS. M. P. XVI.
A GRA-

ut ingenio terræ vinci poſſet, jam pridem efferaſſent tot indomitæ circumfuſæ gentes, in eo honore, in ea merito dignitate audimus apud vos eſſe ac ſi medium umbilicum Græciæ incolerent. Non enim ſonum modo linguæ, veſtitumque, & habitum, ſed ante omnia mores, & leges, & ingenium ſincerum, integrumque à contagione incolarum ſervarunt. *Strabonis Græci item auctoris accedet teſtimonium, qui L. 4. p. 179. docet eorum rempublicam ab Optimatibus geri ſolitam, & ita ſua conſilia enixos fuiſſe, ut optimo cuique probarentur. Primarios urbis viros, ad Eloquentiæ, & Philoſophandi ſtudium converſos, ex quo ad unius arbitrium Romani Imperii res verſa ſunt: Adeoque liberalium artium doctrinam ea in urbe viguiſſe, ut Romanorum nobiliſſimi, pro Attica peregrinatione,* Maſſiliam *ſtudiorum gratia commeare ſoliti ſunt: eos* Φιλέλληνας *cognominat. Pomponius Mela L. 2. C. 5. de* Maſſilia, Mirum, *inquit*, quam facile & tunc ſedem alienam cepit, & adhuc morem ſuum tenear. *At Agathias ſua ætate* Maſſiliam *ex Græca civitate, jam barbaram redditam perhibet: nam patrio illo rejecto, & priſco vivendi more, imperantium inſtitutis uſam fuiſſe.* SVR.

INCARO.] Vel *Incorio.* Ptolemaeo *Tricorium.* SIML.

INCARO.] Raimondus de Solery in Maſſiliæ Hiſtoria L. I. hanc poſitionem ad Maſſiliæ occidentem, ubi torrens *Haren* vel *Aren* ſeſe in mare immittit, atque ubi *Lacydon* olim fuerit, quærit: nec potuit tamen H. Bouche id perſuadere, præſertim quod intervallum repugnet: quare ille *Incarum* & *Calcariam*, de qua ſupra memoravimus, eandem arbitratur, & ex poſteriore *Incarum* videri contractum, adeoque *Carry* nunc dici, quæ fortaſſe pauciſſimis perſuadebit. Vide eum L. III. C. 5. p. 160. WESS.

DILIS.] XIII. M. P. Cuſani alter & Pariſinus addunt. Fuiſſe volunt ad promontorium Columnæ *cap de Colomne*, quamquam veſtigia deſunt. WESS.

FOSSIS MARIANIS.] Duxit eas Marius, ſervatque earum indicia pagus *Fez* & *Galeton.* Vid. ſupra p. 299. WESS.

AD GRADVM MASSILITANORVM FLVVIVS RHODANVS M. P. XVI.] *In Regio numeri defecere, & fluvius tantum legitur. In Blandiniano, & Neapolitano, ac libris Longol.* Fluvius Rhodanus M. P. XVI. *Ammianus libro XV. C. 11. hujus manſionis meminit,* Rhodani *curſum deſcribens,* Finitusque inter valles, quas ei natura præſcripſit, ſpumeus Gallico mari concorporatur, per patulum ſinum, quem vocant ad gradus, ab Arelate XVIII. ferme lapide diſparatum. Gradus *enim antiquitus vocati videntur pontes ad litus, aut fluminum ripas conſtrati, ex quibus naves commodiore ingreſſu conſcenderentur ad navigandum, & ad quos adpellerent. In monumentis Commentariorum Regiorum Jacobi Aragonum Regis ejus nominis primi, & Petri iiii,* Valentini gradus, *quem nunc* Grao *vocant, fit mentio, &* Cullaritani, *ad* Sucronis *amnis trajectum.* Morvedrenſis *præterea* Gradus *&* Orpeſenſis *& in hoc* Aragoniæ *regno ad* Hiberi *trajectum ad oppidum* Pinam Gradus Pinenſis, *quod nomen in eo trajectu diu eſt, quo obliteratum videtur.* SVR.

AD GRADVM.] Quæ Surita hic diſputat de *gradu*, Du Cangio ad Alexiadem Annæ p. 313. placere non potuerunt: quemvis maris anguſtum trajectum, ſæpe etiam fluvii meatum, *Gradus* nomine venire aſſeverat: accolas præterea Rhodani meatibus, quibus fluvius in mare evolvitur, id cognominis imponere: atque hoc veriſſimum eſſe, exempla ibidem & in Lexico mediæ Latinit. magna copia producta adfirmant. Addam unum ex Caffari Annal. p. 309. *At quum Piſani ſciverunt noſtras naves exiſſe de portu Maſſiliæ, perterriti exiverunt* GRADVM *& altum pelagus quæſiverunt.* Du Cangio adſtipulatur Hon. Bouche. L. I H. P. C. 5., monetque στόμα Μασσαλιωτικὸν Polybii, ſive, ut nunc vocant, *le Grads de Paſſon*, intelli-

A GRADV PER FLVVIVM RHODANVM ARELATVM. M. P. XXX.

IN MARI OCEANO, QVOD GALLIAS ET BRITANNIAS INTERLVIT.

INSVLAE ORCADES NVM. III.

IN-

gi, a quo ad *Galeion*, ubi finis fossæ Marianæ, XVI. sint M. P. Equidem facile utrique largiar, *gradus* vocabulum id, quod docti viri volunt, adsignificasse: nec unquam tamen negavero, ea ex re, quam H. Surita in medium produxit, significationis ejus originem esse coortam: exempla, quæ Valesii fratres Ammiano adscripsere, id persuadent: idem quoque colligas ex Strabone L. XVII. p. 792. ubi de portu Alexandrino ἀγχιβαθής τέ ἐστιν, inquit, ὥστε τὴν μεγίστην ναῦν ἐπὶ κλίμακος ὁρμεῖν· *profundusque adeo est, ut maxima etiam navis ad ipsos gradus tuto applicari possit*; sic vertit, qui locum eum recte constituit, Xylander: nec aliud indicant Sinope & Amisus *ad gradus* positæ, αὐτοῖς τοῖς κλίμαξι κείμεναι in Novella XXVIII. WESS.

FLVVIVS RHODANVS.] Lego, *Ostium fluvii Rhodani*: deinde, *A Gradu per fluvium* &c. Pro *gradu* MS. habet *gratum*. SIML.

PER FLVVIVM RHODANVM ARELATVM M. P. XXX.] *In Regio numeri in hac mansione non adponuntur: & in reliquis exemplaribus, ac Longolianis libris* Arelatum M. P. XXX. *cum superiori Ammiani testimonio* ex Gradu Arelate XVIII. M. P. *adsignentur.* Arelatum *præterea in omnibus legitur, tametsi supra* Arelate *praferant, & Ptolemaeo item* 'Αρελᾶτον. SVR.

ARELATVM.] Ita etiam nostri. Augustinus Epist. 43. *Post apud Arelatum memoratum Imperatorem eandem caussam diligentius examinandam terminandamque curasse.* Vide quæ p. 290. observavimus. WESS.

IN MARI OCEANO.] Sextus Rufus Breviarii C. 5. *Et usque Gades ad Oceanum mare pervenimus.* & Itin. H. princ. *Facit mare Oceanum accessa.* Plures MSS. *in mare Oceano*, quomodo Ovidius Ibi ℣. 200.

Aut summam Libyce de mare carpat aquam.

& passim alii. WESS.

INSVLAE ORCADES n. III.] *In Regio n. III. & in reliquis exemplaribus, & Longolianis nulli adjiciuntur numeri. Solino C. 22. item III.* Orcades *sunt, cum Plinius L. 4. C. 16., cujus mirabile opus ipse in Epitomen redactum deterit*, XL. *esse deceat. Pomponius L. 3. C. 6.* Triginta, *inquit*, sunt Orcades angustis inter se spatiis diductæ. *Ptolem. item* XXX. *Isidoro L. 14. C. 6.* XXXIII. quarum, *inquit*, XX. desertæ sunt, XIII. coluntur. SVR.

ORCADES.] Isidorus sua ex Orosio L. I. C. 2. exscripsit. Jornandes Get. C. 1. XXXIV. numerat; quibus tamen codex Ambrosianus unam recte detrahit. Vide de his insulis Buchananum L. I. Rer. Scot. p. 34. Nostri libri Orcadibus nullum addunt numerum. WESS.

INSVLA CLOTA] *Habet Regium exemplar. In Blandiniano* Insula Glota, *& in Neapolitano* Dota, *nomen ex* Clota *ex affinitate litterarum d. & cl. conflatum. Longoliani libri* Glota, *&* Dota *corrigunt.* Glotæ æstus *Tacitus meminit in Agricola* C. 23. Nam Glota, *inquit*, & Bodotria, diversi maris æstus per immensum revecti, angusto terrarum spatio dirimuntur, quod tum præsidiis firmabatur. *Ptolemaeo item* Κλώτα *æstus, ut* fluvii *nomen sit, non* Insulæ, *nisi eam* Britanniæ *partem intelligat, qua* Scotiæ *regno continetur.* SVR.

GLOTA.] MSS. secum invicem discordant: unus Cusani *Orcades, Glota, Hiverione*, nec dissentit editus Lugdunensis: alter *insula Orcades, insula Dota, in Vierione*, quod & Parisinus agnoscit, sed *Clota* scribens. Forte mutili hoc loco sunt MSS., qui olim ex Glota trajectum in Hiverionem fuisse significabant. Aliter Camdenus instituit, cui *Glota* insula est *Arran*, vicina Glotæ æstuario. WESS.

IN HIVERIONE.] *In Regio exemplari, & Neapolitano* Iniverione, *& in Blandiniane* Inhiverione. *Longoliani libri* Nivrione, *&* Vierione *corrigunt. Mihi nomen* Insulæ *videtur, quam Pomponius, Plinius & Tacitus* Hiberniam *vocant. Ptolemaeo urbs mediterranea ejus insula, à qua nomen accepisse videtur Insula universa*, Ἰουερνίς. *Juvenali* Juverna, *Satyra II.* ℣. 160.

— Arma

INSVLA CLOTA IN HIVERIONE.
VECTA, RIDVNA, SARMIA.
CAESAREA, BARSA, LISIA.
ANDIVM, SICDELIS, VXANTIS, SINA.

VIN-

——— Arma quid ultra
Littora Juvernæ promovimus, & modo captas
Orcadas, ac minima contentos nocte Britannos.

Solino item Juverna *nominatur. Festus Avienus in Ora maritima.*

Aſt hinc duobus in Sacram, ſic inſulam
Dixere priſci, ſolibus curſus rati eſt.
Hæc inter undas multum ceſpitem jacit,
Eamque late gens Hiernorum colit.
Propinqua rurſus inſula Albionum patet.

Stephano Ἰέρνη. *Neque enim veriſimile eſt, tam nobilem Oceani Britannici inſulam, inter tot inſulas, ab auctore hujus Itinerarii fuiſſe prætermiſſam. Iſidorus L.* 14. *C.* 6. Scotiam *eandem*, *&* Hiberniam *dictam fuiſſe adſerit*, *&* Hiberniam *dictam*, quod ejus partes priores Hiberiam, & Cantabricum Oceanum intendunt; Scotiam verò, quod à Scotorum gentibus coleretur. Svr.

HIVERIONE.] Diſtinctè ita alter Cuſani codex. νῆσοι Ἰερνίδες Orpheus Argonaut. ℣. 1179., &, ſi non fallit Schotti conjectura L. II. Obſer. 20., νῆσος Ἰερνίδος ℣. 1164. appellat. Vide quæ Jac. Vſſerius Antiq. Eccleſ. Britannic. C. 16. congeſſit. Wess.

VECTA] *Plinii L.* 4. *C.* 16. Vectis, *& Ptolemaeo, è portu magno Inſula* Ὀυηκτησις, *depravate, pro* Οὐῆκτις, *nam vetuſtus interpres* Vectis *reddidit.* Svr.

VECTA.] Ὀυηκτις Ptolemaeus Bertii. *Vecta* Bedæ L. I. H. E. C. 15. In Cuſani uno *Ecta*, *Elta* in Lugdun. edito dicitur. Wess.

RIDVNA.] Plinii *Rimea.* Siml.

RIDVNA.] *Præferunt Regium, & Blandinianum exemplar, & Longolianı libri, Neapolitanum* Ridinia. *Plinius L.* 4. *C.* 16. Ricneam *Inſulam &* Vectim *adjungit.* Svr.

RIDVNA.] *Iduna* Cuſani alter & editio Lugdunenſis. Probabile prorſus eſt, nullam eſſe aliam ac Ptolemaei Ῥικίνα & Plinii *Ricinam* ſive *Ricneam. Racline* Camdenus eſſe jubet. Wess.

SARMIA.] Alias *Arinia.* Siml.

SARMIA.] *In Regio, & Bland. præfertur: & in Neapol.* Sarma. *Longol. libri* Sarmia *præferunt, &* Sarma *corrigunt.* Svr.

SARMIA.] *Armia* Cuſani unus & editus Lugdunenſis; alter *Sarnia*. Summo conſenſu hæc *Grenſey*, Caeſarea *Jerſey* eſſe perhibetur. Wess.

BARSA] *Deeſt hoc inſulæ nomen in exemplari Regio, & in reliquis recenſetur.* Svr.

BARSA.] Noſtri libri probant. Camdenus, nominis quadam ſimilitudine ductus *Ile de Bas* eſſe conjicit. Wess.

LISIA.] Vel *Biſia.* Siml.

LISIA] *In Regio* Silia *commutatis litteris. In Blandiniano* Biſia *& in Neapol.* Liſia. *Longol. libri Blandiniani lectionem præferunt, &* Liſia *corrigunt.* Svr.

LISIA.] *Iſia* eſt in altero Cuſani. *Lis* veteri Britannorum ſermone *gurgitem* notaſſe volunt: hinc inſulam dictam, atque eam eſſe, quæ ad extremam Cornubiam ab Anglis *the Goulphe* appellatur. Vide S. Bocharti judicium de Goſſelini Hiſtor. tom. I. p. 1299. Wess.

ANDIVM.] Vel *Andros.* Siml.

ANDIVM] *In Regio exemplari* Adium, *& in reliquis, atque item in Longol. libris*, Andium. *In Bland. vetuſtiſſima manu indicatur Inſula eſſe* Andio, *ut nomen retinere videatur.* Svr.

ANDIVM.] *Indum* Cuſani alter. *Andio* nunc eſſe, notæ Blandiniani codicis concedit Had. Valeſius Notit. Galliæ p. 219. Camdenus Plinii *Andron* & Ptolemaei Ἔδρος cum hac componit & *Bardſey* vocari perhibet. Mihi Valeſii potior videtur ſententia. Wess.

SICDELIS.] Plinii *Siambis.* Siml.

SICDELIS.] *Iedelis* editus Lugdunenſis & Cuſani MSS. unus. Pro *Siambi* plures Pliniani codices *Amnis*; unde fortaſſe ea eſt, quam Vita S. Marculphi abbatis C. 3. *Agnum* vocat: *Britanniæ regioni quandam adjacentem inſulam, quæ Agnus vocatur, adiit: incolebatur autem eadem inſula pauciſſimis colonis.* Nunc *Arne.* Wess.

VXAN-

VINDILIS, SIATA, ARICA.

INTER HISPANIAS ET TINGIM MAVRITANIAM.
INSULA DIANA, LESDOS, EBVSOS.

AB

VXANTISINA] *In Regio duæ leguntur dictiones* Vxanis Ina, *& in Blandiniano conjunctim* Vxantisina *legitur. Neapolitanum* Vsantisina *præfert, & Longoliani libri* Vixantissima, *&* Vsantisma *corrigunt.* Sur.

VXANTIS SINA.] Codicum Cusani alter *Usantisana*, alter *Exantisma*. Egregie Is. Vossius ad Melam L. III. C. 6. *Uxantis Sina*, quod exprimi jussimus, corrigit: Venit Camdeno & Had. Valesio idem in mentem. *Uxantis*, quæ *Axantes* Plinio, *Ouessant* est, quam *Ossam* serior ætas appellavit. Vita Paulli Leonensis C. 2. *Ad quandam insulam applicuerunt, nomine Ossam, ab Aremorica regione XVI. M. P., aut paullo amplius distantem.* Sina est *Isle des Saincts*, de qua Mela: *Sena in Britannico mari Osismicis adversa litoribus, Gallici numinis oraculo insignis est.* Wess.

VINDELISSIATA.] Alias *Vindelis Siada Liga*, item *Siala Iga.* Siml.

VINDILIS] *Legitur in Regio exemplari, & in Blandiniano* Vindelis. *In Neapolitano* Vindelissiata. *libri Longoliani item* Vindelis, *&* Vindolisiata *corrigunt, ex sequenti nomine dempta syllaba, quemadmodum & in Neapolitano præfertur exemplari.* Sur.

VINDELIS.] MSS. nostri turpiter dissentiunt: unus Cusani *Vindelissiata*, *Siada*, *Iga*; alter *Indelis*, *Siata*, *Ga*, literis initialibus omissis, prorsus ut in Lugdunensi. Parisinus *Vindelissiata*, *Iga*. Rectius Regius MS. *Vindelis*, *Siata*; quarum prior censetur esse *Portland*, posterior, si numero multitudinis legeris, quod *Saith* veteribus Britannis *Septem* notaret, indicabit ex Camdeni opinione *les sept isles*: quæ restat *Iga*, modo ex Simleri codice *Liga* admiseris, erit *Lignon*. Quia tamen *Iga* potiores libri, forte ea est, de qua Milo in Vita S. Amandi L. I. C. 2.

Est locus Oceani distans a litore magni
Nempe quaterdenis, ut fertur, millibus æque
Insula, quo præbet venientibus Ogia portum.

hodie *Oyen* non longe a Rupella. Verum hæc, uti pleraque, quæ de insulis his commentati sumus, conjecturis tantum suffulta sunt. Wess.

SIATA ARICA] *Habet Regium exemplar, quam lectionem rejicere non est visum. In Blandiniano* Siada, Iga. *Neapolitanum* Vindalissiata Iga. *Longoliani libri Blandiniani lectionem præferunt.* Sur.

ARICA.] Abest a nostris, ex *Iga* & parte anterioris nata. Wess.

DIANA LESBOS ERVSOS.] Lege *Diana insula* & *Ebusus*. De Dianæ insulis Strabo L. III. p. 159. in extremitate Ferrarii promontorii Hispaniæ est Dianae Ephesiae fanum apud Dianium oppidum, ubi ex propinquo parvæ insulæ Planesia, Plumbaria & Limnothalassa. Siml.

LESDOS] *Habet Regium exemplar, & reliqua* Lesbos. Sur.

DIANA.] Aut Jos. Simleri amplectenda conjectura est, aut, quod malim, Dianium hic *Diana* ex ferioris Latinitatis consuetudine dicitur. Laurentius Veronensis Rer. Pisan. L. II. tom. V. Script. Ital. p. 120.

——— *Laborantes turbantur in æquore nautæ;*
Et se conclamant invitos ire Dianam.

Et L. III. p. 128.

Hanc Ebusum memorant, urbi dedit insula nomen;
Portus in hac magnus, Magnum vicinia dicit,
Qui valet innumeras spatiis servare carinas,
Cernitur Hispana de partibus esse Diana.

Neque oberit, quod Dianium fuerit promontorium: postmodum enim, promontoriis insularum inditos fuisse titulos, ostendetur. Vide Is. Casaubonum ad Strabonis L. III. p. 138. Ceterum insula *Limnothalassa* festinanti Simlero excidisse videtur. Wess.

LESDOS.] Nostri *Lesbos* præter alterum Cusani, qui *Tesbos*; quæ insula nisi aliunde in hanc viciniam commigraverit, oportet ex XX. parvis insulis fuerit, quas mari vadoso circa hanc oram Plinius L. III. C. 5. numerat. Wess.

EBVSOS] *Regium* Ebusos: *Blandinianum & Neapolitanum* Erusos. *Libri Longoliani* Frusos, *&* Erusos

AB HAC INSVLA CARTHAGINE SPARTARIA STADIA CCCC.
ET A SVPRA SCRIPTA INSVLA AD BALEARES STADIA CCC.
INSVLA COLVMBA, BALEARIS MAJOR.

IN-

Erusos *corrigitur: ex distantia tamen, qua ab ea* Carthaginem Spartariam, *&* Baleares *insulas adsignatur, satis adparet* Ebusum *esse majorem ex* Pityusis, *Insulam, qua corrupte in Strabonis libro iii. p.* 123 Βύσσος *legitur. Nam minor* Ophiusa *Græcis dicta, Latinis* Colubraria *est. Plinius L. 3. C. 11. (cum pluribus de ea re prior Pomponius prodiderit) inquit:* Ebusi terra serpentes fugat, Colubrariæ parit, ideo infesta omnibus, nisi Ebusitanam terram inserentibus: Græci Ophiusam dixere. *Vides* Colubrariam *eandem esse, qua Græcis* Ophiusa *sit? Et Ptolemaeus item docet, in Balearico pelago* Pityusas *Hispania adjacere, quarum minor dicta sit* Ophiusa, *major* Ebysus, *in qua ejusdem nominis urbs. His ita constitutis, quis non videat, luxatum, mancumque esse eum Plinii locum, in quo primo de* Pityusis *sermo cœpit: cujus verba, quod locum expendi oporteat, hæc sunt:* Insulæ per hæc maria primæ omnium Pityusæ à Græcis dictæ, à frutice pineo, nunc Ebusus vocatur: utraque civitate fœderata angusto freto interfluente. patent XLII. M. P. *Duplex hic & manifestum videtur erratum, quòd alterius Insulæ nomen reticeatur, & duas constituat* Civitates *in eis Insulis* fœderatas. Ophiusa *enim & priscis & posteris temporibus inculta semper ac deserta habita est, quam* Frumentariam *vocant: videtur ergo* Colubrariæ *nomen ex hoc loco in alienum emigrasse, ubi legitur infra:* Tantundem à Pityusis in altum Baleares duæ & Sucronem versus Colubraria: *ex quo loco si* Colubrariæ *vocem demas, & superius inferas, sententia ratio constiterit, si legas,* nunc Colubraria & Ebusus vocantur, atque hæc civitate fœderata. *Manilius lib. iiii.* ℣. 540.

—— Primamque intrantis in orbem
Oceani victricem Ebusum

Et Avienus Festus:

Ac dilecta vago pecori consurgit Ebusus.

In Isidori Etymologiarum exemplaribus L. XIV. Orig. C. 6. Ebosus Insula Hispaniæ dicta, quòd à Zanio non procul sit: quasi Ἀβίζος, cum stadiis LXX. ab eo distet, cujus terram serpentes fugiunt. Huic contraria est Colubraria, quæ referta est anguibus, *ut quasi ὑ ἀπὸ ... sit legendum, ut suo more auctor etymo respondeat.* Zanium *vero, uti supra est animadversum in voce* Hipponis Zarrhyti, Dianium *est: & à Pityusis* septuaginta *stadiis distare Plinii vetustis exemplaribus continetur, non* septingentis, *ut vulgati præferunt libri: & cum Isidori vetustis itidem libris conveniunt.* SUR.

EBVSOS.] *Erusos* nostri; unde nisi Regius MS. obstaret, de *Ereso*, quam Pityusæ, sive Ebusi, præcipuam urbem Diodorus L. V. p. 297. facit, cogitares. Quod vero Plinii & Isidori verba, ad quæ H. Surita adhæsit, spectat, in utrisque vir egregius a scopo aberravit. Plinio ad Harduini exemplum distinctione succurri potest: *Nunc Ebusus vocatur utraque, civitate fœderata:* utramque Pityusam dici Ebusum ait, & recte: nam *Colubrariam* a Pityusis diserte distinguit, prorsus uti Mela, & ab illis versus *Sucronem* stadiis ↀCC. distare prodit. Vid. P. de Marca L. II. M. H. C. 12. In Isidoro mendosa sunt stadia LXX., & ex Plinio in ↀCC. mutanda. Livius enim, quod probe animadvertit L. Nonius Hispan. C. 94. Pityusam centum ferme M. P. continenti semovet; quæ sane plurimum stadia LXX. exsuperant. Jam quod Nonius in Isidoro quasi ἐπιών, quod videlicet Dianium statim excipiat & subsequatur, emendet, id paucis, puto, approbabit. MS. Groninganus sic præfert: *Ebosus insula Hispania, ita dicta, quod a Zomo non procul sit, quasi Ebozus;* unde colligas, Hispalensem præsulem ex ἐπὶ & *Zanio*, pro Dianio, Ebusi vocabulum derivasse. WESS.

AB INSVLA CARTHAGINE.] Lege, *Ab hac insula*, scilicet Ebuso, *Carthaginem Spartariam stadia CCCC.* SIML.

AD BALEARES.] Plinius L. III. C. 5. Baleares duas a Pityusis stadiis ↀCC. separat. WESS.

INSVLA COLVMBA.] Lego *Colubraria*, quam Græci Ophiusam dixere. Meminerunt hujus Mela, Plinius, Solinus. Post hanc separatim ponenda est insula Balearis major: distant autem inter se Baleares M. P. XXX. SIML.

INSVLA COLVMBA BALEARIS MAJOR]

INSULA NVRA, BALEARIS MINOR.
INTER SE HABENT BALEARES STADIA DC.

ITEM INTER CARTHAGINEM SPARTARIAM ET CAESAREAM MAVRITANIAE,
INSULA ERRORIS, ET TAVRIA.
INTER SE HABENT STADIA LXXV.

AD

JOR] Draconaria Insula *nuncupatur in Commentariis rerum à Jacobo Aragonum Rege primo gestarum, qui eas Insulas, & Valentinum à Saracenorum dominatu vindicavit, quæ ante portum* Palumbariæ Majoris *Insula adjacet.* Major, & Minor, Baleares *ab optimis auctoribus adpellantur. Nam quod apud Pomponium L. 2. C. 7., & in manuscriptis exemplaribus legitur de* Balearibus, ex spatio sui cognominibus acceptis, majores minoresque perhiberi, & castella esse in majoribus Palmam, & Pollentiam colonias, & in minoribus, Jamnam & Magonem: *Quis non videat* majorem & minorem *legi debere? Apud Procopium de bello Vandalico lib. 1. C. 1. Atque item C. 5. interpres vertit*, ab incolis eas insulas Majoricam, & Minoricam adpellatas; *nec tamen Græcis exemplaribus usi sumus, sed apud Isidorum in vetustis exemplaribus legimus L. XIV. Origin. C. 6.*, eas vulgus Majoricam & Minoricam nuncupare. Svr.

INSVLA COLVMBA.] Assentior Simlero, *Colubrariam* emendanti, atque a Baleari distinguenti: scio L. Nonio Hispan. C. 95 hanc operam displicuisse; qui, si docere potuisset, majorem Balearem *Columbam*, minorem *Nuram* fuisse appellatam, aliquam Simleri taxandi caussam habuisset. Equidem mihi persuadeo, olim in MSS. alio ordine has insulas fuisse positas, & suum sibi locum Balearem utramque & a *Columba Nura*que distinctum habuisse. *Colubraria* ea est, quæ *Moncolibre* nunc audit; quo nomine seculo XII. jam notam fuisse Laurentius Veronensis L. III. Rer. Pisan. p. 128. indicat.

Sol erat incipiens per iter conscendere cœli,
Quando Colubrarem viderunt agmina montem;
Cui, quibus est plenus, nomen tribuere colubri.

De *Nura*, quam *Nauram* alter Cusani MS. appellat, nihil mihi innotuit. Wess.

INSVLA NVRA.] *In libris Hieronymi Pauli* Insula Mira *legitur.* Svr.

BALEARIS MAJOR.] *Majorica* & *Minorica* nomina Victor Vitensis, Procopii æqualis, L. I. Pers. Vand. C. 4. itidem habet. Minoricam fuse describit Severus in Epist. de Judaeorum ad Sacra Christianorum transitu, quæ tom. VII. Oper. Augustini vulgata est. Wess.

INTER SE HABENT BALEARES STAD. DC.] *Numerus stadiorum deest in Regio exemplari: & in reliquis* stadia DC. *adsignantur, qua mensura ratio multo excedit distantiam* XXX. M. P., *quam Plinius, & Jacobus Aragonum Rex primus inter* Majorem & Minorem *Insulas interesse produnt. Manilius, L. 4. ỳ. 541. quasi* regni solium *constitutum in his Insulis divinarit*, Balearica regna *nuncupat.* Svr.

INSVLA ERRORIS ET TAVRIA] Neutram alibi legere memini. Abr. Ortelius priorem ab *Albusama*, ut nunc vocant, distinguendam negat. Wess.

CALAMADE.] Vel *Calama de Mauritania:* forte *Chylimat* fluvii ostium Ptolemaei. Siml.

A CALAMA.] *In Regio non adponuntur numeri stadiorum, qui* LXXV. *in reliquis præferuntur exemplaribus: & eandem lectionem retinent, de qua nihil video me divinare posse, in voce* Calama, & Ameras, *pro qua in Longol.* ad Mecas *legitur.* Svr.

A CALAMA.] *A Calamade* aut *Calemede* nostri. Nota satis est *Calama* in Africa, sed Cirtam inter & Hipponem Regium. Augustinus L. II. in Petilian. C. 99. *Inter Constantinam, ubi tu es, & Hipponem, ubi ego sum, Calama, ubi ille est, vicinior quidem nobis, sed tamen interposita;* quæ cum in Numidia fuerit, huc pertinere non potest. Fuit simili nomine alia in Mauritaniæ mediterraneis, de qua supra p. 36.; quæ neque hic in censum venire potest: aperte maritima designatur. Itaque felicioribus hanc quærendam ut & *Amecas* relinquo: nam Simleri *Chylimat* ex Ptolemaeo nihil juvabit, utpote mendosus, & in Μυλοχὰθ sive *Muluchам* cum Is. Vossio

ad

AD HAS SVPRASCRIPTAS INSVLAS, A CALAMA DE MAVRITANIA AMECAS STADIA LXXV.
INSVLA CRINIS, ET STOECHADIS.

ITEM INTER SARDINIAM ET ITALIAM.

INSVLA ILVA.
DE TVSCIA A POPVLONIO STADIA DC.
INSVLA PLANASIA.

IN-

ad Melam L. I. C. 5. refingendus; nedum *A Megas*, quod & sententiam conturbat, & cum Calama male conjungitur. WESS.

AMECAS.] Forte, *A Megas*, ut intelligatur magnum promontorium Mauritaniæ Caesariensis, cujus etiam Ptolemaeus meminit. SIML.

ERINIS.] Vel *Crinis insula*. SIML.

INSVLA CRINIS ET STOECHADIS.] *In Regio* Insula Crinis & Stœchadis. *In reliquis*, Insula, Crinis, & Stocadis. SVR.

CRINIS.] Ita nostri: *Erinis* Lugdunensis editus. Itali insulas *Eri* vocant, quas Galli *Hieres*. Forte illæ sub *Erinis* nomine latent. Vide Notit. Gall. Had. Valesii p. 534. WESS.

STOECHADIS.] MSS. *Stocadis*. Plinius tres numerat, alii plures: Martianus Capella, Plinii vestigia premere adsuetus, L. VI. p. 206. in nominibus earum signandis multum a doctore suo dissidet: videamus, utrum in gratiam cum eo reduci queat: *Et tres Stœchades*, inquit, *quarum hæc sunt nomina singularum; prima Themista, secunda Pomponiana, tertia Hypea, ceterasque exiguas adversum Antipolim. Themistam*, modo ita scripserit, primam appellat, quæ Plinio *Prote*; ego vero deseruisse Plinium atque ita scripsisse dubito; codex enim scriptus *Prothemisto* offert, unde *Proten*, & ex *Misto Mesen* formavero: ut fuerit, *prima Prote*, *Mese secunda & Pomponiana*, quemadmodum Plinius L. III. C. 5. *Proten & Mesen, quæ & Pomponiana vocatur.* WESS.

HILBA.] Vel *Hilda*. Plinio & aliis *Ilva*. SIML.

A POPVLONIO STAD. DC.] *In Regio numerus stadiorum interiit: & in reliquis* Stad. DC. *manifesti mendi errato. Plinius lib. iii. cap. vi.* Ilva cum ferri metallis circuitu C. M. à Populonia x. SVR.

DE TVSCIA A POPVLONIO.] Stadiorum numerus sine controversia nimium est auctus. Gregorius M. L. III. Ep. XI. maris spatium, quod ab Ilva usque Populonium est XII. M. P. metitur; quæ cum XC. fere stad. æquent, ea Ph. Cluverius L. II. Ital. Ant. C. 2. p. 504. restituenda hoc esse loco censet. Idem colligas ex Diodoro Siculo L. V. p. 294., cujus verba, ut corrigantur, exscribam: Τῆς γὰρ Τυῤῥηνίας κατὰ τὴν ὀνομαζομένην πόλιν Ποπλώνιον νῆσός ἐστιν, ἣν ὀνομάζουσιν Αἰθαλίαν· αὕτη δὲ τῆς Λιπάρας παραλίας ἀπέχουσα σταδίους ὡς ἑκατόν, τὴν μὲν προσηγορίαν εἴληφεν ἀπὸ τοῦ πλήθους, τοῦ κατ' αὐτὴν αἰθάλου· vertebat Rhodomanus: *Nam ad oppidum Hetruriæ, quod Populonium dicitur, Aethalia jacet: quæ a Lipara C. ferme stadia distat; a fuliginis inibi copia nomen sortita.* Quid, quæso, *Lipara*, quæ longe longeque hinc afuit, cum Ilva negotii? eam si ire jusseris, unde malum pedem intulit, oratio bene decurret, locorumque positioni conveniet. Ceterum a Populonio in Corsicam & Sardiniam brevissimus erat trajectus, stadiorum, ut Agathemerus L. I. C. 5. ait, CIƆ CIƆ CC; quem tamen cave audias: Strabonis verba imitatur, sententia non recte percepta; dicit Geographus Artemidorum Populonio Sardiniam & Corsicam stadiis CIƆCC., quæ Agathemero libens reddidero, semovisse: falso autem id factum atque injuria esse, quod utraque insula a se, cujus acies tantum spatii pervidere non possit, Populonii fuerit visa. Re vera autem IƆC. ferme stadiis insulas ab urbe, de qua agitur, distare. Vide eum L. V. p. 224. WESS.

STAD. XC.] *Et hoc isidem loco numerus stadiorum inter* Ilvam, & Planasiam *in Regio defecit exemplari. In reliquis stad.* XC. *adsignantur. Plinius L. 3. C. 6. inter* Ilvam & Planasiam XXXIX. M. *attribuit Ptolem.* Iluam *inter insulas Italiæ* Ligustini *maris recenset*, & Tyrrheni, Planasiam. *Tacitus I. Annal. initio*: Nam senem Augustum devinxerat adeo, uti nepotem unicum Agrippam Posthumum in Insulam Planasiam projiceret. SVR.

PLANASIA.] Πλανασίαν τὴν πρὸς Κύρνῳ νῆ-

INTER ILVAM ET PLANASIAM SVNT	STADIA XC.
INSVLA IGILIVM A COSA	STADIA XC.

ITEM INTER SARDINIAM ET AFRICAM.

INSVLA GALATA.	
A CARALIS DE SARDINIA	DCCXXX.
ET A TABRACA EX AFRICA	STADIA CCC.
INSVLA PALMARIA.	
INTER HANC ET GALATAM	STADIA XLV.
INSVLA PHALANS, INSVLA VVLTVRIA.	

AN-

eu Dio appellat L. IV. p. 653.; unde mirum eſt, Hon. Bouche L. I. H. P. C. 7. potuiſſe in animum inducere, *Lorinum*, quæ Planaſia Straboni L. IV. p. 184., inſulam eſſe, in quam Agrippa ab Auguſto fuerit ſepoſitus. Wess.

EGILIVM.] Vel *Igilium*. In Schudii exemplari poſt Planaſiam ponitur, *diſtat a Coſa ſtadia XC.* Iluam & Igilium eleganter deſcribit Rutilius. Siml.

INSVLA AEGILIVM] *In Regio exemplari* Egilum, *&. Blandiniano*, *& Longolianis libris* Igilum *& in Neapolitano deeſt hac ſtatio. Plinius L.* 3. §. 12. Aegilium, & Dianium, quam Artemiſiam, ambæ contra Coſanum litus. Svr.

IGILIVM.] Ita noſtri, & recte, ut dudum viri docti monuerunt. Rutilius L. I. 325.

Eminus Igilii ſilvoſa cacumina miror,
Quam fraudare nefas laudis honore ſua.
Hac proprios nuper tutata eſt inſula ſaltus,
Sive loci ingenio, ſeu domini genio.
Gurgite cum modico victricibus obſtitit armis,
Tanquam longinquo diſſociata mari.

Vide Ph. Cluverium L. II. H. Ant. C. 2. p. 502. &, quæ ibi ad hos verſus commentatur, haud dubie improbabis. Wess.

A COSA STAD. XC.] *In Regio* à Coſa, *& numeri defecere ſtadiorum: & in Blandiniano* à Coſa ſtadia XC. Svr.

GALATA.] Hanc aliqui DCCCCXXV. ſtadiis a Caralis Sardiniæ diſtare ſcribunt. Siml.

STAD. DCCXXX.] *In Regio numerus deficit ſtadiorum. In Blandiniano, & Neapolitano* DCCXXX. *Cum ſupra in Blandiniano* DCCCCXXV. *& in Neapolitano* DCCCCXXXV. *adſignentur.* Svr.

ET A TABRACA EX AFRICA STAD. CCC.] *In Regio numeri deleti ſunt, & ſupra* ſtadia CCC. *In Blandiniano, & Neapolit.* à Tabraca & Africa ſtad. CCC. Svr.

A TABRACA.] *Et Africa* omnes noſtri. Wess.

INSVLA PALMARIA.] *Plinius L.* 3. C. 6. *alterius* Palmariæ *inſulæ meminit maris* Tyrrheni. *Hujus mentionem non reperi.* Svr.

STADIA XLV.] Cuſani alter ſtadia XL. Wess.

PHALANS.] Alias *Phalaris*. Siml.

INSVLA PHALANS.] *In manuſcriptis exemplaribus & Longolianis libris legitur.* Svr.

PHALANS.] *Phalaris* eſt in Lugdunenſi edito; quo nomine inſulam nondum reperi. *Phorbantiam* ex Ptolemaeo novimus, quam Ph. Cluverius eandem ac Plinii *Bucinam* L. III. C. 8. eſſe conjicit, eodem referens L. II. S. A. C. 15. ex Anaſtaſio Bibliothecario in Pontiano: *Eodem tempore Pontianus Epiſcopus & Hippolytus presbyter exilio ſunt deportati in Sardiniam in inſulam Bucinam*, quod tamen haud recte fieri arbitrer. Quid enim? eademne *Sardinia* ac *Bucina?* Imo vero aut falſus eſt Anaſtaſius, aut in *Sardiniam inſulam nocivam* ſcripſit. Aperta res eſt ex antiquiſſimo Pontif. Roman. Catalogo, quem Aegid. Bucherius Comment. in Victorii Canon. p. 271. inſeruit, quemque Vitarum Pontif. ſcriptor ſequi adſuevit: *Eo tempore*, inquit Catalogi auctor, *Pontianus & Hippolytus presbyter in inſulam nocivam Sardiniam exules deportati ſunt.* Habet, ut in viam redeam, Plinius inſulam *Ficariam*, Caralitano promontorio prætentam: utra vero noſtra ſit, an longe diverſa, mihi non liquet. Wess.

VVL-

ANTE PROMONTORIVM APOLLINIS AEGIMVRVS INSVLA A CARTHAGINE STADIA CCXXX.

INTER ITALIAM ET SICILIAM.

INSVLAE NVM. III. PONTIAE.
A TERRACINA STADIA CCC.
INSVLA PANDATERIA A TARRACINA STADIA CCC.
INSVLA AEGINA.
INSVLA AENARIA A CVMIS DE CAMPANIA STADIA XLV.
INSVLA PROCHYTA A MISENO DE CAMPANIA STADIA. XXX.

IN-

VVLTVRIA.] Fortaſſe *Ἱεράκων νῆσος* eſt, quam Ptolemaeus L. III. C. 3. hoc in mari memorat. Wess.

ANTE PROMONTORIVM.] MSS. conſtanter, *Ante promontorium Apollinis Aegimurus*, aut *Egimurrum*, *inſula*: quod quare H. Surita ſpreverit, præſertim cum Livius L. XXX. C. 24. nihil fere diſſentiat, exputare non poſſum. Wess.

A CARTHAGINE ST. CCXXX.] *Omnes harum ſtationum numeri in Reg. exemplari defecere, & in reliquis* St. CCXXX. *Livius libro* XXX. *C.* 24. Pars maxima ad Aegimurum inſulam: ea ſinum ab alto claudit, in quo ſita Carthago eſt, XXX. ferme M. ab urbe: *ut rectè conveniant utriusque auctoris numeri*: XXX. *enim* M. P. CCXL. Stad. *conficiunt*: *atque ideo à Livio* ferme *adjicitur.* Svr.

PONTIAE.] Has Plinius ſcribit adverſum *Formias* eſſe poſitas. Siml.

INSVLAE n. III. PONTIAE.] *In Regio* III. *defecere atque item ſtadiorum numerus, qui in reliquis manuſcriptis* CCC. *eſt. Plinius L.* 3. *C.* 6. & adverſus Formias Pontiæ. Svr.

PANDATARIA.] *Pandateria* noſtri, quam & Pontiam, parvas inſulas, a ſpeluncis, quæ circa Cajetam, ſtadiis CCL. Strabo abeſſe L. V. p. 233. refert. Wess.

INSVLA AEGINA] *In Reg. & Neapol.* Egina. *Blandiniani* Aegina: *cujus neminis inſulam* Aenariæ *adjunctam non reperi ab aliis recenſeri auctoribus.* Svr.

AEGINA.] *Egina* MSS. quæ cur huc migraverit, demiror; neque enim eſt, quantum recordor, qui Aeginam hac in ora noverit. Wess.

AENARIA.] Scripti codices *Naria*, pro *Enaria*; id enim verum inſulæ nomen eſſe Salmaſius in Solin. p. 68. oſtendit. Olim *ἀναφυσημάτων πυρὸς*, ut Strabo teſtatur L. V. p. 247., abundabat, quæ tamen ſenſim evanuerunt. Corn. Severus Aetnæ ỷ. 418.

Dicitur inſignis flagrans Aenaria quondam
Nunc exſtincta ſuper: teſtisque Neapolim inter
Et Cumas locus eſt, multis jam frigidus annis.
...

Sic verſus, quod dixi adfirmantes, Aldus vulgavit. Pithoeus *Dicitur inſidiis.* Forte a poëta venerat:

Dicitur e ſignis flagraſſe Aenaria quondam,
Nunc exſtincta ſubeſt: teſtisque Neapolin inter
Et Cumas &c.

Ita probaverit Severus, quod poſuerat. Aliter Gorallus, cujus verba, ne reprehendere cogar, conſulto prætermitto. Wess.

INSVLA PROPO.] MS. habet, *Inſula Prepo circa Miſſedone de Campania ſtadiis XXX.* Legendum autem eſt, *Inſula Prochyta, diſtat a Miſeno Campania ſtadiis XXX.* Siml.

INSVLA PROCHYTA.] *In Regio numerus ſtad. deficit, & in Blandiniano hac ſtatio. In Neapolitano* Stad. XXX. Svr.

INSVLA PROCHYTA.] Noſtri *Propocirca a Miſſedone*; unde vulgatum recte H. Surita procudit. Virgilius Aen. IX. 715.

Tum ſonitu Prochyta alta tremit. ——

ubi Servium vide. A Lugdunenſi de *Prochyta* abſunt omnia. Wess.

INSVLA CAPRARIA A PVTEOLIS STADIA CCC.
EGIRA ET CELSINA.
ITEM INSVLAE NVMERO III. AEGINA, HERACLEOTES, ET DIDYMA.
INSVLA STRONGYLOS A MESSANA STADIA CCCXX.
INSVLA LIPARIS.
A STRONGYLO LIPARIS SVNT STADIA CCC.
IN-

CAPRARIA.] Rectius *Caprea.* Plinius L. III. C. 6. *Mox a Surrento VIII. M. P. distantes, Tiberii principis arce nobiles, Capreæ, circuitu XL. M. P.* Alia enim est Capraria, quam Græci *Aegilon* dixere, cujus Rutilius meminit. SIML.

INSVLA CAPRARIA.] *In manuscriptis legitur exemplaribus, & libris Longol. etsi* Capreas *insulam, omnes Græci, & Latini scriptores nominent.* Καπρίηνη *ab* Hecatæo *vocatam Stephanus prodit, quod idem erit atque* Capraria. *Ptolemaeo* Καπραρία *in mari* Ligustino, *& hac in* Tyrrheno Καπρία. SVR.

AEGIRA ET CELSINA] *Regium exemplar habet* Celesina, *& in Bland. & Neapolitano, & Longolianis libris* Celsina, *cujus Aurelius Cassiodorus variarum Epist.* 16. *libro vii. meminit.* Curitanæ, *inquit,* & Celsinæ insulis te Judicem per illam indictionem, nostra dedit auctoritas: *In cujus vetusto codice* Curitanæ *legitur. Et titulus inditur Formulæ Comitivæ* Insulæ Curitanæ. SVR.

EGIRA ET CELSINA.] Neutram in hac ora invenio. Parisinus MS. hanc & quæ mox sequetur, *Egiram*, pro Aegina, appellat, augetque suspicionem, intempestive *Egiram* illam esse duplicatam. *Celsina*, si eadem fuerit ac Cassiodori, ablegand erit in Hadriaticum mare, ubi *Curiclana*, sic enim in Senatore præstat, sedes est. WESS.

ITEM INSVLAE N. III.] *Duarum ex his tribus, inter* Aeolias *à Plinio L.* 3. *C.* 9. *non fit mentio, nisi* Didymæ: *Strabo L.* 6. *p.* 276. *item* Didymæ *meminit, & Ptolemaeus. Stephanus unam ex* Aeoliis *esse, à figura cognominatam. Jam verò inter has, quæ* Aegina *vocatur, fortè ea est quæ Ptolemaeo* Ἀιγύσα. SVR.

AEGINA.] Tabula scripta *Egiltam* circa Osteodem insulam ponit, quæ non alia atque hæc fuisse videtur: cum vero Osteodi *Vstica* fuerit proxima, Ph. Cluverius L. II. S. A C. 14. ab ea *Aeginam* & Tabulæ *Egiltam* distinguendam negat. WESS.

HERACLEOTES.] Parisinæ schedæ *Eriodotes*, Cusani *Herioclotes*: forte *Ericodes*, quæ eadem atque *Ericusa*, Aeoliarum una. Quia tamen Tabula *Herculis insulam* in hac ora novit, *Heracleotes* non mutabitur, nisi ea *Heraclia* sit, quod putem, qua de mox. WESS.

INSVLA STRONGYLOS.] Strongilos *præferunt manuscripta exemplaria. Plinio L.* 3. *C.* 9. Strongyle. *Strabo L.* 6. *p.* 276. Ἡ δὲ Στρογγύλη καλεῖται μὲν ἀπὸ τοῦ σχήματος, *Ptolemaeo item* Στρογγύλη, *at Stephano.* SVR.

STRONGYLOS.] Sic & nostri. Ph. Cluverius & Cellarius Silium eadem forma usum fuisse L. XIV. 259. observant:

Mille Agathyrna dedit, perflataque Strongylos austris.

sed ibi *Tregiles* cum N. Heinsio & Drakenburgio legendum est. Hesychius eandem ac Liparam facit: Στρογγύλη, συνεσταμμένη καὶ Λιπάρα νῆσος· non sane ex vero, nisi si Λιπάρας νῆσος scripserit, ut aut vicinam, aut in Liparaeorum potestate fuisse innuerit; ita, puto, intelligi voluit, quod de Cnido habet: Κνίδος, νῆσος Ῥόδου, & quod de Elumnio: Ἐλύμνιος, Ποσειδῶν ἐν Αἰγαίῳ, καὶ νῆσος τῆς Εὐβοίας· ubi tamen νῆσος τῆς Εὐβοίας præstabit ob Stephanum. WESS.

A MESSANA.] Strabo L. VI. p. 277. Strongylen XVI. M. P. a Sicilia distare refert. Adde Thucydidem L. III. C. 88. WESS.

INSVLA LIPARIS.] *Manuscripta, & Longoliani libri* Liparos, *&* Liparis *sequenti statione. Straboni* Λιπάρα, *&* Λιπάραι, *& Latinis auctoribus* Lipara; *& Ptolemaeo, & Stephano* Λιπάρα. SVR.

A STRONGYLO LIPARAM SVNT STAD. CCC.] *In Regio deest stadiorum numerus: & in reliquis* CCC. *adsignantur: cum Plinius L.* 3. *C.* 9. *à* Strongyle *ad* Liparam *mille tantum passus numeret.* SVR.

A STRONGYLO.] Distantia, quæ hic finitur,

INSVLA HERACLIA.
INSVLAE AETHVSA ET THAPSOS.
DISTAT AB OPPIDO MEGARA, ID EST, CASTELLO SYRACVSANORVM STADIA XI.

ITEM INTER SICILIAM ET AFRICAM.

INSVLA COSSVRA, A LILYBAEO SVNT STADIA CLXXX. A CLY-

nitur, nimia eſt; quæ vero in Plinio juſto minor. Nunc x. ferme M. P. utramque disjungunt. Vide Ph. Cluverius L. II. S. A. C. 14. In Pariſino, *Antrougilos Liparis.* WESS.

INSVLA HERACLIA.] Forte *Hiera.* SIML.

HERACLIA.] Videtur ea eſſe, ut dixi, quam *Herculis inſulam* circa Liparam & Didymen Tabula nominat. WESS.

ARETHVSA.] Forte *Ericuſa.* SIML.

INSVLAE AETHVSA, ET THAPSOS] *In Regio* Inſulæ Lareſtaſa. & Tapſus. *In Blandiniano* Inſula Aretuſa & Tapſus, *& in Neapolitano* Inſula Arethuſa, & Tapſus. Aethuſæ *inſulæ, Siciliæ adjacentis, meminit Plinius L.* 3. *C.* 9., quam alii, *inquit*, Aeguſam ſcripſerunt. *Eam eſſe opinantur, quæ nunc* Favignana *vocatur. Ptolemaeo inter Inſulas* Africæ *adjacentes* Αἰθοῦσα, *&* Siciliæ Αἰγοῦσα. Thapſi *celebris oppidi maritimi, Africæ provinciæ, Græci, & Latini auctores meminere, &* Thapſi Inſulæ *unius poëtarum ſummi teſtimonium ſufficit, ad hunc Itinerarii locum maximè adpoſitum, quod* Megarici ſinus *ſimul meminit Aeneid.* 3. ℣. 689.

——— Vivo prætervehor oſtia ſaxo
Pantagiæ, Megaroſque ſinus Thapſumque jacentem.

ARETHVSA.] Ita noſtri, aut *Aretuſa.* Aethuſa cum Siciliam inter & Africam fuerit, locum hic tueri non poterit. Forte inſulam Ortygiam, in qua fons *Arethuſa*, in animo habuit, Vid. Ciceronem L. IV. in Ver. C. 53. WESS.

THAPSVS.] Peninſulam fuiſſe Thucydides L. VI. C. 97. indicat: nec inſolens eſt, ut inſulæ dicantur, quæ parum ab inſulis abſunt. Ita Cyzicum νῆσον περιρρυτὸν Apollonius L. I. Argon. 936. & Ariſtides tom. I. p. 416. atque alii alias appellant. WESS.

DISTAT AB OPPIDO MEGARA.] *In Regio* Megerio, *& in Blandiniano, & Neapolitano* Megera. *Strabo L.* 6. *p.* 268. Dorum coloniam *fuiſſe* Megaram, *quæ prius* Hybla *vocata ſit, perhibet. Ptolemaeus* Hyblam, *&* Megaram *diverſa oppida recenſet. Praeterea* Megaram *eandem eſſe, quæ nunc* Auguſta *vocatur, opinantur, &* Auguſtæ vrbis *ſupra hoc Itinerario maritimo mentio facta eſt.* SVR.

CASTELLO SYRACVS.] Jam olim Syracuſani Megarenſes ſibi ſubjecerant, & caſtellis eorum agros occupaverant, Thucydide L. VI. C. 94. teſte. Στύϊλλα, φρούριον τῶν Μεγαρέων, de quo Ph. Cluverius L. I. S. A. C. 11., eſt apud Stephanum. WESS.

STAD. XI.] *In Regio omnes harum ſtationum numeri deleti ſunt. Blandinianum, & Neapolitanum exemplar, & libri Longoliani,* XI. *Iſidorus L. XIV. Orig. C.* 6. Thapſus inſula ſtadiis X. Sicilia remota jacens, & planior: unde & nuncupata: de qua Virgilius.

——— Thapſumque jacentem.

Igitur à Sicilia ſtadiis x. diſtat *Iſidoro, quæ huic Itinerario à* Megara ſtadiis undecim. SVR.

INSVLA COSSVRA.] Rectius *Coſyra.* SIML.

INSVLA COSSVRA] *Strabo item hujus Itinerarii auctor*, Coſſuram *inſulam* Lilybæo, *&* Clypeæ *Africæ urbi adjacentem, atque adverſam ſtatuit, & inter ambas eas urbem ſitam perhibet. In Plinii libris L.* 5. *C.* 7. Coſyra *& Ptolemaeo* Κόσσυρα. *Ovidius Faſtorum libro* III. ℣. 567.

Fertilis eſt Melite, ſterili vicina Coſyræ
Inſula, quam Libyci verberat unda freti.

Arbitrantur inſulam eam eſſe, quæ nunc vocatur Pantalarea. SVR.

COSSVRA.] Hoc, pro quo Pariſinus *Corſuca*, Strabonis Κόσσυρα, & numi apud Parutam,

A CLYPEA EX AFRICA STADIA DXC.
INSVLAE MALTA, HEPHAESTIA, ET PHALACRON.
INSVLA CERCINA.
HAEC A TACAPIS DISTAT STADIA DCXXII.
INSVLA GIRBA, A GITTI DE TRIPOLI STADIA XC.

IN-

tam, *COSSVRA* inscripti, defenderint. Numeros justo minores esse Scylax, qui ἀπὸ δὲ Κοσσύρου, inquit, ἐπὶ Λιλύβαιον, ἀκρωτήριον τῆς Σικελίας, πλοῦς ἡμέρας μιᾶς. amplior enim diei navigatio, quam CLXXX. stadiorum; idem ostendit Strabo L. XVII. p. 834., qui intervallum inter hanc insulam & Siciliam stadiis ferme IↃC. metitur. WESS.

A CLYPEA.] Sive de trajectu in Cossuram, sive Lilybæum acceperis, numeri non respondebunt: posterius, uti alias memoravimus, longius aberat: insula propius, quam Strabo L. VI. p. 277. a Clupea stadiis LXXXVIII. separat. WESS.

INSVLA MALTACIAE.] Forte eadem *Melita*. SIML.

INSVLAE MELITA, ICAESIA.] *In Regio* Insule Maltache Festia. *In Blandiniano*, Insula Maltaciæ Festa, *& in Neapolitano* Malratiæ Festa. Melitam *verò designari*, Siciliæ *adjacentem Insulam*, *&* Africæ, *ex superioribus Ovidii versibus*, *Strabone*, *Plinio*, *&* *Ptolemaeo adparet*, *qui* Cossyræ *itidem eam adjungit. Huic* Siciliensi Melitæ *Strabo L.6.p.*277. Melitæos canes *attribuit*, *Plinius verò alteri*, *cujus infra fit hoc Itinerario mentio.* Icæsiæ *Ptolemaeus meminit inter insulas* Siciliæ *adjacentes*, *quæ mihi pro* Festia *substitui ex manuscriptorum corrupta lectione videtur.* SVR.

INSVLA MALTA.] Nostri cum editis *Maltacia Festa*; unde de *Malthace* Plinii L. IV. C. 12., nisi in alio ea mari esset, suspicio incidere posset: potior est Regii codicis, quam sequemur, scriptura. *Melevctum* feriore ævo appellarunt, ut Nic. Specialis L. I. Hist. Sicul. C. 26., sumpto titulo ex Milevitano Concilio, quod in hac insula coactum imperitè putabant, ut probe Burch. Niderstedt L. I. Melit. V. & N. C. 1. animadvertit. WESS.

HEPHAESTIA.] Ita è vestigiis Regii MS. refingendum esse dudum Cluverius L. II. S. A. C. 17. observavit; quam conjecturam firmat Isidori MS. Groninganus Hephæstiam inter Aeolias *Festiam* L. XIV. Orig. C. 6. appellans. Nunc erit *Comino*, inter Meliten & Gaulon interposita, de qua B. Niderstedt L. I. Melit. C. 9. WESS.

ET PHALACRON] *Legitur in manuscriptis*, Phalacron promuntorium Corcyræ *insula notum apud auctores*, *quod nihil ad hanc stationem pertinet*, *neque hujus nominis* Insulæ *mentionem reperi.* SVR.

PHALACRON.] *Faliacorum* est in altero Cusani; *Fallacorum* ex aliis Ortelius citat. Ph. Cluverio est *Gaulos* ex situ, qui hic signatur, cui opinioni ne adstipuler, differentia, quæ inter bina ea vocabula intercedit, prohibet: nec tamen, quæ in Gauli locum succedere, & occupatum tueri possit, nunc succurrit: posset quidem ex illis, quas Scylax, Plinius & Ptolemaeus in hoc mari recensent, una seligi; verum in re incerta, & cui meliores tantum subvenire libri possunt, conjecturam perdere nolumus. WESS.

CERCENA.] Vel *Cercina*. SIML.

CERCINA.] Insulam circa Syrtis minoris initium haud multum a Thenis post Strabonem L. XVII. p. 834. Agathemerus L. I. C. 5. locat; Livius vero L. XXXIII C. 48. prope Achollam & Thapsum. A continente non longe remota erat; cui rei contraria non sunt stadia, quæ Tacapas & insulam distinguunt: Distabant enim Tacapæ LXXX. ferme M. P., ut alias vidimus, a Thenis, quarum portui Cercina objacebat. WESS.

STAD. DCXXII.] *In Regio deest numerus stadiorum*, *qui in reliquis est* DCXXII. SVR.

INSVLA GIRBA] *Legitur in manuscriptis exemplaribus*, *&* *Longolianis libris*: *ut mirum sit* Meningem clarissimam, *ut Plinius adjerit L.* 5. C. 6., Africæ Insulam, *jam hoc tempore vetus nomen amisisse. Sex. Aurelius Victor de Vibio Gallo:* Creati, *inquit*, in insula Meninge, quæ nunc Girba dicitur: *& in Concilio Carthag. sub D. Cypriano* Momillus à Girpa *subscripsit*, *&* Girba *corrigunt*: *& in Notitia Provinciarum sub dispositione Comitis sacrarum Largitionum inter procuratores Baphiorum*, *Procurator Baphii* Girbitani *provincia Tripolitana recensetur. Quum & Plinius*, *quod ad hanc* Baphiorum *procurationem attinet*, *præcipuum purpura rorem in* Meninge Afri-

INSULA TRIAIEIA, STROTA, ET CEPHALENIA. ASTERIS, ITHACA, PAXOS, PROPAXOS, OXIA.

INTER DALMATIAM ET ISTRIAM INSULAE. APSOROS, BRATTIA, BOLENTIA, ISSA,

LIS-

Africæ *excipi*, *post* Tyrium Asiæ, *auctor est*. Svr.

GIRBA.] Vitiosus est in insulæ hujus nomine Anonymus de Generat. Gent. in Labbei Biblioth. N. tom. I. p. 302. *Insulæ autem hæ sunt, quæ habent civitates: Sardinia, Corsica, Girda, quæ & Benigza:* pro *Girba, quæ & Meninga:* mendosus quoque Schol. Cruquianus Horatii, qui purpuram, qua hic lanam saturabant, *Girgitanam* L. II. Ep. 2. 181. appellat; ridiculus vero N. Specialis L. I. Hist. Sicul. C. ult., insulam ab *Hiarba* Afrorum rege nomen traxisse narrans. Vide S. Bochartum L. I. Phal. C. 25. Wess.

AGVTI.] Vel *Agita insula*. Siml.

GITTI DE TRIPOLI] *In Regio verba ea*, à Gitti, *deleta sunt. In Bland.* à Gitti, *& Neapol.* à Giti. *Supra* Municipii Gitti *mentio facta est: quod Tripolitana provincia hic contribuitur: id enim* de Tripoli *significat* Svr.

A GITTI.] Nostri *Agitide*. In Tabula *Girba* municipio Gitti, de quo p. 60. prætenditur. Thuanus L. XXVI ponte Africæ continenti junctam memorat Girbam: Agathemerus vero L. I. C. 5 stadiis 10C *Μηνιγξα τὴν Λωτοφαγιτίδα* Cercina semovet, ubi forte *Λωτοφαγιτίδα*, quo titulo passim ornatur, præoptaveris. Wess.

INSULA TRAGEIA.] Vel *Tragetia*. Plinius *Trachia* insulæ non procul a Paxis & Corcyra meminit. Siml.

INSULA TRIAIEIA] *In Regio tres primæ hujus insulæ litteræ leguntur* Tri: *& reliqua deleta sunt. In Bland.* Traieia *legitur, & in Neapol.* Tagreia. *Libri Longol.* Traietia *&* Tagreria *corrigitur. Plinius L. 4. C. 12.* ante Aetoliam, Echinades, Aegialiam, Coronim *&* Thyatiram *memorat: quæ haud scio an ad hanc pertineat Insulam.* Svr.

TRIAEIA.] Cusani MS. alter *Tagreia*, Parisinus *Tragreia*. Is. Vossius ad Melam L. II. C. 7. *Tarichias* contra Carthaginis sinum positas & a Scylace ac Strabone recensitas, legit. Mihi *Trachie* Plinii, quam & Simlerus elegit, aut ejusdem *Tarachie*, quam utramque circa Paxos L. IV. C. 12. locat, placet. Wess.

SIROTA.] Plinii *Sybota*. Siml.

SYBOTA.] *In Regio* Strota *&* Chephalenia. *In Bland.* Cephalania Syrota, *& in Neapolit.* Cephalania Sirota. *Ego arbitror pro* Strota, *aut* Syrota, Sybota *legendum, quam Plinius L. 4. C. 12. ante* Leucimnam *constituit.* Svr.

STROTA.] Incertum est utrum *Prote*, de qua præter Plinium L. IV. C. 12. Thucydides L. IV. C. 13., an *Sybota* præstet. Regius MS. a priore propius abest, a posteriore alii. Ceterum tres insulæ erant, quibus a porcis *Sybota* nomen erat, ut Schol. Thucyd. L. I. C. 47. docet; Livius aliam hoc nomine habet, interjectam Eleae & Atho, L. XLIV. C. 28. Wess.

ASTERIS] *Plinius L. 4. C. 12. ante* Ithacam *in alto* Asterim *collocat, & hoc loco etiam* Ithacam *præcedit in Regio exemplari.* Svr.

ASTERIS.] *Ithaca* in MSS. postponitur. Homerus Odys. Δ. 845.

Μεσσηγὺς Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης
Ἀστερὶς, οὐ μεγάλη. ———

Asteriam Ausonius Perioch. Odys. IV., & Stephanus vocant. Wess.

PAXOS PROPAXOS OXIA] *Hoc ordine leguntur in exemplari Regio, tametsi vox* Paxos *in eo defecit.* Paxon *Plinius L. 4. C. 12. commemorat. Hermolaus* Oxiæ *videtur legisse hoc loco in Antonini exemplaribus, sed nostris* Oxia *legitur. De* Oxeis *insulis supra mentio facta est.* Svr.

PAXOS.] Hesychius Παξοίνης, αἱ κατὰ τὴν Ἰταλίαν, pro Παξοὶ, νῆσοι κατὰ τὴν Ἰταλίαν. Vide Pearsonium Vind. Ignat. C. 11. p. 345. Edit. Amstel.

APSOROS.] Vel *Aprosos*. Plinius Absyrtium, vel Absyrtides. Siml.

APSOROS.] *In Regio* Absoros, *& Neapolit. & in Bland.* Apsoros. *Ptolem. prima insularum* Liburniæ *adjacentium*, Ἄψορος *constituitur.* Svr.

APSOROS.] Est quoque in Mela L. II. C. 7., qui, quod Is. Vossius dudum monuit, ab Apsyrtide non recte distinguit. Vide & Stephan. Wess.

BRAT-

LISSA.
CORCYRA, MELITA.
A MELITA EPIDAVROS STADIA CC.
INSVLA SASO.
A DYRRHACHIO STADIA CCC.
INSVLA CASSIOPE, INSVLA GOREIRO.

BRATTIA] *In Regio* Brattila, *Bland.* Brattia, *& Neapel.* Bratia. *Plinius L.* 3. *C.* 26. Contra Surium bubus, & capris laudata Brattia. Svr.

BRATTIA.] Constantino de Admin. Imper. C. 36. Βράτζης, & nunc *la Brazza.* Vid. L. Holsteinium ad Stephani Βρεττολία. Wess.

SOLENNA.] Vel *Solenia.* Siml.

BOLENTIA.] *Habet Regium exemplar, qua vox in Blandiniano exemplari deest. Neapolitano* Solenitia *legitur, & in libris Longolianis.* Svr.

BOLENTIA.] Nostri *Solentia*; quo nomine insulam sola Tabula novit, *insulam Solentii* appellans. Plinius L. III. C. 26. & Scylax varias insulas memorant, sed longe hinc absunt, præter Ὀλύντην Scylacis, quam nostram puto. Wess.

LISSA.] Plinio *Gissa.* Siml.

LISSA.] *Præfertur, cum* Issa *notissima insula, in vetustis exemplaribus. Plinio L.* 3. *C.* 26., contra Iader est Lissa. Svr.

LISSA, ISSA.] Utraque ex Plinio L. III. C. 26. & Stephano atque aliis nota est. Zonaras tom. II. p. 67. Ἴσσα νῆσός ἐστιν ἐν τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ κειμένη. οἱ ταύτης πολῖται Ἰσσαῖοι. Wess.

CORCYRA.] Hanc Plinius, Strabo, Ptolemaeus *nigram* cognominant. Siml.

CORCYRA] MSS. *Cortera* aut *Corsira.* In Suritæ editione *Corra*, operarum peccato; quo Ansel. Banduri ad Constantinum Admin. Imp. C. 26. deceptus, hanc cum Porphyrogennetæ Χοάρα componit. Sine dubio *Corcyra nigra* est, quam, quod densissima & nigrantis coloris silva esset vestita, hoc cognomine ornarunt. Apollonius L. IV. Argon. 569.

——— —— Μελαινομένην δέ μιν ἄνδρες
Ναυτίλοι ἐκ πόντοιο κελαινῇ πάντοθεν ὕλῃ
Δερκόμενοι Κέρκυραν ἐπικλείουσι Μέλαιναν·

Ab Aenea conditam Dictys L. V. C. 17. adfirmat; unde sine dubio in Iscanio L. VI. 890. scribi oportebit.

——— *In Hadriacas exul delabitur undas;*
Hic ubi Corcyra nigra, quam struxerat ipse,
Nomen; & exiguo regnat contentus agello
Wess.

MELTA.] Vel *Meleta.* Plinio *Melita.* Siml.

MELITA.] *Manuscripta, & Longoliani libri* Melta, *cum haud dubiè* Melita *sit legendum. Nam Plinius L.* 3. *C.* 26. Corcyræ *subjungit, & inter eam &* Brattiam *&* Issam, *&* Illyricum *collocat: unde* Melitæos canes *adpellari, Callimacho auctore, perhibet, cui Insula* Epiri *Stephanus itidem canes attribuit, cum* Siciliensi *à Strabone condonentur. In Ptolemæi libris* Μελιτινή. Svr.

MELITA.] Nostri *Melta.* Hanc Constantinus Administ. Imp C. 26. eandem esse vult ac illam, ad quam Paullus Apostolus in Actis C. 28. naufragium fecit: quam opinionem ante hos tres annos erudita dissertatione Ignatius Giorgi, Benedictinorum hujus insulæ collega & socius, assertum ivit. Scylax Melitam continenti vicinam facit, a Corcyra vero stadiis xx. Wess.

EPIDAVROS.] Sic nostri. Tabula *Epitauro.* Olim colonia, sed nunc in ruinis sepulta, è quibus Ragusa succrevit. Vide Constantinum Administ. Imp. C. 29. Wess.

STAD. cc.] *In Regio deest numerus stadiorum: & in reliquis* cc. *numerantur.* Svr.

SATO.] Rectius *Saso*, vel *Sasonis* insula. Siml.

INSVLA SASO.] *In Regio exemplari* Sago, *& in reliquis* Sato. *Supra stadia trajectus ab ea insula* Hydruntem *adsignavit, & hoc loco* Dyrrhachium *usque.* Svr.

INSVLA CASSIOPE.] Lego, *Corcyra insula & oppida ejus Corcyra, Cassiope*, auctore Plinio L. IV. C. 12. Siml.

INSVLA CASSIOPE.] Cassiopes *Cicero meminit epistola ix. ad Tironem. lib. xvi. ad Famil. A. D. xv. K.* à portu Corcyræorum ad Cassiopen stad. cxx. processimus. Cassiope *præterea urbs, & promontorium ejusdem* Corcyræ *Insula.* Svr.

AB HYDRUNTE CASSIOPE INSULA STADIA I.
HAE SUPRA SCRIPTAE DUAE INSULAE STADIA XX.
INSULA PYRIDIS STAT.

IN MARI QUOD THRACIAM, ET CRETAM INTERLUIT.

INSULAE ERYTHRE, DELESSA, EUBOEA.

CAR-

INSULA CASSIOPE.] Nusquam hoc nomine insulam reperi, nisi in Lupi Protospatæ Chron. An. CIↃLXXXV., ubi de Roberto Normanno, *ingressus est Adriaticum pelagus, perrexitque in insulam nomine Cassiopem, ubi Status Veneticorum & filius Ducis Venetiæ cum pluribus navibus erat infestus Duci Roberto.* Cum vero res ad Corcyram fuerit gesta, non vana suspicio est, intellexisse Lupum Cassiopem, insulæ ejus urbem, quam Gregorius M. L. XII. Ep. 3. *castrum Cassiopi in Corcyra insula* appellat, Gaufridus Malaterra L. III. Hist. Sicul. C. 24. *castrum Casopolim*, pro, *Cassiopi* ex ejus ævi more, *in insula Caros.* Jovem Casium in ea urbe, unde & nomen, venerabantur. Suetonius Neron. C. 22. *Nec profectione dilata, ut primum Cassiopen trajecit, statim ad aram Jovis Casii cantare auspicatus est.* Procopius L. IV. B. G. C. 22. Δία τὸ Κάσιον ἵλεων ποτὲ οἱ τῇδε ἄνθρωποι, ἐπεὶ καὶ ἡ πόλις, ἐν ᾗ τὸ πλοῖον τοῦτο ἕστηκεν, ἐς τόδε τοῦ χρόνου Κασσιόπη ἐπικαλεῖται. ubi sane nihil necesse fuerat, ut Κασσιόπη emendarent; constat enim è numis & Κασσιόπην urbem fuisse dictam. Vide vero, an ex ea navi, de qua Procopius, explicari Corcyræorum numi debeant, Jovi Casio inscripti & navem præferentes. WESS.

INSULA GOREIRO.] *Hæc vox* Goreiro *deest in Regio exemplari, quæ in manuscriptis reliquis retinetur. In Longol.* Gorreiro: *nomina penitus inaudita.* SUR.

GOREIRO.] Videtur esse *Corcyra*, de qua fuse Palmerius L. II. G. A. C. 10. WESS.

CASSIOPE.] Cassiopen, Epiri urbem, Strabo L. VII. p. 324. Brundisio stadiis CIↃIↃCC. semovet, vetatque ne quam ejus rationem habeamus. In Corcyræ Cassiopen recte satis conveniet distantia: Polybius enim apud eundem L. II. p. 105. Corcyram ab acra Japygia stadiis IↃCC. disjungit, a quo promontorio CC. ferme stadiis Hydrus distabat: Cicero præterea Tyroni suo L. XVI. Ep. 9. narrat, se unius noctis & diei navigatione Cassiope Hydruntum trajecisse; jam vero νυχθημέρου navigationem stadia CIↃ. æquasse, Ptolemaeus L. I. Geog. C. 9. docet. WESS.

HAE S.S.] Suprascriptas *duas insulas* Cassiopen & Goreiro *inter se* XX. stadiis *distare, videtur describi, qui stadiorum numerus in Regio deletus est.* SUR.

HAE S.S. DUAE.] Duas insulas Cassiopen & Corcyram facit; quod mirum prima fronte videtur: nihil tamen habebit difficultatis, si & promontoria insularum fuisse numero, & passim ita appellari, observetur. Itaque, si non fallit conjectura, ex Cicerone stadia CXX. erunt adscribenda. WESS.

INSULA PIRIDIS.] Forte, *Thyrides insulæ, in mari, quod Achaiam & Cretam interluit*, in sinu Asinæo. SIML.

INSULA PYRIDIS STAT.] *In Regio* Insulæ Piridis Stat. *& in reliquis* insula Piridis. SUR.

PYRIDIS.] MSS. *Insula Pyridis in mari*, sive *mare, quod Thraciam & Cretam interluit*: è quibus bene Simlerus *Thyrides insulas*, de quibus Plinius L. IV, C. 12. fecit; cetera mutari non oportuerat, utpote vicem tituli fungentia. *Stationis* vocem nostri manu exarati codices non norunt. WESS.

IN MARI QUOD THRACIAM.] *In Regio* In mare, quod Tracia: *& in Blandiniano* quod Trachiam &c. *& in Neapolitano* Tratia, *& infra* Pallenæ Thraciæ Insulæ *fit mentio. In Longolianis libris:* in mari, quod contra Chium, & Cretam interluit. *Mela Pomponius, in* Aegæo *mari, prope* Thraciam, Thason, Imbron, & Samothracem *constituit lib. II. cap. vii. Et mirum videri debet in commemoratione Insularum,* Chium *nobilem insulam esse pratermissam.* SUR.

ERITHRA DELESSA.] Aliqui pro his suppo-

CARSA CHALCIS, LEMNOS, SIGEOS.
SAMOTHRACA, ANACOLE, CALIPPIA.
CAEA, ANDROS, HIOS, TENEDOS.

TE-

ponunt *Citheram* & *Eleusam* insulas Peloponeso vicinas. SIML.

INSVLAE ERITHRE] *In Regio* Insule Ritre, *& in Blandiniano*, Insula Erithra, *& in Neapolitano* Insula Cridira. SVR.

ERITHRA.] Ita distincte codices vetusti; quo nomine cum insula hoc mari desit, forte *Erythras*, Jonicam urbem, in peninsula positas apud Strabonem L. XIV. p. 644. intelligit: neque enim id citra usum est. Ita Phaselidem, longe projectam in altum, Herodianus insulam dixit apud Stephan. in φασηλὶς, quod peninsulæ formam haberet, ut pulchre L. Holsteinius advertit; qui cum alia exempla extremo suo Stephano adscripserit, sicuti è schedis, quas vir clarissimus & ad has literas juvandas natus J. P. D'Orville mecum communicavit, intellexi, ea, ne quid tanti viri intercidat, apponam: *Insulam pro peninsula plures dixere. Apollonius L. I. Argon. 936. peninsulam, in qua Cyzicus, insulam appellat. Constantino L. II. Them. 6. Peloponnesus est νῆσος. Catullus de Sirmione: Peninsularum Sirmio, insularumque ocelle; praterea Hyginus Fab. XV. Tauricam insulam vocat, quam frustra Ph. Cluverius L. III. I. A. C. 4. p. 926. in peninsulam mutat.* Hactenus Holsteinius. Adde J. Gronovium ad Arrianum L. I. C. 9. WESS.

DELESSA.] *Praferunt manuscripta sex exemplaria, & Longoliani libri.* SVR.

DELESSA.] Forte *Thallusa* est, quam *Tellusam* MSS. vocant, Plinii L. V. C. 32. aut ejusdem *Phellusa.* WESS.

CARSA.] Vel *Caresa.* SIML.

CARSA.] *Carsas* Surita vulgavit: nostri vulgatum malunt. An *Corseas* intelligit in Joniæ ora apud Plinium L. V. C. 31. & Strabonem L. XIV. p. 636.? WESS.

CHALCIS.] Sita prope Lesbum fuit Stephano teste; huc aut certe ad Chalcidem circa Athon refero Senecae Herc. Oet. ℣. 803.

Et vasta Chalcis sonuit: & voces Cyclas
Excepit omnis: hinc petra Capharides;
Hinc omne voces reddit Herculeas nemus.

gemitus, qui *sidera & pontum* feriisse dicitur, alterutram videtur requirere. WESS.

LEMNOS.] Duas habebat urbes: Galenus L. IX. Simpl. Medicam. p. 118. Ed. Basil. Ἐν γὰρ τῇ ὅλῃ νήσῳ τῇ Λήμνῳ κατὰ μὲν τὸ πρὸς ταῖς ἀνατολαῖς μέρος αὐτῆς Ἡφαιστιάς· κατὰ δὲ τὸ πρὸς ταῖς δυσμαῖς ἡ Μυρίνα; quarum prior Ἡφαιστία Harpocrationi, Stephano atque aliis appellatur, Ptolemaeo cum Galeno faciente. Adde Herodotum L. VI. C. ult. WESS.

SIGEOS.] Alii *Sciathus.* SIML.

SIGAEOS.] *In exemplari Regio prafertur, & in reliquis* Sigeos. SVR.

SIGEOS.] *Sciathus* si è MSS. esset, satis hic foret opportuna, sed non potest manu exaratis libris *Sigeos* eripi: puto *Sigeon* olim fuisse, idque inter insulas recenseri, ut alia promontoria. Ecce tibi aliud exemplum ex Isidoro L. XIV. Orig. C. 6. *Abydos insula in Europa super Hellespontum posita, angusto & periculoso mari separata.* WESS.

ANACOLE.] *Praferunt eadem.* SVR.

ANACOLE.] Hanc legere non memini. *Anaphe* circa Theram, *Alopece* juxta Smyrnam ex Strabone & Plinio notæ sunt: huccine pertineant, unde rescifcam? WESS.

CALIPPIA.] *Regium* Callape Acea. *Blandinianum*, Calippia Cæa. *Neapolitanum* Calippea, Cea *Plinio L. 4. Sect.* 20. ab Helene Ceos, quam nostri quidem dixere Ceam. SVR.

CALIPPIA.] Sic nostri: *Calippiam* Ephesi fontem Plinius laudat L. V. C. 29., sed is nihil juvat. An *Caliste*, quæ dein Thera, aut *Calydna*? WESS.

CAEA.] Insulæ hæ Cyclades dicuntur, quarum aliquæ postea nominantur. SIML.

CAEA.] Hoc offerunt membranæ, licet *Cea* præstet. Ovidius Epist. XX. 221.

Insula, Coryciis quondam celeberrima Nymphis,
Cingitur Aegeo, nomine Cea, mari.

ubi N. Heinsium vide. Κίας Ptolemaeus appellat, Pintiano, Palmerio atque aliis invitis; Mela *Ciauon* L. II. C. 7., quam If. Vossius ad Scylacem p. 49. Ed. Gronov. *Ciam* esse jussit. At Pom-

TENOS, BOIA, BALESOS, ANDROS, ICOS. CALE, CHALCIA, SCYROS, ICARIA. INSVLAE STROPHADES, QVAE ANTE PLOTAE DICTAE SVNT, IN IONIO MARI, QVO GRAECIA ADLVITVR.

IN

Pomponio subscribit Philo in Flaccum p. 987. παραμειψάμενος τὴν Ἀττικὴν, inquit de Flacco in exilium abeunte, ἄχρι τῆς Σουνιάδος ἄκρας, τὰς ἑξῆς λοιπὰς ἐπεραιοῦτο νήσους, τὴν Ἑλένην, τὴν Κίανον, τὴν Κύθνον, τὰς ἄλλας, ὅσαι κεῖνται στιχηδὸν ἑξῆς. plane enim τὴν Κίανον *Ceam* appellat; nisi si τὴν Κιάνων scripsisse Philonem volueris, & Κίαν Ptolemaei probaveris. WESS.

HIOS.] Schedæ veteres & editi *Hios*, pro quo *Los*, quam insulam circa Thessaliam Stephanus locat, in Suritæ editione. Puto *Chion* indicari, quæ ejusdem nominis urbe, ut pleræque Aegæi maris, celebris erat. Galenus L. IX. De Simp. Medic. Facult. p. 117. Ἀλλὰ ὥσπερ ὡς Σάμον, καὶ Χίον, καὶ Κῶ, Ἄνδρον τε καὶ Τῆνον, καὶ πάσας τὰς κατὰ τὸ Αἰγαῖον, οὕτω καὶ Λῆμνος ὁμώνυμον ἔχει πόλιν ὅλῃ τῇ νήσῳ μίαν. Atque hinc, credo, ortum est, ut Græcis πόλις & νῆσος sæpe eandem rem notet. Primo videntur eas insulas, quæ cognominem habebant urbem, πόλεως titulo signasse, quomodo Eupolis in Scholiis ad Aristoph. Aves ℣. 881. Χίον καλὴν πόλιν, & Thucydides L. VIII. C. 15. μεγίστην πόλιν appellat, & Herodotus *Samum* πολίων πασέων πρώτην L. III. C. 139., *Aeginam* Xenophon L. II. Hellen. p. 357., *Melum* Thucydides L. V. C. 112., *Cnidum* & *Coon* Herodotus L. I. C. 144. Dein & aliæ, quæ pluribus urbibus superbiebant, eadem voce notatæ fuerunt. *Lemnon* Xenophon L. V. Hellen. p. 430., *Siciliam*, *Cyprum*, *Peloponnesum* Lysias Orat. in Andocid. C. 3., *Cyprum* πόλιν μεγάλην Himerius apud Photium Cod. CCXLIII. p. 1168. vocat. Non male ergo Virgilius Aen. III. 79. de Delo.

——— *Egressi veneramur Apollinis urbem.*

ubi Servium vide & Harpocrationem in Κεῖοι, & Suidam in Κίος· Ceterum MSS. *Hios* etiam *Ion* dare potest, Homeri sepulchro venerandam, de qua Plinius L. IV. C. 12. WESS.

TENOS.] *Plinius L. 4. Sect. 21.* Tenos, cum oppido, XV. M. P. porrecta, quam propter aquarum abundantiam, Aristoteles Hydrussam adpellatam ait. SVR.

BOIA BALESEOS, ANDROSICOS.] *In Regio* Boia Valacsos Amdrosicos. *In Blandiniano*, Boia, Balesos, Andros, Icos. SVR.

BOIA.] Insulæ *Boa*, in quam Jovinianus deportari jubetur, mentio est in Leg. 53. C. Theod. de Haeret.; sed ea Dalmatico litori prætenta erat, ut ex Tabula scripta & Ammiano L. XXII. C. 3., qui *insulam Dalmatiæ Boas* vocat, apparet. Plinio in Harduini editione *Bavo* L. III. C. 26. pro quo *Bua* malim; habet enim optimæ notæ MS. Vaticanus, uti Lucius L. I. Reg. Dalmat. C. 2. admonuit, *Bubua*. In hoc mari simili cognomine nullam reperio. WESS.

BALESOS.] Neque hanc novi. *Halonesos* ex Demosthene & aliis non obscura est: *Bolisson* maritimam Aeoliæ urbem habet Stephanus: alterutram, qui volet, eligat. WESS.

ICOS.] Vel *Ios.* SIML.

ANDROS ICOS.] Ita divisis vocabulis MSS. excerpta. Supra quidem *Andros* fuit memorata, quæ aut intempestive est repetita, aut, *Anhydros* esse debet, de qua Plinius L. IV. C. 31.; *Icos*, una Cycladum, ex Scylace, Livio, Strabone & Stephano nemini ignota est. Hyginus Fabulator C. 276. *Cyclades insulæ sunt novem, id est, Andros, Micos, Delos* &c.; ubi *Myconos* emendant; ego vero *Icos.* WESS.

CALE, CHALCIA, SCYROS, ICARIA.] Chalciæ Insulæ *longè ab his sita: Plinius L. 4. Sect.* 23. mari Cretico *tribuit. In Regio, pro* Scyros, Tynesros. *In Blandiniano* Styros, *& in Neapol.* Sciros. *Infra* Scyri *cum* Paro *insulæ meminit.* SVR.

CALE.] An *Cœla* Plinii L. IV. C. 31.? WESS.

CHALCIA.] Χαλκίαν τὴν νῆσον τὴν Ῥοδίων Theophrastus L. VIII. Hist. P. C. 3. Vide Thucydidem L. VIII. C. 41., & quæ viri docti notarunt. WESS.

SCYROS.] Regii codicis scriptura ad *Nisyrum* videtur ducere, quæ a Chalcia non multum aberat, ut Strabo L. X. p. 488. docet. WESS.

PLOTAE.] Alias *Ploda*, sed mendose. SIML.

QVAE ANTE PLOTAE] *Idem à Pomponio, & Plinio L. 4. C. 12 proditur: & Straboni, ac Plinio duæ sunt* Strophades, *atque item Stephano. Dionysio Alexandrino* ℣. 465. Aeolides Plotæ

IN HIS HARPYIAE MORABANTVR.
INSVLAE CEPHALENIAE ZACYNTHOS, ET DVLICHIA.
HIC EST MONS ITHACVS, VBI EST PATRIA VLIXIS.
INSVLAE PARNASSI MONTIS DRYOPES.
INSVLA SAMOS IN MARI AEGEO.
IN HAC IVNO NATA EST.

IN-

nuncupantur, qua in versione Avieni carmen luxatum exstat. Svr.

PLOTAE.] Apollonius L. II. Argon. 296.

—— Στροφάδας δὲ μεταπλείουσ' ἄνθρωποι
Νήσους τοῖόγ' ἕκητι, πάρος Πλωτὰς καλέοντες·

—— *Strophades cognominarunt homines*
Insulas ejus rei caussa, quas ante Plotas dixerant.

Caussam nominis dabit Servius Aen. III. 209. Wess.

IN IONIO MARI.] *Virgilii carmine* Strophadas Graio nomine dictas insulas Ionio in magno, *notum est.* Svr.

INSVLAE CEPHALENIA] *In Regio* Cepalane: *& in Blandiniano*, Cephalaniæ, *& in Neapolitano*, Thephalaniæ. *supra jam* Cephaleniæ *mentio fit.* Svr.

CEPHALENIAE.] Sic MSS.; præstaret *Cephalenia*, nisi voluerit a præcipua reliquas cognominare, ut Dicæarchus,

Νῆσοι Κεφαλλήνων ἐν δ' αὐτῇ κείμεναι.

Aberat ab Ithaca M. P. XII., si Plinio fides est L. IV. C. 12.; nam Artemidorus apud Porphyrium Ant. Nymph. p. 114. Ed. Barnes. stadiis tantum XII. a Panormo Cephaleniæ separat; in quibus tamen numeris error inesse videtur. Wess.

ET DVLICHIA] *In Regio, & Neapolitano* Dulcia *& in Bland.* Dulicia: *tum ab Homero, Virgilio, Strabone, Pomponio, & Plin.* Dulichium *vocetur.* Svr.

DVLICHIA.] *Dulcia* nostri. Sed quid est *mons Ithacus*? Insulamne, scopulis obsitam, intelligit? De ea Artemidorus: Ἰθάκη σταδίων ὀγδοήκοντα πέντε, στενὴ δὲ, καὶ μετέωρος. nec multum abit Dicaearchus:

Ἰθάκη σταδίων δ' ὀγδοήκοντα, στενή.

Id dubium est, utrum de ambitu an insulæ longitudine intelligi LXXXV. sive LXXX. stadia voluerint. Strabo de circuitu accepit L. X. p. 455., quem Plinius L. IV. C. 12. XXV. M. P. metitur. Puto, quod & Palmerio L. IV. G. A. C. 23. placuit, de longitudine insulæ utrumque egisse: major enim amplitudo est. Wess.

PATRIA VLIXIS] *Præferunt manuscripti libri, quemadmodum in vetustissimis exemplaribus ferme semper legitur* Vlixes: sic, *ut Quinctilianus L. 1. C. 4. auctor est*, Ὀδυσσεὺς, quem Aeoles Οὐλίξεα fecerint, ad Vlixem deductus. *Cicero* Ithacam, *non* Dulichium, *patriam Vlyssis appellat.* Ac nos, *inquit I. de Orat. C.* 44. quod maxime debet, patria nostra delectat, cujus rei tanta est vis, tanta natura, ut Ithacam illam in asperrimis saxulis, tanquam nidum adfixam sapientissimus vir immortalitati anteponeret. *Virgilius* altricem terram *nuncupavit Aeneid.* 3, 271.

Effugimus Ithacæ scopulos, & Laërtia regna,
Et terram altricem sævi exsecramur Ulyssis.

Et Cicero eandem terram, parentem & altricem patriam *dici perhibet oratione pro Flacco.* Svr.

INSVLAE P. M. DIOPES.] Alii *Trioper insula*, cujus habitatores quondam Parnassi montis accolæ fuerunt, Plin. L. IV. & Strabo L. VIII. Siml.

DRYOPES] *In Regio exemplari* Driopes, *& in Blandiniano* Dyopes, *& in Neapol.* Cliopes. *Longol.* Dropes. Parnasso *& Heliconi montibus* Crissæus *sinus expositus est: qua tamen cognominentur Insula* Dryopes, *mihi incognitum est. Stephanus* Cythnum *insulam* Dryopim *vocatam perhibet.* Svr.

INSVLAE DRYOPES.] Si *Incolæ Parnassi montis Dryopes* legerentur, res aperta atque exposita esset; hunc enim montem Dryopes, prius-

INSVLA BOEOTIAE AVLIS.
IN HAC GRAECI ADVERSVM TROIANOS CONSPIRAVERVNT.
INSVLA PALLENE IN THRACIA.
IN HAC MINERVA NVTRITA EST.

priusquam in Peloponnesum concederent, incoluerunt. Vid. Strabonem L. VIII. p. 373. & Pausaniam Messen. C. 35. Serviumque Aen. IV. 146. Nam de *insulis Dryopibus* vereor, ut constitui quid possit. Wess.

SAMOS.] Lactantius L. I. Inst. Div. C. 17. *Insulam Samum scribit Varro prius Partheniam nominatam; quod ibi Juno adoleverit, ibique etiam Jovi nupserit.* Adde Pausan. Achaic. C. 4. & Apuleii Florid. p. 350. Wess.

INSVLA BOEOTIAE AVLIS] *In Regio* Insule Bœtiæ Aulis. *In Blandiniano & reliquis* Insula Bœotiæ Aulis. *At ineptum videtur urbem* Bœotiæ *insulam facere, cum* stationem ad Aulidem *significet, qua in continenti Bœtia sita est, ex adverso* Chalcidis, *urbis* Eubœæ *insulæ. Quare ita interpungendum arbitrarer, ne in hanc ineptiam incidatur:* In hac Juno nata est insula: *ut statim subdatur,* Bœotiæ Aulis: *&* stationem ad Aulidem *significet. Ptolemaeo enim* Bœotiæ Aulis *cognominatur,* Βοιωτίας Αὐλίς. *At cum videam à Manilio lib. iv. ℣. 535. inter insulas,* Aulidem *connumerari, nibil, tametsi praepostorum videatur, in hoc Itiner. auctore negligendum, aut contemnendum existimo. Manilii versus sunt:*

> Pulsatur Cypros Aegyptia fluctibus omnis
> Totque minora salo tamen emergentia ponto
> Littora, & æquales Cycladas Delonque Rhodonque,
> Aulidaque & Tenedon, vicinaque Corsica terris.

De conjuratione vero, Poeta carmen notissimum est:

> Non ego cum Danäis Trojanam exscindere gentem
> Aulide juravi ——

Pompon. Mela C. 3. L. 2.: Aulis, *inquit*, Agamemnoniæ, Grajorumque classis in Trojam conjurantium statio. Sur.

AVLIS.] Eodem jure, quo Isidorus Abydum insulis accenset, *Aulidem* hic scriptor insulam facit: consentit Servius Aen. IV. 426. *Aulis insula est, vel portus, in Aegeo mari, in qua Graeci conjurarunt.* Wess.

INSVLA PALLENE IN THRACIA.] Pallene Thraciæ *item oppidum, non* insula *Stephano, &* Cherrhonesus, *cujus angustias Gigantes incoluisse, &* Phlegræa *bella memorant. Plinio L. 4. C.* 10. Macedoniæ *juxta* Canastræum *promontorium, oppida* Pallene, Phlegra. Dianam *vero non* Minervam, Palleneam *cognominatam Plutarchus in Arati vita meminit.* Sur.

PALLENE.] Chersonesus erat, quam & alii insulam appellarunt. Philargyrius Georg. IV. 390. *Pallene insula secundum Thermedontem, dicta a Pallene, Sithonis filia*; qui tamen perperam nobis *Thermedontem* pro Thermæo sinu, cui Pallene vicina erat, obtrudit. Ex mox: *Pallene autem est Chersonesus in Thracia, cujus in faucibus Torena est oppidum:* ita lege: nam *Corone* alium situm obtinet. Nec dissidet auctor scholii ad Libanii Declam. XIX. tom. I. p. 505. Ποτίδαια ἡ Κασσάνδρεια. Παλλήνη ὅλη ἡ νῆσος. neque etiam Jo. Cameniata Excid. Thessalon. C. 37. κατηρειμμένον περὶ τὰ πύλη τῆς νήσου τῆς καλουμένης Παλλήνης. Plura de Pallene Dukerus in Thucyd. L. IV. C. 120. Wess.

IN HAC MINERVA] *Dianam Palleneam*, quod Surita opinabatur, Plutarchus in Arato non memorat, sed quæ Pellenæ in Achaia colebatur. Minervae Pallenidos est in Euripidis Heraclid. 849. mentio.

> Παλληνίδος γὰρ σεμνὸν ἐκπερῶν πάγον
> Δίας Ἀθάνας ——

& ℣. 1031.

> Δίας πάροιθε παρθένου Παλληνίδος.

Verum illa ex Pallene Atticæ pago cognomen traxit. Hesychius Παλληνίαν Minervam ἐν Χαλκίδι esse dictam scribit, quæ forte ad Chalcidem circa Pallenen cum L. Holsteinio ad Stephani Χαλκὶς referenda est. De incunabulis Minervae nihil, ut plerisque in fabulis, certi. Alal-

INSVLA CYPRVS SIVE PAPHOS, VENERI CONSECRATA, IN CARPATHIO MARI.
ITEM IN HELLESPONTO INSULAE CYCLADES INTER AEGEVM ET MALIAEVM MARE CONSTITVTAE, CIRCVMDANTVR ETIAM PELAGO MYRTOO.
DELOS.

IN

comenis in Bœotiæ pago educatam ferebant, alii Alipheræ in Arcadia. Vid. Pausaniam Arcad. C. 27. & Bœotic. C. 33. Ovidium Metam. XV. 356. WESS.

INSVLA CYPRVS SIVE PAPHOS] *Pomponius de Cypro L. 2. C. 7.* Prope media, *inquit*, Cypros ad ortum occasumque se mittens, recto jugo inter Ciliciam, Syriasque porrigitur ingens, ut quæ aliquando nomen regni (*ita enim legendum pro* novem regna) ceperit, & nunc aliquot urbes ferat, quarum clarissimæ Salamis & Paphos. *Nam quod* Paphi *nomen insulæ tribuitur hoc Itinerario, Anselmi unius, quod sciam, auctoritate fulciri potest.* SVR.

INSVLA CYPRVS] Cum primum hæc versabam, *Cyprum & Paphum* a scriptore venisse putabam: imitatumque adeo eos scriptores, qui provinciam & præcipuam in ea urbem sæpe conjungunt. Xenophon Ephesius L. V. p. 66. ᾔει δ' ἐπ' Αἰγύπτου τε καὶ Ἀλεξάνδρειαν. *Proficiscebatur in Aegyptum & Alexandriam.* Ampelius C. 2. *Abest ab Aegypto & Alexandria M. P. LX.* Præcipue vero eos, qui *Cypro Paphum* apponunt: Euripides Bacchis ℣. 400.

> Ἱκοίμαν ποτὶ τὰν Κύπρον,
> Νᾶσον τᾶς Ἀφροδίτας,
> Πάφον θ', ἃν ἑκατόστομοι
> Βαρβάρου ποταμοῦ ῥοαὶ
> Καρπίζουσιν. ———

ubi omnino cum Meursio L. I. Cypri C. 30. Βωκάρου ποταμοῦ ex Hesychio legendum est. Alcman apud Eustathium in Iliad. B. p. 231. Κύπρον ἱμερτὰν λιποῖσα καὶ Πάφον περιῤῥύταν. Aeschylus apud eundem: Κύπρου Πάφου τε ἔχουσα πάντα κλῆρον. At re pressius examinata, hæc homini ne quidem in mentem venisse, solito ad serioris ætatis consuetudinem sua dirigere, animadverti: tum quippe Paphum pro insula habuere, ut Servius ad Georg. II. 64., & Isidorus L. XIV. Orig. C. 6. *Cyprus insula*, inquit, *a civitate Cypro, quæ in ea est, nomen accepit: ipsa est & PAPHOS, Veneri consecrata in Carpathio mari:* quæ ultima adeo his gemina germana sunt, ut, nisi Hispalensem præsulem hinc hortulos suos rigasse velis, indidem sumpta videri possent. Jam quod Melae verba, quæ Surita emendat, spectat, ea nulla egent medicina. Novem præcipua dignitate urbes insulam illuminabant; quæ cum suos sibi reges olim habuerint, ut Plinii, Strabonis, Diodori Siculi, quorum loca conduxit Meursius L. II. Cypri C. 7., auctoritate cognitissimum est, quid miremur *novem Cypri regna?* WESS.

VENERI CONSECRATA] *Pomponius L. 2. C. 7. de* Aria *insula*, Marti consecratam *perhibet. Ita enim in vetusto legitur exemplari, non* sacrata. SVR.

ET MALIAEVM MARE] *In Regio* Malleum, *& in Blandiniano* Mallieum, *& in Neapolitano* Maileum, *Stephano gentile nomen*, καὶ ἀπὸ τοῦ Μάλεια, Μαλειαῖος Ζεύς, *&* Μαλειαῖα ἄκρα. *Mela Pomponius L. 2. C. 3.* Maliacus, & Opuntius, grandes sinus. *Plinio item* Maliacus sinus ab incolis dictus. SVR.

ITEM IN HELLESPONTO.] Denuo hæc paria sunt Isidori verbis L. XIV. Orig. C. 6. ubi de Cycladibus: *In Hellesponto inter Aegeum & Maleum mare constituta circumdantur etiam pelago Myrtoo.* WESS.

EX LATONA NATI SVNT] *Homerus in Hymnis Apollinem in* Delo, *& Dianam in* Ortygia, *quæ eadem insula est, natam dicit: nec tamen desunt, qui diversam eam à Delo intelligi velint.* SVR.

ORTYX DICTA EST] *In Regio & Blandiniano* Ortyx, *& in Neapolitano* Ortygia: *& in Longolianis libris* Ortix, *&* Ortigia *corrigitur.* Ortygiam *dictam Plinius L. 4. C. 12. auctor est, non* Ortygem. *Alterius insulæ* Ortygiæ Syracusis *adjacentis Strabo meminit. Virgilius de ea iii.* ℣. 694. *Aneid.*

Sica-

IN HAC APOLLO ET DIANA EX LATONA NATI SVNT. HAEC INSULA ORTYX DICTA EST AB ASTERIA SORORE LATONAE, QVAE CVM VIM IOVIS FVGERET, IN COTVRNICEM CONVERSA, ILLVC DELATA EST.
MYCONOS A DELO DISTAT STADIA D.
ICASIA A MYCONO DISTAT STADIA CCC.
DIONYSA, EDENEDIA, SCYROS.
INSVLA PAROS.

IN

Sicanio prætenta finu jacet insula contra Plemmyrium undosum, nomen dixere priores Ortygiam. SVR.

ORTYGIA.] Nihil ab his dissidet Tzetzes in Lycophron. ỷ. 400; nihil etiam Lactantius in Statil Thebaid. L. IV. 796. Vide, qui hanc fabulam excussit, Ill. Spanhemium ad Callimachl Hymn. in Delum ỷ. 37. WESS.

AB ASTERIA SORORE LATONAE] *In Callimachi Scholiis, non* Asteriam, *sed* Latonam *in coturnicem versam perhibetur.* SVR.

MIGANOS.] Vel *Myconos.* SIML.

MYCONOS.] Plerique MSS. *Miganos:* alter tamen Cusani *Miconos.* Insula erat sterilis, λυπρὰ Athenæo L. I. C. 7., præbuitque urbanioribus Græcis uberem bene atque acute dictorum segetem. Plinius L. IV. C. 12. XV. M. P. a Delo removet; ut in alterutro sit peccatum: forte in utroque, quamquam gravius in nostro: multo enim brevius nostra ætate inter utramque intervallum Turnefortius Epist. VI. p. 106. observavit. WESS.

ICASIA.] Vel *Incasia*, vel potius *Icaria*, seu *Icaros.* SIML.

ICASIA A MYCONO DISTAT.] *In manuscriptis* Icasia *legitur, & in Longolianis* Incasia, *&* Icasia *corrigitur. Stephanus* Nicasiæ *parva Insula prope* Naxum *meminit, & item Suidas; ut ego non verear* Nicasiam *apponere, pro* Icasia. SVR.

ICASIA.] Malim cum Simlero *Icaria*, quam Isidorus L. XIV. Orig. C. 6. Myconum inter & Samum locat. Vid. Turnefortium Epist. IX. p. 153.

DIONYSIA.] Plinio Donysia. SIML.

DIONYSA] *In Regio* Dionisa, *& in Blandiniano* Dyonisa, *in vetustis Virgilii exemplaribus* Donysam, *&* Donasam, *& item in pervetusto Taciti exemplari, quod Leonis x. tempore in lucem prodiit*, Donusa Ann. 4. C. 30. SVR.

DIONYSA.] *Donysa* verum insulæ nomen est, quod [illegible] ex *Dionysia* natum volunt, haud scio an perperam. Virgilius Ciri ỷ. 475.

Prospicit incinctam spumanti litore Cythnon,
Marmoreamque Paron, viridemque adlapsa Donysam.

WESS.

EDENEIDA.] Vel *Edenedia*, vel *Eudemia.* SIML.

EDENEDIA] *Praferunt vetusta exemplaria: nomen mihi inauditum. Odiæ Insulæ à Plinio fit mentio.* SVR.

EDENEIDA.] MSS. excerpta, *& Deneida:* unde, si parum adjuventur, *Rene*, *Dia* emergent; quarum *Rhene* Delo fuit proxima: *Dia* vero plures, ut circa Melum & juxta Amorgum, de quibus Schol. Theocriti Idyl. II. 45. Posses & inde *Heleuen* procudere, qua de Plinius. Si tamen Simleri *Eudemia* è MSS. foret, ceteris præstaret ob Plinium, qui eam ante Thermaeum sinum L. IV. C. 12. locat. WESS.

SCYROS.] Vel *Syros.* SIML.

SCYROS] *Præferunt manuscripta exemplaria, & Longoliani libri, cum supra* Scyri *facta sit mentio. Plinius L. 4. Sect. 23.* Syrnon *Insulam ab* Andro LXXX. M. P. *constituit.* SVR.

SCYROS.] Si *Scyros* supra bene habeat, *Syros* a me præferetur. Servius Aen. III. 76. *Nam inter Myconum & Gyarum, Syrum, unam de Cycladibus esse dicunt; unde fuit Pherecydes philosophus.* Ita lege, *Scyro*, quam editi habent, damnata: Pherecydes enim *Syrius* fuit, ut ex Diogene, Suida atque aliis constat. Contra peccatum est in Polyaeno L. III. C. 4. Φορμίων ἀποβὰς ἐς τὴν Χαλκιδίαν καὶ ἁρπάσας σὺν ὀλίγοις τῶν οἰκ. τῆς χώρας Σκύρῳ προσέσχε. male vulgo Κύρῳ. Refe-

ro

IN HAC LAPIS CANDIDISSIMVS NASCITVR, QVI DICITVR PARIVS.

NAXOS. IN HAC ARIADNE A THESEO RELICTA, A LIBERO PATRE ADAMATA EST.

PHOCAE, LEVCE, CYTHNOS, ASCAPHOS.

SE-

ro ad Syrum elegantem numum ex Thes. Britan. tom. I. p. 254., qui Deorum Cabirorum capita, stellis insignia, prorsus ac si a Dioscuris nihil differrent, ostendat, & CYPIΩN cognomen: Cabiros enim in Aegæi maris insulis præcipue fuisse cultos, & a Dioscuris veteri honore pæne privatos egregie, ut omnia, Celeb. Tib. Hemsterhusius ad Lucianum docuit. Wess.

INSVLA PAROS.] Quod de marmore additur notissimum & simile Isidori verbis L. XIV. Orig. C. 6. Erant insulæ, quæ recensentur, vicinæ: Statius L. I. Achil. princ.

—— Et innumera mutabant Cyclades aura,
Jam Paros, Olearosque latent. Jam raditur alta
Lemnos, & a tergo decrescit Bacchica Naxos,
Ante oculos crescente Samo. Jam Delos opacat
Aequor. ——

quibus in versibus *Lemnos* non sane suum locum occupat, Cycladibus immixta, a quibus remotior erat. Rectius Virgilius instituit Aen. III. 125. De Naxo, & Ariadne, in ea a Theseo deserta, Diodorus L. IV. p. 264. Wass.

FOCE.] Forte *Pholegandros.* Siml.

PHOCAE] *In Regio* Focœ, *& in Blaudiniano & Neapolitano* Foce. *Plinio L. 4. Sect.* 20., ante Sammonium promontorium, Phocæ. Sur.

LEVCE] *Plinio L. 4. C. 12. duplex* Leuce: Dextra Cretam habenti, contra Cidoniam Leuce, & contra Itanum promontorium Onisa, Leuce. Sur.

CYNTHOS.] Rectius *Cythnos.* Siml.

CYTHNOS.] *In Regio* Leucocinthos, *& in Blandiniano* Leuce Cinthos, *& in Neapolitano* Leuci Chintos, *legendum* Cythnos. *Plinius L. 4. C. 12. juxta* Seriphum, Prepesinthum, *&* Cythnon *statuit, cujus Ptolemaeus, & Stephanus meminere. Suidas unam esse ex Cycladibus* Κύθνον. Sur.

CYTHNOS.] MSS. *Cinthos* & *Chinctos*; è quibus viri docti verum insulæ nomen probe eruerunt: mons Deli *Cynthos* videtur librario fraudi fuisse. Wess.

ASCAPHOS.] *Hujus Insulæ nomen non reperi.* Sur.

ASCAPHOS.] Vide utrum *Scapus* an *Astypalæa* sit, quam utramque in Plinio L. IV. C. 12. invenies. Wess.

SERIPHOS.] Passim hæc insula, ut saxosa & aspera, notatur. Τρηχεῖαν Σέριφον Hegesippi Epigramma, quod ad Stephanum Holsteinius edidit, appellat, nuperque Turnefortius Epist. IV. p. 69. rupibus præruptis plenam vidit & descripsit: mirum itaque est Ovidio Metam. VII. 464. *planam* dici, magisque, a N. Heinsio defendi. Equidem, si *parvam* Constantii Fanensis & Fabri spreveris, quoniam *plenam* MSS. quidam edunt, mallem:

Florentemque Cythnon, Scyron, Theramque, Seriphon,
Marmoreamque Paron. ——

ut *Thera* intelligatur, Anaphes, de qua poëta ante, vicina. Wess.

SIPHNOS.] *In Regio* Siphnos, *& in Blandiniano* Siphonos, *atque in Neapolitano, & Longolianis libris. Plinius L. 4. Sect.* 20. Siphnum *cum* Seripho *etiam adjungit*, Insulam circuitus XXVIII. M. P. antea Meropiam, & Acin cognominatam: & in ea Insula lapidem esse, qui cavatur, tornaturque in vasa, coquendis cibis utilia vel ad esculentorum usus, quod in Comensi Italiæ lapide viridi accidere notum erat. *Ptolemaeus inter Cyclades* Siphnon *recenset. Stephanus* Meropem, *non* Meropiam *cognominatam perhibet.* Sur.

CIMELOS.] *In Regio, & Neapolitano,* Cimelos, *& in Blandiniano* Cymelos. *Plinio L. 4. Sect.* 24. Cimolus, *qua* Echinussa. Sur.

CIMOLVS.] Celeberrima ob sui nominis glebam, de cujus in medicina usu Dioscorides L. V. C. 176.; Ovidius Metam. VII. 463.

—— Cretosaque rura Cimoli.

Wess.

COS.

SERIPHOS, SIPHNOS, CIMELOS, COOS.
OLEAROS, ANDROS, GYAROS.
SVPRASCRIPTAE INSVLAE, IN MARI VAGARI SOLITAE ERANT. HAS APOLLO CONLIGAVIT, ET STABILES FECIT.

EXPLICIT.

COS.] *In manuscriptis* Coos, *cum monosyllabum fit. Ausonius:*

Aspersit cautes, & dira aconita creat Cos.

SVR.

COOS.] Sic omnes, quod prorsus damnabile non esse, ex Stephano, & quem ibi testem excitavit Holsteinius, Eustathio liquebit. WESS.

ANDROS GYAROS.] *Cum supra* Andron, *nobilissimam Insulam recensuerit, fortè hoc loco* Letandros *legendum, quam Plinius L. 4. Sect. 23. cum* Gyaro *Insula itidem adjungit*, Odia, Letandros, Gyaros: *tametsi in vetustis exemplaribus legitur* Odia, Olentrandos, Gyara. SVR.

ANDROS GYAROS.] Vicinæ erant, & Romanorum sub Impp. exiliis celebres; pejor tamen Gyarus, quam λυπροτάτην τῶν ἐν Αἰγαίῳ Philo in Flaccum p. 987. appellat. Adde Arriani L. III. Disp. Epicteti C. 24. WESS.

APOLLO CONLIGAVIT.] *Ad poëta carmen de* Delo *respexit lib. iii. Aeneid.* ℣. 76.

—— Oras & littora circum
Errantem Myone celsa, Gyaroque revinxit:
Immotamque coli dedit & contemnere ventos.

SVR.

APOLLO COLLIGAVIT.] Instar omnium ad hæc firmanda vetus epigramma, sive Petronii, seu alius, erit:

Delos jam stabili revincta terra
Olim purpureo mari natabat,
Et moto levis hinc & inde vento,
Ibat fluctibus inquieta summis.
Mox illam geminis Deus catenis,
Hac alta Gyaro ligavit, illac
Constanti Mycone dedit tenendam.

Plura, si cupias, Ill. Spanhemius in Callimachi Hym. in Del. ℣. 11. 273. dabit. WESS.

EXPLICIT.] *In vetustissimo exemplari hæc, pro Coronide, finis est: quæ à vetustis Grammaticis adjici solebat, qua libri finiebantur: & in eum locum* Explicit *adjici videmus: qua de re* D. Hieronymus *ad Marcellum de Diapsalmate, quid* Explicit *significet docens, à vetustis usurpatum commemorat.*

In vetustis hujus Itinerarii *exemplaribus Fragmenti illius, quod libris à Godofredo Torino ex* Longoliano *exemplari editis, Anno M. D. xii. in fine adjicitur, vestigia nulla adparuerunt: & multo tamen antea à Johanne Annio Viterbiensi non editum modo, sed fictitio, & fabuloso Commentario decoratum fuerat.* SVR.

ITINERARII ANTONINI PII FRAGMENTA.

DIVUS AUGUSTUS, QUAMVIS TOTUM ORBEM RECTE DIVISERIT, UBI AIT: ORBIS TOTUS DIVIDITUR IN PARTES TRIS, EUROPAM, AFRICAM ET ASIAM, QUAE FERE EST DUPLA AD QUAMLIBET DUARUM: IN DESCRIPTIONE TAMEN LOCORUM ORBIS MULTA LOCA, MEMORATU DIGNA, SILUIT; QUAEVE IN PRAECIPUIS ITINERIBUS OPPIDA ET URBES OCCURRANT, QUAE MAXIME TUM MILITIBUS, TUM PEREGRINANTIBUS, TUM HISTORICIS NON PARUM PROFICIUNT, NEGLEXIT: EA NOS NUNC ORDINE PERCURRERE INSTITUIMUS.

AB URBE IN GALLIAS ITUR ITINERIBUS SEX, MARITIMO, LITOREO, AURELIANO, CASSIANO, TIBERINO, FLAMINIO.

I. MA-

ITINERARII ANTONINI.] Non fuit consilium hæc fragmenta, quæ Jo. Annius Viterbiensis Comment. p. 539. Edit. Ant. ex collectaneis magistri Guilielmi se accepisse scribit, prætermittere; partim ne ex eorum absentia calumniandi nasceretur occasio; partim etiam, quod viri docti illis subinde pro genuinis utantur. Sunt autem duo fragmenta, quorum alterum ex prooemio, alterum ex Itinerario depromptum est, ut Annius, qui rem optimè scivit, auctor perhibet.

MARITIMVM TENET.] *Maritimum*, ad quod Ph. Cluverius L. I. A. C. 10. adhærebat, appellat, Annio interprete, quod navi conficitur; *litoreum* quod terrestri itinere per maritimas urbes instituitur: quæ tamen distinctio inepta est, & Annio digna.

PHALISCAS.] Natæ hæ *Phalisca* ex *Falesia*, de qua p. 501. & recentiore atque etiamnum usitato nomine *Phalesce*. *Caput* autem *Etruriæ* admodum ridiculum est, ex *Capo di Troja* sive promontorio effictum, meritissimoque a Ph. Cluverio L. II. I. A. C. 2. p. 476. in ultimam barbariem relegatum.

ERYCIS.] Hunc portum eundem ac Lunæ Annius in Comment. p. 543. esse ait. Sumptus est ex Latina Ptolemaei versione. Vid. Ph. Cluverium L. II. Ital. Ant. C. 2. p. 457.

ENTELLIA.] *Entellam* fluvium Ptolemaeus habet, ex quo Annius oppidum condidit, de cujus originatione mirifica profert Comment. p. 543.

INTER PORSENAM.] Leander Albertus in Ligur. p. 30. *inter Porciferam & Feritorem* emendat. Credo alterum scripsisse Annium, *Porciferam* in Comment. memorantem: uterque est ex Plinio L. III. C. 5. sumptus: Pheritonem tamen sibi eripi non patitur, quem eundem ac Phaëthontem esse ac colonias huc deduxisse in fragmentis Orig. Catonis p. 516. nugatur.

MONACHVM.] Hoc verum portus Herculis Monœci cognomen, deceptus suæ & præcedentis ætatis scribendi more, esse asseverat, prætereaque, quod ineptias omnes superat, vocabulum originis esse Aegyptiæ Comment. in Catonis Orig. p. 520.

TRANSITVM IN GALLIAS CARIARAM.] Ph. Cluverius *Carrariam* legebat L. I. Ital. Ant. C. 10. Sed intercedit Annius Comment. p. 546. *Cariara*, inquiens, *nomen est Etruscum, a Car & Jara, qua duo urbem & lunam significant, teste Divo Hieronymo de interpretationibus nominum. Hinc Cariaram urbem Lunae & regionem Lunæ significat: Et vulgus corrupte Carrariam pronuntiat.* Mirum vero est, urbem adeo antiquam, nec Catoni, si Annio credimus, ignotam, ab aliis omnibus fuisse prætermitam.

AVRELIANVM QVOD ET.] Prorsus imperite *via Aurelia* & *Claudia*, quas diversissimas fuisse nemo ignorat, in unam conflantur. Vid. Ph. Cluverium L. II. Ital. Ant. C. 2. p. 525. Et quænam ea *Aurelia*, per quam fertur, Annius docere nos noluit in Commens. p. 547.

THERMAS STYGIANAS.] Has ex *Stilianis*, ut vulgus nunc vocat, olim enim *Apollinares* erant, effinxit. Vid. Ph. Cluverium L. II. Ital. Ant. C. 2. p. 493. Addit Annius eas *Cajas* Straboni & Tibullo fuisse dictas, quas tamen

ITI ridi-

I. *MARITIMUM TENET* FREGENAS, CASTRUM NOVUM, CELLAS, HERCULEM, THELAMONEM, CAPUT ETRURIAE, *PHALISCAS*, TRAJANUM, POPULONIUM, VADA, LIGURNUM, *ERICIS*, *ENTELLIAM*, DELPHINUM, GENUAM *INTER PORSENAM* ET PHERITONEM, *MONACHUM*, NICEAM.

II. LITOREUM CONTINET ALSIUM, CAERE, PYRGANUM, FORUM CELLAE, GRAVISCAS, COSAS, VOLATERRAS, PISAM, LUNAM ET IPSUM *TRANSITUM IN GALLIAS CARIARAM*.

III. *AURELIANUM QUOD ET* CLAUDIANUM FERTUR PER IPSAM AURELIAM, *THERMAS STYGIANAS*, *FORUM NOVEM PAGORUM* CLAUDII, TARQUINIAS, *SATURNIAM*, VOLCEN, TUNNIATEM MONTEM, ROSELLAS, ROSETUM, *TURSENAM*, ET *TRANSITUM APUAM*.

IV. CASSIANO ITINERE ITUR PER POLITORUM, *ARCENUM*, MINIONEM, FORUM CASSII, *ARUNTES CAMILLARIOS*, *TUDERNUM*,

ridiculi quidam præ ingenii ſtupore fecerint *Bajas*; quæ cum nuper admodum Franciſcus Marianus, Annii popularis, in Caſtigation. de Etruria repetenda duxerit, videamus quid rei ſit. Strabonis verba L. V. p. 227. ſunt: πολλὴ δὲ καὶ τῶν θερμῶν ὑδάτων ἀφθονία κατὰ τὴν Τυῤῥηνίαν τῷ πλησιόν εἶναι τῆς Ῥώμης. οὐχ ἧττον δ' εὐανδρεῖ τῶν ἐν Βαΐαις, ἃ διωνόμασται πολὺ πάντων μάλιστα. Vertit Xylander: *Abundat etiam calidarum fontibus aquarum vicina Romæ Etruria, cujus Thermæ non minus quam famoſiſſima illa omnium maxime Baiæ frequentantur*; quæ Strabonis ſententiam haud male exprimunt, licet ejus verba non bene ſint diſtincta, ut Caſaubonus jam monuit. Lege vero ut Annius & ejus ſectator Marianus juſſerunt, τῶν ἐν Καΐαις, & Strabonem magis ridiculum feceris, quam Annius cum omnibus ſuis nugis unquam fuit: quorſum enim o bone! referes οὐχ ἧττον εὐανδρεῖ τῶν ἐν Καΐαις; ubi locorum ſunt *Caja*, quibuſcum Thermæ Etruſcæ comparantur? Sin, ut oportet, *Bajas* retinueris, ſalva omnia erunt. Tamen *Cajæ* illæ Annio ita gratæ acceptæque fuerunt, ut Tibullus, vel invitus, earum meminiſſe debuerit L. III. El. 5. 1.

Vos tenet, Etruſcis natat quæ fontibus unda,
Unda ſub æſtivum non adeunda Canem.
Nunc autem ſacris Bajarum maxima lymphis,
Quum ſe purpureo vere remittit hiems.

Cajarum maxima legit: cur tandem? quia ita placet; neque enim in Strabone aut aliis ullum illis præſidium eſt. Vide quæ Scaliger & Broukhuſius de *Bajarum maxima* notarunt, & Annii *Cajis* nihil indigebis.

FORUM NOVEM PAGORUM.] Ficta hæc ſunt ad Plinii L. III. C. 5. *Novem pagi, præfectura Claudia Foroclodii:* inde Annius *Forum novem pagorum Claudii* exſtruxit.

SATURNIA.] De hac & ceteris quid Ph. Cluverius monuerit vide L. II. Ital. Ant. C. 2. p. 513.

TURSENAM.] Idem Ph. Cluverius L. I. Ital. Ant. C. 10. *Curſenam* malebat. At negat Annius, *Turſenam* retinens, ut a *Turſibus*, Etruriæ, ut ait, antiquiſſimis incolis, repetere poſſit Comment. 548.

TRANSITUM APUAM.] Diſtinctius explicat in fragmentis Orig. Catonis p. 520. *Apua in tranſitu Apennini ad fontes Macra, unde Apuani Ligures ab Arno ad Macram.* Hauſit hos *Apuanos* ex Livio L. XL. C. 41., *Apuam* autem ipſe exſtruxit, ne Apuanis urbs deeſſet.

ARCENUM.] Hanc mutuatus eſt a Livio & corrupit: is enim *Artenam* L. IV. C. 61. vocat, & jam dudum ante ſuam ætatem deletam eſſe ſcribit. Annius tamen *Arcenum* retinet, & primo *Barcenum*, deinde *Bracianum*, quo nomine nunc eſt, formatum adfirmat. Vid. Cluverium L. II. Ital. Ant. C. 2. p. 522.

ARUNTES CAMILLARIOS.] Habet eosdem & magni facit Franc. Marianus. Vide vero unde nati ſint. Plinius L. III. C. 5. *Arretinos veteres*, quos Hermolaus ex inſcripto lapide egregie adfirmavit, memorat: ex illis Annius Comment. in Catonis Origin. p. 526. *Aruntinos* facit, *quos Virgilius a commentariis Thuſcorum & Secretarios & Referendarios annalium antiquorum vocet* Aen. VII. 205.

NUM, *VERENTANUM*, *UMBRONEM MONTEM*, SENAM COLONIAM, *PHOCENSES*, LUCAM ET *CAFERONIANUM* TRANSITUM IN GALLIAS.

V. *TIBERINUM* QUOD ET CIMINUM FERTUR GALLERA, LARTHENIANO SIVE VEJENTE, ROSULO, SUTRIO, *LACU ELBII*, ET JUGIS CIMINIIS, *FANO VULTURNAE*, CUJUS CLARIS GESTIS *INVIDIT LIVIUS*. *SALEUMBRONE*, VOLTURNA, LARTHE AMNI.

Atque equidem memini, fama est obscurior annis,
Aruntes ita ferre senes, his ortus in agris
Dardanus Idaas Phrygia penetrarit ad urbes.

Sic legit, *Auruncis*, qui Dionysii Halicarnassei, Plinii atque aliorum testimoniis satis securi videbantur, expulsis. Jam Camillus Mercurium notat, *Secretarium*, ut ait, *Deorum. Quare Camillarii senes Aruntes erant Secretarii & Cancellarii Lucumonum.* Egregie profecto!

TVDERNVM.] In Ptolemaeo est Σύδερνον, quod Annius correxit ex Plinio L. XIV. C. 3., nec male. Nunc *Madernum* esse ait Quæst. Annian. XXX.; cujus sententiæ consortes habet Leandrum & Holsteinium in Ital. Ant. Cluverii p. 41.

VERENTANVM.] Plinius L. III. C. 5. *Verentanos* habet, è quibus oppidum *Verentanum* fecit, quod omnino *Verentum* fuisse videtur. De eo Ph. Cluverius L. II. Ital. A. C. 2. p. 516.

VMBRONEM.] Hujus nominis fluvium novimus. Annius montem, ad cujus radices fluvius erumpit, eodem cognomine esse jussit. Vide Leandrum Albertum in Thuscia p. 85., qui hominem erroris arguit.

PHOCENSES.] Hos unde crearit, docet ad Caton Origin. p. 530.

CAFERONIANVM.] Ex *Carfaniana* apud fontem Auseris formavit, sed solitis suis artibus. *Caferonianum* ait esse Comment. p. 549. *posterius Ferenianum; dictum a luco Feronia.* Adde Leandrum, qui Annio accedit, Thusciæ p. 56.

TIBERINVM QVOD ET.] Recte negat Ph. Cluverius L. II. Ital. Ant. C. 3. p. 565. se videre posse, cur hoc iter magis *Tiberinum*, quam, quod continuo subjicitur, *Flaminium*, inter Tiberim amnem & istud *Tiberinum* in Vmbriam versus ductum, appellari debeat. Sit tamen *Ciminum*, quia per Ciminum ferebat montem; nonne *Rosulum*, *Sutrium*, *lacus Elbii*, *Volsinium* & *Clusium vetus* una cum *Foro Cassii* in *Cassia* fuere *via?* Vide ibidem plura.

GALERA.] Hæc in Claudia via erat. Vide vero quam lepidus sit, cum vocem a *Gallis* i. e. inundatis, unde & ratem, quæ undas secet, *Galeram* & *Galeam* esse appellatam, repetit Comment. p. 551. Prorsus ignoravit bonus Annius, *Galeram* esse recentissimæ originis, & in ejus sede olim *Careias*, de quibus ad Antoninum p. 300., fuisse.

LARTHENIANO.] Ex *Marteniano*, quod nunc durat, id formavit; Caussam vide in Comment. ad Caton. Orig. p. 523. & in Leandri Thuscia p. 125.

LACV ELBII.] *Ciminus* est. Tetigit hæc fragmenti verba eruditus auctor Dissert. Chorogr. Ital. p. CCXI.

FANO VOLTVRNAE.] *Voltumna* Livius appellare solet; Adi Ph. Cluverium L. II. Ital. Ant. C. 3. p. 563., ubi hæc Anniana, ut merentur, explodit.

LIVIVS INVIDIT.] Quæ *clara gesta* intellexerit Annius, divinari non posse Ph. Cluverius ait: inspexisset nugatoris Comment. p. 552., & advertisset, dolere atque indignari hominem, a Livio nullam in Romuli rebus mentionem esse factam Caelii Thusci, Larthis hujus fani & Galeriti Lucumonis, qui Romulo auxilio occurrerint, & res Romanas stabiliverint: præterea ab eodem adfirmari, Lucerum nomen incertæ esse originis, quod Fabius Pictor & Varro ex Etruria derivent. Ea vero omnia præ livore & animi malignitate, ut Tuscorum gloriam obsuscaret, ab optimo scriptore esse neglecta. Recte proinde ut negligentem & verbosum a Cajo Caesare fuisse taxatum; quæ sibi habeat servetque sepulchro: nam ut confutentur digna non sunt.

SALEVMBRONE.] Finxit hanc urbem ex *Salebrone*, de quo ad Antoninum p. 292., Annius

AMNI, VOLSINIIS, *CLUSIO VETERI*, OLIM COMERSOLO, CLUSIO NOVO, A QUO DICTUS *CLUSENTINUS*: TRANSITUS ANNIBALIS ET FESULAE TRANSITUS.

VI. FLAMINIUM HABET CASTRUM NOVUM, *OCREAM* ET OCRICULUM, *NARNIAM*, *OLIM* NEQUINAM, TUDER, HISPELLUM. *AUT A CASTRO NOVO* SPOLETUM, *CAMERINUM*, URBINUM, PISAURUM, ARIMINUM.

nius, deque ejus originatione & situ omnium absurdorum ineptias exsuperat in Antiq. & Reb. Erusc. p. 327.

CLVSIO VETERI.] Harduinus Emendat. XXXVI. ad Plinianum L. III. his verbis usus est, ut Holsteinium notaret, qui *Clusinos veteres* & *Clusinos novos* non re & loco, sed nomine solum invicem discrepare in Cluverii Ital. Ant. p. 75. scripserat; parum sane animadvertens, Anniana hæc ex Plinio esse sumpta, & nihili habenda: tamen in partes traxit Ch. Cellarium L. II. G. A. C. 9. p. 723. Pergit Harduinus atque ex hoc loco Livium emendat L. X. C. 25. *Vere inde primo, relicta secunda legione ad Clusium, quod Camars olim appellabatur*; *& Camarsolum* legit, adstipulante Differt. Chorogr. Ital. p. CCX. auctore. Observassent viri egregii ex Annii incude hæc prodiisse, & cautius navigassent: neque enim aliter Annius in Livio legit, deceptus, ut Ph. Cluverius L. II. Ital. Ant. C. 3. p. 565. dudum vidit, prava Liviani codicis scriptura. Quo tamen novi aliquid proferret, ducem quendam *Comersolem*, unde urbi nomen venerit, ementitus est in Caton. Origin. p. 529. Mirandum vero est, *Camarsolum* probare Harduinum potuisse, cum *Camertes*, qui Clusini, Polybius L. II. C. 19. memoret.

CLVSENTINVS.] A *Clusio* more solito atque ineptissimo *Clusentinum* format, occasione arrepta ex *Casentinis* ad Tiberis fontes, ut Leander movet Thusciæ p. 61.

OCREAM.] *Ocrem* antiquos montem confragosum appellasse ex Festo novimus, atque inde *Interocrea*. Urbem *Ocream* Annius condidit, quam juxta *Ocriculum* sitam fuisse, ubi & ruinæ durent & gemmæ eruantur, admonet. Nimirum ex *Civita Docria*, ut nunc vocant, *Ocream* fecit, & ab *Ocriculo* imperite distinxit: cum tamen Oriculum olim fuerit, ubi *Ocria* sive *Docria*, non in colle, qui *Otricoli* oppidum nostro tempore ostendit, ut viri præstantes Ph. Cluverius & L. Holsteinius ostenderunt. Vide hunc in Ital. Cluverii Ant. p. 101.

NARNIA.] Sumpsit a Plinio L. III. C. 5. *Narnienses, quod oppidum Nequinum antea vocatum est*; genere tamen vocabuli mutato.

AVT A CASTRO NOVO.] Utitur his Conradus Janingius, doctus Jesuita, ut vincat, plures fuisse *Flaminias vias*, quarum una olim sola hoc fuerit cognomine, binæ autem reliquæ dextra sinistraque ex illa fuerint ductæ Tractatu Præliminari ad tom. I. Julii p. 7.

CAMERINVM.] Hanc urbem a *Cameso* duce, ut Spoletium a *Polo* conditore, aut *Spolo* ave, cujus auspicio fuerit fundata, Comment. p. 553. nomen traxisse adfirmat. Vide Ph. Cluver. L. II. Ital. Ant. C. 6.; nam, ut aut plura addamus, aut his refellendis immoremur, nihil utique necesse fuerit.

F I N I S.

ITINERARIUM A BURDIGALA HIERUSALEM

USQUE, & ab Heraclea per Aulonam, & per urbem Romam, Mediolanum usque.

ANTE ANNOS MILLE ET TRECENTOS simplici sermone scriptum, ex antiquissimo P. Pithoei exemplari editum

cum

P. WESSELINGII

ANIMADVERSIONIBUS.

PETRI WESSELINGII
DE ITINERARIO ET PEREGRINATIONE HIEROSOLYMITANA
DISSERTATIO.

Hieroſolymitanum, ſeu Burdigalenſe malueris, Itinerarium in plerisque omnibus Antoniniano adeo ſimile eſt, ut ſine injuria ex ejus comitatu abeſſe non poſſit: profecturum per easdem provincias, ſignatis iisdem manſionibus & paſſuum millibus, quibus Antoninianum diſtinctum eſt, circumducit, pluraque paſſim adſpergit, quæ & ſcire refert, & vix alibi reperias. Itaque id recentare & notis inſtruere placuit. Prius vero quam ad ea accingor, de Itinerario ipſo & ejus ſcribendi cauſſis pauca præfabor. Scriptum videtur ab homine Aquitano, quod itineris ſui initium Burdigalam fecerit, & ſacris Chriſtianis imbuto, circa poſtremos Imperii M. Conſtantini annos: id tempus Conſulatus Dalmatii & Zenophili, quo ſe Conſtantinopoli Chalcedonem tramiſiſſe profitetur, ſatis manifeſtat: nam *Hannibalianus*, quem P. Pithoeus ſcriptoris ætati firmandæ advocavit, Hannibal dux Carthaginienſium eſt, & aliorſum pertinet. Digeſtum hoc fuiſſe conſilio arbitrer, ut Hieroſolyma cogitantibus fax præferretur, & via monſtraretur; ad quam rem & multo accommodatiſſimum eſt: hoc enim duce cuivis in promptu erat ſuſceptum iter abſolvere. Ea quidem tempeſtate membranas, quæ depictum orbem oſtendebant, frequens uſus terebat, nec ita tamen ad itinera conficienda aptæ cenſebantur; anguſtia earum manſiones obſcurioresque mutationes, quas noſſe peregre abituri intererat, excludebat; neque indidem millia paſſuum, quæ urbes manſionesque ſeparant, & cognita ad iter ſine moleſtia decurrendum juvant, tam facili opera ſumi poterant. Quæ mihi ſane cauſſa viſa eſt, quamobrem in illis ſtadiisque admetiendis veteres ſæpe numero accuratiſſimi fuerint. Sit ad hanc rem nobis exemplo Galenus, qui terræ Lemniæ cauſſa in eandem nominis inſulam profectus &

priore itinere a recto tramite deflectens, ne aliis idem usu veniret, solicite & cum cura, Philippis è Macedonia ad mare, quod CXX. stadiis aberat, hinc in Thasum, a continente stadiis ferme CC. remotam, atque inde in Lemnum, hinc stadiis IↃCC. totidemque Alexandria Troade distantem, trajiciendum esse, adscripsit L. IX. Simpl. Medicam. Facult. p. 117. Ed. Basil. Ὡς γὰρ, inquit, ἀπὸ τῆς Ἰταλίας διαβαλὼν εἰς τὴν Μακεδονίαν, καὶ σχεδὸν ὅλην αὐτὴν ὁδοιπορήσας ἐν Φιλίπποις ἐγενόμην, ἥπερ ἐστὶν ὅμορος τῇ θρᾴκῃ πόλις, ἐντεῦθεν ἐπὶ τὴν πλησίον θάλατταν εἴκοσιν ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἀπέχουσαν στάδια κατελθὼν, ἔπλευσα πρότερον μὲν εἰς θάσον ἐγγύς που διακοσίους σταδίους. ἐκεῖθεν δὲ εἰς Λῆμνον ἑπτακοσίους, εἶτ' αὖθις ἀπὸ Λήμνου τοὺς ἴσους ἑπτακοσίους εἰς Ἀλεξάνδρειαν Τρωάδα. καὶ διὰ τοῦτ' ἐξεπίτηδες ἔγραψα περὶ τοῦ πλοῦ καὶ τῶν σταδίων, ὅπως εἴτις ἐθέλῃ θεάσασθαι καὶ αὐτὸς τὴν Ἡφαιστιάδα, διαγινώσκων τὴν θέσιν αὐτῆς, οὕτως παρασκευάζοιτο πρὸς τὸν πλοῦν. Qua utique opera supersedere Galenus potuisset, si commodissime è scriptis tabulis ea sumi potuissent. Parili ex caussa ortum arbitrer, ut, si qui in provinciam, quam viderant nunquam, iter molirentur, amicos harum rerum peritos, ut sibi loca, urbes atque insulas enotarent, & quoddam quasi Itinerarium, quo uti possent, peterent. Ea, puto, Crinagorae mens fuit, cum profectioni in Italiam intentus Menippum, celeberrimæ famæ Geographum, ἵστορα κύκλον, sive indicem insularum atque urbium, quarum ora legenda erat, in eleganti epigrammate, quod Salmasius in Solinum p. 597. & L. Holsteinius ad Stephani Σχερίαν publicarunt, rogat:

Πλοῦς μοι ἐπ' Ἰταλίην ἐντύνεται, ἐς γὰρ ἑταίρους
  Στέλλομαι, ὧν ἤδη δηρὸν ἄπειμι χρόνον·
Διφῶ δ' ἡγητῆρα περίπλοον, ὅς μ' ἐπὶ νήσους
  Κυκλάδας, ἀρχαίην τ' ἄξει ἐπὶ Σχερίην.
Σὺν τί μοι ἀλλὰ Μένιππε, λάβευ Φίλος, ἵστορα κύκλον
  Γράψας, ὦ πάσης ἴδρι γεωγραφίης.

Quod iisdem numeris facile hoc modo adstrinxeris:

Currere in Italiam, veteresque invisere amicos,
  A quibus ah! longum cogor abesse, libet:
Quæro ducem, prudens qui me maria omnia circum
  Cycladas, antiquam ducat & ad Scheriam;

Care

Care Menippe juva, tabulis positusque locorum
Inscribe, o totam docte Geographiam.

Tanto vero opportunior Aquitani hujus scriptoris opera videri potuit, quanto acrior circa ejus aetatem plerosque Hierosolymorum visendorum cupido incessit. Atque hic sæpe mihi, quid potissimum Christianos in illud iter conjecerit, quod nusquam sacræ literæ aut congenita nobis ratio praecipiunt, mirari subiit: hæc utique Deum ubique se benivolum castis adoratoribus praebere, nec loci mutatione ad eum propius accedi posse, singulos admonet; illa προσεύχεσθαι ἐν παντὶ τόπῳ I. Timoth. II. 8., nulla usquam Hierosolymorum aut Syriae Palestinae praeter ceteras habita ratione. Jam cum varia itinerum incommoda, & expositam morum per voluptaria Asiae loca corrumpendorum occasionem considero, mirandi caussæ invalescunt. Omnia illic stuprorum & flagitiorum in diversoriis & mansionibus erant referta; nec facile quis, nisi egregie firmus contra has pestes, incontaminatus abibat. Nyssenus Gregorius, cui propius hæc explorare licuit, in Epistola, qua ituris Hierosolymam profectionem dissuadet, pericula egregie exponit: Τῶν δὲ κατὰ τοὺς ἀνατολικοὺς τόπους πανδοχείων καὶ καταλυμάτων καὶ πόλεων τὴν ἄδειαν καὶ πρὸς τὸ κακὸν τὴν ἀδιαφορίαν ἐχόντων, πῶς ἔσται δυνατὸν τὸν διὰ καπνοῦ παριόντα μὴ δριμυχθῆναι τὰς ὄψεις; ὅπου μολύνεται μὲν ἀκοὴ, μολύνεται δὲ ὀφθαλμὸς, μολύνεται δὲ καρδία, δι' ὀφθαλμῶν καὶ ἀκοῆς δεχομένη τὰ ἄτοπα. πῶς ἔσται δυνατὸν ἀπαθῶς παρελθεῖν τοὺς ἐμπαθεῖς τόπους; *Quum per Orientis*, inquit, *regiones stabula & diversoria & urbes omnem licentiam & promiscuam mali libertatem habeant; qua fieri ratione potest, ut transeunti per fumum oculi ejus acrimonia non mordeantur? ubi polluitur auditus, polluitur oculus, polluitur animus per oculos atque aures fœda admittens. Fierine potest, ut loca infecta transeas, nec afficiare tamen?* Ad hoc, Hierosolyma ipsa nihil sanctum habebant, latronum, adulterorum, homicidarum sentina: rari ibi boni, mali & alios circumvenientes quam plurimi. Quid sancti ergo indidem reportarent, quorumve exemplo ad pietatem accenderentur? Videbor fortasse multis rem nimis adaugere & de Hierosolymitanis fidem excedentia prodere. Iterum igitur Gregorius loquatur. Νῦν μέν τοι οὐκ ἔστιν ἀκαθαρσίας εἶδος, ὃ μὴ τολμᾶται παρ' αὐτοῖς. καὶ πονηρίαι, καὶ μοιχεῖαι, καὶ κλοπαὶ,

καὶ εἰδωλολατρεῖαι καὶ φαρμακεῖαι, καὶ φθόνοι, καὶ φόνοι· καὶ μάλιστά γε τοιοῦτον ἐπιχωριάζει κακὸν, ὥστε μηδαμοῦ τοιαύτην ἑτοιμότητα εἶναι πρὸς τὸ φονεύειν, ὅσον ἐν τοῖς τόποις ἐκείνοις, θηρίων δίκην τῷ αἵματι τῶν ὁμοφύλων ἐπιτρεχόντων ἀλλήλων ψυχροῦ κέρδους χάριν. *Nunc vero nullum non*, ait, *impuritatis genus apud eos perpetratur; nequitiae, adulteria, furta, idololatriæ, veneficia, cædes: & maxime quidem hoc malum ibi usque adeo familiare est, ut nusquam tanta sit ad homicidia facilitas, quanta illis in locis, passim ferarum in modum ad sanguinem popularium parvi lucri caussa procurrentium.* Quæ profecto flagitiorum illic, non pietatis fuisse domicilium, patefaciunt. Quid itaque permovisse homines dicemus, ut tam cupide eo pergerent? Mihi rem sedulo examinanti haud pauca se obtulerunt, quæ, quam brevissime potero, exponam. Et primo quidem Augustae Helenae Constantinique Imp. exempla, quorum illa ad urbem inviserat, hic illam & vicinam Bethlemum variis ornaverat operibus, multorum studia ad iter ingrediendum excitasse videntur: solet enim vulgus ad principum regentiumque mores & facta se componere, ac magis, quo itur, quam quo eundum sit, spectare. Deinde plurimos *in Hierosolyma affectus rapiebat, ut loca, in quibus corporaliter præsens fuit Christus, viderent & contingerent*, sicuti Paullinus in quadam ad Severum epistola scribit; quorum ardor, si intra hos fines manserit, & nulla se superstitione contaminarit, in vitio non fuerit. Quod si enim illiberale non sit habendum, eas adire provincias, in quibus stupenda priscæ antiquitatis vestigia durant: si in laude ponitur, Græcæ Romanæque magnitudinis parietinas lustrare, & cariosos lapides, ut in cognitione rerum vetustarum proficias, rimari: quis sanæ mentis alteri vitio verterit, si in eam regionem se contulerit, quam sua præsentia Dominus Jesus cohonestavit: si natale ejus solum, si montem, in quo ex cruce pependit, si sepulchrum, ex quo in vitam rediit, si collem, unde cœlum petiit, sedulo consideraverit, & sacro quodam horrore perfusus ad eum arctius complectendum & tota mente venerandum incendatur: si urbes, pagos, præfecturas, montes Palæstinæ, terræque ejus ingenium expenderit: si Jordanem, mare Tiberiadis, lacum Asphaltiten, rivosque omnes, quæ recte explorata multa sacrarum literarum loca illuminant, cum cura visitarit? At latius serpsit studium, & in turpem superstitionem degeneravit. Plurimos prætere-

rea

rea desiderium baptismi ad Christi exemplum in Jordane fluvio sumendi, quod apud Eusebium L. IV. Vit. Constant. C. 62. de se Imperator profitetur, acerrimum invasit. Eusebius de Loc. Sacr. Βηθααβαρά, ὅπου ἦν Ἰωάννης βαπτίζων πέραν τοῦ Ἰορδάνου· καὶ δείκνυται ὁ τόπος, ἐν ᾧ καὶ πλείους τῶν ἀδελφῶν εἰς ἔτι νῦν τὸ λουτρὸν φιλοτιμοῦνται λαμβάνειν· Vertit Hieronymus, solito sibi more, liberius: *Bethbaara trans Jordanem, ubi Joannes in pœnitentiam baptizabat; unde & usque hodie plurimi de fratribus, hoc est, de numero credentium, ibi renasci cupientes, vitali gurgite baptizantur*: quorum ambitus, si fluminis accolæ fuissent, tolerari utcunque potuit. Sed enim ex multo remotissimis locis ad illud flumen currere, atque interea baptismi lavacrum differre, fluviique aquam præferre aliis, aut cupidissime in ea lavare, qua de re excitati a Valesio ad Eusebium L. IV. Vit. Constant. C. 62., unde repetes nisi ex fonte cultus arbitrarii, quem Christus meritissimo taxavit? Nusquam sane ad Jordanem ablegatos legimus, quos mystici lavacri cupido tenebat: mirorque ad quæstionem eunuchi reginæ Candaces responsionemque Philippeam, qua de Actor. Apostol. C. VIII. 36, 37., ejus posteriorisque ævi Christianos haud magis animum advertisse. Porro Psalmo CXXXII. 7. preces Hierosolymis atque ex vicinia ad Deum allegatas commendari existimabant: quod enim hymni scriptor, ut pedibus Dei optimi maximi advoluti supplices veniam precemur, auctor est; id Græci interpretes suo sermone dederunt: προσκυνήσωμεν εἰς τὸν τόπον, οὗ ἔστησαν οἱ πόδες αὐτοῦ. & eos secutus Hieronymus, *Adoremus in loco, ubi steterunt pedes ejus*: locum vero ubi Domini pedes steterant, Hierosolyma & urbi vicinos agros interpretabantur. Eusebius L. III. Vit. Constantini C. 42. ita accepit: Ὡς δὲ τοῖς βήμασι, inquit de Helena, τοῖς σωτηρίοις τὴν πρέπουσαν ἀπεδίδου προσκύνησιν, ἀκολούθως προφητικῷ λόγῳ φάντι, Προσκυνήσωμεν εἰς τὸν τόπον, οὗ ἔστησαν οἱ πόδες αὐτοῦ· τῆς οἰκείας εὐσεβείας καρπὸν καὶ τοῖς μετέπειτα παραχρῆμα κατελίμπανεν. *Postquam vero Servatoris nostri vestigia debito cultu venerata est, prout olim propheticus sermo prædixerat: Adoremus in loco, ubi steterunt pedes ejus; continuo pietatis suæ fructum posteris etiam dereliquit*. Neque aliter intellexit Hieronymus, sive Paulla & Eustochium Epist. ad Marcellam: *Quum ergo & Evangelistæ & omnes Scripturæ Jerosolymam sanctam nominent civitatem, & Psalmista præ-*

præcipiat, ut adoremus, ubi steterunt pedes ejus; ne patiaris eam appellari Sodomam & Aegyptum: qua tamen in re utrique, quam parum ad Hebræi sermonis genium attenderint, haud obscure ostenderunt. הדם רגלים, quo utitur divinus poëta, *pedum scabellum* significat, quod Græci ambitu verborum, alias ὑποπόδιον vertere soliti, non male expresserunt: pari enim modo מקום רגלים, τόπος τῶν ποδῶν in Jesaiae C. LX. 13. sese offert. Addebantur in cumulum plura eorum exempla, quos V. T. historia sacrorum caussa Hierosolyma commeasse perhibet. Inde imprudentioribus, urbem eam in divino cultu obeundo multum ceteris præstare, persuadebant, haud sane animum advertentes, plurimum ejus ætatis ritus a Christianorum sacris dissentire: tum quidem gentis & religionis fuisse metropolin, qua dignitate prorsus nunc est, & secundum ea quidem, quæ ceciınerat Christus noster Joh. C. IV. 21., exuta. Maxime vero multitudinem ea, quæ de cruce, in quam olim Dominus Jesus sublatus fuerat, reperta rumor differebat, concivisse videtur: ubi enim fama stupendorum operum, quæ ejus tactu patrata ferebantur, increbuit, dici non potest, quanta accessio his fuerit facta partibus: undiquaque in Syriam Palæstinam virile muliebreque secus, illic veniæ delictorum impetrandæ primum esse locum rati, festinarunt. Audiamus Paullam atque Eustochium: *Quicunque in Gallia fuerit primus, huc properat. Divisus ab orbe nostro Britannus, si in religione processerit, occiduo sole dimisso, quærit locum fama sibi tantum & scripturarum relatione cognitum. Quid referamus Armenios, quid Persas, quid Indiæ & Aethiopiæ populos, ipsamque juxta Aegyptum, fertilem monachorum, Pontum & Cappadociam, Syriam Coelen & Mesopotamiam, cunctaque Orientis examina? quæ juxta Salvatoris eloquium, dicentis: ubicunque fuerit corpus illuc congregabuntur aquilæ; concurrunt ad hæc loca.* Subdebant præterea, qui impetum freno coërcere debuerant, calcar sacrorum præfecti: eos laudibus in cœlum ferebant, qui, quamquam raro meliores, hinc redierant: subinde etiam turpi dicam an impia adulatione veterum oraculorum verba ad hos transferebant, quo ditiorum liberalitatem provocarent: veluti cum Eudociae Augustae, quam non sine justa caussa res suas sibi habere jusserat Imp. Theodosius II., verba Psalmi LI. 20. transcripserunt. Cedrenus flagitiosum hoc commentum nobis enarret:

Γρά-

Γράφυσι δέ τινες, πληρωθῆναι ἐπ' αὐτῇ, τὸ, Ἀγάθυνον Κύριε τῇ Εὐδοκίᾳ σου τὸν Σιὼν, καὶ οἰκοδομηθήτω τὰ τείχη Ἱερουσαλήμ· διὰ τὸ πολλὰ ἀγαθὰ ἐν Ἱεροσολύμοις αὐτὴν πεποιηκέναι. *Sunt, qui ſcripſere, impleviſſe eam oraculum hoc: Benefac favore*, Græce Eudocia, *tuo Sioni, & Hieroſolymæ muri inſtaurentur: nam ea plurima beneficia in Hieroſolymitanam urbem contulerat.* Egregie profecto! quaſi vates divinus, cum turpis delicti veniam ſupplice prece Deum rogaret, ejusdem flagitii ream Græco ſermone prædicarit. Porro ampliſſima laudum præconia in urbem ejusque viciniam, acſi nihil par aut ſecundum haberent, congerebantur: *Quanto Judaea ceteris provinciis*, inquiunt Paulla & Euſtochium, *tanto hæc urbs ſublimior eſt Judaea. Et, ut coactius diſſeramus, totius provinciæ gloria metropoli vindicatur & quidquid in membris laudis eſt, omne refertur ad caput.* Denique jubebantur multi, quod tamen ſerius in uſum venit, ut ſi ſceleris ſibi conſcii eſſent, ad illud eluendum

Per mare, per terras, per tot diſcrimina rerum,

ſummo rei familiaris diſpendio, Hieroſolyma tenderent: cum tamen parata omnibus ubique locorum & præſens, modo ſerio expeteretur, divina eſſet benignitas. *Dominus non dixit*, præclare Auguſtinus ait Serm. III. de Martyr., *vade in Orientem & quære juſtitiam: naviga usque ad occidentem, ut accipias indulgentiam. Dimitte inimico & demittetur tibi. Nihil extra te quære*: nec minus eleganter Gregorius Nyſſenus in Epiſt., de qua ſupra: Θεοῦ προσεγγισμὸν τοπικὴ μετάστασις οὐ κατεργάζεται. ἀλλ' ὅπου περ ἂν ᾖς, πρὸς σὲ ἥξει ὁ Θεὸς, ἐάνγε τὸ τῆς ψυχῆς σου καταγώγιον τοιοῦτον εὑρεθῇ, ὥστε ἐνοικῆσαι τὸν Κύριον ἔν σοι καὶ ἐμπεριπατῆσαι· *Loci mutatione ad Deum non acceditur; ſed ubiubi locorum fueris, ad te Dominus veniet, ſi modo tale inveniatur animi tui diverſorium, ut poſſit in te habitare & inambulare Dominus.* Atque hæc de peregrinandi cauſſis. Quoniam vero, qui urbem luſtraturi venerant, memorabilia ejus ſibi cognita volebant, & præcipue ea, quæ aut magnificis Domini Jeſu operibus, aut ejusdem afflictationibus atque exitu fuerant illuſtrata, propterea Itinerarii auctor ſedulo omnia, quæ ſive Hieroſolymis, ſive Bethlemi ac in utriusque vicinia digna erant obſervatu, adſcripſit: quæ

quæ omnia ubi diligenter expenderis, non fine justa ratione quæsiveris, unde tandem ea fuerit edoctus? Urbs enim eo tempore, quo noster ad eam profectus est, pæne deserta erat, & eos habebat cives, qui talia, si non spernerent, certe vix sua cura digna existimabant. Operæ erit utrumque ex Eusebio, qui circa eandem tempestatem Commentaria in Psalmos digessit, & rerum Hierosolymitanarum, utpote in vicinia agens, haud ignarus fuit, ostendere. Et vastam ac desolatam quidem fuisse urbem Comment. in Psalm. LXIX. p. 382. significat: Ἐι γοῦν τις ἀφίκοιτο εἰς τοὺς τόπους, ἴδοι ἂν τὴν ἐσχάτην ἐρημίαν τοῦ τόπου, Ἰουδαίων δὲ οὐδένα τολμῶντα ἐπιβαίνειν τῇ πόλει· μήτιγε οἰκεῖν αὐτόθι· ἀλλ' οὐδὲ οἴκησις Ἰουδαϊκὴ περιλέλειπται ἐν τῷ τόπῳ, ὥς τινα τῶν Ἑλλήνων οἰκεῖν ἐν αὐτῇ δύνασθαι· *Si quis in ea loca venerit, urbem prorsus desertam videbit: Judaeorum neminem ne eam ingredientem quidem, nedum incolentem: imo vero nullam in ea Judaicam domum, quam Græcus habitare possit*: incolas vero profligatissimos ac perditissimos fuisse Comment. in Psalmum LXXXVI. p. 539. Καὶ ταῦτα πάντα νομίζειν λέγεσθαι περὶ πόλεως, ἣν ἄνδρες οἰκοῦσι Ἕλληνες καὶ ἀλλόφυλοι καὶ εἰδωλολάτραι, σφόδρα μοι δοκεῖ ταπεινῆς εἶναι καὶ μικροπρεποῦς διανοίας. *Ea omnia de urbe dicta arbitrari, quam pagani, peregrini & idolorum cultores incolunt, mihi animi videtur humilia atque abjecta sentientis.* Tales itaque cum cives fuerint, ad ea, per quæ advenam scriptor hic circumducit, non admodum attendisse videntur. An ergo dicemus, quod Samueli Petito L. III. Observat. C. 8. in mentem venit, haud pauca ex illis scripta esse *post occupatam ab Europæis Christianis ductu atque auspiciis Godefridi Ducis Bullionii Palæstinam?* Equidem non dixero: nam illa ipsa, quæ vir doctissimus inculcata censet, facile ex æqualibus pæne scriptoribus tuebimur: damnat hæc Itinerarii verba: *Inde Therebinto Cebron millia II., ubi est memoria per quadrum ex lapidibus miræ pulchritudinis, in qua positi sunt Abraham, Isaac, Jacob, Sara, Rebecca & Lea*: ac postquam cum Benjamini Judaei Itinerario composuisset, a Christianis serioris ævi importata adfirmat: verum, ut cetera, quæ alibi reddentur, præteream, Hieronymus sive Paulla atque Eustochium in Epist. ad Marcellam falsum esse S. Petitum demonstrant: *Ad Abraham*, inquiunt, *Isaac & Jacob, trium quoque illustrium feminarum vel tabernacula properare vel memorias*: nam sepulchrum familiæ Abrahameae, quod

Hebro-

Hebrone erat, eas digito quasi monstrare & qui in eo conditi ferebantur, nemo est, qui ambigat. Quid ergo? putem inter inconditos eos cives aliquos fuisse non malo ingenio, qui mystagogi, sive περιηγηταὶ, ut Plutarcho de Pyth. Orac. p. 400. Ed. Franc. dicitur, vice fungerentur, & hospites ad ea, quæ visenda erant, ducere solerent, & unumquidque ostendere, sive conjectura seu veteri & ab aliis accepta opinione ducti: ceteroqui fieri non potuit, ut, qui in urbe peregrinarentur, ea explorata haberent. Reliquum est, ut, quam rationem in Itinerario hoc iterando secutus sim, commemorem. Scilicet vestigiis editionis A. Schotti, primam enim Pithoei videre non licuit, pressius inhæsisse me: quæ mutanda videbantur, in notas conjecisse: scripto codice non fuisse usum; habuisse tamen excerpta, quæ If. Vossius Schotti editioni alleverat. Ea ex Lugdunensi Bibliotheca mei caussa Vir Cl. Fr. Oudendorpius exscripsit, suntque gemina germana illis, quæ D. Richardson, forte ex Vossii libro, eidem edito appinxerat, ex Anglia ab ingeniosissimo Marklando ad me tramissa: cui utrique ut meritæ referantur gratiæ & mea & publici interest. Ad cetera ut excurram nihil necesse est: in promptu enim cuivis est arbitrari, fecerimne operæ pretium: quod sine dubio fecisset vir egregius H. Relandus, si Itinerarium hoc, notis suis illustratum, ut sibi propositum fuisse L. II. Palæst. C. 4. significat, vulgare potuisset.

PETRUS PITHOEUS I. C.

LECTORI.

HOc Itinerarium hominis, ut nobis quidem visum est, Aquitani, simplici licet sermone, circa tempora Magni Constantini scriptum *Xenophili* Consulatus arguit. Sed & *Annibaliani* memoria, quem Marcellinus, eorundem temporum Scriptor, Regem etiam vocat. Huic Victor, post Constantini patrui mortem, Armeniam nationesque circumsocias obtigisse scribit, Constanti Africam. Nos more institutoque nostro vetustissimi exemplaris scripturam bona fide exhiberi voluimus, ne iis quidem mutatis, quæ facile nobis fuit ex aliorum scriptis aut conjectura emendare: cujus in hoc genere operæ jam lubentes aliis lampadem tradimus, quibus plus otii erit. Ne quis vero quæ hic noster de *angulari lapide*, sive de pinna templi, & aliis quibusdam sanctæ urbis monumentis refert, inter recentiorum commenta numerare ausit, visum est monere, eadem fere non in Lyrani modo glossis, & Petri nostratis scholastica historia legi, sed & inter Titulos historiarum, qui in antiquissimis codicibus Aur. Prudentii libris Peristephanôn subjiciuntur, quem *Dittochæum* sive *Diptychion* de toto veteri & novo testamento scripsisse Gennadius testatur: quamquam is libellus titulo *Enchiridii*, à nonnullis *Amoeni* nescio cujus nomine editus legitur. Illud etiam notasse non ab re fuerit, jam tum in illis Galliæ partibus quæ *Provinciæ* nomine quondam censitæ fuerant, viarum intervalla non per leugas sed per miliaria numerata: quod conferri velim cum illis ejusdem Ammiani verbis ex lib. xv. Hist. *Rhodanus* (inquit) *sine jactura Lemano exiens Sequanos, longeque progressus Viennensem latere sinistro perstringit, dextro Lugdunensem; & emensus spatia fluctuosa, Ararim, quem Sauconam appellant, inter Germaniam primam fluentem, suum in nomen adsciscit, qui locus exordium est Galliarum. Exinde non millenis passibus, sed Leugis itinera metiuntur, ubi auctus Rhodanus aquis advenis locupletior vehit grandissimas naves, finitusque inter valles, quas ei natura præscripsit, spumeus gallico mari incorporatur per patulum sinum, quem vocant ad gradus, ab Arelate octavodecimo ferme lapide disparatum.* Qui locus, ut hoc etiam obiter moneam, usui præterea erit emendando Itinerario veteri maritimo, in quo male *Adgratum & Agratu* hodieque legitur. Est & illud magni Hieronymi de leugis nostris in Ioelem: *unaquæque*, inquit, *gens certa viarum spatia suis appellat nominibus, nam & Latini mille passus vocant, & Galli leucas, Persæ parasangas, & rastas universa Germania.* Verum ut hæc jam tota, *Rastis* suis depositis, Romani milliarii vocem saltem in usu habet, sic & nostra jam provincia *leugas* suas resumsit sibi; de quarum veteri intervallo si quis adhuc laborat, succurret idem ille Marcellinus, cujus hæc sunt ex lib. xvi. *Et*

quoniam à loco, unde Romana promota sunt signa, ad usque vallum barbaricum quarta leuga signabatur & decima, id est, unum & viginti millia passuum. Placet & de itinerum mensurarumque varietate Plinii verba adjicere ex lib. 3. *Nat. Hist. Dum alibi*, inquit, *mutato provinciarum modo, alibi itinerum auctis aut deminutis passibus, incubuere maria tam longo ævo, alibi processere littora, torsere se fluminum aut correxere flexus. Præterea aliunde aliis exordium mensuræ est, & alia meatus: ita fit ut nulli duo concinant.* Quæ quidem & ad Itinerarium illud publicum viarum militarium sive regiarum & evectionum pertinent, *Antonii* nomine ex nostro quoque exemplari olim editum: cui ut hoc imposterum conjungi possit, Patissonii nostri curæ studioque debebitur. Porro *Mansio* quid sit, nullus puto ignorat, *Mutationes* sunt veredorum vel animalium ad iter. Ea vehiculis & animalibus, eorumque pabulis instructæ erant: sed non cæteris rebus ad usum vitæ humanæ peregrinantibus necessariis. Ideoque distinguuntur in libris nostris ut xi. Cod. Theod. Tit. I. C. 9. Vale Lector & bene volentibus bene precare.

ITI-

ITINERARIUM
A BURDIGALA HIERUSALEM
USQUE, ET AB HERACLEA PER AULONAM, ET PER URBEM ROMAM MEDIOLANUM USQUE

SIC:

CIVITAS BURDIGALA, UBI EST FLUVIUS GARONNA, PER QUEM FACIT MARE OCEANUM ACCESSA ET RECESSA, PER LEUGAS PLUS MINUS CENTUM.

MVTATIO STOMATAS. LEVG. VII.

MV-

AB HERACLEA.] In manu exarato codice *Ab Deracla per Alaunam*, ficuti If. Voffius ad Ed. Schotti marginem notavit, legebatur. Utrumque P. Pithoeus, five ex alio MS., feu conjectura ductus, recte emendavit.

ACCESSA ET.] *Acceffa* & *receffa* eadem funt ac ἀναχωρήσεις καὶ ἐπιδρομαὶ κυμάτων Auctoris *de Mundo*, five Apuleji *progreffus & recurfus fluctuum*. Servius Aen. I. 250. *Quod tanta eft in illis locis acceffa, qua dicitur maris, ut per ora Timavi, id eft, usque ad initium fontis mare adfcendat:* & mox: *Conftat autem & in illo loco acceffam maris usque ad montem pervenire:* fic emendat Salmafius in Solin. p. 204., & hoc loco *acceffam* & *receffam* legens; cui & ego adftipularer, ni multa huic libello ineffent, quæ legibus Latini fermonis repugnant, & *acceffa* & *receffa* pari modo ufurpaffet Antoninus Placentinus, cujus verba Cangius in fuo mediæ atque infimæ Latinitatis Lexico exfcripfit. Garumnam vero maris in litora venientis & inde remeantis fluctibus augeri, notiffimum eft. Mela L. II. C. 3. *Garumna ex Pyrenaeo monte delapfus, nifi cum biberno imbre aut folutis nivibus intumuit, diu vadofus & vix navigabilis fertur. At ubi Oceani exaftuantis acceffibus adauctus eft, iisdemque retro remeantibus fuas illiusque aquas agit, aliquantum plenior, & quanto magis procedit, eo latior fit: ad poftremum magni freti fimilis.* Sidonius Carm. XXII. 105.

Currit in adverfum hic pontus, multoque recurfu
Flumina quas volvunt, & fpernit & expedit undas.
At cum fummotus lunaribus incrementis
Ipfe Garumna fuos in dorfa recolligit aftus,
Pracipiti fluctu raptim redit, atque videtur
In fontem jam non refluus, fed defluus ire.

Adde Carm. VII. 395. & Aufonii Mofel. 483. *Mare Oceanum*, de quo nos alibi, habet etiam Catullus Epig. 116. *Usque ad Hyperboreos & mare ad Oceanum.* Ovidius *Oceani mare* Metam. VII. 267.

PER LEVGAS PLVS.] Itaque Tolofam usque, qua de re Guil. Catellus L. II. Hift. Langued. C. 2. De *Leugis*, quarum ufus per Gallias erat extra Narbonenfem provinciam, abunde ad Anton. Itin. p. 251. & p. 359.

MVTATIO STOMATAS.] *Mutationem* diverforium feu ftabulum vocant, atque ad hoc exemplum Græci recentiores ἀλλαγάς. Euftathius in Iliad. E. p. 531. Ed. Rom. effe ait ἐνοδίους ἀναπαύλας τοῖς εἴτε ἱππεύουσιν εἴτε πεζοδρόμοις. ἃς καὶ ΑΛΛΑΓΑΣ ἔλεγόν τινες· Græcus fcriptor apud Salmafium in Solin. p. 351. ὁ παρ' ἡμῶν ἐπιτετραμμένος εἰς ὑπουργίαν τῶν βασιλικῶν στρα-

τάξεων

MVTATIO SIRIONE.	L. VIIII.
CIVITAS VASATAS.	L. VIIII.
MVTATIO TRES ARBORES.	L. V.
MVTATIO OSCINEIO.	L. VIII.
MVTATIO SCITTIO.	L. VIII.
CIVITAS ELVSA.	L. VIII.
MVTATIO VANESIA.	L. XII.
CIVITAS AVSCIVS.	L. VIII.
MVTATIO AD SEXTVM.	L. VI.
MVTATIO HVNGVNVERRO.	L. VII.
MVTATIO BVCCONIS.	L. VII.

MV-

πάλιν ἀλλαγή. Caussa nominis ea est, quod cursu publico utentes jumenta inibi mutarent: inde τῶν ὀρέων ἀλλαγαί *mulorum mutationes*, ex quibus *montes* imperitissime interpres fecit, apud Libanium Orat. ad Caesarium tom. II. p. 519., & *celeri cursus publici mutatione vehi* apud Ammianum L. XXI. C. 9. Origo est ex vehiculari cursu, quo ad Persarum pæne morem, de quo alias, constituto, necesse fuit, ut in viis militaribus ejusmodi stabula essent. Procopius Hist. Arcan. C. 30. Ἐς ἡμέρας ὁδὸν εὐζώνῳ ἀνδρὶ σταθμοὺς κατεστήσαντο, πῆ μὲν ὀκτὼ, πῆ δὲ τούτων ἐλάσσους, οὐ μέντοι ἧσσον ὄν ἢ ἐπὶ πλεῖστον ἢ κατὰ πέντε· ἵπποι δὲ ἵσταντο ἐς τεσσαράκοντα ἐν σταθμῷ ἑκάστῳ. *In via, quam diurno itinere expeditus viator conficit, octena ferme mutationes, alicubi pauciores, infra quinque nusquam posuere. In singulis mutationibus equi dispositi erant ferme quadraginta:* ex quo loco & illud discimus, quam ob rem plures in hoc Itinerario *mutationes*, quam quidem *mansiones* aut *civitates*, numerentur. Ut vero *mansionibus* ab hoc scriptore adjunguntur, ita & in Leg. 9. Cod. Theod. de Annon. & Trib., ubi plura Gothofredus: adde N. Bergerium L. IV. V. M. C. 9. Ceterum *Stomatas* ad στόματα, qua Græci voce fluviorum ostia innuunt, prope accedit: utrum vero è Græcia sit an aliunde, adfirmare, qui nusquam id nomen legerim, non ausim.

SIRIONE.] Non aliter A. Itin. p. 461., ubi vide.

VASATAS.] Ausonio *Cossio Vasatum* Parent. XXIV. 8., cujus gentis caput erat; unde, consueto in Galliis more, gentile nomen urbi adhæsit. Sita urbs erat in solo arenoso. Paullinus Epist. IV. ad Auson. 247.

> *Quique superba tua contemnis mœnia Roma*
> *Consul, arenosas non dedignare Vasatas.*

& Sidonius L. VIII. Ep. 12. *Tantumne te Vasatium civitas, non cespiti imposita, sed pulveri: tantum syrticus ager ac vagum solum & volatiles ventis altercantibus arena sibi possident?* ubi plura Savaro. Nunc *Bazas*. Vide P. de Marca L. I. Hist. Beneharn. C. 10.

TRES ARBORES.] Sine dubio quod circa mutationem *tres* essent *arbores*, hoc illi nomen est factum. De duabus sequentibus nihil mihi innotuit.

ELVSA.] Urbem hanc egregie Ammiano L. XV. C. 11. H. Surita in Anton. Itiner. p. 358. restituit. Olim provinciæ Novempopulanæ, ut ex antiquissimis Notitiis apparet, metropolis erat; sed quæ dignitas dein in Ausciorum civitatem migravit. Vid. P. de Marca L. I. Hist. Benehar. C. 6. Nunc *Ense*, in vicum pæne redacta.

VANESIA.] Hanc adhuc quæro. *Fesensac* hodie dici adfirmant.

AVSCIVS.] Ammianus L. XV. C. 11. *Novem populos Ausci commendant & Vasata;* quo loco Marca L. I. Hist. Benehar. C. 6. cum Hermolao Barbaro *Elusates* pro *Vasatis* legendum contendit: sed cum *Elusam* paullo post, quamquam non sine errore, Marcellinus in Narbonensi ponat, ea quidem opera supervacanea erit. Nunc Novempopulanæ metropolis, de qua I. Sirmondus in Sidonii L. VIII. Epist. 6., olim *Climberri*, quod in Ant. Itiner. p. 462. obvium est, nomine notior.

HVNGVNVERRO.] Nusquam hanc & sequentes reperire memini.

MAN-

MVTATIO AD IOVEM.	L. VII.
CIVITAS THOLOSA.	L. VII.
MVTATIO AD NONVM.	MIL. VIIII.
MVTATIO AD VICESIMVM.	MIL. XI.
MANSIO ELVSIONE.	M. VIIII.
MVTATIO SOSTOMAGO.	M. VIIII.
VICVS HEBROMAGO.	M. X.
MVTATIO CEDROS.	M. VI.
CASTELLVM CARCASSONE.	M. VIII.
MVTATIO TRICENSIMVM.	M. VIII.

MV-

MANSIO.] *Mansio* in hoc Itiner. a *civitate*, *mutatione*, & *vico* distinguitur: neque diffidet lex 35. C. Theod. de Curf. Publ. *A nullo unquam oppido, aut frequenti civitate, mansione denique atque vico uno die ultra quinque Veredorum numerus moveatur*; nec lex 2. C. Th. de Concuff. Advocat. Fuit melior & præftantior *mutatione* & *vico*, fed *civitate* minor, ita dicta, quod *manere*, hoc eft, pernoctare ibidem iter facientes poffent, ficuti ad A. Itin. p. 6. & a N. Bergerio L. IV. V. M. C. 19. abunde dictum eft. Græcis σταθμὸς eft, quibus viæ per Orientem a Perfis, ut citius, quæ gefta fuiffent, ad regem perferri poffent, fuerunt diftinctæ: quæ cauffa eft, quare Herodotus L. V. C. 52. iter, quod Sardibus Sufa conficitur, manfionibus five σταθμοῖς dimetiatur, & alia in re iisdem Diodorus Siculus L. XIX. p. 680. nec non Xenophon L. I. Exped. Cyr. p. 200. & feq. utatur. Jam uti *manfionem habere* Sulpicius Severus Dialog. II. C. 8. eos dicit, qui in loco quodam *manent*, ita σταθμὸν ποιεῖσθαι Herodotus L. VII. C. 119. & ἐπισταθμίαν ποιεῖσθαι Diodorus L. XVII. p. 525. in fimili re dixerunt.

ELVSIONE.] Falluntur, ut pulchre monuit J. Sirmondus in Sidon. L. VII. Epift. 6., qui hanc cum *Elufa* confundunt; necillis tamen Guil. Catellus, ut ab Had. Valefio in Notit. Gall. factum video, annumerandus eft: diferte enim diftinguit L. II. H. Langued. C. 23. p. 335. Paulinus Epift. 6. *Elufonem* vocat, & octava die ex Barcinonenfi urbe eo perveniri poffe fignificat. Vicus *Lux*, aut illi proximus *Luzes*, creditur nominis reliquias fervare.

SOSTOMAGO.] Quæ hæc fuerit, juxta cum aliis ignoro. Catellus, qui L. II. H. Lang. C. 23. hæc illuftrare voluit, nihil profecit. Cicero pro Fonteio C. 5. vicum *Cobiamachum* inter Tolofam & Narbonem memorat; qui utrum hic, an fequens, an alius fit, non finio.

HEBROMAGO.] Sæpe Aufonius Hebromagum Paullini laudat, ut Epift. XXII. 35.

Is nunc ad usque vectus Hebromagum tuam,
Sedem locavit mercibus.

& Epift. XXIV. 124.

Ecce tuus Paullinus adeft; jam ninguida linquit
Oppida Iberorum: Tarbellica jam tenet arva.
Hebromagi jam tecta fubit. ———

fed ea Paullini *Hebromagus* longe alia atque hæc eft, ficuti Vinetus ad Epift. XXII. & P. de Marca L. I. Hift. Beneh. C. 8. docuerunt, quippe cujus in *Embrau* infra Blaviam veftigia fuperant. Hic vicus *Eburomagi* nomine in Tabula Peutingerana notus eft.

CEDROS.] MS. codex *Coedros*, puncto tamen literæ o fubjecto. Guil. Catellus, ficuti neque ego, nusquam invenit.

CARCASSONE.] Manu exaratus liber *Carcaffona*; quomodo Theodulphus Parænef. ad Judic. 141.

Inde revifentes te Carcaffona, Redasque,
Mœnibus inferimus nos cito Narbo tuis.

Carcaffione Tabula cum iisdem M. P. ab *Eburomago*. De ejus fitu & dignitate Guil. Catellus L. II. H. Langued. C. 9.

TRICENSIMVM.] Trigefimum lapidem indicari, non dubium eft; unde vero XXX. hæc M. P. numerentur, non liquet: poffent numeri facili opera mutari, ni Tabula obftaret, quæ inter

MUTATIO HOSVERBAS.	M. XV.
CIVITAS NARBONE. •	M. XV.
CIVITAS BITERRIS.	M. XVI.
MANSIO CESSARONE.	M. XII.
MUTATIO FORO DOMITI.	M. XVIII.
MUTATIO SOSTANTIONE.	M. XVII.
MUTATIO AMBROSIO.	M. XV.
CIVITAS NEMAUSO.	M. XV.
MUTATIO PONTE AERARIUM.	M. XII.
CIVITAS ARELLATE.	M. VIII.

FIT

inter *Carcassonem* & *Hesverbas* M. P. XXIII. interponit.

HOSVERBAS.] Tabula *Usverva.* M. Altingius notis in Tabulam MS. oppidum *Autere* nunc esse suspicatur.

NARBONE.] MS. *Narbona.* Theodulphus Paræneſ. ỳ. 137.

Mox sedes Narbona tuas, urbemque decoram
Tangimus. ——— —

Quam urbem & plures sequentes ad A. Itiner. p. 389. satis illustravimus.

PONTE AERARIUM.] Debuerat *Aerario* scribi. Tabula *Ugerno* XV. M. P. a Nemauso & VIII. ab Arelate habet, quod propterea M. Altingius eodem cum *Ponte* hoc situ fuisse decernit: quoniam autem *Ugernum* Valesius in Notitia a *Belliquadre* sive *Beaucaire* haud distinguit, propterea ibidem *Pons Aerarius* fuisse statuitur: & de *Ponte* quidem nihil obloquar, quem magnus doctiorum consensus hic reperit t in *Ugerno* alia res est. Non convenit distantia, ut bene vidit A. Pagi in Critica An. IↃLXXXIV. 4. Erat *Ugernum* in ripa fluminis Rhodani, sicuti ab Abbate Biclariensi An III. Mauritii edocemur: in edito quidem ejus Chronico *Hedierne castrum* dicitur, sed in alio MS., ut ex schedis, quas præstantissimus Ti. Hemsterhusius mecum communicavit, manu M. Velseri descriptis, cognosco, *Ugerno*, quemadmodum in Tabula: Jam cum XV. M. P., quibus a Nemauso separatur, incidant in *Bellegarde*, adsentior Hon. Bouche L. III. Hist. Provinc. C. 4., ibidem *Ugerni* situm figenti.

A BURDIGALA ARELATE.] MS. *Arillate*, male. Urbem præcipuæ fuisse dignitatis, postquam eo Honorius, qui & *matrem omnium Galliarum* vocavit, sedem præfecturæ Galliarum, Trevirensi urbe a Vandalis excisa, transtulit, multis ostendit P. de Marca L. VI. Concord. Sacerd. & Imp. C. 17. Huc refero Theodulphi ex Paræneſ. versus 145. &c.

Quis bene compositis, nos tandem opulenta recepit
Urbs Arelas, cives quam statuere sui:
Urbs Arelas, aliis quæ pluribus urbibus exstat,
Prima gradu tamen es, Narbo secunda tibi:
Quo synodo cleri, legum moderamine plebis
Pectora contudimus juris & artis ope.

MILLIA CCCLXXI.] Hæc millia nulla ratione æquant numeros singularum mansionum: imo imperite in summam additæ sunt Leugæ, quasi M. P. tantum pares.

MUTATIONES XXX.] Salmasius in Solin. p. 451. mutationem veredorum ex Græco scriptore in VI. M. P. fieri solere observat. *At in Itinerario Hierosolymitano ut plurimum duas mutationes pro una mansione recenseri, sicuti in Syria & Italia: quo pacto semel tantum mutare solitos fuisse. Alibi triplas numerari mutationes ad mansiones, ut in Galliis*, a Burdigala Arelate usque milia CCCLXXI., mutationes XXX., mansiones XI. *Item:* Ab Arelate Mediolanum usque millia CCCLXXV., mutationes LXIII., mansiones XXII. *Alibi aliter & sæpe cum mendo.* Recte posterius; quod si animo firmius hæsisset, neque hæc vitio carere pervidisset. *Mutationes* toto hoc itinere omnino XX. sunt, *mansiones*, si illis, ut scriptor hic fecit, *civitates*, *vicum* & *castellum* annumeraveris, XII. Non itaque triplæ mutationes numerantur ad mansiones; imo

FIT A BVRDIGALA ARELLATE VSQVE MILLIA CCCLXXI.
MVTATIONES XXX. MANSIONES XI.

MVTATIO ARNAGINE.	M. VIII.
MVTATIO BELLINTO.	M. X.
CIVITAS AVENIONE.	M. V.
MVTATIO CYPRESSETA.	M. V.
CIVITAS ARAVSIONE.	M. XV.
MVTATIO AD LECTOCE.	M. XIII.
MVTATIO NOVEM CRARIS.	M. X.
MANSIO ACVNO.	M. XV.

MVTA-

imo ne duplæ quidem toto itinere: videre enim licet tres quatuorve *mutationes* fine interposita mansione: unde apertissimum est, subinde mansionum loco mutationes fuisse. Liquet etiam sine justa caussa N. Bergerium L. IV. V. M. C. 9. negare, *mutationes & mansiones cursus publici Romani querendas esse in coloniis, municipiis, præfecturis, civitatibusve fœderatis, sed in vicis aut villis.* Quamvis enim mutationes & mansiones, si dignationem spectes, a civitatibus fuerint distinctissimæ; nihil impedit tamen, cur aut in iis non *manere* atque interquiescere, aut jumenta *mutare* potuerint: atque hoc ni agnoscas, ostendendum erit, ubi tandem *manserint* aut equorum *mutatione* fuerint usi, quoties hoc in Itinerario quatuor, quinque, imo septem *civitates*, nulla aut *mansione* aut *mutatione* interjecta, sese non magno intervallo insequuntur.

ARNAGINE.] In Caesarii Arelatensis vita locus *Arnaginensis*, ubi episcopus ille Liberium patricium, a Gothis gravi vulnere affectum, pristinæ sanitati reddidisse perhibetur, appellatur. Ceteroqui *Ernaginum* Anton. Itiner. p. 344., ubi de hac mutatione disputavimus, vocat.

BELLINTO.] Deflectit Itinerarii auctor ex via, quam Tabulæ & Itinerar. Anton. ductum sequuti obeunt, magnoque circuitu in Delphinatum, quem vocant, properat. Distantia ducit ad *Barbentane*, ubi Durantiam illi trajiciunt, qui Ernagino Avenionem petunt.

AVENIONE.] Celebrem & coloniæ dignitate, ut è Ptolemaeo novimus, illustrem urbem serior ætas, sicuti Notit. Ecclesiasticæ, *civitatem Avennicorum* appellavit; ad quem modum Theodulphus Paræn. 129.

Post & Arausinas terras & Avennica rura
Tangimus, & fines, quos tenuere Getæ.

Nunc juris esse pontificii, nemo ignorat; cujus esse venditionis specie cœpit, qua Joanna regina pretio urbis compensavit tributum, quod ex regno non persolverat ab eo tempore, quo fasces fuerat consecuta, ut verbis Pandulphi Collenutii L. V. Hist. Neapol. p. 355. utar; quibus tamen regina ipsa adstipulari vetat, diserte in venditionis instrumento, quod Hon. Bouche L. IX. Hist. Provinc. Sect. III. edidit, asseverans, se LXXX. millia florenorum auri Florentini, boni & legitimi ponderis, a Clemente V. præsentia accepisse idque omnibus testatissimum velle.

CYPRESSETA.] Honor. Bouche ob distantiam *Bartelasse* esse jubet, qui locus & hoc tempore lætissimo silvarum vestitu amœnissimus est: desunt tamen Cypressi, a quibus loco nomen venit. Glossæ *Cypressetum, κυπαρισσών.*

ARAVSIONE.] Tabula & Ravennas *Arausione.* Erat in Cavaribus, secundanorum colonia: unde in Neronis apud Goltzium numo, *COL. ARAVSIO SECVNDANOR. COH. XXXIII. VOLVNT.*; nostro etiam tempore celeberrima, plurimaque Romanæ magnitudinis vestigia, arcus triumphales, circum, theatra, de quibus in ejus urbis Histor. Joseph. de La Pise, ostentans.

AD LECTOCE.] MS. *Ad letoce*, quod quid sit, alii docuerint. *Mondragon* est ex indicio Hon. Bouche.

NOVEM CRARIS.] Distantia ducit ad *Pierre Late.*

ACVNO.] Tabula *Acunum*, Ravennas L. IV. C. 26. *Acunon. Montelimar*, non longe a

Rho-

MUTATIO VANCIANIS.	M. XII.
MUTATIO UMBENNO.	M. XII.
CIVITAS VALENTIA.	M. VIIII.
MUTATIO CEREBELLIACA.	M. XII.
MANSIO AUGUSTA.	M. X.
MUTATIO DARENTIACA.	M. XII.
CIVITAS DEA VOCONTIORUM.	M. XVI.
MANSIO LUCO.	M. XII.
MUTATIO VOLOGATIS.	M. IX.

IN-

Rhodano, urbem ſatis amplam, Boucheus eſſe exiſtimat. Malim ſitum in vico *Ancone* non longe ab ea urbe figere, & *Acuſionem Coloniam*, quam Ptolemus Cavarum gentis fuiſſe docet, eandem arbitrari. Eam L. Holſteinius notis in Ortelii Theſ. ab *Ancone* diſtinguendam negat.

VANCIANIS.] MS. *Vacianis*, ſed litera N. ſupra primam ſyllabam poſita. Ravennatis L. IV. C. 26. *Vatiana* manu exarato codici conſentiunt. *Auriol* eſſe creditur.

UMBENNO.] Intervallum ducit ad *Paillaſſe* in via qua Valentiam iter eſt.

VALENTIA.] Colonia fuit in Segalaunis, quam Proſper in Chron. *Valentiam nobiliſſimam Galliarum civitatem* appellat. De ea alias dictum eſt.

CEREBELLIACA.] Incidunt M. P., quibus a Valentia ſeparatur, in *Montbaiſon*.

AUGUSTA.] Tabula *Auguſtum*, *Auguſton* Ravennas. Obſervat Philibertus Monetus in Delphinatus, quem vocant, deſcriptione fuiſſe olim inter Deam Vocontiorum ſive *Die* & Criſtam, *Creſt*, urbem amplam, Auguſtam Vocontiorum dictam, cujus a lacu vicino pæne ſubmerſæ exigua ſuperſint veſtigia in loco *Aouſte* ſive *Hoſte* dicto: inibi hanc *Auguſtam* quærendam eſſe, probabile fit, licet Auguſtam Vocontiorum qui dixerit, nondum noverim: fuit tamen in Vocontiis.

DARENTIACA.] Hanc alibi nondum obviam habui. Hon. Bouche *Saillans* in via, qua Deam pergitur, eſſe conjicit: verum ſi oppidulum *Saillans* inter Deam Vocontiorum & Criſtam à Segolaunis, quæ Abr. Ortelii & L. Holſteinii opinatio eſt, acceperit, quod tamen non putem, ſumus enim Vocontiis, aut etiam a *Salientibus*, ſicuti Had. Valeſius conjicit, alibi erit hæc mutatio figenda. Vide Galliæ Notitiam in *Valentia*.

DEA VOCONTIORUM.] De urbe, coloniæ juribus inſtructa, alibi diximus. Addam ex Theſ. p. CCCXXIII. 2. Arelatenſem lapidem:

CAECILIAE. D. F. APRULLAE FLAM. DESIGNATAE. COL. DEA. AUG. VOC. Θ. ANNOS XIIII. MENS. II. DIES. V. MARITUS.UXORI PIENTISSIMAE. POSUIT.

Sic ultima ex lapide exſcripſit Hon. Bouche L. III. Chorog. Provinc. C. 3.; ut merito Gudius corrigi debere cenſuerit.

LUCO.] Ravennas L. IV. C. 27. *Luco Bocoilon*, pro *Bocontiorum* ſive Vocontiorum. Olim urbs ampla erat, nunc propter rupem, vehementi terræ tremore ſciſſam, ruinaque ſua torrentis alveum obſtruentem, pæne deleta: præbuit enim is caſus lacui natales, qui ex urbe præter parvum locum, etiamnum *Luc* nuncupatum, nihil reliquit. Ita, ut Manilius ait,

Omnia mortali mutantur lege creata,
Nec ſe cognoſcunt terra vertentibus annis.

VOLOGATIS.] Ph. Cluverius L. I. Ital. Ant. C. 33. p. 372. hanc cum *Vilargonis* componit, quem meritiſſimo Hon. Bouche deſeruit; deflecteretur enim via longiſſime in ſeptemtrionem, nec intervallum conveniret. Ille *Lethes* aut *Beaumont* eſſe exiſtimat.

GAURA MONS.] *Mors* MS., perverſe: hoc nomine montem nondum videre mihi contigit. Unus ex illis eſſe videtur, qui plures circa *Aſpres* in via ſunt, qua Dea Vapincum tenditur.

COMBONO.] Ph. Cluverius L. I. I. A. C. 33. nominis quadam conformatione motus *Les Combes* eſſe ait; cui opinioni cum itineris ordo officiat

INDE ASCENDITVR GAVRA MONS.

MVTATIO CAMBONO.	M. VIII.
MANSIO MONTE SELEVCI.	M. VIII.
MVTATIO DAVIANO.	VIII.
MVTATIO AD FINE.	M. XII.
MANSIO VAPINEO.	M. XI.
MANSIO CATORIGAS.	M. XII.
MANSIO HEBRIDVNO.	M. XVI.

INDE INCIPIVNT ALPES COTTIAE.

MVTATIO RAME.	M. XVII.
MANSIO BYRIGANTVM.	M. XVII.

INDE

ficiat, mallim cum Hon. Bouche *Asfres* esse, arbitrari.

MONTE SELEVCI.] *Monsaleon*, de quo plura ad Ant. Itiner. p. 557.

DAVIANO.] Alibi hoc nomine stationem seu mutationem vix inveneris: creditur esse *Montmaur*.

AD FINE.] *Finem* vel *Fines* oportuerat. Forte *Tricoriorum*, in quibus Vapincum erat, *fines* intelliguntur. Distantia incidit in *Roche d'Arnaud*, qui locus transeundus est, ut Vapincum devenias.

VAPINEO.] Imo vero *Vapinco*, de qua urbe alias.

CATORIGAS.] *Caturicam* in vetustis regum Arelatensium actis appellari testis est Hon. Bouche. Tabula Peutingerana *Caturigomagum*, unde Ravennatis L. IV. C. 27. *Canduribagus* natus est, vocat. Ab ea diversam non esse *Rigomagensem civitatem*, quam Notitia Provinc. inter Alpium maritimarum urbes recenset, idem Boucheus L. III. Chorogr. P. C. 3. p. 117. arbitratur, & ante eum Blondellus & Holsteinius, quippe ex *Caturigomago* contractam. Contra hos vero Had. Valesius in Notit. venit, atque ex hoc Itinerario urget, *mansionem* tantum fuisse *Caturigas*, nec videri *civicatis* nomine condecoratam. Verum hæc ratio perquam levis est: *Ebredunum*, *Brigantium*, atque alias *mansiones* scriptor hic appellat, quas *civitates* fuisse dubium nullum est. Quid? in lapide, de quo ad Ant. Itiner. p. 342., ipsa hæc CIVIT. CATVR appellatur. Itaque virorum eruditorum conjecturam non damnavero; præsertim cum *Rigomagensis pagus* in Testamento Abbonis tom. II. part. II. Script. Italic. p. 748. Ebredunensi & Brigantino pagis, ut vicinus, adjungatur. Nunc *Chorges* esse, omnes norunt.

HEBRIDVNO.] Pro *Ebreduno* aut *Eburoduno*; quod municipium fuisse, ex *decurione* colligas, cujus in hoc lapide, quem Hon. Bouche L. IV. Chorogr. Prov. C. 3. p. 262. in ea urbe An. CIↃIↃCXXXVI. erutum atque inventum testificatur:

M. VESSONIO
IANVARIO
DEC. IIVIRO
AVO. OPTIMO
M. VESSONIVS. PA
TERNVS. NEPOS. ET. HAB
RES. FACIENDVM. CVRAVIT.

Plura ad A. Itin. p. 342. & 357.

INDE INCIPIVNT.] Consentit Strabo L. IV. p. 179., ubi ab Eburoduno Cottii regnum orditur. Recte ergo Brigantium in Alpibus Cottiis a Juliano Epist. ad Athen. p. 286. collocatur. De Alpibus his vide Jos. Simleri Comment. de Alpibus p. 89.

RAME.] Hanc satis explicuimus ad Ant. Itiner. p. 341.

BYRIGANTVM.] Verum est *Brigantium*, ut Hen. Valesius in Ammiani L. XV. C. 10. jam monuit. Addo alibi observatis hanc ex Hon. Bouche Addend. ad Chorogr. Provinciae p. 928. elegantem inscriptionem:

INDE ASCENDIS MATRONAM.

MUTATIO GESDAONE.	M. X.
MANSIO AD MARTE.	M. IX.
CIVITAS SECUSSIONE.	M. XVI.

INDE INCIPIT ITALIA.

MUTATIO AD DUODECIMUM.	M. XII.
MANSIO AD FINES.	M. XII.
MUTATIO AD OCTAVUM.	M. VIII.
CIVITAS TAURINIS.	M. VIII.
MUTATIO AD DECIMUM.	M. X.

MAN-

D. N.
P. LICINIO COR
NELIO. SALONI
NO. VALERIANO
NOBILISSIMO
CAESARI
ORDO
BRIG.

Quod infeliciſſimi principis epigramma propterea præιereundum non fuit viſum, quod & Brigantii meminerit & in rarius obvio libro lateret.

ASCENDIS MATRONAM.] Tabula *in Alpe Cottia*, pro ſummo Alpium Cottiarum tranſitu. Hinc diſcimus Alpem eam *Matronam* fuiſſe dictam: quod ipſum Ennodius Itiner. Brigantionis indicat:

Matronas taceo, ſcopulos atque invia, dictas,
In foribus blandas retera difficiles.

& præter ceteros Ammianus L. XV. C. 10. *A ſummitate autem hujus Italici clivi planities aduſque ſtationem Martis per ſeptem extenditur milia: & hinc alia celſitudo erectior, ægreque ſuperabilis, ad MATRONAE porrigitur verticem, cujus vocabulum caſus feminæ nobilis dedit. Unde declive quidem iter, ſed expeditius, ad uſque caſtellum Virgantiam*, Brigantium, *patet*. Serior ætas montem *Janum*, ut è vetuſtis chartis H. Bouche oſtendit, appellavit; noſtra *mont Genevre*, montem Genebram.

GESDAONE.] Tabula *Gadaone*, ſed propius a noſtro abeſt Ravennas L. IV. C. 30. cum mendoſo ſuo *Geſſabene*. Videtur eo loci fuiſſe, ubi *Sezane* Matronam enixis occurrit.

AD MARTE.] Imo *Ad Martis*, ut in A. Itiner. Honor. Bouche ex hoc loco & reliquis Itinerariis in Ammiano *aduſque ſtationem Martis per ſeptendecim extenditur milia* legendum contendit: ſed fruſtra: non enim Marcellinus a Seguſione ad Martis intervallum VII. M. P. eſſe ait, verum a ſummitate jugi Italici, quod circa Seguſionem erigi ſcribit.

SEGUSIONE.] Hic Cottiæ Alpes principium habebant. Ammianus L. XV. C. 10. *In Alpibus Cottiis, quarum initium a Seguſione eſt oppido, præcelſum erigitur jugum, nulli fere ſine diſcrimine penetrabile*. Vid. ad A. Itin. p. 341.

INCIPIT ITALIA.] Conſentit, ut Ph. Cluverius L. I. Ital. A. C. 2. dudum monuit, Nazarius in Panegyr. C. 17., quem Conſtantino Auguſto dixit: *Differamus*, inquiens, *parumper Italicas expeditiones, quibus Seguſienſium civitatem, quæ, ſuperatis Alpibus, Italiæ clauſtrum objicit, quum vi & velut januam belli refregiſſes, inde per objectas acies, per exercitus obvios, uſque ad Romana mœnia inoffenſus victoriarum impetus percurrit*. Strabo cum Scincomago Italiam orditur L. IV. p. 179. *Καὶ ἡ ἀπὸ Σκιγκομάγου ἤδη Ἰταλία λέγεται.*, nec quicquam tamen cum Itiner. hoc diſſentit, quum eadem ſit Scincomagus & Seguſio. Scio Ph. Cluverium L. I. Ital. Ant. C. 12. in alia omnia abire & *Scincomagum* in *Sezane* quærere: ſed id perverſe fieri ex Strabone pulcherrime collegit Honor. Bouche L. III. H. Prov. C. 3.; dicit Geographus ab Eburoduno per Brigantium & Scincomagum Ocelum verſus, ubi finis regni Cottii, eſſe

MANSIO QVADRATIS.	M. XII.
MVTATIO CESTE.	M. XI.
MANSIO RIGOMAGO.	M. VIII.
MVTATIO AD MEDIAS.	M. X.
MVTATIO AD COTTIAS.	M. XIII.
MANSIO LAVMELLO.	M. XII.
MVTATIO DVRIIS.	M. VIIII.
CIVITAS TICENO.	M. XII.
MVTATIO AD DECIMVM.	M. X.
CIVITAS MEDIOLANVM.	M. X.
MANSIO FLVVIO FRIGIDO.	M. XII.

FIT

esse M. P. XCIX., Ocelum vero a Scincomago distare M. P. XXVII. Jam compone hæc intervalla cum numeris Itinerarii, & videbis Scincomagi situm in Segusionem convenire. Adde præterea ὑπὸ ταῖς Ἄλπεσιν, collocari Scincomagum ab Agathemero L. I. C. 4., idque in Segusionem quadrare. Videtur quidem Plinius obesse L. II. C. 108., cum ɔxviii. M. P. Scincomagum Roma separat; quæ distantia in Itinerariis major est. Verum alio modo intervallum videtur dimensus, non, ut in Itinerariis, per varios anfractus atque ambages.

AD FINES.] Videntur esse fines regni Cottii. Caesar L. I. B. G. C. 10. *Ocelum extremum citerioris provinciæ oppidum* fuisse ait: id si *Avigliane* nunc fuerit, sicuti Hon. Bouche probasse mihi videtur, hos *fines* sibi vicinos habuerit oportet.

TAVRINIS.] Ita Itin. Ant., Tabula Latinius *Augusta Taurinorum*: prius ex consuetudine ævi serioris est. Constit. Lotharii I. *In Taurinis conveniant de Vigintimilio.* Claudius Taurinensis apud Jonam Aurelian. L. I. de cult. Imag. p. 1204. Edit. Basil. *Missus*, inquit, *a pio principe Sancta Dei Ecclesiæ filio Ludovico, veni in Italiam civitatem Taurinis, inveni omnes basilicas, contra ordinem veritatis, sordibus anathematum imaginibus plenas.*

QVADRATIS.] De his ad A. Itin. p. 340., ubi pro Tabula hoc Itinerarium & M. P. XXI. memorari debuerant.

CESTE.] Alibi hanc videre non recordor, neque ex ea Ph. Cluverius L. I. Ital. Ant. C. 23. expedire se potuit.

AD MEDIAS.] Antonini Itinerar. *Carbantiam* Rigomagum inter & Cottias collocat, quæ si *La Grangia* nunc vocetur, oportet hæc illi vicina fuerit. Vid. Differt. Chorogr. Ital. medii ævi p. CXXVI. De Cottiis & Laumello non opus est, ut repetantur ad Anton. Itin. p. 340. observata.

DVRIIS.] Ex itineris tractu, M. P. numero, nec non nominis similitudine colligitur esse vicus vulgari vocabulo *Dorno*. Vid. Ph. Cluverium L. I. Ital. Ant. C. 23.

TICENO.] Urbem hanc a *Papia* tribu, in qua censebatur, fuisse *Papiam* appellatam, Ant. Itiner. adscripsimus: utrum vero a Longobardis dubium est. Certe si eam urbem spectent hæc Cassiodori è Comment. de Orat. p. 566. Ed. Venet., nomen id vetustius fuerit: *Sunt è contrario*, inquit, *positione pluralia, intellectu singularia, ut Papia, Puteoli: quæ vero nomina non ideo plurali numero proferuntur, quia multa Papia, aut multa Puteoli: sed quia horum singularis numerus nunquam lectus exstiterit.* Fortasse tamen aliorsum ea referri oportebit: nam si hæc valeant, celebre & ante Cassiodori tempora id cognomen frequentatum fuit; quod tamen secus esse, in confesso est: præterea numero multitudinis a Senatore effertur, quo vix quisquam utitur. Quorsum vero respiciat & quid *Papiæ* velint, si Cassiodori sit ille fœtus, non succurrit.

FLVVIO FRIGIDO.] Est hoc cognomine fluvius in A. Itin. p. 128. inter Aquileiam & Longaticum mansionem, sed ab hoc diversissimus. Hunc nullum alium esse posse, quam qui alio nomine celebratur *Lamber*, hoc nominis hodieque custodiens, Ph. Cluverius L. I. Ital. Ant. C. 24. decernit; id si verum fuerit, oportet in numeris sit peccatum: propius enim Mediolano abest.

FIT AB ARILLATO MEDIOLANVM VSQVE MIL. CCCLXXV.
MVTATIONES LXIII. MANSIONES XXII.

MVTATIO ARGENTIA.	M. X.
MVTATIO PONTE AVRIOLI.	M. X.
CIVITAS VERGAMO.	M. XIII.
MVTATIO TOLLEGATAE.	M. XII.
MVTATIO TETELLVS.	M. X.
CIVITAS BRIXA.	M. X.
MANSIO AD FLEXVM.	M. XI.
MVTATIO BENEVENTVM.	M. X.
CIVITAS VERONA.	M. X.
MVTATIO CADIANO.	M. X.
MVTATIO AVRAEOS.	M. X.

CIVI-

MIL. CCCLXXV.] Desunt huic summæ ferme XXXIII. M., ut singularum mansionum & mutationum numeros rotundent.

MVTATIONES.] Mutationum numerus præter verum est auctus: tantum XXIII. sunt; mansionum ratio constabit, si in summam addideris civitates. Igitur falsum est, hoc itinere triplas mutationes ad mansiones, quod Salmasio in Solin. p. 351. visum fuit, numerari.

ARGENTIA.] Intervallum atque itineris ductus, ut vicus sit, qui vulgo *Gorgenzola* appellatur, persuadent.

PONTE AVRIOLI.] Nominis originem exponit Trebellius Pollio in Aureolo: *Hunc*, inquit, *eundem Aureolum Claudius, interfecto jam Galliено conflictu habito, apud eum pontem interemit, qui nunc pons Aureoli nuncupatur: atque illic, ut Tyrannum, sepulchro humiliore donavit. Exstat etiam epigramma Græcum in hanc formam:*

Dono sepulchrorum, victor post multa tyranni
Prælia, jam felix Claudius Aureolum
Munere, prosequitur mortali, & jure superstes:
Vivere quem vellet, si pateretur amor
Militis egregii: vitam qui jure negavit
Omnibus indignis & magis Aureolo.
Ille tamen clemens, qui corporis ultima servans,
Et pontem Aureoli dedicat & tumulum.

Nunc *Ponterolo*.

VERGAMO.] Pro *Bergomo*, ex barbari seculi scriptura; quam editi quidam Justini & MSS., ut Franequeranus alter, nam alter *Pergamum*, L. XX. C. 5. agnoscunt, recte repudiatam a Celeb. Grævio atque aliis. *Pergamum* quoque Ravennas, alii *Pergama*, ut suo loco ad Itin. Ant. monitum est.

TOLLEGATAE.] MS. *Tollegata*. Servat pristini nominis vestigia vicus *Talgat* sive *Telgat*, XI. circiter M. P., ut in Magini Tabulis, a Bergomo.

TETELLVS.] Est in Brixiæ vicinia *Baitella*, quam ab hac mutatione diversam videri negat Ph. Cluverius L. I. Ital. Ant. C. 25.; scribi ergo *Betellus* oportere.

BRIXIA.] Fluvius Mela eam olim alluebat. Catullus Epigr. 68. 23.

Flavus quam molli percurrit flumine Mela,
Brixia Verona mater amata mea.

Nunc millibus passuum unis ab urbe abest; quæ caussa est, quare Ph. Cluverius L. I. Ital. Ant. C. 26. & Ch. Cellarius L. II. Geog. Ant. C. 9. p. 686. *præcurrit* in Catulli epigrammate legant: tantoque magis quod Philargyrius *Brixiæ vicinum* scripserit eum amnem Georg. IV. 275.; haud sane male, modo *præcurrere* Latinos ut *præfluere* & *præterfluere* usurpasse, & urbem eodem semper ambitu fuisse, de quo utroque merito dubites, liqueret.

AD FLEXVM.] Hanc mutationem Ph. Cluverius in vico, cui vulgare vocabulum est *Bidiz-*

CIVITAS VINCENTIA.	M. XI.
MVTATIO AD FINEM.	M. XI.
CIVITAS PATAVI.	M. X.
MVTATIO AD DVODECIMVM.	M. XII.
MVTATIO AD NONVM.	M. XI.
CIVITAS ALTINO.	M. VIIII.
MVTATIO SANOS.	M. X.
CIVITAS CONCORDIA.	M. VIIII.
MVTATIO APICILIA.	M. VIIII.
MVTATIO AD VNDECIMVM.	M. X.
CIVITAS AQVILEIA.	M. XI.

FIT A MEDIOLANO AQVILEIAM VSQVE MIL. CCLI. MVTATIONES XXIIII. MANSIONES. VIIII.

MVTATIO AD VNDECIMVM. M. XI.

MVTA-

dizzoli, ubi ramus ex Eleusio flumine lævorsum deflectit, reperit.

BENEVENTVM.] Idem vir egregius suspicatur, *suppostitium hoc esse vocabulum ab clara hujus nominis in Samnitibus urbe: quid vero auctor hujus Itinerarii scripserit, incertum esse:* nulla utique justa caussa: neque enim nobilis Samnitum urbs officere debet, ne obscura mutatio, & longe longeque ab ea remota, pari cognomine utatur: præsertim cum intervallum, quod Veronam & Brixiam distinguit, facile eam toleret.

VERONA.] Semovet hanc Ticino M. P. CXX. Constantinus Adminiſt. Imper. C. 26. ὕστερον δ' ἦλθεν εἰς Βερῶνα, ἐς τὸ χωρίον τὸ ἐν λόγῳ ρκ. μιλίων τῆς Παπίας· Hoc Itinerario paullo amplior M. P. numerus est.

CADIANO.] Hanc & sequentem frustra quæsivi.

VINCENTIA.] Pro *Vicetia* sive *Vicentia* ex labentis Latinitatis consuetudine, quam uterque membranaceus Justini Franequeranus MS. L. XX. C. 5. probat: similiter lex 13. C. Theod. de Re Milit. *Vincentia* dicitur data.

AD FINEM.] Distantia ducit ad *il Zecco*, publicum in via hac diversorium.

PATAVI.] Dictum de hac alias est. Adscribam ex rudi lapide in agro Patavino erutam a Jacobo Salomonio Inscript. agr. Patavin. p. 181. epigramma, Itinerarii quandam formam exhibens:

ARQVAT.	*III. M. P.*
MONTAG.	*XVII. M. P.*
MONT. ORT.	*V. M. P.*
MONT. SIL.	*V. M. P.*
APON.	*V. M. P.*

Id si ex ultima foret antiquitate, dignum esset, cui opera impenderetur: verum quidquid etiam L. Pignorius Orig. Patav. C. 15. de *monte Agnone*, & *monte Ortone* suspicetur, vix tamen vicerit, eorum nomina esse vetustissima. *Montem Silicem*, qui ante Paullum Diaconum L. II. Gest. Longob. C. 14. memorarit, neminem novi: *montem Agnonem* præterea *Annianum* Anton. Itiner. dici p. 281. animadversum est.

AD DVODECIMVM.] Censetur fuisse ad amnem Musonem in vico, cui *Mirano* nomen hæret.

AD NONVM.] In oppido *Mestre*, VII. milliaribus a Venetiis distante, hanc mutationem Ph. Cluverius L. I. Ital. Ant. C. 18. figit.

SANOS.] Ex intervallo colligitur ad dextram Liquentiæ ripam fuisse. De Concordia & Altino ad Ant. Itin. p. 281.

APICILIA.] Fuit inter *Concordiam* & *Tisanam* oppidum, sicuti, quæ sequitur, *ad undecimum* ab Aquileia lapidem haud procul oppido *Marano*, si spatia bene dimensus est Ph. Cluverius.

MIL. CCLI.] Summam singulæ mansiones, ut ad calculos sedenti apparebit, paullo minorem porrigunt.

MVTATIONES XXIIII.] Si XI. abstuleris, ratio constabit.

AD VNDECIMVM.] Creditur fuisse in ripa

MVTATIO AD FORNOLVS.	M. XII.
MVTATIO CASTRA.	M. XII.

INDE SVNT ALPES JVLIAE.

AD PIRVM SVMMAS ALPES.	M. VIIII.
MANSIO LONGATICO.	M.XII.
MVTATIO AD NONVM.	M. VIII.
CIVITAS EMONA.	M. XIII.
MVTATIO AD QVARTODECIMO.	M. X.
MANSIO HADRANTE. FINES ITALIAE ET NORCI.	M. XIII.
MVTATIO AD MEDIAS.	M. XIII.
CIVITAS CELEIA.	M. XIII.

MVTA-

pa Sontii amnis ubi *Gradisca*, quam Venetos ad tutelam fluminis circa An. CIↃCCCCLXXII. excitasse Leand. Albertus Descript. Ital. p. 767. refert.

AD FORNOLVS.] Rectiùs *ad Furnulos*: forte mutationi nomen venit, quod ibidem parvi furni seu *furnuli* conspicerentur. Distantia ducit ad confluentes aquas Leiaci Vipacique.

MVTATIO CASTRA.] Hæc in MS. inter uncos erant posita. A. Itin. *Fluvium frigidum* in hac vicinia habet: *castra* hæc fuisse videntur, ubi nunc oppidum, quod *Gemunde* vocitant. Vid. Ph. Cluverii L. I. Ital. Antiq. C. 20. p. 188.

ALPES JVLIAE.] Alpes hæ claustra Italiæ erant, ex Norico venientibus objecta: inde *Julia claustra* Pacato. Sozomenus L. VII. H. E. C. 22. Καὶ Εὐγένιος μὲν ταύταις ταῖς ἐλπίσι βουκολούμενος πλείστην ἤγειρε στρατιάν· Καὶ τὰς πρὸς τῇ Ἰταλίᾳ πύλας, ἃς οἱ Ρωμαῖοι Ἰουλίας Ἄλπεις καλοῦσι, προκαταλαβὼν ἐφρούρει, ὡς ἐν στενῷ μίαν πάροδον ἐχούσας, ἑκατέρωθεν πεφραγμένας ἀποῤῥῶξι καὶ ὑψηλοτάτοις ὄρεσιν· *Eugenius hac spe injectatus maximum collegit exercitum, & Italiæ claustra, quæ Romani Julias Alpes vocant, ante captas præsidio tenuit, quippe quæ inter angustias unum duntaxat accessum præbeant, utrimque præruptis scopulis communita.* Zosimus has Alpes *montes Apenninos*, de quibus Ph. Cluverius L. I. Ital. A. C. 32., L. IV. C. 46. appellat. Nomen videntur habere a Julio Caesare, quo auctore, aut certe Augusto, via per has Alpes patefacta est. De Caesare tanto promptius credas, quod in calle angustissimo, militari opere munito, præcipiti saxo Sabellicus inscriptum viderit, *C. JVLIVS CAESAR*, reliquis vetustate exolescentibus literis. De eo atque Augusto Sex Rufus Breviar. C. 7. testatur. Vide Simleri Comment. de Alpib. p. 108.

AD PIRVM.] Ab insigni arbore *Piro* mansioni nomen adhæsit: fuit ea in summa Alpe, sive, ut in Tabula, in *Alpe Julia*. Exstructas fuisse in summis Alpibus mansiones ad commodum iter facientium monitum ad Ant. Itin. p. 296. fuit.

EMONA.] Urbem hanc in Pannonia Plinius L. III. C. 25. collocat, Ptolemaeus in eadem provincia, sed proxime Noricum: utrumque deserit Herodianus L. VIII. C. 1. Ὡς δὲ πᾶν τὸ πεδίον διῆλθεν ὁ στρατὸς μετ' εὐκοσμίας τε καὶ τάξεως, ἐπέστησαν πρώτῃ Ἰταλίας πόλει, ἣν καλοῦσιν Ἠμῶναν οἱ ἐπιχώριοι· πρόκειται δὲ αὕτη ἐπ' ἀκροτάτῳ πεδίῳ, ἱδρυμένη πρὸ τῆς ὑπωρείας τῶν Ἄλπεων. *Postquam omnem eam planitiem servatis ordinibus transiserunt, ad primam Italiæ urbem, quam indigenæ Emonam vocant, devenerunt: sita ea est in extrema planitie ad Alpium radices:* quibus utique Emonam Italiæ urbibus accenset: sed, si Ph. Cluverium L. I. Ital. A. C. 2. & Ch. Cellarium L. II. G. A. C. 8. p. 557. audiveris, pessime: extimos enim Italiæ fines fuisse summas Alpes; quæ ultra eas fuerint, Norico aut Pannoniæ contribui oportere. Equidem viris egregiis ultro dedero, Plinii & Ptolemaei ætate Emonam Italiæ non fuisse habitam urbem: at nihil dein fuisse mutatum, aut fines Italiae longius non fuisse prolatos, qui possum? testem habemus Herodianum, cui Capitolinus in Maximin. C. 21. adstipulatur: accedit Itinerarium, Emo-

MVTATIO LOTODOS.	M. XII.
MANSIO RAGINDONE.	M. XII.
MVTATIO PVLTOVIA.	M. XII.
CIVITAS PETOVIONE.	M. XII.

TRANSIS PONTEM, INTRAS PANNONIAM INFERIOREM.

MVTATIO RAMISTA.	M. VIIII.
MANSIO AQVA VIVA.	M. VIIII.
MVTATIO POPOLIS.	M. X.
CIVITAS IOVIA.	M. IX.
MVTATIO SVNISTA.	M. IX.

MVTA-

Emonam apertissime Italiae finibus transcribens. Memini equidem Ph. Cluverium adfirmasse, Antonini Itinerarium Pannoniæ initium facere ad *Longaticum mansionem*, id est, post transitum Alpis Juliae: sed & id novi, nusquam in eo Itinerario id legi, neque adeo quidquam huic sententiæ nocere. Denique Sozomenus urbem, de qua controversia est, *ἐν Ἰταλῶν ὁρίοις*, *in Italia finibus* ab Argonautis esse conditam L. I. H. E. C. 1. prodit. Plura de Emona ad A. Itiner. p. 129. memoravimus.

AD QVARTODECIMO.] Aut *Emona* adscripti numeri huc pertinent, aut mox XIII. M. P. una millia addi oportebit.

FINES ITALIAE ET NORICI.] Noricum intellige mediterraneum; duplex enim scriptoris nostri tempore erat, *ripense* & *mediterraneum*, ut ex Notitiis nemini ignotum est: Vide ergo an sana & boni coloris habenda hæc Zosimi sint L. V. C. 48. *οἰκεῖν δὲ αὐτὸν ἅμα τοῖς σὺν αὐτῷ πᾶσι Βενετίας ἄμφω καὶ Νωρικοὺς καὶ Δαλματίαν· ut ipse cum suis omnibus utramque Venetiam & Noricos & Delmatiam incoleret.* Una erat *Venetia* provincia; Paullus Warnefridi L. II. Gest. Longob. C. 14. *Venetia enim non solum in paucis insulis, quas nunc Venetias dicimus, constat, sed ejus terminus a Pannonia finibus usque ad Adduam fluvium protelatur*: nec dissidet Zosimus L. V. C. 45. unde ergo *utraque Venetia?* Equidem Βενετίαν καὶ ἄμφω Νωρικοὺς a Zosimo venisse opiner; quod & propterea mihi probabile accidit, quoniam C. 50. ceteris missis μόνους ἄμφω Νωρικοὺς, ἐν τοῖς ἐσχάτοις τοῦ Ἴστρου κειμένους, Alaricus sibi petere pergit. Si qui tamen Zosimi veterem scripturam tueri voluerint, illi *Venetiam* in duas fuisse sectam, *superiorem* atque *inferiorem*, profiteri debebunt: nec deesit eorum opinioni præsidium ex Notit. Imp. Occid., quæ in *provincia Venetia inferiore* collocat *præfectum classis Venetum Aquileiæ* p. 146.

AD MEDIAS.] Hanc & *Lotodos* ac *Pultoviam* nusquam reperire potui: ceteras ad A. Itin. p. 129. & seq. illustravimus.

TRANSIS PONTEM.] In Dravo factum pontem intelligit. Ut vero Norico Petovionem adscribit, ita Ammiano L. XIV. C. 11. *Petobio oppidum Noricorum*, & Zosimo ex Reinesii emendatione L. II. C. 46.

PANNONIAM INFERIOREM.] Frequens est Pannoniæ *inferioris* & *superioris* mentio, quarum hanc primam, illam secundam solent appellare: id vero huic Itiner. præcipuum est, quod *inferiorem* eam vocet *Pannoniam*, quæ aliis omnibus est *superior*, quod ab Hen. Valesio dudum animadversum est ad Ammian. L. XVI. C. 10., & *superiorem*, quæ ceteris *inferior*. Uno utamur teste, plures enim ex Ch. Cellarii L. II. G. A. C. 8. p. 547. sumi poterunt, Zosimo L. V. C. 29., qui Emonam μεταξὺ Παννονίας τῆς ἀνωτάτω καὶ Νωρικοῦ sitam fuisse refert.

POPVLIS.] Tabula & Ravennas L. IV. C. 19. *Populos*. Forte *ad Populos* verus mutationis titulus est, quod ea ad arbores populos esset adposita. Præcedentes alibi exposuimus.

SVNISTA.] *Sonista* in Tabula & Ravennate cum eadem ferme M. P. distantia.

MVTATIO PERITVR.	M. XII.
MANSIO LENTOLIS.	M. XII.
MVTATIO CARDONO.	M. X.
MVTATIO COCCONIS.	M. XII.
MANSIO SEROTA	M. X.
MVTATIO BOLENTIA.	M. X.
MANSIO MAVRIANIS.	M. VIIII.

INTRAS PANNONIAM SVPERIOREM.

MVTATIO SERENA.	M. VIII.
MANSIO VEREIS.	M. X.
MVTATIO IOVALIA.	M. VIII.
MVTATIO MERSELLA.	M. VIII.
CIVITAS MVRSA.	M. X.
	MV.

PERITVR.] Eadem *Piretis*, quod fine dubio melius. Forte *a Piro*, ut *quercetum*, *roboretum*, aliaque, formatum eft. *Pirri* in Vofliano MS. dici ad A. Itin. p. 266. adfcriptum eft.

LENTOLIS.] Tabula *Luntulis*, fed ex Ravennate & Itin. Ant. *Lentulis* rectum efle colligitur. Ptolemaeus habet Λέντουλον, quod ex ΛΕΝΤΟΥΛΟΝ originem accepifle videtur.

CARDONO.] Nifi erro atque hujus animi fruftra fum, *Carrodunum* five Καῤῥόδουνον, ut in Coislin. MS. legitur, Ptolemaei eft: neque obeft, quod illi urbs dicatur, hic autem *mutatio*: nam & alia fuppetunt urbium exempla, quæ *mutationis* nomen ferunt.

COCCONIS] Solus, quod fciam, Ravennas L. IV. C. 19. memorat, & *Cucconis* fcribit.

SEROTA.] Sic quoque A. Itiner. p. 130. *Sirotis* Tabula, Ravennas vitiofiffime *Sirote*. Haud fcio an Ptolemaei ΣΟΡΟΓΑ, pro ΣΟΡΟΤΑ, eadem fit.

BOLENTIA.] If. Voffius è MS. *Bolenta* excerpfit: Tabula *Bolentio*, Ravennas mendofe *Bolenilo*. Tabulæ fcripturam firmat Ptolemaei Βολέντιον L. II. C. 15.

MAVRIANIS.] *Marinianis* Tabula & Ravennas. Vid. Itin. A. p. 130.

PANNONIAM SVPERIOREM.] Eam effe diximus, quam *inferiorem* vocant alii, vicinam Mœfiæ. Vid. Sext. Rufum Breviar. C. 7. Duplex itaque Pannonia hoc in Itinerario atque apud alios memoratur. Solus, quod meminerim, Optatus Milevitanus L. II. Schif. Donat. C. 1. *tres Pannonias*: *fi apud vos tantummodo*, inquit, *effe vultis in tribus Pannoniis*, *in Dacia*, *in Mœfia*. Cauffa hæc Optato fuiffe videtur. Secunda Pannonia in duas fuit fecta: prior vetus nomen fervavit; alteri *Valeriae* inditum cognomen eft. Ammianus L. XIX. C. 11. *Valeriam venit* Imperator, *partem quondam Pannoniae, fed ad honorem Valeriae Diocletiani filiae & inftitutam & ita cognominatam.* Ubi Lindenbrogium confule.

SERENA.] *Seronis* Tabula, *Serenis* Ravennas. Puto noftrum fatis rectum effe.

VEREIS] Βίδρον, quam Ptolemaeus in inferiore Pannonia procul a Danubio ponit, alibi videri diximus.

JOVALIA.] *Jovallio* Tabulæ, *Joballios* Ravennati, Ptolemaeo Ἰόβαλλον L. II. C. 16.

MERSELLA.] *Murfa minor* eft, ut Tabula oftendit, quam & Ptolemaeus Μουρσίελλον vocat.

MVRSA.] Aethicus Cosmogr. p. 40. Ed. Gronov. Savum *jungere fe Danubio ad locum Murfa oppidi* fcribit, fed egregie errans: fita enim urbs ad Dravum fuit. Vid. Julianum Orat. I. p. 36. & quæ nos alibi.

LEVTVOANO.] Hæc quæ fit, juxta cum ignariffimis fcio. Eft in Notit. Imp. Occid. *Leonata*, ubi *tribunus cohortis I. Joviae* in ftatione fuiffe dicitur: fed hanc effe non affeveravero.

CIBALIS.] Ad hanc urbem Conftantinus M. Lici-

MVTATIO LEVTVOANO.	M. XII.
CIVITAS CIBALIS.	M. XII.
MVTATIO CELENA.	M. XI.
MANSIO VLMO.	M. XI.
MVTATIO SPANETA.	M. X.
MVTATIO VEDVLIA.	M. VIII.
CIVITAS SIRMIVM.	M. VIII.

FIT AB AQVILEIA SIRMIVM VSQVE MILIA CCCCXII. MANSIONES XVII. MVTATIONES XXXVIIII.

MVTATIO FOSSIS.	M. IX.
CIVITAS BASSIANIS.	M. X.
MVTATIO NOVICIANI.	M. XII.
MVTATIO ALTINA.	M. XI.
CIVITAS SINGIDVNO.	M. VIII.

FINIS

M. Licinium primo prælio superavit; unde ἡ περὶ Κιβάλας μάχη Sozomeno L. I. H. E. C. 6. Eutropius L. X. C. 5. *Ac primo eum in Pannonia ingenti apparatu bellum apud Cibalas instruentem repentinus oppressit.* Sic recte viri docti locum refingunt, quibus tamen Hen. Valesius ad Eusebii L. II. Vit. Constant. C. 7. præluxit.

CELENA.] *Cansilenam* Tabula vocat. Hac iter est a Dravo recta ad Savum per mediam inter eos fluvios regionem.

VLMO.] De hac & sequenti disputavimus ad Ant. Itin. p. 268.

VEDVLIA.] *Budalia* est, Sirmiensium vicus, Decii Imp. patria, sicuti alias memoravimus.

SIRMIVM.] Nobilissimam hanc urbem & in amœnissimo solo positam, quo de Jo. Sambucus in Append. Rer. Hungar. p. 761., Nicetas Choniates Annal. Manuelis Comneni L. II. p. 47. *Zeugminum* prius dictam refert: καθ᾽ ὃ καὶ Φραγγοχώριον ἐμπεριέχεται ἤπειρος, ὃ Ζεύγμινον ἐπικέκληται, ὅπερ νῦν λέγεται Σίρμιον· Nimirum genuina Hungarica lingua, si verus testis est Lazius, Sirmium *Suynigius* appellabatur; inde Nicetæ nata est eorum scribendorum occasio. Βιμινάκιον, τὴν πρὸς τῷ Ἴστρῳ Μυσῶν πόλιν appellat Priscus Excerpt. Hoesch. p. 45.

MANSIONES XVII.] Summa respondebit, si illi mansionem *ad Pirum* in summis Alpibus addideris.

MVTATIONES.] In hanc summam *mansiones, civitates* & *mutationes*, turpi vitio, conjectæ omnes sunt.

FOSSIS.] Habet has etiam *Fossas*, quas Tabula & Itiner. A. prætermiserunt, Ravennas L. II. C. 19. De *Bassianis* vide ad A. Itin. p. 131., ubi civitatis itidem nomen ferunt.

NOVICIANI.] Nemo alius hanc memorat; quæ sequitur *Altina*, in eundem censum venit: Novit quidem *cuneum equitum Fortensium Altino* Notitia Imp. Occid., sed ea statio in Valeria fuit provincia, & longius hinc dissita. Tabula & Ravennas *Bassiana* inter & *Singidunum Idominium*, *Taurunum* & *Confluentes* collocant, mirumque est *Tauruni* nullam hic fieri mentionem.

SINGIDVNO] Ptolemaeus L. III. C. 9. in Mysia superiore hanc sitam fuisse docet, nec dissidet Notit. Imp. Orient. Hic, quoniam in Pannoniæ & Mœsiæ finibus erat, priori accensetur, sicuti quoque a Procopio L. I. B. Goth. C. 15., cujus, ut illustrem, verba adscribo: ὕπερθε δὲ αὐτῶν, egerat de Istria, Liburnia & Venetorum agro maritimo. Σίσκιοί τε καὶ Σούαβοι (οὐχ οἱ Φράγγων κατήκοοι, ἀλλὰ παρὰ τούτους ἕτεροι) χώραν τὴν μεσόγειον ἔχουσι· Καὶ ὑπὲρ τούτους Κάρνιοί τε καὶ Νωρικοὶ ἵδρυνται· τούτων δὲ Δάκαι τε καὶ Παίονες ἐν δεξιᾷ οἰκοῦσιν. οἱ ἄλλα τε χωρία καὶ Σιγγηδόνα καὶ Σίρμιον ἔχουσιν, ἄχρι ἐς ποταμὸν Ἴστρον διήκοντες· *Supra eos Siscii & Suabi, non illi, qui Francis parent, sed ab iis diversi, interioris terræ tractus obtinent. Ultra hos Carnii siti sunt Noricique; ad quorum dexteram Dacas & Pan-*

 nones

FINIS PANNONIAE ET MYSIAE.

MVTATIO AD SEXTVM.	M. VI.
MVTATIO TRICORNIA CASTRA.	M. VI.
MVTATIO AD SEXTVM MILIARE.	M. VII.
CIVITAS AVREO MONTE.	M. VI.
MVTATIO VINGEIO.	M. VI.
CIVITAS MARGO.	M. IX.
CIVITAS VIMINATIO.	M. X.

VBI DIOCLETIANVS OCCIDIT CARINVM.

MVTATIO AD NONVM.	M. IX.

MAN-

nones habitant, suisque in urbibus Sigidonum & Sirmium numerant, ad Istrum fluvium pertinentes: quibus in verbis Σιγγίδονον & Σίρμιον scribi oportere, nullum potest esse dubium: id fortasse obscurius erit, quinam illi *Suavi* fuerint, quos Sisciis junctos a *Suavis*, Thoriogorum & Alamannorum, de quibus L. I. C. 12. dixerat, vicinis diversos distinctosque esse ait: putem *Siscios* appellasse eos, qui vicinum urbis Sisciae agrum arabant; *Suabos* autem provinciæ *Savia*, a Savo, qui eam alluebat, dictæ, incolas. Eam Sext. Rufus Breviar. C. 8., atque ex eo Jornandes Reg Succes. p. 82., sed *Sueviam* perperam vocans, memorant: *Suaviam* autem Procopii ætate fuisse nuncupatam, ejus æqualis Cassiodorus Senator L. IX. Var. Epist. 8. testis erit: *Atque ideo illustrem magnitudinem tuam, Deo juvante, ad Dalmatiarum atque Suavia provincias iterum credimus destinandam.* Neque enim *Suavia* alia est ac *Savia* Rufi; quæ & Senatori restituenda videri posset, nisi eam Procopius sequenti capite Σουαβίαν semel atque iterum nuncuparet, & Dalmatiæ vicinam faceret.

MYSIAE.] MS. *Misiae*, quam Latini *Moesiam* appellare solent. Servius Georg. I. 102. *Moesia autem provincia est Thraciarum, vicina Scythia: Mysia vero civitas Phrygia, haud longe a Troja;* qui sine dubio pro *civitate* rectius *provinciam* seu *regionem* vocasset: ἡ κατὰ τὴν Φρυγίαν Μυσία, ut ab hac distingueretur, Eusebio propterea dicta L. V. H. E. C. 16. Solenne enim Græcis est, utramque & Asiaticam & Europæam *Mysiæ* nomine celebrare, atque illam Μυσίαν τὴν κατὰ τὴν Ἀσίαν ut Dioscorides L. IV. C. 171., aut τὴν Ἑλλησποντίαν nominare, Galenus L. V. Ὑγιειν. p. 269 καὶ ὁ καλλίμορφος Μύσιος, οὐκ ἐκ τοῦ περὶ τὸν Ἴστρον Μυσίας, ἀλλ' ἐκ τῆς Ἑλλησποντίας ὀνομαζόμενος. Est autem Moesia duplex ex Notitia Imp. Orient. haud ignota, utraque cis Danubium; quamquam Græci etiam ultra id flumen ejus fines proferre adsueverunt. Dio certe Chrysostomus Orat. XII. p. 198. Mysos & Getas non distinguit: Καὶ γὰρ δὴ τυγχάνω, inquit, μακρὰν τὴν ὁδὸν τὰ νῦν πεπορευμένος ἐπὶ τὸν Ἴστρον, καὶ τὴν Γετῶν χώραν ἢ Μυσῶν, ὥς φησιν Ὅμηρος, κατὰ τὴν νῦν ἐπίκλησιν τοῦ ἔθνους· *Etenim longam his diebus viam ingressus sum versus Istrum & Getarum regionem sive Mysorum, ut Homerus, secundum nostri temporis appellationem gentis, ait:* Sic vertenda & legenda ea sunt ex Casauboni emendatione: nam γε τῶν prorsus ineptum erat; quod tamen & Orat. LXXI. p. 628. fœdaverat, sicuti & animadversum est a viro docto, quem a Seldeno non esse diversum Wasse ad Thucydidem L. I. C. 20. significat, in Emendat., a Wolfio tom. I. Anecdot. insertis.

AD SEXTVM.] Procopius L. IV. Aedif. Justin. C. 5. Justinianum ad octavum a Singiduno lapidem Φρούριον Δισφιρόντας ἰσχυρὸν *castellum munitissimum* excitasse scribit; forte ex hujus ruinis.

TRICORNIA CASTRA.] Hierocli prave Περκόριον, rectius Ptolemaeo L. III. C. 9. Tricornium Τρικόρνιον, addenti, παρ' ὃ ἐκτρέπεται Μόσχιος ποταμὸς, quæ vertunt, *juxta quam divertitur Moschius fluvius*, adeoque obscura Ch. Cellario sunt visa, ut ea se intelligere negarit, nisi ἐκχέεται, *effunditur*, vel legas vel explices; scribere enim Geographum ripæ oppida, apud quæ effusiones sint fluminum, non flexus & diver-

MANSIO MVNICIPIO.	M. IX.
MVTATIO IOVIS PAGO.	M. X.
MVTATIO BAO.	M. VII.
MANSIO IDOMO.	M. VIIII.
MVTATIO AD OCTAVVM.	M. VIIII.
MANSIO OROMAGO.	M. VIII.

FINIS MYSIAE ET DACIAE.

MVTATIO SARMATORVM.	M. XII.
MVTATIO CAMETAS.	M. XI.

MAN-

diverticula. Vid. L. III. G. A. C. 8. p. 573. Verum hinc nullo negotio vir eruditissimus se expedivisset, si recordari potuisset, Ptolemaeo ἐκτροπὴν ποταμοῦ ejus in alium influxum sæpe notare: ita L. III. C. 8. ἐκτροπὴ Τιβίσκου, ἐκτροπὴ Κιάβρου, ἐκτροπὴ Ἀλούτα τοῦ ποταμοῦ, & de flumine Hieraso, ὃς κατὰ Δινογέτιαν ἐκτρέπεται ἀπὸ τοῦ Ἴστρου, qui circa Dinogitiam Istro jungitur. *Castra* hic fuisse ex Notitia Imp. Orient. colligas, quippe quæ *Tricornio* in Moesia prima *cuneum equitum Sagittariorum*, *auxiliares Tricornienses*, & *auxilium Aureomontanum* sub dispositione viri spectabilis Ducis Moesiae fuisse scribit.

AD SEXTVM.] MS. *miliarem*; quod, si *lapidem*, ut oportet, subintellexeris, non omnino spernendum videtur.

AVREO MONTE.] Vide, quæ Ant. Itin. p. 132. adscripsimus.

VIMINATIO.] Hæc provinciæ Moesiae metropolis in Hieroclis est Synecdemo & nummis. Ptolemaeus *Legionem* hic stativa habuisse significat, quam ex Notit. Imp. Orient. *Legionem VII. Claudiam* fuisse novimus.

VBI DIOCLETIANVS.] Ultimum inter Carinum & Diocletianum ad Margum commissum est prælium, quo victus & a suis desertus Viminatium aufugisse aut certe abductus atque interfectus videtur. Eutropius L. IX. C. 13. *Posita Carinum, omnium odio & detestatione viventem, apud Margum ingenti prælio vicit, proditum ab exercitu, quem fortiorem habebat: certe desertum inter Viminatium & Aureum montem.* Plura Probabil. C. 34. in medium prolata sunt, quæ ibi legi velim.

MVNICIPIO.] Manu exaratus codex *Municipio*; sed alterum res ipsa & Tabulæ atque Itin. A. consensus tuentur.

JOVIS PAGO.] *Jovis* hunc *pagum* Tabula X. quoque M. P. a Municipio semovet. Ravennas L. IV. C. 7. *Pago* tantum.

BAO.] Aliis omnibus hæc indicta est, nec apparet, rectumne an mendosum sit.

IDOMO.] *Idimo* ex Tabula & A. Itin. forte præstabit.

OROMAGO.] Vir egregius Ch. Cellarius L. II. G. A. C. 8. p. 579. non dubitat, quin hoc ex *Horreo Martis* depravatum sit, sine dubio pro *Horreo Margi* & calami quidem vitio: omnes id hoc loco ad Margum flumen, quod *Morabum* Nicetas An. Isacil Angeli L. III. p. 214. *Morabam* Laon. Chalcocondyles L. VII. Rer. Turc. p. 234. Ed. Colon. appellant, agnoscunt.

MYSIAE ET DACIAE.] MS. *Myssiae* & *Asiae*, perperam. Intelliguntur fines Moesiae I. sive superioris & Daciae: utramque enim Moesiam Dacia post Aureliani tempora distinxit, deinceps in *ripensem* & *mediterraneam* descripta. Fl. Vopiscus in Aureliano C. 39 *Quum vastatum Illyricum ac Moesiam deperditam videret; provinciam trans Danubium Daciam, a Trajano constitutam, sublato exercitu & provincialibus, reliquit, desperans eam posse retineri: abductosque ex ea populos in Moesiam collocavit, appellavitque suam Daciam, quæ nunc duas Moesias dividit.*

SARMATORVM.] Forte a *Sarmatarum* præsidio nomen loco venit. Tabula *præsidium Dasmuni*, sive *Dasmiani*, ut Ravennas L. IV. C. 7., quod a *Dasumio*, quo nomine in literatis monumentis aliqui sunt, natum videtur, XV. M. P. ab Horreo Margi semovet.

CAMETAS.] Nusquam apud alios reperitur.

MANSIO IPOMPEIS.	M. IX.
MVTATIO RAPPIANA.	M. XII.
CIVITAS NAISSO.	M. XII.
MVTATIO REDICIBVS.	M. XII.
MVTATIO VLMO.	M. VII.
MANSIO ROMANSIANA.	M. IX.
MVTATIO LATINA.	M. IX.
MANSIO TVRRIBVS.	M. IX.
MVTATIO TRANSLITIS.	M. XII.
MVTATIO BALLANSTRA.	M. X.
MANSIO MELDIA.	M. IX.
MVTATIO SCRETISCA.	M. XII.

CI-

IPOMPEIS.] Vitiosum est, & ex *Pompeii præsidio*, quod in Tabula inest, ortum. Ravennas tamen *Pontegis*.

RAPPIANA.] Hoc quid sit, non expedio. Tabula Peutingerorum XII. M. P. a Pompeii præsidio *Granirianis*, pro quibus *Crambrianis* Ravennas: neutrum ad verum nos perducet. Posset posterius ex *Ciambrianis* natum videri, & ad Ciabrum, quem Ptolemaei libri Κίαμβρον & Κίαμβον, quamquam mendose, vocant, referri; nisi metus esset, ut ad eum devenerimus. M. Altingius notis in Tabul. MS. prius in *Gratiana* commutat: urbis enim *Gratiana* in Moesia sub Viminatio metropoli in Notitia Græca, & *Gratianensium* in Notit. Imp. Orient. mentionem esse: cujus ego opinioni assentiri non possum: disconvenit enim situs. Procopius eam in ultimis Illyrici finibus; ἐν τῇ ἐσχατιᾷ τῶν Ἰλλυριῶν L. I. B. G. C. 3. locat, positionemque incertam relinquit. Certiora Notitia Imp. Orient. docebit, inter Margum & Tricornium in Moesia I. eam statuens. Jam cum Hierocles locum illi Singidunum inter & Tricornium assignet, dubium esse nequit, quin longius hinc afuerit: Igitur meliora aliunde exspectemus.

NAISSO.] Sita urbs ad amnem erat, sed nominis dubii. Priscus Excerpt. Hoesch. p. 36. Ἀφικόμενοι δὲ ἐς Ναϊσσὸν, ἔρημον μὲν εὕρομεν ἀνθρώπων τὴν πόλιν, ὡς ὑπὸ τῶν πολεμίων ἀνατραπεῖσαν· ἐν δὲ τοῖς ἱεροῖς καταλύμασι τῶν ὑπὸ νόσου κατεχομένων τινὲς ἐτύγχανον ὄντες· μικρὸν δὲ ἄνω τοῦ ποταμοῦ ἐν καθαρῷ καταλύσαντες, (σύμπαντα γὰρ τὰ ἐπὶ τὴν ὄχθην ὀστέων ἦν πλέα τῶν ἐν πολέμῳ ἀναιρεθέντων. τῇ ἐπαύριον πρὸς Ἀγίνθεον τὸν ἐν Ἰλλυριοῖς ταγμάτων ἡγούμενον ἀφικόμεθα, οὐ πόῤῥω ὄντα τῆς Ναϊσσοῦ. quæ omnia, quod urbis situm & conditionem illustrarent, adscribenda duxi; quamquam, quid sit ἐν Καθαρῷ, ubi se divertisse scribit, non bene capio. Nolo diffiteri, placuisse mihi olim τοῦ ποταμοῦ Κιάβρου, quem hanc viciniam constat alluisse: nec ausim tamen pro vero id venditare, quoniam citra dubium non est, id flumen hanc urbem præfluxisse. *Nissum* Busbequius Epist. I. p. 22. appellat, præbetque suspicandi occasionem, ejusdem cum urbe & olim fuisse cognominis. Videndum itaque, utrum ἐν καθαρῷ apud Priscum præstet. Memorat eandem urbem, sed minus honeste habitam, Consentius Artis p. 2027. *In nominibus quoque urbium*, inquit, *idem hoc evenit, ut pleraque incerti generis sint, inter femininum & masculinum, ut hic Narbo, &, sicuti non præsumi cepit, hac Narbo: vel inter femininum & neutrum; ut hoc Navissum & hæc Navissus:* qui, puto, voluerat, *nunc præsumi*, & *hæc Narbona, hoc Naissum & hæc Naissus.* *Nissam* nunc vocitant, Νίσον Nicetas L. III. An. If. Angeli p. 214., Νάϊσος Laon. Chalcocondyles L. VII. Rer. Turc. p. 234.

REDICIBVS.] Rectum fortasse *Radicibus* fuerit: ut ab illis, sicuti sequenti ab ejusdem nominis arbore, nomen adhæserit.

ROMANSIANA.] Cardinalis Baronius hoc nomen in Martyrum catalogo Romano die XXII. Julii Aquileiae imposuit: at turpi errore, ut præter alios D. Papenbrochius tom IV. mensis Julii p. 245. recte ostendit. De justo mansionis cognomine disputavimus alias.

TVRRIBVS.] Habet has *turres* Tabula & Itiner.

CIVITAS SERDICA. M. XI.

FIT A SIRMIO SERDICAM VSQVE MILIA CCCXIIII. MVTATIONES XXIIII. MANSIONES XIII.

MVTATIO EXTVOMNE. M. VIII.
MANSIO BVRAGARA. M. IX.
MVTATIO SPARATA. M. VIII.
MANSIO ILIGA. M. X.
MVTATIO SONEIO. M. IX.

FINIS DACIAE ET THRACIAE.

MVTATIO PONTEVCASI. M. VI.
MANSIO BONAMANS. M. VI.
MV

Itiner. A., ubi neglectæ non sunt: prior *Latina* ab aliis præteritur.

TRANSLITIS.] Si vera ea scriptura, ex *Litis*, quicunque demum fuerit is locus, nomen erit conflatum; quomodo *Transdierna*, *Transluco*, *Transalba*, *Transacincto* & ejus generis alia in Notit. Imp. utriusque.

BALLANSTRA.] Hanc mihi invenire non licuit: sequentem Ant. Itiner. & Tabula habent.

SCRETISCA.] Procopius L. IV. de Fabric. Justin. C. 4. castella atque arces circa Serdicam describens, hanc, quod & alii omnes fecerunt, præteriit.

SERDICA.] *Triaditzam* seriore ævo fuisse appellatam Nicetas Choniates L. III. Annal. Isac. Angeli p. 214. testificabitur: Καὶ κατὰ τὴν Τριάδιτζαν ἀφικόμενοι, ἣ ἦν πάλαι λεγομένη Σαρδική, τὸ πλεῖον αὐτῆς μέρος ἠφάνισαν.

A SIRMIO.] MS. vitiose *a Sirmium Serdicum*. Summa M. P., si tria millia addideris, numeros, quos singulæ mansiones præferunt, aequabit.

MVTATIONES.] Ut numerus quadret, his quatuor auferes, mansionibus vero unam addes.

EXTVOMNE.] Hæc quæ tandem sit, prorsus ignoro. Sequentem A. Itin. *Burburacam* appellat.

SPARATA.] In Tabula *Sarto* XX. M. P. a Serdica separatur, quam nostram esse, non dixero.

ILIGA.] *Helice* est, ut ex A. Itin. novimus. De *Soneio* quod dicam, certi nihil est

FINIS DACIAE.] Thraciam intellige I., de qua Ammianus L. XXVII. C. 4. *Inter quas prima ex fronte, quæ Illyriis est confinis, Thracia speciali nomine appellatur; quam Philippopolis, Eumolpias vetus, & Beroea amplæ civitates exornant.* Eam a Dacia *Succorum angustiæ* separabant: Idem paullo ante: *Cujus in summitate occidentali montibus præruptis densitate Succorum patescunt angustiæ, Thracias dirimentes & Daciam:* ut forte in *Soneio* vocabulum *Succorum* delitescat. Vide de his angustiis Henr. Valesium ad Socratem L. II. H. E. C. 2.

PONTEVCASI.] Quo in fluvio hic pons fuerit factus, non temere dixero. *Oescum* flumen in hoc tractu novimus, quod si suam in his montibus originem sumpsisse liqueret, non prorsus huic loco incommodum foret.

BANAMANS.] Is. Vossius è MS. *Bona mansio*, quod verissimum, enotavit. Nota ea est ex leg. 3. C. de Erogat. & leg. 1. C. Theod. de Privil. Corporat, quæ utraque *Bona mansione*, scripta est. Situm ejus & a Philippopoli distantiam signant Acta S. Alexandri C. 2. *Postea vero quam urbem transierunt, quæ Clisura nominatur, & ad castrum quoddam, Banamasium nomine, advenerunt, quod est supra Philippi urbem fere miliaribus XL., illic consisterunt:* quæ Acta si Græca haberemus, hæc enim ex Aloysii Lipomani versione sunt, sine dubio *Bonam mansionem*, non quod Latina offerunt, nobis darent. Vereor etiam, ut urbs *Clisura* recta sit, eo enim nomine angustos inter montes calles, cujusmodi venientibus ex Dacia atque Illyrico transeundi erant, celebrare solent. Procopius L. IV. Aedif. Justian. C. 2. Ἐξ Ἰλλυριῶν

MVTATIO ALVSORE.	M. IX.
MANSIO BASAPARE.	M. XII.
MVTATIO TVGVGERO.	M. IX.
CIVITAS EILOPOPVLI.	M. XII.
MVTATIO SYRNOTA.	M. X.
MVTATIO PARAMVOLE.	M. VIII.
MANSIO CILLIO.	M. XII.
MVTATIO CARASSVRA.	M. IX.
MANSVO AZZO.	M. XI.
MVTATIO PALAE.	M. VII.
MANSIO CASTOZOBRA.	M. XI.
MVTATIO RHAMIS.	M. VII.
	MAN-

λογίων εἰς Ἑλλάδα ἰόντι ὄρη δύο ἐπὶ μηκυνόμενα ἀλλήλοις ὡς ἀγχοτάτω ξυνιόντα, στενωπὸν ἐν βραχεῖ ἀπεργαζόμενα τὴν μεταξὺ χώραν, Κλεισούρας νενομίκασι τὰ τοιαῦτα καλεῖν· Hinc qui angustiis illis præest, κλεισουροφύλαξ & κλεισουράρχης Theophani Chonogr. p. 291. 307. dicitur.

ALVSORE.] Hanc feliciores invenerint. Sequentem ad A. Itin. p. 136. attigimus.

TVGVGERO.] Posset ex *tugurio* nata videri, nisi barbara essent pleraque per Thraciam loca.

EILOPOPVLI.] *Philippopolis* est, ut præter intervallum in Actis S. Alexandri finitum Ant. Itin. & Tabula docent.

SYRNOTA.] Memorant Acta S. Alexandri C. 2. inter Philippopolin & Parembolen fluvium, *cui nomen est Sermius*; ad quem hæc mutatio forte adposita fuit. *Castellum, quod Saruntо dicitur*, in Marcellini est Chron. An. IↃXVIII., sed in Dardania, a qua longius absumus.

PARAMVOLE.] Verum & rectum nomen est *Parembole*; quod in Græcis S. Alexandri Actis C. 2. fuisse ex his Latinis facile perspicias: *His dictis eum abduxerunt*, (a Sermio fluvio) *cumque venissent ad locum quendam, ubi emporium erat, quod Castrametatio dicebatur, eos Tiberianus consecutus est.* Putem in Græcis fuisse, ὅπου ἀλλαγὴ ἦν, ἣν Παρεμβολὴν καλοῦσι, atque inde nobis Lipomanum *emporium* & *castrametationem* exstruxisse. Meminit ejusdem Synaxarinm collegii Jesuitarum Claromontani. *Ductus deinde versus Beroeam, in loco Parembolis dicto ad tribunal sistitur & crudeliter verberatur, Angelo eum confortante.*

CILLIO.] *Cillis* Ant. Itinerario sive *Cellis*, ut manu exaratus è Regis Hispaniæ Bibliotheca codex.

CARASSVRA.] Acta S. Alexandri si exceperis, vix alibi reperies: ea C. 2. *Pestea vero ad castrum quoddam, cui nomen est Carasura, quod XL. miliaribus ab urbe Philippi & XVIII. distabat a Beroea, Alexander & Tiberianus pervenerunt.*

AZZO.] MS. *Arzo*, quod verissimum est; intelligitur enim fluvius & ejusdem nominis mansio *Arzus*; cujus amnis caput & cursum in plerisque omnibus Tabulis male describunt, urbem præterea cognominem longissime ab eo removentes. Itaque eum signemus; & primo quidem inter Carassuram & Beroeam Thraciæ fluxisse Alexandri Acta C. 3. docebunt: nam cum Tiberianus Carassuræ Alexandrum ad ejurandam religionem adigere non posset, *celeriter, inquit, illum comprehendite, & in urbem Beroeam abducite. Ceperunt igitur illum milites, & ad fluvium quendam venerunt, cui nomen erat Arzon.* Unde non sine caussa colligas, circa Hæmi montem ejus fontes esse quærendos. Deinde variis per Thraciam flexibus atque ambagibus Propontidem versus se evolvisse, Beroeaque Hadrianopolin profecturis denuo fuisse trajiciendum: Acta Alexandri C. 3. *Tiberianus urbe Beroea egressus, præcepit militibus, ut Alexandrum vinctum per viam publicam ducerent, & ipsum tribunum martyr sequeretur. Cum igitur Tiberianus ad fluminis, quod supra diximus, vadum alterum venisset; qui locus XL. fere miliaribus distabat a Beroea urbe, ubi hospitia multa erant.* Tandemque, quod Ptolemaeus docet, inter

MANSIO BVRDISTA.	M. XI.
MVTATIO DAPHABAE.	M. XI.
MANSIO NICAE.	M. IX.
MVTATIO TARPODIZO.	M. X.
MVTATIO VRISIO.	M. VII.
MANSIO VIRGOLIS.	M. VII.
MVTATIO NARGO.	M. VIII.
MANSIO DRIZVPARA.	M. IX.
MVTATIO TIPSO.	M. X.
MANSIO TVNORVLLO.	M. XI.
	MV-

inter Heracleam & Rhædestum se in Propontidem effudisse.

PALAE.] Pæne *Beroeam* Thraciæ, qua de in A. Itiner. p. 231., esse dicerem; convenit enim distantia, quam inter eam & Carassuram Acta S. Alexandri interponunt. Ne tamen confidenter adfirmem, præposita *mutatio* facit, quæ in Beroeam, amplam urbem & post scriptum hoc Itinerarium, ut ad Hieroclem commonstrabo, satis prospera usam fortuna, non bene quadrat.

CASTOZOBRA.] *Castra Zarba* videntur esse, quæ Procopius L. IV. Aedif. Justin. C. 21. *Arxe* adjungit. Vid. Ant. Itin. p. 137.

RHAMIS.] Hanc alii reperient. Forte *Rhamnus* verius nomen fuerit.

BVRDISTA.] *Burdipta* Anton. Itiner., *Burdenis* Tabulæ.

DAPHABAE.] Et hæc in obscuro latet; quod mirandum non est, cum interior & pars Thraciæ mediterranea multis obfuscata tenebris sit. Non longe tamen Hadrianopoli afuit.

NICAE.] *Πόλιν τῆς Θρᾴκης, ὄνομα Νίκην* Socrates L. II. H. E. C. 36. appellat; Ammianus L. XXXI. C. 12. *stationem Nicen*. *Πολίχνην τῆς Μακεδονίας Νίκην* Cedrenus p. 45. Famosa est, cum fatali prælio, quo circa eam Valens a Gothis prostratus occubuit; tum fidei professione, quam Ariani, ut imperitiores in fraudem inducerent, *Nicenae* imposito nomine, in hac mansione conscripserunt. Sozomenus L. IV. C. 19. *Διόδευε δὲ τὴν Θρᾴκην, παρεγένοντο εἰς Νίκην, πόλιν τῆδε τοῦ ἔθνους, καὶ συνέδριον ἐνθάδε καθίσαντες* & mox: *ἐπιτηδὲς δὲ τηδὲ ἐν Νίκῃ πρᾶξαι καὶ ὧδε ἐπιψηφίσασθαι, ὥστε τοὺς ἁπλουστέρους ῥᾳδίως πείθεσθαι ταύτῃ τῇ πίστει συναινεῖν, τῷ παραπλησίῳ τῶν ὀνομάτων ἀπατωμένους, καὶ ὀνομάζειν ταύτην εἶναι τὴν ἐν Νικαίᾳ*

βεβαιωθεῖσαν γραφήν. *Ostudizum* A. Itin., quod pristinum ejus nomen fuisse ex Hilario docuimus.

TARPODIZO.] Est in A. Itin. p. 230., sed ante *Ostudizum*, ut aut ille aut hic scriptor in mendo sit.

VRISIO.] Nemo alius, quod sciam, memorat. *Virgolis* ex *Bergulis*, quo olim nomine Arcadiupolis fuit, corruptum est: sita urbs erat ad flumen Erginum, ut commodiore loco ad Hieroclem ostendam.

NARGO.] Neque hanc, quæ tandem sit, docere possum.

DRIZVPARA.] Synaxarium collegii Jesuitarum Claromontani de Alexandro martyre: *Postea ad urbem Thraciæ Drisiparam ductus, ad præterfluentem existens fluvium, sententiam accepit, ut gladio interficeretur.* Fluvius, qui eam alluit, Erginus est, quo de ad A. Itin. p. 230. Vitiosum urbis nomen est in Theophane p. 198. *Ἦλθον εἰς τὰ μέρη Τζουρούλου καὶ Ἀρκαδιουπόλεως καὶ τοῦ ἁγίου Ἀλεξάνδρου Ζουπαρῶν καὶ ἠμείναν ἐκεῖ.* oportuerat *Δριζουπάρων*: Alexandri enim ultima syllaba primam hujus urbis absorpsit. Dicuntur autem Alexandri Drizupara, quod is mortem inibi pro religione Christiana obierat. Vide ejus Acta & Theophylactum L. VII. H. M. C. 14.

TVNORVLLO.] *Tzurulum* esse, alias ostendimus; quod oppidum in excellente colle erat positum. Anna L. VII. Alexiad. p. 215. *Ἰδὼν τοίνυν ὡς τὸ πολίχνιον τοῦτο ἡ Τζουρουλὸς ἐπὶ λόφου ἀνεστηκότος τετείχισται*. *Ut autem vidit, conditum esse oppidum Tzurulum in eminente colle.* Non longe ab eo fluebat amnis, cui Xerogypso nomen indigenæ fecerunt. Eadem paullo ante: *οἱ δὲ Σκύθαι ἐπιόντες καὶ αὐτοὶ κατὰ τοῦ Τζουρουλοῦ, ἐπειδὴ*

MVTATIO BEODIZO.	M. VIII.
CIVITAS HERACLIA.	M. IX.
MVTATIO BAVNNE.	M. XII.
MANSIO SALAMEMBRIA.	M. X.
MVTATIO CALLVM.	M. X.
MANSIO ATYRA.	M. X.
MANSIO REGIO.	M. XII.
CIVITAS CONSTANTINOPOLI.	M. XII.

FIT

δεῖν συνεγκαταλαβεῖν τῇ συγγραφῇ ταύτῃ τοιαύτῃ ἐκμαρτυρήσεις, διαδεδωκότες τῇ ἀνὰ τὴν παρόδῳ ῥέοντα ποταμὸν ἐγγὺς που τῆς πολίχνης τούτης (Ξηρόγυψον τοῦτον ἐγχωρίως κατονομάζουσι) τῇ χώρᾳ ἐπήξατο. Quæ, ut paullo obscurior Thraciæ urbs clarioribus lucis radiis circumfunderetur, addere placuit. Jam si *Xerogypsus*, cujus fontes unius ferme diei itinere Anchialo afuisse Theophylactus L. VI. Hist. Maur. C. 3. indicat, vetus fluvii fuerit nomen, fortasse in *Tipso*, quæ hanc præcedit mansio, latebit.

HERACLIA.] Perinthus est, de qua alibi: quæ sequitur *Baunne*, nec a Procopio L. IV. Aedif. Justin. C. ult., quo Thraciæ castella vetera & nova describit atque enumerat, nec ab alio, quantum recordor, memoratur.

SALAMEMBRIA.] *Selymbria* est, quam Procopius *Σηλυβρίαν* L. IV. Fabric. Justin. C. 9., *Σηλυμβρίαν* Diodorus L. XIV. p. 243. vocant. Propius ab Itinerarii scriptura abest Socrates L. VII. H. E. C. 36. *Σαλαμβρίαν*, quæ dein Eudoxiopolis fuerit dicta, appellans. Non equidem ignoro, L. Holsteinio, viro egregio, Eudoxiopolin eam Pisidiæ visam fuisse urbem, quæque adeo nihil cum hac habuerit commune: verum opportuniore ad Hieroclem loco Selybriam & Eudoxiopolin eandem fuisse ex leg. 42. C. Theod. de Oper. Publ. & Conciliorum Actis comprobabitur.

CALLVM.] In hanc mutationem *τὰ μακρὰ τείχη*, quibus Anastasius Imp. Pontum & Propontidem, sive gemina maris litora, junxit, incidisse videntur ob intervallum ejus muri a Procopio L. IV. Aedif. Justin. C. 9. & Evagrio L. III. H. E. C. 38. signatum: ille non minus XL. M. P. ab urbe regia afuisse, hic stadiis ferme CCLXXX., quæ eandem distantiam absolvunt, adfirmat. Suidas tamen & in *'Αναστάσιος* & *Μακρὸν τεῖχος* M. P. LX. numerat, haud scio an vitiose.

ATYRA.] Castellum erat maritimum ad ejusdem nominis fluvium: Palladius Vit. Chrysostomi p. 32. *φέρεται τῆς Θράκης παραθαλάσσιον, 'Αθύρων καλούμενον·* & p. 34. *τὸ 'Αθυρα*. Procopius L. IV. Aedif. Justin. C. 8. *τὸ 'Ρηγίου ἐπέκεινα πόλις ἐστί που, 'Αθύρας ὄνομα. ultra Rhegium urbs est, cui Athyras nomen.* Agathiæ L. V. p. 158., & qui eum exscripsit, Suidae in *Μελαντίας navale* est, *ἐπίνειον*· Adde Leunclavium Pand. Turc. C. 196.

REGIO.] Agathias L. V. p. 146. *ἐπίνειον τῆς πόλεως* fuisse ait. Viam ad eam usque mansionem ab urbe munivit Justinianus, Procopio teste. Corruit Rhegium vehementi terræ tremore An. XXXI. Justiniani: Theophanes p. 196. *τὸ δὲ 'Ρήγιον οὕτως ἔπεσεν ἕως ἐδάφους, ὥστε μὴ γνωρίζεσθαι αὐτό.* Quæ omnia cum *Rhegium* Constantinopoli vicinum fuisse probent, nemo, puto, Jo. Bollandi conatum, quo ex *Rhegio* in Act. S. Marciani, x. Januar. magni operis p. 615., *Rossium* facit, laudabit.

MIL. CCCCXIII.] Summa hæc LXV. M. P. justam, quam mansiones dant, exsuperat.

MVTATIONES XII.] Imo XIX. & mansiones XVII.

VICIES BIS CENTENA.] Et hanc summam multo majorem, licet sequaris collectos mansionum numeros & præter verum adauctos, reperies: par ratio est in mansionibus & mutationibus, quæ, si civitates, castella, mansiones, mutationesque universas annumeraveris, ne catalogum quidem mutationum, quem vides, aequiparabunt.

ITEM AMBVLAVIMVS.] MS. *Item Ambulanis mis Dalmaticei Zenophilo Const.* Unde colligitur, Pithoeum alio codice, neque enim vitiosa illa de suo admensus est, fuisse usum. Nascitur, si paullum juvetur, ex vulgata scriptura, *Item ambulavimus Dalmatio F. Dalmatii*

FIT A SERDICA CONSTANTINOPOLIM MIL. CCCCXIII. MVTATIONES XII. MANSIONES XX.
FIT OMNIS SVMMA A BVRDIGALA CONSTANTINOPOLIM VICIES BIS CENTENA VIGINTI VNVM MILIA. MVTATIONES CCXXX. MANSIONES CXII.

ITEM AMBVLAVIMVS DALMATIO ET DALMATICEI, ZENOFILO CONS. III. KAL. IVN. A CALCIDONIA, ET REVERSI SVMVS CONSTANTINOPOLIM VII. KAL. IAN. CONSVLE SVPRASCRIPTO. A CONSTANTINOPOLI TRANSIS PONTVM, VENIS CALCEDONIAM, AMBVLAS PROVINCIAM BITHYNIAM.

MVTATIO NASSETE. M. VII. S.

MAN-

tii & Zenophilo Conſ.; quomodo legendum eſſe, Henr. Valeſius ad Ammiani L. XIV. C. 1., ubi de utroque Dalmatio egregie diſputat, ſuſpicatus videtur: naſcetur etiam, *Item ambulavimus Dalmatio, Dalmati Ce. F. & Zenophilo Conſ.*; quam viam Samuel Petitus L. III. Obſerv. C. 9. p. 356. ad hæc refingenda ingreſſus eſt, quamque ego derelinquendam non puto. Fuit enim conſul Dalmatius Dalmatii Cenſoris filius. Auctor Chron. Alexandrini, a Valeſio quoque ad teſtimonium dicendum excitatus: Καὶ Δαλμάτιον, τὸν υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Δαλματίου, τοῦ Κήνσορος Καίσαρα ἀνηγόρευσεν· ἦν δὲ Δαλμάτιος, ὁ υἱὸς Δαλματίου τοῦ ἀδελφοῦ Κωνσταντίνου στρατηγὸς Ῥωμαίων καὶ ὕπατος πρὸ τοῦ αὐτὸν ἀναγορευθῆναι Καίσαρα.

VII. KAL. JAN.] Lege *Kal. Jun.*; niſi velis a ſcriptore, ſe abſoluto itinere Hieroſolymitano VII. Kal. Jan. Conſtantinopolin rediiſſe, ſignificari; prius ob *CONS. SVRRASCR.*, ſic enim oportuerat, præſtabit.

TRANSIS PONTVM.] *Boſporum* dicere debuerat: ſed *pontum* pro freto uſurpat, ut paſſim poëtæ. Lucretius L. I. 200.

——— *Pedibus qui pontum per vada poſſent*
Tranſire. ———

Tranſire vero *pontum* pro ejus tramiſſu ſatis obvium eſt. Ovidius L. IV. Pont. 5, 6.

Et maris Ionii tranſieritis aquas.

Valerius Flaccus L. IV. 345.

——— ——— *Rurſusque capeſſunt*
Aequora, qua rigidos eructat Boſporus amnes,
Illos, Nile, tuis nondum Dea gentibus Iö
Tranſierat fluctus: unde hæc data nomina ponto.

qui tamen locus Boſpori magis cauſſa, quam quod locutionem adfirmet, appoſitus cenſeatur. Alios ejuſdem generis dabit N. Heinſius ad Ovidii Epiſt. VII. 40.; quibus adde Salluſtianeum *transgredi maria* & *maris transgreſſum*, quo de Gellius L. X. N. A. C. 26. & P. Burmannus in Quinctiliani Declam. VI. C. 21.

AMBVLAS PROVINCIAM.] Quinctilianus L. I. I. O. C. 5. *ambulare viam* è ſermonia Latini finibus ejicit & proſcribit; nec recte tamen, cum Ovidius Faſt. I. 122. dixerit:

Libera perpetuas ambulat illa vias.

& Cicero, quod N. Heinſius Ovidio adſcribere haud neglexit, L. II. Finib. C. 34. *ambulare maria:* qui ſummi oratoris locus mihi in memoriam revocat illud Quinctiliani è Declam. V. C. 10. *Pro duobus pretia contraxi, pro duobus maria conſcendi:* pæne enim huic inſolentiori dictioni ſimilis eſt; par vero & geminus hic Petri Chryſologi Sermon. VII. p. 22. *Hypocrita abſtinentiæ fluctus intraſti, continentiæ undas conſcendiſti, enataſti Jejunii pelagus.* De *Chalcedonia*, unde X. M. P. mous Oxia Ὀξία in Vita Auxentii C. 2. XIV. Feb. magni operis S. ſeparatur, vide ad A. Itiner. p. 139. *Maris epiſcopus Chalcedonia* eſt in Hiſtor. Tripart. ex Epiphanii Scholaſtici verſione L. VI. C. 6.

NASSETE.] Hæc a me fruſtra fuit quæſita. *Pandicia*, quæ ſequitur, eſt A. Itinerarii *Pantichion*, nunc quoque *Pantiche*, ut Bellonius auctor eſt, inter Turcas appellata.

MANSIO PANDICIA. M. VII. S.
MVTATIO PONTAMVS. M. XIII.
MANSIO LIBISSA. M. IX.

IBI POSITVS EST REX ANNIBALIANVS, QVI FVIT AFRORVM.

MVTATIO BRVNGA. M. XII.
CIVITAS NICOMEDIA. M. XIII.

FIT A CONSTANTINOPOLI NICOMEDIAM VSQVE MIL. VIII. MVTATIONES VII. MANSIONES III.

MV-

PONTAMVS.] Videtur esse *Potamus*; quamquam qui ille fluvius sit, nondum edoctus sum. Habet P. Gyllius L. III. Bosp. Thrac. C. 10. ad Chalcedonis orientem æstivum amnem, qui *Potamion* ab accolis appelletur; nec hunc tamen esse dixero. Forte fluvius *Dracon* est, qui circa Drepanen sive Helenopolin adeo tortuosus serpit, ut illac iter facientibus vicies & amplius illum transire necesse sit, Procopio L. V. de Fabric. Justin. C. 2. teste. Posses etiam de *Libysso*, de quo postmodum Appianum audiemus, cogitare, si de ejus cursu liquida omnia forent.

LIBISSA.] Hanc deinceps *Diacibizam* & nunc quoque dici censet Turnefortius Epist. XV. p. 67.; imo inibi sibi P. Bellonius L. I. Oper. Antiq. Præst. C. 13. Hannibalis sepulchrum visum fuisse scribit. Videamus utrum vere: Bellonius Diacibizæ, sive, ut nunc vocant, *Diacibes* situm sic figit. *Libyssa porro, sive Diacibe, urbs multum vicina Pantiche in eadem Bithynia inter Nicomediam & Pantichen.* quod utique de Libyssa verissimum non est, XXIII. M. P., aut XXIII., ut in A. Itiner. a Pantichio semota: præterea Libyssa Valentis Imp. ætate suo adhuc nomine nobilis erat, ut ex Libanio tom. II. p. 28. & Ammiano L. XXII. C. 9. novimus; & tamen *Diacibiza* in rebus Valentis haud obscurum nomen est. Quis enim ignorat, Imperatorem hunc eo crudelitatis devenisse, ut LXXX. sacri ordinis viros in quassam & labefactatam navim imponi, & incendi jusserit; navimque illam Diacibizam usque delatam una cum hominibus deflagrasse? Præterea Zonaram, Cedrenum, Theophanem, uno Sozomeno L. VI. H. E. C. 14 contentus: *ἡ δὲ ναῦς ὑπὸ ἐπιφόρῳ ἀνέμῳ ἐλαυνομένη, ἄχρι Δακιβίζης, χωρίου δὲ τούτου τῆς παράλου Βιθυνίας, διήρκεσεν πρὸς τὸν ἔκπλουν ἅμα δὲ τῇ γῇ προσέσχε καὶ διελύθη σὺν αὐτοῖς ἀνδράσι κατεφλογίσθη*· Itaque conjectura fortasse falsi sunt egregii illi viri. Ceterum, quia *Diacibiza* nos moratur, notandum est, *Δακιβίζαν* Socrati L. IV. H. E. C. 16. & Theophani, *Acidizam* vero Histor. Tripart. L. VII. C. 30. perverse dici: non enim illi tantum, quorum nomina recensui, sed & Suidas in *Οὐάλης* & Procopius Histor. Arcan. C. 30. hoc illi nomen, cujus vestigia manifesta durant, indunt. Porro Suidam in recensenda ea Valentis impia crudelitate pessime ab exscriptoribus habitum videri: duces LXXX. è sacro ordine virorum fuisse ait Theodorum & Curbagum & Menedemum: *ὧν ἡγεῖτο Θεόδωρος, καὶ Κύρβαγος, καὶ Μενέδημος*: quorum alterum Socrates, Sozomenus atque alii *Urbanum*, & recte, vocant.

REX ANNIBALIANVS.] Hannibal est, quem hoc loco sepultum fuisse constat. Plutarchus in Flaminio p. 380. Ed. Frank. *Ἐν δὲ Βιθυνίᾳ τόπος ἐστὶ θινώδης ἀπὸ θαλάσσης, καὶ πρὸς αὐτῷ κώμη τις οὐ μεγάλη, Λίβυσσα καλεῖται, περὶ ταύτην ἔτυχε διαιτώμενος Ἀννίβας*· Unde colligas, non longe a mari fuisse Libyssam. Appianus Syriac. p. 150. Libyssum Bithyniæ ait fluvium, & ab eo Libyssam vicinum agrum esse dictum. *Ποταμὸς δ' ἐστὶ Λίβυσσος ἐν τῇ Βιθυνίᾳ, καὶ πεδίον ἐκ τοῦ ποταμοῦ Λίβυσσα*: ut forte Libyssa ab alluente fluvio nomen acceperit. Ceterum *regis* nomen, quod Annibali imponitur, fraudi P. Pithoeo fuit: hunc enim motus videtur, ut de Fl. Hanniballiano rege Ponti atque Armeniæ, quo de Valesius ad Ammiani L. XIV. C. 1., interpretaretur.

BRVN-

MVTATIO HYRIBOLVM.	M. X.
MANSIO LIBVM.	M. XI.
MVTATIO LIADA.	M. XII.
CIVITAS NICIA.	M. VIII.
MVTATIO SCHINAE.	M. VIII.
MANSIO MIDO.	M. VII.
MVTATIO CHOGEAE.	M. VI.
MVTATIO THATESO.	M. X.
MVTATIO TVTAIO.	M. IX.
MVTATIO PROTVNICA.	M. XI.
MVTATIO ARTEMIS.	M. XII.
	MAN-

BRVNGA.] Hanc, si conjecturis, quibus tamen non admodum fido, uti liceat, aut Βρύαν, Bithyniæ locum maritimum, apud Theophanem p. 332. sive Βρύαντα apud Cedrenum in Leone Iconomacho, fuisse suspicer, aut *Bryazum* in Bithynia, de quo Plinius L. XXXI. N. H. C. 2.

FIT A CONSTANTINOPOLI.] MS. *Constantinopolim Nicomedia.* Corruptos esse M. P. numeros pariterque *mutationum* quisque animadvertit.

HYRIBOLVM.] Manu exaratus codex *Hyribolum*, æque perperam: verum nomen est *Eribolum*, quod ad sinum Astacenum contra Nicomediam non ignobile erat navale. Xiphilinus in Macrino. Καὶ διεξήλασε διὰ τῆς Καππαδοκίας καὶ τῆς Γαλατίας, τῆς τε Βιθυνίας μέχρις Ἐριβώλου τοῦ ἐπινείου, τοῦ καταντικρὺ τῆς τῶν Νικομηδέων πόλεως ὄντος· Tabula positionem eam confirmat, & *Eribulo* XII. M. P. a Nicomedia scribit. Ptolemaeo *Eribœa* Ἐρίβοια L. V. C. 1. satis mendose dicitur.

LIBVM.] Cedreno, ut alibi animadversum est, in Leone Iconomacho *Liba*; sed cum ille sua ex Theophane mutua sumpserit ἐν Λίβῳ Chronograph. p. 332. scribente, dubium esse non debet, quin id illi restitui oporteat.

NICIA.] *Nicaa* est, quam seriore ævo *Niciam* & *Niceam* appellarunt. Quæ præcedit *Liada*, in tenebris latet; nec illustriores sunt *Schina*, forte non aliæ ac σχοινοί·

MIDO.] Manu exaratus codex *Mide.* Habet A. Itin. hanc p. 141., sed *Moedo* aut *Medo Oriensis* appellans.

CHOGEAE.] De hac & sequente alii nos certiora docebunt; nihil enim extricamus.

TVTATIO.] In L. 119. C. Theod. De Decurion. servatam hujus esse memoriam jam ante diximus: verba legis denuo exscribam, ut ea emaculem: *Claudiopolis, Prusiadis ac Tottai & Voridis oppidorum sive mansionum per Bithyniam curiales publicis includere functionibus per suam fugam cognovimus.* Disputat J. Gothofredus, quæ sit *Voridis* illa mansio, & ad ejus auxilium ex Stephano arcessit Βορύζαν, πόλιν Ποντικήν; quæ cum extra Bithyniam fuerit, nihil utique *Voridem* juverit. Verum mansionis nomen erat *Doris*, quæ cum Tattaio Nicaeae suberat: testem hujus rei dabo Anastasium, Nicænum episcopum, qui in Chalcedonensi Concilio tom. IX. Concil. Lab. p. 98. ὥσπερ, inquit Ταττάιος καὶ Δωρὶς ῥεγεῶνές εἰσιν ὑπὸ τὴν Νίκαιαν, οὕτως ἦν ἀπὸ τούτου καὶ Βασιλινούπολις ὑπὸ τὴν Νίκαιαν· *Ut Tattaios & Doris regiones sunt Nicaeae subdita, ita olim quoque Basilinupolis.* De quibus Anastasii verbis postmodum plura ad Hieroclem reddemus. Hoc obiter addamus, non illo tantum è Chalcedonensi Concilio loco *Doridem*, mansionem Bithyniæ, constabiliri, sed & leg. 4. C. Th. de Erogat. Milit., quæ *Dorida*, seu. *Doride* potius, fertur data: eadem enim prorsus est, quamtumvis in ea eruenda non minus adhæserit præstantissimus Gothofredus.

PROTVNICA.] Nisi Προτόμακρα *Protomacra* Ptolemaei sit L. V. C. 1. frustra fortasse quæretur. Quæ sequitur *Artemis*, a Diana ejusque templo nomen accipere potuit; hanc enim in Bithynia, & præcipue qua Rhebas decurrit, summo studio colebant, solemnesque illi dies, quibus Καλάθω, de cujus in sacris Matris Deum, Cereris, Proserpinae, Dianae, Junonis & Minervae usu Ezech. Spanhemius ad Callimachi

Cccc 3 Hymn.

MANSIO DABLAE.	M. VI.
MANSIO CERATAE.	M. VI.

FINIS BITHYNIAE ET GALATIAE.

MVTATIO FINIS.	M. X.
MANSIO DADASTAN.	M. VI.
MVTATIO TRANSMONTE.	M. VI.
MVTATIO MILIA.	M. XI.
CIVITAS IVLIOPOLIS.	M. VIII.
MVTATIO HYCRONPOTAMVM.	M. XIII.
MANSIO AGANNIA.	M. XI.
MVTATIO IPETOBROGEN.	M. VI.
	MAN-

Hymn. Cerer. ℣. 1., nomen erat, agebant, quo tempore per dies quinquaginta peregre proficisci nefas habebatur, modo Acta S. Hypatii tom. III. Junii p. 343. non fallant.

DABLAE.] Δαβλεῖς Ptolemaeo, qui ex *Dablis*, casu ejus mansionis auferendi, id formasse videtur.

CERATAE.] Mansionem hanc, a ceteris præteritam, nusquam legere memini.

FINIS BITHYNIAE.] Ptolemaeus L. V. C. 1. *Dadastana* & *Juliopolim* extra Galatiæ fines collocat: nec dissidet de *Dadastanis* Sozomenus L. VI. H. E. C. 6., χωρίον τῆς Βιθυνίας appellans. Vel sic tamen, si ad ejus ætatem attendamus, Historicum erroris absolvere non licebit; tum quippe Galatiæ & Dadastana & Juliopolis erant contributa: nam Juliopolim ejus fuisse provinciæ, Philadelphius *Juliopolis Galatiæ primæ episcopus*, qui pars Concilii Ancyrani fuit, certissimus testis est: de *Dadastana* idem produnt Socrates, Theodoretus, Ammianus atque alii, cum in Galatiæ & Bithyniæ finibus positam fuisse asseverant. Itaque post Ptolemaei tempora Galatiæ fines longius Bithyniam versus prolati videntur.

DADASTAN.] Pro *Dadastana* aut *Dadastanis*; utrumque enim in usu est. Socrates L. III. H. E. C. 26. de Joviano: ἐν χωρίῳ τινὶ παραγίνεται, ὃ προσαγορεύεται Δαδάστανα· μεθόριον δ᾽ ἐστὶ τῆς Γαλατίας καὶ Βιθυνίας. Ammianus extremo L. XXV. de eodem: *Quum venisset Dadastanam, qui locus Bithyniam distinguit & Galatas, exanimatus inventus est nocte.*

TRANSMONTE.] *Trans montem* sive *montes* fuisse videtur. Accipe vero de Olympi montis jugis, quæ longissime Galatiam versus porrigebantur. Vide Busbequii Epist. I. p. 56. Quæ hanc excipit mutationem *Milia*, mihi ignotissima est.

JVLIOPOLIS.] Vulgo urbem Sangario apponunt, sed Procopio invito: is a Siberi fluvio orientalem urbis partem X. M. P. afuisse, occidentalem autem illi vicinam fuisse L. V. de Fabric. C. 4. prodidit. Plura ad Hieroclem.

HYCRONPOTAMVM.] Cum primum sub styli acumen hæc venirent, *Hieron potamum* scriptorem dedisse suspicabar; quo nomine fluvium ex Ida decurrentem Plinius L. V. C. 30. memorat. Postea vero cum nusquam hoc in tractu *Hieros* reperiretur, de *Siberi* cogitatio incidit, qui Syceon Galatiæ I. oppidum alluit, & Sangario jungitur, ut ex Vita Theodori Syceotae C. 15. constat: hunc *Hieron* olim potuisse dici arbitrabar. Quoniam tamen major hic a Juliopoli distantia, quam quidem Procopius finivit, signatur, in hac conjectura acquiescere non ausus sum. Itaque aliud circumspexi. Is. Vossius è MS. enotavit, in eo *Hypon Crotamum* legi, sed supra correctum esse, *Hycron Potamum*. Vide ergo an *Hypion Potamum* præstet: fluxisse *Hypion* ultra Sangarium Galatiam versus ex Hypiis montibus testes plurimi sunt, Apollonius Rhodius L. II. 797., Ptolemaeus, Arrianus atque alii. Alter uter non male quadrabit.

AGANNIA.] *Lagania* est, oppidis Galatiæ I. deinceps annumerata.

IPE-

MANSIO MNIZOS. M. X.
MVTATIO PRASMON. M. XII.
MVTATIO CENAXEPALIDEM. M. XIII.
CIVITAS ANCHIRA GALATIA.

FIT A NICOMEDIA ANCHIRAM GALATIAE VSQVE. MILIA. CCLVIII. MVTATIONES XXVI. MANSIONES XII.

MVTATIO DELEMNA. M. X.
MANSIO CVRVEVNTA. M. XI.
MVTATIO ROSOLODIACO. M. XII.
MVTATIO ALIASSVM. M. XIII.
CIVITAS ARFONA. M. XVIII.
MVTA-

IPETOBROGEN.] Spirat Celticum quiddam hoc mutationis nomen; ejus enim productio a *Briga*, in Celtarum urbibus adeo frequens, non longe recedit *Eubregim* Ancyram inter & Taviam in A. Itinerar. vidimus, haud dissimile præferentem.

MNIZOS.] Galatiae I. hoc oppidum suum sibi episcopum, ut Chalcedonensis Concilii Acta indicio sunt, habuit. Noster *mansionem* appellat; nec longe abit Hieroclis Ῥεγέμνηζος: prior enim vocis ejus pars ex ῥεγεὼν, qua feriores Græcos vicum mansionemque indicasse alibi ostendam, conflata est. *Prasmon* legere non memini.

CENAXEPALIDEM.] MS. *Cenaxempalidem*, quod corruptissimum vocabulum non expedio. Videtur *paludis* nomen in vocis esse compositione. Erat non longe ab Ancyra palus, ad quam stato tempore Minervae & Dianae simulacra lavanda deferebant. Acta S. Theodoti C. 2. Ἐκέλευσε δὲ αὐτὰς τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τῆς Ἀθηνᾶς ἱερείας γενέσθαι· ἔθος δὲ συνηθείας αὐτοῖς ἐν τῇ πλησίον λίμνῃ κατ᾽ ἔτος λούειν τὰ ξόανα. & post pauca: ἐκέλευσε γοῦν καὶ τὰς παρθένους ἐπὶ τὴν λίμνην ἀπάγεσθαι μετὰ τῶν ξοάνων. Additur deinde, curribus virgines & simulacra fuisse imposita: pompæ in curru virgines praeivisse, secuta esse simulacra; quæ, ut illis adderentur, quæ Ezech. Spanhemius ad Callimachi Lavac. Pallad. ℣. 11. conduxit, exscribere visum fuit: nam eandem esse paludem non asseveravero.

ANCHIRA GALATIA.] Pro *Galatia* aut Γαλατικῇ ita infra *Tarsus Cilicia* & *Caesarea Palestina*, & in Tabula Peutingerana *Antiochia Pisidia*, *Comana Cappadocia*: pari modo Καισάρεια Καππαδοκία, atque aliæ, de quibus Salmasius in Solin. p. 436. Urbem nobilissimam & Galatiae I. metropolim Tzetzes fluvio Haly apponit:

Καὶ κτίσαι πόλιν Ἄγκυραν Γαλατικὴν πρὸς Ἅλυν.

sed falsus est: retractus ab urbe ad XLIV. M. P. fuit, ut Μάλος *Malus* flumini accubans vicus, eoque intervallo ab Ancyra distinctus in Actis S Theodoti C. 1., indicio præter Busbequium Epist. I. p. 63. est. Inter urbem & Halyn mons *Magaba*, de quo Livius L XXXVIII. C. 19., intererat: cui forte appositus fuit vicus Μεδοσαγᾶ *Medosaga*, quem vita S. Antiochi M. P. XX. Ancyra separat apud Lambecium L. III. Bibl. Caesar. p. 140.

NICOMEDIA ANCHIRA.] MS. *Anchira Galatia*. Millia passuum XXXVI. M. justo auctiora sunt.

MVTATIONES.] XV. tantum sunt, & mansiones X.

DELEMNA.] Nihil mihi de ea innotuit.

CVRVEVNTA.] Est Ptolemaei Κορβεῦντος, ut ad A. Itiner. p. 143. adscriptum fuit.

ROSOLODIACO.] *Rosologiaco* verius est, agnoscitque Anton. Itiner. & Ptolemaeus.

ALIASSVM.] Præterita a ceteris omnibus est, ut passim obscuriores mutationes.

ARPONA.] Imo *Aspona*, quæ Galatiae I. urbibus in Hieroclis Synecdemo accensetur.

GA-

MVTATIO GALEA.	M. XIII.
MVTATIO ANDRAPA.	M. IX.

FINIS GALATIAE ET CAPPADOCIAE.

MANSIO PARNASSO.	M. XIII.
MANSIO IOGOLA.	M. XVI.
MANSIO NITALIS.	M. XVIII.
MVTATIO ARGVSTANA.	M. XIII.
CIVITAS COLONIA.	M. XVI.

MV-

GALEA.] Hæc & quæ sequitur *Andrapa* inter obscuras suum facile locum tuebuntur. Est quidem *Andrapa* in Paphlagonia ex Ptolemaeo nota, sed nihil illa ad hanc detegendam faciet; quippe longissimo terrarum tractu hinc remota. Ni conjectura fallit, *Andraca* est, quam Ptolemaeus L. V. C. 6. & in Cappadocia, qua Galatiae proxima est, ponit.

GALATIAE ET CAPPADOCIAE.] Recte fines earum provinciarum hic figi, vel ex *Parnasso* apparet, quam Hierocles in Cappodocia agnoscit.

PARNASSO.] Fidem datam liberabo & Polybio hanc urbem restituam, cujus Legat. L v. hæc verba sunt: Παραγενόμενοι δ' ἐκ Καλπίτου πεμπταῖοι ἐπὶ τὸν Ἅλυν ποταμὸν, ἐκεῖθεν πάλιν ἀνέζευξαν εἰς Ἀμισόν· ἤδη καὶ Ἀριαράθης ὁ τῶν Καππαδοκῶν βασιλεὺς συνέμιξεν αὐτοῖς μετὰ τῆς οἰκείας δυνάμεως. καὶ ἦλθον εἰς τὴν Ἀμασίαν χώραν. Sic in editis est ex Ursini emendatione; MS. ἀνέζευξαν εἰς Παρνασσὸν; & dein εἰς τὴν Κάμησον χώραν. Audi ipsum Ursinum: *Vox* Καλπίτου *mihi quidem suspecta est; & fortasse* Καλπείας *scribendum, qua urbs est Bithynia: pro* Παρνασσὸν *vero* Ἀμισὸν *reponendum opinor, qua urbs Ponti est, dierum sex iter ab Haly fluvio distans: & infra* εἰς Ἀμασίαν χώραν, *pro eo, quod est in exemplari,* εἰς τὴν Κάμησον χώραν. *Est autem* Ἀμάσεια *& ipsa urbs Ponti, Strabonis, Stoici philosophi, patria.* Quæ viri egregii verba caussam exturbatæ e Polybii oratione Parnassi nullam adferunt; nec aliam fuisse suspicor, quam quod ea urbs paullo esset obscurior neque ubivis obvia. Restituendam esse præstantissimo scriptori, nemo post hæc dubitaverit: cum & MS. præferat, & locis, de quibus agitur, optime conveniat. Jam quod ad τὴν Κάμησον χώραν attinet, eam ego in τὴν Ἀμασίαν non temere mutavero: & partim quidem quod longius Pontum versus Amasia sit remota, tum etiam, quod Cappadociae apud Ptolemaeum L. V. C. 6. præfectura Χαμάνης, sive, ut in Palatin. & Coislin. est codice, Χαμάνηνος, longe melius quadret. Posses ceteroqui de *Saramene* ultra Halyn apud Strabonem L. XII. p. 546. cogitare, nisi Ponto fuisset propior.

JOGOLA.] Videtur non multum abesse a Ptolemaei in Chamanes præfectura *Odoga*: quamquam eandem prorsus esse, non temere dixero.

NITALIS.] *Nitazi* A. Itiner., quod vide.

ARGVSTANA.] An *Augustana*?

COLONIA.] Deest *Colonia* nomen. *Archelaidem* indicari aliunde novimus.

MOMOASSON.] *Neanessus*, sive, ut Palatin. MS. præferebar, *Nanessus* coloniam Archelaidem proxime sequitur apud Ptolemaeum: hæccine sit, alii viderint.

ANATHIANGO.] *Nazianzum* indicari; ad A. Itiner. suspicati sumus: nec mutamus sententiam; solet enim urbis ejus nomen passim corruptissime a librariis scribi: ita in Vincentii Lirinensis Commonitor. p. 322. Ed. Brem., ubi *sanctus Gregorius episcopus & confessor de Nazianzo* laudatur, codex regis Christianissimi, Balusio teste, *confessor de Nanzando vel Nazabos* edebat. Ceterum in Nazianzi suburbio mons erat, cui *Athar* cognomen faciunt Acta Tergeminorum C. 1. *Tunc perrexit*, ajunt, *ad S. Macarium confessorem, qui erat in exilio ab Antiochia missus in ergastulo Cappadocia, in monte Athar, qui est in suburbio Nazanzae*, sic scribunt, *civitatis*.

CHVSA.] Hoc nomine in Aegypto mansionem ex Athanasio & Itin. A. novimus: hanc quærimus.

SA-

MUTATIO MOMOASSON. M. XII.
MANSIO ANATHIANGO. M. XII.
MUTATIO CHUSA. M. XII.
MANSIO SASIMAM. M. XII.
MANSIO ANDAVILIS. M. XVI.

IBI EST VILLA PAMPALI, UNDE VENIUNT EQUI CURULES.

CIVITAS THIANA.

INDE

SASIMA.] Mansionem fuisse miseram & prorsus ingratam ex Gregorio Nazianzeno ostendimus: adde quæ Orat. XXV. p. 435. ipsi objiciuntur: *Μικρά σοι, φησὶν, ἡ πόλις, καὶ οὐδὲ πόλις, ἀλλὰ χωρίον ξηρὸν, καὶ ἄχαρι, καὶ ὀλίγοις οἰκούμενον· Parva tibi civitas est, inquis, ac ne civitas quidem, sed aridus locus & inamœnus atque infrequens.* Quamvis enim Sasimorum nomen non exprimatur, eam tamen urbem indicari, si Nazianzeni versus in consilium adhibueris, facile cognosces.

ANDAVILIS.] Habent eam Tabula Peutingerorum & Anton. Itinerarium: quæ si cum Ravennate exceperis, vix alibi reperies. Hæc autem parum juvant, quum præter nomen & dubiæ satis fidei nihil doceant.

VILLA PAMPALI.] Qui genus, unde domo Pampalus fuerit, nemo facile, nisi cum eruditissimo J. Gothofredo *Palmati* legerit, nobis enarraverit: MS., quem If. Vossius versavit, *Pampati* præferebat, eoque ad *Palmati* vocem manu pæne ducimur. Fuit Palmatius equorum, quorum greges in Cappadocia aluit, studiosissimus; unde & illi *Palmatii* in leg. 1. C. Th. de Equis Curul. & leg. unica de Greg. Dominic. dicti sunt. Hominem Glossæ Nomicæ describunt, & Valeriani Imp. temporibus Caesareæ in Cappadocia maximis opibus conspicuum fuisse, palatiis, equarum gregibus, reliquoque apparatu Augustum pæne æquiparasse, raptus autem ac seditionum concitatarum caussa confiscatum fuisse produnt in Παλματίας Ἐκύσς. Ἦν δὲ ὁ Παλμάτιος οὗτος, inquiunt, ἵπποις πάνυ πλούσιος, ὃς διὰ τυραννίδα ἐδημεύθη, περὶ οὗ φησιν Ἰλλούστριος Ἡσύχιος, ὁ φιλοσοφήσας τῆς Μιλησίας ἐν τῷ E. χρονικῷ διαστήματι οὕτω· Κατὰ τοὺς χρόνους Οὐαλεριανοῦ ἐν Καισαρείᾳ τῆς Καππαδοκίας Παλμάτιός τις ἦν, οἰκίας μὲν ὑπὲρ τὰ βασίλεια κεκτημένος, ἵππων δὲ ἀγέλαις καὶ τῷ πλούτῳ κομῶν κ. λ., sic recte, vestigia manu exarati codicis secuti, locum viri egregii restituunt. Vide consultissimum J. Gothofredum ad leg. unic. C. Th. de Greg. Dominic., ubi de equis curulibus abunde disputatum est.

THIANA.] Urbs hæc coloniæ juribus condonata est a Caracalla, unde in rarissimo Thes. Britan. tom. II. p. 243. numo ANT. ΚΟΛΩΝ. ΤΥΑΝΩΝ, *Antoniniana colonia Tyanorum* titulis superbit: antea passim ΙΕΡΑ & ΑΣΥΛΟΣ dicebatur; quorsum & hæc Philostrati L. VIII. extremo Vit. Apol. Got. Olearius refert: Καὶ ἱερὰ Τύανα δὲ βασιλείοις ἐντεταγμένα τέλεσιν· οὐδὲ γὰρ βασιλεῖς ἀπηξίουν αὐτὸν, ὧν αὐτὸς ἠξιοῦτο. Vertit vir doctissimus: *At & ipsa sacra habetur Tyanensis urbs, neque missis ab Imperatoribus legatis obnoxia est: neque enim Imperatores dedignati sunt, iisdem honoribus virum honorare, quibus ipsi honorari sueverunt.* Quæ, pace manium ejus dixerim, cum Græcis discordant; nam ἐντετάχθαι βασιλείοις τέλεσι urbem posse dici, quæ a præfectis ac magistratibus, ab Imperatore missis, liberatur, & cui αὐτονομία conceditur, nunquam, puto, probabitur: præterea, qui tandem demonstrabitur, omnes urbes, quæ Augustorum templo insignes erant, ΙΕΡΑΣ atque ΑΣΥΛΟΥΣ, quod è Latinis & addito commentario conficitur, fuisse appellatas? Sententia verborum, ne longum faciam, hæc est: *Templa* Apollonio *Tyanis impensis Imperatoriis esse exstructa: neque enim Imperatores indignum eum censuisse, quibus ipsi honorabantur.* Veram esse, sine magno labore adfirmabitur: ἱερὰ Τύανάδε esse templa Tyanis exædificata, Philostratus L. VIII. C. 29. testis est, ubi ἐν τῷ Τυανέων ἱερῷ, Oleario interprete, est *in Templo Tyanensi.* βασιλείοις τέλεσιν *regias impensas* indicari posse, nemo, nisi horum rudis, diffitebitur, Thucydides L. VI. 16, 97. ὃς ἂν τοῖς ἰδίοις τέλεσι μὴ ἑαυτὸν μόνον ἀλλὰ καὶ τὴν πόλιν ὠφελῇ. Quod si quem ἱερὰ ἐντεταγμένα remorentur, quod passim id verbum in alio usu

 sit,

INDE FVIT APOLLONIVS MAGVS.

CIVITAS FAVSTINOPOLI.	M. XII.
MVTATIO CAENA.	M. XIII.
MANSIO OPODANDA.	M. XII.
MVTATIO PILAS.	M. XIIII.

FINIS

sit, ἐκπεποιημένα refingat, ac Philostrato ex L. I. C. 5. approbet: *Τεχθῆναι δὲ ἐν λειμῶνι λέγεται, πρὸς ᾧ νῦν ἱερὸν αὐτῷ ἐκπεποίηται·* quæ unius literæ immutatio utique minima est & librariis, solitis πεποιημένα & πεπονημένα confundere, quo de Lamb. Bos Exercit. in Epist. Hebr. C. XII, 27., frequentata. Atque hæc, in re non admodum obscura, paullo uberius exsequi placuit, ne alterius opinionem cavillari voluisse videar.

INDE FVIT APOLLONIVS.] Philostratum vide L. I. Vit. Apoll. C. 4. & Fl. Vopiscum in Aureliano C. 24. Ceterum passuum millia, quæ amanuensis negligentia *Tyanis* sunt detracta, ex Ant. Itiner. XVI. esse debere constat.

FAVSTINOPOLI.] Habent urbem Itin. Ant. & Conciliorum Acta.

CAENA.] Est in Peutingerana Tabula *Caena* XXVI. M. P. a Tyanis, sed Galatiam versus: quæ, si mansionum ordo non sit turbatus, nostra esse nequit.

OPODANDA.] *Podandus* est, cui ultima ex mansionis vocabulo litera male agglutinata est: sita hæc urbs circa Taurum montem erat: unde ἡ τῆς Ποδανδοῦ κλεισούρα, *angustiæ*, sive claustra, *Podandi* in Jo. Scylitzis Histor. p. 829. & p. 844 διὰ τῆς κλεισούρας τοῦ Ποδανδοῦ ἀφικνεῖται εἰς Κιλικίαν. Nomen a cognominis ejusdem fluvio habere ex Constantino in Vita Basilii Imp. C. 36. novimus. Vide A. Itiner. p. 145.

PILAS.] Pylas Cilicias, quibus ex Cappadocia transitus in Ciliciam erat, intellige. Describuntur a Diodoro Siculo L. XIV. p. 250. hunc in modum: Παρεγενήθη πρὸς τὰς ὅρους τῆς Κιλικίας, καὶ τὴν πρὸς ταῖς Κιλικίαις πύλαις εἰσβολήν· αὕτη δ' ἐστὶ στενὴ καὶ παράκρημνος, ἐπὶ σταδίους μὲν εἴκοσι παρατείνουσα. πλησίον δ' αὐτῆς ἐστιν ἐξ ἀμφοτέρων καθ' ὑπερβολὴν ὄρη μεγάλα καὶ δυσπρόσιτα. ἀπὸ δὲ τῶν ὀρῶν ἐξ ἑκατέρου μέρους τείχη κατατείνει μέχρι τῆς ὁδοῦ, καθ' ἣν συνῳκοδόμηνται πύλαι. διεκβαλὼν δὲ διὰ τούτων τὴν δύναμιν, ἐνέβαλεν εἰς τι πεδίον, τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν ἰδίως τῷ κάλλει λειπόμενον· *Cyrus ad fines Ciliciæ & pylas pervenit. Angustus ibi transitus est & præruptus, ad XX. stadia pertingens, quem vasti præaltique & difficiles conscensu montes ex utraque parte cingunt. Ex montibus autem hinc & illinc murus ad viam portis communitam pertendit. Hac copiis ergo traductis campos quosdam ingressus est, nullis per Asiam eximia amœnitate secundos.* Sic interpres: unde cogas pro εἰς τι πεδίον legisse eum, quod & Palmerio in mentem venit, οὐδενός; neque injuria fecisse, Xenophon L. I. Exped. Cyr. p. 195. testis est. De Pylis vide quoque Herodianum L. III. C. 3.

CAPPADOCIAE ET CILICIAE.] Ad Pylas finem fuisse Cappadociæ & Ciliciæ initium Xenophon & Diodorus auctores sunt: præterea Mopsucrenas primam ex Cappadocia venientibus mansionem occurrisse Ammianus L. XXI. C. 15. docet: Constantius *petiit per vias difficiles Mopsucrenas, Ciliciæ ultimam hinc, Tarso, pergentibus stationem, sub Tauri montis radicibus positam.* Itaque bene omnia se habent.

MANSVERINE.] Hen. Valesius ad Ammiani L. XXI. C. 15. hinc, &, ut ego putem, pulcherrime, *Mopsucrenem* fecit. In alia omnia abit Ch. Cellarius L. III. G. A. C. 8. p. 351.; cujus, quod caussam dissensus contineant, & urbem illustrent, verba exscribam: *Nondum autem*, inquit, *induci possum, ut nominibus illis, Mansuerine* Itin. H. & *Namsucrone* Itiner. Ant., *Mopsucrenas latere credam. Magno enim auctores consensu extra Taurum, sive ad latus Tauri septemtrionale posuerunt; Ptolemaeus in Cataonia Cappadociæ. Socrates dicto loco*, (L. II. H. E. C. ult.) μεταξὺ Καππαδοκίας καὶ Κιλικίας, *inter Cappadociam & Ciliciam: & Sozomenus L. V. C. 1.*, μεταξὺ Κιλίκων καὶ Καππαδοκῶν τῶν πρὸς τῷ Ταύρῳ, *inter Cilices & Cappadoces, qui ad Taurum sunt. Eutropius L. X. Cap. VII. de Constantio: in itinere obiit inter Ciliciam & Cappadociam. Et Hieronymus Eusebiano Chronico: Constantius Mopsucrenis inter Ciliciam Cappadociamque moritur.* Hæc vir egregius: quæ si, uti oportet, expenderis, Mopsucrenis parum nocebunt.

FINIS CAPPADOCIAE ET CILICIAE.

MANSIO MANSVERINE. M. XII.
CIVITAS THARSO. M. XII.

INDE FVIT APOSTOLVS PAVLVS.
FIT AB ANCHIRA GALATIA THARSON VSQVE MILLIA CCCXLIII.

MV.

cebunt. Nam Ptolemaei Cataonia urbes in Tauro & cis atque ultra eum montem positas complectitur: reliqua scriptorum testimonia in Cappadociæ Ciliciæque finibus urbem eam, prorsus ut utrumque Itinerarium, collocant. Vide jam ecquæ alia *Mansuerine* ac *Mopsucrena* esse queat, quas Ammianus *ultimam Tarso pergentibus stationem sub Tauri montis radicibus* esse ait: si enim Pylis Ciliciæ principium & Cappadociæ sit finis, utique cis Taurum, ut *Mansuerine*, Mopsucrene fuit. Præcipue cum Mopsucrene primam mansionem Tarso profectis, pariter ac *Mansuerine*, præbuerit. Theophanes Chronogr. p. 39. *Καὶ ἐλθὼν ἐν Μοψουκρήνῃ, ἐν πρώτῃ μονῇ ἀπὸ Ταρσοῦ τῆς Κιλικίας ἐτελεύτησεν. Cumque Mopsucrenas, qua prima Tarso pergentibus mansio occurrit, pervenisset, fato functus est.* Gemina his Chron. Alexandrin. præfert. Itaque cum situs conveniat & paria de Mopsucrenis prodantur, caussa non videtur, cur *Mansuerinem* ab ea urbe distinguamus. Id vero demiror, potuisse Theophanis editorem, *Μοψουκρήνην* probare, eamque MSS., quorum plures *ἐν Μόψου Κρήναις* offerunt, auctoritati præponere.

TARSO.] Meminit urbis, sed pessime habitus, Libanius Orat. XXVIII. ad Senatum, sive, ut in Augustano codice esse monet Valesius, ad Severum p. 610 *Καὶ πολλὰς μὲν ἐβάδιζε ἀπὸ Θράκων ἐφόλκεσθαι· ἄλλη δέ τινα καὶ ἀπὸ Περσέως πόλεων, ἧς διὰ μέσης ἔρχεται Κύδνος ὁ ποταμός.* scripserat Sophista *ἀπὸ Θράκης* & *ἀπὸ Περσέως πόλεως*, ut Cydnus fluvius indicat, resque ipsa. Perseus enim urbis conditor habebatur, unde Dio Chrysostomus Orat XXXIII. p. 396. Tarsenses interrogat, audituros ne se existiment laudem urbis atque hymnum quendam, *περὶ τε Περσέως, καὶ Ἡρακλέους, καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Ὁπλοφόρου, καὶ περὶ χρησμῶν τῶν γεγονότων· De Perseo & Hercule, de Apollinis tridente, deque oraculis redditis.* Quæ disertissimi oratoris verba sicuti Tarsum *Περσέως πόλιν* adfirmant, ita magnos in his literis viros exercitos habuerunt *Apollinis*, quem memorant, *tridente*. Casaubonus, cum inter Neptuni arma sit, dubitat utrum *Ποσειδῶνος τριαίνης*, an, tridente confracto atque ejecto, *τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Ἀθηναῖς* ex alio Orat. ejusdem loco legat. Seldenus in notis, a Wolfio editis, *quid si*, inquit, *rescribamus τῆς Θαλάσσης;* Ego neutrum sequor, Dionis illa sana atque optimi coloris arbitratus. Tarsi enim telo Apollinem armabant, quod *tridentem* Dio, *gladium* Demetrius Tarsensis apud Plutarchum Oracul. Defect. p. 433. appellat: *περὶ δὲ τοῦ Κύδνου καὶ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Ταρσῷ μαχαίρας, ὦ φίλε Δημήτριε, σοῦ λέγοντος ἠκούσαμεν, ὡς ὁ Κύδνος μόνος ἀποκαθαίρει σίδηρον ἐκεῖνον, ὅτι ὕδωρ ἄλλο οὐδὲν μάχαιραν, ἢ ἐκεῖνο· De Cydno & sacro Apollinis, qui Tarsi est, gladio, te, mi Demetri, narrantem audivimus, nulla id ferrum aqua perinde tergi ac purgari, ac ejus fluminis.* Stat a meis partibus, quod lætor, Hemsterhusius noster.

INDE FVIT PAVLVS.] Nota res ex Apostoli oratione Actor. C. XXII. 3., ubi se *γεγεννημένον ἐν Ταρσῷ τῆς Κιλικίας* profitetur. Quid ergo opinioni prætendet Notkerus Martyr. II. Non. August., qua Giscala Paulli patriam fuisse, & puerum inde cum parentibus Tarsum migrasse asseverat? Hieronymo, credo, utetur auctore, qui in Catalogo Script. Eccles. de Apostolo id memoriæ prodidit, sed auctore, cui certa & definita ea narratio non fuit: *fabulam* enim appellat Comment. in Epist. ad Philem. Photius Patriarcha majores Apostoli Giscalis domicilium habuisse Epist. CCXLVI. adfirmat; quod ut districte negare nolim, ita locupletiore teste opus erit: certe nemini persuadebit, Giscala in tribu Benjaminia situm ac sedem obtinuisse, *ἐν τῇ μερίδι καὶ δικαίῳ*, ut ait, *τῆς Βενιαμίτιδος φυλῆς.*

GALATIA TARSO VSQVE.] Ita MS.; summa M. P. XLII. auctior est.

MUTATIONES XXV. MANSIONES XVIII.

MUTATIO PARGAIS.	M. XIII.
CIVITAS ADANA.	M. XIIII.
CIVITAS MANSISTA.	M. XVIII.
MUTATIO TARDEQUEIA.	M. XV.
MANSIO CATAVOLOMIS.	M. XVI.
MANSIO BAIAE.	M. XVII.
MANSIO ALEXANDRIA SCABIOSA.	M. XVI.

MUTA-

MUTATIONES.] X. tantummodo, & mansiones XIV. inveniuntur.

PARGAIS.] Suspicor *Pagris* olim fuisse, ad cognominem montem appositam mutationem: Aristoteles Lib. de Ventis p. 132. hanc mihi suspicionem injecit; memorat ventum, cui nomen Παγρεὺς, & Παγρικὰ ὄρη, *montes Pagricos*, è quibus ventus iste urbem Mallum perflet. *Mallus* haud longe hinc afuit, Tarso vicina: & multo commodius hinc ortus venti flatus ad urbem adspirare, quam è Pagris circa Antiochiam, potuit.

ADANA.] MS. *Abdana*. Urbem alluit Sarus, ex Armeniæ montibus defluens, quem *Pharum* aut *Psarum* Xenophon L. I. Exp. Cyri p. 199. non recte appellat, Procopio L. V. Fabr. Justian. C. 5. auctore. Vita S. Theophili apud Lambecium L. VIII. Bibl. Vindob. p. 75. in Cilicia II. ponit, qua de re opportunius ad Hieroclem.

MANSISTA.] *Mopsuestia* est, quam vitiato vocabulo *Mampsystam*, *Mansistam* & *Mamystam* seriore ætate appellare cœperunt. Lex I. C. Theod. de Conlat. Donatar. *Mamosystæ*, id est, Mopsuestiæ, data est. Glycas Part. IV. Annal p. 306. ἡ Μάμιστα, ἡ καὶ Μόψου ἑστία λεγομένη. Auctor Gest. Tancredi, ab Ed. Martene, tom. III. Thes. Anecd. editus, C. 143. *Igitur Mamystam, Adanam, Tarsum brevi, sed acri molimine, debellat.* *Mamistram* Alb. Aquensis L. III. Hist. Hierosol. C. 59. atque alii, quos Cangius ad Annae Alexiad p. 379. enumerat, vocant. Alluebat urbem fluvius Pyramus, ut præter Procopium Stephanus docet. Jo. Malala in Constantio tom. II. Hist. Chron. p. 14. Mopsuestiam & Mopsucrenas, cum in priore Constantium fato fuisse functum adfirmat, confundit, præbita etiam errandi occasione viro docto, a quo notis illustratus in publicum prodiit Joannes ille.

TARDEQUEIA.] Eruent eam alii ex tenebris; mihi hic felici esse non licet.

CATAVOLOMIS.] Scriptum olim *Catavolo* fuisse videtur, pro *Catabolo*, uti in Tabula & Ant. Itin. legitur: *mis*, quæ Syllaba voci cohæret, ex *mil.*, indice M. P., videtur nata. Curtii *Castabalum* sive Plinii *Castabala* esse, alibi diximus. Aliud Is. Vossius ad Epist. Mariae Cassobelitæ p. 95. Ed. Amstel. censet, *Catabolo* verissimum arbitratus: notare enim vocem Græcis navium stationem atque emporium: ex *Catabolo* præterea ἐθνικὸν *Catabolensis* formari. Posterius unde hauserit, nescio; nisi velis ex Cassiodoro, cujus *Catabolenses* nihil ad hanc mansionem, licet H. Surita eo retulerit, pertinere constat. Prius a vero non abit, modo Græcos recentiores intelligas. τὸ ἐπίνειον νῦν οἱ πολλοὶ ΚΑΤΑΒΟΛΟΝ καλοῦσι, inquit Thucydidis scholiastes L. I. C. 30. Vel sic tamen confecta res non est: requiro exemplum, quod Constantini ætate prius sit; auctorem præterea, qui in Cilicia commemoraverit: taceo Castabali situm accuratissime convenire, neque permittere, ut ad ignota decurramus.

BAIAE.] De his alias disputavimus. Vid. Ant Itin. p. 146.

ALEXANDRIA SCABIOSA.] Urbis situm alibi finivimus; id dubites, sitne genuinum ejus cognomen. Solet aliis *Alexandria cata Isson*, ut numis & Ptolemaeo, aut *catisson*, sicuti in Tabula inest, appellari. *Cabiosa* dicitur Chron. Alexand. p. 170., quod inter XII. urbes, ab Alexandro nomen sortitas, τὴν Καβιώσαν numerat; Excerpt. vero Latinis, hinc magnam partem sumptis, quæ Scaligero debemus, p. 59. *Alexandria, qua Cabiosum*, pro *Cabiosa*. Simili titu-

MUTATIO PICTANUS. M. IX.

FINES CILICIAE ET SYRIAE.

MANSIO PANGRIOS. M. VIII.
CIVITAS ANTIOCHIA. M. XVI.

FIT A THARSO CILICIAE ANTIOCHIAM MILIA CXLI.
MUTATIONES X. MANSIONES VII.
AD PALATIUM DAFNE. M. V.

MV-

titulo a Ptolemaeo ornatur Laodicea, Libano apposita; quam *Scabiosam* Peutingerorum Tabula & Ptolemaei MS. Coislin. nuncupant: maneque adeo in ambiguo, utrum cognomen sit verius. Dat quidem sententiam M. Altingius in notis MS. ad Tabul. secundum *Cabiosam* sive *Chabiosam*, quæ eadem ac *curva* sit: forte quia Χαβὸν ab Hesychio dicatur esse καμπύλον. Ego vero scire magnopere, qui *Chabiosa* inde formetur, velim. Is. Vossius aliter instituit, professus ad Epist. Mariae Cassobelitæ alibi se ostensurum, *Scabrosae* titulum verum hujus urbis esse; quod an fecerit, ignoro. Puto virum doctissimum ex oppidi situ in eam devenisse opinionem: in colle enim posita erat. Herodianus L. III. C. 4. Μένει δὲ ἔτι νῦν τρόπαιον καὶ δεῖγμα τῆς νίκης ἐκείνης, πόλις ἐπὶ τοῦ λόφου, Ἀλεξάνδρεια καλουμένη. Idem de Laodicea ad Libanum doceri posset. Quæ tamen satis mihi valida non videntur, ad *Scabrosa* vocem Ptolemaeo atque Itinerariis ingerendam; præsertim cum nullum illi præsidium è MS. veniat, & Latini sermonis usus officiat. Itaque alios, qui hinc me expediant, exspectabo.

PICTANUS.] Videtur fuisse circa *Pylas* Syriæ, nusquam alibi mihi lecta.

FINES CILICIAE.] Strabo & Ptolemaeus Alexandriam circa Issum Syriæ contribuunt. Plinius, quicum noster facit, Ciliciæ: & bene. Pylis enim Cilicia terminatur, Syriaque initium habet.

PANGRIOS.] *Pagras* intelligi ex A. Itin. certissima res est. Sozomenus L. VIII. H. E. C. 2. de Joan. Chrysostomo Antiochia Constantinopolin pergente, ἧκεν εἰς Πάγρας, σταθμὸν οὕτω καλούμενον. *Venit Pagras, quo nomine mansio est.*

FIT A THARSO.] MS. *a Tharso Cilicia Antiochia usque.* Summa M. P. pæne numeris singularum mansionum respondet.

MUTATIONES.] Denuo in hunc catalogum *civitates*, *mansiones*, & *mutationes* conjectæ sunt.

AD PALATIUM DAFNE.] *Daphnen* egregie descripsit Libanius in Antiochic. p. 580., monens nihil esse, quod cum ejus amœnitate comparari possit: ipsos illi assurgere & primas dare Romanos: ἣ καὶ Ῥωμαίων ὅσοις θεωρῆσαι ἦλθε, κεκίνηκε, πέπεικε μικρὰν τὴν Γαλιλαίαν ὑμνεῖν, ὡς ἀντίπαλον τῇ Δάφνῃ: ubi, nisi fallor, in corrupta *Galilia* voce *Italia* latet. Fuisse in eo luco *Palatium* ex Tabula, quæ inter lauros & cupressos ejus figuram repræsentat, liquet, & leg. 2. C. Theod. Aquæduct.: *Aqua ductus, qui Dafnensi Palatio usum aquæ præstat, quorundam aviditate tenuatur.* Ubi diligentia J. Gothofredi hujus Itiner. mentionem non præteriit. Vellem neglexisset Auctoris Geopon. L. XI. C. 2. testimonium, quod prima quidem specie huc pertinere videtur, sed penitius expensum Laurolavinium spectat. Rectius advocasset Libanium Orat. XIII. p. 418, de Theodosio καὶ τὴν Δάφνην, dicentem, καλλίω πεποίηκας, βασίλεια παλαιὰ τοῖς νέοις ἀποκρύψας· *Daphnen multo elegantiorem fecisti, vetera Palatia novis abscondens.* Auctorem atque ejus Palatii conditorem Constantinum fuisse, Ezech. Spanhemius Dissert. XIII. De Præst. & Us. Numis. p. 613. suspicatur. Ego vero multo esse antiquius, & regum Seleucidarum tempore Palatium sive regiam Daphnen condecorasse arbitrer; Polyaenus L. VIII. C. 50., si cum Justino L. XXVII. C. 1. conferantur, quæ de Beronice narrat, id facile probaverit. Jam quod ad distantiam attinet, ea satis certa est. Stephanus in Μαρὼν esse eo nomine ad Antiochiæ circa Daphnes orientem vicum significat: atqui ille V. M. P. ab urbe aberat, teste Simeonis Stylitæ Vita C. 9. *Venientes*

MVTATIO HYSDATA.	M. XI.
MANSIO PLATANVS.	M. VIII.
MVTATIO BACHAIAS.	M. VIII.
MANSIO CATTELAS.	M. XVI.
CIVITAS LADICA.	M. XVI.
CIVITAS GAVALA.	M. XIIII.
CIVITAS BALANEAS.	M. XIII.

FINIS SYRIAE COELIS ET FOENICIS.

MVTATIO MARACCAS.	M. X.
MANSIO ANTARADVS.	M. XVI.

EST CIVITAS IN MARE A RIPA MIL. II.

MVTATIO SPICLIN.	M. XII.

MV-

tes vero in V. milliario ab Antiochia, in vico, qui dicitur, Meroë, nullus potuit movere eum. Sic vetus versio: Græcus scriptor ἐν τόπῳ ἐπιλεγομένῳ Μέρῳ· Vide vero, habueritne inde originem nomen *NERO*, quo Græcos recentiores, abolita Daphnes appellatione, eum locum dixisse Casaubonus ad Capitolini Marc. Philosoph. C. 8. docet.

HYSDATA.] Operam in hac quærenda perdidi. De *Platano* dictum alias est.

BACHAIAS.] Videtur esse Βακταϊάλλη Ptolemaei, quam Tabula in hoc tractu agnoscit. De sequenti præter incertam suspicionem, jam ante in medio positam, nihil habeo.

LADICIA.] Ita in melioribus & antiquioribus codicibus pro *Laudicia* aliquando scriptum reperiri, Salmasius ad Capitolin. in Vero C. 7. notat. Proxime abest hoc & alibi productum epigramma è Gudii Inscript. p. CCCXXXIII. 15.

ΕΝΘΑΔ·
Ε ΚΕΙΤΑΙ
ΤΡΥΦΩΝ
ΛΑΔΙΚΥϹ
ΤΗϹ. ΠΡΟϹ
ΛΥΚΟΝ

COELIS ET FOENICIS.] *Coeles & Phoenices.* Incipit hic Phœnice maritima; Φοινίκην πάραλον appellat Evagrius L. III. H. E. C. 33. & Jo. Malala tom. II. p. 73.

MARACCAS.] Excrevit deinceps hæc mutatio in urbis amplitudinem: Κάστρον Μαρακέως Annae dicitur Alexiad. L. XI. p. 329.; scriptoribus rerum Hierosolymitanarum *Maraclea*, ut Guiberto Abbati L. VI. Hist. Hieros. C. 20., aut *Marachea*, sicuti in Gest. Tancredi C. 135. Situm illi Guiliel. Tyrius eundem assignat, quem Itiner., L. VII. C. 17. *Deinde Maracleam*, inquit, *quae prima de urbibus Phœnicis a septemtrione venientibus occurrit, Antaradum, quae vulgari appellatione Tortosa dicitur, quae similiter una est de urbibus supra nominatae provinciae, in litore maris similiter constituta, pervenerunt.*

A RIPA.] MS. *Aripa.* Loquitur de Arado, de cujus a litore intervallo alibi diximus. *Ripam* vero pro litore posuit, ut Apulejus L. XI. p. 264. *Jam ripam maris proximamus:* & diu ante eum natum Manilius L. IV. 700.

Magna jacet tellus, magnis circumdata ripis,
Parthis. —— ———

Apposite de Antarado Gilo Parisiens. extremo L. V. de Exped. Hierosolym.

Non procul urbs aberat, ripa vicina marinae,
Fertilitate sua promittens multa rapinae,
Nomine quae celebris ipso Tortosa vocatur.

SPICLIN.] Hanc & sequentem qui explicet & illustret, alius erit.

ARCAS.] Meminit hujus urbis Stephanus papa in Epist. ad Basilium Macedonem inter

Acta

MVTATIO BASILISCVM.	M. XII.
MANSIO ARCAS.	M. VIII.
MVTATIO BRVTTVS.	M. IIII.
CIVITAS TRIPOLI.	M. XII.
MVTATIO TRIDIS.	M. XII.
MVTATIO BRVTTOSALIA.	M. XII.
MVTATIO ALCOBILE.	M. XII.
CIVITAS BERITO.	M. XII.
MVTATIO HELDVA.	M. XII.
MVTATIO PARPHIRION.	M. VIII.
CIVITAS SIDONA.	M. VIII.

IBI HELIAS AD VIDVAM ASCENDIT ET PETIIT SIBI CIBVM.

MVTATIO AD NONVM.	M. IIII.

CI-

Acta Concilii Constantinop. IV. p. 653. tom. XXIII. Concil. Labbei, sed ita ut tuto dejeres, vix illi notam videri: Βηρύτιος, inquit, ἀπὸ τῆς Ἀρχιφοινίκης εἰς Τύρον, Ἰωάννης τῆς Γορδιλίας εἰς Προικόννησον. Debuisset ἀπὸ Ἀρκῶν τῆς Φοινίκης, & tum ἀπὸ Γόρδου τῆς Λυδίας, ut ex Socrate L. VII. H. E. C. 36. notissimum est. Secutus est Historiæ Tripartitæ versionem, quæ L. XII. C. 8. *Reverentius ab Arcis Phœnicia in Tyrum migravit, Joannes de Gordo Lydia mutatus est in Proconnesum.* Quæ sequitur *Bruttus* in MS. *Brutius* dicitur, mihique prorsus est inaudita.

TRIDIS] Videtur esse *Trieris* Plinii L. V. C. 20., quæ Stephano est *πόλις τῆς Συρίας*, Straboni L. XVI. p. 754. *Χωρίον τι* inter Tripolin & promontorium, cui Θεοῦ πρόσωπον nomen est.

BRVTTOSALIA.] An scripsit, ut a superiore distingueret, *Bruttos alia?* Putem esse *Botryn*, quam Tabula & Itin. A. hoc loco ponunt; de ea portuque, gravi terræ tremore nato, Jo. Malala tom. II. p. 229.

ALCOBILE.] Hæc mihi multo obscurissima est, cujus ne vestigium quidem reperire licuit.

BERITO.] Personatus Athanasius in absurdissima oratione, de imagine Berytensi in Actis Concilii Nicaeni II. p. 232. *πόλις ἐστὶ Βηρυτὸς καλουμένη, ἐν μεθορίοις Τύρου καὶ Σιδῶνος κειμένη, τελοῦσα δὲ ὑπὸ Ἀντιόχειαν* vetus interpres apud Lambecium L. I. Bib. Caesar. p. 128. Latina hoc modo fecit: *Est civitas, qua vocatur Berytus, adjacens inter terminos Tyri & Sidonis, prabens tributum Antiochia.* Quam satis ridiculam & anilem urbis descriptionem mirum est, patrum eorum animos non advertisse. Hæc exspectes ab Athanasio Alexandrino aut recentiore Antiocheno, ut Lambecio visum? Utique qui ea scripsit, urbem nunquam vidisse videtur. Zacharias Scholasticus princip. Dialog. cur *τὴν μητέρα τῶν νόμων* vocet, non est, ut doceatur.

HELDVA.] MS. *Heldux*, sed litera *a* supra ultimam vocabuli posita.

PARPHIRION.] *Porphyrionem* Procopius Hist. Arcan. C. 30. pagum ait esse maritimum, *Κώμην ἐπιθαλασσίαν, Πορφυρεῶνα ὄνομα.* Stephano Phœnices urbs est. Meminit etiam Polybius L. V. C. 68., quam cur Aegypto vicinam fuisse putarit Jac. Gronovius & a Scylacis p. 100. Ed. Lugdun. cognomine urbe distinxerit, caussam reperire non possum: attendisset vir eruditissimus ad Polybii *τὰ κατὰ Πλάτανον στενὰ*, quæ Porphyreonem præcedunt, & cum Platano sive Platane Josephi L. XVI. A. Jud. C. 11. 2. contulisset, nec dubito quin in alia omnia ivisset.

IBI HELIAS.] Videtur hic deesse *Sarepta*; inibi enim Elias ad viduam divertit I. Reg. C. 17. 10. Hieronymus in Epitaphio Paullae: *Sidone derelicta in Sarepta litore Eliae est ingressa turriculam, in qua adorato Domino salvatore per arenas Tyri, in quibus genua Paullus fixit, pervenit Acco.* Tanto magis autem vero est simile, eam hinc exulare, quod amplior Sidonem inter & Tyrum sit intercapedo, quam quidem hic finitur. Vid. Ant. Itiner. p. 149.

AD NONVM.] Numeri appositi justi non sunt: IX. aut hic aut mox esse debent.

TY-

CIVITAS TYRO. M. XII.

FIT AB ANTIOCHIA TYRUM USQUE MIL. CLXXIIII. MUTATIONES XX. MANSIONES XI.

MUTATIO ALEXANDROSCHENE.	M. XII.
MUTATIO ECDEPPA.	M. XII.
CIVITAS PTOLEMAIDA.	M. VIII.
MUTATIO CALAMON.	M. XII.
MANSIO SICAMENOS.	M. III.

IBI

TYRUM USQUE.] MS. *Tyro usque* summa M. P. non æquat eam, quam singulæ mansiones exhibent.

MUTATIONES.] XII. tantum sunt.

ALEXANDROSCHENE.] Castra illa sunt, quorum rudera nunc durant, & *Scandalii* nomine insignia feruntur. Reliquias describit accuratissimus Maundrellus Itin. Hierof. p. 67.

ECDEPPA.] Posita est ad mare: Josepho propterea χωρίον παραθαλάσσιον L. I. B. Jud. C. 13. 4. Olim *Aczib* Hebraeis dicebatur: Hieronymus de Loc. Sacr. *Achziph in tribu Aser, in qua alienigenæ permanserunt. Hæc est Ecdippa in nono miliario Ptolemaidis pergentibus Tyrum.* Noster VIII. M. P. Ptolemaide semovet, non ut festinans vir egregius in Palæstina sua existimabat, M. P. XII.

PTOLEMAIDA.] Dubium est utrum sexto an quarto casu extulerit: forte tamen priore; illum enim inflectendi vocabuli morem scriptoris nostri ætate probarunt. Latinus interpres Actor. C. XXI. 7. *a Tyro descendimus Ptolemaidam.* Vid. Munker. in Differt. Hygino Fabulatori præmissa, ubi similium uberrima copia.

CALAMON.] Habet hoc nomine in Phœnice urbem Plinius L. V. C. 20., sed inter Tripolin & Trierem: neque alium illi situm Polybius L. V. C. 68. tribuit. Alia itaque ac nostra est.

SICAMENOS.] Ab ejusdem nominis arbore ita dictam videri alibi ostendimus. De situ Eusebius in Ἰάφεθ hoc modo: Καὶ ἡ Συκάμινος ἣ ἀπιόντων εἰς Πτολεμαΐδα ἀπὸ Καισαρείας κώμη παράλιος πλησίον τοῦ Καρμήλου Ἠφὰ λέγεται. Vertit Hieronymus: *Sed & oppidum Sycaminum nomine de Caesarea Ptolemaidam pergentibus super mare propter montem Carmelum Epha dicitur.*

IBI EST MONS CARMELUS.] *Duo sunt montes, qui vocantur hoc nomine: alter in quo fuit Nabal Carmelius, maritus Abigail, ad australem plagam: alter juxta Ptolemaidem, qua prius vocabatur Acho, mari imminens, in quo Elias propheta flexis genibus pluvias impetravit,* inquit Hieronymus Comment. in Amosi C. 1. In eo monte seculo XII. Calabrum monachum, ab Elia per quietem monitum, monasterium excitasse Phocas in Descript. Palæst. C. 31. prodidit; jecitque adeo prima fundamenta ordinis, ut ajunt, Carmelitarum: qua de re in publicum notissimæ sunt D. Papebrochii & Sebast. a S. Paullo contentiones.

CERTA.] Vossius è MS. *Certha* excerpsit, Richardsonus vero *Certsia.* Quid verius sit, mihi certum non est.

FINES SYRIAE.] Non dissentit Plinius L. V. C. 13. *Inde, a Joppe, Apollonia: Stratonis turris, eadem Caesarea, ab Herode rege condita: nunc colonia prima Flavia a Vespasiano Imperatore deducta. Finis Palestines, centum octoginta novem millibus passuum a confinio Arabiæ, deinde Phœnice.* Neque etiam in Onomast., modo egregiam Jac. Renferdii emendationem è Differt. p. 785. sequaris, Eusebius: Καβσεὴλ, inquit, ὅθεν Βαναίας υἱὸς Ἰωδᾶε. Καισάρεια, πόλις ἐπίσημος ἐπὶ τὸ Φοινίκιον πέλαγος, ἡ ἀφωρισμένη Παλαιστίνης Φοινίκης. Κάρμηλος, ὄρος ἔνθα ἐκαθέζετο Ἠλίας. Mihi verissima videtur, neque parum hoc loco adjuvari.

CAESAREA PALESTINA.] Vir præstantissimus Had. Relandus L. III. Palæst. p. 671. *Nuncupatur*, ait, *hæc Caesarea Palestina in Itiner. Hierof.; quidni corrigis, inquiet quispiam, & reponis Palestinæ? Ego nihil muto. Invenio idem apud Hilarium in fragmento tertio operis Historici p. 1311. Ed. Paris. a. 1693.* Nam propter hæc necessario Concilium apud Caesaream Palæstinam

IBI EST MONS CARMELUS, IBI HELLAS SACRIFICIUM FACIEBAT.

MUTATIO CERTA. M. VIII.

FINES SYRIAE ET PALESTINAE.

CIVITAS CAESAREA PALESTINA, ID EST, IUDAEA. M. VIII.

FIT A TYRO CAESAREAM PALESTINAM MILIA. LXXIII. MUTATIONES II. MANSIONES III.

IBI EST BALNEUS CORNELII CENTURIONIS, QUI MULTAS ELEEMOSYNAS FACIEBAT. IN TERTIO MILIA-

nam videtur esse conditum. *Et quidni, ut Syrus Palæstinus in illo,*

Alba Palæstino culta columba Syro,

& Palæstina aqua apud Ovidium in Fastis,

Inque Palæstinæ margine sedet aquæ,

dici possit Caesarea Palæstina? Hæc ille; quæ omnino amplecterer, nisi scriptor adderet, *id est, Judaea:* fac *Caesaream Palæstinam* justam esse, quid apposita illa notabunt? utique *Palæstina, id est, Judaea* voluit; nam urbi ea tribuere, ineptum videtur. Vehementer præterea dubito de Hilarii loco ob *Acacium ex Caesarea Palæstina* in fragmento II. Oper. Histor. p. 1288.; is enim prius, nisi *Caesaream Palæstinam* aliunde probaveris, suspectum facere aptus est.

CAESAREAM PALAESTINAM.] MS. *Caesarea Palæstina.* M. P. esse X. M. P. justo intervallo auctiora H. Relandus L. II. Palæst. C. 4. monuit. De mutationibus idem judicium esto.

IBI EST BALNEUS CORNELII.] MS. *Cornili. Balneus* & *cubiculus* ex hoc Itiner. in I. G. Vossii L. III. Vit. Serm. Latin. C. 7. leguntur, sed sine tibicine, quo niti queant. Prius habet in fragmento Traguriano Petronius Sat. C. 41. *Et mundum frigus habuimus: vix me balneus calfecit; tamen calda potio vestiarius est.* Quæ verba ab aliorum emendationibus hoc auxilio se postmodum facile tuebuntur. Nimirum Latine loquentium vulgus multa sibi permisit, nec Grammaticorum præceptis adstringi se semper passum est: multa præterea in provinciis mutarunt, quæ *gentilia* appellare adsueverunt. Curius Fortunatianus L. III. Art. Rhetor. p. 71. Ed. Pith. *Gentilia verba sunt, quæ propria sunt quarundam gentium, sicuti Hispani non cubitum vocant, sed Græco nomine ancona; & Galli facundos pre facetis, & Romani vernacula plurima & neutra multa masculino genere enuntiant, ut HUNC THEATRUM & HUNC PRODIGIUM.* Hinc repete *hunc munimentum*, *hunc ædificium*, *hunc sepulchrum* è lapidibus literatis & *vinus* atque alia fragmenti Traguriani. Ceterum de *balneo Cornelii centurionis* nihil legere memini forte persuasio ista orta est, quod Cornelius benefica esset indole, & Caesarea balneis superbiret ceterisque urbibus præstaret: docemur id a Choricio Sophista Orat. in Procopium Gazaeum C. 50. Ἡ μὲν οὖν, inquit, Ἀντιόχου δέλεαρ ἔχει τὸ ἄλσος, ἡ δὲ Τυρίων τὰς χάριτας, οὕτω γὰρ ἄξιον προσειπεῖν τὰς πηγάς· ἡ Καισάρειος δὲ λουτροῖς καλλωπίζεται, ὅπερ ἰδεῖν μὲν ὁρῶντι σοι δόξει, τερπνότερον δὲ λελουμένῳ. *Antiochia igitur illecebras habet nemus; Tyriorum urbs Gratias, sic enim æquum est appellare fontes: Caesaris vere urbs balneis effertur, quæ jucunda quidem tibi videbuntur, cum oculis usurpaveris, jucundiora vero, cum lotus illis fueris.* Cornelii *domum* Hieronymus Epitaph. Paullae Caesareae durasse indicat: *Mirata ruinas Dor, urbis quondam potentissimæ, & versa vice Stratonis turrim ab Herode rege Judææ in honorem Cæsaris Augusti Cæsaream nuncupatam, in qua Cornelii domum, Christi vidit ecclesiam, & Philippi ædiculas & cubicula quatuor Virginum prophetarum.* Hæc junctumne sibi balineum habuerit, non dixero.

MILIARIO EST MONS SYNA, VBI FONS EST, IN QVEM MVLIER SI LAVERIT, GRAVIDA FIT.

CIVITAS MAXIANOPOLI. M. XVII.
CIVITAS STRADELA. M. X.

IBI SEDIT ACHAB REX, ET HELIAS PROPHETAVIT. IBI EST CAMPVS, VBI DAVID GOLIAT OCCIDIT.

CIVITAS SCIOPOLI. M. XII.

ASER,

MONS SYNA.] Non longe Caesarea abesse montem, ad cujus radices fons prorumpat, præter alios Alb. Aquensis L. VI. Hist. Hierof. C. 41. testis est: illi vero nomen esse *Syna* & eam virtutem, qua de scriptor hic, nemo, quod sciam, alius.

IN QVEM SI LAVERIT.] Pro *in quo*: ita infra, *in unum positus est Isaias propheta*. Similiter Lex 2. C. Theod. de Venat. *Residentes in Hierapolitanam civitatem*: & Lex 58. C. Th. de Haeret. *Domus Eunomianorum, in quas nefarios conventus habitos claruerit*: tum, *conventicula in domos si qua fuerint*. Sæpius Græci, ut Marci C. II, 1. εἰς οἶκόν ἐστι, ubi Raphelium vide & Munkerum ad Hyginum Fab. XLI.

MAXIANOPOLI.] Imo *Maximianopoli*, uti H. Relandus dudum monuit. Olim *Adadrimmon*, de qua Hieronymus Comment. in Zachar. C. XII. sic scribit: *Adadrimmon, pro quo LXX. transtulerunt ῥοῶνος, urbs est juxta Jezraëlem, quæ hoc olim vocabulo nuncupata est, & hodie vocatur MAXIMIANOPOLIS, in campo Maggedon, in quo Josias rex a Pharaone, cognomento Nechao, vulneratus est.*

STRADELA.] *Jezraël* est, caput olim regni Israëlitici. Hieronymus in Hoseae C. 1. *Supra diximus Jezraëlem, quæ nunc juxta Maximianopolim est, fuisse metropolin regni Samariae.* Ex *Jezrael* Esdraclam, unde *Stradela* depravata est, formarunt. Eusebius Onomast. in Ἰεζραήλ. Ἔστι εἰς ἔτι νῦν ἐπισημοτάτη Ἐσδραηλὰ κώμη ἐν τῷ μεγάλῳ πεδίῳ κειμένη, μεταξὺ Σκυθοπόλεως καὶ τῆς Λεγεῶνος. Quæ, quantumvis ab aliis sæpe notata, quod urbis situm signarent, negligere non placuit.

IBI SEDIT ACHAB.] Vide Hieronymum in Hoseae C. 1. & in primis I. Reg. XVIII, 45, 46.

VBI DAVID GOLIAT.] Hæc qui scriptori nostro persuasit, in gravissimo errore fuit. Campus, in quo singulare illud certamen ex provocatione fuit commissum, ejusque situs figitur I. Samuel. XVII, 1. circa Socho in montanis Judae. *Socho* IX. M. P. ab Eleutheropoli versus Aeliam in Eusebii Onomast. fuisse dicitur: XX. vero M. P. ab Hierosolymis sive Aelia in Limonario, cujus verba adferuntur Actor. Concil. Nicaeni II. p. 404. ὁ γέρων ἐκάθητο εἰς τὰ μέρη Σουχῶς τοῦ κτήματος ἀπὸ μιλίων μικρῶν πρὸς Ἱεροσόλυμα εἴκοσιν. Vetus versio: *Habitavit abbas Joannes in partibus Sicchus, ubi possessionem habebat, milliaribus ab Hierosolymis viginti parvis.* Rectius Anastasius, *in partibus Socchus, possessionis ab Hierosolymis milliaribus XX. ferme distantis.* Quia tamen Ant. Itin. Aeliam inter & Eleutheropolin XX. tantum M. P. interponit, fieri potuit, ut in his numeris sit peccatum: præsertim cum Paullus Bernriedensis in Vita Gregorii VII., ubi Anastasii versionem sequitur, *LX. ferme M. P.* possessionem Socchus Hierosolymis semoveat. Quod utcunque fuerit, certum satis est in tribu Juda, nec longe admodum ab urbe Hierosolymitana Davidem adversarium Goliatum confecisse. Vide vero, utrumnam errandi hinc nata sit occasio: erat circa Scythopolin simili fere nomine locus; quem cum eundem ac *Socho* esse arbitrarentur, evenire utique potuit, ut ad Scythopolin depugnatum id fuisse certamen opinarentur. Hieronymus Quæst. Hebr. in Genes. C. XXXIII. 17. *In Hebraeo legitur Sochoth. Est autem usque hodie civitas trans Jordanem hoc vocabulo in parte Scythopoleos.*

SCIOPOLI.] Imo *Scythopoli*, de qua, olim *Bethscheam* dicta, plura Relandus L. III. Palæst. p. 993. Id dubium est, unde Scythopoleos indepta sit cognomen. Doctissimus Palæstinæ auctor a *Sothoth*, de quibus paullo ante ex Hie-

ASER, VBI FVIT VILLA IOB. M. VI.
CIVITAS NEAPOLI. M. XV.

Ibi est mons Agazaren. *Ibi dicunt Samaritani* Abraham sacrificium *obtulisse, & ascenduntur usque ad summum montem* gradus num CCC. *Inde* ad pedem montis *ipsius locus est, cui nomen est Sechim. Ibi positum est monumentum, ubi positus*

Hieronymo, *Sucothopolin* & dein *Scythopolin* appellatam suspicatur. Aliter instituit Theod. Hasaeus Dissert. de Rubo Mosis C. 24., vetus urbis nomen בית שאן *Bethschean* & recens *Scythopolis* idem esse arbitratus: prioris enim ultimam partem שאן *spinam* notare, nec aliud posterioris primam: שטה *schitta* ejusdem esse originis atque idem notare: uberem vero ejus *spina* circa urbem fuisse proventum. Neutrum, pace manium utriusque dictum sit, tale videtur, in quo tuto acquiescas. Et hoc quidem plausibile esse nequit, quod multa ponat, quæ nullo certo testimonio constant: veluti *spinam albam* lætissime ad urbem hanc crescere: שאן *Schean* & שטה *schitta* rem eandem notare: esse ea vocabula ejusdem originis; cui opinioni genius linguæ frontibus adversis pugnat. Alterum propterea credibile non fit, quod caussa adferri nulla possit, cur urbs nobilis, & suo nomine illustris, ab obscuriore & remotiore cognomen traxerit. Huc accedit, quod Græcum & bonæ notæ sit nomen: Σκυθῶν πόλιν Juditae Hist. C. III, 10. & II. Maccab. XII, 30. & Stephanus appellant. Ego a *Scythis* repetere soleo; sive quod incolæ, quos magnam partem a sacris Judaeorum alienos fuisse ex Histor. Maccabaica colligas, inde originem repeterent, seu quod mores civium huic titulo initia dederint. Excucurrisse in Palæstinam Scythas Herodotus L. I. C. 105. auctor est.

ASER.] Eusebius Onomast. Ἀσὴρ, πόλις φυλῆς Μανασσῆ. καὶ νῦν ἐστὶ ἡ [illegible] κώμη κατιόντων ἀπὸ Νέας πόλεως ἐπὶ Σκυθόπολιν, ἐν πεντεκαιδεκάτῳ σημείῳ πρὸς αὐτῇ τῇ λεωφόρῳ. Vertit Hieronymus: *Aser, civitas tribus Manasse. Nunc demonstratur villa descendentibus a Neapoli Scythopolin in XV. lapide juxta viam publicam.* Quæ ad hanc villam illustrandam aptissima sunt. Unde vero noster edoctus fuerit, *Jobi* fuisse, expiscari non potui. Variasse veteres de viri ejus patria, notissima res est: Eusebius Onomast. in Καρναΐμ Ἀσταρώθ domum ejus in Batanaeae vico ostendi fuisse solitam scribit. Anonymus vero, cujus de Loc. Hierosolym. inter Symmicta Leon. Allatii libellus est, circa muros urbis ejus πηγάδι τοῦ δικαίου Ἰώβ, *fontem justi Jobi* esse refert: quæ traditio æque certa est, ac hanc illius fuisse villam.

MONS AGAZAREN.] Lege cum Cellario Dissert. VI. §. 26. & H. Relando Diss. de hoc monte §. 1. *Argarizim:* sic enim conjunctim & Samaritani & Græci plures montem *Garizim* vocant.

ABRAHAM SACRIFICIUM.] Invaluisse apud Samaritanos eam opinionem apparet ex Photii Cod. CCXLII. p. 1055., ubi Marinus Neapolitanus, sectæ quondam Samaritanæ popularis, haud obscure id profitetur: nec alia Alexander Polyhistor & Phocas, quos testes produxit Ch. Cellarius Dissert. VI. §. 25., prodiderunt.

GRADVS NVM. CCC.] Gradus hi sæpe in numis Neapolitanis apud Patinum & Vaillantium conspiciuntur: quorum numerum vehementer auxit Procopius Gazaeus Comment. in Deuteron. *Atqui vero,* inquit, *si Garizim & Gebal montes, qui sunt altissimi, Neapoli adjacebant, quomodo fieri potest, ut inferne benedictio seu maledictio superne in utraque immensa, ut etiamnum videre est, altitudine edita exaudiretur? Cum videlicet in montem, qui apud illos Garizim appellatur, sexcentorum millium & unius graduum sit adscensus.* Quæ, quamvis multo altiorem, quam re vera fuit, montem facias, fidem excedunt: vix enim, quod recte H. Relandus L. II. Palæstin. C. 13. observavit, ea altitudine in universo terrarum orbe mons est. Oportet ergo in Procopii calculo error sit.

AD PEDEM MONTIS.] Vide Judic. IX, 7. & Procopium L. V. de Fabric. Justiniani C. 7. Idem præter alios Theodotus testatur apud Eusebium L. IX. Præp. Evangel. C. 22., cujus, cum de montibus Garizim & Ebal dixisset, ita fortasse rectius ordinabuntur versus:

positus est Joseph in villa, *quam dedit ei Jacob pater ejus. Inde rapta est & Dina filia Jacob* a filiis Amorræorum. *Inde passus mille, locus est* cui nomen Sechar, *unde descendit mulier Samaritana ad eundem locum, ubi Jacob puteum fodit, ut de eo* aqua impleret, *& Dominus noster Jesus Christus cum ea loquutus est. Ubi sunt* arbores platani, *quos plantavit Jacob, & balneus qui de eo puteo lavatur.*

INDE MILIA XXVIII. EVNTIBVS HIERVSALEM, IN PARTE SINISTRA EST VILLA, QVAE DICITVR, BETHAR.

Inde passus mille est locus, ubi Jacob cum iret in Mesopotamiam addormivit, & ibi est arbor Amigdala, *& vidit visum, & Angelus cum eo luctatus est. Ibi fuit Rex Hieroboam, ad quem* missus fuit Propheta, *ut converteretur ad Deum excel-*

——— ——— Τοῖν δὲ μεσηγὺ
Ἀλεγαπιτὸς τέτμηντ' αὐλῶνος. τῷ δ' ἐπέρωθι
Ἡ δ' ἱερὰ Σικίμων καταφαίνεται, ἱερὸν ἄστυ,
Νέρθεν ὑπὸ ῥίζῃ δεδμημένον· ἀμφὶ δὲ τεῖχος
Λισσὸς ὑπωρείῃ, ὑπὸ δ' ὕδεμθεν αἰπύθεν ἔρυκο·

ut *ἀραὶ*, quæ vulgo tertia secundi versus vox est, sequentis sit interpretamentum: certe ea, si cetera salva esse velis, locum tueri non poterit; qua tamen de re cum nemine contendero.

IN VILLA.] Jo. Phocas Descript. locor. Palæstin. C. 13. Ἐν δὲ τοῖς τοῦ βουνοῦ ὑπωρείαις ἐστὶ τὸ χωρίον, ὃ δέδωκεν Ἰακὼβ Ἰωσὴφ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. *Ad pedes montis,* Garizim, *conspicitur villa, quam Jacob filio Josepho dedit.* Vid. Joan. C. IV, 5.

A FILIIS AMORRAEORVM.] Verius *filio Hemor* ex Genes. C. XXXIV, 2. dixisset. Juvencus in Genes. ℣. 1015. puellæ amatorem *Correum* appellat:

Illic improbius Dinam Correus amatam
Polluit, & tenera præcerpsit virginis usum.

Ed. Martene, cui editum id poema debemus, tom. IX. Thes. Anecdot. p. 93. gentis nomen videri ait; quod verissimum erit, si *Chorraus* scripseris: sequitur enim Juvencus Græcos interpretes, qui in Alexandrina editione Συχὲμ ὁ υἱὸς Ἐμμὼρ, ὁ Χοῤῥαῖος.

CVI NOMEN SECHAR.] Distinguit *Sichar* a Sichemo, contra Hieronymi opinionem Quæst. Hebr. in Genes. C. XLVIII. Eusebius non multum dissentit in Συχὲμ, ubi Josephi tumulum, prorsus ut hic, illi vicinum facit, & Συχάρ. Sitne Joan. IV, 5. ex *Sychem* id depravatum nomen, dubia res est. Hieronymus adfirmantibus adstipulatur: qui negant, ex שקר *schekar, mendacium* notante, ut ea voce religio & sacra Samaritana, quorum in ea urbe sedes erat, notetur, repetunt. Mihi non satis apertum atque exploratum est, Joannem Samaritanos dignos censuisse, in quos ita illuderet.

AQVA IMPLERET.] Videtur esse Joannis ἀντλῆσαι ὕδωρ, nisi vasis nomen deesse velis.

SVNT ARBORES PLATANI.] Quercetum hic fuisse Eusebius in Βάλανος Σικίμων significat. De *platanis* nostro scriptori accredimus, quando & aliunde novimus hic eas arbores consitas fuisse. Huc refero, quod in Bereschith Rabba, Parascha XXXII., Judaei memorant: *Profecturus*, inquiunt, *doctor Jonathan Hierosolyma oratum* עבר בהדין פלטאנוס, *transiit per Platanos: id ut Samaritanus vidit, quorsum, inquit, tendis? precatum ait Hierosolyma: tum ille, præstares, ut in benedicto illo monte potius, quam in stercoraria ista ade adorares.* Non quidem ignoro, præstantissimum H. Relandum Dissert. de monte Garizim § 3. aliud amplecti, secutumque Judaei in illa verba scholia, quæ הר גריזים, *montem Garizim* interpretantur, vocem Græcæ originis esse arbitrari, nec aliud ac πλεθοῦ ναὸν sive *stercoreum delubrum* notare. Verum intelligi mons haud potest, quod per eum transitus non esset, sicuti per has arbores, si è Galilaea in metropolin cogitarent, erat, ut è Joan.

excelsum: & jussum fuerat prophetæ, *ne cum pseudopropheta, quem secum Rex habebat, manducaret. Et quia seductus est à pseudopropheta, & cum eo manducavit, rediens occurrit prophetæ leo in via, & occidit eum leo.*

INDE HIERVSALEM MIL. XII. FIT A CAESAREA PALESTINAE HIERVSALEM VSQVE, MIL. CXVI. MANSIONES IV. MVTATIONES IV.

Sunt in Hierusalem piscinæ magnæ duæ ad latus templi, id est una ad dexteram, alia ad sinistram, quas Salomon fecit. Interius vero civitatis *sunt* piscinæ gemellares, *quinque porticus habentes, quæ appellantur* Betsaida. *Ibi ægri multorum annorum sanabantur; Aquam autem habent eæ piscinæ* in modum coccini turbatam. *Est ibi & cripta,* ubi Salomon Dæmones *torquebat. Ibi est angulus*

è Joan. C. IV. apparet. *Abit præterea vocis scriptura, sicuti in Midrasch Schir C. IV. 4. conspicitur דמטא גבי חד פלאטנס, *ut venis ad platanum*; abit, inquam, longe a Græcis: ne dicam, vix tam elegantes Judaeos fuisse, ut ex ultima Attica ad Samaritanorum sacra traducenda πλάθον sive σπλάθον arcessiverint.

BETHAR.] *Bethel* est: quod addit in *parte sinistra* viæ fuisse, egregie Eusebianis in 'Αγγαί conspirat: Κεῖται δὲ Βαιθὴλ, ait, ἀπιόντων εἰς Αἰλίαν ἀπὸ Νέας τῆς πόλεως ἐν λαιοῖς τῆς ὁδοῦ ἀμφὶ τὸ δωδέκατον ἀπ' Αἰλίας σημεῖον. Hieronymus: *Sita est Bethel euntibus Aeliam de Neapoli in leva parte via XII. circiter miliario ab Aelia.*

ARBOR AMIGDALA.] *Luza*, quod pristinum loci nomen, eam arborem notat. Hieronymus Quæst. Hebraic. in Genes. C. XXVIII, 19. *Et vocat illum Bethel, id est, domum Dei; qui locus vocabatur antea LVZA, quod interpretatur nux sive amygdalon.* Adde Eugesippum in Symmict. Allatii p. 112.

MISSVS FVIT PROPHETA.] Vid. I. Reg. XIII, 1. &c. Nomen vatis ibi reticetur, quod *Adoniae* fuit, si fidem Constitut. Apostol. L. IV. C. 6., ubi plura Cotelerius, merentur.

JVSSVM FVERAT PROPHETAE.] Placuit ita recentioribus loqui. Vid. G. I. Vossium de Construct. C. 36., &c, qui vetustiores quamquam non sine dubio, in partes trahunt, Sanctium, Scioppium & Perizonium ad Minerv. L. II. C. 4.

MIL. CXVI.] Denuo in numeris peccatum est. Si singularum mansionum M. P. addideris III. M., quibus mons Syna ab urbe Caesarea separatur, & bina millia, quorum una Sechar & Neapolin, altera Bethar & Luzam sive amigdalam distinguunt, M. P. CV. nascentur.

MVTATIONES IV.] Atqui nullas, nisi forte *villam Aser*, cui suus titulus deest, hoc itinere signavit. Ergone *civitates mutationibus* jumentorum accommodatas fuisse indicat?

INTERIVS CIVITATIS.] 'Εντὸς ἄστεος sive πόλεως, ut Græci.

PISCINAE GEMELLARES.] Eusebius in Βηζαθὰ appellat λίμνας διδύμους, Hieronymus *lacus geminos.*

BETSAIDA.] Ita olim codices aliqui Joan. C. V, 2. præferebant; nec aliter Vulgatus interpres, aut Tertullianus, qui Lib. advers. Judaeos, *Et piscina*, inquit, *Betsaida usque ad adventum Christi curando invalitudines ab Israel, desiit a beneficiis deinde.* Male tamen: verum enim & piscinæ convenientissimum cognomen *Bethesda* fuit. MS. Vossio visus *Vaïtaida.*

IN MODVM COCCINI.] Idem Eusebius fere de gemellaribus his piscinis prodit: ὧν ἑκατέρα μὲν ἐκ τῶν κατ' ἔτος ὑετῶν πληροῦται, θατέρα δὲ παραδόξως πεφοινιγμένον δείκνυσι τὸ ὕδωρ, ἴχνος, ὥς φασι, φέρουσα τῶν πάλαι καθαιρομένων ἐν αὐτῇ ἱερείων· Hieronymus: *quorum unus hybernis pluviis impleri solet: alter mirum in modum rubens, quasi cruentis aquis, antiqui in se operis signa testatur: nam hostias in eo lavari a sacerdotibus solitas ferunt.*

VBI SALOMON DAEMONES.] Aut fallor, aut hæc ex Judaeorum fabulis sunt deprompta: Salomonem enim præter alia dæmonum torquendorum & expellendorum ar-

gulus turris excelſiſſimæ, ubi Dominus aſcendit & dixit ei is, qui tentabat *eum.* * *Et ait ei Dominus: Non tentabis Dominum Deum tuum, ſed illi ſoli ſervies. Ibi eſt & lapis angularis magnus, de quo* dictum eſt: *lapidem quem reprobaverunt ædificantes. Item ad caput anguli, & ſub pinna turris ipſius, ſunt cubicula plurima, ubi Salomon palatium habebat. Ibi etiam* conſtat cubiculus, *in quo ſedit & ſapientiam deſcripſit; ipſe vero cubiculus uno lapide eſt tectus. Sunt ibi &* excepturia magna *aquæ ſubterraneæ, & piſcinæ magno opere ædificatæ, & in*

tem calluiſſe, Joſephus L. VIII. A. I. C. 2. §. 5. perhibet; imo nunc circumferunt nugivendum librum, cui *Claviculam Salamonis*, de qua nuper Clariſs. Wolfius Bibl. Hebraeae tom. IV. p. 977. accurate, inſcripſerunt, ejus artificii præcepta dictantem. In primis huc ea referri oportet, quæ in Gittin fol. 86. de dæmonum plebe & eorum principe Asmodaeo, in quos tormentis inquiſiverit Salomo, aniliter garriunt; quibus ſi delectere, neque enim digna ſunt, quæ hic legantur, vide Wagenſeilii Sotam Cap. IX. p. 1073.

QVI TENTABAT.] Deficiunt hoc loco, quæ Matth. C. IV, 6. reperies.

DICTVM EST.] Pſalm. CXVIII, 22. Vir doctiſſimus Theod. Haſaeus Diſſert. de Lapide Fundat. C. 2. §. 14. *lapidem angularem* & *lapidem pertuſum* haud recte noſtrum diſtinguere autumat: eundem enim fuiſſe; quod an probari poſſit, ignoro. Scriptor hic ducem & myſtagogum ſuum ſecutus eſt; nec quicquam ex ejus oratione aliud deduxeris, quam quid vulgo ea tempeſtate de locis urbis Hieroſolymitanæ cenſuerint. Prudentium, ſicuti P. Pithoeus animadvertit, opinionis conſortem in Enchirid. habet:

Excidio templi veteris ſtat pinna ſuperſtes:
Structus enim lapide ex illo manet angulus, usque
In ſeclum ſecli, quem ſprerunt ædificantes;
Nunc caput eſt templi, & lapidum compago novorum.

CONSTAT CVBICVLVS.] Hac forma vocem in ſcriptoribus legere non memini: Gloſſæ quidem *cubiculus*, ὑπόνομος ostentant; ſed rectum *cuniculus*, quod & in Sangermanenſi MS. erat, videtur. In Gruteriano tamen lapide p. CLXXII. 8. *ET SVPER EODEM PORTICVS, IN QVA EST ETIAM CVBICVLVS* invenitur; qui, niſi quadratarii error ſit, nam *CVBICVLVM* paullo ante ſculpſerat, huic loco accommodatiſſimus eſt.

EXCEPTVRIA MAGNA.] *Exceptoria* vaſa ſunt, quibus aqua recipitur, ſive ciſternæ. Gloſſæ, quibus uſus eſt Cangius, *Exceptoria, ciſterna, lacus, collectoria.* Caeſarius Arelat. Serm. IX. ad Monachos: * *Ecce præparo exceptorium cordis mei influenti per vos aqua divinæ.* Egregius autem hic locus eſt, quo firmes, in templi monte ciſternas fuiſſe; quas prorſus neceſſarias deeſſe templo non potuiſſe, & res ipſa, & Ariſteae & aliorum teſtimonia, de quibus vir in his literis magnus Camp. Vitringa tom. II. Temp. Ezechielis p. 383., indicio ſunt.

SANGVINEM ZACHARIAE.] Meminerunt ejuſdem Epiphanius Hagiopolita in Symmict. Allatii p. 50., qui ſatis imperite in ſanctorum, quod vocant, ſancto fuſum conſpici adfirmat: Phocas C. 14. ſpeluncam memorat infra templum, in qua Zacharias ſit tumulatus; quaſi Judaei intra templi montem mortuos ſepeliverint. Ab Epiphanio non diſſidet Anonymus Allatii, qui Zachariam Joannis patrem intelligendum eſſe addit p. 99. Symmict. Ceterum *aſteriſcus*, quo hæc ſignata ſunt, deeſſe aliquid monet; quamquam, ſi voculam *ibi* tolleres, ſana videri poſſent.

CLAVORVM MILITVM.] *Clavos caligares*, puto, intelligit, quos alii, quod ſciam, non viderunt: mox *in cera fixa eſſe* oportuerat.

HADRIANI.] Nec has alibi offendi. Poſitæ videntur, ut Imperatori honor haberetur; qui urbem inſtauraverat, & ſuo nomine inſignem eſſe juſſerat.

LAPIS PERTVSVS.] Illuſtris Scaliger ad Euſeb. Chron. n. MMCL. his utitur, nec dubium eſſe monet, quin Judaei ad Jacobi exemplum, qui lapidem in loco, Bethel dicto Geneſ. C. XXVIII, 18, 19., unxit, oleo hunc perfude-

in æde ipsa ubi templum fuit, quod Salomon ædificavit, in marmore ante aram sanguinem * Zachariae, *ibi dicas hodie fusum. Etiam parent vestigia* clavorum militum, *qui eum occiderunt, in totam aream, ut putes in cera fixum esse. Sunt ibi & statuæ* duæ Hadriani. *Est & non longe de statuis* lapis pertusus, *ad quem veniunt Judaei* singulis annis, *& unguent eum, &* lamentant se *cum gemitu & vestimenta sua scindunt, & sic recedunt. Est ibi & domus Ezechiae Regis Judae. Item exeunti in Hierusalem, ut ascendas Sion, in parte sinistra, & deor-*

suderint; quod mihi plausibile videtur. Quæritur, quinam iste lapis? Theod. Hasaeus Dissert. de Lapid. Fundat. C. IV. §. 19. eundem esse vult, quem Judaei אבן השתיה, *lapidem fundationis* appellant, quemque in interiore templi penetrali hac fini fuisse in Joma C. V. §. 1. scribunt, ut pontifex solemni die turibulum illi imponeret: *pertusum* dici, quod septem in eo essent foramina; esse enim ex rupe excisum, è qua divina ope aqua Judaeis in Arabiae desertis fluxit: septem foramina in illo fuisse ex Zacharia C. III, 9. patere; neque enim alium esse lapidem, de quo inibi prædicatur, על אבן אחת שבעה עינים, id est, interprete viro docto, *super uno hoc lapide sunt septem fontes:* igitur rectissime *pertusum* dici. Equidem negare districte nolim, eum hic lapidem indicari; quamquam, si verum fateri velimus, talia conjecturis illis insunt, quæ si neges, firmari nunquam poterunt. Quo, quæso, teste edocebor, ex rupe a Mose percussa, haud exiguam decisam esse partem, & in Palæstinam asportatam? ubi lectum est, in intimo templi adyto eam collocatam & in ultima usque tempora servatam fuisse? unde porro septem foraminibus saxum id fuisse *pertusum?* nam Zachariae verba, si penitius examinaveris, aliam dabunt sententiam & a viri eruditi opinionibus alienissimam. שבעה עינים *septem oculi* sunt, ut bene interpretes, etiam, modo recte distinxeris, Cap. IV, 10. obvii. Potest vocum altera *fontes* notare: at septem foramina non sunt *fontes*; desideroque similis usus exemplum: prætereaque *super lapidem* eum fuisse dicuntur; quod de *oculis* probum erit, non de foraminibus. Fuerit itaque *pertusus* hic *lapis* nullus alius atque ille, de quo Judaei: caussa tamen cur *pertusus* fuerit atque appelletur, in obscuro manebit. Ceterum est, qui Scaligero pæne consentiat, Phocas, confidentissime asseverans Descript. Loc. Palæst. C. 14. in monte templi eum ipsum fuisse lapidem, cui dormiens incubuerit, quemque unxerit Jacobus.

SINGVLIS ANNIS.] Negat Eusebius Comment. in Psalm. LVIII. p. 267. sua ætate Judaeis urbem ingredi licuisse: tantum è longinquo oculis lustrare locum potuisse: si propius accederent, paratam fuisse pœnam: Νόμοις γοῦν τῶν κρατούντων, inquit, ἐξ ἐκείνου τῶν Ἰουδαίων ἔθνος ἀπηγόρευται τοῖς τόποις ἐπιβαίνειν, ἀπαραιτήτου τιμωρίας ἐπανηρτημένης τοῖς τὸν νόμον παραβαίνουσι· Διὸ εἰς ἔτι καὶ σήμερον ἀμφὶ μὲν τὰς ὥρας καὶ κύκλῳ περιεόντες πόῤῥωθεν ἵστανται, μηδ' ἐξ ἀπόπτου τὸ πάλαι νενομισμένον αὐτοῖς ἱερὸν ἔδαφος θεάσασθαι ἠξιωμένοι· Quibus non dissimilia leges p. 423. & L. IV. H. E. C. 6. Nec est tamen, cur fidem nostri scriptoris suspectes: adsentitur illi Gregorius Nazianzenus Orat. XII. p. 202., Henr. Valesio ad Euseb. Hist. Eccl. indice, & loci, a Billio non intellecti, explanatore, prætereaque Hieronymus, quem Ill. Scaliger huic rei testem advocavit, Comment. in C. II. Sophoniae: *Et, ut ruinam sua eis flere liceat civitatis, pretio redimunt: ut, qui quondam emerant sanguinem Christi, emant lacrymas suas, & ne fletus quidem eis gratuitus sit. Videas in die, quo capta est a Romanis & diruta Jerusalem, venire populum lugubrem, confluere decrepitas mulierculas, & senes pannis annisque obsites in corporibus & in habitu suo iram Domini demonstrantes.* Qui cum diserte diem finiat, quo capta & eversa urbs est, quem nunc etiam genti lugubrem esse novimus; demiror præstantissimum Valesium, dies, quibus solemnis mercatus ad Terebinthum fiebat, substituere maluisse. Ergo ut dissensus inter Eusebium & ceteros tollatur, oportet, ut post scriptum eum Commentarium Judaeis ea lugendi copia fuerit facta.

LAMENTANT SE.] Κόπτονται ἑαυτούς. Agnellus in Theodoro Ravennate C. 3. *Ab alto*

& deorsum in valle juxta murum, est piscina, quæ dicitur Siloa, habet quadriporticum, *& alia piscina grandis foras. Hic fons* sex diebus atque noctibus *currit: septima vero die est Sabathum in totum nec nocte nec die currit. In eadem ascenditur Sion, & paret* ubi fuit domus Caiphæ *sacerdotis*, *&* columna adhuc *ibi est, in qua Christum flagellis ceciderunt. Intus autem intra murum Sion, paret locus ubi palatium habuit David, &* septem synagogæ, *quæ illic fuerunt, una tantum remansit, reliquæ autem* arantur & seminantur, *sicut Isaias propheta*

alto trahens suspiria pectore, se ipsum lamentans, cubiculum introivit. Unguent ea forma dixit, nisi scripturæ error sit, qua vix alii usurpent.

HABET QVADRIPORTICVM.] Atrium est, quatuor porticibus cinctum. Audi Cangium ad Paullum Silentiarium de templo S. Sophiae C. 20. *Latinis*, ait, *ejusmodi impluvia, quatuor porticibus cincta*, Atria *dicuntur. Gloss. Gr. Lat.* τετράστῳον, Atrium. *Graci vero* τετράστυλα *ea vocant:* Quadriporticus *Anastasio Biblioth. in S. Symmacho PP.* & cantharum B. Petri cum quadriporticu marmoribus ornavit. *Idem in Dono:* hic atrium B. Petri Apostoli superius, quod est ante Ecclesiam in quadriporticum magnis marmoribus stravit. *Occurrit apud eundem in Leone III. & in Itinerario Hierosol.* Hæc ille. MS. paullo ante *exeuntibus Hierusalem*, & melius.

SEX DIEBVS ET NOCTIBVS.] Si certa hæc forent, egregie Plinium illustrarent L. XXXI. N. H. C. 2. *In Judaea*, scribentem, *rivus sabbathis omnibus siccatur*. Sed merito de rei veritate dubites. Non diffitebor, plura similia de fonte esse memorata, quale hoc Prudentii in Enchiridio de piscina Siloa:

Morborum medicina latex, quem spiritus horis
Eructat variis: fusum ratione latenti
Siloam vocant. ———

& Isidori L. XIII. Origin. C. 13. *Fons Siloa in radicibus montis Sion non jugibus aquis, sed in certis horis diebusque ebullit:* quomodo ex codice Groningano legi ea oportet. Mitto Epiphanium, seu quis alius libelli auctor, de Vit. Prophet. in Esaia, atque alios. Verum hi antiquiorum testimoniis falsi arguuntur: nostro, qui fontem vidit, vereor, ut nimia credulitas fraudi fuerit: certe Josephus ceterique ex ejus gente nihil hujusmodi de fonte, licet de Sabbathio fluvio prodigiosa memorent multa, prodidere. Quod vero Sabbathis siccari solitum fuisse innuit, id illi verissime evenit S. Sabae tempore, cum prorsus exaruit: Cyrillus Scythopolitanus in ejus Vit. C. 77. ὑπὸ γὰρ τῆς πολυχρονίου ξηρότητός τε καὶ ἀνομβρίας τὸ ὕδωρ ἐξέλιπε τοῦ τε Σιλωὰμ καὶ Λουκιλλιανῶν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ αἱ πηγαὶ Κολωνίας τε καὶ Νεφθοῦς ὠλιγώθησαν. *Ex diuturna enim siccitate & pluvia penuria aqua Siloes defecerant & Lucillianarum: praetereaque Colonia & Nephthus fontes imminui coepti sunt.* Ubi notandi fontes, seu cisternæ sunt, vix alibi obvii. Νεφθοῦς πηγαὶ sunt in Josuae C. XV. 9.; hinc autem videas, fontis ejus memoriam ne seriore quidem ævo intercidisse.

VBI FVIT DOMVS.] Caute satis; consentit Prudentius Enchiridio:

Impia blasphemi cecidit domus ecce Caiphae,
In qua pulsata est alapis facies sacra Christi.

Nam qui ad sua tempora durasse referunt Epiphanius Hagiopolita & Perdicca, fidem, opinor, vix fecerint.

COLVMNA ADHVC EST.] Passim & hanc memorant. Epiphanius Hagiopol. p. 50. ἀναπνοὴν τῆς Γεέννης τοῦ πυρὸς, spiramentum ignis gehennalis illi facit vicinum, eoque columnam pæne afflat: alii postea fulcrum & templi columnam fuisse adfirmant. Prudentius, cui Hieronymus in Epitaphio Paullæ adstipulatur:

Vinctus in his Dominus stetit ædibus atque columna
Adnixus tergum dedit, ut servile, flagellis;
Perstat adhuc, templumque gerit veneranda columna,
Nosque docet cunctis immunes vivere flagris.

SEPTEM SYNAGOGAE.] Judaei sæpenumero CCCCLXXX. synagogas intra urbis ambitum includunt, ut in Echa Rabbati fol. 52. col.

pheta dixit. Inde ut eas foris murum de Sione euntibus ad portam Neapolitanam, ad partem dextram, deorsum in valle sunt parietes, ubi domus fuit sive prætorium Pontii *Pilati. Ibi Dominus auditus est antequam pateretur. A sinistra autem parte est* monticulus Golgotha, *ubi Dominus crucifixus est. Inde*

col. 2. & fol. 71. col. 4. Nihil mirum ergo si septem in Sione fuerint, quas & Epiphanius de Mensur. & Ponderib. C. 14. memorat: Καὶ ἑπτὰ συναγωγαί, αἳ ἐν τῇ Σιὼν μόναι ἑστήκεσαν ὡς καλύβαι, ἐξ ὧν μία περιελείφθη ἕως χρόνου Μαξιμωνᾶ τοῦ ἐπισκόπου καὶ Κωνσταντίνου τοῦ βασιλέως, ὡς σκηνὴ ἐν ἀμπελῶνι, κατὰ τὸ γεγραμμένον· *Et septem synagogae, quæ in Sione, velut tuguria, sola perstiterant; ex quibus una duntaxat ad Maximonae præsulis & Constantini Imper. tempora, velut umbraculum in vinea, ut scriptura ait, relicta videbatur.* Exdem male ex Optato Milevitano L. III. Schism. Donat. C. 2. a Dupinio ejectæ sunt, quas plures MSS. & ejus ætatis persuasio tuebuntur facile.

ARANTVR ET SEMINANTVR.] Dinarchus in Demosthen. p. 93. de Thebis, ἀροῦται καὶ σπείρεται τὸ Θηβαίων ἄστυ, prorsus ut hic synagogæ. Quod addit, *sicut Isaiae propheta dixit*, refer ad unam synagogarum, quæ remansit: huc enim, ut ex Epiphanio vides, pertinere putabant Esaiae C. 1, 8.

PRAETORIVM PONTII.] Perdiccas Exposit. memorabil. Hierosolym. domum Pilati, Caiaphae atque Annae contiguam esse jussit:

> Εἶδον Πιλάτου οἴκους Ἄννα καὶ Καϊάφα,
> Καὶ βδελυκτοῦ πραιτώριον, καὶ τόπον κολαδίκης.

quæ res illi vix condonabitur.

MONTICVLVS GOLGOTHA.] Quod Judaei de *lapide fundationis* adfirmant, eum orbis terrarum esse umbilicum in Capitul. Eliezeris p. 88. Ed. Vorst., id in hunc montem quadrare Victorinus Poetoviensis Hymn. de Cruce existimavit:

> *Est locus, ex omni medium quem credimus orbe,*
> *Golgotha Judaei patrio cognomine dicunt.*

Nec dissentit Perdiccas & Anonymus Allatii, neque Eusebius Orat. in Laudem Constantini p. 630. Id vero maximopere demiror, nullam hic de cruce, Helenae auspiciis inventa, nec ullam de stupendis operibus, ejus virtute & contactu patratis, fieri mentionem. Dicemusne præterire ea scriptorem voluisse, qui summa diligentia rumusculos, de locis Hierosolymitami in vulgus sparsos, collegit? qui dæmones a Salomone in crypta tortos & fontem Siloam sabbathis siccari solitum aliaque sedulo adscripsit? præsertim cum paucissimis ante ejus in urbem Hierosolymitanam adventum annis facta ferantur. Mihi nihil aliud dici posse videtur, quam ea miracula, & quæ illis arctissime cohærent, in urbe eo tempore nondum fuisse audita: quam rem & Constantini Imp. in Epist. ad Macarium, & Eusebii, in his locis & gestis recensendis versati, silentium adfirmat. Esse novi, quæ ex Eusebio adserri possint, productaque sunt a B. Montfauconio in Dissert. Præliminn. ad ejus in Psalmos Commentar. C. 3.; quæ tamen, si, partium studio procul ablegato, cum cura examinaveris, nihil juverint. Explicat Psalmi LXXXVII, 10. μὴ τοῖς νεκροῖς ποιήσεις θαυμάσια; *ecqua mortuis mirabilia facies?* Ea ad Christum referri oportere ex factis cogit: sua enim ætate ad Servatoris nostri tumulum & martyrium mirabilia factitata fuisse. Ipsum audiamus Comment. p. 549. Εἰ δέ τις τὸν νοῦν ἐπιστήσει τοῖς καθ' ἡμᾶς ἀμφὶ τὸ μνῆμα καὶ τὸ μαρτύριον τοῦ Σωτῆρος ἐπιτελεσθεῖσι θαυμασίοις, ἀληθῶς εἴσεται, ὅπως πεπλήρωται ἔργοις τὰ τεθεσπισμένα· Asseverat vir egregius illa θαυμάσια *mirabilia* non alia atque illa esse, quæ Sulpitius Severus, Socrates, Sozomenus atque alii in literas retulerunt. Unde vero id cognoscam? Eusebius in genere loquitur, nec illa se miracula intellecta velle usquam, licet commodissimae adesent occasiones, significavit. Et qui possunt ea hoc loco intelligi? loquitur de rebus stupendis, quæ ad Christi sepulchrum & martyrium sua ætate contigerunt. Atqui *martyrium* istud nusquam erat, cum ea fierent, quæ evenisse Sulpitius atque alii prodiderunt. *Martyrium* μαρτύριον, ipso doctissimo viro adstipulatore, notat basilicam sive *Ecclesiam ad sepulchrum Christi:* ea exstrui cœpta est, cum Helena Hierosolymis ad filium redis-

Inde quasi ad lapidem missum *est cripta*, *ubi corpus ejus positum fuit*, & *tertia die resurrexit*. *Ibidem* modo jussu Constantini *Imperatoris basilica facta est*, *id est*, Dominicum miræ pulchritudinis, *habens ad latus exceptoria unde aqua levatur*, & *balneum à tergo*, *ubi* infantes lavantur. *Item ab Hierusalem euntibus ad portam*, *quæ est contra Orientem*, *ut ascendatur in montem Oliveti*, vallis quæ dicitur *Josaphath ad partem sinistram ubi sunt vineæ*. *Est & petra*, *ubi* Juda Scarioth *Christum tradidit*. *A parte vero dextra*

redisset, necdum absoluta, quando hic scriptor eam ad urbem invisit. Quod si itaque ea innuisset, de quibus Socrates & Sozomenus, historiam repertæ crucis commemorantes, utique *martyrii* meminisse non potuisset. Imo illa *θαυμάσια mirabilia* nec in sacri hymni verba convenire, nec interpretis opinionem stabilire apta sunt. Facta dicuntur *mortuis*, *τοῖς νεκροῖς*, id est Eusebio auctore, *Christo*: quæ vero illa? Ecquid magis mirabile & stupendum Judaeis pariter ac paganis esse poterat, quam Augusti matrem, ejusque exemplum imitatos plures, ad vilem antea & despectum eum locum, ut Christo Domino meritum honorem haberent, confluere; mirificis operibus illum exornari; quod quam admirandum utrisque fuerit, ex Orat. de Laud. Constantin. p. 633. colligas; & plerosque omnes, superstitione ejurata, Christo sacramenta dicere atque in felicitatis parte ponere, si illius addicti cultui vivere liceat. Eusebius id se velle testatur, cum paullo ante δι' ὃν διὰ παντὸς, ex Christi ait persona, ὑπελθεῖν με τ̄ θάνατον ἐβουλήθης, ἵν' ἐν μ̄ τοῖς ζῶσι τὸ ἔλεός σου διηγηθῇ. ἐν δὲ τῇ ἀπωλείᾳ ἡ ἀλήθειά σου γνωσθῇ. ἐν δὲ τῷ σκότει τὰ θαυμάσιά σου κηρυχθῇ, ἐν τῇ ἐπιλελησμένῃ γῇ ἡ δικαιοσύνη σου μνημονευθῇ. εἰ δέ τις τ̄ υἱῶν Κ. Τ. Λ. Quæ utique, si crucem repertam & connexa illi miracula in animo habuisset, non apte cohærerent. Verum in viam.

AD LAPIDEM MISSUM.] Pro *lapidis*, ut paullo post: ὡσεὶ λίθου βολὴν Lucae C. XXII, 41. *Cryptam* in genere *sepulchrum* vocat, ut mox Lazari & Ezechielis & eorum, quos ibi jungit monumentum: quod vero Salmasius in Solin. p. 851. inde colligit; *non alio genere structam hanc cryptam videri*, *nec alia forma*, *quam illam Lazari subterraneam quippe*, & *saxo constructam*, & *fornice tectam*, & *foramine*, *quod lapide cludebatur*, *apertam*: id nec Historia Evangelica, nec veterum & recentiorum testimonia de sepulchro è saxo excavato ferent, ut bene P. D. Huetius Demonst. Evangel. p. 1029. Ed. Lips. ostendit.

MODO JUSSU CONSTANTINI.] Extrui cœpta est An. CCCXXVI., dedicata CCCXXXV.; Noster Hierosolymis fuit CCCXXXIII. Vide Eusebium L. III. Vit. Constant. C. 31. MS. *jusso* hic & semel atque iterum infra.

DOMINICUM MIRAE PULCHRITUDINIS.] *Dominicum* vocat basilicam honori Domini Jesu excitatam. Marcellinus & Faustinus in libello precum ad Imperatores p. 149. Ed. Venet. *Et postremo*, *quod horroris est dicere*, *ad cumulum perpetrati sacrilegii ipsum altare Dei*, *de Dominico sublatum*, *in templo sub pedibus Idoli posuerunt*. Vid. Lexic. Infim. Latinitat. Cangii, cujus diligentiam nec hic fugit locus. Ceteroqui *σωτήριον μαρτύριον*, aut *μαρτύριον τῆς ἀναστάσεως*, aut *ἀνάστασιν*, qua de re Henr. Valesius Epist. de Anast. & Martyrio Hierosol., hanc aedem vocare solebant. Fuisse autem miræ pulchritudinis, Eusebius L. III. Vit. Constant. C. 35. &c. docebit.

INFANTES LAVANTUR.] Cui bono? neque enim baptismum respicere videntur.

VALLIS QUAE DICITUR.] Consentit Eusebius in Κοιλὰς Ἰωσαφάτ. Denuo vero uterque, & in primis noster, qui mox regis Ezechiae & prophetæ Esaiae tumulum studiosissime memoravit, sepulchrum divæ Virginis Mariae, quod in ea valle Jo. Damascenus tom. II. p. 858. & 880. atque alii fuisse asseverant, non vidisse videtur, eaque re haud levem illi litem tacitus intendit.

JUDA SCARIOTH.] Pro *Iscarioth*: prorsus ita codex Cantabrigiens. Lucae VI, 16. καὶ Ἰούδαν Σκαριώθ, & Latin. *in Scarioth*: Joan. vero C. XIII, 2. ἀπὸ Καρυώτου, & Lat. *a Caryoto*. Henricus Septimellensis inter poëtas medii ævi Polyc. Leyseri p. 466.

Num-

dextra est arbor palmae, de qua infantes ramos tulerunt & veniente Christo substraverunt. Inde non longe quasi ad lapidis missum sunt monumenta duo * monubiles *mirae pulchritudinis facta. In unum positus est Isaias Propheta*, qui est vere Monolitus, *& in alium Ezechias rex Judaeorum. Inde ascendis in montem Oliveti, ubi Dominus ante passionem Apostolos docuit. Ibi facta est* basilica jussu Constantini. *Inde non longe est* monticulus, ubi Dominus *ascendit orare & apparuit illic Moyses & Helias, quando Petrum & Joan-*

Numquid ego Scarioth? numquid sum Pontius? unde
Tam graviter merui tanta flagella pati.

VENIENTE CHRISTO.] *Venienti* melius dixisset. Sed cum hoc scriptore Latini sermones ratio accuratissime putanda non est. De re ipsa vide Matth. XXI, 8.

MONVBILES.] Asteriscus defectum videtur indicare: ceteroqui si post vocem *pulchritudinis* distinguas, non male cohærent. Savaro ad Sidonium & Cangius in Lexic. *Mira pulchritudinis facta*, utrum ex conjectura, an aliunde haud scio, legunt. Major in vocabulo ipso difficultas est. Salmasius in Solin. p. 858. *monumenta volubilia* emendat: *volubilia* esse εἰλημαντὰ, *concamerata*, qualia omnia fiebant sepulchra Judaeorum ut & Græcorum subterranea: quam mutationem non esse necessariam Sidonius L. II. Ep. 2. ostendit: *Ab ortu*, inquit, *lacum porticus insuetur; magis rotundatis fulta collyriis, quam columnis invidiosa monubilibus*. Et, qui oportune ibi ad testimonium dicendum a Sirmondo excitatus est, Cyprianus Diaconus in Vit. Caesarii Arelat. L. I. sub finem: *Et ne conferret sacris virginibus, quas congregaverat, curam necessariam sepulturæ, monubiles arcas corporibus humandis de saxis ingentibus noviter fecit excidi.* Quæ loca vocem & tuebuntur, & de columnis & conditoriis usurpari condocefaciunt. Dubium tamen est, quid *monubiles* sint? Jac. Sirmondus ad Apollinarem columnas interpretatur insignes, quales adhiberi solent in monimentis. Cangius insigne & præclarum aliquid hoc vocabulo, licet incertum sit etymon, denotari scribit, atque adeo non longe a Sirmondo abit. Enimvero cum *monubiles mira pulchritudinis* fuisse dicantur, plus voci inesse arbitrer: & ni conjectura fallit, *monubiles columnæ* illæ sunt, quæ ex uno saxo sunt decisæ: id oppositio in Sidonianis verbis videtur postulare: *arcæ monubiles* ex simili caussa, quam Cypriani etiam verba ministrant, nomen habent; noster autem scriptor huc prorsus ducit, quum *monubilium* alterum vere *monolithum* fuisse monet. De vocis origine nihil, nisi ad exemplum *docibilis* & similium a *monendi* verbo videri formatam, addam.

QVI EST VERE MONOLITVS.] Sepulchrum ex uno lapide factum, sive, ut ait Zacharias Scholast. in Disputat. p. 462., ἐκ μιᾶς ὕλης ἐκκεκολαμμένον· Μονόλιθον enim appellant, quæ uno lapide absolvuntur. οἴκημα μονόλιθον habet Herodotus L. II. C. 75., Κίονας μονολίθους Strabo L. IX. p. 437, μονόλιθον ὀροφὴν Diodorus I. p. 60., & ἀνδριάντας μονολίθους Lib. eod. p. 45. Laberius in Cophino apud Nonium in *Lenis*: *Quum provincias despoliavit, columnas monolithas, labella, lenis.* Simili modo τριλίθους columnas vocant, quæ è tribus grandioribus saxis constant, qua de re vir doctus Miscellan. Observat. Vol. II. tom. II. p. 177. Vide vero, sitne ea vox restituenda princ. Disput. Gregentii, ἱδρυμένος ἐν τῷ τριλίθῳ γεγονώς· αὐλὰ δὲ τοῦτο μεγίστη καὶ πρώτη τῶν βασιλειῶν. Cel. I. A. Fabricius L. V. B. G. C. 32. p. 15. θολωτῷ, tanquam è Vindebonensi MS., præfert; sed id Lambecii conjecturæ, sicuti ex ejus L. V. Bib. Caesar. p. 129. apparet, debetur. Mihi τριλίθῳ ad ductus literarum proxime accedere, aut τρουλλωτῷ, quod de ædificiis rotundis & in maximam altitudinem eductis adhiberi Cangius ad Paullum Silentiarium C. 32. ostendit, videtur. Sed in viam. Sepulchrum Esaiae non longe a Siloa Dorotheus, quicunque fuerit, in prophetæ vita locat.

BASILICA JVSSV CONSTAN.] De ea æde Eusebius L. III. Vit. Const. C. 41. *Basilicam* autem appellat, quod templorum nomen tanquam ex superstitione ortum veteres Christiani aversarentur. Vid. Des. Heraldum in Arnobii L. VI. p. 239.

MONTICVLVS, VBI DOMIN.] Qui præ-

& Joannem secum duxit. Inde ad Orientem passus mille *quingentos est villa, quæ appellatur* Bethania. Est ibi *cripta ubi Lazarus positus fuit, quem Dominus suscitavit.*

ITEM AB HIERVSALEM IN HIERICHO MIL. XVIII.

descendentibus montem in parte dextra, retro monumentum est arbor Sicomori, *in quam Zachæus ascendit, ut Christum videret. A Civitate passus mille quingentos est fons Helisei prophetæ, antea si qua mulier ex ipsa aqua bibebat,* non faciebat natos. *Ad latus est vas fictile Helisæi, misit in eo sales, & venit & stetit super fontem, & dixit: Hæc dicit Dominus, Sanavi aquas has; ex eo si qua mulier inde biberit, filios faciet. Supra eundem vero fontem est do-*

præter hunc scriptorem Hierosolymis tam prope junxerit eum montem, neminem novi. Vulgo montem Tabor esse jubent, conjecturis haud dubie ducti. Joan. Damascenus Homil. de Transfigur. Dom. tom. II. p. 793. ex Psalmo LXXXVIII, 12. ubi *Θαβὼρ καὶ Ἑρμὼν ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται*. Hermonem ait exsultasse, cum Christus baptismi lavacro tingeretur, Taborem, cum gloriosa majestate in eo refulgeret; quæ opinio, ut quisque videt, debili fundamento nixa est. Mihi neque hæc nedum altera Itiner. hujus sententia probatur, persuaso ex Historiæ Evangelicæ ordine montem Caesareae Philippi vicinum indicari. Vid. H. Relandi L. I. Palæst. C. 51.

ORIENTEM PASSVS CIↃIↃ.] Joannes C. XI, 18. prope Hierosolymas, XV. stadiis inde remotam, fuisse docet. Hoc loco non ab urbe ipsa, sed ab Oliveti monte & altero monticulo distantia videtur notari.

BETHANIA. EST IBI.] MS. *Vethania*, B. & V., ut fieri sæpe assolet, permutatis. Hieronym. Loc. Sacr., *Bethania, villa in secundo ab Aelia miliario, in latere montis Oliveti: ubi Salvator Lazarum suscitavit, cujus & monumentum Ecclesia nunc ibidem exstructa demonstrat.* Hic & apud Eusebium basilicæ nulla est mentio; ut post utriusque ætatem monumento imposita videatur.

MIL. XVIII.] Non dissentit Josephus L. IV. B. I. C. 8. §. 3. cum inter hanc & Hierosolyma stadia CL. interponit.

ARBOR SICOMORI.] Vid. Luc. C. XIX, 4.

NON FACIEBAT NATOS.] Vetus hæc opinio est, ex 2. Reg. II, 19. profecta: nam הארץ משכלת de terra, quæ abortum feminis procuraret, accipiebant. Josephus L. IV. B. I. C. 8. §. 3. *Ταύτην τὴν πηγὴν, λόγος ἔχει, κατ' ἀρχὰς οὐ μόνον γῆς καὶ δένδρων καρποὺς ἀμβλύνειν, ἀλλὰ καὶ γυναικῶν γονὰς, καθόλου τε πᾶσιν εἶναι νοσώδη τε καὶ φθαρτικήν· ἐξημερωθῆναι δὲ καὶ γενέσθαι τοὐναντίον ὑγιεινοτάτην τε καὶ γονιμωτάτην ὑπὸ Ἐλισσαίου τοῦ προφήτου. Hunc fontem ferunt, non solum olim terræ & arborum fructus sed & mulierum fœtus debilitasse: in universumque omnibus morbos & perniciem attulisse; postea vero mansuevisse, contraque saluberrimum & fœcundissimum factum esse ab Elissæo vate. Facere natos* Græco more dicitur, quo patrem matremque *παιδία ποιεῖν* loquuntur. Plutarchus Conjugal. Præcept. p. 145. *Παιδίον μὲν γὰρ οὐδεμία ποτὲ γυνὴ λέγεται ποιῆσαι δίχα κοινωνίας ἀνδρός* & in Pyrrho p. 402. ubi Acrotato senes Spartani *μόνον παῖδας ἀγαθοὺς τᾷ Σπάρτᾳ ποίει.*

FORNICARIAE.] *Τῆς πόρνης.* Tertullianus de Pudicit. C. 16. *Auferens membra Christi, faciam membra fornicaria? Non scitis, quod qui agglutinatur fornicaria, unum corpus efficitur.* Quæ ex I. Corinth. VI, 15, 16. conversa esse, nemo non videt.

VERSA EST ET SOLA.] Subversam desolatamque urbem indicat, prorsus uti Eusebius, qui veteris urbis obscura vestigia durasse in Ἱεριχῷ memorat. Lucanus L. III. 489.

> *Moliri nunc ima parant & vertere ferro*
> *Mœnia.* ——— ——

Seneca Hyppol. 562.

Et

est domus Rachab fornicariæ, *ad quam exploratores introierunt, & occultavit eos, quando Hiericho* versa est & sola *evasit. Ibi fuit civitas Hiericho, cujus muros gyraverunt cum arca Testamenti filii Israel & ceciderunt muri. Ex eo non paret nisi locus ubi fuit* arca Testamenti & lapides 12., *quos filii Israel de Jordane levaverunt. Ibidem Jesus filius Nave* circumcidit filios *Israel, & circumcisiones eorum sepelivit.*

ITEM AB HIERICHO AD MARE MORTVVM MILLIA NOVEM.

Est aqua ipsius valde amarissima, *ubi in totum nullius generis piscis est, nec* aliqua navis, *& si qui hominum miserit se ut natet, ipsa aqua eum versat.*

INDE

Et versa ab imo regna tot populos premunt.

Virgilius Aen. II. 625.

——— *Et ex imo verti Neptunia Troja.*

Sola urbs deserta & vasta est. Cicero pro Vareno apud Quinctilianum L. VII. J. O. C. 1. *Cum iter per agros & loca sola faceret.* Ovidius Epist. XI. 84.

——— *In solis destituique locis.*

Silius III. 429.

Tum noctem Alcida solis plangebat in antris.

ubi plura Drakenburgius & quos ille advocavit.

ARCA TESTAMENTI ET LAP. XII.] Eusebius Onomast. Βουνὸς ἀκροβυστιῶν, τόπος ἐν Γαλγάλοις, οὗ ᾧ περιέτεμεν Ἰησοῦς τὸν λαὸν, ὡς ἀπὸ δύο σημείων Ἱεριχοῦς, ἔνθα δείκνυνται εἰς ἔτι νῦν οἱ λίθοι, οὓς ἤνεγκαν ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου. Hieronymus: *Bunos, hoc est, collis præputiorum, locus in Galgalis, ubi circumcidit Jesus populum Israel in secundo ab Jericho lapide. Et ostenduntur usque hodie saxa, quæ de Jordane illuc translata scriptura commemorat.* Vide & in Γάλγαλα.

CIRCVMCIDI FILIOS ISR.] Vide Josuae C. V, 9.

MILLIA IX.] Igitur Hierosolyma & mare mortuum M. P. XXVII. distinguebant. Josephus L. XV. A. I. C. 6. §. stadia CCC. numerat; quæ justo spatio majora sunt.

VALDE AMARISSIMA.] Simili modo *maxime pessima* Columella L. IX. R. R. C. 3. Esse autem lacus hujus aquam amarissimam nec pisces alere Galenus L. IV. Simpl. Medicam. Facult. C. 19. atque alii quos H. Relandus testes esse voluit L. I. Palæst. C. 38. adfirmant. Addo Mich. Psellum Omnifar. Doctrin. C. 138., ubi pro ἐν Γαδάροις sine controversia Γαδάροις legi oportet, & Diodorum L. XIX. p. 734., qui cum addit, viciniam esse ἀγαθὴν φοινικόφυτον, sive egregiam esse palmarum nutricem, lucem dare atque accipere potest ex Act. S. Stephani Sabaïtae C. XI. tom. III. Julii p. 585. Egregie auctor de Sodoma:

Nec mare vivit ibi, mors est maris illa quieti:
Quod nullus animas per anhela volumina flatus,
Quodque etiam patrio nusquam suspirat ab austro;
Quodque nequit proferre aliquam de gurgite gentem
Squamigeram, levive cuti vel cortice septam,
Vel crispam concham, aut duplici compagine clausam.
Solum illic propria mentitur fruge bitumen,
Exusti fuligo maris. ———

ALIQVA NAVIS.] Præstat cum Salmasio in Solin. p. 433. *aliqua avis.* Navibus enim trajici posse, Diodorus & poëta, qui de Sodoma scripsit, & Josephus, quo de H. Relandus adeundus, testificantur: mox cum eodem Salmasio *aqua eum non mersat*, aut potius *eum servat*, legi oportebit: indicat, eos qui natant,

INDE AD JORDANEM VBI DOMINVS A JOANNE BAPTISATVS EST MIL. V.

Ibi est locus super flumen *monticulus in illa ripa*, *ubi raptus est Helias in cœlum. Item ab Hierusalem euntibus Bethleem* milia quatuor, super strata *in parte dextra*, *est monumentum*, *ubi Rachel posita est uxor Jacob. Inde millia duo à parte sinistra est Bethleem*, *ubi natus est Dominus noster Jesus Christus*, ibi basilica *facta est jussu Constantini. Inde non longe est* monumentum Ezechiel, *Asaph*, *Job*, *& Jesse*, *David*, *Salomon*, *& habet in ipsa cripta ad latus deorsum descendentibus*, Hebræis scriptum *nomina super scripta*.

INDE

ab aqua sustentari, ne fundum petant. Passim id a veteribus memoriæ proditum est. Poeta, qui carmini Sodomam inscripsit:

Ecce aliud monstrum pelagi de clade notatur:
Cuncta illic immissa natant: natura recessit
Mergendis data corporibus. ———

INDE AD JORDANEM.] Accipi debet de mari mortuo: nam Jericho VII. ferme M. P. a fluvio aberat, sive stadiis LX., uti apud Josephum. L. V. A. I. C. 1. §. 4. legitur.

LOCVS, SVPER FLVMEN.] Trans flumen esse significat: potest autem *locus* sine damno hinc abesse.

MILIA QVATVOR SVPER STRATA.] Eugesippus Symmict. Allat. p. 113. *Quarto milliario ab Jerusalem contra meridiem Bethleem. Milliario a Bethleem via, qua ducit Jerusalem, Xabrata, sonans quasi electum sive quasi grave, locus, in quo, cum peperisset Benjaminum, Rachel occubuit, ibique a Jacob, viro suo, tumulata quiescit.* Sic ex MS. reginæ Suecorum cum Emman. Schelstrate ea legenda sunt; falsa tamen, licet illi in spatio tumuli Rachelis Syrus & Arabs in Polyglottis Londinen. Genes. XXXV, 16. & XLVIII, 7. adstipulentur: satis enim certum est, Bethlemum M. P. VI. Hierosolymis afuisse. Eucherius Epist. ad Faustum, qoam Labbeus Biblioth. Novæ inseruit: *Sex millibus Bethleem ab Hierosolyma in meridiano latere secedit:* nec plura hic aut Sulpicius Severus Dial. I. C. 4. agnoscunt. Deinde IV. ab urbe Hierosolymitana lapide tumulum eum ostentari fuisse solitum Eusebius in Ἐφραθὰ testabitur: Ἧς πρὸς τῇ ὁδῷ ἔθαψαν τὴν Ῥαχὴλ, ἀπὸ σημείων δ᾽ τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἐν τῷ καλουμένῳ Ἱπποδρόμῳ. δείκνυται τὸ μνῆμα εἰς ἔτι νῦν. Hieronym. *Juxta viam ubi sepulta est Rachel: quinto milliario ab Jerusalem, in eo loco, qui a LXX. vocatur Hippodromus.* Ubi omnino *IV. milliario* ob nostri scriptoris cum Eusebio concordiam melius erit. Ceterum *stratam* dixit seculi sui more, quem Eutropius L. IX. C. 15. secutus est, & plures, quos accumulavit in Lexicio suo Cangius.

IBI BASILICA.] De ea Eusebius L. III. Vit. Constant. C. 43.

MONVMENTVM EZECHIEL.] Fefellerunt scriptorem, qui hæc ei persuaserunt. *Jesse* forte hic loci tumulus fuit; nam David cum filio Hierosolymis sepulchro illatus est. Ezechielis monumentum ad Euphratem fuisse Epiphanios & Judaeus Benjamin Itiner. sui p. 79. asseverat. De Jobo & Asapho unde quæso collegerunt? Vide P. D. Huetium, qui hæc tetigit, Demonst. Evang. p. 458.

HEBRAEIS SCRIPTVM.] *Scripturis* aut potius *literis* dicere debuerat.

INDE BETHASORA.] Accuratissime & pulcherrime conspirat Eusebius in Βεθσούρ. Καὶ ἔστι νῦν κώμη Βηθσουρὼ καλοῦνται ἀπὸ Αἰλίας εἰς Χεβρὼν ἐν εἴκοσι σημείοις, ἔνθα καὶ πηγὴ ἀπὸ ὄρους ἐξιοῦσα δείκνυται, ἐν ᾗ λέγεται ὁ εὐνοῦχος Κανδάκης βεβαπτίσθαι ὑπὸ Φιλίππου. Hieronymus liberius, ut solet: *Et est hodie Bethsoron vicus euntibus nobis ab Aelia Chebron in XX. lapide; juxta quem fons ad radices montis ebulliens ab eadem, in qua gignitur, sorbetur humo. Et Apostolorum Acta referunt eunuchum Candacis reginæ in hoc esse a Philippo baptizatum.*

INDE THEREBINTO.] Longe aliter hæc spatia finivit Gervasius Tilberiensis Otior. Imperial. p. 949: *A Jerusalem usque quo baptizavit Philippus eunuchum, milliaria XXVI. Hinc usque ad Terebinthum, quod dicitur Mambre, M. P. V. A Terebintho ad speluncam duplicem M. P.*

INDE BETHASORA MIL. XIV.

Ubi est fons, in quo Philippus Eunuchum baptizavit.

INDE THEREBINTO MIL. IX.

Ubi Abraham habitavit, *&* puteum fodit *sub arbore Therebinto*, *& cum Angelis loquutus est*, *& cibum sumpsit.* Ibi basilica *facta est jussu Constantini miræ pulcritudinis.*

INDE THEREBINTO CEBRON, MIL. II.

Ubi est memoria *per quadrum ex lapidibus miræ pulchritudinis*, in qua positi *sunt Abraham*, *Isaac*, *Jacob*, *Sarra*, *Rebecca*, *& Lia.*

ITEM

M. P. IV. ***Hinc in Cebron***, male *Cedron* in edito, *M. P. II.*; cujus tamen spatiorum finitioni fidere tuto ob MSS. discordiam non licet. Consentit nostro Sozomenus L. II. H. E. C. 4. τόπος δὲ οὗτος, inquit, ὃν νῦν Τερέβινθον προσαγορεύουσιν, ἀπὸ δέκα καὶ πέντε σταδίων τῆς Χεβρῶν πρὸς τὴν μεσημβρίαν ἔχων· Ἱεροσολύμων δὲ διεστὼς ἀμφὶ τὰ διακόσια καὶ πεντήκοντα στάδια. *Locus hic, quem hodie Terebinthum vocant, a Chebron quidem XV. stadiis distans: ab Hierosolymis vero ferme CCL.*

ABRAHAM HABITAVIT.] Abrahamum ad *quercum Mambre* tentoria fixisse notissimum est. Pro quercu *terebinthum* dixere, sive quod *terebinthus* antiquissima ibi conspiceretur, quam ab ipsa mundi origine ibidem durasse fabulantur apud Josephum L. IV. B. I. C. 9. §. 7., sive etiam, quod vocem Hebræam אלה & אלון eam arborem, uti sane LXX. interpretibus subinde visum est, posse notare arbitrarentur. Fuit autem Terebinthus multo celeberrima ob annuum mercatum, qui ad eam celebrari solitus fuit, & superstitiosum ejusdem cultum; qua de re Illust. Scaliger in Euseb. Chron. num. MMCXXXIII. H. Valesius in Eusebii L. III. Vit. Constant. C. 53. & Had. Relandus L. III. Palæstin. p. 712. abunde.

PUTEUM FODIT.] Et hunc summo honore pagani dignabantur. Sozomenus L. II. H. E. C. 4. φρέαρ δὲ τὸν καιρὸν τῆς πανηγύρεως οὐδεὶς ἐντεῦθεν ὑδρεύετο· νόμῳ γὰρ Ἑλληνικῷ, οἱ μὲν λύχνους ἡμμένους ἐνταῦθα ἐτίθεσαν· οἱ δὲ οἶνον ἐπέχεον, ἢ πόπανα ἔρριπτον· ἄλλοι δὲ νομίσματα, ἢ μύρα, ἢ θυμιάματα. *Tempore mercatus nemo ex illo puteo aquam haurit: nam gentili ritu alii lucernas accensas puteo imponebant: alii vinum superfundebant: quidam placentas, nonnulli numos vel unguenta vel suffitus injiciebant.* Conspiciebantur ibidem in picta tabula angeli, qui ad Abrahamum inviserant, Eusebio L. V. Evang. Demonst. C. 9. teste, quique eum exscripsit, sed imperitissime imaginum cultui patrocinium inde arcessit, Jo. Damasceno Orat. III. de Imagin.

IBI BASILICA.] Exstructa est ad terebinthum, Socrates L. I. H. E. C. 18. Mansit tamen paganis, licet aræ essent eversæ & basilica cultui Christiano excitata, pristina arboris ejus veneratio: donec à Constantio exscinderetur. Id, nisi fallor, Hieronymus docet in *Drus membre*: *Quæ usque ad ætatem infantiæ meæ & Constantii regis imperium terebinthus monstrabatur pervetus, & annos magnitudine indicans.* Et in *Arboc*: *Et quercus Abraham, quæ & Mamre, usque ad Constantii regis imperium monstrabatur, & mausoleum ejus in præsentiarum cernitur. Quumque a nostris jam ibidem Ecclesia ædificata sit, a cunctis in circuitu gentibus terebinthi locus superstitiose colitur.* Imo ne eversa quidem arbore, ut Hieronymus innuit, tolli statim superstitio quita est.

CEBRON MIL.] Sozomeni L. II. H. E. C. 4. stadia XV. his ferme paria sunt. Josephus L. IV. B. I. C. 9. §. 7. sex tantum stadia inter Terebinthum & Chebronem interponit.

MEMORIA.] Id est, sepulchrum. Sic in Inscript. Donianis Clas. X. 40. EXSUPERIUS. FORTUNIUS. SEIA. AELIA. TITIA. PARENTES PIENTISSIMI. EXSUPERIAE. FORTUNIAE. FILIAE. CARISSIMAE. MEMORIAM. FECERUNT. Similiter Hieronymus Eusebianum illud ex Onomast. μνήματα ἐπιθυμίας vertit, *memoria, id est, sepulchra concupiscentiæ.*

IN QUA POSITI SUNT.] Sam. Petito L. III.

ITEM AB HIEROSOLYMA SIC.

CIVITAS NICOPOLI.	M. XXII.
CIVITAS LIDDA.	M. X.
MVTATIO ANTIPATRIDA.	M. X.
MVTATIO BETTHAR.	M. X.
CIVITAS CAESAREA.	M. XVI.

FIT

L. III. Obfervat. C. 8. vifa hæe funt a recentiore manu orta : factam enim demum effe Abrahami memoriam *poftquam bello facro Europei Chriftiani a Sarracenorum tyrannide Palæftinam vindicarunt & fibi ejus imperium afferuerunt:* hoc ex Benjamini Itiner. p. 48., qui a Chriftianis fex fepulchra, quibus ab Abrahamo, Sara, Ifaaco, Rebecca, Jacobo & Lea nomina impofuerint, hic exftructa refert, colligit. Verum injuria id fieri in Differt. huic Itinerario præfixa, oftenfum eft: memorant enim Paulla atque Euftochium in Epift. ad Marcellam *Abrami, Ifaaci & Jacobi, trium quoque illuftrium feminarum vel tabernacula vel MEMORIAS.* Præterea Hieronymus Loc. Sacr. in *Arboc* diferte *Maufoleum* familiæ Abrahamaeae Chebrone effe adfirmat. Qui cum multis annis Judaeum illum exfuperent, apertum eft, ejus teftimonio nihil effici poffe, neque cauffam effe, cur hæc ab aliis importata exiftimemus.

NICOPOLI.] Huic Emmaus quondam dictæ & inftaurationem & novum nomen Jul. Africanum impetraffe, teftatiffima res eft. Quod vero eandem effe jubent ac *κώμην ἀπέχουσαν σταδίους ἑξήκοντα ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ, ᾗ ὄνομα Ἐμμαούς* Lucae C. XXIV, 13., id imprudentiffime decernunt. H. Relandus, ne longam disquifitionem ordiar, mihi otium fecit; vere enim tres fimili nomine vicos in Palæftina fuiffe oftendit: hunc, cui Nicopolis nomen & urbis parta dignitas eft: alterum Lucae memoratum: tertium Tiberiadi vicinum. Vid. L. II. Palæft. C. 6. & L. III. p. 759.

LIDDA.] Turpiffime nimia hominum credulitate Orientis epifcopi abutuntur, cum Synodic. ad Theophil. p. 115. Ed. Combef. fenes ætate graves quafi ejus opinionis certi perfcribunt: Οἱ θεόπται κορυφαῖοι ἀπόστολοι Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἐν Λύδδῃ τῇ καλουμένῃ Διοσπόλει, ἀπὸ μιλίων δεκαοκτὼ τῆς Ἱερουσαλὴμ τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, εὐκτήριον οἶκον ἐπ' ὀνόματι τῆς μητρὸς τοῦ κυρίου καὶ θεομήτορος οἰκοδομήσαντες, καὶ ταύτην παραγενέσθαι εἰς τὴν τοῦ ναοῦ εὐφροσύνην ἐκλιπαροῦντες, ἄπιτε πρὸς αὐτοὺς, καὶ αὐτόθι μεθ' ὑμῶν εἰμί. *Qui ipfi Deum viderunt Apoftolorum principes Petrus & Joannes Lyddae, quam Diofpolin vocant, diftatque ab Hierofolymis XVIII. M. P., cum moras traherent, Oratoria domo fub invocatione nominis matris Domini ac Dei parentis ædificata, cum ad templi dedicationem ut veniret rogaffent, ad illos infit, ego quoque illic vobifcum ero.* Adeone infantem Imp. Theophilum fe habituros fufpicati funt, ut ne exfpectarint quidem, *dic quibus indicibus, quo tefte probatur?* Sed hoc ipfi viderint. Nam quod XVIII. Lyddam Hierofolymis femovent, id, fi vere ita fcripferint, excufare non poterunt: nimis enim contractum id intervallum eft. In alium errorem fefe implicuit Scholiaftes Ariftid. Orat. Platon. tom. III. p. 340., ubi de *Sarone*, qui mari nomen fecerit: Ἐκ τούτου ἐκλήθη τὸ Σαρωνικὸν πέλαγος· ἐπὶ δὲ τῆς Παλαιστίνης, ᾧ συζεύγνυνται πόλεις ἄλλαι τε πολλαὶ καὶ Ἰόππη καὶ Λύδδα, fic fcribit. Numquam ille de Saronico finu inaudiviffe videtur, certe non recordatus, modo tamen attente legerit, Strabonis L. VIII. p. 369., mare illud defcribentis. De campo Palæftinæ *Sarone*, a quo imprudens in eam opinionem impulfus eft, verius id prædicaffet. Hieronymus Comment. in Efai. C. XXXIII. *Saron omnis circa Joppen Lyddamque appellatur regio, in qua latiffimi campi fertilesque redduntur.* Tamen erranti affentitur, feu potius auctore utitur, Mich. Apoftolius Cent. XVII. 27., ut Ti. Hemfterhufius me docuit. Quod vero utrique & Apoftolio & Scholiaftæ δαίμων ναυτικώτατος appellatur, factum ex ea cauffa eft, qua Saronem, Troezenis regem, qui in id mare præceps abiiffe a Paufania Corinth. C. 30. fertur, Diis marinis transfcribebant. Hinc utique Cyrillus aut Philoponus Σάρων, Σάρωνος, ὁ, *Deus marinus.*

ANTIPATRIDA.] Olim Χαβαρζαβᾶ, Jofepho

FIT OMNIS SVMMA A CONSTANTINOPOLI VSQVE HIERVSALEM MIL. VNDECIES CENTENA LXIIII. MIL MVTATIONES LXVIIII. MANSIONES LVIII.
ITEM PER NICOCOLIM CAESAREAM MIL. LXXIII. S. MVTATIONES V. MANSIONES III.
ITEM AB HERACLEA PER MACEDONIAM MVT. AEREA MIL. XVI.

MANSIO REGISTO.	M. XII.
MVTATIO BEDIZO.	M. XII.
CIVITAS APRIS.	M. XII.

MV-

pho L. XIII. A. I. C. 15. §. 1. teste, dicta; recens nomen habuit ab Herode, qui patri Antipatro cognominem esse voluit. Chronic. Paschale p. 193. ὁ αὐτὸς Καισαρῆνδίνα ἐπεκτίσας Ἀγρίππειον ἐκάλεσεν· ἔτι καὶ Πυργοβίνην εἰς ὄνομα Ἀντιπάτρου τοῦ πατρός· Ubi sine dubio Καπαρζαβίνην, nam particula καὶ primam voci syllabam abstulerat, legendum est. Hieronymi tempore non longe a ruina afuit; *Deinde*, inquit in Paullae Epitaphio, *Antipatrida semirutum oppidulum, quod de patris nomine Herodes vocaverat.*

BETTHAR.] A. Itiner. *Betaro*, separaturque XXII. M. P. a Lydda sive Diospoli, & XVIII. M. P. a Caesarea.

MIL. VNDECIES CENTENA.] Prius *mil.* intempestivum est, & abesse hinc debet. Consummata M. P. nec singulis mansionibus nec M. P. acervatim variis locis adpositis respondent: summae diversis urbibus subscriptae undecies centena & XIII. M. P. aequant: nec eae tamen, ut suis locis admonitum est, numeros singularum mansionum rotundant.

MVTATIONES.] Hae & justo catalogo sunt majores, & consummatis subinde mutationibus multo minores: ille XLVII., hae XCIV. offerunt.

MIL. LXXIII. S.] Quingentos passus, quorum hic mentio, nusquam toto hoc itinere adscriptos videmus. Praeterea mansiones non LXXIII. M. P. sed LXVIII. porrigunt. Oportet igitur aut illic aut hic peccatum sit: prius propterea a vero abhorrere non videtur, quod Ant. Itin. intervallum, quo Lydda sive Diospolis & Caesarea disparantur, IV. M. P. auctius faciat: quodque Josephus L. I. B. I. C. 3. §. 5. Stratonis turrim sive Caesaream Hierosolymis 10C. stadiis, & ex eo Zonaras & personatus Hegesippus, semoveat. Stadia autem 10C., praecipue si numero, ut ajunt, rotundiore ea acceperis, non multum exsuperant LXXIII. S. M. P. Mecum sentit, qui accurate haec examinavit, H. Relandus L. II. Palaest. C. 9.

MVTATIONES V.] Antiquum obtinet harum notationum auctor: stipat enim in eundem numerum & civitates & mutationes, seorsimque civitates, ut mansiones, recenset. Fuisse in civitatibus jumentorum mutandorum occasionem, non dubium est: ea tamen propter *mutationes* esse recusabunt.

ITEM AB HERACLEA.] Supra p. 570. iter Heraclea Constantinopolin descripsit: itaque illis mansionibus & mutationibus praeteritis itineris per Thraciam & Macedoniam atque Epirum Italiam versus initium ab ea urbe orditur. Quod autem ad Ant. Itiner. p. 323 Imp. Aureliani aetati nominis *Heracleae* originem adscribebam, id egregie firmatur vetusta inscriptione, ejus Augusti honoribus dicata, quae *Heracleam* praefert. Vidisse se in Wheleri eam MS. vir doctus Vol. III. Miscel. Observ. tom. II. p. 203 restificatur. Prima *mutatio Aerea*, ut multae hac in via, mihi lecta non est.

REGISTO.] *Resisto* verius est, quod Plinius L. IV. C. 11. M. P. XXII. Apris removet. Vid. Ant. Itinerar. p. 332.

BEDIZO.] Antea p. 570. *Beodizum* vidimus inter Tzurulum & Heracleam, ab hac M. P. IX remotum; quod nostrum ob intervalli & itineris differentiam esse nequit.

APRIS.] Anna Alexiad. L. VII. p. 204. τὸ Ἄπρον appellat. Theodosiopolin dictam etiam adfirmat Index urbium, quae nomina mutarunt, editus a Jac. Goar post Codin. p. 405. Θεοδοσιούπολις ὁ νῦν Ἄπρως, ἀπὸ τοῦ Ἄπρου στρατηγοῦ Κάρου κτισθεῖσα. cui simile est Cedreni commentum, jam alibi explosum.

MVTATIO ZESVTERA.	M. XII.

FINIS EVROPAE ET RHODOPEAE.

MANSIO SIROGELLIS.	M. X.
MVTATIO DRIPPA.	M. XIIII.
MANSIO GIPSILA.	M. XII.
MVTATIO DEMAS.	M. XII.
CIVITAS TRAIANOPOLI.	M. XIII.
MVTATIO ADVNIMPARA.	M. VIII.
MVTATIO SALEI.	M. VII. S.
MVTATIO MELALICO.	M. VIII.
MANSIO BEROZICA.	M. XV.

MV-

ZESVTERA.] Nusquam eam legere memini.

FINIS EVROPAE.] Europa hæc pars est Thraciæ, Propontidi & Bosporo apposita, Thraciam in sex provincias partiebantur, Thraciam, Hæmimontem, Mœsiam inferiorem, Scythiam, Rhodopen & Europam, ut sit a Sext. Rufo Breviar. C. 9., ubi commodum Cellarius, & ante eum Jos. Scaliger in Euseb. Chron. MMLXXXIX, ex Gruteriano lapide p. CCCLXI. *CONSVLAREM PROVINCIAE EVROPAE ET THRACIAE* arcessit. Ammianus L. XXVII. C. 4. *Europa omnium ultima, præter municipia, urbibus nitet duabus, Apris & Perintho, quam Heracleam posteritas dixit* Similiter Procopius L. IV. Fabr. Justin. C. 9., de Heraclea, ἡ πάλαι μὲν τὰ πρωτεῖα τῆς Εὐρώπης ἐδίδοσο· νῦν δὲ μετά γε Κωνσταντινούπολιν τὰ δευτερεῖα παρέχεται. *Quæ olim locum in Europa principem tenuit, nunc uni cedit Constantinopoli.* Nihil ergo opus erit, ut explicetur, quamobrem in Concilio Constantin. sub Menna Constantinus vocetur Episcopus Ἡρακλείας Εὐρωπίου μητροπόλεως· Jam cum Rhodope Europæ connexa fuerit, recte utriusque fines hic figuntur. Ammianus loco signato: *Rhodope huic*, Europæ, *adnexa Maximianopolin habet & Maroneam & Aenum:* ubi mirum cuivis accidere debet, Trajanopolim sperni, neque ceteris annumerari, quam recte Hierocles in ea provincia locat.

SIROGELLIS.] *Siracellis* præstabit ex Ant. Itin. p. 332.; Ravennati L. IV. C. 6. & L. V. C. 12. *Syrascele. Drippa*, quæ sequitur, mihi ignota est.

GIPSILA.] MS. *Gripsila.* Verum est *Cypsela*, quam urbem Hebrum alluisse alibi vidimus. Anna L. VII. Alexiad. p. 204. circa *Apros* fuisse indicat.

DEMAS.] *Dyme*, & Ptolemaeo nota, intelligitur. *Dymis* Ravennas & Ant. Itiner., quod p. 333. XII. Trajanopoli sejungit.

ADVNIMPARA.] Natum videri conjecimus ex vocibus *Ad Timpara*, sive *Tempyra.* Ovidius L. I. Trist. IX. 19.

Inde levi vento Zerynthia littora nacti
Threiciam tetigit fessa carina Samon.
Saltus ab hac terra brevis est Tempyra petenti.

Angustiarum circa Tempyra Livius L. XXXVIII. C. 41., cujus verba Ovidio defendendo N. Heinsius recte produxit, meminit. *Salei* mutationem adhuc quæro.

MELALIO.] *Mytoliton* Ravennati IV. C. 6., *Milolito* Ant. Itiner. p. 322.

BEREZICA.] MS. *Berezicha.* Vid. Anton. Itiner. loco dicto.

BREIEROPHARA.] Rectumne an pravum sit hoc mutationis nomen, ab alio ut ostendatur exspecto.

MAXIMIANOPOLI.] Hanc tetigimus alibi. In Concil. Chalcedonensi Μαξιμιανούπολις Ῥοδόπης, ut ab ejusdem cognominis aliis discerneretur, appellatur p. 96.

AD STABVLODIO.] Verum loci nomen est *Ad stabulum Diomedis*, quod Anton. Itin. hic agnoscit. Ferebant stabulatos hic fuisse Diomedis Thracum regis equos, quos carne humana

MVTATIO BREIEROPHARA.	M. X.
CIVITAS MAXIMIANOPOLI.	M. X.
MVTATIO ADSTABVLODIO.	M. XII.
MVTATIO RVMBODONA.	M. X.
CIVITAS EPYRVM.	M. X.
MVTATIO PVRDIS.	M. VIII.

FINIS RHODOPEAE ET MACEDONIAE.

MANSIO HERCONTROMA.	M. IX.
MVTATIO NEAPOLIM.	M. IX.
CIVITAS PHILIPPIS.	M. X.

VBI

mana paverit. Ovidius in Ibi 383.

Ut qui Threicii quondam præsepia regis
Fecerunt dapibus sanguinolenta suis.

Et vers. 403.

Ut qui terribiles pro gramen habentibus herbis
Impius humano viscere pavit equos.

Quos versus miror suspectos fuisse viro clarissimo ex ea caussa, quod in prioribus, quos adscripsimus, Diomedis jam esset facta mentio: illi enim non impii regis caedem, sed miserabile eorum exitium, quos equi adederant, exponunt; hi crudelissimi regis meritas pœnas: ut adeo diversæ sint poëtæ in Ibin imprecationes.

RVMBODONA.] *Rumbona* si legeretur, quid vocabuli esset quæve ejus origo, facile patefacerem. Græci tortuosas serpentis spiras eo describunt. Apollonius Rhodius L. IV. 143.

Ὡς δ' ὅτ' ὀκνεῖο πέλωροι ἀπειρεσίας ἑλέλιξε
Ῥυμβόνας. ——— ——

ubi eruditi Critici: *Ῥυμβόνας δὲ τὰς εἰλήσεις τῆς σπείρας, τὰς περιδινήσεις.* Καὶ Εὐριπίδης ἐν Πειρίθῳ· *Σὲ τὸν αὐτοφυῆ τὸν ἐν αἰθερίῳ ῥύμβῳ πάντ' ἐμπλέξαντα φύσιν* ... τῦτ' ἐστι κινήσει. Dici itaque locus posset a soli ingenio, aut alia quavis obscuriore caussa. Verum ita longius a vestigiis scripturæ abiretur. Ecquid autem pretii erit, si occasione usus Euripidis fragmento, in quod incidimus, succurram? Primo legi oportebit *αἰθέριος ῥύμβος*· Hesychius enim hinc sumpsit atque explicuit Ἀιθέριος ῥύμβος, οὐρανός; licet male nunc, quod dudum Salmasius animadvertit, *τύμβος* edatur. Deinde dubitandum non est, quin multo integrior, qua de re vir Clarissimus Ti. Hemsterhusius, cum ejus versus in familiari sermone mentio incidisset, me admonuit, in scholiis ad Tragici Orest. ℣. 980. superet: quamquam & inibi prave *αἰθερίῳ ῥύμβῳ* cum in nupera Cantabrigiensi tum Barnesiana editione scribatur; nec quicquam Barnesius, qui illi inter Euripidis fragmenta suum sibi locum assignavit περὶ τῦ ῥύμβυ. Nunc quod instat, agamus.

EPYRVM.] H. Valesius in Ammiani L. XXVII. C. 4. *Topirum* emendat, quod a vero ne latum quidem unguem recedere, ex Ant. Itin. p. 321. videbis.

PVRDIS.] *Pardos* vir multo doctissimus ad Ammian. legit, nulla tamen addita caussa. Mihi *Purgis* sive *Pyrgis* non displiceret, si *turres* hic fuisse aliunde liqueret.

FINIS RHODOPEAE.] Recte terminos provinciarum fixit. Topirus in Rhodope fuit, Procopio L. IV. Fabr. Justin. C. 11. auctore. Macedoniæ ad *Acontisma*, cujus angustiis utraque provincia cohærebat, principium erat. Ammianus L. XXVII. C. 4. *Ex angulo tamen Orientis Macedonicis* Rhodope *jungitur collimitiis per artas præcipitesque vias, quæ cognominatur Acontisma.*

HERCONTROMA.] Haud dubie *Acontisma* est, ut pulchre Valesius; situs distantiaque, in Itin. Ant. signata, id postulant.

NEAPOLIM.] Ant. Itin. M P. XII. Philippis separat, quæ veriora videri diximus.

PHILIPPIS.] *Κρηνίδων* titulo ob fontes vicinos olim illustres fuisse ex Appiano L. IV. B. C. p.

UBI PAULUS ET SILEAS IN CARCERE FUERUNT.

MUTATIO AD DUODECIM.	M. XII.
MUTATIO DOMEROS.	M. VII.
CIVITAS AMPHIPOLIM.	M. XIII.
MUTATIO PENNANA.	M. X.
MUTATIO PERIPIDIS.	M. X.

IBI POSITUS EST EURIPIDES POETA.

MAN-

C. p. 1040. novimus. Peccat ergo Anna L. XIV. Alexiad. p. 450. cum Philippopoli id cognominis imponit; quod tamen unicum ejus in illa urbe peccatum non fuit: quæ enim de Philippo, Romanorum Imp., a quo Philippopolis fuerit condita, adſpergit, ea & imprudenter ſcripta & alibi ſunt confutata. Jam quod Appianus ait, Strymonem, ad quem Amphipolis accubat, ſtadiis fermo CCCL. ſemotum Philippis eſſe, id intervallum ab hoc & A. Itin. damnatur, & X. M. P. contractius fuiſſe docetur.

IBI PAULUS.] Vide Lucam Act. A. C. XVI, 19. Mox *Ad Duodecimum* verius erit.

DOMEROS.] *Doberos* in Ammian. L. XXVII. C. 4. H. Valeſius eitat, an ex conjectura, an aliunde incertum eſt. Nota quidem eſt *Doberos* Pæoniæ urbs ex Thucydide L. II. C. 98.; quam hic ſedem ſuam habuiſſe, nunquam, puto, vir eruditiſſimus exiſtimavit, quippe longius in Illyridem verſus remotam, ut è Plinio & Ptolemaeo haud ignotum eſt. Fueritne ſimili cognomine mutatio, nondum edoctus ſum.

AMPHIPOLIM.] Exiguas nobiliſſimæ urbis Antoninorum tempore reliquias Antipater hoc epigrammate, quod ad Stephan. L. Holſteinius vulgavit, deſcripſit:

Στρύμονι καὶ μεγάλῳ πεπολισμένον Ἑλλησπόντῳ
 Ἠρίον Ἠδωνῆς Φυλλίδος Ἀμφίπολι,
Λοιπά σοι Αἰθυίης Βραυρωνίδος ἴχνια νηοῦ
 Μίμνει, καὶ ποταμοῦ τ' ἀμφιμάχητον ὕδωρ.
Τὴν δέ ποτ' Αἰγείδαις μεγάλην ἔριν, ὡς ἁλιανθὲς
 Τρῦχος, ἐπ' ἀμφοτέροις δερκόμεθ' ἠιόσιν·

ſic enim ex veſtigiis ſcripturæ, uſus eminentium ingeniorum R. Bentleji & Boivinii opera legendum arbitrer: quamquam ille in corrigendo nimius videri poteſt, cum in Horat. L. III. Od. XXV. v. 1. πεπολισμένη, & 5. ἁλιυγχὲς emendat: hic vero in Ἀργιλίοις pro Αἰγείδαις ſubſtituendis tom. III. Memor. Acad. Inſcript. p. 390.; etſi enim *Argilii* apud Thucydidem L. IV. C. 103. ſeſe Braſidæ junxerint ad urbem occupandam, ex vero tamen de illis, quod in epigrammate eſt, non prædicabitur: taceo, Ἀργιλίοις longius a ductibus vocis corruptæ abeſſe. Sententia eſt: *Ex Amphipoli, monumento Edona Phyllidis, ad Strymonem & Helleſpontum condito, nulla veſtigia præter Dianæ Brauronidis ædem & aquam, de qua pugnatum fuerat, durare: conſpici urbem, magnum olim Athenienſibus certamen, ab utraque ripa, ut lacerum purpura pannum.* Quæ ultima eleganti metaphora, qua & ῥάκος οἰκίας apud Ariſtotelem L. III. Rhetor. p. 139. pro *ruderibus* ponitur, ſplendidas & veterem magnificentiam referentes urbis reliquias oſtendunt. Quod eam autem μεγάλην ἔριν ſeu magnum Athenienſibus fuiſſe certamen adfirmat poëta, nusquam melius explanatur, quam MS. in Aeſchinis Orat. περὶ παραπρεσβείας ſcholiis, quorum mihi indicium & copiam Ti. Hemſterhuſius, de epigrammate non diſſentiens, fecit: Ἠτύχησαν, inquit incertus eorum auctor, Ἀθηναῖοι ἐννεάκις περὶ τὰς Ἐννέα καλουμένας Ὁδοὺς, ὅς ἐστι τόπος τῆς Θρᾴκης, ἡ νῦν καλουμένη Χερρόνησος. Ἠτύχησαν δὲ διὰ τὰς Φυλλίδος ἀράς, ἡ Δημοφῶντος ἐρασθεῖσα καὶ ἀποδεχθεῖσα αὐτὸν ἐπηύξατο ἀποτελέσαι τὰς πρὸς αὐτὴν συνθήκας, καὶ ἐννεάκις ἐπὶ τὸν τόπον ἐλθοῦσα, ὡς οὐχ ἧκε, κατηράσατο τοὺς Ἀθηναίους τοσαυτάκις ἀτυχῆσαι περὶ τὸν τόπον· τὰ δὲ ἀτυχήματα ἐστι ταῦτα, & reliqua, quæ H. Dodwellus, ex ſimili codice excerpta, ad Diſſert. III. de Cyclis p. 742. vulgavit. Quantumvis autem Antipatri tempeſtate in ruinis fuerit Amphipolis, ex illis tamen ſurrexit, & *Chryſopoleos* nomen impetravit: id & Catalogus

MANSIO APOLONIA.	M. XI.
MVTATIO HERACLEVSTIBVS.	M. XI.
MVTATIO DVODEA.	M. XIV.
CIVITAS THESSALONICA.	M. XIII.
MVTATIO AD DECIMVM.	M. X.
MVTATIO GEPHIRA.	M. X.
	CIVI-

logus Urb. Vatican. & alter a Jac. Goar post Codin. p. 404. editus, Scholiastesque Ptolemaei Coislinianus, prætereaque Tzetzes in Lycophron. ℣. 416. condocefaciunt: ut adeo frustra Abr. Ortelius *Christopolis* titulum præoptet: præsertim cum Christopolis non longe quidem a Philippis: sed diversissimo fuerit situ, quemadmodum Acta S. Germani C. 12. in tom. III. Maji innuunt.

PENNANA.] Quid tandem hoc sit, nondum decrevi.

PERIPIDIS.] Nisi fallor, H. Valesius in Ammian. L. XXVII. C. 4. *Mutatio Arethusa* hoc loco legendum esse constituit, motus, credo, Ammiani sui auctoritate, qui, *cui proxima*, inquit, *Arethusa convallis & statio est, in qua visitur Euripidis sepulchrum tragœdiarum sublimitate conspicui*; & Dionysii epigrammate L. III. Florileg. C. 25.

Οὔ σε κυνῶν γένος εἷλ' Εὐριπίδη, οὐδὲ γυναικὸς
Οἶστρος, τὸν σκοτίης Κύπριδος ἀλλότριον,
Ἀλλ' ἀΐδης καὶ γῆρας ὑπέκβαλε· τῇ δ' Ἀρεθούσῃ
Κεῖσαι, ἑταιρείῃ τίμιος Ἀρχέλεω

Cui quominus assentiar, impedit nimia vocis corruptæ discrepantia, & quod alii aut ad Bormiscum, ut Stephanus, aut circa Arethusam, περὶ Ἀρέθουσαν, quemadmodum Plutarchus in Lycurgo, poetam contumulatum referant. Atque hoc mihi verosimilius videtur, quoniam ea ratione dissidentes de Euripidis sepulchro opiniones facile in concordiam rediguntur. Vicinæ Arethusa & Bormiscus seu Bromiscus fuerunt; si in utriusque finibus monumentum Tragico fuerit excitatum, sine veritatis dispendio & circa Arethusam & prope Bormiscum collocari poterit. Vide itaque, an *Euripidis* hic præstet; ut ab ejus sepulchro mutationi nomen venerit.

IBI POSITVS.] Quanti mortuum Macedones fecerint, A. Gellius L. XV. N. A. C. 20. docebit: *Sepulcrum autem ejus & memoriam Macedones eo dignati sunt honore, ut in gloria quoque loco prædicarent;* οὔ ποτε σὸν μνῆμα Εὐριπίδη ὄλοιτό που, *quod egregius poëta morte obita sepultus in eorum terra foret*. Græca, ut vides, MS. Franequeranus ostentat: possuntque haud magno molimine cum Jos. Barnesio Vitæ Euripid. C. 22. senarii legibus coerceri scribique,

Οὐ σόν γε μνῆμ' Εὐριπίδης ὄλοιτό πη.

Jambum vero Macedonibus placuisse & a Gellio Noctibus suis insertum ea forma fuisse, merito dubites: MSS. οὔ ποτε singulari quadam conspiratione defendentes, emendatori nihil favent: & cui τὸ Εὐριπίδης probaverit?

HERACLEVSTIBVS.] Estne Ἡρακλέους στίβος, ut ab Herculis via nomen venerit? an *Heraclea*, quam non longe ab Arethusa Plinius L. IV. N. H. C. 10. collocat? De *Apollonia* dictum alias est.

DVODEA.] Nihil, quod veri specie se commendet, hinc extrico: nam XII. lapidem si intelligas, numeri intercedent; si *Diocletianopolin*, locorum situs. Igitur aliunde auxilium exspectemus.

GEPHIRA.] Τὴν τοῦ Ἀξίου γέφυραν, sive pontem in fluvio Axio factum, quem Plutarchus in Demetrio p. 909. Ed. Frank. memorat, designat. Theophylactus Epist. LV. Bardarium, qui veteribus Græcis Axius fuerit, sua ætate ponte junctum fuisse negat: θάτερον δὲ τὸ τῶν γειτόνων ποταμοῦ, ὃν ἡ παλαιὰ μὲν καὶ Ἑλληνὶς Ἄξιον, ἡ νέα δὲ καὶ βάρβαρος ὀνομάζει Βαρδάρειον· οὗτος γὰρ διὰ πολλῶν μὲν ῥέων ὁρῶν, τῇ δ' ἐν τέλει χθονὶ ζωννύσῃ νῦν ὀγκωθεὶς, καὶ μήτε πεζοῖς, μήτε ἐφίπποις διαβαίνεσθαι διδοὺς, μήτε ΓΕΦΥΡΑΝ ἔχων, κ. λ. Adi quoque Nicephorum Bryennium L. IV. p. 98., quem ab interprete non fuisse intellectum ex Niceph. Gregora L. VIII. p. 266. Ed. Dus. videbis.

CIVITAS PELLI, VNDE FVIT ALEXANDER MAGNVS MACEDO. M. X.
MVTATIO SCVRIO. M. XV.
CIVITAS EDISSA. M. XV.
MVTATIO AD DVODECIMVM. M. XII.
MANSIO CELLIS. M. XVI.
MVTATIO GRANDE. M. XIV.
MVTATIO MELITONVS. M. XIV.
CIVITAS HERACLEA. M. XIII.
MV-

PELLI.] MS. *Polli.* Pellam esse nemo dubitaverit, sitam ad flumen *Lydiam.* Illene fluvius a Borboro diversus, an idem fuit, ita ex indole sua & limo, quem trahebat, dictus? Theocritus Chius ambiguo & virulento in Aristotelem epigrammate ejus meminit; alluisse Pellam Plutarchus de Exsil. p. 603. observat: Ἀριστοτέλην δὲ καὶ λελοιδόρηκε Θεόκριτος ὁ Χῖος, ὅτι τὴν παρὰ Φιλίππῳ καὶ Ἀλεξάνδρῳ δίαιταν ἀγαπήσας,

—— —— εἵλετο ναίειν
Ἀντ' Ἀκαδημείας Βορβόρου ἐν προχοαῖς.

Ἔστι γὰρ ποταμὸς περὶ Πέλλαν, ὃν Μακεδόνες Βόρβορον καλοῦσι· Fieri certe potuit, ut ex ea, quam innui, caussa Macedones hoc illi nomen facerent; quod ut ut fuit, non dubito, quin *Pella* in his Jornandis Rer. Get. C. 56. delitescat: *Initoque fœdere, Romanus ductor loca eis jam sponte, qua incolerent, tradidit, id est, Cerepellas, Europam, Medianam, Petinam, Bereum & alia quæ Sium vocatur.* Id ut credam & locorum situs, quem scriptor circa Thessalonicam signat, & Ravennas, a quo ea excripta sunt, faciunt: is enim L. IV. C. 9. *Non longe*, inquit, *ad suprascriptam Thessalonicam sunt civitates, id est, Ceras, Europa, Mediana, Petina, Bereum, Quesium.* *Quesium* unde extruxerit, ex Jornande vides: *Pellam* præteriit, quod ejus ante meminisset. Dederit itaque Jornandes *Ceras, Pellam, Beroeam* & *Dium*: quæ omnes in hac vicinia fuerunt.

SCVRIO.] Habet Ptolemaeus in Emathia Κύρρον *Cyrium* urbem, non longe hinc recedentem: quæ tamen cum *Cyrrus* Κύῤῥος esse debeat, & numeri Geographi non bene conveniant, tuto hic non collocabitur. Doctiores ergo nostro opem ferant, ego obiter *Cyrrum* Diodoro reddam. Narrat L. XVIII. p. 589. Alexandrum præter alia edixisse, ut VI. templa magnificentissime exstruerentur, in Delo unum, Delphis alterum, Dodonae tertium: κατὰ δὲ τὴν Μακεδονίαν, ἐν Δίῳ μὲν, τὸ Διὸς, ἐν Ἀμφιπόλει δὲ, τὸ Ταυροπόλου, ἐν Κύρρῳ δὲ, τὸ Ἀθηνᾶς. vertuntur: *Quædam in Macedonia: ut Jovis in Dio, Dianae, (quam Tauropolum vocant,) Amphipoli. Aliud in Cyrno, quæ Corsica Latinis, Minervae:* sic interpres; qui si attendisset, *Cyrnum* sive Corsicam in Macedonia recenseri, sine dubio id perperam fieri vidisset: quid enim Corsica ad Alexandrum, cujus imperio subditam fuisse, nemo dixit? Ut paucis absolvam, Κύῤῥῳ Diodorus scripsit; quæ urbs, ut plures aliæ, deinceps nomen suum cum notissima Syriæ civitate communicavit. Atque hinc tandem cognoscimus, unde Ἀθηνᾶς Κυῤῥεστίδος, sive *Minervae Cyrresticae*, cujus apud Strabonem & Stephanum memoria est, ad Syriæ cognominem urbem cultus devenerit.

CELLIS.] Habent Ant. & Tabula has *cellas*, in M. P. non satis concordes, ut diximus alibi. Cangius ad Annae L. V. Alexiad. p. 300. a Monachorum *cellis* mansioni hoc nomen hæsisse suspicatur: mihi prorsus inter incertissima hæc opinatio referenda videtur: qui enim probabitur, Monachos jam hoc ævo Macedoniæ loca sibi secrevisse desertiora iisque immoratos fuisse? Credo Κέλλη Hieroclis esse, quæ MS. Κέλλα, & Edessæ subjungitur.

GRANDE.] Hanc ignorare me profiteor.

MELITONVS.] Nomini mutationis conjectura fortasse lucem adferet, quamquam non admodum certa. Locum alendis apibus destinatum μελιτῶνα vocant: Varro L. III. R. R. C. 16. *Dic igitur*, inquit, *ubi & cujusmodi facere oporteat alvearium, ut magnos capiam fructus.*

MVTATIO PARAMBOLE.	M. XII.
MVTATIO BRVCIDA.	M. XIX.

FINIS MACEDONIAE ET EPYRI.

CIVITAS CLEDO.	M. XIII.
MVTATIO PATRAS.	M. XII.
MANSIO CLAVDANON.	M. IIII.
MVTATIO IN TABERNAS.	M. IX.
MANSIO GRANDA VIA.	M. IX.

MVTA-

ctus. Ille μελιττῶνας ita facere oportet, quos alii μελιττοτροφεῖα appellant, eandem rem quidam mellaria. Hinc *Melittonos* cognomen nancisci potuit.

HERACLEA.] Est *Heraclea Pelagoniae*, qua de ad Ant. Itiner. p. 319. Hic mihi considera Caesaris è L. III. B. C. C. 79. verba: *Pompejus per Candaviam iter in Macedoniam expeditum habebat. Accessit etiam improviso aliud incommodum, quod Domitius, qui dies complures castris Scipionis castra collata habuisset, rei frumentaria caussa ab eo discesserat, & Heracleam Senticam, quæ est subjecta Candaviae, iter fecerat; ut ipsa fortuna illum objicere Pompejo videretur.* Perpende illa, inquam, atque explora, tuerine *Heraclea Sentica* sive *Sintica* eo se loco possit? Candavia mons erat Illyrici, Lychnidum versus protentus: ab eo ad urbem Thessalonicam Polybius apud Strabonem L. VII. p. 323. M. P. CCLXVII numerat, cumque circa Strymonem *Heraclea Sentica* fuerit, oportet ad M. P. CCC. a Candavia afuerit: quo ergo modo *Candaviae subjecta* dicetur: ad hoc accedit, inter Candaviam & Sinticam Heracleam fluvios magnos Aliacmonem, Erigonem atque Axium versus Thermaicum sinum per Macedoniam defluxisse, & præter alios ejus provinciæ montes *Bermium* a Beroea in Illyridem & Epirum, ut ex celebri Dexippi fragmento apud Syncellnm p. 268. constat, pertinuisse: cui verius utique *Heraclea Sentica subjecta* ferretur. Præterea si *Sinticam* Caesar intellexit, qui tandem ipsam fortunam Domitium Pompejo objicere voluisse, addere potuit? cum longissimo & impeditissimo itinere uterque disjuncti essent. Ne plura his adstruam, castra Domitii castris Scipionis ad Aliacmonem collata, ejusdemque ad Aeginium, *quod est objectum oppositumque Thessaliae*, postquam quatuor horarum spatio hostium adventum prævertisset, cum Caesare conjunctio *Heracleam Sinticam* huic loco alienam ostendere videntur. Igitur, si mei res esset arbitrii, *Senticae* huic apud Caesarem Heracleae auferrem ex glossemate natum titulum, nostramque interpretarer: quæ nullis eorum incommodorum, quæ recensui, premitur, & revera *Candaviae subjecta* fuit.

PARAMBOLE.] Pro *Parembole: Castra* Itin. Ant. p. 330.

BRVCIDA.] An *Brugiada?* Urbem Macedoniæ *Brygiadem* Stephanus memorat, a Brygis, gente ejus regionis in Illyricum vergentis, ut credibile fit, appellatam.

MACEDONIAE ET EPYRI.] Strabo L. VII. p. 323. *Pylonem* non longe a Lychnido Illyricum a Macedonia distinguere scribit: Ut, si eum sequamur, non male termini earum provinciarum hic constituantur. Eadem res aliunde comprobatur: Heraclea est in Macedonia II., Hierocle teste, in *Epiro* vero *nova* Lychnidus, qua de mox, eodem & Malcho in Excerpt. Hoesch. p. 64. auctoribus.

CLEDO.] *Lychnido* fuit, ut H. Valesius in Malchi Excerpta p. 211. Ed. Regiæ docuit: de ea ad Itin. Ant.

PATRAS.] Nemo alius, quod sciam, *Patras* in hoc tractu novit. Quod sequitur, *Claudanon*, a *Claudiis* videtur formatum.

IN TABERNAS.] A. Itin., quamtumvis in numeris discordanti, *tres Taberna* p. 318.

GRANDA VIA.] *Candavia* verum est. Lucanus L. VI. 330.

——— ——— —— Terraque secutus
Devia, qua vastos aperit Candavia saltus
Contigit Emathiam, bello quam fata parabant.

ubi

MVTATIO TRAIECTO.	M. IX.
MANSIO HISCAMPIS.	M. IX.
MVTATIO AD QVINTVM.	M. VI.
MANSIO COLADIANA.	M. XV.
MANSIO MARVSIO.	M. XIII.
MANSIO ABSOS.	M. XIV.
MVTATIO STEFANAPHANA.	M. XII.
CIVITAS APOLLONIA.	M. XVIII.
MVTATIO STEFANA.	M. XII.
MANSIO AVLONA TRAIECTVM.	M. XII.

FIT

ubi & *Grandavia* MS. Marpurgenſis præfert. Mons erat Illyrici per quem via Ignatia profecturos in Macedoniam ducebat, ut ex Strabone L. VII. p. 323. novimus. Serior ætas *Bagoram*, quem montem inter Bulgarica & Dyrrhachina montana circa Achridem medium procurriſſe Theophylactus Epiſt. LXXXV. prodidit, nuncupaſſe videtur. Itaque manſio ad eum montem intelligitur, oon præterita in Tabula, licet breviore ibi intercapedine a Lychnido collocetur.

TREJECTO.] Fuit hic *trajectus* flumini *Genuſi:* Tabula Peutingerana, quæ *Geneſin* in hac vicinia oſtendit, id docet. Forte ejus in Candavia fuere fontes; è quibus egreſſus circa Apolloniam in mare Jonium devolvitur. Caeſar L. III. B. C. C. 75. *Sed quum ventum eſſet ad flumen Genuſum, quod ripis erat impeditis, conſecutus equitatus noviſſimos detinebat.* Adde C. 76.

HISCAMPIS.] *Scampis* Itin. Anton., quibus ibidem immorati ſumus.

AD QVINTVM.] Aut VI. M. P. una detrahenda ſunt, aut *Ad quintum decimum* melius erit.

COLADIANA.] *Cladiana* ex Itiner. A. & ſcripta Tabula probanda ſunt. Fieri potuit, ut ab Ap. Claudio, de qno Livius L. XLIV. C. 30., aut alio quovis ejuſdem gentis manſio id nominis auferret.

MARVSIO.] Hæc me doctiorum præſtolatur opem.

ABSOS.] A fluvio manſioni cognomen, quod illi aſſita eſſet, hæret. Lucanus L. V. 461.

Prima duces vidit junctis conſiſtere caſtris
Tellus; quam velucer Genuſus, quam mollior
Apſus
Circueunt ripis. Apſo geſtare carinas
Cauſſa palus, leni quam fallens egerit unda.
At Genuſum nunc ſole nives, nunc imbre ſoluta
Præcipitant: neuter longe ſe gurgite laſſat.

Qui verſus hunc & Genuſum, de quo ante, ſatis illuminant. Tabulæ *Hapſus* eſt; è quo nomine in Vibio Sequeſtro De Flumin. nata videntur, *Haeſuſa finibus Apolloniae decurrens in ſinum Ionium*, pro *Hapſus a finibus:* vel ſi MSS. ſequi velis, qui *Haeſuſa undea*, aut, quod in Cl. D'Orvillii codice legere memini, *Haeſuſa inde finibus* præferunt, *Hapſus inde a finibus.* Hunc ſane fluvium aut *Haeum* ſive *Aeam Aoumve*, quem H. Relandus in Epiſt. ad Fr. Heſſelium præoptat, io animo atque oculis Vibius habuiſſe videtur.

STEFANAFANA.] An *Stephani phana?* S. Stephani Caſtellum in Epiro a Juſtiniano renovatum Procopius L. IV. Fabr. C. 4 prodit.

STEFANA.] *Stephanacium* idem Procopius in Epiro caſtellum memorat; quod tamen cum a Juſtiniano conditum ſignificat, cum hac mutatione fortaſſe commune præter nominis quandam conformationem nihil habet. Ergone Græcorum eſt στεφάνη, quatenus collis verticem, ἐξοχὴν ὄρους adſignificat? ut Iliad. N. 138.

Ὅς τε κατὰ στεφάνης ποταμὸς χειμάῤῥοος ὤσῃ.

Fieri potuit, ut ad montem accubans mutatio hoc titulo ornaretur, quamquam ſolam hanc cognominis eſſe cauſſam, dejerare nolim.

MIL. DCLXXXVIII.] Summa hæc XIII. ferme millibus exſuperat numeros manſionibus & mutationibus adſcriptos.

MV-

FIT OMNIS SVMMA AB HERACLEA PER MACEDONIAM AVLONA VSQVE MILIA DCLXXVIII. MVTATIONES LVIII. MANSIONES XXV. TRANS MARE STADIA MILLE. QVOD FACIT MILLIA CENTVM.

ET VENIS ODRONTO MANSIO. MILLE PASSVS.	
MVTATIO AD DVODECIMVM.	M. XIII.
MANSIO CLIPEAS.	M. XII.
MVTATIO VALENTIA.	M. XIII.
CIVITAS BRINDISI.	M. XI.
MANSIO SPITENAEES.	M. XIIII.
MVTATIO AD DECIMVM.	M. XI.
CIVITAS LEONATIAE	M. X.
MVTATIO TVRRES AVRILIANAS.	M. XV.
MVTATIO TVRRES JVLIANA.	M. IX.
CIVITAS BEROES.	M. XI.
MVTATIO BOTONTONES.	M. XI.

CI-

MVTATIONES LVIII.] Omnes & mutationes & mansiones cum civitatibus in eundem catalogum constipatæ sunt: tantum XXXIII. numerantur.

QVOD FACIT MILLIA.] CXXV. dicere debuisset, si singulis M. P. stadia VIII. contribuerit, sin VII stad., paullo plura.

ODRONTO.] Est hoc ex serioris ætatis usu. Erchempertus Histor. Longob. C. 39. *Hoc audientes qui Bari residebant, Gregorium Bajulum Imperialem Graecorum, qui tunc in Odronto degebat, cum multis exercitibus adsciverunt.* Adde Anonymum Barensem An. CIↃXLVII.

CLIPEAS.] *Lipeas* sive *Lupias*, de quibus Ant. Itin. p. 118., scribi oportuit. *ORDO POP. Q. LVPIEN.* est in Donianis Inscript. Clas. V. 101. 102.; quas jure meritissimo Ant. Fran. Dorius tanquam subdititias confixit.

VALENTIA.] MS. *Valentio*, quod verius est: nam & Tabula *Balentium* XV. M. P. a *Lupia*; Ravennati *Baletium*: unde proxime abest Plinii L. III. C. 11. *Balesium*, & Melae L. II. C. 4. *Valetium*: quamquam de hujus scriptura dubia res est: manu enim exaratus codex, quem Cl. D'Orvillius humanissime mecum communicavit, *Valentium* clarissime præfert: *Post Barium & Gnatia & Ennio cive nobiles Rudia: & jam in Calabria Brundusium, Valentium, Lupa, Hydrus mons.* sic MS.

SPITENAEES.] MS. *Spilenae es*; unde *Speluncas* ob Tabulam & Itin. A. recte feceris. Has forte Dorylensium legati apud Ciceronem pro Flacco C. 17. signarunt: *Venio nunc*, inquit Orator, *ad Dorylensium testimonium: qui producti tabulas se publicas AD SPELVNCAS perdidisse dixerunt.*

LEONATIAE.] *Egnatiae* scripserat, de qua alias.

TVRRES.] Habet has Ant. Itiner., sed *turres* sine adscripto titulo appellans.

TVRRES JVLIANA.] *Julianas*, aut *turris Juliana*: posterius Tabulæ firmabit *turris Caesaris*, & Ravennatis L. IV. C. 31.

BEROES.] Natum est ex *Baria*.

BOTONTONES.] MS. *Butontones*. Justum est *Butontus*, ut alias diximus, confirmaturque numo, de quo ita L. Holsteinius in Ital. Ant. Cluver. p. 282. ΒΙΤΟΝΤΙΝΩΝ *nummum vidi antiquissimum apud Francisc. Gottifredum cum spica tritici, ab adversa caput muliebre.* Habet eundem tom. II. Thes. Britan. p. 103. Franc. Haymius, at ΒΥΤΡΟΝΤΙΝΩΝ inscriptum nomine, addita conjectura, quam ad Ant. Itin. p. 325. tetigimus. Si recte legerit Holsteinius, non dubitem huc referre: nam *Buthroti*, etsi vera fuerit Haymii scriptura, procusum difficulter credidero; quod nominis ejus forma officiat. Utcunque vero id ceciderit, prorsus mihi persuadeo, Scylaci *Butontinos* esse restituen-

CIVITAS RVBOS.	M. XI.
MVTATIO AD QVINTVMDECIMVM.	M. XV.
CIVITAS CANVSIO.	M. XV.
MVTATIO VNDECIMVM.	M. XI.
CIVITAS SERDONIS.	M. XV.
CIVITAS AECAS.	M. XVIII.
MVTATIO AQVILONIS.	M. X.

FINIS APVLIAE ET CAMPANIAE.

MANSIO AD EQVVM MAGNVM.	M. VIII.
MVTATIO VICVS FORNO NOVO.	M. XII.
CIVITAS BENEVENTO.	M. X.
CIVITAS ET MANSIO CLAVDIIS.	M. XII.
MVTATIO NOVAS.	M. IX.
CIVITAS CAPVA.	M. XII.

FIT

tuendos: ponuntur ab eo in Daunitarum gente præter alios Βορεοντῖνοι, quos Ph. Cluverius Φρεντανοὺς *Frentanos* esse jussit, If. Vossio non vetante: contra Jac. Gronovius suæ Edit. p. 11. Βερεντεῖνους præfert; qua conjectura a ductibus receptæ vocis aberratur longius: propius haud dubie absunt Βοτοντῖνοι, sive Βυτοντῖνοι, qui in eadem gente floruerunt. *Rubos* ad Itin. Ant. haud prætervimus.

AD QVINTVM DECIMVM.] MS. *A quinto decimo:* perperam.

CANVSIO.] Fallitur longoque terrarum tractu aberrat B. G. Struvius, cum Rer. German. Period. V. in Ottone M. §. 20. *Canossam*, in quam Adelheida se recepit, atque ubi Henricus IV. ad Gregorium Papam invisit Period. VI. in Henr. §. 31. cum Canusio confundit, *castellumque Apuliae munitissimum* appellat;

—— —— ἐπεὶ μάλα πολλὰ μεταξὺ
Οὔρεά τε σκιόεντα, θάλασσά τ' ἠχήεσσα,

ut poëta ait. *Canossa* circa Regium Lepidi fuit, saxo prærupto imposita, nunc quoque nota. Donizo in Vita Machtildis egregie eam depinxit, mirorque virum doctum, qui Donizonem utique evolvit, in ejus situ potuisse labi: ne dicam, Adelheidae & Henrici IV. res gestas ab Apulia, si attendatur, cuivis remotissimas apparituras. Vid. Donizonem L. I. Vitæ Machtil. C. 1., quæque ibi Muratorius, & inprimis C. 16. argutam Canossæ ac Mantuæ contentionem.

SERDONIS.] *Erdonis* aut *Herdonis:* quæ enim *Herdonia* aliis, eam Itineraria numero multitudinis efferunt. Hic sibilante litera augetur, ut *Halmydessus* & *Salmydessus* aliæque: Straboni L. VI. p. 282. Κερδωνία.

AECAS] Actis S. Marci Episcopi Lucerini C. 1., tom. II. Junii p. 802, *civitas Aecana, qua est in Apuliae finibus.* Plura alias.

AQVILONIS.] Diceres ab Aquilone vento mutationi nomen hærere, nisi Apuliae proprii nominis ventus *Atabulus* infestior fuisset; unde satis aspere Marius Mercator Subnotat in Julian. C. 4. de Juliano Eclanensi, Apuliae indigena, *Te postremo Atabulus provincia tua pestifer halitus inflavit, quo tot morbis turgidus & malesanus, imo insanus, effectus hac eructares.* Igiturne *Aquilonia* Apuliae urbs, quam in hac vicinia fuisse nemo addubitavit, intelligenda erit? De ea Ph. Cluverius L. IV. Ital. A. C. 8. p. 1204.

FINIS APVLIAE.] Recte hos terminos figi sua consensione Itin A. p. CXI. adfirmat. Idem Acta S. Marci Epis. Lucerini, Aecas in finibus Apuliae collocantia, ostendunt, & Horatius, qui Benevento in Equum Tuticum versus progressus Apuliae montes tum demum videre sibi visus est L. I. Sat. V. 77.

Incipit ex illo montes Apulia notas
Ostentare mihi, quos torret Atabulus.——

AD

FIT SVMMA AB AVLONA VSQVE CAPVAM.
MIL. CCLXXXIX.
MVTATIONES XXV. MANSIONES XIII.

MVTATIO AD OCTAVVM.	M. VIII.
MVTATIO PONTE CAMPANO.	M. IX.
CIVITAS SONVESSA.	M. IX.
CIVITAS MENTVRNAS.	M. IX.
CIVITAS FORMIS.	M. IX.
CIVITAS FVNDIS.	M. XII.
CIVITAS TERRACINA.	M. XIII.
MVTATIO AD MEDIAS.	M. X.
MVTATIO APPI FORO.	M. IX.

MV-

AD EQVVM.] MS. *Ad Aequum*, quo de alibi. *Tuticus* est *Equus* Itin. Ant., quod cum p. 112. *SENTIANVM* illi adjungat, eaque mansio postmodum mihi se objecerit in Actis S. Potiti C. IV. ad XIII Januar., hic praetereunda non est: *Tum duxerunt eum in Apuliam, in loco, qui dicitur Milianus, inter SENTIANVM & Mulianum: decollatus autem S. Potitus super flumen, quod dicitur Banus:* ubi *Mulianum* videtur Itinerarii *Baleianum* esse. Qui vero locus *Milianus* sit, quodve flumen *Banus* horum Actorum, satis utique male habitorum, an prope *Bantiam* viderint ejus regionis indigenae. Ego verba & A. Itin. caussa negligere nolui, & ut Bollandi sociis scrupulum eximerem, *qui in Apulia nullum nominatorum locorum apud auctores expressum repererunt.*

VICVS FORO NOVO.] Nondum *Forum* hoc *novum* nisi in Tabula, quae eandem illi distantiam ab Equo Tutico & Benevento adscribit, invenire potui.

CLAVDIIS.] Rectum *Caudiis* erit: serior enim aetas *Caudium* eo numero usurpavit, uti exemplis suo loco confirmatum fuit. Pro *Caudio* saepe *Claudium* librarios dedisse, è Livio, Ptolemaeo, Plutarcho atque aliis apertissimum est. Quem vero huc referunt Horatii versum L. I. Satyr. V. 51.

Hinc nos Coccei recipit plenissima villa,
Quae super est Claudi caupenas. ———

de eo mihi dubium pertinacius haeret. Primo enim MSS, quos Lambinus Cruquiusque versarunt, magna concordia *Claudi cauponas* defendunt; neque diffidet Franequeranus codex: praeterea Scholiastes, qui illi codici & inter versus & margini commenta sua adscripsit, locum esse ait, qui *ad tabernas Claudii* vocetur, esse tamen qui *oppidum* ferant: quibus non dissimilia criticus Cruquianus prodidit. Ad hoc, si *Caudium* poeta voluit, cur *Caudii cauponas*, cum urbis apertius signandae facultas esset, maluit? si dixeris, non ipsam urbem, sed vicinas illi *cauponas* innuisse, viceris sane, ubi rectius tabernis sive *cauponis* illis a *Caudio* cognomen potuisse haerere, quam a *Claudio* patefeceris. Equidem Claudios de cauponarum possessione dejicere nondum sustineo.

NOVAS.] Tabula *Ad novas*, ut puto, tabernas, eodem a Caudio intervallo.

MVTATIONES XXV.] Solito sibi more in eundem numerum congessit mutationes, civitates & mansiones.

PONTE CAMPANO.] Fuit is in Savone fluvio, ut Tabula docet. Horatius L. I. Sat. V. 45.

Proxima Campano ponti quae villula, tectum
Praebuit. ——— —

ubi Scholiastes Franequeranus & Cruquianus villam eam *intra XVI. lapidem a Capua* esse adnotat, hosque numeros firmat.

SONVESSA.] *Sinuessa* & *Minturnas* oportuerat.

TERRACINA.] MS. *Tarragina*, unde *Terracina*, quod melius, oritur.

AD MEDIAS.] Alii neglexerunt. De *Appii foro* notum est Horatianum istud:

 — *Inde*

MVTATIO SPONSAS.	M. VII.
CIVITAS ARICIA ET ALBONA.	M. XIIII.
MVTATIO AD NONO.	M. VII.
IN VRBE ROMA.	M. IX.

FIT A CAPVA VSQVE AD VRBEM ROMAM M. CXXXVI.
MVTATIONES XIIII. MANSIONES IX.
FIT AB HERACLEA PER AVLONAM IN VRBEM ROMAM
VSQVE MIL. VNDECIES CENTENA XIII.
MVTATIONES XVII. MANSIONES XLVI.

AB VRBE MEDIOLANVM.

MVTATIO RVBRAS.	M. IX.

MV-

— — — — *Inde Forum Appi*
Differtum nautis, cauponibus atque malignis.

SPONSAS.] Adſentior L. Holſteinio *Pontes* emendanti in Cluver. Ital. A. p. 220. Fuere enim magnificentiſſimi operis pontes ad initium Decemnovii.

ARICIA ET ALBONA.] *Albano* citat Ph. Cluverius L. III. Ital. Ant. p. 917., idque rectum eſt: vicina oppida erant, quæ jungendorum cauſſa. Quod autem M. P., quæ hinc ad urbem Romam ſtatuuntur, ſollicitat, ea opera juſtius, ut Holſteinius admonuit, ſuperſediſſet. XVI. M. P. & Scholiaſtes Lucani & poëta ipſe ab Urbe ſemovent L. VI. 74.

Parva Myceneae quantum ſacrata Dianae
Diſtat ab excelſa nemoralis Aricia Roma.
Quoque modo terra prælapſus mœnia Tibris
In mare deſcendit, ſi nunquam torqueat amnem.

Nam cum Oſtia XVI. M. P. Roma afuerit, de Aricia utique paria Lucanus adfirmat. Ampliorem intercapedinem Cruquianus Scholiaſtes & XX. quidem M. P. ad L. I. Sat. V. 1. agnoſcit: nec minorem dant Procopii ſtadia CXL., quibus L. II. B. G. C. 4. Albanum ab Urbe ſeparat: Ph. enim Cluverius, qui XVIIII. M. P. æquari arbitrabatur, non attendit ad ſcriptoris ejus conſuetudinem, qua VII. ſtadia una millia rotundant.

AD NONO.] *Nonum* reliquit Fuit hæc manſio non multo a Bovillis. Vid. L. Holſteinium in Ital. Cluver. Ant. p. 184.

MIL. CXXXVI.] Summa denis millibus juſta auctior eſt.

MVTATIONES.] Antiquum obtinet, ut vides.

MVTATIONES XVII.] Et has juſto catalogo longe inferiores eſſe patet.

AD RVBRAS.] Habet etiam Tabula: *Rubras* & Martialis appellat L. IV. Epig. 64.

Fidenas veteres, brevesque Rubras.

Alii *Saxa rubra*. Aurelius Victor de Maxentio: *Sed Maxentius atrocior indies tandem urbe in Saxa rubra millia ferme IX. aegerrime progreſſus.*

AD VICENSIMVM.] Tabula conſentit: fuit mutatio circa Caſtellum novum, Holſteinio menſore.

AQVA VIVA.] Fuit olim Epiſcopo inſignis, nunc in ruinis ſub monte Soracte inter civitates Arinianam & Caſtellanam, ſed veteris nominis reliquias in *fonte Aqua viva* & templo Virginis matris *Aqua viva* ſervantibus, ut L. Holſteinius in Cluver. Ital. p. 52. egregie docuit.

VERICVLO.] MS. *Viriculo*, pro *Utriculo*, quo olim nomine *Ocriculos* appellitabant.

INTERAMNA.] VI. M. Tabulæ ſpatium abſolvunt.

TRIBVS TABERNIS.] Fuerunt hæ *tabernæ* circa principium anguſtiarum, quæ *Stretturae* nomine veniunt, ubi diverſorium *della Caſtagnina*, indice Holſteinio.

FANI FVGITIVI.] Habet hoc *Fanum* Tabula: impoſitum fuit jugo montis, quod vulgo

MVTATIO AD VICENSIMVM.	M. XI.
MVTATIO AQVA VIVA.	M. XII.
CIVITAS VERICVLO.	M. XII.
CIVITAS NARNIAE.	M. XII.
CIVITAS INTERAMNA.	M. IX.
MVTATIO TRIBVS TABERNIS.	M. III.
MVTATIO FANI FVGITIVI.	M. X.
CIVITAS SPOLITIO.	M. VII.
MVTATIO SACRARIA.	M. VIII.
CIVITAS TREVIS.	M. IIII.
CIVITAS FVLGINIS.	M. V.

CI-

go *Summa* dicitur, ubi nunc S. Leonardi fanum. V. M. P., ut mensus est L. Holsteinius in Cluver. Ital. A. p. 96., intervallo inter *tres tabernas* & *Fanum* hoc sufficiunt.

SACRARIA.] In numeris, quod ex accurata locorum dimensione deprehenditur, error est: VII. M. Spoletium hinc abest, Trebiæ II. & 6., Fulginium vero IV. M. P., eodem auctore. Fuerunt hæc *Sacraria*, non Jovis Clitumni, ut Ph. Cluverio in mentem venit, sed cultus Christiani. Libet eorum descriptionem L. Holsteinii verbis in Cluver. Ital. A. p. 123. apponere: *Templum sane antiquissimum, quod adhuc exstat. Altare cum monogrammate Christi tres inscriptiones vetustissimas Christianas habet. Opus sane admirandum & religiosa veneratione suspiciendum. Inscriptio ad latus dextrum, †. SANCTVS DEVS PROFETARVM QVI FECIT REDEMPTIONEM. In fronte, †. SANCTVS DEVS ANGELORVM QVI FECIT RESVRRECTIONEM. Ad latus sinistrum, †. SANCTVS DEVS APOSTOLORVM QVI FECIT ASCENSIONEM. Subtus autem duo alia sunt fana, sive sacraria, alterum titulo sancti Angeli, alterum baptismi, sive baptisterii, vulgo il Battesimo appellatum: hac quoque ejusdem antiquitatis sunt cum priore, ut ostendunt fragmenta quadam vetusta parietibus inserta.* Et mox: *Nec dubium est, quin Tabula Augustanae auctor tria hac sacraria Christianorum suo tempore jam agnoverit, ut multa alia prima Christianitatis exempla in ea notantur. Ideoque de Jovis Clitumni fano explicarè non possunt: nam fontes Clitumni, ad quos fanum hoc fuisse Plinius testatur, longius hinc remoti sunt.* Hactenus vir egregius: tantum Tabulam Augustanam hinc exulare vellem, quæ *Sacraria* non novit.

TREBIS.] *Trebia* est, quam jam olim, ut *Nester*, numero multitudinis dixerunt; cumque alii scriptorum, nam *Trebiates* tantum Plinius, vix urbem sua cura dignati fuerint, fortasse *Trebias* præstiterint: hoc in lapide Interamnate, quem post Fabrettum C. v. 263. A. F. Gorius in Donianis Inscript. Clas. VIII. 42. correctiorem dedit, inest:

L. SVCCONIO. L. F. PAL.
PRISCO. IIII.VIR. I.D. Q. A.
OMNIVM. CORPOR. PATR.
ITEM TREBIS. DECVR. PONT.
IIII.VIR. I. D. PATRON. MVN.
DECVRIAE. IIII. SCABILLAR.
VETERES. A. SCAENA
AMANTISSIMO. SVI
EX. AERE CONLATO. H. A. I. R.

Nec Scholiastes Juvenalis Sat. XII. 13. aliter inflectit, ubi de Clitumno, *Fluvius, qui Trevis, civitatem Flaminiae, interfluit.* Nam Jan. Rutgersius, qui L. IV. Var. Lect. C. 4. *Trebam*, quam *Augustam* nomine circa Anienem Frontinus & Plinius locant, refingit, errorem excusare non poterit.

FVLGINIS.] Silii ætate nullis urbs cincta mœnibus erat, L. VIII. 461.

——— *Patuloque jacens sine mœnibus arvo Fulginia.*

Retinuit tamen municipii jura: unde in Do-

nia-

CIVITAS FORO FLAMINI.	M. III.
CIVITAS NOCERIA.	M. XII.
CIVITAS PTANIAS.	M. VIII.
MANSIO HERBELLONI.	M. VII.
MVTATIO ADHESIS.	M. X.
MVTATIO AD CALE.	M. XIIII.
MVTATIO INTERCISA.	M. IX.

CI-

nianis Inscript. Clas. II. 70. CVRATOR. R. P. FVLGINAT., & Clas. V. 57. DECVR. FVLGIN. Pluralem autem vocis numerum cave mutes, probatum seriori ævo.

FORO FLAMINI.] Data est lex. 5. C. Theod. De quæstion. *FORO FLAMINI.* Ab Urbe C. ferme M. P. afuisse hinc vides & ex S. Feliciani Actis C. 4., die XXIV. Jan.; *Veniente itaque per Italiam Decio ad civitatem antiquam, cui nomen Forum Flaminis in agro publico constitutam, centesimo ab urbe miliario.* Quæ Acta *Foro Flaminis*, ut in plerisque MSS. Itin. Ant. legitur, utcunque firmant, præsidioque *civitatis* sunt voci, quam Ph. Cluverius L. II. Ital. A. p. 632. hinc ablatam aut in *vicum* commutatam malebat.

NOCERIA.] Acta S. Feliciani C. III. *Civitatem Fulgineas, Nocerias, Plesteas, & ulteriorem regionem & omnia montana cum Nursia civitate ad fidem Christi verbo ejus venisse* referunt, pariterque Itinerarii hujus scripturam, licet minus veram, & *Fulginis* corroborant. *Plesteas* Actorum forte a *Plistia* Livii L. IX. C. 21. distingui haud debent.

PTANIAS.] Vitium huic voci inesse consentiunt viri docti, de ejus eluendi modo non admodum concordes. Ph. Cluverius L. II. Ital. An. p. 617. *Caprarias* emendat, & *Capras* intelligit, morte Totilæ apud Procopium L. IV. B. G. C. 32. nobiles. In alia omnia discedit L. Holsteinius, *Tadinas* substituens, sæpe obvias apud Gregorium M., & *Taginarum* cognomine a Procopio L. IV. B. G. C. 29. haud neglectas. Ego huic accessero: tum quod minore opus sit innovatione; tum præcipue, quoniam via Flaminia non per *Caprarias*, sed *Tadinas* fuit ducta.

HERBELLONI.] *Helvillo* oportuerat, de qua Ph. Cluverius L. II. Ital. Ant. p. 617.

ADHESIS.] Tabula Peutingerana *Ad Ensem*: quæ verior erit scriptura; si fontes fluvii *Aesis* intelligi haud possint. Dici *Ad Ensem* mansio a signo potuit.

AD CALE.] Verius *Ad Calem* Tabula: *Ad Callem* tamen legendum esse L. Holsteinius decernit. Vid. Itin. Ant. p. 316.

INTERCISA.] Consentit Tabula, *ad intercisa* præferens. Innuunt *Saxa intercisa*, quæ Vespasianus, quo transiri possent, maximis impensis cavari jusserat, Aurelio Victore, &, qui eum exscripsit, Freculpho tom. II. L. II. C. 2. testibus. Claudianus VI. Cons. Honorii ℣. 500.

Lætior hinc Fano recipit Fortuna vetusto,
Despiciturque vagus prærupta valle Metaurus;
Qua mons arte patens vivo se perforat arcu,
Admittitque viam secta per viscera rupis.

Petram pertusam Procopius L. II. B. G. C. 11., & Agnellus Pontific. Ravennat. in Petro seniore C. 3. nunc *il Furlo* appellitant. Vid. Ph. Cluverium L. II. Ital. A. p. 619.

AD OCTAVVM.] MS. *Ad Octavo.* Distantia incidit in locum, cui a S. Antonio circa diversorium *della Cerqua* sive quercus nomen est, sicuti ab Holsteinio edocemur.

VSQVE ARIMINVM.] Mirum est *civitatis* huic nomen negari, quæ Donianar. Inscript. Clas. V. 33. *SPLENDIDISSIMAE CIVITATIS ARIMINENSIVM* titulo superbit. Desunt præterea M. P., quibus a Pisauro dissociatur, restituenda Tabulæ auxilio: illa inter utramque M. P. XXIII. interponit, atque inter coloniam Fanestrem & Pisaurum tantum VIII. Igitur in suum locum XXIIII. M. P. retrahantur, & è Tabula Pisauro VIII. M. annectantur.

COMPETV.] *Compitum* vel *Compita* reliquit. Incurrit hoc loco in viam Aemiliam aliud iter, a Ravenna Ariminum ferens.

CESENA.] Illustremus Agnellum, hanc & sequentes urbes Pontif. Ravennat. part. II. p. 161. memorantem: *Sint tuta*, inquit in Vita S. Fe-

CIVITAS FORO SIMPRONI.	M. IX.
MVTATIO AD OCTAVVM.	M. IX.
CIVITAS FANO FORTVNAE.	M. VIII.
CIVITAS PISAVRO.	M. XXIV.

VSQVE ARIMINVM.

MVTATIO CONPETV.	M. XII.
CIVITAS CESENA.	M. VI.

CI-

S. Felicis C. 3., *litora, & per omnes vigilia portus. Sarxena excubet, Cervia aquoris ad nonas Papia armis Flavia. Instet, qua curva vocatur, Cesena. Popilienses viri adhareant Sapis portu juxta conscendunt fluctus marinos. Coloni decumani speculentur juxta portus Candiani. Livienses accela instent in litore curvo. Bedente vetere amne castra Faventina scrutentur post Lacbernum portum, & Eridani ora. Cornelienses acies instret Coriandri campos & loca omnia circa phalanges armata. Bononienses transmisso Eridano parte Leonis serviant.* Sic Bened. Bacchinius & Muratorius vulgarunt; nec facile tamen ex intricatissima & asperrima oratione vicina Ravennati urbi loca, quæ describuntur, cognoveris, nisi horridiora verba & distinxeris aliter, &, donec aliunde lenius auxilium veniat, sanaveris: singula lustrabimus, &, ut legenda autumamus, apponemus: *Sarxena excubet Cervia, aequoris ad Novas Papia armis Flavia:* ubi *Sarxena* est Sarsina, nobile hujus tractus municipium, & *Cervia* nunc quoque non ignota circa Ravennam. Quid vero *Papia* faciat, longius hinc disjuncta, nisi de fœdere aliquid divines, non temere dixerim: eam *Flaviam armis* insolentiore titulo, quod Longobardi illam reges metropolim & Flavii cognomen habuerunt, appellat. *Ad novas*, quas refinxi, Tabula tuebitur atque ipse Agnellus in Martino C. 1. *Et veniens non longe a Ravenna, quasi milliario XV, ad Novas, ubi olim fuit civitas, nunc dirupta*; quas cur *aquoris ad Novas* vocet, si mari assedisse memineris, non inquires. Sequitur deinde: *Instet, qua Curva vocatur, Caesena. Popilienses viri adhereant Sapis portui, juxtaque conscendant fluctus marinos:* quæ egregie *Curva* cognomen, quod Tabula & Ant. Itiner. Caesenati urbi imponunt, adfirmant, alibi a nobis examinatum. *Sapis* fluvius is est, qui Caesenam alluit, *Sabis* Tabulæ nuncupatus. Porro, *Coloni decumani speculentur juxta portus Candiani: Candiani portui* ab amne Candiano, qui Classem alluit, nomen hæret: indidem *campus, qui vocatur Candiani* in Vita S. Joannis C. 4., & *pons Candiani* apud Jornand. Rer. Get. C. 29. Denique, *Livienses accela instent in litore curvo. Bedentem veterem amnem castra Faventina scrutentur. Bedens* est, quem vulgus *Montonem* nominat; cur autem *vetus amnis?* Arbitrer deficere vocem *Utentem*: quem enim medio ævo Bedentem & dein *Mentonem*, quod ejusdem significationis vocabulum, dicebant, eum veterum fuisse *Utentem*, a Sigonio & Cluverio felici opera Livio L. V. C. 35. redditum, existimabant, sicuti ex Actis S. Hilarii & Olybrii cognitissimum est. Fuerit adeo *veterem Utentem amnem*. Tandem, *Post Blachernum portum & Eridani ora Cornelienses acies instret*; ita maluerim, quam *Saterni*, quod olim arridebat, *portum: Blachernus* sive *Blachernarum* portus, a sacrario Virginis Matris ad Blachernas, cujus in Episcop. Petri Vita C. 2. Agnellus commeminit, cognomen traxisse videtur; quo *Blachernarum* titulo adeo capti olim Græci fuere, ut omnia divæ Virginis templa ab uno, quod in Blachernis regiæ urbis erat, *Blachernas* appellitarint, ut auctor Histor. Deposit. Mariae tom. II. Auctar. Combefisii p. 753 testis est. Tum, *Coriandri campos & loca omnia circa phalanges armata, Bononienses Eridano transmisso portum Lionis servent:* voluisse *portum Lionis* sive *Leonis* scriptorem, ipse in Vita Joannis Episcopi C. 3. attestabitur, cum Theodoricum Arimino *cum dromonibus in portum Lionis* venisse, atque inibi VI. a Ravenna milliario palatium exstruxisse prodit. Atque hæc paullo uberius Ravennæ caussa; quæ si MSS. fideliores improbaverint, caussam non dicam, quin una illis litura satisfiat.

FORO

CIVITAS FOROPOPVLI.	M. VI.
CIVITAS FOROLIVI.	M. VI.
CIVITAS FAVENTIA.	M. V.
CIVITAS FOROCORNELI.	M. X.
CIVITAS CLATERNO.	M. XIII.
CIVITAS BONONIA.	M. X.
MVTATIO AD MEDIAS.	M. XV.
MVTATIO VICTVRIOLAS.	M. X.
CIVITAS MVTENA.	M. III.
MVTATIO PONTE SECIES.	M. V.
CIVITAS REGIO.	M. VIII.
MVTATIO CANNETO.	M. X.
CIVITAS PARMAE.	M. VIII.
MVTATIO AD TVRVM.	M. VII.
MANSIO FIDENTIAE.	M. VIII.
MVTATIO AD FONTECLOS.	M. VIII.
CIVITAS PLACENTIA.	M. XIII.

MV-

FORO LIVI.] *Aemiliae civitatem* Jornandes Rer. Get. C. 31. esse ait; nec male: quamquam quæ de nuptiis Ataulfi & Placidiae ibidem celebratis addit, dubia atque incerta sunt: Auctor enim Histor. Miscel. extremo L. XIII. *Foro Cornelii*, Olympiodorus apud Photium Cod, LXXX. Narbone in Gallia Placidiam Visogothorum regi junctam fuisse tradiderunt.

CLATERNO.] *Claterna*, de qua Ant. Itin. p. 287.

BONONIA.] Aberat Ravenna M. P. LXX. Zosimo L. V. C. 31. teste.

AD MEDIAS.] Intervallum, quod Ph. Cluverius L. I. Ital Ant. p. 28<. monere haud neglexit, ducit ad *Ponte della Samoggia*, medio ferme itinere Bononiam inter Mutinamque.

VICTVRIOLAS.] Fuisse videtur circa sinistram Scultennæ, qui *Panari* nomine vulgo notior est, ripam. Nominis caussa, nisi conjectura fallit, a parvis victoriæ est icunculis, ad quas mutatio erat. Cicero L. III. Nat. Deor. C. 34. *Idem Victoriolas aureas, & pateras coronasque, qua simulacrorum porrectis manibus sustinebantur, sine dubitatione tollebat.*

PONTE SECIES.] Ponte fluvius, qui *la Secchia* nostræ ætatis hominibus, veteribus Gabellus dicebatur, hoc loco junctus fuit. Recte ergo Ph. Cluverius *Seciae* satis vetustum videri nomen hinc collegit.

CANNETO.] *Tanneto* rectum est. Simile vitium è Livio L. XXI. C. 25. Ph. Cluverii sedulitas sustulit L. I. Ital. Ant. p. 274.

AD TVRVM.] Scribe *Ad Tarum*, qui fluvius, ejusdem nominis clarissima etiam nunc vestigia ostentans, apud Plinium L. III. C. 16. est.

AD FONTECLOS.] Imo *Ad Fonticulos*. Fuit mutatio circa vicum, a fontibus *la Fontana* nomen retinentem, haud longe Florentiola semotum, ut bene Ph. Cluverius L. I. Ital. Ant. C. 27.

AD ROTA.] *Ad Rotam* sive *Rotas*. Est in medio fere itinere, quod Placentiam & Laudem dissociat, castellum, cui *Zorlesco* nomen dedere; hinc duobus circiter millibus mutationem *Ad Rotam*, & tribus, sed Laudem versus, *Tres Tabernas* semovere solent.

AD NONVM.] VII. M. P. bina addi oportet, ut intervallum & loco nomen constet. Nunc *Melignanum*, ut nuper eruditus Auctor Differt. Chorograph. Ital. p. CXXVIII. monuit.

MEDIOLANVM.] *Mediolanium* MS., more Græcorum quorundam.

MILLE CCCCXVI.] *Millia* lege, quæ brevissimo discrimine ab adscriptis M. P. distare, si calculis uti volueris, advertes.

MVTATIONES.] XX. toto hoc itinere, & mansiones XXVII., si Ariminum prætereas, annumeravit.

EX

MVTATIO AD ROTA.	M. XI.
MVTATIO TRIBVS TABERNIS.	M. V.
CIVITAS LAVDE.	M. VIIII.
MVTATIO AD NONVM.	M. VII.
CIVITAS MEDIOLANVM.	M. VII.

FIT OMNIS SVMMA AB VRBE ROMA MEDIOLANVM VSQVE MILLE CCCCXVI. MVTATIONES XLII. MANSIONES XXIIII.

EXPLICIT ITINERARIVM.

EX EOD. V. C. DE VERBIS GALLICIS.

LVGDVNVM, DESIDERATVM MONTEM.

AREMORICI, ANTE MARE. ARE, ANTE; MORE DICVNT MARE, ET IDEO MORINI MARINI.

ARVERNI, ANTE OBSTA.

RHODANVM, VIOLENTVM. NAM, RHO NIMIVM, DAN JVDICEM, HOC ET GALLICE, HOC ET HEBRAICE DICITVR.

EX EODEM V. C.] Hæc, quantumvis dubiæ auctoritatis neque magni momenti, placuit retinere; tum quod Pithoeus digna censuerit, quæ hic legerentur; partim etiam, ne frustra quærantur, ad quæ viri docti subinde provocarunt.

LVGDVNVM.] Citat hæc Savaro in Sidonium L. I. Ep. 8. & Had. Valesius Not. Galliæ, ut Erricum monachum L. IV. Vitæ S. Germani, qui *lucidum montem* explicat, erroris manifestum faciant. Clitophon apud Auctor. De Flumin. quem Plutarchum esse ajunt, *Λοῦγον* Celtarum sermone *corvum* & *δοῦνον collem* adsignificare auctor est. Alii, quos inter Hon. Bouche L. IV. Chorogr. Provinc. C. 11. p. 196. ex *Lucidunum*, quod L. Plancius coloniam huc deduxerit, contractum pertendunt. Quæ meritissimo partim falsa partim incerta Valesius pronuntiat De *Duno* dictum alias est.

AREMORICI.] Hæc pro rejiculis habenda non sunt. Caesar L. VII. B. G. C. 75. *Universis civitatibus, quæ Oceanum attingunt, quæque eorum consuetudine Armoricae appellantur.* Et L. VIII. C. 31. *Ceteraque civitates positæ in ultimis Galliae finibus, Oceano conjuncta, quæ Armoricae appellantur.* Hinc ipsa Aquitania olim *Armorica*, Plinio L. IV. C. 17. teste, erat. Porro *Morinos* inde nomen traxisse, regionis ingenium, quo de Caesar L. IV. B. G. C 38., & situs ostendunt: ne nunc addam vocabulum, unde ea derivata apud Britannos, Germanos Belgasque durare.

ARVERNI.] Illud *obsta* vereor ut sanum sit: sin tamen, respicere Glossarum auctor ad mores gentis & belli studium potuit, quo de Stephanus.

RHODANVM.] Futilia hæc sunt, nec digna quæ confutentur. Bochartus L. III. Phal. C. 6. ab accolis *Rhodanis* repetit; Had. Valesius Massilienses, Græcæ originis, ex suo sermone *Ῥοδανὸν*, quo titulo Homerus Iliad Σ. 576. fluvium cohonestat, ob rapidum cursum nuncupasse, ni & alii in Celtis eo nomine fuissent, arbitraretur.

ΙΕΡΟΚΛΕΟΥΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ

ΣΥΝΕΚΔΗΜΟΣ.

HIEROCLIS GRAMMATICI

SYNECDEMUS

CUM

PETRI WESSELINGII

COMMENTARIO.

PETRI WESSELINGII
IN
HIEROCLIS SYNECDEMUM
PROLEGOMENA.

Hieroclis Synecdemus quin egregia Itinerariorum accessio fuerit nullum dubium est; firmat, quæ dubia in illis atque incerta videbantur, indidemque vicissim adjuvatur: uberrime præterea, quæ in Orientis illa provinciis prætererant, explet. Igitur in Scriptorem atque ipsam Notitiam ante inquiramus, quam in rem præsentem veniamus. Ne vero a limite progressi in molestissimas salebras incidamus, duce Imperatore Constantino Porphyrogenito utemur; qui, quantum rescire licuit, primus in Thematibus Imperii ordinandis Hieroclis Synecdemum in consilium adhibuit L. II. Them. I. Μαρτυρεῖ, inquit, τῷ λόγῳ καὶ Ἱεροκλῆς, ὁ Γραμματικὸς, ὁ γράψας τὸν Συνέκδημον, τὸ τῶν Δολόγκων ἔθνος τῇ Θρᾴκῃ συναριθμῶν, λέγων οὕτως· Εἰσὶν αἱ πᾶσαι ἐπαρχίαι καὶ πόλεις, αἱ ὑπὸ τὸν βασιλέα τῶν Ῥωμαίων διοικούμεναι, τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐπαρχίαι μὲν κ. λ. *Assentitur huic rei Hierocles Grammaticus, qui conscripsit Synecdemum, Dolonchorum gentem Thraciæ connumerans, hæc dicendo: Sunt omnes provinciæ & urbes, quæ ab Imperatore, Constantinopoli degente, administrantur, provinciæ quidem LXIV., urbes autem* ɪↄccccxxxv. E quibus meritissimo colligas, Synecdemi scriptorem Constantino Imp. & seculo IX. esse priorem: atque ita viri clarissimi Emman. Schelstratenus, Jo. Alb. Fabricius & Ansel. Bandurius instituerunt; quamquam hic insuper addit, incertum esse omnino quo tempore floruerit. Car. a S Paullo circa Saracenorum ætatem scriptum suspicabatur Synecdemum, quod ejus codici plures provinciæ, quas post Heraclium Græci amiserunt, deessent: quæ cum ex Farnesiano MS. ceteris accesserint provinciæ, ruit & illa suspicio. Hactenus itaque nisi incertissima de Hierocle sunt prodita.

dita. Propius ejus ætatem L. Holsteinius finire aggressus est ad *Pulcheriopolin* Thesauri Orteliani: *Civitas*, inquit, *Epiri novæ in Notitia Hieroclis, ubi male* Πολυχεριόπολις *pro* Πυλχεριόπολις *editur. Accepit autem nomen a Pulcheria Augusta, cujus hæc Notitia tempore scripta videtur.* Optassem plura vir egregius constabiliendæ opinioni, quæ illi in mundo fuisse non ambigo, produxisset: nam sola ejus urbis mentio rem non constituit. Quantum conjectura assequi possum, impulsus in eam est sententiam ipsa Synecdemi dispositione: Provinciæ Orientis eodem hic digestæ modo, ut in Ephesino & Chalcedonensi Conciliis, Codice Theodosiano & Notitia Imperii Orientis, conspiciuntur, nec aliis magistratibus parent: vestigia innovationum, quas deinceps Justinianus est molitus, vix ulla apparent: omniaque Theodosii II. & Marciani temporibus prima fronte haud male respondere videntur. Atque hæc si citra dubium forent, prona ad suspicandum via aperiretur, Hieroclem non alium atque eum esse, quem φιλίστορας λόγους reliquisse Jo. Tzetzes Chiliad. VII. 144. testis his versibus est:

Ἱεροκλῆς ὡσαύτως Φιλίστορσιν ἐν λόγοις
Ἐξῆς δὲ, λέγων, εἴδομεν χώραν αὐχμηροτάτην,
Ἡλίῳ φλεγομένην τε, καὶ περὶ ταύτην ἄνδρας
Γυμνοὺς, ἀνεστίους τε, πρὸς χώραις τῆς ἐρήμου.
Ὧν οἱ μὲν ἀπεσκίαζον τὸ πρόσωπον ὠτίοις,
Τοὺς πόδας δ᾽ ἀνατείνοντες τὸ σύμπαν ἄλλο σῶμα.
Τούτων δὲ Στράβων μέμνηται, καί γε τῶν ἀκεφάλων,
Καὶ τῶν δεκακεφάλων τε, καὶ τετραχειροπόδων.
Οὕσπερ ἐγὼ οὐκ ὄπωπα, φησὶν ὁ Ἱεροκλέης·
Ταῦτα Ἱεροκλέης μέν·

Hierocles similiter in libris Philhistoricis
Deinde, inquit, vidimus regionem siccissimam,
Soleque exustam atque in ea viros
Nudos ac tecto carentes, locis in desertis;
Quorum quidam obumbrabant faciem auribus,
Pedes autem extendentes etiam corpus reliquum.
Quin horum Strabo meminit, nec non Acephalorum
Et decem capita habentium, quatuorque manus & pedes:

Quos

Quos ego nunquam vidi, inquit Hierocles.
Hæc quidem Hierocles.

Liquet inde, quod veriſſime Jo. Pearſonius *Proleg. in Comment.* alterius *Hieroclis ad Aurea Carm.* obſervavit, illum, qui Φιλίστορας ſcripſit, quam plurimas regiones peragraſſe, resque in itinere viſas aut aliunde cognitas ſcripto tradidiſſe, & libros, quibus hæc omnia erat complexus, Φιλίστορας nominaſſe. Jam cum Strabone poſterior, & Stephano, qui eum in Βραχμᾶνες & Ταρκυνία teſtem appellavit, aut prior aut æqualis fuerit: non utique, ſi cetera probe quadrarent, abſurdum foret, Φιλιστόρων & Συνεκδήμου eundem parentem agnoſcere: præſertim cum Synecdemus ſimilis ingenii ſcriptorem oſtentet. Quo minus tamen in his acquieſcam, pauca faciunt, ſed talia, quæ validiſſime & huic conjecturæ & L. Holſteinii ſententiæ pugnant. Primo enim Synecdemus in provincia Osrhoëne *Leontopolin* recenſet, quo nomine Callinicum aliquot a morte Marciani Imp. annis ornatum fuiſſe ſuo loco oſtendam: deinde in Piſidia reliquis urbibus *Juſtinianopolin* accenſet; quæ cum a nullo, niſi ejus nominis Imperatore, & mirifice hujusmodi titulis capto cognominata ſit; ſine dubio ſcriptor, qui eam memorat, & Stephano urbium explanatore & Pulcheria Auguſta multis annis recentior eſt. Idem colligas ex provincia Pannonia, quæ Orientis Imp. hic ſubjicitur: illa Marciani Auguſti tempore amiſſa prorſus erat, prædæ Attilæ atque Hunnis expoſita: prætereaque extra Orientalis Imperii fines, ut ex Notitia utriusque Imperii certiſſimum eſt: quam cum reciperarit virtus & providentia Juſtiniani, ſicuti Novel. XI. præfert, utique ad ejus ætatem demittendus Hierocles erit; qua an etiam multo poſſit eſſe inferior, nunc circumſpicianus. Notum in vulgus eſt, multa eum Imperatorem in provinciarum adminiſtratione mutaſſe: has aliis magiſtratibus mandaſſe; illarum nomina aut ſuſtuliſſe prorſus, aut ex binis unam, & viciſſim ex una binas feciſſe: Hierocles vero cum Orientis nobis annumerarit provincias, ſingulis ſuos præpoſitos imponens, fortaſſe his in conſilium miſſis & ſecum invicem comparatis, ſuam nobis ætatem oſtenderit. Viam hanc nuper ingreſſus eſt eruditus Auctor *Diſſert. Chorograph. Ital. med. ævi* Sect. V., cujus ductum, noſtra paſſim adſpergentes, in his

his vestigandis sequemur. Ergo cum mutatis a Justiniano provinciarum magistratibus ordiamur. Jubet ille Novella XXIV. C. 1., ut qui Pisidiæ præsit, *Prætor Justinianeus* sit & vocetur; quo eodem honore Lycaoniæ præfectum Novel XXV. C. 1. & Thraciæ Novel. XXVI. ornat; quarum provinciarum præpositi Hierocli sunt *Consulares*: decernit præterea, ut Phrygia Pacatiana, & item Galatia I. *spectabilem* in posterum *Comitem* habeant; cui utrique *Consularis* ab Hierocle imponitur. Est in Synecdemo Paphlagonia sub *Correctore*, qui Novel. XXIX. *Prætor* creatur, & Isauria sub *Præside*, quem *Comitem* Novel. XXVII. esse vult. Denique Phœnice ad Libanum *Moderatori* Edict. IV., itemque Arabia subjiciuntur, quæ hac in Notitia *Præsidi* & *Consulari* dicto sunt audientes. Harum autem Constitutionum pleræque cum Belisario V.C. consule sint editæ, jure utique optimo statuitur, Synecdemum ante Belisarium consulem annumque ıↄxxxv. publicatum videri: ni enim id concesseris, danda ratio erit, quamobrem in libello, quo provinciarum magistratus ex sui temporis more Hierocles describit, nulla prorsus de *Prætoribus Justinianeis Moderatoribus*que mentio fiat. Quo magis vero scriptoris ætas ad liquidum perducatur, in eas provincias pergamus, quas Imperator aut sustulit funditus, aut novis titulis auxit, aut etiam plures esse jussit; quarum si nullum in Synecdemo indicium reperias, quid aliud profiteberis, quam illis eum mutationibus esse priorem? Memorat hæc Notitia provinciam *Honoriadem* & *Præsidi* subjicit: eam Justinianus Novel. XXIX. C. 1. abrogat & arctissime Paphlagoniæ agglutinatam uni *Prætori* mandat: Ὥστε καὶ τῶν ἐθνῶν, inquit, τούτων ἔχοντα τὴν ἀρχὴν, ἡνωμένην καὶ μίαν ἀντὶ δυοῖν τῶν ἔμπροσθεν, (φαμὲν δὴ Παφλαγονίας τε καὶ Ὁνωριάδος) καλεῖσθαι Πραίτορα. Dividit præterea Cappadociam ex Valentis Augusti instituto in binas, Consularem utramque, si plerosque MS. sequare, quas Novel. XXX. in unam videtur conflare; πᾶσαν, inquit, ἀνθυπάτειαν γενέσθαι τε καὶ καλεῖσθαι βουλόμεθα: *universam Proconsularem esse & appellari volumus.* Quæ tamen an vincere, quod viro doctissimo videbatur, possint, revera Justinianum ex duabus Cappadociis unam exstruxisse non injuria dubites: nam diserte Novel. XX. C. 2. primæ Cappadociæ præsidem dignatione Proconsulari condecoratum fuisse docetur: estque in ipsa Novel. XXX. C. 10. utrius-

utriusque Cappadociæ mentio: Ἐι δέ τις ἐξ ἑκατέρας Καππαδοκίας δίκη πεντακοσίων ἐλάττων χρυσῶν ἐφέσιμος γίνηται· *Si ex alterutra Cappadocia in lite quadam* 1Ↄ. *aureis minore appelletur:* neque enim, si utramque in unam commutasset, utriusque distincte deinceps meminisset. Esse in Haloandri editione novi, εἰ δέ τις ἑτέρα ἐκ τῆς Καππαδοκίας δίκη, *si quæ alia ex Cappadocia lis:* sed prius præoptaverim; tum quod oratio ἑτέραν δίκην vix ferat; tum quoniam Cappadociæ duæ nusquam una esse jubentur: tum etiam quod I. Cappadociæ Proconsul creetur, secunda non addita. Utcunque id ceciderit, insignitam Cappadocia mutationem subiit, Hierocli cum Synecdemum scriberet ignoratam: quæ etsi ex Proconsule Cappadociæ I. explorata est; negligi tamen nolim, ejusdem Imperatoris decreto gentis ejus dispositionem Ecclesiasticam in alium ordinem fuisse conversam. Huc usque binæ fuerant Cappadocum Metropoles, I. Cappadociæ Caesarea, II. Tyana: tertiam Mucisson Tyanensi detractam & *Justinianopolin* nuncupatam III. Cappadociæ ipse imposuit. Operæ pretium fuerit ea de re perorantem audire Euphratam Tyanensem Episcopum Collat. V. Conc. Constantinopol. II. p. 96. *In illo*, inquit, *tempore sub Tyanensi civitate erat & Dohara & Nazianzus usque ad tempora hujus pii imperii. Piissimus autem Imperator cum Metropolitana jura dedisset civitati, quæ quondam quidem Mucissus, nunc vero Justinianopolis nuncupatur, cum aliis civitatibus & Dohara & Nazianzum subjecit ei.* Hæc si in Synecdemo præteriri potuisse putaveris, quod a Notitia Ecclesiastica sit diversus; debuit tamen *Mucissus* urbium catalogo inseri, non *regionibus* sive vicis, ut fit, si post metropolis dignitatem, illi oppido collatam, fuerit scriptus. Ad hæc accedit, Helenopontum *Consulari*, & Polemoniacum Pontum *Præsidi* in hac Notitia attribui: Novella vero XXVIII. abolito Ponti Polemoniaci titulo Helenopontum *Moderatori Justinianeo* committi. Porro duæ tantum in Synecdemo Armeniæ insunt, quas multifariam sectas Justinianus, non, ut perperam Eustathius in Dionys. Perieges. 694., Justinus, quatuor Novella XXXI. esse atque haberi vult. Taceo, quæ Justinianae I. caussa decreverit Novel. XI., utque in Syria Theodoriadem, ne egregiæ Theodorae honor deesset, provinciam, de qua Novella VIII., condiderit. Mihi hæc abunde ad ætatem scriptoris

cruendam videntur. Posses alioqui plures auxilio vocare urbes, quas suo & Theodorae nomine illustres esse voluit, in unum catalogum a N. Alemanno ad Procopii Hist. Arcan. C. 11. conjectas; ni & aliæ forent, quarum rationem Hierocles nullam habuit. Quod enim Justinus I. *Anazarbo* atque *Edessae* pristinum nomen abstulit, utrique *Justinopoleos*, quo & prior in Mopsuestana Synodo, licet *Justinianopolitana metropolis* vulgo p. 132. tom. XII. C. G. edatur, superbit, imposito titulo apud Evagrium L. IV. H. E. C. 8., & Theophanem Chorogr. p. 146.; eo nusquam, quantumvis illi tempori proximus, in Synecdemo has urbes dignatur. Illa ergo, quæ in medio posui, satis superque evincent, nihil eorum, quæ Justinianus novavit, Hieroclem, cum hanc Notitiam vulgaret, inaudivisse videri: adeoque ante Belisarium Consulem, cujus annum plures illarum Constitutionum præferunt, principe tamen Justiniano, scripsisse. Nam ante hunc Consulem fato concessisse, quod viro erudito in mentem venit arbitrari, vix indidem coëgeris. Potuit sane vulgato Synecdemo omnia, quæ Imperator mutaverat, addere, novamque ejus editionem publicare: at id voluisse, unde cognoscemus? Quid si etiam priori editioni illa adstruxerit, & in nostram ætatem Notitia, ut primum è scriptoris calamo defluxerat, devenerit? Itaque ad Synecdemum ipsum descendamus, atque integerne & genuinus, & cujus generis sit Notitia, Civilis an Ecclesiastica, exploremus. Non esse genuinum neque integrum Emman. Schelstratenus tom. II. Antiq. Ecclesf. p. 720. sibi persuasit; *tum quod ea, quæ de civitate Constantinopolitana ex Hierocle Constantinus Porphyrogenitus refert, in Notitia non compareant: tum ex eo quoque probari, quod Hieroclis opus* LXIV. *præfecturas seu provincias, &* IↃCCCXXXV. *seu* IↃCCCCXXXV. *civitates continuerit, Notitia autem* LI. *tantum provincias &* IↃCCLI. *civitates exhibeat*. Quæ accusationis capita, si, ut oportet, expendantur, caussam tenere haud poterunt: quod ut unicuivis dilucescat, Constantini Imp. L. II. Them. I. verba, illis adnexa, quæ in superioribus exscripta dedimus, inseramus: Ἀρχὴν οὖν τῆς Εὐρώπης τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων καὶ τοῦ κόσμου παντὸς τὴν νέαν Ῥώμην, τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐγὼ τίθημι· διὰ τοῦτο καὶ τὸ περὶ αὐτὴν θέμα, τὸ καλούμενον Θρᾴκη, τὸ ἐν τοῖς Εὐρώπης μέρεσι θεμάτων πρῶτον τεθείκαμεν. *Quocirca principium Europæ*

ropæ imperatricem urbium & mundi totius novam Romam Constantinopolin ego constituo: & propterea Thema circa ipsam, quod Thracia appellatur, in Europæ partibus Thematum primum statuimus. Quis enim, quod bene advertit Ansel. Bandurius, non viderit, hæc non Hieroclis, sed Constantini verba esse, caussam explicantis, cur Thraciæ Themati inter Europæa primum locum assignarit. Jam quod numerum provinciarum non æquare LXIV. adjungit, id in Car. a S. Paullo editionem valebit, non eam, quam primus ipse in publicum dedit, ab Holsteinio ex Farnesiano MS. pluribus provinciis auctam. Novi doctissimum Dissert. Chorogr. Ital. auctorem autumasse, non LXIV. provincias sed LXV. esse debere; quoniam in Synecdemo Pamphylia II. memoratur, nusquam prima: cui ego opinioni nullum nisi in Latina versione præsidium reperio. Etsi enim ex Ecclesiastica dispositione Pamphyliam in duas fuerint partiti, ut & duæ hic recenserentur, nihil fuit necesse: præsertim cum una duntaxat in Notitia Imperii Orientis reperiatur, nec duas Justinianus, ut Novella VIII. indicio est, noverit. Id inficiari nolim, deesse plures civitates, nec numerum ꟾↄcccccxxxv. rotundari. Grassata librariorum negligentia, ut in ceteris omnibus, & hic est; multaque, quia vitiosiora videbantur, neglexit; alia turpissimis mendis fœdavit. Neque nupera ea corruptela est: si de Constantini Imperatoris codice ex illis, quæ in L. II. Them. inde transtulit, conjecturam feceris, corruptissimum, neque nostris munditie, quamvis admodum inquinatis, præstantiorem reperies: summa ille imis miscuit & provinciarum terminos frequentissime migravit. Quæ vitia ut ut agnosco, tamen criminationes, quæ in hanc Notitiam adferuntur, & quibus peccatorum, quorum innocentissima est, rea peragitur, repellendas existimem: quod, ne nunc exsequar, alia prohibent. Quærendum est, Civilisne an Ecclesiastica fuerit? Jo. Harduinus in Antirrhetico & Numis Urb. Antiq. Illustr. litem secundum Ecclesiasticam dedit, licet, cur eam tulerit sententiam, docere neglexerit; & post Harduinum plures: haud tamen jure: nihil enim Synecdemus præcipuum habet, unde Ecclesiasticis Notitiis accensendus videri possit. Nulli, ut bene Auctor Dissert. Chorogr., Throni, raræ Metropoles, nulli Archiepiscopi, nulli Autocephali: cumque in una sæpe provincia plures Metropoles, tametsi dignitate

 impa-

impares fuerint; uti in Bithynia Nicomedia, Nicæa & Chalcedon; vix unam atque alteram, sæpenumero etiam nullam, eo titulo cohonestat. Ad hoc, haud paucæ recensentur urbes, quibus nullus unquam episcopus fuit; quarum exempla cum suis quæque locis admetiri constituerim, una hic Scythia defungar. Illi XV. urbes contribuuntur; unde singulis episcopis, si Ecclesiastica foret Notitia, subditas fuisse existimares; cum tamen omnes unius Tomitani præsulis curæ commissæ fuerint: si addubites, Sozomenum L. VI. H. E. C. 21. auctorem dabo: Τοῦτο δὲ τὸ ἔθνος πόλλας μὲν ἔχει καὶ πόλεις καὶ κώμας καὶ φρούρια· μητρόπολις δέ ἐστι Τόμις, πόλις μεγάλη καὶ εὐδαίμων παράλιος, ἐξ εὐωνύμων εἰσπλέοντι τὸν Εὔξεινον καλούμενον Πόντον· εἰσέτι καὶ νῦν ἔθος παλαιὸν ἐνθάδε κρατεῖ, τοῦ παντὸς ἔθνους ἕνα τὰς ἐκκλησίας ἐπισκοπεῖν· *Provincia Scythia multas urbes, vicos & castella complectitur: metropolin autem habet Tomos, urbem magnam & opulentam, mari appositam, in sinistro latere Ponti, quem Euxinum vocant. Vetus illic consuetudo etiamnum manet, ut totius provinciæ Ecclesias unus tantum regat episcopus.* Utique si Synecdemus episcoporum ordinem & dignitates describeret, ut omnes ejus provinciæ urbes enumeraret, nihil opus fuisset: unam Tomitanam, ut in Notitiis Ecclesiasticis assolet, gentis præsuli dare potuisset. Deinde plures plerisque in provinciis urbes, quæ suos sibi episcopos habuerunt, quod in Notitia Ecclesiastica insolens est, negliguntur. Nec eo tamen telo alia omnia sentientes vehementius urserim: quid si illæ exciderint? & sane multas negligentia exscriptorum deperditas esse mihi persuadeo. Nam cui credibile fiet, ut uno exemplo utar, in Mesopotamiæ provincia solam *Amidam* Hieroclis ætate Romanis fuisse superstitem? Imo vero plures ibi florebant, sed a librariis susque deque habitæ; qui, si absque codice Farnesiano fuisset, unam itidem Phœnicæ maritimæ reliquissent *Tyrum*. Quid porro tituli magistratuum, quibus provinciæ administrandæ attributæ fuerunt, ad Notitiam Ecclesiasticam? Quid *Synecdemi* nomen, quod huic Notitiæ inscriptum est? id *peregrinationis comitem* adsignificat, argumentoque est, Hieroclem provincias obituris succurrere & Imperii Orientis amplitudinem in brevi quasi tabella præpingere voluisse. Quæ mihi caussa videtur, cur provinciarum ordinem, uti Præfectis & Vicariis suberant, accuratissime servarit.

Libet

Libet id ostendere, quod illa re suam ab Ecclesiasticis Notitiis prorsus distinxerit: primum Thraciarum Dioecesin, in VI. provincias descriptam & Vicario parentem, quo de Notit. Imp. Orient. C. 132. exsequitur: tum Macedoniæ & Daciæ Dioecesin Præfecto Prætorii Illyrici attributam: cui nuper a Justiniano reciperatam *Pannoniam*, quæ ante Præfecto P. Italiæ commissa fuerat, adjungit. Hanc excipit Asiana XI. provinciarum; tum Pontica totidem provinciarum; dein Orientis provinciæ XV.; tandem Aegyptus, prorsus ut in Notitia Imp. Orientis C. 1., omnes Præfecti Prætorio Orientis dispositioni & curæ mandatæ. Atque hæc de Synecdemo; cujus primam editionem Car. a S. Paullo debemus, sed XIV. provinciis mutilam. Aliam animo agitasse Jac. Sirmondum ex quadam ejus ad L. Holsteinium epistola p. 471. Ed. Venet. suspicère: *De Hieroclis Synecdemo*, inquit, *gratuler an doleam nescio. Imo revera doleo non tibi a me dono datum fuisse, cum expeteres: &, quod ego mihi contingere optabam, ut aliud exemplar nanciscerer, id tibi potius obtigisse gaudeo; atque ut ex animo me gratulari intelligas, si ad reliqua tua Geographica, cum ad Cramosium mittes, Africanam nostram adjici jubes, non defugiam.* Quod, uti advertis, consilium deinceps repudiavit. Vidit versavitque eum Sirmondi MS. Henr. Valesius, sicuti ad Ammian. L. XXXI. C. 11. profitetur, haud obscure plurimis eum vitiis obsitum fuisse innuens. Demum L. Holsteinio bona quædam fortuna plures manu exaratos codices, Vaticanum, Altempsianum & Farnesianos, obtulit, quorum ope correctum & XIV. provinciis auctiorem Synecdemum præter alia Geographica, de quibus Lambecius L. VI. Bib. Cæsar. p. 268. vulgare proposuerat: quibus conatibus, ne egregie inchoati absolverentur, cum viri præstantissimi fatum obstitisset, latuere diu in Barberina Bibliotheca schedæ: donec Emman. Schelstratenus inde erutas publicaret, & tom II. Antiq. Ecclesiast. p. 689. Hieroclem variis, quæ vocantur, lectionibus & Latina Holsteinii versione instructum insereret. Post deinde Ansel. Bandurius dignum censuit, qui indidem sumptus tom. I. Imperii Orientalis p. 31. ornaret. Nos, quoniam spe scripti codicis excidimus, eas editiones contendemus, & ex MSS. variantibus scripturis illas, quæ veriores aut propius a recto recedentes videbuntur, amplexabimur;

ΙΕΡΟΚΛΕΟΥΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΚΔΗΜΟΣ.

ἘΙΣΙΝ ἉΙ ΠΑΣΑΙ ἘΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΠΟΛΕΙΣ ἉΙ ὙΠΟ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ ΤΩΝ ΡΩΜΑΙΩΝ, ΤΟΝ ἘΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ ἘΠΑΡΧΙΑΙ ἙΞΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΤΕΣΣΑΡΕΣ. ΠΟΛΕΙΣ ἘΝΝΑΚΟΣΙΑΙ ΚΑΙ ΤΡΙΑΚΟΝΤΑ ΠΕΝΤΕ. ὩΣ ὙΠΟΤΕΤΑΚΤΑΙ.

α' [a] ἘΠΑΡΧΙΑ ΘΡΑΚΗΣ ἘΥΡΩΠΗΣ ὙΠΟ [b] ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ ΙΔ'.

ἘΥΔΟ-

VARIAE LECTIONES.

a. *Addit Constantinus L. II. Th. I.* διαμέρισμα   b. Κονσουλάριον *editi semper: Constant.* ὑπὸ Κονσιλιαρίου.

Θράκης Εὐρώπης.] Sex Thraciarum provincias Theodoretus L. V. H. E. C. 28. & Sext. Rufus Breviar C. 9. Europam, Rhodopen, Thraciam, Haemi montem, Moesiam II. & Scythiam fuisse docent: easdem Hierocles singulis suas urbes & magistratus tribuens recenset. Suberant uni Dioeceseos Thraciarum Vicario, de quo Notitia Imp. Orient. C. 132.; Theodoretus propterea L. III. H. E. C. 7. ἄρχοντα ἁπάσης τῆς Θρᾴκης appellare videtur.

Ὑπὸ Κονσουλάριον.] Fuit olim Proconsularis Europa; quam ejus provinciæ dignitatem Imp. Constantius, creato urbis Constantinopolitanæ Præfecto, mutavit: Socrates L. II. H. E. C. 41. Καὶ τότε τὸν ἔπαρχον τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατέστησεν, Ὁνωράτον ὄνομα, τὴν ἀνθυπάτων παύσας ἀρχήν· *Quo tempore Præfectum urbis Constantinopolitanæ primum constituit Honoratum, extincto Proconsulatus officio.* Cum enim ea urbs in Europa ejusque fuerit caput, dicaturque Proconsulem habuisse, de provincia dubium esse nequit; præsertim cum ex veterum scriptis Proconsules Henr. Valesius eruerit, quibus addi *Priscus* poterit *provincia Europa Proconsul* ex Menologio Canisiano XI. Jul. sub Diocletiano, & Taurus, qui Constantini M. ætate Thracibus Proconsulari imperio præfuit, ex Porphyrogennetæ Constantini L. II. Them. I. Quid itaque Jo. Harduino, non Valesio solum obloquente, sed & τὴν ἀνθυπάτων ἀρχὴν *de Duumvirum magistratu* ad Themistii Orat. XVII. interpretante, facies? Mihi ambiguum non est, quin temere a viro doctissimo dissenserit. Operæ pretium utique fuerat, Proconsules, è veterum monumentis productos, profligare, & exemplis, ἀνθυπάτους eosdem ac *Duumviros* esse, firmare; quorum neutrum cum fecerit, ejus dissensu paucissimi movebuntur. Post Præfectum autem urbi regiæ a Constantio impositum, Consularis Europam administravit; unde Aradius Proculus in Thesaur. p. CCCLXL I. *CONSVLARIS PROVINCIAE EVROPAE* sub eo Imp. dicitur. Erant Consulares Κονσουλάριοι, ut in Glossis est Nomicis, ὑπατικοί; sive consulatu essent functi, seu ornamentis consularibus donati: nam Constantinus L. II. Them. I. βουλευτὰς esse monens, *Consiliarii* Κονσιλιαρίου voce, quam suo in codice legebat, deceptus est. Regebant provincias, dignatione Correctoribus & Præsidibus potiores, ut L. Unic. C. Th. de Consular. innuit: habebant lictores & fasces, qui *fasces*

Con-

'ΕΥΔΟΞΙΟΥΠΟΛΙΣ, 'ΗΡΑΚΛΕΙΑ, 'ΑΡΚΑΔΙΟΥΠΟΛΙΣ, ΒΙΖΥΗ, [a] ΠΑΝΙΟΝ, "ΟΡΝΟΙ,

ΓΑ-

a Πανίνιον *editi & MSS.*

Consularitatis in L. 4. C. Th. ad L. Jul. de Ambitu vocantur; & numero quidem *sex*, unde Paullinus Nolanus Natal. XIII. 342. de se Campaniæ Consulari

Ergo ubi bis terno ditionis fasce levatus
Deposui nulla maculatam cæde securim.

Ubi vero eo honore erant defuncti, illum iterare non poterant, sicuti dicta L. ult. de Ambitu sciscit; quamquam non desint eorum exempla, qui iterum gesto honore claruerunt, de quibus ibi J. Gothofredus. Originem Consularium ab Augusto esse ad Spartiani Hadrian. C. 22. Salmasius disputat.

'Ευδοξιούπολις.] Ab Eudoxia Arcadii hoc nomen *Selymbria* impetravit: Socrates L. VII. H. E. C. 36. Θεόφιλος ἀπὸ Ἀπαμείας, τῆς ἐν Ἀσίᾳ, μετηνέχθη εἰς Ἐυδοξιούπολιν, τὴν τὸ παλαιὸν Σαλαμβρίαν καλουμένην· *Theophilus ex Apamia Asia Eudoxiopolin, olim Salambriam dictam, translatus est.* Selymbriam intelligi & Socrati reddi oportere, liquet ex Stephani Pontificis ad Basilium Macedonem epistola inter Acta Concil. Constantinop. IV. p. 653., ubi Σηλυβρία, in quam episcopus ille migraverit, appellatur. Alia quidem omnia L. Holsteinius in Car. a S. Paullo Geogr. S. autumavit, Pisidiæ Eudoxiopolin olim *Salambriam* fuisse opinatus: sed Romanus Eudoxiopolitanus præsul, quo auctore potissimum nititur, auctoritatem defugit, cum tom. VIII. C. Gen. p. 527. Actis Chalcedonensibus inserit, *Romanus Episcopus Eudoxiopolis, id est, Selymbriæ provinciæ Thraciæ, subscripsi.* Videntur autem Selymbriani hunc titulum abstulisse, postquam Arcadio se Imp. donassent: hinc Arcadius & Honorius L. 42. C. Th. de Oper. Publ., *Eudoxiopolitanæ civitatis cives pro oblata nobis sua patria ergasteriis condonamus:* sic lege & vide J. Gothofredum.

Ηράκλεια] Secundum dignitatis locum in Europa post regiam urbem tenebat, Procopio L. IV. Fabr. Justin. C. 9. teste; & quoniam huic metropoli olim subditum Byzantium erat, consuetudo, ut Heracleensis episcopus Constantinopolitanum Patriarcham inauguraret atque ordinaret, deinceps valuit, sicuti Codinus Offic. Constantinop. C. 20. admonuit.

'Αρκαδιούπολις] *Bergulen* Theodosius sive Arcadius, neque enim scriptoribus convenit, instauravit & Arcadii nomine præclustrem esse jussit: Theophanes Arcadio Chronogr. p. 66., Cedrenus patri Theodosio Compend. p. 266. tribuit. Apposita erat *Ergino*, quo de ad Ant. Itin. p. 230, fluvio: Auctor anonymus de Leone Armeno p. 434. Καὶ ἐλθόντες ἕως Ἀρκαδιουπόλεως, καὶ περάσαντες τὸν Ῥηγῖναν, ποταμὸς δὲ οὗτος ἐστὶ, εὗρον λαὸν πολύν· *Cum Arcadiopolin devenissent, trajecto Rhegina fluvio, magnam multitudinem offenderunt:* nam Rhegina non alius est ac *Ergina* sive *Erginus*: Excerpta è Strabonis L. VII. p. 330. Ὅτι ὁ νῦν ποταμὸς Ῥιγηνία ἐν Θρᾴκῃ καλούμενος, Ἐρίγων ἦν· Imo Ῥηγῖνα & Ἐργῖνος, Apollonio, Melae & Plinio celebratus: nam *Erigon* Macedoniæ erat flumen.

Βιζύη] Urbs ex Plinio & Ptolemaeo atque aliis est notissima. Τὸ τῆς Βιζύης πολίχνιον Zonarae in Michaele Balbo p. 112., Κάστρον Βιζύης in Hist. Disputat. Maximi & Theodosii tom. III. Op. Sirmondi p. 355.; Βύζη in Actis Concil. Ephesini & Chalcedon. passim, sed perperam, dicitur.

Πάνιον] Hoc ex Constantini L. II. Them. I. vulgato præponimus. Maritimæ Thraciæ αἱ παράλιοι τῆς Θρᾴκης πόλεις, τό τε Πάνιον καὶ ἡ Ἡράκλεια sunt in Cedreni Compend. p. 417.; unde colligas haud multum Heraclea semotum fuisse oppidum: clarius id videas ex Suida in Πάνιον, & ex Concil. Ephesin. p. 790. ubi Heraclea & Panion eundem episcopum habent: postea tamen singulis episcopis paruerunt; unde Concilio Constantinop. III. p. 500. Ῥηγῖνος ἐπίσκοπος Πανίου τῆς Θρᾳκῶν χώρας scribendo adfuisse dicitur.

"Ορνοι] Frid. Morellus in Constantini L. II. Them. 1. Ὀρεινὸς legi posse suspicatur *pro oppido montanorum Thraciæ populorum, quos* 'Ορει-

νὺς

[a] ΓΑΝΟΣ, ΚΑΛΛΙΠΟΛΙΣ, ΜΟΡΙΖΟΣ,
ΣΙΑΤΙΚΗ, [b] ΣΑΥΑΔΙΑ,

ἈΦΡΟ-

[a] Γάνος MSS. [b] Συναδία editi, Constant. Σαυάδα.

νὺς *Xenophon L. VII. Exped. Cyri* vocet. At hujus nominis urbem in Thracia nemo novit; fuisset præterea extra Europæ fines in Scythia provincia ob ea, quæ Xenophon L. VII. Exp. Cyr. p. 320. memorat. Ego de *Arzo* & *Tonzo* cogitaveram: sed cum plura, quæ vix apud alios reperias, in Synecdemo sint obvia, nihil constituerim.

Γάνος] Suidas τὸ πρὸς τῇ Θρᾴκῃ ὄρος ἡ Γάνος. τὰ δὲ Γάνου ὄρη memorat Auctor anonymus de Leone Armeno p. 433. Hinc coojicere licet, urbem *Ganum* ad Propontidem ejusdem nomiois monte fuisse incinctam, pessime autem habitam esse in Libanii Apol. Demosthen. tom. I. p. 451., ubi Σέῤῥειον τεῖχος καὶ Δόρισκον, καὶ Μυρτῖνον, καὶ Γάνος, καὶ Σανίδα χώρας εἶθ' ὑπὲρ τούτων, ὧν οὐδὲ τὰ ὀνόματα ἴσμεν, ἐξανιστάμεθα; scripsisse Σέῤῥειον, Γάνος & Γανίδα ex Aeschine, quem imitatus, in Ctesiphoot. p. 65. & Valesio ad Harpocratioois Μύρτιον cognosces.

Καλλίπολις] Recentioris ævi Græcos Καλλίπολιν appellasse, alias animadversum fuit: caussam habuere, quod eam a Callia, Atheniensium duce, conditam fuisse existimarent, ut Jo. Cinnamus L. V. C. 3.

Μόριζος] Constantinus Μήριζος. Unde Mosellus, *Merizus* an *Meritus? ut Plinius vocat montem Thracia, in quo fortean urbs sita fuit*; quam cum nemo noverit, conjecturæ haud accesserim. Rectius huc referontur ejusdem Plinii L. IV. C. 11. *Moriseni*, qui Thraciæ partem incoluerint: laudoque Jo. Harduinum, quod in recentata Plinii editione *Merizum* ad eos firmandos advocaverit.

Σιλτική] Constantinus Σαλτική. Posses ex priore Σιντικὴν, ex posteriore Βισαλτικὴν formare; nisi regionum ea essent cognomina & ultra fines Europæ versus Macedoniam. Si Σαλτικὴ potior sit, nam *Bisanthen* in voce latere non apertum est, a *Salsibus*, ut pluribus in Synecdemo, nomen venire potuit.

Σαυαδία] Sic malo è MS.; quamquam Σαβαδία verius videtur. Sola, quod rescire potui, Ephesini Concilii Acta urbis memoriam servarunt. Supplicant patribus episcopi Europæ p. 790. tom. V. C. G. his verbis: *Vetus mos viget in provinciis Europa, quod singuli episcopi duos vel tres sub se habeant episcopatus. Unde Heraclea episcopus sub se habet Heracleam & Panion: episcopus autem Byzes sub se Byzen & Arcadiopolin; Coelensis vero similiter Coelan & Callipolin: porro episcopus Sabsadiae sub se habet Sabsadiam & Aphrodisiadem.* E quibus paucissimos olim in Europa fuisse episcopos cognoscimus, & *Sabadiam* Aphrodisiadi vicinam: nam *Sabsadiam* eandem atque hanc esse, nemo addubitaverit. Sita fuit in Thraciæ regione *Sapaica* Σαπαϊκῇ, de qua Ptolemaeus L. III. C. 11., cui a *Sapaeis* id nomen hæsit. Habet Appianus L. IV. B. C. p. 1037. τὰ στενὰ Σαπαίων καὶ Τορπίλων *angustias Sapaeorum & Turpilorum* in Thracia, quas Norbanus & Cedicius occuparint; unde perperam p. 1023. ejusdem libri τὰ στενὰ Τορπίδων καὶ Σαλαπαίων iidem insedisse feruntur: quamquam ne sic quidem bona omnia fuerint: ignoti enim plane *Turpili* sont, io *Corpilos* ex Plinio & Solino mutandi. *Sapaeos*, ut ad eos redeamus, *Sabos* Σάβους alii vocant, ut Eustathius in Dionys. Perieges. 1069, indidemque *Sabazii* Jovis & Bacchi titulum repetunt: Scholiastes in Comici Vespas ℣. 9. Σαβάζιον δὲ τὸν Διόνυσον οἱ Θρᾷκες καλοῦσι, καὶ Σάβους τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ. A *Sabis* Thracibus, Sabazii sacerdotibus, σάβη, σαβάζειν, Σαβάζιος formarunt: cumque *Sabadius* non alius sit (Macrobius L. I. Satur. C. 18. *Item in Thracia eundem haberi Solem atque Liberum accipimus, quem illi Sabadium nuncupantes magnifica religione celebrant*) plaoe mihi persuadeo uebem *Sabadiam* aut *Sabasdiam* vero fuisse nomine, atque a cultu *Sabazii*, aut vicissim *Sabazium* ab urbe eo titulo esse ornatum. Non desunt fateor, qui Phrygibus *Sabazium* deberi censent; quæ res opinioni nihil oocuerit: Phrygibus enim & Thracibus multa erant communia sacra, quibus τὰ Σαβάζια Strabo L. X. p. 471. accenset: ne nunc dicam Phryges è Thracum finibus in Asiam commigrasse perhiberi a Strabone & Herodoto L. VII. C. 73. Utcunque ceciderit, digna utique *Sabadia* fuerat, quæ inter episcopales

ἈΦΡΟΔΙΣΙΑ, [a] ἌΠΡΟΣ, ΚΟΙΛΙΑ.

β'. ἘΠΑΡΧΙΑ ῬΟΔΟΠΗΣ [b] ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ Ζ'.

ΑἾΝΟΣ, ΜΑΞΙΜΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ, ΤΡΑΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ, [c] ΜΑΡΩΝΕΙΑ, [d] ΤΟΠΕΙΡΟΣ ΝΥΝ ῬΟΥΣΙΟΝ,

NI-

a *Ἄπρως Constant.* b *Ὑπὸ Κονσιλαρίων male Cent.* c *Editi & MSS. Μαρῶνα.* d *Τὸ πυρος vulgo.*

Europæ ſedes in C. a S. Paullo Geogr. S. locum tueretur.

Ἀφροδισία] Ἀφροδισίας præſtat. Vid. Ant. Itin. p. 333.

Κοιλία] Κοῖλα oportuerat; quod nomen ex loci natura portus impetravit, prorſus ut τὰ κοῖλα τῆς Εὐβοίας, de quibus præter Herodotum L. VIII. C. 13. egregie Dio Chryſoſtom. Orat. VII. p. 100. Erat hic portus circa Seſtum, ut ex Niceta L. V. Rer. Manuel. p. 81. Valeſius ad Ammian. L. XXII. C. 8. docuit, nec longe a Madyto: Anna L. XIV. Alex. p. 429. τοὺς μὲν τοῖς λιμέσι Μαδύτου καὶ Κοίλων προσορμίσας. Atque hoc clarius in Actis Concilii Nicaeni II. indicatur, cum Leonides ἐπίσκοπος Μαδύτου ἤτοι Κόλης p. 351. fuiſſe perhibetur, & p. 571. Μαδύτου ἤτοι Ἡρίλας· quantumvis enim male portus edatur nomen, Κοίλων enim, niſi & Κοίλης formaverint, ut *Coelam Euboeae* Valerius L. I. C. 8, 11. & *Coelan* Acta Concil. Epheſini, appellari debuerat: licet, inquam, in nomine error ſit, vicinos fuiſſe portus, cum eidem paruerint præſuli, apparet. Ceterum nulla hic habita ratio eſt plurium Europæ urbium; quæ res, niſi falſus ſum, non ſcriptori, ſed amanuenſibus debetur.

Ὑπὸ ἡγεμόνα] Conſtantinus L. II. Them. I. *Conſulari* & hanc mandat, a codice ſuo, plura in hac provincia turbante, deceptus: *Præſidialem* fuiſſe Rhodopen Notit. Imp. Orient. C. 1. oſtendit. Erat quidem *Præſidis nomen generale; eoque & Proconſules & Legati Caeſaris & omnes provincias regentes Præſides appellabantur*, ut in L. I. D. de Offic. Præſid. eſt; valuit tamen uſus, ut provinciis quibusdam *Præſides*, a Conſularibus & Correctoribus diverſi illisque dignatione inferiores, unde & illis in L. 8. C. Th. de Cohort. poſtponuntur, imponerentur: cumque *Conſulares* faſcibus eſſent illuſtres, horum inter inſignia *vexilla præſidialia* L. 4. C. Th. ad L. Jul. de Ambitu & Notkerus Martyrol. prid. Cal. Aug. recenſent, qua de re J. Gothofredus. Quod vero doctiſſimus Diſſert. Chorogr. Ital. Auctor p. xxv. ſcribit, *ſub provincia Rhodope in Synecdemo VII. urbes deſignari, vix autem V. nominari*, id feſtinanti excidiſſe mihi perſuadeo.

Αἶνος] Ab Aenea conditam perhibent; verene an nominis quadam conformatione impulſi, diſputant C. Salmaſius in Solin. p. 114., Henr. Valeſius in Ammian. L. XXII. C. 8., Pier. Valerianus Aeneid. III. 18. Homero ſi litis arbitrium deferatur, *Aenus* Aenea prior erit: inde auxilia ad Trojam mittit Iliad. Δ. 520.; quorſum cum Heſychius reſpexerit in Αἰνόθεν forte, ut poëtæ ſcholia, ἀπὸ Αἴνου ſcripſit. Utebantur incolæ cœlo frigidiſſimo, quamobrem Stratonicus ἐν Αἴνῳ, ἔφη, τοὺς μὲν ὀκτὼ μῆνας εἶναι ψύχος, τοὺς δὲ τέτταρας χειμῶνα, *VIII. menſibus Aenios frigore uri dicebat, IV. reliquis hyeme.* Fuit Aenus, ſi non fallunt Acta Concilii Conſtantinopol. II. Rhodopes metropolis: Collationi enim VIII. p. 240. ſubſcribit Paullus epiſcopus *Aenorum*, Aeniorum oportuerat, *metropolis Rhodopia provinciæ.* Noli tamen credere; nam & multæ ibi metropoles recenſentur, de quibus, niſi honorariæ fuerint, meritiſſimo dubites; conſtat etiam aliunde Trajanopolin ceteris hac dignitate præcelluiſſe. Vid. Concil. Chalcedon. tom. VIII. C. G. p. 91.

Μαρώνεια] Hoc ex Conſtantino L. II. Them. 2. præoptavimus: urbem hanc & Maximianopolin Acta Conc. Chalcedon. p. 96. Rhodopæ tribuunt.

Τόπειρος] Recte iterum Conſtantinus. ΟΥΛΠΙΑϹ ΤΟΠΕΙΡΟΥ in Getæ & Juliæ Domnæ numis cognomine ſuperbit. Erat vicina mari, nec longe ab Abderitana civitate diſſociata.

Ru-

ΝΙΚΟΠΟΛΙΣ, ΚΕΡΕΟΠΥΡΓΟΣ.

γʹ. ἘΠΑΡΧΙΑ ΘΡΑΚΗΣ ὙΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ Εʹ.

ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΙΣ, [a] ΒΕΡΟΗ, ΔΙΟΚΛΗΤΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ, ΣΕΒΑΣΤΟΥΠΟΛΙΣ, [b] ΔΙΟΠΟΛΙΣ.

δʹ ἘΠΑΡΧΙΑ [c] ἙΜΙΜΟΝΤΟΥ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ. [d] ΠΟΛΕΙΣ. Εʹ

ἈΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ, [e] ἈΓΧΙΑΛΟΣ, [f] ΔΕΒΕΛΤΟΣ, [g] ΠΛΩΤΙΝΟΠΟΛΙΣ, ΤΖΟΙΔΗΣ. εʹ. ἘΠΑΡ-

a Βερὸν editi cum MSS. b Abest ab editis & Constant. c Κιμιμόντυ Constant. quod recte Morellus correxit. d Πόλεις ἕξ Constant. e Ἀχίαλος vulgo. f Διβέρτος edit. & MSS. g Πλωτινόπολις iidem.

Rusium, quo deinceps nomine fuit, Anna L. VII. Alexiad. p. 212. habet fluvioque admovet, qui forte *Cossinites*, de quo ad Itin. A. p. 321.

Νικόπολις] Circa Nessum amoem fuit: unde Νικόπολις ἡ περὶ Νέσον Ptolemaeo L. III. C. 11., numis ΟΥΛΠ. ΝΙΚΟΠΟΛΙϹ ΠΡΟϹ ΝΕϹΤΩ, Socrati L. VII. C. 36. Νικόπολις τῆς Θρᾴκης, Thraciæ laxiore significatione. Serior ætas *Christopolin* vocavit, ut scholia Coislin. Ptolemaei docent. Hæc itaque est, quam Acta S. Germani signant C. 2., nec longe Philippis removent. Adde Theophylactum L. I. H. Mauric. C. 7.

Κερεόπυργος] Constantious Κεραμεόπυργος. Jo. Harduinus Emend. LVI. in Plinii L. IV. C. 11. cum *Pyrogeris*, quos *Pyrgoceros*, seu permutatis syllabis, quod eodem recidere ait, *Cereopyrgos* esse jubet, componit. Mihi longe ea confidentia. Vellem docuisset a *Cereopyrgo* cives gentili nomine *Cereopyrgos* recte appellari. Ego nusquam Cereopyrgum reperire memini, nisi si lateat io Κηρεοπάρων castello, quod in Rhodope Procopius L. IV. Aedif. Justin. C. 11. describit.

Ὑπὸ Κονσουλάριον] *CONSVLARIS PROVINCIAE THRACIAE* est in Thes. p. CCCLXIII. 2. & Notit. Imp. Orient. C. 1.

Βερόη] Pulchre ita Constantinus L. II. Them. 1., nec dissidet Sozomeous L. IV. H. E. C. 11. cum Liberium εἰς Βερόην τῆς Θρᾴκης relegatum tradit. Sebastianus Episc. τῆς Βεῤῥοίας, Βερόης p. 657, Thraciæ Concil. Chalcedon. p. 624. adfuit. Ut adeo condonari vix possit C. a S. Paullo negligentia, qua urbem præteriit; quæ tameo illi cum multis communis est. Augusta Irene, postquam prolapsam excitaverat, *Irenopolin* appellavit, Theophane p. 385. auctore. De situ ad Itin. A. p. 231. disputavimus.

Σεβαστόπολις] Hanc adhuc quæro.

Διόπολις] Διόσπολις præstiterat: famosus est ejus ob impudicitiam episcopus Alexander: ὁ ἀπὸ Διὸς πόλεως τῆς Θρᾴκης ἐπίσκοπος Ἀλέξανδρος Jo. Malalae tom. II. p. 167., ubi, ut quid abs Chilmeado mutaretur, nihil necesse fuerat.

Ἀδριανόπολις] Proviociæ Hæmimontis erat *metropolis*: unde Collat. VIII. Concil. Constantinop. p. 240. *Joannes gratia Dei episcopus Adrianopolitanorum eminentiorum provinciæ* subscribit, pro *Hæmimontiorum* seu *Hæmimonti*.

Ἀγχίαλος] Recte ita Constantious L. II. Them. 1. & mox Δεβελτὸς, de qua utraque ad Ant. Itin. p. 229. Concilio Ephesino adfuit Athanasius ἐπίσκοπος τῶν κατὰ Δεβελτὸν καὶ Σωζόπολιν: quod argumento est, uni episcopo dicto audientes fuisse; quæ forte caussa est, quare *Sozopolis* hic negligatur: habuit tamen deinceps suum sibi præsulem; nam Πέτρος τῆς Σωζοπολιτῶν πόλεως τῆς Αἱμιμοντίων ἐπαρχίας Conc. Constantinop. III. p. 507. interfuit.

Τζοίδης] Constantinus Τζόϊδος, ubi Morellus, *inauditum: namquid Tzurulum vel Zurulum Thraciæ?* male; nam *Zurulum* proviociæ Euro-

ε'. ἘΠΑΡΧΙΑ ΜΥΣΙΑΣ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ Ζ'.

ΜΑΡΚΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ, ὈΔΥΣΣΟΣ, ΔΟΡΟΣΤΟΛΟΣ, ΝΙΚΟΠΟΛΙΣ, ΝΟΒΑΙ, ἈΠΠΙΑΡΙΑ, ἜΒΡΑΙΤΤΟΣ.

ϛ'. ἘΠΑΡΧΙΑ [a] ΣΚΥΘΙΑΣ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ ΙΕ'.

TO-

a Μυσίας ὑφ' ἡγεμόνα πόλεις ιδ'. *Constantin.*, *urbibus Mysiæ præteritis.*

Europæ fuit, Heraclea non longe separatum, de quo abunde ad Ant. & Hierof. Itin.; *Tzeides* mutari non debet; est in alia Notitia Jac. Goari p. 378. ὁ Τζοιδῶν episcopus: habet præterea Procopius L. IV. Fabr. Justin. C. 11. castellum Τζουίδων.

Μαρκιανούπολις] Provinciæ Moesiæ II. hæc metropolis fuit & Præsidis sedes: hinc in Severi Alexandri numo ΗΓ. Μ. ΤΕΡΕΒΕΝΤΙΝΟΥ ΜΑΡΚΙΑΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ, i. e. ἡγεμόνος Μάρκυ Τερβεντίνυ, *Præside Marco Terebentino.* Bulgari *Preslaw* Περσθλάβαν vocarunt, egregie descriptam ab Anna L. VII. Alexiad. p. 194; quæ tamen cum μεγάλην πόλιν vero olim nomine fuisse arbitratur, a recto tramite recessit. Adde Nicetam L. I. Annal Isac. p. 185.

Ὄδυσσος] Imo Ὀδησσὸς Facit tamen cum nostro Procopius L. IV. Aedif. Justin. C. 11., & Theophanes Chorogr. p. 190., qui ceteroqui Ὀδυσσόπολιν appellare consuevit, ut p. 137. & *Varnam* illi vicinam ait p. 298.

Δορόστολος] Theodoretus in Thracia locat, usu vocis latiore: ἐν Δοροστόλῳ, inquit, πόλις δὲ αὕτη τῆς Θρᾴκης ἐπίσημος. Vid Jos. Scaligerum in Euseb. n. ΜΜCCCLXXVIII., & Itin. Ant. p. 223.

Νικόπολις] Jornandes Rer. Get. C. 18. *Nicopolin accedit, quæ juxta Iatrum flumen est constituta notissima: quoniam devictis Sarmatis Trajanus eam fabricavit, & appellavit Victoria civitatem.* Ad quæ Jo. Harduinus in Numis Antiq. Illust., *Ex his Jornandis verbis non uno loco Thesaurum suum Ortelius Iatro amne locupletat; cum Istrum legi oportere nemo inficiari possit, qui numos veteres vel obiter viderit, cujusmodi sunt*, ΝΙΚΟΠΟΛ. ΠΡΟC ΙCΤ. & ΝΙΚΟΠΟΛΙΤΩΝ ΠΡ. ΙCΤΡΩ; quem si audiveris, *Iatrus* posthæc nullus erit: verum cave faxis: τὸν λεγόμενον Ἰατρὸν ποταμὸν memorat Theophylactus L. VII. H. M. C. 14., è quo & appositæ urbi *Iatri* nomen venit, de qua ad Anton. Itin. p. 222. Erat *Nicopolis* ad confluentes Istri & Iatri, recteque in numis priori adstruitur.

Νοβαί] Binæ erant in hac vicinia *Novæ*: alteræ *Cuppis* vicinæ, quas τὰς ἄνω Νοβὰς Theophylactus L. VII. H. M. C. 7. vocat; alteræ Appiariæ propiores, *Novensis Moesiæ civitatis* nomine Marcellino Comiti notæ. De his Ant. I. p. 221.

Ἔβραιττος] Rectius Ἄβριττος, ut Procopio fine L. IV. de Aedif. dicitur: Jornandi *Abrittus, Moesiae civitas* in Ambrosiano MS., ut diximus alias. Famosa urbs est Decii Imp. cæde, passim male scripta, sicuti exemplis prolatis Ill. Scaliger in Euseb. n. ΜΜCCLXVII. patefecit. Sita fuit inter Odessum & Mesembriam, diciturque in Tabula Peutingerorum *Erite.* Falluntur itaque, qui Decium ad Tanain periisse, quemadmodum Zosimus, aut trans Danubium, uti Victor, perhibent.

Ἐπαρχία Σκυθίας] Hæc postrema est quatuor Thraciae provinciarum, quæ *Præsidibus* suberant, ut Notit. Imp. Orient. C. 1. docet. Athanasio variis locis Σισκία dicitur Apol. contra Arianos p. 123., 155., & Histor. Arian. ad Monach. p. 360.; quibus cum provincias enumerat, quarum episcopi aut Sardicensi Synodo adfuerunt, aut caussæ suæ patrocinabantur, non dubitem, quin Σκυθίαν voluerit: neque enim *Siscia* ejus ætate provinciæ nomen erat, sed Pannoniæ, quam Athanasius ibidem reliquis accenset provinciis, oppidum. In Procopio errore turpi ex *Scythia* castellum condiderunt pariterque ex *Mysia* fine L. IV. de Fabr. Enumerat egregius scriptor urbes & castella, quæ Justinianus aut instauraverit aut novis operi-

ΤΟΜΙΣ, [a] ΔΙΟΝΥΣΟΠΟΛΙΣ, Ἄκραι, [b] ΚΑΛΛΑΤΙΣ, Ἴστρος, [c] ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑΝΑ, [d] ΖΕΛΔΕΠΑ, ΤΡΟΠΑΙΟΣ, Ἀξιούπολις, [e] ΚΑΠΙΔΑΒΑ, [f] ΚΑΡΣΟΣ, ΤΡΟΣΜΙΣ, [g] ΝΟΒΙΟΔΟΥΝΟΣ, Ἄιγισσος, Ἁλμυρίς.

ζ'. Ἐπαρ-

a Διονυσόπολις *vulgati.* b Καλλάτις *edit.*, *MSS.* Καλάτης. c *Non est in Constant.* d Ζίδιλπα. *edit.*, *Constantin.* Ζέλπα. e Καπιδάβεν *edit.* f Κάρπος *Constant.*, *qui & mox* Τρωσμίς. g Νοβιοδοῦντος *vulgo &* Ἄγιστος.

operibus exornarit, cumque de Europa & Rhodope dixisset, ὧδέ γε μὴν ποταμὸν Ἴστρον, Μυσίας, Ἑρμηλίοντι, additisque xxx. aliis, pergit, Σκυθίας, Γεψὸ κ. λ.: hinc *Mysiam* urbem & *Scythiam* fecere; cum tamen aliud nihil velit, quam Mysiæ ad Istrum & Scythiæ ad eundem eas esse urbes & castella.

Τόμις] Scythiæ erat metropolis, cujus Episcopi curæ omnes provinciæ urbes erant commissæ: quam in rem egregia sunt Sozomeni L. VI. H. E. C. 21. verba; quæ, quod Prolegomenis sint intexta, prætereo. Id addo, Jo. Damascenum Parallel. p. 781. ex Theotimo τῆς Σκυθοπόλεως episcopo verba quædam excerpsisse: qui cum Tomitanus fuerit, teste Sozomeno L. VII. H. E. C. 25., maluisse Mich. Le Quien τῆς Σκυθίας. Potuisset minore molimine τῆς Σκυθῶν πόλεως.

Διονυσόπολις] Ita & recte Constantinus L. II. Themat. 1.; Theophanes Chronogr. p. 190. Διονυσόπολιν, ut editus & MSS. Synecdemus, probat.

Ἄκραι] Eo nomine urbem in hoc tractu requiro. Fuit quidem *Promontorium Tiristris*, ἄκρα Τιρισρία Ptolemaeo, cum ejusdem ferme nominis oppido; nec dixero tamen id intelligi. An Ἄκρα τῆς Σκυθίας apud Stephanum?

Καλλατὶς] Hoc ex Constantino præstat. De urbe & aliis hujus oræ Anton. Itin. p. 227.

Ἴστρος] Jul. Capitolinus in Maximo & Balbino C. 6. *Sub his pugnatum a Carpis contra Moesos fuit & Scythici belli principium, & Histria excidium eo tempore: ut autem Dexippus dicit, Histria civitatis.* Fuit sine dubio in Dexippo Ἴστρου πόλεως, quemadmodum in MS. Ptolemaei Coisliniano; quam urbem Capitolinus cum non recordaretur, de *Histria*, longissimo terrarum intervallo a Moesis & Carpis, Istri fluvii, ut, Zosimus L. I. C. 31. docet, accolis, remota cogitare cœpit, occasionemque Ortelio atque aliis, ut *Histricam civitatem*, ab Istro distinctam, memorarent, præbuit.

Κωνσταντιάνα] Videtur esse *CONSTANTIANA DAPHNE*, quam è numo Constantini egregie illustravit Henr. Valesius in Ammian. L. XXVII. C. 5.; obest tamen suspicioni Procopius L. IV. Fabr. Justin. C. 7., eam in Moesia II. collocans. An ergo ex superiore in hanc provinciam migravit? Constantinus certe L. II. Them. 1., ubi reliquas excerpsit, hanc præteriit, xiv. tantum urbes provinciæ tribuens. Utique aut hoc, aut simili nomine aliam in Scythia fuisse, dicendum erit: tumque Procopius auxilio arcessatur, in Scythia *Constantianam* L. IV. Fabr. Just. C. ult. ponens.

Ζέλδεπα] Hoc recepimus, quoniam propius a vero abest: Ζάλδαπα Procopio L. IV. Aedif. Just. C. 11., Ζαλπαδᾶ in Exeerpt. Theophylacti apud Labbeum p. 178., sed male, ut ex L. I. Hist. Mauric. C. 8. cognosces.

Τρόπαιος] Frid. Morellus de *Topiro Doberoque* cogitavit, quarum utraque citra hujus provinciæ fines fuit. Credo a *tropao*, de victis hostibus posito, loci nomen esse: quamquam eum huc usque frustra quæsivi. De *Axiopoli* ad Itin. A. p 224.

Καπίδαβα] Sic præstat è MSS. & Constantino ob Itin. A. consensum. Morellus cum *Comidava* Ptolemaei L. III. C 8. eadem censet, Daciam Ptolemaei cum Scythia confundit.

Κάρσος] Κάρπος male Constantinus. Vid. Itin. A. p. 224. & seq., ubi & hæ urbes recensentur.

Ἁλμυρὶς] Vita S. Epicteti & Astionis C. 6. *In Scytharum fines ingressi in Almyridensem civitatem devenerunt.* Si Morello credis, non alia *Halmyris* est ac *Salmydessus*, neque in dubium vocari posse putat: & tamen falsissimum est: Halmyris in ultima fuit Scythia Procopio L. IV. Aedif. Justinian. C. 7. auctore, proxima Istro fluvio; Salmydessus vero sive Halmydessus vastissimo terrarum tractu inde disocia-

ζ. ἘΠΑΡΧΙΑ [a] ἸΛΛΥΡΙΚΟΥ. ά. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ὙΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ [b] λβ'

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΠΕΛΛΗ, ἜΥΡΩΠΟΣ, [c] ΔΙΟΝ, [d] ΒΕΡΡΟΙΑ, ἘΟΡΔΑΙΑ, ἜΔΕΣΣΑ, [e] ΚΕΛΛΗ, ἈΛΜΩΠΙΑ, [f] ΛΑΡΙΣΣΑ, ἩΡΑ-

[a] Ἰλλυρικὰ *vulgo, alterum è MSS. est.* [b] λά. *Const.* [c] Δῖος *Edit. & Const.* [d] Βεῤῥοία *vulgo &* Ἐορδία. [e] Κόλλη *Ed. &* Ἀλμωπία, *Constant.* Ἀλμωπία. [f] *Non est in Constant.*

sociata & Ponto in Astica regione sive Rhodope provincia apposita. Vid. Arriani Periplum circa finem.

Ἐπαρχία Ἰλλυρικοῦ] Hæc & sequentes provinciæ Præfecto Prætorio Illyrici suberant: complectebatur enim Illyricum Orientale Macedoniam I., secundam quæ & Salutaris, Thessaliam, Achaiam, Cretam, Epirum veterem & novam, Daciam mediterraneam & ripensem, Dardaniam & Prævalim, quemadmodum Notit. Imp. Orient. C. 1. & 24. docet. Additur ab Hierocle Pannonia, quod eam nuper Justinianus, ut in Novel. XI. est, reciperarat.

Θεσσαλονίκη] Erat Thessalonice metropolis & caput provinciarum, quæ sub dispositione Præfecti Prætorio Illyrici erant: Theodoretus L. V. H. E. C. 17. *Θεσσαλονίκη πόλις ἐστὶ μεγίστη καὶ πολυάνθρωπος, ἐν μὲν τῷ Μακεδόνων ἔθνει τελοῦσα, ἡγεμονεύει δὲ καὶ Θετταλίας καὶ Ἀχαΐας, καὶ μέντοι καὶ ἄλλων πλειόνων ἐθνῶν, ὅσα τὸν Ἰλλυριῶν τὸν ὕπαρχον ἡγεμόνα ἔχει. Thessalonica civitas est ampla & incolarum multitudine abundans, sita quidem in Macedonum provincia, sed quæ caput est Thessaliæ & Achaiæ, & aliarum plurium provinciarum, quæ sunt sub administratione Præfecti Prætorio Illyrici.* Vide Henr. Valesium ad Socratem L. V. H. E. C. 11. & P. de Marca Dissert. de Primatib. C. 37. &c.

Ἔυρωπος] Duæ sunt hoc nomine in Macedonia civitates, altera in Almoplis, altera ad Axium flumen: utraque ex Ptolemaeo & Plinio notissima est. Mox Δίον præstiterit.

Βεῤῥοία] Sic Constantinus L. II. Them. 2., qua de re dictum alias est.

Ἐορδαία]. Hoc ut verius ob Polybium L. XVII. C. 19. elegi. Vulgo Ἐορδία, Constantino Ἐορδαῖοι. Regionis est Macedonicæ nomen, non urbis: nam Jo. Harduinus ad Plinii L. IV. C. 10 *Eordeam* urbem ex Livio memorans a vero aberravit. Vide modo præstantissimi scriptoris L. XXXI. C. 39. 40. & L. XLII. C. 53., & nihil dubitabis. Ἐορδία Thucydidi L. II. C. 99.

Κέλλα] Placet hoc præter MSS. Constantino Imp.; neque ego pro rejiculo habuerim ob *Cellas* Itin. H. p. 606.

Ἀλμωπία] Bene ita correxit Harduinus in Plinii L. IV. C. 10. Regionis nomen est, cujus incolæ Ἄλμωπες Thucydidi L. II. C. 99.

Λάρισσα] Exulare hanc ex Constantino L. II. Them. 2., ubi Hierocles exscribitur, monuit L. Holsteinius: forte non male; neque enim inter Larissas, quas Scholiastes Apollonii Rhodii L. I. 40. & Stephanus enumerant, ulla est, quæ ad Macedoniam hanc referri possit; nisi si ea fuerit, quam hic in Ossa collocat.

Ἡράκλεια Λάκκου] Hoc Constantinus, *Λάκκου* MSS. præferunt: utrum verius sit, non temere dixero. Tamen ecquid inde exsculpi possit quæramus. Intelligendam esse *Heracleam Pelagonia*, Concil. Constantinop. II. ostendit: subscribit enim Collat. VIII. p. 238. *Benignus Heracleotana civitatis, qua est I. Macedonia, episcopus, vicem agens Eliae Archiepiscopi Thessalonicensium civitatis;* qui Collat. I. *Benignus Heracleae Pelagoniae* dicitur. Nihil Heraclea hæc discrepat ab illa, quam Ptolemaeus L. III. C. 13. in *Lyncestide* ponit; sita quippe in utriusque regionis finibus: quæ caussa est, cur Norisius Dissert. de Synodo V., & ego nimis illi credulus ad Ant. Itin. p. 319., ex Actis Conc. Chalcedon. p. 98. *Dionysium Episcopum Heracleae Lyncestidum* huic urbi imposuerit, in eum errorem Latina Concilii versione impulsus; neque enim is Heracleae Macedoniae I., cui Chalcedon. Concil. tempore Quintillus praeerat, ex Actis notissimus, præsul fuit, sed Heracleae Latmi in Caria, ut Græca inibi & p. 667. indicant. Jam cum Heraclea hæc ΛΥΝΚΗΣΤΙΔΟΣ diceretur & *Pelagonia* regio ab Hierocle Macedoniae II. contribuatur, fortasse ΛΑΚΚΟΥ titulum inde librarii, cum in mendo vocabu-

ἩΡΑΚΛΕΙΑ ΛΑΚΚΟΥ, [a]ἈΝΤΑΓΝΙΑ ΓΕΜΙΝΔΟΥ, ΝΙΚΕΔΗΣ, ΔΙΟΒΟΡΟΣ, [b]ἸΔΟΜΕΝΗ, ΒΡΑΓΙΛΟΣ, [c]ΤΡΙΜΟΥΛΑ, ΠΑΡΘΙΚΟΠΟΛΙΣ, ἩΡΑΚΛΕΙΑ ΣΤΡΥΜΝΟΥ, ΣΕΡΡΑΙ,

ΦΙ-

a Ἀνζανια, Γέμινδος in Them. Constant. pariterque Διόβυρος. b Ἠδομένη idem. i Πρίμυλα MSS., Πρίβατα Const.

cabulum esset, nobis reliquerunt, ut multa alia.

Ἀνζαγνία Γεμίνδυ] Constantinus Ἀνζανία, Γέμινδος· quibus ego nominibus in Macedonia urbes legisse non recordor. Videndum est, an Ἀντιγόνεια Μυγδονίας, de qua Plinius, Ptolemaeus, Stephanus atque alii, huic originem dederit.

Νικέδης] *Nicetam* Thraciæ urbem ex L. XXIV. Hist. Miscel. Abr. Ortelius Thesauro inseruit: eam, si bonæ fidei esset, huc arcessserem. Verba sunt: *Tunc Anchialum & Beroen dimittentes Christiani fugerunt, nemine persequente, Nicetamque & Probati castrum & alia quædam præsidia.* Quo minus tamen Anastasio fidam, Theophanes, quem exscripsit, facit Chronograph. p. 420. Τότε καὶ Ἀγχίαλον καὶ Βερόην ἀφέντες Χριστιανοὶ, ἔφυγον, μηδενὸς διώκοντος, Νικηφόρον τε καὶ τὸ Προβάτου κάστρον, καὶ ἄλλα τινὰ ὀχυρώματα. unde *Nicaeam*, Thraciæ episcopo subditam, ut Concil. Nicaen. II. p. 590. monstrat, urbem, vertere debuit, & fortasse etiam scripsit. Sunt enim in Historia ea urbium tituli passim corruptissimi, levi opera, si Theophanes in consilium mittatur, refingendi, & sæpe maximo hujus commodo; velut cum ibidem memorat, ἐξῆλθε Μιχαὴλ κατὰ Βουλγάρων συνεξελθούσης αὐτῷ καὶ Προκοπίας ἕως Τζυλλοῦ. ubi Τζυρυλλοῦ, de quo Ant. Itin. p. 139., fuisse, Anastasius testabitur, vertens: *egressus est Imperator Michael contra Bulgares & cum eo simul Procopia usque Zerulum.* Atque hoc obiter. *Nicedem* inveniri posse, nisi opem meliores manu exarati codices ferant, despero.

Διόβορος] Verum esse Δέβυρος in Plinii L. IV. C. 10. Harduinus monuit: ejus episcopus Chalcedonensi Synodo adfuit, perperamque p. 317. ἐπίσκοπος Δουβέρου Μακεδονίας πρώτης nuncupatur, rectius p. 671.

Ἰδομένη] Non aliter Ptolemaeo dicitur. Thucydidi L. II. C. 100. Εἰδομένη, è quo pariter videas, *Debero* haud longe abfuisse: Tabulæ *Idomenia*, M. P. XXXV. a Stobis, & LIII. a Thessalonica. Forte ab Idomeneo Cretensi & Homeri versibus celebrato id urbi nomen est. Vid. Is. Vossium in Catullum p. 210.

Βράγιλος] Probant hoc MSS., editi Δράγιλος, Constantinus Βράγυλος: è quibus, nisi Ἄργιλος sit, de qua non longe a Strymone atque Amphipoli remota Thucydides L. IV. C. 103., nihil expedio.

Τρίμυλα] MSS. Πρίμυλα, quod nomen L. Holsteinio ad Geogr. S. Car. a S. Paullo verius videtur propter *Timotheum Primopolis episcopum*, qui Concil. Constantinop. sub Flaviano scribendo adfuit: at nihil ille juvat, siquidem *Primopoleos* in Pamphylia τῆς Πριμουπόλεως τῆς Παμφυλίας, ut p. 127. Conc. Chalcedon.; ubi Acta Synodi Constantinop. repetuntur, præsul fuit. Viderint alii, lateatne in voce Ptolemaei Τρίμολος in Sentica, illis, quæ mox sequentur, vicina.

Παρθικόπολις] Ptolemaeo Παροικόπολις librariorum peccato, ΠΑΡΘΙΚΟΠΟΛΙΝ in ΠΑΡΟΙΚΟΠΟΛΙΝ mutantium; quem eundem errorem in Longaevis Phlegontis Tralliani C. 1. tererraverunt: Ἀδδίστας Δίζα Παροικοπόλεως Μακεδών· Βίθυς Δεζάτου Παροικοπόλεως τῆς Μακεδόνων· Ζαπαδίνθης Μουκίου Παροικοπολίτης Μακεδών· Verum esse urbis, quod Hierocles offert, cognomen, non tantum *Ionas a Macedonia de Parthicopoli*, quem alibi ex Hilarii fragmentis produximus, patefacit, sed Joannes Παρθικοπόλεως, qui Concil. Chalcedonensi p. 100. & 671. subscripsit, licet prave Παρθενικοπόλεως episcopus p. 566. appelletur.

Ἡράκλεια Στρυμνοῦ] Imo Στρύμονος. *Sentica* intelligitur, illi fluvio vicina.

Σέῤῥαι] Jo. Harduinus in Plinii L. IV. C. 10. Δέῤῥαι corrigit, quo ejus scriptoris *Derrha* esse queat; cui emendationi *Maximianus episcopus Derrhensis civitatis Macedoniæ* ex Concil. Chalcedon p. 387. faveret, nisi Σέῤῥων & Σεῤῥαίων πρώτης Μακεδονίας p. 100. & 317. vocaretur, & aliunde *Serras* bene habere constaret. De situ alia lis est: L. Holsteinio si accredis, *Serra* & *Philippi* nominibus duntaxat distinctæ fuere: *Fuit dein*, inquit ad Geogr. S. Car. a S. Paullo

de

[a] ΦΙΛΙΠΠΟΙ, ʼΑΜΦΙΠΟΛΙΣ, ʼΑΠΟΛΛΩΝΙΑ, ΝΕΑΠΟΛΙΣ, ΑΚΑΝΘΟΣ, [b] ΒΕΡΓΗ, ʼΑΡΑΥΡΟΣ, [c] ΚΛΙΜΑ ΜΕΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ʼΑΚΟΝΤΙΣΜΑ, ΝΗΣΟΣ ΘΑΣΟΣ, ΝΗΣΟΣ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ.

ή. ʼΕΠΑΡ-

[a] *Φιλίππους* & *ʼΑμφίπυς ed. perperam.* [b] *Conſt.* Βέρη. [c] *Κλῆμα Μυπικὸν edit.*

[a] de Philippis, *metropolis Macedoniæ Thraciæ ſive II. quæ & Salutaris, Serra poſtea dicta, ut & hoc tempore, unde Nicetas ὁ Σεῤῥῶν.* At enim non in Chalcedonenſis tantum Concilii Actis *Serrenſis* & *Philippenſis* epiſcopi perpetuo diſſociantur, ſed & Notitiis Eccleſiaſticis: ut ſatis ea viri egregii verba mirari non poſſim. Abr. Ortelio Serræ *ad Tempe pertinere videntur circa Lariſſam Berrhœamque*; cui opinioni fortean originem Nicetas Choniates in Reb. Balduini p. 295. præbuit: *Καὶ τὰς πόλεις*, inquit, *μέτεισι, ὅσαι τε περὶ Σέῤῥας περιπολάζουσι, καὶ τὰς ὅρους τῆς Βεῤῥοίας περιπάτουσι, καὶ ὅσαι πρὸς τὰ Τέμπη τῶν Θετταλῶν παρ᾽ ἐγγύτητα* quæ tamen eum non poterunt firmare ſitum; ſiquidem *Serra*, *Berrhœa* & *Tempe* ut diverſiſſimæ poſitionis loca memorantur. Putavero circa Strymonem fuiſſe, eaque propter *τὰ περὶ Σέῤῥας καὶ Στρύμονα χωρία* Nicetam Rer. Alexii Angeli L. II. p. 241. conjungere, & Nicephorum Gregor. L. IX. C. 6. Thraciam inter & Theſſalonicam, atque Annam L. IX. Alex. p. 255. haud multum a Chriſtopoli ponere.

Φίλιπποι] Verius ita & mox *ʼΑμφίπολις* codex Conſtantini L. II. Them. 1. & 2.

ʼΑπολλωνία] Sita erat in Chalcidice, quam & Olynthum cum XXXII. aliis urbibus Philippum evertiſſe Demoſthenes Philipp. III. p. 68. & Suidas in *Κάρανος* docent. Atque huc ſæpe Rhetores reſpiciunt, ut Ariſtides tom. II. p. 225. & Libanius tom. I p. 106. *ʼΟλυνθίους ἀφεῖται χωρίον, ὡς φιλόδωρος· Καὶ μικρὸν ὕστερον ἐλαμεῦ ʼΟλύνθιοι μᾶλλον δὲ Χαλκιδεῖς, δύο καὶ τριάκοντα πόλεις·* ſive potius *καὶ δύο κ. λ.*, ut ex ejuſdem Apolog. Demoſthen. p. 451. compertum eſt.

Βέργη] Male Conſtantinus *Βέρη*. Vide Stephan.

ʼΑραυρος] Conſtantino *ʼΑραυλος*; fortaſſe *ʼΑρωλος* Ptolemaei eſt in Biſaltarum regione.

Κλίμα Μεστικὸν] Frid. Morellum *Μυστικὸν* emendantem recte coarguit Schurzfleiſchius Notit. Bibl. Vinar. p. 71., quamquam urbem imprudenter arbitratus. Thraciæ fluvium Neſtum numi ΜΕΣΤΟΝ & MSS. Solini & Plinii, teſte Salmaſio in Solin. p. 112., appellitant. *Κλίμα* tractum regionis, more Græcis recentioribus conſueto, notat; unde *Κλιματάρχαι* regionum præpoſiti apud Theophylactum L. III. M. C. 9; qui cum Arabibus haud ſecus atque Hierocles ſit prior, eorumque Geographica non videatur tractaſſe, non acceſſerim Cangio *Climatis* eum uſum ab Arabibus derivanti: præſertim cum Divinus Paullus Galat. I, 21. *τὰ κλίματα τῆς Συρίας καὶ Κιλικίας* & II. Corinth. XI, 10. *κλίμασι τῆς Ἀχαΐας*, & præter eum plures alii dixerint. Nam haud dubie illa voci ſignificatio eſt, quod Geographi *Climata* cœli inclinationes & ſubjectas terræ regiones nuncuparent. Itaque *Clima Meſticon* nihil erit aliud, ac regio illi fluvio vicina, qua de Livius L. XLV. C. 29. *Acontisma* alibi tetigimus.

Στόλοι] *Στόβοι* oportuerat; eſtque vetus hoc peccatum, jam ante Conſtantini Porphyrogennetæ ætatem admiſſum. *Stobi* Macedoniæ II., ſive Salutaris, ut Notitiæ Imp. Orient. dicitur, metropolis erat: unde primam & præcipuam Macedoniæ urbem *πρώτην τῆς Μακεδονίας πόλιν τὰς Στόβους*, quemadmodum egregie L. Holſteinius in Stephan. correxit, Malchus in Excerpt. Hoeſch. p. 61. appellat.

ʼΑργος] *Argos Pelaſgicum* intelligi putabam, cujus Homerus & vetus apud Hephæſtionem Enchirid. p. 33. poeta meminit; quod tamen cum in Theſſalia fuerit, rectius hinc aberit. Sit itaque *Argos Oreſticum*: quam *Oreſtias* ſive Oreſtis, in qua illud Argos, pariter ac Pelagonia ſuperiori Macedoniæ erant contributæ, teſte Strabone L. VII. p. 326. Licet autem Pelaſgicum Argos in urbium Macedonicarum cenſum venire haud poſſit, cur opem veteri Hephæſtionis poetæ, qua indigere cœpit, negabimus?

Χαῖρ᾽ ὦ χρυσόκερως, ait, βαβάκτα Γάλλων,
Πᾶν Πελασγικὸν Ἄργος ἐμβατεῦον.

Ita in nupera editione hos verſus vir Cl. diſtinxit,

ή. ΈΠΑΡΧΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ [a] β' ΎΠΟ ΉΓΕΜΟΝΑ.
ΠΟΛΕΙΣ ή.
ΣΤΟΛΟΙ, ΑΡΓΟΣ, ΈΥΣΤΡΑΙΟΝ, ΠΕΛΑΓΟΝΙΑ, ΒΑΡΓΑΛΑ, [b] ΚΕΛΛΙΝΙΔΙΟΝ, ΆΡΜΟΝΙΑ, ΖΑΠΑΡΑ.

θ'. ΈΠΑΡ-

a Deest Const. b Κελλινίδιον vulgo.

xit, insuper adscribens: *Illud πᾶν non potest pendere ab ἱμβατέων; nam sic ineptum esset. Sequebantur igitur alia, cum quibus apte cohaerere poterat: totum Argos Pelasgicon, simulac intraveris, laetitia afficis & exultare facis tibi: hoc aut simile quid dixerint Graeci: Et sic punctum post Γάλλων etiam appositissimum est.* Quae ego dicta nollem. Dedisse has turbas *Pan* in versibus reconditus videtur, satis ceteroqui ex titulis conspiciendus: ipsum illud ἱμβατέων eum requirebat; quid enim poetis magis familiare, quam de locis numini sacratis id usurpare? Aeschylus Persis p. 146.

Νῆσός τις ἐσὶ πρόσθε Σαλαμῖνος τόπων,
Βαιὰ, δύσορμος ναυσὶν, ἣν φιλόχορος
Πὰν ἐμβατεύει. ———

Quibus Tragici versibus alios ex Sophocle & Euripide praestans eruditione juvenis Georg. D'Arnaud Animadvers. C. 34. apposuit. Aristides tom. II. p. 307. οἱ Μουσῶν καὶ Χαρίτων χοροὶ οἱ δι' αἰῶνος τὴν πόλιν ἐμβατεύοντες· Libanius Antioch p. 350. ὡς ὁ θεὸς ἐμβατεῦ τὸ τόπον, sive potius, ἐμβατεύει· Euripides apud Dionysium de Composit. Verbor. p. 256. Edit. Londin.

——— Ὅστι πῖειραν Ἀρκάδων ἀγχισμένων
Ἐπιμβατεύεις· ———

Igitur distinctione non est prior a posteriore versu dissociandus: cumque βαβάκτης Γάλλων minus commode *Pan* nuncupetur, praeferri oportuerat, quod in MS. Florentino Is. Vossius in Catul. p. 163. legit, βαβάκτης κήλων. & tanto quidem magis, quoniam Etymologus non aliter versum hunc Cratini, non, ut D. Heinsius in Silii L. XIII. 329., quamquam κήλων adprobans, Diphili, scriptum invenerit. Κήλων autem cum idem sit ac θερμὸς εἰς τὴν συνουσίαν, quin de capripede Deo verissime pronuntietur, nemo dubitaverit. Atque hoc obiter; nam Cratini *Pelasgicum Argos* quodnam sit, neque enim Thessalicum videtur, Ti. Hemsterhusius propediem nos docebit.

Εὐςραῖον] Non aliter Constantinus. Rectum esse Ἄστραιοι Ptolemaeus & *Aestraeenses* Plinii L. IV. C. 10. ostendunt.

Πελαγονία] Non urbis, quod olim opinabar, sed regionis est nomen. Fuit utique eo nomine oppidum, sed ab Heraclea Pelagoniae, quam in Macedonia I. vidimus, non diversum. Regionis Strabo, Plinius, Ptolemaeus atque alii meminerunt.

Βάργαλα] Non alia videtur ac Livii L. XXIX. C. 12. *Bargulum*, fortasse hinc adjuvandum: conspirant enim in urbis nomine MSS., nec aliud Δαρδάνιος Βαργάλων, qui Concil. Chalcedonensi p. 402. subscripsit, requirit: appellatur quidem p. 100. episcopus Βαργάων & p. 671. Παρλαῶ, sed quisque videt ex nostro ea esse depravata; praesertim cum vetusta versio *Dardanium episcopum Bargalae* posteriore loco praeferat. Peccavit ergo C. a S. Paullo tum quod huic urbi inter Macedonicas locum negaverit, tum praeterea quod Dardanium Bargyliae, Cariae urbi, praesulem, quem Joannes pars ejusdem Concilii ejusdemque oppidi episcopus non poterit ferre, dederit.

Κελλινίδιον] Hoc ex Constantino praeoptavi, licet verissimum esse pro comperto non habeam: imo vero *Celetrum* esse, quod in Orestide regione Livius L. XXXI. C. 40. describit, credidero.

Ἁρμονία] Nusquam hanc legere memini: est in Illyrico τύμβος Ἁρμονίης apud Dionysium Perieges. ℣. 391. & alios, cujus tamen hic ratio esse nequit. Videtur ab eadem *Harmonia* hoc sive oppidum seu castellum id nominis accepisse.

Ζάπαρα] Huic urbi episcopus fuit Sabinianus, quem Concil. Constantinopolitanum II. Collat. 2. p. 28. *Zaparenae civitatis Illyricianae dioecesis*, ut L. Holsteinius dudum monuit, appellat. Eodem pertinere diceres Cyriacum episcopum Ζυνιέων ex Actis Concil. Nicaeni II. p. 349, nisi Drizuparorum Δριζυπέρων urbi praefuisse ex p. 588. liqueret.

Mmmm Θίβαι]

ς'. ΕΠΑΡΧΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΥΠΟ ΗΓΕΜΟΝΑ.

[a] ΠΟΛΕΙΣ ιζ'.

ΛΑΡΙΣΣΑ, ΔΗΜΗΤΡΙΑΣ, ΘΗΒΑΙ, [b] ΕΧΙΝΑΙΟΣ, ΛΑΜΙΑ, [c] ΥΠΑΤΑ, ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ, [d] ΤΡΙΚΚΗ, ΓΟΜΦΟΙ, [e] ΚΑΙΣΑΡΕΙΑ, ΔΙΟΚΛΗΤΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ, [f] ΦΑΡΣΑΛΟΣ,

[a] ΣΑΛ-

a Πόλεις ις'. *Constantinus L. II. Them. 2., male.* b Ἀιχιωνίο *editi & MSS.* c Ὑπάτη μητρόπολις *vulgo.* d *Editi* Τρίκκη, *MSS.* Τρίκη. e Καισάρεια *omnes; Car. a S. Paullo* Πανειάς *addit, prorsus intempestive, quippe a Thessalia remotissimam.* f Φάρσαλα *MSS. & editi.*

Θῆβαι] *Thebæ* sunt *Phthioticæ*, ut Livio, sive Thessaliæ, ut Plinio dicuntur.

Ἐχιναῖος] Ita ex Constantino præstat ob Procopii L. IV. Fabr. C. 3. consensum. Theodorus Episc. Ἐχιναίου πόλεως ἐπαρχίας Θεσσαλίας est in Concil. Ephes. p. 461. & Petrus Ἐχιναίου in Chalcedon. p. 101. Non alia ac *Echinus* videtur.

Ὑπάτη] Additur ab Editis & manu exaratis μητρόπολις, acsi *Hypata* Thessaliæ caput & metropolis fuisset: idem velle diceres Apulejum L. I. Metamorph. p. 104. *Comperto itaque, Hypata, quæ civitas cunctæ Thessaliæ antepollet, esse caseum recentem.* Sed res secus habet; Larissa urbium Thessaliæ erat caput. Rectius itaque Μητρόπολις in Constantini L. II. Them. 2. ab hac distinguitur: nec aliud voluit Hierocles, ut ex urbium catalogo, provinciæ præscripto, apparet.

Μητρόπολις] Thessaliæ hanc urbem ex pluribus oppidis conflatam & Triccæ & Gomphis vicinam memorat Strabo L. IX. p. 437. Huc pertinent ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ numi, equo Thessalico insignes apud Goltzium. Fuit autem, quod negligi noolim, postea *Novarum Patrarum* urbi cognomen: Constantinus Μητρόπολις, αἱ νῦν Νέαι Πάτραι. Huic ergo episcopus fuit Euthymius τῶν Νεῶν Πατρῶν apud Nicetam Choniaten Ann. Andron. Comnen. L. II. p. 165., de cujus sede omnia incerta Abr. Ortelio videbantur.

Τρίκκη] Sic oportuit, ut vel ex Homero notum est. Procopius L. IV. Aedif. Just. C. 3. Τρικκάτλας appellat, sed aliorum peccato: scripserat credo, καὶ ἄλλων τῶν ἐπὶ Θεσσαλίας πόλεων ἁπασῶν, ἐν αἷς Δημητριάς τέ ἐστι καὶ Μητρόπολις ὄνομα, καὶ Γόμφοι, καὶ Τρίκκη, τὰς περιβόλους ἀνανεωσάμενος. Serior ætas *Tricala* appellavit. Catalogus urbium, quæ nomen motarunt, Codino a Jac. Goaro p. 404. additus, Τρίκκη τὰ νῦν Τρίκαλα. Nec alio nomine Annae L. V. Alexiad. p. 138. nota est; & Tzetzae Chiliad. IX. 280.

> Χώραν τὴν Θετταλίαν δὲ συντεκτικήν μοι νόει,
> Φθίας καὶ Φαρσαλίας δὲ, Λαρίσσης, καὶ Τρικάλων,
> Δημητριάδος, Ἰάλκου, καὶ Γλαφυρῶν καὶ Φοίβης.

In quibus τὸ Φοίβης absurdum est, ex Βοίβης natum, sicuti Iliad. Β. 712. docemur. Itaque longo terrarum tractu a vero aberrat Cangius, cum Not. in Alexiad. p. 100. *Tricala urbem ad Strymonem* fluvium esse decernit.

Καισάρεια] Pulchre ita Constantinus. Habet eam, Thessaliæ urbem, a Justiniano instauratam Procopius L IV. Fab. I. C. 3.

Διοκλητιανούπολις] Apposita erat paludi Castoriæ, quam dein a barbaris dirutam egregiis operibus Justinianus munivit Procopio L. IV. Fab. Just. C. 4. auctore. Fortasse noo alia est ac *Castoria*, cujus Anna in hac vicinia L. V. Alexiad. p. 152. & Gauf. Malaterra L. III. Hist. Sicul. C. 29. atque alii ejus ætatis memioerunt.

Φάρσαλος] Hoc ex Constantino præstat. Est in Ephesino Conc. p. 436. Περρέβιος Φαρσάλου pro Φαρσάλου. Quod vero præ primis operæ pretium fuerit notari, idem præsul p. 478. τῶν Θετταλικῶν Σαλτῶν *Thessalicorum Saltuum*, quamquam male p. 526 τῶν Θεσσαλονικέων Σαλτῶν, dicitur: unde noo injoria colligas, *Saltus*, qui mox sequuntur, huic urbi, siquidem ejusdem episcopi curæ fueruot commissi, vicinos fuisse. Itaqoe & hac sede episcopali Geograph. S. C. a S. Paullo augeatur.

Σαλτὸς Βουραμίνσιος] Constantinus Βουραμίνσιος; unde

[a]ΣΑΛΤΟΒΟΥΡΑΜΙΝΣΙΟΝ, ΣΑΛΤΟΣ ἸΟΒΙΟΣ, ΝΗΣΟΣ·
[b]ΣΚΟΠΕΛΟΣ, ΝΗΣΟΣ ΣΚΙΑΘΟΣ, ΝΗΣΟΣ ΠΕΠΑΡΗΘΟΣ.

ί. ἘΠΑΡΧΙΑ ἙΛΛΑΔΟΣ, [c]ἫΓΟΥΝ ἈΧΑΙΑΣ, ὙΠΟ ἈΝΘΥΠΑΤΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ ο϶′.

ΣΚΑΡΦΙΑ, [d]ΕΛΑΤΙΝΑ, [e]ΒΟΕ ΚΑΙ ΔΡΙΜΥΑ, [f]ΔΑΥΛΙΑ,
[g]ΧΑΙΡΩΝΕΙΑ, ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ, ΔΕΛΦΟΙ,

ἈΜΦΙΣ-

a Σαλτοβουρμένοιο & Σαλτοιόβιος MSS. cum editis. b Constantinus Σκοπίλα, Car. a S. Paullo Σκόπελα, qui etiam Πεπαρέθης. c Abest ex editis. d Const. Ἐλευσῖνα. e Ita MSS. f Δάυλιον Constant. g Χερωνία vulgo.

unde verius videbitur Σαλτὸς Βουρμίνιος, aut, ut Constantinus legit, & mox Σαλτὸς Ἰόβιος, pro quo Constantinus Ἰωάννου βίος. Nomen est a jugis, crebris arboribus consitis, quæ in Pharsali vicinia erant. Lucanus L. VI. 576.

Qua juga devexus Pharsalia porrigit Haemus.

cui, quod Haemum ex ultima Thracia huc transtulerit, si fidere nolis, ex Strabone & Caesare nullo negotio cognosces, jugis & saltibus hunc tractum fuisse asperum. De titulis horum saltuum si rogaveris, alio tibi opus erit doctore: ego enim cum ignarissimis scio.

Νῆσος Σκόπελος] Habet eam Ptolemaeus circa Thermaïcum sinum. Ruben episcopus Σκοπέλου scribendo adfuit Concil. Nicaeno II.; nec asseveraverim tamen, cum plures eo sint nomine, huic insulæ impositum fuisse.

Ὑπὸ ἀνθύπατον] Duo erant Orientis Imperii Proconsules *Asiæ & Achaja*, ut Notit. Imp. Or. C. 1. docet; utriusque meminerunt Impp., illius in L. IV. C. Th. de Patrocin. Vicor. hujus L. ult. de Bon. Vacant. *VETTIVS AGORIVS PRATEXTATVS PROCONSVL ACHAIAE* est in Thes. p. MCII. 2. Sedem Corinthi habuisse ex L. 2. C. Th. de Accusat. & Aristide tom. I. p. 43. recte colligitur.

Σκαρφία] Σκάρφεια rectius alii; erat Locrorum Epicnemidiorum urbs, non multum a Thermopylis; qua de viri docti ad Stephan. & Palmerius L. V. G. A. C. 3.

Ἐλατίνα] Sic MSS.; Constantinus L. II. Them. 5. Ἐλευσῖνα legit; quæ tamen cum in Attica fuerit, longius ab urbibus, quibus hoc loco cincta est, recedit. Credo Ἐλάτειαν venisse ab Hierocle, quæ Phocidis urbs non male hic locabitur. Reddamus eam Libanio tom. I. p. 110. ubi de Aeschine: Ἐκεῖνος ἐγὼ καὶ τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ αἰτιῶμαι συμφορᾶς· ὁ μὲν γὰρ μηχανὴν οὐδεμίαν ἐποίησεν· τὴν δὲ ἔξοδον ἘΩΤΕΙ κατειλημμένῃ. sic edunt emendantque ἐν Βοιωτίᾳ. Quanto melior Ἐλατείᾳ, quam Critice addicente Rhetori restituit vir egregius Ti. Hemsterhusius, firmatque ejusdem Oratoris verbis tom. I. p. 133. Ἐγὼ δὲ καὶ τῶν ἐν Χαιρωνείᾳ κακῶν αἰτιῶμαι τὸν Αἰσχίνην. οὐκ ἂν γὰρ ἐξῆλθον εἰς Χαιρώνειαν Ἀθηναῖοι, μὴ κατειλημμένης Ἐλατείας.

Βοὲ καὶ Δριμύα] Conjungi hæc in Farnesianis schedis L. Holsteinius monuit, quod facile patiar, modo ne pro eadem habeantur. Prius in Βόιον *Boion* abire debet, oppidum Doridis satis notum, alterum in Δρυμαίαν, quæ inter Phocidis regiones a Plinio, rectius ab aliis inter urbes refertur.

Δαυλία] Δαυλίαν τῆς Φωκίδος habet Thucydides L. II. C. 29., quam *Daulidem* alii vocant, qua de re L. Holst. in Stephan.

Χερόνεια] Imo Χαιρώνεια, ut Constantinus. Chaeroneam Boeotiæ urbem, sed Phocidis finibus proximam, Stephanus a *Chaerone*, Apollinis & *Therus* Θηροῦς filio, initia & nomen accepisse refert, & ante eum ex Hesiodo Pausanias Boeotic. C. 40.; fuerit tamen Chaeronis mater vero nomine *Thuro* Θουρὼ oportet, si urbi huic vicinus collis Θούριος & Apollo *Thurius* inde nomen acceperint, ut Plutarchus in Sulla p. 463. auctor est: quod ipsum & eorum opinatione, quam ibidem Plutarchus commemorat, firmabitur, qui a bove, quo Cadmus

[a]ʼΑΜΦΙΣΣΑ, ΤΙΘΩΡΑ, ʼΑΜΒΡΟΣΟΣ, ʼΑΝΤΙΚΥΡΑ, ΛΕΒΑΔΙΑ, ΚΩΡΩΝΙΑ ΒΟΙΩΤΙΑΣ, ΣΤΗΡΑΙΣ, ʼΟΠΟΥΣ, [b]ʼΑΝΑΣΤΑΣΙΣ, ʼΕΚΕΨΟΣ, ΝΗΣΟΣ ʼΕΥΒΟΙΑ, [c]ʼΑΝΘΗΔΩΝ, ΒΟΥ-

a Ἄμφισσ editi. b Ἀναστάσιος iidem. c Ἀνθοδὼ *Car. a S. Paullo.*

duce itineris erat usus, quemque Θῶρ Phœnices appellabant, nominis caussam repetebant. Miror autem *Orchomeni* nullam hic rationem haberi; quæ in transcursu juvabitur. Refert Diodorus L. IV. p. 226. & hoc inter Herculis stupenda opera, ἐν δὲ τῇ Βοιωτίᾳ τοὐναντίον ἐμφράξας τὸ περὶ τ Μινυειὸν ῥεῖθρον, ἐποίησε λιμνάζειν τὴν χώραν. *Contra vero in Boeotia effecit, ut fluvius, Minyarum terras prælabens, inundatione sua totam vastaret regionem.* Palmerius Exercitat. p. 100. nescio quod nobis Μινύκιον ῥεῖθρον obtrudit, quo, si MSS. lectio, margini appicta, in consilium adhibeatur, facile carebimus: inde enim haud magno molimine exsurget τὸ περὶ τ Μινύειον Ὀρχομενὸν ῥεῖθρον, *flumen, quod Orchomenum Minyeum alluit.* Verum hoc esse Homerus Iliad. B. 511. & Thucydides L. IV. 76., Ὀρχομενὸν τ Μινύειον appellantes, ostendunt. Fluvius est Melas, ἀνατέλλων ὑπὸ τὴν πόλιν τ Ὀρχομενίων πολὺς καὶ πλώιμος ἐν πηγαῖς μόνος τ Ἑλληνικῶν ποταμῶν, qui largus, ut Plutarchus in Sulla p. 465. ait, sub Orchomeniorum mœnibus prorumpit, solusque Græciæ fluviorum mox a fontibus navium est patiens. Firmantur reliqua egregio lapide, cujus epigramma Donian. Inscript. Clas. I. 98. nuper insertum est, sed mendosius excerptum. Adde eundem Plutarchum in Pelopida p. 286.

Ἄμφισσα] Erat in Ozolarum & Phocidis finibus, stadiis CXX. Delphis separata; Pausanias Phoc. C. 38.

Τιθώρα] Sita erat ad Parnassum stadiis circiter LXXX. a Delphis Pausania, cui Τιθορέα & Τιθορεῦσι, quod & Stephanus ex eo habet, teste Phoc. C. 32. Plutarchus in Sulla p. 461. pæne cum Hierocle consentit, Τιθόραν appellans.

Ἄμβροσος] Ἄμβρυσος, vel geminata sibilante, ut apud Pausaniam Phocic. C. 36., ubi Parnasso a ponitur.

Κωρωνία] Κορώνεια. Sita Coronea erat ad *Phliarum* amnem, si Plutarcho in Lysandro p. 450. credis, si Pausaniae Boeotic. C. 34., ad *Phalarum*: ut in altero utro vitium insit, sicuti sine dubio est in Isocrate de Big. p. 521. Edit. Basil. ὁ δὲ πατὴρ αὐτῦ μαχόμενος ἐν Χαιρωνείᾳ τοῖς πολεμίοις ἀπέθανεν· legi enim ἐν Κορωνείᾳ debet, adstipulorque emendanti Hemsterhusio nostro: ibi Clinias occubuit, testibus Platone in Alcibiad. I. p. 112. & Plutarcho Alcib. p. 191.

Στήραις] Videtur esse Στίρις *Stiris*, Phocensium oppidum, de quo Pausanias Phocic. C. 35.

Ἀναστάσιος] MSS. Ἀναστάσις, quo nomine licet nullam hujus oræ urbem noverim, & plures sese, ejus occupaturæ locum, offerant, nihil tamen mutare sustineo: quid si enim Boeoticarum aut Phocidis aliqua nomen mutarit? Expectemus ergo, donec meliori manu exarati codices aliud jubeant.

Ἐκεψος] Haud scio an Αἴδηψος, Euboeae oppidum, fuerit: nec morari quemquam debet, quod insulæ præponatur: apertissimum quippe est, justum ordinem, negligentia, ut puto, librariorum, hic esse neglectum, neque accuratam situs habitam rationem. Car. a S. Paullo νῆσυ Εὐβοίας emendat & huic urbi agglutinat; quo modo omnia in vado fuerint.

Βυμέλιζα] Nusquam hanc legere memini. Possent, si vocabulum secaretur, inde Βῦλις & Αἴλαια, Phocidis urbes, nasci: quod MSS. non addicentibus cum temerarium videri queat, a corrigendo temperare satius erit.

Ὕτλης Θύσθαι] Monstra hæc sunt, quæ an profligari valeant, videamus. MSS. Ὕτλαι Θίσθαις, ex quo posteriore levi opera Θίσβη exstruitur, urbs Boeotiae, Statio Thebaid. VII. 261.

——— *Dionæisque avibus circumsona Thisbe,*

ex Homero Iliad. B. 502. Alterum *Hylen* dare potest, urbem ejusdem oræ maritimam, eidem Statio ℣. 267. memoratam. Si utramque improbave-

ΒΟΥΜΕΛΙΤΑ, ΘΕΣΠΙΑΙ, [a]ΎΤΤΟΙ ΘΙΣΘΑΙΣ, ΘΗΒΑΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ, [b]ΤΑΝΑΓΡΑ, ΧΑΛΚΗ ΝΗΣΟΣ ἘΥΒΟΙΑΣ, ΠΟΡΘΜΟΣ, [c]ΚΑΡΥΣΤΟΣ, ΠΛΑΤΕΑΙ, [d]ΑΙΓΟΣΘΕΝΑ, ἈΘΗΝΑΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ἈΤΤΙΚΗΣ, ΜΕΓΑΡΑ, ΠΑΓΑΙ, ΕΜΠΟΡΙΟΝ [e]ΚΡΟΜΜΩΝ, ἈΙΓΙΝΑ ΝΗΣΟΣ, ΠΟΙ-

a Ὕτλιε Θύσθαι *aut* Θύασθαι *alii.* b Πάναγρα *Car. a S. Paullo.* c Χάραςος *aut* Χάρεςος *editi.* d Ἀιγοσθίναι *Car. a S. Paullo.* e Κρομῶν *omnes.*

baveris, Ὑποθήβας an malueris perpende, notas Homerico carmine & *Infra Thebas* Plinio dictas.

Θῆβαι] Dionis Chrysostomi ætate major urbis pars in ruinis erat, ut Orat. VII. p. 123. profitetur; nec aliud de suo tempore Pausanias, a Casaubono excitatus, arcem tantum Cadmeam habitari adfirmans. Utrum è ruderibus resurrexerit, an Cadmea potissimum incolis fuerit sub Christianis celebrata, in obscuro est. Habuit suum sibi episcopum, qui τῆς Ἑλλάδος in Conciliis, veluti Ephesino p. 525., dici, ut a *Thessalicis Thebis* distinguatur, assolet. *Metropolis* autem non *Ecclesiastica*, sed civilis & honoraria fuit, prorsus ut Athenæ, Lacedæmon & Elis. Unam duntaxat in singulis provinciis Metropolim Canones Ecclesiastici agnoscunt, ut Concil. Chalced. tom. IX. p. 103. docet: ab ejus episcopo reliqui provinciales inaugurabantur, ejusque decretis parebant; qua dignitate in Achaja Corinthus fuit illustris. Nec impedire tamen poterat, quin plures honorariæ ab Imperatoribus, quibus solis id jus Concil. Chalcedon. p. 619. tom. VIII. tribuitur, constituerentur; & si potuisset, nihil admodum erat, cur vetaret: tantum enim diplomate Imperatorio creatæ honore ampliore gaudebant, φυλαττομένων τῇ κατ' ἀλήθειαν Μητροπόλει τῶν οἰκείων δικαίων, *salvis vera Metropoli privilegiis suis*, uti Canon XII. Chalcedonensis Concilii sciscit.

Χαλκὴ] Oportuerat, ut C. a S. Paullo conjecisse video, Χαλκὶς νῆσος Ἐυβοίας. Vitium satis vetustum auguror ipsoque Constantino prius: quod enim de Hierocle L. II. Them. 5. prodit, συναριθμεῖ δὲ ταύταις καὶ νῆσον τὴν Ἔυβοιαν, ἥν τινες Χάλιν ἢ Χαλκίδα ὀνομάζουσιν, *illis annumerat insulam Eubœam, quam nonnulli Chalin sive Chalcida nominant*, id hinc suam originem accepisse suspicor. Hesiodus cur Χαλκίδα καλλιγύναικα dixerit, explicat Casaubonus in Athenaei L. XIII. C. 9.

Πορθμὸς] Creberrima hujus apud Demosthenem est mentio, uti Philipp. III. p. 69. πέμπει δὲ ξένους, τοὺς μὲν εἰς Πορθμὸν, τὸν δῆμον ἐκβαλοῦντας τῶν Ἐρετριέων· ubi Ulpianus navale fuisse Eretriensium docet. Philipp. IV. p. 76 Κατέσκαπτε Πορθμὸν καὶ τυραννίδα ἀπαντικρὺ τῆς Ἀττικῆς ἐπετείχισεν ὑμῖν ἐν τῇ Ἐυβοίᾳ. De Legat. Fals. p. 218. καὶ μὴν καὶ μετὰ ταῦτα ὁπόσοι πρὸς Πορθμῷ, ἢ πρὸς Μεγάροις ἀκούοντες δύναμιν Φιλίππου καὶ ξένους ἐθορυβεῖτε. Hinc hausit Aristides tom. II. p. 240. ἐν Πορθμῷ Φίλιππος, ἐν Μεγάροις Φίλιππος, quod perperam vertitur, *In freto Philippus.* Quæ cum ejus in Euboea situm haud obscure constituant, non utique opera abusi recentiores fuissent Geographi, si oppidum sua cura fuissent dignati.

Χάρυςος] Κάρυςος suo marmore nobilitata, & mox Πλαταιαί.

Ἀιγόσθενα] Oppidum erat Megaridis, a Pausania, qui in vocis sono variat, dudum ab Abr. Berkelio adjutus, Attic. C. 44. signatum.

Παγαὶ] Itidem in Megaride erant, sed in Boeotiam vergente, si Pausanias non fallit: nam Strabo & Ptolemaeus sinui Corinthiaco adponunt. Vide Cl. Cellarium L. II. G. A. C. 13. p. 1168.

Ἐμπόριον Κρομμῶν] Κρομμυῶν oportuerat, maritimum in Corinthi & Megaridis finibus oppidum. Seriore ætate mercatorum frequentia celebre fuisse & propterea *emporii* nomen indeptum videtur.

Ἄιγινα] Superbum ejus est in Vita S. Theodorae Thessalonicensis elogium C. 1. v. April. magni Sanctorum operis: Ἐστι μὲν αὕτη νῆσος, inquit Vitæ ejus auctor, τῶν ἐν Ἑλλάδι κεφάλαιον, ὡς

[a] ΠΟΙΤΟΙΟΥΣΑ, ΚΕΑ, [b] ΚΥΘΝΟΣ, ΔΗΛΟΣ ἈΔΗΛΟΣ, ΣΚΥΡΟΣ, ΤΑΛΑΜΕΝΗ ΜΕ [c] ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ, ΚΟΡΙΝΘΟΣ Ἡ ΠΟΤΕ [d] ἘΦΥΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΣΗΣ ἙΛΛΑΔΟΣ, [e] ΝΕΑ ΣΙΚΥΩΝ, [f] ἈΙΓΗΡΑΙ, ἈΙΓΙΟΝ, [g] ΜΕΘΩΝΗ,

ΤΡΥ-

[a] Ποτιοῦσα iidem editi. [b] *Vulgatis abest.* [c] Θερμοπύλαις *MSS., quos Holst. vidit.* [d] Ἔφυρος *omnes.* [e] *Jungunt scripti codices anterioribus, acsi Sicyon Græciæ fuisset Metropolis, perperam.* [f] Αἰγαὶ *aut* Αἰγειαὶ *&* Αἰγίον *editi.* [g] Μέθωνα *C. a S. Paullo, MSS.* Μεθώνα.

ὡς οὕνεκα τῷ μεγέθους καὶ κάλλους καὶ θέσεως μείζω καθάπαξ τῶν περιοίκων ἀναφανῆναι, καὶ οὕτω μεγίστῳ διαλλάττειν τῷ μέτρῳ, ὡς καὶ δοκεῖν πάσας τὰς νήσους, ὥσπερ οὐκ ἀνταίρειν ἔχουσας Αἰγίνῃ, μεθ' ἑαυτῆς τῶν πρεσβείων παραχωρεῖν. Adduntur plura in laudem, quæ non exscribo: id obiter monebo, non videri D. Papebrochium recte sententiam horum verborum percepisse, καὶ χορηγεῖν ἔχειν αὐτοῖσιν μετὰ πολλῶν περιόντος, δι' ὧν αἱ πόλεις ἀμείνους, cum verteret, *quo fit ut urbes in ea sint plurimæ*; id enim falsum est, nec Græca innuunt, tantum, *habere eam, quæ abundantissime aliis urbibus, unde meliores evadant, præbeat*, indicantia. Adde Pindarum, in laudes insulæ passim & in primis Ode V. Nemeor. excurrentem.

Ποιτοιοῦσα] Nec urbem neque insulam eo nomine novi. Fors fuerit olim Ποιήεσσα Κίας, ut *Pœessa insula Ceæ* sit; quam in ruderibus fuisse Strabonis & Plinii ætate, ille L. X. p. 486., hic L. IV. C. 12. docet: è quibus resurgere potuisse cur negemus? quia dubium tamen id est, vide an *Pityusa* Melae L. II. C. 7, 80. esse queat.

Κύθνος] *Ceæ* locum in MS. Κύτνος occupat, quam illi proximam in integrum restituere placuit.

Δῆλος ἄδηλος] MSS. hæc conjungere Holsteinio doctori credimus; nec sane perperam: quisquis enim Delo insulæ id cognomen indidit, in animo atque oculis notissimum Sibyllæ versum habuit è L. III. & VIII.

Ἔσται καὶ Σάμος ἄμμος, ἔσται Δῆλος ἄδηλος
Καὶ Ῥώμη ῥύμη. ——— ———

Hallucinantur ergo, qui insulam *Adelum* ceteris mediterranei maris inserunt.

Ταλαμένη] Conspirant in vitia hæc editi & MSS., quæ, si medica manu contrectaveris, sanum colorem facile receperint. Ταλαμένη, ut pulchre C. a S. Paullo, obstetricantibus librariis ex Σαλαμὶς νῆσος nata videtur. Reliqua, ubi parum auxeris, μέχρι Θερμοπυλῶν dabunt, sicuti ex Hierocle a Constantino L. II. Them. 5. profertur; L. itaque Holsteinius non injuria id probavit; præsertim cum μὲ Θερμοπυλῶν in principe sit editione. Etsi vero bene hactenus processerit, deficere tamen ea non dubitandum est, quibus scriptor omnia Achajæ loca usque ad Thermopylas Proconsulis imperio mandabat.

Κόρινθος] Helladis metropolin fuisse locuples testis est Apulejus L. X. p. 247. *Oriundus patria Corintho, quæ caput totius Achajæ provinciæ:* nec alia Dioni Chrysostomo Orat. XXXVII. p. 464. de urbe sententia fuit, cum cives compellat, ὑμεῖς γάρ ἐστε νῦν, τὸ δὴ λεγόμενον, πρῶρα καὶ πρύμνα τῆς Ἑλλάδος. *Vos enim nunc estis, ut habet proverbium, prora & puppis Græciæ.* Adde Aristidem tom. I. p. 43. Mox ἡ ποτε Ἐφύρα, re ipsa adstipulante, ex Constantino L. II. Them. 6. præoptavi.

Νέα Σικυών] Olim *Sicyon* Corinthiaco sinui accubabat, inde a Demetrio Poliorcete in proximum & natura munitum collem translata, teste Diodoro L. XX. p. 827. & Plutarcho Demetr. p. 900.; quæ *novam* non male dici adfirmant.

Ἀιγειραι, Ἀίγιον] Sic oportuit. MS. Ἀιγηραι & Ἀιγίον. Utraque urbs veteris Achajæ ex Tabula Peutingerana, quæ XII. M. P. spatio separat, & Pausania L. VII. C. 24, 26. notissima est. Prior ultimæ ætatis Græciæ *Bostitza* dicta est, sæpe eo nomine apud Georg. Phranzam obvia, ut L. II. C. 2, 9.

Μεθώνη] MSS. hoc probant: C. a S. Paullo Μέθωνα vulgavit; prius Thucydidis patrocinio tutum est L. IV. C. 45., posterius Strabonis L. VIII. p. 374. & Pausaniae L. II. C. 34. Oppidum

[a]ΤΡΥΖΕΝΑ, ΠΙΛΑΥΡΑ, [b]ἹΕΡΑ ΜΙΟΝΗ, ἈΡΓΟΣ, ΤΕΓΕΑ, ΘΑΡΠΟΥΣΑ, [c]ΜΑΝΤΙΝΕΙΑ, ΛΑΚΕΔΑΙΜΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΛΑΚΩΝΙΚΗΣ Ἡ ΠΡΙΝ· ΣΠΑΡΤΗ, ΓΕΡΕΝΘΡΑΙ, ΦΑΡΑΙ, ἈΣΩΠΟΛΙΣ, ἈΚΡΕΑΙ, ΦΙΑΛΑΙΑ, [d]ΜΕΣΣΗΝΗ, ΚΟΡΩΝΙΑ, ἈΣΙΝΗ, ΜΟΘΩΝΗ,

ΚΥΠΑ-

a *Vulgo* Ἀρκαδία *at* Πιναύρη. b Ἱερμιόνη *editio princeps.* c Μαντίνα *eadem.* d Μεσσήνη *aut* Μεσσήνη.

pidum erat munitum in Isthmo Troezenio.

Τρυζῖνα] Imo Τροιζὴν, aut Τροιζῆνα ex Ptolemaeo, nisi & id in vitio sit.

Πίλαυρα] Hoc aut Πίναυρα MSS. præferunt. Verum est Ἐπίδαυρος, cultu Aesculapii famosa & Troezeni vicina.

Ἱερὰ μιόνη] Ἑρμιόνη, quæ & Ἑρμιὼν, ut bene in Stephano viri docti refinxerunt. Euripides Herc. Fur. 615.

Χθονίας τε ἄλσος, Ἑρμιὼν τ' ἔχει πόλις.

Hesychius ait esse πόλιν ἐν Ἄργει, pro Ἀργείᾳ sive Argolide, quod ipsum de *Troezene*, *Epidauro* atque *Alope* itidem prædicat. Colebant Hermionenses præcipuo honore Cererem *Chthoniam*, quod præter Pausaniam Corinthiac. C. 35. egregium nos marmor docet Inscript. Doniar. Cl. IV. 9.; in quo etsi nunc Ceres a Chthonia distinguatur, dubitari non potest, quin exscriptoribus acceptum id referri, ut plura in eo lapide, legique non ΚΑΙ ΔΑΜΑΤΡΙ ΚΑΙ ΧΘΟΝΙΑΙ sed ΤΑΙ ΔΑΜΑΤΡΙ ΤΑΙ ΧΘΟΝΙΑΙ oporteat.

Θάρπουσα] Θάλπουσα, Arcadiæ urbs, Stephano.

Μαντίνεια] Ab Antigono Argivi dono acceptam *Antigoniam*, quo nomine Plutarchi ætate, ut in Arato prodidit p. 1048., tantum nota erat, vocarunt. Pristinum nomen beneficio Hadriani reciperavit, Pausania Arcadic. C. 8. teste.

Γερένθραι] Verum nomen est Γερόνθραι, ut Sylburgius ad Pausan. Lacon. C. 22. docuit: oppidum erat Eleutherolaconum.

Φαραὶ] C. a S. Paullo Φηραὶ ex Ptolemaeo corrigit, quo facile carebimus, præsertim cum vitio non sit liberum; Φαραὶ enim, quod idem ac Φηραὶ, oportuerat, ut Hen. Valesius in Polybii excerpt. p. 15. ostendit. Urbs erat agri Messenii.

Ἀσώπολις] Conflatum hoc perverse est ex Ἀσωπὸς πόλις, ut ex Ptolemaeo L. III. C. 16. & Pausania Lacon. C. 22. compertum habemus. Verius ad hanc urbem, quam ad *Asopitidem*, agri Sicyonii partem, elegantem è Thes. Britan. tom. II. p. 247. numum retuleris, in cujus altera parte ΦΟΥΛΒΙΑ. ΠΛΑΥΤΙΛΛΑ. CEB., altera Nemesis, rotæ pedem imponens, addito ΑСΩΠΕΙΤΩΝ cognomine, conspicitur.

Ἀκρεαὶ] Ἀκρειαὶ præstant ex Polybio L. V. C. 19., & Pausania Lacon. C. 22., LX. stadiis *Asopo* semovente. Ptolemaeo Ἄκραια, Straboni Ἀκραῖα, haud sane bene.

Φιάλαια] Φιάλεια rectum est, quo nomine Arcadiae oppidum fuit, olim Φιγάλεια dictum. Colebatur ibi Bacchus, ut ex Diodoro L. XV. p. 357. videas; unde Lycophroni Alex. ℣. 212.

Δαίμων ἐνόρχης Φιγαλεὺς Φαυστήριος.

Incolæ ΦΙΑΛΕΩΝ nomine in numis Severi & aliorum, insignes sunt.

Κορωνία] Κορώνη vero nomine agri hæc Messeniaci urbs fuit, vicina Pamiso fluvio, quem Ptolemaeus *Panisum* haud recte appellat, apud Pausaniam Messeniac. C. 34. Turpiter in eo flumine adhæsit Jac. Pontanus, nam cum in Georg. Phranza L. II. C. 2. Πάμμισον ποταμὸν in sinum Messeniacum evolvi legisset, *omnibus odiosum fluvium* inde fecit *Asine*, quæ sequitur, Coronæ viciniam insedit.

Μοθώνη] Tuebitur se Hierocles Tabulæ Peutingeranae & Pausaniae suffragio, qui passim *Mothonem* Μοθώνην & incolas Μοθωναίους, ut L. IV. C. 35., appellat. Thucydides, Strabo, Ptolemaeus atque alii Μεθώνην malunt. *Mothonem* suo quoque calculo ratam habebit Ammianus.

ΚΥΠΑΡΙΣΙΑ, ἩΛΙΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ἈΙΤΩΛΙΑΣ, [a] ΝΗΣΟΣ ΚΕΦΑΛΗΝΙΑ, ΝΗΣΟΣ ΠΑΝΟΡΜΟΣ, ΝΗΣΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΣ, ΝΗΣΟΣ ΚΥΘΗΡΙΑ, ΝΗΣΟΣ ΜΥΚΩΝ, ΝΗΣΟΣ [b] ΣΤΡΟΦΑΔΙΑ, ΝΗΣΟΣ ΜΟΛΟΣ ἈΝΤΙΚΡΥ ΚΟΡΙΝΘΟΥ, ΝΗΣΟΣ [c] ΔΩΡΟΥΣΑ, ΝΗ-

a *Νῆσος Κεφαλληνία Car. a S. Paullo.* b *Στροφάδες idem.* c *Et Δορῦσα.*

nus L. XXVI. C. 10. & quos testes ibi appellavit Henr. Valesius.

Κυπαρισία] Gemina sibilante omnes scribunt, in vocis numero variantes: Pausaniae Κυπαρισσίαι Messen. C. 36. Straboni L. VIII. p. 361. Κυπαρισσία. Oppidum erat Messeniorum in Elidis finibus, XV. M. P. a Pylo, ut Tabula, cui *Cyparissa*, ostendit.

Ἦλις] Novi, Elidenses & Aetolos cognatione fuisse ob Oxylum junctos, sed eorum urbem *Aetoliae* tanquam caput fuisse impositam difficulter mihi persuaderi patior. Desunt, quibus ea dignitas urbi firmetur, argumenta; longius praeterea ab Aetolia erat disparata, quam ut ejus fuisse Metropolin opinari possis. Puto deficere hic *Patras*, nobilem urbem, contra Aetoliam positam: eam *Metropolin* fuisse ex Epist. Leonis Imp. additoque illi catalogo tom. IX. Concil. Labbei p. 267. citra dubium est: habet eandem inter *Metropoles* ex Hierocle Constantinus L. II. Them. 6. Nec morari quemquam situs urbis extra Aetoliam debet; neque enim longo trajectu inde dissociata fuit; & praeterea multa Augustus Imperator ex opposita continente oppida *Patris* condonavit, de quibus Pausanias L. X. C. 38. Vid. quoque L. VII. C. 18. & Ezech. Spanhemium Differt. XI. de Usu & Praest. Numis. p. 324.

Νῆσος Πάνορμος] Haud parum molestiae haec mihi insula adspersit, neque hactenus eam deponere potui: tantum quae in mentem venerint, adscribam. *Panormum* insulam veteres circa Peloponnesum ignorant: habet ejus nominis portum prope Rhium in Naupacti adverso litore Polybius L. V. C. 102. & Pausanias Achaic. C. 22., qui utique nihil ad hanc insulam: aliam in Cephallenia novit Artemidorus apud Porphyrium *de Nymphar. Antro p.* 114. *Edit. Barnes.* Τῆς Κεφαλληνίας ἀπὸ Πανόρμου λιμένος πρὸς ἀνατολὰς δώδεκα σταδίων νῆσός ἐστιν Ἰθάκη σταδίων ὀγδοήκοντα πέντε· & Antipater in epigrammate, ab Holsteinio ad Stephani Πάνορμος publicato:

Φοῖβε Κεφαλλήνων λιμενοσκόπε, θῖνα Πανόρμου
Ναίων τρηχείης ἀντιπέρην Ἰθάκης.

Hinc ego dedisse Hieroclem Νῆσος Κεφαλληνίας Πάνορμος conjiciebam, aut certe ex portu nobis insulam fecisse. Quo minus tamen secure in his acquiescam, Marcellinus Comes efficit, Zenonis Imp. jussu *Pelagii gulam in insula, qua Panormus dicitur, laqueo fractam* An. CCCXC. memorans. Etsi enim, ubi posita fuerit insula, addere neglexerit, fieri potuit, ut non aliam signarit.

Κυθηρία] Praestiterat Κύθηρα & mox Στροφάδες, notae Virgiliano versu,

— Strophades Grajo stant nomine dictae
Insulae Ionio in magno.

Μυκῶν] Forte Μύκονος ab Hierocle venit, nisi si & recto casu Μύκων insula fuerit dicta: certe σμικρότερος τῆς Μύκωνος νήσου habet Apostolius Cent. XIII. 32., &, quem exscripsisse videtur, Zenobius Cent. V. 21., hanc in rem a L. Holsteinio jam appellatus. Vid. Celeb. Ti. Hemsterhusium in Luciani Dial. I. Mort., ubi μίαν Μύκωνον egregie lepidissimo scriptori & plura de insula reddidit.

Νῆσος Μόλος] *Molum* insulam contra Corinthum adhuc quaero. Τὴν πέτραν τὴν Μολουρίδα, *Moluridem petram* ex qua se Ino cum Melicerte in Saronici sinus aquas praecipitem dederit, in hac vicinia Pausanias Atticor. C. 44 & Tzetzes ad Lycophronis Alexand. ℣. 229. commemorant.

Δωροῦσα] Samus olim Δρυοῦσα, testibus Heraclide de Polit. & Hesychio, cui tamen alio loco Δόρυσσα est, appellabatur; quae cum alibi ab Hierocle recenseatur, hinc abesse debet. Habet Ὀνούσσας insulas in sinu Messenio Pausanias Messen. C. 34.; illae, aut potius *Donysa*, quam *viridem* Virgilius vocat, huc pertinere videntur.

Ἄμ-

ΝΗΣΟΣ ΛΗΜΝΟΣ, ΝΗΣΟΣ ἼΜΒΡΟΣ.

ιαʹ. ἘΠΑΡΧΙΑ ΚΡΗΤΗΣ ὙΠΟ [a] ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ κβʹ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΓΟΡΤΥΝΗ, ἼΝΑΤΟΣ, ΒΙΕΝΝΑ, [b] ἹΕΡΑΠΥΔΝΑ, ΚΑΜΑ-

[a] Ὑπὸ ἡγεμόνα vulgo. [b] Ἱερὰ πύδνα edit.

Λῆμνος] Hanc & ſequentem Proconſulis Achajæ imperio fuiſſe contributam, cum ab Achaja longiſſime verſus Thraciam ſint ſemotæ, mirandum eſt. Conſtantinus, ſi hac in re Hieroclem fuerit ſecutus, ſeptem duntaxat inſulas circa Peloponneſum L. II. Them. 6. invenit: quoniam itaque dubium id eſſe poteſt, notari operæ pretium fuerit, M. Conſtantinum Præfectum Prætorii Orientis ampliſſima poteſtate inſtruxiſſe, & præter Aſiaticam, Ponticamque Diœceſin omnes illi Orientis provincias cum Aegypto & Thraciarum Diœceſi atque inſulis Cycladibus mandaſſe, *δίχα Λήμνου καὶ Ἴμβρου καὶ Σαμοθρᾴκης, exceptis Lemno, Imbro & Samothracia inſulis*, quæ Præfecti Prætorio Illyrici imperio relictæ ſunt, ut Zoſimus L. II. C. 33. docet.

Ὑπὸ Κονσουλάριον] In manu exarato codice accuratiſſimus Holſteinius ita legit, veriſſimumque nobis videtur. Olim Creta provinciæ Cyrenaicæ conjuncta Proconſuli paruit; unde Q. Caecilius Rufinus in Theſaur. p. MXCI. 6. ΑΝΘΥΠΑΤΟϹ ΚΡΗΤΗϹ ΚΑΙ ΚΥΡΗΝΗϹ dicitur. Poſt dein, mutata Romanæ reipublicæ a Magno Conſtantino forma, diſtractaque hinc Cyrene, Zoſimo L. II. C. 37. teſte, provincia fuit *Conſularis*, ut Notit. Imp. Orient. C. 1. oſtendit, & hoc è Theſaur. epigramma p. MXCIIII. 4.

ΦΛ. ΥΠΑΤΙΟΝ. ΤΟΝ. ΛΑΜΠΡΟΤΑΤΟΝ. ΑΠΟ
ΥΠΑΡΧΩΝ ΠΡΑΙΤΩΡΙΟΥ ΔΟΓΜΑΤΙ. ΤΟΥ
ΚΟΙΝΟΥ. ΠΑϹΗϹ. ΤΗϹ. ΕΠΑΡΧΙΑϹ
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΟϹ. ΔΟϹΙΘΕΟϹ. ΑϹ
ΚΛΗΠΙΟΔΟΤΟϹ. Ο. ΛΑΜΠΡΟΤΑΤΟϹ
ΥΠΑΤΙΚΟϹ. ΤΗϹ. ΚΡΗΤΩΝ. ΕΠΑΡ
ΧΙΑϹ. ΑΝΕϹΤΗϹΕΝ.

Furlanus, qui *Flavium virum conſularem clariſſimum* ex hoc Flavio Hypatio fecit, riſum omnibus debet: tu Fl. Hypatium intellige, qui Præfectus Prætorio Italiæ fuit Antonio & Syagrio Conſulibus, *virum quieti placidique conſilii interque omnes adoleſcentia & virtutum pulchritudine commendabilem*, quo eum elogio ornavit Ammianus L. XXIX. C. 2. Jam cum hujus epigrammatis Aſclepiodotus ΥΠΑΘΗΚΟΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΣ Theſaur. p. MXC. 20. dicitur, eo in titulo vitium eſſe nemo addubitabit.

πόλεις κβʹ] Olim centum urbibus inſulam fuiſſe celebrem res eſt tritiſſima: bella & rerum humanarum viciſſitudines plures dein ſuſtulerunt; quarum tamen eum fuiſſe numerum, ut pauciſſimæ ſuperſtites manſerint, licet Servii ætate ita ferrent, nunquam cenſuero: *Primo quidem centum habuit Creta civitates*, Grammaticus in Aeneid. III. 106. ait, *unde Hecatompolis dicta eſt: poſt viginti quatuor, inde ut dicitur, duas, Gnoſon & Hierapidnam: quamvis Livius plures a Metello expugnatas dicat.* Recte Servius Livium illi rumori opponit: ſed ſeverius eum ex ſui temporis factis caſtigatum vellem.

Γορτύνη] Gortynam Cretæ *metropolin* fuiſſe ex Actis Concilii Epheſini p. 453. citra dubium eſt.

Ἴνατος] Ἔνατος Heſychio, Etymologo & Stephano. Ptolemaeus noſtro conſentit. Tabulæ *Inata* M. P. XXXII. ab Hierapydna in parte inſulæ auſtrali.

Βίεννα] Vitio exſcriptorum Tabulæ *Blenna*, unde Ravennas *Blentiam* L. V. C. 21. fecit, dicitur: Stephano Βίεννος, fortaſſe invito: nam a *Vienna* Gallica gentile cognomen Βιέννιος & Βιεννήσιος formari ait, τῆς δὲ Βιέννης Βιενναῖος: quod utique & forma & orationis ſerie ad hanc Cretenſium *Biennam* pertinere videtur.

Ἱεράπυδνα] Dion princ. L. XXXVI. τὰ Ἱεράπυδνα vocat. Tabulæ *Hiera* XX. M. P. a *Bienna*, Ravennati *Jerapina*; ad quam formam in

 Syno-

ΚΑΜΑΡΑ, ἈΛΛΥΓΓΟΣ, ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ, ΛΥΚΤΟΣ, ἈΡΚΑΔΙΑ, [a]ΚΝΩΣΟΣ, ΣΟΥΒΡΙΤΟΣ, [b]ὈΑΞΙΟΣ, [c]ἘΛΕΥΘΕΡΝΑ, ΛΑΜΠΑΙ, ἈΠΤΕΡΑ, ΚΥΔΩΝΕΑ, ΚΙΣΑΜΟΣ, ΚΑΝΤΑΝΙΑ, ἘΛΥΡΟΣ, [d] ΛΙΣΣΟΣ, ΦΟΙΝΗΚΗ [e]ἨΤΟΙ

ἈΡΑ-

a *Car. a S. Paul.* Κνωσσός. b Ὁ Ἄξος *omnes.* c Ἐλευθέρα *iidem.* d Λάσσος *vulgo.* e *Abest ab editis.*

Synodica Cretensium ad Leonem Imp. epistola *Euphronius episcopus Hierapina.* Verius est Ἱεράπυτνα, ut lapides inscripti ostendunt. Vide B. Montfauconii Diar. Ital. p. 74. C. V., ubi perperam ΙΕΡΑ ΠΥΓΝΗ, & Edm. Chishul Antiq. Asiat. p. 126.

Καμάρα] Olim *Lato*, teste Stephano, cujus verba Jo. Meursius L. I. Cretæ suæ C. 7. recte constituit.

Ἄλλυγγος] Hanc insulæ urbem nondum reperi. Suspicio de mendo esse posset, nisi in Notitia, quam Jac. Goar Codino addidit, inter Cretenses episcopos ὁ Ἀλλύγγου memoraretur.

Χερσόνησος] Navale erat Lycti, cujus præsul Sisinnius Nicænæ II. Synodo scribendo adfuit p. 354. Χερρόνησος Κρήτης in Actis Concilii Ephesini p. 437. dicitur.

Λύκτος] Urbem hanc Λύττον Polybius L. IV. C. 53. appellat, & ante eum, Strabone teste, Homerus. Sita erat in excellentiore colle, quæ & nominis ejus caussa: τὸ ἄνω, inquit Stephanus, καὶ ὑψηλὰ λύττα φασί. Atque hanc scribendæ urbis consuetudinem ipsi incolæ sunt secuti, ut in Thesaur. p. MLXXXV. 5.

ΜΑΤΤΙΔΙΑΝ. CΕΒΑCΤΗΝ
ΛΥΤΤΙΩΝ. Η. ΠΟΛΙC. ΔΙΑ
ΠΡΩΤΟΚΟCΜΟΥ. Τ. ΦΛΑ
ΟΥΙΟΥ ΚΩΜΑCΤΑ· ΤΟ Β̄.

ubi πρωτόκοσμος est magistratus cognomen, qui inter collegas, Κόσμους dictos & numero quidem decem, ut Aristoteles L. II. Polit. C. 10. docuit, principe erat loco. In numis non aliud probarunt, qua de re Ezech. Spanhemius in Callimachi Hym. in Apoll. ℣. 33. Vid. Hesych. Καρνησσόπολις.

Ἀρκαδία] Tabulæ *Arcade*, unde *Arpade* Ravennas exstruxit, XXX. M. P. a *Bienna*, pro *Arcades*: urbem enim Ἀρκάδας & Ἀρκαδίαν, teste Stephano, appellabant. *Arcadia* Notitiis Ecclesiasticis, ut Joannes τῆς Ἀρκαδίας ἐπίσκοπος, qui pars Nicænæ II. Synodi fuit, testis erit, placet. Male vero huic urbi in Geographia Sacra Car. a S. Paullo locum negavit.

Σούβριτος] Theodorus ἐπίσκοπος Συβρίτου est in Actis Nicæni II. Concilii p. 354; *Subrisi* nomine in Tabula Peutingerana insignis est; unde Σύβριτος non male diceretur, præsertim si Σίβυρθος, quam ex Polybio Stephanus habet, hinc originem acceperit: ceteroqui Σύβριτα Scylaci & Ptolemaeo esse solet. Pertinet huc *Cyrillus episcopus Subtuns*, ut vitiosissime in Synodica Cretensium ad Leonem Imp. epistola scribitur, paullo melius in Actis Chalcedonensibus tom. VIII. p. 671. Κύριλλος ἐπίσκοπος πόλεως Σύβριτος.

Ὀάξιος] Immo Ὄαξος. Aberat haud multum Eleuthernis. Vide Edm. Chishul. Ant. Asiat. p. 125.

Ἐλευθέρνα] Multum hoc vulgato præstat, licet Dio L. XXXVI. principio τὴν Ἐλευθέραν vocet: in edito probando numi, lapides scriptoresque plurimi, licet in numero vocis variantes, conspirant: τὰς Ἐλευθέρνας Scylax, Plinius, Ἐλευθέρναν Conciliorum Chalcedonensis & Nicæni II. Acta, Stephanusque & Tabula, quæ VIII. M. P. *Subriti* urbe semovet, malunt.

Λάμπαι] Λάμπη. Hinc fuit Demetrius, qui pessime in Chalcedonensi Concilio p. 100. Πάλπης dicitur, ut ex p. 401. compertum est. *Lappa* Λάππα in Tabula, quæ a superiore M. P. XXXII. dissociat, & Lapidibus, ut Gruteriano p. MXCI. 9.

ΛΑΠΠΑΙΩΝ
Η. ΠΟΛΙΣ. ΤΟΝ. ΜΑΡΚΟΝ
ΑΥΡΗΛΙΟΝ. ΚΛΗΣΙΠΠΟΝ
ΤΕΙΜΗΣ. ΚΑΙ. ΜΝΗΜΗΣ
ΧΑΡΙΝ.

Sic enim expleri illud epigramma debet, ut Mabil-

'ΑΡΑΔΕΝΑ, ΝΗΣΟΣ ΚΛΑΥΔΟΣ.

ιβ. 'ΕΠΑΡΧΙΑ ΠΑΛΑΙΑΣ 'ΗΠΕΙΡΟΥ 'ΥΠΟ 'ΗΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ ιβ.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΝΙΚΟΠΟΛΙΣ, [a] ΔΩΔΩΝΑΙ, 'ΕΥΡΟΙΑ, 'ΑΚΝΙΟΥ, 'ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ, 'ΑΠΠΩΝ,

[a] Δωδῶναι vulgo.

Mabillonius Itin. Ital. p. 33. & Donianae Infcript. Claf. V. 176. docuerunt.

Κυδωνία] Κυδωνία. *Cydonea* tamen Floto L. III. C. 7., ubi Dukerum vide, & Ravennati: Κυδωνιάται habes in Diooe L. LI. p. 507.

Καντανία] Verius eft Κάντανος. Tabulæ *Cantano* M. P. XXIIII. a Cifamo, Apteræ navali. *Catamenfis* epifcopus eft in Synodica Creteofium epiftola ad Leonem Imp.; ex qua *Cifamenfem* Car. a S. Paullo facit, cum *Cantanenfem* debuiffet.

Ἔλυρος] Mootibus fuiffe incinctam Paufanias Phocic. C. 16. docet. Joan. Meurfium L. I. Cretæ C. 9. vide.

Λίσσος] Hoccine an Λάσσος amplectare, dubites. Plioius L. IV. C. 12. *Lafon* in mediterraneo ponit infulæ tractu; *Liffum* Ptolemaeus in auftrali Cretæ parte, quæ Tabulæ M. P. XVI. a Caotano *Lifo* dicitur. Atque hæc potior erit, tum quod Plioiana *Lafos* fit obfcuriffima, tum etiam, quod ὁ Λίσσου epifcopos & aliis iofit Notitiis. Adde Scholia io Odyff. Γ. 293.

Φοινίκη ἤτοι 'Αραδῆνα] Ita MSS., ut Holft. admonuit. In Noiitia, quam Jac. Goar pobiicavit, ὁ Φοινίκης ἤτοι 'Αραδένης præful ceteris Cretenfium accenfetur; qui, cum vitio fit deformatus, parum juverit. Fuiffe puto Φοίνικα ἤτοι 'Αραδῆν, quam pofteriorem Stephanus agnofcit: 'Αραδὴν, inquit, πόλις Κρήτης, ἡ καὶ 'Ανώπολις λέγεται, διὰ τὸ εἶναι ἄνω. De *Phœnice* res alia eft, vix alibi obvia. Eft in parte infulæ auftrali apud Ptolemaeum Φοῖνιξ *Phœnix*, cujus epifcopum, in Nicæno II. Concilio p. 354. memoratum, negligenter Geographiæ S. conditor præteriit: ea fi oostra eft, oportet cum *Aradene* deinceps coaluerit; aut id fi fpreveris, ut *Araden*, incerta nobis cauffa, *Phœnices* nomen impetraverit.

Νῆσος Κλαῦδος] Sic & Ptolemaeus & Notitia Jac. Goar appellat: Lucae Act. Apoft. C. XXVII, 16. Κλαύδη, variantibus tamen MSS., & verfionibus plerisque in *Gauden* five *Caudon* inclinantibus, qua de re Hugo Grotius. Jo. Milius Κλαύδην divini fcriptoris Ptolemaei auctoritate haud male firmat, fed Athenaeum, quem auxilio arceffit, vellem miffum feciffet: verba Deipnofophiftæ è L. VI. C 9. fuot: 'Αντίδοτος δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Πρεσβύτῃ εἰσάγει τινὰ ἐπαγγελλόμενον ζῆν ἐν τῷ Κλαυδίῳ τῶν σοφιστευόντων, ὃς οὐδὲ μεμαθηκὼς καλόν. Putat vir diligentiffimus, τὸ Κλαύδιον effe hanc infulam, quam fi Athenaeus fignaffet, utique ἐν τῇ Κλαύδῃ fcripfiffet. Verius If. Cafaubonus in Sueton. Claud. C. 42. animadvertit, *Claudium* Athenaei non infulam fed Mufeum effe, quod ab Imperatore Claodio ex fuo nomine additum eft Alexandrino, ut Suetooius docet.

Νικόπολις] De ea in Ant. Itin. p. 325. Mettopolin veteris Epiri fuiffe Conciliorum Acta & Leonis Imp. epiftola tom. IX. Concil. Gener. p. 268. ofteodunt.

Δωδῶναι] Sic MS. pro Δωδώνη, cujus epifcopus Theodorus Concilio Ephefioo fubfcribit p. 437.

Εὔροια] Urbem fuiffe antiquam, &, quod aquis effet copiofiffimis ciocta, eo nomine dictam Procopius L IV. Fabr. Juftiniaoi C. 1. adfirmat. Marcus 'Ευροίας fæpe in Actis Chalcedonenfibus occurrit, ut p. 126., & p. 566. ubi perperam 'Ευβοίας præful dicitur. Vide Valefium in Sozomen. L. VII. C. 26.

'Ακνίς] Vitiofum & ex "Ακτιον natum eft. Fuit *Actium* Colonia ad fioum Ambracium, qua de Plinius L. IV. C. 1.

'Αδριανόπολις] Inftauraffe eam civitatem & fuo nomine infignem feciffe Juftinianum ex Procopio novimus: fedem habuit in mediterraneis, fi Tabulæ fetiptæ fides eft: nam Acta

 S. Leu-

ἈΠΠΩΝ, ΦΟΙΝΙΚΗ, ἈΓΧΙΑΣΜΟΣ, ΒΟΥΤΡΙΤΟΣ, ΦΩΤΙΚΗ, ΚΕΡΚΥΡΑ ΝΗΣΟΣ, [a] Ἡ ΘΕΡΜΗ ΝΗΣΟΣ.

ιγ'. ἘΠΑΡΧΙΑ ΝΕΑΣ ἨΠΕΙΡΟΥ ὙΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ Θ'.

ΔΥΡ-

a Ἡ Θερμησσὸς editi.

S. Leucii XI. Januar. mari admovent: *Tunc quidem navigantes*, ajunt, *diebus XV. pervenerunt in civitatem Adrianopolim, & illic adhæsit sibi duos sacerdotes Leonem & Sabinum, & inventa navi de Rhegio, datoque naulo, adscendit in eam, Hydruntumque pervenit:* neque enim dubium est, quin barbarus scriptor hanc intellexerit.

Ἄππων] *Argos* Amphilochicum in hac voce latere, si quid auxilii a MSS. esset, mihi persuaderem. De *Phœnice* vide Ant. Itin. p. 324.

Ἀγχιασμὸς] Episcopus Ἀγχιασμοῦ Ἠπείρου παλαιᾶς, qui *Anchiaxi* in versione, est in Chalcedonensi Concilio p. 126. Forte portus est *Onchesmus*, de quo ex Strabone & Ptolemaeo Palmerius L. II. Græc. Ant. C. 2. p. 245.

Βούτριτος] Βουθρωτὸς, de qua alias. Stephano Βουθρωτὸς, νῆσος περὶ Κέρκυραν in editione Aldina Florentinaque & Vossiano MS., ut Berkelius advertit, non, uti addit, *corruptissime*: fuit sane Buthrotus in Chersoneso, nec tamen necessarium erat, ut Χερρόνησος urbium descriptori inculcaretur: sæpe illi insulæ dicuntur, quæ proxime, ut insulæ videantur, accedunt. Vid. Ant. Itin. p. 522.

Φωτικὴ] Sita in depressiore fuit loco aquis stagnantibus circumdata, Procopio L. IV. Aedif. Justin. C. 1. auctore. Meminit ejusdem Auctor Comment. de Petro & Paullo C. 3. Ἐξ ἧς (Ῥώμης) εἰς Μεδιόλανον καὶ Φωτικὴν, πόλεις Ἠπειρώτιδας, ἦχε). Conjicit quidem God. Henschenius tom. V. A. S. Junii p. 417. urbem *Lucam*, a *luce* Φωτικὴν scriptori dici; quæ Epirotarum nunquam fuit; at nostram intelligit, quam imperite Mediolano junxit: oppida enim, quod Callimachus ait,

— τὰ δ᾽ τόσσον ὅσον διὰ πλεῖστον ἔχουσι.

Ἡ Θερμὴ νῆσος] Sic MSS.; unde sine controversia eruenda erit Θήρα, ut Car. a S. Paullo & L. Holsteinius viderunt.

Ὑπὸ Κονσουλάριον] Idem in suo codice Constantinus L. II. Them. 9. legit, & falsum tamen esse arbitror: nam & Notitia Imp. Orient. C. 1. utrique & novæ & veteri Epiro Præsidem imponit, & Impp. Valentinianus & Valens ad Zosimum novæ Epiri Præsidem dant L. unic. Cod. Theod. de Stratorib., innuuntque *Apollonia* agere solitum. Itaque ὑφ᾽ ἡγεμόνα præstiterit.

Δυρράχιον] Metropolis erat Epiri novæ; unde Lucas ἐπίσκοπος Δυρραχίου, μητροπόλεως νέας Ἠπείρου Conc. Chalced. p. 565.

Σκάμπα] Ita recte Constantinus in editione Batava; nam Σκάμπις, quod Ansel. Bandurius recepit, hinc detortum est; Vid. ad Ant. Itin. p. 318.

Βοῦλις] Ptolemaeo Βουλλὶς, Stephano Βυλλὶς, urbs erat maritima, Apolloniae vicina, unde ejusdem episcopi curæ fuerunt commissæ, qui in Ephesino Concil. p. 437. Ἀπολλωνίας καὶ Βελλιάδος & p. 524. Ἀπολλωνίας καὶ Βελίδος vitiose dicitur. Vid. Holst. in Stephani Βυλλίς.

Ἀμαντία] Fuit in Orici finibus, ab Abantibus condita & dicta. Vid. Palmerium L. I. G. A. C. 31. p. 171. *Eulalius episcopus ab Amantia* est in fragm. III. p. 1323. Oper. Histor. Hilarii.

Πουλχεριούπολις] Recte hoc Holsteinium probasse, Constantinus L. II. Them. 9. ostendit: nomen est a Pulcheria Theodosii II. sorore; situs vero obscurissimus; qui, si nomen, quo ante usa fuit, esset exploratum, commodius finiretur. Palmerius de Bulgarica Belgrado suspicionem jecit, quæ ut probari possit, vehementer vereor. De *Aulone* Itin. Ant. p. 324.

Ἀυλόνιδος μητρόπολις] Fuit olim Λυχνιδὸς, ut bene Palmerius, quæ cum Hieroclis ævo Epiri *metropolis* non fuerit, credibile est μητροπόλεως vocem huc a Dyrrachio migrasse, aut Lychnido a recentiore librario fuisse appositam: fuit enim seriore ætate sub Bulgaris metropolis; quod ut appareat, sciendum est, urbem hanc a gente Bulgarica *Achridam* fuisse nuncupatam: Cedrenus, Nicephori Gregoras & Callistus, quibus testimonium denuntiavit Palme-

ΔΥΡΡΑΧΙΟΝ Ἡ ΠΟΤΕ ἘΠΙΔΑΜΝΟΣ, [a] ΣΚΑΜΠΑ, ἈΠΟΛΛΩΝΙΑ, [b] ΒΟΥΛΙΣ, ἈΜΑΝΤΙΑ, [c] ΠΟΥΛΧΕΡΙΟΥΠΟΛΙΣ, ἈΥΛΩΝ, [d] ἈΥΛΥΝΙΔΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ,

[a] ΛΙΣΤΡΩΝ

a *Σκαμπα aut Σκάπζα editi & MSS.* b Βῦλις *vulgo aut* Βύλλις.
c Πολυχεριόπολις *Car. a S. Paulo.* d Ἀλυνίδος *Constant.*

Palmerius L. I. V. G. C. 35., id haud obscure indicant; nec alia fuit scholiastæ Coisliniano, cum Ptolemaeo adscriberet, *Λυχνιδὸς ἡ Ἀχρίδα*, sententia. Sub iisdem Bulgaris Achrida Justinianae I. & metropolis titulo superbiit, testibus utroque Nicephoro & Wilhel. Tyrio L. XX. Hist. Hierosf. C. 2. Hic vero non immerito quæsiveris, sitne Lychnidus eadem ac Justiniani patria? patriam enim suam Imperator cognomine Justinianae I. Novel. XI. illustrem esse jussit. Mihi, quantumvis in eam opinionem doctissimus Palmerius & plures alii concesserint, nullo modo plausibilis videtur. Dissentiendi caussas habeo graves & varias: quid si primo Lychnidum condita Justiniana I. superstitem fuisse ostendero? Exstructa ea est ante Belisarium Consulem sive ante annum IↃXXXV., teste Novella XI.; Lychnidus gravissimo terræ motu corruit Justiniano principe, non, ut Palmerius, Justino I., apud Procopium Hist. Arcan. C. 18.: movit autem terra per Achajam & Epirum anno belli Gothici XIII. eodem auctore L. III. B. G. C. 18., pluresque urbes disjecit: tremuit præterea anno belli ejusdem XVII., L. IV. B. G. C. 25. & horribilem quidem in modum: altero utro motu Lychnidus corruit; neque enim alius in hoc tractu memoratur; adeoque si priore, XII. ferme annis post conditam Justinianam I., si posteriore, XVI. post eam annis in ruinas abiit. Igitur cum Lychnidus ædificata Justiniana I. pristinum nomen mordicus retinuerit, florueritque in plures annos, perperam a Justiniano ex ruderibus excitata & novo nomine decorata perhibetur. Quod ipsum, si, quæ de utraque urbe prædicantur, in examen miseris, liquidius patebit. Procopius in Histor. Arcan. *Λυχνιδὸν τὴν ἐν Ἠπειρώταις* sive *Epiroticam* appellat; at Imperatoris patriam L. IV. Fabr. C. I. in *Dardanis*, qui ultra Epidamniorum fines agitent, collocat: quæ sane regiones magno terrarum intervallo dissociantur. Promptum quidem est cum Palmerio profiteri, Procopium non satis edoctum fuisse limites earum regionum; nec facile tamen illi persuaserit, qui ejus de bellis Gothico, Vandalico & Persico deque Aedificiis Justiniani libros cum cura evolverit; ne nunc dicam, Imperatorem aperte satis Novel. XI. patriam suam circa Daciam mediterraneam figere, & Procopii partibus accedere. Ad hæc omnia accedit, Justiniani natale solum aut *Tauresium* aut *Bederinam* sive *Bederianam* a Procopio & Agathia vero nomine appellari; qua ergo ratione Lychnidus erit? Porro Lychnidus excellenti colli erat imposita, *καὶ πηγῶν ὑδάτων πλήρης, & fontibus abundantissima* apud Malchum in Excerpt. Hoeschelii p. 64; utrumque defuit Justinianae I., debuitque Imperator aquæ ductibus, magnifico opere exstructis, subvenire civibus, ne sitirent, Procopio indice. Tandem, ne longum faciamus, si Justiniana I. eadem est ac Lychnidus, debuit Epirus nova, in qua ea urbs sedem obtinebat, Justinianae I. esse contributa, aut saltem ejus pars: atqui res secus habet: decernit Justinianus Novel. XI. *ut prima Justinianae patria nostra pro tempore sacro sanctus antistes, non solum metropolitanus, sed etiam Archiepiscopus fiat; & cetera provincia sub ejus sint auctoritate, id est, tam ipsa mediterranea Dacia, quam Dacia ripensis, nec non Moesia II., Dardania & Prævalitana provincia & secunda Macedonia, pars etiam secunda Pannoniæ*: nulla prorsus hic Epiri mentio, in qua non infimo loco Lychnidus. Dices *Achridam* Justinianam I. fuisse dictam; eam autem a Lychnido nihil discrepare: quod ut libenti animo admitto, ita ea, quæ disputavi, prohibent, ut a Justiniano eo nomine insignitam fuisse agnoscam: omnia nisi me fallant, Bulgaris ad Christianorum sacra traductis, Lychnido, quæ gentis præcipua in hoc tractu urbs, & metropolis dignitas venit & Justinianae I. cognomen: religione enim meliore recepta, & sacerdotibus, &, qui eos inauguraret, episcopo

[a] ΛΙΣΤΡΩΝ ΚΑΙ ΣΚΕΠΩΝ.

ιδʹ ἘΠΑΡΧΙΑ ΔΑΚΙΑΣ [b] ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ ὙΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ ϛʹ.

ΣΑΡΔΙΚΗ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ, ΠΑΝΤΑΛΙΑ,
[c] ΓΕΡΜΑΗ, [d] ΝΑΙΣΟΣ, [e] ΡΕΜΕΣΙΑΝΑ.

ιεʹ. ἘΠΑΡ-

a *Λίστρων, Σκόπων idem.* b *Μεσογαίου Constant.* c *Γερμανὸς id.* d *Ναΐσους omnes.* e *Νερμεσιανὰ Constant.*

ſcopo fuit opus: lecta ergo urbs, quæ Bulgaris caput erat, & metropolitano aſſignata, appellataque Juſtiniana I., ſive quod eandem, quamquam non ſine errore, ejus temporis Græci opinarentur, ſeu potius, quod vera Juſtiniana I., ut plures in hac vicinia aliæ, per tracta diu bella eſſet deſolata, nec alius titulus ad novam metropolim decorandam videretur accommodatior.

Λαιστρῶν καὶ Σκεπῶν] Hæc quid velint, non facile dixero. Viri docti, qui occaſione oblata in ea inciderunt, conjecturis, ſed parum certis, indulſerunt. Palmerio L. I. G. A. C. 31., quod Conſtantinus L. II. Them. 9. Ἄυλων, Λίσρων, Σκεύπων præferret, *in mentem venit, poſſe legi Λῃστρικῶν, vel etiam Λῃστῶν, ut ſit velut epithetum Aulonis, navale piraticum vel piratarum, ut in Attica erat Φώρων Λιμὴν, furum portus:* cui ſuſpicioni MSS., verborum ordinem aliter digerentes, contra veniunt; obſtant quoque Romanorum leges, piraticam proſcribentes. L. Holſteinius in Theſauri Orteliani *Aeſtraeum* Ἄιστρον præoptat, Aeſtraeumque, pariter ut Car. a S. Paullo, intelligit, quod oppidum cum in Macedonia II. ab Hierocle fuerit collocatum, hic ſedem obtinere non poteſt. De altero Σκεπῶν non minor hæſitatio: Car. a S. Paullo videndum eſſe monet, an Κασσκεπῶν legi poſſit; ubi maximopere vellem, ut, quid tandem *Caſcepon* fuerit, docuiſſet. Palmerio Σκεπῶν quæ ſit non ſuccurrit. Equidem, ſi ſententia ſit ferenda, Λαιστρῶν eſſe dixero novæ Epiri caſtellum, cui apud Procopium L. IV. Fabr. Juſt. C. 4. nomen eſt Ἄλιστρος; in Σκεπῶν autem ſive Σκεύπων voce latere ejusdem Epiri urbem, quæ Σκιάθιον, & in Auguſtano codice Σκυθίων, eidem Procopio audit.

Ὑπὸ Κονσουλάριον] Conſulari Daciam mediterraneam paruiſſe Notit. Imp. Orient. C. 1. confirmat. Eſt in L. 2. C. Theod. de Inoffic. Teſtam. *Claudius præſes Daciæ;* quæ cum & *Sardica* meminerit, diceres Daciam mediterraneam fuiſſe præſidialem provinciam; quæ tamen res ſecus habet. *Sardica* a Conſtantino M. ea lex data eſt ad Præſidem Daciæ, qui propterea Daciæ mediterraneæ Præſes non fuit, ut J. Gothofredus cenſebat.

Σαρδικὴ] Daciæ metropolin fuiſſe Theodoretus L. II. H. E. C. 4., docet, *Conſtantius,* inquit, *προσέταξεν εἰς τὴν Σαρδικήν, Ἰλλυρικὴ δὲ αὕτη πόλις, ἡ Δακῶν ἔθνους μητρόπολις, καὶ τοὺς τῆς ἑῴας καὶ τοὺς τῆς ἑσπέρας συνδραμεῖν ἐπισκόπους.* Ubi ne ad *Illyricam urbem* offendaris, ita dici obiter obſerva, quod Præfecto Prætorii per Illyricum ſubeſſet, quæ ratio & Jornandem R. Got. C. 56. permovit, ut *Naiſſum* Illyrico contribueret. Vide de Sardica Ant. Itin. p. 135.

Πανταλία] Πανταλία vero nomine fuit, numis, ΟΥΛΠΙΑC ΠΑΥΤΑΛΙΑC titulis inſcriptis, & Tabula, quæ *Pautaliam* XXIIX. M. P. Sardica ſeparat, indicibus tter idem commiſſum eſt peccatum in Malchi Excerpt. Legat. Hoeſchelii p. 62., quæ accuratiſſimus L. Holſteinius ad Stephani Πανταλίαν optime eluit. Sita erat non longe à Thraciæ introitu: *τὴν Πανταλίας χώραν μετ' αὐτοῦ δοῦναι οἱ Πανταλίαν,* Malchi verba ſunt, *ἡ δὲ τῆς Ἰλλυρικῆς μοίρας ἐστὶν ἐπαρχία, οὐ πολὺ δὲ ἀπέχουσα τῶν ἐμβολῶν τῆς Θρᾴκης.* Procopio non diſſimili vitio Παντέμιλα L. IV. Aedif. Juſt. C. 1. dicitur.

Γερμάνη] Conſtantinus L. II. Them. 9. Γερμανὸς habet. Verum eſt Γερμανή, quo nomine Procopius L. IV. Aedif. Juſt. C. 1. in hac Dacia novit urbem: nec diverſa, puto, eſt Germania, quam L. I. B. Vand. C. 11. in finibus Illyrici & Thraciæ, *Θρᾴκων τε καὶ Ἰλλυριῶν μεταξὺ,* ponit,

ιε'. ἘΠΑΡΧΙΑ [a] ΤΗ ΠΑΡΑ .... ὙΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ ε'

ΡΑΖΑΡΙΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ, [b] ΒΗΝΟΠΙΑ, ἈΚΟΙΝΕΣ, ΚΑΣΤΡΑ [c] ΜΑΡΤΙΣ, [d] ἸΣΚΟΣ.

ις'. ἘΠΑΡΧΙΑ ΔΑΡΔΑΝΙΑΣ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ γ'.

[e] ΣΚΟΥΠΟΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ,

ΜΗΡΙΩΝ,

a *Constantinus L. II. Them. 9.* *τῇ παλαιᾷ.* b *Μοροπία MSS.* c *Μαρτος vulgo.* d *Ἴδιος editi.* e *Σκῦπο iidem.*

ponit, Belisarii patriam. Vid. N. Alemannum in Histor. Arcan. C. 2., & cave credas in sanctionibus antistitum Orientalium, quod inibi fidenter & Ortelianis verbis asseritur, metropolin esse: longe enim hæc ab ea dignitate afuit.

Ναισὸς] Recte ita MSS. & Constantinus. Vid. Holst. ad Stephan. & quæ Itiner. H. p. 566. adscripta sunt.

Ῥεμισιάνα] De hac urbe ad Anton. Itiner. p. 135. disputavimus. Id mirandum est, in Actis Chalcedonensibus p. 323. Ἀφρύπολιν appellari: subscribit Διογενιανὸς ἐπίσκοπος Ἀφρυπόλεως Ῥεμεσιάνων, qui in Latina veteri versione *episcopus civitatis Remissianensium* & p 126. Ῥεμεσιάνης τῆς Δακίας recte dicitur. Putem librarios Ἀφρυπόλεως esse conditores, & cum in Actis esset Διογενιανὸς ἐπίσκοπος Ἄφρυ, Διογενιανὸς ἐπίσκοπος πόλεως Ῥεμεσιάνης, neglecto alterius Diogeniani nomine, novæ urbis fundamenta posuisse. Ἄφρυ ἐπίσκοπος, ut hoc addam, episcopus Afer in his Conciliorum Actis esse solet, ut p. 402.

Τῇ παρὰ .... ὑπὸ Κονσουλάριον] Ripensis Dacia cum intelligatur, fortasse τῆς παραποταμίας Δακίας justum erit: Procopio L. IV. Aedif. C. 4. Ῥιπησία est Δακία. Quod autem Consulari administranda mandatur, id a recto longe abest: fuit enim Præsidialis provincia, uti præter Notit. Imp. Orient. C. 1. ex L. 2. C. Theod. de Inoffic. Test. pro comperto habemus.

Ῥαζαρία] Ῥατιαρία oportuerat: hanc & duas sequentes Theophanes Chronograph. p. 217. non præteriit: Καταστρέψας τήν τε Ῥατιάραν, inquit, καὶ Κανονίαν καὶ Ἀκὺς καὶ Δωρόστολον καὶ Ζάνδαπα καὶ Μαρκιανούπολιν: quæ ex Theophylacto L. I. H. M. C. 8. decerpta, indidem facile saniorem recipient colorem. Vid. Ant. Itin. p. 219.

Βηνοπία] Βονωνία est, ut Henr. Valesius in Ammian. L. XXXI. C. 11. dudum vidit. Quod sequitur Ἀκοίνες Latini *Aquas*, Græci Ἀκὺς vocitant, qua de re dictum alias est.

Κάστρα Μάρτις] Sozomenus L. IX. H. E. C. 5. Κάστρα Μάρτις πόλιν τῆς Μυσίας appellat, recte si urbis nomen spectes, non item si provinciam: fuerunt enim hæc Castra in Dacia, ubi Procopius ea L. IV. Fabr. Just. C. 6. agnoscit & a Danubii ripa removet; quod sane mirandum est, siquidem *Gratianus permeato Danubio, delatus Bononiam, Sirmium introiit, & quatriduum ibi moratus per idem flumen ad Martis Castra descendit* apud Ammianum L. XXXI. C. 11.

Ἴσκος] Ita MSS., Henr. Valesii conjecturam adfirmantes. Vid. Ant. Itin p. 221.

Δαρδανίας] Sita hæc provincia erat ad Macedoniæ occidentem plagam: Codex missorum Theodosii, ab Emman. Schelstrate tom. II. Antiq. Eccles. p. 526. editus, *Macedonia & Hellespontus & pars Ponti finiuntur ab oriente mari Pontico, ab occidente desertis Dardania, a septentrione flumine Histro, a meridie Aegaeo.* Harduinus, qui ad Plinii L. IV. C. 11. *deserta Candavia* substituit, caussam nullam habuit.

Σκοῦποι] Sic Ptolemaeus, Stephanus Σκόπους vocat: *Scupum* Marcellinus Comes An. IↃXVIII., cum de aerumnabili Dardaniæ calamitate *Scupus namque metropolis*, ait, *licet sine civium suorum hostem*

ΜΗΡΙΩΝ, [a]ΟΥΛΠΙΑΝΑ.

ιζ' ἘΠΑΡΧΙΑ [b]ΠΡΕΒΑΛΕΩΣ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ γ'.

ΣΚΟΔΡΑΙ, ΛΙΣΣΟΣ, [c]ΔΩΡΑΚΙΟΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ.

ιη'. ἘΠΑΡ-

a Ὁ Ὑπιάνα *Car. a S. Paullo.* b Πρεβάλεων *MSS.* c Δυῤῥάκιος *Car. a S. Paullo.*

hostem fugientium clade, funditus tamen corruit. Melius Paullinus *Scupos* Propemptico ad Nicetam:

Tu Philippeos Macetum per agros,
Per Tomitanam gradieris urbem,
Ibis & Scupos patriæ propinquos,
Dardanus hospes.

quamquam si iter consideres, quo amicum *Remesianam*, patriam in urbem, mittit, maximas ambages meritissimo mirere: quid opus *Philippeos agros* & *Tomitanam urbem*, ut Scupos devenias, invisere? Ant. Pagius Critic. An. CCCXCVII. 9. quo Paullinum ignoratæ Geographiæ culpa liberet, nescio quos *Philippeos agros*, nusquam lectos, comminiscitur, & pro *Tomitana* urbe *Stobitanam* restituit sive *Stobos*: equidem a Stobis *Stobensem* recte formari, nusquam *Stobitanum*, legis at demus hoc: cui bono per *geminam Epirum Thessalonicen* Nicetam amandat, cum brevius per Prævalitanam Dardaniamque provincias iter, in Tabula signatum, in Scupos & Remesianam versus pateret! Sed hæc missa faciamus: sita urbs fuit ad Axium, sive, ut serior ætas maluit, Bardarium: Nicephorus Bryennius Coment. L. IV. C. 18. ὁ δὲ Βαρδάρειος ποταμὸς ἐκ τῶν τῆς νέας Μυσίας ὀρῶν, καὶ διιὼν διὰ Σκόπων, κάτεισι μεταξὺ Στρυμμητίτης: quæ cur Possinus vertere neglexerit, divinare non possum; nihil utique habebunt obscuri si Nicephorus Gregoras in consilium adhibeatur, *Scopia*, quo nomine deinceps claruit, Triballorum in montibus oppidum, Axio flumini adstruens L. VIII. C. antepenult. p. 266. Edit. Genevens.

Μερίων] Fortasse hæc delitescit inter castella, quæ plura Dardaniæ Procopius L. IV. Aedif. Just. C. 4. nobis annumerat; proxime accedere Βερμίζιον, Ἄρμα & Μαρμαρὰ videntur.

Οὐλπιανὰ] Urbem hanc longa temporis injuria labantem Justinianus erexit, & Justinianæ II. cognomine superbire jussit apud Procopium L. IV. Aedif. Just. C. 1. Habes eandem in his Jornandis Rer. Getic. C. 56. Theodemir *Naissum primam urbem invadit Illyrici, filioque suo Theodorico consociatus adstat & in villam comites per castrum Herculis transmittit Ulpianam, qui venientes tam eam quam & opes mox in deditionem accipiunt*: sic edunt, intricatissimam verborum sententiam susque deque habentes: Codex Ambrosianus *sociatis adstat & in vilia comitibus* & *tam eam, quam Mestulus mox* præfert: unde ego fuisse credidero, *filioque suo Theodorico sociatis adstat & III. millia è comitibus per castrum Herculis transmittit Ulpianam: qui venientes tam eam, quam Metulum mox in deditionem accipiunt.* Castrum Herculis, ut obiter ea illustrem, Tabula XIIII. M. P. Naisso semovet; Metulum autem in hac vicinia oppidum erat natura & operibus munitum: Appianus Illyr. p. 10. Ed. Hoesch. ἐπὶ δὲ ἑτέραν πόλιν ἐχώρει Μέτυλον, ἣ τῶν Ἰαπόδων ἐστὶ κεφαλή, κεῖται δὲ ἐν ὄρει σφόδρα ὑλώδει, ἐπὶ δύο λόφων, οὓς διαιρεῖ χαράδρα στενή. Reliqua a vestigiis manu exarati codicis proxime recedunt.

Πρεβάλεως] Provincia Prævalitana inter Epirum novam & Dalmatiam ad Adriaticum erat protenta sinum, Procopio L. I. B. G. C. 15. auctore: paruisse Præsidi Notit. Imp. Orient. C. 1. adfirmat.

Σκόδραι] Verius Σκόδρα: situm urbis Livius L. XLIV. C. 31. describit.

Λίσσος] Hæc & ejus arx *Acrolissus* ex Polybio L. VIII. C. 10. & Livio L. XLIII. C. 20. notissima est. Ἔλισσος Constantino dicitur Imper. de Administ. Imper. C. 30.

Δωράκιον] Diceres hinc fuisse Eucharium Δωρακίου præsulem, qui pars Ephesini fuit Concilii, nisi p. 436. adderetur τῆς νέας Ἠπείρου, atque inde Dyrrhachinus esset. Est inter Gudianas ex Ligorio inscriptiones p. CLXXI. hoc epigramma:

D. M. S.

ιη'. ΈΠΑΡΧΙΑ ΜΥΣΙΑΣ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ ε'.

[a] ΒΙΜΕΝΑΚΙΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ, ΣΙΓΓΙΔΟΝΟΣ, ΓΡΑΤΙΑΝΑ, ΠΡΙΚΟΡΝΙΑ, ΟΡΘΕΜΑΡΧΟΣ.

ιθ'. ΈΠΑΡΧΙΑ ΠΑΝΝΟΝΙΑΣ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ β'.

[b] ΣΕΡΜΙΟΝ, ΒΑΣΙΑΝΑ.

[b] 'ΕΠΑΡ-

[a] *Βιμβράκη idem* & *Σιγιδόνος*. [b] *Ἕρμιον id.*

D. M. S.
C. IVLIVS. C. F.
AEMILIA. RVFVS
DVRRACI
MIL. COH. XII. VRB.

quod & ego ad Dyrrhachium pertinere existimem. Quid ergo huic *Doracio* fiet? Equidem legere id nusquam memini: fuit praeterea Praevalitanae provinciae metropolis Scodra, ut ex Gregorii M. L. X. Epist. 34. apparet: quare, donec aliunde firmiore Doracium hoc tibicine fulciatur, arbitrabor, Docleam sive Diocleam, non quidem metropolin, sed celebrem tamen post Diocletianum ejus instauratorem urbem, hic suum etiam locum obtinuisse. Vide de ea Constantin. Adminiſt. Imp. C. 35. & Cinnamum L. VI. Histor. C. 1.

Μυσίας] Moesia haec I. est, sive *superior*, ut Tabulae dicitur; Socrati L. I. H. E. C. 27. ἡ ἄνω Μυσία. *LEG. AVG. PR. PR. PROVINC. PANN. ET. MOESIAE SVP.* sub Septimio Severo est in Thesaur. p. CCCCVII. 1.; postea Praesidialem fuisse testis Notit. Imp. Orient. C. 1. est.

Βιμβράκιν] *Βιμβράκιον* rectius Theophylactus L. I. H. M. C. 5. qui πόλιν λαμπρὰν ad Illyricum pertinentem appellat. In Gordiani & Philippi numis *P. M. S. COL. VIM.*, quos ridicule admodum Harduinus in Num. Urb. Illustrat. explicat de *Provincia Macedoniae superioris Colonia Viminacio.* Adeone *Moesia superior* ignorata fuit, ut his in numis cognosci haud potuerit?

Σιγγιδόνος] *Σιγγιδὼν* aut *Σιγγίδουνον* oportuerat. Socrates L. I. Hist. E. C. 27. & L. II. C. 12. episcopum *Σιγγιδόνος τῆς ἄνω Μυσίας* Ursacium inter Arianismi defensores numerat: ut mirer Car. a S. Paullo Socratem notasse ob Singidunum Pannoniae transcriptam; certe L. I. C. 20., quorsum lectores amandat, nihil hujus legitur. Vid. Ant. Itiner. p. 132.

Γρατιανὰ] Est in Notit. Imp. Orient. C. 153. inter Moesiae I. urbes, deque ea disputavimus ad Itiner. H. p. 566.

Πρικορνία] Imo vero *Τρικόρνια* aut *Τρικόρνιον* potius. Vide idem Itiner. p. 565.

Ὀρθέμαρχος] Pro *Ὄρρεο μάργυ*, ut diximus ad Ant. Itin. p. 134.

Παννονίας] Pannonia II. est, quae olim Praefecto Praetorii Italiae parebat, pars Imperii Occidentis, ut Notit. Imp. Occid. C. 2. docet: eam autem cum Justinianus recipetasset, sicuti Novel. XI. significat, provinciis Orientis Hierocles accenset. Quod autem *Praesidi* mandatur, id Justiniano credo debetur; est sane *MVNATIVS PLANCVS V.C. PRAESES PANNONIAE PER ANNOS XXVII.* in lapide Reinesiano Clas. VI. 71.; sed is Pannoniae I. praepositus fuit: nam secundam Consularem fuisse Notitia eadem C. 1. confirmat.

Σέρμιον] *Urbium mater & populosa & celebris* Ammiano L. XXI. C. 10. unde in Concilio Aquileiensi sub Damaso Amenius *Caput*, inquit, *Illyrici non nisi civitas est Sirmiensis* tom. III. Concil. Labbei p. 391. Non dissimilia leges Justiniani in Novel. XI., cujus tamen verba si ita acceperis, acsi Thessalonicensi Ecclesiae post Attilae & Sirmii eversi tempora demum ea dignitas accesserit, qua omni Illyrico praestabat, erroris Tribonianum absolvere non poteris: multis enim ante annis, ut ex Theodoreto supra monuimus, Illyricum Orientale illi

κ΄. ἘΠΑΡΧΙΑ ἈΣΙΑΣ ὙΠΟ [a] ἈΝΘΥΠΑΤΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ μγ΄.

Ἐφε-

a Ἀνθυπάτῳ Bandurius.

urbi paruit. Vid. P. de Marca Differt. de Primat. C. 38. & de *Bastanis* sive *Bassianis* Itiner. A. p. 131.

Ὑπὸ ἀνθύπατον] Aristidi tom. I. 611. *ἄρχων τῆς Ἀσίας*, & p. 572. ac 600. *ἡγεμὼν τῆς Ἀσίας*, quibus atque aliis in locis cum *pratorem* aut *prasidem* interpres verterit, præbita magno Usserio in Smyrnensium Epist. p. 46. Ed. Ruinarti ut scriberet occasio est, *totius provincia proprie dicta Asia Proconsulem tunc fuisse prasidem*; quod tamen a vero procul abesse, cognitissimum est. Erat Proconsulis imperium latissimum, suis terminis ab eodem Aristide tom. II. p. 501. circumscriptum: longe tamen accuratius, quamquam ejus scriptoris ætate tantum non erat, ab Eunapio in Maximo p 101. Ed. Plantin. *ἀλλ' εἰς ἀρχὴν μετέστησε μείζονα, ἀνθύπατον αὐτὸν ἀποστήσας τῆς νῦν ἰδίως Ἀσίας καλουμένης. αὕτη δὲ ἀπὸ Περγάμου τὸ ἀλιγενὲς ἐπέχουσα πρὸς τὴν ὑπερκειμένην ἤπειρον ἄχρι Καρίας ἀποτέμνεται. καὶ Τμῶλος αὐτῆς περιγράφει τὸ πρὸς Λυδίαν· ἔστι δὲ ἀρχῶν ἐνδοξοτάτη, καὶ ὁ κατήκοος τῆς αὐλῆς ὑπάρχων.* Valens Clearcho *majorem prafecturam commisit, Asia, qua nunc peculiari nomine sic vocatur, proconsulem creans; ea a Pergamo usque maritimam oram complexa in continentem Caria tenus desinit, Tmolo monte fines ejus, Lydiam attingentes, circumscribente: estque provincia illustris, neque subjecta Prafecti Pratorii imperio.* Jam si observaris huic Proconsuli Hellesponti Consularem & Insularum Præsidem dicto fuisse audientem, amplissimam utique potestatem illi injunctam agnosces. Quod vero Præfecti Prætorii imperio exemptum fuisse adfirmat, id, quamquam ab eo ad Præfectum appellatio in L. 19. Cod. de Appellat. permittitur, ex Notit. Imp. Orient. C. 1. quoque cognoscas; neque enim *Asia* provinciis annumeratur, quæ sub dispositione Præfecti Prætorio per Orientem fuerunt. Ceterum in Eunapii verbis, quod nec interpretem fugit, non τὸ ἀλιγενὲς sed τὸ ἀλιτενὲς, ut apud Polybium L. IV. C. 39. de ora Ponti *πᾶν δ' ἐστὶν ἀλιτενές*, legi oportet: simile vitium è Strabone L. XIII. p. 595. eluit Paul. Leopardus L. IV. Emendat. C. 15.

Πόλεις μγ΄.] Olim *quingenta* urbes Asiæ Proconsulis jurisdictioni erant contributæ: unde Agrippa apud Josephum L. II. B. I. C. 16. §. 4. *τί δὲ αἱ πεντακόσιαι τῆς Ἀσίας πόλεις, οὐχὶ δίχα φρουρᾶς ἕνα προσκυνοῦσιν ἡγεμόνα, καὶ τὰς ὑπατικὰς ῥάβδους;* tumque in plures descripta erat conventus, de quibus Plinius L. V. C. 29. Deminui ejus amplitudo cœpta est, postquam vicinis provinciis sui magistratus sunt impositi, & alterius imperio subjecti. Vid. Usserium de Asia Poconf. p. 32. &c.

Ἔφεσος] Provinciæ erat metropolis: & quamquam olim eam urbi dignitatem vicinæ invidebant, ab Antonio tamen Imperatore Proconsuli necessitas imposita est *per mare applicare καὶ τῶν μητροπόλεων Ἔφεσον (i. e. & inter matrices urbium Ephesum) primam attingere*, ut Ulpianus L. 4. §. 5. D. de Offic. Proconf. admonet; nec tamen Ephesum Imp. Smyrnæ aut Pergamo ita præposuit, ut præ illis primas auferret: tantum ut è metropolibus provinciæ primam eam adiret edixit, ut pulchre demonstravit Ezech. Spanhemius Differt. IX. de Usu & Præst. Numis. p. 614. sequiore demum ætate reliquis est antelata, factusque ejus episcopus Asianæ diœceseos exarchus & jure quidem Patriarchico apud Evagrium L. III. H. E. C. 6. Adde Usserium de Asia Proconf. p. 49.

Ἐνία] Ἀναία verum oppidi, quod Cariæ Ptolemaeus & Stephanus, Scylax Lydiae circa Magnesiam attribuit, cognomen erat: Soticus *πόλεως Ἀναίας* inter Asiæ Episcopos Chalcedonensi Concilio p. 675. subscribit, Concil. vero Constantinop. III. p. 666. Joannes *ἐπίσκοπος Ἀνέων τῆς Ἀσιάνων ἐπαρχίας*, qui p. 500. *τῆς Ἀναιῶν πόλεως* dicitur. Prave ergo in Concilio Ephes. p. 465. Modestus fertur *τῆς Ἀνέων πόλεως τῆς Φρυγίας* & p. 527. *τῆς Νιαιτῶν πόλεως* præsul. Apud Stephanum gentile nomen est *Ἀναῖος* & *Ἀναΐτης*, ad quam formam ea, quæ produxi, facile corrigentur.

Μαγνησία Μαιάνδρου] Numis ΜΑΓΝΗΣΙΑ Η ΠΡΟΣ ΤΩ ΜΑΙΑΝΔΡΩ, Concilio Constantinop. III. p. 666. *Μαγνήτων ἡ Πρωτομαιανδρούπολις* aberat haud multum Epheso. Vid. Ezech. Spanhemium

'ΕΦΕΣΟΣ, 'ΕΝΕΑ, [a] ΠΡΙΗΝΗ, ΜΑΓΝΗΣΙΑ [b] ΜΕΑΝΔΡΟΥ, [c] ΤΡΑΛΛΕΙΣ, ΝΥΣΣΑ, ΠΡΙΟΥΛΛΑ, ΜΑΣΤΑΥΡΑ, 'ΑΝΙΝΕΤΑ, 'ΥΠΗΤΑ, 'ΑΡΔΙΟΥΠΟΛΙΣ, ΔΙΟΣ 'ΙΕΡΟΥ, [d] ΕΥΑΖΑ,

[a] ΚΟΛΟ-

a Πρίνη *editio princeps.* b Μαιάνδρου *oportuerat.* c Τράλλεις *Car. a S. Paullo.* d Ἔυαζα *idem.*

mium Differt. IX. de Ufu & Præft. Numifm. p. 656.

Τράλλεις] Neque hæc longe Ephefo remota fuit: Oracula, quæ Sibyllæ accepta feruntur, L. III.

Τράλλις δ' ἡ γείτων 'Εφέσε εὐερμῆ κ...λύεσι Τείχεα. ——— ———

Dubium autem eft, fueritne Maeandro adftructa: Stephanus adfirmat; negantium partibus Strabo accedit L. XIV. p. 648.; cui Whelerus numum ΤΡΑΛΛΙΑΝΩΝ nomine infcriptum & amnis figuram præferentem Itiner. p. 288. opponit: nec is tamen fluvio accubuiffe Maeandro probaverit: tum quod numi fubinde fluvium, qui urbis agrum radit, oftentent, ut Nicaeenfium, amne *Sagari* infignes, tum maxime quod numi ejus flumen poffit effe *Eudon*, quem circa Trallianorum urbem defluxiffe Etymologus cum Plinio docet.

Νύσσα] Νύσα Straboni atque aliis. Actis Concilii Ephefini p. 527. fubfcribit Theodotus Epifcopus Νύσσης, qui Νύσης fuit: Νυσαέων πόλις Concil. Conftantinop. III. p. 667.

Πρίουλλα] Βρίουλα oportuerat, ut apud Strabonem L. XIV. p. 650. & in egregio Thefaur. Britan. tom. II. p. 102. ΒΡΙΟΥΛΕΙΤΩΝ numo: idem adfirmaverit Rufinus epifcopus πόλεως Βριέλων Nicaen. Concil. II. 349.; corrige ergo, quem in Actis Ephefin. p. 528. reperies, Βαριυλιτῶν præfulem. Quæ fequitur *Maftaura* a Strabone, Stephano & Conciliorum Actis fæpe memoratur.

'Ανίνετα] 'Ανίνητα videtur præftare ob Theodorum epifcopum 'Ανινήτυ in Ephefino C. p. 466., licet prave p. 528. 'Ανινωσίων vocetur præful: Mamas enim 'Ανινήτυ Chalcedonenfis Conc. p. 522. illud fua fubfcriptione firmat, quantumvis p. 664. ἐπίσκοπος πόλεως 'Ανηρίτυ dici videatur. De fitu nihil finivero.

'Υπητα] 'Υπαιπα, unde Julianus Epifcopus πόλεως 'Υπαίπων in Chalcedon. Synodo p. 665. & Antonius 'Υπαιπηνῶν πόλεως Concil. Conftantinop. III. p. 500., quod pofterius fæpe in nummis apud Harduinum, Vaillantium & Haymium confpicitur. Oppidum Tmolo accubabat: Ovidius Metamorph. XI. 150.

Nam freta profpiciens late riget arduus alte
Tmolus in adfcenfu, clivoque extentus utroque
Sardibus hinc, illinc parvis finitur HYPAEPIS.

'Αρδιόυπολις] Verum effe 'Αρκαδιόυπολις, Alexander 'Αρκαδιυπόλεως τῆ 'Ασίας Concil. Ephef. p. 463. & 528. teftabitur, qui fi nomen, quo urbs antea fuerat ufa, adpofuiffet, ejus fedem quam fruftra veftigamus, eadem opera indicaffet.

Διὸς ἱερᾶ] Imo ἱερὸν, Ioniæ Lebedum inter & Colophonem apud Stephanum oppidum: numos ΔΙΟΣΙΕΡΙΤΩΝ habet Harduinus, qui ex Concil. Conftantinop. III. p. 500. Ed. Labbei Χερσύπολιν deinceps fuiffe non præteriit.

'Ευαζα] Liberatus Diaconus Breviar. C. 13. *Nono quoque Secretario acta eft actio, ubi Baffianus, qui ad civitatem Euazenfium epifcopus ordinatus eft, & Ecclefia incubuerat Ephefinae:* quam civitatem cur in Labbeana editione afterifco notarint, cauffam non video: bene enim omnia habent. Fuerat Baffianus invitus 'Ευάζων civitati a Memnone Ephefio epifcopus impofitus: Memnone & ejus fucceffore Bafilio fato functis idem Ephefo eft præpofitus; quæ omnia fufius Concil. Chalcedon. Acta tom. IX. p. 7 L. Holftenius in Car. a S. Paullo Geogr. S. huc refert Bafilii Epift. 251. Nov. Edit., τοῖς 'Ευαισηνοῖς infcriptam, auctorque eft, ut 'Ευαζηνοῖς legatur: mihi, pace ejus dixerim, alia eft fententia: in Bafilii Epift. 278. 'Ευαισὸς *Euefus*, Cappadociæ montibus proxima, ut ex ferie epiftolæ cognofcas, invenitur; hujus incolis miffam eam epiftolam arbitror, propterea que 'Ευαισηνοῖς, præcipue quod pofteriore in Epift. manu exarati codices, non item priore, in vocabuli fcri-

[a] ΚΟΛΟΣΗ, ΑΛΓΙΖΑ, ΝΙΚΟΠΟΛΙΣ, ΠΑΛΑΙΑ ΠΟΛΙΣ, ΒΑΡΕΤΤΑ, [b] ΑΥΛΙΟΥ ΚΩΜΗ, ΝΕΑΥΧΗ, [c] ΚΟΛΟΦΩΝ, ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ, ΛΕΒΕΔΟΣ, ΤΙΟΣ, ΣΜΥΡΝΑ, ΚΛΑΖΟΜΕΝΗ, ΣΑΤΡΩΤΗ, [d] ΜΑΓΝΗΣΙΑΣΟΥΠΟΛΙΣ, ἈΠΑΗ, ΤΕΜΝΟΣ,

[a] *Κολοατὶς MSS.* [b] *Carol. a S. Paullo* Ἀυρηλιύπολις Κώμη *emendat, nulla justa caussa motus.* [c] Κολοφὶν *ejusdem edit., alia* Κολοφων μηἶρύπολις. [d] Μαγνησιασύπολις *vulgo.*

ptura consentire videantur, præopto.

Κολοσὴ] Manu exarati codices Κολοασὶς præferunt: ego neutrum probavero; tametsi quo vero nomine fuerit pro comperto nondum habeam. In binis Jac. Goar Notitiis inter Asiæ præsules est ὁ Καλόης, subscribitque Nicaeno II. Concilio p. 50, 350. atque alibi Theophanes ἐπίσκοπ☉ Καλόης & p. 153. mendose Κάλπης. Diceres itaque Καλὸη justum esse urbis titulum, nisi Aphobius, qui Synodo Ephesinae adfuit, contrairet, & se Κολῶν☉ p. 465. sive Κολόνης p. 528. aut, quod MSS. dant, Κολόης episcopum fuisse testaretur; cui ultimo cetera postponerem, illique nomen venisse a *Coloe* lacu haud multum a Sardibus apud Strabonem L. XIII. p. 626., si aberrandi metus abesset, autumarem. Quamvis autem de urbis nomine pleraque dubia sint, non poterit Car. a S. Paullo negligentiam in ea prætereunda excusare.

Ἀλγίζα] Hoc Acta Concil. Nicaeni II. p. 153. atque alibi, quibus Leo ἐπίσκοπ☉ Ἀλγίζων nomen adscripsit, firmabunt: in Chalcedon. p. 96. habebis Proclum Ἀργίζης & p. 398. Ἀργίζων. De ejus & *Nicopolis*, quam frustra quæro, situ, Scepticos imitatus, nihil finivero.

Παλαιὰ πόλις] Eandem esse volunt ac Παλαιὰν κατοικίαν, de qua CXXX. stadiis ab Anderis remota Strabo L. XIII. p. 614., dubia tamen conjectura: nam Παλαιῶν præsul in Nicaeno II. p. 51. inter Hellespontios subscribit & a Palaeopolitano distinguitur. Ejus episcopi in Conciliorum Actis sæpe obvii sunt. Vid. Nicaenum II. p. 153. & Ephesinum p. 437.

Βαρέτλα] Constabilit hocce oppidi cognomen Joannes Βαρέτλων episcopus in Actis Chalced. p. 675. Βαρίτων præsul est in Constantinop. III. p. 667. & Nicaeno II. p. 153.

Ἀυλίυ Κώμη] Thomas πόλεως Ἀυλίυ Κώμης est in Chalcedon. Concil. p. 96. & 675.

Νεαύχη] Νία Ἀυλὴ oportuerat ob Philippum Νίας Ἀυλῆς in Chalced. Conc. p. 96., qui perperam p. 675. Μεναύλης, & in Latina versione *Naulochi*, unde Car. a S. Paullo *Naulocham* urbibus Asiae, quibus olim episcopus fuerit, adstruxit.

Κολοφὼν] Emman. Schelstratenus & Ans. Bandurius Colophoni arctissime Μητροπόλεως vocabulum adstringunt: qua ratione Colophon metropolis, cujusmodi non fuit, creatur, Ioniaeque urbs *Metropolis* prorsus præteritur: rectius itaque Car. a S. Paullo distinxit. Abest Colophon, si recta naviges, Epheso stadiis LXX., Strabone teste L. XIV. p. 643., aut, ut Xenophon Ephesius L. I. p. 8., stadiis LXXX.

Μητρόπολις] Numi ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΤΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΙΩΝΙΑ & εἷς☉ Μητροπολίτης Strabonis L. XIV. p. 637. & Marcellinus Μητροπόλεως episcopus ex Conc. Chalcedon. p. 96. huc pertinent. Mox Τίως, Anacreontis Lyrici poëtae patria, potior erit.

Σατρώτη] Nisi omnia me fallunt, Ἐρυθραὶ in voce latent: ea huic loco accommodatissima urbs est, & huic provinciæ a Concil. Actis & Notitiis transcripta: paullo ante Κλαζομενὰς præstiterant.

Μαγνησιασύπολις] Sic MSS, pro Μαγνησία Σιπύλυ, unde numi ΜΑΓΝΗΤΩΝ ΣΙΠΥΛΟΥ; peccato non dissimili Basilius episcopus Μαγνησίας Ἡπίλυ Conc. Nicaeno II. subscribit p. 571.

Ἀπάη] Natum hoc videtur ex Ἀγαίη, cujus episcopus Constans in Nicaeno II. p. 350. πόλεως Ἀγάης dicitur; id vero ex Ἀιγαὶη: unde Cyriacus Ἄιγλης pro Ἀιγαὶης Actis Chalcedon. p. 127. inseritur, qui p. 322. Ἀιγίας, & p. 508. Ἀιγίης, & p. 664. Ἀιγάης πόλεως. Intelliguntur *Aegae* Aeolicae, quarum nomen seriore ætate in aliam formam diceres procusum, si quid his inesset auctoritatis monumentis: ducimur enim illis ad Ἀιγίαν atque Ἀιγαὶην. Florente Graecia non Ἀιγὰς tantum sed Ἀιγαίας appellabant; quod posterius, etsi certi usus est, non tamen solum pro bono est habendum. Suidas

Πολ-

ΤΕΜΝΟΣ, ΦΩΚΕΑ, ΜΥΡΙΝΑ, ΜΥΚΗ, ΠΕΡΓΑΜΟΣ, ἘΛΑΙΑ, [a]ΠΙΤΤΑΝΗ, ΤΙΑΝΑΙ, ΘΕΟΔΟΣΙΟΥΠΟΛΕΩΣ, ἈΔΡΑΜΥΤΤΙΟΝ Ἡ ΠΟΤΕ ΛΥΡΝΗΣΟΣ, [b]ἈΤΑΝΔΡΟΣ, ΓΑΔΑΡΑ, ΑΣΣΟΣ.

κα'. ἘΠΑΡΧΙΑ ἙΛΛΗΣΠΟΝΤΟΥ ὙΠΟ [c] ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ [d] λ'.

ΚΥΖΙΚΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ

[a]ΠΡΟΙ-

a Πιτλάνη *Bandur.* b Ἄτανδρος *edit. Car. a S. Paul.* c *Abest a prima editione.*
d *Car. a S. Paullo* λβ'. *corrigit, verius* λγ'.

Πόλεις Ἀιγαιὸς, ἀπὸ Ἀιγῶν τῆς Ἀσίας, κεῖται δὲ πλησίον Μαγνησίας καὶ Σμύρνης. In quibus Grammatici, licet Aegas longissimo terrarum intervallo Smyrna remotas non dixero, rectius putem καὶ Μυρίνης: illi enim proximæ erant & propterea Ἀιγαὶ ἐν Μυῤῥίνῃ Stephano dictæ: idem Galenus περὶ Ἐυχυμίας p. 358. Edit. Basil. firmat: ὅινος δέ ἐστι παρ' ἡμῖν ἐν Ἀιγαῖς καὶ Περπερίνῃ τῇ μὲν ὁμόρῳ Μυρίνῃ, τῇ δὲ Περγάμῳ. & brevi post: ὁ δὲ ἐν Ἀιγαῖς καὶ Περπερίνῃ, μέσος τούτων ἐστίν. Quæ utique Ἀιγαὶς & nostram conjecturam probabilem faciunt. Possunt hæc cum Theod. Laurentio Gronovio in Marmor. Basin C. 32. in Ἀιγαίας, quod unice verum existimabat, perverti, at non sine aperta vi Incolas Tacitus Annal. II. C. 47. *Aegeatas* appellat, qui quantumvis *Aegaeatae* MS. Florentino, ut vir doctissimus animadvertit, vocentur, non ausim tamen *Aegeatas* prorsus spernere: neque enim ὅινος Ἀιγεάτης ejusdem Galeni L. XII. Method. Therap p. 164. id permiserit, qui perperam Ὑγιειν. L. V. p. 270. Ἀιγαιωτίνης scribitur. Vide & Anton. Itiner. p. 146.

Τέμνος] Imo Τῆμνος, pro quo Τόμνος in Concil. Nicaen. II. p. 350. & mox Φώκαια.

Μυρίνα] Sicuti hujus locum in Suida occupavit *Smyrna*, ita subinde in Concil. Actis & Aristidis Sermon. Sacr. V. tom. I. p. 618. & 619., sicuti Palmerius Exercitat. p. 471. admonuit, idem molita est.

Μύκη] Scribe Κύμη quo vitio laborant Acta Chalcedon. p. 675. cum Chrysogonum πόλεως Μύκης præsulem fuisse adfirmant.

Ἐλαία] Pergamenorum erat navale, stadiis cxx. ab eorum urbe distans apud Strabonem L. XIII. p. 615., cui Aristidem junge tom. I. p. 620. & Galenum L. I. de Antidot. p. 427. Incolae ΕΛΑΙΤΑΙ in numis & Chalcedon. Conc. p. 398., non ΕΛΑΙΗΤΑΙ, ut Stephanus, cui propterea recte subvenit L. Holst.

Πιτλάνη] Πιτάνη, de qua Strabo L. XIII. p. 614. Pardus episcopus πόλεως Πιτλάνης eodem peccato in Nicaeno II. p. 571.

Τιάναι] Nisi a vero aberro, Κάναι fuit; quod oppidulum ad ejusdem nominis promontorium idem Strabo L. XIII. p. 615. adponit: Melae Pomponio L. I. C. 18. *Cana.*

Θεοδοσίου πόλεως] Πόλις præstat. Situm urbis ignoraremus, nisi ex Notit. Jac. Goar *Perperinem* eandem esse constaret: ea vero haud longe afuit *Pergamo*, ut ex Galeno περὶ Ἐυχυμίας p. 358. constat. Ptolemaeo Τερμίρη, & MS. Palatino Περμέρη, Coisliniano Περπέρη dicitur, unde verum nulla opera eruitur. Nobile erat ejus urbis atque agri vinum, de quo Galenus eisdem locis, in quibus de *Aegeate.* Vide Sirmondum in Triplic. numo & Anti-Tristano II.

Ἀδραμύττιον] De eo ad Anton. p. 335.; mox Ἄντανδρος verius erit, tametsi Marinus episcopus πόλεως Ἀτπάνδρου in Actis sit Nicaeni II. p. 589.

Γάδαρα] Γάργαρα lege, & Strabonem L. XIII. p. 606. adi: Γαργάρων πρεσβύτερος Nicephorus est in Nicaeno II. Conc. p. 350.

Ὑπὸ Κονσυλάριον] Fuisse hanc Consularem provinciam Notit. Imp. Orient C. 1. & L. unic. C. de Offic. Comit. Sacr. Patrim. ostenduntque hinc Anicius Paullinus Thes. p. MXC. 19. *CONSVL. PROV. ASIAE. ET. HELLESPONTI.*

Κύζικος] Nobilissimæ urbi Metropolis Hellesponti dignitatem Leo Imp. & Jo. Malala tom. I. p. 364. asserunt: ἐτιμήθη, inquit, ὑπὸ θεομη-

[a]ΠΡΟΙΚΟΝΗΣΟΣ, Ἡ ἘΞΟΡΙΑ, ΒΑΡΙΣΠΗ, ΠΑΡΙΟΝ, ΛΑΜΨΑΚΟΣ, ἈΒΥΔΟΣ, ΔΑΡΔΑΝΟΝ, ἼΛΙΟΝ, ΤΡΩΑΣ, ΣΚΑΜΑΝΔΡΟΣ, ΠΟΛΙΧΝΑ, ΠΟΙΜΑΝΕΝΤΟΣ, ἈΡΓΕΜΕΑ, [b]ΡΕΚΕΤΑ, ΒΛΑΔΟΣ, ΣΚΕΛΕΝΤΑ, ΜΟΛΙΣ,

a Προκόννησος *idem*. b Ῥίκιζα *MSS.*

πίας συνεχὴς ἡ Κύζικος, ἥτις ἐστὶ μητρόπολις μεγάλη τῆς Ἑλλησπόντου ἐπαρχίας.

Προικόνησος] In principe editione Προκόνησος, ficuti & in Stephano ineſt: Ptolemaeo Προκόννησος, unde Joannes Προικοννήσου in Actis Epheſ. p. 436. & Acacius Προικοννήσου in Chalcedonenſ. p. 673., ceteris Προκόννησος eſſe ſolet. Vocis originationem Critici in Apollonium L. II. 278., quos Etymologus ab Iſ. Voſſio ad Scylacem optime, ut indidem apparet, reſtitutus, exſcripſit, tradidere. De *marmore Proconneſio* Gothofredum in L. 9. C. Th. de Indul. Debit. vide.

Ἡ Ἐξορία] Regionis inſulæne nomen ſit, incertum eſt: de Propontidis inſula quædam memoriæ ex Sanctorum Actis inhærent, ſed obſcura; quorum cum nec auctor nec verba ad officium redeant, non liquere pronuntio.

Βαρίσπη] Fuitne Ἀρίσβη, Abydo atque Ilio haud multum ſeparata? Acta S. Parthenii Lampſaceni C. 2. *Alexandria autem quadam ex Arisba, quæ eſt juxta Abydum.* Lucanus *Idalin* L. III. 204. appellat, quod agri eſſet Trojani & circa Idam:

Myſiaque & gelido tellus perfuſa Caico,
Idalis & nimium glebis exilis Arisbe.

Car. a S. Paullo *Bares* ex *Barispe* placet, cujus epiſcopum Eutychianum Chalcedonenſe Conc. p. 673. Helleſpontiis annumerat.

Πάριον] Lampſaco CCLXX. ſtadiis, ſicuti Polyaenus L. VI. C. 24. indicat, diſtabat. Sequentes urbes ad Anton. Itin. p. 334. attigimus.

Σκάμανδρος] Videtur *Scamandria parva civitas*, de qua Plinius L. V. C. 30., eſſe.

Πολίχνα] Troadis hanc circa Aeſepum urbem Strabo L. XIII. p. 603. & Plinius L. V. C. 30. norunt; nec aliam multi cenſent, quam Thucydides L. VIII. C. 14. & 24. a Clazomeniis munitam commemorat: ego vero acceſſerim Acacio, Clazomeniorum eam urbem ab hac diſtinguenti; clariſſime enim Thucydides eam in continente contra Clazomenas, longeque adeo a Troadis Polichna collocat.

Ποιμάνεντος] Lege Ποιμανηνός. Ariſtides tom. I. p. 596. Ἔστι δὲ Ποιμανηνὸς, χωρίον τῆς Μυσίας, καὶ ἐν αὐτῷ ἱερὸν Ἀσκληπιοῦ, ἅγιόν τι καὶ ὀνομαστόν. ἐντεῦθεν ἐπαλίσαμεν σταδίους ἑξήκοντα μάλιστα καὶ ἑκατόν. Fuit ergo Myſiae oppidum, nam *agrum* male vertunt, CLX. circiter ſtadiis ab Hadrianis, Ariſtidis patria. Stephano & Nicetæ Choniatæ Annal. L. ult. p. 296. eſt Ποιμανηνὸν, & Actis Conciliorum; ſubſcribit enim, Conſtantinop. III. p. 501. Mercurius epiſcopus πόλεως Ποιμανηνοῦ τῆς Ἑλλησποντίων ἐπαρχίας, & Nicaeno II. p. 572. Leo Ποιμανηνοῦ; qui cum p. 52. epiſcopus Ποιμανηνῶν feratur, & V. Cl. Jo. Maſſon, ut in Ariſtidis Vita III. 6. perſcriptum eſt, Pariſiis numum ΠΟΙΜΑΝΗΝΩΝ tractaverit, non dubium eſt, quin Ποιμανηνὸς Stephano reddi debeat: ſcio aliam virum doctiſſimum ingreſſum eſſe viam & Ποιμανηνὸν Ariſtidi reſtituiſſe: ſed cum Ethnicographus τὸ ἐθνικὸν ὁμοίως inflecti adfirmet, Ποιμανηνὸς utique ab eo venit. Ceterum ſeries Ariſtideae Orationis ἐπὶ δὲ Ποιμανηνὸς requirere videtur.

Ἀργεμέα] Aſſentior Jo. Harduino in Plinii L. V. C. 30. Ἀτάρνεια legenti: habet *Atarneam* Plinius, quæ Straboni Ἀταρνεὺς, Stephano Ἀτάρνεα.

Ῥέκετα] Niſi Ῥοίτειον in voce reconditum ſit, nihil de ea novero: *Rhoeteum* a Plinio, Strabone atque aliis non eſt neglectum.

Βλάδος] Βλαῦδον, ſive Βλαῦνδον, potius Concilium Chalcedonenſe p. 575. urbibus Lydiæ contribuit; nec diſſident veteres Notitiæ: ΒΛΑΥΝΔΕΩΝ numi, in quibus fluvius ΙΠΠΟΥΡΙΟϹ, ſunt in Theſ. Britan. tom. II. p. 100. Βλαῦδον in Lydiæ finibus memorat Strabo L. XII. p. 567. & ex eo Stephanus, modo id diverſum a Conciliorum *Blando*, qua de re equidem dubitaverim, fuerit: quæ cum ab Helleſponti provincia longius diſtent, nihil juvant: itaque huic & τῷ Σκέλεντα alius opituletur.

Μόλις]

ΜΟΛΙΣ, ΓΕΡΜΑΙ, ἌΠΤΑΟΣ, ΚΕΡΓΗ, ΣΑΓΑΡΑ,
ἉΔΡΙΑΝΟΥ ΚΑΙ ΘΗΡΑΙ, ΠΙΟΝΙΑ, ΚΟΝΙΟΣΙΝΗ, ἈΡΓΙΖΑ,
[a] ΞΙΟΣ ΤΡΑΔΟΣ, ΜΑΝΔΑΚΑΔΑ, ἘΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ,

MAN-

a *Sic Holst. è MSS., Carol. a S. Paullo duas jussit esse urbes.*

Μόλις] Car. a S. Paullo *Molis seu Molitopolis* suæ editioni adscripsit: *Miletopolita* & ΜΕΙΛΗΤΟΠΟΛΕΙΤΑΙ sunt in numis & Plinio inter Hellesponti accolas: scribendo quoque adfuit Concil. Constantinop. III. p. 501. Joannes ἐπίσκοπος τῆς Μιλητοπολιτῶν πόλεως τῆς Ἑλλησποντίων ἐπαρχίας, & Nicaeno II. Michael τῆς Μιλητοπόλεως, ut perperam p. 592. atque alibi scribitur: nec asseveravero tamen, nisi meliores manu exarati codices propius abierint, eam esse.

Γέρμαι] Γέρμα. Non longe a Cyzico afuisse Stephanus auctor est, ubi Holst. vide: Ptolemaeo ἱερὰ Γέρμα, unde solo ΙΕΡΑΣ titulo signari in egregio numo Nic. Haymius Thes. Britan. tom. II. p. 115. arbitratur; quæ mihi conjectura multo videtur incertissima. Plura de urbe ad Anton. Itiner. p. 335.

Ἄπταος] Hanc & sequentem frustra quæro: forte tamen in Κέργη latebit Κέβρην, urbs Troadis, sicuti Scylaci & Harpocrationi ex Demosthene in Aristocratem p. 428., dicitur: Κεβρηνία aliis, Κέβρη Sibyllinis Oraculis L. III. p. 243., quemadmodum & Holsteinius in Steph. monuit.

Σάγαρα] Nec hanc expedio: *Sangarum*, Bithyniæ vicum maritimum, non longe ab Helenopoli Sozomenus L. VII. H. E. C. 18. fuisse refert, situ ipso multum hinc discrepantem: Σαγάρων Episcopus Andreas est in Chalcedon. p. 574., sed Lydiæ contributus, & Σαζάλων p. 399. verius appellatus: nihil ergo & is auxilii feret. Restat Cleodemus Flavianus ΣΑΓΑΡΕΙΤΗΣ ex Reinesiana Cl. I. 72., quem hinc fuisse non injusta suspicio est.

Ἁδριανοῦ θῆραι] Sic oportuit; oppidum enim Hadrianus in Mysia Hadrianotheras, M. P. VIII. a Pergamo, nisi Tabula fallit, quod illic & feliciter esset venatus & ursam occidisset, constituit, ut Spartianus in Hadriano C. 20. & Dio docent. Ter oppidi meminit Aristides tom. I. p. 500., semel Ἁδριανοῦ θῆρας, librariorum manifesto peccato, appellans. Ἁδριανοθήρων episcopus est in Nicaeno II. p. 352., qui p. 592. Ἁδριανοθήρων paullo rectius dicitur; cives ΑΔΡΙΑΝΟΘΗΡΕΙΤΑΙ in numis apud Harduinum & Vaillantium insunt. Vide Jo. Massonum Vitæ Aristidis III. 9. 12., ubi plurium de hac urbe aberrationes in ordinem rediguntur.

[r] Ἥρα] Oppidum Βοαὶ circa Erythras & Teum Thucydides L. VIII. C. 19. & Strabo L. XIV. p. 644., sed a Palmerio emendatus, memorant: id quo minus nostrum putemus, locorum intervallo prohibemur. Alius ergo, ubi in Hellesponti provincia fuerit, atque utrum ex Plinii L. V. C. 30. *Tiare* sive *Tiaris* sit ortum, docebit.

Πιονία] Est apud Strabonem L. XIII. p. 610., & *Pionita* apud Plinium. Eulalius Πιόνων & in MSS. Παιονίων, sive, ut vetus interpres, *Eulalius Pionia Hellesponti* Synodo Chalcedonensi p. 398. subscribit.

Κονιοσίνη] Estne *Conisium*, quod Plinius L. V. C. 30. inter hujus oræ oppida connumerat?

Ἀργίζα] In Asiæ provincia urbem, cui Ἀλγίζα nomen erat, vidimus; a qua, si nomen spectes, hæc haud multum distat, si situm, plurimum. Plinius L. V. C. 30. Miletopolitis hujus provinciæ *Erezios* jungit, quos si hinc derives, in vitio nomen urbis adhærescet: Harduinus *Ereza*, Cariæ urbe, eos dedit cives; verum imprudenter: Caria longissime ab Hellesponti ora, quam Plinius describit, semota est.

Ξίος Τράδος] Jungunt hæc arctissime Schelstratenus & Bandurius, non item Car. a S. Paullo: utrum præstet, mihi in ambiguo est; nihil quod alterum utrum possit illuminare, mihi occurrit: etsi enim *Trarium* vicum Strabo L. XIII. p. 607. circa Perperenem locet, & *Tragasa*, unde *sal Tragasaeum*, de quo egregie Galenus L. XI περὶ ἁπλῶν Φαρμ. p. 151., ab aliis memorentur, huc referre non sustineo.

Μανδακάδα] Hinc *Cilices Mandacadeni* inter Hellesponti accolas Plinio L. V. C. 30. ex Harduini pulchra emendatione.

Ἐργαστήριον] Vicus Cyzicum inter & Pergamum, sed hinc stadiis CCCCXL. separatus, metallis celebris atque *Ergasteria* dictus, uti Ortelius admonuit, occurrit apud Galenum L. IX.

περὶ

ΜΑΝΔΡΑΙ, [a] ἽΠΠΟΙ, Ὁ ΚΙΣΙΔΗΡΟΝ, ΣΚΕΨΙΣ.

χβ'. ἘΠΑΡΧΙΑ ΦΡΥΓΙΑΣ [b] ΚΑΙΠΑΤΙΑΝΗΣ ὙΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ [c] λϑ'.

ΛΑΟ-

[a] *Hoc cum sequente ab eodem Car. a S. Paul. connnectitur.* [b] Καὶ Παπανῆς *princeps editio, quo modo* Φρυγία καὶ Παπανὴ *MSS. Constantini Imp. L. I. Them.* 1., *Bandurio indice.* [c] λη'. *Car. a S. Paulo corrigit.*

αὐτῇ ἀπλῶν Φαρμ. p. 127. καλεῖ) δ' Ἐργαστήρια, inquit, κώμη τὶς, ἐν ᾗ καὶ μέταλλα ἰοῦ, μεταξὺ Περγάμου καὶ Κυζίκου, σταδίους ἀπέχουσα Περγάμου τεσσαράκοντα πεντακοσίους: eum a nostro nihil discrepare, certum habeo.

Μάνδραι] Νεανδρία, Troadis oppidum, de quo Strabo L. XIII. p. 604. & p. 603., ubi tamen Κλεανδρία, male, nisi fallor, olim mihi videbatur; quam ego opinionem, etsi plausibilem, urgere nolim: quid si enim a caulis boum atque ovium loco nomen hæserit? ut *Mandris* circa Byzantium in Dionysii descriptione Bospori apud Pet. Gyllium L. II. C. 4. & *Mandrae* in Palæstina, quam Josephus L. X. A. I. C. 9 §. 7. memorat. Atque hoc pro comperto esset habendum, si quid auctoritatis Joan. Malalae inesset: adfirmat enim tom. I. p. 114. Priamum seposuisse filium Alexandrum in agro, ὀνόματι Μάνδρα, γαλακτοτροφηθῆναι παρὰ γεωργῷ τινι, *cui Mandrae nomen erat, ut lacte ab agricola aleretur*: est quidem in Malala Ἀμάνδρα; sed rectum esse, quod sequimur, Cedreni Μανδρῷ, tametsi vitioso, ostenditur.

Ἵπποι] Habet Strabo L. XIV. p. 644. circa Erythras, Ioniæ urbem νησίδας προκειμένας τέτταρας, Ἵππους καλουμένας, *IV. insulas urbi illi prætentas, quæ Hippi vocentur*: quæ, quamvis ab Hellesponto afuerint longius, in censum venire possent, quod insulæ pariter ac Hellespontus Asiæ Proconsulis imperio fuerint subjectæ: tutius tamen erit, nihil finire; siquidem & simili nomine vicus esse queat, & insulæ rectius Proconsulari Asiæ contribuantur.

Ὁ Κισίδηρον] Haud magno molimine procudi Ὄκα sive Ὦκα ex vocabuli initio posset; quam urbem Conciliorum Acta provinciæ Hellesponti inserunt. Vid. Chalcedonense p. 673.; tumque Σίδηρον, quod restat, aut retineri, ut vici, ferri metallis copiosi, nomen sit, aut in Σίγειον, quam Troadis urbem nemo ignorat, converti oportebit. Sed hæ conjecturæ sunt, quibus ipse nihil fido. Viderint ergo peritiores.

Σκέψις] Imo Σκῆψις, de qua Strabo L. XIII. p. 609.

Ὑπὸ Κονσυλάριον] Vereor vehementer, ut hoc rectum sit: Notitia Imp. Orient. C. 1. provinciam hanc Præsidialem facit, & L. 3. C. Theod. de Protostas.; nunc quidem ea *Præsidi Frygia Palæstina* inscribitur, quod non aliud est, quam

Humano capiti cervicem pictor equinam
Jungere si velit, & varias inducere plumas
Undique collatis membris; ut turpiter atrum
Desinat in piscem mulier formosa superne.

Animadvertit & hoc eruditissimus Gothofredus, sed infelici conjectura *Hygia Palæstina*, ut *Palæstina Salutaris* sit, nomina substituit: ut ut enim Palaestina Salutaris sive Σαλουταρία in Conc. Ephesino p. 470. & Notit. Imp. Orient. atque alibi legitur, quis unquam *Hygiam* appellavit, aut vocari posse censuit? Cautius navigasset, si *Phrygiam Pacatianam*, quam aliis haud displicituram augurabatur, amplexus esset: nam quod sub Theodosio nulla ejus in indice Provinciarum Schoonhoviano fit mentio, id enimvero emendationi nihil oberit. Scribunt Impp. Valentinianus & Valens episcopis Asianæ diœceseos interque eos τοῖς ἐπισκόποις Καροφρυγίας Πακατιανῆς apud Theodoretum L. IV. H. E. C. 8. & 9., nullumque de *Pacatiana*, Theodosio Imp. priore, dubium relinquunt. Maneat ergo provincia hæc Præsidialis, quam etsi *Capatianam* cum Constantino Imp. L. I. Them. 1. & patribus Synodi Laodicenæ apud Beveregium tom. I. p. 453. & MSS. quibusdam Paullinae I. ad Timotheum epistolæ noster appellet, tamen *Pacatianam*, fretus Impp. & Conciliorum Ephesini, Chalcedonensis, Constantinopol. III. Nicænique II., prætereaque Novellæ XX. & plurium epistolæ Paullinæ codicum auctoritate, maluero: idem vocabuli origo suadet, quam Latinis acceptam refero, tametsi nominis in obscuro caussa; quod enim de *Pacatiano*, qui anno

no

ΛΑΟΔΙΚΕΙΑ, ΙΕΡΑΠΟΛΙΣ, ΜΟΣΥΝΑ,
ΑΤΤΥΔΑ, ΤΡΑΠΕΖΟΥΠΟΛΙΣ,

ᵃΚΟΛΑΣ-

no CCCXXXII. cum Hilariano Consul processit, & sub Constantino Prætorii præfecturam administravit, G. Pancirolus in Notit. Imp. Orient. C. 125. jecit; id in eorum genere censetur, quæ speciem præ se ferunt, at vero sunt cassa: præsertim cum Præfectum Prætorii Orientis, quod vir doctus adfirmabat, egisse non appareat; imo vero Præfectum Italiæ fuisse L. 2. C. Th. de Sponsal. & L. 1. C. Th. de Snar., quod Gothofredo non latuit, docent. *Carophrygia* vero, ut eo redeam, nisi cum Valesio vocem in duas provincias distraxeris, dicta censeri poterit, quod Cariæ proxime adhæresceret.

Λαοδίκεια] Hanc provinciæ Metropolin subscriptio epistolæ Paullinæ I. ad Timotheum & Concil. Constantinop. III. p. 496. & Chalcedonense imponunt; quorum etiam posterus Τριμιταρίας novo titulo appellat p. 127. Latina quidem versio p. 92. *Nunechium metropolis Phrygia Pacatiana Trimitaria* episcopum facit, ac pæne L. Holsteinio ad Stephan., ut provinciæ id fuisse cognomen conjiceret, persuasit: at præter Græca ejus Concilii verba urbis esse titulum Acta Cosmae & Damiani in Nicaeno II. Concil. p. 272. perspicue docent: ἐπιτελεῖς δὲ, inquiunt, τῇ Λαοδικέων πόλει, ἥτις ἐπονομάζεται ἡ Τριμιταρία. Cur autem *Trimitaria* sive *Trimetaria*, nam Τριμηταρία & Τριμιταρία è MSS. Actorum profertur, fuerit nuncupata *Laodicea*, non temere dixero: fuit, cum opinarer ex situ id nominis eam accepisse, quem in Phrygiæ Cariæque finibus, ut ex Philostrato & rarissimo numo, de quo Jo. Masson Vitæ Aristidis V. 11., constat, pariterque & Lydiæ, cui propterea Stephanus attribuit, obtinebat; a *meta* Arnobius *metarias circumscriptiones* formavit; hinc Laodicea *Trimetaria*, quæ in finibus trium esset provinciarum, dici posse videbatur: verum urgere illa non ausim.

Ἱεράπολις] Metropolium catalogo & hanc Car. a S. Paullo inseruit non fine consensu Concil. Constantinopol. III., cui Sisinius episcopus τῆς Ἱεραπολιτῶν μητροπόλεως τῆς Φρυγῶν ἐπαρχίας p. 496. subscribit: nec censenda tamen veri nominis est metropolis, sed honoraria: quo jure nec in Ephesino neque Chalcedonensi, etsi de priore L. Holst. suspicionem injecit, usa fuit. Vide Ephesi Acta p. 533. & Anton. Itin. p. 337.

Μόσυνα] Gennadius Μοσύνης est in Chalcedon. p. 228. & Μοσύνων p. 668., in Constantinopol. III. p. 678. Joannes τῆς Μοσυνῶν πόλεως ἐπαρχίας Φρυγῶν, atque hinc *Mossyni* conventus Pergameni apud Plinium L. V. C. 30. Nomen urbi ab ædibus turribusque ligneis venisse videtur: μόσσυν Hesychio & Apollonio Rhodio L. II. 383. est πύργος: μόσσυνοι, scholiastes Apollonii ait, οἱ ξύλινοι οἶκοι· quod ipsum adfirmat Xenophon L. V. Exped. Cyr. p. 276. ὁ δὲ βασιλεὺς αὐτῶν ὁ ἐν τῷ μόσυνι, τῷ ἐπ' ἄκρου ᾠκοδομημένῳ, οὐκ ἤθελεν ἐξελθεῖν, οὐδὲ οἱ ἐν τῷ πρότερον αἱρεθέντι χωρίῳ· ἀλλ' αὐτοῦ σὺν τοῖς μοσύνοις κατεκαύθησαν· Et Orpheus Argonaut. ℣. 739.

——— ——— Λαοὶ τι βίχειρες
Μίγδην ἐν μοσύνοισι πέδον ἀδιαναίουσι.

Sic enim scripsit: nam λαοὶ τ' ἐπίχειρες obstetricante inscitia librariorum geniti sunt, ut bene L. Holsteinius. Longe quidem *Mosynoeci*, quoa Xenophon & Apollonius describunt, a Phrygia distabant; quid autem prohibet, quo minus multa cum antiquissima Phrygum gente, si sermonem spectes, communia habuisse fateamur?

Ἄττυδα] Rectius Ἄττουδα, unde Symmachius πόλεως Ἀττούδων in Chalcedonens. p. 674. & Ephesino p. 533. Hermolaus πόλεως Σαττουδίων, litera prioris vocabuli ultima intempestive urbis vocabulo connexa; pejus in Constantinop. III. 678. Stephanus πόλεως Ἀττάδυ Φρυγῶν ἐπαρχίας. Numos ΑΤΤΟΥΔΕΩΝ, Diana Ephesia & Cybele ac Baccho inscriptos, Thesaur. Britan. exstructor N. Haymius tom. II. p. 91. dedit egregios: neque præteriit Harduinus, etsi male Plinii L. V. 32 *Attusam*, quippe Bithyniæ urbem & Plinii ætate subversam, cum hac contenderit.

Τραπεζούπολις] Memorat præter Ptolemaeum hanc Phrygiæ urbem Socrates L. VII. H. E. C. 36., cujus episcopus in Concil. Constant. III.

 p. 674.

[a] ΚΟΛΑΣΣΑΙ, ΚΕΡΕΤΑΠΑ, ΘΕΜΕΣΟΝΙΟΣ, ΟΥΑΛΕΝΤΙΑ, ΣΑΝΑΟΣ, ΚΟΝΙΟΥΠΟΛΙΣ, ΣΙΤΟΥΠΟΛΙΣ,

ΚΡΑ-

a *vulgo Κολασσαὶ & mox Θεμισώνιος.*

p. 674. Eugenius πόλεως Τραπεζῶν Πακατιανῆς dicitur. Harduinus cum eam in iterata Plinii editione ad promontorium *Trapezam* Hellesponti, quo de L. V. N. H. C. 30., refert, & Ptolemaei & Plinii sui, *Trapezopolitas* haud sane negligentis, oblitus videtur.

Κολασσαὶ] Rectum hoc est: ἐν Κολασσαῖς τῆς Φρυγίας Polyaenus L. VII. C. 16. Theodoretus in Paulli ad hujus urbis incolas Epistol. τῆς δὲ Φρυγίας αἱ Κολασσαὶ· μητρόπολις δὲ αὐτῆς πρὸ γείτων ἡ Λαοδίκεια· unde haud longe Laodicea dissociatam fuisse apparet: Herodotus L. VII. C. 30. Lyco amni apponit, & πόλιν μεγάλην Φρυγίας appellat. Incolæ in multis Paullinæ Epist. MSS. Κολασσαεῖς & Concil. Actis dicuntur: serior ætas *Chonas* vocavit, unde Dositheus episcopus Χωνῶν in Nicaeno II. p. 596.; quare perperam idem præsul p. 574. Χωνῶν ἤτοι Κολασσῶν & p. 357. Χωνῶν ἤτοι Κολασσέων audit. Vide & Nicetam, cujus ea patria fuit, Annal. L. ult. p. 313. & p. 89. ubi Χώνας, πόλιν εὐδαίμονα καὶ μεγάλην, πάλαι τὰς Κολασσὰς in Basil. Edit., perperam.

Κερετάπα] ΚΕΡΕΤΑΠΕΩΝ numi apud Harduinum & Vaillantium hoc firmant: corrigi ergo debent Theodulus Χαιρετάπων τῆς Φρυγίας apud Socratem L. II. H. E. C. 40., Philetasque πόλεως Χαιρετάπων Chalcedon. p. 674. & Michael Χαιρετόπων in Actis Nicaeni II. Concil. p. 356., atque Andreas episcopus Ἀγροχαπῶν Πακατιανῆς in Constantinop. III. p. 674.

Θεμεσόνιος] Ita manu exarati codices, qui Θεμισώνιον verius probassent ob Strabonis, Pausaniae & Stephani concordiam: ΘΕΜΙϹΟΝΕΩΝ nummum habet Thes. Britan. tom. I. p. 269. ΘΕΜΙϹΩΝΕΩΝ plures Vaillantius; si tamen earundem urbium illi incolæ fuerint, qua de re alias quæremus.

Οὐαλεντία] Pantaleon episcopus Οὐαλεντίας Nicaeno II. p. 356. adfuit, perverseque p. 597. Γαλατίας fuisse dicitur. Potuisset Car. a S. Paullo hac urbe Geograph. Sacr. locupletare.

Σαναὸς] Sic & Strabo L. XII p. 576. & Chalcedon. Concil. p. 674., ubi Antiochus πόλεως Σαναῶν.

Κονιούπολις] *Conna* est apud Ptolemaeum, & *Conium* inter Phrygiæ urbes in Plinio L. V. C. 32., sed ex Harduini emendatione: ante *Iconium* erat. *Situpolis*, quæ sequitur, nondum alibi lecta.

Κράσος] *Phrygia urbem Crasum Κράσον τῆς Φρυγίας*, ad quam Nicephorus Imp. a Saracenis prælio fuerit victus, Theophanes Chronograph. p. 406. obiter memorat: quam vero huc retulit ex Galeno περὶ τροφ. δυνάμ. p. 312. *Crassopolin* Abr. Ortelius, ea diversissima est, ut suo loco ostendam.

Λοῦνδα] Rectum hoc esse Nicephorus episcopus πόλεως Λούνδων in Actis Nicaeni II. p. 574., tametsi p. 357. Λουΐδων feratur præsul, patefacit. Nicetas inter Phrygiæ circa Maeandrum urbes τὰ Λοῦμα L. VI. Annal. Manuel. p. 97. recenset; quæ si hæc fuerint, de situ non omnia obscura erunt: utcunque ceciderint, non utique indignum oppidum, quod Geograph. Sact. Car. a S. Paullo ornaret, fuerat.

Μόλτη] MSS. Μόλτη, quod si parum juveris, ad verum nos ducet; Πέλτη sunt, quas Xenophon L. I. Exped Cyr. p. 196. x. ferme parasangis Celaenis semovet: perperam itaque *Pella* in Tabula & Georgius episcopus Πέτλων Concil. Chalcedon. p. 574., rectius p. 356. & Constantinop. III. p. 674. Πέλτων Πακατιανῆς.

Εὐφορβία] Scriptis codicibus Εὐφόρβεια, neque aliter Actis Nicaeni II. Concil.; vulgatum Tabula, Ptolemaeus & Strabo ratum habent. Numi ΕΥΜΕΝΕΩΝ sacerdotum nominibus fere inscripti sunt; quo in genere egregius est Thes. Britan. tom. II. p. 186., ubi ΕΥΜΕΝΕΩΝ. ΙΟΥΛΙΟΣ. ΚΛΕΩΝ. ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ. ΑΣΙΑΣ.; videtur Julius Cleon, ut obiter ejus dignationem illustrem, Asiæ & patriæ urbis fuisse sacerdos summus: quo modo in Thyatirena inscriptione Sponii Itin. tom. I 394. M. Aurelius Diadochus ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ ΝΑΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΠΕΡΓΑΜΩΙ ΚΑΙ ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΑΥΤΟΝ ΚΑΙΡΟΝ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ, & M. Ulpius Appulius in Aphrodisiensi marmore, cujus partem exscripsit Jo. Masson Vit.

Atisti-

ΚΡΑΣΟΣ, ΛΟΥΝΔΑ, [a] ΜΟΑΠΗ, [b] ἘΥΜΕΝΕΙΑ, ΣΙΒΛΙΑ, ΠΕΠΟΥΖΑ, ΒΡΙΑΝΑ, ΣΕΒΑΣΤΗ, ἸΛΟΥΖΑ, ἈΚΜΩΝΑ, ἈΔΙΟΙ,

a *Μόλπη Car. a S. Paullo & MSS.* b *Ἐυμβρεία princeps edit., alia Ἐυμβρία.*

Ariſtidis An. V. C. ɪↄccccxvɪɪɪ. 12., ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ ΑΣΙΑΣ ΝΑΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ ΤΟ Β. fuiſſe traditur. Aſiæ ſacerdotium multo erat ampliſſimum ac magnis opibus præſtabat: *Στέφανος ἦν πολὺς καὶ ὑπὲρ πολλῶν χρημάτων*, inquit in Scopeliano Philoſtratus. Sacra, cerimonias, ludosque, unde in Aphrodiſienſi marmore Appulius ea mandat, quæ ludos ſpectant, curabant; quod ipſum urbium quoque ſacerdotibus erat injunctum: de Pergamenis ſane a Galeno L. III. Comment. *περὶ ἀγμῶν* p. 565. docemur, quotannis munera gladiatoria edere ſolitos: *καὶ μάλιστα ἐν θέρει, καθ' ὃν καιρὸν ἀεὶ παρ' ἡμῖν ἐν Περγάμῳ τῶν ἀρχιερέων τὰς καλουμένας μονομαχίας ἐπιτελούντων*· qui quamvis multitudinis utatur numero, unius tamen Pergameni eodem tempore ſummi præſulis diſpoſitioni ſacra ſuberant: bini ſingulis annis, alter ſub autumni, ſub veris alter initium, creabantur, ſicuti idem L. II. *περὶ φαρμάκων κατὰ γένη* p. 350. ſignificat. Quod vero ΝΑΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ & ΝΑΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΠΕΡΓΑΜΩΙ illis cura committitur, forte ex ea cauſſa eſt, quoniam illæ ædes communibus Aſianorum impenſis ſartæ tectæ erant: hoc, niſi fallor, ſignificat Dio Chryſoſtomus Orat. XXXV. p. 434. ubi Apamienſibus *καὶ μὴν τῶν ἱερῶν τῆς Ἀσίας μέτεστιν ὑμῖν, τῆς τε δαπάνης τοσοῦτον, ὅσον ἐκείναις ταῖς πόλεσιν, ἐν αἷς ἐστι τὰ ἱερά. Quin etiam in Aſia templa jus vobis eſt: ſumptus vero tantos confertis, quantos civitates illa, in quibus ea templa.* Jam ſi ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ princeps collegii fuit Aſiarcharum, quod vir doctiſſimus autumavit, oportet in communi gentis concilio ex Aſiæ urbibus pro arbitrio legatorum fuerit lectus: vidimus enim *Eumenienſem* & *Thyatirenum*; Scopelianum ejusque majores *Clazomenios* Philoſtratus L. I. V. Soph. C. 21. 2., Philippum *Trallianum* Acta S. Polycarpi C. 21. offerunt. Verum hæc, nondum ad liquidum perducta, ſpatioſiorem requirunt campum. Vide Jo. Maſſonum & Ezech. Spanhem. Diſſert. XII, de V. & P. Numiſ. p. 416.

Σιβλία] Ptolemaeo Σίλβιον, unde Plinii ſunt *Silbiani*. Nicaenq II. Concil. p. 574 Joannes Σιβλίας, qui verſioni *epiſcopus Silbios* & p. 596. Συβλίου dicitur, nomen adſcripſit, Chalcedonenſi vero Eulalius πόλεως Σιβλέας, ſive, ut vetus interpres, *civitatis Silbii* p. 668. Σύβλεον etiam Nicetas Chon. L. VI. An. Manuel. p. 88.

Πέπουζα] Phrygiæ urbem deſertamque ſuo tempore & ſolo æquatam Epiphanius Haereſ. XLVIII. 14. adfirmat; ab ea *Pepuzitis* nomen venit in L. 59. C. Th. de Haeret.; quos cum probe Jac. Gothofredus noverit, mirere utique τὴν Πέπουζαν τῆς Φρυγίας apud Philoſtorgium L. IV. H. E. C. 8. illi negotium faceſſiviſſe: Valeſius urbi ſuum nomen reddidit. Πολίχνιον τῆς Φρυγίας, τὴν Πέζουσαν Ariſtaenus Comment. in Canon VIII. Concil. Laodiceni apud Beveregium tom. I. p. 456. appellat.

Βριάνα]. Suſpicares gentile hujus Ovidio eſſe reddendum, ſi paullo mihi notius eſſet, L. VIII. Metamorph. 719.

> ——— —— *Oſtendit adhuc Tyaneïus illic*
> *Incola de gemina vicinos arbore truncos.*

neque enim, quod Farnabius pulchre advertit, *Tyaneius* rectum eſſe poterit: Tyana erant in Cappadocia, longe terrarum a Phrygia ſemota: in Phrygia Philemonem & Baucidem in arbores converſos eſſe poeta ℣. 620. ſignificat:

> ——— —— *Tiliae contermina quercus*
> *Collibus eſt Phrygiis, modico circumdata muro.*

Brisneïus ſi legeretur, res foret difficultatibus exempta, & poetæ ſua laus ſine errore conſtaret.

Σεβάστη] Hujus epiſcopus Plato πόλεως Σεβάστης Πακατιανῆς in Conc. Conſtantinop. III. p. 674. legitur: huc citra dubium pertinet ΣΕΒΑСΤΗΝΩΝ numus Theſ. Britan. tom. II. p. 148.; juvenis Phrygia tiara & haſta conſpiciendus hanc, non Tectoſagum Galatiæ, requirit.

'ΑΔΙΟΙ, 'ΙΟΥΧΑΡΑΤΑΞ, ΔΙΟΚΛΙΑ, 'ΑΡΙΣΤΙΟΝ, [a] ΚΙΔΥΣΣΟΣ, 'ΑΠΙΑ, 'ΕΥΔΟΚΙΑΣ, 'ΑΖΑΝΟΙ, ΤΙΒΕΡΙΟΥΠΟΛΙΣ, ΚΑΔΟΙ, [b] ΘΕΟΔΟΣΙΑ, 'ΑΓΚΥΡΑ, [c] ΣΥΝΝΑΟΣ, ΤΕΜΕΝΟΥ ΘΥΡΑΙ, ΤΑΝΟΥΠΟΛΙΣ, ΠΟΥΛΧΕΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ.

κγ'. 'ΕΠΑΡ-

a *Κιδίοσσης* & *Κίδυσσης vulgo.* b *MSS. Θεοδοσιανὴ.* c *Σύνναος Car. a S. Paulo & Τανόπολις.*

'Ιλλοῦζα] Patricius πόλεως 'Ιλλούζων ἐπαρχίας Παχατιανῆς Concil. Constant. III. p. 534. urbis nomen bene habere patefacit.

'Ακμῶνα] 'Ακμωνία oportuerat, uti Ch. Cellarius L. III. G. A. C. 4. p. 150. jam monuit: Gennadius 'Ακμωναίων Chalcedon. Conc. decretis nomen apposuit p. 668., pro 'Ακμωνίων, ut p. 400. AKMONEIC enim in numis incolæ dicuntur, cujusmodi Thes. Britan. tom. II. p. 189. Jure ergo ab Ezech. Spanhemio Dissert. XI. de V. & P. Numis. p. 280. Stephani 'Ακμωνεὺς proscribitur.

'Αδιοὶ] Imo 'Αλιοὶ. Leo Episcopus 'Αλιῶν inter Phrygas in Nicaeno II. p. 596. & Gajus πόλεως 'Αλιάνων in Chalcedon. p. 674. subscribit. Numos ΑΛΙΗΝΩΝ post L. Holsteinium recte Jo. Harduinus huc revocavit. Quod sequitur, ut sano sit colore vehementer vereor. Forte Χάραξ, de quo Stephanus, in voce delitescit.

Διοκλία] Ptolemaeo inter Phrygiæ urbes Δόκελα memoratur, quam nostram esse præstantissimus Cellarius adfirmare non ausus est: tollit dubitandi caussas codex Coislinianus, Διόκλεια præferens, idque Evander Διοκλείας Concil. Chalcedon. p. 98. tuebitur; atque hinc Constantinus τῆς Διοκληπαίων πόλεως Concil. Ephes. p. 533. corrigendus est.

'Αρίστιον] Paullus hujus urbis præsul 'Αριστίου in Chalced. p. 528. & 668. inter Phrygas nomen suum profitetur. Augeatur ergo Sacr. Geograph. & hoc oppido, huc usque neglecto.

Κίδυσσος] Verum est Κύδισσος; unde prave apud Ptolemaeum vulgo ΚΥΔΔΗΣΣΕΙΣ, pro quo MS. Coislinianus Κυδισσεῖς, & Barberinus, ab L. Holsteinio inspectus, Κυδισσεῖς. Concilio Chalcedon. p. 674. Heraclius πόλεως Κυδίσσου & Nicaeno II. p. 574. Andreas Κιδίσσου, sed mendose, subscribit.

'Απία] Præstat 'Αππία, unde *Appiani* apud Plinium & Ciceronem L. III. Epist. 7. 'Αππίας præsul est in Nicaeno II. p. 574. De sequenti nihil dixero.

'Αζανοὶ] Sic Stephanus & manu exaratus Bibliothecæ Coislinianæ codex Ptolemaei, sæpeque Conciliorum Acta: numi AIZANITΩN plures 'Αιζανοὺς postulant. Vid. Holsteinium in Stephan. & Ezech. Spanhemium Dissert. IX. de P. & V. Numis. p. 628. & Harduinum.

Τιβεριούπολις] Τιβεριὰν πόλιν τῆς Φρυγίας habet Socrates L. VII. H. E. C. 46. & Ptolemaeus, & Τιβεριουπόλεως Παχατιανῆς Constantinop. III. p. 674.

Κάδοι] Notissima urbs est, cujus episcopus Philippus πόλεως Κάδων Παχατιανῆς Concil. Constantinop. III. p. 674 subscribit. Sita urbs fuit in finibus Lydiæ, Phrygiæ & Mysiæ, unde modo huic modo illi a veteribus contribuitur, & quidem circa Hermum: id docemur egregio numo Gazæ Wildianæ, altera parte AYT. K. M. ΓΟΡΔΙΑΝΟC inscripto, altera ΕΡΜΟ ∼ ΕΠΙ. ΚΛΕΟΠΑΤΟΡΟC. ΑΡΧΟΝ. Α. ΚΑΔΟΗΝΩΝ, & fluvii urnæ, aquam eructanti, incumbentis figura: similem Vaillantius in Num. Impp. Græcis p. 183. profert, sed alium *Archontem*, nisi si nomen ejus vitiosius sit excerptum, sine *Hermi* adscripto vocabulo, ostentantem.

Θεοδοσία] Nec hæc, nec MSS. Θεοδοσιανὴ recta videtur; potior est Θεοδοσιούπολις, cujus præsul Concil. Chalcedon. p. 244. Thomas Θεοδοσιουπολιτῶν πόλεως ἐπαρχίας Φρυγίας Παχατιανῆς vocatur.

"Αγκυρα] Non alia est ac Strabonis L. XII. p. 576. "Αγκυρα τῆς 'Αβασίτιδος: cujus episcopus in Concil. Constant. III. p. 482. Curicus 'Αγκυροσυννάδων & p. 465. 'Αγκύρας Συννάδων dicitur, haud dubie, quod Synnao esset vicina.

Σύνναος] Ptolemaeo Συναός: nostrum probat Aramius πόλεως Συνάου ex Chalcedon. Conc. p. 674. & quæ de Ancyra dixi. Vitiosi in urbis nomine Socrates & Nicephorus sunt; ille L. VII. H. E. C. 3. 'Εν Συνάδῳ, inquit, πόλει τῆς Παχατιανῆς Φρυγίας Θεοδόσιός τις ἐπίσκοπος ἦν· hic L. XIV. H. E. C. 11. Σύναδα πόλις τῆς Παχατιανῆς Φρυγίας ἐστί· Priori Συνάδῳ inculcat Hen. Vale-

κγ'. ἘΠΑΡΧΙΑ ΛΥΔΙΑΣ ὙΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ κγ'.

ΣΑΡΔΕΙΣ, ΦΙΛΑΔΕΛΦΙΑ, ΤΡΙΠΟΛΙΣ, [a] ΘΥΑΤΕΙΡΑ, ΣΙΤΑΙ, [a] ΜΑΙΟ-

a *Θυάτειρα MSS., quo fere modo* Ἡρακλείδης ὁ Θυατειρηνὸς *Artemidoro L. IV. C. 35. Onirocrit. edit. Aldin.*

Valesius, ut *Synnada*, marmore nobilitata, intelligantur: at ea Σύνναδα Græcis omnibus, fueruntque extra Pacatianam in Salutari Phrygia: Συνάων si rescripseris salva omnia erunt. Posterior mendosa Socratis scriptura videtur impulsus, ut ex Salutari in Pacatianam Phrygiam *Synnada* transferret.

Τεμένου θύραι] Τημένου θύραι Pausaniae, qui Lydiæ non magnam urbem esse fert Atticor. C. 35., unde ΝΕΙΚΟΜΑΧΟϹ. ΑΡΧΙΕ. ΤΗΜΕΝΟΘΥΡΕΥϹΙΝ in optimo Thesaur. Britan. tom. II. p. 268. numo. Nostrum tueri se posset Matthia πόλεως Τεμένου θύρων ex Concil. Chalcedon. p. 674. nisi pariter ille ac Gregorius Τεμένου θύρων Nicaeni II. p. 597. vitio esset obsitus. Ptolemaei ΤΡΙΜΕΝΟΘΥΡΙΤΑΙ, ab Holsteinio in Ortelii Thesaur. correcti, originem dedere Jo. Tzetzae Chiliad. XI. 396. ΓΡΙΜΕΝΟΘΥΡΙΤΑΙΣ.

Τανύπολις] Τραιανόπολις, unde Philippus Τραιανοπόλεως in Nicaeno II. p. 596.; quam vocem Car. a S. Paullo ex *Trajanopoli* contractam ait ob Asignium Trajanopolitanum, qui Collat. VIII. Conc. Constantinop. II. p. 240. vices agit Joannis Episcop. Laodicensium metropoleos Phrygiæ Pacatianæ: cui & ego assentirer, ni plurima in ea Collatione essent mendosissima & Notitiæ & Concil. Acta obstarent. Novi quid Cellarius L. III. G A. C. 4. de *Trajanopoli* Ptolemaei disputarit, necdum tamen eam nostram esse constat. Sequens Πουλχεριανόπολις forte verius Πουλχεριόπολις, etsi nusquam mihi visa, a *Pulcheria* Augusta appellabitur.

Ὑπὸ Κονσουλάριον] *Consularis Lydia* L. 17. C. Th. de Petitionib. meminit & Synesius Epist. 127.; cui ἄρχων τῆς Λυδίας.

Σάρδεις] De hac & tribus insequentibus Ant. Itin. p. 336. Hic obiter illustremus Thesaur. Britan. tom. II. p. 145. numum, in quo è dimidiata luna juvenale caput, Phrygia tiara ornatum, promicat, additis ΜΗΝ ΑϹΚΗΝΟϹ, & altera parte *Hermus* urnæ leniter incumbit, subscripto ΕΡΜΟϹ, circa vero ϹΑΡΔΙΑΝΩΝ Β. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Vir doctus, qui numum publicavit, *Deum Lunum* esse ait, & *Asceni* nomine, quod sine tentorio agat, perpetuo circumactus motu, donatum; quæ mihi explicatio longius arcessita videtur: potius arbitrer non esse Græcæ originis sed barbaræ vocem, ut Μηνὸς Κάρου, cui templum fuisse Laodiceam inter & Carura è Strabone L. XII. p. 580. novimus, & Μηνὸς Καμαρείτου, quem Nysæorum in Caria numi præferunt, & Μηνὸς Φαρνάκου, cui circa Cabira templum erat apud eundem Strabonem L. XII. p. 557., eoque Deum Lunum & sub ejus figura *Adonin* designari; quem & matrem Deum seu Venerem Lydi vicinæque gentes barbaris ornatos titulis coluerunt: Proclus Diadochus in Tetrabybli Ptolem. Paraphrasi p. 97. Ἐν ζευγίταις χώραις σέβουσι μὲν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὴν Ἀφροδίτην, ὡς θεῶν μητέρα, διαφόροις αὐτὴν καὶ ἐγχωρίοις ὀνόμασιν ὀνομάζοντες· ὁμοίως καὶ τὸν τοῦ Ἄρεως, καλοῦντες αὐτὸν Ἄδωνιν καὶ ἄλλοις τισὶν ὀνόμασιν· è quibus, quæ de Adonide dixi firmantur, clarissimeque apparet, nullam esse caussam, quamobrem Livii L. XXXVIII. C. 15. *vicum, quem Adonidos Comen vocant*, viri docti mutent: cum enim Lydi, Phryges, Lycii, Pamphylii, de quibus omnibus Proclus, *Adonin* præcipuo honore coluerint, quid impediet, *Comen Adonidos* in Phrygiæ finibus fuisse, si Livio credamus? Ceterum, ut ad *Ascenum* redeam, non dubitem, quin idem atque ille sit, quem Antiochiae in Pisidia maximo honore prosequebantur: Strabo, modo parum adjuvetur, nobis eum ostendet L. XII. p. 577. ἦν δ' ἐνταῦθα, inquit, καὶ ἱερωσύνη τις Μηνὸς Ἀρκαίου, πλῆθος ἔχουσα ἱεροδούλων καὶ χωρίων ἱερῶν. *Fuit etiam ibi sacerdotium Mensis Arcaei, multitudinem hierodulorum & locorum sacrorum habens.* Sic vertunt eduntque: MSS. Ἀσκαίου, ut L. X. p. 577., quod ex Ἄσκαιος sive Ἄσκηνος natum, vide-

[a] ΜΑΙΟΝΙΑ, ἸΟΥΛΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ, ΤΡΑΛΛΗΣ, ἈΥΡΗΛΙΟΥΠΟΛΙΣ, ἈΤΤΑΛΙΑ, ἙΡΜΟΚΑΠΗΛΙΑ, [b] ἈΚΡΑΣΟΣ, [c] ἈΠΟΛΛΩΝΟΣ ἹΕΡΟΝ, ΤΑΛΑΖΑ,

ΒΑΓΙΣ,

a *Μσονία Car. a S. Paul.* b *Ὀκρασὸς editi.* c *Vulgo Ἀπόλλων⊙.*

videri locorum nominumque similitudo haud dissuadet.

Σίτη] Verum urbis nomen quod fuerit dubium est: Vaillantius numos CAΕΤΩΝ in Græc. Impp. Num. p. 36. huc retulit, sed perperam; sunt enim *Samosatensium*, ut ex numis Thesaur. Britannici p. 211. tom. II. apparet. Rectius CAITTHNΩΝ numos hujus urbis incolis Harduinus tribuit. Itaque Σαίτλαι rectum erit, a quo non longe abest Ptolemaei è MSS. Palat. Σάτλαι, pro quo Σίτη Coislinianus codex: in Actis Concil. modo Σιτῶν πόλις, ut Nicaeno II. p. 591., modo Σιτῶν πόλις ἐπαρχίας Λυδίας, sicuti Constant. III. p. 502., modo Σεπτῶν πόλις, quo modo in Chalcedon. p. 666., pro qua p. 97. Σετλῶν, p. 527. Σέλλων & Σεάγων p. 399.

Μαιονία] Sita fuit *in radice Tmoli*, teste Plinio L. V. C. 29. Μαιονίας πόλις τῆς Λυδῶν ἐπαρχίας in Constant. III. p. 668. Μσονία mendose in Nicaeno II. p. 591. Sequentem legere non memini.

Τράλλης] Δάλδη potior erit, cujus episcopus Joannes Δάλδης Nicaeno II. subscribit, & Ephesino p. 535., quamquam prave, τῆς Λυδίας Δαρδάνης. Numum ΔΑΛΔΙΑΝΩΝ Thes. Britan. tom. II. p. 104. N. Haymius inseruit; qui dum adscribit, nusquam eam, nisi in Suida reperiri, usu veterum scriptorum parum se instructum prodit. Carol. a S. Paullo *Daldis*, inquit, *Suidae in voce Artemidorus, qui hanc urbem MYSSEN ab incolis dictam scripsit:* quibus gemina Abr. Ortelius in Thesauri sui *Dalden* commentatur: utrumque Artemidorus, quantum a vero ea absint, si patrio sermone loquentem audire voluissent, docuisset L. II. Oneiroc. C. ult. ὑδὲν ὃν θαυμαςὸν ἐν Δαλδίᾳ Ἀπόλλωνα, ὃν ΜΥΣΤΗΝ καλῦμεν ἡμεῖς πατρίῳ ὀνόματι, ταῦτα μοι πρoθεσπίσαι: intellexissent Apollinem *Mysten* a Daldianis fuisse cultum, nec unquam *Daldiam* eo nomine fuisse. Erat *Daldia* Lydiæ nec magnum neque memorabile oppidum: Δαλδία ἐστὶ, verba ejusdem Artemidori L. III. Oneir. C. ult. sunt, πόλισμα Λυδίας καὶ ὃ σφόδρα ἐλλόγιμον. Quæ etsi haud male disputata videri queant, fortasse tutius erit Τράλλην retinere: hoc enim nomine urbem, a Trallibus diversam & Notitiæ veteres & Concil. Acta agnoscunt: ita Constantinop. II. p. 243. *Uranius episcopus Trallenorum civitatis Lydia provincia*, & Nicaeno II. p. 51. Michael Τράλλης inter Lydiæ episcopos, cum paullo ante Theophylactus Τραλλέων inter Asianos nomen esset professus, subscribit.

Ἀυρηλιόπολις] Theodotus Ἀυρηλιοπόλεως τῆς Λυδῶν ἐπαρχίας Constantinop. III. p. 668. scribendo adfuit; adde Nicaenum II. p. 591.

Ἀτταλία] Habet eam Stephanus & Lydiæ contribuit; ubi recte L. Holst. & aliam eo nomine in Pamphylia, quam suo loco videbimus, fuisse observat. Huc numus ΑΤΤΑΛΕΩΝ Thes. Britan. tom. II. p. 229., sicuti ΑΤΤΑΛΕΑΤΩΝ ad alteram in Pamphylia p. 90. ejusdem tom. referri oportebit, qua de re N. Haymius. Dionysius tamen Ἀτταλειώτης Λυδὸς est in Chalcedon. p. 666.

Ἑρμοκαπηλία] Theopistus Ἑρμοκαπηλίας est in Nicaeno II. p. 51. qui p. 591. Ἑρμοκαπήλυ dicitur: *Hermocapelitas* novit & Plinius L. V. C. 30.

Ἀκρασὸς] Sic MSS., nec male, ut ex numis ΑΚΡΑСΙΩΤΩΝ Thes. Britan. tom. II. p. 87. & quos Vaillantius inspexit, constat. Chalcedonensi Concil. Patricius Ἀκρασσῦ provinciæ Lydiæ p. 574. adfuisse legitur.

Ἀπόλλων⊙ ἱερὸν] Hinc *Apollonos hierita* Plinii L. V. C. 29. & Lucius episcopus Ἀπόλλων⊙ ἱερῦ in Chalcedon. p. 666. Meminit Ἀπόλλων⊙ ἱερῦ in monte positi Aristides tom. I. p. 625. & 629.; quod si nostrum est, CCC. ferme stadiis Pergamo semotum fuit.

Τάλαζα] Τάβαλα rectum est: non diffiteor plerisque in Notitiis τῆς Γαβάλων præsulem inter Lydiæ episcopos recenseri, neque etiam Polycarpum Γάβαλων Concil. Chalcedon. p. 97. subscribere, eundemque in Latina epistola Episcoporum Lydiæ ad Leonem Imp. *Gabalorum* dici: nec-

ΒΑΓΙΣ, [a] ΚΗΡΑΣΕ, [b] ΜΕΣΟΤΥΜΕΛΛΟΣ, ʼΑΠΟΛΛΩΝΗΣ, [c] ʽΙΕΡΟΚΑΣΤΕΛΛΕΙΑ, [d] ΜΥΣΤΗΝΗ, ΣΑΤΑΛΕΩΝ, ΓΟΡΔΟΣ, ΜΟΣΤΙΝΑ.

κδʹ. ʼΕΠΑΡ-

a *Κήρασε Miro Schelstrate & Bandur.* b *Μεσοτύμελλος prima editio, cetera Τύμελλος, MSS. Κήρασε, Μεσοτύμελλος.* c *ʽΙεροκαστέλλει Car. a S. Paullo.* d *MSS. Μυσίνη.*

necdum tamen permoveri possum, ut id rectum esse credam, aut cum Harduino numos ΤΑΒΑΛΕΩΝ vitii arguam ob Notitias Ecclesiasticas: quis enim ignorat, quam frequentatum librariis sit Τ & Γ permiscere? Jam Τάβαλα vero nomine urbem fuisse ex Concil. Actis patefaciam: primo Polycarpus, qui Chalcedonensi adfuit, etsi passim Γαβάλων dicatur, Τεγβάλων inscribitur p. 399., nosque ad legitimum urbis nomen perducit: deinde Joannes episcopus Ταβάλων constanter Actis Nicaeni II. appellatur, ut p. 51. 352. 591. atque alibi. Itaque Notitiæ omnes & Chalcedonense Concil. hinc emendentur. Sita urbs fuit circa *Hermum*; unde Thes. Britan. II. p. 150. ΤΑΒΑΛΕΩΝ numus recubantem atque urnæ innixum eum fluvium ostentat, adscripto ΕΡΜΟϹ: quod vero N. Haymius similem numum vulgatum negat, id secus est: fefellit diligentem virum Harduinus, qui numi inscriptione correcta, seu depravata verius, ΓΑΒΑΛΕΩΝ ΕΡΜΟϹ in Num. Urb. Illust. ad *Gabala* retulit.

Βάγις] Aliis Notitiis Βάγη, unde ΒΑΓΗΝΟΙ in Thes. Britan. tom. II. p. 249. Harduinus numum vidit ΒΑΓΗΝΩΝ, cui aderat ΕΡΜΟϹ, unde haud multum inde dissitam fuisse colligas.

Κήρασε] Forte Κεράσε: Menecrates Κερασέων & Κερασσεῶν inter Lydos Chalcedon. Conc. p. 526. atque alibi subscribit, & Nicaeno II. p. 353. Michaël Κερασείων: nec aliter Not. Jac. Goar p. 384.

Μεσοτύμελλος] Μεσοτίμωλος ex Jure Græco Romano Leunclavii p. 91. præstiterit: hinc *Mesotimelitæ* apud Plinium L. V. C. 29. ex Harduini emendatione, quem vide.

ʼΑπολλώνης] ʼΑπολλωνὶς est Strabonis L. XIII. p. 625. Pergamum inter & Sardes, utrimque ccc. stadiis separata: *Cyriacus episcopus Apolloniadis* Synodicæ Lydorum epistolæ nomen adscripsit; numos *Apollonidensium* ΑΠΟΛΛΩΝΙΔΕΩΝ habent Vaillantius & Harduinus. Vide Th. Laur. Gronovium in Bas. Marmor. C. 29.

ʽΙεροκαστέλλεια] Sine dubio ʽΙεροκαισάρεια rectum est, cujus episcopus ʽΙεροκαισαρείας Cosinus Chalcedon. p. 665. scribendo adfuit. Haud longe Hypaepis distabat, famosa cultu Dianæ Persicæ, qua de Tacit. An. III. C. 63., a *Persicis*, inibi incolentibus apud Pausaniam L. V. C. 27., ut viri docti monuerunt, dictæ: quæ cum non ignoraret Jo. Harduinus, ausus tamen est iteratæ Plinii editioni adscribere L. V. 29. *nullos illic Persicos, nullamque Dianam Persicam* fuisse: ΠΕΡϹΙΚΗ notari ΠΕΡτίνακα Σεβαστὸν ʽΙερεῖς Καθιέρωσαν ʽΗρακλέως, *Pertinacem Augustum sacerdotes consecrarunt Herculis:*

En cor Zenodoti, en jecur Cratetis!

Μυστήνη] Μοστήνη, ut numus ΜΟϹΤΗΝΩΝ ΛΥΔΩΝ perspicue docet. Julianus πόλεως Μυστήνης est in Chalcedon. p. 240. Vid. L. Theod. Gronovium in Bas. Marmor. C. 31. Ceterum quæ ultimo loco legitur Μοστίνα, nostræ correctio atque ex margine in catalogum imprudenter recepta est, ut Ch. Cellarius L. III. G. A. C. 4. p. 131. animadvertit.

Σαταλέων] Scribe Σάταλα, pro quo prave Ptolemaeus Σάτταλα, & Nonnus L. XIII. Dionys. 474. Σπίταλα. Andreas Σατάλων Λυδίας interfuit Chalcedon. p. 97. vitioseque p. 574. Σαγάρων Λυδίας & p. 665. ἐπίσκοπος ʼΑγαλῶν dicitur.

Γόρδος] Γόρδος τῆς Λυδίας Socrati L. VII. H. E. C. 36., cujus episcopus Gregorius Γόρδου Nicaeno II. p. 353. nomen adscripsit. Car. a S. Paullo eandem esse censet ac *Juliopolin*, quæ ante *Gordu Come*, apud Strabonem L. XII. p. 574., sed errans: illam in Galatia I. videbimus; hæc *Juliagordus* Ptolemaeo & numis, cujusmodi Thes. Britan. tom. II. p. 116. una parte turribus ornatum caput & circa ΙΟΥΛΙΑΓΟΡΔΟϹ, altera Ephesinam Dianam & ΙΟΥΛΙΓΟΡΔΗΝΩΝ titulum repræsentans.

Ὑπὸ

κδ΄. ἘΠΑΡΧΙΑ ΠΙΣΙΔΙΑΣ ὙΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ κϛ΄.

ΑΝΤΙΟΧΕΙΑ, ΝΕΑ ΠΟΛΙΣ, ΛΙΜΕΝΑΙ, ΣΑΒΙΝΑΙ, ἈΤΜΕΝΙΑ, ΠΑΠΠΑ, ΣΙΝΗΘΑΝΔΟΣ, ΛΑΟΔΙΚΕΙΑ ΚΕΚΑΥΜΕΝΗ, ΤΥΡΑΙΟΝ, ἈΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ, ΦΙΛΟΜΗΛΙΟΝ, ΣΩΖΟΠΟ-

Ὑπὸ Κονσυλάριον] Fuit Præsidialis provincia Pisidia, ut Notit. Imp. Orient. C. 1., & Novel. XXIV., cujus C. 4. provinciæ *Præses* prætor Justinianeus esse jubetur, indicant: estque ejus Præses in Actis Zosimi tom. III. Jul. p. 813. &c.

Ἀντιόχεια] Provinciæ erat metropolis, ut ex provincialium ad Leonem Imp. epistola constat, Lycaoniæ finibus proxima: quæ caussa est, quare Basilio Seleuciensi L. I. Vit. S. Theclae p. 255. Edit. Paris. τῆς Πισιδῶν, τῆς καὶ γείτονος Λυκαόνων dicatur. Ancyranae Synodo adfuisse fertur *Sergianus Antiochia Pisidia sive Caria*, quorum alterum haud dubie a correctore est. Vid. Cellarium L. III. G. A. C. 4. p. 187.

Νέα πόλις] *Hesychium Neapolitanum* inter Pisidiae episcopos in MSS. vetustissimo Nicaeni I. invenit L. Holsteinius; Bassonas τῆς Νέας πόλεως inter provinciæ præsules in Chalcedonensi p. 670. nomen profitetur. Habet etiam Ptolemaeus.

Λιμέναι] *Limenopolis* in provincialium ad Leonem Imp. Epist. pro Λιμένων πόλις: sane Musianus Λιμένων Pisidiae episcopus in Chalcedon. p. 670. dicitur: at Constant. III. p. 676. Patricius τῆς Λιμεναίων πόλεως Πισιδῶν ἐπαρχίας· unde an Λίμεναι, quo nomine urbes Stephanus recenset, potiores sint, haud immerito dubites.

Σαβίναι] Hanc atque *Atmeniam* nondum reperi. Posterior, si Græcæ sit originis, a servorum copia id nomen accipere potuit. Vid. Scholia in Nicandri Alexipharm. ℣. 176.

Πάππα] Novit eam Ptolemaeus, estque in Nicaeno II. Michaël ἐπίσκοπος Πάπων sive Πάππων inter Pisidas p. 358. & 575.; negligi ergo a Geogr. Sacr. conditore haud debuerat.

Σινηθανδός] Σινίανδος, ut Cyrillus Σινιάνδου Concil. Chalcedon. p. 670. & Conon πόλεως Σινιάνδου τῆς Πισιδῶν ἐπαρχίας Constant. III. p. 676. ostendunt.

Λαοδίκεια] Non aliter Strabo L. XIV. p. 663., alii Λαοδίκειαν τῆς Πισιδίας malunt, ut Socrates L. VI. H. E. C. 8. Palladius satis oratorie Vit. Chrysostomi p. 78. συγκλεισθεὶς, inquit, Ἀμμωνίῳ, τῷ Λαοδικείας τῆς κεκαυμένης, κεκαυμένην ἐποίησεν τὴν ἐκκλησίαν *Conjunctus Ammonio Laodiceæ adustæ episcopo, ut adureretur ecclesia perfecit.* Caussa cognominis ex soli ingenio, quod ignis ibi quædam quasi scaturigines essent, sumpta videtur.

Τυραῖον] Rectum est: Theotecnus Τιραίου Chalcedon. p. 401. & Τυραίου p. 669. subscribit; male utrobique: facile tamen videas, unde ea sint depravata. Meminit ejusdem in Phrygia, finibus ejus longius prolatis, Xenophon L. I. Exped. Cyr. p. 194., sed Τυριαῖον appellans; quod ipsum Straboni, si MSS. valeat auctoritas, cum Ortelio restituendum erit L. XIV. p. 663. ἐπὶ δὲ τὰ ὅρια τῆς Λυκαονίας πίπτει τῆς παρωρείας τὸ Τυριαῖον διὰ Φιλομηλίου μικρῷ πλέον τῶν πεντακοσίων· Sic enim illi, non Τυράγειον, ut vulgo, nec Τέλεγό-δον, quod ex Ptolemaeo Palmerius advocabat, probantes: ut adeo circa Lycaoniae montana non multum a Philomelio positum fuerit; quod & Plinii *Tyrienses* L. V. C. 27. Philomeliensibus pæne conjuncti suadent. Poterit autem *Tyrieum* numerum urbium Geographiæ Sacræ, in qua nulla ejus mentio, augere.

Ἀδριανούπολις] Florentius Ἀδριανουπόλεως Pisidiæ est in Chalcedon. Concil. p. 670. & Thalalaeus *Hadrianopolitanorum Pisidiae* provinciæ Collat. VIII. Constantinop. II. p. 241.

Φιλομήλιον] Nota urbs ex Strabone & Conc. est Actis, non item, turpi vitio deformatam esse in Procopii Hist. Arcan. C. 18.; narrat plures urbes vehementi terræ motu corruisse, præterque ceteras Πολύβοτόν τε τὴν ἐν Φρυγίᾳ καὶ τὴν Πισίδαις Φιλομηδὴν καλοῦσι· imo Φιλομήλιον, quo nomine Pisidis urbem fuisse, non altero, citra dubium est.

Σωζό-

ΖΩΖΟΠΟΛΙΣ, [a] ΤΥΜΑΝΔΡΟΣ, ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ, ΌΠΑΜΙΑ, ΈΥΔΟΞΙΟΥΠΟΛΙΣ, ἈΓΑΛΑΣΣΟΣ, ΒΑΡΙΣ, ΣΕΛΕΥΚΕΙΑ Ἡ ΣΙΔΗΡΑ, Ὁ [b] ΤΙΜΒΡΙΑΔΩΝ,

ΘΕΜΙ-

[a] *Τύμανδρος Μητρόπολις Schelstratenus & Bandurius. MS. Leidensis, cujus mihi nunc copia est facta, Τύμανδρος, & vere.* b *Τυμβριάδων aut Τύμβριάδων vulgo.*

Ζωζόπολις] Patria fuit Severi, qui Flaviano depulso Antiochenis episcopus est datus: Evagrius L. III. H. E. C. 33. ὡς πατρίδα τὴν Ζωζοπολιτῶν κληρωσάμενος, ἡ μία τῆς Πισιδῶν ἔθνους ἐστίν. In Actis Zosimi tom. III. Jul. Ζωζοπολιτῶν πόλις circa Antiochiam Pisidiae & Conanam C. 1. collocatur.

Τύμανδρος] Jungitur huic arctissime in Emman. Schelstrateni & Bandurii editione μητρόπολις, quam Car. a S. Paullo jure optimo hinc distinxit: neque enim Pisidiae metropolis unquam fuit, Τυμανδὸς appellanda, si Longino, qui Synodo Constantinopolitanæ sub Flaviano adfuit, credimus, episcopum se τῆς Τυμανδηνῶν πόλεως ἐπαρχίας Πισιδίας inter Acta Chalced. p. 244. professo, etsi τῆς Μανδηνῶν πόλεως prave p. 247. ὁ Τομάνδου & Τυμάνδου est in Notitiis Jac. Goar.

Μητρόπολις] Exorticius Μητροπόλεως Πισιδίας Chalcedonensi p. 401. & 644. subscribit, perperam Νικοπόλεως, quo nomine in Pisidarum gente urbem ignoramus, p. 670. dictus: hinc *campus Metropolitanus* apud Livium L. XXXVIII. C. 15.

Ὀπαμία] Ἀπάμεια est, de cujus amœno situ multa viri docti ex Xenophonte, Strabone, Livio, Maximoque Tyrio. Vid. Ch. Cellarium L. III. G. A. C. 4. p. 158. & Cl. Salmasium in Solin. p. 581. Vulgo Phrygiæ adscribitur, neque id male; sub Christianis tamen Pisidiæ est contributa, unde Sisinnius Ἀπαμείας τῆς Κιβωτοῦ inter Pisidas Nicaeno II. p. 358. subscripsit: nimirum in Phrygiæ Pisidiaeque finibus erat, quod egregie docet Dio Chrysostomus Orat. XXXV. p. 432. cum Apamienses compellans, τῆς τε Φρυγίας, inquit, προήκετε καὶ Λυδίας, ἔτι δὲ Καρίας· ἀλλὰ τὰ ἔθνη περιοικεῖ πολυανθρωπότατα, Καππαδόκαις τε καὶ Πάμφυλοι καὶ Πισίδαι. ubi plura in laudem urbis adduntur, quæ non exscribo.

Ἐυδοξιόπολις] Quo olim nomine fuerit, ignoratur: doctissimus Holsteinius ex Socratis L. VII. H. E. C. 36. suspicionem jecit, sed debili tibicine fultam, ut ad *Eudoxiopolin* Europæ admonuimus.

Ἀγαλασσὸς] Sic quoque in altera Notit. Jac. Goar & Nicaeno II. p. 575., ubi Theodosius τῆς Ἀγαλασσοῦ, qui Σαγαλασσοῦ p. 358.; similiter MSS. quidam Liviani L. XXXVIII. C. 15. voci sibilantem literam demunt, & Pliniani L. V. C. 27.: diceres propterea urbem inter eas esse referendam, quæ modo sibilantem sibi præponi, modo auferri patiuntur: at obstant Græci, ut Polybius, quem Livius exscripsit, & plures alii, numi quoque CΑΓΑΛΑCCΕΩΝ apud Vaillantium, Harduinum & Haymium. Scribatur ergo Σαγαλασσὸς, quam diei itinere Apamea dissociatam fuisse Strabo L. XII. p. 569. docet.

Βάρις] Ὁ Βάρεως episcopus est in Notit. Jac. Goar, qui perperam πόλεως Βάρης in Nicaeno II. p. 358. Ptolemaeo prorsus ut hic Βάρις, cui Κόμμανα proxime jungitur & in veteri versione *Comma*, haud dubie verius: nam & Constans Κοσάνης est in Nicaeno II. p. 575. & diserte Κονανέων πόλις in Pisidia locatur in Actis Zosimi tom. III. Junii p. 815. & 816.

Σιδήρεια] Utraque Jac. Goar Notitia hoc cognomine Seleuciam ornat, quod a ferri metallis accipere potuit: Nicaeno II. p. 575. Petrus Σελευκείας τῆς Ἰδίας pro Πισιδίας subscripsit.

Ὁ Τιμβριάδων] Sic MSS. neque hilum Notitia Jac. Goar dissidet: videtur librarius hæc ad normam Ecclesiasticæ Notitiæ exegisse, & episcopum hujus urbis, solenni in illis more, signasse: urbem si spectes, difficulter inveneris; Xenophon L. I. Exp. Cyr. p. 194. Θύμβριον X. parasangis a *Tyriaeo*, de quo supra, removet; id si nostrum, vitii manifestum erit: nec mutari tamen sustinerem, quoniam Constantinus hujus urbis præsul in Constant. III. p. 505. Τιβεριάδων & in veteri versione *civitatis Tibriadorum Pisidiae provincia* quamquam male p. 676. τῆς Μαρβιαδίων πόλεως, dicitur; nisi & Plinius *Timbrianos* inde formasset L. V. C. 27. Ergo Geographiam Sacr. & hac urbe augeamus.

ΘΕΜΙΣΟΝΙΟΣ, ἸΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ, ΜΑΛΛΟΣ, [a]ὈΔΑΔΑ, [b]ΖΟΡΖΙΛΑ, [c]ΤΙΤΥΑΣΣΟΣ.

κϛʹ. ἘΠΑΡΧΙΑ ΛΥΚΑΟΝΙΑΣ ὙΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ ιηʹ.

ἸΚΟΝΙΟΝ

a Ὁ Δάδα *Car. a S. Paullo.* b *MS. Leid. Ζόρζιλα.* c *Τιτυασσὸς editi.*

Θεμισόνιος] Nusquam in Pisidia mihi lecta est: Phrygiæ cognominem urbem supra vidimus, forte a Pisidica nomen habentem: Strabo enim L. XIII. p. 629. fuisse Phrygiæ urbes, quæ a Pisidicis nomen traxerint, docet. Posses cum doctissimo Chorograph. Ital. medii ævi p. XXVII. auctore de *Termesso*, quam Stephanus Pisidiæ urbem facit, nisi eam Pamphyliæ Hierocles contribuisset, cogitare.

Ἰουστινιανούπολις] Nec hanc urbem, si alteram Jac. Goar Notit. exceperis, legere memini. Vir doctus, quem tantum quod appellavi, quoniam Alemannus in Procopii Hist. Arcan. C. 11. inter Justinianopoles Pamphyliæ urbem, quæ in Notitia veteri *Myloma* sit, recenset, de *Myliade* cepit autumare acsi & illa Justinianopoleos nomen induisset: at ea & ab hac provincia distat, & in Pamphylia fortasse reperietur. Equidem suspicatus sum, *Conanam* sive *Conana* Justiniani nomen accepisse: caussam habeo, quod Notitiarum una Jacobi Goar Justininnopolim inter Tymandum & Malum interponant, reliquæ vero, Justinianopoli neglecta, *Conanam*: quæ tamen mera suspicio est neque admodum firma.

Μάλλος] Reliquis Notitiis Μάλος: unde Μαλῶν episcopus in Jure Græco Romano p. 190. & Constant. III. p. 676. Sisinnius τῆς Μαιοπόλεως τῆς Πισιδῶν, sed vitiose. Vid. L. Holst. in Steph. Μάλλος. Auctor Differt. Chorogr. Ital. cum hujus *Mali* occasione p. XXVII. asseverat, *nullam Mallum in duabus Ciliciis Hieroclem adnotare*, hand sane advertit Μάλλος Ciliciæ I. vitiosum esse & *Mallum* nobis offerre.

Ὀδάδα] Imo Ἀδάδα, ut MS. Palatinus Ptolemaei. Joannes episcopus τῆς Ἀδαδέων πόλεως, τῆς Πισιδῶν ἐπαρχίας Concil. Constant. III. p. 676. adfuit. Artemidorus apud Strabonem L. XII. p. 570. inter Pisidiae urbes Ἀδαδάτην, Βερσάδα, pro Ἀδάδα, τὴν Βερσάδα, seu Τυμβριάδα potius, annumerat.

Ζόρζιλα] Ὁ Ζορζίλων constanter in Notitiis Jac. Goar, & ea, quam Beveregius Comment. in Canon. Concil. Trullani p. 140. vulgavit. Videtur non alia ac Δόρζυλα Ptolemaei, Ζ & Δ, ut assolet, permutatis.

Τιτυασσὸς] Sanum hoc est, ut & ὁ Τιτυασσοῦ veteris Notitiæ: male Petrus Τιτιασσοῦ in Nicaeno II. p. 358. & Τυασσοῦ p. 53., nec melius Stephanus τῆς Τυασίων πόλεως τῆς Πισιδῶν ἐπαρχίας Constantinop. III. p. 676.: perperam etiam Πιτυασσὸς Artemidoro apud Strabonem L. XII. p. 570.

Ὑπὸ Κονσουλάριον] Et hæc *Præsidialis* fuit, uti Notitia Imp. Orient. C. 1., & Novel. XXV. docemur: meminit quidem Theodorus Iconiensis in Epist. de Cyrico & Julitta tom. III. Jul. p. 26. Domitiani, Comitis Lycaoniæ, Κόμητος Λυκαονίας, qui mihi rei militaris per Lycaoniam Comes fuisse videtur: Notitia eum non habet: at præter Præsidem in provincia, qui rem militarem curaret, fuisse, Novella XXV. dubitare vetat; Justinianus uni Lycaoniæ Prætori Justinianeo & rem civilem & militarem mandavit.

Ἰκόνιον] Lycaoniæ fuisse Metropolin ex Chalcedon. p. 670. constat: sita erat in Pisidarum & Phrygum finibus, nec multum ab Orientis diœcesi neque Asiana disparata: Basilius Seleuciensis L. I. Vit. S. Theclae p. 232. πόλις δὲ αὕτη Λυκαονίας, inquit, τῆς μὲν Ἑῴας οὐ πολὺ ἀπέχουσα, τῇ δὲ Ἀσιανῶν μᾶλλόν τι προσορμίζουσα, καὶ τῆς Πισιδῶν καὶ Φρυγῶν χώρας ἐν μεθορίῳ κειμένη· Coloniæ eam dignatione illuminavit Imp. Gallienus, si fides rarissimo, & fortasse in hoc genere unico, Thesauri Wildiani numo, cujus uni paginæ *IMP. C. P. LIC. GALLIENVS. P.F.*, alteri, *ICONIEN. COLO. S. R.* inscripti sunt. Ceterum Basilio illud τῆς χώρας ἐν μεθορίῳ admodum familiare est: nam & Seleuciam L. I. Vit. Theclae p. 275. τῆς Ἑῴας ὁρίων ἐν μεθορίῳ positam ait, & L. II. C. 11. μεθόριον τῆς Ἰσαυρίας, & C. 17. τῆς ἑτέρας μεθόριον, quin & Orat. XXVII. p. 150. τῆς ὀργῆς ἦν μεθόριον dixit; quam vero recte atque

ex

ἸΚΟΝΙΟΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ, ΛΥΣΤΡΑ, ΜΙΣΘΕΙΑ, ἈΜΒΛΑΔΑ, [a] ὈΥΑΣΑΔΑ, ὈΥΜΑΝΑΔΑ, [b] ἸΛΙΣΤΡΑ, ΛΑΡΑΝΔΑ, ΔΕΡΒΑΙ, [c] ΒΑΡΑΤΗ, ὙΔΗ, ἸΣΑΥΡΟΠΟΛΙΣ,

ΚΟΡΝΑ,

a Ὀυάσαδα *editio prima.* b Λίστρα *omnes.* c Βάρατα *MSS., melius Leid.* Βάρατα & Δέρβαι.

ex usu veteris Græciæ, ex egregia Hemsterhusii nostri ad Luciani Somnium animadversione cognosces.

Λύστρα] Lucas Act. A. C. XIV, 6. εἰς τὰς πόλεις Λυκαονίας Λύστραν καὶ Δέρβην, & versu 21., at ℣. 8. ἐν Λύστροις unde τὰ Λύστρα & Λύστραν in promiscuo usu fuisse diceres, nisi passim alii numerum pluralem mallent: ὁ Λύστρων est in pluribus Notitiis, subscribitque Chalcedonensi p. 99. Plutarchus Λύστρων. Ptolemaeo Λύστρα, in Palatino MS., pro quo verius scriptus Coislinianus, Λύστρα.

Μίσθεια] Est hujus præsul in Chalcedon. p. 674. Armatius πόλεως Μισθείας, & Longinus Μισθηνῶν πόλεως Λυκαονίας in Constantinop. III. p. 670. Theophanes Chronogr. p. 320. *Misthiam* & *Mistiam* Ravennas L. II. C. 17. appellat. Non longe Vasadis afuisse colligas ex Basilii M. Epist. 118 τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον, scribit, τὸν ὑποκείμενον τῇ Μιστείᾳ, ᾧ ἐπικεκλήρωται ὁ ἄνθρωπος, κέλευσον Ὀυασάδοις ὑποτελεῖν. *Agrum illum Mistiæ subjectum, cui addictus est homo ille, Vasodis subesse jube.* Sic Jul. Garnerius vertit edidítque, admonens Μιστείᾳ in IV. esse MSS. *Vasoda* vero in plerisque: veteres editi Μισθίᾳ, Balsamon & Zonaras tom. II. Beveregii Canon. p. 66. Μισθείᾳ, quod vir doctus spernere non debuerat, utpote solum cum vero consentiens.

Ἄμβλαδα] Philostorgius L. V. H. E. C. 2. urbem arido ac pestilenti fuisse solo, incolas barbaro atque ab humanitate alienissimo ingenio docet: oppidi episcopus πόλεως Ἀμβλάδων in Chalcedon. p. 673. & Constant. III. p. 675., sed perperam, Ἀμιλάνδων πόλεως ἐπαρχίας Λυκαονίας. Vulgatum præter Stephanum & Philostorgium Ptolemaei MSS. Palatinus, Coislinianus & Barberinus, de quo L. Holst. in Steph., probant.

Ὀυάσαδα] Ptolemaeus Ὀυάσαδα, quod emendari debere ex MSS. Coislin. certissimum est: Basilius M. Ὀυάσαδα in nupera editione, cui hinc facillime & ex Beveregio tom. II. p. 66., tametsi pessime ibi Balsamon & Zonaras Μάσαδα legunt, succurri potuerat. Conon episcopus πόλεως Ἀυσάδων ἐπαρχίας Λυκαονίας Constant. III. p. 675. & Olympius Ὀυασάδων Chalcedon. p. 674. subscripserunt, male uterque.

Ὀυμάναδα] Ὀμάναδα oportuerat, ut belle Ch. Cellarius L. III. G. A. C. 4. p. 205., licet operarum peccato Ὀυόμανδα inibi legatur: hinc *gens Homonadum* apud Plinium L. V. C. 27. & Strabonem L. XII. p. 569., hinc Tyrannus Ὀμανάδων in Chalcedon. p. 400., qui prave p. 99. Μανάδων, & pejus in Constantinop. III. p. 675. Alexander πόλεως Σμανάδων *provinciæ Lycaoniæ.*

Ἴλιστρα] Hoc in MS. fuisse ex Holst. in Geogr. S. novimus: editi omnes Λίστρα: oppido episcopus Martyrius Ἠλίστρων, qui rectius MSS. Ἰλίστρων, Ephesini Concil. p. 534. & Onesimus πόλεως Ἰλίστρων Chalcedon. p. 674. fuit.

Λάρανδα] Anton. Itin. p. 211. vide.

Δέρβαι] Δέρβη, ut Act. A. C. XIV, & apud Strabonem L. XII. p. 569, ubi in Isauriae confinio locatur.

Ὕδη] Plinius Lycaonlae urbem *in confinio Galatiæ atque Cappadociæ* fuisse L. V. C. 27. scribit. Rufus πόλεως Ὕδης est in Chalcedon. p. 526, qui Σίδης mendose p. 400.

Βαράτη] Ptolemaeo Βάρατα, Tabulæ Peutinger. M. P. L. ab Iconio *Barathe*: nomine metropolitæ sui Constantinus τῆς Βαρατέων μητροπόλεως τῆς Λυκαόνων ἐπαρχίας Constantinop. III. p. 526. subscribit: noli tamen putare *metropolin* fuisse, quam dignitatem librariis debet, intempestive & satis inique eam Iconio auferentibus: paullo itaque rectius p. 675. πόλεως Βαράτης dicitur.

Ἰσαυρόπολις] Lycaoniae partem ad Taurum Ἰσαυρικὴν *Isauricam* Strabo L. XII. p. 568. facit; nec male ergo Isauropolis huic provinciæ tribuitur. Aetius Ἰσαυροπόλεως Chalcedonensi adfuit p. 673.: alii *Isaura* appellant, Ἰσαυρίων πόλιν Diodorus L. XVIII. p. 605., de qua Henr. Valesius in Ammian. L. XIV. C. 8. Fuisse urbem latrociniis infamem nemo ignorat; atque haud scio an *Laestrygonia* sit Basilii Se-

ΚΟΡΝΑ, ΣΑΒΑΤΡΑ, [a] ΠΤΕΡΝΑ, ΚΑΡΝΑ, ΓΛΑΥΑΜΑ, ΡΙΓΝΟΝ.

κϛ'. ἘΠΑΡΧΙΑ ΦΡΥΓΙΑΣ ΣΑΛΟΥΤΑΡΙΑΣ ὙΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ κγ'.

ἘΥΚΑΡΠΙΑ, [b] ἹΕΡΑΠΟΛΙΣ, ὈΣΤΡΟΥΣ,

[a] ΣΕΚΤΟ-

a Πτίερνα *Car. a S. Paullo.* b Ἱεράπολις *MS. L.*

leuciensis L. II. Vit. S. Theclae C. 12., sceleratorum hominum atque ex rapto viventium receptaculum: situs haud male convenit: dicit eam in Seleuciæ Isauriaeque fuisse confinio, sed versus occasum ejus provinciæ totiusque Orientis, altissimis montibus impositam: διακειμένην ὡς αὐτὸς ἱστόρησε καθ' ὁμοῦ τε καὶ σύμπασαν ἔσω γῆν, πολλοῖς δὲ καὶ ἀναντιφθέντων ὄρεσι ἀπειλημμένην· Incolis atque urbi a Laestrygonibus, quod eorum sectam atque instituta probarent, id nomen venit: sane Isauros Basilii ætate ab improba prædandi cupiditate fuisse instructissimos ex Chrysostomi epistolis, Zosimo atque aliis pluribus cognitissimum est.

. Κόρνα] Haud eam Ptolemaeus, nec Concil. Constantinop. I., ut Car. a S. Paullo monuit, ignorat:

Σάβατρα] Consentit Tabula, quæ Iconio M. P. XLIV. semovet: Ptolemaeo, Σαύατρα, unde in Chalcedon. p. 673. Eustathius πόλεως Σαυάτρων. quæ differentia ex sono est, uti in Σαυαδία & Σαβαδία, Καλαυρία & Καλαβρία, καλαύροψ & καλάβροψ, innumerisque aliis. Straboni L. XII. p. 568. Σόατρα, quam eandem esse, recte Ch. Cellarius L. III. G. A. C. 4. p. 205. animadvertit.

Πτέρνα] Πέρτα Ptolemaei est, cujus præsul Conon πόλεως Περτῶν Chalcedon. Concil. p. 674. & in veteri versione, quam L. Holst. versavit, *Pertorum*, subscripsit, & Nicaeno II. p. 53. Epiphanius Πέρτων.

Κάρνα] Imo Κάννα, ut apud Ptolemaeum & Chalcedon. Concil. p. 646., ubi *Eugenius Cannorum* & p. 526. πόλεως Κάννων nomen inter Lycaoniae præsules adscribit.

Γλαύαμα] Suspicor hanc in Ptolemaei Δαλίσανδον, ut MS. Palatinus præfert, absconditam latere: nec forte alia habenda est Ὑδαμοῦ Concil. Chalcedon. p 674.: quamquam quo vero nomine fuerit, prorsus ignorem. *Rignum* Ῥίγνον nondum inveni.

Ὑπὸ Κονσουλάριον] Phrygia Salutaris *Præsidi* paruit, non Consulari, ut ex Notit. Imp. Orient. C. 1. compertum habemus: Amachius ἄρχων τῆς ἐπαρχίας τῆς Φρυγίας, qui dein ἡγεμὼν *Præses* iteratis vicibus, est apud Socratem L. III. H. E. C. 15. Suidas rem eandem referens in Ἀμάχιος *parva urbis Phrygia Præsidem* facit, ἄρχοντα μικρᾶς πόλεως Φρυγίας, satis imperite exscriptis Malchi aut alius auctoris verbis: suspicor scriptorem, quicunque fuerit, τῆς μικρᾶς Φρυγίας dedisse, idque, cum in parva urbe *Mero* res fuerit acta, πόλεως addito vocabulo auctum: *parvam* autem *Phrygiam* hanc fuisse dictam ex Stephano in Ἐυκαρπία constat.

Ἐυκαρπία] Pagus fuit Phrygiæ, ab ubere frugum vinique proventu id nominis sortitus, Metrophane, quem Suidas *Eucarpia* ortum adfirmat, apud Stephan. auctore. Quod vero primo loco ponitur, id metropolin fuisse Phrygiæ Salutaris, uti L. Holst. in Geograph. S. autumabat, argumento non est: nam & alia sunt in Synecdemo exempla urbium, quæ principem locum in catalogo occupant, nec metropoles fuerunt: & Synecdemus civilis est, neque ad metropoles semper attendit. *Synnada* provinciæ caput fuisse suo loco dicetur.

Ἱεράπολις] Celebrem hoc nomine urbem in Pacatiana vidimus; diceresque ex ea provincia librariorum socordia in Salutarem Phrygiam migrasse, nisi Concil. Nicaenum II. Hierocli adstipularetur: cum enim p. 346. Nicolaus Hierapoleos Pacatianae subscripsisset, nomen suum inter Salutaris Phrygiæ præsules p. 357. Michael Ἱεραπόλεως profitetur: & ne de vitio cogites, p. 597. atque alibi eundem reperies. Itaque duas Phrygiæ, alteram Pacatianæ, alteram Salutaris, Hierapoles agnoscamus & hac Geogr. S. ornemus.

Ὄστρους] Ὄτρος, cujus episcopus πόλεως Ὄτρων in Chalcedon. p. 673., in Nicaeno II. τῶν Ὄτρων. Ὄτρω p. 358. dicitur. Plutarchus ἐν λογγωνίας ἐν-

Φρυ-

[a] ΣΕΚΤΟΡΙΟΝ, ΒΡΟΥΖΟΣ, ΚΛΗΡΟΣ 'ΟΡΙΝΗΣ,
[b] ΚΛΗΡΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ, [c] ΔΕΒΑΛΑΚΙΑ, ΛΥΣΙΑΣ,
[d] ΣΥΝΝΑΔΑ, ΠΡΥΜΝΗΣΟΣ, 'ΙΨΟΣ, ΠΟΛΥΓΩΤΟΣ,
[e] ΔΟΚΙΜΙΟΝ, ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ, ΜΗΡΟΣ,

ΝΑΚΟΛΙΑ,

a Σεκτόριον *Schelstrat. & Bandur.* b Κλῆρος πολιτικὴ *edit. princeps, alii* Κλῆρος πολεμικῆς. c Δεβαλίκια *MSS.* d Σύναδα *Car. a S. Paullo.* e Δοκίμιον μητρόπολις *Schelst. Band. & MS. L.*

Φρυγία 'Ολύας in Lucullo p. 497. appellare videtur.

Σεκτόριον] Hoc, utpote proxime ad Σεκτόριον, quo vero nomine fuit, accedens, è MSS. arripuimus: Ptolemaeo vulgo 'Ισόριον, sed vetus interpres *Stectorium* legit, quod & MSS. Coislinianus & Barberinus, de quo Holst. ad Geograph. S., præferunt. Joannes presbyter τ̃ θρόνου 'Εκτορίου Niraeno II. p. 357. nomen adscripsit, & p. 53. 'Εκτορίου.

Βρούζος] Verum est Βρουζὸς, unde numi ΒΡΟΥΖΗΝΩΝ & ΒΡΟΥΖΙΝΩΝ, ut in Thes. Britan. tom. II. p. 234., de quibus egregie Harduinus in Num. Urb. Illustrat.; Ptolemaeus, cui Δρύζος, hinr auxilium accipit.

Κλῆρος 'Ορίνης] Lege ὀρεινῆς Intelligi credo Phrygiam Paroreiam, sive montanam, de qua Strabn L. XII. p. 577. ἡ μὲν οὖν παρώρειος φρυγία ἔχει ῥάχιν, ἀπὸ τ̃ ἀνατολῆς ἐκτεινομένην ἐπὶ δύσιν. *Parorea Phrygia montanum habet dorsum, ab ortu versus occasum productum.* Κλῆρος dicitur solemni more, quo vox de agris, forte divisis, & dein de aliis quibusvis usurpatur. Vide Cl. Dukerum in Thucydidem L. III. C. 50. & quos ille appellavit.

Κλῆρος Πολιτικῆς] Sir MSS. edere, Holstelnio accredimus, etsi quæ Phrygiæ pars sit, in obscurn maneat: si conjecturis in re incerta indulgere liceat, dixerim eos Phrygiæ agros signari, qui usui publiro reipubliræ serviebant, atque eos in primis, in quibus greges dominicos pascebant: suisse in Phrygia Impp. Valentinianus & Valens L. 19. C. Th. de Prætorib. testabuntur; *Satos de Phrygia*, ajunt, *gregibus XX. quatuor equos, subjugandos quadrigis, hoc est, simul octo, duobus maximarum editionum Prætoribus dari sancimus:* simili fortasse ex caussa *regio Aphrodisias antea Politice Orgas* fuit appellata apud Plinium L. V. N. H. C. 30. De *Debalacia* nihil habeo monere, utpote nusquam lecta.

Λυσίας] Nota è Strabone, Plinio & Ptolemaeo urbs, cujus numi ΛΥСΙΑΔΕΩΝ nomen præferunt. Philippus *Lysiadis* est in Chalred. p. 646.

Σύναδα] Hanc provinciæ metropolin Conc. Chalcedonense p. 673. imponit; unde *Synodorum metropolita*, quamquam non sine vitio, L. XXIV. Hist. Misrel. Tabula XXXII. M. P. Docimeo semovet. Vid. Vales. in Socrat. L. VII. H. E. C. 3.

Πρύμνησος] *Prymnesia* Ptolemaeo & Chalced. Concil. p. 673., vulgo quidem Πρυμνισίας ibi appellatur, sed verum Latinus interpres servavit, & Constantinop. III. p. 675.

'Ιψος] Urbem nobilitavit, quod prope eam depugnatum est, memorabile prælium, quo Antigonus a conjuratis ducibus victus atque interfectus est apud Plutarchum in Pyrrho p. 384 ῎Αψος perperam Nicaeno II. p. 161.

Πολύγωτος] Πολύβοτος oportuerat: Georgius presbyter πόλεως Πολυβότου est in Nicaeno II. p. 358., hinc refingendus. Vid. Cellarium L. III. G. A. C. 4. p. 168.

Δοκίμιον] Addunt Srhelstratenus & Bandurius μητροπόλεως titulum; quo ornatum unquam fuisse exiguum oppidum & solo marmore nobile, haud constat: verius suum sibi locum Μητρόπολις in principe editinne ocrupavit: binas enim eo nomine in Phrygia fuisse è Stephano novimus, quorum fortasse hær apud Athenaeum L. XIII. p. 574. obvia. Δοκίμιον, ut eo redeamus, Stephano, Δοκίμειον, non sine errore, Ptolemaeo, Δοκιμία κώμη Straboni L. XII. p. 577. Δοκίμιον. plane ut hic, ἐπαρχίας Φρυγίας Σαλουταρίας Ephesino Concil. p. 534. Vid. Norisium Differt. I. de Epoch. Syro-Maced. p. 14.

Μῆρος] Est apud Socratem L. III. H. E. C. 15. & Snzomen. L. V. C. 11. ubi Valef. vide; nec crede tamen posteriore ætate *Comopolin* fuisse appellatam; neque enim Constantinus

ΝΑΚΟΛΙΑ, [a] ΔΟΡΥΛΛΙΟΝ, ΜΕΔΑΙΟΝ, ΔΗΜΟΥ [b] ΛΥΚΑΩΝ, ΔΗΜΟΥ 'ΑΥΡΑΚΛΕΙΑ, ΔΗΜΟΥ 'ΑΛΑΜΑΣΣΟΥ, ΔΗΜΟΥ [c] ΠΡΟΠΝΙΑΣΑ. κζ', 'ΕΠΑΡ-

[a] *Δορύλεον MSS.* [b] *Λιβαῶν Bandurius, Λυκαῶν Car. a S. Paullo.* [c] *Πρεπνίασα idem & MSS., Πρεπνισσοῦ MS. Leid.*

Imp. L. I. Them. 1. id adfirmabit, sed Merum fuisse *κωμόπολιν*, sive grandem vicum, qui ad urbis amplitudinem proxime accederet, uti in Marci Evang. C. 1., 38. Car. a S. Paullo cum *Myrum* vocat, ab Actis Conciliorum, ut Nicaeni II. p. 357., ubi Damianus *Μύρων*, in fraudem impulsus est.

Νακωλία] Urbem Phrygiæ, cui Nacolia nomen, *πόλιν τῆς Φρυγίας, ἡ Νακόλεια ἐπωνυμία*, ad quam Valens Procopium profligaverit, Socrates L. IV. H. E. C. 5. vocat; Basilius *Νακωλέως Φρυγίας* Chalcedon. Concil. p. 578. subscripsit: ceteris *Νακόλεια*, ut Ptolemaeo & Zosimo L. IV. C. 8. Vid. Ch. Cellarium L. III. G. A. C. 4. p. 144.

Δορύλλιον] *Δορύλαιον*, uti Strabo; nisi forte *Δορύλλειον*, modo sanum id sit, cum Eustathio in Dionys. ℣. 815. voluerit. Proxime fluvium sedem habuit, qui in Thes. Britan. tom. II. p. 257. numo ΔΟΡΥΛΑΕΩΝ urnæ incumbit, quamquam quo nomine fuerit, nondum pro comperto habetur: Nic. Haymius *Sangarium* arbitratur, cui sane in Tabula Peutingerana accubat: at id flumen urbem alluisse cum certo haud constet, malim alterutrum amnium credere, de quibus Cinnamus L. V. C. 1., ubi de Manuele Comneno, *διὰ δὲ Ἑλλησπόντου πορθμοῦ ἐπὶ Ἀσίαν διαβὰς, ἄχρι Δορυλαίου ἦλθε, ἀμφὶ ἄμφω τὼ ποταμὼ. ὧν ὁ μὲν Βαθὺς πρὸς τῶν ἐγχωρίων, Θύμβρις δὲ ἅτερος ὀνομάζεται*: *per fretum Hellespontiacum in Asiam trajiciens, ad Dorylaeum usque pervenit, circa duos fluvios, quorum alter ab incolis Bathys, alter Thyaris vocatur.* Adde L. VI. C. 14. & Nicetam Choniat. L. VI. Annal. Manuel. p. 88.

Μέδαιον] *Μίδαιον* sive *Μιδάειον*, unde ΜΙΔΑΕΩΝ numi apud Harduinum & Holst. in Stephan.

Δήμου Λυκαῶν] Posterius è MS. eruit Holsteinius, è quo *Λυκαόνων δῆμος* formari oportet. *Δῆμος*, ut sæpe, *pagum* notat; Stephanus *Εὐκαρπία δῆμος τῆς μικρᾶς Φρυγίας*, & in *Δῆμος*. *Lycaones* in Phrygia Plinius L. V. C. 29. agnoscit, probe contra Harduinum a Ch. Cellario L. III. G. A. C. 4. p. 164. defensos.

Δήμου 'Αυράκλεια] Forte *δῆμος 'Αυλοκρήνας* Plinius *Aulocrenas* Phrygiæ tribuit L. V. C. 29. *Marsyas*, inquit, *ibi redditur, ortus ac paullo mox conditus, ubi certavit tibiarum cantu cum Apolline, Aulocrenis: ita vocatur convallis decem mill. passuum ab Apamia Phrygiam petentibus.* & L. XVI. C. 43.; favet suspicioni Aquilas episcopus *'Αυλοκρηνῶν*, qui inter Phrygiæ Salutaris præsules Chalcedon. p. 400. nomen suum profitetur: quia tamen *'Αυρακλίου* p. 246 dicitur, nihil decreverim; id addam, in Geograph. Sac. præteriri haud debuisse.

Δήμου 'Αλαμασσοῦ] In Concilio Chalcedonensi ejus episcopus memoratur, diciturque *πόλεως 'Αμαδάσσης* p. 673., & in Constantinop. II. p. 244. *civitas Amadassenorum*: rectius itaque *δῆμος 'Αμαδάσσης*.

Δήμου Προπνίασα] Forte *δῆμος Πρεπενίσσος* Præpenissus ast inter Phrygiæ urbes apud Ptolemaeum, subscribitque Auxanon *πόλεως Πρεπενίσσου* Chalcedonensi p. 673. Quod vero his *pagis* episcopi fuerint impositi, id argumento est, fuisse *κωμοπόλεις* sive amplos & civium frequentia celebres pagos, unde & *πόλεις* Chalcedonensi Concil. dicuntur: ceteroqui Canones pago aut parvæ urbi, cui vel unus presbyter sufficeret, episcopum negabant, ut Synodi Sardicensis VI. *μὴ ἐξεῖναι καθιστᾶν ἐπίσκοπον ἐν τινι κώμῃ ἢ βραχείᾳ πόλει, ᾗ τινι καὶ εἷς πρεσβύτερος ἐπαρκεῖ*: & Synodi Laodicenæ LVI., qui *περιοδευτὰς*, sive *visitatores*, ut Dionysius Exiguus vertit, de quibus Beveregius plura, in ejusmodi pagos amandat: quamquam & id citra dubium est, haud raro præsulum ambitione optime decreta fuisse proterve conculcata, & quo plures suffraganeos, quos vocant, acciperent, pagis atque oppidulis episcopos datos: in Africa certe per contentiones Donatisticas incredibilem in modum præsulum numerus increvit, paullatimque villæ, fundi & vici suos sibi præpositos viderunt, sicuti è Collat. Carthagin. C. 181.

κζʹ, ἘΠΑΡΧΙΑ ΠΑΜΦΥΛΙΑΣ ὙΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ μζʹ.

[a] ΠΕΡΓΗ, ΣΥΛΛΑΙΟΝ, ΜΑΓΥΔΟΣ, ἈΤΤΑΛΙΑ, ΔΗΜΟΥ, [b] ὈΥΛΙΑΜΒΟΣ, ΤΡΕΣΕΝΑ, ΔΗΜΟΥ ΚΑΝΑΥΡΑ,

ΖΟΒΙΑ,

a *Πέργη Σύλλαιον omnes, distinguit MS. Leid.* b Οὐλίαμβρος *Car. a S. Paullo.*

C. 181. colligas. Sed hæc ab instituto nos avocarent longius.

Ὑπὸ Κονσουλάριον] Olim Lycia & Pamphilia uni Proconsuli paruerunt; unde C. Porcius *PROCOS. LYCIAE ET PAMPHILIAE* in Thes. p. CCCCLVIII. 6.; sub Constantino *Præsidem* habuerunt, ad quem L. 2. C. Th. de Censu data est. Diceres Decii tempore a Lycia jam fuisse distractam ob *Pamphyliæ præfecturam*, Martiano ab eo Imp. mandatam, in Actis S. Achatii apud Ruinart. p. 155., si bonæ fidei semper ea essent monumenta. Forte Theodosius II. Lyciæ suum præsidem imposuit, qua de re alias. Fuisse vero Consularem Pamphyliam Notit. Imp. Orient. C. 1. docet.

Πέργη] Editi omnes Σύλλαιον Pergæ jungunt, acsi eadem urbs esset, prorsus contra verum: distinctissimæ enim fuerunt, singulis episcopis, ut ex Chalcedonensi Concilio novimus, subditæ: seriore quidem ævo dignitas metropolitana Sylaeum ornavit, eaque caussa est, cur in aliis Notitiis ὁ Πέργης ἤτοι Συλλαίου episcopus memoretur: at nondum, cum Hierocles suam digereret, eo res redierat; distinguuntur enim utriusque episcopi in Constantinop. III. Erat *Perge* provinciæ metropolis, sicuti præter Chalcedonense Concil. p. 656. scholiastes Callimachi Hymn. in Dian. ℣. 187. & egregius numus, ab Ezech. Spanhemio, Dissert. IX. de V. & P. Numis. p. 591. productus, ostendunt. Secta dein in duas Pamphylia, quæ tamen divisio Hierocle, quod supra patefecimus, posterior est, Perge Pamphyliae II., primæ vero Side metropolis esse cœpit.

Σύλλαιον] Σύλαιον Constantino L. I. Them. 14. & Constantinop. III. p. 677., ubi Paullus πόλεως Συλαίου τῆς Παμφυλίων ἐπαρχίας, nec aliter Actis S. Stephani Junioris, a Benedictinis vulgatis, p. 452., quæ Lyciam hinc ordiuntur, etsi ipsi Σύλειον maluerint. Putares itaque rectum id esse: at obstat Σύλειον Stephani, & *Syleum* Livii. Salmasius in Solin. p. 549. Σίλλιον, nisi error ibi sit ab operis commissus, verum esse pertendit: L. Holsteinius Σύλλιον præfert ad Stephan., atque Arriani L. I. Exped. Alexand. C. 27. Σύλλιον, χωρίον ὀχυρὸν ad hanc normam corrigit: ego in Arriano nihil muto, Σύλλιον & Σύλλειον ceteris præstare arbitratus; habet id Polybius Leg. XXX., &, quam conformatione literarum Λ & Λ deceptam nemo dixerit, Tabula Peutingerana: perperam ergo Ptolomaeus Σύλιον, & Chalcedon. p. 402. Σίλυον. Oppidum haud multum Perga distabat.

Μάγυδος] Sic & Palat. & Coislin. MSS. Ptolemaei pro vulgato Μάτυλος· numi ΜΑΓΥΔΕΩΝ Thes. Britan. tom. II. p. 189. id probant: quare non recte satis *Magadensium civitas Pamphyliæ* Constantinop. II. p. 241. nec Μαγίδων πόλις Constantinop. III. 502., nedum πόλις Μαῦδος Chalcedon. p. 672.; verius *Magydensium civitas* p. 646. veteri interpreti.

Ἀτταλία] Nota urbs è Strabone est circa Corycum posita: Suidas in Κωρυκαῖος sitam ait ad Corycum promontorium, haud obscure Corycum Ciliciæ cum cognomine Pamphyliæ oppido confundens; quem eundem errorem Salmasius in Solin. p. 545. reprehendit in Demetrio, quo Stephanus teste usus fuit. Ἀπίλλων episcopus, qui Ephesino interfuit Concil. p. 535. hinc fuit, appellarique Ἀτταλίων debuerat. Ceterum seriore ætate urbs ab Alexio Imp. metropolitana jura, quemadmodum Notitia Jac. Goari docemur, impetravit; hinc explica, quod ceteroqui absurdum videri posset, scholion Balsamonis & Zonarae tom. I. Canon. Beveregii p. 107. Παμφυλία ἐστὶν ἡ τῆς Ἀτταλίας ἐπαρχία. Vide quoque Tzetzem Chiliad. VI. 72.

Δήμου Οὐλίαμβος] Ab aliis ut hic nobis *pagus* explicetur exspecto, gratiam relaturus si eadem opera binis sequentibus, qui meam frustra implorarunt, succurrere voluerint. Meminit sane Notitia Jac. Goari Δαυζινόβρων, videnturque

ΖΟΒΙΑ, [a] ΘΕΡΜΕΣΟΣ ΚΑΙ ʼΕΥΔΟΚΙΑ, ΔΗΜΟΥ ΜΕΝΔΕΝΕΩ, ΔΗΜΟΥ ΣΩΚΛΑ, ΣΙΝΔΑ, [b] ΒΕΡΒΗ, ΣΙΝΔΑΥΝΔΑ, [c] ΜΥΩΔΙΑ, ΧΩΡΙΟΜΥΛΙΑΔΙΚΑ, ΟΛΒΑΣΑ, [d] ΠΑΛΛΑΙΑΠΟΛΙΣ, ΛΥΣΗΝΑΡΑ, ΚΟΜΑΝΑ,

[e] ΚΟΛΒΑ-

Θερμεσὸς, καὶ Ἐυδοκία *idem*, *MS. Leid.* Ἐυδοκίας & Ἰοβία, *probe.* b Βερβὶν *vulgo* & Συνδαύνδα. c Μυοδία χῶρα *editi omnes*, *Cod. Leid.* Μυοδία, Χωριομυλιάδικα. d Παλαιόπολις *edit. princeps.*

que eadem ac Κάναυρα, nec hilum tamen juvant: Car. a S. Paullo non aliam esse ac *Zenopolin* fidenter adfirmat, quam nos Isauriae fuisse pro comperto habemus.

Ζοβία] Lege Ἰοβία & mox Τερμεσσὸς. Tribus his oppidis tempore Synodi Constantinopolitanae sub Flaviano unus episcopus fuit, qui inter Acta Chalcedon. p. 239. τῆς κατὰ Τερμισσὸν καὶ Ἐυδοκιάδα καὶ Ἰοβίαν ἁγίας Θεοῦ ἐκκλησίας dicitur: Ephesinae Synodo p. 535. Timotheus πόλεως Τερμησσοῦ καὶ Ἐυδοκιάδος subscripsit, unde alii *Joviam* paruisse conjicias; Leone vero Imp., quod Synodica provincialium epistola docemur, & Eudocias & Termessus singulis præsulibus dicto audientes fuere. Montibus Termessus supra Phaselidem circa angustias, per quas in Milyadem transitus, erat adposita. Vide Cellarium L. III. G. A. C. 4. p. 196.

Δήμου Μενδενέω] Nisi me omnia fallunt, est hoc Ptolemaei Μενδήμειον· Itaque Δῆμος Μενδήμειον refingamus.

Δήμου Σώκλα] Imo Πόγλα, ut idem Geographus. Paullus πόλεως Πώγλων inter Pamphylios nomen in Chalcedon. p. 672. profitetur.

Σίνδα] Ἴσινδα oportuerat, quod L. Holst. ad Geogr. S. monere haud præteriit, simile mendum è Strabone & Stephano ad hujus Ἀμβλάδα eluens. Concilio Ephesino p. 535. πόλις Ἰσινδῶν perperam appellatur, rectius Chalcedonensi p. 672.

Βέρβη] Sic MSS.; Βέρβη aliis Notitiis: utrum præstet, in tam pertinaci veterum de oppido silentio haud temere finivero.

Σινδαύνδα] Et hoc è MSS.; crederes hinc fuisse Neonem episcopum πόλεως Σιλιάνδε Παμφυλίας in Concil. Chalcedon. p. 556., nisi aliunde liqueret, *Syllii*, de quo supra, præsulem fuisse: Vid. p. 672. Actorum eorum. Itaque de hac & sequenti *Myodia* nihil profitebor aliud, quam obscurissimas videri: inveni quidem in Notitia Jac. Goari Μυλόμην ἤτοι Ἰουστινούπολιν, pro qua *Justinianopolin* N. Alemannum in Procopii Histor. Arc. C. 11. legisse constat, sed ea ab auxilio ferendo tantum abest, ut omnia conturbet.

Χωριομυλιαδικά] Jungere hæc manu exaratos codices Holsteinio accredimus, nec tamen urbem eo nomine Pamphyliæ fuisse, quæ ejusdem in Stephani Μιλύαι suspicio erat. *Milyas* a Ptolemaeo Pamphyliæ contribuitur: hinc τὴν Μιλυάδα χώραν, *regionem Milyadem* in Lyciæ, Phrygiæ & Pamphyliæ finibus apud Arrianum L. I. Exped. Alexand. C. 25. & Strabonem L. XII. p. 570. appellarunt: Verum ergo fuerit χωρία Μιλυαδικά, ut pagi ejus regionis intelligantur.

Ὄλβασα] Jurares Ὀλβίαν esse, quam omnes, si Stephanum exceperis, meritum propterea Is. Casauboni, Salmasii atque aliorum animadversionem, Pamphyliæ transcribunt: ne quid tamen mutetur, Ptolemaeus auctor erit, Ὄβασα, sive, ut Coislin. MS., Ὄλβασα Pisidiæ haud multum a *Comana*, quo de oppido mox, contribuens: nec Pisidiæ mentio illi nocere debet, cum finitimas esse provincias & plura ejus oppida Hieroclem Pamphyliæ suæ vindicare apertissimum sit.

Λυσήναρα] Λυσινίαν Ptolemaei esse ne dubita: nam & reliquæ Notitiæ urbem agnoscunt, & Theodorus Λυσινίων p. 402. in Chalced. Concil. p. 402., sive *Lysiniensis*, ut in Synodica ad Leonem Imp. Epistola, memoratur.

Κόμανα] Non aliter Ptolemaeus, cui *Ephesius Comanensis* in Synodica Ep. adstipulatur: nam operam Car. a S. Paullo abutitur, cum *Comacenum* eum esse jubet; huc refert Harduinus numum ΙΕΡΟΚΑΙΣΑΡ. ΚΟΜΑΝΕΩΝ, probabili conjectura: propius enim hinc Hierocaesarea quam ab oppido Pontico Cappadocicove distat.

Κόλ-

[a]ΚΟΛΒΑΣΑ, ΚΡΕΜΝΑ, ΠΑΝΕΜΟΥ ΤΕΙΧΟΣ, ἈΡΙΑΣΟΣ, ΜΑΞΙΜΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ, ΚΤΗΜΑ ΜΑΞΙΜΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ, ῬΕΓΗΣΑΛΑΜΑΡΑ, ΛΙΜΟΒΡΑΜΑ, ΚΟΔΡΟΥΛΑ, [b]ΔΕΜΟΥΣΙΑ, ΔΗΜΟΥ [c]ΣΑΒΑΙΩΝ, ΠΑΣΤΟΛΗΡΙΣΟΣ, ΣΕΛΠΗ,

ΤΡΙ-

a Κόλβασα *eadem*, *&* *mox* Λιμοβράμη. b Δημουσία *Car. a S. Paullo.* c Σαβαῶν *MS. Leid.*

Κόλβασα] Κόρβασα, quemadmodum Ptolemaeus, unde *Corbasens* episcopus, ut Car. a S. Paullo admonuit, in Concilio Constantinop. sub Menna.

Κρέμνα] Κρῆμνα, quam Coloniam Romanos deduxisse Strabo & Ptolemaeus testantur: sita erit in loco prærupto, quæ fortasse nominis caussa, undique fossis depressissimis munita apud Zosimum L. I. C. 69., ubi tamen male Lyciæ tribuitur.

Πανέμου τεῖχος] Ἀνεμοτεῖχος mendose Constantino L. I. Them. 14., ut ΠΑΝΕΜΟΤΕΙΧΕΙΤΩΝ numi monstrant: τεῖχος autem in hac compositione *arcem* notat; quam rem cum pluribus exemplis L. Holsteinius ad Stephanum stabilire constituerit, eaque absint ab ejus Notis, en tibi ea ex schedis, quarum mihi copiam fecit vir clarissimus J. Ph. D'Orville: Τεῖχος *multis in locis veterum non solum murum sed & castellum vertendum est: significat enim locum munitum; ita ferme semper apud Scylacem & Herodotum: sic L. I. C. 83. Sardes vocat* τεῖχος τῶν Λυδῶν, *ubi inepte interpres murum Lydorum, & L. VII. C. 59., quem locum notavi ad Stephan. Justinus Cohort. ad Græcos:* ἐπὶ τούτους γὰρ τοὺς (φιλοσόφους) ὥσπερ ἐπὶ τεῖχος ὀχυρὸν καταφεύγειν εἰώθασι· *& Orat. ad Græcos, Hercules inter alios labores Augiæ* ὀχυρὸν τεῖχος *a sordibus purgasse dicitur: utrobique validum murum reddunt perverse: Ita* Ἰτον τεῖχος, Ἀβώνου τεῖχος, Ἡραῖον τεῖχος *&* παλαιὸν τεῖχος *in Steph.* Γάγαι. *Atque ita accipe in oraculo Apollinis Atheniensibus dato* ξύλινον τεῖχος, *& vide ipsum Stephanum in* τεῖχος, *ubi* φρούριον *exponit. Idem Justinus Dialogo cum Tryphone Platonem scribit & Pythagoram esse* ὥσπερ τεῖχος καὶ ἔρεισμα τῆς φιλοσοφίας· *velut murum & columen ait interpres, ego potius arcem & munimentum: nam & Homerus Iliad. Δ. 407.* τεῖχος Ἄρειον *vocat Thebas, quasi locum ab ipso Marte munitum, Martis propugnaculum.* Hæc vir doctissimus; quæ etsi verissime observata sint, non ivero tamen inficias, *murum* apud Latinos eandem haud raro significationem possidere. Vide Anton. Itiner. p. 446. & Wassium ad Sallust. Catilin. C. 61.

Ἀριασὸς] Gemina sibilante Ptolemaeus & MS. Leid., nec discordante Theophilo τῷ Ἀρμασσοῦ in Chalced. p. 672., tametsi perperam p. 556. πόλεως Ἀρμισσοῦ Παμφυλίας.

Μαξιμιανούπολις] Est in Notitiis & Conc. Actis; sed situs, ut pleræque hujus provinciæ, incertissimi. Κτῆμα, quod sequitur, publicum urbis agrum sive prædia indicat: quo modo βασιλικὰ κτήματα in Herodiani L. I. C. 11. sunt villæ principis, & L. II. C. 6. τὰ πόῤῥωθεν τῆς πόλεως κτήματα, prædia ab urbe remotiora.

Ῥεγησαλάμαρα] Credo pagi aut oppiduli esse nomen: solet enim Hierocles τὸ ῥεγὲ, ex ῥεγεὼν accisum, illis præponere; qua de re infra cum in Bithyniam devenerimus; pagus ipse, pariter ac *Limobrama*, mihi nusquam occurrit.

Κόδρουλα] Forte Κόρδυλα præstiterit: certe Maras urbis episcopus in veteri Latina versione Concil. Chalcedon. p. 100. *Cordylorum* & MS. Κορδύλων, etsi vulgo nunc Κοδρύλων, & pessime p. 557 Κοδαλαίων, atque in Epist. provincialium Synodica *Codri*, appellatur: accedit Stephanus, Κόδρυλος, πόλις Παμφυλίας· Haud equidem ignoro, quid Abr. Berkelius ex eo fuerit architectatus, quo utique sine incommodo nunc facile carebimus.

Δημουσία] Sanumne hoc sit, an mendosum, quemve locum cum insequente insederit, ut doceatur, aliunde exspectamus.

Παστοληρισὸς] Si MSS. addicerent, Πεδνηλισσὸν Ptolemaei & Conciliorum præferrem.

* Σέλπη] Σέλγη haud dubie est, quod & animadversum a Ch. Cellario L. III. G. A. C. 4. p. 198. videbis: monti erat imposita; πολίχνη δ' αὕτη Παμφυλίας ἐστὶν, ἐπὶ λόφου κειμένη Zosim. L. V. C. 15.

ΤΡΙΜΟΥΠΟΛΙΣ, ΣΩΔΙ, ΣΕΡΝΑ, ΛΥΒΡΗ, ΚΑΣΣΑ, ΚΟΤΑΝΑ, [a]'ΟΡΥΜΝΑ, ΚΟΡΑΚΗΣΙΟΝ, ΣΥΕΔΡΑ, ΚΑΡΑΛΙΑ, [b]'ΟΛΥΒΡΑΣΟΣ.

κλ'. 'ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΥΚΙΑΣ 'ΥΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ λδ'.

ΦΑΣΥΔΗΣ,

[a] *'Ορύμβμα omnes.* [b] *'Ολύβαρσ☉ editi, vulgatum est è MSS.*

Τριμύπολις] Vero nomine *Πριμύπολις* erat: hinc Timotheus *Πριμυπόλεως τῆς Παμφυλίας* in Chalcedon. p. 127. & p. 240.; male *Πριμυμύπολις* in Ephesino p. 528.: id enimvero negligi non oportet, Tribonianum Primupoleos præsulem, qui Ephesino Concilio scribendo adfuit p. 438. *'Ασπένδε τ̃ Παμφυλίας* dici, nec usquam Primupoleos episcopum ab eo distingui: præterea in veteribus Notitiis Aspendi præsulem sæpe memorari, & Primupoleos nullam esse mentionem; quæ mihi res argumento est, Aspendum nihil prorsus a Primupoli discrepasse, atque adeo perperam in Geographia S. distingui.

Σώδι] Lege *Σίδη*, quæ deinceps Metropolis Pamphyliae I. fuit: primum ea dignitate in Concil. Constantinop. II. p. 240. illustrata conspicitur, etsi in Chalcedonensi p. 437. Amphilochius ejus episcopus inter Metropolitanos, quos vocant, nomen adscripserit. Numum ΣΙΔΗΤΩΝ ΠΡΩΤΑ ΠΑΜΦΥΛΩΝ & alterum ΣΙΔΗΤΩΝ ΛΑΜΠΡΟΤΑΤΗΣ ΕΝΔΟΞΟΥ explicuit Illustris Ezech. Spanhemius Dissert. IX. de V. & P. Numis. p. 591.

Σέρνα] Assentior L. Holsteinio *Sennensem* in Concil. Ephesino episcopum huic urbi imponenti: tametsi enim Nectarius *Συνέων* p. 439. scribatur, alibi *τῆς ἐν Σινίᾳ πρδολικῆς ἐκκλησίας* nominatur. Vid. p. 529.

Λύβρη] Sic & Dionysius Perieges. ℣. 859. in editione Guil. Hilli, quod *sphalma typographi* Cl. Cellarius L. III. G. A. C. 4. p. 199. *putaret, nisi in Hieroclis Notitia Pamphylia etiam Λύβρη scriptum inveniretur.* Ego contra sentio; Dionysii pleræque omne editiones *Λύρβην*, etiam Ferrariensis An. CIↃIↃXIΙ., præ se ferunt; nostrum vero a librario, parum diligente, est: nam ceteri scriptores consentiunt ΛΥΡΒΕΙΤΩΝ numis.

Κάσσα] Non alia est ac Ptolemaei *Κάσση*, pro quo *Cassae* vetus ejus interpres.

Κόζανα] Si Acta Ephesini Concilii haud fallunt, *Κότενα* præstiterint: subscribit enim p. 459. Acacius *Κοτένων τ̃ Παμφυλίας*, & p. 529., quamvis non sine levi mendo, *τ̃ ἐν Κοτίνοις ἐκκλησίας.*

'Ορυμνα] Hoc MSS. approbant: huic episcopus fuit Paullus *Orymnorum* Ephesin. Concil. p. 674., qui vitiose *τῆς ἐν Θερύμνοις ἐκκλησίας* p. 535. Vid. Nicaen. II. p. 598.

Κορακήσιον] Situm erat in saxo prærupto, olim Ciliciae asperæ initium apud Strabonem L. XIV. p. 668. Matidianus *Κορακησίων* est in Ephesino p. 438., qui cum pæne conspirat ΚΟΡΑΚΗΣΙΩΝ numus Thes. Britan. tom. II. p. 282.

Σύεδρα] *Desertum Ciliciae scopulum* Florus a Salmasio emendatus L. IV. C. 2., Lucanus *parva Suedra* L. VIII. 259., ab eodem sanitati restitutus, appellat: olim *Synedris* legebatur, prorsus ut Coislin. MSS. ex *Suedra* Ptolemaei *Συνίδραν* L. V. C. 8. fecit. Vid. in Solin. p. 542. & Kuster. ad Suidae *'Αλλιανός.*

Καραλία] *Κάραλλις ἢ Καράλλεια* Stephano. Concilii Ephesini Actis adfuit Solon *Καραλλίας* p. 438. & Chalcedon. p. 672. Marcianus *πόλεως Καραλλίας*, rectius Constantinop. III. *τῆς Καραλλίων πόλεως τ̃ Παμφυλίων ἐπαρχίας* p. 503. Vid. Holst. in Stephan., & gentile hoc a *Κάραλλις* derivatum atque ab Ethnicographo neglectum observa.

'Ολύβρασ☉] *Κορυβρασσὸς* vere Holsteinius, cujus præsul, ab eodem appellatus in hanc rem, Nesius *Κορυβρασσοῦ* Ephes. Concil. p. 438. perperam vero *τῆς κῦ Κορυβοσσύνης ἐκκλησίας* p. 529.

'Υπὸ Κονσουλάριον] Præsidi Lyciam Notitia Imp. Orient. C. 1. subjicit, estque in Actis S. Claudii apud Ruinart. p. 866. *Lysias Præses provinciæ Lyciæ*; qui tamen non huic sed *Ciliciae*, quoniam

ΦΑΣΥΔΗΣ, [a]Ὁ ἈΝΑΠΟΣ, ΓΑΓΑ, ἈΚΑΛΙΣΣΟΣ, ἘΛΕΒΕΣΟΣ, [b]ΛΙΜΥΡΑ, [c]ἈΡΥΚΑΝΔΑ, ΠΟΔΑΛΙΑ, ΧΩΜΑ,

ΡΕΓΚΥ-

a Ὁ Ἄναπος *Bandur. & mox* Ἀκαλισσός. b Λίμυρα *vulgo.* c Ἀρύκανδα *omnes, vulgatum MSS.*

quoniam in civitate *Aegea* commoratus dicitur, præfuisse videtur, ut bene vir doctus. Junctam Pamphyliæ paullo ante observavimus: Malala tom. II. p. 69. Lycaoniae olim connexam, sed a Theodosio II. inde divulsam ac provinciam esse factam, Myrensi urbe ad metropoleos dignitatem provecta, adfirmat: quod si verum est, fortasse ultimis Theodosii I. Imp. annis Lycaoniae est adjecta: tum enim Lyciæ gravis inusta nota est, permissumque, ut provinciales contumelioso nomine vulnerarentur; nec cum veritate tamen consentiet, a Theodosio juniore Lyciam pristina jura recipérasse, siquidem *priorem illi famam meritumque inter ceteras renovari censuerunt* Impp. Arcadius & Honorius in L. 9. C. Th. de Indulgent. Crimin. Forte rem eandem repetita lege Theodosius II. jussit, eorumque scribendorum Malalae occasionem præbuit.

Πόλεις λδ'.] Plinius L. V. N. H. C. 27. suo tempore oppida xxxvi. Lyciam habere, Strabo L. XIV. p. 664. commune Lyciacum τὸ Λυκιακὸν σύστημα ex xxiii. civitatibus fuisse compositum, in quo *Lyciarches* aliique magistratus crearentur, refert: hoc loco numerus catalogo, qui mox sequetur, major est.

Φασύδης] Imo Φασηλίς, in finibus Lyciæ & Pamphyliæ posita apud Strabonem L. XIV. p. 667. De *Cylabra*, quem tanquam Heroem venerabantur, Athenaeus L. VII. C. 13. Ex sequenti nihil, quod placeat, emergit. Vide Ciceron. L. IV. Verr. C. 10.

Γάγα] Holsteinio in Steph. Γάγαι hoc neutrum videtur plurale, cui si quod simile esset exemplum, nec tot vitia huic Notitiæ inessent, assentirer: ab urbe & vicino amne, quem tamen Galenus L. IX. ἁπλ. φαρμακ. p. 123, etsi Lyciæ oram parva navicula legeret, invenire potuisse negat, lapidem *Gagatem* appellatum volunt, qua de re Saracenus in Dioscorid. L. V. C. 146. & Rhodius in Scribonii Larg. Composit. ccxxv., cujus tamen omnia puto non probabis. Vide vero quas turbas hoc oppidum leviter in Eusebio de Martyr. Palæstin. C. 4. depravatum dederit: εἴ τις ἄρα Πάγας ἐπίσταται, τῆς Λυκίας οὐκ ἄσημον πόλιν. *Si quis*, inquit, *Pagas novit, urbem Lyciæ non obscuram*: Valesius *Araxa*, quod MSS. ἀραπυγὰς aut ἀραγὰς offerrent, quo nomine nusquam urbs in Lycia, videtur maluisse: Henschenius tom. I. April. p. 59. *Patara* præoptat; Ruinartus Actis Sincer. M. p. 320. in dubio est, utri accedat: tu mecum Γαγὰς scribe & compositos hos fluctus agnosces.

Ἀκαλισσός] Si hanc & alias Notitias exceperis, inventu difficilis erit.

Ἐλεβεσός] Legendum haud dubie est Ἐδεβησσός, quam urbem è MSS. Stephano L. Holst. & Abr. Berkel. restituerunt: Ἐδεβησσός, ait, πόλις Λυκίας, ὡς Καπίτων Ἰσαυρικῶν α.; nollem vero a Berkelio probari conjecturam Hermolai Barbari in Plinio L. V. C. 27. *Habessum* in *Edebessum* mutantis: *oppida*, inquit, *Apyre & Antiphellos, quæ quondam Habessus, atque in recessu Phellus.* Nam compertissimum hinc est, diversa oppida Lyciæ Antiphellum & Edebessum fuisse, utpote distincte ab Hierocle memorata.

Λίμυρα] Hoc è MS. vulgato præferendum; sita urbs erat ad ejusdem cognominis amnem apud Strabon. L. XIV. p. 666. Videntur autem τὰ Λίμυρα & τὴν Λιμύραν dixisse; sane ἐν τῷ Λιμύρῳ διάγοντα Basilius M. Epist. 218. laudat, & ex Ovidio L. IX. Metamorph. ℣. 645. haud ignotus est,

Jam Cragon & Limyren, Xanthique reliquerat undas.

Ἀρύκανδα] Nota satis urbs est ex Strabone, Stephano & aliis, forte adposita ad *Aryrandum* fluvium Plinii L. V. C. 27. Male Petrus Diaconus Ὀραγκάνδων Nicaeno II. Concil. p. 52.

Ποδαλία] Stephanus Ποδάλεια, πόλις Λυκίας, quod jure viri docti ex Ptolemaeo & Notitiis mutarunt: *Lycia* enim fuit. Vid. Epist. provincialium Synodicam tom. IX. Concilior. Labbei p. 339.

Χῶμα] Haud aliter Plinius & Ptolemaeus: Eudoxius πόλεως Χώματος ἐπαρχίας Λυκίας in

ῬΕΓΚΥΛΙΑΣ, [a] ΜΥΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ, [b] ἈΡΝΕΑ, ΚΥΑΝΕΑΙ, [c] ἈΠΕΡΛΑΙ, ΦΕΛΛΟΣ, ἈΝΤΙΦΕΛΛΟΣ, ΚΑΝΔΥΒΑ, ἘΥΔΟΚΙΑΣ, ΠΑΤΑΡΑ, ΞΑΝΘΟΣ, ΚΟΜΒΗ, [d] ΜΙΣΑΙ, ΠΙΝΑΡΑ; [e] ΣΙΔΥΜΑ, [f] ΤΛΩ, ΤΕΛΜΙΣΟΣ,

ΚΑΥΝΟΣ,

a *Μόρρα Schelstrat. & Bandur.* b *Ἀρναία MSS.* c *Ἀπερλαὶ aut Ἀρπηλαὶ vulgo.* d *Ita MSS. distinguunt.* e *Σίδημα MS. Leid. Δίδυμα vulgo.* f *Πλῶ Schelstr. & Band.*

Ephesino p. 536. memoratur. Quæ hanc excipit, mihi inaudita est, vereorque ut sine mendo sit. Arbitrabar Κορύδαλλα, unde ΚΟΡΥΔΑΛΛΕΩΝ numus Thes. Britan. tom. II. p. 262., & ἐν Κορυδάλλοις, sive potius Κορυδάλλοις, Ἀλέξανδρος ἀπὸ μοναζόντων ἐπίσκοπος Basilio M. Epist. 218., legi posse; sed id oppidum longius a vulgato distat, & fortasse in Κομμεταίου, quo Lyciæ urbium index finitur, delitescit.

Μῦρα] Bene MS.; Metropolin fuisse præter Malalam Concil. Chalced. & Synodica provincialium ad Leonem Epist. dubitare vetant. Basilius Seleuciensis L. I. Vit. S. Theclae p. 272. ἀπηγγέλθη εἶναι κατὰ τὰ Μύρα ὁ Παῦλος· τῆς Λυκίας δέ ἐστιν αὕτη βελτίστη καὶ φαιδροτάτη πόλις. Vetera Theclae Acta a Grabio tom. I. Specileg. p. 114. publicata Μύρρων τῆς Λυκίας appellant, male ac propterea corrigenda: paullo enim ante ἐν Μύροις.

Ἀρνία] Ἀρναὶ, unde in pluribus Notitiis ὁ Ἀρνῶν. Stephanus Ἀρναὶ, πόλις Λυκίας μικρά. *Cyaneae* sunt apud Plinium L. V. C. 27.

Ἀπερλαὶ] Ita manu exarati libri; Ptolemaeo Ἀπείρρα, Notitiis Jac. Goari ὁ Ἀπρίλων episcopus, perperam.

Φελλὸς] Hanc & illi oppositam Antiphellum Strabo L. XIV. p. 666. atque alii describunt. ἐν Φέλλῳ Λολλιανὸν ἐπίσκοπον Basilius M. Epist. 218. commendat; ubi ex Vaticano M. ἐν Φελλῷ admitti oportuerat.

Κάνδυβα] Plinius & Stephanus hoc probant, Κόνδυβα Ptolemaeus, haud bene: Constantinus πόλεως Κανδύβων Nicaeni II. p. 52. & Κανδίκων p. 355. hinc fuit, inserique adeo urbs hæc Geographiæ S. debuerat.

Εὐδοκίας] Notitiæ haud prætererunt, estque, quod & L. Holsteinius monuit, Photius *Eudoxatorum provinciæ Lyciorum* in Concilio Constantinopolitano sub Menna.

Πάταρα] Hanc nobilem fecit *delubrum Apollinis, quondam opibus & oraculi fide Delphico simile: ultra est Xanthus flumen & Xanthus oppidum*, inquit Mela L. I. C. 15. Adde Strabonem L. XIV. p. 665.

Κόμβη] Ptolemaeo Κόμβα, & forte verius; nam ὁ Κόμβων non tantum est in Notitiis Jac. Goari, sed & Constantinus πόλεως Κόμβων Nicaeno II. p. 356. subscripsit: unde mirere, & hanc in Geographia S. esse neglectam.

Μίσαι] Verum est Νίσαι, sive Νύσαι, ut Coisl. MS. è Ptolemaeo: ὁ Νύσων est in Notitiis; præfuit huic urbi episcopus Georgius, qui πόλεως Νισσῶν Nicaeni II. Concil. p. 52., & Νάσσης p. 355. dicitur.

Πίναρα] Sita urbs fuit ultra Xanthum flumen, non, uti vulgo locant, cis eum fluvium, si verum tradidit Arrianus L. I. Exped. Alexand. C. 25. Episcopus τῶν Πινάρων Theodorus cum Nicaeno II. p. 52. inter Lycios nomen profiteatur; digna utique urbs fuerat, cui in Geographia S. locus assignaretur.

Σίδυμα] Ita MS. & verissime, ut ex Ptolemaeo & Plinio constat: addo Zemarchum πόλεως Σιδύμων τῆς Λυκίας Concil. Constantinop. III. p. 505. & Nicodemum πόλεως Σιδύμων Nicaeno II. p. 52. subscripsisse. Theophanes de Marciano Chronogr. p. 89. καὶ γενόμενος ἐν Λυκίᾳ, ἀφορισίᾳ ἀθετηθεὶς καὶ καταλειφθεὶς ἐν πόλει Σιδήμῳ· ubi sine dubio Σίδυμα oportet, quo & MS. Barberini Σίδημα ducit. L. Holst. in dubio utrum Σίδυμα an Δίδυμα probaret, fuit. Vid. ad Stephan. in Δίδυμοι & Σίδυμα.

Τλῶ] Hoc è MSS. verum fuerit, modo Τλῶς legeris, quam urbem inter sex maximas Lyciæ Strabo L. XIV. p. 665. refert. Andreas πόλεως Τλωέων Chalcedon. p. 97. & Τρόγλων p. 399., ac Constantinus Τλῶν, qui Τλωέων dici debuerat, Nicaeno II. p. 52. adfuerunt.

Τελμισσὸς] Præstat sibilantem geminari, etsi Hesychius Τελμισσεῖς, ἔθνος περὶ Λυκίαν, & Clemens

ΚΑΥΝΟΣ, ἌΡΑΞΑ, ΒΟΥΒΩΝ, ἩΝΟΑΝΔΑ, ΒΑΛΟΥΡΑ, [a]ΚΟΜΙΣΤΑΡΑΟΣ.

κθ'. ἘΠΑΡΧΙΑ ΝΗΣΩΝ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ κ'.

ΡΟΔΟΣ,

a Κομισάρα⊗ MS. Leiden.

mens Alexandrinus L. I. Stromat. p. 361. Edit. Oxon. ὥσπερ Τελμισσεῖς τὴν δι' ὀνείρων μαντικήν, & Basilius M. Epist. 218. ἐν Τελμισσῷ Ἰλάρχ⊗ ἐπίσκοπ⊗ alterum enim plerique veterum probare solent, interque eos Clemens ipse Protrept. p. 40. Posita urbs erat in colle prærupto circa mare apud Arrianum L. I. Exp. Alexand. C. 28., sinuique nomen fecit: Lucanus L. VIII. 248.

——— *Magnosque sinus Telmissidos unda*
Compensat medio pelagi. ———

Sic malim: nam & *Themissidos* in manu exarato libro Fr. Oudendorpius invenit. Vid. Cellar. L. III. G. A. C. 3. p. 107. & Holstein. in Stephan.

Καῦν⊗] Cariæ hanc urbem serior ætas Lyciæ contribuit: arces ejus *Heracleum* & *Persicum* Diodorus Siculus L. XX. p. 766. non præteriit; ager circa urbem satis uber & fertilis erat, sed aër per æstatem & autumnum pestilentissimus, auctore Strabone L. XIV. p. 651., unde valetudine habitantium, quod Mela ait, oppidum erat infame: passim cives febricitabant, pallidoque vultu morbum prodebant, quam in rem præter Strabonem egregia habet Dio Chrysostomus Orat. XXXII. p. 390. Hesychius in Καῦν⊗ dicit Ῥόδου esse πόλιν, quoniam Rhodiis subjecta fuit: descivere quidem ab his Caunii apud Livium L. XLV. C. 25. Sed & in ordinem sunt redacti & a Romanis deinceps iisdem addicti, indice Strabone; quo jugo necdum exsoluti erant, cum Rhodiacam Dio Chrysostom. recitaret: τίς γὰρ οὐχὶ Καυνίοις, inquit p. 349., γέγονε φανερ⊗ ἀνήρ; ἢ τίς πώποτε ὑμᾶς ἀγαθὸν τι πεποίηκεν; οἱ γε δουλεύουσιν οὐχ ὑμῖν μόνοις, ἀλλὰ καὶ Ῥωμαίοις, δι' ὑπερβολὴν ἀνοίας καὶ μοχθηρίας διπλῆν αὐτοῖς τὴν δουλείαν κατασκευάσαντες Quare cum ea fuerint misera conditione & inconsiderata temeritate, ne miremur ab eodem Oratore p. 326. τοὺς κακοβούλους τούτους Καυνίους *pessime sibi consulentes Caunios* appellari.

Ἄραξα] Habent urbem Stephanus & Ptolemaeus. Theodorus episcopus πόλεως Ἀράξων ἐπαρχίας Λυκίας, sive Ἀράξων, ut perperam p. 673. Concilio Constantinop. III., pejus Stephanus πόλεως Ἀράξων Nicaeno II. p. 356. subscripsisse dicitur. *Buben* ex Plinio nota est.

Ἡνοανδα] Οἰνόανδα ex Plinio & Stephano; nam Ptolemaei Οἰνάνδα recta non sunt: prave Concil. Constantinop. III. p. 673. Georgius præsul Ὑνιανδῶν ἐπαρχίας Λυκίας, & p. 533. Οἰνιάνδων, ac Nicaeno II. p. 326. Georgius Οἰνιάνδων scribitur.

Βαλύρα] Βάλβυρα, ut in Plinio & Ptolemaeo, cujus oppidi episcopus Chalcedon. Concil. p. 524 Philippus Βαρβυρίων, & p. 666. πόλεως Βαλβυρέων, optime Βαλβουρέων p. 97. vocatur.

Κομισάρα⊗] Mihi, nisi *Corydalla* sit, nihil de ea innotuit.

Ὑπὸ ἡγεμόνα] *Sub Vespasiano principe insularum provincia facta est*, Sextus Rufus ait Breviar. C. 10., Præsidisque imperio subjecta: unde Diocletianus Imp. ad Diogenem *insularum Præsidem* scribit L. 5. C. Ubi Caus. Stat., ejusdemque meminerunt Impp. Honorius & Theodosius in L. 32. C. Th. de Navicul., ubi plura Gothofredus. Agere Præses plerumque Rhodi solebat, quorsum cum hieme periculosus & sæpe incertus esset cursus, frustra Rhodiis querentibus, Impp. Valens, Gratianus & Theodosius aliud edixerunt L. 6. C. de Offic. Rector. Provinc., *Civitas Rhodiorum*, ajunt, *injuriam suam non tam decenter, quam sero conquesta est. Unde inviolabili observatione sancimus, ut quoniam tempore hiemis navigatio sæpe periculosa est, & semper incerta, in illis quinque urbibus, quæ potiores esse ceteris afferuntur, vicissim hiemandum sibi judices recognoscant.* Neque enim dubitandum videtur, quin sub *judicum* nomine *Præsides* complectantur; tantoque minus quod & alias *Judices* in Ictorum fragmentis *Præsides* adsignificent, ut exemplis vir amplissimus Corn. van Binkershoek L. I. Observat. C. 2. docuit pluribus. Cave vero *quinque urbes*, in quibus vicissim hiemem transigere jubentur, de insu-

ΡΟΔΟΣ, ΚΩΣ, ΣΑΜΟΣ, ΧΙΟΣ, [a] ΜΙΤΥΛΗΝΗ, ΜΕΘΥΜΝΑ, ΠΕΤΕΛΟΣ, ΤΕΝΕΔΟΣ, ΠΡΟΣΕΛΗΝΗ, ʼΑΝΔΡΟΣ, [b] ΤΗΝΟΣ, ΝΑΞΟΣ, ΠΑΡΟΣ, ΣΥΦΝΟΣ,

[a] *Μιτιλήνη Car. a S. Paullo.* [b] *Τίνος idem & MS. Leid.*

læ Rhodi urbibus cum Guid. Pancirolo in Notit. Imp. Orient. C. 102. interpreteris: tot illa non vidit, tribus olim superba, unde *τρίπολις νᾶσος* Pindaro Olymp. Od. VII., sed quæ in unam Rhodum, ejusdem cum insula nominis, deinceps coaluerunt, Strabone teste L. XIV. p. 655. *Quinque urbes*, nisi fallor, insulæ sunt totidem, in hac provincia ceteris potiores: hoc ipsa Impp. constitutio, ut admittas, requirit: nec obest sermonis usus; nam & Virgilius *Delum Apollinis urbem* vocat; neque Græcis quicquam familiarius, quam insulam *πόλιν* appellare. Vid. Anton. Itin. p. 523.

Ῥόδος] Insularum provinciæ Metropolis Ephesino Concil. p. 453. dicitur; Jornandi de Regn. Succes. *Rhodus opinatissima insula & totius Adriae insularum Metropolis*, qui rectius *Aegei maris* aut *Asia* scripsisset. Libertate a Vespasiano privata est apud Sueton. C. 8.; unde citra dubium est, Dionis Chrysostomi *Rhodiacam* ante fuisse recitatam, quam Rhodiis libertas auferretur, in provinciæ formam redactis, salvam illis *ἐλευθερίαν libertatem* p. 344. D., beatamque satis insulæ conditionem, cui in Caria & Lycia civitates tributariæ essent plures p. 341. C.; adfuisse illis præterea *τὸ ἑαυτῶν πολιτεύεσθαι καὶ τὴν πόλιν διοικεῖν καὶ τὸ βουλεύεσθαι καὶ τὸ δικάζειν* p. 359. B. significat; quæ omnia inter provincias transcriptæ haud sane conveniunt.

Κῶς] De hac & sequentibus Anton. Itin. p. 522. Addam justam Sopingio caussam defuisse, cur hæc Hesychii de Samo, *Φυλλίς, ἡ Σάμος τὸ πάλαι* mutaret & *Φυλλὰς* mallet: vulgato patrocinium nunquam Nicander negaverit Alexipharm. ℣. 149., ubi scholiastes *Φυλλὶς ἡ Σάμος*.

Μέθυμνα] Sic & Scylax, quem Ch. Cellarius L. III. G. A. C. 2. p. 15. ut sine vitio sit veretur, quoniam Straboni & Thucydidi *Μήθυμνα* placeat: ego haud damnaverim, nam & *Μέθυμνα* in Nicaeno II. p. 349. legitur, & ΜΕΘΥΜΝαίων numum Thes. Friderician. C. V. 29. ostentat: videtur & assentiri Galenus L. XII. Method. Therap. p. 166. *Τριῶν γὰρ ὄντων ἐν Λέσβῳ πόλεων, ἧττον μὲν εὐώδης καὶ γλυκὺς (οἶνος) ἐν Μιτυλήνῃ γίνεται· μᾶλλον δ' εὐώδης καὶ γλυκὺς ἐν Ἐρέσσῳ, ἥκιστα ἐν Μεθύμνῃ.* Qui tamen cum L. I. de Antidot. p. 427. *ἐν Μηθύμνῃ* præferat, incertum relinquit, utrum probaverit: itaque succedat *Μεθυμναῖος* apud Athenaeum L. VIII. C. ult. & Maximum Philosophum ℣. 459. *περὶ Καταρχῶν*,

Ἡ γύροις ἐνὶ κλήμασι Μεθυμναίῳ λελίησαι
Καταθέμεναι. ———

Jam si *μέθυ* originem dederit *Μεθυμναίῳ*, ut Athenaeus voluit, aut *Μήθυμνα* potius, utique ea se tueri poterit.

Πέτελος] Hoc nomine cum insulam nemo noverit, Car. a S. Paullo *Δῆλον* substituit, quam supra sub Achajæ Proconsulis ditione vidimus: mihi *Τῆλος*, de qua Strabo L. X. p. 488., ex parte vocabuli haud male exstrui posse videtur, etsi gravius latere ulcus arbitrato; Auctor catalogo præscripsit, urbes se xx. recensurum, & xix. tantum memorantur: desit præterea *Carpathus* celebri satis fama in hac provincia; itaque opem è MSS. fidelioribus optamus.

Προσελήνη] Insula *Πορδοσελήνη* est, quam vocabuli foetorem vitantes *Ποροσελήνην* alii, alii *Προσελήνην* vocarunt: prius est apud Stephanum & plures alios, posterius in Chalcedon. Synodo, cui p. 530. & tom. IX. p. 173. Florentius *Τινέδου, Λέσβου, Προσελήνης καὶ τῶν Αἰγιαλῶν* subscribit, testificaturque se illis insulis episcopum fuisse; quas & conjunctas atque uni præsuli subditas ex Ephesino p. 671. colligas: videbis enim *Lesboselenensem* Joannem, haud dubie Lesbo & Pordoselenae impositum. Quæ vero τῶν *Αἰγιαλῶν* nomine in Chalcedonensi signantur? Novimus *Αἰγιάλην*, sive *Αἰγίαλον*, ut Suidas maluit, insulæ Amorgi urbem, sed longius in Carpathium mare projectam, quam ut Lesbi episcopo subditam arbitremur: ergone a vero multum aberrabimus, si *καὶ Αἰολίδων* scribamus? constat enim Lesbum earum insularum principem & Metropolin fuisse ex Eustathio in Dionysii Perieges. ℣. 336.

Σύφνος]

ΣΥΦΝΟΣ, ΜΗΛΟΣ, ἹΟΣ, ΘΗΡΑ, [a]ἈΜΟΥΡΓΟΣ, ἈΣΤΥΠΑΛΑΙΑ.

λ'. ἘΠΑΡΧΙΑ ΚΑΡΙΑΣ ὙΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ [b]λ'.

[c] ΜΙΛΗΤΟΣ, [d] ἩΡΑΚΛΕΙΑΣ ὈΓΜΟΥ, ἈΜΥΝΔΟΣ, ἉΛΙΚΑΡΝΑΣΣΟΣ, ΚΝΙΔΟΣ, ΚΕΡΑΜΟΣ, [e] ΜΥΛΑΣΑ, ΣΤΡΑ-

a Ἀμολγὸς *MSS. & Car. a S. Paul., nec diffidet Constantin. L. I. Them. ult.* b *Vulgo* λϛ'.
c Μίλητος *editi omnes, vulgatum MS. Leid.* d Ἡρακλείας, Ὀγμοῦ, *acsi duæ urbes essent Car. a S. Paul.* e Μόλασσα *MSS.*

Σύφνος] Σίφνος, ut MS. Leid., quam cum Stephano male Μερόπην vetusto nomine dici & Μερόπην substituendam suspicatur Abr. Berkelius, haud sane attendit ad Plinii cum Stephano consensum L. IV. C. 22.

Ἀμοργὸς] Non aliter Ptolemaeus, Ἀμοργὸς alii. Quod autem è MSS. profertur Ἀμολγὸς id ex posteriore natum est, prorsus ut rempublicam depeculantes Attici poëtæ ἀμολγὺς & ἀμοργὺς appellitabant. Vid. Kuster. ad Suidae Ἀμολγὺς & de insula Bochartum L. I. de Colon. Phoenic. C. 14.

Ἀστυπάλαια] Notissima insula est, cui cognominem in Samo urbem Polyaenus L. I. Stratag. C. 23. habet, sitam, ut Etymologus docet ad flumen *Schesium* παρὰ τὸ ποταμὸν Σχήσιον, qui forte Χήσιος esse debet: Χήσιον ejus insulæ promontorium Alexipharm. ℣. 151. Nicandri scholiastes novit, unde Χησιάδες Nymphae isti poetæ, & Diana Χησιὰς Callimacho Hymn. in Dian. ℣. 228.

Ὑπὸ Κονσυλάριον] In Notitia Imp. Orient. C. 1. *Præsidem* Caria habet, atque apud Sozomenum L. V. H. E. C. 21.; scribit enim τῷ ἡγεμόνι τῆς Καρίας Julianus.

Μίλητος] Μίλητος est, urbs nobilissima, de qua Strabo L. XIV. p. 635.

Ἡρακλείας Ὀγμοῦ] Jungunt hæc MSS.; verum est Ἡράκλεια Λάτμου, ita, quod Latmo monti assideret, dicta; quin & Λάτμος urbi nomen fuit, uti Strabo L. XIV. p. 635. & Apollonii Scholiast. L. IV. 57. monuerunt, quo insignis etiam est in Polyaeni L. VII. Stratag. C. 23. & Chalced. Concil. p. 581., ubi Dionysius Λάγμου Καρίας, pro Λάτμου, qui p. 667. Ἡρακλείας Ἄλγμου graviore peccato dicitur: in Nicaeno II. Ἡράκλεια τῆς Λατόμου p. 356., melius Constantinop. III. p. 673. Ἡράκλεια Λάτμου ἐπαρχίας Καρίας.

Ἀμυνδὸς] Μύνδος, de qua Strabo L. XIV. p. 658. & Pausanias L. II. C. 30.; perperam Nicaeno II. p. 356. πόλις Μύβδος· *Halicarnassus* & *Cnidus* nobilitatæ sunt & stilo minus egent; etsi hoc addi poterit, posteriorem deinceps *Stadiam* esse appellatam eoque nomine insigniri in Nicaeno II. p. 52.

Κέραμος] Neque maritimam hanc urbem, unde sinui nomen venerit, Strabo L. XIV. p. 656. præteriit: meminit etiam Galenus περὶ τροφ. δυναμ. p. 517. Hesychius Κέραμος, πίθος, καὶ πᾶν ὄστρακον, καὶ δεσμωτήριον, καὶ ὀχύρωμα, καὶ πόλις Καρίας· ἢ δὴ ἐπὶ ὀχυρώματος· sic forte ultima ea legenda sunt; putem Grammaticum illa ex Criticorum scholiis in Homerum esse mutuatum: soliti enim fuere Iliad. E. 387. χαλκέῳ δ' ἐν κεράμῳ δέδετο diversis explicare modis atque aut de carcere, aut de Cariae urbe Ceramo, loco munito posita, accipere: Eustathius in eum poetæ versum p. 425. ἄλλοι δέ φασι δεσμωτήριον στερρὸν, λέγοντες Κυπρίους κέραμον καλεῖν τὸ δεσμωτήριον· οἱ δὲ πόλιν Καρίας φασὶ τὸν κέραμον, χάλκεον οἷον δοκοῦσαν καὶ τροπικῶς λεχθεῖσαν διὰ τὸ στερρὸν τοῦ τειχίσματος.

Μύλασα] Sic & Polybius Leg. XCIII. & Ptolemaei MS. Coislin. & ΜΥΛΑCΕΩΝ numi, Μύλασσα Athenaeus L. VIII. C. 18., Dio L. XLVIII. p. 425. atque alii, quos testes appellavit Ch. Cellarius L. III. G. A. C. 3. p. 104. Est & in Thes. Fridericiano C. XII. 17. numus, ΜΥΛΑΛΑΣΣΕΩΝ nomen præferens, qui si huc pertineret, ut viro docto visum est, multa conjec-tur-

ΣΤΡΑΤΟΝΙΚΕΙΑ, [a]'ΑΜΥΖΩΝ, 'ΑΛΙΝΔΑ, 'ΑΛΑΒΑΝΔΑ, 'ΟΡΘΟΣΙΑΣ, 'ΑΡΠΑΣΑ, ΝΕΑΠΟΛΙΣ, [b]'ΥΛΑΡΗΜΑ, 'ΑΝΤΙΟΧΕΙΑ, ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ 'ΑΦΡΟΔΙΣΙΑΣ, 'ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ [c]'ΑΛΑΒΑΚΟΝΟΣ, [a]ΤΑ-

a *'Αμιζῶν omnes & 'Αλάπανδα.* b *'Αλάρημα scriptus Lugdun. & 'Αντιόχεια μητρόπολις.*
c *Abeſt hæc vox a principe editione, MS. Leid.* 'Ηράκλεια Σαλβακηνός.

turbaret: ſed cave illi fidas, aut vera opineris, quæ de novem Cariae Dynaſtis ad eum diſputata ſunt: numi inſcriptio alia omnia docebit, ſi componatur cum illis, quos Jo. Maſſonus memorat Vitæ Ariſtid. II. 7.; inde enim ΑΛΑΛΑΣΣΕΩΝ legi oportere apparebit, & in corruptis Theſ. Frider. literis ΟΛΒΗΝΩΝ nomen diliteſcere: præterea ΚΑΙ ΚΕΝΝΑΤ. ΔΥΝΑΣΤΟΥ ſanum eſſe, neque inde ΚΑΙ ΕΝΝΑΤΟΝ ΔΥΝΑΣΤΗΝ effici poſſe: cetera expediri nondum poſſunt, cum laceri & detriti fere hoc genus ſint numi. Erant *Mylaſa* templorum multitudine referta magis quam hominum; quæ cauſſa fuit, quare Stratonicus, cum urbem ingreſſus eſſet eaque animadverteret, mutata ſolenni formula, ἀκούετε ναοί clamaret. Vide Caſaub. in Athen. L. VIII. C. 8.

Στρατονίκεια] Dio L. XLVIII. p. 425. Labienum, Parthicum imperatorem, Ciliciam occupaſſe καὶ τῆς 'Ασίας τὰς ἠπειρώτιδας πόλεις, πλὴν Στρατονικείας, *atque Aſiae urbes in continente ſitas præter Stratoniceam:* qui ſi *Cariam* pro Aſia ſcriptam reliquiſſet, cujus ſane urbes Mylaſa & Alabanda & Stratoniceam in primis nominat, rem nobis, quæ veri fidem haud excederet, prodidiſſet. Corruptiſſimum urbis nomen eſt Concil. Conſtantinop. III. p. 673., ubi Theopemptus πόλεως Τροτελυκείας ἐπαρχίας Καρίας ſubſcribit.

'Αμυζῶν] Sic, uti apud Strabonem & Ptolemaeum, MS. Leidenſis; hinc Joannes 'Αμυζόνος in Chalcedon. p. 400., & Philetus 'Αμαζόνος, levi peccato, in Epheſin. p. 437. *Alinda* ex Ptolemaeo & Stephano, a viris doctiſſimis correcto, atque aliunde notiſſima ſunt.

'Αλάπανδα] Ita vulgo, MS. Leid. 'Αλάβανδα, quomodo præter alios Dio L. XLVIII. p. 425.; tumulis fere incincta eſt apud Strabonem L. XIV. p. 660., ut pleræque in hac provincia urbes, collibus impoſitæ; Ariſtophanes Avib. 293.

——— —— Ὥσπερ οἱ Κᾶρες μὲν οὖν
'Επὶ λόφων οἰκοῦσιν, ὦ γάθ', ἀσφαλείας οὕνεκα.

'Ορθωσιὰς] 'Ορθωσία, quomodo Polybius Legat. XCIII. & MS. Ptolemaei Coiſlin., Strabo atque alii. Diogenes 'Ορθωσιαῶν eſt in Chalcedon. p. 98.

''Αρπασα] Sita fuerunt ad amnem Harpaſum apud Plinium L. V. C. 29. Phanias πόλεως 'Αρπάσων τῆς Καρίας adfuit Epheſino Concilio p. 526.

Νεάπολις] Meminit ejus Ptolemaeus: fuit hinc Dorotheus Νεαπόλεως, qui Nicaeno II. p. 159. ſubſcripſit; Baſſonas enim τῆς Νέας πόλεως Chalcedon. Concil p. 99., quem huic urbi impoſuit Car. a S. Paullo, Piſidiae ejusdem nominis urbis præſul fuit, ut ante diximus.

'Υλάρημα] Stephano 'Υλάριμα, πολίχνιον Καρίας ὑπὲρ τῆς Στρατονικείας, quemadmodum ea verba Iſ. Voſſius ad Melam L. I. C. 16. correxit: 'Υλάριμα Conciliorum Acta probant: ut Georgius πόλεως 'Υλαρίμων ἐπαρχίας Καρίας Conſtant. III. p. 673. & Anthimus epiſcopus πόλεως 'Υλαρίμων Nicaen. II. p. 52.; qui præſules haud dubie indignarentur, ſi nullum ſibi in Geographia Sacra locum viderent relictum.

'Αντιόχεια] Sozomenus L. VII. H. E. C. 2. 'Αντιόχειαν τῆς Καρίας vocat: Phlegon Rer. Mirab. C. 6, 'Αντιόχειαν τὴν πρὸς Μαιάνδρῳ ποταμῷ· huic enim urbs aſſidebat, mirandi operis ponte juncto, quem horum ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ numus ob oculos ponit in Theſ. Britan. tom II. p. 269.

'Αφροδισίας] Metropolin fuiſſe Cariae Imp. Leo ſignificat in Epiſtol. tom. IX. Concil. Labbei p. 267., & Chalcedon. Concil. p. 656.; ἡ πόλις τῆς 'Αφροδίτης *Veneris urbs* Damaſcio dicitur apud Suidam in 'Ασκληπιόδοτος· nam noſtram eſſe dubitare vetat Photius Cod. CCXLII. p. 1050., è quo præterea diſcimus, haud multum afuiſſe a Maeandro fluvio. Adde Stephan. Νινόη & Μεγάλη πόλις.

'Ηρακλείας 'Αλαβανδός] Sic MS. Farneſ., nec ſine vitio tamen; quod qui tolli debeat, diſcordantium opiniones ſatis dubium fecerunt: L. Holſteinio, quoniam Stephano Heraclearum

XIX,

[a] ΤΑΒΑΙ, ʼΑΠΟΛΛΩΝΙΑΣ, ΣΕΒΑΣΤΟΠΟΛΙΣ, ʼΙΑΣΟΣ, ʼΕΡΕΖΟΣ, ΜΑΡΚΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ, ʼΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥΠΟΛΙΣ, [b] ΧΩΡΑ ΠΑΤΡΙΜΟΝΙΑ,

ΚΙΒΥΡΑ,

a *Τάβαι Bandur.* b *MSS.* *χωρία Πατριμόνια.*

xix. est Καρίας ἡ λεγομένη Ἀλμάκιος μεσόγειος, & ab eodem Σαλμακὶς urbs Cariae recensetur, Ἡράκλεια Σαλμακὶς vero nomine fuisse videtur, præsertim cum ab Arriano neglecta non sit: cui accedere, etiamsi Menander episcopus opinioni favere videtur, cum Σαλμάκης Ἡρακλείας Chalcedon. Concil. p. 667. dicitur, non possum: agnosco urbem *Salmacida* esse in Stephano, sed Heracleam fuisse, nemo dixit: de Arriano alia res est, qui Σαλμακίδα quidem memorat L. I. Exped. Alexand. C. 26., at Halicarnassi arcem: unde Heracleam hanc esse haud posse, apertissimum est; præterea hæc Heraclea, Stephano teste, fuit mediterranea; cujusmodi, si propter *Salmacin* fontem Halicarnassi posita fuit, ut vir egregius arbitratur, minus recte appellabitur, quod Halicarnassus mari pæne esset incincta. Ergone cum Berkelio in Stephano amplexabimur ἡ λεγομένη Ἀλκμᾶνι Λάτμος, *quæ Alcmani Latmus est dicta?* equidem *Heracleam Latmum* Cariae urbibus libens asseruerim, nec probavero tamen viri confidentiam, qua conjectura, eaque incertissima, Stephani orationi inculcatur; ne nunc addam, plurimum ea correctione a vestigiis MSS. recedi. Quid itaque, dices? putem ἡ λεγομένη Ἀλβάκιος a scriptore venisse eandemque esse prorsus, quæ Ptolemaeo in Caria Ἡράκλεια πρὸς Ἀλβάνῳ pro Ἀλβάκῳ appellatur: auctores habeo Suidam in Διογενιανὸς, ubi ὁ ἐκ τῆς Ἀλβάκης Ἡρακλείας τῆς ἐν Καρίᾳ ἰατρὸς, & veteres Notitias, quæ Ἡρακλείας Συαλβάκης & Σαλβάκης sæpe meminerunt; Acta quoque Concil. Chalcedon., quibus Menander Ἡρακλείας Σαλβάκης Καρίας p. 581. subscribit: non diffitebor eum Σαλμάκης p. 667. nuncupari; quod cum ex priori facillime nasci posse constet, nihil nocebit; tantoque minus, quia *Salbacen* vetus interpres ibidem legit. Itaque eadem urbs *Heraclea* Ἀλβάκιος, Ἀλβάκη & Σαλβάκη dicta videtur ab *Albaco* Ptolemaei sive monte seu flumine, neque enim temere finiverim: nec quemquam morabitur sibilans litera urbis cognomini modo connnexa modo detruncata, si meminerit, quæ ad Anton. Itin. p. 206. & 479. disputata fuerunt.

Τάβαι] Sic codex Lugdunensis & Stephanus; Basilius Ταβῶν est in Nicaeno II. p. 52. Numos ΤΑΒΗΝΩΝ dabit Thes. Britan. tom. II. p. 150.

Ἀπολλωνιὰς] Credo non aliam esse ac *Apolloniam ad Lambanum* Ἀπολλωνίαν πρὸς Λαμβάνῳ, pro quo Ἀλβάνῳ malim: certe Ἀλβάνῳ est in MS. Coisliniano, in quo si & Ἀπολλωνιὰς inesset, quod mihi verissimum videtur, bene omnia haberent: Tynchanius πόλεως Ἀπολλωνιάδος Cariae provinciæ est in Chalcedonensi Conc. p. 667. *Sebastopolin* in Caria, nisi fallor, Theophanes Chronogr. p. 305. ad mare habet.

Ἴασος] Sic & Archestratus, quod L. Holst. non fugit, apud Athenaeum L. III. Deipnosoph. C. 23.

Ἦν δή ποτ᾽ ἐς Ἴασον Καρῶν πόλιν εἰσαφίκηαι.

Ceteri Ἴασσον malunt, quam in insula ejusdem nominis positam ostendit Strabo L. XIV. p. 658. Diodorus L. XIII. p. 223. Θάσον τῆς Καρίας habet, quam Palmerius Ἴασον facit, probabili conjectura: Xenophon tamen eandem rem describens L. II. H. G. p. 355. *Cedreas* ad Cerameum sinum a Lysandro occupatas adfirmat.

Ἔρεζος] Notitiæ Ecclesiasticæ Ἔρεζα probant, unde Papias Ἐρέζων in Chalcedon. p. 399. Vid. Ch. Cellar. L. III. G. A. C. 4 p. 164. *Marcianupolis* quo olim nomine fuerit, cum nondum mihi pro comperto sit, de situ quidpiam finire nolim: idem de *Anastasiopoli*, cujus aliqua, ut è Car. a S. Paullo videbis, in Conciliorum Actis memoria est, dictum esto.

Χώρα Πατριμόνια] Credo regionem indicari, quæ principis *patrimonio* erat contributa: commodissime autem Anastasiopoli jungitur, siquidem rei auctor perhibetur Imp. Anastasius in Glos. Nomic., Πατριμωνιάλια, ὅσα ἴδια ἦσαν βασιλεὺς ἑαυτῷ κτήσατο) ἀπὸ τοῦ βασιλέως Ἀναστασίου. αὐτὸς γάρ ἐστιν ὁ ἐξευρὼν τὴν σκευὴν τῶν πατριμωνίων ταύτην καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ Κόμητος τοῦ πατριμωνίου. quæ tamen an in

ΚΙΒΥΡΑ, [a] ΚΟΚΤΗΜΑΛΙΚΑΙ,

λά. ἘΠΑΡΧΙΑ ΠΟΝΤΙΚΗΣ ά ὙΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ ιϛʹ.

ΧΑΛΚΗΔΩΝ, ΝΙΚΟ-

a Κοκτημαλίκαι *codex Lugdun.*

in omnibus bonæ fidei ſint, ſine crimine dubitari poteſt: nam cum *coloni patrimoniales* diu ante Anaſtaſium Imp., ut L. 1. & 2. C. de Fugitiv. & Colon. docemur, ſuerint noti, & a *patrimonio* nomen habeant, omnino res ipſa Anaſtaſio videtur prior: atque in his ne ambigamus, *poſſeſſiones* faciunt *patrimoniales per Aſianam & Ponticam diœceſin* & *fundi patrimoniales per Meſopotamiam & Osdroënam provincias*, quorum Impp. Arcadius, Valentinianus & Theodoſius in L. 6. & 8. C. de Fund. Patrimon. meminerunt, & *Sacrum patrimonium* L. 13. C. de Vectigal.; quod ultimum, rametſi Th. Reineſius App. Inſcript. xx. ita cenſuerit, *Comitem ſacri patrimonii* requirere, merito addubites, eundemque adeo Anaſtaſio prinrem, & ſub Theodoſii & Valentiniani principatu jam fuiſſe notum: nulla enim ejus in Nnticia Imp. Orient., quod ſciam, mentin; in qua ſub diſpoſitinne Comitis rerum privatarum *Præpoſiti gregum* & *ſtabulorum Procuratoresque ſaltuum* fundns patrimoniales C. 18. curant. Fateor Fl. *PEREGRINVM SATVRNIVM MODERANTEM INLVSTREM SACRI PATRIMONII COMITIVAM* eſſe in veteri lapide: largior etiam eundem videri, qui *Comes* & *Procurator* in L. 16. C. Th. de Bon. Proſcript. Arcadio & Honorio Principibus dicitur: at is, ut legis argumentum indicat, *patrimonii Gildoniaci Comes*, quem Notitia Imp. Occid. C. 42. memnrat, & procurator fuit. Jam quod forma hujus Comitivæ ſit apud Caſſiodnrum L. VI. Ep. 9., id, ut *Comes Patrimonii* ante Anaſtaſium fuerit, efficere non poterit, cum ab Anaſtaſio Theodoricus ejus rei exempium ſumere potuerit. Verum hoc obiter. MSS. χωρία πατριμώνια, è quibus ſi πατριμωνιάλια formaveris, *fundos patrimoniales* habebis.

Κίβυρα] *Magna* hæc eſt *Cibyra*, a qua *conventus Cibyraticus* apud Plinium L. V. C. 29., in Phrygiæ Cariæque finibus poſita, nec longe ab Antiochia ad Maeandrum teſte Srrabone L. XIII. p. 630. Itaque falſus eſt ſcholiaſtes Horatii Cruquianus in L. I. Ep. VI. 33. ſcribens, *Cibyra vicus maritimus in Paphlagonia aut Lydia*. Fuit quidem aitera eodem nomine ſed minor in Pamphylia apud eundem Strabonem L. XIV. p. 667., quam ſi intellexit, errorem excuſare quoque non poterit: a *minore* hac *Cibyra* Thema *Cibyrrhaeotarum* appellavit Conſtantinus L. I. Them. 14.; quod cum patria Athanaſii Thaumaturgi in Synaxario Divionenſi feratur, χώρας μὲ ἐν Κιβυρραιωτῶν, merito mireris D. Papebrochium tom. I. Jun. p. 326. ſcribentem, *Nihilo facilius explicuerim, qua S. Athanaſio patria; nam Kibyrrhoitarum in elogio nominata regio nulla nobis innotuit.*

Κοκτημαλικαί] Aiio tibi conjectore, qui verum divinet, opus eſt: ego nihil hinc expedin.

Ἐπαρχία Ποντικῆς ά] Sic MSS., quæ lacera eſſe apparet: credo ab Hiernclis manu veniſſe Ἐπαρχία Ποντικῆς διοικήσεως ἁ Βιθυνία, *Provincia Ponticae Diœceſes prima Bithynia*: orditur hinc Diœceſeos Ponticæ provincias, quas xi. fuiſſe, Bithyniam, Honoriadem, Paphlagnniam, Galatiam I. & II., Cappadocias duas, totidem Armenias, Helenopontum & Pontum Pniemoniacum ex Notit. Imp. Or. C. 1., quæ & Bithyniam Conſulari mandat, explorate novimus.

Χαλκηδών] Etſi primo loco inter Bithyniæ urbes ponatur & Concil. Conſtantinop. III. p. 495. Joannes τῆς Καλχηδονίων μητροπόλεως τῆς Βιθυνῶν ἐπαρχίας ſubſcribat, non tamen niſi nomine tenus metropnlis fuit, ſalvis Nicomediae ſuo jure & privilegiis, ut Marcianus, cui honorarium hunc titulum debet, in Chalcedon. Conc. p. 681. ſciſcit: τὴν Καλχηδονίων πόλιν, inquit, ἐν ᾗ τῆς ἁγίας πίστεως σύνοδος διακρατήθη, μητροπόλεως ἔχειν πρεσβεῖα ἐθεσπίσαμεν, ὀνόματι μόνῳ ταύτην τιμήσαντες, σωζομένου δηλαδὴ τῇ Νικομηδέων μητροπόλει τοῦ ἰδίου ἀξιώματος· qui cum Καλχηδόνα urbem appellat, haud multum abeſt a ΚΑΛΧΑΔΟΝΙΩΝ numis: olim enim Καλχηδὼν nuncupabatur, quod nomen atque Καρχηδὼν cum ſono

NIKOMHΔΕΙΑ, ΠΡΙΝΕΤΟΣ, ἙΛΕΝΟΠΟΛΙΣ,

NIKAIA,

sono parum distent, præbita sæpe librariis est occasio urbis utriusque confundendæ: veluti cum Apsyrto Hippiatr. C. 33. p. 113. tribuunt, καὶ τοῦτο δὲ ἐν τῷ Γεωργικῷ Μάγωνος τοῦ Χαλκηδονίου εὕρηται, & Hierocli p. 116. Μάγων δὲ ὁ Χαλκηδόνιος ἐν τοῖς Γεωργικοῖς. Neque enim *Mago* Chalcedonensis, sed Carthaginiensis fuit, cujus de R. R. libros, Punico sermone scriptos, Cassius Dionysius Uticensis Græca lingua vertit apud Varronem L. I. R. R. C. 1. Atque haud scio, an hujus Magonis nomen in his Stephani lateat: ὁ πολίτης Καρχηδόνιος· Καρχηδόνιος ἦν σοφὸς μέγας καὶ Κλειτόμαχος ὁ Διογνήτου. Sic lacerum ante locum Menagius in Diogenem Laert. L. IV. 67. & Berkelius constituerunt; recte, si quid ego video; qui si præterea σοφὸς Μάγων, nam alterum tolerabile non est, correxissent, locum, me judice, persanassent. Ne vero a proposito longius aberremus, idem mihi vitium in his Strabonis videtur admissum L. XIII. p. 609. ubi de Metrodoro Scepsio διὰ δὲ τὴν δόξαν ἐν Καρχηδόνι γάμου λαμπροῦ τυχὼν ἐν ἔσχε καὶ ἐχρημάτιζε Καρχηδόνιος. De Carthagine enim vera non videntur, siquidem Metrodori ætate nulla fuit, dudum a Scipione solo aequata: dicere posses Metrodorum ævum extendisse vixisseque donec a Caesare urbs instauraretur ex Plinio, ab Illustr. Scaligero emendato, L. XXXVI. C. 6. *Hic namque est Mamurra Catulli Veronensis carminibus proscissus, quem Metrodorus Scepsius clarius, quam Catullus, dixit habere, quidquid habuisset Comata Gallia*: at obstat Strabo, qui Metrodorum nondum victo Tigrane Mithridatis jussu peremptum prodidit; nec dissentit Plutarchus in Lucullo p. 580. Itaque cum Is. Vossius in MSS. Plinianis ad Catullum p. 71. invenerit, & post eum Harduinus, *quem & res & domus ipsius clarius, quam Catullus*, id & ego probavero, *re* ut sæpe, rem familiarem notante.

Νικομήδεια] De nobilissima Metropoli tantum dicam, amni fuisse appositam, quem *Phrygem* Themistius Orat. XXIV. p. 305. vocat: Nicomedienses enim rogat, arbitrenturne se πολὺ μεῖον τοῦ Φρυγὸς τῇ φιλανθρωπίᾳ *humanitate Phrygii fluminis* ad ipsos complectendos esse accensum? nec verum tamen id ejus fuisse nomen, sed *Gallum*: id ex Passione Cypriani, quam tom. III. Thesaur. Anecdot. p. 1648. Ed. Martene complexus est, discimus: *Ducti autem ad fluvium, qui vocatur Gallus, in Nicomediam civitatem, ut decollarentur.* Gallus autem cur *Phrygius* dicatur, cum simili cognomine Phryges fluvium habuerint, non eget verborum ambitu.

Πρίνετος] Πρίνετος Socrati L. VI. H. E. C. 16., ubi emporium ex adverso Nicomediae situm perhibetur: atque ibi in Tabula Peutingera M. P. XXVIII. a Nicaea conspicitur. Vid. Vales. in eum Socrates locum. τῷ κατὰ Πρίνετον τῆς Βιθυνίας ἐμπορίῳ Palladius Vit. Chrysostomi p. 75. Continuator Theophanis, cujus verba exscripsit A. Pagius in Critic. An. IↃCCCCLX. 5., urbem nomen id indeptam adfirmat a *Praneto*, Bithynorum quondam tutelari Deo.

Ἑλενόπολις] Preneto vicinam Stephanus in Πρίνετος facit: neque enim alia est ejus *Drepane*, ut ex Socrate L. I. H. E. C. 18. constat: apposita fuit fluvio Draconi a Constantino M. novo nomine decorata in matris honorem, quæ ibi nata ferebatur apud Procopium L. V. Fabr. Justin. C. 2. Helenae instaurationem tribuunt Acta S. Luciani C. 5. *Postea autem* inquiunt, *qua nobis salutarem Domini restituit crucem, & magnum inter claros imperatores genuit Constantinum, veneranda Helena, quando revertebatur Hierosolymis, locum honorans in eo condidit civitatem, convocatisque habitatoribus ex iis, qua circum circa erant, regionibus, & effectis operibus publicis, validis eam cinxit manibus & templum martyri exadificavit maximum.* Similia leges in Philostorgii L. II. H. E. C. 13.: qui sane propterea coercitionem Gothofredi non meruerat: neque enim aliud dicere voluit, quam Helena auctore ac suadente *Drepanen* a Constantino fuisse ex vico in urbem commutatam. Propter urbem erant calidarum aquarum balinea, ad quæ Constantinus sub extrema vitæ properasse dicitur a Socrate L. I. H. E. C. 4. & Sozomeno L. II. C. 34.; Eusebium paria scribentem L. IV. Vit. Constant. C. 61. interpres aliud dicere coëgit. Seriore ævo, ut id addam, Helenopolis miserabili conditione fuisse videtur; refert enim Glycas Annal. P. IV. p. 327. Manuelem Comnenum appulisse εἴς τινα νῦν χωρίον, Ἑλενόπολιν δέ ποτε, ἣν οἱ ἀρχαιότεροι ἰδίαν πόλιν ᾠκοδόμησαν, *appulisse Helenopolin*,

ΝΙΚΑΙΑ, ΒΑΣΙΛΕΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, ΚΙΟΣ, ἈΠΑΜΕΙΑ, ΠΡΟΥΣΑ, ΚΑΙ-

lin, quam rusticiores Eleeinupolin, quasi dicas oppidum miserabile, vocant: recte enim Leunclavius hanc indicari animadvertit, & vocabuli paronomasia ejus opinionem firmat; ut prorsus sine ratione illi Ph. Labbeus sit oblocutus.

Νικαίᾳ] Bithyniae Metropolin esse ait Strabo L. XII. p. 565., notissimaeque ejus & Nicomediae de *Primatu* sunt contentiones; in quibus etsi victa discesserit, Nicomedia ad Metropolis dignitatem elata, tamen Impp. Valentinianus & Valens, quoniam ea in urbe Augusti erant creati, eandem sed secundi loci Metropolin esse jusserunt: verba legis Actis Concil. Chalcedon. tom. IX. p. 101. inserta sunt; unde natam credidero multorum persuasionem, qua Chalcedonensis Concilii tempore Nicaeam hac dignatione auctam arbitrati sunt: ἀλλὰ δὴ ἐπειδὴ μητρόπολις, inquiunt Augusti, πάλαι ὀνομάσθη καὶ τοῦτο οἱ νόμοι παλαιοὶ περιέχουσι, τῇ αὐτῇ, ἅπερ Νικομηδείᾳ νομοθετούντων ἡμῶν ὑπῆρξεν, οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ἔχειν δύναται τὸ ἀσφαλὲς καὶ ἰσχυρὸν μένειν, καὶ εἰς τὸ ἑξῆς αὐξηθησόμενα· Sic illi, verborum ordine satis aspero, quem cum paullo aliter vetus interpres expresserit, eum audiamus: *Propterea licet Metropolitana olim est nominata & hoc leges antiqua continent, tamen legem nobis proferentibus, nulla dubitatio esse poterit, eo quod hac immota & firma permaneant & temporibus futuris augenda:* præteriit ἅπερ Νικομηδείᾳ ὑπῆρξεν, & bene me arbitro: non enim Nicaea prorsus Nicomediae fuit æquata, sed secundi loci metropolis, salvis omnibus veræ metropoli, creata: ἡ ἐν δευτέρῳ τάξει οὖσα μητροπόλεως ὀνόματι κεκλῆται), iidem Augusti ajunt in Epist. ad Nicomedienses p. 103. Adduntur in eadem constitutione, qua Nicaea Metropolis fit, quædam de Bithynarcha ejusque solenni in Metropoli processu προόδῳ, quæ vix alibi reperias.

Βασιλεινόπολις] Gravis hac de urbe contentio inter Eunomium Nicomediensem & Anastasium Nicaenum in Chalcedonensi fuit Synodo, utroque urbem sibi asserente: præter alia Anastasius tom. IX. p. 98. ἐγὼ δὲ δείκνυμι, inquit, Βασιλινούπολιν ἀεὶ ὑπὸ Νικαίαν γεγενημένην· καὶ γὰρ ῥεγεὼν ἦν αὐτῆς· τοῦτο τὸ βουλευτήριον οἶδε· καὶ εἴποι, ὑπό τινα ἦν Βασιλινούπολις, εἰ μὴ ῥεγεὼν ἦν Νικαίας· *Ego ostendam Basilinopolim sub Nicaea semper fuisse: nam regio fuit ejus: id curia novit, & dicat curia sub quo fuit Basilinopolis, si non fuit regio Nicaeae:* sic vetus interpres: post dein plura in hanc rem addit. & Julianum aut alium eo antiquiorem Basilinopolin urbis dignitate ornasse; βασιλεύς τις Ἰουλιανὸς, ἢ οὐκ οἶδα τίς πρὸ αὐτοῦ, ἐποίησεν αὐτὴν πόλιν· eumque ex Nicaea sumpsisse τοὺς πραγματευομένους *curiales* & Basilinopoli constituisse, valuisseque deinceps consuetudinem, ut quoties Basilinopoli *curiales* deessent, Nicaea arcesserentur. E quibus manifesto apparet, olim Basilinopolin fuisse vicum, atque urbis demum privilegia a Juliano aut alio quovis impetrasse: quamquam ego Julianum fuisse putem, qui matri *Basilinae* ejusque memoriæ id dederit: ἡ Βιθυνῶν Βασινου πόλις in Epist. Synesii 66., non alia est, ut Abr. Ortelius jure suspicatus est, forte etiam ex animadversis emendanda; *Basilinopolim* enim constanter appellant, Liberatus etiam Diaconus Breviar. C. 13.

Κίος] Eandem ac Prusiadem esse nemo ignorat: etsi enim *Cius* novo eo nomine fuerit donata, pristini usus perpetuo mansit, qua de re Ch. Cellarius L. III. G. A. C. 8. p. 285.

Ἀπάμεια] Olim *Myrlea*, ut præter ceteros Suidas in Ἀσκληπιάδης docet: *Coloniam* fuisse ex Plinio L. X. Ep. 56. & ex Dione Chrysostomo Orat. XLI. p. 501., numoque Thes. Britan. tom. II. p. 264., atque haud multum Prusa ad Olympum, quæ & ejus portu, si quidem nullo alio posset, uti solebat, fuisse disjunctam ex ejusdem Chrysostomi Orat. XL. p. 495. novimus. Adde p. 492. & quæ ibi Casaubonus.

Προῦσα] Plinius L. V. C. ult. *Prusam sub Olympo ab Hannibale conditam* professus reprehensionem Salmasii in Solin. p. 616. Cellarii L. III. G. A. C. 8. p. 585. commeritus est: haud scio an injuria; nisi enim fallor, Dio illi patrocinabitur Orat. XLIII. p. 511. ἴν γὰρ ἴστε, ait Prusensibus, ὅτι οὐ μεγίστη τῶν πόλεων οὖσα, οὐδὲ πλεῖστον χρόνον οἰκουμένη, πολλῶν γενναιοτέρα ἐστί· Si enim Prusa Dionis ætate longissimum tempus non fuerit habitata, utique verius ejus origo referetur ad Prusiam, Hannibalis amicum, quam ad antiquiorem alium: Dio certe, si Cyri ætate exstructam autumasset, non infitias ivisset πλεῖστον χρόνον fuisse cultam & civibus frequentatam. Abit Strabo L. XII. p. 563. in alia omnia, & a Prusia, cui bellum cum *Croeso* fuit, aut,

ΚΑΙΣΑΡΕΙΑ, ᾽ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΣ, ΔΑΣΚΥΛΙΟΝ, ΝΕΟΚΑΙΣΑΡΕΙΑ, [a]᾽ΑΔΡΙΑΝΟΙ,

[a] ΡΕΓΕ-

a Ἀδριανὸς *MS. Leid.*

aut, uti Stephanus legit, cum *Cyro*, excitatam adfirmat; quod tantum indicio est, de urbis origine variatum fuisse sententiis: quin si Palmerii opinionem sequaris atque in Strabone & Stephano τ̃ πρὸς Κίῳον πολεμήσαντος, *qui cum Ciero bellum gessit*, legas, Straboni & Plinio optime conveniet: Prusias enim Claudus, quem Cierum occupasse & Prusiadem appellasse Memnon C. 29. prodidit, Hannibalem hospitio excepit: id si nolis, ut ego sane sprevero: neque enim credibile est, Geographum Prusiam signare & ab aliis discernere ex bello, cum ignobili oppido & quod in alterius ditione erat, cujusque nusquam praeterea meminit, gesto, voluisse: huc adde, a Strabone Prusiam, qui bello Croesum oppugnavit, apertissime distingui ab eo Prusia, qui Hannibalem amicitia complexus est: a quo diversus non erit, si viri docti conjectura valear. At nulli reges Bithynis Croesi fuerunt tempore: tacent enim Herodotus & Xenophon; quorum silentium etsi agnosco, vereor tamen ut recte inde cogatur, nullos Bithyniæ fuisse tum reges: nam quæ Memnon C. 21. de *Dydalso* & *Botira* refert, ea mihi ad Xenophontis ætatem escendere posse videntur: & cum primos gentis eos reges fuisse non constet, quid vetat, alios illis priores admittere? Atque his firmandis Appianum Mithridat. p. 297. advocarem, nisi ampliorem is, ab eodem Palmerio Exercit. p. 156. in aliam formam mutatus, campum postularet. Itaque præstiterit, discrepantes Plinii & Strabonis de Prusae initio opiniones & sibi contrarias fuisse profiteri.

Καισάρεια] In Vita Nicetae Hegumeni C. 1. Καισάρεια τ̃ Βιθυνίας; urbs haud magna erat in Prusæ vicinia: Dio Chrysostomus Orat. XLVII. p. 526. postquam de Nicomediensibus & Nicaenis non multum Prusa disjunctis, dixisset, τὺς Καισαρεῖς, inquit, τούτους, ὁμόρους μ̃ ἀνθρώπους, κ̀ σφόδρα Ἕλληνας, πολὺ ἢ μικροτέραν οἰκοῦντας πόλιν.

Ἀπολλωνιὰς] Scribe Ἀπολλωνία. Intelligitur hujus nominis urbs ad Rhyndacum, quæ in lapide LVIII., quem Præfat. Append. Inscription. Gudianar. Fr. Hesselius vulgavit, Η ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΤΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΡΥΝΔΑΚΟΝ ΠΟΛΙΣ dicitur. Adde Plutarchum in Lucullo p. 498. & Tournefort Epist. XXII. p. 192. Est in Concil. Constantinop. III. p. 502. Anastasius episcopus Θεοτοκιανῶν πόλεως ἤτοι Ἀπολλωνιάδος τ̃ Βιθυνῶν ἐπαρχίας, qui vulgatum etiam in usu fuisse testatur: adde Nicaenum II. p. 353.

Δασκύλιον] *Dascylos* Melae L. I. C. 18., ceteris cum nostro fere consentientibus: a *Dascyle* dictam volunt plerique, a loci ingenio Is. Vossius ad Melam, quem vide. *Dascylae* servata memoria est, ut L. Holst. admonuit, in Epigr. Alexandri Aetoli, quod multo correctius, quam apud Plutarchum legitur, Salmasius in Solin. p. 580. vulgavit: sic enim Alcman.

Καὶ Μύσας ἰδὼν Ἑλικωνίδας, αἵ με τυραννῶν
Θῆκαν Δασκύλεω μείζονα κ̀ Γύγεω.

Erit tamen *Dascylae* mentio hic incommoda, si valeat eruditissimi Bentleji animadversio in Horatii L. II. Od. 17.: neque enim tyrannum *Dascylen*, Gygis patrem, fuisse, sed privatum: propterea que, nisi auctori potius errorem quam librariis impingas, Κανδαύλεω scripsisse, certe scribere debuisse. At quid si Alexander non fuerit secutus Herodoti de Gyge narrationem, sed Plutarchi in Ἑλληνικοῖς? quæ utique majorem veri umbram præ se fert: quid si etiam alium Dascylen ac Gygis patrem spectaverit? Dascylen Periaudi, a quo Dascylium fuerit appellatum, memorat Stephan., atque ejusdem nominis Tantali filium Scholiastes Apollonii L. II. 725. & 754.

Νεοκαισάρεια] Ejus præsul Constantinop. III. p. 668. Νεοκαισαρείων τ̃ Βιθυνίας vocatur. *Aristo* deinceps dicta est, ut Acta Nicaeni II. p. 353. innunt.

Ἀδριανοὶ] Numi ΑΔΡΙΑΝΩΝ ΠΡΟΣ ΟΛΥΜΠΟΝ urbem Olympo monti assedisse ostendunt; quam, Aristidis patriam, magna diligentia examinavit, veterum scriptorum locis in consilium missis, Jo. Masson. Vit. Aristidis III. 3 &c. Oppidi episcopus Nicephorus sæpe in Nicaeno

Ssss 3 II.

[a] ΡΕΓΕΤΑΤΑΙΟΣ, ΡΕΓΟΔΩΡΙΕ.

λβ΄. ἘΠΑΡΧΙΑ [b] ὈΝΩΡΙΑΔΟΣ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ ϛ΄.

ΚΛΑΥΔΙΟΥΠΟΛΙΣ, [c] ΠΡΟΥΣΙΑΣ, ἩΡΑΚΛΕΙΑ

[a] ΤΙΟΣ,

[a] *Ῥεγεταῖος & Ῥεγοδωρίς idem MS.* [b] *Ὠνωριάδος scriptus Lugdun.* [c] *Πρυσίας vulgo.*

II. πόλεως Ἀδριανῆς, ut p. 51. & 572., dicitur, rectius David Ἀδριανῶν Chalced. tom. IX. p. 176.

Ῥεγεταταῖος] Hanc & quæ sequitur Ῥεγόδωρις, id enim verum nomen opiner, ad Itin. Hierosl. p. 573. abunde illustravimus: restat, ut quid ῥεγὰ velit, quæramus. Utraque *mansio* in L. 119. C. Th. de Decurion., altera *mutatio* Itinerario H. dicitur: unde colligas nominis utriusque initium *mansionem vicumve* notare, quod clarius patebit, si eam ex ῥεγεὼν detruncatam animadverteris, qua voce *vicos* & loca, quæ urbe sunt minora atque inferiora Notitiæ, ut illa Jac. Goari p. 365., signare solent. Idem citra dubium faciet Anastasius præsul Nicaenus, in Chalcedon. Concil. tom. IX. p. 98. de *Tattaio* & *Doride* hæc profatus: ὥσπερ Ταττάϊος καὶ Δωρὶς ῥεγεῶνές εἰσιν ὑπὸ τὴν Νίκαιαν, οὕτως καὶ αὐτὸ τοῦτο καὶ Βασιλινούπολις ὑπὸ τὴν Νίκαιαν· utramque ῥεγεῶνα sive *vicum* nuncupat, & cum paullo post de Basilinopoli καὶ ἡ πρότερον ὥσπερ ῥεγεὼν, ait, πάλιν μετὰ ταῦτα ἐγένετο πόλις, apertissime significat, eo se vocabulo locum, urbis amplitudine & dignitate multo minorem, intelligere. Dictæ autem *regiones* Nicaeae videntur, quod ejus magistratibus ibi jus dicendi & coercendi esset facultas: *Regiones dicimus*, Siculus Flaccus de Agr. Condition. p. 2. inquit, *intra quarum fines singularum coloniarum aut municipiorum magistratibus jus dicendi coercendique est libera potestas.*

Ἐπαρχία Ὀνωριάδος] Facta hæc & a Bithynia abscissa est provincia a Theodosio II., cognomineque patrui ejus donata. Jo. Malala tom. II. p. 69. ἐποίησε δὲ καὶ ἄλλην ἐπαρχίαν, ἀπομερίσας ἀπὸ τῆς Βιθυνίας, ἥντινα ἐκάλεσεν Ὀνωριάδα, εἰς ὄνομα τοῦ αὐτοῦ θείου Ὀνωρίου, δοὺς δίκαιον μητροπόλεως καὶ ἄρχοντος Ἡρακλείᾳ, πόλει τοῦ Πόντου· qui tamen fallitur, cum Heracleam *Metropolin* creatam adfirmat: ea enim dignitate *Claudiopolis* insignis fuit, uti Leo Imp. in Epist. tom. IX. Concil. p. 267. & Justinianus Novel. XXIX., qua *Honoriadis* abolito nomine provincia hæc Paphlagoniae arctissime connectitur, docuerunt.

Κλαυδιόπολις] Bithyniæ passim contribuitur a Ptolemaeo, Galeno atque aliis: quod quare factum sit, facile perspicitur. Vid. Ant. Itin. p. 200. Haud multum ab hac urbe *Mantinium* distabat; quod quoniam magni Sanctorum operis conditores nusquam reperire se potuisse professi sunt, ex Histor. Martyris Titionis apud Lambecium L. VIII. Biblioth. Caesar. p. 212. firmabimus: Ὁ ἅγιος μάρτυς Τιτίων ἦν ἐκ τοῦ Μαντινίου, τοῦ ὑπὸ Κλαυδιόπολιν τὴν μητρόπολιν τελοῦντος· Adde Socratem L. II. H. E. C. 38.

Προυσίας] Recte MSS. Est Prusias juxta Hypium flumen, cujus cives in Doniana Inscriptione Clas. V. 177. ΠΡΟΥΣΙΕΙΣ ΑΠΟ ΥΠΙΟ dicuntur. Memnon C. 49. olim *Cierum*, a præterfluente amne, fuisse appellatam indicat: assentior enim Palmerio & Holsteinio, hanc eum Prusiadem, non illam, quæ & *Cius*, innuisse: πόλιν Ἡρακλεωτῶν pariter ac Tium C. 29. nuncupat, atque, utraque in potestatem redacta, regem Prusiam ἐκ θαλάττης εἰς θάλασσαν τὴν Ἡράκλειαν περιχέαι, Heracleam undique ad mare circumdedisse: quæ de Prusiade ad sinum Cianum vera esse haud possunt; in hanc vero egregie quadrant: sita hæc erat ad Heracleae occidentem, ad orientem Tius; unde utraque potitus Prusias prorsus incinctos videbat Heracleenses. Quæ etsi bene habere videantur, non negavero tamen, Memnonem utramque Prusiadem confudisse: nam quæ de Argonautis C. 43. refert, aesi illi ad *Cierum* appulerint, atque in ejus vicinia Hylam amiserint, ea alii circa Cium contigisse adfirmant constanter. Vid. Apollonium L. I. 1178., Orpheum ℣. 635. & Valer. Flaccum L. III. 484.

Ἡράκλεια] Colonia Megarensium ad amnem Soonauten fuit, testibus Criticis in Apollon. L. II.

[a] ΤΙΟΣ, ΚΡΑΤΙΑ, ʼΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ.

λγʹ. ʼΕΠΑΡΧΙΑ ΠΑΦΛΑΓΟΝΙΑΣ ʽΥΠΟ ΚΟΡΙΚΤΟΡΑ. ΠΟΛΕΙΣ ςʹ.

[b] ΓΑΓΓΡΑ, [c] ΠΟΜΠΗΙΟΥΠΟΛΙΣ, ΣΟΡΑ,

ʼΑΜΑ-

[a] *MSS.* Πίος. [b] Πάγγρα *Bandur. & Schelstrat.* [c] Πομπηϊούπολις *Car. a S. Paullo.*

L. II. 748.; quæ cum magnam sibi potentiam multasque opes peperisset, gravissima calamitate a Triario, Mithridatici belli tempore, est oppressa apud Memnonem C. 53.

Τίος] Posita urbs erat ad flumen Billaeum, ut scholia Apollonii, ab Holst. in Steph. correcta, L. II. 791. ostendunt. Adde Ezech. Spanhemium Epist. IV. ad Morellium.

Κρατία] De hac Ant. Itin. p. 200. Corrupta videtur in his Galeni L. I. περὶ τροφ. δυνάμ. p. 312. cum in gelidissimo Bithyniæ tractu collocantur Νίκαια καὶ Προῦσα, καὶ Κράσου, καὶ Κλαυδιόπολις, καὶ Ἰουλιόπολις, ἀλλὰ καὶ Δορύλαιον, ἥ ἐστι μὲν ἐσχάτη τῆς Ἀσιατικῆς Φρυγίας· nam Κράσου, etsi vocem πόλις ex sequentibus addas, nihili est: ubi enim *Crassopolis* lecta scriptave? nihilo magis proficies, si cum Abr. Ortelio Κράσου legas & *Crasum* Phrygiæ urbem intelligas, quoniam extra Bithyniæ illa fines: sin, ut ego putem, Κράτεια scribatur, plana res erit: ea in Bithynia & Claudiopoli vicina, nec longe a Juliopoli, & recte propterea illis jungetur.

Ἀδριανούπολις] Meminit ejus Imp. Novel. XXIX. & Nicaenum II. p. 52. unde locum illi in Geographia S. esse oportuerat.

Ὑπὸ Κορίκτορα] *Correctorem* intelligit, cui & Notit. Imp. Orient. C. 1. Paphlagoniam mandat: erat is medio loco Consularem inter & Præsidem, si dignitatem atque amplitudinem spectes, ut ex L. 8. C. Th. de Cohort. cognosces. In Italia *Correctorum*, de quibus Ursatus de Not. Roman. p. 641. Edit. Graevii, antiquissima mentio est: extra eam rarius occurrunt, & binis tantum in provinciis, Paphlagonia & Augustamnica, cui utrique præter Hieroclem Not. Imp. Orient. hunc magistratum imponit. Synesius hujus provinciæ *Correctorem* Marcianum Philosophum τὸν ἄρχοντα Παφλαγόνων· generali vocabulo appellat Epist. 109. Adde Pancirolum in Notit. Imp. Orient. C. 156.

Γάγγρα] Probe MSS.; Concil. Ephesino p. 532. Bosporius subscribit Γάγγρων τῆς μητροπόλεως ἐπαρχίας Παμφυλίας, perperam pro Παφλαγονίας, ut Sozomeno L. III. H. E. C. 14. Γάγγραι μητρόπολις Παφλαγόνων· Dixisse veteres τὰ Γάγγρα, τὰς Γάγγρας & τὴν Γάγγραν ex Stephano notissima res est. Adde Ch. Cellarium L. III. G. A. C. 8. p. 318.

Πομπηϊούπολις] Condita a Pompejo est apud Strabonem L. XII. p. 562.; ludit ergo in voce Imp. Constantinus L. I. Them. 7., cum πομπὴ γάρ ἐστι, ait, καὶ ὄνειδος καὶ ἐξουθένημα τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, simul indicans urbem suo tempore vilissima fuisse conditione.

Σόρα] Sic Nicaenum II. p. 52., Chalcedon. p. 664. Σῶρα, Constantinus Σάραν L. I. Them. 7., Σωρὰ Justinianus Novella XXIX., ubi *rumulos* sive *tumulos* male verti Probabil. C. 13. ostendi, mecum, quod deinceps edoctus sum, consentiente L. Holst. in Ortelii *Sora*. Superest in iisdem Novellae verbis aliud quod morari possit, unde & hic illis locus dandus: Φαμὲν δὲ Γερμανικοπολεώς τε καὶ τῶν πρὸς Γάγγρων καὶ Πομπηϊουπολιτῶν, καὶ Δαδύβρων καὶ Σωρῶν Ἀμαστρίδος καὶ πρός γε Ἰωνοπολιτῶν. Sic Holoander vulgavit, natique hinc sunt *tumuli Amastridos*. Cl. Hombergius in notis è MS., puto, adfert, Φαμὲν δὲ Γερμανικοπόλεώς τε τῆς πρὸς Γάγγρων, Πομπηϊουπόλεως, Δαδύβρων καὶ Σωρῶν, καὶ Ἀμάστριδος καὶ πρός γε Ἰωνοπόλεως, multo, me judice, rectius. Difficile autem est, qui sex Imperator Paphlagoniae has urbes dixerit, cum plane septem recensere videatur, *Germanicopolin*, *Gangram*, *Pompejopolin*, *Dadybra*, *Sora*, *Amastrin & Ionopolin*: neque suspicio de numeris vitiatis incidere potest, siquidem diserte in sequentibus XII. urbes Prætoris Paphlagoniae ditioni, sex Honoriadis & totidem Paphlagoniae, subjicit. Mihi, ut Novellae sententia constet, Germanico-

ἈΜΑΣΤΡΙΟΝ, ἸΟΥΝΟΠΟΛΙΣ, ΔΑΔΥΒΡΑ.

λδʹ. ἘΠΑΡΧΙΑ ΓΑΛΑΤΙΑΣ ὙΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ ζʹ.

[a] ἌΓΓΥΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ, [b] ΤΑΒΙΑ, ἈΣΠΟΝΑ, [c] ΚΙΝΝΑ, ῬΕΓΑΝΑΓΑΛΙΑ,

[a] ῬΕΓΕΜ-

a Ἄγκυρα codex Leid. b Ταβύα idem, sed a correctore. c Κίνα Car. a S. Paul.

nicopolis Gangrae videtur contributa ob viciniam ac propterea pro una sumi. Metropolis provinciæ Gangra præteriri haud potuit, quippe ceteris dignitate præstans; illi vicinam Germanicopolin facit aperte Imperator, Γερμανικόπολιν τὴν πρὸς Γάγγραν appellans. Atque hinc videtur etiam derivandum, cur Germanicopolin Hierocles ceteræque Notitiæ spreverint, curque ejus in Concil. Actis mentio nulla.

Ἰουνόπολις] Sic & Chalcedon. Concil. p. 95. & Nicaeno II p. 52., rectius Constantino L. I. Them. 7. Ἰωνόπολις· petiit impostor Alexander παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος μετονομασθῆναι τὸ Ἀβώνου τεῖχος καὶ Ἰωνόπολιν κληθῆναι, ut Aboni castellum mutato nomine Jonopolis appellaretur apud Lucianum in Pseudomante; voti damnatum fuisse, ΙΩΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ numi, ab Harduino, Vaillantio, Spanhemioque producti, confirmant.

Ἀμάστριον] Ἄμαστρις Luciano passimque aliis & Concil. Chalcedon. p. 96.; Nicaeno II. Ἄμαστρα, Constantino Imp., itemque Nicetae Paphlagoni Orat. in S. Hyacinthum XVII. Julii magni Sanct. operis, qui eam Paphlagoniae aut orbis potius ocellum, in cujus portum Euxini Ponti accolæ, tanquam communem quendam mercatum, commeent, appellat: Ἄμαστρα, ὁ τῆς Παφλαγονίας, μᾶλλον δὲ τῆς οἰκουμένης ὀλίγου δεῖν ὀφθαλμός, εἰς ἣν οἵ τε τὸ βόρειον τοῦ Εὐξείνου μέρος περιοικοῦντες Σκύθαι, καὶ οἱ πρὸς νότον κείμενοι, ὥσπερ εἰς τι κοινὸν συντρέχοντες ἐμπόριον, τά παρ' ἑαυτῶν τε συνεισφέρουσι, καὶ τὰ παρ' αὐτῆς ἀντιλαμβάνουσι· πόλις ἰδίας τε πάσης λήξεως καὶ ἰσαξίας μεστὴ κειμένη· ubi plura in ejus laudem sequuntur. Adde Schol. Apollonii L. II. 943. ubi perperam Δάματρις.

Δάδυβρα] Δαδίβρων Constantinus L. I. Them. 7., sed perperam, appellat: pejus multo Chalcedon. p. 664. Polychronius Δαδίρων dicitur; rectius Nicaeno II. p. 52. Nicetas Δαδύβρων. Vid. Probabil. C. 13.

Γαλατίας] Deest πρώτης· Socrates L. I. H. E. C. 36. & L. II. C. 15. μικρὰν Γαλατίαν sive *parvam Galatiam* appellat & vetus lapis in Roma Subterran. p. 154., quod & Holst. vidit, ubi ΔΟΚΙΜΟϹ ΧΩΡΙΟΥ ΓΟΛΟΗϹ ΜΙΚΡΑϹ ΓΑΛΑΤΙΑϹ. Ἀγκυρογαλατία dicitur in Sardicensis Synodi Epist. tom. III. Concil. Gener. p. 51., quod Ancyra hujus esset metropolis. Subditam autem Consulari, quem τοῦ ἔθνους ἄρχοντα Sozomenus L. V. C. 11. nuncupat, fuisse, ex Notit. Imp. Orient. C. 1. constat.

Ἄγκυρα] Hoc justum est. Πρώτη καὶ μεγίστη Γαλατῶν πόλις Libanio Apologet. Orat. p. 599., *Metropolis* Galatiæ in Theodori Syciotae Vita XXII. April. sæpissime dicitur. Vid. Ant. Itin. p. 143.

Ταβία] Erat in Trocmis, unde numus ΣΕ. ΤΡΟ. ΤΑΟΥΙΑΝΩΝ, *Severianorum Trocmorum Tavianorum* in Thes. Britan. tom. II. p. 233. Plura Anton. Itin. p. 202. & de *Aspona* p. 143.

Κίννα] Habet hanc urbem Galatiæ Vita Theodori Syciotae C. 8., & Nicaenum II. p. 50.; Κιννηνῶν πόλις Concil. Constantinop. III. p. 501., Ptolemaeo perperam vulgo Κίαννα, quod hinc corrigi debere codicis Coislin. Κίννα adfirmat.

Ῥεγαναγαλία] Ῥεγελαγανία oportuerat, quippe *Lagania* Tabulæ & Itin. Ant. p. 142. Ejus præsul Euphrasius Λαγανίας dicitur p. 95. Concil. Chalcedon, verius Λαγανίας p. 662.; dicta deinceps *Anastasiupolis* videtur, quoniam in Jac. Goari Notitiis illa memoratur nusquam *Lagania*; quam conjecturam situs plausibilem facit: Lagania XXIIII. M. P. Juliopoli distabat, spatii medium secante *Siberi* fluvio, cui *Syceon* oppidum

[a] ʹΡΕΓΕΜΝΗΖΟΣ, ʹΗΛΙΟΥΠΟΛΙΣ.

λϛʹ. ʹΕΠΑΡΧΙΑ ΓΑΛΑΤΙΑΣ ΣΑΛΟΥΤΑΡΙΑΣ ʹΥΠΟ ʹΗΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ Ϟʹ.

ΠΙΣΙΝΟΥΣ, ʹΡΕΓΕΜΑΥΡΕΚΙΟΝ, ΠΗΤΙΝΕΣΟΣ, ʹΑΙΩΡΙΟΝ, [b] ΚΛΑΝΕΟΣ,

[a] ʹΡΕΓΕΤΝΑ-

a ʹΡεγέμνησ☉ MS. L. b Κλάνεως vulgo.

pidum vicinum erat, Procopio L. V. Aedif. Just. C. 4. auctore: *Syceon* vero cum XII. M. P. *Anastasiupoli* afuerit, oon alia utique ea ac *Lagania* dicenda est: Vita Theodori Syceotae C. 2. *In Galatarum regione est oppidum, quod Syceon appellatur, subjectum Anastasiopoli primi Ancyranorum principatus: distat autem Anastasiopoli XII. M. P.*; ubi P. Fraocis. Zinus, cui Latinam eam vitam debemus, haud dubie offendit ad πρώτην Ἀγκυρανῶν ἐπαρχίαν, nt ex *primo Ancyranorum principatu* perspicitur.

ʹΡεγέμνηζ☉] Μνίζ☉ est, cujus episcopus Andreas πόλεως Μνίζυ τῆς πρώτης τ͂ Γαλατῶν ἐπαρχίας Coocil. Constaotinop. III. p. 501. subscribit. Nicaeni II. Concilii Actis adfuit ejusdem episcopns Leo, sed qui vitiosissime p. 51. πόλεως Ἀμίνυ, & p. 591. Μιζύης dicitur, melius p. 351. Digna itaque fuerat, quæ in Geographia S. locum occuparet. Vid. Aot. Itin. p. 142.; nam μεγὰ ut deouo esplicemus, nihil fuerit necesse.

ʹΗλιύπολις] *Heliopolin* Galatiæ Vita Theodori Syceotae C. 5. & 9. memorat; præterea Meliphthongus ʹΗλιυπολιτῶν Chalcedon. Coocil. p. 195. interest: unde sanum hoc esse diceres, siquidem & ceteræ Notitiæ coospirent: corruptum tamen est, & io ʹΙυλιύπολις mutandum tum quod Meliphthongus constanter alibi, ut p. 243. & 662. ʹΙυλιυπόλεως scribatur, & Coocil. Constantinop. III. p. 501. Martyrius τ͂ ʹΙυλιυπολιτῶν πόλεως, τ͂ πρώτης τ͂ Γαλατῶν ἐπαρχίας appelletur: tum maxime quod nulla in Galatia fuerit *Heliopolis*. De *Juliopoli* Ant. Itiner. p. 142.

Γαλατίας Σαλυταρίας] Galatiam II. appellat Concil. Constantinop. III. & passim alii. Zosimo est ἡ κτ̃ Φρυγίαν Γαλατία L. IV. C. 7., quod Phrygiæ esset finitima. Notitiæ Imp. Orient. C. 1., uti nostro, *Galatia salutaris*, Præsidi subjecta.

Πισινῦς] Verius Πεσσινῦς vel Πεσινῦς, de qua A. Itio. p. 201. Metropolis proviociæ erat; unde in Concil. Constaotinop. III. p. 663. Constantions Πεσσινυντίων τῆς δευτέρας τῶν Γαλατῶν ἐπαρχίας ioter Metropolitaoos coonumeratur. Vitæ Theodori Syceotae C. 11. *Pessinunsium Metropolis*, haud dubie quod in Græco inesset Πεσσινυντίων μητρόπολις.

ʹΡεγεμαυρέκιον] Sic MSS., unde vicnm fuisse, quem legere noo memini, apparet.

Πητινεσὸς] Noo alia est ac Ptolemaei Πετηνισὸς, sive, ut Palat. & Coislio. MSS., Πετηνισσός. Habet & Notitia Jac. Goari.

ʹΑιώριον] Putabam, cum primum hoc oppidum considerarem, lucem hinc atque auxilium accipere Philostratum L. II. Vit. Sophist. C. 11. posse, κὶ Ἀκύλας ὁ ἐκ τ͂ ἰώλυ Γαλατίας· latere enim in voce ἰώλυ Galatiæ quandam urbem dudum mihi persuaseram, mirabarque doctissimum Olearium, spreta Salmasii admonitione, *orientalem Galatiam* vertisse, & serio defendisse, ἕωλον Γαλατίαν recte, si opponatur Galliæ Europaeae, dici: præsertim cum nemo Græcorum, nam Hesychii verba aliorsum spectant, aut Galatiam aut aliam quamvis, ad orientem positam, regionem tali titulo ornarit. Postquam vero ʹΑιώριον pravum esse animadverti, suspicio incidit, fuissetne olim ἐκ τ͂ ʹΩλένυ Γαλατίας in Philostrato; quam conjecturam, Ptolemaei auctoritate constabilitam, donec MSS. aliud jusserint, haud spernendam arbitrer. ʹΑμώριον idem est ac ʹΑιώριον, ejusque vitiosi locum occupare debet: etsi enim id oppidum a multis Phrygiæ tribuitur, serior tamen ætas Galatiae II. accensuit, ut Constantinop. III. p. 672. cui Theodorus ʹΑμωρίυ τ͂ δευτέρας τ͂ Γαλατῶν ἐπαρχίας scribeodo adfuit.

Κλάνε☉] Sic MSS., quorum auctoritatem non esse spernendam Salomon Κλανέυ τῆς δευ-

[a] ῬΕΓΕΤΝΑΚΑΔΗ, ἘΥΔΟΞΙΑΣ, [b] ΜΥΡΙΚΙΩΝ, ΓΕΡΜΙΑ.

λϛʹ. ἘΠΑΡΧΙΑ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ [c] αʹ. ὙΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ δʹ.

ΚΑΙΣΑΡΕΙΑ,

ΝΥΣΣΑ,

[a] *Ῥεγετμαγκίδα editi, ſcriptus Leid.* Ῥεγέτνουνα. [b] *Μυριανῶν & Car. a S. Paul. & Bandur.* [c] *Abeſt ab editis.*

πόρως τῆς Γαλατῶν ἐπαρχίας Conſtantinopol. III. p. 504. & 672., & Nicephorus Κλανίας Nicaen. II. p. 355. oſtendunt: male hæc urbs ex Geographia S. exulat.

Ῥεγετνακάδη] Ita è MSS. profertur: tamen L. Holſteinius in Geograph. S. manu exaratum codicem *Trocnada* ſive Ῥεγετρόκναδα præferre monet, quod ſine dubio rectius eſt: nam & Cyriacus Τροκνάδων Chalcedon. p. 663., & Theodorus Τροκνάδων τῆς δευτέρας Γαλατῶν ἐπαρχίας Conſtantinop. III. p. 672. & Leon Τροκνάδων Nicaeno II. p. 355. ſubſcribit. Quoniam vero Cyriacus, cujus memini, Τροκμάδων in Chalced. p. 125. & 309. dicitur, forte Τρόκμαδα præſtiterint, ut a *Trocmis*, gente Galatica, nomen deſcendat.

Ἐυδοξίας] Haud multum disjunctam fuiſſe a Germiorum civitate, ex Vita Theodori Syceotae C. 8. apparet. Ejus epiſcopus Aquilas eſt in Chalcedon. p. 663.; ut perperam nulla ejus ſit ratio in Geographia S. habita.

Μυρικιῶν] Hoc MSS. dant: nec quicquam mihi de urbe innotuit, quam Jac. Goari Notitiam non prorſus eam damnare.

Γερμία] Γερμοκολώνεια Notitiæ J. Goari p. 344., nec male, ut ad Itin. Ant. p. 201. videbis. Aetate ſeriore *Myriangelorum* nomine hæc colonia celebris fuit: Theophanes p. 203. ἀπῆλθεν ὁ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς χάριν εὐχῆς ἐν τοῖς Μυριαγγέλοις, ἤγουν ἐν Γερμίοις, πόλει τῆς Γαλατίας. fallit enim J. Goar, cum Pythiæ thermas, de quibus Procopius L. V. Fabr. Juſtin. C. 3., intelligendas cenſet: illæ in Bithynia fuerunt, Germia XVI. M. P. a Peſſinunte.

Ὑπὸ Κονσυλάριον] Veſpaſianus *Cappadociae propter aſſiduos barbarorum incurſus legiones addidit; Conſularemque rectorem impoſuit pro equite Romano*, apud Suetõn. C. 8. Sub Conſtantino *Præſidi*, cujus in L. 41. C. de Liberal. Cauſſ. mentio eſt, paruit; neque alium Baſilii M. aut Chryſoſtomi tempore magiſtratum habuiſſe videtur: ille Epiſt. 78. & 94. ἄρχοντα τῆς ἐπαρχίας & Epiſt. 86. ἡγεμόνα, hic ἡγεμόνα Epiſt. 14. p. 596. Nov. Edit. nuncupat. Denuo *Conſulari* mandata eſt a Theodoſio II., cujus mihi rei auctor eſt Firmus, Caeſarienſis epiſcopus, in Epiſtolis, quas V. CL. A. Muratorius in Anecdot. Græc. vulgavit: ſic enim Epiſt. 17. ad Soterichum: ποιήσατε δὲ ἡμῖν καὶ τὸν ἄρχοντα μείζονα μὴ τῷ ὀνόματι μόνον, ἀλλὰ καὶ τῇ δυνάμει· *Efficite nobis ut præfectus non tantum nomine ſed & potentia ſit amplior*; nam ſi provinciæ præpoſitus, quem *Præſidem* vidimus, titulo excellentiore fuerit donatus, utique ad *Conſularis* dignitatem evectus erit cenſendus: atque hoc Epiſt. 16. ad Thalaſſium clarius innuit: Καὶ τὸν ἄρχοντα, ὃν ἐπιφανέστερον ἡμῖν πεποίηκας τῇ σπουδῇ, χάρισαι τοῖς πράγμασιν, ὡς οὐκ ἀλλότριόν σου, γνωρίζεσθαι. *Et præfectum, quem tuo ſtudio nobis illuſtriorem reddidiſti, da rebus quoque, utpote a te non alienum, illuminari.* Poſtulat Firmus, ut Cappadociæ I. Conſularis latiorem campum, ubi excurrere ejus virtus & prudentia poſſit, accipiat, atque ad eum redeant urbes, quæ a Valente Imp. fuerant diſtractæ, & Præſidi Cappadociae II. ſubjectæ: ea eſt ſententia verborum, ad quæ vir doctiſſimus offendiſſe videtur: Δὸς δὲ καὶ πόλεων ἀποδοθῆναι τὴν ἀρχὴν ἐνδεικνύσθαι, ἵνα σοι ἀποβλέπηται διὰ πάντων ἡ πατρὶς γένη. Recte ergo *Conſularem* Hierocles huic Cappadociae dedit; nec quicquam illi officiet Notit. Imp. Orient. C. 1., ubi *Præſidi* committitur, modo eam Theodoſio II. & Firmo epiſcopo eſſe priorem memineris.

Καισάρεια] Olim totius Cappadociae fuit metropolis, ſed provincia in duas a Valente Imp. ſecta, hanc illi dignitatem invidiſſe Tyana videntur: litem ſub Theodoſio II. ſopitam fuiſſe & veterem dignationem Caeſareae ſtabilitam Firmus Epiſt. 17. indicat. Sitam fuiſſe ad Argaeum

ΝΥΣΣΑ, ΤΑ ΘΕΡΜΑ, ῬΕΓΕΠΟΔΑΝΔΟΣ.

λζʹ. ἘΠΑΡ-

gaeum montem norunt omnes, non item propter amplissimum lacum, qui in Halyn influebat: operæ itaque pretium fuerit, paullum huic rei immorari, & quæ loca Halys præfluat, inquirere. Lacus distincta mentio apud Strabonem L. XII. p. 538. est, & incertum auctorem Epistolae, quæ inter Basilianas novissimæ editionis 365.; is cum immanem nivis & pluviæ copiam in eum depluisse narrasset, ἀθρόας ἐν γενομένης, inquit, τῆς τήξεως, ἀνέκφραστα ἐπανέστη ῥεύματα, ἀενάῳ ποταμῷ συναναμιγνύμενα, τῷ Ἅλυι ἰσαύλῳ τε ὄντι· *Qua nive subito liquescente, fluctus incredibiles, jugi fluvio atque arcto alveo ruenti Halyi commixti, surrexerunt:* quæ Halym, licet Cotelerius tom. II. Monum. Græc. p. 97. & nuperus editor eum videre noluerint, haud multum Caesarea removent: nec alius, puto, est γείτων ποταμός, cujus Firmus Epist. 35. meminit; nisi tu *Melanem* esse malis, quem Strabo L. XII. p. 538. stadiis XL. ab urbe scaturire prodidit: quod utcunque ceciderit, Halym agro suo, etsi sæpe perincommodum, Caesarienses eripi non patientur; huc a Sebastia defluebat in Armeniorum ditione ortus: οὗτος ὁ λοχῶν, sic cum Hemsterhusio nostro lege, nam λαχὼν multo ineptissimum est, οὗτος ὁ λοχῶν ἡμῖν, inquit Epist. scriptor, γείτων ποταμός, ἐκβλύζων μὲν ἐκ τῆς Ἀρμενίας, ἐμβιβαζόμενος δὲ ἐν τῇ ἱερωτάτῃ λίμνῃ τῶν Σεβαστηνῶν κ. λ. *Hic qui nobis insidiatur vicinus fluvius, ex Armenia progressus sacratissima Sebastenorum paludi miscetur.* Atque hoc cum Strabone L. XII. p. 546. bene satis convenit: Halym enim ex magna Cappadocia circa Cambysenem, Armeniae contributam, derivat: nec longe aberit Herodotus L. I. C. 72., si per Ἀρμένιον ὄρος *montem Armeniae* intellexerit. Optime vero cum Gregorio Nysseno Epistolæ auctor consentit, qui Orat. I. in XL. Martyr. Sebastenos p. 501. τοῦτον λέγω τὸν γείτονα ποταμόν, ὃς διὰ τὸ μέγεθος τοῖς ὀνομαστοῖς τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην ποταμῶν συναρίθμητος ὤν, ἀπὸ τῆς ἡμετέρας ἀρχόμενος ἐν χρῷ παραμείβει τὴν πόλιν· *Illum dico vicinum fluvium, qui propter magnitudinem iis annumeratus, qui per orbem terrarum clari amnes habentur, ò nostra regione exoriens urbem proxime præterlabitur.* Non ille quidem Halym nominat; sed nec in *Irin* neque *Lycum* quadrant, quæ de fluvio prædicat: neuter enim tam large & ample fluxit, ut cum nobilissimis orbis terrarum fluviis contendi possit; in Halym convenire nemo negaverit. Ne dicam, nullius auctoritate liquere, Sebastiam *Lyco* fuisse appositam; cujus fontibus assidebat Sebastopolis, ni fallat Ptolemaeus, a qua versus interiorem Armeniam plus XL. M. P. Sebastia distabat. Itaque si recte hæc disputavimus, non video qui excusari Plinius possit L. VI. C. 2. amnem Halym per Cataoniam in Cappadociam immittens: defluxerit enim oportet ex regionibus longe ultra Taurum positis, siquidem Cataonia Commagenae fuit prætenta: multo minus sese tuebuntur recentiores Geographi, passim hoc flumen ex intima Asia, meridiem spectante, emittentes contra Arriani monita in Peripl. Pont. Euxin. p. 16. Ed. Oxon., neque urbes, quas dixi, illi adstruentes. Ceterum, quod propemodum neglexeram, in Gregorii Nysseni verbis non ἐν χερσὶν sed ἐν χρῷ παραμείβει scribi debet, ut pulchre amicus noster.

Νύσσα] Hanc metropolin, sed titulo tenus sine re Is. Casaubonus in Epist. Gregorii Nysseni ad Eustathiam p. 116. fuisse antumabat, quod haud injuria negavit Ezech. Spanhemius Dissert. IX. de Us. & Præst. Numis. p. 599., tametsi erret vir nobilissimus, cum Casaubonum ibi fugisse opinatur, *Mocissum* III. Cappadociae fuisse metropolin: diserta enim ejus inibi mentio est: nec unquam in iisdem notis a viro magno, licet a Spanhemio adfirmetur, III. Cappadociæ metropolin Nyssam fuisse scriptum memini: tantum honorario metropoleos titulo in Conc. Constantinop. II. condecoratam censuit ob Socratem L. V. H. E. C. 8., ubi tamen Πατριαρχίας nec *metropoles* nec *Patriarchatus*, quos vocant, sed regimen ac gubernationem, ut bene Henr. Valesius, notant.

Θέρμα] Vid. Ant. Itin. p. 202.

Ῥεγεποδανδὸς] Vita Eutychii Patriarchae Constantinopolitani C. 6. ἱερεύς τις ἄνθρωπος ἦλθεν πρὸς τὸν ὅσιον λέγων ἑαυτὸν ἀπὸ Κομανῶν εἶναι τοῦ πολυανδοῦ· sic D. Papebrochius correxit, cum in MSS. πολυάνδρῳ legeretur, deceptus corrupta Ptolemaei scriptura: mihi omnino ἀπὸ κώμης Ποδανδοῦ dedisse scriptorem probabile sit: neque enim *Comana* Podando fuere juncta. Plura in Hieros. & Anton. Itiner. p. 145. & 578.

λζʹ. ἘΠΑΡΧΙΑ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ[a] βʹ ὙΠΟ[b] ἩΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ ηʹ.

ΤΥΑΝΑ, ΦΑΥΣΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, ΚΥΒΙΣΤΡΑ, ΝΑΖΙΑΝΖΟΣ, ΣΑΣΙΜΑ, ΠΑΡΝΑΣΟΣ, ῬΕΓΕΔΟΑΡΑ,

ῬΕΓΕΜΟΥ-

a *Non est in editis.* b *Vulgo* Κοτυλάμιον.

Καππαδοκίας βʹ] Secunda hæc Cappadocia originem suam debet Valenti Imperatori, qui circa annum CCCLXXI. eam, primæ distractam, Tyanis, tanquam metropoli, addixit. Basilius eam ægerrime tulit divisionem, ut ejus Epist. 74. & 75. testantur: tantoque magis, quod Anthimus Tyanensis, civili ea divisione instituta, multa sibi arrogaret & reditus Ecclesiæ Caesariensis intervertere conaretur, qua de re Gregorius Nazianzenus Orat. XX. p. 355. Rectissime vero MSS. hanc Cappadociam *Præsidi*, pariter ut Notit. Imp. Orient. C. 1., mandat.

Τύανα] Gregorius Nazianzenus Epist. 33. νέαν μητρόπολιν, cujusmodi ejus ætate revera erat, appellat. Adde Orat. XX. p. 355. & Itin. H. p. 577. & de *Faustinopoli* Ant. Itin. p. 145.

Κύβιστρα] Situm Cicero L. XV. Ep. 4. ad Catonem signat: *Itaque in Cappadocia extrema non longe a Tauro apud oppidum Cybistra castra feci, ut & Ciliciam tuerer & Cappadociam tenens nova finitimorum consilia impedirem.*

Ναζιανζός] Gregorius Nazian. Epist. 50. ab Olympio Nazianzum I. Cappadociae attributam fuisse, sed mox in II. ditionem rediisse significat; in qua ad Justiniani tempora mansit, quando *Mucisso*, III. Cappadociae tum constitutæ metropoli, subdita est: unde Theodosius Mucissi episcopus Collat. V. Synodi Constantinopol. II. p. 97. *Sub mea gubernatione*, inquit, *modo est Dobara & Nazianzos, sub qua Nazianzo & Arianzos prædium constitutum est.* Id ab instituto nostro alienum non erit, si inquiramus, an Nazianzus eadem ac *Diocaesarea*, cujus in Cappadocia Ptolemaeus & Plinius meminerunt, fuerit? Baronius Cardinalis in Gregorii Vita, quæ a D. Papebrochio IX. Maji est edita, ita censuit: & favere opinioni Gregorius videtur, cum de se Carm. V. 25.

Γρηγορίου μνήσαιο, τὸν ἔτρεφε Καππαδόκεσσιν
Ἡ Διοκαισαρέων ὀλίγη πόλις. ———

Se enim Diocaesareae nutritum canit, quem certum est, Nazianzi præcipue fuisse educatum atque edoctum: huc adde, Diocaesareae nullam in Conciliorum Actis & Notitiis esse mentionem; frequentem Nazianzi; quod utique mirandum foret, si diversæ fuissent. Necdum tamen his moveor, ut cum Cardinale paria faciam: ultima enim ratio levis est; siquidem plures urbes, nobiles olim, in Notitiis & Conciliis nullum sibi episcopum habent, neque adeo de Diocaesarea mirabimur, quæ parva admodum erat, Gregorio Carm. XXXII. in Anecdot. Græc. Muratorii teste:

Τυτθὸν μὲν πτολίεθρον, ἀτὰρ πολὺν ἀνέρα δῶκε
Βήμασιν ἰθυδίκης ἡ Διοκαισαρέων
Ἀμφίλοχον· ———

Altera speciosior est: sed cum *Arianzi* Gregorius fuerit natus, idque prædium æque Nazianzo ac Diocaesareae fuerit vicinum, fieri utique potuit, ut Diocaesareae, antequam pater Nazianzo episcopus daretur, nutriretur: vicina autem oppida fuisse ex Ptolemaeo L. V. C. 6. colligitur, ubi arctissime Diocaesaream & *Neanessum*, sive ut MS., *Nanessum*, quam *Nazianzum* esse debere mihi persuadeo, jungit. Ad hoc, nihil Gregorius Ep. 49., qua pro Diocaesariensibus deprecatur, de patre suo matreve; quod argumentum aptissimum fuerat ad iram Olympii molliendam: ait præterea se Diocaesareae Deo templum excitasse; quod si eadem ac Nazianzus foret, a vero discederet; Basilicam quippe miri operis pater ejus Nazianzi exstruxit, ut Orat. XIX p. 313. docemur. De *Sasimis* Itin. Anton. p. 144.

Παρνασός] Gentile hujus Παρνασσηνός est in Basilii Epist. 239. Vid. Itin. H. p. 576.

Ῥεγεδόαρα] Vicus olim erat, unde Basilius Epist. 239. ἐν Δοάροις τῇ κώμῃ. Idem episcopum illi imposuit, qua occasione Gregorius Nazianzenus Orat. XXX. recitavit, uti ad eam Elias Cretensis animadvertit: nec vincere tamen Basilius potuit, ut I. Cappadociae adscripta mane-

[a] 'ΡΕΓΕΜΟΥΚΙΣΟΣ.

λη'. 'ΕΠΑΡΧΙΑ [b] 'ΕΛΕΝΟΥΠΟΝΤΟΥ 'ΥΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ ζ'.

'ΑΜΑΣΙΑ, 'ΙΒΥΡΑ, ΖΗΛΑ, [c] ΣΑΛΤΟΝ ΖΑΛΙΧΗΝ, 'ΑΝΔΡΑΠΑ, 'ΑΜΙΣΟΣ,

a 'Ρεγεμουκισὸς *scripti & vulgati constanter.* b 'Ελενουπόλεως *Schelstr. & Bandur.*, MS. Lugdun. 'Ελενόντου. c Σάλτου Ζαλίχου princeps editio, MS. L. Σάλτυ Ζαλίχυ.

neret, si quidem Tyanensi deinceps subdita fuit, ut mox videbitur.

'Ρεγεμουκισὸς] Omnino 'Ρεγεμουκισὸς sive 'Ριγεμουκισὸς legi oportet: nam & Constantinus Imp. L. I. Them. 2. *Μουκισὸν* hinc habet, & *Cucusus* Armeniae II. fuit. Procopius L. V. Fabr. Just. C. 4. castellum Cappadociae, plano solo situm, ait, atque a Justiniano instauratum: *Ἦν δέ τι ἐν Καππαδόκαις φρούριον, Μωκησὸς ὄνομα, ἐν μὲν τῷ ὁμαλεῖ κείμενον.* Nec restituit tantum imperator, sed suo nomine urbem, III. Cappadociae metropolin impositam, illustrem esse jussit: hinc Collat. V. Concil. Constantinop II. p. 96., *In illo autem tempore sub Tyanensi civitate erat & Dobara & Nazianzus usque ad tempora hujus pii imperii. Piissimus autem imperator cum metropolitana jura dedisset civitati, quæ quondam quidem MVCISSOS, nunc vero Justinianopolis nuncupatur, cum aliis civitatibus & Dobara & Nazianzum subjecit ei.*

'Ελενοπόντου] Sic oportet ex Constantino L. I. Them. 2., quod illi nomen ab Helena, Imp. Constantini M. matre, venisse Justinianus Nov. XXVIII. C. 1. adfirmat. Notit. Imp. Orient. C. 1. *Præsidi* Helenopontum committit, quem Justinianus, abolito Ponti Polemoniaci titulo, ejusque urbibus huic provinciæ contributis, *Moderatorem* creavit.

'Αμασία] Metropolis Helenoponti dicitur Gregor. Nysseno Orat. de Theodoro p. 582. Novel. XXVIII. C. 2. & in Vita Eutychii C. 6.; Acta S. Basilei C. 5. satis ambigue μητρόπολιν τῆς Ποντικῆς ἐπαρχίας appellant; dubites enim Dioecesimne Ponticam, cujus Metropolis Caesarea, an Helenopontum intelligant. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙC ΠΡΩΤΗ ΠΟΝΤΟΥ pluribus in numis apud Harduinum & N. Haymium tom. II. Thes. Britan. p. 232. Situm urbis accuratissime Strabo L. XII. p. 651. descripsit.

"Ιβυρα] Rectum "Ιβορα, & ex Orat. III. Gregorii Nysseni in xL. Martyr. p. 212., ubi πολίχνην vocat, apertissimum est, atque ex Eutychii Vit. C. 11. & Nov. XXVIII.; appositum oppidum erat Euxino ponto apud Sozomenum L. VI. H E. C. 30., etsi male ibi atque apud Palladium 'Ιβήρων πόλις: hinc enim fuisse Evagrium, quo de duumviri illi, Hieronymus Epist. ad Ctesiphontem significat: vulgo quidem *Hyperborita* ibi audit, quod jure Valesius in Sozomenum & Rosweidus in Palladium mutarunt, quando & MS. Corbeiensis *Hiberitam* pro *Hiborita* ostentat. Photius πόλεως 'Ιβόρων τῆς 'Ελενοποντίων ἐπαρχίας Concil. Constantinop. III. p. 670. pro 'Ελενοποντίων dicitur.

Ζῆλα] Haud multum aberat Amasia: Vita Eutychii C. 6. Πολίχνη δέ τις ἐστι, Ζῆλα προσαγορευομένη, γειτνιάζει δὲ τῇ μητροπόλει 'Αμασείας. Plutarchus Caesar. p. 731. πόλιν Ζῆλαν vocat, cumque vetustæ Hirtii de bello Alexandr. C. 72. editiones & MS. Norvic. *Zelam* exhibeant, id a Cl. Davisio defendi, neque Ζίηλα Plutarcho & Dioni inculcari dabuerat. Stephano Ποντικὴ Ζῆλα.

Σάλτον Ζαλίχην] Sic MSS., & recte, modo Σάλτος Ζαλίχης refingatur: putem urbem saltibus fuisse incinctam, & propterea Σάλτος præponi. Nicaeno Concilio II. Andronicus presbyter nomine Joannis episcopi Ζαλίχων p. 355. subscribit, qui cum p. 163. presbyter Λεοντοπόλεως ἤτοι Ζαλίχου dicatur, certus nobis index est, non aliam atque hanc Leontopolin esse, cujus Imp. Novel. XXVIII. commeminit. Corruptum sæpe id nomen est in Vit. Eutychii C. 2. ubi Amaseno subditus episcopus τῆς τῶν Λαζιχηνῶν πόλεως, & Λαζίχων προεδρία, & τῆς Λαζίχου ἐπισκοπή. Forte & huc referenda est Orat., quæ Basilio M. tom II. p. 587. tribuitur, ἐν Λαζίζοις: quod ut ut fuit, negligi urbs in Geographia S. non oportuerat.

"Ανδραπα] Hujus episcopus Paralius 'Ανδράπω-

'ΑΜΙΣΟΣ, [a] ΣΙΝΟΠΗ.

λθ'. 'ΕΠΑΡΧΙΑ ΠΟΝΤΟΥ [b] ΠΟΛΕΜΩΝΙΑΚΟΥ 'ΥΠΟ 'ΗΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ ε'.

ΝΕΟΚΑΙΣΑΡΕΙΑ, ΚΟΜΑΝΑ, [c] ΤΟΛΕΜΟΝΙΟΝ, ΚΕΡΑΣΟΥΣ, ΤΡΑΠΕΖΟΥΣ.

μ'. 'ΕΠΑΡΧΙΑ 'ΑΡΜΕΝΙΑΣ α' 'ΥΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ ι'.

ΣΕΒΑ-

a *Σινώπη & Πολεμωνιακοῦ scriptus Lugd., vere.* b *Πολεμωνιακοῦ vul.* c *MS. Leidensis Τολεμώνιον, quo ad verum ducimur.*

τῆς 'Ελλησποντου, pro 'Ελενοπόντου, quod nec L. Holsteinium ad Geogr. S. fugit., Concil. Ephesin. p. 438. dicitur. Adde de urbe Acta Hesychii Thaumaturgi ex Synaxario Græco VI. Mart. Operis Sanctorum, ubi plura.

'Αμισὸς] Constantino L. I. Them. 2. 'Αμισσὸς, & Suidae, haud sane bene. Aberat Amisus Stadiis ıↄcccc. Sinope, ut è Strabone L. XII. p. 547. prodidit Stephanus.

Σινώπη] Σινώπη, ut MS. Leidensis: nobilem hanc urbem, peninsulæ impositam, Strabo L. XII. p. 545. describit & Tournefort Epist. 17. p. 91. De conditoribus Scholiastes Apollonii L. II. 948.

Πόντου Πολεμωνιακοῦ] A Polemone, Ponti hujus rege, nomen ei venisse Justinianus Novel. XXVIII. C. 1. indicat; provinciis annumerari cœptus est sub Nerone, qui Ponti regnum, concedente Polemone, in provinciæ formam redegit apud Sueton. C. 18.; *Præsidi* itidem mandatur in Notit. Imp. Or. C. 1.

Νεοκαισάρεια] ΚΟΙΝΟΝ. ΝΕΟΚΑΙ. ΜΗΤΡΟ. vidit in numo Mediceo Holsteinius, cui geminum habet Thes. Britan. tom. II. p. 236. Gregorius Nyssenus in cognominis sibi Thaumaturgi Vita p. 537. communi gentis consensu κορυφὴν πάσης τῆς περιοικίδος caput totius viciniæ haberi, ac a Romanorum Caesare, loci amœnitate capto, novo nomine esse donatam refert. Plinius Lycum flumen urbem præfluere L. VI. C. 3. adfirmat; quod utrum verum omnino sit, dubites; præsertim si eum radere Neocaesaream intelligas: nam agrum urbis alluere manifesto ex eadem Thaumaturgi vita p. 557. colligitur: dubitandi caussæ sunt, quod Nyssenus Gregorius, urbem ejusque situm describens, nihil de Lyco memoret: præterea Gregorii frater Basilius Epist. 210. apud Neocaesarienses in aviæ ædibus & dein in monasterio multum se temporis contrivisse testatur: atqui illud monasterium propter Iridem flumen erat, eodem Epist. 223. & Gregorio in Vita Macrinæ p. 182. auctore: his adde, Neocaesaream & Comana Amasiae, quæ Iridi assidebat, vicina perhiberi in Actis Eutychii C. 7. Fortasse itaque rectius Iridem inter & Lycum collocabitur.

Κόμανα] Sita erant ad amnem Iridem apud Strabonem L. XII. p. 547., nec longe a Neocaesarea: unde πόλιν ἀστυγείτονα Gregorius Nyssenus in Thaumaturgi Vita p. 561. & τὴν Κομαναίων ταύτην ἀστυγείτονα πόλιν Orat. de Baptismo p. 220. appellat; quod autem Ch. Cellarius L. III. G. A. C. 8. p. 327. Comana ab Iridis fontibus parum distare ex Strabone colligit, id amnis ex intima Armenia ortus & per Pontum hunc decurrens apud eundem Gregorium in Macrinae Vit. p. 182. non feret.

Τολεμώνιον] Rectum est Πολεμώνιον, quod oppidum inter Thermodontem & Cotyora situm obtinebat apud Arrianum in Peripl. p. 17. De *Cerasunte*, maritimo oppido, Xenophon. L. V. Exped. Cyr. p. 273. & Tournefort Epist. 17. p. 98.

Τραπεζοῦς] Circa Nicaeni II. Concilii tempora Phasis & Trapezus uni episcopo paruisse videntur; unde Christophorus ὁ Φάσιδος ἤτοι Τραπεζοῦντος p. 345. subscribit. Vid. Ant. Itin. p. 216.

'Υπὸ 'Ηγεμόνα] Sic MSS., quibus præter Not. Imp.

ΣΕΒΑΣΤΕΙΑ, ΝΙΚΟΠΟΛΙΣ, ΚΟΛΩΝΙΑ, ΣΑΤΑΛΑ, ΣΕΒΑΣΤΟΥΠΟΛΙΣ.

μα'. ἘΠΑΡΧΙΑ ἈΡΜΕΝΙΑΣ β' ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ.
ΠΟΛΕΙΣ ϛ'.

[a] ΜΕΛΙΤΗΝΗ, ἈΡΚΑ, [b] ἈΡΑΒΙΣΣΟΣ, [c] ΚΟΥΚΟΥΣΟΣ, [d] ΚΟΜΑΝΑ, [e] ἈΡΑΡΑΘΙΑ.

μβ'. ἘΠΑΡ-

a *Μελετινὴ Bandur.*, *codex Leid.* *Μελιτινὴ*. b *Car. a S. Paul.* *Ἀραβισσός*. c *MS. L.* *Κίκυσος*. d *Sic codex Lugd.*, *ceteri* *Κόμμανα*. e *Vulgo* *Ἀραραθία*, *codicibus scriptis editum probantibus.*

Imp. Orient. C. 1. quæ *Præsidialem* hanc facit, assentitur Basilius M. Epist. 112.; nam Andronicum *ἡγεμόνα*, ad quem illæ literæ mittuntur, Armeniae I. præfuisse, ex *Sebastiae* in illis mentione haud obscure colligitur. Ceterum primam hanc Armeniam idem Basilius Epist. 195. & 263. *μικρὰν Ἀρμενίαν parvam Armeniam* vocat.

Σεβάστεια] Provinciæ metropolis est in Theodoreti L. II. H. E. C. 25 & Novel. XXXI. Sita erat loco amœno, præterque Halym, qui urbis mœnia radebat, mediam secabat alius amnis, qui mox in vicinum lacum abdebatur Gregorio Nysseno Orat. I. in XL. Martyr. p. 501. & Orat. II. p. 510. auctore. Vid. Itin. Ant. p. 177.

Νικόπολις] Non longe Colonia dissociata erat, qui cum & sacra Christiana communicaverat: unde *τὴν μητέρα ὑμῶν τὴν ἐν Νικοπόλει ἐκκλησίαν* Basilius Epist. 227., Coloniensibus inscripta, appellat; nec dissimilia tribus sequentibus Epist. reperies. Lycus fluvius in spatio VI. M. P. ab urbe volvebatur, si Actis XLV. Mart. tom. III. Jul. p. 46. fides est. Plura Anton. Itin. p. 182.

Κολωνία] Κολωνία sive Κολώνεια. Liberatus Breviar. C. 6. Cappadociae II. nihil diffidente Concil. Chalcedon. p. 557., transcribit: at Basilius Epist. 228. *ἐν τῇ ἐσχατιᾷ τῆς Ἀρμενίας* in extrema Armenia, & Epist. 195. *μακρὰν ἀπῳκισμένην τῶν ἐλλογιμωτέρων τόπων τὴν Κολώνειαν*, longe disparatam ab illis esse locis adfirmat, quæ frequenter adeuntur: ergo circa Chalcedonensis Concilii tempora Colonia Cappadociae fuit contributa; rediisse dein ad Armeniam I. ante Justiniani ætatem, Novel. XXXI. docemur.

Σάταλα] Basilium vide Epist. 99. & Anton. Itin. p. 183. *Fundos Satalenae civitati contiguos* Theodosius II. in Novel. 3. Tit. XII. memorat.

Σεβαστούπολις] Novella XXXI. Armeniae I. itidem tribuit. Adde Itin. A. p. 205.

Ὑπὸ Ἡγέμονα] Assentitur Notit. Imp. Orient. C. 1.; Joannes Chrysostomus Epist. 64. *ἄρχοντα τῆς Ἀρμενίας*, nam II. Armeniae præsidem intelligere epistolæ argumentum patefacit, appellat.

Μελιτήνη] Μελιτήνη, quam *περιφανῆ τῆς Ἀρμενίων μητρόπολιν* illustrem Armeniorum metropolin Cyrillus in Vit. Euthymii vocat, ut Anton. Itin. p. 209. adscripsimus. De *Arca* p. 211.

Ἀράβισσος] Patria Mauritii Imp. fuit; quorsum respiciunt, quæ in Vita Eutychii C. 7. referuntur: *ὁμοίως μνήμην ἐποιεῖτο τῆς Ἀραβισσηνῶν πόλεως, οὕτως ἐλέγχων χαρίεντως, ἀκουόντων πάντων ἡμῶν καὶ τῶν ἐκεῖθεν ὁρμωμένων ἀρχόντων· μεγάλη ἐστὶν ἡ πόλις ὑμῶν, διὰ τοῦτο εἴρηται περὶ αὐτῆς, ἐκ Ναζαρὲτ δύναταί τι ἀγαθὸν εἶναι*; Plura ad Ant. Itin. p. 181., quibus Suidam in Εὐλόγιος junge.

Κουκουσός] De eo Chrysostomus Epist. 30. *οἰκοῦμεν γὰρ χωρίον ἐρημότατον καὶ πάσης τῆς καθ' ἡμᾶς οἰκουμένης ἐρημότερον*· quæ nobis, si addantur ad Anton. Itin. p. 179. ex eodem observata, urbem fuisse desertissimam ostendunt. Quod vero Epist. 125. Κουκουσὸς τῆς Κιλικίας, id Montfauconius MSS. auctoribus recte mutavit: nunquam enim Ciliciae *Cucusus* fuit.

Κόμανα] Κόμανα, de qua & *Ariarathia*, eo enim nomine utebatur, abunde Itin. Ant. p. 181.

Κιλικίας

μβʹ. ἘΠΑΡΧΙΑ ΚΙΛΙΚΙΑΣ ά ὙΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ ηʹ.

ΤΑΡΣΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ, ΠΟΜΠΗΙΟΥΠΟΛΙΣ, ΣΕΒΑΣΤΗ, [a]ΚΟΡΥΚΟΣ, ἈΔΑΝΑ, ἈΓΟΥΣΙΑ, ΜΑΛΛΟΣ, ΖΕΦΥΡΙΟΝ.

μγʹ. ἘΠΑΡ-

a Κώρυκος Leiden. MS. & bene.

Κιλικίας ά.] Orditur Hierocles Orientis provincias xv., quorum prima hæc Cilicia, postrema Arabia, omnes ſub diſpoſitione Comitis Orientis, quo de Henr. Valeſius in Ammiani L. XIV. C. 1. & Th. Reineſius Claſ. VI. Inſcript. 47. Recte vero I. Ciliciarum Conſulari regendam tradit, prorſus ut Notit. Imp. C. 1. & L. I. C. de General. Abolition.

Ταρσός] Metropolis dignitatem Leo Imp. in Epiſt. tom. IX. Concil. Labbei & Conciliorum Acta illi adfirmant: ſita erat commodiſſimo loco, ὥστε Ἰσαύρους, καὶ Κίλικας, Καππαδόκας τε καὶ Σύρους δι' ἑαυτῆς συνάπτειν, *ut Iſauros, Cilices, Cappadocesque & Syros per ſe ipſa conjungeret*, auctore Baſilio M. Epiſt. 34.; idem profitetur alter Baſilius, Seleuciae epiſcopus, L. II. Miracul. Theclae C. 13. cum de Tarſo ἐπί τε κάλλει καὶ μεγέθει καὶ εἰς ἂν ἁπλῶς πόλις λαμπρὰ καὶ εὐδαίμων γνωρισθείη, πᾶσιν ἐπιγαυρουμένην, καὶ τὸ πρώτην μάλιστα τῆς ἑώας ἀνίσχειν, καὶ πρώτην πάλιν προσβάλλειν τοῖς ἐξ ὁποίας ἂν γῆς ὁρμωμένοις πρὸς τὴν ἑώαν· aperte enim indicat, tali poſitam eſſe loco, ut, ſi quis ex vicinis provinciis in Orientis diœceſin pergere, aut ex ea in Ponticam ſive etiam Aſianam, tranſire velit, adeunda ea primum ſit. Vid. Itin. H. p. 579.

Πομπηϊούπολις] Mari aſſidebat, eo nomine a Pompejo donata, cum *Solorum* ante fuiſſet uſa: Auctor Vitæ Arati in Uranologio Petavii, οἱ δὲ Σόλοι, πόλις ἐπιφανεστάτη τῆς Κιλικίας, ἀφ' ἧς πολλοὶ κἀγαθοὶ γεγόνασιν ἄνδρες· καλεῖται δὲ νῦν Πομπηϊούπολις. ἔστι δὲ καὶ ἕτεροι Σόλοι τῆς Κύπρου· ἀλλ' οἱ μὲν Κύπριοι Σόλιοι καλοῦνται, οἱ δὲ Κιλίκιοι Σολεῖς· cui gentile nomen diſtinguenti adſtipulatur Diogenes Laërtius L. I. 51., ubi Menagii diligentiam verba ex Arati vita non effugerunt.

Σεβαστή] Olim *Elaeuſſa* contra Corycum in inſula nec longe a Tarſo, quamobrem Conc. Chalcedon. p. 126. Σεβάστη ἡ Τάρσου· Eſt inter Gazae Wildianae numos, qui antica parte CABINA TPANKYΛΛ..... & poſtica CEBACTH. IEP. AC. AYT. NAYAPXIC. ΕΛΕΥΘΕΡΑ cum turrito velatoque capite præfert, certoque nobis eſt argumento, Gordiani ætate urbem ſatis illuſtrem fuiſſe & re nautica valuiſſe. Adde H. Noriſium Diſſert. II. de Epochis Syro-Maced. p. 136.

Κόρυκος] Κώρυκος, ut Lugdun.; Oppianus L. III. Halieut. 208.

> Ὅσσοι δ' Ἑρμείαο πόλιν, ναυσίκλυτον ἄστυ
> Κωρύκιον ναίουσι ———

qui verſus Valeriani numum, ΚΩΡΥΚΙΩΤΩΝ. ACY. NAYAPXIC inſculptum, explicant. Joannes πόλεως Κωρυκιωτῶν τῆς Κιλίκων ἐπαρχίας ſubſcribit Conſtantinop. III. Synodo p. 670., pro Κωρύκου τῆς Κιλίκων.

Ἄδανα] In Actis Theophili, de quibus Lambecius L. VIII. Bib. Vindob. p. 75., Ἄδανα τῆς τῶν Κιλίκων δευτέρας ἐπαρχίας· & apud Eutychianum in ejusdem Vita C. 1. die IV. Febr. Oper. S., ſed perperam; *prima* enim *Cilicia* in Chalced. Concil. p. 660. atque aliis accenſetur.

Ἀγουσία] Αὐγοῦστα, ut bene Ch. Cellarius L. III. G. A. C. 6. p. 241. correxit; quam urbem Latino nomine decoratam credibile eſt, ut a Sebaſte hujus provinciæ diſcerni poſſet. Theodorus πόλεως Αὐγούστης eſt in Chalcedon. p. 660., & nummis ΑΥΓΟΥCΤΑΝΩΝ in Theſaur. Britan. tom. II. p. 242.

Μάλλος] Verum Μαλλὸς erit, quod oppidum loco edito non longe a Pyramo poſitum erat, neque multum a Tarſo; cum cujus etiam civibus de vicino litore & agris circa lacum diſceptabant apud Dionem Chryſoſtomum Tarſica II. p. 426. Reddere urbem Iſ. Caſaubonus eidem Chryſoſtomo Orat. XLV. p. 516. voluit. τί δὲ ἐπὶ δύο ἡμέρας ἢ τρεῖς, inquit Orator, γενομένης χειροτονίας; ἐξῆλθον, οὐδὲ μᾶλλον προσέχων

τοῖς

μγʹ. ἘΠΑΡΧΙΑ ΚΙΛΙΚΙΑΣ βʹ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ θʹ.

ἌΝΑΖΑΡΒΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ, ΜΟΨΟΥΕΣΤΙΑ, ἈΙΓΕΑΙ, ἘΠΙΦΑΝΙΑ, ἈΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ, ῬΩΣΟΣ, ἘΙΡΗΝΟΥΠΟΛΙΣ,

* ΦΛΑ-

τοῖς γεγονόσιν· cum enim τὸ μᾶλλον, quid in vulgata vellet lectione, non appareret, ἐξῆλθεν εἰς Μαλλὸν ὁ παρατυχὼν τοῖς γ. refinxit, plausibili, nisi *Mallos* plurimum a Prusa distaret, conjectura: aliter Seldenus in Anecdot. Wolfii tom. I. p. 273. instituit: mihi parvo molimine, οὐδὲ μᾶλλον παρατυχεῖν τοῖς γ. *cum decrevissem factis non adesse*, succurri posse Dioni videtur.

Ζεφύριον] In Menaeis VI. Jun. de Dula ὄντα ἐν Ζεφυρίῳ Πραιτωριάδος, ἐπαρχίας τῆς Κιλικίας· unde Prætoriadem dictam fuisse putares: at non ipsa urbs, sed vicus illi vicinus eo cognomine fuit; nam Dulas ipse in Actis tom. II. Jun. p. 1044. ἔθνος μὲν εἰμι, inquit, Κιλίκων, κώμης δὲ Πραιτωριάδος. Aberat Zephyrium M. P. XXXIV. Tarso, si iisdem Actis fidere fas est; ejus episcopus Petrus πόλεως τῆς Ζεφυρίου τῆς πρώτης τῶν Κιλίκων ἐπαρχίας in Constantinop. III. p. 670. dicitur.

Κιλικίας βʹ] Hanc provinciam, priori abstractam, & Anazarbum metropolin Theodosius II. fecit, Malala tom. II. p. 69. auctore: καὶ Κιλικίαν δευτέραν ἀπομερίσας ἀπὸ τῆς πρώτης ἐποίησεν ἐπαρχίαν, δοὺς δίκαιον μητροπόλεως Ἀναζάρβῳ τῇ πόλει. cui tamen utrum tuto assentiaris, dubites: nam in Notit. Imp. Orient. utraque Cilicia memoratur, & *Præses* Ciliciae, cujusmodi magistratus huic fuit impositus, est in Actis Claudii sub Diocletiano apud Ruinart. p. 266., & sub Constantio in L. 24. C. Theod. de Appellat. atque in Ammian. L. XXIII. C. 2.

Ἀνάζαρβος] Hanc Metropolin præter Malalam Synodus Mopsuestena frequenter memorat. Vid. Concil. Constantinop. II. p. 119. & Ant. Itin. p. 213.

Μοψυεστία] *Mopsuestia Colonia Christianissima* in Actis Constantinop. II. p. 118, quo titulo quando ornari fuerit cœpta equidem ignoro: ΙΕΡΑ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΣ in Thes. p. CLV. 4. & *liberum oppidum* Plinio. Vid. Itin. H. p. 580.

Αἰγαῖαι] *Civitas Aegea* in Actis S. Claudii C. 1., & *Aegaea* in Synodo Mopsuestana inter Concil. Constantinop. II. decreta p. 118. Αἰγαῖα Constantino Imp. L. I. Them. 13., Basilio M. Epist. 244. Patrophilus episcopus τῆς ἐν Αἰγαίαις ἐκκλησίας, prorsus ad Hieroclis mentem. Vide Anton. Itin. p. 146. Situm oppidi Acta S. Zenobii in Lambecii L. VIII. Bibl. Caesar. p. 256. accurate ita describunt: Αἰγαὶ πόλις ἐστὶν ἐπὶ κόλπῳ μὲν Ἰονίῳ κειμένη, ὑπὸ Κιλίκων δὲ οἰκουμένη· ἧς τὸ μὲν πρὸς ἤπειρον οὐ πολύ· πλάτεσιν καὶ ἰσχυροῖς εἰς μῆκος ἀνήκουσιν ὁ τῆς γείτονος θαλάσσης ὅρμος ἐνδέχεται· male tamen κόλπῳ Ἰονίῳ adstruitur, quæ Ἰσσικῷ vicina fuit.

Ἐπιφανία] *Epiphaniam Ciliciae oppidum* Ammianus L. XXII. C. 11. appellat. Basilius πόλεως Ἐπιφανείας τῆς δευτέρας τῶν Κιλίκων ἐπαρχίας Constantinop. III. p. 670. & Nicetas *Epiphaneorum civitatis* Constantinop. II. p. 132. subscripsit. De *Alexandria* Itiner. H. p. 580.

Ῥῶσος] Assidebat Issico sive *Rhosio*, ut Polyaeno dicitur, sinui: Theodoretus Philoth. C. 10. Ῥῶσος ἐστὶ Κίλισσα πόλις, ἐν δεξιᾷ εἰσπλέοντι τὸν Κιλίκιον κόλπον· Proxime urbem saxum erat excelsum, quod Ptolemaeus & Stephanus Ῥωσικὸν σκόπελον vocant: ejusdem meminit Polyaenus L. IV. C. VI. 9., etsi nunc vitio deformati: ὁ μὲν Σωσιγένης, inquit, ἐπὶ Ὀρθωμάγου διέτριβεν, ἀποσκοπῶν τὴν τῶν πλάγιων κίνησιν· nihil enim hic est Ὀρθωμάγου, Celticum quid spirans, vocabulum. Abr. Ortelius de *Orthosiade*, Phoenices oppido, cogitavit; quod cum longius a Rhoso & vocabuli ductibus distet, ὀρθίου πάγου malim, quo modo ὀρθίους πάγους L. IV. C. III. 23. dixit: posses etiam ὀρθοπάγου legere ob hæc Plutarchi in Sylla p. 463. ἔστι δὲ κορυφὴ τραχεῖα καὶ σφονδυλῶδες ὄρος, ὃ καλοῦμεν ὀρθόπαγον.

Εἰρηνούπολις] Paullus Εἰρηνουπόλεως τῆς δευτέρας τῶν Κιλίκων ἐπαρχίας est in Constantinop. III. p. 670., & in Hilarii Fragm. Operis Histor. *Narcissus Ironopolis*, qui cum Νάρκισσος ἀπὸ Νερωνιάδος Athanasio Apol. cont. Arian. p. 155. sit, monuerunt Benedictini *Neropolis* in Hilario olim fuisse, parum sane considerate, siquidem *Neronias* & *Irenopolis* eadem urbs est, & Nar-

[a] ΦΛΑΒΙΑΣ, ΚΑΣΤΑΒΑΛΑ.

μδ'. ἘΠΑΡΧΙΑ ΚΥΠΡΟΥ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ὙΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ ιε'.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ, [b] ΤΑΜΑΣΣΟΣ, ΚΙΤΙΟΝ, [c] ἈΜΑΘΟΥΣ, [d] ΚΟΥΡΙΟΝ, ΠΑΦΟΣ, [e] ἈΡΣΙΝΟΗ, ΣΟΛΟΙ,

[a] Φλαβία *Bandur. & Schelstr.* [b] Ταμασὸς MS. L.. [c] Ἀμαθουσία omnes *præter MS. L.* [d] Κόριν *Car. a S. Paul.* [e] Ἀρσίνοε *editi, codex Leid.* Ἀρσινόε & mox Κυρβοῖα.

cissus Sozomeno L. III. H. E. C. 10. præsul Εἰρηνοπόλεως τῆς Κιλικίας dicitur. Videtur *Neronias* nomine donata a Claudio, quod sub Domitiano Imp. jam deposuerat; discimus hoc ex egregio Gazae Wildianae numo, qui una parte ΑΥΤΟΚ. ΚΑΙΣΑΡ. ΔΟΜΙΤΙΑ... & altera ΕΙΡΗΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ ΕΤ. ΒΜ. cum figura turribus ornatæ mulieris, rupibus insidentis, è quorum pede amnis emergit: æra in Claudii principatum, si conferantur numi, quos Vaillantius habet, incidet.

Φλαβιὰς] Φλαυιόπολις Ptolemaeo & numis ΦΛΑΟΥΙΟΠΟΛΕΙΤΩΝ in Thes. Britan. tom. II. p. 250. & Vaillantio p. 378., è quorum signata epocha a Vespasiano Imp. instauratam dicere oportet: *Flavias* Itin. Anton. p. 212., & Chalcedon. Concil. p. 660., ubi Joannes ἐπίσκοπος Φλαβιάδος.

Καστάβαλα] Καστάβαλα. Appianus Mithridat. p. 403. τῆς Κιλικίας πόλιν Κάβαλα, quam ego Καστάβαλα credo, memorat. Adfuit Concil. Constantinop. III. p. 670. Theodorus πόλεως τῶν Κασταβάλων, pro Κασταβάλων. Vid. Itin. A. p. 146.

Ὑπὸ Κονσουλάριον] Sub Augusto provincia erat στρατηγικὴ sive *Prætoria*, teste Strabone L. XIV. p. 684 & fine L. XVII., etsi postea ad jus populi redierit, ipso concedente Augusto, & Proconsuli paruerit, ut ex Dione L. LIV. p. 589. Jo. Alberti in Actor. Apost. C. XIII, 7. ostendit: recte ergo Sergius Paullus ibi ἀνθύπατος dicitur; præsertim cum & Cominius Proclus in Cypriorum apud Vaillantium numo ἈΝΘΥΠΑΤΟΣ, & Cajus Antius Quadratus ΚΡΗΤΗΣ ΚΑΙ ΚΥΠΡΟΥ ἈΝΘΥΠΑΤΟΣ in lapide Sponii tom. I. Itiner. p. 413. appelletur: post dein Consulari subdita est, cujus & Notit. Imp. Or. C. 1. meminit.

Πόλεις ιε'] L. Holsteinius in MS. Farnesiano, cui & duæ ultimæ urbes manu recentiore erant additæ, πόλεις ιγ' reperit: idem in pristinis Constantini L. I. Them. 15. editionibus inerat, sed & aliis dein ex MSS. XV. urbes in Constantino sunt expletæ: cumque ultimæ urbes ante Hieroclis ætatem fuerint satis celebres, nihil caussæ video, quam ob rem quid mutetur.

Κωνσταντία] *Salamis* est, quam insulæ metropolin Ephesina Synodus p. 779. & Imp. Leo in Epist. tom. IX. Concil. Lab. p. 267. imponunt. De ea abunde Jo. Meursius L. I. Cypri C. 20.

Ταμασσὸς] Sic præter Ptolemaeum Strabo. Constantino Imp. Ταμασσὸς, cui Nonnus Dionys. L. XIII. 445. & Epaphroditus πόλεως Ταμασσοῦ Concil. Chalcedon. p. 670. adstipulantur: cum vero ΤΑΜΑΣΙΩΤΩΝ sit apud Goltzium numus, non dubium est, quin id præstet. Adde Ovidium L. X. Metamorph. 644.

Κίτιον] Aberat stadiis CC. Salamine apud Diodorum L. XX. p. 785. De eo præter Meursium L. I. C. 10. S. Bochartus L. III. Phaleg. C. 5.

Ἀμαθοῦς] Hoc malim ex MS. Lugdun. & Constantino: nam Ἀμαθουσία gentile est, cui si πόλις addatur, ferri poterit. Heliodorus πόλεως Ἀμαθοῦντος est in Chalcedon. p. 670.

Κούριον] Et hoc ex Constantino præfero, cujus episcopus *Curiensis* in Ephesino p. 779. appellatur. Ch. Cellarius L. III. G. A. C. 7. p. 273. nostri Κόριν cum Plinii *Corineo* aliquid commune habere suspicabatur, quod ego, cum dubiæ sit fidei, & Constantinus Κούριον hinc depromserit, huc arcessere nolim.

Πάφος] Cyprum insulam huic urbi cognominem fecisse Servium, Isidorum atque alios, Anton. Itiner. p. 526. adscripsimus: Ovidium addo L. X. Metamorph. 297.

Illa Paphon genuit, de quo tenet insula nomen.

Ἀρσινόη] Recte Constantinus: olim hæc urbs *Marium*

ΣΟΛΟΙ, ΛΑΠΙΘΟΣ, ΚΙΡΒΟΙΑ, [a] ΚΥΘΡΟΙ, [b] ΚΑΡΠΑΣΙΟΝ, ΚΥΡΗΝΙΑ, [c] ΤΡΙΜΙΘΟΥΝΤΩΝ, ΛΕΥΚΟΥΣΙΑ.

μέ. ἘΠΑΡ-

[a] *Κύτροι idem.* [b] *Κάρπασις editi.* [c] *Absunt binæ hæ voces è MS. Leid., Holst. invenit in Farnes., sed recentiore manu additas.*

Marium erat, Stephano teste; estque ejus rex apud Diodorum L. XIX. p. 701. ὁ δὲ Κιτιεὺς καὶ Λαπίθιος, ἔτι δὲ Μάριος καὶ Κερυνίτης τὴν πρὸς αὐτὸν φιλίαν συνέθεντο), ubi tamen *Μαριεὺς* oportuerat; id enim urbis gentile: eundem Σῆσιθιοικον τὸν βασιλέα τῶν Μαρίων p. 704. & Σῆσίοικον τὸν τῶν Μαλιέως p. 719. vulgo libri appellant, rectius utrobique τῶν *Μαριέων* nuncupaturi. Scio Ch. Cellarium L. III. G. A. C. 7. p. 273. posteriorem advoraſſe, ut *Μάλον* ejusdem Diodori L. XII. p. 73. tueretur; quod cum nusquam alibi sit lectum & Stasioecus *Mario* imperaverit, putem ad eandem formam esse refingendum: nam Arrianus, cui testimonium Jo. Meursius L. I. C. 13. denuntiavit *Mali* caussa, nihil prodest: meminit sane L. II. de Exped. Alexand. C. 20. *Solorum* & *Malli*, quæ Ciliciae oppida fuisse, nemo ignorat. Adde Jac. Gronovium, mihi consentientem, in Scylacem p. 98.

Σόλοι] Acta Auxibii C. 1. pagum *Limnen* μ. p. IV. ab urbe semovent & Σολίων πόλιν appellant, & jure: nam Σόλιοι ab hac urbe, sicuti ab ejusdem nominis in Cilicia Σολεῖς, appellabantur, qua de re supra ex Arati Vita. Galenus L. IX. ἁπλ. φαρμακ. p. 125. τῶν ἐν Κύπρῳ Σόλων meminit & metallorum, quæ stadiis xxx. ab oppido aberant.

Λάπηθος] Non aliter Acta Auxibii C. 1., Ptolemaeus, Didymus πόλεως Λαπίθου in Chalcedon. Concil. p. 670., & βασιλεὺς Λαπιθίας apud Diodorum L. XIX. p. 719. & Λαπίθιος p. 701.; tamen cum ΛΑΠΗΘΕΩΝ numus sit apud Goltzium, & veterum plures, a Meursio L. I. C. 12. conducti, Λάπηθον vocent, id malim.

Κιρβοῖα] Constantino L. I. Them. 15. Κερμία, quam Jo. Meursius L. I. C. 9. a *Ceronia* sive *Cerunia* haud differre autumat: at eam post deinde Hierocles & Constantinus recensent; quare, donec felicior manus vitium deterserit, *Cremasseam* arbitrabor, qua de Nonnus L. XIII. 455.

Οἵ τ' εἶχον Κρεμασῖαν, ἀλιστεφὲς ἄστυ, ...

Κύθροι] Κυθρεία Car. a S. Paullo margini editionis suæ adscripsit, favetque Constantinus: quæ tamen conjectura, quoniam hoc nomine urbem Cyprus ignoravit, ut bene contra Meursium Ch. Cellarius L. III. G. A. C. 7. p. 281. asseruit, rejicula esse debet. Intelligitur mediterranea insulæ urbs, quæ Χύτροι aliis & Concil. Chalcedon. p. 671; cum nostro facit Spyridon præsul Παλαιᾶς ἤτοι Κύθρων in Nicaeno II. p. 351. & 571.

Καρπάσιον] Ex Constantino recepimus, sententiam L. Holsteinii in Stephan. secuti ob Plinii L. V. C. 31. *Carpasium*: ceteri Καρπασίαν probant.

Κυρήνια] Κυρήνεια Constantino, Stephano in Πηγὴ dicitur Κυρήνεια, quam Berkelius imprudenter Κυδωνίαν esse jussit, Cretam cum Cypro confundens: nec dissentit Menologium Canisianum VI. Maji. Verior tamen, nisi diversæ fuerint urbes, erit Κερυνία, cujus rex Κερυνίτης Diodoro dicitur L. XIX. p. 701., etsi male p. 704. Κερυνία & p. 719. Κεραυνία. Putarem non aliam etiam esse L. XX. p. 783. Οὐρανίαν, nisi illius patrocinium Nonnus profiteretur L. XIII. 452.

——— —— Καὶ Οὐρανίης πέδον ἕδρης,
Αἰθερίῳ κενεῶνι ἐπώνυμον.

ubi cum *etherium ventrem* vertunt, non bene ad Nonni consuetudinem dictionemque animum advertisse videntur: αἰθέριον κενεῶνα ipsum appellat cœlum, ut L. IX. 82. χθόνιον κενεῶνα terram, & L. XLI. 3. ὅλης κενεῶνας δρύμης agros, quamquam, ut vere dicam, satis insolenter.

Τριμιθούντων] Ch. Cellarius L. III. G. A. C. 7. p. 276. Τριμιθοῦντος legi posse arbitratur, sicuti ex Hydrus fit Latine *Hydruntum*, ex Sipus *Sipuntum*; cui, si usquam *Trimithuntum* legeretur, haud difficulter adstipularer. Videntur librarii ὁ Τριμιθούντων dedisse, ut ejus episcopus, sicuti in aliis Notitiis assolet, intelligeretur, male tamen; siquidem hæc ab Ecclesiastica distat.

Λευκουσία] Diversis hæc nominibus fuit usa: Hieronymus Catal. Script. Eccles. C. 92. *Triphyllius, Cypri Ledrensis, sive Λεδριῶν episcopus,*

μέ. ἘΠΑΡΧΙΑ ἸΣΑΥΡΙΑΣ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ κγ΄.

ΣΕΛΕΥΚΕΙΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ, [a] ΚΕΛΕΣΔΕΡΗ, ἈΝΕΜΟΥΡΙΟΝ, ΤΙΓΙΟΥ-

a *Codex L.* Κελένδερις, *Bandur.* Καλενδέρη.

jus, eloquentissimus suæ ætatis & sub rege Constantio celeberrimus fuit. Sozomeno L. I. H. E. C. 10. Triphyllius τῶν Λεδρῶν dicitur: quem hinc fuisse ex Actis ejus C. 1. colligo, ubi Τριφύλλιος ἐπίσκοπος Λευκουσίας, τῆς νῦν μητροπόλεως Κύπρου. & C. 3. ψήφῳ θείᾳ τῆς Καλλινικησέων μὲν πόλεως, νῦν δὲ Λευκουσίας προχειρίζεται· Non diffiteor D. Papebrochium tom II. Jul. p. 682. duos nobis Triphylios esse commentum, quorum alter Ledrorum, alter *Leucosiæ* fuerit præsul; qui si ad ea attendisset, quæ ex Actis S. Spyridonis Lambecius L. VIII. Bibl. Caesar. p. 311. excerpsit, eam haud dubio conjecturam damnasset: inibi enim Τριφύλλιος ἐπίσκοπος τῆς Καλλινικησέων πόλεως, ἤτοι Λευκῶν Θεῶν ἁγίας τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας· quæ perspicue docent, in Triphyllium Spyridonis æqualem, ea omnia convenire; atque eandem prorsus esse *Ledrorum*, *Callinicensium* & *Leucosiæ* urbem: imo vero in Hieronymi Catalogo non Λεδραῖος sed Λευκῶν Θεῶν rectum esse.

Ὑπὸ Ἡγεμόνα] *Præsidem* Diocletiano Imp. Isauriam habuisse Theodorus Iconiensis in Epist., quæ tom. III. Jul. ab Antwerpiensibus est vulgata p. 26., ostendit; Notitia Imp. Orient. eum non habet, sed *Comitem rei militaris Isauriæ*, cujus etiam Ammianus L. XIV. C. 2. & L. XIX. C. 13. commeminit. Puto & *Præsidem* & *Comitem* habuisse, quorum hic rei militaris curam gereret, & Isaurorum latrocinia compesceret, ille vero rem civilem curaret. Justinianus dein Novella XXVIII. utramque administrationem conjunxit & uni Comiti mandavit.

Σελεύκεια] Provinciæ *Metropolin* Theodoretus L. II. H E. C. 26. facit, & maxime Basilius Seleuciensis extremo L. I. de Vita S. Theclae: πόλις δέ ἐστιν αὕτη τῆς τε ἑῴας ἀρχῆς ἐν προοιμίῳ κειμένη, προεδρεύουσα δὲ καὶ σεμνυνομένη πάσης Ἰσαυρικῆς πόλεως, αὐτόσυνοικος θαλάττῃ, ποταμῷ γείτων Καλύκαδνος ὄνομα τῷ ποταμῷ, ἐρχομένῳ μὲν ἄνωθεν ἀπὸ τῆς τε Κήτιδος μυχαιτάτων χωρίων· quæ & Metropolin fuisse, & maritimam ac Calycadno, quem *Calydnum* appellat, id, quod Stephanus in Ὑρία prodit, firmans, vicinam: addit dein, tanto splendore atque amœnitate esse, ut multas exsuperet & quibusdam exæquetur: cum Tarso autem, elegantissima urbe, montibus, situ, aëris temperie, fructuum copia, & rerum venalium abundantia aliisque ad elegantiam & utilitatem rebus de palma certet: celebrari in urbe quotannis varia ludorum genera, quæ *Olympia* appellent, & in quæ non immerito Orat. XXVII. p. 148. invehitur. Zosimus L. I. C. 27. Σελεύκειαν τὴν ἐν Κιλικίᾳ vocat, & Apollinis Sarpedonii, in quo oracula redderentur, templo insignem fuisse, cujus & Basilius L. I. Vitæ Theclae p. 275. & L. II. de Mirac. Thecl. C. 2. & 26. mentionem fecit. Perperam Σελεύκεια ἡ ἐν Καισαρείᾳ in Symeonis Stylitae Actis C. 25. tom V. Maji p. 384., rectius Seleucia Τραχεῖα aliis, quod in Isauria Τραχείας, de qua Candidus apud Photium Cod. LXXIX., esset.

Κελενδέρη] Κελένδερις est, quæ *Celendris* Melae, quamquam *Citandaris* MS. D'Orviliani ad *Celenderin* propior est. Condita est a Sandoco sive Sandaco, si Apollodorus L. III. Bibl. p. 193. fidem meretur, patre Cinyrae, quem ex Pharnace, quam Apollodorus Θαυμάκην vocat, genuit. Vid. Hesychium in Κινύρας, & Suidam in Καλλιγυναίκας, ubi mallem nihil a Kustero mutatum.

Ἀνεμούριον] Sita erat in ejusdem nominis promontorio, olim Ciliciae contributa: meminerunt urbis Acta S. Barnabae, quæ Joannes, ejus comes, videri vult digessisse, tom. II. Jun. p. 432.: refert se cum Barnaba Laodiceae in Syria navim, ut Cyprum peterent, conscendisse, adversoque conflictatos fuisse vento: sed ipsum quid dicat audire est operæ pretium; ἤλθομεν ἐν τῇ Κορυκίῳ· ἐκεῖθεν δὲ ἤλθομεν εἰς Παλαίας τῆς Ἰσαυρίας, κἀκεῖθεν ἐλθόντες ἐν νήσῳ τινι Πιτυούσῃ καλουμένῃ· ἐκεῖθεν δὲ παραπλεύσαντες τὰς Ἀκονησίας, καὶ ἤλθομεν ἐν πόλει Ἀνεμουρίῳ· ubi observari velim insulas *Pityusam* & *Aconesias*, vix alibi

ΤΙΤΙΟΥΠΟΛΙΣ, ΛΑΜΟΣ, 'ΑΝΤΙΟΧΕΙΑ, 'ΙΟΥΛΙΟΣΕΒΑΣΤΗ, ΚΕΣΤΡΟΙ, ΣΕΛΙΝΟΥΣ, [a] 'ΙΟΤΑΠΗ, ΔΙΟΚΑΙΣΑΡΕΙΑ, 'ΟΛΒΗ, ΚΛΑΥΔΙΟΥΠΟΛΙΣ, 'ΙΕΡΑΠΟΛΙΣ,

ΔΑΛΙΣΑΝ-

a *Vulgo* Ἰοπάπη.

alibi obvias; præterea Corasium idem ac *Pseudocorasium* esse Stephani, & Παλαίας *Palaeas* ab Ammiano bene describi, etsi male ejus libri *Paleas* vocent, L. XIV. C. 2.

Τιτιούπολις] Habet urbem Constantinus L. I. Them. 13., quam Domitius præsul Τιτιουπόλεως τῆς Ἰσαύρων ἐπαρχίας Concil. Constantinop. III. p. 671. firmat.

Λάμος] Situm ad ejusdem nominis amnem habebat, unde & vicina regio Λαμωτὶς apud Stephan. in Ἀντιόχεια. Vid. Nicaenum II. p. 599.

Ἀντιόχεια] Posita in Lamotide erat, quamobrem Ἀντιόχεια τῆς Λαμωτίδος in Concil. Chalcedon. p. 528. dicitur, & quidem in colle circa mare, ut Theophanes Chronograph. p. 119. docet: τούτῳ τῷ ἔτει, inquit, Λογγῖνός τις ὁ λεγόμενος Σελινούντιος τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Ἰσαυρίας οἰκῶν, ἐπί τινος ὄρους κειμένην ὑψηλοῦ κατὰ τὴν παραθαλασσίαν τῆς χώρας ἐκεῖ οὔσαν, ἐστράτευε τοῖς Ἰσαύροις τὰ τρόφιμα. Mons, cui imposita erat, *Cragus* dicebatur, ut Ptolemaeus docet.

Ἰουλιοσεβαστὴ] Hujus episcopus in Synodica provincialium Epistola tom. IX. Concil. Lab. p. 319. Sebastianus *Sebastias* dicitur: nam quod Car. a S. Paullo vitium ibi suspicatur, atque ex Cilicia I. eam inter Isauros migrasse, id hac Notitia falsi arguitur.

Κέστροι] Epiphanius πόλεως Κέστρων est in Chalcedon. p. 659., qui pessime p. 573. Κέστρων τῆς Συρίας pro Ἰσαυρίας scribitur. Ptolemaeo Κλαῦστρος & in Palatino & Coislin. MSS. Καῦστρος, unde Κέστρος formari oportet.

Σελινοῦς] *Trajanopolin*, quod Trajanus ibi vitæ finem habuisset, dictam fuisse ex Ulpiano Xiphilinoque compertissimum habemus; rediit dein pristinum urbi nomen, cujus situm egregie describit Basilius Seleuciensis L. II. Mirac. S. Theclae C. 11. Σελινοῦς ἐστὶ πόλις μικρὰ μὲν καὶ ἐφάλιος, μεγίστη ποτὲ καὶ εὐδαιμονοῦσα τὸ πρὶν ἐν' εἰρήνης ἐπίφθονος δὲ καὶ ὅτε καὶ νῦν οὖσα τοῖς πολεμίοις. Parvam suo tempore ait urbem esse & maritimam, olim cum pax esset, magnam & felicem, & propterea hostium invidiæ expositam: πρὸς τὸν, pergit, ἠπειρῶν καὶ θάλατταν μὲν ὑποζώννυσιν, ὥσπερ τις ἀπεληλαμένη τάφρος ἀχειροποίητος καὶ κρημνὸς δὲ ὑψηλὸς ἀποτεμνόμενος, ὥσπερ τι κράνος κεφαλὴν, φυλάττει τε καὶ οὐ ποιεῖ πολεμίοις ἐπίδρομον. Itaque cum mari, tamquam a natura facta fossa, fuerit incincta, & prærupta rupes eam, ut caput galea, defenderit, apparet munitissimo fuisse loco. Vid. Ampl. Corn. van Binkershoek L. V. Observ. Jur. C. 21.

Ἰοτάπη] Ita MSS.; Ptolemaeo Ἰωτάπη & Chalcedon. Concil. p. 659. Vid. H. Norisium Dissert. II. de Epochis p. 135.

Διοκαισάρεια] Ejus episcopus Joannes πόλεως Διοκαισαρείας in Chalcedon. p. 659. dicitur. Vid. Norisium Dissert. V. de Epoch. p. 562

Ὄλβη] Non multum a Seleucia separatam fuisse Basilius L. II. Mir. S. Theclae C. 8. significat, ἀστυγείτονα πόλιν, ἣ ὄνομα ἐστιν Ὄλβα, appellans. Theodorus πόλεως Ὄλβης τῆς Ἰσαύρων ἐπαρχίας Constantinop. III. subscripsit. Plura in Ant. Itin. p. 212.

Κλαυδιόπολις] Colonia erat, a Claudio deducta, Ammiano teste L. XIV. C. 8., olim, si Theod. Ruinartus ad Epist. Theodori Iconiensis Act. Sincer. p. 478. non fallit, *Isaura*: falsum tamen puto, & Ammiani verbis, non, ut oportuerat, intellectis, deceptum: nam & Ptolemaeus & Hierocles & ipse Ammianus utramque distincte memorant. Vide, quem signavi locum cum Valesii nota. Sita *Claudiopolis* erat in Isauriae mediterraneis, inque planitie inter duo Tauri juga, μεταξὺ τῶν δύο Ταύρων ἐν πεδίῳ κειμένη, inquit Theophanes Chronograph. p. 119.

Ἱεράπολις]] Novit hanc Isauriae *Hierapolin* Chalcedon. Concil. p. 674. Fortasse & huc pertinet rarissimus ΙΕΡΟΠΟΛΙΤΩΝ ΤΩΝ ΠΡΟC ΤΩ ΠΥΡΑΜΩ numus Thes. Britan. tom. II. p. 114.; etsi enim Pyramus Ciliciae sit flumen, nihil impediet si ad ejus fontes, unde & juvenis specie in numo emergit,, hanc urbem quæramus atque extra ejus provinciæ terminos; præsertim cum plura veteris Ciliciae oppida Isauriae deinceps sint transscripta.

ΔΑΛΙΣΑΝΔΟΣ, ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΠΟΛΙΣ, ἘΙΡΗΝΟΠΟΛΙΣ, ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑ, ΜΩΛΩΗ, ΔΑΡΑΣΟΣ, ΖΕΕΔΗ, ΝΕΑΠΟΛΙΣ, [a] ΛΑΥΖΑΔΟΣ.

μϛʹ. ἘΠΑΡ-

[a] *Ita Constant. Imp.*, *vulgo* Λαυζαδαῖς, *MS. Leid.* Λαυζαδάλη.

Δαλισανδὸς] Apposita erat monti excelso sed amœno & irriguo, ad vilem & miseram conditionem redacta Basilii tempore: Δαλισανδὸς ἐστι πόλις, inquit L. II. Mirac. S. Theclae C. 10., ἡ πόλεως εἴδωλον, ἐν τοῖς ἀφανέσι μὲν καὶ ἀνωνύμοις ἀπηριθμημένη. Credebatur a Sanda Herculis filio & Damalide esse dicta: Idem Basilius L. II. Mir. S. Thecl. C. 15. de Eusebio & Hyperechio καὶ γὰρ ἐκ μιᾶς πόλεως ὡρμῶντο τῆς Δαμαλίδος τε καὶ Σάνδου τοῦ Ἡρακλέους τοῦ Ἀμφιτρύωνος· ad hanc enim urbem ea pertinere cum Cl. Ti. Hemsterhusio existimo, non ad Tarsum, quæ Henr. Valesii in Ammian. L. XIV. C. 8. erat sententia; etsi enim Ammiani *Sandan* viri doctissimi opinioni quodammodo patrocinetur, obstat tamen Damalis, quæ cum *Sanda* conjuncta Δαμαλισανδὸν & contracte Δαλισανδὸν format: ne dicam Basilium Tarsi cum meminit semper honoris titulos addere, ut L. I. Vit. Theclae p. 275. Ταρσὸς ἡ καλὴ, & L. II. C. 10. ἡ μεγάλη, & C. 13. ἡ κάλλει καὶ μεγέθει λαμπρὰ καὶ εὐδαίμων· Ad hoc, urbis apud Basilium conditor Sandas Herculis filius fuit, cum Ammiani *Sandan ex Aethiopia sit profectus*, *vir opulentus & nobilis*, & diversæ propterea originis videatur: quod tamen urgere nolim, cum in Heroum genere secum invicem sæpe dissentiant veteres; certe non laudavero nec Valesii, qui pro *ex Aethiopia*, quoniam MSS. quidam *ex Aechio* scribunt, *ex Chio profectus* emendavit, conatum, nec Gronovii *ex Motachio* vel *Metachoio* corrigentis. *Sandes* enim sive Hercules seu Herculis filius peregrinus fuit, & ex ultimis Indiæ locis, quam cum *Aethiopia* sæpe permisceri notum est, in Ciliciam invasit: docemur hoc a Nonno L. XXXIV. 196., cum Morrheum, Indorum regis generum & copiarum ducem, Ciliciam domuisse ac *Sandam* inibi appellari perhibet:

——— —— Ὄφρα Κιλίκων ἐνὶ γαίῃ
Σάνδης Ἡρακλέης κικλήσκεται) εἰσέτι Μόρρευς.

ubi, ut a doctissimo Cunaeo quid mutaretur, nihil fuerat necesse, uti nec ab Harduino in Plinii L. VI. C. 20: Indus enim fluvius, *incolis Sandus appellatus*, Herculi huic Indico videtur merito cognominis. Nec Indis tantum *Sandes* in honore erat, verum & Persis, quos Agathias, cujus mihi indicium fecit Hemsterhusius noster, L. II. p. 62. Herculem *Sanden* nuncupare testificatur. Itaque si a *Damalide* & *Sanda Dalisandus* sit, vix mihi persuaderi patior, Λαλίσανδον urbem fuisse, tametsi testem citet Stephanus Capitonem L. I. Isauricorum, unquam dictam. Novi quid Victorinus Grammat. p. 2470. quid alii de Λ & Δ inter sese commutatis scripserint: sed alia hic & multo diversa est ratio: neque enim *Damalin* & *Lamalin* dixisse credibile est: potius arbitror in Capitonis Isauricis conformatione literarum Λ & Δ errasse librarios, eaque ratione Λαλίσανδον esse nata.

Γερμανικόπολις] Inter Isauriae mediterraneas Constantinus L. I. Them. 13. locat. Γερμανικόπολις τῆς Ἰσαυρίας Concil. Chalcedon. p. 659.

Εἰρηνόπολις] Distinguenda hæc est ab ejusdem nominis in Cilicia II. urbe, ut studiose fit in Constantinop. II. p. 670. & 671.; nam & Paullus Εἰρηνοπόλεως τῆς δευτέρας τῶν Κιλίκων ἐπαρχίας, & Georgius Εἰρηνοπόλεως τῆς Ἰσαύρων ἐπαρχίας subscribunt. Basilius L. II. Mirac. S. Thecl. C. 18. τὴν καθ' ἡμᾶς Εἰρηνόπολιν, ut a Ciliciæ urbe distinguat, nuncupat.

Φιλαδέλφεια] Est in Ptolemaeo & Concil. Chalcedon. p. 659. Sequentem legere non memini. Habet Stephanus Isauriæ urbem ΜΟΝΟΒΑΣ ex Capitone, quam nostram esse, non finivero.

Δαρασος] Puto Car. a S. Paullo Ἀδρασὸν recte correxisse: Stephanus πόλεως Ἀδρασοῦ τῆς Ἰσαύρων ἐπαρχίας eam urbem, male in Geographia S. neglectam, requirit Concil. Constantinop. III. p. 671.

Ζεέδη] Σβίδη aliis Notitiis, Βίδη Chalcedon. Synodo p. 674.

Νεάπολις] De hac nihil dixero, nisi Suidam ejus nobis memoriam servasse in Ἰνδακός·

Λαύζαδος] Ita Constantinus L. I. Them. 13., ubi

μϛ'. ἘΠΑΡΧΙΑ ΣΥΡΙΑΣ ά ὙΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ ζ'.

ἈΝΤΙΟΧΕΙΑ Ἡ ΠΡΟΣ ΔΑΦΝΗΝ, ΣΕΛΕΥΚΕΙΑ, ΛΑΟΔΙΚΕΙΑ, ΓΑΒΑΛΑ, ΠΑΛΤΟΣ, ΒΕΡΟΙΑ, ΧΑΛΚΙΣ.

μζ'. ἘΠΑΡ-

ubi eam in Iſauriae mediterraneis fuiſſe adfirmat.

Ὑπὸ Κονσυλάριον] Inſcripta eſt Jo. Chryſoſtomi Epiſt. 139. Theodoro τῆς Συρίας Κονσυλαρίῳ· Vide & Jac. Gothofredum in L. 11. C. Th. de Cohortal.

Ἀντιόχεια] Coeles Syriae Metropolin agnoſcunt omnes. Vid. Ill. Spanhemium Diſſert. IX. de Uſu & Præſt. Numiſ. p. 586.; hinc Eunapio in Libanio ἡ τῆς κοίλης καλουμένης Συρίας πρώτη πόλεων· Quam illi dignitatem Theodoſius I. ob moram ſeditionem, prorſus ut olim Severus Imp., abſtulit & Laodiceae tranſcripſit, teſte Theodoreto L. V. H. E. C. 20., cui egregiam Jo. Chryſoſtomus Homil. XVII. ad Antiochen. p. 175. edit. Nov. lucem feret.

Σελεύκεια] Auctori L. I. Maccab. C. XI, 8. Σελεύκεια παραθαλασσία, cujus ſitum accuratiſſime deſcripſit Polybius L. V. C. 59. Libanius τὸν Σελεύκου appellat, quod cum non animadverteret interpres, turpiter lapſus eſt in Antiochico p. 363., τὸν ἐκ τοῦ Σελεύκου τύραννον, ſic enim ſcripſit Libanius, *tyrannum a Seleuco* vertens: Eugenius intelligitur, qui Seleuciae, cum imperio Diocletianus præeſſet, tyrannidem invaſerat: quo de egregie, ut ſolet, Hen. Valeſius in Euſebii L. VIII. H. E. C. 6. Seleucenſium numi ſuperant plures, è quibus hic Gazae Wildianae notandus eſt; ΑΥΤΟΚΡ.... ΝΕΡ. ΤΡΑΙΑΝΟϹ. ΑΡΙϹΤ. ϹΕΒ. ΓΕΡΜ. ΔΑΚ. & parte altera, ϹΕΛΕΥΚΕΩΝ ΠΕΙΕΡΙΑϹ. Β. cum templo IV. columnis ſuffulto, in cujus medio mons, infra quem ΖΕΥϹ ΚΑϹΙΟϹ.; huic ſimilem in Theſ. Frider. C. IX. 11. cum Δ & in Num. Impp Græc. Vaillantii p. 30. cum nota ſenarii reperies; quæ literæ nec Trajani annos, obſtant quippe *Dacici* atque *Optimi* tituli, nec *novam deſignant aram, cujus initium repetendum foret a Trajani pietate, quam Jovi Caſio in iis partibus probaverit*, quæ Cl. Liebe ſententia: vetant Beroeenſium numi, iisdem Trajani titulis inſcripti, inter Wildianos, quorum unus ΒΕΡΟΙΑΙΩΝ. Β, alter Γ., tertius, quem vir egregius Select. Numiſ. Tab. XVII. vulgavit, Η. præfert, & Chalcidenſium apud Vaillantium cum ſignis Α. & Δ.; neque enim, puto, vir doctus arbitrabitur, ad omnes Syriae urbes eam æram pervaſiſſe, & paſſim Syros ex cultu Caſii apud Seleucienſes Jovis annos ſub Trajano numeraſſe. Forte verius monetariorum notæ credentur, nobis nunc ignotæ. De *Laodicea* dictum alias eſt.

Γάβαλα] Πόλις τῆς πρώτης Συρίας Jo. Malalae tom. II. p. 88.; Theodoreto πόλις σμικρὰ καὶ χαριεστάτη Hiſtor. Religioſ. C. 28. Vid. Ant. Itin. p. 148.

Πάλτος] Aberat XX. M. P. Laodicea. Vid. Ant. Itin. p. 147. Juſtinianus hanc & *Laodiceam* & *Gabala*, Antiochiae quodammodo ademptas, novæ provinciæ, cui Theodoriadis nomen fecerat, prætereaque ex Syria II. *Balaneas* contribuit apud Jo. Malalam tom. II. p. 183.

Βέροια] De hac & Chalcide diſputavimus ad idem Itiner. p. 193. Obiter hic Socrati auxilium feremus L. VII. C. 16. Ἐν Ἰνμεστὰρ, inquit, οὕτω καλουμένῳ τόπῳ, ὃς κεῖται μεταξὺ Χαλκίδος καὶ Ἀντιοχείας τῆς ἐν Συρίᾳ, Ἰουδαῖοι συνήθως ἑαυτοῖς παίγνια ἐπετέλουν τινά. flagitioſe enim corruptum eſt vici nomen, in quo ſcelus, quod Socrates enarrat, Judaei patrarunt. Lege ἐν Ἴμμαις τῷ, & vicum habebis, XX. M. P. à Chalcide disjunctum apud Theodoretum Hiſtor. Religioſ. C. 7. atque in Tabula Peutingerorum. Firmat conjecturam, etſi in vocabuli numero & genere diſſentiens, Theophanes Chronograph. p. 71. Τούτῳ τῷ ἔτει Ἰουδαῖοι εἰς τὸ Ἴμμων παιδίον Χριστιανὸν συλλαβόντες. & Cedrenus, quamquam per παιδίον Theophanis in errorem impulſus, p. 276. Ἰουδαῖοι εἰς τὸ Ἴμμων πεδίον Χριστιανὸν παῖδα συλλαβόντες· fecit ex vicinia ſoni τοῦ παιδίου & πεδίου *Immum* campum, quem, ſi ad hæc attendiſſet Abr. Ortelius, circa Byzantium non quæſiviſſet.

Ὑπὸ

μζʹ. ἘΠΑΡΧΙΑ ΣΥΡΙΑΣ βʹ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ ΠΟΛΕΙΣ ηʹ.

ἈΠΑΜΕΙΑ, ἘΠΙΦΑΝΕΙΑ, ἈΡΕΘΟΥΣΑ, ΛΑΡΙΣΣΑ, ΜΑΡΙΑΜΗ, ΒΑΛΑΝΕΑ, [a] ῬΑΦΑΝΑΙΕ, [b] ΣΕΛΕΥΚΟΒΗΛΟΣ.

μηʹ. ἘΠΑΡΧΙΑ ἘΥΦΡΑΤΗΣΙΑΣ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ ΠΟΛΕΙΣ ιβʹ.

ἹΕΡΑΠΟΛΙΣ, ΚΥΡΟΣ,

a Ῥαφανῆα *MS. Leiden.* b *Idem, ceteri* Σελευκόβολος.

Ὑπὸ Ἡγεμόνα] Distracta hæc est provincia a Coele Syria, ut Evagrius L. III. H. E. C. 32. docet, & quidem, si qua Malalae tom. II. p. 69. fides, a Theodosio II., quem & Apamiae jus Metropoleos dedisse adfirmat. *Præsidi* paruisse Notitia Imp. Orient. C. 1. monere haud neglexit.

Ἀπάμεια] Provinciae erat *Metropolis*, quamobrem τοὺς ὑπὸ Ἀπάμειαν ἱερέας, episcopos, hujus urbis metropolitano subditos, Evagrius L. III. H. E. C. 34. appellat. Erat circa urbem vicus, χωρίον, cui Μάρατος Ζαβδάλης *Maratus Zabdales* erat nomen, tom. XI. Concil. Lab. p. 403. & 408. memoratus: vicinos ille habuisse videtur *Maratocupremos*, de qnibus in Ammian. L. XXVIII. C. 2., adfirmatque primam tituli grassatorum illorum, de qua dubitatum video, partem. Sequentes tetigimus in Anton. Itiner. p. 187.

Μαριάμη] Sic & Ptolemaeus: Arrianus L. II. Exp. Alex. C. 13. Μαριάμμην, Concil. Acta Μαριάμμην vocare adsueverunt: Vid. Synod. Constantinop. sub Menna tom. XI. Conc. p. 402. & Chalcedon. p. 659. L. Holsteinius & Ch. Cellarius ex Alexandrino Chron. Κώμην Μαριάμμην, in qua Gelasinus Martyr fuerit contumulatus, cum hac urbe componunt, quod ut recte fecerint, vereor: plane proxime Heliopolin ibi collocatur, a qua Ptolemaeus hanc longius removet: provinciæ quoque diversæ sibi vindicant, hanc Syria II., illam Phoenice ad Libanum. De sequente Ant. Itin. p. 148.

Ῥαφαναῖε] Ῥαφανέαι Ptolemaeo & Stephano, qui urbis gentile Ῥαφανεώτης esse addit. Lampadius Ῥαφανεωτῶν πόλεως est in Chalcedon. p. 660., & Zoilus Ῥεφάνης in Constantinop. sub Menna p. 402., satis vitiose.

Σελευκόβηλος] *Seleucia* est ad Belum sive amnem seu montem, neque enim alterutrum pro comperto est. Vid. Ch. Cellarium L. III. G. A. C. 12. p. 420. Sita erat in finibus Apamiensium: Theophanes Chronogr. p. 289. Οἱ δὲ Σκλαβῖνοι τούτῳ προσρυέντες σὺν αὐτῷ ἐν Συρίᾳ κατῆλθον χιλιάδες πέντε, καὶ ᾤκησαν εἰς τὴν Ἀπαμέων χώραν ἐν κώμῃ Σκλδυκοβόλῳ. Vertit Miscellae Hist. L. XIX. auctor: *Porro Sclavini ad hunc confluentes cum ipso descenderunt in Syriam numero quinque millia & habitabant in Apamiensium regione in castello Seleucoberi.* Unde vides, legisse eum εἰς τὴν Ἀπαμέων χώραν, & bene: dein Σελευκοβόρῳ, quod ex Σελευκοβήλῳ natum est. Stephanus Σελευκόβηλον, & Σέλευκον, πρὸ τῇ ἐν Συρίᾳ Ἀπαμείᾳ θηλυκῶς λεγομένην πόλιν distinguit, perverse, si quid in his video: eadem enim est, & Σελευκόβηλος & Σέλευκος πρὸς τῷ Βήλῳ appellata, ac, uti vidimus, Apamiae, unde longius Seleucia Pieriae distabat, vicina.

Εὐφρατησίας] Olim *Comagene* erat: Procopius L. I. Bel. Pers. C. 17. χώρα γῦν, ἣ ἐκ Σαμοσάτων ἐκτὸς Εὐφράτου ποταμοῦ ἐστι, πάλαι μὲν Κομμαγηνὴ ἐκαλεῖτο, τανῦν δὲ ποταμοῦ ἐστιν ἐπώνυμος. & L. II. C. 20. Ἐπεὶ δὲ ἐς τὴν Κομμαγηνῶν χώραν ὁ Χοσρόης ἀφίκετο, ἣν καλοῦσιν Εὐφρατησίαν. *Augusto-Euphratesia* in Chalcedon. p. 565. dicitur, & Leoni Imp. L. 10. C. de Divers. Offic. Provincia facta est, & a Syria & Osdroëna dissociata jussu Constantini M., teste Malala tom. II. p. 3. *Præses* ejus est in Notit. Imp. Orient. C. 1. & *Præsidiale officium Euphratense* L. 2. C. Th. de Venat. Fer.

Ἱεράπολις] Metropolin huic provinciae fuisse præter Imp. Leonem atque alios testis est Evagrius L. VI. H. E. C. 19. Quo nomine Arabibus & Syris sit, Imp. Constantinus Porphyrog. Orat.

ΚΥΡΟΣ, [a] ΣΑΜΟΣΑΤΑ, ΔΟΛΙΧΗ, ΖΕΥΓΜΑ, ΓΕΡΜΑΝΙΚΙΑ, [b]ΠΕΡΡΗ, ΝΙΚΟΠΟΛΙΣ, ΣΚΕΝΑΡΧΑΙΑ, ΣΑΛΓΕΝΟΡΑΤΙΞΕΝΟΝ, ΣΥΡΙΜΑ, [c] ἘΥΡΩΠΟΣ.

μθʹ. ἘΠΑΡΧΙΑ [d] ὈΣΡΩΗΝΗΣ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ θʹ.

ἘΔΕΣ-

[a] *Vulgo* Σαμόσατα. [b] Πέργη *MS. Leid.* [c] *Vulgo omnes* Ἔυρωπος. [d] Ὀσρωηνῆς *Car. a S. Paullo: codex Lugdun.* Ὀσροηνῆς Κοσρωηνῆς. *Bandur. & Schelstr.* Ὀσρωηνῆς *quod sequimur in MS. Holst. invenit.*

Orat. de Imagin. Edessen. p. 51. Edit. Combefisii docet: εἰς τὸ κάστρον Ἱεραπόλεως ἔφθασε, ὃ τῇ μὲν Σαρακηνῶν φωνῇ Μεμβὴχ λέγεται), τῇ δὲ τῶν Σύρων Μαβοὺκ· unde egregia Hydii io Itin. Peritz. p. 43. conjectura constabilitur, qua in Plinio L. V. C. 23. *Bambyce, qua alio nomine Hierapolis vocatur, Syris vero Mabog*, expulso atque ad tenebras damnato *Magog*, emendat. Vide Cl. Alb. Schultens Indicem, Bohadioo aonexum, in *Manbesjum*.

Κύρος] *Cyrestana civitas* Imp. Justiniani Epistolæ Collat. VII. Concil. Constantinop. II. p. 219.; *cives* D. Papebrochius *Cyropolitanos*, qui Actis Juliani οἱ τῆς πόλεως Κύρε, tom. II. Jun. p. 178. appellat, haud recte. Vid. Aot. Itio. p. 189.

Δολίχη] *Parvum oppidum* πολίχνη σμικρὰ Theodoreto L. V. H. E. C. 4., Δυλιχία Theophani Chronogr. 354.; ad quem modum *Philoxenus Dulichii episcopus* io Collat. inter Catholicos & Severianos tom. XI. Concil. Lab. p. 137. Plura supra p. 184., ubi de *Zeugmate* etiam & *Germanicia*.

Πέῤῥη] Liberatus Diaconus Breviar. C. 13. *Ecclesiae Parensium* Sabinianum fuisse ait episcopum, quem *Perrhensium* fuisse Acta Concil. Chalcedon. tom. IX. Conc. Lab. p. 106. clamant. V. Ant. I. p. 210.

Νικόπολις] Non aliam esse puto atque eam, quam Josua Stylites io Chron. Syriaco sub Imp. Anastasio vehementi terræ tremore corruisse refert tom. I. Bibl. Orient. Assemani p. 271., nec diversa fortasse est Itin. Ant. p. 190.

Σκεναρχαῖα] Σκηνὴ ἀρχαῖα. Viderint peritiores an loco nomen venerit a tentoriorum copia, & quid Σαλγενορατίξενον sibi velit.

Σύριμα] Putares Συρία sive Σύρον, ut Evagrius L. IV. H. E. C. 25., urbem in Euphtatis ripa positam: (Vita Symeonis Stylitae C. 26. Ἦν τις ἐν Συρίᾳ στρατιώτης, πολίχνιον δέ τι τοῦτο τῷ ἐπευφρατιδίων) Nisi propius abesseot Ὄυριμα, pro quibus Ὄυριμα editus Ptolemaeus, sed hinc & ex Coislin. MS. adjuvandus. Ὄυριμα & Ὤριμα Chalcedon. Concil. p. 676. Erat Euphrati adsita, unde אורים קסטרא דעל גנב פרת, *Castellum Urima Euphrati accubans* in veteri Codice Syriaco tom. I. Biblioth. Orient. p. 172. Assemani.

Ἐυρωπὸς] Josua Stylites *castrum* ait *Europus, quod in provincia Mabugensi*, sive Hierapolitana, *ad occidentem Euphratis est positum* Bibl. Orient. tom. I. p. 282.; cui Procopius L. II. Fabr. Justinian. C. 9. & L. II. B. P. C. 20. adsentitur: merito ergo Lucianus iosulsum scriptorem historiarum taxavit, qui de urbe hac Ἡ δὲ Ἐυρωπὸς κεῖται μὲν ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ σταθμοὺς δύο τοῦ Ἐυφράτου ἀπέχουσα, ἀπῴκισαν δὲ αὐτὴν Ἐδεσσαῖοι. *Europus sita quidem est in Mesopotamia, mansionibus ab Euphrate duabus disjuncta, & ab Edessenis condita.* Nomen est a Macedonibus, qui urbium patriæ suæ nomina oppidis Syriae indiderunt; Vid. Appianum Syriac. p. 201. & Abr. Berkelium in Stephan. Ἐυρωπὸς, ubi commixta videbis, quæ longo terrarum situ distinctissima fuere.

Ὀσρωηνῆς] Ὀσροηνῆς Nomen provinciam ab *Osroë* Procopius L. I. B. P. C. 17. accepisse memorat, nec multum, ut alias observavimus, ab eo dissidet Dionysins Patriarcha: proviocia post Constantinum a Mesopotamia videtur divulsa, qua de re Norisius Diss. II. de Epoch. p. 110. *Præses* Osdroëoes est in L. 105. C. Th. de Decur. & Notitia I. O. C. 1.

ἘΔΕΣΣΑ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑ, ΘΕΟΔΟΣΙΟΥΠΟΛΙΣ, [a] ΚΑΡΡΑΙ, ΒΑΤΝΑΙ, ΝΕΑ [b] ΒΑΛΕΝΤΙΑ, ΛΕΟΝΤΟΠΟΛΙΣ

Ἡ ΚΑΛ-

a *Vulgo* Κάῤῥα. b Βαλεντιὰς *aut* Οὐαλεντιὰς *scripti codices.*

Ἔδεσσα] Provinciae metropolis fuit; ὠνομασμένη τῆς Ὀσροηνῆς ἐπαρχίας μητρόπολις Theophani Chronograp. p. 146. Acta S. Thaddaei apud Lambecium L. VIII. Bib. Caesar. p. 202. Ἦν μὲν ἀπὸ Ἐδέσσης τῆς πόλεως, μητρόπολις δὲ ὑπάρχει αὕτη, Ὀσροηνὴ καλουμένη, Ἀρραβισσύρων μεσότης· quae, cum urbem *Osroenem* vocitant, videri possent vitiosa, nisi & Syri *Orrhoam* & *Osrhoam* appellarent. Vid. Anton. Itin. p. 185.

Κωνσταντία] Κωνσταντίνη aliis, Suidae Κωνσταντεια, cujus episcopus Sophronius est in Actis Synodi Antiochenae, intextis Actioni XIV. Concil. Chalcedon. tom. IX. Concil. p. 120. Olim *Nicephorium* dicebatur, Stephano teste, Syris autem *Tela* תלא, quod utrumque nomen mutavit Constantii Imp. jussu, quemadmodum Chron. Edessenum tom. I. Bib. Orient. p. 395. refert: quod vero a Chronici auctore additur, הי דמן קדים אנטיפולים מתקריא הות, *quae olim Antipolis dicebatur*, non mihi satis rectum videtur: succurrit Ammianus L. XVIII. C. 9. ubi *Amidam* & *Antoninupolin*, prorsus ut scriptor Edessenus, eodem tempore a Constantio instauratas fuisse memorat. Male itaque Cl. Assemanus Dissert. de Monophysitis tom. II. Bib. Orient., ex *Antipoli* facit *Anthemusiadem* Taciti sive *Anthemusiam* aliorum, reprehenditque Ch. Cellarium, qui Stephanum Suidamque secutus *Nicephorium* a Constantina nihil differre recte adfirmaverat. Aberat ad occasum Nisibis & septentrionem Amidae stadiis LVI., si quae fides Theophani Chronogr. p. 124.; quae sane, nisi culpa recidat in librarios, exigua esse debet: longius enim intervallum inter eas urbes interjectum fuisse Peutingerorum Tabula vetat dubitare. Vid. etiam Procopium L. II. Aedif. Justin. C. 5.

Θεοδοσιούπολις] Posita erat ad flumen Chaborram loco munito: Procopius L. II. Fabr. Justin. C. 5. Θεοδοσιούπολις, ἡ παρὰ ποταμὸν Ἀβόῤῥαν γῆς τῆς Ῥωμαίων προβεβλημένη. Distinguenda ergo ab altera ejusdem est nominis urbe in Armenia, qua de L. III. Fabr. Just. C. 5.

Κάῤῥαι] Recte ita codex Lugdunensis: urbem Christiani, quod cives sacris paganorum deditissimi essent, Ἑλλήνων πόλιν vocarunt; Libellus Samuelis & reliquorum presbyterorum contra Ibam tom. IX. Concil. Lab. p. 37. Ὅτι ἐχειροτόνησε Δανιῆλον, τὸν αὐτοῦ ἀδελφιδοῦν, ἐπίσκοπον τῆς Ἑλλήνων πόλεως· ubi eos *Carras* intelligere Libelli principium ostendit, συνέλαβεν ἡμᾶς, inquiunt, ἐπὶ τὴν δὲ τὴν κατηγορίαν ἐλθεῖν αὐτοῦ τε καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Δανιὴλ, καὶ αὐτοῦ ἐπισκόπου Καῤῥηνῶν πόλεως, tametsi male ἀδελφὸς Ibae frater Daniel vocetur, qui ἀδελφιδοῦς sive fratris Ibae filius fuit: pejus vero Commonitorium Damascio tribuno missum p. 26. Δανιῆλον τὸν εὐλαβέστατον Θεοδοσιουπόλεως ἐπίσκοπον nuncupat; neque enim ille Theodosiopolitanus fuit praesul, sed Joannes; quare verius vetusta versio, *& Danielem Carrhenorum civitatis episcopum, & Joannem reverendissimum Theodosiopolitanum episcopum* praefert. Consentit in Carrarum illo titulo scriptor Syrus Vitae S. Ephraemi, qui tom. I. Bib. Orient. p. 51. de Juliano ושרא בחרן מדינתא דחרפא ועתירת בצלמא, *& divertit Carras, urbem Paganorum, refertamque simulacris.* Vide itaque huccine referri oporteat L. 8. C. Th. de Pagan., qua Theodosius Palladio Duci Osdroenae scribit, *Aedem olim frequentia dedicatam, coetui etiam, populo quoque communem, in qua simulacra feruntur posita, artis pretio quam divinitate metienda, jugiter patere publici consilii auctoritate decernimus.* Mihi sane, tametsi pro Edessa Gothofredus disputaverit, *aedes* illa Carris fuisse videtur: praesertim quod Edesseni, ut ex eorum Chronico Syriaco patet, Theodosio Imperatore Sacrorum Christianorum essent studiosissimi atque a simulacris aversissimi. Plura Ant. Itin. p. 193. & de *Batnis* p. 190.

Νέα Βαλεντία] Nusquam, quod quidem recordor, hanc *Valentiam* reperire potui. Videtur è castellis fuisse, quae Euphrati assidebant.

Λεοντόπολις] Praestiterat ἡ καὶ Καλλίνικος, quomodo Libanius, Theodoretus, Procopius atque alii, jam ante ad Ant. Itin. p. 191. appellati. Urbem instauravit Imp. Leo circa An. CCCCLXVI. suoque nomine insignem esse voluit, uti Chron. Edesseno tom. I. Bib. Orient. p. 405.

ἩΚΑΛΛΙΝΙΚΗ, [a] ΒΙΡΘΑ.

ί. ἘΠΑΡΧΙΑ ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑΣ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ.
ΠΟΛΕΙΣ ά.

[b] ἈΜΙΔΑ.

ιά. ἘΠΑΡΧΙΑ ΦΟΙΝΙΚΗΣ ὙΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ.
[c] ΠΟΛΕΙΣ ιδ́.

ΤΥΡΟΣ, ΠΤΟΛΕΜΑΙΣ, ΣΙΔΩΝ, [d] ΒΗΡΥΤΟΣ, ΒΙΒΛΟΣ, ΒΟΣΤΡΥΣ,

a *Abest a Lugdun., vulgo* Βίρθα. b Ἄμυδα *princeps editio,* Ἄμηδα *Bandur. & Schelst.* c *Car. a S. Paullo.* πόλεις ά., *solamque Tyrum provinciæ tribuit, cœteris ex ejus codice exulantibus & urbibus & provinciis: deficientes ex MS. Farnesiano, qui cum Lugdunensis consentit, L. Holstein. explevit.* d Βηρυτὸς *MS. L.*

p. 405. perscriptum. Adde Assemano notata tomi ejus p. 258.

Βίρθα] *Virta munimentum valde vetustum, in extremo Mesopotamiae situm* Ammianus L. XX. C. 7. memorat, quod cum *Birtha* videatur Ptolemaei ad Tigrim, nostra esse nequit. Forte hæc latet in *Binta*, cui in Osdroëna locum dedit Notit. Imp. Orient. C. 169.

Ἐπαρχία Μεσοποταμίας] Præsidi quoque paret in Notitia Imp. Orient. C. 1.; quod vero una illi urbs *Amida* datur, id ne librariis acceptum referri oporteat vereor: erant quippe Hieroclis ætate plures in ea provincia urbes & castella. *Daras* paullo ante muniverat Imp. Anastasius apud Evagrium L. III. H. E. C. 37., ne de arcibus dicam, quas Procopius L. II. de Fabr. Justin. C. 4. describit.

Ἄμιδα] Πόλιν ὀχυρὰν τῆς μέσης τῶν ποταμῶν *munitam Mesopotamiae urbem* Evagrius L. III. H. E. C. 37. appellat. Situm signat Ammianus L. XVIII. C. 9., Procopius atque alii, quos nunc prætereo: id quæram, tametsi ab instituto recedat, verumne sit *Nisibin*, celebrem olim hujus provinciæ urbem, Σιβάπολιν *Sibapolin* fuisse nuncupatam: abiit in hanc opinionem D. Papebrochius tom. V. Jun. p. 15. ad Vitam S. Febrouiae, in cujus Actis C. 1. Σιβάπολις, ἥτις διάκειται ἐν ὁρίοις τοῖς πρὸς τὴν Ἀσσυρίας censet vir doctus, Syrorum sermone *Nisibin* & *Sibapolin* rem eandem significare: quod, puto, nunquam probabitur: nihil quoque in Actis, unde *Nisibin* intelligendam esse colligas. Ego τὴν Σιβάπολιν non aliam esse autumo atque eam, quæ Syris *Sibabarech* סבאברך, cujusque haud obscura mentio in Bibl. Orient. tom. II. p. 361.; Actorum autem Febroniae interpretem סבאכרך *Sibacarech* legisse & propterea Σιβάπολιν vertisse: Syris enim כרך seu כרכא oppidum significat, & proxime a productione urbis *Sibabarech*, unde facilis errori via, distat. Posita urbs erat intra Mesopotamiam, ut ea Acta ostendunt, quæ res Cl. Assemano in Dissert. de Monophysitis tom. II. Bibl. Orient. dubia atque incerta visa est: hoc obiter; nunc in viam redeamus.

Φοινίκης] Hæc est Φοινίκη πάραλος *Phœnice maritima*, uti Evagrio L. III. C. 33. & Jo. Malalae tom. II. p. 73. dicitur. Subditam fuisse viro Consulari *L.* 52. de Decurion. & Notit. Imp. Orient. C. 1. testantur. Facta provincia est, sed multo amplior & Phoenicen II. complexa, ab Hadriano apud Spartian. C. 14.

Τύρος] Provinciæ erat metropolis, quo titulo etsi in numis ante Hadrianum insignis est, Phœnice tamen a Syria devulsa, provinciæ caput est imposita, ut Suidas in Παῦλος Τύριος significat. Vid. Norisium Diss. de Epoch. v. p. 396. & Spanhem. Dissert. IX. de Us. & Præst. N. p. 588.

Βηρυτὸς] *Metropolitano nomine ac dignitate civitatem Berytum* exornaverat Theodosius II. L. un. C. de Metrop. Beryt.; qua re Eustathius urbis ejus præsul accensus Phœnices urbes Byblon, Botryn, Tripolin, Orthosiadem, Arcas atque Antaradon sibi, utpote novæ Metropoli subjiciendas, vindicavit: contra venit Pho-

 tius,

ΒΟΣΤΡΥΣ, ΤΡΙΠΟΛΙΣ, [a] ʼΑΡΚΑΙ, ʼΟΡΘΟΣΙΑΣ, ʼΑΡΑΔΟΣ, ʼΑΝΤΑΡΑΔΟΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ, ΠΟΓΩΝΑΣ, ΠΑΝΕΙΑΣ.

ιβʹ. ʼΕΠΑΡ-

a ʼΟρκαὶ *idem* & mox Πανιάς.

tius, Tyriorum præsul, questusque est patribus Chalcedonensibus ab Eustathio injuriam sibi illatam Canonemque Nicaeni I. Concilii IV. proterve esse proculcatum: patres secundum Photium litem dedere, jusseruntque Tyrum esse metropolin, Berytum vero nihil præter ceteras provinciæ urbes sibi sumere p. 622. Adde Balsamonem in Can. XXIX. Chalcedon. Concil. apud Beveregium tom. I. p. 148. Plura Itin. H. p. 583. & de sequentibus Ant. Itin. p. 148.

Βότρυς] Lege Βότρυς & Βύβλος, etsi Βίβλος sit in Actis Chalcedon. p. 618., Βότρυς in Chronog. Theophanis p. 193.

ʼΑρκαὶ] Recte MSS., ut alias diximus. Aurelius Victor duplex illi nomen fuisse *Arcae* & *Caesareae* In Alexandro Severo asseverat: cumque urbs Libano fuerit vicina, uti Gest. Tancredi C. 105. indicant, haud spernenda videtur N. Haymii conjectura, qua numum ΚΑΙΣΑΡΙΑΣ ΛΙΒΑΝΟΥ huic tribuit tom. I. Thes. Britan. p. 252.

ʼΟρθωσιὰς] ʼΟρθωσιὰς vicina fluvio Eleuthero apud Strabonem L. XVI. p. 753. Vid. Noris. Epoch. Diss. II. p. 103.

ʼΑραδος] Uni episcopo *Aradum* atque *Antaradum* subditas fuisse, Acta Concil. Ephesin. & Chalcedon. vetant dubitare: nec justa tamen propterea hæc Harduini animadversio, *In Notitia*, ait in Num. Ant. Illustr., *Hieroclis Aradus & Antaradus ceu duo diversa oppida, episcopali decore insignia, appellantur in provincia Phœniciae Paraliae sive Maritimae: credo mendose; cum utriusque oppidi unum fuisse antistitem merito suspicemur ex Epistola Orientalium XIII. in auctario Theodoreti p.* 564. neque enim Ecclesiastica hæc Notitia, nedum omnia oppida, quæ Synecdemo comprehensa sunt, suos sibi episcopos habuerunt. Plura Itin. Anton. p. 148.

Κωνσταντία] Nusquam eam reperio, vereorque ne quid hic a librariis sit neglectum, si ʼΑντάραδος ἡ καὶ Κωνσταντία legeretur salva res foret; Constantius enim urbem instauratam suo nomine donavit. Theophanes Chronogr. p. 31. καὶ πόλιν ἔκτισεν ἐν τῇ Φοινίκῃ, ἣν Κωνσταντίαν κέκληκεν, τὴν πρότερον καλουμένην ʼΑντάραδον. Atque hinc *Atticus episcopus Aradiae Constantiae* provincialium ad Leonem Imp. epistolæ tom. IX. Concil. p. 312. subscribit, ut jam ante diximus.

Πωγωνᾶς] Codex Leidensis Πωγωνὰς, quo ego nomine oppidum in hac ora ignoro. Si rectum est, potuit ex simili caussa locus dici, quo portus Troezenius Πώγων, de quo Suidas. Fortasse tamen *Saltus Gonaticus*, quem aliæ Notitiæ in hac provincia agnoscunt, & cujus possessionum Imp. Zeno L. 2. C. de Præd. Tamiac. meminit, sub vocabuli involucro latet. Vid. Jac. Rhenferdii Diss. de Angulo Arab. p. 821., nec crede tamen, *saltum Gonaticum esse Angulum illum cavum ex concursu Libani & Antilibani ortum, de quo Strabo agat*, uti ait: nihil enim hujus in Strabone reperies: habet sane Bonfrerius ad *Antilibanum* Hieronymi, atque ex eo Rhenferdius, hæc Strabonis è L. XVI. *Duo sunt montes, qui eum faciunt, qua Concavus Angulus dicitur, quasi inter se pares Libanus & Antilibanus, paullo ultra mare incipientes.* At si L. XVI. p. 754. inspexeris, *cavam* quidem *Syriam*, nusquam eum *angulum*, invenies.

Πανεὰς] Vitiose Σπανιὰς in Vita S. Sabae, quam a Cyrillo conscriptam Cotelerius tom. III. Mon. Gr. inseruit, p. 252.; multo pejus in Actis Procopii, seu fabula potius, cum Caesarea, Palæstinae metropoli, sive *Stratonis turre* confunditur C. 3. Καισάρειαν δὲ ταύτην φαμὲν, ἣν καὶ Φιλίππου καλεῖν εἰώθαμεν. αὕτη δὲ καὶ Στράτωνος μὲ πύργος τὸ πρότερον ἐκαλεῖτο· Φοίνικες δὲ Πανεάδα κατονομάζουσιν ἀπὸ τοῦ γείτονος αὐτῇ ὄρους Πανίου τὴν ἐπωνυμίαν θέμενοι. Quem eundem errorem scriptor Vitæ Epiphanii erravit, dum C. 44. ex Cypro se navi Caesaream Philippi trajecisse narrat: ἀπάραντες δὲ ἀπὸ Κύπρου ἀπεπλεύσαμεν ἐν Καισαρείᾳ τῇ Φιλίππου. neque enim Paneadem sive Caesaream Philippi appellare potuit.

Φοινι-

ιβʹ. ἘΠΑΡΧΙΑ ΦΟΙΝΙΚΗΣ ΛΙΒΑΝΗΣΙΑΣ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ, ΠΟΛΕΙΣ ϛʹ.

ἘΜΙΣΣΑ, ΛΑΟΔΙΚΕΙΑ, ΔΑΜΑΣΚΟΣ, ἩΛΙΟΥΠΟΛΙΣ, [a] ἌΒΙΛΑ, ΠΑΛΜΥΡΑ.

ιγʹ. ἘΠΑΡΧΙΑ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ ὙΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ κβʹ.

ΚΑΙΣΑ-

a *MSS.* Ἄβιλλα.

Φοινίκης Λιβανησίας] Fuit provincia hæc conjuncta superiori, donec a Theodosio M. distraheretur & suum sibi Præsidem acciperet: vidit hoc H. Norisius ex Concil. Actis Dissert. IV. de Epochis p. 356., tametsi per errorem Arcadio originem hujus provinciæ tribuerit; Theodosium enim auctorem esse, Jo. Malala tom. II. p. 39. perspicue docet. ὁ δὲ αὐτὸς, inquit, βασιλεὺς ἀπεμέρισε καὶ τὴν Φοινίκην Λιβανησίαν ἀπὸ τῆς Παραλίας, καὶ ἐποίησεν ἐπαρχίαν, δοὺς δίκαια μητροπόλεως καὶ ἄρχοντα ὀρδινάριον Ἐμέσῃ τῇ πόλει. *Idem Theodosius Phœnicen Libanesiam a Maritima dirimens Provinciam fecit: jure Metropolitico & Præside ordinario Emessae urbi datis.* Quamquam quæ de *Emessa* addit, a vero abeunt: neque ea enim *metropolis* provinciæ, sed Damascus fuit; nec succurres homini, si *civilem metropolin* eam urbem factam dixeris; quoniam jura & dignitatis civilis privilegia Ecclesiastica secum trahebant: sic cum Tyanis Valens jus Metropolitanum contribueret, ejus urbis antistes jura Ecclesiastica statim sibi arrogavit: quæ eadem res Eustathium Berytensem, postquam Berytus a Theodosio II. metropolis esset constituta, ut sibi vicinas urbes subjiceret, impulisse videtur. Id superest, ut honorariam metropolin *Emesam*, etsi verbis Malalae non satisfaciat, creatam profitearis. *Præsidem* huic provinciæ præfuisse Notitia Imp. O. C. 1. ostendit; cave tamen huc referas cum Pancirolo C. 112. Notitiæ ejus *Præsidem provincia Phœnicia*, ad quem Diocletianus L. 3. C. de Diverf. Rescript., & Constantinus L. unic. C. de Form. & Impetrat. sublat. mittunt; is totius Phœnices, antequam in duas secaretur, curam gessit, propterea PRAESES PROVINCIAE SYRIAE PHOENIC. in inscriptione Sponiana Miscellan. p. 270., quæ in paucis diversa & inter Gudianas p. LXIX. 1. legitur, appellatus.

Ἔμισσα] Ἔμισα ἡ τῆς Λιβάνου Φοινίκης πόλις Jo. Malalae tom. I. p. 391. Vid. Ant. Itin. p. 188.

Λαοδίκεια] Laodicea est ad Libanum, de qua Ant. Itin. p. 198.

Δαμασκὸς] Provinciæ erat metropolis, unde Theodorus episcopus τῆς μητροπόλεως Δαμασκοῦ in Chalcedon. Concil. p. 676., & in Actis Stephani Sabaitae C. 6. tom. III, Jul. p. 555. ἡ ἐπίσημος καὶ πανευδαίμων μητρόπολις. Plura alias.

Ἡλιούπολις] Diutissime hujus cives paganicæ superstitioni studuerunt: urbs ipsa altissimis montibus undique erat incincta; Vide Theodoretum L. IV. H. E. C. 22. p. 183. & Ant. Itin. p. 189. ubi & de *Abila*.

Πάλμυρα] Theophanes πόλιν Φοινίκης Λιβανησίας Chronogr. p. 148., Procopius L. II. de Fabr. C. 11. Φοινίκης τῆς πρὸς Λίβανον, & ab Imp. Justiniano instauratam prodit. Palladius Vit. Chrysostom. p. 194. Παλμύραν, τὸ τῶν Περσῶν φρούριον, quod ad Persas compescendos commodissima esset, appellat, LXXX. M. P. Emesa removens. Fuit itaque in finibus Romanae Persicaeque ditionis, nec longe ab Euphrate, ut Appianus L. V. B. Civil. p. 1079. ostendit: quare Ulpianus L. 1. D. de Censib. §. 5. *prope barbaras gentes & nationes collocatam in provincia Phoenice* ait, *gentium* & *nationum* nominibus vicinos Arabes, Parthos ceterosque ejus oræ barbaros complexus; Cicero in simili re voces jungit de Provinc. Consul. C. 9. *Celebrantur aures quotidie mea novis nominibus gentium, nationum, locorum.* & C. 13. *Cetera partes a gentibus aut inimicis huic imperio, aut infidis aut incognitis, aut certe immanibus & barbaris & bellicosis tenebantur: quas nationes nemo unquam fuit, qui non frangi domarique cuperet.* Neque aliter Vellejus L. II. C. 110. *Gentium nationumque, qua rebellaverant, omnis numerus amplius IↃCCC. millia explebat.* Vide & C. 98. & Cortium in Sallustii Catilin. C. 10.

Παλαιστίνης] Excidit πρώτης· tres enim ordine recen-

ΚΑΙΣΑΡΕΙΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ, ΔΩΡΑ, ἈΝΤΙΠΑΤΡΙΣ, ΔΙΟΣΠΟΛΙΣ, ἈΖΩΤΟΣ ΠΑΡΑΛΙΟΣ, ἈΖΩΤΟΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ, ἘΛΕΥΘΕΡΟΠΟΛΙΣ, [a] ἈΙΛΙΑ Ἡ ΚΑΙ ἹΕΡΟΣΟΛΥΜΑ, ΝΕΑ ΠΟΛΙΣ, ΛΙΒΙΑΣ, ΣΕΒΑΣΤΗ,

ἈΝΘΗ-

[a] Ἡ Ἐλία καὶ *codex Farnes.*

recensentur Palæstinae, quarum & Imp. Theodosius in L. 30. C. Th. de Erogat. Milit. & Notit. Imp. Orient. C. 1. meminit; quæ res parum animadversa sæpe doctis, quos Jac. Rhenferdius Dissert. II. in Euseb. Onomast. p. 788. ab errore revocare adnisus est, negotium facessivit. Junctæ fuere ad Arcadii usque tempora: nam quod Jo. Malala tom. II. p. 5. Constantinum M. Palæstinam III. provinciam constituisse asseverat, id Hieronymus Quæst. in Genes. C. XXI. convellit, *ante non grande tempus Palæstinam Salutarem*, quæ eadem ac III., *ex divisione Præsidum* esse factam & dictam adfirmans: idem & hinc statuminatur, quod omnis Palæstina sub Theodosio M. uni Proconsuli paruerit, quemadmodum ex Zosimo L. IV. C. 41. liquet. Vide H. Norisium Diss. V. de Epoch. p. 474. *Consularis* Palæstinæ I. est in Notit. Imp. Orient. C. 1. & apud Palladium Histor. Lausiac. C. 65.

Καισάρεια] Metropolin hujus provinciæ Canon VII. Nicaeni I. apud Beveregium tom. I. p. 68. & Hieronymus in Epist. ad Pammachium agnoscunt; quæ dignitas urbi mansit, postquam tres Palæstinæ episcopo Hierosolymitano in Synodo Chalcedonensi tom. IX. p. a. subditæ, atque eidem jura Patriarchalia fuerunt aucta, uti Novel. CIII. ostendit.

Δῶρα] Stephanus maritimam hanc urbem egregie illustrat in Δῶρος. Adde H. Relandum L. III. Palæst. p. 739. & Probabil. nostrorum C. 25.

Διόσπολις] Lydda est: Cyrillus Hierosolymitanus Catech. XVII. p. 204. *Λύδδα ἡ νῦν Διόσπολις.* Vid. Itin. H. p. 600. ubi & de *Antipatride.*

Ἄζωτος παράλιος] Duplicem Azotum, si Notitias exceperis, vix alibi reperies. Videtur Azotus *mediterranea* ea esse, cujus Sacræ literæ, Herodotus, Diodorus, Josephus atque alii meminerunt: posita illa non longe a mari erat, nec illi tamen juncta; Josephus inde L. 1. B. I. C. 7. §. 7. inter τὰς ἐν τῇ μεσογείῳ πόλεις sive *urbes mediterraneas* recenset, & τὰς παραλίους *maritimas* ab ea distinguit: idem facit Wilh. Tyrius L. XII. Hist. Hieros. C. 6. & L. XV. C. 24.; nec dissentire videtur Fulcherius Carnotensis C. 52., qui præterea suo tempore vicum fuisse, quem *Ibenum* indigenæ vocabant: forte is non alius est ac יבנא *Jebna*, qui H. Relando L. III. Palæst. p. 608. molestus fuit. *Maritima* Azotus prioris esse portus potuit: quomodo Ascalon, etsi mari prætenta apud Wilhel. Tyrium L. XVII. C. 22., suum sibi portum habuit, episcopo, æque ac Ascalon, subjectum: subscribit enim Rescripto Joannis Hierosolymitani ad Joannem Constantinop. & *Antonius Ascalonius* & *Stephanus Majumae Ascalonis* tom. XI. Concil. Lab. p. 376. *Majuma* autem Ascalonis ejus portus est, ut *Majuma* Gazensium, & *Majuma* Alexandriae, quam alias, hactenus minus notam, illustrabo. De *Eleutheropoli* & ceteris, quas intactas prætereo, vide H. Relandum.

Αἰλία ἡ καὶ Ἱεροσόλυμα] Recte ita MS. Lugdunensis: *Aeliae* nomen dutissime Hierosolymis hæsit: Joan. Chrysostomus Orat. V. in Judaeos p. 645. Edit. Nov. Ἐπειδὴ γὰρ Αἴλιος ὁ Ἀδριανὸς ἐχειρώσατο· οὕτω καὶ τὴν πόλιν καλεῖσθαι ἐνομοθέτησεν, ὅθεν τε Αἰλία μέχρι καὶ νῦν ὀνομάζεται· Plura, quæ in Justiniani usque ætatem eum urbi titulum durasse adfirmant, Beveregius in Can. VII. Nicaeni I. congervavit. Adde Vales. in Euseb. L. VII. H. E. C. 5.

Λιβιάς] Olim *Betharam*, teste Eusebio, sed in *Liviae* Augustae honorem novo titulo decorata: erant circa eam trans Jordanem & XII. M. P. ab Hierichunte positam, balnea aquarum calidarum: Gregorius Turonensis L. I. Miracul. C. 18. *Sunt autem & ad Liviada civitatem aquæ calidæ, in quibus Jesus Nave lavare solitus erat: ubi similiter leprosi mundantur; est autem ab Hiericho duodecim millibus:* qui locus situm egregie firmat.

Σεβαστὴ] Urbem hanc in Trachonitidem transportavit Jo. Malala apud Jo. Damascenum Orat.

'ΑΝΘΗΔΩΝ, ΔΙΟΚΛΗΤΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ, ΣΥΚΑΜΑΖΩΝ, 'ΟΝΟΥΣ, [a] ΣΩΖΟΥΣΑ, 'ΙΟΠΠΗ, ΓΑΖΑ, [b] 'ΡΑΜΦΙΑ, 'ΑΣΚΑΛΩΝ, 'ΑΡΙΖΑ, ΒΙΤΥΛΗ.

ιδ'. 'ΕΠΑΡΧΙΑ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ β' 'ΥΠΟ 'ΗΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ ια'.

[a] ΣΚΥΘΟ-

a *MS. Leid.* Σώζουσα. b *Omnes ita*, 'Ραφία *præstat.*

Orat. III. p. 368. ubi de Joanne Baptista *καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν Ἡρώδης, ὁ τοπάρχης, εἰς τὸ βασίλειον τῆς Τραχωνίτιδος χώρας, ἐν Σεβαστῇ τῇ πόλει: & caput ejus præcidit Herodes in Trachonitidis regia, in urbe Sebaste:* paullo melius, nec tamen sine errore. in Chilmeadi editione tom. I. p. 305. legitur ὁ Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς, ὁ Φιλίππου, ὁ τοπαρχῶν, ἤτοι βασιλεύων τῆς Τραχωνίτιδος· neque enim Herodes Trachonitidi, ut bene vir doctus, præfuit: & cui bono ὁ *βασιλεὺς, ὁ τοπαρχῶν ἤτοι βασιλεύων* coacervantur? Forte ex Damasceno ita refingenda omnia: Ἡρώδης ὁ Τετράρχης ἤτοι βασιλεύων τῆς Τραχωνίτιδος κ. λ.; quo quidem modo erroris non absolvitur Joannes, eripitur tamen graviori.

'Ανθηδὼν] Gaza stadiis x x. aberat, Sozomeno L. V. H. E. C. 9. auctore, mari proxima. *Diocletianopoleos*, si Notitias & Concil. Acta exceperis, rara mentio. Vid. H. Relandum L. III. Palæst. p. 736.

Συκαμάζων] 'Ευκαμάζων in Notit. Jac. Goari, *Essomason* in Notitia, quæ Wilh. Tyrio adjuncta est, *Ascozamon* Gervasio Tilberiensi tom. II. Script. Brunsvicens. p. 760.; nostrum rectum est, etsi situs ejus ignotus.

'Ονοῦς] Creditur esse *Ono*, de qua I. Chronic. VIII, 12. Sequentem habet Stephanus, quamquam nihil de loco, quem occupaverit.

Γάζα] Duplicem olim fuisse Gazam, quarum vetustior Apostolorum ætate fuerit eversa & deserta, ad Anton. Itin. p. 151. disputavimus: mecum sentit Hieronymus de Loc. Sacr. *Quæritur*, inquit, *quomodo in quodam propheta dicatur Gaza futura in tumulum sempiternum: quod solvitur ita; antiqua civitatis locum vix fundamentorum præbere vestigia; hanc autem quæ nunc cernitur, in alio loco, pro illa, quæ corruit, ædificatam.* Cui oculato testi, & hac in parte aliis consentienti, cur fidem negemus? Erat urbs Gordiani Imp. ætate sacra, sui juris & admodum splendida, ut egregio hoc epigrammate inter Doniana Clas. III. 45. docemur:

ΑΓΑΘΗ. ΤΥΧΗ
ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ ΚΑΙΣΑΡΑ
Μ. ΑΝΤΩΝΙΟΝ.
ΓΟΡΔΙΑΝΟΝ ΕΥΣΕΒΗ
ΕΥΤΥΧΗ. ΣΕΒΑΣΤΟΝ
ΚΟΣΜΟΚΡΑΤΟΡΑ. Η ΠΟΛΙΣ
Η. ΤΩΝ ΓΑΖΑΙΩΝ. ΙΕΡΑ. ΚΑΙ
ΑΣΥΛΟΣ. ΚΑΙ. ΑΥΤΟΝΟΜΟΣ
ΠΙΣΤΗ. Η. ΕΥΣΕΒΗΣ. ΛΑΜΠΡΑ.
ΚΑΙ. ΜΕΓΑΛΗ ΕΞ ΕΝΚΛΥΣΕΩΣ
ΤΟΥ. ΠΑΤΡΙΟΥ. ΘΕΟΥ
ΤΟΝ. ΕΑΥΤΗΣ ΕΥΕΡΓΕΤΗΝ
ΔΙΑ. ΤΙΒ. ΚΛ. ΠΑΠΕΙΡΟΥ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΟΥ. ΤΟΥ. ΙΕΡΟΥ.

Id mirere, virum eruditum, qui inscriptionem Latinam fecit, in ea *Deum Enclyseum* invenisse, vertit enim media *ex Enclyseo Patrio Deo*; qui nullus fuit & ex corrupta ΕΝΚΛΥΣΕΩΣ voce natales accepit. Fuit in marmore ΕΝΚΕΛΕΥΣΕΩΣ, certe esse debuit; quod *ex jussu*, ut sæpe in his monumentis, notat: ΚΑΤΑ ΚΕΛΕΥΣΙΝ ΘΕΟΥ in simili re habes in Thes. p. XXI. 1. *Deus* autem *patrius* Gazensium est *Marnas*, cujus jussu lapis est dedicatus. Vide de eo H. Norisium Dissert. Epoch. V. 494.

'Αρίζα] Nisi erro, Γάδαρα sive Γάζαρα, quam urbem seu vicum Notitiæ in Palæstina I. non longe ab Azoto agnoscunt, præstiterit. De ea Relandus L. III. Palæst. p. 679. Quæ sequitur Βιτύλη, *Bethelne* an *Betulia* sit, in dubio est. Aliis Notitiis dicitur Βιτύλιος.

Παλαιστίνης β'] Hujus & superioris provinciæ incolas totiusque cavæ Syriæ audaces, atheos atque insidiosissimo esse ingenio perhibet Proclus Diadochus in Paraphras. Tetrabibli Ptolem. p. 95. ὡς ἐπιπολὺ θρασεῖς εἰσὶ καὶ ἄθεοι καὶ ἐπιβουλευτικοί. Idem Anonymus Scholiastes, Basileæ editus, in eandem Tetrabibl. p. 62., sed verbis

mire

[a] ΣΚΥΘΟΠΟΛΙΣ, ΣΕΛΛΑ, ΓΑΔΑΡΑ, ἈΒΙΛΑ,
[b] ΚΑΠΕΤΩΛΙΑΣ, ἹΠΠΟΣ, ΤΙΒΕΡΙΑΣ, ἙΛΕΝΟΥΠΟΛΙΣ,
ΔΙΟΚΕΣΣΑ, ΜΑΞΙΜΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ, ΓΑΒΑΙ.

νε'. ἘΠΑΡΧΙΑ

a Κυθόπολις *MS. Leidensis.* b Καπιτωλία *idem.*

mire turbatis, profitetur, ὁ γὰρ, inquit, τῆς Ἀφροδίτης τῷ Ἄρει συμπλακεὶς τοιούτους ποιεῖ (καὶ ἀθέους ἀμέλει Ἰουδαίους)· τοὺς Ἰουδαίους ἐκ ταύτης ὅλως τὸ θεῖον φησίν· ὅθεν καὶ τὴν περιτομὴν σημεῖον συγγενέσθαι τὸ κατὰ τὴν χώραν ἀδηφαγίας· γόνιμος γὰρ ὁ τοῦ Διὸς ἀστὴρ ἐν τοῖς φθινοπώροις ἐλέγετο. Varia enim scholia in unum sunt conflata; quæ facile distingues, si observaris καὶ ἀθέους esse Ptolemaei verba, eaque breviore scholio explicari ἀμέλει Ἰουδαίους· mox alium idem paullo pluribus interpretari. Quæ vero adduntur ὅθεν καὶ τὴν περιτομὴν κ.λ. ea Judaeam non spectant, sed Arabiam Ἰδουμαίαν, quem ejus titulum haud obscure respiciunt. Vid. Proclum L. II. p. 95. & me falsum negabis. Nata ea persuasio paganis est, quod Judaei in summi numinis cultu cum reliquis omnibus dissiderent: hinc & Lucanus L. II. 593.

—— ——— —— Et dedita sacris
Incerti Judaea Dei. ——— ———

& Aristides tom. III. p. 514. *Τοῖς ἐν Παλαιστίνῃ δυσσεβέσι παραπλήσιοι τοὺς τρόπους· καὶ γὰρ ἐκείνοις τοῦτ' ἐστὶ σύμβολον τῆς δυσσεβείας, ὅτι τοὺς κρείττονας οὐ νομίζουσι·* *Non alieni ab impiorum Palæstinorum moribus: nam & illi hoc habent impietatis signum, quod Deos esse non putant.* Quo tamen loco si & Christianos notari cum Cl. Jebbio velis, nihil intercedam. Ceterum *Præsidem* huic provinciæ etiam Notitia Imp. Orient. C. 1 imponit.

Σκυθόπολις] Provinciæ fuit metropolis; quare ex ea ortus Cyrillus in Vita S. Sabae C. 80. Γυνή τις, inquit, ἐκ τῆς καθ' ἡμᾶς μητροπόλεως ὁρμωμένη. & C. 75 καὶ ἐλθόντος αὐτοῦ ἐν Σκυθοπόλει, ἐξῆλθεν ὁ μητροπολίτης Θεοδόσιος μετὰ παντὸς τοῦ λαοῦ εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ· Aristidi tom. III. p. 595. Σκυθῶν πόλις, quo de nomine ad Itin. H. p. 586.

Σέλλα] Imo Πέλλα, quod nomen a Macedonibus accepit, solitis patriæ suæ oppidis cognomines devictas urbes facere apud Appian. Syriac. p. 201. *Pella* παρὰ τὰς πέλλας, τοὺς λίθους κατὰ τὴν Μακεδόνων φωνήν, quod Macedones lapides *Pellas* vocarent, est dicta, ut ex Ulpiano in Demosthenis Orat. de Legat. Fals. p. 234. Illust. Spanhemius Diss. IX. de Usu & P.N. p. 654. patefecit: perperam ergo a nescio quo *Pella* Stephanus nomen derivat, meritoque Cl. Ti. Hemsterhusius eorum mutandi libidinem compescit, qui Hesychianum Πέλλα, λίθος corrigere instituerunt. Sedem urbs, nobilis mora Hierosolymis digressorum Christianorum, in Peraea obtinebat.

Γάδαρα] Non longe ab urbe fluvius *Hieramax* decurrebat, quem propterea τὸν λεγόμενον ποταμὸν Γαδάρων Cyrillus in Vita S. Sabae C. 33., & Antoninus Martyr in Itiner. *fluvium calidum, qui dicitur Gadara* appellat. De sequentibus Relandus & nos alibi.

Ἵππος] Aberat stadijs a Tiberiade xxx. Josephus Vitæ suæ C. 65. Ἡ δὲ σὴ πατρὶς, ὦ Ἰοῦστε, κειμένη ἐν τῇ Γεννησαρίτιδι λίμνῃ καὶ ἀπέχουσα Ἵππου μὲν στάδια τριάκοντα, Γαδάρων δὲ ἑξήκοντα, Σκυθοπόλεως δὲ εἴκοσι καὶ ἑκατόν· *Tua, Juste, patria Tiberias, ad lacum Gennesariten accubans, Hippo stadiis XXX., Gadaris LX., Scythopoli vero CXX. distat.*

Ἑλένου πόλις] Magni Constantini matri hoc nomen debet, teste Sozomeno L. II. H. E. C. 2.; si pristinum, quo ante utebatur, notius esset, de situ, qui obscurissimus, fortasse certiora haberemus.

Διοκέσσα] Lege Διοκαισάρεια, quæ in media Galilaea posita apud Josephum Vitæ suæ C. 65., olim *Sepphoris* erat: Hieronymus de Loc. Sacr. *Perro & alia villa Araba nomine in finibus Diocaesareae, quæ olim Sephorine dicebatur.* Vid. Palladium Histor. Lausiac. p. 65. & H. Norisium Dissert. V. de Epoch. p. 563. & de *Maximianopoli* Itin. H. p. 586.

Γάβαι] Hinc fuit Anastasius, qui Γαβῶν sive *Gabenorum* antistes in Synodo Hierosolymitana dicitur. Aberat urbs M. P. XVI. a Caesarea, ut Eusebius & Hieronymus in Onomastico monuerunt. Vide eundem Norisium Dissert. IV. p. 460.

Παλαισ-

ιε'. ἘΠΑΡΧΙΑ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ [a] γ'. ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ ι'.

ΠΕΤΡΑ, ἈΥΓΟΥΣΤΟΠΟΛΙΣ, [b] ἈΡΙΝΔΗΛΑ, ΧΑΡΑΓΜΟΥΒΑ, ἈΡΕΟΠΟΛΙΣ, ΖΩΑΡΑ, ΜΑΜΨΙΣ, ΒΙΤΑΡΟΥΣ, ἘΛΟΥΣΑ, ΣΑΛΤΩΝ.

ιϛ'. ἘΠΑΡΧΙΑ ἈΡΑΒΙΑΣ ὙΠΟ ΚΟΝΣΟΥΛΑΡΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ ιζ'.

ΒΟΣΤΡΑ,

a *Abest a codice Leid.* b Ἀρίνδηλα *idem & mox* Ζόαρα.

Παλαιστίνης γ'] Olim hæc Arabia erat, sed Palæstina in plures divisa provincias, illis accenseri coepta est: Procopius L. V. de Fabric. C. 8. Ἐν δὲ τῇ πάλαι μὲν Ἀραβίᾳ, νῦν δὲ τῇ Παλαιστίνῃ τρίτῃ καλουμένῃ, χώρα μὲν ἔρημος ἐπὶ μακρὸν κατατείνει. Notitia Imp. Orient. *Palæstinam Salutarem*, præsidi subjectam, appellat.

Πέτρα] ΑΔΡΙΑΝΗ ΠΕΤΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙϹ in numis: Πέτρας αὐτὸς ἐχώματος τῆς Παλαιστίνων κειμένης Evagrius L. III. H. E. C. 32. vocat, quod in ultimis Palæstinæ finibus essent. Sozomenus Πετραίους & Ἀρεοπολίτας L. VII. H. E. C. 15. in Arabia, ad quam olim pertinuerunt, locat. Passim alii in Palæstina III., ut Stephanus. Vid. Renferdii Differt. II. in Euseb. Onom. & Relandi L. III. Palæst. p. 927.

Αὐγουστόπολις] Joannes Αὐγουστοπόλεως subscripsit Synodo Ephesinae p. 529.

Ἀρίνδηλα] Stephanus Ἀρίνδηλα, τρίτης Παλαιστίνης, cujus nomen in Actis Conciliorum varie esse vitiatum admonuit L. Holsteinius. Vid Ephesin. p. 487. & 530.

Χαραγμοῦβα] *Illustris urbs* in Actis S. Stephani Sebaitae C. 4. tom. III. Jul. p. 545.; memorant enim Joannem τὸν ἀδελφὸν τοῦ καὶ ἐνδόξου πόλεως Χαραχμώβων. Adde Stephan. in Χαραγμοῦβα.

Ἀρεόπολις] Olim *Ar* ער & *Moab* dicebatur, ut Eusebius in Onomast. & Hieronymus in Esai. C. XV. testantur. Polychronius *Areopolitanus* subscripsit Rescripto Joan. Hierosolymitani tom. XI. Concil. Lab. p. 376.

Ζόαρα] Hebraeorum צער est, sita ad lacum Asphaltiten: Cyrillus in Vita S. Sabae C. 22. καὶ περὶ τὴν νεκρὰν θάλασσαν ὁδεύων τὴν ἐπὶ Ζόαρα, ἴδεν ἐν θαλάσσῃ νῆσόν τινα χέρσον καὶ μικροτάτην *Cumque ad mare mortuum Zoora versus tendit, insulam in mari vidit siccam & parvam.* Adde H. Relandum L. III. Palæst. p. 1065.

Μάμψις] Aliis Notitiis Μάψις, quo nomine Ptolemaeus Idumaeae urbem ad Jordanis occasum agnoscit, Μάψ tamen scribens.

Βιταροῦς] In Jac. Goari Notitiis Βιροσσάμων & Βιροσαβῶν hac in provincia recensetur; quæ mihi æque est obscura. Fortasse nostri Βιταροῦς est Notitiæ Imp. Orient. C. 145. *Bethora*, quæ sub dispositione Ducis Arabiae præfecturam Legionis IV Martiae habet; quorsum & Gothofredus eleganti conjectura L. 15. C. Th. de Erogat. militar. refert; aut certe vicus Idumaeae Βεταρὶς apud Josephum L. IV. B. Jud. C. 8. §. 1.; atque hoc malim, etsi Rufinus aliter legisse videatur: neque enim præter morem id accidit.

Ἐλοῦσα] Posita fuit in partibus veteris Moabitidis, teste Hieronymo in Esaj. C. XV.; urbis episcopi sæpe in Conciliis obvii sunt, & ab H. Relando recensiti.

Σάλτων] Deest aliquid: solet *saltibus*, quorum in provinciis meminit, addere titulos, ut cognoscantur. Jac. Goari Notitia Σάλτον Ἱερατικὸν appellat, quod verum videtur.

Ὑπὸ Κονσουλάριον] Fuit Arabia Constantii Imp. tempore *Præsidialis*, ut ex L. 3. C. Th. de Poenis apparet: habuit præterea Ducem, qui rei militaris curam administraret: ab eo vero cum Præses penderet, tandem soli Duci Arabia est commissa: docemur hæc a Justiniano Nov. 102. *Erat enim*, inquit, *ita tenui potestate præditus is, qui civili magistratu defungebatur, ut ei, qui praeesset armis, servili propemodum more manciparetur, & in illius arbitrio hujus salus esset posita, aut, ut ne esset quidem omnino hic ma-*

 gistra-

ΒΟΣΤΡΑ, ΝΙΛΑΚΩΜΗ, ἈΔΡΑ, ΔΙΑ, ἘΞΑΚΩΜΙΑ ΚΩΜΗ, ΜΗΔΑΒΑ, ΓΕΡΑΣΑ, ΜΑΙΟΥΔΟΣ, [a] ΦΙΛΑΔΕΦΙΑ, ΝΕΑ ΠΟΛΙΣ, ἹΕΡΑΠΟΛΙΣ, ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΙΣ, ΦΑΙΝΑ,

[a] Φιλαδίλφεια MS. Leid.

gistratus: unde adeo & longum tempus est, ex quo is desierit, & militaris ea, quæ civilem magistratum concernunt, peragat. Idem Notitia Imp. Orient. C. 1., *Ducem* quidem *Arabiae*, nusquam *Præsidem* aut *Consularem*, nisi C. 145., ubi *Dux* & *Præses*, qui ante *Dux* tantum, memorans, adfirmat Itaque dubium esse non potest, quin hic error sit, & in *Consularis* locum *Dux* succedere debeat.

Βόσρα] Provinciæ metropolis erat: Eusebius in Βοσόρ. Αὕτη ἐστὶ Βόσρα, ἡ νῦν μητρόπολις τῆς Ἀραβίας *Hæc est Bostra, metropolis Arabiae.* Adde Concil. Chalcedon. p. 676. Isidorus apud Photium p. 1060. *Bostra* οἶστρον τῆς βοός, quasi Io, in vaccam versa, nomen urbi fecerit, notare auctor est, sed errans; est enim בצרה, quo Hebraei & vicinæ gentes locum munitum describunt.

Νιλακώμη] Ignota mihi est: cogitaveram Νεΐλη κώμη, quæ in Goari Notitia & Concil. Chalcedon. p. 676. conspicitur, an Πενταкωμίας, an Νεΐλη κώμη, cujus episcopus in eodem est Concilio, præstaret: forte posterior suspicio non longe a vero aberit. Id præterire nolo, ibidem Joannem πόλεως Ἔρρης inter Arabas nomen profiteri, & mansionem Itin. Ant. p. 196. *Aere*, sive, ut in Vaticano MS. legitur, *Ere* sueri.

Ἄδρα] Sic & Ptolemaeus; Tabulæ Peutingerorum *Adraha* M. P. XXIV. a Bostris, Eusebio in Onomast. *Adara* cum de urbe *Esdrai* καὶ νῦν, inquit, ἐστὶν Ἀδραα πόλις ἐπίσημος τῆς Ἀραβίας, διεστῶσα Βόστρων, sic præstat, σημείοις κδ'. vertit Hieronymus, *Nunc autem est Adara insignis civitas Arabiae in vicesimo quarto lapide a Bostra.*

Δία] Δίαν, τὴν ἔρημον πόλιν, *Diam urbem desertam* Isidorus in Vita Damascii apud Photium Biblioth. p. 1061. vocat, addens prope urbem esse campum, in quo aqua stygia ebulliat: fortasse ergo huc pertinet epigramma apud Stephanum, quod ipse ad *Dium* Syriae, si tamen alia ac nostra est, transtulit, quo aqua Diensis potu quidem dulcis, sed & mortifera perhibetur:

> Νάμα τὸ Διηνὸν γλυκερὸν πιεῖν, ἂν τὸ δὲ πίνῃ
> Παύσῃ μὲν δίψης, εὐθὺ δὲ καὶ βιοτοῦ.

Ἐξακωμία] Habetur & in Jacob. Goari Notitia: nomen illi a sex pagis, ut *Pentacomiae*, quam eadem agnoscit, a quinque, venit.

Μήδαβα] מידבא *Medeba* est in portione tribus Ruben. Jos. C. XIII. 16. Cyrillus in Vita S. Sabae C. 45. Μήδαβα πόλις ἐστὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου κατ᾽ ἀνατολὰς ὑπὸ τὴν Ἀραβίαν τελοῦσα. *Medaba urbs est Arabiae ultra Jordanem in orientem versus posita.* Meminit ejus Eusebius in Καριαθαὶμ & Ἐσεβὼν, ubi pro μεταξὺ Μηδαμάν, quod Martianei editio præfert, Μηδάβων legi oportet.

Γέρασα] Urbs illustris Arabiae πόλις ἐπίσημος τῆς Ἀραβίας Eusebio Onomast. in Γεργασεί, semota a fluvio *Jaboc* M. P. IV., teste Hieronymo in *Jaboc* ejusdem Eusebii. Episcopus ejus Placus est in Chalcedon. Concil. p. 675.

Μαιοῦδος] Nihil mihi de hac innotuit: posset ex Notitiis & Concil. Actis alia non magno molimine substitui, nisi ea res periculosæ plena foret aleæ.

Φιλαδελφία] Non alia est ac רבת בני עמון, sive *Rabbatamana*, quæ a Ptolemaeo Philadelpho novo donata est nomine: Hieronymus in Ezech. C. XXV. *Filii Ammon habebant metropolin nomine Rabbath, quæ hodie a rege Aegypti Ptolemaeo, cognomento Philadelpho, qui Arabiam tenuit cum Judaea, Philadelphia cognominata est.* Aberat haud longo intervallo ab amne *Jaboc* apud Eusebium Onomast. in Ἰαβώκ. Plura Eduar. Bernardus in Josephi L. IV. A. Jud. C. 5.

Νέα πόλις] Chilon πόλεως Νέας πόλεως inter Arabes antistites Concil. Chalcedon. p. 675. nomen adscripsit.

Ἱεράπολις] Alii hanc explicuerint; mihi ignota est.

Φιλιππόπολις] Condita est a Philippo Arabe, ut Victor, *Zonaras* & Cedrenus docent, & viri docti dudum monuerunt: quod vero *Bostra* eandem atque hanc arbitrantur, id & hæc Notitia & Concil. Chalcedonense convellit: distin-

ΦΑΙΝΑ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑ, ΔΙΟΝΥΣΙΑΣ, ΚΑΝΟΘΑ, ἈΔΡΑΣΣΟΣ,

ιζ. ἘΠΑΡΧΙΑ ἈΙΓΥΠΤΙΑΚΗΣ ὙΠΟ ἈΥΓΟΥΣΤΑΛΙΟΝ. ΠΟΛΕΙΣ κγ'.

ἈΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ,

ἙΡΜΟΥ-

stinguunt enim *Bostra* & *Philippopolin*. Vid. tom. VIII. Concil. Lab. p. 644. & 675. prætereaque Ezech. Spanhemium Differt. XIII. de Uſ. & P. N. p. 615.

Φαινὼ] Ita legendum vidit L. Holſteinius. Sita erat Petram inter & Zoora, æris metallis & exiliis multorum infamis: Euſebius in Φινῶν. αὕτη ἐςὶ Φαινὼ, ἔνθα τὰ μέταλλα τ̃ χαλκῦ, μεταξὺ κειμένη Πέτρας πόλεως κ̀ Ζοορῶν· Sic Jo. Clericus, & recte, emendavit, quem & in κ̀ῦ τῷ Φινῶν & Δαιδὼν vide. Hieronymus, *Fenon, castra filiorum Iſraël in deserto. Fuit autem quondam civitas principum Edom, nunc viculus in deserto: ubi æris metalla damnatorum suppliciis effodiuntur inter civitatem Petram & Zoaram.* Adde S. Bochartum P. II. Hierozoic. L. III. C. 13.

Κωνςαντία] Notitiæ Jac. Goari Κωνςαντίνη, Concil. Chalcedon. p. 676. Κωνςαντινάνη, & in veteri verſione *Constantia*.

Διονυσιὰς] Maras *Dionyſiadis* Διονυσιάδος ſub Boſtreno metropolita in eodem eſt Concilio. Incolæ Διονυσιεῖς, non multum a Boſtris, Iſidoro apud Photium Bibl. p. 1060.

Κανόθα] Καναθὰ Concil. Chalcedon. p. 660., numus ΚΑΝΩΘάιων apud Vaillantium: Harduinus Domitiani numum ΚΑΝΑΘάιων ΖΝΡ. inſcriptum in Num. Urb. Illuſt. edidit, cui ſimilem Wildiana Gaza ſervat; conſentit Euſebius in Onomaſt Κανάθ, κώμη τ̃ Ἀραβίας, εἰς ἔτι Καναθὰ λεγομένη. & poſt pauca; κεῖται ἢ εἰς ἔτι κ̀ νῦν ἐν Τραχωνίτιδι πλησίον Βόςρων· Fuit ergo propter *Bostra*.

Ἀδρασσὸς] H. Relando non alia eſt atque *Adra*: favet illi Notit. Jac. Goari, *Adraſſum* memorans, non illam; cum tamen Hierocles diſtinguat, præſtiterit eum, etſi ſolæ Notitiæ ejus meminerint, audire.

Ἐπαρχία Αἰγυπτιακῆς] Orditur Diœceſin Aegyptiam, que Ammiani ætate V. provinciis, Aegypto, quæ ſub Juſtiniano duplex erat, ut Edict. XIII. indicat, Thebaide, Libya, Auguſtamnica, & Pentapoli abſolvebatur, uti L. XXII. C. 16. ſcribit: addita dein ab Arcadio Imp. Arcadia eſt, cujus Notitia Imp. Orient. C. 117. meminit: poſt dein Auguſtamnica in duas eſt ſecta. Omnes Præfecto Auguſtali, etſi Aegyptus provincia præcipua ejus eſſet ſors, ſubjectæ. Primus horum Auguſtalium Ἀυγυςαλίων, ſi non fallit Jo. Malala tom. I. p. 290., Cornelius fuit Gallus: Auguſtus enim domitæ Aegypti Equitem impoſuit apud Dionem L. LI. p. 521., interque alia dominationis arcana vetuit, niſi permiſſu, ingredi ſenatores, Tacito Annal. II. C. 59. teſte. Solemnis Præfecti Auguſtalis ſedes Alexandriae erat: unde ὕπαρχος τ̃ Ἀλεξανδρέιας Sozomeno L. VII. H. E. C. 15. dicitur. Theodorus Ἀυγυςάλιος eſt in Iſidori Peluſiotae L. III. Epiſt. 50., alius in Syneſii Epiſt. 105. De officio ejus vide L. 1. & 2. C. de Offic. Præf. Auguſt. atque Edict. Juſtiniani XIII. & Pancirolum in Notit. Imp. Orient. C. 117.

Ἀλεξάνδρεια] Dio Chryſoſtomus Orat. XXXII. p. 372. totius orbis ſua ætate emporium fuiſſe atque undique in eam omnes confluxiſſe mercatores, ὥςε τὰς ἐμπορίας, inquit, ὁ νόμων, ἐδὲ λιμένων, ἐδὲ πορθμῶν τινῶν κ̀ ἰσθμῶν, ἀλλὰ χεδὸν ἁπάσης τ̃ οἰκυμένης γέγονας παρ᾽ ὑμῶν· quam rerum copiam & incolarum frequentiam diu illi duraſſe, aliunde conſtat. Haud longe aberat Pharus, dein urbi conjuncta ac *Majumae* nomine celebris: Acta S. Cyri C. 3. tom. II. Januar. p. 1090. *Majumetes hic erat, non ex Gazenzium Majuma prodiens, ſed ex illa Alexandrinorum, quam Pharus, quendam inſula, complectitur, quaque nunc Alexandriae cum inſulana civitate conjuncta, pars habetur, vetere Majumae nomine adhuc retento.* Philonis ætate αὐχὴν ὑποταίνιος ex inſula ad urbem pertinebat, quæ *tania*, de qua & Strabo L. XVII. p. 800., aut ſi brevia malis, paullatim alluvionibus videtur aucta, L. 11. de Vita Moſis p. 659. Ceterum urbis epiſcopi per univerſam Aegyptum auctoritas ampliſſima erat, ſibique ſubjectos centum circiter antiſtites habebat, ut Athanaſius Apol. contra Arian. p. 187. adfirmat.

ʽΕΡΜΟΥΠΟΛΙΣ, ΜΕΝΕΛΑΙΤΗΣ, [a] ΜΕΛΕΤΗΣ, ΒΟΥΤΟΣ, ΚΑΒΑΣΣΑ, [b] ΣΑΙΣ, ΝΑΥΚΡΑΤΙΣ, ʼΑΝΔΡΩΝ, ΝΙΚΙΟΥ, [c] ΞΟΙΣ, [d] ΦΡΑΥΥΝΗΣ, ΠΑΧΝΕΜΟΗΣ,

ΔΙΟΣΠΟ-

a *Sic MSS., Μέτηλις oportuerat.* b *Σάης codex Farnes. & Ναυκράτη.* c *Ζωης idem, Lugdun. Ξωῆς.* d *MSS. Leid. Φραυόνης.*

Ἑρμούπολις] Parva Hermupolis, quæ τῆς Ἀλεξανδρίων χώρας metropolis Ptolemaeo dicitur, unde Athanasius Dracontium ejus præsulem modo τῆς Ἀλεξανδρίων χώρας sive ἐν τῇ Ἀλεξανδρίων χώρᾳ, ut tom. I. p. 263., modo Ἑρμουπόλεως μικρᾶς, sicuti in Epist. ad Antiochen. p. 776., nuncupat.

Μενελαΐτης] Vicina erat *Schedia*, unde Agathodaemon Σχεδίας καὶ Μενελαΐτου episcopus in Epist. Athanasii ad Antiochen.: intellige autem nomum Menelaïten; nam urbs *Menelaus*: si tamen urbem esse velis, Justinianus Edict. XIII. C. 18. auxilio erit. *Schedia* prope *Chaereu* mansionem, de qua Itin. Ant. p. 154, erat: Schol. Nicandri Theriac. ℣. 623. Σχεδία δὲ πόλις Αἰγύπτου, πλησίον Χαιρέου. Adde L. III. Maccab. C. IV, 11., ubi Latinus interpres Schediam videre non potuit.

Μέτηλις] Recte L. Holsteinius correxit. Aberat haud longe Alexandria Stephano auctore: numi ΜΕΤΗΛΙτῶν sunt apud Harduinum & Vaillantium, ac episcopus Macarius Μετηλιτῶν in Ephesino Concil. p. 531.

Βοῦτος] Haud longo intervallo semota fuit ab ostio Sebennitico, Βουτὼ quoque, uti Epiphanio tom. I. p. 1092., Aegyptiorum more dicta. Theonas episcopus Βουτιτῶν subscribit Synodo Constantinop. sub Gennadio apud Lambecium L. VIII. Bib. Vindob p. 423., Ammon Βουτιτῶν, levi vitio, Ephesinae p. 531.

Κάβασσα] Κάβασα Ptolemaeus, & ΚΑΒΑCΙτῶν numi. Theopemptus Καβάσων, pro quo MS. Καυάσων, nomen Ephesino Concil. p. 531., & Chalcedon. p. 127. adscripsit.

Σάϊς] Ita codex Lugdunensis: nobilem hanc cognominis nomi urbem Nicander Theriac. ℣. 567. Σάϊν αἰπυλέεσσαν appellat, ubi scholiastes, Σάϊς, inquit, πόλις Αἰγύπτου, γέμουσα ἱπποποτάμων· αἰπυλέεσσαν δὲ φησιν, ἐπεὶ μελανόγειός ἐστι. Incolæ Σαΐται vocatae, ut ab ejusdem nominis in Thracia civibus distinguantur· Vita Arati in Uranolog. Petavii p. 184. Καὶ γὰρ Σάϊς πόλις ἐστὶν ἐν Θρᾴκῃ, καὶ ἑτέρα ταύτῃ ὁμώνυμος, ἐν Αἰγύπτῳ· ἀλλ᾽ ἀπὸ μὲν τῆς ἐν Αἰγύπτῳ, οἱ πολῖται Σαΐται καλοῦνται, οἱ δὲ τῆς Θρᾴκης, Σάϊοι·

Ναύκρατις] In eodem erat nomo, flumini accubans. Esaias Ναυκρατιτῶν Synodo Constantinop. sub Gennadio apud Lambecium L. VIII. Bibl. Caesar. p. 423. subscripsit.

Ἀνδρῶν] Habet Ant. Itin. p. 154. Car. a S. Paullo in Athanasii ad Antiochenos Epist. p. 776. *Andromenam* appellari censet, errore ridiculo: memorantur inibi Ζώϊλος Ἀνδρῶν, Μηνᾶς Ἀντιφρῶν episcopi; hinc *Andromenam* exstruxit, ut Benedictini pridem monuerunt. Vid. Xenophontem Ephes. L. IV.

Νικίου] Vid. Ant. Itin. p. 155. Episcopus τῆς Νικιωτῶν est in Synodica Gennadii apud Lambecium.

Ξόϊς] Urbs insulam in nomo Sebennytico insidebat, L. V. Orac. Sibyl. p. 307. Ξῶις dicta:

Θμοῦις καὶ Ξῶις θλίβεται καὶ κόπτεται βίλα
Ἡρακλῆος τε Διός τε καὶ Ἑρμείαο.

qui versus, si in prioris fine Βουτὼ scripseris & posteriori addideris, ne claudicet, πόληες, melius decurrent, pluresque Aegypti comprehendent urbes.

Φραυύνης] Φράγωνις rectum videtur: certe Athanasius Epist. ad Antiochen. p. 776. Agathum ait antistitem Φραγώνεως καὶ μέρους τῆς Ἐλεαρχίας τῆς Αἰγύπτου, *Phragonis & partis Elearchiae* fuisse, quibus pariter, ubi quærenda sit, indicavit. In Liberati Breviario C. 14. memorantur *Athanasius episcopus Busirios & Nestorius Phlagoneos & Auxonius Chabasenensis*, quorum medius *Phragoneos*, ultimus *Cabasensis*, de cujus urbe ante, verius appellabitur. Φραγωνίας sive Φλαγωνίας, variant enim MSS., præsul adfuit Concil. Ephesino. Vid. p. 439. & 530.

Παχνεμόης] Ptolemaeo Παχναμοῦνις, Athanasio Παχνεμοῦνις episcopum enim in Epistola ad Antiochen. Ammonium fuisse ait Παχνεμούνεως καὶ τοῦ λοιποῦ μέρους τῆς Ἐλεαρχίας, *Pachnemunis & reliqua*

ΔΙΟΣΠΟΛΙΣ, ΣΕΒΟΝΥΤΟΣ, ᾿ΟΝΟΥΦΙΣ, [a] ΤΑΥΑ,
ΚΛΕΟΠΑΤΡΑ, ΚΥΝΩ, [b] ΒΟΥΣΙΡΙΣ, ΩΑΣΙΣ,

᾿ΕΛΕΑΡ-

a *Scheda Leid.* Τάυα & Κλεοπάτρα. b Βουσίρις & Ὠάσις *MSS.*

reliqua partis Elearchiae: unde apertum mihi est, hanc superiori fuisse vicinam, & in *Elearchia*, de qua postmodum, positam.

Σεβόνυτος] Σεβεννυτὸς præstat, sita ad ejusdem nominis fluvium apud Ptolemaeum & Stephan. Paullus Σεβεννυτοῦ subscribit Synodicæ Gennadii apud Lambecium L. VIII. B. Caes. p. 423.

῎Ονουφις] Stephano *urbs haud obscura* πόλις οὐκ ἄγνωστος, Athanasio ῎Ονουφις τῆς Λύχνων Epist. ad Antioch. p. 776., haud scio qua de caussa. De *Tava* Itin. Ant. p. 153.

Κλεοπάτρα] Κλεοπατρὶς alia in Notitia, quam Car. a S. Paullo prope Hermopolin parvam locat, indignantibus & nullo auctore id fieri asseverantibus Benedictinis ad Tabellam Geographicam, quam Athanasio addiderunt: neque sane injuria: quis enim veterum hunc illi locum assignavit? nollem tamen Cleopatridem nullam aliam esse atque Arsinoën, tanta cum confidentia adfirmassent. Arsinoen *Cleopatridis* nomine insignem fuisse, Straboni L. XVII. p. 804. accredimus: at ea ab hac provincia longissime abest, sinui Arabico apposita; hanc vero cum Notitiæ agnoscant, & Κλεοπατρίδος antistes sit in Concil. Ephes. p. 531. distinguaturque ab episcopo ἐν Ἀρσινοΐτῃ in Meletii Breviario p. 187., haud sane absurde *Cleopatris* suum sibi locum tuebitur. Dices τὸν Ἀρσινοΐτου præsulem non urbis Arsinoës, sed agri vicini fuisse: unde vero probabitur? neque enim sine testimonio in hoc genere cuiquam credimus. Addo superioribus, Cleopatridem in Ephesino p. 439. *Tavae* & Chalced. p. 127. *Busiridi*, urbibus hujus provinciæ jungi.

Κυνὼ] Hæc est ἡ κάτω Κυνὼ *inferior Cyno*, a Tava XXX. M. P. remota, & Busiri vicina: unde Hermaeon ἐν Κυνῷ καὶ Βουσίρει antistes in Meletii Breviario p. 188. Vid. Ant. Itin. p. 153.

Βουσίρις] Præstat Βούσιρις. Zonaras a Diocletiano eversam, & imprudentissime Thebis Aegyptiis vicinam tradit: erat enim intra Delta. Paria de Diocletiano Acta S. Procopii C. 1. tom. II. Jul. p. 557. & libros Chemicos, ne Aegyptii artis, multis desideratissimæ, auxilio sese locupletarent, ab eodem exustos referunt; plane ad Suidae mentem in Διοκλητιανός. Jo. tamen Pinius, Actor. interpres, Busirin urbem videre noluit, cum ἀπεπῆλθε δὲ καὶ μέχρι Βουσίρεως *ad Busiridis usque immanitatem processit*, vertit. Athanasius in Vit. Antonii C. 58. Βούσιριν τὴν Τρίπολιν habet, quam nostram esse Acta Chalcedonensia, quibus Athanasius antistes Βουσίρεως Τριπόλεως τῆς Αἰγύπτου p. 188. subscribit, dubitare vetant.

῞Ωασις] ῞Οασις. Est autem parva Oasis: duas enim Ptolemaeus & Notit. Imp. Orient. C. 143. atque alii norunt; tres Strabo L. XVII. p. 813. & Olympiodorus apud Photium Cod. LXXX. p. 191. Hæc circa Moeridis fuit lacum: fortasse eadem, quam Palladius in Vita Chrysostomi p. 195. ῞Οασιν, τὴν γείτονα τῶν Μαζίκων, & Joannes Romanae Ecclesiae diaconus in Vitis Patrum C. 12. *Oasa, ubi genus est Mazicorum*, appellant: Mazyces quippe Marmaricam, huic confinem, incolebant, Pentapolitanis sæpe infesti, ut diximus alibi. Josephus L. II. in Apion. C. 3. ἐν Ὀάσει τῆς Αἰγύπτου Apionem fuisse natum adfirmat, qui cum Cap. 4. eundem ἐν τῷ βαθυτάτῳ τῆς Αἰγύπτου editum profitetur, hanc an majorem Oasin intellexerit, incertum reliquit. Mirum autem est, Mareoten nomum ab Hierocle præteriri, quem aliæ Notitiæ & Concil. Acta sæpe memorant. Obiter notabimus ridiculum Corderii errorem, hæc Joan. Philoponi L. V. de Mundi Creat. C. 5. ἐλλειπής ποτε τοῦ Νείλου γέγονεν ἡ ἐπίβασις, καὶ τὸ λίμνης, τὸ πολυθρύλλητος Μαρίας, βάθος οὐκ ἐχούσης πολὺ διὰ τὴν τοῦ ὕδατος ἔνδειαν, vertentis, *contigit aliquando, ut Nili adscensus esset pertenuis & cum lacus, Mariae βάθος appellatus, deficeret, propter aquæ penuriam*: fefellit hominem distinctio male posita: debuerat, *cum lacus, Maria dictus, profundus non esset*. Patebat lacus, supra quem Nitria, monachis olim celeberrima, sese porrigebat, M. P. LXX., si Palladius Histor. Lausiacae C. 9. non fallit: nam aliter Plinius L. V. N. H. C. 10. Adde Evagrium tom. III. Monument. Cotelerii p. 101. & Philonem in Flaccum p. 971.

ἘΛΕΑΡΧΙΑ, ΠΑΡΑΛΙΟΣ.

ιη'. ἘΠΑΡΧΙΑ ἈΥΓΟΥΣΤΑ α' ὙΠΟ [a] ΚΟΡΡΗΚΤΟΡΟΣ, ΠΟΛΕΙΣ ιγ'.

ΡΙΝΟΚΟΡΟΥΡΑ, [a] ὈΣΤΡΑΚΙΝΗ,

a *Sic Leid.*; *Farnes.* Κόρρηκτορος

Ἐλεαρχία] Provinciae aut regionis nomen est; etsi Isaac Ἐλεαρχίας in Concil. Ephesino p. 439. & Chalcedon. p. 127. memoretur. Ille enim aut Pachnemunis aut Phragonis, quæ utraque in Elearchia sedem habuit, antistes fuit. Sita provincia sive ea regio erat inter ostia Sebennyticum & Phatnicum: priori vicinam fuisse ex Ptolemaeo L. IV. C. 5., posteriori ex Diodoro L. XX. p. 806. apertum est. Nomen acceperit a paludibus, quæ ibi plurimæ: Thucydides L. I. C. 110. Ἄιγυπτος δὲ πάλιν ὑπὸ βασιλέα ἐγένετο, πλὴν Ἀμυρταίου τοῦ ἐν τοῖς ἕλεσι βασιλέως· τοῦτον δὲ διὰ μέγεθός τε τοῦ ἕλους οὐκ ἐδύναντο ἑλεῖν, καὶ ἅμα μαχιμώτατοί εἰσι τῶν Αἰγυπτίων οἱ ἕλειοι· *Aegyptus vero in regis ditionem rediit, praeter regem Amyrtaeum, qui in paludibus regnabat; hunc enim propter paludis magnitudinem expugnare nequiverunt: quia qui paludes eas incolunt, Aegyptiorum sunt bellicosissimi.* Adde Herodotum L. II. C. 152. Quæ omnia cum illas paludes, τὰ ἕλη, in aperta luce ponant, mirabere viris eruditione celeberrimis sæpenumero parum animadversas negotium facessivisse, solidamque adeo restitutarum gloriam Hemsterhusio nostro esse relictam: quis enim dubitaverit, quin in his Polyaeni L. II. Stratag. C. 16. κρύψας δὲ τοὺς Αἰγυπτίους ἐν τοῖς Ἕλλησι, προσμίξας ἔτρεψε τοὺς Ἕλληνας, legi ἐν τοῖς ἕλεσι oporteat? aut ambigat, Aristidem tom. III. p. 591. dedisse ὑπὲρ γὰρ Μοίριδος λίμνη καὶ αἱ πρὸς τοῖς ἕλεσι κῶμαι, καὶ ἡ πρότερον μὲν νῆσος Φάρος, νῦν δ᾽ ἐξόπισθεν τῆς Ἀλεξάνδρου πόλεως Μαρία, ἐξ ἀρχῆς τι εἶναι τοῦ Νείλου κόλπος· non, ut nunc editi præ se ferunt, πρὸς τοῖς Ἕλλησι κῶμαι· id enim multo ineptissimum, quemadmodum etiam p. 612. cum de Nilo κῶμαι δ᾽ ἐν τοῖς Ἕλλησιν εἰς ἑπτὰ κατεβαίνοσαν· ubi itidem ἕλεσι reliquerat. Par ratio est in his scholiastæ Aristophanis Plut. ℣. 178. οἵτινες ἐκ διαπεφευγότες εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ ἔν τισι τῶν τοῦ Νείλου σωμάτων ἀναπλεύσαντες, προσέσχον τοῖς Ἕλλησι. reliquit commentator τοῖς ἕλεσι, tantoque beneficio Collegæ meo obstrictus, medicam ejusdem manum in plerisque aliis supplex sibi expostulat.

Παράλιος] Ita MSS.; L. Holsteinius Πάραλος emendat, cujus præsul in Ephes. Concil. p. 439. Athanasius Παράλου, & in Chalcedon. p. 127. Pasmeius Παράλου dicitur, & in Latina versione *Parali*, etsi Ephesinae Synodi interpres *Paralii* maluerit. De ejus situ, nisi intra Delta fuisse, nihil certi constat.

Ἀυγούστα] Forte Ἀυγουσταμνικῆς quomodo Constantius Imp. apud Athanasium Apol. cont. Arian. p. 274. τοῖς ἐν Ἀυγουσταμνικῇ καὶ Θηβαΐδι καὶ Λιβύαις ἡγεμόσι· pro quibus Metaphrastes in Athanasii Vita C. 11. τοῖς ἐν Ταμνικῇ καὶ Θηβαΐδι καὶ Λιβύῃ ἡγεμόσι perperam diceret, nisi Nilus Doxopatrius tom. I. Var. Sacror. Le Moyne p. 223. τὴν πρώτην Σταμνικῆς, ἐν ᾗ ἐστιν ἡ μητρόπολις τὸ Πηλούσιον, & mox τὴν δευτέραν ἐπαρχίαν Σταμνικῆς haberet, suspicionemque injiceret, seriore ævo *Stamnicam* provinciam pro *Augustamnica* fuisse usurpatam. Latini *Augustamnicam*, & *Augustanicam*, qua de re Henr. Valesius in Ammian. L. XXII. C. 16., vocitant; Epiphanius Haeres. LXXIII. C. 26. Ἀυγουστανικῶν, Cyrillus Epist. ad Atticum p. 205. Ἀυγουσταλιανῶν Speculator ἐν τῇ Ἀυγουσταλιανῇ est in Athanasii eadem Apolog. p. 199., sed is *cohortis* fuit *Augustalianae*, cujus Imp. Justinianus Edict. XIII. C. 2. meminit. Dicta *Augustamnica* ab amne Nilo est, quem amnem Augustum nominasse videntur. Provinciæ *Correctorem* & Notitia imposuit C 1., estque Isidori Pelusiotae L. II. Ep. 15. ad Serapionem Κορρήκτορα, & plures ad Ausonium *Correctorem*, ut L. I. Ep. 116. & L. II. Ep. 25. & passim.

Ῥινοκόρουρα] Non hæc provinciæ metropolis, sed *Pelusium*, ut ex Nilo Doxopatrio vidimus. Plinius extra Aegypti terminos L. V. C. 12. *Rhinocorura* locat; Nostro consentiunt Ptolemaeus, Ammianus L. XXII. C. 16. & Hieronymus in Esaj. C. XIX.; omnesque Notitiæ. Vid. Ant. Itin. p. 152.

Ὀστρα-

ᵃ'ΟΣΤΡΑΚΙΝΗ, ΚΑΣΣΙΟΝ, ΠΕΝΤΑΣΧΟΙΝΟΝ, 'ΑΦΝΑΙΟΝ, ΓΕΡΡΑΣ, ΣΚΕΝΝΑ, ΠΗΛΟΥΣΙΟΝ, ΣΕΘΡΑΙΤΗΣ, 'ΗΦΑΙΣΤΟΣ, ΠΑΝΙΘΥΣΟΣ, ΠΑΝΝΙΣ, ΘΜΟΥΗΣ.

ιθ'. 'ΕΠΑΡΧΙΑ 'ΑΥΓΟΥΣΤΑ β' 'ΥΠΟ 'ΗΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ ζ'.

ᵃ ΛΕΟΝΤΩ;

ᵃ *'Οστρακίνη codex Farnes., vulgatum est in Lugdun.*

'Οστρακίνη] Recte ita MS. Leidensis. Haud longe aberat ab urbe lacus *Sirbonis*, teste Aristide tom. III. p. 591., Plura de ea & *Casio* ac *Pentaschoeno* alias.

'Αφναῖον] Est in Ephesino p. 439. Hierax 'Αφναίου, agnoscuntque urbem ceteræ Notitiæ. Car. a S. Paullo Itin. Ant. p. 162. *Daphno* sive *Daphnen* Stephani eandem arbitratur; cui suspicioni etsi situs nihil obstet, vix se tamen tueri ea poterit, nisi in aliam formam nomen deinceps procusum fuisse appareat.

Γέῤῥας] Sic præ se MSS. ferunt. Ptolemaeus *Gerrhum* & ante eum Plinius L. VI. C. 29., cognomento *Adipson*, vocat: *Gerrha* Strabo L. XVI. p. 760., nihil diffidente Peutingerorum Tabula; nostro adstipulari videtur Sozomenus L. VIII. H. E. C. 19. 'Από τῆ πελάγους ἀνελθὼν, κατῆρεν εἰς Γέῤῥας, πόλιν μικρὰν, ἀμφὶ πεντήκοντα στάδια τῆ Πηλουσίου ἀφεστῶσαν· *Forte evenit, ut navis Geras, urbem parvam, & quinquaginta circiter stadiis Pelusio distantem, appelleretur.* Verius tamen *Gerrhum* sive *Gerrha* fuerit, siquidem ἀπὸ τῶν γέῤῥων, quatenus *tabernacula*, σκηνὰς, notant, nomen acceperint: Scholiastes Luciani in 'Ανάχαρσ. p. 32. Ed. Amst. Δημοσθένης δὲ ἐπὶ τῶν σκηνῶν ἐπὶ τῶν περιπεφραγμένων (pro Coron. p. 168. Ed. Paris.) καὶ τὰ γέῤῥα ἐνεπίμπρασαν· καὶ παρ' Αἰγυπτίοις δὲ τὰ κατὰ τὸ Πηλούσιον Γέῤῥα, διὰ τοῦτο ὀνομάσθη, ἐπεὶ σκηνώματά ἐστιν, ἐν οἷς οἱ παραφυλάττοντες τὰς εἰσόδους διατρίβουσι· quibus Critici verbis & *Gerrhorum* positura confirmatur, & id docemur, fuisse ibi custodes, sive præsidiarios milites, qui Aegypti aditus contra hostium incursiones tuerentur. Erat Gerrhum loco commodissimo positum atque ad initium quidem *Barathrorum* sive voraginum, quæ Pelusium versus porrigebantur: quod si ergo cum cura servaretur, ad claustra Aegypti aditus erat hostibus interclusus. De *Barathris* illis Diodorus L. XVI. p. 444. & Strabo L. XVI. p. 760.

Σκέννα] Σέλλα, cujus episcopus Alypius Σέλλης ἐπαρχίας 'Αυγουσταμνικῆς in Ephesino Concil. p. 478. dicitur. Vid. Itin. Ant. p. 171.

Σεθραΐτης] Straboni in MSS. Σεθραΐτης L. XVII. p. 804., sed nostro accedit Ptolemaeus; cujus nomi metropolis *Herculis parva urbs* erat: neque alia hic intelligitur: nam in Concil. Ephesino modo Theon, ut p. 472, antistes Σεθραΐτου, modo 'Ηρακλέους τῆ Σεθραΐτου, quemadmodum p. 531. dicitur. Pelusio Itin. Anton. M. P. XXII. separat.

'Ηφαιστος] Joannes 'Ηφαίστου 'Αυγουσταμνικῆς subscripsit Ephesino Concil. p. 471.

Πανιθυσος] Adscripsit L. Holsteinius Πανέφυσος, Πανέφυσος & Παναίφυσος. Ptolemaeo dicitur Πανέφυσις metropolis nomi *Neut*, Ephesino Concil. p. 478. Πανίφυσος ἐπαρχίας 'Αυγουσταμνικῆς, & p. 440. Πανίφυσος. Cassianus Collat. XI. C. 3. *oppidum Panephisin* appellat, & satis miserabili fuisse conditione prodit.

Πάννις] Ita MSS., sed verum Τάννις sive Τάνις est: Harpocras Τάνεως Gennadii Synodicæ apud Lambecium L. VIII. Bibl. Caes. p. 423. subscribit. Vid. Itin. Ant. p. 153.

Θμούης] Θμοῦις. Pindarus apud Strabonem L. XVII. p. 802. *Mendetem* mari apponit, merito castigatus ab Aristide tom. III. p. 610. Φησὶ γὰρ 'Αιγυπτίαν Μένδητα παρὰ κρημνὸν θαλάσσης· καί τοι οὔτε κρημνός ἐστιν οὐδεὶς ἐκεῖ, οὔτε θάλαττα προσηχεῖ, ἀλλ' ἐν πεδίῳ κεχυμένῳ ὁ Μενδήσιος ἅπας νομὸς οἰκεῖται, καὶ ἡ πόλις αὐτῶν, ἣν ὀνομάζουσιν Θμοῦιν· *Ait enim Pindarus, Mendetem Aegyptiam juxta maris præcipitium: at nec ullum est ibi præcipitium, neque assonat mare: quandoquidem agrum spatiosum & amplum tota præfectura Mendesia tenet, atque ejus urbs, Thmuis nomine.*

'Αυγούστα] 'Αυγουσταμνικῆς· Post Theodosii II. tempora hæc videtur provincia facta: unam tantum Augustamnicam Notitia Imp. Orient. novit, unam etiam Cyrillus in Epist. ad Atticum

ᵃΛΕΟΝΤΩ, ᵇἈΘΡΙΒΙΣ, ἩΛΙΟΥ, ΒΟΥΒΑΣΤΟΣ,
ᶜΦΑΡΖΙΘΟΣ, ἈΡΑΒΙΑ, ΚΛΥΣΜΑ ΚΑΣΤΡΟΥ.

ζ'. ἘΠΑΡΧΙΑ

a. *Λεοντώ scriptus Leid.* b *MSS. omnes* Ἀθρίβις. c *Codex Leid.* Φάρζιθος.

cum p. 205. *Praesidem* habuisse, Hierocli credimus. Est *Augustamnicae Praeses* in L. 34. C. Th. de Decurion. & apud Athanasium Apol. contra Arian. p. 174, qui toti Augustamnicae, nondum in duas distractae, sub Constantio imperavit: post dein sub Arcadio eadem *Correctorem*, ut ex Isidoro ostendimus, habuit: ubi vero ex una binae sunt creatae Augustamnicae, prima Correctorem, secunda, uti olim, Praesidem, cui pareret, nacta est.

Λεοντώ] Πόλις Λεόντων Ptolemaeo circa Busiriticum amnem, unde ejus in Ephesino Concil. p. 474. episcopus Metrodorus Λεόντων dicitur: nec damnandum tamen nostrum est, quod formam Aegyptiam praefert, & receptum satis est: Xenophon Ephesius L. IV. p. 56. διελθόντες μὲν δὲ Ταῦα ἐπὶ Λεοντὼ ἔρχονται πόλιν. Sic enim ingeniosissime vulgatum ταῦα Celeb. Ti. Hemsterhusius refinxit. Nilus Doxopatrius tom. I. Var. Sac. Le Moyne p. 223. τὴν Λεοντὼ metropolin Augustamnicae II. esse ait. Vid. Itin. Ant. p. 153.

Ἄθριβις] Fuit in cognomine nomo, non multo a Leonum urbe dissociata spatio apud Ptolemaeum: habet etiam Palladius Histor. Lauf. C. 35., ubi maximopere vellem, a Jo. Meursio nihil fuisse adscriptum περὶ τῆς Ἀθρίβεως πόλεως, ex qua sectam Muhammedis prodiisse Zonaras, Cedrenus, Constantinusque Imp. prodidere: ea enim ab *Athribi* hac multo est diversissima, quippe in intima Arabia posita: non aliam enim esse ac *Medinam*, quae *Jatrib* olim, certissimum est. Vid. Jac. Golium in Alfergan. p. 97. De *Heliopoli* sive Ἡλίου Ant. Itin. p. 169.

Βούβαστος] Apposita fuit *Bubastico* fluvio, a Diana, quae Aegyptiis Βούβαστις apud Herodotum L. II. C. 137., id nominis sortita. Hermon τῆς Βυχαστικῶν pro Βουβαστικῶν est in tom. III. Maji Act. S. p. 71.

Φάρζιθος] Rectum est Φάρβαιθος, ut Ptolemaeus & Stephanus, aut Φάρβαιτος, quomodo Strabo & Epiphanius in Expos. fidei C. XII. p. 1093. Sedem urbs inter Bubasticum & Busiriticum amnes habebat.

Ἀραβία] Intelligitur nomus *Arabicus* circa Bubasticum fluvium Arabiam versus protentus: ceteroqui & alia *Arabia* cognomini sinui confinis & in Aethiopiam pertingens in Aegypto erat; nobilis ea est marmore porphyrite, cujus ibi metalla, sed & aridissimo solo atque arenis infamis apud Aristidem tom. III. p. 587. Atque hic, puto, fuit πορφυρίτης ὄρος, cujus Palladius Histor. Lauf. C. 42. meminit, & *eremus Porphyrio*, quam *ab oppidis aut habitabili terra septem mansionibus vel eo amplius separatam* Cassianus L. VII. de Spir. Acediae C. 24. prodit: bene enim illi in eremi descriptione cum Aristide convenit. Id vero mirum accidit, *Babylonem* ab Hierocle in hac provincia negligi, satis sua aetate celebrem: aberat ab Arabico sinu, si jumentis sarcinalibus iter ingrederentur, intervallo quatuor dierum, quod tamen expeditus eques unius diei & noctis decursu absolvere poterat: hoc Jo. Philoponus L. IV. de Mund. Creat. C. 5. his verbis, quae Corderius non intellexit, docet; πλησιάζει δὲ οὗτος (ὁ Ἀραβικὸς κόλπος) τῇ περὶ Αἴγυπτον Βαβυλῶνι, ὁδὸν ἐξ αὐτῆς ἔχων, ἀχθοφόροις μὲν ζώοις ἡμερῶν ἐγγὺς τῶν τεσσάρων, ὀξυτάτῳ δὲ δρομεῖ, ἱππεῖ ἐλαύνοντι, νυχθήμερον. Vide & Ant. Itin. p. 196.

Κλύσμα Κάστρου] Lege cum Holsteinio Κάστρον. Sic enim Epiphanius Haeres. LXVI. C. 1. & incertus auctor in Bibl. Coisliniana p. 399. Palmerius Exercit. p. 546. *Clysma* ad fluvium sive fossam Ptolemaei, a Trajano renovatam & repurgatam appositum fuisse censet ex his Luciani in Pseudomant. p. 773. Ed. Amst. ἀναπλεύσας ὁ νεανίσκος ἐς Αἴγυπτον ἄχρι τοῦ Κλύσματος, πλοίου ἀναγομένου, ἐπείσθη καὶ αὐτὸς ἐς Ἰνδίαν πλεῦσαι. Recte quidem Latinum interpretem castigavit, qui *Clysma* non observaverat; quod ipsum & Beveregius fecit in Canon. Concil. Trullani p. 151.; at de fossa Ptolemaei res alia est; illa Arsinoen usque fuit producta apud Strabon. L. XVII. p. 804. Trajani vero ad Heroum urbem, Arsinoae vicinam, teste Ptolemaeo L. IV. C. 5. Ab utraque amplius LX. M. P. *Clysma* erat semotum, quemadmodum Ant. Itin. indicat, longeque adeo a fossa Traja-

ξʹ. ἘΠΑΡΧΙΑ ἈΡΚΑΔΙΑΣ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ θʹ.

ΚΥΝΩ, ὈΞΥΡΥΓΧΟΣ, [a] ἩΡΑΚΛΕΩΣ, [b] ἈΡΣΕΝΟΙΤΗΣ, ΘΕΟΔΟΣΙΟΥΠΟΛΙΣ,

ΝΙΚΟΠΟ-

[a] *MS. Leid.* Ἡρακλέους. [b] *Farnes. liber* Ἀρσινοΐτης, *sollenni literarum* ι *&* η *confusione.*

Trajana Ptolemaeique. Si præterea Luciani orationem recte consideraveris, nullum huic opinioni præsidium auxiliumve invenies: neque enim ἄχρι Κλύσματος πλοίου ἀναχθέντος recte verteris *usque ad Clysma adducto navigio*; quandoquidem naves ἀνάγεσθαι dicuntur, quæ solvunt & ex portu provehuntur: Polybius L. 1. C. 60. ὃς ἀναχθεὶς καὶ κατάρας ἐπὶ τὴν Ἱερὰν καλουμένην νῆσον & L. V. C. 2. ἀνήχθη καὶ κατῆρε δευτεραῖος εἰς Πάτρας & passim alii, a viris doctissimis ad Actor. C. XXVII, 2, 3. excitati. Itaque hoc Lucianus voluisse videtur, juvenem eum in interiorem Aegyptum navigasse & *Clysma* adiisse, cum vero navis inde solveret, persuasum fuisse, ut eam conscenderet & Indiam peteret: erat quippe *Clysmatis* portus, ad iter Indicum, ut Epiphanius significat, accommodatus. Vid. & Ant. Itin. p. 170.

Ἀρκαδίας] Nomen provincia ab Arcadio indepta est, estque prima ejus, quod sciam, apud Cyrillum Epist. ad Atticum p. 205. & Concil. Ephesin. p. 474. mentio: Arcadium illi nomen dedisse Eustathius in Dionysii Perieges. ℣. 251. testabitur; facileque adeo Harduini carebimus commento, quo provincia eo titulo donata perhibetur, quod totius Aegypti esset media, uti Arcadia Peloponnesi: quæ si solida foret ratio, cur nusquam id nomen obvium est, nisi post Imp. Arcadii Imp. ætatem? *Præses Arcadiae* est in Notitia Imp. Orient. C. 1.

Κυνὼ] Hæc *superior* est *Cyno* ἡ ἄνω Κυνὼ in Meletii Breviario p. 187.; quæ etsi principem in urbium catalogo locum teneat, metropolis tamen censenda non erit cum L. Holsteinio: sæpius enim vidimus seu consulto, seu librariorum negligentia, metropoles aliis fuisse postpositas.

Ὀξύρυγχος] Hæc provinciæ Metropolis est apud Nilum Doxopatrium p. 223. tom. I. Var. S. Le Moyne: urbs erat amplissima & incredibili monachorum frequentia celebris; qua de re Rufinus, ad Ant. Itin. p. 157. a me appellatus & maxime Paradisus seu Hist. Monach. Aegypti tom. III. Monum. Cotelerii p. 175.

Ἡρακλέος] Ἡρακλέους voce πόλις subintellecta: Ephesino Concilio p. 531. ἡ ἄνω Ἡράκλεια, & Ἡρακλεωτῶν πόλις τῆς Ἀρκαδίας, ut p. 474. dicitur. In ejus vicinia natus fuit Antonius, Monachorum parens, cujus vitam Athanasius nobis reliquit: Sozomenus L. I. H. E. C. 13. ἐγένετο δὲ οὗτος Αἰγύπτιος τὸ γένος, τῶν εὐπατριδῶν ἀπὸ Κομᾶ· κώμη δὲ αὕτη ὁμοῦ Ἡρακλέους, τῆς παρὰ Αἰγυπτίοις ἀκούει. Sic edidit H. Valesius, secutusque conjecturam, qua Heracleam minorem a Sozomeno signari arbitratur, vertit: *Fuit hic Aegyptius, ortus genere nobili in vico Coma. Est autem hic vicus juxta Heracleam, urbem Aegypti, quæ cognominatur minor.* Ego aliter sentio, & majorem Heracleam indicari opinor. Invenerat vir egregius in codice Fuketiano τῆς παρὰ Αἰγυπτίοις Ἀρκάσι· unde colligas, fuisse *Arcadum* aut *Arcadiae* ibi mentionem. Idem confirmat Necephorus, qui ex Sozomeno habet, ὅμορος δὲ αὕτη Ἡρακλέᾳ τῇ παρὰ Αἰγυπτίοις Ἀρκάδων· Forte ergo verum fuerit, κώμη δὲ αὕτη ὅμορος Ἡρακλέᾳ τῆς παρὰ Αἰγυπτίοις Ἀρκαδίας, *qui vicus Heracleae, quæ in Aegypti Arcadia, vicinus erat.* Certe articulus τῆς Fuketiani MS. hoc requirit: posses ceteroqui, si τοῖς παρὰ Αἰγυπτίοις Ἀρκάσι aliorum codicum retinendum censeas, præpositionem addere, atque ἐν τοῖς κ. λ. legere, sententia eadem. Alterutrum prorsus necessarium est.

Ἀρσενοΐτης] Ita codex Leidensis: intelligit Arsinoën & nomum ad occasum insulæ Heracleoticae, cujus episcopus Andreas Ἀρσενοΐτης in Epist. ad Antiochenos p. 776. ab Athanasio memoratur.

Θεοδοσιούπολις] Habent ejus episcopum Acta Conc. Chalcedon., cumque is pro Arsinoita antistite subscribat, urbs Arsinoae vicina fuisse videtur: forte *statio Ptolemais* apud Ptolemaeum id nominis a Theodosio est sortita.

ΝΙΚΟΠΟΛΙΣ, ἈΦΡΟΔΙΤΩ, ΠΕΜΦΙΣ, ΑΙΤΤΟΥΣ.

ξά. ἘΠΑΡΧΙΑ ΘΗΒΑΙΔΟΣ ἘΓΓΙΣΤΑ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ ί.

ἙΡΜΟΥΗ, ΘΕΟΔΟΣΙΟΥΠΟΛΙΣ, ἈΝΤΙΝΩ, ᵃ ΚΑΣΟΣ, ΛΥΚΩΝ,

a *MSS.* Ἀκάνσον, *editum in nota apposita Holst. invenit.*

Νικόπολις] L. Holst. Νειλόπολις corrigit, rectissime, me arbitro. Fuit sane *Nicopolis* in Aegypto, sed Alexandriae vicina apud Josephum L. IV. B. Jud. C. 11. §. 5., a qua longius discessimus. *Nilopolis* erat in insula Heracleotica, cujus episcopus Ephesino p. 531. Eusebius Νειλουπόλεως cum ceteris Aegyptiis nomen adscribit.

Ἀφροδίτω] Forma hæc Aegyptia est, ut Αντινώ, Λυκώ. Ptolemaeo Ἀφροδίτης πόλις, Chrysarius Ἀφροδιτῶν Ephesino p. 439. Vid. Ant. Itin. p. 168.

Πίμφις] Μέμφις. Quam urbem cultu Apis famosam olim fuisse, constat: de quo cum omnia jam sint vulgata, circumspiciamus tamen, ecquid lucis obscurioribus Lucani verbis de Achoreo adferri possit L. VIII. 477.

Hunc genuit, custos Nili crescentis in arva,
Memphis vana sacris: illo cultore Deorum;
Lustra sua Phoebes non unus vexerat Apis.

In illis enim, qui *Apis lustra sua Phœbes veheret* dicatur, vix intelligas: equidem cum in Regio MS. & uno Pulmanni Cl. Oudendorpius *duxerat* offenderit, *luxerat* maluero: ut Apis *lustra sua Phoebes*, quibus sacerdotum in fonte mersus enecabatur, *luxisse* perhibeatur: idque mihi propterea arrisit, quod sacra illa summo cum luctu Aegyptii obirent; unde Tibullus L. I. Eleg. 8, 27.

Te canit, atque suum pubes miratur Osirim
Barbara, Memphiten plangere docta bovem.

& Statius, simili metaphora, L. I. Thebaid. 265.

——— —— *Et arisoni lugentia flumina Nili.*

Neque oberit conjecturæ *luctus*, bovi tributus, siquidem poëtae id sibi licere arbitrantur: idem Statius L. V. Theb. 334.

——— —— *Regemque peremptum*
Ipse ager, ipsi amnes, & muta armenta queruntur.

Etsi autem Lucanus id mihi voluisse videatur, ultro suspicionem, ubi meliora fuero edoctus, damnabo: neque tamen eripi mihi patiar præsidium, quod hinc Ammiano veniet; scribit L. XXII. C. 14. *Apin Lunae* fuisse *sacratum*, meritus propterea Salmasii in Solin. p. 311. castigationem: *Quod contra omnes est*, inquit, *qui* ὁμοθυμαδὸν *Apin Osiridi, id est, soli dicatum dixere.* Atqui Lucanus *Phoebes* sive Lunae Apin evidentissime adscribit, & Porphyrius apud Euseb. L. III. Præp. Evan. C. 13. Σελήνη δὲ ταῦρον ἀνέθεσαν, ὃν Ἆπιν ἐπονομάζουσι. Nunc è diverticulo in viam, atque ad *Latonae* urbem.

Αἴτλυς] Αντεῦς, onde Isaac ὁ Αντεῦς in Meletii Breviario p. 187. Vid. Ant. Itin. p. 156.

Θηβαΐδος] Unam Thebaidem Aegyptus Constantii Imp. ætate habebat, ut ex ejus Epist. apud Athanasium tom. I. p. 174. videas; Notitia Imp. Orient. C. 1. unam quoque novit. Secta postea in duas est, quarum Justinianus Edicto XIII. C. 22., Præsidibus subditarum, meminit.

Ἑρμοῦη] Ita MS. Leidensis, alii Ἑρμοῦν male omnes. Ἑρμούπολις vero nomine fuit, quam μεγάλην, *magnam* vocabant, ut ab altera, quam supra tetigimus, discernerent. Gennadios Ἑρμουπόλεως μεγάλης adfuit Ephesinae II. Synodo, est que in Chalcedonensi p. 127. Vid. Itin. Ant. p. 127. Sequentem legere non recordor.

Ἀντινὼ] Sic & Moschus in Prat. Spirit. C. 37. & Rufinus in Vit. Patrum C. 12. *Vidimus & alium senem venerabilem, Eliam nomine, in finibus civitatis Antino, quæ est Metropolis Thebaidis.* Palladius Histor. Laus. C. 85. & 87. πόλιν Ἀντινόου vocat. Plura ad Itin. Ant. p. 167.

Ἀκάνσον] Ita schedæ Leidenses. Holsteinius Φάκουσαν emendat, & MS. Κάσος legere admonet;

ΛΥΚΩΝ, [a] ῾ΥΨΗΛΗ ᾿ΑΠΟΛΛΩΝ ΜΙΚΡΟΣ, ᾿ΑΝΤΕΟΥ, [b] ΠΑΝΟΣ, ᾿ΩΑΣΙΣ ΜΕΓΑΛΗ.

ξβ΄. ᾿ΕΠΑΡΧΙΑ ΘΗΒΑΙΔΟΣ ΤΗΣ ᾿ΑΝΩ ῾ΥΠΟ ΔΟΥΚΑ. ΠΟΛΕΙΣ ιά.

ΠΤΟΛΕΜΑΙΣ, ΔΙΟΣΠΟΛΙΣ, ΤΕΝΤΡΥΑ, ΜΑΞΙΜΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ. ΚΩΠΤΟΣ,

[a] Ὑψηλῆ *codex Farnes.*, alterum Lugdun. probat, qui *mox* quoque Ἀπόλλων⊙ μικρὸ, & recte. [b] *Πάν⊙ MS. Farnes.* & mox Ὠάσις.

net; cui adstipulari, etsi magnopere velim, non possum. *Phacusa* vicus erat, Stephano teste, Aegyptum inter & Arabicum mare, sive, ut Ptolemaeus, Metropolis nomi Arabiæ: præterea Strabo L. XVII. p. 805. fossæ Ptolemaicae, quæ ex Bubastico amne in sinum Arabicum erat perducta, a *Phaccusa*, sic enim appellat, initium esse adfirmat. Quæ omnia, Phacusam in Augustamnica I. fuisse & longissime hinc semotam indicant. Verum est Κῶσις, unde *Cusis* Itin. Ant. p. 157., quod adi.

Λύκων] Si πόλις addatur, bonum erit: ceteroqui Λυκὼ, Aegyptiorum more, dici assolet, ut Palladio Hist. Laus. C. 41., & Cassiano L. IV. de Instit. Renunt. C. 23. *Primum abbatem Joannem, qui commoratus est juxta Lyco, quod est oppidum Thebaïdos.* & Collat. I. C. 21. Adde Canon. Theophili apud Bevereg. tom. II. p. 371. & quæ ibi Balsamon. *Cusis* M. P. XXXV. Itin. Ant. dissociat.

Ὑψηλὴ] Hoc manu exaratus liber, qui Lugduni in Batavis est, probat. Athanasio Apol. cont. Arian. p. 185. Ὑψηλιτῶν πόλις, Epiphanio Haeres. LXVI. C. 2. Ὑψηλὴ πόλις οὕτω καλουμένη περὶ τὴν Θηβαΐδα. Vid. Ch. Cellarium L. IV. G. A. C. 1. p. 70. & de sequenti Itin. A. p. 158.

Ἀνταίου] Pro Ἀνταίου, solemni recentioribus more, ut ad Anton. Itin. vidimus. Caussam nominis locique situm Diodorus L. I. p. 18. signat, γενέσθαι, inquiens, τὴν μάχην περὶ τὸν ποταμὸν, πλησίον τῆς νῦν Ἀνταίου Κώμης καλουμένης· ἣν κεῖσθαι μὲν λέγουσιν ἐν τῷ κατὰ τὴν Ἀραβίαν μέρει, τὴν προσηγορίαν δ' ἔχειν ἀπὸ τοῦ κολασθέντος ὑφ' Ἡρακλέους Ἀνταίου, τοῦ κατὰ τὴν Ὀσίριδος ἡλικίαν γενομένου. *Pugnam ad fluvium commissam esse prope vicum, qui nunc Antaeae nomen habet, & situs in parte Arabiam spectante: dictus ab Antaeo, quem Hercules Osiridis ætate supplicio affecit.* Rhodomannus vicum vertendo *in parte quadam Arabiae* collocans, haud sane attendit, rem in Aegypto esse gestam. Posita urbs sive vicus ad orientem erat Nili, ut Ptolemaeus quoque docet; quem tractum Arabiæ vicinum faciunt. Vid. Itin. Ant. p. 164., & de Πανὸς, sic enim recte MS. Leidensis, urbe p. 166.

Ὤασις μεγάλη] Ὄασις μεγάλη, uti Socrati L. II. H. E. C. 28. dicitur; Athanasio ἡ ἄνω Ὄασις Histor. Arian. p. 387., & *magna Oasis*, μεγάλη Ὄασις Apolog. ad Constantium p. 316. Siccam & exiliis famosam fuisse præter alios Diodorus Tarsensis apud Photium Cod. CCXXIII. p. 671. docet; Zonaras, qui in Theodosio II. Oasin Arabiæ regionem ait, errorem excusare non poterit.

Ὑπὸ Δοῦκα] Unum Constantii Imp. tempore Aegyptus *Ducem* habebat, qui rei militaris curam ageret; Athanasius Histor. Arian. p. 394. modo λαμπρότατον Δοῦκα *Ducem illustrem*, modo στρατηλάτην, ut Apolog. ad Constantium p. 310., appellat. Postea duo constituti sunt, alter Thebaidos, Libyae alter, cujus utriusque Notit. Imp. Orient. C. 1., & L. ult. C. de Divers. Offic. meminit. Justinianus dein Edicto XIII. C. 22. duas Thebaidas uni Duci mandavit, eique utriusque provinciæ Præsides parere jussit.

Πτολεμαῒς] Hæc est *Ptolemais Hermi*; Ἑρμείου Πτολεμαῒς non apud Ptolemaeum tantum sed & Theodorum Meliteniotam Proœmio in Astronom. tom. IX. Bibl. Græc. Fabricii p. 212. Zosimo ἡ κατὰ τὴν Θηβαΐδα Πτολεμαῒς L. I. C. 71. Auctor L. III. Maccab. C. VII, 17. Ptolemaidem habet, quæ ex loci ingenio ῥοδοφόρος dicebatur: nostrane an Statio Ptolemais in Arsinoita nomo sit, non temere dixero. De *Diospoli* Ant. Itin. p. 159.

Τέντρυα] Lege Τέντυρα. Vid. ibidem.

Μαξιμιανόπολις] Nomen a Maximiano Her-

ΚΩΠΤΟΣ, [a] ΦΙΚΑΙ, ΔΙΟΚΛΗΤΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ, ἘΡΕΣΒΥΘΟΣ, ΛΑΤΤΩΝ, ἈΠΟΛΛΩΝΙΑΣ, [b] ὍΜΒΡΟΙ.

ξη. ἘΠΑΡΧΙΑ ΛΙΒΥΗΣ ΤΗΣ ἊΝΩ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ. ΠΟΛΕΙΣ ί.

ΣΩΖΟΥΣΑ, ΚΥΡΗΝΗ, ΠΤΟΛΕΜΑΙΣ,

[a] ΤΕΥΧΕΙ-

[a] *Φίβαι codex Leidensis* & *Ἐρίσβιθος.* [b] *Ὄμφροι idem.*

culeo impetrasse videtur. In Meletii Breviario p. 187. *Μαξιμιανόπολις* vitiose dicitur. Adde Notit. Imp. Orient. C. 143.

Κῶπτος] *Κόπτος* Xenophon Ephes. L. IV. p. 56. *Κόπτον τῆς Αἰθιοπίας πλησίον* vocat, & frequentia mercatorum, in Aethiopiam Indiamve cogitantium, celebrem ait. Statio L. I. Thebaid. 265. *Mareotica Coptos*, satis audaci figura: quæ vero illic a Lactantio de Iside notantur, plenius Scholiastes Luciani tom. II. p. 35. exponit.

Φίκαι] Rectum est *Φίλαι*, de quibus Ant. Itin. p. 164.

Διοκλητιανόπολις] Est in aliis quoque Notitiis: condita videtur, cum Diocletianus in Achilleum arma moveret, & Aegyptios in ordinem cogeret: tum enim varia per hanc provinciam castella excitavit, de quibus Jo. Malala tom. I. p. 409.

Ἐρέσβυθος] Vereor vehementer, ut se tueri hoc possit: nusquam, quod quidem sciam, eo nomine urbem in Thebaide inveni; &, nisi me omnia fallunt, *Ἑρμωνθὶς*, de qua Itin. Ant. p. 160., erit.

Λάττων] *Λάτων*, quamquam & *Λάττων* in Vita S. Pachomii C. 7. §. 52.; *Latopolis* est, ad Itin. Ant. satis illustrata.

Ἀπολλωνίας] *Ἀπόλλωνος*, uti aliæ Notitiæ malunt: Ptolemaeo *magna Apollinis urbs*, Itin. Ant. *Apollonos superioris* & Notit. Imp. Orient. C. 143. Mox *Ὄμβοι* lege.

Λιβύης τῆς ἄνω] *Superior Libya* Notit. Imp. Orient. C. 1. ubi & *Præsidem* habet, obvium quoque in Actis S. Lucii apud Lambecium L. VIII. p. 206. Bibl. Vindeb. & Athanasii Apol. cont. Arian. tom. I. p. 174.

Σώζουσα] Hujus antistes Zosimus *Σωζούσης* Concilio Ephesino II., inter Acta Chalcedonensia p. 127. subscripsit: *Σώζουσα τῆς Πενταπόλεως* dicitur Epiphanio Haeres. LXXIII. C. 26, satis recte; nam Libya superior Pentapolin complectitur.

Κυρήνη] Nobilissima olim urbs Synesii ætate deploranda erat conditione, prorsus neglecta & in ruinam procumbens; unde Orat. de Regno p. 2. meritissimo Imp. opem implorat, *πόλις Ἑλληνὶς*, inquit, *παλαιὸν ὄνομα καὶ σεμνὸν ἐν ᾠδῇ μυρίᾳ τῶν πάλαι σοφῶν· νῦν πένης καὶ κατηφὴς, καὶ μέγα ἐρείπιον, καὶ βασιλέως δεόμενον, εἰ μέλλει τι πράξειν τῆς περὶ αὐτὴν ἀρχαιολογίας ἐπάξιον·* Plura in Ant. Itin. p. 68. Portu utebatur Phycunte, de quo præter Ptolemaeum idem Synesius Epist. 51. *Ἀφέντες ἐκ Φυκοῦντος ἀρχομένης ἕω, δείλης ὀψίας τῷ κατ' Ἐρυθρὸν κόλπῳ προσεσχήκειμεν·* ubi male de *mari rubro* D. Petavius cogitavit, quod fortasse in altera editione correxit. Scribi debet *Ἐρυθρὸν*, quo nomine locum maritimum in Pentapoli Ptolemaeus habet & Synesius ipse Epist. 67. Adde Epist. 100.

Πτολεμαΐς] Provinciæ est Metropolis apud Synesium Epist. 67. & Nilum Doxopatrium p. 223. Non longe aberat *Barce*, quæ festinanti manum injicit: puto eam in animo atque oculis fuisse scriptoribus vetustis, qui Jacobi Majoris exitum descripsere: quod ut pateat, ipsos audiamus. Isidorus, seu quis alius auctor, in libro de Vita & Obitu Sanctorum, *Hic ab Herode*, inquit, *tetrarcha gladio cæsus occubuit, sepultus in arce Marmaria.* Sic MS. Jesuitarum Antwerpiensium præfert, ut ipsi profitentur tom. VI. Jul. p. 85.; alii codices, quos Mariana in Disputat. de Adventu S. Jacobi in Hispan. C. 7. inspexit, *in arce* aut *arca Carmarica*, *Marmarica*, *Marmorica*, *Achimarmarica* edunt: Martyrol. vetus tom. III. Anecdot. Ed. Martene p. 1549. in *Acaia Marmarica.* E quibus mirificis lectionibus Hispani scriptores multa comminiscuntur, ut Jacobum intra suæ regionis fines

tu-

[a] ΤΕΥΧΕΙΡΑ, [b] ἈΔΡΙΑΝΗ, ΒΕΡΟΝΙΚΗ.

ξδ΄. ἘΠΑΡΧΙΑ ΛΙΒΥΗΣ ΤΗΣ ΚΑΤΩ ὙΠΟ ἩΓΕΜΟΝΑ.
ΠΟΛΕΙΣ ϛ΄.

[c] ΠΑΡΑΙΤΟΝΙΟΝ, ΖΩΓΡΟΖΑΓΟΥΛΗΣ,

ΠΙΔΟ-

a *Sic MS. Leiden., Farnesian.* Τάχειρ. b Ἀδριανὴ *& mox* Ῥεβενίκη *scriptus Leid.; omnes autem sex urbes recensent, etsi plures in titulo habeant, haud dubie prave.* c Παραιτόνιον *MS. L.*

tumulatum fuisse, vincant: Mariana *arcam marmoricam* effingit, in quam Jacobus fuerit illatus, prorsus, ut de vocabulo sileam, contra scriptoris mentem: solet enim locum, in quo viri, pietate illustres, fuerint sepulti, apponere. Aliud ergo Maurus Castellus Ferrerius & Gaspar Sanctius apud exstructores magni operis Sanct. tom. VI. Jul. p. 14 inde eruerunt, opinati *Tamaricam* rectam esse; *Tamaricam* autem Gallaeciae esse partem, quam *Tamarici* apud Melam L. III. C. 1. olim habuerunt: quod posterius ut verum esse demus, magna tamen differentia inter *Tamaricam* & *Marmaricam* sese offert: & quæ *arca* illa sive *arx Tamarica?* aut ubi tandem lecta? Enimvero si partium seposito studio rem ipsam consideraveris, quid magis Isidori verbis accommodatum esse potest *Barce Marmarica?* Præsertim cum Freculphus tom. II. L. II. C. 4. Jacobum *intra Marmaricam*, & Anonymus scriptor, operibus Oecumenii præpositus, ἐν πόλει τῆ Μαρμαρικῆς sepultum fuisse tradat, librariique in *Marmaricae* vocabulo sæpe peccarint turpiter, ut Jos. Simlerus & H. Surita in Ant. Itin. p. 70. monuerunt. Dices Græculum illum esse nullius fidei & multa perperam miscere; neque ego negavero: satis tamen indicat, de *Marmarica* se aliquid inaudivisse, non de *Tamarica*, neque de *arca marmorica*. Probe vero *Barcen Marmaricam* appellari nemo facile negaverit, qui Marmaridas a Paraetonio ad Syrtin usque majorem porrectos fuisse è Plinio L. V. C. 5. didicerit.

Τάχειρ] Imo Τάυχειρα. Vitiosum urbis hujus nomen est in Diodoro Siculo L. XVIII. p. 605. Μετὰ δὲ ταῦτα Θιμβρώνος, καὶ τὴν πόλιν, τὴν ὀνομαζομένην Τάριχα, ἐκπολιορκήσας Lege Ταύχειρα, quorsum res ipsa & MSS. variantes scripturæ ducunt, & vide Anton. Itin. p. 67. & Schol. Pindari Pythior. Ode IV., ubi Cyrenæ hujus originem vindicat. De sequentibus duabus Itin. Anton.

Λιβύης τῆ κάτω] Athanasius τὴν ἔγγιστα Λιβύας, provinciam Libyae vicinam appellare solet, ut Epist. ad Antiochen. p. 776.; cum Hierocle Notitia Imp. Orient. C. 1. facit, quæ ejus etiam administrationem *Præsidi*, sicuti Imp. Justinianus Edicto XIII. C. 17., committit.

Παραίτόνιον] Libyae hinc initium sumit Justinianus Edicto XIII. C. 18., Lucanus Syrtibus appositum fuisse videtur censuisse, cum L. III. 295. canit,

Usque Paraetonias Eoa ad litora Syrtes:

haud dubio, perperam: longe enim *Syrtes* a Paraetonio distabant: tamen, quasi certus hujus opinionis, & alibi Syrtes Aegypto pæne jungit; veluti L. VIII. 444.

Syrtibus hinc Libycis tuta est Aegyptus. ——

& ϟ. 540.

Et vada testantur junctas Aegyptia Syrtes.

Ζωγροζαγούλης] L. Holsteinius in Car. a S. Paullo Geograph. S. duabus vocibus Ζάγρα, Ζάγυλις legendum, aut duas illas urbes in unam deinceps coaluisse, arbitratur: quod & mihi arrisit. Philocalus Ζαγυλίων antistes est in Conc. Chalcedon. p. 127. & apud Lambecium L. VIII. Bibl. Vindeb. p. 423. Maximus Ζαγύλεως Gennadii Synodicæ subscribit: Athanasius ad Antiochen. 767. Marcum Ζύγρων τῆ ἔγγιστα Λιβύης memorat: Ptolemaeo utraque est κώμη *vicus*, non longo quidem

ΠΙΔΟΝΙΑ, ʼΑΝΤΙΦΡΩ, [a] ΔΑΡΝΙΣ, [b] ʼΑΜΜΩΝΙΑΚΗ.

[c] ʼΕΙΣΙΝ ΤΗΣ ΔΥΣΕΩΣ ΑΙ ʼΕΠΑΡΧΙΑΙ ʽΥΠΟ ΡΩΜΗΝ ζʹ.

ʼΙΤΑΛΙΑΣ, ʼΕΠΑΡΧΙΑ ΝΩΡΙΚΟΥ, ʼΕΠΑΡΧΙΑ ΓΑΛΗΝΩΝ, ʼΕΠΑΡΧΙΑ ΣΠΑΝΙΩΝ, ʼΕΠΑΡΧΙΑ ΒΡΙΣΓΑΜΩΝ, ʼΕΠΑΡΧΙΑ ΠΑΝΟΝΙΩΝ, ʼΕΠΑΡΧΙΑ ʼΑΦΡΙΚΗΣ, ʼΕΠΑΡΧΙΑ ΣΙΚΕΛΙΑΣ, ʼΕΠΑΡΧΙΑ ΣΑΡΔΗΝΙΑΣ, ʼΕΠΑΡΧΙΑ ΚΟΡΣΙΚΗΣ.

a *Vulgo* Δάρνις. b ʼΑμμωνιακὴ *MS. Farnesian.* c *Hæc & quæ sequuntur a Leidensis Bibliotheca libro absunt.*

Τ Ε Λ Ο Σ.

quidem inter se intervallo, nec juncti tamen arctissime.

Πιδωνία] Πιδωνία est Ptolemaei prope Catabathmon parvum; atque haud scio, an hinc fuerit Apollon Πιδωνίας in Synodica Gennadii?

ʼΑντιφρὼ] Eidem Synodicae Apollon ʼΑντίφρων subscribit: ʼΑντίφραι Straboni, qui L. XVII. p. 799. non longe a mari locat.

Δάρνις] Hæc provinciæ fuit metropolis, nisi Nilus Doxopatrius fallat, certe corruptus cum urbem Δαρνὶν p. 223. vocat. Plura Ant. It. p. 69.

ʼΑμμωνιακὴ] Recte ita MS. Lugdun.; Non alia est ac Ptolemaei χώρα ʼΑμμωνιακὴ, *Ammoniaca regio*, cœli solique siccitate aspera. Athanasius *Libyae Ammoniacam* ʼΑμμωνιακὴν τῆς Λιβύης Apol. ad Constantium p. 317. appellat, & exiliis episcoporum frequentem fuisse tum eo loco, tum Histor. Arian. p. 387. significat. Fortasse & huc pertinet *Oasis* Strabonis, quam prope Ammonis oraculum collocat: recte sane *Ammoniace* appellabitur.

ʼΕισὶ τῆς δύσεως] Hæc & quæ sequuntur, a MS. Leidensi exulant, hanc clausulam addente, τέλος τοῦ καταλόγου πασῶν τῶν ἐπαρχιῶν καὶ πόλεων, τῶν ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Ῥωμαίων, τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει, διοικουμένων· quæ mihi multo quoque justior & verior illis videtur, quæ L. Holsteinius ex suis codicibus excerpsit: neque enim commode occidentis Imperio ab Hierocle provinciæ tribuentur, quæ ipsius ætate amissæ prorsus erant; cujusmodi pleraeque sunt, quas subjunctas vides.

Γαλήνων] Γάλλων aut Γαλατῶν aut Γαλλιῶν oportuerat.

Σπανίων] Solenni more pro ʽΙσπανίων. Ita Paullus Epist. ad Roman. C. XV, 28. τὴν Σπανίαν, & Galenus L. II. περὶ τροφ. Δυναμ. p. 328. κατὰ τὴν ʼΙβηρίαν τε καὶ Σπανίαν ὀνομαζομένην, & Athanasius τῆς Σπανίας ʽΟσιον nuncupat: similiter Σπάνιοι ἵπποι apud Apsyrtum Hippiat. C. 115. & Melane τὸ γένος Σπάνη in Histor. Laus. Palladii C. 65. Adde Salmasium in Spartian. Hadrian. C. 1. & Jo. Rhodium in Lexico Scriboniano.

Βεισγάμων] Βελβίνων scribere voluit.

ʼΕπαρχία Σικελίας] Has tres ad Italiam pertinere, L. Holst. margini adscripsit, eaque ratione numerum VII. provinciarum rotundari: quod uti verum est, ita scriptorem id voluisse dubites; ea enim si homini opinio fuit, cur Italiæ tres has provincias non addidit? Putem hoc auctarium non unius esse auctoris, novisque accessionibus in hanc formam a diversis fuisse exstructum. Certe dignum non est quod nos multum, metam tandem assecutos, moretur.

F I N I S.

PRAE-

PRAEFATIONES

E T

DEDICATIONES,

QUAE

IN VARIIS EDITIONIBUS

ITINERARIORUM

INVENIUNTUR.

AND. SCHOTTUS
ANTVERP.
ABRAHAMO
ORTELIO,
GEOGRAPHO REGIO CIVIQUE CARISS.,
S. P. D.

THemistoclem Athenienſem, Orteli, amicorum optime, memoriæ proditum, ſæpenumero è ſomno Miltiadis tropæis excitari ſolitum. Idem mihi uſu veniſſe, & Geographiam abs te egregie illuſtratam, bonarum artium ſtudio adjungere cepiſſe, niſi fatear ingenuè, equidem mentiar. Ad id vero ſtudium, non inanis auræ & gloriæ cupiditate, ut Imperator ille Græcorum, ſed bene de aliis merendi, quoad ejus fieri à me poſſet, voluntate adductus, nuper ſum tuo exemplo aggreſſus. Quæ quidem virtutis honeſtatisque contentio, magno eſt mortalibus, teſte Heſiodo, emolumento, ſtimulosque addere ad ſumma quæque tentanda ſolet: ut licet conſequi nequeas, laus ſit aliqua in ſecundis tertiisque ſubſiſtere. Cumque excelſo ipſe & heroico animo, THEATRUM ORBIS TERRAE ſpectandum populo pridem exhibuiſſes;

Deſcripſti radio totum qui gentibus Orbem.

addito & nuper verè aureo, THESAURO *Geographico*, quo ſpartam, quam nactus es, vehementer ornaſſes, ipſe Te hortante maximè *Pomponium Melam* meliorem factum, Notisque à me illuſtratum (addito comite uno & item altero, Hermolao, & Pintiano, &, quas molior, Petri Ciacconii obſervationibus) in lucem prodire ſum paſſus: Oſtenſis etiam locis, quos ex Herodoto Bæticus ille ſcriptor latine exſcripſiſſet, adeo eleganter, ut M. Tullium, ſi Γεωγραφικὰ ſcribere, ut T. Attico promiſerat, voluiſſet, ne venuſtius quidem & accuratius de *orbis ſitu* (abſit verbo invidia) dicere potuiſſe, exiſtimem. Poſt è Carpetanis Cæſarauguſtam publicè evocatus, incidi in *Hieronymi Suritae* hominis doctiſſimi filium: qui me humaniter complexus cum eſſet, ITINERARIUM ANTONINI AUG. à parente edolatum, commentarioque ornatum, oſtendit, deſcribendumque tradidit & evulgandum. Negare id officii commodi publici gratia, non debui, manibus præ-

ſertim piis viri doctiſſimi; quem in variis Pe. Victorius, ad Terentium Gab. Faernus, in Antiquitatum Dialogis Ant. Auguſtinus V. C. & parentis mihi loco colendus, aliique certatim laudaſſent. Qui noſtra, parentumque memoria *Annalium Arragoniæ libris triginta*, totidemque annis elaboratis, ſermone Hiſpano complexus, eam eſt laudem ſcribendo conſecutus, ut eloquentia, lacteaque copia Hiſpanorum Livius, prudentia Tacitus, acumine Salluſtius quidam, vel Thucydides eſſe videatur. Indices adhæc eorum *Annalium* Latine ἐν ἐπιτομῇ in gratiam exterorum inchoatos, edidit: quos utinam florentiſſima Cæſarauguſtanorum Reſpub. abſolutos aliquando emittat. Qua quidem in Hiſtoriæ patriæ tractatione, cum Geographiam eſſe perneceſſariam rectè obſervaſſet, in qua ingenii nervos intenderet, ITINERARIUM *Antonini Aug.* tanquam viæ ducem, adhibendum putavit; depravatum tamen temporis, ut fit, injuria, vehementer indoluit. Antiquorum itaque librorum calamo exaratorum ſubſidium implorans, quatuor antiquiſſimos codices in membranis ſcriptos inſpexit: *Regium* exemplar è bibliotheca ad D. Laurentium, *Blandinianum* item, *Neopolitanum*, & alterum Hieronymi Pauli. His addidit & multorum inſtar *Chriſtophori Longolii Belgæ* editionem, Pariſiis Anno cIↃ. IↃ. XII. excuſam. Equidem duo vetera nactus exempla, diligenter quoque comparavi. Alterum Valentia Edetanorum, amicitiæ gratia, Pe. Joan. Nunneſius, ſummus noſtra ætate & Rhetor, & Philoſophus, ad me miſit; alterum Hieron. Blancus (qui Suritae in hiſtoriæ Arragonicæ tractatione ſuccedens, *Annales* & ipſe latinè perſcripſit) utendum dedit. Addidi & *Provinciarum Romanarum* libellum ab Ant. Schonhovio Belga primo editum. ITINERARIUM item *Burdigala Hieroſolymam usque* à P. Pithoeo viro doctiſſimo in membranis repertum. Spicas itaque Ruth Moabitidis in divinis libris exemplo, à tergo meſſorum legere non puduit, egentibus, legentibusque non inutiles, niſi me ipſe amo, futuras. *Nemo eſt enim reprehenſus*, ut vir undecunque doctiſſimus M. Varro, ſexto de lingua lat. ſcriptum reliquit, qui *è ſegete ad ſpicilegium reliquit ſtipulam.* De quo idem ille Criticorum princeps, togatorumque maximus, in lege Mœnia de plano ſic pronunciat: *Neque in bona ſegete nullum eſt ſpicum nequam; neque in mala non aliquod bonum.* Hoc quicquid eſt laboris à nobis exhauſti, operæque in Suritae lucubrationibus è ſitu vindicandis, Tibi, Orteli optime, libens merito do, dicoque: quod, cum à te diſceſſero, nemo de his melius hac tempeſtate exiſtimare aut poſſit, aut velit. Mitto itaque ut amoris in te mei, mutuæque inter nos benevolentiæ exſtet monumentum apud poſteros, ſi modo ætatem mea ferre poterunt, cupio quidem certe, ſempiternam. Valetudinem tuam, quantum nos, ſtudioque redamas, cura, amice magne. Sic tibi de meis annis Deus O. M. addat volo, ac ſoſpitet feliciter. Tarracone, ex ædibus Ant. Auguſtini, Idib. Martiis, an cIↃ. IↃ. LXXXV.

IDEM

IDEM

CANDIDO LECTORI.

D*Uo esse, ut Hominis, sic & Historiæ lumina*, locorum temporumque descriptionem, *nemo ignorat: Illa* Geographia; *hæc* Chronologia *appellata: illa locorum in universo situm; hæc numeris annos ostendit, de illa in præsens è re nata brevi differam: mox de* Antonini Augusti Itinerario, *quod in manibus est; denique consilii nostri rationem exponam.* Geographiæ, *ut inde ordiar, qui & Geometriæ idem credo inventor extitit, sive Adami soboles, ut Hebræi volunt, sive Aegyptii, ut Græci, dum extra alveum Nilus agros pro pluvia irrigans eluvione ferri solet. Cum de finibus regundis, atque agrorum limitibus agi cœptum est, terminis collocatis.* Tabularum *vero, quibus orbis terræ situs pingebatur, usus est perantiquus. Anaximander enim Thaletis auditor, (qui Servio Tulio Romanorum sexto regnante floruit) primus Geographicam tabulam exhibuit, teste Strabone, qui & Eratosthenis, aliorumque Geographorum tabulas commemorat. Aristagoras quoque æreâ Tabulâ* τῆς οἰκουμένης περίοδον *maria omnia, & flumina incisa habuit, ut autor est Herodotus. Socrates quoque ut Alcibiadis factum, qui agris ad urbem insolentior erat, retunderet, referente Aeliano Lib. 3. Var. Hist. C.* 28. Ostende, *inquit*, in hac Græciæ tabula agros illos tuos. *Cum non apparere respondisset.* Quid igitur his tibi divitiis, quarum nullam Geographus rationem duxit, tantopere places? *Cujus philosophi alter discipulus Cebes Thebanus,* πίνακα *qui etiamnum extat, non locorum quidem, sed humanæ vitæ ad vivum expressam dedit imaginem. Theophrastus quoque Aristotelis & auditor, & in schola* διάδοχος, *testamento jussit tabulas orbis terræ in porticu collocari, sic enim lib. 5. Laërtius:* εἶτα τὸ στωΐδιον οἰκοδομηθῆναι τὸ πρὸς τῷ μουσείῳ μὴ χεῖρον ἢ πρότερον· ἀναθεῖναι δὲ καὶ τοὺς πίνακας, ἐν οἷς αἱ τῆς γῆς περίοδοι εἰσιν, εἰς τὴν κάτω στοάν. *Hanno quoque Carthaginiensis Tabulam navigationis maris Atlantici, qua Lybicam oram lustrarat, à se delineatam in æde Saturni dedicavit. Et apud Propertium Arethusa, nescio quis:*

Cogimur è tabula pictos ediscere mundos.

Habemus externa: pergamus ad Romana exempla. M. Varro Romanorum doctissimus lib. primo Rei rusticæ offendisse se scribit in fundo C. Fundani soceri sui, C. Aegrium, equitem Rom. Socraticum, & P. Agrasium Publicanum, Italiam in pariete pictam spectantes. M. quoque Tullius, eloquentiæ latinæ Princeps, T. Pomponio Attico Γεωγραφικὰ *scripturam se pollicetur, utinam absolvisset. Certe* P. Scipionis Somnium *è sexto de repub. libro, quantum eo genere orator potuisset, facile ostendit. Mitto de zonis cœli & terræ, quæ Varro, Virgilius & Ovidius aliique tradiderunt. Augustus Cæsar & M. Agrippa* Orbem *populo spectandum, teste Plinio,*

nio, *proposuerunt*. *Horum æqualis Vitruvius.* Nec, *inquit*, sic fieri, testimonio possunt esse capita fluminum, quæ Orbe terrarum Chorographiis picta inveniuntur. *Domitianus quoque. Imp. Metium Pomposianum*, *quod depictum in membranis* Orbem terræ *circumferret*, *jugulandum curavit. Trajani æqualis Plutarchus*, *ab initio vitæ Thesei*, *veteres* Orbis terræ *tabulas depingere solitos ait: ejusdemque fere æqualis L. Anneus Florus*, *sive is Seneca est*, faciam, *inquit*, quod solent, qui Terrarum situs pingunt in brevi quadam Tabella. *Et Julianus Imperator epist. ad Alypium*: ἤδη μὲ ἐτύγχανον ἀνειμένος τῆς νόσου, τὴν γεωγραφίαν ὅτε ἀπέστειλας, οὐ μὴν ἔλαττον διὰ τοῦτο ἡδέως ἐδεξάμην τὸ παρὰ σοῦ πινάκιον ἀποσταλέν· ἔχει γὰρ καὶ τὰ διαγράμματα τῶν πρόσθεν βέλτιον, καὶ κατεμούσωσας αὐτὸ, προσθεὶς τοὺς ἰάμβους. Jam eram morbo liberatus, cum Geographiam misisti, non tamen propterea minus grata fuit Tabella abs te missa, erant enim in ea tum descriptiones meliores, tum Jambi, quibus eam ornasti. *Hac vero tempestate crevit*, *seculi felicitate*, *ut & ceteræ disciplinæ omnes*, *sic &* Geographia. *Tabularum enim referta sunt atria*, *bibliothecæ*, *& officinæ. Quæ cum ita sint*, *Tabulis ferè* Orbis terræ situs *ob oculos ponitur*, *ut nullo vitæ discrimine*, *& absque itineris molestiis*, *sumptu vero exiguo*, *provincias lustrare possis*; *Navigantibus vero* περίπλους *usui est*, *qualis hodie quæ extat Arriani*; *&* περιήγησις, *qualis est versibus à Dionysio Afro conscripta*, *quam & Rhemnius Fannius*, *& Rufus Festus latinè reddiderunt: ut & Elegiacis* Itinerarium *Rutilius Numatianus dedit*; *nudis vero nominibus* Antonius, *sive is* Antoninus *est* Augustus, *quo terrestri itinere*, *militari via & gradu* (*quales aliquot viæ in Italia*, *pauciores in Hispania videmus*) *Romani duces utebantur*, *& hodie viatores utuntur*, *quique dispositis ad celeritatem equis vehuntur. Ceterum de* Itinerariis Tabulis, *quæ & militiæ in castra-metatione perutiles sunt*, *legendus Fl. Vegetius lib. 3. de re militari cap. 6. Qualem* Itinerariam Tabulam *è Conradi Peutingeri*, *patricii Augustani*, *bibliotheca nuper eruit de omni antiquitate bene meritus V. C.* Marcus Welserus, *Augustanæ reip. septemvir*, *& scholiis etiam ornavit: Ortelius vero noster Geographorum* κορυφαῖος *in æs incisam integram quoque evulgavit Joannis Moreti typis: quo in genere antiquorum Monumentorum extare puto nihil prius*, *aut secundum. De scriptore certi nihil adferre possum*, *illud tantum: ab erudito aliquo Geometra locorum peritissimo conscriptum hoc* Itinerarium *videri: sed post*, *jussu Imperatoris alicujus* (*qui fere post M. Aurelium Antoninum Pium*, Antonini & Pii *cognomen*, *boni ominis gratia*, *retinuerunt*) *publicè auctoritatem nomenque* Antonini Augusti *sumpsisse*, *tametsi plerique veteres libri* Antonii *præferunt*, *solemni fortasse librariorum vitio*, *quo &* Constantium *&* Constantinum *sæpe confundunt.* Hieronymus Surita, *Hispanus pereruditus*, *ad* Antoninum *Severi filium*, *refert hoc opus*, *propter locorum* Britanniæ *mentionem: Sed* Critici certant, & adhuc sub judice lis est. *Ducibus vero*, *militibusque ac Proconsulibus & Prætoribus in Provincias proficiscentibus compositum apparet*, *ne aberrarent à via*, *in insidiasque per devia inciderent. His enim necessarium bujusmodi* Itinera-

nera-

nerarium *author est Fl. Vegetius*, *& B. Ambrosius Serm. in Psalmum* 118. *Adjecta vero post id genus glossemata arbitror*, Byzantium, quæ & Constantinopolis, Porsulis quæ Maximianopolis. *Via autem non recta semper & compendiaria, ut hodie, ducebat, sed trita magis ac tuta, quæ* Regia & Militaris via & solita itinera *ab Ammiano vocantur. De* stratis viis *videndus Galenus est Medicorum princeps lib.* 9. *methodi cap.* 8. *& Procopius initio lib. II. belli Persici* Stratam * *urbem, à Romanis, à via militari credo appellatam scribit. Reliquum est, ut consilii nostri ratio constet, hoc enim propositum fuit, dum, quæ in tenebris delitescebant*, Hieronymi Suritae *hominis doctissimi in* Itinerarium Augusti Notas *eruerem*, & nostra qualicunque accessione, variantis scripturæ è membranis (edito jam pridem Pomponio Mela) illustrarem, *ut publicè Geographiæ studiosos juvarem: hoc enim spectavi, præterea nihil. Verum, ne quis forte imprudentior, ut supervacaneum hunc veteres libros comparandi laborem censeat, qui magnum tamen Reip. literariæ adfert operæ pretium, unum de multis hujus libelli specimen, Lector, accipe.*

In Aldino exemplari integrum quaternionem omissum, tres vero in compaginando loco motos observavi. Quare perturbatè omnia in illa Veneta editione leguntur, quæ in Parisiensi Christoph. Longolii, hominis disertissimi, omnium ad eam diem optima, an. cIↄ. Iↄ. XII. *& in Basiliensi an.* cIↄ. Iↄ. LXXV. *ordine collocata leguntur: Aldini vero libri error in multa exemplaria propagatus, ut Florentina Juntarum an.* cIↄ. Iↄ. XXVI. *& Lugdunensi Simonis Vincentii inveteravit. Sed quid Antonino id accidisse miramur? idem enim* Censorino de die natali ad Q. Cærellium *usuvenisse in ipsis etiam Aldinis Germanicisque libris, docuit Lud. Carrio Brugensis, traductis paginis, & quæ falso inscripta sunt, abjudicando. Quin & in Plutarchi* Symposiacis, *edente & ipso Manutio majore, transposita video. quæ nunc in Basileens. libris Græcis, Latinisque, composita leguntur. Quid? In iis etiam libris, (quos integros exstare permagni sanè Reip. interérat) Pandectarum, qui Pisis primum, post Florentiæ ab Etruriæ Ducibus, tanquam juris civilis fontes, religiosè servantur, libro quinquagesimo quædam conglutinatoris vitio transposita, nunc postliminii jure in sedem recepta leguntur, ut primus docuit* Ant. Augustinus, *vir elegantioris Jurisprudentiæ, & Antiquitatis instaurator, quem, ut debeo, honoris caussa, libenter nomino. Hæc de librorum veterum in comparando fide, & emendationum fructu atque utilitate adjicere placuit. Addideram & huic* Spicilegio *locorum veterum nomenclaturas è* Numismatis *antiquorum* Græcis *& Latinis: item ex* Inscriptionib. Rom. *litteratisque lapidibus, quos & in Museio* Ant. Augustini *V. C. in hortis ejus, & copiosa bibliotheca, quæ mihi patebat, arbitratu meo inspexissem, legissemque hisce oculis Tarracone: quæ urbs citerioris Hispaniæ plus ceteris simul omnibus Romanorum abundat inscriptionibus, titulis, ac marmoribus. Verum quod supervacaneum fore inaudissem, supersedi, mihique ac Musis exhaustum laborem segregavi: præsertim editis jam sæculi felicitate tot, tantisque Anti-*

* Imo regionem non longe a Palmyra, quæ *Strata* dicebatur.

Antiquitatis monumentis, ut uberi Huberti Goltzii Thesauro, Fastis, ac Græcia majore, *nummorum etiam Græcorum referto & vasto illo* Inscriptionum Europæ *libro Mart. Smetii, cum Justi Lipsii hominis longe doctissimi* Auctario. *Ex his enim monumentis Geographiam quoque mirifice illustrari & posse, & debere, nemo paululum humanior, nisi in his litteris hospes, inficiabitur. Cætera enim præsidia Geographiæ cum Orthographia communia (quam & ætatibus, ut nummos usu, variasse auctor est Fabius) puta veterum librorum calamo in membranis exaratorum atque Historicorum veterum, Græcorum, Latinorumque non perinde certa esse comperi atque priscorum nummorum, & marmorum, quod hæc in omnium oculis sita, manibusque trita, reprehensionibusque vulgi magis obnoxia, publica auctoritate, partim incisa, partim cusa, valuerunt. Quam enim Græci in locorum personarumque nominibus à Latinis dissentiant, quis ignorat, nisi Græcarum litterarum rudis? Geographi quidem, Strabo, Ptolemaeus, Dionysius Afer, à Pomponio Mela, Plinio, Solino, Capella, Rutilio, Sequestro discedunt. Historici vero, qui & in locorum descriptionibus, ut Poetæ diserti sunt, Polybius, Plutarchus, & Appianus: nam in rerum gestarum rerum uberiores Græcos Romanis esse, quod peregrini incolis fere diligentius omnia excutiant certum est. Hanc industriam, mi Lector, beneque de Repub. merendi studium æqui, boni, consule: quod si impetravero, erit cur altera Geographicorum scriptorum pars accedat.*

EX

EX EDITIONE
ITINERARII GERMANICA BASIL. ANNI
cIↄ. Iↄ. LXXV.

ANTONII AUGUSTI ITINERARIUM Provinciarum ſæpe ante hac editum eſt ſub *Antonini* nomine, ac quidam credunt *Antoninum Pium Imp*. hujus auctorem eſſe. In noſtro exemplari *Antonius Auguſtus* nominatur: & qui Pariſiis *Antonini* nomine hoc *Itinerarium* edidit, fatetur eodem modo in manuſcriptis exemplaribus *Antonio Aug*. inſcribi: Nominatur autem quidam *Antonius Auguſtus* inter Geoponicorum ſcriptores. Habui etiam alterum exemplar, quod Aegidius Scudius, ex veteri quodam codice, Bibliothecæ, ni fallor, S. Galli deſcripſerat: in eo liber hic *Antonino Auguſtali* inſcribitur. Flodoardus presbyter, lib. primo Hiſtoriæ Rhemenſium Pontificum, citat hæc ex Aethico in Cosmographia.

A MEDIOLANO.

Per Alpes Cottias Viennam M. P CCCCIX.
Inde Durocortorum M. P. CCCXXXI. quæ ſunt leucæ CCXXI.

ITEM A DUROCORTORO.

Divodorum usque M. P. M. LXII.

Hæc autem ex *Antonii Itinerario* deſumpta eſſe non eſt dubium: quare juxta hunc *Aethicus* utriusque libri auctor erit. Præterea in antiquiſſimo *Itinerario Antonii* invenitur eadem præfatio, quæ Aethico noſtro præpoſita eſt, de dimenſione orbis terrarum juſſu Rom. Senatus facta. Poſtremo Cuſpinianus ſcribit ſe habere *Itinerarium* vetuſtiſſimum incerti auctoris, quod Julio Cæſari adſcribatur, è quo hæc eadem profert, quæ ab initio *Aethici* noſtri leguntur. Meminit etiam Felix Malleolus, in dialogo de Nobilitate, deſcriptionis totius orbis, quæ à Julio Cæſare inchoata, & ſub Auguſto abſoluta fuerit: *ac gentes & civitates ſingulas*, inquit, *cum ſuis diſtantiis annotatas eſſe in Itinerario urbis Romæ*, quod ſe vidiſſe refert. Cæterum ex his, quæ ab ipſo commemorantur, apparet eum loqui cum de *Aethici* noſtri *Cosmographia*, tum etiam de *Itinerario Antonii Auguſti*.

Porrò in tanta opinionum varietate quid nobis ſtatuendum eſt: quemnam agnoſcemus hujus *Itinerarii* auctorem? Dicam quod ſentio, audacter. Primum neque Julium, neque Antoninum Imp. ſive Pium, ſive Philoſophum intel-

intelligas, *Itinerarii* quod hodie sub *Antonini* nomine circumfertur, auctorem esse existimo, quoniam multa urbium nomina hic ponuntur, quæ illorum ætate incognita prorsus fuere, ut *Constantinopolis*, *Maximianopolis*, *Diocletianopolis*, *Constantia*, *Curia*. Non tamen propterea nihil ad *Julium*, aut *Antoninos* hoc opus pertinere censeo: sed existimo descriptionem aliquam regionum, & urbium illorum jussu primum factam, & postea sæpe mutatam, aut auctam, nomen vetus servasse ut *Julii* aut *Antonini* diceretur. Video enim descriptiones hujusmodi semper magnis Imperatoribus & Regibus curæ fuisse. Plinii ætate adhuc extabant Commentarii Diogneti & Bitonis, qui fuere mensores itinerum Alexandri Magni, & loca, quæ adiit, eorumque distantias litteris commendarunt. Agrippam diligenter admodum in dimensionibus terrarum observandis, & annotandis versatum fuisse, ex Plinio constat. Ab Augusto Italia in regiones certas distributa, & diligentissime descripta est. Idem cum in Orientem missurus esset Cajum filium, præmisit Dionysium Geographum, qui singula commentaretur. Refert etiam *Aethicus*, universum orbem à mensoribus ex Senatusconsulto descriptum esse, tempore Julii Cæsaris, & Octavii Augusti Imperatorum. Ac procul dubio quando Cyrenio sive Quirinio Præside, census Judæorum habitus est; imo totius orbis Romano imperio subjecti, cujus Euangelica historia meminit, singula oppida Provinciarum omnium diligentissime descripta fuerunt. Verisimile autem est etiam posteriorum Imperatorum jussu, provincias & oppida Romani imperii descripta fuisse, præsertim cum toties Provinciarum limites mutati sint. Exstat quoque ad finem libri nostri, fragmentum Itinerarii ANTONINI, quo tantum itinera ab Urbe in Gallias continentur: nullæ autem locorum seu mansionum distantiæ adnotatæ sunt. Ac forte talis fuit Julii, vel Antonini descriptio, in qua tantum provinciæ & itinera oppidaque celebriora annotata essent: huic postea alii, multa ex posterioribus descriptionibus adjecerunt, numeros addiderunt, nomina alicubi mutarunt, atque ad suam ætatem accommodarunt. Ceterum an *Aethicus Itinerarium* scripserit, vel auxerit, ut Flodoardus censere videtur, affirmare non ausim: etsi animus huc inclinat, eundem utriusque libelli auctorem esse. Attamen quoniam in vetustis, & manuscriptis exemplaribus prior *Aethico*, posterior *Antonino Augusto* inscribitur, nihil hic mutare voluimus: Posterior vero *Aethici* descriptio totius orbis, pæne ad verbum suæ historiæ inserta est à Paulo Orosio, sive hanc *Aethicus* ab Orosio acceperit; sive, quod magis credo, alter illam ab *Aethico* nostro mutuatus sit.

Est autem ITINERUM notitia, non tantum mercatoribus necessaria, qui per varias regiones peregrinantur, sed exactiori locorum descriptioni plurimum inservit, & totius Geographiæ fundamentum est.

Affert etiam ITINERUM cognitio multum lucis Historiarum lectioni: sæpe namque ab Historicis exercituum profectiones variæ, terra marique, nonnunquam etiam classium tempestate factæ disjectiones describuntur, quæ omnia

omnia melius intelliguntur, si noris distantias, & intervalla locorum.

Præterea ducibus & Imperatoribus Itinerum ratio nota esse debet, ideoque summi Imperatores olim huic rei, & operam, & sumptum impenderunt, ut omnia itinera nota & diligenter descripta haberent. Ab iisdem militibus itinerum ratio præscribebatur: qua de re non pigebit D. Ambrosii verba adscribere, Serm. V. in Psalm. CXVIII. *Miles*, inquit, *qui ingreditur iter, viandi ordinem non ipse disponit sibi, nec pro suo arbitrio viam carpit, nec voluntaria captat compendia, ne recedat à signis, sed Itinerarium ab Imperatore accipit & custodit illud: præscripto incedit ordine, cum armis suis ambulat, rectaque via conficit iter ut inveniat commeatuum parata sibi subsidia. Si alio ambulaverit itinere, annonam non accipit, mansionem paratam non invenit, quia Imperator iis jubet hæc præparari omnia, qui sequuntur. Nec dextra nec sinistra à præscripto itinere declinant, meritoque non deficit, qui Imperatorem suum sequitur. Moderate enim ambulat, quia Imperator non quod sibi utile, sed quod omnibus possibile, considerat: ideoque & stativa ordinat, triduo ambulat exercitus, quarto requiescit die. Eliguntur civitates in quibus triduum, quatriduum & plures interponantur dies: Si aquis abundant, commerciis frequentantur: & ita sine labore conficitur iter donec ad eam urbem perveniatur, quæ quasi regalis eligitur, in qua fessis exercitibus requies ministratur.* Hæc ille.

Postremo *Itinerarium* hoc *Antonii*, de quo nunc scribimus, conjunctum cum libro, qui titulum habet: NOTITIA utriusque imperii, oculis quodammodo subjicit dispositionem rei militaris, qualis olim sub Imperatoribus fuit per omnes Provincias Romani imperii. Nam in illo opere omnes copiæ, & equestres, & pedestres recensentur, vexillationes Palatinæ & Comitatenses, & pseudocomitatenses, auxilia, classes, & quo loco, in quibus limitibus singulæ legiones, & cohortes, atque alæ dispositæ fuerint indicatur: sed plurima locorum nomina apud Ptolemaeum & alios Geographos non inveniantur, quæ tamen fere omnia apud *Antonium* nostrum extant. Quare si quis hunc cum altero conferat, videbit quibus locis, & quanta inter se distantia Romanæ copiæ per Provincias distributæ fuerint.

CANDIDO LECTORI
HIERON. SURITA.

Erranti viam non monstrare, Athenis execrationibus publicis sancitum fuisse novimus. Hinc gentium religio; qui viis, & semitis *Mercurium* præfecerunt, *Hodii* & *Enhodii* eum cognominibus venerantes, Latinos *Viacum* inde appellavisse non Varronis testimonio, aut aliorum auctorum, qui de Diis gentium, & eorum imaginibus, & variis nominibus, atque cognominibus syntagmata contexuêre, cognovimus, sed pervetusta inscriptione, quæ Zamoræ juxta prætorium, quod Consistorii ædes vocant, visitur. Eam mihi Florianus Ocampius, qui antiqua monumenta omnibus vestigiis eruere conabatur, anno M. D. XLV. commonstravit: quæ ejusmodi est, ut ad id nomen latius indagandum studiosorum animos maximè excitare debeat.

DEO. MEP.......
VIACO
M.. ATILIVS
SILONIS F.
QVIR. SILO
EX VOTO.

In ea tamen parte, quæ fugientibus litteris execta est, amicus ille noster, seu recte, seu perperam, uti ego autumo, MENIUM legendum censebat, cum ego contenderem, si Deo MOENIUM lapis dicatus fuisset MOI. legi oportere, non MEP. & pluribus inscriptionibus satis constat, similes dicationes factas: uti Cluniae, NEPTUNO DEO. Huc accedebat non ad Hispanorum modo, sed & ad Gallorum gentes Græcam religionem, per animos gentium barbararum pervasisse. Nam Julius Cæsar, summus ac præstantissimus auctorum, commemorat, Gallos Deum maximè *Mercurium* coluisse, & eum viarum atque itinerum ducem agnovisse; & *Lares viales*, sunt qui suspicentur dictos à Plauto, deos esse, qui viæ præsunt, ut sint θεοὶ ἐνόδιοι, quos implorent, qui peregre proficiscuntur. Quantam vero Romani curam adhibuerint viarum dirigendarum, vetustissimus ille Appius, unus

unus omnium perpetua memoria eſt conſecutus. De via enim Appia Procopius rem maxime memoratu dignam ad poſteros tradidit. Livius item vias ſternendas ſilice in urbe, & glarea extra urbem ſubſtruendas marginandasque, primos omnium locaviſſe Q. Fulvium Flaccum, & A. Poſthumium Albinum Cenſores anno V.C.D. LXXX. Sp. Poſthumio Albino & Q. Mucio Scævula Coſſ. libro XLI. perhibet. C. quoque Gracchum Ti. F. Plutarchus, lege lata de coloniis deducendis, ac viis muniendis, in tribunatu maxime navum, & induſtrium in viarum directionibus conſtituendis ſe præſtitiſſe refert: & dimenſis viarum ſpatiis, ſingulis miliariis columnas lapideas, ſpatiorum ſigna præſerentes, erexiſſe: aliosque præterea lapides paſſim inter ſe diſpoſitos, ex utraque viarum margine conlocaſſe, ut illis conſcenſis facilius in equos deſilirent. Romano imperio in ſummam majeſtatem amplificato atque evecto, adeo omnis ejus rei inſignis ornatus adhibitus eſt, ut *Auguſtus*, autore Dione, viarum, quæ circa urbem conſtratæ erant, curator deſignaretur: & qui viis muniendis præeſſent viros *Prætorios* ſuffecerit, qui binis lictoribus uterentur: & ab eo *Miliarium aureum* fuit in capite Romani fori ſtatutum, ex quo ſpatia viarum per urbem mearent: ſpatiorum menſuris ab ipſo *Miliario* decurrentibus. Neque Italiam modo, ſed & univerſas Romani imperii provincias eo decore, atque ornamento idem Princeps affecit, ut Præſides, & qui pro Conſulibus eo munere fungerentur, facilius provinciarum urbes atque conventus obirent. Et Tacitus, Tranquillus, & Plutarchus *Miliarii* mentionem fecêre: & in libello *de regionibus urbis*, cujus *P. Victor* editur auctor, ejus fit mentio. Certa enim itinera erant, non magiſtratibus modo, ſed & principibus obiri ſolita: unde Ammianus Marcellinus *Julianum* perhibet, cum Antiochiam properaret, *ſolitis itineribus* uſum: & alibi, *per compendiariam viam conſummato procinctu, Tarſum Ciliciæ reverſurum:* Et eodem libro *Jamque apricante cœlo III. Non. Mart. profectus, Hierapolim ſolitis itineribus venit*; vocat idem *vias regias* poſt paullo. Unde Flavius Vegetius rectè admonet, magnis Imperatoribus & primariis ducibus provinciarum, atque regionum Itineraria eſſe perlegenda. Verba ejus apponam. *Primum Itineraria omnium regionum, quibus bellum geritur, pleniſſime debet habere perſcripta: ita ut locorum intervalla, non ſolum paſſuum numero, ſed & viarum qualitates perdiſcat: per compendia, diverticula, montes, flumina ad fidem deſcripta conſideret: usque eo, ut ſollertiores duces Itineraria Provinciarum, in quibus neceſſitas gerebatur, non tantum annotata, ſed etiam picta habuiſſe firmentur: ut non ſolum conſilio mentis, verum etiam aſpectu oculorum viam profecturus eligeret.* Hinc viæ *militares*, & *Conſulares* atque *regiæ* nuncupabantur. Cicero de Provinciis Conſularibus *Via*, inquit, *illa noſtra, quæ per Macedoniam eſt, usque ad Helleſpontum militaris:* & Philippica XII. *Quis audeat luci, quis in militari via, quis bene comitatum, quis illuſtrem aggredi?* Plinius, *Finiuntur*, inquit, *Laboriæ viæ ab utroque latere conſulari: quæ à Puteolis, atque à Cumis Capuam ducit.* Et Ammianus libro XXIII. *Unde duæ ducentes Perſidem viæ regiæ diſtinguuntur.* Ad hæc, quemadmodum

Persæ *parasangis*, Aegyptii *schenis*, Galli *Leugis*; ita Latini *Millibus passuum* Lapidum mensuras designaverunt: & *Passum* quinque pedibus constare, Columella, & Severinus Boethius testantur. Inde *Milliare*, & *Milliarium* Ciceroni: *Accepi*, inquit, *litteras tuas ad* v. *milliare*. &: *Cum plebs prope ripam Anienis ad* III. *Milliarium consedisset*. &, *Postea audivi à* III. *milliario tum eum isse*: & alio loco: *Siquidem etiam vos duo tales ad* v. *milliarium*. Sed Augusti jam Cæsaris imperio *lapidum* item nomine, mensuras itinerum designatas legimus: nam Cornelius Nepos Pomponium Atticum juxta viam Appiam *ad* v. *lapidem* in monumento Q. Caecilii avunculi sui sepultum perhibet: Et T. Livii testimonio itidem admonemur, cum ejus Annalium libro v. ita scribat. *Justiore*, inquit, *altero deinde prælio ad* VIII. *lapidem Gabina via memorat*. Evenit inde ut in *Antonini Itinerario ad septimum decimum*, *Vicensimum*, *Tricensimum* legentes, *lapidem* subaudiamus: Eos *lapides* Probus Grammaticus *Cippos* dictos perhibet: & Straboni στηλωμένη ὁδὸς, *per columellas dimensa via* appellatur. Neque immeritò Quintilianus Fabius, audientem quoque refici certo singularum partium fine, non aliter quam facientibus iter multum detrahunt fatigationis *notata inscriptis lapidibus spatia*, commemorat: quo respexisse Rutilium Numatianum, veterem poëtam & ipsum, *Itinerario* secundo apparet, illis versiculis quos Jovianus Pontanus jure merito enodes & nitidos esse testatur:

Intervalla viæ fessis præstare videtur,
Qui notat inscriptus millia crebra lapis.

Summum vere non Regis magni, ut est apud poëtam, sed complurium Imperatorum atque Principum & totius pœne orbis provinciarum opus; atque haud scio an de humanis operibus longe maximum fuerit, spatiis immutabilibus ab ortu ad occasum regionum itinera circumcirca ad inhabitabiles usque oras substructionum innumeris milliaribus fuisse dimensa, complanata, atque descripta, ut neque ipsius imperii interitus, & urbium occasus, earum columnarum & substructionum monumenta, quam late longeque Romani populi nomen diffusum fuerat, evertere penitus potuerit. Id non Sidonii modo Apollinaris carmine, apparet qui sic cecinit:

Antiquus tibi nec teratur agger,
Cujus per spatium satis vetustis
Nomen Cæsareum nitet columnis.

Sed & ad Alfonsi Castellæ regis ejus tempora, qui cum Richardo, & Rodolpho de Romani regni successione contendit, *milliariorum* nomen ex ipsis Columnis desumptum in vulgus vernaculo vocabulo dimanavit: *migeriis* enim, quos vocat, id est milliariis, haud secus atque *leugis* spatiorum dimensiones designare illa sæcula in Hispania consuevere. Legum certe volumine secundo,

do, *Partitam* vulgo nominant, titulo XVI. lege III. *leugam* tribus *migeriis* constare docet: terna namque passuum millia singulis leugis tribuit, cum *leugas*, sive *leuvas*, Gallicum enim nomen erat, D. Hieronymus, Ammianus, & Isidorus *passibus mille & quingentis* finiri uno ore consentiunt. Jam vero Augusti & Tiberii imperatorum temporibus Hispaniarum provinciarum regiones ad ultimas usque nationes demetatas atque definitas, circumscriptasque fuisse, columnarum ipsarum inscriptiones præclarè indicant: cum ad Oceanum usque, & Vaccæorum populos, homines maxime mediterraneos, viæ constructæ, atque substratæ & mirificis molibus munitæ in hanc usque diem appareant. In Cordubensi territorio columnæ duæ erutæ sunt: quas in Aede maxima ejus urbis conlocatas Februario mense anni M. D. LXX. vidimus, cum Philippus Hispaniarum rex, Principum maximus, regio comitatu urbem eam iniret: atque earum inscriptiones ejusmodi sunt:

IMPERATOR CAESAR. DIVI. F.
AVGVSTVS. COS. XIII. TRIB.
TOT. XXI. PONTIF. MAX.
A. BAETE. ET. IANO AVGVST.
AD OCEANVM
ↀXIIII.

Exstare in D. Nicolai æde alteram ejusdem inscriptionis columnam ferunt; & nos prope eam ædem in domo primarii viri Johannis Herediæ fragmentum alterius lapidis cum eadem inscriptione usque ad ea verba A.BAETE ET IAN.... vidimus, plures enim eodem loco columnæ constitui consueverunt, quæ eadem verba continerent.

TI. CAESAR DIVI AVGVSTI F.
DIVI IVLI NEPOS AVGVSTVS
PONTIF. MAX....... COS
V. IMP. TRIB. POTEST. XXXVII.
AB IANO AVGVSTO QVI
EST AD BAETEM VSQVE
AD OCEANVM
ↀXIIII

Ejus vero notæ ↀ quam nos alias nunquam vidimus, ratio ea videtur esse, ut geminum L. id est *Centenarium* numerum designet. In ea vero parte, qua rasæ apparent litteræ, alios video XXI. legere: qui numerus forte voci IMP. addendus erat. In Vaccaeorum vero regione ad Pisoracæ fluminis ripas juxta oppidum Hetteram in fragmento columnæ eam inscriptionem legi Florianus Ocampius mihi magnopere asseveravit, penes quem fides esto:

TI. CAESAR DIVI AVG. F. DIVI IVLI N. AVG.
PONT. MAX. TRIB. POT. XXXV. IMP. IIX.
COS. V. A PISORACA M. I.

Nam alterius lapidis in eodem primo à Pisoraca milliario inscriptionem, cum elogio Neronis Claudi Imperatoris adeo interversam protulit, ut indigne hoc loco adponere consilium non fuerit. Neque tamen confictas ab eo libenter crediderim: præsertim cum mecum durius contenderet, non à Pisoraca milliare primum recte me esse interpretatum, sed iis notis *amnis Pisoraca maximo Jovi* declarari: cum magis apposite, si fingere operæ pretium fuisset, sine notis diserte ea explicari potuissent. Viam præterea, qua itinera Cæsaraugusta Bilbilim, & inde Emeritam ducebantur, à Domitiano Imperatore restitutam ex vetusta columna, quæ Epilæ ad Comitis ulmetum exposita est, apparet: eamque ad Lucenam vicum prope Salonem amnem, qui Epila quatuor millibus passuum distat, & à Ricla VIII. M. inventam ferunt: quam si integram atque incorruptam nacti essemus, aliquid forte opis huic nostræ commentationi tulisset:

...........SAR
..........SIANI F.
.........SAVG. GER
........P. VIII CoS XI
.......TESTAT. P. P.
.......ECORR.....PT.
.......TES RESTIT.
X CCLXXXIX
CLXIX
VII

Magnificentiæ vero splendor imperii Romani, supra omnium Imperatorum laudem, Imperatore Trajano eluxit, qui cunctam ferme *Hispaniam* longe lateque fusam ac patentem, pontium, & viarum continuatis munitionibus, ac molibus mirabilius, atque splendidius auxit atque ornavit: Infinita enim vestigia innumerabilium lapidum munitarum eo Imperatore viarum extant: & unius omnium Elogio nummi ænei affabre, & singulari artificio excusi, atque jactati sunt: quibus viæ effigies designata est: tanquam stolatæ fœminæ humi stratæ, atque jacentis: quæ sinistra virgam tenet, & levata dextra rotam decussim radiatam porrigit: & infra hæc adposita est inscriptio, VIA TRAJANA: eamque designari conjicio, quæ Cæsaraugusta, Turiasonem, Augustobrigam, Numantiam, Uxamam, Cluniam, Intercatiam, atque inde Asturicam perducit: vetustis lapidibus & *Antonini Augusti Itinerario* attestantibus, quod Antonini Bassiani, Septimii Severi Imperatoris filii impe-

imperio compositum fuisse, initio Britannicorum itinerum, me conjectura persuasum indicabitur, nisi forte paludes Pontinas saxo ab imperatore Trajano constratas, & juxta vias ædificia constructa, & pontes magnificentissimos, ut auctor est Dion, ab eo factos, ea effigie designari arbitremur. *Vias* præterea has jam priscis temporibus *Stratas* nuncupatas fuisse, ex Eutropio apparet, ut in mansione *Cænophrurii* liquet. Hæc, quæ præfati sumus, eum habere modum oportuit, ut quantum maximè possem, declararem, quanti unus hic libellus, qui *Antonini Augusti* nomine provinciarum omnium Romani Imperii vias, atque itinera complexus est, expendendus atque æstimandus esse debeat: qui adeo mirabilis utilitatis proventum nobis præbet, ut Straboni, Melae, Plinio, & Ptolemaeo, præstantissimis auctoribus, in totius Orbis explicatione, quasi magnis in tenebris clarissimum lumen præferat. Eum mihi excutiendum, & vetustorum exemplariorum ope enucleandum, quoad ejus à me fieri potuit, esse duxi: si subvenire aliqua in parte, & opitulari, cum maximè opis indigeat, studiosis possem. Vale.

Vetusti codices, quorum testimonio ad eruendam & restituendam veram & germanam *Itinerarii Antonini Augusti* lectionem usi sumus, his notis distinguentur:

B. R. Bibliothecæ Regiæ ad D. Laurentium vetustiss. codex Ovetensis: Aera ɪↄccccxx. descriptus.

B. B. Bibliothecæ Blandinianæ pervetustus codex à cccc. circiter annis transcriptus.

B. N. Bibliothecæ Neapolitanorum Regum, qui post Cardinalis de Ursinis fuit, anno M. CCCC. XXVII. exscriptus.

H. P. Hieronymi Pauli, Barcinonensis Provinciar. Hispaniæ excerpta ex Itinerario Antonini Augusti, & seorsim edita.

CH.L. Christophori Longolii exemplar ab H. Stephano Parisiis editum anno M. IↃ. XII.

JUDI-

JUDICIA
DOCTORUM VIRORUM
DE
HIERONYMO SURITA.

Fredenandus Nonius Pintianus castigationibus in Plinium.

HIERONYMUS Surita Cæsaraugustanus à secretis judicum violatæ fidei, amor & delicium generis humani: tantum illi vel ingenii, vel artis ad promerendam omnium mortalium voluntatem superest. Qui, præter multiplices alias dotes in humanis etiam literis, quæ apud nos quoque magno jam studiosorum proventu efflorescere cœperunt, ita excellit, ut quem ei anteferre possimus, habeamus sine controversia neminem.

Idem in Retractationibus Melæ.

HIERONYMO SURITAE, summæ in literis diligentiæ, ac tot plane meritorum, ut nulla eis par laus inveniri possit.

Pet. Victorius lib. 22. Variarum lectionum Cap. 23.

Cum HIERONYMUS SURITA Cæsaraugustanus hac iter faceret, meque de via salutasset, in multo sermone, quem de literis elegantioribus habuimus, intelligebatur admodum studiosus esse scriptorum Ciceronis, & omnis Antiquitatis bene peritus, aperuitque mihi judicium suum &c.

Gabriel Faernus emend. Terentii locum Act. I. Heautontimor. Sce. I. vers. 27.

Rectum est? ego ut faciam. Non est? te ut deterream.

Sic recte interpunctum acceptum refert Hieronymo Suritæ, sic enim scribit:

Hujus loci intelligentiam HIERONYMO SURITAE, doctissimo Hispano, debemus.

Ant. Possevinus è Societ. Jesu Apparatus historiæ Sectione 5. cap. 13.

HIERONYMUS SURITA scripsit *Annales regum Arragonensium* sive Arragoniorum usque ad mortem Ferdinandi regis Catholici lib. 30., quibus

bus annos totidem impendit, ſtylo pereleganti Hiſpanico, quamvis prolixior fuerit, quod nomina inſeruerit omnium eorum, qui in Regum illorum expeditionibus fuêre. Ii vero Annales, ingentibus quinque voluminibus comprehenduntur; quæ etſi perampla ſunt, utilitas tamen, quæ ex iis capitur, moleſtiam temporisque jacturam ſuperat. Hæc Poſſevinus.

Idem poſt Latinè eosdem deſcribere ἐν ἐπιτομῇ inchoârat, extantque INDICES, ut nominat, tomorum duorum; qui, ut & Hiſpanici libri cum Sicularum rerum hiſtoriis, Cæſarauguſtanæ Reip. ſumptu excuſi ſunt iterum; vidimus & INDICES manu auctoris locupletatos in Carthuſianorum, extra urbem, Bibliotheca, quibus religioſis viris ſuos labores SURITA moriens commendarat, ut & quæ in *C. Julii Cæſaris commentarios* plurima, & in *Claudianum* poetam adnotarat. Quæ omnia utinam hæredum beneficio lucem aliquando aſpiciant; & INDICES rerum Arragonum Latinè pertexere quis patriæ amantior pergat. Eſſet ſanè laudis campus ampliſſimus, & ingentis utilitatis ſeges uberrima. *Neſcire enim, quid antequam naſcereris acciderit*, inquit Tullius, *eſt ſemper eſſe puerum.* Ant. Schottus Ant.

GEOGRAPHIAE STUDIOSIS

AND. SCHOTTUS

ANTVERP.

ACtum, ajunt, ne agas. Quod igitur *Antonini Augusti* ITINERARIUM ad vetera exemplaria calamo exarata plurima *Hieronymus Surita*, vir eruditissimus, & ad Parisiensem *Christopho. Longolii*, longe cæteris omnibus præstantiorem editionem, contulisset, breves Notas duntaxat, ne ἀσύμβολος hinc discederem, subjeci; supervacaneum ratus singula anxie appendere, ac pæne adnumerare, quæ olim in Celtiberia è duobus membraneis libris *Cæsaraugustano*. ac *Valentino* (qui hisce notis *Cæs.* & *Val.* designantur) descripsissem. Plerumque unius literæ varietas erat, resque plena tædii lectori fuisset: quæ tota consensu confirmari debet Geographorum, Historicorumque, cum Græcorum, tum Latinorum, marmorum, Inscriptionum, ac lapidum, quibus viarum olim intervalla (teste in Gracchis Plutarcho) designabantur: veteris denique appellationis vestigiis, quæ hodieque appareant, atque distantiis: Translatitia alioquin cum omni, & periculi plena alea. Quid? numerorum, quibus milliarium intervalla *Antoninus* numerat, ut in numerorum notis primum est, etiam in Ptolemaeo Græco, quæ, & quanta diversitas? Putidum itaque visum, singula persequi velle: quod & in una eademque Provincia ingens sit leucarum varietas. Illud tantum monuisse contentus: ut totius summæ præscriptæ singuli collecti numeri respondeant, exæquentque, maximè allaborandum. Sic æræ ratio constabit probè. Quæ quidem intervallorum oppida accusandi casu omnia *Surita*, auferendi fere *Car. Sigonius*, ut quà iter ad terminum esset, extulit. Qui *Sigonius*, homo historiarum peritissimus ANTONINI fragmentum ITALIAE Indici Historiarum regni Italiæ apud suos commodè inseruit: Typographi enim Germani, cætera diligentes, forte quod nacti non essent ab opere avulsum, quod equidem miror, non addiderunt. Nos hominis eruditissimi, patriæ historiæ ac soli diligentiam minime contemnendam existimavimus. Notas interim σποράδην, qua licuit brevitate, ne fastidio essemus, damus, tanquam digitum ad fontes doctorum hominum, qui *Varias lectiones* hodie scribunt, intendendo. Aequi boni, mi Lector, consule: Equidem ut utriusque amici morte amissi, *Suritæ* & *Ortelii*, dolorem aliqua ex parte minuerem, tollere enim solus potest Deus, diesque, Epitaphia adjeci; utque mortalem me esse assidue recordarer, Venusini illud Poetæ identidem usurpans:

Omnes compositi, Felices, nunc ego resto.

HIERO-

HIERONYMO SURITAE

Cæsaraugustano

JOAN. SECUNDUS,

Hagiensis.

Unica nata meis requies Hieronyme curis
Qui facis Hesperiæ jam mihi dulce solum,
Cujus in auriculis argutis Julia gaudet
Laudatos tenera voce sonare modos.
Cuique mea ante alios non dedignata Neæra est
Humida adhuc labris basia ferre meis.
Quæ te cumque mihi lux obtulit optime rerum
Inter solenneis hæc mihi semper erit.
Hæc mihi cum Maji celebretur sæpe calendis,
Credo equidem, cari mensis & ipsa fuit.
Sed quæcunque fuit, mihi te donavit amicum,
Quo mihi non alius carior ante fuit.
Tu mihi labenteis solito brevioribus horis
Ire jubes Phœbo candidiore dies.
Quam juvat antiquos pariter cantare Poetas?
Magna quibus veteres Roma tuetur opes.
Cumque pio Aenea Laurentem quærere Tybrim,
Securos, Turno quam paret ille necem.
Aut legere infestas qui Cæsaris intonat iras,
Et deflet Magni colla resecta ducis.
Quin & Claudiani doctas evolvere chartas,
Hic Reges etiam, nec minus arma canit.
Et raptam Siculo Cereris de littore natam,
Quam nunc & Manes, & Stigis unda colit.
Dein Vatis varias per sylvas Parthenopaei
Ire Amphioniæ mœnia in alta lyræ,
Et fera Thebanos armare in prælia fratres,
Et procul è tuto bella videre loco.
Mox bello fessas in blanda reducere Musas
Otia, Pegasei qua fluit unda pedis.
Adsunt, & dominas per odora vireta sequuntur
Lesbiaque & Tyrios culta Corinna sinus,
Deliaque & Nemesis, tortoque superba capillo
Primus amor Latii Cynthia Callimachi.

Quam multa interea subeunt jucunda relatu?
Unà mihi tecum quot parit una jocos?
Seu varios hominum mores ridemus, & arteis,
Seu Complutensis Grammatici cerebrum.
Dii mihi dent tecum, juvenis lectissime, longum
Degere, & insulsos ludere Grammaticos.

Ad eundem in Grammaticos.

Si te ruris opes juvant beati,
Si te liberioris aura cœli
Salubris juvat, arborumque fœtu
Distinctus viror omnium colorum,
Si lenis tremula quies in umbra,
Qua fagus patulis comata ramis,
Laurusque innuba, populusve pallens
Confringit rabiem Leonis usti,
Qua centum querulæ strepunt volucres,
Et centum superat modos volucrum
Crudum Threicii scelus Tyranni
Longa Daulias integrans querela:
Qua stringit virideis amœna ripas
Christalloque liquente serpit unda,
Mox cum murmure bulliens sonoro
Pugnanteis aqua concitat lapillos.
Hæc si te recreant, amice dulcis,
Nec cœnare poeticis patellis,
Lactucasque times, cucurbitasque,
Huc ad nos propera, ferasque tecum
Totum quicquid habes facetiarum,
Et quicquid salis, atque risionis
Triginta solidis diebus absens
Servasti accumulans tuo Secundo.
Sed te per Genium tuum, meosque
Per Faunos, Dryadesque per puellas,
Hellespontiacum per & Priapum,
Ne de Grammaticis amice quenquam
Adducas precor huc; molesta gens est;
Nec ridere mihi liceret illos,
Ut mos est meus, omnibus cachinnis.
Nam quidam mihi rettulit Poëta,
Notæ Grammaticum severitatis,

Noctes

Noctes atque dies dolenter angi,
Quod nec Grammaticum vocare doctum,
In libri titulo sui venusti
Possit, cum generis sit ipse neutri.
Cui Vates meus, ut gravi labore
Jam tandem miserum senem levaret,
Securè pater, inquit, eloqueris
Si te Grammaticosque masculinos
Tecum, Grammaticosque fœmininos
Communesque simul, simulque neutros
Omneis, Grammaticum pecus vocabis.

EPITAPHIUM
HIERONYMI SURITAE.

HIERONYMO SVRITAE MICH. F.
GABR. N. CAESARAVGVSTANO
HISTORIAE ARAGONIAE
DILIGENTISS. ATQ. ELECTO
SCRIPTORI PATRI B. M.
HIERONYMVS F. POSVIT.
VIXIT ANN. LXVII. MENS. XI.
OBIIT CAESARAVG. III. NON. NOVEMB. cIↄ. Iↄ. LXXX.

MARTINI AZAGRIAE

Aragonensis.

Dum Salo, dum Sicoris, dum Cinga augebit Iberi,
Dum maris augebit magnus Iberus aquas,
Post cineres, manesque tuos, heu magne SVRITA,
Semper erit majus nomen in orbe tuum.
ANNALESQ. *tui tantarum pondere rerum*
Æterni æternum te sine morte dabunt.

JACOBI FALCONIS, EQUITIS VALENTINI,

Poëtæ, & Mathematici summi, carmen retrogradum.

Ingenium & candor SVRITAE *vivet, opinor,*
Vivet, dum mundo carmen & Historia.
Historia & carmen dum mundo vivet, opinor,
Vivet SVRITAE *candor & ingenium.*

ANTVERPIAE

AD D. MICHAELIS.

ABRAHAMI ORTELII

QVEM VRBS VRBIVM ANTVERPIA EDIDIT,
REX REGVM PHILIPPVS GEOGRAPHVM HABVIT,
MONVMENTVM HIC VIDES.
BREVIS TERRA EVM CAPIT,
QVI IPSE TERRARVM ORBEM CEPIT,
STILO ET TABVLIS ILLVSTRAVIT:
SED MENTE CONTEMPSIT.
QVA CAELVM ET ALTA SVSPEXIT,
CONSTANS ADVERSVM SPES AVT METVS.
AMICITIAE CVLTOR, CANDORE, FIDE, OFFICIIS.
QVIETIS CVLTOR, SINE LITE, VXORE, PROLE,
VITAM HABVIT, QVALE ALIVS VOTVM.
VT NVNC QVOQVE AETERNA EI QVIES SIT
VOTIS FAVE LECTOR.
OBIIT IIII. KAL. QVINCT. ANNI cIↄ. Iↄ. XCIIX.
VIXIT ANNOS LXXI. MENS. II. DIES IIXX.

COLII EX SORORE NEPOTES. B. M. POSS.

IBIDEM

IBIDEM SARCOPHAGO INSCULPTUM.

PIAE MEMORIAE
ABRAHAMO ORTELIO ANTVERP.
GEOGRAPHO REGIO
FRATRI CARISSIMO
ANNA ORTELIA
CAELEBS CAELIBI M. F. C.
cIↃ. IↃ. XCVIII.
HAEC META LABORIS.

Chronographicum.

Orta qVater septena DIes Vt IVnIo, eheV VIr
AnnorVM OrteLIVs *septVagInta obIIT.*
Ossa habet hic tumulus fragili cum carne, sed astra
Amplius his, animam, cui bene vixit, habent.
O fera fata! ô mors! non sic tibi cedere Magnus
Debuit Ortelius: Musa mori hunc vetuit.
Sed natura jubet: malum inevitabile mors *est;*
Ortum quicquid habet, spectat ad interitum.

A. M. B.

ELO-

ELOGIUM
ABR. ORTELII ANTVERPIAE
ad Diui Michaelis.

D. O. M.

ABRAHAMO ORTELIO ANTVERP.
GEOGRAPHO REGIO,
QVI POST PTOLEMAEVM ORBIS TERR.
SITVM IN THEATRO THESAVROQ.
SPECTANDVM POSTERIS PRAEBENS,
MANV ORNANS, AT MENTE, VT AIEBAT,
CONTEMNENS
GEOGRAPHIAM PRINCEPS CVM GER.
MERCATORE
SIC ILLVSTRAVIT, VT PARVO IMPENDIO,
PERICVLO NVLLO, MVNDVM
DOMI DESPECTARE SIMVL LICEAT,
CIVI OPT. ET AMICO B. M.
HAEREDES MOESTI POSS.

VIXIT ANN. LXXI. M. II. D. XVIII.
OBIIT IV. KAL. SEXTIL. cIↃ. IↃ. XCIIX.

Ad. V. C.

ABRAHAMUM ORTELIUM,

GEOGRAPHUM

REGIUM EX NOMINIS ANAGRAMMATISMO EPIGRAMMA.

Abrahamus Ortelius Antverpiensis
Insulas, urbes, arte ornavi, vah tempsi.

Nomen Abrâme tuum, positas te in littore terras
Arte ornasse *ait, ac* urbibus *esse decus:*
Arte *geographica totum quia pinxeris orbem,*
Et nullum quia non videris arte *locum.*
Vah *etiam* tempsisse, *inquit, quia divitis orbis*
Omnia tempsisti *paupere dona animo.*

Carmen retrogradum.

Ortelio decus, his terris dum lucida præbet
Lumina sol, gignent, urbs, loca picta, libri.
Libri, picta loca, urbs, gignent, sol lumina præbet
Lucida dum terris his, decus Ortelio.

Hermannus Mylius
Arn. F. Birickmannus.

INDEX I.

INDEX I.

ITINERUM

UTRIUSQUE ITINERARII

ET

PROVINCIARUM HIEROCLIS.

A.

B.

INDEX ITINERUM

Ebora-

Digitized by Google

E.

F.

G.

H.

I.

K.

L.

Pola

Tan.

V.

Z.

FINIS.

INDEX II.

URBIUM LOCORUMQUE UTRIUSQUE ITINERARII ATQUE HIEROCLIS.

A.

INDEX URBIUM LOCORUMQUE

Ἀσπο-

B.

Bovia-

Cam-

Cati-

Corio-

D.

E.

Εχ-

F.

G.

Gil-

Infula

Lim-

N.

O.

P.

Pa-

Phi-

Q.

Sa;

Soan-

T.

Tu-

V.

Ug-

X.

Y.

Z.